Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 928 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 5 ian. 1968 · 4 pag. 25 bani

PRIVIM ÎNAINTE CU OPTIMISM

Anul 1968 a început sub semnul unor evenimente de importanță istorică pentru întregul popor. Așa cum a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la posturile de radio și televiziune cu prilejul Anului Nou, poporul nostru, mîndru de ceea ce a înfăptuit cu mintea și cu brațele sale, privește înainte cu optimism, scrutează cu încredere și entuziasm ziua de mîine, și mai măreață, a patriei socialiste.

Oamenii muncii din toate domeniile de activitate își mobilizează întreaga energie creatoare pentru a da viață hotărîrilor Conferinței Naționale a Partidului, care deschide noi perspective vastei opere de edificare a socialismului în patria noastră. În această operă celor aproape 200.000 de membri ai corpului profesoral le revin sarcini de hotărîtoare însemnătate, vizînd pregătirea cadrelor de muncitori, tehnicieni și specialiști necesari economiei și culturii țării.

În centrul preocupărilor învățămîntului stă, în aceste zile de început de an, definitivarea măsurilor privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală, profesional și tehnic, potrivit cărora învățămîntul de cultură generală urmează să aibă o durată de cel puțin 10 ani, iar cel profesional și tehnic să fie diversificat, astfel încît să se asigure ridicarea pe o treaptă mai înaltă a nivelului de cultură al întregului popor. Studiile întocmite în acest scop de Ministerul Învățămîntul vor fi supuse unor ample dezbateri publice. Este de la sine înțeles că o asemenea acțiune, cu implicații multiple pentru întregul nostru învățămînt și care va determina îmbunătățiri atît pe planul organizării învățămîntului, cît și pe acela al modernizării conținutului său, presupune o înaltă răspundere din partea întregului corp didactic. În acest domeniu o călăuză sigură pentru munca noastră o constituie sarcinile trasate în recenta hotărîre a Plenarei C.C. al P.C.R. cu privire la îmbunătățirea muncii educative în rîndul tineretului.

Școlii românești îi sînt create în prezent cele mai bune condiții de activitate pe care le-a cunoscut în tot decursul istoriei sale. Așa cum prevede Legea pentru adoptarea Bugetului de stat pe anul 1968, votată recent de forul suprem al țării, Marea Adunare Națională, învățămîntului i se alocă în acest an suma de 8030,2 milioane lei. Ne revine nouă, tuturor celor ce lucrăm în școli, sarcina de a valorifica din plin condițiile materiale care ne sînt puse la dispoziție.

Una din legile adoptate de Marea Adunare Națională, cu multiple implicații și răspunderi pentru învățămînt, este cea cu privire la dezvoltarea activității de educație fizică și sport. Potrivit acestei legi sarcini importante revin Ministerului Învățămîntului, care răspunde de buna desfășurare și de eficiența procesului de educație fizică în învățămîntul de toate categoriile și de toate gradele, sprijină activitatea sportivă de masă ce se desfășoară în rîndul elevilor și studenților, colaborează cu Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport în vederea dezvoltării sportului de performanță din școli și facultăți, pregătește și perfecționează cadre de specialitate. Fără îndoială că în sarcinile ce vor fi depuse de către cadrele didactice în noul an pentru o tot mai înaltă pregătire multilaterală a tineretului, preocupările privind sporirea eficienței lecțiilor de educație fizică își vor găsi locul cuvenit.

Corpul profesoral, conștient de marea însemnătate pe care o are calitatea și competența cadrelor pe care le pregătește învățămîntul, pășește în anul 1968 cu hotărîrea fermă de a-și spori eforturile pentru a fi la înălțimea aprecierii de care se bucură din partea conducerii partidului nostru, a întregului popor, pentru a da țării ceea ce ea așteaptă de la școală.

ȘANTIER ȘTIINȚIFIC

Din activitatea Laboratorului de sociologie al Ministerului Învățămîntului

Cercetările de sociologia educației și învățămîntului cunosc, pe plan mondial, o dezvoltare considerabilă. Larga răspîndire și penetrație pe spații sociale variate pe care o dobîndește tot mai mult acțiunea de formare a omului este o consecință a faptului că învățămîntul, instrucția și educația sînt strîns legate de pregătirea forței de muncă și au, prin aceasta, o importanță economică evidentă.

În țara noastră, integrarea socială armonioasă a noilor generații constituie o preocupare permanentă a partidului și statului. Studiile de perspectivă privind dezvoltarea învățămîntului de toate gradele, accentuarea rolului hotărîtor al școlii în pregătirea tineretului pentru muncă și viață se sprijină îndeaproape pe cunoașterea științifică a diferitelor laturi și articulații ale procesului educativ. Studiile de teren în domeniul sociologiei educației și învățămîntului se multiplică mereu, cunoscînd o extindere și o profunzime continuă. Inaugurată, intensiv, în anul 1965, activitatea Laboratorului de sociologie al Ministerului Învățămîntului — care reunește cadre didactice și cercetători din diferite centre ale țării — s-a amplificat continuu, cuprinzînd în sfera investigațiilor tipuri de școli și grade de învățămînt diferite și atacînd teme de actualitate, izvorîte din problemele reale ale școlii și ale activității tuturor celorlalți factori educativi.

Primul volum din seria **„Cercetări sociologice contemporane"**, apărut în 1966, a prezentat opiniei publice un grup de rezultate obținute în acest sens; strînse laolaltă, studiile elaborate în etapa inițială a cercetărilor au fost prezentate și în cadrul sectorului de specialitate al Congresului mondial de sociologie de la Evian, din toamna anului 1966. Membrii laboratorului pregătesc în prezent sub conducerea științifică a **prof. univ. Miron Constantinescu**, un nou volum de studii — al doilea — în cadrul căruia se va expune problematica cercetărilor desfășurate în anul 1967.

În această etapă, sfera și obiectul investigațiilor s-au extins: pe lîngă școlile de cultură generală (inclusiv secțiile serale), s-au întreprins cercetări și în unități ale învățămîntului profesional și superior. Subordonate temei de ansamblu a integrării sociale a tineretului — temă inclusă în planul de activitate al Consiliului Național al Cercetării Științifice — studiile au urmărit zone tematice care se întind de la procesele implicate de ruta școlară și profesională a elevilor și studenților pînă la acțiunea unor mijloace moderne ale comunicației culturale de masă, timpul liber și funcția sa formativă, conturarea opiniei educative a familiei, raporturile între generații.

S-a lărgit, de asemenea, și aria geografică a cercetărilor, investigațiile desfășurîndu-se în șapte zone ale țării — București, Cluj, Timișoara, Arad, Ploiești, Bacău, Argeș. În cazul unora dintre studii eșantioanele supuse analizei cuprind, pe lîngă unități școlare din orașele amintite, și numeroase colectivități din cuprinsul regiunilor, aparținînd unor medii sociale distincte, grupate după criterii variate: rural-urban, muncitoresc-țărănesc-intelectual, spații de navetism, centre de recrutare profesională, arii de proveniență școlară etc.

O formă rodnică de realizare pe teren a investigațiilor, încetățenită în practica laboratorului, o constituie colaborarea cercetătorilor cu corpul profesoral din școli, formarea, în acest fel, a unor echipe de cercetare. În concepererea și perfecționarea ipotezelor, a ariei tematice sau a instrumentelor de investigație, precum și în desfășurarea propriu-zisă a studiilor, în culegerea datelor, sprijinul profesorilor este substanțial; reciproc, pe măsura interesului pe care îl dovedesc pentru cercetarea științifică, ei înșiși dobîndesc astfel o experiență originală, utilă pentru studii proprii. (Asemenea studii au fost întreprinse, de exemplu, de profesori din Ploiești, Arad, Cluj). În unele centre (Bacău, Cluj, Timișoara), în sfera colaboratorilor au fost incluse și unele echipe voluntare de studenți sau chiar de elevi (Ploiești). S-a urmărit astfel realizarea unui ansamblu de acțiuni specifice unui **laborator**, în sensul semnificației originare a termenului.

Studiile elaborate în anul 1967 abordează aspecte importante ale sociologiei învățămîntului și educației din țara noastră. Prof. univ. **Miron Constantinescu** analizează problemele actuale ale integrării sociale a tineretului din Republica Socialistă România, sintetizînd o seamă de cercetări întreprinse în această direcție. Tema pregătirii tineretului școlar pentru muncă și viață a făcut obiectul unor analize sociologice efectuate și în 1958; problema, considerată în liniile sale dinamice, de perspectivă este acum dezbătută de autor potrivit particularităților actualei etape de dezvoltare a României socialiste.

Un grup de teme cercetate de membrii laboratorului se referă la unele procese sociale implicate în formarea elevilor din școlile de cultură generală. **Dumitru Salade** a studiat o serie de trăsături ale conturării opiniei familiei (ca unitate socială) despre viitorul profesional al copiilor. Investigațiile, efectuate în Cluj dovedesc importanța directivării judicioase a influențelor exercitate asupra părinților din diferite medii socio-economice pentru a-i sprijini în elaborarea unor decizii optime în orientarea profesională a copiilor lor. La Bacău,

ACULIN CAZACU
catedra de sociologie, Universitatea București

(Continuare în pag. 4-a)

Ambasadorul oamenilor mari între copii

Precum există dimensiuni în toate formele existenței, tot astfel parcă există un anumit fel nociv de inerție, o inerție care costă, o inerție păgubitoare pînă la rădăcină obiectului pe care-l atinge. Această inerție — emanație a comodității și a ignoranței — se repercutează violent asupra mediului, deformîndu-l și caracterizîndu-l.

Există o inerție și în domeniul educației, al cărei loc de manifestare este școala. Aci unde se face educația, aci unde cresc valurile societății de mîine, aci unde se formează elanuri și structuri, orice cuvînt sădit greșit în conștiințe costă, orice comoditate rănește, orice neatenție prăbușește bolțile edificiului de pînă atunci.

Unde se manifestă inerția aceasta? Clar de tot. În psihologia obosită a unora din cei care educă. Ei fac educație nu pentru că ar avea o înzestrare pentru asta, nu pentru că — măcar — se căznesc să pară pedagogi, ci, pur și simplu, pentru că așa s-a întîmplat să fie. Elevii trăiesc în totală indiferență față de astfel de pedagogi.

Învățătorul, profesorul, trebuie să fie ambasadorul oamenilor mari între copii. Pe felul de a fi, de a trăi, de a surîde, de a ambiționa al pedagogului, copiii învață felurile, diatezele, timpurile umanității. Profesorul ideal trebuie să dea elevilor săi iluzia, cînd vorbește despre Ștefan cel Mare, că abia a descins de acolo, că e martor ocular al evenimentelor și o bună cunoștință a Domnului.

Profesorul trebuie să oficieze. E un ritual școala, și pedagogul trebuie să știe legile ritualului. Am avut parte de profesori care îl știau. La Liceul „Frații Buzești" din Craiova oficia istoria profesorul Popescu-Uda, pe care l-am întîlnit recent și nu mă mai ținea minte, dar mi-a surîs cum surîdea și atunci cînd mă convingea, o dată pentru totdeauna, că Mesopotamia a existat, și că istoria ei bătrînă mai cheamă încă sufletele pămîntenilor. Nu-i ușor să convingi pe un copil că a existat antichitate.

La Liceul nr. 10 din București, dacă măcar una din literele mele e adevărată, se află „descoperitorul" meu, doamna Alexandra Verdeș, profesoara de literatură a adolescenței mele, care a știut să aducă, între pereții cu nume de domnițe ai liceului, duhul marii literaturi, dezvoltînd în noi gustul pentru arta autentică, oficiind pagini din Rebreanu și din Sadoveanu, din Eminescu și din Arghezi.

Dar și cîtă inerție întîlnim! Cîte elanuri se istovesc în rumegușul profesoral al unei plictiseli cu catedră la liceu! Cîtă vocație se irosește din lipsa descoperitorului!

Învățătorul, profesorul au în mînă viitorul, viitorul I și viitorul II. Marele poet și marele arhitect sînt fiii de o clipă ai pedagogului; marele ratat și micul gînar sînt însă fiii aceluiași pedagog. Motoare și frînă, educație leneșă sau intensivă.

La școală se stabilește paternitatea zilei de mîine.

ADRIAN PĂUNESCU

• Pe firul vacanței

Ajunsă în punctul său culminant, vacanța a cunoscut bucuriile de neuitat ale serbărilor pomului de iarnă și ale Anului Nou. Pionierii și școlarii au trăit zile de veselie și exuberanță, bogate în daruri și jocuri, despre care vor povesti mult timp de aici înainte.

Dar zilele vacanței continuă!... La ora la care trenurile încărcate aduceau în București și în celelalte colțuri ale țării pe cei care și-au petrecut revelionul în mijlocul munților, alte trenuri se pregăteau de plecare. În seara zilei de 2 și în cursul dimineții de 3 ianuarie o a doua serie, de mii de elevi, a plecat pentru 7 zile în taberele de la munte. Numai din Gara de Nord, marți seara, aproximativ 1500 de elevi bucureșteni au plecat spre taberele de la Sinaia, Boresc, Babele, Piatra Arsă, Caraiman, Posada, Poiana Secuiului, Poiana Izvoare, Gîrbova, Cota 1500, Cristianul Mare, iar miercuri dimineața, alte sute s-au îndreptat spre Bușteni, Predeal, Azuga și alte localități de pe Valea Prahovei.

• Se desfășoară examenul pentru obținerea gradului II

Între 4 și 10 ianuarie 1968, un număr de peste 2 000 de cadre didactice — educatoare, învățători și profesori din învățămîntul de cultură generală — se prezintă la examenul pentru gradul II la învățămînt. Ei și-au început pregătirea din timp, pe baza programului de studiu individual și a bibliografiilor indicate.

Pregătirea pentru examen a fost sprijinită și prin cursuri inițiate de institutele de perfecționare a cadrelor didactice. În cadrul I.P.C.D.-București, acad. prof. Eugen Macovschi a vorbit în fața profesorilor de biologie despre problemele apariției vieții, prof. univ. Nistor Șanta despre problemele noi în neurofiziologie, prof. univ. Traian Ștefuriac despre probleme actuale privind evoluția plantelor. În fața profesorilor de matematică au prezentat prelegeri prof. univ. Eugen Dobrescu, prof. univ. Nicolae Mihăileanu, conf. univ. Nicolae Mihăilă, iar în fața celor de limba română prof. univ. D. Macrea, conf. univ. Ion Oană, conf. univ. Augustin Z.N. Pop.

Multe lucrări prezentate de candidați la acest examen se disting prin aceea că nu se rezumă doar la tratare strict analitică sau expozitivă, ci merg mai departe, formulînd propuneri cu valoare practică.

Fetele învățătoarei din Căpîlna

Dacă stau să mă gîndesc bine, pare-mi-se că nici un joc nu este în același timp atît de mîndru, atît de sincer, atît de simplu și pentru asta atît de frumos ca **Purtata fetelor de la Căpîlna.** Se întrețes în el și dansul, și muzica, și poezia. Are în mișcare ceva din unduirea apelor, în cînt ceva din adierea vîntului, în viers ceva din șoaptele de dragoste...

Zilele trecute, în finala întrecerii artiștilor amatori, le-am revăzut — a cîta oară? — pe fetele de la Căpîlna. Poate nu erau aceleași de acum doi ani, de acum patru sau de acum douăzeci de ani; nici nu puteau să fie aceleași. Doar dansul lor era neschimbat. Cu toate că toți cei de față îl știau, l-au mai văzut, totuși e o tăcere de strană în sală. Se aude numai pasul ușor, legănat, al fetelor și melodia aceea care vine de undeva de sus... E atmosfera pioasă pe care o trăiești doar atunci cînd cu adevărat te întîlnești cu arta. Ne amintim, fără să vrem, cuvintele cunoscutului coregraf francez Maurice Bejart, care nota după vizionarea unui spectacol de folclor românesc: „Fericit popor român, posesor al unui asemenea tezaur! Scriind aceste rînduri îmi revine mereu în față dansul fetelor din Căpîlna. Este perfecțiunea în artă. Nu i se poate adăuga nimic și aritmiile lui demonstrează că în cazul de față folclorul se identifică cu arta, arta a mii și mii de oameni, creată timp de sute de ani, dovedind tradiții și o mare bogăție sufletească."

În sală izbucnesc aplauze...

Dincolo de scenă, în culise, știu că bate puternic o inimă, că doi ochi se umezesc de bucurie, de emoție. E învățătoarea **Stana Biriș,** cea care le conduce pe fete de 20 de ani, cea care le-a învățat carte și, odată cu asta, le-a cultivat dragostea de datinile strămoșești, de meleagurile pe care s-au născut.

Acum, în anul pensionării, dacă cineva ar întreba-o pe Stana Biriș ce a făcut o viață întreagă, ar răspunde firesc și simplu, așa cum ne-a răspuns și nouă:

De 32 de ani e învățătoare într-un sat de pe Tîrnave. Aici, la Căpîlna de Jos și-a dus misiunea de dascăl, aici a trăit bucuriile vieții. Cu două decenii în urmă a scos în lume pe dansatoarele de la Căpîlna, a circumscris în circuitul artei populare românești acel minunat dans care este **Purtata fetelor.** Altceva nimic...

Trebuie să ne amintim noi că, în ultimii ani, toate marile ansambluri folclorice profesioniste din țară și-au trecut în repertoriul permanent dansul de la Căpîlna, că satul a primit în mai multe rînduri vizita unor telereporteri români și din alte țări europene, că au fost turnate aici cîteva filme, că s-au făcut zeci de înregistrări și fotografii.

Care e meritul învățătoarei?

Poporul a durat de ani și ani un monument; învățătoarea l-a descoperit, l-a îngrijit, i-a dat strălucire. Într-un fel, în zilele noastre, Stana Biriș a făcut ceea ce au făcut, pe alt plan, Grigoraș Dinicu din Ciocîrlia, Maria Tănase din Hăulita gorjenească, Stelian Ogrezeanu din Ceramica de Horezu.

MIRCEA IONEL

317.569

La economie politică

Ideea centrală și concluziile lecției recapitulative

În procesul instructiv-educativ cunoștințele predate nu constituie un scop în sine, ci un mijloc pentru dezvoltarea multilaterală a elevului. Încă Montaigne spunea că „mai de preț e o minte bine formată decît una plină de cunoștințe". Gîndirea, prin însăși natura sa, are un caracter creator, care trebuie să fie dezvoltat prin modul de desfășurare a lecției. Dacă profesorul nu pretinde decît să se reproducă aidoma ceea ce a expus el în lecția precedentă sau ceea ce scrie în manual și nu-i stimulează pe elevi să interpreteze și să aplice cunoștințele însușite, la ei se dezvoltă rigiditatea și conformismul. Dacă, dimpotrivă, profesorul urmărește îmbogățirea cunoștințelor nu prin simpla lor sumare, ci prin sistematizarea lor, prin însușirea structurii lor interioare, prin înțelegerea varietății conexiunilor dintre obiecte și fenomene, prin stabilirea legăturilor logice dintre cunoștințele vechi și noi, gîndirea elevilor devine mai elastică, crește receptivitatea ei față de nou, ceea ce constituie o condiție importantă a creativității, spre realizarea căreia trebuie să tindă învățămîntul.

În predarea științelor sociale acest obiectiv poate fi atins și prin felul cum organizăm lecțiile de recapitulare, în special acele lecții care privesc capitolele mari ale unei discipline. Acum, de pildă, în primele ore ale trimestrului II, se încheie predarea lecțiilor privind modul de producție capitalist. După părerea noastră, este neapărat necesar ca înainte de a trece la predarea lecțiilor de economie socialistă să dăm elevilor o privire de ansamblu asupra economiei capitaliste. O asemenea lecție ne creează largi posibilități de a stabili noi conexiuni, de a stimula creșterea flexibilității gîndirii elevilor.

Considerăm că ideea centrală a lecției de recapitulare trebuie să o constituie dialectica forțelor de producție și a relațiilor de producție în dezvoltarea societății capitaliste. Este bine să pornim de la categoriile economice marfă și producție de mărfuri, deoarece marfa este celula economică a societății burgheze. Folosind metoda conversației, vom aduce în discuție faptul că, sub acțiunea legii valorii, producția de mărfuri simplă se transformă în producție capitalistă cînd forța de muncă este o marfă. Ne vom referi la procesul acumulării primitive a capitalului și vom ajunge la concluzia că pe o anumită treaptă de dezvoltare a societății banii se transformă în capital datorită procesului de autovalorificare pe care îl parcurg, subliniind că esența orînduirii capitaliste, scopul nemijlocit al procesului de producție capitalist îl constituie producerea plusvalorii.

Făcînd o corelare cu cunoștințele pe care elevii le posedă, din studiul istoriei, despre revoluția industrială din Anglia și despre revoluțiile burgheze din Anglia, Franța și alte țări vom discuta cu ei interacțiunea dintre forțele de producție și relațiile de producție la începuturile dezvoltării capitalismului. Ei vor ajunge astfel la concluzia că dezvoltarea forțelor de producție ale societății a determinat apariția relațiilor de producție capitaliste și că răspîndirea acestora după înfăptuirea revoluțiilor burgheze a avut ca urmare creșterea forțelor de producție.

Urmărind mai departe dezvoltarea societății capitaliste, ne vom referi la fenomene, procese și legi cum sînt acumularea capitalului, concentrarea și centralizarea capitalului, tendința de creștere a compoziției organice a capitalului, tendința istorică a acumulării capitaliste etc. Reliefînd legăturile ce există între aceste fenomene, vom putea deduce împreună cu elevii faptul că în decursul sutelor de ani de cînd a apărut capitalismul forțele de producție au cunoscut o dezvoltare considerabilă, s-au răspîndit relațiile de producție burgheze, exploatarea muncii salariate s-a intensificat și s-a extins asupra unei părți tot mai mari din populație, s-a accentuat procesul proletarizării maselor largi ale țărănimii. Datorită faptului că relațiile de producție capitaliste nu mai corespund cu caracterul și nivelul forțelor de producție, capitalismul, după ce a dezvoltat în proporții uriașe forțele de producție, a devenit cel mai mare obstacol în calea progresului social. Elevii vor deduce de aici caracterul istoricește limitat al acestei orînduiri, vor putea face noi conexiuni între fenomene pe care le-au studiat la lecții diferite, se vor convinge de caracterul obiectiv al legilor economice, ca și de caracterul istoric al economiei politice.

În continuare vom aduce în discuția clasei faptul că dezvoltarea forțelor de producție, concentrarea și centralizarea producției și a capitalurilor au dus societatea la stadiul capitalismului monopolist, iar în prezent în țările capitaliste dezvoltate are loc o intensificare a procesului de transformare a capitalismului monopolist în capitalism monopolist de stat, care a devenit o formă permanentă a capitalismului monopolist.

Lecția de recapitulare va constitui un bun prilej pentru a insista asupra elementelor noi, apărute în ultimele decenii. În cursul lecțiilor elevii ne-au pus diferite întrebări în legătură cu problemele pe care le-au aflat din presă, de la radio, televiziune, din literatura beletristică etc. La lecțiile respective n-am putut răspunde întotdeauna complet la întrebările lor, deoarece fenomenele capitalismului contemporan se caracterizează printr-un mare grad de complexitate, prin aspecte contradictorii și multiple, care nu pot fi înțelese decît după ce s-au parcurs toate lecțiile privind capitalismul monopolist. Ne propunem, de aceea, să folosim lecția de recapitulare și pentru ca, prin generalizările pe care le vom face, să dăm răspuns unor întrebări puse de elevi în legătură cu politica externă a unor state capitaliste, cu piața comună, cu devalorizarea lirei sterline etc. Elevii trebuie să înțeleagă, din explicațiile pe care le vom da, că — cu toate modificările ce s-au produs în viața economică a lumii capitaliste — capitalismul monopolist este prin esența sa capitalism, că el nu reprezintă decît un stadiu — și anume, ultimul stadiu al capitalismului, că modificările care au avut loc în cadrul capitalismului contemporan nu numai că nu-i schimbă natura, dar păstrează și, totodată, adîncesc, în forme noi și variate, conflictul dintre forțele de producție și relațiile de producție capitaliste, contradicția dintre capital și muncă și, în general, toate contradicțiile orînduirii capitaliste. În felul acesta elevii vor căpăta o imagine exactă despre principalele aspecte ale capitalismului contemporan și își vor da seama că, datorită caracterului ei creator, învățătura marxist-leninistă este singura capabilă să explice în mod științific fenomenele foarte complexe, variate și multilaterale pe care le prezintă astăzi lumea capitalistă.

Le vom arăta, în continuare, că viața a dovedit justețea acestei învățături prin faptul că de o jumătate de secol capitalismul a încetat să mai fie singurul sistem economic, a intrat în criza generală. Creșterea forțelor mondiale ale socialismului, care determină tot mai mult cursul întregii evoluții a societății, destrămarea sistemului colonial al capitalismului, creșterea rolului noilor state independente în viața internațională, amploarea crescîndă a luptelor clasei muncitoare și a mișcărilor democratice pentru progres social sînt elemente caracteristice epocii noastre. Trăsătura fundamentală, conținutul principal al epocii noastre este trecerea omenirii de la capitalism la socialism. Așa cum arată tovarășul Nicolae Ceaușescu în articolul „Victoriile hotărîtoare ale socialismului — triumf al marxism-leninismului", raportul actual de forțe pe arena internațională evidențiază întărirea frontului antiimperialist, al socialismului și păcii, superioritatea lui crescîndă asupra imperialismului. Totodată elevii își vor da seama că succesele obținute de poporul nostru sub conducerea înțeleaptă a Partidului Comunist Român, înflorirea patriei noastre socialiste, contribuie la întărirea sistemului socialist mondial, la creșterea influenței sale, la sporirea forțelor progresului în lume.

Sîntem convinși că, pregătită temeinic, o astfel de lecție de recapitulare poate contribui larg la îndeplinirea sarcinii trasate în Hotărîrea „Cu privire la sarcinile organizațiilor de partid, de stat și obștești, ale U.T.C., pentru îmbunătățirea muncii educative în rîndul tineretului", adoptată de C.C. al P.C.R. în Plenara din 29 noiembrie — 1 decembrie 1967, care cere profesorilor să desfășoare o muncă permanentă pentru înarmarea tineretului cu ferme convingeri politico-ideologice, cu ideile marxism-leninismului, pentru educarea lui în spiritul patriotismului socialist și al internaționalismului proletar.

Prof. LUIZA RĂICAN
Prof. NORBERT GOLDHAMER

Locul și rostul notițelor

De multe ori, în asistențele pe care le fac la lecții, mi-am pus întrebarea: ce trebuie să facă elevii în timp ce profesorul predă cunoștințele noi? Să-l asculte, urmărindu-i atent expunerea, sau să încerce să „prindă" în maculatoarele lor cît mai mult din ceea ce le spune el?

Se afirmă pe bună dreptate că în timp ce iau notițe elevii reține și prelucrează cunoștințele transmise de profesor. Ei desfășoară deci o utilă și necesară activitate intelectuală. Lucrul acesta este pe deplin adevărat cînd este vorba de lecțiile de matematică, de chimie sau de fizică, atunci cînd se impun calcule, demonstrații, cînd se prezintă grafic reacții chimice etc. De asemenea, se impune să se ia notițe la orele de gramatică a limbii române, în predarea limbilor străine, ca și la lecțiile de recapitulare.

Scrisul febril stăpînește însă și la unele obiecte unde luarea notițelor nu este evident necesară. Așa se întîmplă la lecțiile de istorie, de istorie a literaturii, de geografie, biologie, educație cetățenească etc. Mi-a fost dat să aud de multe ori îndemnul categoric al cîte unui profesor adresat elevilor într-o parafrază eliadistă: „Scrieți, copii!". Așteptam să văd ce lucruri deosebite se vor enunța, încît să merite a fi notate în maculatoare. De cele mai multe ori urma însă dictarea unei definiții, a unei aprecieri sau caracterizări lapidare în legătură cu o operă literară, un personaj, un eveniment istoric etc. M-am întrebat: de vreme ce manualul cuprinde, cu date mai bogate și într-o formulare tot atît de clară, aceleași lucruri, ce rost are această dictare? Nu se face oare risipă de timp?

Dar abuzul de notițe la literatura română, istorie, geografie, științe biologice și alte obiecte poate avea și alte efecte, din cele mai nedorite. Un sondaj făcut asupra maculatoarelor elevilor de la liceul nostru ne-a arătat că notițele sînt, în bună parte, un fertil cîmp de cultivare a greșelilor de ortografie și chiar de conținut. Iată, de exemplu, cum se prezintă notițele luate la o lecție de istorie de un elev din clasa a X-a: „Spania și portugalia (sic) pînă în sec. XV. Urm. cuc. arabe în Pen. Iberică; Reconcista (sic); Castilia și aragonul (sic); Org. lor soc. și polit; Răsc. țăr. din sec. XIV-lea; Form. mon. spaniole; Reconcista (sic) — faza a doua" Fără să mai comentăm scrisul, stîlcirea termenilor — lucru de neadmis la un elev de clasa a X-a — ne întrebăm dacă asemenea notițe îl pot ajuta pe elev în pregătirea lecției. Nu e de crezut.

Situația este agravată atunci cînd profesorul nu obișnuiește să folosească tabla pentru a scrie, cel puțin, numele proprii amintite în cursul lecției. În aceste cazuri, în maculatoarele elevilor se pot găsi „monumente" de grafie originală, ca Lizi Strata, Boalo, Bomarșe, Volter și altele. Cu acestea, ce-i drept, elevul face față la oral, dar adevărata față a culturii sale superficiale se dezvăluie lamentabil la orice lucrare scrisă.

Primul rezultat al abuzului de notițe este deci obișnuirea elevilor cu un scris ilizibil, neglijent, uneori plin de tot felul de greșeli. Acest fel neglijent de a scrie, ca și greșelile de ortografie, prind rădăcini adînci în obișnuința elevilor mai slabi la învățătură și nu este exclus ca ele să-i rămînă pentru toată viața. Dar chiar în cazul acelor elevi care izbutesc să noteze în maculatoare rezumate bine închegate și destul de complexe la literatură, istorie, geografie, biologie etc., notițele se dovedesc nu numai inutile, ci chiar rău venite, ele constituind, după părerea mea, principalele izvoare ale mediocrității. Să mă explic. Ușor accesibil, materialul notat pe două-trei pagini de maculator se poate înregistra în memorie fără să fie nevoie de prea mult timp și efort, asigurînd totodată nota 5 sau chiar nota 6 unui elev comod sau grăbit să plece la joacă. În această limitare a studiului la caietele de notițe (limitare nedorită de profesori, dar practicată larg de elevi), se află una din importantele cauze ale lipsei de cunoștințe, ale sărăciei de vocabular și de mijloace de exprimare a multor elevi. Ea duce totodată la înrădăcinarea unei periculoase obișnuințe: obișnuința de a nu studia după manual, de a nu citi bibliografia recomandată, de a căuta mereu rezumate făcute de alții. N-aș vrea să se creadă că socotesc caietul de notițe absolut inutil în școală. Incontestabil, el își are locul și importanța lui în activitatea elevului la lecții. Mai mult: cred că notițele făcute de elevi în maculatoare își pot spori rolul în procesul formativ dacă sînt orientate și controlate atent de către profesori. Consider necesar ca elevii să noteze în maculatoare tot ceea ce profesorii aduc ca element nou la lecții — explicații suplimentare, exerciții aplicative, recomandări bibliografice etc. Tot aici trebuie să se vadă strădania elevului în pregătirea individuală a lecțiilor acasă: probleme, analize literare sau gramaticale, rezumate, adnotări, exerciții etc. Foarte necesar îmi pare ca profesorul să cerceteze periodic caietele de notițe, făcînd de fiecare dată observații și recomandări pentru îmbunătățirea stilului de muncă al elevilor, atît în ceea ce privește conținutul cît și forma. În felul acesta se va realiza, cred, și orientarea către o mai largă și stăruitoare muncă individuală, mijloc hotărîtor în formarea intelectuală a elevilor.

Prof. NICOLAE POPESCU
directorul Liceului din Gura-Humorului

Zile de carnaval

Bătaie... permisă

În legătură cu difuzarea manualelor școlare

Ministerul Învățămîntului comunică:

1. După încheierea acțiunii de difuzare a manualelor școlare de cultură generală pentru anul școlar 1967/1968, se constată existența unor stocuri pe rețeaua de difuzare. Directorii acelor școli în care există, în momentul de față, elevi care nu au manualele școlare menționte în lista cu titlurile publicate mai jos și erau îndreptățiți să le primească conform Instrucțiunilor Ministerului Învățămîntului nr. 41 391/1967 se vor adresa secțiilor de învățămînt raionale sau orășenești, pînă cel mai tîrziu la 15 ianuarie 1968, pentru acoperirea necesarului.

Secțiile de învățămînt raionale sau orășenești vor centraliza cererile școlilor și le vor trimite pînă la data de 20 ianuarie 1968 la Baza pentru desfacerea cărții-București, Calea Moșilor nr. 62—68 (pentru școlile deservite de sectorul C.L.D.C.) și la Centrocoop-București, Direcția difuzării cărții, Calea Victoriei nr. 29 (pentru școlile deservite de unitățile cooperației de consum). Se menționează că atît necesarul școlilor cît și centralizarea făcută de secțiile de învățămînt raionale sau orășenești vor fi întocmite separat pentru învățămîntul de zi și separat pentru învățămîntul seral. Manualele solicitate vor fi livrate de unitățile de difuzare a cărții școlare, conform dispozițiilor în vigoare.

Lista manualelor pentru școlile cu limbile de predare română, maghiară și germană, care se mai găsesc pe rețeaua de difuzare:

Clasa a II-a: Limba română, Aritmetica, Limba maternă; clasa a III-a: Limba română, Aritmetica, Muzica, Limba maternă; clasa a IV-a: Limba română, Istoria, Aritmetica, Cunoștințe despre natură, Geografia, Muzica, Limba maternă; clasa a V-a: Limba română, Istoria, Limba rusă, Limba germană, Aritmetica, Botanica, Agricultura, Limba maternă; clasa a VI-a: Limba română, Istoria, Limba rusă, Limba franceză, Aritmetica, Geometria, Fizica, Agricultura, Geografia, Zoologia, Muzica, Desen, Limba maternă; clasa a VII-a: Limba română, Istoria, Agricultura, Limba rusă, Limba franceză, Geometria, Algebra, Anatomia, fiziologia omului-igiena, Fizica, Chimia, Geografia, Muzica, Desen, Limba maternă; clasa a VIII-a: Limba română, Istoria, Limba rusă, Limba franceză, Elemente de educație cetățenească, Noțiuni de biologie, Geografia, Algebra, Geometria, Fizica, Chimia, Agricultura, Desen, Muzica, Limba maternă; clasa a IX-a: Limba și literatura română, Limba latină, Limba franceză (anul I de studii), Limba franceză (anul V de studii), Limba rusă (anul I de studii), Limba rusă (anul V de studii), Geometria, Algebra, Fizica, Chimia, Geografia, Istoria, Botanica, Limba și literatura maternă; clasa a X-a: Literatura română, Limba franceză (anul II de studii), Limba franceză (anul V de studii), Limba rusă (anul II de studii), Limba rusă (anul VI de studii), Istoria evului mediu, Geografia, Zoologia, Algebra pentru secția reală, Geometria pentru secția reală, Geometria pentru secția umanistă, Trigonometria pentru secția reală, Trigonometria pentru secția umanistă, Fizica pentru secția reală, Chimia, Muzica, Desen tehnic pentru secția reală, Limba maternă; clasa a XI-a: Literatura română, Istoria literaturii universale, Culegere de texte din literatura universală, Limba franceză (anul III de studii), Limba franceză (anul VI de studii), Limba engleză (anul III de studii), Limba rusă (anul VII de studii), Istoria modernă și contemporană, Anatomia și fiziologia omului, Geometria analitică pentru secția reală, Geometria analitică pentru secția umanistă, Elemente de analiză matematică pentru secția reală, Elemente de analiză matematică pentru secția umanistă, Elemente de algebră superioară pentru secția reală, Fizica pentru secția reală, Fizica pentru secția umanistă, Chimia, Limba rusă cl. XI—XII (seral), Limba maternă; clasa a XI-a (liceul de 11 ani): Literatura română, Limba rusă, Limba franceză, Limba engleză, Limba latină, Manual de filozofie și socialism științific, Psihologia, Geometria analitică pentru secția reală, Geografia, Elemente de analiză matematică pentru secția reală, Matematici superioare pentru secția umanistă, Astronomia, Fizica, Chimia, Biologia, Geologia, Limba maternă.

2. S-a constatat că pe rețeaua de difuzare există o cantitate importantă de manuale pentru clasa a XI-a a liceului de 11 ani (învățămîntul seral și fără frecvență), datorită faptului că mulți elevi de la aceste forme de învățămînt nu și-au procurat manualele necesare. Se recomandă școlilor să îndrumeze elevii spre unitățile de desfacere a cărții pentru procurarea lor. Prin presa locală se vor populariza librăriile care dispun de aceste manuale. Comisiile raionale, orășenești și regionale de difuzare vor urmări ca librăriile să fie aprovizionate cu aceste manuale pentru a fi puse la dispoziția celor interesați.

Primele apariții editoriale din 1968

De la Editura didactică și pedagogică aflăm că în tipografii se află gata interesante lucrări de pedagogie.

Printre aparițiile care vor lua drumul spre librării în primele săptămîni ale noului an semnalăm volumele „Studii și cercetări de didactică modernă", elaborat de un colectiv al Institutului de științe pedagogice, „Contribuții la istoricul cercetării pedagogice și al școlilor experimentale din România" de Stanciu Stoian și Vasile Iliescu, „Din experiența unor lecții despre limba și stilul operelor literare" de Florian Crețeanu și „Valorificarea instructiv-educativă a elementelor de istorie locală" de Th. Gal și I. Retegan.

În cursul lunii ianuarie în librării se va găsi, de asemenea, și o bogată literatură care se adresează deopotrivă pedagogilor și părinților: Virgil Radulian — „Profesori și părinți contra insucceselor școlare", Mihai Ghivirigă — „Ritmuri zilnice", Mihai Stolan — „Dreptul la bătaie?", Liviu Filimon — „Negativismul copiilor" și altele.

După ce i-a fost anunțată apariția de mai multe ori și de mai mult timp, căpătăm garanții că, în sfîrșit, în cursul lunii ianuarie va fi terminată tipărirea interesantei și mult așteptatei lucrări a prof. univ. I. Tudor: „Mic atlas de plante din flora Republicii Socialiste România".

Seturi de diafilme pentru lecțiile de istorie

De curînd, Ministerul Învățămîntului, în colaborare cu Studioul cinematografic „Animafilm", a realizat un set de 24 diafilme care ilustrează manualul de istoria patriei destinat elevilor clasei a IV-a. Setul cuprinde perioadele cele mai importante din istoria poporului nostru din timpurile cele mai îndepărtate și pînă azi. Iată cîteva titluri: „Oamenii din țara noastră în trecutul îndepărtat", „Dacii — viața și statul lor", „Întemeierea statelor feudale românești", „Moldova în timpul lui Ștefan cel Mare", „Luptele pentru independență în timpul lui Mihai Viteazul", „Răscoala țăranilor din anul 1907", „Înființarea Partidului Comunist Român", „Insurecția națională antifascistă din august 1944", „Viața nouă în patria noastră" etc.

Colectivul de realizatori, format din profesorii Dan Berindei, Gloria Ceacalopol, Ștefan Lache, Teodor Mucica și Teodor Radu, s-a străduit să însoțească imaginile cu texte pe înțelesul copiilor. Diafilmele avînd cîte un număr mic de imagini (8—30), proiectarea lor se încadrează în timpul afectat lecțiilor.

După cîte sîntem informați, urmează să se realizeze un set de diapozitive pentru clasele mari în care se studiază istoria patriei. Considerăm că asemenea seturi s-ar putea realiza și pentru alte obiecte, ele constituind un ajutor prețios în predare.

Prof. V. BORDEIANU

Concursul de admitere în învățămîntul superior

Concursul de admitere în învățămîntul superior pe anul universitar 1968/1969 se va desfășura după cum urmează:

Învățămîntul de zi și seral: etapa I — între 5 și 15 iulie 1968, etapa a II-a — între 5 și 15 septembrie 1968, numai la facultățile și secțiile care nu și-au completat locurile planificate în urma concursului din iulie;

Învățămîntul fără frecvență: între 5 și 15 septembrie 1968.

Condițiile de admitere și probele cerute pentru fiecare facultate și secție se vor anunța la timp prin presă, prin afișarea la institutele de învățămînt superior și prin broșura „Admiterea în învățămîntul superior 1968".

Tabere centrale de pregătire sportivă

În perioada vacanței de iarnă Ministerul Învățămîntului a organizat cîteva tabere centrale de pregătire sportivă. Aceste tabere au funcționat la Păltinis, Borșa, Postăvarul, Sinaia (Vîrful cu Dor), Lacul Roșu, și Poșada. Au participat 1 200 de tineri, elevi ai școlilor sportive și ai liceelor cu program de educație fizică. Programul taberelor a cuprins antrenamente individuale și colective în ceea ce privește pregătirea fizică generală, elemente de tehnica schiului etc., cît și activități la alegere — cultural-artistice și distractive — și, bineînțeles, concursuri și competiții, jocuri etc.

ŞCOALA ŞI EDUCAŢIA TINERETULUI

Cadru şi dimensiuni noi în activitatea dirigintelui

Cele mai bune cadre, cele mai bune forţe ale statului, ale societăţii noastre, şcoala, familia, instituţiile de cultură şi artă, organizaţiile U.T.C., celelalte organizaţii obşteşti trebuie să-şi coordoneze eforturile pentru a participa cît mai activ la pregătirea tineretului pentru muncă şi viaţă, la îmbogăţirea profilului său moral-spiritual, la dezvoltarea sa armonioasă.

(Din Hotărîrea „Cu privire la sarcinile organizaţiilor de partid, de stat şi obşteşti, ale U.T.C., pentru îmbunătăţirea muncii educative în rîndul tineretului", adoptată de C.C. al P.C.R. în Plenara din 29 noiembrie—1 decembrie 1967).

Hotărîrea „Cu privire la sarcinile organizaţiilor de partid, de stat şi obşteşti, ale U.T.C., pentru îmbunătăţirea muncii educative în rîndul tineretului", adoptată de C.C. al P.C.R. în Plenara din 29 noiembrie—1 decembrie 1967, cuprinde un ansamblu de directive şi măsuri ce conturează o politică şcolară modernă, în deplină consonanţă cu dinamica socială caracteristică patriei noastre. Apar în această Hotărîre, într-o viziune cuprinzătoare, noi parametri, care converg către un sistem unitar de acţiune şi influenţare, de natură să determine sporirea calităţii şi randamentului muncii educative. Creînd cadrul organizatoric prielnic unei educaţii complexe şi de profunzime, Hotărîrea cheamă şcoala să coordoneze şi să echilibreze marea diversitate a mijloacelor educaţiei, scoţînd la iveală masa resurselor disponibile şi utilizînd din plin atît experienţa profesorilor cît şi iniţiativele elevilor. Se deschide aici în faţa noastră, a educatorilor, un cîmp vast de activitate pentru găsirea unor căi şi metode specifice muncii cu tineretul în cadrul şi dimensiunile noi ce i-au fost create

În centrul întregului complex al muncii educative, deţinînd o greutate specifică de prim rang, este aşezat dirigintele, chemat să precizeze conţinutul ei, să evalueze experienţa acumulată, să selecţioneze metodele şi mijloacele educative care şi-au dovedit valabilitatea şi să le aplice la viaţa clasei. În această activitate complexă dirigintele are sprijinul entuziast, permanent al organizaţiei U.T.C., cu care trebuie să conlucreze viu, utilizînd din plin iniţiativa uteciştilor, găsind cele mai potrivite modalităţi de a o traduce în viaţă.

Munca în rîndul elevilor liceului mi-a dovedit în repetate rînduri că, încurajînd iniţiativele, experienţele personale îi ajuţi pe adolescenţi să se cunoască pe ei înşişi, să-şi descopere propria personalitate şi să se orienteze către profesiunea cea mai potrivită înclinaţiilor lor reale. De aceea consider foarte îndreptăţită dorinţa de a se pune cît mai mult accent, în munca educativă, pe spiritul receptiv şi inventiv al elevilor, pe încercările de afirmare a disponibilităţilor personale, pe creativitate. În acest fel emoţia estetică şi curiozitatea ştiinţifică, specifice vîrstei, se pot traduce în preocupări şi fapte ce vor rodi în anii maturităţii.

Personal încerc cele mai mari satisfacţii cînd descopăr la elevii mei aptitudini şi talente nebănuite, cînd pot aprinde în ei setea de a deveni creatori. Dacă te apropii cu încredere de elevii tăi şi reuşeşti să-i cunoşti bine, îţi dai seama că aproape nu rămîne nici unul care să nu fie dotat într-o anumită direcţie şi, dacă-i pui în situaţia de a realiza ceva concret, vezi că mulţi reuşesc chiar peste aşteptări.

Pentru ca munca desfăşurată de noi în şcoală să răspundă comenzii sociale se impune să înlăturăm caracterul teoretic pe care îl îmbracă încă destul de des educarea patriotică şi cetăţenească a tineretului. Uităm nu o dată că important este nu numai să facem cunoscute tinerilor valorile patriotice, ci şi să ajutăm să-şi însuşească convingeri patriotice ferme, adînci. Toate acţiunile pe care le vom întreprinde în acest scop vor trebui să aibă o densă încărcătură afectivă şi să conducă, în acelaşi timp, la formarea deprinderilor civice, să aibă, deci, o eficacitate socială.

Conceptia eficacităţii sociale a educaţiei, punerea în valoare a întregului potenţial productiv şi creator al tineretului reclamă un diriginte foarte bine pregătit, înzestrat cu virtuţi pedagogice alese, aplecat mereu spre cercetarea ştiinţifică a materialului uman pe care-l modelează. Dirigintele trebuie să aibă o formaţie elastică şi mobilă, să fie în stare să se adapteze unui proces atît de dinamic şi complex cum este educarea tineretului, care presupune difuzarea în masa elevilor a unor cunoştinţe ample despre societate, influenţarea morală, iniţierea în probleme politice şi organizatorice, deschiderea unor orizonturi largi în însuşirea culturii tehnice, ştiinţifice şi estetice corespunzătoare cerinţelor actuale. Aceasta impune dirigintelui să asigure înlăturarea unor practici care contravin noilor comenzi sociale, cum sînt activităţile desfăşurate fără o finalitate precisă, aglomerările de teme înserate în planuri la întîmplare, discuţiile ce nu decurg din realităţile şi nevoile clasei, moralizarea şi verbalismul. Alte metode îşi cer dreptul la viaţă — acele metode care îi pun în acţiune pe elevi, care fac apel la aspiraţiile lor, la pasiunea pentru cultură, la dorinţa de a-şi afirma aptitudinile artistice, de a face sport, de a se distra în chip plăcut şi util.

După părerea mea, o muncă educativă rodnică nu se poate disocia de activitatea de cercetare ştiinţifică. Pînă în prezent cercetarea în domeniul educaţiei a fost rezervată unor specialişti în psihologie, pedagogie sau sociologie, care lucrau mai mult în afara învăţămîntului. Foarte puţin s-au aplecat spre cercetare profesorii care efectuează în mod nemijlocit munca migăloasă de educare a tineretului. Între cercetare şi practica educativă nu există legături suficient de puternice. Cred că posibilităţile practicienilor învăţămîntului au fost subapreciate, deşi există în şcoli suficiente forţe care ar putea susţine munca de cercetare. Nu toţi practicienii învăţămîntului vor putea deveni cercetători, dar la nivelul fiecărei şcoli se poate organiza, pentru început, un nucleu de cercetare a propriei experienţe în care să fie antrenaţi diriginţii cu posibilităţi şi aptitudini în această direcţie. Un centru de cercetări pentru problemele de tineret, oricîte forţe ar avea, nu poate rezolva nevoile interne ale fiecărei şcoli. În identificarea şi ierarhizarea temelor de cercetare şcoala, în mod firesc, ar trebui să fie aceea care să-şi spună prima cuvîntul. Cercetarea faptică destinată să studieze ce se întîmplă în viaţa tineretului, fenomenele caracteristice adolescenţilor, preocupările şi aspiraţiile, gusturile lor, tot mediul şcolar este cel mai în măsură să le înregistreze şi să le furnizeze teoreticienilor educaţiei. Pe de altă parte, cercetarea aplicativă care urmăreşte reaprecierea în condiţiile clasei a rezultatelor şi metodelor ce decurg din cercetare, răspîndirea în masa profesorilor a concluziilor cu valoare practică impune apropierea şcolii de cercetare ştiinţifică, dacă nu chiar integrarea ei, prin oamenii cei mai capabili, într-o asemenea activitate.

Transformînd fiecare şcoală într-un laborator de creaţie, organizînd şi conducînd cu competenţă cercetarea unor aspecte concrete ale educaţiei şi folosind cu dibăcie canalele de comunicare prin care se transmite experienţa valoroasă, inovaţiile pedagogice, vom putea culege roadele cele mai bogate.

Prof. ZINA SÎRBU
directoarea Liceului „M. Eminescu" Bucureşti

Acţiuni care pot stimula potenţialul intelectual şi afectiv al elevilor

Prin conţinutul activităţii lor, şcoala şi organizaţia U.T.C. răspund aceloraşi imperative ale educaţiei comuniste a tinerei generaţii. Aceasta presupune o linie unică de acţiune, izvorînd din problemele vieţii contemporane, sincronizată cu direcţiile progresului social, pe baza confruntărilor permanente cu realitatea.

Aşa cum subliniază Hotărîrea „Cu privire la sarcinile organizaţiilor de partid, de stat şi obşteşti, ale U.T.C., pentru îmbunătăţirea muncii educative în rîndul tineretului", adoptată de C.C. al P.C.R. în Plenara din 29 noiembrie—1 decembrie 1967, rolul hotărîtor în pregătirea şi educarea tineretului revine şcolii, cadrelor didactice, întrucît, prin conţinutul şi forma sa de organizare, şcoala dispune de toate posibilităţile pentru a asigura instrucţia tinerilor, înarmarea lor cu cunoştinţe, pentru a le dezvolta aptitudinile şi deprinderile. În acelaşi timp, Hotărîrea arată că este necesară o conlucrare strînsă între conducerile şcolilor şi oragnizaţiilor U.T.C., că întreaga activitate extraşcolară trebuie coordonată pe baza unui program comun întocmit de acestea. Se creează, în acest fel, cele mai bune condiţii pentru o muncă educativă eficientă.

Şi pînă acum, cînd formulau activităţile de perspectivă organele U.T.C. din liceul nostru îi consultau pe diriginţi, ceea ce a permis uneori prevenirea repetării aceloraşi probleme, evitarea paralelismului între tematica orelor de dirigenţie şi tematica adunărilor generale sau a unor activităţi extraşcolare. Această colaborare n-a fost însă permanentă. Adesea uteciştii au fost lăsaţi să acţioneze singuri. Or, tinerii neavînd priceperea să valorifice toate posibilităţile existente, multe activităţi care ar fi putut răspunde cerinţelor au fost ratate, multe iniţiative entuziaste s-au transformat în acţiuni lipsite de atractivitate şi interes.

Se ridică, aici, şi o altă problemă. Nu o dată elevii au dat glas unor dorinţe contradictorii cu privire la acţiunile ce urmează să se organizeze, iar birourile U.T.C., cu prea puţină experienţă, nu ştiau să se descurce în rezolvarea inerentelor controverse, ceea ce ducea la dezmembrarea colectivului. În prezent, îndrumaţi de diriginte, uteciştii vor putea organiza numeroase acţiuni eficiente, cu un conţinut educativ şi instructiv bogat, în concordanţă cu dorinţele şi cerinţele lor, prin valorificarea fanteziei şi spontaneităţii specifice vîrstei — dar care, în acelaşi timp, să fie ferite de primejdiile lipsei de discernămînt. Viaţa extraşcolară va căpăta astfel un nou impuls, va avea un conţinut mai variat.

Adeseori, fie pentru că nu există o colaborare bine concepută şi închegată, fie din cauză că anumite atribuţii cădeau cînd în seama dirigintelui, cînd în seama secretarului organizaţiei U.T.C., s-a dat drept de liberă circulaţie formalismului, paralelismului. S-a întîmplat de asemenea, nu o dată, ca din cauza lipsei de coordonare activitatea extraşcolară să se aglomereze în perioade de vîrf, cum sînt de exemplu perioadele tezelor trimestriale, ducînd la supraîncărcarea elevilor cu lungi şi epuizante şedinţe, cu repetiţii pentru pregătirea unor spectacole etc.

Deseori s-au întîmpinat greutăţi şi în fixarea tematicii discuţiilor purtate cu uteciştii, care nu ţineau seama de problemele colectivului respectiv, de elementele noi apărute în viaţa acestuia, de schimbările petrecute în sînul lui. Din aceste motive se ajungea la discuţii seci, monotone, lipsite de importanţă, care nu făceau să vibreze potenţialul intelectual şi afectiv al elevilor şi erau străine adevăratelor preocupări ale acestora. Se ştie că, oricît de interesantă ar fi în sine o temă, discutarea ei poate fi compromisă dacă problemele puse în discuţie nu constituie o preocupare reală a tinerilor, dacă nu au pentru ei un răsunet emoţional şi dacă nu-i atrag prin însăşi forma pe care o îmbracă.

Soluţia înlăturării acestor neajunsuri este, aşa cum arată Hotărîrea, accentuarea rolului îndrumător al profesorilor diriginţi — firească, fără a îngrădi iniţiativa elevilor ci, dimpotrivă, stimulînd-o şi orientînd-o. Pornind de la sarcinile trasate în Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R., de la cerinţele învăţămîntului actual, sporind continuu eficienţa muncii noastre, vom izbuti să facem din colaborarea şcolii cu organizaţia U.T.C. pîrghia principală în educaţia tinerei generaţii.

Prof. ILIE GUŢAN
Tălmaciu, raionul Sibiu

Parametri esenţiali ai calităţii muncii educative

Recenta Hotărîre a Plenarei C.C. al P.C.R. cu privire la îmbunătăţirea muncii educative în rîndul tineretului realizează o profundă şi realistă analiză a succeselor în activitatea de formare a tinerei generaţii, reliefînd totodată cu adîncime deficienţele existente şi scoţînd în evidenţă sarcinile etapei actuale ale acestui complex proces care este formarea tinerelor generaţii.

De maximă importanţă prin multiplele implicaţii pe care le are atît în ceea ce priveşte orientarea generală a muncii educative, cît şi, mai ales, în ridicarea ei pe un plan superior, mi se pare indicaţia care arată că rolul hotărîtor în pregătirea şi educarea tineretului revine şcolii, cadrelor didactice. Fără îndoială că şi pînă acum şcoala şi-a adus contribuţia la formarea profilului moral şi spiritual al tineretului, în acord cu necesităţile dezvoltării societăţii noastre. Dar necesităţile etapei pe care o traversăm sînt altele — mai multe, mai complexe, mai mari. Ele impun sarcini noi şcolii, îi cer să abordeze cu îndrăzneală şi competenţă ştiinţifică problemele educaţiei.

Creşterea rolului şcolii impune necesitatea rezolvării unor probleme care apar firesc în condiţiile contribuţiei mai multor factori la realizarea sarcinilor de pregătire şi educare a tinerei generaţii. Şcoala — mediul educativ cel mai organizat, cu cele mai mari disponibilităţi pe linia integrării sociale a tineretului — trebuie, mai mult ca pînă acum, să-şi realizeze rolul conducător în raport cu ceilalţi factori. În primul rînd, prin organizarea unor condiţii optime pentru realizarea influenţei lor formative, creînd terenul propice pentru asimilarea şi receptarea corespunzătoare — în acord cu scopul şi sarcinile şcolii — a acestor influenţe. Apoi, prin canalizarea judicioasă a eforturilor tuturor acestor factori educativi. Desigur că acest rol îi conferă şcolii răspunderi mai mari şi îi cere să-şi realizeze rolul coordonator nu prin anularea specificului celorlalţi factori, ci tocmai prin subliniera lui şi prin valorificarea lui maximală.

Putem desprinde de fapt, în acest context, două mari sarcini ale şcolii. Una orientată mai mult în exterior (întrucît priveşte responsabilitatea şcolii faţă de aspecte oarecum exterioare procesului instructiv-educativ), pe care am numi-o de organizare, de coordonare a celorlalţi factori educativi : organizaţiile de tineret (de pionieri, U.T.C.), familia, instituţiile de cultură şi artă etc. Din acest punct de vedere se impune o mai bună cooperare a şcolii cu aceşti factori. Şi aceasta nu atît prin impunerea autoritară a unei direcţii de influenţare, a unor metode sau forme de activitate, ci îndeosebi prin racordarea lor la efortul comun de realizare, într-un mod specific, a idealului educaţiei comuniste.

O a doua sarcină este orientată mai ales spre problemele procesului instructiv-educativ propriu-zis, vizînd ridicarea lui calitativă. Este vorba aici mai ales de rolul şi calitatea activităţii diriginţilor. Se impun cred, unele reconsiderări referitoare la statutul actual al dirigintelui. Consider că în prezent dirigintele nu-şi realizează integral, în cadrul şcolii, rolul pe care i-l conferă funcţia. De multe ori (de prea multe ori !) munca dirigintelui e o muncă birocratică, ce se reduce la contabilizarea unor activităţi prevăzute în planurile de activitate În acest fel dirigintele nu desfăşoară o muncă de concepţie, de coordonare a celorlalţi factori educativi — atribute fundamentale pentru o muncă educativă de calitate — ci o muncă formală, şablonardă. Trebuie menţionat şi faptul că dirigintele îşi realizează sarcinile ce decurg din funcţia sa mai ales în cadrul special pe care-l oferă orele de dirigenţie. Ceea ce, s-o recunoaştem, e prea puţin, şi vădeşte o tendinţă pernicioasă şi profund greşită Dar nici orele de dirigenţie înseşi nu întrunesc întotdeauna toate condiţiile unei activităţi de calitate. Nu rareori aceste ore, care ar trebui să constituie momente-cheie, puncte nodale într-un sistem bine conceput de activitate educativă, sînt prea puţin legate de aspectele cele mai semnificative ale necesităţilor şi specificului formativ al unei etape date. Adesea ele au un caracter arid, neinteresant atît din punct de vedere al conţinutului cît şi, mai ales, al metodicii lor. Şablonul existent, repetarea de la an la an a aceloraşi probleme, ignorarea preocupărilor elevilor, neglijarea unor cerinţe principale ale psihologiei şi pedagogiei vîrstelor conduc la rezultate necorespunzătoare în planul educaţiei, îndepărtează uneori pe elevi de şcoală, fapt cu atît mai negativ cu cît aceste fenomene au loc la vîrsta cînd se conturează profilul moral, se formează idealul de viaţă.

Cred că cercetarea pedagogică trebuie să abordeze cu mai mult curaj şi cu mai multă originalitate problemele legate de munca diriginţilor. Substanţiale revederi cred că sînt necesare totodată şi în ceea ce priveşte pregătirea profesorilor acordîndu-se o mai mare atenţie formării lor pentru munca de diriginte. În prezent cursurile de pedagogie generală care se ţin în universităţi şi în institutele pedagogice dau prea puţin loc acestei probleme, iar uneori o ignorează cu totul. Rezolvarea cea mai bună mi se pare a fi introducerea unui curs special (de un semestru) care să abordeze pe larg problemele muncii educative a cadrelor didactice, a profesorilor diriginţi şi a directorilor. În cadrul acestui curs s-ar putea trata problemele educative specifice diferitelor vîrste, aspecte referitoare la conţinutul şi formele specifice de activitate a acestora etc. În acest fel procesul educativ ar fi condus cu competenţă şi n-am mai întîlni soluţiile de moment şi procedeele empirice pe care, din păcate, le mai întîlnim în prezent. Problema s-ar putea rezolva şi în condiţiile actuale, prin lărgirea timpului care se acordă acestor aspecte în cadrul cursului de pedagogie generală.

EMIL PĂUN
Universitatea Bucureşti

ECOURI LA MATERIALELE PUBLICATE

„Suplinitorii"

Articolul „Suplinitorii", apărut în nr. 922 din 24 noiembrie 1967 al „Gazetei învăţămîntului", a trezit un viu interes în şcoala pe care o conduc. Colectivul didactic al acestei şcoli, situată într-un sat de munte, numără în rîndul membrilor săi o serie de suplinitori, absolvenţi ai liceului. Dacă unii din ei sînt aproximativ bine pregătiţi, alţii lasă încă mult de dorit în această privinţă. Ne-am gîndit, de aceea, şi noi la cele ce sînt de făcut pentru a rezolva problemele care se ridică în legătură cu suplinitorii.

Considerăm că este foarte indicat să se organizeze, aşa cum se arată în articolul mai sus citat, concursuri de selecţionare a suplinitorilor. Dacă aceste concursuri se vor desfăşura cu maximum de obiectivitate, eliminîndu-se „intervenţiile" — cu care din păcate ne-am mai întîlnit şi în acest an scolar — se va crea posibilitatea să se încadreze ca suplinitori oamenii cei mai corespunzători.

După părerea noastră, celor reuşiţi la concurs ar trebui să li se solicite înscrierea, în sesiunea imediat următoare, la examenul de admitere într-un institut de învăţămînt superior pentru specialitatea respectivă, urmînd ca în caz de reuşită ei să aibă prioritate la repartizarea suplinirilor în anul următor. Bineînţeles, va trebui să fie sprijiniţi substanţial în ridicarea nivelului profesional şi în pregătirea pentru examene, în cadrul unor cursuri metodice speciale, precum şi prin îndrumările directorilor de şcoală.

Mă asociez propunerii ca începînd din anul II, sau cel mult din anul III de facultate, posturile cadrelor didactice aflate în curs de calificare care se angajează să funcţioneze în continuare un număr de cel puţin cinci ani în aceeaşi şcoală să nu fie considerate vacante, cu condiţia ca cei în cauză să nu repete anii de studiu.

În legătură cu aceasta aş dori să spun că se simte necesitatea să se organizeze mai judicios programul sesiunilor de examene în învăţămîntul superior, astfel încît ele să nu influenţeze negativ asupra activităţii şcolare a celor vizaţi, aşa cum se întîmplă acum, cînd la 15 septembrie multe cadre didactice mai dau încă examenele sesiunii din toamnă..

Prof. COSTEA MARINOIU
directorul Şcolii generale din comuna Racoviţa (Rm. Vîlcea)

★

În legătură cu articolul „Suplinitorii" aş vrea să pornesc de la o constatare. Experienţa liceului nostru — Liceul agricol din Arad — a arătat că elevii cei mai slabi provin din şcolile generale în care predau mulţi profesori suplinitori. Cred, de aceea, că este necesar să se întreprindă măsuri eficiente pentru ridicarea randamentului acestora în activitatea didactică. Propun ca, alături de cursuri de scurtă durată pentru informarea ştiinţifică şi pedagogică, la care suplinitorii să participe în mod obligatoriu, ei să facă în cadrul şcolii un număr sporit de asistenţe la cei mai buni profesori şi învăţători şi să fie sprijiniţi de către aceştia în planificarea şi pregătirea lecţiilor. Bineînţeles, se impune ca toţi suplinitorii să fie îndemnaţi să se înscrie în învăţămîntul superior fără frecvenţă, pentru a dobîndi calificarea pentru specialitatea pe care o predau.

Prof. IORDAN VOICULESCU
Liceul agricol Arad

★

Ca membru într-o brigadă de control a secţiei raionale de învăţămînt am avut prilejul să cunosc calitatea muncii celor ce suplinesc la catedrele de limbi moderne dintr-un mare număr de şcoli din raionul Panciu. Constatările personale, ca şi discuţiile pe care le-am purtat cu diferiţi colegi, mi-au arătat că se impun neapărat măsuri pentru ridicarea nivelului profesional al suplinitorilor, aşa cum se arată şi în articolul apărut în nr. 922 al „Gazetei învăţămîntului". În prezent, însă, li se oferă prea puţine posibilităţi. Mulţi suplinitori cu tragere de inimă, care şi-au însuşit unele cunoştinţe de limbi străine şi ar dori să se perfecţioneze în acest domeniu, nu au unde să urmeze cursuri de nivel superior. La institutele pedagogice nu există secţii de limbi străine la care să poată studia fără frecvenţă, iar la universităţi există, pentru aceste limbi, numai cursuri serale.

Cred că se impune cu necesitate ca în cadrul măsurilor pentru dezvoltarea învăţămîntului superior să se aibă în vedere pregătirea prin cursuri fără frecvenţă a profesorilor de limbi străine din rîndul celor care lucrează în prezent în specialitate şi doresc să-şi însuşească o pregătire profesională superioară.

Prof. GH. BOBOC
directorul Şcolii generale din Vizantea (Panciu)

Atenţie transmitem ! Aici staţia de radioamplificare a Liceului nr. 38 din Bucureşti

Meridiane

GENEVA

Sesiunea extraordinară a Consiliului B. I. E.

Din delegația Republicii Socialiste România care a luat parte la sesiunea extraordinară a Consiliului Biroului Internațional de Educație (B.I.E.), ce s-a desfășurat recent la Geneva, a făcut parte, alături de prof. univ. **Miron Constantinescu,** adjunct al ministrului învățământului, prof. univ. **Stanciu Stoian,** membru corespondent al Academiei, căruia i-am solicitat pentru cititorii „Gazetei învățământului" unele precizări și impresii cu privire la desfășurarea acestei manifestări internaționale. Publicăm mai jos răspunsul primit din partea prof. univ. **Stanciu Stoian:**

Sesiunea extraordinară a Consiliului B.I.E. a avut înscrisă, la primul punct al ordinei sale de zi, o problemă de importanță esențială pentru activitatea de viitor a acestei organizații — statutul Biroului Internațional de Educație. Acest punct a polarizat, de altfel, aproape totalitatea discuțiilor, cu atît mai mult cu cît celelalte probleme puse în discuție depindeau în mare măsură de modalitatea rezolvării lui.

Exprimîndu-și punctul de vedere asupra statutului B.I.E., delegația noastră a arătat încă de la sesiunea trecută a Consiliului organizației că se pronunță pentru continuitatea acesteia ca instituție internațională, pentru autonomie pe baza unei strînse colaborări cu U.N.E.S.C.O., pentru universalitate, pentru reprezentare echitabilă în organele de conducere, pentru menținerea sediului la Geneva, pentru accentuarea rolului științific al B.I.E. Intervențiile în discuții ale delegației țării noastre în favoarea ralierii la U.N.E.S.C.O., a menținerii autonomiei *funcționale* a B.I.E., a posibilității ca acesta să întrețină relații directe cu ministerele de învățămînt și cu institutele științifice din toate țările, au fost bine primite și susținute de alte delegații ; schimburile de vederi inițiate de delegația română au fost primite favorabil și au determinat apropierea punctelor de vedere exprimate de diferitele delegații. Delegația noastră a mai făcut printre altele, propunerea întîmpinată de asemenea, deosebit de favorabil de către marea majoritate a participanților, ca toate delegațiile care au completat sau au adus anumite amendamente rezoluției inițiale să fie înscrise în calitate de coautoare ale rezoluției ce va fi adoptată.

Proiectul de rezoluție, avînd drept coautori delegațiile Angliei, Franței, României, Uniunii Sovietice și altor țări, a fost adoptat cu 44 de voturi pentru și o abținere. Pe baza acestei rezoluții urmează să se ia o hotărîre definitivă de comun acord cu U.N.E.S.C.O.

Considerăm că, în forma în care a fost adoptată, rezoluția privind noul statut al B.I.E. ca organizație internațională care aderă la U.N.E.S.C.O., dar dispune de o largă autonomie funcțională se creează premisele simplificării și ale creșterii eficienței relațiilor între aceste două importante foruri internaționale de educație și cultură. Biroul Internațional de Educație își va putea profila și specializa și mai mult activitatea de cercetare științifică în vederea realizării unei ample documentări pe plan educațional și a unor studii de pedagogie comparată. UNESCO va putea încredința B.I.E. toate lucrările specializate, evitîndu-se paralelismele în acțiunile inițiate și risipa de forțe spirituale și materiale. În același timp, se va păstra integral tradiția pozitivă a activității Biroului Internațional de Educație și a Institutului „J. J. Rousseau" care își desfășoară activitatea sub egida B.I.E., integrîndu-se în ansamblul eforturilor contemporane pentru ridicarea nivelului de cultură și civilizație al umanității.

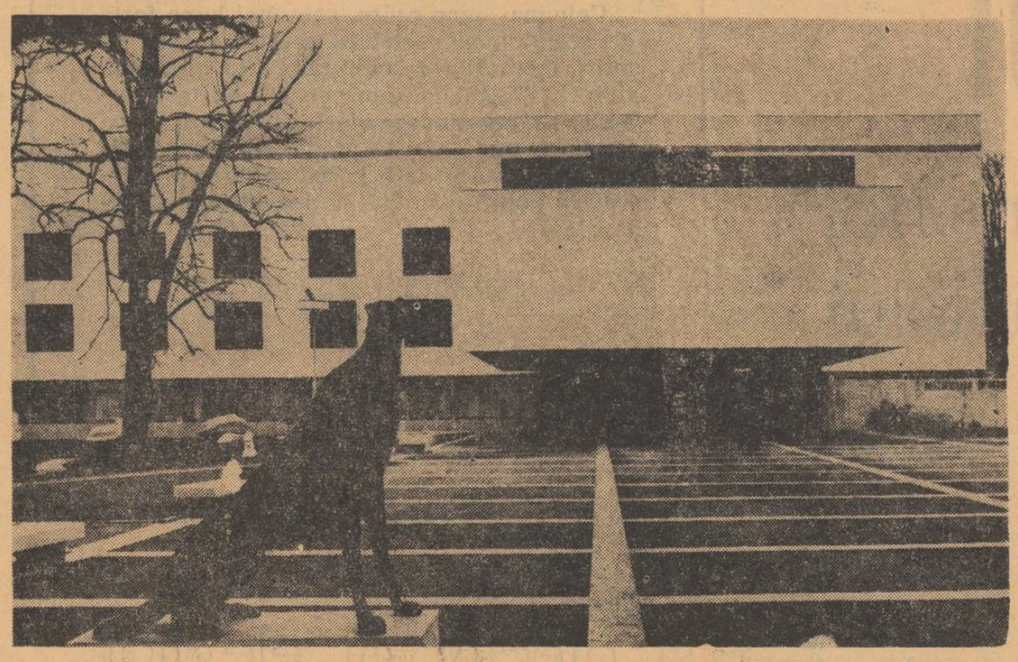

Vedere exterioară a clădirii noului muzeu de istorie naturală din Geneva.

Pe scurt - Pe scurt - Pe scurt - Pe scurt

VARȘOVIA

Un grup de cercetători științifici în domeniul pedagogiei și psihologiei, împreună cu colectivul didactic al unei școli generale din Varșovia, experimentează o nouă formă de organizare a influențelor educative asupra elevilor. Împreună cu organizațiile obștești din cartiere au fost stabilite trei „centre de influențare educativă" — casa raională de cultură a tineretului, clubul unei întreprinderi și un teren de sport — alcătuindu-se, pentru fiecare dintre acestea, programe de activitate interesante și variate. S-a reușit astfel să se concentreze în munca de educare a elevilor un număr mai mare de forțe și posibilități, ceea ce s-a răsfrînt pozitiv asupra întregii ținute etice a adolescenților.

BELGRAD

Printre experimentele ce se desfășoară în R.S.F. Iugoslavia în vederea găsirii unor forme cît mai bune pentru asigurarea pregătirii pentru viață a elevilor din școlile generale se numără și organizarea unor cooperative școlare cu profil productiv, în care se execută lucrări la nivelul posibilităților și priceperii elevilor. Intrarea în aceste cooperative, în care elevii lucrează 2—4 ore săptămînal, este facultativă. Membrii cooperativelor școlare sînt remunerați, iar o parte din veniturile acestora este folosită pentru extinderea activităților productive, pentru activități culturale și excursii.

NEW-YORK

În școlile din Statele Unite se bucură de multă apreciere un procedeu didactic care unește elemente de activitate emulativă cu interpretarea de roluri, canalizînd potențialul imaginativ și creator al elevilor în scopul învățării. Jocul se desfășoară astfel : se alege mai întîi o temă potrivită — un eveniment istoric, o lucrare literară etc. — se stabilesc rolurile, echipele și se fixează regulile jocului. O condiție expresă este aceea ca jocul să fie desfășurat de elevi cu nivele de pregătire diferite, pentru a influența pozitiv nivelul general de pregătire al claselor. În momentul de față se preconizează introducerea acestor jocuri chiar în planul de învățămînt.

Șantier științific

(Urmare din pag. 1)

Virgil Radulian și **Mihai Merfea** s-au oprit asupra unei teme originale, puțin tratată în literatura noastră : aceea a implicațiilor pe care navetismul părinților le are în exercitarea funcției educative a familiilor din mediul rural. Analizînd comparativ situația din unele sate ale regiunii Bacău, caracteristice pentru fenomenul amintit, autorii subliniază necesitatea de a se trata diferențiat problematica educativă, potrivit particularităților împrejurărilor sociale care o influențează. Colaboratorii din Cluj ai laboratorului, reuniți într-un colectiv format din **Ion Aluaș, Nicolae Kallós, Andrei Roth** și **George Tomuță,** analizează problemele sociologice ale învățămîntului mediu seral, pe o arie care cuprinde orașele Cluj, Turda, Cîmpia Turzii și Dej, punînd în evidență o seamă de trăsături specifice formei de învățămînt studiate și relevînd importanța acțiunilor coordonate ale factorilor interesați pentru ridicarea eficienței sale. Personal, am studiat în Ploiești aspectele structurii sociale a relațiilor dintre generații și unele obiective specifice care se pun, pornind de aici, pentru acțiunea educativă și integrarea tineretului școlar în viața socială.

Poziția și rolul social al școlii profesionale formează cadrul unui al doilea grup de teme cercetate. Raportul instituțional dintre școala profesională și întreprinderea tutelară este analizat, pe cazuri diferite din orașul Arad, de **Vasile Popeangă.** Datele și interpretarea lor se referă la măsurile menite să asigure o unitate funcțională a școlii și întreprinderii, în scopul adaptării rapide și eficiente a absolvenților la cerințele meseriei și locului de muncă. Problematica integrării elevilor în sistemul de exigențe ale meseriei alese este studiată de **Victor Tircovnicu** (la Timișoara și Arad). În zona Slatina, cercetările efectuate de **Ștefan Costea** asupra rutei și orientării profesionale a elevilor de la Centrul școlar agricol, pe baza unui corp de date variate, cuprind propuneri de perfecționare a recrutării și îndrumării profesionale a elevilor pentru a-i sprijini să urmeze o rută profesională lipsită de perturbări — acesta fiind un aspect important al pregătirii și folosirii judicioase a forței de muncă. În aceeași zonă, **Pompiliu Grigorescu** analizează, la Școala profesională de chimie, rolul mediilor sociale și profesionale în conturarea opțiunii pentru profesiunea de chimist, profesiune solicitată în bună măsură de marele combinat de aluminiu de la Slatina.

În sfîrșit, un al treilea grup de teme, abordat de **Ion Aluaș, Nicolae Kallós** și **Andrei Roth** din Cluj, se oprește asupra condițiilor sociale și profesionale ale adaptării studenților din anul I la specificul activității universitare. Sînt emise propuneri utile pentru sprijinirea studenților în depășirea operativă a pragului aflat la trecerea de la munca liceală la cea universitară. Asupra aceleiași probleme se oprește și **Nicolae Dumitru,** pornind de la datele unei investigații întreprinse în București, în rîndul studenților politehnicii. **Octavian Berlogea, Haralambie Culea** și **Maria Tismănaru** și-au centrat studiul desfășurat la Timișoara pe problemele sociale și educative complexe pe care le pune larga frecventare a emisiunilor de televiziune de către tineretul studios O altă cercetare, întreprinsă de **Octavian Berlogea** și **Lidia Necșulescu** în același centru, a permis culegerea unor date semnificative pentru structura timpului liber al studenților.

Toate studiile elaborate în decursul anului 1967 avansează propuneri menite să contribuie la perfecționarea relațiilor educative, semnalează școlilor și facultăților, corpului profesoral, organizațiilor obștești, instituțiilor extrașcolare, direcții și piste de acțiune pentru optimizarea muncii de formare armonioasă a noilor generații. De altfel, în însăși concepția conducerii și membrilor Laboratorului de sociologie al Ministerului Învățămîntului, un loc important revine laturii aplicative a cercetărilor organizate, răspunzîndu-se astfel necesității de a se da studiilor finalitate și eficiență. Lucrările ce se vor iniția în etapele viitoare vor urmări de asemenea să răspundă activ acestui major deziderat științific.

Ultimele numere din anul 1967

Numerele pe decembrie — ultimele din anul 1967 — ale publicațiilor „Revista de pedagogie", „Învățămîntul profesional și tehnic" și „Colocvii" cuprind un material bogat și interesant.

Revista de pedagogie **(nr. 12/dec. 1967) publică la rubrica „Studii" lucrările „Previziunea științifică în pedagogie" de prof. dr. docent Dimitrie Todoran, „Valoarea educativă a bunurilor culturale" de acad. Mihai Beniuc** și **„Profilul social al cadrelor didiactice" de prof. univ. dr. docent Stanciu Stoian, membru corespondent al Academiei. Printre cercetările și experimentele puse în discuție se remarcă „Importanța neurofiziologică a relației scriere-spațiu grafic în predarea scrierii" (dr. Florica Bagdasar) și „Îmbunătățirea predării substantivului și verbului la clasa a III-a" (prof. dr. docent I. Berca, lector M. El. Ionescu-Miciora, preparator N. Nițu). Rubrica de pedagogie comparată se ocupă de aspecte actuale ale învățămîntului din R.P. Bulgaria, Italia și unele țări afro-asiatice.**

Revista „Învățămîntul profesional și tehnic" **(nr. 6/1967) cuprinde editorialul „O glorioasă aniversare" și articole de specialitate cum sînt „Cîteva probleme ale instruirii practice în liceele industriale", de ing. I. Pușcașu, „Calificarea și specializarea muncitorilor la locul de muncă", de asist. univ. D. Ciucur, „Folosirea textelor programate în predarea contabilității" de prof. E. Enescu. Alte articole din nr. 6 al revistei „Învățămînt profesional și tehnic" se ocupă de predarea desenului, a protecției muncii, de munca metodică, de activitățile sportive în școlile profesionale și tehnice.**

„Colocvii despre școală, familie, societate" **(nr. 12/dec. 1967) se deschide cu editorialul „A douăzecea aniversare a Republicii". În același număr revista începe o discuție intitulată „Influența decisivă", în cadrul căreia acad. prof. dr. docent Al. D. Rădulescu, profesorul emerit Petre Drăgoiescu, prof. univ. Ion Cădariu** și **artistul emerit Ion Vlasiu vorbesc despre cartea, opera, omul care au avut o influență hotărîtoare asupra vieții lor. Mai semnează în același număr Ursula Schiopu („Adaptarea școlară"), Demostene Botez („Respectul față de om"), Romulus Bena („Libertate și răspundere"), Zina Sirbu („Din carnetul unui director de liceu").**

CALEIDOSCOP

• În anul 1967, recordul de viteză feroviară l-a bătut un tren fără roți. Este vorba de „autotrenul" francez, care a atins viteza de 303 km/oră, alunecînd pe pernă de aer.

• Celebrul naturalist vest german dr. Bernhard Grzimek, directorul grădinii zoologice din Frankfurt, a avut curiozitatea să introducă niște șoricei în compartimentul rezervat elefanților. La început elefanții s-au arătat destul de... curajoși. Adunîndu-se în grup, i-au lăsat pe șoareci să se apropie, adulmecînd, pînă în vecinătatea imenselor lor picioare. La vederea micilor rozătoare care înaintau precaut, doar urechile uriașilor se mișcau neliniștite. Deodată, pachidermele femele s-au pierdut cu firea și s-au retras precipitat în colțul cel mai depărtat al încăperii în care a fost făcută experiența. La o nouă confruntare cu șoarecii a dispărut și curajul masculilor. Cînd — într-o nouă experiență — au fost aduși șobolani, elefanții au rupt-o pur și simplu la fugă. Specialistul a constatat, dar nu a putut explica de unde provine teama de șoareci a elefanților. Un glumeț a sugerat că le-ar fi frică să nu le intre șoarecii în trompă, sau să nu-i muște de vîrful foarte delicat al acesteia.

• Recente cercetări arheologice întreprinse la Caratepe, în Asia Centrală, au relevat cercetătorilor sovietici o peșteră în interiorul căreia, într-o chilie săpată în piatră, a fost găsit un schelet decapitat. Craniul se afla într-o încăpere învecinată. Nu este de crezut că se vor cunoaște vreodată împrejurările dramei petrecute aici cu 2000 de ani în urmă. În schimb, arheologii au izbutit să răspundă la unele întrebări legate de vechile drumuri comerciale din antica Bactrie. Nenumărate inscripții și figurine găsite în peșteră, unele de tip indian, altele amintind de civilizația Romei, vorbesc elocvent despre faptul că în această regiune s-au întîlnit două mari civilizații.

• În cursul primilor doi ani din deceniul hidrologic internațional, organizat cu începere din 1965 sub egida UNESCO, s-au întocmit studii care au stabilit că 200 de milioane de locuitori din 75 de țări aflate în curs de dezvoltare nu dispun de o sursă elementară de apă potabilă, iar un bolnav din patru, în întreaga lume, este victima poluării apei. Nevoile actuale de apă ale omenirii sînt evaluate în medie la 4—5 metri cubi pe zi de cap de locuitor. Datorită creșterii de populație prevăzută la scară globală pentru anul 2000, la acea dată jumătate din locuitorii planetei vor consuma apă provenită din desalinarea mărilor. Pînă în prezent, în întreaga lume funcționează 330 de uzine de desalinare a apelor marine sau oceanice, cu o capacitate totală de 500 000 metri cubi pe zi.

• Ghicitul în catastrofele naturale aparține de drept superstiției și, odată cu progresele științei, a devenit un obicei perimat. Prezicerea catastrofelor naturii s-ar dovedi, în schimb, pe cît se poate de folositoare. Azi seismologii sînt preocupați de a găsi metode de prevedere a seismelor prin interpretarea unor „semne" perceptibile cu aparate foarte sensibile la micromodificările din natură ce preced în mod obișnuit cutremurele de pămînt. Recent, un cercetător amator din Republica Federală a Germaniei a emis o teorie după care calamitățile manifestate pe plan meteorologic și geologic s-ar datora influenței exercitate de o anumită conjunctură cerească în care intră Terra, Jupiter, precum și o puternică sursă de radiație identificată de el în cosmos. „Prognoza" dată de dr. Theodor Landscheidt — acesta e numele autorului teoriei — indica date critice la 18 și 26 mai, la 4 iunie, în perioada dintre 20—24 iunie, la 1 și 5 iulie, la 9—13 iulie, la 17 iulie și la 20 august 1967. Exact în aceste zile au avut loc cutremurul din Tașkent, furtunile din Brazilia, inundațiile din Iugoslavia, cutremurul din Congo etc., iar la 20 august cutremurul catastrofal din Turcia. Mulți oameni de știință au considerat toate acestea drept simple coincidențe. Totuși, exactitatea cu care s-au potrivit evenimentele cu prognoza dată a determinat Societatea geologică din R.F. a Germaniei să-l invite pe Landscheidt să-și expună teoria în fața oamenilor de specialitate.

• În salinele vechi de peste 1000 de ani de la Wieliczka, Polonia, a fost amenajat un sanatoriu pentru suferinzii de boli alergice. În acest așezămînt spitalicesc, care poartă numele legendarei regine Kinga, patroana ocnelor de sare, bolnavii aspiră aer lipsit de orice pulberi și conținînd vapori de sare. Sanatoriul acesta subteran, unic în felul său, a trezit un mare interes în cercurile internaționale medicale. Numeroși specialiști din multe țări ale lumii întrețin un contact permanent cu Academia Poloneză de Medicină, sub a cărei îndrumare funcționează sanatoriul din ocnă. Pacienții din Moscova, Berlin, Praga, Lyon și alte centre vin să-și trateze alergiile punîndu-și-le la... sărat.

• Cunoscutul tablou al lui Picasso, „Tînără femeie citind culcată" a fost oferit spre vînzare prin intermediul satelitului artificial al Pămîntului „Early Bird". L-a cumpărat Muzeul american de la Fort Worth, Texas, care a plătit pentru el suma de 105 000 dolari. Picasso a donat această sumă pentru restaurarea comorilor artistice ale Florenței, avariate cu prilejul marilor inundații care au lovit orașul.

• Balzac, ale cărui strălucite calități literare erau completate de calitățile unui fin gastronom, a numit paharele de sticlă de Boemia „pahare ale regilor". Avea el însuși un asemenea pahar din care bea la orice masă și ale cărui forme le-a descris de cîte ori l-a așezat pe mesele unora dintre personajele sale. Balzac știa că un vechi manuscris amintește de sticla de Boemia încă din anul 1162, iar prima sticlărie în care s-au lucrat în Boemia pahare și sticle colorate pentru vitraliu datează din 1414. Recent, la Praga a fost organizată o expoziție ilustrînd aceste străvechi tradiții ale producției din sticla de Boemia. Au fost expuse, cu acest prilej, alături de 1000 de piese istorice din sticlă de Boemia, și cele mai noi capodopere ale sticlarilor Cehoslovaciei moderne, prezentate și la Expoziția Internațională de la Montreal, Canada.

BIBLIOTECA

SIMION MEHEDINȚI : Opere alese

Sub redacția prof. dr. docent **Vintilă Mihăilescu** a apărut recent, în Editura științifică, volumul **„Simion Mehedinți: Opere alese".** Sînt reunite aici studii și articole publicate de acest mare geograf român în decursul unei jumătăți de veac, între 1896 și 1947.

Printre altele, sînt reproduse lucrările „Locul omului în geografie, antropogeografia", „Pămîntul ca operă a voinței omenești", „Aplicări antropogeografice în sfera etnografiei, istoriei și a altor științe învecinate", „Dacia pontică și Dacia carpatică. Observări antropogeografice" etc.

Volumul cuprinde, de asemenea, cinci studii critice : „Omul și opera" ; „Concepția și metoda în opera geografică a lui S. Mehedinți" ; „Locul lui Simion Mehedinți în geografia secolului XX" ; „Școala geografică românească formată de Simion Mehedinți" ; „Simion Mehedinți despre rolul factorului geografic în istoria poporului român".

Academia Republicii Socialiste România și-a propus să reediteze, într-o limbă de largă circulație, „Terra", lucrarea de sinteză a lui S. Mehedinți, de peste 1000 de pagini. Rămîn deocamdată în afara programului de retipărire lucrările „Pămîntul și poporul românesc", „Premise și concluzii la „Terra", „Geografia și geografi la începutul secolului XX", ca și lucrări etnografice, pedagogice și literare fără de care este greu să ne facem o idee completă despre ceea ce a însemnat S. Mehedinți în știința și cultura românească.

Volumul „Simion Mehedinți: Opere alese" este însă un bun început care, sperăm, va fi continuat.

G. DIMITRIU-SEREA

Mijloacele tehnice audio-vizuale

Apărută recent în librării, lucrarea **„Mijloacele tehnice audio-vizuale în predarea limbilor străine (Laboratorul lingvistic)",** de **Marcel Saraș** face cunoscute cititorilor unele orientări noi în învățămîntul limbilor străine, subliniază rolul auxiliarelor tehnice în acest învățămînt și se ocupă pe larg de laboratorul lingvistic. Autorul se oprește astfel asupra locului pe care îl ocupă laboratorul lingvistic în predarea limbilor străine, asupra organizării activității în cadrul lui, asupra randamentului pedagogic al acestuia.

Folosind o bogată documentare de specialitate, cuprinzînd sugestii și îndrumări valoroase, concretizate prin exemple bine alese, lucrarea este deosebit de utilă profesorilor de specialitate

Tulburările limbajului scris

Sub redacția prof. **Const. Păunescu** a apărut de curînd în Editura didactică și pedagogică lucrarea **„Tulburările limbajului scris".** Sînt tratate aici probleme care interesează îndeosebi pe specialiști (defectologi și logopezi), dar care se adresează și învățătorilor și profesorilor.

Din cuprins spicuim : Disgrafia în cadrul limbajului scris ; Studiu asupra greșelilor de transpunere a limbajului oral în limbaj scris ; Metode și procedee pentru corectarea disgrafiei și a dislexiei.

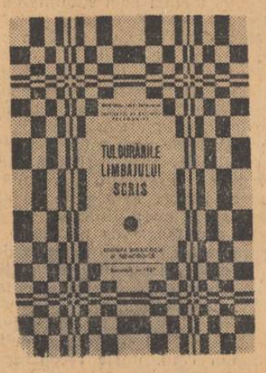

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București. Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 929 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 12 ian. 1968 | 4 pag. 25 bani

DEZBATEREA STUDIULUI PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI PROFESIONAL ȘI TEHNIC

În Consiliul învățămîntului profesional și tehnic

12-13 ianuarie a. c.

Astăzi s-a deschis la Casa universitarilor din București ședința Consiliului pentru învățămîntul profesional și tehnic, la care, pe lîngă membrii acestui consiliu, participă ca invitați conducători ai ministerelor și organelor centrale care au în rețeaua lor școli de acest tip, șefi ai secțiilor regionale de învățămînt, directori de școli, directori și ingineri șefi din întreprinderi. Participanții la ședință vor dezbate studiul cu privire la dezvoltarea învățămîntului profesional și tehnic, care, completat cu propunerile ce vor fi făcute în consiliu, va fi supus dezbaterii publice.

DEZBATEREA STUDIULUI PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI DE CULTURĂ GENERALĂ

În Consiliul învățămîntului de cultură generală

15-16 ianuarie a. c.

În zilele de 15 și 16 ianuarie, la Casa universitarilor din București se va dezbate studiul cu privire la dezvoltarea învățămîntului de cultură generală. Vor participa membrii Consiliului învățămîntului de cultură generală, precum și numeroși invitați — oameni de știință și cultură, șefi ai secțiilor de învățămînt, cadre didactice, directori de școli, reprezentanți ai unor institute de cercetări etc.

Studiul, care va fi completat cu propunerile făcute de participanții la dezbateri, urmează să fie dat publicității, spre a fi pus în dezbaterea publică.

PROBLEME ALE EDUCAȚIEI TINERETULUI

IDEALUL DE VIAȚĂ

Idealul de viață și formarea personalității • O condiție „sine qua non" a elaborării idealului • Traseul model – concept – simbol

Problema formării și educării tipului de personalitate cerut de nevoile sociale și cultural-științifice contemporane preocupă intens lumea școlii. Sarcina este de complexitate deosebită și se impune astăzi mai presant decît înainte. Dezvoltarea multilaterală a fiecărui tînăr și descătușarea energiilor sale creatoare, formarea sa spirituală și morală reprezintă o necesitate obiectivă a progresului culturii și civilizației noastre.

Ne propunem, în rîndurile de față, să prezentăm unele considerații cu privire la conștientizarea idealului de viață la adolescenți, ca mijloc de sporire a înrîuririi acestuia asupra formării și educării personalității. Cele ce urmează ne-au fost sugerate de o anchetă socio-pedagogică efectuată în cursul anului 1967 în rîndurile a 420 adolescenți (205 elevi din clasele X—XI ale unor licee teoretice, 77 de elevi din anul V al liceului pedagogic și 138 de absolvenți, studenți în anul I la diverse facultăți ale institutului pedagogic).

Idealurile nu se formează automat, de la sine, ci presupun un amplu și profund proces de educație și dezvoltare. Procesul este de durată, iar preadolescența este momentul în care idealul apare pentru prima dată cu pregnanță în conștiința elevului. La adolescenți, o dată cu conturarea mai clară și mai precisă a conștiinței de sine, formarea idealului se continuă pe o treaptă mai înaltă și se încheie totodată **în linii generale.** Între cele două momente (preadolescență și adolescență) există nu numai continuitate, ci și unitate de conținut. De felul cum se desfășoară procesul în prima etapă (cînd se realizează în principal acumularea și prelucrarea experienței etice, receptionarea influențelor educative), depinde modul cum se finisează idealul, ca și nivelul său în cea de a doua etapă (cînd se înfăptuiește generalizarea și interiorizarea cerințelor). Decurg sarcini pedagogice neîndoielnice : o „lume" de modele cît mai bogată, mai semnificativă și mai valoroasă, bine condusă și prelucrată din punct de vedere pedagogic, reprezintă o condiție „sine qua non" a unor generalizări juste și a elaborării corecte a idealului. În afara acestor coordonate procesul rămîne nedesăvîrșit, idealul se conturează vag sau se constituie formal, iar eficiența sa pentru definirea personalității și precizarea aspirațiilor sale rămîne redusă.

Datele cercetării noastre pun limpede în evidență acest fapt. La întrebarea : „Ce înțelegi prin ideal de viață" din 420 subiecți un număr însemnat nu și-au putut formula în nici un fel idealul. „Nu știu ce se înțelege prin ideal. De aceea nici nu mi-am propus un ideal. Dacă nu mi-am propus, nu știu care este și nici cum se realizează". Alții au dovedit fie o insuficientă cuprindere și înțelegere a idealului de viață, pe care l-au confundat cu obiectivele profesionale („este o profesiune care să-ți aducă satisfacții" ; „imaginea miniaturală a profesiei viitoare" etc), fie o identificare a idealului cu o cerință vagă, neprecisă („punctul spre care tinde orice om tînăr", „esența vieții", „un vis măreț", „ceea ce dorești din toată inima", „rostul omului pe pămînt", „dorința omului de a fi ceva în viață"), fie transpunerea idealului într-un model concret, strict particularizat („visez să ajung un mare muzician asemeni lui Beethoven, idolul meu. Acesta este un ideal", „prin ideal înțeleg să ajung ceea ce vreau — educatoare"). Numai 58 de subiecți (13,8 la sută) au reușit să definească cu claritate și în mod relativ adecvat idealul, făcînd dovada unei cunoașteri clare a acestuia.

Tipice pentru această categorie de răspunsuri sînt cele de felul : „Prin ideal înțeleg un scop potrivit personalității mele și cerințelor societății în mijlocul căreia trăiesc, dar pentru realizarea căruia trebuie să lupt cu toate forțele, devenind astfel mai bun și mai util patriei și poporului meu" sau „Idealul este un scop caracteristic fiecărui individ, care contribuie la realizarea lui ca personalitate, constituind esența vieții lui. Datorită idealului și în funcție de el, devenim participanți activi și demni la progresul culturii și civilizației timpului nostru". Pentru ca definiția să fie mai explicită, pentru a o întări și a o face mai „reprezentativă" autorul acestui răspuns a adăugat

Lector univ. **V. RADULIAN**
Institutul pedagogic Bacău

(Continuare în pag. 4-a)

Eprubete, retorte, substanțe chimice, un întreg arsenal de laborator pentru elevii de la Liceul „Gh. Lazăr" din Sibiu.

Profesorul de muzică

Da, așa se numește : profesorul de muzică. Profesorul nostru de muzică. Intră în clasă și nu ține la subsuară un catalog obișnuit, ci un catalog care cîntă. Profesorul de muzică. Pune note în catalog, dar parcă scrie notele unei simfonii care nu se va cînta decît în memoria lui.

V-ați gîndit vreodată ce înseamnă să fii profesor de muzică ? Profesor de ce ? De muzică. Profesor de inefabil. Profesor de cîntecul lumii. Profesor de muzica lucrurilor, de muzica acestor lucruri care ne înconjoară pentru a nu scăpa, noi și ele, în univers. Există o solidaritate între lucruri și noi, pentru că avem nevoie unii de alții, pentru că nu putem altfel, pentru că nu-mi pot imagina existența mea decît în aceste case, și ele nu pot exista în afara mea, și ceea ce ne leagă este muzica. Ele cîntă și eu cînt și toate cîntecele noastre se numesc viața noastră. Da, domnule profesor, dumneavoastră posedați știința muzicii, pentru dumneavoastră Bach nu înseamnă numai mișcarea aerului în formă de turlă gotică, pentru dumneavoastră George Enescu nu înseamnă numai vuietul mării ci, vai, domnule profesor de muzică, ce miracol, pentru dumneavoastră Bach înseamnă și mîna lui Bach care a scris Concertele Brandemburgice iar George Enescu înseamnă și mîna lui George Enescu care a scris Vox Maris și înseamnă și ochii lui Enescu care au văzut marea, și pentru dumneavoastră Enescu înseamnă Marea. Profesorul de muzică, el, descoperitorul portativului, cel care dezvelește în fiecare an, pentru generații și generații, statuia muzicii, profesorul de muzică, acest arhitect care construiește portative și ne învață cum se scrie cheia sol, profesorul de muzică, el este îmblînzitor de suflete și deschizător de orizonturi. Spațiul nostru vital va cînta așa cum cîntă în copilărie, cheia sol, va semăna cu cheia sol desenată de el pe tablă, în acel septembrie cînd noi, copiii

INTERFERENȚE

veneam la școală să aflăm nu numai cît fac doi și cu doi, ci veneam să-l cunoaștem pe Măria Sa Mihai Eminescu și veneam să aflăm cît fac împreună do, re, mi, fa, sol, la, si, do. Dar iată, îmi aduc aminte că, un timp, profesorul de muzică mi-a lipsit, și poate v-a lipsit și vouă. Alte lucruri păreau mai importante, și muzica era obiectul orei a șasea, cînd eram obosiți de geografie și de biologie. Dar iată că, mie, acele momente cînd n-am făcut muzică la școală, îmi lipsesc și în sufletul meu își strigă absența profesorul de muzică. Îl visam tînăr sau bătrîn, mare maestru al sunetelor, învățîndu-ne nu legile frumosului, ci vîrfurile lui fără legi, învățîndu-ne ce deosebire e între un copac din care se face un sicriu și un copac din care se face o vioară. În satele copilăriei mele erau cîntece. Profesorul de muzică mi-a lipsit. Și acum, cînd întîlnesc pe acești superbi profesioniști ai muzicii românești care sînt Tiberiu Olah, Aurel Stroe, Doru Popovici, Costin Miereanu, am un moment de încordare și de spaimă căci, mie, profesorul de muzică mi-a lipsit. Și tot ceea ce e muzică în mine n-a putut niciodată exploda în sensul în care poate era normal să explodeze, și cînd un tînăr poet numit George Alboi vine de-aci, de la cotul Bărăganului spre Dunăre, și cîntă, cu vocea tatălui său, cîntece tulburătoare și necunoscute, eu iarăși trec printr-o încordare mare și mi-aduc aminte că la catedra școlii unde am învățat, profesorul de muzică era profesorul de algebră, de botanică, de educație fizică.

Conservatoarele se deschid însă din ce în ce mai mult spre școli. A învăța pe copii muzica înseamnă a-i învăța să trăiască teribil de frumos. A învăța pe copii muzica înseamnă a elibera condiția umană de încă un complex. A învăța pe copii muzica înseamnă a zbura în cosmos. Ochii mi se umplu de imaginea acestui profesor de muzică, tînăr sau bătrîn, venind cu diapazonul în mînă și convertindu-și elevii la muzică, într-o gamă majoră.

ADRIAN PĂUNESCU

NICOLAE OLAHUS, ILUSTRU CĂRTURAR ȘI PEDAGOG ROMÂN

Se împlinesc în această lună 475 de ani de la nașterea și 400 de ani de la moartea ilustrului cărturar și umanist român Nicolae Olahus.

Născut la 10 ianuarie 1493 în Sibiu, Nicolae Olahus coboră din voievozi români de pe Argeș. Tatăl său, Ștefan Valahul, rudă cu Matei Corvin, trecuse cu familia în Transilvania, deoarece viața îi era periclitată de certurile dese pentru domnie. Nicolae Olahus dobîndește învățătură întîi la Sibiu și Orăștie, apoi la Școala capitulară din Oradea. Între 1512—1517 este paj la curtea regelui Ungariei, însă dorind să se dedice studiului se retrage, ajungînd repede preot, apoi protopop, iar mai tîrziu canonic și profesor. Rechemat la curtea regală, devine secretarul curții, iar după lupta de la Mohaci (1526), secretar personal al reginei văduve Maria, sora lui Carol Quintul, pe care o însoțește în călătoriile ei prin Europa.

Marele învățat și umanist a fost, totodată, un mare pedagog, ale cărui lucrări s-au bucurat de cele mai alese aprecieri din partea cercetătorilor de peste hotare. Ocupînd o poziție înaltă în ierarhia clericală, Nicolae Olahus s-a preocupat îndeaproape de organizarea învățămîntului elementar, gimnazial și superior. El se referă în repetate rînduri la necesitatea de a se organiza școli publice la sate, insistă asupra rolului educației, desfășoară o activitate intensă pentru răspîndirea cunoștințelor și instruirea tinerelor generații.

Cunoscînd profund ideile pedagogice ale lui Erasmus și ale altor umaniști ai vremii, Olahus a creat la Tirnava (în Slovacia) instituții școlare care au constituit adevărate modele pentru școlile din Transilvania, Ungaria, Austria etc. De asemenea, el a elaborat o serie de valoroase regulamente școlare, printre care „**Restauratio scholae Tyrnavien-**

Præsulis effigiem quisquis depinxit Olahi,
Vicit Apellæam sedulus arte manum.

Reintors în Transilvania, Olahus ocupă importante funcții clericale și de stat, iar din 1562 și pînă la moarte (17 ianuarie 1568) este regent al Ungariei.

Nicolae Olahus ocupă un loc de seamă între marii umaniști ai Europei secolului al XVI-lea. Opera sa, scrisă în limba latină, cuprinde importante domenii ale istoriei, literaturii, pedagogiei, filozofiei etc.

O importanță excepțională prezintă lucrările sale cu caracter istoric **(Hungaria, Atila, Chronicon),** în care, ca și Dimitrie Cantemir mai tîrziu, se dovedește un adînc cunoscător al istoriei popoarelor în mijlocul cărora trăiește. Circulînd în manuscris după 1536 și tipărite după 1735, aceste scrieri au fost între primele care au făcut cunoscută în centrul și apusul Europei originea poporului român. Nicolae Olahus afirmă cu vigoare și mîndrie obîrșia sa română și subliniază vechimea și continuitatea românilor, urmași ai romanilor, în părțile Daciei.

Olahus pune în lumină, de asemenea, unitatea limbii și a tradițiilor culturale ale poporului român din toate provinciile de pe ambele versante ale Carpaților. Opera literară **(Carmina)** reflectă influența epocii Renașterii asupra creației sale. În odele, elegiile, epigramele și satirele lui, Olahus își arată dorința de pace, de viață fericită, de un climat moral sănătos, condamnă abuzurile feudalilor, critică viciile acestora. Corespondența, tipărită parțial în **„Codex epistolaris"** evidențiază prezența sa în prima linie a treburilor politice, sociale și culturale ale timpului, ca și legăturile sale diplomatice cu personalități marcante — regi, cardinali, conducători de orașe, profesori eruditi.

sis" (1554) și **„Litterae fundationalis seminarii Tyrnaviensis"** (1556), unde sînt formulate o serie de importante idei pedagogice care relevă contribuția lui la dezvoltarea pedagogiei românești și universale.

Dovedind un larg democratism, a cerut să se primească în școli și facultăți nu numai tineri din familiile nobile, ci din toate păturile populației, de la orașe și sate, aparținînd diferitelor popoare, s-a îngrijit de reducerea taxelor școlare pentru tinerii neavuți și de întreținerea gratuită a celor mai buni dintre ei.

Primenind conținutul învățămîntului, Nicolae Olahus subliniază rolul deosebit al educației intelectuale în pregătirea tineretului, combate ignoranța, face elogiul înțelepciunii, al cărții, al instruirii și autoinstruirii în desăvîrșirea personalității umane. El s-a preocupat ca, alături de dialectică, retorică aritmetică și celelalte „arte liberale" să se pună un accent deosebit pe studiul gramaticii, **„ce este poarta de intrare pentru toate științele"**, ca și pe studiul poeților, istoricilor și oratorilor antichității. Introducînd ca formă de predare lecția, a cerut profesorilor să repete cele predate, să folosească, pe lîngă expunere, și metoda exercițiului, să-i examineze pe elevi cît mai des din cele studiate. Îngrijindu-se de elaborarea și tipărirea manualelor școlare, creează la Tîrnava prima tipografie de manuale.

Opera și activitatea lui Nicolae Olahus constituie o contribuție deosebită la patrimoniul culturii și al pedagogiei românești și universale, relevînd cu putere originalitatea gîndirii acestui descendent din voievozii români de pe Argeș.

Lector univ.
EMIL DOMOCOȘ

ÎN SUMAR:

Cercurile de elevi — o verigă esențială în munca educativă extradidactică — pag. 3-a.

180 de ani de la înființarea Școlii generale din Florești — pag. 3-a.

Transfer şi interferenţe în studiul limbii franceze

Învăţarea unei limbi străine în liceu are ca punct de plecare, din punct de vedere lingvistic, limba maternă a elevului. Este o realitate ce nu poate fi ignorată. În multe cazuri limba maternă ajută la însuşirea unei alte limbi, transferul de cunoştinţe şi deprinderi acţionînd pozitiv prin trecerea unor elemente comune, identice, de pe planul limbii materne pe acela al limbii străine. În acelaşi timp, însă, limba maternă îşi face simţită prezenţa şi prin influenţele negative pe care le exercită în domeniul lexicului, al pronunţării, al sintaxei. Sînt interferenţele, intervenţie inoportună a unor elemente asemănătoare, nu identice, ce îşi croiesc drum de la limba maternă către limba străină. Firește că noi, profesorii de limbi străine, nu putem ignora acest fenomen, ci avem datoria să acţionăm pentru a instala corect transferul şi a îndepărta interferenţa.

Desigur, transferul se înfăptuieşte şi fără ca profesorul să atragă atenţia asupra lui. Cred însă că în multe situaţii este mai bine ca instalarea transferului să aibă loc în mod conştient, îndu-li-se elevilor lămuririle corespunzătoare. De asemenea, consider că pentru combaterea interferenţelor este indicată avertizarea elevilor asupra eventualităţii apariţiei lor. Acest lucru ni se pare cu atît mai necesar la limba franceză cu cît înrudirea dintre limba noastră şi această limbă, determinînd înlesniri pentru cei ce vor să şi-o însuşească, este în acelaşi timp şi sursa a numeroase dificultăţi.

La lecţiile introductive orale pentru începători am atras atenţia elevilor asupra faptului că în limba franceză vom întîlni sunete specifice, inexistente în limba noastră. Am explicat că aparatul articulator trebuie acomodat, prin exerciţii repetate, pentru a putea rosti corect sunetele specifice ö, ü, vocalele nazale. Am insistat asupra modului în care se poate realiza pronunţarea corectă a acestor sunete, le-am comparat cu sunetele cu care pot fi confundate de către un vorbitor de limbă română, am făcut numeroase exerciţii de pronunţare; am revenit mereu şi revin încă asupra specificităţii acestor sunete, pentru ca elevii să fie absolut conştienţi de ea. Solicitînd în mod perseverent eforturi conştiente din partea elevilor, am reuşit să-i fac să pronunţe satisfăcător, cu perspectiva ca rostirea corectă să se automatizeze. Intenţia mea a fost de a nu permite instalarea unei pronunţări eronate. Am întîmpinat negativul prevenind pe elevi asupra posibilităţii apariţiei lui.

În prezent aplic în continuare metoda de lucru menţionată, punînd accentul pe comparaţia dintre cele două limbi, cu indicarea insistentă a elementului specific limbii străine, pentru a preveni interferenţele din domeniul foneticii, al vocabularului, al sintaxei.

În privinţa lexicului se ivesc numeroase interferenţe legate de pronunţarea, scrierea şi identitatea gramaticală a cuvintelor în condiţiile existenţei în limba română a unui mare număr de cuvinte de origină franceză sau de altă origină, dar apărute la noi prin intermediul limbii franceze. Cuvîntul „minute" este pronunţat adesea de către elevii începători ca în limba noastră; „intérêt", „infinitif", „important" şi altele sînt rostite fără nazalizare. De asemenea, cuvintele „événement", „médecin", „sentiment" şi multe altele urmează rostirea şi scrierea echivalentului din limba română. „Le thème", „le problème", „une épithète" sînt cuvinte care provoacă elevilor greutăţi în ceea ce priveşte genul. La sintaxă, foarte curentă este separarea subiectului de predicat, permisă în limba română, dar inoportună în limba franceză. Formulări de tipul „Rodica et Maria, après les classes, entrent dans le jardin de l'école" sînt emise adesea de elevi. Ţinînd seama de eventualele interferenţe ce puteau surveni, am dat dinainte explicaţii în legătură cu ele la fiecare lecţie, accentuînd asupra deosebirii dintre cele două limbi, asupra necesităţii de însuşire corectă a deprinderilor lingvistice, pentru a împiedica înrădăcinarea formelor eronate. Pe deplin conştienţi, elevii au putut, la o nouă apariţie a unei anumite interferenţe, să se corecteze repede, la simpla aducere aminte a explicaţiei date anterior.

Am remarcat la elevii începători şi unele interferenţe cu limba latină şi limba rusă. Aceste interferenţe nu prezintă însă continuitate şi frecvenţă, ele dispărînd relativ repede atunci cînd studiul limbii franceze avansează.

Caracterul de permanenţă pe care-l are interferenţa cu limba maternă nu poate fi anihilat complet. Nu se poate realiza o reducere totală a interferenţelor provocate de limba maternă. Profesorul poate însă să se slujească de acestea pentru a conferi studiului limbii străine mai multă temeinicie. Interferenţele nu vor mai constitui un rău iremediabil, ci un prilej de insistenţă asupra unor anumite laturi ale noii lumi lingvistice ce se înfăţişează elevilor.

Prof. ELENA MARINESCU
Liceul din Corabia, reg. Oltenia

Desenul decorativ

Predarea desenului decorativ în general şi, în mod special, la clasele I—IV implică o suită de momente metodice.

Se începe, firește, cu stabilirea obiectului care urmează a fi decorat. (Este evident că într-un fel se va compune motivul pentru decorarea unui semn de carte, altfel pentru un şervet din pînză lucrat cu fire de bumbac sau mătase, ţesut la război sau brodat cu mîna). Se trece apoi la crearea motivului, care trebuie adaptat la tehnica şi materialul folosit.

Pentru a înlesni aşezarea motivului, suprafaţa obiectului ce va fi decorat se împarte în sectoare egale, după care sînt trasate liniile sau punctele de ajutor. Urmează, în continuare, aşezarea motivului prin repetare, alternanţă, inversiune, simetrie sau asimetrie şi se realizează legătura motivelor principale prin elemente secundare, în cazul cînd rămîn spaţii goale între motive. Apoi modelul se colorează. Respectînd această succesiune metodică putem crea, chiar cu şcolarii mici, modele destul de complicate.

Iată, de pildă, cum se execută practic un desen decorativ la clasa I. Să presupunem că s-a luat ca temă decorarea unor semne de carte din hîrtie. Pentru ca mărimea desenelor să fie egală, vom împărţi elevilor cîte o fişie de carton de mărimea semnului de carte, divizată în mai multe părţi egale. Ei vor contura şablonul de carton pe caiet, aşezîndu-l în poziţie orizontală şi marcînd diviziunile. Operaţia se repetă de 2—3 ori, lăsîndu-se distanţe egale între contururi (le vom cere şcolarilor ca în partea stîngă să lase loc mai mult, pentru desenarea motivelor. Acestea vor avea mărimea unei diviziuni şi vor fi de formă pătrată sau dreptunghiulară).

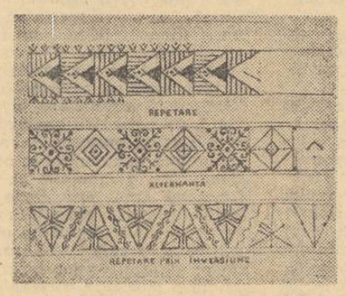

Începînd de la jumătatea trimestrului II putem trece la motive cu frunze şi flori simplificate, aşezate prin alternanţă sau inversiuni. Motivul iniţial se execută tot cu linii ajutătoare, dar pentru repetarea corectă şi rapidă a decoraţiei se poate folosi foiţa de calc. În execuţia motivelor se pot aplica diferite tehnici: conturarea cu linii drepte continue, fiecare de altă culoare, conturarea cu linii întrerupte, cu linii curbe, cu puncte.

La clasele a II-a şi a III-a desenul decorativ se bazează pe aceleaşi principii, dar aici îi învăţăm pe elevi să simplifice singuri motivul, desenînd mai întîi după natură elementele acestuia, apoi stilizîndu-l. Motivul se aplică la chenare pentru rame de panouri, pentru covoare, carpete, la capace de cutii de diferite forme, la farfurii etc. Împărţirea chenarelor începe cu colţurile — care se execută toate la fel; se împart apoi în părţi egale laturile; în continuare se procedează ca la semnele de carte. Forma chenarelor poate fi dreptunghiulară, pătrată, triunghiulară, rombică, circulară etc., motivele fiind aşezate în poziţie verticală, orizontală sau oblică. La formele rotunde împărţirea se face cu ajutorul compasului, în cercuri concentrice (în cazul farfuriilor cu margine) sau prin ducerea razelor (la capace rotunde, farfurii etc.).

La clasa a IV-a se realizează modele mai complicate, atît în ceea ce priveşte compoziţia motivului cît şi aşezarea lui. Aici apare, ca un element principal, omul, bineînţeles în forme stilizate. Se utilizează de asemenea motive inspirate din arta populară, interpretate sau combinate de elevi. Formele compoziţionale dominante vor fi friza şi jocul de fond, aplicate la decoraţii pentru albume, ţesături de bumbac, covoraşe etc. Friza se împarte după sistemul descris mai

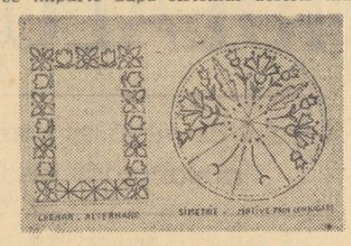

sus, acordîndu-se o deosebită atenţie elementului principal, care va fi pus în valoare cu ajutorul culorilor şi al formelor. Jocul de fond — suprafaţă acoperită cu elemente înlănţuite şi dispuse repetat prin alternare, simetrie, asimetrie etc. — se foloseşte pentru reliefarea motivelor şi stabilirea unei legături mai strînse între ele. Pentru jocul de fond se fac reţele de diferite forme — pătrate, dreptunghiulare, rombice, circulare sau cu forme geometrice combinate. Sistemul de împărţire a cîmpului este acelaşi ca şi la celelalte elemente compoziţionale, putîndu-se adăuga şi împărţirea prin fişii verticale sau orizontale.

Copiii sînt foarte ingenioşi în îmbinarea motivelor. Ei născocesc singuri desene foarte interesante şi variate, unele pline de vibraţie artistică. Totul este să ştim să le deschidem perspectiva către varietatea nesfîrşită a formelor şi a armoniilor de culoare.

Prof. OCTAVIA MILCULESCU-FLORESCU

Scenă din opereta „Lăsaţi-mă să cînt", prezentată în concurs de Sindicatul Învăţămînt Braşov

Cel de al VIII-lea Concurs al formaţiilor artistice de amatori

După căderea cortinei

S-au stins ultimele ecouri ale aplauzelor care au răsplătit din plin pe participanţii la cel de al VIII-lea Concurs republican al formaţiilor artistice de amatori. Finala, desfăşurată de-a lungul lunii decembrie în mai multe centre din ţară, a reunit cele mai merituoase formaţii muzicale, coregrafice şi brigăzi artistice de agitaţie, precum şi pe cei mai buni soliştii vocali, instrumentişti şi dansatori. Săptămînal gazeta noastră şi-a informat cititorii despre desfăşurarea concursului şi despre prezenţa pe scena finalei a cadrelor didactice. Acum, se cuvin cîteva cuvinte de bilanţ.

O primă menţiune o merită, desigur, cei care au cucerit supremele titluri ale concursului — premiul I şi titlul de laureat — ca o răsplată bine meritată a unor calităţi interpretative remarcabile şi a unei munci pasionante. Ne mîndrim că doi dintre laureaţii concursului sînt oameni ai şcolii. E vorba de Ileana Petrescu, de la Sindicatul învăţămînt din Craiova, apreciată ca cea mai bună solistă de muzică clasică şi Florica Ungur, de la Sindicatul învăţămînt din Oradea, cîştigătoarea întrecerii soliştilor de muzică uşoară.

De o apreciere deosebită s-a bucurat şi participarea în concurs a formaţiilor Sindicatului învăţămînt din Braşov, colectiv artistic puternic, de o ridicată valoare interpretativă, care a obţinut mai multe premii: corul mixt (premiul II), colectivul de operetă (de asemenea premiul II), orchestra de cameră (menţiune). Este într-adevăr, o performanţă cu care nu multe sindicate se pot mîndri.

Categoria de concurs la care s-a remarcat prezenţa masivă — poate chiar dominantă — a formaţiilor artistice din învăţămînt a fost cea a corurilor. Corurile cadrelor didactice au fost prezente peste tot, în toate etapele concursului. Există o evidentă înclinaţie a dascălilor către acest gen de îndelungată tradiţie la noi în ţară. De-a lungul anilor, corurile din învăţămînt au dat totdeauna strălucire artei corale româneşti, au contribuit la valorificarea bogatului tezaur muzical al poporului. La prezentul concurs, alături de aprecierile publicului spectator s-au adăugat şi cele ale juriului, care a acordat un mare număr de premii formaţiilor corale ale cadrelor didactice. Pe lîngă corul din Braşov, distins cu premiul II, au fost distinse cu premiul III corul Sindicatului învăţămînt din Craiova, corul Sindicatului învăţămînt din Satu Mare, corul pe voci egale al Sindicatului învăţămînt din Roman. De asemenea, au obţinut menţiuni corul Sindicatului învăţămînt din Iaşi şi corul Sindicatului învăţămînt din Sibiu. La toate acestea am putea adăuga şi alte formaţii ale cadrelor didactice care s-au numărat printre finalistele întrecerii, deci printre cei mai buni.

O plăcută surpriză a furnizat-o tînărul colectiv de operetă al Sindicatului învăţămînt din Slatina, răsplătit de juriu cu premiul III. Dovedind, la rîndul său, bogate posibilităţi interpretative, orchestra semisimfonică a Sindicatului învăţămînt din Ploieşti a primit o menţiune.

Ar trebui, dar practic este imposibil, să cităm aici sutele de dascăli care au făcut parte din formaţiile laureate sau premiate ale caselor de cultură şi căminelor culturale, ca şi pe cei care au instruit zeci de formaţii fruntaşe ale mişcării artistice de amatori.

Cortina s-a tras peste cel de al VIII-lea Concurs. Nu ne îndoim că toţi cei ce au participat la această întrecere vor desfăşura în continuare o muncă permanentă, o vie activitate culturală.

AL. I. VLADIMIR

PROFILURI

Şi totuşi, un visător

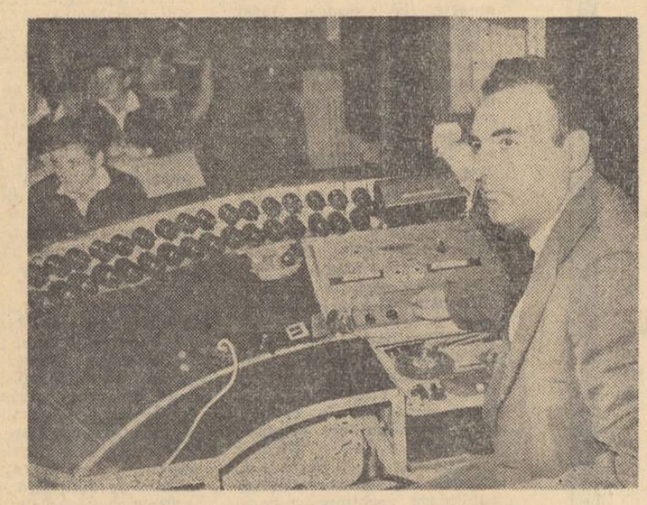

Profesorul EUGEN NOVAC şi creaţia sa

M-am întrebat adesea, după ce l-am cunoscut mai îndeaproape pe profesorul Eugen Novac de la Liceul nr. 1 din Baia Mare, care ar fi cuvintele mai potrivite ce l-ar putea caracteriza. Din primul moment am fost tentat să-l socotesc un visător. Termenul, cred, nu i-ar place nicidecum. E un om al cifrelor şi al tehnicii, un fizician înnăscut, un pasionat al automatizării, un îndrăgostit de mecanică şi electronică. Şi, mai presus de toate, un om dăruit cu totul profesiunii sale. Dar toate astea nu-l exclud pe visător. Visurile sale nu sînt himerice, ci îmbracă formele concrete ale unor schiţe, proiecte, machete. Pentru ca ele să prindă contururi precise trebuie să studiezi serios, să te documentezi şi să trudeşti, să trudeşti mult.

Din primii lui ani de învăţămînt, paralel cu însuşirea măiestriei pedagogice, pe Eugen Novac l-au preocupat problemele perfecţionării metodelor de lucru în laborator, modernizarea utilajelor şi aparatelor didactice. A elaborat cîteva capitole dintr-o „fizică experimentală" — care au fost tipărite pe plan local — remarcabile îndeosebi pentru experienţele şi lucrările de laborator pe care le descriu. A construit o serie de materiale didactice, printre care o tablă rulantă automată, brevetată de Ministerul Învăţămîntului. Şi, mai ales, a continuat să chibzuiască la modalităţile adaptării spaţiului şcolar la cerinţele unui învăţămînt modern. A consultat zeci de reviste şi volume, a făcut schimb de informaţii prin corespondenţă. În excursiile peste hotare, în răgazul dintre vizitarea a două obiective turistice a cerut permisiunea de a vedea şcoli. Şi-a conturat astfel coordonatele unui laborator şcolar universal. În anul 1967 — al optulea an de învăţămînt al lui Eugen Novac — visul acesta avea să se realizeze cu concursul întregului colectiv al liceului, al conducerii acestuia şi al elevilor de la cursul seral, muncitori în întreprinderile băimărene.

Astăzi, dacă treci prin Baia-Mare, este imposibil ca, aflîndu-te în lumea şcolii, să nu auzi şi de laboratorul de la Liceul nr. 1, să nu fii invitat să-l vizitezi. Dincolo de aspectul său cu totul modern, ochiul avizat îşi dă seama că are de a face cu un laborator pe deplin adecvat procesului de învăţămînt. Concentrînd numeroase mijloace moderne de predare, laboratorul permite desfăşurarea deopotrivă a lecţiilor de fizică şi chimie (cu efectuarea frontală a experienţelor) ca şi a unor lecţii la alte obiecte de învăţămînt. Fiecare lucru aflat aici are o utilitate maximă. Minuirea întregului aparataj este simplă şi poate fi făcută de către orice profesor printr-un sistem de comandă automat, centralizat. Începînd de la tragerea perdelelor sau ştergerea tablei şi pînă la punerea în funcţiune a aparatelor de proiecţie sau a instalaţiei stereofonice, totul se poate realiza de la catedră sau din orice punct al laboratorului, fără a întrerupe lecţia sau a o stînjeni cu ceva.

Dar laboratorul a devenit de cîteva săptămîni „U. 1", spre a se diferenţia de „U. 2", în curs de executare. Spre deosebire de predecesorul său, „U.2" va dispune şi de o instalaţie de aer condiţionat, iar pereţii nu vor mai fi acoperiţi cu prisme fonoabsorbante, ci vor fi prelucraţi cu denivelări pentru corectare sonoră. Tabla rulantă va avea două piste independente. „U.2" va dispune şi de o nişă de lucru cu canal de evacuare a aerului contaminat, iar încăperea anexă, a depozitului de materiale, va avea o boxă specială destinată substanţelor toxice. Pe peretele frontal, alături de ecranul pentru proiectarea filmelor, a diapozitivelor, diafilmelor, fotografiilor, schemelor etc şi de televizorul cu circuit închis (de care dispune şi „U.1") va fi montat un tabel al lui Mendeleev cu iluminare independentă a fiecărei căsuţe. În rest se păstrează caracteristicile lui „U.1": comandă centralizată, instalaţii fonice, optice, obscurare temporizată, stereofonie mecanică, mese de lucru cu instalaţii hidro, termice şi electrice etc.

Şi în viitor?

Ochii profesorului strălucesc. (Sînt, totuşi, priviri de visător!) Creionul schiţează rapid pe hîrtie o şcoală modernă Un vis foarte realist. E vorba de o perfecţionare a actualului plan tip al clădirilor şcolare cu 16 şi 24 săli de clasă şi de adaptarea lor — în limitele aproximative ale aceloraşi fonduri — la nevoile actuale ale învăţămîntului — laboratoare pe specialităţi, posibilităţi de folosire intensivă a mijloacelor audio-vizuale etc. etc.

Cînd se va realiza?

Şi „U.1" a fost la început un vis...

MIRCEA IONEL

seco ven te

O consfătuire a educatoarelor

În luna decembrie a avut loc în raionul Bîrlad o consfătuire a educatoarelor în cadrul căreia, după o analiză a procesului educativ din grădiniţe, s-a dezbătut tema metodică „Povestirile copiilor — mijloc important de dezvoltare a gîndirii, imaginaţiei şi vorbirii acestora". Discuţiile, la care au luat parte un mare număr de cadre din învăţămîntul preşcolar, au constituit pentru participanţi un util schimb de experienţă.

S-a vizitat apoi o expoziţie prezentînd material didactic confecţionat de educatoare şi creaţii ale copiilor preşcolari.

Prof. PETRE NECULA
Bîrlad

Expediţie pionierească

În preajma turnului de la intrarea în complexul curţilor domneşti de la Tîrgovişte, fosta cetate de scaun a Ţării Româneşti, s-a oprit o mare coloană de pionieri şi şcolari din Capitală. În întîmpinarea lor au sosit peste 300 pionieri tîrgovişteni. Se desfăşoară drapelele de unitate, se schimbă saluturi, albume, insigne. Apoi, coloana pionierilor intră prin bătrîna poartă a curţilor domneşti.

Aşa a început expediţia pionierească organizată de Consiliul orăşenesc al Organizaţiei Pionierilor din oraşul Bucureşti.

Ruinele le vorbesc elocvent copiilor despre măreţia de odinioară. Parcă văd pe ziduri plăieşi cu stindarde care scrutează zarea, iar în turnul Chindiei străjeri de pază. Actori de la Teatrul Naţional din Bucureşti interpretează în faţa lor fragmente din „Io, Mircea Voevod" de Dan Tărchilă, „Judecata domnească" de Călin Gruia şi din evocarea istorică dramatizată „Petru Cercel". Glasurile voievozilor, ale oştenilor şi curtenilor răsună din nou prin sălile palatului domnesc, aducînd în faţa copiilor gîndurile şi năzuinţele de veacuri ale poporului pentru libertate şi pace.

După spectacol, expediţia continuă. Se vizitează Biserica domnească monument istoric şi arhitectonic ce adăposteşte comori de artă veche şi muzeul din pivniţele palatului, unde sînt expuse vestigii legate de istoricul curţii domneşti de la Tîrgovişte.

Întorşi în şcolile lor, pionierii au întocmit jurnale de expediţie şi au participat la un concurs „Cine ştie răspunde", pe tema „Tîrgovişte, cetate de scaun a Ţării Româneşti".

Expediţia pionierească organizată de Consiliul orăşenesc al Organizaţiei pionierilor din Bucureşti se înscrie într-un sistem de acţiuni menite să contribuie la educarea patriotică a copiilor prin cunoaşterea unor momente importante legate de trecutul istoric al poporului nostru, de lupta pe care a dus-o veacuri de-a rîndul pentru libertate naţională şi socială.

Prof. DIDINA IACOVISAC ŞI GLORIA CEACALOPOL

Lecturi din clasicii antichităţii

La Liceul „Nicolae Bălcescu" din Rîmnicu Vîlcea funcţionează un cerc deosebit de interesant pentru elevii secţiei umaniste — cercul de lectură din clasicii antichităţii. Orientaţi de profesori, membrii lui au citit poemul „De rerum natura" al lui Lucreţius, în jurul căruia au organizat şi o discuţie, „Iliada" şi „Odiseea" lui Homer, „Eneida" lui Virgiliius etc.

Mulţi dintre membrii cercului de lectură clasică, îndrăgind cultura greco-romană şi-au format biblioteci personale cuprinzînd traduceri din principalele opere ale clasicismului antic, la care se adaugă diferite lucrări de critică sau de istorie, ca de pildă lucrarea „Cum trăiau romanii" de N. Lascu.

Prof. DAMIAN DUŢU

Bogat program competiţional

Programul competiţional al tinerilor sportivi pe luna ianuarie este bogat în întreceri atractive. Dintre acestea amintim concursul republican de atletism pentru juniori II, care se va desfăşura între 27—28 ianuarie, campionatul republican de hochei pentru juniori, care se va încheia la 31 ianuarie, competiţia pentru cupa de iarnă la tenis de cîmp, între 15—21 ianuarie.

Programul tinerilor sportivi cuprinde însă şi competiţii internaţionale. Menţionăm, astfel, Cupa oraşului Bucureşti la hochei, care se va desfăşura între 17—21 ianuarie şi la care vor participa, alături de concurenţi din ţara noastră, şi echipe de tineret din Republica Socialistă Cehoslovacă, Republica Federală a Germaniei şi U.R.S.S.

„Opriţi jocul cu focul!"

Pentru un copil o cutie cu chibrituri şi, în general, o sursă de foc constituie o jucărie. Îi place cînd o clatină, e curios şi îl amuză flacăra produsă prin simplă scăpărare a unui chibrit, prin învîrtirea unui buton etc. Pentru asemenea „distracţie" de cele mai multe ori copiii se ascund în grajduri, şure, sau chiar în locuinţă, şi dacă nu sînt supravegheaţi, pot provoca foarte uşor incendii.

Pînă la o anumită vîrstă copilul nu poate prevedea şi analiza rezultatul faptelor sale; el nu-şi poate imagina şi nu înţelege pericolul unui incendiu. Iată de ce este necesar ca, pe lîngă supravegherea în timpul jocului, copiii să fie educaţi în această privinţă, să li se explice pe înţelesul lor, cu mijloace adecvate, ce urmări poate avea jocul cu chibrituri. În acest sens educatoarelor şi învăţătorilor le revine un rol deosebit.

Pentru copiii de vîrstă preşcolară se pot face la grădiniţă lecturi din broşurile „De ce au iepurii coada scurtă", „Bombo povesteşte", „Prichindeţă salvatorul" şi altele. De asemenea, se pot prezenta diafilme cu o tematică adecvată cum este diafilmul „Nu vă jucaţi cu focul".

Pentru copiii de vîrstă şcolară se pot folosi filmele „Tu eşti de vină", „E mai bine aşa", afişe (cum este cel intitulat „Opriţi jocul cu focul") care le arată cum trebuie să se comporte pentru a nu produce incendii. De asemenea, se pot relata pe scurt urmările unor incendii izbucnite din joaca copiilor, insistîndu-se asupra învăţămintelor. Acolo unde este posibil, e bine să fie invitaţi pentru a le vorbi elevilor despre pericolul incendiilor şi cadrele de pompieri militari.

Materialele privitoare la prevenirea incendiilor — broşuri, filme, afişe etc. — pot fi prezentate şi părinţilor, deoarece cuprind învăţăminte preţioase şi pentru aceştia. La lectoratele sau la şedinţele cu părinţii se pot arăta cauzele incendiilor, metodele şi mijloacele de educare a copiilor pentru a nu se juca cu focul. Din asemenea prezentări părinţii trebuie să desprindă obligaţiile ce le revin pe linia educării şi, mai ales, a supravegherii copiilor, pentru a evita astfel posibilitatea unui incendiu.

Şi profesorii care predau la clase mai mari au datoria să-i educe pe elevi în legătură cu prevenirea incendiilor. La unele lecţii practice despre oxigen, oxizi, ardere, acizi, alcool şi altele trebuie să se arate pericolul de incendiu pe care îl prezintă substanţele inflamabile folosite în experienţele de laborator, ca şi regulile de prevenire a incendiilor şi exploziilor. De asemenea, la orele de diriginţie se pot da îndrumări pentru prevenirea incendiilor, se pot citi texte din broşurile despre prevenirea incendiilor, se pot prezenta unele afişe etc.

Maior
IULIAN CIOCÎLTAN
din Comandamentul Pompierilor

seco ven te

CERCURILE DE ELEVI - O VERIGĂ ESENŢIALĂ ÎN MUNCA EDUCATIVĂ EXTRADIDACTICĂ

Plenara Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor a dezbătut la sfîrşitul lunii decembrie 1967 activitatea desfăşurată în cercurile de pionieri şi şcolari care funcţionează în şcoli, la Palatul pionierilor şi în casele pionierilor. Analizînd munca cercurilor, rezultatele dobîndite de acestea, contribuţia pe care o aduc ele la educarea multilaterală a pionierilor şi şcolarilor, lucrările plenarei au scos în evidenţă faptul că reorganizarea activităţii pionereşti a stimulat şi a înviorat munca cercurilor, a adus o îmbunătăţire simţitoare în acest domeniu. Prilejuind un larg schimb de experienţă cu privire la cele mai atractive şi mai eficiente modalităţi de activitate în cercuri, plenara a trasat totodată căile ridicării continue a nivelului acestei activităţi.

Şcoala generală Oeşti Argeş: „Meteorologul de serviciu" îşi face observaţiile pentru buletinul timpului probabil

Prin conţinutul şi diversitatea formelor pe care le îmbracă, activitatea în cercurile de pionieri şi şcolari are o puternică influenţă formativă asupra copiilor, contribuind la înfăptuirea ţelurilor comune şcolii şi organizaţiei de pionieri. Ea reprezintă astfel, aşa cum s-a subliniat în materialul prezentat la plenară de Biroul Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor, o verigă esenţială în munca educativă extradidactică.

În întreaga ţară funcţionează în prezent 33 700 de cercuri de diferite profiluri, care cuprind circa 660 000 de pionieri şi şcolari, aproape 30 la sută din numărul total al elevilor din clasele III—VIII. Din analiza principalelor direcţii de orientare a cercurilor rezultă că locul cel mai important — peste o treime din total — îl ocupă cercurile cu caracter umanist, în special cercurile literare. Numărul cercurilor cu caracter ştiinţific este de 11 000, dintre care cele mai multe sînt de matematică. Rezultă deci că aproximativ jumătate din totalul cercurilor existente în şcolile generale au ca obiect limba română şi matematica. Urmează, în ordine, cercurile de artizanat, organizate în majoritatea cazurilor la clasele mici. Mai puţin numeroase sînt cercurile cu caracter tehnic, care ating abia cifra de 1 100.

Urmărind să asigure activităţii în cercuri o eficienţă sporită, conducătorii acestora s-au preocupat să restrîngă domeniul de lucru, spre a-l aprofunda. Aşa se explică faptul că se întîlnesc peste 70 de variante de cercuri, în funcţie de natura activităţii. La cercurile de istorie, bunăoară, există secţii de arheologi, de muzeişti, de numismaţi etc.; cercurile de ştiinţe naturale au secţii de pomicultură, apicultură, sericicultură ş.a.m.d.

Deosebit de interesante şi utile s-au dovedit o seamă de cercuri organizate în concordanţă cu condiţiile locale, care urmăresc, pe lîngă deprinderea şcolarilor cu diverse meşteşuguri vechi sau profesiuni specifice regiunii, şi cultivarea unor tradiţii valoroase. Aşa sînt cercurile micilor mineri sau petroliştI, unele cercuri de sculptură în lemn, de olărit etc.

Cele mai bune rezultate le-au dobîndit cercurile care au îmbinat armonios metode şi procedee variate şi atractive, organizînd nu numai discuţii şi expuneri, ci şi concursuri, experienţe, lucrări practice care solicită aptitudinile copiilor. În unele şcoli şi case ale pionierilor s-au organizat acţiuni complexe, cu elemente specifice mai multor cercuri, ceea ce a sporit considerabil atractivitatea activităţilor iniţiate. La stimularea copiilor au contribuit mult revistele editate de unele cercuri, care cuprind creaţii literare, descriu experienţe, prezintă curiozităţi ştiinţifice etc. Au avut de asemenea un puternic caracter stimulativ expoziţiile organizate cu diferite prilejuri sau avînd un caracter permanent.

Rezultatele pozitive obţinute în activitatea cercurilor s-au datorat, în bună măsură, grijii sporite care s-a arătat înzestrării lor cu mijloacele materiale necesare, atît prin dotarea centrală cît şi din resurse locale. Trebuie menţionat aici şi sprijinul acordat de unele uzine, fabrici, staţiuni de maşini şi tractoare, cooperative agricole de producţie, asociaţii ştiinţifice, culturale sau sportive, părinţi. În unele locuri cercurile înseşi au furnizat mijloacele materiale necesare dotării. De exemplu, din valorificarea produselor obţinute la cercurile micilor apicultori s-au cumpărat puieţi pentru pepinierele de care aveau nevoie secţiile de pomicultură, iar prin valorificarea puieţilor obţinuţi de acestea s-au realizat fonduri pentru procurarea pînzei necesare cercurilor de cusături naţionale.

Materialul prezentat la plenară de Biroul Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor a subliniat îndeosebi faptul că elementul esenţial de care depind în mare măsură roadele activităţii cercurilor, eficienţa acestora, este pasiunea conducătorului de cerc pentru munca pe care o desfăşoară, dorinţa lui de a-i învăţa pe copii lucruri utile, de a-i ajuta să-şi descopere şi să-şi dezvolte aptitudinile.

Acest lucru a fost dovedit cu prisosinţă în cuvintele participanţilor la discuţii, care au vorbit despre valoroasa experienţă acumulată în cercuri, despre proiectele lor de viitor.

Răspuns interesului viu pentru tehnică al copilului epocii noastre

Mulţi vorbitori, arătînd cît de îndreptăţită este cerinţa formulată de Consiliul Naţional al Organizaţiei Pionierilor de a se spori numărul cercurilor tehnice, au relevat faptul că acestea stîrnesc un interes viu în rîndul pionierilor şi şcolarilor.

Profesorul **OVIDIU VLAD**, preşedintele Consiliului Organizaţiei Pionierilor din regiunea Hunedoara, s-a referit la bogata activitate pe care o desfăşoară cercurile micilor mineri şi siderurgişti din Petrila şi Hunedoara. Patronate de Exploatarea minieră din Petrila şi respectiv Combinatul siderurgic din Hunedoara, aceste cercuri îşi desfăşoară lucrările chiar în întreprinderile amintite, ceea ce le asigură nu numai condiţii materiale excelente, dar şi o îndrumare de maximă competenţă, de către specialişti.

Conducătorul cercului de la Casa pionierilor din Tîrgu-Mureş, prof. **OTTO HINTS**, a arătat cît de mult contribuie lucrările acestui cerc la pregătirea multilaterală a elevilor: îi ajută să cunoască mai bine unele legi ale fizicii şi chimiei, îi învaţă să prelucreze diverse materiale, le dezvoltă deprinderea de a mînui scule şi aparate, le formează ochiul, precizia mişcărilor, fineţea execuţiei, le educă gîndirea logică, voinţa şi perseverenţa, spiritul colectiv. Farmecul modelismului, atracţia spre această activitate constă în aceea că ea răspunde dorinţei copiilor de a făuri cu mîinile lor fie şi cel mai simplu model care planează în aer. O dată construit un asemenea model, se naşte dorinţa de a-l perfecţiona, de a realiza altul mai bun, mai îndrăzneţ.

Vorbind despre unele măsuri care ar contribui la dezvoltarea şi îmbunătăţirea activităţii în cercurile tehnice, tov. Hints a arătat că este necesară o orientare mai precisă în legătură cu tematica lor şi cu organizarea concursurilor. De asemenea, se simte nevoia de a se asigura o mai bună pregătire a conducătorilor de cercuri tehnice.

Şi pionierii timişoreni manifestă un interes deosebit pentru tehnică — a spus prof. **PAVEL BORDAN**, preşedintele Consiliului Organizaţiei Pionierilor din regiunea Banat, care a vorbit despre cercul de rachetomodele de la Casa pionierilor din Timişoara. Membrii acestui cerc au construit o rampă de lansare şi cîteva prototipuri de rachete, lansînd una dintre ele la o înălţime de 150 m. În curînd se va termina un model de rachetă cu container metalic din tablă subţire de oţel. Pentru viitor cercul îşi propune construirea unei rachete complexe, cu combustibil special, care va lansa de la înălţimi optime un satelit prevăzut cu paraşută. Este, după cum arăta vorbitorul, un exemplu de activitate creatoare, care pune accent pe interesul copiilor pentru cunoaşterea tehnicii avansate.

Valoarea unor asemenea activităţi a fost subliniată şi de prof. **EMIL POP**, conducătorul cercului radio de la Casa pionierilor din Bistriţa. Pe tinerii radioamatori bistriţeni i-a atras îndeosebi construcţia unei instalaţii telefonice interioare, care stabileşte comunicaţia între cercurile Casei pionierilor, construcţia unei staţii de emisie-recepţie şi a unui interofon tranzistorizat. De mult succes s-a bucurat în rîndurile lor concursul denumit „Vînătoare de vulpi", care a îmbinat îndemînarea în folosirea aparatelor de emisie-recepţie cu priceperile de orientare turistică.

În plenară au fost relatate şi realizările altor cercuri tehnice, cum sînt cercurile de electronică, de navomodele sau micro-automobile din Constanţa şi regiunea Dobrogea, despre care a vorbit prof. **TOMA MAREŞ** preşedintele Consiliului Organizaţiei Pionierilor din regiunea Dobrogea.

Mult interes au stîrnit la plenară relatările prof. **VASILE BOCA** din comuna Botoşana, raionul Gura Humorului, care a vorbit despre cercul de ştiinţe naturale de la Şcoala generală din această comună. Pe o suprafaţă de o jumătate de hectar pionierii din Botoşana, îndrumaţi de profesorul Boca, au creat o adevărată grădină botanică. Ei dispun de o pepinieră unde învaţă să altoiască şi de un ierbar viu, cu 500 de specii de plante. În comună, activitatea micilor naturalişti a dobîndit un prestigiu binemeritat. Aproape în fiecare gospodărie se cultivă puieţi procuraţi de la grădina botanică a şcolii. Dar faima acesteia a trecut şi dincolo de hotarele comunei — în regiune — şi dincolo de acestea — în ţară. Tinerii biologi din Botoşana fac schimb de seminţe cu diferite institute agronomice, iar acum pregătesc o colecţie pentru viitoarea grădină botanică din Iaşi.

În plenară a fost împărtăşită de asemenea experienţa altor cercuri ştiinţifice, cum sînt cercul de matematică de la Şcoala generală din comuna Puchenii Mari, raionul Ploieşti, condus de profesorul **EUGEN PĂTRAŞCU**, sau cercul de chimie de la Liceul din Mediaş, condus de profesoara **ECATERINA IEKELY**. Toţi cei care au vorbit despre cercurile ştiinţifice şi tehnice au subliniat că acestea îşi îndeplinesc rolul formativ numai atunci cînd contribuie la adîncirea şi lărgirea cunoştinţelor copiilor şi îi deprind cu activitatea creatoare îndreptată spre efectuarea de obiecte utile.

Obiectiv central: educarea dragostei de patrie

Preocuparea pentru dezvoltarea sentimentului patriotic, a dragostei pentru tradiţiile progresiste ale poporului, pentru natura patriei, ocupă un loc important în activitatea cercurilor de istorie, etnografie, muzeografie, folclor, cusături naţionale, turism, foto etc. Despre activitatea acestor cercuri, preponderente în şcoli, au vorbit numeroşi participanţi la plenară.

O experienţă valoroasă a acumulat în acest domeniu, de exemplu, cercul de tineri muzeografi de la Şcoala generală din comuna Leu, regiunea Oltenia. Prof. **NIŢĂ TOMA**, conducătorul acestui cerc, a relatat că membrii lui au descoperit urmele unei aşezări din neolitic şi a două aşezări daco-romane. Pentru ca ei să cunoască importanţa acestor descoperiri, să ştie cum să cerceteze piesele găsite, cum să le clasifice şi să le dispună în muzeu, li s-au transmis o serie de noţiuni teoretice despre însemnătatea muzeelor istorice, despre analizarea şi expunerea materialului muzeistic, despre organizarea unor expoziţii cu acest material etc. O altă realizare meritorie a cercului o constituie descoperirea unui document datat din 1774, de multă însemnătate pentru monografia satului, pe care cercul şi-a propus să o întocmească. Cercul are un număr mare de colaboratori externi, atît dintre elevi cît şi dintre părinţii acestora. Activitatea lui a stîrnit şi interesul specialiştilor, care au confirmat autenticitatea şi valoarea istorică a majorităţii pieselor şi documentelor din muzeul organizat aici. Toate aceste piese şi documente sînt folosite la lecţiile de istorie, făcîndu-le mai vii, mai interesante. Şi, mai ales, ele îi ajută pe elevi să cunoască bine trecutul patriei, să înţeleagă procesul de formare a poporului român şi a limbii noastre, continuitatea neîntreruptă a poporului pe aceste meleaguri.

O activitate cu frumoase rezultate desfăşoară şi numeroase cercuri de folclor, de artă plastică, de foto, de turism etc.

Vorbind despre cercul de folclor de la Şcoala generală din comuna Vădastriţa, raionul Corabia, a cărui activitate o conduce de mai mulţi ani, prof. **ANGELA DUMITRESCU** relata că membrii lui au reuşit să adune zeci de balade, de doine, de cîntece vechi de la bătrînii din comună şi din împrejurimi, au alcătuit numeroase culegeri de versuri populare şi albume de cusături. Cioplitorii în piatră din comuna Albeşti, despre care a vorbit profesorul **DUMITRU ALBU**, lucrează, îndrumaţi de meşteri cioplitori din comună, capiteluri, coloane etc. O bogată şi frumoasă activitate au şi unele cercuri foto, cum este cel din Bistriţa, care a realizat un album cu fotografii color în cinstea Zilei pionierilor, sau cel de la Liceul „Nicolae Bălcescu" din Craiova, care a organizat o bogată expoziţie permanentă de fotografii.

Pentru extinderea şi adîncirea unei activităţi de mare eficienţă formativă

Evidenţiind experienţa valoroasă acumulată în activitatea cercurilor de pionieri şi şcolari, apreciind munca plină de dăruire şi entuziasm a celor care o conduc, participanţii la discuţii au semnalat totodată şi o serie de dificultăţi existente în organizarea şi desfăşurarea muncii în cercuri, făcînd numeroase propuneri în vederea sporirii eficienţei formative a acestora.

S-a subliniat, astfel, necesitatea de a se înfiinţa cît mai multe şi variate cercuri cu caracter ştiinţific şi tehnic şi în şcolile sătesti. S-a arătat în acelaşi timp că, pentru lărgirea bazei materiale a cercurilor, este necesar să se solicite mai mult sprijinul întreprinderilor şi instituţiilor locale, al părinţilor şi să se folosească mai larg contribuţia şcolilor profesionale şi tehnice, care pot confecţiona numeroase utilaje pentru cercurile de electro-tehnică, de radio, de aero şi navomodele etc. S-a propus, de asemenea, ca în colaborare cu ministerele economice şi UCECOM să se fabrice şi să se desfacă prin reţeaua comercială truse şi unelte pentru uzul cercurilor şi să se înfiinţeze în principalele oraşe ale ţării magazine pioniereşti cu o gamă variată de materiale necesare cercurilor.

Se impune, au arătat participanţii la discuţii, elaborarea unor prevederi regulamentare care să asigure perspective clare organizării muncii în cercuri, precum şi revizuirea programelor de cerc existente, întrucît acestea, prin concepţia lor depăşită, duc deseori la formalism. De asemenea, se cere să se elaboreze, într-un ritm mai intens şi în număr mai mare, materiale de documentare teoretică, precum şi diferite colecţii în ajutorul cercurilor pioniereşti, reviste pentru diferite cercuri etc. Este necesar, au subliniat vorbitorii, ca în cadrul cercurilor pedagogice, cu prilejul consfătuirilor pentru schimb de experienţă, al sesiunilor ştiinţifice etc. să se organizeze dezbateri largi asupra activităţii în cercurile de pionieri şi şcolari.

Numeroase propuneri s-au referit la necesitatea de a se iniţia, în scopul finalizării activităţii cercurilor, concursuri la diferite nivele şi campionate republicane, la care să se acorde pionierilor şi şcolarilor fruntaşi premii, diplome şi insigne şi să se organizeze, în timpul vacanţelor, tabere speciale unde ei să-şi continue activitatea. De asemenea, s-a subliniat că trebuie să se acorde o mai mare atenţie valorificării muncii în cercuri prin organizarea periodică de expoziţii, tipărirea de monografii, întocmirea de albume, realizarea de filme etc.

În încheierea lucrărilor plenarei, a luat cuvîntul conf. univ. **TRAIAN POP**, preşedintele Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor şi adjunct al ministrului Învăţămîntului, care a arătat că, prin bogatul său conţinut, prin largul schimb de experienţă efectuat, plenara va contribui la îmbunătăţirea activităţii în cercuri. Ţinînd seama de propunerile făcute, Biroul Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor va lua, împreună cu Ministerul Învăţămîntului, măsuri pentru îmbunătăţirea pregătirii conducătorilor de cercuri, orientînd în acest sens şi pregătirea actualilor studenţi ai facultăţilor de fizică, chimie, biologie, matematică etc. Se va reorganiza de asemenea activitatea caselor de pionieri, în aşa fel încît acestea să devină centre metodice ale consiliilor locale, baze de instruire, mijloc principal de îndrumare şi orientare a activităţii cercurilor.

Pentru asigurarea unei îndrumări competente a cercurilor se vor elabora, în colaborare cu Ministerul Învăţămîntului, tematici orientative pentru principalele tipuri de cercuri. În această acţiune vor fi antrenate cadre didactice cu o înaltă pregătire, din şcoli şi de la casele pionierilor. În momentul de faţă se află sub tipar mai multe lucrări în sprijinul conducătorilor de cercuri, precum şi alte materiale în ajutorul acestora.

Vorbitorul a apreciat că, prin aplicarea măsurilor preconizate, prin munca entuziastă a cadrelor didactice şi prin iniţiativa consiliilor pioniereşti se va da un nou impuls activităţii cercurilor şi, prin aceasta, întregii activităţi educative.

Materialele prezentate în cadrul plenarei, precum şi luările de cuvînt vor fi puse, în scurt timp, la dispoziţia şcolilor generale.

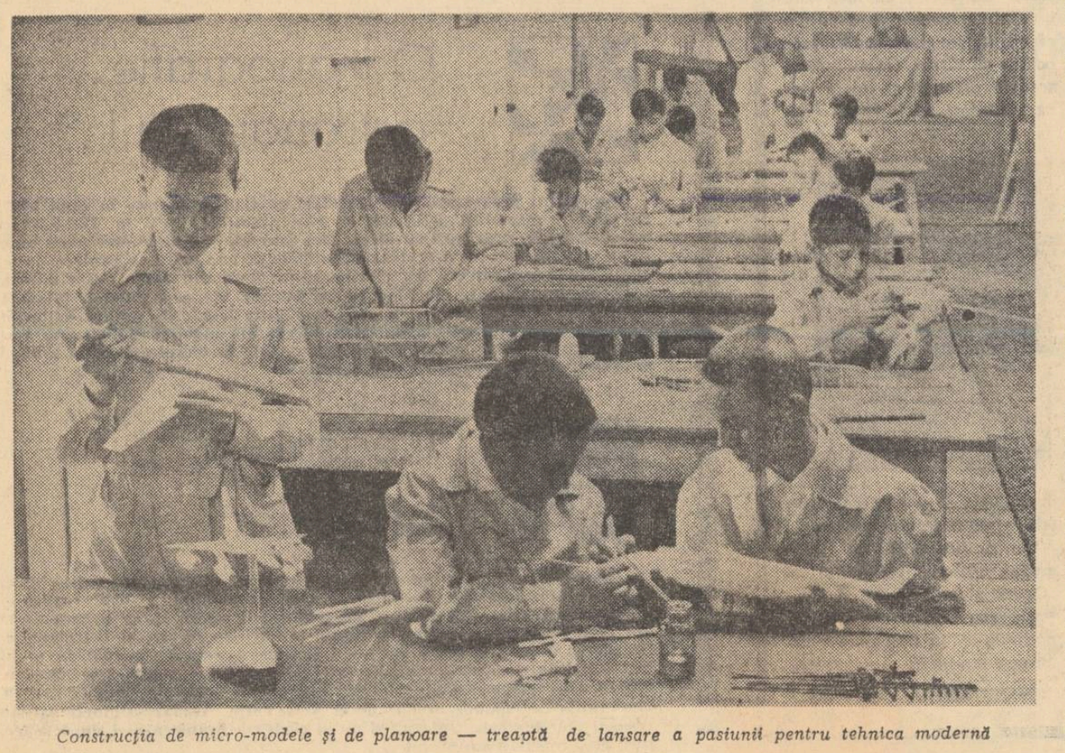

Construcţia de micro-modele şi de planoare — treaptă de lansare a pasiunii pentru tehnica modernă

180 de ani de la înfiinţarea Şcolii generale din Floreşti

La 7 ianuarie, comuna Floreşti, din imediata vecinătate a Clujului, a cinstit împlinirea a 180 de ani de la înfiinţarea şcolii sale — una din cele peste 300 de şcoli româneşti înfiinţate de marele cărturar patriot Gheorghe Şincai.

În ziua de 25 decembrie, acum 180 de ani, marele cărturar şi mucenic al cauzei naţionale din Transilvania, sortit de împărăţia habsburgică la furci fiindcă purta în traista lui de hăituit „Hronicul românilor şi a mai multor neamuri", a pus piatra de temelie şi a semnat actul de naştere al unei şcoli româneşti în satul Floreşti. Era unul din cele trei sute de focare de cultură românească, aprinse de Gheorghe Şincai între 1782—1794, pentru a menţine vie conştiinţa naţională a asupriţilor, pentru a le lumina, prin învăţătură, drumul către împlinirea firească a visului de a trăi liber.

Cultivarea limbii strămoşeşti a fost pentru marile personalităţi ale culturii româneşti din toate vitregele epoci prin care a trecut poporul, pentru toţi înflăcăraţii patrioţi către care ne întoarcem cu admiraţie şi recunoştinţă, chezăşia păstrării fiinţei noastre naţionale. Însuşi istoricul oficial al Ungariei, Bonfini, care a trăit mult timp la curtea lui Matei Corvin, scria în **Rerum hungaricarum decades**, publicată la Bâle în 1543, că „românii s-au luptat pentru păstrarea limbii mai mult decît pentru viaţă". O asemenea declaraţie, făcută de un cronicar oficial al Ungariei, îndreptăţeşte convingerea că pe teritoriul patriei noastre vicisitudinile istoriei n-au întrerupt niciodată aspiraţia spre cultură a poporului. Înfiinţînd cele peste 300 de lăcaşuri de cultură Gheoghe Şincai nu făcea decît să adauge o verigă lanţului multisecular al eforturilor poporului român din Transilvania de a-şi menţine şi cultiva limba, de a-şi scrie istoria şi a-şi turna în forme superioare de expresie înţelepciunea.

De-a lungul anilor, şcoala din Floreşti a străbătut un drum mereu ascendent. Cu toate greutăţile determinate de vitregia vremurilor ea a ţinut mereu vie flacăra culturii naţionale aprinsă de Gheorghe Şincai, dăruind culturii româneşti o sută optzeci de promoţii.

În viforniţa veacurilor trecute, porţile şcolii din Floreşti, ca şi ale altor nepreţuite lăcaşuri de cultură ale poporului român, nu s-au închis niciodată, luminînd minţile şi înnobilînd sufletele. Astăzi, această şcoală, căreia i s-a atribuit numele marelui cărturar Gheorghe Şincai, instruieşte şi educă tinerele generaţii la înălţimea cerinţelor societăţii socialiste, pentru a corespunde în mod firesc realizărilor poporului nostru pe plan economic, politic şi social, despre care lumea vorbeşte ca despre un „miracol românesc".

VASILE ROŞCA
director în Ministerul Învăţămîntului.

S-au împlinit 180 de ani de cînd marele învăţat transilvănean Gheorghe Şincai a fondat peste trei sute de şcoli sătesti în limba română. Printre ele se numără şi şcoala din comuna Floreşti — Cluj, care a serbat zilele trecute acest jubileu.

Gheorghe Şincai, ca şi ceilalţi corifei ai Şcolii Ardelene, a văzut în şcoală unul din principalele mijloace de emancipare socială şi naţională a poporului. Iată de ce, în cei doisprezece ani în care a obţinut funcţia de director al tuturor şcolilor naţionale româneşti din Transilvania, între 1782 şi 1794, s-a străduit să dea viaţă celor „trei sute de izvoraşe ale culturii româneşti", cum le numeşte lorga.

Fidelă tradiţiilor inaugurate de marele ei fondator, şcoala din Floreşti a pregătit în decursul a 180 de ani de existenţă neîntreruptă zeci de generaţii pe care le-a educat în spiritul dragostei de neam, de libertate socială şi naţională, învăţîndu-le să întreţină vie flacăra conştiinţei naţionale.

Prin decret directorial, Şincai a numit ca prim învăţător al şcolii din Floreşti pe Bartolomeu Putean, om tînăr, bine pregătit pentru instruirea „pruncilor". Urmaşii lui Bartolomeu Putean, învăţătorii Ioan Popa, Ilie Popa, Nicoară din Feleacu, Petru Caian, Ioan Tăutan, Iosif Pop, Aurel Pop, Vasile Pop, Atanasie Gărduşiu, Ioachim Pop sau Maria Costea, au adus un aport deosebit de valoros la culturalizarea populaţiei din Floreşti şi din comunele învecinate.

Distinse figuri de învăţători se desprind din şirul dascălilor care s-au perindat în cele optsprezece decenii la catedra ei. Amintim între aceştia pe învăţătorul Ioachim Pop, care a funcţionat aici între 1898—1932 şi care s-a distins prin lucrările publicate în diverse periodice din vremea lui, prin lecţiile model ţinute la cercurile culturale, prin serbările populare pe care le-a organizat în Floreşti sau în împrejurimi. Internat în 1916 la închisoarea din Soprony pentru că a militat pentru unitatea naţională, el a dat un exemplu personal de patriotism elevilor săi.

Un mare ajutor a dat şcolii canonicul blăjean Caian Dumitru-Bătrînul, fiu al Floreştiului, inspector suprem diecezan între anii 1782—1800 pentru toate şcolile române unite din Transilvania. El a contribuit efectiv, alături de Şincai, la înfiinţarea şcolii, ca şi la îndrumarea ei. Fratele său, Caian Dumitru-Tînărul, a înfiinţat fundaţia „Caianiana", din veniturile căreia, timp de 86 de ani (1832—1918) s-au făcut reparaţiile localului şcolii şi s-a plătit în fiecare an o parte din salariile învăţătorilor.

În fiecare an şcoala a primit, prin grija inspectorilor naţionali şi a directorilor locali, manuale care făceau cunoscute copiilor trecutul glorios al neamului nostru, năzuinţele lui de libertate şi unitate naţională, exprimate în operele lui Alecsandri, Eminescu, Bolintineanu, Bălcescu, Coşbuc, Goga etc.

În anii noştri şcoala din Floreşti a cunoscut o mare dezvoltare. Încadrată cu 28 de cadre didactice, ea numără peste 500 de elevi. În 1966 la Floreşti a fost inaugurat un nou local de şcoală. S-au creat astfel condiţii deosebit de favorabile desfăşurării procesului de învăţămînt. Înzestrată cu un laborator de fizică şi chimie care dispune de un bogat utilaj, cu magnetofon, picupuri, televizor, radio, aparate de proiecţie etc., ea poate asigura un nivel ridicat de instruire a elevilor.

Prof. ION BOTA
Floreşti — Cluj

Cu prilejul împlinirii a 180 de ani, de la înfiinţarea şcolii din Floreşti — Cluj, sîmbătă 6 ianuarie filiala din Cluj a Societăţii de ştiinţe istorice şi filologice a organizat o sesiune ştiinţifică la care au luat parte cadre didactice din învăţămîntul superior şi de cultură generală. Au prezentat comunicări prof. univ. dr. docent Ştefan Pascu („Lupta pentru şcoala românilor din Transilvania"); prof. Ion Bota („180 de ani de şcoală în limba românească în comuna Floreşti"); lector univ. Pompiliu Teodor („Aspecte din istoria luminismului românesc"); conf. univ. Viorica Pamfil („Lupta lui Şincai pe tărîmul culturalizării şi emancipării poporului român") şi Ileana Bozac („Şcolile româneşti din ţinutul Zlatnei şi Munţii Apuseni la sfîrşitul secolului XVIII").

A doua zi, duminică, întregul sat — alături de care se aflau numeroşi invitaţi şi reprezentanţi ai organelor locale de partid şi de stat şi ai Ministerului Învăţămîntului — a sărbătorit optsprezece decenii de viaţă a şcolii. După festivitate a fost deschisă o expoziţie jubiliară şi s-a dezvelit un bust al lui Gheorghe Şincai.

Cu prilejul festivităţii a fost adresată o telegramă C.C. al P.C.R., tovarăşului Nicolae Ceauşescu. „Cadrele didactice şi elevii şcolii din comuna Floreşti-Cluj — se spune în telegramă — îşi exprimă hotărîrea de a munci cu toate forţele pentru traducerea în viaţă a înţeleptei politici a partidului, pentru ridicarea patriei noastre pe noi culmi ale progresului şi civilizaţiei".

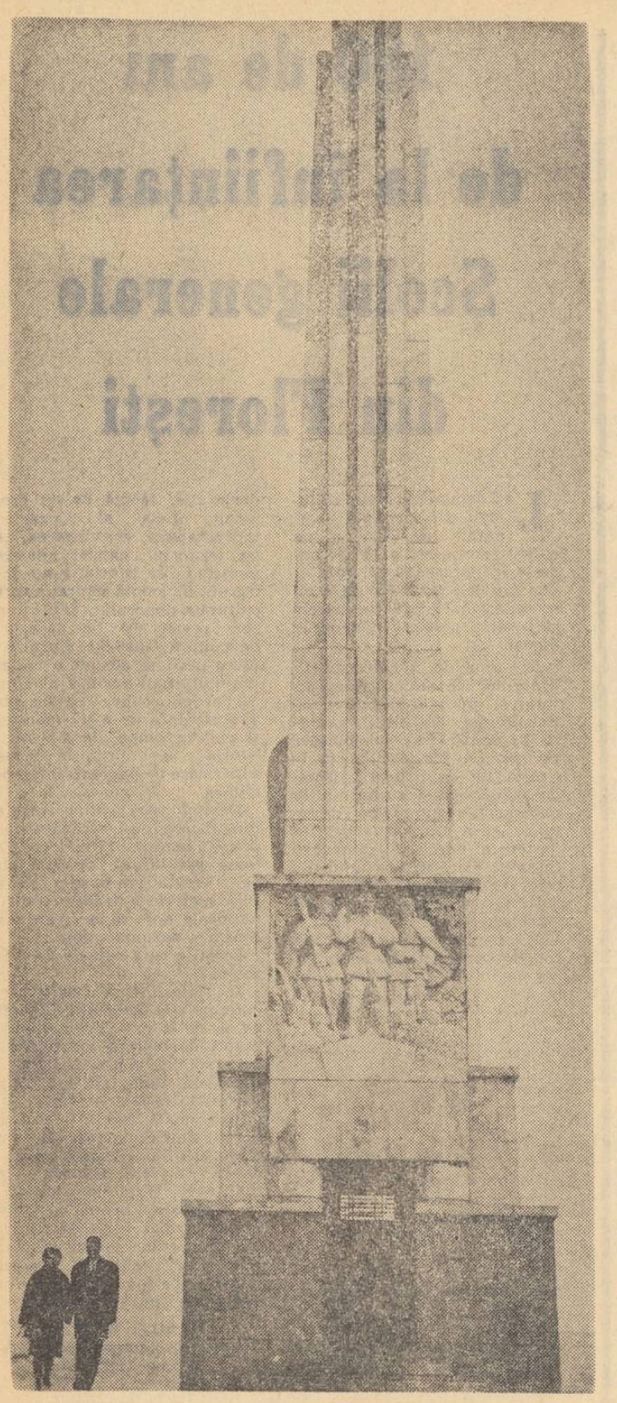

Obeliscul de la Alba - Iulia

Închinat lui Horia, Cloşca şi Crişan, eroi care au emoţionat şi continuă să emoţioneze generaţiile de tineri prin generozitatea lor, eroi care au aurit cu sacrificiul suprem una din marile pagini ale istoriei patriei noastre.

Învăţători şi profesori, comandanţi de pionieri!

În curînd apare nr. 1 al revistei

„EDUCAŢIA PIONIEREASCĂ".

Lunar, în paginile revistei vor fi tratate cele mai variate aspecte ale activităţii extraşcolare, pionereşti.

Abonamentele se fac la oficiile P.T.T.R. şi la factorii poştali. Abonamentul pe 3 luni — 9 lei; pe 6 luni — 18 lei; pe un an — 36 lei.

IDEALUL DE VIAŢĂ

(Urmare din pag. 1-a)

două citate, unul din Nicolae Iorga, celălalt din G. Enescu. Astfel de răspunsuri exprimă un punct de vedere clar, o definire corectă a idealului, dar nu numai atît. Ele cuprind şi o atitudine faţă de ideal, ca rezultat al îngemănării laturii cognitive (cunoaşterea şi înţelegerea notelor esenţiale ale noţiunii) cu cea afectiv-voliţională (adeziunea emoţională la ideal, „trăirea" lui, năzuinţa de a-l urma, de a-l realiza), care numai în unitatea lor sînt măsura conştiinţei idealului, a elaborării sale adecvate.

Situaţia expusă înfăţişează un neajuns al muncii educative şi anume : procesul constituirii idealului este în mare măsură lăsat să se desfăşoare spontan. Dirijarea pedagogică a acestui proces este adesea deficitară şi întîmplătoare, ceea ce determină parcurgerea incompletă şi nesatisfăcătoare a momentelor (etapelor) elaborării. Se evidenţiază deci necesitatea analizei procesului elaborării idealului în vederea dirijării sale corespunzătoare.

Formarea idealului presupune parcurgerea pînă la capăt a două procese : a) **de reflectare şi interiorizare** (de la cerinţe exterioare întruchipate în modele, la însuşiri proprii) şi b) **de generalizare şi conceptualizare** (de la modelul concret, intuitiv, la concept). Numai străbaterea acestui „traiect" poate duce la un ideal conştient şi eficient. Cele două procese se realizează treptat, gradual, dar se presupun şi se interpătrund reciproc pe întreaga durată a elaborării. Stadiul incipient rezervă modelului — ca punct concret şi real de plecare a procesului de constituire a idealului — rol preponderent, dar include generalizarea în primele sale forme, cele mai elementare (de la modelul concret şi nediferenţiat la modelul „confecţional", iar apoi de la acesta la proiectarea însuşirilor generalizate asupra personalităţii proprii ş.a.m.d.). Stadiul ulterior rezervă conceptului rol preponderent, ridicînd pe un plan superior, mai abstract şi mai profund, afirmarea de sine şi integrarea socială a adolescentului. Stadiul conceptual nu se poate lipsi totuşi de o anumită reprezentare care ia, după cum vom vedea, forma simbolului deziderativ — mai concret decît conceptul, dar mai abstract decît modelul.

Conţinutul concret al celor două procese nu ne preocupă în rîndurile de faţă. Evidenţiem numai faptul că, datorită unor deficienţe ale muncii educative, insuficienţei motivaţii a cerinţelor puse de educatori în faţa elevilor ş.a., cel de al doilea stadiu, de conceptualizare, nu se realizează în mod satisfăcător. De aici, numeroase neajunsuri în problema ce ne interesează. Astfel se explică „slăbiciunea" procesului de generalizare a idealului constatată la mulţi dintre subiecţii studiaţi. Este caracteristică tendinţa de „compartimentare" (fragmentare) a idealului, de limitare, viziunea îngustă şi de insuficientă perspectivă, neputinţa de a cuprinde în ideal cerinţele fundamentale ale personalităţii şi de a le proiecta în viitor. De aceea idealul însuşi rămîne limitat, sărac, parţial conştientizat, de o eficienţă redusă.

Constatări de acest fel se desprind din analiza idealurilor personale pe care şi le-au propus subiecţii, după cum urmează : a) **ideal identificat cu interesele profesionale :** „idealul ce mi l-am propus este să ajung o bună profesoară de istorie", „doresc enorm de mult să ajung ziaristă şi nu exagerez dacă spun că acesta este ţelul meu, idealul meu" etc. ; b) **ideal limitat la aspiraţii culturale :** „mi-am propus să devin un om cult, instruit" ; c) **ideal etic-estetic :** „idealul meu este să mă bucur de tot ce e frumos în viaţă şi să fiu de folos oamenilor", „idealul meu este să ajung un om adevărat", „dorinţa mea arzătoare este de a rămîne bun în ciuda asprimilor vieţii. Să fiu bun în înţelesul profund uman al cuvîntului" ; d) **ideal etic generalizat :** „vreau să ajung un om fericit şi să fiu capabilă să fac şi pe alţii fericiţi. Pentru aceasta mă pregătesc cu sîrguinţă. Îmi dau seama că îmi trebuie multă voinţă şi încerc s-o cultiv", „vreau să devin un profesor bun, temeinic pregătit, cu însuşiri alese, care să mă facă stimat de cei pe care-i educ şi de folos poporului meu" ş.a.m.d. Observăm că numărul elevilor de liceu care ajung să formuleze un ideal etic generalizat este mic — aproximativ 15 la sută — şi că procesul făuririi idealului rămîne în multe cazuri neîncheiat.

Dacă conceptualizarea se dovedeşte a fi o etapă necesară, nu este mai puţin adevărat că o nevoie de concretizare continuă să se manifeste, deoarece pe drumul de la model la concept conturul („imaginea", reprezentarea) idealului se „volatilizează". De aceea o anumită reprezentare, chiar generalizată, se dovedeşte a fi necesară, dînd substanţă concretă idealului. Concretizarea conceptului se dovedeşte astfel tot atît de necesară ca şi generalizarea şi abstractizarea modelelor. Din observaţiile noastre rezultă că idealul se exprimă diferenţiat, în forme preponderent imaginative sau preponderent conceptuale. A „rămîne" la un ideal preponderent imaginativ sau preponderent conceptual nu constituie în sine un neajuns, deoarece reflectă un mod specific de elaborare a idealului în funcţie de particularităţile persoanei. Cu condiţia însă ca, şi într-un caz şi în altul, să nu fi fost ocolită etapa conceptualizării şi să fi fost înfăptuită concretizarea logică.

Aceasta este funcţia simbolului. El ocupă un loc intermediar între imagine şi concept, dar le presupune pe amîndouă. Simbolul deziderativ reprezintă sinteza a numeroase determinări şi întruneşte atît însuşirile modelului cît şi pe cele ale conceptului, sporind considerabil efectul stimulativ şi operaţional al idealului. Prin aceasta simbolul etic se şi deosebeşte de model, devenind o reprezentare trecută prin faza de conceptualizare („Aş vrea să semăn cu oamenii care n-au precupeţit nimic pentru înflorirea patriei. Aş vrea s-o slujesc cum a slujit-o Enescu cu bagheta, cu pana şi cu vioara. Aş vrea să-mi iubesc meseria cum iubea Vlaicu înălţimile. Exemplul de conduită pe care-l voi urma este cel al dirigintelui meu, care a ştiut să ne însufleţească pe noi, elevii săi"). Cu tot caracterul concret al reprezentării, prezenţa unor criterii, a generalizării şi abstractizării, efect al conceptualizării, este evidentă. Simbolul astfel creat leagă experienţa trecută, generalizată, de proiecţia spre viitor a personalităţii, de năzuinţele sale.

Sub „auspiciile" simbolului ideal devine constant şi fecund, nu numai pe planul cunoaşterii, dar şi pe acela al atitudinii, al trăirilor. Traseul model-concept-simbol este prin urmare, pentru toate împrejurările, traseul cel mai bun pentru constituirea unui ideal conştient. Numai ajuns aici procesul făuririi idealului este pe deplin realizat. Se înţelege că întregul proces este condiţionat de interrelaţia individ-grup social, la rîndul ei condiţionată concret istoric.

Consideraţiile de pînă aici servesc schiţării unei linii de perspectivă în elaborarea metodicii educării idealului. În lumina lor apreciem neajunsurile principale întîlnite în acest domeniu ca fiind produse de cauze precum sînt : a) procesul elaborării idealului nu depăşeşte faza imaginativ-intuitivă (modelul) şi nu se poate ridica pînă la concept (de unde îngustime, stereotipie, lipsă de perspectivă, neputinţa de a defini idealul, de a-l „simţi" ca noţiune ; b) nu s-au formulat simbolurile deziderative ca reprezentări ale idealului corect constituit (de unde caracterul formal sau ineficient al unor idealuri, în genere corect formulate).

La situaţiile semnalate contribuie şi unele neajunsuri ale procesului educativ. Astfel valorificarea educativ-formativă a conţinutului învăţămîntului în vederea formării idealurilor nu se realizează suficient. La întrebările „Pe care dintre marii cugetători cu care şcoala ţi-a prilejuit cunoştinţa îi consideri mai apropiaţi de convingerile şi idealurile tale? Ce opere de seamă de cultură te-au influenţat în mod deosebit şi au exercitat asupra ta o puternică înrîurire?" 119 subiecţi nu menţionează nici o operă de cultură care să fi avut ecouri deosebite în conştiinţa lor, iar 212 nici un fel de personalităţi. Datele demonstrează insuficienta preocupare pentru valorificarea educativă a conţinutului învăţămîntului. Faptul este remarcat şi în relatările — uneori exagerate, dar totuşi semnificative — ale unor subiecţi : „Şcoala dă mult şi puţin în ceea ce priveşte oamenii de seamă ai culturii universale. Pentru mine a fost important că mi-a spus cine sînt. Restul am descoperit singură... Am făcut o şcoală medie fără să ştiu că există muzică bună, că există atîtea şi atîtea lucruri cucerite de oameni superiori. Tot ce sînt, mai bine zis tot ce am bun în mine, se datoreşte cărţilor cu care am făcut cunoştinţă". Logica şi psihologia sînt studiate încă abstract, formal, nu contribuie suficient la autocunoaşterea şi autoeducaţia elevilor. Conţinutul învăţămîntului nu cuprinde suficiente elemente pentru orientarea corespunzătoare a adolescenţilor, iar cele cuprinse în cadrul diferitelor obiecte de învăţămînt nu sînt valorificate corespunzător din punct de vedere educativ. Diriginţii nu realizează totdeauna o îndrumare cu adevărat competentă, sistematică şi eficace în acest domeniu. Contribuţia organizaţiilor de tineret în această direcţie rămîne, la fel, încă insuficientă.

Adîncirea studiului elaborării şi conştientizării idealului de viaţă la adolescenţi este astfel justificată şi continuă să prezinte interes atît pentru cercetarea pedagogică, cît şi pentru cadrele didactice ce lucrează în şcoli. Deoarece rezolvarea acestui aspect al problemei se interferează, după cum conţinutul articolului de faţă s-a străduit să sublinieze, cu alte aspecte ale muncii educative, ne considerăm îndreptăţiţi să propunem în încheiere :

— valorificarea mai amplă din punct de vedere educativ şi formativ a conţinutului învăţămîntului, stimularea unei preocupări mai intense pentru realizarea laturilor afectiv-estetice şi etice în cadrul predării, pentru a contribui la o dirijare pedagogică mai concretă, de mai bună calitate a autoeducaţiei elevilor ;

— modalităţi mai creatoare de transmitere şi asimilare a noţiunilor de psihologie şi logică însoţite de aplicaţii care să transforme aceste cunoştinţe în instrumente de autocunoaştere şi perfecţionare ;

— introducerea în clasa a XI-a sau a XII-a a obiectului „etica" (elemente de teoria comportării), care să prilejuiască elevilor o sintetizare şi esenţializare a conţinutului de cultură şi a experienţei de viaţă acumulate în anii de şcolaritate ;

— preocupări pentru o mai bună şi mai complexă pregătire psiho-pedagogică şi etico-filozofică a viitoarelor cadre didactice.

BIBLIOTECA

„Probleme de gramatică şi stilistică"

Editată prin grija Societăţii de ştiinţe istorice şi filologice, culegerea „Probleme de gramatică şi stilistică în şcoala generală şi liceu" (coordonator : **G. Beldescu**),

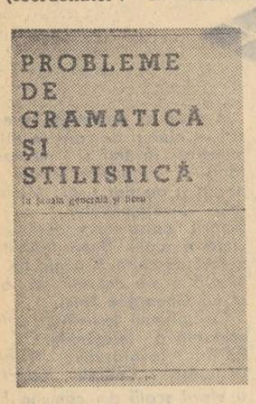

pune la dispoziţia profesorilor de limba română referatele prezentate la sesiunea metodico-ştiinţifică organizată în 1965 de Societate, în colaborare cu Institutul de lingvistică din Bucureşti al Academiei Republicii Socialiste România. Sînt prezentate, astfel, cuvintele rostite la sesiune de acad. **Iorgu Iordan** şi acad. **Al. Graur**, precum şi referate privind raportul dintre gramatica şcolară şi gramatica Academiei, studierea lexicului în şcoală, modalitatea comentariului stilistic al unui text literar în şcoala generală şi îndeosebi în liceu etc., semnate de **Mioara Avram, Alexandrina Tutoveanu, Stefania Golopenţia, Virgil Dron, Stefania Popescu, G.I. Tohăneanu, Gh. Bulgăr** şi alţii. Aşa cum se arată în „nota" care deschide culegerea, chiar fără a accepta părerile şi propunerile cuprinse în aceasta cititorul va găsi totuşi aici o informaţie bogată, precum şi sugestii interesante pentru practica predării limbii şi literaturii române.

„Comparaţia în predarea şi asimilarea cunoştinţelor"

„Comparaţia în predarea şi asimilarea cunoştinţelor" de **Rodica Ciurea-Codreanu**, doctor în ştiinţe pedagogice, se referă pe larg la importanţa psihopedagogică a procedeului comparaţiei şi la folosirea lui în procesul însuşirii cunoştinţelor de către elevi. Pe baza unui bogat material experimental, autoarea cer-

cetează etapele dezvoltării capacităţii de comparaţie în procesul de învăţămînt, locul şi rolul comparaţiei în predare, comparaţia ca procedeu logico-didactic, privită în raport cu asimilarea cunoştinţelor, ca şi posibilitatea utilizării comparaţiei ca mijloc de prevenire a supraîncărcării.

Constantin Brătescu „Opere alese"

In Editura ştiinţifică a apărut recent un volum de opere alese ale lui Constantin Brătescu (1882-1945), reprezentant de seamă al geografiei româneşti, care, prin cele 70 de lucrări ale sale, a îmbogăţit literatura de specialitate mai ales în domeniul geomorfologiei, geografiei umane şi geografiei istorice. Volumul cuprinde, după un studiu introductiv semnat de **G. Nimigeanu**, fost asistent şi colaborator al lui C. Brătescu, cîteva din lucrările acestuia.

Studiile lui C. Brătescu au o legătură organică între ele, evidenţiind factorii care au contribuit la crearea aspectului actual al regiunilor cercetate de el. Constatînd că acest aspect a fost desăvîrşit în mare parte în cuaternar, C. Brătescu s-a preocupat în mod deosebit de fenomenele care au avut loc în această perioadă geologică. In vederea studierii lor el a adoptat şi a perfecţionat o metodă — metoda orizonturilor de loess şi soluri fosile — pentru determinarea vîrstelor teraselor cuaternare. Studiul teraselor a fost calea cea mai favorabilă pentru determinarea schimbărilor climatice din cuaternar, schimbări care au provocat oscilaţii ale nivelului oceanului şi mărilor în legătură cu ele. Coroborînd aceste mişcări cu mişcările uscatului, marele geograf a reuşit să le stabilească proporţia şi vîrsta, formulînd în această privinţă şi unele legi care interesează întreaga geo-

morfologie şi unele din ştiinţele ajutătoare ale acesteia.

Pentru profesorii de geografie, apariţia volumului de „Opere alese" ale lui C. Brătescu este foarte binevenită, punîndu-le la îndemînă valoroase studii de specialitate.

Lector univ. C. MOCANU

Voria

Minaretul înclinat

Despre turnul din Pisa ştie toată lumea. Înclinat încă din anii în care a fost construit, el a devenit un adevărat simbol al străvechiului oraş căruia îi împodobeşte o piaţă — faimoasa Piaţă a minunilor. Vestitul turn, care are azi periculoasa înclinare de peste 5 grade, face în prezent obiectul unor studii menite să-i readucă verticalitatea, întrucît este de prevăzut că, dacă nu va fi „îndreptat", turnul se va nărui în anul 2 300.

Mai puţini sînt aceia care au auzit de un serios concurent al monumentului pisan, poate tot atît de valoros, doar cu ceva mai tînăr. Este vorba de minaretul moscheii lui Bibi-Khan din Samarkand (mai corect spus, minaretul construit în secolul al XV-lea pe locul moscheii amintite, distruse, după cca 200 de ani de existenţă, de către Tamerlan). Cu trei decenii în urmă edificiul a început să se încline, înclinarea ajungînd în anul 1965 de un metru şi jumătate la vîrful minaretului, înalt de cca 60 de metri. Un timp turnul a stat suspendat în cabluri metalice bine ancorate. Tehnicienii au izbutit să separe fundaţia turnului de cea a complexului de ruini învecinat şi apoi, printr-o meticuloasă operaţie de excavare şi subzidire, au inserat sub clădire o mare placă de oţel, sprijinită ea însăşi de zece vinciuri hidraulice, capabile să ridice în total cca 2 000 de tone. Cu ajutorul acestor vinciuri minaretul a fost săltat şi readus la vertical. Deplasarea pentru readucerea la „normal" s-a făcut cu iuţeala de 12 milimetri pe oră !

Heliotrop din material plastic

Specialişti în materiale plastice din Republica Federală a Germaniei au realizat, din astfel de materiale, nişte plăci cărora li s-a dat forma unor frunze groase şi late, colorate în verde. Folosite ca decor arhitectonic, ele împodobesc scuaruri, grădini, borduri de trotuare pe marile bulevarde. Aceste plante „sui generis" se mişcă, tinzînd spre soare : se deschid sub bătaia luminii astrului zilei, pentru ca, odată cu amurgul, să se închidă. Mecanismul lor auto-dirijat se bazează pe acţiunea unor celule foto-electrice, care transmit ordine de mişcare unor tije articulate, disimulate în adîncimea corpului „vegetal" artificial. În timp de cinci sau şapte ore, o asemenea frunză se roteşte complet. Dacă este vorba de un „copac", frunzele acestuia se află într-o continuă mişcare. Sculptorul şi arhitectul Erich Reusch, care a realizat aceste originale decoruri, se gîndeşte să creeze, pe acelaşi principiu, şi statui mobile pentru a decora cu ele marile complexe arhitectonice moderne.

Un mini-tablou sub microscop

Piesele liliput se cunoşteau încă de mult în artă — sculptura unui bust într-un bob de mazăre, o frescă pe eticheta unui flacon de parfum etc. O intensă şi autentică pregătire tehnică, la care au contribuit, în fazele succesive ale execuţiei, şi unele descoperiri ştiinţifice, a înlesnit recent realizarea celui mai mic tablou din lume. Pictorul Babrikowski din Kiel, gelos pe performanţa unui excentric artist italian care pictase un tablou rotund cu diametrul de un milimetru (inclusiv rama), a pictat un portret în roşu, verde, negru şi alb lucrînd timp de şase luni cu o pensulă specială, construită dintr-un fir extrem de subţire din material plastic despicat la un capăt, întrecînd faimosul fir crăpat în patru din proverb. Expus cu zgomot (şi cu reclama cuvenită nu numai autorului, dar şi producătorilor pensulei), într-o galerie de artă, superminitabloul lui Babrikowski s-a bucurat de cele mai... atente priviri. Aceasta, cel puţin datorită faptului că nu putea fi distins în liniile sale compoziţionale decît cu ajutorul unui microscop bine reglat. Chipul de pe pînză îl reprezenta pe Dante !

Calliope, o nouă poetă

Oamenii de litere francezi, printre care şi cîţiva cunoscuţi critici literari, s-au aflat într-o serioasă încurcătură cînd au fost solicitaţi să se pronunţe asupra autorului posibil al următoarelor versuri :

„O plăcută-ndoială, de nuanţa florii de lotus adormită
Hrăneşte veselia de pe insula muntoasă.
Cu întîrziere firească ea caută şi găseşte căile
Spre mult aşteptata soluţie.
Multele picioare ale carului înălţat aidoma fortăreţei
Fi-vor mîine preţioasele mîini
Gata să convingă de nevoia aratului îngrijit
Al insulei în care creşte teiul cel liniştit.
Perdeaua de plante stacojii împodobeşte umerii veşniciei.
Ariciul de abia merge ; coralul e pierdut în visare : vipera
Putredă peste care a căzut ciocanul
Îşi întinde măruntaiele sub ienupăr, în timp ce-ncolţeşte grîul.
Giffiind, morsa ajunge în faţa fortăreţei : amphioxul vede soarele
În fiecare zi a lunii. Tuturor le place să picteze pămîntul.
Iar mai tîrziu, mai tîrziu, de pe o scoarţă de copac,
Licuriciul ne va sfătui cum să-nvingem carnea !"

Unul dintre criticii de faţă exclamă : „Dar e Saint-John Perse !" (poet francez, laureat al premiului Nobel pe anul 1960). Toţi ceilalţi fură de acord.

Din păcate, criticul greşise. Poezia ca şi altele, foarte apreciate cu acelaşi prilej, fusese scrisă de Calliope. O nouă poetă, o nouă glorie literară ? Nicidecum. Calliope este numele convenţional al unei maşini electronice care, începînd din anul 1965, creează poezii, ce e drept cît se poate de moderne. Se poate spune că ingenios construita maşină nu-şi trădează epoca !

Oceanografie... astronautică !

În cadrul programelor de cercetări spaţiale executate în anul 1967, cîţiva dintre sateliţii artificiali ai Pămîntului, lansaţi în U.R.S.S. şi S.U.A., au fost prevăzuţi cu dispozitive speciale destinate efectuării unor studii oceanografice. Unele dintre aparatele de pe sateliţi au explorat profilul fundurilor oceanice, depunerile sedimentare din apele puţin adînci, aisbergurile călătoare şi chiar marile bancuri de peşti, făcînd totodată amănunţite observaţii asupra unor fenomene legate de natura valurilor oceanice. În acest scop, în anumite puncte din oceanul planetar au fost plasate geamanduri prevăzute cu instrumente meteorologice gata oricînd să „răspundă" la întrebările puse de sateliţi.

Ceasul albinelor

Biologii au stabilit nu de mult faptul că albinele obişnuiesc să-şi consume hrana la ore fixe, mereu aceleaşi. Recent a fost realizată o experienţă originală. Albine „dresate" peste ocean să se hrănească la ora 14 şi care, transportate cu avionul la Paris în 10 ore, ar fi trebuit să „ia masa" după alte patru ore — în ipoteza că „ceasul" lor biologic ar fi fost reglat după soare sau după rotaţia Pămîntului — s-au hrănit abia la ora 19. Explicaţia găsită de biologi este cît se poate de simplă : ora 19 din Franţa corespunde orei 14 de la New-York. Aşadar, albinele îşi au „ceasul" lor biologic „intern" şi nu-şi reglează hrănirea nici după soare, nici după rotaţia Pămîntului.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 930 — EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ — Vineri 19 ian. 1968 — 4 pag. 25 bani

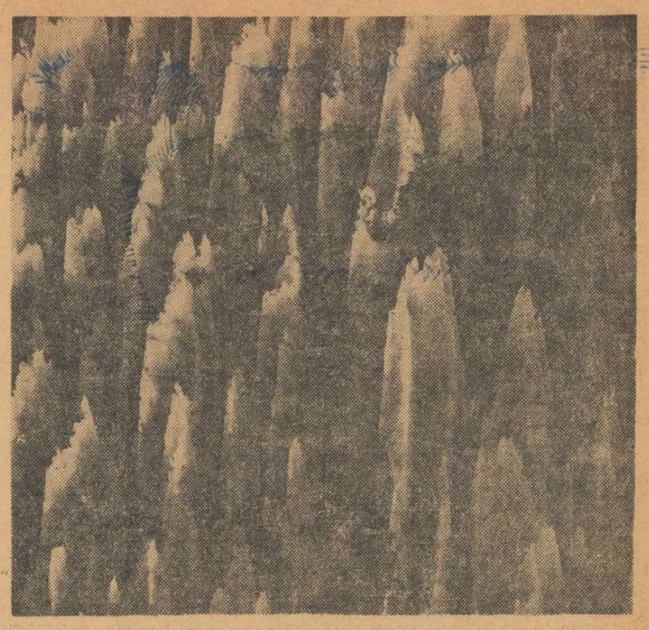

Muntele de sare de la Slănic-Prahova

109 ani de la Unirea Principatelor Române

Unirea — eveniment crucial în istoria poporului nostru

Actul istoric de la 24 ianuarie 1859, care avea să unească pentru totdeauna Moldova și Țara Românească, două provincii surori, se înscrie ca un mare moment progresist, pe care națiunea noastră socialistă îl sărbătorește și în acest an cu îndreptățite sentimente de mîndrie patriotică.

Înfăptuirea Unirii Moldovei cu Țara Românească constituie rezultatul firesc al dezvoltării istorice a poporului român, a luptei sale necontenite împotriva invadatorilor străini, expresia dorinței sale de libertate și progres social.

Documentele istorice atestă faptul că, în pofida tuturor greutăților și împrejurărilor istorice nefavorabile, ideea de unire a celor trei provincii — Moldova, Transilvania și Țara Românească — în care s-a format și dezvoltat poporul român începînd cu mileniul I al erei noastre, a existat și s-a perpetuat necontenit. Conștiința unității de neam, de limbă, a continuității și originii etnice comune, s-a păstrat și s-a dezvoltat de-a lungul secolelor, îmbrăcînd, în unele momente, forme concrete de manifestare. Cronicarii secolelor XVII-XVIII — Grigore Ureche, Miron Costin, Stolnicul Constantin Cantacuzino, Dimitrie Cantemir și alții — sînt unanimi atunci cînd subliniază comunitatea de origine etnică, de viață spirituală și continuitatea teritorială a populației românești de pe ambele versante ale munților Carpați. Aceste idei au fost preluate și dezvoltate în condiții noi într-o serie de lucrări și publicații din veacul următor. La loc de seamă se înscrie, în acest sens, activitatea Școlii Ardelene, ai cărei principali reprezentanți — Samuel Micu, Gh. Șincai, Petru Maior, Ion Budai-Deleanu — au militat activ pentru emanciparea socială și națională a poporului român.

Unitatea etnică, existența unor permanente legături economice între cele trei provincii românești, au fost factori hotărîtori care au contribuit la formarea și întărirea unei active solidarități între masele populare din Transilvania, Moldova și Țara Românească în lupta comună împotriva invadatorilor străini. Dînd expresie acestei identități de interese, cîrmuitori înțelepți și mari conducători de oști din cele trei principate — Iancu de Hunedoara, Ștefan cel Mare, Ion Vodă și alții — se vor strădui să realizeze în decursul vremurilor, în diverse chipuri, o forță militară puternică prin alianța țărilor române, văzînd în aceasta singura chezășie a apărării independenței lor împotriva pericolului și jugului otoman. Unor tendințe și scopuri asemănătoare i-au fost subordonate, la sfîrșitul secolului XVI și începutul secolului XVII, strădaniile marelui domn al Țării Românești, Mihai Viteazul, care a reușit chiar, în anii 1599—1600, să unească Țara Românească, Transilvania și Moldova într-un singur organism politic, sub conducerea sa.

Năzuințe similare pot fi găsite și în activitatea politică a altor domnitori români. Încercările lor s-au dovedit, însă, a fi premature. Țările Române erau înconjurate în acea perioadă de imperii feudale reacționare. Politica expansionistă dusă de acestea, contradicțiile de interese dintre ele, nenumăratele conflicte militare au fost însoțite de tendințe de subjugare a provinciilor românești, de imixtiuni brutale în treburile interne, prilejuri de smulgere a unor porțiuni substanțiale din teritoriul lor. În aceste condiții externe unitatea statală a poporului român nu se putea înfăptui. Pe lîngă factorii potrivnici de natură externă, s-a dovedit, de asemenea, că nu erau coapte încă, în acea perioadă istorică, nici premizele social-economice și politice interne în măsură să concure la viabilitatea unor asemenea încercări.

Deși a avut o durată scurtă, fiind realizată mai ales sub aspectul militar și politic, unirea celor trei provincii locuite de români în timpul domniei lui Mihai Viteazul se înscrie ca un moment însemnat în istoria poporului nostru. Transmis generațiilor următoare, ecoul ei a dat un puternic impuls năzuințelor de eliberare ale maselor, contribuind la dezvoltarea și afirmarea conștiinței naționale.

În secolul al XIX-lea, cînd — odată cu dezvoltarea noilor relații de producție capitalistă — la comunitatea de origină, de limbă, de factură psihică și de teritoriu se adaugă o deplină comunitate de interese economice, care cer imperios formarea unei piețe naționale unice, conștiința națională se afirmă tot mai puternic. Prezența acestui ultim factor hotărîtor, în afara căruia nu poate fi concepută existența unei națiuni, a creat, în cadrul procesului general de formare a națiunilor în Europa, premizele formării națiunii române moderne. De acum înainte unitatea națională nu numai că devenea posibilă, dar era chiar imperios necesară, cerută de întreaga evoluție social-economică și politică a poporului nostru. Ideea Unirii își găsește, din această cauză, oglindirea în concepțiile social-politice ale revoluționarilor înaintați de la 1848, care au exprimat în mod deschis voința de unire a poporului român. Marele democrat revoluționar Nicolae Bălcescu considera această idee drept „...măreață și singură mîntuitoare pentru noi", afirmînd că ea „singură trebuie să fie ținta noastră, a românilor de azi", iar Mihail Kogălniceanu socotea Unirea drept „cheia de boltă" a tuturor reformelor sociale ce se cereau înfăptuite în Principatele Române.

Răspunzînd cerințelor dezvoltării societății, ideea de Unire s-a conturat tot mai clar în conștiința poporului de-a lungul puternicelor frămîntări de la 1848 și în anii ce au urmat.

Diferitele forțe sociale ale națiunii erau de acord cu privire la necesitatea de a înfăptui Unirea, dar, în funcție de interesele imediate sau mai îndepărtate ale claselor pe care le reprezentau, ele au înțeles în mod deosebit conținutul acesteia.

Cele mai hotărîte purtătoare ale ideei Unirii au fost masele populare, care vedeau în făurirea statului unitar calea spre eliberarea socială și politică, spre crearea unei țări noi, democratice și independente. Crunt exploatată și asuprită, țărănimea lega de Unire dorința fierbinte de a se elibera de iobăgie și de jugul otoman, „Dorința cea mai mare... este căderea boieresculuî" — se arăta în jalba adresată Divanului ad-hoc din Moldova, al cărei prim semnatar era Ion Roată din Vrancea. De pe poziții asemănătoare au acționat masele orășenești în vederea Unirii. Însuflețiți de patriotism și interesați în adoptarea unor reforme economice și sociale, tîrgoveții, meseriașii, lucrătorii din ateliere și manufacturi au jucat un rol important în realizarea Unirii. Burghezia, interesată în crearea unei piețe interne largi și în obținerea unor posibilități mai mari de a participa la conducerea statului era, în general, partizană a Unirii și a acționat pentru realizarea ei. Particularitățile istorice concrete în care această clasă socială s-a format, slăbiciunea sa, o anumită comunitate de interese economice cu o parte a moșierimii și, mai ales, teama de lupta revoluționară a maselor, au făcut ca o parte a burgheziei românești să acționeze în vederea înfăptuirii Unirii pe calea înțelegerii cu marii proprietari. La lupta pentru Unire s-a alăturat și o parte a boierimii, numită liberală, reprezentată mai ales de boierii interesați într-o dezvoltare mai intensă a comerțului cu cereale. În fruntea luptei pentru Unire au stat cele mai luminate figuri de patrioți ai vremii: M. Kogălni-

OLIMPIU MATICHESCU

(Continuare în pag. a 4-a)

Monumentul domnitorului Alexandru Ioan Cuza

LUCRĂRILE CONSILIULUI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI PROFESIONAL ȘI TEHNIC

În zilele de 12 și 13 ianuarie a.c. s-au desfășurat, în Capitală, lucrările Consiliului învățămîntului profesional și tehnic.

S-au dezbătut măsurile preconizate în studiul elaborat de Ministerul Învățămîntului, pe baza sarcinilor trasate de Congresul al IX-lea al P.C.R., privind problemele fundamentale ale dezvoltării învățămîntului profesional și tehnic.

Au luat cuvîntul numeroși participanți, membri ai Consiliului, directori și profesori din școli profesionale, tehnice și licee de specialitate, directori și ingineri șefi din întreprinderi, reprezentanți ai ministerelor și ai altor instituții și organizații centrale. În încheiere a vorbit acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului.

LUCRĂRILE CONSILIULUI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI DE CULTURĂ GENERALĂ

În zilele de 15 și 16 ianuarie a.c. s-a desfășurat în Capitală ședința lărgită a Consiliului învățămîntului de cultură generală. Lucrările au fost conduse de acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului.

S-au dezbătut măsurile preconizate în studiul elaborat de Ministerul Învățămîntului, pe baza sarcinilor trasate de Congresul al IX-lea al P.C.R., privind problemele fundamentale ale dezvoltării învățămîntului de cultură generală.

Au luat cuvîntul numeroși participanți, șefi ai secțiilor de învățămînt ale sfaturilor populare, directori și profesori din școli generale și licee, pedagogi, psihologi și sociologi, cadre didactice din învățămîntul superior, academicieni și alți oameni de știință.

La ședința consiliului a luat parte tovarășul Leonte Răutu, membru al Comitetului Executiv, secretar al C.C. al P.C.R.

JUDEȚELE ȘI MUNICIPIILE

NOU CADRU ADMINISTRATIV PENTRU DEZVOLTAREA VIEȚII SOCIALE A ȚĂRII

Toți oamenii muncii din patria noastră au primit cu un viu interes Propunerile Comisiei Centrale de partid și de stat cu privire la organizarea județelor și municipiilor. Aceste propuneri, pe care Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. le-a aprobat, hotărînd să fie supuse dezbaterii publice iar apoi prezentate spre examinare și legiferare Marii Adunări Naționale, concretizează principiile aprobate în unanimitate de Conferința Națională a partidului din decembrie 1967 cu privire la îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a României și sistematizarea localităților rurale. Încadrîndu-se în obiectivele trasate de Congresul al IX-lea al P.C.R. cu privire la desăvîrșirea construcției socialiste din patria noastră, ele au o însemnătate deosebită pentru perfecționarea multilaterală a conducerii vieții sociale a țării. Așa cum arată tovarășul Nicolae Ceaușescu, **„aceste principii și măsuri izvorăsc din necesitatea punerii de acord a organizării administrativ-teritoriale cu schimbările calitative intervenite în dezvoltarea forțelor de producție și în repartizarea lor geografică, în dezvoltarea societății, cu modificările ce s-au produs în structura populației, în profilul, dimensiunile și condițiile de viață ale orașelor, comunelor și satelor, pe întreg cuprinsul țării".**

Legate organic de întreg ansamblul de măsuri elaborate de partid în scopul perfecționării conducerii și planificării economiei naționale, Propunerile Comisiei Centrale de partid și de stat cu privire la organizarea județelor și municipiilor — la formularea cărora și-au dat contribuția cadre din aparatul de partid și de stat, specialiști din diferite domenii, precum și numeroși cetățeni — sînt întemeiate pe analiza factorilor naturali, economici, demografici, sociali și tehnici, a interconditionării acestora pe ansamblul țării și pe fiecare zonă în parte. Urmărind să asigure apropierea conducerii centrale de unitățile administrativ-teritoriale de bază, să înlesnească rezolvarea operativă și competentă a problemelor, să determine eliminarea verigilor intermediare inutile și a paralelismelor, să creeze condiții pentru participarea mereu mai largă a cetățenilor la activitatea de stat și obștească și pentru valorificarea întregului potențial material și uman al țării, ele țin seama de condițiile economice, social-politice și geografice, de componența națională a populației, de legăturile culturale tradiționale, precum și de perspectivele dezvoltării economice și social-culturale în deceniul viitor.

S-a urmărit ca fiecare din cele 35 de județe în care este împărțit teritoriul țării să reprezinte o unitate viabilă, perfect echilibrată în privința suprafeței, a populației, a potențialului economic. Se creează astfel condiții pentru accelerarea procesului de ridicare a zonelor mai puțin evoluate din punct de vedere economic și social, pentru repartizarea armonioasă a forțelor de producție pe întreg cuprinsul țării. În același timp, s-a avut în vedere ca fiecare județ să dispună de o rețea corespunzătoare de instituții de învățămînt, de cultură și artă, de mijloace corespunzătoare pentru ocrotirea sănătății populației, astfel încît în cadrul fiecăruia din ele să se poată dezvolta o intensă activitate social-culturală. Desigur că aceste noi condiții vor avea efecte deosebit de favorabile asupra instituțiilor de învățămînt, care vor fi legate mai strîns de cerințele ridicării nivelului material și cultural al întregii populații, de necesitățile înălțării ei pe noi trepte ale culturii și civilizației.

Alegerea orașelor reședință de județ s-a făcut în funcție de nivelul de dezvoltare economico-socială și urbană, de perspectivele dezvoltării viitoare, de situarea geografică. Totodată, s-a propus ca 31 de orașe, care au o populație numeroasă și o însemnătate deosebită în viața economică și culturală a țării, să fie declarate municipii. Măsurile de îmbunătățire administrativ-teritorială a țării vor îngădui, în continuare, crearea condițiilor ca toate orașele țării să devină centre urbane puternice, cu o intensă viață social-economică.

Toate criteriile care stau la baza Propunerilor cu privire la organizarea județelor și municipiilor reflectă preocuparea conducerii partidului și statului nostru pentru asigurarea deplinei egalități în drepturi a tuturor cetățenilor țării, pentru întărirea frăției oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate. În localitățile unde trăiesc, alături de români, oameni ai muncii de alte naționalități se va asigura — așa cum, de altfel, s-a asigurat și pînă acum — folosirea limbii materne în administrația de stat, în școli și instituții de cultură.

Măsurile prevăzute în Propunerile Comisiei Centrale de partid și de stat cu privire la organizarea județelor și municipiilor reflectă rolul sporit al partidului și al statului în dezvoltarea societății noastre. Întemeindu-se pe respectarea consecventă a centralismului democratic — principiul organizatoric fundamental al statului nostru socialist, care îmbină coordonarea centralizată a activității economice și social-culturale de ansamblu cu acordarea de largi atribuții organelor locale, cu antrenarea activă a maselor de oameni ai muncii la rezolvarea treburilor obștești — aceste măsuri vor avea profunde implicații în întreaga viață socială a țării, determinînd un cadru favorabil pentru îndeplinirea sarcinilor tot mai complexe ale economiei și culturii, pentru larga afirmare a potențelor creatoare ale poporului nostru, pentru realizarea marilor obiective de progres și civilizație ce stau în fața României socialiste.

ŞEDINŢA LĂRGITĂ A CONSILIULUI ÎNVĂŢĂMÎNTULUI DE CULTURĂ GENERALĂ

Dezbaterea studiului elaborat de Ministerul Învăţămîntului pentru dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală în şedinţa lărgită a Consiliului învăţămîntului de cultură generală a prilejuit o amplă confruntare de opinii pe problemele majore ale învăţămîntului nostru şi totodată afirmarea unui înalt spirit de răspundere faţă de pregătirea noilor generaţii din patria noastră la nivelul unor mari exigenţe.

În cuvîntul de deschidere a lucrărilor, acad. **ŞTEFAN BĂLAN**, ministrul învăţămîntului, a prezentat în linii mari activitatea desfăşurată de Ministerul Învăţămîntului pentru elaborarea studiilor privind dezvoltarea învăţămîntului de toate gradele — sarcină ce a fost trasată de cel de al IX-lea Congres al partidului.

Referindu-se apoi la studiul privind dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală, ministrul învăţămîntului a arătat că la elaborarea lui au luat parte un mare număr de cadre didactice, cercetători, oameni de ştiinţă, cadre de conducere din minister. Difuzat spre consultare în proiect, începînd din luna noiembrie a anului 1967, în mai multe şcoli din toate regiunile ţării, studiul a fost dezbătut în numeroase colective şcolare, ministerul primind, ca urmare, peste 1 500 de propuneri, sugestii şi observaţii individuale sau colective, care arată marele interes manifestat în şcoli pentru îmbunătăţirea conţinutului şi a formei de organizare a învăţămîntului.

În continuare, acad. Ştefan Bălan a arătat că discuţiile din cadrul consiliului au ca scop îmbunătăţirea propunerilor cuprinse în studiu şi care vor fi publicate în presă spre a fi supuse dezbaterii publice.

Prof. univ. **MIRON CONSTANTINESCU**, adjunct al ministrului învăţămîntului, a prezentat consiliului o sinteză a propunerilor şi observaţiilor primite de minister şi a propus spre dezbatere cu deosebire cîteva teme, pe care le-a prezentat în lumina indisolubilei legături între învăţămîntul de cultură generală şi învăţămîntul profesional şi tehnic. În această ordine de idei vorbitorul s-a referit mai întîi la vîrsta de începere a şcolii generale, arătînd că marea majoritate a opiniilor au fost în favoarea propunerii cuprinse în studiu ca şcoala să înceapă la vîrsta de 6 ani. O altă temă recomandată spre dezbatere a fost aceea a prelungirii duratei învăţămîntului obligatoriu, conform sarcinii trasate de cel de al IX-lea Congres al P.C.R. Vorbitorul a arătat că în problema de fond — necesitatea prelungirii — există unanimitate de păreri. Cei care au făcut propuneri în acest domeniu au optat pentru prelungirea duratei învăţămîntului general la 10 ani. Au fost indicate ca necesitînd dezbateri aprofundate problema organizării secţiilor liceului de cultură generală şi a claselor IX—X ale şcolilor de cultură generală, diversificarea studiilor — cînd să se înceapă, în ce măsură şi în ce forme să se realizeze. Vorbitorul s-a referit apoi la conţinutul variantelor propuse în studiu pentru învăţămîntul seral. Problema perfecţionării şi a obţinerii gradelor didactice şi organizarea inspectoratelor şcolare au fost de asemenea evidenţiate, propunîndu-se dezbaterea variatelor soluţii pe care studiul şi consultările anterioare le-au conturat. În sfîrşit a fost subliniată o problemă care interesează deopotrivă şi pe oamenii şcolii şi pe elevi şi părinţi — bacalaureatul. Puţini dintre cei care au scris ministerului în această privinţă au susţinut propunerea anterioară, dar discuţia continuă, examinîndu-se mai multe variante.

Recomandînd participaţilor la dezbateri să se oprească cu deosebire la aceste probleme mari, prof. univ. Miron Constantinescu a subliniat că Ministerul Învăţămîntului aşteaptă cu interes şi va examina cu atenţie toate observaţiile, sugestiile şi propunerile care se leagă de preocupările pentru dezvoltarea învăţămîntului.

Luînd cuvîntul în cadrul dezbaterilor, prof. emerit **GHEORGHE ACHIŢEI**, director al Liceului pedagogic din Deva, a apreciat că studiul privind dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală corespunde cerinţelor actuale ale şcolii româneşti. Vorbitorul a făcut, în continuare, o serie de propuneri în legătură cu unele prevederi ale studiului. Astfel, socotind prematură diferenţierea pe secţii cu începere din clasa a VII-a, întrucît elevii au, în momentul intrării în această clasă, numai 12 ani, deci nici părinţii şi nici cadrele didactice nu pot dispune încă de date suficiente cu privire la aptitudinile lor, a fost de părere ca diferenţierea să înceapă din clasa a IX-a.

Cu privire la încheierea studiilor în liceu vorbitorul a fost de părere că se poate renunţa la examenul de bacalaureat în forma lui actuală, propunînd ca în trimestrul al III-lea al clasei a XII-a să se organizeze lecţii de recapitulare, lucrări de sinteză şi colocvii, precum şi o formă de verificare a cunoştinţelor care să se desfăşoare pe plan local. Pentru liceele pedagogice, însă, a propus să se menţină examenul de bacalaureat, deoarece el constituie o etapă finală a pregătirii unor tineri pentru viaţă, pentru exercitarea profesiunii pe care şi-au ales-o.

Prof. emerit **TIMOTEI PETRIDE**, de la Liceul „N. Bălcescu" din Brăila, a spus: Exprim aici nu numai punctul meu de vedere, ci şi cel al colegilor mei de la catedră. Începerea şcolarizării de la vîrsta de 6 ani a fost bine primită de învăţătorii din mediul urban, dar întîmpinată cu oarecare rezerve în mediul rural. Propunerea noastră este să se studieze de la caz la caz particularităţile psiho-fizice ale copiilor şi, în funcţie de acestea, să se facă înscrierea în şcoală.

Arătîndu-se de acord cu extinderea duratei de şcolarizare la 10 ani şi cu ideea diversificării, vorbitorul a menţionat însă că realizarea a 3—4 secţii diferite, cum s-a susţinut în unele propuneri, va întîmpina greutăţi în centrele mai mici.

În ceea ce priveşte învăţămîntul seral, prof. Petride a considerat că atît organizarea unor ore de consultaţie cît şi majorarea numărului de ore de predare sînt greu realizabile practic. El a propus, de aceea ca durata învăţămîntului seral liceal să se majoreze la 5 ani.

În încheierea cuvîntului său, vorbitorul a subliniat necesitatea ca elevii să susţină, la sfîrşitul cursurilor liceale, un examen de bacalaureat organizat ca şi pînă acum, dar cuprinzînd în plus, printre disciplinele obligatorii, istoria patriei.

Prof. **NISTOR GAL**, de la Liceul nr. 1 din Oradea, s-a referit la faptul că, pentru a se înlătura supraîncărcarea elevilor şi pentru a se ajunge la o mai armonioasă dezvoltare a capacităţii lor intelectuale, va trebui să se dea mai multă atenţie expunerii logice, cultivării capacităţii de a raţiona, corelării judicioase a laturii formative cu cea informativă.

În legătură cu acordarea gradelor didactice şi a gradaţiilor de vechime vorbitorul a propus să se acorde o gradaţie specială cadrelor cu peste 25 de ani vechime în învăţămînt. Deci, pe lîngă cele 4 gradaţii de vechime din prezent, să existe şi a cincea gradaţie. De asemenea, a propus revenirea la vechea formă de acordare a gradelor didactice prin examene de capacitate.

Prof. univ. **IONESCU-BUJOR**, de la Institutul politehnic din Bucureşti, a subliniat în cuvîntul său că studiul elaborat de Ministerul Învăţămîntului privind dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală răspunde necesităţii de a corela pregătirea intelectuală şi morală a tinerei generaţii cu ridicarea nivelului cultural al poporului nostru şi dezvoltarea continuă a economiei şi a vieţii sociale, înfăptuită sub conducerea partidului.

În continuare vorbitorul s-a oprit la planurile de învăţămînt, arătînd că un principiu de bază în alcătuirea acestora trebuie să fie descărcarea elevilor de o serie de sarcini nu numai în vederea combaterii unei stări de oboseală ci, în primul rînd, pentru aprofundarea cunoştinţelor care le sînt predate. În ceea ce priveşte diferenţierea pregătirii elevilor din licee pe profilul a trei sau a patru secţii, prof. univ. Ionescu-Bujor a argumentat că aceasta răspunde în primul rînd înclinaţiilor care încep să se manifeste la elevi în perioada adolescenţei, creîndu-se posibilitatea unei alegeri conforme cu preocupările lor şi cu dorinţele lor de viitor. În al doilea rînd, diferenţierea contribuie la descărcarea planurilor de învăţămînt, la o mai bună profilare a pregătirii viitorilor specialişti.

Referindu-se la problema examenului de bacalaureat, vorbitorul a apreciat că este o formă necesară, care prilejuieşte o sinteză de ansamblu, folositoare pregătirii elevilor şi dezvoltării gîndirii acestora. El a considerat totodată că ar fi potrivită o discuţie mai adîncă asupra programei de bacalaureat, dînd exemplu în acest sens programa de fizică, care în forma de pînă acum rupe unitatea materiei şi nu permite o examinare de sinteză.

În continuare tov. Ionescu-Bujor s-a ocupat de durata anului şcolar în învăţămîntul de cultură generală arătînd că în comparaţie cu alte ţări aceasta este prea redusă. Efectul direct este comprimarea exagerată a timpului în care trebuie să fie parcurs un anumit volum de cunoştinţe, ritmul rapid de predare şi, implicit, greutăţile în asimilarea materialului.

Vorbitorul s-a ocupat apoi de modalităţile alcătuirii noilor programe şi manuale, propunînd ca acestea să fie experimentate în prealabil într-un cadru mai restrîns. De asemenea, a propus să se organizeze cercetări în domeniul metodicii predării, cu concursul catedrelor de metodică ale universităţilor şi al Institutului de ştiinţe pedagogice.

Prof. **ION GRIGOROIU**, şeful secţiei de învăţămînt a raionului Gorj, a susţinut propunerea de a se începe şcolarizarea la vîrsta de 6 ani şi a arătat că prin realizarea învăţămîntului de 10 ani diversificat se vor crea condiţii propice pentru dezvoltarea aptitudinilor elevilor. El a prezentat, în sprijinul propunerilor făcute, noua ambianţă educativă şi culturală a satului românesc, interesul accentuat al ţărănimii cooperatiste de a asigura copiilor o pregătire şcolară cît mai înaltă, mai completă. Acestea — a spus vorbitorul — sînt fapte care laolaltă cu experienţa acumulată de şcoala noastră pînă în prezent, ne vor ajuta să învingem greutăţile inerente începutului. Şcoala de 10 ani, şi-a încheiat cuvîntul prof. Ion Grigoroiu, corespunde pe deplin cerinţelor actuale ale ştiinţei şi tehnicii, perspectivelor de viitor ale învăţămîntului din ţara noastră.

Prof. **MARIN GAŞPAR**, şeful secţiei de învăţămînt a regiunii Ploieşti, a arătat că în urma unor concluzii preliminare ale experimentului efectuat la 4 şcoli din regiune în legătură cu începerea şcolarizării la 6 ani, ca şi a sondării opiniei părinţilor, este de părere că vîrsta de 6 ani este potrivită pentru începerea studiilor. Evident, este necesară din partea învăţătorului o muncă mai atentă, mai susţinută, o dozare mai judicioasă a efortului intelectual al copilului, a spus vorbitorul.

Referindu-se la organizarea inspectoratelor judeţene, vorbitorul a arătat că prevederea cuprinsă în studiu ca fiecare inspector de specialitate să cerceteze într-un an şcolar munca unui număr mediu de 150 de cadre didactice pare exagerată, presupunînd aproximativ 300 de zile pentru inspectarea şi alcătuirea proceselor verbale de inspecţie.

În legătură cu acordarea gradelor didactice, vorbitorul a propus ca, în cazul în care se ajunge la concluzia că pentru obţinerea gradului II este necesar un colocviu, acesta să aibă loc la şcoală, la locul de muncă al profesorului sau învăţătorului respectiv, odată cu efectuarea inspecţiei de specialitate.

Prof. **EUGEN NOVAC**, de la Liceul nr.1 din Baia Mare, a arătat că transmiterea unui volum mare de informaţii în procesul de învăţămînt necesită şi modificarea modului de transmitere a acestora, ca şi dotarea şcolilor cu material didactic la nivelul tehnicii contemporane. În momentul de faţă, singura întreprindere de material didactic existentă în ţară nu face faţă acestei sarcini. Vorbitorul a propus organizarea unor întreprinderi de material didactic, dacă nu judeţene, cel puţin zonale, I.M.D. urmînd să constituie o întreprindere de prototipuri. De asemenea, a propus realizarea unor „laboratoare universale", care să corespundă pe deplin cerinţelor predării şi a relatat experienţa dobîndită de colectivul Liceului nr. 1 din Baia Mare în crearea unor asemenea laboratoare.

În încheierea cuvîntului său prof. Eugen Novac s-a referit la acordarea gradelor didactice. Personal, a arătat el, sînt nemulţumit că un profesor trebuie să aştepte 10 ani pentru a obţine gradul II. Propun îmbunătăţirea actualului sistem în felul următor: profesorul care are 10 ani vechime să-şi dea examenul de gradul II după normele enunţate aici — adică o lucrare ştiinţifică, o inspecţie specială şi un colocviu. Profesorii care vor să obţină gradul II înainte să împlinì 10 ani în învăţămînt să poată fi înscrişi în mod excepţional la examen dacă au realizat lucrări ştiinţifice deosebite, dacă au o activitate meritorie pe linie didactică.

Prof. univ. **CONSTANTIN GIURĂSCU**, de la Universitatea din Bucureşti, s-a oprit, în prima parte a cuvîntului său asupra unor aspecte ale conţinutului procesului de învăţămînt. Socot, a spus vorbitorul, că la temelia învăţămîntului de cultură generală trebuie să stea limba şi literatura română, istoria şi geografia patriei, care sînt discipline fundamentale pentru toţi, indiferent de meserie, de specialitatea căreia i se vor consacra. Prof. univ. C. Giurăscu a arătat că aceste consideraţii sînt pe deplin valabile şi în ceea ce priveşte examenul de bacalaureat, pentru a cărui menţinere şi întărire a opinat.

Vorbitorul s-a referit în continuare la studiul limbii latine, arătînd că aceasta nu este numai o specialitate, dar şi un exerciţiu minunat al minţii, asemenea matematicii. În acest sens el a propus ca învăţarea limbii latine să nu fie mărginită numai la secţia clasică, ci să fie introdusă în mai mare măsură şi la secţia umanistă.

În continuare prof. univ. C. Giurăscu s-a pronunţat pentru menţinerea începutului şcolarizării la vîrsta de 7 ani, considerînd că acest an în plus este necesar pentru dezvoltarea organismului copiilor şi formarea gîndirii lor.

În ceea ce priveşte pregătirea şi perfecţionarea corpului didactic, a considerat necesar să se pună un mai mare accent pe stimularea morală şi materială, fiind în acest sens în deplin acord cu ideea acordării a 5 gradaţii de vechime.

Rutina — a spus în încheiere vorbitorul — este duşmanul cel mai mare al nostru, al dascălilor. Lupta împotriva rutinei necesită un contact permanent cu ştiinţa. Iar acesta se poate realiza nu numai în centrele universitare sau în oraşele mari, ci oriunde, cu condiţia să existe o dorinţă puternică şi perseverentă în acest sens.

Prof. **PETRU POP**, şeful secţiei de învăţămînt a Sfatului popular al regiunii Mureş-Autonomă Maghiară, a susţinut, pe baza primelor rezultate ale unui experiment întreprins în cîteva şcoli din regiune, oportunitatea coborîrii la 6 ani a vîrstei de intrare a copiilor în învăţămînt. Ocupîndu-se în continuare de problemele examenului de bacalaureat, vorbitorul a propus o formă pe care o consideră stimulativă şi eficientă: studiul în clasa a XII-a să se axeze pe două discipline principale obligatorii şi o disciplină la alegere, care să corespundă atît cerinţelor examenului de bacalaureat cît şi orientării profesionale a viitorilor absolvenţi.

Prof. Petru Pop s-a referit în continuare la activitatea de îndrumare şi control a inspectoratelor judeţene. Astfel el a susţinut ca 3—4 dintre inspectorii teritoriali ai inspectoratelor judeţene să se ocupe exclusiv de şcolile din oraşele-municipiu, cărora, după părerea sa, nu le este necesar un organ propriu de învăţămînt, urmînd ca celorlalţi să le revină mai puţin de 10—12 comune cît se prevede în studiu, soluţie care ar presupune o rază de activitate ce nu poate fi acoperită cu rezultate pozitive. Cît priveşte inspecţia de specialitate, a susţinut ca la unele discipline, unde există în prezent un număr redus de cadre, să fie antrenaţi în continuare în activitatea de îndrumare şi control metodişti voluntari, din rîndul celor mai pregătite cadre didactice.

Prof. **MAXIMILIAN BENDORFEANU**, directorul I.P.C.D.-Cluj, a arătat că este de acord cu propunerea de a se coborî la 6 ani limita de vîrstă pentru intrarea în şcoală. El a prezentat printre altele, în sprijinul acestei propuneri, rezultatele unui experiment privind predarea limbilor străine la grupa mare a unor grădiniţe din Cluj. În continuare vorbitorul a subliniat posibilităţile largi care se deschid absolvenţilor şcolii de 10 ani pentru a se încadra efectiv şi rapid în viaţa socială, de producţie. El şi-a spus de asemenea părerea cu privire la ponderea predării limbii române şi matematicii în secţiile umanistă şi reală ale liceului, propunînd, între altele, reducerea volumului de cunoştinţe matematice predate la secţia umanistă.

Exprimîndu-şi acordul cu propunerea formulată în studiu ca anumite colective de profesori, atît în şcoala de 10 ani, cît şi în liceu, să se ocupe în mod special de cunoaşterea sistematică a aptitudinilor elevilor în scopul orientării lor şcolare şi profesionale, prof. Bendorfeanu a considerat că această sarcină trebuie să revină profesorilor diriginţi.

Vorbitorul a arătat că prelungirea perioadei de activitate didactică în timpul unui an calendaristic trebuie realizată astfel încît să nu se ajungă la o supraîncărcare a elevilor. Ocupîndu-se, în continuare, de problemele perfecţionării cadrelor didactice, a menţionat că nu găseşte indicată trecerea sarcinilor de perfecţionare în atribuţiile unui institut central, datorită dificultăţilor ce se vor ivi pe planul coordonării activităţii. De asemenea, a formulat rezerve cu privire la centrele metodice propuse în studiu, socotind că atribuţiile acestora vor fi prea largi faţă de modalităţile de organizare şi de funcţionare preconizate.

Tov. **SANDU ŞTEFAN**, învăţător la Liceul din Săveni, regiunea Suceava, a arătat că în prezent perfecţionarea cadrelor didactice se realizează prin forme multiple — în cadrul comisiilor metodice, al consiliilor pedagogice, al cercurilor pedagogice, prin consfătuiri, cursuri, examene pentru acordarea gradelor didactice. Vorbitorul a socotit indicat ca activitatea metodică de bază, curentă, să se ducă în cadrul comisiilor metodice, unde să se prezinte lecţii deschise, noutăţi pedagogice şi să aibă loc discuţii. iar cercurile pedagogice să se denumească „cercuri pedagogico-culturale" şi să cuprindă două activităţi de bază: activitatea metodico-ştiinţifică şi activitatea culturală.

Prof. univ. **NICOLAE APOSTOLESCU**, de la Universitatea din Timişoara, a subliniat că este necesară o deosebită atenţie în organizarea claselor I cu copii de 6 ani. Referindu-se la necesitatea de a se evita pericolul supraîncărcării elevilor, vorbitorul a arătat că în noile condiţii de organizare a învăţămîntului nu va trebui în nici un caz să se efectueze un transfer al disciplinelor de la clasele mai mari înspre clasele mai mici. Limita de vîrstă a şcolarizării nu este coborîtă pentru ca ceea ce se predă astăzi în clasele a IV-a să treacă în clasa a III-a, sau ce se predă astăzi în clasa a V-a să treacă în clasa a IV-a.

Vorbind despre şcoala de 10 ani, tov. Apostolescu a scos în evidenţă faptul că va trebui să se dea o mai mare atenţie mijloacelor de şcolarizare a elevilor şi a propus ca la şcolile din mediul rural să se prevadă, în ultimele clase, o perioadă de practică.

Prof. univ. N. Apostolescu s-a referit apoi la problema perfecţionării cadrelor didactice şi a propus ca în cadrul examenului de grad lucrarea personală metodico-ştiinţifică să dobîndească o pondere mult mai mare decît o are în prezent. Ar trebui ca pe marginea acestei lucrări să se angajeze discuţii ştiinţifice, care să permită sondarea pregătirii profesionale a candidaţilor pe toate dimensiunile ei.

Prof. **OLGA PETRESCU**, de la Liceul nr. 2 din Ploieşti, a propus ca perfecţionarea profesională a cadrelor didactice să se realizeze prin forme de învăţămînt post-universitare şi a arătat necesitatea de a se ridica nivelul activităţii în cercurile pedagogice. Un rol important trebuie să revină în acţiunea de perfecţionare şi societăţilor ştiinţifice, chemate să desfăşoare o mai intensă activitate de documentare ştiinţifică prin revistele de specialitate, prin simpozioane etc.

Referindu-se la clasele speciale pentru elevii cu aptitudini deosebite, vorbitoarea a subliniat că acestea trebuie organizate numai acolo unde există şi condiţiile materiale necesare, şi profesori corespunzători. Ea a propus de asemenea ca activitatea cu elevii supradotaţi să fie sprijinită de cadrele din învăţămîntul superior.

Acad. **NICOLAE SĂLĂGEANU** s-a referit în cuvîntul său la perfecţionarea cadrelor didactice, arătînd că aceasta ar trebui să se realizeze în universităţi şi institute pedagogice, precum şi cu sprijinul societăţilor ştiinţifice. Faptul că societăţile vor fi organizate în viitor pe specialităţi diferenţiate le va permite să aducă o mai mare contribuţie în această privinţă. Trebuie să subliniez, a spus în continuare vorbitorul, că profesorii de biologie, ca şi cei de geografie au primit foarte favorabil ştirea cu privire la scindarea pe două profile a Societăţii de ştiinţe naturale şi geografie. În cadrul societăţii există însă şi o secţie de geologie, care ar fi putut de asemenea să constituie baza unei noi societăţi, cu atît mai necesară cu cît în ţara noastră geologia are o valoroasă tradiţie şi ocupă o mare pondere în economia naţională. Investiţiile făcute din bugetul ţării pentru cercetări de geologie sînt foarte mari, mai mari decît în oricare altă ramură a ştiinţei.

Tov. N. Sălăgeanu a arătat apoi că în problema pregătirii elevilor în domeniul ştiinţelor biologice trebuie să se dea mai multă atenţie lucrărilor practice, pentru că prin învăţămîntul practic se ajunge la rezultate mult mai bune decît prin învăţămîntul strict teoretic, iar experienţa practică are o putere educativă cu mult mai mare decît cuvintele sau desenele de pe tablă.

Prof. **VICTORIA RADU**, director adjunct la Liceul din Slobozia, regiunea Bucureşti, a făcut o serie de propuneri cu privire la şcolarizarea elevilor de la vîrsta de 6 ani. Ea a arătat astfel că nu socoteşte indicat ca toţi elevii de această vîrstă să fie înscrişi automat în clasa I, ci să se ţină seama de particularităţile dezvoltării lor psihice şi fizice, apreciate cu rigurozitate de personal medical de specialitate, cei care nu primesc avizul medicului rămînînd să fie înscrişi la 7 ani. Clasele I formate din elevi care au vîrsta de 6 ani să aibă 15—25 de copii, iar orele de curs să fie de maximum 40 de minute.

Cu privire la numărul de ore săptămînal în şcoala generală de 10 ani, vorbitoarea a propus ca acesta să fie diferenţiat potrivit particularităţilor de vîrstă ale elevilor (16—18 ore pentru clasele I—II, 19—22 ore pentru clasele III—IV, 22—24 ore pentru clasele V—VI, 24—25 ore pentru clasele VII—VIII şi 29—30 pentru clasele IX—X). Referindu-se în continuare la conţinutul învăţămîntului în clasele IX şi X, tov. Radu a fost de părere că este bine să se includă în programa lor şi noţiuni de contabilitate şi planificare, de evidenţă primară, cursuri de dactilografie sau stenodactilografie, cursuri de mecanică-auto, noţiuni de croitorie, menaj etc.

Oprindu-se la problemele legate de conţinutul învăţămîntului de cultură generală, prof. univ. **C. DINCULESCU**, rectorul Institutului politehnic din Bucureşti, a arătat că acesta este chemat să dea tineretului cunoştinţe fundamentale, clare, precise, expuse logic, nu să-i încarce cu un volum mare de cunoştinţe superficial prezentate şi superficial însuşite. Pentru aceasta este necesar să se dea temelor fundamentale o pondere sporită. În acest sens a propus, printre altele, să se majoreze numărul orelor de matematici prevăzute pentru clasele IX-XII la secţia reală pentru a face posibilă rezolvarea în clasă a exerciţiilor şi problemelor, absolut necesară pentru însuşirea aprofundată a materiei, pentru formarea deprinderilor de aplicare, pentru dezvoltarea gîndirii elevului. Referindu-se la propunerea de a se „elimina amănuntele" la fiecare temă vorbitorul a susţinut că întrucît aceasta poate duce la schematizarea cunoştinţelor pînă la inaccesibil, ar trebui înlocuită cu eliminarea însăşi a temelor neesenţiale. La fel, modernizarea nu se realizează prin aglomerarea unui număr mare de teme „ultramoderne", ci prin prezentarea în spirit modern a tuturor temelor, vechi sau noi, ca şi prin ponderea dată diverselor teme în funcţie de orientarea actuală a ştiinţei.

Vorbitorul a propus ca la clasele IX-XII ale liceelor de cultură generală să se instituie examen de sfîrşit de an la materiile de profil ale secţiei respective. Totodată, a susţinut că nu este cazul să se renunţe la examenul de bacalaureat ca mijloc de verificare a cunoştinţelor esenţiale şi a capacităţii de sinteză a tinerilor care au încheiat clasa a XII-a, considerînd că metoda preconizată în studiu (lecţii de recapitulare şi sinteză) este departe de a putea înlocui valoarea examenului de bacalaureat. Aceasta cu atît mai mult cu cît prin conţinutul său examenul de bacalaureat este în mod esenţial deosebit de concursul de admitere în facultate, care verifică cuantumul cunoştinţelor şi capacităţile de gîndire numai în specialitatea aleasă de candidat. Cu privire la programa bacalaureatului, vorbitorul a fost de părere că aceasta trebuie completată la fizică, chimie, biologie, incluzîndu-se şi o probă de istoria patriei.

Vorbitorul a propus de asemenea să nu se scurteze vacanţele elevilor iar activitatea săptămînală a acestora să nu depăşească 30 de ore, inclusiv orele de educaţie fizică, cor, activitate extraşcolară etc., pentru a le rămîne suficient timp de pregătire a temelor şi de repaus.

În încheiere prof. univ. C. Dinculescu a vorbit despre perfecţionarea cadrelor didactice, arătînd că aceasta este, în primul rînd, rodul studiului individual. El a cerut să se asigure profesorilor suficient timp de studiu reducîndu-se la minimum şedinţele, renunţîndu-se la solicitarea prezenţei profesorilor în şcoală atunci cînd aceasta nu este utilă, interzicîndu-se folosirea lor în acţiuni care nu sînt legate de profesiunea didactică. De asemenea, este indicat să se organizeze cursuri de perfecţionare sub conducerea universităţilor, în timpul verii, în cîteva centre din ţară şi să se instituie un sistem de verificare periodică a nivelului profesional al cadrelor didactice, legat de o salarizare stimulativă.

Prof. univ. **ŞTEFAN BÎRSĂNESCU**, de la Universitatea „Al. I. Cuza" din Iaşi, s-a referit în cuvîntul său la şcolile de cultură generală arătînd că acestea trebuie să cultive şi să dezvolte capacităţile mintale, gîndirea independentă şi creatoare a elevilor. Opinînd pentru începerea şcolarizării la vîrsta de 6 ani, vorbitorul a arătat necesitatea unor cercetări făcute cu seriozitate pentru stabilirea conţinutului activităţii la clasa I în aceste condiţii.

În legătură cu diversificarea învăţămîntului şi orientarea şcolarilor, a propus ca în şcolile cu o populaţie mai mare să funcţioneze un psihopedagog, capabil să contribuie la ridicarea nivelului intelectual, didactic, al întregii activităţi a şcolii. Totodată şi-a arătat adeziunea faţă de propunerea cuprinsă în studiu de a se întări predarea filozofiei şi a istoriei filozofiei în liceu, întrucît aceasta va contribui mult la dezvoltarea gîndirii, a capacităţilor creatoare ale elevilor.

Tov. **ION BONI**, şeful secţiei de învăţămînt a oraşului Tg. Mureş, s-a oprit asupra începerii şcolarizării elevilor de la vîrsta de 6 ani, pe care a apreciat-o ca bine venită. Vorbitorul a arătat că în aceste condiţii programa clasei I trebuie să ţină seama de particularităţile psihice şi fizice ale copiilor, de capacitatea lor de cuprindere. Programa claselor I experimentale care funcţionează în prezent cu elevi şcolarizaţi la 6 ani este prea încărcată.

Diversificarea învăţămîntului, a spus în continuare vorbitorul, asigură dezvoltarea aptitudinilor elevilor, valorificarea posibilităţilor umane existente în ţara noastră. Nu sînt, totuşi, de părere că ea poate începe încă din clasa a VI-a, întrucît la această vîrstă nu se poate decide în ce direcţie se vor dezvolta elevii. Consider mai indicat ca elevii care au aptitudini deosebite să fie incluşi în cercuri pe materii, a căror activitate să fie îndrumată cu toată grija, asigurîndu-li-se şi o programă adecvată.

În privinţa examenului de bacalaureat sînt de acord cu cei care susţin menţinerea acestei forme de verificare a cunoştinţelor absolvenţilor de liceu. Să nu urmărim însă în cadrul examenului de bacalaureat datele, cifrele însuşite de către elevi, ci în primul rînd capacitatea lor de gîndire, de sintetizare, de orientare.

Prof. **GHEORGHE CONSTANTINESCU**, şeful secţiei de învăţămînt a raionului Focşani, s-a declarat pentru începerea şcolarizării de la 6 ani, dar a manifestat unele rezerve în ceea ce priveşte menţinerea bacalaureatului, opinînd că dacă concursul de admitere în învăţămîntul superior ar fi mai sever, examenul de bacalaureat ar putea să lipsească. Dacă se menţine totuşi acest examen, este necesar ca în cadrul lui să se dea probe şi la alte obiecte decît cele prevăzute în programa actuală, îndeosebi la istorie.

Vorbind în continuare despre viitoarele inspectorate judeţene, prof. Constantinescu a arătat necesitatea ca în cadrul lor să existe inspectori pentru fiecare specialitate, ca şi inspectori teritoriali. De asemenea a propus să funcţioneze institute de perfecţionare în cadrul judeţelor, ca centre metodice.

Prof. **TEODOR BURCESCU**, directorul Liceului „Dr. Petru Groza" din Bucureşti, a propus unele soluţii în legătură cu structura organizatorică a învăţămîntului de cultură generală. El a arătat astfel că pentru a se asigura şcolarizarea generală începînd de la vîrsta de 6 ani, ar fi bine să se creeze posturi de învăţători chiar în cătunele cu 5—10 copii, pe care să-i pregătească printr-un fel de şcolarizare la domiciliu.

Vorbitorul a formulat rezerve cu privire la diversificarea pe obiecte de profil începînd din clasa a VII-a, întrucît aceasta ar putea handicapa, la admiterea în liceu, pe unii candidaţi care provin din şcoli unde predau profesori insuficient calificaţi pentru specialităţile respective. El a susţinut însă diversificarea la anumite discipline cu caracter practic, legate de specificul economic al fiecărui judeţ şi s-a raliat propunerii ca examenul de admitere în liceu să se dea pe 2—3 secţii: o secţie cu profilul matematică-fizică, alta cu profilul chimie-biologie şi alta cu profilul limbi clasice şi moderne.

În legătură cu stimularea membrilor corpului didactic prof. T. Burcescu a susţinut acordarea a 5 gradaţii de vechime, condiţionate de obţinerea unor note limită la inspecţiile curente. Cu privire la activitatea directorilor de şcoli vorbitorul a propus ca aceştia să nu mai fie degrevaţi complet de ore, întrucît aceasta poate determina scăderea nivelului de calificare în specialitate a celor în cauză.

Tov. **OLIMPIA ZEZEANU**, învăţătoare la Şcoala generală nr. 73 din Bucureşti, a arătat că propria sa experienţă didactică i-a demonstrat utilitatea începerii şcolarizării la 6 ani. Se impune însă ca elevii de 6 ani să fie conduşi numai de învăţători foarte buni, bine pregătiţi, în nici un caz de suplinitori. Ar fi de asemenea necesar ca aceşti copii să treacă întîi printr-un an de grădiniţă. A făcut totodată propunerea ca înainte de a se face tabelul elevilor care să fie încadraţi la 6 ani în clasa I, să se facă o triere a acestor elevi de către un colectiv de pedagogi şi psihologi.

În legătură cu problema diversificării învăţămîntului în şcoala generală, tov. Zezeanu a propus să se organizeze, în cadrul fiecărui judeţ şi o clasă pentru elevii care nu pot face faţă în condiţii normale programului claselor V—X. Cît despre diversificarea pe secţii, ea şi-a exprimat părerea că aceasta trebuie să înceapă în liceu, nu în şcoala generală.

Prof. **ANDREI KLOOS**, de la Liceul nr. 2 din Mediaş, şi-a arătat adeziunea faţă de prelungirea duratei învăţămîntului general la 10 ani. El a subliniat totodată că se impun măsuri care să asigure frecventarea învăţămîntului general de către toţi elevii.

Apreciez ca foarte bine venită, a spus vorbitorul, diversificarea studiilor în cadrul claselor IX—X ale şcolii generale, deoarece aceasta va evita nivelarea şi uniformizarea în pregătirea elevilor şi va asigura o anumită profesionalizare a acestora. El s-a declarat însă împotriva diversificării studiului în clasele VII—VIII din cauză că elevii acestora nu sînt încă în stare să opteze pentru o direcţie definitivă în pregătirea lor pentru viaţă şi muncă. De altfel, în decurs de numai doi ani — clasele a V-a şi a VI-a — nici cadrele didactice nu au timp suficient pentru a le putea cunoaşte aptitudinile, cu atît mai mult cu cît acestea încă nu sînt precizate. Găsesc însă foarte potrivită propunerea ca tinerii să treacă la şcoli profesionale şi de meserii abia după terminarea celor 10 clase, deci după ce şi-au format o cultură generală temeinică şi au ajuns şi la o vîrstă la care pot alege cu siguranţă sectorul de muncă spre care se îndreaptă.

Pentru elevii supradotaţi la anumite discipline, tov. Kloas a propus înfiinţarea unor clase speciale pretutindeni unde există condiţii ca şi organizarea unor cercuri incluse în planul de învăţămînt şi în programele şcolare. Declarîndu-se de acord cu menţinerea bacalaureatului ca formă de încheiere a cursului liceal, vorbitorul a arătat că este necesar să se revizuiască însă modul de examinare din cadrul lui, făcîndu-se apel nu la memoria elevilor, ci la capacitatea lor de gîndire.

Cu bucurie am luat act, a spus în continuare vorbitorul, de măsura propusă în studiu în care se arată că şi pe viitor se va acorda o atenţie deosebită perfecţionării programelor şi manualelor pentru şcolile şi secţiile cu limbile de predare ale naţionalităţilor conlocuitoare, ca şi sprijinirii cadrelor didactice care predau la aceste şcoli şi secţii.

Prof. **VASILE ŞTEFĂNOIU**, conferenţiar la I.P.C.D. Bucureşti, a subliniat că în legătură cu începerea şcolarizării la 6 ani sînt necesare foarte serioase schimbări în programele claselor mici. De asemenea, se face simţită nevoia unor măsuri care să asigure respectarea de către toţi părinţii a obligativităţii învăţămîntului general. În mod deosebit s-a oprit vorbitorul asupra problemelor pregătirii şi perfecţionării cadrelor didactice. El a arătat necesitatea ca profesorii să fie pregătiţi încă din facultate pentru condiţiile pe care le vor găsi în şcoală, propunînd, în acest scop, ca practica pedagogică să se realizeze chiar la şcolile unde vor fi repartizaţi. În ceea ce priveşte perfecţionarea, este de presupus că în condiţiile noii împărţiri administrative vor fi necesare instituţii interjudeţene. De asemenea trebuie să crească rolul centrelor metodice.

Prof. **ION VOICU**, şeful secţiei de învăţămînt a regiunii Oltenia, s-a oprit în cuvîntul său asupra problemelor pe care le va ridica prelungirea învăţămîntului la 10 ani. Astfel, în unele localităţi elevii vor trebui să facă naveta de la distanţe foarte mari. De aceea, va fi necesar ca pe lîngă şcolile respective să se

ȘEDINȚA CONSILIULUI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI PROFESIONAL ȘI TEHNIC

Deschizînd ședința, acad. **ȘTEFAN BĂLAN** a subliniat că dezbaterea studiului cu privire la dezvoltarea învățămîntului profesional și tehnic în ședința lărgită a consiliului acestui învățămînt constituie o etapă importantă în optimizarea soluțiilor vizînd așezarea, conținutul și evoluția în perspectivă a pregătirii cadrelor de muncitori și tehnicieni în strînsă corelație cu ampla dezvoltare a tuturor sectoarelor vieții economice și sociale a României, cu cerințele majore formulate de Congresul al IX-lea al P.C.R. și de Conferința Națională a partidului.

În continuare prof. univ. **COSTIN NĂDEJDE**, adjunct al ministrului învățămîntului, a prezentat o sinteză a propunerilor făcute de către unele instituții și organizații centrale, specialiști din învățămînt, din producție și din institutele de cercetare, cărora studiul le-a fost difuzat în prealabil spre consultare. Vorbitorul a subliniat că, apreciind favorabil orientarea generală a studiului, cei care au formulat propunerile au scos totodată în evidență necesitatea de a se asigura o mai strînsă corelație între conținutul pregătirii elevilor din școlile profesionale și tehnice și din liceele de specialitate și cerințele actuale și de perspectivă privind formarea profesională, intelectuală și morală a viitorilor muncitori și tehnicieni. Propunerile prezentate s-au referit totodată la nomenclatorul de meserii, la durata de pregătire pentru unele meserii incluse în sistemul școlilor profesionale, la cursurile serale și fără frecvență în învățămîntul profesional și tehnic de maiștri și în liceele de specialitate, la planurile-cadru pentru diferite tipuri de școli etc.

În încheiere prof. univ. ing. C. Nădejde a adus la cunoștința participanților la ședință conținutul unui proiect de măsuri elaborat de Ministerul Învățămîntului în legătură cu perfecționarea personalului didactic din învățămîntul profesional și tehnic.

Structura și conținutul formării muncitorilor și specialiștilor cu pregătire medie

Participanții la discuții s-au referit la experiența acumulată în diferite sectoare ale învățămîntului profesional și tehnic, au luat în considerare tradițiile acestui învățămînt în țara noastră, și experiența mondială în acest domeniu.

Punctele de vedere exprimate în legătură cu conținutul și durata pregătirii în școlile profesionale au fost corelate strîns cu trecerea la școala generală de 10 ani, care va asigura creșterea volumului de cunoștințe al elevilor la limba română și la disciplinele științifice fundamentale, dîndu-le totodată o pregătire preprofesională. Aceasta va permite ca în școala profesională să se reducă substanțial volumul cunoștințelor predate la anumite discipline de cultură generală sau chiar să se renunțe integral la predarea unora dintre acestea. Ținînd seama și de necesitățile pregătirii profesionale a viitorilor muncitori, prof. **CONSTANTIN FOTESCU**, de la Grupul școlar petrol din Ploiești, sprijinit de numeroși alți vorbitori, a propus ca pentru tinerii care doresc să se califice prin școlile profesionale, clasele a IX-a și a X-a să se organizeze, cu un profil preprofesional, pe lîngă aceste școli.

Discuțiile privind nomenclatorul de meserii și profilul de școlarizare a acestora au scos puternic în evidență caracterul complex și varietatea formelor de pregătire a muncitorilor și specialiștilor pentru sectoarele economice de bază, ca urmare a creșterii cerințelor privind realizarea unei producții cu indici calitativi superiori și de înaltă productivitate. Raportînd pregătirea viitorilor muncitori la cerințele modernizării și automatizării producției în marile întreprinderi industriale din țara noastră, ing. **VASILE ALEXANDRESCU**, adjunct al ministrului construcțiilor de mașini, ing. **GEORGETA TAFTĂ**, din Ministerul Industriei Ușoare, și alți vorbitori au comentat și exemplificat, de pe pozițiile cerințelor de cadre ale diferitelor sectoare industriale, implicațiile majore ale acestei determinări. Ei au apreciat caracterul pozitiv al orientării studiului privind dezvoltarea învățămîntului profesional și tehnic, care, urmărește satisfacerea cerințelor actuale și de viitor ale producției și economiei. S-a arătat că această orientare necesită o mai deplină fundamentare științifică, realizată cu concursul unor colective de specialiști din producție. În aceeași ordine de idei, vorbitorii au cerut să se stabilească un raport științific, bazat pe cerințele producției, între calificarea muncitorilor care urmează să lucreze în principal în producția de serie și de masă și a muncitorilor de înaltă calificare, pe deplin stăpîni pe toată gama operațiilor aferente unei profesii. Diversificarea formelor de pregătire a muncitorilor este impusă tocmai de nivelul diferit al calificării solicitate de sectoarele producției. În această nouă structură de calificare — au arătat **ION ȘTEFAN**, directorul Grupului școlar forestier din Sibiu, ing. **DUMITRU TÎRZIU**, de la întreprinderea „Progresul" București, **GEORGE GEORGESCU**, din Ministerul Căilor Ferate, ing. **VASILE ALEXANDRESCU, TITUS ZELENCIUC**, de la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii" — școlilor profesionale le revine în special sarcina de a pregăti muncitori de înaltă calificare cu o temeinică și multilaterală pregătire teoretică și practică. Ținîndu-se seama de acest fapt, s-a susținut ca pentru unele profesii de bază, cum este de exemplu aceea de „automatiști", de lăcătuși-mecanici specialiști în reparația și întreținerea mașinilor, de electricieni cu profil larg de calificare, de strungari și frezori cu pregătire universală, a muncitorilor din profesiile poligrafice de bază etc., să se asigure o pregătire de durată mai lungă. Dintre soluțiile prezentate în această privință de participanții la discuții, o atenție deosebită a reținut propunerea ca pregătirea în școala profesională să fie completată printr-un stagiu de activitate în producție cu durata pînă la un an, după care absolvenții să susțină probele de calificare profesională.

În legătură cu pregătirea cadrelor prin ucenicie la locul de muncă unii participanți la discuții, ca de pildă **VICTOR COMAN**, din Ministerul Economiei Forestiere, **GHEORGHE AUGUSTIN**, de la UCECOM, **NECULAIE DIACONESCU**, din Ministerul Industriei Chimice, au reliefat avantajele economice ale acestei forme de pregătire și au prezentat rezultatele pozitive pe care le dă ea în ceea ce privește satisfacerea în ritm accelerat a nevoilor de cadre ale industriei, calitatea pregătirii în anumite profesii industriale sau în sectorul deservirii populației. Pornind de la aceste considerente, numeroși participanți la discuții au subscris la propunerile privind extinderea în viitor a uceniciei la locul de muncă.

Cu privire la liceele de specialitate, prof. **OCTAVIAN POPESCU**, directorul Liceului economic din București, **AURELIAN IONETE**, directorul Liceului agricol din Malu Mare, ing. **I. POPA**, directorul Liceului industrial pentru construcții de mașini din Brașov au susținut ideea din studiu ca anumite meserii similare, școlarizate în licee diferite din același centru, să fie comasate într-o singură unitate școlară, puternică, iar tovarășul **ION VETRINEANU**, de la Centrocoop a propus ca școlile tehnice de cooperație care primesc absolvenți ai școlii generale să funcționeze mai departe în forma actuală.

Unii dintre participanții la discutarea acestei probleme au formulat rezerve față de propunerea privind susținerea examenului de bacalaureat de către elevii liceelor industriale și agricole după terminarea anului IV, considerînd că astfel s-ar putea ca interesul acestora pentru pregătirea pe parcursul anului V de studiu să scadă. Ei au opinat pentru susținerea examenului de bacalaureat după absolvirea întregului ciclu.

Coordonatele unei pregătiri profesionale unitare

Numeroși participanți la discuții s-au ocupat de căile creșterii eficienței procesului de pregătire profesională a viitorilor muncitori și specialiști cu calificare medie subliniind faptul că respectîndu-se specificul și particularitățile fiecărui sector este necesar să se asigure o cît mai mare unitate întregului învățămînt profesional și tehnic.

Reprezentanți ai învățămîntului din ramurile industriei metalurgiei, construcției de mașini și energeticii ing. **VASILE ALEXANDRESCU**, ing. **VICTOR PANDIA**, ing. **STELIAN VÎRGOLICI**, au subscris la ideea din studiu ca practica în atelierele-școală să se extindă și asupra anului II de studii în școlile profesionale, făcînd propuneri pentru dezvoltarea corespunzătoare a bazei de practică în aceste școli și pentru modernizarea dotării atelierelor școlare. Ing. **GEORGETA TAFTĂ** a prezentat pe baza experienței școlilor din ramura industriei ușoare, eficiența organizării unor sectoare speciale de practică în întreprinderi pentru elevii acestor școli și a propus ca în planurile de investiții și în proiectele de construcție ale viitoarelor întreprinderi ale industriei ușoare să se includă, ca o parte integrantă, și asemenea sectoare de practică. Tov. **PAUL RADU**, consilier în Ministerul Comerțului Interior, a propus folosirea magazinelor-școală și a restaurantelor-școală ca unități de bază a practicii în școlile cu profil comercial, iar dr. **EUGENIA HOTNOG**, din Ministerul Sănătății, a arătat că baza de practică a viitorilor specialiști din acest domeniu trebuie să o constituie, la anul I, sălile de demonstrații, iar începînd din anul II spitalul. Ing. **ION POPA**, ing. **PETRE BRATU**, directorul Liceului industrial energetic din București, precum și alți vorbitori au arătat necesitatea unei baze materiale proprii pentru liceele de specialitate cuprinzînd laboratoare, cabinete de specialitate și ateliere-școală modern dotate. Pentru formarea profesională a specialiștilor cu calificare medie din agricultură, a susținută prof. **AURELIAN IONETE**, directorul liceului agricol din Malu Mare, sînt necesare ferme didactice care să dispună de toate sectoarele de producție și dispensare veterinare-școală. În aceeași ordine de idei s-a propus, ca o variantă, organizarea unor centre regionale sau interregionale de practică agricolă.

Criterii de orientare a elevilor, selecția și perfecționarea personalului didactic

Ample discuții s-au purtat și cu privire la îmbunătățirea selecției candidaților pentru școlile profesionale și liceele de specialitate. Respingînd o propunere în legătură cu includerea în probele de concurs a unei lucrări practice cu caracter eliminatoriu, o parte dintre vorbitori s-au asociat propunerii formulate de tovarășii **PAUL RADU** și **GEORGE GEORGESCU**, de a se introduce un examen psihotehnic, de aptitudini, cu atît mai mult cu cît învățămîntul românesc dispune de o amplă experiență în acest domeniu.

Cu privire la selecția personalului didactic de specialitate aproape toți vorbitorii au propus să se reducă procentul de profesori cumularzi, prin atragerea unor ingineri care să lucreze cu funcția de bază în școală. Ing. **PETRU DRANCA**, directorul Grupului școlar „Unirea" din București, **CONST. FOTESCU, ILIE NEGOMIREANU**, din Ministerul Construcțiilor, și alți vorbitori au apreciat favorabil propunerea cuprinsă în planul de măsuri al Ministerului Învățămîntului cu privire la unele probleme ale perfecționării personalului didactic de a se renunța la unele forme de activitate cum sînt comisiile metodice, secțiile și cercurile pedagogice și de a se concentra activitatea acestora în cadrul consiliului profesional, astfel încît să se elimine elementele de formalism și rutină existente în prezent în munca metodică.

Confruntări de opinii diferite a prilejuit discutarea planului-cadru pentru școlile profesionale prezentat în cadrul Studiului, problemă la care au luat cuvîntul printre alții ing. **VICTOR PANDIA**, din Ministerul Industriei Metalurgice, **ADRIAN VASILESCU**, din Ministerul Industriei Petrolului, **VICTOR COMAN**, din Ministerul Economiei Forestiere. În linii esențiale a ieșit însă în evidență caracterul științific al principiului pus la baza elaborării planului-cadru și temeinicia argumentării acestuia. Este vorba în primul rînd aici de eliminarea fărîmițării unor cunoștințe de specialitate în cadrul mai multor cursuri, a paralelismelor și repetărilor inutile, a unor diferențe cu totul nejustificate în alcătuirea programelor existente la aceeași disciplină — matematică, română etc. — în școlile din diferite sectoare de activitate.

Numeroși participanți la discuții s-au referit la dotarea cu material didactic a școlilor din sistemul învățămîntului profesional și tehnic. Cu mult interes a fost primită propunerea formulată de ing. **ILIE DAVU**, de la Liceul industrial pentru construcții de mașini din București, în legătură cu trecerea unor școli profesionale și licee industriale la producția în serie a anumitor sortimente de material didactic, la specializarea lor în fabricarea — atît pentru școlile din sistemul învățămîntului profesional cît și pentru școlile de cultură generală — a aparatelor și pieselor respective.

S-au făcut de asemenea propuneri în legătură cu îmbunătățirea formelor de perfecționare a profesorilor-ingineri. În ceea ce privește perfecționarea de specialitate de pildă s-a propus organizarea periodică a unor stagii în care specialiștii din învățămîntul profesional și tehnic să poată cunoaște noile aspecte ale tehnicii și tehnologiei utilizate în producție, difuzarea mai largă în școli a publicațiilor referitoare la progresele tehnicii pe plan mondial. În ceea ce privește perfecționarea pedagogică a inginerilor-profesori au fost propuse diferite modalități menite să-i ajute în însușirea cunoștințelor esențiale din domeniul științei educației.

Unii vorbitori, printre care **ANGELA POPA**, șefa secției de învățămînt a Sfatului popular regional Brașov, **VICTOR COMAN** și **ION ȘTEFAN**, au făcut propuneri privind atribuțiile organelor de îndrumare și control din cadrul ministerelor tutelare de școli și a grupului de inspectori de specialitate de la inspectoratele județene, astfel încît acestea să poată desfășura o activitate competentă, fundamentată din punct de vedere științific.

În încheierea lucrărilor ședinței lărgite a Consiliului învățămîntului profesional și tehnic a luat cuvîntul acad. **ȘTEFAN BĂLAN**, care a scos în evidență valoarea unor propuneri și soluții preconizate în cadrul discuțiilor. Cîteva dintre cele mai însemnate propuneri — a spus vorbitorul — vor fi incluse în textul studiului pentru dezvoltarea învățămîntului profesional și tehnic, ce urmează a fi dat publicității în presă și supus dezbaterii publice.

Referindu-se la importantul volum de investiții dirijat de statul nostru socialist către sectorul învățămîntului profesional și tehnic vorbitorul a subliniat importanța pe care o are, pentru îmbunătățirea și extinderea bazei materiale a școlilor ce pregătesc cadre de muncitori și specialiști cu calificare medie, utilizarea integrală și cu eficiență maximă a sumelor atribuite pentru construcții și dotări școlare.

În încheiere, acad. Ștefan Bălan a solicitat colaborarea activă a tuturor factorilor care răspund de conducerea și îndrumarea învățămîntului profesional și tehnic pentru pregătirea minuțioasă și operativă a condițiilor necesare aplicării cu deplin succes a măsurilor preconizate pentru dezvoltarea acestui învățămînt.

Meridiane

Tendințe actuale pe plan mondial în învățămîntul chimiei

In majoritatea țărilor din lume, pe primul plan al preocupărilor privind formarea intelectuală a tinerelor generații se află problemele modernizării învățămîntului științific. In principal, se caută răspunsuri la cîteva chestiuni de importanță vitală pentru reorganizarea învățămîntului științific pe baza unor criterii moderne raționale și funcționale: ce anume trebuie predat?; pe ce treaptă școlară începem predarea anumitor cunoștințele?; cum trebuie predat?; ce echilibru trebuie păstrat între formația pur teoretică și pregătirea exclusiv practică?; care să fie proporția între transmiterea cunoștințelor de către profesor și studiul individual al elevilor?; ce rol să ocupe în studiul științelor lucrările individuale și pe grupe în laborator, aplicațiile practice, mijloacele auxiliare audio-vizuale, inclusiv televiziunea? In ansamblu, ținînd seama de cerințele dezvoltării științifice și tehnice ale societății de mîine, se cercetează care este forma de învățămînt științific general cu eficiență maximă.

Pentru a asigura o platformă cît mai amplă schimburilor internaționale de opinii în problemele predării științelor fundamentale, UNESCO a întreprins editarea unei serii de volume consacrate noilor tendințe ale învățămîntului științific, concepute astfel încît să asigure o informare multilaterală cu privire la conținutul, concepția generală, programele și tehnicile moderne de predare ale acestor științe. Primul volum al seriei intitulat „Tendințe noi în învățămîntului chimiei", a fost realizat în colaborare cu Uniunea Internațională de chimie pură și aplicată, sub redacția profesorului M. E. Cartmell de la Universitatea din Southampton (Anglia). Sînt prezentate aici diferite modalități de predare a cunoștințelor de chimie într-o concepție modernă, teme ce pot fi incluse în programele de chimie, experiențe și tehnici de laborator etc.

In primul capitol al volumului sînt grupate studii privind structura atomică și tabloul periodic, care se ocupă de posibilitățile introducerii în predare a scării carbonului 12, ținînd seama de adoptarea de către Comisia internațională de greutăți atomice a unui nou tablou al acestor greutăți. Al doilea capitol, intitulat „Structuri moleculare", cuprinde lucrări privitoare la studiul raporturilor între valențe și structura moleculară și schimbarea conceptului despre substanțele aromatice. In cel de al treilea capitol, despre cristale și razele X, sînt abordate probleme referitoare la salturile chimice și se prezintă, în baza unui bogat material intuitiv, o nouă sistematizare a structurilor cristaline, bazată pe analiza corpurilor cu ajutorul razelor X. Al patrulea capitol se ocupă de stereochimie, prezentînd opinii cu privire la modalitățile de predare a stereochimiei organice, de realizare a analizelor conformationale în cadrul unui curs elementar de chimie organică etc. „Culoare și fotochimie" se intitulează cel de al cincilea capitol al lucrării, care cuprinde un interesant studiu despre originea culorii în cadrul compușilor organici. In capitolul șase — „Energii și mișcări" — sînt grupate păreri în legătură cu conceptul de energie și predarea cunoștințelor despre principiile reacțiilor chimice, precum și un istoric al conceptului de mișcare. Cuprinsul capitolului următor, intitulat „Reacții în soluții apoase" se referă la studiul problemelor solubilității, ale aciditătii și bazicității în sensul teoriei lui Brönsted și la predarea indicilor de tensiuni în electrochimie. Capitolul 8, „Elemente și compuși", cuprinde studii despre predarea originii și evoluției elementelor chimice, despre definirea modernă a metalelor, despre plutoniu, chimia gazelor nobile, principiile chimiei hidrogenului, oxigenului și halogenilor, despre chimia moleculelor „sandwich".

Sînt publicate, în continuare, lucrări privind stoichiometria mercurului, investigația cinetică a unui mecanism organic cu reacție, chromatografia și modelarea structurilor chimice cu ajutorul sferelor poliesterice. Un studiu amplu, însoțit de numeroase fișe demonstrative, se referă la învățămîntul programat în domeniul chimiei. In sfîrșit, în ultimul capitol sînt grupate știri și note cu privire la diferite proiecte experiementale de predare a chimiei, la pregătirea profesorilor de chimie etc.

Constituind o primă încercare cu caracter de sinteză în acest domeniu, volumul „Tendințe noi în învățămîntul chimiei" nu dă încă o viziune de ansamblu asupra învățămîntului chimiei în lume, dar prezintă unele importante probleme de specialitate discutate în țările anglofone și francofone. Bogăția de conținut și ideile cuprinse într-o serie de studii îl fac deosebit de interesant pentru profesorii de chimie.

AL. C.

U.R.S.S.

Noul plan de învățămînt pentru școlile generale și medii de cultură generală din Uniunea Sovietică prevede activități facultative pentru elevii claselor VII—X. Se urmărește astfel dezvoltarea cît mai completă a aptitudinilor și intereselor elevilor. Colectivele de elaborare a programelor pentru cursurile facultative au cuprins cercetători ai Academiei de științe pedagogice și numeroși profesori cu experiență. Proiectele de programe, elaborate recent, se referă la activități facultative de matematică, activități facultative de electronică și activități facultative din domeniul artelor.

Incepînd din acest an, programele sînt aplicate, cu caracter experimental, într-un număr de școli generale și medii, urmînd ca în cursul vacanței de vară să se organizeze o amplă consfătuire de analiză a acestora.

S.U.A.

Un studio de televiziune pentru o singură persoană — în același timp operator, crainic, autor și, la nevoie, și spectator — a fost construit în Statele Unite pentru a fi folosit în învățămînt. In fapt, este vorba de un panou de comandă și un videocaptator montat pe un trepied. Utilizînd panoul de comandă ca pe o catedră, profesorul își predă lecția, transmisă claselor în direct, controlîndu-se în micul ecran al panoului. Camera, care în timpul predării este dirijată spre profesor, poate fi îndreptată și spre materialul didactic cu care lucrează el sau laborantul, sau spre un ecran pe care se proiectează filme. Aparatul poate fi utilizat și la proiectarea directă a unor filme de 8 mm sau 16 mm, a unor diapozitive ori benzi video. O a doua cameră, fixată pe panoul de comandă, are lentile cu distanță focală și mărime de imagine variabile, în scopul proiectării pe ecranul televizorului a unor scheme, desene sau demonstrații scrise, făcute în cursul predării de profesor.

Aparatul, care ocupă un spațiu de cca 1,4 m pătrați, poate fi pus în funcțiune în 6 minute. El servește fie televizoarelor de lucru din aceeași clădire, fie — pe calea transmisiei prin unde ultrascurte sau cabluri de televiziune — televizoarelor din alte clădiri ale aceluiași oraș. Profesorii de la universități își vor putea transmite cursul „în direct" din propriul lor birou sau laborator.

Primele aparate de acest gen au intrat în experimentare la Institutul de învățămînt Brevard din apropiere de Cape Kennedy.

Voria

Creierul mic și controlul mișcării

Executarea celei mai simple mișcări implică, la ființele vii evoluate, punerea în funcțiune în mod simultan a unui mare număr de mușchi, uneori de ordinul zecilor. Trebuie deci să se presupună că în sistemul nervos central există un organ însărcinat în mod special cu coordonarea lor. Acest rol este jucat, în parte, de creierul mic: o masă complexă de materie cenușie și albă, situată dedesubtul și în spatele creierului propriu-zis. Creierul mic este oarecum „secretarul" creierului. Acesta din urmă hotărăște mișcarea, iar creierul mic controlează executarea ordinului.

De fapt, această manieră de a vedea lucrurile nu este decît aproximativă. Studiile cele mai recente arată că între mușchi, creier și creierul mic intervin conexiuni mult mai complexe.

Totuși, dacă se poate determina, cel puțin într-o formă generală, influxul nervos care pornește de la creierul mic în funcție de influxul care sosește aici, fiziologii încă nu știu cum este legat influxul care sosește de senzațiile diferitelor părți ale corpului și influxul care pornește de comanda mușchilor. Ei se găsesc oarecum în fața unui calculator — creierul mic a cărui funcționare o cunosc, dar care este alimentat cu informații și dă ordine prin intermediul unor „periferice" complexe, care tratează informația într-o manieră necunoscută.

Se remarcă paralelismul acestui sistem cu sistemele calculatoarelor electronice. Și aici „perifericele" — organe de pregătire a informației ce trebuie tratată de organele principale — încep să ia un loc din ce în ce mai important.

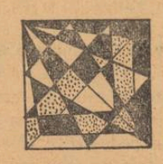

Hormonul somnului

Somnul apare ca o necesitate la speciile prevăzute cu centri nervoși complicați. Posedăm puține date privitoare la nevertebrate, dar mai mulți autori serioși asigură că furnicile dorm. In orice caz somnul apare cu certitudine, la vertebrate, ca o activitate de deconexiune între zonele encefalice integratoare de senzații și zonele motrice.

Dacă privim un om care doarme, de exemplu, în tren, se impune o primă constatare: dispariția în parte a tonusului muscular, care determină relaxarea corpului, înclinarea capului, ghebosirea trunchiului. Dar o serie de mușchi își păstrează în întregime tonusul. De exemplu, tonusul mușchilor care contractă membrele fiind mai puternic decît acela al mușchilor extensori, la copii se observă o contractare a degetelor, de unde expresia „a dormi cu pumnii strînși". Se contractă, sub pleoapele închise, și pupilele, ceea ce este aparent un paradox, întrucît se știe că pupila se dilată la întuneric. Pe lîngă aceasta ochii iau o mișcare divergentă, îndreptîndu-se către partea exterioară a arcadei sprincenelor; globii oculari, pierzîndu-și sinergia care asigură în stare de veghe convergența lor, devin independenți unul de celălalt, așa încît un specialist competent și care nu s-ar teme să verifice n-ar putea fi înșelat de un simulator. Toate acestea demonstrează complexitatea somnului și arată că el nu este deloc un proces pasiv.

Dar de ce dormim? Prin reflex condiționat, cum a arătat Pavlov la începutul secolului, dar și pentru a proteja organismul împotriva anumitor activități chimice specifice cu efect toxic, rezultînd din starea de veghe. În 1912, savantul francez Henry Piéron, realizînd o serie de experiențe pe cîini, a arătat că lipsa de somn aduce moartea acestor animale după o perioadă de 10 —17 zile. Autopsia cîinilor morți în urma lipsei de somn a arătat existența unor leziuni ireversibile la diferite nivele ale centrilor corticali. Prelevînd lichidul cefalorahidian al unui insomniac, Piéron l-a injectat în măduva spinării unui cîine normal, care a căzut într-un somn incoercibil. Pornind de aici, Piéron a sugerat formarea unei ipotetice „hipnotoxine", precizînd că aceasta pare să fie legată de dezintegrarea albuminoidelor cerebrale care se găsesc în lichidul cefalo-rahidian.

La mai bine de o jumătate de secol după aceste lucrări, o echipă de cercetători de la Universitatea Harward (S.U.A.), sub direcția lui J. R. Pappenheimer, a descoperit că efectele lichidului cerebro-spinal al insomniacilor sînt interspecifice. Cantități slabe din acest lichid, prelevate de la capre menținute sistematic în stare de veghe, au fost transmise prin injecție interventriculară lentă unor șoareci și unor pisici. Și șoarecii și pisicile au arătat semne de somnolență după o menținere de numai 72 de ore în stare de veghe sistematică a „donatorilor" lor, caprele. Produsul „care adoarme" (acționînd probabil la nivelul unui „centru al somnului" encefalic), nu este încă izolat.

Unirea — eveniment crucial în istoria poporului nostru

(Urmare din pag. 1)

ceanu, Al. I. Cuza, V. Alecsandri, C. Negri, D. Bolintineanu, C. A. Rosetti, V. Mălinescu, C. Bolliac și alții, care au militat nu numai pentru actul politic al Unirii, ci și pentru realizarea unor reforme democratice, în primul rînd a reformei agrare.

Potrivnică Unirii s-a declarat — și a acționat în acest sens — o parte a marii boierimi, care, temîndu-se că-și va pierde latifundiile, se împotrivea cu înverșunare oricăror schimbări politice și sociale.

Cu toate că, în esența sa, actul istoric al Unirii a avut un profund caracter intern, fiind rezultatul luptei maselor populare pentru emancipare socială, unitate și independență națională, suzeranitatea turcească, precum și situarea geografică a Țărilor Române la confluența de interese a celor trei mari imperii absolutiste — Austria, Rusia, Turcia — și a altor puteri europene a făcut din Unirea Principatelor Române o problemă internațională de mare însemnătate, obiect al dezbaterilor și contradicțiilor dintre aceste puteri. Urmărind întărirea pozițiilor sale economice și politice în sud-estul Europei, Franța a îmbrățișat cu căldură năzuința poporului român spre unitate națională. Învinsă în războiul Crimeei și voind să lovească în Imperiul Otoman, Rusia s-a pronunțat în același sens. O poziție oarecum asemănătoare a prezentat, la începutul discuțiilor, diplomația engleză, care vedea în Principatele Unite o stavilă în calea expansiunii rusești spre Constantinopol. În curînd, însă, vroind să salveze cu orice preț existența șubredă a Imperiului otoman și să-și salvgardeze prin aceasta propriile sale interese, Marea Britanie va renunța la această idee, devenind adversara Unirii. Prusia și Sardinia, care pregăteau acțiuni decisive menite să ducă la unificarea sub egida lor a statelor italiene și, respectiv, germane, s-au pronunțat de asemenea în favoarea Unirii. Turcia și Austria (ceasta din urmă temîndu-se că Unirea Principatelor va fi un îndemn de eliberare de sub dominația imperiului habsburgic a celeilalte provincii românești — Transilvania), au fost cei mai hotărîți oponenți ai Unirii, luptînd pe toate căile împotriva dorinței legitime a poporului român.

Toate aceste contradicții de interese și rivalități dintre marile puteri europene și-au pus amprenta asupra desfășurării evenimentelor din cele două principate, evenimente care, în cele din urmă, aveau să ducă la înfăptuirea Unirii. Sub presiunea maselor și la protestul Franței, urmată de Rusia, Prusia și Sardinia, Poarta a fost nevoită să anuleze alegerile măsluite pentru Divanul ad-hoc din Moldova. Noile alegeri din Moldova au dat o majoritate zdrobitoare adepților Unirii. În aceste împrejurări, într-o atmosferă de puternic entuziasm patriotic, atît Adunarea din Moldova, cît și cea din Țara Românească s-au pronunțat, în unanimitate, pentru Unirea celor două Principate. Dar marile puteri, întrunite în Conferința de la Paris din august 1858, au refuzat poporului român dreptul la Unitate, impunîndu-i un regim constituțional hibrid.

Masele populare, conduse de înflăcărați patrioți ai vremii, n-au înțeles să renunțe, însă, la Unire. Folosind cu pricepere contradicțiile existente în sînul marilor puteri și în ciuda unor aprigi dispute și contradicții interne, Adunările elective din Moldova și Țara Românească au ales, la 5 și respectiv 24 ianuarie 1859, un domn comun în persoana lui Alexandru Ioan Cuza, revoluționar pașoptist, cunoscut pentru activitatea sa progresistă și prounionistă.

Dubla alegere a lui Cuza, act prin care se consfințea voința de Unire a poporului român, a fost opera maselor populare. E de ajuns să amintim că la București, de pildă, în aceste zile, 30.000 de oameni — lucrători, comercianți, țărani din împrejurimi — au înconjurat zile întregi dealul Mitropoliei, impunînd Adunării elective, la 24 ianuarie, alegerea lui Cuza ca domn al Țării Românești. „Unirea, domnilor — arăta în acest sens marele patriot Mihail Kogălniceanu — eu nu recunosc nimănui dreptul să zică că e actul său individual... Unirea e actul energic al întregii națiuni române".

Înfăptuirea Unirii a creat premize pentru cucerirea, prin jertfe de sînge ale ostașilor români, a independenței naționale în 1877, a contribuit la adoptarea unor reforme social-economice care au permis dezvoltarea mai largă a forțelor de producție. Punînd bazele statului național unitar român, Unirea a însemnat actul de naștere al României moderne. Ea a constituit o etapă esențială pe drumul unității naționale, a cărei desăvîrșire avea să se realizeze ca urmare a luptei și voinței maselor, în cel de al doilea deceniu al secolului următor.

Cele mai bune tradiții ale poporului nostru, care și-au găsit o expresie vie în lupta pentru înfăptuirea Unirii, au fost preluate și înfăptuite de proletariat, clasa cea mai înaintată a societății, care, sub conducerea partidului comunist, a transpus în viață cele mai nobile idealuri ale făuritorilor Unirii, ridicînd pe culmi patria noastră — România socialistă.

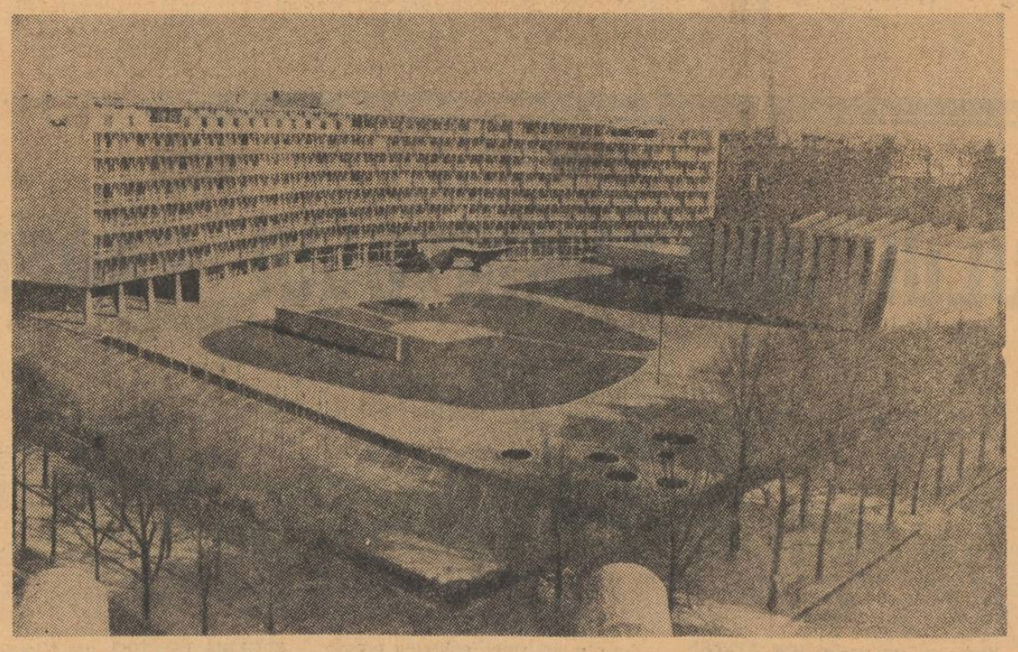

Palatul UNESCO de la Paris

DISCOTECA

Editura didactică și pedagogică, în colaborare cu *Electrecord*, a pregătit pentru acest an școlar mai multe discuri pentru uz didactic. Am prezentat în urmă cu cîtva timp o parte din discurile dedicate studiului limbilor străine — care reprezintă un material ajutător deosebit de prețios în mîna profesorului. În rîndurile de față ne vom opri asupra unor discuri destinate educației muzicale a preșcolarilor și elevilor mici.

Pentru educația muzicală a preșcolarilor

au apărut de curînd trei discuri: pentru grupa mică, pentru grupa mijlocie și pentru grupa mare,

cuprinzînd mai multe cîntece indicate pentru vîrsta respectivă. Pe discul dedicat celor mai mici preșcolari sînt înregistrate cîntecele „Hi! căluțule" de Ion Chirescu, „Uf, de i-ar vedea pisica" de Ion Dumitrescu, „Măi curcane", „Ariciul", Berbecul", „Fluturaș" și „Acul" de Nelu Ionescu, „Licuricii" și „Iedul" de Hilda Jerea, „Ursuleții" de Sergiu Sarchizov, „Zmeurică" de Florin Comișel și „Plecarea la grădiniță" de Aurel Ivășcanu. Preșcolarilor din grupa mijlocie le sînt prezentate pe disc, printre altele, „Moara" de Timotei Popovici, „Spuneți voi, e chiar bursuc?" de Ion Chirescu, „Cor în ogradă" de Ion Dumitrescu, „Cine oare?" și „Lupul" de Teodor Bratu. Pentru audițiile din grupa mare au fost imprimate cîntecele „Țară dragă" de Marin Constantin, „Ce frumoasă-i țara mea" de Aurel Giroveanu, „Pasărea și copilul" de Gheorghe Cucu, „Repetiția generală" de Dan Popovici, „Trio pisicuța" de Tiberiu Olah, cîntecul popular „Capra cu trei iezi" și altele.

După aceste trei discuri pentru audițiile muzicale în grădinițe, se pregătesc în prezent alte trei discuri, de data aceasta cu cîntece destinate a fi învățate și cîntate de preșcolari

Două discuri pentru școlarii din clasele I-II

conțin, cum este și firesc, un număr mai mare și mai variat de cîntece, coruri, canoane, melodii de muzică populară și din folclorul copiilor. Pe discul destinat elevilor din clasa I sînt grupate 35 de piese muzicale. Printre ele: „Țara mea" de D. Kiriac, „Țara" de Hilda Jerea, „Școlărei și școlărițe" de Timotei Popovici, „Țesătoarele" de I. Chirescu, „Mamei" de Martian Negrea, „Moș Gerilă" de Ion Croitoru, numeroase cîntece din folclorul copiilor: „Aricî-Pogonici", „Iepurașii", „Cucul" etc., precum și cunoscutele melodii populare „Ciocîrlia", „Perinița" „Doina Oltului" și altele.

Pentru școlarii din clasa a II-a au fost selecționate, de asemenea, o gamă variată de bucăți muzicale de genuri și interpretări diferite. Astfel pot fi audiate „Țara noastră o iubim" de A. Petroveanu, „Partid iubit" de Liviu Ionescu, „Cîntec pentru pionieri" de Mircea Neagu „Cei mai veseli pionieri" de Alexandru Pașcanu, mai multe cîntece populare: „Hora staccato", „Cîntecul lui Barbu Lăutarul", „Asta e Moldova mea", „Țarina de la Abrud" „Jocul călușarilor", „Bărbuncul" etc.

Acestor discuri le vor urma și altele care sînt în curs de apariție, pentru clasele mai mari.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40 432

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 931 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 26 ian. 1968 — 4 pag. 25 bani

La o altitudine de 800 metri, în pitoreasca ***Poiană a Mărului*** *din raionul Caransebeș, funcționează o* ***școală generală pentru copiii muncitorilor forestieri.*** *Iată-i într-un moment de destindere*

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a împlinit 50 de ani

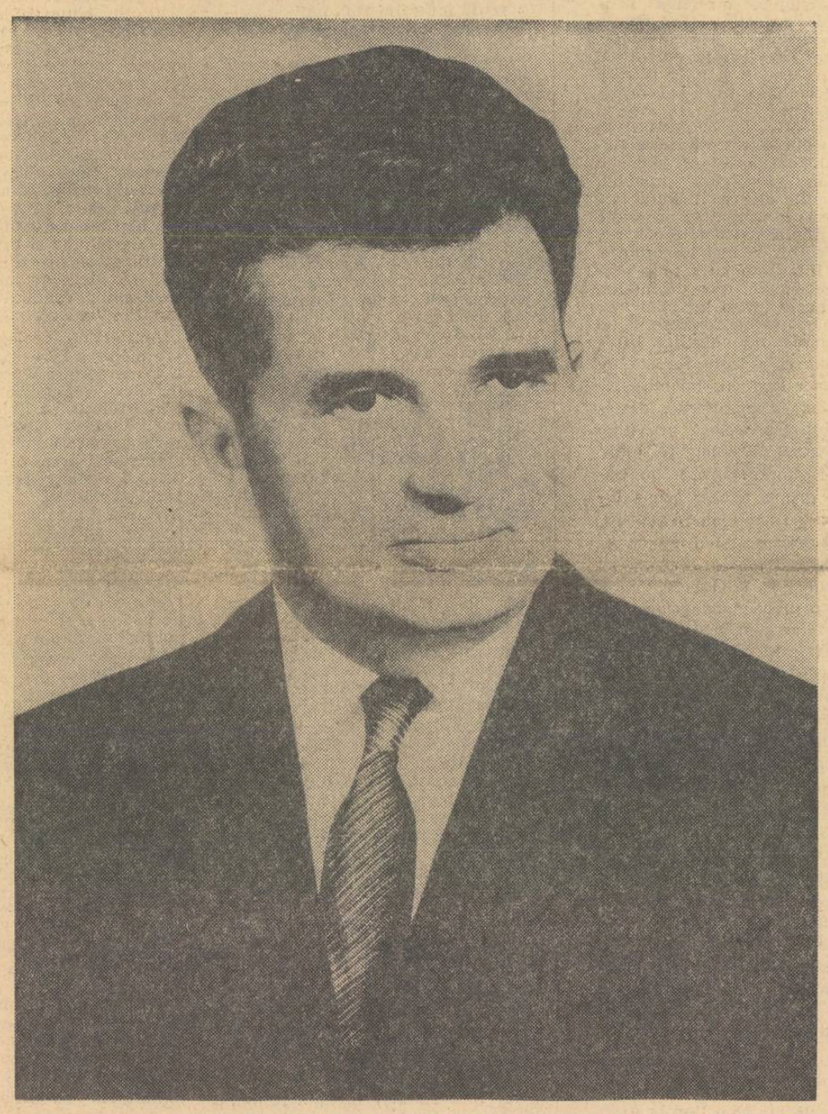

Scumpe tovarășe Ceaușescu,

La a 50-a aniversare a zilei tale de naștere, Comitetul Central al Partidului Comunist Român, Consiliul de Stat și Consiliul de Miniștri, te felicită din toată inima și îți urează ani mulți, sănătate și fericire.

Cu acest prilej, partidul, clasa muncitoare, întregul popor, aducîndu-ți un cald omagiu, dau o înaltă prețuire activității pe care o desfășori încă din fragedă tinerețe în mișcarea muncitorească, meritelor tale remarcabile în lupta pentru eliberarea socială și națională a poporului român, abnegației și energiei cu care slujești interesele vitale ale națiunii noastre socialiste, cauza socialismului și păcii în lume.

Devotat trup și suflet poporului, animat de un fierbinte patriotism, ai înfruntat, ca militant al partidului comunist, prigoana regimului burghezo-moșieresc, temnița și represiunile polițienești, te-ai distins ca încercat conducător al organizației revoluționare de tineret, ai participat activ la luptele conduse de partid împotriva fascismului, pentru eliberarea țării, pentru victoria revoluției populare.

În anii construcției socialiste, îndeplinind cu nețărmurit devotament sarcini de mare răspundere, ai adus o valoroasă contribuție, împreună cu ceilalți conducători ai partidului, la întărirea politico-organizatorică a partidului, la opera de dezvoltare a economiei naționale și de ridicare a nivelului de trai al oamenilor muncii, la organizarea statului nostru socialist, cîștigînd stima și considerația întregului popor român.

Noi toți cunoaștem rolul de seamă pe care îl ai în activitatea Comitetului Central, în elaborarea politicii marxist-leniniste, creatoare a partidului nostru, în fundamentarea programului de desăvîrșire a construcției socialiste adoptat de Congresul al IX-lea al partidului, a măsurilor hotărîte de recenta Conferință Națională, îndreptate spre perfecționarea organizării și conducerii întregii vieți sociale, precum și în dezvoltarea științei, învățămîntului, artei și culturii.

În îndeplinirea înaltelor funcții încredințate de partid și popor se evidențiază preocuparea ta stăruitoare pentru dezvoltarea orînduirii noastre socialiste, întărirea unității dintre clasa muncitoare, țărănime și intelectualitate, a frăției dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare. Este bine cunoscută atenția neslăbită pe care o acorzi creșterii continue a rolului partidului ca forță conducătoare în societate, dezvoltării activității sale politice, organizatorice, ideologice și de formare a cadrelor, promovării principiului conducerii și muncii colective, întăririi unității rîndurilor partidului. Exigența și principialitatea partinică, studiul atent al realității, legătura strînsă cu organele de partid, obștești și de stat, cu masele largi populare, dinamismul și perseverența cu care muncești, constituie un exemplu însuflețitor.

Afirmarea viguroasă a României socialiste în concertul națiunilor lumii, prestigiul ei internațional sînt rezultatul politicii externe a partidului și statului nostru, la elaborarea și înfăptuirea căreia ai un remarcabil aport. Se bucură de aprecierea și sprijinul unanim al întregului popor activitatea neobosită pe care o desfășori în fruntea Comitetului Central al partidului pentru întărirea prieteniei și colaborării frățești a României cu toate țările socialiste, pentru dezvoltarea legăturilor de solidaritate internațională cu partidele comuniste și muncitorești, cu forțele care luptă împotriva imperialismului, pentru unitatea sistemului socialist mondial și a mișcării comuniste internaționale. În același timp, desfășori o activitate rodnică pentru dezvoltarea relațiilor țării noastre cu celelalte state, indiferent de orînduirea lor socială, pentru afirmarea largă în viața internațională a principiilor independenței, suveranității, egalității în drepturi, pentru colaborare și prietenie între popoare.

La această aniversare jubiliară, prilej de bucurie pentru noi toți, te îmbrățișăm cu căldură și îți dorim, scumpe tovarășe Ceaușescu, noi succese în munca pe care o desfășori pentru înfăptuirea măreților idealuri ale partidului nostru, pentru propășirea patriei și fericirea poporului român, pentru triumful ideilor socialismului și păcii în lume.

Comitetul Central al Partidului Comunist Român

Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România

Consiliul de Miniștri al Republicii Socialiste România

București, 26 ianuarie 1968

Construcții școlare '68

• Ce fonduri au fost alocate în acest an pentru construirea de școli ? • Ce noutăți s-au născut pe planșeta proiectantului ? • Vom avea școli mai frumoase ca cele de pînă acum ? • Spațiul școlar va avea un mai pronunțat caracter funcțional ? — iată cîteva din întrebările cu care ne-am adresat Direcției tehnice de construcții și investiții din Ministerul Învățămîntului

In 1968 statul a alocat fonduri sporite pentru construcțiile școlare. Numai sfaturilor populare le-au fost alocate peste 226 milioane lei, de aproape 1,5 ori mai mult decît în 1967, pentru construirea de școli generale, licee, școli profesionale și licee de specialitate. Din aceste fonduri urmează să se ridice peste 570 de săli de clasă pentru învățămîntul de cultură generală și aproape 70 de săli de clasă pentru învățămîntul profesional și mediu de specialitate.

Din fondul central al statului va fi totodată sprijinită și construirea a mai mult de 200 de săli de clasă în mediul rural și a 14 săli de gimnastică în mediul urban.

La toate acestea se adaugă construirea — tot din fond central — a unor case de copii, cu un număr total de 550 de locuri, a unor grădinițe de copii cu un număr total de 1950 de locuri și a unor internate pentru aproape 3 900 de elevi.

Numărul construcțiilor școlare din 1968 va fi însă mult mai mare, întrucît numeroase săli de clasă vor fi construite prin contribuția voluntară a cetățenilor. Pentru bunul mers al acestor construcții au fost prevăzute, ca în fiecare an, fonduri pentru acordarea de credite rambursabile.

Pentru cei mici au fost proiectate noi și moderne grădinițe. Primele proiecte — la această oră terminate și avizate, urmînd să fie puse la dispoziția constructorilor — sînt destinate grădinițelor cu orar normal. Unele au o capacitate de 200 de locuri și sînt cuplate cu creșe de 80 de locuri. Altele, cu 150 de locuri, sînt cuplate cu creșe de 60 de locuri. Amîndouă tipurile au fost proiectate în mai multe variante, pentru a se da o mai mare diversitate construcțiilor și pentru ca acestea să poată fi adaptate mai ușor condițiilor locale și amplasate mai judicios în ansamblul cartierului respectiv. Acestor proiecte le vor urma altele — în curs de elaborare — pentru alte capacități, precum și proiecte de grădinițe independente, necuplate cu creșe.

După părerile specialiștilor, noile grădinițe — construcții spațioase și luminoase — vor fi pe deplin adaptate procesului instructiv-educativ. Sălile destinate activităților celor mici vor avea o suprafață de 2,5 metri pătrați utili pe cap de copil. Alături de aceste săli vor exista depozite pentru paturi, vestiare-săli de mese, grupuri sanitare pentru fiecare grupa de copii în parte, intrări „cu filtre" pentru controlul medical, apoi bucătărie, cămară, oficii etc. Curțile vor fi amenajate cu solarii și spații de joacă pentru fiecare grupă.

Rămîne firește ca, după ce grădinițele vor fi construite, micii locatari și educatoarele să confirme afirmațiile proiectanților.

Cîteva noi proiecte sînt destinate internatelor și sălilor de gimnastică. Tipurile de internate cu 180 și 300 de locuri au fost reproiectate, astfel încît spațiul lor să fie organizat mai rațional.

Proiectele noi ale sălilor de gimnastică prevăd un spațiu mai mare, de 15/30 m, permițînd și desfășurarea unor jocuri sportive — baschet, volei, handbal.

Se lucrează în prezent la proiectele-directivă pentru școlile speciale, urmînd să se elaboreze ulterior și proiecte-tip pentru casele de copii.

Puține noutăți privind școlile din învățămîntul de cultură generală. După cum se știe, anul trecut au fost construite primele licee cu 20 de săli de clasă după un proiect nou. Despre calitățile lor, ca și despre unele din deficiențele care au apărut la terminarea construcțiilor, am scris la timpul cuvenit. Acest tip de construcții școlare, existent în prezent numai în București, va fi preluat și de către alte orașe din țară. De asemenea, au început să se construiască primele tipuri de licee cu 12 săli de clasă după proiecte noi.

În rest, școlile generale care se vor construi sînt aceleași cunoscute clădiri de 8, 16 și 24 săli de clasă.

Am fi fost bucuroși să vă putem aduce mai multe noutăți, mai ales pe linia îmbunătățirii din punct de vedere funcțional a noilor localuri de școli generale. Dar, aici, interlocutorii noștri au fost zgîrciți cu răspunsurile. Putem să vă spunem totuși că îi preocupă problema și, mai ales, consideră necesar să aducă îmbunătățiri pe linia aspectului exterior, al mai bunei organizări a spațiului școlar. În acest sens s-au făcut unele proiecte noi îndeosebi în ce privește școlile din mediul urban.

Noi socotim că s-ar impune să se acorde o mai mare atenție și școlilor sătești. De ani de zile continuă să se construiască la sate școli — e drept mari, spațioase, judicios împărțite și bine utilate — dar cu o linie arhitectonică fără pic de personalitate, cu o înfățișare exterioară în vădit contrast cu casele din ce în ce mai frumoase pe care și le ridică sătenii. Construim școli pentru zeci de ani de acum înainte. În satul românesc contemporan școala este un edificiu principal, care trebuie să corespundă pe deplin rolului său. Tocmai de aceea avem nevoie de școli frumoase, adaptate specificului local, care să reprezinte o împletire armonioasă a tradiționalei arhitecturi românești cu cerințele unei construcții moderne. Așteptăm asemenea școli.

★

Cum ziua bună se cunoaște de dimineață, este bine ca de pe acum să ne gîndim la vremea tăierii panglicii inaugurale. Experiența anilor trecuți ne arată că trebuie luate toate măsurile pentru ca noile construcții școlare să fie terminate la timp.

AL. I. VLADIMIR

CREȘTEREA ROLULUI CONDUCĂTOR AL PARTIDULUI ÎN SOCIETATEA NOASTRĂ SOCIALISTĂ

Măsurile adoptate de Conferința Națională a partidului privind perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale, a metodelor de organizare și conducere a vieții sociale, precum și principiile de bază ale îmbunătățirii organizării administrativ-teritoriale a țării și sistematizării localităților rurale sînt menite să determine un nou și puternic avînt al forțelor de producție, să accelereze progresul material și spiritual al societății noastre, să asigure ridicarea pe o treaptă calitativ superioară a economiei naționale, să situeze România socialistă pe culmi tot mai înalte ale progresului și civilizației.

Vastul program stabilit de Conferința Națională izvorăște din necesitatea obiectivă de a ține seama de schimbările calitative și cantitative petrecute în economie în anii construcției socialiste, de sarcinile mari și complexe ce se cer rezolvate în procesul desăvîrșirii construcției socialiste. Acest program are în vedere stadiul actual atins de dezvoltarea economiei naționale, caracterizat prin continua diversificare a producției, prin creșterea gradului de înzestrare tehnică a întreprinderilor, stadiu care impune, ca o condiție obligatorie a progresului neîntrerupt, valorificarea cuceririlor științei și tehnicii, folosirea procedeelor moderne în întreaga activitate de conducere și planificare a economiei — scopul fiind creșterea eficienței în toate sectoarele producției, baza sigură a ridicării continue a nivelului de trai material și cultural al oamenilor muncii.

Documentele supuse dezbaterii Conferinței Naționale reprezintă o materializare a directivelor Congresului al IX-lea al partidului privitoare la perfecționarea continuă a activității economice și sociale din patria noastră, măsurile adoptate dînd o nouă expresie — așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, creșterii **„rolului conducător al partidului nostru pe măsura mersului înainte în procesul desăvîrșirii construcției socialiste, al trecerii treptate spre comunism, în întreaga activitate economică și socială, în toate sferele vieții materiale și spirituale."**

Măsurile privind perfecționarea structurii și conducerii economiei, științei și culturii, mai buna organizare în profil teritorial a țării, ridicarea pe o treaptă superioară a întregii munci de conducere a vieții politice și sociale, amplifică funcția conducătoare a partidului și rolul organizator al statului, permit îmbinarea mai armonioasă a conducerii centralizate cu inițiativa maselor, creșterea dinamismului și eficienței economiei, determină îmbunătățirea muncii organelor de partid și de stat, intensificarea participării organizațiilor obștești la conducerea treburilor statului, adîncirea continuă a democrației noastre socialiste.

Ridicarea pe o nouă treaptă a rolului conducător al partidului se exprimă prin angajarea sa mai directă în rezolvarea problemelor complexe ale dezvoltării noii orînduiri, prin cuprinderea în sfera politicii sale a tuturor sectoarelor vitale ale construcției socialiste, a problemelor majore ale acesteia. După adoptarea de către Conferința Națională a principiilor fundamentale ale perfecționării conducerii și planificării economiei naționale, acestea au căpătat putere de lege prin aprobarea lor de către Marea Adunare Națională. Un asemenea procedeu, ce aduce elemente noi în practica noastră legislativă, pornește de la ideea de bază înscrisă în Constituție că **„în Republica Socialistă România forța politică conducătoare a întregii societăți este Partidul Comunist Român".**

Studierea realităților social-economice, generalizarea experienței acumulate sub toate aspectele, receptivitatea față de tot ce e înaintat, luarea permanentă în considerare a schimbărilor intervenite dau partidului posibilitatea să descifreze fenomenele noi și sensul în care ele evoluează, să adopte măsuri corespunzătoare. Un asemenea mod de acțiune, devenit o constantă a stilului de muncă al partidului nostru, este o dovadă a aplicării creatoare a marxism-leninismului la realitățile românești.

Partidul, parte organică, inseparabilă, a organismului social, este angajat nemijlocit, prin cadrele sale, prin cei mai pricepuți și clarvăzători comuniști în toate compartimentele edificiului socialist. Consecventa înfăptuire a principiului centralismului democratic și a muncii colective, delimitarea sarcinilor și competențelor organelor de partid și de stat și a cadrelor din fruntea acestora așa încît fiecare să poarte răspunderea directă pentru unul sau altul din domeniile de activitate socială, contactul direct cu sectorul corespunzător de lucru, cu masa comuniștilor sînt menite să determine soluționarea unitară a problemelor, simplificarea procedurii de pregătire, elaborare și înfăptuire a hotărîrilor, folosirea cît mai rațională a cadrelor de partid și de stat, concomitent cu întărirea responsabilității lor.

Liniile directoare stabilite de partid constituie coloana vertebrală și în vasta acțiune, în plină desfășurare, ce urmează să aducă substanțiale îmbunătățiri întregului sistem de învățămînt — superior, de cultură generală, profesional și tehnic — printre care trecerea la generalizarea învățămîntului de 10 ani, măsură de înaltă semnificație socială și culturală. Marcînd o treaptă calitativ superioară în dezvoltarea învățămîntului, atît în ce privește pregătirea de cadre cît și ridicarea gradului de cultură al poporului, aceste măsuri, care se armonizează cu cele referitoare la conducerea economiei și vieții sociale, ridică noi sarcini în fața organizațiilor de partid din școli, a întregului corp profesoral.

Obiectivul principal al acestei acțiuni îl constituie ridicarea școlii la înălțimea rolului ce îi revine în educarea tinerei generații, în formarea de cadre pregătite pentru toate domeniile de activitate. Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională sublinia în această privință : **„Ținînd seama de faptul că în prezent întreg tineretul țării este cuprins în învățămîntul de stat, rolul hotărîtor în educarea tinerei generații revine școlii, care dispune de toate posibilitățile pentru a asigura instrucția complexă a tineretului, formarea profilului său politic, moral și spiritual corespunzător cerințelor orînduirii socialiste".**

I. MITRAN

(Continuare în pag. a 2-a)

Aprecierea rezultatelor la educaţia fizică

În faţa profesorilor de educaţie fizică stau în prezent cerinţe sporite, determinate de sarcinile cuprinse în *Legea cu privire la dezvoltarea activităţii de educaţie fizică şi sport* adoptată recent de Marea Adunare Naţională. Relevînd necesitatea bunei desfăşurări şi a eficienţei procesului de educaţie fizică în învăţămînt, legea îi mobilizează pe profesorii de specialitate să folosească cele mai rodnice metode şi procedee de lucru pentru a ridica nivelul pregătirii fizice multilaterale a elevilor.

Una din căile menite să stimuleze o astfel de pregătire este aprecierea judicioasă a rezultatelor obţinute de elevi. Ca orice obiect de învăţămînt, educaţia fizică are specificul său în privinţa evaluării rezultatelor elevilor. Acest specific este condiţionat de caracterul lecţiei (de transmitere, consolidare, verificare etc.), de ramura sportivă şi de proba (norma de control) care constituie subiectul acesteia, precum şi de o metodologie adecvată. Instrumentul de bază care se utilizează în practică pentru evaluarea rezultatelor obţinute de elevi este nota, cu toate implicaţiile ei.

În ultimul timp apar opinii care pledează pentru introducerea calificativelor ca forme de apreciere a rezultatelor elevilor şi, implicit, a muncii depuse în scopul îmbunătăţirii lor. Argumentul folosit în sprijinul acestei propuneri este acela că, în general, limita inferioară a mediilor la educaţia fizică este în general foarte ridicată (8), fără a corespunde situaţiei reale. Lucrul acesta este cert şi se întîlneşte, de altfel, şi la alte obiecte, ca muzica şi desenul. Dar oare înlocuirea notelor cu calificative ar duce nemijlocit la rezolvarea problemei ? În ce ne priveşte, considerăm că nu.

Scara valorică a rezultatelor se întinde pe un „spaţiu" mare, întrucît într-o clasă există 35—40 elevi. Calificativele sînt numai 4 la număr, pe cînd notele 6 (fără a mai lua în consideraţie pe cele de la 4 în jos). La o clasă numeroasă, calificativele n-ar face altceva decît să clasifice elevii în cîteva grupe — foarte buni, buni, mediocri, slabi. Este însă evident că nu toţi elevii din cadrul unei grupe au rezultate de aceeaşi valoare. De exemplu, dacă 8 elevi au primit calificativul „bine", o parte din ei sînt mai aproape de „foarte bine", pe cînd alţii sînt mai aproape de „suficient". Cum un calificativ poate fi tradus în două note (de exemplu „bine" poate fi echivalat cu 7 şi cu 8), aprecierea ar fi puţin reală în cazul cînd se dau calificative.

Pe de altă parte, dacă am accepta ca muzica, desenul şi educaţia fizică să fie apreciate cu calificative, am accepta tacit şi împărţirea „discretă" a obiectelor în două categorii, din care una s-ar bucura de privilegiul obiectelor „grele" iar a doua, vitregită de soartă, ar purta pecetea unor oarecare „dexterităţi".

În realitate, faptul că limita inferioară a mediilor la educaţia fizică este ridicată în mod nejustificat arată lipsuri în folosirea instrumentului pedagogic pe care îl reprezintă notarea. Este vorba aici, în multe cazuri, de o exigenţă generală diminuată. În alte cazuri, nota de la ramura sportivă în care elevul este performer devine media la educaţia fizică. Să nu uităm însă că de multe ori notele mari la educaţia fizică se dau „pe merit", cum spun elevii. În ultimile două decenii potenţialul biologic al copiilor şi adolescenţilor a crescut într-un ritm impresionant, datorită condiţiilor de trai create de partidul şi statul nostru tineretului. Pe de altă parte, aceştia manifestă, după cum ştim cu toţii, mult interes pentru sport, pentru mişcare în general.

Stimularea tuturor elevilor în ceea ce priveşte activitatea de educaţie fizică şi sport nu se va realiza prin simpla înlocuire a notelor cu calificative, ci prin folosirea corectă, în conformitate cu realitatea, a sistemului de notare.

Aprecierea rezultatelor elevilor la educaţia fizică este o problemă de actualitate. Tratarea ei pe baza unor criterii ştiinţifice va veni în ajutorul profesorilor de specialitate, aducînd o contribuţie importantă la îmbunătăţirea muncii lor.

Asist. univ. ION TUDUSCIUC

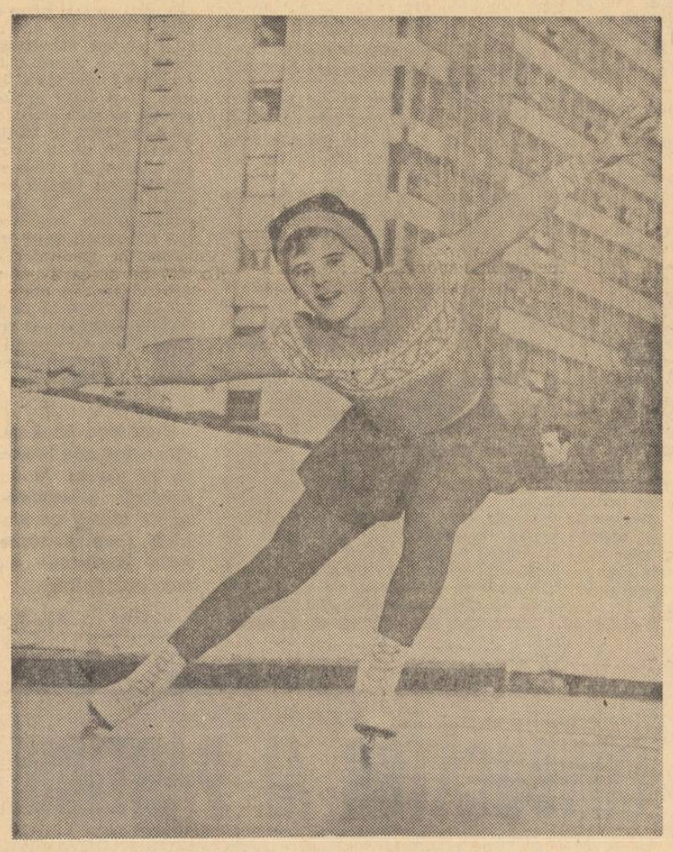

Pe luciul patinoarului

Conţinut şi metodică în predarea matematicii

Matematica dobîndeşte azi o deosebită importanţă şi pătrunde tot mai adînc în diferitele ramuri ale tehnicii, ale economiei, ca şi în domeniul multor ştiinţe. Nu întîmplător deci problemele referitoare la studiul matematicii ocupă un loc de frunte în cercetările psihopedagogice cu privire la modernizarea învăţămîntului. În linii generale, toate opiniile pe marginea acestor probleme duc la concluzia că procesul învăţării matematicii poate fi ridicat la un nivel mai înalt începînd chiar din primele clase, dacă se asigură acestui obiect un conţinut riguros ştiinţific şi potrivit cu particularităţile dezvoltării psihice a elevilor, dacă se folosesc în transmiterea, consolidarea şi aplicarea practică a cunoştinţelor metodele şi procedeele ce decurg dintr-un astfel de conţinut. Pe de o parte deci introducerea conţinutului nou în studiul matematicii trebuie să se sprijine pe documentarea ştiinţifică nu numai din partea celor care propun acest conţinut, ci şi din partea celor care îl realizează în clasă, iar pe de altă parte, conţinutului nou trebuie să-i corespundă şi o metodică nouă.

În lumina concepţiei noi a studiului matematicii în şcoală se pune cu toată tăria problema dezvoltării puterii creatoare a elevului, stimularea gîndirii şi spiritului său de observaţie, punerea lui în situaţia ca singur să descopere, să caute soluţii, să se verifice pe parcurs şi să-şi găsească greşelile. Este necesar deci ca învăţătorul, profesorul, să treacă dincolo de buchea cărţii, să interpreteze materialul prevăzut de programă, să ajute pe elevi la însuşirea cunoştinţelor în această manieră modernă.

Introducerea unor elemente noi în tehnica operaţiilor, de exemplu, este de natură să uşureze elevilor înţelegerea diferitelor reguli, definiţii şi operaţii de calcul. Scrierea unui număr sub formă de sumă, folosirea semnelor „mai mare" şi „mai mic", precum şi a parantezelor în cadrul unor exerciţii simple pot fi folosite cu rezultate pozitive încă din clasa I dacă învăţătorul este clarificat asupra conţinutului lor, dacă le introduce corespunzător necesităţii pe care o simte elevul de a consemna în scris rezultatele unor activităţi cu obiecte concrete (activităţi de clasare, de comparare etc.).

De exemplu în operaţia 18—5 este vorba de scăderea unui număr dintr-o sumă. Elevul nu află despre aceasta din manual. El memorează doar unele procedee obligatorii, de cele mai multe ori fără a le înţelege sensul. Or, avînd înţelegerea clară a faptului că 18 = 10 + 8, procedeul tehnic de calcul îi apare limpede, uşor, raţional. Prin procedeul amintit 18—5= (10+8) — 5 = 10 + (8—5) = 10 + 3 = 13. Dacă mintal acesta este traseul lesnicios al calculului, de ce să nu-i ajutăm pe elevi dîndu-le posibilitatea să-şi sprijine calculul mintal pe acest suport scris, corespunzător celui mintal ? Aceasta este cu atît mai important şi necesar cu cît înţelegerea încă din clasa I a scrierii numerelor sub formă de sumă are o mare însemnătate pentru clarificarea conţinutului matematic al proprietăţilor de comutativitate, de asociativitate etc., la care mulţi elevi din clasele a V-a întîmpină destule dificultăţi.

De asemenea, în cazul operaţiei 132 x 3 (la clasa a II-a), în loc să cerem elevilor să reproducă regula : „înmulţim întîi sutele, apoi zecile, apoi unităţile şi adunăm rezultatele", îi putem orienta să aplice în scris tehnica de calcul mintal: 132 x 3 = (100+30+2)x3= = (100 x 3) + (30 x 3) + (2 x 3) = = 300 + 90 + 6 = 396.

Exagerările cu privire la formă ne fac de multe ori să pierdem din vedere conţinutul. Or, important este întotdeauna să demonstrăm cît mai concret conţinutul. Nu este suficient, de exemplu, să cerem elevului să reţină că 8 x 3 = 3 x 8, ci trebuie să-i arătăm şi cauza pentru care cele două mulţimi sînt egale.

Toate acestea ne cer o revizuire a atitudinii noastre faţă de anumite forme de muncă, de anumite reguli şi tehnici de calcul depăşite. Nu este vorba desigur, de renunţarea totală la ceea ce s-a dovedit valoros de-a lungul timpului, ci de a folosi metodele şi procedeele verificate de timp în îmbinare cu metodele şi procedeele noi, de a face mai mult apel la potenţialul intelectual al elevilor, pentru a le uşura şi scurta procesul de abstractizare.

SANDU MIHAIL

Harta evenimentelor cotidiene

Pornind de la ideea că tînăra generaţie trebuie deprinsă să se orienteze în viaţa socială, să descifreze sensul evenimentelor politice, economice şi culturale, colectivul didactic al şcolii noastre şi-a propus să găsească o formă simplă, atractivă pentru a consolida cunoştinţele transmise la lecţiile de istorie, geografie etc., pentru a-i ţine pe elevi la curent cu evenimentele cotidiene şi a le furniza noi date şi informaţii care să le completeze cultura generală.

Iată cum s-a procedat în acest scop. Pe coridorul şcolii există o hartă a Republicii Socialiste România şi o hartă politică a lumii, aşa cum, probabil, există şi în multe alte şcoli. Pe aceste hărţi sînt însă reprezentate periodic evenimentele, faptele, şi datele politice, economice şi culturale mai importante. Acestea sînt înfăţişate cu semne grafice distinctive simple, uşor de înţeles, care sînt explicate într-o legendă.

La început, noi înşine, profesorii, ne ocupam de completarea hărţilor. Ulterior însă, operaţia a fost preluată de elevi. Un colectiv larg, cuprinzînd peste 30 de elevi din clase diferite, desfăşoară cu însufleţire această activitate care îi interesează deosebit de mult. Pentru a nu-i supraîncărca, i-am împărţit în şase grupe, fiecare grupă lucrînd cîte o zi pe săptămînă. Evident, activitatea elevilor este îndrumată de profesorii de specialitate.

Organizată bine, această activitate a devenit acum o preocupare pasionantă, fiind urmărită cu atenţie de toţi elevii şcolii. În fiecare zi hărţile atrag atenţia elevilor spre noile realizări ale oamenilor muncii din ţara noastră, ca şi spre diferite puncte ale globului unde au loc evenimente deosebite : lupte ale popoarelor pentru eliberarea naţională şi socială, greve, întîlniri internaţionale, lansarea navelor cosmice, manifestări culturale şi ştiinţifice etc.

Analiza evenimentelor cotidiene a devenit treptat o deprindere a elevilor. Cele citite şi auzite, compararea permanentă a evoluţiei evenimentelor social-politice, a legăturilor dintre ele, stabilirea asociaţiilor dintre acestea şi cunoştinţele învăţate transformă cu totul lecţiile de geografie sau istorie, făcîndu-le mai interesante şi mai uşor de asimilat.

Prof. PETRE MILKA
Şcoala generală din com. Dorobanţi, raionul Arad

Creşterea rolului conducător al partidului în societatea noastră socialistă

(Urmare din pag. 1)

Îmbunătăţirea formelor organizatorice, stabilirea mai precisă a atribuţiilor organelor locale de partid, paralel cu perfecţionarea metodelor de muncă au implicaţii directe asupra creşterii eficienţei întregii lor munci şi prin urmare asupra afirmării mai puternice a rolului lor conducător. Constituirea în întreprinderi, centrale industriale, comune, oraşe şi judeţe a unor forme colective de conducere — comitetele de direcţie, consiliile de administraţie, consiliile populare judeţene, municipale, orăşeneşti ş.a. — amplifică sarcinile organelor şi organizaţiilor de partid, cărora le revine rolul de a milita pentru încetăţenirea unui climat propice dezbaterii eficiente a problemelor.

Orientarea către o mai suplă şi directă exercitare de către organele locale de partid a conducerii întregii activităţi politice, economice şi social-culturale se reflectă, între altele, în propunerea ca primul secretar al comitetului de partid judeţean sau orăşenesc să poată fi în acelaşi timp preşedinte al consiliului popular judeţean sau orăşenesc, iar în funcţie de nevoile concrete, alte cadre de partid să poată îndeplini şi funcţii de conducere în organele locale ale administraţiei de stat. Se realizează în felul acesta o mai bună coordonare a eforturilor tuturor organelor locale, simultaneitatea acţiunilor întreprinse, creşterea operativităţii în soluţionarea problemelor, se înlătură paralelismul şi suprapunerile din activitatea organelor de partid şi de stat.

Perfecţionarea muncii de partid vizează creşterea rolului partidului în toate compartimentele vieţii sociale, determină apropierea conducerii de unităţile de bază ale structurii administrative : comunele şi oraşele. Aceasta are o deosebită însemnătate principială şi practică, întrucît, în ultimă analiză, realizarea politicii partidului este rezultatul îmbinării directivelor şi orientării imprimate de Comitetul Central cu activitatea concretă, vie, cu iniţiativa şi forţa de mobilizare a fiecărei organizaţii de partid. În aceste condiţii, „centrul de greutate" al muncii de partid nu se poate afla decît în unităţile economice, în instituţii, în comune, devenite veriga principală în aplicarea efectivă a hotărîrilor partidului, în asigurarea conducerii de către partid, la nivelul şi în domeniile respective, a tuturor organizaţiilor economice, culturale, obşteşti.

Organizaţiile de partid din şcoli au şi ele în faţă un vast cîmp de activitate, fiind chemate să contribuie la îmbunătăţirea procesului instructiv-educativ, sporindu-şi forţa de mobilizare, puterea de influenţare activă a întregului colectiv. Dezvoltînd la toţi comuniştii, la cadrele didactice în general, conştiinţa înaltelor răspunderi ce le au faţă de partid, de popor, cultivînd receptivitatea faţă de ceea ce este înaintat, intransigenţa faţă de lipsuri, luptînd ferm pentru promovarea noului, pentru înfăptuirea liniei generale a partidului, organizaţiile de partid din şcoli se manifestă în fapt ca promotor al modernizării învăţămîntului, îşi aduc contribuţia la educarea comunistă a tinerei generaţii.

De mare însemnătate este stimularea de către organizaţiile de partid din şcoli a gîndirii colective, punerea în valoare a experienţei tuturor, crearea climatului pentru confruntarea mai multor păreri. Din analiza cîtorva variante, fiecare cu avantajele ei specifice, va putea fi adoptată varianta optimă, se va dezvolta cu adevărat creaţia ştiinţifică şi pedagogică în şcoli, vor fi asigurate condiţii optime pentru generalizarea unor forme superioare de activitate instructiv-educativă.

Dezvoltarea neîntreruptă a forţelor de producţie, concomitent cu perfecţionarea relaţiilor socialiste de producţie — obiectiv principal al politicii partidului — ridică pe o treaptă superioară activitatea ideologică. Perfecţionarea modului de folosire a pîrghiilor economice, aplicarea mai consecventă a principiului cointeresării materiale sînt concepute de partid ca realizîndu-se în strînsă îmbinare cu stimularea pe toate căile a participării conştiente a maselor la opera de dezvoltare a societăţii. O dată cu ridicarea nivelului de conştiinţă al tuturor oamenilor muncii, partidul dinamizează gîndirea social-politică din ţara noastră, care are un rol important în generalizarea practicii construcţiei socialiste, în educaţia socialistă a maselor. Aplicînd creator învăţătura marxist-leninistă, cercetînd atent realitatea socială, examinînd critic experienţa dobîndită, partidul desfăşoară o bogată şi multilaterală activitate teoretică, priveşte factorii obiectivi şi subiectivi într-o legătură indisolubilă, creşterea rolului conştiinţei sociale fiind o premisă pentru satisfacerea cea mai bună a legităţilor sociale. Dezvoltarea şi întărirea activităţii ideologice constituie aşadar o parte componentă a ridicării rolului conducător al partidului în viaţa socială.

Activitatea ideologică politică are menirea să asigure înarmarea membrilor de partid şi a maselor largi cu ideile marxism-leninismului, cu linia politică a partidului, în vederea mobilizării lor la înfăptuirea operei de desăvîrşire a construcţiei socialiste. Temeinica pregătire politică, ideologică şi de cultură generală a membrilor de partid, spiritul partinic şi simţul de răspundere exercită o puternică influenţă asupra maselor şi determină, în ultimă instanţă, realizarea de către organizaţiile de partid a rolului lor de forţă politică îndrumătoare.

În acest context se impune cu deosebită pregnanţă intensificarea educaţiei comuniste, partinice a comuniştilor din şcoli, a tuturor membrilor corpului didactic, astfel încît întreaga muncă ideologică-politică desfăşurată în învăţămînt să ducă la îmbunătăţirea activităţii de educare a tinerei generaţii, să contribuie la încetăţenirea în rîndul tinerilor din şcoli a moralei înaintate, a normelor superioare de convieţuire, la afirmarea cu plenitudine a omului în societate.

În conştiinţa poporului nostru trăieşte mîndria de a avea în fruntea ţării un partid plămădit din cele mai nobile fibre ale fiinţei sale, întruchipare a valorilor supreme ale naţiunii, care îşi îndeplineşte cu cinste misiunea istorică de a asigura înfăptuirea idealurilor luminoase ale socialismului şi comunismului, ridicarea României în rîndul ţărilor cu o înaltă civilizaţie şi cultură.

secvente

O manifestare cultural-artistică închinată Unirii

În zilele de 21 şi 22 ianuarie, elevii Liceului nr. 1 din Baia Mare au prezentat două serbări şcolare deosebit de reuşite, închinate aniversării Unirii Principatelor. A fost cu adevărat o manifestare tinerească, în care şi-a găsit loc ideea trecutului glorios de luptă al poporului nostru, de la Decebal şi pînă în zilele noastre. Întreg programul — corurile, dansurile, momentele dramatizate etc. — a urmărit dezvoltarea sentimentului patriotismului socialist, prin reliefarea figurilor luminoase din istoria poporului nostru care au luptat pentru independenţa naţională şi dreptate socială. Impresionante au fost momentele dramatizate privind dragostea nemărginită faţă de popor a lui Mircea cel Bătrîn, Ştefan cel Mare, Mihai Viteazul, Nicolae Bălcescu, Al. Ioan Cuza, lupta poporului condus de către partidul nostru, realizările obţinute în anii noştri. Punerea în scenă a acestor momente a trezit în rîndul tineretului şi al publicului spectator emoţii puternice, manifestate prin vii aplauze.

La pregătirea programului serbării, care a fost realizat de circa 450 de elevi ai liceului, au contribuit în mod deosebit profesorii Ion Andreicuţ, Zoe Achim, Ana Costea şi Maria Ionescu.

Prof. MARIN BOBOC

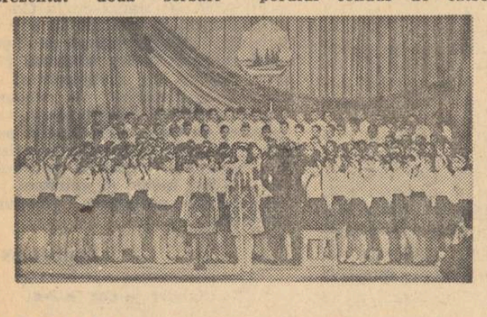

Colecţia numismatică a şcolii

La Şcoala generală din Titeşti, regiunea Argeş, s-a organizat un cabinet muzeu de istorie şi geografie în cadrul căruia, pe lîngă alte exponate, se află şi o colecţie numismatică. Această colecţie cuprinde peste 250 de monede metalice şi bancnote care au circulat pe teritoriul patriei noastre din primele secole ale erei noastre pînă în prezent. Se află astfel aici monede din timpul împăraţilor romani Diocleţian, Constantin cel Mare, Iulian Apostatul, Valentinian I, ducaţi veneţieni care au circulat pe teritoriul patriei noastre în perioada cristalizării relaţiilor feudale, monede din timpul lui Ştefan cel Mare, parale din 1773, lei româneşti intraţi în circulaţie după 1867, bancnote de 10 bani, format timbru, din 1917 etc., precum şi monede franceze, austriece etc. care au circulat la noi la sfîrşitul secolului trecut şi începutul secolului nostru.

B. G. MIRCEA

Concurs de jocuri şi de jucării

S-a încheiat concursul de jocuri şi jucării lansat de Ministerul Învăţămîntului în colaborare cu Ministerul Industriei Uşoare, Ministerul Comerţului Interior şi Comitetul de Stat pentru Cultură şi Artă. Cîştigătorilor acestui concurs, la care au participat ingineri şi tehnicieni din întreprinderile de specialitate, educatoare, învăţători şi profesori, graficieni, le-au fost atribuite 21 de premii şi 6 menţiuni.

Juriul a mai evidenţiat alte cîteva lucrări aprobate pentru a fi omologate, reprezentînd jocuri din carton poligrafiat, destinate preşcolarilor şi elevilor din primele clase.

O demonstraţie pe teme folclorice

Recent, în comuna Străoane din raionul Panciu a avut loc un schimb de experienţă la care au participat învăţători, profesori de limbă şi literatură română, comandanţi de unităţi şi detaşamente, precum şi directorii celor patru şcoli din comună. Schimbul de experienţă a avut ca temă activitatea cu pionierii în vederea cunoaşterii şi valorificării tradiţiilor folclorice locale. În cadrul lui au fost propuse unele forme de muncă menite să finalizeze efortul depus de pionieri pe linia valorificării folclorului : amenajarea de expoziţii cu lucrări ale elevilor, confecţionarea albumelor de modele şi motive naţionale, amenajarea unor colţuri muzeistice, editarea unor culegeri de creaţii populare etc.

A avut loc, cu acest prilej, şi o demonstraţie practică — o şezătoare folclorică pregătită de pionieri şi şcolari de la Şcoala generală din comuna Străoane de Jos. Într-o sală de clasă amenajată în stilul unei case ţărăneşti de munte, cu mobilier, covoare, cusături, ştergare şi obiecte de ceramică specifice locului, copiii, îmbrăcaţi în costume naţionale, au prezentat jocuri şi cîntece, au spus proverbe şi ghicitori culese de la bătrînii satului.

Prof. AUREL DINGA

În sprijinul îmbunătăţirii calitative a procesului de învăţămînt

În regiunea Ploieşti au avut loc zilele acestea consfătuiri de analiză a activităţii desfăşurate în şcoli în cadrul primului trimestru. Inspectorii şefi ai secţiilor de învăţămînt ale sfaturilor populare raionale şi orăşeneşti au prezentat dări de seamă despre activitatea şi rezultatele obţinute de colectivele didactice în prima parte a anului şcolar şi au dat indicaţii pentru ridicarea calitativă a procesului instructiv-educativ în etapa următoare de muncă.

Pornind de la faptul că îmbunătăţirea calitativă a muncii în şcoală este determinată, în primul rînd, de seriozitatea cu care se informează şi se pregătesc pentru fiecare lecţie cadrele didactice, precum şi de înalta lor ţinută etico-profesională, secţia de învăţămînt a sfatului popular a regiunii a elaborat un material, bazat pe exemple concrete din şcoli, pe tema „Exemplul personal al educatorului, factor important în instruirea şi educarea tinerei generaţii", material care a fost prezentat de inspectorii delegaţi la adunările de analiză.

La adunări au participat şi membrii comitetelor sindicatelor din învăţămînt şi organizatorii grupelor sindicale din şcoli, fapt care va permite, desigur, îmbunătăţirea formelor de colaborare între organizaţiile sindicale şi conducerile administrative. De altfel, tema referatului prezentat în aceste şedinţe — conduita etică a educatorului — va face obiectul dezbaterilor şi în adunările trimestriale ale multor grupe sindicale din regiunea Ploieşti.

N. DRAGNE

„Tinereţea cuvintelor"

Consiliul orăşenesc al Organizaţiei Pionierilor din Craiova a luat recent o frumoasă iniţiativă : editarea unei culegeri de versuri ale copiilor. Intitulată sugestiv „Tinereţea cuvintelor", această culegere, care sintetizează activitatea meritorie a cercurilor literare ale pionierilor craioveni, se deschide cu o prefaţă semnată de poetul oltean Eugen Constant.

Se disting, între poeziile cuprinse în culegere, unele versuri cu rezonanţă care promit realizări frumoase în perspectiva timpului. Sînt poeziile patriotice semnate de pionierii Constantin Ciovică, Adrian Moraru, Dan Băluţă şi Doru Roşculescu, precum şi versurile gingaşe din poeziile „Un fulg de nea", „Gingăşie", „De ziua ta", „Şoaptele pădurii" sau „Pastel", caracteristice pentru felul în care se reflectă universul exterior, natura, în conştiinţa copiilor.

Un cuvînt de apreciere merită, de asemenea, ilustraţiile şi prezentarea grafică a culegerii, creaţie a membrilor cercurilor de artă plastică din unele şcoli ale Craiovei.

Astfel de culegeri, stimulînd tinerele talente din rîndurile elevilor, aduc în acelaşi timp o contribuţie la educarea lor patriotică şi îi ajută să înţeleagă frumuseţea şi valoarea literaturii.

MILTIADE IONESCU

Preţuirea muncii

La Şcoala generală din comuna Bucov, din iniţiativa biroului grupei sindicale (organizator înv. Oltea Marcu), s-a organizat recent sărbătorirea învăţătoarei Victoria Nicolescu, cu ocazia pensionării acesteia.

Cuvinte de deosebită preţuire a muncii neobosite desfăşurate de învăţătoarea Nicolescu vreme de aproape 40 de ani — dintre care 20 efectuaţi numai la şcoala din Bucov — au exprimat învăţătoarea Maria Anghel, directoarea şcolii, profesoara Florentina Dabija şi reprezentanţi ai părinţilor, care au felicitat-o pe sărbătorită urîndu-i viaţă îndelungată, sănătate şi multă fericire.

Au fost momente de bucurie şi emoţie, care au influenţat pozitiv asupra strînsei coeziuni a colectivului didactic, stimulînd şi pe învăţătorii mai tineri să se dedice cu întreaga pasiune activităţii nobile de educatori.

N. BURCEA

PREOCUPĂRI ACTUALE ÎN CERCETAREA PEDAGOGICĂ

Pe marginea celei de a VI-a sesiuni a Institutului de ştiinţe pedagogice

Cercetarea ştiinţifică are o imensă însemnătate pentru dezvoltarea fiecărui domeniu al existenţei umane. Mai ales în societatea noastră, aceasta îşi propune drept imperativ major şi obiectiv final, să influenţeze şi să determine perfecţionarea producţiei şi a tuturor compartimentelor vieţii sociale. Acest adevăr, valabil pentru ştiinţă în general, este în egală măsură valabil şi pentru cercetările pedagogice. Forurile angajate în sfera prospecţiunilor ştiinţifice sînt solicitate să afle noi şi noi căi pentru a eleva munca practică din şcoli, pentru a-i imprima un randament şi o calitate superioară. Aceasta face ca cercetarea pedagogică să dobîndească o anume amploare, o anume densitate şi exigenţă.

În rîndurile de faţă vom încerca să prezentăm cîteva aspecte care oglindesc preocupările actuale ale cercetării pedagogice aşa cum s-au conturat ele în lucrările recentei sesiuni de comunicări a Institutului de ştiinţe pedagogice.

Baze teoretice şi metodologice ale pedagogiei

Încercînd să delimităm principalele direcţii de cercetare care se subordonează acestui domeniu al bazelor teoretice şi metodologice ale pedagogiei desprindem cîteva grupe de probleme : obiectul şi structura internă a pedagogiei în condiţiile expansiunii revoluţiei ştiinţifice şi tehnice contemporane şi a situaţiei educaţionale determinate de cerinţele construcţiei socialiste, eficienţa social-economică a învăţămîntului, cibernetica şi procesul de învăţămînt.

În cadrul primei grupe, problema cea mai viu discutată şi controversată pe plan mondial o constituie aria de cuprindere a pedagogiei. Cercetarea pedagogică din ţara noastră urmăreşte de aceea aprofundarea unor teme legate de probleme ca legitatea în pedagogie, sau definirea pedagogiei ca o ştiinţă socială şi tehnică. S-a demonstrat faptul că pedagogia, ca ştiinţă, poate şi trebuie să stăpînească tehnicile educative. Problema esenţei educaţiei ca fenomen social a constituit obiectul unei cercetări complexe, care a formulat interesante observaţii cu privire la structura educaţiei. O altă problemă, care se bucură de asemenea de atenţie, o constituie raportul pedagogiei cu alte ştiinţe, precum şi raportul dintre diferitele discipline pedagogice

Eficienţa social-economică a învăţămîntului a determinat în ultima vreme cercetări orientate îndeosebi spre problema randamentului şcolar şi pregătirea cadrelor didactice. Rezultatele acestor cercetări s-au concretizat în studii referitoare la reuşita şcolară ca indicator al eficienţei învăţămîntului, cabinetul pedagogic modern ca mijloc de pregătire şi perfecţionare a viitorilor profesori, practica pedagogică şi rolul ei în dezvoltarea viitoarelor cadre didactice.

În legătură cu aplicarea cibernetiii în procesul de învăţămînt cercetările din ultima vreme au cuprins aspecte privind aplicarea ciberneticii şi teoriei informaţiei în procesul de învăţămînt, studiul psihologic al însuşirii cunoştinţelor de gramatică, aritmetică, biologie şi fizică la clasele mici.

Didactica şi modernizarea

Un loc de amploare în cercetarea ştiinţifică pedagogică actuală îl ocupă problemele de didactică.

O bună parte din aceste studii au abordat probleme privind modernizarea învăţămîntului. Între ele sînt de menţionat cercetările organizate pe teme de instruire programată („Eficienţa învăţămîntului programat în predarea morfologiei limbii române la clasa a V-a", „Aferentaţia inversă şi acceptorul acţiunii în instruirea programată", „Perspectivele instruirii programate la clasele V—VIII", „Algoritmi matematici utilizaţi în instruirea programată", „Date asupra instruirii programate la matematică" etc).

Nu de mult s-au definitivat rezultatele unor ample şi interesante cercetări de didactică în legătură cu modernizarea conţinutului şi metodelor de predare la unele dintre obiectele de bază din şcoala de cultură generală. Este vorba de experimentarea în cadrul Institutului de ştiinţe pedagogice a unor noi programe şi manuale de matematică, chimie fizică şi limbi străine. Reţin atenţia atît noua structură a cunoştinţelor prezentate de programe şi manuale, cît mai ales rezultatele obţinute la clasele experimentale la care a fost verificat noul conţinut. O serie de cadre didactice care au aflat aceste rezultate au cerut cu insistenţă întreaga documentaţie ştiinţifică pentru a aplica în munca lor de la catedră programele şi manualele experimentale.

S-au vădit preocupări susţinute şi pentru problemele legate de conţinutul unor obiecte de învăţămînt de la clasele mici ale şcolii generale. O serie de experimente au fost consacrate modernizării studiului limbii române, matematicii, ştiinţelor naturii în aceste clase. Cîteva lucrări au fost dedicate experimentului privind noul sistem de predare cu profesori la clasele I-IV. Se cercetează de asemenea criteriile pedagogice pe baza cărora se organizează în mod experimental instruirea copiilor în vîrstă de 6 ani.

Aria şi conţinutul cercetărilor în domeniul educaţiei

Studiile privind problemele educaţiei ar putea să fie clasificate şi ele după cîteva linii principale. Este vorba de preocupări de ordin metodologic cu implicaţii teoretice generale, de cercetări fundamental aplicative menite să contribuie la constituirea unui sistem educativ unitar în şcoala generală şi liceu, de cercetări privind educaţia pionierească, ca şi de cercetări menite să extindă preocupările de ordin educativ în rîndurile adulţilor.

În cadrul primei categorii pot fi menţionate lucrări care au abordat problemele metodologice ale cercetării procesului educativ, nivelurile diferite în realizarea concordanţei dintre aspiraţiile elevului şi conduita sa practică, educarea intereselor sociale ale adolescenţilor etc.

Un grup de studii reprezentînd rezultatul cercetărilor menite să contribuie la elaborarea unei lucrări cu caracter fundamental aplicativ privind sistemul muncii educative în şcoală au abordat teme referitoare la probleme ca dinamica relaţiilor interpersonale într-un colectiv de elevi, cultivarea idealului etic, teoria educaţiei, funcţia educativă a televiziunii.

Problemele muncii educative în rîndurile pionierilor au ocupat şi ele un loc important în cadrul cercetărilor pedagogice din ultima vreme. În jurul acestora s-au purtat vii discuţii privind principiile pedagogice ale activităţii extraşcolare pioniereşti, integrarea activităţilor pioniereşti în sistemul muncii educative din şcoală, specificul activităţii pioniereşti

În legătură cu educaţia adulţilor şi sociologia educaţiei s-au efectuat studii pe teme privind relaţia dintre pedagogie şi sociologie, problematica cercetărilor în domeniul educaţiei adulţilor, coordonate psihopedagogice şi sociologice ale integrării sociale a tineretului, aspecte sociologice ale educaţiei pentru viaţa de familie.

În ansamblu, studiile din domeniul educaţiei vădesc preocuparea de a aborda probleme de bază, de a cuprinde toate vîrstele, de a împleti cercetările aplicative cu preocupări tot mai accentuate de ordin teoretic fundamental, de a antrena în aceste cercetări, alături de pedagogi, pe psihologi sociologi, cadre didactice din şcoli etc.

Studii de istoria pedagogiei

Studiile privind istoria pedagogiei arată creşterea interesului cercetătorilor pentru cunoaşterea cît mai aprofundată şi mai completă a istoriei culturii noastre din cele mai vechi timpuri şi pînă astăzi. Ele au ca obiect istoria gîndirii pedagogice româneşti şi istoria dezvoltării învăţămîntului în România, organizarea lui, activitatea pe tărîm şcolar a unor însemnaţi oameni de cultură.

Majoritatea acestor studii se bazează pe o bogată documentaţie de specialitate, pe numeroase materiale arhivistice, pe documente şi manuscrise inedite. Se dovedesc deosebit de interesante cercetările privind editarea documentelor şcolare şi pedagogice, primele manuale destinate pregătirii învăţătorilor, începutul bibliotecilor şcolare în Transilvania, ajutorul dat de poporul român şcolilor din Peninsula Balcanică şi Orientul Apropiat în secolele XVII—XIX.

Amintim de asemenea, dintre studiile care s-au distins printr-o interpretare nouă, originală a temelor abordate pe cele privind perspectivele deschise gîndirii pedagogice de formarea statului naţional român, principiile pedagogice de organizare a învăţămîntului în concepţia lui S. Mehedinţi, ideile pedagogice ale lui Nicolae Barbu Locusteanu. Este de remarcat faptul că în toate aceste studii s-au abordat probleme de istoria pedagogiei din diferite epoci, de la feudalismul dezvoltat şi pînă la cel de al doilea război mondial, precum şi de pe întreg teritoriul ţării noastre.

Obiective ale orientării şcolare şi profesionale

Studiile dedicate orientării şcolare şi profesionale, abordînd teme ca : „Idei noi în legătură cu orientarea şcolară şi profesională" ; „Autocunoaşterea elevilor", „Alegerea secţiei şi orientarea profesională în liceu" sau „Modele ergonomice aplicate la învăţămînt", pun în evidenţă faptul că orientarea şcolară şi profesională trebuie să aibă un caracter formativ, să stimuleze interese şi aptitudini, să dezvolte motivaţii pozitive în vederea alegerii profesiunii şi nu să se reducă numai la diagnoză psihică şi îndrumare.

O atenţie sporită s-a acordat examinării psihologice şi cunoaşterii personalităţii elevului, subliniindu-se că şcoala nu se mai poate limita la metodele tradiţionale de cunoaştere, ci este necesar şi un sistem de probe obiective, de diagnoză psihică, de teste de diferite tipuri, elaborate ştiinţific şi folosite cu prudenţă de un personal competent.

Întrucît orientarea profesională tinde să devină auto-orientare pe baza autocunoaşterii obiective, este explicabil interesul general pentru problema autocunoaşterii. De aceea s-a acordat atenţie analizei interdependenţei dintre cunoaştere şi autocunoaştere, evoluţiei şi specificului autocunoaşterii la elevii din clasele VIII—XI, ca şi unor metode şi procedee de educaţie a autocunoaşterii.

Cu mult interes a fost privită problema modelelor ergonomice aplicate în învăţămînt. Din analiza raporturilor ergonomiei cu învăţămîntul rezultă între altele că noţiunile fundamentale de ergonomie le sînt necesare elevilor din toate şcolile, deoarece ei vor lucra în viitor în producţie şi vor trăi nemijlocit raporturile dintre om şi muncă. În afară de aceasta, practica în atelierele şcolare dă elevilor ocazia să aplice ei înşişi noţiunile de ergonomie, să-şi formeze deprinderi de organizare raţională a muncii şi să-şi dezvolte inventivitatea, spiritul creator.

Calificarea profesională în învăţămîntul profesional şi tehnic

Cercetările desfăşurate în ultimul timp în domeniul învăţămîntului profesional şi tehnic au tratat diferitele aspecte ale calificării profesionale, dezvoltarea intereselor pentru profesiunea aleasă, informarea şi evidenţa asupra activităţii la locul de muncă, eficienţa practicii în producţie a elevilor din şcolile profesionale de mecani agricoli, sistemul formării deprinderilor de muncă independentă.

Discuţiile din cadrul sesiunii Institutului de ştiinţe pedagogice au subliniat că problemele cu caracter didactico-metodic specifice acestei forme de învăţămînt au fost abordate într-o prea mică măsură. Un singur studiu despre valoarea procedeelor metodice adecvate particularităţilor predării unei discipline agricole prin lecţii pe bază de film — au arătat participanţii la dezbateri — elucidează doar o parte, unilaterală, a acestui domeniu. Sesiunea a arătat că se impune o mai largă cuprindere în sfera cercetărilor pedagogice a problemelor specifice şcolilor profesionale, tehnice şi liceelor de specialitate cu profil industrial, agricol, economic şi sanitar.

Pedagogia specială şi medicală în slujba recuperării deficienţilor

Tematic, studiile de pedagogia deficienţilor senzoriali şi mintali se axează pe trei probleme principale : particularităţi ale dezvoltării fizice a copilului deficient şi evoluţia lor sub influenţa activităţilor şcolare, aspecte metodice ale predării unor obiecte de învăţămînt în instituţiile speciale pentru deficienţi, pregătirea pentru muncă, pentru viaţă a deficienţilor, recuperarea lor biologică şi socială. Pe marginea acestor probleme de bază au fost iniţiate cercetări menite să delimiteze direcţii actuale în studiul compensării surdităţii, dezvoltarea eficienţei vizuale a elevilor cu resturi de vedere, problemele adaptării şi calificării profesionale a deficientului mintal.

Problematica majoră a cercetărilor de pedagogie medicală şi logopedie a fost integrarea socială a copilului şi adolescentului cu tulburări de comportament şi de limbaj oral şi scris. Studiile din acest domeniu pun în lumină aportul teoretic, practic şi metodologic pe care disciplinele limitrofe ale pedagogiei îl aduc la sporirea eficienţei procesului instructiv-educativ.

★

Temele, problematica şi studiile pe care am încercat să le trecem în revistă în rîndurile de mai sus oglindesc, în general, cîteva din principalele direcţii către care se orientează preocupările actuale ale cercetării pedagogice.

Material redactat pe baza unor sinteze elaborate de prof. dr. **Petre Bărbulescu,** prof. **Marin Vişan** şi prof. **Tiberiu Trutzer,** şefi de secţie, prof. **Mioara Cimpoieş,** prof. **Mihai Ghivirigă,** prof. **Gheorghe Radu,** prof. **Cinstantin Păunescu,** şefi de sector şi ing. **Valentina Vişan,** cercetător principal, de la Institutul de ştiinţe pedagogice.

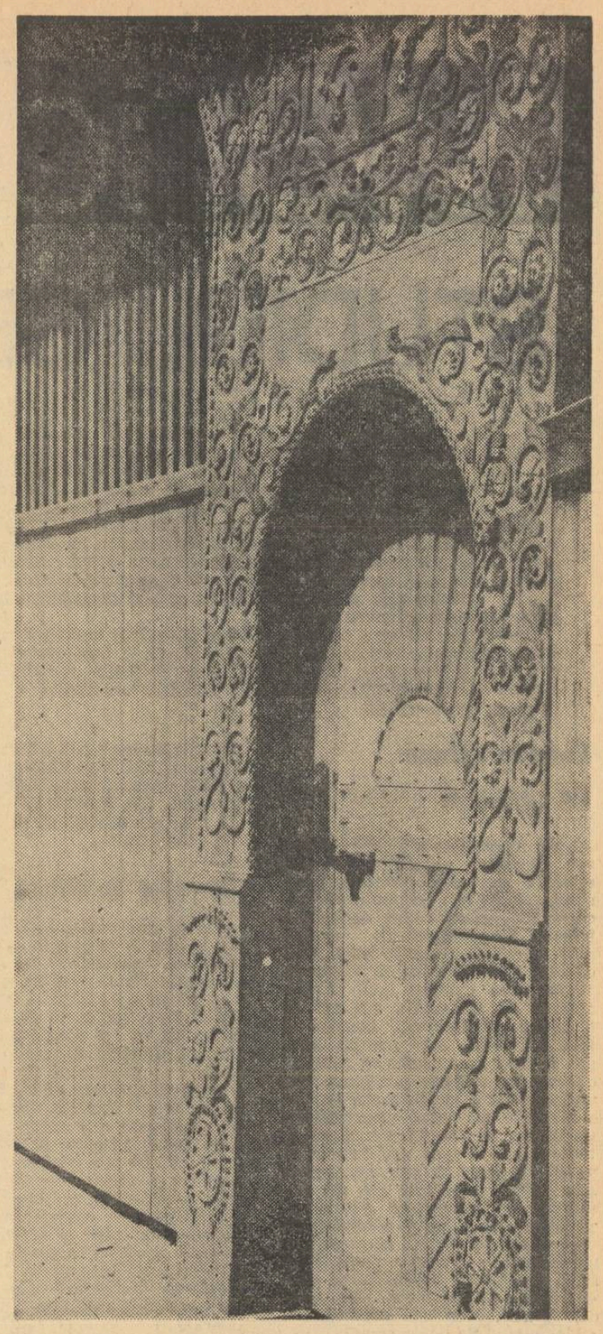

BRODERIE ÎN LEMN : poartă ardelenească

DOCUMENTAR

Veniamin Costache, membru corespondent al Societăţii de învăţămînt din Paris

Marele nostru istoric Nicolae Iorga scria în 1904 următoarele : „Dacă ai fi întrebat acum 60—70 de ani în Iaşii lui Mihai Sturza Voievod... cine e omul cel mai bun din Moldova, ei ar fi răspuns într-un glas „părintele Veniamin". Dacă ai fi cercetat pe lîngă aceiaşi oameni care e omul cel mai harnic din ţară, acel care nu lasă nici o clipă fără o întrebuinţare folositoare altora, ţi s-ar fi arătat în căsuţa săracă a vechii mitropolii dărăpănate un bătrîn călugăr de aproape 80 de ani...".

Episcop de Huşi, apoi de Roman, Veniamin Costache este ales în 1803 mitropolit al Moldovei şi Sucevei. Datorită patriotismului său şi ideilor liberale, este înlocuit însă din funcţie în perioada 1806—1812, iar în 1842, într-o aspră zi de iarnă, este gonit din Iaşi de către egoistul şi lacomul Mihail Sturza Voievod.

De numele lui Veniamin Costache sînt legate multe realizări pe plan cultural. El înfiinţează şcoli în limba română, ajută la crearea teatrului românesc iniţiat de Gh. Asachi, scrie şi traduce un număr impresionant de opere. Cu conştiinţa împăcată putea să scrie către sfîrşitul vieţii : „Tot ce mi-a stat în putinţă am făcut, şi cu sfatul şi cu fapta, ca să sporesc şi sufleteşte şi materialiceşte înflorirea patriei".

Date recent scoase la lumină dovedesc că prestigiul lui Veniamin Costache în calitate de om de cultură a depăşit fruntariile ţării. Pentru meritele sale în această privinţă el este ales în 1818 membru corespondent al Societăţii de învăţămînt din Paris. La Arhiva istorică centrală din Bucureşti, în fondul A. N. (achiziţii noi), există un document original datat 15 noiembrie 1818, redactat în limba franceză, pe hîrtie dublă cu filigran. Acest document menţionează că preşedintele şi secretarul Societăţii de învăţămînt din Paris, fondată în 1815, au onoarea să-l anunţe pe Veniamin Costache, mitropolitul Moldovei, că în şedinţa plenară din 11 noiembrie 1818 a societăţii, i s-a decernat titlul de membru corespondent al acesteia. Scrisoarea este semnată de 5 membri ai societăţii.

Alegerea eruditului moldovean de către acest for de învăţămînt francez atestă că încă de la începutul secolului XIX realizările şcolii româneşti s-au bucurat de apreciere peste hotare.

Prof. Dr.
NICOLAE CIACHIR

Manualul de anatomia şi fiziologia omului pentru clasa a XI-a

Încă de la prima ediţie a manualului „Anatomia şi fiziologia omului" pentru licee (1962), profesorii de specialitate au remarcat unele calităţi ale acestuia. O caracteristică esenţială a manualului a fost îmbogăţirea conţinutului ştiinţific în lumina ultimelor cercetări, fapt care i-a ajutat în mare măsură pe profesori în activitatea lor la catedră. A fost apreciată de asemenea prezentarea grafică a multor scheme şi figuri menite să contribuie la înţelegerea unor probleme mai dificile.

Dar tot la prima ediţie, marea majoritate a profesorilor de biologie a sesizat că manualul nu poate să folosească în aceeaşi măsură şi elevilor, nu răspunde cerinţei de a fi în primul rînd un instrument eficace pentru studiul individual şi în al doilea rînd un sprijin pentru profesor în procesul predării. Cu toate modificările şi revizuirile ulterioare, nu s-a asigurat respectarea unor importante principii ale didacticii, mai ales a principiului accesibilităţii şi sistematizării. În dorinţa de a feri manualul de supraîncărcare (320 pagini la prima ediţie, 190 la ediţia a II-a şi 240 la actuala ediţie), autorii au recurs nu la o revizuire de fond, ci la excluderea mecanică a unor teme, paragrafe, fraze, îngreunînd astfel înţelegerea conţinutului. Pentru a regăsi unitatea unor lecţii profesorul este nevoit în prezent să facă apel la vechea ediţie, lucru pe care însă elevii nu-l pot face în nici un caz.

Succesiunea capitolelor în ansamblul expunerii nu permite întotdeauna înţelegerea logică a fenomenelor. De exemplu, funcţiile de nutriţie se predau în ordinea : aparat digestiv, aparat circulator, aparat respirator. În cadrul fiecărui capitol succesiunea lecţiilor este nelogică, ignorîndu-se atît treptele dialectice ale cunoaşterii cît şi principiile pedagogice. Nu se respectă nici criteriile ştiinţifice ale expunerii, elevii fiind obligaţi la o reţinere mecanică. De exemplu, capitolul „Ţesuturi" cuprinde numai ţesuturile epiteliale şi conjunctive, ţesuturile de tip special fiind tratate cu mult mai tîrziu, în cadrul diferitelor sisteme. Din această cauză, ţesuturi importante, ca cele muscular şi nervos, nici nu sînt amintite, elevii rămînînd cu cunoştinţe incomplete asupra diversităţii şi specializării ţesuturilor.

De asemenea, capitolul „Sistemul osos" nu prezintă lecţiile în succesiune lor logică : se expun întîi cunoştinţele referitoare la schelet şi apoi forma, structura şi celelalte particularităţi ale sistemului osos. Aceasta îi pune pe elevi în situaţia să reţină mecanic numele oaselor, fără să le cunoască de fapt particularităţile. Procesul de creştere şi formare a oaselor este prezentat înaintea compoziţiei chimice şi a metabolismului acestora.

În acelaşi mod se procedează la capitolul „Sistemul muscular", unde muşchii somatici se prezintă înainte ca elevii să cunoască forma şi structura acestora. Ca urmare, ei nu se pot baza decît pe o memorare mecanică şi nu pe înţelegerea logică a fenomenelor.

Predarea sistemului nervos furnizează multe exemple de succesiune nelogică. Aşa, de exemplu, lecţia introductivă — „Organizarea generală a sistemului nervos" — este greu accesibilă, atît prin nivelul cunoştinţelor sale cît şi prin modul de expunere. Ea ar putea fi mai bine folosită ca lecţie de încheiere a capitolului respectiv. În acelaşi capitol, cunoştinţele despre nervii cranieni sînt introduse în mijlocul lecţiei despre trunchiul cerebral; de asemenea, funcţiile emisferelor cerebrale sînt prezentate înaintea localizărilor corticale. Fără explicaţie apare faptul că funcţiile de analiză şi sinteză corticală sînt expuse în lecţii diferite, care se predau la interval de aproximativ o lună. Din această cauză elevii — deşi au studiat 18 ore sistemul nervos al omului — nu cunosc suficient procesele corticale şi bineînţeles nici interdependenţa dintre ele, cu atît mai mult cu cît excitaţia şi inhibiţia ca procese fiziologice de bază nu sînt explicate în manual.

Numeroase exemple similare oferă şi predarea aparatului digestiv. Se începe cu digestia şi se trece apoi la cavitatea bucală ; sînt expuse toate organele digestive, inclusiv intestinul gros, iar absorbţia intestinală — funcţie a intestinului subţire — este prezentată la sfîrşit.

În tratarea unuia din cele mai importante capitole — acela al metabolismului — sînt exemple şi mai concludente de nerespectare a cerinţelor didactico-metodice. Acest capitol are ca lecţie introductivă „Metabolismul energetic", care prin specificul său, ca şi prin legăturile cu celelalte laturi ale metabolismului, trebuie predat ca lecţie de încheiere a capitolului. Urmează metabolismul material, apoi alimentele şi la sfîrşit metabolismul intermediar, deşi însăşi denumirea îi indică precis locul.

La aceste lipsuri se adaugă şi cele referitoare la nivelul neuniform al cunoştinţelor. Din această cauză se ajunge fie la supraîncărcare, fie la reducerea unor cunoştinţe necesare ; de exemplu, lecţia despre neuron, ca şi aceea în care se tratează sîngele, cuprind prea multe date ; în schimb, lecţia referitoare la fiziologia măduvei este prea sumară. Inexplicabilă este lipsa unei lecţii care să trateze sistemul nervos vegetativ, deşi în manual se fac adesea referiri la acesta.

La multe lecţii din manual lipsesc legăturile logice între fraze, precum şi legăturile ştiinţifice între fenomenele expuse, se folosesc noţiuni care nu se explică nicăieri în cuprinsul manualului sau se fac referiri la unele noţiuni care lipsesc din acesta. De exemplu, la pag. 177, în aliniatul ultim se spune : „Inervaţia simpatică este asigurată prin fibre postganglionare, care îşi au originea în diferiţi ganglioni nervoşi, iar la acestea vin fibre preganglionare de la centrii vegetativi din măduva dorsolombară". Dar nicăieri în manual nu se aminteşte ceva despre centrii vegetativi.

Autorii s-au situat pe o poziţie curioasă, considerîndu-i pe elevi ca posesori ai unor cunoştinţe pe care aceştia în realitate nu le au.

Deseori şi expunerea este greoaie şi confuză. Exemplele sînt numeroase, dar ne limităm numai la cîteva : La pagina 18 (Metabolismul), aliniatul 4 se spune : „Ca urmare a proceselor metabolice, în fiecare celulă şi în orice clipă substanţe străine devin proprii şi cele proprii se înstrăinează, deci : ceea ce era extern devine intern şi prin transformarea lor cele interne sfîrşesc prin a fi eliminate la exterior". Sau, la pagina 55, aliniatul 2 : „Tetanusurile". Sînt contracţii susţinute care se înregistrează sub forma unor curbe cu platou dinţat (tetanus incomplet), sau cu platou neted (tetanus complet)".

De asemenea menţionăm că unele figuri nu pot contribui la înţelegerea logică a fenomenului expus, deoarece fie că nu au legătură cu textul, fie că sînt prea complicate (de exemplu fig. 52, fig. 58, fig. 75 ş.a.).

Toate acestea duc la concluzia că actualul manual de anatomia şi fiziologia omului nu poate fi folosit ca instrument eficace pentru studiul individual al elevilor.

În lumina cerinţelor impuse în prezent de dezvoltarea învăţămîntului în ţara noastră, îmbunătăţirea calităţii manualelor este o sarcină primordială. Insistenţa asupra formării gîndirii elevului, înlăturarea apelului la memoria mecanică, evitarea repetărilor inutile sînt criterii esenţiale care trebuie să stea la baza elaborării viitoarelor manuale. Ţinînd seama de acestea, apreciem că eventualele modificări şi revizuiri care s-ar face actualului manual nu ar putea duce la un rezultat pozitiv. Manualul ar putea fi folosit în continuare numai de către profesorii de biologie, în informarea lor de specialitate.

VIRGINIA TODOR
CONSTANTIN PETRICU
MIRCEA BALDOVIN

Documente despre viaţa şi activitatea lui Spiru Haret

Muzeul pedagogic a organizat, în cadrul expoziţiei documentare „Mărturii privind învăţămîntul românesc", cîteva vitrine comemorative închinate lui Spiru Haret cu prilejul împlinirii a 55 de ani de la moartea acestuia. Sînt expuse certificate şi diplome de studii, lucrări, fotografii şi obiecte care au aparţinut acestui mare animator al şcolilor româneşti. Vizitatorii pot vedea, printre altele, certificatul de absolvire a cursului primar de către Spiru Haret diplomele lui de bacalaureat şi de licenţă în ştiinţe fizico-matematice, diploma de doctor în ştiinţe matematice pe care a obţinut-o la Universitatea din Paris. Una dintre vitrine cuprinde, în ediţii princeps, lucrări ale lui Spiru Haret, ca de pildă „Localele de şcoli primare", „Chestiunea clădirilor şcolare" etc., precum şi volumul omagial — exemplar unic, legat în piele — închinat de corpul didactic lui Spiru Haret, ministru al instrucţiunii, cu prilejul împlinirii vîrstei de 60 de ani.

Meridiane

STUDIUL GEOGRAFIEI

ORIENTĂRI ȘI TENDINȚE PE PLAN MONDIAL

În cadrul acțiunilor organizate de UNESCO cu scopul de a înlesni cunoașterea și folosirea experienței pedagogice mondiale în domeniul predării principalelor discipline școlare a apărut, în colecția „Programe și metode de învățămînt", culegerea „Învățămîntul geografiei". Bazată pe rezultatele unor stagii internaționale de specialitate și redactată sub auspiciile Comisiei învățămîntului geografiei din Uniunea Geografică Internațională, culegerea prezintă principalele concepții și tendințe existente azi în studiul geografiei, disciplină menită să contribuie la dezvoltarea educației patriotice a tineretului și să stimuleze în același timp interesul lui pentru celelalte popoare ale lumii.

Publicăm mai jos o prezentare a considerațiilor cuprinse în studiul profesorului PHILIPPE PINCHEMEL, de la Institutul de geografie al Universității din Lille (Franța), intitulat „NATURA ȘI SPIRITUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI GEOGRAFIEI" — studiu cuprins în culegerea amintită.

Diversele definiții ale geografiei

Spre deosebire de alte științe sau discipline — fizica, chimia, științele naturale, științele umaniste, sociale sau economice — ale căror scopuri sînt clar definite și înțelese pretutindeni în același mod, geografiei, spune prof. Pinchemel, i se dau definiții foarte diverse. Este evident însă că profesorul de geografie, oricare ar fi vîrsta elevilor săi, trebuie să aibă o idee cît mai precisă asupra a ceea ce trebuie să predea : desigur, nu se pune problema unei uniformități în predare, dar se cere o anumită unitate a cunoștințelor transmise la această disciplină în toate școlile lumii; or, ceea ce se predă în prezent sub denumirea „geografie" constituie fie un ansamblu de cunoștințe vizînd să prezinte o imagine panoramică cît mai completă a unui continent, a unui stat sau a unei regiuni, fie o suită de inițieri în discipline specializate: climatologie, botanică, demografie, economie politică, sociologie etc. Se poate spune că învățămîntul geografiei oscilează între aceste două tendințe.

Prima, caracteristică învățămîntului elementar (7—10 ani) și gimnazial (11—14 ani), reduce adesea imaginea panoramică la o enumerare de fluvii, de masive muntoase, de orașe, de țări mai apropiate sau mai depărtate. Nu vrem să spunem că asemenea cunoștințe sînt inutile, dar ele constituie doar un preludiu pentru studiul geografiei. Altfel, lectura unui indicator geografic și a unui atlas ar putea să-l înlocuiască pe profesor.

A doua tendință — spre inițierea elevilor în discipline specializate — se vădește mai ales în predarea geografiei la cel de al doilea ciclu al învățămîntului secundar. Fără îndoială, se poate ca în cadrul predării geografiei să fie necesară inițierea într-o serie de științe ce nu au fost cuprinse în planurile de învățămînt sau în programele școlare, dar trebuie să considerăm această situație drept anormală.

Referindu-se în continuare la faptul că multiplicitatea surselor de informație, progresul rapid al științelor naturale și umaniste îl supun de asemenea constant pe profesorul de geografie unor forțe centrifuge, care pot adesea să determine pierderea, dispersarea spiritului geografic propriu-zis al disciplinei, Ph. Pinchemel încearcă să prezinte elementele dominante ale acestui spirit.

Geografia ca sinteză

Fie că este vorba de o problemă de geografie generală — relieful calcaros, pădurea ecuatorială, populația lumii sau producția de orez pe plan mondial — fie că este vorba de o problemă de geografie regională — un continent, o țară sau un teritoriu de mai mică întindere — profesorul de geografie trebuie să prezinte elevilor lui aspecte cît mai variate, din unghiuri de vedere cît mai diferite, pentru a realiza o imagine de ansamblu, completă. El este chemat să analizeze toate elementele și fenomenele întîlnite în spațiul geografic dat, să prezinte caracteristicile lor, cauzele localizării și extensiunilor, evoluția acestora în spațiu și timp, diferitele lor consecințe. Numai o asemenea prezentare aduce elevilor cunoștințe echilibrate și multilaterale.

În lumina schimburilor de vederi între specialiști și pe baza unor observații și experimente proprii, autorul atrage atenția asupra unor riscuri, tocmai pentru a delimita mai bine sensul conceptului de sinteză geografică. Principalul risc este de a transfera sinteza în enciclopedism. Această primejdie este vădită mai ales în studiul geografiei regionale. Se obișnuiește să se înceapă lecția de geografie regională cu prezentarea teritoriului respectiv din punct de vedere geologic, pentru a se trece apoi la relief și a încheia cu problemele economice sau cu analiza comerțului exterior. Între aceste două extremități sînt „golite toate sertarele" geografiei fizice, demografiei, geografiei economice, fără a se da însă o viziune geografică asupra teritoriului respectiv. Or, originalitatea învățămîntului geografic constă îndeosebi în analiza relațiilor între fenomene. Fiecare fapt geografic este o urmare nu a unei singure cauze, ci a unei serii de cauze. De exemplu, relieful este rezultatul unor foarte variate forme de eroziune a căror acțiune s-a exercitat asupra unei structuri geologice: volumul apelor unui bazin fluvial și variația lor sezonieră depind de un mare număr de factori geologici, pedologici, climatici și topografici. Studiul geografic, arată Pinchemel, trebuie să-i determine pe elevi să ajungă la ideea complexității și interdeterminării faptelor pe care le studiază.

În geografia generală se observă adesea, datorită împrumuturilor multiple din disciplinele înrudite, tendința de a sacrifica descrierea faptelor explicării acestora. De pildă, s-a constatat adesea că în studiul climei circulația atmosferică se analizează în detrimentul datelor climaterice propriu-zise. De asemenea, ca urmare a progreselor geomorfologiei, în programele de geografie din unele țări a început să se acorde un spațiu foarte redus tipurilor și formelor de relief, dezvoltîndu-se în schimb studiul proceselor de modificare a reliefului. Pinchemel conchide că pentru a fi cu adevărat „sintetic" învățămîntul geografiei nu se poate mulțumi cu o cunoaștere aparent globală.

Studiu al relațiilor spațiale între fenomene

Geografia a fost întotdeauna considerată drept o disciplină care pe de o parte studiază localizarea fenomenelor, iar pe de altă parte explică diferențierile spațiului terestru. Aceste două aspecte complementare, afirmă Pinchemel, trebuie să fie prezente și în învățămîntul geografic. Este evident că orice fenomen geografic apare localizat, caracterizîndu-se printr-o anumită repartiție și extensiune. În interiorul ariei sale el poate fi repartizat omogen — dacă este vorba de o formație vegetală, de un tip de sol — sau poate cunoaște diferențe de densitate și intensitate — dacă e vorba de populație, de extinderea unei culturi ș.a.m.d. Or, este foarte important să se descrie aceste caractere pentru a se putea stabili apoi cauzele lor. În general fenomenele studiate de geografie se află întotdeauna în relație unele cu altele : întîlnim relații între factorii naturali (climă-sol, climă-vegetație, relief-sol, relief-climă), între factorii umani și economici, între factorii naturali și factorii umani. Prezentarea acestor relații constituie un domeniu esențial al învățămîntului geografiei. Acesta trebuie să prezinte întotdeauna situații concrete, fără a extrage grupurile umane, activitățile economice din condițiile lor reale de viață, astfel încît să dezvolte la elevi două idei de bază — ideea de complexitate și suplețe a relațiilor între mediul natural și grupările umane și ideea diversității lumii — făcîndu-i să înțeleagă relațiile între două aspecte complementare : pe de o parte aspectul „tip geografic", și pe de altă parte aspectul „localizare, extindere și direcții de repartizare".

Știință a organizării spațiului

Printre definițiile care aveau o amplă circulație la începutul secolului este și aceea că geografia constituie „descrierea explicativă a peisajelor". Actualmente această definiție este supusă unei duble critici, care țintește atît caracterul ei restrîns cît și descriptivismul ei. Totuși nu se poate afirma că descrierea și explicarea unui peisaj natural, rural sau urban, nu-și au locul în învățămîntul geografiei, întrucît orice peisaj este expresia unei anumite organizări — spontană sau dirijată, conștientă sau inconștientă — a spațiului. În mod deosebit peisajul umanizat este expresia vizibilă din punct de vedere geografic a unei civilizații, a unui întreg mod de viață economică și socială. Felul cum organizează și folosesc oamenii spațiul, cum controlează agenții naturali ai acestuia clarifică natura raporturilor lor cu mediul fizic și ilustrează modificările pe care i le-au adus. Ca atare analiza unui peisaj poate aduce elemente importante în învățămîntul geografiei, cu condiția, bine înțeles, de a nu o limita la o simplă descriere.

★

Fără îndoială, părerile exprimate de profesorul Pinchemel prin studiul prezentat în coloanele anterioare și cele cuprinse în celelalte studii ale volumului „Învățămîntul geografiei" nu au un caracter normativ. Ele constituie sinteze personale ale materialului faptic acumulat de Comisia de învățămînt a Uniunii Geografice Internaționale. Apare însă evidentă actualitatea și oportunitatea lor.

În fiecare an se desfășoară în Japonia, la poalele muntelui Wakakusa, tradiționala sărbătoare a „muntelui în flăcări"

BIBLIOTECA

Metodica predării limbii române

Destinată cadrelor care predau la clasele I-IV ale școlilor cu limbile de predare ale naționalităților conlocuitoare, lucrarea apărută nu de mult în Editura didactică și pedagogică reprezintă un îndreptar util și necesar în acțiunea de perfecționare continuă a predării limbii române în aceste școli. Autorii — *Simion Mărăscu, Emilia Peterfy, Elvira Mărăscu și Doina Bendorfeanu* — se opresc îndeosebi asupra căilor menite să le formeze elevilor priceperi și deprinderi practice de vorbire pe baza cunoștințelor dobîndite, astfel încît limba română să-și poată îndeplini rolul de mijloc de comunicare între toți cetățenii patriei noastre, să servească la instruirea viitoare a tineretului în această limbă, să poată fi folosită de către orice cetățean al țării în procesul direct al muncii, sub aspecte foarte variate. Metodica stăruie, de asemenea, asupra îmbinării armonioase a laturii instructiv-practice cu latura educativă, arătînd că studiul limbii române trebuie să contribuie la educarea elevilor în spiritul dragostei față de poporul muncitor, față de patria noastră socialistă, față de Partidul Comunist Român, în spiritul internaționalismului socialist, al luptei strîns unite a oamenilor muncii de toate naționalitățile pentru construirea socialismului, pentru înflorirea patriei comune, Republica Socialistă România.

Tratînd în prima parte a lucrării unele aspecte psiho-pedagogice caracteristice predării limbii române elevilor din școlile cu altă limbă de predare, autorii prezintă, în continuare, unele metode, procedee și mijloace de dezvoltare a vorbirii în limba română la clasele I-IV. Un capitol special este dedicat folosirii mijloacelor audio-vizuale moderne.

Indicațiile teoretice și practice cu privire la diverse aspecte ale predării limbii române țin seama de particularitățile de vîrstă ale copiilor, de puterea lor de generalizare. Bazîndu-se pe o experiență bogată și valorificînd roadele unor temeinice cercetări, autorii propun lecții de tipuri variate, pe care le explică amplu, privindu-le ca părți organice ale unui sistem unitar.

Psihologia deficienților mintali

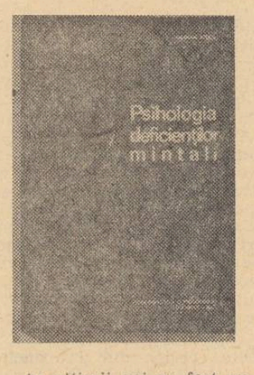

În ultimii ani au fost publicate relativ multe articole și studii din domeniul psihologiei speciale. Se făcea simțită însă nevoia unei lucrări de sinteză în acest domeniu. Lucrarea „Psihologia deficienților mintali" de *Mariana Roșca*, recent apărut în Editura didactică și pedagogică, răspunde acestei nevoi, fiind utilă atît pentru pregătirea cadrelor de defectologi cît și pentru informarea și îndrumarea profesorilor din învățămîntul special.

Lucrarea se remarcă prin problematica amplă pe care o analizează, prin modul sistematic al expunerii, prin claritatea și precizia acesteia. Cele mai noi date ale psihologiei speciale sînt analizate și prezentate critic, în legătură strînsă cu datele științelor înrudite : psihologia, neuropsihiatria infantilă, biofizica. Se dau de asemenea indicații prețioase în ceea ce privește metoda de cercetare. În același timp, bibliografia amplă, sistematizată pe teme la finele fiecărui capitol, ca și indicele de materii și indicele de nume de la sfîrșitul volumului, orientează pe cel ce dorește să aprofundeze studiile în acest domeniu.

Seriozitatea cu care este prezentată în lucrare complexitatea fenomenului întîrzierii mintale, materialul faptic înserat, indicațiile de specialitate, fac ca această lucrare să fie deosebit de folositoare nu numai defectologilor, ci și psihologilor, pedagogilor și cadrelor didactice din școlile de cultură generală.

TR. ISPAS

Adevăruri și... „adevăruri"

Ritmul impresionant al dezvoltării cunoașterii în toate domeniile a făcut să cadă vălul care ascundea ochilor scrutători ai minții omenești adevărul asupra unor probleme care o preocupă dintotdeauna, accentuînd în felul acesta contrastul dintre explicațiile autentice ale științei și credințele mistice-religioase care alimentează superstițiile primitive. Cîteva din aceste probleme își găsesc tratarea în volumul „Adevăruri și ... adevăruri", apărut din preocuparea redacției de literatură pentru tineret a Editurii politice.

Autorii materialelor din volum (conf. univ. *Paul Popescu-Neveanu*, lectorii universitari *Aurelian Tache* și *Ovidiu Trăsnea*, asist. univ. *Gheorghe Vlăduțescu*, dr. *Leonid Petrescu* și publicistul *Pavel Nicoară*) abordează de pe pozițiile științei moderne probleme de ordin istoric, etico-social, demască denaturările mistice legate de unele fenomene naturale ale căror cauze sînt mai puțin cunoscute. Cităm din cuprins : „Un conflict de milenii : lupta între libera cugetare și religie" ; „De cînd există religia ?" ; „Martiri ai adevărului științific" ; „Previziunea științifică și provocările religioase" ; „Ce ne spun genetica și religia despre „miracolul" vieții" etc.

Culegerea se adresează în primul rînd tinerilor, dar este de un real folos și tuturor celor care se ocupă de educația tineretului.

C. POPOVICI

Voria

Transportul în comun la... furnici

Nu numai în tehnică se fac descoperiri senzaționale. Este ceea ce ne-au demonstrat recent doi geografi brazilieni care, explorînd în anul 1967 regiunea fluviului Xingu, au reușit să aducă o confirmare certă a unui fenomen ce amenințase să-i compromită pe naturaliștii care îl semnalaseră cu numai doi ani mai înainte, într-atît părea de incredibil. Este vorba, nici mai mult nici mai puțin, decît de un original mijloc de transport în comun al furnicilor. Una dintre speciile locale de furnici, de îndată ce condițiile naturale de hrană conduc la suprapopularea furnicarului, cunoaște o migrație realizată pe o cale „sui generis". Furnicile, gimnaste, se prind voinicește între ele de „mîini și de picioare", alcătuind o uriașă sferă mișcătoare cu diametrul de 60-90 cm. Originalul „autobuz", autopropulsat de mii și mii de picioare ale furnicilor, se rostogolește, urcînd — încet — sau coborînd — repede — pînă la albia celui mai apropiat curs de apă. Apoi, devenind barcă, globul de furnici se lasă dus de curentul apei pînă la un nou „pămînt", la țărmurile căruia acostează, pentru a-și construi un nou mușuroi în apropierea lui.

Guturaiul anticancer

Lupta împotriva cancerului a luat cele mai variate forme și nu au rămas domenii neexplorate de specialiștii care caută fie remedii capabile să atace flagelul în însăși desfășurarea lui, fie simple piedici ale mersului teribilei boli. Microbiologul american E. Frederick Wheelok a prezentat în anul trecut o comunicare în care afirma că unul dintre dușmanii cei mai înveterați ai cancerului ar fi răceala, virusul acesteia putînd să prevină cancerul. Se știa de mult că atunci cînd un virus atacă o celulă contaminată de un alt tip de virus, invadatorul este foarte stînjenit în acțiunea sa ; rezultă o interferență datorită căreia devine cu putință apărarea organismului de acțiunea unui virus „tare" prin alt virus, oarecum inofensiv, Wheelok a reușit să apere de leucemie șoareci cărora li s-a inoculat o cultură de virus ce provoacă o îmbolnăvire a căilor respiratorii. Forma de leucemie făcută de șoarecii atinși de primul virus și cărora li s-a inoculat un virus dătător de leucemie a fost cu mult mai puțin gravă și a putut fi tratată cu succes. Specialistul, care își continuă cercetările, consideră că inoculareа cu virusuri de tipul celor care produc răceala ar putea preveni îmbolnăvirea oamenilor de cancere de origină virotică sau, în orice caz, ar putea determina o evoluție a lor mai puțin gravă și mai ușor tratabilă.

Cel mai bătrîn proiect

Cel mai vechi proiect al unei mari lucrări de construcție modernă din Lumea Nouă datează din anul 1821. Atunci, un inginer spaniol a avut ideea de a proiecta tăierea unui canal de legătură între Golful Mexic și Oceanul Atlantic, prin „scurt circuitarea" peninsulei Florida. Considerat de unii utopie, de alții imposibilitate tehnică, proiectul a rămas în analele propunerilor prea îndrăznețe pentru a fi realizate.

Recent ideea a fost reluată. Lucrările au început cu doi ani în urmă, iar în prezent are loc construcția ecluzelor. Canalul va lega orașele Jacksonville cu Yankeetown și va fi lung de 295 km.

Conform ideii inițiale, aproape 40 % din lungimea canalului va urma cursul rîului Saint-John. Lat de 46 de metri și adînc de 3,6 metri, canalul, prevăzut cu 5 ecluze, va scurta drumul vaselor de pescari cu cca. 1 350 km.

Iar despre vîrsta Pămîntului...

În anul 1960, cele mai vechi roci cunoscute erau cotate ca avînd o vîrstă de cca. 3,85 miliarde ani. În prezent, unii specialiști socotesc că, în realitate, Terra este totuși mai puțin tînără, atribuindu-i etatea de cca. 5 miliarde ani. Viața, în acest caz, a apărut pe planetă de abia de un miliard de ani. Măsurată în ani cosmici (un an cosmic, unitate de măsură a timpului folosită de astronomi, durează 200 de milioane de ani obișnuiți) — vîrsta cifrică se scurtează la 25 de ani (cosmici). Dorind să exprime principalele evenimente ale istoriei Pămîntului în date calendaristice obișnuite, mai ușor de comparat, un calculator a avut recent ideea de a reduce timpul la scara 1/200 de milioane, echivalînd un an cosmic cu un an normal ; luînd ca punct de reper ora zero a anului 1943, a obținut următoarele rezultate :

Formarea Pămîntului ca planetă (acum cca. 5 miliarde de ani) : 1 ianuarie 1943, ora zero ; Apariția ființelor unicelulare (acum 1 miliard de ani) : 1 ianuarie 1963, ora zero ; Apariția primelor vertebrate marine (acum 450 milioane de ani) : 1 octombrie 1965, ora zero ; Apariția primelor reptile și a primelor mamifere (acum 200 milioane de ani) : 1 ianuarie 1967, ora zero; Debutul erei terțiare — primele maimuțe (acum 50 milioane de ani) : 1 octombrie 1967 ; Începutul erei cuaternare (acum 1 milion de ani) : 30 decembrie 1967, ora 4,15 ; Neantropul — homo sapiens (acum 20 000 de ani) : 31 decembrie 1967, ora 23,07 ; Începutul epocii bronzului (acum 4 000 de ani) : 31 decembrie 1967, ora 23,29 ; Începutul erei noastre : 31 decembrie 1967, ora 23,44 ; Anul 2000 : 1 ianuarie 1968, ora zero.

Termolocatoarele șerpilor

Printre misterele naturii încă neelucidate se numărau pînă nu de mult și orificiile adînci și mai mari decît nările, așezate pe capul unor specii de șerpi grupați în familia crotalizilor (șerpii cu clopoței din America de Nord și Asia și șerpii „bot-scurt" din stepele Asiei centrale), între nările lor adevărate și ochi. Aspectul acestor găuri a făcut ca în limbaj popular toți aceștí ofidieni să fie numiți șerpi cu patru nări. Cercetări începute cu circa treizeci de ani în urmă, reluate și definitivate recent, au dezlegat enigma. Fiecare găurică, la o oarecare adîncime de la intrare, este divizată printr-o membrană transversală în două camere, una exterioară și alta interioară. Camera exterioară se deschide în afară, ca o pîlnie ușor alungită, cea interioară este complet închisă. Ea comunică însă cu mediul extern printr-un canal lung și îngust, deschis la suprafața capului, nu departe de extremitatea anterioară a ochiului, printr-un adevărat „por" microscopic, dilatabil. Închiderea și deschiderea acestuia sînt reglate de o musculatură orbiculară. Membrana subțire, de 0,025 mm., care desparte cele două camere din orificiu este sediul unui mare număr de terminații nervoase. Cercetările începute în anul 1937 de americanii D. Noble și A. Schmidt au fost reluate prima oară în anul 1952 de colegii lor, fiziologii T. Bullok și R. Cawles, iar recent de specialiști ai terariului din Mexic și fiziologi din Taşkent. Rezultat final : nările suplimentare ale crotalizilor sînt pur și simplu termolocatoare ! Șerpii descoperă obiectele apropiate sub 35 cm., simțindu-le căldura, oridecîteori aceasta depășește ambianța cu o diferență de 0,2 grade. Păsările și mici sălbăticiuni cad victimă sigură șarpelui, care mușcă fulgerător și fără greș datorită termolocatorului. Nu mirosul, nici aspectul (crotalizii văd prost și, datorită poziției ochilor, ar localiza cu greu „ținte" mici), ci căldura victimei asigură succesul șarpelui. Cea mai puternică reacție a membranei din termolocatorul crotalizilor au produs-o fascicolele de unde infraroșii, cu lungimea cea mai mare de undă cuprinsă între 0,01 — 0,015 mm., care corespunde energiei calorice radiate de corpul animalelor cu sînge cald.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 932 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 2 febr. 1968 | 4 pag. 25 bani

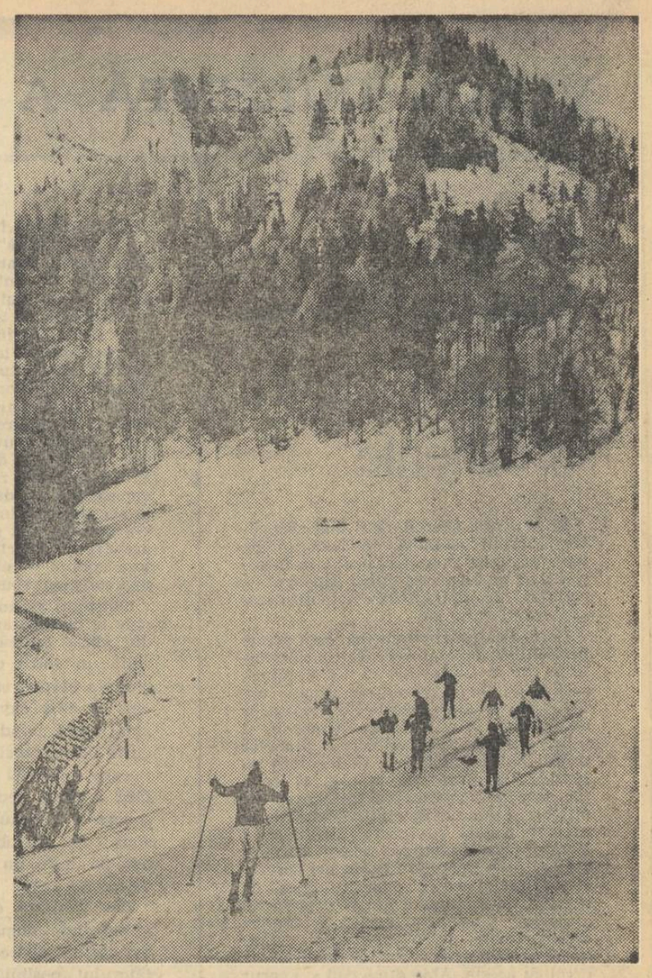

Școala – cadrul educativ cel mai organizat

Se impune o viziune de ansamblu asupra desfășurării muncii educative • Transmiterea volumului de informații trebuie susținută de un efort egal pentru valorificarea lui pe plan educativ • Cum este folosit ansamblul pedagogic pe care îl pune la dispoziția școlii bogata viață social-culturală a țării ?

Pregătirea și integrarea tinerei generații în fluxul vieții sociale, modelarea și formarea personalității omului în devenire au suscitat întotdeauna interesul, au trezit răspunderea minților luminate, a tuturor acelora care erau animați de idei înaintate, preocupați de progresul social. Condițiile vitrege, posibilitățile limitate ale vremurilor trecute n-au favorizat însă manifestarea deplină a aptitudinilor și talentelor, a tendinței de afirmare și de autorealizare ce caracterizează în general tineretul. Astăzi, orînduirea noastră socialistă a creat condiții optime pentru dezvoltarea multilaterală a personalității, a deschis perspective largi în fața tineretului. Așa cum se subliniază în hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din 29 noiembrie — 1 decembrie 1967, **formarea și educarea tinerei generații — viitorul patriei noastre, al națiunii socialiste — constituie una dintre preocupările de cea mai mare însemnătate ale partidului și statului, ale întregii societăți".**

Progresul rapid al construcției socialiste, înfăptuirea programului elaborat de partid pentru dezvoltarea economiei, științei și culturii naționale sporesc continuu cerințele față de pregătirea și formarea tinerei generații. Viitorii constructori ai socialismului și comunismului trebuie să fie oameni culți și bine pregătiți profesional, pătrunși de o înaltă conștiință patriotică, cetățenească, oameni cu o atitudine înaintată față de muncă și de îndatoririle sociale, animați de o dragoste nemărginită față de poporul și partidul nostru. În făurirea unor asemenea oameni rolul principal îl au, așa cum arată Hotărîrea, cadrele didactice. Alături de ceilalți factori sociali-educativi și în strînsă conlucrare cu aceștia școala este chemată să-și aducă contribuția sa hotărîtoare nu numai în pregătirea științifică și profesională a elevilor, ci și în formarea profilului lor moral și politic.

Conținutul activităților școlare, precum și cadrul în care ele se desfășoară, oferă toate posibilitățile pentru o muncă educativă intensă și sistematică.

Caracterul avansat al posibilităților existente obligă în mod obiectiv la o apreciere exigentă a modului cum sînt valorificate acestea, la o privire critică a consecințelor ce decurg din nesocotirea lor. Există încă o serie de școli unde problemele muncii educative sînt slab elaborate și neconcretizate. Deși ele figurează în planurile de muncă ale școlii, ale diriginților etc., dezbaterea și clarificarea lor rămîn pe plan general, atît sub aspectul de conținut, cît și sub cel metodic și organizatoric. Din acest motiv întîlnim în multe planuri obiective care nu țin seama de particularitățile de vîrstă ale elevilor, de nivelul și condițiile concrete în care se desfășoară activitatea colectivelor respective. Nu sînt rare de pildă cazurile cînd se știe în prea mică măsură ce noțiuni morale, convingeri, sentimente, obișnuințe, trăsături de voință și caracter trebuie formate la elevii de o anumită vîrstă. Înseși problemele cuprinse în regulile de purtare pentru elevi rămîn neconcretizate la nivelul de dezvoltare al diferitelor clase. În felul acesta conținutul educativ al muncii școlare rămîne nedefinit, este de multe ori sărac și neadecvat condițiilor date. Sînt neajunsuri și în ceea ce privește caracterul unitar, sistematic, succesiv și continuu al activității educative. Lipsa unei legături logice, cauzale între diferitele acțiuni educative reduce mult efectul măsurilor izolate, deoarece ele nu sînt întărite prin alte mijloace corespunzătoare. Datorită faptului că, o dată cu trecerea elevilor în clasa a V-a, nu se iau în seamă rezultatele obținute în clasele I — IV, se pierd foarte ușor trăsăturile pozitive, convingerile și obișnuințele formate anterior. Același lucru se poate observa și în cazul trecerii elevilor din clasa a VIII-a în clasa a IX-a, mai ales cînd au loc schimbări de cadre didactice și în special de diriginți. Sînt cazuri cînd într-o anumită clasă se planifică activități educative fără să se știe concret ce s-a realizat în anul precedent, ce rezultate și lipsuri a avut munca anterioară, la ce nivel de dezvoltare morală au ajuns elevii respectivi. Toate acestea duc la lipsa unei corelări, a unei legături organice între dinamica dezvoltării morale a elevilor și sistemul măsurilor educative.

Hotărîrea Plenarei din decembrie stabilește limpede principalele sarcini educative ce stau în fața școlii, asigură muncii sale o directivare clară, o mobilizează să meargă în pas cu dezvoltarea generală a societății noastre, nu numai în sensul abordării tuturor problemelor educative la nivelul cerințelor actuale, dar și în ceea ce privește folosirea condițiilor noi, a arsenalului pedagogic pe care i-l pune la dispoziție viața noastră socială în continuă îmbogățire și desăvîrșire. În elaborarea acțiunii sale educative — bogată, cuprinzătoare și diferențiată în același timp — școala este chemată să valorifice atît resursele sale interne, cît și aportul factorilor externi, numeroasele posibilități oferite de mediul social înconjurător, de instituțiile culturale și artistice.

Prin natura sa munca educativă este deosebit de variată și complexă, fiecare situație nouă solicitînd o atitudine adecvată, adesea neprevizibilă, cu rezolvări originale. Aceasta nu înseamnă însă nicidecum că ea poate fi lăsată să se desfășoare spontan. Dimpotrivă, faptul acesta impune **o viziune pedagogică de ansamblu, o planificare științifică.** Evident, programarea muncii educative nu poate fi atît de precisă și riguroasă ca programarea activității instructive, ea avînd un rol orientativ și un caracter elastic. Totuși, nu ne putem dispensa de o planificare, după cum nu este suficient să prevedem doar obiectivele generale. Un plan educativ bine chibzuit, izvorît din studiul temeinic al relațiilor școlare

Prof. univ. dr. ANDREI DANCSULY

(Continuare în pag. a 4-a)

Optică deformată

Opt studenți ai grupei 212 din anul I al Facultății de construcții din Cluj au ratat examenul de analiză matematică pentru că, neavînd aptitudinile cerute, s-au orientat totuși spre facultatea în cauză. „Dopați" cu meditații și ajutați de mîna hazardului, au reușit să fie admiși la concursul de admitere. Dar realitatea, implacabilă, n-a întîrziat să le pună în față oglinda adevărului. Examenele pierdute încă de la prima sesiune le spun limpede și răspicat: „Nu aveți aptitudini pentru această profesie, nu trebuia să urmați această cale".

S-ar putea ca acești tineri să ia, tîrîș-grăpiș, examenele viitoare, să termine facultatea și să ajungă ingineri constructori. Dar este în orice caz sigur că nu vor fi decît niște ingineri mediocri, că personalitatea și forța lor creatoare nu-și vor realiza adevăratele lor dimensiuni.

În fiecare individ există o capacitate anume, un fond de aptitudini și de înclinații care, valorificate, fac ca eforturile lor să aibă cel mai înalt randament. Uneori însă, în practică, se întîmplă altfel. Un om care ar fi putut să devină, să spunem, un foarte bun fizician face pictură și, după cum e de așteptat, pictează prost, iar pictorul virtual se ocupă de fizică, unde încurcă lucrurile, încurcîndu-se și pe sine.

Este însă perfect posibil ca fiecare individ să fie ajutat să-și cultive și să-și perfecționeze capacitățile lui reale — și aceasta poate s-o realizeze, în primul rînd, școala. Este una dintre marile datorii ale pedagogului, aceea de a ghici în copilul pe care îl are în față astăzi forța creatoare a omului de mîine, viitoarea lui mare pasiune, filoanele de energie din care se va alimenta ea. Or, mînați de dorința de a obține succese globale, nu o dată facem greșeala de a pretinde elevilor rezultate la fel de bune la toate disciplinele, uitînd că prin această tendință de uniformizare împiedicăm dezvoltarea acelor însușiri care merită și se cer a fi cu adevărat cultivate.

Mi se pare că relația trebuie să fie răsturnată. Că se cuvine să avem întîi în vedere sensul în care poate evolua fiece elev în parte și să subordonăm stimulării acestei evoluții celelalte exigențe.

O. B.

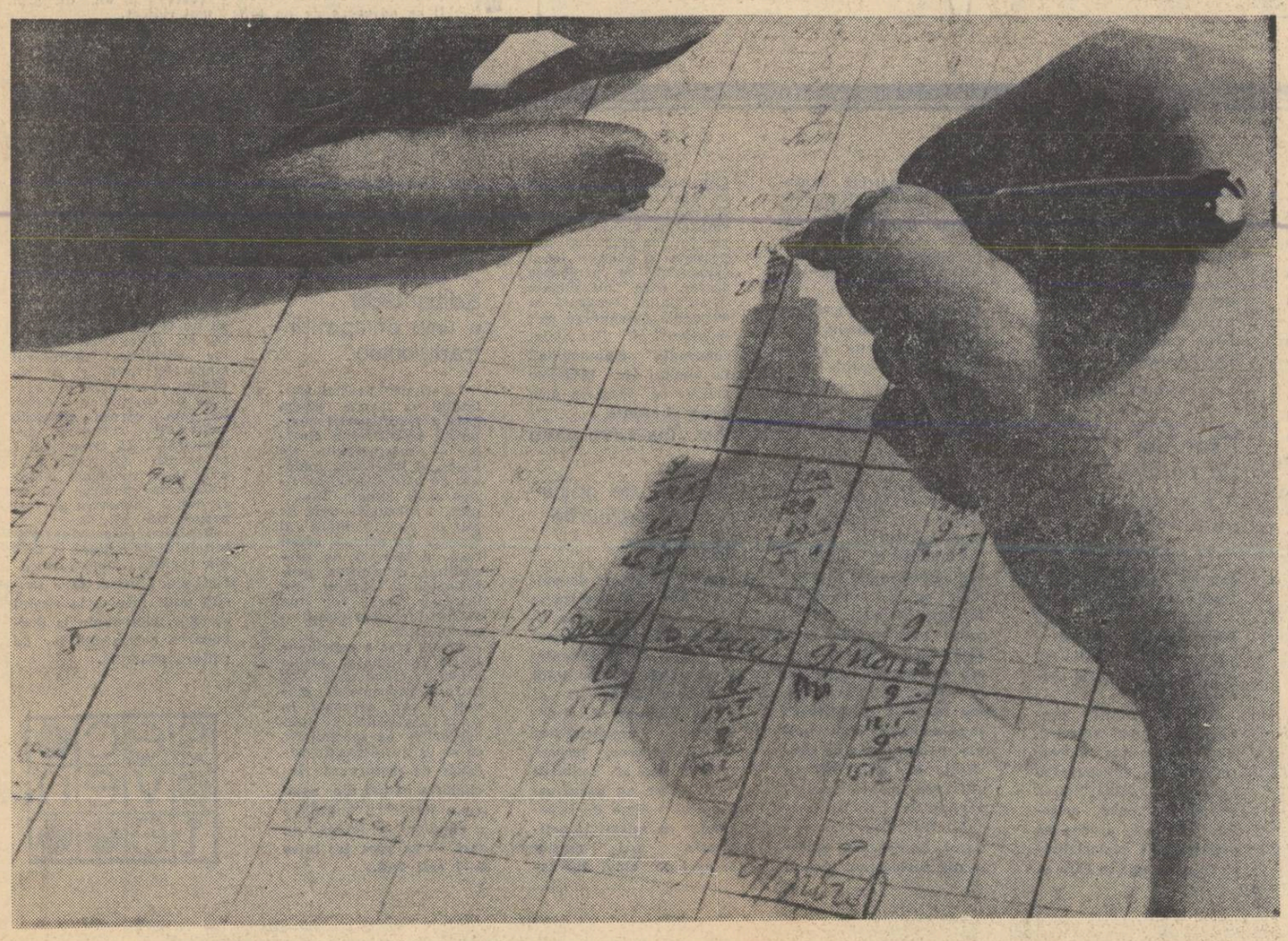

Un moment care cere educatorului, de fiecare dată, atîta grijă, atîta cumpănire!

ȘTIRI

Un cabinet pentru învățămîntul programat

La Liceul „Gh. Sincai" din Capitală este în curs de organizare un cabinet modern de matematică, ce va fi condus direct de Facultatea de matematică a Universității București. Cabinetul va fi înzestrat cu aparate și instrumente pentru efectuarea lucrărilor practice pe teren, cu truse de figuri și corpuri geometrice etc.

De curînd, rectoratul Universității București a pus la dispoziția cabinetului manuale de instruire programată, care vor fi utilizate ca material orientativ. De asemenea, profesorii de matematică ai liceului au creat prototipuri de mașini mecanice pentru instruirea programată conform sistemelor liniar și ramificat, precum și un aparat electromecanic, cu ajutorul cărora se vor desfășura în cabinet lecții programate.

Colaborare între clasele speciale

După cum se știe, în acest an școlar a fost extins numărul claselor speciale pentru elevii cu aptitudini și interese deosebite în domeniul matematicii și fizicii. În aceste clase se desfășoară o activitate intensă la disciplinele de profil, atît în cadrul lecțiilor propriu-zise, cît și în cadrul altor acțiuni.

De exemplu, elevii clasei a XI-a speciale de matematică de la Liceul „Gheorghe Lazăr" din Capitală au organizat recent, sub conducerea profesorului de specialitate, un simpozion la care s-au discutat temele „Gh. Lazăr și trigonometria lui" și „Exerciții și probleme rezolvate cu ajutorul trigonometriei".

Un interesant schimb de experiență a avut loc recent între clasele speciale de fizică ale liceelor „Emil Racoviță" din Cluj și „Emil Racoviță" din Iași. Cadrele didactice au discutat cu acest prilej o serie de probleme referitoare la modalitățile predării cunoștințelor teoretice, la conținutul și desfășurarea lucrărilor de laborator, la metodica rezolvării problemelor de fizică etc. La rîndul lor, elevii claselor speciale de fizică din Iași și Cluj și-au propus unii altora, spre rezolvare, probleme originale.

Patrule școlare de circulație

Dacă treceți prin cartierele Capitalei veți vedea, în primele ore ale dimineții sau la prînz, „milițieni" de vîrstă școlară dirijînd drumul spre școală sau casă al colegilor lor, să nu vă surprindă: sînt patrulele școlare de circulație. Organizate din inițiativa Ministerului Învățămîntului, în colaborare cu organele M.A.I., ele sînt menite să contribuie, alături de alte măsuri, la asigurarea securității vieții și sănătății elevilor.

Deocamdată au fost organizate patrule școlare la liceele „Mihail Sadoveanu" și „Spiru Haret", la Școala generală „Barbu Delavrancea" și la Școala generală nr. 124. Ele sînt constituite din 8—10 elevi, dintre cei mai buni la învățătură și disciplină. Pentru micii supraveghetori ai circulației a fost întocmit un regulament, cu prevederi pe care toți se străduiesc să-l respecte cu sfințenie. Iată cîteva din atribuțiile patrulelor școlare: să conducă spre școală și spre casă grupurile de elevi care locuiesc în aceeași zonă cu ei, să vegheze ca deplasarea spre școală să se facă numai pe trotuare și în mod disciplinat; să asigure traversarea grupurilor de elevi prin locurile prevăzute cu indicatoare sau pe la colțul străzilor; să asigure ordinea la urcarea și coborîrea în și din vehiculele de transport în comun etc. După cum se vede, patrulele au sarcini serioase, pline de răspundere.

Pentru consfințirea calității lor, așa încît să-și poată exercita atribuțiile în deplină autoritate, zilele trecute patrulele școlare de la Liceul „Mihail Sadoveanu" au primit într-un cadru festiv, din partea organelor de miliție o serie de însemne: centuri, mănuși albe, minecare. În curînd vor primi asemenea însemne și patrulele de la celelalte școli.

LUNA CĂRȚII LA SATE

A început „Luna cărții la sate". Manifestare culturală cu tradiție în satul nostru contemporan, „Luna cărții" constituie astăzi o prezență, care, prin proporțiile ei, ne dă o imagine vie a ceea ce înseamnă setea de cultură a locuitorilor din mediul rural. Unele cifre sînt concludente în acest sens. În anul care a trecut au fost trimise librăriilor și magazinelor sătești peste 2 500 de titluri de cărți, într-un tiraj care însumează 11 115 000 exemplare, iar în casele cititorilor de la sate au pătruns cărți care depășesc valoarea de 75 milioane lei. Numai din lucrările Editurii didactice și pedagogice, fără a socoti manualele școlare, au luat drumul satelor 65 de titluri într-un tiraj de aproape 300 000 exemplare.

Importante progrese s-au realizat și în privința modului de aprovizionare cu cărți a cititorilor de la sate. La dispoziția lor stau astăzi 818 librării, numărul acestora fiind în continuă creștere. Funcționează de asemenea 7 000 de puncte de librărie în cadrul magazinelor sătești și 18 autocaravane-librării. „Cartea prin poștă" dispune de o librărie centrală și 15 secții regionale. Numai printre cititorii din evidențele librăriei „Cartea prin poștă" din București figurează cca. 7 000 de învățători și profesori din mediul rural.

Un aport însemnat în răspîndirea cărții la sate îl aduc și cei cca. 10 000 difuzori voluntari de carte, recrutați în majoritatea lor din rîndul cadrelor didactice.

Manifestările culturale care vor avea loc la căminele culturale, în biblioteci și librăriile sătești cu prilejul „Lunii cărții" — șezători literare, simpozioane pe diverse teme, recenzii, întîlniri cu scriitorii etc. — vor constitui pentru cititorii satelor un nou prilej de îmbogățire a cunoștințelor lor cultural-științifice.

Școlile vor găzdui și ele diverse manifestări cu cartea. Vor avea loc seri de basm, recitaluri de poezie, vizite la librării, concursuri literare pe marginea cărților recomandate în programele de învățămînt.

În acest an, „Luna cărții la sate" prevede și cîteva acțiuni inedite cum sînt: un concurs cu premii „Cine citește, cîștigă", organizat de Editura politică în 10 localități din regiunile: București, Banat, Dobrogea, Suceava și Maramureș „Zilele cărții pentru gospodine", care își propun drept scop popularizarea cărților cu conținut specific preocupărilor femeilor, precum și un concurs cu premii intitulat „Cel mai activ difuzor de carte de la sate".

Un rol important în desfășurarea în cele mai bune condiții a activităților prevăzute în „Luna cărții la sate" îl au învățătorii și profesorii, harnici sprijinitori și îndrumători ai acțiunilor culturale ce se inițiază în cadrul acestei tradiționale sărbători a cărții.

PANAIT MIRESCU

Cîteva modalităţi de însuşire a citirii conştiente

În perioada abecedară şi mai ales către sfîrşitul acesteia, învăţătorul are mari posibilităţi de a se ocupa în forme multiple de formarea citirii conştiente a copiilor, de îmbogăţirea cunoştinţelor şi vocabularului lor.

Dorind să utilizeze cît mai larg aceste posibilităţi, învăţătoarea Dorina Mihăilescu, de la Liceul nr. 12 din Capitală, aplică, pe lîngă procedeele uzuale ale citirii selective şi pe sărite a coloanelor de cuvinte şi a textelor închegate, şi unele metode asemănătoare probelor psihotehnice. Bunăoară, în legătură cu textul „La masă" de la pag. 47 ea a pus copiilor următoarea întrebare : De cîte ori şi unde anume aţi văzut scris în această pagină cuvîntul „mănîncă" ? Folosul procedeului s-a relevat curînd : alături de o serie de răspunsuri corecte şi de unele greşeli datorate lipsei de atenţie, un răspuns a inclus şi cuvîntul „mîncare" ; avînd o structură grafică asemănătoare cu a cuvîntului „mănîncă", „mîncare" a fost asimilat de un copil cu acesta. Abia după ce i s-a cerut să citească pe silabe copilul a reuşit să diferenţieze cele două cuvinte. Procedeul a ajutat-o astfel pe învăţătoare să lupte împotriva citirii „pe de-asupra", mecanice.

Cu scopul de a menţine în activitate întreaga clasă şi a verifica citirea conştientă a unui număr cît mai mare de şcolari, tovarăşa Mihăilescu a utilizat citirea colectivă în clasă, simultan cu marcarea în carte a cuvîntului citit ; trecînd printre rînduri, învăţătoarea urmărea concordanţa între cuvîntul rostit şi cel indicat în abecedar. Astfel au putut fi depistaţi copiii care „citeau" lecţia din memorie. În continuare tovarăşa Mihăilescu a lucrat individual cu elevii în cauză. Mascînd cuvintele alăturate (pentru ca sensul propoziţiei să nu influenţeze citirea), a lăsat în cîmpul vizual numai cuvîntul care trebuia citit.

Se ştie că unii copii cu o memorie foarte bună reproduc cu uşurinţă textul după citirea-model a învăţătorului „citind pe dinafară" — e drept, uneori cu mici greşeli. Pentru a evita această memorizare şi pentru ca procesul citirii să fie rezultatul efortului propriu al şcolarilor de a îmbina sunetele în silabe şi silabele în cuvinte, învăţătoarea a experimentat, la lecţiile cu o structură grafică mai simplă, trecerea directă la lectura şcolarilor fără citire model. Atunci cînd unii şcolari nu reuşeau, după 2—3 încercări, să realizeze sinteza sonoră, cuvintele respective au fost compuse şi din literele alfabetului. Procesul citirii realizat prin eforturile depuse pentru depăşirea unor greutăţi le-a creat copiilor satisfacţii mai mari, s-a dovedit mai stimulativ. Bazat pe o activitate intelectuală — analiză şi sinteză sonoră — el este în acelaşi timp mai conştient şi mai temeinic.

Obişnuiţi să aducă contribuţii personale la desfăşurarea lecţiei, unii şcolari din clasa tovarăşei Mihăilescu manifestă un spirit critic deosebit. Astfel, cînd în etapa verificării unei lecţii un elev a citit cuvîntul „repede" literizînd, adică luînd ca unitate optică de citire litera, nu silaba şi adăugînd după fiecare consoană vocala de sprijin „i", fără a reuşi deci să realizeze sinteza sonoră a cuvîntului, un coleg al lui a spus : „Eu am observat că dacă citeşti aşa, pe litere, nu mai ştii să citeşti cuvîntul întreg."

Deşi limitate, datorită necesităţii de a cuprinde numai cuvinte cunoscute, textele din abecedar oferă totuşi învăţătorului posibilitatea de a îmbogăţi cunoştinţele şi vocabularul copiilor, de a stabili legături cauzale între fenomene. O propoziţie simplă : „În pădure sînt animale", i-a oferit tovarăşei Mihăilescu prilejul unei discuţii în legătură cu animalele care trăiesc în pădure, cu caracteristicile animalelor sălbatice. Această discuţie i-a pus pe elevi în situaţia de a stabili, la nivelul posibilităţilor lor, anumite trăsături comune unor categorii, de a compara aceste categorii, de a determina asemănările şi deosebirile, de a sesiza unele legături cauzale.

Practica învăţătoarei Dorina Mihăilescu arată că elevii din clasa I pot fi conduşi către desprinderea ideii principale dintr-un text citit. Ea foloseşte în acest scop două modalităţi : în anumite cazuri îi orientează să citească propoziţia cea mai semnificativă, cea mai cuprinzătoare din text : în altele, îi îndrumă să concentreze conţinutul celor citite într-o propoziţie alcătuită de ei.

Permanenta solicitare a gîndirii copiilor, aplicarea unor procedee diverse în funcţie de particularităţile lor individuale, preocuparea de a găsi mijloace cît mai variate pentru menţinerea în activitate a întregii clase o ajută pe învăţătoare să pună baze ferme muncii de formare intelectuală a elevilor.

Asist. univ. RODICA NIŢU

În laboratorul de fizică al Liceului nr. 2 din Galaţi.

Cînd se introduc lucrările independente de chimie?

În cercurile didactice de specialitate se poartă adesea discuţii cu privire la nivelul de la care se pot introduce lucrări independente ale elevilor, precum şi la caracterul acestor lucrări. Personal, bazîndu-mă pe unele rezultate obţinute în şcoala noastră, socotesc că o serie de lucrări independente de complexitate medie pot fi introduse începînd din clasa a VIII-a a şcolii generale. Elevilor interesaţi în mod special de studiul chimiei, membri ai cercului de profil, li se pot încredinţa chiar experienţe şi lucrări mai complicate.

Printre lucrările independente efectuate de elevii claselor a VIII-a ale şcolii noastre se numără operaţiile de decantare, dizolvare şi filtrare, verificarea unor proprietăţi ale metalelor etc. Aceste lucrări, corespunzătoare nivelului pregătirii pe care dorim s-o asigurăm elevilor, le formează deprinderi adecvate activităţii pe care mulţi dintre ei o vor desfăşura în viitor, şcoala noastră fiind amplasată într-un centru al industriei miniere.

Iată, de pildă, cum s-a desfăşurat în clasele a VIII-a ale şcolii noastre o lucrare practică de verificare a condiţiilor de ruginire a fierului. Elevii au primit doar indicaţiile privind materialul necesar şi tehnica operaţiei. Ei şi-au procurat, fiecare, cîte două sticluţe astupate cu cîte un dop, prin care a fost trecută cîte o bucăţică de sîrmă. La prima experienţă li s-a cerut să introducă cîteva picături de apă pe fundul sticluţei şi să verifice, în condiţii diferite, ce se întîmplă cu sîrma de fier. Din totalul de 50 de elevi care au efectuat experienţa respectivă, 40 şi-au notat observaţia justă că atunci cînd sîrma prinsă în dop a fost ţinută în apă nu a ruginit, în timp ce sîrma ţinută doar deasupra apei, fără a fi introdusă în aceasta, a ruginit foarte repede (pe baza acestei observaţii în cadrul lecţiei s-a desprins concluzia că vaporii de apă sînt cei care provoacă ruginirea rapidă) ; 6 elevi, deşi au efectuat corect experienţa, n-au făcut observaţia care se impunea, dovedind că dispun de o insuficientă orientare în studiul individual ; alţi 4 elevi au efectuat experienţa incorect.

Discutarea în clasă a rezultatelor obţinute de elevi a fost pozitivă atît pe planul adîncirii cunoştinţelor de specialitate, cît şi pe plan educativ. Cu prilejul lucrării următoare, privind reacţia fierului în soluţie de sulfat de cupru, 47 de elevi şi-au orientat bine observaţiile, desprinzînd concluzii corespunzătoare : nu a mai existat nici un elev care să trateze incorect sarcina încredinţată.

Elevii claselor a VIII-a au rezolvat de asemenea, folosind formulele şi ecuaţiile chimice, o serie de probleme cu privire la compuşi anorganici ai carbonului, precum şi la unele metale cu importanţă industrială mare, au determinat masa unui element într-o anumită substanţă, conţinutul procentual al unei substanţe compuse şi cantităţile de substanţe care intră şi care rezultă din ecuaţiile chimice, cantitatea de alcool etilic necesară pentru a obţine prin ardere o cantitate definită de bioxid de carbon etc.

Experienţa de pînă acum ne-a dovedit importanţa deosebită a stimulării prin toate mijloacele a activităţilor independente ale elevilor, în special pentru faptul că succesul în realizarea acestor lucrări face să crească încrederea tinerilor în propriile forţe şi le mobilizează, cu rezultate concrete pe plan instructiv-educativ, capacităţile creatoare.

Prof. HARALAMBIE DINA
Şcoala generală din comuna Baia de Fier (Oltenia)

Cum realizăm prezenţa activă a elevilor la lecţie

Pedagogia modernă formulează în faţa şcolii multiple exigenţe. Profesorul este solicitat să le formeze elevilor deprinderea de a realiza relaţii logice între cunoştinţele acumulate. Este vorba, aici de o operaţie de permanentă orînduire şi reorînduire a informaţiilor primite, de clasarea informaţiilor noi în funcţie de experienţa anterioară, de ierarhizarea lor pentru a delimita esenţialul de secundar, pentru a deduce generalul dintr-o serie de cazuri particulare, pentru a înţelege abstracţiunile pe baza unor informaţii concrete.

Toate acestea cer o participare foarte activă a elevului la lecţie. Or, destul de mulţi profesori, chiar dintre cei preocupaţi de a îmbunătăţi permanent calitatea activităţii lor, nu au în vedere, în măsură suficientă, necesitatea de a-i atrage continuu pe elevi într-o participare activă la munca desfăşurată în clasă. Ne-a dovedit-o între altele, un experiment organizat în şcoala noastră, în cadrul asistenţelor la lecţii. Ne-am propus să urmărim, în timpul acestor asistenţe, cît vorbesc elevii la lecţie în raport cu profesorii.

Rezultatele acestor observaţii sînt destul de interesante. In urma unor înregistrări făcute pe bandă de magnetofon la unele obiecte ca istoria, literatura, fizica, biologia etc., am constatat că trei sferturi din oră vorbeşte profesorul şi numai un sfert de oră vorbesc elevii. Participarea acestora la unele lecţii de fizică (la care nu au efectuat nici lucrări practice) a coborît sub 20 la sută. O participare mai susţinută am remarcat-o la matematică şi limbi străine, unde elevii ajung să ocupe pînă la 30—35 la sută din timpul afectat lecţiei.

Unele experienţe pe care le-am făcut în şcoală după aceste constatări ne-au arătat că participarea elevilor poate să cuprindă pînă la 50 la sută din timpul lecţiei. Dar chiar şi în aceste condiţii prezenţa lor nu este foarte bogată. Dacă ţinem seama că în timpul lecţiei pot vorbi doar 10—12 elevi, adică 1/4 pînă la 1/3 din efectivul unei clase, vedem cît de redusă este totuşi ponderea participării fiecărui elev

Stabilirea unor proporţii judicioase în această direcţie ni se pare deosebit de importantă, fiindcă prezenţa activă a elevilor la lecţie este o garanţie că ei îşi însuşesc cunoştinţele predate. Faptul că profesorul economiseşte din propria sa expunere, din propriul său verbiaj pentru a-i solicita în schimb pe elevi să răspundă la diferite probleme, să deducă singuri ideile lecţiei, să formuleze raţionamente pe baza unui anume bagaj de informaţii, ne dă certitudinea că ei sînt receptivi la activitatea desfăşurată în clasă, că sînt integraţi în ea şi că aceasta este deci eficientă.

Prof. CONSTANTIN PRISECARU
Liceul nr. 36 — Bucureşti

In cercurile de elevi se dezvoltă aptitudinile. Aeromodelişti, azi ; mîine, poate, constructori de avioane.

RELIEF

PE NEGATIV

Nu se ştie încă

Cu un an urmă, mai precis în ianuarie şi februarie 1967, Şcoala generală nr. 2 din Vaslui a fost inspectată, timp de cîteva săptămîni, de o brigadă de inspectori ai secţiei de învăţămînt raionale, condusă de şeful secţiei.

La terminarea controlului a avut loc obişnuita şedinţă de analiză. S-au făcut aprecieri mai ales cu privire la aspectele administrativ-gospodăreşti şi organizatorice ale muncii din şcoală. Şedinţa s-a terminat cu promisiunea conducătorului brigăzii de control că „analiza temeinică a muncii fiecărui învăţător şi profesor se va face în procesul verbal de inspecţie". Apoi brigada şi şeful ei au plecat. De atunci cadrele didactice de la Şcoala generală nr. 2 din Vaslui aşteaptă cu emoţii mari „cît anul" ziua cînd va sosi condica cu procesul verbal de inspecţie. E foarte interesant de văzut, mai ales, care vor fi datele pînă la care cadrele didactice vor fi obligate să realizeze sarcinile trasate. Nu se ştie însă ce vor face cei care au ieşit la pensie ori au fost transferaţi între timp. Vor mai fi oare convocaţi la discutarea procesului verbal ?

Nu după, ci înainte

În raionul Griviţa Roşie din Capitală, unele drepturi băneşti ale cadrelor didactice se achită cu mari întîrzieri. Este vorba de drepturile ce rezultă din ore cumulate şi supliniri. Întîrzierile ajung la săptămîni şi luni în şir. Cerînd explicaţii, ni s-a răspuns că secţia financiară a raionului nu admite plata acestor drepturi decît dacă au apărut deciziile de numire respective. Numai că, de multe ori, deciziile apar nu cum ar fi normal — adică înainte ca oamenii să-şi înceapă munca — ci cu mult mai tîrziu, după efectuarea ei. Defecţiunea se petrece undeva, pe drumul pe care-l străbate propunerea de numire de la şcoală la secţia de învăţămînt a Capitalei. Problema care se pune este să se stabilească precis : unde anume şi de ce ?

La un diapazon mai ridicat

Preşedintele Sfatului popular din comuna Riul Alb, raionul Tîrgovişte, se supără foc ori de cîte ori nu este invitat la şedinţele consiliului pedagogic al Şcolii generale nr. 1 din comună. Cadrele didactice ezită însă să-l invite, întrucît preşedintele are obiceiul să li se adreseze pe un ton neconvenabil, chiar injurios.

Atitudinea preşedintelui a mai fost discutată de către comitetul executiv raional. Şi a ieşit cu „cîntec" pentru el. După cum se vede însă, e un om constant : îşi păstrează metehna. Poate e necesară o reluare a „cînteculuî", la un diapazon mai ridicat.

Revistele elevilor

Numărul revistelor editate de elevi creşte de la an la an —şi faptul e îmbucurător nu numai pentru colectivele de creaţie respective, ci pentru toţi cei care se străduiesc să îndrume tinerele generaţii. Aceste publicaţii, editate cu mijloace locale, sînt în primul rînd, desigur, rezultatele neastîmpărului creator al elevilor, dar ele reprezintă în acelaşi timp şi o mărturie a interesului, a dragostei cu care sprijină educatorii năzuinţele spre împlinire ale tinerilor. Reunind, alături de elevi, şi pe profesori — unii cu visele lor îndrăzneţe, alţii cu priceperea, cu înţelepciunea lor — revistele şcolare asigură continuitatea, sudura dintre generaţii.

Munca de pregătire şi editare a revistelor şcolare este o muncă pasionantă, cuprinzătoare, activă, care îi familiarizează pe elevi cu numeroase domenii ale artei şi literaturii, ale ştiinţei şi tehnicii. Cele mai multe reviste răsar şi se dezvoltă în şcolile generale şi în licee tocmai ca o consecinţă a preocupărilor în aceste domenii. Ele oglindesc în bună măsură viaţa şcolilor, străduinţile şi realizările colectivelor, pasiunea şi talentul elevilor. Tineri, cu modestia începutului, „editorii" au dat publicaţiilor lor titluri caracteristice : „Floarea albastră" (Şcoala generală nr. 80 — Bucureşti), „Primii paşi" (Liceul nr. 25 — Bucureşti), „A B C" (Liceul nr. 1 — Cluj), „Vlăstarul" (Şcoala generală nr. 85 — Bucureşti), „Confluenţe" (Liceul nr. 1 — oraşul Gheorghe Gheorghiu-Dej), „Muguri" (Liceul nr. 24 — Bucureşti) etc.

Am în faţă revista „Orizonturi" editată de elevii Liceului „N. Bălcescu" din Cluj — o revistă bună, caracterizată prin pluralitatea preocupărilor. În afară de prof. univ. dr. docent Ştefan Pascu, membru corespondent al Academiei, căruia i s-a solicitat un articol despre N. Bălcescu, „patronul" şcolii şi de directorul acesteia, prof. V. Brînzei, care scrie cuvîntul de început de drum, toţi colaboratorii (31 la număr) sînt elevi. Versurile, semnate de tinerii Ion Lucian, Negruţa-Lia Caţiu, Sempronia Filipoiu, Sergiu Damian, Sonia Szimon sau Daniela Tătaru, trădează sclipiri de talent autentic şi multă sensibilitate. Interesante sînt notele de drum scrise de elevii Tudor Tudoran („Prin Istambul"), Ioana Albu („Prin ctitoriile bătrînei Moldove"), sau Monica Surtea („Bratislava") Se remarcă de asemenea rubrica tehnico ştiinţifică a revistei, care propune cititorilor, spre rezolvare, probleme de matematică şi de fizică, precum şi probleme distractive şi de specialitate, îi învaţă cum să construiască un ciocan de lipit etc. Pe lîngă materialele literare, sportive, turistice, materialele cu caracter tehnico-ştiinţific vorbesc despre sfera de preocupări a elevilor liceului, despre varietatea activităţilor desfăşurate de ei. Poate că revista ar putea contura şi mai bine preocupările tinerilor oferind spaţiu şi desenelor, aşa cum procedează „Confluenţe", revista Liceului nr. 1 din oraşul Gh. Gheorghiu-Dej, consemnată de mai multe publicaţii din ţara noastră.

Interesantă prin profilul ei este revista „Hai la drumeţie", editată de Şcoala generală nr. 86 din Bucureşti, care, în întregime, oglindeşte activitatea cercului turistic. Articole, hărţi, desene, fotografii, caricaturi, descriu locurile pe unde au trecut elevii în excursiile realizate de şcoală, vorbesc despre frumuseţile şi bogăţiile patriei, împărtăşesc întîmplări, impresii, gînduri.

Revistele şcolare sînt foarte variate şi în conţinut, şi în formă. Unele înmănunchează lucrări izvorîte din toate activităţile elevilor (literatură, matematică şi fizică, istorie, folclor etc.), altele se profilează pe o singură activitate.

Revistele şcolare au început să fie o realitate vie, generatoare de mîndrie şi optimism, de satisfacţii şi speranţe, pentru că reflectă o activitate entuziastă şi bogată. Ele sînt oglinzi ale pasiunii, ale eforturilor creatoare depuse de cei mai tineri cetăţeni ai patriei.

GEORGE NESTOR

Expoziţia de pictură a cenaclului „Ion Andreescu"

În sălile Clubului sindicatului din învăţămînt Bucureşti, trei profesori — Mihai Stelu, Dumitru Hlihor şi Ion Dădîrlat — expun rodul activităţii lor artistice din anul care a trecut.

Peisajele şi florile, simfonii în verde, albastru, violet, roşu sau galben, reprezintă preocuparea majoră a lui Mihai Stellu. Executate în ulei, peisajele în care predomină pădurea sînt materializate de o viziune în care se topesc deopotrivă fantezia şi sensibilitatea. Florile din tablourile lui Stellu demonstrează că arta acestuia se situează în zodia influenţelor artistice a marelui Luchian.

La Dumitru Hlihor se remarcă, în majoritatea lucrărilor, străduinţa de a păstra trăsăturile caracteristice şi detaliile semnificative, prin care reuşeşte să ne transpună în atmosfera Sibiului, a peisajului bucovinean, a litoralului şi a străzilor bucureştene. Tablourile cu flori ale pictorului se situează la un nivel artistic mai scăzut.

Calităţile de grafician ale profesorului Ion Dădîrlat au fost evidenţiate în ultimul timp de mai mulţi cronicari de artă. Prezentînd o gamă variată de lucrări în ulei şi în metal, ca şi gravuri, Ion Dădîrlat echilibrează expresivitatea cu armonia şi frumuseţea cu adevărul. El este înclinat atît spre peisajul orăşenesc (Blocuri pe bulevardul 1 Mai, Case din cartierul Dămăroaia, aspecte din Sighişoara, Sibiu, Constanţa), cît şi spre peisajul sătesc — Sălişte, Răşinari, scene din viaţa ciobanilor. Printre lucrările lui Ion Dădîrlat sînt prezente şi portrete, ca şi compoziţii cu personaje dintre care menţionăm Maternitate, realizată cu deosebită pătrundere psihologică şi Consolare, concepută monumental. La rîndul lor, peisajele marine se remarcă prin desen şi colorit.

Prof. ION SAVU NANU

Schimb de opinii privind cercurile de elevi

Un util schimb de opinii privind organizarea cercurilor de elevi în licee a fost iniţiat recent de Secţia de învăţămînt a Capitalei şi Comitetul oraşenesc Bucureşti al U.T.C. Directorii şi secretarii organizaţiilor U.T.C. din licee, inspectorii şcolari şi activiştii U.T.C. care au participat la acest schimb de experienţă au asistat la activitatea mai multor cercuri de elevi din cadrul Liceului „Matei Basarab". A urmat apoi un larg schimb de opinii cu privire la organizarea cercurilor de elevi.

Ediţia 1968 a unei competiţii tradiţionale

La sfîrşitul acestei săptămîni va începe ediţia 1968 a tradiţionalei competiţii ştiinţifice a elevilor — concursurile de limba şi literatura română, de matematică, de fizică şi de chimie. Duminică, 4 februarie, zeci de mii de elevi fruntaşi ai liceelor de cultură generală, ai liceelor de specialitate, ai şcolilor profesionale şi tehnice din întreaga ţară vor lua startul în prima etapă — pe localităţi.

Prima fază a concursului va însemna şi prima selecţie : elevii care vor întruni procentajul maxim se vor prezenta la etapa regională a concursurilor pe specialităţi, ce se va desfăşura în vacanţa de primăvară. Încheierea ediţiei din acest an a întrecerii ştiinţifice a elevilor — etapa pe ţară — va avea loc între 5—7 mai 1968.

Legătura între generaţii

Mulţi dintre membrii de acum 20 de ani ai cercurilor de elevi de la Liceul din Oraviţa sînt astăzi ingineri, profesori, medici. Ei nu şi-au uitat însă şcoala. La solicitarea fostului lor diriginte, profesorul Gheorghe Raia, ei se întîlnesc cu membrii din prezent ai cercurilor liceului, în faţa cărora prezintă conferinţe, expuneri, demonstraţii. În trimestrul I al acestui an şcolar au avut loc 5 asemenea manifestări, iar pentru cei de al doilea trimestru au fost programate alte 5.

Realizate cu sprijinul Comitetului de cultură şi artă din regiunea Banat, manifestările acestea, care suscită mult interes în rîndul elevilor, contribuie la dezvoltarea orizontului lor de cultură generală.

OPINII

PROBLEME ALE EDUCAȚIEI TINERETULUI

DISCUȚIA ETICĂ ȘI IMPLICAȚIILE EI

Îmi propun să discut, în rîndurile de față, despre unele aspecte ale orelor de dirigenție cu teme etice. Cum numărul acestor ore este, după prevederile programei, foarte însemnat, socot că este necesar și util pentru diriginți să se dezbată această problemă.

Observațiile mele se bazează pe cunoașterea orelor de dirigenție desfășurate la nivelul claselor a VIII-a Pentru acest nivel al învățămîntului „Programa muncii educative" elaborată de Ministerul Învățămîntului prevede un număr mare de lecții cu profil etic și de educație cetățenească, circa 60 la sută din totalul orelor de dirigenție. Programa recomandă profesorilor diriginți și principalele elemente componente ale conținutului acestor ore. Mă voi opri la acele indicații ale programei care vizează concret însușirile morale ce trebuiesc formate la elevi.

Educația morală urmărește formarea unor numeroase și variate trăsături ale personalității. Este vorba despre educarea atitudinii respectuoase față de părinți, educatori, față de oameni în general, despre politețe, despre spiritul de dreptate și cinste, despre modestie, despre tovărășie, prietenie, colaborare, ajutor reciproc, despre intransigență despre conștiinciozitate. Toate aceste variate însușiri morale se dezvoltă, se precizează mai ales în școală. Ora de dirigenție ocupă locul central în acest proces de făurire a personalității morale, multilaterale și depline a elevului. Programa muncii educative enumeră aceste însușiri iar diriginții formulează, desigur diferit, subiectele orelor care, fiecare în parte, urmăresc educarea unei anume însușiri morale.

Toată lumea este de acord că însușirile morale se constituie într-un ansamblu, că acest ansamblu determină o personalitate omenească armonios dezvoltată din punct de vedere al eticii. Deseori însă profesorii diriginți nu iau în considerare particularitățile concrete ale fiecărei însușiri morale, nu elaborează determinările ei specifice. Dacă într-o oră se tratează, de exemplu, tema „Colegul meu de bancă", în ora respectivă nu se discută în special despre colegialitate, ci se aduc în discuție, în măsură egală, aproape toate celelalte trăsături care se referă la educația morală. Firește, considerînd noțiunile morale ca părți ale unui ansamblu, trebuie să arătăm că fiecare noțiune în parte, tratată separat într-o oră, este legată de celelalte noțiuni. Numai că dozarea este de multe ori atît de neproporțională, încît fiecare lecție pare a trata ansamblul. Pierzînd din vedere specificul, diriginții, trec în revistă tot ce ține de însușirile morale, sînt furați de tendința de a trata complet, în fiecare oră, normele morale.

Sîntem de acord că atunci cînd se vorbește despre colegialitate sau tovărășie, de pildă, este cazul să se sugereze și faptul că în relațiile dintre colegi sau prieteni trebuie să se manifeste modestia, respectul și alte calități morale. Dar este greșit ca lecția să nu-și aibă individualitatea ei sub raportul conținutului, ca în fiecare oră să se trateze pe același plan sau aproape pe același plan toate noțiunile morale, să se urmărească formarea tuturor trăsăturilor morale. În acest caz discuția devine difuză, obositoare, se transformă adeseori în „morală". Din păcate, mulți diriginți, dornici să obțină rezultate bune, se lasă furați de perspectiva închegării unui sistem moral în fiecare lecție. Uneori dorința de a da în fiecare oră totul duce la situația ca și în orele care dezbat o tematică diferită de cea etică să se repete cursul de morală.

Acest mod de tratare a problemelor are urmări negative pentru elevi. Străduindu-se să elaboreze în fiecare lecție un sistem, profesorii diriginți uită că elevii nu-și pot preciza de fapt tocmai elementele sistemului. În cel mai fericit caz în mintea lor se constituie un ansamblu de noțiuni etice confuz și abstract. Firește că un astfel de ansamblu nu devine eficient. Cunoștințele nu se transformă în convingeri, nu se nasc sentimentele morale. Repetarea necontenită a unor scheme ajunge să nu mai intereseze pe nimeni și, în acest caz, nu mai poate fi vorba despre un climat afectiv pozitiv al lecției.

Una din cauzele care determină, după părerea mea, această stare de lucruri, este aceea că însușirile morale nu se diferențiază, în majoritatea cazurilor, după specificul lor calitativ, ci după determinarea bun-rău. Ca urmare elevii reduc la schema bun-rău orice noțiune și înțeleg binele sau răul în raporturi unilaterale. De aici acea binecunoscută sărăcie a conversației etice.

Aceeași tratare nediferențiată a noțiunilor morale duce la o altă situație, inversă: un anume diriginte utilizează sau (dacă expresia ne este îngăduită) se cramponează de o anumită temă morală. Aceasta devine un leit-motiv pentru fiecare discuție. Indiferent de subiectul orei, acești diriginți fac ce fac și ajung la teza lor, discutînd ore la rînd ceea ce le stă lor în mod special la inimă. Într-un caz e vorba numai de disciplină, în altul de curaj, în altul despre abnegație.

În ceea ce mă privește, socotesc că ora de dirigenție cu temă etică trebuie să trateze diferențiat și concret subiectul pe care și l-a propus. Noțiunea etică discutată să ocupe locul de frunte, iar altele, aflate în relație cu ea, să fie tratate pe un plan secundar, de subordonare. În acest fel se poate ajunge la adîncire, la concretizare și lecția capătă un caracter convingător, eficient. Fiecare însușire morală trebuie elaborată în cît mai multe determinări, precizîndu-se raporturile între noțiuni, stabilindu-se o ierarhizare echilibrată pentru fiecare discuție dar și pentru ansamblul acestora.

Firește, un asemenea mod de tratare cere o pregătire mai minuțioasă. Dar cu cît este mai concret materialul, cu cît exemplele prezintă mai pregnant aspectul pus în discuție, cu atît influența intelectuală și afectivă a orei de dirigenție este mai puternică. O cercetare întreprinsă în anii trecuți mi-a demonstrat că, dacă se lucrează în acest fel, elevii reține exemplele și le pot folosi și în alte determinări decît cele în care au fost încadrate.

Se știe că trecerea de la cunoștințe morale la convingeri nu se realizează automat. Ea se înfăptuiește însă cu mult mai ușor atunci cînd cunoștințele morale au adîncime, cînd elevul găsește în ele sprijin pentru manifestările concrete complexe, implicînd planuri afective neașteptate sau judecăți subtile.

Ora de dirigenție care va realiza în cea mai mare măsură specificul său de conținut va fi dorită de către elevi, va răspunde nevoilor lor, îi va înarma eficient pentru manifestările concrete ale existenței lor sociale, ajutîndu-i să aprecieze atît comportarea personală cît și comportarea celorlalți pe baza unor criterii judicioase.

Prof. EMIL COSMA
Școala generală din Așchileu, raionul Gherla

Valențele educative ale festivalului artistic

Este în afară de orice îndoială că, pe plan educativ, festivalul cultural artistic al pionierilor și școlarilor își îndeplinește și va continua să-și îndeplinească țelurile, constituind un cadru binevenit pentru multiple aspecte ale vieții pionierești. În mod firesc copiii vor să cînte, să danseze, să interpreteze roluri, să organizeze serbări. Festivalul le dă posibilitatea să-și satisfacă aceste înclinații în cele mai felurite ipostaze. Fără să ne mai oprim la formații cum sînt cororile, echipele de dansuri populare, de soliști vocali și instrumentiști, vom menționa în mod deosebit imboldul pe care îl primesc inițiativele locale, specifice fiecărei unități. Au luat naștere, de pildă, formații orchestrale, tarafuri, brigăzi artistice, coruri „A.B.C." în care au fost reuniți cîntăreții celor mai mici clase, formații de teatru, echipe de cititori artistici etc.

Trebuie amintit și rolul important pe care-l are această acțiune în educarea patriotică a copiilor, în formarea unei atitudini înaintate față de muncă, în dezvoltarea sentimentelor de responsabilitate, de prietenie, de tovărășie. Pregătirea serbărilor încheagă colectivele de elevi, îi învață să muncească în colectiv.

Serbările școlare prezentate în prima fază a festivalului din acest an au depășit mult pe cele din ultima perioadă. Ele nu au reprezentat doar o trecere în revistă a ceea ce este mai valoros din punct de vedere artistic în școala respectivă, ci au purtat un pronunțat caracter de concurs. Întrecerea pentru cucerirea locului într-o etapă superioară a ridicat calitatea artistică a fiecărui punct din program. Desfășurate în preajma aniversării Republicii, multe din ele s-au transformat într-un cald omagiu adus acestui eveniment important în viața poporului nostru.

S-au întîmpinat însă și o seamă de greutăți în organizarea întrecerilor. Atît regulamentul festivalului cît și dorința firească a organizatorilor urmăresc promovarea unui repertoriu valoros din punct de vedere artistic, cu un conținut bogat, care să contribuie atît la educarea artiștilor cît și a spectatorilor. Dar în prezent dispunem de prea puține cîntece bune, antrenante, vioaie, accesibile vîrstelor mici. Culegerea de cîntece difuzată recent este practic inutilizabilă. Cîntecele sînt scrise pe patru voci și noi avem puține coruri de copii care să le poată face față. În treacăt fie spus și cîntecul obligatoriu „Sîntem zorii noi", de Constantin Lerescu, pe care și copiii și comandanții de pionieri îl apreciază unanim, a apărut, în forma lui completă, mult mai tîrziu decît începerea pregătirilor pentru prima fază a festivalului. Mai dificilă a fost însă alegerea cîntecului popular, cunoscut fiind faptul că există foarte puține aranjamente corale de acest gen accesibile cororilor de copii.

Copiii iubesc mult teatrul, le place să interpreteze roluri cît mai diferite, dar din păcate avem un repertoriu destul de sărac și ne limităm la ce găsim. Numai așa îmi explic faptul că a mai putut apare în repertoriu sceneta „Chiulangiul", slabă atît din punct de vedere literar cît și al mesajului ce-l aduce.

O problemă care s-a impus cu deosebită acuitate în această primă experiență a festivalului este modul în care se prezintă folclorul în spectacole. Păstrarea autenticității, care asigură creației populare valoarea artistică, integrarea culturii populare tradiționale în cultura socialistă a vremii noastre, sînt factori care nu trebuie să scape din vederea organizatorilor.

Și încă ceva: nu toate serbările școlare s-au remarcat prin ceea ce dă viabilitate oricărui spectacol cu public, structura armonioasă a întregului, buna finisare a componentelor, ritm și concepție artistică.

Dar cine trebuie să realizeze practic toate acestea? Cadrele didactice care pregătesc spectacolele. Aici ne izbim din nou de lipsa de pregătire a profesorilor în facultăți în ceea ce privește desfășurarea unei bogate vieți culturale și artistice la locul de muncă. Dar această problemă are și un alt aspect: serbările școlare sînt prilejuri în care cîntecele, dansurile și obiceiurile noastre populare sînt puse în valoare în condiții noi, care nu trebuie însă să se abată de la autenticitate. Aceasta presupune o profundă cunoaștere a folclorului local, o participare vie la viața artistică a satelor, la cultura populară care s-a păstrat și îmbogățit veacuri de-a rîndul. Este tocmai ceea ce lipsește în activitatea multor cadre didactice, în special de la oraș.

Pentru ca în viitor festivalul să-și dea și mai din plin roadele consider că ar fi necesară editarea mai grabnică a unor culegeri de cîntece, dansuri, obiceiuri, tradiții, realizate poate în colaborare cu casele de creație sau comitetele de cultură și artă. Mi se par necesare apoi cursuri de instruire a organizatorilor. Este păcat să se intervină în conținutul folclorului cu așa-zise stilizări, care știrbesc valoarea artistică a cîntecului și dansului popular. Ar fi bine cred să punem copiii și organizatorii spectacolelor în contact direct cu locurile unde se făurește și se îmbogățește acest minunat tezaur. Mai multe vizite la șezătorile populare și o mai largă cunoștință a obiceiurilor strămoșești, pentru a ști să discernem între valori și nonvalori, între autentic și fals.

Se impune și să imprimăm pregătirii mai multă ritmicitate și continuitate, evitînd pregătirea în asalt din preajma serbărilor. Prima serbare a supraîncărcat profesori și copii în ultima perioadă a trimestrului I numai din vina unui defectuos stil de muncă.

Avem toate condițiile să transformăm festivalul cultural-artistic într-un minunat prilej de educare multilaterală a copiilor. Să le folosim cît mai bine.

Prof. AURELIA TATU
președinta Consiliului Organizației Pionierilor din orașul Mediaș.

Explicațiile să fie date acolo unde își au locul

Introducerea din acest an, în cadrul geometriei analitice, a calculului vectorial este utilă și binevenită. Unele probleme propuse cer însă, pentru a fi rezolvate, cunoștințe teoretice care nu se dau în manual. Din acest motiv devin necesare indicații de amănunt cu privire la modul lor de rezolvare.

Socotesc că ar fi cît se poate de indicat să se insiste, în partea teoretică, și asupra unui model după care elevul să se poată orienta. De exemplu, în manualul de geometrie analitică pentru clasa a XI-a reală, problemele nr. 29 (pag. 42), nr. 30 și nr. 31 (pag. 43), ca și problema nr. 99 (pag. 84), se rezolvă prin aplicarea teoremei lui Euler. Dacă teorema ar fi inserată în partea teoretică n-ar mai fi necesare indicațiile, care însumează mai multe rînduri decît însăși prezentarea ei.

Prof. MIHAI DRULEA
Baia-Mare

Școala și setea de cultură a elevilor

Consider că se cuvine ca școala să facă mai mult pentru dezvoltarea orizontului cultural al elevilor.

Am să mă opresc aici doar la un aspect: la cercurile de elevi. Există încă din păcate, în unele școli, tendința de a organiza la fiecare obiect de învățămînt cîte un cerc, care se confundă de fapt cu orele de clasă la specialitatea respectivă, nedepășind cu nimic limitele programei școlare. Aceste cercuri nu răspund unor cerințe reale, nu satisfac marea sete de informare a elevilor, nici dorința lor de a-și manifesta aptitudinile. Nu întîmplător sînt absolvenți care nu cunosc pe marii clasici ai literaturii universale, geniile muzicii și artelor, savanții cei mai renumiți din toate domeniile științei etc. Au existat destule cazuri cînd, în diverse situații, punîndu-li-se întrebări de cultură generală din literatură, muzică, artă, filozofie, știință, astfel de absolvenți au știut prea puțin. În schimb, cunoșteau foarte multe amănunte despre Dan Spătaru, Gianni Morandi, Claudia Cardinale, Jean Marais. Nu-i nimic rău în faptul că tinerii cunosc „stelele", dar un om care își spune cult trebuie să cunoască marile curente ale culturii umanității, marile ei figuri.

Școala lucrează cu cei aflați la vîrsta tinereții — o vîrstă a învățăturii și iubirii, a entuziasmului nestăvilit, a setei de cunoaștere, de profunzime și perfecțiune. Dacă școala, profesorii nu răspund acestei cerințe, nimeni nu va putea înapoia tinerilor timpul pierdut.

Prof. CORNEL HOGMAN
Petroșeni

Ritmul modernizării materialului didactic

Este evident că modernizarea materialului didactic constituie o condiție de bază pentru îmbunătățirea procesului instructiv-educativ. Există numeroase exemple convingătoare — unele prezentate chiar în paginile „Gazetei învățămîntului" — cu privire la marile capacități de creație în acest domeniu de masa corpului profesoral. Aș propune, de aceea, să se organizeze într-un viitor apropiat o consfătuire pe țară la care să participe profesorii cu realizări notorii în confecționarea și modernizarea materialului didactic. Sînt convins că, prin schimb de experiență și confruntare de păreri, s-ar putea aduce multe perfecționări unor aparate didactice al căror nivel tehnic a rămas în urmă față de realizările similare din producția mondială, s-ar putea elabora noi soluții constructive, s-ar putea completa gama materialului didactic dat spre folosință școlilor, la nivelul cerințelor actuale, în continuă creștere, ale procesului de învățămînt.

Prof. IOSIF VONHAZ
Carei

O instruire foarte necesară

Există încă o reținere din partea unor cadre didactice atunci cînd este vorba de folosirea mijloacelor moderne audio-vizuale în predare și în munca educativă. Nu arareori este vorba aici de un scepticism cu nuanțe conservatoare, determinat în unele cazuri de o oarecare comoditate. Într-adevăr, e mai ușor să pregătești o lecție fără magnetofon sau picup, fără diapozitiv sau film.

Nu este mai puțin adevărat însă, că imboldul spre o asemenea comoditate pleacă, într-o bună măsură, și de la cursurile de pedagogie și psihologie din universități și din institutele pedagogice. Cîte lecții ținute cu mijloace moderne au audiat cadrele didactice care sînt invitate să le utilizeze în procesul instructiv-educativ? Cîte indicații li s-au dat despre folosirea acestora?

Socotesc de aceea neapărat necesar să se asigure viitorilor profesori pregătirea necesară folosirii mijloacelor audio-vizuale moderne. Instruindu-i multilateral în ceea ce privește conținutul și metodica utilizării lor, o asemenea pregătire le va demonstra totodată valoarea pedagogică a acestora și va face astfel și pe cei sceptici să renunțe la atitudinea negativă față de ele.

Prof. ION ALEX. ANGHELUȘ
Huși

DOCUMENTAR

DIMITRIE ȚICHINDEAL
animator al învățămîntului pedagogic românesc

De curînd s-au împlinit 150 de ani de la moartea cărturarului și pedagogului român Dimitrie Țichindeal, întemeietorul Preparanției românești de învățători din Arad.

Născut în comuna Becicherecu Mic (Banat), în anul 1775, Dimitrie Țichindeal urmează clasele gimnaziale, preparandiale și seminariale în Timișoara, dobîndind o deosebită cultură umanistă și pedagogică și, totodată, pasiunea pentru lectură și studiu. Îmbrățișînd cariera de pedagog, el muncește cu pasiune ca învățător la Belinț, apoi la Beregsău și Becicherec. Ulterior a ocupat și funcții de conducere în îndrumarea învățămîntului, fiind revizor școlar și director al școlilor românești din Banat.

Militînd pentru răspîndirea culturii în mase și pentru o educație și un învățămînt elementar în limba română, Țichindeal se ocupă îndeaproape de înființarea Preparandiei din Arad, instituție importantă de pregătire a învățătorilor necesari școlilor românești. Odată cu crearea Preparandiei, la 1812, este numit profesor și director al acesteia pînă în 1814. Ultimii ani ai vieții și-i petrece în comuna natală, ca învățător, pînă la moartea sa (19 ianuarie 1818).

Reprezentant de seamă al iluminismului și patriot înflăcărat, Dimitrie Țichindeal s-a încadrat în mișcarea culturală a Școlii ardelene, militînd deschis prin scrierile și activitatea sa pentru acordarea de drepturi politice românilor crunt asupriți, îndemnînd la lupta pentru eliberarea de sub jugul imperiului habsburgic „pentru unirea întregii națiuni române. „Țichindeal gură de aur", cum l-a numit marele nostru Eminescu, a desfășurat o muncă de pionierat și pe ogorul literelor românești.

Opera lui filozofică, literară și pedagogică s-a bucurat de aprecieri deosebite din partea unor personalități de seamă ale culturii românești, ca G. Barițiu, I. Heliade Rădulescu, Iosif Vulcan, V. A. Urechia, N. Iorga, D. Popovici.

Dimitrie Țichindeal a subliniat rolul deosebit al școlii și educației în limba română, arătînd că dezvoltarea școlilor românești este menită să ridice nivelul de trai al poporului și, totodată, să-l îndemne la lupta pentru drepturi naționale și civice.

În lucrarea sa pedagogică „Arătarea despre starea acestor nouă introduse scolasticești instituturi ale nației românești" (Buda, 1813), Țichindeal subliniază scopul școlii preparandiale, acela de a asigura educația tinerimii în „deregătoria dăscălească", atît prin „îndreptări și morale învățături", cît și „mai vîrtos practicește" pentru ca „după ce vor păși la treapta învățătoriei (dăscăliei), pre pruncii cei ce vor fi lor încredințați să-i poată cu bun folos îndrepta și povățui". Totodată, menționînd importanța deosebită a muncii învățătorului în viața socială, Țichindeal relevă că aceasta este o „mare deregătorie", de la care însă fuseseră împiedicați românii în condițiile politicii feudale habsburgice, din cauza unor „deschilinite stări împrejur și piedece". Lucrarea lui are în același timp o însemnată valoare documentară, ea cuprinzînd planul de învățămînt al Preparandiei, lista profesorilor care au predat în primul an, ca și o serie de importante regulamente privind îndatoririle elevilor, asigurarea bazei materiale a școlii, plata profesorilor, întreținerea elevilor etc.

Un rol însemnat a acordat Țichindeal, în școala sa preparandială, educației patriotice a tinerilor care aveau să devină învățători, pregătindu-i în spiritul tradițiilor înaintate ale poporului, formîndu-i „cu cuhul românesc", ca apărători devotați ai limbii române, ca încercați luptători pentru unitatea națională, ca „apostoli" care să poarte în sate făclia nestinsă a dragostei față de popor, a încrederii în viitorul său măreț. Țichindeal a modernizat pregătirea învățătorilor, ținînd seama de cerințele timpului, accentuînd asupra culturii științifice, pedagogice și asupra aprofundării limbii române. El a introdus astfel studiul pedagogiei, al metodicii, al gramaticii române, al geografiei ș.a. și a luptat pentru ca viitorii învățători pregătiți în școala sa să scrie cu litere latine. În același timp, a militat prin scrierile sale pentru dezvoltarea de „școli poporalnice" la sate, pentru construirea de localuri și asigurarea bazei materiale a învățămîntului, pentru sprijinirea cu burse și ajutoare din donații a elevilor săraci care dovedesc deosebite însușiri pentru munca de învățător. Încă din acea perioadă el concepea un sistem de învățămînt românesc din care să nu lipsească „un seminar" cu un „mare convict" (internat) și o „Academie".

Pătrunsă de un vibrant patriotism, activitatea și opera pedagogică a lui Dimitrie Țichindeal a rodit pe pămîntul fertil al școlii românești, prin generațiile de învățători pregătiți în cei peste 150 de ani de existență a citadelei sale, Preparandia românească de învățători din Arad.

EMIL DOMOCOȘ

Profesorul brăilean
IOAN LERESCU

Printre personalitățile brăilene care au jucat un rol determinant în dezvoltarea vieții culturale a orașului în cea de a doua jumătate a secolului trecut un loc de frunte îl ocupă profesorul Ioan Lerescu. Însuflețit de profunde sentimente patriotice, avînd o vastă cultură și o inepuizabilă energie, Ioan Lerescu a fost profesor și director de liceu, redactor și director de ziare și reviste, publicist și literat, animator al unor societăți culturale, autor a numeroase lucrări cu caracter social-economic, istoric, juridic, literar, al unor manuale școlare etc.

După studii la Liège, unde obține titlul de doctor în științe politice și administrative, I. Lerescu este profesor la Brăila, remarcîndu-se nu numai pe tărîm pedagogic, dar și în activitatea social-culturală, printr-o luptă curajoasă pentru promovarea principiilor democratismului, a ideilor progresiste „împotriva monstruozităților morale ale guvernelor burghezo-moșierești". El a criticat vehement dezinteresul guvernanților pentru dezvoltarea economiei naționale și a învățămîntului public. Această poziție i-a atras numeroase persecuții din partea notabilităților politice. Îndepărtat din învățămînt în anul 1868 și reîncadrat apoi este din nou destituit în 1877 de către primarul orașului, pentru concepțiile sale progresiste, pe care le propaga chiar de la catedră. Cu sprijinul lui C. A. Rosetti va fi reintegrat din nou, dar pentru scurt timp, căci în 1880 este pus iarăși în afara școlii. Într-o scrisoare trimisă lui C. A. Rosetti, Lerescu arată că acest act abuziv al autorităților locale se datora faptului că „inima sa de român l-a împins a spune crude adevăruri".

Demnă de tot interesul este activitatea lui Ioan Lerescu pe tărîmul organizării și dezvoltării învățămîntului economic. El a relevat, în „Manualul teoretico-practic de economie politică" (1886), rolul și importanța învățămîntului pentru progresul general al României, arătînd că dezvoltarea acestuia se impune cu stringență din punct de vedere economic, politic și moral. „Învățămîntul — scrie Lerescu — este indispensabil din punctul de vedere economic, căci instrucțiunea este necesară dezvoltării producțiunei, prosperității publice". El argumentează în continuare necesitatea dezvoltării învățămîntului prin aceea că o mare parte a națiunii tinde din zi în zi să ia parte tot mai mult „la gestiunea intereselor publice, cel puțin prin sufragele voturilor, și este de dorit ca aceștia să fie instruiți, cunoscînd drepturile și datoriile țării".

Prin articole, conferințe publice, memorii către guvern, profesorul Lerescu militează pentru introducerea unor discipline și activități practice în planurile de învățămînt. În 1871, cu prilejul deschiderii anului școlar la gimnaziul din Brăila, el rostește un interesant discurs în care subliniază că, pentru a corespunde nevoilor națiunii, și spiritului ei, învățămîntul trebuie să asigure tineretului o pregătire utilă pentru viață, să-l învețe să prețuiască munca manuală, activitățile practice. Pe baza acestor considerații, Ioan Lerescu demonstrează necesitatea introducerii în planurile de învățămînt a unor discipline și activități cu caracter practic, economic.

Dezideratul pentru care a militat cu atîta pasiune s-a materializat în 1871, cu prilejul transformării gimnaziului din Brăila în școală comercială (liceu) cu program practic economic.

Pe lîngă activitatea sa în domeniul învățămîntului, interesante sînt și concepțiile sale social-economice, care conțin multe teze valoroase, situîndu-l pe profesorul Ioan Lerescu printre intelectualii progresiști din a doua jumătate a secolului trecut.

Conf. univ. CONSTANTIN MARINESCU

Un spectacol - lecţie

Teatrul Mic, unul dintre teatrele bucureştene care ne-a obişnuit în ultimii ani cu spectacole de gust şi calitate, a avut de curînd o iniţiativă ce trebuie lăudată şi susţinută. Este vorba despre spectacolul „Alecsandri" (cu titlul său întreg „Vreţi să jucaţi cu noi Alecsandri ?". de Alecu Popovici, în regia lui D.D.Neleanu), cu care o echipă a teatrului se deplasează în scoli. Avînd ca temă viaţa şi opera poetului de la Mircesti, spectacolul întregeşte într-o formă plăcută şi accesibilă lecţiile de literatură, dîndu-le culoare şi relief.

Ideea ni s-a părut ingenioasă şi îndrăzneaţă în acelaşi timp, deoarece entuziastul grup de actori ai Teatrului Mic (Tatiana Iekel, Elena Pop, Ioana Gorea, Arcadie Donos, Florin Vasiliu, Tudorel Popa) aduce un autor şi opere foarte cunoscute în faţa unui public puţin concesiv, aşa cum sînt copiii. Dar examenul a fost trecut cu succes, căci elevilor le place ideea spectacolului. Versurile lui Alecsandri prind suflu nou în interpretarea sensibilă a actorilor. Veşnic tînăra „Horă a Unirii", „Hora de la Plevna" sau „Peneş Curcanul" aduc în rîndurile lor un entuziast mesaj patriotic. Purtaţi pe lungul drum al vieţii lui Alecsandri, elevii fredonează o dată cu actorii „Steluţa", „Rodica", „Gondoleta" etc. Monologul „Mamei Angheluşa" îşi găseşte o interpretare plină de haz, iar prezentarea piesei „Cucoana Chiriţa în provincie", într-o suită de momente legate ingenios de Alecu Popovici, încununează reuşita spectacolului.

Poate că iniţiativa Teatrului Mic ar trebui să fie un imbold şi pentru alte teatre, care să înscrie în repertoriul lor şi spectacole pentru tineret. Căci, în afară de Teatrul Naţional („Apus de soare", „Răzvan şi Vidra") şi, sporadic, teatrele „Nottara" şi „Lucia Sturdza Bulandra", cîte teatre au montat special pentru elevi piese, dramatizări sau montaje literare din literatura naţională ? Cei ce se plîng de situaţia prin care trece spectacolul de teatru ar trebui să caute explicaţii şi în indiferenţa cu care este tratat tînărul spectator, lăsat să se descurce singur în labirintul zecilor de manifestări teatrale, cinematografice, de televiziune care-l fac blazat înainte de vreme, pentru că nu ne preocupăm să-i formăm gustul şi dragostea faţă de spectacolul de calitate.

Cred că tocmai acestui deziderat şi-a propus să-i răspundă Teatrul Mic prezentînd un spectacol voios, proaspăt, prin care se realizează fără ostentaţie educaţia patriotică şi estetică a elevilor, un spectacol care completează armonios lecţiile de limba şi literatura română.

Prof. ANICA POPESCU
Liceul nr. 24 Bucureşti

Consecinţele negative ale frecvenţei neregulate

În mod evident, asigurarea frecvenţei regulate a tuturor elevilor ridică astăzi mult mai puţine probleme ca în urmă cu ani. Prin grija partidului şi a statului s-au creat toate condiţiile pentru asigurarea unei bune frecvenţe. Gratuitatea învăţămîntului şi a manualelor, miile de localuri şcolare noi, bursele de şcolarizare şi alte ajutoare materiale au determinat obţinerea unor bune rezultate în acest domeniu.

Cu toate acestea, un număr de elevi — este drept, din ce în ce mai mic — continuă să nu frecventeze cu regularitate cursurile. Din această cauză mulţi dintre ei rămîn repetenţi şi depăşind vîrsta părăsesc şcoala înainte de absolvirea celor 8 clase obligatorii. În trimestrul I al acestui an şcolar aproximativ 200 de elevi din raionul nostru nu au venit deloc sau au venit neregulat la cursuri, peste 90 la sută din aceştia fără motive întemeiate. Deşi numărul lor este mic nu putem să-l trecem cu vederea, întrucît lipsa de la şcoală are repercusiuni mai adînci decît apar la o cercetare superficială.

Consecinţele negative ale frecvenţei neregulate se răsfrîng iniţial asupra a trei factori — elevul propriu-zis, învăţătorul sau profesorul şi colectivul clasei respective. În ultimă instanţă, însă, ele dăunează întregii societăţi.

Elevul cu o frecvenţă neregulată îşi însuşeşte nu un sistem, ci un număr oarecare de cunoştinţe disparate. Consecinţa imediată este repetenţia, care se transformă curînd dintr-un efect al neşcolarizării într-o pseudocauză a acesteia : elevul nu mai vine la şcoală pentru că a rămas repetent. Fenomenul cotinuînd pe o perioadă mai mare de 3 ani, el se retrage înainte de a termina şcoala generală. Ce va face acest om în viitor ? Cum îl va putea folosi societatea ?

Învăţătorul sau profesorul diriginte consumă o cantitate enormă de timp în nesfîrşite discuţii cu părinţii pentru a-i „lămuri" de necesitatea trimiterii copiilor la şcoală. Oare acest timp, deseori irosit zadarnic, n-ar da rezultate cu mult mai bune dacă ar fi utilizat în alt scop ?

Unele cadre didactice, dorind să împiedice părăsirea şcolii de către elevii care frecventează neregulat şi ştiind că la prima notă proastă ei nu mai vin la lecţii, folosesc o cale cu totul neindicată : renunţă să-i mai noteze obiectiv, să le pună absenţe ; într-un cuvînt, îşi artificializează sistemul de lucru, consecinţele negative răsfrîngîndu-se asupra tuturor elevilor. Dar chiar cînd lucrurile nu stau aşa, cînd nu se urmează calea minimei rezistenţe, colectivele respective de elevi au de suferit — şi iată de ce. Străduindu-se să-i ajute pe cei ce frecventează neregulat cursurile, învăţătorul sau profesorul coboară deseori nivelul de predare la nivelul pregătirii acestora: îi verifică îndelung, organizează pentru ei meditaţii etc. Se creează atunci o situaţie paradoxală : elevilor care vin rar la şcoală li se alocă o cantitate de timp mai mare decît restului clasei. Rezultatul acestei situaţii este, în cel mai fericit caz, o pregătire mediocră a tuturor. Într-un fel sau altul, deci, elevii care nu frecventează regulat cursurile trag înapoi colectivul întreg.

Ce se poate face în asemenea situaţii ?

După părerea mea, se impune să acţionăm în special asupra acelor părinţi care au o atitudine refractară faţă de şcoală fie pentru că privesc cu uşurinţă viitorul copiilor („cum am trăit eu, o să trăiască şi el"), fie că minimalizează rolul şcolii, supraapreciind în schimb valoarea unui slab cunoscător de carte („am 4 clase, da' mă descurc"). Mi se pare anormal ca un învăţător sau profesor să se roage de astfel de cetăţeni să-şi trimită copiii la şcoală şi cred că e inadmisibil ca faţă de aceşti oameni să nu se poată lua nici o măsură eficientă.

Consider că, pentru situaţiile specifice, sînt necesare şi mijloace specifice. Aceste mijloace sînt nu numai necesare, dar şi cerute stringent, chiar dacă aplicarea lor ar fi o raritate. Actuala legislaţie şcolară este ineficientă în faţa unor părinţi care refuză categoric şi nejustificat să-şi trimită copiii la şcoală. Ea trebuie completată de aceea, mai ales în perspectiva realizării învăţămîntului general de 10 ani, cu măsuri concrete împotriva celor ce încalcă prevederile legale. Contribuind la întărirea responsabilităţii părinţilor faţă de copii, aceasta ar aduce un serviciu nu numai şcolarizării în sine, ci şi ridicării nivelului de pregătire al întregului tineret şcolar.

GH. DASCĂLU
şeful secţiei de învăţămînt a raionului Istria

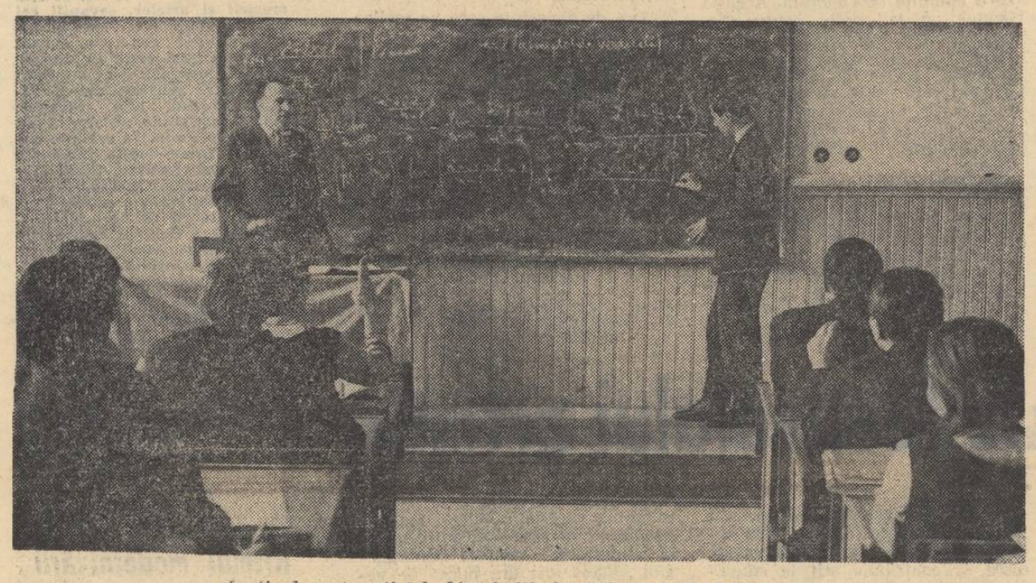

Lecţie de matematică la Liceul „Nicolae Bălcescu" din Piteşti

Structura anului şcolar în învăţămîntul seral şi fără frecvenţă

Elevii cursurilor serale din învăţămîntul de cultură generală reîncep şcoala (al II-lea semestru) la 12 februarie. Clasa a XI-a (liceul de 11 ani) va încheia semestrul II la 25 mai, urmînd ca între 27 mai şi 15 iunie să se desfăşoare lecţiile de sinteză şi pregătirea individuală în vederea examenului de bacalaureat, a cărui sesiune de vară se organizează între 17 şi 27 iunie. Clasele a IX-a, a X-a şi a XI-a (liceul de 12 ani) vor încheia cursurile la 15 iunie.

Sesiunea a II-a de examene la cursurile fără frecvenţă va avea loc între 27 iunie şi 10 iulie pentru elevii liceului de 12 ani (clasele V—VIII şi IX—XI), iar pentru clasa a XI-a (liceul de 11 ani) între 20 şi 31 mai.

Expoziţie de desene ale elevilor italieni

Sub auspiciile „Institutului român pentru relaţiile culturale cu străinătatea", ieri la amiază s-a deschis, la Liceul „Nicolae Bălcescu" din Bucureşti, o expoziţie de desene realizate de elevi din şcolile italiene.

La vernisaj au participat reprezentanţi ai Ministerului Afacerilor Externe, Ministerului Învăţămîntului, ai I.R.R.C.S., conducători ai unor instituţii culturale bucureştene, directori şi profesori de specialitate din licee, elevi.

Cu acest prilej a vorbit prof. Ioana Cosma, directoarea Liceului „Nicolae Bălcescu". Asistenţa a vizionat apoi expoziţia, care cuprinde 150 desene în creion şi ulei.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI BACĂU

anunţă :

scoaterea la concurs a postului de
— conferenţiar poz. 1 catedra de limba română şi limbi străine Facultatea de filologie

Candidaţii la concurs vor depune la rectoratul Institutului pedagogic din Bacău, în termen de o lună de la publicarea anunţului, o dată cu cererea de înscriere, şi următoarele acte în dublu exemplar :
— copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare ;
— copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în ştiinţe ;
— copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferenţiar ;
— lucrările ştiinţifice ale candidatului într-un exemplar ;
— certificat de caracterizare a activităţii profesionale şi sociale a candidatului, eliberat de instituţia în care acesta îşi are funcţia de bază ;
— memoriul de activitate didactico-ştiinţifică semnat de candidat ;
— autobiografia.

Actele se vor depune în timp de o lună de la data publicării acestui anunţ.

Concursul va avea loc la Institutul pedagogic de 3 ani din Bacău, Cal. Mărăşeşti nr. 157 — în termen de 3 luni de la data publicării acestui anunţ.

Informaţii suplimentare se pot obţine la tel. 13673.

INSTITUTUL DE MINE—PETROŞENI

anunţă scoaterea la concurs a postului de profesor de la catedra de Maşini miniere, poziţia 2 din statul de funcţiuni, disciplina „Transport minier"

Candidaţii la concurs vor depune, în termen de 30 de zile de la publicarea prezentului anunţ, la secretariatul rectoratului Institutului de Mine Petroşani, str. Institutului nr. 20, cererea, împreună cu următoarele acte :
— copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare ;
— copie legalizată de pe diploma de doctor sau de doctor docent ;
— lucrările ştiinţifice ale candidatului, într-un exemplar ;
— certificatul de caracterizare a activităţii profesionale şi sociale a candidatului, eliberat de instituţia (întreprinderea) în care acesta îşi are funcţia de bază ;
— memoriu de activitate didactico-ştiinţifică, semnat de candidat ;
— autobiografia.

Cei care funcţionează într-o instituţie de învăţămînt superior sînt obligaţi să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ţine la rectoratul Institutului de Mine din Petroşani, în termen de 4 luni de la publicarea prezentului anunţ.

ANUNŢ

Absolvenţii fostei Şcoli normale „I. Creangă" din Roman, promoţia 1930, sînt rugaţi de colegul lor Rugină Ioan, din Piatra Neamţ, str. Hangu, nr. 7, să-şi comunice adresele în vederea organizării primei lor întîlniri de după absolvire, proiectată pentru ultima decadă a lunii iunie din vara acestui an.

Voria

L-au detectat...

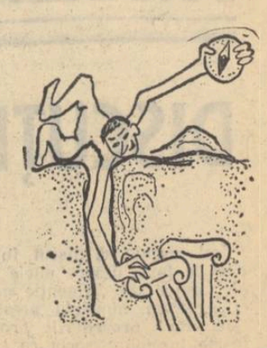

Cine ar fi crezut vreodată că arheologii vor ajunge să detecteze şi apoi să descopere oraşe străvechi prin studiul cîmpului magnetic terestru ? Utilizînd un detector special (în realitate un magnetometru cu vapori de rubidiu, sensibil la cele mai mici variaţii ale cîmpului magnetic provocate de prezenţa unor obiecte „străine" în pămînt), arheologi italieni şi americani au stabilit locul în care se afla vechiul oraş Sybaris din provincia italiană Lucania, dispărut din istorie încă din anul 510 î.e.n. Cu ajutorul detectorului s-a putut trasa harta exactă a oraşului, determinîndu-se locul caselor, al pieţelor etc. Sondajele au confirmat cele arătate de detectorul care a „citit" existenţa ruinelor aflate la 3 metri şi jumătate sub nivelul actual al solului. În curînd săpăturile vor începe după planul dinainte stabilit.

Ferdinand plimbăreţul

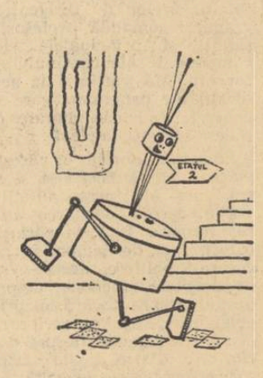

Lumea celor mici era familiarizată de mult cu Ferdinand Taurul, ieşit din uzina de desene animate ale lui Walt Disney. Iată acum o veste despre un alt Ferdinand. Este Ferdinand — robotul autonom. Ca aspect nu e prea arătos. Seamănă cu o cutie de pălării, deasupra căreia constructorii săi au aşezat un gît de girafă. Sub cutie, o alta, cu dispozitive de mişcare. Recent creat de tehnicienii laboratorului de fizică aplicată al universităţii „John Hopkins", Ferdinand posedă „simţuri" care îi îngăduie să primească informaţii din jur şi să se comporte ţinînd seama de ele. Minusculii captatori de informaţie aşezaţi în „capul" lui Ferdinand îi permit de pildă ca, atunci cînd îi este „foame" de energie şi pleacă în cercetare pentru a se „încărca", să exploreze pereţii necunoscuţi mai înainte şi să descopere prizele de curent. Indată ce găseşte o priză îşi introduce singur ştecherul şi stă legat de ea pînă cînd se realimentează cu curent electric. Apoi pleacă mai departe, pe coridoarele institutului în care s-a născut. Se opreşte în faţa uşilor cîte unui birou, bate politicos la uşă şi, dacă i se răspunde, intră singur. Sistemul acustic al lui Ferdinand îi permite să situeze în spaţiu obiectele şi obstacolele, după undele sonore pe care le reflectă, iar „încălţările" culisante şi mobile îl fac să „simtă" orice denivelare de teren, aşa încît în faţa unei scări se opreşte şi face cale întoarsă, ori dă alarma, fluierînd prelung. La orele 10 seara Ferdinand, „obosit", se duce la „odihnă", autostingîndu-se pentru 7 ore. George Carlton, specialistul care l-a prevăzut pe Ferdinand cu memorie artificială, îl dezmiardă cu porecla „furnicuţa", pe temeiul că are o minte de furnică. Dar pentru a ajunge la performanţele de orientare ale furnicii lui Ferdinand i-ar mai trebui şi ochi cu care să descopere instantaneu prizele de curent. Specialiştii se gîndesc să-l prevadă şi cu un asemenea „simţ".

Arca lui Noe din Pacific

Naturalistul Robert Bowman a colecţionat, într-o imensă valieră, circa 100 de specii de păsări din insulele Galapagos. El urmăreşte să explice cum s-au diferenţiat, cu timpul, cîntecele sau strigătele păsărilor, stabilind legile lor de evoluţie. Printre ciudăţeniile observate de Bowman în lumea atît de variată a insulelor Galapagos se înscrie şi obiceiul ciocănitoarei de aici. Anume, cînd ciocul i se pare insuficient pentru a captura vreo insectă strecurată într-o infim de subţire crăpătură a scoarţei unui arbore, ciocănitoarea aleargă pînă la un cactus vecin şi smulge un spin. Revine apoi la atac şi, manevrînd spinul cu vîrful ciocului, reuşeşte să înşface prada.

Şcoala — cadrul educativ cel mai organizat

(Urmare din pag. 1)

concrete ne fereşte de improvizaţii, asigură muncii un caracter sistematic, contribuie la realizarea unităţii de influenţe şi acţiuni educative. In elaborarea şi înfăptuirea unui asemenea plan se conjugă aportul tuturor cadrelor didactice, al organizaţiilor U.T.C. şi de pionieri.

Un loc important în plan îl deţin activităţile educative în afara lecţiilor. Ele însă nu pot fi rupte de conţinutul muncii educative ce se desfăşoară în cadrul procesului de învăţămînt, principalul mijloc de realizare a sarcinilor instructiv-educative, în cadrul căruia trebuie să se împletească în mod organic sarcinile de informare şi de formare a elevilor. Totuşi, în practică, aspectele educative ale lecţiei rămîn nu rareori pe un plan secundar. Preocuparea de a transmite elevilor un volum de informaţii cît mai bogat nu este susţinută de un efort egal pentru valorificarea pe plan educaţional a conţinutului cunoştinţelor, ca şi a procesului de asimilare a acestora. Or, **conţinutul lecţiilor** contribuie în mod hotărîtor la formarea concepţiei ştiinţifice, marxist-leniniste a elevilor, la înarmarea lor ideologică şi politică, la dezvoltarea dragostei faţă de patrie şi popor. Aceste aspecte ale educaţiei sînt prezente potenţional în conţinutul tuturor disciplinelor. Ele trebuie însă reliefate, întărite şi subliniate în aşa fel, încît să se întipărească adînc în conştiinţa elevilor, să producă impresii puternice, cu profunde rezonanţe afective. Profesorul nu poate fi indiferent, neutru faţă de adevărurile pe care le propagă de la catedră. La rîndul său **procesul de învăţare**, principala formă de activitate a elevilor, este un minunat prilej pentru formarea unei atitudini înaintate faţă de muncă, pentru dezvoltarea unor trăsături de caracter ca perseverenţa, spiritul de răspundere, conştiinciozitatea, spiritul tovărăşesc etc. Dacă se bazează pe motivaţii juste, de un caracter social din ce în ce mai pronunţat, activitatea de învăţare este un mod de exersare permanentă a voinţei, de formare a unor obişnuinţe şi deprinderi de muncă sistematică, a unor trăsături ce caracterizează personalitatea omului de tip socialist. Nu ne poate fi deci indiferent din ce motive învaţă elevii, nici cum ajung la rezultate : printr-o muncă independentă bazată pe eforturi conştiente, ori printr-o însuşire mecanică, făcută din constrîngere sau pentru interese de moment, fără perspectivă şi fără cunoaşterea semnificaţiei învăţării. Înţelegerea ideii că învăţătura este o îndatorire socială are efecte deosebit de pozitive nu numai asupra succesului şcolar, ci şi asupra formării unor obişnuinţe de comportare patriotică, contribuind la realizarea unei strînse unităţi între conştiinţa şi conduita moral-politică a elevilor.

Nu mai puţin importante sînt, desigur, şi activităţile educative **în afară de clasă.** Eficienţa lor depinde însă de respectarea unor cerinţe ce se referă atît la conţinutul, cît şi la metodica organizării şi desfăşurării lor. O primă cerinţă este de a le corela cu procesul de învăţămînt, în aşa fel încît să se evite orice paralelism, orice repetare a ceea ce se realizează în cadrul lecţiilor. Activităţile extradidactice trebuie să reprezinte **o întregire, o completare şi o întărire a muncii educative din clasă.** În ceea ce priveşte organizarea, foarte important este să se folosească aportul instituţiilor de artă şi cultură, care oferă o gamă largă de influenţe educative. În prezent participarea elevilor la diferitele manifestări cultural-artistice, la spectacolele de teatru şi cinema, la audierea programelor de radio şi televiziune are loc mai mult în mod spontan, fără să fie integrată în sistemul activităţilor educative organizate de şcoală. Repertoriul educativ al şcolii poate fi însă îmbogăţit simţitor prin includerea şi valorificarea sistematică a acestor posibilităţi, realizîndu-se astfel, în acelaşi timp, şi unitatea ansamblului de influenţe educative. Să nu uităm apoi că şcoala are sarcina să îndrume şi să pregătească elevii pentru înţelegerea şi perceperea adecvată a diferitelor manifestări cultural-artistice, în aşa fel încît acestea să nu fie pentru ei modalităţi facile de distracţie superficială, ci mijloace eficiente de lărgire a orizontului lor cultural, de trăiri afective profunde şi autentice.

Nu ne oprim asupra importanţei deosebite pe care o are colaborarea strînsă a şcolii cu familia, fără de care greu se poate concepe o muncă educativă unitară şi eficientă. Principial, această cerinţă este unanim acceptată. Se cunosc în general şi formele colaborării. Practic însă, mai este desigur mult de făcut şi în această privinţă.

În schimb am dori să ne oprim asupra unei alte probleme : aportul pe care-l poate aduce **colectivul de elevi** în munca educativă din şcoală. Prin noua organizare a activităţii pionereşti, precum şi în urma prevederilor Plenarei C.C. al P.C.R. cu privire la îmbunătăţirea muncii educative în rîndul tineretului, se creează condiţii pentru formarea şi închegarea unor colective unitare şi bine sudate. Ne gîndim nu numai la conţinutul mai adecvat şi mai bogat al activităţilor, ci şi la faptul că în forma organizatorică actuală se elimină paralelismul ce a existat între colectivul de elevi în general şi colectivul pionieresc, respectiv U.T.C., acestora din urmă revenindu-le sarcina de a cuprinde întreaga activitate în afară de clasă, în strînsă unitate cu munca şcolară propriu-zisă.

Se ştie ce forţă educativă reprezintă un colectiv bine închegat. Atmosfera care domneşte în colectiv, caracterul şi nivelul interrelaţiilor din sînul său influenţează mult nu numai succesul elevilor la învăţătură, dar însăşi formarea profilului lor moral şi politic. În acelaşi timp, colectivul este cadrul cel mai potrivit unde se face ucenicia vieţii sociale, se dobîndeşte experienţa necesară pentru integrarea elevilor în societate, se formează obişnuinţele şi deprinderile caracteristice colectivităţii noastre. Totuşi, învăţătorii şi profesorii se sprijină încă în prea mică măsură, în munca lor educativă, pe acest factor deosebit de eficient. Se cunosc insuficient gradul de închegare a colectivului de elevi, relaţiile interpersonale din cadrul lui. Aceasta face ca munca educativă să fie lipsită de un instrument pedagogic fin, care acţionează în permanenţă, modelînd atitudinea şi comportarea elevilor.

În strînsă legătură cu cele amintite se pune şi problema **opiniei publice** a elevilor, care nu poate fi lăsată să se formeze la întîmplare, ci trebuie îndreptată în permanenţă spre ţelurile educative concrete urmărite într-o etapă dată. Este necesară în acest sens cunoaşterea curentelor de opinii, a opiniei dominante, a elevilor sau a grupurilor de elevi a căror părere este dătătoare de ton.

Înţelegerea faptului că orice colectiv de elevi nu este numai **educat**, ci se şi **autoeducă** impune cadrelor didactice să se sprijine în toate acţiunile pe care le întreprind pe aportul activ al elevilor, să se consulte cu ei, să le solicite părerea, subliniind responsabilitatea fiecăruia faţă de sarcinile comune. Atunci cînd stimulează manifestarea iniţiativei, a inventivităţii elevilor, a spiritului lor de răspundere, acţiunile educative devin mai interesante şi mai atractive, mobilizînd mase largi de elevi.

Iată doar cîteva probleme a căror rezolvare este menită să sporească funcţia educativă a şcolii. Natural, ele nu epuizează variatele posibilităţi pe care le oferă viaţa şi activitatea şcolară şi nici pe departe cele pe care le relevă o strînsă racordare a şcolii la ritmul şi conţinutul vieţii noastre sociale.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 933 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 9 febr. 1968 | 4 pag. 25 bani

În paginile II-III-IV

STUDIU PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI DE CULTURĂ GENERALĂ

și

STUDIU PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI PROFESIONAL ȘI TEHNIC

În continuarea măsurilor privind perfecționarea învățămîntului de toate gradele, corespunzător Hotărîrilor Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român, Ministerul Învățămîntului a elaborat — pe baza indicațiilor conducerii de partid și de stat — Studiul privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală și Studiul privind dezvoltarea învățămîntului profesional și tehnic. La întocmirea studiilor a fost consultat un mare număr de cadre didactice, oameni de știință și alți specialiști, activiști de partid și de stat.

Potrivit Hotărîrii Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., aceste studii — ca și cel privitor la dezvoltarea învățămîntului superior — sînt supuse dezbaterii publice, definitivarea măsurilor prevăzute și adoptarea hotărîrilor corespunzătoare urmînd să se facă după studierea sugestiilor și observațiilor ce se vor formula.

Gazeta noastră pune coloanele sale la dispoziția cititorilor, tuturor celor care doresc să facă propuneri, observații și sugestii în legătură cu problemele cuprinse în cele două studii.

Constituirea Societății de științe biologice și a Societății de științe geografice

La 8 februarie a avut loc la București Conferința pe țară a Societății de științe naturale și geografie, la care au participat delegați ai filialelor din țară — cadre didactice din învățămîntul de cultură generală și superior, cercetători din institutele științifice — precum și numeroși invitați. Participanții au analizat activitatea societății pe ultimii ani și au hotărît scindarea ei în Societatea de științe biologice și Societatea de științe geografice.

Scindarea Societății de științe naturale și geografie a fost determinată de cerința de a cuprinde în activitatea științifică pe toți specialiștii din țară, de a le facilita informarea științifică, precum și de a contribui la perfecționarea lor profesională sub raport metodic. Constituite ca organizații obștești, cu statute proprii, aceste societăți au un caracter de masă. Activitatea lor se desfășoară pe linie științifică și metodologică și, în aceeași măsură, pe linie didactică și metodică.

Cele două societăți nou înființate își diversifică profilul, cuprinzînd un număr mai mare de secții, tocmai cu scopul de a stimula și adînci cercetarea științifică în mai multe ramuri și de a-i ține în curent pe toți membrii lor cu ultimele noutăți științifice. În cadrul Societății de științe biologice, de pildă, al cărei președinte a fost ales acad. **N. Sălăgeanu**, ființează secții de botanică, zoologie, fiziologie vegetală, fiziologie animală, de genetică, microbiologie, biochimie, didactică. Societatea de geografie, al cărei președinte a fost ales prof. univ. **Vintilă Mihăilescu**, își desfășoară activitatea în secțiile: geografie economică, geografie fizică, geografie a populației și așezărilor, cartografie, metodică. Secțiile vor ființa în București și în filialele mai mari din țară, îndeosebi în centrele universitare.

E util să precizăm că secția geologie din fosta societate va deveni o societate aparte.

În țară scindarea nu se va face în mod automat și imediat în toate filialele. Procesul acesta va avea loc treptat, începînd cu filialele mari, unde numărul membrilor la cele două specialități permite constituirea a două filiale și îmbunătățirea activității lor viitoare. În filialele mici activitatea urmează să se desfășoare, în continuare, cu membrii ambelor societăți pînă în momentul cînd vor fi create condiții prielnice regrupării pe specialitățile respective.

Actualele publicații: **„Natura"** — seria biologie și „Natura"—seria geografie, vor fi de asemenea reorganizate, pentru a contribui mai substanțial la îndeplinirea scopului celor două societăți. Revistele vor trebui să reflecte mai pregnant preocupările membrilor societăților, să-i stimuleze în a efectua cercetări științifice în toate colțurile țării. Ele sînt chemate, totodată, să publice noutăți științifice de specialitate și, prin materiale cu conținut metodic, să participe mai activ la modernizarea predării obiectelor respective în școală, la perfecționarea cadrelor didactice.

PE TEME DE SOCIOLOGIE A EDUCAȚIEI ȘI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Relațiile dintre adolescenți și adulți

Integrarea socială a tineretului constituie o temă care revine cu o frecvență crescîndă în lucrările de sociologie a educației și învățămîntului. Trecerea de la adolescență la viața de adult reprezintă momentul în jurul căruia se concentrează numeroase investigații științifice. Procesul acesta complex, cu o coloratură aparte, de proiectare a adolescentului în viitor, de raportare a lui la poziția adultului, tendința elevilor mari de a căpăta acces la unele funcții sociale specifice oamenilor maturi a fost studiată, în unele aspecte ale sale, și de către noi, în cadrul Laboratorului de sociologie al Ministerului Învățămîntului. Mai ales la Ploiești (Liceul „I. L. Caragiale"), dar și în alte centre din țară, cercetările noastre s-au oprit îndeosebi asupra relațiilor dintre adolescenți și adulți, în încrengătura cărora am încercat să deslușim unele particularități, să caracterizăm unele tendințe.

Mediul social, relațiile spontane pe care le stabilesc elevii în afara școlii, moralitatea străzii și cartierului, unele stări de opinie și mentalități, circulația spontană a diferitelor produse culturale constituie — la un loc — elemente care intervin în modelarea personalității tînărului, fiind uneori foarte active și persistente. Din păcate, mediul social nu-i oferă adolescentului, întotdeauna, numai situații și modele pozitive. El are prilejul să observe și să înregistreze și cazuri care vin în contradicție cu educația primită prin școală; asemenea cazuri îl pot deruta sau sustrage, mai mult sau mai puțin, de la ruta firească a dezvoltării personalității. Sfera de influență a educatorilor nu se poate limita, de aceea, la spațiul școlar; ea trebuie să se difuzeze și în afara școlii, în forme și prin modalități variate, specifice, să cuprindă cu stăruința, tactul și competența ce-i sînt caracteristice cît mai multe fire ale relațiilor extrașcolare ale elevilor. Rolul hotărîtor al școlii în educație — subliniat în documentele de partid — găsește astfel noi forme de exprimare.

Care este tipul de adult preferat de elevi? Cum sînt dispuse social relațiile adolescenților cu persoanele adulte? Cum se realizează în mediul spontan transfuzia de experiență? Căutînd răspunsurile la astfel de întrebări putem descoperi laturi adesea surprinzătoare ale evoluției personalității elevilor.

Cercetările noastre arată că în structura socială a adulților cu care au relații elevii, adultul intelectual deține locul central. Indiferent de mediul de proveniență al elevilor (rural, urban, muncitoresc, țărănesc, intelectual), preferințele lor se îndreaptă cu precădere către adulții care au ocupații intelectuale (în 60 la sută dintre cazuri); în același timp, cei mai mulți adulți sînt și în raport de rudenie cu elevii (64 la sută). Aceste date reflectă o situație contradictorie: fără îndoială liceanul — potrivit orientării sale școlare și profesionale — tinde spre învățămîntul superior și, în consecință, își alege modele apropiate de idealul său profesional. Aceasta este o latură pozitivă. Există însă, aici, și un „revers al medaliei": slaba informare a elevilor despre realitatea atît de dinamică și superior umană a muncii lucrătorilor industriali și a țăranilor. De aceea socotim că între direcțiile și sensurile muncii educative trebuie să se înscrie, permanent, cultivarea dragostei și prețuirii pentru făuritorii bunurilor materiale, alături de cei care creează valorile spirituale ale societății noastre.

De asemenea, dacă zonele de exersare și mișcare socială a elevilor sînt preponderent și zone de rudenie cu adulții preferați, acest fenomen are două fațete distincte. Prima, cea pozitivă, constă în aceea că mediul familial asigură o mobilitate largă personalității elevului, dublată de posibilități sporite de emulație afectivă; a doua, mai puțin favorabilă pentru un tonus educativ optim, constă în aceea că relațiile de rudenie permit adolescentului un exercițiu social limitat, puțin inovator, generează în mică măsură situații sociale care să supună unei verificări complete temeinicia și stabilitatea fondului acumulat al personalității.

Cerința exersării sociale a adolescenților, a integrării lor multilaterale în mediul înconjurător, presupune — pentru a fi satisfăcută — un mai larg contact al elevilor cu diferitele coordonate ale vieții și activității sociale. A-l feri pe tînăr de influențe negative, de prietenii false, neprincipiale (străduanie, de altfel, lăudabilă), nu înseamnă însă a-i interzice practicarea prieteniilor și relațiilor extrașcolare în general.

Extinderea sferei acțiunilor educative școlare și extrașcolare, consensul de funcții și scopuri ale școlii și organizației U.T.C. pe această linie asigură multiplicarea permanentă a experienței de viață a elevilor într-un mod dirijat, controlat. Am releva, astfel, puterea de influență sporită pe care o au întîlnirile cu muncitori sau țărani, tineri sau vîrstnici, la școală, în casele de cultură sau chiar la locul de muncă al acestora. În ultimul timp, o anume optică „scientistă" a făcut ca în multe planuri de acțiuni să fie prevăzute doar întîlniri cu specialiști cu pregătire superioară. Nu ne îndoim de utilitatea acestora; este însă nevoie de a asigura un cerc de informații larg, de a stimula interesul adolescentului pentru toate componentele mediului social în cadrul căruia el însuși va fi chemat, în perspectivă, să se manifeste activ, creator.

Elevii simt nevoia de a-și făuri modele de viață; adolescența aduce cu sine predominanța modelului sintetic, făurit prin asamblarea calităților preferate de la mai multe persoane, de regulă adulți, virstnici. Un model complet, cu valențe formative ample, presupune o experiență socială corespunzătoare din partea elevului.

Adevărata bogăție a personalității — spunea Marx acum mai bine de un secol — constă în bogăția relațiilor sale reale. Adevărul surprins în aceste cuvinte poate căpăta cele mai înalte semnificații în modul de concepere a muncii educative ca o acțiune socială de mare răspîndire, care să permită elevilor — permanent, gradat și controlat — un acces larg, direct, la cît mai multe sfere și zone ale mediului lor de viață. Cunoașterea amplă a vieții și activității adulților — muncitori, țărani, intelectuali — se înscrie ca o coordonată dintre cele mai importante ale acestei acțiuni.

ACULIN CAZACU
catedra de sociologie, Universitatea București

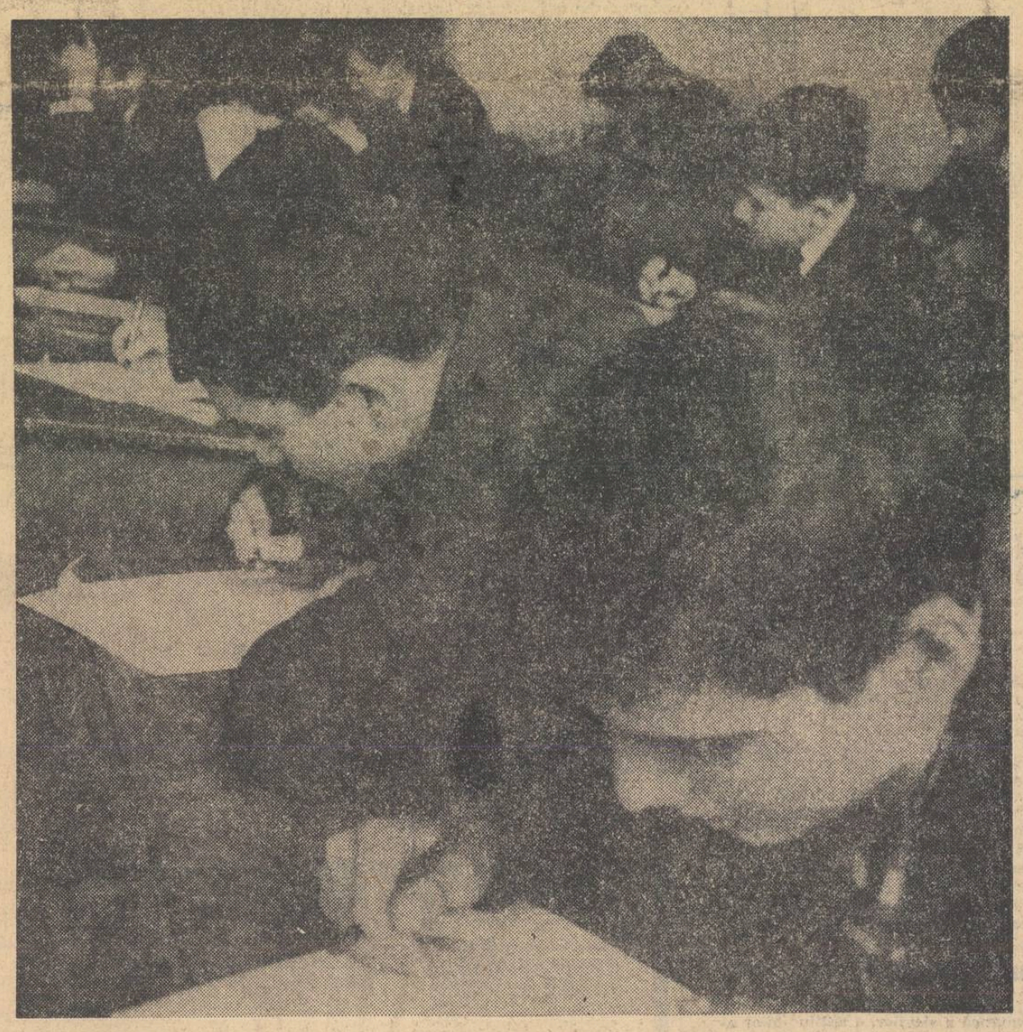

Mii de elevi din întreaga țară s-au întîlnit duminica trecută într-o largă competiție a cunoștințelor, a talentelor: prima etapă — pe localitate — a concursurilor de matematică, de fizică, de chimie și de literatură. Temele pe care au fost chemați să le trateze au cerut abordarea unor capitole ale disciplinelor de concurs. Selectînd concurenții care vor purta ștafeta întrecerii în viitoarele etape, actuala fază a concursurilor reprezintă un moment important al unei largi acțiuni de promovare a tinerilor cu aptitudini deosebite.

În imagine: elevi de la Liceul nr. 32 din București la concursul de matematică.

seco ven te

A apărut primul număr al revistei „Educația pionierească"

Primul număr al revistei „Educația pionierească", publicație menită să contribuie la fundamentarea științifică a activității pionierești, la generalizarea și răspîndirea experienței pozitive acumulate în munca cu pionierii, prefigurează orientarea colectivului redacțional către investigarea pe plan pedagogic, sociologic și psihologic a muncii educative desfășurate în rîndurile purtătorilor cravatei roșii.

După articolul de deschidere intitulat „Înainte"! semnat de conf. univ. Traian Pop, președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor, revista inserează în paginile sale articole cu privire la rolul artei și științei în educație, la problemele pionierești și ale integrării sociale ale tinerei generații, la raportul între spontaneitate și acțiunea educativă dirijată, la orientarea activităților pionierești în domeniul cultural-artistic, științific, tehnic, sportiv. Articolele poartă semnăturile unor valoroși specialiști în domeniul pedagogiei, psihologiei, oameni de cultură și artă, oameni de știință, specialiști în domeniul culturii fizice și sportului, cadre didactice, activiști, printre care prof. univ. dr. docent Stanciu Stoian, membru corespondent al Academiei, prof. univ. dr. docent Vasile Pavelcu, conf. univ. dr. Ana Tucicov-Bogdan, lector univ. Patița Silvestru, conf. univ. Traian Nițescu, prof. dr. docent Călin Popovici, prof. dr. docent Adrian Ionescu, prof. Mircea Sîntimbreanu.

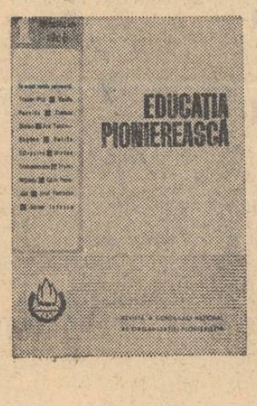

Elevi arheologi

La săpăturile începute anul acesta, din inițiativa Institutului de arheologie al Academiei în incinta vechii curți domnești de la Argeș au participat voluntar și elevi cercului de istorie al liceului din localitate.

Mîndri de trecutul istoric al orașului lor — vatra străbună a Basarabilor — elevii au lucrat cu entuziasm, sub îndrumarea atentă a arheologului Nicolae Constantinescu, care i-a îndrumat în tehnica săpăturilor, dîndu-le și primele noțiuni privitoare la modul cum se poate „citi" istoria unui loc urmărind succesiunea straturilor de cultură materială, de la cele mai vechi la cele mai noi. Elevii au aflat obiectivele importante ale noilor săpături arheologice, între care se numără cunoașterea straturilor istorice ale secolelor XIII și XIV, a bisericii domnești, dimpreună cu necropola voievodală etc.

Sub ochii elevilor, care s-au familiarizat relativ repede cu tehnica săpăturilor arheologice, a apărut din adîncuri vechea fundație a turnului de la intrarea curții domnești, anterioară celei care se vede azi, în ruine, pe latura de est. Au fost descoperite de asemenea multe straturi de pavaj care legau zona intrării de palatul domnesc pe latura sudică, precum și un mare număr de fragmente de ceramică de la sfîrșitul secolului XIII și începutul secolului XIV. Descoperirea cea mai importantă este însă legată de palatul domnesc din sudul incintei. Elevii au putut să vadă că prispa palatului n-a fost construită în același timp cu restul clădirii, ci a fost adăugată într-o perioadă mai recentă. Această constatare infirmă teoria încetățenită pînă acum, că primele case domnești ar fi avut inițial aspectul unor locuințe sătești de mai mari proporții.

Prof. TUDOSE DRACU
MOLDOVANUL

Muzee de istorie în școlile bănățene

Din inițiativa profesorului Iuliu Szöcs, la Liceul din Sînnicolaul Mare, regiunea Banat, a luat ființă un mic muzeu de istorie, ale cărui piese au fost colecționate de către profesor împreună cu elevii săi. Se află aici vase din epoca neolitică, o bogată colecție numismatică din secolele XVIII-XIX, tipărituri, fotocopii, albume și hărți istorice, ca și numeroase fotografii înfățișînd locuri și monumente istorice, realizate de elevi cu prilejul excursiilor de studii întreprinse de-a lungul și de-a latul țării.

Un muzeu similar, cu largi posibilități de dezvoltare, se organizează în prezent la Școala generală din comuna Satchinez posedă o interesantă colecție numismatică.

Prof. L. DUNAJECZ

seco ven te

STUDIU PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI DE CULTURĂ GENERALĂ

Învățămîntul reprezintă un important factor de progres în dezvoltarea societății prin rolul pe care-l îndeplinește în transmiterea experienței social-istorice, în lărgirea orizontului de cunoaștere și îmbogățire a vieții spirituale a poporului, în pregătirea pentru viață a generațiilor tinere.

În ansamblul învățămîntului, școala de cultură generală constituie principalul factor de ridicare a nivelului de cultură și conștiință al întregului popor și, totodată, prima verigă în sistemul de pregătire a cadrelor.

Sub conducerea Partidului Comunist Român, învățămîntul de cultură generală s-a dezvoltat și perfecționat continuu, o dată cu prefacerile revoluționare care au avut loc pe plan social, economic, politic și cultural. După instaurarea regimului democrat-popular, s-a asigurat dreptul la învățătură pentru toți cetățenii țării și s-a dat o nouă orientare, realist-științifică, conținutului învățămîntului.

Amploarea dezvoltării învățămîntului de toate gradele în țara noastră atestă un salt uriaș față de trecut. În timp ce altădată rămîneau în afara școlii milioane de copii, astăzi sînt cuprinși în școala generală toți copiii de vîrstă școlară (cca. 3 milioane), iar numărul elevilor care învață în licee la cursurile de zi este de aproape 8 ori mai mare față de anul școlar 1938-1939. Concomitent, a sporit și numărul școlilor cu limba de predare a naționalităților conlocuitoare. În prezent, în aceste școli învață peste 242 000 elevi. În același timp, copiii din rîndul naționalităților conlocuitoare au posibilitatea să frecventeze, dacă doresc, școlile cu limba de predare română, unde pot studia și limba lor maternă.

În strînsă legătură cu extinderea învățămîntului de cultură generală a crescut și numărul cadrelor didactice din acest sector, care se ridică la cca. 164 000.

Partidul și statul au depus eforturi continue pentru dezvoltarea bazei didactico-materiale a învățămîntului. An de an a crescut spațiul de școlarizare, s-a îmbunătățit dotarea unităților de învățămînt, laboratoarele din școli au fost înzestrate cu material didactic, în vederea unei cît mai bune instruiri a elevilor. În perioada șesenalului s-au construit aproape 24 000 săli de clasă și s-a extins capacitatea internatelor pentru învățămîntul de cultură generală. S-a asigurat gratuitatea întregului învățămînt.

★

Școala de astăzi, cu marile ei realizări, are rădăcini adînci în trecutul istoric al învățămîntului din patria noastră, reprezentînd o continuare și o ridicare pe o treaptă nouă, superioară, a tradițiilor înaintate ale acestuia.

Așezăminte de învățămînt au existat cu aproape două mii de ani în urmă în Dacia și Moesia.

Cu toate condițiile grele în care a trăit poporul nostru, de-a lungul secolelor, numărul școlilor a sporit, a crescut nivelul lor, s-au îmbunătățit formele de organizare, corespunzător dezvoltării economice, sociale și politice a țărilor române. Alături de școli elementare se înființează în evul mediu, treptat, școli de grad mai înalt (colegii, academii, universități) de același nivel cu cele existente, în acea vreme, în țările europene înaintate.

Deși au servit în primul rînd interesele claselor stăpînitoare, școlile au devenit importante focare de cultură, contribuind la îmbogățirea vieții spirituale a poporului, la progresul general al societății.

Școala obligatorie, ca bază de cultură pentru masele populare a fost una din principalele revendicări social-politice a forțelor progresiste din țara noastră. Programele adoptate de adunările revoluționare de la 1848 din țările române au formulat revendicarea obligativității și gratuității instrucției populare, precum și democratizarea învățămîntului.

Bazele învățămîntului, menit să răspundă cerințelor vieții sociale ale etapei respective, au fost puse prin Legea instrucțiunii din anul 1864.

În legile învățămîntului din 1898 și 1899 (Spiru C. Haret) s-a concretizat preocuparea pentru organizarea unitară și orientarea mai realistă a învățămîntului. Prin Legea din 1924, învățămîntul primar de patru clase este prelungit cu un învățămînt suprapriamar de 3 ani (cl. V—VII), destinat acelor absolvenți care nu continuau studiile în școli de grad secundar. În aceeași perioadă, a fost reorganizat și învățămîntul secundar, care a cunoscut o pronunțată diversificare pe tipuri de școli (licee teoretice, comerciale, industriale, școli normale etc.).

Cu toate măsurile de organizare și reglementare a învățămîntului, prevăzute în diferite legi școlare, condițiile economice în care trăiau masele populare și politica școlară promovată de clasele stăpînitoare au făcut ca un număr mare de copii și tineri să nu se poată bucura de binefacerile științei de carte, imense energii umane neputînd fi valorificate în folosul progresului social.

Încă de la apariția sa, clasa muncitoare din România, care s-a afirmat ca forța cea mai înaintată a societății, purtătoare consecventă a idealurilor de progres, de eliberare socială și națională a poporului român, a militat permanent pentru un învățămînt pus pe de-a-ntregul în slujba intereselor maselor populare, legat de nevoile vitale ale țării. Pentru același scop, au desfășurat o susținută activitate oameni de știință și cultură, precum și numeroase alte elemente înaintate ale poporului nostru.

Această luptă a fost preluată și continuată pe un plan superior de Partidul Comunist Român care, de la înființare, a înscris în programul său reorganizarea învățămîntului pe baze noi, democratice și științifice.

Un moment de seamă în dezvoltarea școlii de cultură generală din patria noastră îl constituie Legea de reformă a învățămîntului din anul 1948. Prin această lege, învățămîntul a devenit de stat, cu structură unitară și caracter laic, accesibil tuturor copiilor și tinerilor de la orașe și sate, indiferent de sex, religie și naționalitate. Legea a dat învățămîntului o orientare științifică, întemeiată pe concepția marxist-leninistă. S-a stabilit cadrul legal al prelungirii obligativității învățămîntului general de la 4 la 7 ani și gratuitatea lui.

Elaborarea legii de reformă nu s-a întemeiat însă pe un studiu aprofundat al dezvoltării școlii noastre pînă la data respectivă și nici pe experiența mondială în domeniul învățămîntului.

Prin aplicarea legii de reformă, durata școlii de cultură generală a fost mișcorată de la 12 ani la 11 ani, iar ulterior, în 1951, la 10 ani, liceul reducîndu-se la 3 ani, aceasta într-o perioadă în care cerințele construcției socialiste impuneau ridicarea nivelului de cultură al întregului popor și cînd, pe plan mondial, se afirma tot mai puternic tendința prelungirii duratei învățămîntului.

Reforma învățămîntului a creat un liceu de cultură generală unic, deși experiența școlii din țara noastră și din alte țări confirmase justețea organizării diversificate a studiului în liceu pe secții. Această măsură a dus la o uniformizare a conținutului învățămîntului, a creat dificultăți în stimularea și dezvoltarea aptitudinilor elevilor, în activitatea de orientare școlară și profesională a acestora în raport cu nevoile societății.

Volumul cunoștințelor predate elevilor a fost diminuat, întrucît o serie de obiecte cu pondere importantă în cultura generală a omului contemporan (teoria literaturii, limba latină, sociologia, psihologia și logica, geologia) au fost eliminate din planurile de învățămînt, iar studiul altora (matematici superioare, biologia, fizica, chimia, istoria și geografia României, limbile moderne) a fost restrîns.

Ca și în învățămîntul superior, predarea istoriei patriei, literaturii române, biologiei s-a făcut după programe și manuale care conțineau serioase deficiențe. Principalul neajuns al programelor și manualelor de istorie a constat în diminuarea rolului forțelor interne ale poporului nostru, în subaprecierea unor momente însemnate din istoria țărilor române. Programele și manualele de istorie universală nu evidențiau legătura strînsă a istoriei poporului român cu istoria universală și nu prezentau în cadrul istoriei universale locul real al istoriei României.

Literatura română s-a predat pe baza unor succinte îndrumări, numite atunci „teze provizorii"; acestea ca și manualele din primii ani care au urmat reformei, prezentau în mod fragmentar și simplist momentele principale, curentele literare, viața și creația unor importante figuri ale literaturii române, acordînd, în schimb, un loc disproporționat unor scriitori de minimă importanță.

Deși aveam o însemnată tradiție progresistă în elaborarea manualelor școlare de către renumiți oameni de știință (St. C. Michăilescu, Grigore Ștefănescu, dr. N. Leon, Spiru Haret, Petre Poni, dr. I. Istrati, G. G. Longinescu, G. A. Dima, Gheorghe Titeica, D. Pompei, G. Munteanu-Murgoci, I. Simionescu, Gh. Nedioglu ș.a.), aceasta nu a fost valorificată, la multe obiecte folosindu-se manuale traduse.

★

Cu toate lipsurile semnalate, măsurile luate în anii care au urmat și condițiile din ce în ce mai bune care i-au fost create au făcut ca școala noastră de cultură generală să cunoască în anii socialismului un drum ascendent, realizîndu-se un proces continuu de perfecționare a învățămîntului.

Prin Hotărîrea C.C. al P.C.R. și a Consiliului de Miniștri din iulie 1956 s-a prelungit durata școlii de cultură generală de la 10 la 11 ani, iar pe baza unui decret al Consiliului de Stat din 1961 s-a trecut la înfăptuirea școlii obligatorii de 8 ani, durata învățămîntului de cultură generală fiind extinsă de la 11 la 12 ani. Generalizarea școlii de 8 ani se referă nu numai la durata, ci și la cuprinderea întregului contingent școlar de peste trei sute de mii de elevi anual.

S-a dezvoltat, totodată, rețeaua școlilor postgenerale (licee de cultură generală, licee de specialitate, școli profesionale și tehnice), ceea ce a permis ca în anul 1967—1968 să fie cuprinși în aceste școli circa 62 la sută din absolvenții școlii generale, față de 51,5 la sută în anul 1963—1964.

Răspunzînd nevoilor de pregătire a tineretului în condițiile dezvoltării societății contemporane și ale construirii socialismului în patria noastră, s-au adus îmbunătățiri importante conținutului învățămîntului, prin extinderea studiului matematicii, fizicii, chimiei, biologiei, obiecte care au pondere deosebită în cultura generală actuală. De asemenea, s-a întărit studiul limbii și literaturii române, al istoriei patriei și istoriei universale, al limbilor moderne. Din anul școlar 1958—1959, s-a introdus în liceu predarea noțiunilor de economie politică, socialism științific și filozofie, iar o dată cu trecerea la școala de 12 ani, cultura generală a elevilor se întregește cu cunoștințe de istoria artelor și literatură universală. S-au creat clase speciale de matematică, fizică, limbi moderne, s-au înființat secții clasice la unele licee, iar la altele s-a introdus și studiul limbilor italiană și spaniolă la alegere. Anual se tipăresc peste 500 titluri de manuale, în tiraje de circa 27 milioane exemplare, care se acordă gratuit elevilor.

Continua dezvoltare și perfecționare a învățămîntului de cultură generală, condițiile din ce în ce mai bune create de partid și guvern tineretului studios au determinat creșterea de la an la an a nivelului de pregătire al elevilor.

Cu toate că învățămîntul nostru de cultură generală a înregistrat însemnate progrese, mai ales în ultimul deceniu, se manifestă încă unele neajunsuri care influențează asupra organizării, conținutului și eficienței sale. În condițiile actuale, durata școlii generale nu poate asigura întregului tineret volumul de cunoștințe științifice și tehnice cerute de dezvoltarea societății noastre și de nivelul actual al științei și tehnicii.

Calitatea învățămîntului este încă afectată de lipsa personalului didactic calificat.

Deși în ultimii ani a sporit preocuparea pentru modernizarea conținutului învățămîntului, unele programe și manuale nu răspund încă tuturor cerințelor unui învățămînt modern, au deficiențe de ordin metodic, didactic și artistico-grafic, sînt supraîncărcate; adăugîndu-se mereu capitole noi la cele existente, nu s-a reușit, în măsură suficientă, să se stabilească proporțiile potrivite și să se eșaloneze cunoștințele în funcție de particularitățile de vîrstă ale elevilor, astfel încît să se asigure dezvoltarea capacităților intelectuale ale acestora, un mod riguros de gîndire logică și deprinderi de muncă independentă.

Ritmul de dotare a laboratoarelor și cabinetelor școlare cu material didactic este prea lent, fapt care se răsfrînge negativ asupra calității predării și pregătirii elevilor.

Pe baza analizei cerințelor obiective ale desăvîrșirii construcției socialiste, în condițiile revoluției științifico-tehnice contemporane, Congresul al IX-lea al P.C.R. a deschis noi perspective școlii noastre, a stabilit direcțiile principale de dezvoltare și perfecționare continuă a învățămîntului de cultură generală:

— asigurarea condițiilor necesare măririi duratei învățămîntului obligatoriu, pentru ca întregul nostru tineret să obțină o bună pregătire, temeinice cunoștințe de cultură generală, științifice și tehnice;

— îmbunătățirea învățămîntului seral și fără frecvență;

— perfecționarea programelor, manualelor și a metodelor de predare;

— întărirea muncii de educație patriotică și cetățenească a tineretului, promovarea în rîndurile sale a trăsăturilor morale înaintate;

— dotarea laboratoarelor școlare cu aparatură tehnică modernă, cu material didactic necesar desfășurării în cele mai bune condiții a procesului de învățămînt;

— îmbunătățirea sistemului de perfecționare, îndrumare și control a corpului didactic.

Perfecționarea învățămîntului de cultură generală în lumina sarcinilor trasate de Congres trebuie concepută pornind de la conținutul și trăsăturile caracteristice ale culturii generale contemporane.

Cultura generală contemporană se îmbogățește și dobîndește note calitative noi în funcție de: creșterea rapidă a volumului de cunoștințe ca urmare a cuceririlor științei și tehnicii; restructurarea substanțială a sistemelor de idei în diversele domenii ale științei; diversificarea și specializarea accentuată a științelor precum și apariția unor științe de sinteză, cu caracter interdisciplinar; creșterea ponderii matematicii, fizicii și chimiei, care oferă mijloace de investigație pentru numeroase alte discipline; creșterea rolului științei în ansamblul vieții sociale, transformarea ei într-o adevărată forță de producție.

Reflectarea în procesul de învățămînt a acestor caracteristici ale dezvoltării științei contemporane constituie o condiție esențială a asigurării eficienței sociale a învățămîntului.

Pentru a asigura întregului tineret o instruire pe o durată de minimum 10 ani, se propune următoarea structură de ansamblu a învățămîntului obligatoriu și a școlilor postgenerale:

a) Școala generală obligatorie de 10 ani

Primele 8 clase vor fi frecventate de către toți elevii în vîrstă de 6—14 ani.

După promovarea clasei a VIII-a, elevii vor avea posibilitatea să urmeze:

— liceul de cultură generală;

— licee de specialitate (industriale, agricole, economice, pedagogice, sanitare);

— ciclul superior de 2 ani (cl. IX—X) al școlii generale de 10 ani, obligatoriu pentru tinerii care nu urmează cursurile liceelor.

După absolvirea a 10 clase, tinerii vor putea urma diferite școli profesionale, sau se vor încadra în producție, calificîndu-se la locul de muncă (prin ucenicie și cursuri de scurtă durată).

Elevii din clasele a IX-a și a X-a ale școlii generale, dornici să-și continue studiile, vor avea posibilitatea să treacă, în urma unor examene de diferență, în clasele corespunzătoare ale liceelor, la cursurile de zi, serale sau la învățămîntul fără frecvență. De asemenea, elevii care au promovat primii doi ani de liceu își vor putea întrerupe studiile liceale, înscriindu-se, dacă doresc, în școli profesionale.

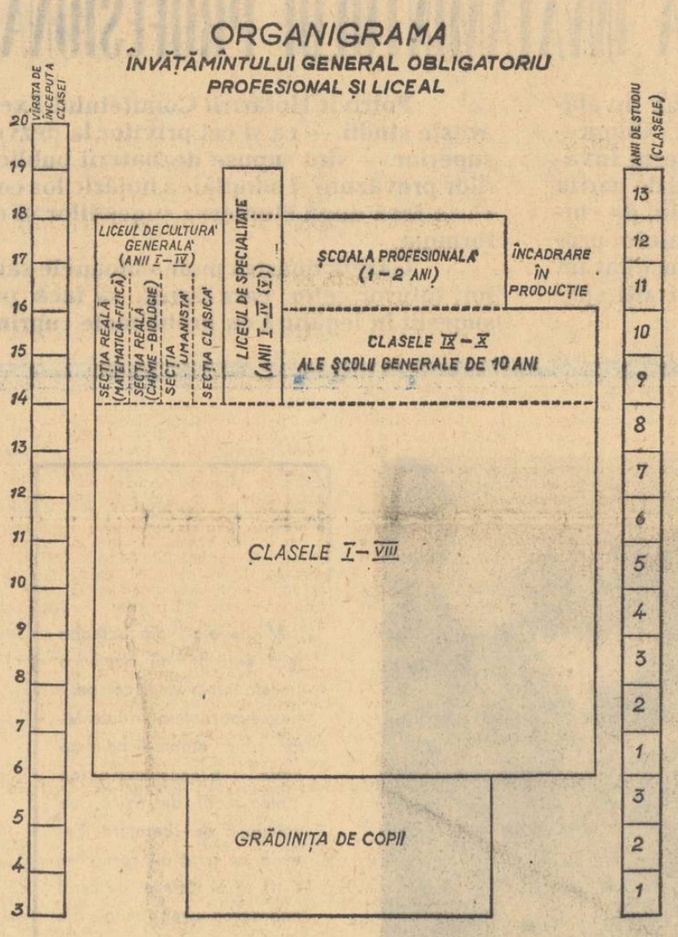

Începerea școlii la vîrsta de 6 ani face posibilă absolvirea liceului de cultură generală sau a liceului de specialitate la 18—19 ani, cu un an mai devreme decît în prezent. Propunerea referitoare la începerea școlarității de la vîrsta de 6 ani ține seama de noile condiții sociale, economice și culturale din patria noastră, de concluziile cercetărilor psihopedagogice și medicale, ca și de experiența altor țări. Cuprinderea copiilor la școală cu un an mai devreme decît în prezent are o deosebită semnificație social-pedagogică, constituind un important sprijin acordat familiei și, îndeosebi, mamelor angajate în producție, în creșterea și educarea copiilor.

Se preconizează ca programele și manualele pentru clasa I cu copii de 6 ani să fie accesibile vîrstei și mai ușoare decît ale actualei clase I cu copii de 7 ani. Se va ține seama de dezvoltarea psiho-fizică a fiecărui copil și de condițiile deplasării acestora la școală, putîndu-se, și în viitor, amîna cu un an, în anumite cazuri, școlarizarea lor.

Din punct de vedere al structurii și conținutului, școala generală de 10 ani se va prezenta astfel:

— clasele I—VIII vor funcționa pe baza unui plan de învățămînt unitar. În clasele V—VIII, prin mijlocirea cercurilor științifice, tehnice, practice, literare, artistice etc., se va face un început de orientare a elevilor, creîndu-li-se posibilitatea să aleagă o activitate sau alta, potrivit variatelor lor înclinații, aptitudini și interese. Pentru activitatea în cercuri se vor rezerva la aceste clase 1—2 ore pe săptămînă care vor intra în norma profesorilor de specialitate ce vor conduce cercurile.

— în clasele IX—X ale școlii generale se va continua studierea limbii și literaturii române, matematicii, fizicii, chimiei, biologiei, istoriei, geografiei, limbilor străine etc. Întrucît absolvenții celor 10 clase vor urma școli profesionale, sau se vor încadra în producție, este necesar să se asigure în clasele IX—X și o pregătire tehnică-practică diferențiată. Ținînd seama de condițiile în care funcționează școlile, se vor preda discipline legate de industrie, agricultură, zootehnie, pomicultură, viticultură, contabilitate, desen tehnic, stenodactilografie, menaj etc.

Unele din clasele IX—X vor funcționa ca unități distincte în incinta școlilor profesionale care dispun de condiții pentru ca elevii să dobîndească, pe lîngă cunoștințe de cultură generală, cunoștințe și deprinderi necesare însușirii diferitelor profesiuni.

Ministerul Învățămîntului va reexamina, cu sprijinul organelor locale, actuala rețea a școlilor generale și a liceelor din mediul rural, ținînd seama de îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a țării, de sistematizarea localităților și de necesitatea de a asigura unități școlare puternice, cu o bază materială corespunzătoare, încadrate cu personal didactic calificat.

b) Liceul de cultură generală *)

Liceul de cultură generală va avea durata de 4 ani și va funcționa din primul an de studii, în funcție de condiții, cu următoarele secții: reală — cu accent pe matematică și fizică; reală — cu profil de chimie-biologie (într-un număr restrîns de școli); umanistă — cu accent pe studiul literaturii române, filozofiei, limbilor străine; clasică (într-un număr restrîns de școli) — orientată spre studiul limbii latine și limbii eline.

La stabilirea conținutului fiecărei secții se va avea în vedere atît asigurarea unui larg orizont de cultură generală, cît și o mai accentuată profilare a secțiilor liceului.

Pentru elevii cu aptitudini și rezultate deosebite la anumite discipline, se vor organiza, în continuare, clase speciale de matematică, fizică, limbi moderne, creîndu-se, eventual, și clase speciale de biologie și chimie.

În viitor, se va acorda atenție sporită acțiunii de orientare școlară și profesională a elevilor. În acest scop, se vor lua unele măsuri, printre care menționăm:

— în toate liceele și școlile generale, colective de profesori vor desfășura activitate de cunoaștere sistematică a elevilor, a aptitudinilor acestora, de informare a lor și a părinților asupra diferitelor profesiuni și tipuri de școli, de îndrumare a școlarilor spre acele domenii pentru care ei manifestă înclinații deosebite. În cadrul acestor colective un rol deosebit îl vor avea specialiștii în problemele de psihologie, pedagogie și sociologie.

— în cadrul universităților se vor înființa laboratoare de orientare școlară și profesională pentru pregătirea personalului calificat de specialitate și se vor organiza cursuri de scurtă durată cu profesorii de psihologie, pedagogie, filozofie și de alte specialități, în vederea inițierii acestora în problemele orientării școlare și profesionale.

Adoptarea modalității propuse de prelungire a duratei învățămîntului obligatoriu oferă posibilități pentru creșterea simțitoare a nivelului de cultură generală al întregului tineret, realizată pe parcursul a minimum 10 ani de studiu. Totodată, se lichidează decalajul existent între vîrsta absolvirii școlii generale (15 ani) și vîrsta stabilită de Codul Muncii pentru angajare în producție (16 ani), tinerii fiind menținuți sub influența organizată a școlii pînă la vîrsta de 16 ani împliniți.

Soluția preconizată menține durata actuală a liceului de cultură generală (4 ani) și a liceelor de specialitate (4—5 ani), ceea ce permite consolidarea și îmbunătățirea învățămîntului în aceste tipuri de școli, asigurînd pregătirea la un nivel corespunzător a tinerilor care vor urma învățămîntul superior. Pe de altă parte, crearea școlii de 10 ani nu implică restructurări adînci ale conținutului învățămîntului, la clasele I—VIII și în licee, ci numai perfecționarea, în continuare, a planurilor, programelor și manualelor școlare.

În același timp, structura de ansamblu a învățămîntului obligatoriu și de nivel mediu, care rezultă din adoptarea acestei modalități de prelungire a școlarității obligatorii, va crea cadrul necesar pentru asigurarea stabilității și posibilității de perfecționare a învățămîntului din țara noastră, pentru o perspectivă îndelungată.

Realizarea obligativității învățămîntului de 10 ani pentru întreaga generație tînără, în vîrstă de 6—16 ani, va situa Republica Socialistă România printre țările cele mai avansate din punct de vedere al dezvoltării învățămîntului și culturii.

Trecerea la școala generală de 10 ani se va înfăptui pe măsura asigurării condițiilor materiale și a cadrelor didactice calificate. În anul școlar 1968—1969 va începe școlarizarea copiilor de la vîrsta de 6 ani, care se va generaliza în anul școlar 1970—1971. Acțiunea de generalizare a școlii de 10 ani urmează să se realizeze treptat, începînd din 1969, încheindu-se în linii mari în anii 1972—1973. Aceasta se va efectua mai întîi în mediul urban și în localitățile rurale care dispun de condițiile necesare.

*) Problemele legate de liceele de specialitate se tratează în „Studiul privind dezvoltarea învățămîntului profesional și tehnic"

Structura învățămîntului de cultură generală

Învățămîntul de zi

Una din problemele fundamentale, care trebuie rezolvată în lumina directivelor Congresului al IX-lea al P.C.R., este **prelungirea duratei învățămîntului obligatoriu**, în vederea ridicării nivelului general de cultură al întregului popor. Aceasta constituie o cerință obiectivă a societății noastre, determinată de dezvoltarea impetuoasă a științei și tehnicii, de rolul activ, creator, pe care trebuie să-l îndeplinească omul societății socialiste în activitatea social-productivă și în participarea la conducerea treburilor obștești. În același timp, prelungirea învățămîntului obligatoriu răspunde cerințelor culturale mereu crescînde ale maselor, satisface interesele și aspirațiile acestora.

În țările avansate din punct de vedere economic și cultural, școlaritatea obligatorie tinde să crească de la 7—8 ani la 9—10 ani. Tendința generală este de a soluționa problema prelungirii școlarității obligatorii prin **coborîrea limitei inferioare a vîrstei de cuprindere în școală.** După datele B.I.E. — UNESCO **învățămîntul începe de la vîrsta de 6 ani în 55 țări.**

Analizînd posibilitățile de prelungire a duratei învățămîntului obligatoriu din țara noastră, în funcție de cerințele dezvoltării economiei și culturii, Ministerul Învățămîntului prezintă, în cele ce urmează, **modalitatea realizării unui învățămînt obligatoriu cu durata de minimum 10 ani.**

Învățămîntul seral și fără frecvență

Învățămîntul seral și fără frecvență a cunoscut o extindere continuă în anii construcției socialiste, fiind larg accesibil oamenilor muncii care, paralel cu activitatea în producție, au posibilitatea de a-și ridica nivelul de cunoștințe.

Cu toate rezultatele obținute, eficiența învățămîntului seral și fără frecvență nu este de deplin satisfăcătoare.

Pentru a se crea condiții mai bune de pregătire a elevilor de la învățămîntul seral, se propune:

— prelungirea duratei studiilor la 5 ani, putîndu-se asigura astfel, pentru studiul disciplinelor, un număr sporit de ore, apropiat de cel prevăzut la cursurile de zi;

— diversificarea studiilor prin crearea de secții ca și la cursurile de zi;

— adoptarea unei structuri a anului școlar, similară celei de la cursurile de zi.

După încheierea generalizării învățămîntului obligatoriu de 10 ani, învățămîntul seral ar urma să funcționeze numai cu clasele XI—XII.

Pentru a spori eficiența învățămîntului fără frecvență, se preconizează:

— dezvoltarea rețelei secțiilor fără frecvență pentru clasele V—X în cadrul școlilor generale, în așa fel încît să poată cuprinde tinerii care nu au reușit să absolve școala generală la cursurile de zi;

— mărirea numărului orelor de consultații, lecții de sinteză și lucrări de laborator, pentru a se acorda un ajutor mai susținut persoanelor înscrise la această formă de învățămînt;

— organizarea unor emisiuni speciale de radio și televiziune în sprijinul celor înscriși la secțiile serale și fără frecvență;

— experimentarea, în cîteva licee, a unor secții cu clasele IX—XII prin corespondență, formă de pregătire a adulților folosită în alte țări (extinderea acestei forme se va face după experimentare);

— stabilirea unor norme didactice pentru profesori care să se ocupe în mod special cu pregătirea elevilor de la învățămîntul fără frecvență.

Învățămîntul special și ocrotirea copiilor minori

Școlarizarea copiilor cu deficiențe fizice, senzoriale și intelectuale urmărește să asigure corectarea sau compensarea deficiențelor, orientarea elevilor spre diferite profesiuni, ținînd seama de natura și gradul deficienței, pregătindu-i spre a se integra în viața socială și în munca productivă.

Ținînd seama de faptul că un procent însemnat de copii cu deficiențe nu au putut fi cuprinși în școlile speciale, Ministerul Învățămîntului și Ministerul Sănătății vor face propuneri pentru dezvoltarea rețelei acestor școli, astfel ca, în următorii 4—5 ani, toți copiii cu deficiențe să fie școlarizați.

Se va examina posibilitatea înființării unor clase speciale alcătuite din copiii care se situează, din punct de vedere al dezvoltării mintale, între copiii normali și cei debili mintal. Astfel de clase de „recuperare" permit o muncă instructiv-educativă și asistență medicală diferențiată, potrivit particularităților copiilor respectivi. Gruparea acestor copii în cadrul unor clase speciale (cu efective de 10—15 elevi) ar evita dificultățile existente în prezent în munca învățătorilor, care de multe ori sînt obligați să consume cu ei mult timp din lecție în dauna activității cu ceilalți elevi.

O problemă socială căreia i se va acorda o atenție sporită este educarea și instruirea copiilor lipsiți de ocrotire familială, prin extinderea sistemului caselor de copii, care să le asigure condiții bune de dezvoltare.

Ministerul Învățămîntului împreună cu Ministerul Muncii vor elabora un plan de cuprindere în institutii corespunzătoare a tuturor minorilor lipsiți de ocrotire familială, în următorii 4—5 ani.

Educația preșcolară

În scopul pregătirii copiilor pentru școala generală și al sprijinirii mamelor care lucrează în producție, la începutul anului școlar 1967—1968 au fost cuprinși în grădinițe 391 000 copii. Capacitatea de cuprindere în grădinițe urmează să crească în anii viitori.

Pentru îmbunătățirea activității instituțiilor preșcolare, se vor lua măsuri menite să ducă la o organizare mai rațională a unităților existente. Grădinițele de copii vor funcționa cu program de 5—8 ore pe zi, în perioada 15 septembrie — 15 iunie. Organizarea acestora se va face, în general, pe baza principiului teritorial, menținîndu-se, însă, grădinițele de pe lîngă întreprinderile cu un număr mai mare de femei salariate. Dat fiind caracterul lor de instituții de învățămînt, cheltuielile de funcționare a grădinițelor de copii vor fi suportate din bugetul Ministerului Învățămîntului.

Pe lîngă unele grădinițe din orașe și centre muncitorești se vor înființa, în funcție de necesități și posibilități, cu contribuția părinților, cămine de copii. Acestea vor funcționa fie cu program de 10—12 ore pe zi, fie cu program săptămînal, copiii servind și masa. Salariile educatoarelor și unele cheltuieli administrative vor fi suportate de la buget. De asemenea, în mediul rural, la cererea membrilor cooperatori, cooperativele agricole de producție vor putea înființa, pe lîngă grădinițe, cămine de copii, cu program zilnic, cheltuielile de întreținere fiind asigurate de cooperative.

Perfecționarea conținutului, metodelor și mijloacelor de învățămînt

În etapele pe care le-a străbătut școala noastră în anii puterii populare, s-a realizat îmbunătățirea continuă a conținutului învățămîntului, ceea ce a dus la lărgirea orizontului de cultură generală al elevilor.

Cu toate acestea, în conținutul învățămîntului persistă, încă, o seamă de neajunsuri, îndeosebi în ceea ce privește modernizarea lui. De aceea, în anii care urmează, problema modernizării învățămîntului, punerii lui de acord cu noile cuceriri ale științei și culturii, ridicării sale la nivelul celor mai bune realizări existente pe plan mondial vor constitui o preocupare permanentă a Ministerului Învățămîntului.

Planurile de învățămînt

Deși, comparativ cu situația din alte țări, planurile noastre de învățămînt asigură, în general, un echilibru corespunzător între diferite grupe de discipline, acestea trebuie încă îmbunătățite și perfecționate pentru a asigura elevilor temeinice cunoștințe de cultură generală, științifice și tehnice.

În acest scop, **se va acorda o atenție sporită studiului unor ramuri și capitole noi ale disciplinelor prevăzute în planurile de învățămînt, precum și organizării judicioase și unitare a materiei de la diferitele obiecte.** Astfel, cu toate că în planurile de învățămînt **matematica** ocupă 15 la sută din totalul orelor, atît în școala generală cît și în liceu — secția reală — se impune o distribuire mai judicioasă a disci-

plinelor matematice pe ani școlari, în așa fel încît să se asigure o mai bună corelație între studiul aritmeticii, algebrei și trigonometriei, geometriei plane și în spațiu, între matematicile elementare și superioare. De asemenea, este necesar ca pregătirea matematică a elevilor să fie completată prin predarea unor noțiuni din domeniul ciberneticii și teoriei informației.

Fizica și chimia trebuie să aibă o pondere crescută în planurile de învățămînt, cu accent pe ramurile lor moderne (structura atomului, chimie macromoleculară) ; o dezvoltare mai mare se va acorda aplicațiilor practice la aceste discipline.

De asemenea, **se va îmbunătăți pregătirea umanistă a tineretului.** Astfel, la obiectul filozofie și socialism științific care se predă în liceu, se va acorda o extindere mai mare problemelor de istoria filozofiei ; se vor introduce unele noțiuni de drept, iar la limba și literatura română se vor preda capitole noi : stilistica literară, analiza și compoziția literară. Se va îmbunătăți predarea istoriei literaturii universale și studiul limbilor moderne.

În vederea întăririi educației igienico-sanitare, se va introduce, în ultima clasă a liceului, un curs de igienă, predat diferențiat pentru băieți și fete.

Se va urmări ca introducerea unor discipline și capitole noi să nu ducă la supraîncărcarea elevilor. Practica școlară demonstrează că una din cele mai eficace modalități de evitare a supraîncărcării, în condițiile creșterii continue a fondului de informații în toate domeniile, **o constituie eșalonarea judicioasă a materiei de învățămînt pe clase, eliminarea repetărilor în studiul unor discipline sau unor capitole, precum și a amănuntelor nesemnificative, punîndu-se accentul pe prezentarea sintetică a cunoștințelor fundamentale.** În acest scop, **se va îmbunătăți actualul sistem de repartizare a materiei de învățămînt pe ani de studii,** în așa fel ca o parte din disciplinele care se predau în școala generală să nu se mai reia și în clasele IX—XII, iar unele teme sau capitole predate la anumite obiecte să nu se repete la altele.

În vederea evitării repetărilor inutile și pentru a oferi elevilor o viziune de ansamblu asupra realității, ținînd seama de ultimele date ale științei, **anumite obiecte se vor preda sub forma unor sinteze.** În acest mod, s-ar putea studia, de exemplu, științele biologice, ca obiect unitar.

De asemenea, considerăm necesară **reexaminarea structurii anului școlar,** astfel încît să se prelungească perioada de activitate didactică în timpul unui an calendaristic, creîndu-se posibilități mai largi de predare și aprofundare a cunoștințelor.

Pentru dozarea judicioasă a eforturilor solicitate elevilor, se vor lua măsuri ca **întreaga activitate didactică desfășurată, în cadrul lecțiilor, în liceu, să nu depășească 28—30 ore săptămînal la nici una dintre clase.**

Programele și manualele școlare

Pentru perfecționarea programelor și manualelor școlare, Ministerul Învățămîntului va asigura o dozare mai rațională a cunoștințelor pe parcursul anilor de studii, selectarea elementelor esențiale la nivelul actual al științei și gruparea lor în jurul unor idei fundamentale, pe baza cărora elevii să cuprindă și să înțeleagă mai ușor diversitatea fenomenelor.

Concomitent cu aceasta, se va proceda la eliminarea amănuntelor neesențiale, la reducerea la maximum, mai ales la clasele mari, a elementelor istorice și descriptive, acestea putînd fi recomandate elevilor ca material facultativ.

Programele și manualele școlare vor trebui să oglindească tot ce este înaintat în experiența învățămîntului pe plan mondial, să asigure pregătirea în perspectivă a tineretului potrivit dezvoltării științei și tehnicii, nevoilor societății noastre socialiste.

Dat fiind rolul deosebit al manualelor școlare în pregătirea elevilor, **sînt necesare îmbunătățiri atît** sub raportul conținutului acestora, cît și al redactării și prezentării lor grafice. În același timp este necesar ca manualele să cuprindă un bogat material intuitiv (ilustrații, scheme, diagrame comparative etc.) care să ajute elevii la înțelegerea și asimilarea textului. La unele discipline și cicluri de clase **se vor elabora manuale unice** care, reflectînd o concepție unitară, să favorizeze continuitatea în însușirea cunoștințelor și să evite repetările de prisos. Pentru ca în practica școlară să se verifice și să se impună manualele cele mai valoroase, Ministerul Învățămîntului va relua tradiția **elaborării mai multor manuale pentru aceeași disciplină, de către autori diferiți.**

O atenție deosebită se va acorda în continuare perfecționării programelor și manualelor pentru școlile cu **limba de predare a naționalităților conlocuitoare,** elaborării unor lucrări metodice în sprijinul cadrelor didactice care predau în aceste școli.

Metodele și mijloacele de învățămînt

Ridicarea calității învățămîntului nostru este condiționată și de modernizarea metodelor și mijloacelor de învățămînt. Va trebui ca în activitatea didactică să se aplice în mai mare măsură metode care dezvoltă gîndirea elevilor, să se diminueze ponderea expunerii descriptive în favoarea explicațiilor, să se trezească curiozitatea și interesul elevilor prin probleme-întrebări, obișnuindu-i tot mai mult să gîndească și să muncească independent.

Potrivit cerințelor modernizării învățămîntului, se vor crea în școli mai multe laboratoare (fizică, chimie, biologie, lingvistică) și cabinete (istorie, geografie). Ministerul Învățămîntului va extinde laboratoarele de matematică și laboratoarele pentru predarea limbilor străine. În același timp, Ministerul Învățămîntului va asigura **dotarea laboratoarelor școlare cu aparatură și materialele necesare.**

Se va acorda o atenție sporită dezvoltării producției **mijloacelor audiovizuale moderne** și în special filmelor didactice, discurilor și benzilor de magnetofon, precum și înzestrării tuturor școlilor cu aparate de proiecție, magnetofoane, televizoare. Împreună cu Comitetul de Stat pentru Radio și Televiziune, se vor lua măsuri de organizare a unor **emisiuni speciale de radio și teleșcoală,** în sprijinul procesului de învățămînt.

O contribuție importantă în realizarea sarcinilor privind îmbunătățirea continuă a conținutului învățămîntului, a metodelor de transmitere a cunoștințelor, va trebui să o aducă Institutul de științe pedagogice. Acesta **va efectua studii și cercetări asupra principalelor probleme privind conținutul procesului de învățămînt, va elabora și experimenta noile planuri și programe școlare, va studia noi metode pedagogice și va edita publicații metodice.**

Examenul de bacalaureat

În vederea ridicării nivelului de pregătire al elevilor, cît și pentru înlăturarea unor cauze care contribuie la supraîncărcarea acestora, va trebui reconsiderat și sistemul actual de încheiere a studiilor în liceu prin examenul de bacalaureat. În acest scop, se propun următoarele :

— în cl. XII-a, ultimul trimestru școlar va fi consacrat recapitulării și sintezei materiei studiate în liceu ;

— susținea examenului de bacalaureat se va desfășura în cursul ultimei luni a trimestrului de recapitulare și sinteză, eșalonat, pe obiecte ;

— la examenul de bacalaureat candidații vor susține probe la 5 obiecte, din care 1—2 la alegere. Limba română și istoria patriei vor fi obiecte de examen la toate secțiile. Candidații proveniți din liceele cu limbi de predare ale naționalităților conlocuitoare vor susține probe scrise și orale și la limba maternă ;

— examenul se va susține în fața unei comisii prezidate de un profesor sau conferențiar universitar, ajutat de un vicepreședinte numit din rîndul cadrelor didactice din afara școlii. Ca membri ai comisiei vor fi numiți profesori de liceu, de regulă, din școlile de la care provin candidații.

— candidații reușiți la examen vor primi **diploma de bacalaureat.**

Munca educativă

În anii puterii populare, școala noastră, sub conducerea partidului, a obținut succese importante în educarea comunistă a tineretului, în cultivarea răspunderii față de obligațiile școlare și cetățenești, în dezvoltarea sentimentelor de dragoste față de tradițiile progresiste ale poporului român, față de patria socialistă. Tineretul nostru se caracterizează prin entuziasm și hărnicie, cinste și disciplină, devotament față de popor, dorință nestrămutată de a se pregăti temeinic și a-și pune cunoștințele în slujba înfăptuirii politicii partidului de construire a socialismului.

Cu toate realizările obținute, în munca educativă se manifestă, însă, și unele neajunsuri. Astfel, nu întotdeauna sînt puse în valoare resursele educative ale obiectelor de studiu și, îndeosebi, ale disciplinelor umaniste care, prin conținutul lor, oferă mari posibilități pentru formarea convingerilor, sentimentelor patriotice, pentru înrîurirea idealurilor de viață ale elevilor.

Unele acțiuni educative extrașcolare nu trezesc interesul, nu sînt destul de atractive, vin insuficient în întîmpinarea aspirațiilor elevilor și, ca urmare, au o eficiență scăzută.

În unele școli, nu se ia poziție față de abaterile elevilor de la disciplină, unii dintre ei manifestă o atitudine indiferentă față de învățătură, mentalitatea de a promova cu note la limită.

Măsurile luate de Plenara C.C. al P.C.R. din decembrie 1967, în legătură cu îmbunătățirea muncii educative în rîndul tineretului, precum și cele din anul 1966, referitoare la organizarea pe baze noi a activității pionierești, sporesc rolul și sarcinile U.T.C. și ale Organizației pionierilor în formarea și pregătirea pentru viață a școlarilor. În același timp, aceste importante documente reprezintă un program amplu și de perspectivă pentru toți factorii cărora le este încredințată răspunderea educării tinerei generații. Ele stabilesc directive și măsuri practice pentru perfecționarea activității educative, precizînd că în opera complexă de educare multilaterală a tineretului, rolul principal revine școlii, cadrelor didactice care dispun de cunoștințe și de experiența pedagogică necesară. Exemplul personal al cadrelor didactice, competența lor profesională, pasiunea pentru disciplina pe care o predau, corectitudinea și ținuta etică, principialitatea și modestia lor, exercită o puternică influență educativă asupra tineretului școlar.

Perfecționarea educației elevilor se va realiza, în primul rînd, **prin creșterea valorii educative a procesului de învățămînt.** Fiecare disciplină, fiecare lecție trebuie să aducă o contribuție specifică la dezvoltarea gîndirii, la formarea caracterului și a conduitei, la educația multilaterală a elevilor.

Un rol deosebit în educare îl au istoria și geografia patriei, limba și literatura română, filozofia și socialismul științific, economia politică. Valorile, exemplele și ideile care alcătuiesc conținutul acestora au o mare putere de influențare și trebuie folosite mai larg și mai eficient pentru realizarea scopurilor educației, pentru înarmarea tineretului cu concepția înaintată despre lume, educarea lui în spiritul patriotismului și al internaționalismului socialist.

Ora de dirigenție, ca oră consacrată în mod special activității educative, va trebui să exercite o înrîurire sporită asupra colectivului clasei, a fiecărui elev. În organizarea și desfășurarea acestor ore ponderea principală o vor deține informarea politică, educația moral-cetățenească a elevilor, formarea unei atitudini disciplinate, cultivarea spiritului de răspundere față de muncă, de învățătură, de propria lor conduită.

Tematica orelor trebuie să fie rezultatul unei largi consultări a organizațiilor U.T.C., a elevilor, a părinților, a corpului didactic, ținîndu-se seama, îndeaproape, de dinamica intereselor, năzuințelor și a vieții fiecărui colectiv în parte.

Profesorul diriginte își va exercita în așa fel rolul, încît să lase mai mult cîmp de manifestare inițiativei și independenței elevilor, îndu-le astfel posibilitatea să contribuie activ la propria lor formare.

O importantă problemă, cu implicații etice și fiziologice, căreia școala va trebui să-i acorde mai multă atenție, este aceea a relațiilor dintre sexe, cultivării stimei și respectului reciproc dintre elevi și eleve.

În conformitate cu directivele date prin hotărîrile partidului **în organizarea și desfășurarea activității educative extrașcolare, a activității cultural-artistice și distractive, rolul principal revine Uniunii Tineretului Comunist și Organizației pionierilor.** În această direcție, școala, cadrele didactice le vor acorda un sprijin permanent. Activitatea extrașcolară a elevilor din licee va fi coordonată pe baza unui program comun întocmit de conducerile școlilor și de comitetele U.T.C. pe școală.

O pondere mare vor trebui să aibă **cercurile pe specialități** și, în principiu, toate formele destinate să contribuie la descoperirea și stimularea talentelor și aptitudinilor elevilor. Ținînd seama de importanța pe care o are tehnica în viața omului contemporan este necesar să se acorde, în cadrul activităților educative extrașcolare, mai multă atenție cultivării interesului și pasiunii pentru tehnică, pentru lucrările cu caracter aplicativ și alte îndeletniciri care contribuie la o mai bună pregătire a elevilor pentru viață.

Un loc de seamă îl vor deține **cenaclurile, societățile literare și științifice** ale elevilor în cadrul cărora ei vor trebui să-și dezvolte aptitudinile creatoare, să primească răspunsuri la întrebările ce și le pun în legătură cu viața culturală a epocii noastre. Cenaclurile, societățile literare și științifice vor edita, sub conducerea profesorilor, cu sprijinul scriitorilor, al oamenilor de artă și știință, reviste care să valorifice creațiile școlarilor.

Pentru a satisface dorința tinerilor de a se distra și destinde, o atenție deosebită se va acorda organizării reuniunilor, serilor distractive, activităților în aer liber.

Educația fizică, sportul, mișcarea în aer liber vor trebui să devină, în mai mare măsură, factori compensatori de o deosebită importanță pentru menținerea sănătății, constituind în același timp, mijloace prețioase în educarea voinței și a caracterului, în dezvoltarea multilaterală a tinerei generații. În acest scop, se vor îmbunătăți conținutul și metodica lecției de educație fizică ; se va organiza atragerea mai multor elevi în practicarea atletismului, înotului, schiului, turismului, cicloturismului și a unor sporturi tehnico-aplicative ; se vor lărgi formele de activitate competițională pe plan local ; se va extinde rețeaua liceelor cu program de educație fizică și a școlilor sportive ; se vor lărgi întîlnirile internaționale sportive școlărești.

Pentru asigurarea condițiilor materiale necesare desfășurării educației fizice și sportului, Ministerul Învățămîntului va definitiva planul de măsuri pentru construirea de noi baze sportive, a bazinelor de înot, a complexelor sportive ; școlile vor fi stimulate în amenajarea bazelor sportive simple, folosind, în acest scop, și munca patriotică a elevilor.

Institutul de științe pedagogice va elabora lucrări metodice, culegeri de texte, diferențiate — pe cicluri școlare — lucrări monografice pentru principalele probleme ale educației tineretului.

În întreaga operă de educație a copiilor, **familia** trebuie orientată și angajată pentru a sprijini școala în acțiunea de formare a tineretului în spiritul ideologiei clasei muncitoare, al concepției sale despre lume și viață, al țelurilor umaniste ale politicii Partidului Comunist Român.

Viața, practica pedagogică și socială demonstrează faptul că educarea copiilor trebuie să fie rodul preocupărilor și eforturilor, al acțiunilor convergente ale învățătorilor și profesorilor, ale organizațiilor de pionieri și U.T.C., al familiei.

Personalul didactic

Dezvoltarea continuă a învățămîntului cere rezolvarea unor însemnate probleme referitoare la asigurarea școlilor cu cadre didactice calificate, la perfecționarea lor continuă, la îmbunătățirea sistemului de numire, promovare și transferare a acestora.

Pregătirea personalului didactic pentru grădinițe și cl. I—IV ale școlii generale se realizează în prezent prin **liceele pedagogice de învățători și educatoare,** cu durata de 5 ani, precum și prin institutele pedagogice de învățători, cu durata de 2 ani. Acest sistem se va menține și în continuare.

Se va examina, de asemenea, posibilitatea **pregătirii, în perspectivă, prin facultăți cu durata de 3 ani,** a cadrelor didactice pentru clasele I—IV.

Absolvenții învățămîntului superior care predau la cl. I—IV vor primi **titlul de institutori** și vor fi salarizați potrivit studiilor pe care le posedă.

Întrucît necesarul de cadre didactice pentru clasele V—VIII este încă mare, profesorii vor fi pregătiți, în continuare, atît prin **institutele pedagogice,** cît și prin **universități** ; acestea din urmă vor asigura, de asemenea, și cadrele didactice pentru clasele IX—XII.

Prin îmbunătățirea sistemului de pregătire a cadrelor didactice, sistem preconizat în Studiul privind dezvoltarea învățămîntului superior, care a fost dat publicității, problema **asigurării școlilor cu personal didactic calificat va fi practic rezolvată în cincinalul următor.**

Perfecționarea personalului didactic se realizează, în prezent, prin activitatea metodică ce se desfășoară în școli, în cercurile pedagogice pe specialități, prin consfătuiri, instructaje și cursuri.

Ținînd seama de sarcinile de perspectivă ce stau în fața învățămîntului, de dezvoltarea științei, tehnicii și culturii, este necesară luarea unor măsuri care să ducă la ridicarea calității și sporirea eficienței activității de perfecționare, astfel :

a) Informarea științifică de specialitate a profesorilor se va face la nivel post-universitar de către institutiile de învățămînt superior. În acest scop, se vor organiza și desfășura, în mod periodic, cursuri prin care profesorii vor fi puși la curent cu noile realizări ale științei, Cursuri de informare științifică de specialitate se vor organiza, de asemenea, pentru învățători și educatoare, pe lîngă institutele pedagogice.

La întocmirea planurilor de cuprindere în aceste cursuri se va ține seama de necesitatea ca toate cadrele didactice cu vechime pînă la 25 ani în învățămînt să treacă, la intervale de 3—5 ani, după specificul specialității, prin această formă de perfecționare.

b) Perfecționarea pedagogică-metodică a cadrelor didactice se va realiza de către inspectoratele școlare județene, prin organizarea unor consfătuiri și schimburi de experiență pe specialități, a unor lecții practice etc.

c) Îmbunătățirea sistemului de acordare a gradelor didactice și întărirea caracterului său stimulativ, se va înfăptui prin micșorarea numărului probelor la examenul de definitivat și prin obținerea gradului II pe baza unei inspecții speciale, a unei lucrări metodico-științifice și, eventual, a unui colocviu de specialitate.

În acțiunea de informare de specialitate și metodică a profesorilor, un rol important îl au **societățile științifice** ale cadrelor didactice (istorie și filologie, matematică, fizică și chimie, biologie, geografie). În viitor, societățile științifice vor trebui să-și sporească preocupările pentru ridicarea nivelului pregătirii științifice și metodice a cadrelor didactice, pentru antrenarea mai largă a acestora în munca de cercetare științifică și metodică. În vederea desfășurării unei activități mai susținute pe linia specialității, urmează ca societatea de istorie-filologie să se constituie în două societăți distincte : istorie, filologie. În același timp, publicațiile lor vor fi reprofilate în mod corespunzător, pentru a deveni cît mai interesante și atractive.

Înfăptuirea sarcinilor ce revin școlii este indisolubil legată de **judicioasa repartizare și promovare a personalului didactic.**

În vederea îmbunătățirii întregului sistem de numire, promovare și transferare a personalului didactic, Ministerul Învățămîntului va elabora și supune spre dezbatere **Statutul cadrului didactic.**

Se propune introducerea treptelor de salarizare, din 5 în 5 ani, și pentru cadrele didactice cu o vechime de peste 20 de ani în învățămînt.

De asemenea, este necesar să se manifeste toată grija pentru **asigurarea condițiilor de muncă și viață a cadrelor didactice,** folosirii acestora potrivit pregătirii lor, evitării supraîncărcării cu sarcini, asigurîndu-li-se timpul necesar pentru studiu, pentru îmbogățirea vieții lor spirituale.

Activitatea de îndrumare și control

Activitatea de îndrumare și control a procesului instructiv-educativ în învățămîntul de cultură generală, profesional și tehnic este exercitată de către Ministerul Învățămîntului, ministerele și organizațiile centrale care au în subordine școli, de secțiile de învățămînt ale sfaturilor populare.

Cu toate rezultatele obținute, calitatea, operativitatea și eficiența muncii de îndrumare și control a învățămîntului nu se ridică, întotdeauna, la nivelul cerut de dezvoltarea școlii noastre. Această situație se datorește în principal supraîncărcării secțiilor de învățămînt și a inspectorilor cu sarcini administrative, care nu le-au permis să desfășoare o susținută muncă de îndrumare și control a procesului instructiv-educativ, și inexistenței, pe plan local, a unui corp de inspectori de specialitate pentru învățămîntul profesional și tehnic.

În vederea perfecționării continue a activității de îndrumare și control se vor înființa **inspectoratele școlare.** Ele vor fi instituții executive, cu o largă autonomie și răspundere în soluționarea problemelor de învățămînt din raza lor de activitate. Principala lor sarcină va fi controlul și îndrumarea activității de instruire și educare a tineretului școlar. Inspectoratele școlare vor fi subordonate Ministerului Învățămîntului și consiliilor populare județene. Ministerului Învățămîntului îi va revenі sarcina de a stabili conținutul învățămîntului, îndrumarea inspectoratelor școlare, numirea și eliberarea din învățămînt a personalului didactic de predare, precum și transferarea acestuia dintr-un județ într-altul. Totodată, la propunerea sau cu consultarea consiliilor populare județene, va numi directorii de licee, inspectorii școlari, va aproba planurile de școlarizare și rețeaua de școli.

Consiliile județene vor face numirile pe post a cadrelor didactice repartizate sau transferate în județul respectiv, conform cu instrucțiunile Ministerului Învățămîntului și vor asigura condițiile materiale de funcționare a școlilor și inspectoratelor ; de asemenea, la propunerea inspectoratelor școlare, vor numi sau elibera din funcție directorii instituțiilor preșcolare, ai școlilor generale, ai caselor de copii și școlilor speciale, precum și suplinitorii.

Ministerul Învățămîntului va elabora **regulamentul** de organizare și funcționare a inspectoratelor școlare.

Se propune ca în cadrul inspectoratelor școlare să funcționeze **un grup de inspectori de specialitate** pentru învățămîntul preșcolar, pentru clasele I—IV, pentru obiectele ce se predau în învățămîntul de cultură generală (clasele V—XII), în învățămîntul profesional, tehnic și liceele de specialitate ; **un grup de inspectori teritoriali ; inspectori** (învățători sau profesori) **pentru problemele de personal și evidența cadrelor,** precum și un număr restrîns de funcționari pentru **probleme economico-financiare și administrative.**

Totodată, se vor lua măsuri pentru întărirea **corpului de control al Ministerului Învățămîntului.**

Pentru a promova în munca de îndrumare și control cele mai bune cadre didactice, se propune introducerea **unui sistem unitar și stimulativ de salarizare a inspectorilor școlari,** bazat pe studii, stagiu în învățămînt și gradul didactic obținut.

*

Măsurile și soluțiile prezentate mai sus vor marca un nou pas înainte în dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului de cultură generală, vor contribui la ridicarea pe o treaptă și mai înaltă a pregătirii științifice a tineretului școlar, a nivelului de cultură al întregului popor, corespunzător cerințelor actuale și de perspectivă ale societății noastre socialiste.

STUDIU PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI PROFESIONAL ȘI TEHNIC

Una din problemele importante, căreia partidul și statul nostru îi acordă o atenție deosebită, este pregătirea forței de muncă, a cadrelor necesare dezvoltării tuturor ramurilor economiei naționale. Nu se poate concepe o eficiență superioară a producției, în înțelesul complex al acestei noțiuni, fără a acorda cea mai mare grijă instruirii noilor detașamente de muncitori, maiștri și tehnicieni, îmbogățirii permanente a cunoștințelor tehnico-profesionale ale acestora.

În sistemul general de pregătire a cadrelor pentru diferitele domenii de activitate un loc de seamă îl ocupă învățămîntul profesional și tehnic. Prin funcția sa socială de formare a muncitorilor calificați și a cadrelor cu studii medii de specialitate, acest învățămînt contribuie la dezvoltarea forțelor de producție, la înfăptuirea măreților obiective ale construcției socialiste. În ultimii 10 ani, au fost pregătiți prin școli 570 000 muncitori calificați, maiștri și tehnicieni care, în majoritatea lor, obțin rezultate bune în muncă.

Învățămîntul profesional și tehnic a cunoscut, în țara noastră, o continuă dezvoltare și perfecționare. Dacă în anul școlar 1938/1939 erau cuprinși în școlile profesionale și tehnice aproximativ 54 000 de elevi, astăzi, frecventează aceste școli 340 000 elevi, care se pregătesc în peste 500 meserii și specialități, multe din ele fiind cerute, în ultimii ani, de introducerea în producție, pe scară tot mai largă, a tehnicii moderne. La instruirea și educarea acestora o contribuție meritorie o aduc cele 18 000 cadre didactice, precum și muncitorii, maiștrii și inginerii care, în întreprinderi, îndrumă zi de zi activitatea elevilor.

*

Învățămîntul profesional și tehnic are o veche tradiție în țara noastră. Germenii acestuia se leagă de creația materială și spirituală a poporului nostru din cele mai îndepărtate timpuri, de transmiterea de la o generație la alta a experienței de muncă și viață acumulată sub forma cunoștințelor și a deprinderilor necesare practicării diferitelor îndeletniciri. Începînd din prima jumătate a secolului trecut, a existat o preocupare continuă pentru pregătirea prin școli a cadrelor de meseriași. Ulterior, nevoia de cadre calificate, făcîndu-se simțită din ce în ce mai mult, a devenit necesară reglementarea de către stat a organizării și funcționării învățămîntului profesional. Această reglementare a fost înfăptuită prin „Legea instrucțiunii" din anul 1864, care prevedea înființarea de „școli reale" pentru agricultură, industrie și comerț, cu scopul de a da absolvenților cursului primar „învățătura necesară pentru exercitarea unei arte sau profesiuni".

La sfîrșitul secolului al XIX-lea (1899) învățămîntul profesional a fost reorganizat pe trei trepte (școli elementare, inferioare și superioare de meserii), absolvenții treptei a treia avînd pregătirea necesară pentru a îndeplini funcții de maiștri, șefi de ateliere etc. Această reglementare, cu unele modificări, s-a menținut pînă în anul 1930 pentru agricultură și 1936 pentru industrie și comerț, cînd învățămîntul profesional a fost organizat pe două trepte : gimnaziul și liceul industrial. Din rîndul absolvenților de licee industriale erau recrutați, după un stagiu în producție, șefi de ateliere și maiștri. În aceeași perioadă au fost organizate și școli speciale industriale, cu durata de doi ani, în care erau primiți absolvenți ai liceelor industriale ce doreau să devină „conductori industriali".

După eliberarea patriei, prin „Legea pentru reforma învățămîntului" din anul 1948, au fost organizate școli profesionale, cu durata de 2—4 ani, pentru pregătirea muncitorilor calificați din rîndul absolvenților a cel puțin 4 clase elementare, iar pentru pregătirea tehnicienilor și a cadrelor medii economice s-au înființat școli medii tehnice și economice, cu durata de 4 ani, în care erau primiți absolvenți ai școlii elementare de 7 ani. De asemenea, pentru satisfacerea unor nevoi urgente ale întreprinderilor, legea prevedea posibilitatea calificării muncitorilor și prin cursuri de scurtă durată. În acest scop, au fost înființate **școlile de calificare de pe lîngă fabrici și uzine,** cu durata de 6—12 luni, în care erau primiți muncitori de la vîrsta de 16 ani, fără vreo condiție de studii la admitere.

Reforma și măsurile luate pe baza ei au avut însă anumite limite, care s-au reflectat negativ atît în organizarea cît și în conținutul învățămîntului profesional și tehnic. S-a neglijat experiența pozitivă a școlii noastre din trecut în pregătirea cadrelor tehnice cu studii medii de specialitate, au fost desființate liceele industriale, agricole și comerciale, școlile de conductori tehnici și de subingineri, în condițiile în care economia, în plin proces de transformare socialistă, ducea lipsă de astfel de cadre. Aceste școli, dintre care unele funcționau de mai multe decenii, au pregătit cadre valoroase pentru sectoare importante ale economiei naționale.

Prin Hotărîrea C.C. al P.C.R. și a Consiliului de Miniștri din ianuarie 1955 s-au adus modificări structurii învățămîntului profesional și tehnic, reorganizîndu-se școlile profesionale și înființîndu-se școli tehnice de maiștri, școli tehnice (post-medii) pentru personal tehnic și pentru muncitori de înaltă calificare. În vederea legării procesului de învățămînt de activitatea practică, aceste școli au fost organizate pe lîngă mari întreprinderi, șantiere de construcții, S.M.T.

Cu tot progresul pe care l-a reprezentat pentru organizarea și funcționarea învățămîntului profesional și tehnic, legislația din anul 1955 a avut și unele omisiuni. Astfel, deși s-a prevăzut pentru calificarea muncitorilor o formă asemănătoare uceniciei la locul de muncă, principiile de organizare și funcționare a acestei forme au fost insuficient precizate, iar posibilitatea de a o folosi era acordată numai întreprinderilor mici și cooperativelor meșteșugărești ; nu s-a organizat învățămîntul profesional seral, prin care muncitorii încadrați în producție ar fi putut obține pregătirea teoretică la nivelul școlii profesionale.

Pregătirea cadrelor de muncitori calificați și tehnicieni nu a ținut pasul cu dezvoltarea industriei ; lipsa **muncitorilor calificați și a tehnicienilor se resimte și astăzi în unele ramuri economice.**

Congresul al IX-lea al partidului a trasat importante sarcini pentru dezvoltarea și perfecționarea în continuare a învățămîntului profesional și tehnic. În perioada care a trecut de la Congres, hotărîrile luate au început să prindă viață. **S-au diversificat formele de pregătire a muncitorilor calificați și a cadrelor tehnice cu studii medii de specialitate, s-a îmbunătățit conținutul procesului instructiv-educativ, a fost lărgită baza materială a învățămîntului.**

Ținînd seama de necesitatea pregătirii unui număr mai mare de muncitori calificați și de realizarea unei școlarizări cu eficiență economică sporită, **a fost organizată ucenicia la locul de muncă.**

Pentru ridicarea nivelului de pregătire profesională și de cultură generală a muncitorilor calificați de către întreprinderi prin cursuri de scurtă durată sau prin practică la locul de muncă, **a luat ființă învățămîntul profesional seral** care, din primul an, a cuprins un număr însemnat de elevi. Cunoștințele pe care elevii le primesc în cadrul acestei forme de instruire îi ajută nemijlocit în activitatea practică ce o desfășoară în producție.

Din anul școlar 1966/1967 **au început să funcționeze licee de specialitate,** care vor constitui, în viitor, calea principală de formare a cadrelor de nivel mediu. Ele oferă tinerilor largi posibilități ca, paralel cu pregătirea de cultură generală, să-și însușească temeinice cunoștințe teoretice și practice într-o anumită specialitate.

Dezvoltarea impetuoasă a economiei naționale, promovarea progresului tehnico-științific în toate domeniile de activitate impun adoptarea, în continuare, a unui complex de măsuri care, în lumina Directivelor Congresului al IX-lea al partidului, a Conferinței Naționale a P.C.R., a hotărîrilor și indicațiilor conducerii de partid și de stat, să ducă la :

— **sporirea numărului de muncitori calificați, maiștri și tehnicieni,** în conformitate cu cerințele actuale și de perspectivă ale economiei (în primul rînd în meseriile și ramurile de bază ale industriei) prin : folosirea unor forme de pregătire cît mai adecvate (școli avînd cursuri de zi și serale, ucenicie, cursuri de scurtă durată), stabilirea rațională a necesarului de școli și a rețelei școlare, utilizarea corespunzătoare a spațiului de școlarizare și a locurilor de practică ;

— ridicarea nivelului de pregătire a muncitorilor, maiștrilor și tehnicienilor prin : modernizarea planurilor, programelor și manualelor **școlare, perfecționarea metodelor de predare, asigurarea unui corp didactic stabil, cu bună pregătire de specialitate și pedagogică, dotarea corespunzătoare a laboratoarelor și atelierelor școlare, îmbunătățirea muncii de control și îndrumare.**

Pentru îndeplinirea acestor obiective au fost elaborate propunerile cuprinse în studiul de față, care se bazează pe o largă consultare a cadrelor didactice, a specialiștilor din producție, pe experiența pozitivă a învățămîntului nostru din trecut, pe experiența unor țări cu economie dezvoltată.

Pregătirea muncitorilor calificați

Potrivit datelor statistice, din totalul muncitorilor calificați existenți la începutul anului 1966, 20,7 la sută au fost pregătiți prin școli profesionale, iar 79,3 la sută de întreprinderi prin cursuri și practică la locul de muncă.

Experiența producției arată că nu toți muncitorii calificați trebuie să fie absolvenți ai unor școli profesionale. Dacă pentru a executa unicate, pentru a lucra în atelierul de sculărie sau pentru a face întreținerea și repararea utilajului, absolvirea unei școli profesionale este necesară, pentru muncitorii care execută tot timpul lucrări de serie, făcînd un număr limitat de operații, la o singură mașină, calificarea prin cursuri organizate în întreprinderi s-a dovedit, în general, suficientă.

Cu toate acestea, procentul de muncitori calificați prin școli este redus. Aceasta se datorește faptului că nu a existat un plan de perspectivă, științific fundamentat, pentru calificarea muncitorilor, corelat cu dezvoltarea economiei naționale. Planul de școlarizare, care se elabora în fiecare an, nu a reflectat, în suficientă măsură, nevoile reale de cadre ale întreprinderilor.

Ținînd seama de acest fapt, se preconizează **o creștere a cuprinderii elevilor în anul I la diferite forme ale învățămîntului profesional** (inclusiv ucenicia cu pregătire teoretică școlară).

Avînd în vedere experiența acumulată în țara noastră și orientarea actuală pe plan mondial, sistemul de pregătire a muncitorilor calificați va trebui să cuprindă și în viitor următoarele forme :

— școli profesionale, avînd cursuri de zi și serale :

— ucenicie la locul de muncă ;

— cursuri de calificare, organizate de întreprinderi, cu scoatere și fără scoatere din producție.

Școli profesionale

Rețeaua școlilor profesionale

În anul școlar 1967/1968 funcționează 426 școli profesionale, cuprinzînd aproape 220 000 elevi la cursurile de zi și serale. Cu toate rezultatele bune obținute în dezvoltarea rețelei școlare, unele ministere și sfaturi populare au manifestat o slabă preocupare pentru lărgirea spațiului de învățămînt. S-a ajuns la o concentrare a pregătirii muncitorilor, în aceeași școală, într-un număr prea mare de meserii, multe din ele avînd un profil diferit de cel al întreprinderii pe lîngă care funcționează școala. Unele conduceri de întreprinderi, care tutelează școli, acordă puțină atenție asigurării locurilor de practică, dotării atelierelor și laboratoarelor, selecționării cadrelor didactice de specialitate.

Pentru înlăturarea lipsurilor semnalate, ministerele și consiliile populare județene vor analiza cu cea mai mare atenție situația școlilor și, în colaborare cu Ministerul Învățămîntului, **vor definitiva în cursul acestui an, studiul asupra rețelei școlare, urmărindu-se o mai bună repartizare a școlilor în conformitate cu dezvoltarea pe teritoriu a întreprinderilor, stabilirea profilului fiecărei școli și restringerea numărului de meserii ce vor fi pregătite într-o școală, astfel, încît, să se asigure toate condițiile necesare pentru desfășurarea procesului instructiv-educativ.**

(Continuare în pag. a IV-a)

(Urmare din pag. a III-a)

Nomenclatorul de meserii

În prezent, nomenclatorul cuprinde 232 de meserii, din care 175 au prevăzută o durată de școlarizare de 3 ani, iar restul de 57 au durata de 2 ani. Din analiza volumului și nivelului de cunoștințe pe care trebuie să le posede muncitorii calificați în diferite meserii, din consultarea unui număr însemnat de specialiști care își desfășoară activitatea în producție și învățămînt, rezultă că durata de școlarizare la multe meserii este nejustificat de mare. Astfel, pentru meserii ca: preparator de cărbune, tinichigiu, vopsitor-industrial, cizmar-tălpuitor, ceramist, ipsosar, coafor ș.a. este prevăzută aceeași durată de pregătire (3 ani) ca și la meseriile: electrician pentru locomotive Diesel și electrice, lăcătuș mecanic pentru întreținere și reparații de avioane, matrițer pentru scule, dispozitive și verificatoare etc. Există, de asemenea, în nomenclator o serie de meserii cu profil îngust, pentru care pregătirea muncitorilor se poate realiza, în întregime sau în cea mai mare parte, prin ucenicie sau învățămînt seral (zidar, tapițer, blănar, confecționer calapoade, morar, brutar, ospătar, vînzător etc.). Toate acestea au condus la ocuparea unui spațiu de învățămînt care putea fi folosit pentru pregătirea mai multor muncitori în meserii cu grad de tehnicitate ridicat și la creșterea nejustificată a cheltuielilor de școlarizare.

Ținînd seama de experiența dobîndită pînă în prezent, de faptul că producția modernă solicită din partea muncitorilor executarea unui număr limitat de operații, rezultă că, **în condițiile actuale, cînd școlile profesionale primesc absolvenți ai școlii generale de 8 ani, este indicat ca durata studiilor la majoritatea meseriilor, să fie de doi ani.** Desăvîrșirea pregătirii practice se va realiza în întreprinderi, după absolvirea școlii, într-o perioadă de 3—12 luni, absolvenții fiind încadrați ca muncitori practicanți și salarizați în consecință. Durata efectivă a perioadei de practică va fi stabilită de întreprinderi, în limitele arătate, în funcție de acomodarea practicanților în procesul de producție.

Pentru unele meserii de mare complexitate, care necesită o perioadă mai îndelungată de pregătire (electrician pentru protecție prin relee, automatizare și măsurători electrice, lăcătuș mecanic pentru motoare cu combustie internă etc.), precum și pentru meserii care solicită eforturi fizice deosebite sau activitate în medii toxice, fiind necesară o fortificare în timp a organismului (furnalist, oțelar ș.a.) **se va menține durata de 3 ani.** În acest caz, după absolvirea școlii, elevii vor fi angajați în producție ca muncitori calificați, fără stagiu de practicanți.

Pe plan mondial, durata de pregătire a muncitorilor calificați prin școli profesionale variază, în funcție de complexitatea meseriilor, în general între 1—3 ani.

Planurile de învățămînt, programele și manualele școlare

În epoca noastră de mari progrese în domeniul științei, tehnicii și culturii, învățămîntul profesional este chemat să asigure elevilor o temeinică pregătire de specialitate, precum și bogate cunoștințe de cultură tehnică generală, care să corespundă tot mai mult cerințelor societății moderne.

Mașinile-unelte, agregatele și instalațiile automatizate cu comandă electronică, ce se introduc în toate ramurile producției, necesitatea cunoașterii lubrifianților, metalelor și tuturor materialelor utilizate în tehnica nouă au făcut ca în planurile de învățămînt ale școlilor profesionale din țările cu industrie dezvoltată, fizica și chimia să figureze ca discipline de cultură tehnică generală, obligatorii pentru toate meseriile industriale.

În țara noastră, cu toate îmbunătățirile aduse, actualele planuri nu reflectă în suficientă măsură această cerință a unui învățămînt profesional modern. Cunoștințele de **fizică și chimie** la unele meserii sînt restrînse la cîteva capitole ale acestor discipline, constituite în obiecte de sine stătătoare.

Cunoștințele de **tehnologie**, care ar trebui să contureze de fapt profilul meseriei, sînt predate fragmentat în 4—5 discipline separate (Studiul materialelor, Aparate de măsură și control, Noțiuni de automatizare etc.), dintre care unele sînt mult teoretizate, insuficient legate de specificul meseriei, cu paralelisme între ele; cunoștințele care rămîn să fie predate la obiectul intitulat „Tehnologia meseriei" au un caracter predominant descriptiv, cu elemente nesemnificative, prezentînd adesea operații și metode de muncă ce pot fi însușite, cu mai multă eficiență, în cadrul instruirii practice.

Numărul de ore acordat diverselor obiecte de specialitate nu corespunde, întotdeauna, necesităților reale ale meseriei, iar cel afectat obiectelor de cultură generală și cultură tehnică generală, chiar pentru meserii cu profil apropiat sau la aceeași meserie școlarizată pentru diferite sectoare de activitate, variază uneori de la simplu la dublu.

Pentru îmbunătățirea pregătirii elevilor, așa după cum au subliniat în unanimitate membrii Consiliului învățămîntului profesional și tehnic la dezbaterea purtată asupra planurilor de învățămînt, este necesară **înlăturarea actualei fărîmițări a disciplinelor de cultură tehnică generală și de specialitate; punerea unui accent deosebit pe problemele fundamentale ale însușirii meseriei, în primul rînd pe cunoașterea principiilor de funcționare, exploatare și întreținere a utilajelor și instalațiilor, a proceselor tehnologice noi, a metodelor moderne de organizare științifică a muncii și producției; creșterea răspunderii ministerelor și școlilor în stabilirea conținutului disciplinei de tehnologia meseriei și în organizarea practicii elevilor.**

Pe baza acestor principii, Ministerul Învățămîntului, împreună cu ministerele economice **vor întocmi „planuri de învățămînt-cadru", pe grupe de meserii cu profil apropiat, care urmează să fie aplicate începînd cu anul școlar 1968/1969** (lucrare în curs de elaborare).

Prin eforturile depuse în ultimii ani, s-a ajuns ca aproximativ 90 la sută din obiectele de învățămînt să fie acoperite cu manuale. Multe din acestea corespund cerințelor de pregătire a elevilor.

Analiza făcută de colective de cadre didactice și alți specialiști, unui număr însemnat de manuale, duce însă la concluzia că, în unele cazuri, acestea nu reflectă în măsură suficientă progresul tehnic actual, conțin numeroase amănunte în detrimentul elementelor fundamentale ale meseriei, au un volum exagerat, iar prin nivelul și forma de prezentare a unor cunoștințe sînt mai degrabă lucrări tehnice de specialitate.

Există cazuri cînd programele școlare, care reprezintă scheletul viitoarelor manuale, nu sînt judicios alcătuite, conțin un volum prea mare de teme. **De aceea, perfecționarea programelor și manualelor prin eliminarea paralelismelor și a detaliilor nesemnificative, prin introducerea problemelor noi legate de progresul tehnic, prin respectarea cerințelor metodico-didactice, va constitui o sarcină permanentă pentru Ministerul Învățămîntului, ministerele economice și editură, în procesul de modernizare a învățămîntului. În viitor, pentru discipline comune mai multor meserii vor fi elaborate manuale unice, de către colective de autori formate din cei mai competenți specialiști. Totodată, se va realiza o mai bună organizare a concursului de manuale școlare.**

Instruirea practică

Instruirea practică ocupă un loc important în pregătirea profesională a elevilor. Timpul afectat practicii reprezintă, în medie, 65 la sută din numărul total de ore la meseriile școlarizate pe 3 ani și peste 50 la sută la cele cu durata studiilor de 2 ani. Acest procent este, în general, la nivelul mediu existent pe plan mondial. Cu toate rezultatele obținute, în organizarea și desfășurarea instruirii practice există neajunsuri: multe ateliere și laboratoare școlare, îndeosebi atelierele de prelucrări prin așchiere, atelierele școlilor de mecanici agricoli, laboratoarele școlilor de chimie, metalurgie, construcții de mașini etc., au o capacitate redusă și sînt insuficient înzestrate cu mașinile, utilajele și aparatura necesară; multe întreprinderi nu asigură locuri de muncă efective pentru elevi, aceștia rămînînd, deseori, simpli observatori pe lîngă muncitorii la care sînt repartizați sau efectuează diferite munci auxiliare; elevii nu sînt lăsați să execute decît operații de categorii inferioare, pentru a nu scădea nivelul realizărilor echipei în care sînt încadrați.

Rezultate mai bune se obțin atunci cînd se formează echipe de elevi conduse de muncitori cu experiență. În acest caz, elevii, constituind majoritatea echipei, trebuie să execute ei înșiși cele mai multe operații din care constă lucrarea încredințată, iar lucrările mai dificile sînt executate de muncitori.

Ținînd seama de lipsurile constatate în organizarea actuală a instruirii practice, de experiența școlilor profesionale și a liceelor industriale care au funcționat în țara noastră în trecut, ca și de experiența altor țări, se preconizează ca instruirea practică a elevilor să fie organizată astfel:

— în anul **I, practica de inițiere se va face, ca și în prezent, în școală,** pentru ca elevii să capete primele deprinderi de mînuire a utilajelor specifice meseriei și să cunoască modul în care sînt construite și funcționează aceste utilaje;

— în anul **II, instruirea practică va continua în ateliere de producție — școală,** care se vor organiza în mod treptat, pe măsura creării condițiilor materiale. Aceste ateliere vor fi înființate fie în incinta școlilor, fie în întreprinderi și vor fi dotate cu utilajul necesar pentru ca elevii să capete deprinderile practice ale meseriei în mod sistematic, executînd unele sortimente din producția curentă a întreprinderilor, precum și lucrări pentru autodotarea școlilor. Această formă de organizare a practicii în ateliere de producție a existat în țara noastră la școlile de meserii, iar în prezent ea există la unele școli, dînd rezultate bune. Acolo unde nu sînt create încă condițiile materiale sau specificul meseriei nu permite organizarea de ateliere școlare (pentru furnaliști, oțelari, sondori, mineri ș.a.) instruirea practică a elevilor se va face în întreprinderi;

— la meseriile cu durata de 3 ani, **instruirea practică din anul III va fi efectuată în procesul de producție al întreprinderilor,** sub controlul și îndrumarea cadrelor tehnice ale acestora.

Datorită varietății mari a condițiilor de școlarizare și de asigurare a locurilor de practică în ateliere-școală și în producție, organizarea practicii și corelarea sa cu procesul de instruire teoretică vor fi stabilite de ministerul tutelar pentru fiecare unitate. În felul acesta, **ministerele pot organiza, în funcție de condițiile concrete, desfășurarea procesului de învățămînt fie prin alternarea în cursul săptămînii a pregătirii teoretice cu cea practică, fie prin comasarea pregătirii teoretice în anumite perioade ale anului școlar.** În cazul comasării pregătirii teoretice, perioada afectată acesteia va preceda perioada de practică.

Îndrumarea practicii de inițiere a elevilor din anul I se face, cu bune rezultate, de maiștrii-instructori ai școlilor. Controlul și îndrumarea practicii în producție a elevilor din anul II, fiind lăsate numai în grija muncitorilor și cadrelor tehnice din întreprinderi, nu se face în mod satisfăcător, deoarece acest personal, preocupat în primul rînd de realizarea sarcinilor de producție, nu are timpul necesar pentru a controla pe elevi și a le acorda asistența tehnică de care au nevoie. În vederea asigurării unei îndrumări corespunzătoare a activității acelor elevi din anul II care efectuează instruirea practică în întreprinderi, în schemele de funcțiuni ale școlilor profesionale se vor prevedea posturi de maiștri-instructori, al căror număr se va stabili în funcție de numărul elevilor și de modul de organizare a instruirii practice.

Activitatea educativă în rîndul elevilor

De-a lungul anilor, școlile profesionale au pregătit și educat numeroase generații de tineri muncitori. În tot ceea ce s-a construit, în toate marile realizări obținute în dezvoltarea economiei naționale este încorporată și hărnicia, priceperea, entuziasmul acestora.

Pentru continua îmbunătățire a activității educative își are aplicare orientarea expusă în „Studiul privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală", dat publicității. Totodată, în organizarea activității educative este necesar să se țină seama de aspectele specifice pe care le prezintă formarea viitorilor muncitori.

Una din preocupările de cea mai mare însemnătate a școlii, cadrelor didactice, organizațiilor U.T.C. va trebui să fie cultivarea la elevi a dragostei și interesului pentru meseria aleasă, a pasiunii și perseverenței pentru însușirea și stăpînirea noilor mașini și utilaje, a proceselor tehnologice moderne, pentru îmbogățirea continuă a cunoștințelor profesionale și de cultură generală. În acest scop, vor fi valorificate în mai mare măsură posibilitățile pe care le oferă procesul de învățămînt, practica în producție, contactul cu viața colectivelor de muncitori, mijloacele de care dispun întreprinderile pentru formarea elevilor ca viitoare cadre cu profil tehnic modern. Se va pune mai mult accent pe conținutul educativ al disciplinelor tehnice de profil, al lucrărilor practice ce se desfășoară în atelierele și laboratoarele școlare, pe sporirea rolului și eficienței formelor de activitate educativă extrașcolară (concursuri pe meserii, organizarea expozițiilor cu produse realizate de elevi, vizite de documentare la întreprinderi, întîlniri cu muncitori, tehnicieni și ingineri care și-au dedicat întreaga viață meseriei alese etc.).

Cultivarea la elevi a spiritului de ordine și disciplină caracteristic procesului de producție, a unei înalte răspunderi față de îndatoririle ce le revin, trebuie să constituie, de asemenea, o preocupare permanentă a tuturor factorilor care concură la pregătirea tinerilor muncitori. Încă de pe băncile școlii elevii trebuie să fie deprinși să utilizeze și să păstreze cu grijă mașinile și uneltele încredințate; să respecte disciplina tehnologică și sarcinile de producție pe care le au de îndeplinit; să se obișnuiască cu organizarea rațională a locului de muncă și respectarea timpului de lucru; să simtă răspunderea pentru calitatea activității depuse.

O grijă deosebită trebuie acordată desfășurării muncii educative în căminele școlare, avînd în vedere că marea majoritate a elevilor locuiesc în aceste unități; vor trebui organizate mai multe activități recreative, bogate în conținut educativ, care să răspundă vîrstei și preferințelor elevilor.

Un rol de seamă în formarea și educarea elevilor îl au pedagogii școlari. Aceștia trebuie să supravegheze pregătirea lecțiilor de către elevi, dîndu-le ajutorul de care au nevoie; lor le revine sarcina de a-i îndruma în organizarea timpului liber; pedagogii trebuie să fie permanent în mijlocul elevilor pentru a avea convorbiri educative cu ei, pentru a cunoaște preocupările lor și a le da îndrumările necesare.

Experiența arată că actualul sistem de recrutare a pedagogilor din rîndul absolvenților de liceu nu dă rezultate. Față de sarcinile ce revin pedagogilor școlari, este necesar ca, în viitor, **în astfel de funcții să fie numiți absolvenți ai școlilor și institutelor pedagogice.**

★

Studiul cu privire la dezvoltarea învățămîntului de cultură generală prevede prelungirea duratei școlii obligatorii la 10 ani. **Pe măsură ce această școală va da absolvenți, în școlile profesionale vor fi primiți tineri care au terminat 10 clase.**

Avînd în vedere că în școala de 10 ani elevii vor căpăta un volum sporit de cunoștințe la limba română, matematică, fizică, chimie, biologie etc., dobîndind o pregătire de cultură generală mai cuprinzătoare și mai temeinică decît în prezent, **durata studiilor în școlile profesionale va fi de 1-2 ani, urmînd ca desăvîrșirea pregătirii practice să se realizeze în întreprinderi, după absolvirea școlii, într-o perioadă de practică de 3—12 luni, absolvenții fiind încadrați ca muncitori practicanți și salarizați în consecință.**

În scopul selecționării elevilor și în funcție de aptitudinile necesare exercitării meseriei, se va introduce treptat, în cadrul examenului de admitere, o probă psihotehnică.

Pînă la funcționarea școlilor profesionale numai cu absolvenți ai școlii de cultură generală cu durata prelungită, urmează să fie aplicate măsurile preconizate în studiul de față.

Ucenicia la locul de muncă

Ucenicia la locul de muncă este o formă de calificare a absolvenților școlii generale, în vîrstă de 15—18 ani, încadrați în producție, prin care li se asigură pregătirea practică și teoretică necesară exercitării unei meserii.

Pregătirea practică a ucenicilor se realizează organizat, în procesul activității zilnice, în unități de producție sau de deservire a populației, care se stabilesc de către ministere, celelalte organe centrale ale administrației de stat sau de comitetele executive ale sfaturilor populare regionale.

Cunoștințele teoretice se asigură prin:

a) învățămînt profesional seral;

b) cursuri de zi, cu durata de 2—3 luni, în fiecare an de pregătire, organizate fără participarea ucenicilor în producție, în cazul cînd în localitatea în care ucenicul este angajat nu se pot organiza cursuri serale. Aceste cursuri vor funcționa în cadrul școlilor profesionale și se vor desfășura pe baza planurilor și a programelor de studii de la învățămîntul profesional seral;

c) cursuri de scurtă durată, organizate în întreprinderi, de regulă pentru meserii de complexitate mai redusă, în care nu sînt pregătiți muncitori prin școli profesionale.

Meseriile în care se poate organiza ucenicia la locul de muncă sînt cele prevăzute în nomenclatoarele de pregătire prin școli profesionale și cursuri de scurtă durată.

În timpul uceniciei, elevii execută lucrări pe măsura posibilităților lor și primesc îndemnizații lunare, al căror cuantum este stabilit diferențiat, pe ramuri de producție și ani de pregătire, ținînd seama de aportul ucenicilor la realizarea producției.

La absolvire, ucenicii care au făcut pregătirea teoretică în învățămîntul profesional seral sau prin cursuri de zi, vor primi aceleași acte de studii ca și absolvenții școlilor profesionale; cei care fac pregătirea teoretică prin cursuri de scurtă durată vor primi certificat de calificare.

Avînd în vedere eficacitatea și economicitatea acestei forme, precum și capacitatea sa de a cuprinde un mare număr de absolvenți ai școlii generale, **ucenicia va trebui să devină una din principalele căi de pregătire a muncitorilor calificați.**

Cursuri de calificare organizate în întreprinderi

În prezent, pentru calificarea muncitorilor, întreprinderile organizează cursuri cu o durată care variază între 2—12 luni, după volumul cunoștințelor teoretice și practice care trebuie însușite de muncitori. În organizarea și funcționarea acestor cursuri se constată multe deficiențe: durata de pregătire, la aceeași meserie, diferă de la o întreprindere la alta; stabilirea conținutului cursurilor este lăsată de către ministere, de cele mai multe ori, pe seama întreprinderilor: lipsește materialul didactic și bibliografic (manuale, broșuri, îndrumătoare); nu sînt precizate răspunderile ce revin ministerelor și întreprinderilor pentru buna desfășurare a acestora.

În viitor, sistemul de calificare a muncitorilor prin cursuri organizate în întreprinderi va cuprinde:

— **cursuri de calificare de gradul I,** cu durata de 3—12 luni, în funcție de specificul meseriei, prin care se vor da muncitorilor necalificați cunoștințele teoretice și practice necesare lucrărilor prevăzute în indicatoarele tarifare pentru primele categorii de calificare;

— **cursuri de calificare de gradul II,** cu durata de 3—12 luni, prin care se vor da muncitorilor calificați prin cursurile de gradul I cunoștințele teoretice și practice necesare executării lucrărilor prevăzute la categoriile următoare ale indicatoarelor tarifare de calificare.

Ministerul Învățămîntului și ministerele economice vor definitiva în acest an planurile de învățămînt, nomenclatorul de meserii și regulamentul de funcționare, documente care vor asigura o concepție unitară în organizarea, desfășurarea și în conținutul acestor cursuri.

Pentru ținerea la curent a muncitorilor calificați cu problemele noi din domeniul specialității lor, sau pentru a le adînci cunoștințele într-un domeniu restrîns al meseriei, potrivit cerințelor locurilor de muncă, întreprinderile vor organiza, în continuare, **cursuri de perfecționare** a acestora.

Pregătirea maiștrilor și a cadrelor cu studii medii de specialitate

Cu toate rezultatele obținute pînă în prezent, numărul maiștrilor, tehnicienilor și economiștilor cu studii medii este insuficient față de necesități și prea mic în raport cu cel al cadrelor cu pregătire superioară.

Principalele cauze care au determinat rămînerea în urmă a pregătirii maiștrilor, a cadrelor tehnice și economice de nivel mediu sînt: lipsa unui plan de perspectivă pentru pregătirea acestui personal, corelat cu necesitățile economiei naționale și a unui nomenclator de funcțiuni, științific fundamentat, în care să se precizeze locurile de muncă (funcțiile) ce trebuie ocupate de cadre cu pregătire medie de specialitate; lipsa, timp îndelungat, din sistemul nostru de învățămînt a unor școli medii de specialitate, precum și a unor forme serale de pregătire.

Pentru pregătirea maiștrilor, a cadrelor tehnice și economice de nivel mediu funcționează următoarele tipuri de școli:

— școli tehnice de maiștri;

— licee de specialitate;

— școli tehnice post-medii (cu absolvenți de liceu de cultură generală).

Școli de maiștri

În cei 11 ani de existență, școlile tehnice de maiștri au dat aproximativ 42 000 de cadre, care au adus importante contribuții la buna organizare a muncii în întreprinderi, la îndeplinirea sarcinilor de producție. În organizarea învățămîntului tehnic de maiștri se mai constată însă neajunsuri.

Durata studiilor, deși s-a redus, față de 1962, de la 3 la 2 ani (rămînînd de 3 ani numai la cursurile serale) este încă nejustificat de mare. Aceasta se datorește faptului că o mare parte din cunoștințele predate în școala tehnică de maiștri constituie o repetare a celor învățate de elevi la școala profesională. Astfel, la disciplinele de cultură generală (Matematică, Fizică) și la cele de cultură tehnică generală, repetările reprezintă 50—70 la sută din totalul cunoștințelor, iar la disciplinele de specialitate 25—40 la sută. Totodată, timpul de școlarizare cuprinde o perioadă de practică ce s-ar putea efectua înainte de admiterea în școală, permițînd astfel și o verificare a aptitudinilor organizatorice pe care le posedă cei care urmează a fi primiți în școlile de maiștri.

Pentru pregătirea maiștrilor vor fi luate următoarele măsuri:

— **extinderea formei serale de pregătire a maiștrilor,** menținînd cursurile de zi numai în sectoarele în care pregătirea prin forma serală nu este posibilă, datorită faptului că elevii sînt dispersați în întreprinderi situate la distanțe mari de școli sau lucrează în condiții grele de muncă, neputînd să frecventeze cursurile (industria minieră, forajul și exploatarea sondelor, exploatarea forestieră, construcții etc.);

— **reducerea duratei de pregătire a maiștrilor** de la 3 la 2 ani (cursuri serale) și de la 2 la 1 an (cursuri de zi), prin eliminarea repetărilor și paralelismelor și axarea conținutului învățămîntului pe sarcinile concrete ce revin maiștrilor, accentuîndu-se aspectele privind organizarea științifică a producției și creșterea eficienței economice a muncii;

— **admiterea în școala tehnică de maiștri se va face în urma unei selecții prealabile efectuată în întreprinderi.** În acest scop, întreprinderile vor selecționa, dintre cei mai buni muncitori absolvenți ai școlii profesionale (de preferință care au terminat și liceul) cu un stagiu în producție de 3—5 ani, încadrați în ultimele două categorii de calificare, pe aceia care au perspective să devină maiștri și îi vor folosi, pentru o perioadă de verificare de cîteva luni, în posturi de șefi de echipă, maiștri-ajutori sau chiar maiștri provizorii. Acei care au dovedit aptitudini pentru funcția de maistru vor fi recomandați să urmeze școala tehnică de maiștri.

Licee de specialitate

Calea principală de formare a specialiștilor de nivel mediu va fi, în viitor, liceul de specialitate. În prezent funcționează 165 licee industriale, agricole, economice și sanitare în care sînt cuprinși 47 000 elevi.

Încă de la înființarea lor, liceele de specialitate s-au bucurat de o largă popularitate în rîndul absolvenților școlii generale și al părinților elevilor. Semnificativ este numărul mare de candidați care se prezintă la concursul de admitere. În acest an, de exemplu, s-au prezentat la concursul de admitere, pe total licee de specialitate, peste 3 candidați pe un loc. Cea mai mare afluență s-a înregistrat la liceele industriale, unde au concurat pînă la 10 candidați pe un loc, iar media minimă pentru admitere a depășit, în multe cazuri, nota 7.

Planurile de învățămînt au fost întocmite pe baza unor largi consultări cu colective de specialiști din producție și școli, cu direcțiile și serviciile de învățămînt din ministere. Prin conținutul lor, aceste planuri asigură: realizarea unei pregătiri de cultură generală, la un nivel apropiat de cel din liceele teoretice; o pregătire de specialitate, teoretică și practică, corespunzătoare cerințelor actuale și de perspectivă ale economiei; evitarea supraîncărcării elevilor.

În vederea soluționării tuturor problemelor privind funcționarea liceelor de specialitate, Ministerul Învățămîntului, împreună cu ministerele economice și consiliile populare județene, **vor definitiva pînă la sfîrșitul anului 1968 studiul asupra dezvoltării în perspectivă a acestor licee,** luînd în considerare: necesarul de cadre cu studii medii de specialitate; comasarea pregătirii unor specialități de profil apropiat, în cadrul aceluiași liceu; folosirea în comun, cu alte tipuri de școli, a atelierelor de practică, a unor laboratoare, a căminelor și cantinelor, pentru desfășurarea învățămîntului cu randament optim din punct de vedere al eficienței economice; folosirea judicioasă a investițiilor afectate dezvoltării învățămîntului profesional și tehnic.

Școli tehnice post-medii

În prezent, școlile tehnice pentru personal tehnic cuprind 31 400 elevi. Pe măsura intrării în producție a absolvenților liceelor de specialitate, precum și a celor de subingineri cea mai mare parte a școlilor tehnice post-medii își vor înceta activitatea. Se consideră necesar, însă, ca pentru specialitățile: tehnician în domeniul fizicii atomice, al mașinilor electronice de calcul, aparatelor de radio și televiziune, pilot de aviație, asistent medical ș.a., care necesită un nivel ridicat de cunoștințe generale și de specialitate, o anumită vîrstă și responsabilitate, tehnicienii să fie pregătiți, în continuare, prin școli tehnice post-medii.

Ministerul Învățămîntului, în colaborare cu celelalte ministere și organe centrale interesate, **va revizui actualul nomenclator al specialităților în care se pregătesc cadre tehnice medii,** punîndu-l în concordanță cu cel al liceelor de specialitate și cel al școlilor de subingineri. De asemenea, va îmbunătăți conținutul învățămîntului în școlile tehnice post-medii în direcția aprofundării cunoștințelor de specialitate, pentru a permite absolvenților să se adapteze mai ușor progresului tehnic din domeniul lor de activitate; **se va reduce durata studiilor, în funcție de specialitate, la 1—2 ani, vor fi înființate cursuri serale, iar pentru specialitățile economice, și învățămînt fără frecvență.**

Personalul didactic

În anul școlar 1967/1968, în școlile profesionale, tehnice și liceele de specialitate își desfășoară activitatea 18 000 cadre didactice (ingineri, economiști, medici, profesori de cultură generală și maiștri-instructori).

Cu toate că învățămîntul profesional și tehnic are o veche tradiție în țara noastră, nu a reușit să-și asigure încă în măsură suficientă un corp didactic propriu. Mulți dintre profesorii de specialitate (ingineri și economiști) sînt cumularzi. În rîndul acestora există fluctuație, ceea ce creează greutăți în desfășurarea procesului de învățămînt.

O parte dintre inginerii și maiștrii-instructori din învățămîntul profesional și tehnic au o insuficientă pregătire pedagogică și metodică. Acest lucru se datorește și faptului că nu există o formă generalizată de pregătire și perfecționare a lor. Cursurile facultative de pedagogie, organizate numai la cîteva institute de învățămînt tehnic superior, precum și unele cursuri de perfecționare a maiștrilor, sînt insuficiente. Activitatea de perfecționare metodică a personalului didactic are de multe ori un caracter formal.

Pentru a elimina lipsurile constatate se vor lua următoarele măsuri:

— **treptat, toți profesorii de cultură generală și cultură tehnică generală vor fi încadrați cu funcția de bază în școală, admițîndu-se cumul numai pentru profesorii care predau discipline de specialitate;**

— **se vor extinde la toate institutele de învățămînt superior tehnic și economic cursurile facultative de pedagogie pentru studenți, iar pentru perfecționarea pedagogică a cadrelor didactice existente se vor organiza cursuri fără frecvență;** de asemenea, se va continua acțiunea de cuprindere a tuturor maiștrilor-instructori în cursurile anuale organizate pentru pregătirea lor pedagogică și metodică;

— **întreaga activitate metodică se va desfășura în cadrul consiliului profesoral,** care cuprinde totalitatea cadrelor didactice din școală. Organizarea schimburilor de experiență între școli se va face prin grija inspectoratelor școlare, a ministerelor și celorlalte organe centrale care au școli în subordine;

— **se vor acorda grade didactice și profesorilor cumularzi, în condițiile actualelor reglementări existente pentru cadrele didactice cu funcția de bază în școală; pentru maiștrii-instructori se va organiza un sistem de grade profesionale care vor ține seama de vechimea în învățămînt, studiile și rezultatele obținute în activitatea cu elevii.**

Pînă în prezent, cercetarea științifică a problemelor specifice învățămîntului profesional și tehnic a fost în mare parte neglijată. Dată fiind diversitatea mare a tipurilor de școli, a formelor de învățămînt și a profilului meseriilor care se școlarizează, în scopul modernizării învățămîntului, a metodelor de predare, se impune îmbunătățirea radicală a activității de cercetare științifică, a problemelor specifice învățămîntului profesional și tehnic. Pentru aceasta, **se va crea o secție de profil la Institutul de științe pedagogice,** care va efectua studii și cercetări asupra principalelor probleme privind conținutul procesului de învățămînt, va experimenta noile planuri, programe și manuale școlare și va face propuneri pentru continua lor îmbunătățire.

Îndrumarea și controlul învățămîntului

Sarcina de a controla și îndruma învățămîntul profesional și tehnic din punct de vedere științific, metodic și didactic revine ministerelor economice și Ministerului Învățămîntului. Această sarcină nu a fost realizată, întotdeauna, în mod satisfăcător.

Ministerul Învățămîntului nu și-a îndeplinit cu destulă fermitate rolul de coordonator al problemelor acestui învățămînt. În același timp, unele propuneri judicioase făcute de către minister privind conținutul și organizarea activității instructiv-educative nu și-au găsit finalizarea, deoarece nu au fost însușite și aplicate de către ministerele de resort. O serie de ministere n-au exercitat un control sistematic al școlilor din subordinea lor.

În cadrul organelor locale nu a existat un corp de inspectori de specialitate pentru acest învățămînt, ceea ce a împiedicat cunoașterea amănunțită a problemelor școlilor și luarea operativă a măsurilor de îmbunătățire a activității lor.

Pentru a întări munca de îndrumare și control, recent s-a luat măsura de reorganizare a activității sectoarelor de învățămînt din cadrul ministerelor, constituindu-se direcții, servicii sau birouri subordonate unui adjunct al ministrului. Preocupările acestora vor fi orientate spre exercitarea unui control susținut asupra conținutului procesului instructiv-educativ, spre asigurarea bazei materiale a școlilor, îndeosebi a condițiilor optime de desfășurare a instruirii practice a elevilor atît în școală cît și în întreprinderi, spre constituirea, la toate unitățile de învățămînt, a unor colective didactice stabile și competente.

La inspectoratele școlare județene va lua ființă **cîte un colectiv de 2—3 inspectori pentru învățămîntul profesional, tehnic și liceele de specialitate.**

Ținînd seama de extinderea învățămîntului profesional și tehnic, precum și de sarcinile multiple ce-i revin Ministerului Învățămîntului în coordonarea tuturor problemelor legate de pregătirea muncitorilor și tehnicienilor, la acest minister **va fi creat un „Departament pentru învățămîntul profesional și tehnic" și va funcționa un consiliu din care vor face parte adjuncți ai miniștrilor (vicepreședinți) din ministerele și instituțiile centrale care au în subordine școli profesionale și tehnice.**

Asigurarea bazei materiale

În perioada 1960—1965 s-au construit 1 600 săli de clasă și 25 700 locuri în cămine, au fost făcute amenajări, extinderi și dotări la ateliere și laboratoare școlare. Pentru perioada 1966 — 1970 s-au prevăzut fonduri de investiții în vederea construirii a 1 269 săli de clasă (inclusiv atelierele și laboratoarele aferente) și 48 500 locuri în cămine. Noile construcții se vor realiza pe baza unor soluții tehnice mai puțin costisitoare, atît în proiectare cît și pe parcursul executării lor. Astfel, în scopul reducerii investițiilor în localitățile în care sînt prevăzute construcții de școli de către mai multe ministere, acestea se vor realiza pe același amplasament, ceea ce va da posibilitatea folosirii în comun a unor ateliere și laboratoare, a cantinelor școlare, centralelor termice și instalațiilor de lumină și forță.

Mijloacele materiale prevăzute în actualul cincinal vor contribui și la îmbunătățirea dotării atelierelor și laboratoarelor școlare cu utilajele, instalațiile și aparatura corespunzătoare. Este necesar însă, ca, pe lîngă sumele prevăzute pentru dotarea școlilor în cadrul fondului de investiții, **ministerele economice să ia măsuri de înzestrare a școlilor din subordine cu mașini și utilaje ce nu mai dau întregul randament în producție, dar care pot constitui o bună bază de practică a elevilor.**

Ministerul Învățămîntului, împreună cu ministerele economice și consiliile populare județene, vor lua măsuri pentru o folosire mai rațională a spațiilor de învățămînt, analizînd și posibilitatea unei eventuale redistribuiri a localurilor de școală.

★

Măsurile preconizate pentru dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului profesional și tehnic vor contribui la formarea numărului necesar de muncitori calificați, maiștri și tehnicieni pentru diferitele ramuri ale economiei naționale, la creșterea nivelului de pregătire a acestora în pas cu realizările tehnicii moderne.

INSTITUTUL POLITEHNIC BRAȘOV

ANUNȚA

Scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

— șef lucrări la catedra VI, Automobile tractoare și mecanică agricolă, disciplina „Mașini agricole pentru recoltat și condiționat", poz. 15 din statul de funcțiuni;

— șef lucrări la catedra VI, Automobile și tractoare și mecanică agricolă, disciplina „Mașini și instalații pentru zootehnie" și „Tehnologia exploatării parcului de mașini și tractoare" poz. 16 din statul de funcțiuni;

— asistent la catedra V, Electrotehnică, disciplina „Aparate electrice" și „Măsuri electrice", poz. 24 din statul de funcțiuni;

— asistent la catedra V, Electrotehnică, disciplina „Mașini electrice", poz. 25 din statul de funcțiuni;

— asistent la catedra VI, Automobile și tractoare și mecanică agricolă, disciplina „Mașini agricole pentru recoltat solul, semănat și întreținerea culturilor", poz. 30 din statul de funcțiuni;

— asistent la catedra VII, Organizare planificare, disciplina „Economia, organizarea și planificarea întreprinderilor", poz. 10 din statul de funcțiuni;

— asistent la catedra XV, Geometrie descriptivă și desen tehnic, disciplina „Desen tehnic", poz. 15 din statul de funcțiuni;

— asistent la catedra XXIV, Tehnologia construcției de mașini, disciplina „Mașini unelte", poz. 21 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune pînă la 18 februarie 1968, la secretariatul rectoratului Institutului politehnic din Brașov, str. N. Iorga nr. 2, cererea de înscriere la care vor anexa actele prevăzute în Regulamentul privind ocuparea funcțiilor didactice în învățămîntul superior, publicat în colecția de hotărîri și dispoziții ale Consiliului de Miniștri, nr. 31/5.VIII.1958.

Informații suplimentare se pot obține la secretariatul Institutului politehnic Brașov.

OPERA ROMÂNĂ

organizează un matineu pentru elevi în ziua de 18 februarie a.c. orele 11.00

cu spectacolul

APUS DE SOARE

de

Mansi Barberis

în rolul lui Ștefan cel Mare

baritonul Octav Enigărescu, artist emerit

Conducerea muzicală:

Paul Popescu

Biletele se pot obține la agenția din Calea Victoriei 40 (Pasajul Majestic) tel. 16.48.20

și la casa Operei din B-dul. Gh. Gheorghiu Dej 70—72 tel. 13.18.57, zilnic între orele 10—13 și 17—19,30

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 934 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 16 febr. 1968 | 4 pag. 25 bani

MAREA ADUNARE NAȚIONALĂ A LEGIFERAT

CADRUL PRIELNIC PROGRESULUI GENERAL AL ȚĂRII

Intr-o atmosferă plină de însuflețire Marea Adunare Națională a adoptat legile pentru modificarea unor articole ale Constituției, organizarea administrativă a teritoriului, asigurarea conducerii locale de stat în unitățile administrativ-teritoriale pînă la alegerea consiliilor populare. Adoptarea acestor legi va exercita o puternică influență pozitivă asupra dezvoltării multilaterale a patriei noastre, asupra bunăstării și fericirii întregii națiuni.

Așa cum se menționează în expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu privire la îmbunătățirea organizării administrative a teritoriului Republicii Socialiste România, progresul general al societății este indisolubil legat de organizarea judicioasă a teritoriului și administrației locale, care favorizează amplasarea rațională a forțelor de producție pe cuprinsul țării, dezvoltarea armonioasă a diferitelor zone și localități. Măsurile adoptate de cel mai înalt for legislativ al țării privind perfecționarea structurii administrativ-teritoriale se vor materializa în realizarea la un nivel superior a funcțiilor organizatorice și politice ale statului socialist, reprezentînd totodată un cadru prielnic pentru progresul economic și social-cultural al țării, creînd condiții bune pentru valorificarea deplină a resurselor și inițiativei locale, pentru participarea largă a maselor populare la conducerea activității de stat. Ele vor determina o nouă dezvoltare a democrației socialiste, vor deschide noi posibilități pentru manifestarea capacităților creatoare ale poporului nostru, pentru creșterea inițiativei și responsabilității organelor locale, pentru valorificarea mai bună a potențialului material și uman al tuturor orașelor și comunelor.

Perfecționarea organizării administrativ-teritoriale a țării are la bază, ca principiu esențial, apropierea conducerii centrale de unitățile de bază — orașul și comuna. Prin aplicarea acestui principiu se elimină verigile intermediare inutile între organele centrale și unitățile de bază, creîndu-se județele ca unică treaptă administrativ-teritorială. În același timp se extind atribuțiile și răspunderile orașelor și comunelor, care vor dispune de autonomie sporită pentru a desfășura o muncă rodnică atît în dezvoltarea economiei locale, cît și în ceea ce privește intensificarea vieții culturale.

Luînd cunoștință de legile adoptate de Marea Adunare Națională oamenii muncii își exprimă satisfacția pentru grija și înalta competență cu care Comisia centrală de partid și de stat a examinat și soluționat numeroasele sugestii făcute pentru îmbunătățirea proiectului inițial supus dezbaterii publice. La definitivarea împărțirii administrativ-teritoriale a țării au contribuit zeci de mii de propuneri făcute în adunări publice în presă și în scrisorile adresate conducerii partidului și statului, de către oamenii muncii. Pe baza acestor propuneri s-au înființat încă 4 județe pe lîngă cele 35 prevăzute inițial și s-a schimbat apartenența administrativă a peste 100 de comune, în funcție de legăturile tradiționale și căile de comunicație spre diferite reședințe de județe. Noua hartă administrativă a țării cuprinde astfel 39 de județe și 44 de municipii.

Potrivit principiilor adoptate de Conferința Națională a partidului, județele dispun de condiții pentru o dezvoltare economică multilaterală, precum și pentru dezvoltarea unei bogate activități culturale și sociale. Rețeaua de învățămînt general asigură în toate județele cuprinderea copiilor de vîrstă școlară. De asemenea toate județele dispun de licee teoretice și licee de specialitate Pentru Ministerul Învățămîntului rezultă sarcina ca în cursul aplicării măsurilor de perfecționare a învățămîntului de toate gradele să se preocupe, împreună cu consiliile populare, de îmbunătățirea repartizării pe teritoriu a rețelei școlare, a bazei materiale și a cadrelor didactice.

Noua organizare administrativ-teritorială creează condiții și pentru îmbunătățirea muncii cultural-artistice pe plan local, pentru dezvoltarea turismului, a stațiunilor balneoclimaterice etc.

Măsurile adoptate de Marea Adunare Națională cu privire la împărțirea administrativ-teritorială a țării oglindesc grija partidului și a statului pentru asigurarea în fapt a deplinei egalități în drepturi a tuturor cetățenilor, indiferent de naționalitate. Așa cum a subliniat în expunerea sa tovarășul Nicolae Ceaușescu, societatea noastră socialistă, din care au dispărut pentru totdeauna clasele exploatatoare, se caracterizează prin comunitatea intereselor fundamentale și strînsa coeziune a celor ce muncesc în activitatea consacrată înfloririi patriei comune — Republica Socialistă România. Politica națională marxist-leninistă a P.C.R. se reflectă și în domeniul învățămîntului, în cadrul căruia funcționează peste 1 700 de școli și secții și peste 220 licee și secții în limbile naționalităților conlocuitoare, frecventate de 240 000 de elevi. Aceleași condiții sînt asigurate și pentru învățămîntul superior, ca și în activitatea editorială și teatrală, care permit cetățenilor din rîndurile naționalităților conlocuitoare să se bucure de drepturile garantate prin Constituție pentru toți cetățenii patriei noastre.

Noua organizare administrativ-teritorială a țării creează condiții pentru creșterea rolului organelor locale ale puterii de stat și al maselor largi populare în viața economică și politică. Pentru activitatea în domeniul învățămîntului se înființează instituții executive cu dublă subordonare: atît față de consiliile populare județene, cît și față de Ministerul Învățămîntului. Acestea vor asigura organizarea și desfășurarea în bune condiții și în mod unitar în cuprinsul județului a activităților de care răspund.

Conlucrarea deplină între organele de partid și consiliile populare, faptul că primul secretar al comitetului de partid județean sau orășenesc va putea fi ales în același timp și președinte al comitetului executiv al consiliului popular județean sau orășenesc, iar alte cadre de partid vor putea îndeplini și funcții de conducere în organele locale ale administrației de stat, va contribui la o mai bună folosire a cadrelor, va determina rezolvarea mai operativă a problemelor economice, sociale, culturale și cetățenești. Aceasta va face să se manifeste mai din plin rolul de conducător al Partidului Comunist Român în toate domeniile activității economice-sociale din țara noastră.

Strîns unit în jurul Partidului Comunist Român, întregul nostru popor va munci cu și mai mult avînt pentru realizarea grandioaselor sarcini ale desăvîrșirii construcției socialiste, punîndu-și priceperea și inepuizabila sa capacitate creatoare în slujba progresului și prosperității României.

Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu rostită la Consfătuirea pe țară a Uniunii Tineretului Comunist

Dragi tovarăși,

Consfătuirea pe țară a activului Uniunii Tineretului Comunist a dezbătut probleme de mare însemnătate pentru activitatea viitoare a tineretului din patria noastră. În centrul discuțiilor a stat hotărîrea Comitetului Central al partidului cu privire la îmbunătățirea activității Uniunii Tineretului Comunist și a muncii de educare a tinerei generații.

Consider necesar să subliniez în fața activului U.T.C. din întreaga țară înalta apreciere pe care Comitetul Central al partidului o dă activității desfășurate de organizația tineretului, contribuției prețioase pe care a adus-o la educarea și formarea tinerei generații, la întreaga activitate de edificare a orînduirii socialiste în România. **(Aplauze puternice).**

De la înființare, Uniunea Tineretului Comunist s-a aflat în primele rînduri ale luptei tineretului pentru progres social. Membrii U.T.C., înfruntînd prigoana, teroarea și închisorile regimului burghezo-moșieresc, au fost organizatorii luptei maselor largi ale tineretului împotriva asupririi, pentru cucerirea drepturilor economice și politice, pentru apărarea libertăților democratice, împotriva fascismului și a războiului.

Tineretul și-a adus aportul de seamă la înfăptuirea actului istoric de la 23 August 1944 care a dus la răsturnarea dictaturii fasciste și a deschis drumul înfăptuirii revoluției populare în România. Răspunzînd chemării partidului comunist, mii și mii de tineri uteciști s-au înrolat voluntar în războiul pentru eliberarea patriei și zdrobirea definitivă a fascismului. Vor rămîne veșnic în memoria tineretului, a întregului nostru popor, eroismul și abnegația tinerilor comuniști care și-au dat viața pentru libertatea și independența patriei, pentru bunăstarea și fericirea poporului român. **(Vii și puternice aplauze).**

În anii construcției socialiste, tineretul a participat cu entuziasm la lupta și munca întregului nostru popor pentru făurirea noii orînduiri sociale. În tot ce s-a înfăptuit în acești ani în România, sub conducerea partidului comunist, este încorporată și munca generațiilor tinere. Merită subliniat, în mod deosebit, faptul că, în decursul anilor zeci și sute de mii din cei mai buni uteciști au intrat în rîndurile partidului comunist, mulți din ei devenind activiști de bază ai partidului și statului. Cu un elan deosebit participă tineretul la înfăptuirea hotărîrilor Congresului al IX-lea al partidului.

Apreciind rolul important pe care îl joacă tineretul în societate, înțelegînd că viitorul patriei noastre socialiste este legat de educarea și pregătirea tinerei generații, partidul și guvernul au acordat și acordă o atenție deosebită formării multilaterale a viitorilor constructori ai socialismului și comunismului în patria noastră

M-am referit, pe scurt, la activitatea de pînă acum a U.T.C.-ului, a întregului tineret, pentru a sublinia și cu această ocazie prețuirea pe care partidul și guvernul o dau aportului adus de tineretul țării la toate realizările de însemnătate istorică obținute de poporul nostru pe drumul construcției socialiste. **(Aplauze puternice).**

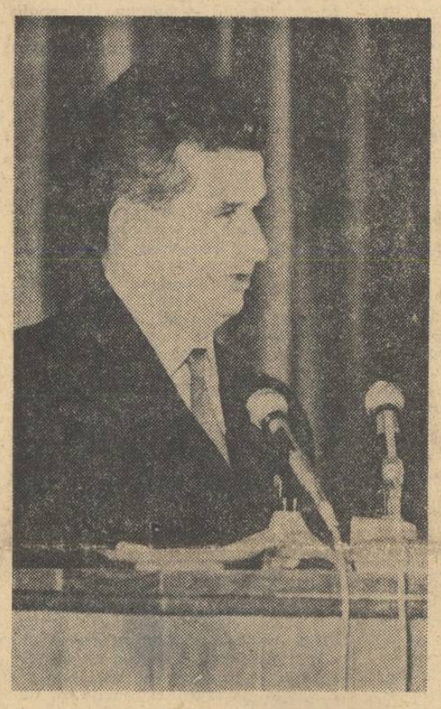

Dragi tovarăși,

Întregul popor înfăptuiește cu entuziasm programul elaborat de Congresul al IX-lea al partidului de dezvoltare și înflorire multilaterală a patriei noastre socialiste.

În primii doi ani ai cincinalului, planul producției industriale a fost nu numai realizat, dar și depășit — ceea ce ne dă garanția că prevederile întregului cincinal vor fi îndeplinite și depășite.

Succese deosebite s-au obținut, de asemenea, în creșterea producției agricole, cerealiere și animaliere. Merită subliniat că, în ce privește creșterea animalelor, sarcinile cincinalului sînt aproape de pe acum realizate la toate speciile, ceea ce va avea urmări decsebit de importante pentru dezvoltarea agriculturii noastre.

Se îndeplinesc sarcinile stabilite de Congresul partidului privind învățămîntul, știința, cultura. Vă sînt cunoscute măsurile preconizate de partid privind îmbunătățirea învățămîntului de toate gradele, — măsuri care vor avea o influență de mare însemnătate pentru formarea și educarea tinerei noastre generații.

În acești ani au fost luate o serie de măsuri privind ridicarea nivelului de viață al oamenilor muncii. Au fost majorate salariile mici, au fost sporite pensiile și s-a introdus un nou sistem de pensionare, iar în prezent, pe baza hotărîrilor plenarei Comitetului Central al partidului, din toamna anului trecut, sînt în curs de aplicare măsurile privind majorarea salariilor pentru toți salariații ; aceasta creează condiții pentru a realiza, pînă în anul 1970, prevederile înscrise în Directivele Congresului al IX-lea privitoare la creșterea salariului real cu circa 25 la sută.

Pe baza sarcinilor trasate de Congresul al IX-lea au fost adoptate o serie de măsuri privind îmbunătățirea activității în toate domeniile.

Conferința Națională a partidului a adoptat un program multilateral — în curs de aplicare — în vederea îmbunătățirii și perfecționării întregii activități economice și sociale. Stadiul de dezvoltare în care se găsește țara noastră impune ca o necesitate obiectivă renunțarea la o serie de forme organizatorice și metode de muncă perimate și adoptarea altora care să corespundă noilor condiții economico-sociale din România. În acest cadru se înscriu și măsurile privind îmbunătățirea activității Uniunii Tineretului Comunist, a muncii de educare a tinerei generații.

Relevînd succesele obținute de Uniunea Tineretului Comunist în activitatea sa, nu putem trece însă peste faptul că, în decursul anilor, în munca organizațiilor de tineret s-au manifestat și unele lipsuri, că au existat și o serie de greșeli. În Hotărîrea Comitetului Central al partidului s-a vorbit despre ele și de aceea nu voi mai insista acum asupra lor.

Consider însă că este necesar să menționez că, față de marile transformări sociale care au avut loc în țara noastră, formele organizatorice și metodele de lucru ale Uniunii Tineretului Comunist au rămas cu mult în urmă. În fond, cu mici deosebiri, Uniunea Tineretului Comunist are aceeași formă organizatorică și folosește aproape aceleași metode de lucru ca în primii ani de după eliberare. După cum se știe, în cei peste 20 de ani ce au trecut de la eliberarea țării s-au produs multe transformări în societatea noastră, în activitatea diferitelor instituții și organizații care au menirea de a asigura formarea și educarea tineretului. De aceea și sarcinile și activitatea U.T.C. trebuie să țină seama de aceste transformări, să adopte forme corespunzătoare noilor condiții. Menținerea acelorași forme și metode învechite de lucru are o influență negativă asupra eficienței activității U.T.C.-ului, o împiedică să se desfășoare la un nivel corespunzător cerințelor tineretului, noilor condiții și să-și aducă pe deplin aportul la formarea multilaterală a tinerei noastre generații. De aceea, Comitetul Central al partidului a apreciat că sînt necesare măsuri hotărîte pentru îmbunătățirea activității Uniunii Tineretului Comunist, a întregii munci de educare și formare a tinerei generații. Discuțiile care au avut loc în organizațiile de tineret, cît și dezbaterile din această consfătuire au subliniat în mod unanim că aprecierile partidului sînt juste, că ele corespund realităților societății noastre.

Pentru a defini mai bine rolul și sarcinile U.T.C. în noile condiții trebuie să pornim de la obiectivele principale ale activității U.T.C., de la rolul tineretului în societatea noastră socialistă. După cum cunoașteți, una din preocupările centrale ale partidului și guvernului, a întregii societăți este creșterea, formarea și educarea tinerei generații pentru a fi gata să ducă mai departe făclia progresului și civilizației, să asigure înflorirea continuă a națiunii noastre socialiste. **(Vii aplauze).**

Munca de educare a tineretului trebuie să se bazeze pe tot ceea ce a creat mai bun omenirea pînă acum, pe cunoașterea trecutului glorios de luptă și muncă al țării noastre, pe minunatele creații științifice, literar-artistice, pe tot ceea ce poporul nostru a făurit în decursul veacurilor — și care reprezintă o moștenire minunată pe care trebuie s-o prețuim și să o folosim la justa ei valoare. **(Aplauze).** Întreaga activitate de educație trebuie să sădească în inimile tineretului patriotismul socialist, dragostea față de patrie, hotărîrea de a munci și lupta, de a-și pune întreaga pricepere în slujba înfloririi națiunii noastre socialiste, bunăstării poporului român. **(Vii aplauze).**

O atenție deosebită trebuie acordată educării tinerei generații în spiritul prieteniei frățești între tinerii de diferite naționalități, care vor avea menirea să ducă mai departe ceea ce au făurit în comun părinții lor, să asigure progresul și ridicarea pe culmile cele mai înalte de civilizație a patriei lor comune — Republica Socialistă România.

Munca de educație trebuie să cultive în sufletul tineretului sentimentul nobil al solidarității internaționale cu lupta tineretului de pretutindeni, pentru libertate, împotriva războiului și imperialismului, pentru progres social

Întreaga activitate de formare și educare a tinerei generații trebuie să ducă la pregătirea tineretului pentru muncă și viață. Pentru desfășurarea acestei munci, societatea noastră socialistă dispune de toate mijloacele necesare.

Doresc să subliniez în primul rînd grija pe care o acordă partidul și statul nostru îmbunătățirii condițiilor materiale, creșterii copiilor și a tineretului patriei noastre, grija pentru apărarea sănătății, pentru formarea unui tineret multilateral dezvoltat.

Un rol de o deosebită însemnătate în întreaga muncă de educație și de formare a tinerei generații îl are școala. Începînd cu învățămîntul preșcolar și terminînd cu cel superior, școala dispune de cele mai variate mijloace de educare și de formare a tineretului de toate vîrstele. Actualmente, pînă la vîrsta de 14—15 ani, întregul tineret urmează cursurile școlii de 8 ani, iar pe baza recentelor hotărîri privind îmbunătățirea învățămîntului, întregul tineret va urma învățămîntul de 10 ani : o parte însemnată va urma liceul, iar după aceea zeci de mii de tineri vor frecventa cursurile învățămîntului superior. Iată, deci, că în acest cadru, sînt create condiții ca tineretul patriei noastre să învețe, să primească cunoștințele necesare — științifice, culturale, istorice, de educație patriotică — să se pregătească temeinic pentru muncă, pentru activitatea sa viitoare.

Doresc să subliniez, de asemenea, că în școlile de toate gradele își desfășoară activitatea peste 150 000 de educatori, învățători, profesori secundari și universitari, care depun o muncă plină de abnegație pusă în slujba educării copiilor și tineretului, a răspîndirii culturii și științei în orașele și satele patriei. Acest valoros corp didactic are menirea de mare cinste și răspundere de a educa și forma tineretul țării noastre.

După cum știți, tovarăși, este un merit al partidului nostru, al politicii sale marxist-leniniste că a știut să găsească căile de unire a tuturor eforturilor intelectualității noastre pe drumul servirii poporului, a construcției socialiste. Putem spune astăzi că atît intelectualitatea mai în vîrstă, care și-a format pregătirea în anii regimului burghezo-moșieresc, cît și intelectualitatea nouă creată în perioada construcției socialiste, acționează ca un tot unitar, înfăptuind neabătut politica partidului ; intelectualitatea constituie un sprijin de nădejde în întreaga muncă de răspîndire a științei și culturii în rîndurile tineretului și ale tuturor oamenilor muncii, în ridicarea nivelului general de cultură al întregului nostru popor. **(Vii și puternice aplauze).**

Comitetul Central al partidului și guvernul țării sînt convinse că și în viitor corpul didactic, intelectualitatea noastră își vor îndeplini cu cea mai mare răspundere misiunea ce le revine, că vor face totul pentru a răspunde cu cinste înaltelor îndatoriri ce le au față de patrie, față de popor. **(Aplauze îndelungate).**

Iată de ce partidul și guvernul consideră că rolul principal, în condițiile actuale, în formarea și educarea tinerei generații revine școlii, iată de ce socotim că trebuie luate toate măsurile pentru ca școala să-și îndeplinească în cele mai bune condiții rolul pe care îl are în societatea noastră socialistă.

Societatea noastră socialistă, statul dispun de mijloace de foarte mare eficacitate — cum sînt : radioul, televiziunea, presa, care aduc o contribuție însemnată la întreaga activitate de educare a tinerei generații. Cred că tovarășii care lucrează în aceste sectoare de activitate vor ține seama de criti-

(Continuare în pag. a 2-a)

Locul dirigintelui în sistemul muncii educative

Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. „Cu privire la sarcinile organizațiilor de partid, de stat și obștești, ale U.T.C., pentru îmbunătățirea muncii educative în rîndul tineretului" a dat o înaltă prețuire muncii diriginților, evidențiind contribuția de seamă a acestora, locul important pe care îl dețin în sistemul activității educative.

Nu este întîmplător faptul că diferitele aspecte ale muncii dirigintelui revin des în publicistica pedagogică și în diverse consfătuiri care dezbat probleme ale îmbunătățirii procesului instructiv-educativ. Cu aceste prilejuri, relevîndu-se aportul pe care sînt chemați să-l dea diriginții la educarea tinerelor generații, sînt arătate și greutățile întîmpinate în această muncă. O întrebare inevitabilă care se pune în legătură cu acest fapt este următoarea : Care este cauza dificultăților întîmpinate de diriginți în activitatea lor ? Sînt ele obiective sau nu ? Cum pot fi înlăturate ?

Considerăm că „problemele" existente în munca dirigintelui se datoresc mai multor cauze, dintre care vom aminti cîteva. Mulți dintre actualii diriginți n-au audiat, în cadrul cursurilor universitare, nici o lecție despre activitatea dirigintelui, despre sistemul său de muncă, despre metodica orei de dirigenție etc. În prezent mai funcționează încă un număr destul de mare de diriginți fără calificare pedagogică superioară și fără o pregătire psihologică. Lucrările pedagogice apărute pînă în prezent cu privire la munca dirigintelui au răspuns numai parțial și cîteodată nesatisfăcător problemelor pe care le ridică activitatea concretă a diriginților. Ar mai putea fi amintit aci și faptul că nu s-au lămurit încă unele aspecte importante ale activității diriginților (dacă e bine sau nu să se planifice munca educativă, dacă sînt indicate sau nu unele metode etc.), precum și o oarecare deviere a activității diriginților de la principalul ei făgaș, în special supraîncărcarea lor cu sarcini administrative. În sfîrșit, insuficienta stimulare materială a activității multiple și de răspundere pe care o constituie dirigenția îi determină pe unii să refuze sau să accepte cu greu această funcție.

Iată cîteva cauze obiective — la care se adaugă altele, subiective — care au făcut din munca dirigintelui o „problemă pedagogică" foarte viu discutată și care explică în parte impasul în care se găsește. Din opiniile emise de diriginți în diverse împrejurări, din articolele publicate se mai desprinde o constatare — și anume, că cele mai multe dificultăți sînt legate în mod special de ora de dirigenție și nu de munca dirigintelui în ansamblu.

Firește că în fața acestei situații se impun o serie de măsuri care să ducă în timpul cel mai scurt la lichidarea lipsurilor semnalate. Între acestea pot fi amintite : elaborarea unei lucrări monografice pe tema muncii dirigintelui, care să sintetizeze experiența acumulată în acest domeniu și să valorifice rezultatele cercetărilor de psihologie și pedagogie, editarea și difuzarea unor materiale de îndrumare care să răspundă așteptărilor diriginților, reexaminarea indemnizației acordate diriginților, restabilirea drepturilor firești ale acestora și descărcarea lor de obligații laterale, stimularea inițiativei și sprijinirea activității lor de către consiliul pedagogic al școlii etc.

Faptul că munca dirigintelui n-a făcut încă obiectul unor cercetări cuprinzătoare și temeinice trebuie să determine cercetarea pedagogică să-și accelereze ritmul, să se apropie de școală și să-și lărgească aria problematicii, răspunzînd neîntîrziat cerințelor școlii. Plecînd de la aceste cerințe, de la diferențierea pe care o impune actuala structură a sistemului nostru de învățămînt (școala generală, liceu de cultură generală, liceu de specialitate, școli profesionale etc.), de la exigențele mereu sporite ale activității educative și ținînd seama de posibilitățile dirigintelui, de teoria pedagogică și de multitudinea factorilor care participă la opera educativă, specialiștii sînt chemați să sintetizeze și să cristalizeze, eventual sub forma unor „micro-metodici", aspectele esențiale ale problemelor muncii dirigintelui. Probleme cum sînt ora de dirigenție (loc, rol, li-

Conf. dr. DUMITRU SALADE
director adjunct al Institutului de științe pedagogice

(Continuare în pag. a 4-a)

ÎN PAGINILE 2-3 Opinii despre:

Studiul privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală și Studiul privind dezvoltarea învățămîntului profesional și tehnic

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ROSTITĂ LA CONSFĂTUIREA PE ȚARĂ A UNIUNII TINERETULUI COMUNIST

(Urmare din pag. 1)

cile care li s-au adus în această consfătuire, că vor lua măsuri pentru a îmbunătăți activitatea instituțiilor respective, că se vor îngriji ca radioul, televiziunea, presa să se ocupe mai mult de problemele tineretului, să promoveze în programele sau în paginile lor mijloace menite să sprijine mai eficient întreaga operă de formare și educare a tinerei generații.

În educarea și formarea tineretului un rol important revine literaturii și artei. Avem și în acest domeniu lucruri bune — nu doresc să vorbesc acum despre rezultatele obținute în creația noastră literară și artistică în general. Mă refer în special la literatura și arta pentru tineret. S-au realizat, în acest domeniu, multe progrese, există o serie de tineri scriitori, artiști, compozitori care dau opere valoroase ; aceasta nu înseamnă că ei nu pot realiza opere și mai bune, că nu trebuie să depună, în continuare, eforturi ca operele lor să se situeze la nivelul cerințelor tineretului nostru, atît din punct de vedere al formei artistice cît și din punct de vedere al conținutului, să servească educației în spirit comunist, să contribuie la mobilizarea tinerei generații în munca și lupta pentru construcția socialismului și comunismului. **(Vii aplauze).**

Tineretul așteaptă de la oamenii de litere și artă să creeze opere tot mai multe, care să corespundă gusturilor, cerințelor, specificului vîrstei sale și care să poată contribui la deschiderea de noi orizonturi pentru tînăra generație a patriei noastre, să o înflăcăreze și să o îmbărbăteze în învățătură, în muncă, în viață.

O contribuție importantă la educarea și formarea tineretului aduce, de asemenea, activitatea cultural-artistică de masă ce se desfășoară pe întreg cuprinsul țării.

Forțelor armate ale patriei noastre le revine un rol deosebit de important în educarea și călirea tinerei generații, în formarea cetățenilor în spiritul unei înalte conștiințe patriotice, în pregătirea tineretului pentru a apăra cuceririle revoluționare ale poporului, cauza socialismului și păcii.

Putem spune, tovarăși, că societatea dispune de mijloace foarte variate pentru a asigura creșterea, formarea și educarea unui tineret cu înalte idealuri de progres și pace, constructor al celei mai avansate societăți — societatea comunistă. Trebuie adăugat însă că datorită unor deficiențe — printre care și faptul că nu există o coordonare unitară a întregii activități — nu întotdeauna aceste mijloace dau rezultatele așteptate. De aceea este necesar să se asigure o mai bună coordonare, o unire a eforturilor tuturor instituțiilor și organizațiilor în opera nobilă de educare a tinerei generații. În această muncă, un loc de seamă revine Uniunii Tineretului Comunist — ajutorul de preț al partidului în munca desfășurată în rîndurile tineretului. **(Vii aplauze).**

Este necesar ca între instituțiile de stat și obștești și Uniunea Tineretului Comunist să existe o strînsă colaborare, activitatea organizațiilor de tineret completînd activitatea instituțiilor de stat cu noi forme corespunzător cerințelor diferitelor categorii de tineri. Conducerea U.T.C., organizațiile de tineret nu trebuie să copieze sau să repete activitatea acestor instituții de stat, ci ele trebuie să se străduiască, cu sprijinul întregului tineret, pentru a găsi forme și metode care să completeze această activitate.

Este necesar ca Uniunea Tineretului Comunist să manifeste mai multă inițiativă în adoptarea unei game largi de forme organizatorice și de metode de lucru, să renunțe cu mai multă hotărîre la unele practici rigide, închistate, să dea posibilitate tineretului ca el însuși să găsească cele mai potrivite forme de manifestare în toate domeniile de activitate.

În cadrul consfătuirii s-au făcut în această direcție multe propuneri foarte interesante. Ele vor trebui studiate și introduse în practică. Aș dori să subliniez că este în mod deosebit necesar să se lase organizațiilor județene de tineret și organizațiilor din școli, universități, întreprinderi, comune mai multă inițiativă în organizarea diferitelor manifestări, în adoptarea unor forme cît mai variate de activitate. Cu cît vom ști să realizăm în cel mai scurt timp aceasta, cu atît munca U.T.C. — activitate care trebuie să cuprindă întregul tineret — va da rezultate mai bune. Îmi exprim speranța că se va realiza acest lucru, că Comitetul Central al U.T.C. va acorda mai multă încredere inițiativei organizațiilor locale, că aceasta va fi numai în folosul muncii de creștere și de educare a tineretului nostru. **(Aplauze).** Cu cît vom asigura un cîmp larg de inițiativă organizațiilor județene și organizațiilor de tineret din instituții și întreprinderi, cu atît mai mult se va dezvolta și îmbunătăți munca în rîndurile tineretului ! Dacă Uniunea Tineretului Comunist trebuie să se ferească de ceva, apoi cred că în primul rînd ar trebui să se ferească de șablonizarea muncii, de uniformizarea ei, de adoptarea unor forme și metode rigide care fac ca activitatea organizației să fie neatractivă pentru masele largi de tineret. Trebuie să se lucreze în așa fel încît tinerii să înțeleagă că această organizație este a lor, că de felul cum ei vor ști să-și desfășoare inițiativa depinde rezultatul întregii activități a U.T.C.-ului. Organizațiile de tineret, ele însele trebuie să găsească formele cele mai potrivite, să adopte metode care să îmbogățească, în general, însăși activitatea Comitetului Central al U.T.C. și întreaga muncă de educare a tineretului din patria noastră.

Întreaga muncă educativă trebuie să contribuie la formarea omului nou, constructor al socialismului și comunismului, cutezător, entuziast, gata de acțiune, dornic de a-și pune toată priceperea în slujba întregului popor, a patriei socialiste. În munca de formare și educare a tinerei generații o deosebită atenție trebuie acordată pregătirii tineretului pentru activitatea practică, pentru munca de sporire continuă a valorilor materiale și spirituale ale poporului — hotărîtoare pentru progresul multilateral al societății noastre. În această privință, în cadrul consfătuirii s-au făcut numeroase propuneri legate de activitatea viitoare a tineretului. Este necesar să fie studiate toate aceste propuneri, să fie reluate tradițiile de muncă patriotică, de organizare a unor mari șantiere ale tineretului, care au o deosebită însemnătate pentru formarea și educarea tinerei generații.

O altă sarcină de onoare care revine Uniunii Tineretului Comunist este organizarea activității de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei.

Este de înțeles, tovarăși, că atîta timp cît există imperialismul și se menține deci pericolul unui nou război, tineretul patriei noastre, societatea trebuie să se preocupe permanent de întărirea forțelor sale armate, spre a fi gata să respingă orice agresiune imperialistă, să asigure apărarea patriei. Pregătirea militară a tineretului este de aceea una din sarcinile de mare însemnătate și de onoare pe care Comitetul Central al partidului și guvernul o încredințează Uniunii Tineretului Comunist. În această privință, apreciez ca foarte pozitiv faptul că aici s-a propus ca activitatea de pregătire militară să se organizeze în așa fel încît să poată cuprinde și tinerele fete, care reprezintă mai mult de jumătate din generația tînără a țării. Trebuie să găsim în acest scop formele necesare potrivite — să începem de la instrucția militară, de la tir, de la a învăța pe tinerele fete să tragă cu arma, pînă la zborul cu avionul. Nu există în această privință domeniu de activitate care să fie rezervat exclusiv numai pentru băieți. Toți sînt cetățeni egali în drepturi și toți trebuie să aibă acces la întreaga pregătire ! Trebuie să organizăm astfel întreaga pregătire încît toți să poată fi gata să-și apere patria. **(Aplauze puternice).** Avem deplina încredere că Uniunea Tineretului Comunist, cu sprijinul Ministerului Forțelor Armate, al celorlalte organizații care au anumite sarcini în această direcție, va răspunde în bune condiții încrederii acordate de partid și guvern.

Uniunea Tineretului Comunist va trebui, de asemenea, să se ocupe intens de activitatea sportivă a tinerilor, de activitatea turistică și, în general, de organizarea într-un mod cît mai plăcut a timpului liber al tineretului.

După cum vedeți, tovarăși, în hotărîrile Comitetului Central al partidului, în materialele pe care le-am dezbătut, se prevăd măsuri care vor duce la schimbări esențiale și în structura organizatorică și în metodele de lucru ale U.T.C. și ale Uniunii Naționale a Studenților. Este de înțeles că înfăptuirea acestor măsuri necesită o activitate intensă și perseverentă, cere să fie bine înțeles sensul și orientarea dată în această privință de Comitetul Central al partidului. Este vorba, tovarăși, de a face din organizația noastră de tineret o organizație care să corespundă noilor condiții în care își desfășoară activitatea tineretul nostru. Organizațiile de tineret trebuie să țină seama în munca lor de situația cu totul schimbată de astăzi, față de cea existentă în anii ilegalității, de cea de după 23 August și chiar din anii de construcție socialistă.

În legătură cu îmbunătățirea substanțială a metodelor de lucru este necesar să se renunțe la excesul de ședințe — de foarte multe ori plictisitoare — din practica muncii U.T.C. Trebuie înțeles că eficacitatea muncii U.T.C.-ului, de educare și formare a tineretului, nu constă în a ține un număr mai mare de ședințe, pentru că nu în ședințe se formează caracterul și viziunea despre lume, despre societate a tineretului, ci în școală, în activitatea de însușire a științei și culturii, în activitatea din întreprinderi și instituții, în munca practică, alături de întregul popor. Aici se creează adevăratul caracter, adevăratul om al societății noastre socialiste ! Ședințele multe au devenit o piedică în calea activității noastre. De aceea nu trebuie să se manifeste nici un regret pentru excesul de ședințe ! **(Aplauze).** Oare prin aceasta ar dispărea caracterul U.T.C.-ului de organizație politică a tineretului ? Dimpotrivă, aceasta va sublinia și mai mult caracterul ei de organizație politică care formează tineretul nostru tocmai pentru construcția societății socialiste și comuniste — care este una din sarcinile centrale ale activității U.T.C. Tocmai prin aceste măsuri vom crea condiții ca Uniunea Tineretului Comunist să-și îndeplinească în condiții mai bune rolul său de ajutor al partidului în munca desfășurată în rîndurile tineretului, rolul său de organizație politică care pregătește și formează zeci și sute de mii de viitori membri de partid, de conducători încercați ai luptei și muncii poporului nostru pentru comunism, pentru înflorirea continuă a națiunii noastre socialiste. **(Aplauze puternice).**

Dragi tovarăși,

După cum se știe, guvernul și partidul țării noastre duc o politică externă de dezvoltare continuă a relațiilor cu toate țările socialiste, cu toate statele fără deosebire de regim social, considerînd că aceasta corespunde atît intereselor poporului nostru, cît și intereselor tuturor popoarelor, cauzei păcii în lume.

Nu doresc să mă refer acum la problemele internaționale. Vă sînt cunoscute aprecierile, orientarea, activitatea partidului și guvernului nostru în această privință. Ele au fost expuse pe larg la Marea Adunare Națională în iulie anul trecut, la Conferința Națională a partidului. Aș vrea numai să subliniez că evenimentele au confirmat și confirmă în întregime aceste aprecieri, ceea ce arată că linia politică în problemele vieții internaționale, elaborată de partid și guvern, este pe deplin justă, că trebuie să facem totul pentru traducerea ei în viață.

Uniunea Tineretului Comunist trebuie să fie și în această direcție un militant activ, aducîndu-și contribuția la înfăptuirea politicii externe a partidului și guvernului. Ea trebuie să desfășoare o activitate proprie în această privință, să dezvolte colaborarea cu organizațiile de tineret din țările socialiste, cu organizațiile de tineret din toate țările. Organizația noastră de tineret poate avea un rol mult mai activ în lărgirea colaborării cu un șir de organizații de tineret din Europa și de pe toate continentele, care se pronunță pentru lupta împotriva imperialismului, pentru eliberare națională, apărarea independenței și suveranității, pentru respectarea dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur destinul, pentru pace. De aceea este necesar ca U.T.C.-ul să dea dovadă de mai multă inițiativă și în această direcție, lărgindu-și relațiile cu toate organizațiile, atît cu cele din F.M.T.D. cît și cu alte organizații de tineret — cum sînt organizațiile socialiste, organizații progresiste care luptă pentru eliberare națională, organizații cu caracter religios și altele — cu toți cei care doresc ca, împreună cu noi, să lupte împotriva imperialismului, pentru prietenie și colaborare între popoare, pentru pace.

Mai mult ca oricine, tineretul este interesat în lichidarea stărilor vechi de lucruri, în asigurarea securității europene și a păcii în lume, în înfăptuirea unei politici de egalitate deplină între popoare, de neamestec în treburile altor state. Tocmai de aceea tineretul este chemat să joace un rol activ în înfăptuirea politicii externe a țării noastre, în lupta pentru apărarea păcii. Noi sîntem convinși că și în această direcție Uniunea Tineretului Comunist și Uniunea Națională a Studenților își vor aduce o contribuție activă la promovarea liniei politice elaborate de partidul și guvernul nostru, a ideilor nobile ale păcii și progresului.

Dragi tovarăși,

În adoptarea măsurilor privind îmbunătățirea activității Uniunii Tineretului Comunist și a muncii de educare a tinerei generații, Comitetul Central al partidului a pornit de la faptul că în viitor organele și organizațiile de partid trebuie să acorde mai multă atenție conducerii și îndrumării organizațiilor U.T.C., că educarea și formarea tineretului este una din sarcinile principale și permanente ale întregului partid, ale tuturor organizațiilor, ale fiecărui membru de partid. Desigur că aceasta impune și îmbunătățirea muncii organizațiilor de partid, a metodelor și a felului în care au îndrumat pînă acum organizațiile tineretului, în găsirea de noi forme corespunzătoare, care să țină seama de noua orientare, de noile sarcini ce revin U.T.C.

Sîntem convinși că organizațiile noastre de partid vor ști să găsească, împreună cu tovarășii care își desfășoară munca în rîndurile tineretului, formele cele mai potrivite pentru ca — prin eforturi unite — să asigure traducerea în viață în cele mai bune condiții a hotărîrilor stabilite de partid.

În încheiere, tovarăși, doresc să subliniez că partidul, Comitetul său Central are deplină încredere că C.C. al U.T.C., organizațiile U.T.C. și întregul tineret vor ști să înfăptuiască neabătut aceste măsuri, vor fi în primele rînduri, alături de întregul popor, în transpunerea în viață a politicii partidului nostru de dezvoltare a industriei, agriculturii, a științei, culturii, de ridicare a bunăstării poporului. Ne exprimăm convingerea că tineretul patriei noastre se va dovedi la înălțimea încrederii pe care partidul și poporul nostru o au în tînăra generație ! Vom putea privi cu încredere viitorul, știind că avem un tineret care își va face datoria față de patrie, față de națiunea noastră socialistă **(Vii și îndelungate aplauze).**

Vă rugăm, tovarăși, să transmiteți tuturor uteciștilor, întregului tineret, salutul Comitetului Central al partidului și urări de succese și sănătate **(Aplauze puternice, urale. Asistența, în picioare, ovaționează îndelung).**

OPINII DESPRE

Liceul de 6 ani ar asigura o pregătire mai bună tineretului

Studiile privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală și a învățămîntului profesional și tehnic preconizează multe măsuri menite să ducă la ridicarea întregii munci instructiv-educative pe o treaptă superioară. Considerăm însă că unele propuneri formulate în studii sînt susceptibile de îmbunătățiri. Am vrea să ne oprim aici la cele propuse în legătură cu structura și conținutul școlii generale de 10 ani și a liceului.

Credem că s-ar putea lua în considerație ideea ca **elevii să aibă posibilitatea să urmeze liceul de cultură generală și liceul de specialitate începînd cu clasa a VII-a și nu cu clasa a IX-a. În felul acesta durata liceului va fi de 6 ani.** Prelungindu-se durata de studii liceale, materia prevăzută în programele școlare poate fi mai judicios organizată, iar selecția, care s-ar face prin concursul de admitere în clasa a VII-a, ar permite alcătuirea unor clase omogene din punct de vedere al pregătirii. Dată fiind diferența care există în prezent — și care va mai persista încă multă vreme — între compoziția profesională a colectivelor didactice din școlile generale și a celor din licee, admiterea în liceu începînd cu clasa a VII-a ar asigura creșterea calității procesului instructiv-educativ.

Pentru o selecție judicioasă și o orientare profesională cît mai apropiată de aptitudinile și înclinațiile elevilor, propunem ca în **primii doi ani (clasele a VII-a și a VIII-a) să nu se permită repetarea clasei, iar elevii care vor dovedi că nu au posibilitatea să-și însușească materia să fie îndrumați să termine școala generală de 10 ani.** De asemenea, **prin examen de diferență elevii din clasele VII—X ale școlii generale să poată continua studiile la liceu.**

Socotim de asemenea indicat ca **elevii să-și continue studiile în școli profesionale începînd cu clasa a** IX-a și nu după absolvirea clasei a X-a, iar **durata de școlarizare în învățămîntul profesional să fie de 2 ani și jumătate** și nu de 1 an sau 1 an și jumătate. Această propunere se bazează pe două argumente și anume : a) În școlile generale de 10 ani nu se va putea da elevilor o pregătire tehnică și o instruire practică la nivelul cerințelor moderne, în așa fel încît să poată face față sarcinilor de producție, întrucît nu dispunem în toate localitățile în care vor funcționa școli generale de 10 ani de întreprinderi cu ateliere, laboratoare, terenuri experimentale etc. care să ofere o instruire practică corespunzătoare și nici de cadrele tehnice, medii și superioare necesare în acest scop. b) În timp de un an sau un an și jumătate nu se poate realiza o pregătire temeinică a viitorilor muncitori calificați.

Propunînd ca durata școlilor profesionale să se ridice la 2—2½ ani și ca admiterea în acest tip de școală să se facă după absolvirea clasei a VIII-a a școlii generale, **propunem** totodată și o **revizuire a actualului sistem de acordare a burselor în școlile profesionale, în sensul ca primul criteriu să-l constituie nivelul la învățătură al elevilor. În funcție de aceasta să existe elevi bursieri, elevi semibursieri și elevi nebursieri.** Actualul sistem de acordare a burselor nu este stimulativ. Firește că un al doilea criteriu de acordare a burselor trebuie să-l constituie situația materială a familiei elevului.

Propunem ca prin examen de diferență să se creeze posibilitatea ca elevii din școlile profesionale să poată urma orice tip de liceu.

Elevii care din diferite motive, nu vor continua studiile la licee și școli profesionale să urmeze clasele a IX-a și a X-a ale școlii generale, dar atît în timpul școlarității cît și după absolvire să aibă posibilitatea ca, prin examen de diferență, să poată urma liceul — la curs de zi, seral, fără frecvență — precum și școala profesională.

Potrivit acestei structuri, dinamica cuprinderii întregului tineret în învățămîntul obligator cu durata de 10 ani ar fi următoarea : 70—80% din tineri ar fi instruiți pe o durată de 10—13 ani în licee și școli profesionale ; 20—30% din tineri vor fi pregătiți în școli generale de 10 ani.

În condițiile admiterii în licee după absolvirea clasei a VI-a a școlii generale și în școala profesională după absolvirea clasei a VII-a, problema diferențierii studiilor în școala generală urmează să capete un alt aspect. Astfel, **propunem ca primele 6 clase să funcționeze pe baza unui plan comun ; în clasele a VII-a și a VIII-a să se dea o orientare practică (tehnică sau agricolă) prin introducerea unor obiecte noi, prin sporirea numărului de ore la disciplinele de profil și introducerea instruirii practice ; în clasele a IX-a și a X-a să se accentueze pregătirea tehnică-practică și să se desăvîrșească cultura generală în așa măsură încît absolvenții celor 10 clase să poată, prin examen de diferență, să-și continue studiile în liceu și școli profesionale sau să se poată încadra în producție.**

Dacă liceele de cultură generală și de specialitate ar avea o durată de 6 ani, **diversificarea pe secții s-ar putea face începînd cu clasele a IX-a.** Ar fi indicat ca liceele să fie profilate pe secții în funcție de numărul de elevi și numărul de clase. Într-un liceu cu un singur rînd de clase să existe o singură secție, într-un liceu cu două clase paralele două secții etc. Numai în liceele cu 6—7 clase paralele să funcționeze mai multe secții.

Deși în accepția modernă a conceptului de cultură generală matematica trebuie să constituie o disciplină de bază la toate secțiile, credem că **nu e totuși necesar ca întregul volum de cunoștințe de matematică pe care și-l însușește un elev de la secția reală să fie studiat și la secțiile umanistă, de biologie, de chimie sau clasică.**

Prof. VASILE MITROFAN
Iași

Liceelor industriale — un profil de specialitate

Ponderea din ce în ce mai însemnată pe care o are în producție activitatea tehnicienilor cu calificare medie, ca și interesul deosebit manifestat față de liceele industriale, reliefat puternic de afluența de tineri la concursurile de admitere, impun cu necesitate o considerare atentă și multilaterală a problemelor dezvoltării în perspectivă a acestui tip de școli. Prevederile referitoare la liceele de specialitate cuprinse în Studiul privind dezvoltarea învățămîntului profesional și tehnic sînt însă mult prea laconice. În fapt, nu se face altceva decît să se repete considerațiile din expunerea de motive prezentată la crearea acestui tip de școli, neluîndu-se în seamă unele concluzii conturate în perioada de funcționare a acestora. Se arată doar că Ministerul Învățămîntului împreună cu ministerele economice și consiliile populare județene vor definitiva pînă la sfîrșitul anului 1968 studiul asupra dezvoltării în perspectivă a acestor licee. Ne întrebăm însă de ce se disociază reglementarea acestui învățămînt de ansamblul problemelor școlii din țara noastră ?

Vom face, în continuare, cîteva referiri concrete la una dintre problemele majore ale liceelor industriale, privită prin prisma activității școlii noastre — Liceul industrial metalurgic din Hunedoara. Prin planul de școlarizare, liceul nostru pregătește, prin cursuri de zi și serale, specialiști pentru acționări și automatizări în siderurgie și pentru termotehnica proceselor siderurgice. Sînt domenii de activitate în care tinerii vin în contact cu mașini și utilaje de înaltă tehnicitate, cu noi tehnologii de producție. Or, timiditatea cu care sînt abordate în programele primilor ani de studiu problemele tehnologiei de specialitate, ca și uniformitatea prevederilor în ceea ce privește lucrările practice de atelier nu constituie, după părerea noastră, o bază științifico-tehnică corespunzătoare. Beneficiind de avantajele oferite de atelierele modern utilate ale Grupului școlar siderurgic în cadrul căruia ne desfășurăm activitatea, ca și de laboratoare bine dotate, am introdus, depășind prevederile programei, lucrări practice în legătură cu fenomenele și reacțiile chimice ce stau la baza proceselor tehnologice, cu fenomenele fizice și chimice specifice în obținerea și prelucrarea metalelor și a aliajelor și cu influența acestora asupra calităților fizico-chimice ale metalelor etc. **Experiența aceasta ne-a dovedit că, menținînd nivelul studiului cunoștințelor de cultură generală pe o treaptă comparativ egală cu aceea a liceelor de cultură generală, se poate accentua pregătirea de profil încă din primul an al liceului de specialitate, pentru a asigura o formație profesională corespunzătoare cerințelor producției bazate pe tehnica modernă.**

Ing. ALEX. VOINA
directorul Liceului industrial metalurgic Hunedoara

Școlarizarea la 6 ani

Intențional, toate măsurile și soluțiile preconizate în studiul privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală sînt expresia preocupării nobile și stringente de a ridica pe o nouă treaptă calitativă eficiența învățămîntului nostru de toate gradele. Mai acut ca oricînd, **viața ne obligă să reflectăm la toate modalitățile optime de a forma tînăra generație în spiritul celor mai înalte idealuri, ținînd seama de coordonatele și caracteristicile esențiale ale epocii noastre.** Reflecțiile și tatonările noastre — cu atît mai mult măsurile adoptate **— nu pot ignora însă nici o serie de factori, posibilități și cerințe specifice condițiilor concret-umane.**

În țara noastră, **ideea școlarizării copiilor începînd cu vîrsta de 6 ani apare, mai ales sub aspectul ei practic, ca o noutate social-pedagogică.** Firește că reacția față de orice fenomen nou nu este de loc univocă. Noutatea provoacă fie un reflex de investigare, fie o atitudine de prudență sau chiar de apărare, fie — și aceasta este probabil cazul reacției succesuale — de chibzuință, de angajare lucidă, profund motivată. Fără a face abstracție de ponderea cantitativă și chiar de calitatea argumentelor invocate în sprijinul motivatoriu al poziției adoptate prin acest document de referință — cum ar fi, cu titlul de exemplu, școlarizarea la limita vîrstei de 6 ani în 55 de țări, prezența unor experimente în curs de efectuarea sau chiar efectuate, care atestă un nivel optim de dezvoltare psihofizica a copilului, sporirea și îmbunătățirea modalităților de informare care precipită ritmul dezvoltării psihice a copilului s.a. — trebuie să reflectăm adînc asupra lor.

Evident, temeiurile respective oglindesc stări de fapt ce nu pot fi infirmate **de plano.** Se înțelege că lumea modernă este asiduu preocupată de detectarea și valorificarea tuturor resurselor materiale și mai ales umane, de sporirea modalităților de amplificare a lor pe măsura exigențelor complexe ale unui veac istoricește atît de precipitat și de avîntat. Față de această mișcare generală umană și socială nu ne este îngăduită o întîrziere de natură să prejudicieze realizarea obiectivelor noastre socialiste, mai ales în ceea ce privește formarea elementului uman în concordanță cu înaltele cerințe ale epocii. De asemenea, este legitimă și îngrijorarea ce se manifestă față de ritmul vertiginos al cumulării informației tehnico-științifice pe care trebuie s-o asimileze și s-o prelucreze orice specialist al zilelor noastre într-un domeniu sau altul de activitate, precum și față de numărul necesar mereu crescînd de forțe umane cu orizont tot mai larg de cultură și competență profesională. Incontestabil rămîne și adevărul referitor la îmbunătățirea condițiilor materiale și spirituale, a climatului familial și social în care evoluează ca individualitate și se formează ca personalitate ființa umană, viitorul nostru specialist. Nu poate fi subestimat nici creditul conferit de alți factori — experiența diferitelor țări, acțiunea intensificată de informare multilaterală, o mai rapidă dezvoltare psihofizica a copilului contemporan, atitudinea pozitivă a maselor largi, aspirația lor spre cultură, știință, civilizație s.a.

Totuși, condițiile mediului familial și școlar în care evoluează și se formează copiii sînt încă — pe ansamblu — inegale ca posibilități concrete de influențare materială și spirituală ; în consecință, nu putem considera că pentru toți copiii **vîrsta cronologică de 6 ani înseamnă automat aceeași vîrstă biologică și psihică,** încît s-o generalizăm oficial ca limită de școlarizare. Referințele frecvente la faptul că se constată un ritm sporit de creștere a copiilor în înălțime și ca stare ponderală nu conferă temeiuri încă suficient verificate, în sensul că sporul respectiv ar fi totodată și indiciul unei îmbunătățiri funcționale a organismului, a sistemului nervos. Ba, dimpotrivă chiar, aproape toate prestigioasele tratate de fiziologie infantilă, în pofida concluziilor optimiste ale unor experimente de dată foarte recentă, atrag drastic atenția asupra cîtorva deficiențe funcționale esențiale : organismul copilului preșcolar (avem în vedere etapa superioară a preșcolarității) este încă foarte fragil — musculatură slab dezvoltată, mișcările încă insuficient coordonate, oasele conțin încă mult țesut cartilaginos fiind susceptibile de malformări ; capacitatea respiratorie a plămînilor este încă redusă, iar ritmul activității cardiace inegal și precipitat ; greutatea sistemului nervos este în creștere, iar celulele și sistemele nervoase își precizează și își diferențiază încă starea funcțională ; mecanismele inhibitive sînt slab elaborate, organele senzoriale dispun de o relativă acuitate ; legăturile nervoase temporare sînt labile și se formează cu anevoie ; predomină funcțional primul sistem de semnalizare, iar rolul reglator al scoarței cerebrale asupra segmentelor inferioare ale sistemului nervos este încă nesatisfăcător etc. Firește că tabloul încă deschis al acestor caracteristici funcționale reclamă precauții maxime. **Natura umană ascunde încă destul de multe taine și tocmai de aceea nu ne putem în-**

STUDIUL PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂŢĂMÎNTULUI DE CULTURĂ GENERALĂ

STUDIUL PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂŢĂMÎNTULUI PROFESIONAL ŞI TEHNIC

Şi în învăţământul de cultură generală şi-ar avea locul şefi de catedră

Dezvoltarea reţelei şcolare a atras după sine mărirea numărului de cadre didactice. Nu în mod corespunzător s-a mărit însă şi corpul cadrelor de îndrumare şi control. Studiul preconizează, printre altele, întărirea inspectoratelor şcolare şi încadrarea lor cu cadre de specialitate corespunzătoare. Socotesc că acesta este un lucru bun.

Mărirea corpului de inspectori ar putea rezolva într-o oarecare măsură îndrumarea şi controlul cadrelor didactice. Totuşi nu se pot lua de la catedră un număr prea mare de profesori, căci aceasta ar crea greutăţi în procesul de învăţământ. O altă rezolvare, după părerea mea mai potrivită, ar fi să se instituie **şefi de catedră, care să controleze şi să îndrume un anumit număr de cadre didactice de aceeaşi specialitate.** Aceşti profesori, rămînînd mai departe cu munca în şcoală, dar avînd norma redusă şi eventual o indemnizaţie lunară, ar putea controla şi îndruma în condiţii corespunzătoare cadrele ce le-ar fi repartizate. Şi, pentru ca rezultatele obţinute să fie cele aşteptate, ar fi de dorit ca aceşti şefi de catedră să fie recrutaţi pe baza unor concursuri, trebuind să îndeplinească o serie de condiţii: vechime în învăţământ, grade didactice rezultate bune în munca instructiv-educativă etc. Pînă cînd aceste posturi vor fi ocupate prin concurs ele ar putea fi suplinite de cadre didactice propuse de inspectorat.

Dacă se va proceda aşa, ulterior şi corpul inspectorilor de specialitate se va putea alege dintre şefii de catedră, eventual dintre cei cu gradul I, asigurîndu-se în felul acesta mai multă eficienţă în controlul şi îndrumarea cadrelor didactice din şcolile noastre.

Prof. CORNELIU SIMION
Braşov

Învăţământul obligatoriu să fie... obligatoriu

Este ştiut că frecvenţa regulată pe tot cuprinsul anului şcolar, şcolarizarea integrală sînt condiţii indispensabile asigurării unor rezultate bune în procesul de învăţămînt. Dar ce este de făcut cu acei cîţiva părinţi care nu-şi trimit copiii la şcoală? Experienţa atîtor ani de muncă ne-a arătat că pentru această categorie de oameni, care efectiv frustrează pe copiii lor de un drept consfinţit prin Constituţia ţării, munca de lămurire, vorba dulce şi ademenitoare, fie a învăţătorului sau a diriginţelui clasei, fie a directorului sau a oricărei „brigăzi" constituită pentru asigurarea şcolarizării, este inutilă.

Faţă de această situaţie, **propun ca în noua legislaţie şcolară să se prevadă şi măsuri corespunzătoare pentru asigurarea obligativităţii învăţămîntului general. Este necesar să se aplice sancţiuni contravenienţilor la obligativitatea învăţămîntului, îndeosebi celor care se dovedesc neînţelegători.**

Înv. M. CIOBANU
Şcoala generală nr. 3 Buhuşi

Şcoala generală

In Studiul privind dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală un loc important îl ocupă modalitatea realizării unui învăţămînt obligatoriu cu durata de minimum 10 ani. Ţinîndu-se seama de posibilităţile de prelungire a duratei învăţămîntului obligatoriu din ţara noastră în funcţie de cerinţele dezvoltării economiei şi culturii, se propune ca şcolarizarea copiilor să înceapă, cu acordul părinţilor, la vîrsta de 6 ani. Această propunere se întemeiază pe concluziile cercetărilor psiho-pedagogice şi medicale care arată că în condiţiile social-economice actuale, ca şi în condiţiile continuei înmulţiri şi diversificări a formelor şi mijloacelor de răspîndire a cunoştinţelor ştiinţifice, capacitatea de asimilare a copiilor se dezvoltă mai timpuriu.

Trebuie menţionat că începerea şcolarizării la 6 ani nu va aduce cu sine simpla aplicare mecanică, dar cu un an mai devreme, a planurilor şi programelor existente. Acestea vor fi revizuite şi îmbunătăţite pentru a satisface pe deplin cerinţele de accesibilitate impuse de vîrsta copiilor şcolarizaţi şi vor fi, în general, mai uşoare decît ale actualei clase I.

Şcolarizarea copiilor la vîrsta de 6 ani va face posibilă absolvirea liceului de cultură generală sau a liceului de specialitate la 18—19 ani, cu un an mai devreme ca în prezent. Aceasta înseamnă un cîştig de un an pentru absolvenţi, ca şi pentru economia noastră naţională. Măsura prezintă şi avantajul că vine în sprijinul familiei în procesul de educare a copiilor, şcoala preluînd cu un an mai devreme obligaţia de a participa, alături de familie, la acest proces.

O dată înscrişi, toţi copiii între 6 şi 14 ani ar urma să frecventeze primele 8 clase ale şcolii generale, care vor funcţiona pe baza unui plan de învăţămînt unitar. În aceste clase, prin mijlocirea cercurilor ştiinţifice, tehnice, practice, literare sau artistice, cărora li se vor repartiza, prin planurile de învăţămînt, 1—2 ore săptămînal, se va realiza un început de orientare a elevilor în funcţie de posibilităţile şi aptitudinile lor.

După absolvirea clasei a VIII-a, elevii vor putea să urmeze fie liceul de cultură generală, fie un liceu de specialitate (industrial, agricol, economic, pedagogic, sanitar), fie ciclul superior de 2 ani (clasele a IX-a şi a X-a) al şcolii generale de 10 ani, obligatoriu pentru toţi tinerii care nu urmează cursurile liceelor. Capătă astfel concretizare sarcina trasată de Congresul al IX-lea al P.C.R. cu privire la continua ridicare a nivelului de cultură al întregului popor.

În clasele a IX-a şi a X-a ale şcolii generale se va continua studierea limbii şi literaturii române, matematicii, fizicii, chimiei, biologiei, istoriei, geografiei, limbilor străine etc. De asemenea, se vor preda în mod diferenţiat cunoştinţe de industrie, agricultură, zootehnie, pomicultură, viticultură, contabilitate, desen tehnic, stenodactilografie, menaj etc. Pe baza aplicării unui asemenea plan de învăţămînt se întrevede realizarea unui început de specializare, ceea ce va înlesni absolvenţilor încadrarea în producţie sau frecventarea a diferite şcoli profesionale. Unele din clasele a IX-a şi a X-a vor putea funcţiona, ca unităţi distincte, în incinta şcolilor profesionale care dispun de condiţii.

Realizată paralel cu perfecţionarea reţelei şcolilor generale, cu asigurarea unor unităţi şcolare puternice, încadrate cu personal didactic calificat, o asemenea structură de ansamblu a învăţămîntului obligatoriu este menită să asigure întregului tineret o instruire aprofundată şi multilaterală pe o durată de minimum 10 ani, fapt care va situa Republica Socialistă România printre ţările cele mai avansate din punct de vedere al dezvoltării învăţămîntului şi culturii.

Prof. POMPILIU VÎLCU

Liceul de cultură generală

Valorificînd tradiţia progresistă a învăţămîntului din patria noastră, Studiul privind dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală prevede ca şi în viitor liceul de cultură generală să aibă durata de 4 ani, avînd, în linii mari, aceeaşi structură ca în prezent. Pentru aprofundarea disciplinelor de profil se propune diversificarea liceului de cultură generală încă din primul an de studii. Avîndu-se în vedere accepţia modernă a conceptului de cultură generală, limba şi literatura română şi matematica vor constitui disciplinele de bază la toate secţiile, urmînd ca obiectele care dau profilul fiecărei secţii să fie fizica, chimia, limbile moderne şi clasice. Vor funcţiona astfel secţiile: **reală** — cu accent pe matematică şi fizică, **reală** — cu profil de chimie-biologie, **umanistă** — cu accent pe studiul literaturii române, filozofiei, limbilor străine şi **clasică** — cu accent pe studiul limbii latine şi limbii eline. Prin crearea acestor secţii se asigură, între altele, şi menţinerea pe toată durata şcolarităţii a aceloraşi colective de elevi pe clase, înlăturîndu-se o serie de greutăţi în organizarea activităţii didactice.

În funcţie de situaţia concretă (număr de elevi, condiţii materiale şi asigurarea personalului didactic de specialitate), unele licee vor funcţiona cu una sau două secţii, în timp ce altele vor putea funcţiona cu toate cele patru secţii propuse.

Chiar şi în condiţiile adîncirii diversificării studiilor în liceu, pentru elevii cu aptitudini şi rezultate deosebite la anumite discipline se prevede organizarea în continuare a claselor speciale de matematică, fizică, limbi moderne, precum şi eventuala înfiinţare a unor clase de biologie şi chimie.

Ţinînd seama de multiplele căi de pregătire ale elevilor şi tinerilor, de problemele care se ivesc în alegerea profesiunii sau a profilului studiilor ulterioare, se prevede acordarea unei atenţii sporite acţiunii de orientare şcolară şi profesională. În acest sens se vor lua măsuri ca în licee şi şcoli generale să se constituie colective de profesori care să desfăşoare o susţinută acţiune de cunoaştere a elevilor, a aptitudinilor acestora, să-i informeze pe ei şi pe părinţii lor asupra diferitelor profesiuni şi tipuri de şcoli, să-i îndrume spre acele domenii pentru care ei manifestă înclinaţii deosebite. În scopul corectării pe parcurs a diferitelor erori produse printr-o orientare greşită se prevede ca elevii din primii ani ai învăţămîntului liceal care nu dovedesc aptitudini pentru o anumită secţie sau un anumit liceu să se poată transfera de la o secţie la alta, de la un liceu la altul, sau chiar din clasele IX şi X ale şcolii generale la un liceu de cultură generală sau de specialitate.

Măsurile propuse pentru perfecţionarea învăţămîntului liceal sînt de natură să determine ridicarea nivelului de pregătire ştiinţifică a tineretului corespunzător cerinţelor tot mai mari ale societăţii noastre socialiste.

Prof. ION RADU

Practica să însemne un sistem unitar de activităţi didactice

Studiile privind dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală acordă o importanţă deosebită problemelor referitoare la pregătirea practică a elevilor. În acest scop se preconizează între altele o substanţială activizare a cercurilor ştiinţifice, tehnice şi practice ale elevilor, precum şi pregătirea tehnică-practică diferenţiată în clasele IX—X.

Activitatea de pînă acum a cercurilor de elevi a fost în mare parte sporadică şi neorganizată avînd, din această cauză, un efect instructiv şi educativ scăzut. Faptul că în viitor această activitate va face parte integrantă din procesul de învăţămînt, că i se va rezerva loc în orarul şcolii, că va intra în norma profesorilor care o vor conduce va determina, desigur, înlăturarea lipsurilor semnalate.

În cazul şcolilor din mediul rural, accentul va cădea evident pe **cercurile de agricultură şi biologie. Credem că tematica acestora va trebui să cuprindă probleme referitoare la mecanizarea şi chimizarea agriculturii, la noile metode biologice de creare a unor soiuri productive, la căile moderne de sporire a producţiei agricole etc., la care să se adauge lucrări practice, excursii didactice şi altele.** Şedinţele de cerc vor putea completa astfel lecţiile de agricultură, contribuind în mod eficient la lărgirea volumului de cunoştinţe al elevilor şi la formarea unor priceperi şi deprinderi de muncă fizică şi intelectuală.

Pregătirea tehnică-practică în clasele IX—X va avea, aşa cum se arată în studiu, un caracter diferenţiat în funcţie de condiţiile social-economice locale. Pentru pregătirea din domeniul agricol se prevede o diferenţiere mai accentuată, după ramura economică predominantă în zona respectivă: agricultură, zootehnie, pomicultură, viticultură. Este vorba deci de a se asigura elevilor un început de iniţiere profesională, care să le permită fie aplicarea directă în producţie a cunoştinţelor dobîndite, fie însuşirea ulterioară a unei profesiuni în ritm mai rapid şi la nivelul tehnicii înaintate de perspectivă. În cazul funcţionării claselor IX şi X pe lîngă unele şcoli profesionale, se va putea realiza chiar un început de calificare profesională. Măsura este menită să apropie învăţămîntul din ultimele clase ale şcolii generale de 10 ani din mediul rural de producţia agricolă, ceea ce este în concordanţă cu cerinţele ridicării multilaterale a economiei noastre socialiste.

Considerăm că la întocmirea programelor şi manualelor respective trebuie să se ţină seama de două elemente de bază: fondul ştiinţific al materialului de studiat, care să asigure înţelegerea ştiinţifică a practicii, ca şi de conţinutul practicii propriu-zise, **înţeleasă ca un sistem unitar de activităţi didactice în care accentul să cadă pe munca independentă a elevilor, şi nu ca o succesiune de ore de „lucru manual" sau de munci fizice cu scop productiv.**

Toate acestea cer pregătirea şi perfecţionarea corespunzătoare — pe tărîm ştiinţific, practic şi metodic — a profesorilor care vor conduce activităţile menţionate. Socotim necesar, de aceea, ca **în programele cursurilor de metodică de la universităţi şi institute pedagogice să se prevadă capitole speciale în legătură cu metodele specifice ale pregătirii tehnice şi practice a elevilor din clasele V—X, inclusiv adaptarea corespunzătoare a practicii pedagogice a studenţilor.** În ceea ce priveşte perfecţionarea cadrelor didactice în acest domeniu de activităţi, aceasta se va putea realiza, după părerea noastră, prin inspectorii de specialitate din cadrul inspectoratelor şcolare, dar anume pregătiţi prin **cursuri teoretice şi practice pedagogico-metodice, organizate cu multă operativitate, cel puţin în primii ani, de către 1—2 institute special profilate.** Concomitent va fi necesară **editarea unor îndrumătoare practice pentru conţinutul activităţii cercurilor de elevi, precum şi a unor metodici speciale.** Un important sprijin va putea fi dat de către Societatea de biologie, unde este necesar, după părerea noastră, să se creeze **o secţie de ştiinţe agricole.**

Ing. PETRE STĂNCULESCU

Bacalaureatul

Modalitatea încheierii studiilor liceale a constituit şi constituie o problemă importantă în domeniul învăţămîntului, fiind divers soluţionată pe scară mondială. Majoritatea ţărilor avansate menţin bacalaureatul ca formă de verificare a pregătirii absolvenţilor de liceu, acesta diferind însă, de la o ţară la alta, prin structura şi sistemul său de organizare, ca şi prin drepturile pe care le conferă celor care îl trec.

La noi bacalaureatul a intrat de mult în tradiţia învăţămîntului. Deşi în trecut unele personalităţi ştiinţifice şi didactice au manifestat îndoieli cu privire la eficienţa unui asemenea examen, totuşi susţinerea examenului de bacalaureat a fost considerată, de multe generaţii, ca o încununare a unei foarte însemnate activităţi desfăşurate în epoca de formare spirituală a tineretului. Cu exigenţa cuvenită, el a constituit întotdeauna un mijloc de verificare a capacităţii de gîndire a absolvenţilor de liceu, a pregătirii lor în domeniul culturii generale.

Examenul de bacalaureat a contribuit la consolidarea prestigiului învăţămîntului nostru liceal, conferind absolvenţilor dreptul de a putea urma cursurile universitare şi în alte ţări.

Pornindu-se tocmai de la aceste considerente, studiul elaborat de Ministerul Învăţămîntului preconizează o organizare a bacalaureatului conformă cu exigenţele moderne. O asemenea organizare va contribui la pregătirea temeinică a absolvenţilor de liceu, la sporirea capacităţii lor de gîndire. Se propune, ca atare, un bacalaureat pe care candidaţii să-l susţină la 5 obiecte, pe secţii existente în structura liceului. Două dintre aceste obiecte — limba română şi istoria patriei — sînt obligatorii pentru toate secţiile, întrucît sînt obiecte fundamentale ale învăţămîntului de cultură generală. Celelalte obiecte sînt determinate de profilul fiecărei secţii. Unul sau două dintre ele vor rămîne la alegere. Majorarea numărului de probe de la 3, cîte prevede actualul examen de bacalaureat, la 5 relevă o reconsiderare generată de exigenţele sporite ale învăţămîntului nostru.

Dar reconsiderarea bacalaureatului are în vedere nu numai structura ca atare, ci întregul sistem de pregătire a candidaţilor şi de desfăşurare a examenului. În acest sens se urmăreşte atît evitarea suprasolicitării candidaţilor în perioadele respective, cît şi crearea unor condiţii proprii pentru o pregătire temeinică. De aceea, studiul prevede ca ultimul trimestru al clasei a XII-a să fie consacrat recapitulării şi sintezei materiei studiate în liceu, iar examenul de bacalaureat să se desfăşoare în cursul ultimei luni a trimestrului de recapitulare şi sinteze, în mod eşalonat, pe obiecte. Comisia de examinare ar urma să aibă şi în viitor ca preşedinte un profesor sau conferenţiar universitar. Prezenţa în comisie a profesorilor de la liceele de la care provin candidaţii, aşa cum se preconizează în studiu, va asigura examinării o bază mai certă, va contribui la evitarea riscurilor atît de frecvente cînd examinatorii iau pentru prima dată contact cu candidaţii.

În forma aceasta, bacalaureatul se încadrează în viziunea de ansamblu a unui învăţămînt modern în ţara noastră, la nivelul exigenţelor actuale naţionale şi internaţionale.

Prof. AL. BOJIN

este o soluţie indicată?

gădui să facem experimente hazardate pe seama ei.

În plus, nu poate fi ignorat efectul acestor deficienţe funcţionale în dezvoltarea psihică a copilului, în determinarea capacităţii lui de muncă, a limitelor de solicitare şi a nivelului de dificultate a sarcinilor. Aprecierile empirice — poate şi unele experimente — vizează deseori un nivel sensibil ridicat de dezvoltarea psihică a copilului, în sensul că acesta, datorită noilor mijloace şi condiţii, ar deţine un volum mare şi variat de informaţii, ar avea interese cognitive mai evoluate, o accentuată vivacitate volitiv-afectivă, o comunicativitate mai fermă, o individualitate mai certă etc. etc. Sub mirajul acestor caracteristici exterioare se ignorează însă factori esenţiali, de profunzime — potenţialul energetic încă scăzut al copilului şi solicitarea considerabil crescută, adică, din capul locului **o vădită neconcordanţă între exigenţă şi posibilitate.** Mai mult decît atît, volumul mare de informaţii venit pe cele mai diverse canale — anturaj, cinematograf, teatru, televiziune, pregătire în grădiniţe ş.a. — se cere prelucrat interior, sistematizat şi ierarhizat în acelaşi ritm, căci altfel devine un balast caleidoscopic lipsit de orice valoare instructivă şi formativă, ce duce inevitabil la oboseală şi superficialitate. Or, ceea ce interesează este **nu atît cantitatea, cît mai ales calitatea informaţiei, precum şi a mecanismelor interioare de prelucrare şi ordonare a acesteia.** Sub acest din urmă aspect nu putem afirma cu îndreptăţite temeiuri că ar fi vorba de un **devans real al copilului contemporan, comparativ cu cel din generaţiile precedente.**

Toate aceste dificultăţi exterioare sau interioare, pe care copilul nu le poate învinge, îl pot traumatiza şi complexa însă pentru toată viaţa — impresiile copilăriei fiind dintre cele mai tenace. Pentru aceste cazuri — considerate excepţii — se preconizează amînarea cu un an a programei de şcolarizare — de la 6 la 7 ani. În acest fel însă se adaugă încă un pretext de complexare — rămînerea în urmă faţă de alţi copii, sentimentul neputinţei, al incapacităţii confirmate de o comisie de specialişti. Şi cît de vagi sînt încă criteriile obiective de determinare şi apreciere a potenţialului uman!

Or, forţele copilului pot fi mai adecvat antrenate, exersate, orientate prin **întărirea rolului familiei şi printr-o mai eficientă organizare a instituţiilor preşcolare.**

Nu putem contesta valoarea şi semnificaţia instructiv-educativă a unor manifestări şi activităţi de tip preşcolar. Copilul, construind după dispoziţie şi fantezie colibe sau palate, încercînd să deşerte marea în găleţica sa, să pătrundă cu lopăţica misterele adînci ale lumii, închipuindu-se erou se pregăteşte pentru viaţă, pentru muncă, pentru disciplină şi răspundere. A precipita artificial **această etapă firească** de gestare a forţelor sale fizice şi spirituale înseamnă a-l face să se asemene tot mai mult cu un fruct care se coace prematur, în condiţii de seră. De aceea, să-i lăsăm copilului copilăria, bucuria de a trăi doar cu grijile lui specifice, cu visele, ecolaliile şi năzuinţele lui, să-i lăsăm puritatea, spontaneitatea, inocenţa şi receptivitatea, autenticitatea încă un an nescolarizate.

Viaţa, prin experimentele ei naturale, ne demonstrează că orice forţă claustrată, reprimată, amînată se răzvrăteşte împotriva noastră tumultuos şi alterant. Copii fără copilărie, maturizaţi precoce dintr-un motiv sau altul, rămîn pentru toată viaţa cu anumite traume şi stigmate sufleteşti: fie cu o tristeţe tiranică, fie cu o uscăciune afectivă, fie cu anumite manifestări de infantilism tardiv şi compensator.

Să-i lăsăm deci copilului răgazul şi prilejul să guste şi să aprofundeze în felul său frumuseţile unice şi nerepetabile, plăcerile neînlocuibile ale copilăriei. Anul pe care se scontează şi de la care se aşteaptă forţe optimizate printr-un travaliu stringent organizat şi îndrumat nu este nici într-un caz un timp pierdut. Copilăria este o etapă necesară prin care fiinţa umană se pregăteşte fizic şi spiritual pentru drumul anevoios şi lung — şi, după recentele date statistice, din ce în ce mai lung — al vieţii, al strădaniei creatoare, utile societăţii. Şi, în definitiv, extinderea duratei de şcolarizare se poate realiza pe seama vîrstei medii, care a crescut considerabil, nu **prin scurtarea etapei infantile.**

În munca de formare a omului — se ştie — nu ne este îngăduit nici un fel de insucces, de rebut. Şi cine ştie cîte rebuturi umane ar putea determina generalizarea unei măsuri adoptate în pripă şi pe temeiuri atît de discutabile cum este cea preconizată prin ideea de şcolarizare la 6 ani. De aceea, avem datoria să medităm adînc şi în timp util asupra ei, să medităm însă raţional, fără argumente preconcepute dar şi fără predilecţie facilă pentru senzaţional şi spirit de imitaţie, căci, cum ne avertizează înţeleptul Juvenal, „debetur puero reverentia".

Conf. univ. ELENA MAFTEI

Perfecţionarea conţinutului învăţămîntului

Studiul privind dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală cuprinde măsuri menite să ducă la perfecţionarea conţinutului, metodelor şi mijloacelor de învăţămînt în direcţia modernizării învăţămîntului, a punerii lui de acord cu noile cuceriri ale ştiinţei şi culturii.

Se formulează unele propuneri privind metodologia alcătuirii planurilor de învăţămînt, a programelor şi manualelor şcolare, astfel încît să se asigure studiul unor ramuri şi capitole noi, precum şi organizarea judicioasă şi unitară a materiei la diferite obiecte. Se propune, de pildă, o distribuire mai judicioasă a disciplinelor matematice pe ani şcolari în vederea unei mai bune corelări între studiul diferitelor ramuri ale matematicii, precum şi predarea unor noţiuni din domeniul cibernetici şi teoriei informaţiei, ramuri de mare importanţă ale matematicii moderne. Se consideră, de asemenea, că fizica şi chimia trebuie să aibă o pondere mai mare în planurile de învăţămînt. Viitoarele planuri de învăţămînt vor trebui să urmărească îmbunătăţirea pregătirii umaniste a tineretului, acordînd o mai mare extindere problemelor de istoria filozofiei, studierii în cadrul limbii şi literaturii române a unor capitole noi — stilistică literară, analiza şi compoziţia literară.

Se propune o eşalonare mai judicioasă a materiei de învăţămînt pe clase, eliminarea repetărilor în studiul unor discipline sau unor capitole, a amănuntelor nesemnificative, accentul punîndu-se pe prezentarea sintetică a cunoştinţelor fundamentale. Totodată, pentru a oferi elevilor o viziune de ansamblu asupra realităţii, anumite obiecte, ca de pildă, ştiinţele biologice, se vor preda sub forma unor sinteze. Programele şi manualele şcolare vor trebui să cuprindă cunoştinţele esenţiale din domeniul fiecărei discipline, la nivelul actual al ştiinţei pe care să le grupeze în jurul unor idei fundamentale.

În studiu se subliniază rolul sporit pe care trebuie să-l aibă în activitatea didactică metodele menite să dezvolte gîndirea elevilor, să le trezească curiozitatea şi interesul, obişnuindu-i să gîndească şi să muncească independent. În scopul modernizării învăţămîntului sînt prevăzute măsuri pentru crearea în şcoli a mai multor laboratoare şi cabinete, o atenţie sporită acordîndu-se folosirii mijloacelor audio-vizuale. Studiul evidenţiază rolul cercetării pedagogice asupra principalelor probleme legate de perfecţionarea conţinutului procesului de învăţămînt, a metodelor de transmitere a cunoştinţelor.

Un loc important acordă studiul problemelor activităţii educative, tratate în lumina Hotărîrilor partidului cu privire la organizarea pe baze noi a activităţii pioniereşti şi la îmbunătăţirea muncii educative în rîndurile tineretului. Se reliefează ideea că perfecţionarea educaţiei elevilor să se realizeze în primul rînd prin creşterea valorii educative a procesului de învăţămînt, fiecare disciplină aducînd o contribuţie specifică la dezvoltarea gîndirii, la formarea caracterului şi a conduitei, la educaţia multilaterală a elevilor. Este subliniată de asemenea însemnătatea activităţii extraşcolare — a cercurilor pe specialităţi, a cenacluri-lor, a societăţilor literare şi ştiinţifice ale elevilor, care oferă tineretului şcolar largi şi multiple posibilităţi pentru afirmarea şi cultivarea aptitudinilor creatoare.

Educaţia fizică şi sportul, factori de o deosebită importanţă pentru menţinerea sănătăţii, pentru educarea voinţei şi a caracterului, pentru dezvoltarea multilaterală a tinerei generaţii, vor cunoaşte, potrivit măsurilor preconizate în studiu, o mai mare extindere în şcoală.

Prof. E. BLIDEANU

16 FEBRUARIE

In cadrul marilor acțiuni revoluționare desfășurate de clasa muncitoare din țara noastră împotriva regimului burghezo-moșieresc, un loc important l-au ocupat luptele muncitorilor ceferiști din ianuarie-februarie 1933, organizate și conduse de Partidul Comunist Român.

Aceste evenimente au fost precedate de mari lupte greviste și demonstrații muncitorești, ale căror cauze își aveau rădăcina în situația economică, socială și politică a României din anii 1929—1933, anii crizei economice, care s-a manifestat deosebit de acut și în țara noastră, ca urmare a înapoierii economice și a dependenței de capitalul străin. Urmărind ieșirea din criză, guvernele burghezo-moșierești care s-au perindat în acea perioadă la cîrma țării au recurs la o serie de măsuri ce loveau cu cruzime în interesele maselor muncitorești de la orașe și sate. Așa au fost cunoscutele „curbe de sacrificiu" și concedierile în masă, care au afectat în mod dezastruos salariile muncitorilor și micilor funcționari. Ofensiva economică a claselor dominante împotriva nivelului de trai al maselor se împletea pe plan politic cu restrîngerea libertăților și drepturilor democratice, cu votarea de legi antimuncitorești și alte măsuri represive.

La căile ferate, ca și în întreaga țară, politica antipopulară a burgheziei și moșierimii a întîmpinat o dîrză rezistență din partea maselor muncitoare. Sub conducerea P.C.R. au avut loc numeroase acțiuni greviste, revendicative ca și demonstrații, la care au participat un mare număr de muncitori și funcționari. Paralel cu aceste acțiuni, din inițiativa P.C.R. muncitorii ceferiști au trecut la forme tot mai avansate de organizare, prin crearea comitetelor de acțiune, expresie puternică a frontului unic de jos. În vederea coordonării acestor comitete, la 20 martie 1932 s-a ținut la București, într-o casă conspirativă, conferința pe țară a feroviarilor, care a ales Comitetul Central de acțiune, al cărui secretar a fost Gheorghe Gheorghiu-Dej. Crearea acestui comitet a avut o mare importanță în dezvoltarea luptelor ulterioare ale muncitorilor ceferiști. Edificatoare sînt, în această direcție, grevele demonstrative de la Atelierele C.F.R. „Grivița" din 28 și 31 ianuarie 1933, care au cuprins fiecare peste 5.000 de muncitori, obligînd Direcțiunea Generală C.F.R să facă o serie de concesii.

Concomitent au desfășurat lupte puternice și muncitorii petroliști care s-au afirmat, alături de feroviari, ca detașament înaintat al proletariatului român. Cele două detașamente se influențau și se sprijineau reciproc.

Luînd în considerare gradul de radicalizare a muncitorimii, Partidul Comunist Român a trecut la organizarea unor acțiuni revoluționare de proporții mai mari. În acest sens este semnificativă marea grevă de la 2 februarie 1933 a celor aproximativ 8.000 de ceferiști din București, cînd partidul a aplicat o formă mai înaltă de luptă a proletariatului — greva cu ocuparea întreprinderii, însoțită de organizarea unei largi mișcări de solidaritate în afară.

Măsurile represive luate de autorități împotriva muncitorilor după greva din 2 februarie, ca starea de asediu și altele, nu au putut stăvili avîntul de luptă al ceferiștilor împotriva exploatării și asupririi capitaliste. Expresie vie a acestei situații au fost evenimentele din 15—16 februarie 1933, cînd muncitorii de la Griviția — comuniști, social-democrați, socialiști-independenți, muncitori organizați și neorganizați, tineri și vîrstnici — au răspuns în unanimitate la chemarea P.C.R. de a intra în grevă împotriva stării de asediu, a nesatisfacerii revendicărilor promise în urma grevei din 2 februarie, a refuzului autorităților de a elibera pe muncitorii arestați la 14 februarie, pentru recunoașterea comitetului de fabrică.

Aceste obiective de mare însemnătate, avînd un pronunțat caracter politic, au fost însușite de masa miilor de ceferiști care, ca un singur om, au hotărît să continue lupta pînă la cucerirea revendicărilor formulate. Astfel greva cu ocuparea atelierelor declarată în dimineața zilei de 15 februarie s-a transformat, prin adeziunea și unitatea miilor de muncitori, într-o puternică demonstrație muncitorească de front unic. Sub îndrumarea organizației de partid, folosind experiența cîștigată în acțiunile anterioare, muncitorii au format pichete și gărzi de autoapărare, au ales un comitet de grevă care a trecut la luarea de măsuri concrete pentru buna desfășurare a luptei. În același timp, sunetul sirenei anunța populația din cartierele învecinate, precum și întreaga muncitorime din Capitală, că muncitorii de la „Griviția", alcătuind, prin hotărîrea și unitatea lor, o puternică forță revoluționară, au declanșat o nouă luptă.

Evenimentele de la „Griviția" au avut un puternic răsunet în rîndurile muncitorimii din Capitală și din întreaga țară. În semn de solidaritate cu ceferiștii din București, în ziua de 15 februarie, la „Malaxa", „Lemaitre", „Vulcan", „Voina, „Herdan", „Regie", „Mociornița" și în alte întreprinderi din țară au avut loc mitinguri și greve. Numărul muncitorilor și al altor categorii și pături sociale care s-au solidarizat cu ceferiștii era imens. Spaima că greva se va extinde în toată Capitala și în restul țării, neputința de a face față avîntului revoluționar al muncitorilor, șubrezenia regimului burghezo-moșieresc, au determinat adoptarea de către guvernanți a unor măsuri de reprimare a luptelor prin forța armelor. Din ordinul autorităților mai multe unități de soldați, jandarmi și polițiști au înconjurat atelierele, trecînd la evacuarea forțată a miilor de oameni aflați pe străzile învecinate, care-și manifestau solidaritatea cu greviștii.

În zorii zilei de 16 februarie a fost ordonată deschiderea focului împotriva greviștilor aflați în curtea atelierelor. În urma singeroasei represiuni au căzut multe victime din rîndurile muncitorilor, printre care Dumitru Popa, Vasile Roaită, Dumitru Maier, Ion Dumitrescu, Cristea Ionescu, Gheorghe Popescu etc., un mare număr au fost răniți, iar peste 2.000 de muncitori arestați.

Eroismul ceferiștilor a rămas adînc întipărit în inimile oamenilor muncii din țara noastră. Ridicîndu-se la lupta împotriva exploatatorilor autohtoni, muncitorimea ceferistă s-a ridicat, totodată, împotriva accentuării jafului monopoliștilor străini, împotriva știrbirii suveranității și subjugării țării de către puterile imperialiste.

Luptele din 1933, măreț eveniment istoric, au reprezentat o pagină luminoasă în istoria mișcării muncitorești, în istoria patriei. Ele au legat strîns partidul de clasa muncitoare, de masele populare, au dus la întărirea poziților sale în rîndurile oamenilor muncii. În focul acestor lupte s-a făurit frontul unic muncitoresc, îmbogățind experiența de luptă pentru realizarea deplină a unității de acțiune a clasei muncitoare.

Aceste lupte au avut un puternic ecou internațional ; ele au dus la creșterea prestigiului clasei muncitoare din România în întreaga lume. Apreciind însemnătatea lor, apelul Comitetului internațional al muncitorilor feroviari sublinia următoarele : „Eroica luptă a muncitorilor feroviari români constituie un semnal. Pentru muncitorii feroviari din toate țările ea este dovada că forța clasei muncitoare este imensă și de neînvins atunci cînd este unită, avînd la bază frontul unic revoluționar".

Idealul pentru care clasa muncitoare a luptat cu eroism timp de decenii a biruit în România. Sub conducerea Partidului Comunist, oamenii muncii au instaurat propria lor putere, au dobîndit o independență reală, au lichidat pentru totdeauna orice exploatare a omului de către om, au asigurat victoria deplină a socialismului.

Tradițiile revoluționare, amintirea eroicelor lupte ale proletariatului român, însuflețesc poporul nostru în munca plină de abnegație pe care o desfășoară pentru înfăptuirea programului multilateral de dezvoltare adoptat de Congresul al IX-lea al partidului, pentru desăvîrșirea construcției socialiste și ridicarea patriei pe trepte tot mai înalte ale progresului, bunăstării și civilizației.

ION TOACĂ
cercetător la Institutul de studii istorice și social-politice de pe lîngă C. C. al P.C.R.

Elevii cercetează cu viu interes mărturiile despre eroicele lupte revoluționare ale ceferiștilor și petroliștilor din ianuarie—februarie 1933.

Constituirea Societății de științe istorice și a Societății de științe filologice

Sîmbătă, 10 februarie, în aula Facultății de drept din București au avut loc lucrările Conferinței pe țară a Societății de științe istorice și filologice. Au participat delegați și invitați din partea filialelor din țară, academicieni, cadre didactice din învățămîntul superior și de cultură generală, cercetători. Conferința a analizat activitatea desfășurată în ultimii patru ani de consiliul societății. Ținîndu-se seama de necesitatea de a crea condiții favorabile unei cît mai largi cuprinderi în activitatea științifică a specialiștilor din întreaga țară, de a stimula spiritul creator și munca lor de cercetare, de a le asigura posibilități mai largi de informare științifică și de a contribui la perfecționarea lor profesională, s-a adoptat hotărîrea ca actuala Societate de științe istorice și filologice să se constituie în Societatea de științe istorice și Societatea de științe filologice.

Prin înființarea lor, cele două societăți își diversifică profilul, cuprinzînd un număr mai mare de secții, tocmai cu scopul de a stimula și adînci cercetarea științifică în mai multe ramuri și de a-i ține în curent pe toți membrii lor cu ultimele noutăți științifice. În cadrul Societății de științe istorice de pildă, al cărei președinte a fost reales acad. Petre Constantinescu-Iași, funcționează secții de istoria patriei, istoria universală, didactică. De asemenea Societatea de științe filologice — al cărei președinte a fost ales prof. univ. Boris Cazacu, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România — își desfășoară activitatea în secțiile : limba română, literatura română, limbi străine, literatura universală, folclor și etnografie, studii orientale, didactică.

Societățile create vor acționa în vederea îndeplinirii sarcinilor lor și prin editarea unor publicații de specialitate. Aceste publicații vor reflecta mai pregnant preocupările profesorilor, îi vor stimula în efectuarea de cercetări științifice. Ele vor publica noutăți științifice de specialitate, contribuind astfel prin materiale cu conținut metodic și științific la perfecționarea cadrelor didactice.

Locul dirigintelui în sistemul muncii educative

(Urmare din pag. I)

mite, tematică, metodică etc.), contribuția dirigintelui la educația intelectuală, ideologico-politică, morală, estetică a elevilor, colaborarea dirigintelui cu alți factori educativi (colectivul didactic, familia, organizația de pionieri, organizația U.T.C. etc.), rolul dirigintelui în orientarea școlară și profesională a elevilor, planificarea muncii educative, perfecționarea muncii dirigintelui etc., trebuie să-și primească răspunsul pe baza unor investigații științifice ample și documentate.

Ne propunem să ne ocupăm, în articolul de față, de **locul și rolul dirigintelui în sistemul muncii educative**, deoarece în funcție de aceasta trebuie apreciată întreaga sa activitate.

Se afirmă că dirigintele ocupă un loc deosebit între factorii educativi, prin faptul că lui îi este încredințată supravegherea și îndrumarea activității educative a unei clase de elevi. De ce este determinat acest loc și în ce constă rolul său deosebit ? Dirigintele este principalul educator al clasei sau, cum s-a mai spus, directorul clasei sale. El este pentru clasa sa ceea ce este directorul pentru întreaga școală.

Adeseori rolul de educator al dirigintelui a fost greșit înțeles și denaturat într-un fel de administrator sau gospodar al clasei (să facă abonamente, să adune cotizații, să motiveze absențe, să răspundă de disciplină etc.). A fi **educatorul** unei clase înseamnă însă a conduce procesul complicat al formării și dezvoltării colectivului de elevi, a organiza sistemul de influențe educative, a asigura progresul continuu în viața colectivului și a membrilor săi. A fi îndrumătorul unei clase înseamnă mai departe a-i asigura condiții de dezvoltare care să garanteze înflorirea spirituală a fiecăruia dintre membrii ei, care să ducă la stimularea capacităților și aptitudinilor elevilor, să le formeze profilul moral-spiritual și să-i ajute să devină cetățeni folositori societății noastre socialiste. A fi diriginte înseamnă a fi sensibil la cerințele și nevoile colectivului, a simți pulsul vieții colectivului și a-i imprima nota optimistă pe care o cer particularitățile vieții sale. Educatorul trebuie să se caracterizeze prin competență, sensibilitate, încredere. El este maestrul organizării relațiilor sale cu cei educați și a relațiilor acestora cu societatea. Educația înseamnă înarmarea tineretului cu modalități de integrare și adaptare socială, înseamnă formarea idealului de viață, a caracterului moral și a năzuinței de a pune totul în slujba poporului.

Toate acestea ajută la precizarea rolului dirigintelui în sistemul muncii instructiv-educative și arată ce arie largă de preocupări trebuie să-și înscrie el pe agenda activității.

Dar educatori sînt și ceilalți profesori, toți profesorii clasei. Ce-l deosebește pe diriginte de aceștia ? Numai volumul de sarcini, numai obligațiile ? Îl deosebește în primul rînd calitatea și specificul muncii sale în raport cu munca celorlalți. **Specificul** muncii dirigintelui este determinat de rolul ce-i revine acestuia în procesul educativ, de natura relațiilor care se cer create între el și colectivul de elevi, de unitatea aspirațiilor colectivului și de lupta comună pentru realizarea lor. **Calitatea** muncii sale se bazează pe posibilitățile sporite de care dispune, pe multitudinea aspectelor cuprinse, pe solicitarea amplă reciprocă (elevi-diriginte) și pe continuitatea și progresul pe care le presupune funcția de diriginte. Este antipedagogic și antieducativ ca funcția aceasta să fie deținută numai pentru nevoi gospodărești, numai pentru a „supraveghea și sancționa", după cum este antipedagogic a o deține formal, fără a ajuta elevilor să crească și să se dezvolte, colectivului să se închege și să se autoeduce.

Locul și rolul dirigintelui în sistemul muncii educative sînt determinate de raporturile și poziția sa față de ceilalți factori, de amplitudinea influențelor pe care le poate exercita și de continuitatea sa în procesul educativ desfășurat la clasa respectivă.

Din poziția de educator a dirigintelui rezultă calitatea sa de **organizator**, de **îndrumător** și **coordonator al** tuturor influențelor educative ce se aplică asupra elevilor clasei sale.

Organizator — în sensul că lui îi revine sarcina de a crea condițiile necesare și de a găsi căile adecvate pentru ca procesul educativ să se realizeze optimal. În calitatea sa de organizator are inițiativa planificării și a proiectării unor acțiuni educative menite să exercite o influență maximă și complexă asupra clasei (concursuri, excursii, serbări, întîlniri, simpozioane, dezbateri etc). Tot în această calitate își dă concursul pentru ca acțiunile organizate de alți profesori sau de către alți factori educativi să se desfășoare cu succes și să aibă eficiență ridicată.

Îndrumător — în sensul de diriguitor, de cîrmuitor al vieții colectivului și de om apropiat elevilor. În această calitate el este sensibil față de orice problemă pe care o pune viața clasei sau a vreunui elev și este gata să găsească soluțiile cele mai adecvate, mergînd în întîmpinarea așteptărilor colectivului. Ca îndrumător dirigintele este gata oricînd, pe baza simpatiei și a prețuirii elevilor săi, să dea un sfat, să-și ofere ajutorul, să înțeleagă și să trăiască alături de ei bucuria și necazul, să-i încurajeze și să-i stimuleze, să le ușureze afirmarea și maturizarea, să le orienteze dezvoltarea. Fiind îndrumătorul clasei, dirigintele știe că trebuie să fie receptiv și atent nu numai la situațiile prevăzute în regulament și să aplice nu numai normele și „canoanele" pedagogice, ci și măsurile mult mai delicate care decurg în mod firesc din relațiile de apropiere și intimitate pe care le pretinde în mod necesar actul educațional. Altfel, sfatul și ajutorul dirigintelui cad pe un teren sterp. Rolul de îndrumător presupune cunoștințe de psihologie și pedagogie, presupune capacitatea de a înțelege copiii, de a le polariza energiile și a le canaliza just. Fără căldura necesară, fără posibilități de dăruire și fără a se transpune în situația celor educați nimeni nu poate fi un bun educator, un adevărat diriginte. În raporturile dirigintelui cu elevii prezența elementelor afective (dragostea față de copii, capacitatea simpatetică, entuziasmul, pasiunea etc.) joacă un rol deosebit, fiind liantul care sudează și potențează unitatea colectivului.

Coordonator — în sensul că lui îi revine sarcina de a realiza unitatea de acțiuni și de cerințe educative. Fenomenul educativ este complex și multilateral, implicînd colaborarea tuturor factorilor educativi. Dirigintele poate realiza sarcinile multiple privind educarea și pregătirea tineretului pentru muncă și pentru viața socială numai în colaborare cu ceilalți factori. Cum procesul educativ se realizează atît prin activitatea școlară cît și prin cea extrașcolară, dirigintelui îi revine rolul de a integra într-un sistem unitar multiplicitatea influențelor și de a le orienta în direcția atingerii principalelor obiective ale educației. Rolul de coordonator decurge din cel de organizator al condițiilor de activitate și de dezvoltare a elevilor. Asigurarea progresului în munca educativă presupune stăpînirea principalelor coordonate de care depinde succesul. În procesul colaborării cu ceilalți factori dirigintele este acela care cunoaște precis obiectivele și perspectivele dezvoltării colectivului și a elevilor clasei sale și, în funcție de acestea coordonează acțiunea și intervenția tuturor. Din poziția sa față de ceilalți factori și față de colectivul de elevi al clasei rezultă calitatea și funcția sa de coordonator, de animator al vieții colectivului și de orientator și unificator al acțiunilor și influențelor ce se exercită asupra clasei. Dirigintele este cel care stabilește obiectivele muncii educative, cel care apreciază și ierarhizează rolul acțiunilor, ce care asigură realizarea sistematică și continuă a tuturor acestora. Rolul de coordonator presupune inițiativă, tact, capacitate organizatorică, priceperea de a solicita efortul tuturor și de a-l închega într-un tot. De gradul de realizare a colaborării și coordonării depinde adeseori succesul activității educative.

În lumina acestor considerații munca dirigintelui primește un sens mai adînc, devine profund educativă și socială. Ea îi lărgește cîmpul de acțiune și-l solicită multilateral, obligîndu-l, în același timp, la o rapidă descătușare de formalism, de forme închistate și rigide și la o atitudine nouă, deschisă și creatoare.

REVISTA DE PEDAGOGIE

nr. 1, ianuarie 1968

Din sumar :

TRAIAN POP : Cuvîntul de salut al Ministerului Învățămîntului la cea de a șasea sesiune științifică a Institutului de științe pedagogice
DIMITRIE TODORAN : Activitatea de cercetare a Institutului de științe pedagogice
GEORGE VĂIDEANU : Concluzii asupra lucrărilor sesiunii științifice
ROMEO DĂSCĂLESCU : Sesiunea științifică : bilanț și perspective
ȘTEFAN BIRSĂNESCU : Specificul cercetării științifice în pedagogie
M. ZLATE : Concretizarea logică și rolul ei în procesul de învățămînt
VALERIU NEȘTIAN : Forme de activitate în cercul literar-artistic
STAN GHENA : Îndrumarea creației literare a elevilor
GHEORGHE BUGA, VASILE FETESCU : Este justificat numărul redus de ore la matematici în liceele pedagogice ?
MIRON CONSTANTINESCU : A XXXIII-a sesiune extraordinară a Consiliului Biroului internațional de educație
GEORGE VĂIDEANU : Sesiunea științifică jubiliară din capitala R.S.S. Ucraineană
DUMITRU SALADE : Preocupări ale pedagogilor din R. P. Ungară
PAVEL APOSTOL : Orientări în filozofia educației

INSTITUTUL AGRONOMIC „NICOLAE BĂLCESCU" — BUCUREȘTI

anunță :

Scoaterea la concurs a postului didactic de Profesor poziția XII/3 de la catedra de Economie politică, disciplina Economie politică, pendinte de Facultatea de Medicină Veterinară.

Candidații la concurs vor depune la rectoratul institutului, în termen de o lună de la publicarea acestui anunț, o cerere de înscriere la concurs însoțită de următoarele acte :

a) Copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare.

b) Copie legalizată de pe diploma de doctor sau doctor docent în științe.

c) Copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar.

d) Lucrările științifice ale candidatului într-un exemplar.

e) Certificat de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază.

f) Memoriu de activitate didactico-științifică semnat de candidat.

g) Autobiografia.

Cei ce funcționează într-o instituție de învățămînt superior, sînt obligați să comunice în scris rectorului sau directorului acesteia înscrierea la concurs.

Concursul se va ține la sediul Institutului Agronomic „N. Bălcescu", b-dul Mărăști, nr. 59, în termen de 2 luni de la publicarea acestui anunț.

Informații suplimentare pot fi obținute zilnic între orele 8—13 de la rectoratul institutului.

BIBLIOTECA

„Aplicații practice la geografie"

Printre lucrările apărute recent în Editura didactică și pedagogică se numără și lucrarea „Aplicații practice la Geografie" de profesorii hunedoreni **Bujor Vulcu** și **Lucia Vulcu**, cunoscuți ca autori a numeroase articole și comunicări științifice publicate în revistele de specialitate sau în cadrul unor culegeri.

Din vasta bibliografie cercetată, precum și din bogata experiență pe care o au, autorii au selecționat cele mai eficiente aplicații practice pe care profesorul de geografie le poate organiza și efectua în orele de clasă și în afara acestora, grupîndu-le în 7 capitole judicios clasificate. În primele capitole sînt prezentate lucrări practice de geografia regiunii (clasa III-a) ; de geografie fizică generală (clasele V,VII,IX), de geografie fizică și economică regională (clasele a V-a, a VI-a și a X-a) ; de geografie fizică și economică a Republicii Socialiste România (clasele a IV-a, a VIII-a și a XII-a). Ultimele capitole se referă la lucrările practice pe terenul geografic și în laborator, la folosirea lucrărilor practice la diferite tipuri de lecții și la activitatea în cabinetul geografic.

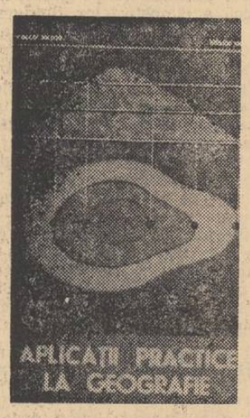

Volumul este de un real folos pentru toți profesorii de geografie din școlile generale și licee, ca și pentru învățătorii care predau la clasele a III-a și a IV-a.

Prof. MIA STAN

„Cum prevenim uitarea"

„Cum să prevenim uitarea, de psihologul **E. Fischbein**, este o cărticică pentru copiii de toate vîrstele, apărută nu de mult în Editura didactică și pedagogică. Este, într-un fel, o înșiruire de scurte istorioare, de întîmplări care, toate, explică în limbajul cel mai lesne de înțeles complexele probleme psihologice ale mecanismului memoriei.

Într-o zi, într-o clasă, un accident din cele mai obișnuite : un elev a învățat, dar nu poate să răspundă la lecție. Aparentul paradox îl determină pe diriginte să discute cu elevii săi tema : „Învățătura temeinică previne uitarea". Pornind de aici autorul explică pe îndelete și pe înțelesul tuturor însemnătatea atenției pentru fixarea cunoștințelor, necesitatea de a realiza relații între cunoștințele anterioare și cele noi, rolul operațiilor de triere și ierarhizare, importanța repetițiilor a înțelegerii a reproducerilor, a rezumatelor și schemelor sinoptice etc.

Fiind o lectură ușoară, distractivă, condensînd în același timp, într-un spațiu restrîns, sfaturi substanțiale

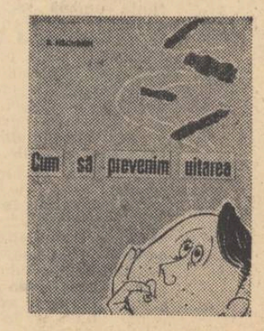

de o mare utilitate, „Cum să prevenim uitarea" este o carte pe care profesorii pot s-o recomande cu cele mai bune rezultate elevilor.

V. O.

ANUNȚ

Absolvenții fostei școli normale „Mihai Viteazul" din Ploiești, seria 1933 sînt anunțați pe această cale că în luna iulie 1968 se va organiza reîntîlnirea după 35 de ani de la despărțire și sînt rugați să-și trimită adresele pe adresa de mai jos :

Ionița Silvestru — director — Școala Generală Paltin, Raionul Făgăraș, Regiunea Brașov Oficiul poștal Șinca Veche

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București. Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40 1 12

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 935 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 23 febr. 1968 | 4 pag. 25 bani

Succes în muncă inspectoratelor școlare județene

Ca urmare a ansamblului de măsuri stabilit de Conferința Națională a partidului cu privire la perfecționarea continuă a formelor și metodelor de organizare și conducere a activității economice și sociale, și-au început activitatea noile organe de conducere ale județelor. Odată cu aceasta s-au constituit inspectoratele școlare județene, instituții executive de specialitate, care au rolul de a asigura organizarea și desfășurarea în bune condiții și în mod unitar, în cuprinsul județului, a activităților din domeniul învățămîntului. După cum se știe, acestea vor fi subordonate atît față de Ministerul Învățămîntului, cît și față de consiliile populare județene.

Printr-un ordin al ministrului învățămîntului au fost numiți inspectorii generali județeni la inspectoratele școlare județene și al municipiului București, după cum urmează: județul Alba — Titus Bogdan, **județul Arad** — Pavel Galea, **județul Argeș** — Ioan Dinu, **județul Bacău** — Maria Vicol, **județul Bihor** — Ana Săndulescu, **județul Bistrița-Năsăud** — Leon Hogiu, **județul Botoșani** — Mihai Matei, **județul Brăila** — Timotei Petride, **județul Brașov** — Elena Georgescu, **județul Buzău** — Ion Dumitrache, **județul Caraș-Severin** — Nicolae Păunescu, **județul Cluj** — Ion Bindea, **județul Constanța** — Sever Baltag, **județul Covasna** — Francisc Iják, **județul Dîmbovița** — Nicolae Oprea, **județul Dolj** — Dumitru Voicu, **județul Galați** — Eugen Cioroparu, **județul Gorj** — Ioan Grigoroiu, **județul Harghita** — David Albert, **județul Hunedoara** — Ilie Avram, **județul Ialomița** — Marin Dragoș, **județul Iași** — Vasile Mitrofan, **județul Ilfov** — Rada Mocanu, **județul Maramureș** — Andrei Bălan, **județul Mehedinți** — Dumitru Cojocaru, **județul Mureș** — Ion Titea, **județul Neamț** — Ion Crăciun, **județul Olt** — Virgil Brătucu, **județul Prahova** — Traian Comaniciu, **județul Satu Mare** — Ion Beltechi, **județul Sălaj** — Emil Trif, **județul Sibiu** — Ion Candrea, **județul Suceava** — Constantin Rățoi, **județul Teleorman** — Fernand Chirea, **județul Timiș** — Petre Radu, **județul Tulcea** — Mihai Albotă, **județul Vaslui** — Mihalache Mocanu, **județul Vîlcea** — Valeriu Tomescu, **județul Vrancea** — Ion Ciulacu, **municipiul București** — Ion Borca.

În activitatea lor inspectorii generali județeni sînt ajutați de inspectori școlari șefi care au sarcina de a coordona activitatea celorlalți inspectori școlari.

Noua organizare administrativ-teritorială creează condiții dintre cele mai bune pentru ca, încă de la început, inspectoratele școlare județene să-și desfășoare activitatea la nivelul marilor sarcini puse de partid, în etapa actuală, în fața oamenilor școlii. Îndeplinirea corespunzătoare a acestor sarcini cere imperios perfecționarea stilului și a metodelor de muncă, astfel încît să sporească operativitatea și să se întărească răspunderea în îndrumarea și orientarea procesului instructiv-educativ din școli. În această privință hotărîtoare este folosirea judicioasă a cadrului favorabil care a fost creat prin apropierea conducerii centrale de unitățile de bază, prin eliminarea verigilor inutile. Și din punct de vedere organizatoric inspectoratele școlare județene au condiții mai bune pentru a-și desfășura activitatea la un nivel superior. Ele dispun de inspectori de specialitate pentru toate disciplinele din planul de învățămînt, de inspectori pentru învățămîntul profesional și tehnic și liceele de specialitate, de inspectori pentru problemele de organizare și de personal, ceea ce va permite o îndrumare mai eficientă și mai strîns legată de aspectele concrete ale activității cadrelor didactice. Organizarea inspectoratelor școlare județene nu se poate reduce la o simplă schimbare de denumire și de teritoriu, ci trebuie să însemne îmbunătățirea calitativă a întregii munci ce intră în atribuțiile acestor instituții. De aceea, după rezolvarea problemelor iminente de organizare, sarcina principală a inspectoratelor județene va consta în studierea și cunoașterea exactă a situației tuturor școlilor din teritoriul respectiv, astfel încît să se poată trece fără întîrziere la alcătuirea unui plan pentru îndrumarea activității școlilor pînă la sfîrșitul anului școlar. Ținînd seama și de faptul că în etapa actuală controlul și îndrumarea de specialitate sînt cu atît mai necesare cu cît activitățile ce se desfășoară în școli au o pondere hotărîtoare pentru succesul încheierii anului, procesul de organizare a activității interne a inspectoratelor școlare județene nu trebuie să ducă la o stagnare sau slăbire a activității de îndrumare și control, ci, dimpotrivă, la întărirea acesteia, la ridicarea calității ei.

Mai mult decît fostele secții raionale și regionale de învățămînt, inspectoratele școlare județene, au, datorită competenței lor lărgite, ca instituții executive, posibilitatea să realizeze urgent o astfel de cunoaștere a tuturor problemelor de învățămînt din cuprinsul județului, încît să poată desfășura o îndrumare de natură să răspundă eficient celor mai importante probleme, de rezolvarea cărora depinde însuși succesul general al muncii fiecărei școli. Aceasta presupune însă o activitate creatoare, de înaltă ținută științifică, începînd cu orientarea conceptuală a îndrumării și controlului și sfîrșind cu efectuarea și urmărirea eficienței lor.

Buna activitate a inspectoratelor județene cere să se manifeste un deosebit simț de răspundere pentru preluarea și păstrarea documentelor și materialelor predate de fostele secții de învățămînt raionale și regionale, întrucît organizarea imediată a activității și stabilirea măsurilor presupune existența unor situații foarte clare asupra muncii desfășurate pînă acum.

În preocuparea imediată a inspectoratelor școlare județene va trebui să intre și rezolvarea judicioasă a problemelor curente de personal, îndeosebi a celor privitoare la efectuarea inspecțiilor speciale pentru acordarea gradelor didactice, ca și a celor care se referă la operația de transferări pentru viitorul an școlar.

Noile instituții de specialitate ale învățămîntului, inspectoratele județene, își încep activitatea într-un climat deosebit de favorabil pentru succesul deplin al muncii lor, climat generat de măsurile luate de partid pentru ridicarea nivelului muncii în toate domeniile de activitate. „Gazeta învățămîntului" le urează un călduros „spor la muncă"!

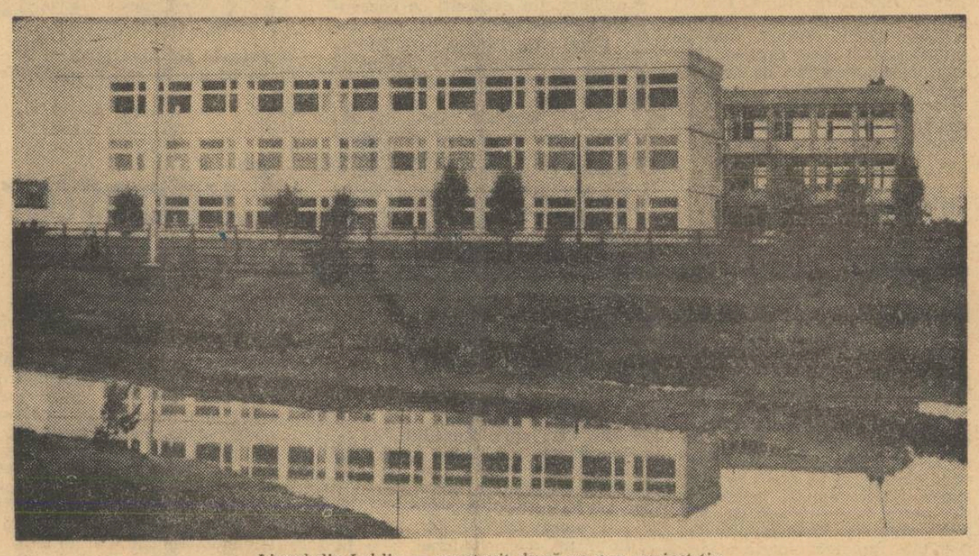

Liceul din Lehliu — construit după un nou proiect-tip

DATORII NEPLĂTITE

Competența, calitatea, randamentul și eficiența muncii școlii, a profesorilor se confirmă în modul cel mai concludent în activitatea pe care o desfășoară absolvenții săi, în rezultatele pe care le obțin, în comportarea lor, în etica lor cetățenească.

Ce îi caracterizează, ce îi definește pe absolvenții liceului? Care este zestrea intelectuală cu care au plecat din școală? Sînt înarmați astfel încît să poată face față complexelor și multiplelor probleme pe care le ridică în fața lor viața?

Am considerat că în prezent — cînd pe baza recentelor hotărîri ale partidului cu privire la îmbunătățirea învățămîntului se desfășoară o largă dezbatere publică menită să contribuie la precizarea căilor acestei îmbunătățiri — nu este lipsit de interes să discutăm cu profesorii din facultăți, educatorii de astăzi ai absolvenților liceului, care au preluat — pentru a o duce mai departe și a o desăvîrși — munca începută de școală, despre pregătirea cu care au venit aceștia în învățămîntul superior. Am stat deci de vorbă și cu o serie de absolvenți, acum studenți în anul I.

Concluzia principală la care au ajuns toți cei pe care i-am consultat este că școala dă învățămîntului superior absolvenți din ce în ce mai temeinic, mai multilateral pregătiți, tineri cu înalte calități etice, optimiști, entuziaști, înarmați de idealuri și visuri îndrăznețe.

Se constată unanim că ceea ce-i caracterizează în special este uimitorul bagaj informativ de care dispun. Circulația liberă a valorilor științei, tehnicii și culturii, care se difuzează în zilele noastre prin cele mai diverse și variate mijloace, oferă tineretului un consum de informații fără precedent. Aceasta le-a creat o maximă receptivitate, setea de a cunoaște tot ce e nou, dorința de a se realiza, de a-și valorifica inepuizabila energie și fantezie creatoare de care dispun.

Vorbind despre aceste trăsături ale absolvenților liceului, prof. univ. **Tamara Dobrin** ne-a mărturisit că printre studenții anului I al Universității București se numără mulți tineri pasionați pentru domenii care depășesc profilul facultăților lor. Întîlnești de pildă numeroși studenți de la filologie care, în orele libere, vin la Facultatea de filozofie pentru a audia cursuri de cibernetică, sau matematicieni pe care îi interesează cursurile de istoria artelor. Prof. univ. **Constantin Ionescu Bujor** ne-a spus că studenții de la Facultatea de electronică lucrează în afara programului facultății la o serie de mașini cibernetice autoinstruibile, iar asist. univ. **Constantin Dobre**, de la Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej", ne-a informat că asociația studenților din institut poate face față cu greu cererii de bilete și abonamente la concertele simfonice.

Înseamnă oare aceasta că toți absolvenții liceului vin în facultăți cu o pregătire temeinică și multilaterală? Iată o afirmație care nu se poate susține. Se constată, dimpotrivă, că destul de mulți absolvenți ai liceului nu răspund satisfăcător cerințelor învățămîntului superior, că se acomodează destul de greu cu facultatea, cu stilul nou de muncă și viață, reușind abia după 2—3 ani să-și stabilească noile coordonate ale sistemului de lucru.

Carențe greu de compensat

Participanții la discuția noastră și-au exprimat părerea că dificultățile pe care le au absolvenții se datoresc în primul rînd sistemului defectuos în care a fost concepută și s-a desfășurat adesea instruirea și educarea elevilor, sistem care a făcut ca aceștia să plece de pe băncile școlii cu o serie de carențe greu de compensat. Într-adevăr, așa cum s-a exprimat unul dintre interlocutorii noștri, școala are față de absolvenții ei, destule datorii neplătite.

— Contactul permanent pe care îl am cu absolvenții, spunea prof. univ. **Const. Ionescu Bujor**, mi-a dovedit că nu peste tot ei au fost deprinși să gîndească. Unii, chiar dacă cunosc materia, și-au însușit-o în mod mecanic. Știu să-ți reproducă pagini întregi, dar dacă formulezi o întrebare altfel decît în curs sau în notițe, dacă încerci să te depărtezi de subiectul de pe bilet și să apelezi la alte cunoștințe, dacă îi soliciți să facă asociații, într-un cuvînt să raționeze, să gîndească, se încurcă.

— O bună parte dintre studenții noștri — sublinia și prof. univ. **Tamara Dobrin** — nu știu să studieze. Învață școlărește, ca prin clasa a VIII-a ori a IX-a, buchisind notițele. Foarte puțini studiază izvoarele, literatura de specialitate. Firește că acei studenți care au ca suport numai caietul de notițe sau cursul învață doar formule de-a gata, aprecieri generale, pe care le reproduc papagalicește, fără să poată emite judecăți proprii, care să exprime o atitudine.

Vladimir Gusic, asistent la Facultatea de biologie, a observat de asemenea că unii absolvenți se bazează în special pe memorie și mai puțin pe rațiune.

— Studiul biologiei — spunea el — solicită capacitatea de abstractizare, de sintetizare, cere să se desprindă esența unor fenomene. Ori, ne izbim la unii studenți de o lipsă aproape totală a unor astfel de deprinderi, de o tendință exclusivă spre simpla descriere a fenomenelor.

— Puși în situația de a argumenta o problemă, de a susține o discuție — spunea și **Emil Păun** asistent la catedra de pedagogie a Universității București, o serie de studenți dovedesc o nepermisă sărăcie de idei, de limbaj, un îngrijorător schematism verbal, incapacitatea de a da amplitudinea corespunzătoare unei teme de largă circulație.

Doar bagaj informațional?

Subliniam mai sus, ca trăsătură definitorie a absolvenților, a tinerilor în general, bogata informație de care dispun. De multe ori însă informațiile, cunoștințele sînt acumulate haotic. Există, la unii tineri, un pronunțat decalaj între bagajul lor informațional și capacitatea de a selecta, de a filtra informațiile. Cînd sînt puși în situația de a le aprecia, de a se orienta de sine stătător asupra valorii lor, dovedesc atitudini de recepție extrem de contradictorii și care nu sînt bazate, de cele mai multe ori, pe criterii reale. Prof. univ. **C. Ionescu Bujor** remarca, bunăoară, faptul că mulți studenți nu știu să-și aleagă lectura, preferînd opere facile și ocolind literatura de idei. La rîndul său **Emil Păun** semnala preferința unor tineri pentru filmele de genul „Contele Bobby, spaima vestului sălbatec" și absența lor la filmele valoroase ca mesaj, ca problematică. „Am făcut o anchetă printre studenții anului I, ne-a informat **Tamara Dobrin**, și le-am cerut, printre altele, să aprecieze valoarea artistică a unor opere plastice binecunoscute. Prea puțini spun altceva decît penibile afirmații de genul „e colorată frumos", „este expresivă" etc.

MONICA VERDEȘ

(Continuare în pag. a 2-a)

CUNOAȘTEREA ȘI CARACTERIZAREA ELEVILOR

Studiul privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală precizează că în viitor se va acorda o atenție sporită acțiunii de orientare școlară și profesională a elevilor; în toate liceele și școlile generale se va desfășura o activitate sistematică, desfășurată pe baze științifice, de cunoaștere a elevilor.

În cadrul preocupărilor sale de studiere a structurii și conținutului sistemului muncii educative, secția „Educație" a Institutului de științe pedagogice dă o mare atenție cercetărilor legate de stabilirea coordonatelor științifice ale cunoașterii elevilor și, pe această bază, problemelor privitoare la orientarea lor școlară și profesională.

Se știe că problema cunoașterii elevilor nu este nouă nici pe plan mondial, nici pentru școala noastră, care are o experiență valoroasă în acest domeniu. La nivelul dezvoltării atinse de societatea contemporană, însă, problema capătă valențe noi, fiind considerată, nu de puține ori, ca o „problemă capitală" (P. Naville, R. Gal, J. Drevillon) și cu dimensiuni multiple: psihologice, pedagogice și sociologice. Pe bună dreptate tot mai mulți pedagogi și psihologi cu renume — de la noi din țară și de peste hotare — consideră **cunoașterea elevilor** ca o **premiză a formării personalității acestora**, ca o **condiție** pentru obținerea unor rezultate pozitive în munca instructiv-educativă. **Ritmul dezvoltării** elevilor sub influența muncii instructiv-educative, **gradul dezvoltării** lor și raportarea acestora la posibilități sînt strîns legate de cunoaștere. Atît orientarea școlară cît și cea profesională — sarcini de bază ale școlii contemporane — sînt condiționate de cunoașterea elevilor, ele presupunînd un ansamblu de mijloace susceptibile să favorizeze dezvoltarea optimă a capacităților, să actualizeze potențele, să elimine la timp toate obstacolele de natură să devieze drumul dezvoltării. În timp ce **orientarea școlară** trebuie să asigure elevilor o dezvoltare optimă, în raport cu aptitudinile lor, **orientarea profesională** trebuie să armonizeze capacitățile lor cu structura socială actuală, dar și cu cea viitoare. Pe scurt, **cunoașterea elevilor trebuie înțeleasă atît ca o condiție a organizării pe baze științifice a muncii instructive, cît și ca un instrument pentru orientarea pozitivă a viitorilor cetățeni.**

Legătura dintre cunoașterea individualității școlarului și nevoile de ordin tehnic ale societății moderne operează în trei direcții principale: necesitatea optimizării procesului de învățămînt în condițiile acumulării unui uriaș volum de informații ce trebuie transmis elevilor; o orientare profesională științifică; necesitatea intensificării, în cadrul muncii educative, a preocupărilor pentru găsirea coordonatelor majore ale integrării sociale a tineretului. Este vorba, cu alte cuvinte, **de dimensiunile psiho-pedagogice și sociologice ale problemei**, dimensiuni care trebuie avute în vedere atunci cînd se cere să stabilim în mod practic conținutul caracterizării psiho-pedagogice.

La baza stabilirii acestor coordonate stă conținutul științific al noțiunii de personalitate. În această ordine de idei trebuie să avem în vedere că omul este un organism viu cu anumite particularități anatomo-fiziologice înnăscute și în principal purtătorul unei **esențe sociale**. Ca urmare, fiecare proces psihic aparține unui **subiect concret**, oglindește **viața lui**, depinde, sub aspecte variate, de **experiența** acestuia, de **raporturile lui reale cu lumea înconjurătoare**. Cu alte cuvinte, particularitățile psihice ale fiecărui elev au o **anumită origină** și un **anumit conținut**. În **explicarea** gradului de dezvoltare a personalității toate aceste elemente trebuie cunoscute dar nu ca scop în sine, ci ca premize, căci caracterizarea nu trebuie să fie nici revelatoare, nici justificativă, ci **proiectivă**: explicînd nivelul actual al dezvoltării, să propună căile și mijloacele de dezvoltare maximă a personalității, de integrare activă în viața socială, întrezărindu-i astfel și domeniul de activitate în care ar putea aduce contribuția maximă la progresul societății.

Aceste elemente axiologice ale problemei ne duc la primul **element** de conținut al caracterizării. Indiferent de denumirea lui — foarte variată de altfel — acest prim capitol (să-i zicem „particularități ale vîrstei copilului") trebuie să cuprindă, pe scurt, „istoricul" vîrstei lui. Vom include aici date privitoare la dezvoltarea fizică a elevului, la starea sănătății lui, la caracteristicile sistemului endocrin și la particularitățile pubertății, pentru că nu de puține ori aceste date explică unele aspecte ale rezultatelor la învățătură (curbă descendentă, scădere bruscă etc.) ca și unele comportări (expansivitate excesivă, apatie etc.) Cunoașterea acestor date ne ajută astfel să luăm cele mai potrivite măsuri pentru atenuarea sau înlăturarea efectelor negative, pentru înlăturarea obstacolelor care stau în calea dezvoltării maxime a personalității, **în limitele posibilităților ei**. Firește că în primul capitol al caracterizării vom consemna și date privitoare **la** alți factori care **influențează personalitatea**, și în **primul rînd la familia elevului. Acest prim capitol al caracterizării nu trebuie să fie însă un inventar de date biografice; vom nota aici numai acele date care au lăsat urme în dezvoltarea elevului, care au influențat și explică tabloul comportării lui sau unele particu-**

Prof. dr. ION DUMITRESCU
cercetător științific principal
la
Baza de cercetări din Craiova a
Institutului de științe pedagogice.

(Continuare în pag. a 2-a)

Prieteni statornici ai Muzeului de artă

Mai multe sute de elevi bucureșteni au devenit de cîtva timp prieteni statornici ai Muzeului de artă al Republicii Socialiste România. Conducerea muzeului, în colaborare cu mai multe licee din Capitală, a organizat aici, începînd din luna noiembrie a anului trecut, două cicluri de lecții pentru elevii claselor a X-a — unul despre arta românească, celălalt despre arta universală. Am solicitat unele amănunte în legătură cu această acțiune directorului muzeului, maestrul emerit al artei M. H. MAXY, directorului adjunct MARIA BĂDULESCU și șefului secției de popularizare, studii și documentare, PETRE OPREA.

— Muzeele au o principală datorie, aceea de a răspîndi cultura artistică în rîndul oamenilor — ne-a spus *M. H. Maxy*. Or, noi considerăm că accentul trebuie pus îndeosebi pe educația estetică a copiilor, a tinerilor.

— În această privință rolul educativ al muzeului se interferează cu cel al școlii — am observat noi. În multe din școlile noastre se realizează o bună educație artistică. Își face loc, tot mai mult, un adevărat cult al frumosului autentic

— Așa este, desigur, dar, oricîtă educație estetică s-ar face în școală, muzeul nu poate să rămînă deoparte. Chiar dacă în școală s-ar preda pe larg cursuri de istoria artelor, chiar dacă ar exista manuale speciale pentru arta plastică, de pildă, aceasta nu ne-ar scuti de a desfășura și noi o muncă educativă în rîndul elevilor. Dispunem, pentru aceasta, de mijloacele cele mai bune : în primul rînd tablourile — imaginea care educă direct — apoi urbanistica proprie muzeului, mediul înconjurător prielnic.

— În ce anume constă activitatea muzeului în rîndul tineretului?

— Preocupările noastre în acest sens sînt multiple, realizate prin forme diverse — ne-a spus tov. *Maria Bădulescu*. Organizăm conferințe și seri de artă în școli și la casele de cultură ale tineretului ; am alcătuit expoziții volante ; editățm un bogat material de popularizare ; primim vizite colective la muzeu, îndrumate de muzeografi ; în sfîrșit, am organizat cele două cicluri de lecții pentru elevii claselor a X-a

— Aceste lecții, în care se dau cunoștințe despre arta românească și arta universală, se bucură de o mare afluență de elevi și de sprijinul larg al profesorilor — ne informează tov. *Petre Oprea*. Pînă în prezent, în cadrul primului ciclu s-au ținut lecții pe temele *Arta veche românească*, *Arta românească modernă* (sec. XIX pînă la Th. Aman inclusiv) și *Arta românească modernă* (Grigorescu, Andreescu, Luchian). În continuare

AL. I. VLADIMIR

(Continuare în pag. 4-a)

DATORII NEPLĂTITE

(Urmare din pag I)

Dar școala de cultură generală i-a lăsat descoperiți pe tineri și în ceea ce privește comportarea în viață. Unii — ne spune prof. univ. **Tamara Dobrin**, sînt adesea total descumpăniți și dezorientați. Dovedesc o naivitate, o stîngăcie dezarmantă. Nu știu pe ce criterii să-și aleagă prietenii, să aprecieze un om, o faptă. Chiar pe ei se cunosc foarte puțin. De aceea deseori sînt decepționați, cad victimă unor întîmplări sau influențe negative care le provoacă șocuri, stări de insecuritate psihică. Întîlnești printre tineri și conformiști care îți servesc idei și teorii învățate de la alții, pe care nu le înțeleg, dar le susțin pentru că „așa trebuie“, ori niște oameni izolați, frămîntați de incertitudini. Aș mai adăuga ceva care mie mi se pare de asemenea deosebit de important: unii studenți au foarte sărace deprinderi de muncă fizică, de gospodărire a bugetului. M-au surprins mai ales fetele. Le-am vizitat adesea la cămin, am discutat cu ele. Unele nu știu o serie de lucruri elementare pentru o femeie, intelectuală sau muncitoare: să-și aranjeze camera, să-și gospodărească lucrurile personale, să spele, să calce, să-și coasă un tiv măcar, să se îmbrace simplu dar drăguț.

„De ce?" — un apel indispensabil în munca didactică

Cauzele lipsurilor semnalate sînt multiple și fiecare ar merita atenție specială. Cîteva, pe care interlocutorii noștri le-au adus în discuție, ni s-au părut însă esențiale, avînd o influență determinantă în formarea intelectuală și etică a absolvenților de liceu.

Una dintre ele se referă la stilul de muncă al cadrelor didactice. Deși se pare că s-a înțeles că datoria școlii este nu numai de a da informații, dar și de a forma, o serie de profesori se limitează doar la a transmite cunoștințe. Așa se face că acești profesori se ocupă aproape exclusiv de modul în care elevii se pregătesc la un obiect sau altul — de obicei la obiectele cerute la bacalaureat sau la examenul de admitere în facultate — ignorînd orice activitate care trece de granița orelor de curs, a meditațiilor sau consultațiilor. Elevii lor sînt „îndopați“ cu cunoștințe — și atît.

— În sistemul de predare al unor profesori, arăta prof. univ. **C. Ionescu Bujor**, continuă să se manifeste un excesiv formalism, o anchiloză, o rutină care se răsfrînge cît se poate de dăunător asupra elevilor. M-am întrebat adesea de ce profesori cu zeci de ani de experiență își încadrează predarea în niște scheme didacticiste, seci, șablonarde, pe care le numesc planuri de lecție? Nu neg necesitatea unei organizări, a unei sistematizări prealabile a lecției, nici chiar necesitatea unui plan general după care să se ghideze predarea, dar planul, așa cum se alcătuiește el în unele școli, anulează caracterul viu, creator pe care trebuie să-l aibă lecția, îi răpește posibilitatea de a solicita gîndirea elevilor. Datorită acestui mod mecanic, didacticist de predare, nu se face suficient apel la întrebarea **de ce?** Or, formația intelectuală, științifică implică neapărat o astfel de întrebare. Deprinderea de a gîndi, de a-și pune permanent întrebarea **de ce** se obține printr-un lung proces de exersare, care trebuie să înceapă din primii ani de școală și să se accentueze în ultimii.

Referindu-se la cauzele carențelor existente în instruirea și educarea absolvenților, prof. univ. **Tamara Dobrin** releva, tot ca o consecință a modului mecanic de predare a cunoștințelor, slaba exigență a unor profesori în ceea ce privește caracterul adecvat al operării cu diverse noțiuni.

— Este necesar să se folosească mai mult, ca instrumente de predare, nu numai manualul, ci și dicționarele, atlasele, compendiile, antologiile etc. — în general un material documentar bogat și cît mai divers. Ar trebui să se facă exerciții în legătură cu accepția unor termeni și să se dea atenție mai mare fondului de cuvinte cu care operează elevii.

O cauză a sărăciei de idei, a schematismului verbal pe care-l dovedesc absolvenții, a observat prof. univ. **Tiberiu Benedek** — este și modul simplist în care se desfășoară examenele în școală, și examenul de bacalaureat mai ales. Ele se rezumă de fapt la niște întrebări și răspunsuri, puse și date școlărește. De ce să nu transformăm acest examen, care certifică maturitatea absolvenților liceului, într-o discuție de nivel intelectual mai ridicat, într-o dezbatere largă, într-un colocviu viu, antrenant? Dar înseși lecțiile din ultimele clase ar putea dobîndi acest caracter. Decît să memoreze zeci de date, de fapte nesemnificative — pe care oricum le vor uita — elevii ar cîștiga mai mult dacă i-am deprinde cu astfel de dezbateri!

Îndrumare, nu tutelă

Interlocutorii noștri au subliniat și faptul că ceea ce face ca unii tineri să fie atît de descoperiți în fața unor probleme, de nepregătiți în general pentru viață, lipsiți de inițiativă și independență, de hotărîre și curaj în abordarea unor chestiuni, se datorește tutelei excesive pe care a exercitat-o asupra lor școala, din primul pînă în ultimul an de învățătură. Există, într-adevăr, profesori și diriginți care, după ce îi încadrează pe tineri în niste tipare rigide, aplică, în funcție de aceste tipare, cîteva metode șablonarde de la care așteaptă rezultate rapide și spectaculoase. Fără a acorda tinerilor încrederea și creditul cuvenit, ei îi dădăcesc, le fac „morală“ sau le oferă niște sfaturi prăfuite.

— Asemenea profesori — remarca prof. univ. **C. Ionescu Bujor**, înlocuiesc îndrumarea adevărată, care cere tact și discernămînt, prin nesfîrșite discursuri. Ei servesc pe tavă elevilor niște norme de conduită morală, niște precepte, al căror conținut se limitează doar la ceea ce este bine să facă. Între aceste extreme nu mai încape nimic. Este un stil de lucru care nu-i solicită pe elevi la luarea unei atitudini, care nu duce la convingeri personale, care nu stimulează efortul de a gîndi.

Cu atît mai izbitoare este o asemenea tutelă atunci cînd este vorba de activități extrașcolare, de vacanțe — deși acestea ar trebui să constituie cadrul ideal pentru stimularea inițiativelor și elanurilor. Or, nu o dată li se impun tinerilor, în vacanțe, programe-tip confecționate în urma a fel de fel de instructaje sau dispoziții, în care predomină activități seci, monotone, plicticoase. Dar faptul că se intervine excesiv în organizarea și desfășurarea timpului liber al elevilor, că li se stabilește riguros ce au de făcut și ce nu, că li se dă totul mură în gură, are și alte repercusiuni negative, printre care aceea — de loc lipsită de importanță — că nu li se creează condiții pentru o autocunoaștere obiectivă, pentru autoeducare, că nu li se dezvoltă simțul de răspundere, că nu sînt deprinși cu efortul personal și nu li se stimulează tendința de angajare, de formare a personalității.

Tinerii confirmă

Despre toate problemele ridicate mai sus am discutat și cu acei pe care ele le privesc direct — studenții anului I. Dovedind o mare sinceritate, spusele lor au confirmat întru totul opiniile cadrelor universitare.

— În ultimii ani de liceu, ne-a spus **Dumitru Sandu**, de la Facultatea de filozofie, am dorit să fiu luat în seamă, să nu mai fiu tratat ca un copil. Dar unii dintre profesorii noștri ne priveau la fel cum ne priviseră în clasa a V-a. Am fost tratați ca tineri neinițiați de la primul și pînă la ultimul an și obligați să copiem niște modele indicate care, uneori, erau în dezacord cu concepțiile noastre“.

Constantin Tănase, de la Facultatea de filologie, s-a referit și la pregătirea pe care a dobîndit-o în școală:

— Am terminat liceul, dar îmi sînt străine, necunoscute multe probleme care țin mai ales de morală și de educația estetică și pe care cred că un tînăr de 17 ani trebuie să le cunoască. Voi da cîteva exemple. Am puține cunoștințe despre literatura și arta universală. (Invidiez seriile din anii următori, pentru că abia acum s-a introdus în liceu literatura universală). Am simțit, ca adolescent, lipsa unei îndrumări în probleme privind relațiile de prietenie între fete și băieți. Sînt cu totul neinițiat în probleme de educație sexuală, ocolite cu strășnicie în școală.

Pe **Constantin Levaditis**, de la Facultatea de chimie, l-a necăjit faptul că școala nu i-a asigurat o bună orientare profesională.

— Eu am reușit la chimie, care îmi place foarte mult. Dar în liceu nu aveam numai zece la chimie și profesorul mi-a spus, pînă în ultima zi, să-mi iau gîndul că n-o să reușesc. Spun toate acestea pentru că în școală nu sîntem întotdeauna încurajați și îndrumați în alegerea profesiunii de care ne simțim — pe baze reale — atrași. Despre examenul de admitere, despre facultate nu ni s-au dat adesea detalii realiste. Erau ori prea roz, ori prea negre și am avut greutăți și într-un caz, și în celălalt.

Despre **Eugenia Nițoiu**, de la Facultatea de geologie, ni s-a relatat că este foarte timidă, foarte retrasă.

— Nu, nu merg la reuniuni — ne-a spus ea. N-am nici un prieten. Cineva îmi spunea într-o zi că sînt „sălbatică“. Avea oarecare dreptate. Întrucîtva m-au determinat să fiu așa și profesorii mei, diriginta. În liceu n-am participat la nici o reuniune. În clasa a XI-a am vrut să organizăm un „ceai“ și ni s-a făcut morală în fața întregii școli, spunîndu-ni-se că în loc să învățăm, „ne ținem de prostii“. Iar diriginta considera că o fată care merge undeva să danseze — la o reuniune, la o petrecere între colegi — este „neserioasă“. Colegele de cămin îmi spun acum că reuniunile studențești sînt foarte plăcute, că fiecare se distrează frumos și decent, că vin mulți studenți fruntași.

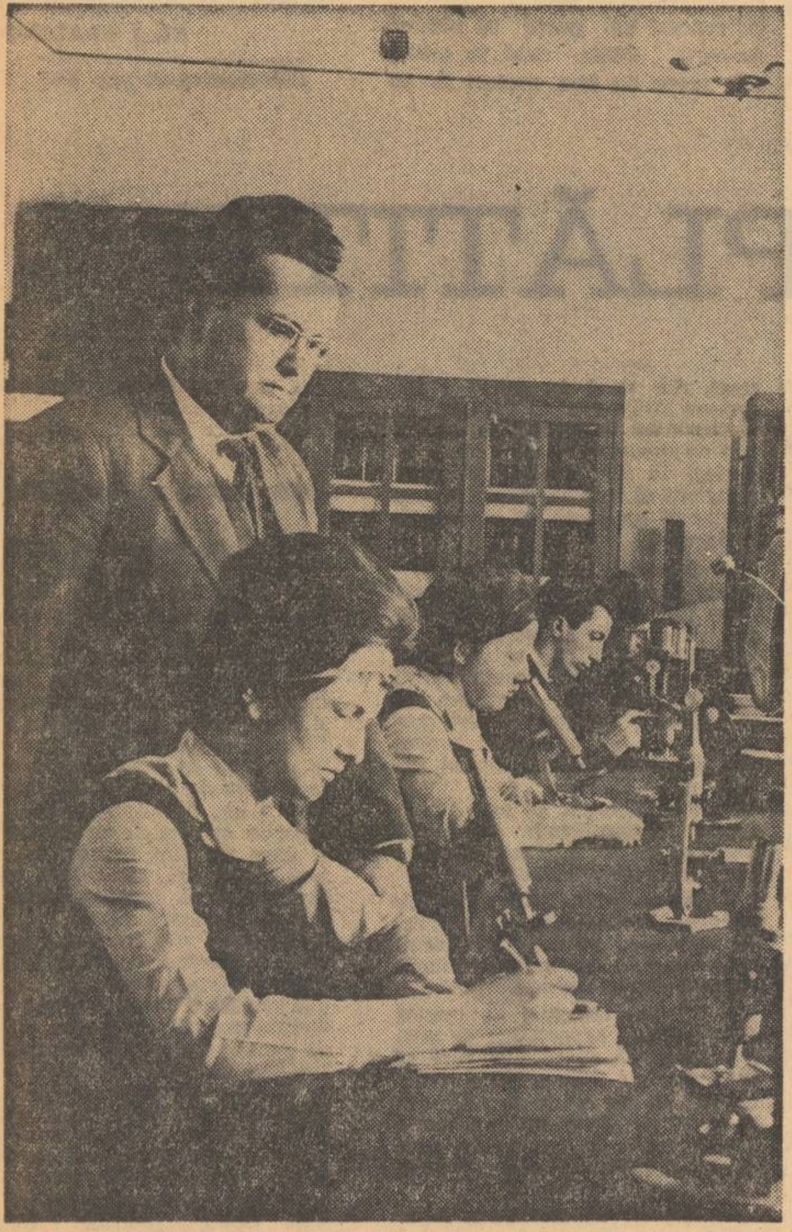

În laboratorul Liceului agricol din Valea Călugărească

Discuția pe care am purtat-o a reliefat ideea esențială că imperativele majore ale învățămîntului nostru impun școlii o maximă exigență în pregătirea intelectuală și etică a tinerei generații, o muncă de înaltă calitate, fără fisuri. Pentru că fiecare fisură, fiecare lucru nefăcut la timpul său rămîne ca o datorie care se plătește cu dobîndă mare, poate multă vreme.

Primele patrule școlare de circulație — înființate deocamdată experimental în cîteva școli din București — își iau în serios atribuțiile: — Se poate traversa fără grijă! — pare a spune tînărul agent de circulație

Cunoașterea și caracterizarea elevilor

(Urmare din pag. I)

larități ale acestuia. Vom da însă atenția cuvenită și acelor elemente care, deși nu determină trăsături stabile ale personalității, dau naștere așa-numitelor „stări fazice“ adică unor manifestări trecătoare („întîmplătoare“) ale conduitei, care apar brusc, avînd frecvent un caracter negativ și care, în general, contrazic pe cele cu care ne-am obișnuit. Necesitatea înregistrării lor decurge din faptul că, dacă nu le cunoaștem cauza și nu le tratăm la timp, ele se pot transforma în trăsături constante ale comportării, etichetate cu ușurință ca „de neînțeles“ sau ca trăsături adevărate ale unui caracter „mascat“ mult timp.

Absolut necesare pentru o orientare școlară și profesională științifică sînt datele ce privesc **particularitățile activității intelectuale.** Este important să ne referim, în acest capitol, mai întîi la particularitățile analizatorilor (mai ales la eventualele deficiențe anatomo-fiziologice) și apoi la procesele psihice de cunoaștere, cu accent pe gradul de dezvoltare și particularitățile gîndirii și limbajului.

Într-un alt capitol, pe care-l putem intitula „structura personalității“, ne vom referi la **interese, aptitudini, temperament** și **caracter.** Se știe că **interesele**, înțelese ca o orientare selectivă și constantă către un anumit domeniu de activitate și cunoaștere, constituie unul din motivele acțiunilor umane. Se apreciază însă că introducerea noțiunii de „interes“ în educație, marchează un moment capital în istoria ideilor pedagogice (D. Super, de exemplu), fiindcă ele au nu numai un **rol de adaptare**, ci își aduc partea lor de contribuție în **formarea unei atitudini pozitive față de învățătură** și în **motivarea alegerii profesiunii** (F. Barry, Armstrong, Todd etc.); uneori li se atribuie chiar un **rol determinant** sub aceste aspecte (Berdie, Krug, Duric). În caracterizare vom consemna constelația intereselor: de cunoaștere, profesionale sau speciale (determinate de aptitudini, de capacități sau de personalitatea elevului). Ne vom referi apoi la stabilitatea și intensitatea intereselor manifestate de elev, la ierarhia și dinamica lor, la influența pe care o exercită asupra învățăturii, organizării timpului liber și alegerii profesiunii.

O atenție deosebită vom da aptitudinilor, privite în multiplele și variatele lor aspecte. Desigur că vom stabili în primul rînd ce „premise naturale“ are elevul pentru anumite aptitudini și domenii de activitate. Vom nota apoi **felul** aptitudinilor, cînd s-au manifestat, ritmul și nivelul dezvoltării lor (sub influența căror factori); ne vom referi la corelația între aptitudinile manifestate și interese, rezultate la învățătură și profesiunea dorită (opinia școlii și a familiei în această problemă și concordanța sau neconcordanța lor).

În ceea ce privește **temperamentul**, vom determina tipul de temperament căruia îi aparține elevul, fapt deosebit de important atît pentru instrucție cît și pentru educație. Se impune studierea atentă a particularităților dinamice, care dau un „colorit“ specific capacităților intelectuale, stărilor afective, voinței și caracterului, cît și personalității în ansamblul ei. Toate acestea vor sta la baza **recomandărilor pentru metodica muncii instructiv-educative cu elevul respectiv.**

Deși **caracterul** reprezintă esența socială a personalității, nucleul ei în „modelele“ de caracterizări el este frecvent redus la schema șablon a „atitudinilor“ (față de muncă, față de societate și membrii săi etc.) și a trăsăturilor ce le generează. Desigur, aici nu este nimic greșit. Considerăm însă că problema caracterului — adică tocmai acea latură a personalității care ne indică modalitatea și capacitatea de integrare socială a individului — trebuie abordată în toată complexitatea ei. Atît pentru elevul de azi — dar mai ales pentru cetățeanul de mîine — atît pentru orientarea școlară cît și pentru cea profesională este deosebit de important să fie cunoscute și alte trăsături de caracter, decurgînd mai ales din **orientarea persoanei.** Ne referim în deosebi la **concepția de viață** (conținut, dinamică, bogăție, profunzime), la treapta formării conștiinței morale, la idealul de viață (conținut și rol) și la gradul formării conștiinței de sine, a capacității de a se privi de pe poziția de „socius“. Să nu omitem, de asemenea, nici particularitățile de ansamblu ale caracterului: unitate, originalitate, bogăție, plasticitate, putere. Fără îndoială însă că aceste elemente constitutive ale caracterizării trebuie să fie cercetate și înțelese în unitatea și interdependența lor.

Întrucît toate particularitățile personalității influențează direct **activitatea de învățare**, apreciem că numai după cunoașterea lor putem să ne referim, pe baze temeinice, și la aceasta, consemnînd nu numai dinamica rezultatelor la învățătură — de la începutul școlarității — ci și cum se explică aceste rezultate, ținînd seama de particularitățile dezvoltării fizice și intelectuale, de interese și aptitudini, de unele trăsături de caracter etc. Vom cerceta, de asemenea, dacă elevul ar putea învăța mai bine și vom nota ce trebuie făcut pentru aceasta. De altfel, este necesar ca propunerile privind ritmul și metodica muncii educative cu elevul respectiv să însoțească fiecare capitol al caracterizării. Considerăm că propunerea finală trebuie să se refere nu la indicarea unei anumite profesiuni, ci la **domeniul de activitate** (știință, artă, filozofie, învățămînt, tehnică, economie etc.) care ar asigura personalității elevului cel mai prielnic climat de dezvoltare și în care acesta ar da maximum de randament.

O mare atenție trebuie dată metodelor activității de acumulare și interpretare a materialului necesar pentru întocmirea caracterizării. La nivelul școlii, pe primul plan se va situa observația, datele culese urmînd să fie **completate** și **confruntate** cu cele obținute prin convorbiri, prin analiza produselor activității, prin metoda biografică, a chestionarelor și anchetelor. Considerăm că este nejustificată atitudinea de reținere față de experiment, neîncrederea în posibilitățile folosirii acestei metode la nivelul școlii. Literatura de specialitate ne oferă numeroase „probe simple“, care pot fi folosite cu ușurință în toate școlile.

Colaborarea dirigintelui, în acumularea materialului faptic, cu **colectivul pedagogic** al clasei, cu **medicul** școlii și cu **familia** este o necesitate de prim ordin. Nu mai puțin necesar este, în întocmirea caracterizării, și **concursul elevului** în cauză (ne referim mai ales la adolescenți). De altfel, caracterizarea — care **folosește dirigintelui, colectivului pedagogic, familiei și societății — trebuie să-i folosească și celui în cauză, ca un sprijin puternic în procesul de autoeducație.** De aceea, ea trebuie să fie cunoscută și de elev. Dacă în ultimă instanță orientarea școlară tinde a deveni orientare a educației, să nu uităm că orientăm o personalitate în plină dezvoltare, într-o anumită situație și într-un timp determinat. Cunoscînd și caracterizînd pe elevi, să-i ajutăm să se autocunoască și să se autoeduce și după terminarea școlii.

---

secoventeoo

Examenul de bacalaureat

În anul 1968, examenul de bacalaureat pentru liceele de cultură generală și liceele de artă se va desfășura în două sesiuni:

— sesiunea I între 17 iunie și 1 iulie;

— sesiunea a II-a între 17 august și 1 septembrie.

La acest examen se pot prezenta absolvenții liceelor de cultură generală, cursuri serale și învățămînt fără frecvență și ai liceelor de artă, cursuri de zi, din anul școlar 1967/1968.

De asemenea se pot prezenta și persoanele care au absolvit licee de cultură generală (cursuri de zi, serale și învățămînt fără frecvență) sau licee de artă (cursuri de zi) în perioada 1964 — 1967 și care au susținut acest examen de maximum două ori.

Ca și în anul trecut, examenul de bacalaureat se susține la următoarele obiecte:

a). — Secția reală: **matematică — scris și oral, literatură română — scris și oral și o disciplină la alegere între fizică, chimie, biologie — oral;**

b). Secția umanistă: **literatura română — scris și oral, o limbă modernă la alegere, între franceză, engleză, rusă, germană sau limba latină — scris și oral și o disciplină la alegere între fizică, chimie, biologie, istoria patriei, filozofie — oral.**

Candidații proveniți de la liceele de artă vor susține examen și la obiecte de specialitate.

Absolvenții liceelor cu predarea în limbile naționalităților conlocuitoare susțin examen scris și oral și la literatura maternă. Programele disciplinelor pentru examenul de bacalaureat sînt cele valabile în anul 1967.

„Săptămîna primăverii“

În martie — prima lună a primăverii — în școlile din întreaga țară se va desfășura „Săptămîna primăverii“. Înscrisă în calendarul manifestărilor pionierești de Consiliul Național al Organizației Pionierilor și Ministerul Învățămîntului, „Săptămîna primăverii“ face parte din lucrările de practică agricolă, iar în timpul desfășurării ei cursurile vor fi suspendate. În școlile din mediul urban, ale căror programe de studii nu prevăd practica agricolă sau în școlile ce au efectuat practica agricolă de două săptămîni la începutul anului școlar, elevii vor vizita monumente ale naturii, grădini botanice și zoologice, parcuri și rezervații naturale, fără suspendarea cursurilor.

„Săptămîna primăverii“ va îmbogăți cunoștințele copiilor, contribuind la dezvoltarea dragostei lor pentru cunoașterea și ocrotirea naturii și la formarea deprinderilor de muncă fizică. Unitățile și detașamentele de pionieri vor îngriji spațiile verzi din preajma școlii, vor planta arbori și vor sădi flori în livezile cooperativelor agricole de producție etc.

Expoziție închinată lui Mihail Kogălniceanu

Pentru stimularea interesului elevilor față de studiul istoriei patriei, cabinetul de istorie al Școlii generale nr. 53 din Capitală organizează periodic expoziții în colaborare cu Muzeul de istorie a orașului București sau cu Muzeul Arhivelor Statului.

O astfel de expoziție, închinată lui Mihail Kogălniceanu, s-a organizat recent în școală. Expoziția a prezentat aspecte din viața și activitatea neobositului luptător pentru unitatea națională, a cărui personalitate „se așterne dominatoare de-a curmezișul veacului“, cum spunea O. Goga.

Prof. MINODORA PEROVICI

Concurs de matematică în școlile generale

La 22 martie, în prima zi a vacanței de primăvară, elevii din clasele VI, VII și VIII ale școlilor generale vor participa la faza pe localitate a concursului de matematică organizat de Ministerul Învățămîntului și Societatea de științe matematice. Toți cei care îndrăgesc matematica, și aceștia sînt mulți, se pregătesc cu rîvnă de cîteva săptămîni, cu ajutorul profesorilor, pentru a se putea prezenta la întrecere cu rezultate cît mai bune.

Concert simfonic dat de elevi

Rotonda Ateneului, martora atîtor manifestări înscrise cu litere de aur în istoria muzicii contemporane, a găzduit de curînd un concert original. Au răsunat din nou acordurile familiare ale concertelor și simfoniilor lui Beethoven, Enescu, Mozart, Mendelssohn-Bartholdy, Weber, Lalo, dar atît membrii orchestrei cît și soliștii nu depășeau nici unul vîrsta de 17 ani, ba cei mai mulți încă nu împliniseră nici 15. Cu toții erau elevi ai Liceului de muzică nr. 2 din București.

Prin programul concertistic deosebit de bogat și de complex, prin realizarea artistică și sensibilitatea interpretării, concertul orchestrei simfonice a Liceului de muzică nr. 2, dirijat de profesorul Ion Drăcea, a depășit cadrul obișnuit al manifestărilor de acest gen, înscriindu-se ca o manifestare de prestigiu pe agenda muzicală a ultimei decade.

Materiale ajutătoare pentru dezvoltarea educației estetice

De curînd, studioul „Alexandru Sahia“ a realizat, la comanda Ministerului Învățămîntului, filmul „Desenul și pictura după natură“, primul dintr-o serie menită să contribuie la dezvoltarea educației estetice și la îmbogățirea culturii artistice a tineretului școlar. Realizat în culori de regizorul Constantin Budișteanu, cu sprijinul profesorilor N. Butnaru și N. Filoteanu, al cercului de artă plastică de la Școala generală nr. 5 și al elevilor Liceului de arte plastice din București, filmul evidențiază, într-un limbaj accesibil și convingător, modul de însușire a alfabetului picturii, de la elementele simple la cele complexe, de la elementul concret la cel interpretativ.

Aceluiași scop, al educării estetice a elevilor, îi este destinată și trusa de diapozitive color cu tema „Copiii desenează“, realizată de studioul „Animafilm“. Trusa cuprinde 40 de desene ale unor copii între 5 și 14 ani. Într-o broșură anexată, redactată de prof. N. Filoteanu, sînt prezentate scurte analize ale acestor desene, care subliniază mijloacele folosite de micii artiști pentru a-și exprima gîndurile și sentimentele cu ajutorul formelor și culorilor. Analizele clarifică pentru educatori felul în care redau copiii lucrurile ce le solicită atenția și totodată își propune să înfățișeze rezultatele obținute de aceștia în munca lor independentă cu creionul și pensula.

Conf. univ. dr. ALEXANDRU TOHĂNEANU

Tineri poeți și prozatori în mijlocul elevilor

Pentru a-i stimula pe elevii care au înclinații către arta scrisului, pentru a-i ajuta să pătrundă în tainele creației, revista „Luceafărul“ a luat de curînd o inițiativă valoroasă: săptămînal, tineri poeți și prozatori, redactori și colaboratori ai revistei, poposesc în mijlocul elevilor din licee, citesc din creațiile lor, discută pe marginea unor probleme de literatură. Pînă acum, astfel de șezători literare au avut loc la liceele „Mihai Viteazul“, „I. L. Caragiale“ și „Mihail Sadoveanu“, unde au poposit în mijlocul elevilor: Eugen Barbu, Marin Sorescu, Ion Gheorghe, Sinziana Pop, Grigore Hagiu, Mihai Negulescu, Violeta Zamfirescu și alții.

O sărbătoare emoționantă

O caldă și emoționantă festivitate a consemnat ieșirea la pensie, după 34 de ani de activitate neîntreruptă în nobila funcție de educatoare, a tovarășei Stela Popescu, directoarea Grădiniței nr. 1 din București. La mișcătorul omagiu adus sărbătoritei de către organele de învățămînt și de către colegii mai tineri s-au asociat foștii ei elevi. În rîndul acestora se numără acum oameni maturi — ingineri, medici, profesori, numeroase educatoare (exemplul personal al Stelei Popescu a dat rod bogat) — ca și tineri elevi de liceu și din școlile generale.

secoventeoo

OPINII DESPRE

STUDIUL PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂŢĂMÎNTULUI DE CULTURĂ GENERALĂ

STUDIUL PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂŢĂMÎNTULUI PROFESIONAL ŞI TEHNIC

De ce inspecţie „specială"?

Sistemul de acordare a gradelor didactice oferă încă, după părerea mea, posibilitatea obţinerii gradelor de către unele cadre cu o pregătire superficială, cu o activitate ineficientă la catedră. Considerînd că este binevenită prevederea de a se micşora numărul de probe la examenul de definitivat şi de a se obţine gradul II pe baza unei inspecţii, a unei lucrări metodico-ştiinţifice şi a unui colocviu de specialitate, dorim să atragem atenţia asupra unui lucru peste care se trece uşor cu vederea, anume că inspecţia specială, în felul în care se face, nu stimulează suficient interesul pentru ridicarea calităţii pregătirii metodico-ştiinţifice.

Oare această inspecţie trebuie să oglindească ceea ce poate realiza un profesor numai la o anumită dată, sau ceea ce realizează el permanent? Dacă e inspecţie **specială**, profesorul se va pregăti **special** pentru aceasta. Dar activitatea lui anterioară cu clasa nu se ia în seamă? Apoi, inspectînd cîteva ore pe cineva poţi trage concluziile cele mai juste? Iată întrebări ale căror răspunsuri ne arată că acordarea notei la activitatea practică pedagogică prin inspecţia „specială" este destul de departe de realitate şi de scopul urmărit.

Aceasta, pe de o parte. Pe de alta, candidatul la gradul definitiv ori la gradul II se prezintă la examen după cîţiva ani. În aceşti ani el nu trebuie controlat şi îndrumat în activitate **special** pentru obţinerea gradului? Atunci de ce nu este pregătit şi nu i se face inspecţia „specială" decît în ultima parte a acestei perioade?

Cadrele didactice trebuie să se mobilizeze, să se angajeze în lupta pentru cucerirea unei pregătiri superioare celei cu care au terminat facultatea ori şcoala respectivă. **Propunem ca nota să nu se mai dea numai pentru inspecţia specială, ci în decursul celor 3—5 ani dinaintea examenului de grad, cu ocazia unor inspecţii trimestriale, să se acorde note, urmînd ca nota pentru grad să fie media acestora. Aşadar, nu o „inspecţie specială", ci o perioadă specială de inspecţii să hotărască nota activităţii pedagogice.**

În felul acesta, candidatul e angajat o perioadă îndelungată de pregătire în ridicarea calităţii predării, obţinerea gradului constituind un proces desfăşurat în zone situate la o altitudine superioară şi nu rezultatul unui moment „special".

Prof. PETRU NECULA
comuna Murgeni, judeţul Vaslui

Începerea şcolarităţii la 6 ani – o măsură justificată

Măsurile şi soluţiile preconizate în recentul studiu privind dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală constituie rezultatul unor vaste experienţe şi documentări ştiinţifice. Propunerea referitoare la începerea şcolarităţii la vîrsta de 6 ani o găsesc justificată în etapa actuală de dezvoltare social-economică din ţara noastră.

Cercetările somatometrice şi fiziometrice efectuate în ultimele două decenii în România arată o simţitoare majorare a nivelului de dezvoltare fizică la toate vîrstele cuprinse între 0—18 ani, atît în mediul urban cît şi în cel rural. De asemenea, studiile privind starea de sănătate a populaţiei atestă pentru toate vîrstele, dar în mod deosebit pentru prima copilărie, o remarcabilă îmbunătăţire. În esenţă, creşterea duratei medii a vieţii cu peste 20 de ani înregistrată în perioada ultimelor trei decenii la noi se datoreşte scăderii impresionante a mortalităţii grupei de vîrstă 0—4 ani.

Copiii generaţiilor de astăzi sînt mai sănătoşi şi prezintă o capacitate fizică şi neuropsihică dezvoltată mai precoce faţă de cea a copiilor generaţiilor din trecut. În acelaşi timp, eficienţa mijloacelor profilactice în orînduirea noastră socialistă este considerabilă; nu mai avem copii debilitaţi prin subnutriţie şi malarie sau cu infirmităţi datorită consecinţelor bolilor infecto-contagioase ca difteria, variola, poliomielita, tusea convulsivă, scarlatină, pojar, tuberculoză etc., care altădată constituiau un factor principal de limitare a desfăşurării procesului instructiv-educativ în şcoală.

Prof. univ. I. ARDELEANU
membru corespondent
al Academiei

Instrucţia umanistă a tineretului

Principiile şi problemele formulate în **Studiul privind dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală** sînt de un interes istoric pentru progresul general al societăţii noastre. Tradiţia pozitivă a şcolii româneşti se îmbogăţeşte acum cu idei şi soluţii practice menite să situeze şcoala noastră de cultură generală la nivelul mondial cel mai ridicat, asigurînd astfel condiţii optime de pregătire multilaterală, aprofundată, pentru generaţia care se ridică.

Formaţia umanistă, în spiritul celor mai înalte idealuri ale omenirii, ocupă un loc însemnat în studiile supuse acum dezbaterii publice. Vrem să formulăm cîteva propuneri în legătură cu predarea limbii române şi a limbilor străine, despre care se vorbeşte în mai multe locuri în studii.

S-a cerut mereu şi de multă vreme studierea gramaticii şi în liceu, pentru că tocmai în anii cînd un tînăr poate mai bine pricepe legile şi frumuseţile limbii, deci în liceu, disciplina aceasta fundamentală pentru formarea intelectuală şi estetică a omului se limita, prin programă, la unele capitole vagi, la cîteva ore de recapitulare, de comentarii marginale, în fugă; în realitate studiul limbii române se oprea la clasa a VIII-a. **„Limba şi legile ei dezvoltă cugetarea"** — scrisese, cu dreptate, Eminescu. Studiul ei trebuie deci să capete extensiune şi adîncime, căci gramatica nu se poate reduce la predarea morfologiei şi a sintaxei doar. Sînt necesare lecţii de **vocabular**, pentru a sprijini mai buna asimilare a cuvintelor necesare unei exprimări precise, bogate, alese; lecţii de **istoria limbii**, pentru a înţelege originalitatea şi tendinţele actuale ale limbii; lecţii de **stilistică**, pentru a pătrunde în tezaurul de valori expresive ale limbii, pentru a deprinde pe tineri cu valorificarea personală a acestui tezaur. Studiul preconizează ca materie fundamentală la bacalaureat **limba română**; să sperăm deci că se va da atenţie aprofundării tuturor problemelor de limbă şi se va controla temeinic nivelul cunoştinţelor respective.

Predarea limbilor străine, care se leagă, într-un fel, de aceea a limbii materne, va căpăta, după cum se arată în Studiul privind dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală, o mai mare importanţă. Pentru a-i asigura o mai mare eficacitate, ar trebui inclusă o limbă străină ca materie obligatorie la bacalaureat, aşa încît orice absolvent să o stăpînească bine.

Aprofundarea oricărei limbi, şi mai ales a limbilor romanice, inclusiv a limbii române, nu are decît de cîştigat din extinderea studiului latinei în licee; aceasta uşurează asimilarea neologismelor, a termenilor tehnici, a istoriei limbii noastre. În felul acesta nu va mai fi nevoie să se irosească timp şi resurse umane şi materiale pentru învăţarea limbilor străine în facultăţi. O veche tradiţie a şcolii noastre garantează posibilitatea asimilării limbilor străine în liceu, mai ales dacă acest lucru s-ar controla, aşa cum s-a făcut în trecut, la bacalaureat.

Azi mai mult ca în trecut metodele moderne, cabinetele fonetice, televiziunea sînt importante auxiliare ale învăţării limbilor. La acestea trebuie să se adauge cît de repede manuale corespunzătoare, practice, la nivelul cerinţelor, cu prezentări clare, sintetice, de capitole noi despre lexicul, fonetica, stilistica limbii române şi a limbilor străine studiate în şcoli. Nu avem încă un manual complet, practic, de limbă un curs de stilistică absolut necesar, un dicţionar de sinonime, un studiu sintetic despre istoria limbii, despre originalitatea **ei** latină; nu avem, deşi s-a cerut foarte des şi insistent, o revistă pentru cultivarea limbii. Edituri didactice şi pedagogice îi revin deci, în lumina studiului, sarcini sporite mult.

Rezultatele muncii didactice depind într-o mare măsură şi de calificarea cadrelor; măsurile prevăzute sînt excelente şi celor preconizate le-am mai putea adăuga 2—3 propuneri concrete: dată fiind lipsa personalului calificat pentru predarea limbilor străine, **ar trebui înfiinţate secţii de asemenea limbi la toate institutele pedagogice din centrele universitare** unde există condiţii pentru pregătirea lor adecvată. Din păcate, secţia de limbi străine de la Institutul pedagogic din Bucureşti a fost desfiinţată tocmai cînd se realizase un modern laborator fonetic pentru studierea acestor limbi, în cele mai moderne condiţii; păcat, pentru că nici în cele mai mari oraşe ale ţării necesarul de profesori de limbi străine nu a fost acoperit, iar universităţile nu pot nici în zeci de ani de aici înainte face faţă cerinţelor. E o problemă esenţială, dacă ne gîndim mai ales la cine predă şi la modul cum se predau limbile străine în şcolile generale şi în multe din liceele noastre. Măsuri energice, în funcţie de realităţi, trebuie luate pentru a asigura calificarea personalului didactic pentru aceste discipline importante. **Cred că ar fi o măsură bună şi reintroducerea examenului de capacitate pentru profesori**, prin care se selectau cele mai bune cadre, cu multă rigoare, cu mult folos pentru nivelul învăţămîntului de cultură generală, dar şi drepturi sporite pentru cei ce se calificau pe această cale. **Ar fi necesară recunoaşterea acestui examen şi echivalarea lui cu gradul II de azi** pentru profesorii mai vechi care l-au luat în trecut. Să ne amintim că Lovinescu, Perpessicius, Pompiliu Constantinescu, Şerban Cioculescu, Vladimir Streinu au ilustrat liceul prin munca şi erudiţia lor. În fine, ar trebui găsită posibilitatea de **a deschide concursuri pentru posturi universitare la care să se poată prezenta cei mai destoinici profesori de liceu**; un astfel de profesor cu zeci de studii de istorie, critică literară şi de stilistică, stă de ani şi ani la poalele Carpaţilor şi nu poate găsi acces la vreo catedră, pentru că locurile sînt ocupate de asistenţi şi lectori numiţi fără nici un concurs, deşi nu au onorat prin vreo lucrare de merit locul ce-l ocupă de 10—15 ani. E o problemă importantă la care forurile în drept trebuie să se gîndească în aceste momente de intense preocupări pentru viitorul şcolii noastre.

Profesorii ar fi desigur fericiţi dacă, pentru documentarea lor, ar avea biblioteca necesară de cărţi noi, sintetice, cu cele mai valoroase date de actualitate pentru specialitatea fiecăruia. Propun deci Edituri didactice şi pedagogice o colecţie nouă: **Biblioteca profesorului**, în care să se publice cărţi de specialitate, format de buzunar, documentate şi de mare interes, cum se publică şi în alte ţări. Pe lîngă manuale, aceste cărţi de specialitate, accesibile tuturor, **ar constitui o** avere intelectuală care ar rodi ştiinţa de mîine. Să nu întîrziem de a o oferi fiecărui membru al corpului didactic.

Închei cu satisfacţia de a vedea preconizate multe măsuri salutare, menite să ridice prestigiul învăţămîntului nostru în ţară şi peste hotare. Cultura, ştiinţa, arta sînt legate de formarea intelectuală a tineretului nostru, de eficacitatea învăţămîntului de cultură generală.

Conf. GH. BULGĂR

„Mecanismul" examenului de bacalaureat

Considerăm ca fiind foarte bine venită introducerea unei probe de istoria patriei la examenul de bacalaureat. Am dori să spunem însă unele lucruri în legătură cu „mecanismul" de desfăşurare a acestui examen. **Nu sîntem de părere că examenul trebuie dat cu profesorii şcolii, ci pe comisii, aşa cum s-a procedat în anii trecuţi şi cu profesori examinatori străini.** Un preşedinte şi un vicepreşedinte la un examen de bacalaureat nu-şi justifică existenţa. Ajunge un preşedinte. Credem că examenul de bacalaureat trebiue să se ţină după terminarea cursurilor, pentru că scoaterea profesorilor examinatori de la ore provoacă mari perturbaţii. Apoi, practica a arătat că, o dată trimestrul al III-lea încheiat, oricît de devreme s-ar face aceasta, absolvenţii nu mai lucrează cu aceeaşi sîrzietate. De aceea **propunem ca pregătirea examenului să se facă în partea a II-a a trimestrului III, dar nu după încheierea mediilor pe obiecte şi la purtare.** Şi, în sfîrşit, o ultimă propunere: **inspectorii şcolari să poată fi şi ei preşedinţi de comisii de bacalaureat.**

Prof. CONSTANTIN D. RAPCEA
directorul Liceului din Sinaia

Mai multă atenţie disciplinelor de bază

În legătură cu îmbunătăţirea planurilor de învăţămînt şi a programelor şcolare credem că, mai cu seamă la clasele V—X, trebuie să se pună accentul pe reconsiderarea disciplinelor de bază, printre care în şcoala generală predomină limba română şi matematica. În vechiul plan de învăţămînt această grijă nu se reflectă suficient. Este de ajuns să ne oprim la procentul orelor de română şi matematică la clasele V—VIII, care este de cîte 15 la sută faţă de cuantumul orelor săptămînale, în timp ce biologia şi agricultura însumează 18 la sută, iar desenul, educaţia fizică şi muzica tot 18 la sută. Modificarea succesivă a programelor nu a dus la remedierea substanţială a efectelor numărului mic de ore de predare la română şi matematică, de cîte 4 pe săptămînă: Programele, însă, au înregistrat îmbunătăţiri la care nu se poate renunţa. Este absolut necesar, după părerea noastră, să se studieze cu atenţie **posibilitatea sporirii numărului de ore la limba română şi matematică la 5 săptămînal.** Aceasta ar fi posibil, printre altele, prin **înglobarea într-o singură disciplină a biologiei şi agriculturii, eventual cu 3 ore săptămînal.** Aceasta ar reda de altfel studiului în clasele V—X caracterul său de studiu de cultură generală şi ar înlătura supraîncărcarea elevilor cu unele cunoştinţe greu accesibile.

Am dori să facem unele propuneri şi în legătură cu structura anului şcolar, a cărei varietate a produs adesea greutăţi în planificarea şi desfăşurarea muncii, mai ales că de multe ori au intervenit modificări chiar în cursul desfăşurării acesteia. **Stabilirea unei structuri definitive a anului şcolar, prin regulament — sau, mai bine, prin lege** — ar avea urmări pozitive în organizarea muncii şcolare. Ar fi indicat, după părerea noastră, ca **anul şcolar să înceapă la 15 septembrie şi să se încheie la 28 iunie,** evitîndu-se împărţirea pe trimestre prea neegale ca durată de pînă acum, ale cărei urmări generale nu sînt de dorit. Aceasta ar permite planificări mai juste, o muncă ritmică, eforturi mai fructuoase ale cadrelor şi elevilor, însuşirea mai temeinică a cunoştinţelor. **Este bine ca perioada de practică şi de muncă patriotică să fie planificată spre finele anului şcolar, cînd se poate lega mai organic de producţie, sau să se desfăşoare jumătate în iunie şi jumătate în septembrie,** dar începînd din ziua deschiderii cursurilor, nu ca pînă în prezent, cînd perioada de adaptare a elevilor cu procesul învăţării dura uneori peste 4 săptămîni.

Evitarea **supraîncărcării învăţătorilor şi profesorilor va fi realizată dacă trasarea sarcinilor va fi atributul exclusiv al organelor de învăţămînt. Acest lucru ar trebui stabilit prin lege, organele de control şi îndrumare judeţene avînd dreptul să intervină operativ ori de cîte ori se ivesc fenomene de supraîncărcare cu sarcini laterale.** Se asigură în acest fel timpul atît de necesar unei pregătiri ritmice şi serioase pentru sarcinile profesionale.

Prof. EMIL MUTULESCU
comuna Murfatlar, jud. Constanţa

Cultura generală în liceele economice

Este uşor de înţeles că necesităţile legate de eşalonarea disciplinelor pe parcursul anilor de studiu în liceele economice au impus anumite „sacrificii" din materia de cultură generală. Consider însă că nu au fost adoptate întotdeauna soluţiile cele mai eficiente.

Bunăoară, pentru predarea geografiei se prevăd în anii I şi II cîte două ore săptămînal, începînd cu studiul geografiei economice şi politice a lumii în anul I şi continuînd cu geografia patriei în anul II. Poate fi însă concepută studierea geografiei economice şi politice fără ca elevii să dispună în prealabil de cunoştinţe de geografie fizică? Evident, nu. Consider, de aceea, că este necesar să se prevadă şi studierea geografiei fizice.

Sînt cunoscute dificultăţile pe care le întîmpină în momentul de faţă procesul de predare a cunoştinţelor de biologie în liceul de cultură generală, în care această materie figurează cu două ore săptămînal. Predată într-o singură oră săptămînal, cum prevede planul de învăţămînt al liceelor economice, materia respectivă îşi pierde aproape profilul de disciplină şcolară, reducîndu-se la o simplă informare superficială. Dar chiar în aceste condiţii, lecţiile sînt greu de parcurs în timpul disponibil.

Toate acestea mă determină să susţin cu tărie **necesitatea reexaminării conţinutului şi ponderii anumitor discipline de cultură generală în liceele economice.**

Prof. GHEORGHE I. ISA
Liceul economic Dej

Un sistem de perfecţionare mai elastic, mai cuprinzător

În îmbunătăţirea neîncetată a calităţii procesului de învăţămînt un rol hotărîtor revine cadrelor didactice. Iată de ce sistemul de perfecţionare a acestora trebuie să fie mai elastic, mai cuprinzător, mai eficient.

Este binevenită propunerea cuprinsă în studiu ca învăţătorii şi profesorii să treacă prin cursuri de perfecţionare la intervale de 3—5 ani, după specificul specialităţii. Dar de ce se prevede aceasta numai pentru cadrele didactice cu vechime pînă la 25 de ani? Conform acestei prevederi ar însemna ca un absolvent al liceului pedagogic care şi-ar începe activitatea la 20 de ani, după o vechime de 25 de ani în învăţămînt, deci la vîrsta de 45 de ani, să nu mai fie cuprins la cursurile de perfecţionare, cu toate că pînă la pensionare urmează să mai funcţioneze încă 15—17 ani.

Ţinînd seama de aceasta, propunem să se modifice prevederea respectivă din studiu în sensul ca **toate cadrele didactice, cu excepţia celor care se află în ultimii cinci ani înainte de pensionare, să fie cuprinse la cursuri de perfecţionare.**

În privinţa formelor de activitate metodică la nivelul inspectoratelor şcolare, pe lîngă cele menţionate în studiu (consfătuiri, schimburi de experienţă, lecţii practice), ar fi bine să se prevadă şi alte modalităţi de popularizare şi generalizare a experienţei pozitive din şcoli. Sugerăm, în acest scop, organizarea de **sesiuni metodico-ştiinţifice** în colaborare cu societăţile ştiinţifice, la nivel judeţean sau pe grupuri de şcoli; organizarea de **simpozioane,** redactarea şi difuzarea în unităţi a unor **scrisori metodice, vizite şi excursii cu caracter didactic** etc.

Restructurarea sistemului de acordare a gradelor didactice constituie indubitabil o necesitate. Deoarece verificarea cunoştinţelor de specialitate se realizează cu ocazia susţinerii examenului de stat şi a examenului pentru gradul definitiv, este întru totul justificată măsura de a se micşora numărul de probe la examenul de definitivat şi de a se înlătura examenul teoretic pentru acordarea gradului II, care avea un caracter scolastic, rigid. Credem că gradul II se poate acorda numai pe baza unei inspecţii de specialitate şi a susţinerii unei lucrări metodico-ştiinţifice personale, **renunţîndu-se chiar şi la acel „eventual colocviu de specialitate",** despre care vorbeşte studiul, întrucît comisia de examinare are posibilitatea să constate nivelul de cunoştinţă de specialitate al candidatului şi măiestria sa pedagogică din asistenţele la lecţii, din discuţiile purtate pe timpul inspecţiei speciale şi mai ales din susţinerea lucrării.

Deoarece interesul cadrelor didactice pentru activitatea ştiinţifică este condiţionat şi de posibilitatea valorificării rezultatelor cercetării, socotim necesar ca în studiu să se prevadă **măsuri reale, mai largi şi mai operative pentru publicarea lucrărilor meritorii.**

Unele prevederi cuprinse în studiu în legătură cu perfecţionarea cadrelor didactice ni se par insuficient de clare. De exemplu, nu rezultă în mod clar dacă o serie de forme folosite în prezent (activităţile metodice la nivelul şcolii, cercurile pedagogice pe specialităţi, instructajele etc.), vor fi sau nu menţinute în viitor. Pornind de la ideea unui sistem de perfecţionare elastic şi cuprinzător, opinăm, cu unele rezerve la care ne vom referi, **pentru menţinerea unor organe metodice şi la nivelul şcolii,** acolo unde se hotărăşte în fapt soarta procesului de învăţămînt. În favoarea acestei propuneri pledează noua împărţire administrativ-teritorială a ţării, care prevede organizarea unor comune puternic dezvoltate, în care şcoala să fie un important factor de civilizaţie şi cultură. De altfel, credem că inspectoratele şcolare nu vor avea posibilitatea de a cuprinde întreaga masă de cadre didactice la activităţile pe care le vor organiza. Ceea ce trebuie înlăturat este nu consiliul pedagogic sau comisia metodică în sine, ci formalismul din activitatea lor, generat fie de lipsa unei îndrumări, fie de alcătuirea necorespunzătoare a unor comisii. De aceea propunem **să se renunţe la comisiile metodice eterogene,** unde s-au obţinut, în general, rezultate nesatisfăcătoare. Experienţa pedagogică învederează în acelaşi timp **necesitatea menţinerii comisiilor metodice omogene,** mai ales că acestea se pot constitui în aproape toate şcolile din ţară pentru învăţători, diriginţi şi, acolo unde sînt cel puţin trei cadre de aceeaşi specialitate, şi pentru profesori. La şcolile mici, unde, din motive obiective, profesorii nu pot fi cuprinşi în comisiile metodice, perfecţionarea lor trebuie să se realizeze prin studiu individual.

Credem că studiul ar trebui să prevadă şi acţiuni pentru perfecţionarea pregătirii organelor de îndrumare şi control. Aşa, de exemplu, ni se pare firesc ca directorii şi inspectorii nou numiţi, înainte de a-şi lua în primire funcţiile, să fie iniţiaţi prin **cursuri speciale.**

Prof. T. NOVAC,
Prof. V. VELICAN,
Bucureşti

O necesitate: societăţi ştiinţifice ale profesorilor de muzică şi desen

Societăţile ştiinţifice ale cadrelor didactice au un rol însemnat în stimularea cercetării ştiinţifice din domeniul învăţămîntului. Societăţile ştiinţifice existente nu cuprind însă pe toţi profesorii. **Profesorii care predau muzica şi desenul au propus în repetate rînduri să se înfiinţeze societăţi ştiinţifice şi pentru specialităţile pe care le predau ei.** Asemenea societăţi ar contribui la cercetarea modului cum se desfăşoară studiul muzicii şi desenului în şcolile de toate gradele, la cercetarea metodicii predării, la generalizarea experienţei înaintate în realizarea educaţiei estetice a tineretului, la cunoaşterea celor mai de seamă realizări în domeniul creaţiei muzicale şi plastice a profesorilor de specialitate, la recomandarea pentru publicare a pieselor corale pentru copii şi tineretul şcolar, la organizarea unor expoziţii de pictură şi sculptură etc. De asemenea, cu sprijinul societăţilor s-ar putea alcătui colective de autori pentru elaborarea de manuale şi programe, s-ar putea edita publicaţii cu caracter ştiinţific, didactic şi de propagandă educativă şi artistică, s-ar putea organiza formaţii vocale şi instrumentale ale profesorilor de muzică.

Prof. ANTON SCORNEA
Bucureşti

Meridiane

O problemă la ordinea zilei:

PLANIFICAREA ACȚIUNILOR EDUCAȚIONALE

Problemele planificării de perspectivă a acțiunilor educaționale — atît pe scară națională cît și în ceea ce privește cooperarea internațională în acest domeniu — sînt în prezent la ordinea zilei. După cum se știe, au fost elaborate și puse în aplicare proiecte de mare anvergură pentru dezvoltarea învățămîntului în țările Asiei, Africii și Americii de Sud, adică în regiunile unde educația mai are însă de luptat cu marii dușmani ai dezvoltării — mizeria, foamea, neștiința și boala. În ultimii ani au început să se poarte discuții și asupra planificării unor acțiuni educaționale în țările dezvoltate din punct de vedere industrial, cu un nivel de cultură ridicat. Coordonatele de bază ale discuțiilor se referă la conținutul și formele de învățămînt cele mai indicate pentru o planificare de perspectivă, ca și la problemele economice legate de dezvoltarea școlară. Economia învățămîntului s-a conturat de altfel, prin numeroasele lucrări apărute în ultimii doi-trei ani, drept o ramură științifică bine definită. Au fost de asemenea organizate o serie de conferințe, colocvii și stagii cu caracter internațional pe teme legate de planificarea învățămîntului. Un asemenea stagiu a avut loc de pildă, în urmă cu cîteva luni, la Seinäjoki, în Finlanda.

Instrument de proiectare, în perspectivă largă

În cuvîntul pe care l-a rostit la deschiderea acestui stagiu, directorul general adjunct al UNESCO, Malcolm S. Adiseshiah, a subliniat că educația a devenit în prezent o problemă vitală a dezvoltării generale și că de aceea toate țările, indiferent de sistemul lor social-economic, trebuie să se preocupe de planificarea ei. Nu este vorba, a precizat directorul general adjunct al UNESCO, de a înlătura prin planificare spiritul de inovație, ci de a folosi planificarea ca un instrument care permite proiectarea în perspectivă a căilor compatibile cu obiectivele naționale ale educației, dînd autorităților competente posibilitatea de a-și fundamenta deciziile pe o bază rațională.

Deosebit de importantă în viața statului, planificarea de perspectivă a învățămîntului este de o mare necesitate și pentru viața personală a indivizilor. În absența ei s-ar putea ca o opțiune profesională pentru o scadență mai îndepărtată, luată uneori cu sacrificarea anumitor înclinații și dorințe personale, să fie dezmințită de realitate, tînărul respectiv trezindu-se la terminarea școlii în situația de a nu putea folosi competența profesională pe care a căpătat-o întrucît evoluția vieții economice, științifice și tehnice a restrîns, a schimbat fundamental sau chiar a eliminat complet din angrenajul social profesiunea în cauză. Or, o planificare a educației suficient de maleabilă și de sensibilă poate preveni din vreme eșecul profesional.

Parametri de bază

Direcțiile de dezvoltare a educației în țările avansate din punct de vedere economic pot fi analizate din cinci puncte de vedere diferite, fiecare dintre ele furnizînd parametri de bază în planificare.

În primul rînd, pe baza comparației între situația din diferite țări, între diferite acțiuni sau între perioade succesive de dezvoltare a învățămîntului în cadrul aceleiași țări, este posibil să se stabilească în termeni economici stricți corelații între mijloacele de educație date în folosință și rezultatele utilizării acestora. În al doilea rînd, poate fi pus în evidență faptul că sporirea venitului național al unei țări cuprinde, printre componentele sale de bază, și educația. În al treilea rînd, beneficiile pe care le aduce o anumită investiție în sfera educației pot fi măsurate prin compararea a ceea ce cîștigă pe parcursul vieții lor active oamenii cu o pregătire de înaltă specializare și oamenii cu o pregătire culturală și științifică limitată la nivelul școlii elementare. În al patrulea rînd, previziunile economice pot stabili cu claritate în ce măsură creșterea competențelor și cunoștințelor contribuie la dezvoltarea economică și socială a unei țări. În sfîrșit, trebuie luat în seamă un fapt de maximă însemnătate pentru abordarea întregii probleme — acela că educația nu constituie numai un factor de producție, ci și unul dintre cele mai importante produse de consum. Se poate vedea clar, în lumina unor analize comparative, că sporirea bogăției materiale are drept consecință directă o creștere regulată a cererii de educație. În anul 1967, cheltuielile publice pe plan mondial consacrate învățămîntului au fost de ordinul a o sută de miliarde de dolari, ceea ce reprezintă o creștere de trei sute la sută în ultimii 15 ani.

Calitatea oricărui învățămînt depinde de măsura în care acesta se adaptează schimbărilor aduse de revoluția tehnico-științifică mondială, de reînnoirea continuă a programelor, a metodelor și tehnicilor de învățămînt utilizate în școli și în institutele de învățămînt superior. Într-un studiu recent, pedagogul Wilbur Schamm arată cum sînt utilizate noile mijloace informaționale în țările industrializate în vederea planificării formelor de dezvoltare a educației. Astfel, de pildă, specialiștii în planificarea educației din Italia au stabilit forme specifice de utilizare a tehnicilor audio-vizuale pentru remedierea penuriei de școli generale cu ciclu superior, iar în Japonia învățămîntul prin televiziune a fost integrat, datorită economicității sale, printre formele de bază ale învățămîntului pentru adulți, planificîndu-se viitoarele promoții pe care le va pregăti acesta.

Un argument suplimentar

Un argument suplimentar în favoarea planificării educației îl constituie faptul că, oricum, cerințele vieții sociale impun, mai devreme sau mai tîrziu, pătrunderea în învățămînt, alături de disciplinele cu caracter clasic, a disciplinelor cu caracter practic-aplicativ, precum și diversificarea posibilităților de opțiune încă de la nivelul ultimelor clase ale școlii generale. De ce să se efectueze însă asemenea reforme precipitat, sub imperiul unor presiuni exterioare, în loc ca ele să fie introduse pe baza unei planificări ce pornește de la evaluarea dezvoltării în perspectivă?

O preocupare principală a specialiștilor în domeniul planificării și economiei educației este aceea de a folosi planificarea învățămîntului pentru a contracara consecințele sociale ale „îmbătrînirii" tehnologiei. În primul rînd se pune problema ca pregătirea celor care vor deservi nemijlocit tehnologia — muncitori și specialiști cu calificare medie și superioară — să fie astfel realizată încît să fie mai complexă și mai multilaterală decît în prezent. Pe de altă parte, se pune problema ca învățămîntul profesional și tehnic să prevadă și posibilitatea „reciclaj-ului" profesioniștilor puși în situația de a se strămuta dintr-un domeniu de activitate în altul.

În egală măsură se pune pe plan mondial problema planificării educației în vederea folosiri optime a timpului liber, a educației morale a tineretului etc. Asupra acestor probleme vom reveni însă cu alt prilej.

AL. CIUCĂ

Prieteni statornici ai Muzeului de artă

(Urmare din pag. I)

vor fi prezentate temele *„Arta plastică românească între cele două războaie mondiale"* și *„Arta plastică românească după Eliberare"*. În cadrul celui de-al doilea ciclu au fost prezentate pînă acum temele *„Renașterea în Italia"*, *„Renașterea în afara Italiei"* și *„Barocul italian"*. În lecțiile care urmează se va discuta despre arta spaniolă din secolele XVII—XVIII, despre arta flamandă în secolul al XVII-lea, despre principalele curente ale artei franceze în sec. XIX și despre principalele curente artistice ale secolului XX. Trebuie să menționăm, pentru sprijinul larg pe care ni-l acordă în această acțiune, liceele „G. A. Rosetti" (prof. G. Eftene și E. Iliescu), „Ion Neculce" (prof. Ema Gherghel și D. Wainberg), „Mihai Viteazul" (prof. E. Crăciunoiu), Liceul „Dr. P. Groza" (prof. G. Stancovski), Liceul „Al. I. Cuza" (prof. El Jiga), Liceul nr. 38 (prof. P. Dinu) etc.

— Ce vă propuneți să realizați în viitor?

— Am dori, în primul rînd, să cuprindem un număr cît mai mare de școli — ne spune tov. *Maria Bădulescu*. Firește, dorim să asigurăm îmbunătățirea calitativă a lecțiilor noastre. Ne-am propus să solicităm în acest sens ajutorul catedrei de psihologie de la Universitatea București, pentru a putea doza mai bine cunoștințele în funcție de particularitățile de vîrstă ale tinerilor auditori.

— Toate aceste acțiuni despre care s-a vorbit aici sînt făcute cu scopul de a atrage pe tineri către acest lăcaș de cultură care este muzeul — continuă *maestrul M. H. Maxy*. Și pentru că ne-ați întrebat de viitor, aș vrea să vă spun că, gîndindu-ne de pe acum la un muzeu al artei moderne, ne-am propus să-l realizăm cu săli speciale pentru copii, să existe acolo un club al tinerilor, muzeul să fie înconjurat de un parc împodobit cu sculpturi, în care copiii să se joace. Nădăjduim că în felul acesta viitorul muzeu al artei moderne va fi un adevărat cămin spiritual al copilului.

Pentru a realiza toate acestea, desigur, avem nevoie de sprijinul și colaborarea profesorilor. Țelurile noastre sînt comune — și nici nu pot fi altfel. Copiilor și tinerilor trebuie să li se deschidă o tot mai largă cale către cultură.

Vă recomandăm filmul:

„DIMINEȚI DE IARNĂ"

O producție a studioului Lenfilm

regia: Nikolai Lebedev

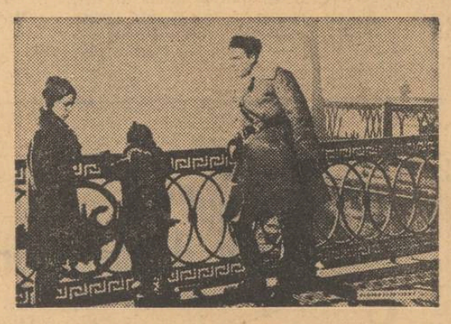

Cu: Tania Soldatenkova, Kostin Kornakov, Nikolai Timofeev

BIBLIOTECA

„Contra insucceselor școlare"

Prestigioasă și utilă, scrisă într-un stil fluent și atractiv, lucrarea „Contra insucceselor școlare" de Virgil Radulian, apărută recent în Editura didactică și pedagogică, aduce prețioase contribuții la conturarea și elucidarea unor stringente realități actuale.

Ceea ce impresionează în mod deosebit în lucrare

este claritatea expunerii și ordonarea materialului utilizat. Pornind de la importanța problemei în condițiile impetuosului avînt științific al contemporaneității și ale extinderii obligativității școlare, autorul își începe studiul cu cîteva noțiuni de strictă necesitate, pentru ca apoi să prezinte diversele forme de manifestare ale rămînerii în urmă la învățătură. Depistînd analitic cauzele care le generează și le întreține, insistă asupra soluțiilor practice de prevenire a acestui fenomen social-pedagogic, pentru ca în cele din urmă, presupunînd totuși eventualitatea apariției acestei carențe, să recomande mijloace eficace pentru înlăturarea neajunsurilor.

Din parcurgerea sumară a cuprinsului se constată că lucrarea lui Virgil Radulian nu este adresată numai cadrelor didactice, ci și părinților, care au un rol bine definit în utilizarea mijloacelor de prevenire a rămînerii în urmă la învățătură sau în combaterea ei activă. Studiul fixează cu precizie atît sarcinile ce revin școlii, cît și cele ce trec în seama familiei. În plus, el avertizează asupra primelor semne de manifestare negativă a elementelor înclinate spre delăsare, indică etapele progresive ale rămînerii în urmă la învățătură, precum și caracteristicele lor, observînd în continuare momentele acestui proces. În scopul reîncadrării în muncă a elevilor rămași în urmă la învățătură se preconizează nu numai măsuri generale, ci și tratamentul specific necesar unor individualități aparte.

Întemeiată pe studiul bibliografiei românești, și străine, ca și pe o atentă și îndelungată observație, pe multiple și instructive experimente, pe discuții cu diverse categorii de elevi, cu părinții lor și cu cadrele didactice, pe fructuoase consfătuiri de lucru cu diriginți și directori de școli, ca și pe anchete scrise, lucrarea lui Virgil Radulian constituie un sprijin real în munca didactică, un îndreptar judicios și practic la dispoziția profesorilor și părinților. Străbătută de un evident optimism, lucrarea nu ignoră complexitatea fenomenului rămînerii în urmă la învățătură și nici eforturile solicitate de rezolvarea lui. Realistă în aprecierea posibilităților de intervenție în cazuri deficitare, dispunînd de un material faptic valoros în ceea ce privește soluționarea problemei, lucrarea „Contra insucceselor școlare" are semnificația unei strădanii perseverente care nu putea să nu fie încununată cu succes.

Semnalăm strecurarea în lucrare a unor greșeli tipografice printre care: anexitate în loc de anxietate (pag. 36), colectivă în loc de electivă (pag. 102), directă în loc de discretă (pag. 91), în favoarea în loc de în formarea (pag. 182) ș.a.

TRAIAN CANTEMIR

„Psihofiziologia atenției" – Autograf editorial –

Recent a apărut în vitrinele librăriilor o nouă lucrare semnată de dr. R. Floru, director adjunct al Institutului de psihologie al Academiei, care marchează un eveniment editorial deosebit prin problematica dezbătută, această temă fiind tratată pentru prima oară în țara noastră. Autorul este cunoscut publicului cititor printr-o serie întreagă de lucrări, din care semnalăm doar cîteva apărute în ultimii ani: „Mesajul simțurilor", „Veghea și somnul", „Tipuri și temperamente" și altele. În prezent se află sub tipar „Atlasul de psihologie", elaborat împreună cu T. Slama Cazacu.

Prezentăm lucrarea „Psihofiziologia atenției" printr-un „autograf" al autorului.

În ultimele două decenii a crescut considerabil interesul pentru studiul experimental al atenției și mecanismelor sale. Acest interes crescut se datorește în primul rînd faptului că înlocuirea treptată a efortului fizic cu cel intelectual solicită încordarea permanentă a atenției. Avem în vedere aici în primul rînd munca de supraveghere, de dirijare a proceselor tehnologice, de detectare rapidă a semnalelor etc., la care este chemat tot mai mult omul zilelor noastre.

Cercetări minuțioase au trebuit să răspundă la întrebările puse de practică. În ce condiții starea de vigilență (menținerea încordată a atenției) scade și care sînt mijloacele pentru a împiedica degradarea atenției? La care semnale va răspunde mai întîi supraveghetorul unui tablou de comandă, ce calități trebuie să aibă aceste semnale unde trebuie plasate etc.?

În școală se introduc mereu tehnici noi pentru a stimula participarea activă a elevului, pentru a menține interesul acestuia, pentru a-i stimula curiozitatea, pentru a-i menține atenția. Cele mai moderne tehnici (audio-vizuale, instrucție programată etc.) vor da rezultate mai bune sau mai modeste în funcție de măiestria profesorului. Numai profesorul poate sesiza scăderea atenției elevilor, apariția oboselii sau plictiselii, își poate da

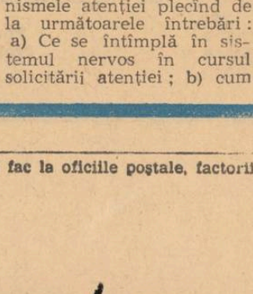

seama de cauzele lor și — bazîndu-se pe cunoașterea legilor activității psihice — va putea folosi mijloacele pedagogice cele mai adecvate.

Al doilea factor determinant al dezvoltării cercetărilor asupra atenției a debutat prin descoperirea în interiorul sistemului nervos a unei regiuni care contribuie în mod substanțial la menținerea stării de veghe și a unui tonus cerebral ridicat caracteristic atenției.

În cercetările pe care le efectuăm de mai mulți ani împreună cu colaboratorii noștri din Institutul de psihologie și Institutul de fiziologie ale Academiei am investigat mecanismele atenției plecînd de la următoarele întrebări: a) Ce se întîmplă în sistemul nervos în cursul solicitării atenției; b) cum se edifică atenția ca proces și cum se menține atenția senzorială, cum se elaborează „semnificația" unui obiect care atrage atenția, cum se efectuează selecția diferitelor mesaje.

Unele rezultate, confruntate cu cele obținute de cercetătorii din alte părți ale lumii, ne-au condus la anumite puncte de vedere pe care le-am consemnat în această lucrare. Numeroasele semne de întrebare au fost de asemenea semnalate pentru a incita investigarea în continuare a atenției, investigare la care de altfel sîntem și noi angajați.

Tratarea atenției ca problemă aparținînd unei noi discipline — psihofiziologia — al cărei obiectiv este tocmai acela de a analiza mecanismele fiziologice ale activității psihice — corespunde tendințelor actuale de cercetare pe plan internațional.

Ce avantaj poate prezenta pentru profesor cunoașterea psihofiziologiei atenției?

Este vorba aci de un principiu mai general, care se referă la avantajul cunoașterii științifice a unui mecanism, a unei legi în scopul stăpînirii fenomenului.

Bunăoară, cunoașterea unora din factorii care provoacă neatenția, ca de exemplu fenomenul de „obișnuire" care apare la stimuli monotoni, sau de „inducție" prin preocupare de altceva, sau lipsă de interes etc. mărește posibilitățile pedagogului de a interveni activ și de a-și verifica și completa propria experiență.

Pentru a cunoaște importanța care se acordă atenției trebuie să arăt că la congresul de la Moscova din 1966, unul din simpozioane, la care am participat, a fost dedicat în întregime acestei probleme. S-a anunțat de pe acum că la Congresul internațional de psihologie care va avea loc la Londra în anul 1969, un simpozion se va ocupa în exclusivitate de această importantă problemă.

R. FLORU

Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu" București

ANUNȚĂ:

scoaterea la concurs a următorului post:

— Șef de lucrări poz. XIX/4, disciplina viticultură, catedra de viticultură, pendinte de Facultatea de horticultură.

Candidații la concurs vor depune, în termen de o lună de la publicarea acestui anunț, la rectoratul institutului, o cerere de înscriere la concurs însoțită de următoarele acte:

a) Copie legalizată de pe actul de studii,

b) Lucrările științifice ale candidatului într-un exemplar.

c) Certificatul de caracterizare a activităților profesionale și obștești, eliberat de instituția la care acesta își are funcția de bază, sau recomandarea șefului de catedră în cazul cînd candidatul funcționează în învățămînt.

d) Certificatul de vechime în muncă, eliberat de unitatea la care lucrează.

e) Memoriul de activitate didactico-științifică, semnat de candidat.

f) Autobiografie.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt sînt obligați să comunice în scris rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ține la sediul Institutului agronomic „N. Bălcescu" din București, b-dul Mărăști nr. 59, în termen de 2 luni de la publicarea acestui anunț.

Informații suplimentare se pot obține zilnic între orele 8—13 la rectoratul institutului.

Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu" București

ANUNȚĂ:

scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

— Asistent, poz. III/11, disciplina mașini agricole, catedra Tractoare, unelte și mașini agricole, pendinte de Facultatea de agricultură.

— Asistent, poz. III/12, disciplina mașini horticole, catedra Tractoare, unelte și mașini agricole, pendinte de Facultatea de agricultură.

— Asistent, poz. III/14, disciplina mașini-construcții și instalații zootehnice, catedra Tractoare, unelte și mașini agricole, pendinte de Facultatea de agricultură.

— Asistent, poz. XV./6 disciplina agrochimie, catedra Agrochimie, pendinte de Facultatea de horticultură.

— Asistent, poz. XXV/13, disciplina zootehnie-agricultură, catedra Zootehnie I, pendinte de Facultatea de medicină veterinară.

— Asistent, poz. XXV/15, disciplina zootehnie-agricultură, catedra Zootehnie I, pendinte de Facultatea de medicină veterinară.

— Asistent, poz. XXVIII/10, disciplina anatomie patologică, catedra Expertiză și anatomie patologică, pendinte de Facultatea de medicină veterinară.

Candidații de concurs vor depune, în termen de o lună de la publicarea acestui anunț, la rectoratul institutului, o cerere de înscriere la concurs însoțită de următoarele acte:

a) Copie legalizată de pe actul de studii.

b) Lucrările științifice ale candidatului într-un exemplar

c) Certificatul de caracterizare a activităților profesionale și obștești, eliberat de instituția la care acesta își are funcția de bază sau recomandarea șefului de catedră în cazul cînd candidatul funcționează în învățămînt.

d) Certificatul de vechime în muncă, eliberat de unitatea la care lucrează.

e) Memoriul de activitate didactico-științifică, semnat de candidat.

f) Autobiografie.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectorului sau directorului acesteia înscrierea la concurs.

Concursul se va ține la sediul Institutului agronomic „N. Bălcescu" din București, b-dul Mărăști nr. 59, în termen de două luni de la publicarea acestui anunț. Informații suplimentare se pot obține zilnic între orele 8—13 de la rectoratul institutului.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 936 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 1 martie 1968 | 4 pag. 25 bani

Inspectoratele școlare județene și-au început activitatea

Dispunînd de condiții dintre cele mai bune, de un cadru favorabil de muncă, inspectoratele școlare județene, recent instalate, au și luat unele măsuri pentru a asigura o orientare cît mai eficientă a procesului instructiv educativ în școlile ce intră în raza lor de acțiune.

Prof. Ion Ciulacu, **inspectorul general al inspectoratului școlar din județul Vrancea, ne-a comunicat că în acest județ s-au constituit cinci colective de inspectori care s-au deplasat într-un număr de școli generale pentru controlul și îndrumarea muncii directorilor și a conținutului procesului de învățămînt. O atenție deosebită dă inspectoratul, în etapa actuală, și activității educatoarelor. Zilele acestea el a organizat un curs de informare și pregătire pentru 50 de educatoare.**

În scrisoarea pe care ne-a trimis-o, inspectorul general al inspectoratului școlar din județul Vrancea subliniază că, pentru buna organizare a activității care urmează să se desfășoare, ar fi bine venită elaborarea unui regulament privind munca și atribuțiile inspectoratului școlar.

De la Rîmnicu Vîlcea, inspectorul general Valeriu Tomescu **ne informează că pînă în prezent au fost rezolvate cele mai importante probleme de organizare internă a inspectoratului. Problema cea mai importantă de pe agenda de lucru a acestuia este acum îndrumarea și controlul școlilor pentru a pregăti în cele mai bune condiții încheierea anului școlar. În acest scop inspectorii lucrează, printre altele, la întocmirea unor bibliografii orientative privind literatura, care dezbate problemele lecțiilor de sinteză.**

Pentru informarea inspectorilor s-au inițiat, cu sprijinul bazei de cercetări din Craiova a Institutului de științe pedagogice, unele comunicări și dezbateri în legătură cu cele mai importante probleme privind inspecția școlară.

Între 21—26 februarie, ne comunică prof. Vasile Mitrofan **inspector general al inspectoratului școlar județean Iași, în cadrul acestuia a avut loc instruirea inspectorilor școlari asupra unor probleme privind stilul de muncă în noile condiții de activitate, metodele și mijloacele de finalizare a inspecției de specialitate, activitatea educativă în perioada încheierii anului școlar.**

În prima parte a lunii martie inspectoratul va organiza consfătuiri de lucru cu directorii de școli, la care vor fi invitați și comandanții unităților pionierești, ca și secretarii organizațiilor U.T.C. din școli. La aceste consfătuiri vor fi examinate măsurile ce se impun pentru încheierea trimestrului II și organizarea muncii în etapa finală a anului școlar.

Totodată, inspectoratul școlar din județul Iași se preocupă de efectuarea inspecțiilor speciale pentru cei înscriși la examenele de grad. Acestea vor fi încheiate pînă la data de 15 martie.

TELEVIZORUL — CATEDRĂ A ȘCOLII MODERNE

Strălucită creație a tehnicii, nou și vast domeniu de plasament al creației artistice pe toate dimensiunile ei, mijloc de culturalizare cu uriașă rază de pătrundere, televiziunea și-a manifestat, la scurtă vreme după semnarea actului de naștere, virtuți uluitoare. Între acestea se remarcă, viguroasă și fermă calitatea de auxiliar (dacă termenul nu e prea modest) al învățămîntului. „Teleșcoala" s-a răspîndit rapid și masiv pe meridianele lumii, dobîndind o autoritate de necontestat datorită calităților sale de extraordinar și enorm amplificator documentar care printr-un miraculos joc de umbre reușește să reconstituie viața în imensa ei complexitate. „Televiziunea aduce în fața noastră, după dorință, notează entuziasmat profesorul francez H. Carnac, tot felul de obiecte sau de evenimente pe care împrăștierea lor în spațiu sau fuga lor în trecut, dimensiunile lor prea mici sau prea mari, extrema rapiditate sau încetineala excesivă a desfășurării lor (fără să mai amintim diverse obstacole de ordin social) le-ar sustrage altfel pentru totdeauna vederii noastre".

„Televiziunea școlară trebuie să îmbogățească lecția profesorului, să completeze învățămîntul obișnuit din instituțiile de educație sau trebuie să fie, dimpotrivă, vehiculul unui învățămînt direct, efectuat de profesorul care prezintă programul înaintea camerei de luat vederi?" — se întreabă autorul lucrării „La télévision et l'enseignement", H. P. Cassirer. Desigur, dilema este falsă. Fiindcă, subliniază același autor, „alternativa pare logică doar la prima vedere. În practică, distincția este dificil de menținut. Învățămîntul prin televiziune nu suprimă necesitatea unui intermediar între profesorul care face lecția în studio și elevul care o urmărește pe ecran. Experiența a arătat că rolul profesorului în școală rămîne capital. Funcțiile sale evoluează, dar păstrează întreaga lor importanță". Însuși faptul că se pune în discuție o astfel de problemă demonstrează remarcabila măsură a fenomenului.

În acest cadru începe să se contureze o problematică a televiziunii școlare române, aflată cu atît mai mult la ordinea zilei cu cît Studiul privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală preconizează **măsuri de organizare a unor emisiuni speciale de radio și teleșcoală în sprijinul procesului de învățămînt**, precum și înzestrarea tuturor școlilor cu televizoare, alături de alte mijloace moderne de învățămînt. Este, astfel, momentul de a prospecta cîteva opinii legate de această problematică. Vom consemna, în scopul unui sondaj, părerile unor specialiști din domenii diferite, înrudite prin preocuparea egală pentru elucidarea problemelor privind relația dintre școală și televiziune, posibilitățile și perspectivele de dezvoltare a acesteia.

Concepții și exigențe ale „teleșcolii"

Prof. **Andrei Covrig,** redactor șef al redacției emisiunilor de televiziune pentru copii și tineret, ne-a vorbit despre cele două extreme între care se înscriu variatele nuanțe ale folosirii televiziunii școlare.

„La una dintre aceste extreme se situează concepția care acordă emisiunii „tele" un spațiu extrem de larg. Lecția este în întregime televizată, iar profesorului îi revine doar sarcina de a-i pregăti pe elevi pentru emisiune și de a valorifica, după epuizarea ei, conținutul acesteia. Și în această concepție, însă, lecțiile sînt axate în chip foarte riguros pe problematica programei școlare și sînt astfel organizate încît să fie difuzate în timpul afectat activității elevilor în clasă. În concepția opusă, emisiunile nu sînt organizate cu strictețe după titlurile și temele din programa școlară, ci adaptate la exigențele lor în cadrul unor cicluri care se difuzează nu numai în timpul desfășurării cursurilor, ci și în afara acestora, lăsînd profesorului un loc larg. Între aceste două extreme oscilează toate celelalte concepții asupra televiziunii școlare.

Oricare ar fi însă concepția, utilizarea ei în scopuri didactice presupune unele exigențe comune, fără respectarea cărora aceasta ar rămîne neeficientă. Între exigențele de care vorbeam trebuie amintite, în primul rînd, necesitatea unor profesori pregătiți să valorifice emisiunile-lecție destinate școlilor, existența unor emisiuni-lecție de înaltă ținută, difuzarea din timp, prin broșuri sau prin

OCTAVIAN BUZESCU

(Continuare în pag. a 2-a)

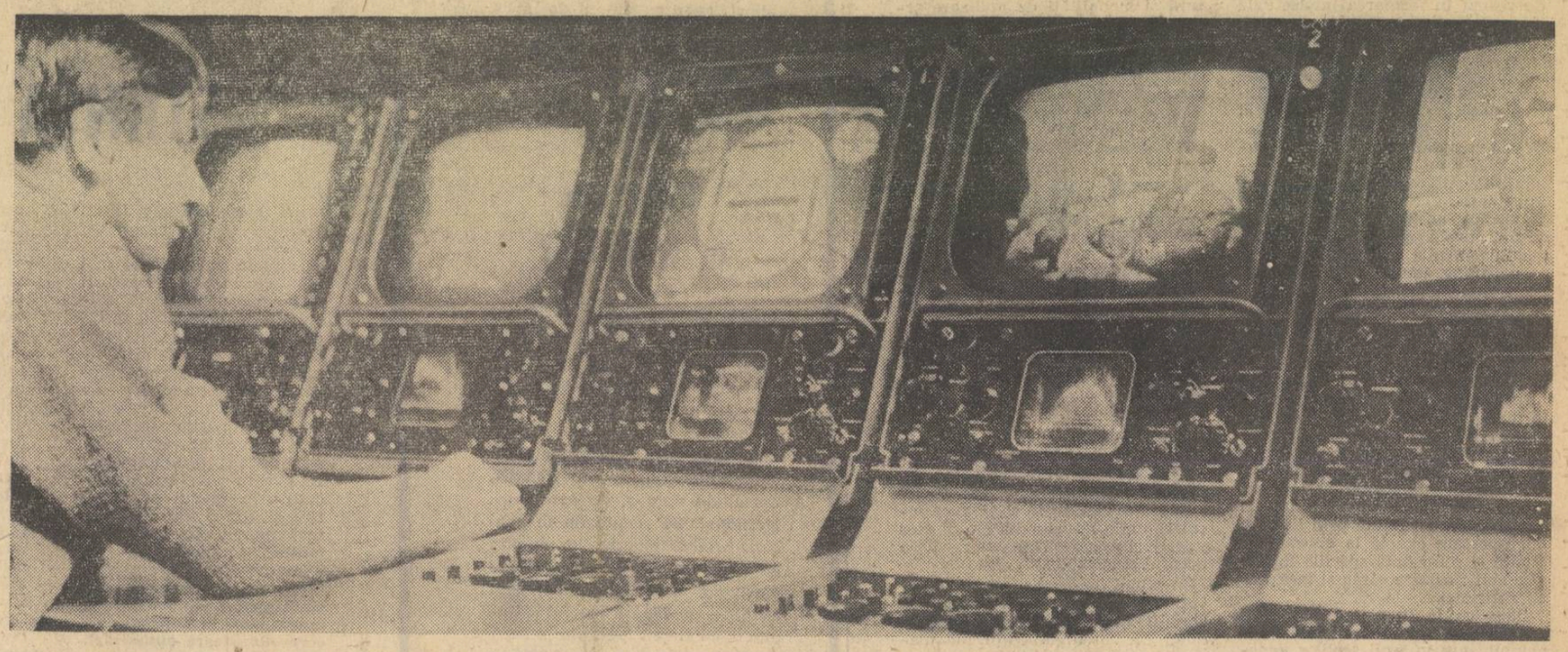

Regia unei emisiuni pentru tineret

PE TEME ȘTIINȚIFICE

ȘTIINȚA INFORMAȚIEI ȘI EDUCAȚIA

În literatura referitoare la educație s-a încetățenit cu deplin temei, în vremea din urmă, conceptul de „informație", transferat din alte domenii ale științei. Cum era și firesc, disponibilitățile polisemice ale termenului n-au întîrziat să deschidă noi orizonturi în interpretarea fenomenului educațional, dar pe altă parte și să provoace ambiguități.

Considerăm de aceea că nu este lipsit de interes să încercăm cîteva precizări asupra folosirii noțiunii de informație în pedagogie, cu gîndul de a sugera chiar unele reconsiderări.

În mod curent, „informația" este considerată drept „cunoștință", atunci cînd se fac referiri la substanța intelectuală ce trebuie asimilată în cursul activității didactice (elevul, studentul, profesorul au nevoie **să fie informați** permanent, să cunoască dezvoltarea unor idei și unor concepții, să posede un bagaj de informații necesar). O altă accepție este aceea cibernetic-explicativă, care consideră activitatea de instruire și educație ca un transfer continuu și orientat de informații. În acest caz, atît elevul cît și profesorul sînt interpretați ca sisteme instruibile, cu program intern, capabile de autoorganizare. Procesul didactic poate fi descris de astă dată ca un sistem informațional, în care sînt create și prelucrate, emise și recepționate informații necesare comunicării interumane. În acest context informația va asocia intim un înțeles, o semnificație cu un suport, cu un mediu purtător. Aici are loc, de fapt, o extindere a teoriei cibernetice din sfera psihologiei învățării în sfera fenomenului educațional, urmărindu-se cu prioritate mecanismele transmiterii și receptării mesajelor, volumul posibil de asimilat și rezervele existente în creierul și conștiința subiectului pentru noi conexiuni. În stadiul actual al cercetărilor rămîne încă nesoluționat mecanismul transferului semantic.

În planul instruirii, problema transmiterii informației se manifestă în efectele pe care le produce și mai ales în contradicția informativ-formativ (acumulare cantitativă de date sau însușirea principiilor orientative). După părerea noastră aceste interpretări estompează o altă modalitate de afirmare a informației, aceea privită **sub raportul documentar**, care dobîndește un larg interes în cadrul educației moderne.

Trebuie fixat din capul locului ce fel de informație avem în vedere. După cum se știe, omul este el însuși o sursă de informație pentru alți oameni dar, la rîndul său, este permanent supus acțiunii mai multor genuri de informație: a celei naturale — biologice, cosmice, ecologice, a celei spiritual-culturale, a celei psihologice-cotidiene etc. Din această constelație vom reține, ca răspunzînd unui interes major în educație, pe cea spiritual-culturală (ansamblul de semnificații intelectuale și afective intrate sub unghiul opțiunilor valorificante). Este lesne de înțeles că ne referim la cunoștințele și ideile provenite din zona științei, artei, culturii în general. În consecință, ni se impune ca imperioasă distincția dintre cunoștințele propriuzise, ca rezultate ale cercetării și investigației realității, cu toată problematica ce o ridică (de la aspectele epistemologice la cele ale sociologiei și psihologiei cunoașterii) și informații, modalitate în care sînt vehiculate cunoștințele sau se înștiințează numai despre identitatea și adresa acestor cunoștințe. Putem spune că, din nevoia comunicării oamenii au creat informația, adică au elaborat sisteme (de la cele primitive pînă la cele mai complexe) prin care cunoștințele dobîndite în practică și în eforturile cognitive sînt fixate pe diverse tipuri de suporturi (semne) și transmise altora. Așa se și explică de ce a fost posibil ca, în activitatea lor socială, oamenii să ajungă la elaborarea unor multiple genuri de informații chiar pentru același tip de cunoștințe sau pentru o aceeași idee.

Diversificarea informației față de cunoștința pe care o vehiculează demonstrează în mod peremptoriu relativa independență a **universului informației.** Ideea se cere exemplificată. Un anume episod istoric poate fi prezentat într-unul sau în mai multe manuale diferite, într-un film sau în diapozitive, într-o emisiune televizată, într-un scenariu radiofonic, într-o limbă străină, într-o prezentare orală a unui martor ocular; desigur că fiecare din aceste informații va constitui o sursă primară de cunoștințe asupra evenimentului respectiv. În același timp însă există alte surse, zise secundare, care, sub formă de bibliografie, catalog, index, revistă de referate, enciclopedie, într-o sinteză istorică etc. poate încunoștiința asupra evenimentului și a documentelor sau persoanelor care relatează despre el. Producătorii acestor informații, instituțiile și instrumentele elaborate sînt și ele relativ autonome față de creatorul episodului în ansamblu, astfel de elemente, din toate domeniile cunoașterii, le vom denumi, spre a le diferenția de oricare alt tip de informații, **gnosinformații** (gnosis = cunoaștere). Vom putea spune deci că omul este ancorat nu numai într-un **univers al cunoștințelor,** ci și într-un **univers complimentar, cel al gnosinformației.** Acest din urmă univers **cuprinde toate cunoștințele intrate în sistemul de comunicare inter-umană și toate informațiile complimentare acestora.**

Trebuie să se țină seama, de asemenea, de creșterea explozivă exponențială pe care o înregistrează și cu-

PAUL CARAVIA

(Continuare în pag. a 2-a)

Sub însemnele rațiunii

Invitată în fotoliul de onoare de către societatea care și-a propus drept țel suprem să construiască fericirea oamenilor, rațiunea domină astăzi toate actele noastre. Prezentul este raportat la ea. Viitorul este construit după previziunile ei. Trecutul este înțeles prin înțelegerea pe care i-o dă ea. Fiecare moment și fiecare domeniu al întregii noastre existențe se subordonează acestei forțe și este coordonat după recomandările ei.

Sîntem martorii unui important moment al vieții sociale, marcat cu toate însemnele nobiliare ale rațiunii și aflat la intersecția altor importante hotărîri de perfecționare a vieții sociale. Harta Republicii a căpătat o nouă configurație. Noua ei fizionomie exprimă în chip strălucit elaborarea politicii partidului nostru pe baza rațiunii, cu toate acele inegalabile atribute care decurg de aici: spiritul său științific, novator, gîndirea vie, creatoare, cunoașterea realităților țării, a cerințelor vieții, a legilor obiective ale dezvoltării sociale.

Inspectoratele școlare, al căror act de naștere a fost semnat o dată cu constituirea noilor organe de conducere ale județelor, reprezintă crearea unei prime și importante verigi a lanțului de transformări din care se va constitui viitoarea ipostază superioară a întregului nostru învățămînt. Competente, investite cu largă autonomie și răspundere, constituite din specialiști calificați, inspectoratele școlare vor aduce o contribuție substanțială la această operă, realizînd o nouă calitate, operativitate și eficiență în munca de îndrumare și control a școlii noastre.

Cu evenimentul acesta se întîlnește în chip fericit o largă dezbatere publică pe marginea unor studii care, luînd de asemenea în considerație exigențele rațiunii, propun multiple soluții de lansare a învățămîntului românesc pe orbita marilor cerințe ale societății moderne. Dezbaterea atestă intensitatea interesului suscitat de problemele școlii, efervescența căutărilor din domeniul pedagogiei, mobilul înalt al acestora. Dialogul desfășurat sub însemnele rațiunii urmărește să determine sensul în care se cere a fi orientată evoluția intelectuală și etică a tineretului, să stabilească ponderea volumului de informații transmise prin școală și criteriile selectării acestora, să delimiteze esențialul de neesențial, asigurînd accesul tineretului la cele mai noi valori ale științelor moderne, să asigure ca cei aflați azi pe băncile școlilor să-și găsească, în viitoarea lor condiție de adulți, locul pe care îl solicită aptitudinile lor și exigențele dezvoltării societății noastre.

Pretutindeni, în aceste căutări, recunoaștem amprenta rațiunii, transferată din sfera speculațiilor abstracte și investită, în viața socială, cu posibilitatea de a alimenta dezvoltarea și progresul din vastele resurse pe care le oferă competența specialiștilor și cuvîntul opiniei publice și de a da astfel uriașa măsură a forțelor sale.

D. GH.

Frumoasele costume oșene

Folclorul în manualele școlii generale

Dragostea și interesul elevilor pentru producțiile folclorice se explică în chip firesc prin legătura directă, necontenită, a multora dintre ei cu fenomenul folcloric, aflat astăzi la loc de cinste pe treptele artei. Pe de altă parte, există de veacuri o punte de aur ce leagă creația noastră populară de cea cultă, explicitîndu-i izvoarele. Studiul clasicilor îi deprinde pe elevi să recunoască faptul folcloric aflat în gestația inerentă formării majorității scriitorilor noștri, îi face să înțeleagă literatura populară drept o permanență spirituală în măsură a ne defini, între altele, ca o națiune cu o autonomie etică, etnică și estetică înrădăcinată și consolidată de veacuri, prin tradiție.

Cunoașterea aprofundată a literaturii populare a avut un rol de seamă în formarea intelectuală și morală a generațiilor pe care le-a ridicat învățămîntul românesc. Ca urmare a acestei tradiții, manualele de limba română ale școlii generale cuprind unele cîntece populare, balade, proverbe și zicători, ghicitori, strigături sau basme populare valoroase, — expresie a unui simț artistic inegalabil, dovadă certă a spiritualității, imaginației și optimismului poporului nostru. Nu în aceeași măsură, însă, cuprind manualele indicațiile menite să-i ajute pe elevi a pătrunde implicațiile de substrat filozofic și etic ale folclorului, varietatea sa tematică și artistică extraordinară, acea inefabilă senzație de policromie pe care ne-o lasă. Elevii învață cu ușurință versuri, își însușesc lesne elementele construcției folclorice, dar nu-și formează întotdeauna o imagine clară și concretă a fenomenului folcloric privit din perspectiva prezentului. Îndrumarea teoretică existentă în manuale în acest domeniu este uneori simplistă și derutantă prin lipsa ei de raportare exactă la obiectul în studiu și nu o dată speciile folclorice sînt ilustrate sărac și inexpresiv artisticește.

Ceea ce le lipsește îndeosebi manualelor de limba română aflate actualmente în uzul școlilor generale este o privire analitică și comparativistă asupra fenomenului literar folcloric. Numai „Cîntecul răzeșului" și „Am o țară ca o floare" sînt departe de a ilustra trepte atît de mult deosebite din istoria și cultura noastră. Considerăm că manualul de limba română pentru clasa a V-a ar fi putut măcar aminti, într-o mai substanțială notă explicativă, cîteva specii ale cîntecului liric, cîteva teme de o largă răspîndire și impresionantă frecvență, ilustrîndu-le cu versuri de o calitate artistică la înălțimea genului și al majorității producțiunilor ce-i aparțin.

Surprinde faptul că în toate manualele de limba română ale școlii generale lipsesc legendele istorice, legende atît de frecvente și de vii chiar în memoria contemporanilor. Ele ar înlesni între altele și o mai bună legătură între studiul limbii române și studiul istoriei. De asemenea, nu putem înțelege de ce un manual pentru ultimele clase ale școlii generale nu cuprinde o tratare completă a baladei populare (ca gen literar, tematică, structură și modalități de realizare artistică). O asemenea tratare, care presupune o incursiune în mai multe balade, un studiu analitic și comparativist al acestora, ar crea premisele unei imagini de sinteză asupra baladei, asupra figurilor de luptători împotriva nedreptății sociale și pentru libertate națională atît de bogat reflectate în baladele noastre populare. Cîteva noțiuni teoretice, care să expliciteze și să exemplifice bogatele și variatele motive folclorice autohtone sau de o circulație mai întinsă în timp și spațiu, sublinierea tehnicii de construcție a baladei, ilustrată cu versuri caracteristice, ar da elevilor posibilitatea să cunoască în adîncime un gen și o specie literară folclorică puternic individualizată. La clasa a VIII-a s-ar putea releva și întrepătrunderea genurilor, îndeosebi prin reliefarea elementelor lirice din balada „Miorița".

Socotim că și basmul este insuficient și slab reprezentat în manualele școlii generale, în special la clasa a V-a, unde și-ar avea locul și unde absența basmului ales cu grijă, într-adevăr popular, e de-a dreptul regretabilă.

Încheind aceste sumare observații în legătură cu predarea folclorului în școala generală, nădăjduim că viitoarele ediții ale manualelor ne vor aduce, o dată cu întărirea unui capitol atît de prestigios și de actual al literaturii noastre, și satisfacția împlinirii unui important deziderat.

GH. RUSU
com. Sudrigiu, jud. Bihor

Televizorul — catedră a școlii moderne

(Urmare din pag. I)

presa pedagogică a conținutului emisiunilor dintr-un trimestru sau dintr-un întreg an școlar".

Referindu-se la condițiile care asigură calitatea lecțiilor televizate, **Gheorghița Fleanca**, cercetător principal la Institutul de științe pedagogice, s-a oprit la problemele care se pun în legătură cu pregătirea profesorului pentru aceste lecții:

„Unul dintre elementele importante pe care l-a impus televiziunea școlară este pluralitatea însușirilor pe care le presupune lecția televizată. Aceasta cere nu numai un specialist pentru predarea unui anumit obiect de învățămînt, care să aibă pregătirea pedagogică și psihologică, ci și însușiri de artist, de regizor, de tehnician etc. Evident toate aceste calități nu pot fi deținute de un singur om. Problema se poate rezolva prin formarea de colective de specialiști care să colaboreze pentru a realiza lecții de înaltă ținută științifică, pedagogică și artistică".

Cum văd pedagogii problema introducerii teleșcolii, ce rezultate evidențiază congresele de specialitate?

„Unii entuziaști — afirmă sociologul **Haralambie Culea** — vorbesc de o „revoluție pedagogică" ce s-ar realiza prin introducerea masivă și adecvată a televiziunii în procesul de învățămînt. Firește, nu lipsesc nici „pesimiștii", cu vădite nuanțe conservatoare, care se referă la un caracter nociv al utilizării tehnicilor de mass-media în școală. Se întrevede la aceștia o oarecare teamă (desigur nejustificată), izvorîtă din bănuiala unei eventuale substituiri a profesorului prin robotul audio-vizual."

Desigur, nu poate fi vorba de așa ceva. Vertiginoasa dezvoltare a televiziunii școlare mondiale este concludentă pentru valoarea pe care a reușit s-o recomande și s-o impună. S-a și creat o întreagă literatură privitoare la acest domeniu, cu liste bibliografice care însumează sute de titluri; apar reviste speciale; s-au organizat congrese și concursuri de emisiuni educative. (La ultimul dintre cele trei congrese de televiziune școlară organizate la Paris sub egida U.N.E.S.C.O. ca și la concursul „Premiul Japonia" trebuie să notăm și participarea țării noastre). Literatura de specialitate, congresele, colocviile — toate relevă că experimentele duc la concluzii pozitive asupra folosirii televiziunii în învățămînt: aceasta determină creșterea volumului cunoștințelor asimilate, dezvoltarea capacității de memorare, de înmagazinare a „imaginilor", sporirea puterii de înțelegere a unor noțiuni abstracte, ritm alert de învățare, atenție mai puțin dispersată, interes mai mare pentru lecție, trăirea unui sentiment de plăcere și destindere în timpul lecției.

Cum stăm cu cercetarea?

Dată fiind perspectiva foarte apropiată a creării televiziunii școlare în țara noastră, ar fi de presupus existența unei mai largi preocupări din partea specialiștilor pentru aprofundarea problemelor a căror elucidare o solicită înființarea acestor emisiuni. Dar cercetările sînt, la ora actuală, destul de vagi și de sporadice. Merită să fie remarcate în special, prin amploarea lor și prin metodologia folosită, cercetarea efectuată în 1966 asupra unui eșantion de 750 de elevi din Capitală, ca și cea realizată în martie 1967 asupra a circa 5 000 de studenți din centrul universitar Timișoara. În prima cercetare, întreprinsă în cadrul Laboratorului de sociologie al Ministerului Învățămîntului, s-a urmărit obținerea de date semnificative privind valoarea formativă a emisiunilor televiziunii în dezvoltarea unei atitudini pozitive față de realitate, contribuția acestor emisiuni la pregătirea tineretului pentru viața profesională, civică etc., influența lor asupra dezvoltării atitudinii angajate a tineretului școlar față de problemele majore ale contemporaneității, față de sarcinile ce trebuie îndeplinite în vederea progresului social real, ca și condiționarea de către televiziune a dezvoltării unor caracteristici ale personalității omului contemporan. Evident, există și alte anchete și cercetări care pot fi citate alături de cele amintite aici. Totuși, în raport cu ponderea pe care urmează s-o ocupe această problemă în învățămîntul nostru ele sînt mult prea sumare și, mai ales, foarte vag concretizate în studii care să fi văzut lumina tiparului în publicații de specialitate.

Lucrul pare cu atît mai de neînțeles cu cît, după cum sublinia lectorul universitar **Gh. Cristea**, în țara noastră există o adevărată tradiție a mijloacelor video: „Profesorii Gh. Marinescu și Ion Atanasiu de la Facultatea de medicină din București, ca și profesorul Dragomir Hurmuzescu de la Facultatea de științe, foloseau încă la începutul secolului diapozitive și chiar filme cu caracter didactic la cursurile lor. Emil Racoviță a adus fotografii de la Polul Sud pe care le-a utilizat, de asemenea, în activitatea sa didactică. Trei profesori de la Liceul de băieți din Brașov efectuau, încă din 1902, proiecții statice, iar în 1913 au cumpărat cu bani proprii un cinematograf școlar".

Acest interes față de virtuțile imaginii în munca școlară, confirmat și de rapiditatea cu care s-au răspîndit în ultimii ani în școala românească alte forme ale mijloacelor „video" ne-ar fi îndreptățit să ne așteptăm la o mai mare receptivitate pentru problemele televiziunii școlare. Tov. **Gheorghița Fleancu**, unul dintre puținii cercetători ai Institutului de științe pedagogice care și-au propus să studieze mai îndeaproape problema televiziunii școlare și care și-a ales și tema tezei de doctorat din același domeniu, ne mărturisea că este foarte dificil să elaborezi o astfel de lucrare atîta vreme cît în țara noastră nu există o televiziune școlară propriu-zisă, scuzînd cu același prilej criza studiilor originale de specialitate: „Nu se pot efectua cercetări și studii de specialitate atîta vreme cît lipsește obiectul de studiu".

Pare să se ivească astfel un adevărat cerc vicios, pentru că redactorii televiziunii, afirmîndu-și intenția de a crea emisiuni televizate... școlară, revendică necesitatea unor studii de specialitate de natură să contribuie la elucidarea problemelor practice pe care le va ridica această acțiune. „În momentul cînd vom trece la organizarea emisiunilor de televiziune școlară, ne-a arătat tov. **Andrei Covrig**, se va simți — și se face, de altfel, încă de pe acum simțită — necesitatea unor studii pe baza cărora să se stabilească profilul original al acestor emisiuni. Experiența teoretică și practică mondială ni se pare insuficientă pentru a defini acest profil. După cîte se știe, o astfel de experiență nu poate fi preluată mecanic și global, ci selectiv".

În fond, problema are o soluție. Bineînțeles că nu se pot efectua studii științifice asupra unor emisiuni inexistente, dar studii care să pregătească și să sprijine organizarea acestora sînt nu numai posibile, ci și imperios necesare.

O fază de tranziție

Absența televiziunii școlare propriu-zise este departe de a însemna implicit absența unei preocupări a televiziunii române pentru sprijinirea activității desfășurate în școli. Dimpotrivă, aceasta ocupă un spațiu masiv în programele noastre de televiziune și demonstrează o preocupare evidentă pentru sprijinirea procesului instructiv-educativ desfășurat în școli prin așa-numitele emisiuni „pentru copii și tineret". În faza de tranziție către televiziunea școlară propriu-zisă, acest gen de emisiuni se dovedește de o deosebită utilitate. Ele vin să completeze în afara orelor de curs, printr-o întreagă gamă de forme, cunoștințele de cultură generală predate în școală. Trebuie spus totuși că aceste emisiuni nu sînt valorificate în beneficiul instrucției și educației la nivelul posibilităților lor reale.

„Radioteleviziunea română — arătă prof. **C. Neștian** din Huși — oferă tineretului școlar, prin programele sale, numeroase prilejuri de educație, într-o varietate de forme, vrednice să determine rezonanțe adînci și de durată. Dar, deși înrîurirea zilnică a acestor emisiuni asupra copiilor și tineretului poate fi deosebit de pregnantă, audierea programelor are loc, de obicei, în chip spontan, fără să fie integrată în sistemul activităților educative organizate de școală. Așa s-a ajuns la faptul că mulți elevi acordă prioritate emisiunilor de divertisment muzical și telefilmelor pentru adulți. Ar fi foarte necesar ca preocuparea educatorilor pentru timpul petrecut de elevi în compania televizorului să capete un caracter clar și ferm orientat. Ar fi bine apoi dacă publicațiile pentru copii și tineret ar găzdui o rubrică permanentă, orientativă, referitoare la anumite emisiuni difuzate și dacă programul de radio și televiziune ar face loc în coloanele lui prezentării mai avizate, mai amănunțite, a acestor emisiuni. S-ar impune o corelare mai strictă a emisiunilor pentru copii și tineret cu programele analitice, spre a se evita neconcordanțe păgubitoare".

În legătură cu aceeași problemă a posibilităților de mai largă valorificare în școală a emisiunilor actuale pentru copii și tineret, prof. **Ileana Voinescu**, de la Liceul nr. 32 din Capitală, colaboratoare a Radioteleviziunii pentru emisiunea „Matematica distractivă", ne spunea:

„Ar fi necesar să se acorde o atenție sporită emisiunilor pentru tineret. Televiziunea educativă cuprinde relativ bine problematica celor de vîrstă mică, dar este deficitară în emisiunile pentru tineret. Apoi, în general aceste emisiuni pot fi mult îmbunătățite solicitîndu-se colaborarea unor colective formate din oameni de specialitate, în special profesori, care să nu-și împartă timpul între școală și televiziune, ci să se dedice în întregime muncii educative pe care o desfășoară televiziunea. Prezența acestor colective ar duce la perfecționarea emisiunilor televizate și la ridicarea gradului lor de eficiență".

Televiziunea școlară, fenomen de amploare, cu largi implicații în evoluția învățămîntului contemporan, se constituie ca un nou și bogat capitol al pedagogiei moderne. Acest fenomen, ale cărui coordonate actuale lasă să se întrevadă posibilitatea unei dezvoltări viitoare pe dimensiuni impresionante, solicită concentrarea forțelor de cercetare științifică și organizatorice ale învățămîntului românesc în vederea unei valorificări grabnice și maxime a marilor lui resurse.

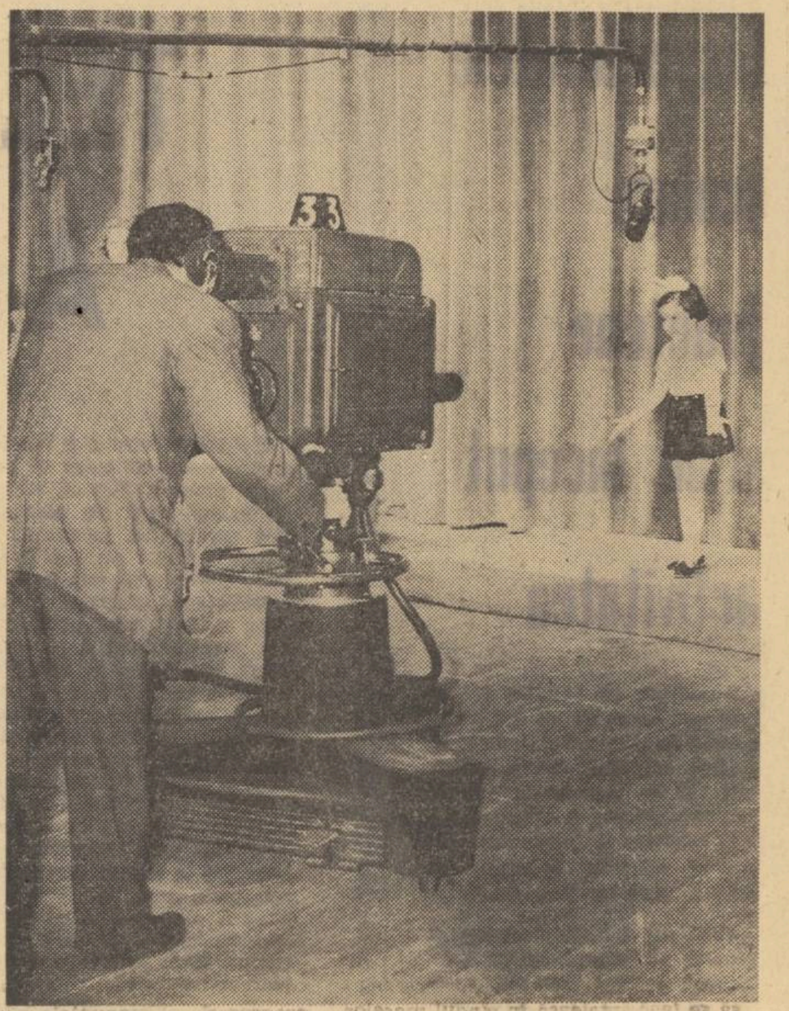

În timpul unei emisiuni pentru copii

ȘTIINȚA INFORMAȚIEI ȘI EDUCAȚIA

(Urmare din pag. I)

noștințele ca atare și mai ales informațiile. Treptat, în dezvoltarea istorică, decalajul dintre cele două medii a devenit atît de impresionant (mai ales datorită apariției mijloacelor moderne de comunicare de masă), încît raportul dintre ele și compartimentul distinct față de universul gnosinformației se impune în fel și chip cercetării. Implicațiile în planul educației sînt și vor fi din ce în ce mai adînci. În principiu, **totalitatea mijloacelor de explorare, asimilare și stăpînire a universului gnosinformației, de formare a mentalității și aptitudinilor corespunzătoare optimizării relației dintre om și informația în continuă creștere, constituie o nouă dimensiune a educaționalului.**

După părerea noastră, procesul educațional devine complet atunci cînd se preocupă de: a) **latura educativă** care oferă individului, prin sistemul școlar sau extrașcolar, posibilitatea formării a ceea ce Pierre Bourdieu numește un **habitus cultivat**, un ansamblu de dispoziții generale, fundamentale (modele), capabile a genera scheme mentale particulare aplicabile în domenii diferite ale gîndirii și acțiunii; b) **instruire**, transmiterea corpului de cunoștințe în esențialitatea lor și articulate conform logicii interne a disciplinelor respective; c) **metaeducația**, sau formarea modelului general de utilizare eficientă a gnosinformației, în toate tipurile de acțiune umană.

În literatura de specialitate există suficiente fapte și date care confirmă că omul contemporan este solicitat din ce în ce mai mult de universul gnosinformațional, constituit ca un mediu relativ independent la nivelul întregii societăți și care reclamă un **comportament documentar** corespunzător. **Regulile acestui comportament vor fi dezvoltate în cadrul metaeducației, această disciplină de sinteză, ce trebuie să stea la baza oricărei forme de educație sau de instruire, gîndire sau acțiune.**

Vom sublinia aici numai două aspecte ale metaeducației. Considerăm că ar fi recomandabilă inițierea copilului și mai cu seamă a tînărului în regulile dialogului cu gnosinformația*), cu atît mai mult cu cît introducerea în viața profesională a ordinatoarelor îl va obliga la cunoașterea prelucrării mecanice și automate a informațiilor. Deplasarea interesului educativ în procesul de instruire pe consultarea selectivă dar directă a diverselor documente și surse informative formează și întărește deprinderile pentru studiul independent și implicit pentru o gîndire autonomă. Același exercițiu va mijloci efectuarea operațiilor mentale de compactare a informațiilor, în vederea extragerii semnificativului din ansamblul cunoștințelor existente în varietatea informațiilor. Pe această cale își pot face loc în educația metodele de selecție și de sinteză, capabile să asigure reglajul convenabil al receptării și asimilării informațiilor într-o societate care provoacă creșterea explozivă a acestora.

*) *Recentele eseuri semnate de Mircea Malița: „Spațiul informațional" (Contemporanul Nr. 5 din 2.II.1968) și „Biblioteca-memoria culturii" (Studii și cercetări de documentare și bibliologie Nr. 2—3, 1967, p. 155) conțin valoroase precizări teoretice și prospective în acest domeniu.*

*) *BOURDIEU, PIERRE „Systèmes d'enseignement et systèmes de pensée. „In Revue internationale des sciences sociales, Nr. 3, 1967, p. 373.*

Ședința Colectivului central pentru problemele educației fizice și sportului

În ziua de 26 februarie a.c. a avut loc, la Ministerul Învățămîntului, o ședință de lucru a Colectivului central pentru problemele educației fizice și sportului în învățămîntul de toate gradele. Au participat prof. univ. Miron Constantinescu, adjunct al ministrului învățămîntului, Emil Ghibu, vicepreședinte al C.N.E.F.S., Floarea Ispas, secretar al C.C. al U.T.C. reprezentanții unor ministere și organizații centrale, profesori, ziariști.

Discuțiile, purtate în lumina documentelor de partid și de stat cu privire la pregătirea fizică a tineretului, s-au referit la căile menite să asigure condiții optime de practicare a educației fizice și sportului în școli și universități.

Constituirea consiliilor județene ale Organizației Pionierilor

În toate județele țării au avut loc adunări de constituire a consiliilor județene ale Organizației Pionierilor. Ele au menirea să asigure în continuare, în noile condiții ale împărțirii administrativ-teritoriale a țării, ridicarea pe o treaptă superioară a întregii activități educative, cultural-artistice și sportive din școli, în lumina Hotărîrii Plenarei C.C. al P.C.R. cu privire la îmbunătățirea muncii educative în rîndul tineretului.

Program pentru „Săptămîna primăverii"

„Săptămîna primăverii", pe care se pregătesc să o întîmpine pionierii și școlarii, le va aduce prilejul de a desfășura o activitate fizică plăcută și reconfortantă. Pe agenda săptămînii primăverii, fiecare unitate de pionieri și-a înscris acțiuni variate, instructive. Iată, bunăoară, ce și-au propus să facă pionierii de la Școala generală din comuna Moara Săracă, județul Ilfov. Mai întîi, cum e și firesc, vor amenaja și înfrumuseța curtea și grădina școlii, unde vor planta 50 de pomi fructiferi. Sportivii școlii, ajutați de colegii lor, vor pregăti terenul sportiv și baza sportivă a școlii pentru apropiatele concursuri și întreceri sportive care se vor organiza. Pionierii și-au propus să contribuie și la înfrumusețarea comunei lor. Alături de ceilalți tineri, ei vor amenaja parcul comunei, plantînd arbuști, flori etc. Săptămîna primăverii se va încheia cu un frumos carnaval, pentru care pionierii se pregătesc de pe acum.

Un cabinet de geografie bine înzestrat

Cu cîțiva ani în urmă, profesorul George Vulpescu de la Școala generală nr. 30 din București a pus bazele unui cabinet școlar de geografie. Folosind bogata experiență proprie, ca și experiența colegilor săi, precum și o amplă bibliografie de specialitate, el a dezvoltat mereu acest cabinet, care îndeplinește acum un rol deosebit de important în predare. Zestrea cabinetului este foarte variată, cuprinzînd material didactic pentru toate ramurile geografiei. Materialul cartografic, de pildă, este format din 30 de hărți, dotate toate cu instalație electrică. Cabinetul posedă, de asemenea, mai multe diorame reprezentînd o regiune de deșert, o regiune arctică, o casă palafită etc., precum și alte materiale vizuale reprezentînd aspecte de la ecuator, de la tropice, un gheizer, o secțiune într-un vulcan, valea unui rîu, valea unui ghețar, peșteri. Pentru demonstrarea unor fenomene geografice, cabinetul este dotat cu aparate cu ajutorul cărora pot fi demonstrate mișcările pămîntului precum și unele teme de geografie matematică.

La cabinet se desfășoară o activitate bogată, atît în orele de curs cît și în afara acestora, în cadrul cercului de geografie.

Prof. NIC. MOCANU

Sesiune de referate pe teme de istorie și filologie

Recent, filiala din Oradea a Societății de științe istorice și a Societății de științe filologice a organizat, la Muzeul memorial „Iosif Vulcan" din localitate, o interesantă sesiune de referate. În cadrul sesiunii au fost prezentate referatele „Contribuția istoriei la educarea elevilor în spiritul umanismului socialist" susținut de profesorul Vasile Guța, și „Graiul în comuna Borod" prezentat de profesorul Nicolae Marușca, în care autorul a abordat o seamă de probleme de lexic, fonetică și gramatică pe care le prezintă vorbirea în comuna Borod.

Teatru și matematică

Inițiativa aparține colectivului de profesori de matematică de la Liceul „Mihail Eminescu" din Iași. Este vorba despre o manifestare interesantă și atractivă prin inedirul ei, realizată de elevi ai claselor reale, care au adus pe scenă fapte din domeniul matematicii.

Printre „numerele" din programul acestui neobișnuit spectacol relevăm „Sistemul de numerație", o scenetă în care limbajul abstract al numerelor a fost tradus cu ajutorul unor planșe și al unor jetoane colorate ce se mișcau la comandă, oferind tinerilor spectatori posibilitatea de a înțelege ușor noțiuni de mare complexitate ca și „Istoria lui 3,14 (pi)", prezentată de actori care au interpretat, în costumația adecvată, pe Euclid, Aristotel, Pitagora ș.a. Discuțiile dintre aceștia, lupta de opinii, au ținut treaz interesul și atenția sălii.

S-au recitat apoi versuri ale marelui poet și matematician Ion Barbu, s-au prezentat numere de matematică distractivă și s-a organizat un concurs fulger „Cine știe matematică", la care au participat un număr mare de concurenți.

„Anotimpul întrebărilor"

Recent, membrii cercurilor literare ale liceelor din Baia Mare, Sighetul Marmației, Vișeu, Satu Mare și Carei, care desfășoară, sub conducerea profesorilor de specialitate, o muncă interesantă și rodnică — au adunat laolaltă, într-o culegere cele mai bune din lucrările lor. Culegerea se intitulează, sugestiv și simbolic, „Anotimpul întrebărilor".

Paginile inserate în acest mic volum atestă preocupările tinerilor condeieri maramureșeni. Tematica creațiilor lor este variată: intonează imnuri patriei iubite, cîntă entuziasmul tinereții creatoare, caută răspuns marilor probleme pe care le pune viața sau se îndreaptă spre lirica de sugestii muzicale. Din cei 14 poeți ai culegerii se detașează Dalia Celina Ilieșiu, I. Vadan, Lia Dragoș, D. Ignat, Ion Al. Stepan etc.

Micii artiști plastici

De curînd cercul de artă plastică de la Școala generală din comuna Dolheștii Mari, județul Suceava, a împlinit un an de activitate. Bilanțul pe care l-au făcut micii artiști este frumos și rodnic. În acest an de activitate, lucrările celor douăzeci de membri ai cercului au fost prezentate la expoziții organizate la Casa pionierilor din Fălticeni: o expoziție pe tema „Amintiri, povești și povestiri de Ion Creangă" și o a doua pe tema „Pagini de luptă pentru libertate și independență națională din istoria poporului român".

Anul acesta, micii artiști au planuri și mai mari. Ei au început să execute lucrări pe pînză și pe carton pe care doresc să le vadă la expoziția ce se va organiza la sfîrșitul anului, la nivelul județului Suceava.

OPINII DESPRE STUDIUL PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂŢĂMÎNTULUI DE CULTURĂ GENERALĂ

STUDIUL PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂŢĂMÎNTULUI PROFESIONAL ŞI TEHNIC

Rezolvarea practică a problemelor cere prevederi mai precise

Una dintre problemele de interes major pentru dezvoltarea învățământului nostru în actuala etapă de dezvoltare a țării este prelungirea duratei învățământului obligatoriu pînă la minimum 10 ani. O asemenea cerință față de școală, trasată de Congresul al IX-lea al P.C.R., este firească, întrucît ea vizează ridicarea nivelului general de cultură al întregului popor.

Studiul privind dezvoltarea învățământului de cultură generală dă, după părerea noastră, o rezolvare judicioasă problemelor legate de prelungirea duratei învățământului obligatoriu. Am dori să subliniem unele aspecte care, socotim, trebuie avute în vedere.

Considerăm necesar, în primul rînd, să se accentueze asupra obligativității învățământului de 10 ani, întrucît mijloacele ce stau la îndemîna școlii pentru a o realiza în practică sînt insuficiente. Și astăzi, în condițiile școlii generale de 8 ani, **se întîmpină încă greutăți în legătură cu școlarizarea anumitor elevi, determinate în special de lipsa unor mijloace de a-i obliga pe părinți să-și trimită copiii la școală, ca și de lipsa unor prevederi legale menite să împiedice întreprinderile de a angaja tineri care n-au absolvit școala generală.** Dacă nu se vor lua măsurile necesare, această problemă va fi și mai greu de rezolvat în condițiile învățământului general și obligatoriu de 10 ani. În legătură cu aceasta credem că se impune neapărat să se organizeze și o acțiune de clarificare a părinților, astfel încît să se facă înțeleasă în rîndul maselor largi ideea că înaintarea cu succes pe drumul socialismului pretinde oameni cu un larg orizont cultural-științific, capabili să rezolve sarcinile complexe puse de partid în fața societății noastre socialiste. La înlăturarea conservatorismului în ce privește durata învățămîntului obligatoriu și **la promovarea ideii prelungirii lui este chemată să contribuie știința pedagogică, care va trebui să trateze multilateral atît problemele teoretice cît și cele practice legate de o asemenea sarcină.** Sarcini deosebite revin pe aceeași linie școlii însăși, cadrelor didactice, în munca lor concretă cu părinții (la lectorate, în ședințele pe clase sau pe școală etc.).

Deosebit de utile ne par, pentru rezolvarea problemelor legate de prelungirea duratei învățămîntului obligatoriu, măsurile preconizate de studiu privind profilul claselor a IX-a și a X-a, care vor asigura elevilor o pregătire tehnică-practică diferențiată, în funcție de condițiile în care funcționează școlile. În legătură cu aceasta, precum și în legătură cu condițiile materiale privind funcționarea unor asemenea clase, sugerăm ideea ca **în orașe și în centrele aglomerate clasele a IX-a și a X-a să funcționeze numai la unele școli generale.** S-ar rezolva în felul acesta și problemele legate, în actuala etapă, de asigurarea școlilor cu personal didactic calificat pentru toate obiectele de învățămînt, precum și cu laboratoare, ateliere și material didactic necesar pentru clasele a IX-a și a X-a. Poate că ar fi mai bine ca începînd încă din anul școlar viitor (1968 — 1969) **să se experimenteze la o serie de școli din centre diferite, cu specific diferit, înființarea clasei a IX-a și după aceea a clasei a X-a,** pentru a se găsi cele mai eficiente soluții.

Prevederea de a se începe școlarizarea de la vîrsta de 6 ani — binevenită, întrucît răspunde și ea tendinței generale de dezvoltare a societății noastre — ridică de asemenea o serie de probleme importante. Dacă în ce privește pregătirea psihofizică a copiilor de șase ani lucrurile sînt clare, ne exprimăm rezerve în ce privește posibilitatea ca toți acești copii să fie atrași în școală. În unele cazuri depărtarea va face grea deplasarea unor copii la școli, iar în anumite anotimpuri chiar imposibilă. Considerăm, de aceea, că **prevederea din studiu care se referă la rezolvarea acestei probleme în funcție de condițiile concrete și la posibilitatea ca în unele cazuri să se poată amîna cu un an școlarizarea copiilor trebuie să capete o conturare mai precisă.**

Considerăm de asemenea că prevederea din studiu care arată că programele și manualele pentru clasa I cu copii de 6 ani trebuie să fie accesibile vîrstei și mai ușoare decît ale actualei clase I, cu copii de 7 ani, este insuficientă. Ea trebuie completată **cu prevederea de a se revizui în ansamblu programele și manualele destinate claselor I-IV,** pentru a se evita în viitor situația actuală, cînd materia nu este bine proporționată pe clase, unele manuale fiind prea grele, altele destul de ușoare.

Pentru aprovizionarea școlilor cu manuale pentru clasa I, considerăm că acestea trebuie să întocmească din vreme — cu cel puțin un an înainte — evidența precisă a copiilor care urmează să fie înscriși în această clasă, astfel încît să se evite atît tipărirea unor manuale în plus, cît și lipsa acestora. Totodată, pentru ca învățătorii să cunoască încă de la început specificul muncii în clasa I cu elevi de 6 ani, considerăm necesar să se organizeze în vara acestui an o serie de cursuri-instructaje cu acești învățători, pentru a le fi clare condițiile de muncă în noua situație.

Prof. IRINA ŞTEFĂNOIU
director al Școlii generale nr. 152, București

Să formăm tineretul pentru muncă și învățătură

Pentru ca orele de dirigenție să influențeze mai mult asupra formării elevilor este necesar, după părerea noastră, ca profesorii să fie mai bine **pregătiți pentru munca educativă încă din institut sau facultate.** De asemenea, ar fi bine ca **inspectoratele județene să organizeze instruiri periodice ale diriginților și consfătuiri pentru generalizarea experienței pozitive a acestora.**

În munca de formare a tinerei generații o deosebită atenție trebuie acordată pregătirii pentru activitatea practică. În acest scop am propune ca **școala împreună cu conducerile unor santiere, ale unor întreprinderi industriale și agricole să organizeze pe timpul vacanțelor de vară activități practice,** în cadrul cărora elevii din clasele IX-XII să efectueze lucrări contra cost. Sumele realizate ar putea fi folosite pentru organizarea de excursii, drumeții etc.

Prof. DUȚU DAMIAN
Pitești

Clasele speciale

Faptul că se vor organiza și în viitor clase speciale este un lucru foarte bun, dar pentru ca acestea să obțină rezultatele scontate este necesar să se elaboreze un regulament mai amănunțit de funcționare a lor. Acest regulament ar trebui să prevadă, după părerea noastră **admiterea elevilor pe bază de concurs și nu pe baza mediilor din clasa a IX-a. La obiectele la care programa este mai redusă decît la clasele obișnuite, să se precizeze în ce constau aceste reduceri.** Semnalăm, de asemenea, că simpla micșorare a numărului de ore, fără a reduce materia (cum este cazul la istorie) duce, de fapt, la supraîncărcarea elevilor. **Ar fi bine să se prevadă și care sînt îndatoririle extrașcolare ale elevilor,** așa încît să li se asigure suficient timp pentru studiu individual. Întrucît munca la clasele speciale cere profesorilor o pregătire susținută pentru un nivel înalt al lecțiilor, pentru rezolvări de probleme, pentru stimularea creativității elevilor, pentru pregătirea concursurilor de matematică etc., **propunem să li se reducă norma didactică spre a avea suficient timp de pregătire.** Credem necesar totodată să se organizeze schimbul de experiență între profesorii diferitelor clase speciale, punîndu-li-se la dispoziție și material bibliografic în legătura cu rezultatele obținute în alte țări. **Ne gîndim în același timp că ar fi bine să se concentreze clasele speciale în licee anume,** cu secții de matematică, fizică, biologie, chimie.

Prof. STELIAN EUGEN
și
IOAN STOIAN
Cluj

Durată, profil, denumiri

Publicarea recentă a celor două studii elaborate de Ministerul Învățămîntului cu privire la dezvoltarea învățămîntului de cultură generală și a învățămîntului profesional și tehnic ne dă posibilitatea să ne formăm o idee completă asupra ansamblului măsurilor ce se preconizează în vederea îmbunătățirii sistemului de învățămînt din țara noastră.

După cum se prevede în Studiul privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală, clasele școlii generale de 10 ani ar urma să fie parcurse prin promovarea din an în an, fără trecerea unor examene de selecție, la fel cum se întîmplă astăzi în școala generală de 8 ani. Or, se știe că prelungirea duratei unui învățămînt general neselectiv duce de obicei la scăderea calității învățămîntului, întrucît elevii buni și foarte buni sînt frînați de elevii mai slabi sau mai puțin silitori. De aceea propunem ca prelungirea duratei învățămîntului obligatoriu să se realizeze prin **instituirea unei durate obligatorii de școlarizare de 10 ani, între 6 și 16 ani. Aceasta ar însemna menținerea actualei școli generale de 8 ani și continuarea pregătirii școlare încă doi ani în diferite tipuri de școli, potrivit cu aptitudinile elevilor.** Pentru a nu se crea confuzii de felul celor care s-au creat cu numerotarea claselor de la I la a XII-a, propunem ca la toate tipurile de școli care vor primi absolvenți ai școlii generale de 8 ani, **clasele să fie numerotate începînd de la clasa (anul) I.**

De fapt, în studiu se arată că liceele de cultură generală și liceele de specialitate vor primi absolvenți ai clasei a VIII-a de la școala generală de 10 ani, ceea ce demonstrează că vor urma la școala generală, în clasele a IX- și a X-a, numai cei ce nu doresc să urmeze celelalte două tipuri de școli sau au fost respinși la concursul de admitere. Deci, școala de 10 ani este impropriu denumită școală generală. Apoi, trecerea de la clasele a IX-a și a X-a în anii II și III ai liceelor este condiționată de examene de diferență, ceea ce confirmă că în primii doi ani de liceu, în care admiterea se face prin concurs, se realizează un învățămînt calitativ superior.

În studiu se arată că, întrucît absolvenții celor 10 clase vor urma școli profesionale sau se vor încadra în producție, este necesar să se asigure în clasele IX-X și o pregătire tehnică practică diferențiată. Pe această linie se propune ca unele clase a IX-a și a X-a să funcționeze în școlile profesionale. Aplicarea acestei propuneri ar bloca însă o parte importantă a capacității școlilor profesionale, frînînd pregătirea de muncitori calificați. Considerăm că nu trebuie afectată capacitatea școlilor profesionale, întrucît ar urma ca în aceste școli să fie primiți mai mulți absolvenți ai școlii generale decît în prezent.

În momentul de față, școala de 8 ani este denumită **„școală generală de 8 ani".** Denumirea exprimă numai faptul că acest tip de școală este generalizat. Ea nu exprimă însă nici profilul și nici gradul de învățămînt, ceea ce demonstrează că au existat și încă mai există ezitări în această privință. Se consideră astfel că școala respectivă nu ar putea fi privită ca o instituție de învățămînt elementar, întrucît s-ar confunda cu învățămîntul primar din alte țări. Argumentul nu ni se pare convingător, deoarece în alte țări terminologia folosită în organizarea învățămîntului este foarte variată (Italia: școala medie de 3 ani după școala elementară de 5 ani; R.F. a Germaniei: școala medie de 4 ani după școala de bază — primară — de 4 ani; Austria: școală de bază — primară — de 4 ani după care urmează ciclul superior de 4 ani; Anglia: școala elementară de 6 ani). După părerea noastră, școala generală ar trebui încadrată în învățămîntul elementar, cu precizarea că primele clase (I—IV) au caracter de **învățămînt elementar-primar,** iar **ultimele un caracter de învățămînt elementar-secundar.** Întrucît ceea ce definește un tip de școală nu este gradul de extindere, ci profilul și nivelul de pregătire, propun ca actuala școală generală să **fie denumită în viitor „gimnaziu de cultură generală".** Se știe că denumirea de „gimnaziu" se referea în trecut la cursul inferior al liceului (clasele I—IV) și că după Eliberare, pînă în anul 1948, au funcționat „gimnazii unice" (clasele V—VII), iar Hotărîrea partidului și guvernului din 1956 privind îmbunătățirea învățămîntului de cultură generală prevedea, la art. 14, denumirea de „gimnaziu" pentru clasele V—VII. Dacă se realizează școala generală de 10 ani, clasele a IX-a și a X-a, care sînt considerate în studiu ca **ciclu superior,** ar putea să se numească **„gimnaziu superior de cultură generală".**

★

Studiul privind dezvoltarea învățămîntului profesional și tehnic ridică, de asemenea, o serie de probleme.

În prezent, școala profesională se încheie cu o probă practică, celor reușiți eliberîndu-li-se un certificat de muncitor calificat, după care urmează examenul teoretic de absolvire pentru obținerea diplomei de absolvire. Considerăm că nu este just să se elibereze două documente la absolvirea unei școli. Deoarece proba practică este parte integrantă a examenului de absolvire, propunem ca în viitor **școala profesională de gradul I să se încheie cu un examen de diplomă care să constea din probe practice și teoretice, elevilor reușiți eliberîndu-li-se diploma de muncitor calificat în meseria respectivă.**

Printr-o hotărîre a partidului și guvernului din 1959 s-a stabilit că posturile de maiștri se ocupă numai prin concurs. În lumina acestei prevederi nu mai apare justificată denumirea de „școală tehnică de maiștri", ci se impune o denumire care să arate că absolvenții respectivi sînt muncitori de înaltă calificare, cu dreptul de a se prezenta la concursul pentru obținerea titlului și ocuparea funcției de maistru. Ținînd seama că actualele școli profesionale de ucenici pregătesc muncitori calificați, iar școlile tehnice de maiștri muncitori de înaltă calificare, cu cunoștințe de organizare a producției și a muncii, propunem ca primele să fie denumite **„școli profesionale de gradul I",** iar **secundele „școli profesionale de gradul II".**

Școlile profesionale de gradul II ar putea școlariza mai mulți elevi, atît pentru pregătirea muncitorilor de înaltă calificare, cît și pentru crearea unei baze mai largi de selecție a maiștrilor prin concurs. Cît despre diploma eliberată de aceste școli, ar fi indicat ca ea să se numească **„diplomă de muncitor de înaltă calificare"** și să confere următoarele drepturi: încadrarea în ultima categorie tarifară de calificare sau în prima categorie de „muncitor specialist", în cazul cînd muncitorul respectiv a avut încadrarea în ultima categorie în momentul începerii școlii; dreptul de prezentare la concurs pentru obținerea titlului și ocuparea funcției de maistru; dreptul, pentru cei care au la bază școala profesională de gradul I, de a se prezenta la bacalaureat la liceul de specialitate sau de cultură generală, după trecerea prealabilă a unor examene de diferență, putînd apoi să urmeze învățămîntul superior.

În prezent, în școlile tehnice de maiștri pentru industrie se primesc numai absolvenți ai școlilor profesionale în vîrstă pînă la 35 ani, iar pentru mecanizarea agriculturii se primesc muncitori calificați prin cursuri de scurtă durată, care au absolvit și liceul de cultură generală, în vîrstă de pînă la 40 de ani. Ca urmare a dezvoltării învățămîntului și a condițiilor create, a crescut numărul muncitorilor din producție calificați prin cursuri de scurtă durată care au absolvit și liceul de cultură generală. Aceștia constituie o bază de selecție pentru promovarea celor mai capabile elemente. Ca atare, propunem ca și **școlile profesionale de gradul II pentru industrie să primească la concursul de admitere, pe lîngă absolvenți ai școlilor profesionale de gradul I, și absolvenți ai liceelor de cultură generală calificați prin cursuri de scurtă durată, pînă la vîrsta de 40 de ani.**

Numeroși absolvenți ai școlilor profesionale au urmat cursurile serale la liceul de cultură generală obținînd și diploma de bacalaureat. Nivelul cultural al acestora, precum și pregătirea lor profesională, teoretică și practică, le-a permis promovarea, în multe cazuri, la categorii superioare de calificare, la nivelul absolvenților actualelor școli tehnice de maiștri (în viitor școli profesionale de gradul II). De aceea, propunem ca și acestora **să li se acorde dreptul de a se prezenta la concursul pentru obținerea titlului și ocuparea funcției de maistru.**

În Studiul privind dezvoltarea învățămîntului profesional și tehnic se propune ca cea mai mare parte a școlilor tehnice pentru personal tehnic **să-și înceteze activitatea.** (Remarcăm, în paranteză, că denumirea de școli tehnice „post-medii" nu este corespunzătoare; post-medii sînt universitățile, institutele de învățămînt superior sau școlile superioare). Dacă s-ar aplica această măsură, un mare număr de absolvenți ai liceului de cultură generală ar fi lipsiți de posibilitatea de a se pregăti profesional printr-o școală. Propunem, de aceea, **să se mențină, paralel cu liceele de specialitate, și școlile tehnice pentru personal tehnic, ambele fiind școli medii de specialitate,** cu singura deosebire că liceele de specialitate au caracterul de școli medii de specialitate **integrate** (care dau și cultură generală), în timp ce școlile tehnice pentru personal tehnic au caracterul de școli medii de specialitate **complementare** (care dau în completare numai pregătirea de specialitate). **Deci nu sînt școli post-medii, ci școli medii de specialitate, de același rang cu liceele de specialitate.** Denumirea de **școli tehnice pentru personal tehnic** nu a corespuns de la început, întrucît în nomenclatorul acestor școli **sînt** și alte specialități decît cele tehnice (economice, sanitare). Pentru punerea de acord a denumirii acestor școli cu profilele lor, propunem să se numească **„școli pentru pregătirea profesională a absolvenților liceelor de cultură generală",** iar fiecare categorie de școală în parte, în funcție de profilul pe care îl are, să se numească tehnică, economică, sanitară, de funcționari administrativi (secretare, stenodactilografe, stenodactilografe poliglote).

Conf. dr. PETRE BURLOIU
director adjunct în Comitetul de Stat al Planificării

DEZBATERI ÎN ORGANIZAŢIILE SINDICALE

La redacția noastră sosesc numeroase scrisori despre dezbaterea publică a Studiului privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală și a Studiului privind dezvoltarea învățămîntului profesional și tehnic. Din inițiativa unor organizații sindicale din școli, în multe localități au fost organizate mese rotunde colocvii, discuții colective în cadrul cărora învățătorii și profesorii și-au spus părerea, au făcut propuneri și sugestii în legătură cu dezvoltarea viitoare a învățămîntului.

CRAIOVA

După cum ne scrie prof. ION ȘTEFAN, președintele Sindicatului învățămînt din orașul Craiova, în organizațiile sindicale din școlile acestui oraș publicarea studiului a prilejuit un larg schimb de opinii asupra problemelor învățămîntului de cultură generală. Cu această ocazie cadrele didactice au făcut un mare număr de propuneri.

Astfel, prof. **Georgeta Stoica,** de la Școala generală nr. 3, s-a referit în cuvîntul său la activitatea cercurilor din școala generală. „La clasele V—VIII, cercurile științifice, tehnice, practice literare, artistice, trebuie să aibă un rol important în cunoașterea înclinațiilor, aptitudinilor și intereselor elevilor, pe baza cărora se va face orientarea profesională a acestora. Dar, în forma actuală de organizare, vor reuși ele să-și îndeplinească eficient acest rol? Uneori, în cercuri se repetă cunoștințele de la orele de curs, ori se fac unele aplicații simple, ineficace. Care sînt cauzele? Una din ele constă în faptul că cercurile științifice și tehnice din multe școli generale nu dispun de baza materială necesară pentru desfășurarea activității lor. De asemenea, unele cadre didactice știu prea puține lucruri despre metodica muncii în aceste cercuri. **Propunem de aceea dotarea cercurilor științifice și tehnice din școlile generale cu aparatura și materialele necesare, la nivelul cerințelor moderne; elaborarea unor albume de orientare profesională, care să stea la dispoziția elevilor înscriși la cerc; elaborarea unei metodici privind desfășurarea activității în cercurile de specialitate; îmbunătățirea programelor cercurilor în funcție de cerințele lor și nivelul științei contemporane".**

Învățătorul **Modest Bolohan,** de la Școala generală nr. 22, ocupîndu-se de formele de perfecționare a pregătirii pedagogice prin examenele de grad a arătat că **este necesară sporirea exigenței la aceste examene,** așa încît să se determine o pregătire mai temeinică a candidaților. În scopul îmbunătățirii muncii de îndrumare și control, înv. Bolohan a făcut propunerea ca **inspectorii să fie recrutați pe bază de examen-concurs,** dintre cele mai bune cadre didactice, cu o practică verificată în învățămînt.

Prof. **Miltiade Ionescu** de la Liceul nr. 4, a spus: „Cred că, pe lîngă măsurile prevăzute în studiu în vederea întăririi acțiunii de orientare școlară și profesională a elevilor, **ar fi necesar să existe în fiecare liceu și pentru fiecare grupă de 3—4 școli generale cîte un consilier pentru orientarea școlară și profesională — un psiholog școlar sau consultant în probleme psihologice.**

La Liceul nr. 5, printre cei care au luat cuvîntul a fost și prof. **Constantin Dănescu,** directorul liceului, care s-a referit printre altele și la diversificarea studiilor liceale. „Studiul prevede că liceul de cultură generală va funcționa din primul an cu cele trei secții: reală, umanistă, clasică. Experiența a dovedit însă că un mare număr de elevi, care în urma examenului de admitere pentru clasa a IX-a și a situației la învățătură din clasele V—VIII par a avea înclinații spre anumite discipline, dovedesc, în cursul clasei a IX-a, aptitudini la alte discipline. Ținînd seama și de faptul că nu sînt încă asigurate peste tot laboratoare și alte mijloace moderne ce se cer folosite în procesul instructiv-educativ, **consider că diversificarea trebuie să înceapă tot din clasa a X-a. Pentru elevii cu aptitudini și rezultate deosebite la anumite discipline, propun să se organizeze la toate liceele cu un număr mare de elevi, începînd cu clasa a X-a clase speciale cu profil de matematică, fizică, limbi moderne, biologie".**

ORADEA

Despre participarea largă a cadrelor didactice la discutarea Studiului privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală ne scrie și prof. ARON SABĂU, președintele Sindicatului învățămînt Oradea. Subliniind că discuțiile purtate au fost strîns legate de îmbunătățirea muncii instructiv-educative din școli, prof. Sabău ne relatează în același timp unele propuneri făcute de cadrele didactice pentru ridicarea pe o treaptă superioară a învățămîntului.

Mai mulți vorbitori, printre care profesorii emeriți **Carolina Horea** și **Eugen Marton** au opinat pentru **introducerea ca materie obligatorie la examenul de bacalaureat a geografiei patriei,** obiect de importanță deosebită pentru dezvoltarea sentimentelor de dragoste față de patrie, pentru cunoașterea bogățiilor, a frumuseților ei.

Arătînd — ca de altfel majoritatea participanților la discuții — că nu consideră indicat ca examenul de bacalaureat să se dea cu profesorii școlii, deoarece aceasta ar putea duce la **subiectivism,** profesoara **Elena Munteanu** a propus totodată ca **probele scrise la bacalaureat să fie eliminatorii.** În felul acesta profesorii vor fi mai exigenți cu exprimarea scrisă și ortografia elevilor, iar elevii înșiși vor privi cu mai multă seriozitate problema exprimării scrise.

Profesorul emerit **Lazăr Zavaschi** a propus **să se studieze posibilitatea de a se introduce în liceu, ca obiect de studiu, etica, iar istoria literaturii universale să fie neapărat inclusă și la secția reală.** Prof. Zavaschi a propus totodată să se studieze problema **demixtării școlii,** iar pentru **întărirea muncii educative să se rezolve problema recrutării pregătirii personalului ajutător din internate. Ar fi bine să fie recrutați în acest scop tineri cu pregătire pedagogică,** cărora să li se asigure și **salarizare corespunzătoare.**

În cadrul dezbaterilor au mai fost abordate probleme legate de necesitatea **editării unor materiale documentare în sprijinul cadrelor didactice, a unor îndrumări metodice pentru folosirea mijloacelor audio-vizuale moderne etc.**

DISCIPLINELE PENTRU CONCURSUL DE ADMITERE IN ÎNVĂȚĂMINTUL SUPERIOR

— Pentru anul universitar 1968 — 1969 —

Concursul de admitere în învățământul superior pentru anul universitar 1968/1969 se va desfășura după cum urmează :

Învățământul de zi și seral : **între 5 și 15 iulie 1968 ; la facultățile și secțiile care nu și-au completat locurile planificate în urma concursului din iulie se programează un nou concurs între 5 și 15 septembrie.**

La învățământul artistic și de arhitectură, concursul va fi precedat, ca și anul trecut, de o etapă în care se va face verificarea aptitudinilor candidaților pentru secția la care s-au înscris.

Învățământul fără frecvență : **între 5 și 15 septembrie 1968.**

Candidații la concursul de admitere — cursuri de zi, serale și fără frecvență — vor susține probe practice, scrise și orale.

Toate probele se vor susține pe baza programelor școlare valabile pentru licee în anul 1966/67 și care se vor publica în numerele viitoare ale „Gazetei învățământului", precum și în broșura „Admiterea în învățământul superior — 1968".

Candidații din rîndul naționalităților conlocuitoare pot să susțină probele de concurs în limba maternă. În acest scop, odată cu actele de înscriere vor adresa comisiei de admitere o cerere scrisă, indicînd limba în care solicită să fie examinați.

Înscrierile la concursul de admitere încep cu 30 de zile înainte de concurs și se încheie în preziua concursului, ora 10 a.m.

A. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR TEHNIC

1. Facultatea de electronică și telecomunicații (toate secțiile) ; **Facultatea de electrotehnică** (toate secțiile) ; **Facultatea de mecanică** (toate secțiile) ; **Facultatea de electromecanică ; Facultatea de electromecanică minieră ; Facultatea de mecanică agricolă ; Facultatea de energetică** (toate secțiile) ; **Facultatea de automatică ; Facultatea de tehnologia construcției de mașini** (toate secțiile) ; **Facultatea de industrie ușoară** (toate secțiile) ; **Facultatea de mașini și utilaj petrolier ; Facultatea de exploatarea zăcămintelor de țiței și gaze ; Facultatea de mine** (secțiile de exploatări miniere și topografie minieră) ; **Facultatea de construcții** (toate secțiile) ; **Facultatea de construcții feroviare, drumuri și poduri** (toate secțiile) ; **Facultatea de geologie tehnică** (secția de prospecțiuni geofizice) ; **Facultatea de instalații pentru construcții ; Facultatea de mașini și utilaj pentru construcții ; Facultatea de transporturi** (toate secțiile) ; **Facultatea de hidrotehnică** (toate secțiile) ; **Facultatea de industrializarea lemnului :**

— Matematici (algebră, geometrie plană și în spațiu*, trigonometrie, calcul diferențial și integral) — scris și oral
— Fizică (mecanică, electricitate, fizică moleculară și căldură)
— scris

2. Facultatea de metalurgie (toate secțiile) **și Facultatea de mine** (secția de prepararea cărbunilor și minereurilor) :

— Matematici (algebră, geometrie plană și în spațiu*, trigonometrie)
— scris și oral
— Fizică (mecanică, fizică moleculară și căldură)
— scris

3. Facultatea de chimie industrială (toate secțiile) ; **Facultatea de tehnologia și chimizarea țițeiului și gazelor :**

— Chimie (anorganică și organică)
— scris și oral
— Matematici (algebră și calcul diferențial)
— scris
— Fizică (optică, fizică moleculară și căldură)
— scris

4. Facultatea de tehnologia produselor alimentare și tehnica pescuitului (secțiile de industrii alimentare extractive : morărit și panificație ; industrii fermentative, conserve și lapte) :

— Chimie (anorganică și organică)
— scris și oral
— Matematici (algebră trigonometrie)
— scris

5. Facultatea de tehnologia produselor alimentare și tehnica pescuitului (secția tehnica pescuitului și stuficultură) :

— Zoologie sau botanică (la alegere)
— scris și oral
— Matematici (algebră, trigonometrie)
— scris

6. Facultatea de geologie tehnică (secția geologie tehnică) :

— Matematici (algebră, geometrie plană și în spațiu*, trigonometrie, calcul diferențial și integral)
— scris și oral
— Geometrie plană și în spațiu,* geometrie analitică
— scris
— Fizică (mecanică, optică, fizică moleculară și căldură)
— scris

7. Facultatea de silvicultură (toate secțiile) :

— Matematici (algebră, geometrie plană și în spațiu*, trigonometrie)
— scris și oral
— Botanică
— scris

8. Facultatea de arhitectură și urbanism : Etapa I — eliminatorie:

— Probe practice de aptitudini : a) desen tehnic b) desen liber

Etapa a II-a

— Matematici (algebră trigonometrie, geometrie plană și în spațiu *)
— scris și oral

B. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR AGRICOL

1. Facultatea de agricultură și Facultatea de horticultură :

— Botanică
— scris și oral
— Chimie (anorganică și organică)
— scris

2. Facultatea de medicină veterinară :

— Zoologie sau anatomia și fiziologia omului (la alegere)
— scris și oral
— Chimie (anorganică și organică)
— scris

C. ÎNVĂȚĂMÎNTUL UNIVERSITAR

1 Facultatea de matematică ; Facultatea de matematică-mecanică (secțiile de matematici, astronomie) :

— Algebră, trigonometrie, calcul diferențial și integral
— scris și oral
— Geometrie plană și în spațiu,* geometrie analitică
— scris

2 Facultatea de matematică-mecanică (secțiile de mecanică) :

— Matematici (algebră, trigonometrie, calcul diferențial și integral)
— scris și oral
— Fizică (mecanică, optică)
— scris

3. Facultatea de fizică (toate secțiile)

— Fizică (mecanică, optică, fizică moleculară și căldură, electricitate, structura atomului)
— scris și oral
— Matematici (algebră, geometrie plană și în spațiu,* trigonometrie)
— scris

4. Facultatea de chimie (toate secțiile) ; **Facultatea de fizică** (secția fizică-chimie) :

— Chimie (anorganică și organică)
— scris și oral
— Matematici (algebră, calcul diferențial)
— scris
— Fizică (optică, fizică moleculară și căldură)
— scris

5. Facultatea de biologie (toate secțiile) : **Facultatea de biologie-geografie** (secțiile biologie-botanică și biologie-zoologie) :

— Botanică sau zoologie (la alegere)
— scris și oral
— Anatomia și fiziologia omului
— scris

6. Facultatea de biologie-geografie (secțiile de geochimie și geologie) ; **Facultatea de geologie-geografie** (secția de geologie) :

— Geologie
— scris și oral
— Chimie (anorganică și organică)
— scris

7. Facultatea de geologie-geografie (secția de geografie) : **Facultatea de biologie-geografie** (secția de geografie) :

— Geografia fizică și economică a Republicii Socialiste România
— scris și oral
— Geografia economică și politică a lumii
— scris

8. Facultatea de istorie (toate secțiile) ; **Facultatea de istorie-filozofie** (secțiile de istoria României și istoria universală) :

— Istoria României
— scris și oral
— Istoria universală modernă și contemporană
— scris

9. Facultatea de filozofie (secțiile de filozofie și de sociologie) ; **Facultatea de istorie-filozofie** (secția de filozofie) :

— Elemente de filozofie și socialism științific
— scris și oral
— Psihologie
— scris

10 Facultatea de filozofie (secția de pedagogie — secundar limba și literatura română) :

— Psihologie
— scris și oral
— Literatura română
— scris

11 Facultatea de filozofie (secția de psihologie) ; **Facultatea de istorie-filozofie** (secția de defectologie) :

— Psihologie
— scris și oral
— Anatomia și fiziologia omului
— scris

12 Facultatea de drept :

— Elemente de filozofie și socialism științific
— scris și oral
— Istoria României
— scris

13 Facultatea de limba și literatura română ; Facultatea de filologie (secția de limba și literatura română) :

— Literatura română
— scris și oral
— Limba română
— scris

14 Facultatea de limbi romanice și clasice (toate secțiile) ; **Facultatea de filologie** (secția de limba și literatura franceză — secundar limba și literatura română) :

— Limba franceză (sau limba romanică respectivă ; pentru secția limbi clasice : limba latină)
— scris și oral
— Limba și literatura română
— scris

15 Facultatea de limbi germanice (toate secțiile) ; **Facultatea de filologie** (secțiile de limba și literatura engleză — secundar limba și literatura română ; limba și literatura germană — secundar limba și literatura română ; limba și literatura engleză ; limba și literatura engleză — secundar limba și literatura germană) :

— Limba germanică respectivă (engleză sau germană)
— scris și oral
— Limba și literatura română
— scris

16 Facultatea de limbi slave (toate secțiile) ; **Facultatea de filologie** (secția de limba și literatura rusă — secundar limba și literatura română) :

— Limba rusă (sau limba slavă respectivă)
— scris și oral
— Limba și literatura română
— scris

17 Facultatea de filologie (secția de limba și literatura maghiară) :

— Limba și literatura maghiară
— scris și oral
— Limba română
— scris

18. Facultatea de filologie (secția de limba și literatura română — secundar limba și literatura maghiară) :

— Limba și literatura română
— scris și oral
— Limba și literatura maghiară
— scris

19. Facultatea de filologie (secția de limba și literatura rusă — secundar limba și literatura română sau limba și literatura maghiară) :

— Limba rusă
— scris și oral
— Limba și literatura română (sau maghiară)
— scris

20. Facultatea de filologie (secția de limba și literatura franceză — secundar limba și literatura română sau limba și literatura maghiară) :

— Limba franceză
— scris și oral
— Limba și literatura română (sau maghiară)
— scris

21. Facultatea de filologie (secția de limba și literatura germană — secundar limba și literatura română sau limba și literatura maghiară) :

— Limba germană
— scris și oral
— Limba și literatura română (sau maghiară)
— scris

22. Facultatea de filologie (secția de limba și literatura engleză — secundar limba și literatura română sau limba și literatura maghiară) :

— Limba engleză
— scris și oral
— Limba și literatura română (sau maghiară)
— scris

23. Secțiile de limbi și literaturi orientale :

— Limba străină respectivă sau limba engleză sau franceză sau germană sau rusă
— scris și oral
— Limba și literatura română
— scris

D. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR ECONOMIC

1. Facultatea de economia producției (secțiile economia industriei, construcțiilor și transporturilor, economia agriculturii) ; **Facultatea de finanțe ; Facultatea de contabilitate ; Facultatea de comerț** (secția economia comerțului interior) ; **Facultatea de economie generală ; Facultățile de studii economice din Cluj, Iași, Craiova și Timișoara** (toate secțiile) :

— Matematici (algebră, trigonometrie)
— scris și oral
— Elemente de economie politică
— scris

2. Facultatea de calcul economic și cibernetică economică (secția statistică) :

— Matematici (algebră, trigonometrie, calcul diferențial)
— scris și oral
— Elemente de economie politică
— scris

3. Facultatea de calcul economic și cibernetică economică (secțiile mecanizarea și automatizarea calculului economic ; cibernetica economică) :

— Matematici (algebră, trigonometrie și calcul diferențial)
— scris și oral
— Fizică (mecanica și electricitatea)
— scris

4. Facultatea de comerț (secția economia comerțului exterior) :

— Matematici (algebră, trigonometrie)
— scris și oral
— O limbă străină la alegere (engleza, franceza, germana, rusa).
— scris și oral

5. Facultatea de comerț (secția merceologie) :

— Chimie (anorganică și organică)
— scris și oral
— Matematici (algebră, trigonometrie).
— scris

E. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE

1. Facultatea de medicină (toate secțiile) ; **Facultățile de pediatrie și stomatologie :**

— Anatomia și fiziologia omului
— scris și oral
— Chimie organică
— scris
— Fizică (structura atomului, optică, fizica moleculară și căldura)
— scris

2. Facultatea de farmacie :

— Chimie (anorganică și organică)
— scris și oral
— Botanică
— scris

F. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR DE ARTĂ

1. Facultatea de teatru (secția de artă dramatică) :

Etapa I — eliminatorie :

— Probă de aptitudini (recitarea unor versuri indicate de comisie pe baza repertoriului candidatului ; controlul simțului muzical și ritmic)
— oral

Etapa a II-a

— Literatura română
— scris
— Lectură artistică, mișcare și comportare scenică, recitare (poezii diferite ca specii literare din literatura clasică și contemporană)
— probă practică (oral)
— Interpretarea unui monolog sau a unei scurte scene dintr-o piesă de teatru.
— probă practică (oral)

Pentru Institutul de teatru din Tg. Mureș se adaugă :

— Literatura maghiară
— scris

2. Facultatea de teatru (secția regie de teatru) :

Etapa I — eliminatorie :

— Probă de aptitudini (exerciții pentru aprecierea spiritului de observație, memoriei și imaginației ; colocviu pe teme din literatură și teatru în limitele programei analitice a liceului)
— oral

Etapa a II-a

— Analiza unei lucrări artistice din repertoriul de concurs.
— scris
— Literatura română
— scris
— Probă de specialitate (improvizații pe teme propuse de comisie ; recitarea unor poezii diferite ca specii literare din literatura clasică și contemporană ; povestire din literatura clasică sau contemporană ; mișcare și comportare scenică)
— oral

Pentru Institutul de teatru din Tg. Mureș se adaugă :

— Literatură maghiară.
— scris

3. Facultatea de teatru (secția de operatorie de film)

Etapa I — eliminatorie :

— Probă de aptitudini (improvizații pe teme date de comisie ; povestire ; o schiță de compoziție ; exerciții de iluminare cu o singură sursă de lumină ; colocviu de cultură cinematografică pe baza filmelor cuprinse în repertoriul indicat de institut).
— oral

Etapa a II-a

— Analiza unei lucrări artistice din repertoriul de concurs
— scris
— Fizică (optică)
— scris
— Probă de specialitate (exerciții de imaginație și fantezie pe teme date de comisie ; analiza compozițională a unor fotografii, reproduceri, diafilme)
— oral.

4. Facultatea de teatru (secția de teatrologie și filmologie) :

Etapa I — eliminatorie :

— Probă de aptitudini (analiza unui film și a unei piese din dramaturgia românească prezentate candidaților în cadrul probei)
— scris

Etapa a II-a

— Literatura română
— scris
— Istoria universală (capitolele de istoria culturii)
— scris
— Probă de specialitate (colocviu pe teme de cultură generală, literară, teatrală și cinematografică în limitele programei analitice a liceului)
— oral

5 Facultatea de teatru (secția de regie de film) :

Etapa I — eliminatorie :

— Probă de aptitudini (exerciții pentru aprecierea spiritului de observație, memoriei vizuale, atenției și puterii de concentrare ; povestire din literatura română sau universală ; colocviu de cultură cinematografică pe baza filmelor cuprinse în repertoriul indicat de institut).
— oral

Etapa a II-a

— Analiza unui film prezentat candidaților în cadrul probei
— scris
— Probă de specialitate (improvizații pe teme date de comisie în anumite condiții de decor, personaje sau sursă de conflict ; transpunerea unor acțiuni în imagini și în mișcare ; realizarea unor puneri în scenă)
— oral

6. Facultatea de instrumente și canto (secțiile de instrumente de coarde, suflat, percuție și pian-orgă) :

Etapa I — eliminatorie :

— Probă de aptitudini la instrumentul ales — probă practică.

Etapa a II-a

— Citire la prima vedere cu instrumentul ales — probă practică
— Teorie — solfegiu
— probă practică (oral)

7. Facultatea de instrumente și canto (secția de canto) :

Etapa I — eliminatorie

— Probă de aptitudini vocale
— probă practică

Etapa a II-a

— Interpretare vocală (executarea unor piese vocale diferite ca gen, pregătite de candidat indicate de comisie pe baza unui repertoriu de concurs)
— probă practică
— Teorie și solfegiu (se vor verifica și auzul, ritmul și memoria muzicală)
— probă practică (oral)

8. Facultatea de compoziție, dirijat pedagogie (secția dirijat cor și pedagogie) :

— Verificarea auzului, ritmului, memoriei muzicale și a calităților vocale (probă eliminatorie)
— probă practică
— Teorie și solfegiu
— probă practică (oral)
— Dictat colectiv
— probă practică
— Literatura română
—scris

9. Facultatea de compoziție, dirijat, pedagogie (secția compoziție) :

Etapa I — eliminatorie:

— Probă de aptitudini (prezentarea unor compoziții proprii ; rezolvarea la pian și la tablă a unor probleme de armonie ; citirea la pian, la prima vedere, a unui text muzical de nivel mediu ; colocviu de cultură muzicală pe baza repertoriului indicat de Conservator)
— oral

Etapa a II-a :

—Teorie și solfegiu
— probă practică (oral)
— Dictat la două voci
— probă practică
— Literatură română
— scris

10. Facultatea de arte plastice (secțiile de : pictură, sculptură și grafică) ; **Facultatea de arte decorative** (toate secțiile) ; **Facultatea de arte plastice și decorative** (toate secțiile) :

— Desen după model viu (se execută în creion sau cărbune)
— probă practică
— Schițe după model viu (10 schițe ×10 minute fiecare)
— probă practică
— Culoare sau modelaj (culoare la secțiile de pictură, grafică, scenografie pictură monumentală, arte textile — se execută în tehnica aleasă de candidat ; modelaj la secția sculptură ; culoare sau modelaj — la alegere — la secția de ceramică — sticlă — mase plastice. Proba de culoare se execută în tehnica aleasă de candidat)
— probă practică
— Schiță de compoziție (se execută, pe o temă indicată de comisie, după specificul secției, într-o singură zi, în tehnica aleasă de candidat)
— probă practică

11. Facultatea de arte plastice (secția de istoria și teoria artei) :

— Istoria universală și istoria României (capitolele de istoria culturii)
— scris
— Literatura română
— scris și oral
— Limba străină (engleza, franceza, germana, rusa), la alegere
— scris

G. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR DE CULTURĂ FIZICĂ

Facultatea de cultură fizică și sport (toate secțiile) :

— Probe practice : a) atletism ; b) gimnastică ; c) un joc sportiv (la alegere între : volei, baschet, handbal)
— Anatomia și fiziologia omului
— scris

H. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR PEDAGOGIC

1. Facultatea de matematică :

— Matematici (aritmetică, algebră și trigonometrie)
— scris și oral
— Geometrie (plană și în spațiu*)
— scris

2. Facultatea de fizică-chimie :

— Fizică (mecanică, optică și electricitate)
— scris și oral
— Chimie (anorganică și organică)
— scris

3. Facultatea de științe naturale :

— Botanică sau zoologie (la alegere) — scris și oral
— Anatomia și fiziologia omului — scris

4. Facultatea de istorie-geografie ; Facultatea de filologie (secția de istorie-geografie) :

— Istoria României — scris și oral
— Geografia fizică și economică a Republicii Socialiste România
— scris

5 Facultatea de filologie (secțiile de limba și literatura română : biblioteconomie) :

— Literatura română — scris și oral
— Limba română — scris

6. Facultatea de filologie (secția de limba și literatura română — limba și literatura maghiară) :

— Limba și literatura română
— scris și oral
— Limba și literatura maghiară
— scris

7. Facultatea de filologie (secția de limba și literatura română — istorie) :

— Limba și literatura română
— scris și oral
— Istoria României — scris

8. Facultatea pedagogică de arte plastice :

— Desen după model de gips — probă practică
— Culoare după grup de obiecte (în tehnica aleasă de candidat) — probă practică
— Schiță de compoziție (în tehnica aleasă de candidat) — probă practică
— Literatura română — scris

9. Facultatea pedagogică de muzică :

— Interpretare vocală sau instrumentală (la alegerea candidatului) — probă practică
— Teorie și solfegiu (se vor verifica și auzul, ritmul și memoria muzicală) — probă practică (oral)
— Dictat colectiv — probă practică
— Literatura română — scris

10 Facultatea de educație fizică :

— Probe practice : a) atletism ; b) gimnastică ; c) un joc sportiv (la alegere între : volei, baschet, handbal)
— Anatomia și fiziologia omului — scris

* La geometria plană și în spațiu nu se cere demonstrarea formulelor și a teoremelor.

În curînd
la chioșcuri și librării
broșura

PROGRAMELE

CONCURSULUI DE ADMITERE ÎN LICEU

PENTRU ANUL ȘCOLAR 1968 — 1969

A apărut nr. 2

„Educația pionierească"

Revistă a Consiliului Național al Organizației Pionierilor

În deschidere acad. Mihai Beniuc semnează articolul PIONIERIA ȘI FARMECUL COPILĂRIEI. La rubrica **Bazele educației pionierești** apare, printre altele, articolul : ASPECTE PSIHOPEDAGOGICE ALE EDUCARII CONVINGERILOR COMUNISTE LA PIONIERI ȘI ELEVI de Anatolie Chircev. Rubrica **Discuții** este onorată de semnătura conf. univ. Ursula Schiopu.

În continuare revista cuprinde : CE ESTE ȘI CE AR TREBUI SA FIE SERBAREA ȘCOLARĂ ? de Mircea Sîntimbreanu, PRIVIND MAI ATENT LECTURA COPIILOR NOȘTRI de Vasile Ciobanu, ROLUL CERCURILOR DE ELEVI ÎN ACTIVITATEA PIONIEREASCA de George Rulea. La rubrica **De peste hotare**, Vasile V. Popescu și Ion Bindea relatează despre ASPECTE EDUCATIVE ALE ȘCOLII FRANCEZE.

OPERA ROMÂNĂ

anunță luni 11 martie a.c. ora 19,30 premiera

„LILIACUL"

de Johann Strauss
Conducerea muzicală : Cornel Trăilescu
Regia : Jean Rînzescu
Scenografia : Ofelia Tutoveanu
Coregrafia : Oleg Danovschi
Maestru de cor : Stelian Olariu
Din distribuție : Magda Ianculescu, Elisabeta Neculce, Victoria Drăgănescu, Teodora Lucaciu, Matilda Onofrei, Iulia Buciuceanu, Milka Nistor, Valentin Teodorian, Ion Stoian, Cornel Rusu, Ioan Hvorov, Valentin Loghin, Jean Bănescu, Constantin Gabor, George Mircea, Lucian Marinescu, Marcel Angelescu, Vasile Moldovanu, Corneliu Finățeanu

ANUNȚ

Conducerea Liceului nr. 1 din orașul Giurgiu aduce la cunoștința generală că în cursul anului 1969 se va organiza sărbătorirea a 100 de ani de la înființarea acestei școli. În acest scop adresează tuturor celor care dețin documente și alte informații privitoare la activitatea fostului Liceu „Ion Maiorescu" rugămintea să le ofere comitetului de organizare a centenarului.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 48 133

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 937 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 8 martie 1968 | 4 pag. 25 bani

În acest număr începe publicarea

PROGRAMELOR PENTRU CONCURSUL DE ADMITERE ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR

8 MARTIE

Un mod superior de a privi viața. Un simț al perenității mai dezvoltat. Și un adaos al responsabilității față de om. De omul născut, crescut, modelat de ea. Acesta este poate sporul cîștigat de femeia anului 1968 în țara noastră.

Și o artă a expresiei. Înțelegînd prin expresie felul de exteriorizare, de umblet prin lume. Dar vibrația sentimentelor? Sinceră, adăugînd vieții frumosul și armonia de care are atîta nevoie. Cu voință dîrză de muncă. Și capacitatea, și înțelegerea fiecărei clipe. Cu o cultură științifică, și filozofică, și literară.

Femeia. Mamă, soră, iubită. Fie că lucrează în laborator, într-o clinică, pe ogoare, în fabrică sau la catedră, femeia a rămas în esență aceeași. Numai că adaosul de umanism și de încredere au îmbogățit-o. Și privirea mai gravă asupra vieții.

Trăim într-o epocă a emoțiilor intense, înțelegînd prin emoție starea superioară dependentă de inteligență, voință, sentiment, de ritmicitate frenetică a vieții diurne și de armonizare a vieții universale. Mai ales de la catedră, vizibilitatea acestui orizont este mai clară. În profesorat femeia și-a aflat de mai multă vreme locul. Dar rolul ei a sporit. Aici, emoția lirică crescută din apele ideației, ale abstracțiilor ideologice, are o mlădiere mai variată față de copilul modern, mai inteligent, mai nervos, al epocii. Are de canalizat, cu dragoste și pricepere față de fiecare individ — copil al ei, al țării, al lumii — aptitudinile cele mai umane și complexe. Totul pare simplu. Normal. Vechi de obișnuit. Și intrarea profesoarei în clasă. Și ora de studiu. Dar relațiile elev-profesoară? Mult mai desțelenite, mai lesnicioase, mai pline de încredere reciprocă. Dar răspunsurile științifice, cîte se cer la multitudinea de întrebări mereu noi, într-o epocă în care informarea la zi devine tot mai bogată? Dar floarea așezată cu grijă mereu proaspătă de mîinile elevilor care își admiră dascălița? Dar acele ore calde, cînd atenția unei clase este continuu întreținută? Pare răsplată firească. Și totuși, atît de ieșită din comun este bucuria profesoarei pentru osteneala ei, a femeii pe care acasă o așteaptă altă muncă, dăruită cu aceeași pornire, familiei ei și studiului de mereu îmbogățire a cunoștințelor!

Libertatea femeii, dacă i-a sporit demnitatea, i-a pus pe umerii fragili și totuși foarte rezistenți noi responsabilități. Ele o obosesc uneori. Dar îi păstrează vioiciunea spiritului și tinerețea. Îi sporesc personalitatea. Poate de aceea, din tainițele neștiute ale tuturor legilor firii, ziua de sărbătorire a eliberării femeii de prejudecăți și legi nedrepte s-a ales odată cu șuvoaiele primăverii, ca o coincidență. Aerul mai strălimpede, murmurul întregii naturi, florile, au în martie prospețimea care leapădă haina vîrstelor de pe umeri. Este un tumult și o așezare a lucrurilor, o febrilitate a muncii și o sărbătoare care fac din Ziua femeii o mică duminică a anului. Fiindcă omul este mai ales așa cum l-au modelat mama lui, și învățătoarea, și familia lui de mai tîrziu, în care rolul prim este tot al femeii.

Fie ca floarea independenței, a egalității și demnității cucerite de femeie să înconjoare pămîntul, la această sărbătoare, ca o torță a liniștii, a înțelegerii între popoare și a prețuirii omului de prețutindeni.

VIOLETA ZAMFIRESCU

Cabinetul de geografie al Liceului „Nicolae Bălcescu" din București

ORA DE DIRIGENȚIE

- LOC
- ROL
- LIMITE

Între aspectele multiple ale activității educative din școală nici unul n-a stîrnit parcă atîtea aprige discuții și confruntări de opinii ca ora de dirigenție. E și aceasta o atestare a rolului important ce i se acordă în sistemul nostru educațional.

Se conturează acum un nou val de preocupări, animat de spiritul indicațiilor cuprinse în Hotărîrea „Cu privire la sarcinile organizațiilor de partid, de stat și obștești, ale U.T.C., pentru îmbunătățirea muncii educative în rîndul tineretului", adoptată de Plenara C.C. al P.C.R. din 29 noiembrie—1 decembrie 1967, Hotărîre care exprimă cu claritate necesitatea de a îmbogăți conținutul orelor de dirigenție, îndeosebi pe linia pregătirii politice și moral cetățenești a elevilor, de a perfecționa modul lor de organizare și desfășurare, de a le spori caracterul dinamic și, implicit, eficacitatea. În acest context va apărea ca deosebit de oportun un efort colectiv de analiză și valorificare a experienței pozitive, de evidențiere a adevărurilor care s-au impus în confruntarea cu practica, de înlăturare a dificultăților pe care profesorii le mai întîmpină în realizarea orelor de dirigenție. Cu atît mai mult cu cît, așa cum se arăta în articolul „Locul dirigintelui în sistemul muncii educative", cu care conf. dr. Dumitru Salade a deschis șirul dezbaterilor din paginile „Gazetei învățămîntului" în legătură cu problemele muncii profesorului diriginte, cele mai multe dificultăți sînt legate în mod special de ora de dirigenție și nu de munca dirigintelui în ansamblu.

Unele din cauzele acestor dificultăți au fost dezvăluite. S-ar putea cita și altele; bunăoară, absența unor criterii unitare și, deci, subiectivitatea în aprecierea rolului și eficacității orei de dirigenție, inconsistența îndrumării metodice, inflația de puncte de vedere aflate în circulație, de cele mai felurite nuanțe — între care destule speculații cu caracter diletant — dar avînd toate pretenția de a da „linia" etc. De aici, o anume nesiguranță în activitatea unor profesori diriginți. La drept vorbind, nu s-ar putea spune că-s mulți profesorii care ard de dorința de a fi asistați la orele lor de dirigenție...

O „materie" care tratează despre valorile umane

Ora de dirigenție constituie, neîndoielnic, unul din instrumentele cele mai importante de lucru de care dispun profesorii investiți cu calitatea de diriginte. Ea este o formă organizată de activitate colectivă, sistematică, a unei clase de elevi, cadru adecvat pentru dezbaterea unor probleme de interes comun, loc și prilej de întîlnire a elevilor cu cel mai apropiat dintre profesorii lor. Parte integrantă a procesului instructiv-educativ, ora de dirigenție poartă, desigur, pecetea multora dintre caracteristicile acestuia. Ea ne apare însă ca o modalitate deosebită de acțiune educativă, cu anumite trăsături specifice, care conferă vieții unui colectiv un climat și un ritm aparte. Tocmai de aceea, cheia succesului orei de dirigenție se cuvine a fi căutată în particularitățile ei.

Și aici se învață, se transmit cunoștințe. „Materia" care se „predă" e însă o „materie" deosebită. Ea se referă la valorile umane pe care le prețuim, la răspunderi, la raporturile dintre oameni, la alegerea viitoarei profesiuni. Aici se țin „lecții" despre viață, se dezbat problemele vii ale clasei și ale fiecărui elev, în lumina unor motivări și exigențe sociale înalte. Profesorul își modifică mult metoda de lucru: activitatea în cadrul orei de dirigenție capătă aproape aspectul unui „schimb de opinii"; adevărul nu le mai este servit elevilor de-a gata, ci e obținut prin dezbateri vii. Elevii înșiși își schimbă rolul, dobîndind posibilitatea de a se manifesta mai independent și mai activ, lăsîndu-li-se mai libere spontaneitatea, inițiativa, posibilitatea de a-și valorifica experiența proprie, de a se afirma. Ora de dirigenție ne apare deci ca o modalitate aparte de comunicare dintre profesor și elevi; între ei se stabilesc niște punți delicate de intimitate, de conlucrare. În mod firesc, cei care identifică ora de dirigenție cu ora obișnuită de curs ratează tocmai posibilitatea deosebită a acestei apropieri și, implicit, pe aceea de a-și transforma elevii în aliați în opera de formare a propriei lor personalități. În multe privințe, hotărîtoare pentru eficiența actului educativ e tocmai atmosfera de sensibilitate și sinceritate reciprocă, de înțelegere, dar și de exigență, ce se creează în cadrul orei de dirigenție.

Pentru diversitatea obiectivelor, diversitate de modalități

Specifică e de asemenea varietatea deosebită a orelor de dirigenție, marea diversitate a modalităților ei de desfășurare, reflectînd de fapt natura însăși a obiectivelor, sarcinilor, problemelor educative la a căror soluționare contribuie. O dată ora va semăna cu o întîlnire de lucru, pentru organizarea clasei sau pentru pregătirea unei acțiuni. Altă dată ea va fi o dezbatere pe marginea cîtorva întrebări cunoscute de toți dinainte, sau—la clasele mari pe marginea unui scurt

VIRGIL CARABA
cercetător principal la Institutul de științe pedagogice

(Continuare în pag. a 2-a)

Ședința Colectivului central pentru problemele educației fizice și sportului

În ziua de 26 februarie a.c. a avut loc la Ministerul Învățămîntului o ședință de lucru a Colectivului central pentru problemele de educație fizică și sport din învățămîntul de toate gradele. Au participat prof. univ. Miron Constantinescu, adjunct al ministrului învățămîntului, președintele Colectivului central Emil Ghibu, vicepreședinte al Consiliului Național pentru Educație Fizică și Sport, Floarea Ispas, secretar al C.C. al U.T.C., reprezentanții unor ministere și organizații centrale, cadre didactice ziariști.

În deschiderea lucrărilor ședinței, prof. univ. **Miron Constantinescu** a subliniat faptul că legile adoptate de Marea Adunare Națională în sesiunile din decembrie 1967 și februarie 1968 dau un nou cadru organizatoric educației fizice și sportului școlar, creînd largi posibilități de dezvoltare a acestora. În aceste condiții, ședința colectivului central este chemată să contribuie la găsirea celor mai bune căi pentru aplicarea în practică a sarcinilor trasate în documentele de partid și de stat cu privire la pregătirea fizică a tineretului.

Luînd cuvîntul în cadrul discuțiilor, participanții la ședință au făcut numeroase observații și propuneri privind activitatea școlilor sportive și a liceelor cu program de educație fizică, baza materială necesară educației fizice și sportului școlar și activitatea sportivă în învățămîntul superior. Astfel, conf. univ. **Cornel Iovănescu** (Timișoara), a arătat că noua organizare teritorială a țării impune ca în cadrul fiecărui județ să existe un liceu cu program de educație fizică sau o școală sportivă și a propus, de asemenea, înființarea în fiecare județ a unor școli generale cu program de educație fizică. Referindu-se la metodele pregătirii fizice a elevilor, vorbitorul a arătat că este necesară o foarte serioasă pregătire fizică generală, numai pe această bază putîndu-se trece la abordarea unei ramuri sportive și a tehnicii cerute de aceasta. Vorbind despre condițiile necesare pentru o mai eficientă stabilire a probelor și pentru o mai precisă evidență a rezultatelor obținute de elevi, prof. **Francisc Lörinczy** (Cluj) a subliniat că este necesară sporirea numărului categoriilor de vîrstă și a cerut ca profesorii de educație fizică și antrenorii să se ocupe mai mult de pregătirea psihologică a elevilor, pentru a le întări rezistența morală, atît de necesară în competiții. Prof. **Stela Rusu** (București), arătînd că activitatea școlară de educație fizică este frînată, într-o măsură, de faptul că unii părinți și chiar unii profesori de alte specialități nu-i înțelege suficient însemnătatea, a fost de părere că este necesar să se facă mai mult pentru formarea unei opinii pozitive în această direcție, utilizîndu-se îndeosebi presa. Prof. **Tiberiu Bazilidis** (Gheorghieni), a arătat necesitatea unui regulament pentru finanțarea activității școlilor sportive. În continuare, referindu-se la baza materială a educației fizice și sportului școlar, a propus să se stabilească necesarul de materiale și echipament sportiv pe categorii de vîrstă și discipline și să se construiască unele săli de educație fizică din materiale prefabricate. Pentru îmbunătățirea lecțiilor de educație fizică la clasele I—IV prof. **Veronica Costin** (Brașov) a propus ca aceste lecții să fie conduse efectiv de profesorii de specialitate de la clasele V—VIII. De asemenea, a evidențiat necesitatea ca internatele și căminele școlare să dispună de săli utilate cu un inventar minim, în care să se desfășoare activitatea independentă a tinerilor dornici să-și dezvolte pregătirea fizică. Prof. **Emil Jecu** (București) a cerut să se îmbunătățească programa pentru clasele V—VIII, în special în ceea ce privește adaptarea normelor de control la cerințele actuale, și a propus să se găsească forme de evidențiere a directorilor de școli care acordă un sprijin deosebit activității sportive în rîndurile elevilor.

Prof. univ. dr. **Florin Ulmeanu** (București) ocupîndu-se de aspectul biologic al educației fizice școlare, a propus ca la nivelul Ministerului Învățămîntului să existe un organ care să îndrume munca medicilor școlari și a cerut Ministerului Sănătății să acorde un sprijin larg medicinii școlare. Prof. **Luca Henegar** (Cîmpina), a fost de părere că școlile sportive și liceele cu program de educație fizică trebuie să ia ființă numai acolo unde se pot asigura baza materială și cadrele de specialitate necesare și a propus să se înființeze școli sportive și pe lîngă unele școli profesionale.

Lector univ. **Tiberiu Ardeleanu** (București), s-a referit îndeosebi la activitatea sportivă din învățămîntul superior, subliniind necesitatea perfecționării cadrelor care lucrează în acest învățămînt și cerînd să se rezolve problema doctoratului în educația fizică. Ocupîn-

(Continuare în pag. a 2-a)

Îndrumarea de specialitate în atenția inspectoratelor

Pe agenda inspectoratelor școlare județene se înscriu, în această etapă, activități multiple. Locul preponderent îl ocupă însă îndrumarea și controlul de specialitate. Despre aspectele principale ale acestei activități ne-au vorbit recent mai mulți inspectori șefi care coordonează, în cadrul inspectoratelor, sectorul inspecției de specialitate.

Prof *Ion Hindoreanu*, inspector șef pentru sectorul de specialitate al inspectoratului școlar județean Brașov, ne-a relatat că în colectivul acestui sector se lucrează la definitivarea planului de îndrumare și control pe o perioadă mai lungă. Inspectorii de specialitate și-au propus ca în etapa care urmează pînă la sfîrșitul anului școlar pe lîngă inspecțiile de grad, ce se vor efectua cu prioritate, să controleze și să îndrume activitatea cadrelor didactice care au fost lipsite timp îndelungat de îndrumarea inspecției de specialitate. În acest scop se întocmește, între altele, evidența personalului didactic, pe specialități, din școlile de pe tot cuprinsul județului Paralel, sectorul inspecției de specialitate se va ocupa de controlul și îndrumarea întregului sistem de activități metodice, astfel încît să se înlăture unele manifestări de formalism, să crească eficiența acestor activități.

Sectorul de specialitate din cadrul inspectoratului școlar județean Olt, ne-a informat tovarășul inspector șef *Laurențiu Anton*, și-a propus imediat după constituire să efectueze îndrumarea de specialitate la toate liceele din mediul rural. Din cele cinci licee existente în comunele județului au fost inspectate pînă acum cele din Văleni, Drăgănești și Osica urmînd ca pînă la încheierea trimestrului să se efectueze și controlul celorlalte două — din Potcoava și Piatra Olt. Totodată sectorul de specialitate al inspectoratului școlar județean Olt își concentrează atenția spre îndrumarea muncii profesorilor de limba română, matematică și istorie care predau la clasele a VIII-a, în legătură cu pregătirea încheierii anului școlar și a concursului de admitere în liceu. Constatările făcute de inspectori vor fi sintetizate și prezentate în ședințele de cerc pedagogic care vor avea loc spre sfîrșitul lunii.

În atenția imediată a inspecției de specialitate din județul Olt mai intră și îndrumarea și controlul școlilor profesionale, precum și efectuarea a peste 200 de inspecții pentru cei înscriși la examenul de definitivat.

Vorbindu-ne de preocupările sectorului inspecției de specialitate de la Inspectoratul școlar al municipiului București tov. inspector șef *Sofia Pușcașu* s-a referit la unele probleme ale ridicării eficienței inspecției. Aceasta va fi astfel organizată încît profesorii de toate specialitățile să dorească, să solicite chiar vizita inspectorului de specialitate. Este deci necesar să se asigure tuturor inspecțiilor un conținut bogat, de natură să contribuie efectiv și imediat la ridicarea nivelului predării. Sectorul își propune să acorde un ajutor larg și cadrelor didactice venite prin transfer sau nou numite, pe care inspecția de specialitate nu le-a vizitat pînă acum la ore.

Un domeniu important de preocupări imediate ale sectorului inspecției de specialitate din București se referă la îndrumarea activității educative din școli. Este vorba de examinarea potențelor educative ale lecțiilor de valorificarea lor și, desigur, de munca diriginților, a cercurilor de elevi etc.

Urmărim ne-a spus în încheiere tov. Sofia Pușcașu, să asigurăm inspecției de specialitate mai multă operativitate și totodată un nivel științific mai ridicat decît pînă acum.

OMAGIU

Ați observat ? Copiii nu se joacă „de-a mărțișorul", feliile mici nu-și împodobesc, de pildă, păpușile cu aceste unice decorații de simpatie. Jocul acesta — gingașă prerogativă de a distinge gingășia — își ajunge sieși, prin înrourata sa încărcătură emoțională, în același timp intimă și solemnă. Destinatarele sînt de mult cunoscute : mama, sora, soția, logodnica, prietena. Copiii însă își înfrumusețează cu ele, cu o nestăvilită înfocare, învățătoarele, profesoarele. Cele mai vaste plantații de mărțișor rodesc în aceste zile de primăvară pe pieptul lor. Le putem recunoaște cu ușurință, pretutindeni, sub soarele lui martie, legitimate de crîngul șnururilor alb-roșii. Copiii se bucură cînd le văd purtînd la vedere candida lor „declarație de dragoste". Este o revanșă instinctiv înțeleasă : de fapt, aceste ființe îi poartă ele, ani și ani, la piept cu o abia subliniată trudă maternă.

Instinctul copiilor nu dă greș. Ei simt că femeia de la catedră i-a adoptat și, într-adevăr, tocmai slăbiciunea copiilor îi dă învățătoarei tăria temerarei gestații la care s-a angajat : de a le făuri spiritul. Și ei o răsplătesc, simplu, prin mărțișoare ce nu-și veștejesc niciodată semnificația. Și nici nu s-ar putea altfel, căci lîngă ele veghează eterna împrimăvărare a meritului.

Îngăduiți, copii, subscriitorului acestor rînduri să încerce o modestă descifrare a slovelor pe care voi le scrieți cu creta bicoloră a mărțișoarelor direct pe inima învățătoarelor voastre. Și să adauge, la omagiul adus de voi, omagiul nostru al tuturor.

Văd mărțișoarele învățătoarei Elena Ionescu din Coșoveni-Dolj și delicatul lor ghem nu îmi poate ascunde vreo taină. Inima ei compune acum, tulburată, o nouă melodie. Fără vreo știință componistică, și fără alt stimul decît dorința de a-și auzi ritmul propriei inimi în vocile copiilor ei. Fir roșu al amintirilor atîtor școlari, fir alb al așteptărilor atîtor alții, primiți mărțișorul acestei fraze în care nu vrea să răsune decît arpegiul unei colegiale felicitări.

Cîte mărțișoare purtați, tovarășă Aurelia Tatu din Mediaș ? Știu, nu le-ați numărat și nu v-ați lipsi măcar de unul singur, pentru nimic în lume. Pentru nimic decît, sînt convins, pentru încă un strop de bucurie hărăzit pionierilor ce vin spre dumneavoastră zi de zi, în cele o mie și una de nopți ale fiecărei zile de muncă.

Nu e greu de ghicit nici ceea ce destăinuie gingașa explozie de culoare a mărțișoarelor profesoarei Elena Radocea de la Școala generală nr. 75 din București, această tînără entuziastă care și-a prefăcut energia în paginile uneia din cele mai uimitoare reviste școlare de tiraj. „Șoimii" săi au dovedit cutezanță și precizie de la primul zbor.

Dar pentru a cîta oară primește profesoara Elisabeta Tirban din Salonta omagiul mărțișorului din mîinile acelor copii ale căror degete, conduse de ea pe o vrăjită claviatură de culori, înfloresc covoare ca niște teze uluitoare de răbdare, înțelepciune și frumusețe lîngă tîmpla să căruntă ?

Poate poștașul nici nu se mai miră de volumul corespondenței primite în aceste zile de martie de către învățătoarea pensionară Minea Maria, prezentă încă la Casa de copii nr. 6 din București. Omul s-a obișnuit de atîția ani, desigur. La celălalt capăt al fiecărui firișor albroșu se află un destin perfect și limpede desfășurat prin grija acestei sentinele a ursitei, devotată tuturor copiilor care vin aici și nu mai puțin celor care pleacă. Și care, de fapt, nu pleacă niciodată din inima ei, acum obosită poate, dar ale cărei bătăi măsoară, ca un metronom civic, pașii tuturor celor care i-au cunoscut-o în dificilul timpas al copilăriei lor abandonate.

Mă întreb ce flori suave ale recunoștinței a primit acum tovarășa profesoară Aurelia Georgescu de la Școala generală nr. 3 din Cluj, purtate de valul atît de cald și familiar în care se preface în preajma ei, ca prin minune, oceanul îndeobște destul de înghețat al cifrelor ? Prețuim pe orice dascăl talentat. Dar cînd acesta este profesor de matematică și cînd cea mai dificilă escaladare a cotelor acesteia se preface într-o recreație a spiritului, îl admirăm fără rezerve. Așa ca pe dumneavoastră, tovarășă Georgescu.

Și ca pe tovarășa Aurelia Doagă, învățătoare la Școala generală nr. 193 din București, neobosita albină a gherghefului, luptînd neobosit pentru salvarea unor frumuseți ce nu trebuie să stea ascunse nici măcar în „rezervații" muzeistice și care aduce în ședințele sale de cerc vraja creației și suflul șezătorilor străbunești.

Descifrarea acestor omagii de martie este necesară, obligatorie. Ochiul și inima noastră o face fără greutate. Toate spun, în esență, un singur lucru — pentru toate cele pe care le-am amintit aici și pentru atîtea altele. Și pentru Ana Fericean din Gura-Barza, învățătoarea cu o sete nepotolită de a învăța ea însăși, și pentru Mioara Stancu din Brașov, una din cele mai dinamice activiste ale organizației pionierilor, și pentru Maria Hadnagy din Harghita sau Maria Boț din comuna Leș-Bihor, cu marea lor cultură, pasiune, dăruire.

Tuturor, de Ziua femeii, același de mii și mii de ori repetat, cu fiecare mărțișor :

— Vă mulțumim, învățătoarele noastre !

MIRCEA SÎNTIMBREANU

ȘCOALA DE LA SF. SAVA

150 de ani de învățămînt românesc

La sfîrșitul celui de al XVII-lea veac, pe vremea domniei lui Constantin Brîncoveanu, cînd Țara Românească a cunoscut o mare înflorire economică și culturală, se inaugura, la București, Academia de la Sf. Sava. Era pe atunci tradiția de a se folosi în universități, ca limbă de predare, una din limbile clasice : latina în apus, elina în răsărit. La Sf. Sava se studia, deci, în grecește. Era o academie vestită, „un far strălucitor", cum o califica istoriografia greacă. N. Iorga, care i-a analizat programa de studii, a găsit-o mult mai complexă decît a multor universități apusene. Au învățat aici, în secolul al XVIII-lea, Chesarie Vlahul, Naum Rîmniceanu, Ienăchiță Văcărescu. Și trebuie spus că, alături de tinerii români, veneau la Sf. Sava, pentru a dobîndi învățătură înaltă, și tineri originari din țările balcanice, în special sîrbi, bulgari și aromâni.

În 1776, printr-un hrisov dat de domnitorul Alexandru Ipsilanti, școala domnească de la Sf. Sava este supusă unei reforme radicale : se constituie 4 cicluri de studii, de cîte trei ani fiecare — de la învățămîntul elementar la cel superior — se accentuează studiul limbilor — elină, latină, franceză și italiană — se hotărăște recrutarea, prin concurs, a unor elevi bursieri. Lucru deosebit de important : hrisovul amintit, de altfel iscălit de un număr de boieri pămînteni, printre care Ienache, Radu și Constantin Văcărescu, Pană Filipescu, Manolache Crețulescu, consemnează că „...în toată domneasca noastră țară, în fiecare tîrg să se așeze dascăli de limba localnică... pentru a învăța pe școlari lucrurile cele de obște, spre a nu fi neîncercați în acesta, cînd vor ajunge de vîrstă". Deci, învățămînt în limba țării. Măsurile luate în 1776 au dat unele roade : la sfîrșitul secolului XVIII existau școli la Tg. Jiu, Caracal, Preajba (Dolj), Zimnicea, Galați, Ploiești, Buzău etc.

La 1814, Ion Vodă Caragea întreprinde o nouă reorganizare a învățămîntului în Țara Românească. Dar elementele înaintate ale vremii cereau învățămînt în limba patriei. Era perioada cînd ideea unității naționale devenea tot mai puternică în rîndurile poporului român, cînd se deștepta și creștea conștiința națională. Larga mișcare de difuzare a cuiturii în limba română întreprinsă de reprezentanții Școlii ardelene s-a răsfrînt și dincoace de munți. Au avut loc dispute puternice, în divanul țării, în legătură cu introducerea învățămîntului în limba română. **„S-a spart divanul"** nota ulterior, referindu-se la această dispută, I.H. Rădulescu.

În februarie 1818 s-a dat în Divan lupta finală, care a asigurat limbii române dreptul de încetățenire în școlile românești. Astfel, ca urmare a formării burgheziei române, chiar dacă acest proces încă nu era încheiat, ca o consecință a dezvoltării ideii de eliberare națională, limba și cultura greacă au trebuit să cedeze locul limbii românești și culturii naționale.

Animat de ideea unității culturale, înimosul cărturar Gh. Lazăr, urmat ulterior de Simeon Bărnuțiu, Papiu Ilarian, Ion Maiorescu, Aug. Tr. Laurian și alții, a participat activ la organizarea și perfecționarea învățămîntului național. Gheorghe Lazăr, sprijinit de Iancu Văcărescu și Iordache Golescu, a întemeiat la Sf. Sava, în 1818, o școală românească completă. În a sa **„Înștiințare către tinerime"** din martie 1818, el arăta că „Academia Românească" s-a organizat după 3 „tagme" sau grade de învățămînt, adăugînd că se va trece ulterior și la a 4-a „tagmă", în care se vor preda mai ales filozofia și dreptul.

Școala domnească de limba română condusă de Gh. Lazăr a atras tineri de vîrste și pături sociale diferite, printre elevii ei aflîndu-se și fii de „prăvăliași", unii veniți de la școalele de slavonie din București, de la Udricani, Sf. Gheorghe Vechi și Colțea, alții fugiți de la școala grecească și 6 bursieri moldoveni, trimiși de Veniamin Costache. **„Adunîndu-se mulțime de ucenici și de pre afară din școlile grecești, care nici un spor nu făceau** — scrie un contemporan — **cu puțină vreme atît spor au făcut în științele filozoficești, încît mulțime de ucenici români au ieșit desăvîrșiți ingineri și filosofi, care din școlile grecești, care cu multă cheltuială a țării se țînu, niciodată nu s-au văzut să iasă".** Exact aceleași concluzii le trăgea, ceva mai tîrziu, și Petrache Poienaru : **„Într-acea vreme cînd în București era numai școale grecești, prea puțini ar fi crezut că s-ar putea învăța prin școli publice, în limba română, ceva mai mult decît a citi pe ceaslov sau psaltire... dar după ce se începu în Sf. Sava școala lui fericitul în memoria Românilor, Lazăr, se întinse între Români atîta de multă încredințare despre folosul de a se învăța științele în limba patriei".**

Provenind din cele trei țări românești, **având aceleași aspirații, hrăniți cu aceleași idei, pregătiți într-un spirit progresist, elevii și profesorii de la Sf. Sava au participat, în marea lor majoritate, la răscoala condusă de Tudor Vladimirescu, la revoluția din 1848 și la lupta pentru unire. Printre ilustrii elevi ai școlii s-a numărat și marele patriot revoluționar Nicolae Bălcescu, al cărui nume îl poartă aceasta acum.** Alături de el școala se mîndrește cu alte și alte nume de elevi care au devenit apoi figuri strălucite ale societății românești : I. Heliade Rădulescu, Eufrosin Poteca, Petrache Poienaru, I. Ghica, Christian Tell, C. A. Rosetti, Nicolae Filimon, Ion Maiorescu, Cezar Boliac, Teodor Aman, C. Aricescu, Dimitrie Bolintineanu, Alexandru Odobescu și mulți alții.

În muzeul școlii înființat în 1957, se află hrisoave, cataloage, manuale, fotografii, tablouri, extrase după documente, reviste etc. care vorbesc elocvent despre istoria ei atît de bogată. Modesta școală românească înființată de Gh. Lazăr în 1818 are, într-adevăr, un trecut glorios. Pe drept cuvînt spunea Petrache Poienaru că această școală a fost **„un centru de lumini de unde se răspîndiră raze care înfiăcărară în inimile românilor zelul de cultura limbii lor".**

Acest zel liceul „Nicolae Bălcescu" îl cultivă și azi în spiritul elevilor săi. Pregătindu-se să sărbătorească 150 de ani de învățămînt românesc pe băncile sale, școala îi educă pe elevi în spiritul ilustrei tradiții create de înaintași, în spiritul marilor idealuri ale zilelor noastre.

Prof. NICOLAE CEACHIR
doctor în științe istorice

Ora de dirigenție

(Urmare din pag. 1)

material „exploziv" alcătuit de unul sau cîțiva elevi. Ora poate fi și un schimb de experiență între elevi. Ea poate implica și unele sarcini de cercetare : studierea, de exemplu, a tradițiilor școlii, a vieții din cartier sau din sat etc. Uneori dirigintele se poate sprijini în desfășurarea orei pe datele pe care i le furnizează un mic sondaj de opinie, un „inventar de interese", analiza bugetului de timp al elevilor ș.a.m.d. În această lumină devine parcă mai limpede de ce sînt infructuoase și artificiale diferitele încercări de a căuta „tipuri" de ore, prin analogie cu tipurile de lecție, cu tot felul de „verigi" și scheme rigide, incomode. Nu-i mai bine și mai reconfortant pentru profesori să folosească posibilitățile particulare ale orei de dirigenție tocmai pentru a se elibera de acele artificioase chingi didactice care nu sînt de natură să favorizeze interrelații firești, apropiate, profitabile din punct de vedere educativ ?

Insulă izolată — sau echilibru într-un context de forme educaționale ?

Pînă aici am privit ora de dirigenție în sine. Se cuvine să facem însă și pasul următor, pentru a sublinia că ea este departe de a constitui o „insulă izolată" în activitatea profesorului diriginte. De altfel, se conturează azi, în cercurile cele mai largi ale profesorilor diriginți, concepția — verificată de practica lor — valabilitatea orei de dirigenție, valoarea și eficacitatea ei educativă pot fi apreciate numai cînd ora este integrată unui sistem de activitate, numai privind-o într-un context de mijloace și forme diferite de muncă, numai raportînd-o la ansamblul activității pe care o desfășoară dirigintele. Rolul de coordonator al acestuia trebuie să se manifeste, deci, și în asigurarea unui echilibru judicios între forme variate de influențare, asociind după nevoi și interconectînd orele de dirigenție cu acțiunile pionierești sau uteciste din timpul liber, cu vizite și serbări, cu intervențiile în îndrumarea educației în familie etc. Ora de dirigenție, așadar, nu are o valoare de sine stătătoare ; ea e doar o verigă a unui proces educațional continuu, o rotiță a unui angrenaj complicat a cărui valoare e dată de funcționarea lui integrală. Atunci, în mod firesc, fiecare oră de dirigenție se va potrivi, ca o mănușă, numai unei anumite clase, într-un anumit context de împrejurări și trebuințe, într-o anumită etapă. Poate de aceea nu ne ies bine acele „ore" pe care le împrumutăm de la colegi, diriginți ai altor clase, numai pentru că ne-a plăcut rezonanța temelor alese...

Știm cu toții că se manifestă unele tendințe de a rupe orele de dirigenție de ansamblul muncii educative. Un exemplu : alcătuirea separată a unui plan tematic al orelor de dirigenție. Nu-i mai firesc ca acesta să facă corp comun cu planul trimestrial al muncii educative, să decurgă nemijlocit din obiectivele lui ? Alt exemplu : așa numitele „ore deschise". De fapt, multe dintre ele sînt ore sacrificate, „regizate" fiind pînă într-atît încît nu se mai adresează de fapt elevilor, ies din contextul acțiunilor educative normale și, în ultimă instanță, nu mai sînt convingătoare nici sub raportul schimbului de experiență preconizat. Pe ce bază ar urma să fie apreciată o asemenea „oră-insulă ?" E ca și cînd ai încerca să apreciezi o construcție după cîteva detalii sumare, fără legătură cu întregul, ignorînd ansamblul ei arhitectonic și valoarea ei funcțională...

Posibilitățile orei de dirigenție sub raport educațional sînt considerabile. În general, nu există problemă vizînd formarea multilaterală a personalității elevilor la a cărei soluționare ora de dirigenție să nu-și poată aduce contribuția. Ea educă prin registrul larg de valori civice, etice, estetice etc. pe care le vehiculează, prin criteriile de apreciere și judecățile de valoare pe care le pune la îndemîna elevilor. Ea educă prin sugestivitatea exemplelor de viață pe care se sprijină prin apelul la experiența proprie a elevilor, prin comparații, prin confruntarea punctelor de vedere. Ea educă prin punerea în valoare a opiniei publice, prin posibilitatea pe care o creează de a se spune deschis lucrurile, de a aproba și dezaproba, prin stimularea preocupării elevilor pentru autocunoaștere și autoeducație. Ora de dirigenție, așadar, furnizează un neîntrecut material de construcție pentru modelarea superioară a sentimentelor, a atitudinilor, la constituirea de convingeri trainice.

De la verb la acțiune

Cum se vede, putem realiza prin mijlocirea orei de dirigenție foarte mult. Nu însă totul. Există niște „limite de rezistență" ale acesteia. Profesorul mijlocește în cadrul ei o anume experiență umană ; elevul mai trebuie să dobîndească și o experiență proprie, nemijlocită, exersîndu-se în fapte și acțiuni, încercîndu-și puterile, transpunînd în viață ideile generoase la care a aderat. Despre atitudinea înaintată față de muncă sau despre responsabilitate se poate vorbi nespus de frumos în orele de dirigenție. Numai în virtutea vorbelor meșteșugite și a îndemnurilor, însă, aceste însușiri luminoase nu pot deveni, bunuri reale ale fiecăruia, trăsături stabile, ghid în acțiune. Mai e nevoie de exercițiu, de o organizare concretă a experienței de muncă și răspundere a elevilor, prin antrenarea lor în organizarea muncii de învățătură, prin angajarea lor în acțiuni de folos obștesc, prin încredințarea de sarcini de a căror îndeplinire să răspundă etc.

Pe scurt, ora de dirigenție rămîne totuși, prin excelență, o formă de influențare prin verb, prin îndemn și exemplu. De aici și limitele ei ; de aici necesitatea de a o întregi cu forme variate de influențare prin acțiune. Altfel, există riscul de a fixa în conștiința elevilor ideea nefastă că vorbele sînt totul, ei putînd ajunge mari meșteri în a le mînui, dar vlăguiți de puterea de a duce vorba pînă la înălțimea faptelor.

Concluzia este de a da orei de dirigenție doar atît cît este al ei. Numai că stăruie încă o anume tendință de a o întrebuința ca pe-un fel de „fată la toate". Avem prilejul, acum cînd se desfășoară discuția pe marginea Studiului privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală, pentru a pune și problema conturării mai precise a profilului orei de dirigenție. Printre altele, am propune să se elimine din cadrul ei lecțiile de igienă — care i-au fost „lipite" cu totul artificial — de asemenea lecțiile de circulație — care e mai firesc să se desfășoare în stradă, pe viu, sub îndrumarea lucrătorilor de la circulație ș.a.m.d. Toate la locul lor !

Se cunosc încă și alte deformări ale orei de dirigenție, ale funcțiunilor sale, fie din tendința unor profesori diriginți de a da orelor „coloritul" propriei lor specialități, fie din aceea de a căuta căi laterale pentru a le „înviora".

. Se pierde din vedere un lucru elementar : dacă ora de dirigenție în sine nu este interesantă, nu captivează, nici o speranță : nici un fel de poezioare sau cîntecele nu o mai pot salva !...

Nu ne-am propus însă să epuizăm aici problemele atît de complexe ale orei de dirigenție...

Expoziția profesoarelor din cenaclul „Ion Andreescu"

La Clubul Uniunii Sindicatelor din Învățămînt și Cultură s-a deschis, în cinstea zilei de 8 Martie, expoziția profesoarelor membre ale cenaclului „Ion Andreescu". Sînt înmănunchiate aici picturi în ulei, acuarele, lucrări de grafică, compoziții decorative și lucrări de ceramică realizate de profesoarele Eugenia Brateș, Larisa Ceachir, Aurelia Cononov, Manani Comănescu-Iancu, Elena Filipescu, Ana Frînculescu, Maria Frînculescu, Ema Gherghel, Jenița Ghiga, Consuela Ilinca, E. Iordanovici, Elena Iliescu-Belariu, Elena Istrate, Constanța Manolescu, Octavia Milculescu, Sanda Moga, Vera Nițescu, Maria Palade, Maria Pîrvulescu, Dana Poenaru - Dușan, Hrușca Popescu, Maria Steurer Moțatu, Sevastița Stan, Florica Steriade, Nina Stuparu, Ligia Stănescu, Florica Tătulescu și Alexandrina Zberea.

Expoziția este interesantă atît prin modalitățile de exprimare, legate de tehnica și de stilul personal al autoarelor, cît și prin varietatea tematică : imagini citadine, piețe și tîrguri pitorești, peisaje industriale, variate aspecte geografice și etnografice, compoziții, portrete, flori și naturi statice.

Conf. univ. dr.
ALEXANDRU
TOHĂNEANU

Ședința Colectivului central pentru problemele educației fizice și sportului

(Urmare din pag 1)

du-se de aceeași problemă, dr. **Sergiu Ștefănescu** (București), a vorbit despre necesitatea de a se întări cercetarea științifică în domeniul educație fizice și a subliniat că valorificarea acesteia va contribui la crearea unei opinii pozitive pentru practicarea educației fizice.

O serie de vorbitori s-au oprit la problemele activității sportive de masă în liceu. Astfel **Ion Firică** (București), a subliniat că este necesar să se îmbunătățească sistemul competițional al campionatelor școlare și a propus să se inițieze studierea problemelor pe care le ridică sportul de masă. Vorbind, în aceeași ordine de idei, despre programa de educație fizică, prof. **Victor Tibacu** (București), a subliniat că aceasta este prea încărcată, noțiunile tehnice primind în raport cu problemele motricității generale. Se simte totodată — a spus prof. Tibacu — necesitatea unei metodici pentru educația fizică și a unor materiale didactice adecvate.

Au suscitat interes și problemele selecției elevilor din școlile sportive. Prof. **Adrian Ionescu** (București), a opinat că această selecție trebuie să urmărească nu performanțele obținute la o vîrstă timpurie, care pot fi înșelătoare, ci în primul rînd aptitudinile, întemeindu-se pe cunoașterea particularităților morfo-funcționale și psihice ale fiecărui candidat. Subliniind de asemenea necesitatea îmbunătățirii formelor de selecție a elevilor în liceele cu program de educație fizică, prof. **Constantin Lache** (Timișoara), a evidențiat totodată faptul că se impune mai multă grijă pentru încadrarea acestor licee cu cadre de specialitate.

Vorbind despre activitatea comisiilor sportive din școli prof. **Alexandru Mureșanu** (București), a fost de părere că profesorii de educație fizică trebuie să se ocupe mai stăruitor de instruirea acestor comisii. În continuare, referindu-se la activitatea sportivă din învățămîntul superior, a criticat unele aspecte de formalism în ceea ce privește normarea muncii cadrelor didactice de specialitate. Prof. **Titus Deac** (București), s-a referit de asemenea la problemele activității sportive în învățămîntul superior, propunînd, între altele, să se asigure studenților, în fiecare săptămînă, cîte o jumătate de zi liberă în care să se poată desfășura activitatea sportivă. În felul acesta s-ar putea planifica mai bine și folosirea bazelor sportive. La rîndul său, conf. univ. **Mihai Ionescu** (București), a subliniat că pregătirea fizică cu care vin tinerii în învățămîntul superior demonstrează că în liceu unii profesori de educație fizică nu se ocupă în mod egal de toți elevii, ci lucrează cu echipe care cuprind un număr limitat de tineri. Pentru îmbunătățirea activității de cultură fizică în clasele I—IV el a propus să se reia organizarea cursurilor pentru învățători, urmînd ca 2—3 facultăți de specialitate să fie profilate în acest scop. Referindu-se la aceeași problemă, prof. **Elena Csavasy** (București), a opinat că liceele cu program de educație fizică trebuie să asigure elevilor și o pregătire metodică, care să le permită să predea educația fizică la clasele I—IV.

Mai mulți vorbitori s-au oprit asupra problemelor legate de lecția de educație fizică. Criticînd conținutul unora din aceste lecții, prof. **Mihai Tîrnoveanu** (București), a arătat că o serie de profesori de specialitate neglijează aspectul pregătirii fizice generale și pun un accent prea mare pe tehnicitate. De asemenea, ei a subliniat că unele lipsuri ale educație fizice și sportului școlar se datoresc și nivelului slab de pregătire al absolvenților I.C.F., lipsei lor de autoritate în colectivul de cadre didactice. La rîndul său, prof. **Viorica Albon** (București), a criticat tendința unor profesori de a da orelor de educație fizică caracterul unor activități sportive, arătînd că menirea școlii este de a asigura elevilor o pregătire fizică multilaterală.

Luînd cuvîntul în încheierea discuțiilor, dr. **Emil Ghibu**, vicepreședinte al C.N.E.F.S., a subliniat importanța realizării obiectivelor fundamentale ale activității de educație fizică și sport școlare : contribuția la dezvoltarea fizică armonioasă, întărirea sănătății, formarea personalității, organizarea utilă a timpului liber, cultivarea talentelor sportive. În această direcție este necesar să se acorde o atenție deosebită **eficienței** lecțiilor de educație fizică și activităților sportive, urmăririi evoluției probelor de control fizico-sportive și dezvoltării calităților morale. Vorbitorul a apreciat pozitiv munca școlilor sportive, a liceelor cu program de educație fizică și cluburilor universitare, forme indicate de dezvoltare a activității sportive în rîndurile elevilor și studenților și a propus consolidarea acestor unități. Tov. Emil Ghibu a subliniat de asemenea importanța competițiilor locale adresate maselor de elevi, corelării planurilor de dezvoltare ale consiliilor județene pentru educație fizică și sport cu practicarea ramurilor sportive în școli, colaborării medicilor cu profesorii de educație fizică. De asemenea vorbitorul a arătat importanța deosebită pe care o acordă Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport activității sportive de masă și de performanță în rîndurile elevilor și studenților, sprijinul concret dat și colaborarea tot mai fructuoasă între factorii care au sarcini în acest domeniu. În continuare, referindu-se la sarcinile profesorilor de educație fizică, vorbitorul a propus ca inspectoratele județene să organizeze consfătuiri și instructaje cu aceștia.

Concluziile ședinței au fost trase de prof. univ. **Miron Constantinescu**, adjunct al ministrului învățămîntului și președinte al Colectivului central pentru probelmele de educație fizică și sport din învățămîntul de toate gradele. Subliniind că în condițiile noii organizări administrative a țării crește rolul Colectivului central în îndrumarea activității școlare de educație fizică și sport, vorbitorul a arătat sarcinile acestuia în îndrumarea inspectorilor de specialitate de la inspectoratele județene și a menționat că se va organiza o acțiune de perfecționare a acestora. A arătat, totodată, că se impune să se studieze rețeaua unităților de profil, care trebuie reconsiderată în raport cu noua organizare administrativ-teritorială a țării.

Referindu-se la problemele dezvoltării bazei materiale a educației fizice și sportului școlar, vorbitorul a făcut cunoscut participanților la ședință faptul că în cursul acestui an va începe construirea sălilor sportive școlare prevăzute în planul de investiții. De asemenea, Ministerul Învățămîntului și C.C. al U.T.C. vor lua măsuri pentru amenajarea urgentă a unor baze sportive simple prin forțele proprii ale școlilor, cu sprijinul elevilor, al părinților și al organelor locale.

În legătură cu pregătirea viitorilor profesori de educație fizică vorbitorul a subliniat rezultatele bune pe care le obține în acest domeniu institutele pedagogice și a propus să se creeze noi facultăți de educație fizică la aceste institute.

În continuare, recomandînd să se unifice sistemul competițional al elevilor, a subliniat necesitatea de a se relua unele tradiții valoroase, ca cele ale „Cupei unității tineretului" și „Cupei tineretului muncitor" și să se organizeze o întreagă mișcare pentru popularizarea cercurilor olimpice și a competițiilor de masă.

Propunerile făcute de cei care au luat cuvîntul în ședință — a spus în încheiere vorbitorul — vor fi luate în considerare de către conducerea Ministerului Învățămîntului și Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport în elaborarea măsurilor pentru aplicarea prevederilor Legii cu privire la dezvoltarea activității de educație fizică și sport adoptată de Sesiunea Marii Adunări Naționale din decembrie 1967.

OPINII DESPRE STUDIUL PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂŢĂMÎNTULUI DE CULTURĂ GENERALĂ

STUDIUL PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂŢĂMÎNTULUI PROFESIONAL ŞI TEHNIC

Perfecţionarea procesului de învăţămînt

Dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală din ţara noastră are o amploare deosebită, dimensiuni fără precedent, un dinamism continuu. Soluţiile ce se vor adopta pentru rezolvarea problemelor puse în Studiul privind dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală sînt menite să asigure în continuare ridicarea nivelului bazei culturale a poporului nostru şi să dea totodată formelor pregătirii de specialitate — şcolilor profesionale şi tehnice, liceelor de specialitate, facultăţilor — efective de elevi şi studenţi capabili să-şi însuşească această pregătire în condiţii mereu mai bune.

Unul din factorii hotărîtori în obţinerea sporirii eficienţei calitative a învăţămîntului îl constituie ansamblul metodelor aplicate în procesul instructiv-educativ. Optimizarea acestor metode reprezintă deci una dintre preocupările principale care trebuie să se afle în atenţia cadrelor didactice, cu deosebire în şcoala generală şi în licee, adică în perioada de bază a formării tineretului. Afirmăm aceasta întrucît o serie dintre lipsurile pe care le observăm la unii studenţi din anul I îşi au sursa în carenţele de metode din şcolile de cultură generală.

Lipsuri în ansamblul cunoştinţelor. Programele de matematici ale şcolii generale şi liceului sînt bogate şi cu tendinţe de modernizare. Cum este şi firesc, nu toate cunoştinţele pe care ele le conţin au acelaşi grad de importanţă : unele sînt esenţiale, altele secundare. Or, atunci cînd este necesar, în facultate, să ne sprijinim pe cunoştinţe esenţiale, constatăm, că acestea nu au consistenţă în mintea multor absolvenţi de liceu, sînt vagi, deformate sau lipsesc complet. Aceasta ne duce la concluzia că în şcoală nu se insistă în mod deosebit asupra esenţialului, că se împrăştie în mod egal atenţia elevilor asupra întregului conţinut al manualelor. Insistenţele unora dintre colegii noştri din liceu nu se îndreaptă spre înţelegerea deplină a noţiunilor, spre definirea lor corectă, spre înţelegerea conţinutului proprietăţilor acestor noţiuni. De aceea unii absolvenţi ajung să vorbească şi sînt puşi în situaţia de a gîndi asupra unor elemente matematice despre care nu ştiu să spună ce sînt. Avem impresia că în unele clase atenţia elevilor este îndreptată către însuşirea mecanică a calculului, însuşire care, lipsită de suportul asimilării noţiunilor şi proprietăţilor acestora, este ea însăşi discutabilă. Din constatările noastre, cele mai grave carenţe privesc însuşirea geometriei şi cu deosebire a geometriei în spaţiu, apoi a analizei matematice.

Despre formarea gîndirii elevilor. Cu prilejul concursului de admitere în facultate observăm, în numeroase cazuri, deprinderea absolvenţilor de a memora matematica — teorie, metode, probleme — şi în slabă măsură capacitatea de a gîndi asupra acestora, de a justifica răspunsurile date. Întrebarea „de ce" ? stînjeneşte, încurcă şi trebuie o ghidare foarte strînsă din partea examinatorului pentru a face să meargă gîndirea candidatului. Constatările menţionate mai sus arată că unii colegi din şcoala generală şi din liceu nu acordă metodelor de organizare logică a gîndirii elevilor atenţia necesară, că metodele folosite vizează cu precădere memorarea noţiunilor, a fenomenelor, a faptelor şi numai în slabă măsură înţelegerea lor, formarea impecabilă a raţionamentului.

Despre exigenţă. Catedra noastră a făcut un studiu asupra evoluţiei calificativelor obţinute de studenţii slabi la matematică. Este vorba de o experienţă amplă, pentru că se referă la aproape 1000 de tineri. La unii dintre studenţii slabi se observă o concordanţă de apreciere a cunoştinţelor la matematici în clasele liceului şi la bacalaureat. Sînt însă şi numeroase cazuri în care această concordanţă nu există. Studenţi care în liceu au obţinut la matematici note mari, între 7 şi 9, dau dovadă acum de lipsuri supărătoare în cunoştinţele din liceu, de o slabă capacitate de a gîndi. Golurile acumulate în trecut au frînat intenţiile de a învăţa materia anului I şi şi-au spus cuvîntul în promovarea examenelor de matematici. Ce ne spune această situaţie ? Faptul că în unele clase exigenţa nu funcţionează la nivelul ei normal. Această situaţie generează serii de absolvenţi fără perspective de a face faţă cerinţelor învăţămîntului superior.

Despre formarea simţului de răspundere a elevului faţă de muncă. Unul dintre obiectivele principale ale procesului de formare a tinerilor în şcoală este desigur educarea în direcţia preţuirii muncii şi a formării simţului de răspundere faţă de munca personală. Efectuarea studiului individual în ritm susţinut şi cu întreaga conştiinciozitate trebuie să fie o deprindere a elevului. Constatările pe care le facem asupra studenţilor în primul an de facultate ne arată însă că acest obiectiv nu este atins integral în liceu.

Educaţia în direcţia muncii continue şi intense este un proces de durată, care solicită multă atenţie din partea şcolii. Ea este eficientă dacă începe de timpuriu, dacă se efectuează cu un ansamblu de metode şi în mod diferenţiat de la un elev la altul, dacă implică participarea activă a întregului colectiv didactic al clasei.

Am atins aceste cîteva aspecte privitoare la îmbunătăţirea muncii instructiv-educative din şcoala generală şi din licee considerînd că ele au un rol important în ansamblul de măsuri ce va fi luat de Ministerul Învăţămîntului pentru perfecţionarea activităţii din şcoli. Credem că organizarea unui schimb de vederi pe aceste teme, între cadrele didactice din şcoli şi cele din facultăţi ar folosi învăţămîntului.

Prof. CONSTANTIN IONESCU-BUJOR
Institutul politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej"

Pregătirea învăţătorilor

Liceelor pedagogice şi institutelor pedagogice de învăţători cu durata de doi ani li se cere în prezent, cînd se pune sarcina începerii şcolarizării la 6 ani şi a modernizării predării încă din primele clase ale învăţămîntului general, o sporire simţitoare a exigenţei.

În ultimii ani s-au luat unele măsuri în această privinţă : introducerea studiului psihologiei copilului, editarea unor metodici de calitate mai bună, crearea unor forme noi de practică. Se simte însă, după părerea noastră, necesitatea de a se lua şi alte măsuri menite să ridice nivelul pregătirii de specialitate al viitorilor învăţători.

Astfel, **considerăm necesară o restructurare a planului de învăţămînt, avîndu-se în vedere asigurarea unei îmbinări mai judicioase a pregătirii teoretice de cultură generală cu disciplinele de specialitate** (psihologia generală, pedagogia generală, psihologia copilului, psihologia pedagogică, istoria pedagogiei, logica şi activitatea educativă cu pionierii). De asemenea, **credem că se impune stabilirea unui echilibru între pregătirea metodică şi practica pedagogică, precum şi înlăturarea paralelismului, a repetărilor inutile.** În prezent, existenţa unui mare număr de ore afectat studiului metodicilor alături de studiul didacticii, al psihologiei pedagogice şi psihologiei copilului duce, în mod inevitabil, la repetarea multor probleme. La rîndul său, situarea în timp a studiului diferitelor metodici faţă de studiul didacticii şi faţă de practica pedagogică nu este de natură să satisfacă organizarea sistematică a pregătirii de specialitate. Practica şcolară arată că **studiul metodicilor ar trebui să fie realizat în momentul în care elevii încep activitatea practică, sau să se realizeze concomitent cu aceasta. S-ar putea experimenta şi posibilitatea închegării tuturor metodicilor într-un curs unic, bine sistematizat, axat pe problemele de didactică generală, corelate cu psihologia pedagogică şi cu practica pedagogică, ceea ce ar spori eficienţa pregătirii metodice a elevilor.**

Un element deosebit de important, am putea spune hotărîtor, în pregătirea de specialitate a viitorilor învăţători îl constituie şcoala de aplicaţie, laboratorul specific al instituţiilor care pregătesc cadre didactice. Din acest punct de vedere, învăţămîntul pedagogic românesc a avut în trecut o experienţă pozitivă. În ultimii ani, practica pedagogică a fost mult îmbunătăţită atît în conţinut, cît şi ca formă de desfăşurare. Faptul însă că a fost lipsită de un cadru organizat de desfăşurare, de genul şcolii de aplicaţie, a creat multe greutăţi şi a făcut ca rezultatele să nu fie întotdeauna cele scontate. Renunţarea la şcolile de aplicaţie ca unităţi distincte în ansamblul celorlalte şcoli generale, cu organizarea adecvată scopurilor urmărite în pregătirea învăţătorilor, a generat şi generează încă multe neajunsuri în desfăşurarea procesului de învăţămînt în liceele pedagogice. **Socotim de aceea că reînfiinţarea şcolilor de aplicaţie reprezintă o condiţie foarte importantă a îmbunătăţirii întregului sistem de pregătire pedagogică a viitorilor învăţători.** Astfel de şcoli ar trebui organizate pe lîngă toate liceele şi institutele pedagogice de învăţători, conducerea lor revenind chiar conducerii liceului sau institutului pedagogic respectiv. **În vederea asigurării şcolilor de aplicaţie cu cadre cît mai bune, ocuparea posturilor aici ar trebui să se facă pe bază de concurs, din rîndul învăţătorilor care au obţinut la examenul de definitivat cel puţin media 8.50.** Întrucît activitatea învăţătorilor din şcoala de aplicaţie este o activitate mai complexă decît cea din şcolile obişnuite, **am propune să se studieze posibilitatea de a li se crea acestor învăţători condiţii stimulative în privinţa acordării gradelor didactice. Poate că ar fi de asemenea cazul să li se acorde şi lor titlul de institutori.**

ELVIRA CREŢU
directoarea Liceului pedagogic din Bucureşti

E timpul?

Cercetarea prevederilor cuprinse în Studiul privind dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală ne-a făcut să ne punem, printre altele, întrebarea : este potrivită vîrsta de 6 ani pentru începutul şcolarizării copiilor ?

Cîteva sondaje pe care le-am întreprins în ultima vreme în rîndul copiilor cuprinşi în „grupa mare" a unor grădiniţe din judeţul Vîlcea ne-a arătat că, în multe cazuri, talia şi greutatea acestora sînt necorespunzătoare pentru un şcolar începător; aparatul locomotor este încă insuficient dezvoltat ; capacitatea respiratorie redusă ; atenţia prea puţin stabilă etc. Toate aceste constatări ne determină să considerăm că vîrsta de 6 ani nu este cea mai potrivită pentru începerea şcolii.

Credem că ar fi indicat ca **la toate grădiniţele de copii să la finţă „grupa mare" cu copii între 6 şi 7 ani, a căror activitate să se desfăşoare după un program apropiat de cel al clasei I.** Trecîndu-se de la simpla descriere a unui tablou, de la simpla numărare a cîtorva cuburi, de la jocul cu păpuşile sau de la combinaţiile de culori simple la sistematizarea cunoştinţelor acumulate de copii, aceştia vor fi capabili ca la 7 ani, cînd vor ajunge în şcoală, să suporte un ritm mai intens de însuşire a noţiunilor.

Prof. G. NICOLAESCU
Drăgăşani

Condiţii ale optimizării programelor şi manualelor

În perfecţionarea conţinutului învăţămîntului, programele şi manualele reprezintă o adevărată cheie de boltă. Cu atît mai mult creşte însemnătatea programelor şi manualelor în zilele noastre, cînd didactica este chemată să orienteze activitatea independentă a elevilor în condiţiile noianului de informaţii generate de progresele ştiinţei, tehnicii şi culturii contemporane, să-i înarmeze cu instrumente de muncă intelectuală.

Acest deziderat al învăţămîntului modern presupune **elaborarea programelor în strînsă colaborare cu cercetarea psiho-pedagogică aplicativă.** De aceea, prevederea cuprinsă în Studiul privind dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală, de a se încredinţa elaborarea planurilor şi programelor de învăţămînt specialiştilor Institutului de ştiinţe pedagogice, îşi are o raţiune bine întemeiată. **La alcătuirea programelor trebuie să contribuie factorii cei mai competenţi, atît din rîndul oamenilor de ştiinţă cît şi din cel al practicienilor învăţămîntului, depozitari ai unei experienţe îndelungate şi valoroase.**

Întrucît nu putem introduce în învăţămînt întregul volum de cunoştinţe ce se acumulează vertiginos, soluţia care se impune este aceea a **unei selecţii neîncetate şi sistematice** a cunoştinţelor ce trebuie să-şi găsească loc în programe, **selecţie** urmată de o **ierarhizare** a lor pe baza unor temeinice analize. Este, aceasta, o acţiune care cere deosebită competenţă. Tatonările şi măsurile insuficient chibzuite, care dau loc la experienţe regretabile pe seama pregătirii elevilor, vor trebui cu totul eliminate. Iată de ce sîntem de părere că **înfiinţarea unei comisii permanente a programelor, care, asociind rigoarea ştiinţifică cu suplleţea metodică, să revizuiască la anumite intervale conţinutul lor, înlăturînd cunoştinţele depăşite, introducînd altele noi şi corelîndu-le cît mai raţional, ar rezolva multe din neajunsurile şi impasurile de pînă acum.** Degajarea programelor de amănunte nesemnificative, de repetări inutile, luminarea şi aducerea în prim plan a cunoştinţelor esenţiale, decantarea capitolelor şi temelor de bază prin raportarea lor la utilitatea practică şi ca suport necesar altor cunoştinţe — iată unghiul din care credem că se cer drămuite toate elementele unei programe şi sudate încheieturile ei.

Cu nişte programe stufoase şi aglomerate, aşa cum le avem azi la principalele discipline, nu rămîne loc pentru preocupări în direcţia dezvoltării înclinaţiilor personale ale elevului. Acesta e pus în situaţia de a acumula mereu, fără a putea poposi asupra domeniului care îl atrage. Dacă totuşi o face, neglijează pregătirea la alte obiecte, iar şcoala este pusă în situaţia de a lupta împotriva unor asemenea atitudini preferenţiale. Iată un paradox ! Pentru înlăturarea lui **ne trebuie programe care să aibă elasticitatea necesară.** O asemenea concepere a programelor va da elevului posibilitatea asimilării sistematice a cunoştinţelor obligatorii prescrise de programă, dar şi condiţiile de a se mişca independent, de a acumula o experienţă personală prin investigaţii şi căutări proprii, de a-şi pune în valoare resursele intelectuale şi aptitudinile creatoare. **Elasticitatea la care ne referim o vedem concretizată într-un număr mai mare de ore rezervate profesorului.** În aceste ore elevii ar putea fi iniţiaţi în tehnica muncii intelectuale (pornind de la luarea notiţelor şi pînă la alcătuirea schemelor, fişelor, bibliografiei etc.), s-ar putea analiza şi dezbate probleme create de elevi sau compuneri lucrate de ei, s-ar putea desfăşura, în fine, o muncă diferenţiată atît cu virfurile, cît şi cu cei mai puţin dotaţi.

Elevii noştri simt nevoia — pe care o exprimă frecvent — de a se iniţia în istoria ştiinţelor şi culturii. **Credem că introducerea în liceu a unui curs de istorie a ştiinţei şi culturii universale, sau cel puţin a ştiinţei şi culturii româneşti** ar răspunde pe deplin cerinţelor modernizării, întrucît înfăptuirile prezentului pot fi înţelese mai temeinic cunoscînd moştenirea trecutului, iar receptivitatea faţă de nou e cu atît mai fructuoasă cu cît se dezvoltă pe un fond de cultură însuşit în anii de liceu.

În strînsă legătură cu optimizarea programelor trebuie perfecţionate şi manualele. Considerăm binevenită, în această privinţă, intenţia de a se reînnoda o bună tradiţie, aceea de a se elabora mai multe manuale, de către autori diferiţi, pentru aceeaşi disciplină.

Prof. ZINA SÎRBU
directoarea Liceului „Mihai Eminescu" Bucureşti

Calitatea şi exigenţa — atribute indispensabile

Se ştie că una din marile probleme ale contemporaneităţii este aceea a decalajului existent între posibilităţile nelimitate de dezvoltare a ştiinţelor şi capacitatea obiectiv limitată a omului de a asimila informaţii. Trebuie oare ca învăţămîntul de cultură generală să înregistreze cu fidelitate toate datele noi ? După părerea noastră, lucrul acesta este nu numai nerealizabil, dar şi nerecomandabil. Liceul este chemat să-i înarmeze pe tineri numai cu **bazele ştiinţelor.**

După cît se pare, însă, în Studiul privind dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală se pierd din vedere, într-o măsură, caracteristicile psihologice şi fiziologice ale şcolarilor, din dorinţa de a le da cît mai multe cunoştinţe. Se propune — şi poate pe bună dreptate — introducerea unor discipline şi cunoştinţe noi — igiena, noţiuni din domeniul cibernetică şi teoriei informaţiei, noţiuni de drept, de stilistica literară etc. Dar dacă nu se vor lua măsuri reale pentru a înlătura supraîncărcarea elevilor, introducerea acestor discipline şi cunoştinţe se va repercuta în mod defavorabil nu numai asupra calităţii procesului de învăţămînt, ci şi asupra dezvoltării generale a elevilor. Este adevărat că studiul vorbeşte despre reexaminarea structurii anului şcolar astfel încît să se prelungească perioada de activitate didactică în cursul unui an calendaristic, despre eşalonarea judicioasă a materiei de învăţămînt pe clase, despre eliminarea repetărilor în conţinutul unor discipline sau unor capitole, precum şi a amănuntelor nesemnificative. Unele din aceste măsuri nu sînt însă decît simple paleative. Nu trebuie să uităm, bunăoară, că **reducerea vacanţelor este de fapt tot o supraîncărcare** şi că, procedînd astfel, le răpim şcolarilor puţinul **timp pe care-l au la dispoziţie pentru refacerea** potenţialului nervos.

Nu înţelegem, de asemenea, de ce se propune să se mărească la cinci numărul obiectelor de examen la bacalaureat, cînd patru obiecte ar fi arhisuficiente. Tot astfel, credem că **transformarea ultimului trimestru într-un trimestru de recapitulare şi sinteze nu e în măsură să rezolve supraîncărcarea,** pentru simplul fapt că se reduce numărul orelor afectate predării unor obiecte.

Credem că, pentru funcţionarea normală a şcolilor, e necesar să se acţioneze hotărît în vederea lichidării unor situaţii anormale în ceea ce priveşte admiterea în liceu. Se ştie, astfel, că la unele licee, în special centrale, media minimă cu care se poate intra în clasa a IX-a este peste şapte, în vreme ce la alte licee se poate intra şi cu cinci (uneori abia „tras de păr" pentru a se realiza numărul necesar de elevi). Ar fi indicate, credem, **studii pe baza cărora să se poată stabili judicios numărul de locuri la toate liceele,** ţinîndu-se seamă de considerentul de mai sus. **La fel ca la admiterea în învăţămîntul superior, s-ar putea fixa o medie limită** — de exemplu, şase. În ceea ce priveşte repartizarea în secţiile umanistă sau reală, considerăm că ea trebuie să se facă îndeosebi pe baza mediilor obţinute la materiile specifice.

Cîteva probleme în legătură cu cadrele didactice.

Se ştie că modernizarea învăţămîntului nu se poate realiza fără participarea activă a învăţătorilor şi profesorilor, fără ca aceştia să fie atraşi la munca de cercetare ştiinţifică. Dar aşa numitele „lecturi pedagogice", prin forma lor de organizare, au contribuit în mare măsură la discreditarea activităţii de cercetare. Se impune, de aceea, să se caute mijloace mai potrivite pentru stimularea acestei cercetări. Un asemenea mijloc l-ar constitui o revistă a cadrelor didactice în care acestea să poată publica studii şi comunicări. În prezent nu există o asemenea revistă. „Gazeta învăţămîntului dispune de un spaţiu tipografic foarte redus, „Revista de pedagogie", cum e şi firesc, este mai ales un organ al Institutului de ştiinţe pedagogice, iar „Colocvii" are, prin natura sa, alt specific. Credem indicată, de aceea, editarea unei noi publicaţii de specialitate. Un stimulent pentru munca de cercetare ar fi şi organizarea concursurilor pentru ocuparea posturilor vacante la licee, iar criteriul activităţii ştiinţifice ar avea o anumită pondere la un astfel de concurs.

În sfîrşit, nu considerăm că **îmbunătăţirea sistemului de acordare a gradelor didactice se poate înfăptui prin micşorarea numărului probelor la examenul de definitivat şi prin obţinerea gradului II pe baza unei inspecţii speciale, a unei lucrări metodico-ştiinţifice şi, eventual, a unui colocviu de specialitate.** Părerea noastră e că într-adevăr actualul sistem de acordare a gradelor didactice e deficitar, dar că el păcătuieşte mai ales printr-o insuficientă exigenţă şi printr-o doză mare de formalism. Astfel, pentru acordarea gradului I, în afara inspecţiei speciale, se cere doar o lucrare publicată sau „publicabilă". Ce înseamnă de fapt „lucrare publicabilă" am putea şti dacă am avea o situaţie din care să se desprindă numărul lucrărilor „publicabile" care au văzut în cele din urmă lumina tiparului.

Cînd, în 1901, Garabet Ibrăileanu s-a prezentat la examenul de capacitate ca să devină profesor titular, a susţinut următoarele probe : La limba română : „Conjugarea română comparată cu cea latină" şi „Valoarea poeziei populare îndeosebi pentru literatura română" — scris şi „Satira în literatura română" şi „Ce este moştenit şi ce este format în conjugarea românească" — oral. La pedagogie : „Concentrarea sau armonizarea învăţămîntului", „Modul de predare al metricii şi poeticii" şi „Cum se va dezvolta simţul critic al elevilor pentru aprecierea operelor poetice. La filozofie: „Noţiunile, formarea, caracterul şi diviziunile lor" şi „Atenţia" şi „Filozofia lui Locke". Din comisie făceau parte P. P. Negulescu, I. Găvănescul, Titu Maiorescu, Ion Bianu, Dimitrie Onciul. Probele de mai sus erau absolut obişnuite pentru întreg corpul didactic şi mă întreb cîţi dintre noi le-ar putea face astăzi faţă.

Numai în măsura în care calitatea şi exigenţa vor deveni atribute indispensabile ale întregului proces de învăţămînt extinse atît la elevi cît şi la profesori, şcoala va putea ocupa locul cuvenit în ansamblul vieţii noastre social-culturale.

Prof. VASILE TEODORESCU

Eficienţa instruirii practice

Cu toate că actele normative existente precizează clar modul de organizare şi desfăşurare a instruirii practice şi obiectivele ce trebuie urmărite în această componentă a procesului instructiv-educativ, factorii interesaţi, sarcinile şi răspunderile ce le revin în organizarea, controlul şi îndrumarea practicii elevilor, totuşi, aşa cum se menţionează şi în Studiul privind dezvoltarea învăţămîntului profesional şi tehnic, mai persistă încă, în acest domeniu, destule deficienţe.

Experienţa colectivului nostru în organizarea şi desfăşurarea practicii arată că pentru controlul şi îndrumarea corespunzătoare a acestuia **ar trebui să se prevadă, în schema de funcţiuni a tuturor şcolilor, suficiente posturi de maiştri-instructori.** Necesitatea acestor îndrumători permanenţi ai activităţii elevilor în atelierele de producţie este cu atît mai mare cu cît se ştie că, în anumite situaţii, ei rămîn singurii care se ocupă de elevi.

Este bine că se prevede ca în anul II instruirea practică să continue în ateliere de producţie-şcoală. Credem totuşi că, **dacă elevii din anul II au condiţii bune de desfăşurare a practicii în producţie şi dacă în întreprinderile respective se poate realiza corespunzător programa de instruire practică, aceasta ar putea să se realizeze în continuare în întreprinderi** (ne referim, desigur, la întreprinderi mari, bine utilate şi în profilul de specialitate al şcolii, în care procesul de producţie este organizat ştiinţific şi muncitorii, maiştrii, tehnicienii şi inginerii dispun de o bună experienţă în ceea ce priveşte pregătirea practică a elevilor).

În ultimul an de studii, dispersarea elevilor în prea multe locuri de practică îi rupe pe aceştia de şcoală şi face aproape imposibilă realizarea controlului şi îndrumării practicii de către cadrele de specialitate, în deosebi cînd acestea nu au munca de bază în şcoală, ci în producţie. De aceea, considerăm indicat ca **pregătirea elevilor sub forma practicii comasate în producţie să se organizeze numai în cazul că procesul de producţie al întreprinderilor de profil nu ar fi continuu, activitatea elevilor practicanţi fiind astfel sezonieră.** Cum asemenea cazuri sînt foarte rare, socotim că **este mai bine ca pregătirea practică a elevilor să alterneze cu cea teoretică, în tot timpul anului şcolar.** Dacă practica în producţie se realizează în timpul şcolarizării, în condiţii corespunzătoare, elevul se poate acomoda destul de repede cu cerinţele producţiei în întreprinderile unde este repartizat după absolvirea şcolii.

Propunem ca elevii să fie în general repartizaţi pentru practică numai în întreprinderi de profil bine utilate, unde să aibă posibilitatea de a cunoaşte toate fazele procesului tehnologic, de a verifica şi aplica în practică cele învăţate teoretic în şcoală, de a-şi dezvolta priceperile şi deprinderile, spiritul de observaţie, de iniţiativă creatoare, de răspundere.

După părerea noastră, trebuie acţionat cu mai multă hotărîre pentru a schimba mentalitatea care mai există în unele întreprinderi unde elevii sînt priviţi cu neîncredere, sînt puşi să execute munci auxiliare sau operaţii de categorie inferioară şi nu sînt ajutaţi în suficientă măsură, îndrumaţi cu grijă părintească pentru a se integra conştient colectivului şi disciplinei muncii, cerinţelor actuale ale producţiei. Am insista de asemenea, pentru realizarea unei propuneri făcute în repetate rînduri în şcoli : **să se formeze în întreprinderi echipe sau brigăzi de elevi care să lucreze pe bază de note de comandă, sub conducerea şi îndrumarea celor mai buni dintre muncitori sau maiştri.** Această propunere ar merita mai multă atenţie, întrucît experienţa a arătat că acolo unde a fost pusă în practică, ea a dat cele mai bune rezultate.

EDUARD CISMARU
directorul Grupului şcolar auto Craiova

PROGRAMELE DISCIPLINELOR PENTRU CONCURSUL DE ADMITERE ÎN ÎNVĂŢĂMÂNTUL SUPERIOR

— Pentru anul universitar 1968 – 1969 —

LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ

Limba română

Vocabularul. Componenţa vocabularului. Îmbogăţirea vocabularului prin mijloace interne (derivare cu sufixe şi prefixe, compunere, schimbarea categoriei gramaticale) ; îmbogăţirea vocabularului prin mijloace externe : neologismele. Familia de cuvinte. Sensul cuvintelor : sinonime, omonime, antonime.

Fonetica. Sunetele vorbirii : vocale şi consoane. Litere, alfabet. Vocale şi semivocale. Diftongi, triftongi. Hiatul. Silaba. Despărţirea cuvintelor în silabe. Accentul.

Noţiuni generale de morfologie. Părţile vorbirii. Substantivul. Felurile substantivului (comune şi proprii). Genul şi numărul substantivelor. Substantive defective de număr, substantive colective şi substantive cu forme multiple de plural. Cazurile substantivelor. Declinarea substantivelor. Articolul. Felurile articolului : articol hotărît, nehotărît, posesiv (genitival) şi demonstrativ (adjectival) . Declinarea articolului. Adjectivul. Felurile adjectivului (variabile şi invariabile). Acordul adjectivului cu substantivul, Declinarea adjectivului. Gradele de comparaţie. Pronumele. Felurile pronumelui şi funcţiile lui (personal, de întărire, posesiv, reflexiv, demonstrativ, interogativ-relativ). Declinarea pronumelui. Numeralul. Felurile numeralului cardinal (propriuzis, colectiv, multiplicativ, distributiv, adverbial). Numeralul ordinal. Verbul. Locuţiuni verbale. Verbe tranzitive şi intranzitive. Verbe auxiliare. Verbe predicative şi nepredicative. Flexiunea verbului : diateza, persoana (verbe personale şi impersonale), modul, timpul. Conjugarea verbelor regulate şi neregulate. Adverbul. Felurile adverbului. Locuţiunile adverbiale. Gradele de comparaţie ale adverbului. Prepoziţia. Prepoziţii simple şi compuse. Locuţiuni prepoziţionale. Conjuncţia. Conjuncţiile coordonatoare şi subordonatoare. Locuţiunile conjuncţionale. Interjecţia. Felurile după origine şi înţeles. Onomatopeea.

Sintaxa propoziţiei. Subiectul şi predicatul ; părţile de vorbire care pot avea funcţia de subiect. Predicatul verbal şi cel nominal. Numele predicativ şi părţile de vorbire prin care poate fi exprimat. Acordul predicatului cu subiectul. Atributul şi complementul. Felurile atributului : adjectival, substantival (genitival, prepoziţional, apoziţional), pronominal. verbal, adverbial. Felurile complementului : direct, indirect, circumstanţial (de loc, de timp, de mod, de cauză, de scop). Ordinea cuvintelor în propoziţie.

Sintaxa frazei. Propoziţii principale şi secundare. Raportul dintre propoziţiile frazei : de coordonare şi de subordonare. Coordonare prin juxtapunere şi cu ajutorul conjuncţiilor. Felul propoziţiilor coordonate : subiective, predicative, atributive, completive, directe şi indirecte, circumstanţiale (de loc, de timp, de cauză, de scop, de mod, consecutive, condiţionale, concesive). Topica propoziţiilor în frază. Punctuaţia.

Literatura română

DIN MATERIA CLASEI A IX-A*)

Formarea limbii române. Teritoriul pe care s-au format poporul şi limba română. Limba română — limbă romanică. Caracterul latin al limbii române. Elemente autohtone. Influenţe exercitate asupra limbii române.

Cultura şi literatura română în sec. XIV—XVIII

Primele texte şi tipărituri în limba română. Contribuţia lui Varlaam, Simion Ştefan, Dosoftei şi Antim Ivireanu la dezvoltarea limbii române literare. Marii cronicari moldoveni (Grigore Ureche, Miron Costin, Ion Neculce). Cronicarii munteni (Radu Popescu, C. Cantacuzino).

Ion Neculce. Letopiseţul Ţării Moldovei. O samă de cuvinte (prezentare generală). Valoarea literară a legendelor.

Dimitrie Cantemir. Activitatea de scriitor. Valoarea operei literare şi ştiinţifice. Descrierea Moldovei (prezentare generală).

Literatura română în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea şi la începutul secolului al XIX-lea

Şcoala ardeleană. Cauzele apariţiei, caracterul progresist. Activitatea lui S. Micu, Gh. Şincai, P. Maior, Ion Budai-Deleanu. Rolul Şcolii ardelene în formarea conştiinţei naţionale şi în dezvoltarea culturii româneşti.

Ion Budai-Deleanu. Activitatea literară. Ţiganiada ; valoarea literară. Cîntul X — fragmente (analiză literară).

Contribuţia poeţilor **Văcăreşti** şi a lui **C. Conachi** la dezvoltarea poeziei lirice culte.

Dezvoltarea literaturii române în prima jumătate a secolului al XIX-lea

Contribuţia lui Gh. Asachi, Gh. Lazăr şi I. Heliade-Rădulescu la dezvoltarea şcolii, presei şi teatrului în limba română. Interesul pentru studiul ştiinţific al istoriei (N. Bălcescu, M. Kogălniceanu).

Dezvoltarea literaturii. I. Heliade-Rădulescu şi M. Kogălniceanu — îndrumători ai culturii şi literaturii române. Programul Daciei literare. Inspiraţia istorică şi valorificarea folclorului. Traduceri şi adaptări după literatura universală.

Nicolae Bălcescu. Caracterizare generală a vieţii şi operei „Românii sub Mihai Voievod Viteazul" ; valoarea literară.

Grigore Alexandrescu. Activitatea literară. Opera. Poezia patriotică. „Umbra lui Mircea la Cozia" (analiză literară). Poezia de satiră socială. „Satiră. Duhului meu" (caracterizare generală). Fabula „Toporul şi pădurea" (analiză literară).

Costache Negruzzi. Activitatea literară. Opera. Nuvela istorică. „Alexandru Lăpuşneanul" (analiză literară). Scrisorile literare. „Istoria unei plăcinte" (caracterizare).

Vasile Alecsandri. Caracterizare generală. Poezia de inspiraţie folclorică. „Cîntic haiducesc" (analiză literară). Poezia patriotică. „Peneş Curcanul" (analiză literară). Pastelurile. „Concertul în luncă" (analiză literară). Proza. „Istoria unui galbîn" (caracterizare). Teatrul. „Despot Vodă" (analiză literară).

★

Contribuţia scriitorilor din generaţia de la 1848 la dezvoltarea literaturii. Trăsăturile generale ale literaturii scriitorilor generaţiei de la 1848.

Literatura română în perioada de după revoluţia de la 1848

Nicolae Filimon. Ciocoii vechi şi noi (analiză literară). Valoarea literară a operei.

Alexandru Odobescu. Activitatea literară. Interesul pentru evocarea trecutului istoric (Mihnea Vodă cel Rău şi Doamna Chiajna). Mihnea Vodă cel Rău (analiza literară). Contribuţia lui Al. Odobescu la dezvoltarea limbii literare şi a literaturii.

Bogdan Petriceicu Haşdeu. Activitatea literară. Răzvan şi Vidra (analiză literară). Contribuţia la studiul istoriei patriei şi al limbii române.

DIN MATERIA CLASEI A X-A

Dezvoltarea literaturii române în a doua jumătate a sec. al XIX-lea

Cadrul istoric al epocii. Presa muncitorească : Lucrătorul român, Socialistul, Contemporanul, Munca, România muncitoare. Reviste literare : Convorbiri literare, Vieaţa, Semănătorul, Viaţa românească, Facla, Familia, Tribuna. Societatea Junimea şi revista Convorbiri literare.

Activitatea de critic literar a lui **Titu Maiorescu.** Contribuţia sa la dezvoltarea limbii literare. Susţinerea valorii limbii populare ca model literar, apărarea poeziei populare. Lupta împotriva etimologismului şi a exceselor latiniştilor. Aprecierea şi analiza estetică a scriitorilor clasici. Locul lui Maiorescu în dezvoltarea culturii române.

Mihai Eminescu. Viaţa şi activitatea literară. Opera. Concepţia lui Eminescu despre poezie. Epigonii (analiză literară). Poezia de revoltă şi critică socială (Junii corupţi, Ai noştri tineri..., Viaţa, Scrisorile). Împărat şi proletar (analiză literară). Scrisoarea III (analiză literară). Poezia dragostei şi a naturii. Flcare albastră (analiză literară). Sara pe deal (analiză literară). Folclorul, izvor de inspiraţie în opera lui M. Eminescu (Ce te legeni, Revedere, La mijloc de codru, Călin nebunul, Făt-Frumos din lacrimă). Poezia filozofică (Rugăciunea unui dac. Luceafărul). Luceafărul (analiză literară). Proza literară (Făt-Frumos din lacrimă, La aniversară, Cezara). M. Eminescu, artist al cuvîntului. Caracterul romantic al liricii sale. Importanţa operei lui M. Eminescu.

Ion Creangă. Viaţa şi activitatea literară. Amintiri din copilărie (analiză literară). Poveştile. Prelucrarea tezaurului folcloric. Împletirea fantasticului popular cu realităţile sociale. Povestea lui Harap-Alb (analiză literară). Umorul şi satira în proza lui I. Creangă.

Ion Luca Caragiale. Viaţa şi activitatea literară. Opera. Dramaturgia (O scrisoare pierdută, O noapte furtunoasă, Conu Leonida faţă cu reacţiunea, Năpasta). O scrisoare pierdută (analiză literară). Mijloacele folosite de Caragiale pentru realizarea comicului şi caracterizarea personajelor. Comedia „O scrisoare pierdută", operă reprezentativă a realismului în literatura noastră. Epica. Momente şi schiţe (prezentare generală) ; temele ; particularităţi artistice. Nuvelele. Două loturi (analiză literară). Contribuţia lui I. L. Caragiale la dezvoltarea literaturii noastre realiste.

Ioan Slavici. Activitatea literară. Moara cu noroc (analiză literară).

Alexandru Macedonski. Activitatea literară. Întemeietorul revistei „Literatorul" (1880). Elemente de critică socială la adresa societăţii burgheze, în ciclul de poeme Noptile (Noaptea de ianuarie. Noaptea de noiembrie). Poezii antidinastice. Rondeluri. Noaptea de mai (analiză literară). Însemnătatea operei lui Al. Macedonski.

Contemporanul (1881). Programul revistei. Activitatea de critic literar a lui C. Dobrogeanu-Gherea. Tematica literaturii promovată de Contemporanul. Contribuţia scriitorilor de la Contemporanul la dezvoltarea literaturii române.

Barbu Ştefănescu Delavrancea. Activitatea literară Hagi Tudose (analiză literară). Apus de soare (analiză literară).

Alexandru Vlahuţă. Activitatea literară. Unde ni sunt visătorii ? (analiză literară). 1907 (analiză literară).

George Coşbuc. Activitatea literară. Opera. Nunta Zamfirei (analiză literară). G. Coşbuc, cîntăreţ al iubirii (Duşmancele, La oglindă, Scara, Spinul etc.). Duşmancele (analiză literară). Natura în poezia lui G. Coşbuc. Varietatea aspectelor naturii în pasteluri (Vara, În miezul verii, Iarna pe uliţă etc.), Vara (analiză literară). Oglindirea trecutului de luptă pentru libertate în poezia lui G. Coşbuc (Paşa Hassan, Dorobanţul, Rugămintea din urmă). Poezia de revoltă socială (Doina, Noi vrem pămînt). Noi vrem pămînt (analiză literară). Doina (analiză literară).

Duiliu Zamfirescu. Activitatea literară. Romanele lui D. Zamfirescu, frescă socială a epocii de la sfîrşitul secolului al XIX-lea (Viaţa la ţară. Tănase Scatiu). Tănase Scatiu (analiză literară). Contribuţia lui D. Zamfirescu la evoluţia romanului nostru.

Octavian Goga. Activitatea literară. Aspecte din viaţa satului ardelean oglindite în poezie (Noi, Plugarii, Oltul, Clăcaşii). Figuri reprezentative din lumea satului (Dascălul, Dăscăliţa). Clăcaşii (analiză literară).

Calistrat Hogaş. Activitatea literară. Singur (analiză literară). Particularităţi artistice.

DIN MATERIA CLASEI A XI-A

Dezvoltarea literaturii în secolul al XX-lea

a) **Literatura română în perioada dintre cele două războaie mondiale.** Dezvoltarea literaturii.

Publicaţii conduse sau îndrumate de P.C.R. : Cultura proletară, Veac nou, Bluze albastre. Era nouă, Reporter. Reviste şi grupări literare. Viaţa românească. Sburătorul. Curentele moderniste. Eugen Lovinescu, teoretician al modernismului în literatura română. Gîndirea şi curentul „tradiţionalist". Mobilizarea de către P.C.R. a scriitorilor legaţi de popor împotriva ideologiei fasciste şi a literaturii reacţionare. Dezvoltarea tradiţiilor progresiste ale literaturii noastre.

b) **Literatura română în anii puterii populare.** Revoluţia culturală. Dezvoltarea literaturii. Valorificarea moştenirii literare. Îndrumarea dată de P.C.R. dezvoltării artei şi literaturii noi.

Liviu Rebreanu. Activitatea literară. Tematica operei : viaţa satului (Ion) Răscoala ţăranilor din 1907 (Răscoala). Demascarea războiului şi a politicii diversioniste (Iţic Strul dezertor, Catastrofa, Pădurea spînzuraţilor). Răscoala (analiză literară). Caracterul realist al operei.

Cezar Petrescu. Activitatea literară. Întunecare (analiză literară).

George Bacovia. Activitatea literară. Tematica poeziilor : viaţa citadină, monotonia tîrgului provincial, peisajele triste (Lacustră, Decor, Toamna. Nervi de primăvară). Plumb (analiză literară). Particularităţi artistice.

George Topîrceanu. Activitatea literară. Balade vesele şi triste. Migdale amare. Parodii originale. Rapsodii de toamnă (analiză literară).

Alexandru Sahia. Activitatea literară şi publicistică.

Mihail Sebastian. Activitatea literară. Ultima oră (analiză literară).

Camil Petrescu. Activitatea literară. Opera : Ultima noapte de dragoste, întîia noapte de război, Bălcescu, Un om între oameni. Bălcescu (analiză literară).

Mihail Sadoveanu. Viaţa şi activitatea literară. Opere. Satul şi ţăranul în opera lui M. Sadoveanu (Bordeenii, Păcat boieresc, Mergînd spre Hîrlău, Judeţ al sărmanilor). Bogăţia sufletească a omului din popor în opera lui M. Sadoveanu. Baltagul (analiză literară). Viaţa tîrgurilor de provincie în opera lui M. Sadoveanu (Floare ofilită, Locul unde nu s-a întîmplat nimic). Natura patriei în opera lui M. Sadoveanu (Ţara de dincolo de negură). Romanul istoric. Evocarea luptelor poporului pentru libertate naţională şi socială (Şoimii, Neamul Şoimăreştilor, Zodia Cancerului). Fraţii Jderi (analiză literară). Nicoară Potcoavă (analiză literară). Arta scriitorului.

Tudor Arghezi. Viaţa şi activitatea literară. Opera. Poezia lirică cu caracter filozofic (Psalmi). Poezia socială (Plugule). Proza (Poarta neagră, Icoane de lemn, Tablete din ţara de Kuty, Cimitirul Buna Vestire, Lina). Testament (analiză literară). 1907. Pe răzătoare (analiză literară). Epilog (analiză literară). Cîntare omului. Cel ce gîndeşte singur (analiză literară). T. Arghezi, artist al cuvîntului.

George Călinescu. Activitatea literară. Istoric şi critic literar (Istoria literaturii române de la origini pînă în prezent, 1941). Studiile despre Gr. Alexandrescu, Nicolae Filimon, Viaţa lui Eminescu. Romancier. Enigma Otiliei (analiză literară).

Zaharia Stancu. Activitatea literară. Desculţ (analiză literară).

Geo Bogza. Activitatea literară. Reprezentant de frunte al reportajului literar (Cartea Oltului. Pagini contemporane). Un om a trecut peste munţi (analiză literară).

Nagy Istvan. Activitatea literară. La cea mai înaltă tensiune (analiză literară).

Marin Preda. Activitatea literară. Moromeţii (analiză literară).

Titus Popovici. Activitatea literară. Setea (analiză literară).

Mihai Beniuc. Activitatea literară. Cîntec de primăvară (analiză literară). Patria (analiză literară). Mărul de lîngă drum (analiză literară).

Eugen Jebeleanu. Activitatea literară. Surîsul Hiroşimei — fragmente (analiză literară).

Nicolae Labiş. Bunica (analiză literară). Primele iubiri (analiză literară).

Mihail Davidoglu. Cetatea de foc (analiză literară).

Aurel Baranga. Mielul turbat (analiză literară).

Realizări ale literaturii noastre noi. Proza : tematică, reprezentanţi. Poezia. Tematica poeziei noi. Reprezentanţi. Dramaturgia. Tematica noii dramaturgii. Reprezentanţi.

La limba română, candidaţii proveniţi din şcolile cu limbile de predare ale naţionalităţilor conlocuitoare vor fi examinaţi din materia prevăzută în programa de bacalaureat publicată mai sus, cu excepţia următoarelor teme care nu au fost studiate : La capitolul V. Alecsandri, în loc de pastelul „Concertul în luncă" candidaţii vor fi examinaţi din pastelul „Iarna". La capitolul M. Eminescu nu se va cere analiza literară a poeziei „Epigonii". La capitolul M. Sadoveanu nu se va cere analiza literară a romanului „Fraţii Jderi".

ELEMENTE DE FILOZOFIE ŞI SOCIALISM ŞTIINŢIFIC

Ce este filozofia. Filozofia — concepţie generală despre lume. Problema fundamentală a filozofiei. Materialismul şi idealismul — două linii fundamentale în filozofie. Partinitatea filozofiei.

Principalele etape ale luptei dintre materialism şi idealism pînă la apariţia marxismului. Materialismul antic. Materialismul secolelor XVII şi XVIII.

Apariţia marxismului — revoluţie în filozofie. Condiţiile istorice, premisele teoretice şi ştiinţifice ale apariţiei filozofiei marxiste. Esenţa revoluţiei săvîrşită de marxism în filozofie.

Gîndirea social-politică şi filozofică din România. Idei social-politice exprimate în folclor şi în platformele răscoalelor ţărăneşti. Ideile social-politice ale cronicarilor. Dimitrie Cantemir. Iluminismul. Şcoala ardeleană. Socialismul utopic. Ideologia revoluţionarilor de la 1848. Nicolae Bălcescu. Filozofia materialistă a lui Vasile Conta. Începuturile răspîndirii marxismului în România. Crearea P.C.R. — victorie a marxism-leninismului în mişcarea muncitorească din România. Concepţii filozofice şi sociologice burgheze în perioada dintre cele două războaie mondiale. Orientări progresiste. Lupta P.C.R. împotriva ideologiei burgheze, pentru răspîndirea marxismului în perioada dintre cele două războaie mondiale. Rezolvarea creatoare de către P.C.R. a problemelor revoluţiei şi construcţiei socialiste în ţara noastră. Filozofia în ţara noastră în anii construcţiei socialiste.

Materialitatea lumii. Lumea este materială. Noţiunea filozofică de materie. Unitatea materială a lumii.

Materia şi mişcarea. Mişcarea materiei. Formele fundamentale ale mişcării materiei. Spaţiul şi timpul.

Conştiinţa — funcţie a creierului omenesc, produs al dezvoltării sociale. Conştiinţa — oglindire a lumii materiale. Conştiinţa — funcţie a creierului omenesc. Conştiinţa — produs al dezvoltării sociale.

Dialectica şi metafizica. Ce se înţelege prin dialectică. Opoziţia dintre dialectică şi metafizică. Cercetarea multilaterală, concret-istorică a fenomenelor.

Contradicţia — izvorul dezvoltării. Contradicţia şi rolul ei în dezvoltare. Contradicţiile antagoniste şi neantagoniste.

Dezvoltarea ca trecere de la o calitate la alta. Noţiunile filozofice de calitate şi cantitate. Trecerea de la acumulări cantitative la schimbări calitative. Diversitatea formelor de trecere de la o calitate la alta.

Care este sensul dezvoltării. Ce este negarea dialectică. Caracterul progresiv al dezvoltării.

Posibilitatea cunoaşterii lumii. Lumea poate fi cunoscută. Practica şi rolul ei în cunoaştere. Rolul simţurilor şi al gîndirii în cunoaştere.

Obiectul materialismului istoric. Concepţia materialistă a istoriei. Obiectul materialismului istoric. Rolul transformator al materialismului istoric.

Formaţiunea socială şi epocile istorice. Natura şi societatea. Formaţiunea socială. Epocile istorice. Epoca noastră, epoca trecerii de la capitalism la socialism.

Rolul determinant al modului de producţie în viaţa socială. Modul de producţie. Corelaţia dintre forţele de producţie şi relaţiile de producţie.

Baza şi suprastructura. Noţiunile de bază şi suprastructură. Raportul dialectic între bază şi suprastructură.

Poporul — făuritorul istoriei. Poporul şi rolul său în istorie. Rolul personalităţii în istorie. Creşterea rolului maselor populare în socialism.

Clasele sociale şi lupta de clasă. Misiunea istorică a clasei muncitoare. Definiţia claselor. Caracterul istoric al claselor. Lupta de clasă şi rolul ei în dezvoltarea societăţii. Misiunea istorică a clasei muncitoare. Luptele sociale în ţările capitaliste în etapa actuală.

Partidele politice. Dezvoltarea mişcării comuniste mondiale. Partidul Comunist Român — forţa politică conducătoare în Republica Socialistă România. Partidele politice şi rolul lor în viaţa socială. Partidul revolutionar al proletariatului. Dezvoltarea mişcării comuniste mondiale. Partidul Comunist Român — partid marxist-leninist, conducătorul încercat al poporului în construirea socialismului. Creşterea rolului conducător al Partidului Comunist Român în etapa actuală de dezvoltare a ţării noastre.

Revoluţia socială. Revoluţia socială şi cauzele ei. **Caracterul şi forţele motrice ale revoluţiilor sociale.**

Teoria marxist-leninistă a revoluţiei socialiste. Elaborarea şi dezvoltarea de către clasicii marxism-leninismului a teoriei revoluţiei socialiste. Trecerea de la capitalism la socialism în epoca contemporană.

Revoluţia populară din România. Cauzele obiective ale revoluţiei populare din ţara noastră. Sarcinile şi forţele motrice ale revoluţiei populare. Victoria deplină şi definitivă a socialismului în ţara noastră.

Transformările în structura de clasă a României. Clasa muncitoare, clasă conducătoare a societăţii noastre. Lichidarea claselor exploatatoare din ţara noastră. Schimbarea naturii sociale a clasei muncitoare, ţărănimii şi intelectualităţii. Clasa muncitoare — clasă conducătoare a societăţii noastre. Omogenizarea crescîndă a societăţii noastre în etapa actuală.

Alianţa clasei muncitoare cu ţărănimea muncitoare. Ridicarea alianţei muncitoreşti-ţărăneşti pe o treaptă mai înaltă în etapa actuală de dezvoltare a ţării noastre. Necesitatea istorică a alianţei muncitoreşti-ţărăneşti. Ridicarea alianţei muncitoreşti-ţărăneşti pe o treaptă superioară în etapa actuală de dezvoltare a ţării noastre.

Originea şi esenţa statului. Cum a apărut şi ce este statul. Tipuri de stat. Statul imperialist contemporan.

Statul socialist. Necesitatea, rolul şi funcţiile statului socialist. Varietatea formelor statului socialist.

Statul socialist român, stat unitar, independent şi suveran, instrumentul principal al construirii socialismului. Statul socialist, cucerire istorică a poporului nostru. Statul socialist, instrumentul principal al construcţiei socialismului în ţara noastră. Creşterea rolului statului în etapa actuală.

Democraţia socialistă. Dezvoltarea continuă a democraţiei socialiste în ţara noastră. Superioritatea democraţiei socialiste asupra democraţiei burgheze. Dezvoltarea democraţiei socialiste în România în etapa actuală.

Pacea şi războiul. Problemele păcii şi războiului în condiţiile epocii contemporane. Cauzele şi caracterul războaielor. Problemele păcii şi războiului în condiţiile contemporane. România, factor activ în lupta pentru pace şi progres social.

Naţiunea. Înflorirea naţiunii în condiţiile socialismului. Ce este naţiunea. Naţiunea în capitalism. Naţiunea socialistă. Înflorirea naţiunii socialiste în ţara noastră.

Rezolvarea marxist-leninistă a problemei naţionale în ţara noastră. Rezolvarea problemei naţionale în România. Frăţia dintre oamenii muncii români şi cei aparţinînd naţionalităţilor conlocuitoare.

Mişcarea de eliberare naţională — parte integrantă a procesului revoluţionar mondial. Prăbuşirea sistemului colonial al imperialismului. Lupta popoarelor pentru consolidarea independenţei naţionale, pentru progres economic şi social.

Suveranitatea de stat în condiţiile contemporane. Ce este suveranitatea de stat. Imperialismul şi suveranitatea Suveranitatea de stat în condiţiile socialismului. Suveranitatea şi dezvoltarea relaţiilor internaţionale.

Patrie şi patriotism. Ce este patria şi patriotismul. Patriotismul socialist.

Internaţionalismul socialist. În ce constă internaţionalismul socialist. Politica consecvent internaţionalistă a P.C.R.

Conştiinţa socială şi rolul ei în viaţa societăţii. Conştiinţa socială, reflectare a existenţei sociale. Rolul activ al ideilor în viaţa societăţii.

Formarea şi dezvoltarea conştiinţei socialiste în ţara noastră. Transformările în fizionomia spirituală a oamenilor muncii din ţara noastră. Creşterea rolului conştiinţei socialiste în etapa actuală de dezvoltare a României.

Normele socialiste de convieţuire în societate. Relaţiile socialiste de convieţuire în societate. Rolul crescînd al colectivităţii, al opiniei publice în educarea comunistă a oamenilor.

Revoluţia culturală, parte integrantă a revoluţiei şi construcţiei socialiste. Necesitatea şi obiectivele revoluţiei culturale. Principalele trăsături ale culturii socialiste.

Arta în socialism şi rolul ei în formarea omului nou. Arta şi legătura ei cu viaţa. Dezvoltarea artei în socialism. Educarea estetică a maselor, parte componentă a procesului de dezvoltare a conştiinţei socialiste.

Ştiinţa şi rolul ei în dezvoltarea societăţii. Revoluţia tehnico-ştiinţifică contemporană. Dezvoltarea ştiinţei în ţara noastră şi întărirea legăturii ei cu practica construcţiei socialiste.

Concepţia ştiinţifică despre lume şi viaţă a omului nou. Opoziţia dintre ştiinţă şi religie. Lărgirea orizontului cultural-ştiinţific al oamenilor muncii din ţara noastră.

Socialismul şi comunismul. Cele două faze ale societăţii comuniste. Programul stabilit de Congresul al IX-lea al P.C.R., program de dezvoltare continuă rapidă şi multilaterală a României socialiste.

---

*) Trimiterea se referă la programele şi manualele liceului cu durata de 11 ani, valabile pentru anul şcolar 1966/1967.

Continuarea programei la „Elemente de filozofie şi socialism ştiinţific" precum şi programele celorlalte discipline pentru concursul de admitere în învăţămîntul superior pentru anul universitar 1968/69 vor fi publicate în numerele viitoare ale „Gazetei învăţămîntului".

CONCURS

pentru elaborarea de manuale necesare liceelor agricole, şcolilor profesionale şi şcolilor tehnice de maiştri mecanici agricoli

Consiliul Superior al Agriculturii, împreună cu Ministerul Învăţămîntului, organizează un nou concurs de manuale necesare liceelor agricole, şcolilor profesionale şi şcolilor tehnice de maiştri mecanici agricoli, eşalonat în trei etape, în perioada anilor 1968—1970.

Instrucţiunile cu privire la organizarea şi desfăşurarea acestui concurs, lista titlurilor de manuale scoase la concurs în fiecare etapă, programele şcolare pe baza cărora se elaborează manualele, indicaţii privind metodologia elaborării manualelor şi regulamentul de desfăşurare a concursului, au fost difuzate la toate unităţile şcolare din reţeaua Consiliului Superior al Agriculturii, la Institutele agronomice, la Institutul central de cercetări agricole şi unităţilor subordonate acestuia, la Departamentele Consiliului Superior al Agriculturii, la toate direcţiile din Consiliul Superior al Agriculturii, la direcţiile agricole judeţene şi la întreprinderile I.A.S.

La concurs pot participa cadre didactice din învăţămîntul agricol de toate gradele, oameni de ştiinţă şi specialişti din producţie şi din institutele de cercetare care activează în domeniul specialităţii pentru care se elaborează manualul.

Termenele de înscriere la concurs şi de depunere a manuscriselor sînt următoarele :

— Etapa I — termen de înscriere 1.IV.1968 ; termen de depunere a manuscrisului 30.IX.1968

— Etapa II — termen de înscriere 1.V.1968 ; termen de depunere a manuscrisului 1.V.1969.

— Etapa III — termen de înscriere 1.IX.1968 ; termen de depunere a manuscrisului 1.III.1970.

Înscrierile se fac pe bază de cerere scrisă şi semnată sub un pseudonim ales de concurent, care se trimite prin poştă, pe adresa: Consiliul Superior al Agriculturii — Direcţia generală a învăţămîntului şi propagandei agricole, b-dul Republicii nr. 24, sectorul 4. Cererile se pot depune şi personal, la registratura generală a Consiliului Superior al Agriculturii.

În cerere concurenţii vor specifica : titlul manualului pentru care concurează, anul de studii şi profilul şcolii pentru care se elaborează manualul.

Pe aceeaşi adresă vor trimite şi **lucrările elaborate în cîte 5 exemplare dactilografiate, cu menţiunea : „Pentru concursul de manuale". Fiecare pagină dactilografiată va cuprinde 31 rînduri, cu 65 semne fiecare rînd, adică aproximativ 2 000 de semne pe pagină.** Pe prima pagină a fiecărui exemplar din lucrare, în colţul din dreapta, se va scrie pseudonimul ales de concurent.

O dată cu lucrarea depusă pentru concurs se va preda de către concurent un plic separat, închis şi sigilat, pe care se va scrie „Pentru concursul de manuale" şi pseudonimul pe care l-a ales în plic se vor trece pe o notă: pseudonimul, numele, prenumele, adresa concurentului şi instituţia unde lucrează.

În cazul cînd trimiterea lucrării se face prin poştă, expeditorul va trece pe colet sau pe buletinul de expediţie, în locul numelui său, pseudonimul ales cu indicaţia „post restant". În acest caz, data de expediţie a coletului (ştampila poştei) va fi considerată ca termen de depunere a lucrărilor.

Lucrările nepredate în termen nu se vor lua în considerare.

Pentru manualele reuşite la concurs se vor acorda următoarele premii şi menţiuni :

Un premiu I în valoare de 10 000 — 12 000 lei

Un premiu II în valoare de 8 000 — 10 000 lei

Două menţiuni în valoare de 6 000 — 8 000 lei

Cele mai bune lucrări vor putea fi reţinute pentru a fi tipărite şi difuzate ca manual.

Concurenţilor ale căror lucrări nu vor fi premiate li se vor restitui cheltuielile ocazionate cu dactilografierea şi contravaloarea hîrtiei consumate, conform tarifelor şi preturilor în vigoare.

Concursul începe la data publicării prezentului anunţ.

Dăm mai jos lista manualelor scoase la concurs în prima etapă. Pentru etapele următoare, listele pot fi consultate la instituţiile şi unităţile cărora li s-au difuzat instrucţiunile.

Lista cuprinzînd titlurile manualelor de specialitate ce vor fi scoase la concurs

ETAPA I

Termen pentru înscrierea concurenţilor : 1.IV.1968.
Termen pentru predarea manuscriselor : 30.IX.1968.

Nr. crt.	Titlul manualului	Anul de studii	Nr. pag dactilografiate	Specialitatea pentru care se scrie
0	1	2	3	4
	TITLURI COMUNE MAI MULTOR PROFILE			
1.	Botanica	I	240	Agronomie Horticultură Cult. irigate Prot. plantelor
2.	Mecanizarea lucrărilor	II	170	Agronomie Horticultură Cult irigate Prot plantelor
3.	Mecanizarea lucrărilor	III	210	Agronomie Horticultură Prot. plantelor
4.	Reproducţie, însăm. artificiale şi patologia obstetricală	III	260	Veterinară Zootehnie
	TITLURI PENTRU UN SINGUR PROFIL			
5.	Fitotehnia	II-III	260	Agronomie
6.	Fitotehnia	IV-V	220	Agronomie
7.	Zootehnie	I	210	Agronomie
8.	Zootehnie	II	150	Agronomie
9.	Valorif. produselor agricole	V	120	Agronomie
10	Valorificarea prod horticole	V	120	Horticultură
11.	Pomicultura	II	220	Horticultură, spec. — legumicultură — viticultură — floricultură
12.	Legumicultura	III	150	Horticultură, spec. — legumicultura
13	Legumicultura	IV-V	210	Horticultură, spec. — legumicultură
14	Floricultură	III	140	Horticultură, spec. — floricultură
15.	Floricultură	IV-V	210	Horticultură, spec. — floricultură
16.	Pomicultura	II-III	280	Horticultură, spec. — pomicultură
17.	Pomicultura	IV-V	210	Horticultură, spec. — pomicultură
18	Entomologia	IV-V	160	Prot. plantelor
19.	Produse fitofarmaceutice	IV-V	160	Prot plantelor
20.	Carantină, prognoză şi avertizare	IV-V	210	Prot. plantelor
21	Tehnica combaterii bolilor şi dăunătorilor	IV-V	210	Prot plantelor
22.	Exploatarea şi întreţinerea lucrărilor de îmb. funciare	IV-V	220	Îmb funciare
23.	Topografia	IV V	160	Cad şi org terit.
24.	Repararea tract. şi maş agricole	IV-V	190	Mec. agricolă
25	Boli interne şi parazitare	III	190	Veterinară
26	Boli interne şi parazitare	IV	220	Veterinară
27.	Boli infecţioase	IV-V	230	Veterinară
28.	Controlul produselor de orig. animală	V	120	Veterinară
29.	Creşterea porcilor	III	210	Zootehnie
30.	Creşterea păsărilor	III	230	Zootehnie
31.	Creşterea albinelor, peştilor iepurilor de casă animalelor pentru blană şi viermilor de mătase	II	170	Zootehnie
32.	Creşterea ovinelor	IV	250	Zootehnie
33	Creşterea bovinelor	IV V	260	Zootehnie
34	Merceologie	III IV	260	Cont. şi merc. agr.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40 432

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 938 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 15 martie 1968 — 4 pag. 25 bani

Concurs de compuneri literare

Duminică 17 martie, în toate școlile generale se va desfășura concursul de literatură inițiat de Consiliul Național al Organizației Pionierilor și Ministerul Învățămîntului, la care pot participa pionierii și școlarii din clasele III—VIII.

Tematica concursului cuprinde: pentru clasele III—IV: ANOTIMPUL PREFERAT; O ÎNTÎMPLARE DIN VIAȚA MEA; O TEMĂ LA LIBERĂ ALEGERE, iar pentru clasele V—VIII — PORTRETUL UNEI FIINȚE DRAGI; O ZI DE NEUITAT; O TEMĂ LA LIBERĂ ALEGERE.

Participanții la concurs se pot prezenta în afară de compunerile amintite și cu poezii pe care le-au creat în acest an școlar.

Autorii celor mai valoroase lucrări vor fi evidențiați în fața unității de pionieri și vor primi premii în cărți sau obiecte.

Esențialul în activitatea inspectoratelor școlare județene

Concepute ca instituții cu atribuții largi și cu mare răspundere, inspectoratele școlare au ca principală sarcină să realizeze, pe plan local, conducerea, controlul și îndrumarea activității unităților de învățămînt și educație din raza lor, pe baza normelor stabilite prin reglementările în vigoare privind organizarea și desfășurarea învățămîntului.

Structura și modul de organizare a activității inspectoratelor școlare sînt astfel concepute încît acestea să-și poată îndeplini sarcinile complexe ce le revin. După cum se știe în cadrul fiecărui inspectorat județean există un sector al inspecției de specialitate cuprinzînd inspectori de specialitate pentru obiectele care se predau în învățămîntul de cultură generală, inspectori pentru învățămîntul profesional și tehnic, pentru clasele I—IV și pentru învățămîntul preșcolar, în funcție de numărul cadrelor didactice. La rîndul său, sectorul inspecției teritoriale cuprinde inspectori școlari teritoriali și inspectori pentru evidența personalului didactic. Existența mai multor sectoare în cadrul inspectoratului școlar dă posibilitatea rezolvării operative și cu eficiență maximă a problemelor complexe pe care le ridică procesul de dezvoltare și perfecționare continuă a învățămîntului.

O deosebită importanță o are sectorul inspecției de specialitate, element nou în structura organelor locale de învățămînt. Întreaga sa activitate trebuie organizată în așa fel încît să contribuie nemijlocit la ridicarea nivelului învățămîntului în vederea pregătirii temeinice și multilaterale a elevilor, la educarea patriotică și cetățenească a acestora. Prin inspectorii școlari care lucrează în acest sector, inspectoratul școlar trebuie să asigure îndrumarea și controlul activității instructiv-educative, în ansamblul ei și pe specialități, să organizeze și să îndrume diversele activități metodice organizate în școală și la nivelul județului. Sînt create astfel condițiile desfășurării unei inspecții de specialitate sistematice și temeinice, prin care să se realizeze cunoașterea nemijlocită a activității fiecărui învățător și profesor și, pe această bază, sprijinirea lor concretă în vederea ridicării continue a nivelului de instruire și educare a tineretului școlar.

Este de datoria fiecărui inspector școlar să dovedească în activitatea de îndrumare și control pe care o desfășoară, principialitate, exigență față de sine și față de cei inspectați, să prezinte cît mai fidel munca și rezultatele obținute de cadrele didactice. Eficiența activității întregului sector și a fiecărui inspector în parte va fi cu atît mai mare cu cît aceștia vor manifesta o preocupare mai intensă pentru propria lor perfecționare, prin informarea curentă asupra a ceea ce este nou în domeniul specialității, al pedagogiei și al metodicii. Ei sînt chemați să contribuie larg la creșterea calitativă a întregului proces instructiv-educativ prin îmbogățirea conținutului și sporirea eficienței diverselor activități metodice desfășurate cu personalul didactic în școală și în afara ei. În această direcție, rezultatele vor fi cu atît mai bune cu cît inspectoratele școlare vor realiza o legătură mai strînsă cu instituțiile de învățămînt superior, cu Institutul de științe pedagogice, cu institutele de perfecționare sau cu centrele metodice, cu societățile științifice, solicitînd sprijinul acestora în rezolvarea problemelor complexe ale învățămîntului și îndrumării, în informarea asupra rezultatelor cercetării în domeniul specialității, în perfecționarea metodelor de predare.

Una din problemele cele mai importante care trebuie să

ION TITICĂ
director în Ministerul Învățămîntului

(Continuare în pag. a 2-a)

Cursă fără obstacole pentru nou!

Firesc, modernizarea conținutului învățămîntului trebuie să fie însoțită de o înnoire a metodelor de predare, a mijloacelor care-i stau la îndemînă profesorului în procesul instructiv-educativ. Pornind de la această cerință, Studiul privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală subliniază necesitatea extinderii și a perfecționării laboratoarelor școlare de toate tipurile.

Dintre toate laboratoarele cu care sînt înzestrate școlile, cel care înseamnă efectiv ceva cu totul nou este laboratorul audio-vizual. **El este destinat în principal studiului limbilor străine, dar poate foarte bine să fie folosit și pentru alte discipline de învățămînt.**

Cum s-au născut laboratoarele audio-vizuale

În țară avem la ora aceasta cîteva laboratoare audio-vizuale care ating cu performanțele lor nivelul celor din străinătate. Ni se pare interesant de știut cum s-au născut ele.

În 1965 Ministerul Învățămîntului a dotat Liceul „Ion Neculce" din București cu un laborator executat la I.M.D. De la început laboratorul a atras atenția profesorilor și specialiștilor. După doi ani de experimentare, profesorul **Marcel Saraș** a publicat o lucrare, interesantă și documentată, în care a analizat critic și competent rezultatele obținute.

— Ce trebuie remarcat — ne spunea prof. **M. Saraș** — este că folosirea mijloacelor audio-vizuale, în cadrul laboratorului lingvistic, a însemnat trecerea de la stadiul empiric-tradițional al predării limbilor străine, la cel de știință aplicată. Avantajul folosirii tehnicilor electronice moderne este desigur de netăgăduit. Dar există și dezavantaje în folosirea acestui tip de laborator — care atîrnă greu în balanță și fac, practic, imposibilă generalizarea acestuia în toate liceele și cu atît mai mult în școlile generale. În laborator se poate lucra numai cu o grupă de 16 elevi, ceea ce dă naștere desigur la dificultăți în ce privește stabilirea programului de lucru și a orarului. Apoi, minuirea oră de oră de către fiecare elev a cîte unui magnetofon — și acela de construcție specială — a indicat probleme de păstrare și întreținere a unui aparataj nu suficient de robust și, pe deasupra, destul de costisitor.

De altfel, trebuie arătat că datorită dezavantajelor menționate mai sus de interlocutorul nostru, precum și a prețului de cost foarte ridicat — aproximativ

RAID ANCHETĂ

180 000 de lei — Ministerul Învățămîntului nu a omologat acest tip de laborator lingvistic.

Aproape paralel cu executarea de către I.M.D. a laboratorului amintit, tot în 1965, la Oradea, la Liceul nr. 3, **Emil Kövari**, profesor de psihologie, sprijinit de conducerea școlii, realizează un alt tip de laborator pentru studiul limbilor străine. Puțin mai tîrziu, la Turda, la Liceul „Mihai Viteazul", profesorul de chimie **Gavril Adamossy**, tot cu largul sprijin al conducerii școlii și al colegilor, concepe și amenajează un laborator lingvistic, puțin diferit de cel de la Oradea, dar în esență bazîndu-se pe același principiu. În perioada construirii laboratoarelor între cele două școli a existat o rodnică colaborare, un schimb reciproc de păreri. (Ar merita scrise, poate aparte, mai multe rînduri de laudă despre munca tenace, plină de dăruire a acestor doi profesori care nu și-au cruțat eforturile zile la rînd, uneori nopți, executînd singuri, sau cu ajutorul elevilor, instalațiile necesare laboratorului).

Ce s-a realizat de fapt? **Au fost create noi tipuri de laboratoare adaptate specificului predării limbilor străine în învățămîntul de cultură generală.** S-au găsit soluții ingenioase pentru a se elimina dezavantajele laboratorului produs de I.M.D. În laboratoarele create la Oradea și Turda profesorul poate să lucreze cu o clasă întreagă. Acesta este un lucru esențial. Cabinele nu au magnetofoane, elevii ținînd legătura direct cu profesorul prin căști și microfoane. De la pupitrul de comandă, utilat cu magnetofoane, picup, telecomandă pentru aparatele de proiecție etc., profesorul poate să conducă lecția, să dea elevilor lectura model, să le distribuie exerciții sau programe de lucru, să intercepteze prin sondaj răspunsurile elevilor, să le supravegheze munca individuală, să-i înregistreze în vederea corectării pronunției etc. În general sistemul este mai simplu și mai ușor de folosit chiar și la clasele mici. De menționat că prețul de cost al acestor laboratoare este cu mult mai scăzut, ajungînd în medie, la aproximativ 20—30 la sută din cît s-a investit în cel de la Liceul „Ion Neculce".

În ultimul timp aceste laboratoare lingvistice **tip clasă** s-au extins. **Răspîndirea lor s-a făcut spontan, fiind determinată de firească nerăbdare și dorință de a promova noul, de febrilele căutări ale unor cadre didactice de a găsi mijloacele cele mai eficiente de predare.** Astăzi, în mai multe licee din Oradea și din alte orașe ale județului Bihor (Marghita, Beiuș) există sau sînt în curs de amenajare laboratoare audio-vizuale, în mare parte modele mereu îmbunătățite ale laboratorului de la Liceul nr. 3. din Oradea. Chiar și la Liceul nr. 3 este aproape terminat un alt labo-

MIRCEA IONEL

(Continuare în pag. a 2-a)

Vă prezentăm pe cei trei realizatori ai laboratoarelor audio-vizuale: Gavril Adamossy — Turda, Eugen Novac — Baia Mare și Emil Kövari — Oradea

PE TEME ȘTIINȚIFICE

ÎN APĂRAREA DEFINIȚIEI

Un articol despre definiție, astăzi, ajunge, în mod firesc, la o pledoarie **pentru** definiție. Atît de des se aud și se citesc, de la o vreme, expresii ca: „Mă feresc să dau o definiție!..." sau „Nu e cazul să se dea o definiție...", încît din ce în ce mai mare este numărul acelora care privesc definițiile cu suspiciune.

Existențialiștii mai de mult, operaționaliștii și structuraliștii mai de curînd, au contribuit masiv la compromiterea concepției clasice asupra definiției. Primii au ajuns să afirme că definiția este un surogat al interjecției, iar ceilalți, că a defini un termen înseamnă a arăta ce operații pot fi efectuate cu ajutorul lui sau în ce fel de raporturi se află cu ceilalți termeni ai sistemului. Se pare că principalul izvor al neîncrederii crescînde în virtuțile definiției clasice se află în confuzia ascunsă dintre două adjective: „definit" și „definitiv". Oamenilor le e o justificată teamă de a frîna evoluția ideilor. Însă definițiile nu opresc, ci, dimpotrivă, condiționează dezvoltarea ideilor, după cum nici **lucrurile** în mișcare nu împiedică **mișcarea** lucrurilor. Fără stabilitatea relativă a calității lucrurilor n-ar exista nici dezvoltarea lor absolută. Mișcarea pură e neant. Se schimbă totdeauna „ceva" și acest „ceva" are o calitate relativ stabilă, care poate și trebuie să fie definită.

Definiția vizează tocmai această unitate dialectică dintre invarianța relativă a proprietăților esențiale și variabilitatea continuă a proprietăților fenomenale.

Definirea este **operația** logică prin care se scot la iveală principalele note din conținutul unei noțiuni, iar **definiția** este **forma** logică, astfel obținută, în care se structurează reflectarea autoraportului dintre un gen de lucruri, indicat de subiectul judecății definitorii și proprietățile generale ale acelor lucruri, explicitate de predicatul judecății definitorii.

Forma logică a unei definiții este o judecată în care noțiunea de definit este subiectul, noțiunea care definește este predicatul și afirmația care le leagă este copula. Noțiunea singură nu este o formă adecvată reflectării autoraportului dintre lucruri și însușirile lor generale. O asemenea cunoștință nu poate fi construită decît cu ajutorul unei judecăți, în care sfera noțiunii de definit devine subiect, iar conținutul ei devine predicat. Așadar, în vreme ce o noțiune este o definiție înfășurată, o definiție este o noțiune desfășurată. Definiția ridică noțiunea la nivelul unui concept. Toată lumea folosește mai mult sau mai puțin corect noțiunea de „limbaj", de pildă, dar mai puțini sînt aceia care au ajuns la conceptul respectiv. Numai după ce ne lămurim că „limbajul este instrumentul prin care oamenii reușesc să cunoască lumea și să organizeze transformarea ei potrivit rosturilor omenești" începem să intrăm în posesia conceptului.

Să examinăm, o clipă, structura logică a acestei definiții. Prin faptul însuși că urmează să fie definită, noțiunea de „limbaj" este o noțiune de specie, adică privită din punctul de vedere al sferei ei, care vizează grupul de fenomene devenit obiect al gîndirii; noțiunea care definește vizează însușirile generale prin care specia de definit este **identică** cu toate celelalte specii ale genului ei proxim, precum și însușirile specifice prin care specia de definit se **diferențiază** de toate celelalte specii ale genului ei proxim. Cu alte vorbe, limbajul, ca toate celelalte „instrumente", este o creație omenească, un produs „cultural" și nu unul „natural", dar, spre deosebire de toate celelalte instrumente, care sînt folosite la transformarea directă a mediului, el mijlocește organizarea socială a acestei transformări. Este de reținut că într-o asemenea definiție, deoarece conținutul noțiunii de definit este afirmat despre sfera ei, lumina afirmației cade numai pe sfera noțiunii de definit și numai pe conținutul noțiunii care definește, indiferent de forma gramaticală a expresiei lingvistice. Substantivul „instrument" din definiția analizată adineaori are, din punct de vedere logic, un sens atributiv; el înseamnă „proprietatea de a fi instrument".

Identitatea de sferă între noțiunea de definit și noțiunea care definește a constituit principala sursă a discreditării definiției: orice definiție e o simplă tautologie. Numai că, la o analiză mai adîncă, iese la iveală faptul că însăși tautologia este deja un început de definiție. Cine spune că „războiul e război" afirmă că orice război are însușirea de a fi război. În ciuda aparenței, subiectul unei asemenea judecăți nu este identic cu predicatul ei. Nu poate fi vorba decît despre o identitate de sferă, dar nicidecum despre același conținut. Subiectul se referă la **lucrurile** care au aceleași însușiri generale, iar predicatul vizează **însușirile generale** ale acelor lucruri. Într-o astfel de judecată, gîndirea nu recade la punctul ei de pornire, ci înaintează de la indicarea lucrurilor la **explicarea lor.** Încă de la nivelul tautologiei gîndirea se mișcă de la subiect la predicat, de la sferă la conținut, de la obiecte la proprietățile lor esențiale. Subiectul și predicatul unei tautologii nu sînt nici două noțiuni cu sfere coincidente și nici aceeași noțiune repetată, ci sfera și conținutul aceleiași noțiuni.

Definiția nu poate să facă mai mult decît să etaleze notele principale din conținutul noțiunii care îndeplinește funcția logică de predicat într-o tautologie. Faptul că într-o tautologie gîndirea nu bate pasul pe loc, ci înaintează spre un spor de cunoaștere, a fost înregistrat și de vorbirea curentă, care așează deasupra predicatului — sediul plusului informațional — un accent stilistic: lupta **e luptă!**

Într-o definiție, mersul gîndirii de la subiect la predicat, de la sferă la conținut, de la global la analitic filmează, în ultimă instanță, procesul real prin care o anumită specie ia naștere căpătînd alături de însușirile genului proxim și însușirile ei specifice. Reflectînd geneza obiectului avut în vedere, definiția precizează liniile pe care urmează să se desfășoare intervenția oamenilor în mersul lucrurilor. O specie nouă se poate obține prin modificarea însușirilor individuale ale unui grup de lucruri, pînă cînd acestea individualizează noi însușiri speciale, prin care grupul de lucruri transformat se diferențiază de toate celelalte specii ale aceluiași gen. Definiția încheie o etapă a cunoașterii și deschide o alta.

De vreme ce noțiunea care definește nu este altceva decît conținutul noțiunii de definit, ambele se referă la aceleași lucruri. Însă înainte de definiție, conținutul noțiunii de definit este încă implicit, indistinct și vag. Definiția îmbogățește nu **obiectul** cunoașterii, ci **cunoașterea** obiectului. Un lucru poate să rămînă multă vreme același, însă cunoștințele oamenilor despre el se îmbogățesc.

Cine contestă definiției orice aport cognitiv se află în situația ridiculă a unui ins care refuză să deschidă o scrisoare pe motiv că citirea ei nu adaugă nimic la cele scrise anterior în ea...

HENRI WALD

DIN ACTIVITATEA ORGANIZAȚIILOR SINDICALE

Conștiința: obiectiv și domeniu de acțiune

Dezvoltarea conștiinței socialiste a personalului didactic este unul dintre cele mai însemnate obiective ale activității organizațiilor sindicale — și aceasta cu atît mai mult cu cît specificul profesiunii pedagogice atrage după sine unele particularități deosebite.

Adeseori intervenția în acest domeniu este înțeleasă într-un mod simplist și birocratic, considerîndu-se că lucrurile se pot rezolva prin simpla înscriere în planul de acțiune a organizării unor conferințe, prin mobilizarea la unele activități culturale, prin procurarea de bilete la spectacole etc. Privite astfel lucrurile au însă un caracter formal, ineficient. Învățătorii, profesorii — intelectuali prin definiție — frecventează oricum, din inițiativă personală, conferințele, spectacolele etc. Sindicatului îi revine aici doar datoria de a facilita împlinirea cerințelor lor în acest domeniu.

Firește, nu ignorăm rolul acțiunilor culturale. Dimpotrivă, grupa sindicală din școala noastră a realizat o colaborare strînsă cu diferite teatre, iar Teatrul C.F.R. Giulești și teatrul „Ion Creangă" sînt un fel de „prieteni ai casei". Avem legături cu Muzeul de istorie a orașului București, ai cărui cercetători au organizat pentru colectivul nostru didactic un ciclu de conferințe pe diferite teme de istoria patriei. În general profesorii noștri frecventează cu pasiune concertele, expozițiile etc. Considerăm totuși că factorul preponderent în influențarea conștiinței se realizează în procesul muncii, pe căi mai complexe. Cei care cunosc colectivul de profesori al școlii noastre apreciază calitatea lui, atmosfera de emulație în muncă, de seriozitate și colegialitate care îl caracterizează. N-aș vrea să spun că aceasta este un rezultat exclusiv al activității desfășurate de organizația sindicală, dar pot afirma cu convingere că în orice caz se reflectă aici înte-

Inv. SABINA LUPU
responsabil cultural în biroul grupei sindicale de la Școala generală nr. 4, București

(Continuare în pag. a 4-a)

Curs unic de biologie în liceu

Introducerea unui curs unic de biologie în liceu a suscitat, după cum se știe, o vie dezbatere în ultimii ani, mulți dintre profesorii și specialiștii noștri exprimîndu-și părerea că este necesar un asemenea curs, alții manifestînd rezerve. Încă de pe acum, din al doilea an de predare experimentală a cursului unic de biologie, răspunsul nostru este cu toată convingerea : da !

Și iată de ce.

Se știe că predarea științelor biologice în liceu urmărește să le formeze elevilor o concepție științifică despre natură, să le dea certitudinea că ea poate fi cunoscută din ce în ce mai profund, să-i înarmeze cu principiile fundamentale și datele curente esențiale, semnificative ale disciplinelor biologice, să le clarifice legătura dintre ele, să le arate locul acestora în viața practică. Intelectualii viitorului nu pot fi lipsiți de o viziune unitară asupra complexului fenomen al vieții și evoluției ei continui O datorie a noastră față de elevi este deci aceea de a le dezvălui cît mai de timpuriu, mai atrăgător, multiplele perspective de cercetare în domeniul fenomenelor vieții. Totodată se impune, pe cît posibil, formarea deprinderilor practice elementare în acest sens.

Programa și manualele — încă în studiu de elaborare — ale cursului unic de biologie mi-au dat la fel ca și altor colegi care le-au studiat cu atenție convingerea că ar corespunde în mult mai mare măsură acestor cerințe decît cele existente. Deși eram conștientă de greutățile inerente începutului, dorința de a-mi verifica în practică această părere. m-a făcut să intru voluntar ca profesoară experimentatoare în această activitate de căutare a unor metode de predare mai adecvate nivelului contemporan.

De la început mi-am dat seama că mi se cere un efort continuu și complex, dar un viu interes, întărit pe parcurs de bucuria rezultatelor obținute, m-a stimulat mereu. Efortul constă în primul rînd în asigurarea documentării bibliografice largi, la zi, cît și în necesitatea de a gîndi mai profund modul de desfășurare a fiecărei lecții. Am considerat însă că instruirea personală continuă este o sarcină de prim ordin a tuturor acelora care au rolul de a instrui pe alții, astfel că prilejul de a participa la experiment mi s-a părut cea mai bună cale de a o realiza cu maximă eficiență.

Rezultatele experimentului se arată de pe acum promițătoare. Ele se concretizează cifric astfel : În anul școlar 1966—1967, procentul de promovați la cele două clase a IX-a la care s-a experimentat predarea cursului unic a fost de 100 la sută, în timp ce la clasele martor au fost cîte doi corigenți. Procentul de medii peste 7 a fost de aproximativ 75 la sută la clasele experimentale și de numai 50 la sută la clasele martor. Aceste cifre corespund cu mici variații, și rezultatelor din acest an școlar, în care predarea cursului unic se experimentează la mai multe clase.

Cifrele sînt totuși, în fond, mai puțin semnificative decît constatările și satisfacțiile înregistrate de noi, profesorii experimentatori, simțind zi de zi interesul sporit cu care elevii urmăresc lecțiile, verificînd temeinicia cunoștințelor dobîndite de ei.

Cursul unic de biologie prezintă de la început obiectul științelor biologice — viața — ca formă superioară de evoluție și organizare a materiei, guvernată de legi specifice. El reliefează totodată, lecție de lecție, unitatea lumii vii, prin studiul comparat al regnului vegetal și animal în lumina celor mai noi cunoștințe de sistematică, biochimie, biofizică, genetică, ecologie, morfologie, anatomie și fiziologie comparată, embriologie etc. Sînt înlăturate astfel tendințele elevilor de a-și baza studiul aproape numai pe o asiduă dar nedurabilă memorare a datelor științifice. Conținutul lecțiilor îi obligă pe elevi să gîndească, să descopere legăturile multiple între legile și fenomenele studiate de toate științele biologice la nivelul și cu mijloacele epocii contemporane. Obiectele și fenomenele vieții sînt studiate în esența lor, amănuntele avînd doar rolul de a concretiza cît mai sugestiv legile biologice generale, care astfel sînt mai bine înțelese, aprofundate și memorate, deci înglobate în bagajul de cunoștințe al culturii individuale. Considerăm suficient, pentru a ilustra aceasta, să dăm cîteva exemple Elevii claselor a X-a experimentale nu mai întîmpină nici o greutate în prezentarea clasificării în ordine evolutivă a încrengăturilor și claselor de plante și animale. Ei știu, de asemenea, în ce constă progresul morfo-fiziologic de la o unitate sistematică la alta, cunosc tipul reprezentativ al fiecărei clase, fără a-l fi studiat în mod special, ca în manualele de botanică și zoologie uzuale. În același timp elevii au posibilitatea să-și formeze într-un timp relativ scurt, după cum se constată la actualele clase a X-a, un limbaj științific adecvat, mult mai dezvoltat decît la clasele martor.

Numărul sporit al lucrărilor practice cu material didactic natural, mai ales în clasa a IX-a, cînd se urmărește însușirea noțiunilor fundamentale despre organizarea regnului vegetal și animal, asigură cunoașterea pe cale intuitivă a speciilor mai răspîndite de plante și animale în ordine evolutivă. Aceasta s-ar putea realiza cu și mai mult succes în condițiile unei mai bune înzestrări a liceelor cu material didactic și aparatură de laborator concepute în spiritul modern al științelor biologice.

Firește că rezultatele generale vor fi și mai bune dacă manualul, încă în forma provizorie, va fi definitivat pentru toate cele patru clase ale liceului. Debarasat de balastul inevitabil formei primare a oricărei lucrări și editat în condiții tehnice moderne, sub formă de manual-atlas, cursul unic de biologie va putea transmite cunoștințe științifice temeinice și de actualitate. Numeroasele sale ilustrații, cu legenda direct pe imagine, conform cerințelor pedagogiei, ar cîștiga mult în valoare dacă ar fi reproduse în culori.

În general experimentul inițiat de Institutul de științe pedagogice cu privire la predarea unui curs unic de biologie deschide noi orizonturi în ce privește găsirea unor căi prin care să se sporească eficiența procesului instructiv-educativ.

Prof. CEZARA POPOVICI

Conținutul orelor de gramatică la clasa a IX-a

În programa de limba și literatura română pentru clasa a IX-a au fost incluse și un număr de 30 de ore de gramatică. Avînd în vedere faptul că o programă propriu-zisă pentru aceste ore lipsește, conținutul și eșalonarea lecțiilor rămîne la aprecierea profesorului. Aceasta nu se face însă oricum, ci trebuie să aibă în vedere specificul clasei și cunoștințele cu care se prezintă elevii din clasele anterioare.

Pentru a stabili conținutul acestor ore în condițiile concrete în care lucrez, chiar în prima oră a trimestrului I am dat o lucrare de control care mi-a permis să cunosc nivelul de pregătire și noțiunile de morfologie sau sintaxă insuficient însușite. Pe această bază am afectat mai multe ore la morfologie pentru pronume și verb, iar la sintaxă pentru raporturile dintre propoziții în frază și subordonatele : subiectivă, predicativă, circumstanțialele de cauză, scop, condițională, concesivă, consecutivă. O atenție deosebită am acordat orelor de fonetică, la care, pornind de la chestiuni cunoscute de elevi (clasificarea sunetelor, despărțirea în silabe și accentul) am aprofundat noțiunile de versificație (piciorul metric și ritmul), elemente mai puțin studiate în clasele anterioare și nepreväzute în programa de teoria literaturii. La lecțiile de analiză literară am constatat că aceste ore au ajutat pe elevi să distingă cu ușurință măsura versurilor, felul ritmurilor : trohaic, iambic, dactilic, amfibrah și anapest.

La morfologie am accentuat îndeosebi ortografierea corectă a diferitelor părți de vorbire ; astfel, la recapitularea pronumelor personale am oferit spre analiză un text ce ridică multe probleme sub aspect ortografic, selectînd versuri din poezia „Noi vrem pămîn" „Mi-ai pus pe umeri cît ai vrut / Și m-ai scuipat și m-ai bătut / Și ciine eu ți-am fost / .... Și-am vrea și noi, și noi să știm / Că ne-or sta oaselentr-un loc / Că nu-și vor bate-ai voștri joc / De noi, dacă murim". Am insistat nu atît asupra analizei formale, căci în general noțiunile de persoană, număr, caz sînt cunoscute, cît pe explicația folosirii liniorarei de unire între pronume și verb. Cu acest prilej am făcut și distincția între formele neaccentuate ale pronumelor personale de persoana I și a II-a în cazurile dativ și acuzativ și aceleași forme folosite ca pronume reflexive.

Tot la acest capitol am făcut exerciții de dictare, în care s-au prezentat texte cu cuvinte identice sub aspect fonetic, dar diferite din punct de vedere gramatical, deci sub aspect grafic redate diferențiat : „ne-am dus" și „neam de român" ; „s-a străduit" și „cartea sa" ; „S-ar pregăti" și „sar peste prag" ; „A-ți pregăti lecțiile" și „ați pregătit lecțiile" etc.

În același fel am procedat și în recapitularea cunoștințelor despre verb, unde am insistat asupra distincției grafice între variate forme : „a-ți învăța" (infinitiv) și „ați învățat" (cond. optativ), „aș pregăti" și „a-și pregăti". Mi-a fost greu să recapitulez separat, avînd în vedere îmbinarea noțiunilor de ortografie, cele două părți de vorbire — pronumele și verbul — așa că, deși în planificare li s-au afectat ore deosebite, le-am discutat în cea mai mare parte simultan.

Un număr de trei ore am afectat recapitulării principalelor norme ortografice. Se înțelege că nu m-am limitat la simpla enumerare și formulare a acestora, așa cum procedează manualul, ci am făcut variate exerciții, în care normele respective să apară în context.

La capitolul „Sintaxa", am pus un deosebit accent nu pe aspectul formal al construcțiilor de propoziții și fraze, cît mai ales pe caracterul logic și valoarea stilistică a acestora. Am insistat de asemenea asupra topicii normale și a topicii afective, iar prin textele judicios alese din operele scriitorilor am subliniat particularitățile și originalitatea acestora în utilizarea fondului limbii naționale.

Concepute astfel lecțiile de gramatică contribuie la formarea gîndirii logice, reliefînd legătura dintre cuvinte, propoziții, fraze, pe de o parte și noțiuni, judecăți, raționamente pe de alta. Așadar, recapitularea noțiunilor de gramatică în clasa a IX-a nu poate și nici nu trebuie să rămînă la stadiul de simplă reluare a cunoștințelor teoretice din clasele anterioare, sau să se reducă la efectuarea unor analize mecanice pe text. Ea urmărește să aprofundeze cunoștințele căpătate de elevi în școala generală, insistînd asupra însușirii corecte a normelor limbii române și asupra deprinderii unei exprimări corecte și totodată cît mai plastice.

Prof. GH. MOVILĂ
Liceul din Comănești

Cursă fără obstacole pentru nou !

(Urmare din pag. 1)

rator tot pentru studiul limbilor străine, mai simplu, mai ieftin și mai ușor de mînuit decît primul.

În alte orașe au fost realizate — subliniem din nou, **tot din inițiativă locală** — laboratoare audio-vizuale asemănătoare tipului de la Turda. Dînd dovadă de adevărată colegialitate realizatorii laboratorului de la Liceul „M. Viteazul" au pus la dispoziția oricui documentația și planurile laboratorului. După cum ne-a relatat prof. **A. Clamba,** directorul liceului, după modelul și documentația de aici a fost realizat un laborator la Liceul nr. 3 din Baia Mare și sînt în curs de amenajare astfel de laboratoare la liceele „N. Bălcescu", „G. Coșbuc" și Liceul nr. 1 din Cluj, „Unirea" din Tg.-Mureș, liceele nr. 2 și nr. 3 din Turda. De asemenea, documentația a fost solicitată de alte licee din Rădăuți, Cîmpulung Moldovenesc, Craiova, Turnu Măgurele, Orăștie, Deva, Alba-Iulia etc. În prezent proiectul laboratorului este împrumutat Liceului nr. 1 din Reșița.

La Baia Mare, la Liceul nr. 1, profesorul de fizică **Eugen Novac** — în colaborare cu directorul școlii, Marin Boboc, și cu ajutorul elevilor seraliști — a conceput și realizat un alt tip de laborator modern care, datorită caracteristicilor sale, a fost denumit **laborator didactic universal.** Cu alt prilej am scris mai pe larg despre modul de funcționare a laboratorului și despre activitatea creatorului său. Ce am vrea să amintim este că acest tip de laborator complet automatizat a fost conceput în principal pentru studiul disciplinelor realiste, dar poate fi folosit cu eficiență și în studiul altor discipline și al limbilor străine.

Numai simpla enumerare de mai sus este suficientă pentru a demonstra interesul larg manifestat față de această noutate.

Astăzi, în 1968, puteam avea laboratoare mai multe și mai bune ?

Poate nu am fi înserat acest scurt istoric al primelor laboratoare audio-vizuale din țara noastră dacă în discuțiile avute cu realizatorii lor, cu conducerile școlilor și cu cadrele didactice care lucrează cu ele nu s-ar fi ridicat de multe ori problema necesității acordării unui sprijin mai eficient nașterii și dezvoltării acestor laboratoare.

Cu excepția tipului de laborator de la Liceul „I. Neculce" — care a fost și va continua să fie o excepție în învățămîntul de cultură generală — laboratoarele audio-vizuale s-au născut din inițiativa și cu truda efectivă a cadrelor didactice. Faptul că majoritatea acestor laboratoare au apărut în județele Bihor, Cluj, Maramureș dovedește o mai atentă preocupare în acest domeniu a organelor locale de învățămînt, a I.P.C.D.-Cluj care a susținut moral și a popularizat ideea introducerii mijloacelor moderne de predare. Aproape în toate școlile prin care am trecut am auzit cuvinte de sinceră mulțumire la adresa inspectorului general Gheorghe Păunescu din cadrul Direcției generale a organizării școlilor din Ministerul Învățămîntului, un entuziast susținător al noului, un sprijinitor al numeroaselor inițiative pornite din școli. Trebuie menționat că multe din noile laboratoare au fost vizitate de cadre de conducere din Ministerul Învățămîntului și din alte instituții departamentale care au avut calde cuvinte de încurajare și de apreciere a rezultatelor obținute.

Ce s-a lăsat mai mult așteptat a fost însă ajutorul de specialitate, tehnic și metodic. Laboratoarele s-au născut „văzînd și făcînd" — după cum se exprima prof. **G. Adamossy.** A lipsit în general o documentație tehnică, o literatură de specialitate, au fost puțin cunoscute experiențele și realizările similare de peste hotare.

— Greutăților inerente oricărui început li s-a adăugat faptul că am avut de făcut față singuri unor complicate probleme de ordin tehnic, pe care le-am învins numai cu experiența noastră proprie — ne spune prof. **Em. Kővari.** De multe ori ajutorul a venit nu din partea I.M.D. sau a serviciului de specialitate din Ministerul Învățămîntului, ci din partea altor colegi, sau din partea unor institute de învățămînt superior cum ar fi, de pildă, Institutul de limbi străine al Universității din București. Profesorul univ. **Boris Cazacu** și ing. Florin Gugui, șef de sector în cadrul secției metodologice a institutului, ne-au acordat sprijin în mod deosebit în perioada cînd construiam laboratorul și după darea în folosință. Am mai avut de întîmpinat necazuri cu procurarea de materiale și aparataje, multe din ele existente în magazine dar greu de obținut din cauza unor complicate formalități de ordin financiar. De multe ori s-a vorbit și în presă despre necesitatea ca — în condițiile extinderii mijloacelor moderne de predare — să se înlesnească școlilor procurarea unor aparate electrotehnice.

Dar dacă asemenea greutăți erau oarecum inevitabile, **un sfat competent, o părere autorizată nu era greu de dat.** Iată ce ne-a spus în această privință prof. **Aurel Clamba,** directorul Liceului „Mihai Viteazul" din Turda.

— Pentru că se realizase realmente ceva nou în țara noastră, stimulați de rezultatele obținute în procesul de învățămînt și de aprecierile numeroșilor vizitatori am socotit că este bine să trimitem proiectul **laboratorului audio-vizual tip clasă** la concursul de material didactic. Cu adresa nr. 137.171, Direcția pentru planuri, programe și manuale ne-a răspuns în cîteva cuvinte că „s-a constatat că lucrarea dv. nu a fost premiată". Atît. Desigur, nu am avut și nu putem avea pretenția absurdă ca neapărat lucrarea noastră să fie premiată. Dar apreciem că am fi meritat cel puțin să ni se spună „asta e bun, asta e rău..." sau „iată de ce nu este bine cum ați procedat...". Asta cu atît mai mult că nu era vorba de o hartă sau de o simplă trusă de material didactic, ci de o instalație complexă care, chiar dacă este premiată sau nu, funcționează sub ochii noștri de aproape doi ani și ne folosește efectiv în muncă. Concursul — așa cum se obișnuiește la alte concursuri — ar trebui să rețină ideile care pot fi valorificate și îmbunătățite, să constituie și un stimulent de promovare a noului.

— Cred că la ora aceasta am fi putut avea în învățămîntul de cultură generală mai multe și mai bune laboratoare dacă ar fi fost valorificată inițiativa meritorie a unor creatori, dacă ideile bune ar fi fost promovate și nu ignorate — este de părere ing. **F. Gugui.**

Acțiunile solitare trebuie corelate, coordonate

Nici unul din creatorii laboratoarelor menționate mai sus nu au susținut că ceea ce au făcut ei este perfect. **Toți sînt de părere că s-ar fi putut realiza laboratoare și mai bune, și mai practice, și mai ieftine. Eforturile trebuie însă corelate, coordonate. Altfel se pierde timp mult, se risipește o prețioasă activitate creatoare, se fărîmițează în acțiuni solitare un puternic izvor de energie.**

— Timp de cîțiva ani s-a acumulat o experiență românească în domeniul creării laboratoarelor audio-vizuale — ne spune prof. **Ecaterina Crăciun,** directoarea Liceului nr. 4 din Oradea. Dintr-un proiect referitor la înființarea și dotarea laboratoarelor școlare, primit recent de la Ministerul Învățămîntului, am aflat că pe plan central se elaborează un proiect tip de laborator lingvistic — care urmează să fie generalizat — la fel ca în alte țări : R. S. Cehoslovacia, U.R.S.S., Italia etc. Dar un tip asemănător **este deja realizat** la liceele din Oradea, Marghita, Turda etc. Credem că ar fi foarte firesc ca la conceperea unui proiect îmbunătățit de laborator lingvistic să participe și cei care s-au străduit și au realizat în școlile lor asemenea laboratoare, cei care au experiența acestei munci de pionierat.

— **Este imperios necesar ca Ministerul Învățămîntului să utilizeze întreaga experiență obținută vreme de 3—4 ani în conceperea și folosirea laboratoarelor lingvistice, relevă ing. F. Gugui.** De neexplicat de ce, de pildă, timp de atîția ani este neglijată activitatea secției de cercetare de la Institutul de limbi străine, înființată special pentru acest lucru. Experiența acumulată aici ar putea fi generalizată, ar putea fi folosită și dincolo de zidurile institutului. Dar pe noi nu ne întreabă nimeni, nu ne cere părerea nimeni atunci cînd se trece la inițierea unor măsuri cu caracter general.

— **În măsura extinderii mijloacelor moderne se impune revizuirea programelor de limbi străine și a manualelor, este necesară o mai strictă dozare a volumului lexical și a celui structural — ne spune prof. Marcel Saraș.** Dezvoltarea laboratoarelor audio-vizuale este strîns legată de materialele auxiliare care se folosesc în laborator. Avem nevoie de o gamă mai bogată și mai variată de discuri, benzi de magnetofon, filme și diapozitive adaptate toate programelor de învățămînt. Neapărat ele trebuie să fie de o calitate tehnică superioară celor existente.

— Paralel cu dezvoltarea laboratoarelor audio-vizuale — și încă în condițiile unei așa mari varietăți de tipuri — este necesară o mai susținută îndrumare metodică a tuturor cadrelor didactice — este de părere **Simion Morărescu,** lector la I.P.C.D.-Cluj. Se pregătește pentru tipar o culegere de studii metodice din experiența folosirii acestor laboratoare, dar campania de pregătire a profesorilor pentru folosirea mijloacelor moderne de predare trebuie să fie mai largă ; articole de îndrumare în presa pedagogică, cursuri de perfecționare, schimburi de experiență ete.

★

Pe bună dreptate cadrele didactice din școlile vizitate au arătat că este necesar ca direcția de resort din minister să-și exercite mai din plin și mai prompt **misiunea de îndrumare a inovatorilor, să depisteze, să sprijine și să promoveze nou încă din faza sa incipientă.** În cazul de față, chiar și simpla vizită a specialiștilor din minister, sau a acelora de la Întreprinderea de material didactic a venit tîrziu, cînd totul era gata realizat, cînd fenomenul căpătase — din proprie inițiativă — o largă extindere.

Credem că este necesar să se acorde **de la început** asistența de specialitate, pe de o parte pentru a se putea deschide drum drept, fără obstacole inițiativelor valoroase, iar pe de altă parte — atunci cînd este cazul — pentru a se opri din vreme abordarea unei piste greșite sau pentru a se evita unele „teribilisme" păgubitoare de fonduri.

Poate în felul acesta, și prin alte căi ce se vor găsi după consultarea mai largă a oamenilor școlii, se va mai umple registrul comisiei de invenții și inovații a ministerului, la capitolul învățămîntului de cultură generală, căci la ora asta este tare gol. Există în școlile de pe tot cuprinsul țării oameni pricepuți, există o febrilă activitate creatoare. Oamenii caută noul, să-i ajutăm, să-i încurajăm să-l găsească.

Esențialul în activitatea inspectoratelor școlare județene

(Urmare din pag. 1)

preocupe în prezent inspectoratele școlare este aceea a sprijinirii cadrelor didactice în orientarea școlară și profesională a elevilor. Eficiența acestei activități va fi cu atît mai mare cu cît i se va asigura un caracter științific, bazat pe cunoașterea temeinică a necesităților reale ale societății noastre în plină dezvoltare, pe studierea atentă a intereselor, înclinațiilor și aptitudinilor elevilor, în vederea cultivării dragostei pentru o anumită școală sau profesiune. În contextul arătat trebuie înțeles locul și rolul inspectorului școlar, specialist în pedagogie-psihologie, care are atribuții directe în această problemă. El va trebui să înlesnească informarea și documentarea celorlalți inspectori, a directorilor de școli, a diriginților și profesorilor, recomandînd lucrări de specialitate și mijloace practice prin care să poată fi realizat acest deziderat important al școlii. În același sens și în egală măsură, inspectorul pedagog și psiholog are datoria să cunoască și să cerceteze atent experiența unor școli și cadre didactice care obțin rezultate deosebite în orientarea școlară și profesională, pentru a putea extinde mijloacele bune folosite de acestea.

Trebuie avut în vedere însă că deși inspectoratul școlar are un specialist cu atribuții directe în această problemă, orientarea școlară și profesională a elevilor constituie o sarcină importantă pentru toți inspectorii școlari și îndeosebi pentru cei de specialitate, știut fiind că succesul acestei activități se bazează, în cea mai mare măsură, pe deplina valorificare a conținutului fiecărui obiect de învățămînt.

Sarcini deosebite revin în prezent inspectorilor școlari în controlul și îndrumarea liceelor de specialitate, a școlilor profesionale și tehnice. În centrul activității lor va trebui să stea grija permanentă pentru pregătirea elevilor din aceste școli la nivelul cerințelor contemporane. Cu sprijinul organelor locale, al instituțiilor centrale care au școli în subordine, al întreprinderilor, va trebui să se asigure toate condițiile necesare bunei funcționări a acestor școli, îndeosebi a liceelor de specialitate care sînt în curs de dezvoltare (săli de clasă, laboratoare, ateliere etc.). Asigurarea tuturor școlilor cu cadre bine pregătite profesional, parcurgerea integrală a materiei de învățămînt, organizarea temeinică a practicii elevilor în atelierele școală și în producție, educarea în spiritul dragostei față de profesie sînt numai cîteva sarcini esențiale care trebuie să stea la baza activității inspectorilor de specialitate pentru această categorie de școli.

Pentru rezolvarea sarcinilor organizatorice, în structura inspectoratelor școlare s-au prevăzut inspectori școlari cu răspundere teritorială. Esențialul în activitatea inspectorilor școlari teritoriali constă în ajutorul pe care aceștia trebuie să-l acorde directorilor de școli în organizarea și conducerea întregii activități instructiv-educative. Inspectorul școlar teritorial va trebui să urmărească cu atenție școlarizarea tuturor copiilor de virstă școlară, să studieze proporțiile de cuprindere a elevilor, pe limbi de predare, în diferite școli de grad imediat superior și să facă propuneri conducerii inspectoratului pentru dezvoltarea armonioasă a rețelei școlare. O grijă deosebită va trebui să se acorde condițiilor de muncă ale personalului didactic, încadrării acestuia în specialitate, repartizării judicioase a sarcinilor pe fiecare învățător și profesor, pentru ca timpul acestora să fie cît mai rațional folosit în vederea obținerii randamentului maxim în activitatea didactică. Inspectorii școlari teritoriali sînt chemați să determine o creștere a spiritului de răspundere al directorilor de școli pentru păstrarea și dezvoltarea bazei didactice materiale, pentru aplicarea și respectarea cu strictețe a legislației școlare. Ei vor trebui să contribuie totodată la întărirea autorității și creșterii răspunderii directorilor în întreaga viață școlară. De o deosebită importanță este ca inspectorii teritoriali să informeze permanent conducerea inspectoratului școlar despre situația din sectorul respectiv, să arate măsurile luate și rezultatele obținute.

În desfășurarea activității nemijlocite de îndrumare și control a unităților de învățămînt și educație trebuie să se realizeze o strînsă colaborare, o unitate de cerințe și de exigență între inspectorii de specialitate și cei teritoriali. Această colaborare poate și trebuie să ducă la creșterea spiritului de răspundere al celor ce lucrează în școli, la mobilizarea deplinei capacități a personalului didactic de conducere și de predare. În îndeplinirea acestei sarcini un rol important îl au și inspectorii de personal, cu ajutorul cărora trebuie să se realizeze evidența activității și rezultatelor obținute de personalul didactic, pe baza cărora să se poată face aprecieri obiective în evidențierea, recompensarea și promovarea acestuia. Realizarea unei bune evidențe a personalului didactic, respectarea cu strictețe a normelor privind numirea, transferarea și eliberarea din funcție a cadrelor didactice sînt de natură să ducă la întărirea autorității și prestigiului inspectoratului școlar, cu atît mai mult cu cît atribuțiile și competența în această privință i-au fost mult lărgite. Exigența mereu sporită față de îndeplinirea sarcinilor de către personalul didactic trebuie să se îmbine armonios cu grija permanentă pentru cunoașterea și rezolvarea principială și operativă a cerințelor justificate ale acestuia.

Sarcinile și răspunderile inspectoratelor școlare sînt cu atît mai importante cu cît înființarea lor coincide, în bună parte, cu aplicarea unor măsuri de însemnătate deosebită pentru învățămîntul din patria noastră. Inspectoratele școlare vor fi chemate să-și aducă deplina contribuție la școlarizarea copiilor în vîrstă de 6 ani, la trecerea la învățămîntul general de 10 ani, la perfecționarea activității din școli și la obținerea unor rezultate și mai bune în instruirea și educarea elevilor din școlile generale, licee, școli profesionale și tehnice.

Inspectoratele școlare vor putea îndeplini la timp și în condiții bune sarcinile pe care le au de rezolvat numai dacă vor solicita sprijinul consiliilor populare județene în rezolvarea problemelor majore ale învățămîntului, dacă vor ține o legătură strînsă cu organele județene ale U.T.C. și ale Organizației Pionierilor.

Desfășurînd o activitate colectivă, atrăgînd în același timp în jurul lor cele mai valoroase cadre didactice din județ, inspectoratele școlare vor putea îndeplini cu cinste sarcinile pentru care au fost create.

În „Săptămîna primăverii"

„Săptămîna primăverii", pentru care s-au pregătit din vreme, oferă copiilor un larg prilej de a-și dovedi hărnicia și priceperea. Pionierii și școlarii din comuna Grăniceri, județul Arad, de pildă, au un program bogat pentru această săptămînă. Și-au pregătit în răsadnițele școlii multe și variate răsaduri, zeci de plante și flori, pe care, zile în șir, le-au îngrijit cu răbdare și migală. Îndrumați de profesorii de științe naturale și de comandanții de pionieri, copiii amenajează acum straturile și aleile din grădina școlii, spațiile verzi din centrul comunei, cît și straturile din fața caselor. Zilele acestea au dezgropat trandafirii și i-au curățat de uscături și au ajutat la plantarea unor arbuști ornamentali.

Fie că sădesc puieți, că sapă straturi sau curăță răsadurile, toți muncesc cu multă plăcere și dragoste, ceasurile petrecute în mijlocul naturii oferindu-le bună dispoziție, reconfortare, destindere.

Prof. PETRU BOTARIU
Com. Grăniceri

OPINII DESPRE STUDIUL PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂŢĂMÎNTULUI DE CULTURĂ GENERALĂ

STUDIUL PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂŢĂMÎNTULUI PROFESIONAL ŞI TEHNIC

Informarea ştiinţifică

Studiul privind dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală preconizează organizarea, unui sistem de măsuri care este de natură să asigure, în linii mari, informarea ştiinţifică „la zi" a învăţătorilor şi profesorilor. Credem totuşi că se mai pot realiza şi alte îmbunătăţiri pe această linie.

Socotim astfel că asigurarea unei maxime eficienţe a cursurilor de perfecţionare trebuie să reprezinte o preocupare esenţială a factorilor de răspundere. Este necesar **să fie înlăturate din programele cursurilor temele minore.** Totodată se impune **să fie selecţionaţi cu exigenţă lectorii care să poată transmite cu competenţă rezultatele cercetărilor şcolilor româneşti şi străine de specialitate** şi chiar unele rezultate personale, stimulînd astfel interesul pedagogilor pentru cercetarea ştiinţifică proprie. Este bine să li se asigure învăţătorilor şi profesorilor posibilitatea de a beneficia de experienţa cadrelor universitare de mare prestigiu. Credem de altfel că personalul didactic din învăţămîntul de cultură generală trebuie să păstreze contactul cu institutele de învăţămînt superior şi în afara cursurilor de perfecţionare. Îndeosebi în centrele universitare **profesorii ar putea participa la unele şedinţe ale catedrelor de specialitate în care se dezbat referate teoretice sau lucrări ştiinţifice cu caracter metodic, ar putea asista la sesiunile de comunicări ştiinţifice ale facultăţilor etc.** Experienţa Institutului pedagogic din Galaţi atestă că acest contact poate fi extins şi în domeniul cercetării ştiinţifice, prin **antrenarea cadrelor didactice din licee şi şcoli de cultură generală la realizarea în colectiv a unor teme de cercetare din planul catedrelor.**

Pentru unele discipline cum sînt ştiinţele sociale, istoria, limba şi literatura română etc., în care necesitatea informării, a elucidării depline a problemelor este mai stringentă, apreciem că **ar trebui să se organizeze trimestrial expuneri pe anumite teme, de către specialişti din învăţămîntul superior sau din institutele de cercetare, pe centre de judeţ.** Cel puţin în domeniul socialismului ştiinţific, al materialismului istoric, al istoriei patriei se simte imperios nevoia ca o serie de teme care se predau la clasă să fie explicate amplu profesorilor, în lumina în care ele sînt abordate în documentele de partid şi de stat.

Perfecţionarea cadrelor didactice, informarea lor curentă asupr celor mai noi probleme de specialitate poate şi trebuie să se realizeze în condiţii mult îmbunătăţite în cadrul cercurilor pedagogice şi al comisiilor metodice din şcoli. **Şedinţele cercurilor pedagogice ar trebui să devină locul de dezbatere creatoare a unor probleme de specialitate, de confruntare a ideilor, de prezentare a unor referate teoretice, de informare periodică asupra problemelor nou apărute în domeniul respectiv etc.** De asemenea, credem că **prezentarea în cadrul cercurilor pedagogice a lucrărilor pe care le întocmesc cadrele didactice pentru examenele de grad ar fi atît în beneficiul auditoriului cît şi al autorilor.**

În ultimii ani un număr sporit de profesori au participat cu comunicări ştiinţifice la sesiunile societăţilor ştiinţifice şi şi-au valorificat munca de cercetare în publicaţiile acestora. Totuşi, în multe locuri colaborarea cu filialele societăţilor s-a limitat la organizarea concursurilor de literatură, de matematică şi fizică pentru elevi. În prezent, după cum reiese din studiu, se creează condiţii mai bune pentru această colaborare. Propunem ca în viitor **inspectorii să urmărească, în inspecţiile efectuate în şcoli, şi modul cum participă cadrele didactice la activitatea de cercetare ştiinţifică în societăţi, rezultatele obţinute şi modul cum sînt sprijinite de conducerile şcolilor.** Ar fi indicat ca învăţătorii şi profesorii care se remarcă prin rezultate deosebite în cercetarea ştiinţifică **să fie scutiţi de colocviul pentru obţinerea gradului,** Propunem de asemenea ca **la calcularea mediei la examenele de definitivat şi grad să se ia în seamă şi nota acordată de inspectorate pentru activitatea ştiinţifică.**

După părerea noastră, ar fi bine să se adopte şi unele măsuri la nivelul conducerilor societăţilor ştiinţifice. Astfel, în condiţiile cînd cercetarea ştiinţifică din ţara noastră este coordonată de Consiliul Naţional al Cercetării Ştiinţifice, socotim necesară o colaborare a societăţilor cu acest organ specializat, colaborare care să se finalizeze în **antrenarea cadrelor didactice la investigarea unor probleme de interes republican,** precum şi în **stabilirea unor tematici orientative de cercetare de interes local, la nivelul judeţelor, oraşelor etc.** S-ar putea realiza, între altele, monografiile unor şcoli, comune, oraşe, judeţe, culegeri folclorice, culegeri de documente istorice, crestomaţii etc.

O condiţie a dezvoltării cercetării ştiinţifice în rîndul profesorilor de liceu este **lărgirea accesului acestora la sursele de documentare, publicarea celor mai bune lucrări, extinderea concursurilor cu premii pentru cele mai bune lucrări, stabilirea unei largi colaborări a filialelor şi subfilialelor cu muzeele, casele de creaţie populară.**

Conf. univ. C. G. MARINESCU

Geografia se poate preda şi altfel

Ştim că este greu să schimbi dintr-o dată sistemul, sau mai precis concepţia, despre predarea unui obiect, cînd ne-am obişnuit de zeci de ani cu el. Şi aceasta e cu atît mai greu la acele ştiinţe care, pe lîngă partea analitică, au un mare volum de material de sinteză. O asemenea ştiinţă este şi geografia.

Pe drept cuvînt se face auzită în ultimul timp întrebarea dacă geografia nu ar putea fi predată şi altfel decît ca o asamblare de lungi liste de denumiri, dacă nu există şi aici o ţesătură raţională, relaţii cauzale, care ar putea fi puse mai bine în evidenţă. Ca om de specialitate răspund la această întrebare cu un DA. Geografia se poate preda şi altfel (sau oarecum altfel). Căci, într-adevăr, geografia ca ştiinţă are o ţesătură raţională, se bazează pe relaţii cauzale. Dar, cum geografii nu ştiu totdeauna să redea această ţesătură pe înţelesul elevilor, s-a format ideea, exprimată tot mai des, că geografia este o înşiruire de denumiri şi date.

În şcoală deficienţa provine şi de la faptul că ţesătura raţională a geografiei, arhitectura sa, precum şi tot ce se brodează apoi pe aceasta tinde a fi prezentat elevilor dintr-o dată, sau aproape dintr-o dată. Ce înseamnă oare predarea în întregime a geografiei fizice generale într-un singur an decît faptul de a obliga pe elev să-şi însuşească absolut toată arhitectura şi logica internă a geografiei, şi pe de altă parte pe profesor de a reduce toate explicaţiile, toate înlănţuirile cauzale, toate legile, la simple afirmaţii şi înşiruiri de denumiri şi cifre? Avem aici în fapt o contradicţie de neîmpăcat, căci profesorul neputînd s-o predea, nici elevul nu o va putea învăţa.

Deficienţa aceasta, de metodă aş spune, are şi o altă cauză, pe lîngă aceea a conservatorismului. Este vorba de faptul că geografia este constituită din două mari părţi : una generală, sau teoretică, şi una regională. Cea generală se referă la fenomenele ce caracterizează fiecare din cele patru învelişuri geografice (şi care se însumează în relief, ape, climă, vieţuitoare), precum şi la legile generale ale distribuirii populaţiei, centrelor populate, ale agriculturii, industriei şi transporturilor. Geografia regională descrie localizat toate aceste componente, aşa cum se îmbină ele într-o anumită regiune naturală (Carpaţi, Cîmpia Română, Australia etc.), sau într-o anumită ţară, în grupe de ţări sau de regiuni cînd e vorba de geografia economică.

O primă deficienţă apare atunci cînd trecem de la fenomenele, cauzalităţile şi legităţile geografiei generale, unde se face uz mai ales de noţiuni (denumirile folosindu-se numai pentru ilustrarea fenomenului), la geografia regională (unde, de obicei, domină denumirile). Un exemplu : la geografia generală se vorbeşte despre *rîuri* şi *fluvii* cu toate componentele şi legităţile lor (bazin, alimentare, nivele, inundaţii, tipuri de albie, aluviuni etc.). La geografia regională, unde se au în vedere rîurile dintr-o anumită regiune, se folosesc, de obicei, două căi : una este aceea de a înşirui toate denumirile de rîuri, mari şi mici şi de a adăuga pe deasupra locul de izvor al fiecăruia, locul de vărsare, lungimea etc., adică tot atîtea denumiri în plus pentru fiecare. Desigur că, pentru cine are o memorie deosebită, aceasta poate fi considerată ca o metodă de a învăţa geografia globului (aşa cum, de exemplu, un copil învaţă, după timbre, toate ţările lumii). Fiecare dintre noi îşi aduce aminte de colegi sau profesori care îşi făceau uneori o glorie din a demonstra cum pot înşirui, fără greşeală, enorm de multe asemenea date. Aceasta este însă numai o geografie descriptivă, statică (sau, în orice caz, puţin dinamică). Există şi o a doua cale : se prezintă în primul rînd grupe de rîuri (cu numai cîteva denumiri, specifice) şi se descriu prin aspectele lor comune, asupra cărora se insistă şi care constituie, în fapt, aplicarea locală a unor legităţi generale (se arată că tipul de alimentare este acelaşi, că inundaţiile au loc în acelaşi timp şi din ce cauză anume etc.). Această cale este mai dificilă, cel puţin pentru profesor, poate şi pentru faptul că nu se poate memora.

Dar, surprinzător pentru unii, deşi se cunoaşte de mult, mai există şi o a treia cale. În general ignorată în trecut, ea se dezvoltă în zilele noastre, cînd noile cercetări în geografie o impun tot mai mult. Este **predarea îmbinată a geografiei generale cu cea regională.** Anume, predînd geoseră după geosferă, indicăm după fiecare fenomen principal şi răspîndirea lui regională, pe glob. De exemplu, la litosferă, după ce vorbim despre felul cum se formează continentele şi oceanele, trecem la descrierea concretă a acestora ; la fel vom proceda cu tipurile de munţi, cu cîmpiile, cu terasele etc. ; cu vînturile, cu lacurile ş.a.m.d.

Experienţa proprie ne-a dovedit că această cale duce la cea mai temeinică şi mai logică însuşire a geografiei. Ba mai mult, lucrul cu harta, cu atlasul, comparaţiile, diagramele etc. devin în aceste condiţii procedee continuu folosite de elevi, care se obişnuiesc să caute şi să localizeze fenomenele pe tot globul, pe cînd altfel, după ce parcurg o regiune, nu se mai întorc la ea.

Dar această cale mai are încă multe alte avantaje : pune accent pe fenomene şi cauze, pe legături logice ; fereşte de descriptivism, de memorarea unor liste întregi de denumiri şi date ; este **singura care poate fi aplicată într-o predare liniară şi nu ciclică ;** este singura care se poate încheia (după ce s-au parcurs toate cele 4 geosfere şi toate ramurile geografiei economice), cu o geografie de complex fizico şi economico-geografic, aplicat în sinteză, la continente, la teritoriul patriei şi la unele grupe de ţări ; în fine, această cale dezvoltă gîndirea elevilor, flexibilitatea mintală, îi fereşte de a înţelege lucrurile doar în forma lor finită, îi informează pentru a-i forma (pentru a-i înzestra cu capacităţi mintale şi practice) şi nu pentru a face din ei simpli achizitori de informaţii. Şi în sfîrşit, calea aceasta mai are un avantaj : nu-i face pe elevi să fugă de geografie.

S-ar putea să se obiecteze că în acest caz vom face geografie „pe felii". Sînt multe răspunsuri la această obiecţie, tentează însă unul : şcoala didactică, prin natura ei, disecă totul în felii pentru a înlesni şi înţelegerea feliei şi a întregului. Dacă prin studiul „pe felii" înţelegem mai bine întregul e bine să procedăm astfel, mai ales că în geografie dacă se porneşte de la „complex" nu prea se înţeleg nici complexul, nici felia.

Rezumînd deci, propunem ca în fiecare an şcolar să se studieze cîte una sau două geosfere (după volumul fenomenelor), inclusiv partea regională şi, bineînţeles, aplicări la ţara noastră de cîte ori este cazul. La fel pentru geografia economică : pe ramuri, cu toate aplicările regionale. În final să se prezinte geografia complexă, arătîndu-se mai întîi legile generale ale acesteia şi apoi aplicarea lor concretă la continente (dar într-un volum redus, deoarece amănuntele au fost studiate la geosfere) şi în mod deosebit la teritoriul patriei noastre. Desigur, în acest caz manualele actuale vor trebui reconcepute capitol cu capitol şi pagină cu pagină.

Mai există însă şi o altă problemă. Este problema pe care noi o denumim a „treptelor", în special a celor extreme : orizontul local şi globul pămîntesc. Astfel, cunoştinţele despre formarea Pămîntului, despre mişcările lui etc. au, la nivelul geografiei, numai un caracter regional, local ; la nivelul astronomiei sau cosmografiei au însă aspect general. Aici nu poate fi vorba de a căuta o aplicare regională în geografie ; putem arăta însă urmările generale şi regionale în diferite alte fenomene. Este deci vorba de înţelegerea treptei celei mai generale de la care porneşte (sau la care se opreşte) geografia. Pe de altă parte, treapta cea mai îngustă, orizontul local, cu care trebuie să începă geografia în prima clasă, imporacă aspect de geografie regională. Aşa cum la orice disciplină, pentru a fixa cîteva prime noţiuni, se începe cu „lucruri" concrete, cunoscute cît de cît de elevi, şi la geografie trebuie început cu orizontul local, comuna şi judeţul. Dar aut ; în continuare trebuie procedat, în general, invers pentru ca numai aşa vom *forma* un om care gîndeşte, judecă, compară.

Tocmai schimbarea aceasta de optică a predării ni se pare a fi contribuţia solicitată azi din partea geografiei la formarea omului contemporan. Considerăm că este util să o abordăm acum, cînd se poartă discuţii pe marginea Studiului privind dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală.

În încheiere, un ultim cuvînt, nu despre geografie, ci pentru geografie. Se poate oare concepe un absolvent de liceu care să cunoască bine istoria patriei, limba şi literatura poporului său şi multe altele, dar să cunoască mai puţin geografia patriei sale numai pentru faptul că nu se cere la bacalaureat ? Noi ştim totuşi că ce se cere se învaţă, ce nu...

Conf. dr. Gr. POSEA

Pedagogii şcolari

Studiul privind dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală atribuie o importanţă deosebită activităţii educative din internate. Pentru a asigura o mai eficientă şi mai bună muncă în internate propunem ca pedagogul şcolar să fie considerat cadru didactic, să aibă stabilitate şi continuitate în procesul de educaţie, iar numirea sa să se facă la fel cu a celorlalte cadre didactice. În şcolile unde majoritatea elevilor sînt interni, pedagogilor şcolari li s-ar putea da şi cîte o oră de dirigenţie la una din clasele de care răspund. De asemenea, să li se creeze şi pedagogilor şcolari posibilitatea de a obţine grade didactice în raport cu studiile, vechimea în învăţămînt şi rezultatele muncii.

Propunem de asemenea ca inspectorii să se ocupe şi de controlul şi îndrumarea pedagogilor din licee, şi şcolile profesionale.

ALEX. RAŢIU
Timişoara

Ce să se aprecieze la obţinerea gradului II

Pentru obţinerea gradului II se prevede, în afara lucrării metodico-ştiinţifice şi un „eventual" colocviu de specialitate. Oare se contestă valabilitatea examenelor de stat şi de definitivat privind cunoştinţele de specialitate ? Propunem că acest colocviu să vizeze susţinerea lucrării, în scopul verificării modului cum sînt asimilate şi orientate cunoştinţele metodice de specialitate.

Prof. FLORIN ANGHEL
Liceul „N. Bălcescu" Piteşti.

Prevederi care să asigure obligativitatea

O problemă dificilă pe care o va ridica trecerea la şcoala generală obligatorie cu durata de 10 ani va fi menţinerea în şcoală, pînă la absolvire, a tuturor elevilor : cu alte cuvinte — şcolarizarea. Această problemă, la care s-au întîmpinat greutăţi şi în cadrul şcolii generale de 8 ani, va fi cu atît mai greu de rezolvat în cadrul celei de 10 ani. Considerăm că a fost o lacună a legii învăţămîntului obligatoriu de 8 ani faptul că nu cuprindea prevederi care să-i confere în mod efectiv acest caracter. Din această cauză s-au înregistrat şi se mai înregistrează încă elevi neşcolarizaţi. De aceea propunem ca legea prin care se va introduce în ţara noastră învăţămîntul obligatoriu de 10 ani să cuprindă prevederi care să-i confere caracterul de obligativitate. Nerespectarea acestei legi să fie considerată contravenţie şi sancţionată ca atare.

Prof. ION CRĂCIUNESCU
directorul Liceului din Topraisar judeţul Constanţa

De ce muncă „în tură" pentru educatoare ?

Pentru îmbunătăţirea procesului educativ în grădiniţele de copii propunem să se desfiinţeze munca „în ture" a educatoarelor. În acest mod ele s-ar putea ocupa cu mai multă eficienţă de latura pedagogică a muncii în grădiniţe, urmînd ca după amiază, cînd nu au loc acţiuni propriu-zise de educare, ci activităţi de deservire a copiilor, să lucreze cu ei personalul ajutător.

Prin desfiinţarea muncii „în ture" s-ar asigura o mai temeinică pregătire a copiilor, întrucît la o grupă ar lucra o singură educatoare ; s-ar realiza economii ; s-ar folosi mai judicios cele 8 ore de lucru ale educatoarelor (şase ore la grupa de copii şi două ore pentru activitatea metodică şi de pregătire a materialului didactic ca şi pentru activitatea social-culturală) ; s-ar putea asigura cu educatoare calificate toate posturile care mai sînt ocupate de persoane fără pregătire de specialitate. Totodată s-ar ridica prestigiul cadrelor didactice din învăţămîntul preşcolar, acestea ocupîndu-se doar de procesul instructiv-educativ.

MARIA ŞERBAN
Vatra Dornei

Dar obiectele cu profil practic ?

O problemă care îşi cere rezolvarea este aceea a obiectelor cu profil practic, respectiv a lucrărilor de atelier, tehnologie etc. în învăţămîntul de cultură generală. Actualul sistem de predare a acestor obiecte este necorespunzător. Nu s-a acordat suficientă atenţie recrutării cadrelor didactice şi perfecţionării lor. Pregătirea generală, pedagogică şi metodică, în majoritatea cazurilor, lasă de dorit

Sîntem de părere că o oră săptămînal de atelier pentru clasele V-VIII (pentru fete numai gospodărie) este suficientă. **În clasele a IX-a şi a X-a a şcolii generale, să se accentueze predarea obiectelor practice, în funcţie de profilul şcolii, natural, cu cadre competente, cărora să li se asigure o instruire corespunzătoare. Cît despre liceu, considerăm că în cadrul lui predarea acestor obiecte este de prisos.**

Prof. IOAN CÎMPEANU
directorul Liceului nr. 15 Cluj

Cadru potrivit perfecţionării personalului didactic

Traducerea în viaţă a măsurilor cuprinse în studiile privind dezvoltarea învăţămîntului este în bună măsură condiţionată de perfecţionarea continuă a cadrelor didactice. Considerăm că pentru această perfecţionare este necesar un cadru organizatoric adecvat, care să răspundă cerinţelor impuse de dezvoltarea continuă a societăţii noastre socialiste, precum şi de specificul învăţămîntului nostru.

În prezent, după cum se ştie, cadrul organizatoric este oferit de către institutele de perfecţionare din Bucureşti, Cluj, Timişoara, Iaşi şi Braşov, create în 1954 ca institute de învăţămînt superior După părerea noastră, este bine ca şi **în continuare perfecţionarea cadrelor didactice să fie realizată prin instituţii specializate. Încadrate cu personal de înaltă calificare şi experienţă didactică** asemenea instituţii pot asigura atît informarea de specialitate cît şi perfecţionarea metodico-pedagogică, lucru cu atît mai necesar cu cît în unele şcoli — mai ales în cele cu un singur rînd de clase — profesorii de o anumită specialitate sînt obligaţi, prin forţa împrejurărilor, să predea şi alte discipline de cît cele pentru care sînt pregătiţi.

Considerăm, de asemenea, necesar ca **instituţiile specializate de perfecţionare — I.P.C.D. — să funcţioneze ca organe interjudeţene,** ceea ce ar determina o sprijinire eficientă a inspectoratelor şcolare, atît în organizarea cursurilor de pregătire în vederea obţinerii gradelor didactice pentru educatoare şi învăţători, cît şi în efectuarea inspecţiilor speciale. Existenţa unor instituţii de perfecţionare interjudeţene rezolvă, pe de altă parte, şi problemele complexe legate de organizarea cursurilor de perfecţionare şi pregătire cu profesorii de diferite specialităţi, care nu pot fi organizate la nivelul inspectoratelor şcolare judeţene. Existenţa unor asemenea instituţii este deosebit de necesară în prezent, cînd, înlăturîndu-se verigile intermediare, cele 39 de inspectorate şcolare trebuie să rezolve operativ toate problemele privind dezvoltarea şi perfecţionarea învăţămîntului în raza judeţului lor

Se impune credem, în acelaşi timp dezvoltarea formei eficiente de perfecţionare pe care o reprezintă obţinerea gradelor didactice. Ne referim la o dezvoltare care să privească, pe de o parte, **conţinutul ei,** iar pe de altă parte **cointeresarea materială a corpului didactic.** Socotim că este necesară simplificarea examenului pentru obţinerea gradului definitiv şi a gradului II, înlăturarea caracterului şcolăresc al acestor examene, precum şi întărirea caracterului stimulativ al obţinerii gradelor. Ar fi bine ca **obţinerea gradelor să fie precedată de participarea obligatorie la cursurile de perfecţionare (din 5 în 5 ani, pînă la vechimea de 25 de ani în învăţămînt). În felul acesta ar spori posibilitatea de a influenţa periodic activitatea cadrelor didactice, fie că se prezintă sau nu la examenele pentru obţinerea gradelor.**

Întrucît prevederile din studiu cu privire la obţinerea gradelor didactice sînt foarte sumare, ne permitem să facem unele propuneri concrete. Am socoti indicat ca **gradul definitiv,** în cadrul căruia accentul cade pe pregătirea de specialitate, să fie obţinut de către **educatoare** prin examen scris şi oral la limba şi literatura română, examen oral la pedagogie preşcolară — cu accent pe pregătirea de conţinut — şi un colocviu în faţa comisiei, la care să se constate pregătirea metodico-pedagogică şi cea politico-ideologică ; de către **învăţători,** prin examen scris şi oral la limba şi literatura română, examen oral la matematică — cu accent pe pregătirea de conţinut — şi un colocviu în faţa comisiei, la care să se constate pregătirea metodică şi pedagogică, precum şi cea politico-ideologică ; de către **profesori,** prin examen scris şi oral la specialitate şi un colocviu în faţa comisiei, la care să se constate pregătirea metodico-pedagogică şi politico-ideologică. **Gradul II,** care se acordă pentru măiestria pedagogică, ar putea fi obţinut, de către **toate categoriile de cadre didactice,** printr-o lucrare metodico-ştiinţifică susţinută în faţa comisiei şi un colocviu la care să se constate pregătirea de specialitate, metodico-pedagogică şi politico-ideologică. Gradul definitiv şi gradul II ar urma să fie premerse ca şi în prezent de efectuarea unei inspecţii speciale minuţioase privind activitatea la catedră şi cea social-culturală şi obştească.

Propunerile pentru simplificarea examenelor nu vizează scăderea exigenţei ci dimpotrivă sporirea acesteia potrivit cu cerinţele din ce în ce mai mari faţă de munca corpului didactic. Şi în viitor pregătirea în vederea obţinerii gradelor didactice trebuie să se facă, după părerea noastră, pe baza unor programe elaborate de Ministerul Învăţămîntului.

În sfîrşit, pentru obţinerea **gradului I** ar urma să se ceară o lucrare metodico-ştiinţifică, susţinută de către candidat în faţa comisiei.

Considerăm că pentru a veni efectiv în sprijinul celor înscrişi pentru obţinerea gradului I este necesar ca ei să fie repartizaţi pe lîngă conducători ştiinţifici — lucrători în institute de perfecţionare, care să-i ajute atît în cercetarea problemelor luate în studiu, cît şi în elaborarea şi definitivarea lucrărilor. În acest caz, obţinerea gradului I n-ar trebui să fie condiţionată de o anumită dată, el putînd fi acordat pe tot parcursul anului şcolar. Inspecţia specială pentru acordarea gradului I ar urma să fie făcută de comisii numite de minister, din care să facă parte şi conducătorul ştiinţific. În felul acesta ar creşte preocupările cadrelor didactice pentru studierea, generalizarea şi popularizarea experienţei înaintate.

Conf. V. ŞTEFĂNOIU
I.P.C.D. — Bucureşti

Condiţii pentru o bună pregătire practică în liceele de specialitate

În Studiul privind dezvoltarea învăţămîntului profesional şi tehnic, referirile în legătură cu activitatea liceelor de specialitate sînt extrem de laconice, lăsînd doar să se întrevadă că se urmăreşte „soluţionarea tuturor problemelor ce condiţionează buna lor funcţionare".

Cum stau lucrurile în ceea ce priveşte împletirea pregătirii teoretice cu formarea deprinderilor practice în liceele agricole ? După părerea noastră, aici se ţine prea puţin seama de specific, de faptul că intervin factori naturali, care nu pot fi modificaţi. De aceea, considerăm că buna pregătire în meserie impune, printre altele, realizarea cîtorva deziderate.

În primul rînd, **existenţa unei baze materiale proprii de practică, cu obiectiv principal didactic şi utilată corespunzător. Apoi planurile de învăţămînt ar trebui să permită eşalonarea lucrărilor practice pe întregul an şcolar, pentru a se putea prinde în condiţii cît mai naturale variatele lucrări ce trebuie cunoscute.** O zi pe săptămînă de practică ar fi o formă bună, fără a exclude şi alte forme : elevi de serviciu în diferite sectoare ale fermei didactice, participarea în anumite perioade — de campanie — la lucrări speciale în unităţi mari de producţie etc. În sfîrşit, **îndrumarea şi răspunderea pentru pregătirea practică a elevilor să fie realizată de cadre speciale, cu sarcină didactică, care în anumite împrejurări pot fi sprijinite de cadre din producţie,** în măsura în care acest lucru le este permis de realizarea sarcinilor de plan.

Ar trebui soluţionată şi problema supraîncărcării elevilor. Un exemplu : la liceele de specialitate se dau trimestrial cîte 9—10 lucrări scrise de control, pe cînd la cele de cultură generală numai 5—6.

Socotim neindicată actuala formă de control şi îndrumare, bazată, pe brigăzi cu profesori luaţi de ici sau de colo. Ineficientă, ea are şi dezavantajul că tulbură procesul de învăţămînt în şcolile de unde sînt dislocaţi vremelnic profesorii.

Mai credem că ar trebui ca propunerile care se cer în fiecare an unităţilor şcolare cu privire la planuri, programe, manuale, să nu rămînă simple obligaţii formale, ci să fie temeinic analizate de ministere şi concluziile să fie comunicate consiliilor pedagogice ale şcolilor.

Prof. ing. MIHAI NEDELEA
Liceul agricol Slatina

PROGRAMELE DISCIPLINELOR PENTRU CONCURSUL DE ADMITERE ÎN ÎNVĂŢĂMÎNTUL SUPERIOR

— Pentru anul universitar 1968 – 1969 —

(Continuare din nr. 937)

ELEMENTE DE ECONOMIE POLITICA

NOŢIUNI GENERALE

Marxism-leninismul, teoria revoluţionară a clasei muncitoare. Ce este marxism-leninismul. Condiţiile istorice în care a apărut marxismul. Părţile constitutive ale învăţăturii marxiste. Dezvoltarea continuă a teoriei marxiste.

Modul de producţie şi laturile lui. Producţia bunurilor materiale — baza existenţei societăţii. Elementele simple ale procesului de producţie. Forţele de producţie ale societăţii. Relaţiile de producţie. Clasele sociale şi lupta de clasă. Modul de producţie.

Legile economice şi caracterul lor obiectiv. Ce se înţelege prin lege economică. Caracterul obiectiv al legilor economice. Particularităţile legilor economice. Legea concordanţei relaţiilor de producţie cu caracterul forţelor de producţie.

Obiectul economiei politice. Caracterul de clasă al acestei ştiinţe. Definirea obiectului economiei politice. Caracterul istoric şi de clasă al economiei politice. Caracterul consecvent ştiinţific al economiei politice marxist-leniniste. Importanţa studierii economiei politice.

MODURILE DE PRODUCŢIE PRECAPITALISTE

Scurtă caracterizare a comunei primitive şi a societăţii sclavagiste. Scurtă caracterizare a comunei primitive. Forţele de producţie şi relaţiile de producţie ale sclavagismului. Apariţia producţiei de mărfuri. Capitalul comercial şi capitalul cămătăresc. Descompunerea orînduirii sclavagiste.

Modul de producţie feudal. Apariţia feudalismului. Forţele de producţie în feudalism. Relaţiile de producţie în feudalism. Oraşul medieval. Capitalul comercial şi capitalul cămătăresc în feudalism. Descompunerea orînduirii feudale.

PRODUCŢIA DE MĂRFURI ŞI LEGEA VALORII

Marfa şi banii. Ce este marfa. Cei doi factori ai mărfii : valoarea şi valoarea de întrebuinţare. Dublul caracter al muncii cuprinse în marfă : munca concretă şi munca abstractă. Valoarea ca relaţie socială. Mărimea valorii mărfii. Ce sînt banii. Funcţiile banilor.

MODUL DE PRODUCŢIE CAPITALIST

Caracterizare generală a modului de producţie capitalist. Forţa de muncă — marfă. Transformarea forţei de muncă în marfă. Valoarea şi valoarea de întrebuinţare a mărfii, forţă de muncă. Salariul — preţul forţei de muncă. Producţia de mărfuri capitalistă şi deosebirile ei faţă de producţia de mărfuri simplă.

Producerea plusvalorii. Ce este plusvaloarea şi cum se produce ea. Timpul de muncă necesar şi timpul de supramuncă. Definirea marxist-leninistă a capitalului şi critica definiţiilor burgheze asupra capitalului. Capital constant şi capital variabil.

Rata plusvalorii şi căile de sporire a acesteia. Ce este rata plusvalorii. Plusvaloarea absolută. Plusvaloarea relativă ; plusvaloarea suplimentară. Legea plusvalorii — lege economică fundamentală a capitalismului.

Formele de salarizare în capitalism. Salariul pe unitate de timp şi salariul în acord. Salariul nominal şi salariul real. Forme de salarizare în ţările capitaliste.

DEZVOLTAREA ŞI TENDINŢA ISTORICĂ A CAPITALISMULUI

Acumularea capitalului. Reproducţia capitalistă simplă şi reproducţia lărgită. Ce se înţelege prin reproducţie Reproducţia capitalistă simplă. Acumularea capitalului şi reproducţia lărgită.

Legea generală, absolută a acumulării capitaliste. Compoziţia capitalului. Concentrarea şi centralizarea capitalului. Influenţa acumulării capitalului asupra situaţiei clasei muncitoare. Conţinutul legii generale, absolute a acumulării capitaliste.

Împărţirea plusvalorii între diferite categorii de exploatatori. Profitul — formă transformată a plusvalorii. Rata profitului. Concurenţa şi formarea unei rate medii a profitului. Profitul comercial şi dobînda. Renta funciară capitalistă. Particularităţile dezvoltării capitalismului în agricultură.

Crizele economice de supraproducţie. Ce sînt crizele economice de supraproducţie ; ciclul capitalist. Cauzele crizelor economice de supraproducţie. Tendinţa istorică a acumulării capitaliste.

CAPITALISMUL CONTEMPORAN

Imperialismul, cel mai înalt şi ultim stadiu al capitalismului. Trăsăturile lui principale. Trecerea capitalismului în stadiul imperialist. Ce este imperialismul. Formarea sistemului capitalist al economiei mondiale. Contradicţiile imperialismului. Imperialismul ultimul stadiu al capitalismului.

Esenţa şi trăsăturile crizei generale a capitalismului. Conţinutul crizei generale a capitalismului. Scindarea lumii în două sisteme social-economice opuse. Influenţa mereu crescîndă exercitată de sistemul mondial socialist, de forţele revoluţionare contemporane asupra evoluţiei societăţii. Destrămarea sistemului colonial al imperialismului şi ascuţirea contradicţiilor capitalismului. Instabilitatea economiei capitaliste. Reflectarea proceselor amintite, în domeniul ideologiei şi vieţii politice din ţările capitaliste.

Dominaţia monopolurilor. Apariţia monopolurilor. Formele principale de monopol. Monopolul şi concurenţa. Principalele grupuri monopoliste contemporane.

Capitalul financiar şi oligarhia financiară. Contopirea capitalului bancar cu cel industrial şi formarea capitalului financiar. Oligarhia financiară.

Capitalismul monopolist de stat. Ce este capitalismul monopolist de stat. Cauzele apariţiei capitalismului monopolist de stat. Formele capitalismului monopolist de stat.

Exportul de capital şi împărţirea economică a lumii între uniunile monopoliste. Exportul de capital. Lupta monopolurilor pentru împărţirea economică a lumii şi reîmpărţirea ei. Monopolurile internaţionale.

Dezvoltarea inegală şi în salturi a ţărilor capitaliste. Contradicţiile interimperialiste. Cauzele dezvoltării inegale şi în salturi. Schimbarea raporturilor de forţe între principalele puteri imperialiste şi ascuţirea contradicţiilor dintre ele.

Creşterea instabilităţii economiei capitaliste. Ce se înţelege prin instabilitate economică. Cauzele instabilităţii economice a capitalismului. Formele instabilităţii economice.

Trăsăturile economiei ţărilor eliberate de sub jugul colonial. Caracterizarea economiei ţărilor coloniale. Locul statelor eliberate în economia mondială. Lupta statelor eliberate pentru independenţa economică şi progres social. Neocolonialismul. Perspectivele dezvoltării ţărilor eliberate.

Trecerea de la capitalism la socialism, conţinutul principal al epocii noastre. Caracterul obiectiv al trecerii omenirii de la capitalism la socialism. Forţele revoluţionare ale contemporaneităţii. Necesitatea unirii tuturor forţelor revoluţionare şi progresiste într-un singur torent.

PERIOADA DE TRECERE DE LA CAPITALISM LA SOCIALISM

Caracterizare generală a modului de producţie socialist. Proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producţie. Esenţa şi formele proprietăţii socialiste. Relaţiile de producţie socialiste. Modul de producţie socialist şi superioritatea lui faţă de modul de producţie capitalist.

Necesitatea perioadei de trecere de la capitalism la socialism. Legile generale ale revoluţiei şi construcţiei socialiste. Necesitatea perioadei de trecere de la capitalism la socialism. Legile generale ale revoluţiei şi construcţiei socialiste. Aplicarea creatoare a cerinţelor acestor legi, în funcţie de condiţiile concrete ale fiecărei ţări. Rolul statului socialist în crearea fundamentului economiei socialiste. Rolul conducător al partidului marxist-leninist.

Sectoarele economice şi clasele sociale în perioada de trecere de la capitalism la socialism. Sectorul socialist şi rolul lui conducător în economia perioadei de trecere. Mica producţie de mărfuri. Sectorul capitalist. Clasele sociale şi lupta de clasă în perioada de trecere de la capitalism la socialism.

Industrializarea socialistă. Necesitatea industrializării socialiste. Industria grea — baza dezvoltării rapide şi multilaterale a economiei naţionale. Succesele obţinute de ţara noastră pe drumul industrializării.

Transformarea socialistă a agriculturii. Necesitatea obiectivă a transformării socialiste a agriculturii. Politica P.C.R. de cooperativizare socialistă a agriculturii. Încheierea cooperativizării socialiste a agriculturii în ţara noastră, victorie istorică a întregului popor. Formarea sistemului socialist al agriculturii.

Dezvoltarea intensivă şi multilaterală a agriculturii în Republica Socialistă România. Ce se înţelege prin dezoltarea intensivă şi multilaterală a agriculturii. Sarcinile actuale ale G.A.S. şi S.M.T. Necesitatea utilizării raţionale a tuturor rezervelor interne ale cooperativelor agricole de producţie.

Victoria deplină şi definitivă a socialismului în Republica Socialistă România. Trecerea la desăvîrşirea construcţiei socialiste. Construirea socialismului în fiecare ţară — operă istorică a poporului din ţara respectivă. Formarea economiei socialiste unitare în Republica Socialistă România. Schimbările intervenite în structura socială. Etapa desăvîrşirii construcţiei socialiste în ţara noastră. Principalele direcţii de dezvoltare a României socialiste în perioada 1966—1970, prevăzute în documentele Congresului al IX-lea al P.C.R. şi ale Conferinţei Naţionale a partidului din decembrie 1967.

TRĂSĂTURILE PRINCIPALE ALE ECONOMIEI SOCIALISTE

Procesul muncii în socialism. Caracterul nou al unirii forţei de muncă cu mijloacele de producţie. Munca necesară şi supramunca în socialism. Caracterul nemijlocit social al muncii. Dreptul la muncă şi îndatorirea de a munci. Disciplina şi atitudinea socialistă faţă de muncă. Întrecerea socialistă.

Caracterul de marfă al produsului muncii. Valoarea şi banii în socialism. Necesitatea producţiei de mărfuri în socialism. Particularităţile producţiei de mărfuri în socialism. Rolul legii valorii în economia socialistă. Banii şi funcţiile lor în socialism.

Legea economică fundamentală a socialismului. Scopul producţiei socialiste. Trăsăturile legii economice fundamentale a socialismului. Politica P.C.R. de creştere continuă a nivelului de trai al poporului nostru.

Dezvoltarea planică a economiei naţionale. Posibilitatea şi necesitatea dezvoltării planice a economiei socialiste. Sistemul proporţiilor economice. Dezvoltarea planică a economiei Republicii Socialiste România.

Planificarea socialistă în Republica Socialistă România. Raportul dintre legea dezvoltării planice şi planificare. Principiile planificării socialiste. Utilizarea pîrghiilor valorice în planificare. Planificarea — atribut esenţial al statului socialist. Măsurile întreprinse de P.C.R. pentru perfecţionarea activităţii de conducere planificată a economiei naţionale în etapa actuală.

Creşterea necontenită a productivităţii muncii în socialism. Ce este productivitatea muncii sociale. Acţiunea legii generale a productivităţii crescînde a muncii în socialism. Factorii de creştere a productivităţii muncii.

Dezvoltarea bazei tehnice materiale a socialismului. Revoluţia ştiinţifică-tehnică şi implicaţiile ei asupra forţelor de producţie contemporane. Dominaţia marii producţii. Nivelul tehnic ridicat al producţiei ; relaţia dintre baza tehnico-materială şi baza economică a socialismului. Atragerea în circuitul economic a resurselor naturale şi valorificarea lor complexă. Dezvoltarea intensivă şi multilaterală a agriculturii. Repartiţia teritorială a forţelor de producţie.

Repartiţia după muncă. Salariul şi formele de salarizare. Legea economică a repartiţiei după muncă. Cointeresarea materială. Natura salariului în socialism. Formele de salarizare. Perfecţionarea sistemului de salarizare în ţara noastră.

Repartiţia în cooperativele agricole de producţie. Formele de retribuire a membrilor cooperatori. Retribuirea de bază şi retribuirea suplimentară. Cointeresarea materială a ţăranilor cooperatori în dezvoltarea producţiei obşteşti.

Fondurile de producţie. Natura social-economică a fondurilor de producţie. Fonduri fixe şi fonduri circulante. Mijloacele circulante şi viteza lor de rotaţie.

Preţul de cost în economia socialistă. Preţul de cost şi valoarea. Structura preţului de cost. Căile principale de reducere a preţului de cost.

Gestiunea socialistă. Ce este gestiunea socialistă a întreprinderilor. Trăsăturile principale ale gestiunii economice proprii. Beneficiul şi rata rentabilităţii.

Reproducţia socialistă lărgită. Conţinutul reproducţiei socialiste. Produsul social şi structura lui. Legea creşterii cu precădere a producţiei mijloacelor de producţie. Rolul circulaţiei în realizarea produsului social. Reproducţia forţei de muncă.

Venitul naţional şi repartizarea lui. Ce este venitul naţional. Factorii de creştere a venitului naţional. Repartiţia primară şi redistribuirea venitului naţional. Acumularea şi consumul.

Cele două faze ale societăţii comuniste. Socialismul şi comunismul — faze ale societăţii comuniste. Asemănări şi deosebiri între cele două faze. Rolul determinant al dezvoltării forţelor de producţie în procesul trecerii la comunism.

SISTEMUL MONDIAL SOCIALIST

Formarea şi dezvoltarea sistemului mondial socialist. Formarea sistemului mondial socialist. Influenţa exercitată de sistemul mondial socialist asupra dezvoltării istorice. Principiile de bază ale relaţiilor dintre ţările socialiste. Realizările şi perspectivele dezvoltării economice a ţărilor socialiste.

Formele colaborării economice dintre ţările socialiste ; diviziunea internaţională socialistă a muncii. Rolul colaborării economice dintre statele socialiste. Formele colaborării economice. Coordonarea planurilor de dezvoltare economică ale ţărilor socialiste. Principiile fundamentale ale diviziunii internaţionale socialiste a muncii.

Circuitul economic mondial. Relaţiile economice dintre ţări cu sisteme sociale diferite. Caracterul obiectiv al circuitului economic internaţional general. Importanţa promovării relaţiilor economice normale, reciproc avantajoase, între toate ţările indiferent de orînduirea lor social-economică. Extinderea relaţiilor economice ale ţărilor socialiste cu ţările capitaliste. România — factor activ în promovarea comerţului mondial. Principalele forme de cooperare pe care le promovează ţara noastră.

Importanţa studierii economiei politice. Economia politică — parte constitutivă a marxismului. Marx şi Engels, creatorii economiei politice a proletariatului. Dezvoltarea de către Lenin a economiei politice marxiste. Caracterul ştiinţific al politicii economice a P.C.R. şi a statului nostru socialist.

MATEMATICI

Aritmetică

Numere naturale şi numere întregi. Cele patru operaţii cu numere. Divizibilitatea cu 2, 3, 4, 5, 9, 25. Descompunerea în factori primi. Aflarea c.m.m.m.c. şi c.m.m.d.c. Cele patru operaţii cu fracţii ordinare şi zecimale; fracţii zecimale periodice. Rapoarte şi proporţii. Mărimi direct şi invers proporţionale. Împărţirea unui număr în părţi direct şi invers proporţionale cu numere date. Sistemul metric. Extragerea rădăcinii pătrate cu aproximaţie de 1/10n Metoda înducţiei complete.

DIN MATERIA CLASEI A VIII-A *)

Algebra

1. **Numere raţionale :** Numere naturale. Numere fracţionare. Numere pozitive şi negative. Adunarea, scăderea, înmulţirea şi împărţirea numerelor raţionale. Proprietăţile acestor operaţii.

2. **Expresii algebrice ;** Monom. Polinom. Termeni asemenea şi reducerea lor. Valoarea numerică a polinomului. Polinom omogen. Adunarea şi scăderea polinoamelor. Înmulţirea monoamelor şi a polinoamelor. Ridicarea la o putere întreagă şi pozitivă a monomului. Formulele pentru calcul prescurtat :

$(a + b)\ (a - b) = a^2 - b^2$;
$(a \pm b)^2 = a^2 \pm 2ab + b^2$;
$(a \pm b)^3 = a^3 \pm 3a^2b + 3ab^2 \pm b^3$;
$(a - b)\ (a^2 + ab + b^2) = a^3 - b^3$;
$(a + b)\ (a^2 - ab + b^2) = a^3 + b^3$.

Patratul polinomului. Împărţirea monoamelor şi polinoamelor. Diferite metode de descompunere a polinoamelor în factori ireductibili.

3. **Expresii raţionale fracţionare:** Expresia raţională fracţionară. Fracţii algebrice. Simplificarea fracţiilor algebrice. Aducerea fracţiilor algebrice la acelaşi numitor. Operaţii cu fracţii algebrice. Valoarea numerică a unei fracţii algebrice.

4. **Expresii iraţionale:** Ridicarea la putere. Extragerea rădăcinii pătrate. Extragerea rădăcinii de ordinul n. Noţiunea de număr iraţional. Adunarea, scăderea şi înmulţirea numerelor iraţionale. Expresii iraţionale. Proprietatea fundamentală a unui radical cu privire la înmulţirea şi împărţirea indicelui şi exponentului cu acelaşi număr. Aducerea radicalilor la acelaşi indice. Simplificarea radicalilor. Extragerea rădăcinii dintr-un produs, dintr-un cît, dintr-o putere şi dintr-un radical. Scoaterea unui factor raţional de sub radical şi introducerea lui sub radical. Radicali asemenea şi reducerea lor. Adunarea, scăderea, înmulţirea, împărţirea, ridicarea la putere şi extragerea rădăcinii expresiilor iraţionale. Raţionalizarea numitorilor în cazul cînd : numitorul este radicalul unui monom. numitorul este o sumă de 2 sau 3 radicali cu indicele 2. Valoarea numerică a unei expresii iraţionale.

5. **Ecuaţia de gradul I :** Egalitatea. Proprietăţile egalităţilor. Expresii algebrice identice. Ecuaţia. Ecuaţii echivalente. Proprietăţile ecuaţiilor şi consecinţele lor. Rezolvarea ecuaţiilor de gradul I cu o singură necunoscută, numerice şi literale. Sisteme de ecuaţii de gradul I cu 2 sau 3 necunoscute. Rezolvarea sistemelor de ecuaţii numerice şi literale. Inegalităţi de gradul I. Funcţia liniară şi graficul ei. Interpretarea grafică a soluţiei unui sistem de 2 ecuaţii cu 2 necunoscute.

6. **Ecuaţii de gradul II :** Rezolvarea ecuaţiilor de gradul II necomplete şi complete, numerice şi literale. Formule simplificate. Relaţii între rădăcini şi coeficienţi. Ecuaţii iraţionale.

Geometria **)

1. **Introducere :** Corp geometric. Suprafaţă. Linie. Punct. Figură, figuri egale. Propoziţii : axiomă, teoremă reciprocă şi teoremă contrară. Linie dreaptă, semidreaptă, segment de dreaptă, operaţii cu segmente de dreaptă, linie frîntă, poligon.

2. **Unghiuri :** Unghi. Unghiuri adiacente. Egalitatea şi neegalitatea unghiurilor. Operaţii cu unghiuri. Bisectoare. Perpendiculară şi oblică. Unghi drept, ascuţit şi obtuz. Despre construcţia unei perpendiculare dintr-un punct pe o dreaptă şi unicitatea ei. Unghiuri suplementare, complementare şi opuse la vîrf. Despre suma unghiurilor cu acelaşi vîrf aşezate de aceeaşi parte a unei drepte şi în jurul unui punct. Măsurarea unghiurilor. Unghi la centru.

3. **Triunghiuri :** Poligon. Clasificarea poligoanelor. Triunghi. Bisectoare, înălţime, mediană şi mediatoare. Clasificarea triunghiurilor. Simetria faţă de o axă. Proprietăţile triunghiurilor isoscele şi echilaterale. Criteriile de egalitate a triunghiurilor oarecare şi dreptunghice. Unghi exterior. Relaţii între laturile şi unghiurile unui triunghi. Comparaţie între lungimea segmentului şi a liniei frînte. Perimetrul unui poligon convex este mai mic decît perimetrul unui poligon înconjurător. Despre triunghiurile care au două laturi respectiv egale şi unghiurile cuprinse între ele neegale.

4. **Perpendiculare şi oblice:** Perpendiculara este mai scurtă decît orice oblică dusă din acelaşi punct. Distanţa de la un punct la o dreaptă. Proprietatea mediatoarei unui segment şi proprietatea bisectoarei unui unghi. Loc geometric.

5. **Drepte paralele :** Construcţia unei drepte paralele cu o dreaptă dată. Postulatul lui Euclid. Consecinţele postulatului. Unghiuri formate de două drepte paralele tăiate de o secantă. Unghiuri cu laturile respectiv paralele. Unghiuri cu laturile respectiv perpendiculare. Suma unghiurilor unui triunghi. Suma unghiurilor interioare şi exterioare ale unui poligon convex.

6. **Patrulatere:** Paralelogram. Proprietăţile paralelogramului. Simetria faţă de un punct. Rombul, dreptunghiul şi patratul. Proprietăţile lor. Mediana relativă la ipotenuza unui triunghi dreptunghic. Trapezul. Proprietăţile trapezului isoscel. Proprietatea dreptei mijlocii în triunghi şi în trapez.

7. **Drepte concurente în triunghi:** Concurenţa mediatoarelor, înălţimilor, bisectoarelor şi medianelor.

8. **Cercul :** Cercul. Tangentă şi normală. Dependenţa dintre coarde şi distanţele lor la centru. Locuri geometrice : a) al mijloacelor coardelor care rămîn paralele cu o dreaptă dată — diametrii conjugaţi ; b) al mijloacelor coardelor egale dintr-un cerc. Poziţiile relative a două cercuri. Unghiuri a două cercuri care se taie. Cercuri ortogonale.

9. **Măsura unghiurilor:** Unghiuri înscrise, Unghiuri cu vîrfurile în interiorul şi exteriorul cercului. Cazuri particulare. Arc capabil de un unghi dat. Patrulater inscriptibil. Proprietăţile lui. Condiţia ca patru puncte să fie pe un cerc.

DIN MATERIA CLASEI A IX-A

Algebra

1. **Ecuaţii de grad superior care se reduc la gradul II :** Ecuaţii reciproce de gradul III, IV. Ecuaţii binoame de gradul III, IV. Ecuaţii trinoame (de gradul IV, VI, VIII). Transformarea expresiei

$$\sqrt{A \pm \sqrt{B}}$$

într-o sumă sau diferenţă de 2 radicali.

2. **Sisteme de ecuaţii de gradul II :** Sisteme de gradul II. Sisteme de gradul II cu două ecuaţii, una fiind de gradul I. Sisteme care se rezolvă prin procedee speciale. Sisteme de gradul II cu două sau trei necunoscute, cazuri particulare. Probleme care se rezolvă cu ajutorul sistemelor de gradul II.

3. **Progresii :** Progresii aritmetice. Formula pentru aflarea unui termen oarecare şi formula sumei termenilor. Progresii geometrice. Formula pentru aflarea unui termen oarecare şi formula sumei termenilor. Suma unei progresii geometrice infinite descrescătoare. Transformarea unei fracţii zecimale periodice în fracţie ordinară.

4. **Funcţii :** Mulţimi de puncte pe o dreaptă. Interval. Definiţia funcţiei. Funcţie de gradul II. Descompunerea trinomului de gradul II în factori liniari. Graficul funcţiei de gradul II. Semnul trinomului de gradul II. Inegalităţi a căror rezolvare conduce la studiul unor binoame de gradul I şi a unor trinoame de gradul II. Discuţia rădăcinilor ecuaţiei de gradul II ai cărei coeficienţi depind de un parametru. Discuţia problemelor de gradul II.

5. **Funcţia exponenţială. Funcţia logaritmică :** Puteri cu exponentul pozitiv, zero, negativ şi fracţionar. Operaţii cu ele. Funcţia exponenţială, proprietăţi şi graficul ei. Definiţia logaritmului. Funcţia logaritmică, proprietăţi şi graficul ei. Logaritmul unui produs, unui cît, unei puteri şi al unui radical. Logaritm zecimal. Caracteristică şi mantisă. Întrebuinţarea tabelelor de logaritmi. Cologaritmi. Operaţii cu logaritmi cu caracteristici pozitive sau negative. Aplicaţii la calculul expresiilor numerice. Ecuaţii exponenţiale. Ecuaţii logaritmice.

*) Pe baza programelor şcolare valabile pentru licee promoţia 1966/67.

**) La geometria plană şi la geometria în spaţiu nu se cere demonstrarea formulelor şi a teoremelor.

Programele celorlalte discipline pentru concursul de admitere în învăţămîntul superior pentru anul universitar 1968/69 vor fi publicate în numerele viitoare ale „Gazetei învăţămîntului".

Conştiinţa : obiectiv şi domeniu de acţiune

(Urmare din pag. 1)

legerea pe care noi am dat-o muncii sindicale.

În general, am pornit de la observarea atentă a problemelor practice reale pe care le ridică munca şi viaţa colectivului nostru. Iată de exemplu, o acută problemă de conştiinţă este atitudinea faţă de muncă. Observînd la unii dintre colegii noştri manifestări de superficialitate în muncă, de neglijare a îndatoririlor profesionale, rezultatele slabe ale claselor cu care lucrau am cercetat mai întîi cauzele acestor situaţii şi, în funcţie de aceste cauze şi de structura fiecărei personalităţi, am adoptat forme de influenţare variate. De pildă, am apelat la o profesoară mai vîrstnică, înzestrată cu o bogată experienţă profesională şi avînd un înalt simţ al datoriei, pe care am rugat-o să se apropie de colega mai tînără şi mai superficială, contînd nu numai pe ajutorul pe care i l-ar oferi, ci şi pe forţa de influenţare a unui model pozitiv care se bucură de stima şi de simpatia tuturor. În alt caz, a fost nevoie doar de o discuţie în termeni foarte limpezi, cum se spune, „cu cărţile pe faţă", în care şi-a spus cuvîntul conducerea şcolii. Alt exemplu : dîndu-ne seama că unii dintre colegi se lasă cuprinşi de rutină şi ignorează ceea ce este nou într-o adunare sindicală am prezentat, comparativ rezultatele obţinute de unii profesori care continuau să aplice metode pedagogice învechite şi rezultatele altora care utilizau metode noi. Simpla juxtapunere a acestora a fost mai convingătoare decît orice pledoarie.

În fiecare colectiv didactic există cîţiva profesori care, mai mult decît alţii, se bucură de o anume autoritate, care reuşesc să impună prin seriozitatea lor, care cîştigă uşor respectul şi simpatia tuturor. La ei am apelat atunci cînd a fost nevoie să ridicăm exigenţa în muncă a întregului colectiv, cînd ne-am propus să promovăm metode noi în procesul de învăţămînt, cînd a trebuit să stingem germenii unui început de animozitate.

De-a lungul acestor rînduri, am vorbit foarte puţin despre „acţiuni" propriu-zise. Am făcut-o cu bună ştiinţă. Nu pentru că în grupa noastră nu s-ar desfăşura astfel de acţiuni ; dar pentru că în acest domeniu la care m-am referit, în domeniul conştiinţei, o acţiune oarecare nu va fi niciodată de ajuns. Procesul de influenţare este mai complex şi se realizează pe căi la fel de complexe.

A apărut

la chioşcuri şi librării

broşura

PROGRAMELE

CONCURSULUI DE ADMITERE ÎN LICEU

PENTRU ANUL ŞCOLAR 1968 – 1969

INSTITUTUL POLITEHNIC — TIMIŞOARA

ANUNŢA

scoaterea la concurs a postului vacant de conferenţiar de la catedra de maşini electrice, disciplina Maşini şi aparate electrice, poziţia 5, de la Facultatea electrotehnică.

Candidaţii la concurs vor depune la secretariatul Institutului politehnic din Timişoara, b-dul 30 Decembrie nr. 2, în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunţ, cererea de înscriere, la care vor avea anexate următoarele acte în două exemplare :

— Copie legalizată de pe diploma de examen de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare ;
— Copie legalizată de pe diploma de doctor sau doctor docent în ştiinţe ;
— Copie legalizată de pe atestatul de conferenţiar ;
— Certificatul de caracterizare a activităţii profesionale şi sociale a candidatului, eliberat de instituţia (întreprinderea) la care acesta îşi are funcţia de bază ;
— Memoriu de activitate didactico-ştiinţifică, semnat de candidat ;
— Lucrările ştiinţifice ale candidatului într-un exemplar ;
— Autobiografia.

Cei care funcţionează într-o instituţie de învăţămînt superior sînt obligaţi să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ţine la 4 luni de la data publicării acestui anunţ.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI SUCEAVA

ANUNŢA :

scoaterea la concurs a următorului post didactic :
Facultatea de filologie, secţia istorie—geografie
Conferenţiar la catedra de istorie, poziţia 3, disciplina : Istoria modernă a României şi Istoria universală modernă.

Candidaţii la concurs vor depune la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani Suceava, o dată cu cererea de înscriere, următoarele acte în dublu exemplar :
— copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare:
— copie legalizată de pe diploma de doctor sau de doctor docent în ştiinţe;
— copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferenţiar;
— lucrările ştiinţifice ale candidatului, într-un exemplar :
— certificatul de caracterizare a activităţii profesionale şi sociale a candidatului, eliberat de instituţia (întreprinderea) în care acesta îşi are funcţia de bază;
— memoriu de activitate didactică — ştiinţifică, semnat de candidat;
— autobiografia.

Termenul de depunere a actelor este de o lună de la data publicării acestui anunţ.

Concursul va avea loc la Institutul pedagogic de 3 ani Suceava, strada Mihai Viteazul nr. 24, în termen de 3 luni de la publicarea acestui concurs.

Informaţii se pot obţine la telefon 23.90.

ANUNŢ

Pentru a veni în întîmpinarea celor ce deţin cărţi care nu sînt cumpărate în mod curent de anticariate, s-a introdus un nou sistem de achiziţie. PE BAZĂ DE LISTE BIBLIOGRAFICE, la lucrările de drept, economie, ştiinţe sociale şi pedagogice în limbile germană, franceză, engleză, italiană şi latină. Pentru informaţii suplimentare doritorii se pot adresa următoarelor anticariate:

— Bucureşti: Anticariatul nr. 4 din str. Biserica Enei nr. 16, tel. 15.48.83; Anticariatul nr. 6 din Calea Victoriei nr. 45 (pasaj Cretzulescu) tel. 15.46.00 ; Anticariatul nr. 9 din str. Polizu nr. 2 tel. 15.35.93;
— Cluj: Anticariatul din Piaţa Libertăţii nr. 8;
— Iaşi: Anticariatul din str. Lăpuşneanu nr. 35;
— Timişoara: Anticariatul din str. Fr. Engels nr. 1 tel. 1.82.22.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40 432

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 939 — EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ — Vineri 22 martie 1968 — 4 pag. 25 bani

CULTURA GENERALĂ ÎN FORMAREA INTELECTUALULUI DE AZI

Carte de vizită și garanție intrinsecă a poziției intelectualului zilelor noastre, cultura generală, obiectiv și mijloc în același timp, acționînd pe arena schimbului de idei ca un adevărat cec la purtător, este în prezent un bun la a cărui dobîndire organizată se tinde din ce în ce mai mult și de către din ce în ce mai mulți, un solid act de identitate al omului prezent la toate fenomenele progresului social, receptiv la nou și gata în orice moment să se ia la întrecere cu sine însuși în domeniile din ce în ce mai lărgite ale cunoașterii. Așa stînd lucrurile, contemporaneitatea înregistrează o legătură strînsă între utilitatea socială a omului și cultura lui generală. Ancheta de față își propune să aducă în fața cititorilor cîteva dintre aspectele majore ale acestei legături.

ANCHETA NOASTRA

Bacalaureatul — un prolog...

Firească, prima întrebare în investigarea a ceea ce pedagogii s-au obișnuit să numească baza culturii generale a intelectualului de azi privește nivelul de „știință" (înțelegînd prin aceasta cunoștințe, receptivitate la înțelegerea fenomenului științific abordat pe coordonatele rațiunii și acel simț critic necesar pricerii esenței fenomenelor), pe care trebuie, sau mai bine zis ar trebui să-l aibă un tînăr bacalaureat.

Ce ar trebui să știe bacalaureatul?

Conf. univ. dr. **Ion Stanciu**, director adjunct al Institutului de științe pedagogice, rezumînd profilul intelectual al celui care se află pe pragul intrării la facultate, precizează:

„Să-și poată explica, la nivelul științei contemporane, cele mai de seamă din cele mai frecvente fenomene ale naturii; să cunoască și să înțeleagă acele evenimente istorice ale căror consecințe au fost esențiale pentru evoluția societății; să aibă o viziune de ansamblu asupra condițiilor care au favorizat apariția și dezvoltarea geniului uman și a civilizației umane, să aibă o concepție științifică limpede despre universul de fapte, fenomene și idei în care trăiește; să cunoască capodoperele din arta și literatura națională și universală și să fie capabil să le guste frumusețea; să știe să-și dezvolte și să-și mențină forțele fizice și psihice; să fie convins că participarea sa directă la treburile obștești ale societății este o datorie civică și umană". Multiplă și îmbrățișînd domenii care țin în mod egal de instruire și de educație, viziunea aceasta, considerată de interlocutorul nostru ca un **minimum intelectual**, mai trebuie desigur completată prin două aspecte, pe care el le consideră de nelăsat la o parte: posibilitatea exprimării logice și într-un limbaj literar a întregului bagaj de cunoștințe și mai ales a raționamentelor și — ca o încununare a restului — dorința și prilejuirea de perfecționare continuă, atît a informației cît și a formației spirituale.

„Epoca noastră este socotită pe drept cuvînt o epocă a științei. În ultimele 15 decenii — adică în ultima jumătate a perioadei de cînd a început să se dezvolte știința înțeleasă în sensul modern, știința a ajuns să fie un factor major în făurirea și susținerea eforturilor de progres ale societății — ne spune acad. **Aurel Avramescu**, directorul general al Centrului de documentare științifică al Academiei — iar cîștigarea acestei poziții preponderente a științei în viața societății, explicată firesc prin importanța aplicațiilor științei în lumea de azi pretinde ca acest aspect să se reflecte fidel și în ceea ce numim cultura generală a unui veritabil intelectual. Devine necesar deci să se examineze necesitatea punerii în contact a elevului ultimelor clase din liceul de cultură generală, la un nivel de informare succint, cu elementele principale ale noilor ramuri ale științei. În recent publicatul studiu privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală se preconizează includerea în programe a unor noțiuni de istoria filozofiei. În aceeași ordine de idei ni se pare util să se completeze cultura generală a elevilor cu noțiuni din domeniul istoriei gîndirii științifice și creației tehnice și chiar cu noțiuni elementare din domeniul științei despre științe. Concentrarea conținutului unor discipline, prin predarea acestora sub formă de sinteze — cum de pildă se și experimentează pentru științele biologice — va permite să se găsească locul și timpul necesar pentru predarea acelor noțiuni din domeniul evoluției concepțiilor științifice și al realizărilor tehnicii care, fără să țină de specialitate, îmbogățesc cultura generală, conducînd la mai profunda înțelegere a fenomenului științific contemporan."

Prof. univ. **Mihai Marinescu**, de la Institutul politehnic din Iași, consideră că formația celui ce absolvă liceul trebuie să includă, în mod inerent, și elementele de comportament necesare unei evoluări satisfăcătoare pe arena socială, ca și cunoștințe legate de domeniul psihologiei, educației sociale etc., care își au rolul lor nu numai în întregirea culturii viitorului intelectual, dar și în formarea deprinderilor

DUMITRU TODERICIU

(Continuare în pag. a 3-a)

Start pentru vacanță!

Astăzi începe vacanța de primăvară a elevilor. O vacanță care vine la scurt timp după ce, atît în „Hotărîrea cu privire la sarcinile organizațiilor de partid, de stat și obștești, ale U.T.C., pentru îmbunătățirea muncii educative în rîndul tineretului", adoptată de C.C. al P.C.R., cît și în plenarele Consiliului Național al Organizației Pionierilor, precum și în dezbaterile care le-au urmat, s-a pus un accent puternic pe necesitatea de a se face loc cît mai larg în organizarea vacanțelor și în general a timpului liber al elevilor, inițiativei lor creatoare.

Consultînd cîteva calendare de vacanță ne-am dat seama că acest deziderat prinde viață. De bun augur sînt în acest sens cîteva din proiectele de vacanță ale Liceului nr. 1 din orașul Alexandria. Foarte mulți dintre elevii lui, avînd bicicletele, și-au exprimat dorința de a face, în vacanță, un tur cielist. Școala a luat în considerare propunerea lor și toți bicicliștii liceului vor porni în curînd, într-un convoi lung, spre pădurea Anini. Acolo se va iniția și un concurs de pescuit pe rîul Vedea și un concurs de fotografii, pădurea și împrejurimile fiind deosebit de pitorești. Elevii inițiatori s-au gîndit și la o recompensă, pentru cei mai norocoși pescari, ca și pentru cei mai inspirați și pricepuți fotografi.

Sub aceleași lăudabile intenții este proiectată și vacanța celor mai mici elevi de la Școala generală nr. 17 din Capitală. Bunăoară, copiii din clasa a IV-a vor pleca mîine, sîmbătă, prin O.N.T., într-o tabără turistică la Bușteni. Pentru cei mai mulți va fi prima întîlnire cu munții și pădurea.

Și inițiativele pe care le dovedesc școlarii din comuna Botoșana, județul Suceava sînt încurajate și valorificate de profesorii lor. Pasionați iubitori ai naturii, ei își vor petrece multe ceasuri în mica lor grădină botanică.

Am consemnat aici acțiunile cîtorva școli care s-au aliniat spiritului nou în care trebuie înțeleasă vacanța. Și aceasta mai mult din îndemnul ca startul pentru vacanță să fie luat în cele mai corespunzătoare condiții.

PRIMA ȘCOALĂ DE PROGRAMATORI ȘI-A ÎNCEPUT CURSURILE

La Grupul școlar al Ministerului Învățămîntului din b-dul Lacul Tei din București a avut loc luni dimineața festivitatea de deschidere a școlii de programatori pentru mașinile electronice de calcul. Prima de acest gen în țara noastră, Școala de programatori va avea durata de un an de studii, eșalonat în două semestre a cîte 15 săptămîni.

Înzestrarea economiei noastre naționale cu echipamente moderne de calcul și de prelucrare a datelor determină, firesc, preocuparea pentru pregătirea de cadre în acest domeniu. Vor fi pregătite cadre specializate cu diferite profiluri — post liceale și post universitare, menite să deservească mașinile complexe de calcul cu maximum de eficacitate și randament.

Programatorul este specialistul care, pe baza algoritmilor stabiliți de către matematicieni, transformă datele problemei de rezolvat într-un limbaj accesibil calculatorului; cu alte cuvinte el elaborează programul pentru mașina de calcul electronic care rezolvă problema cu rapiditatea caracteristică, depășind capacitățile de calcul ale unor colective numeroase și specialiști la un loc. După efectuarea calculului în mașină, programatorul le traduce din nou rezultatele într-un limbaj accesibil celor interesați

Elevii care urmează cursurile școlii de programatori nou înființate sînt recrutați, pe baza unui concurs de admitere, dintre absolvenții liceului cu diplomă de bacalaureat. Concursul verifică, prin probă scrisă și orală, cunoștințele de matematici (algebră și analiză) din materia secției reale a liceului.

Personalul didactic care va lucra în cadrul acestei școli este alcătuit numai din cadre didactice de înaltă specialitate, de la catedrele de matematică-mecanică ale Universității București și ale Institutului politehnic.

La baza pregătirii viitorilor programatori stau disciplinele matematice. Elevii vor studia un curs de bază cuprinzînd capitolele de matematici speciale și programare matematică, calculul probabilităților și statistica, analiza numerică, informatica aplicată și teme de programare, limbaj algoritmic etc. — în total 11 discipline.

Elevii vor face aplicații practice o zi pe săptămînă, în școală și la centrele de calcul.

Absolvenții școlii de programare pentru mașini de calcul electronic vor îndeplini, lucrînd pe lîngă matematicieni, rolul de programatori la centrele de calcul sau la acele întreprinderi de înaltă tehnicitate și productivitate care au propriile lor mașini de calcul.

Succesiune de coincidențe: în broderia de ramuri, o boare mîngîioasă și aromitoare, o tușă vagă de muguri; în lumea elevilor, un cuvînt de ordine: „a venit vacanța"; la debarcader, bărcile își așteaptă pasagerii

LICEELE „TUDOR ARGHEZI"

În luna aceasta a lui mărțișor, luminoasă, blîndă, încărcată de miresme ca însuși Mărțișorul intrat în nemurire o dată cu stăpînul și gospodarul său, Oltenia toată a adus un cald și vibrant omagiu marelui său fiu, Tudor Arghezi, neîntrecut făurar de cîntec și limbă românească. Din Cărbunești Gorjului pînă-n Bănia Craiovei, bătrîni și tineri au sărbătorit cu aceeași emoție și profundă recunoștință atribuirea prin înalt decret al Consiliului de Stat numelui Tudor Arghezi, înscris începînd din acest martie, ca un simbol, pe frontispiciul a două lăcașuri de învățătură. De acum, din luna aceasta, cîteva mii de școlari, copii cu cravată la gît sau adolescenți, vor purta pe mîna dreaptă emblemele școlilor „Tudor Arghezi". Sensul acestei nobile investituri este generos și încărcat de semnificații, urmînd o veche tradiție a școlii românești — aceea de a purta numele celor mai luminoase, mai proeminente personalități ale culturii și științei noastre.

La Tîrgu-Cărbunești s-au întîlnit sîmbătă trecută sute de locuitori ai Gorjului, ținutul pietros al Olteniei de nord, care a dat patriei neîntrecuți ființuitori ai pietrei și cuvîntului: Brîncuși și Arghezi. Au venit bărbați și femei, tineri și virstnici pentru a sărbători acest eveniment important nu numai în viața liceului, ci a întregului județ. Mîndru de onoarea care i s-a făcut, tînărul liceu din Tîrgu-Cărbunești a cinstit această sărbătoare printr-o frumoasă și emoționantă manifestare. În semn de omagiu adus marelui poet, întregul liceu s-a transformat într-un muzeu al comorilor de artă populară gorjenească. Fiecare clasă, fiecare sală, fiecare colț al liceului a fost împodobit nu numai cu nestematele scrisului arghezian, ci și cu vestitele costume și podoabe purtate cu mîndrie de oamenii acestor plaiuri. Am citit, așezate pe pînză străvezie de borangic sau pe cusături meșteșugit lucrate, pagini cu scrisul frumos și mărunt al poetului, versuri din „Flori de mucigai", „Cîntare omului", „Cuvinte potrivite", rînduri din vestitele sale „Bilete de papagal" sau din usturătoarele pamflete argheziene. Am privit cu încîntare desenele din „Drumul cu povești", dăruite copiilor și alăturate aici, în vitrinele muzeului, cu urcioare și farfurii de ceramică cu motive populare.

După festivitatea de decernare a numelui „Tudor Arghezi" a avut loc o serbare la care și-au dat concursul, alături de elevii și profesorii școlii, zeci și sute de artiști amatori. Au venit să cinstească nobilul nume al lui Arghezi vestiții fluierași din Polovraci, iscusiții taragotiști ungureni din Cernadia. Și, ca întotdeauna, doinele Oltului, cîntecele și jocurile oltenești, costumele pe care le poartă fetele și flăcăii ne-au vrăjit, ne-au umplut de încîntare, de admirație.

În acea zi luminoasă de martie marea familie a Gorjului a adus fiului său iubit cele mai adînci și calde mulțumiri pentru gloria ce i-a făurit-o, dovedindu-i că-l cinstesc și-l vor cinsti după datinile strămoșești.

Ca și la Tîrgu-Cărbunești, sărbătoarea prin care s-a atribuit Liceului nr. 5 din Craiova numele „Tudor Arghezi" a reunit într-o sinceră și entuziastă manifestare sute de oameni ai școlii. Și aici ea a însemnat un prilej de slăvire a operei marelui Arghezi, de manifestare a hotărîrii ce-i însuflețește pe profesorii și elevii liceului de a cinsti așa cum se cuvine mîndrul nume al școlii.

...„Cînd obosit de cînt și vreme
Căzu-ntre flori de tiparoase,
Oștirea lui de mari poeme
De-apururi nouă ne rămase
Stăpînă peste gînd și vie,
Poruncitoare permanent...
De-aceea, învățînd a scrie,
Noi împlinim un testament".

Aceste sfielnice dar vibrante versuri, scrise de unul din elevii liceului, sînt înserate pe prima filă a „Biletelor de ucenici", o tipăritură liliputană ieșită de sub teascurile tipografice în pragul consacrării oficiale a liceului cu numele poetului. Ea se înscrie printre numeroasele semne de prețuire cu care liceul craiovean a sărbătorit duminica trecută pe cel căruia îi poartă numele, este un omagiu în plus adus la cea de a 40-a primăvară de la publicarea „Biletelor de papagal".

Fiecare vers al „Biletelor de ucenici" poartă conștiința unui legămînt. Proaspeții condeieri ai liceului l-au rostit, la serbarea închinată acestui eveniment, ca pe un crez al tineretii lor, ca pe un angajament solemn că vor purta cu cinste, prin rîvnă și învățătură, numele de pe frontispiciul școlii lor.

Cu începere din acest an ziua de 21 mai — ziua de naștere a poetului — va fi și ziua liceului. Atunci se vor organiza manifestări cultural-artistice, sesiuni ale cercurilor de elevi, va apare un număr special al revistei elevilor. De asemenea, celui mai bun elev i se va acorda un premiu anual „Tudor Arghezi".

Figura marelui Arghezi, cît și însemnătatea acestor evenimente au fost reliefate la cele două sărbători de către reprezentanți ai Ministerului Învățămîntului, ai C.C. al U.T.C. (care cu acest prilej a acordat organizațiilor U.T.C. din cele două licee Diploma de onoare a C.C. al U.T.C.), ai comitetelor județene P.C.R., precum și de poetul Tiberiu Utan la Tîrgu-Cărbunești și prof. univ. Al Piru la Craiova. Prezența la serbări a Mitzurei Arghezi — care cu multă gingășie a recitat din versurile poetului — și a lui Barbu Arghezi — care a evocat momente din viața acestuia — au adus manifestărilor un plus de emoție și solemnitate.

Cele două sărbători, reunite de fapt într-una singură, mare și de neuitat, au constituit pentru fiecare participant nu numai niște „documente de inimă", așa cum spunea fiul poetului, ci un puternic, un autentic și vibrant prilej de educație patriotică.

MONICA VERDEȘ

„SĂGETĂTORUL"

Un lucru extrem de îmbucurător: în tot mai numeroase licee iau ființă cenacluri literare și reviste școlare, realizări ale adolescenței străbătute de fiorii sensibilității artistice, ai poeziei care înfrumusețează existența cotidiană. Și nu sîntem prezumțioși afirmînd că în aceste mici laboratoare se plămădesc marile talente, că la aceste modeste școli ale cuvîntului își încep ucenicia maeștrii de mîine ai literaturii române.

În spiritul directivelor trasate în Hotărîrea „Cu privire la sarcinile organizațiilor de partid, de stat și obștești, ale U.T.C. pentru îmbunătățirea muncii educative în rîndul tineretului", adoptată de C.C. al P.C.R. în Plenara din 29 noiembrie — 1 decembrie 1967, în Capitală a luat ființă cenaclul literar „Săgetătorul", care întrunește 80 dintre cei mai înzestrați elevi din cenaclurile liceelor bucureștene. Fără a se substitui acestora, fără a le răpi „viorile prime", cenaclul „Săgetătorul" s-a conturat, de la începutul existenței sale, ca un cerc selectiv unde își dau întîlnire cele mai promițătoare talente. Îi poți găsi aici pe tinerii de la Liceul „Mihail Eminescu", înclinați spre lirica meditativă, pe cei de la „I. L. Caragiale", care se remarcă prin imagini îndrăznețe sau pe cei de la „D. Cantemir" care caută forme de armonizare între versul clasic și cel modern. Varietate de înclinații, de preocupări, de tematică, de tehnică. Și, firesc — cu atît mai mult cu cît e vorba de „poeți" atît de tineri — varietate de pregătire literară, în raport cu interesele de cunoaștere ale elevilor, cu climatul școlar și cel familial, producînd decalaje în ce privește puterea de comprehensiune, limbajul critic, sistemul de referințe estetice, motivația judecăților de valoare. Iată de ce cenaclul își exercită, paralel cu rolul formativ, și pe cel informativ. În cadrul întîlnirilor se dezbat — pe baza unui plan, dar nu rareori și spontan — probleme de estetică, de teorie și istorie literară, de sociologie a culturii, solicitate de elevi sau sugerate de lectura unor creații. Toate acestea adaugă la cultura literară cîștigată în școală, în contact cu clasicii, elementul actualității estetice absolut necesar omului modern. Iar discuțiile de acest fel îi inițiază pe elevi și în însăși arta discuției.

Formarea gustului artistic și a simțului critic este dirijată și prin unele activități practice. De pildă, mici colective se ocupă de selecționarea și colaționarea materialelor pentru editarea unor antologii de pro-

Prof. TUDOR OPRIȘ
conducătorul cenaclului „Săgetătorul"

(Continuare în pag. a 4-a)

PUNCTE DE VEDERE

Cum să predăm istoria la clasa a IV-a?

Cînd se justifică logic prezența cursului sistematic? ● Criteriul decisiv ● La interferența dintre gîndirea concretă și cea logico-abstractă ● Nu o sinteză simplistă, ci o selecție științifică

Valoarea educativă a faptului istoric au intuit-o înaintașii încă pe vremea cînd istoria nu era scrisă. Povestirile și istorioarele despre faptele de vitejie ale strămoșilor, despre străvechile lor virtuți, despre eroismul cu care și-au apărat glia străbună, limba și obiceiurile, drepturile, au fost la noi tot atît de frecvente ca și cîntecele de leagăn.

Cu timpul, istoria scrisă a devenit un mijloc organizat de educare a poporului. Este emoționantă mărturisirea cronicarului Miron Costin care în predoslavia la „De neamul moldovenilor, din ce țară au ieșit strămoșii lor" arată că, deși multă vreme a stat în cumpănă. dacă să înceapă osteneala de a-și elabora lucrarea, s-a apucat de această trudă întrucît „ieste inimii durere" a lăsa ne scris trecutul neamului. „Biruit-au gîndul — arată cronicarul — să mă apucu de această trudă, să scot lumii la vedere felul neamului, din ce izvor și semințe sîntu lăcuitorii țării noastre, Moldovei și Țării Muntenești și românii din țările ungurești".

Cu aceleași gînduri își scria Petru Maior „Istoria pentru începutul românilor în Dachia", „ca văzind românii din ce viță strălucită sînt prăsiți, toți să se îndemne strămoșilor săi întru omenire și în bună cuviință a le urma".

Un mare preț de ordin educativ a pus pe cultivarea istoriei naționale Nicolae Bălcescu, care definea istoria drept „cea dintîi carte a unei nații", în care aceasta „își vede trecutul, prezentul și viitorul".

Multiple și variate sînt căile de răspîndire a istoriei patriei, dar cea mai importantă dintre ele a fost — de la apariția sa — și va rămîne întotdeauna școala. De cînd există școală în limba română, istoria națională s-a numărat printre disciplinele sale fundamentale, pe toate treptele de învățămînt.

Ce trebuie să reprezinte istoria patriei ca obiect de învățămînt a demonstrat-o în chip magistral, încă acum 125 de ani, întemeietorul istoriografiei române moderne M. Kogălniceanu. Celebrul său cuvînt introductiv la cursul de istorie națională constituie un document clasic cu privire la marile rosturi ale predării istoriei, la răscolitoarele sale semnificații, la infinitele sale valențe educative.

În anii puterii populare, cînd s-a asigurat dreptul la învățătură pentru toți cetățenii țării, școala, continuînd tradițiile înaintate ale învățămîntului românesc, a adus o contribuție deosebită la propagarea istoriei patriei în masele cele mai largi ale poporului, la educarea politico-cetățenească a tineretului școlar, la formarea profilului moral-spiritual al generațiilor tinere care constituie viitorul națiunii noastre socialiste.

În condițiile actuale, cînd învățămîntul este pus în fața unor responsabilități sociale sporite, care presupun o maximă receptivitate atît față de cele mai valoroase tradiții cît și față de uluitoarele progrese ale științei și culturii, perfecționarea predării istoriei se impune ca o preocupare de o deosebită însemnătate.

În momentul de față, elevii primesc unele cunoștințe de istorie națională încă din primele trei clase ale școlii generale, în cadrul lecțiilor de citire cu conținut istoric. În clasa a IV-a istoria patriei apare ca obiect de studiu distinct, iar în ultima clasă a școlii generale și în clasa terminală a liceului istoria României se studiază de asemenea ca disciplină aparte. La prima vedere s-ar părea că avem de a face cu o soluționare satisfăcătoare. O analiză aprofundată a locului pe care îl ocupă istoria patriei în sistemul învățămîntului de cultură generală demonstrează însă că există mari posibilități de îmbunătățire calitativă a situației.

Potrivit unei vechi tradiții a școlii românești, reluată și verificată cu succes în ultimii ani, se dovedește într-adevăr indicat ca elevii să primească o serie de cunoștințe de istorie a neamului din primele clase ale școlii generale. Se realizează astfel o trecere firească de la istoria rostită cu emoție de părinți sau de bunici la povestirea sorbită cu nesaț de pe buzele educatorilor și apoi la lecția de citire care deschide în fața micilor școlari cartea de aur a istoriei patriei. Considerăm că forma de bază pentru transmiterea cunoștințelor de istorie în clasele I—IV este lecția de citire cu conținut istoric. Potrivit actualei programe, această formă este utilizată numai pînă la clasa a III-a, în clasa a IV-a cunoștințele fiind prezentate, potrivit prevederilor programei, „într-un **curs sistematic** (sublinierea noastră) în care fenomenele sociale și evenimentele din viața patriei noastre sînt tratate în semnificația istorică și în ordine cronologică". Este oare indicată predarea la clasa a IV-a a unui asemenea curs sistematic, pretențios conceput în planul de învățămînt, exagerat realizat în programă și considerabil supraîncărcat prin manual? Experiența nu-l recomandă. De altfel, prezența unui asemenea curs este rezultatul unor exagerări. Ideea de la care s-a pornit, cîndva, a fost justă. Ea a constat în introducerea istoriei patriei ca obiect de studiu distinct în clasa a IV-a atunci cînd pentru mulți copii această clasă însemna încheierea studiilor. De atunci s-a realizat generalizarea învățămîntului de 7 și 8 ani, iar în prezent, potrivit sarcinii trasate de Congresul al IX-lea al P.C.R., se pregătesc condițiile pentru trecerea la școala generală obligatorie de 10 ani. Ni se pare logic ca pe parcursul școlii generale istoria patriei să fie predată o singură dată în cadrul unui curs sistematic, în clasa a VIII-a. Cît privește clasa a IV-a, consideram utilă prezența istoriei patriei pe un plan mai larg decît în clasele anterioare, dar nu ca un curs sistematic, cum este conceput astăzi, ci ca obiect de studiu realizat pe baza unei științifice considerări a particularităților de vîrstă ale copiilor.

Elevii din clasa a IV-a străbat delicata perioadă a trecerii de la vîrsta școlară mică la cea mijlocie, perioadă definită de o serie de resorturi intime de natură psihică ce trebuie avute în vedere în predarea istoriei patriei, disciplină ce se adresează prin excelență sufletului. Este necesar, deci, ca predarea istoriei la clasa a IV-a să fie astfel concepută încît să găsească ușor calea către sufletul copilului. În acest sens trebuie să se țină seama atît de marea receptivitate pe care copiii o manifestă față de tot ce aparține minunatului univers al cunoașterii, dar și de faptul că la această vîrstă, cînd se produce trecerea de la gîndirea concretă la cea logico-abstractă, elevii au o capacitate de abstractizare și generalizare redusă. Considerăm că în mod firesc în clasa a IV-a trebuie să înfățișăm elevilor nu întreaga istorie a țării — ceea ce se realizează în clasa a VIII-a și apoi, la un alt nivel, în ultima clasă liceală — ci numai anumite episoade, accentul punîndu-se pe caracterul evocator al momentelor cruciale din istoria patriei noastre. Stabilirea acestor episoade trebuie să se facă, bineînțeles, după criterii științifice, respectîndu-se ordinea cronologică a evenimentelor, insistîndu-se asupra celor mai reprezentative dintre ele, subliniindu-se rolul forțelor interne ale poporului, evocîndu-se rolul personalităților a căror viață și activitate contribuie la cultivarea nobilului sentiment al dragostei de patrie și popor.

Concepută în acest sens programa de istorie pentru clasa a IV-a va înceta să mai fie o sinteză a celei de clasa a VIII-a. De altfel și aceasta va trebui să nu mai fie o prescurtare a celei pentru clasa a XII-a. Aceeași observație se impune și cu privire la manualele de istoria patriei. O judicioasă gradare a materialului va permite predarea lui sistematică de către profesori, va ușura asimilarea conștientă de către elevi și va determina aprofundarea studiului istoriei patriei.

Este recomandabil ca în elaborarea programelor și manualelor să se evite modul enciclopedic de constituire, excesul de material informativ, și să se urmărească o asemenea selecționare și prezentare a materialului încît acesta să contribuie la dezvoltarea gîndirii elevilor, la formarea capacității lor de a înțelege fenomenele istorice și interdependența lor dialectică, să trezească interesul și pasiunea pentru cunoașterea și cercetarea aprofundată a istoriei, să hrănească înaltul sentiment al iubirii de țară și popor.

O mare însemnătate pentru ridicarea nivelului procesului de studiere a istoriei patriei ar avea-o editarea unor materiale auxiliare. Școala — și nu numai școala — așteaptă de ani de zile tipărirea unor hărți de istoria României, a unor albume de istoria patriei, a portretelor istorice. Ar fi extrem de utilă editarea unui atlas de istorie națională care, sîntem convinși, s-ar înscrie printre lucrările cele mai solicitate, precum și editarea sau reeditarea unor volume de legende istorice, crestomații și alte lucrări menite să servească studiului istoriei naționale.

Prof. I. DRAGU
directorul liceului
„Ion Neculce", cercetător
principal la Institutul
de științe pedagogice

Școlari în vizită la Muzeul de istorie din Slatina

Cultura generală în formarea intelectualului de azi

(Urmare din pag. 1)

practice ale unui element util societății. „Este de remarcat — observă prof. univ. **M. Marinescu** — faptul că destul de mulți candidați la examenul de bacalaureat manifestă carențe în cultura lor generală, și ar fi să adoptăm o poziție de struț dacă nu am vedea aceasta. Am întîlnit elemente bine pregătite la matematică și fizică, însă cu lacune în domeniul culturii generale, care contrazic esența de diplomă de intelectual a diplomei de bacalaureat. Și acest lucru este cu atît mai grav în cazul politehnicii cu cît, în fond, absolvenții liceului vin aici în primul rînd ca să dobîndească o specializare temeinică și cu cît pe parcursul studiului în cadrul ei nu au posibilitatea nivelării golurilor. Socotesc că nu ar strica să se introducă în liceu, ca o materie importantă, un studiu de un an asupra evoluției gîndirii omenești, un fel de istorie a concepției omului despre Univers și despre el însuși, în lumina procesului de creație a bunurilor materiale și spirituale care constituie, în fond, civilizație și care, în ansamblu, redau imaginea progresului uman. Poate că nu ar strica unele noțiuni de sociologie, după cum, de asemenea, geografia și istoria patriei trebuie să influențeze mai mult nu numai mintea bacalaureatului, ci și sufletul acestuia".

Ca o concluzie a acestor aspecte se cere neapărat subliniat faptul că sumum-ul de cultură al tînărului bacalaureat trebuie să se exprime nu numai într-o cantitate oarecare de cunoștințe, ci și în sentimente și convingeri, într-un ansamblu de năzuințe care să tindă spre același scop: slujirea cu devotament a intereselor societății din care face parte, a culturii și progresului propriului său popor".

Apare limpede că examenul de bacalaureat, ca barometru al unei stări de cultură, nu poate și nu trebuie să fie în ambele lui ipostaze (atît ca etapă spre universitate cît și ca atestat ce dă dreptul la anumite încadrări în viața socială), decît un **prolog** al dezvoltării ulterioare.

ANCHETA NOASTRĂ

Cultura generală și pregătirea de profil

Este destul de greu să se determine cu precizia calculului matematic raporturile ponderale dintre elementele culturii generale ale tînărului care se pregătește să intre pe poarta universității sau ale celui care, cu diploma de bacalaureat, își începe activitatea în diverse sectoare ale producției. În special întrebarea s-ar pune cu privire la locul pe care trebuie să-l ocupe cultura generală propriu-zisă în comparație cu pregătirea de profil.

Realizarea pregătirii de profil poate să fie satisfăcută în liceu, pedagogic vorbind, pe mai multe căi. După părerea conf. univ. dr. **Ion Stanciu**, aceasta ar trebui să însemne în special exercitarea potențelor elevilor de liceu în vederea dezvoltării aptitudinilor lor nu numai pentru o disciplină anume, ci pentru o grupă sau alta de discipline. „Cunoștințele care se vor da în plus la fiecare secție — opinează interlocutorul nostru — trebuie să răspundă mai ales necesității de a se exercita aceste aptitudini. Raportul de pondere între diferitele materii sau grupe de materii trebuie însă să țină seama de viață, de realitățile ei, care impun acordarea unei atenții sporite studiului unor noi ramuri sau capitole ale disciplinelor clasice. Este un fenomen riguros obiectiv creșterea ponderii disciplinelor matematice în liceul de cultură generală, ca și acela al sporirii cunoștințelor de fizică și chimie din domeniul unor ramuri nou dezvoltate ale acestora (elemente de fizică nucleară sau de chimia macromoleculelor, de exemplu), dar dezvoltarea tratării acestora și a predării aplicațiilor lor practice nu trebuie să dăuneze pregătirii umaniste a elevilor. Nu numai eșalonarea pe clase a materiilor studiate, renunțarea la amănuntele nesemnificative sau eliminarea unor mai mult sau mai puțin evidente paralelisme reprezintă soluția creșterii conținutului de cultură generală fără supraîncărcarea elevului, ci în special — și studiul are meritul de a fi arătat această cale — accentuarea modului de prezentare sintetică a sumei de cunoștințe, esențiale ale fiecărei discipline".

Stabilirea ponderii între diferitele elemente ale culturii generale este în aparență complicată în ultimul timp de un proces de ameliorare „din mers" a conținutului procesului de învățămînt, proces impus de nevoia permanentei sale actualizări, a modernizării sale. Privind lucrurile numai pe latura culturii generale, trebuie spus că procedeul preconizat de unii — și, pare-se, urmat în parte de cîteva dintre noile programe și manuale — este cel pe care, la o judecată simplă, l-ar inspira legile mecanicii. Ca să poți adăuga trebuie să scoți. Și așa se întîmplă că se fac auzite propuneri legate de introducerea funcțiilor Hilbert, pe care elevii nu le-au studiat pînă acum, renunțîndu-se în schimb, de pildă, la unele cunoștințe de trigonometrie.

În formarea priceperilor și deprinderilor, un rol hotărîtor revine profesorului.

„S-a spus, și este cît se poate de adevărat, că drumul școlii, indiferent de gradul ei, este jalonat de personalitățile marilor ei profesori — observă prof. univ. dr. **Gh. Mastacan**, de la Institutul de petrol și gaze din București. Ne bucură mult strădunțele susținute ale tinerilor profesori de a se integra activ în tradiția școlii, însă e greu de presupus că într-o școală în care există mai mult de 80 la sută cadre foarte tinere se va putea realiza o transmitere a acestei tradiții pe măsura dorită. Observația aceasta tinde să releve nevoia de a se asigura, la încadrarea cu personal didactic a școlilor noi, un număr suficient de profesori cu experiență, care să polarizeze în jurul lor problemele amintitei tradiții".

Deși în aparență nu este direct legat de problematica însușirii culturii generale, un rol însemnat în formarea acesteia îl joacă și manualul. Nu trebuie să se uite că de caracterul lui atractiv poate să depindă în mare măsură stimularea interesului tinerilor pentru un domeniu sau altul al științei și că de multe ori el este cel care seamănă în mintea elevilor întrebările ce deschid drumul căutărilor de mai tîrziu.

Cînd poate să înceapă pregătirea de profil?

Nu este cazul să insistăm aici asupra faptului că cei mai de seamă teoreticieni ai educației se referă, în legătură cu momentul începerii diferențierii studiului în cadrul liceului de cultură generală, nu la o etapă de timp, ci la una de conținut. Firește, începutul profilării nu poate fi stabilit decît după ce o dată cu însușirea elementelor de bază ale culturii generale, au apărut și primele manifestări indubitabile ale unei înclinații. „În condițiile unei educații îngrijite, după cum sublinia prof. univ. **Gh. Mastacan**, ale unei educații în cadrul căreia s-a manifestat o susținută preocupare pentru cele mai variate activități ale elevilor tocmai în vederea cunoașterii și dezvoltării înclinațiilor lor, procesul de instruire într-o specialitate anume poate începe timpuriu". „Anume consideră conf. univ dr. **Ion Stanciu**, la vîrsta de 14—15 ani. Dar, dacă acum elevii se pot orienta spre liceele de specialitate sau spre una din secțiile liceului de cultură generală, nu este mai puțin adevărat că nu sînt realizate condițiile obiective necesare orientării spre secția clasică. Aceasta deoarece elevii nu au studiat în școala generală limbile latină și greacă. Poate că ar fi bine, de aceea, ca orientarea spre această secție să înceapă din clasa a XI-a, elevii respectivi fiind recrutați dintre cei a căror înclinație în această direcție este realmente de luat în considerare".

A insista asupra unei specializări prea timpurii înseamnă a îngusta posibilitățile de dezvoltare armonioasă a tinerei generații și în unele cazuri — pe care viața le corectează (atunci cînd le corectează) cerînd individului un mare surplus de eforturi — înseamnă a submina însăși posibilitatea unei temeinice specializări. În legătură cu aceasta, prof. univ. **Mihai Marinescu** crede că este necesar să se treacă la o studiere științific organizată a aptitudinilor elevilor în anul care precede specializarea, această studiere urmînd a fi realizată de un specialist bine pregătit, în ore special afectate, cu un program și cu obiective bine urmărite.

Un cec la purtător

Oricît s-ar discuta asupra culturii generale și orice definiție i s-ar da, nu se poate să nu se recunoască însușirea ei de a se îmbogăți continuu, faptul că nu a fost, nu este și nu va rămîne, la nici un nivel al dezvoltării societății, un dat fix. Este de aceea extrem de dăunător ca școala s-o livreze standardizat și fără a ține seama de individualitatea elevilor săi, să le creeze acestora o viziune statică asupra propriei lor culturi generale. În fond, procesul revine la a-i pune pe elevi în contact cu cele mai de seamă valori ale culturii, în scopul de a-i ajuta să înțeleagă nu numai varietatea și bogăția culturii din trecut, dar și procesul ei de permanentă îmbogățire cu noi și noi creații ale geniului omenesc.

„În această lumină vorbind, apare clar — subliniază conf. univ. dr. **Ion Stanciu** — că școala nu poate da totul, ci numai ceea ce, putînd fi asimilat în circa 10—12 ani, constituie o bază informativă și formativă în același timp, pentru ca tînărul ajuns la bacalaureat să-și găsească în cultură hrana sa spirituală continuă". Reluînd această idee, prof. univ. dr. docent **Gh. Alexa**, de la Institutul politehnic din Iași, precizează: „Instruind, oamenii școlii văd în informațiile pe care le dau de la catedră și un mijloc cu ajutorul căruia se pun bazele procesului de educație permanentă. Cu alte cuvinte, esența școlii rămîne aceea de a cultiva, o dată cu tot ceea ce dă elevilor săi pe plan informațional, nevoia de cultură".

„Învățînd" fără a se sensibiliza și memorînd fără a se cultiva, elevii nu ar putea ajunge, la terminarea liceului de cultură generală să dobîndească, să stăpînească și să continue să-și dezvolte o cultură generală. Tocmai aici stă nevoia ca, o dată cu formarea pe parcurs a culturii generale a elevilor, școala să cultive și să stimuleze, sub cele mai variate forme, nevoia de cultură.

Cursuri de pregătire pentru examenele de grade didactice

În vacanța de primăvară, între 25 martie — 5 aprilie a.c., Institutul de perfecționare a cadrelor didactice din București organizează o serie de cursuri de pregătire pentru profesori în vederea examenelor de acordare a gradelor didactice. Aceste cursuri vor avea loc după cum urmează:

În București, pentru specialitățile: istorie, filozofie, economie politică, pedagogie, psihologie, logică (la Liceul de muzică nr. 1, din strada Principatele Unite nr. 63); matematică (la Liceul „Mihai Viteazul"); fizică și chimie (la Liceul „Matei Basarab"); științele naturale (profesoarele, la Liceul nr. 10, din strada Icoanei nr. 3; profesorii, la Școala din Calea Griviței nr. 199); educatoare (la Liceul „Gh. Lazăr"); limba latină și limba germană (la Liceul „Mihai Viteazul"). La Pitești, la Liceul nr. 1: limba română (cursul de pregătire în vederea acordării gradelor didactice și cursul de perfecționare cu profesorii care predau la clasele V—VIII). La Liceul militar din Breaza, pentru specialitățile: limba franceză, limba rusă, limba engleză. La Liceul pedagogic din Buzău: învățătorii care funcționează în școlile speciale din întreaga țară.

Asemenea cursuri de pregătire vor mai fi organizate și în vacanța de vară, între 17—18 iunie a.c., la București, pentru specialitățile: geografie (la Liceul „Mihai Viteazul"); educație fizică (la Liceul pedagogic din strada Petőfi nr. 16); muzică (la Liceul de muzică nr. 1, din strada Principatele Unite nr. 63); desen (la Liceul „Matei Basarab").

Pentru lămuriri suplimentare, cadrele didactice interesate se pot adresa inspectoratelor școlare județene și I.P.C.D. București, Calea Dorobanților nr. 32.

O dezbatere pe tema dezvoltării gîndirii logice a elevilor

Recent, inspectoratul școlar al județului Rîmnicu Vîlcea, a inițiat o interesantă dezbatere cu tema „Metode și procedee de dezvoltare a gîndirii logice a elevilor", la care au luat parte numeroși învățători și profesori.

La dezbatere a participat și conf. univ. I. Radu, de la Universitatea „Babeș-Bolyai" din Cluj, care a făcut cunoscute rezultatele unor cercetări privind învățămîntul programat, de natură să contribuie la dezvoltarea gîndirii logice a elevilor. Au prezentat de asemenea comunicări interesante un număr de profesori de limba română, matematică, chimie și istorie. Comunicările au fost urmate de ample discuții la care participanții au prezentat metodele și procedeele folosite de ei la lecții sau în afara acestora pentru dezvoltarea gîndirii logice a elevilor.

Prof. M. SIMEANU
Rm. Vîlcea

Tabere-curs de geografie și biologie

Pentru a veni în sprijinul informării și documentării științifice a profesorilor de geografie și de biologie din școli Societatea de științe geografice și Societatea de științe biologice organizează și în această vară tabere-curs cu program de geografie **și respectiv tabere-curs cu** program de biologie.

Programele taberelor vor cuprinde expuneri asupra unor probleme importante și actuale privind dezvoltarea științelor geografice pe plan mondial, sarcinile și preocupările actuale și de perspectivă ale cercetărilor geologice și geografice din țara noastră, precum și asupra unor probleme de însemnătate deosebită în domeniile biologiei generale, fiziologiei vegetale, fiziologiei animale și ecologiei. Un accent deosebit se va pune și pe aplicațiile cu caracter geografic și biologic în zonele străbătute.

Fiecare tabără-curs va avea asigurată o conducere competentă, alcătuită din cadre didactice universitare și cercetători științifici.

La toate taberele — atît cele de geografie cît și cele de biologie — se vor colecta numeroase și variate materiale didactice, alcătuindu-se colecții școlare botanice, zoologice și geologico-geografice.

Taberele-curs pentru profesorii de geografie vor **avea loc între 12—31 iulie a.c. în următoarele zone: 1) Zona Munților Apuseni, cu sediul la Beiuș; 2) Zona de curbură a Carpaților Orientali, cu sediul la** Focșani; **3) Zona Munților Banatului și a defileului Dunării, cu sediul la** Reșița; **4) Zona defileului Turnu-Roșu, cu sediul la** Rm. Vîlcea. **Închiderea taberelor de geografie se face în orașul** Sighișoara, **în cadrul unei consfătuiri la care se va dezbate tema** „Geografia în școală", **urmată de o aplicație în Podișul Tîrnavelor.**

Taberele-curs pentru profesorii de biologie **vor** avea loc **după cum urmează:** 1) Tabăra-curs din jud. Cluj — între 15—31 **VIII a.c.** 2) Tabăra-curs din județele Iași și Suceava **între 15—29. VII a.c.** 3) Tabăra-curs din jud. Constanța **(Agigea) între 1—15 VIII. a.c.**

La taberele-curs poate participa orice profesor de geografie **sau** de biolo**gie încadrat la catedră, membri ai S.S.G. și S.S.B. cu cotizația achitată la zi. Fiecărui profesor participant la tabără Societatea îi asigură costul transportului pe C.F.R. pentru venirea și înapoierea la și de la tabără, asistența științifică, unele cazări ș.a. Profesorul participant trebuie să suporte personal cheltuieli, în valoare de 550 lei pentru masă, deplasări în cadrul programului, cazări la cabane, regie etc.**

Profesorii de geografie sau de biologie care doresc să participe la una din aceste tabere-curs vor trimite recomandat la So**cietate (București,** Secto**rul 7, Bd. Schitu Măgureanu nr. 9), pînă** la data de 20 aprilie a.c. o cerere personală, **pe care directorul școlii va menționa obiectul pe care profesorul respectiv îl predă la catedră în acest an școlar. Cererea va cuprinde obligatoriu următoarele date: 1) numele, prenumele și adresa completă a domiciliului solicitantului; 2) specialitatea dobîndită în facultate (institut); 3) vîrsta; 4) vechimea în învățămînt; 5) taberele-curs la care a mai participat și în ce an; 6) tabăra-curs de primă preferință la care se înscrie în anul 1968, precum și o tabără de a doua preferință. O dată cu cererea de înscriere la tabără se va trimite și adeverința sau confirmarea filialei, cercului etc., privind achitarea la zi a cotizației. Cei care nu sînt membri ai S.S.G. sau S.S.B. vor trimite suma de lei 29 la societatea respectivă, o dată cu cererea de înscriere la tabere (5 lei taxa de înscriere ca membri și 24 lei cotizația pe anul 1968).**

După primirea acestor cereri, conducerile societăților vor comunica pînă la 10 mai a.c., fiecărui profesor admiterea la tabăra-curs și unele indicații privind participarea la tabără.

Manifestări artistice ale tinerilor profesori

Printre participanții la expoziția de pictură, sculptură și grafică a cenaclului tineretului din cadrul Uniunii Artiștilor Plastici din București, deschisă recent la sala Dalles din Capitală, se afirmă un mare număr de profesori din școlile generale și din licee. Prin calitatea artistică a lucrărilor expuse, prin varietatea problemelor ce și le pun și prin bogăția mijloacelor de expresie folosite, tinerii profesori-artiști au început să-și definească pregnant coordonatele personalității, își conturează un stil propriu, prin care se diferențiază și se impun. Toma Roată, Paula Ribariu, dintre pictori Cornel Grecu Mihail, Meiu, Dumitru Pasima, dintre sculptori au reușit să-și creeze un profil artistic personal. Unii dintre profesorii prezenți în această expoziție, precum Olga Cizek, Nicolae Drăgușin, Cornel Grecu, Rodica Marinescu, Mihail Meiu, Dumitru Pasima, Paula Ribariu **și-au prezentat amplu roadele activității creatoare în expoziții personale. Alții, ca** Mihai Bandac, Adrian Benea, Sieglinde Bottsch, Alex. Arghira Călinescu, Adina Caloinescu, Romeliu Copilaș, Șerban Crețiu, Mircea Dumitrescu, George Filipescu, Ștefan Iacobescu, Mihai Lebaci, Mihai Macri, Adrian Maftei, George Paul Mihail, Virgil Neagu, Gil Nicolescu, Vasilica Picu, Eliza Popovici, Victor Postelnicu, Toma Roată, Iosif Szitar și Spiru Vergulescu **au participat la expoziții colective, în țară și peste hotare, cîțiva dintre ei ajungînd pînă la expozițiile bienale, cele mai de seamă manifestări artistice plastice republicane. Un alt grup de tineri profesori își fac ieșirea pe scena publică a artelor plastice în cadrul prezentei expoziții colective. Aceștia sînt** Aurelian Bolea, Valeriu Ciumacu, Amelia Gherasim Diamandescu, Constantin Efrimescu, Clement Etz, Virgil Nicolae Ghinea, Agnes Lazăr **și** Virginia Videa.

Aproape patruzeci de profesori, îndrumători ai tineretului nostru școlar în domeniul frumosului și artei, își afirmă astfel vrednicia creatoare și activa participare la efervescentul proces de dezvoltare a artelor noastre plastice.

Conf. univ. dr.
ALEXANDRU TOHĂNEANU

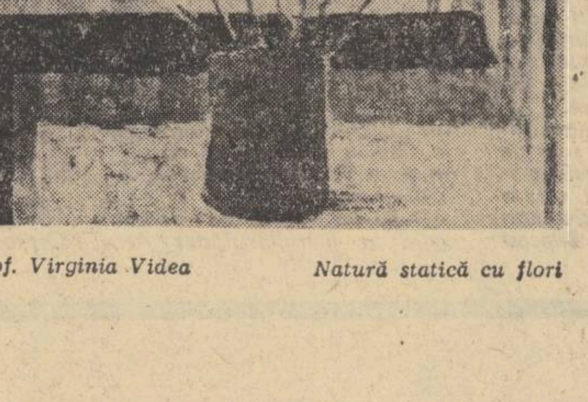

Prof. Virginia Videa — *Natură statică cu flori*

OPINII DESPRE STUDIUL PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂŢĂMÎNTULUI DE CULTURĂ GENERALĂ

STUDIUL PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂŢĂMÎNTULUI PROFESIONAL ŞI TEHNIC

Perspectivele perfecţionării

Printre problemele majore pe care le înscrie Studiul privind dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală figurează, după cum se ştie, şi aceea a perfecţionării personalului didactic. Studiul prevede o serie de măsuri axate pe ideea perfecţionării, cu repercusiuni directe asupra realizării în cît mai bune condiţii a obiectivelor instructiv-educative ale şcolii.

Pînă acum sarcina perfecţionării personalului didactic a revenit, în principal, institutelor interregionale de perfecţionare a cadrelor didactice. Trebuie recunoscut că aceste institute au obţinut importante succese, chiar dacă s-au ivit şi unele carenţe, pe care studiul le semnalează de altfel. Se pune întrebarea: cine se va ocupa în viitor — ca **organism metodico-ştiinţific de o înaltă specializare** — de orientarea teoretică, de îndrumarea, coordonarea şi organizarea acţiunilor de perfecţionare a cadrelor la nivel judeţean şi republican? Problemele perfecţionării sînt extrem de complexe. La intersecţia lor se încrucişează teoria ştiinţifică în continuu progres, metodologia didactică propulsată de cerinţele mereu sporite ale modernizării învăţămîntului, precum şi fenomenele pedagogice vii pe care le aduce practica şcolară. Prin ce formulă de concepţie organizatorică şi de conţinut pot fi îmbinaţi toţi aceşti parametri într-o acţiune unitară şi convergentă de perfecţionare a personalului didactic?

Pentru sporirea eficienţei perfecţionării, studiul preconizează mai multe măsuri de perspectivă, la care subscriem fără rezervă: informare ştiinţifică de specialitate la nivel postuniversitar şi postliceal (prin instituţiile de învăţămînt superior); perfecţionare pedagogică-metodică (prin inspectoratele şcolare judeţene) şi îmbunătăţirea sistemului de acordare a gradelor didactice (prin comisii anume constituite).

În adevăr, cele trei laturi principale ale perfecţionării nu pot fi realizate separat, nu pot fi atribuite unor organe care să-şi aducă la îndeplinire obiectivele mai mult sau mai puţin „autonom". Nu trebuie demonstrat că **informarea ştiinţifică se cuvine să meargă mînă în mînă cu perfecţionarea pedagogică-didactică şi cu acordarea gradelor didactice. Acesta este un proces unitar, care solicită şi o instituţie metodico-ştiinţifică unitară,** chiar dacă aceasta va lucra cu unităţi în subordine (repartizate teritorial), cu sarcini diferenţiate.

Considerăm că **informarea ştiinţifică de specialitate (la nivel postuniversitar) nu se poate reduce numai la cursuri prin care cadrele didactice vor fi „puse la curent" cu noile cuceriri ale ştiinţei.** În definitiv, există şi apare mereu o întreagă literatură de specialitate la care pot recurge lucrătorii din domeniul învăţămîntului. (Practic, aşa se şi procedează. Rămîne doar ca forurile competente să asigure dotarea bibliotecilor din şcolile comunale, municipale şi judeţene cu izvoarele documentare, cu lucrările de specialitate.

Accentul trebuie să cadă nu atît pe informare, cît pe **prelucrarea didactico-metodică** a noilor date ale ştiinţei. E un adevăr banal că aceste date nu pot fi transmise elevilor într-o formă neprelucrată în raport cu cerinţele didactice. Dacă se vorbeşte atît de insistent în ultima vreme — şi pe bună dreptate — despre **supraîncărcarea** elevilor, aceasta din urmă se datoreşte faptului că noile cuceriri ale ştiinţei sînt servite elevilor într-o formă insuficient elaborată didactic. Nu e de mirare, de aceea, că se ajunge la un „enciclopedism" de-a dreptul uluitor în ceea ce priveşte volumul datelor informaţionale ce se pretind elevilor.

Cine va face însă această prelucrare didactică a noilor realizări în variate domenii ale ştiinţei, achiziţii care sporesc într-un ritm nemaiîntîlnit pînă acum? În mod firesc, această preocupare revine Institutului de ştiinţe pedagogice, catedrelor de pedagogie şi celor de metodică a predării specialităţilor. Fără a subestima rolul şi importanţa inspectoratelor şcolare judeţene, considerăm că acest aspect al perfecţionării pedagogice-didactice le depăşeşte competenţa. Pe de altă parte, dacă această sarcină va fi atribuită catedrelor de specialitate din universităţi şi institutele pedagogice, ne îndoim că, sub forma de cursuri, obiectivele urmărite vor putea fi atinse în mod satisfăcător.

Motivul este uşor de înţeles. Prelucrarea didactică a adevărurilor ştiinţifice noi necesită o cunoaştere aprofundată a realităţilor şcolii. Noua informaţie ştiinţifică este indicat să fie transmisă ţinînd seama nu numai de cerinţele unei „prelegeri universitare" ce se adresează studenţilor. Aceste cursuri trebuie să se adreseze **profesorului** care, la rîndul său, **predă elevilor.** Vor putea oare cadrele universitare, avînd cu totul alte obiective — pregătirea studenţilor — să satisfacă cerinţele perfecţionării pedagogice-didactice a cursanţilor? Considerăm că obiectivul nu este irealizabil, **cu condiţia constituirii unor catedre speciale,** menite să aducă soluţii problemelor mai sus semnalate. Se înţelege că **aceste catedre vor trebui să desfăşoare şi o intensă activitate de cercetare ştiinţifică, axată pe obiectivele perfecţionării învăţămîntului, în toate domeniile de specialitate şi la toate nivelele.**

Nici îmbunătăţirea sistemului de acordare a gradelor didactice nu poate fi concepută ca o acţiune separată de celelalte două aspecte ale perfecţionării mai înainte discutate. Sistemul de conferire a gradelor se impune să fie suturat organic cu perfecţionarea în domeniul informaţiei ştiinţifice şi în cel pedagogic-didactic. Devine acută problema pregătirii în continuare a unui corp de inspectori cu o înaltă calificare, capabil să supună unei analize psihopedagogice şi de specialitate lecţiile şi, în general, activitatea instructiv-educativă a candidaţilor înscrişi la examenul de grad. Lectura proceselor-verbale întocmite asupra inspecţiilor speciale de grad arată că, în numeroase cazuri, aceste documente sînt redactate după un şablon invariabil. Nu apare procesul pedagogic viu, experienţa didactică înaintată a celui inspectat, considerată prin prisma efectelor formative — în planul dezvoltării intelectuale şi morale a elevilor. Se înţelege că numai ştiinţific analizată această experienţă poate fi valorificată (popularizată) la nivelul şcolii, comunei, judeţului etc.

Atragerea unor cadre didactice universitare în componenţa comisiilor instituite pentru inspecţiile speciale, ni se pare numai o formulă provizorie, lipsită de continuitate. În aceste condiţii este greu să se ajungă la elaborarea unei metodologii a inspecţiilor curente şi a celor speciale. Or, fără acest instrument nu se poate determina nivelul real de pregătire a candidatului pentru gradul respectiv.

Socotim că toate aceste argumente pledează — aşa cum s-a sugerat şi la începutul rîndurilor de faţă — pentru **instituirea unui organism anume specializat în problemele multiple şi extrem de complexe ale perfecţionării personalului didactic.** Această idee nu exclude însă **conlucrarea şi a altor factori care pot, chiar trebuie, să-şi dea concursul la realizarea obiectivelor perfecţionării.**

În vederile noastre, acest for superior al perfecţionării s-ar ocupa, în egală măsură, de aspectele teoretice, de conţinut, metodologice, şi organizatorice ale perfecţionării. Din acest punct de vedere cu toate lipsurile cunoscute, apreciem că institutele interregionale de perfecţionare au asigurat o strînsă şi permanentă legătură cu şcoala; au colaborat nemijlocit cu secţiile de învăţămînt; în frecvente cazuri au recurs şi la sprijinul instituţiilor de învăţămînt superior. Considerăm că ideea sănătoasă care a stat la baza lor nu trebuie să fie părăsită. Dacă sarcinile perfecţionării vor fi preluate de vreo altă instituţie, aceasta trebuie să fie anume creată sau, în orice caz, reprofilată pe **obiectivele specifice ale desăvîrşirii profesionale** a personalului didactic. În acest sens, cursurile de informare ştiinţifică la nivel postuniversitar, formele de perfecţionare pedagogică-metodică, sistemul de acordare a gradelor didactice ş.a.m.d., vor spori eficienţa intructiv-educativă a învăţămîntului.

Prof. univ.
dr. docent A. CHIRCEV

Folosirea raţională a maiştrilor-instructori

La şcolile profesionale, 50% din timpul ocupat pentru instruirea şi educarea elevilor este afectat instruirii practice în atelierele-şcoală pentru elevii anului I şi la unităţile de producţie pentru elevii anului II.

În prezent, instruirea practică a elevilor din anul I se realizează pe grupe de lucru cu efective de 16—18 elevi, deci pe două grupe în fiecare clasă. Fiecare grupă este încadrată cu un maistru, aşa încît la fiecare clasă lucrează doi maiştri. Aceştia instruiesc astfel două clase de cîte 32—36 de elevi, fiecare avînd cîte jumătate din fiecare clasă.

Considerăm că acest mod de lucru are neajunsuri foarte mari. În primul rînd, de instruirea unei clase nu răspunde un singur maistru, care să aibă aceeaşi metodă şi acelaşi criteriu de apreciere. Nu se asigură, deci, o instruire şi o educaţie omogenă. În fapt, elevii sînt împreună numai la orele de curs şi de dirigenţie. Apoi, unii dintre maiştri sînt şi diriginţi ai claselor, deşi se ocupă în realitate numai de jumătate din clasă.

Dar sînt şi alte neajunsuri, în afară de acestea. Maistrul se ocupă o oră de pregătirea şi predarea lecţiei de zi în atelier cu grupa sa, iar următoarele 5 ore le foloseşte, cu o mare risipă de timp, pentru controlul la locul de muncă a celor 16—18 elevi. Se creează astfel posibilitatea inactivităţii maiştrilor în aceste 5 ore. Se caută, ce-i drept, pentru ei alte activităţi, dar acestea îi sustrag de fapt de la misiunea lor.

Cum stau lucrurile în producţie? Aici, în cele 8 ore de activitate, pentru aceeaşi salarizare ca şi în şcoală, maiştrii conduc un sector de activitate cu personal numeric de 2—3 ori mai mare decît acela al grupelor de elevi, cu program continuu şi activ, cu sarcini de răspundere şi cu obligaţia de a întocmi şi diverse scripte, de a aproviziona locul de muncă cu materiale, de a descifra şi studia desenele de execuţie, de a efectua controlul de calitate etc.

Faţă de această situaţie considerăm necesară **adoptarea unor măsuri organizatorice care să asigure o pregătire eficientă, cu personal mai puţin numeros, însă desăvîrşit din punct de vedere profesional şi pedagogic,** preocupat de a-şi realiza în cele 5—6 ore sarcina de instruire încredinţată.

În acest sens propunem ca **grupa de instruire în atelierele-şcoală pentru elevii anului I să fie efectivul unei clase, deci 30—36 de elevi,** aşa cum este constituită pentru orele de cursuri. În acest fel se asigură un maistru la o clasă pe fiecare zi, ca şi omogenitatea instruirii elevilor acestei clase sub controlul aceluiaşi om. În catalogul clasei va nota un singur maistru şi catalogul atelierului va coincide cu cel al clasei de la cursurile teoretice. Maistrul ce va fi şi diriginte va lucra cu toată clasa 3 zile pe săptămînă, adică 50% din timp, ceea ce va crea condiţii favorabile şi pentru munca de educaţie.

Trecînd la elevii anului II, constatăm că în prezent ei fac practică 3 zile pe săptămînă în producţie sub îndrumarea tehnică a personalului întreprinderii respective, fără să fie însoţiţi de un maistru-instructor din şcoală. Măsura preconizată, de a se asigura cadre din şcoală pentru îndrumarea practicii în producţie a acestor elevi, este judicioasă. Maistrul-instructor din şcoală va avea rolul de a asigura prezenţa elevilor la locul de muncă, respectarea graficului de rotaţie, disciplina, întocmirea caietelor de practică etc. **Considerăm că este necesar un singur maistru de practică în producţie pentru fiecare unitate în care se efectuează practica cu 2—3 clase simultan şi, eventual, doi maiştri dacă se depăşesc 3 clase în aceeaşi tură.**

Socotim de asemenea necesar ca **planul de şcolarizare, ca şi criteriile de încadrare a maiştrilor pe anul viitor să fie difuzate pînă în iunie 1968, astfel ca la 1 septembrie cel mai tîrziu ei să poată fi definitivaţi pe posturi.**

Ing. V. TOACSEN
directorul Şcolii profesionale auto din Roşiorii de Vede

Pregătirea ştiinţifică — factor determinant

Revoluţia proclamată în ştiinţa şi în tehnica actuală impune precizarea teoretică şi practică a structurii liceului românesc. Divizibilitatea pe secţii: **reală** (cu subsecţiile fizico-matematică şi biochimie) şi **umanistă** (cu subsecţiile clasică şi modernă) pare să devină mai operantă şi mai evidentă. În definitiv, spiritele exacte — o demonstrează istoria ştiinţelor, a filozofiei şi a culturii — s-au format prin matematică, filozofie şi gramatică. Paradoxal, dar am milita şi pentru **o secţie în care să se predea matematica şi limbile** (începînd cu latina). E atîta disciplină cerebrală în studiul matematicii şi al sistemelor lingvistice, încît situaţia lor congeneră ni se pare axiomatică.

Credem că numai sentimentul contemporan al unora care cultivă tradiţia a putut înlătura o omisiune — studierea gramaticii limbii române în liceu, cel puţin la secţia umanistă, pe care practica de mult o impunea. Nimic obiectiv n-a putut-o îndepărta pînă acum. Să nu se uite că limbile străine se învaţă şi se organizează pe baza înrudirii de sistem sau a tipologiei în raport cu limba maternă. Aspiraţiile modernilor spre rigoarea filologică se sprijină pe buna tradiţie a gramaticii româneşti.

Dar, alături de acestea, credem că esenţial pentru şcoală (nu pentru profesor) este manualul. Se pare că pînă acum ne-am interesat mai mult de organizare şi mai puţin de cărţi, de manuale. Să nu pătim ca poeţii care se ocupă mai mult de vers decît de poezie. Avem nevoie de manuale alcătuite cu metodă şi aplicaţie, flexibile, îndrăzneţe, susţinute de mai mulţi autori, supuse jurului format de obştea didactică. Nu e vorba de concurenţă, ci de ierarhizarea valorilor. Conformismul didactic striveşte lăstarele pe care le creştem, frînează noutatea.

Studiul în dezbatere pare eliberat de rigorismul formal. Confruntate planurile de învăţămînt, se pare că se va îmbunătăţi predarea literaturii române, prin introducerea unor capitole de stilistică (fie ea literară sau lingvistică, sau şi una şi alta). Putem însă observa de pe acum o carenţă a învăţămîntului universitar. Cum poţi forma specialişti, de vreme ce în facultăţi nu se predă un curs de stilistică? Şi apoi, manualele din ultimele clase de liceu vor trebui să cuprindă şi unele capitole de istorie a limbii române (o schiţă istorică).

Am zis-o şi cu alt prilej: poate e mai adevărat să se spună **specializarea** personalului didactic şi nu **perfecţionare.** Desigur, noutatea cea mai pregnantă a studiului constă în recomandarea de a se continua specializarea prin cursuri periodice postuniversitare. Gradele didactice să ateste deopotrivă activitatea ştiinţifică şi metodico-pedagogică. Colocviul despre care se reaminteşte trebuie să fie subsumat lucrării ştiinţifice originale. Practica de pînă acum, cu lucrări de metodică, împiedica cercetarea sau o limita, crezînd, adesea, o atitudine cedantă la examenele de grad.

Pentru admiterea în facultăţi mai semnificativă ni s-ar părea instituirea anului pregătitor, prilej propice de selecţie obiectivă, de orientare riguroasă. În felul acesta, bacalaureatul va constitui examenul cel mai serios al unui tînăr.

Cu acestea nu am inventariat decît doar cîteva din multiplele sugestii bune pe care le conţine studiul supus discuţiei publice.

GH. POALELUNGI
Facultatea de filologie — Universitatea Bucureşti

Sistemul ştiinţelor geografice în şcoală

Studiile elaborate de Ministerul Învăţămîntului cu privire la dezvoltarea în continuare a învăţămîntului nostru de toate gradele şi de toate profilele sînt dezbătute cu mult interes de cadrele didactice, de specialiştii din diferite domenii de activitate, de părinţi. Pe linia preocupărilor de acest fel, Societatea de ştiinţe geografice a organizat în rîndurile membrilor ei discuţii asupra proiectului planului de învăţămînt la geografie elaborat de Institutul de ştiinţe pedagogice. La discuţiile pe marginea acestui proiect au participat profesori de geografie din şcolile generale şi liceele Capitalei, de la Universitatea Bucureşti, de la Institutul de geologie-geografie al Academiei şi de la Academia de studii economice.

Ţinînd seama de noile condiţii create învăţămîntului nostru prin prelungirea duratei şcolii generale cu 2 ani şi a liceului teoretic cu un an, participanţii la discuţii au subliniat avantajele oferite de următorul proiect de plan de învăţămînt la geografie. **Pentru şcoala generală de 10 ani: clasa a III-a:** Noţiuni introductive în geografie. Geografia orizontului local (comună, oraş, judeţ); **clasa a IV-a:** Geografia patriei. Noţiuni elementare despre glob şi continente; **clasa a V-a:** Geografia generală (geografia matematică; învelişurile geografice; principalele resurse naturale de pe glob; cunoştinţe de geografie umană); **clasa a VI-a:** Geografia regională — continentele sudice şi America de Nord; **clasa a VII-a:** Geografia regională — Europa şi Asia; **clasa a VIII-a:** Geografia Republicii Socialiste România (fizică şi economică); **clasa a IX-a:** Geografia fizică generală cu elemente de geologie; **clasa a X-a:** Geografia economică a lumii (generală şi regională). **Pentru liceul teoretic:** la clasele **a IX-a** şi **a X-a** aceleaşi discipline ca şi la clasele respective din şcoala generală; clasa **a XI-a:** Geografia fizică a Republicii Socialiste România cu elemente de geologie; clasa **a XII-a:** Geografia economică a Republicii Socialiste România (studiu pe ramuri şi studiu regional). În ce priveşte numărul de ore necesar predării geografiei potrivit acestui plan, s-a apreciat ca strict necesar cîte o oră pe săptămînă la clasele a III-a şi a XI-a şi cîte 2 ore săptămînal la celelalte clase.

Privit în ansamblu, proiectul de plan menţionat mai sus — rezultat al discuţiilor şi consultărilor avute — prezintă evidente sporuri calitative în comparaţie cu planurile de pînă acum. Ele ar putea fi rezumate astfel: o mai armonioasă împletire a logicii didactice cu logica geografiei ca ştiinţă; mai strînsa corelaţie între geografie şi alte discipline; predarea neîntreruptă a geografiei de la clasa a III-a pînă la clasa a XII-a; o mai judicioasă aşezare a predării cunoştinţelor de geografie fizică generală şi a celor de geografie regională în clasele V—VII; realizarea în fiecare clasă a premiselor necesare pentru temeinica însuşire a cunoştinţelor de geografie ce se vor preda în clasa următoare; precumpănirea sintezelor în predarea geografiei la liceu; diminuarea volumului de date, fapte şi denumiri geografice neesenţiale pe tot parcursul şcolarităţii; lărgirea treptată, cu fiecare clasă, a orizontului geografic al elevilor; încheierea principalelor trepte de învăţămînt cu studiul geografiei patriei.

S-a apreciat că în structura propusă proiectul de plan cuprinde premisele esenţiale pentru îndeplinirea sarcinilor majore ale geografiei ca disciplină şcolară informativă şi formativă, instructivă şi educativă. De asemenea, el reflectă evidente legături cu valoroasele concepţii pedagogico-metodice ale înaintaşilor geografiei româneşti — **S. Mehedinţi, Gr. Vâlsan, C. Brătescu ş. a.** — care, în toată activitatea lor, au acordat importanţa cuvenită locului şi rolului instructiv-educativ al geografiei în general şi al geografiei patriei în special.

Predată în acest fel de la clasa a III-a pînă la clasa a XII-a, geografia îşi va îndeplini mai bine menirea şi sarcinile sale — cunoaşterea geografică a cadrului natural, a populaţiei şi economiei lumii pe plan general şi pe plan regional, dezvoltarea capacităţii elevilor de a cunoaşte şi interpreta just fenomenele naturii, cele economice şi sociale: de asemenea, formarea, pe această bază, a concepţiei ştiinţifice despre natură şi societate, a unor trainice şi profunde sentimente de dragoste faţă de patria socialistă, de respect faţă de toate popoarele lumii.

În cadrul discuţiilor s-a exprimat dezideratul, unanim acceptat, privind **introducerea geografiei ca obiect obligatoriu la examenul de bacalaureat, la toate secţiile,** alături de limba şi literatura română şi istoria patriei. **Programa de geografie pentru bacalaureat ar urma să cuprindă numai problemele de bază referitoare la natura, populaţia şi economia ţării noastre,** care, îmbinate creator cu cunoştinţele de la alte discipline, să reflecte calitatea şi volumul cunoştinţelor generale şi îndeosebi capacitatea absolventului de liceu de a prezenta în mod interpretativ aspectele esenţiale ale culturii, istoriei şi geografiei patriei noastre, alături de celelalte cunoştinţe din cadrul examenului de bacalaureat.

P. BĂRGĂOANU
lector universitar

C. LUPAŞCU
cercetător principal la Institutul de ştiinţe pedagogice

Locul culturii tehnice în şcoala de cultură generală

Nimeni nu mai contestă astăzi importanţa deosebită pe care o are pregătirea practică a elevilor, începînd din clasa I şi pînă la a XII-a. Considerăm de aceea binevenit faptul că Studiul privind dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală prevede predarea îndeletnicirilor practice la clasele I—IV, continuate cu lucrări practice de atelier în clasele V—VIII şi cu studiul disciplinelor de cultură tehnică în liceu. Împreună cu vizitele cu caracter didactic organizate în producţie, aceste activităţi sînt menite să-i înarmeze pe elevi cu cunoştinţe şi deprinderi deosebit de utile în viaţă, în producţie, să le dezvolte dragostea pentru munca fizică, să-i ajute la orientarea şcolară şi profesională.

În pregătirea practică pe care o realizează şcoala se manifestă însă unele carenţe care influenţează negativ asupra eficienţei sale. Aceasta, datorită faptului că nu s-au stabilit, în predarea disciplinelor respective, proporţiile cele mai potrivite, că nu se ţine suficient seama, în dozarea şi eşalonarea lor, de particularităţile de vîrstă, de înclinaţiile, aptitudinile şi interesele şcolarilor. Conţinutul unor manuale (acolo unde există, căci pentru unele obiecte, ca tîmplărie, lăcătuşărie, electrotehnică, nu există nici un manual), nu răspunde în întregime cerinţelor unui învăţămînt modern. Sînt domenii importante ale vieţii, ale practicii pentru care elevii nu primesc decît cîteva sumare cunoştinţe teoretice. De pildă, în liceu se studiază în special maşini-unelte aşchietoare, dar nu se dau deloc cunoştinţe despre **motorul cu ardere internă.** Oare principiile, legile şi fenomenele caracteristice motorului cu ardere internă sînt mai prejos decît cele ale aşchierii unui metal? Şi este mai puţin probabil să întîlnim o absolventă de liceu manevrînd o maşină de rectificat decît să o vedem la volanul unui automobil. Apoi, automobilul nu este întîlnit numai în oraşe şi centre industriale, ci şi în mediul rural, deci ar putea fi studiat şi aici. În orice caz elevii din mediul rural ar trebui să studieze tractorul.

Este de neînţeles, de asemenea, de ce nu se studiază **motorul electric.** Putem găsi oare vreun domeniu al activităţii umane fără prezenţa atît de utilă a acestui motor? Îl întîlnim începînd din gospodărie — la maşina de spălat rufe, la aspiratorul de praf, la compresorul frigiderului, la ventilatorul de pe birou — şi pînă la acţionarea aproape în exclusivitate a maşinilor unelte, la punerea în mişcare a atîtor instalaţii şi utilaje, la tramvaie, troleibuze, locomotive Diesel-electrice etc.

Există carenţe şi în modul cum sînt concepute vizitele cu caracter didactic în producţie. Nu negăm necesitatea acestor vizite, rolul pe care-l joacă în legarea învăţămîntului de viaţă, de producţie. Dar dacă o asemenea vizită la care participă o clasă întreagă, adică circa 40 de elevi, este condusă de un singur profesor, e clar că nu se va realiza mai nimic. **Ar fi indicat ca vizitele în producţie să se facă cu grupe de 10—15 elevi, astfel ca în decurs de 2—3 ore, profesorul să se poată ocupa de fiecare elev în parte.** Altfel, chiar în condiţiile prelungirii în timp a vizitei, nu se poate realiza prea mult. În plus, dacă profesorul trebuie să conducă o clasă întreagă, disciplina este menţinută cu vădite greutăţi, ceea ce atrage după sine suficiente minusuri în privinţa atingerii scopului propus.

Indicaţiile sînt ca vizitele în producţie să se desfăşoare în aceeaşi întreprindere în toţi anii de studiu. Or, aceasta determină la elevi o anumită lipsă de interes. **Credem că ar fi mai bine să se viziteze în cursul anilor de studiu mai multe întreprinderi cu specific şi profil mai variat.**

În cadrul activităţilor practico-aplicative se înscriu şi cercurile tehnice, care au însă în prezent o arie de activitate destul de restrînsă, existenţa lor fiind în unele cazuri formală. Printre cauzele care determină această situaţie se numără şi faptul că nu întotdeauna cercurile sînt conduse de oameni suficient de competenţi, ca şi acela că adesea ele au o bază materială foarte săracă. Trebuie deci luate măsuri şi în această privinţă.

Prof. VASILE EMBER
Bucureşti

PROGRAMELE DISCIPLINELOR PENTRU CONCURSUL DE ADMITERE ÎN ÎNVĂȚĂMINTUL SUPERIOR

– Pentru anul universitar 1968–1969 –

(Urmare din nr. 938)

Geometria

1. Segmente proporționale. Asemănarea triunghiurilor și poligoanelor: Raportul a două segmente și segmente proporționale. Împărțirea unui segment dat într-un raport dat. O paralelă la una din laturile unui triunghi împarte pe celelalte două în părți proporționale. Consecințe. Reciproca. Două secante oarecare sînt tăiate în părți proporționale de drepte paralele. Construirea celui de-al 4-lea segment proporțional. Împărțirea unui segment în părți proporționale cu mai multe segmente date. Bisectoarea interioară (exterioară) împarte latura opusă a unui triunghi în segmente proporționale cu laturile ce pornesc din același vîrf cu bisectoarea. Reciproca. Triunghiuri asemenea. Teorema fundamentală a asemănării. Cazurile de asemănare ale triunghiurilor oarecare și dreptunghice. Un fascicol de drepte concurente determină pe două drepte paralele segmente proporționale. Reciproca. Poligoane asemenea. Construirea unui poligon asemenea cu un poligon dat. Descompunerea poligoanelor asemenea în același număr de triunghiuri asemenea și la fel așezate. Reciproca. Raportul perimetrelor a două poligoane asemenea. Centru de asemănare și raport de asemănare.

2. Relații metrice: Teoremele relative la înălțime și la o catetă într-un triunghi dreptunghic. Aplicații la cerc. Construirea mediei proporționale. Teorema lui Pitagora. Teorema referitoare la pătratul unei laturi într-un triunghi oarecare. Calculul înălțimilor. Teorema lui Stewart. Calculul medianelor și bisectoarelor. Calculul razei cercului circumscris. Segmente proporționale în cerc. Puterea punctului.

3. Poligoane regulate: Linia frîntă regulată. Poligon regulat. Construirea poligoanelor regulate înscrise în cerc și circumscrise unui cerc. Fiecărui poligon regulat i se poate circumscrie un cerc și în fiecare poligon regulat se poate înscrie un cerc. Două poligoane regulate cu același număr de laturi sînt asemenea. Raportul de asemănare. Calcularea laturilor și apotemelor : pătratului, exagonului, triunghiului echilateral, în funcție de raza cercului circumscris. Relația dintre latura poligonului regulat cu n laturi înscris în cerc și latura poligonului regulat cu numărul dublu de laturi. Calculul laturii poligonului regulat circumscris în funcție de latura poligonului regulat cu același număr de laturi înscris în același cerc. Determinarea lungimii unui cerc și a unui arc de cerc.

4 Arii: Noțiuni despre măsurarea unei arii. Aria dreptunghiului, paralelogramului și rombului. Aria triunghiului în funcție de laturi, de raza cercului circumscris și de raza cercului înscris. Aria trapezului, a poligoanelor regulate, a cercului, sectorului circular și a segmentului de cerc. Compararea ariilor a două triunghiuri asemenea, a două poligoane asemenea, a două cercuri.

DIN MATERIA CLASEI A X-A

Algebra

1. Analiza combinatorie și binomul lui Newton: Permutări, aranjamente și combinări. Produsul unor binoame care diferă prin termenii liberi. Formula binomului lui Newton. Proprietățile formulei binomului. Metoda inducției complete. Suma puterilor asemenea a primelor n numere naturale.

2. Divizibilitatea numerelor și polinoamelor: Teoremele de divizibilitate ale sumei și diferenței. Condiția ca un polinom $P(x)$ să fie divizibil prin $(x—a)$. Regula de formare a cîtului. Proprietățile divizibilității polinoamelor.

3 Cel mai mare divizor comun și cel mai mic multiplu comun al numerelor și polinoamelor. Aflarea c.m.m.d.c. al numerelor prin algoritmul lui Euclid. C.m.m.d.c. al polinoamelor. Proprietățile c.m.m.d.c. al polinoamelor. Un polinom care este divizibil prin $(x—a)$ și $(x—b)$ este divizibil și prin produsul lor. Aflarea c.m.m.m.c. al polinoamelor cu ajutorul c.m.m.d.c.

4 Numere complexe: Numerele complexe scrise sub formă algebrică. Operații cu ele. Forma trigonometrică a unui număr complex. Operații cu numere complexe exprimate sub formă trigonometrică. Formula lui Moivre. Rădăcinile unității. Ecuații binome.

5. Proprietăți ale polinoamelor și rezolvarea ecuațiilor: Descompunerea polinoamelor în factori liniari. Polinom identic nul. Condiția ca două polinoame să fie identice. Metoda coeficienților nedeterminați. Condiția ca două ecuații să aibă aceleași rădăcini. Rădăcini comune a două ecuații. Relațiile între rădăcinile și coeficienții unei ecuații de gradul n. Ecuații care admit rădăcina $a + ib$. Ecuații cu coeficienții rationali care admit rădăcina $a + \sqrt{b}$. Transformarea polinoamelor. Limitele rădăcinilor reale. Metoda grupării termenilor. Calcularea rădăcinilor întregi și fracționare.

Geometria în spațiu

I. Introducere

Axiomele geometriei în spațiu. Poziții relative între puncte, drepte și plane. Determinarea planului. Generarea planului.

II. Drepte și plane paralele

1. **Drepte paralele cu un plan:** Dreapta paralelă cu o dreaptă situată într-un plan și care trece printr-un punct exterior planului este paralelă cu planul. Reciproca. Două drepte paralele cu a treia dreaptă, sînt paralele între ele.

2. **Plane paralele:** Intersecțiile a două plane paralele cu un al treilea plan sînt drepte paralele. Printr-un punct exterior la un plan se poate duce un plan paralel cu acesta și numai unul. Dacă două plane sînt paralele, orice plan paralel cu primul este paralel și cu al doilea. Segmentele de drepte paralele cuprinse între planele paralele sînt egale. Planele paralele determină pe două drepte oarecare segmente proporționale. Unghiuri cu laturi paralele.

III. Drepte perpendiculare pe un plan

1. **Unghiul a două drepte în spațiu:** Drepte perpendiculare în spațiu. Condiția ca o dreaptă să fie perpendiculară pe un plan. Printr-un punct dat se poate duce un plan perpendicular pe o dreaptă dată și numai unul. Dacă două plane sînt paralele, orice perpendiculară pe un plan este perpendiculară și pe celălalt. Două plane perpendiculare pe aceeași dreaptă sînt paralele între ele. Printr-un punct dat se poate duce o dreaptă perpendiculară la un plan dat și numai una. Dacă două drepte sînt paralele, orice plan perpendicular pe una este perpendicular și pe cealaltă. Două drepte perpendiculare pe același plan sînt paralele. Locul geometric al perpendicularelor ridicate într-un punct pe o dreaptă dată. Locul geometric al punctelor egal depărtate de un plan. Locul geometric al punctelor egal depărtate de două puncte și de trei puncte date. Punct egal depărtat de patru puncte nesituate în același plan.

2. **Perpendiculare și oblice față de plan:** Teorema relativă la perpendiculara și oblicele coborîte din același punct pe un plan. Reciproca. Distanța unui punct la un plan. Teorema celor trei perpendiculare. Reciproca.

IV. Proiecții

Proiecția ortogonală a unui punct și a unei drepte pe un plan. Teorema relativă la unghiul format de o dreaptă cu un plan. Proiecția unui segment pe un plan. Proiecția ariei unui triunghi și a unui poligon pe un plan.

V. Unghiuri diedre. Plane perpendiculare

Semiplan. Unghi diedru. Egalitatea unghiurilor diedre. Unghiul plan corespunzător unui diedru. Plane perpendiculare. Dacă o dreaptă este perpendiculară pe un plan, orice plan trecînd prin dreaptă sau fiind paralel cu ea este perpendicular pe planul dat. Dacă două plane sînt perpendiculare pe un al treilea plan, intersecția lor este perpendiculară pe acest plan.

VI. Poliedre

1. **Poliedre.** Prisma. Clasificarea prismelor. Paralelipipedul. Diagonala paralelipipedului dreptunghic. Secțiunile făcute într-o prismă prin plane paralele cu baza sînt poligoane egale. Aria prismei. Desfășurare. Volumul paralelipipedului dreptunghic, drept și oblic. Volumul prismei drepte, triunghiulare și oarecare. Volumul prismei oblice.

2. **Piramida:** definiție și clasificare. Secțiunea paralelă cu baza în piramidă. Aria piramidei. Desfășurare. Volumul piramidei.

3. **Trunchi de piramidă.** Aria trunchiului de piramidă regulat. Volumul trunchiului de piramidă.

VII. Corpuri rotunde

1. **Suprafața cilindrică de revoluție.** Cilindru circular drept. Aria cilindrului și desfășurarea lui. Volumul cilindrului.

2. **Suprafața conică de revoluție. Conul.** Con circular drept. Aria conului circular drept. Desfășurarea conului. Volumul conului.

3. **Trunchiul de con circular drept.** Aria și volumul trunchiului de con circular drept.

4. **Suprafața sferică. Sfera.** Determinarea unei sfere. Intersecția unei sfere cu un plan. Calotă și zonă sferică. Determinarea unui cerc pe sferă. Planul tangent la sferă și proprietățile lui. Cilindru și con înscris sau circumscris unei sfere. Aria obținută prin rotirea împrejurul unei axe a unui segment de dreaptă și a unei linii poligonale regulate. Aria zonei și calotei sferice. Aria sferei. Volumul unui sector sferic și al sferei. Volumul segmentului sferic.

Trigonometria

I. Introducere

Unități de măsură pentru unghiuri și arce, gradul sexagesimal, gradul centezimal, radianul. Relațiile dintre ele. Arce mai mari decît 360° și arce negative.

II. Funcții trigonometrice

1. Definiția funcțiilor trigonometrice. Valorile funcțiilor trigonometrice pentru 30°, 45°, 60°. Variația, periodicitatea și reprezentarea grafică a funcțiilor trigonometrice.

2. Funcțiile trigonometrice ale arcelor: complementare, suplementare, care diferă cu o jumătate de cerc, a căror sumă este 360° și negative. Reducerea funcțiilor trigonometrice ale arcelor oarecare la acelea ale arcelor din primul cadran.

3. Arce care corespund la o funcție trigonometrică dată. Funcții trigonometrice inverse. Tabele trigonometrice naturale și logaritmice; a) aflarea funcției cînd se dă arcul; b) aflarea arcului cînd se cunoaște funcția.

III. Formule fundamentale

1. Relațiile dintre funcțiile trigonometrice ale aceluiași arc. Exprimarea funcțiilor trigonometrice cu ajutorul uneia din ele.

2. Proiecția unui segment și a unui contur poligonal pe o axă. Funcțiile trigonometrice ale unei sume sau diferențe de arce, ale arcului dublu și triplu, ale jumătății de arc. Exprimarea rațională a funcțiilor trigonometrice ale unui arc, cu ajutorul tangentei arcului pe jumătate.

3. Transformarea unei sume sau diferențe de sinusuri și cosinusuri în produse și invers. Transformarea unei sume sau a unei diferențe de tangente și cotangente în expresii calculabile prin logaritmi.

IV. Aplicațiile trigonometriei la geometrie

1. Relațiile între elementele unui triunghi dreptunghic. Rezolvarea triunghiului dreptunghic.

2. Relațiile între elementele unui triunghi oarecare: relația sinusurilor, relația dintre o latură și proiecțiile celorlalte, formula tangentei semidiferenței a două unghiuri, relația cosinusului, relațiile unghiurilor în funcție de laturi. Formulele ariei triunghiului. Rezolvarea triunghiului oarecare.

V. Identități și ecuații trigonometrice

1. Identități. Identități condiționate.

2. Ecuații trigonometrice: a) care se rezolvă prin ecuații algebrice; b) omogene; c) liniare; d) care se rezolvă prin descompunere în factori. Sisteme de ecuații trigonometrice.

DIN MATERIA CLASEI A XI-A

Calculul diferențial și integral

I. Noțiuni elementare despre mulțimi. Apartenență, incluziune. Reuniune, intersecție. Mulțimi de puncte pe o dreaptă, intervale. Vecinătățile unui punct.

II. Șiruri: Definiția șirului; șiruri mărginite, șiruri monotone. Șiruri convergente, definiția limitei unui șir, criterii de convergență. Convergența șirurilor monotone și mărginite. Numărul e. Operații cu șiruri convergente: suma, produsul, cîtul. Trecerea la limită în inegalități.

III. Puteri și logaritmi. Puteri cu exponentul real. Logaritmi, logaritmi naturali.

IV. Simbolurile $+\infty$ și $-\infty$. Șiruri cu limita $+\infty$ sau $-\infty$; operații cu $+\infty$ și $-\infty$; operații fără sens.

V. Funcții: Definiția funcției. Funcții reale. Graficul unei funcții. Funcții elementare: polinoame, funcții rationale, funcția putere, funcția exponențială, funcția logaritmică, funcții circulare. Funcții compuse. Funcții monotone. Funcții inverse. Funcții circulare inverse.

VI. Limite de funcții: Definiția limitei unei funcții într-un punct. Operații cu limite de funcții. Limitele funcțiilor elementare. Cazuri de excepție la operațiile cu limitele de funcții.

VII. Funcții continui: Definiția continuității unei funcții într-un punct și pe un interval. Operații cu funcții continui. Continuitatea funcțiilor elementare. Funcții continui care au valori de semne contrare la extremitățile unui interval.

VIII. Derivate: Probleme ce conduc la noțiunea de derivată (viteza unui mobil, tangentă la o curbă). Definiția derivatei unei funcții într-un punct și pe un interval. Derivatele funcțiilor: $f(x) = c$, $f(x) = x$, $f(x) = \sin x$, $f(x) = \cos x$. Operații cu funcții derivabile: suma, produsul, cîtul. Derivatele funcțiilor raționale și ale funcțiilor circulare. Derivata unei funcții compuse. Derivata unei funcții inverse. Derivata funcțiilor logaritmice, a funcțiilor exponențiale, a funcției putere, a funcției u și a funcțiilor circulare inverse. Derivate de ordin superior. Aplicații la rădăcinile multiple ale unui polinom. Aplicațiile derivatei la fizică (viteză, accelerație, debit, intensitatea curentului electric, densitate).

IX. Studiul funcțiilor cu ajutorul derivatelor: Teorema lui Rolle și teorema creșterilor finite. Intervale de monotonie ale unei funcții, puncte de maxim și de minim. Convexitate și concavitate, puncte de inflexiune. Asimptote. Trasarea graficului funcțiilor. Aplicații: probleme de maxim și minim; separarea și aproximarea rădăcinilor reale ale unei ecuații.

X. Integrale: Primitive. Integrale. Proprietățile integralei. Integrarea prin părți. Schimbarea de variabilă. Calculul ariilor și volumelor. Aplicațiile integralei la fizică (centru de greutate, lucru mecanic).

Geometria analitică

I. Geometria pe o dreaptă. Segmente orientate. Teorema lui Chasles. Punct care împarte un segment într-un raport dat. Abscisa mijlocului unui segment.

II. Geometria în plan. Coordonatele carteziene rectangulare ale unui punct. Distanța dintre două puncte. Determinarea poziției unui punct pe o dreaptă care trece prin două puncte date. Coordonatele mijlocului unui segment. Direcția unei drepte. Unghiul a două direcții. Condițiile ca două drepte să fie paralele sau perpendiculare.

III. Linia dreaptă. Determinanți. Determinanți de ordinul II și III. Dezvoltarea după minori. Regula lui Sarrus. Proprietăți. Orice linie dreaptă se reprezintă printr-o ecuație de gradul I. Orice ecuație de forma $Ax+By+C=0$ reprezintă o linie dreaptă. Semnificația coeficienților. Cazuri particulare. Ecuația dreptei ce trece prin două puncte. Ecuația dreptei în raport cu segmentele determinate pe axe. Condiția ca trei puncte să fie coliniare. Intersecția a două drepte. Condiția ca două ecuații să reprezinte aceeași dreaptă. Fascicole de drepte: a) ce trec printr-un punct dat; b) ce trec prin punctul de intersecție a două drepte date; c) paralele cu o direcție dată. Condiția ca trei drepte să fie concurente.

Raportul în care o dreaptă împarte un segment. Separarea planului în regiuni de o dreaptă. Ecuația normală a dreptei. Distanța de la un punct la o dreaptă.

Aplicații: aflarea înălțimilor unui triunghi, ecuațiile bisectoarelor, aria unui triunghi etc.

IV. Cercul. Ecuația cercului cu centrul în origine și într-un punct oarecare. Determinarea ecuației unui cerc prin trei condiții. Intersecția unei drepte cu un cerc. Ecuațiile tangentei: într-un punct al cercului, paralelă cu o direcție dată, dintr-un punct exterior. Ecuația normalei. Puterea unui punct în raport cu un cerc. Axa radicală a două cercuri. Centrul radical. Intersecția a două cercuri. Aplicații la proprietățile cercului și locuri geometrice.

V. Elipsa. Definiția și ecuația elipsei. Elementele importante ale elipsei. Intersecția unei elipse cu o dreaptă. Ecuațiile tangentei și normalei la elipsă. Aplicații la proprietățile elipsei și locuri geometrice.

VI. Hiperbola. Definiția și ecuația parabolei. Elemente importante ale hiperbolei. Asimptote. Hiperbola echilateră raportată la asimptote. Intersecția hiperbolei cu o dreaptă. Ecuațiile tangentei și normalei la hiperbolă.

Aplicații la proprietățile hiperbolei și locuri geometrice.

VII. Parabola. Definiția și ecuația parabolei. Elemente importante ale parabolei. Intersecția parabolei cu o dreaptă. Ecuațiile tangentei și normalei la parabolă. Aplicații la proprietățile parabolei și locuri geometrice. Proprietatea optică a parabolei.

FIZICA

Mișcarea mecanică. Relativitatea repausului și a mișcării. Mișcarea rectilinie uniformă. Viteza în mișcarea rectilinie uniformă. Unități de măsură a vitezei. Ecuația mișcării rectilinii uniforme. Mișcarea rectilinie uniform variată. Viteza medie dintr-un interval de timp dat. Viteza la un moment dat. Accelerația. Unități de măsură a accelerației. Formulele vitezei și spațiului în mișcarea rectilinie uniform variată cu și fără viteză inițială. Legea inerției — prima lege a lui Newton. Forța. Frecarea: felurile frecării. Coeficient de frecare. Masa corpurilor. Legătura dintre forță, masa corpurilor și accelerație. Legea a doua a lui Newton. Legea a treia a lui Newton. Exemple de aplicare a legilor mecanicii în tehnică. Mișcarea corpurilor sub acțiunea forței de gravitate. Căderea liberă a corpurilor. Mărimi fizice fundamentale și derivate. Unități de măsură. Sistemul M.K.S. Lucrul mecanic. Puterea. Unitățile de măsură ale lucrului mecanic și ale puterii. Energia cinetică și energia potențială. Legea transformării și conservării energiei în procesele mecanice. Mișcarea circulară uniformă a unui punct material. Viteza liniară și viteza unghiulară. Accelerația centripetă. Formula (fără deducerea ei). Forța centripetă. Forța centrifugă. Mașina centrifugă. Aplicații: separatoare centrifuge, pompe centrifuge. Legea atracției universale. Constanta gravitației. Variația greutății corpurilor cu altitudinea și latitudinea. Compunerea forțelor care acționează pe aceeași direcție. Compunerea forțelor care fac un unghi între ele. Paralelogramul forțelor. Descompunerea unei forțe date în două componente concurente. Compunerea forțelor paralele de același sens și descompunerea unei forțe în două componente paralele de același sens. Centrul de greutate și stabilirea lui experimentală. Echilibrul corpurilor care au un punct, o axă sau o suprafață de sprijin. Felurile echilibrului. Momentul unei forțe. Echilibrul forțelor care acționează asupra unui corp solid ce are o axă de rotație. Pîrghia. Scripetele. Planul înclinat. Șurubul. Stabilirea condițiilor de echilibru al mașinilor simple pe baza conservării lucrului mecanic. Randamentul unei mașini simple. Balanța. Transmiterea presiunii prin lichide și prin gaze. Legea lui Pascal. Presa hidraulică. Presiunea în lichide. Echilibrul lichidelor nemiscibile și de densități diferite în vase comunicante. Legea lui Arhimede. Plutirea corpurilor. Presiunea atmosferică. Presiunea în lichide și gaze aflate în mișcare. Relația dintre presiune și viteza curentului de fluid. Legea lui Bernoulli pentru tuburi orizontale (fără deducere). Pulverizatorul. Lampa Bunsen. Trompa de apă. Rezistența la mișcarea corpului în lichid și gaze; rezistența în raport cu viteza, secțiunea și forma corpului. Forme aerodinamice. Folosirea relației dintre presiunea și viteza curentului la ascensiunea avionului. Folosirea energiei apei în mișcare. Turbine. Legile pendulului. Aplicații ale pendulului la măsurarea timpului. Elasticitatea unui corp solid. Legea lui Hooke. Oscilațiile elastice. Mișcarea oscilatorie armonică. Propagarea oscilațiilor într-un mediu elastic. Unde transversale și unde longitudinale. Lungimea de undă. Legătura dintre viteza de propagare, lungimea de undă și frecvența oscilațiilor. Reflexia undelor. Rezonanța.

Fizica moleculară și căldura

Principiile fundamentale și bazele experimentale ale teoriei cinetico-moleculare. Difuziunea în corpurile gazoase, lichide și solide. Mișcarea browniană. Mișcarea moleculelor. Mișcarea moleculelor și presiunea. Mișcarea moleculelor și temperatura. Forțe intermoleculare. Măsurarea cantității de căldură prin metoda amestecului. Căldura specifică. Ecuația calorimetrică. Puterea calorică a combustibililor. Randament termic. Echivalentul mecanic al caloriei. Legea conservării și transformării energiei în procesele mecanice și termice. Coeficienții de dilatație liniară și în volum a corpurilor solide. Coeficientul de dilatație în volum a lichidelor. Importanța pentru tehnică a dilatației sub acțiunea căldurii. Legea Boyle-Mariotte. Legea Gay-Lussac. Variația presiunii unui corp gazos cu temperatura. Scara absolută a temperaturilor. Ecuația gazelor perfecte. Tensiunea superficială a lichidelor. Fenomenul de udare. Capilaritatea. Fenomenele capilare în natură și în tehnică. Temperatura de topire și de solidificare. Căldura de topire. Schimbarea volumului corpului în timpul topirii și al solidificării. Influența presiunii asupra temperaturi de topire. Vaporizarea. Vaporii saturanți și nesaturanți. Explicarea vaporizării pe baza teoriei cinetice-moleculare. Căldura de vaporizare. Relația dintre volumul și presiunea vaporilor sub temperatura constantă. Legătura dintre presiunea vaporilor saturanți și temperatură. Evaporarea și fierberea. Noțiuni despre lichefierea gazelor. Temperatura critică. Umiditatea aerului: absolută și relativă. Roua și punctul de aburire. Higrometrul. Condițiile necesare pentru funcționarea unei mașini termice. Randamentul unei mașini termice. Principiul lui Carnot. Dependența randamentului unei mașini termice de diferența de temperatură. Turbine cu aburi. Termoficarea. Motoare cu ardere internă. Motoare cu reacție.

Continuarea programei de fizică, precum și programele celorlalte discipline pentru concursul de admitere în învățămîntul superior pentru anul universitar 1968/69 vor fi publicate în numerele viitoare ale „Gazetei învățămîntului".

„Săgetătorul"

(Urmare din pag. 1)

ză și versuri (prima culegere se găsește sub tipar).

Și, firește, pe locul I în activitatea cenaclului stă preocuparea pentru promovarea și afirmarea valorilor. Un prim mijloc îl reprezintă lectura publică a creațiilor proprii și critica — de asemenea publică — a acestora. Un bilanț favorabil al criticii acordă un real ascendent artistic. Un „duș rece" (și „hidroterapia" este aplicată pe scară destul de largă, pentru a combate fierbințelile autosugestiei), nu închide drumul spre o nouă manifestare, mai grijuliu pregătită. Progresul artistic se măsoară cu creșterea calității producțiilor literare de la o lectură la alta. Exigența artistică o mărturisește și faptul că doar o treime din „poeți" și o pătrime din „prozatori" au fost cuprinși în antologia care va vedea în curînd lumina tiparului.

Apoi, au loc concursuri literare, cum a fost concursul închinat celei de a XX-a aniversări a Republicii, organizat cu sprijinul Comitetului orășenesc U.T.C. și al „Scînteii tineretului", la care au participat 61 de elevi din 20 de licee și au fost decernate 25 de premii, mențiuni și diplome. Deosebit de stimulative sînt seratele literare, la care sînt invitați membrii tuturor cenaclurilor de elevi din București, întîlnirile cu scriitori și critici, excursiile cu itinerar tematic organizate în timpul vacanței. De pe acum sînt selecționați cei mai buni și serioși membri ai cenaclului, care vor participa la tabăra centrală de vară a elevilor-scriitori.

Este de bun augur pentru mișcarea literară școlară dragostea cu care e înconjurată de Radiodifuziune, de ziarul „Scînteia tineretului", care îi pune la dispoziție suplimentul „Preludii", de revista „Amfiteatru", de clubul Sindicatului învățămînt, care îi asigură cadrul material. Credem însă că față de amploarea pe care o capătă mișcarea literară în școli trebuie reglementată mai repede problema asigurării fondurilor și facilitată tipărirea revistelor școlare. Se simte nevoia unei reviste centrale a elevilor, cu apariție lunară. Bine ar fi să se reintroducă momentele literare originale la emisiunea radiofonică „Colegi de liceu", după cum ar trebui reorganizat și telecenaclul tineresc „Albatrosul", unde 80% din timp ecranul e ocupat de cei maturi.

Experiența „Săgetătorului" arată că asemenea cenacluri s-ar putea organiza și în alte orașe ale țării cu tradiție literară, sub egida comitetelor orășenești U.T.C. și a inspectoratelor școlare județene. Presa literară locală ar putea sprijini, eventual printr-o pagină lunară, strădaniile literare ale celor mai tineri condeieri. Organizarea unor cenacluri selective și în alte orașe ar îmbogăți considerabil formele de comunicare intelectuală, ar lega, prin dragostea comună pentru literatură, mii de elevi din toate colțurile țării.

„REVISTA DE PEDAGOGIE"

nr. 2 1968

Din sumar:

DEZBATEREA STUDIULUI PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI DE CULTURĂ GENERALĂ.

ION DUMITRESCU, PETRE BĂRBULESCU: Coordonatele integrării sociale a tineretului și practica muncii educative din școală.

MIHAI TIMOFTE, ILIE ILASIEVICI: Îmbunătățirea programei de matematică pentru liceu.

MARIN BICIULESCU: Compunerea liberă la clasele I—IV.

MIOARA ZDRAFCOVICI: Folosirea dialogului în predarea limbilor străine.

ISTRATE ANASTASIE: Cabinet pedagogic modern.

ION BOTA: Învățămîntul românesc din Maramureș.

PAVEL BINDER: Diacul Oprea, primul dascăl umanist român.

ONIȚA GLIGOR: Din presa pedagogică de altădată.

IOSIF ANTOHI: Concepții metodologice în știința educației comparate.

„NATURA"

Seria Geografie — Geologie nr. 1, ianuarie—februarie 1968

Din sumar:

M. Iancu, I. Popovici: Dimitrie Cantemir — precursor al geografiei românești.

I. S. Gruescu: România pe meridianele globului.

C. Chițu: Solul — element de diferențiere regională fizico-geografică în Subcarpați

M. Popescu-Spineni: Trei dintre cei dintîi geografi: N. Orghidan, N. Gheorghiu, C. Mironescu

T. Gh. Mucica: Contribuții la folosirea mijloacelor audio-vizuale în lecțiile de geografie

El. Dabija: Aspecte metodice ale predării capitolului „Structura scoarței externe a globului — minerale și roci" la clasa a VII-a

Gh. Vulpescu: Despre prezentarea grafică a manualelor de geografie

Fr. Ajtay: Planșeta cartografică

A apărut

la chioșcuri și librării

broșura

PROGRAMELE

CONCURSULUI DE ADMITERE ÎN LICEU

PENTRU ANUL ȘCOLAR 1968 - 1969

INSTITUTUL DE CONSTRUCȚII - BUCUREȘTI

ANUNȚĂ:

scoaterea la concurs a următorului post didactic:

— Șef de lucrări la Catedra de hidraulică și construcții hidrotehnice, disciplina „Irigații și desecări" — poziția 10 din statul de funcțiuni

Candidații la concurs vor depune la secretariatul Institutului din București, b-dul Republicii nr. 176, în termen de o lună de la data publicării acestui anunț, o cerere la care vor anexa următoarele acte în două exemplare:

— Copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare;

— Lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar;

— Certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază;

— Memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat;

— Autobiografie.

Cei ce funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ține la sediul institutului, în termen de 3 luni

ANUNȚ

Conducerea Liceului nr. 1 din orașul Giurgiu aduce la cunoștința generală că în cursul anului 1969 se va organiza sărbătorirea a 100 de ani de la înființarea acestei școli. În acest scop adresează tuturor celor care dețin documente și alte informații privitoare la activitatea fostului Liceu „Ion Maiorescu", rugămintea să le ofere comitetului de organizare a centenarului

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40 452

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 940 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 29 martie 1968 — 4 pag. 25 bani

PERFECȚIONAREA MULTILATERALĂ A SOCIETĂȚII NOASTRE

În consfătuirea care a avut loc la Comitetul Central al Partidului Comunist Român după o lună de la începerea activității noilor organe de conducere ale județelor, au fost analizate rezultatele obținute în această perioadă scurtă, dar rodnică, în aplicarea hotărîrilor Conferinței Naționale a P.C.R., precum și sarcinile pe care le au de rezolvat în viitor noile organe și instituții județene.

Consfătuirea a abordat o serie de probleme de o importanță hotărîtoare pentru asigurarea mersului înainte al operei de edificare a socialismului în patria noastră. Au fost subliniate progresele obținute în înfăptuirea hotărîrilor Congresului al IX-lea și ale Conferinței Naționale îndreptate spre perfecționarea conducerii întregii activități sociale din patria noastră, arătîndu-se că măsurile luate în ultimii ani au deschis calea promovării noului în toate sferele construcției socialiste, ceea ce are o puternică influență pozitivă asupra dezvoltării multilaterale a societății. Lichidarea verigilor intermediare, înlăturarea fenomenelor de paralelism și suprapunere, de dispersare nerațională a forțelor creează un climat și un cadru adecvat valorificării mai depline a forțelor creatoare ale poporului și folosirii mai eficiente a potențialului material și uman al tuturor orașelor și comunelor.

Expunerea rostită la consfătuire de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., președinte al Consiliului de Stat, conține o profundă analiză, de o deosebită valoare teoretică și practică, a sarcinilor actuale care se pun în fața poporului nostru. Tovarășul Nicolae Ceaușescu atrage atenția asupra faptului că legea dialecticii acționează și în socialism, că lupta dintre vechi și nou se manifestă și în societatea noastră ca o puternică forță motrice a progresului, avînd, în dezvoltarea economico-socială, un rol determinant. Procesul de dirijare conștientă a făuririi noii orînduiri, în care rolul primordial revine partidului comunist, forța politică conducătoare a societății noastre, impune, ca o necesitate stringentă, cunoașterea, înțelegerea aprofundată a legilor obiective ale dezvoltării sociale, sesizarea la timp a contradicțiilor ce apar în sînul societății, înlăturarea hotărîtă a tot ce este vechi și perimat în viața socială, a ceea ce nu mai corespunde noilor condiții sociale și ține în loc mersul înainte pe calea democrației socialiste, a progresului și civilizației. Expunerea îi cheamă pe comuniști să studieze particularitățile procesului dialectic de dezvoltare a societății noastre și, înarmați cu concepția despre lume și viață a clasei muncitoare — materialismul dialectic și istoric — să militeze neobosit, în primele rînduri ale luptei sociale, pentru asigurarea victoriei noului.

Lupta dintre vechi și nou se manifestă în toate sferele activității sociale. Sfera învățămîntului, a activității educaționale nu face, desigur, excepție de la această lege. Comuniștilor din învățămînt, tuturor pedagogilor le revine sarcina de a promova cu curaj noul, de a asigura victoria lui atît în modalitățile proprii de activitate, cît și în ansamblul vieții școlare. Există, în prezent, cele mai bune condiții pentru înlăturarea formelor care au frînat mersul înainte al învățămîntului, pentru asigurarea unei eficiențe mereu sporite a muncii instructiv-educative. După cum se știe, în aceste săptămîni se desfășoară, pe plan republican, largi discuții asupra studiilor elaborate de Ministerul Învățămîntului cu privire la dezvoltarea învățămîntului de cultură generală, a învățămîntului profesional și tehnic, a învățămîntului superior. Expresie a largului democratism al orînduirii noastre, aceste discuții scot la iveală numeroase propuneri menite să asigure învățămîntului românesc un nivel și mai înalt, o eficiență mai deplină.

O atenție deosebită s-a acordat în cadrul consfătuirii problemelor legate de crearea celor mai largi posibilități pentru manifestarea liberă a personalității fiecărui membru al societății. Trebuie să militäm cu consecvență și hotărîre — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — în spiritul înaltelor principii ale umanismului socialist, pentru a deschide fiecărui membru al societății posibilități nelimitate în vederea manifestării nestingherite a personalității sale, pentru a-i crea condiții de a-și aduce contribuția la înflorirea societății socialiste, la progresul și prosperitatea patriei.

Aceasta este, desigur, o problemă politică de cea mai mare importanță, privind toți factorii care au legătură cu vreun aspect sau altul al posibilităților de afirmare a personalității umane. Pentru cei ce lucrează în domeniul educației tineretului, pentru școală deci și pentru corpul profesoral, problema creării condițiilor și posibilităților de afirmare a personalității în scopul progresului și prosperității patriei este și un imperativ al muncii de zi cu zi, o sarcină de primă însemnătate. Largile posibilități create în societatea noastră pentru ca toți membrii ei să-și valorifice talentul, energia și aptitudinile impun educatorilor, ei înșiși beneficiarii acestor posibilități, datorii în vederea unei mai largi contribuții la definirea și manifestarea personalității tinerelor vlăstare. Este evident că personalitatea acestora trebuie definită și angajată în funcție de cele mai înalte țeluri omenești — în etapa actuală edificarea socialismului care se înfăptuiește sub conducerea partidului, înflorirea patriei pentru care militează în primele rînduri comuniștii.

Partidul nostru consideră dezvoltarea științei și culturii ca fiind unul din factorii de seamă ai desăvîrșirii construcției socialiste, ai mersului înainte pe toate planurile.

(Continuare în pag. a 2-a)

Poiana Brașov — obiectiv pentru numeroase excursii școlare în această vacanță de primăvară

COORDONATE ESENȚIALE ÎN ACTIVITATEA SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT

La Conferința Națională a P.C.R. s-a subliniat, între altele, faptul că, pe măsura înaintării societății noastre pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste, sporește rolul organizațiilor de masă și, în cadrul lor, al sindicatelor. Acestea sînt chemate să aducă o contribuție și mai importantă în mobilizarea oamenilor muncii la înfăptuirea politicii partidului, pentru a asigura participarea organizată a celor ce muncesc la întreaga viață politică, economică și culturală a țării. Ținîndu-se seama de aceste sarcini sporite s-a evidențiat necesitatea de a se îmbunătăți activitatea sindicatelor în vederea întăririi competenței lor. În acest spirit trebuie să se îmbunătățească și munca sindicatelor din învățămînt și cultură, care cuprind în rîndurile lor detașamentul numeros al învățătorilor și profesorilor, al tuturor slujitorilor școlii, chemați să instruiască și să educe generațiile viitorului.

Perioada actuală se caracterizează prin profunde prefaceri în viața școlii românești, care se va ridica, în lumina directivelor Congresului al IX-lea al partidului, pe una dintre cele mai înalte trepte ale învățămîntului mondial. În prezent sînt în dezbaterea opiniei publice studiile privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală, a învățămîntului profesional și tehnic și a învățămîntului superior, care cuprind o serie de prevederi bazate pe analiza multilaterală a realităților școlare din țara noastră, pe cunoașterea tradițiilor înaintate ale învățămîntului românesc și pe valorificarea experienței pozitive a pedagogiei mondiale contemporane. Sindicatele din învățămînt au adus și aduc o largă contribuție la dezbaterea acestor studii, promovînd toate opiniile și propunerile prețioase. Organizate printr-o strînsă conlucrare a organelor sindicale din școli cu conducerile acestora, sub îndrumarea organizațiilor de partid, adunările de dezbatere a studiilor au constituit, totodată, un prilej de analiză profundă a rezultatelor obținute de fiecare colectiv școlar în lumina cerințelor mereu mai mari ale societății socialiste contemporane, de stabilire a măsurilor pentru îmbunătățirea pe mai departe a procesului instructiv-educativ și a formelor activității extrașcolare. Este o datorie de frunte a organelor sindicale din școli ca în perioada care urmează să sprijine traducerea în viață a măsurilor adoptate, pentru îndeplinirea cu succes a sarcinilor de mare răspundere ce revin școlilor.

Printre obiectivele centrale ale activității sindicatelor din învățămînt, a grupelor sindicale din școli rămîne în continuare sprijinirea conducerilor de școli pentru ca fiecare acțiune întreprinsă de acestea pe linia îmbunătățirii conținutului lecțiilor, a metodicii predării lor, a folosirii mai eficiente a materialului didactic, să fie pregătită temeinic și să se desfășoare cu deplină eficiență. Acțiunile organizate în această perioadă de organele sindicale din școli trebuie să fie orientate în funcție de specificul ultimului trimestru, contribuind la încheierea cu succes a anului școlar și la pregătirea deschiderii noului an de învățămînt în care, pentru prima oară, liceul de 12 ani va funcționa cu toate clasele. Ținînd seama de propunerile și sugestiile membrilor de sindicat, comitetele sindicatelor din învățămînt au datoria să organizeze acțiuni care să răspundă unor cerințe și necesități reale, să pornească de la condițiile concrete ale școlilor respective și să fie strîns legate de pregătirea de specialitate a cadrelor didactice. Este interesantă, în această privință experiența acumulată de sindicatele din învățămînt din Cluj și Oradea, care au organizat lectorate unde au fost prezentate expuneri menite să ajute la înțelegerea și aprofundarea unor capitole noi introduse în programele școlare.

De un real folos se dovedesc — atunci cînd sînt eficient organizate — și schimburile de experiență inițiate de comitetele sindicatelor și birourile grupelor sindicale. Pentru ca acestea să-și atingă scopul este necesar să se cunoască îndeaproape activitatea comisiilor metodice, rezultatele muncii învățătorilor și profesorilor fruntași, popularizîndu-se prin expuneri, dezbateri și convorbiri tot ce este înaintat, valoros. Este de datoria comitetelor sindicatelor și a birourilor grupelor sindicale din școli să-i sprijine pe membrii de sindicat în activitatea de cercetare pedagogică, în elaborarea unor lucrări care să reflecte metodele și procedeele cele mai valoroase utilizate în școli.

Birourile grupelor sindicale trebuie să-și intensifice preocupările în vederea sprijinirii cadrelor tinere nou numite în învățămînt, ca și a celor insuficient calificate, pentru ca acestea să se adapteze condițiilor de muncă din școală și să-și însușească metode eficiente de predare și educație. Se pot generaliza astfel unele inițiative pozitive ca cele luate de sindicatele din învățămînt Timișoara, Tîrgoviște, Constanța etc., care au organizat colocvii, simpozioane și expuneri privind recapitularea și folosirea materialelor didactice în lecțiile recapitulative.

Se impune ca toate organele și organizațiile sindicale din învățămînt să se preocupe sistematic de aplicarea în viață a hotărîrii ultimei conferințe a Uniunii Sindicatelor din Învățămînt și Cultură, care cere să se intensifice munca organizațiilor sindicale din școli în scopul perfecționării profesionale a cadrelor didactice. Această hotărîre stabilește să se folosească pe scară largă informarea cadrelor didactice în specialitate și pedagogie, să se organizeze

VASILE VLAD
secretar al Comitetului Uniunii Sindicatelor din Învățămînt și Cultură

(Continuare în pag. a 2-a)

Din activitatea inspectoratelor școlare

Condițiile unei munci eficiente

În perioada care a trecut de la instalarea inspectoratelor școlare județene, colectivul nostru a căutat să răspundă sarcinilor complexe și de mare răspundere ce îi reveneau, imprimînd activității sale o orientare calitativ nouă, în lumina indicațiilor conducerii de partid și de stat.

Convinși că grija pe care o vom acorda încadrării inspectoratului va fi hotărîtoare pentru calitatea întregii activități viitoare, am stăruit în recrutarea celor mai bune cadre. Nu s-a făcut nici o derogare de la cerințele privind pregătirea de specialitate sau privind compartimentele de activitate ale inspectorilor. Inspectorii de specialitate, teritoriali și cei de personal sînt cadre cu multă experiență, cu grade didactice sau cu îndelungate state de serviciu în munca de îndrumare și control.

Ne-am străduit să realizăm o repartizare judicioasă a sectoarelor teritoriale și a sarcinilor pe inspectori în cadrul fiecărui compartiment de activitate. Pentru a putea cuprinde în ansamblu sarcinile domeniului de care răspund, inspectorii de specialitate, de pildă, includ în activitatea lor, pe lîngă îndrumarea și controlul predării, și alte activități legate de specialitatea respectivă — cercuri pe obiecte, concursuri cu elevii, legătura cu societățile științifice de profil, probleme ale cercetării științifice etc.

Obiectivele mari ale planului nostru de muncă pentru acest an prevăd, la loc de frunte, crearea condițiilor pentru trecerea la învățămîntul general de 10 ani și desfășurarea la nivel ridicat a inspecției de specialitate (curentă, frontală și specială) în școlile de cultură generală, licee, licee de specialitate, școli profesionale și tehnice, acțiuni pe linia perfecționării cadrelor didactice și a atragerii acestora în activitatea științifică, întărirea muncii educative etc.

În prezent ne preocupăm îndeaproape de modul cum se desfășoară munca în clasele a VIII-a, ale căror elevi vor susține examene de admitere în școlile post generale. Am organizat în acest scop, la 25 de școli din județ, un sondaj în legătură cu nivelul cunoștințelor elevilor la limba română, matematică și istorie. Constatările prilejuite de acest sondaj au fost valorificate în ședința de analiză cu directorii școlilor generale organizată la sfîrșitul trimestrului al II-lea.

Am organizat într-o nouă formă activitatea cercurilor pedagogice, care își desfășoară lucrările acum, în vacanța de primăvară. Toți profesorii sînt grupați, pe specialități, în cinci centre, în zile diferite. Inspectorii de specialitate și cadre universitare fac expuneri privind cele mai noi probleme ale specialităților respective, precum și diferite aspecte legate de predarea acestora.

În legătură cu modernizarea mijloacelor de predare la fiecare specialitate ne preocupăm stăruitor de dotarea unităților școlare cu aparatură modernă.

Știind că activitatea inspectoratului depinde acum, după ce am asigurat încadrarea corespunzătoare, de organizarea muncii și de operativitatea cu care vom acționa pentru promovarea noului și combaterea rutinei și închistării, vom căuta să dăm o permanentă atenție acestor obiective, hotărîți să ducem o muncă dinamică și eficientă.

Prof. D. D. VOICU
inspector general al inspectoratului școlar județean Dolj

150 DE ANI DE ÎNVĂȚĂMÎNT ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Duminică, 24 martie, într-o atmosferă de înalte simțăminte patriotice, două licee bucureștene — Liceul „Nicolae Bălcescu", fosta școală de la Sf. Sava a dascălului Gheorghe Lazăr, care poartă acum numele unuia din iluștrii săi elevi, și Liceul „Gheorghe Lazăr" au cinstit printr-o impresionantă manifestare un eveniment memorabil în istoria școlii și culturii românești: împlinirea a 150 de ani de la data cînd un hrisov domnesc întărea anaforaua eforilor școlilor din Țara Românească prin care cereau să li se dea voie să întocmească școală românească, cu dascăli iscusiți și învățați. De atunci, de cînd „tinerime de toată cinstirea vrednică" a venit, răspunzînd la chemarea neobositului dascăl și cărturar patriot Gheorghe Lazăr, „la izvorul tămăduirii, la museul înfloririi", învățămîntul românesc de toate gradele a prins temelii solide. De-a lungul anilor, cu toate vicisitudinile politice sau lipsurile materiale, școala s-a transformat într-o puternică instituție de instruire și educație, care a dat mulți cărturari, oameni de seamă, luptători înflăcărați pentru progresul patriei.

La sărbătoarea celor 150 de ani de învățămînt românesc au participat academicieni, oameni de cultură, profesori de la numeroase licee și școli din Capitală, foști elevi, părinți. Au fost prezenți, de asemenea, la adunarea festivă, Dumitru Popa, membru supleant al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., prim secretar al Comitetului Municipal București al P.C.R., președinte al Comitetului Executiv al Consiliului popular provizoriu al Municipiului București, acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului, Ion Iliescu, prim secretar al C.C. al U.T.C., ministru pentru problemele tineretului, Ion Teoreanu, șef de secție la C.C. al P.C.R., Miron Constantinescu, adjunct al ministrului învățămîntului și reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat.

Sutele de participanți la adunarea festivă au ascultat cu emoție și bucurie mesajul pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Stat, l-a adresat celor două școli cu prilejul acestei sărbători. „Îmi este deosebit de plăcut — se spune în acest mesaj — ca la această aniversare să adresez liceelor, conducerii lor, tuturor profesorilor și elevilor acestor vechi izvoare de lumină și cultură, un călduros salut și cele mai cordiale felicitări.

Întemeierea învățămîntului în limba română reprezintă un moment de mare însemnătate în dezvoltarea culturii noastre naționale, o dată memorabilă în istoria poporului român. Doresc să exprim prețuirea pe care partidul nostru o acordă colectivului de profesori ai acestor două licee, întregului corp didactic din patria noastră, tuturor celor care cu multă dăruire și pasiune își îndeplinesc nobila misiune de pedagogi și propagatori ai culturii și științei. Vă urăm să obțineți noi succese în ridicarea nivelului științific al învățămîntului, în activitatea de instruire și educare a elevilor, sădind în sufletele lor dragostea fierbinte pentru patrie, devotamentul nețărmurit față de cauza socialismului, simpatia și spiritul de solidaritate cu lupta popoarelor pentru pace și progres.

Purtînd în inimi mîndria de a fi continuatori ai unor mari înaintași ce s-au format pe băncile acestei școli și au strălucit în istoria poporului nostru, elevii de azi au datoria de onoare de a munci cu rîvnă pentru a-și însuși temeinic tot ce este mai valoros în tezaurul culturii naționale și universale, de a se pregăti ca continuatori de nădejde ai marii opere de înflorire a României Socialiste.

Să închinați tot talentul, priceperea și puterea de muncă propășirii școlii românești, măreților idealuri ale socialismului și comunismului".

Mesajul tovarășului Nicolae Ceaușescu, a fost primit cu deosebită însuflețire de participanți.

Subliniind marea însemnătate pe care o are pentru învățămîntul și cultura noastră aniversarea a 150 de ani de învățămînt în limba română, acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului, a arătat că astăzi, cînd partidul și statul nostru acordă o deosebită atenție dezvoltării permanente a științei și învățămîntului, continuarea și ridicarea pe o treaptă superioară a realizărilor înaintașilor constituie nu numai o mare cinste, dar și o înaltă îndatorire patriotică. Evocarea celor 150 de ani de ființare a unuia din cele mai renumite așezăminte de cultură în limba română, a spus acad. Ștefan Bălan, să însemne pentru noi toți un imbold de muncă pentru dobîndirea unor noi succese, care să dea o și mai mare strălucire activității acestei instituții de carte și cultură. Mesajul trimis astăzi dumneavoastră de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al C.C. al P.C.R., este îndemn în nobila activitate a corpului didactic și în conștiincioasa muncă a tuturor elevilor — a spus în încheiere ministrul învățămîntului.

Despre semnificația întemeierii învățămîntului în limba română, a vorbit la festivitate prof. univ. Vasile Maciu, membru corespondent al Academiei.

Cu prilejul aniversării, tov. Ion Iliescu, prim secretar al C.C. al Uniunii Tineretului Comunist, ministru pentru problemele tineretului, a oferit organizațiilor U.T.C. ale celor două licee, pentru merite deosebite în educarea comunistă a elevilor, Diploma de onoare a C.C. al U.T.C.

În încheierea solemnității, liceele sărbătorite au adresat o telegramă Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Oaspeții au vizitat muzeul de istorie al Liceului „Nicolae Bălcescu" care cuprinde tezaurul de documente al vechii școli de la Sf. Sava. Pe panouri mari, în vitrine, sînt expuse primele manuale în limba română, cataloage, foi matricole, distincții, reviste editate în școală. Prin imagini sînt evocate viața și activitatea unor personalități de seamă ale științei și culturii noastre care au fost dascăli sau elevi ai liceului.

Festivitatea a fost încheiată de un frumos program artistic.

În muzeul Liceului „N. Bălcescu"

150 DE ANI DE ÎNVĂȚĂMÎNT ÎN LIMBA ROMÂNĂ

FILE DE CRONICĂ

Școala care a sărbătorit, în aceste zile, împlinirea unui secol și jumătate de cînd lecțiile ținute de la catedrele ei au început a fi rostite în limba poporului, are rădăcini adînci în trecutul culturii românești. Ea și-a început cursurile la sfîrșitul veacului al XVII-lea la îndemnul marelui cărturar umanist Stolnicul Constantin Cantacuzino, sub domnia lui Constantin Brîncoveanu. Era vremea cînd cursurile școlilor înalte ale Europei erau predate în limbile clasice. Și, așa cum la Sorbona se studia în limba latină, la Academia de la Sf. Sava cursurile se țineau în limba elină.

Cu astfel de patroni culturali ca Brîncoveanu și Constantin Cantacuzino, nu e de mirare că Academia Domnească de la Sf. Sava a ajuns curînd foarte vestită. Ani de-a rîndul — și se vor împlini în curînd trei secole de cînd trăiește această vestită școală bucureșteană — au răspîndit aici învățătură vrednici profesori, adevărați savanți ai vremii lor și buni pedagogi, autori de cărți și manuale.

La începutul secolului al XIX-lea, cînd ideia unității naționale devenea tot mai puternică în rîndurile poporului român, cînd se întărea tot mai mult conștiința națională, elementele înaintate ale vremii începură a cere stăruitor învățămînt în limba română. Tradiția unui asemenea învățămînt exista de altfel de mult, făurită de modeștii dascăli care îi învățau pe copii limba dulce și frumoasă a poporului.

La 6 martie 1818 sub Ioan Vodă Caragea, o anaforă întocmită de oameni luminați ca Iordache Golescu, Constantin Bălăceanu, Slătineanu și alții, cerea să se inaugureze „școală românească", în care dascăli „epistimoniki", adică prea învățați, să predea tinerilor în limba în care scriseseră Miron Costin și Neculce, Dimitrie Cantemir și Enăchiță Văcărescu. La 24 martie al aceluiaș an, anafora eforilor școlilor din Țara Românească fu întărită prin hrisov domnesc. E un moment istoric, hotărîtor pentru destinul culturii noastre.

Coborîse din munții Ardealului și se oprise la București un tînăr inginer însuflețit de ideile revoluționare, cu numele de Gheorghe Lazăr, patriot înflăcărat, cu serioase studii făcute la Cluj, Sibiu și Viena. „Destoinic la orice meșteșug filosoficesc", el fu numit conducător și director al școlii.

„Înștiințarea" răspîndită de Lazăr între tinerii din București, în august 1813, vestea începuturile unei înalte școlii în limba română, în care aveau să se „paradosească" „științe filozoficești și matematicești". Nu lipseau, dintre materiile programate, „învățăturile juridicești sau normice," rădăcini din care avea să se ridice mai tîrziu tulpina celei dintîi facultăți de drept din capitala țării.

Gheorghe Lazăr era un entuziast, un animator, un luminat om de știință, purtînd nimbul luptătorului revoluționar, un mare patriot, plin de curaj și înzestrat cu o mare energie creatoare. Prin cunoștințele sale temeinice, prin elocința și darul lui excepțional de a le comunica, prin harul lui pedagogic, el izbuti să cîștige toate simpatiile, să cucerească toate adeziunile. Înconjurat de dragostea celor tineri, de încrederea celor vîrstnici, el munci fără preget cîțiva ani în șir, traducînd, redactînd și predînd cursurile de filosofie, de logică și metafizică, de „aritmetică matematicească", de „trigonometria cea dreaptă", de geografie etc. Manuscrisele autografe rămase de la el mărturisesc azi pentru acești ani trudnici de înaltă dăruire, de rodnică activitate.

Academia în limba greacă, mutată între timp în metohul Măgureanu, fu părăsită de elevii români, care alergară într-un suflet în jurul tînărului inginer. Se înscriseseră la școala de la Sf. Sava tineri destoinici, care aveau să cinstească mai tîrziu cultura românească : Ion Heliade Rădulescu, Petrache Poenaru, Eufrosin Poteca, Simion Marcovici, C. Moroiu etc. La 1821, școlarii, în frunte cu Lazăr însuși, se vor grăbi să îngroașe numărul răsculaților lui Tudor.

După neașteptata moarte timpurie a lui Gheorghe Lazăr, conducerea școlii este preluată de elevul și colaboratorul său apropiat, Ion Heliade Rădulescu, urmat mai apoi de Eufrosin Poteca.

Revoluția din 1848, prin larga participare a profesorilor și foștilor săi elevi, înseamnă un moment glorios în viața colegiului de la Sf. Sava. Mulți dintre ei sînt arestați, alții întemnițați, unii iau calea pribegiei, rămînînd exilați pînă la moarte. Din rîndurile lor se desprinde, pilduitoare și măreață, figura lui Nicolae Bălcescu, al cărui nume îi poartă azi școala. Colegiul fu închis și directorul lui de atunci, Petrache Poenaru, arestat sub acuzarea de a fi patronat „un focar al răscoalei".

Sub cămăcămia lui Alexandru D. Ghica se hotărî ridicarea din temelie a unei noi construcții pe locul bătrînei clădiri de la Sf. Sava, după planurile și sub îngrijirea fostului elev, profesorul arhitect Al. Orăscu. Era palatul care, cîțiva ani mai apoi, în 1864, avea să adăpostească Universitatea din București.

Matricolele vechi, păstrate cu grijă în arhiva și muzeul Liceului „Nicolae Bălcescu", amintesc astăzi numele a șiruri după șiruri de elevi ai școlii, ajunși devotați oameni de carte, unii din ei figuri ilustre ale artelor și științelor românești. Pe băncile

Un elev al Colegiului Sf. Sava din București văzut de un pictor în anul 1837

școlii unde au învățat odinioară Bălcescu și Ghica, Grigore Alexandrescu și Nicolae Filimon, Cezar Boliac și Cristian Tell, Dimitrie Bolintineanu și C.A.Rosetti, Barbu Ștefănescu Delavrancea și Spiru Haret s-au perindat mai apoi Ștefan Luchian, G. Longinescu, Tudor Arghezi, N.D.Cocea, Matei Caragiale, George Topîrceanu, Camil Petrescu, care au continuat, de-a lungul timpului, mîndra tradiție a colegiului, spiritul lui.

Spiritul Colegiului Național Sfîntul Sava nu va fi niciodată uitat. El trăiește viu în inimile tuturor profesorilor și elevilor liceelor „Nicolae Bălcescu" și „Gh. Lazăr", ale profesorilor și elevilor tuturor școlilor țării. În condițiile înfloritoare create astăzi învățămîntului nostru prin grija înțeleaptă a partidului, păstrînd în suflet, cu respect și emoție, flacăra care arde de 150 de ani, ei fac legămîntul de a ține mereu nestinsă și a duce mai departe tradiția moștenită de la înaintași.

AL. ALEXIANU

Elevi de la Sf. Sava la sfîrșitul secolului trecut

PERFECȚIONAREA MULTILATERALĂ A SOCIETĂȚII NOASTRE

(Urmare din pag. 1)

rile vieții materiale și spirituale. Într-adevăr, nu se poate concepe făurirea societății noi fără ca ea să se bazeze pe cunoașterea și aplicarea cuceririlor celei mai înaintate științe despre viață și societate — marxism-leninismul — pe rezultatele revoluției tehnico-științifice mondiale, care dinamizează dezvoltarea forțelor de producție, creșterea bunei stări a maselor. Orînduirea socialistă acordă o înaltă prețuire celor ce muncesc în domeniul științei și culturii, întregii noastre intelectualități. Lichidînd dominația capitaliștilor și moșierilor, ea a pus capăt în țara noastră, pentru totdeauna, oricărei opoziții dintre intelectualitate și celelalte categorii sociale.

Făurirea orînduirii socialiste și comuniste, progresul multilateral al patriei este țel comun al clasei muncitoare, țărănimii și intelectualității. Intelectualii muncesc alături de muncitori și țărani — și li se creează condiții ca această muncă să se ridice la cel mai înalt nivel posibil — nu numai pentru făurirea unor valoroase opere de știință și cultură, ci și pentru a-și aduce contribuția la întreaga viață socială a patriei. Dacă ne referim chiar și numai la oamenii muncii din învățămînt, cel mai numeros detașament al intelectualității noastre, căruia i s-a încredințat sarcina educării tinerelor generații, la devotamentul și abnegația cu care își îndeplinesc misiunea încredințată, participînd totodată la viața politică și social-culturală a țării, la prețuirea de care se bucură ei atît din partea poporului cît și din partea conducerii de partid și de stat, avem o imagine cuprinzătoare asupra rolului pe care socialismul îl asigură intelectualității patriei noastre.

Un loc larg în lucrările consfătuirii l-au ocupat sarcinile privind activitatea viitoare a noilor organe de partid și de stat județene. Subliniind că felul în care organele de partid și de stat, organizațiile de partid, comuniștii vor ști să-și ducă la îndeplinire sarcinile ce le revin este hotărîtor pentru asigurarea mersului rapid în toate sectoarele societății socialiste, consfătuirea a arătat că noua structură organizatorică a țării impune ca încă de la început să se realizeze o cotitură hotărîtoare în munca de partid și de stat. Este de la sine înțeles că o astfel de cotitură se impune și în activitatea noilor organe de învățămînt — inspectoratele județene — care răspund de organizarea și desfășurarea muncii în toate școlile de pe teritoriul județului.

Una din sarcinile de o deosebită însemnătate care trebuie să stea permanent în atenția inspectoratelor școlare județene o constituie întărirea continuă a legăturii cu școlile, cu munca desfășurată de corpul profesoral în activități școlare și extrașcolare. În lumina sarcinilor trasate apare limpede că inspectoratele școlare județene trebuie să atragă la rezolvarea multiplelor probleme legate de ridicarea nivelului învățămîntului pe cei mai buni specialiști din școli, să asigure o judicioasă apreciere și promovare a învățătorilor și profesorilor, să se sfătuiască permanent cu aceștia în stabilirea căilor menite să ridice eficiența muncii școlare.

Referindu-se la organele județene care, potrivit hotărîrilor, au dublă subordonare — atît față de consiliile populare, cît și față de ministere — consfătuirea a atras atenția asupra modului greșit în care au înțeles unele ministere dubla subordonare. Crearea instituțiilor specializate nu presupune scoaterea lor de sub conducerea și îndrumarea consiliilor populare, ci necesitatea de a li se asigura mai multă operativitate în muncă, mai multă răspundere și autonomie. Ele urmează să-și desfășoare activitatea în întregime sub conducerea și sub îndrumarea consiliilor populare județene. Comitetul județean de partid, consiliul popular județean sînt organe conducătoare ale întregii activități din județ, care răspund de întreaga activitate economică, socială și culturală de pe teritoriul respectiv. Dubla subordonare înseamnă totodată răspunderea ministerului pentru îndrumare și pentru controlul aplicării unei politici unitare în domeniile respective de activitate, asigurînd ca hotărîrile de partid și de stat să se înfăptuiască în mod unitar în întreaga țară.

Alături de măsurile care se vor lua în continuare în lunile următoare pentru traducerea în viață a hotărîrilor Conferinței Naționale a partidului privind perfecționarea conducerii și planificării economiei — constituirea comitetelor de direcție în întreprinderi, a centralelor industriale — vor fi luate, așa cum s-a arătat la consfătuire, o serie de măsuri în domeniul învățămîntului, al sănătății, al culturii, ca și în alte sectoare de activitate. Oamenii muncii din învățămînt, care sînt în momentul de față angajați în dezbaterea problemelor privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală, profesional și tehnic și superior așteaptă măsurile pe care le vor adopta partidul și guvernul cu ferma hotărîre de a nu-și precupeți nici un efort pentru traducerea lor în viață, convinși fiind că ele vor răspunde celor mai înalte aspirații de progres ale poporului nostru.

Coordonate esențiale în activitatea sindicatelor din învățămînt

(Urmare din pag. 1)

consultații, expuneri, colocvii, simpozioane, excursii documentare, vizite la locuri istorice, centre industriale, unități agricole, locuri pitorești, precum și alte acțiuni menite să facă cunoscute marile înfăptuiri ale construcției socialiste. Evitînd suprapunerea și paralelismul cu activitățile organizate în acest scop pe linie administrativă, comitetele sindicatelor pot sprijini inspectoratele școlare în buna desfășurare a consultațiilor pentru cei înscriși la examenele pentru obținerea gradelor didactice. În colaborare cu casele de cultură ale sindicatelor, se pot organiza întîlniri cu oameni de știință și pedagogi de prestigiu așa cum s-au desfășurat de pildă, la Cluj, București și Baia Mare. Este bine să se permanentizeze în școli „colțul noutăților", să se organizeze expoziții cu cărțile nou apărute și cu publicațiile de specialitate, să se facă recomandări bibliografice etc. Asemenea acțiuni au fost realizate cu succes în școli din Suceava, București, ca și din comunele Cuza Vodă — Ialomița, Dracea — Teleorman, Moisei — Baia Mare ș.a. Organele și organizațiile sindicale trebuie să pornească în organizarea acestor acțiuni de la o cunoaștere mai exactă a cerințelor din fiecare unitate școlară, să folosească metode adecvate, specifice, să manifeste mai multă înțelegere și receptivitate față de fenomenele noi. Firește că va trebui urmărită sistematic deplina valorificare în procesul de învățămînt a tuturor acțiunilor organizate.

Promovînd tot ceea ce este valoros, comitetele sindicatelor din învățămînt au în același timp datoria să combată neajunsurile ce se mai manifestă în munca școlară, să acționeze cu mai multă perseverență pentru eliminarea risipei de energie și de timp, să examineze cu grijă cazurile de supraîncărcare a unor cadre didactice cu sarcini și să militeze pentru înlăturarea activităților care determină irosirea inutilă a timpului. Aceasta se impune cu atît mai mult acum, în perioada ultimei etape școlare, care pune în fața corpului didactic sarcini de mare importanță.

Copiii, tinerii văd în învățător, în profesor, un model de comportare în viață. Se cuvine, de aceea, ca fiecare slujitor al școlii să se comporte în așa fel încît modelul pe care îl oferă elevilor să corespundă fizionomiei morale a omului înaintat al zilelor noastre. De pe această poziție, sindicatele sînt chemate să militeze pentru înlăturarea manifestărilor nesănătoase, de indisciplină, de dezinteres pentru pregătirea profesională proprie, de comportare necorespunzătoare față de elevi, în familie și societate. Ele trebuie să promoveze o atitudine hotărîtă a colectivelor didactice față de moravurile retrograde, să dezvolte în rîndul lor intransigența, fermitatea față de orice abatere de la normele de conduită în societatea socialistă, de la legile statului. Prin acțiuni speciale — simpozioane, mese rotunde ,consfătuiri, discuții — dar și prin munca de zi cu zi, prin exemplul pozitiv, trebuie dezvoltate concepțiile înaintate, trăsăturile omului nou, trebuie sporită fermitatea și combativitatea față de influențele ideologiei burgheze, față de tendințele și manifestările de individualism, de neseriozitate în viața personală.

Grija pentru sănătatea salariaților din învățămînt, pentru asigurarea unor condiții corespunzătoare de muncă, pentru condițiile de igienă și de protecție a muncii sînt alte coordonate ale muncii sindicatelor din învățămînt. Îndeplinirea acestor atribuții cere mai multă preocupare pentru asigurarea respectării normelor de protecția muncii în laboratoare și săli de lucrări practice, organizarea controlului obștesc asupra respectării tuturor dispozițiilor legale și a normelor de tehnică a securității și de igienă a muncii.

Sindicatele din învățămînt sînt chemate să ajute conducerile școlilor în planificarea concediilor, în așa fel încît învățătorii și profesorii să se reconforteze fizic și intelectual și să aibă, în același timp, posibilitatea practică de a participa la acțiunile de perfecționare profesională. Se va căuta să se evite fragmentarea concediului cadrelor didactice, asigurîndu-se coordonarea acțiunilor planificate în vacanțe.

Este necesar ca sindicatele din învățămînt să participe, împreună cu conducerile școlilor, la acordarea stimulativă a fondurilor de premiere și a celorlalte stimulente morale și materiale.

Măsurile complexe privind perfecționarea învățămîntului elaborate de Congresul al IX-lea al P.C.R. solicită și din partea organelor și organizațiilor sindicale din școli o contribuție sporită. Lucrînd sub conducerea și îndrumarea permanentă a organelor și organizațiilor de partid ele sînt chemate să sprijine în forme mereu mai eficiente îmbunătățirea calitativă a procesului de învățămînt, perfecționarea profesională a cadrelor didactice, ridicarea pe noi trepte a școlii din patria noastră.

Rectificare

În informația „Tabere-curs de geografie și biologie", apărută în nr. 939 din 22 martie a.c., pagina a 2-a, în coloana cincea, rîndul 11—12, se va citi *15 — 31. VII* în loc de 15—31 VIII a.c.

SISTEMUL EXPERIMENTAL DE PREDARE CU PROFESORI LA CLASELE I—IV

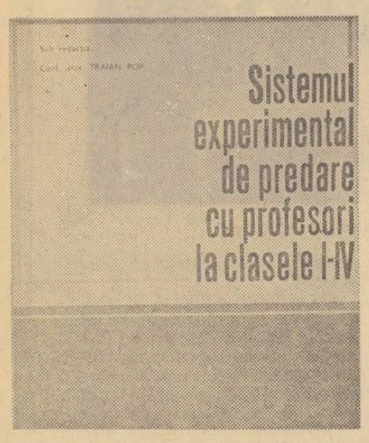

Riscul cercetărilor cu concluzii „telefonate" din premise este mare în cercetările pedagogice și psihologice și, din păcate, literatura de specialitate nu ne-a scutit de unele studii bazate pe acest soi de cercetări. Tentația concluziilor prestabilite s-a făcut simțită, ce-i drept, și în diferite cercetări din alte domenii, dar nicăieri ele nu s-au dovedit așa de nocive ca în domeniul educației, unde au constituit uneori pur și simplu pretexte pentru justificarea unor măsuri luate în principiu, iar uneori și efectiv.

În cazul cercetării sistemului de predare cu profesori la clasele mici tentația era și mai mare. Cu cercetări sau fără, se părea că este evidentă concluzia că înlocuirea învățătorilor cu profesori nu va putea duce decît la rezultate pozitive, căci cu cît vor fi mai bine pregătite cadrele didactice ce predau la clasele I-IV, cu atît și rezultatele instructiv-educative vor fi mai bune. Dar viața este întotdeauna mai complicată decît presupunerile noastre. De aceea, analiza atentă a realității, fără prejudecăți teoretice, este o condiție esențială a oricărei cercetări autentice. Tocmai aici stă meritul, după noi fundamental, al lucrării „Sistemul experimental de predare cu profesori la clasele I—IV" (sub redacția conf. univ. Traian Pop, autori : conf. univ. Traian Pop, conf. univ. dr. Ana Bogdan-Tucicov, conf. univ. O. Safran, dr. Gh Tănăsescu, prof. Eugen Blideanu, lector univ. Constantin Sandu, asist. univ. Anca Miron, Ion Ciocan, Emil Păun). Lucrarea pornește de la o premisă metodologică pe care am putea să o definim astfel : nu știm cum este mai bine, s-ar putea să se obțină rezultate superioare în sistemul de predare cu profesori, dar s-ar putea să nu fie așa și nu este în interesul nimănui să fie altfel decît o arată datele experimentale pe care le vom putea obține. Această poziție explică, după noi, în mod esențial organizarea cercetărilor, specificul datelor culese și ineditul concluziilor.

Așadar, să ne întrebăm și noi, după modelul ipotezelor emise de autori : este mai bună predarea pe obiecte de către profesori ? Este mai bun sistemul tradițional ? Sau adevărul se află undeva pe la mijloc (de aici, probabil, și nevoia de a se experimenta o variabilă intermediară în care profesorii să predea numai cîteva obiecte de învățămînt). Răspunsul la aceste întrebări nu este ușor de formulat, deoarece datele culese oferă o variație foarte mare, pînă la urmă fiecare sistem avîndu-și avantajele și dezavantajele. Lucru firesc, deoarece procesul de învățămînt prezintă o complexitate deosebită, soluțiile liniare fiind de cele mai multe ori excluse. Așa, de exemplu, predarea pe obiecte, cu profesori, rezolvă într-o mare măsură problema trecerii de la clasa a IV-a la clasa a V-a, oferă avantaje pe linia logicizării lecțiilor, familiarizează cu stiluri personale diverse, cu sisteme de notare diferite etc. Dar are și serioase dezavantaje, deoarece la clasele mici au o mare pondere cerințele metodice speciale referitoare la modul în care pot fi însușite cunoștințele de către copii, la felul în care îi determinăm să le conștientizeze, la căile prin care cunoștințele lor pot fi mobilizate — în general la un ansamblu de metode și procedee care se învață special în școlile pedagogice și nu se învață în facultăți, care se completează în munca zilnică a cadrelor didactice de la clasele mici și nu apar în experiența profesorilor de la alte clase. Pe de altă parte, chiar unele caracteristici pozitive din predarea profesorilor, cum ar fi tendința spre logicizare a lecțiilor pot duce , uneori, la carențe. Lipsită de o ilustrare bogată, tendința spre schematizare face ca predarea să fie abstractă și, deci, mai puțin accesibilă elevilor de virstă școlară mică.

La rîndul ei, predarea clasică nu este scutită nici ea de deficiențe importante. Să luăm, de exemplu, cazul muzicii (situația se prezintă similar și la alte obiecte de învățămînt). Așa cum arată autorii studiului care au cercetat această problemă (prof. Irimie Albuțiu și prof. Eugen Blideanu), muzica cere elevilor să-și însușească un minimum de cunoștințe, dar în condițiile actuale predarea acestora la un nivel corespunzător nu se poate realiza începînd chiar cu clasa I decît de către cadre didactice cu pregătire superioară.

Tot atît de puțin liniare sînt și rezultatele obținute în cazul obiectelor de învățămînt care au ponderea cea mai mare în clasele mici : limba română și matematica. În cazul limbii române, (după cum arată studiul realizat de conf. univ. dr. Ana Tucicov-Bogdan) cercetările întreprinse au dus la concluzia, cu o valoare psihopedagogică mai generală, potrivit căreia cu cît sarcinile predării unui obiect la clasele mici sînt mai elementare, avînd numai menirea de a prepara în vedera asimilării propriuzise a sistemului de cunoștințe științifice dintr-un domeniu dat, cu cît ele vizează priceperi și deprinderi fundamentale, dar incipiente și care reclamă o insistență amplă, susținută în toate activitățile elevului, cu atît este mai necesar ca întregul proces instructiv-educativ să se efectueze cu același cadru didactic. Acesta este motivul pentru care însușirea scrisului, în cadrul căruia se pun bazele primelor deprinderi intelectuale se realizează în condiții mai bune și cu rezultate superioare în sistemul de predare cu învățători. Lucru evident și dincolo de datele experimentale cantitative, în scrierea mai îngrijită a elevilor, în citirea bine exersată și în ușurința de a povesti integral cele citite, în priceperea de a relata impresii din experiența cotidiană proprie etc. Dar, în timp, lucrurile se schimbă, astfel încît în clasa a IV-a sistemul de predare cu profesori este cel care permite performanțe superioare.

În cazul matematicii (de care s-a ocupat asist. univ. Ion Ciocan), situația este similară. În primele trei clase predarea și asimilarea cunoștințelor se realizează în condiții mai bune în sistemul de predare cu învățători, deoarece în aceste clase problemele de ordin științific nu reclamă cu necesitate un specialist. Pe primul plan sînt tot problemele de ordin metodic, ceea ce permite performanțe mai mari în munca învățătorilor. Lucrurile se schimbă de asemenea la clasa a IV-a, unde accentul trece de pe metodic pe logic și în consecință, contribuția profesorului specialist este și posibilă și eficientă.

Sub raport formativ, al efectelor de durată, datele obținute de cercetători ne pun în fața unei realități complexe și, în anumite privințe, neașteptate. În cazul matematicii, de exemplu, în mod paradoxal la prima vedere, sînt avantajați elevii pregătiți în sistemul clasic, deoarece ei dispun de deprinderi solide din clasele mici, care le favorizează dezvoltarea intelectuală. Este un exemplu foarte interesant asupra condițiilor în care realul contrazice logicul căci logic ar fi ca efectele de durată să fie mai importante la elevii pregătiți cu profesori. Dar lucrurile nu stau astfel din pricină că deprinderile de calcul reprezintă condiția de bază a însușirii matematicii și ele se capătă în condiții mai bune în cazul predării obișnuite.

Firești ni se par constatările ce se fac pe linia consecințelor educative ale aplicării sistemului experimental (în studiul semnat de conf univ. O Șafran). Învățătorul fiind într-un contact mai îndelungat cu elevii, prin firea lucrurilor îi cunoaște mai bine și poate acționa mai eficient decît diriginte-le, cel puțin în clasele I și II și în privința deprinderilor de conduită corectă.

Dar dincolo de toate aceste oscilații sînt, desigur, și concluzii ferme (studiul semnat de conf. univ. Traian Pop). Ele ne apar în acest caz ca un șir întreg de opțiuni nu între alb și negru și nici între variante net inferioare sau superioare — căci așa ceva se pare că nu există în realitatea cercetată — ci între soluții posibile, cîntărite pe toate laturile și raportate la situația concretă a învățămîntului nostru. Ele sînt aposteriori rezultatul punerii în aplicare a unei concepții metodologice, asupra căreia ni se pare important să stăruim. Mai întîi, ne aflăm în fața unei cercetări în care aceiași elevi sînt urmăriți pe o perioadă de șase ani și din cîte știm noi, un astfel de experiment de durată și pe aceleași colective de copii este un lucru nou și îmbucurător pentru cercetarea noastră de specialitate, oferind posibilități experimentale și certitudini superioare cercetărilor efectuate pe grupe de elevi schimbate continuu. De altfel, această împrejurare a și oferit răspunsul la una din problemele esențiale ale modernizării învățămîntului la clasele I-IV, și anume la problema efectelor de durată. În al doilea rînd, ne aflăm în fața unui colectiv de cercetare alcătuit pe principii complexe, multidisciplinare, la care, alături pe pedagogi și psihologi, participă igieniști și cadre didactice (cu o contribuție efectivă și cu semnătură proprie pentru rezultatele obținute). Profitul experimental este important deoarece problemele ce se pun în legătură cu introducerea unui nou sistem de învățare sînt departe de a se limita numai la predare ca atare, sau numai la aspectele psihologice ale însușirii. Deosebit de prețioasă se dovedește participarea medicilor (dr. Gh. Tănăsescu, dr. Ida Jelezneac, Maria Domilescu, dr. El. Stănciulescu, dr. I. Chiriac de la Institutul de igienă și protecția muncii secția igiena copilului și adolescentului ; și dr. E. Fuioagă, dr. E. Arbore, dr. A. Ileana de la Institutul medico-farmaceutic). Contribuția lor a dat răspuns la unele întrebări care, deși „extradidactice", sînt hotărîtoare pentru introducerea unui nou sistem de predare. Anume, se atestă faptul că în condițiile predării pe obiecte de către profesori elevii sînt supuși unui efort sporit mai ales în clasele I—II fără însă a se observa modificări ale stării de sănătate. Această constatare ne face să ne punem și mai insistent problema dacă efortul sporit este justificat de profitul instructiv-educativ realizat.

Pînă la urmă, concluziile finale arată că sistemul de predare care s-a dovedit a avea cea mai mare și mai durabilă eficiență pedagogică este cel experimentat la o parte din clasele I și a II-a sub denumirea de „varianta B" (învățător plus profesori specialiști de muzică, educație fizică, desen și lucru manual). Cumulînd atît pe plan instructiv, cît și pe plan educativ avantajele pedagogice ale sistemului de predare cu un singur învățător și cele ale sistemului de predare cu profesori specialiști, el reduce la minimum dezavantajele ambelor sisteme și, în același timp, corespunde mai bine cerințelor psihologice și igienico-sanitare ale dezvoltării ulterioare a copiilor. Subliniind că cel mai evident avantaj al sistemului de predare cu profesori specialiști constă în ușurarea problemelor de adaptare puse de trecerea de la clasa a IV-a la clasa a V-a, concluziile arată că acest avantaj este neutralizat prin dezavantajul că dificultățile respective se mută de la clasa a V-a la clasa I, ceea ce, din punct de vedere pedagogic reprezintă o soluție cu mari riscuri. De aceea, în studiul de sinteză semnat de conf. univ. Traian Pop se emite părerea că varianta optimă rămîne „varianta B" pentru clasele I-III, urmînd ca predarea completă cu profesori specialiști să înceapă cu clasa a IV-a.

Concluzii absolute definitive ? Nu. Valabile însă din punct de vedere social-istoric. În condițiile actuale varianta B este de preferat, dar, dacă se schimbă datele problemei (pregătirea suplimentară a profesorilor, modificări în conținutul învățămîntului etc.) atunci și concluziile se schimbă. Modelul de studiu al variabilelor rămîne însă valabil, iar constatările făcute vor putea constitui o modalitate de comparație utilă, așa cum alte cercetări anterioare au constituit puncte de sprijin în elaborarea cercetării prezente.

Cert este că ne aflăm în fața unei cercetări autentice, de tip monografic, concepută unitar, axată pe o problemă importantă pusă de viață, de nevoile dezvoltării învățămîntului nostru. Ce bine ar fi dacă am dispune de un studiu de același nivel și pentru problema începerii școlarizării de la virsta de 6 ani, ca și pentru alte probleme majore pe care viața le ridică în prezent în fața școlii. Să sperăm că în viitor rolul unor păreri, fie ele foarte judicioase și venite din partea unor personalități științifice autentice, va fi luat de studiul atent al realității instructiv-educative din țara noastră. Lucrarea de față constituie în această privință un îndemn și un exemplu.

Lector univ. N. RADU

NOTĂ Regretabilă greșeală editorială : încurcarea paginilor la ultimele trei capitole.

OPINII

DESPRE

STUDIUL PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂŢĂMÎNTULUI DE CULTURĂ GENERALĂ

STUDIUL PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂŢĂMÎNTULUI PROFESIONAL ŞI TEHNIC

Pentru un conţinut modern al învăţământului

Alături de problemele structurii şi organizării învăţământului, statuarea noilor planuri şi programe va solicita cel mai intens, desigur, factorii chemaţi să dea viaţă prevederilor Studiului privind dezvoltarea învăţământului de cultură generală.

Experienţa destul de concludentă de pînă acum în direcţia modernizării învăţământului ne invită să reflectăm mai adînc asupra soluţiilor necesare pentru armonizarea conţinutului învăţământului cu cerinţele omului contemporan. Trebuie să recunoaştem că s-a făcut puţin în această direcţie. Ne-am mulţumit să considerăm drept modernizare simpla folosire a unor mijloace audiovizuale „la modă" şi adăugirea unor capitole noi de matematică, de fizică şi chimie la problematica clasică a acestor discipline.

Or, criteriul cumulativ aplicat în întocmirea programelor şi manualelor s-a dovedit profund nepedagogic.

Cultura actualului absolvent de liceu se formează tot în 12 ani ca şi a absolventului de acum 30—35 de ani. Numai că — statisticile o arată — în ultimii 30—35 de ani volumul cunoştinţelor tehnico-ştiinţifice a sporit cu 30 la sută, iar al celor din domeniile umaniste cu 20 la sută. Simultan cu aceasta, cercetările biologice şi medicale au spulberat mitul revoluţiei fiziologice a creierului uman. Deci, un plus masiv de cunoştinţe, care trebuie însuşit în aceeaşi unitate de timp. Unele progrese în arta predării, ca şi personalitatea creatoare a profesorului au avut fără îndoială un rol pozitiv în uşurarea muncii elevilor, dar ele au fost departe de a complini lacunele concepţiei pedagogice care a stat la baza întocmirii documentelor normative.

Goana după paleative, manifestată în instabilitatea programelor, în măsurile administrative menite să înlăture supraîncărcarea (condică de teme, ziua de luni fără examinare şi teze, punerea exclusiv în sarcina cadrelor didactice a fenomenelor negative, reducerea activităţilor în afară de clasă şi extraşcolare, care dezvoltă iniţiativa creatoare a elevilor, sacrificarea unor discipline de cultură generală etc.), în cîrpelile şi ciuntirile materiei de învăţămînt n-au reuşit să elimine suprasolicitarea elevilor şi, ceea ce e mai grav, variaţia volumului de cunoştinţe de la o promoţie la alta. Nu e cazul să mai stăruim asupra lipsei de concordanţă, a contradicţiilor chiar din programele disciplinelor corelative, asupra viciilor din succesiunea logică a unor capitole, asupra balastului de amănunte nesemnificative, rezultat al muncii insuficient coordonate a comisiilor de specialitate dornice de a demonstra, făcînd abstracţie de realitatea elev, locul fruntaş ocupat de obiectul respectiv în ierarhia disciplinelor moderne. Se ştie doar că la un moment dat elevii învăţau după manuale de fizică, de chimie, de istorie etc. care atingeau 350—500 pagini.

În lumina acestei experienţe negative se impune ca problema modernizării învăţămîntului să fie studiată cu toată competenţa pedagogică. O înaltă concepţie despre învăţămîntul modern trebuie să ia în considerare, în permanenţă, realităţile învăţămîntului, care nu se plămădesc în mapele cercetătorilor Institutului de ştiinţe pedagogice, ci în pulsul vital al fiecărei şcoli. Numai un contact mai strîns cu şcolile, consultarea mai largă a cadrelor didactice fruntaşe, investigaţii psihologice şi sociologice temeinice pentru definirea profilului complex — afectiv, moral, intelectual — al elevului de astăzi vor face ca planurile şi programele de învăţămînt să nu reprezinte o schelărie suprapusă de cunoştinţe, ci un dat viu, alimentat nemijlocit de necesităţile societăţii contemporane.

În orice caz principiul cumulativ trebuie abandonat în favoarea principiului sintetico-selectiv. Mai importante decît întrebarea **cît** dăm elevilor sînt întrebările **ce** cunoştinţe trebuie să selecţionăm şi **cum** le vom conexa pentru a forma cultura omului modern, pentru a-i dezvolta gîndirea şi creativitatea. **Considerăm că organizarea cunoştinţelor pe structuri funcţionale, pe complexe de cunoştinţe esenţiale, utile atît pentru viaţa de toate zilele cît şi ca piedestal pentru cultura de specialitate la nivel universitar este singura soluţie pentru evitarea greşelilor de pînă acum.** Mai puţină erudiţie măruntă la disciplinele umaniste, mai puţin tehnicism îngust la disciplinele ştiinţifice, o selecţionare riguroasă a cunoştinţelor fundamentale, înţelegerea culturii generale ca un întreg autonom şi nu ca un prag pregătitor al muncii universitare cum o concep, argumentînd „pro domo", unii universitari solicitaţi să elaboreze programe şi manuale pentru cursul liceal.

Deosebit de importantă ni se pare subordonarea procesului de însuşire a cunoştinţelor sarcinii de a dezvolta gîndirea activă a elevului, iniţiativa, fantezia şi creativitatea acestuia. Atîta timp cît programele vor fi încărcate, memoria va fi cea mai solicitată facultate intelectuală a elevului. A-l obliga să gîndească, să asocieze şi să disocieze cu propriile lui forţe, să refacă ontogenetic drumul filogenetic al culturii omeneşti este un deziderat modern al metodologiei, menit să înlăture în acest chip şi apatia, oboseala, monotonia, plictiseala, teama de sancţiune, să stimuleze apetenţa pentru cunoaştere, să realizeze cultura generală ca o construcţie organică şi nu ca o suprapunere inaderentă şi instabilă. Manualele nu trebuie să fie nişte depozite de cunoştinţe mai mult sau mai puţin sistematizate, ci ferestre larg deschise către înţelegerea activă a lumii.

O sursă importantă de supraîncărcare o reprezintă, după părerea noastră, existenţa cursurilor de matematică şi fizică la secţia umanistă. Atîta timp cît nici o facultate cu profil umanist (filologie, istorie, filozofie, ştiinţe juridice etc.) nu prevede studiul disciplinelor respective, ele ni se par, la secţia umanistă, absolut inoperante. Atît cît le trebuie, elevii au învăţat pînă în clasa a X-a. Credem că timpul cheltuit cu însuşirea cunoştinţelor respective **ar fi mai bine valorificat dacă ar fi atribuit disciplinelor umaniste,** acum destul de vitregite. Ni se pare neconvingător argumentul că cibernetica se aplică în filologie, iar matematicile statistice în biologie şi medicină. Putem foarte bine să avem matematicieni şi fizicieni profilaţi pe probleme informaţionale în domeniul lingvisticii, statisticieni abilitaţi pentru aplicarea curbei lui Gauss în domeniul biologiei etc.

Credem de asemenea că aşa-zisa „vizită în producţie", aşa cum se efectuează acum, nu este prea eficientă. În schimb, elevii nu au unele deprinderi practice absolut necesare unui om modern : nu ştiu să pună o priză, o siguranţă, să repare obiecte de uz casnic, să şofeze, deşi primesc note la studiul motorului.

După părerea noastră, **modernizarea învăţămîntului este în primul rînd o problemă de conţinut, de concepţie, de viziune, de considerare de pe poziţiile societăţii contemporane a funcţionalităţii instructiv-educative a sistemului de învăţămînt, menit să asigure omului de azi capacitatea de a înţelege şi transforma lumea şi de a-şi apropria în mod creator faptele de cultură.**

Prof. dr. TUDOR OPRIŞ
Liceul „Mihail Eminescu", Bucureşti

Ce trebuie să se studieze în şcoala profesională?

Se ştie că muncitorul se formează în producţie, ca ucenic, sub îndrumarea maistrului sau muncitorului instructor. De aceea credem că, **în măsura posibilităţilor, şcoala profesională trebuie să funcţioneze pe lîngă o întreprindere, iar elevii să lucreze efectiv pentru a-şi însuşi un grup de meserii înrudite.**

Este inutil, după părerea noastră, să se repete cu atîta insistenţă în şcoala profesională materiile din şcoala generală. Socotim că accentul trebuie pus pe tehnologie şi pe desenul tehnic **(aşa ca elevii să poată citi şi aplica desenul proiectanţilor), pe cunoaşterea utilajului şi aparatelor de măsură şi control, pe organizarea producţiei şi a muncii, pe problemele de igienă şi securitate a muncii. Ni se pare necesară de asemenea şi însuşirea cel puţin a unei limbi străine în care literatura tehnică este bine reprezentată.** În mod special trebuie să se insiste asupra formării dragostei pentru meseria aleasă

Întrucît în prezent dinamica industrială cere mereu noi adaptări, ni se pare greşit să dăm elevilor o specializare îngustă.

VASILE FELEA
Bucureşti

Organizarea şcolilor săteşti

În prezent şcolile săteşti cu clasele I—IV din mediul rural funcţionează ca unităţi independente de şcoala de 8 ani din punct de vedere al conducerii, organizării şi îndrumării. **Considerăm indicat ca aceste şcoli să treacă sub îndrumarea şi controlul direct al şcolii de 8 ani (în viitor de 10 ani) în raza cărora se află.** Aceasta ar permite întărirea colectivului de conducere al şcolii de centru, stabilindu-se aici şi un director-adjunct. Se va îmbunătăţi astfel munca internă de îndrumare şi control, se va asigura o legătură permanentă între şcoala de centru şi şcolile din cătunele aparţinătoare ei, putîndu-se sesiza la timp lacunele din procesul instructiv-educativ al acestor şcoli.

Totodată se vor elimina şi unele paralelisme inutile, de natură birocratică, privind evidenţele, situaţiile statistice, eliberarea de acte etc., care acum se întocmesc şi pe unităţi şi centralizat, pe circumscripţii.

Poate că ar fi indicat ca şcolile mari de 8 (10) ani să fie încadrate cu un administrator care să degreveze pe director de multiplele sarcini administrative, permiţîndu-i să se ocupe mai mult de predare, de munca educativă, de activitatea metodică şi de celelalte sarcini şcolare şi extraşcolare legate de pregătirea multilaterală a elevilor.

Profesor
GHEORGHE BUCUREŞTEAN
directorul Şcolii generale nr. 1,
Salcia

Recrutarea inspectorilor

În scopul îmbunătăţirii muncii de îndrumare şi control se cere ca inspectorii să fie recrutaţi dintre cadrele cele mai bune, cu o îndelungată practică în învăţămînt şi care au cel puţin o vechime de 10—15 ani.

Pentru a se asigura efectiv încadrarea inspectoratelor cu oamenii cel mai bine pregătiţi, **propunem ca recrutarea lor să se facă pe bază de examen-concurs.** Firesc, data examenului, ca şi programa acestuia, vor trebui anunţate din timp, pentru a se da celor interesaţi posibilitatea de a se pregăti.

Înv. VASILE ZIMAN
Ardud, judeţul Satu-Mare

Licee reale şi licee umaniste

Socotim că ar fi indicat să se studieze posibilitatea **specializării pe secţii a liceelor de cultură generală de la oraşe, astfel încît să funcţioneze licee reale şi licee umaniste.** Avem în vedere printre altele, în formularea acestei propuneri, necesitatea de a se asigura dotarea diferenţiată a liceelor cu material didactic, încadrarea lor cu personal de specialitate care să manifeste anumite afinităţi cu o secţie sau alta şi, desigur, necesitatea de a se crea în fiecare liceu un cadru general care să permită elevilor să lărgească şi să adîncească studiul la disciplinele de bază ale secţiei respective.

Credem, de asemenea, că pe baza acestei soluţii cifrele de şcolarizare ar fi mai bine sincronizate cu nevoile de cadre în perspectivă în toate domeniile de activitate.

Prof. MARIN MORONESCU
Vaslui

O condiţie pentru primirea la concursul de admitere în liceu

Calitatea pregătirii elevilor în liceu — fie că e vorba de liceul de cultură generală sau de cel de specialitate — depinde mult de modul cum sînt selecţionaţi elevii.

În ultimii ani, profesorii care predau la clasele a VIII-a au semnalat un fenomen ce pare să ia proporţii. Anume, o serie de elevi se pregătesc cu sîrguinţă numai la obiectele cerute la concursul de admitere în liceu, neglijînd restul materiilor. Se întîlnesc de aceea cazuri cînd unii elevi iau note de 8, 9 şi 10 la obiectele de concurs, dar au numai 5 şi 6 la fizică, geografie, ştiinţe naturale, ca să nu mai vorbim de muzică, desen sau lucrări practice.

Pentru a curma această concepţie nesănătoasă, care afectează cultura generală şi periclitează munca desfăşurată în liceu, propunem ca, **printre celelalte condiţii stabilite pentru concursul de admitere în liceu, să figureze şi aceea de a nu fi primiţi la concurs decît elevii care au minimum nota 6 la toate obiectele de învăţămînt.**

Considerăm că aceasta îi va face pe toţi elevii să adopte o atitudine pozitivă faţă de învăţătură, ducînd la dispariţia părerii că unele obiecte sînt secundare, dacă nu chiar de prisos.

Prof. V. MUNTEANU
Şcoala generală nr. 75 —
Bucureşti

Perfecţionarea directorilor

Munca directorului şcolii presupune rezolvarea operativă, competentă, a unui mare număr de probleme şi este ştiut că de modalităţile acestei rezolvări depinde în bună măsură calitatea muncii şcolare. Iată de ce problema perfecţionării continue a pregătirii directorului de şcoală capătă o deosebită însemnătate.

În prezent, perfecţionarea directorului şcolii se realizează prin studiu individual, prin activitatea metodică, prin instructaje şi consfătuiri. **Util ar fi, credem, dacă prin grija institutelor de perfecţionare şi a inspectoratelor şcolare judeţene s-ar organiza periodic cursuri de perfecţionare cu durata de 1—2 săptămîni, la care să participe şi directorii şcolilor cu vechime mare şi experienţă bogată.** Asemenea cursuri s-ar putea organiza în perioada vacanţei de iarnă sau a vacanţei de primăvară.

Prof. TRAIAN PAVELEA
Directorul Şcolii generale
din comuna Coşbuc,
judeţul Bistriţa-Năsăud

Ce durată să aibă învăţământul seral?

Studiul privind dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală se ocupă şi de învăţămîntul seral, preconizînd **o serie de măsuri menite să asigure ridicarea lui pe o treaptă superioară.**

Susţinem propunerea de a se prelungi durata învăţămîntului seral la 5 ani. Nu înţelegem însă de ce se prevede ca, după încheierea învăţămîntului obligatoriu de 10 ani, învăţămîntul seral să funcţioneze doar cu clasele a XI-a şi a XII-a. S-a considerat, probabil, că învăţămîntul seral va recruta în exclusivitate muncitori care au trecut şi printr-o şcoală profesională sau, poate, că programele şcolii generale de 10 ani vor asigura într-o asemenea măsură pregătirea absolvenţilor, încît elevii de la seral nu vor mai avea nevoie decît de doi ani de studiu pentru a se prezenta pe deplin pregătiţi în faţa examenului de bacalaureat. În ce ne priveşte, socotim că această soluţie nu va rezolva problemele care se pun în legătură cu pregătirea elevilor de la seral. Ea ar însemna, de fapt, să ne întoarcem la poziţiile pe care ne aflăm acum. Propunem, de aceea, ca **după încheierea învăţămîntului obligatoriu de 10 ani învăţămîntul seral să funcţioneze cu trei clase, denumite anii I, II şi III.**

Considerăm că în **primul an programa şcolară va trebui să acorde un număr sporit de ore pentru limba română şi matematică, ore care, în primul semestru, să fie folosite pentru rezolvarea unor probleme mai dificile în condiţiile învăţămîntului seral: dezvoltarea cunoştinţelor de ortografie şi punctuaţie, a deprinderilor de expunere şi compunere, consolidarea deprinderilor de efectuare a exerciţiilor de algebră, de aplicare a formulelor geometrice.** În condiţiile programei actuale, strădania profesorilor nu poate să suplinească carenţele amintite — şi aşa se face că elevii de la seral au în tot timpul liceului „coşmarul" matematicii şi al gramaticii.

Se poate argumenta — cum de altfel am auzit în multe ocazii — că elevii de la seral pot fi ajutaţi prin intermediul consultaţiilor, al meditaţiilor etc. Dar dacă la învăţămîntul de zi asemenea forme de ajutor au oarecare eficienţă, la seral nu fac decît să dea iluzia unei obligaţii împlinite, fără a rezolva însă, în realitate, problemele. Cînd se pot organiza consultaţii sau meditaţii? O dată sau de două ori pe săptămînă, seara, după trei ore de cursuri, care au loc, la rîndul lor, după opt ore de muncă în producţie. Se înţelege de la sine ce eficienţă pot avea. N-ar avea desigur o eficienţă mai mare nici dacă s-ar ţine înaintea orelor de curs, cînd atenţia elevilor este concentrată asupra lecţiilor din ziua respectivă. Numai prelungirea duratei învăţămîntului mediu seral ar da posibilitatea să se organizeze pentru elevii acestui învăţămînt un program săptămînal care să permită şi ajutorarea lor la disciplinele unde s-ar simţi nevoia.

Ni se par foarte necesare **manuale speciale pentru liceele serale.** Nu e vorba, desigur, de manuale mai uşoare ca cele de la cursurile de zi, ci de manuale care să ţină seama de planul şi programele învăţămîntului seral, ca şi de metodica predării în cadrul lui. În mai mare măsură chiar decît la cursurile de zi, manualul pentru seral trebuie să se adreseze elevilor şi nu profesorilor. Credem că propunerea de a se elabora mai multe manuale pentru aceeaşi disciplină, de către autori diferiţi, va contribui, alături de alte măsuri, la ridicarea învăţămîntului seral.

Nu este însă mai puţin adevărat că **se simte şi nevoia unor lucrări adresate profesorilor de la seral.** Pînă în prezent s-a editat prea puţină literatură pedagogică privind specificul activităţii acestor profesori. Credem că sînt necesare, în această privinţă, studii şi cercetări care să dea răspuns la numeroasele probleme specifice de metodică a predării în condiţiile învăţămîntului seral.

Prof. V. SILIŞTEANU
Liceul „V. Alecsandri" Galaţi

Cercuri, societăţi, concursuri

Se poartă adesea discuţii asupra numărului de şedinţe ale cercurilor de elevi. Considerăm că **trebuie lăsat cîmp liber iniţiativei cercului respectiv, pentru ca şedinţele să se desfăşoare în funcţie de condiţiile concrete, nu după un şablon. S-ar putea organiza, în taberele centrale, sesiuni ale cercurilor, unde cei mai buni elevi din ţară să aibă posibilitatea să-şi confrunte părerile, să realizeze schimburi de experienţă, să lege chiar unele relaţii de colaborare.** În aceste tabere s-ar putea organiza şi expoziţii cu lucrări executate de elevi în cadrul cercurilor.

Binevenită, ni se pare propunerea de a se organiza societăţi literare şi ştiinţifice, valorificînd tradiţiile culturale ale şcolii româneşti. Astfel de societăţi ar putea purta numele unor oameni de ştiinţă, de cultură, de litere care au avut legături cu şcoala, cu localitatea respectivă. Ar fi bine ca ele să fie conduse de elevi fruntaşi, bineînţeles sub îndrumarea unor profesori cu prestigiu.

Cîteva cuvinte în legătură cu concursul de literatură română. În prezent el nu dă elevilor posibilitatea de a-şi valorifica aptitudinile, talentele, deoarece prevede teme stereotipe, din programa şcolară. Se face simţită **necesitatea unor teme mai largi, mai libere. Ar fi binevenite poate şi concursurile de creaţie beletristică. Finalizate după o judicioasă triere, lucrările premiate ar putea fi publicate în ziarele judeţene, în periodicele literare centrale sau în culegeri speciale.**

Prof. CONSTANŢA BĂRBOI

Pregătirea învăţătorilor şi a educatoarelor

În prezent pregătirea învăţătorilor şi a educatoarelor se realizează prin licee pedagogice şi prin institutele pedagogice cu durata de 2 ani. Se preconizează, de asemenea, pregătirea lor prin facultăţi cu durata de 3 ani. Socotind că existenţa concomitentă a mai multor forme nu este de natură să asigure pregătirea egală, **propunem să se stabilească o formă unică de pregătire — liceele pedagogice de învăţători şi educatoare, a căror organizare se cere îmbunătăţită şi care ar trebui să valorifice în mai mare măsură tradiţiile învăţămîntului pedagogic din ţara noastră, îndeosebi tradiţiile fostelor şcoli normale.**

Propunem, de asemenea, ca durata liceelor pedagogice să fie de 7 ani, întrucît aceasta ar permite o mai judicioasă eşalonare a obiectelor de învăţămînt pe ani de studii, o mai raţională repartiţie a numărului de ore pe săptămînă la fiecare disciplină. Totodată s-ar putea asigura o pregătire pedagogică superioară, creîndu-se şi condiţii pentru o activitate educativă mai eficientă. **În aceste condiţii ar urma ca admiterea în liceele pedagogice să se facă după absolvirea clasei a VI-a a şcolii generale.**

Crearea posibilităţilor de pregătire a cadrelor didactice pentru clasele I—IV prin studii superioare — idee preconizată în studiu — vine în întîmpinarea unui vechi şi legitim deziderat al oamenilor şcolii. În legătură cu aceasta propunem ca **la facultăţile respective să se poată prezenta, pe bază de concurs, numai absolvenţi ai liceelor pedagogice de învăţători şi educatoare, care dovedesc o bună pregătire de cultură generală şi pedagogică. Facultăţile să funcţioneze cu secţii pentru învăţători şi educatoare, iar la terminarea cursurilor absolvenţii să capete titlul de învăţător-institutor şi educatoare-institutoare, titluri care să le dea dreptul la o salarizare corespunzătoare studiilor.** Dintre absolvenţii facultăţilor s-ar putea recruta, pe bază de concurs, institutorii pentru şcolile de aplicaţie ale liceelor pedagogice, directori, inspectori şcolari.

Credem că, dacă ar fi concepută astfel, pregătirea superioară a învăţătorilor şi educatoarelor nu ar mai apare ca o formă paralelă, alături de liceele pedagogice, ci ca un mijloc de selecţionare a valorilor, de folosire judicioasă a acestor valori în posturile de răspundere ale învăţămîntului elementar.

Prof. VASILE FETESCU
Directorul
Liceului pedagogic-Iaşi

PROGRAMELE DISCIPLINELOR PENTRU CONCURSUL DE ADMITERE ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR

— Pentru anul universitar 1968–1969 —

(Urmare din nr. 939)

Electricitatea

Electrizarea corpurilor. Acțiunea reciprocă a sarcinilor electrice. Legea lui Coulomb. Unitatea de cantitate de electricitate: coulombul. Repartizarea sarcinilor electrice în echilibru pe conductoare. Cîmpul electrostatic. Intensitatea cîmpului. Linii de forță. Noțiuni despre potențial. Unitatea de potențial : voltul. Lucrul mecanic la deplasarea sarcinii în cîmpul electric. Capacitatea electrică. Unitatea de capacitate electrică : faradul. Condensatorul. Constanta dielectrică. Formula capacității condensatorului plan (fără deducție). Legarea condensatoarelor în paralel. Condensatoare variabile. Electricitatea atmosferică. Sarcina electrică elementară. Electronul. Curentul electric în metale datorită mișcării electronilor liberi. Tensiunea. Intensitatea curentului și rezistența circuitului electric. Legea lui Ohm. Rezistivitatea. Legătura dintre rezistivitate și temperatură. Legarea în serie și în paralel a conductoarelor. Reostate și șunturi. Circuitul exterior și circuitul interior. Aplicarea legii lui Ohm la întregul circuit. Gruparea în serie a elementelor. Energia și puterea electrică. Legea Joule-Lenz și aplicațiile efectului termic al curentului electric. Termoelementele și aplicațiile lor. Electroliza. Legile lui Faraday. Determinarea sarcinii ionului monovalent. Aplicațiile tehnice ale electrolizei. Polarizarea electrozilor. Acumulatoare. Ionizarea unui gaz. Descărcări electrice în gaze. Arcul electric. Raze catodice. Raze canal. Lămpi cu luminiscență. Cîmpul magnetic al curentului liniar, circular și al solenoidului. Intensitatea cîmpului magnetic. Flux magnetic. Permeabilitatea magnetică. Electromagneții și aplicațiile lor. Acțiunea cîmpului magnetic asupra unui curent mobil. Forța electromagnetică. Ampermetru și voltmetru. Forța electrodinamică. Definirea amperului, unitate fundamentală în sistemul internațional. Contor electric. Cîmpul magnetic al pămîntului (sumar). Producerea tensiunii electromotoare de inducție. Factorii care determină mărimea și sensul tensiunii electromotoare de inducție. Legile lui Faraday și Lenz. Fenomenul de autoinducție. Obținerea curentului alternativ. Perioada și frecvența unui curent alternativ. Legea lui Ohm pentru curentul alternativ (fără deducție). Generatorul de curent alternativ (sumar). Motorul de curent alternativ (sumar). Dinamul și motorul de curent continuu. Reversibilitatea lor. Transformarea curentului alternativ. Transformatoare. Redresoare uscate. Bobina de inducție ; telefonul. Electrificarea. Descărcarea oscilatorie a unui condensator. Circuit oscilant. Oscilații electrice amortizate și întreținute. Circuit oscilant deschis. Cîmp electromagnetic. Unde electromagnetice. Viteza de propagare. Rezonanța electrică. Noțiuni despre radioemisie și radiorecepție. Trioda. Caracteristica de grilă. Funcțiile triodei. Noțiuni despre semiconductoare și transistoare. Radioul. Noțiuni despre radiolocație.

Optica

Viteza de propagare a luminii și determinarea ei experimentală (metoda Michelson). Legile reflecției luminii. Imagini în oglinzile plane și în cele sferice. Legile refracției luminii Indicele de refracție. Reflecția totală. Refracția printr-o lamă cu fețe plan-paralele și printr-o prismă optică. Obținerea și construirea imaginilor în lentile. Formulele lentilelor. Convergența lentilelor. Dioptria. Noțiuni despre aberațiile sferică și cromatică. Corijare. Ochiul ca aparat optic. Vederea binoculară. Unghiul vizual. Ochelarii. Lupa. Cinematografal. Aparatul fotografic. Microscopul. Luneta. Binoclul prismatic. Noțiuni despre interferența și difracția luminii. Partea vizibilă, infraroșie și ultravioletă a spectrului. Spectre de emisie (continuu și de linii și spectre de absorbție. Spectroscopul. Analiza spectrală. Obținerea razelor Röntgen și proprietățile lor. Privire generală asupra undelor electromagnetice. Transformarea energiei radiațiilor în alte forme de energie. Fenomenul fotoelectric ; legile lui. Noțiuni despre cuantele de radiație (fotoni). Celula fotoelectrică și aplicațiile ei. Presiunea luminii. Relația reciprocă dintre masă și energie. Lumina ca fenomen ondulatoriu și corpuscular.

Structura atomului

Electronii. Emisia de electroni : termoelectroni și fotoelectroni. Masa electronului și variația ei cu viteza. Structura atomului. Învelișul electronic și nucleul. Modele atomice (Rutherford, Bohr). Nivelele energetice ale atomului. Emisia și absorbția energiei de către atom. Serii spectrale. Formula Balmer. Dezintegrarea nucleului. Radioactivitatea. Razele alfa, beta și gama. Metode de cercetare în fizica nucleară. Camera Wilson. Numărătorul de particule. Transformările elementelor radioactive. Legea dezintegrării radioactive. Izotopi. Structura nucleului atomic. Mijloace de acțiune asupra nucleului atomic. Acceleratori de particule. Ciclotronul. Dezintegrarea artificială. Izotopi radioactivi și atomi marcați. Aplicații în industrie, agricultură, biologie și medicină. Energia nucleului atomic. Defectul de masă Eliberarea energiei nucleare. Fisiunea nucleară. Reacția nucleară în lanț. Reactori nucleari. Explozia nucleară. Fuziunea nucleară. Noțiuni despre plasmă și întrebuințările ei actuale. Actualitatea și perspectivele folosirii energiei nucleare în scopuri pașnice.

Notă. Candidații vor pregăti și problemele privind aplicațiile practice.

CHIMIE

Chimia anorganică.

Substanțele și proprietățile lor. Fenomene fizice și fenomene chimice (exemple). Amestecuri și combinații chimice (exemple). Reacții chimice. Tipuri de reacții chimice : reacții de combinare, de descompunere, de substituție (exemple). Elemente chimice. Noțiunea de element în concepția chimiei moderne. Elemente cu caracter metalic și caracter metaloidic (exemple). Teoria atomo-moleculară. Principiile teoriei atomo-moleculare. Mase atomice și mase moleculare. Atom-gram și moleculă-gram. Legea conservării masei. Legea proporțiilor definite. Legea lui Avogadro, volumul molecular al gazelor. Sistemul periodic al lui D. I. Mendeleev. Legea periodicității. Noțiuni asupra substanțelor radioactive și asupra dezintegrării radioactive. Noțiuni de bază despre structura atomilor. Nucleul atomic. Izotopi. Formarea combinațiilor chimice și valența elementelor (covalența și electrovalența). Ecuații chimice. Punerea în ecuație a reacțiilor simple. Calcule pe baza formulelor și a ecuațiilor chimice. Hidrogenul. Prepararea și proprietățile fizice și chimice ale hidrogenului. Hidrogenul ca element reductor. Oxigenul. Prepararea, proprietățile fizice și chimice ale oxigenului, întrebuințările lui. Ozonul. Noțiuni despre alotropie. Apa. Proprietățile fizice și chimice ale apei. Soluțiile. Solubilitatea substanțelor solide în apă. Solubilitatea în apă a lichidelor și a gazelor. Dependența solubilității gazelor și substanțelor solide de temperatură. Exemple de substanțe practic insolubile, puțin solubile și ușor solubile. Soluție diluată, concentrată și saturată. Exprimarea cantitativă a concentrației soluțiilor (procentuală). Probleme referitoare la prepararea soluțiilor de concentrații diferite. Separarea substanțelor solide din soluții. Oxizi, baze, acizi, săruri. Oxizii. Compoziția și denumirea lor. Oxizii bazici și oxizii acizi (anhidridele acizilor). Bazele (hidroxizii), compoziția și denumirea lor. Proprietățile bazelor (hidroxizilor). Acizii, compoziția și denumirea lor. Acizii hidracizi și acizii oxigenați (exemple). Bazicitatea acizilor. Proprietățile caracteristice ale acizilor. Sărurile, compoziția și denumirea lor. Metodele cele mai însemnate de obținere a sărurilor ; reacții de neutralizare, substituție și de dublu schimb (exemple). Electroliți și neelectroliți (exemple). Ioni în soluțiile de acizi, baze și săruri. Cationi și anioni. Proprietățile ionilor. Electroliza. Reacții ionice. Disociația electrolitică a apei. Hidroliza. Halogenii. Fluorul. Prepararea fluorului. Proprietățile fizice și chimice ale fluorului și întrebuințări. Clorul. Prepararea clorului Proprietățile fizice și chimice ale clorului. Întrebuințările clorului. Bromul. Preparare, proprietăți, și întrebuințări. Iodul, preparare, proprietăți și întrebuințări. Acizii hidracizi ai halogenilor. Acidul clorhidric și sărurile sale. Acidul fluorhidric și sărurile sale. Acidul bromhidric și sărurile sale. Acidul iodhidric și sărurile sale. Caracterele generale ale halogenilor. Halogenii ca grupă naturală de elemente. Sulful. Compușii minerali ai sulfului. Proprietățile și întrebuințările sulfului. Hidrogenul sulfurat. Caracterul acid al soluției de hidrogen sulfurat în apă. Combinațiile sulfului cu oxigenul. Bioxidul de sulf și proprietățile lui. Acidul sulfuros și proprietățile lui. Sărurile acidului sulfuros (sulfiți). Oxidarea bioxidului de sulf la anhidridă sulfurică (trioxid de sulf) cu ajutorul catalizatorilor. Acidul sulfuric. Prepararea industrială a acidului sulfuric (metoda de contact). Proprietățile acidului sulfuric ; comportarea lui față de apă, metale, acțiuni asupra unor substanțe organice. Sărurile acidului sulfuric (sulfații) și întrebuințările lui în tehnică. Aerul. Gazele rare. Noțiuni despre proprietățile și întrebuințările gazelor rare. Azotul și fosforul. Amoniacul. Prepararea și proprietățile lui fizice și chimice. Solubilitatea lui în apă și caracterul alcalin al soluției. Grupul amoniu. Hidroxidul de amoniu. Săruri de amoniu. Acidul azotic ; preparare, proprietăți fizice și chimice, întrebuințări. Sărurile acidului azotic (azotați). Însemnătatea azotaților în viața plantelor, în agrotehnică și pirotehnie. Circuitul azotului în natură. Compușii minerali ai fosforului. Alotropia fosforului. Fosforul alb și fosforul roșu. Proprietățile lor fizice și chimice. Întrebuințările fosforului. Anhidrida fosforică. Acidul ortofosforic și sărurile lui (fosfații). Rolul compușilor fosforului în organismul animalelor și al plantelor. Generalități asupra elementelor din gr. V. Îngrășăminte minerale. Crearea și dezvoltarea industriei de îngrășăminte în țara noastră. Carbonul și compușii lui. Carbonul în natură. Stările alotropice ale carbonului ; diamantul și grafitul. Mangalul. Cărbunele activ. Capacitatea de adsorbție a cărbunelui, mijloc de apărare contra gazelor toxice. Proprietățile chimice ale carbonului. Combinațiile carbonului cu oxigenul. Oxidul de carbon, preparare și proprietăți. Gazul de generator. Gazul de apă. Bioxidul de carbon, preparare și proprietățile lui fizice și chimice. Rolul bioxidului de carbon în natură. Întrebuințările bioxidului de carbon. Acidul carbonic și sărurile lui (carbonații). Circulația carbonului în natură. Siliciul. Răspîndirea siliciului în natură. Bioxidul de siliciu. Acidul silicic. Noțiuni despre silicați. Rolul silicaților în industrie. Sticla. Cimentul. Metale. Caracterizarea generală a metalelor. Proprietățile fizice și chimice. Aliaje. Coroziunea metalelor, chimică și electrochimică. Metale alcaline. Sodiul și potasiul. Preparare, proprietăți, întrebuințări. Oxizi de sodiu, de potasiu. Hidroxizii de sodiu și de potasiu. Săruri mai importante de sodiu și de potasiu. Îngrășăminte potasice. Metale alcalino — pămîntoase. Calciul. Stare naturală. Preparare, proprietăți, compuși mai importanți, întrebuințări. Fabricarea varului. Noțiuni despre magneziu. Duritatea apei și înlăturarea ei. Metalele din grupa a III-a. Aluminiu. Preparare, proprietăți, compuși mai importanți, întrebuințări. Fierul. Proprietățile fierului. Ruginirea fierului. Măsurile pentru preîntîmpinarea ruginirii. Fierul în natură. Oxizii fierului. Principalele reacții care au loc în cuptorul înalt. Fontele. Oțelul. Însemnătatea lor în economia națională. Compușii mai importanți ai fierului. Noțiuni despre staniu, plumb, cupru, argint, zinc, crom, mercur, mangan și germaniu (la nivelul manualului pentru clasa a X-a).

Chimia organică

DIN MATERIA CLASEI A XI-A :

Hidrocarburile

1. **Hidrocarburi.** Clasificarea lor.

2. a) **Hidrocarburi aciclice saturate.** Definiție. Stare naturală. Nomenclatură. Serie de omologi. Izomerie. Radicali organici. Teoria structurii compușilor organici a lui Butlerov. Proprietățile fizice și chimice ale hidrocarburilor saturate (Reacția de substituție, reacția de cracare, arderea).

b) **Metanul.** Stare naturală. Metanul — bogăție naturală a țării noastre. Preparare. Proprietăți. Întrebuințări. Cloroformul. Tetraclorura de carbon.

3. **Hidrocarburi olefinice.** Definiție. Structură. Nomenclatură. Proprietăți fizice. Proprietăți chimice (Reacții de adiție — regula lui Markovnikov. Oxidare. Ardere).

4. **Hidrocarburi acetilenice.** Definiție. Structură. Nomenclatură. Proprietăți fizice. Proprietăți chimice. (Reacții de adiție, polimerizare, oxidare, combinații cu metale).

5. **Cauciucul.** Cauciucul natural. Cauciucul sintetic. Polimerizarea divinilului și izoprenului. Dezvoltarea industriei cauciucului în țara noastră.

6. a) **Hidrocarburi aromatice.** Definiție. Clasificare (mono și polinucleare). b) Benzenul. Starea naturală și obținerea din gudroane. Proprietăți fizice. Structura moleculară. Proprietăți chimice. Întrebuințări. c) Hidrocarburi aromatice polinucleare. Naftalenul. Antracenul. Noțiuni generale. Întrebuințări. d) Caracterizarea generală a hidrocarburilor aromatice. Proprietăți fizice și chimice. Prepararea lor industrială. Distilarea uscată a cărbunelui de pămînt.

7. **Petrolul.** Stare naturală. Compoziție. Extragerea petrolului. Proprietăți fizico-chimice. Derivatele principale ale petrolului. Petrolul, materie primă în industria petrochimică. Dezvoltarea impetuoasă a industriilor legate de extragerea și prelucrarea petrolului în anii puterii populare.

Funcțiuni organice fără azot

1. a) **Alcooli.** Definiție. Clasificare (mono și polialcooli, alcooli primari, secundari, terțiari). Nomenclatură. Proprietăți fizice și chimice. b) Alcoolul metilic și alcoolul etilic. Preparare. Distilarea uscată a lemnului. Proprietăți. Întrebuințări tehnico-industriale. c) Glicerina. Preparare. Proprietăți. Întrebuințări tehnico-industriale.

2. a) Noțiuni despre fenoli. b) Fenolul (acidul fenic). Preparare. Proprietăți. Întrebuințări. Fenolul ca materie primă în fabricarea maselor plastice. Comparație între alcooli și fenoli.

3. **Aldehide.** Definiție. Nomenclatură. Prepararea prin oxidarea alcoolilor. Proprietăți fizice și chimice. Aldehida formică. Importanța ei.

4. **Cetone.** Definiție. Preparare. Acetona. Proprietățile și întrebuințările ei.

5. a) **Acizi organici.** Definiție. Clasificare. Nomenclatură. Proprietățile fizice și chimice. b) Acidul formic. Acidul acetic. c) Acizii grași. Acizii : butiric, palmitic, stearic, oleic.

6. a) **Esterii.** Definiție. Preparare. b) Grăsimi. Definiție. Clasificare. Proprietăți fizice și chimice. (Hidrogenarea grăsimilor, saponificare). Săpunuri.

7. a) **Zaharide.** Definiție. Clasificare. b) Monozaharide. Glucoza. Răspîndirea în natură. Proprietăți. Întrebuințări. Fructoza. c) Dizaharide. Zaharoza. Obținerea zahărului din sfecla de zahăr. Proprietăți. Întrebuințări. Dezvoltarea în țara noastră a culturii sfeclei de zahăr și a construcțiilor de fabrici pentru prelucrarea ei. d) Amidonul. Formarea amidonului în plante. Fotosinteza. Prelucrarea amidonului e) Celuloza. Proprietăți. Prelucrarea celulozei. Hîrtia. Mătasea artificială. Nitroceluloze ; întrebuințările lor. Dezvoltarea industriei hîrtiei și celulozei în țara noastră după 23 August 1944.

Funcțiuni organice care conțin azot

1. **Noțiuni despre nitroderivați.** Nitrobenzenul. Preparare. Trinitrotoluenul, Trinitrofenolul.

2. **Noțiuni despre amine.** Anilina. Preparare. Proprietăți și întrebuințări.

3. **Noțiuni despre amide.** Ureea.

4. **Noțiuni despre nitrili.** Acidul cianhidric.

5. **Noțiuni despre amino-acizi.** Glicocolul.

6. **Substanțe proteice.** Definiție. Proprietăți. Rolul substanțelor proteice în procesele vitale. Hidroliza substanțelor proteice. Problema sintezei substanțelor proteice.

Sinteze organice. Dezvoltarea industriei chimice în România Socialistă.

1. **Substanțele plastice.** Noțiuni despre obținerea, proprietățile și folosirea lor.

2. **Substanțele colorante.** Noțiuni despre obținerea, proprietățile și folosirea lor.

3. **Antibioticele.** Noțiuni despre substanțele mai importante și despre folosirea lor.

4. **Industria chimică în Republica Socialistă România.** Contribuția industriei chimice la dezvoltarea agriculturii socialiste și la ridicarea nivelului de trai al poporului muncitor din țara noastră.

Atît la chimie cît și la fizică se va cere candidaților să arate și aplicațiile tehnico-industriale, agricole sau din alte domenii ale fenomenelor și legilor fizice și chimice, aplicații care au fost studiate de elevi în școală.

DESEN

a) Desen tehnic.

Redarea la scara cerută a unor obiecte în reprezentări ortogonale (vederi și secțiuni) pe baza următoarelor elemente : — o descriere minuțioasă cu indicarea dimensiunilor obiectului ; — o prezentare a obiectului printr-o imagine axonometrică sau fotografică; — o reprezentare ortogonală a obiectului la altă scară ; — descrierea sumară a obiectului și a modului utilizării sale, lăsînd candidaților sarcina de a-i imagina formele, a stabili dimensiunile convenabile și a-i întocmi reprezentările cerute. Lucrarea va fi executată în tuș cu ajutorul instrumentelor utilizate în mod curent la desen tehnic (teu, echere, compas, peniță topografică etc).

b) Desen liber.

Redarea în creion cu mîna liberă a imaginii unui obiect sau a unui grup de obiecte expus în fața candidaților.

ISTORIE

Istoria României

DIN MATERIA CLASEI A XI-A :

Orînduirea comunei primitive

Trăsăturile caracteristice ale orînduirii comunei primitive ; vechimea, continuitatea vieții omenești, periodizarea orînduirii comunei primitive pe teritoriul țării noastre ; viața economică și socială. Geto-dacii și felul lor de viață. Descompunerea comunei primitive și apariția uniunilor de triburi în Dacia.

Orînduirea sclavagistă

Trăsăturile caracteristice ale orînduirii sclavagiste. Statul sclavagist începător în timpul lui Burebista ; refacerea și consolidarea statului dac în timpul lui Decebal. Cucerirea Daciei de către romani și transformarea unei mari părți din Dacia în provincie romană. Combaterea falselor teorii despre „nimicirea" dacilor. Dacia în timpul stăpînirii romane. Retragerea aureliană ; continuitatea daco-romanilor în Dacia.

Perioada de trecere la feudalism

Situația daco-romanilor în timpul migrațiunii popoarelor. Procesul de desăvîrșire a formării poporului român și a limbii române.

Orînduirea feudală

Feudalismul timpuriu pe teritoriul patriei noastre sec. X-XIV. Formarea și dezvoltarea voevodatului Transilvaniei sec. X-XIV. Formarea statelor feudale independente Țara Românească și Moldova. Țara Românească și Moldova în timpul lui Mircea cel Bătrîn și Alexandru cel Bun ; începutul luptei de apărare împotriva invaziei turcești. Răscoala de la Bobîlna. Lupta antiotomană sub conducerea lui Iancu de Hunedoara. Consolidarea Țării Românești și lupta pentru independență în timpul lui Vlad Țepeș. Dezvoltarea Moldovei în timpul lui Ștefan cel Mare ; războaiele de apărare conduse de Ștefan cel Mare. Războiul țărănesc condus de Gheorghe Doja. Dezvoltarea Transilvaniei ca principat autonom în sec. al XVI-lea. Lupta pentru independență sub conducerea lui Petru Rareș și Ioan Vodă. Războiul de eliberare de sub dominația otomană condus de Mihai Viteazul. Unirea țărilor române sub conducerea lui Mihai Viteazul. Consolidarea puterii domnești în timpul lui Matei Basarab și Vasile Lupu. Dezvoltarea Țării Românești în timpul lui Constantin Brîncoveanu. Moldova în timpul domniei lui Dimitrie Cantemir Cucerirea Transilvaniei de către habsburgi ; lupta de eliberare de sub jugul habsburgic. Regimul turco-fanariot în Țara Românească și Moldova Răscoala iobagilor din Transilvania condusă de Horia, Cloșca și Crișan. Răscoala populară condusă de Tudor Vladimirescu — prolog al revoluției din 1848. Țările române în perioada premergătoare revoluției de la 1848.

Orînduirea capitalistă

Revoluția burghezo-democratică din 1848 în țările române. Unirea Moldovei cu Țara Românească — formarea statului național român ; reformele din timpul lui Alexandru Ioan Cuza. Războiul pentru independența de stat a României. Dezvoltarea Transilvaniei între anii 1848—1900. Situația economică, socială și politică a României în anii 1878—1914. Răscoala țăranilor din 1907. Dezvoltarea Transilvaniei în anii 1900—1914. România în timpul primului război mondial. Situația României în anii 1917—1918 ; amploarea luptelor revoluționare. Unirea Transilvaniei cu România — încheierea procesului de formare a statului național unitar român. Situația economică-socială și politică a României la sfîrșitul primului război mondial. Crearea Partidului Comunist Român — continuator al luptei revoluționare și democratice a poporului român, al tradițiilor mișcării muncitorești și socialiste din România. România în anii 1923—1928. Situația României în anii crizei economice din 1929—1933. Eroicele lupte muncitorești din 1933 organizate și conduse de P.C.R. România în perioada pregătirii celui de-al doilea război mondial și a creșterii pericolului fascist (1934—1940). Situația politică a României în anii dictaturii militaro-fasciste și războiului antisovietic.

Revoluția populară în țara noastră

Insurecția națională antifascistă din august 1944 inițiată, organizată și condusă de P.C.R. (pregătirea, desfășurarea și importanța internă și internațională a insurecției). Participarea României la războiul antihitlerist. Lupta maselor populare conduse de P.C.R. pentru instaurarea puterii democrat-populare în anii 1944—1945. Reforma agrară, caracterul ei democratic. Consolidarea regimului democrat-popular (1945—1947). Conferința națională a P.C.R. Consolidarea situației internaționale a României ; încheierea tratatului de pace cu România.

Orînduirea socialistă

Începutul revoluției socialiste în țara noastră ; înlăturarea monarhiei, proclamarea R.P.R., înfăptuirea unității politice, ideologice și organizatorice a clasei muncitoare pe baza principiilor marxist-leniniste ; naționalizarea principalelor mijloace de producție, trecerea la dezvoltarea planificată a economiei naționale. Victoria deplină și definitivă a socialismului în țara noastră. Congresul al IX-lea al P.C.R. și perspectivele dezvoltării României socialiste. Republica Socialistă România — stat independent, suveran și unitar. Întărirea continuă a statului noastru socialist.

Istoria României

(Capitolele de istoria culturii)

Dezvoltarea culturii în cele trei țări române de la începuturile ei pînă la sfîrșitul secolului al XVI-lea. Apariția și răspîndirea tiparului în cele trei țări române ; activitatea lui Coresi. Istoriografia în limba slavonă ; literatura religioasă ; scrieri cu caracter popular. Arta veche românească și baza ei populară ; arhitectura, pictura, miniaturile și broderia.

Dezvoltarea culturii în cele trei țări române în secolele XVII—XVIII. Introducerea limbii române în instituțiile de stat și în biserică ; răspîndirea tiparului. Dezvoltarea învățămîntului. Literatura religioasă și istorică. Scrierile lui Nicolae Milescu și Dimitrie Cantemir.

Dezvoltarea culturii în cele trei țări românești în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Organizarea învățămîntului în limba română ; apariția concepțiilor înaintate în studiul istoriei patriei : N. Bălcescu și M. Kogălniceanu. Începutul și dezvoltarea culturii naționale în cele trei țări române ; literatura, știința, arta, presa ; principalii reprezentanți.

Dezvoltarea culturii între anii 1848 și 1918. Progresele învățămîntului, științei, tehnicii și literaturii. Dezvoltarea artelor. Presa.

Dezvoltarea culturii între cele două războaie mondiale. Patriotismul oamenilor de știință, scriitorilor și artiștilor legați de interesele maselor populare, lupta lor împotriva cosmopolitismului și ideologiei fasciste promovate de virfurile reacționare ale burgheziei și moșierimii. Dezvoltarea învățămîntului, științei, tehnicii și literaturii.

Dezvoltarea culturii în anii puterii populare. Revoluția culturală — parte integrantă a revoluției socialiste. Necesitatea obiectivă a făuririi culturii socialiste. Dezvoltarea învățămîntului, științei, tehnicii și literaturii. Dezvoltarea schimburilor culturale cu celelalte țări.

Istoria Universală

Istoria veche (istoria Greciei și Romei antice)

Introducere în istoria antică ; trăsăturile caracteristice ale orînduirii sclavagiste ; izvoarele, cronologia și rolul ei în studierea istoriei.

Grecia antică. Populația preelenică din Grecia ; civilizația cretană. **Migrațiunea elenică :** triburile elenice ; migrațiunea aheilor ; civilizația miceniană ; ionienii și eolienii ; invazia dorienilor și dezvoltarea civilizației fierului în Grecia. **Poemele homerice și însemnătatea lor istorică.** Religia vechilor greci. **Formarea societății sclavagiste în Grecia :** progresele vieții economice ; destrămarea orînduirii gentilice ; dezvoltarea proprietății private și accentuarea stratificării sociale (eupatrizii, producătorii liberi, sclavii) ; familia greacă ; jocurile olimpice ; oracolele ; eposul popular ; scrierea greacă. Marea **colonizare greacă :** cauzele social-economice și politice ale marii colonizări grecești din secolele VIII—VI î.e.n., consecințele marii colonizări grecești ; avîntul vieții economice și dezvoltarea sclaviei în Grecia și în ținuturile colonizate ; lupta pentru democratizarea vieții politice în colonii și metropole. Coloniile grecești pe teritoriul României și legăturile lor cu populația autohtonă geto-dacă. **Sparta pînă la sfîrșitul secolului al VI-lea î.e.n.** Laconia ; urmările cuceririi doriene ; clasele sociale și raporturile de clasă ; cucerirle Spartei în Peloponez. Consolidarea regimului aristocratic sclavagist ; liga peloponesiacă. **Atena pînă la sfîrșitul secolului al VI-lea î.e.n.** Atica : primele legi scrise ; reformele lui Solon ; tirania lui Pisistrate ; reformele lui Clistene ; consolidarea regimului democrat-sclavagist în Atena. **Războaiele greco-persane :** cauzele și caracterul războaielor greco-persane ; desfășurarea lor ; ascuțirea luptelor politice în Atena ; liga de la Delos și sfîrșitul războaielor greco-persane. **Dezvoltarea Greciei în secolul al V-lea î.e.n. Înflorirea Atenei :** dezvoltarea economiei sclavagiste în Grecia ; înflorirea democrației sclavagiste ateniene ; constituția lui Pericle ; trăsăturile și însemnătatea democrației sclavagiste ateniene ; hegemonia maritimă ateniană. **Războiul peloponesiac și decăderea Atenei :** cauzele războiului peloponesiac ; desfășurarea războiului ; pacea lui Nicias ; expediția ateniană în Sicilia ; amestecul Persiei ; înfrîngerea Atenei și instaurarea hegemoniei aristocratice spartane în Grecia. **Criza polisului grec. Ridicarea Macedoniei ;** ascuțirea luptei de clasă ; lupta pentru hegemonie după războiul peloponesiac ; ridicarea Macedoniei ; întărirea statului macedonian în timpul lui Filip al II-lea ; hegemonia macedoniană asupra Greciei ; liga de la Corint. **Înflorirea culturii grecești antice.** Literatura. Teatrul grecesc antic ; arta. Apariția filozofiei grecești. Principalii reprezentanți : Heraclit ; Democrit ; Socrate ; Platon ; Aristotel. Oratoria Dezvoltarea științelor naturii și a istoriei. **Epoca elenistică :** dezvoltarea economică ; viața socială ; regimul politic ; cultura elenistică. **Imperiul macedonian :** situația Macedoniei, a Greciei și a Persiei la sfîrșitul secolului al IV-lea î.e.n. ; expedițiile armatelor macedonene în nordul Dunării ; rezistența geților ; marile cuceriri greco-macedoniene ; caracterul vremelnic al marelui Imperiu greco-macedonian.

Continuarea programei de istorie, precum și programele celorlalte discipline pentru concursul de admitere în învățămîntul superior pentrù anul universitar 1968/69 vor fi publicate în numerele viitoare ale „Gazetei învățămîntului".

La chioșcurile din țară s-a difuzat

un nou stoc din broșura

PROGRAMELE

CONCURSULUI DE ADMITERE ÎN LICEU

PENTRU ANUL ȘCOLAR 1968 - 1969

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI – CONSTANȚA

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a postului de preparator II la catedra de Șt. naturale, poziția 15 din statul de funcțiuni (laboratorul de morfologie și fiziologia plantelor).

Pentru înscrierea la concurs, candidații vor prezenta la rectoratul institutului, în termen de o lună de la publicarea prezentului anunț, odată cu cererea de înscriere, următoarele acte :

— copie legalizată de pe actele de studii ;
— certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) la care acesta își are funcția de bază, precum și recomandarea șefului catedrei, în cazul cînd candidatul funcționează în învățămînt ;
— certificat de vechime în muncă eliberat de unitatea în care lucrează.
— memoriu de activitate didactico-științifică semnat de candidat ;
— lucrările științifice ale candidatului ;
— autobiografia ;

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul va avea loc la sediul institutului, la data care se va comunica direct concurenților admiși la concurs și va consta din : o probă scrisă și una orală la disciplina de concurs — o probă practică de laborator.

Informații suplimentare se pot obține la secretariatul institutului din Constanța, b-dul V. I. Lenin nr. 124, telefon 1.45.76.

INSTITUTUL DE CONSTRUCȚII – BUCUREȘTI

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următorului post didactic :

— Șef de lucrări la Catedra de geometrie descriptivă și desen II, disciplina „Desen industrial", poziția 8 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune la Secretariatul Institutului din București, b-dul Republicii nr. 176, în termen de o lună de la data publicării acestui anunț, o cerere la care vor anexa următoarele acte în două exemplare :

— Copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare ;
— Lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar ;
— Certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază ;
— Memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat ;
— Autobiografia.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ține la sediul institutului, în termen de 3 luni.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40 432

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XIX-Nr. 941 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 5 aprilie 1968 — 4 pag. 25 bani

În vacanță : moment alpin de primăvară

La recentele întîlniri în cercurile pedagogice

Vacanța de primăvară oferă cadrelor didactice răgazul pentru acțiuni menite să perfecționeze activitatea lor profesională, să le îmbogățească informarea de specialitate, și desigur, prilejul să mediteze la ceea ce trebuie să înnoiască și să înfrumusețeze munca trimestrului al III-lea al anului școlar.

În prima săptămînă a vacanței au avut loc în întreaga țară ședințe ale cercurilor pedagogice. Educatoarele, învățătorii și profesorii, care manifestă un tot mai viu interes pentru schimbul de experiență, pentru cunoașterea căilor folosite de colegii lor, au scos în evidență metodele bune folosite în predare, și-au împărtășit reciproc experiența. În desfășurarea cercurilor pedagogice s-a manifestat cu evidență preocuparea de a selecționa ceea ce este valoros, exigență în aprecierea a tot ceea ce este cu adevărat util și interesant, o poziție fermă de combatere a formalismului.

Spiritul nou pe care dezbaterea Studiului privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală l-a stimulat puternic s-a făcut simțit în interesul sporit pentru informarea în specialitate. Spre a se asigura în cercurile pedagogice o informare de ținută științifică înaltă, au fost invitați să prezinte expuneri în fața cadrelor didactice oameni de știință, de cultură și artă. La cercul pedagogic al profesorilor de istorie din Capitală dr. Augustin Deac, director adjunct al Institutului de studii istorice și social-politice de pe lîngă C.C. al P.C.R. a vorbit despre „Unele probleme ale istoriei moderne și contemporane ale României". O expunere interesantă asupra unei probleme noi a științelor biologice a făcut la cercul pedagogic al profesorilor de această specialitate prof. univ. N. Botnariuc, care a vorbit despre „Nivele de organizare ale materiei". Criticul de artă Vladimir Streinu a vorbit profesorilor de limba română despre „Arta poetică a lui Mihail Eminescu".

Expuneri pentru diriginți

Vacanța de primăvară a constituit și pentru diriginți un prilej de a discuta asupra sarcinilor de cea mai mare actualitate ale muncii lor. Din inițiativa Ministerului Învățămîntului au fost organizate în toate județele instructaje la care au luat parte responsabilii comisiilor metodice ale diriginților din liceele de cultură generală, pedagogice și de artă, din școlile generale și din școlile profesionale.

În cadrul acestor instructaje s-au precizat îndatoririle care revin diriginților în lumina Hotărîrii Plenarei C.C. al P.C.R. din 29 noiembrie—1 decembrie 1967 privind îmbunătățirea muncii educative în rîndurile tineretului. S-a urmărit ca diriginții să înțeleagă și să-și clarifice care este rolul lor în sistemul muncii educative, cum trebuie să se realizeze educarea politică a elevilor, care sînt cele mai potrivite căi prin care se pot dezvolta sentimentele patriotice și moral-cetățenești. O deosebită atenție s-a acordat orientării școlare și profesionale a tineretului. S-a subliniat necesitatea ca diriginții să privească cu toată răspunderea această problemă de interes național, să realizeze la modul optim toate acțiunile pentru orientarea școlară și profesională, așa încît aceasta să se realizeze pe baza unei cunoașteri aprofundate, a capacităților reale ale elevilor, urmărite cu atenție, de-a lungul anilor de școală, în variatele lor forme de manifestare.

Noua condiție a inspecției de specialitate

Crearea sectorului inspecției de specialitate în structura organizatorică a inspectoratelor școlare județene recent înființate oferă, neîndoielnic, condiții superioare pentru perfecționarea activității de control și îndrumare a procesului instructiv-educativ. Controlul și îndrumarea la fiecare obiect de învățămînt vor fi asigurate de oameni cu un înalt nivel de pregătire în specialitate, care vor lucra exclusiv în acest domeniu. Se asigură, de asemenea, o corelare corespunzătoare a numărului de inspectori cu numărul cadrelor didactice pentru fiecare disciplină de învățămînt, fapt pe care îl avantajează noua împărțire administrativ-teritorială a țării. Prin eliminarea verigilor intermediare — fostele secții de învățămînt raionale — se evită paralelismul în munca de îndrumare și control, se creează condiții pentru creșterea eficienței și operativității ei.

Sarcinile inspecției de specialitate decurg din cerințele stringente, obiective ale învățămîntului nostru în etapa actuală. Ea este chemată să militeze pentru modernizarea conținutului învățămîntului, pentru creșterea sa calitativă, pentru perfecționarea metodelor și mijloacelor de învățămînt, pentru ridicarea nivelului științific al practicii instructiv-educative. Inspecția de specialitate trebuie să analizeze cum se realizează recepționarea și prelucrarea de către elevi a informației transmise, calitatea acesteia, să-i ajute pe profesori să aplice în mai mare măsură acele metode ce duc nu numai la formarea gîndirii reproductive, ci la dezvoltarea îndeosebi a gîndirii productive, acele procedee care captează interesul elevilor, care fac ca accentul să cadă pe situații problematice, pe căutarea activă a soluțiilor, a răspunsurilor. Inspecția de specialitate nu poate să nu aibă în vedere, mai ales măsura în care profesorul reușește să dezvolte prin lecție aptitudinile creatoare ale elevilor, stimulîndu-i să încerce rezolvarea independentă a unor probleme, să ridice o ipoteză, să explice un fenomen nou. Inspectorul de specialitate nu trebuie să ignoreze faptul că legile dialecticii acționează și în învățămînt, atît la nivelul muncii unui colectiv didactic cît și la cel al muncii individuale a fiecărui învățător și profesor. El trebuie să fie capabil să desprindă ceea ce este nou, ceea ce înviorează un mod sau altul de a munci și să-și pună în slujba promovării acestuia întreaga lui competență. **În ultimă instanță este vorba de a urmări capacitatea profesorului de a crea lecția, de a o face cît mai eficientă și de a-l îndruma efectiv în acest scop Inspectorul nu trebuie să se preocupe numai de modul cum comunică profesorul cunoștințele, ci și de modul cum îi deprinde el pe elevi de a utiliza aceste cunoștințe în cadrul studiului ulterior sau în viață.**

Se impune a fi prevenită prin inspecția de specialitate tendința spre plafonare, spre rutină, rămînerea la același nivel de pregătire profesională, chiar dacă acest nivel depășește pregătirea medie. Există încă profesori care, deși utilizează un volum considerabil de cunoștințe, predau mecanic, acordă prea puțină atenție aspectelor care privesc însușirea conștientă a cunoștințelor, neglijează principii elementare de psiho-pedagogie.

Departe de a constitui numai prilej de recoltare a materialului pentru procesul verbal și de notare cu un calificativ sau altul a cadrelor didactice, inspecția de specialitate va trebui să determine schimbări calitative reale ale procesului instructiv, menite să ducă, treptat, la optimizarea lui. În acest sens, informarea personalului didactic asupra problemelor pedagogice și de specialitate este una dintre sarcinile importante ale inspecției, ceea ce impune inspectorului o documentare științifică permanentă.

Pe de altă parte, în atenția inspecției de specialitate trebuie să stea controlul și îndrumarea activității comisiilor metodice din școli, organizarea schimburilor de experiență, stabilirea, împreună cu colectivele respective, a tematicii cercurilor pedagogice, stimularea preocupărilor științifice ale cadrelor didactice. După cum se știe activitatea unor comisii metodice a avut un caracter formal, punînd în discuție, an după an, aceleași probleme, cunoscute și clarificate de mult și, de altfel, lipsite adesea de o importanță hotărîtoare. Rămîneau în schimb ignorate, ocolite, tocmai aspectele esențiale : cum îi facem pe elevi să gîndească, să ajungă ei înșiși la concluzii, cum îi învățăm să se autoinstruiască și să se autoeduce, să-și mobilizeze cunoștințele în rezolvarea problemelor noi care se pun în fața lor, să le utilizeze conștient etc. Nu mai puțin adevărat este și faptul că bibliografia pe care se sprijineau discuțiile în comisiile metodice era adesea săracă, depășită, învechită. În această ordine de idei inspecția de specialitate nu poate pierde din atenție posibilitățile de care dispun școlile, prin bibliotecile proprii, de a pune la îndemîna cadrelor didactice o bibliografie în măsură să servească informarea, ținerea lor la curent cu ceea ce este nou în specialitatea respectivă, ca și în domeniul pedagogiei și psihologiei școlare. Ea poate și trebuie să facă recomandările cuvenite în această direcție. **Îndrumînd munca metodică, inspecția de specialitate trebuie să determine în cadrul ei un suflu nou, s-o aducă pe făgașul modern pe care merge școala noastră.**

Util ni se pare în momentul de față, cînd sectorul inspecției de specialitate este în plină desfășurare a activității sale, să abordăm și unele probleme referitoare la tehnica efectuării unei inspecții. Firește, criteriul de bază în aprecierea muncii la catedră îl va constitui calitatea cunoștințelor elevilor, rezultat direct al modului cum lucrează profesorul. O experiență îndelungată arată că eficiența predării se poate constata asistînd la cel puțin două-trei lecții consecutive, folosindu-se și sondajele orale sau scrise. Pentru a putea determina gradul de însușire conștientă de către elevi a cunoștințelor, creativitatea gîndirii lor și măsura în care pot să aplice cunoștințele primite într-o perioadă mai lungă, este bine să se dea simultan, dacă este posibil, sondaje scrise la clase paralele. Analiza lucrărilor ar permite să se stabilească și diferențierile în nivelul de cunoștințe al elevilor, gradul de dezvoltare a gîndirii lor productive. Procedeul apare cu atît mai util, cu cît numai simplele asistențe la lecții, oricît de mulțumitoare ar părea acestea, chiar însoțite de controlul unor teme ale elevilor, nu poate asigura pe deplin cunoașterea eficienței predării în ansamblu.

Prof. emerit GLEB SIMIONESCU
inspector general șef
al îndrumării de specialitate
din Ministerul Învățămîntului

(Continuare în pag. a 3-a)

DIRIGINTELE-COMANDANT DE PIONIERI

Educația fiind un proces unitar și continuu, contribuția diferiților factori la realizarea ei trebuie să se înscrie între aceste coordonate. După cum se știe, profesorul-diriginte are menirea să coordoneze acțiunile educative desfășurate la lecții și în afara clasei, să integreze influența celorlalți factori educativi, să organizeze și să îndrumeze viața și activitatea elevilor dintr-o clasă.

Faptul că organizarea activităților pionierești a fost încredințată cadrelor didactice contribuie mult la realizarea unității și continuității procesului educativ. Dirigintele, în postura de comandant de detașament, are posibilitatea să intervină mai operativ în educarea școlarilor mici și a preadolescenților, operînd o selecție a mijloacelor și formelor de influențare, astfel încît să înlăture paralelismele, repetițiile și monotonia în educație.

La întrebarea frecvent pusă — pînă unde cineva e diriginte și de unde începe să devină comandant ? — se poate răspunde destul de ușor, subliniind faptul că în sistemul muncii educative nu rezistă nici o compartimentare rigidă. Dacă dirigintele e slab se poate aștepta cineva ca el să corespundă în calitate de comandant ? Sau invers, comandantul confuz poate fi un diriginte excelent ?

Din motive cu totul metodologice vom delimita totuși sarcinile specifice dirigintelui de cele ale comandantului, conștienți fiind de faptul că, prin forța lucrurilor, vom prezenta și multe aspecte notorii.

Dirigintele răspunde de educația multilaterală a colectivului de copii care alcătuiesc clasa, fiind îndrumat și controlat în acest sens de directorul școlii. În jurul colectivului de conducere al detașamentului de pionieri — nucleu format din cei mai buni elevi, recunoscuți ca atare de colegii lor — se înfiripă activitățile menite a cristaliza interese și țeluri comune, a contura în timp coeziunea întregii clase. În albia acestui colectiv se plămădesc cu multă migală caracterele, idealurile de viață, personalitatea. Procesul este de durată, înregistrînd succese și eșecuri, solicitînd răbdare și multă pricepere din partea profesorului-diriginte. Discuțiile purtate, îndemnurile și sfaturile date, deprind pe copii cu ordinea și disciplina școlară, îi conving de necesitatea unei atitudini juste față de învățătură. Pentru cei rămași în urmă la carte dirigintele organizează meditații și consultații pe materii, colaborînd și în acest sens cu toți profesorii clasei sale.

Închegarea colectivului și ridicarea nivelului disciplinei și învățăturii nu se realizează fără o temeinică studiere și cunoaștere a elevilor, a relațiilor ce se creează între aceștia. De la datele generale, ale vîrstei, și pînă la cele particulare, ale fiecărui individ, dirigintele descifrează o gamă vastă de elemente care circumscriu starea sănătății elevilor, conduita acestora, aptitudinile, interesele, reacțiile temperamentale, năzuințele de viitor ale fiecăruia. Studiindu-și elevii, dirigintele își propune, pentru a discuta cu ei, o varietate adecvată de teme menite a le revela sensul profund moral și cetățenesc al îndatoririlor pionierești, a le ușura orientarea profesională, a-i pregăti pentru viață. Este o acțiune care cere mult discernămînt, multă dăruire : să nu uităm că ceea ce este interesant pentru educator nu e neapărat interesant și pentru copil, dar ceea ce atrage pe copil nu-l poate lăsa indiferent pe educator.

Profesorul-diriginte ține apoi o strînsă legătură cu familiile copiilor, desfășurînd în rîndul părinților o intensă propagandă pedagogică.

Și, în sfîrșit, pe lîngă atribuțiile menționate, dirigintele participă la activitatea metodică din cadrul comisiei diriginților, unde prezintă sau ascultă expuneri de generalizare a experienței pozitive într-un domeniu sau altul al muncii diriginților, asistă la orele colegilor mai experimentați, vine în contact cu ideile noi din acest domeniu, răspîndite în revistele și cărțile pedagogice etc. Într-o școală din Oradea, în comisia diriginților s-a dezbătut cu multă eficiență tema „Oglindirea îndatoririlor pionierești în tematica orelor de dirigenție", temă care interesează atît pe diriginte cît și pe comandant.

Comandantul detașamentului, care în marea majoritate a cazurilor este și dirigintele clasei, are atribuții speciale pe linia Organizației Pionierilor, care diferă de cele prezentate mai sus. Îndrumarea și controlul îndeplinirii acestor sarcini revin organizației de partid din școală și comandantului de unitate.

Pe linia vieții de organizație, comandantul pregătește adunările de alegere a colectivului de conducere a detașamentului, de primire de noi pionieri, de alcătuire și adoptare a programelor trimestriale de activitate. E necesar ca numărul copiilor care sînt primiți în rîndul Organizației să fie cît mai mare, pentru ca întreaga masă a elevilor să profite de influențele educative ale acesteia. Prevederea statutară care menționează că se primesc în organizație elevi sîrguincioși la învățătură nu trebuie înțeleasă în sensul de a se accepta numai școlarii cu note mari. Există copii care, deși sînt sîrguincioși, nu se ridică printre vîrfurile clasei. Chiar legămîntul pionierului începe cu vorbele : „voi învăța și voi munci..." ; deci, cerințele din statut reprezintă rezultatul spre care tinde întreaga muncă educativă desfășurată de-a lungul anilor în detașamente și unități. Datorită însă unei interpretări înguste, se mai întîlnesc chiar în Capitală detașamente la care numărul pionierilor e mult coborît sub 50 la sută din elevii clasei. Or, acest stil de muncă privează o mare parte dintre copii de climatul educativ al Organizației Pionierilor.

Comandantul detașamentului îndrumă apoi elevii să frecven-

PATIȚA SILVESTRU
vicepreședinte
al Consiliului Național
al Organizației Pionierilor

(Continuare în pag. a 3-a)

Un blazon de străveche noblețe

Încă nu s-au stins ecourile impresionantei solemnități de aniversare a 150 de ani de la introducerea învățămîntului în limba română în vechiul așezămînt de la Sf. Sava, azi Liceul „Nicolae Bălcescu". Și, sigur că ele nu se vor stinge mult timp. Emoții și gînduri pe care o astfel de împrejurare le poate prilejui au venit să sudeze legături de intimă comunicare între generații, legături între foștii elevi și profesori, veniți aici cu calitatea de oaspeți ai sărbătorii, și elevii și profesorii care muncesc în liceu acum, în cel de al 151-lea an de învățămînt în limba română. Cei care s-au întîlnit pornind vreme de o zi întreagă sălile și coridoarele străvechii clădiri, au depănat amintiri au vorbit despre trecutul și prezentul învățămîntului, au schimbat prețioase gînduri și idei despre ceea ce este hotărîtor pentru evoluția lui viitoare, aducînd astfel o contribuție de seamă la îmbogățirea experienței acestui liceu, la îmbogățirea vieții lui de astăzi.

O viață care înseamnă, tradusă în cifre, 30 de clase, 1 300 de elevi, 80 de profesori, mii de bacalaureați, mii de studenți străluciți, mii de ingineri, arhitecți, medici, profesori care și-au desăvîrșit în anii noștri formația intelectuală pe băncile acestei școli și pentru care conștiința de a fi fost elevii liceului „Nicolae Bălcescu" este ca un blazon de străveche noblețe, fiindcă toți se socotesc continuatori ai acelora care, de la Gh. Lazăr încoace, și-au trecut din mînă în mînă, din generație în generație, făclia setei de știință și de cultură. Condiția de elev al acestui liceu obligă, ca și noblețea. Elevii de la „Sava" au faima gărzilor de elită. La concursuri sau la examene se fac pronosticuri asupra rezultatelor luîndu-se în considerație proporția prezenței lor. Nu mai departe decît acum, la faza pe Capitală a tradiționalelor concursuri școlare, ei au luat „partea leului" din pachetul de premii și de mențiuni : la fizică un premiu I, patru premii II, patru premii III și opt mențiuni, iar la matematică două premii I, opt premii II, șapte premii III, trei mențiuni. La fel e pretutindeni unde concurează elevi ai Liceului „Nicolae Bălcescu". Numele lor au fost înscrise în listele de premianți nu numai în țară, ci și peste hotare, la Berlin sau la Varșovia.

În scriptele școlii sînt consemnate lungi liste de absolvenți care au terminat fiecare clasă cu media zece și și-au păstrat aceeași medie de-a lungul anilor de facultate. An de an atacă porțile învățămîntului superior în detașamente masive și rareori se întîmplă ca vreunul dintre ei să se întoarcă de acolo pentru că nu a fost primit. Șaptezeci la sută din absolvenții ultimilor zece ani au devenit studenți. Fenomen rar întîlnit chiar în viața celor mai bune școli : în anul trecut, o clasă, clasa a XI-a „D", a intrat în rînduri compacte în învățămîntul superior. Treizecișinouă de tineri au venit să demonstreze că „la «Sava» se face carte" — și au demonstrat.

Care e „taina" acestor succese e greu de spus în cîteva rînduri. Ar trebui să-i vezi la lucru pe distinșii profesori ai liceului. Ar trebui s-o vezi pe directoarea Ioana Cosma, o femeie de o rară conștiinciozitate, dinamică și pasionată, care a colindat toate liceele din Capitală și încă vreo nu știu cîte din țară ca să studieze modul de organizare a laboratoarelor și să alcătuiască apoi, după o idee proprie, un laborator creat pe o formulă superioară tuturor celor existente la alte licee. Ar trebui să vezi aceste laboratoare cu o geometrie albă, cu alura și atmosfera unor institute de cercetare științifică. Ar trebui să-l cunoști pe profesorul Alexandru Dabija, un excepțional biolog, pasionat în aceeași măsură de științele cărora li s-a dedicat ca și de subtila profesie de pedagog, să asculți explicațiile de o rară precizie și limpezime logică ale profesoarei Luiza Răican, să-i vezi pe elevi participînd la lecțiile de literatură ale profesoarei Lăcrămioara Dișli ca la un spectacol de înaltă artă, să asiști la expunerile unor dascăli merituoși ca Gheorghe Pascali, Ion Giurgiu și alții.

Temelia acestor succese își află explicația, neîndoielnic, în strălucitoarea tradiție a liceului, a cărei rezonanță vibrează puternic în sufletele tuturor celor care — profesori sau elevi — îi pășesc pragul, în faptul că toți se simt chemați să ducă mai departe, pe trepte mereu mai înalte, această tradiție. Și, mai ales, temelia succeselor se află în faptul că societatea noastră contemporană, a cărei evoluție este diriguită de partid, creează cele mai bune condiții pentru păstrarea și îmbogățirea marilor valori ale culturii.

OCT. BUZESCU

La concursul pe obiecte

Forme şi practici perimate

Între 22—25 martie a.c. s-a desfăşurat în toată ţara, după cum se ştie, faza judeţeană a concursurilor pe obiecte. Considerăm că nu mai este nevoie să demonstrăm importanţa deosebită a acestor concursuri pentru stimularea tineretului nostru şcolar în vederea însuşirii temeinice şi raţionale a cunoştinţelor, pentru dezvoltarea capacităţilor lui creatoare. Dar... din păcate există şi un „dar".

De ani de zile se fac auzite insistent glasuri care cer să se îmbunătăţească conţinutul temelor date elevilor spre rezolvare la concursuri. Totuşi, pînă acum nimic nu s-a schimbat. Conservatorism ? Cam aşa ! Poate că este şi mai comod să dai mereu aceleaşi lucrări scrise, acelaşi tip de probleme, care se încadrează mai mult sau mai puţin în programa şcolară. (Observaţiile noastre se referă îndeosebi la concursurile de fizică şi chimie. Ele sînt valabile însă, „mutatis mutandis", şi pentru celelalte concursuri).

În primul rînd, concursurile trebuie să contribuie viguros la declanşarea forţelor creatoare, la formarea gîndirii ştiinţifice a elevilor. Dar cum s-ar putea atinge aceste obiective cînd, după cum o arată subiectele propuse, concursul pare a avea mai mult rolul de a verifica volumul şi calitatea cunoştinţelor elevilor şi, mai ales, memoria lor mai mult sau mai puţin fidelă ? Dar acest lucru se face şi în clasă, la lecţii, unde volumul şi calitatea cunoştinţelor sînt apreciate prin note în catalog. Atunci de ce să mai organizăm, în acelaşi scop, şi un concurs ?

Nu înţelegem de ce, cu toate criticile aduse, în majoritatea cazurilor problemele propuse la concursurile de fizică şi chimie continuă să aibă un mare volum de calcule numerice, a căror efectuare răpeşte concurentului jumătate din timpul afectat întregii lucrări. S-ar părea că autorii problemelor urmăresc să vadă în ce măsură stăpînesc elevii cele patru operaţii aritmetice ! Departe de noi gîndul de a subaprecia importanţa calculului numeric, dar nici nu credem că e indicat ca el să reprezinte jumătate din ponderea lucrării scrise. Este de luat în seamă şi faptul că după acest obositor calcul numeric concurenţii tratează subiectul de teorie în condiţii mai puţin favorabile. N-ar fi mai indicat ca problemele propuse la concurs să ceară mai mult calcule algebrice ? Asemenea calcule, scutind candidaţii de un efort inutil, le dau posibilitatea să-şi concentreze toate forţele pentru analiza fenomenelor, pentru aplicarea teoriilor şi legilor fizice sau chimice în rezolvarea problemelor, pentru interpretarea justă, clară şi elegantă a rezultatelor. În acelaşi timp aprecierea lucrărilor de către juriu s-ar face mai rapid, mai precis şi — de ce să n-o spunem ? — în mod mai obiectiv.

La rîndul său, subiectul de teorie ar trebui astfel formulat încît să nu pună accentul pe verificarea memoriei candidatului, ci pe puterea lui de sintetizare, pe capacitatea lui de a îmbina într-un fel nou cunoştinţele. Într-un cuvînt, concursul ar trebui să ceară elevului lucrări de creaţie personală care, bazîndu-se pe cunoştinţele dobîndite în şcoală, să releve posibilitatea lui de a merge dincolo de aceste cunoştinţe.

Cîteva cuvinte despre grija organizatorilor concursurilor pentru felul cum sînt primiţi, cazaţi şi hrăniţi tinerii concurenţi. Trebuie să spunem că aceste aspecte nu sînt totdeauna luate în seamă. Mult mai bune sînt, de exemplu, condiţiile în care se desfăşoară concursurile sportive ale elevilor decît tradiţionalele „olimpiade", deşi acestea din urmă nu cer elevilor un efort mai mic. Nu înţelegem nici de ce organizatorii concursurilor au renunţat să mai acorde premii în cărţi şi obiecte premianţilor la fazele locală şi judeţeană. Nici o carte, nici o broşură premianţilor ! Ba, anul acesta, nici măcar diplome n-au fost pentru toţi premianţii ! Se va zice, poate : lucruri mărunte ! Da, mărunte, dar cu urmări psihice însemnate : stimulenţii îşi micşorează amplitudinea, iar dorinţa partiticipării viitoare scade. N-ar fi oare cazul ca inspectoratele judeţene să solicite şi să organizeze prin O.N.T. o excursie frumoasă pentru premianţii din judeţ ? Ei ar putea vizita uzine şi combinate, centrale electrice, şantiere şi laboratoare de cercetări, monumente istorice, muzee etc., ar putea admira frumuseţile patriei, ceea ce ar contribui din plin la educarea lor patriotică şi cetăţenească. Pe lîngă aceasta, excursia ar reprezenta şi un puternic stimulent în participarea cît mai masivă a elevilor la concursuri.

Se înţelege că articolul de faţă nu are nici pe departe pretenţia de a da soluţii într-o problemă atît de importantă şi complexă cum este aceea a concursurilor pe obiecte. Scopul lui este doar acela de a semnala — încă o dată — că forma actuală a acestor concursuri este învechită şi perimată, că se impune cu necesitate o analiză serioasă şi o reînnoire a organizării lor. Ar fi bine poate ca Ministerul Învăţămîntului şi societăţile ştiinţifice să organizeze o consfătuire pe plan republican care să propună înnoirile impuse de actuala etapă a dezvoltării învăţămîntului nostru.

Prof. C. POPESCU
Turnu Măgurele

Falsa lene şi lenea caracterială

Lenea se înscrie între manifestările neuropsihice limitrofe cu obiectivare în comportament. Stabilirea unui diagnostic sigur cere însă o foarte atentă diferenţiere între lenea cu substrat organic sau falsa lene şi lenea caracterială.

Prima categorie se învecineaţă cu lentoarea, apatia şi se caracterizează prin inegalităţi în participarea la muncă şi în randamentul muncii. Mai toate suferinţele acute sau cronice influenţează capacitatea de lucru. Astfel, adenopatiile, afecţiunile tubului digestiv, infecţiile intestinale, maladiile ficatului, ale glandelor cu secreţie internă, ale sistemului nervos — fiecare prin mecanisme proprii legate de circulaţie, respiraţie şi diverse fenomene metabolice — acţionează defavorabil asupra conduitei adoptată de copil faţă de lucruri, oameni şi muncă. Postencefaliticii, comiţialii, coreicii, se ştie, prezintă de regulă o scădere a capacităţii de studiu. La fel şi spasmofilicii, prin tulburări în metabolismul calciului, sau cei cu afecţiuni cronice gastro-intestinale, renale, hepatice, prin toxinele care pătrund în sînge şi influenţează negativ activitatea cerebrală. Sînt apoi prea cunoscute cazurile de lene aparentă, de lentoare în ritmul activităţii la hipotiroidieni, sau cazurile de oboseală excesivă, şi deci de justificată „lene" a copiilor cu insuficienţă renală. Aşadar, cînd lenea apare ca o anomalie din cauza incapacităţii parţiale de a presta o muncă tocmai la o vîrstă caracterizată prin activitate, curiozitate, dinamism, ea nu poate fi socotită ca o deviere caracterială, ci se prezintă fie ca o stare de *depresiune* sau de hiperemotivitate, ca o tulburare a dispoziţiei, fie ca *incapacitate* a unor funcţii intelectuale sau ca o consecinţă a unei boli oarecare şi, deci, ca o falsă lene.

Alături de stările de aşa-zisă lene datorate afecţiunilor organice amintite se citează cele care apar ca rezultat al defectelor senzorio-motorii (hipoacuzie, ambliopie), ale tulburărilor de dominanţă cerebrală (dislexie, disgrafie), al surmenajului psihic, al subalimentaţiei sau, dimpotrivă, alimentaţiei excesive, al îngerării de substanţe toxice (alcool, cafea), al hipotrofiei sau al unor insuficienţe globale, ca deficitul mintal relevat uneori cu mare întîrziere. Se ştie că la întîrziaţii şi debilii mintali memoria şi sîrguinţa la învăţătură pot suplini, pînă la un punct, lipsurile funcţiilor de abstractizare şi generalizare, însă mai tîrziu, cunoştinţele lor fiind de suprafaţă, neasimilate şi neadaptate la realităţile vieţii, ei nu mai pot da nici un fel de randament, făcînd impresia unor leneşi. Tot astfel se prezintă şi cei cu instabilităţi psihomotorii, deficitari în procesele atenţiei, sau schizoizii şi epilepticii cu vîscozitate intelectuală, ciclozii cu episoade depresive, paranoizii cu elemente opoziţionale etc. Apare clar că la toate aceste categorii de aşa-zisă lene organică nu se poate vorbi de o lene morală, dar nu este mai puţin adevărat că pe fondul deficitelor organice care determină lentoarea, inactivitatea şi lipsa de randament ca o falsă lene se poate structura o lene caracterială, ca o componentă supraadăugată, care să rămînă şi după dispariţia substratului organic. Aici se ascunde una din cele mai serioase probleme ale educaţiei morale a tuturor categoriilor de copii cu deficienţe organice, inclusiv a celor aflaţi în cadrul aşezămintelor speciale, problemă la rezolvarea căreia psihologia şi pedagogia medicală au datoria de a contribui în mod substanţial, cu sprijinul pediatriei şi al pedopsihiatriei.

A doua categorie de lene — şi cea care interesează din punct de vedere pedagogic în mod deosebit — este *lenea propriu-zisă, caracterială*, pe a cărei cunoaştere şi analiză se întemeiază procedeele de reeducare. Tendinţa de a nu lucra, ca şi opoziţia voită la orice efort intelectual şi fizic cu un anumit substrat constituţional sînt socotite lene. Evident, lenea nu poate fi apreciată fără a se raporta la conduita grupei de copii căreia îi aparţine subiectul în cauză, şi nici fără a accepta în principiu relativitatea acestei noţiuni.

În general, considerăm leneşi pe acei copii care manifestă un interes deosebit pentru repaos, care se feresc de muncă deşi dispun de curiozitatea şi dinamismul specific vîrstei lor şi sînt capabili să execute orice lucrări. Unii dintre ei sînt indiferenţi faţă de îndatoririle şcolare sau casnice şi, lipsiţi de interes, nu au gustul muncii şi nu caută satisfacţia pe care o procură cunoaşterea, efortul constructiv al învăţării. Alţii sînt lipsiţi de amor propriu, dar posedă simţul datoriei. În primul caz se poate face apel la amorul propriu, spre a se dezvolta plăcerea de a munci. În al doilea caz se poate recurge la pîrghia oferită de simţul datoriei. Situaţia dificilă din punct de vedere pedagogic apare atunci cînd toate caracteristicile negative sînt prezente, iar cele pozitive sînt slabe şi trebuie să se recurgă la constrîngere ca la unicul mijloc.

Între caracterialii cu predispoziţii înnăscute la lene există numeroase cazuri ale căror manifestări sînt cele de anormali ai emotivităţii. De exemplu, pe unii copii frica îi împiedică să se antreneze într-o muncă, ei au tendinţa de a se sustrage permanent. La fel, deprimaţii constituţionali prezintă o lentoare în capacitatea de înţelegere şi acţiune. Ei sînt copleşiţi de ritmul muncii, caută liniştea, izolarea şi, adoptînd renunţare la efort, se condiţionează îndată la trîndăvie. Evident, în asemenea cazuri munca de reeducare poate da rezultate bune prin procedeul încurajării, aplicat cu răbdare şi afecţiune, prin îmbărbătare, felicitare, recompensă.

Trebuie să amintim şi de lenea pasageră dobîndită prin modificări psihice specifice anumitor vîrste (perturbări ale pubertăţii, sexualitate precoce, infantilism) şi, mai ales, prin erori de educaţie în mediul familial şi şcolar (fenomene pe care noi le-am întîlnit la peste 65 la sută din copiii leneşi).

Examinarea psihică a numeroase cazuri prezentate la consultaţii ne-a relevat că lenea îşi are rădăcina nu atît în unele dereglări neurofiziologice ale preadolescenţei, cît mai ales în însuşirea insuficientă sau în neasimilarea completă a elementelor şcolare de bază, în modul nesistematic şi incorect de lucru sau în defectele de antrenare a activităţii intelectuale. Subiecţii în acest caz erau şi întîrziaţi şcolar, ori inadaptaţi şcolar ; dovedeau o proastă organizare a muncii curente, o manieră defectuoasă de a rezolva sarcinile. În şcoală, lenea lor se afla în legătură cu starea de anonimat în care erau plasaţi, mai ales atunci cînd aparţineau unor şcoli mari cu clase aglomerate. Ei începeau prin a fi devansaţi de colegii lor şi prin a manifesta lipsă de interes faţă de îndatoririle şcolare. Această lipsă de interes se transforma curînd în ostilitate faţă de şcoală şi faţă de profesorii severi. De cele mai multe ori însă izvorul lenei a fost identificat în mediul familial : neangajarea sistematică a copilului la muncile casnice, exemplul prost oferit de părinţi, nepăsarea acestora faţă de influenţele negative pe care ei înşişi le exercitau asupra copilului. Lenea prin deficite familiale este legată adesea de conflicte, disocieri, ranchiune, abandon moral sau dimpotrivă, de ambiţia excesivă a părinţilor care cer copilului lor succese şcolare peste puterea lui. Aşadar, lenea întîlnită la cei mai mulţi dintre copiii consultaţi de noi apare mai puţin ca o maladie şi mai mult ca un defect de caracter, ca o incapacitate cauzată de necultivarea deprinderii de muncă, sau ca o obişnuinţă elaborată în funcţie de numeroase greşeli educative şi, prin urmare, putînd fi prevenită şi reeducată.

Dr. ION STRĂCHINARU
cercetător ştiinţific principal
Iaşi

După fiecare excursie, membrii cercului de istorie de la Liceul „Vasile Alecsandri" din Bacău întocmesc albume cu imagini ale monumentelor istorice vizitate (foto : prof. Valeriu Bogdăneţ)

Lista programelor pentru învăţămîntul de cultură generală

valabile în anul şcolar 1968 — 1969

Clasele I—VIII ale şcolii generale

Programa şcolară pentru clasele I—IV (se foloseşte numai la clasele II—IV) — 1967 ; programa şcolară pentru clasa I şi instrucţiuni de folosire a programei pentru clasele I—IV (editată în 1967) — 1968 ; caligrafia, cl. I—IV — 1965 ; limba română (gramatică şi lectura literară), cl V—VIII — 1967 ; limba engleză, cl V—VIII — 1966 ; limba franceză, cl. V—VIII — 1966 ; limba germană, cl. V—VI — 1968 ; limba rusă pentru şcolile cu limba de predare română şi şcolile cu limbile de predare ale naţionalităţilor conlocuitoare, cl. V—VIII — 1966 ; istoria cl. V şi VIII — 1968 ; istoria, cl. a VI-a — 1965 ; istoria, cl. a VII-a — 1966 ; educaţia cetăţenească, cl. a VIII-a — 1968 ; matematică, cl. V—VIII — 1967 ; fizica, cl. VI—VIII — 1967 ; chimie, cl. VII—VIII — 1967 ; ştiinţe biologice, cl. V—VIII — 1967 ; geografia, cl. V—VIII — 1967 ; agricultura, cl. V—VII — 1966; agricultura, cl. a VIII-a — 1967 ; lucrări practice, cl. V—VIII — 1967 ; cercul de activităţi gospodăreşti (fete — sate), cl. V—VIII — 1964 ; desen, cl. a V-a — 1967 ; desen, cl. VI şi VIII — 1968 ; desen, cl. a VII-a — 1965 ; caligrafie, cl. a V-a — 1965 ; muzica, cl. V—VIII — 1967 ; educaţia fizică, cl. V—VIII — 1965 ; programele muncii educative în şcoala generală — 1967.

Clasele IX—XII ale liceului de 12 ani (curs de zi, învăţămîntul seral şi fără frecvenţă)

Limba şi literatura română, cl. IX—XII — 1968 ; istoria literaturii universale, cl. a XI-a umanistă — 1967 ; limba engleză, cl. a IX-a — 1965 ; limba engleză, cl. a X-a — 1966 ; limba engleză, cl. a XI-a — 1967 ; limba engleză, cl. a XII-a — 1968 ; limba franceză, cl. a IX-a — 1965 ; limba franceză, cl. a X-a — 1966 ; limba franceză, cl. a XI-a 1967 ; limba franceză cl. a XII-a — 1968 ; limba germană, cl. a IX-a 1965 ; limba germană, cl. a X-a — 1966 ; limba germană, cl. a XI — 1967 ; limba germană, cl. a XII-a 1968; limba rusă, cl. IX—X — 1966 ; limba rusă, cl. X—XI — 1967 ; limba rusă, cl. a XI-a (anul III de studiu) şi cl. a XII-a (anul VIII de studiu) — 1968 ; limba latină, cl. a IX-a — 1965 ; limba latină, cl. a X-a — 1966 ; limba latină cl. a XI-a — 1967 ; limba latină, cl. a XII-a — 1968 ; istoria, cl. a IX-a — 1965 ; istoria, cl. a X-a — 1966 ; istoria, cl. a XI-a — 1967 ; istoria, cl a XII-a — 1968 ; economia politică, cl. a XI-a — 1968 ; filozofie şi socialism ştiinţific, cl. a XII-a — 1968 ; psihologia, cl. a XII-a — 1968 ; logica, cl. a XII-a — 1968 ; matematică, cl. IX—XI — 1967 ; matematică, cl. a XII-a — 1968 ; astronomie, cl. a XII-a — 1968 ; fizica, cl. IX—XI — 1967 ; fizică cl. a XII-a — 1968 ; chimie, cl. IX, XI şi XII — 1968 ; chimia cl. a X-a — 1967 ; ştiinţe biologice, cl. IX şi XII — 1968; ştiinţe biologice, cl. X—XI — 1967 ; geografia, cl. a IX-a — 1965 ; geografia, cl. a X-a — 1966 ; geografia, cl. a XII-a — 1968 ; desenul, cl. a IX-a — 1965 ; desenul, cl. a X-a — 1966 ; muzica, cl. IX—XI — 1967 ; educaţia fizică, cl. a IX-a — 1965; educaţia fizică, cl. a X-a — 1966 ; educaţia fizică, cl. a XI-a — 1967 ; educaţia fizică, cl. a XII-a — 1968 ; cultura tehnică, cl. IX—XI — oraşe — 1967 ; cultura tehnică, cl. IX—XI — sate 1967.

Clasele I—VIII ale şcolii generale cu limbile de predare ale naţionalităţilor conlocuitoare

La şcolile cu limbile de predare ale naţionalităţilor conlocuitoare se vor folosi, la clasele I—VIII următoarele programe speciale :

Limba română pentru şcolile cu limbile de predare ale naţionalităţilor conlocuitoare, cl. I — 1968; limba română pentru şcolile cu limbile de predare ale naţionalităţilor conlocuitoare, cl. I—IV (se foloseşte numai la cl. II—IV) — 1967 ; limba română pentru şcolile cu limbile de predare ale naţionalităţilor conlocuitoare, cl. V—VI — 1968, limba maghiară, cl. I — 1968; limba şi lectura literară maghiară, cl. II—IV — 1967; limba şi lectura literară maghiară cl. V—VIII — 1967 ; îndrumări pentru predarea falcultativă a limbii maghiare ca limbă maternă în şcolile de cultură generală cu limba de predare română, cl. I—XII — 1966 ; limba germană, cl. I — 1968 ; limba şi lectura literară germană, cl. II—IV — 1967; limba şi lectura literară germană, cl. V—VIII—1967; îndrumări pentru predarea facultativă a limbii germane ca limbă maternă în şcolile de cultură generală cu limba de predare română, cl. I-VIII — 1966 ; limba ucraineană, cl I — 1968 ; limba şi lectura literară ucraineană, cl. II—IV — 1965 ; limba şi lectura literară ucraineană, cl. V—VIII — 1967 ; instrucţiuni pentru predarea limbii ucrainene (ca obiect de studiu) la cl. I — 1968 ; limba şi lectura literară ucraineană (ca obiect de studiu), cl. I—VIII — 1965 ; limba sîrbo-croată, cl. I — 1968 ; limba şi lectura literară sîrbo-croată, cl. II—IV — 1965 ; limba şi lectura literară sîrbo-croată, cl. V—VIII — 1967 ; limba cehă, cl. I — 1968 ; limba şi lectura literară cehă, cl. II—IV — 1965 ; limba slovacă, cl. I — 1968 ; limba şi lectura literară slovacă, cl. II—IV — 1965 ; limba şi lectura literară slovacă, cl. V—VIII—1967 ; instrucţiuni pentru predarea limbii polone (ca obiect de studiu) la cl. I — 1968 ; limba şi lectura literară polonă (ca obiect de studiu), cl. I—IV — 1965 ; limba greacă, cl. I — 1968 ; limba şi lectura literară greacă, cl. II—VIII — 1965 ; instrucţiuni pentru predarea limbii bulgare (ca obiect de studiu) la cl. I — 1968 ; limba şi lectura literară bulgară (ca obiect de studiu), cl. I—VIII — 1965 ; instrucţiuni pentru predarea limbii bulgare la cl. V—VI — 1967 ; instrucţiuni pentru predarea limbii bulgare la cl. VII—VIII — 1968.

La celelalte obiecte şi clase, se vor folosi programele de la şcolile cu limba de predare română.

Clasele IX—XII ale liceului de 12 ani cu limbile de predare ale naţionalităţilor conlocuitoare (curs de zi, învăţămîntul seral şi fără frecvenţă)

La şcolile cu limbile de predare ale naţionalităţilor conlocuitoare se vor folosi la clasele IX—XII ale liceului de 12 ani următoarele programe speciale :

Limba şi literatura română, cl. a IX-a — 1968 ; limba rusă pentru şcolile cu limbile de predare ale naţionalităţilor conlocuitoare, cl. IX—X — 1966 ; cl. X—XI — 1967 ; cl. a XI-a (anul III de studiu) şi cl. a XII-a (anul VIII de studiu) — 1968 ; limba şi literatura maghiară, cl. IX—X — 1966 ; literatura maghiară. cl. a XI-a, — 1967 ; literatura maghiară, cl. a XII-a — 1968 ; limba şi literatura germană, cl. IX—XI — 1967 ; literatura germană, cl. a XII-a — 1968 ; limba şi literatura ucraineană cl. IX—X — 1966; literatura ucraineană, cl. a XI-a — 1967; literatura ucraineană. cl. a XII-a — 1968 ; limba şi literatura sîrbă, cl. IX—X — 1966 ; literatura sîrbă, cl. a XI-a — 1967 ; literatura sîrbă, cl. a XII-a — 1968 ; limba şi literatura slovacă, cl. IX—X — 1966 ; literatura slovacă, cl. a XI-a — 1967 ; literatura slovacă, cl. a XII-a — 1968 ; limba şi literatura greacă, cl. IX şi XI — 1967 ; literatura greacă cl. X şi XII — 1968 ; limba latină pentru şcolile cu limba de predare maghiară, cl. a IX-a — 1965; limba latină pentru şcolile cu limba de predare germană, cl. a IX-a — 1967.

La celelalte obiecte şi clase, se vor folosi programele de la şcolile cu limba de predare română.

Învăţămîntul mediu seral de cultură generală

La învăţămîntul seral se vor folosi la cl. IX—XII ale liceului de 12 ani următoarele programe speciale :

Limba rusă, cl. a IX-a — 1966 ; limba rusă, cl. a X-a — 1967 ; limba rusă, cl. XI—XII — 1968 ; chimie, cl. a IX-a — 1967 (aprobată cu nr. 48572/1967) ; instrucţiuni pentru predarea fizicii în clasele X—XII — 1968 ; istorie, cl. IX—XI — 1967.

La celelalte obiecte şi clase se vor folosi programele de la cursul de zi şi învăţămîntul fără frecvenţă.

seco ven te

O discuţie despre manualul de filozofie şi socialism ştiinţific

Recent, profesorii care predau ştiinţele sociale în liceele din Capitală au analizat conţinutul manualului de filozofie şi socialism ştiinţific. Discuţiile au subliniat că acest manual, elaborat în lumina documentelor Congresului al IX-lea al P.C.R., constituie un instrument valoros în mîna profesorilor de specialitate. A fost apreciată pozitiv îmbogăţirea tematicii manualului prin prezentarea unor probleme noi (de exemplu, în ciclul de lecţii intitulat „Gîndirea filozofică din România", în lecţiile „Formaţiunea socială şi epocile istorice", „Partidele politice", „Suveranitatea de stat în condiţiile contemporane", „Formarea şi dezvoltarea conştiinţei socialiste în ţara noastră" etc). S-a menţionat totodată, efortul autorilor în direcţia organizării materialului pe lecţii, concordanţa acestuia cu cerinţele programei şcolare.

Participanţii la discuţii au arătat însă că, deşi îmbunătăţit faţă de manualele anterioare, manualul actual continuă să aibă unele lipsuri, în special în ceea ce priveşte asigurarea accesibilităţii cunoştinţelor prezentate. În dorinţa, probabil, de a feri manualul de supraîncărcare, autorii au redus exemplificările şi argumentările, îngreunînd astfel înţelegerea conţinutului, accentuînd caracterul abstract al multor lecţii. Ca urmare o serie de lecţii, ca de pildă „Materialitatea lumii", Materia şi mişcarea", „Posibilitatea cunoaşterii lumii", par o înşirare de definiţii. De asemenea, au arătat vorbitorii, omiterea cunoştinţelor despre unele categorii filozofice ca esenţă-fenomen, conţinut-formă, cauză-efect, posibilitate-realitate, necesitate-întîmplare etc., împiedică înţelegerea de către elevi a legăturii lăuntrice a fenomenelor şi obiectelor, a unităţii lor, iar spaţiul foarte restrîns acordat istoriei filozofiei universale nu le permite să aprecieze toată însemnătatea revoluţiei săvîrşite de marxism în filozofie. S-a subliniat şi faptul că manualul suferă de lipsă de proporţionalitate în tratarea lecţiilor, ceea ce determină dificultăţi în predarea lor. De asemenea, nu este asigurată în suficientă măsură corelarea cu celelalte discipline.

Participanţii la discuţii au făcut şi unele propuneri menite să contribuie la îmbunătăţirea calităţii manualului. Cele mai multe propuneri s-au referit la necesitatea de a se îmbogăţi tematica lecţiilor de istorie a gîndirii social-politice şi filozofice din România în lumina celor mai recente studii de specialitate. S-a considerat că ar fi indicată o lecţie specială despre concepţia ştiinţifică a lui V. Conta, reprezentant de seamă al gîndirii materialiste. S-a subliniat totodată că este necesar să fie prezentate şi concepţiile filozofice oglindite în tezaurul creaţiei populare româneşti.

Mulţi vorbitori au cerut o tratare mai amplă a lecţiilor de istorie a filozofiei universale. Mai multă atenţie, au spus vorbitorii, trebuie acordată problemelor referitoare la progresul social, la natura umană, la rolul familiei în societate, ca şi problemelor privind cultura şi civilizaţia, caracterul şi rolul tradiţiei, umanismul socialist. Pentru înlăturarea supraîncărcării manualului, au subliniat vorbitorii, este necesar să se elimine repetarea unor probleme.

Ţinîndu-se seama de faptul că s-a acumulat o experienţă valoroasă în predarea filozofiei şi a socialismului ştiinţific, vorbitorii au subliniat necesitatea elaborării unei metodici de specialitate. Ei şi-au exprimat totodată părerea că ar fi binevenită editarea unei antologii de texte filozofice pentru elevii din licee.

Prof. I. PETRIDIS

Un oaspete francez la Societatea de ştiinţe istorice

La invitaţia Societăţii de ştiinţe istorice din Republica Socialistă România ne-a vizitat ţara, între 1 şi 4 aprilie a.c., d. Emmanuel Le Roy Ladurie, profesor la „Ecole practique des hautes études" şi la „Centre des recherches historiques" din Franţa.

Oaspetele francez a ţinut două conferinţe în faţa unui numeros public format din profesori de istorie şi de limbi străine, cercetători ştiinţifici, cadre didactice din învăţămîntul superior şi de cultură generală. Organizate sub auspiciile Societăţii de ştiinţe istorice şi ale Secţiei de istorie modernă şi contemporană a Institutului de istorie „Nicolae Iorga" al Academiei Republicii Socialiste România, conferinţele au avut ca temă „Conjunctura economică şi ţărănimea franceză (secolele XVI-XVII)" şi „Geografia economică şi culturală a Franţei rurale (secolul XVII — începutul secolului XVIII)".

În timpul şederii sale în ţara noastră, d. Le Roy Ladurie a vizitat muzee din Bucureşti, o serie de monumente şi obiective istorice din Sinaia, Braşov, Bran, precum şi palatul Mogoşoaia.

Consfătuirea profesorilor de fizică şi chimie

Zilele trecute a avut loc la Oradea o consfătuire a profesorilor de fizică şi chimie din întreaga ţară, organizată de Societatea de ştiinţe fizice şi chimice şi Institutul de ştiinţe pedagogice, în cadrul căreia s-au discutat probleme legate de organizarea laboratoarelor şi a lucrărilor de laborator la fizică şi chimie şi s-a analizat proiectul programelor de specialitate pentru şcoala de 10 ani şi liceu. La consfătuire au participat cadre didactice din învăţămîntul de cultură generală şi din învăţămîntul superior, inspectori, cercetători de la Institutul de ştiinţe pedagogice, reprezentanţi ai Ministerului Învăţămîntului.

Prof. M. Sava, secretar al Societăţii de ştiinţe fizice şi chimice, a prezentat referatul „Istoricul dezvoltării laboratoarelor de fizică şi chimie pe plan mondial şi la noi în ţară". Au fost prezentate totodată referatele „Principii de organizare a laboratoarelor de fizică" (prof. L. Panaiot şi prof. E. Teodoru) şi „Organizarea lucrărilor de fizică şi chimie şi a lucrărilor de laborator" (conf. dr. Alex. Dan Petrescu). Au avut loc de asemenea şedinţe de comunicări ştiinţifice pe secţii, la fizică şi chimie. În discuţiile purtate s-a subliniat în mod deosebit necesitatea extinderii cercetărilor ştiinţifice efectuate de către cadre didactice şi a popularizării rezultatelor obţinute. În continuare participanţii au purtat discuţii pe marginea proiectelor de programă pentru şcolile generale de 10 ani şi liceu.

În cursul consfătuirii au fost vizitate laboratoarele unor licee şi ale Institutului pedagogic de 3 ani din Oradea, precum şi o serie de întreprinderi din localitate.

De un deosebit succes s-a bucurat expoziţia de material didactic prezentată în cadrul consfătuirii de către cunoscutul constructor de material didactic profesorul Francisc Pretz de la Arad. Apreciind trusa pentru lucrări de laborator construită de acesta, participanţii la consfătuire au propus să se treacă la fabricarea ei în serie.

10 ani de activitate a Clubului sportiv şcolar din Bucureşti

Duminică, 7 aprilie 1968, se împlinesc zece ani de activitate a Clubului sportiv şcolar din Bucureşti, menit să pregătească sportivi de performanţă din rîndul elevilor. Clubul sportiv şcolar din Capitală a format în aceşti ani o serie de elemente valoroase ca, de pildă, Mihaela Peneş, campioană olimpică, Gh. Costache, recordman european de juniori, Gh. Zamfirescu, Petre Asaftei, Gabriela Rădulescu, Mihai Tiu, Gh. Condovici, Petre Mihăiuc şi alţii, componenţi ai loturilor naţionale. Cei peste 1000 de elevi şi eleve care activează în cadrul secţiilor clubului au cucerit, pînă la începutul anului 1968, 219 titluri republicane.

Rezultatele meritorii obţinute de clubul sportiv şcolar din Bucureşti în cursul primului său deceniu de existenţă se datorează în mare măsură sprijinului nemijlocit acordat de Ministerul Învăţămîntului şi C.N.E.F.S., ca şi pasiunii cu care antrenorii au ştiut să îndrume şi să formeze tinerele talente. Nedoielnic că şi în viitor clubul va lansa în sportul de performanţă numeroşi elevi talentaţi.

seco ven te

OPINII

DESPRE

STUDIUL PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂŢĂMÎNTULUI DE CULTURĂ GENERALĂ
STUDIUL PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂŢĂMÎNTULUI PROFESIONAL ŞI TEHNIC

Mai multă iniţiativă conducerii şcolii

Studiul cu privire la dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală abordează multiple şi interesante probleme de conţinut şi de organizare a învăţămîntului. Firește, nu sînt incluse o serie de detalii, care urmează a fi reglementate ulterior. Printre acestea din urmă figurează şi diversele aspecte legate de activitatea conducerilor de şcoli.

Nu ştim în ce măsură Ministerul Învăţămîntului şi-a propus să analizeze în fondul ei problema, aparent nu de primă importanţă, a conducerii şcolii. Cert este că această problemă nu trebuie subestimată. De pregătirea, capacitatea, devotamentul, spiritul organizatoric, ţinuta morală şi puterea de dăruire a directorului şcolii depind adesea multe din succesele sau insuccesele unui colectiv, chiar dintre cele mai bune.

Cel puţin pînă acum, criteriile de selectare a directorilor stabilite de minister au fost uneori sau subiectiv înţelese, sau arbitrar aplicate. S-a găsit adesea scuza că oamenii cei mai competenţi nu-şi asumă totdeauna răspunderea conducerii unei şcoli. De aici, situaţii anormale : directori de şcoli generale fără definitivat — şi nu numai în cine ştie ce cătun, ci chiar în Bucureşti — directori fără studii superioare în situaţia de a „îndruma" şi de a „controla" activitatea unor profesori cu studii superioare şi adesea chiar cu gradul al doilea, anulîndu-se astfel însuşi principiul care a stat la baza constituirii gradelor didactice.

Admiţînd că această situaţie a fost determinată de anumite condiţii obiective, considerăm că a sosit momentul ca pretutindeni direcţiile şcolilor să fie încredinţate unor oameni cu prestigiu în învăţămînt şi în societate, capabili să aplice creator o experienţă bogată şi să ridice şcoala pe care o conduc la nivelul cerinţelor actuale ale societăţii. Este, credem, momentul să se termine cu improvizaţia şi cu provizoratul, cu soluţionarea ad-hoc a unor situaţii. Pentru aceasta este nevoie de mai multă principialitate în promovarea cadrelor în învăţămînt, de mai multă exigenţă, de **stabilirea precisă a unor criterii obligatorii pentru toată lumea, pe baza cărora să se încredinţeze cuiva conducerea unui colectiv didactic.**

Conducere înseamnă în primul rînd răspundere. Răspundere nu poate exista decît acolo unde se lasă latitudinea iniţiativei personale în limita legilor şi a regulamentului. Or, pînă acum, iniţiativa directorului a fost prea mult îngrădită de „dădăceala" continuă a organelor locale. În prezent, unele inspectorate şcolare par a se menţine, în virtutea inerţiei, pe făgaşul unor practici perimate, obligînd şcolile la un formalism steril, fără perspectiva aplicării creatoare a didacticii la locul de muncă al fiecăruia, în condiţiile specifice fiecărei şcoli. Prea multe scripte şi prea inutile, începînd cu sîcîitoarele programări de şedinţe, care se mai cer încă de unele foruri superioare şi terminînd cu registrul de evidenţă a asistenţelor la lecţii, absolut inutil, formal şi devorator de timp.

Deşi Studiul nu se ocupă de unele cerinţe ale conducerii şcolii, credem că **regulamentul şcolar va trebui să stabilească precis atribuţiile directorului şi ale directorului adjunct, lăsîndu-le mai multă iniţiativă şi încercînd să renunţe o dată pentru totdeauna la balastul scriptologic, ucigător al spiritului creator.** Necesară este şi **o strictă precizare a atribuţiilor directorului adjunct, care nu trebuie în nici un caz considerat ca un simplu secundant al directorului, fără posibilitatea, absolut necesară în învăţămînt, a iniţiativei creatoare.** Poate ar fi necesar ca în locul directorului adjunct, cel puţin la şcolile mari, **să se numească directori de studii cu un sector de activitate precis delimitat, cu atribuţii şi răspunderi clar formulate.** În condiţiile actualului regulament, directorul adjunct este adesea privat de iniţiativa necesară, fiind îngrădit de concepţia directorului şi de stilul de muncă al acestuia, care duc uneori la o „justificată" lipsă de răspundere personală.

Sînt ţări, ca Italia, în care funcţia de director al şcolilor secundare se obţine pe bază de concurs (cf. R. Giannarelli şi G. Pace, Il Preside di scuola secondaria. Funzioni amministrative e didattiche. Firenze, 1963). Ar merita poate ca Ministerul Învăţămîntului să reflecteze în perspectiva viitorului şi la asemenea probleme.

Este necesar ca **problemele conducerii şcolii să-şi găsească mai mult loc în cercetarea pedagogică.** Aceasta are datoria să stabilească clar specificul didacticii activităţii directorului, cu toate implicaţiile practice care decurg de aici. Fără o documentare ştiinţifică în acest domeniu se va munci încă multă vreme empiric, conducerea şcolii nefiind înţeleasă de toată lumea ca un factor de importantă răspundere în procesul de învăţămînt.

Prof. emerit ION POPESCU
Liceul „Gh. Lazăr", Bucureşti

Probleme care îşi aşteaptă rezolvarea

Considerăm că printre problemele esenţiale ce trebuie rezolvate în legătură cu activitatea şcolilor profesionale şi tehnice se înscrie şi stabilirea numărului maxim de ore săptămînal la 30—32 Actualmente există la şcolile profesionale agricole — dar şi la alte şcoli — clase şi meserii la care numărul orelor de curs este de 37 plus două ore de colectiv sportiv şi ansamblu artistic, ceea ce, împreună cu obligaţiile din cadrul practicii şi al studiului individual, depăşeşte capacitatea de muncă a unui adolescent.

Se impune de asemenea, credem, să se acorde o atenţie deosebită îndrumării mai judicioase a şcolilor profesionale agricole şi a liceelor agricole. In prezent forurile de îndrumare a acestora sînt foarte dispersate, ceea ce influenţează negativ asupra eficienţei activităţii lor. Şcolile primesc îndrumări de la Direcţia generală a învăţămîntului profesional şi tehnic din Ministerul Învăţămîntului, de la Direcţia învăţămîntului şi propagandei agricole din Consiliul Superior al Agriculturii, de la serviciile de învăţămînt din departamentele mecanizării agriculturii şi îmbunătăţirii funciare şi din Institutul central de cercetări agricole, de la organele judeţene de specialitate şi chiar de la unele unităţi de producţie.

Credem că acum, cînd la inspectoratele şcolare judeţene au fost încadraţi specialişti pentru sectorul profesional şi tehnic există condiţiile necesare pentru a se asigura în sfîrşit, unitatea în îndrumarea metodică şi didactică a tuturor şcolilor profesionale agricole şi liceelor agricole.

Un teren nedesţelenit aproape de loc este cel al cercetării pedagogice în liceele agricole. Ar trebui ca forurile competente să rezolve, în timpul cel mai scurt, pe baza unor cercetări ştiinţifice, problemele organizării instruirii practice, ale desfăşurării procesului de formare a deprinderilor, ale realizării de filme didactice agricole etc. In această privinţă credem că ar fi util să se înfiinţeze un laborator de cercetări didactice pe lîngă Institutul central de cercetări agricole.

Ing. I. O. LUCA
Fundulea

Este necesar un sistem eficace de recompense şi pedepse

Şcoala noastră nu are la îndemînă, în prezent, un sistem eficace de recompense şi pedepse, deşi rolul unui asemenea sistem în educaţie şi instrucţie nu poate fi contestat. Chiar şi folosirea notelor sub limita de promovare, atunci cînd este cazul, a ajuns uneori un act de curaj din partea profesorului, iar alteori este pur şi simplu evitată prin felurite artificii. Numai aşa se explică faptul că deşi unii elevi au mari lipsuri în cunoştinţe, la sfîrşitul anului se află, în mod miraculos, promovaţi. La aceasta a dus goana după „rezultate bune" şi după „procente ridicate" a unor directori de şcoli sau a unora din fostele secţii de învăţămînt.

Un elev fumează, sparge un geam, are o comportare necivilizată, nu învaţă nimic. Ce se face în mod curent ? Se convoacă o şedinţă a consiliului pedagogic, în care se caută ţapul ispăşitor. El va fi găsit fără întîrziere : dirigintele sau profesorul în cauză... Este o declinare a unei autorităţi pe care, de altfel, n-o are nimeni. Acest cerc vicios ar putea fi desfiinţat dacă s-ar introduce **un regulament precis şi care să cuprindă şi un sistem eficace de recompense şi pedepse.** Pentru întărirea disciplinei şi pentru realizarea unei atmosfere de muncă în şcoală socotim necesar să se folosească şi în clasele V—VIII (V—X) **eliminarea elevului pe timp limitat, pentru abateri grave** (fumat, consum de băuturi alcoolice, huliganism etc.). Nota la purtare sau eliminarea să poată atrage pierderea anului şcolar. Sancţiuni prompte şi eficace sînt necesare şi în cazul nerespectării ţinutei impuse de şcoală.

Considerăm de asemenea că este necesar să se demixteze clasele şcolii generale, fie organizîndu-se şcoli separate, fie prin clase separate în cadrul aceleiaşi şcoli.

Prof. ŞTEFAN ZĂVĂLAŞ,
Şcoala generală nr. 39
Bucureşti

Geografia patriei, un obiect de primă importanţă

Ocupîndu-se de principalele probleme ale instruirii şi educării tineretului, Studiul privind dezvoltarea învăţămîntului de cultura generală, arată între altele, ca în vederea ridicării nivelului de pregătire a elevilor, cît şi pentru înlăturarea unor cauze care contribuie la suprasolicitatea acestora, va trebui reconsiderat şi sistemul actual de încheiere a studiilor în liceu prin examenul de bacalaureat. În acest scop se propun o serie de îmbunătăţiri cu care sîntem cu totul de acord, cu excepţia obiectelor obligatorii pentru toate secţiile.

Avînd în vedere contribuţia pe care geografia, ca obiect de învăţămînt, o aduce la formarea concepţiei materialist-dialectice despre lume, la educarea tineretului în spiritul patriotismului socialist, **considerăm absolut necesară reintroducerea geografiei patriei la examenul de bacalaureat.**

Viitorul cetăţean, care va construi comunismul în patria noastră, trebuie să cunoască foarte bine nu numai limba şi istoria poporului său, dar şi geografia patriei, leagăn al trecutului, prezentului şi viitorului nostru. O dată cu dezvoltarea dragostei pentru popor şi tradiţiile lui, pentru lupta lui de eliberare socială şi naţională, pentru limba şi cultura lui, trebuie să asigurăm cunoaşterea de către elevi a cadrului natural al patriei, a bogăţiilor şi frumuseţilor ei.

Prin faptul că în prezent geografia nu este inclusă între probele examenului de bacalaureat, se creează deseori o situaţie cu totul neindicată : unii elevi învaţă geografia patriei în mod superficial, ca pe un obiect secundar, mulţumindu-se cu note şi cunoştinţe minime. Or, aici este vorba de unul din cele mai importante obiecte de studiu în şcoală. Reîntroducerea lui la examenul de bacalaureat nu-i va supraîncărca pe elevi, ci îi va înarma cu cunoştinţe absolut necesare pentru viaţă.

Conf. univ. N. N. LUPU
Lector univ. I. VACARAŞU
Institutul pedagogic de 3 ani Bacău

Liceele artistice

Pentru asigurarea necesarului de profesori de desen şi muzică, în Studiul privind dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală se prevede ca absolvenţii liceelor artistice să fie asimilaţi pentru a preda la clasele I—IV, după o prealabilă pregătire pedagogică

Ţinînd seama de acestea, propunem ca **liceele de artă să intre în reţeaua liceelor de specialitate.** În felul acesta ele ar putea fi conduse de către Ministerul Învăţămîntului, asigurîndu-se astfel o pregătire unitară a viitoarelor cadre didactice, indiferent de specialitate.

Prof. ARITON PETRESCU
Bucureşti

Examenul de capacitate

Examenul de capacitate, preconizat sub o anume formă încă din timpul lui Petrache Poenaru, examen intrat adînc în tradiţia şcolii româneşti şi pe care l-au trecut la timpul lor, aproape fără excepţie, toţi cei care au dat strălucire şi au asigurat permanenţa progresului în învăţămîntul nostru — a dat, în ţara noastră, rezultate excelente.

Acest examen, după cum se ştie, era organizat din patru în patru ani, pe ţară, cu o comisie universitară de cea mai înaltă calificare. El se desfăşura cu o anumită solemnitate, verificîndu-i temeinic pe candidaţi asupra cunoştinţelor lor ştiinţifice, după un număr de ani de la terminarea studiilor universitare.

Făcîndu-ne ecoul dorinţelor mai multor colegi, **propunem să se introducă din nou în învăţămînt examenul de capacitate,** socotind că prin autoritatea lui, prin răsunetul de care se va bucura, va fi mai util dezvoltării şcolii noastre decît actualele examene de grad.

Prof. NICOLAE POPESCU
Ploieşti

Pentru consolidarea liceelor din mediul sătesc

Extinderea învăţămîntului liceal la sate, în centrele rurale mai mari, a făcut ca şcoala noastră să fie mai cuprinzătoare, oferind tinerilor posibilităţi largi de învăţătură în funcţie de aptitudinile şi dorinţele lor, de cerinţele economiei şi culturii socialiste în plin avînt.

Faptele atestă că liceele sătești răspund unei evidente necesităţi sociale, că în comunele în care îşi au sediul aceste licee se dezvoltă centre culturale puternice, către care sînt atraşi numeroşi tineri din comunele înconjurătoare. Cu atît mai mult se impune adoptarea unor măsuri care să ridice şi să consolideze prestigiul acestor instituţii şcolare. Credem că acum, cînd se discută propunerile formulate în Studiul privind dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală, este momentul să se ia în considerare şi unele măsuri de natură să ducă la îmbunătăţirea muncii în liceele de la sate.

O importantă cerinţă în această privinţă ar constitui-o **organizarea la liceele din mediul sătesc a cel puţin două clase paralele pentru fiecare an de studiu.** În felul acesta s-ar putea face o repartiţie corespunzătoare de ore pe cadre didactice, fiecare primind ore potrivit calificării sale. De asemenea, liceele sătești ar dispune în acest mod de ore suficiente pentru a putea publica posturi vacante la o serie de specialităţi care sînt astăzi predate în completare, ceea ce influenţează negativ asupra nivelului pregătirii elevilor.

Prevederea a cel puţin două clase paralele pentru fiecare an de studiu ar permite totodată, în condiţiile trecerii liceelor de cultură generală la funcţionare cu secţiile reală, umanistă şi clasică, **să se organizeze şi în liceele sătești cel puţin două secţii — reală şi umanistă.** Altfel, elevii cu aptitudini pentru o secţie sau alta, negăsind-o în liceul lor, vor fi nevoiţi să urmeze o secţie către care nu se simt atraşi. Desigur că în acest caz nici structura claselor nu va exprima profilul real al posibilităţilor elevilor ce o compun.

Se pune întrebarea : dacă liceele sătești ar avea mai multe clase, vor fi şi elevi suficienţi care să candideze la examenul de admitere în clasa a IX-a ? După părerea noastră, liceele din centrele sătești mari, avînd în jurul lor numeroase şcoli generale cu elevi buni, au asigurată o bază de selecţie corespunzătoare. Mulţi dintre cei mai buni candidaţi preferau, pînă în prezent, să se prezinte de la început la un liceu orăşenesc. Dacă liceele sătești se vor întări, este neîndoielnic că ei se vor îndrepta spre acestea.

Credem că este bine ca **din comisia de examinare la concursul de admitere în clasa a IX-a a liceului sătesc să facă parte doar profesori de la liceul la care se dă examenul,** interesaţi în cea mai mare măsură să selecţioneze elevii cei mai buni.

Consolidarea liceelor din mediul sătesc presupune, de asemenea, întărirea bazei lor materiale şi crearea pe lîngă ele a unor internate şi cantine.

Liceul sătesc bine organizat, cu cadre calificate, cu elevi bine pregătiţi va deveni un stimulent şi mai puternic la învăţătură pentru fiii ţăranilor cooperatori, va face din acest tip de şcoală un lăcaş de cultură superior, o instituţie absolut necesară în noua viaţă a satului.

Prof. AVRAM ELISEI
Domneşti — Argeş

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

Noua condiţie a inspecţiei de specialitate

Folosirea unor astfel de procedee ar permite încheierea unui proces-verbal care să conţină elementele esenţiale, necesare şi suficiente, pentru conturarea unei imagini asupra stilului de muncă al profesorului inspectat. Dar, **indiferent de procedeele utilizate, inspecţia de specialitate are datoria majoră de a concepe şi desfăşura astfel controlul încît acesta să aibă un caracter stimulator.** Experienţa anterioară arată clar că este neindicat să se cultive controlul direcţionat special spre a surprinde, spre a căuta momentele în care un învăţător sau profesor nu este în situaţia de a-şi desfăşura munca la nivelul tuturor posibilităţilor lui.

Un factor important pentru îmbunătăţirea activităţii instructiv-educative, pentru generalizarea experienţei pozitive şi popularizarea ei il constituie valorificarea operativă, pe un plan mai larg, a constatărilor şi concluziilor desprinse din activitatea inspecţiei de specialitate. Este greşită concepţia potrivit căreia valoarea muncii inspecţiei de specialitate ar rezulta din volumul, din numărul inspecţiilor. Oricît de largi ar fi schemele sectoarelor inspecţiei de specialitate din cadrul inspectoratelor judeţene posibilităţile lor de cuprindere sînt totuşi limitate. De aceea problema căreia trebuie să i se dea o deosebită atenţie este valorificarea largă a concluziilor fiecărei inspecţii. În practica îndrumării şi controlului se obişnuieşte să se discute cu învăţătorul sau profesorul inspectat şi cel mult cu consiliul pedagogic. Acest procedeu are neajunsul că limitează sfera de valorificare a concluziilor fie numai la cazul izolat, fie într-un colectiv compus mai ales din cadre didactice de alte specialităţi, ceea ce nu permite aprofundarea unor probleme de specialitate. **Considerăm că o formă mai eficientă de valorificare, folosită cu bune rezultate de către unii inspectori de specialitate, o oferă discutarea problemelor esenţiale desprinse din inspecţie în cadrul comisiei metodice de specialitate, organizarea unor discuţii cu toţi profesorii de aceeaşi specialitate din localitate, precum şi publicarea unor materiale în presa pedagogică.**

Fără îndoială că inspecţia de specialitate ridică şi alte probleme, condiţionate de diversitatea şi complexitatea procesului de instrucţie şi educaţie. Buna lor rezolvare nu poate fi obţinută fără iniţiativa, fără participarea creatoare a inspectorilor şcolari judeţeni. Fiind răspunzători de modul cum se desfăşoară munca în şcolile din raza lor de activitate, ei au sarcina de a stabili încotro şi cum trebuie orientată îndrumarea într-o etapă sau alta a activităţii didactice.

Sîntem convinşi că, în condiţiile create prin lărgirea atribuţiilor inspectoratelor şcolare judeţene, aceste probleme vor fi rezolvate la nivelul cerinţelor actuale puse de partid şi de popor în faţa şcolii.

Dirigintele-comandant de pionieri

teze cercurile — din şcoală sau de la casele pionierilor — spre care aceştia se simt atraşi, sprijinind şi pe această cale dezvoltarea aptitudinilor şi cultivarea talentelor copiilor. El organizează, conduce şi antrenează pionierii la desfăşurarea activităţilor extraşcolare din domeniul cultural-artistic, tehnico-ştiinţific, sportiv-turistic sau obştesc, atrăgînd la toate aceste acţiuni şi pe acei elevi din clasă care încă nu sînt pionieri. Pentru a imprima acestor manifestări un caracter atractiv, comandantul sondează opinia detaşamentului, stimulează iniţiativele valoroase ale copiilor, include în programele de activitate numai acţiuni care se pot realiza în condiţiile fiecărei şcoli, mobilizînd copiii, prin răspunderi concrete, la finalizarea lor. Şi în timpul vacanţelor şcolare se desfăşoară activităţi de care comandantul nu poate fi străin : excursii, vizite, drumeţii, tabere etc.

Din punct de vedere metodic, pregătirea comandantului se desăvîrşeşte în cadrul consiliului pionieresc din şcoală, unde se discută teme din domeniul pedagogiei timpului liber, se realizează un intens schimb de experienţă, au loc interasistenţe la activităţile extraşcolare şi se popularizează studiile din presa pionierească. Citäm cîteva titluri de teme abordate cu succes în şedinţele unor consilii pioniereşti din diferite şcoli : „Sprijinirea iniţiativei pionierilor în cadrul cercurilor de elevi", „Asigurarea unui nivel ridicat vieţii de organizaţie în cadrul detaşamentului", „Metodica organizării jocurilor pioniereşti" etc. E necesar ca şi la practica pedagogică a viitorilor profesori să se includă mai multe activităţi concrete cu pionierii.

Cînd dirigintele este şi comandant, cele două categorii de sarcini expuse pînă acum se îmbină în aşa măsură, încît eticheta a ceea ce se face din postura de diriginte şi apoi din cea de comandant e o muncă sterilă. Un educator bun alege pentru activităţile extraşcolare pe acelea care-i întregesc preocupările din cadrul orelor de dirigenţie, năzuind la realizarea unui flux educativ continuu. În schimb, în activităţile din afara clasei, unde copiii se manifestă mai spontan, mai degajat decît la lecţie, dirigintele poate realiza mai profund cunoaşterea elevilor săi.

Se întîlnesc uneori practici care, din dorinţa de simplificare rău înţeleasă, unifică planul de muncă al dirigintelui cu programul de activitate al detaşamentului. Se ignoră în acest fel atît diferenţele mari de conţinut, cît şi cele ale responsabilităţilor. Programul de activitate al detaşamentului include doar acţiuni care au fost propuse de copii şi de realizarea cărora ei răspund. Numai sarcinile proprii comandantului se pot grupa într-un capitol aparte al planului dirigintelui.

Dacă dirigintele este asimilat de elevi mai mult cu profesorul, apoi comandantul trebuie să tindă a fi prietenul copiilor. Tot secretul reuşitei stă în realizarea la timp a transpunerii adecvate în rolul îndeplinit de fiecare dată. Această măiestrie se dobîndeşte în timp, prin efort susţinut. Adevăraţii pedagogi ai timpului liber n-au dezmînţit niciodată profesorul de elită.

Activitatea dirigintelui comandant fiind atît de importantă, se impune ca ea să se afle în centrul dezbaterilor la instructajele organizate de consiliile judeţene, să fie inclusă în tematica schimburilor de experienţă. De asemenea, ea trebuie să fie amplu oglindită în procesele verbale de control, mai ales în cele de inspecţie specială. Directorii şcolilor vor avea în vedere ca sarcinile obşteşti să nu-i supraîncarce pe diriginţii comandanţi, iar sistemul premial va fi folosit judicios de către consiliile judeţene ale Organizaţiei Pionierilor pentru a stimula pe cei ce s-au dăruit cu abnegaţie acestei munci şi au dobîndit rezultate frumoase. Preţuirea şi entuziasmul zecilor de mii de diriginţi comandanţi de detaşament trebuie cultivate cu grijă, căci ele hotărăsc în cea mai mare măsură eficienţa muncii pioniereşti.

PROGRAMELE DISCIPLINELOR PENTRU CONCURSUL DE ADMITERE ÎN ÎNVĂȚĂMINTUL SUPERIOR

(Urmare din nr. 940)

Roma antică. Italia preromană: vechimea vieții omenești în Italia; ligurii, italicii (latinii, sabelii, umbrii); etruscii; grecii; galii. **Formarea statului roman:** întemeierea Romei; regalitatea; reforma lui Servius Tullius; întărirea aristocrației romane și înlăturarea regalității. Republica romană; caracterul aristocratic al republicii romane. **Societatea romană în secolele V-III î.e.n.:** dezvoltarea social-economică și politică; luptele plebeilor împotriva patricienilor; cauzele, caracterul și consecințele lor. Familia romană. Religia. **Cucerirea Italiei și urmările ei:** cauzele războaielor pentru cucerirea Italiei; caracterul lor expansionist; etapele cuceririi Italiei; consecințele cuceririi Italiei. **Perioada sclavagismului clasic (secolele III î.e.n. — II e.n.):** războaiele punice (Primul război punic; conflictele pentru Sicilia; principalele lupte, condițiile păcii; cauzele și consecințele victoriei romane; al doilea război punic; cauzele lui; expediția lui Hanibal; luptele din Africa), pacea și urmările războiului. **Cuceririle romane în jurul Mării Mediterane:** expansiunea romană în Peninsula Balcanică și în Orient; al treilea război punic; distrugerea Cartaginei; Roma, stăpîna bazinului mediteranean; organizarea și exploatarea provinciilor. **Decăderea republicii sclavagiste romane:** criza agrară din Italia și consecințele ei; necesitatea reformei agrare pentru consolidarea societății sclavagiste romane; legile agrare ale lui Tiberius și Caius Gracchus. **Începutul războaielor civile:** războiul cu Jugurta; corupția aristocrației romane; reforma militară făcută de Marius; răscoala italicilor. **Răscoala condusă de Spartacus:** cauzele răscoalei, desfășurarea ei; cauzele înfrîngerii răsculaților; însemnătatea și urmările marii răscoale a sclavilor și sărăcimii condusă de Spartacus. **Căderea republicii romane:** primul triumvirat; cucerirea Galiei; al doilea război civil (lupta dintre Caesar și Pompei); dictatura lui Caesar; al doilea triumvirat; al treilea război civil; sfîrșitul republicii. **Principatul lui Augustus:** cauzele căderii republicii sclavagiste romane; trăsăturile principatului lui Augustus; politica internă și externă. **Viața social — economică și politică din Imperiul roman în secolele I—II e.n.:** dezvoltarea economică; orașele; colegiile meșteșugărești; moneda; agricultura; clasele și păturile sociale; consolidarea principatului (Claudius); criza regimului aristocratic (Nero; războiul civil); creșterea rolului politic al armatei și al provinciilor (Vespasian; înăbușirea răscoalelor din Iudeea și Galia); consolidarea Imperiului roman în timpul lui Traian. **Cultura romană (secolul I î.e.n.):** înflorirea literaturii latine (Lucrețiu, Virgiliu, Horațiu, Ovidiu); arta (arhitectura; sculptura; pictura; mozaicul); dezvoltarea învățămîntului; retorica (Cicero). Filozofia. Științele naturii. Istoria. **Stăpînirea romană în Dacia:** cucerirea Daciei; eroismul dacilor în luptele cu romanii; stăpînirea romană în Dacia; colonizarea romană; dezvoltarea vieții social-economice; organizarea politică; dezvoltarea culturală; procesul de romanizare în Dacia; retragerea stăpînirii romane din Dacia; continuitatea daco-romanilor în Dacia. **Perioada crizei generale a orînduirii sclavagiste (secolele III—V e.n.):** Imperiul roman în secolul al III-lea; anarhia militară; măsurile de apărare a imperiului; refacerea Imperiului roman în timpul lui Dioclețian; dominatul; tetrarhia; reformele; situația imperiului în timpul lui Constantin; edictul de la Milano. **Prăbușirea Imperiului roman de apus:** penetrația triburilor germanice în Imperiul roman de apus; invazia hunilor; căderea Romei (sfîrșitul istoriei antice). Apariția relațiilor feudale în cadrul societății sclavagiste. **Însemnătatea istorică a civilizației sclavagiste romane:** caracteristicile ei; urmările dominației romane în bazinul Mării Mediterane și al Mării Negre.

Însemnătatea istorică a civilizației antice.

Istoria Evului Mediu

Introducere în istoria evului mediu

Trăsăturile caracteristice și periodizarea orînduirii feudale.

a. Formarea orînduirii feudale

Migrațiunile popoarelor în secolele III—VII. Principalele popoare migratoare. Orînduirea socială la vechii germani și la vechii slavi. Cauzele social-economice ale migrațiunilor. Marile migrațiuni de la sfîrșitul secolelor III—V. Prăbușirea Imperiului roman de apus. Migrațiunile din secolele VI—VII. Urmările marilor migrațiuni.

Imperiul roman de răsărit în secolele V—VI. Cauzele menținerii Imperiului roman de răsărit. Situația internă în timpul lui Iustinian; răscoala populară „Nica". Începutul formării relațiilor feudale; criza Imperiului bizantin după Iustinian; ascuțirea contradicțiilor sociale și politice; pierderile teritoriale.

Statul franc în timpul Merovingienilor și Carolingienilor. Formarea statului franc și dinastia merovingienilor. Întărirea statului franc sub primii carolingieni; formarea statului papal; întărirea puterii centrale. Constituirea Imperiului franc. Carol cel Mare. Organizarea Imperiului franc. Dezmembrarea Imperiului franc.

Anglia și normanzii pînă la mijlocul secolului al XI-lea. Anglia din secolul al V-lea pînă la mijlocul secolului al XI-lea; stabilirea anglo-saxonilor în insulele Britanice; formarea regatului anglo-saxon. Migrația daneză. Formarea relațiilor feudale în Anglia. Migrațiunea normanzilor și întemeierea statelor scandinave.

Formarea orînduirii feudale la slavii de sud, răsăriteni și apuseni. Statele slavilor de sud. Slavii răsăriteni. Slavii apuseni.

Formarea orînduirii feudale pe teritoriul patriei noastre. Desăvîrșirea procesului de formare a poporului român și a limbii române. Primele formațiuni politice românești.

Imperiul bizantin în secolele VII—XI. Situația internă a Imperiului bizantin în secolele VII-IX. Lupta de clasă. Imperiul bizantin în timpul dinastiei macedoniene. Imperiul bizantin la sfîrșitul secolului al IX-lea.

Statul feudal arab. Arabia; condițiile naturale; viața economică, socială și politică. Apariția religiei monoteiste a islamului. Formarea statului arab. Formarea califatului; primele cuceriri arabe. Decăderea marelui califat arab.

India în secolele IV—XII. Coexistența rămășițelor sclavagiste și a obștilor țărănești; menținerea regimului de castă; formarea relațiilor feudale. Cucerirea musulmană în India. Fărîmițarea feudală a Indiei în secolul al XIII-lea

China în secolele IV—XIII. Decăderea Imperiului Han. Relațiile feudale în China. Unificarea și dezvoltarea economică și politică; prăbușirea Imperiului Tan. Imperiul feudal Sun (secolele X—XIII); reformele lui Uan-Hu-și.

Viața economică și instituțiile feudalismului clasic. Nivelul dezvoltării forțelor de producție; domeniul feudal. Clasele sociale. Nobilimea feudală. Raporturile dintre nobili (seniori și vasali; ierarhia feudală). Situația social-economică și juridică a șerbilor; obligațiile lor; renta feudală; țăranii liberi.

Cultura în perioada formării orînduirii feudale. Trăsăturile caracteristice ale culturii în perioada formării orînduirii feudale; cultura feudală bisericească și cultura populară. Cultura în Europa apuseană: „renașterea carolingiană". Cultura bizantină. Cultura popoarelor slave. Cultura arabă. Cultura indiană. Cultura chineză.

b. Dezvoltarea orînduirii feudale (secolele XII—XV)

Formarea și dezvoltarea orașelor medievale în Europa apuseană. Dezvoltarea forțelor de producție; formarea noilor orașe și renașterea vechilor orașe. Lupta orașelor împotriva seniorilor; rolul comunelor; breslele; ghildele. Dezvoltarea comerțului medieval. Etapele și formele luptei de clasă la orașe.

Cruciadele. Cauzele cruciadelor. Desfășurarea cruciadelor, caracterul și consecințele lor.

Statele mongole. Viața social-economică a triburilor mongole din centrul Asiei; formarea statului mongol; cuceririle din timpul lui Ginghishan; marea invazie din Europa și formarea hanatului „Hoarda de Aur".

Imperiul și papalitatea în secolele X—XII. Organizarea bisericii apusene; formarea Imperiului romano-german. Lupta dintre papi și împărați; ereziile din secolele XI—XII; inchiziția. Urmările luptei dintre papalitate și imperiu.

Germania și Italia în secolele XIII—XV. Fărîmițarea politică a Imperiului german. Bula de aur. Formarea Confederației elvețiene. (Wilhelm Tell). Cauzele fărîmițării Italiei. Veneția. Genova. Milanul. Florența. Dezvoltarea manufacturilor și băncilor; răscoala ciompilor; tirania și condottierii.

Franța și Anglia în secolele X—XV. Franța. Creșterea domeniului regal și întărirea puterii regale sub Filip al II-lea August. Consolidarea regatului sub Filip al IV-lea. **Anglia.** Dezvoltarea feudalismului și întărirea monarhiei feudale. Magna Charta Libertatum. Începuturile parlamentului englez. Cauzele și caracterul războiului de 100 de ani. Răscoalele populare din Franța și Anglia; răscoalele din Paris; Jacqueria; răscoala condusă de Watt Tyler. Sfîrșitul războiului. Unificarea politică și dezvoltarea economică a Franței în timpul lui Ludovic al XI-lea. Situația din Anglia la sfîrșitul războiului de o sută de ani. Războiul celor două roze.

Spania și Portugalia pînă în secolul al XV-lea. Urmările cuceririlor arabe în Peninsula Iberică; cauzele și caracterul Reconquistei. Sfîrșitul Reconquistei; consolidarea monarhiei feudale și a bisericii.

Cehia în secolele XII—XV. Dezvoltarea social-economică și politică a Cehiei. Cehia și Imperiul german. Lupta poporului ceh împotriva asupririi feudale și a dominației germane și catolice; însemnătatea istorică a mișcării husite.

Ungaria în secolele X—XVI. Așezarea ungurilor în Europa. Situația social-economică și politică a statului feudal ungar în secolele XII—XIV. Cucerirea cnezatelor și voievodatelor românești din Transilvania. Căderea Ungariei sub stăpînirea otomană și habsburgică.

Polonia în secolele XI—XV. Fărîmițarea politică a Poloniei. Unificarea Poloniei în secolul al XIV-lea. Unirea Poloniei cu Lituania. Dinastia Jagello. Luptele cu ordinul cavalerilor teutoni.

Formarea marelui cnezat al Moscovei (secolele XII—XV). Dezmembrarea statului kievean; lupta împotriva jugului mongol. Formarea cnezatului Moscovei. Formarea statului unitar și centralizat rus; scuturarea jugului mongol și alipirea teritoriilor rusești.

Imperiul Bizantin în secolele XII—XV. Imperiul bizantin pînă la cruciada a IV-a. Destrămarea Imperiului bizantin. Formarea Imperiului latin de răsărit; Imperiul de la Niceea. Imperiul bizantin sub dinastia Paleologilor. Cucerirea Constantinopolului de către turci — încheierea istoriei Imperiului bizantin.

Bulgaria, Serbia și Imperiul otoman în secolele XII—XIV. Bulgaria. Fărîmițarea feudală și căderea celui de-al doilea țarat bulgar. Căderea Serbiei sub jugul otoman. Formarea și organizarea statului otoman; expansiunea otomană în Peninsula Balcanică; exploatarea popoarelor subjugate.

Țările române în secolele XIV—XV. Formarea statelor feudale independente: Țara Românească și Modova; Transilvania pînă la sfîrșitul secolului al XIV-lea. Luptele de apărare împotriva expansiunii otomane. Importanța luptelor purtate pentru independență.

Cultura feudală în Europa apuseană și răsăriteană în secolele XI—XV. Progresele culturii feudale; laicizarea treptată a culturii. Literatura istorică, religioasă și cavalerească. Literatura orășenească. Dezvoltarea artelor. Învățămîntul și știința.

c. Descompunerea feudalismului și formarea relațiilor capitaliste (secolele XVI—XVII)

Marile descoperiri geografice. Apariția relațiilor capitaliste. Marile descoperiri geografice; cauzele și condițiile în care au avut loc; urmările economice, sociale și politice. Premisele apariției capitalismului; apariția producției și a relațiilor capitaliste.

Imperiul habsburgic în prima jumătate a secolului al XVI-lea. Germania — decăderea economică și contradicțiile sociale. **Italia** — decăderea economică și situația socială; războaiele pentru stăpînirea Italiei. **Spania** în prima jumătate a secolului al XVI-lea.

Renașterea și umanismul. Caracteristicile principale ale umanismului. Umanismul în Italia; importanța și influența sa. Umanismul în restul Europei: Franța; Spania; Anglia. Invenția tiparului; caracterul realist și laic al artei Renașterii. Renașterea artistică în Italia; Țările de Jos; Germania; Franța; Spania. Influența Renașterii în Țările Române și Rusia.

Reforma. Războiul țărănesc german și contrareforma. Cauzele și începutul reformei; caracterul limitat și de clasă al reformei lui Luther. Reforma populară a lui Thomas Müntzer; caracterul ei revoluționar. Războiul țărănesc din Germania. Răscoala populară din Münster. Cauzele și urmările înăbușirii răscoalelor populare din Germania. Răspîndirea și consolidarea reformei luterane în Germania. Reforma religioasă în restul Europei. Calvinismul. Contrareforma. Esența reacțiunii catolice.

Franța în secolul al XVI-lea și prima jumătate a secolului al XVII-lea. Caracteristicile dezvoltării economice, sociale și politice a Franței. Războaiele civile din a doua jumătate a secolului al XVI-lea. Restabilirea și consolidarea absolutismului în Franța.

Anglia în secolul al XVI-lea și în prima jumătate a secolului al XVII-lea. Formarea relațiilor capitaliste în Anglia. Dezvoltarea politică a Angliei în timpul monarhiei absolute a dinastiei Tudor; consolidarea Angliei sub regina Elisabeta.

Spania în a doua jumătate a secolului al XVI-lea și revoluția burgheză din Țările de Jos. Accentuarea absolutismului monarhic sub Filip al II-lea. Începutul decăderii Spaniei. Revoluția burgheză din Țările de Jos. Formarea primului stat burghez din lume.

Țările scandinave. Țările scandinave pînă în secolul al XVI-lea. Uniunea de la Kalmar. Expansiunea Suediei în jurul Mării Baltice.

Polonia și Rusia în secolul al XVI-lea și prima jumătate a secolului al XVII-lea. Situația economică și politică a Poloniei. Uniunea de la Lublin. Politica de expansiune spre răsărit; răscoala condusă de Bogdan Hmelnițki. Dezvoltarea Rusiei feudale în timpul lui Ivan al IV-lea (cel Groaznic); întărirea puterii centrale; lupta pentru ieșirea la Marea Baltică; începutul cuceririi Siberiei. Rusia în prima jumătate a secolului al XVII-lea.

Imperiul otoman în secolul al XVI-lea și prima jumătate a secolului al XVII-lea. Expansiunea Imperiului otoman în timpul lui Soliman al II-lea; cuceririle din Europa, Asia și Africa. Situația popoarelor cotropite de turci. Începutul decăderii Imperiului feudal otoman.

Țările Române în secolul al XVI-lea și prima jumătate a secolului al XVII-lea. Luptele de eliberare de sub dominația otomană. Constituirea principatului autonom al Transilvaniei și începutul suzeranității turcești. Țările române în timpul lui Mihai Viteazul; unirea celor trei țări române sub conducerea lui Mihai Viteazul.

Războiul de treizeci de ani. Cauzele și caracterul războiului. Desfășurarea războiului. Pacea din Westfalia. Criza feudalismului în Europa apuseană.

Statele feudale din Asia în secolele XIV—XVII. Statul mongol condus de Timur Lenk. Imperiul Marilor Moguli din India. Eliberarea Chinei de sub jugul mongol și formarea Imperiului Min. Statul feudal japonez.

Dezvoltarea tehnicii și științei în secolul al XV-lea pînă la mijlocul secolului al XVII-lea. Progresul tehnicii. Dezvoltarea științelor naturii; importanța marilor descoperiri științifice și opoziția forțelor reacționare. Filozofia, noile concepții filozofice. Urmările dezvoltării și răspîndirii culturii burgheze.

ISTORIA MODERNĂ

Dezvoltarea lumii de la revoluția burgheză din Anglia (1642) pînă la revoluția burgheză din Franța (1789)

Dezvoltarea Angliei în secolele XVII—XVIII. Revoluția burgheză din Anglia: cauzele și desfășurarea; războiul civil. Republica și Protectoratul; restaurarea Stuarților; lovitura de stat din anul 1688. Revoluția industrială din Anglia. Întărirea regimului parlamentar. Politica externă a Angliei.

Dezvoltarea Franței de la mijlocul secolului al XVII-lea pînă la revoluția burgheză din anul 1789. Absolutismul monarhic în timpul lui Ludovic al XIV-lea; colbertismul; caracterul și urmările războaielor din timpul lui Ludovic al XIV-lea. Criza sistemului feudal absolutist din Franța în secolul al XVII-lea.

Statele din Europa centrală de la mijlocul secolului al XVII-lea pînă la sfîrșitul secolului al XVIII-lea. Decăderea Imperiului romano-german. Dezvoltarea Austriei; războaiele de cucerire; caracterul de clasă al reformelor lui Iosif al II-lea. Statul feudal-militarist prusac; politica externă a lui Frederic al II-lea.

Dezvoltarea Rusiei în secolele XVII—XVIII. Unirea Ucrainei cu Rusia; reformele lui Petru I; războaiele cu Turcia și Suedia; monarhia absolută în Rusia; politica internă și externă a Rusiei în timpul Ecaterinei a II-a.

Statele din sud-estul Europei în a doua jumătate a secolului al XVII-lea și în secolul al XVIII-lea. Situația internațională a Imperiului otoman; structura sa social-economică și organizarea politică. Situația popoarelor balcanice. Caracterul stăpînirii feudale otomane în Bulgaria, Serbia, Muntenegru, Grecia, Țările Române; lupta acestor popoare împotriva jugului otoman.

Formarea Statelor Unite ale Americii. Coloniile din America de Nord; cauzele și caracterul războiului dintre coloniile engleze și metropolă; declarația de independență; Constituția americană.

Dezvoltarea orînduirii capitaliste de la revoluția din Franța pînă la Comuna din Paris (1789—1871)

Revoluția burgheză din Franța. Cauzele și desfășurarea revoluției; „Declarația drepturilor omului și ale cetățeanului"; Constituția burgheză din 1791; începutul războaielor revoluționare; Convenția girondină; proclamarea republicii; dictatura democratică iacobină și importanța sa istorică. Contrarevoluția termidoriană. Caracterul și însemnătarea istorică a revoluției burgheze din Franța.

Franța și Europa între anii 1794 și 1815. Dictatura marii burghezii în Franța (directoratul, consulatul și imperiul); războaiele din timpul imperiului; blocada continentală; campania din Rusia; căderea Imperiului napoleonean; caracterul de clasă și urmările politicii napoleoniene.

Reacțiunea europeană și mișcările revoluționare dintre anii 1815 și 1830. Hotărîrile Congresului de la Viena. Întărirea reacțiunii în Europa; revoluțiile din Spania și din Italia; intervențiile „Sfintei alianțe"; lupta revoluționară a popoarelor din Peninsula Balcanică. Răscoala populară condusă de Tudor Vladimirescu. Mișcarea decembristă.

Dezvoltarea Angliei de la sfîrșitul secolului al XVIII-lea pînă la mijlocul secolului al XIX-lea. Dezvoltarea economică; ascuțirea luptei politice (reforma electorală din 1832; mișcarea cartistă și importanța ei). Politica externă: expansiunea colonială.

Dezvoltarea Franței între anii 1815 și 1848. Restaurația, caracterul ei reacționar; revoluția din iulie 1830; dezvoltarea economiei capitaliste în Franța; primele răscoale muncitorești. Politica externă.

Apariția socialismului științific. Premisele socialismului științific; Karl Marx și Friedrich Engels; crearea Ligii comuniștilor; Manifestul Partidului Comunist; importanța istorică a apariției marxismului.

Revoluțiile din anul 1848 în Europa. Revoluția din Franța: cauzele; politica guvernului provizoriu; lupta proletariatului parizian împotriva burgheziei. Președinția lui Ludovic Bonaparte și instaurarea celui de-al doilea Imperiu în Franța. **Revoluția din Germania:** cauzele: revoluția din Berlin; parlamentul de la Frankfurt. Activitatea revoluționară a lui Marx și Engels. Cauzele înfrîngerii revoluției din Germania. **Revoluția din Italia și Austria;** asuprirea națională și socială din Imperiul habsburgic; revoluțiile din Viena, Praga, Roma, Ungaria; cauzele și urmările înfrîngerii revoluției de la 1848—1849 din Imperiul Austriac. **Anul revoluționar 1848 în Țările Române.**

Problema orientală. Lupta popoarelor balcanice împotriva Imperiului otoman; poziția marilor puteri în problema orientală; cauzele, caracterul și urmările războiului Crimeii.

Unirea Moldovei cu Țara Românească, formarea statului național România.

Unificarea Italiei. Formarea regatului Italiei: importanța și urmările unificării.

Unificarea Germaniei, importanța unificării.

Dezvoltarea S.U.A. pînă în 1865: situația economică și politică; sclavia negrilor; războiul civil: superioritatea nordului; rolul maselor și caracterul revoluționar al războiului.

Mișcarea muncitorească internațională între anii 1848 și 1876. Internaționala I. Necesitatea unității de luptă a clasei muncitoare; crearea Asociației internaționale a muncitorilor; rolul lui Marx și Engels în crearea și conducerea Internaționalei I.

Istoria lumii de la Comuna din Paris pînă la victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie

Comuna din Paris; ascuțirea contradicțiilor de clasă în Franța în urma războiului franco-prusac; constituirea și activitatea revoluționară a Comunei din Paris, prima formă de stat a dictaturii proletariatului; căderea Comunei; importanța istorică a Comunei din Paris.

Germania la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea. Cauzele, particularitățile și consecințele dezvoltării economice a Imperiului german; politica internă și externă. Tripla alianță; pregătirea războiului mondial. Mișcarea muncitorească din Germania.

Italia în perioada 1870—1914: dezvoltarea economică, socială și politică.

Austro-Ungaria în perioada 1867—1914; caracterul dezvoltării economice, sociale și politice. Mișcarea muncitorească.

Anglia la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea: particularitățile dezvoltării economice; politica internă și externă; mișcarea muncitorească.

Franța la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea: structura de clasă a societății; politica internă și externă. Mișcarea muncitorească.

Rusia la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea: dezvoltarea capitalismului; regimul politic țarist; politica externă a Rusiei țariste. Mișcarea muncitorească; rolul conducător al lui V. I. Lenin; cauzele, caracterul și importanța revoluției din anii **1905—1907.**

Statele Unite ale Americii la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea: dezvoltarea social-economică; politica internă și externă. Mișcarea muncitorească.

China în secolul al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea: regimul feudal; dominația imperialistă; războiul țărănesc al taipinilor; dezvoltarea capitalismului; războiul chino-japonez; răscoala „boxerilor"; revoluția burgheză din anii 1911—1913 și urmările ei.

Japonia în secolul al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea: regimul feudal; revoluția burgheză din 1868; dezvoltarea capitalismului; regimul politic; politica externă. Începutul mișcării muncitorești.

Mișcarea muncitorească internațională după Comuna din Paris: situația clasei muncitoare și a mișcării muncitorești după înfrîngerea Comunei; înființarea Internaționalei a II-a; rolul lui Engels.

Primul război mondial imperialist: cauzele și caracterul războiului; forțele participante; desfășurarea războiului; falimentul Internaționalei a II-a; revoluția burghezo-democrată din februarie 1917 din Rusia.

ISTORIA CONTEMPORANĂ

Marea Revoluție Socialistă din Octombrie: pregătirea revoluției și victoria insurecției armate la Petrograd; hotărîrile istorice ale Congresului al II-lea al Sovietelor; cauzele victoriei Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Însemnătatea istorică mondială a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

U.R.S.S. între cele două războaie mondiale: războiul civil și intervenția imperialistă în Rusia, trecerea la construirea socialismului. Constituția U.R.S.S.; victoria socialismului în U.R.S.S.

Țările capitaliste între cele două războaie mondiale: sfîrșitul primului război mondial; tratatele de pace. Avîntul revoluționar al mișcării muncitorești internaționale. Stabilizarea relativă a capitalismului; situația clasei muncitoare (1923—1928). Criza economică mondială din anii 1929—1933; cauzele, trăsăturile și consecințele ei. Creșterea pericolului de război; ascuțirea contradicțiilor imperialiste; acțiunile Germaniei pentru revizuirea Tratatului de pace de la Versailles; Cotropirea Abisiniei de către Italia fascistă; războiul civil din Spania; cotropirea Austriei și Cehoslovaciei de către Germania hitleristă. Lupta clasei muncitoare împotriva fascismului și a războiului; conducerea luptei antifasciste și antirăzboinice de către partidele comuniste.

Al doilea război mondial (1939—1945). Cauzele și desfășurarea războiului în anii 1939—1941. Atacul împotriva Uniunii Sovietice; formarea coaliției antihitleriste; rolul important al mișcărilor naționale de rezistență și eliberare sub conducerea partidelor comuniste; Contribuția României la războiul antihitlerist; înfrîngerea Germaniei hitleriste; înfrîngerea Japoniei. Învățămintele celui de al doilea război mondial; formarea O.N.U. Încheierea tratatelor de pace.

Statele capitaliste după al doilea război mondial: ascuțirea contradicțiilor dintre statele capitaliste; destrămarea sistemului colonial al imperialismului. Mișcarea muncitorească din statele capitaliste; mișcarea de eliberare națională din colonii.

Statele socialiste după al doilea război mondial: Apariția statelor de democrație populară. Dezvoltarea U.R.S.S. după cel de al doilea război mondial. Realizările economice, sociale și culturale obținute de țările socialiste Politica externă a țărilor socialiste Republica Socialistă România pe drumul desăvîrșirii construcției socialismului.

Dezvoltarea culturii și tehnicii contemporane.

Continuarea programelor se va publica în numărul viitor.

REVISTA DE PEDAGOGIE

nr. 3, martie 1968

Din sumar:

ANATOLIE CHIRCEV: Învățămîntul de cultură generală într-o nouă etapă a dezvoltării.
ANDREI DANCSULY: Modernizarea formelor de transmitere-asimilare a cunoștințelor.
O ȘAFRAN: Eficiența perfecționării, la nivelul școlii, a cadrelor didactice.
SOFIA PUȘCASU: Inspecția școlară de specialitate — activitate eficientă de îndrumare și control.
VALENTIN OLTEANU: Rolul inspecției școlare în studierea și generalizarea experienței pozitive.
VASILE BUNESCU: Concepția cibernetică și programatică — o cale de modernizare a didacticii.
MARIN VIȘAN: Procesul constituirii didacticii actuale
ELENA MAFTEI: Parametrii accesibilității manualelor școlare.
MARIUS GALL: Modernizarea predării fizicii în școala generală.
VIOREL ALECU: Elemente noi privind programele de literatură română.

COLOCVII

nr. 3 (21) martie 1968

Din sumar:

EMIL GIURCIUCA: Luchian
TUDOR BUGNARIU: Răspunderea generațiilor actuale pentru viitorul patriei.
NINA CASSIAN: A reuși în viață.
IULIU RAȚIU: Confesiunile adolescenților.
ȘTEFAN BĂNULESCU: Locuri memoriale: Reteag.
VLAICU BÂRNA: Prietenia dintre tată și fiu.
EMILIA CĂLDĂRARU: Se duce bucuros copilul dumneavoastră la școală?
GALINA BADULESCU: Pregătirea fetelor pentru viața de familie.
DEZBATEREA PUBLICĂ A „STUDIULUI PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI DE CULTURĂ GENERALĂ".
ION VULTUR: Un spațiu educațional cu bogate resurse.
CONSTANTIN ZAHIRNIC: Copilul, o problemă pentru părinți.
EDUCAȚIA FIZICĂ ȘI SPORTUL ÎN ANII DE ȘCOALĂ — anchetă.
PE SCURT DESPRE CĂRȚI
COMENTARII — MENȚIUNI
PAGINI SCRISE DE CITITORI.
MERIDIANE. PUBLICITATE

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE PEDAGOGICE BUCUREȘTI

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

1 cercetător științific principal — specialitatea limba germană — Sectorul „Limba română și limbile naționalităților conlocuitoare".
1 cercetător științific principal — specialitatea limba engleză — Sectorul „Limbi străine".
1 cercetător științific principal — specialitatea desen-pictură — Sectorul „Activități artistice și practice".
1 cercetător stagiar — specialitatea pedagogie — Sectorul „Educația în școala generală."
1 cercetător stagiar — specialitatea pedagogie — Sectorul „Bazele teoretice și metodologice ale pedagogiei".
1 cercetător științific principal — specialitatea pedagogie — Sectorul „Laboratorul dirigintelui"
1 cercetător științific — specialitatea pedagogie — Sectorul „Eficiența social-economică a învățămîntului"
1 cercetător științific principal — specialitatea pedagogie — Sectorul „Științe umaniste".
1 cercetător științific principal — specialitatea limba română — Sectorul „Limba română și limbile naționalităților conlocuitoare".
1 șef sector cercetare științifică — specialitatea pedagogie — Sectorul „Limba română și limbile naționalităților conlocuitoare".

Cererile de înscriere la concurs se primesc la Institutul de științe pedagogice din București, str Sfinții Apostoli nr. 14, serviciul de personal, pînă la data de 12 aprilie 1968, însoțite de actele prevăzute de Regulamentul privind recrutarea, promovarea și atestarea cadrelor de cercetători științifici din unitățile de cercetări din Republica Socialistă România, publicat în extras, în Buletinul Oficial, Partea a III-a, nr. 4 din 8 ianuarie 1968.

Concursul va avea loc în ziua de 18 aprilie 1968, ora 8, la sediul Institutului de științe pedagogice din București.

MAGAZINUL „MUZICA"

București, Calea Victoriei 41 Sect. 1

Telefon 15.60.88

vinde cu plata prin virament și numerar în toate județele țării:

— *Partituri muzicale*, metode de acordeon, chitară, vioară și pian.
— *Discuri*, muzică ușoară, populară și simfonică.
— Instrumente muzicale, clavitoane, armonete, chitare electrice, baterii jazz, acordeoane, piane, pianine, radio-televizoare, amplificatoare de 30 W etc.

Mărfurile de mai sus se pot achiziționa și contra ramburs pe baza unei scrisori cu adresa exactă.

Inspectoratele școlare din întreaga țară pot comanda atribute pionierești (trompete, tobe, drapele, cravate etc.) pe baza unei adrese în care să fie indicat nr. de cont, art. bugetar și banca.

ANUNȚ

ABSOLVENȚII Institutului pedagogic de 4 ani București, Fac. de pedagogie-filologie — seria 1958 — sînt rugați să comunice urgent adresele pentru organizarea întîlnirii de 10 ani în zilele de 5—6 iulie a.c., fostului coleg Mitică Popescu, str. Oborul Nou nr. 13 blocul O 10, etaj III, ap 355, scara II, sector 3 București 31. Tel. 11.74.18.

RATE... RATE... RATE...

PENTRU LUNA APRILIE s-a lărgit gama mărfurilor ce se vînd cu plata în rate:

— Confecții finite și la ultima probă executate din țesături și jerse pentru adulți, adolescenți și copii;
— Carnituri și piese separate de lenjerie de pat;
— Stofă de mobilă;
— Perdele „Florentiner" din bumbac.

Pînă la 30 aprilie le puteți procura cu un acont de 25% și restul în șase rate lunare.

RATE... RATE... RATE...

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București. Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40 137

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 942 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 12 aprilie 1968 | 4 pag. 25 bani

„SĂPTĂMÎNA PRIMĂVERII"

Trimestrul al III-lea a început pentru numeroase școli din țară cu „Săptămîna primăverii" care oferă pionierilor și școlarilor posibilitatea să realizeze numeroase activități practice îndrăgite de ei și folositoare tuturor.

Deosebit de harnici se dovedesc pionierii din județul Constanța. Cei din comunele Murfatlar și Medgidia lucrează la sere. În comunele Băneasa, Ostrov, Valul Traian și Comana pionierii au pus la punct bazele sportive, iar în comuna Mircea Vodă a fost plantat, prin grija pionierilor, un hectar de stinjenei, a cărui recoltă va fi predată de ei, peste doi ani, întreprinderii de plante medicinale. La rîndul lor, pionierii din municipiul Constanța au contribuit la amenajarea plajei de pe malul mării.

Și pionierii din Brăila s-au dovedit a fi gospodari pricepuți. Ei au sădit zilele acestea în grădinile școlilor zeci de puieți de pomi fructiferi, au răsădit flori, au amenajat alei și straturi. Alături de alți tineri ei au participat și la înfrumusețarea orașului. Numai pionierii de la Școala generală nr. 10 se pot lăuda, bunăoară, că au sădit 20 000 bulbi de gladiole.

Desfășurate pe tot cuprinsul țării, acțiunile din „Săptămîna primăverii" întăresc și dezvoltă dragostea de patrie a pionierilor și școlarilor, care au prilejul să participe nemijlocit la înfăptuiri de reală valoare cetățenească.

ANCHETA NOASTRĂ

POTENȚIALUL FORMATIV AL ȘTIINȚELOR

Societatea socialistă modernă solicită oameni înarmați cu capacitatea de a gîndi corect, complex și productiv, cu posibilitatea de a se orienta ușor și precis, pe baza unui bagaj solid de cunoștințe fundamentale, în oceanul de informații științifice ale contemporaneității, cu priceperea de a acționa operativ și economic, cu forța morală de a-și ordona existența după înaltele principii ale umanismului. Toate aceste însușiri nu se formează însă spontan, nici nu apar, în chip miraculos, ca simplă urmare a unor îndemnuri, oricît de convingătoare ar fi. Ele se realizează și se acumulează treptat, de-a lungul anilor de școală, în procesul fin și complicat al comunicării și asimilării valorilor spirituale. Iată de ce exploatarea potențelor formative ale științelor este o necesitate și un imperativ pedagogic.

Potențialul formativ cuprins în valorile intrinsece ale tuturor materiilor de învățămînt, în substanța lor particulară, determinată de structura lor specifică, de sfera lor problematică, este o paralelă de aur a științelor. Înțeles în esența lui și exploatat cu subtilitate pedagogică, el capătă o importanță capitală pentru determinarea fizionomiei spirituale și etice a tinerilor. În intenția de a pune în evidență resursele formative specifice diferitelor discipline științifice, ne-am adresat unor oameni de știință, solicitîndu-i să ne vorbească în această lumină despre domeniul lor de specialitate.

Acad. prof. **GHEORGHE MIHOC**:

MATEMATICA

o cale de formare a gîndirii logice, economice și operative

Matematica. Domeniul absolut al rațiunii, domeniul logicii și al relațiilor purificate pe culmile abstracțiunii. Cum se realizează valorile ei formative? Ce resorturi intelectuale și morale poate să declanșeze desfășurarea unei ecuații, înțelegerea unei axiome, rezolvarea unei probleme? Înainte de a răspunde acestor întrebări, acad. prof. Gheorghe Mihoc a ținut să evalueze în cîteva cuvinte ponderea uriașă pe care o capătă din ce în ce mai mult matematica în societatea contemporană, imensul domeniu pe care îl acoperă relațiile ei cu alte științe.

„Pînă în secolul nostru matematica se aplica doar în fizică și în tehnică. Dar în secolul nostru, continuînd să fie solicitată de aproape toate disciplinele științifice și tehnice, ea a cuprins și alte domenii. Economiștii au nevoie de matematică la cel mai înalt nivel. Biologia și medicina nu-și mai pot rezolva problemele de bază fără să facă apel la ea. Matematica se aplică de asemenea în psihologie, pentru a stabili corelații între caractere. De curînd a apărut lingvistica matematică, disciplină care se referă nu numai la studiul cantitativ al limbii, ci și la aspectul ei calitativ, structural. În sfîrșit, a apărut o știință nouă la care apelează numeroase științe moderne și care, se pare, va fi una dintre marile științe ale viitorului: cibernetica. Trăim într-o epocă de strictă specializare, impusă de dezvoltarea necontenită a științelor, iar unitatea dintre specialiști poate s-o dea în cea mai largă măsură limbajul matematic, care este în bună parte astăzi — și va deveni în viitor și mai mult — comun pentru toți specialiștii, fiind în același timp o metodă comună de lucru. Matematica devine din ce în ce mai mult o știință care trebuie să fie cunoscută, ca și filozofia, de orice intelectual".

Evident, această formidabilă dezvoltare a științelor matematice implică nu numai formarea a numeroși specialiști în domeniul respectiv, dar și înzestrarea cu cunoștințe matematice de înalt nivel a celor care vor munci în alte domenii. Cu atît mai mult este interesant de știut în ce sens poate să influențeze ea asupra formării personalității, pe ce direcție se desfășoară această influență.

„Sensul în care se desfășoară influențele formative ale matematicii — subliniază acad. Gh. Mihoc — coincid cu sensul evoluției sociale generale. Necesitățile societății contemporane au atras după sine o astfel de dezvoltare a științelor, încît avuția de informații a omenirii depășește posibilitățile de acumulare ale creierului uman. De aceea, memoria a trecut pe un plan secundar. Ceea ce trebuie dezvoltat în primul rînd este judecata, posibilitatea ca omul să se poată orienta cu siguranță și precizie în această imensitate de informații. Esențial, pentru un elev ca și pentru un student, este să iasă din instituția în care învață cu posibilitatea de a se orienta nu numai într-un domeniu de elemente „învățate", ci de a opera precis în orice problemă nouă, avînd drept puncte de reper noțiuni esențiale, fundamentale și, în primul rînd, o înaltă capacitate de a raționa corect. În acest scop matematica mi se pare a fi cea mai utilă dintre disciplinele care se predau în școala de cultură generală, fiindcă valorile ei formative au tocmai acest sens. Matematica dezvoltă judecata, rolul memoriei fiind aici pe planul al doilea. Rezolvarea de exerciții și probleme, principala activitate prin care se însușesc științele matematice, solicită la un efort de gîndire independentă și creatoare. Aș putea spune pe această bază, că prima calitate formativă a matematicii ar fi aceea de a cultiva de la cea mai fragedă vîrstă aptitudini de cercetare științifică".

Exercită matematica și o influență asupra conduitei indivizilor, asupra concepției lor, asupra atitudinii lor în fața problemelor vieții, asupra comportamentului lor în general?

„Hotărît, da. Cred că matematica exercită o influență directă asupra psihologiei și eticii indivizilor. Folosirea ei înseamnă economie. Dacă o lege fizică este exprimată în chip matematic, printr-o formulă, aceasta înseamnă o sintetizare foarte precisă, foarte limpede, foarte concisă. Același adevăr exprimat prin cuvinte ne-ar lua un timp mult mai îndelungat. Această economie de timp, de energie intelectuală, se reflectă în conduita indivizilor în general. De obicei matematicienii sînt persoane care sintetizează, nu care dezvoltă. Sînt oameni care formulează o idee în puține cuvinte, lucru de mare importanță în societatea modernă. În al doilea rînd, bazîndu-se pe raționament, atunci cînd va lua o hotărîre în viața de toate zilele un matematician va analiza toate posibilitățile și o va alege pe cea mai favorabilă. De altfel, s-a și creat o disciplină matematică, numită teoria deciziilor, care joacă astăzi un rol important în organizarea științifică a întreprinderilor. Matematica este un mijloc de formare a gîndirii logice, economice, juste și operative".

Prof. univ. dr. docent **ALEXANDRU PIRU**:

LITERATURA

un studiu esențial pentru formația intelectuală în spirit umanist

„Studiul literaturii — ne-a spus prof. univ. Al. Piru — este un vast rezervor de cultură umanistă, de rafinare a sentimentelor, a gîndirii și a sensibilității oamenilor, iar cultura umanistă este un atribut indispensabil pentru realizarea integrală a personalității unui individ, fie cît de practic și de realist domeniul de activitate în care este situat acesta, fiindcă umanism înseamnă perfecționarea omului, a speței umane. Specialistul nu trebuie să fie un simplu meseriaș, cunoscător al unui domeniu restrîns, ci un om capabil de a gusta și muzica, arta plastică, poezia. Sigur, științele au progresat atît de mult încît atunci cînd ești specialist într-un domeniu, abia îți ajunge timpul să te ții la curent cu noutățile din domeniul respectiv. Totuși, un biolog sau un atomist nu poate obține succese reale în specialitatea sa fără să cunoască și curentele gîndirii filozofice și artele, și literatura, și problemele destinelor omului pe pămînt. Numai o astfel de cultură îi va da un orizont destul de cuprinzător atît pentru a se realiza în specialitate, cît și pentru a se integra deplin în contextul evoluției societății moderne".

Studiul literaturii în școala generală are, îndeobște un caracter istoric și cronologic. Intrucît este vorba de cultivarea umanismului și a sensibilității omului din societatea modernă, în ce măsură și cum se pot folosi valorile unei literaturi dintr-un timp mai mult sau mai puțin îndepărtat conform cu cerințele prezentului?

„Nici sensibilitatea și nici literatura modernă — a subliniat Al. Piru — nu sînt creația exclusivă a societății contemporane. Ambele își au sursa într-o îndelungată acumulare istorică. Înnoirile reale se întemeiază întotdeauna pe permanențe clasice, durabile. Literatura română este mai veche decît se crede în mod obișnuit, și marile ei valori de asemenea. Înainte de ceea ce numim „cultura modernă" — nu mai veche de un secol și jumătate — a existat o cultură medievală, desfășurată pe întinderea a patru secole și deosebit de interesantă prin aspectul ei specific și național. Literatura română se definește nu numai prin contribuția personalităților din

OCTAVIAN BUZESCU

(Continuare în pag. a 3-a)

Majorarea alocației de hrană a elevilor și studenților bursieri

Comitetul Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român și Consiliul de Miniștri al Republicii Socialiste România au adoptat o Hotărîre cu privire la majorarea alocației de hrană a elevilor și studenților bursieri.

Hotărîrea prevede sporirea alocației de hrană cu 25—30 la sută pentru casele de copii și școlile speciale, pentru elevii bursieri din școlile generale, licee, școli profesionale, școli tehnice agricole, din institutele de învățători și școlile tehnice postmedii, pentru studenții bursieri din toate institutele de învățămînt superior.

Alocațiile mărite se vor acorda elevilor și studenților bursieri cu începere de la 1 mai a.c. Suma necesară pentru acoperirea diferențelor de alocație pînă la sfîrșitul anului 1968 totalizează aproximativ 128 milioane lei, iar pentru un întreg an școlar aceasta se ridică la circa 230 milioane lei.

Măsurile stabilite prin această Hotărîre reflectă grija permanentă a conducerii partidului și statului pentru a asigura tineretului școlar și universitar condiții tot mai bune de viață și studiu.

Inspectoratele școlare

ÎN FAȚA ULTIMEI ETAPE A ANULUI ȘCOLAR

Am intrat, începînd cu săptămîna aceasta, în trimestrul al III-lea, ultima etapă a anului școlar care, după cum se știe, aduce în fața corpului profesoral, ca și a organelor de îndrumare și control, sarcini caracteristice. Anul acesta, îndeplinirea lor se desfășoară pe fondul unor efervescente și substanțiale acțiuni menite să dezvolte învățămîntul românesc, să-l ridice la nivelul cerut de perfecționarea multilaterală a societății noastre socialiste. Lucrul acesta îl resimțim din plin în munca noastră, în care se întronează un suflu nou și entuziast de activitate creatoare.

Acordînd o atenție primordială desfășurării în bune condiții a procesului de învățămînt, ne concentrăm grija spre sporirea eficienței fiecărei ore de curs, a fiecărei acțiuni educative, astfel încît ultima etapă — continuare firească a muncii desfășurate de-a lungul întregului an școlar — să asigure finalizarea eforturilor depuse în primele două trimestre. Se spune — și pe bună dreptate — că lecțiile de sinteză, de verificare și de recapitulare sînt cele mai complexe, că ele cer o pregătire mai temeinică și o ridicată măiestrie pedagogică. Ele abundă în acest trimestru și buna lor reușită este hotărîtoare în obținerea unor rezultate așa cum ni le dorim. Iată de ce, urmărind să ajute concret profesorilor în organizarea lecțiilor finale, inspecția noastră de specialitate și-a propus ca, pe lîngă îndrumarea realizată cu prilejul vizitelor curente în școli, să organizeze și unele activități metodice la nivelul județului și al școlilor. La recentele ședințe ale cercurilor pedagogice pe specialități au fost dezbătute teme legate de specificul recapitulării la fiecare materie. Este de remarcat schimbul de opinii care s-a realizat în cercurile pedagogice, marcînd capacitatea creatoare a profesorilor, tendința lor de a munci în chip nou.

Privirile noastre sînt îndreptate cu precădere către cei care vor absolvi în curînd școala generală — elevii claselor a VIII-a, care, în marea majoritate, se vor prezenta la examenele de admitere în școlile postgenerale. În numeroase localități din județ au avut loc, din inițiativa inspectoratului, analize ale rezultatelor obținute de absolvenții din anul școlar trecut, pe baza cărora s-au întocmit planuri concrete menite să asigure înlăturarea deficiențelor semnalate anterior cu prilejul examenelor de admitere în licee și școli profesionale. În perioada imediat următoare inspectoratul va efectua sondaje de verificare a cunoștințelor viitorilor absolvenți.

Trimestrul III este și etapa de finalizare a acțiunilor îndelungate desfășurate în școală în vederea alegerii viitorului drum în viață conform cu interesele și aptitudinile elevilor, precum și cu cerințele societății noastre. Pentru a sprijini în acest domeniu cadrele didactice, elaborăm materiale informative privind rețeaua de școli postgenerale din județ și necesarul de cadre în diferite domenii ale activității economice și sociale.

Rezolvarea la timp și în bune condițiuni a unor sarcini curente legate de ultima perioadă a anului școlar nu va însemna scăparea din vedere a problemelor mari, de perspectivă care stau în fața învățămîntului și care constituie în permanență sarcini majore ale inspectoratului nostru județean. De altfel, inspecțiile de specialitate din acest trimestru ne vor da posibilitatea unei priviri de ansamblu asupra desfășurării muncii unor colective didactice și ne vor oferi prilejul unor concluzii întemeiate, care să stea la baza îndrumării pe viitor a activității didactice. În procesul actual de dezvoltare și perfecționare a învățămîntului, inspectorul școlar este chemat să devină un promotor entuziast al noului, un consecvent propagator al modernizării, sub toate aspectele, a procesului instructiv-educativ. Toate străduințele noastre sînt îndreptate acum spre îndeplinirea acestui rol de mare însemnătate.

Prof. FERNAND CHIREA
inspector general
al inspectoratului școlar
județean — Teleorman

Colaborarea dirigintelui cu colectivul pedagogic al clasei

Experiența a demonstrat că cele mai bune rezultate în munca educativă se obțin de către diriginții care știu să realizeze o strînsă colaborare cu colectivele de profesori ale claselor respective. Acesta este un fapt cert. În fața lui ar părea inutile alte argumente. Și totuși, nu toată lumea înțelege așa cum se cuvine colaborarea dintre diriginte și colectivul pedagogic al clasei. Mai sînt destui diriginți, robi ai formalismului, care văd în ea un rău necesar, o povară, o grijă în plus. Unii o ocolesc, întrucît nu știu cum s-o asigure, în timp ce alții declară că nu ar fi necesară de vreme ce fiecare profesor este în același timp și diriginte la o altă clasă. În rîndul profesorilor — diriginți sau nu — se mai întîlnește părerea că educația se realizează de la sine, fără vreo colaborare specială, dacă fiecare își face în mod conștiincios datoria în cadrul specialității sale.

În realitate, fiecare dintre obiectele de învățămînt constituie el însuși un complex dinamic, ceea ce face ca fiecare profesor, mai ales dacă luăm în considerare și particularitățile personalității sale, să participe la procesul educațional într-un mod specific. Astfel, caracterul unitar al educației se realizează prin contribuția unui ansamblu de factori și prin mijloace extrem de variate. Avem de-a face, aici, cu un aspect al raportului dialectic dintre unitate și diversitate, manifestat în metodica muncii educative. Pasionanta misiune de a realiza, la nivelul clasei, unitatea prin diversitate în domeniul muncii educative, astfel încît acțiunea tuturor profesorilor să fie integrată în mod organic în fluxul unitar al sistemului muncii educative îi revine dirigintelui.

Cheia de boltă a colaborării dirigintelui cu celelalte cadre didactice constă în formarea colectivului de profesori ai clasei. Simpla însumare a numărului de profesori încadrați la o anumită clasă nu poate fi însă, în nici un caz, confundată cu constituirea colectivului pedagogic al clasei respective, tot așa cum repartizarea într-o clasă a unui anumit număr de elevi este departe de a însemna constituirea unui colectiv de elevi. Dirigintele este cel care conduce nu numai procesul de formare a colectivului de elevi, ci și pe acela al închegării colectivului pedagogic al clasei cu care lucrează. El realizează această misiune creînd un ansamblu de relații care reunesc pe aceleași coordonate eforturile tuturor cadrelor didactice ale clasei. Pîrghiile de bază folosite de diriginte în acest sens sînt planul activităților educative și unitatea de cerințe, considerate în raporturile obiective de condiționare reciprocă.

Planul activităților educative, elaborat pe baza unei munci colective, consemnînd obiective stabilite de comun acord și măsuri gîndite împreună de către diriginte și ceilalți profesori ai clasei asigură o reală colaborare între toți acești factori. Conceput în acest fel planul reprezintă nu numai un mijloc de unificare a influențelor educative în problemele de conținut, ci înlesnește și participarea efectivă a tuturor profesorilor clasei la procesul educativ, la analizarea și aprecierea comună a rezultatelor obținute, la determinarea dezvoltării ulterioare a clasei etc. Grija de a urmări îndeplinirea planului și de a asigura coordonarea activității tuturor celor angajați în realizarea lui îi revine, bineînțeles, dirigintelui.

Un rol important în munca dirigintelui pentru formarea și consolidarea colectivului pedagogic al clasei îl are realizarea unității de cerințe la nivelul clasei. În practica vieții școlare și, din păcate, chiar în unele materiale publicate în presă, unitatea de cerințe în școală este redusă la cerințele unice față de elevi. De fapt este vorba de un fenomen educativ mult mai complex, care include cel puțin următoarele aspecte fundamentale: cerințe unice față de învățători și profesori, cerințe unice față de elevi, cerințe unice față de aparatul administrativ-gospodăresc al școlii. După părerea noastră, elementul hotărîtor în realizarea unității de cerințe — atît în cadrul școlii cît și la nivelul fiecărei clase — îl constituie asigurarea unor cerințe unice față de cadrele didactice, de natură să determine o acțiune unitară a acestora.

Sondaje efectuate la mai multe școli din țară ne-au demonstrat că multe colective pedagogice manifestă preocupări pentru introducerea și respectarea unor cerințe unice în rîndurile lor. Peste 69 la sută din cadrele didactice chestionate cu prilejul unei anchete consideră că în școlile în care lucrează există, într-o formă mai mult sau mai puțin conturată, asemenea cerințe unice. De remarcat că în școlile de bază ale Institutului de științe pedagogice, unde elaborarea unui sistem de cerințe unice a constituit obiectivul unor cercetări și experimente, procentul celor care apreciază ca o realitate cerințele unice se ridică la peste 90 la sută. În același timp, însă, 35 la sută din răspunsuri (școli de bază și alte școli) apreciază că există doar parțial asemenea cerințe sau neagă existența lor. Rezultă în mod firesc concluzia că asigurarea cerințelor unice trebuie să devină o preocupare organizată, sistematică.

Aria colaborării dirigintelui cu ceilalți profesori ai clasei include toate aspectele muncii instructiv-educative.

Un teren deosebit de rodnic pentru manifestarea acestei colaborări îl constituie studierea particularităților colectivului de elevi, ca și a particularităților individuale ale fiecăruia din ei. Fiecare elev reprezintă un caz aparte, o lume de gînduri, sentimente, fapte, bucurii și griji. A pătrunde tainele acestei lumi este o misiune de o rară fi-

Prof. I. DRAGU
directorul Liceului „Ion Neculce"
cercetător principal
la Institutul
de științe pedagogice

(Continuare în pag. a 4-a)

Posibilități și efecte ale instruirii programate la chimie

Desigur că, dacă principiile programării învățării pot avea o sferă de aplicare extinsă la diverse discipline ce se predau în școală, modul curent de realizare a lor se individualizează. În cazul unui obiect sau altuia, modalitatea didactică de realizare a învățării programate capătă forme distincte, determinate de natura cunoștințelor, ca și de sistemul însușirilor psihice și al capacităților de cunoaștere solicitate în procesul asimilării lor. Iată de ce, urmărind să supunem verificării experimentale posibilitățile de aplicare și formele de realizare optimă a instrucției programate în predarea cunoștințelor de chimie, am pornit în același timp de la datele contemporane asupra programării învățămîntului, ca și de la studierea prealabilă a unor elemente proprii învățării chimiei, în special de la analiza structurii unor algoritmi specifici și a genezei unor operații mentale corespunzătoare angajate în procesul însușirii și al operării — practice și intelectuale — cu cunoștințele de chimie. Toate acestea ne-au ajutat să precizăm obiectivele instructiv-formative în învățarea chimiei la nivelul diferitelor clase, să stabilim strategiile metodice optimale în elaborarea textului programat. În același sens, preliminar, am experimentat o reorganizare a conținutului lecțiilor de chimie, așa încît să asigurăm materialului de învățare o structură cît mai adecvată logicii chimiei ca știință.

Se știe că programarea conținutului — selecția informațiilor, dozarea lor, asigurarea unei succesiuni raționale, a unei organizări logice riguroase printr-o corelare și ierarhizare a sistemului de noțiuni științifice — are o influență determinantă asupra rezultatelor învățării, asupra formării unor cunoștințe temeinice și, totodată, a unei viziuni științifice asupra fenomenelor și proceselor studiate. De aceea am reorganizat modul de prezentare a cunoștințelor chiar de la clasa a VII-a. Am asigurat, în prima parte, studiul mai aprofundat al unor cunoștințe fundamentale despre structura substanțelor, prin introducerea unor noțiuni despre structura atomului și sistemul periodic. Ne-am oprit apoi la unele noțiuni privind legile chimiei, fenomenele (reacțiile) chimice etc. De asemenea, am stăruit de la început asupra limbajului propriu chimiei, ca și asupra notării în ecuații a reacțiilor chimice, deci asupra capacității de a opera cu formulele chimice în notarea substanțelor și reacțiilor studiate. La clasele a VIII-a și a IX-a am procedat, experimental, la o reorganizare a materiei, pentru a moderniza conținutul capitolului referitor la structura atomului și la sistemul periodic (inclusiv prin folosirea „formei lungi" a acestuia). De asemenea, am operat anumite reorganizări în succesiunea capitolelor și în interiorul unor capitole, astfel încît studiul sistematic al elementelor să se realizeze pe baza modelului de analiză oferit de cunoștințele despre structura atomului și sistemul periodic. De exemplu, la clasa a IX-a, considerînd că trebuie asigurată înțelegerea aprofundată a interacțiunii dintre încărcarea nucleului, structura electronică a atomului și proprietățile elementului respectiv, am insistat asupra noțiunii de valență pe baza teoriei electronice, am aprofundat studiul legăturii ionice și am introdus experimental studiul legăturii covalente cu tipurile ei. Aceste cunoștințe nu numai că s-au dovedit accesibile, dar s-au impus ca avînd un rol deosebit în înțelegerea fenomenelor chimice studiate ulterior, a proprietăților elementelor, a substanțelor chimice — inclusiv a aplicațiilor practice ale acestora. De asemenea, în aceste condiții elevii au putut rezolva independent — sub forma unor teme simple de cercetare — probleme de experimentare în laborator, au putut plasa independent (după structură) multe elemente în grupele și perioadele din sistemul periodic, au înțeles formularea modernă a legii periodicității. Utilizarea „formei lungi" de prezentare a sistemului periodic l-a ajutat pe elevi să-și dea seama de faptul că poziția elementelor este dependentă de structura atomului (de configurația electronică pe straturi) și, respectiv, că proprietățile elementelor sînt dependente de structura atomului.

În general am urmărit să realizăm în așa fel programarea conținutului predării încît să asigurăm **dirijarea procesului de formare a operațiilor mintale**, a capacităților intelectuale solicitate în procesul asimilării sistemului dat de cunoștințe, în operarea practică și mentală cu acestea. Pentru realizarea acestor obiective din ordin formativ este deosebit de importantă **programarea judicioasă a activității elevului, „proiecția" acțiunilor pe care trebuie să le desfășoare el pentru a face din cunoștințele studiate un bun al gîndirii sale independente.** De aceea, în lecțiile experimentale am accentuat asupra lucrărilor practice de laborator, asupra rezolvării unor situații problematice legate de aspecte practice și teoretice și asupra procedeelor de lucru corespunzătoare. Bunăoară, fișele programate fi solicitau pe elevi să efectueze individual experiențe menite nu numai să le formeze deprinderi de activitate practic-experimentală, dar și să dirijeze procesul de formare a capacităților lor observative, imaginative, interpretative cu privire la fenomenele determinate experimental. În același scop li s-a cerut să realizeze referate asupra experiențelor de laborator, concepute în forma unor probleme simple de investigație (determinarea independentă a particularităților chimice ale unor substanțe, recunoașterea substanțelor după proprietăți în experiențele realizate de ei etc.). Modelul oferit elevilor în acest sens prevedea stabilirea inițială a materialului necesar, a tehnicii de lucru, a precauțiilor ce se impuneau, notarea ipotezelor, a presupunerilor despre fenomenele ce vor avea loc și, ulterior, notarea observațiilor, a interpretării și concluziilor privind fenomenele urmărite experimental. Acest stil de activități practice în laborator contribuie implicit la disciplinarea gîndirii, la cultivarea capacităților creatoare.

Am organizat învățarea programată în peste 50 de lecții experimentale, care s-au desfășurat, începînd din anul școlar 1966/1967, la clasele a VII-a, a VIII-a și a IX-a de la Liceul nr. 42 din Capitală. În primele experimente — realizate în anul școlar trecut, la clasa a IX-a — procedeele programării nu erau încă bine definite. Totuși, de la început s-au constatat unele rezultate pozitive. Profesorul clasei experimentale a primit favorabil modelul de lucru propus, constatînd că el oferă posibilități de sporire a eficienței în învățarea chimiei. La clasele a VII-a și a VIII-a au avut loc lecții programate într-o manieră mai riguroasă, pe durata unor semestre întregi. La aceste clase întreg procesul de învățare a fost dirijat de noi, prin fișe programate anterior. Fiecare elev a lucrat individual după aceste fișe, care cuprindeau **informații date pe unități mici și într-o succesiune logică corespunzătoare, precum și sarcini aplicative pentru fiecare unitate de informație.** Sarcinile solicitau nu simple completări de spații punctate sau selecții din răspunsuri gata elaborate — cum întîlnim des în literatura referitoare la programarea învățării — ci elaborarea independentă, prin **formularea completă** a răspunsurilor, rezolvarea de probleme prin experiențe efectuate în laborator de către fiecare elev etc. **Pentru „întărirea" răspunsurilor date de elevi — adică pentru controlul, corectarea și autocorectarea răspunsurilor — s-au indicat răspunsurile corecte, dar s-au dat totodată informații suplimentare, pentru ca elevii să înțeleagă greșelile comise, să vadă cum pot fi înlăturate, să-și corecteze propriul răspuns.**

Caracterul problematizant al învățării, ponderea mare a activităților practic-experimentale, dirijarea apropiată și controlul imediat asupra procesului de asimilare a cunoștințelor, dar și asupra constituirii unor deprinderi de activitate practică și mintală specifică studiului chimiei au determinat performanțe evident superioare la clasele experimentale față de clasele de control. Procentul răspunsurilor corecte la diferite probe a fost cuprins între limitele de 60 la sută și 98 la sută la clasele experimentale față de 30 și 60 la sută la clasele de control. La rîndul său, un sondaj de opinie organizat în rîndul elevilor a arătat că ei au, în general, o atitudine favorabilă față de această formă de învățare, conștientizînd chiar caracteristicile eficienței ei pentru activitatea lor de învățare. Motivările elevilor se referă la faptul că în aceste condiții învață încă din clasă lecția nouă, că sînt mai atenți, că urmăresc explicațiile din fișe și rezolvă problemele aplicative pe baza unor experiențe efectuate independent etc.

Eficiența procedeelor instruirii programate se explică în primul rînd prin condițiile unei activizări generale pentru toți elevii clasei. Aceștia nu recepționează pasiv informațiile comunicate, ci și le însușesc pe baza activității individuale efectuate independent și conform tempo-ului lor individual. Dozarea și ordonarea corespunzătoare a informațiilor, ca și factura sarcinilor cu caracter aplicativ după fiecare doză de informație sprijină asimilarea conștientă a sensului noțional al diferitelor cunoștințe, formarea unor capacități de operare activă și creatoare cu acestea. Simultan are loc un proces de interiorizare a unor procedee acționale pe plan mintal, datorită dirijării apropiate a acestui proces prin tipul de informații și sarcini aplicative indicate și prin ordonarea lor în structura fișei programate. Acest sistem verifică și în același timp stimulează dezvoltarea potențialului intelectual al elevilor. Formarea unor procedee generale în activitatea de gîndire creează forme de orientare superioară, care, implicit, determină și o superioritate a formelor motivaționale cognitive — o dezvoltare a intereselor — ca unul din factorii importanți ai performanțelor de învățare.

Din observațiile noastre de durată, din analiza rezultatelor unui număr mare de probe date la clasele experimentale și de control, din urmărirea ecoului formativ al lecțiilor programate asupra elevilor rezultă faptul că și la chimie mijloacele instruirii programate oferă posibilități de potențare, de sporire a funcțiilor instructiv-formative ale procesului de învățare. Credem că aceste efecte se pot obține și în condițiile îmbinării mijloacelor instrucției programate cu metodele tradiționale de predare, verificate în practica învățămîntului nostru.

Asis. PAULA CONSTANTINESCU,
catedra de psihologie
și asis. VIORICA LUPU,
catedra de metodică — Universitatea București

Desenul schematic — un auxiliar valoros în predare

Adresîndu-se memoriei vizuale, demonstrarea în limbaj grafic a conținutului lecției face să crească posibilitățile de reprezentare ale elevilor, facilitîndu-le astfel studiul într-o perioadă a dezvoltării intelectuale în care memoria senzorial-intuitivă are un caracter preponderent. O deosebită valoare didactică are desenul schematic care, eliminînd detaliile, redă trăsăturile esențiale ale obiectului, astfel încît elevul să poată recompune mental imaginea naturală a obiectului respectiv.

Firește că, pentru a-și atinge scopul, desenul schematic trebuie să fie lucrat cu deplină claritate. Există însă cazuri cînd unii profesori, invocînd scuza lipsei de talent, execută desenele într-o manieră neglijentă și confuză. Nepricepînd din această cauză ce vor să spună liniile de pe tablă, nesesizîndu-le logica, elevii le reproduc în maculatoare mecanic, nu o dată deformat, astfel încît desenele respective ajung în cele din urmă să nu mai însemne nimic, devin indescifrabile.

Există și profesori care, convinși că nu sînt înzestrați cu harul de a desena și nedorind să ofere clasei desene slabe, apelează la un elev talentat, căruia îi cer să execute schemele în recreație. Un asemenea procedeu scade, de fapt, eficiența desenului, întrucît elevii fac asocieri între expunerea verbală și ilustrarea grafică atunci cînd desenul se compune sub ochii lor, cînd fiecare linie trasată este însoțită de lămuririle corespunzătoare. Dacă desenul li se înfățișează dintr-o dată în totalitatea lui, dacă n-au participat la ansamblarea părților lui componente, ei îl transcriu în caiete nesistematic, copiind la întîmplare liniile și urmărind doar asemănarea exterioară cu desenul de pe tablă. Și în acest fel profesorul „reușește" să nu contribuie la disciplinarea judecății elevilor, la stimularea ei.

Nu este indicată însă nici efectuarea desenului schematic ca o „operă de artă", ca un adevărat peisaj după natură. Pe lîngă faptul că un asemenea desen cere profesorului un efort zadarnic, el reprezintă și o cheltuială de timp inutilă și, în fapt, distrage atenția elevilor de la datele ce alcătuiesc conținutul propriu-zis al lecției.

Dorind să folosesc în mod cît mai rațional desenul la lecțiile mele de științe naturale și agricultură, lecții la care acest procedeu ajutător este adesea indispensabil, am consultat volumul „Folosirea desenului schematic la orele de agricultură" de Ion Petrașcu și Ladislau Schratt (singura lucrare pe această temă apărută la noi, la care, pentru alcătuirea unei bibliografii, s-ar mai adăuga doar studiul „Cîteva aspecte ale desenului la științele naturii" publicat în nr. 27 al revistei „Cahiers pédagogiques", existent la Biblioteca pedagogică din București). Pornind de la sugestiile cuprinse în acest material și folosind și experiența proprie, cercetez în amănunțime, înaintea fiecărei lecții la care urmează să folosesc desenul schematic, obiectul sau fenomenul ce va fi reprezentat prin desen și execut chiar o schiță a acestuia într-un caiet personal. În felul acesta știu că în clasă nu voi avea ezitări și că desenul îi va putea sprijini realmente pe elevi în înțelegerea cunoștințelor. Desigur că utilizez și unele schițe din manuale sau din bibliografia suplimentară, fără a le copia însă mecanic.

Recurg adesea, în desenele executate pe tablă, și la culoare, întrucît aceasta aduce o contribuție însemnată la evidențierea elementelor mai importante, la ierarhizarea lor, determinînd totodată un spor de atenție din partea elevilor. Am observat că, dacă profesorul, își face o practică din întrebuințarea curentă a cretei colorate, elevii se obișnuiesc și ei să lucreze cu creioane colorate, ceea ce le este, fără îndoială, de ajutor în însușirea cunoștințelor noi.

Vreau să subliniez, în încheiere, că nu fac din desenul schematic un procedeu „universal", ci știu că el este doar chemat să completeze celelalte mijloace intuitive, printre care, la lecțiile de științe naturale și agricultură, locul de frunte îl ocupă materialul didactic natural, microscopul, planșele, diafilmele. Alături de experiențele de laborator și din cîmp, alături de celelalte mijloace intuitive, desenul schematic reprezintă însă o cale valoroasă de clarificare a cunoștințelor.

Prof. TINCA NEACȘU BUCĂLĂU
Fîntînele, județul Dîmbovița

RELIEF PE NEGATIV

În cancelaria profesorilor de la Școala generală din Hodoș, județul Harghita, e o ambianță plăcută. Peste tot ordine, curățenie. Pe o poliță, în dreptul unor etichete care poartă numele membrilor corpului didactic, ziare și reviste proaspete își așteaptă abonații.

Reuniți la masa lungă din cancelarie, învățătorii și profesorii ascultă o dare de seamă a directorului — tov. Iacov Ioan — despre munca desfășurată în trimestrul al II-lea. Darea de seamă nu stîrnește prea mult interes. De altfel, nici nu-i de mirare: nu pomenește nici un nume, nici un caz concret. Numai o singură dată cei prezenți se uită, jenați, unul la altul, părînd a duce o discuție mută, atunci cînd directorul afirmă: „la noi lucrează un colectiv închegat".

De trei ani de zile conduce Iacov Ioan școala din Hodoș. Colegii lui îi recunosc un merit: în tot acest timp s-a străduit să asigure muncii condiții materiale bune. Dar ajunge oare atît?

A conduce un colectiv a cărui sarcină este să instruiască și să educe tineretul nu-i un lucru ușor. Se cer cunoștințe, se cere autoritate morală, trebuie găsite cele mai bune modalități pentru a obține de la fiecare om randamentul maxim în muncă. Cum stă directorul din acest punct de vedere? Nu-i un secret pentru nimeni că de ani de zile el nu a putut să termine Institutul pedagogic și că e dezorientat adesea cînd trebuie rezolvate probleme de ordin pedagogic. Îi lipsesc chiar unele cunoștințe elementare — de pildă, despre structura actuală a sistemului de învățămînt din țara noastră și nu de mult membrii colectivului pe care îl „conduce" au trebuit să-i explice în ce constă principiul concentric al predării materiilor de învățămînt.

Nefiind în stare să dobîndească autoritate prin pregătirea lui, directorul a încercat să și-o impună prin ridicarea glasului, prin metode dictatoriale. Iată un caz. O educatoare înscrisă la examenul de definitivat a înaintat directorului o cerere de concediu spre a se prezenta la cursurile de pregătire care urmau să se țină la Brașov în vacanța de primăvară. Directorul i-a respins cererea, aprobînd însă plecarea în concediu a majorității corpului profesoral, deși era vorba numai de concedii de odihnă, care se puteau lua și în altă perioadă. Noroc că inspectoratul județean, îngrijindu-se să creeze condițiile necesare tuturor celor care doreau să-și perfecționeze pregătirea, n-a lăsat lucrurile la bunul plac al directorului și a acordat educatoarei concediul de care avea nevoie.

Ce vrea să demonstreze directorul cu asemenea măsuri arbitrare? Că deține în școală autoritatea supremă și că, deci, toți trebuie să i se supună? O fi, dar rezultatul la care ajunge e tocmai contrar celui scontat. În discuțiile purtate cu subalternii directorul le cere să respecte funcția, nu omul. El uită însă că funcția nu este un paravan în dosul căruia se poate ascunde nepriceperea, bunul plac.

Iată dar că, în substraturi, situația nu este de loc așa cum părea la prima vedere. Nici colectivul, de altfel, nu este așa de „închegat" cum se afirma în darea de seamă. Dacă ar fi fost, situația impusă de director n-ar fi dăinuit trei ani de zile. Unii profesori au socotit însă că e mai prudent pentru ei să nu-l critice pe conducătorul școlii. Alții s-au dezinteresat pur și simplu de ceea ce se petrece în jurul lor.

Acum, pentru soluționarea situației este necesară intervenția inspectoratului județean. Dar, credem, a trasă și colectivul didactic concluziile care se impun.

★

Locuitorii cartierului Grădiște din Arad se opresc deseori lîngă șantierul care s-a deschis de curînd aici. Se bucură: au început lucrările de construcție a localului unei școli generale. Este mare nevoie de un asemenea local, căci școlile în care învață acum copiii lor — școlile generale nr. 12 și 13 — au localuri cu totul necorespunzătoare. Școala nr. 12, cu 20 de clase, dispune de 11 săli, dintre care două, transformate din coridoare, sînt și locuri de trecere spre alte săli, iar o a treia funcționează în localul unei grădinițe de copii. Școala nr. 13, cu 22 de clase, funcționează și ea în două corpuri de clădire „Lasă — gîndesc oamenii — în curînd toate acestea vor fi uitate. Cînd va fi gata noul local, nici copiii noștri, nici profesorii lor nu vor mai avea necazuri".

Se pare însă că socoteala de acasă nu se potrivește cu cea din tîrg. Nu se știe de ce viitorul local a fost proiectat cu numai 6 săli de clasă. Oare cei care au avizat și hotărît construcția acestei școli nu și-au dat seama că nici în condițiile actuale nu va fi corespunzător, fără să mai vorbim de creșterea continuă a populației cartierului — unde se ridică acum blocuri care vor însuma 480 de apartamente — de perspectiva foarte apropiată a începerii școlarizării la vîrsta de 6 ani — datorită căreia numai în clasa I vor fi primiți peste 260 de copii — sau de prelungirea învățămîntului obligatoriu la 10 ani, o dată cu care numărul elevilor din școlile generale ale cartierului se va ridica la peste 1 500? Faptul miră cu atît mai mult cu cît într-un alt cartier al orașului, la podul de la Aradul Nou, se proiectează construcția unei școli cu 16 săli de clasă, deși în prezent aici nu este atît de necesară o școală mare.

Inspectoratul județean Arad ar trebui să intervină la forurile locale pentru rezolvarea acestei stări de lucruri. Să se grăbească: în cartierul Grădiștea se toarnă fundamentul noii școli și pe acest fundament nu se va mai putea clădi încă un etaj...

ILEANA ALBERT

În ora de chimie

Adunarea generală a geologilor

La Comitetul de stat al geologiei s-au desfășurat recent lucrările adunării generale a geologilor din întreaga țară, organizată în vederea constituirii Societății de științe geologice din Republica Socialistă România.

Cuvîntul de deschidere a fost rostit de prof. dr. docent Virgil Ianovici, membru corespondent al Academiei, vicepreședinte al Comitetului de stat al geologiei. În continuare, prof. univ. Miron Constantinescu, adjunct al ministrului învățămîntului, arătînd că noua societate de științe geologice va funcționa sub auspiciile Ministerului Învățămîntului, a subliniat importanța activității desfășurate de geologi pentru descoperirea de noi zăcăminte de combustibili minerali, minereuri, roci utile etc. Acad. Al. Codarcea, președintele Comitetului de stat al geologiei, a vorbit despre evoluția științelor geologice în țara noastră și contribuția adusă de geologi la dezvoltarea acestora. Au fost prezentate apoi darea de seamă a activității geologilor români, constituiți în precedentele societăți științifice de specialitate și planul de perspectivă al viitoarei Societăți de științe geologice.

Adunarea generală a geologilor din întreaga țară s-a încheiat cu discuții privind statutul noii societăți și alegerea consiliului de conducere a acesteia.

Sesiune metodico-științifică

Societatea de științe filologice, Societatea de științe istorice și Institutul de științe pedagogice au organizat în ziua de 3 aprilie, la Bacău, o sesiune metodico-științifică pe țară cu tema „Metodologia cercetărilor de didactică specială". La sesiune au participat circa 120 de delegați ai tuturor filialelor celor două societăți, profesori din localitate și din împrejurimi, invitați din partea Ministerului Învățămîntului și Editurii didactice și pedagogice.

Această manifestare se înscrie într-un program de activitate al celor două societăți inaugurat anul trecut prin sesiunea de la Constanța dedicată izvoarelor, mijloacelor și tehnicii documentării profesorilor în pedagogie. Intenția urmărită de organizatori este aceea de a sprijini cadrele didactice din învățămîntul de cultură generală în elaborarea cercetărilor metodice personale, de a contribui la orientarea lor științifică și metodologică în interesul ridicării nivelului predării și al îmbunătățirii lucrărilor profesionale cerute pentru obținerea gradelor didactice.

În prima parte a sesiunii, după cuvîntul de deschidere rostit de conf. univ. Emil Boldan, secretar general al Societății de științe filologice, s-au prezentat patru referate: „Cercetarea fundamentală și cercetarea aplicativă în didactica specială", de conf. univ. V. Bunescu, director adjunct al Institutului de științe pedagogice, „Orientări moderne în cercetarea pedagogică (aspecte tematice și metodologice)", de Dumitru Muster, șef de sector la Institutul de științe pedagogice, „Organizarea unei cercetări de didactică specială", de lector univ. G. Beldescu și Marin Vișan, șef de sector la Institutul de științe pedagogice, și „Descrierea unor cercetări de didactică specială", lucrare colectivă elaborată de lector univ. M. El. Ionescu-Miciora, prof. Maria Brăescu, lector univ. Lucia Georgian (București), prof. P. Ciobanu, P. Popescu și M. Andrei (Bacău).

În continuare participanții la lucrări au discutat materialele prezentate în lumina experienței personale, pe care au folosit-o în exemplificări bogate.

Curs pentru pedagogii din internate

Recent, inspectoratul județean Olt a organizat un curs scurt de pregătire pentru pedagogii din internatele liceelor și școlilor profesionale și tehnice. La acest curs, la care au participat 56 de pedagogi, s-au ținut expuneri pe teme educative: „Activitatea pedagogilor din internate pentru ridicarea nivelului la învățătură al elevilor", „Rolul pedagogului în organizarea plăcută și instructivă a timpului liber", „Contribuția pedagogului la formarea trăsăturilor morale și de caracter", „Educarea disciplinei conștiente", „Formarea deprinderilor de muncă independentă la elevii interni".

Prelegerile, expuse de profesori de pedagogie și psihologie, directori și directori adjuncți ai școlilor din județul Olt, au fost urmate de dezbateri în care s-au clarificat numeroase probleme de ordin practic.

Surprize pentru trimestrul III

La 8 aprilie, cînd a început trimestrul III, elevii Liceului din Fieni au avut plăcuta surpriză de a găsi la școala lor patru săli de clasă noi, o sală de bibliotecă și o cabină de proiecție. Totul s-a realizat prin contribuție bănească voluntară, cu 6 luni înainte de termenul prevăzut.

La ridicarea noilor construcții școala a primit un sprijin important din partea întreprinderilor locale — fabrica de ciment și fabrica de becuri „Steaua electrică" — precum și din partea părinților, care au ajutat la săparea și turnarea fundației, la turnarea planșeului, la montarea tîmplăriei etc.

Profesorii școlii au lucrat intens în timpul vacanței de primăvară, pentru ca elevii să găsească, în prima zi a celui de al treilea trimestru, fiecare lucru la locul său. Alături de laboratorul bine înzestrat al școlii, cu mese de lucru care au fiecare instalație de gaze și apă, cabina de proiecție va contribui din plin la buna pregătire a elevilor, permițînd folosirea largă a proiecțiilor cinematografice. La rîndul ei, noua sală de bibliotecă, asigurînd loc pentru cele peste 5 000 de volume de care dispune școala, va facilita mai buna documentare a profesorilor, mai larga deservire a elevilor cu cărțile cerute de programa școlară și cu literatură beletristică.

Prof. dr.
NICOLAE CIACHIR

Întrecerea tinerilor pescari amatori

Duminica trecută numeroși elevi din Capitală au participat la o acțiune deosebit de plăcută. Este vorba de un concurs de pescuit sportiv dotat cu premii. Concursul, intitulat „Cupa Primăverii", a fost inițiat de Comitetul municipal București al U.T.C. în colaborare cu A.G.V.P.S.

Pescarii amatori s-au instalat cu toate cele necesare de-a lungul unei porțiuni a lacului special amenajată, în apropierea podului Băneasa, disputîndu-și premiile sub privirile încurajatoare a zeci de suporteri. Au fost și norocoși și ghinionești. Dar nu aceasta este pînă la urmă important, ci faptul că elevii au petrecut clipe frumoase, că s-au destins și reconfortat.

„Primăvara tîrzie"

De curînd, iubitorii de poezie au găsit în librării un volum de versuri semnat de un pedagog. Este vorba de volumul „Primăvară tîrzie", apărut la E.P.L. sub semnătura lui N. Rădulescu-Lemnaru, profesor de matematică din Ploiești.

Aflat la primul său volum de versuri, profesorul Rădulescu-Lemnaru este cunoscut de iubitorii de literatură prin versurile și prozele semnate în reviste și ziare. Dar nu numai poezia este statornica pasiune a matematicianului ploieștean, ci și muzica: de ani de zile el este unul din componenții de bază ai corului Palatului Culturii din Ploiești, formație muzicală de prima mînă, în mai multe rînduri distinsă cu titlul de laureată a festivalurilor artistice de amatori.

Autentic artist, poetul aduce în peisajul poeziei actuale ceva din vibrația generației sale, sensibilă la flori și anotimpuri, la vuietul talazurilor mării și la șoapta de dragoste. Versurile relevă respectul pios pentru limba înaintașilor, așa cum ne-o dovedesc „Inscripție pe portalul veacului", „Primăvara", „Cîntecele mele", „Salcîmul înflorit", „Marină", pentru a cita numai cîteva. O mențione specială trebuie făcută pentru poezia „Cringul" pe care profesorul o închină elevilor săi și care, plasată pare-se intenționat la sfîrșitul volumului, rămîne întipărită în memoria lectorului ca un crez al educatorului: „M-am prins să-l fiu chezaș și pădurar / Și cum vibrează-n puiul de stejar, / Perpetuat în capilare spații, / Sonorul gînd a mii de generații".

M. I.

OPINII

DESPRE

STUDIUL PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂŢĂMÎNTULUI DE CULTURĂ GENERALĂ

STUDIUL PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂŢĂMÎNTULUI PROFESIONAL ŞI TEHNIC

Efectele pozitive ale continuităţii

Cerinţele unei bune educaţii presupun menţinerea de-a lungul şcolarităţii a unui nucleu statornic de elevi. Considerăm de aceea că **este de dorit să se menţină, pe cît se poate, un colectiv de elevi care să urmeze în cadrul aceleiaşi şcoli şi clasele V—VIII şi cele liceale.** S-ar crea astfel posibilitatea continuităţii în munca didactică şi multe probleme pe care le ridică adolescenţa ar putea fi rezolvate mai uşor.

Experienţa Liceului „Horia, Cloşca şi Crişan" din Abrud demonstrează clar eficacitatea sporită a procesului instructiv-educativ în condiţiile în care se menţin de-a lungul unei perioade îndelungate de timp aceiaşi profesori şi aceiaşi elevi. Într-adevăr, mediile elevilor care au frecventat în continuare de la clasa a V-a pînă la a XI-a sînt mai mari şi au crescut de la un an la altul în proporţie mai amplă decît mediile elevilor care au schimbat şcoala. Eficienţa unui astfel de colectiv de elevi s-a văzut şi în notele primite la bacalaureat, precum şi în faptul că toţi elevii care au urmat în continuare clasele V—XI au intrat cu medii mari la institutele de învăţămînt superior.

Continuitatea colectivului clasei are efecte pozitive şi asupra muncii educative. În condiţiile şcolii noastre acest lucru s-a manifestat prin creşterea simţului de răspundere al clasei şi prin nivelul ridicat al disciplinei, facilitate de faptul că profesorii, lucrînd un timp îndelungat cu aceiaşi elevi şi cunoscîndu-i deci mai bine, au putut alege procedeele de muncă educativă în funcţie de trăsăturile lor individual-tipologice. Apoi, activul de elevi fiind format încă din clasele V—VI, s-a putut organiza continuitatea muncii în cadrul organizaţiei de pionieri şi al organizaţiei U.T.C. S-au putut încetăţeni astfel şi o serie de tradiţii pozitive în dezvoltarea colectivului, tradiţii care au cimentat şi mai mult relaţiile de prietenie şi colegialitate dintre elevi.

Apreciem în mod deosebit accentul care se pune în Studiul privind dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală pe orientarea profesională a elevilor, imperativ major al şcolii noastre. Credem că, **pentru asigurarea unei orientări cît mai judicioase, ar fi bine ca din comisiile de orientare profesională să facă parte diriginţii şi psihologul şcolar, care să ţină o legătură cît mai strînsă cu părinţii.** Ni se pare indicat ca în vederea orientării profesionale **la clasele mici să se iniţieze probe speciale de aptitudini.** De asemenea, credem necesar **să se acorde o mai mare atenţie analizei produselor activităţii elevilor,** care pot constitui un material preţios pentru cunoaşterea aprofundată a capacităţilor acestora.

Cîteva cuvinte despre liceele pedagogice. Considerăm binevenită menţinerea în continuare a acestor licee şi opinăm că ele **ar trebui să aibă durata de 5 sau 6 ani,** întrucît viitorii învăţători trebuie să-şi însuşească şi o serie de discipline speciale (muzică vocală şi instrumentală, activităţi practice şi agricole, desen etc.). Considerăm, de asemenea, că **trebuie prelungită durata practicii pedagogice.**

Pregătirea institutorilor în facultăţi cu durata de 3 ani ar avea mai mare eficienţă, după părerea noastră, dacă **s-ar primi aici cu precădere absolvenţi ai liceelor pedagogice,** avînd o pregătire psiho-pedagogică de bază. Ar fi poate cazul ca **şi pe lîngă liceele pedagogice cu tradiţie să se organizeze un curs suplimentar de 3 ani pentru pregătirea institutorilor.** Aceasta ar asigura continuitatea pregătirii didactice, precum şi valorificarea pe o treaptă superioară a tradiţiilor pedagogiei româneşti.

O propunere privind perfecţionarea cadrelor didactice: considerăm că ar fi cazul să se studieze posibilitatea **introducerii gradelor didactice obligatorii.** Aceasta ar stimula activităţile de perfecţionare şi cercetare ale profesorilor, ar facilita, pe lîngă celelalte forme, punerea lor la curent cu ultimele cercetări din domeniul ştiinţei, ar favoriza modernizarea metodelor şi procedeelor de predare.

În sfîrşit, un deziderat în legătură cu conducerea şcolilor. Credem că **ar fi bine să se întărească rolul conducător al directorului, acesta dobîndind atribuţii mai largi decît în prezent.**

Prof. VICTOR MESAROŞ
director al Liceului
„Horia, Cloşca şi Crişan"
Abrud, judeţul Alba

Surse ale supraîncărcării

Studiul privind dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală aduce din nou în discuţie o problemă despre care nu încetăm să vorbim: supraîncărcarea elevilor

Obiectul acestor discuţii se polarizează în principal în jurul conţinutului şi volumului disciplinelor de învăţămînt. În legătură cu aceasta dorim să observăm că în condiţiile dezvoltării rapide a ştiinţei în general, concepţia unui studiu cumulativ devine anacronică şi trebuie să fie înlocuită cu ideea studiului sintetic. De aceea salutăm prevederea studiului cu privire la predarea în şcoală a unor cunoştinţe de sinteză, fundamentale.

Dar problema supraîncărcării are, pe lîngă aspectul de conţinut, un **aspect operativ** care nu priveşte cantitatea şi calitatea materiei de studiu, ci este legat de **modul** de învăţare. **Cum predăm** şi mai ales **cum învaţă elevul** — sînt întrebări la care s-a răspuns pînă în prezent numai parţial. **Se simte nevoia de a se elabora, pe lîngă metodicile de predare, metodici de studiu,** fiindcă una din cauzele principale ale supraîncărcării trebuie căutată tocmai în lipsa unor metode eficiente de acest gen. Problema este cu atît mai importantă cu cît priveşte nu numai activitatea în şcoală, ci şi aceea de după terminarea ei.

Studiul este o necesitate vitală pentru omul care trăieşte în epoca revoluţiei tehnico-ştiinţifice. Dacă cineva nu-şi formează capacitatea de a-şi însuşi, de a înţelege noile informaţii, ca şi deprinderea de a le aplica, oricît ar fi învăţat în decursul şcolarităţii rămîne în urma dezvoltării rapide a societăţii, a vieţii. Bazele subiective ale autoeducării, ale autoperfecţionării se formează în şcoală, unde elevii trebuie să-şi însuşească bine priceperea de a folosi independent mijloacele de autoperfecţionare viitoare (cărţi, tratate, cursuri etc.). Dar oare şi le însuşesc ei în măsură suficientă?

Se constată că în prezent studiul elevilor se realizează mai ales pe baza memorării mai mult sau mai puţin mecanice a cunoştinţelor. Activităţile care vizează dezvoltarea deprinderilor de a rezolva independent, creator problemele, dezvoltarea capacităţilor de aplicare a cunoştinţelor sînt neglijate, ignorate. Studiul individual al elevilor se reduce adesea la „buchisirea" textului din manual sau, în opoziţie cu aceasta, la parcurgerea lui superficială. **Rezolvarea unor situaţii problematice, compunerea,** proiectarea şi alte activităţi creatoare menite să ducă la „redescoperirea" ştiinţelor rămîn pe planul al doilea: Rezultatul este uşor de constatat: elevii constrînşi să înveţe în felul acesta ştiu pe dinafară, de exemplu, datele biografice ale unui scriitor, dar nu sînt în stare să analizeze o operă a lui, cunosc cu aproximaţie de o zecimală constantele fizice, dar nu sînt capabili să rezolve o problemă, îţi pot spune precis debitul zilnic de apă al fluviului Amazon dar nu-l pot indica pe hartă. Nu-i de mirare că astfel de elevi, consideraţi foarte buni în liceu pe baza bravurilor realizate prin memorie, nu reuşesc la examenul de admitere în învăţămîntul superior, unde pe bună dreptate se cere capacitatea de a gîndi independent.

Cauzele acestei stări de lucruri nu trebuie căutate, desigur, numai în cadrul şcolii, în munca profesorilor. Dominarea memoriării are şi o altă cauză, despre care se vorbeşte puţin şi pe care nici studiul nu o menţionează. Este vorba de faptul că elevii au nevoie nu numai de manuale foarte bune, dar şi de materiale ajutătoare variate. Am dori să amintim numai două categorii ale acestora. În prima categorie intră dicţionarele, tabelele, culegerile de formule etc. Din păcate, încă se mai discută asupra faptului dacă este mai bine să-i învăţăm pe elevi cum să folosească astfel de materiale sau să-i determinăm să înveţe pe de rost conţinutul lor. Dar dacă unui inginer proiectant nu i se pretinde să ştie toate formulele şi datele de care are nevoie, de ce să pretindem acest lucru de la elevi?! În a doua categorie se încadrează culegerile de probleme, fişele de probleme etc., menite să stimuleze gîndirea creatoare a elevilor.

Culegerile de probleme existente servesc în principal pregătirii pentru examenele de admitere. Lipsesc culegeri necesare la începutul studiului şcolar şi în decursul lui. Dar rezolvarea problemelor mai complexe presupune rezolvarea anterioară a multor probleme simple, alese şi dozate în mod just. Neglijarea unei asemenea pregătiri nu face altceva decît să ducă şi ea la supraîncărcarea elevilor îngreunînd efortul lor. **Grija pentru editarea unor culegeri de probleme complexe nu trebuie să împingă pe planul al doilea cerinţele metodice, în primul rînd cerinţele gradării şi sistematizării.**

O altă problemă legată de supraîncărcarea elevilor este aceea că, deşi prin conţinutul lui fiecare obiect contribuie la formarea multilaterală a personalităţii, se observă un interes selectiv şi o concentrare de energie pentru studiul anumitor discipline. Firească că nu-i putem obliga pe toţi elevii să înveţe uniform la toate obiectele, dar nici nu putem lăsa ca fiecare să înveţe ceea ce vrea. **Ar fi necesar poate să se stabilească un nivel minim de cunoştinţe, absolut necesar formării culturii generale, care să fie obligatoriu pentru toţi elevii.** În această ordine de idei **ar trebui asigurate în cadrul procesului de învăţămînt mai multe posibilităţi de cultivare a aptitudinilor şi talentelor.** Poate nu ar fi inutil să discutăm asupra unor **programe de două niveluri, pe baza cărora am putea dirija, alături de însuşirea de către toţi elevii a unor cunoştinţe absolut necesare, studiul elevilor cu aptitudini şi talente reale.**

Lector univ. ERVIN SALLO
Timişoara

Propuneri pentru cursurile serale

Pentru asigurarea eficienţei învăţămîntului seral ar fi bine ca, în prealabil, cei care doresc să se înscrie în acest învăţămînt să urmeze cursurile unui an pregătitor în care, pe baza unei programe speciale, să studieze principalele probleme predate în clasele V—VIII.

Se discută despre împărţirea anului şcolar în învăţămîntul seral. Credem că **împărţirea cea mai corespunzătoare este cea pe semestre.** Structura trimestrelor n-ar da posibilitate nici elevilor, nici profesorilor să asigure în suficientă măsură o pregătire temeinică.

Ni se pare absolut necesar ca **în elaborarea planurilor de învăţămînt să se fixeze un număr egal de ore săptămînale pentru toată durata anului şcolar.** Credem că numărul de ore poate creşte la 20 faţă de 16—17 în prezent — fără ca prin aceasta să fie afectată munca în producţie a elevilor.

Propunem de asemenea **să se revizuiască norma profesorilor de la cursurile serale, aplicîndu-se o normă săptămînală şi nu una anuală,** cum este în prezent. Norma de 630 de ore anual corespundea etapei cînd structura anului şcolar cuprindea 41 de săptămîni. Cum în ultimii ani structura anului şcolar s-a micşorat cu 2—3 săptămîni, iar norma anuală a rămas aceeaşi, profesorii de la învăţămîntul seral efectuează cu circa 35—40 ore mai mult ca cei de la cursurile de zi.

Prof. C. PRISECARU
director adjunct la Liceul nr. 36
din Bucureşti

Pregătirea universitară şi cerinţele muncii şcolare

Buna înarmare a viitorilor profesori pentru activitatea lor pedagogică cere o mai strînsă corelare a pregătirii lor în instituţiile de învăţămînt superior cu munca practică pe care urmează s-o desfăşoare la catedră. Într-adevăr, se ştie că unele cadre didactice tinere au nevoie cîteodată de ani de zile pentru a se adapta la specificul profesiunii lor. Nu înseamnă oare aceasta că pregătirea lor universitară a trecut de fapt pe lîngă necesităţile de ordin practic ale activităţii şcolare?

Credem că **programele analitice ale instituţiilor de învăţămînt superior care pregătesc cadre didactice ar trebui să fie întocmite în mai strînsă concordanţă cu programa învăţămîntului de cultură generală. Totodată, este necesar să se acorde o mai mare atenţie cunoştinţelor de psihologie, pedagogie şi metodică, precum şi formării priceperilor şi deprinderilor necesare aplicării acestora în practică.** Pentru aceasta se cere sporit volumul practicii pedagogice. **Poate că n-ar fi rău dacă practica s-ar desfăşura pe toată durata pregătirii universitare.**

Prof. Gh. INELESCU
Liceul nr. 4, Tg. Mureş

Meserii care nu pot să dispară din nomenclatorul şcolilor profesionale

Din studiul privind dezvoltarea învăţămîntului profesional şi tehnic rezultă că meseriile de zidar, dulgher, mozaicar, ipsosar etc. vor fi scoase din nomenclatorul şcolilor profesionale, urmînd ca ele să fie pregătite prin ucenicie la locul de muncă sau prin învăţămînt seral. Meseria de zidar este una din cele mai vechi meserii, cu o tradiţie destul de îndepărtată, fiind una din primele meserii cu o faimă bine cunoscută. Dar nici în zilele noastre nu poate fi concepută ridicarea vreunei construcţii fără aportul direct al zidarului şi dulgherului, cei care realizează structurile de rezistenţă de orice dimensiune. Atît meseria de zidar cît şi cea de dulgher au fost şi vor rămîne multă vreme meserii de bază în construcţii. **Sîntem, deci, pentru menţinerea lor în nomenclatorul meseriilor din şcolile profesionale şi pentru dezvoltarea lor ca profil şi tehnicitate în raport cu noua orientare a producţiei.**

De asemenea, ţinînd seama de cerinţele pe care le impune organizarea ştiinţifică a muncii în construcţii, ca şi de perspectivele activităţii în acest sector, **considerăm necesar şi util ca elevii să fie şcolarizaţi în meserii de profil larg.** De exemplu, s-ar putea crea profilul **constructor-zidar** (din meseriile zidar, betonist, fierar betonist, operator prefabricate şi tencuitor), **constructor-dulgher, constructor-finisaje, constructor-izolator şi constructor-lăcătuş.** Gama nomenclatorului poate fi continuată şi cu meseriile pentru instalaţii în construcţii.

ILIE IVANOSCHI şi
MIHAI FUŞALĂU
maiştri în construcţii
civile şi industriale — Iaşi

Munca la catedră — garanţie a competenţei cadrelor de conducere

În prezent, pentru a efectua munca de îndrumare şi control în interiorul şcolii, directorii sînt degrevaţi total sau parţial de ore. S-a putut constata însă că ruperea lor de activitatea practică în clasă i-a făcut să rămînă în urmă şi, de aceea, destul de mulţi directori sînt depăşiţi acum, în ceea ce priveşte competenţa profesională, de cadrele pe care le controlează. Sarcina lor de îndrumare a devenit astfel cu totul formală. Această situaţie duce la frînarea progresului în munca didactică, la privarea învăţămîntului de aportul direct al conducătorilor de şcoli tocmai cînd se simte o mai mare nevoie de cadre bine pregătite. Totodată, aceasta determină grevarea bugetului statului. **Ar fi necesar, deci, ca şi directorii să lucreze nemijlocit la catedră.**

În strînsă legătură cu propunerea de mai sus se impune şi o alta, privind cadrele de inspecţie. Menţinerea vreme îndelungată a aceloraşi oameni în munca de îndrumare şi control duce la îndepărtarea acestora de studiul încordat şi de creaţia pedagogică la care obligă activitatea efectivă de predare, determină uneori anchilozarea în rutină, în practici şablon. **Propunem de aceea, să fie promovate în munca de inspectori şi cadre noi, recrutate din rîndurile profesorilor fruntaşi, cu cel puţin 15 ani de muncă la catedră şi cu toate gradele obţinute.**

Prof. AL. BUNESCU
Liceul pedagogic Cîmpulung

Potenţialul formativ al ştiinţelor

(Urmare din pag. 1)

secolul al XIX-lea sau a scriitorilor de circulaţie mondială din secolul nostru, dar şi prin aportul cronicarilor secolului al XVII-lea şi al XVIII-lea. Dacă vom consulta dicţionarul „Laffont-Bompiani" vom constata că acolo, între scriitorii reprezentativi pentru ţara noastră, sînt trecuţi — alături de Eminescu, Creangă, Caragiale, Rebreanu — şi Grigore Ureche, Miron Costin, Dimitrie Cantemir etc. A reface, la scara pe care o permite învăţămîntul de cultură generală, drumul parcurs de literatură de-a lungul istoriei ei înseamnă a furniza tinerilor valorile de bază din care s-a edificat cultura modernă.

Dar apelînd la resursele istoriei literaturii române trebuie să ştim să operăm această selecţie de valori şi să nu ne limităm numai la ele, ci să le raportăm la valorile literaturii mondiale, la ceea ce este modern în lumea întreagă şi să le împletim cu acestea. Bineînţeles că vorbind despre „modern" nu avem în vedere nişte oarecare mode pasagere, ci doar rezultatele evoluţiei de sensibilitate estetică întemeiate pe marile permanenţe clasice.

Instrumentul de orientare în acest domeniu rămîne de asemenea cultura, ceea ce explică şi necesitatea de a cunoaşte şi sensul în care trebuie să fie organizată studierea valorilor acumulate pe un itinerar istoric. Cînd se vorbeşte despre gust nu putem da explicaţii cauzale. Acesta este un rezultat al culturii. Nu poţi fi om de gust dacă eşti incult şi ignorant. La un anumit stadiu cultural s-a putut ca un om incult să facă o literatură ingenuă. Astăzi nu poate exista un scriitor care să scrie fără să cunoască toate valorile culturii".

DAN BERINDEI, secretar ştiinţific al Institutului de istorie „N. Iorga":

ISTORIA

tezaurizează experienţa umană milenară

„A cunoaşte trecutul patriei înseamnă a-l iubi — afirmă Dan Berindei. A cunoaşte marile personalităţi ale trecutului înseamnă a le admira. A cunoaşte momentele grele, dar şi clipele de izbînzi, înseamnă a înţelege resursele nesecate ale poporului, a crede în el.

Subliniind momentele cruciale, dezvăluind pagini de eroism şi de abnegaţie, zugrăvind neînfricarea poporului în etapele grele ale existenţei lui, istoria arată tinerilor că marile personalităţi au reuşit să rămînă înscrise pozitiv în paginile ei numai în măsura în care au fost stegari ai aspiraţiilor populare, în măsura în care au ştiut să răspundă năzuinţelor de eliberare socială şi naţională. Prin istorie, faptele contemporane apar într-o nouă lumină, sînt înţelese cu mai mare înlesnire şi dintr-o perspectivă cu mult mai largă, nu izolate în spaţiu şi în timp, ci înlănţuite într-un proces de evoluţie şi de transformări firesc şi inevitabil.

Dar istoria mai este însemnată şi prin aceea că ea subliniază, prin înseşi evenimentele pe care le relatează şi le comentează, ideile de echitate şi de justiţie. Evoluţia ei milenară dezvăluie repetatele biruinţe ale acestor idei chiar şi atunci cînd împrejurările păreau potrivnice, cînd cauzele nobile păreau ameninţate.

Istoria apare de aceea, între disciplinele studiate în şcoala de cultură generală, ca una dintre ştiinţele cele mai apropiate, mai atrăgătoare şi mai vii, reprezentînd totodată un instrument esenţial pentru formarea tineretului".

Realizarea acestor valori depinde însă de măiestria profesorilor, de concepţia lor asupra predării acestei discipline. Expunerea aridă, greoaie, uscată, îmbîcsirea cu date neesenţiale, departe de a cîştiga interesul elevilor — condiţie indispensabilă pentru ca ei să recepteze influenţele despre care se vorbea mai sus — nu va face decît să-l spulbere. Şi, dimpotrivă, un mod de a preda cald, interesant, limpede, atrăgător, priceperea de a pune accentul pe elementele esenţiale şi de a sublinia bogata lor semnificaţie va duce nu numai la însuşirea ştiinţei ca atare, dar şi la împlinirea funcţiei ei formative.

Prof. univ. dr. docent NICOLAE BĂRBULESCU:

FIZICA

o disciplină a esenţelor realităţii

„Speculaţia în sine, speculaţia gratuită — ne-a spus prof. univ. dr. docent Nicolae Bărbulescu — este străină gîndirii fizicienilor, fiindcă toate ideile trebuie să fie întotdeauna raportate la realitate. În fizică, orice speculaţie are această calitate că poate fi confruntată cu realitatea. Fizica este una dintre acele discipline care cultivă dragostea pentru adevăr, fiindcă natura — obiectul ei de studiu — furnizează numai adevăruri. Cunoscutul raport filozofic dintre adevărul relativ şi adevărul absolut permite celor care studiază fizica să se debaraseze cu uşurinţă de ideile vechi şi să-şi însuşească ideile noi pe care i le furnizează aprofundarea realităţii, dezvoltarea cunoaşterii omeneşti. Gîndirea pe care o cultivă studiul fizicii este elastică şi realistă. Atunci cînd apare o idee nouă ea este verificată ştiinţific şi, dacă este confirmată, toţi specialiştii o îmbrăţişează. Aici subiectivul nu poate să hotărască — aşa cum se întîmplă, de pildă, în cazul judecăţii estetice. Judecata unui fizician, chiar dacă este rece, cum se spune, este sigură şi limpede. Însăşi judecarea valorii oamenilor este influenţată de acest studiu. Se obişnuieşte ca oamenii să fie apreciaţi uneori după criteriul volumului de lucrări. Dar în domeniul fizicii valorile nu se pot măsura prin cantitate, ci prin aportul calitativ pe care îl reprezintă acestea pentru tezaurul de cunoştinţe omeneşti. În zadar repeţi în variante noi, adevăruri cunoscute. Ele nu vor avea valoare, oricît de multe vor fi. Important este ce aduci nou ca idee, ca descoperire. Pentru mine, un mare om de ştiinţă este acela de numele căruia leg o idee nouă.

Acad. MILTIADE FILIPESCU:
Filonul formativ în

GEOGRAFIE ŞI GEOLOGIE

Principalul filon formativ al ştiinţelor geografice şi geologice decurge şi el din conţinutul acestor ştiinţe, le este întrinsec şi nu exterior.

„Ştiinţele geologice, ca şi ştiinţele geografice — este de părere acad. Miltiade Filipescu — oferă mari perspective de judecată şi de înţelegere a lumii, fiindcă obiectul lor de studiu este Pămîntul, adică leagănul vieţii, locul unde s-a produs întreaga ei evoluţie, cu multiplele şi complexele fenomene de care este legată aceasta. Studiind realitatea, ştiinţele geografice şi geologice joacă un rol foarte important în dezvoltarea unei gîndiri materialiste. Ele oferă bogate resurse de combatere a idealismului şi de formare a concepţiei ştiinţifice despre viaţă şi societate. Geografii şi geologii români s-au plasat de la începuturile dezvoltării acestor ştiinţe în ţara noastră între marii gînditori materialişti.

Nu mai puţin important este faptul că, ocupîndu-se de suprafaţa şi de subsolul scoarţei pămînteşti, geografia şi geologia îşi dau întreaga măsură a valorii lor în urma confruntării cu energia umană, sădind în oameni dorinţa de a fi părtaşi la opera de transformare a naturii, de a o exploata în numele fericirii umanităţii. Studiul lor în şcoală poate contribui astfel la formarea de specialişti capabili şi dornici să valorifice comorile incomensurabile ale solului şi subsolului patriei noastre. Ştiinţe ale pămîntului, ale munţilor şi cîmpiilor, ale pădurilor şi apelor, ele îi cheamă pe cei ce le frecventează să se adape din imensele izvoare de frumuseţe ale materialului lor de studiu".

Opiniile specialiştilor pe care i-am solicitat să se pronunţe în cadrul acestei anchete converg toate către sublinierea unei idei de o deosebită însemnătate: aceea că fiecare ştiinţă şi, deci, fiecare disciplină şcolară deţine un important potenţial formativ nu numai pe plan intelectual, ci şi etic.

Profesorii, autorii direcţi ai actului educaţional concret, sînt acei care pot găsi răspuns la întrebarea cum anume pot să fie utilizate, în chipul cel mai eficient, aceste valori.

Meridiane

CONFRUNTĂRI ÎN DIDACTICA LIMBILOR MODERNE

În ultimii ani, în tematica cercetărilor ştiinţifice, a studiilor din domeniul psihologiei, pedagogiei şi didacticii îşi fac un loc tot mai larg problemele referitoare la concepţia şi metodica predării limbilor străine. Două chestiuni se situează cu deosebire, în momentul de faţă, în focarul discuţiilor : aplicarea principiilor structuralismului în predarea limbilor străine şi implicaţiile folosirii intensive a mijloacelor audio-vizuale moderne în procesul de predare-însuşire al unei limbi.

Dat fiind că modalităţile moderne de predare a limbilor străine preocupă îndeaproape şi pe profesorii de specialitate din învăţămîntul nostru, în cadrul căruia se desfăşoară, de altfel, şi o serie de experimente pe această linie, am socotit că nu este lipsit de interes să le facem cunoscute cîteva din cele mai semnificative poziţiii (adesea contradictorii) adoptate în discuţii.

Considerînd învăţămîntul limbilor străine în şcoală drept un învăţămînt a cărui dezvoltare se caracterizează printr-o puternică efervescenţă, cu puţine domenii efectiv sedimentate, specialistul american în predarea limbii franceze G. Gattegno se ocupă, într-unul din volumele cunoscutei colecţii pedagogice „Educational Explorers“ [1], de cîteva elemente determinante pentru abordarea unei limbi străine ca disciplină de învăţămînt. Pe primul plan al acestora el situează *spiritul limbii*, acele reţele de construcţii specifice fiecărei limbi care o definesc şi a căror stăpînire este esenţială în comunicarea verbală şi scrisă. Numai însuşirea acestui spirit al limbii, arată Gattegno, permite stăpînirea deplină a unui vocabular activ, progresul rapid în însuşirea unei limbi străine, adică dă posibilitatea „să se cunoască mult dintr-o limbă stăpînind puţin din vocabularul ei“. El propune să se folosească în acest scop, ca mijloace de orientare şi ca auxiliare în predare, tablouri sinoptice comparative de elemente structurale, definitorii pentru limba maternă a elevilor şi pentru limba străină pe care o studiază.

Acest punct de vedere se îndepărtează de structuralismul fetişizant manifestat în opiniile exprimate de unii dintre specialiştii în didactica predării limbilor. Către o asemenea delimitare a predării structurale a limbii, extinzînd-o însă şi asupra construcţiilor sintactice, se orientează şi sovieticul P.B. Gurevici, într-un articol pe această temă apărut recent în paginile unei reviste de specialitate [2]). În considerarea structurilor gramaticale P.B. Gurevici se bazează pe codificarea lor în cadrul unor ordinatoare specializate pentru operaţiile din domeniul lingvisticii.

În studiul intitulat „A structural curriculum in English“ [3]), specialistul James Moffet consideră că esenţa predării pe baza structurilor rezidă în alegerea unor structuri limită suficient de cuprinzătoare pentru a include spiritul limbii şi, în acelaşi timp, de ajuns de simple pentru a răspunde principiilor didactice. El propune să se aleagă drept structuri limită astfel de structuri care definesc relaţiile complexe între persoana întîi, persoana a doua şi persoana a treia sau, mai exact, între cel care comunică informaţia, cel care o primeşte şi informaţia însăşi. În cadrul acestei relaţii, socoteşte Moffet, pot fi regăsite toate problemele pe care le ridică însuşirea unei limbi ca mijloc de comunicare. În concluzie, Moffet susţine că programa de predare structurală a unei limbi trebuie să cuprindă diferitele tipuri de asociere în relaţia de comunicare între cei trei factori enunţaţi, determinate de modificarea relaţiilor dintre aceştia, nivelul de abstractizare al comunicării fiind ridicat treptat.

Tot în problema structurilor de limbă şi a formei optime de transmitere şi însuşire a cunoştinţelor din acest domeniu profesorul francez Pierre Bugnot [4]) se ocupă de implicaţiile lingvisticii în modificarea sistemului de predare a limbilor vii. Referindu-se în mod special la studiul limbii engleze de către elevii francezi, Pierre Bugnot susţine că, după cum dovedeşte lingvistica descriptivă, predarea limbii engleze vorbite este cu totul diferită de aceea care are ca obiect cunoaşterea şi interpretarea operelor literare. El formulează opinia că însuşirea limbii engleze vorbite, constînd în cunoaşterea de către elevi a structurilor esenţiale ale acesteia, trebuie să preceadă în mod necesar studiul textelor literare. Prof. Bugnot consideră că abia după ce elevii stăpînesc bine sistemul fonologic al limbii engleze şi cunosc oral structurile gramaticale fundamentale ei pot intra în contact cu formele scrise, întrucît acestea nu sînt o simplă reprezentare vizuală a limbii vorbite. În această direcţie, susţine el în încheiere, trebuie orientate cursurile audio-vizuale.

Pătrunderea amplă a tehnicilor audio-vizuale moderne în procesul de predare a limbilor străine a determinat, pe lîngă o serie întreagă de rezultate pozitive, şi unele fenomene cu caracter negativ, asupra cărora este concentrată acum atenţia multor cercetători. S-a constatat astfel că, în unele cazuri, cursivitatea cu care se exprimă elevii care au studiat cu ajutorul metodelor audio-vizuale se opreşte la o serie de fraze stereotipe, că ei nu reuşesc să-şi însuşească în continuare limba străină ca un mijloc complex de comunicare şi au un acces dificil la literatura în limba respectivă. Referindu-se la situaţia creată pe această linie în învăţămîntul american, prof. Helene Monod-Cassidy arată, în articolul „The new audio-visual student“ [5]), că aceasta se datoreşte unei duble erori de concepţie. Prima constă, după părerea autoarei, în faptul că exprimarea orală pe care se pune accentul este considerată la un nivel prea scăzut, că ea nu contribuie suficient la crearea perspectivelor culturale pe care le deschide cunoaşterea unei limbi străine. Nesfîrşitele repetări, exerciţiile cu modele, substituţiile relativ lipsite de ingeniozitate sînt de natură să plictisească pe elevii mari, prezentîndu-le nu o limbă, ci un limbaj redus la funcţiile sale cele mai elementare.

A doua eroare constă, susţine cercetătoarea americană, în modul cum sînt folosite uneori laboratoarele lingvistice. Acestea sînt puse la dispoziţia unor elevi începători — uneori chiar fără supravegherea continuă a profesorului — ceea ce duce la distragerea către interese de ordin mecanic şi contravine educaţiei predominant vizuale cu care este obişnuit copilul din epoca noastră. În schimb, este recomandabilă utilizarea laboratorului lingvistic de către elevii care dispun de un anumit bagaj lingvistic şi manifestă interes pentru studiul mai amănunţit al limbii.

Problema ponderei deosebite a vizualului în educaţia contemporană a copiilor, precum şi condiţiile combinării vizualului cu auditivul în predarea lecţiilor de limbi străine sînt dezbătute amplu în legătură cu introducerea în cadrul predării a emisiunilor televizate pentru studiul limbilor străine. Profesorul german M. Ghehvish se ocupă de aceste probleme în cadrul unei culegeri consacrate relaţiilor între şcoală şi televiziune [6]). El argumentează, pe baza unor rezultate concrete, superioritatea lecţiei televizate faţă de toate celelalte forme de studiere a limbilor străine, arătînd că, prin diversitatea şi plasticitatea formelor abordate — filme documentare cu caracter geografic, istoric sau folcloric, fragmente din repertoriul dramatic etc. — ea asigură lărgirea orizontului cultural al elevilor şi păstrarea la o tensiune înaltă a interesului lor pentru studiu. Bineînţeles aceasta nu exclude ci, după părerea cercetătorului german, solicită utilizarea în continuare a laboratorului lingvistic, mai ales în exerciţii de pronunţie, concepute însă într-o formă cît mai dinamică.

AL. CIUCĂ

[1] G. Gattegno : Teaching Foreign Languges in Schools, ed. IV, 1967.

[2] Inostrannîie iaziki v şkole — nr. 2, 1968.

[3] James Moffet : A structural curriculum in English, în Horvard Educational Rewiew nr. 7, 1967.

[4] Pierre Bugnot : Lingvistique et pédagogie“, în „Education nationale“, 1968.

[5] În „The Modern Language Journal“ nr. 5, 1967.

[6] În „Schule und Fernsehen“, Berlin 1967.

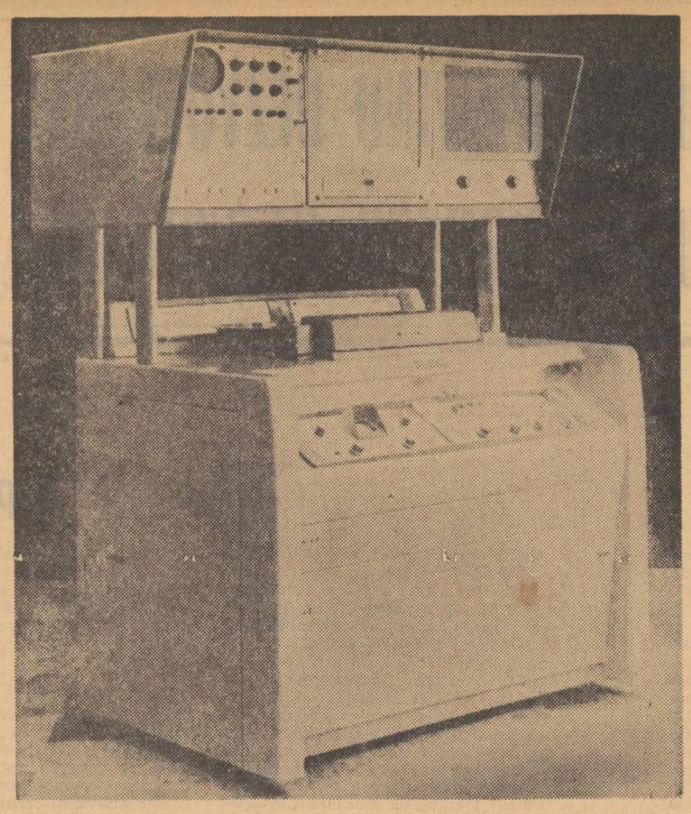

Instalaţie complexă pentru emisiuni radio-televizate cu caracter şcolar cu circuit închis

Alfabetizarea funcţională — o problemă la ordinea zilei pentru majoritatea ţărilor lumii

În primul trimestru al acestui an au avut loc la Torino, în Italia, două reuniuni sindicale internaţionale importante convocate din iniţiativa Federaţiei Sindicale Mondiale : Ziua Sindicală Internaţională a alfabetizării funcţionale (organizată în colaborare cu UNESCO) şi Conferinţa Sindicală Mondială pentru pregătirea profesională.

Au participat delegaţii din 65 de ţări, printre care şi ţara noastră, precum şi reprezentanţi ai unor organizaţii internaţionale ca Uniunea Sindicatelor Panafricane, Confederaţia Internaţională a Sindicatelor Arabe, Congresul Permanent de unitate a oamenilor muncii din America Latină, reprezentanţi ai Federaţiei Internaţionale a Sindicatelor Educatorilor (F.I.S.E.) ai UNESCO, O.I.M., F.A.O., F.M.T.D., F.D.I.F., U.I.S. etc. Larga participare internaţională de care s-au bucurat cele două reuniuni arată că problemele înscrise la ordinea de zi — alfabetizarea funcţională şi pregătirea profesională polivalentă, modernă — polarizează interesul crescînd al milioanelor de oameni ai muncii, al sindicatelor, al guvernelor etc.

Alfabetizarea *funcţională* (nu o alfabetizare în sine, ci legată de pregătirea profesională în vederea dobîndirii calificării într-o profesie) preocupă ţările în curs de dezvoltare (unde muncitorii din fabrici sînt, în medie, 70% neştiutori de carte), ţările aflate încă sub dominaţie colonială, pe muncitorii emigranţi stabiliţi temporar în ţările capitaliste dezvoltate etc.

Reprezentantul UNESCO a arătat, în intervenţia sa, că UNESCO a iniţiat deja un program experimental de alfabetizare funcţională într-o serie de ţări ca Algeria, Iran, Etiopia, Tanzania etc. Întrucît realizarea unui asemenea program depăşeşte forţele ministerelor învăţămîntului din ţările respective, iar unele cercuri guvernamentale manifestă rezerve în această privinţă, UNESCO a făcut apel la contribuţia sindicatelor şi a altor organizaţii de masă ale celor ce muncesc.

Secretariatul Federaţiei Sindicale Mondiale a avansat ideea convocării în primăvara anului 1969 a unei Conferinţe sindicale mondiale pentru alfabetizarea funcţională — idee sprijinită de toţi participanţii.

Intervenţiile delegaţiei Uniunii Generale a Sindicatelor din România, condusă de tov. Petru Despot, membru al Comitetului Executiv al Consiliului Central al U.G.S.R., au relevat succesele obţinute în lichidarea rapidă a analfabetismului în ţara noastră şi au făcut cunoscut programul de măsuri întreprinse în vederea perfecţionării continue a pregătirii profesionale a celor ce muncesc, suscitînd atenţia şi interesul celor prezenţi.

Prof. ION BUCUROIU

Colaborarea dirigintelui cu colectivul pedagogic al clasei

(Urmare din pag. 1)

neţe şi gingăşie, care implică o cunoaştere aprofundată, multilaterală a elevilor. Or, o asemenea cunoaştere nu poate fi realizată decît pe baza unei atente conlucrări a dirigintelui cu toţi profesorii clasei, deoarece fiecăruia, în funcţie de specificul obiectului predat, precum şi de propria personalitate i se dezvăluie anumite trăsături ale personalităţii elevului.

Piatra unghiulară a colaborării dirigintelui cu colectivul pedagogic al clasei o constituie unirea eforturilor pentru ridicarea continuă a nivelului calitativ al procesului instructiv-educativ. Gradul de pregătire al elevilor, profunzimea cunoştinţelor, capacitatea lor de a utiliza aceste cunoştinţe, fizionomia lor spirituală, trăsăturile lor de caracter depind de munca tuturor profesorilor unei clase. Rezolvarea unor probleme cum sînt activizarea elevilor pe toată durata orei de curs, formarea deprinderilor de muncă independentă, descoperirea şi îndrumarea specială a elevilor talentaţi, stabilirea cauzelor insuccesului la învăţătură al celor rămaşi în urmă etc., nici nu poate fi concepută decît în contextul unei conlucrări bine puse la punct între toţi profesorii clasei întrucît, măsurile izolate duc numai la soluţii parţiale şi la rezultate incomplete.

Pe baza unei cunoaşteri ştiinţifice a elevilor şi ca urmare a unei colaborări bine organizate între diriginte şi profesorii clasei se poate aduce o importantă contribuţie şi la evitarea supraîncărcării elevilor. Participînd împreună la elaborarea orarului, consultîndu-se în mod sistematic asupra volumului temelor pentru acasă şi urmărind ca acestea să nu depăşească posibilităţile elevilor şi timpul de care dispun, asigurînd o anumită eşalonare a lucrărilor de control curent şi a tezelor, formîndu-le elevilor deprinderi trainice de a lua notiţe, de a lucra cu manualul, profesorii îndeplinesc un rol deosebit în evitarea supraîncărcării.

Un important domeniu al colaborării dirigintelui cu colectivul de profesori ai clasei îl reprezintă activitatea extraşcolară a elevilor care, pe baza indicaţiilor partidului, a devenit una din atribuţiile de bază ale organizaţiei pionierilor pentru elevii din şcoala generală şi ale Uniunii Tineretului Comunist pentru elevii din licee. Trecerea acestei sarcini în competenţa organizaţiilor de copii şi tineret nu înseamnă însă diminuarea contribuţiei cadrelor didactice ci dimpotrivă ridicarea rolului lor pe o treaptă superioară. Atît diriginţii din şcoala generală care îndeplinesc şi funcţia de comandanţi de detaşamente, cît şi cei din licee sînt chemaţi ca în forme noi, adecvate, să mobilizeze eforturile tuturor profesorilor clasei pe care o conduc pentru a se asigura organizarea unei activităţi extraşcolare bogate şi interesante, care să ia în considerare aspiraţiile fireşti ale copiilor şi tineretului, pasiunea lor pentru cultură, dorinţa lor de a se afirma, de a-şi manifesta aptitudinile.

Procesul de integrare armonioasă a tuturor activităţilor instructiv-educative în sistemul unitar al muncii educative al clasei se realizează pe baza unor forme variate de colaborare. Cea mai des utilizată dintre aceste forme este informarea operativă asupra diferitelor aspecte ale muncii cu clasa. Ea porneşte atît de la diriginte către profesor, cît şi de la aceştia către diriginte sau de la un profesor către altul. O variantă a informării operative o constituie consultarea reciprocă, care marchează un pas înainte în direcţia căutării de soluţii, a stabilirii şi a adoptării unor măsuri. Deosebit de utile s-au dovedit asistenţele reciproce la lecţii, la orele de dirigenţie, la activităţile societăţilor literare şi ştiinţifice, cercurilor, cenaclurilor literare, formaţiilor artistice sau la alte activităţi instructiv-educative. Asistenţele permit dirigintelui şi profesorilor să vadă cum se manifestă elevii în alte condiţii decît acelea în care lucrează cu ei în mod obişnuit şi să stabilească, de comun acord, măsuri cît mai eficiente, menite să asigure pregătirea lor multilaterală şi dezvoltarea armonioasă a personalităţii lor.

În anumite cazuri, cînd apar probleme deosebite, se pot iniţia consfătuiri cu profesorii clasei. Conduse de diriginte, asemenea consfătuiri prilejuiesc dezbaterea aprofundată a anumitor aspecte educative, îngăduie un valoros schimb de experienţă şi ajută la elaborarea în colectiv a măsurilor necesare. Pentru ca aceste consfătuiri să nu aibă un caracter formal şi, în acelaşi timp, să nu ducă la supraîncărcarea profesorilor care predau la mai multe clase, nu considerăm necesară o periodicitate precis stabilită a lor.

Viaţa şcolară face necesare şi creează, desigur, şi alte forme de colaborare a dirigintelui cu profesorii clasei. Important este ca în acest delicat domeniu al muncii educative să nu-şi facă loc închistarea, formalismul, acţiunile şablonarde. De altfel, întreaga acţiune de colaborare şi de coordonare trebuie să se realizeze pe baza unificării influenţelor educative fără a se renunţa la specificul muncii fiecărui membru al corpului didactic. Dimpotrivă, colaborarea trebuie să ducă la dezvoltarea spiritului de răspundere şi a iniţiativei cadrelor didactice, la manifestarea personalităţii lor.

Raporturile de colaborare între diriginte şi profesorii clasei sale sînt, firească, raporturi între colegi. La nivelul şcolii, diriginţele răspunde în faţa directorului pentru întreaga activitate a clasei. Această obligaţie presupune însă şi o poziţie specială a dirigintelui în cadrul colectivului de profesori. Se naşte, deci, întrebarea dacă dirigintele poate să formuleze anumite cerinţe şi să dea unele indicaţii cadrelor didactice care lucrează cu clasa pe care o conduce. După părerea noastră, întemeiată pe experienţă, pe exemplul diriginţilor comandanţi de detaşamente, răspunsul la această întrebare trebuie să fie afirmativ. Bineînţeles, orice rigiditate sau absolutizare nu pot fi decît dăunătoare.

Rectificare

Semnătura la articolul „Pentru un conţinut modern al învăţămîntului“, apărut în nr. 940 din 29 martie a.c. al „Gazetei învăţămîntului“ (pag. 3, col. 1—4), trebuie citită *„Prof. Tudor Opriş“* şi nu „Prof. dr. Tudor Opriş“, cum a apărut dintr-o regretabilă eroare de corectură.

BIBLIOTECA

Progresul în domeniul oricărei ştiinţe presupune nu numai informare la zi asupra nivelului cercetărilor şi a rezultatelor obţinute, dar şi cunoaşterea eforturilor depuse de predecesori, cu preţuirea cuvenită a muncii lor. Acestei cerinţe îi răspunde lucrarea „Contribuţii la istoricul cercetării pedagogice şi al şcolilor experimentale din România“, elaborată de prof. dr. docent **Stanciu Stoian** şi **Vasile Iliescu**, cercetător ştiinţific principal la Institutul de ştiinţe pedagogice. Publicată recent în Editura didactică şi pedagogică, lucrarea, care îmbrăţişează 8 decenii de cercetare pedagogică, de la Unirea Principatelor pînă la cel de al doilea război mondial, apare în momentul cînd se cer eforturi noi spre a asigura optimizarea muncii instructiv-educative la nivelul progresului ştiinţific contemporan.

Pe parcursul celor 330 de pagini i se oferă cititorului o viziune sinoptică, de la primele încercări pînă la organizarea ştiinţifică a experimentului pedagogic în ţara noastră. Sînt relevate astfel căutările legate de activitatea unor personalităţi ca V. A Urechia — care, între altele, a sprijinit cercetarea predării pe obiecte la clasele mici şi a organizat un tip de „şcoală nouă“ — ca Bogdan Petriceicu Hasdeu, care a propus ca reformei învăţămîntului sătesc să-i preceadă o cercetare experimentală ş.a.

Autorii se opresc mai îndelung asupra perioadei de la începutul secolului nostru, cînd se constată existenţa unui veritabil curent de pedagogie experimentală reprezentat de N. Vaschide — colaborator important al lui A. Binet — P. Pipoş, Gr. Tăbăcaru, G. G. Antonescu, Isabela Sadoveanu, Şt. Velovan ş.a. Este scoasă în evidenţă activitatea lui Vladimir Ghidionescu, adevărat protagonist în ţara noastră al pedagogiei experimentale şi, în acelaşi timp, teoretician în acest domeniu nou. De asemenea, se subliniază faptul că noul spirit experimentalist a antrenat numeroase cadre didactice din învăţămîntul primar şi secundar în aplicaţii practice cu privire la îmbunătăţirea procesului de învăţămînt, la disciplina şcolară, la metodele de predare şi asimilare a cunoştinţelor ş.a.

În partea a doua a lucrării autorii prezintă cercetările pedagogice, experimentale pedagogice, ca şi şcolile experimentale din România între cele două războaie. Gîndirii pedagogice româneşti nu-i rămîn străine unele teorii şi condiţii care frămîntau pedagogia vremii, cum ar fi activismul şi individualismul pedagogic, metoda ideo-vizuală, metoda sensoriomotrice. În acelaşi timp, sub influenţa sociologiei franceze şi germane, ca şi a şcolii sociologice româneşti, reprezentată prin D. Gusti, se formează şi în pedagogie un curent de studii şi cercetări de pedagogie socială (I. C. Petrescu, Stanciu Stoian ş.a.). Toate acestea, la care se adaugă şi cercetarea problemelor clasice ale pedagogiei, lărgesc cîmpul experimental, antrenînd nu numai unele catedre universitare de pedagogie (Bucureşti, Cluj), dar şi numeroşi profesori din învăţămîntul secundar şi normal — pedagogic (T. Geantă, I. Nisipeanu, Radu Petre, I. Popescu Teiuşan), ca şi învăţători din diverse colţuri ale ţării (D. M. Gheorghe din comuna Mihai Vodă, T. Pascu din comuna Greci, I. Zichişanu din comuna Poienari Movilă, Toma Cocişiu din Blaj, N. Tudor din comuna Grădinari şi mulţi alţii). Desigur, această efervescenţă de cercetări pedagogice demonstrează nu numai identitatea de preocupări ale pedagogilor din ţara noastră cu cei din alte ţări dezvoltate, dar şi străduania lor de a crea o gîndire pedagogică specific românească.

Din exemplul activităţii predecesorilor în domeniul promovării ştiinţei pedagogice româneşti se desprinde un îndemn către toţi învăţătorii şi profesorii ţării ca, oriunde ar lucra, să organizeze experimente care să ridice continuu nivelul muncii instructiv-educative.

Ar fi de dorit ca autorii să aducă lucrarea „la zi“. Aşteptăm o nouă ediţie, cu completările solicitate.

Conf. univ. dr. IOSIF ANTOHI

Lucrarea intitulată „Metodica predării geografiei“ de **S. Veza, V. Hilt, Al. Obreja**, apărută recent în Editura didactică şi pedagogică, sintetizează experienţa celor mai buni profesori de specialitate din şcolile ţării noastre.

În prima parte sînt tratate problemele metodice generale ale predării geografiei — şi anume : scopul şi importanţa predării geografiei în şcoala generală şi liceu, formarea şi dezvoltarea noţiunilor geografice, conţinutul geografiei ca obiect de învăţămînt, metodele de învăţămînt utilizate în predarea geografiei, organizarea procesului predării geografiei, baza didactică-materială a învăţămîntului geografic în şcoală şi activităţile în afara clasei. În partea a doua sînt prezentate problemele metodice speciale ale predării geografiei demonstrîndu-se practic cum se predă acest obiect pe clase şi discipline. Autorii acordă o atenţie deosebită şi activităţilor aplicative pe terenul geografic şi din orizontul local, precum şi specificului metodicii predării geografiei fizice şi economice.

Adresată în principal studenţilor de la facultăţile de geografie, lucrarea, prin principiile şi exemplele concrete prezentate, oferă un ajutor însemnat şi profesorilor, mai ales celor începători.

Prof. MARIA OLTEANU
Cluj

Broşura

PROGRAMELE DISCIPLINELOR PENTRU CONCURSUL DE ADMITERE ÎN ÎNVĂŢĂMÎNTUL SUPERIOR

se află sub tipar

Avînd în vedere iminenta apariţie a broşurii, „Gazeta învăţămîntului“ întrerupe publicarea programelor.

Vizionaţi filmul :

ÎNTOARCE-TE!

O producţie a studiourilor Mosfilm
Scenariul : Liubov Kabo, Aleksandr Hmelik.
Regia : Eduard Gavrilov, Valeri Kremnev
Cu : Lev Kruglii, Maria Sternikova, Ella Nekrasova, Roman Hamiatov, Serghei Iakovlev şi copiii : Vitia Kosîh, Boria Kuznețov, Lida Volkova, Mişa Metelkin.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40 133

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 943 — EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ — Vineri 19 aprilie 1968 — 4 pag. 25 bani

PE TEME SINDICALE

SOLICITUDINE ȘI GRIJĂ PENTRU OAMENII ȘCOLII

In Raportul prezentat la Conferința Națională a partidului de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., se sublinia între altele că sindicatele trebuie să-și aducă mai direct contribuția la soluționarea problemelor complexe ale construcției economice, sociale și culturale, îndeosebi a celor care privesc îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă ale salariaților, precum și la elaborarea legislației muncii. **Această cerință formulată de partid pune sarcini deosebite și în fața sindicatelor din învățămînt, chemate să împletească strîns preocuparea pentru desfășurarea cu eficiență maximă a procesului instructiv-educativ din fiecare școală cu grija pentru asigurarea unor condiții cît mai bune de viață și de muncă pentru toți membrii corpului didactic. O asemenea solicitudine față de educatori, stimulînd participarea creatoare a acestora la întreaga activitate de pregătire a tinerei generații, precum și la îndeplinirea sarcinilor cultural-obștești, determină în același timp întărirea rolului de mobilizator colectiv al sindicatelor, ca și prestigiul lor în fața colectivelor didactice.**

Atenția, grija pentru rezolvarea problemelor de viață ale oamenilor școlii se pot materializa, în cazul unor cadre didactice tinere, chiar din clipa cînd acestea pășesc pragul școlii. Ne referim aici nu la anumite forme artificioase și pompos — festive, care pot foarte bine să lipsească, ci la căldura tovărășească, la înțelegerea unor necesități obiective care condiționează într-o măsură importantă integrarea rapidă și deplină a tinerilor învățători și profesori în colectivele didactice. De o asemenea căldură și înțelegere a dat dovadă, de exemplu, biroul grupei sindicale din Odobești. Organizatorul acesteia, Tudor Matevici, profesor cu un îndelungat stagiu în învățămînt, cunoscut și respectat de către cetățeni, s-a ocupat personal de asigurarea unor condiții cît mai bune de cazare și de aprovizionare a tinerilor repartizați în acest an școlii din localitate. Trebuie spus, de altfel, că biroul grupei sindicale din Odobești și-a extins preocupările și asupra altor cerințe ale colectivului didactic. Venind în întîmpinarea dorinței de perfecționare a învățătorilor și profesorilor, profesorul Matevici împreună cu ceilalți membri ai biroului au inițiat organizarea unor consultații și expuneri tematice, s-au îngrijit de procurarea bibliografiei necesare celor înscriși la examenele pentru obținerea gradelor didactice etc. Rezultatele superioare obținute în acest an școlar la Liceul din Odobești pe planul instruirii și educației elevilor, sînt în bună măsură și o consecință a solicitudinii față de cerințele cadrelor didactice pe care biroul grupei sindicale a înscris-o printre obiectivele de frunte ale activității sale.

Relevabilă este și activitatea grupei sindicale de la Școala generală nr. 2 din Oradea, care s-a ocupat de îmbunătățirea condițiilor de locuit ale unor învățători și profesori, de trimiterea cadrelor didactice în stațiunile de tratament și odihnă etc.

Asemenea rezultate pozitive se datoresc, într-o măsură determinantă, conlucrării strînse a organelor sindicale cu conducerile școlilor, sub îndrumarea organizațiilor de partid.

Nu același lucru se poate spune, din păcate și despre activitatea biroului grupei sindicale de la Liceul din Salonta. În această școală a existat o situație care influența negativ asupra condițiilor de muncă: un grup de oameni răuvoitori căutau pe toate căile să defăimeze și să compromită cadrele valoroase ale școlii, iar formele birocratice în conducerea muncii didactice căpătaseră proporții îngrijorătoare. Biroul grupei sindicale, în loc să ia atitudine în apărarea educatorilor cinstiți și conștiincioși, a adoptat politica struțului, așteptînd ca lucrurile să fie rezolvate de forurile superioare. De altfel, pasivitatea biroului grupei sindicale de la Liceul din Salonta se vădește și în absența totală a acțiunilor pentru sprijinirea perfecționării cadrelor didactice (aici se înregistrează un procent extrem de scăzut de înscriși la examenele pentru obținerea gradelor didactice). Indiferență față de nevoile oamenilor școlii manifestă și grupele sindicale de la școlile generale din Mădăraș (județul Satu-Mare) sau Iara (jud. Cluj). Tinerii învățători și profesori repartizați în ultimul an la aceste școli au fost lăsați să dea singuri piept cu dificultățile instalării și cu alte probleme ale începutului. Organi-

ONIȚA GLIGOR
vicepreședinte al Comitetului Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

(Continuare în pag. a 4-a)

AMBIANȚA CASELOR DE COPII

Imagini în contrast

O bibliotecă cu peste 15.000 de volume. În sala ei de lectură, lucrată în întregime „a fresco", cititorii întorc în liniște paginile cărților și par să nu mai știe nimic din ceea ce este în jurul lor, atît de mult sînt prinși de cele citite. Alături, o sală de spectacole unde rulează un film. Firește, e plin și aici. Dacă nu vrei să tulburi vizionarea și deschizi o ușă alăturată, dai peste un grup de pasionați șahiști, peste cîțiva îndrăgostiți ai penelului și culorii, peste talentați artizani. Această varietate de preocupări, a căror prezentare ar putea constitui introducerea într-un reportaj despre o prestigioasă instituție culturală, caracterizează activitatea unei unități aparent mult mai modeste: Casa de copii școlari din Buzău. Spunem **aparent** pentru că activitatea colectivului didactic al casei, educația realizată de el se situează la înălțimea celor mai nobile, celor mai umaniste fapte culturale.

Imagini asemănătoare oferă și Casa de copii școlari nr. 6 din București. E o familie „mică" (bineînțeles în raport cu efectivul altor instituții similare), are numai 220 de elevi. Iradierea căldurii de cămin părintesc nu provine aici numai din atmosfera tonică a vieții — deși aceasta constituie o manifestare grăitoare a grijii și dragostei pentru copii a educatorilor — ci, în primul rînd, din nenumăratele dovezi ale unei munci pasionate, pline de dăruire, pusă în slujba educării tinerei generații. Copii fără familie sau proveniți dintr-un mediu neprielnic formării lor spirituale și morale, copii cu traume sufletești au renăscut aici asemeni păsării Phoenix. Fizionomia lor exprimă încrederea în viață, iar întregul lor comportament pune în lumină o evidentă bună creștere. Semnele încercărilor adesea grele și timpurii prin care au trecut au fost înlocuite prin încrederea în viitor și simțămîntul de siguranță sădite de grupul restrîns, dar puternic și unit, al educatorilor.

Activitatea Casei de copii nr. 6 din București, a Casei de copii din Buzău, ca și cea desfășurată în numeroase alte instituții similare constituie un exemplu a ceea ce se poate realiza cînd sînt folosite cu eficiență condițiile create de partid și de statul nostru socialist pentru formarea și dezvoltarea intelectuală, morală și fizică, a fiecăruia dintre copiii țării. Realizării acestui obiectiv nobil îi sînt alocate anual sume de ordinul zecilor de milioane și, conform prevederilor, această bază materială va deveni și mai puternică în anii următori. Ca rezultat al acestor condiții, al conștiinței și pasiunii profesionale a colectivelor de educatori, multe case de copii au dat patriei cetățeni destoinici, oameni cu adînci convingeri morale comuniste, cu înalt simț de răspundere — muncitori fruntași în întrecerea socialistă, tehnicieni, profesori, ingineri, medici.

Apare cu atît mai deconcertant să constați că, alături de asemenea case de copii, pot exista altele la care atmosfera și nivelul muncii educative îți readuc în minte, uneori dureros, imagini clasice de orfelinat. Iată de pildă Casa de copii școlari nr. 2 din Bîrlad. Pitorescul așezării acesteia — avînd drept cadru urbanistic un cartier nou și drept fundal o vastă livadă de pomi și viță de vie — ne-a dat, la început, mari speranțe. Dar treptat, pe măsură ce am pătruns în incinta acestui așezămînt, a trebuit să le părăsim rînd pe rînd. De fapt primul șoc neplăcut îl provoacă contemplarea fațadei cenușii, mohorîte a clădirii. Și nici dincolo de această fațadă viața nu te întîmpină cu acorduri vesele, tonice. Atitudinea multora dintre copiii de aici atestă grave carențe educative, lipsa unor deprinderi de comportare civilizată. Cît privește majoritatea celor din grupul didactic (căci numai de un colectiv unit nu poate fi vorba), îi se pare nespus de împovărătoare misiunea încredințată. E de neînchipuit că oameni care au funcția (dacă nu și chemarea) de educatori pot împinge indiferența atît de departe încît, după ce consemnează în registrul de procese verbale (cum au făcut la 16 ianuarie 1968), lipsa din unitate, în jurul orelor 21, a două eleve, să adauge senin: „Alte acte de indisciplină nu au avut loc"(!?) Și, probabil, „educatorii" aceștia au dormit foarte liniștiți în noaptea respectivă, de vreme ce în ziua următoare nu se mai menționează nimic despre cele întîmplate, despre modul de rezolvare a cazului respectiv.

Despre vocație și calificarea educatorilor

Ce determină asemenea oscilații ale activității educative de la o unitate la alta în cadrul sistemului caselor de copii? Pentru a afla răspuns la această întrebare am stat de vorbă cu cîteva dintre cadrele care lucrează în acest domeniu.

„Copiii — ne spune prof. **Viorica Pițul**, directoarea Casei de copii școlari din Buzău — vin la noi însoțiți de dosare în care sînt consemnate evenimentele mai importante ale vieții lor de pînă atunci, uneori întîmplări și fapte dintre cele mai zguduitoare. Unii dintre ei sînt temători, retrași și închiși, din cauză că au avut de timpuriu grele ciocniri cu viața. Alții aroganți, respingînd cu îndărătnicie tutela. Alții... Aproape fiecare este un caz aparte. O cunoaștere aprofundată duce la găsirea celor mai bune soluții. Nu întîmplător una dintre profesoarele noastre, crescută și educată aici ca orfană de ambii părinți, se bucură de cel mai mare atașament al copiilor noștri. Nu trebuie făcut desigur

AL. CIUCĂ
TRAIAN ISPAS

(Continuare în pag. a 3-a)

Mijloacele tehnico-vizuale sînt folosite tot mai larg la orele de limbi străine.

Plenara Consiliului Național al Organizației Pionierilor

În ziua de 18 aprilie a.c., a avut loc plenara Consiliului Național al Organizației Pionierilor, care a dezbătut activitatea sportivă și turistică în rîndul pionierilor și școlarilor.

La plenară au luat parte ca invitați conducători ai unor instituții centrale și organizații obștești, președinți ai consiliilor județene ale Organizației Pionierilor, comandanți de unități și detașamente, profesori de educație fizică.

Evidențiind experiența și succesele obținute în activitatea sportivă și turistică din cadrul detașamentelor și unităților de pionieri, participanții la dezbateri au subliniat sarcinile specifice care decurg din hotărîrile și indicațiile conducerii de partid și de stat referitoare la dezvoltarea educației fizice, sportului și turismului, făcînd numeroase propuneri.

În încheierea lucrărilor, plenara a adoptat recomandări cu privire la sarcinile care revin consiliilor pionierești, comandanților de unități și detașamente în vederea îmbunătățirii acestei importante laturi a activității pionierești.

Cel de-al XII-lea Congres internațional de lingvistică și filologie romanică

Începînd de luni dimineața, în aula Universității București se desfășoară lucrările celui de al XII-lea Congres Internațional de lingvistică și filologie romanică, organizat de Academia Republicii Socialiste România și Ministerul Învățămîntului sub auspiciile Societății Internaționale de lingvistică romanică. Reunind peste o mie de specialiști, printre care savanți de renume și personalități marcante ale lingvisticii din circa 40 de țări romanice și neromanice, acest congres, a cărui organizare a fost încredințată țării noastre, reprezintă un eveniment științific de mare amploare. El prilejuiește cunoașterea realizărilor diferitelor școli lingvistice, schimburi de opinii, contacte științifice menite să deschidă noi orizonturi cercetărilor.

Cîțiva dintre participanți la Congres, solicitați de noi să ne comunice impresiile lor în legătură cu această importantă reuniune științifică, ne-au făcut unele declarații pe care le reproducem în rîndurile de mai jos.

AL ROSETTI — ROMÂNIA.

Acest congres, care își desfășoară lucrările în regiunea cea mai orientală a ariei romanice, este un eveniment cu bogate semnificații al vieții spirituale românești și mondiale. Reputați specialiști din întreaga lume discută în cadrul lui probleme importante ale lingvisticii romanice: stadiul actual al dialectologiei romanice, raportul dintre lingvistică și filologie în domeniul romanic, lingvistica generală actuală și lingvistica romanică, aspecte și metode în cercetările lexicologice romanice etc.

Cred că lucrările congresului vor avea un ecou pozitiv nu numai în dezvoltarea cercetărilor de lingvistică și filologie romanică, ci și în modalitățile de studiere a disciplinelor lingvistice și a limbilor romanice.

CARLO TAGLIAVINI — ITALIA.

Ca și congresul precedent, ale cărui lucrări au avut loc în august-septembrie 1967, congresul actual, la care au venit reprezentanți ai romaniștilor din toate țările lumii, îmi pare a fi un eveniment științific de mare amploare și importanță. Apreciez mult prezența la congres a romaniștilor din regiunea occidentală a ariei romanice. Veniți pentru prima dată în România, ei pot cunoaște particularități lingvistice, ca și anumite particularități de viață spirituală originale, specifice poporului român. Tocmai acest fapt m-a făcut ca, împreună cu colegul meu G. Rolhfs să propun încă în urmă cu nouă ani, la Lisabona, ca România să facă parte din Societatea internațională de lingvistică romanică și să găzduiască la fel ca Italia, Portugalia, Franța și Spania congrese ale acestei societăți. Congresul la ale cărui lucrări asistăm acum este foarte bine organizat.

LADISLAS GALDI — R. P. UNGARĂ.

Organizarea Congresului de filologie romanică la București este foarte binevenită, întrucît aceasta permite și cercetătorilor apuseni să-și facă o idee despre condițiile reale în care s-a menținut și a înflorit pînă în zilele noastre latinitatea răsăriteană. Este foarte important că mulți cercetători români cunoscuți în lumea întreagă vorbesc la acest congres tocmai despre importanța limbii române pentru studiile romanice, cum a făcut de exemplu în cuvîntul său acad. Iorgu Iordan. Este important apoi și faptul că s-a constituit o secție specială pentru studiul limbii și filologiei române în general. Firește, sub influența congresului va crește interesul pentru limbile romanice, atît în învățămîntul superior cît și în învățămîntul secundar.

ION COTEANU — ROMÂNIA.

Ceea ce mi se pare cu deosebire demn de evidențiat la acest congres este faptul că el a reunit cele mai de seamă personalități ale romanisticii și că a pus în discuție o serie de probleme deosebit de importante pentru studiul limbilor romanice. Ca manifestare științifică, el reprezintă un mare progres față de congresele precedente, progres subliniat de mulți dintre participanții din străinătate. Sînt deosebit de interesante discuțiile care se poartă în legătură cu introducerea metodelor noi de cercetare, îndeosebi a diferitelor metode structuraliste.

Darul învățătoarei din Galeș

Riul Negru spumegă bolovănos printre culmile semețe care străjuiesc drumul ce coboară dinsre Poiana Sibiului către Sălișe. În vecinătatea gorganului ce adăpostește cetatea dacică de la Tilișca, o troiță închinată eroilor patriei domină depresiunea în care se înșiră ca niște mărgele ulițele Apoldului de Sus și ale Miercurii.

Privirea trecătorului care, poposit sub troiță, ar dori să cuprindă întinsurile din vale desprinde conturul unei siluete suple, sădită în inima satului Galeș: clădirea muzeului sătesc, care adăpostește valoroase comori etnografice și ale industriei casnice din Mărginimea Sibiului.

În trei camere mari, la etaj, sînt expuse cu mult gust o seamă de vestigii ale trecutului nostru țărănesc. Costumele sălișteneștí care au dus faima portului național în lumea largă, mărturii ale gustului estetic al poporului, sînt presărate ca niște flori printre cojoacele ciobănești cu fireturi ca uniformele de gală ale unor ofițeri din balade. Purtătorii lor, oierii care au servit în armata împăratului pe privesc chipeși din pozele celui-lalt secol, aninate de pereții primei încăperi.

Pe paturi sau pe lavițe atîrnă covoare și țesgare viu, dar nu țipător colorate, în care și-au țesut dorurile băcițele lăsate singure lîngă un leagăn de țînc, tinjind cu privirile mereu spre înălțimile de unde furtuna și seninul le îmbrățișau bărbații, cu schimbul.

Manuscrise cirilice, ilustrate cu măiestrie de vreun învățăcel al miniaturistului Picu Pătruț, își așteaptă descifrarea. Icoane pe sticlă, donate cu slujbe votive, privesc resemnate și cu blîndețe spre trecerea vremii. Într-un colț, cuptorul unei vetre țărănești așteaptă, parcă, gospodina să pună tăina în ceaunul de mămăliga.

Cea mai mare odaie, a treia, deține tiparele inventivității românești, concretizate în unelte și obiecte ale unei străvechi civilizații sătești. Războaie de țesut pînză și brîuri, vîrtelnițe, urzitoare, răschitoare, turci pe care și-au cioplit aleanurile ciobanii, stau alături de o mașină pentru scărmănat lîna, ai cărei dinți de sîrmă sînt mîncați de carii vremii. Instalațiile de imprimat șerpare, prin presare, dispun de o mare varietate de ornamente ingenios combinate. Șeile căișorilor de munte, cu scări de lemn frumos racordate atîrnă în cuiere migălos încrustate cu motive solare, de veche origină romană. Ulcioare de pămînt cu gîtul subțire și culori ca ai ochilor galeși de sălișteance alcătuiesc o splendidă colecție.

Enumerările ar putea continua, căci zestrea muzeului e mult mai bogată. Pe fiecare exponat apar etichetele donatorilor, ca niște blazoane de familie, semne ale onoarei numelui purtat din generație în generație. Pionierii satului sînt cei care au convins bunicii și mătușile să cedeze muzeului vestigiile amintite. Intervenția lor a fost hotărîtoare. Ceea ce s-a refuzat turiștilor străini, pentru bani, a fost dăruit aci cu bucurie.

Abia a împlinit un an și această casă a geniului strămoșesc a devenit neîncăpătoare. În grădina ei se pregătește o secție în aer liber, cuprinzînd pentru început o stînă și colibe ciobănești.

În cartea de oaspeți, alături de școlari își exprimă profunda admirație față de comorile adunate vizitatorii străini. E un omagiu adus inventivității și simțului pentru frumos al țăranului nostru. Aci copiii învață istoria vie a patriei și pătrund sensul adînc al legămîntului pionierului: „voi fi credincios poporului..."

Muzeul acesta reprezintă revărsarea preaplinului unui suflet de dascăl ales, cum Sălișteanu a dat mulți pînă acum. Prinzînd undele ample ale vibrației trecutului, învățătoarea Maria Costăchescu le-a pus în serviciul educației patriotice a tinerelor generații, durînd un lăcaș al prețuirii tradițiilor și culturii naționale.

Impresionanta realizare de la Galeș lansează parcă o invitație: în fiecare zonă etnografică să se conserve și să se valorifice comorile artei, iscusinței și simțămintelor poporului nostru.

PATIȚA SILVESTRU

Inspectoratele școlare

PE CĂILE EFICIENȚEI ȘI OPERATIVITĂȚII

Inspectoratele școlare județene, forme noi de organizare a muncii de îndrumare și control din școli, creează posibilitatea unei cunoașteri exacte a modului cum se realizează sarcinile procesului instructiv-educativ în fiecare unitate de învățămînt și, în același timp, permit să se inițieze operativ măsuri cu adevărat eficiente în scopul îmbunătățirii reale a pregătirii elevilor. Esența muncii de îndrumare și control constă acum în participarea continuă și operativă a inspectorilor școlari la perfecționarea activității didactice în întreaga ei complexitate. Acest obiectiv fundamental este pe deplin realizabil întrucît pestre trei pătrimi din personalul de specialitate al inspectoratelor se ocupă exclusiv de conținutul muncii din școală, problemele cu caracter de organizare fiind repartizate altor lucrători.

Referindu-ne tocmai la această îndatorire a celor care lucrează în inspectoratele școlare, vrem să ne oprim asupra a două aspecte de care depinde, în ultima instanță, calitatea muncii inspectorilor.

Primul aspect se referă la pregătirea pentru inspecție. Oricît de înaltă i-ar fi calificarea profesională, oricît de mari stagiul și experiența în învățămînt, inspectorul este ținut să se pregătească pentru fiecare inspecție. Aceasta este cu atît mai necesar cu cît realitatea didactică oferă o multitudine de aspecte, uneori inedite, asupra cărora inspectorul trebuie să se pronunțe clar, evitînd incertitudinea, ambiguitatea. Așezarea întregii activități de îndrumare și control pe fundamentul unui studiu continuu și sistematic (nu numai pe pregătirea anterioară, care niciodată nu poate fi suficientă) ar crea certe condiții de perfecționare și pentru inspectori, înlăturîndu-se astfel ideea, nu lipsită întru totul de adevăr, că absența de la catedră diminuează posibilitățile de perfecționare. Am propune, în acest sens, ca **normele ce vor reglementa programul de lucru al inspectorilor să prevadă nu numai obligațiile de muncă, ci și modul și timpul de realizare a acestora**, incluzînd în acest fel pregătirea pentru inspecție și munca de perfecționare în programul de lucru al inspectorilor. S-ar putea, credem, admite ca, în funcție de condițiile existente, o parte din activitatea inspectorilor — pregătirea pentru inspecție, întocmirea unor materiale de sinteză, a unor tematici etc. să poată fi efectuată și în afara institutiei, îndeosebi în biblioteci, săli de lectură etc. Considerăm strict necesar ca **una sau două zile din săptămînă să fie folosite în întregime în scopul unei intense activități individuale**. Aceasta ar ridica, fără îndoială, eficiența activității din celelalte zile, de muncă pe teren.

O inspecție eficientă este aceea care, pe baza cunoașterii muncii unui învățător sau profesor la un moment dat, explică rezultatele obținute de el pînă la momentul respectiv și, ceea ce este mai important, intervine, cu competență și încredere în posibilitățile celui inspectat, în scopul îmbunătățirii stilului său de lucru ; de fapt în acest ultim aspect constă caracterul dinamic, util și creator al inspecției. În acest scop, în afara unei bogate pregătiri, inspecția trebuie să se caracterizeze și prin operativitate, latură asupra căreia vrem să insistăm în cele ce urmează.

Lăsînd la o parte etapa pregătirii, care este anterioară prezentării în școală, inspecția mai cunoaște încă patru etape, ordinea acestora fiind îndeobște, următoarea : cercetarea, prin forme diferite, a activității celui inspectat, ordonarea și sintetizarea observațiilor, constatărilor și concluziilor, discuția cu cel inspectat și întocmirea procesului-verbal. Omiterea unuia sau altuia din aceste momente scade valoarea inspecției. Realizarea lor într-un timp necorespunzător (prea scurt sau prea îndelungat) are repercusiuni în ceea ce privește calitatea sau operativitatea ei. Dar caracterul operativ al inspecției impune, în afara unei pregătiri speciale și a unui sistem de muncă perfecționat, priceperea de a selecționa elementele esențiale, de a evita aspectele formale. Înlăturarea formalismului, înrădăcinat îndeosebi în aspectul scriptologic al inspecției, este una din condițiile principale ale realizării caracterului ei operativ.

Trebuie să recunoaștem deschis că o mare parte din timpul afectat inspecției este folosit în mod nejustificat pentru întocmirea procesului-verbal, ajuns nu rareori, o formalitate greoaie, care irosește eforturi și timp. Răsfoind condici de inspecție am rămas uimit cînd am văzut procese-verbale de 15, 20 sau 25 de pagini, și am simțit o amărăciune gîndindu-mă la inutilitatea lor, la risipirea zadarnică a eforturilor intelectuale ale autorilor lor, la pierderea inutilă a timpului. Molima scrisului interminabil s-a răspîndit atît de mult încît ne e frică parcă să scriem puțin, ne măsurăm munca cu paginile, ne pierdem ideile în avalanșe de cuvinte, ne e teamă de exprimarea concisă. Citesc în schimb cu venerație un raport al lui Eminescu în urma inspectării a 21 de școli rurale din județul Iași (Scrieri politice și literare — cu o prefață de Ion Scurtu, 1905, pagina 268) în care, prin 74 de cuvinte — exact 7 rînduri tipărite — se fac cunoscute ministrului 8 aspecte esențiale ale învățămîntului rural. Ce importantă ar fi valorificarea acestei moșteniri prețioase !

Noua organizare a muncii de îndrumare și control cere înlăturarea grabnică a practicilor de interpretare stenografică a muncii din școală. Procesul-verbal nu este un scop în sine, ci un instrument util în ridicarea calității muncii din școală. El nu se poate substitui discuțiilor deschise cu cei inspectați și nu are, deci, rostul de a repeta aceste discuții. Este necesar ca **procesul-verbal de inspecție să devină un document de maximă concentrare, sinteza unei activități complexe, cu o bogată varietate de aspecte, să fie un program de perspectivă concret, mobilizator și concis.** El ar constitui astfel o adevărată lucrare personală a inspectorului, ar contribui cu adevărat nu numai la îmbunătățirea muncii celui inspectat, ci și la perfecționarea sistemului său de lucru. Și, fără să fixăm o proporție anumită, putem afirma că un proces-verbal de o pagină poate fi mai bun decît unul de 5—6 pagini și cu atît mai bun decît altul de 10—15 pagini.

Actuala organizare instituțională a muncii de îndrumare și control cere o nouă concepție de lucru, care nu se poate forma decît prin confruntarea deschisă cu realitatea didactică, prin stimularea elementelor noi încă din fazele incipiente, prin bararea drumului de manifestare a tot ceea ce nu corespunde perfecționării procesului de învățămînt.

GH. DASCALU
inspector șef la Inspectoratul școlar județean — Tulcea

Între generalizarea inductivă și demonstrație

Am asistat, nu de mult, la o lecție de matematică la clasa a VI-a, în care s-a predat proprietatea fundamentală a proporțiilor. După ce profesorul a definit proporția și a arătat care sînt mezii și extremii, a cerut elevilor să efectueze produsele acestora și să observe că sînt egale. Apoi, generalizînd, elevii au enunțat proprietatea fundamentală. Au răspuns bine și în continuare, la aplicații, s-au dovedit activi și interesați. În încheiere, profesorul s-a declarat mulțumit : a fost o lecție „scoasă de la elevi" ; ei au descoperit singuri enunțul proprietății, deci au înțeles în adîncime cunoștințele noi.

Așa să fie oare ? E drept, elevii au fost activi. E drept, au „descoperit" ei înșiși proprietatea fundamentală a proporțiilor. Și, totuși, lecția a fost numai aparent reușită. Pentru că totul s-a oprit la generalizarea inductivă, pentru că nu s-a trecut mai departe, la demonstrație.

Am constatat și cu alte prilejuri că unii profesori nu socotesc absolut necesară, la clasele mici, demonstrația menită să confirme justețea unei generalizări inductive. Argumentele sînt variate : „demonstrațiile sînt greu de predat" ; „sînt aride" ; „nu-i interesează pe elevi" ; „se pot prezenta ulterior, cînd elevii sînt mai mari și au judecata mai formată" etc.

S-ar putea, într-adevăr, ca predarea demonstrațiilor să întîmpine la clasele mici unele dificultăți. Dar dacă este așa trebuie să căutăm mijloace adecvate pentru a înlătura aceste dificultăți, trebuie să construim situații logice și psihologice în care introducerea demonstrațiilor să fie cît mai firească pentru elevi. **Nu ne este însă permis să înlocuim raționamentul corect — demonstrația — cu generalizări inductive, căci procedînd așa, în loc să deschidem elevilor calea spre o gîndire matematică justă le creăm deprinderi greșite, greu de dezrădăcinat mai tîrziu.**

Firește, generalizările inductive nu sînt de loc contraindicate. Dimpotrivă, ele stimulează fantezia, inițiativa creatoare — dar numai cu condiția de a le atribui rolul pe care îl au — și anume, acela de a conduce la „bănuirea", la „ghicirea" faptelor noi, necunoscute anterior. Dar, așa cum în cercetarea științifică după „ghicirea" inductivă a unor fapte noi se merge mai departe, spre descoperirea demonstrației care va confirma sau va infirma ceea ce s-a ghicit inductiv, și în predare, **după ce i-am condus pe elevi să „ghicească" inductiv un fapt necunoscut încă de ei trebuie să-i facem să simtă necesitatea demonstrației, să o caute și abia după aceea, pe baza demonstrației, să facă afirmații certe. În nici un caz nu ne putem mulțumi să le formăm o convingere deplină numai pe baza generalizării.** În lecția dată, bunăoară, după ce elevii au „descoperit" că în cazul proporțiilor numerice exemplificate produsul mezilor este egal cu produsul extremilor, pentru a enunța cu deplină siguranță proprietatea nu era suficientă simpla verificare pe 3—4 cazuri numerice, întrucît în sine aceasta nu poate convinge de valabilitatea proprietății în orice proporție. Profesorul nu poate, în mod logic, să accepte un astfel de raționament — și cu atît mai puțin să-l sugereze. Analiza exemplelor numerice la aritmetică — ca și analiza figurii la geometrie — poate duce numai la presupuneri plauzibile, nu la certitudini, iar presupunerile trebuie formulate cu grija de a sublinia lipsa de certitudine și de a indica mijlocul prin care se poate ajunge la ea. De pildă, în lecția la care ne referim, din analiza exemplelor se putea afirma doar că cele cîteva cazuri luate în considerare par să conducă spre presupunerea că într-o proporție produsul mezilor este egal cu cel al extremilor. În același timp era necesar să se sublinieze că oricîte exemple numerice s-ar mai lua, tot nu există siguranță deplină că în celelalte proporții, care n-au fost verificate, proprietatea rămîne adevărată. E clar că, în aceste condiții, elevii ar fi manifestat un mare interes pentru cunoașterea demonstrației, care ar fi putut să le fie prezentată fie arătîndu-se că proprietatea fundamentală rezultă din alte proprietăți, cunoscute de ei, ale rapoartelor egale, fie măcar ca explicație (de ce oare într-o proporție produsele acestea sînt egale ?).

Este și mai bine dacă putem conduce astfel discuțiile încît **să-i determinăm pe elevi să recurgă în mod spontan la demonstrații ca la argumente prin care să-și susțină afirmațiile.** De pildă, dacă la fixarea denumirii termenilor vom insista pe exemple convenabil alese — 2 și 6 sînt mezii, 3 și 4 extremii ; 3 și 6 mezii, 2 și 9 extremii etc. — alăturarea celor două numere, atît de cunoscute de la tabla înmulțirii, îi va conduce pe elevi să se gîndească la produsele corespunzătoare și să observe că sînt egale. Apreciind spiritul lor de observație, ne vom manifesta totuși îndoiala că lucrurile se întîmplă în orice proporție la fel. Atunci, pentru a-și susține ideea la care au ajuns — și la care, de aceea țin — elevii vor recurge din proprie inițiativă la argumente, mai ales dacă le-am furnizat noi înșine asemenea argumente în decursul verificării lecției precedente. Într-adevăr, elevii știu că prin amplificarea rapoartelor se obțin rapoarte egale și că două rapoarte egale care au același numitor au și numărătorii egali. Iată, deci, că demonstrația este imediată. Dacă apreciem că nu putem preda demonstrația direct pe cazul general, o putem face pe un caz numeric, dar raționînd ca și în cazul general și trecînd apoi, eventual, la acesta.

Pe de altă parte, trebuie să observăm că **fenomenul psihologic al „descoperirii" unui lucru nou, fenomen atît de mobilizator și deci atît de important în predarea matematicii, nu are loc numai la generalizarea inductivă, ci și la descoperirea demonstrației sau la descoperiri făcute pe cale deductivă.** Dacă elevii sînt îndrumați să caute printre proprietățile rapoartelor anterior învățate aceea din care rezultă proprietatea fundamentală, ei pot fi conduși ușor să descopere că e vorba de amplificarea fiecărui raport cu numitorul celuilalt, ceea ce le va procura un interes cel puțin egal cu cel al „ghicirii" proprietății. În plus, la lucruri noi nu se ajunge în matematică numai pe cale inductivă, ci și pe cale deductivă. În loc să-i conducem pe elevi să efectueze produsul mezilor și al extremilor fără nici un motiv mărturisit asupra interesului ce-l arătăm acestor produse, le putem cere să verifice dacă rapoartele sînt egale și să recurgă, pentru aceasta, la amplificare. Ei vor constata, aducîndu-le la același numitor, că dacă rapoartele sînt egale, atunci și numărătorii trebuie să fie egali. Rămîne doar să observe cine sînt numărătorii rapoartelor amplificate și... au descoperit o nouă proprietate, a cărei importanță se va ilustra imediat prin aplicații.

Să nu uităm că elevii învață aritmetica timp de șase ani, din clasa I pînă în clasa a VI-a. Dacă în tot acest timp judecata lor se limitează (sau este în prea mare măsură redusă) la generalizări făcute pe baza unui număr foarte restrîns de exemple, atunci studiul aritmeticii nu le dezvoltă o gîndire științifică, ci dimpotrivă, creează și consolidează o deprindere greșită : deprinderea de a accepta ca adevărată o observație care rezultă din cîteva exemple. Or, chiar în clasa I e mai eficient pentru randamentul muncii — și în același timp pentru dezvoltarea judecății matematice corecte (aspecte care, de altfel, se condiționează totdeauna reciproc) — să se insiste asupra justificărilor, introduse măcar ca explicații. Treptat, în cursul anilor, explicațiile se vor transforma în demonstrații. De exemplu, la adunarea numerelor naturale nu ne vom opri numai la generalizări : 5+3 mere, nuci, copii, bile, unități de orice fel, fac 8 unități de același fel, ci și asupra explicației : la 5 trebuie adunate 3 unități ; deoarece știm să adunăm o unitate, să adunăm pe rînd cele 3 unități : 5 + 1 = 6 ; 6 + 1 = 7 ; 7 + 1 = 8. **De aceea** 5 + 3 fac **totdeauna 8.** Elevii au astfel o bază rațională pentru memorare, pot regăsi singuri rezultatul, dacă l-au uitat și, în plus, își formează deprinderea de a recurge la argumente de ordin rațional.

Chiar dacă adoptăm punctul de vedere (fals, după noi) că elevii nu simt necesitatea demonstrațiilor pentru propoziții evident intuitive, trebuie să recunoaștem totuși că odată tot trebuie să începem să demonstrăm și asemenea propoziții. La geometrie le cerem elevilor să demonstreze, în clasa a VI-a, că două unghiuri opuse la vîrf sînt egale sau că diagonalele paralelogramului se împart în părți egale, propoziții mult mai evidente intuitiv decît proprietatea fundamentală a proporțiilor. De ce să nu cerem atunci asemenea demonstrații și la aritmetică ?

A-i deprinde pe elevi, în lecțiile de aritmetică, numai să generalizeze inductiv, fără să și demonstreze, înseamnă a-i învăța altceva decît matematică. Gîndirea lor se deformează, ei obișnuindu-se să fie convinși și prin raționamente care nu sînt convingătoare. Dacă profesorul mai are și talent pedagogic, se poate întîmpla să-i facă pe elevi să îndrăgească o astfel de matematică deformată, ceea ce va provoca o rezistență psihologică greu de învins cînd elevul va fi pus mai tîrziu în situația de a învăța într-adevăr matematică.

Lector univ. ELENA OPREAN

În laboratorul de fizică al Liceului „Vasile Alecsandri" din Bacău

O măsură cu un larg ecou

Recenta Hotărîre a Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. și a Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România prin care a fost majorată alocația de hrană a elevilor și studenților bursieri a stîrnit un puternic ecou în rîndul cadrelor didactice, al părinților și bineînțeles, al celor ce vor beneficia de ea. Sporul adus la îmbunătățirea condițiilor de viață al elevilor și studenților prin această Hotărîre, care va intra în vigoare la 1 mai a.c. va însuma într-un an școlar, circa 230 milioane lei.

Înscrisă în efortul continuu făcut de partid și de stat pentru asigurarea unor condiții optime de învățătură, pentru perfecționarea și dezvoltarea pe toate planurile a învățămîntului de toate gradele, Hotărîrea se adaugă altor numeroase înlesniri de care se bucură tineretul țării noastre. Se știe că, în Republica Socialistă România, întregul învățămînt este gratuit, că nu se percep taxe la nici o școală, la nici o facultate. Fiecare început de an școlar înseamnă aproape 27 milioane de manuale, în valoare de aproximativ 180 milioane lei, oferite în dar elevilor. Este firesc că, în aceste condiții, tinerii din patria noastră trăiesc fără grijă anii de școală și sînt hotărîți să răspundă cu cinste chemării partidului de a dărui patriei tot ce au mai bun, de a-i închina elanul și năzuințele lor tinerești. Călăuzit de acest nobil îndemn, tineretul nostru studios înțelege datoria sa de a învăța ca pe o datorie patriotică, de care trebuie să se achite cu cinste.

„Noua măsură — ne-a spus Elena Buga, *directoare adjunctă la Liceul nr. 10 din Capitală, dovedește încă odată atenția pe care o acordă partidul și statul nostru tinerei generații, grijă pentru a-i crea condiții tot mai bune de viață și de studiu. În liceul nostru numărul elevilor bursieri a crescut simțitor în ultimul timp, îmbătrînindu-se în decurs de 5 ani. O treime din elevii internatului nostru sînt bursieri. Sporul care li s-a acordat le va îmbunătăți considerabil hrana și faptul că el a venit tocmai acum, cînd elevii sînt în preajma examenelor și deci sînt solicitați la eforturi mai mari, este un lucru deosebit de important".*

„Calculînd, ne-am dat seama că datorită acestui spor vom putea oferi bursierilor noștri mai mult lapte, mai multă carne, mai multe fructe, într-un cuvînt mai multe calorii, o hrană mai consistentă" — a afirmat cu bucurie Lucia Băicoianu, *administratoarea internatului de la Liceul nr. 10.*

„În școala noastră — a spus Elvira Crețu, *directoarea Școlii pedagogice de învățători din București — Hotărîrea care prevede majorarea alocației de hrană a elevilor și studenților bursieri a fost primită cu multă bucurie de toți cei ce se pregătesc să devină la rîndul lor educatori. Știm cu toții cîtă importanță are o bună alimentație în menținerea integrală și în sporirea capacității de muncă. Sporul de alocație care se va acorda cu începere de la 1 mai ne va ajuta să asigurăm îmbunătățirea meniurilor, va da o mai mare varietate acestora. Firește, această importantă măsură constituie pentru elevii noștri nu numai un stimulent material, ci și unul moral, un îndemn de a se pregăti mai bine".*

Directorul Casei de copii școlari nr. 1 din Capitală, Dimitrie Vlaic, *ne-a vorbit despre deosebita importanță pe care o are Hotărîrea pentru elevii bursieri din casele de copii : „Noi, care ținem locul părinților acestor elevi, sîntem recunoscători partidului că ne creează posibilități din ce în ce mai mari de a le oferi condiții tot mai bune de viață și învățătură. Noua Hotărîre ne solicită să chibzuim cu maximum de grijă și spirit gospodăresc ca fiecare leu să fie bine folosit, astfel încît sporul alocat să se resimtă imediat în hrana elevilor".*

Tovarășa Ecaterina Stejar, *muncitoare la Institutul „Pasteur" a ținut și ea să-și exprime bucuria pentru recenta Hotărîre a partidului și statului nostru : „Citind Hotărîrea cu privire la majorarea alocației de hrană pentru elevii și studenții bursieri am simțit o deosebită mulțumire. Fiica mea, elevă în clasa a V-a, este bursieră și stă la internat. Adesea îi povestesc, ca s-o fac să prețuiască și mai mult tot ce are gratuit la dispoziție, despre condițiile grele în care am trăit eu, despre faptul că pe atunci nu orice copil putea învăța carte, deoarece acest lucru costa foarte mult familia. Începînd din luna viitoare masa care i se va oferi fiicei mele va fi mai consistentă, mai îmbelșugată. Sînt recunoscătoare pentru aceasta tuturor celor care se îngrijesc ca fii și ficele noastre să crească sănătoși".*

„Zilele trecute cadrele didactice și elevii liceului nostru — ne-a comunicat Mihail Dinu, *directorul Liceului nr. 1 din Roșiorii de Vede, județul Teleorman — au discutat într-o adunare pe școală despre importanta măsură pe care a luat-o partidul nostru pentru îmbunătățirea condițiilor de viață și de studiu ale elevilor și studenților bursieri. În cuvinte pline de dragoste elevii și-au manifestat recunoștința pentru grija cu care sînt înconjurați, angajîndu-se că se vor strădui să învețe temeinic, să încheie anul școlar cu rezultatele cele mai bune.*

M. ROBEA

seco ven te

Ediția 1968 a concursurilor de admitere în liceele de specialitate și în școlile profesionale și tehnice

De curînd, Ministerul Învățămîntului a difuzat în școli instrucțiunile privind organizarea și desfășurarea ediției 1968 a concursului de admitere în liceele de specialitate, școlile profesionale, școlile tehnice pentru personal tehnic și școlile tehnice de maiștri, precum și cele privind organizarea și desfășurarea admiterii la calificarea prin ucenicie la locul de muncă.

Concursul de admitere în învățămîntul de zi al liceelor de specialitate **se va organiza într-o sesiune de vară, care va avea loc** între 18 și 27 iunie, **și o sesiune de toamnă,** între 2 și 9 septembrie. **Concursul de admitere este precedat de examinarea medicală a candidatului, care va avea loc cu 1—3 zile înainte de începerea probelor scrise și care este eliminatorie.**

La concursul de admitere în învățămîntul seral al liceelor de specialitate **se primesc absolvenți ai școlii generale sau ai școlilor echivalente, indiferent de vîrstă,** care fac dovada că sînt încadrați într-o muncă de specialitate. **Concursul se va desfășura** între 2 și 9 septembrie.

Atît pentru învățămîntul de zi cît și pentru învățămîntul seral concursul de admitere va consta din probe scrise și orale la limba română și matematică din materia claselor V—VIII.

În școlile profesionale cu învățămînt de zi se primesc absolvenți ai școlilor generale în vîrstă pînă la 18 ani împliniți în cursul anului 1968. Pentru meseriile de vînzători la magazine sătești, mecanici agricoli și pădurari se primesc și candidați și peste această limită de vîrstă ; pentru specialitățile soră pediatră și soră medicală, pregătite prin școlile profesionale sanitare, vîrsta minimă de admitere este de 16 ani, iar pentru specialitatea moașă vîrsta minimă de admitere este de 18 ani. Concursul de admitere în școlile profesionale cu învățămînt de zi se va desfășura între 4 și 11 iulie.

La concursul de admitere în școlile profesionale cu învățămînt seral se primesc absolvenți ai școlilor generale sau ai altor școli echivalente care fac dovada că lucrează în producție în meseria în care urmează a fi școlarizați. Concursul de admitere la învățămîntul seral al școlilor profesionale se va desfășura între 3 și 10 septembrie.

Probele la concursul de admitere în școlile profesionale, învățămînt de zi și seral, vor consta din lucrări scrise și examinare orală la limba română și matematică din materia claselor V—VIII.

În școlile tehnice pentru personal tehnic **se primesc absolvenți ai liceelor de cultură generală, cu examen de bacalaureat sau certificat de absolvire, indiferent de vîrstă. Concursul de admitere se ține** între 25 și 30 septembrie **și va consta din probe scrise și orale la diferite discipline, în funcție de profilul fiecărei școli, din materia cuprinsă în programele școlare ale liceului.**

Concursul de admitere în școlile tehnice de maiștri se va desfășura între 3 și 10 septembrie.

Pentru pregătirea unor muncitori calificați prin ucenicie la locul de muncă se primesc absolvenți ai școlilor generale, în vîrstă de 15—18 ani. Durata pregătirii în aceste școli este de 2 sau 3 ani, conform prevederilor nomenclatorului de meserii. Concursul se organizează în patru sesiuni după cum urmează : prima sesiune — între 1 și 10 iunie ; **a doua sesiune** — între 1 și 10 septembrie ; **a treia sesiune** — între 20 și 30 septembrie **și a patra sesiune** — între 1 și 10 noiembrie. **Concursul va consta dintr-o probă de verificare a aptitudinilor și un examen scris și oral, după normele stabilite pentru școlile profesionale.**

Instrucțiunile precizează studiile echivalente cu școala generală care dau absolvenților dreptul să se înscrie la concursul de admitere în învățămîntul seral și fără frecvență al liceelor de specialitate. Ele se referă, de asemenea, la meseriile, specialitățile și funcțiile din care pot fi recrutați candidații pentru aceste forme de învățămînt.

Broșura „Admiterea în învățămîntul superior 1968-1969"

Începînd de azi se difuzează la chioșcuri broșura „Admiterea în învățămîntul superior 1968—1969", destinată candidaților care se vor prezenta la concursul de admitere în facultate.

Lucrarea — editată de Revista învățămîntului superior — prezintă actuala rețea a instituțiilor de învățămînt superior din țara noastră, facultățile și secțiile lor de specializare la cursurile de zi, serale și fără frecvență, condițiile de admitere, precum și programele obiectelor de concurs

Lucrări pe teme științifice și culturale

De curînd, cei mai merituoși elevi ai Liceului din Jimbolia au prezentat în fața colegilor lor cîteva lucrări pe teme științifice și culturale, roade ale activității pe care au desfășurat-o în cercuri, sub conducerea profesorilor de specialitate.

Lucrările — elaborate în colectiv, de grupe de elevi — au avut ca teme „Genetica moleculară și importanța acizilor nucleici", „Peisajul natural oglindit în literatura noastră la începutul secolului al XX-lea", „Figura lui Ștefan cel Mare în literatura română" și „Arta din secolul al XIX-lea". Însoțite de un bogat material ilustrativ, aceste lucrări au stîrnit un deosebit interes în rîndurile elevilor, contribuind, prin conținutul lor atractiv și prin forma sugestivă de expunere, la lărgirea și aprofundarea orizontului lor științific și cultural.

Reviste școlare

De la o vreme încoace e adevărată febră, în sensul cel mai pozitiv al acestui termen, a cuprins numeroase colective școlare. Ea se manifestă printr-un aflux de manifestări care își propun să ofere condiții pentru exprimarea înclinațiilor, pentru afirmarea unor talente.

Una dintre cele mai interesante manifestări în acest sens o reprezintă revistele școlare, al căror număr a sporit considerabil în ultimul timp. Astfel, zilele acestea ne-au sosit la redacție „Gînduri tinere", revista elevilor Liceului nr. 36 din București „Luceafărul", revista Liceului „M. Eminescu" din Satu-Mare, „Orizonturi", revista Liceului „N. Bălcescu" din Cluj, „Steluța", foaie literară a elevilor Școlii generale din orașul Victoria, „Ecoul", revistă literar-științifică a liceului din Vălenii de Munte. Ultimele două, editate în frumoase condiții grafice, au ales o formulă originală pentru astfel de reviste, apărînd trimestrial în 4 pagini, cu posibilități de mai riguroasă selecție a materialului publicat. Din conținutul acestor reviste se remarcă îndeosebi rubricile destinate folclorului literar culeș de elevi.

„Cîntec de primăvară"

Teatrul Muzical din Galați a fost, de curînd, gazda unui ansamblu artistic puțin obișnuit pe scena acestuia. Nici unul dintre interpreți nu depășea vîrsta de 9 ani. Micii elevi de la Școala generală nr. 28 din localitate au prezentat un montaj literar-muzical-coregrafic intitulat „Cîntec de primăvară".

Meritul acestui spectacol constă în primul rînd în faptul că a fost astfel conceput încît să dea frîu liber imaginației și capacităților creatoare ale copiilor. Întregul spectacol, cuceritor prin prospețime, a înfățișat sosirea primăverii văzută cu ochii copiilor — reîntoarcerea păsărilor călătoare, înflorirea naturii, munca pe ogoare etc.

seco ven te

OPINII

AUTOEDUCAȚIA

Într-un ansamblu de acțiuni ce vizează formarea omului, pregătirea lui pentru viață, problema naturii umane, a resurselor și a limitelor sale, a posibilității de înriurire educativă și autoeducativă se cere situată pe prim plan de reflecție.

Inițial, omul este o creație a naturii, datorind acesteia zestrea biologică cu care intră, atît de neajutorat, în lume. Pe temeiul și prin valorificarea ei multilaterală, la cea mai sensibilă amplitudine socială, la cea mai densă factură etică, cu cea mai profundă intuiție psihologică, la cea mai înaltă tensiune umanist-pedagogică, natura omului se perfecționează, se transformă, se configurează treptat ca fizionomie a individualității și personalității plenare. Sub auspiciile unei educații bine orientate, temeinic organizate și eficient călăuzite se îmbogățește (sau eventual se completează compensator) însăși zestrea naturală a omului, pe care se clădește adevărata sa natură specific umană, constînd în achizițiile spiritului, ale inteligenței și voinței, ale afectivității și caracterului moral.

Omul se dezvoltă însă nu numai prin educație, ci și prin acțiunea autoeducativă, nu numai sub acțiunea influențelor organizate și îndrumate, dar și a unor influențe spontane și accidentale. Ca potențial de autodezvoltare, de înriurire autoeducativă, cînd omul „face din activitatea sa vitală — cum spune Marx — obiectul voinței și al conștiinței sale", el este în esență și în ultimă instanță un reflex al educației sale. Efectele educației asupra conștiinței umane nu sînt niște reflexe univoce și pasive, ci niște resorturi asimilate organic și activ. Omul se formează și se schimbă ca fizionomie nu numai pe baza influențelor și acțiunilor educative externe, ci și datorită cerințelor interne, motivelor subiective, mijloacelor autoeducative.

Izbutind să-și cunoască, sub influența educației, în procesul activității practice colective, calitățile pozitive, ca și deficiențele de atitudine și comportament, omul începe să-și dirijeze conștient procesul dezvoltării și formării sale, devenind direct răspunzător pentru faptele și reacțiile proprii. Pe această treaptă a evoluției sale spirituale omul nu mai recepționează orice și oricum, reacționează selectiv, critic la împrejurările și situațiile externe și interne de viață, modelîndu-și ființa în luptă cu dificultățile obiective și subiective, străduindu-se să învingă piedicile din afară, precum și pe cele lăuntrice, impulsurile, dorințele nerațional. Acest proces complex și sinuos de configurare este condiționat de unitatea dinamică a împrejurărilor și determinat de unitatea de acțiune, am spune de interacțiunea tuturor factorilor și modalităților educative și autoeducative. De aceea, influența lor se cere organizată și îndrumată cu competență, prin sesizarea în profunzime a tuturor legăturilor și verigilor necesare, prin sprijinirea pe acțiunea legităților specifice.

Valențele educative se cer formate și exersate încă din copilărie

Autoeducația nu presupune numai o autocunoaștere adecvată. **Ea implică conceptual, structural și funcțional educația, îndrumarea exterioară, pe baza căreia apare și se dezvoltă spre modalități tot mai complexe și mai eficiente.**

Recunoașterea acestui punct de vedere, singurul științific, **implică consecințe semnificative pentru munca educativă,** dar care sînt încă minimalizate și subapreciate. Considerîndu-se, de pildă, adolescența ca fiind vîrsta proprie acțiunilor și influențelor autoeducative, se subapreciază practic **conexiunea intimă și indestructibilă dintre educație și autoeducație.** Uneori, ce-i drept, se ia în considerare și etapa superioară a preadolescenței. Dar cu toate că preadolescența constituie în dezvoltarea psihică un moment contradictoriu pregnant, un scrupulos filtru al autodescoperirii critice, al propulsării și al autodefinirii personalității în raporturile cu lumea și cu sine, concesia respectivă nu este deloc o soluție satisfăcătoare. Aceasta fiindcă — într-un înțeles evident mai cuprinzător — autoeducația începe o dată cu conștiința și conștiința de sine a omului. Neluînd în seamă acest fapt ne îngustăm sfera de acțiune educativă și formativă, privim problema autoeducației într-un mod restrictiv și fals. Consecințele pot fi grave: ajungem într-un tîrziu să înregistrăm, pe trepte închegate ale individualității — cînd acțiunea de reeducare este cu mult mai anevoioasă și mai riscantă — pete, răni și umbre ce urîțesc chipul și ne zădărnicesc încercările de recuperare a unor caractere malformate. Nu o dată pedagogii și părinții constată prezența unor așa-zișii „copii dificili" sau „tineri problemă" caracterizați, după trăsătura dominantă, ca fiind recalcitranți, răsfățați, negativiști, leneși, tulburenți, aroganți, apatici, insensibili etc. — fără să reflecteze destul de adînc și cu tot simțul responsabilității morale și sociale la **geneza și climatul constituirii lor, la greșelile de educație.** Tuturor acestora este cazul să le amintim cuvintele pline de sens, cu înțeleaptă încărcătură, ale visătorului T. Morus: „Lăsînd pe tineri să fie crescuți cît se poate de rău și încă din cea mai fragedă vîrstă să se strice încetul cu încetul, spre a-i pedepsi apoi... ce altceva faceți, rogu-vă, decît să vă spînzurați hoții pe care vi i-ați crescut?".

Valențele autoeducative se cer formate și exersate, pregătite ca premise și temeiuri spirituale de amplă și optimă evoluție încă din copilăria fragedă, spre a ne putea bucura de înflorirea lor pe treapta tinereții și de stabilitatea și fermitatea orientării lor pozitive pe treapta maturității.

Natura valențelor autoeducative, forța lor de înriurire nu poate fi îndrumată fără a fi în prealabil identificată, determinată metodic și printr-o clarvăzătoare forță de penetrație intuitivă a întregii individualități, cu toate zigzagurile și caracteristicile ei, ce scapă deseori chiar și celor mai măiestrite experimente, celor mai riguroase procedee de detectare și asamblare.

Educația — principalul determinant al autoeducației

Eficiența acțiunilor autoeducative este condiționată, determinată chiar, în primul rînd de educație, de calitatea înriuririlor ei, de forța exemplului personal și a convingerii morale, de caracterul sistematic al solicitării, al stimulării, al proiectării, al cointeresării și al exercițiului, de activitatea și acțiunea practică accesibilă și succesuală, dar — nu trebuie să uităm — **și de calitățile și particularitățile insului.** De aceea, cunoașterea fondului său aperceptiv, a gradului de inteligență și înzestrare, a idealurilor sale morale și sociale, a caracterului și a concepției despre lume, a temperamentului — într-un cuvînt a nivelului de personalitate și a caracteristicilor de individualitate constituie chezășia unei adecvate și eficiente îndrumări autoeducative a omului. **Omul însuși trebuie să-și cunoască adînc fondul său sufletesc,** activ sau pasiv, pozitiv sau negativ, mobilizîndu-și în sprijinul țintei sale autoformative toate resursele și cele mai proprii modalități.

Există temperamente slabe sau neechilibrate, cu tendințe de închidere în sine, așa-zisele **firi introvertite** sau, dimpotrivă, temperamente vioaie, comunicative, deschise spre lume, receptive, cu alte cuvinte **naturi extrovertite.** E greu să precizăm care din ele dispune **a priori** de cele mai mari resurse autoeducative, întrucît efectele sînt doar colorate într-un fel specific de temperament, dar decise de caracter, de arhitectonica și valoarea social-morală a personalității în ansamblu. În consecință nu putem împărtăși necondiționat punctul de vedere al celor care fac din sondajul introspectiv un miracol al autodezvoltării și al autoeducării eficiente. Soarta cunoașterii de sine este decisă calitativ nu de orice introspecție sau mai bine zis retrospecție, și nici într-un caz numai de atît, ci mai ales de **empatie, de posibilitatea omului — și, bineînțeles, și a tînărului, a copilului — de a se transpune și a se cunoaște prin alții, prin faptele și acțiunile sale concrete, ca și prin aprecierile altora, atunci cînd, bineînțeles, nu sînt și ele oglinzi perfide sau malformate ale adevărului.**

Or, în munca practică de îndrumare a efortului autoeducativ, unii pedagogi procedează ca niște **reflexologi mecaniciști,** ce așteaptă cu înfrigurare ca vorba și îndemnul lor, exprimate într-o împrejurare sau alta — adesea accidentală sau nepotrivită stării de spirit a celui educat, momentului psihologic — să se transforme ca printr-un miracol, de la sine, în trăsături de comportament, în efectele scontate. **Credem că nu există iluzii plătite cu preț mai scump și cu prejudicii mai mari.** Omul nu este un robot, un executant docil și despersonalizat, **ci o ființă reflexivă și activă, care uneori se împotrivește influențelor exterioare și, în orice caz, întotdeauna le apreciază critic, le ierarhizează, le acceptă sau le infirmă nu numai în funcție de intenția și natura lor intrinsecă, ci și în funcție de personalitatea, de forța de sugestie și înriurire, de valoarea morală și intelectuală, de calitățile individuale ale celui ce intervine în educație.**

Așa se explică faptul că uneori, chiar atunci cînd pretindem că am educat, că ne-am făcut chipurile datoria, că am spus tot ce trebuia și cum trebuia, ba am și repetat, culegem doar anomalii ale comportamentului. Așa se explică și faptul că, se mai întîlnesc încă tineri, care știu denumirea tuturor rocilor, a gîndacilor, a faraonilor și mumiilor egiptene, dar **nu și-au însușit înțelesul corect al terminologiei din sfera comportamentului uman, considerînd modestia drept neîncredere în forțele proprii, nesăbuința drept curaj, respectul drept lingușire, încăpățînarea și negativismul drept voință puternică** ș.a. comportîndu-se, firește, în consecință, adică alarmant și îngrijorător.

Tehnică sau artă, educația este o activitate complexă și subtilă

Unii consideră educația o tehnică, alții spun că ea ar fi o artă. Fie însă una sau alta, educația — știm bine și fără echivoc — este o activitate complexă și subtilă, care solicită personalități și caractere cu incontestabilă autoritate morală, cu intuiție și forță de sugestie, cu capacitatea de a trăi sincer, de a se exprima adecvat, convingător, de a se transpune în situația și unghiul de vedere al celor pe care se străduiesc să-i formeze, să-i învețe arta de a se autoeduca, de a se autoinstrui și de a se autoconstrui.

Asemenea personalități n-au nevoie să recurgă la discursuri moralizatoare, la etalarea meritelor proprii, la poza de model exemplar, la virtuți livrești și cu atît mai puțin la măsuri de admonestare infatuată și de jignire a personalității, **căci simpla lor prezență și privire, întregul lor mod de viață și de muncă se impun cu forța exemplului convingător și moralizator.** Această capacitate de înriurire este lesne de înțeles, căci, cum știa încă și Plutarh, „un cuvînt sau un semn din partea unui om bun este mai prețios decît mii de argumente din partea altora". Asemenea personalități devin modele autoeducative vii, modelele îndrăgite și stimate, firești. De aceea, fără a subaprecia toate metodele folosite în educație și în înriurirea autoeducației, considerăm că **elementul cel mai eficace este aici omul însuși,** personalitatea sa, prezență veșnic neînlocuibilă oriunde se formează, se educă și se autoeducă ființe omenești.

În prezent investigarea domeniului autoeducației — domeniu complex și multidimensional, dinamic și contradictoriu, este deseori simplistă și superficială, punctîndu-se laturi fenomenale sau pur și simplu accidentale **referitoare la efectul pozitiv al unor modalități de înriurire rectilinie, la rezultatele miraculoase ale unui diriginte cu instrucție pedagogică, la rolul mecanic contagios al modelului beletristic sau din ambianța nemijlocită a vieții, a influenței optime exercitate de un colectiv (familial sau școlar), ideal, la rezonanțele decisive ale discursului moralizator, subapreciindu-se astfel particularitățile individuale și de vîrstă ale insului, dificultățile și contradicțiile interne inerente oricărui urcuș spiritual, resursele subiective și modalitățile personale de rezolvare a lor și de autoeducare.** Cu toate că atît în trecut cît și în ultimii ani s-au cumulat unele date, unele lucrări, terenul autoeducației este încă în bună parte virgin, așteptînd exploratori pasionați și lucizi, îndrăzneala și rodnicia cugetării.

Printr-o mișcare autoeducativă putem forma nu numai oameni, ci și colective, grupe sociale, întrucît **autoeducația și valențele ei nu sînt inerente doar insului, ci și colectivităților umane.** În acest sens se deschide cercetării științifice și o altă perspectivă încă puțin explorată.

Pentru satisfacerea acestor obiective de majoră însemnătate umană și socială sînt necesare acțiuni mai energice, de finalitate certă. Trebuie să ne hotărîm însă decisiv, căci viața nu ne așteaptă.

Ființa umană are nevoie de sprijin eficient, acordat în timp util, din zorii vieții, căci ea este în fiecare clipă aceeași și totuși alta.

Conf. univ. ELENA MAFTEI

„Dar să fie om serios, nu..."

„Sună telefonul.

— Alo! Să trăiești profesore! Te caută omul de un veac și e imposibil să te găsească.

— Treburi, dragă. Tu știi doar, eu mai scriu cîte ceva, mai și studiez. Apoi sînt orele, mai am unele acțiuni cu caracter educativ, consultații, meditații... La noi, în învățămînt, este acum o perioadă mai încărcată.

— Meditații, zici?

— Da. Fac meditații cu elevii mei dintr-a VIII-a care se pregătesc pentru examenul de admitere. O dată sau de două ori pe săptămînă. Cu cei mai slabi lucrez și mai mult chiar. Ce să-i faci? Părinte ești pentru toți și de toți trebuie să ai grijă.

— D-aia ți-am dat și eu telefon. Caut un meditator pentru nepotu-meu. Nu c-ar fi băiat prost, din contră, are zece pe linie. Ar vrea însă soră-mea să fie primul și la liceu...

— Să fie!

— Nu vrei să-i dai tu niște ore sau să-mi recomanzi pe cineva? Dar să fie om serios, nu...

— Ce vrei să spui?

— Adică nu un negustor.

— Tot nu pricep.

— Păi i-am dat la unul care lucra cu cîte douăzeci odată. Își instalase omul un fel de clasă în garaj. Stătea tot cu ochii pe ceas. Trecea ora, alții la rînd. Păcat de banii pe care i-am irosit!

— Ei, ăsta este un caz; nu poți să generalizezi. Parcă am auzit că profesorul X dă ore.

— Da, numai că cere de te usucă la pungă... Acum mai este și perioada în care cresc prețurile...

— Dar Ÿ?

— La ăsta trebuie să te programezi cu cel puțin un an înainte...

— Atunci adresează-te celor care dau anunțuri în „România liberă", sînt o sumedenie.

— Parcă poți să te încrezi în ei? Spun unii că garantează reușita la examen. Nu pricep, frate cum ar putea ăștia să garanteze. Tu ce zici? Or fi având pile, relații sau or fi făcînd chiar ei parte din comisiile de examen?

— Nu cred.

— Eu zic să-l prepari tu. Hai, nu te codi. Sau poate crezi că nu plătesc bine? Chiar dacă am fost colegi de primară eu, să știi, plătesc cinstit, lăutărește". Alo!... Hai, răspunde-mi...

Profesorul care ne povestea dialogul de mai sus a roșit pînă în vîrful urechilor. Probabil tot așa a roșit și în momentul penibilei oferte.

Roșim și noi, la fel, atunci cînd citim uneori în presa centrală despre profesori care fac, din pregătirea elevilor pentru examen o afacere rentabilă. Din cînd în cînd, asemenea istorii sînt înserate între o înșelătorie la cîntar și o istorie cu zarzavaturile de ață. Și ele ne dor. Cu atît mai mult cu cît sînt adevărate, foarte adevărate.

Din vraful de scrisori pe care ni-l lasă pe masă zilnic poștașul, cele mai multe ne fac o deosebită bucurie, ne aduc vești despre lucruri frumoase petrecute în școli. Dar cîte odată hîrtia ni se face neagră în fața ochilor, aflînd despre abuzurile pe care le comit unii profesori ce prefac pregătirea elevilor pentru examene într-o sursă de cîștig ilicit. Și la birouri de reclamații și sesizări al Ministerului Învățămîntului vin multe scrisori care denunță practica „preparațiilor" cu prețuri exorbitante, instalarea unor adevărate „clase" la locuințele unor profesori și, mai grav, meditații cu plată pentru propriii elevi.

Nici la inspectoratele școlare reclamațiile asemănătoare nu-s o raritate. Nu de mult, Inspectoratul școlar al municipiului București a fost nevoit să aplice drastice sancțiuni pentru asemenea practici. Un profesor de vioară de la o școală de muzică și arte plastice a meditat contra cost elevi din școala în care funcționa. În vacanță, s-a gîndit că ar fi bine să stea la mare pe gratis. A propus mai multor părinți să organizeze o clasă de vioară pe litoral pentru ca... „elevii să nu întrerupă exercițiile". Părinții trebuiau să-i plătească toată întreținerea la mare, plus orele de meditații, iar dînsul — între plajă și ghiol — să supravegheze exercițiile elevilor. Un alt profesor, care predă matematica la secția serală a unui liceu din București, a adus în școală elevii pe care îi medita „pe bani frumoși", pregătindu-i împreună cu elevii liceului. Se împușcau astfel mai mulți iepuri deodată... Pe deasupra, s-a simțit „dator" să intervină pe lîngă colegi, ca să-i treacă protejații la examen.

Sancțiunile sînt binevenite. Poate sînt prea puține.

Mulți profesori își dedică o parte din timpul lor liber pentru pregătirea în particular a unor elevi. O fac cu onestitate, cu conștiinciozitate. Lecții particulare cu plată s-au dat totdeauna și se vor mai da, probabil. Dar nu meditații cu propriii elevi, care să ducă la alte „obligații", nu în schimbul unor sume peste limitele unei firești echități, nu în „clase" supraaglomerate înfiripate în pripă pentru cîștiguri mănoase și facile, nu cu sustragerea de la obligațiile de drept datorate statului.

Există o etică profesională, proprie dascălului, care este cu totul străină de negustorie.

MIRCEA IONEL

COMENTARII

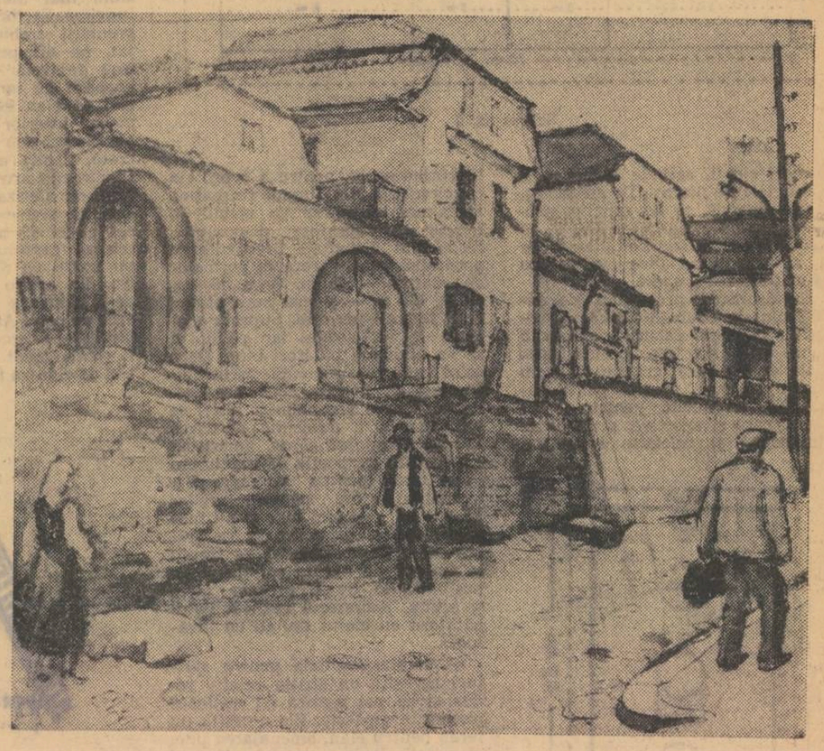

Prof. Emil Niculescu-Nic — *Peisaj citadin (acuarelă)*

CASELE DE COPII

(Urmare din pag. 1)

abstracție de faptul că și în cazul celei mai pasionate activități educative, al celui mai deplin atașament, viața normală de familie nu poate fi suplinită în totalitatea ei de viața în casele de copii. Totuși, experiența îmi permite să afirm că nu există cazuri de copii cu intelectul normal care să nu poată fi educați și instruiți, oricît de grele ar fi problemele pedagogice pe care le pun. Pot să dau în sprijinul acestei afirmații zeci de exemple chiar de aici, de la noi. Evident, realizarea acestui obiectiv depinde de cîțiva factori esențiali: **existența unui colectiv sudat de educatori, devotați cu trup și suflet activității de educare și de pregătire a copiilor pentru viață, asigurarea unei legături optime a caselor de copii și a celor crescuți aici cu viața socială în întreaga ei amploare și înainte de orice, o concepție științifică, o îndrumare de înaltă valoare teoretică și practică".**

Dar un asemenea complex de măsuri presupune existența și în acest domeniu de activitate educativă a cel puțin două condiții fundamentale: pregătirea adecvată cu caracter instituțional a educatorilor, bazată cel puțin pe studiul pedagogiei speciale a activității în casele de copii, a psihopedagogiei și metodicii de specialitate și îndrumarea științifică a conținutului și formelor activității în aceste instituții. Or, în prezent cei care lucrează în casele de copii — educatoare, învățători sau profesori — nu primesc, în timpul studiilor, nici un fel de pregătire, nici un fel de orientare specială, după cum nu participă, de asemenea, nici la cursuri de perfecționare pe profil. Nu-i vorbă, însăși selecționarea lor lasă adesea de dorit. La Casa de copii școlari nr. 2 din Bîrlad, de exemplu, foarte puțini dintre educatori sînt oameni cu vocație pentru munca pe care o fac. Ni s-a părut chiar, la un moment dat, că această casă de copii a devenit o bizară instituție de binefacere pentru cei dornici să obțină un salariu cu minimum de efort. Situații de acest fel ridică problema selecției riguroase a cadrelor de educație din casele de copii.

Se impune, în același timp, și o preocupare pentru repartizarea judicioasă a copiilor în aceste instituții.

„Cred că ar fi necesar — este de părere tovarășa **Maria Mirea,** directoarea Casei de copii nr. 6 București — **ca de repartizarea fiecărui copil în așezămintele noastre să se ocupe, cu deplină competență, o comisie de diagnostic și triere, pentru ca de la început copiii cu deficiențe intelectuale să fie plasați în școlile ajutătoare.**

Un vast material faptic care așteaptă să fie cercetat

Majoritatea interlocutorilor noștri au subliniat, ca o condiție foarte importantă a succesului muncii în casele de copii, necesitatea controlului și îndrumării realizate cu competență. Dar, cel puțin pînă acum, inspecțiile efectuate pe plan local la aceste instituții au avut ca scop în special rezolvarea unor conflicte provocate de dispute între cadrele de educatori sau cercetarea unor abateri ale acestora de la menirea lor. Inspecțiile de conținut au fost, în general, neglijate. Ne-am adresat, în legătură cu aceasta, serviciului Școli speciale și case de copii din Ministerul Învățămîntului. Ni s-au spus vorbe frumoase despre rolul muncii educative în casele de copii, despre faptul că ea nu poate fi disociată de celelalte probleme, ci trebuie considerată în strînsă interdependență cu latura materială a desfășurării activității.

— Și cum îndrumați casele de copii în această privință?

— Serviciul nostru — ne-a răspuns însă tovarășul **Gh. Popescu,** conducătorul acestuia — se ocupă numai de asigurarea bazei materiale a caselor de copii, de satisfacerea unor cerințe privind organizarea activității acestor așezăminte.

Cum rămîne atunci cu pledoaria făcută anterior?

Trebuie recunoscut, serviciul respectiv a dat colectivelor din anumite case de copii, cu prilejul unor acțiuni directe de îndrumare și control, indicații utile pe plan educativ. Dar aceste îndrumări cu caracter restrîns nu răspund nici pe departe dezideratului cu caracter general formulat de interlocutorii noștri.

La direcția educativă din Ministerul Învățămîntului am aflat că nici în sfera de preocupări a acesteia nu este cuprins domeniul educației în casele de copii, iar sectorul „școli speciale" (de ce nu „și case de copii"?) din Institutul de științe pedagogice de abia l-a înscris printre obiectivele sale de perspectivă.

Ne-am permite să remarcăm, înainte de orice, că acest fapt prejudiciază în primul rînd forurile educative sus-amintite, căci casele de copii pot fi adevărate laboratoare pentru experimentarea unei serii întregi de măsuri educative. Cercetării în domeniul pedagogiei se plîng adesea de lipsa unor stații-pilot pentru verificarea unor ipoteze educative pe care le formulează, a unor soluții pe care le preconizează. Iată niște stații-pilot ideale: casele de copii. Sînt ele utilizate? Aproape deloc.

Se impune atenției, pe același plan, și un alt aspect important. Este vorba de faptul că în unele case de copii s-au acumulat în cartoteci și mape, de-a dreptul impresionante ca volum, însemnări ale educatorilor despre evoluția copiilor și caracterizări ale acestora, date experimentale deosebit de prețioase privind activitatea cu așa numiții „copii problemă", produse ale activității copiilor (în felul lor inedite), ca să amintim numai o parte din vastul material faptic care îi așteaptă pe cercetători.

Dar aici avem de a face doar cu o arie redusă a prejudiciilor provocate de carențele existente în îndrumarea muncii educative a caselor de copii. Principalele prejudicii sînt cele aduse însăși vieții în aceste case, nivelul coborît la care se situează în momentul de față activitatea educativă în unele din ele, ca și faptul că experiența valoroasă a celor bune nu este studiată cu mijloace științifice, generalizată, răspîndită.

Cerințe educative actuale

După cîte știm, este în curs de definitivare o lucrare originală de proporții mai ample, răspunzînd acestei cerințe. Este vorba de volumul „Din experiența caselor de copii". Lucrarea, rod al interesului și al pasiunii manifestate pentru munca în casele de copii de către conf. **Ioana Ionescu,** de la I.P.C.D. București, tratează amplu problemele acestei munci. Am considerat interesant să-i solicităm cîteva opinii privind situația actuală și principalele direcții de dezvoltare a muncii educative în casele de copii.

„Problemele majore ale caselor de copii, ne-a spus autoarea volumului „Din experiența caselor de copii", ar trebui abordate după părerea mea, în următoarea ordine: în primul rînd dezvoltarea personalității copiilor, întrucît datorită situației lor specifice, în general vorbind, ei se plafonează la un nivel sub posibilitățile lor reale. Procentul încă mic de elevi foarte buni este un indiciu. Se impune de asemenea mai multă atenție pregătirii pentru viață, adică acumulării în condițiile unei vieți de internat a experienței necesare încadrării în viața socială amplă. Și, în strînsă legătură cu aceasta, o orientare școlară și profesională cît mai largă, mai variată. Aceste sarcini izvorăsc din funcția socială majoră a caselor de copii. Căci pentru un copil care și-a pierdut familia, este un lucru minunat și de neprețuit să găsească o alta, care să fie alături de el în orice împrejurare.

Apare limpede că figura centrală a unei asemenea familii este educatorul. Iată de ce trebuie curmată hotărît tendința unora de a transforma casele de copii în trambuline pentru interesele personale (intrare în oraș, găsirea unei insule de relaxare etc.) **Numirea corpului de educatori în casele de copii trebuie să se bucure de o atenție și de un regim special, să permită încadrarea unor oameni cu pregătire specială și care să simtă chemare pentru această muncă.** Implicit se pune problema calificării și perfecționării lor. Cred că în această privință este de mare importanță să se revină urgent la **instruirea anuală atît a directorilor, cît și a educatorilor. Iar la examenele de grad, cele aproximativ 1 000 de cadre didactice din casele de copii să treacă printr-o examinare specială și, mai ales, printr-o inspecție făcută de specialiști.**

Este de dorit ca prin noua organizare a inspecției județene **îndrumarea și controlul caselor de copii să se întărească substanțial și să intre în atribuțiile unui specialist.** În felul acesta ar putea fi analizată mai competent munca de educare a copiilor în aceste instituții, gradul lor de pregătire, s-ar putea rezolva optim unele cazuri educative dificile ș.a.m.d.".

●

Investigațiile întreprinse pe șantierele de educație ale caselor de copii ne-au dus la concluzia că se impun printre altele cîteva măsuri de primă urgență pe care le prezentăm spre examinare forurilor în drept:

- **Crearea unor secții cu profil special de pregătire a educatorilor din casele de copii atît în liceele pedagogice, cît și în institutele pedagogice și în facultățile universitare care pregătesc cadre didactice.**
- **Selecția riguroasă, după criteriile competenței și atașamentului pentru muncă, a celor investiți cu înalta răspundere de educatori în casele de copii.**
- **Completarea pregătirii de specialitate și perfecționarea printr-un sistem unitar și eficient a celor care muncesc în casele de copii.**
- **Elaborarea în colaborare de către toate forurile competente — Direcția educativă din Ministerul Învățămîntului, Institutul de științe pedagogice și sectorul de perfecționare a cadrelor didactice — a unor lucrări fundamentale în domeniul pedagogiei, psihologiei pedagogice și metodicii specifice muncii educative în casele de copii.**
- **Inițierea unor forme viabile de activitate metodică și de schimburi de experiență pentru colectivele de educatori din casele de copii.**
- **Stimularea cercetării științifice pe planul educației în casele de copii, aplicarea experimentală în anumite unități a soluțiilor preconizate de cercetători, urmărirea acestor experimente și difuzarea concluziilor.**
- **Transformarea unora dintre aceste instituții în laboratoare de experimentare pedagogică pentru aplicarea celor mai moderne sisteme de educație.**

Recomandări în legătură cu amenajarea bazelor sportive

O dată cu venirea primăverii, condițiile climaterice, care permit ca lecțiile de educație fizică și activitatea sportivă a elevilor să se desfășoare în aer liber, s-au îmbunătățit simțitor. Cunoscind faptul că influența exercițiilor fizice asupra organismului crește dacă este asociată și cu expunerea la soare și aer, se recomandă ca, atunci cînd condițiile permit, lecțiile de educație fizică să se desfășoare în curtea școlii, pe terenurile sportive. Realizarea acestui deziderat este condiționată însă de existența unor baze sportive simple, de efectuarea unor lucrări de amenajare și întreținere a bazelor existente.

Recent, Ministerul Învățămîntului a transmis tuturor inspectoratelor școlare județene și conducerilor de școli sarcina de a asigura un minimum de condiții pentru desfășurarea activității de educație fizică și sport a elevilor. De acțiunea de amenajare a bazelor sportive răspund directorii de școli, iar la realizarea ei vor fi antrenați elevii, cadrele didactice și comitetele de părinți. De asemenea, se recomandă să se solicite sprijinul consiliilor județene U.T.C., al consiliilor organizațiilor pionierilor și al consiliilor județene pentru educație fizică și sport.

Desfășurarea procesului de învățămînt la educație fizică nu necesită, în toate cazurile, existența unor baze sportive pretențioase. Pista de alergare, gropile cu nisip pentru sărituri, spațiul pentru aruncări, terenurile pentru jocuri de mișcare și sportive, porticul de gimnastică și celelalte amenajări și instalații anexe pot fi realizate în majoritatea cazurilor prin posibilități locale și fără cheltuieli deosebite. Pentru aceasta este nevoie însă de inițiativă și preocupare. În curtea fiecărei școli sau în apropierea școlii se găsesc spații nefolosite care pot fi amenajate pentru a servi desfășurării la un nivel superior a lecțiilor de educație fizică. Angrenînd elevii în acțiuni de muncă patriotică, cu sprijinul organizațiilor U.T.C. și de pionieri și al comitetelor de părinți, directorii de școli pot realiza aceste amenajări.

Pentru a sprijini această acțiune, vom da cîteva indicații tehnice cu privire la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească amenajările propuse :

1. **Amenajări pentru atletism.**

a) **Pista de alergări** se realizează, în general, fără lucrări pretențioase. Pentru aceasta se va alege o fișie de teren neted, lată de minimum 2,50 m (două culoare), situată pe latura lungă a curții (terenului), de preferință opusă intrării în curtea școlii, pentru a o proteja de circulația din timpul recreației. Lungimea pistei se va stabili în funcție de suprafața disponibilă, respectînd distanțele prevăzute în programă pentru trecerea normelor de control — 40 m, 50 m, 60 m, 80 m, 100 m — și mai mari atunci cînd terenul permite. Suprafața aleasă se va curăța, iar pămîntul se va nivela și bătători bine. Dacă solul nu are suficientă permeabilitate și elasticitate, suprafața destinată pentru amenajarea pistei se va săpa la o adîncime de circa 15 cm. Pămîntul săpat, amestecat cu nisip în proporție de maximum 40 la sută (pentru a-i mări permeabilitatea) și pămînt argilos pentru a-l lega mai bine și a-l face mai puțin sfărîmicios), se va grebla bine. Compoziția se va stabili în funcție de natura solului și de posibilitățile de a procura nisip și argilă. Amestecul realizat va fi bătătorit cu maiul sau cu un tăvălug.

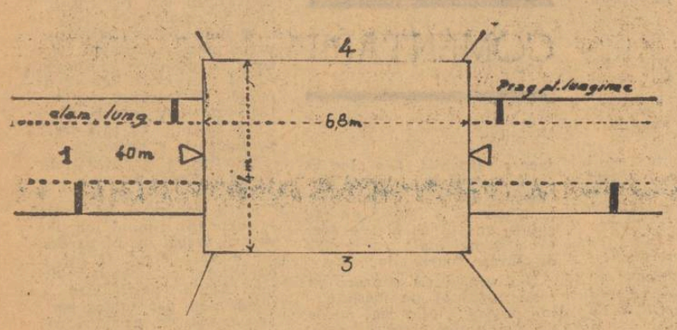

Schița nr. 1

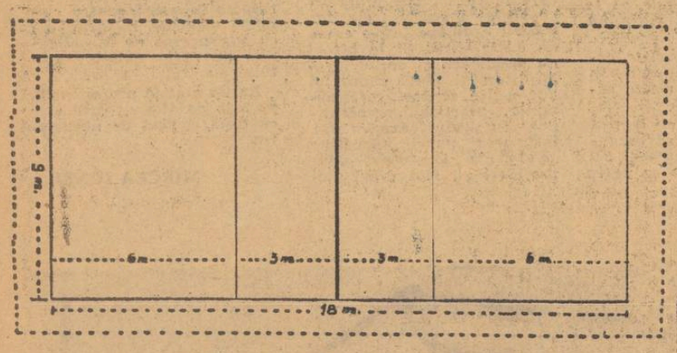

Schița nr. 2

b) **Amplasamentele pentru sărituri** necesită un spațiu relativ redus și se pot realiza cu mijloace materiale modeste. Ele necesită un teren pentru elan, amenajarea unei gropi și cîteva materiale (pragul pentru săritura în lungime și stîlpii pentru săritura în înălțime). Pista de elan pentru lungime constă dintr-un culoar lat de 1,25 m și lung de 30—40 m. Deoarece solul acestui teren trebuie să aibă o compoziție identică cu cea de la alergări, recomandările de mai sus sînt valabile și pentru realizarea elanului la lungime. În unele situații, însăși pista de alergări poate folosi ca pistă de elan pentru lungime, groapa fiind amplasată la unul din capetele pistei de alergare. Pentru elanul de la înălțime este necesar un sector cu raza de cel puțin 15 m. În unele cazuri, spațiul disponibil obligă la amenajarea unui singur teren pentru ambele sărituri (așa cum se arată în schița nr. 1, în care s-au notat cu 1 și 2 elanurile pentru lungime și cu 3 și 4 cele pentru înălțime). Dimensiunile gropii sînt cele indicate în schiță. Desigur că la amplasarea amenajărilor pentru sărituri se pot alege și alte soluții în funcție de dimensiunile și caracteristicile curții școlii. Groapa se va umple cu un strat de nisip.

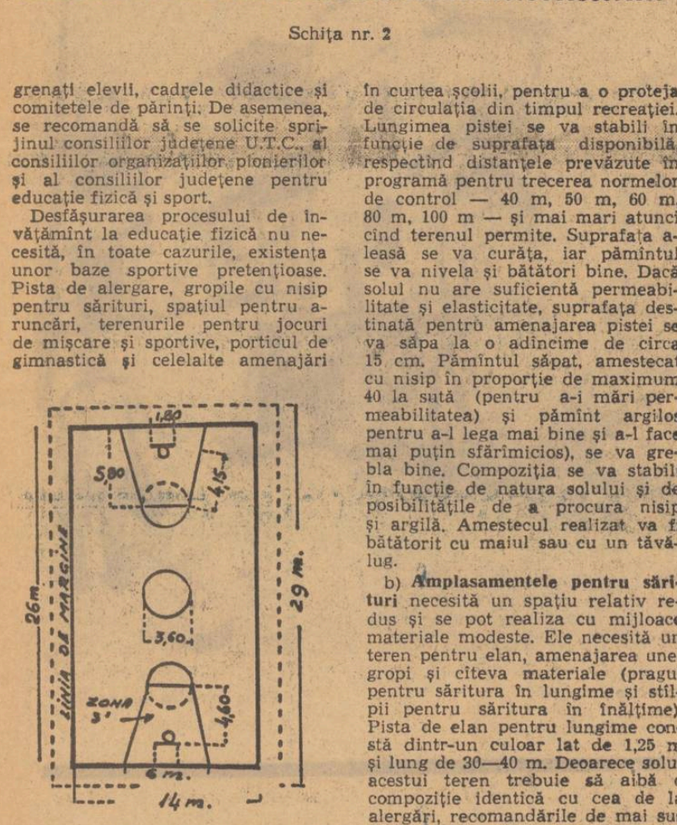

Schița nr. 3

c) **Pentru aruncări** se recomandă să se amenajeze un spațiu pe care să se poată realiza aruncarea mingii de oină și aruncarea greutății. Pentru aruncarea mingii de oină este necesar un teren cu dimensiuni mai mari, circa 40—60 m lungime. Sectorul pentru aruncarea greutății trebuie să fie amenajat, pe cît posibil, pe un teren fără denivelări, din pămînt bătut, acoperit cu iarbă sau zgură. Spațiul de elan este un cerc cu diametrul interior de 2,135 m. El se marchează cu var sau praf de cretă, banda avînd 5 cm. lățime. În direcția aruncării se marchează zona de aterizare a greutății, care este un sector de cerc cu raza de cel puțin 12 m., ce pornește din centrul cercului de aruncare sub un unghi de 65°. Peste acest spațiu, din metru în metru, începînd de la distanța de 7 m, se trasează arce de cerc. Acolo unde există posibilitatea, cercul de aruncare va fi confecționat din metal, iar spațiul de elan va fi betonat.

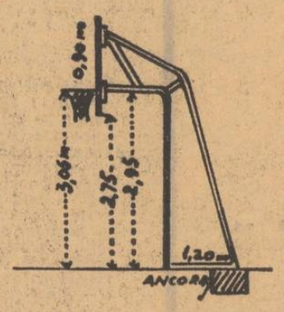

Schița nr. 4

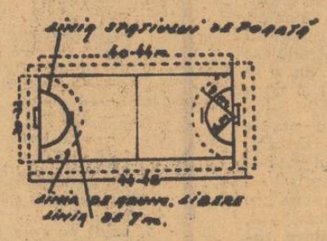

Schița nr. 5

2. **Amenajări pentru jocuri sportive**

a) **Terenul de volei.** Amenajarea unui teren de volei se poate realiza într-un timp relativ scurt și cu cheltuieli minime. În vederea reducerii volumului de muncă se recomandă ca terenul ales să fie cît mai accesibil, cu o suprafață plană, fără gropi, bolovani, arbori sau rădăcini. După curățire terenul se pregătește pentru amenajare pe baza acelorași criterii ca pista de atletism. Suprafața necesară terenului este dreptunghiulară, avînd lungimea de 22—24 m și lățimea de 13—15 m. Pe această suprafață se trasează terenul de joc propriuzis, cu dimensiunile de 9X18 m (vezi schița nr. 2). Stîlpii se vor monta pe direcția axului mic al terenului, la 1 m distanță de delimitarea spațiului de joc. Înălțimea totală a stîlpilor va fi de 3,60 m, un metru fiind îngropat în pămînt. Stîlpii se pot confecționa din lemn sau din țeavă (cu diametrul de 12—14 cm). Plasa se fixează pe cîrligele instalate pe stîlpi, la înălțimea de 2,10 m. pentru elevii din școlile de 8 ani, de 2,24 m (fete) și 2,43 m (băieți) pentru elevii din liceu. Pentru a ușura marcajul terenului se recomandă ca la intersecția liniilor de marcaj să se bată țăruși coborîți la 1 cm față de nivelul terenului. Banda de marcaj are o lățime de 5 cm. și se execută cu var sau praf de cretă.

b) **Terenul de baschet.** Pentru amenajarea unui teren de baschet este necesară o suprafață de teren drept, fără denivelări, cu dimensiuni minime de 17 X 29 m. Terenul de joc are dimensiunile de 14 X 26 m și poate fi realizat din pămînt bătut, argilă cu nisip sau zgură. Dacă există posibilitatea realizării terenului pe o suprafață asfaltată, avantajele sînt deosebit de mari atît în privința amenajării, cît și a întreținerii. Terenul de joc va fi marcat cu linii groase de 5 cm. Panourile se vor confecționa din scînduri de 2,5 cm grosime, așezate vertical. Suporții panourilor pot fi din stîlpi de lemn, metal sau beton armat, cu dimensiunile indicate în schița nr. 3. Coșul se compune dintr-un inel metalic (de 1,5—2 cm grosime), cu diametrul interior de 45 cm și plasă cilindrică fără fund (schița nr. 4).

c) **Pentru handbal în 7** se va alege un teren cît mai drept, fără denivelări, lipsit de umezeală și cît mai departe de surse de fum. Pregătirea terenului (săparea, amestecul, nivelarea și apoi baterea sau tăvălugirea) se face ca la pista de atletism. Liniile de marcaj au o lățime de 5 cm. și se realizează cu var sau praf de cretă (schița nr. 5). Porțile — fixe sau mobile — avînd dimensiunile din schiță, vor fi prevăzute cu plase din sfoară, cu ochiuri de 8 x 8 cm.

3. **Porticul de gimnastică**

Porticul de gimnastică se confecționează dintr-un cadru și o serie de aparate agățate de el prin intermediul unor cîrlige. Cadrul poate fi confecționat din lemn sau țeavă. Dimensiunile sînt cele din schița nr. 6. Aparatele care se pot agăța de portic sînt : prăjina de lemn, frînghia, inelele, bara fixă, scara oblică etc.

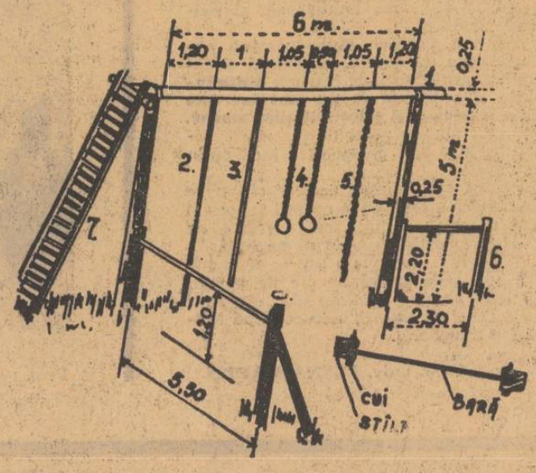

Schița nr. 6. Porticul de gimnastică: 1) Cadrul de bază al porticului; 2) Prăjină fixă; 3) Prăjină mobilă; 4) Inele de gimnastică; 5) Frînghie pentru cățărare ; 6) Bară fixă ; 7) Scară înclinată ; 8) Bîrnă de echilibru

Solicitudine și grijă pentru oamenii școlii

(Urmare din pag. 1)

zatorii grupelor sindicale n-au luat legătura cu ei decît pentru a le cere cotizațiile...

Iată și un alt exemplu de dezinteres față de oamenii școlii. În unele locuri, ca de pildă la Școala generală din comuna Tilca (județul Bihor), se mai practica reținerea abuzivă, pentru diverse destinații — pentru baluri, pentru sprijinirea echipei de fotbal din Salonta — a unor sume din salariile cadrelor didactice. Era de datoria grupei sindicale din școală să protesteze împotriva acestui abuz. Acesta însă nu numai că s-a eschivat să ia atitudine în sprijinul profesorilor, ci a căutat chiar să „tempereze" poziția fermă adoptată în această privință de unii din ei.

Numeroși oameni ai școlii solicită comitetelor sindicatelor audiențe sau le trimit scrisori și sesizări, avînd încrederea că vor găsi aici înțelegere și sprijin pentru rezolvarea problemelor lor. În multe cazuri, sindicatele răspund pe deplin acestei încrederi. Comitetul sindicatului învățămînt din Oradea (președinte Aron Sabău), de pildă, respectă cu strictețe zilele și orele de audiențe și urmărește rezolvarea cu maximum de operativitate, pe baza respectării legislației muncii, a problemelor aflate în litigiu și a sesizărilor primite din partea cadrelor didactice. O preocupare asemănătoare oglindește și stilul de muncă al comitetului sindicatului învățămînt din Panciu (președinte Traian Alexiu).

Grija permanentă, plină de înțelegere față de preocupările cadrelor didactice față de unele cerințe personale ale lor constituie o trăsătură de bază a activității acestor sindicate. Astfel ele pot cunoaște și trata diferențiat nevoile materiale și profesionale ale fiecărui învățător și profesor.

La Satu Mare în schimb, audiențele la sindicat sînt rare. Nu pentru că învățătorii și profesorii de aici nu ar avea probleme a căror rezolvare solicită intervenția sindicatului, ci pentru că tov. Traian Amați, președintele acestuia, poate fi găsit cu multă greutate la orele de audiență, iar sesizările trimise rămîn adesea fără răspuns. Se pare că această deficiență se manifestă și în activitatea altor sindicate din învățămînt. Așa se explică, printre altele, creșterea numărului de scrisori, sesizări și solicitări de audiențe primite de către Uniunea Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură, dintre care multe se referă la probleme care ar fi putut fi rezolvate de sindicatele locale.

Ne aflăm în fața unei perioade în care grija sindicatelor pentru satisfacerea cerințelor materiale și profesionale ale cadrelor didactice are un cîmp deosebit de manifestare. Vacanța de vară, perioada de concedii a cadrelor didactice solicită asigurarea, în condiții optime, a odihnei și reconfortării învățătorilor și profesorilor. Alături de procurarea biletelor de tratament și odihnă, comitetele sindicatelor din învățămînt au posibilitatea să organizeze numeroase acțiuni recreative. În multe locuri au și început pregătirile pentru excursii de studii și documentare cu cadrele didactice. Există însă și unele sindicate, cum sînt de pildă cele din Salonta, Adjud, Turda, care nu au întreprins nimic, care așteaptă soluții de-a gata de la forurile superioare. Este o mentalitate de „tutelat" a cărei lichidare constituie una din căile esențiale de ridicare a prestigiului organelor sindicale locale.

Este necesar să se înțeleagă pretutindeni că preocuparea pentru condițiile de muncă și de viață ale cadrelor didactice constituie o îndatorire de frunte a organelor și organizațiilor sindicale din învățămînt. Greșesc profund acele comitete sindicale și birouri ale grupelor sindicale din școli care consideră nevoile de viață ale membrilor corpului profesoral, drept probleme mărunte și, ca atare, se ocupă în mică măsură de soluționarea lor, nu combat cu fermitate cazurile de încălcare a legii în detrimentul unor învățători și profesori. Grija neabătută pentru om și nevoile lui reprezintă unul dintre sensurile majore ale activității sindicatelor și se impune ca o preocupare continuă și în munca organelor sindicale din învățămînt.

Răspunzînd sarcinilor trasate sindicatelor de Conferința Națională a partidului, organizațiile sindicale din învățămînt au datoria de a-și intensifica strădaniile pentru a asigura o strînsă și armonioasă îmbinare între cerințele majore ale societății și satisfacerea nevoilor personale ale membrilor corpului didactic.

MAGAZINUL „MUZICA"

București, Calea Victoriei 41 Sect. 1 Telefon 15.60.88

vinde cu plata prin virament și numerar în toate județele țării :

— **Partituri muzicale,** metode de acordeon, chitară, vioară și pian.

— **Discuri,** muzică ușoară, populară și simfonică.

— Instrumente muzicale, clavitoane, armonete, chitare electrice, baterii jazz, acordeoane, piane, pianine, radio-televizoare, amplificatoare de 30 W etc.

Mărfurile de mai sus se pot achiziționa și contra ramburs pe baza unei scrisori cu adresa exactă.

Inspectoratele școlare din întreaga țară pot comanda atribute pionierești (trompete, tobe, drapele, cravate etc.) pe baza unei adrese în care să fie indicat nr. de cont, art. bugetar și banca.

RATE... RATE... RATE...!

PENTRU LUNA APRILIE s-a lărgit gama mărfurilor ce se vînd cu plata în rate :

— **Confecții finite și la ultima probă executate din țesături și jerse pentru adulți, adolescenți și copii ;**

— **Garnituri și piese separate de lenjerie de pat ;**

— **Stofă de mobilă ;**

— **Perdele „Florentiner" din bumbac.**

Pînă la 30 aprilie le puteți procura cu un acont de 25% și restul în șase rate lunare.

RATE... RATE... RATE...

CONCURS

pentru elaborarea de manuale școlare

Reamintim celor interesați că înscrierile pentru cea de a doua etapă a Concursului organizat de Consiliul Superior al Agriculturii împreună cu Ministerul Învățămîntului pentru elaborarea de manuale necesare liceelor agricole, școlilor profesionale și școlilor tehnice de maiștri, anunțat în nr. 937 din 8. III. a.c. al „Gazetei învățămîntului" se încheie la data de 1 mai a.c.

Instrucțiunile cu privire la organizarea și desfășurarea acestui concurs, lista titlurilor de manuale scoase la concurs, programele școlare pe baza cărora se elaborează manualele, indicații privind metodologia elaborării manualelor și regulamentul de desfășurare a concursului au fost difuzate la toate unitățile școlare din rețeaua Consiliului Superior al Agriculturii, la institutele agronomice, la Institutul Central de Cercetări Agricole și unitățile subordonate acestuia, la departamentele Consiliului Superior al Agriculturii, la toate direcțiile din Consiliul Superior al Agriculturii și la direcțiile județene.

Dăm mai jos lista titlurilor de manuale scoase la concurs în etapa a II-a, termenul de înscriere fiind 1 mai 1968, iar cel de predare a manuscriselor 1 iunie 1969.

Lista

cuprinzînd titlurile manualelor de specialitate ce vor fi scoase la concurs

Etapa II

Termen pentru înscrierea concurenților = 1. V. 1968
Termen pentru predarea manuscriselor = 1. VI. 1969

Nr. crt.	Titlul manualului	Anul de studenție	Nr. paginilor dactilografiate	Specialitatea pentru care se scrie
0	1	2	3	4
	TITLURI DE MANUALE COMUNE MAI MULTOR PROFILE			
1.	Pedologia	I	210	Agronomie, Horticultură, Cult. irigate, Prot. plantelor, Imb. funciare. Cad. și org. terit.
2.	Topografia	II	130	Agronomie. Horticultură Cult. irigate, Imb. funciare
3.	Topografia	III	120	Agronomie, Horticultură, Cult. irigate Imb. funciare
4.	Agrochimia	III	130	Agronomie. Horticultură. Cult. irigate. Prot. plantelor
5.	Anatomia și fiziologia animalelor domestice	I	360	Zootehnie Veterinară
6.	Igiena animalelor domestice	IV	140	Zootehnie Veterinară
7.	Agrofitotehnie	I	220	Horticultură. Prot. plantelor
8.	Agrofitotehnie	II	220	Horticultură. Prot. plantelor
9.	Cultura plantelor	I	290	Imb. funciare. Cad. și org. terit.
10.	Protecția muncii	IV—V	120	Toate specialitățile
11.	Protecția plantelor	III	150	Agronomie, Horticultură, Cult. irigate
	TITLURI DE MANUALE PENTRU UN SINGUR PROFIL			
12.	Viticultură și vinificație	IV—V	270	Horticultură, spec. : viticultură
13.	Floricultură	III	150	Horticultură, spec. : legumicultură, viticultură, pomicultură
14.	Mecanizarea lucrărilor	II—III	210	Culturi irigate (partea de mașini folosite la cult. irig. începînd cu trimestrul III. an II).
15.	Mecanizarea lucrărilor	III	170	Imb. funciare
16.	Construcții hidrotehnice	III	140	Imb. funciare
17.	Combaterea eroziunii solului	III	190	Imb. funciare
18.	Boli infecțioase	II	150	Veterinară
19.	Farmacologie	II	200	Veterinară
20.	Instrumente topografice	II	170	Cad. și org. terit.
21.	Topografie	II	260	Cad. și org. terit.
22.	Sistematizarea și organizarea teritoriului	III	140	Cad. și org. terit.
23.	Cadastru și drept funcțional	III	300	Cad. și org. terit.
24.	Finanțare și creditare	II—III	260	Contab. și merc. agr.
25.	Contabilitate	II	450	Contab. și merc. agr.
26.	Contabilitate	III	300	Contab. și merc. agr.
27.	Tehnologia agricolă	I	300	Contab. și merc. agr.
28.	Tehnologia produselor de origină animală	V	120	Zootehnie
29.	Creșterea cabalinelor	V	150	Zootehnie
30.	Boli interne și parazitare	V	110	Veterinară
31.	Folosirea parcului de mașini și tractoare	V	170	Mecanică agricolă
	TITLURI DE MANUALE PENTRU ȘCOLI PROFESIONALE DE MECANICI AGRICOLI			
32.	Conducerea tractorului	II—III	110	
33.	Mașini și instalații agricole	II	200	
	TITLURI DE MANUALE PENTRU ȘCOLI TEHNICE DE MAIȘTRI MECANICI AGRICOLI			
34.	Motoare și tractoare	II	270	
35.	Mașini și instalații agricole	III	250	

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 66 142

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 944 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 26 aprilie 1968 | 6 pag. 25 bani

LUCRĂRILE PLENAREI COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

În zilele de 22—25 aprilie a.c. s-au desfășurat lucrările Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român.

La ordinea de zi a Plenarei s-au aflat următoarele probleme:

1. Dezvoltarea învățămîntului de cultură generală, profesional, tehnic și superior în Republica Socialistă România.

2. Cu privire la compoziția partidului, la întărirea continuă a rîndurilor sale și intensificarea activității de educare a comuniștilor.

3. Activitatea organelor și organizațiilor de partid, de stat și obștești privind examinarea și rezolvarea scrisorilor, sesizărilor și cererilor oamenilor muncii.

4. Cu privire la pregătirea de luptă și politică a forțelor armate ale Republicii Socialiste România și la înzestrarea lor cu armament și tehnică militară.

5. Unele probleme actuale ale activității internaționale a Partidului Comunist Român.

6. În legătură cu reabilitarea unor activiști de partid.

Plenara a examinat, în zilele de 22—23 aprilie, la primul punct al ordinei de zi, măsurile cu privire la îmbunătățirea profilului, organizării și conținutului învățămîntului de toate gradele, corespunzător cerințelor actuale și de perspectivă ale societății noastre socialiste. Aceste măsuri, elaborate de către Ministerul Învățămîntului cu consultarea unui mare număr de cadre didactice, oameni de știință, activiști de partid și de stat, au fost examinate și aprobate de Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. Ele au fost completate și îmbunătățite pe baza propunerilor izvorîte din dezbaterea largă cu oamenii muncii.

La Plenară au luat cuvîntul tovarășii Gheorghe Necula, Anton Breitenhofer, Mihnea Gheorghiu, Mihail Roșianu, Miron Nicolescu, Carol Kiraly, Miu Dobrescu, Mihai Telescu, Ladislau Braniș, Cristofor Simionescu, Gheorghe Vasilichi, Ion Sîrbu, Valter Roman, Tudor D. Ionescu, Leonte Răutu, Ștefan Bălan, Gheorghe Mihoc, iar în încheiere, la acest punct al ordinei de zi, a vorbit tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Plenara a aprobat propunerile privind dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului de cultură generală, profesional, tehnic și superior, ca directive ale C.C. al P.C.R.

Plenara a hotărît prelungirea duratei învățămîntului de cultură generală obligatoriu de la 8 ani la minimum 10 ani, acțiune care se va realiza treptat pînă în anul 1972. De asemenea, au fost aprobate structura învățămîntului de cultură generală și a învățămîntului profesional-tehnic, modernizarea conținutului învățămîntului, perfecționarea procesului de instruire și a metodelor de predare, îmbunătățirea activității educative, pregătirea și promovarea cadrelor didactice.

Plenara a aprobat, totodată, măsurile cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului superior, îmbunătățirea profilului și conținutului său, a muncii educative, dezvoltarea cercetării științifice în institute și facultăți, întărirea bazei materiale, îmbunătățirea condițiilor de studiu și de viață ale studenților.

Plenara a hotărît să se supună spre legiferare Marii Adunări Naționale proiectul de Lege a învățămîntului, întocmit pe baza directivelor aprobate de C.C. al P.C.R., prin care se statornicesc principiile și normele generale de organizare și funcționare a întregului învățămînt din Republica Socialistă România.

(Continuare în pag. a V-a)

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

la încheierea dezbaterilor privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală, profesional, tehnic și superior în Republica Socialistă România

Plenara Comitetului Central al partidului a dezbătut astăzi o problemă deosebit de importantă pentru dezvoltarea societății noastre — perfecționarea învățămîntului de toate gradele în Republica Socialistă România. Discutarea acestei probleme și adoptarea, în cadrul plenarei, a măsurilor corespunzătoare sînt menite să asigure realizarea în practică a Directivelor stabilite de Congresul al IX-lea al partidului cu privire la ridicarea pe o treaptă superioară a învățămîntului în țara noastră. Partidul nostru acționează cu fermitate și prin aceste măsuri pentru a asigura ca întreg programul elaborat de congres să fie realizat în toate domeniile de activitate, pentru a crea condițiile necesare ca dezvoltarea — materială și spirituală — a societății noastre să se desfășoare în cele mai bune condiții.

Sînt cunoscute realizările obținute în anii construcției socialiste în dezvoltarea învățămîntului din țara noastră. Fără îndoială, reprezintă un mare succes faptul că, într-o perioadă relativ scurtă, am lichidat starea de înapoiere pe care am moștenit-o în acest domeniu; de la 35 la sută populație analfabetă și semianalfabetă, cît aveam în 1945, am ajuns la lichidarea neștiinței de carte și la învățămîntul obligatoriu de 8 ani; avem astăzi circa 140 000 de studenți, iar peste 60 la sută din tinerii absolvenți ai școlii de 8 ani sînt cuprinși în învățămîntul mediu și profesional. Toate acestea reprezintă realizări însemnate: ele demonstrează consecvența cu care partidul desfășoară politica sa de ridicare a nivelului de cultură și de instruire a poporului nostru.

O realizare deosebită este învățămîntul gratuit pentru toate gradele, asigurarea în practică a dreptului deplin pentru toți copiii patriei de a urma orice formă de învățămînt. Statul socialist acordă burse pentru aproape 60 la sută din studenți, creîndu-le astfel condiții de a învăța fără nici un fel de griji de ordin material. Putem spune, deci, pe drept cuvînt, că regimul nostru socialist a asigurat tineretului condiții de învățătură la care nici nu se putea visa în timpul regimului burghezo-moșieresc. Aceste condiții — materiale și morale — pentru instruirea tineretului au avut și au un rol deosebit nu numai în dezvoltarea învățămîntului și culturii, dar și în ridicarea generală a economiei, a întregii activități sociale din România.

Desigur că și în ce privește perfecționarea conținutului învățămîntului s-au obținut pe parcurs o serie de rezultate bune. Reforma învățămîntului din 1948 și măsurile luate ulterior au avut o mare importanță în această privință. Dar acum, cînd analizăm situația învățămîntului nostru și stabilim noi măsuri de perfecționare a acestei activități, cred că este bine să ne ocupăm și de unele neajunsuri ce s-au manifestat în acest domeniu, spre a trage învățămintele necesare și a face ca în viitor asemenea lucruri să nu se mai repete.

Cred că scurtarea duratei învățămîntului — măsură care s-a aplicat în învățămîntul mediu o dată cu reforma din 1948 — a constituit una din marile greșeli, nu numai organizatorice, dar și de fond, ale acestei reforme. Această greșeală a avut repercusiuni negative pentru o perioadă destul de lungă asupra dezvoltării învățămîntului și pregătirii cadrelor în țara noastră. De asemenea, faptul că în dezvoltarea învățămîntului au fost practic nesocotite tradițiile progresiste ale școlii românești a dus la adoptarea unor măsuri care s-au dovedit necorespunzătoare pentru țara noastră. Aceasta, deși se știe că, în trecut, în România învățămîntul — cu toate limitele sale din punct de vedere social, cu caracterul său de clasă, cu lipsa de accesibilitate pentru tineretul muncitoresc și țărănesc — a avut totuși o serie întreagă de părți pozitive și a jucat, în perioadele respective de dezvoltare a țării, un rol important în progresul societății românești. De aceea, este de neînțeles de ce s-a renunțat la o serie de lucruri bune realizate în trecut. Aceasta a dăunat dezvoltării învățămîntului, a avut urmări negative asupra conținutului și a orientării sale. Ne este cunoscut că au fost subapreciate și neglijate o serie de ramuri importante ale învățămîntului, mai cu seamă în domeniul științelor moderne, care — este știut — au un rol deosebit în dezvoltarea și progresul societății. Neglijarea acestor ramuri a contribuit nu numai la rămînerea în urmă a învățămîntului, la faptul că un număr mare de tineri care au ieșit de pe băncile școlii în acești ani nu au putut să primească o pregătire la nivelul cerințelor științei și tehnicii mondiale, dar a avut, în același timp, consecințe serioase asupra dezvoltării economiei, culturii, științei din țara noastră.

Introducerea studierii științelor social-economice în învățămînt a reprezentat, fără îndoială, un factor de mare însemnătate în instruirea tineretului patriei noastre. Dar și în organizarea acestor forme de învățămînt, în predarea disciplinelor respective au fost și mai sînt încă multe neajunsuri. În cadrul plenarei s-au referit la această problemă tovarășul Valter Roman și tovarășul Răutu. Trebuie să subliniem, tovarăși, că față de importanța pe care o are predarea acestor științe pentru tineretul universitar, și în general pentru tineretul nostru, nu s-a reușit ca acest învățămînt să corespundă pe deplin cerințelor, cu toate că, teoretic și în cadrul multor hotărîri, i-am acordat atenție. Desigur, la aceasta au contribuit și contribuie încă și acum unele atitudini rigide și dogmatice care mai persistă în legătură cu înțelegerea și interpretarea diferitelor fenomene noi ivite în dezvoltarea socială, în predarea unor cunoștințe care nu mai corespund condițiilor de astăzi ale dezvoltării societății. În general, conținutul ideologic al învățămîntului nu este la nivelul cerințelor de astăzi ale societății noastre: este nevoie să analizăm cu toată seriozitatea această situație, să tragem concluziile ce se impun.

Așa cum s-a subliniat în plenară, procesul de îmbunătățire a învățămîntului, de formare a cadrelor nu a reușit să țină pasul cu cerințele de dezvoltare ale țării noastre. Dacă în ce privește numărul de cadre didactice formate în acest timp am putea să fim mulțumiți, sînt totuși de adus critici serioase în ce privește nivelul lor de pregătire, îndeosebi al cadrelor didactice din învățămîntul de cultură generală și din licee. Tovarășii care s-au ocupat de acest domeniu de activitate, Ministerul Învățămîntului nu au acționat cu fermitate, nu au avut în această privință un plan concret, bine corelat cu întreaga dezvoltare a învățămîntului nostru și care să asigure pregătirea cadrelor necesare la nivelul impus de dezvoltarea științei mondiale. Acest lucru este valabil, într-o anumită măsură, și pentru o serie de cadre care răspund de învățămîntul superior. Firește, cauzele sînt multiple — iar faptul că o perioadă îndelungată învățămîntul nostru nu a avut suficiente legături și contacte cu învățămîntul din alte țări poate numai în parte justifica lipsa de preocupare serioasă ce s-a manifestat în acest domeniu.

La plenară s-au subliniat, pe drept cuvînt, o serie de lipsuri în organizarea procesului de învățămînt, în asigurarea cu manuale, în organizarea practicii, precum și în ce privește crearea altor condiții materiale fără de care nu se poate concepe un învățămînt modern, care să corespundă cerințelor actuale. Toate aceste neajun-

(Continuare în pag. a II-a)

TRĂIASCĂ 1 MAI

OMAGIU MUNCII

Ziua muncii. Nici o altă sărbătoare din calendarul lumii nu i se aseamănă. Zeci, sute de milioane de oameni din toate continentele, din toate țările, minuitorii uneltelor care clădesc istoria și civilizația modernă se caută în această zi și se întîlnesc pe toate meridianele geografiei și simțirii, și se descoperă mulți și puternici, și mai ales se descoperă uniți, și un adevăr înalt le încununează sărbătoarea: marile și multele bogății ale vieții de toate zilele sînt creația lor. E adevărul celei mai generoase clase din istoria lumii. Niciodată o altă forță socială n-a răspîndit un mai mare belșug de valori, niciodată munca și puterea omului, talentul și energia lui nu s-au cheltuit mai darnic, mai uman, mai activ.

În România exploatarea a fost desființată și munca a căpătat investitura celei mai importante activități umane, baza democrației noastre socialiste. Ea definește caracterul întregii orînduiri sociale românești, însăși structura patriei noastre, clar și apăsat, în primul articol al legii fundamentale a României — Constituția: „Republica Socialistă România este un stat al oamenilor muncii de la orașe și sate". Stat al oamenilor muncii! Iată caracteristica principală a statului nostru socialist, care conferă fiecărui cetățean calitatea de făuritor, de ziditor al unei patrii în care criteriul fundamental de conduită, de morală, de patriotism îl constituie munca.

Patria noastră socialistă este fructul viu, fructul de aur al muncii eliberate, al muncii conștiente, pline de abnegație a poporului nostru. Din primele zile de după eliberare partidul a spus deschis poporului că numai prin muncă își va făuri și stăpîni viitorul. Din toate documentele partidului se desprinde elogiul muncii, și o seamă de distincții — medalii, ordine, titluri — dintre cele mai de seamă ale statului nostru au fost instituite cu menirea de a răsplăti munca.

Apar astăzi cele mai de seamă virtuți ale poporului nostru: hărnicia, talentul, pasiunea pentru nou, vibrația pentru modern, setea de creație și, în ultimă instanță, capacitatea lui, dorința de a se dărui patriei. Adică tocmai ceea ce partidul comunist a transformat în aur. Pentru că înrădăcinînd această concepție despre muncă, partidul nostru a făcut din ideea patriotismului cea mai activă și mai dinamică forță a societății românești. Iată cota de la care poporul este obișnuit să-și privească munca. Și nu e de mirare că, privită de la această înălțime pe care a fost situată patria, munca se identifică cu creația. Arhitectura noilor peisaje, geometria, forța, relațiile și valorile aglomerărilor industriale sînt opera poporului, sînt concepute, făcute, stăpînite, animate și conduse de el.

Privită de la această cotă și identificată cu creația, munca și calitatea ei devin trăsătura cea mai de seamă a personalității omului. Concepția nouă despre muncă, acest cult al vieții noastre, e hotărîtoare în afirmarea personalității. Criteriul principal cu care este apreciat omul, criteriul după care i se confirmă personalitatea este acela al muncii. De aceea e atîta efervescență în țara noastră, de aceea sînt atîtea îndrăzneli și căutări. Această concepție despre muncă definește gradul de evoluție morală, de conștiință la care a ajuns poporul român, demonstrează puterea și trăinicia regimului și statului nostru.

Munca este o îndatorire de onoare în țara noastră, dar pentru a se putea manifesta astfel, pentru a dăinui ca o certitudine a vieții fiecăruia, ca un mijloc de realizare a personalității fiecărula, statul asigură prin Constituție fiecărui cetățean dreptul la muncă. Cuvintele articolului din Constituție apar ca niște stindarde înfipte energic de-a lungul și de-a latul țării, pe nenumăratele uzine, fabrici, combinate, în virful nenumăratelor schele, clădiri și construcții școlare care dau întregii țări un aspect de șantier dinamic și în care orice cetățean cinstit, dornic de muncă, poate să-și găsească un loc de activitate pe măsura aptitudinilor și pregătirii sale, poate să-și dezvolte aptitudinile și pregătirea, fiind înconjurat, sprijinit material și moral pentru a se desăvîrși.

Este credința cu care oamenii muncii din România și, alături de ei, slujitorii școlii — al căror domeniu de activitate a fost cu atîta grijă examinat de recenta Plenară a C.C. al P.C.R. — întîmpină ziua solidarității internaționale a celor ce făuresc bunurile materiale și spirituale ale societății. Și, pătrunși de această credință, mîndri de înalta apreciere pe care partidul o acordă muncii lor însuflețiți de îndemnul lui, slujitorii școlii sînt hotărîți să întărească necontenit activitatea de pregătire multilaterală a tineretului patriei, să dezvolte dragostea lui pentru clasa muncitoare, pentru întregul popor, pentru patrie, pentru Partidul Comunist Român.

LUCRĂRILE PLENAREI COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Cuvîntarea tovarăşului Nicolae Ceauşescu

(Urmare din pag. 1)

suri au fost pe larg dezbătute în adunările cu cadrele din învăţămînt şi cu oamenii muncii din alte sectoare de activitate, din economie, cultură ; s-a arătat şi cu acest prilej că avem încă de lichidat o serie de deficienţe în aceste domenii, că trebuie să acţionăm cu hotărîre, să stabilim măsuri eficiente pentru înlăturarea lor. Fără aceasta nu vom putea asigura îndeplinirea în bune condiţii a sarcinilor ce se prevăd în studiul pe care îl dezbatem astăzi.

Pentru toate aceste lipsuri şi neajunsuri — care au fost relevate şi discutate şi în cadrul plenarei noastre — au partea lor de răspundere atît tovarăşii din conducerea Ministerului Învăţămîntului, cît şi tovarăşii care răspund de problemele şcolii în cadrul Comitetului Central şi al guvernului. Ei trebuiau să fie, după părerea mea, mai autocritici faţă de activitatea desfăşurată, pentru că nu ne-am adunat aici numai spre a face declaraţii despre frumuseţea măsurilor pe care le adoptăm. Trebuie să cunoaştem clar ceea ce n-a fost bun şi să vedem limpede ce trebuie să facem pentru ca treburile să meargă mai bine. Conducerea Ministerului Învăţămîntului nu este deloc străină de lipsurile care s-au manifestat în acest domeniu — şi ne exprimăm speranţa că, atunci cînd o să prelucrăm în continuare materialele plenarei, tovarăşii din conducerea ministerului vor analiza în spirit critic situaţia. Este adevărat că în ultimii ani au fost luate o serie de măsuri care, într-o anumită măsură, au dus la lichidarea unor neajunsuri, la îmbunătăţirea desfăşurării învăţămîntului. Dar nici astăzi nu am putea spune că învăţămîntul nostru nu mai are carenţe de genul celor la care m-am referit, sau de altă natură, că nu mai avem multe de făcut pentru perfecţionarea lui. Cu atît mai necesar era ca tovarăşii care se ocupă de învăţămînt să analizeze în plenară dacă nu lipsurile din trecut, cel puţin deficienţele actuale şi să arate cum înţeleg să acţioneze pentru lichidarea acestora.

Aşa cum s-a subliniat, nu o dată, Comitetul Central al partidului nostru, guvernul dau o înaltă apreciere activităţii cadrelor didactice, care aduc o contribuţie deosebit de valoroasă la educarea şi formarea tinerei generaţii, la înarmarea ei cu cunoştinţe de cultură generală, la educarea şi formarea omului nou al societăţii noastre. Aceasta nu înseamnă însă că profesorii, învăţătorii, cadrele didactice în general — şi mă refer la cadrele din învăţămîntul de toate gradele — nu mai au încă multe de făcut pentru a-şi îndeplini în condiţii tot mai bune rolul şi atribuţiile importante pe care le au.

De asemenea, s-a subliniat nu o dată — şi consider că este bine să subliniez şi acum — că tineretul patriei noastre răspunde cu cinste eforturilor făcute de societate, că el se străduieşte să înveţe şi să-şi ridice nivelul de cunoştinţe în toate domeniile de activitate. Avem un tineret care, cu întreaga sa energie, cu tot elanul, cu toată tinereţea sa, se pregăteşte să-şi îndeplinească rolul şi misiunea de răspundere de a duce mai departe dezvoltarea societăţii noastre. Putem spune, tovarăşi, fără nici un fel de ezitare, că ne declarăm mulţumiţi de felul cum tineretul nostru învaţă, de felul cum munceşte pentru a deveni apt să-şi îndeplinească înaltele îndatoriri ce-i revin în societatea noastră socialistă.

Măsurile pe care le-am dezbătut în plenară urmăresc să aşeze învăţămîntul de toate gradele pe baze moderne, să asigure ridicarea lui la nivelul cerinţelor actuale ale dezvoltării ştiinţei, culturii, ale construcţiei socialiste în ţara noastră. În cadrul măsurilor de perfecţionare a învăţămîntului trebuie să ţinem seama de progresul rapid al ştiinţei, de necesităţile viitoare ale societăţii socialiste şi comuniste, de perspectivele ce se deschid ţării, pentru că ceea ce discutăm şi hotărîm astăzi îşi va spune practic cuvîntul şi îşi va arăta roadele peste unul sau două cincinale — cînd tinerii care urmează acum învăţămîntul de 10 ani sau îl vor începe în anul viitor vor termina şcoala, vor intra în universităţi, în institute de învăţămînt superior sau în şcoli profesionale. Iată de ce trebuie să ţinem seama că măsurile pe care le adoptăm astăzi vor trebui să fie strîns legate şi să asigure satisfacerea cerinţelor care vor apărea mîine în dezvoltarea economiei, ştiinţei, culturii, să răspundă pe deplin necesităţii de a avea în toate domeniile de activitate cadre bine pregătite, în stare să facă faţă sarcinilor sporite de viitor. Aceasta fără să mai spunem că şi în prezent sînt sectoare unde nu avem cadre suficiente şi nu putem face faţă, din această cauză, unor sarcini importante. M-aş referi în acest sens la electronică, ca să nu mai vorbesc de energia nucleară şi de alte domenii hotărîtoare pentru dezvoltarea economiei naţionale şi pentru progresul întregii noastre societăţi.

Este cunoscut că făurirea societăţii comuniste este legată indisolubil de ridicarea nivelului de cultură al întregului popor, că aceasta este o cerinţă obiectivă a construcţiei noii orînduiri sociale. Noi, care acţionăm în mod conştient în direcţia făuririi societăţii comuniste, cunoaştem că dezvoltarea bazei materiale este hotărîtoare ; dar fără o dezvoltare a ştiinţei, a gîndirii tehnice, a nivelului general de cultură al poporului nu vom putea asigura nici progresul bazei materiale a societăţii, pentru că aceste două laturi ale activităţii noastre sînt strîns legate, se condiţionează reciproc. Dacă vrem să construim baza materială a societăţii comuniste, trebuie, tovarăşi, să făurim, în acelaşi timp, sau chiar cu un anume avans, cadrele ştiinţifice necesare în toate domeniile, spre a putea asigura progresul economic şi social al României.

Ne-am obişnuit să vorbim adesea despre perspectivele dispariţiei treptate a deosebirilor esenţiale dintre munca intelectuală şi cea fizică. Ştergerea acestor deosebiri este una din cerinţele dezvoltării societăţii noastre, ea se impune ca o necesitate şi trebuie să acţionăm în această direcţie. Cum vom realiza acest lucru ? Va trebui să facem aceasta nu pe calea reducerii sau ţinerii în loc a nivelului general de dezvoltare culturală, ci pe calea perfecţionării continue a procesului de învăţămînt, de instruire a tinerelor generaţii. O asemenea cerinţă se impune tot mai mult o dată cu dezvoltarea tehnicii, cînd locul muncii manuale îl ia maşina pe care omul trebuie să o stăpînească şi să o dirijeze tot mai bine. Fără cunoştinţe, fără învăţămînt mediu, sau cel puţin de 10 ani — şi trebuie spus că în ţările avansate există tendinţa de a se generaliza liceul şi învăţămîntul de 12 ani — nu vom putea realiza acest lucru. S-a arătat aici, pe bună dreptate, că sîntem rămaşi în urmă în această privinţă. Noi vrem să lichidăm cît mai rapid această situaţie. Dacă dorim să avem maşini electronice, să cibernetizăm economia, să automatizăm şi să chimizăm procesele de producţie, apoi fără cadre cu pregătire medie şi superioară nu vom putea face aceasta. Dacă nu pregătim şi nu formăm asemenea cadre vom rămîne în continuare la un nivel nesatisfăcător în ce priveşte dezvoltarea acestor domenii de activitate. Consider că trecerea la învăţămîntul de 10 ani este o necesitate obiectivă, esenţială pentru progresul şi dezvoltarea viitoare a societăţii româneşti.

Aşa cum foarte bine au spus cîţiva tovarăşi aici, şcoala este principalul factor de dezvoltare a ştiinţei şi, totodată, un preţios instrument de educare comunistă a tineretului patriei noastre. Ea se află astăzi în mîinile noastre, ale statului socialist, şi ea trebuie să servească în întregime tocmai îndeplinirii programului general elaborat de partid, perspectivelor pe care le avem, făuririi societăţii socialiste şi comuniste.

În studiul pe care l-am discutat în cadrul plenarei sînt prevăzute o serie de măsuri privind îmbunătăţirea învăţămîntului profesional şi a învăţămîntului tehnic, pregătirea de muncitori calificaţi. Nu este un secret pentru nimeni, tovarăşi, că întîmpinăm unele neajunsuri în economia noastră tocmai din cauză că avem o foarte mare lipsă de cadre de specialitate, de muncitori calificaţi — mai cu seamă în întreprinderile noi unde se cer muncitori cu o înaltă calificare. Dacă nu mă înşel, avem asigurate numai circa 20—25 la sută din cadrele necesare pregătite prin şcoli profesionale. Am prevăzut în cadrul planului cincinal să asigurăm pregătirea prin şcoli profesionale a circa 30 la sută din necesarul total de muncitori calificaţi. De aceea, cred că măsurile propuse aici privind îmbunătăţirea organizării învăţămîntului de calificare a muncitorilor şi maiştrilor şi, în general, a învăţămîntului profesional, sînt juste şi bine venite. Va trebui însă să mai studiem anumite aspecte — şi cînd spun aceasta mă refer în primul rînd la durata acestor forme de învăţămînt. Să avem în vedere că, după ce vom introduce învăţămîntul de 10 ani, tînărul care va intra în şcoala profesională va avea cunoştinţe de matematică, fizică, chimie la nivelul şcolii medii din trecut ; în asemenea condiţii este de înţeles că şi durata învăţămîntului profesional va trebui să fie, într-un fel, corectată. Cred că ar trebui să atragem aici atenţia unor tovarăşi miniştri care dovedesc încă puţină înţelegere faţă de această problemă şi care militează în continuare pentru menţinerea unei durate mari a învăţămîntului profesional. Or — se ştie — sînt anumite ramuri şi meserii, unde procesul de însuşire a cunoştinţelor necesare nu depăşeşte 6 luni. De exemplu, în industria uşoară, la pregătirea de muncitori pentru textile, unde în general există cursuri de 3—4 luni. Şi la noi, înainte, calificarea şi şcolarizarea nu depăşeau 6 luni. În prezent avem şcoli profesionale cu o durată de 3 ani. Este adevărat că acum se mai reduce ceva din durata acestor şcoli, dar există încă tendinţa din partea unor cadre de conducere din ministere de a menţine această situaţie. Tovarăşii care s-au ocupat şi se ocupă cu acest sector de activitate — nu numai din ministere, ci şi din comitetele sau organele centrale de sinteză — nu dovedesc nici ei o justă înţelegere a problemei. Este nejustificat şi costisitor să menţinem cursurile şcolilor profesionale la o durată de 3 ani în condiţiile cînd vom avea învăţămînt de 10 ani. Trebuie să ne preocupăm în continuare de a îmbunătăţi formele de învăţămînt profesional, de a scurta durata acestui învăţămînt, ţinînd seama de experienţa mondială în acest domeniu de activitate. Dacă în unele ţări tinerii cu 10 ani de învăţămînt de cultură generală şi cu 6 luni de învăţămînt profesional pot să lucreze în fabrici, este posibil să se realizeze acest lucru şi la noi. Nu cred că tinerii noştri sînt mai puţin pricepuţi sau mai puţin dotaţi pentru a-şi însuşi într-o asemenea perioadă meseriile respective.

Se prevede — şi de fapt s-a şi pus în practică — diversificarea învăţămîntului mediu sau liceal, prin crearea liceelor tehnice, care s-a dovedit — aşa cum reiese din felul cum au fost primite de tineret şi de părinţi — că au o bună perspectivă de dezvoltare în ţara noastră. Fiind mai bine specializate şi profilate pe anumite ramuri, ele ne vor da tineri cu cunoştinţe mai aproape de cerinţele diferitelor domenii de activitate, vor uşura procesul de calificare şi intrarea în producţie a tineretului. Mă refer îndeosebi la acei tineri care nu vor putea să intre în învăţămîntul superior. Trebuie să avem în vedere că nu numai acum, dar şi în viitor, cel puţin jumătate din numărul absolvenţilor nu vor intra în învăţămîntul superior, că într-o perioadă destul de lungă nu vom putea încă să cuprindem în învăţămîntul superior pe toţi absolvenţii liceelor. Acest lucru nu este posibil în nici o ţară. Nu înseamnă însă că va trebui să reducem numărul elevilor în învăţămîntul mediu, ci va fi necesar să explicăm tinerilor şi să luăm măsuri ca după absolvirea liceelor ei să poată să se perfecţioneze, să se specializeze în diferite domenii de activitate unde se cer cunoştinţe medii.

Consider că măsurile de îmbunătăţire şi organizare a învăţămîntului superior vor asigura condiţii corespunzătoare pentru crearea cadrelor necesare pentru activitatea productivă, pentru domeniul culturii, cît şi pentru cercetarea ştiinţifică. Este necesar să punem un accent mai mare pe măsurile de perfecţionare a învăţămîntului nostru superior — care are, de asemenea, o bună tradiţie, şi unde am avut şi avem cadre de valoare, recunoscute şi pe plan mondial, care s-au dovedit în stare să rezolve probleme deosebit de importante ale dezvoltării ştiinţelor. Deşi nu o dată am discutat despre importanţa unor asemenea măsuri, de la discuţii şi pînă la realizări practice s-a făcut încă prea puţin. Eu preţuiesc discuţiile din plenară, observaţiile şi propunerile făcute aici, precum şi dezbaterea publică care s-a desfăşurat timp de cîteva luni, faptul că studiile de dezvoltare a învăţămîntului au fost elaborate pe baza consultării largi a sute şi sute de cadre din învăţămîntul de toate gradele, a conducerilor ministerelor, a specialiştilor, că s-a studiat în această privinţă şi experienţa altor ţări cu un învăţămînt avansat. Toate acestea ne dau temeiul să spunem că materialul prezentat în plenară, cu observaţiile care au fost făcute, poate să fie adoptat şi să constituie o directivă pentru Ministerul Învăţămîntului, pentru tovarăşii care lucrează în acest domeniu, în vederea elaborării legii învăţămîntului. Fără îndoială că cele mai multe din problemele dezbătute vor fi înscrise în cadrul legii ; dar sînt şi propuneri şi aspecte care nu sînt de domeniul legii, dar care vor trebui să constituie pentru Ministerul Învăţămîntului o îndrumare în activitatea sa viitoare. Ministerul Învăţămîntului va trebui să studieze în continuare cu multă atenţie propunerile, problemele ridicate, să ţină seama de ele şi mai ales să nu uite că printre criticile, justificate, făcute în cursul dezbaterilor şi întocmirii materialelor au fost şi din acelea care au arătat că nu întotdeauna Ministerul Învăţămîntului reţine, studiază şi rezolvă la timp problemele ridicate de centrele universitare, de şcolile noastre, de cei care lucrează nemijlocit în acest domeniu.

În cadrul legii vom prevedea în viitor mai multe drepturi universităţilor şi institutelor superioare, o mai largă autonomie universitară ; în acelaşi timp vom asigura mai multe posibilităţi conducerilor acestor institute, şcolilor să rezolve o serie de probleme în spiritul legilor şi directivelor generale, încît să nu mai fie nevoie ca pentru fiecare lucru să se ceară aprobarea Ministerului Învăţămîntului sau a Comitetului Central al partidului.

Pe drept cuvînt, în cadrul plenarei s-a subliniat necesitatea îmbunătăţirii serioase a programelor, a perfecţionării elaborării manualelor şi, în general, a unei mai bune documentări şi informări a cadrelor din învăţămînt, îndeosebi din cel superior. Am făcut mult, tovarăşi, în această direcţie în ultimul timp, dar cred că va trebui ca ministerul şi tovarăşii care se ocupă de acest sector să analizeze în continuare şi să stabilească noi măsuri pentru a asigura ca toate catedrele noastre să fie la curent cu ceea ce este nou în domeniul respectiv, să creeze posibilitatea ca întregul corp didactic să studieze şi să-şi ridice nivelul de cunoştinţe. Se vor evita astfel situaţiile cînd la unele cursuri se predau diverse teorii — mă refer nu la cele din domeniul ştiinţelor sociale, ci la diverse teorii tehnice — care în alte ţări au fost de mult lăsate pe planul doi sau trei ; în schimb, nu se predau cunoştinţe esenţiale de care depinde progresul ştiinţei respective. Desigur, pentru această stare de lucruri răspunderea o poartă nu numai cadrele respective, ci şi Ministerul Învăţămîntului, care nu s-a ocupat şi nu se ocupă suficient ca toate programele de învăţămînt să fie aduse la zi, să asigure materiale necesare unei bune informări a cadrelor, spre a face posibil ca acestea să predea într-adevăr cele mai noi cunoştinţe în domeniul lor de activitate.

Este, de asemenea, necesar să ţinem seama de criticile făcute în ce priveşte înzestrarea laboratoarelor, care sînt rămase în urmă din acest punct de vedere. Va trebui să facem eforturi în această privinţă şi, firesc, ne va costa bani. Ne va costa însă şi mai mult dacă vom ţine timp de cinci ani un student să înveţe pe aparatură pe care n-o mai întîlneşte în nici o fabrică, dacă el va învăţa lucruri care practic nu-i vor folosi la nimic, alegîndu-se doar cu nişte cunoştinţe generale de istorie a tehnicii. În aceste condiţii, cînd studentul se va duce mîine să lucreze în fabrică, îi va trebui un an sau doi, cîteodată şi mai mult, ca să cunoască şi să se familiarizeze cu tehnica şi maşinile actuale ; iar cînd va merge la un institut al Academiei, sau la un institut departamental de cercetări, îi va fi necesară, de asemenea, o perioadă îndelungată pînă să cunoască aparatura şi să lucreze cu utilajele noi pe care le întîlneşte acolo. Dacă nu ţinem seama de aceste lucruri, atunci ce fel de cadre vom pregăti, tovarăşi ? Sînt de acord cu ce s-a spus aici despre cursurile postuniversitare. Dar dacă şi acolo se învaţă tot pe aparatură învechită, atunci numai de perfecţionare nu se poate vorbi.

Instituţiile noastre de învăţămînt superior trebuie să dispună de utilaj modern pentru a putea pregăti în bune condiţii pe studenţi, pentru a face ca aceştia, cînd vor merge în producţie, să fie ei în stare să împingă, să dezvolte nou, nu abia să-l înveţe şi să se deprindă cu el. Din acest punct de vedere, eu consider că trebuie puţin completat chiar materialul nostru prezentat în plenară, precizîndu-se mai cu seamă unele măsuri concrete, precum şi eforturile financiare necesare, pentru ca, într-o perioadă de timp, să punem ordine şi în domeniul dotării laboratoarelor. Sînt, în privinţa utilării laboratoarelor, multe lucruri pe care va trebui să le importăm ; sînt însă şi multe utilaje şi aparate pe care va trebui să le producem în ţară, dar nu lăsînd această sarcină numai pe seama unor unităţi ale Ministerului Învăţămîntului, care singure nu pot să facă acest lucru. Dacă atelierele şi unităţile ministerului pot produce diferite utilaje pentru grădiniţă, pentru şcoala de 8 ani, apoi acest lucru este mult mai greu pentru licee şi formele superioare de învăţămînt. Trebuie să creăm întreprinderi specializate în acest scop, care să asigure utilajele şi aparatura necesară pentru învăţămîntul nostru ; să ne punem aceasta ca una din sarcinile noastre importante şi să luăm măsuri hotărîte în domeniul acesta de activitate.

Pe drept cuvînt s-a subliniat în plenară că în întreaga activitate de îmbunătăţire a procesului de învăţămînt un rol hotărîtor îl are corpul didactic, chemat să desfăşoare o activitate multilaterală atît în pregătirea şi instruirea elevilor şi studenţilor, cît şi în educarea generală, cetăţenească, a tineretului. Am realizat, în acest sens, multe lucruri bune. Aici s-a vorbit despre necesitatea ca profesorii, conferenţiarii, celelalte cadre didactice din învăţămîntul superior să se ocupe fiecare, nemijlocit, de un grup de studenţi. Este un lucru foarte bun, pe care va trebui să-l introducem şi noi. Să creăm condiţii ca aceste cadre să aibă o legătură mult mai strînsă cu studenţii, să-i cunoască bine, să-i sprijine îndeaproape în procesul de învăţămînt. Noi am mai discutat despre aceste lucruri, dar nu s-a făcut prea mult în direcţia aceasta. Trebuie să combatem atitudinile de comoditate, de înţelegere îngustă a obligaţiilor didactice — obligaţii care nu se termină deloc o dată cu încheierea orei de curs.

Trebuie să facem ca profesorul, învăţătorul să se afle cît mai mult în mijlocul elevilor, să trăiască împreună cu ei, să-i supravegheze în recreaţii, să le organizeze jocurile, să meargă cu ei în excursii — aşa cum se făcea şi în trecut. Cînd vorbim de rolul important pe care îl au învăţătorul, profesorul în educarea copiilor, nu trebuie să limităm acest rol numai la predarea cunoştinţelor la orele de curs, ci să înţelegem întreaga activitate de educare a copiilor. Consider că e necesar să analizăm temeinic lucrurile din acest punct de vedere, să punem mai bine în valoare experienţa pe care o avem în privinţa aceasta. Sînt aici tovarăşi care cunosc această experienţă şi cred că e bine s-o promovăm ca pe o îndatorire didactică fundamentală.

S-a vorbit, în plenară, despre felul cum se predau unele discipline filozofice, ideologice din învăţămînt. Am relevat mai înainte unele neajunsuri pe care le mai avem în această privinţă. Înarmarea elevilor din învăţămîntul mediu şi a studenţilor, îndeosebi, cu temeinice cunoştinţe filozofice şi ideologice constituie una din cerinţele fundamentale ale dezvoltării unui învăţămînt modern în ţara noastră. Desigur, tovarăşi, în această privinţă un rol important au, în primul rînd, cadrele care predau ştiinţele sociale ; dar aceasta nu este o obligaţie care ţine numai de domeniul lor de activitate. Problema conţinutului ideologic al învăţămîntului nostru este şi trebuie să fie o problemă a conducerii universităţilor şi institutelor de învăţămînt superior. Nu numai în filozofie sau în oricare altă disciplină socială, ci în întregul proces de învăţămînt, trebuie să se reflecte concepţia noastră filozofică despre lume şi viaţă, materialismul dialectic şi istoric. În mod deosebit aceasta trebuie să se manifeste la universitate — care, prin natura sa, este un focar al ştiinţelor umaniste, al propagării materialismului dialectic. Dar, din păcate, întîlnim aici, chiar la catedrele de ştiinţe sociale, unele confuzii ideologice, concepţii greşite, faţă de care nu numai că nu se ia atitudine, dar există toleranţă şi îngăduinţă. Să nu uităm nici un moment că asemenea concepţii, care servesc forţelor reacţionare şi imperialiste, mai există, că ele mai pătrund din afară şi sînt preluate şi la noi, sub diferite forme. Consider că este necesar să luăm măsuri hotărîte spre a face ca învăţămîntul nostru superior să fie un focar de luptă împotriva a tot ceea ce este retrograd şi învechit, împotriva tuturor concepţiilor idealiste, mistice, reacţionare. Cadrele care predau marxism-leninismul, toate cadrele didactice din întregul nostru învăţămînt au îndatorirea să militeze activ pentru educarea tineretului în spiritul concepţiei despre lume şi societate care stă la baza politicii partidului nostru. Învăţămîntul nostru este un valoros instrument de educare în mîinile societăţii socialiste, şi, în consecinţă, trebuie să promoveze, prin întreaga sa activitate, concepţia noastră, ideologia noastră.

Aşa cum am mai subliniat şi cu alte prilejuri, coexistenţa paşnică între state nu înseamnă de fel coexistenţă şi cu concepţiile burgheziei, nu înseamnă renunţarea la lupta ideologică pentru promovarea materialismului dialectic şi istoric, ci, dimpotrivă, impune intensificarea eforturilor pentru triumful marxism-leninismului, al filozofiei noastre. Promovarea largă a ideologiei noastre este o sarcină a tuturor conducerilor instituţiilor de învăţămînt, a tuturor celor care lucrează în acest sector — pînă la profesorul universitar, la rector, la ministrul Învăţămîntului. Analizarea rezultatelor activităţii acestor cadre trebuie judecată în contextul rezultatelor generale obţinute în ridicarea nivelului ştiinţific şi tehnic al învăţămîntului, în promovarea concepţiei noastre materialist-dialectice, în formarea şi educarea generaţiei noi şi situarea ei pe poziţii active de luptă împotriva a tot ceea ce este învechit şi serveşte forţelor reacţionare, imperialismului. Tot ceea ce am înfăptuit în aceşti ani de construcţie socialistă s-a realizat sub conducerea partidului nostru marxist, care are la bază concepţia revoluţionară despre lume ; am învins tocmai pentru că în întreaga noastră politică, în întreaga noastră activitate ne-am condus şi ne conducem după această ideologie. Promovarea cu consecvenţă a acestei concepţii constituie, în continuare, garanţia victoriei noastre în lupta pentru construcţia socialismului şi comunismului !

Nu putem şi nu trebuie să acceptăm nici un fel de concesie, sub nici o formă, faţă de confuzii sau concepţii străine idealurilor noastre. Mă refer la concesii de ordin ideologic. Partidul nostru nu admite sub nici o formă măsurile administrative în lupta ideologică ; combătînd abuzurile şi diferitele practici străine care au avut loc în trecut, partidul nostru nu slăbeşte, ci, dimpotrivă, sporeşte preocuparea pentru lupta ideologică ; va trebui să militäm neîncetat, cu toată stăruinţa, pentru promovarea concepţiei noastre despre lume şi viaţă.

Desigur, noi acordăm o mare atenţie tradiţiilor progresiste minunate pe care le-a acumulat de-a lungul istoriei sale poporul român. Dar, preocupîndu-ne de cultivarea respectului şi dragostei pentru aceste tradiţii, valorificîndu-le, preluînd de la ele tot ceea ce este bun şi serveşte mersului nostru înainte, nu trebuie să uităm nici un moment că în trecut au existat în ţara noastră — şi nici nu puteau să nu existe — şi concepţii retrograde, reacţionare, care au servit claselor asupritoare. Faţă de toate acestea trebuie să luăm poziţie hotărîtă. Firește, chiar şi în cazul unor personalităţi progresiste din trecut trebuie să acţionăm cu discernămînt, să analizăm bine ce preluăm — pentru că nu putem să luăm totul în bloc. Să avem în vedere că aceste personalităţi au avut şi limite — şi nici nu se putea altfel — generate de dezvoltarea socială, de epoca în care au trăit, de nivelul de cultură ş.a.m.d. Trebuie să preluăm ce e valoros, progresist în activitatea acestor personalităţi, dar să avem şi o atitudine critică faţă de ceea ce este greşit în creaţia lor. Nu înseamnă, prin aceasta, că negăm sau că lovim în cineva. Noi procedăm în felul acesta, chiar faţă de activiştii de partid, faţă de cadrele de partid ; cînd greşesc le criticăm — şi asta nu înseamnă că le lovim ; ce au făcut bine remarcăm, subliniem. Înseamnă oare că dacă preluăm ceea ce a fost bun, valoros în poeziile lui Goga, trebuie să uităm că acesta totuşi, într-o serie de scrieri, în politică, s-a situat pe poziţii reacţionare, retrograde ? Desigur că trebuie să criticăm această latură a activităţii sale.

Noi nu trebuie să uităm că a existat în România o îndelungată activitate fascistă, că legionarii — această bandă de asasini — au exercitat o influenţă nefastă, au promovat concepţiile lor retrograde, şovine şi reacţionare, dăunînd grav intereselor poporului nostru.

Doresc să subliniez, în continuare, răspunderea mare pe care o are presa noastră — ziarele, revistele literare şi celelalte publicaţii — în legătură cu aceste probleme. Este o îndatorire fundamentală a presei să nu admită în paginile ei nici un fel de concepţii străine, de materiale confuze, indiferent sub ce fond s-ar manifesta. Trebuie să criticăm pe acei comunişti care lucrează în aceste sectoare şi care dovedesc pasivitate, neatenţie sau lipsă de combativitate în această privinţă. Asemenea stări de lucruri se mai întîlnesc — aşa cum a spus aici tovarăşul Tudor Ionescu — şi la radio şi televiziune, în cinematografie şi în alte sectoare ale culturii.

Dacă vorbim de educarea comunistă a tineretului, trebuie spus că învăţămîntul oferă în acest domeniu un complex întreg de mijloace menite să contribuie la formarea concepţiei despre lume şi viaţă a tineretului. Trebuie să învăţăm să folosim cît mai bine aceste mijloace ! Dezbătînd problema perfecţionării învăţămîntului trebuie să acordăm o atenţie mai mare — atît în studiu cît şi în lege — activităţii practice de educare, mai ales în domeniile care au o importanţă hotărîtoare pentru progresul societăţii. Este necesar să luăm măsuri pentru a îmbunătăţi activitatea organizaţiilor de partid şi de U.T.C. din cadrul învăţămîntului, să sporim rolul şi contribuţia acestora la buna desfăşurare a întregului proces de învăţămînt, la ridicarea nivelului ideologic al studenţilor, la intensificarea muncii de educare a tineretului din şcoli şi universităţi, în spiritul înaltelor idealuri ale societăţii noastre.

Consider că, la rîndul lor, comitetele judeţene de partid şi comitetele municipale şi orăşeneşti au, ca una din sarcinile principale şi permanente, îndatorirea de a se preocupa în mod susţinut de buna desfăşurare a învăţămîntului, de îndrumarea întregii munci de educare şi instruire din şcoli şi facultăţi. Numai aşa atît studenţii, cît şi profesorii lor, îşi vor putea îndeplini cum se cuvine sarcinile ce le revin.

Acestea au fost, tovarăşi cîteva lucruri pe care eu am ţinut să le subliniez în faţa plenarei Comitetului Central, considerînd că ele au o importanţă deosebită pentru progresul învăţămîntului nostru superior şi, în general, al întregului învăţămînt din România.

LUCRĂRILE PLENAREI COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

CUVÎNTUL TOVARĂȘULUI GHEORGHE NECULA

Măsurile privind perfecționarea învățămîntului de toate gradele se înscriu în contextul general al programului de dezvoltare a societății noastre, elaborat de Congresul al IX-lea, dezvoltat și concretizat prin hotărîrile Conferinței Naționale a Partidului.

În județul Ilfov, ca și în întreaga țară, studiul privind dezvoltarea învățămîntului a fost primit cu un interes deosebit de către oamenii muncii, care au dat o înaltă apreciere metodelor democratice folosite de conducerea partidului și statului de a pune în discuția maselor cele mai importante probleme privind dezvoltarea patriei, de a se sfătui cu poporul asupra soluțiilor ce trebuie adoptate. Relevînd că numeroasele propuneri, sugestii și observații trimise organelor de partid și de stat, presei centrale și locale reflectă interesul față de problemele dezvoltării învățămîntului, vorbitorul a subliniat importanța generalizării învățămîntului de 10 ani, a cuprinderii în școli a copiilor de la vîrsta de 6 ani, precum și accentuarea caracterului aplicativ al învățămîntului în clasele a IX-a și a X-a ale școlii generale.

Apreciind măsurile în legătură cu îmbunătățirea învățămîntului seral și fără frecvență, tovarășul Gheorghe Necula a propus ca învățămîntul seral să fie organizat și pe lîngă școlile profesionale și liceele de specialitate, aceasta facilitînd ridicarea nivelului de pregătire a muncitorilor și funcționarilor.

O problemă care merită o atenție deosebită este pregătirea tineretului sătesc în diferite meserii necesare activității complexe ce se desfășoară în cooperativele agricole de producție și, în general, în cadrul comunelor. La sate se resimte lipsa unor meseriași ca dulgheri, zidari, mecanici, electricieni, croitori, frizeri etc., deoarece nu au existat preocupări susținute în această direcție și nu s-au reglementat problemele legate de asigurarea cointeresării materiale a meseriașilor din mediul rural. Pe de altă parte, calificarea la locul de muncă prin ucenicie în meserii cu tradiție la sate nu poate fi asigurată, întrucît unitățile cooperației nu au dreptul să elibereze acte care să ateste stagiul în producție al ucenicilor. În acest sens a fost subliniată necesitatea ca problema să fie rezolvată corespunzător de Ministerul Învățămîntului și Ministerul Muncii, iar Ministerul Energiei Electrice să asigure o mai judicioasă repartizare a locurilor pentru școlile profesionale ce-i aparțin, întrucît în unitățile agricole socialiste nu sînt condiții pentru a crește cadre calificate de electricieni. S-a făcut, de asemenea, propunerea să se stabilească un sistem de contracte care să oblige pe tinerii trimiși de unitățile agricole la școli profesionale și tehnice să se înapoieze, după absolvire, în unitățile respective.

Abordînd în continuare unele probleme ale învățămîntului superior, vorbitorul s-a referit la necesitatea de a se stabili cifrele de școlarizare pe specialități în funcție de nevoile reale ale fiecărui județ, evitîndu-se astfel repartizarea unui număr prea mare de absolvenți cu specialități în care cerințele erau limitate și prea mic cu specialități în care nevoile erau mult mai mari.

În vederea îmbunătățirii pregătirii viitorilor specialiști sînt deosebit de utile propunerile privind justa proporționare a raporturilor între prelegeri și lucrări practice, precum și cele referitoare la o mai bună așezare a practicii în planul de învățămînt și la îmbunătățirea conținutului ei.

De asemenea, vorbitorul a arătat că învățămîntul superior fără frecvență solicită un sprijin mai substanțial decît cel preconizat în studiul de față, impunînd măsuri de natură să pună pe studenții care urmează acest învățămînt în condiții de egalitate cu ceilalți studenți nu numai în ce privește cerințele, ci și în ce privește îndrumarea.

Este foarte judicioasă — a spus vorbitorul — măsura privind reînființarea învățămîntului pentru formarea de subingineri. Considerăm că o asemenea formă ar putea fi utilizată și pentru pregătirea de specialiști de nivel intermediar în domeniul economic, cu atît mai mult cu cît este evidentă cerința unui număr sporit de cadre economice. Totodată, trebuie îmbunătățită pregătirea economică a absolvenților din învățămîntul superior tehnic și agricol.

Exprimîndu-și acordul cu privire la măsurile preconizate în studiu referitoare la asigurarea învățămîntului cu cadre, vorbitorul a subliniat necesitatea adoptării unor soluții mai eficiente pentru încadrarea posturilor vacante. În vederea îmbunătățirii bazei materiale a învățămîntului a propus revederea actualelor proiecte de școli, ținînd seama de cerințele învățămîntului modern și sistematizarea localităților rurale, intensificarea construcției de internate pentru elevii proveniți din mediul sătesc.

CUVÎNTUL TOVARĂȘULUI ANTON BREITENHOFER

Ca om ce aparține unei generații care nu s-a bucurat de posibilitatea de a studia în anii de tinerețe, încerc un sentiment de adîncă bucurie față de orientarea generoasă și de-a dreptul curajoasă a partidului nostru în problemele dezvoltării învățămîntului. Am folosit cuvîntul „curajoasă" pentru că măsurile preconizate, pe care le aprob, își vor da întregul rod abia în deceniile următoare. Aplicate cu consecvență, aceste măsuri vor influența în mod decisiv nivelul de cultură și gradul de civilizație al întregului nostru popor. Copiii noștri care acum au 10 ani vor împlini, în anul 2000, patruzeci și doi de ani. Ei vor ține atunci în mîinile lor pîrghiile vieții economice și sociale. Așa cum vom pregăti această generație, așa va fi ea în anul 2000. Realizarea măsurilor proiectate reprezintă una din inițiativele cele mai pline de sens din toate cîte au fost discutate și aprobate în acest domeniu

Exprimîndu-și acordul deplin cu extinderea învățămîntului obligatoriu la 10 ani și începerea școlarizării la 6 ani, vorbitorul a subliniat necesitatea găsirii unor forme adecvate de trecere de la faza preșcolară la cea școlară, de modernizare și raționalizare a conținutului, mijloacelor și metodelor de învățămînt. Vrem să avem un tineret nu numai cult, ci și sănătos, însuflețit de o concepție optimistă asupra vieții, capabil nu numai să înțeleagă problemele complexe ale dezvoltării noastre sociale, dar să le și rezolve.

În ce privește pregătirea muncitorilor, vorbitorul a arătat că, potrivit orientării date de documentul supus Plenarei, ucenicia va trebui să devină una din principalele căi de pregătire a muncitorilor calificați. Aceasta reprezintă nu numai o modalitate cuprinzătoare și economicoasă, ci și cea mai bună pentru a forma muncitori calificați. Cei mai buni meseriași pe care îi avem astăzi în întreprinderi au fost ucenici. Ei și-au însușit de la muncitori mai bătrîni nu numai cunoștințe profesionale, dar și conștiință de clasă. Ucenicia permite să familiarizăm pe tineri cu locul de muncă, să-i deprindem treptat cu condițiile de trai din fabrici și uzine. La locul de muncă ar putea fi formați muncitori calificați în meseriile cele mai complicate ca de pildă — electricieni, lăcătuși mecanici, laminatori, oțelari, furnaliști etc. Se înțelege de la sine că în același timp trebuie asigurată și pregătirea teoretică.

În proiectul studiului privind dezvoltarea învățămîntului se vorbește surprinzător de puțin despre învățămîntul agricol. Acesta trebuie să ne preocupe cu atît mai mult cu cît la sate se înregistrează fenomenul migrării tineretului spre orașe. Tineretul de astăzi are o mare pasiune pentru știință și tehnică. Acesta este, desigur, un fapt îmbucurător dar, în general, se consideră că știința și tehnica nu pot fi găsite decît în industrie. Mă întreb: oare producția și cercetarea agricolă nu sînt și ele știință și tehnică? Dacă este așa, atunci de ce nu spunem asta mai răspicat și nu căutăm să entuziasmăm tineretul satelor? Poate că ar fi bine să creăm chiar sistemul de ucenicie la I.A.S. și C.A.P., cu diplomă de absolvire, astfel ca țăranul să posede și să exercite, ca și muncitorul din fabrică, o meserie calificată

Totodată, există mulți „navetiști" din rîndul intelectualității: este vorba de învățători, profesori, medici, ingineri, care locuiesc în oraș, dar își au locul de muncă în sate și care părăsesc comunele după terminarea orelor de program.

Pentru a curma navetismul aș propune să fie recrutați copii talentați din mediul rural pentru a fi formați ca medici, profesori, învățători, ingineri, care să fie apoi retrimiși ca intelectuali în satele lor de origină.

În încheiere vorbitorul s-a referit la unele probleme privind școlile și secțiile cu limbă de predare germană, propunînd să se asigure o colaborare mai strînsă între autorii care redactează manuale, consultarea continuă a unui număr de profesori și învățători bine pregătiți și care dispun de o experiență didactică îndelungată, precum și ocuparea prin concurs a posturilor vacante de profesori din licee.

CUVÎNTUL TOVARĂȘULUI MIHNEA GHEORGHIU

Expunerea de principii și propunerile de reorganizare conținute în studiul privind dezvoltarea învățămîntului de toate gradele au calitatea de a răspunde în cea mai mare măsură cerințelor educației naționale în etapa actuală și imediat următoare a statului nostru.

Inițiind și orientînd elaborarea acestui studiu atît de necesar și temeinic, partidul nostru a urmărit încă o dată cu succes, ideea de continuitate, în condiții noi, a unor tradiții de izbînzi incontestabile ale trecutului istoric al învățămîntului din România. În același timp, remarcînd succesele, materialul supus deliberării noastre nu eludează suma de neajunsuri pricinuite de grefa de principii pedagogice impusă corpului nostru intelectual în 1948 și respinsă treptat de acesta în ultimii 20 de ani de experiențe și măsuri de perpetuă ameliorare pe care le cunoaștem. Dintre principiile de bază ale studiului aș vrea să reliefez două, și anume: asigurarea eficienței sociale a învățămîntului și reflectarea concepțiilor umanismului nostru socialist, al aplicării sarcinilor trasate de Congresul al IX-lea, pornind de la conținutul și trăsăturile culturii generale contemporane.

Apelul adresat școlii și universității, ca principali factori de educație multilaterală a tineretului, deci a societății înaintate de mîine, reprezintă soluția optimă, conformă cu noua misiune a școlii în România socialistă; în același timp, investirea învățămîntului public obligatoriu cu sarcina dezvoltării personalității fiecăruia dintre membrii viitoarei societăți mi se pare o măsură revoluționară.

Faptul că învățămîntul figurează în fruntea ordinii de zi a plenarei Comitetului Central nu ne poate apărea numai ca o simplă și firească aplicare a democratismului într-o zonă a construcției socialiste, dar și ca o serioasă considerare a unui aspect fundamental al civilizației românești, ca unul dintre acele momente ale creșterii istorice a României, la pregătirea și făurirea căreia conducerea de partid ne-a deprins să luăm parte activă Declarîndu-mă de acord cu ansamblul materialului, aș vrea să insist asupra cîtorva paragrafe.

În paragraful privitor la liceele de cultură generală se prevăd două secții științifice și două umaniste Vorbitorul a arătat că elevii care se vor pregăti pentru științele filologice și pentru o carieră umanistică în general nu se vor putea lipsi nici de literatura modernă și nici de cea clasică, de care e desigur regretabil că o generație întreagă a putut fi lipsită.

Materialul acordă o vădită importanță metodelor audiovizuale ca formă utilă și necesară în dezvoltarea învățămîntului. Problema informării audiovizuale, ridicată și dezbătută pe larg în ultima vreme în mai multe țări și de către forurile internaționale cele mai felurite: Organizația Națiunilor Unite pentru educație, știință și cultură, Biroul Internațional al Educației, de federațiile și asociațiile internaționale de film și radioteleviziune este la ordinea zilei. Ar fi util ca în scurt timp să se elaboreze o anexă dedicată special acestei probleme, eventual un studiu special care să contribuie mai cuprinzător la abordarea chestiunii în toată complexitatea ei, fiindcă există primejdia de a încerca să o luăm de la început, pe o cale, pe care, între timp, s-a ajuns departe și s-au înlăturat deja, ori sînt pe cale de a fi înlăturate, erorile începutului.

În legătură cu învățămîntul superior, vorbitorul a susținut măsurile preconizate în studiu privind îmbunătățirea predării științelor sociale, arătînd că de mai mulți ani materialul și sistemul lor de predare s-au dovedit defectuoase și tot mai neinteresante, față de viața reală a ideilor, față de progresele teoretice dobîndite prin noile documente și materiale de partid, prin opera filozofilor contemporani, români și străini. A fost, de asemenea, de acord cu noile propuneri din studiu privind învățămîntul superior artistic: reconsiderarea duratei de școlarizare și elaborarea unor măsuri de îmbunătățire a acestui învățămînt, menționînd însă necesitatea ca, în prealabil, să se reanalizeze structura organizatorică a instituțiilor de cultură și utilizarea, de către acestea, a cadrelor cu studii superioare artistice.

Mă declar de acord — a spus în concluzie vorbitorul — cu studiul prezentat plenarei spre dezbatere și îmi exprim convingerea că noua lege a învățămîntului va contribui la atingerea stadiului de civilizație și a nivelului intelectual spre care societatea noastră se îndreaptă sub conducerea competentă și consecventă a Partidului Comunist Român.

CUVÎNTUL TOVARĂȘULUI MIHAIL ROȘIANU

Studiul privind dezvoltarea învățămîntului, potrivit metodei inaugurate de partidul nostru, a fost supus dezbaterii publice, a specialiștilor din toate gradele de învățămînt, a maselor largi de oameni ai muncii, dovedindu-se încă o dată importanța acestei metode care confirmă treapta superioară la care a fost ridicată democrația socialistă în țara noastră.

În istoria învățămîntului românesc un moment de seamă l-a constituit, fără îndoială, reforma din 1948. Pe drept cuvînt, în studiul pe care îl dezbatem, se semnalează lipsuri ale acestei reforme și, îndeosebi, aceea că la baza ei n-a stat un studiu științific al tradițiilor școlii românești și al experienței mondiale. Aș putea adăuga că, în unele privințe, tradițiile bogate, progresiste, ale școlii românești au fost uneori ignorate. Un exemplu îl constituie modul de elaborare a manualelor școlare: a fost înlăturată tradiția autorilor de manuale, adoptîndu-se, de multe ori, soluția traducerii unor manuale străine. Am dat acest exemplu pentru că dacă o parte însemnată din lipsurile reformei din 1948 sînt explicabile, obiectiv, sînt și altele care se datoresc unor poziții subiective, nejustificabile.

Măsurile pe care le dezbatem aduc schimbări fundamentale, eliminînd radical aceste lipsuri și altele, intervenite în perioada de aplicare a reformei amintite.

Arătînd că prelungirea duratei învățămîntului la 10 ani va situa învățămîntul românesc în rîndul țărilor celor mai înaintate din acest punct de vedere, apreciind justețea măsurii ca perioada de școlarizare să înceapă la vîrsta de 6 ani, vorbitorul a opinat pentru o perioadă mai lungă de experimentare în vederea creării condițiilor necesare dezvoltării fizice și psihice unitare a școlarilor. De asemenea, a apreciat drept valoroasă începerea orientării elevilor încă din clasele I—VIII, relevînd rolul deosebit al psihologilor și pedagogilor în realizarea orientării profesionale și propunînd ca în studiu să fie prevăzute și pregătirea și încadrarea unor asemenea cadre.

O problemă foarte importantă care se pune în general învățămîntului și societății, pe plan mondial — a spus vorbitorul — este aceea a muncii educative. Partidul nostru a adus îmbunătățiri în această privință prin hotărîrile privind îmbunătățirea muncii educative în rîndul tineretului. Rolul principal îl are însă procesul de învățămînt. Fără ridicarea valorii educative a acestui proces nu e posibil să avem îndeplinit obiectivul esențial al dezvoltării omului.

Problema nr. 1 a școlii este, deci, problema învățătorului, problema profesorului. Făcînd o seamă de considerații și propuneri cu privire la organizarea învățămîntului în universități, institute și licee pedagogice, referindu-se apoi la unele probleme ale practicii pedagogice, vorbitorul a arătat: — practica pedagogică nu trebuie să se facă în orice școli, ci în școli de aplicație, potrivit unei experiențe pozitive dobîndite în organizarea ei în trecut, atît la școlile normale cît și la universități.

Vorbitorul a insistat apoi asupra necesității perfecționării continue a cadrelor didactice, fiind de acord cu sistemul propus în studiu și făcînd unele sugestii în această privință. Totodată, a apreciat propunerea din studiu de a se recunoaște sau echivala examenele de capacitate pentru profesori și gradele obținute în trecut de către învățători, precum și prevederile privitoare la îmbunătățirea sistemului de numire, promovare și transferare a cadrelor, elaborîndu-se în acest scop un Statut al cadrelor didactice.

Considerînd ca o latură valoroasă a măsurilor privind dezvoltarea învățămîntului, prevederile referitoare la asigurarea unor condiții mereu mai bune de muncă și viață cadrelor didactice, vorbitorul a spus în încheiere: Este bine că realizăm în etapa actuală un pas înainte în această privință. Aș dori să amintesc cuvintele spuse de Lenin după cucerirea puterii, că învățătorul și pedagogul vor avea în societatea socialistă o situație pe care n-au avut-o și nu o puteau avea în nici o altă societate. Măsurile de perfecționare a învățămîntului înseamnă un salt în dezvoltarea învățămîntului nostru românesc cu urmări pozitive și în celelalte sectoare ale vieții societății noastre.

CUVÎNTUL TOVARĂȘULUI MIRON NICOLESCU

De la început mă declar de acord cu structura propusă în studiu care corespunde concepției noastre socialiste despre învățămînt Ideea de a decreta obligativitatea învățămîntului pînă în clasa a zecea este o idee excelentă din mai multe puncte de vedere. În studiu se dau două motivări: întîi, creșterea nivelului de cultură generală; al doilea, racordarea cu anumite dispoziții din Codul Muncii Personal, eu văd în această prelungire mai degrabă un act de mare înțelepciune și de prevedere, căci trebuie să avem în minte necontenit faptul că revoluția tehnico-științifică a zilelor noastre a început deja sa aducă și va aduce necontenit și în ritm accelerat modificări profunde în structura vieții noastre economice, administrative și chiar a vieții de toate zilele.

În continuare vorbitorul a spus: deși sînt profesor de universitate, voi pleda totuși aici mai mult cauza institutorilor și a profesorilor din școala generală În cele mai multe dintre județele țării noastre viața culturală va gravita, cum gravitează și acum, în jurul școlilor generale, al liceelor din capitala respectivă. De aceea, profesorului trebuie să i se dea tot sprijinul, să i se confere toată autoritatea necesară, să i se apere prestigiul și să se facă tot efortul pentru menținerea și creșterea acestui prestigiu. Aceleași considerente sînt cu atît mai valabile pentru institutorii satelor și altor orașe din județ Statutul corpului didactic care va fi elaborat trebuie să aibă în vedere aceste probleme Fiecare dintre cei care am trecut prin școala de cultură generală păstrăm în suflet amintirea scumpă a cîtorva profesori, care nu s-au mulțumit să ne învețe carte, ci ne-au și educat, ne-au învățat să fim oameni. Fondul de cultură generală îl avem solid încastrat în noi din anii de școală, dar în afară de aceste considerații, să spunem personale, pentru fiecare, nu trebuie să uităm că în anii dinainte ai războiului, numeroase orașe din provincie, numeroase licee din Capitală s-au mîndrit cu profesori care au fost nu numai fala învățămîntului, dar au fost și creatori de cultură sau chiar numai sprijinitori de cultură.

Și acum problema elevilor. Problema elevilor, ca de altfel și a studenților, este strîns legată după mine de problema conținutului învățămîntului. O dată cu scăderea vîrstei de școlarizare la 6 ani, scădere pe care eu o aprob dat fiind însăși viața noastră de astăzi, va trebui să avem grijă totuși ca programul pentru clasa I, cel puțin, să fie foarte ușor, eventual chiar o-rarul redus, și acest program să fie tratat prin metode pedagogice speciale. Nu trebuie uitat că de modul în care va reacționa elevul la contactul cu școala poate depinde toată viața sa ulterioară. De aici rezultă o mare răspundere pentru corpul didactic, pentru Ministerul Învățămîntului.

Referindu-se la programele de învățămînt, la volumul de cunoștințe pe care acestea îl cuprind, vorbitorul a subliniat că atunci cînd ne fixăm o structură de învățămînt nouă trebuie să ne întrebăm ce vrem să facem din copiii noștri: mașini, în interiorul cărora însăși gîndirea să fie automatizată, sau conducători și, eventual, creatori de mașini. Întrebarea nu este pur retorică, pentru că în primul caz este justificată orice încărcare a programului, bineînțeles în limitele rezistenței fizice, fiziologice a elevului. În cazul al doilea, elevul sau studentul, în tot cazul viitorul conducător sau chiar creator de mașină, trebuie nu numai instruit dar, mai ales, învățat să gîndească. Or, mi se pare că o medie de 30 de ore pe săptămînă nu lasă studentului timp suficient să gîndească singur, în tot cazul să gîndească dincolo de frontierele cursului audiat.

O scuturare a conținutului programelor de toate amănuntele nesemnificative sau de considerații istorice, importante, fără îndoială, dar al căror loc este la cursul de istorie a științei, o punere în evidență viguroasă a liniilor principale ale dezvoltării științei respective cu scopul de a ajunge în timp util și cît mai repede, și fără epuizarea forțelor, la nivelul actual de cercetare, constituie după părerea mea imperativul numărul unu al unei restructurări a învățămîntului. Sînt bucuros să constat că această problemă a stat în atenția autorilor studiului.

CUVÎNTUL TOVARĂȘULUI KIRALY CAROL

Progresul rapid al construcției socialiste, înfăptuirea programului elaborat de partid pentru dezvoltarea economiei, științei și culturii naționale sporesc continuu cerințele față de pregătirea și formarea tinerei generații. Viitorii constructori ai socialismului și comunismului trebuie să fie oameni culți și bine pregătiți profesional, pătrunși de o înaltă conștiință patriotică, cetățenească, oameni cu o atitudine înaintată față de munca și de îndatoririle sociale, animați de o dragoste nemărginită față de poporul și partidul nostru.

Și în județul Covasna, studiul elaborat și pus în discuție a avut un larg răsunet în rîndurile oamenilor muncii și, în mod deosebit, în rîndurile cadrelor didactice.

Comitetul județean de partid a organizat o consfătuire cu cele mai bune cadre didactice din județ, pentru a cunoaște mai bine părerile în legătură cu acest studiu, cu propunerile de introducere a învățămîntului de la 6 ani și generalizarea învățămîntului de 10 ani, a altor probleme privitoare la dezvoltarea învățămîntului din țara noastră. În mod unanim, cadrele didactice cu care s-a discutat și-au exprimat deplinul acord cu prevederile studiului, fiind încredințate de eficacitatea măsurilor preconizate.

Propunerea cuprinsă în studiu, ca această școlarizare să se facă cu avizul medicului și cu consimțămîntul părinților, este justă. Justețea acestei propuneri este demonstrată și de ecoul pozitiv pe care l-a avut în rîndul părinților.

Este necesar ca să se înființeze clase cu elevi de 6 ani chiar și acolo unde numărul acestora este sub prevederile instrucțiunilor Ministerului Învățămîntului, așa cum este situația în comunele Arcus, Baraolt, Coseni, Sita-Buzăului, Sînzieni și altele din județul nostru.

Vorbitorul a arătat că numeroși profesori și-au exprimat opinia că este necesar ca pentru asigurarea cuprinderii tuturor copiilor patriei în școală să se prevadă — pe lîngă măsurile educative — și o seamă de măsuri cu caracter administrativ.

În acest sens, profesorii au propus ca inspectoratele școlare, consiliile populare să fie învestite cu dreptul de a sprijini, în funcție de situațiile concrete, pe părinții care au nevoie de ajutor și, totodată, să poată aplica sancțiuni acolo unde va fi cazul.

Referindu-se la perfecționarea cadrelor didactice, tovarășul Kiraly Carol a spus: În județul nostru avem o situație relativ bună privind calificarea cadrelor didactice: Marea lor majoritate au studiile necesare. Astfel, din 969 cadre didactice pentru clasele V—XI, numai 28 nu au calificarea necesară, iar 290 au numai calificarea de institutori; la clasele I—IV, din 534 institutori, 508 au studiile necesare, iar dintre 278 educatoare, 256 îndeplinesc condițiile de studii prevăzute. Aș dori însă să ridic problema perfecționării cadrelor didactice prin cursurile care se organizează anual. În organizarea acestor cursuri există încă formalism și lipsă de exigență, gradele didactice acordîndu-se adesea fără o verificare temeinică a cunoștințelor.

În vederea îmbunătățirii formelor de perfecționare profesională a cadrelor didactice, vorbitorul a propus să se revadă cu atenție sistemul de desfășurare a examenelor, urmărindu-se o cît mai exactă apreciere a cunoștințelor, măsura în care cadrele didactice sînt informate asupra noutăților din domeniul specialității lor. Totodată, la acordarea gradelor didactice să se aibă mai mult în vedere rezultatele pe care profesorii și învățătorii le obțin în procesul de învățămînt, calitățile pedagogice ale acestora.

Pentru sporirea prestigiului pedagogilor, a eficienței educative a muncii lor, vorbitorul a propus ca, în viitor, în măsura posibilităților, funcția de pedagog să fie îndeplinită de profesori care să aibă un anumit număr de ore la catedră, iar la internatele școlilor de 10 ani, de învățători cu o bună pregătire.

În încheiere, vorbitorul a făcut propuneri cu privire la dezvoltarea bazei materiale a învățămîntului.

CUVÎNTUL TOVARĂȘULUI MIU DOBRESCU

Preconizînd măsuri pentru dezvoltarea învățămîntului, partidul nostru a cuprins într-o tratare unitară întregul sistem al instrucției și educației, școala apărînd astfel ca un proces organic de formare a omului societății noastre Sînt complet de acord cu măsura propusă ca în anul următor să se treacă la generalizarea învățămîntului de 10 ani. Avem suficiente temeiuri să credem că nu este departe timpul cînd sub conducerea comuniștilor va prinde viață visul unuia dintre pionierii școlii românești — Gheorghe Asachi — de a ne ridica „la cele mai înalte învățături".

Consider cu totul întemeiată ideea din studiu privitoare la încadrarea în școala generală a copiilor în vîrstă de 6 ani, fiind întrunite cu prisosință condițiile necesare. Este binevenită completarea făcută în studiu ca pentru elevii de 6 ani ai clasei I să se elaboreze programe speciale, la care aș adăuga ca prin aceste programe să se asigure continuarea — cel puțin pentru cîteva luni ale anului, a unor activități proprii învățămîntului preșcolar.

Dacă în prezent în condițiile începerii școlii la vîrsta de 7 ani se practica sistemul dispenselor de vîrstă — mergînd pînă la 5—6 luni, consider că în noua situație să se excludă cu desăvîrșire intrarea în învățămînt a copiilor care n-au împlinit 6 ani pînă la data deschiderii anului școlar.

Tot cu privire la durata și structura învățămîntului general, găsesc necesar să se examineze posibilitatea ca elevii să-și poată continua studiile în școli profesionale după absolvirea clasei a VIII-a și nu după absolvirea clasei a X-a. Astfel, ei ar intra în producție abia la vîrsta de 18 ani, iar cei care pentru diferite motive sînt nevoiți să repete un an sau doi de școală generală — la 19—20 de ani.

Cu ocazia restructurării și îmbunătățirii programelor de învățămînt pentru școlile profesionale, sînt de părere să se examineze posibilitatea pregătirii unor muncitori cu un profil mai larg, spre a se evita neajunsurile care decurg în prezent dintr-o specializare prea îngustă: folosirea neraționala a forței de muncă, schimbarea pe parcurs a profilului inițial etc. Spre exemplificare notez că pentru meseria de tîmplar există în prezent 4 specialități: tîmplar de mobilă, tîmplar de binale, parchetar și dulgher.

În continuare, vorbitorul a spus: În procesul aplicării măsurilor preconizate, este necesar să se manifeste solicitudine față de județele deficitare sub raportul acoperirii cu cadre didactice calificate. Întrucît o parte din măsurile preconizate urmează a fi aplicate imediat, iar rezolvarea integrală a problemei cadrelor didactice cere 4—5 ani, consider necesară examinarea și găsirea unor soluții cu caracter tranzitoriu.

La cele cîteva considerente de ordin general doresc să adaug unele probleme care ne frămîntă în legătură cu dezvoltarea școlii județului nostru. Deși populația școlară a crescut foarte mult, un număr mare de tineri nu pot depăși școala generală. Principala cauză o constituie imperfecțiunile rețelei școlilor post-generale. Astfel, școlile profesionale din județul Iași pregătesc în prezent numai aproximativ 1 000 de muncitori calificați pe an. În aceste condiții nu acoperim nici pierderile naturale, nemaivorbind de creșterea numărului de muncitori, cerută de dezvoltarea intensă în ultimii ani a industriei și, în general, a economiei județului.

După ce a arătat că datorită unui sistem imobilist, greoi, cadrele universitare urcă foarte anevoios pe scara ierarhiei didactice și a cerut ca această problemă să fie examinată de organele de partid și de stat împreună cu Ministerul Învățămîntului, vorbitorul s-a referit la lipsurile existente în domeniul acoperirii cu cursuri și manuale, propunînd înființarea la Iași a unei edituri didactice.

Ridicarea pe o treaptă calitativ superioară a instruirii și educării tineretului din patria noastră pune sarcini deosebite în fața organelor și organizațiilor de partid. Pentru o mai bună coordonare a activității organizațiilor de partid, în unele municipii ce grupează un număr mai mare de școli, cum ar fi Iașul, s-ar simți utilitatea înființării unui comitet de partid pentru sectorul învățămîntului de cultură generală, profesional și tehnic. În sprijinul acestei propuneri pledează și experiența pozitivă dobîndită la Iași în 10 ani de existență de comitetul de partid pe centrul universitar.

Adoptarea și apoi aplicarea măsurilor pe care le examinăm astăzi vor face ca școala — principal factor de cultură și civilizație, cum o caracteriza tovarășul Nicolae Ceaușescu la cel de-al IX-lea Congres al partidului, să intre mai bine în rosturile sale, să contribuie într-o măsură tot mai mare la formarea pe pămîntul românesc a virtuților proprii omului civilizației comuniste.

CUVÎNTUL TOVARĂȘULUI MIHAI TELESCU

Măsurile propuse pentru dezvoltarea învățămîntului de toate gradele se înscriu cu temeinicie în ansamblul hotărîrilor Congresului al IX-lea și ale Conferinței Naționale a partidului privind perfecționarea organizării și conducerii vieții social-economice a țării, potrivit cerințelor etapei desăvîrșirii construcției socialismului

Începerea școlii la vîrsta de 6 ani și trecerea la învățămîntul general și obligatoriu de 10 ani, în condițiile gratuității acestuia, a fost primită de părinții elevilor și cadrele didactice din județul Timiș cu larg interes și aprobare. Propunerea de a se înființa la început clase cu copii de 6 ani numai în orașe și reședințe de comună este pe deplin justificată Apreciem însă că sînt și sate cu populație numeroasă care deși nu vor fi reședințe de comună, au condiții pentru constituirea claselor cu copii de 6 ani. Primirea copiilor în școală de la vîrsta de 6 ani impune o mai mare grijă pentru dezvoltarea și funcționarea învățămîntului preșcolar

Referindu-se la faptul că școala de 10 ani va cuprinde și elevi din alte localități decît cea natală, vorbitorul a propus să se examineze posibilitatea asigurării cazării acestora.

O atenție deosebită trebuie să se acorde încadrării școlilor cu cadre calificate, precum și înzestrării acestora cu materialul didactic și aparatajul necesar realizării unui învățămînt de calitate

În continuare, vorbitorul s-a ocupat de unele probleme ale perfecționării învățămîntului profesional și tehnic, criticînd lipsuri care se manifestă în prezent în pregătirea de cadre la locul de muncă și exprimîndu-și convingerea că măsurile prevăzute în legătură cu extinderea uceniciei, în condițiile stabilirii unor obligații contractuale precise, vor duce la înlăturarea lor.

O altă problemă care merită mai multă atenție este cea a școlilor agricole. Un număr important de absolvenți nu sînt repartizați în producție în domeniile pentru care s-au pregătit și muncesc în alte sectoare.

Cauzele acestei situații rezidă în necorelarea planurilor de școlarizare cu nevoile agriculturii, în deficiențele cointeresării materiale a absolvenților repartizați în cooperativele agricole de producție.

Tov. M. Telescu a făcut apoi o serie de considerațiuni pe marginea măsurilor privind învățămîntul superior, salutînd înființarea școlilor de subingineri și extinderea învățămîntului post-universitar, cerînd, totodată, să se asigure o repartizare judicioasă pe centre universitare a cifrei de școlarizare la aceste forme de învățămînt. După ce a propus să se găsească o formă de verificare periodică a cunoștințelor cadrelor tehnice și economice cu

(Continuare în pag. a IV-a)

LUCRĂRILE PLENAREI COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

CUVÎNTUL TOVARĂȘULUI MIHAI TELESCU

(Urmare din pag. a III-a)

pregătire superioară, vorbitorul a spus în continuare:

Sîntem convinși că lărgirea atribuțiilor institutelor, facultăților și catedrelor în stabilirea planului de învățămînt și a programelor analitice, pe baza stabilității structurii asigurate de Ministerul Învățămîntului, va crea un cadru favorabil afirmării personalității cadrelor universitare, valorificării potențialului lor științific și didactic.

Față de noile cerințe care se pun învățămîntului superior în centrul universitar Timișoara se cere mult mai multă exigență în promovarea cadrelor, plasarea în alte locuri de muncă a celor necorespunzătoare, promovarea cu mai mult curaj și consecvență a cadrelor tinere care se afirmă pe linie didactică, științifică.

Aplicarea măsurilor Comitetului Central privind perfecționarea învățămîntului de toate gradele pune în fața tuturor organizațiilor de partid din școlile și facultățile județului Timiș sarcini majore, legate atît de îmbunătățirea procesului instructiv-educativ, cît și de ridicarea continuă a calificării corpului didactic.

Vom milita cu mai multă perseverență pentru a imprima fiecărei organizații de partid din școli și facultăți preocuparea susținută pentru îmbunătățirea conținutului învățămîntului, educarea elevilor și studenților în spiritul patriotismului socialist, al dragostei față de partid, patrie și popor.

CUVÎNTUL TOVARĂȘULUI BRANIȘ LADISLAU

Expresie a înaltei grije a conducerii superioare de partid și de stat pentru ridicarea continuă a nivelului de civilizație și cultură a întregului popor, pentru pregătirea multilaterală, competentă a noilor generații, măsurile preconizate, în lumina hotărîrilor Congresului al IX-lea și ale Conferinței Naționale a partidului, pentru perfecționarea învățămîntului de cultură generală, profesional, tehnic și superior au întrunit adeziunea unanimă a populației țării între care și a celei din județul nostru. Comuniștii, toți oamenii muncii, români și maghiari din județul Harghita văd în aceste măsuri un pas important pentru evoluția societății noastre, pentru situarea României socialiste în rîndul țărilor cu un înalt nivel de cultură și civilizație și dau o înaltă apreciere concepției de largă perspectivă ce caracterizează activitatea partidului nostru, a Comitetului său Central.

În continuare, vorbitorul a subliniat implicațiile pozitive ale prelungirii duratei învățămîntului de cultură generală obligatoriu pînă la 10 ani, și-a exprimat acordul cu începerea școlarizării la vîrsta de 6 ani, arătînd că această măsură se cere realizată treptat în funcție de condițiile existente. De asemenea, a propus ca în clasele V-X să se pună un accent mult mai mare pe activitatea cercurilor de elevi, ca în ultimele două clase ale școlii de 10 ani să se adopte prevederea de a se stabili discipline de învățămînt legate de industrie, agricultură, contabilitate etc. în funcție de specificul zonelor geografice unde sînt situate aceste școli. În timpul dezbaterii studiilor privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală și învățămîntului profesional și tehnic, mulți profesori de diferite specialități din județul Harghita au formulat observații și propuneri cu privire la conținutul și structura programelor și manualelor școlare. Se cere ca manualele școlare să dea tineretului un sistem unitar și accesibil de cunoștințe despre cultura românească și universală, iar în elaborarea lor să fie utilizate capacitățile creatoare ale celor mai bune cadre didactice.

Folosirea limbii materne în școli este o realitate de mult evidentă în patria noastră. Aceasta este o expresie a politicii naționale juste, științifice a partidului și statului nostru, o dovadă a profundului democratism al orînduirii noastre. Așa cum se prevede în studiul privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală, o atenție deosebită se va acorda în continuare perfecționării programelor și manualelor pentru școlile în limbile naționalităților conlocuitoare, elaborării unor lucrări metodice care să vină în sprijinul cadrelor didactice din aceste școli. Apreciem aceste prevederi ca o înaltă expresie a grijii partidului și statului nostru față de continua îmbunătățire a procesului instructiv-educativ în școlile cu predare în limbile naționalităților conlocuitoare. În același timp, considerăm ca o datorie patriotică să ridicăm în mod permanent nivelul de predare și de însușire a limbii române în școlile cu limba de predare a naționalităților conlocuitoare.

Vorbitorul a făcut, de asemenea, sugestii cu privire la școlile profesionale și liceele de specialitate, la îmbunătățirea sistemului de repartizare a absolvenților institutelor de învățămînt superior, la perfecționarea programelor de învățămînt. El a subliniat necesitatea de a se asigura educarea elevilor în spiritul dragostei și respectului nețărmurit față de patrie și popor, față de tradițiile istorice și culturale înaintate ale poporului român, față de marile izbînzi ale partidului, pregătindu-i să devină participanți conștienți, activi la marea operă de construire a societății comuniste în patria noastră, Republica Socialistă România.

CUVÎNTUL TOVARĂȘULUI CRISTOFOR SIMIONESCU

Ca slujitor al școlii, consider inițiativa conducerii partidului de a perfecționa instrucțiunea publică de toate gradele ca un act de clarviziune politică, ca o nouă expresie a capacității sale de a interveni la timp în zonele în care, prin mersul firesc al lucrurilor, apare o distanță între ceea ce este și ceea ce vremurile cer, între concrețiunile organizatorice aparent stabile ale prezentului și vibrația nouă pe care o trăiește viața țării, sub însăși acțiunea eforturilor noastre de progres.

Hotărîrile pe care le vom lua ne angajează răspunderea, cu atît mai mult cu cît modificările în organizarea și conținutul școlii au replică întîrziată. Practica nu ne poate spune de îndată dacă sînt bune sau rele, iar în perioada destul de îndelungată care se scurge pînă la clarificarea efectului lor, contingente întregi de tineri pot suferi daune, uneori greu de remediat. Cu o asemenea situație ne-am întîlnit, din nefericire, într-o perioadă în care, printr-o neprețuire eronată a îndelungatei experiențe a școlii românești și a experienței mondiale a școlii, s-au tras în grabă concluzii deficitare din premise juste, ceea ce a afectat negativ, sub anumite aspecte, pregătirea unor detașamente de tineri.

Deși aparent sînt de analizat trei documente distincte — referitoare respectiv la învățămîntul de cultură generală, la cel profesional și la cel superior — în fapt, trăim momentul instaurării unei noi legislații a școlii românești în întregul ei.

Problematica școlii de cultură generală este, fără îndoială, dominată de propunerea prelungirii duratei la 10 ani, ceea ce ne va situa printre țările fruntașe din lume, beneficiare ale unui învățămînt general obligator atît de extins. Subscriu, bineînțeles, fără rezerve și cu emoție la această propunere.

O anumită frămîntare îmi produce însă, în primul rînd, problema începerii școlarizării obligatorii la vîrsta de 6 ani. Copiii din mediul urban au cred, în genere, în condițiile actuale ale țării noastre, nivelul implicat de începerea școlarizării la 6 ani, dar nu cred că această constatare e tot atît de valabilă și pentru copiii din mediul rural, a căror interferență cu aspectele vieții moderne este mai restrînsă. Din această cauză aș propune ca hotărîrea noastră să prevadă începerea școlarizării de regulă la 6 ani în mediul urban, iar în mediul rural decizia între 6 și 7 ani să fie lăsată în seama părinților sfătuiți de învățători.

O altă problemă pe care documentul referitor la școala de cultură generală nu o tratează după însemnătatea sa privește valoarea dascălului asupra succesului instrucției și educației. Cu excepția tinerilor deosebit de înzestrați, elevii sînt într-o bună măsură ceea ce sînt profesorii lor. O îmbunătățire a învățămîntului general, oricît de bine concepută ar fi, riscă să rămînă formală dacă nu se iau în același timp măsuri capabile să asigure pe această treaptă a școlii un corp didactic cult și competent. În material e anunțat un statut al cadrelor didactice. Să nădăjduim că el va fi bine conceput și va scoate profesorul din situația actuală de inferioritate față de alte cadre cu pregătire similară, permițîndu-i să-și axeze întreaga capacitate creatoare spre mai buna plămădire a tinerei generații.

Referindu-se la contradicția aparentă dintre cerința întemeiată formulată în studiu de a se introduce noi capitole de predare, corespunzătoare progresului științelor și cerința de asemenea întemeiată de a nu-i supraîncărca pe elevi, vorbitorul a spus: să nu supraîncărcăm elevii cu date și detalii specifice științei unei alte epoci, dar să-i încărcăm bine și din plin cu tot ce reprezintă rezultatele esențiale, spiritul și metoda științelor moderne. Păzindu-ne de a supraîncărca elevii, trebuie să ne păstrăm totodată fermi pe poziția că e necesar ca școala să implice o muncă încordată, singura cale de a clădi în sufletul copiilor convingerea că nimic nu se cucerește fără efort. Educația prin muncă, principiu care ar trebui să comande întreaga problematică a formării omului în cadrul unei noi legislații școlare, mi se pare că nu este nici măcar atrasă în studiul Ministerului Învățămîntului. Munca încordată, apră, de fiecare zi, formează spiritul și caracterul tînărului mai bine și mai temeinic decît numeroase pilde sau expuneri.

Vorbitorul, analizînd în continuare cîteva probleme ale învățămîntului profesional și tehnic, încheie observațiile privitoare la școala preuniversitară cu referire la posibilitatea circulației între diferitele tipuri de școli sau de la o specialitate la alta în interiorul aceluiași tip de școală, arătînd că cerința circulației complică legislația, și ulterior munca organelor școlare, dar subliniind că un tînăr se poate dezvolta mai lent decît altul, în personalitatea lui pot apărea nebănuite trăsături și aptitudini care erau latente și care pot îndreptăți trecerea de la o specialitate la alta. Spre a nu mai reveni asupra acestei probleme mai tîrziu se menționează aici că circulația nu numai pe orizontală, ci și pe verticală ar trebui considerată un atribut specific școlii în socialism.

O ultimă observație se referă la cercetarea științifică în învățămîntul superior. Acesta dispune de cel mai puternic detașament de oameni de știință din patria noastră. Potențialul său, pus în valoare, ar îmbogăți tot mai mult patrimoniul creației științifice. Din nefericire, școala superioară, cu puține excepții, nu dispune de mijloacele tehnicii moderne, de utilaje și aparatură și chiar de documentarea de bază spre a produce știință la cota acestui potențial. Sprijinînd propunerea de a se crea centre de cercetare pe lîngă unele catedre universitare și constatînd că o unitate de cercetare cu mai puțin de 15—20 de forțe științifice și fără mijloace de bază nu este economică, nu se va afirma decît printr-o producție modestă, vorbitorul a subliniat că potențialul științific al învățămîntului superior poate fi pus în valoare numai acordîndu-se un sprijin substanțial în forțe și mijloace de cercetare.

Pînă acum, a spus în încheiere tov. Cristofor Simionescu, Ministerul Învățămîntului a practicat dese schimbări în toate compartimentele școlii. Faptul că partidul a lăsat aproape doi ani pentru pregătirea reașezării învățămîntului, pentru discutarea tuturor articulațiilor lui ne va duce, cred, la o legislație nu imuabilă, ceea ce ar fi nedialectic, dar, oricum, la una suficient de stabilă, pentru ca un tînăr să știe ce i se cere și ce are de făcut măcar pentru o perioadă de cîțiva ani și pentru ca învățămîntul să se poată dezvolta fără convulsiuni inutile, în liniștea necesară forțelor progresului.

CUVÎNTUL TOVARĂȘULUI GHEORGHE VASILICHI

Consider că, în general, materialul este bine întocmit, că el scoate în evidență atît părțile bune ale învățămîntului actual din țara noastră, cît și lipsurile sale, și schițează un vast și cuprinzător program pentru viitor, atît în ce privește rolul corpului didactic, cît și în problema manualelor școlare, educația elevilor, practica de producție și altele.

Vorbitorul a făcut o serie de observații cu privire la schema de organizare a învățămîntului din țara noastră, introducerea învățămîntului de la vîrsta de 6 ani, precum și prelungirea timpului de școlarizare obligatorie la 10 ani. Organizarea învățămîntului ridică o serie de probleme, a spus tovarășul Gh. Vasilichi, referindu-se pe larg la raportul existent între gradul de dezvoltare a economiei naționale și amploarea învățămîntului.

Un învățămînt larg și de înalt nivel pretinde să fie asigurat un puternic corp didactic atît sub aspectul numeric, cît și cel al pregătirii pedagogice, precum și o bază tehnică materială: localuri, manuale școlare, laboratoare, ateliere de școală și altele, care să creeze condițiile necesare pentru studiu. În legătură cu toate aceste aspecte, vorbitorul a făcut o serie de comparații, subliniind necesitatea unor eforturi susținute pentru a face față cerințelor și exigențelor impuse de aplicarea prevederilor cuprinse în studiul supus dezbaterii.

O altă problemă abordată de vorbitor a fost cea a liceelor industriale, a utilității acestora și a cerut să se precizeze locul pe care absolvenții lor îl vor ocupa în producție. Dacă vorbim de liceele industriale, care trebuie să pregătească muncitori calificați sau cu o înaltă calificare, nu văd deosebirea între cel care la vîrsta de 14 ani pleacă la școala profesională de 3 ani și devine, să spunem, strungar sau tinichigiu, sau croitor și între cel care tot la 14 ani merge la liceul industrial și devine tot croitor, strungar, cismar ș.a.m.d. Ce vor face acești oameni în producție? Toată lumea știe că în producție el va fi plătit în funcție de rezultatele muncii sale și nu de nivelul de cultură pe care îl are. De aceea, părerea mea este că trebuie mai bine definit rolul și locul acestor absolvenți ai liceelor industriale ca într-adevăr să nu ne pomenim că o serie de oameni nu-și găsesc locul în producție. Asta este o problemă care cred că ar trebui să o avem în vedere și să o definim bine, altfel ne vom lovi de greutăți.

Vorbitorul a propus crearea unor școli medii tehnice de stomatologie care să rezolve cerințele urgente existente, în special la țară, recrutînd tineri din mediul sătesc absolvenți ai liceului, care se vor întoarce mai ușor în locurile natale.

Abordînd o serie de aspecte legate de învățămîntul artistic, vorbitorul a remarcat că spre deosebire de alte ramuri ale învățămîntului, această ramură nu este cuprinsă în actuala reglementare. Deși avem 13 licee de artă plastică, cu aproape 1 200 de elevi, ei nu sînt repartizați în producție de către școală, și nu există nici măcar o reglementare a salarizării lor. Am impresia că problema aceasta este oarecum subestimată.

După ce a făcut o serie de propuneri privind baza materială a învățămîntului preșcolar, amenajarea grădinițelor pentru copiii meșteșugarilor cooperatori, în încheierea cuvîntului, tovarășul Gh. Vasilichi s-a referit la problema exigenței manifestate de corpul didactic în organizarea și desfășurarea examenelor de admitere în licee și învățămîntul superior, astfel încît să se asigure o riguroasă selecție a tinerilor pe diferitele trepte ale învățămîntului.

CUVÎNTUL TOVARĂȘULUI ION SÎRBU

Exprimînd convingerea că finalizarea măsurilor privind învățămîntul va avea și în județul Buzău urmări pozitive, vorbitorul a spus: Date fiind cerințele crescute de cadre cu pregătire medie și superioară și existența condițiilor optime pentru organizarea învățămîntului corespunzător dezvoltării economiei județului, doresc să subliniez că tradițiile învățămîntului de aici pot fi continuate și dezvoltate pe un plan superior. Pentru aceasta ne propunem ca în orașul și județul Buzău, solicitînd pe această cale și sprijinul organelor centrale, să înființăm noi licee de specialitate și școli profesionale. De asemenea, propunem să se analizeze posibilitatea înființării unui institut superior pedagogic, avînd în vedere că în orașul Buzău există condițiile materiale necesare, precum și faptul că din acest oraș s-au ridicat multe cadre didactice universitare de prestigiu, care ar putea sprijini activ și direct realizarea acestei acțiuni.

Prezentînd o seamă de propuneri concrete pentru dezvoltarea învățămîntului în județ, pentru asigurarea cadrelor de specialitate, tovarășul Ion Sîrbu a spus: Susțin prevederea din studiul privind dezvoltarea învățămîntului prezentat spre dezbatere care se referă la asigurarea de unități școlare puternice, cu o bază materială corespunzătoare, încadrate cu personal calificat. Ea poate să devină pretutindeni o realitate vie cu condiția de a se lua măsuri mai substanțiale decît pînă acum, atît pe plan central, cît și cu contribuția locală, pentru ca profesorii și învățătorii să aibă cele mai bune condiții de locuit și de activitate, pentru a putea fi cu adevărat atrași de locul de muncă unde-și vor desfășura activitatea. Vorbitorul a subliniat necesitatea creării unor internate pentru elevi atît în mediul urban cît și în cel rural.

Pentru asigurarea stabilității cadrelor, consider eficientă propunerea făcută în studiu de a se lua în considerare, pe lîngă rezultatele obținute la învățătură, ca un criteriu suplimentar, apropierea absolventului de domiciliul său stabil. Poate ar trebui să se precizeze mai exact ce trebuie înțeles prin apropierea tînărului de domiciliul stabil.

De asemenea, susțin propunerile care se referă la înființarea unei perioade de stagiu și răspunderea materială a absolvenților care nu se prezintă la posturile unde au fost repartizați.

Aceste măsuri vor duce, fără îndoială, la înlăturarea fluctuației de cadre, la asigurarea stabilității acestora.

Considerăm că pe această linie și pe plan local se poate aduce o contribuție mai mare, mai ales în privința pregătirii temeinice a tinerilor din zonele deficitare, astfel ca aceștia să facă față criteriilor de selecționare și să reușească la examenele de admitere.

După ce, în continuare, a prezentat unele probleme ale învățămîntului special și de ocrotire a copiilor minori, făcînd propuneri de adaptare a acestor școli la condițiile specifice pentru a asigura integrarea elevilor în viața socială, vorbitorul a adus o seamă de argumente, izvorîte din perspectivele de dezvoltare a județului, pentru lărgirea rețelei de învățămînt destinată pregătirii unor cadre de pomicultori și viticultori, înființării în unele comune mai dezvoltate a unor asemenea școli, profilării unor școli sau licee în funcție de cerințele concrete ale județului.

CUVÎNTUL TOVARĂȘULUI VALTER ROMAN

Consider că studiul cu privire la dezvoltarea învățămîntului, prezentat plenarei spre dezbatere și aprobare, corespunde unor necesități stringente, cerinței de a adapta învățămîntul nostru de toate gradele la noile realități în permanentă schimbare accelerată, răspunde marilor probleme puse de desăvîrșirea construcției socialiste în țara noastră, în condițiile desfășurării vijelioase — pe plan mondial — a revoluției științifice și tehnice contemporane.

În acest context, problema cadrelor, corespunzătoare noilor realități și sarcini, devine una din problemele centrale ale mersului nostru înainte pe cărările socialismului.

Vorbitorul s-a referit, în continuare, la problemele legate de predarea științelor sociale în instituțiile de învățămînt superior. Este evident, a spus el, că astăzi, cînd partidul nostru manifestă o atenție deosebită pentru ridicarea nivelului politic și ideologic al întregului popor, formarea gîndirii social-politice a viitoarelor generații în spirit marxist-leninist, problema formării concepției lor despre lume și viață, au o deosebită importanță. Societatea noastră socialistă are nevoie, în aceeași măsură, de intelectuali bine pregătiți atît din punct de vedere profesional și al culturii generale, cît și din punctul de vedere politic și ideologic. Or, misiunea de a forma această gîndire revine, în primul rînd, catedrelor de științe sociale, și, în mod deosebit, disciplinei de socialism științific.

Tov. V. Roman s-a referit la tendința, ce se manifestă pe plan mondial, de a se da o atenție mărită studierii științelor social-politice și umanistice. Acest lucru nu este deloc întîmplător, căci științele sociale joacă astăzi, în dezvoltarea societății contemporane, un rol nu mai mic decît științele naturii și tehnice. Iată de ce, a spus vorbitorul, mi s-a părut și mi se pare și acum neadecuat, necorespunzător necesităților României socialiste, sugestia cuprinsă în studiu ca socialismul științific să nu figureze (la instituțiile de învățămînt superior tehnic) ca disciplină de bază, că a fost lăsată la „alegere". Problema, după părerea mea, se pune nu „sau... sau", ci „și... și"; respectiv, să fie obligatorii atît economia politică cît și filozofia și socialismul științific. Consider, de asemenea, că reducerile propuse la socialismul științific sînt excesive.

Doresc să spun că în cursul dezbaterii, care a avut loc la inițiativa conducerii de partid, în ceea ce privește așezarea științelor sociale, s-a înregistrat un fenomen foarte pozitiv. Conducerile tuturor politehnicilor din țară, fără nici o excepție, au ajuns la concluzia că trebuie să se predea și filozofia și socialismul științific.

În continuare, vorbitorul s-a referit la deficiențele predării științelor sociale. Una dintre aceste deficiențe principale constă în aceea că predarea științelor sociale a devenit, pe alocuri, un fel de simplu instrument de agitație și propagandă; și-au pierdut, în mare parte, caracterul lor științific. Or, este clar că atunci cînd o știință devine apologetică încetează să mai fie știință. Și această stare de lucruri se datorește, firește, slabei calități a cadrelor pe care le mai avem, în special aș spune tocmai la socialism științific.

În ultimul timp s-au luat unele măsuri salutare pentru îndreptarea deficiențelor semnalate, cum este, de exemplu, elaborarea unei noi tematici pe baza căreia se elaborează, în prezent, un nou manual. În ceea ce privește cadrele, trebuie să spunem autocritic, mai avem foarte multe de făcut. Numărul acelora care, ca să zic așa, au capul în text — în timpul prelegerii — și nu textul în cap este încă prea mare. Or, o prelegere, ca să fie interesantă, trebuie să fie făcută absolut liber și e bine, de asemenea, să aibă loc un dialog viu între profesori și studenți pe problemele abordate și care au și o mare actualitate. Consider, de asemenea, ca necesar ca cei care activează în domeniul științelor sociale să primească un bagaj de informare mult mai bogat decît au primit pînă acum. Se impune organizarea unor cursuri de perfecționare. Ar fi necesar, de asemenea, ca atestarea cadrelor din domeniul științelor sociale să se facă mai operativ, ridicînd în acest fel sentimentul de siguranță la aceste cadre.

În ce privește denumirea disciplinei, din tot ceea ce mi-e cunoscut din discuții, toată lumea, cadrele respective și mulți din afară, inclusiv subsemnatul, milităm pentru menținerea denumirii de socialism științific. Ceea ce nu înseamnă că noi nu trebuie să includem în acest curs elemente ale științei politice, pentru că este absolut necesar, și noua programă chiar face acest lucru. Pe măsură ce științele se diferențiază — și acest fenomen are loc și în domeniul științelor sociale — se vor putea și vor trebui înființate cursuri speciale și de sociologie, și de științe politice ș.a.m.d. Consider necesar ca și cadrele din domeniul științelor sociale să aibă obligația de a face cercetări științifice.

CUVÎNTUL TOVARĂȘULUI TUDOR IONESCU

Împărtășesc convingerea generală că studiul supus dezbaterii plenarei și care este rodul unei ample munci colective desfășurată timp de aproape doi ani, privește problema dezvoltării învățămîntului sub toate unghiurile și sub toate aspectele.

Între dezvoltarea economică, dezvoltarea societății în general și dezvoltarea învățămîntului există o strînsă legătură. Măsura de prelungire a duratei învățămîntului obligatoriu la 10 ani, pe care sîntem chemați s-o adoptăm azi, este condiționată de împrejurări obiective și cred că nu o putem amîna, nu numai cu un cincinal, dar nici măcar cu doi ani. Asemenea împrejurări vor cere în viitor să prelungim durata învățămîntului general la 12 sau chiar la 14 ani.

Sînt convins că întrunim condițiile necesare pentru începerea școlarizării de la vîrsta de 6 ani. Un important rol pregătitor îl au grădinițele. Astăzi, în sistemul grădinițelor sînt cuprinși 390 000 de copii și, probabil, în curînd numărul lor va depăși 500 000. Este evident că un copil care a fost pregătit în grădiniță timp de doi ani va putea să răspundă admirabil cerințelor primului an de școală.

În legătură cu conținutul învățămîntului de cultură generală aș dori să subliniez necesitatea de a da importanța cuvenită studiului limbilor străine. Este știut, de pildă, că pentru un inginer cunoașterea limbilor străine este, poate, aproape la fel de importantă ca și studiul matematicii, al fizicii, al chimiei.

În continuare, vorbitorul s-a ocupat de unele aspecte ale educației elevilor, insistînd asupra rolului dirigintelui, precum și al activității extrașcolare.

După ce a arătat că în formarea elevilor și studenților un rol însemnat ar putea avea înființarea de societăți științifice, tovarășul Tudor Ionescu s-a referit la necesitatea de a preveni fenomenele de gigantism în organizarea rețelei de învățămînt. Dînd exemplu Institutului politehnic din București, care are 11 facultăți, cu 12 000 de studenți și 1 300 cadre didactice, el a subliniat că o asemenea instituție este greu de condus, oricît de abilă și experimentată ar fi conducerea ei.

Pornind de la ideea rapidității cu care se dezvoltă unele ramuri ale științei, a ritmului în care apar noi discipline științifice, vorbitorul a subliniat necesitatea constituirii pe lîngă facultățile de științe de la universitate a unor nuclee de specialiști care să-și axeze preocupările pe direcțiile noi ce se schițează în dezvoltarea științei. Această măsură ar trebui completată cu extinderea sistemului cursurilor obligatorii la alegere, organizate pe capitole și domenii cît mai înguste pentru grupuri de 5—7 studenți din ultimul an. În legătură cu problema cursurilor post-universitare vorbitorul a făcut propunerea ca perfecționarea inginerilor să fie organizată nu numai pe lîngă instituții de învățămînt superior, ci și pe lîngă unele institute de cercetări cu profil tehnic. S-ar putea examina posibilitatea ca unele dintre acestea să fie înzestrate cu fabrici experimentale. Acestea ar putea oferi un cadru adecuat atît pentru organizarea perfecționării cadrelor inginerești, cît și pentru activitatea practică a studenților care lucrează la proiectul de diplomă.

O problemă care merită întreaga atenție este înzestrarea corespunzătoare a laboratoarelor și atelierelor facultăților. Pe lîngă investițiile alocate de la buget, o sursă de asigurare a aparaturii necesare ar putea-o constitui întreprinderile. Multe aparate care sînt nefolosite de întreprinderi pot să completeze înzestrarea laboratoarelor studențești. O sursă de mijloace pentru dotarea facultăților ar putea-o constitui și reținerile procentuale din eventualele încasări ale unor catedre de pe urma cercetărilor științifice efectuate pe bază de contract.

În încheiere, vorbitorul și-a exprimat convingerea că transpunerea în viață a măsurilor preconizate în studiul privind dezvoltarea învățămîntului va aduce o prețioasă contribuție la înflorirea continuă a culturii și civilizației țării noastre.

CUVÎNTUL TOVARĂȘULUI LEONTE RĂUTU

Ca și alți vorbitori, doresc să relev legătura organică dintre măsurile preconizate în vederea dezvoltării învățămîntului de toate gradele și ansamblul de hotărîri adoptate după Congresul al IX-lea de conducerea de partid în toate compartimentele vieții sociale. Elaborarea acestor măsuri s-a desfășurat sub nemijlocita îndrumare a conducerii superioare de partid și personal a secretarului general al Comitetului Central, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Propunerile cuprinse în Studiul prezentat spre examinare plenarei sînt dictate de necesitățile societății noastre socialiste, de progresele realizate în știință și cultura contemporană.

Imensa majoritate a participanților la dezbaterea publică a primit cu o călduroasă aprobare propunerea privitoare la introducerea învățămîntului general obligatoriu de 10 ani, care izvorăște, de altfel, în mod direct din hotărîrile Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român. Au existat și păreri, izolate, că o asemenea măsură ar fi prematură în condițiile țării noastre. Or, aminarea introducerii învățămîntului obligatoriu de 10 ani ar accentua și ar face mai greu recuperabil decalajul ce există între țara noastră și țările mai avansate.

Această măsură are o adîncă semnificație socială și culturală menită să joace un rol important în ridicarea nivelului de cultură a întregului popor, în creșterea eficacității muncii sociale.

În epoca actuală, cînd în toate ramurile științelor are loc o prodigioasă proliferare a cunoștințelor, este deosebit de necesar ca manualele, programele și planurile de învățămînt să fie astfel întocmite încît să cuprindă selectiv valorile cele mai reprezentative, ideile esențiale ale fiecărei discipline. La noi, situația în această privință este încă departe de a fi satisfăcătoare. Se cere din partea Ministerului Învățămîntului o mai energică și fermă intervenție în planurile și programele de învățămînt, și îndeosebi în manuale, un spirit riguros de sinteză și selecție.

În continuare, tovarășul Leonte Răutu s-a referit la problema deosebit de complexă și cu însemnate implicații sociale a îmbunătățirii balanței de cuprindere a tineretului în cîmpul muncii și în învățămîntul superior. În legătură cu aceasta — a spus vorbitorul — se află problema dinamicii cifrelor de școlarizare pentru învățămîntul superior. Deficiențele grave în planificarea necesarului de cadre, manifestările crase de voluntarism au generat în trecut mari oscilații în acest domeniu. În ultimii ani, numărul de studenți este în continuă creștere, fiind în 1967—1968 de două ori mai mare decît în 1960—1961.

Din indicația conducerii partidului a fost început un studiu privind necesarul de cadre în perspectivă pentru toate ramurile economiei și culturii. Definitivarea lui urmează să fie corobotată cu stabilirea obiectivelor planului cincinal 1971—1975 și a principalelor prevederi ale dezvoltării economiei naționale în anul 1980. Această lucrare va prezenta o importanță excepțională pentru dezvoltarea învățămîntului.

După ce s-a referit la necesitatea lichidării actualului sistem de centralizare excesivă în elaborarea planurilor de învățămînt și programelor universitare și la lărgirea atribuțiilor colectivelor didactice ale institutelor de învățămînt în această direcție, vorbitorul s-a oprit asupra problemei duratei învățămîntului superior. Evident, reducerea duratei într-un sector sau altul nu reprezintă un scop în sine. Nu este însă mai puțin adevărat că în țara noastră durata învățămîntului superior tinde, în multe cazuri, spre limita superioară a duratei adoptate în alte țări, situație care cu greu poate fi justificată.

Studiul aduce corective în această privință atît prin reducerea duratei învățămîntului la un număr de specialități, cît și prin înființarea institutelor de subingineri, cu durata de 2—2 1/2 ani.

Și în această ramură a învățămîntului se impune presant lichidarea balastului de cunoștințe neesențiale, a problemelor cu care viitorul specialist nu se va întîlni niciodată în activitatea sa practică.

Abordînd problema îmbunătățirii metodicii de predare în școala noastră superioară, a extinderii metodelor active de însușire a cunoștințelor, tovarășul Leonte Răutu a subliniat, totodată, necesitatea participării cadrelor de predare la toate fazele și formele procesului de învățămînt. Din păcate, există însă deficiențe în aplicarea acestui sistem de lucru. La indicația conducerii partidului, Ministerul Învățămîntului urmează să elaboreze propuneri cu privire la introducerea în învățămîntul nostru a unui sistem, larg practicat în alte țări, potrivit căruia fiecare cadru de predare să îndrume direct un grup de studenți din punct de vedere al activității lor didactice și științifice cît și din punct de vedere educativ.

În cadrul dezbaterilor, s-a acordat o largă atenție propunerilor privind îmbunătățirea sistemului de predare a științelor sociale, în-

(Continuare în pag. a V-a)

LUCRĂRILE PLENAREI COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

CUVÎNTUL TOVARĂŞULUI LEONTE RĂUTU

(Urmare din pag. a IV-a)

deosebi în ce privește adaptarea predării la profilul facultăților, lărgirea problematicii, creșterea nivelului teoretic-științific.

În Studiul întocmit sînt analizate pe larg serioasele deficiențe de conținut care au persistat vreme îndelungată în învățămîntul superior și care au afectat în mod deosebit științele sociale.

În ultimii ani, îndeosebi după Congresul al IX-lea, s-au obținut valoroase rezultate în înlăturarea carențelor existente, dar continuarea eforturilor în această direcție rămîne mereu actuală pentru a elibera complet cursurile, manualele, programele de teze perimate, de șablon și rutină, de tratare rigidă, dogmatică a problemelor de teorie. În unele domenii de însemnătate esențială pentru formarea ideologică a tineretului — filozofie, istorie, estetică, teoria și istoria literaturii și artei, se resimte o rămînere în urmă a cursurilor față de efervescența spirituală stimulată și încurajată de partid, față de problemele de mare actualitate. În decursul anilor, în aceste domenii de activitate s-au acumulat suficiente forțe care, urmînd apelul partidului la activizarea gîndirii social-politice, să înlăture structurile rigide și sărăcia tematică, astfel ca școala să joace, după cum e firesc, rolul primordial în orientarea tineretului studios, în formarea sa în spiritul concepției noastre filozofice, politice, estetice, etice, în combaterea concepțiilor antiștiințifice.

Studiul ce va fi aprobat de plenară va sluji drept bază legii învățămîntului care în istoria modernă a României, va fi cea de-a treia lege care îmbrățișează în mod unitar întregul nostru învățămînt.

Se preconizează, de asemenea, perfecționarea structurii Ministerului Învățămîntului corespunzător cu sarcinile ce-i sînt încredințate, măsură care va trebui unită cu o temeinică îmbunătățire a metodelor și stilului de muncă ale ministerului.

În sfîrșit, în vederea dezbaterii largi a sarcinilor izvorîte din lucrările Plenarei Comitetului Central al partidului, se propune ca în toamna acestui an să se organizeze o conferință a cadrelor didactice din învățămîntul de toate gradele.

Înfăptuirea măsurilor preconizate în Studiu va constitui o etapă nouă în viața școlii românești, va situa Republica Socialistă România printre țările cele mai avansate din punct de vedere al dezvoltării învățămîntului și culturii.

După concluziile expuse de tovarășul Nicolae Ceaușescu, care a criticat faptul că, atît tovarășii din conducerea ministerului, cît și tovarășii care răspund de învățămînt pe linie de partid nu au analizat răspunderile care le revin pentru lipsurile existente în domeniul învățămîntului, tovarășul Leonte Răutu a luat din nou cuvîntul și a spus :

Tovarăși, vreau să declar în fața plenarei, cu deplină sinceritate, că socot justificată critica principială făcută de tovarășul Ceaușescu în cuvîntul lui și că era de datoria mea, referindu-mă la problemele învățămîntului de care mă ocup nu de puțină vreme, să fac o analiză mult mai adîncă atît a lipsurilor generale care există în învățămînt, cît și a răspunderii care-mi revine. Sînt încredințat că acesta este și sentimentul tovarășilor din Ministerul Învățămîntului, care nici ei nu au manifestat cuvenitul spirit autocritic în fața Plenarei Comitetului Central.

În ce mă privește vreau să asigur plenara că voi trage toate învățămintele din această critică și din indicațiile cuprinse în cuvîntul de încheiere al tovarășului Ceaușescu, referitoare la îmbunătățirea structurii și conținutului învățămîntului și în mod deosebit la sarcinile actuale ale muncii noastre ideologice.

CUVÎNTUL TOVARĂŞULUI ŞTEFAN BĂLAN

În vederea îndeplinirii sarcinilor trasate de Congresul al IX-lea cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului, Ministerul Învățămîntului a elaborat, sub directa îndrumare a conducerii partidului, pe baza unor largi consultări a cadrelor didactice și a specialiștilor, studiile prezentate dezbaterii publice. În numele Ministerului Învățămîntului, permiteți-mi să aduc respectuoasele noastre mulțumiri Comitetului Executiv al C.C. al partidului, tovarășului Ceaușescu personal, pentru prețioasele îndrumări pe care le-am primit în timpul întocmirii și definitivării acestor studii.

Relevînd succesele deosebite, în studii se analizează și deficiențele existente în învățămîntul nostru. La acestea se adaugă și lipsurile Ministerului Învățămîntului, care nu a reușit să cuprindă unele dintre problemele organizatorice și de conținut care s-au pus, nu a avut inițiativa unor acțiuni necesare, nu a aplicat mai larg experimente pedagogice în diferitele grade de învățămînt, precum și alte lipsuri pe care ne vom strădui să le înlăturăm cît mai grabnic.

Aș dori să subliniez în cele ce urmează cîteva din direcțiile principale care au stat la baza propunerilor preconizate.

În primul rînd, s-a urmărit un acces mai larg al populației la un învățămînt de nivel mai înalt. Aceasta se va obține prin introducerea școlii generale și obligatorii de 10 ani pentru toți copiii țării ; apoi, prin lărgirea posibilităților de a urma școli profesionale și licee de specialitate, ca și alte cursuri postliceale.

Școala generală de 10 ani asigură noi dimensiuni împlinirii aspirațiilor spre cultură ale poporului nostru. Ea va da oameni mai culți, care vor putea să-și însușească mai repede și mai bine o calificare, ceea ce va accelera progresul material și spiritual al societății noastre.

Mi-aș permite să relev că măsurile privind învățămîntul profesional, conjugate cu prelungirea duratei școlii generale la 10 ani, vor îmbunătăți sensibil nivelul de pregătire profesională a muncitorilor și vor ușura, în același timp, în producție, trecerea de la o treaptă de calificare la alta.

În al doilea rînd, s-a urmărit o mai amplă orientare a aptitudinilor elevilor și studenților.

În acest scop, se propune o largă diversificare a învățămîntului și o orientare profesională mai susținută a copiilor și tinerilor, din timp, după înclinațiile lor. Orientarea elevilor, care s-a făcut destul de puțin la noi, va începe cu ajutorul cercurilor științifice, tehnice, literare etc. și va continua prin activități practice care să răspundă dorințelor acestora, bineînțeles fără a forța nimic la această vîrstă fragedă.

Considerăm că procedînd la o largă orientare a tineretului, practicată azi în multe țări ale lumii, se vor folosi mai bine capacitățile individuale, se va evita risipirea energiilor potențiale ale populației și se va valorifica mai amplu capacitatea spirituală a societății.

De asemenea, s-a urmărit o organizare pe baze mai științifice a procesului de învățămînt. În acest scop, se va proceda la o mai rațională așezare a materiilor de învățămînt, la eliminarea lestului și repetărilor. În planurile de învățămînt se vor bucura de o deosebită atenție disciplinele moderne, cursurile și metodele care sprijină cercetarea științifică etc. Se va organiza mai judicios conținutul unor obiecte, căutînd să se realizeze cursuri unitare pe cicluri, cursuri de recapitulare și sinteză (istoria civilizației, biologia generală). Vor fi eliminate sau reduse ca volum unele cursuri sau capitole. Planurile și programele vor fi mai raționale elaborate și corelate, astfel încît să nu se depășească un număr de 28—29 de ore de studiu pe săptămînă.

Institutele de învățămînt superior vor avea posibilități mai mari să contribuie direct la îmbunătățirea planurilor și programelor de studii, iar organizarea pe cicluri a unor facultăți va duce la o folosire mai corespunzătoare a capacității individuale a studenților. Concomitent, se vor introduce metode pedagogice moderne, folosind mai mult seminarul, laboratorul, atelierul, practica în producție, mijloacele moderne de studiu. O îmbunătățire serioasă se va aduce raportului dintre teorie și aplicațiile practice, în favoarea acestora din urmă.

Aceste măsuri necesită investiții, dotări, cheltuieli făcute susținut, de-a lungul timpului, în toate categoriile și la toate nivelele de învățămînt. Experiența mondială arată că investițiile făcute pentru învățămînt sînt dintre cele mai avantajoase.

În același timp, conținutul învățămîntului va trebui să aibă un nivel științific mai înalt și mereu actualizat. Trăim o altă epocă ; nu putem să ne mărginim totdeauna la „modelele" vechi ale științei. Trebuie să introducem adeseori „modele" modificate față de cele clasice ; alteori, complet noi. Numai cei care țin pasul în învățătură cu revoluția tehnică-științifică de azi vor putea produce mîine mai mult și mai bine.

Toate acestea implică modernizarea sistemului de învățămînt și de instruire profesională, un grad înalt de adaptabilitate față de cerințele tehnicii și producției în necontenită transformare, implică organizarea în mai bune condițiuni a formării post-școlare a tuturor categoriilor de cadre.

Se propune, de asemenea, ca personalul didactic să fie perfecționat permanent, documentat amplu în specialitate, să i se creeze condiții mai bune de lucru în cercetarea științifică. În acest scop se va îmbunătăți sistemul de perfecționare periodică a cadrelor didactice, prin cursuri de înalt nivel ; se va da mai multă atenție documentării științifice a personalului didactic universitar și trimiterii cadrelor tinere să învețe pe lîngă oamenii de știință cu vastă experiență, din țara noastră sau din alte țări. Va trebui să atragem un număr mai mare de specialiști la cursurile post-universitare. De o deosebită importanță este amplificarea preocupărilor personalului didactic pentru cercetarea științifică. În raport cu nevoile crescînde ale economiei și culturii, devin necesare centre științifice pe lîngă catedre, cu dotare științifică modernă și personal de cercetare bine pregătit. Măsurile propuse în studii, în vederea perfecționării cadrelor, se vor face simțite neîntîrziat.

Pe baza hotărîrilor ce se vor adopta la plenară, Ministerul Învățămîntului va examina aprofundat modul de rezolvare a fiecărei probleme.

Asigur conducerea partidului că întregul nostru învățămînt este gata să depună toate eforturile pentru îndeplinirea în cele mai bune condițiuni a sarcinilor ce îi revin.

CUVÎNTUL TOVARĂŞULUI GHEORGHE MIHOC

Evoluția rapidă a științei impune oricărui specialist să posede o bază largă de cunoștințe fundamentale, necesare pentru înțelegerea noilor descoperiri, pentru a se putea ține la curent în cercetările contemporane din domeniul lui de specialitate.

De aceea, salutăm cu bucurie principiul pus la baza studiului ca în primii patru ani studenții să capete cunoștințe fundamentale, baza teoretică a profesiunii lor viitoare, urmînd ca specializarea să se facă ulterior, mai cu seamă prin cursuri post-universitare și prin doctorat.

Pregătirea specialiștilor de mare valoare, a viitorilor oameni de știință, fiind una din sarcinile importante ale institutelor de învățămînt superior, propunem să se introducă cursuri pentru doctoranzi la institutele care au posibilitatea să facă acest lucru. Asemenea cursuri există la multe universități din străinătate și au existat în trecut și la unele facultăți ale Universității din București. Ele sînt de mare utilitate, deoarece interesează nu numai pe doctoranzi, ci pe toți oamenii de știință din domeniul respectiv, indiferent de faptul dacă și-au trecut doctoratul sau nu. Numărul doctoranzilor este în permanentă creștere. Numai la Universitatea din București, numărul lor se ridică în prezent la peste 1 700. Organizarea unor forme sistematice de studiu pentru o masă atît de mare de tineri prezintă cel puțin tot atît interes ca și a studenților fără frecvență, deoarece este vorba de cei mai valoroși absolvenți ai universităților, schimbul de mîine al actualilor profesori și oameni de știință din țară. Cursurile de doctorat ar reprezenta cursuri de cel mai înalt nivel științific din institutele de învățămînt superior, iar multiplicarea lor, eventual în limbi străine în vederea schimbului de lucrări cu străinătatea, ar constitui un sprijin pentru toți cei ce vor să se țină la curent cu mersul științei.

Aceste cursuri ar trebui să intre în norma profesorilor.

În continuare, vorbitorul s-a referit la problemele normării activității didactice, arătînd că la marea majoritate a institutelor de învățămînt superior din străinătate, norme astfel concepute ca la noi nu există. La fiecare catedră există un ansamblu de sarcini (cursuri, seminarii, lucrări de laborator, publicații de cursuri, tratate de specialitate, lucrări științifice, pregătirea doctoranzilor etc.) pe care șeful catedrei și colaboratorii săi le duc la îndeplinire. Fixarea numărului de membri ai catedrei numai după numărul de ore de curs și seminar, adică numai după un singur factor, care nu reprezintă nici pe departe activitatea complexă și de mare calitate ce trebuie să existe într-o catedră, a condus la exagerări în sensul că șefii de catedră au căutat să mărească cu orice chip numărul de ore de curs în dauna celorlalte activități nenormate, care nu sînt deloc mai puțin importante decît celelalte. Activitatea unei catedre nu se măsoară numai în raport cu numărul de ore de curs și de seminar, ci și după modul cum sînt ținute aceste ore, după nivelul lor științific, după contribuția pe care membrii catedrei o aduc la progresul științei. Dorința de mărire a numărului de ore a condus la un număr mare de cursuri și de examene pe care studentul trebuie să le susțină.

Studiul permite ameliorarea acestei situații prin posibilitatea de a se crea la catedre centre sau colective de cercetare.

În felul acesta vor exista la catedre și membri care nu au sarcini didactice și, deci, numărul membrilor din catedră va fi fixat și după alte criterii decît exclusiv după numărul orelor de curs și seminarii.

Existența acestor centre și colective de cercetare pe lîngă unele catedre mai poate prezenta și un alt avantaj. Se știe că profesorii, conferențiarii, pentru a preda în condiții satisfăcătoare, au obligația de a se documenta, de a fi bine informați asupra a tot ce se publică pe plan mondial în domeniul lor de specialitate. Aceasta înseamnă în actualul stadiu de dezvoltare a științei pentru cadrele didactice cu o conștiință profesională ridicată, o muncă considerabilă, care pretinde un timp îndelungat, pe care cei mai mulți nu îl au la dispoziție. Existența centrelor și colectivelor de cercetare pe lîngă catedre, ar permite ca după un număr de ani de activitate, profesorul să fie degrevat pe timp de un an de sarcini didactice pentru a se dedica în întregime cercetării științifice și documentării.

Vorbitorul a fost de acord cu propunerea din studiu de eliminare a actualului sistem de excesivă centralizare a elaborării planurilor de învățămînt prin lărgirea atribuțiilor consiliilor științifice, care vor putea să aducă acestora unele modificări respectînd cadrul general fixat de Ministerul Învățămîntului.

Această măsură prezintă mare utilitate, întrucît ține seamă de potențialul științific al fiecărui institut, de specializările cadrelor didactice.

În încheiere, tov. Gh. Mihoc a spus: Am convingerea că noua legiferare a învățămîntului superior va marca un progres esențial în opera de educare și pregătire profesională a tineretului nostru.

(Urmare din pag. 1)

Dînd o înaltă prețuire misiunii și rolului corpului didactic în societatea noastră socialistă, Plenara consideră necesar să se elaboreze Statutul personalului didactic, prin care să se reglementeze întreaga situație juridică a corpului didactic de la intrarea în învățămînt și pînă la pensionare. Proiectul Statutului personalului didactic va fi publicat în presă pentru dezbatere publică.

Plenara a hotărît convocarea în toamna acestui an a unei Conferințe a cadrelor didactice din instituțiile de învățămînt de toate gradele din România.

În continuarea lucrărilor sale, Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român a examinat și aprobat informarea Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. cu privire la compoziția partidului, la întărirea continuă a rîndurilor sale și intensificarea activității de educare a comuniștilor.

Plenara apreciază în mod deosebit rezultatele obținute în dezvoltarea și creșterea partidului, structura sa socială și națională, calitățile politice, morale și profesionale ale comuniștilor, care conferă organelor și organizațiilor de partid o înaltă competență în exercitarea misiunii conducătoare a partidului, sporesc capacitatea lor de mobilizare și educare a oamenilor muncii, asigură condiții pentru abordarea și soluționarea problemelor vitale ale dezvoltării economice și sociale.

Aprobînd sarcinile organelor și organizațiilor de partid în legătură cu creșterea rîndurilor partidului, plenara a subliniat necesitatea ca și în viitor criteriul fundamental la primirea în partid să-l constituie calitățile politice, morale și profesionale ale celor care solicită să devină membri de partid. Este necesar să fie primiți în partid cei mai înaintați muncitori, țărani și intelectuali, cei mai merituoși studenți, alți oameni ai muncii, care militează neobosit pentru îndeplinirea hotărîrilor de partid și de stat și care, prin întreaga lor activitate, prin comportarea lor, sînt exemple însuflețitoare în munca profesională și obștească.

Plenara consideră că una din preocupările importante ale organelor și organizațiilor de partid trebuie să fie munca perseverentă pentru educarea partinică, ridicarea nivelului politico-ideologic și cultural al tuturor membrilor de partid, astfel încît aceștia să-și îndeplinească cît mai bine sarcinile de mare răspundere ce le revin în societatea noastră socialistă.

În continuare, Plenara a dezbătut informarea Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. despre activitatea organelor și organizațiilor de partid, de stat și obștești privind examinarea și rezolvarea scrisorilor, sesizărilor și cererilor oamenilor muncii. Plenara a apreciat că numărul sporit de scrisori, sesizări și cereri adresate conducerii partidului, organizațiilor de partid, organelor de presă, instituțiilor de stat și obștești centrale și locale constituie o expresie a democratismului orînduirii noastre socialiste, a strînsei legături dintre partid și masele largi, a preocupării oamenilor muncii pentru aplicarea hotărîrilor partidului și guvernului, pentru perfecționarea întregii activități sociale.

Plenara a criticat neajunsurile existente încă în soluționarea sesizărilor și propunerilor oamenilor muncii și a stabilit măsuri pentru îmbunătățirea în continuare a întregii activități în acest domeniu. Plenara a subliniat necesitatea înlăturării oricăror fenomene de birocratism, tărăgănare și lipsă de solicitudine față de cererile îndreptățite ale cetățenilor, a sporirii preocupării și răspunderii pentru soluționarea acestora și a atras atenția organelor de partid, de stat, economice și obștești asupra necesității de a îmbunătăți întreaga lor activitate privind rezolvarea sesizărilor și cererilor oamenilor muncii. Activiștii de partid și de stat, cadrele cu munci de răspundere din toate domeniile de activitate — indiferent de funcțiile lor — au îndatorirea de a organiza exemplar primirile în audiență și rezolvarea scrisorilor, de a fi model de exigență și principialitate în respectarea legilor, de a sluji cu devotament interesele populației.

În continuare, Plenara a ascultat raportul ministrului forțelor armate — tov. general colonel Ion Ioniță — cu privire la pregătirea de luptă și politică a forțelor armate ale Republicii Socialiste România și la înzestrarea lor cu armament și tehnică militară.

Plenara Comitetului Central dă o înaltă apreciere nivelului general de pregătire, stării moral-politice și disciplinei forțelor armate, înzestrării, dotării și pregătirii trupelor, condițiilor de instruire, educare și de trai ale militarilor, considerîndu-le corespunzătoare stadiului de dezvoltare la care a ajuns țara noastră, cerințelor asigurării securității patriei. Strîns uniți în jurul partidului și guvernului, ofițerii, subofițerii și soldații, întreaga noastră armată urmează neabătut politica internă și externă a P.C.R. și a guvernului, își îndeplinesc cu cinste îndatorirea de a apăra cuceririle revoluționare ale poporului român.

Ținînd seama că atîta timp cît există imperialism există și pericolul de agresiuni și războaie, Comitetul Central al partidului consideră necesar să se manifeste și în viitor întreaga grijă și atenție pregătirii de luptă și politice a ofițerilor și soldaților, înzestrării armatei cu armament și tehnică de luptă modernă, ridicării continue a capacității de apărare a țării.

Paralel cu preocuparea de a asigura din import tehnica de luptă modernă, Plenara a stabilit măsurile corespunzătoare în vederea intensificării producției de armament și tehnică de luptă, pentru a satisface în cele mai bune condiții nevoile armatei.

Consecvent politicii sale, că atîta timp cît se menține pactul militar agresiv N.A.T.O., este necesar Tratatul de la Varșovia, România, ca stat socialist, forțele sale armate își vor aduce și în viitor contribuția, împreună cu forțele armate ale celorlalte state participante la acest tratat, precum și ale tuturor țărilor socialiste, la apărarea cauzei păcii și securității internaționale.

Plenara și-a exprimat deplina convingere că militarii forțelor noastre armate, organele și organizațiile de partid din armată vor munci și în viitor cu devotament și abnegație pentru perfecționarea pregătirii de luptă și politice, pentru întărirea ordinii și disciplinei, a capacității de luptă a tuturor unităților și marilor unități, pentru a-și îndeplini înalta lor misiune față de patrie, față de cauza socialismului și păcii.

În continuarea lucrărilor sale, plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român a examinat unele probleme ale activității internaționale a P.C.R. în legătură cu care a adoptat o hotărîre.

Plenara a ascultat apoi raportul Comisiei de partid cu privire la reabilitarea unor activiști ai Partidului Comunist Român.

La acest punct al ordinii de zi a plenarei au luat cuvîntul tovarășii Alexandru Drăghici, Ion Gheorghe Maurer, Gheorghe Stoica, Paul Niculescu-Mizil, Maxim Berghianu, Aurel Vijoli, Alexandru Bîrlădeanu, Ștefan Voicu, Gheorghe Apostol, Leonte Răutu, Vasile Vaida, Petre Blajovici, Gheorghe Rădulescu, Barbu Zaharescu, Alexandru Sencovici, Virgil Trofin, Titus Popovici, Nicolae Doicaru, Petre Lupu, Chivu Stoica, Mihail Roșianu, Manea Mănescu, Dumitru Popa, Emil Drăgănescu, Vasile Vîlcu, Gheorghe Vasilichi, Dumitru Coliu, Constantin Scarlat, Ianoș Fazekaș, Gheorghe Pană, Florian Dănălache, Ion Ioniță, Emil Bodnaraș, Dumitru Petrescu, Iosif Banc, Ion Iliescu, Ștefan Voitec, Ion Stănescu, Ilie Verdeț, Constantin Doncea, Vasile Patilineț, Valter Roman, Ion Popescu-Puțuri, Anton Moisescu, Miron Constantinescu, Ion Brad.

În încheierea dezbaterilor a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român a adoptat o hotărîre în legătură cu reabilitarea unor activiști ai Partidului Comunist Român.

Plenara a hotărît alegerea tovarășului Virgil Trofin în Comitetul Executiv și Prezidiul Permanent al C.C. al P.C.R. și a tovarășilor Emil Drăgănescu și Dumitru Popescu ca membri supleanți ai Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R.

Plenara a hotărît trecerea tovarășului Ion Iliescu din rîndul membrilor supleanți în rîndul membrilor C.C. al P.C.R.

Școală nouă în Negrești-Oaș

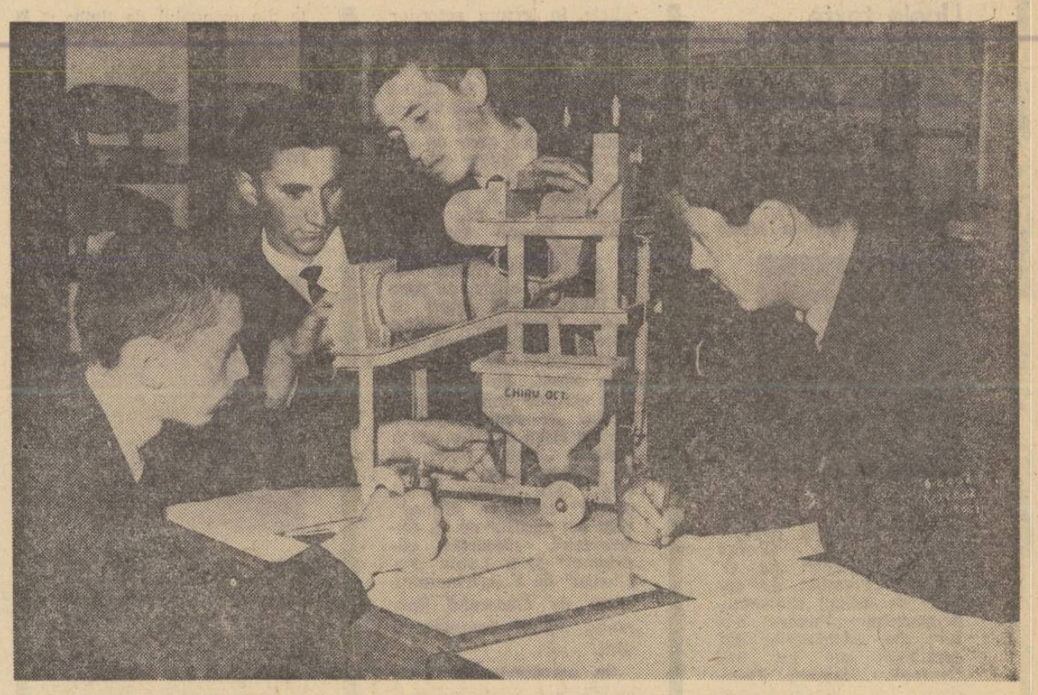

Constructorii de machete didactice de la Liceul agricol din Turda

MAGNIFICA TINEREȚE

Este marele marș al oamenilor muncii de pe toate meridianele. Și în acest marș distingem splendida coloană a tinerilor.

Trec tinerii !
Generozitatea și abnegația.
Candoarea nealterată.
Romantismul energic și tonic.
Entuziasmul optimist.
Speranțele și idealurile pure.
Viitorul.
Intregul vis de aur al omenirii.
Trec tinerii !

La marea sărbătoare a oamenilor muncii, trec tinerii. Mîine va fi o zi mai frumoasă, mai înaltă, mai mare, mai bună. Această zi o vor face tinerii. Ceea ce sînt, ei au învățat de la noi. Ei vor fi mîine continuarea a tot ceea ce a fost bun în noi, tot ceea ce plănuim și visăm noi astăzi. Sînt creația și certificatul de forță al energiei noastre.

Așteptăm cu nerăbdare să treacă tinerii. În imensul șuvoi omenesc, multicolor și încărcat cu flori, cu pancarte, cu sărbătoare, căutăm și așteptăm coloana tinerilor.

Vom vorbi doar despre cîțiva, deși nu sînt numai ei. Ei sînt unii, asemeni altor mii și sute de mii și vorbim despre ei pentru a vorbi și despre alții, fiindcă toți ceilalți sînt asemeni lor. Sînt oameni care au învățat să iubească munca. Acesta este unul din întîiile mari lucruri pe care le-au deprins de la noi și unul din marile imperative cărora își subordonează existența : să urască inerția și pasivitatea și să dorească să-și valorifice neîncetat întreaga capacitate de energie.

Pe frontul pregătirii tineretului sînt concentrate uriașe forțe sociale. Se cheltuiesc sume fabuloase, se construiesc mii de clădiri, se pregătește o întreagă armată de profesori, se dezvoltă o adevărată știință despre învățătură. Iar randamentul acestor investiții se verifică în personalitatea lor.

Trebuie văzuți și cunoscuți. Trebuie văzut Ioan Bucur, din clasa specială de matematică de la Liceul nr. 13, trebuie văzută dezinvoltura cu care se orientează în hățișul problemelor de algebră superioară, stilul sobru și în același timp degajat de orice timiditate, îndrăzneala cu care se aventurează în sferele științei, în fața unor profesori universitari. Nu are decît șaisprezece ani și nu este decît în clasa a X-a. Dar este de pe acum un matematician în adevăratul înțeles al cuvîntului. Iar această calitate a fost dobîndită printr-o uriașă cantitate de muncă destășurată pe traseul scurtei, dar intensei lui existențe. Munca, adică matematica, sau matematica, adică munca, este pentru el un crez de viață.

La întrebări capitale are răspunsuri limpezi și sigure :

— Ce consideri esențial pentru existența oamenilor ?

— A nu trăi în zadar.

— Și ce înseamnă a nu trăi în zadar ?

— A avea un țel de viață generos și a te situa în permanență pe o ipostază dinamică subordonată realizării lui. Adică a munci cu îndîrjire.

— În cazul tău ?

— A face matematică.

Cîți sînt ca el ? Pe firmamentul intratelor în tradiție concursuri școlare răsar în fiecare an tineri cu uimitoare performanțe intelectuale. Și, pentru toți, același crez. Viitori tehnicieni sau chimiști, viitori matematicieni sau literați, au toți patima unei existențe încărcate de dinamism, de muncă pasionată.

Transcriem în treacăt cîteva din gîndurile și din ideile lor.

Mircea Iacomi (Liceul nr. 1 din Suceava) : N-aș putea trăi fără să muncesc".

Zan Vimerșan (Liceul „Mihai Viteazul" din București) : „Luați-mi fizica și mi-ați luat totul".

Violeta Crișan (Liceul nr. 7 din Timișoara) : „Aș vrea ca ziua să aibă 48 de ore și în fiecare zi să nu fac altceva decît să citesc, să citesc mereu, la nesfîrșit".

Un elev inventator ? Astăzi, cînd tehnica a ajuns la performanțe fantastice, cînd fiece nouă descoperire solicită o uriașă pregătire de specialitate ? Da. Astăzi. Il vom vedea și pe el în coloana tinerilor. Se cheamă Cristian Dumitrescu. Învață la Liceul „Mihai Viteazul" din București. Invenția lui a fost omologată de Oficiul de Stat pentru Invenții, iar brevetul de invenție poartă numărul 50 017.

— În ce constă invenția... ta ? (Ai o ezitare, nu-ți dai seama dacă i te poți adresa acestui tînăr cu familiaritatea cu care te-ai adresa oricărui de vîrsta lui, dacă nu e cazul să adopți stilul reverențios pe care par să-l solicite sobrietatea și ochelarii lui de savant).

— Este vorba de transformarea mișcării rectilinii alternative în mișcare de rotație și invers. Un sistem care îndeplinește funcția sistemului bielă-manivelă, dar cu schimbări structurale radicale.

Răspunsurile sînt limpezi, concise, economice, exacte. De la un timp nu mai ești foarte singur. Ai de a face doar cu un elev, sau cu un specialist în toată firea ? Îți vorbește despre problemele întîmpinate în aplicarea pe scară industrială a invenției sale, despre proiectele unor noi invenții pentru o mașină agricolă, pentru un automat destinat comerțului. Fiecare frază este cîntărită, și precisă.

Trec tinerii !

Care vor fi reacțiile lor în complexa sferă a vieții sociale ? Ce iubesc și ce urăsc ei ? Ce calități socotesc ei a fi cu adevărat valoroase la un om ? Ce îi bucură și ce îi întristează ? Cum vor să le fie viața ? Cum își aleg prietenii ? De ce trăiesc ? Ce socotesc a fi esențial în viață ? Declarațiile lor pot să pară convenționale, extrase, poate, dintr-un cod de morală ideală. Dacă îi cunoști însă, îți dai seama că sînt gînduri sincere, izvorîte dintr-un crez de viață generos, din puritatea de cristal a unor convingeri adînci, autentice și puternice.

Am pus în clasa a XI-a a Liceului nr. 30 din Capitală o întrebare simplă : „Ce anume socotiți demn de a fi iubit pînă la sacrificiul suprem ?" Am primit 38 de răspunsuri. Reproducem cîteva dintre ele :

Ioan Corvin : „Sfînta libertate, libertatea țării, a țării în care trăiesc liber și de care este legat tot ce îmi este mai scump pe lume : oamenii, idealurile, visurile, prietenii, amintirile, totul".

Elena Marcu : „Patria".

Marieta Mișescu : „Iubesc foarte mult viața. O iubesc în primul rînd pentru că mi-am propus să nu trăiesc în zadar și vreau să mă fac folositoare prin ceva mare și deosebit".

Elena Daju : „Țara și ideile generoase".

„Iubesc adevărul în toate înțelesurile lui și urăsc necinstea" — spune Nelu Sava, elev în clasa a X-a la Liceul din Vînători, Neamț, și această afirmație își poate verifica autenticitatea în întreaga lui conduită.

„Nu pot fi prietenă decît cu cei ce se dovedesc a voi să fie oameni în cel mai înalt sens al cuvîntului" spune Nina Năstase de la Liceul agricol din Lipova, și prieteniile ei sînt o dovadă a tăriei acestei convingeri.

Trec tinerii ! Coloană de prospețime, de vigoare și de frumusețe. Fetele acelea înalte și suple, Rodica Popa și Maria Olaru, Elena Topa, Mariana Duică, Cornelia Dobrin sînt campioane ale voleiului școlar, mîndria Liceului nr. 3 din Sibiu. Iar băieții, de asemenea înalți, de asemenea viguroși și supli, sînt baschetbaliștii de la Liceul nr. 2 din Tg. Mureș, gimnaștii Liceului „Nicolae Bălcescu" din Pitești, atleții de la Școala sportivă nr. 2 din București. Sînt frumoși și puternici. Iar această forță și frumusețe a întâțișării își are minunate corespondențe în fizionomia lor interioară, în felul lor de a gîndi și de a simți.

Trec tinerii !

În marele marș al oamenilor muncii toți caută din priviri coloana magnifică a tinerilor. Iar noi, profesorii, o căutăm mai mult decît alții, nu numai pentru strălucirea ei, ci pentru că în ea ne regăsim pe noi, pentru că ei reprezintă însăși rațiunea noastră de a fi, energia noastră investită în energia lor, în capacitatea și în forța lor, în inteligența, în gîndurile, în sentimentele, în convingerile lor. Calitatea lor ne reprezintă pe noi așa cum opera îl reprezintă pe creator fără să se identifice cu acesta. Ceea ce sînt ei constituie un certificat de valoare pentru pasiunea cu care ne-am făcut datoria de educatori. Frumusețea lor își are marea sursă în frumusețea aspirațiilor profesiunii noastre de dascăli.

OCTAVIAN BUZESCU

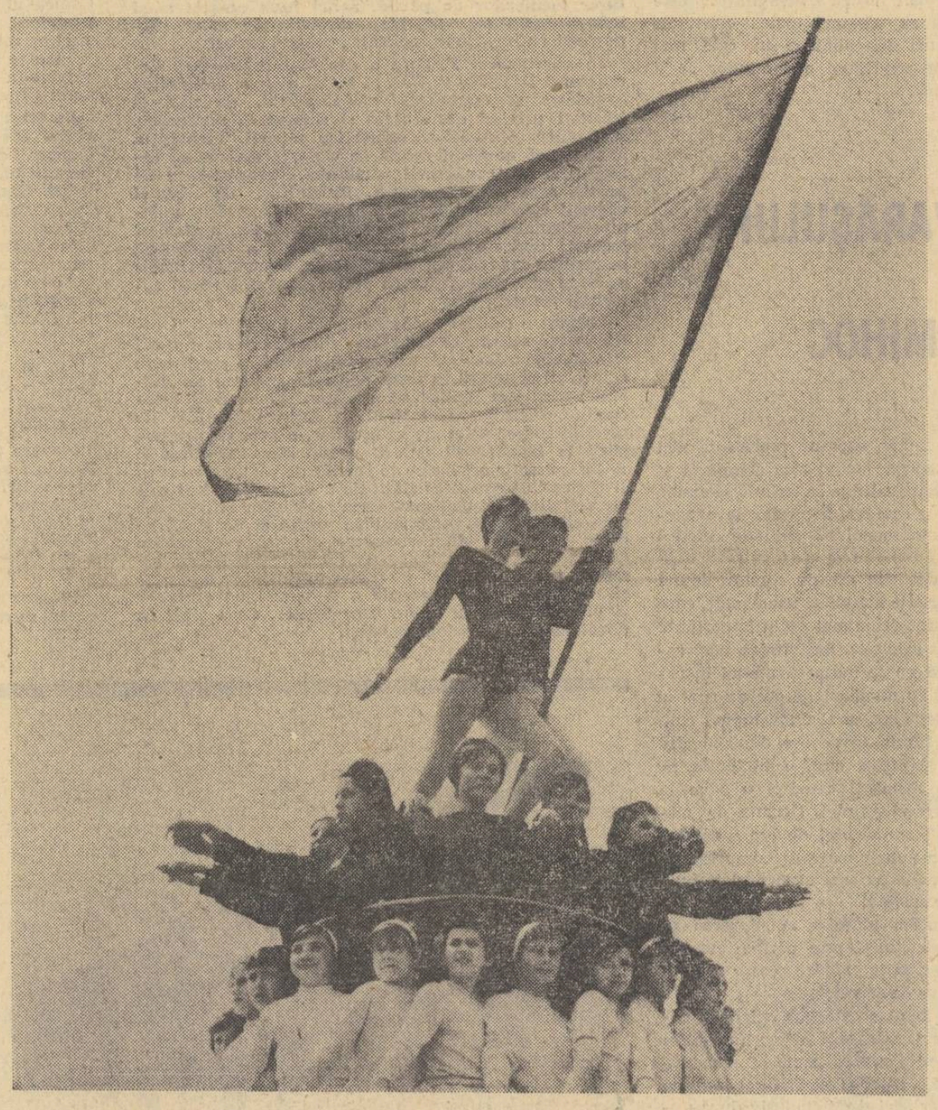

DISCOTECA

Unele texte din manualele de limba română

au fost imprimate pe discuri în lectura unor actori. De curînd au apărut trei asemenea discuri.

Pe discul pentru elevii

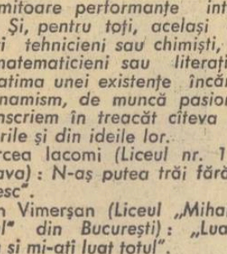

clasei a V-a sînt imprimate, printre altele, poeziile „Partidul" de George Lesnea, „Mama" de G. Coșbuc, „Freamăt de codru" de Mihail Eminescu, fragmentul „Pupăza din tei" din „Amintirile din copilărie" ale lui Ion Creangă, „Domnul Trandafir" de M. Sadoveanu și altele, în lectura actorilor Ștefan Ciubotărașu, Octavian Cottescu, Gina Petrini, Ludovic Antal etc.

Din manualul de limba română pentru clasa a VI-a au fost alese mai multe texte, printre care se remarcă „La mijloc de codru" de M. Eminescu, „Ardealul" de N. Bălcescu, „D-l Goe" de I.L. Caragiale, „Stupul lor" de T. Arghezi, „Iarna" de V. Alecsandri, „Țara" de N. Labiș și altele, pe care le interpretează actori ca Irina Răchițeanu, Dinu Ianculescu, Paul Sava, Ion Caramitru și alții.

În sfîrșit, de pe discul care conține texte din manualul de limba română pentru clasa a VII-a pot fi audiate „Mamă țară" de T. Arghezi, poeziile populare „Eu iubesc acest partid" și „Toma Alimoș", „Un om năcăjit" de M. Sadoveanu", „Moartea căprioarei" de N. Labiș, „Fefeleaga" de I. Agîrbiceanu, citite de Gheorghe Speranța, Victor Imoșanu și alții.

Se pregătește un disc asemănător, conținînd texte din manualul de limba română pentru clasa a VIII-a.

Două discuri Mihail Eminescu

deschid seria unor imprimări pe care le realizează Editura didactică și

pedagogică în colaborare cu Electrecordul și care vor aduce în discotecile școlare materiale sonore deosebit de utile în predarea literaturii române.

Cele două discuri cuprind 20 de poezii din neprețuita operă a marelui Eminescu. De menționat în primul rînd poeziile „Pe lîngă plopii fără soț...", „Sara pe deal", „Revedere" și „Atît de fragedă..." în lectura lui Mihail Sadoveanu, un adevărat document literar de o ridicată valoare educativă. Discurile mai cuprind „Scrisoarea III" — în interpretarea actorilor G. Calboreanu, G. Ionescu-Gion, Matei Alexandru, Rodica Suciu — precum și alte poezii : „Luceafărul", „Epigonii", „Freamăt de codru", „Ce te legeni...", „Lacul", „Floare albastră", fragmente din „Împărat și proletar", din „Călin (file din poveste)" etc., în lectura Irinei Răchițeanu, a lui Gh. Cozorici, Dinu Ianculescu și alții.

Seria va fi continuată cu discuri dedicate altor scriitori clasici. În prezent sînt pregătite înregistrări din *George Coșbuc* („Noapte de vară", „Nunta Zamfirei", „Dușmancele", „Moartea lui Fulger", „Noi vrem pămînt" etc.) și *Octavian Goga* („Plugarii", „Noi", „Oltul", „Apostol", „Dascălul", „Dăscălița", „Clăcașii").

ȘTIRI

În noiembrie 1968 : simpozionul național de comunicări științifice ale cadrelor didactice

În ultima decadă a lunii noiembrie a.c. va avea loc la Liceul „N. Bălcescu" din Craiova, simpozionul național de comunicări științifice ale cadrelor didactice, cu tema : „Perfecționarea învățămîntului și a educației în școala de cultură generală".

Simpozionul se va axa pe două probleme principale :

a) Perfecționarea conținutului (programele și manualele școlare) și a metodelor de predare în școală ;

b) Sistemul muncii educative în școală, cu accentul pe problematica muncii dirigintelui.

La simpozion pot participa cu comunicări cadre didactice din toată țara.

În acest scop temele comunicărilor vor fi înaintate Institutului de științe pedagogice (București, str. Sfinții Apostoli nr. 14, sectorul 6), pînă la data de 15 iunie a.c., iar comunicările (6—8 pagini dactilografiate), vor fi trimise pînă la 1 septembrie a.c.

Comunicările trimise după această dată nu vor fi luate în considerare.

Concurs de lucrări științifice

Ca și în anii trecuți, Societatea de științe filologice și Societatea de științe istorice organizează în acest an concursul de lucrări științifice ale cadrelor didactice din învățămîntul de cultură generală.

Lucrările, care vor trebui să se integreze profilului celor două societăți, vor fi trimise numai prin intermediul filialei sau subfilialei al cărei membru este autorul, fără semnătură. Fiecare lucrare va purta un motto, pus și pe plicul închis expediat o dată cu lucrarea, în care se vor afla numele și adresa autorului. Lucrările astfel expediate de filială vor trebui să nu fi fost comunicate, publicate sau făcute cunoscute anterior sub nici o formă.

Termenul de trimitere a lucrărilor la concurs este de 1 octombrie, urmînd ca rezultatele stabilite de o comisie formată din academicieni, profesori universitari și alți specialiști să se publice pînă la 31 decembrie a.c.

Se vor acorda, de către fiecare Societate, cîte un premiu I, II și III și mențiuni în bani, iar lucrările, în măsura posibilităților, vor fi publicate.

Orice alte informații sau detalii se pot afla de la filialele sau subfilialele din țară ale celor două societăți.

Tinerii fotbaliști

Multe mii de elevi au ținut să fie prezenți duminică, 21 aprilie, în tribunele Stadionului Republicii din Capitală. Meciurile de fotbal la care au asistat — între selecționatele școlilor generale și ale liceelor din București și Cluj — au oferit un frumos spectacol sportiv, constituind în același timp o premisă certă a renașterii unei tradiții școlare uitată pe nedrept. Prezența unor jucători de prestigiu care au onorat lovitura de începere — Nunweiller III și Constantin — precum și conducerea jocurilor de către arbitri consacrați (Mircea Crușescu și C. Mitran), au conferit întrecerilor un caracter sărbătoresc.

Atractive și spectaculoase au fost și întrecerile din pauză : jocuri, întreceri atletice, demonstrații de gimnastică și de călărie etc.

Elevii din Cluj au pierdut în fața impetuoaselor atacuri ale bucureștenilor, dar într-o manieră de deplină sportivitate. Duminică, la Cluj, reprezentativele de elevi care s-au întrecut la București vor juca în revanșă. Se cuvine să consemnăm și faptul că reprezentativa de fotbal a elevilor din liceele municipiului Brașov a provocat echipa cîștigătoare din tur-retur.

Inițiativa organizării unor asemenea întreceri fotbalistice este meritorie și demnă de a fi reluată de cît mai multe școli din țară.

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE PEDAGOGICE București

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

1 cercetător științific principal — specialitatea pedagogie — Sectorul „Mijloace moderne de învățămînt" ;

1 cercetător științific principal — specialitatea pedagogie — Sectorul „Pedagogie comparată și relații externe" ;

1 cercetător stagiar — specialitatea pedagogie-logopedie — Sectorul „Pedagogie medicală" ;

1 cercetător științific — specialitatea pedagogie — Sectorul „Didactica învățămîntului elementar" ;

1 cercetător științific — specialitatea pedagogie — Sectorul „Educația în liceu" ;

1 cercetător științific — specialitatea pedagogie — Sectorul „Activități pionierești" ;

1 cercetător stagiar — specialitatea limba latină — Sectorul „Limba română și limbile naționalităților conlocuitoare" ;

1 cercetător științific principal — specialitatea limba română — Sectorul „Limba română și limbile naționalităților conlocuitoare" ;

1 cercetător științific — specialitatea limba maghiară — Sectorul „Limba română și limbile naționalităților conlocuitoare" ;

1 cercetător stagiar — specialitatea pedagogie — „Baza de cercetare Craiova" ;

1 cercetător științific — specialitatea medic — „Baza de cercetare Craiova".

1 cercetător stagiar — specialitatea limba engleză — Sectorul „Limbi străine".

Cererile de înscriere la concurs se primesc la Institutul de științe pedagogice din București, str. Sfinții Apostoli nr. 14, serviciul de personal, pînă la data de 19 mai 1968, însoțite de actele prevăzute de Regulamentul privind recrutarea, promovarea și atestarea cadrelor de cercetători științifici din unitățile de cercetări din Republica Socialistă România, publicat în extras în Buletinul Oficial, Partea a III-a, nr. 4 din 8 ianuarie 1968.

Concursul va avea loc în ziua de 29 mai 1968, ora 8, la sediul Institutului de științe pedagogice din București.

INSTITUTUL AGRONOMIC „N. BĂLCESCU" București

ANUNȚA

scoaterea la concurs a următorului post didactic :

1 conferențiar poziția XX/1 de la catedra de limbi străine. Candidații la concurs vor depune, în termen de o lună de la publicarea acestui anunț, la rectoratul institutului o cerere de înscriere la concurs însoțită de următoarele acte :

a) Copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare.

b) Copie legalizată de pe diploma de doctor sau doctor docent în științe.

c) Copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar.

d) Lucrările științifice ale candidatului într-un exemplar.

e) Certificat de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază.

f) Memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat.

g) Autobiografia.

Cei ce funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ține la Institutul Agronomic „Nicolae Bălcescu" București, în termen de 2 luni de la publicarea prezentului anunț.

Informații suplimentare se pot lua zilnic între orele 8—13 de la rectoratul institutului.

ANUNȚ

Profesorii care doresc să ocupe, prin transfer, una din catedrele vacante de la Liceul militar „D. Cantemir"-Breaza sau Liceul militar „Ștefan cel Mare"-Cîmpulung Moldovenesc — pentru anul școlar 1968—1969, publicate în Buletinul Ministerului Învățămîntului — sînt rugați să depună o cerere și la Liceul militar respectiv, în afară de cererea de transfer depusă la inspectoratele școlare județene, conform indicațiilor Ministerului Învățămîntului.

INSTITUTUL POLITEHNIC - BRAȘOV

ANUNȚA

scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice :

— profesor la catedra III — Mecanică și rezistența materialelor, disciplina Rezistența materialelor, poz. 3 din statul de funcțiuni,

— profesor la catedra VI — Automobile, tractoare și mecanică agricolă, disciplina Automobile, poz. 3 din statul de funcțiuni,

— profesor la catedra VII — Organizare-planificare, disciplina Economia, organizarea și planificarea producției forestiere, poz. 1 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune în termen de 30 de zile de la publicarea acestui anunț în Buletinul Oficial, la secretariatul rectoratului Institutului politehnic Brașov, str. N. Iorga nr. 2, cerere de înscriere însoțită de următoarele acte, în dublu exemplar :

— copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare :

— copie legalizată de pe diploma de doctor :

— copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar :

— lucrările științifice ale candidatului (într-un exemplar) ;

— certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază :

— memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat ;

— autobiografia.

Cei ce funcționează într-o instituție de învățămînt superior, sînt obligați să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40 133

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 945 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 3 mai 1968 | 4 pag. 25 bani

„Cînd vorbim de rolul important pe care îl au învățătorul, profesorul în educarea copiilor, nu trebuie să limităm acest rol numai la predarea cunoștințelor la orele de curs, ci să înțelegem întreaga activitate de educare a copiilor".

(Din Cuvîntarea rostită de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU la Plenara C.C. al P.C.R. din 22—25 aprilie a.c.).

ÎN SLUJBA INTERESELOR VITALE ALE PATRIEI

Lucrările Plenarei Comitetului Central al P.C.R. din 22—25 aprilie 1968 constituie un moment important în activitatea desfășurată de partid și de întregul popor român în vederea înfăptuirii programului de înflorire multilaterală a patriei noastre socialiste, elaborat de Congresul al IX-lea. Documentele Plenarei stabilesc un ansamblu de măsuri menite să ducă la o mai puternică dezvoltare a învățămîntului de toate gradele, să asigure lărgirea continuă a democrației socialiste, întărirea neabătută a legalității socialiste, respectarea normelor de relații tovărășești și a demnității umane specifice societății noastre, întărirea rolului conducător al partidului în toate domeniile vieții economice și sociale.

Desfășurate într-o atmosferă de puternic entuziasm și într-un spirit de înaltă principialitate, exigență și răspundere, lucrările și hotărîrile Plenarei au trezit un puternic ecou și au fost primite cu deosebită satisfacție de întregul popor. Rezonanțele lor vor dăinui vreme îndelungată în conștiința maselor, pentru că analizează probleme de stringentă actualitate și de mare importanță pentru ridicarea României pe culmile progresului și civilizației moderne.

Analizînd cu deosebită profunzime problematica școlii românești contemporane, orientarea dezvoltării ei în viitor, Plenara C.C. al P.C.R. a relevat marile succese obținute în învățămînt în anii construcției socialiste. Într-o perioadă relativ scurtă a fost lichidată starea de înapoiere moștenită în acest domeniu important al vieții sociale de la regimul burghezo-moșieresc; de la 35 la sută populație analfabetă și semianalfabetă, cît exista în România în 1945, s-a ajuns la lichidarea neștiinței de carte și la învățămîntul obligatoriu de 8 ani; există astăzi circa 140.000 de studenți, iar peste 60 la sută dintre absolvenții școlii generale sînt cuprinși în învățămîntul liceal și profesional. În România învățămîntul este gratuit, se asigură în practică dreptul deplin pentru toți copiii și tinerii de a urma orice formă de învățămînt. Statul socialist acordă burse pentru aproape 60 la sută din studenți, creîndu-le astfel condiții de a studia fără nici un fel de griji de ordin material.

Pe fondul incontestabilelor realizări ale învățămîntului românesc în anii socialismului, Plenara C.C. al P.C.R. a dezvăluit cu principialitate, curaj și răspundere comunistă neajunsurile în structura organizatorică și de conținut a școlii noastre de toate gradele.

Procesul de îmbunătățire a învățămîntului, de formare a cadrelor, inclusiv a învățătorilor și profesorilor, nu a reușit să țină pasul cu cerințele de dezvoltare a țării noastre. În domeniul pregătirii cadrelor didactice nu s-a acționat cu fermitate; nu a existat un plan concret, bine corelat cu întreaga dezvoltare a învățămîntului românesc, care să asigure pregătirea învățătorilor și profesorilor la nivelul impus de dezvoltarea științei mondiale. Plenara a relevat o serie de lipsuri în organizarea procesului de învățămînt, în asigurarea acestuia cu manuale, în organizarea practicii, precum și în ce privește crearea altor condiții materiale fără de care nu se poate concepe un învățămînt modern, care să corespundă cerințelor actuale. Organele care răspund direct de dezvoltarea învățămîntului, ca și întregul corp didactic, sînt chemate să analizeze cu un mare simț de răspundere criticile formulate de Plenară și să întreprindă cele mai eficiente și fundamentate măsuri pentru lichidarea lor.

Plenara C.C. al P.C.R. a dat o înaltă apreciere activității cadrelor didactice, care aduc o valoroasă contribuție la instruirea și educarea omului nou al societății românești contemporane. În același timp s-a menționat că aceasta nu înseamnă că profesorii, învățătorii nu mai au încă multe de făcut pentru a-și îndeplini în condiții cît mai bune rolul și menirea socială cu care i-a investit poporul. Ei trebuie să studieze permanent tot ceea ce este nou și prețios în știință, tehnica și cultura mondială, să-și îmbogățească necontenit cunoștințele de specialitate. Totodată, Ministerul Învățămîntului, organele sale de specialitate vor trebui să-și intensifice foarte mult eforturile pentru îmbunătățirea radicală a programelor și manualelor, să asigure o temeinică informare și documentare a cadrelor didactice, așa încît acestea să fie la curent cu ceea ce este nou în specialitatea lor, să creeze posibilitatea ca întregul corp didactic să studieze și să-și ridice nivelul de cunoștințe. Mari eforturi vor trebui să facă organele centrale și locale de învățămînt și în ce privește dotarea școlilor cu laboratoare, înzestrarea lor cu aparatura necesară desfășurării unui învățămînt modern, care să asigure înarmarea tineretului cu cunoștințe la nivelul științei și tehnicii contemporane.

Tineretul patriei noastre răspunde cu cinste grijii pe care societatea o manifestă față de el, se străduiește să învețe și să-și ridice permanent nivelul de pregătire. Așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenară, avem un tineret care, cu întreaga sa energie, cu tot elanul, cu toată tinerețea sa, se pregătește să-și îndeplinească rolul și misiunea de răspundere de a duce mai departe dezvoltarea societății românești. Școala este chemată să dezvolte în rîndurile acestui tineret o gîndire, creatoare, să cultive aptitudini și pasiuni pentru tot ceea ce mintea omenească produce valoros, să înlăture orice fenomen sau atitudine dogmatică, închistată față de valorile științei și culturii mondiale.

Extrem de prețioase sînt indicațiile Plenarei în legătură cu necesitatea de a se îmbunătăți radical predarea științelor sociale în școala de cultură generală și superioară, de a se intensifica procesul de răspîndire a concepției marxist-leniniste despre natură și societate, de a se combate ideologia burgheză.

Manifestînd o înaltă răspundere pentru viitorul țării, al poporului român, Plenara C.C. al P.C.R. a elaborat un vast program de perfecționare a învățămîntului în România, menit să așeze învățămîntul românesc pe baze moderne, să asigure ridicarea lui la nivelul cerințelor actuale și de perspectivă ale dezvoltării științei și culturii. Măsurile de perfecționare a învățămîntului stabilite de Plenară țin seama de progresul rapid al științei, de necesitățile viitoare ale societății socialiste și comuniste, de perspectivele ce se deschid țării. În aplicarea acestor măsuri, în întreaga activitate de îmbunătățire a procesului de învățămînt un rol hotărîtor îl are corpul profesoral, chemat să desfășoare o activitate multilaterală atît pentru instruirea tineretului, cît și pentru educarea lui generală, cetățenească. Or, așa cum pe bună dreptate s-a subliniat în Plenară, o asemenea educare se poate realiza numai dacă noi, profesorii și învățătorii, ne vom afla cît mai mult în mijlocul elevilor. Rolul nostru în educarea și instruirea elevilor nu se poate reduce numai la predarea cunoștințelor în orele de curs, ci vizează întreaga activitate complexă ce se desfășoară într-o școală modernă. De aceea trebuie combătute cu toată hotărîrea fenomenele și atitudinile de comoditate, de înțelegere îngustă a obligațiilor didactice. Iubind profund tineretul țării, profesiunea noastră nobilă, trebuie să facem tot ce ne stă în putință pentru progresul școlii românești.

O multilaterală analiză a făcut Plenara și altor probleme de mare importanță pentru înfăptuirea hotărîrilor Congresului al IX-lea și ale Conferinței Naționale a partidului. Între acestea un loc central îl ocupă problema activității organelor și organizațiilor de partid, de stat și obștești privind examinarea și rezolvarea scrisorilor, se-

(Continuare în pag. a 4-a)

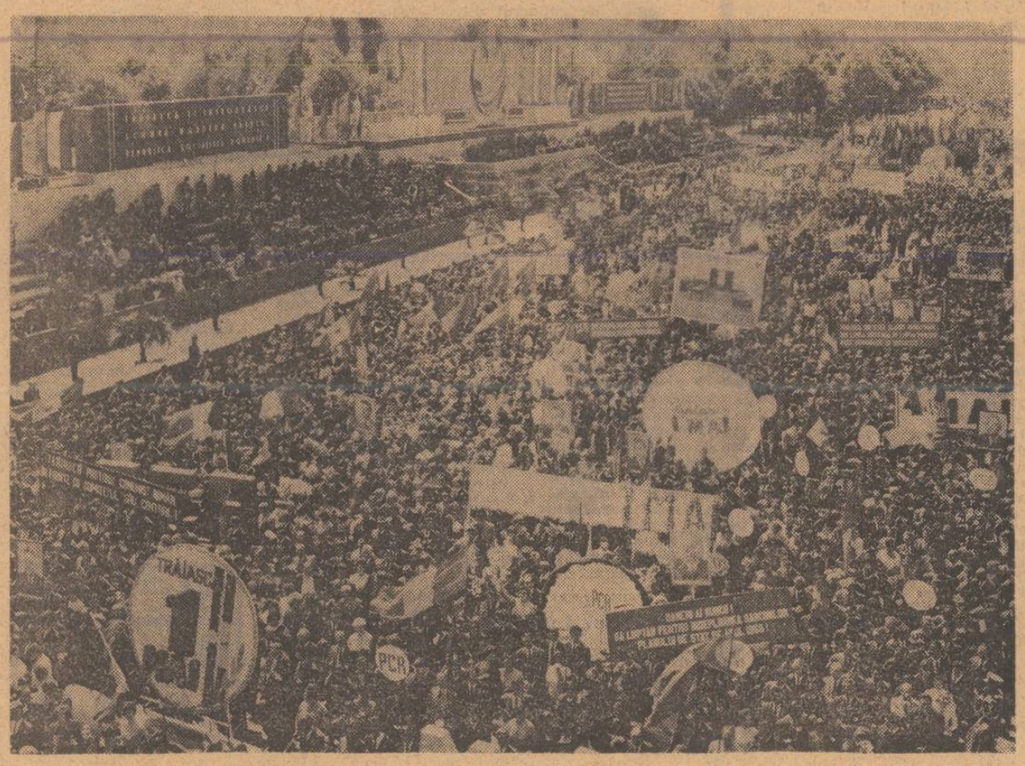

Masele de oameni ai muncii din Capitală manifestînd la sărbătoarea de 1 Mai

TOTALĂ ADEZIUNE FAȚĂ DE HOTĂRÎRILE PLENAREI C. C. AL P. C. R.

Hotărîri care corespund pe deplin realităților actuale din țara noastră

Trăim, în această primăvară, zile pe care le putem numi, cu deplină îndreptățire, istorice. Hotărîrile luate de recenta Plenară a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, exprimînd înalta grijă a partidului pentru dezvoltarea continuă, materială și spirituală, a patriei noastre socialiste, au largi și profunde implicații în toate domeniile vieții politico-sociale.

După cum știm cu toții, Plenara a înscris problemele perfecționării învățămîntului de toate gradele pe primul punct al ordinei sale de zi. Deosebit de semnificativ, acest fapt subliniază cu claritate rolul prim pe care îl acordă partidul nostru școlii în pregătirea generațiilor chemate să ducă mai departe măreața operă constructivă desfășurată în România modernă.

În anii construcției socialiste s-au înregistrat în întreaga țară succese importante în dezvoltarea învățămîntului. Totuși, așa cum se sublinia și în cadrul Plenarei, el n-a ținut pe de-a întregul pasul cu dezvoltarea economică și social-politică a țării noastre, cu progresele științei și tehnicii. Ansamblul măsurilor de dezvoltare a învățămîntului adoptate de recenta Plenară a Comitetului Central al P.C.R., și în mod deosebit trecerea la învățămîntul general obligatoriu de 10 ani și modernizarea învățămîntului de toate gradele, sînt menite să lichideze rămînerile în urmă ale școlii, să determine ridicarea instrucției și educației tineretului la nivelul cerințelor contemporane.

Subliniind din nou înalta apreciere pe care partidul și statul o dau activității cadrelor didactice, contribuției lor deosebit de valoroase la educarea omului nou al societății noastre, lucrările Plenarei au arătat totodată că noi, învățătorii și profesorii, mai avem încă multe de făcut pentru a ne îndeplini sarcinile în condiții mereu mai bune. Pe primul plan, consider, se pun sarcinile legate de perfecționarea propriei noastre pregătiri. Nu ne vom putea socoti slujitori ai școlii moderne dacă noi înșine nu vom cunoaște cuceririle științei moderne, dacă nu vom fi la curent, în permanență, cu ceea ce este nou în domeniul specialității noastre, cu progresele din domeniul pedagogiei.

Una dintre importantele hotărîri adoptate de recenta Plenară se referă la rezolvarea cu maximum de operativitate, solicitudine și competență a scrisorilor, sesizărilor și propunerilor oamenilor muncii. Pe baza concluziilor desprinse din analiza unor deficiențe existente în trecut, inspectoratul nostru școlar a stabilit ca, pentru rezolvarea mai operativă a unor cerințe curente ale cetățenilor și ale cadrelor didactice, să sporească atribuțiile conducerilor de școli și ale inspectorilor șefi pentru sectoarele municipiului București. De asemenea, pentru a se înlesni rezolvarea operativă a cazurilor ce intră în competența directă a Inspectoratului școlar al municipiului București, au fost stabilite și afișate în toate școlile zilele și orele de audiență, care vor fi respectate cu strictețe.

Nu pot să încheie aceste rînduri fără a-mi exprima cu căldură adeziunea față de hotărîrea Plenarei privind reabilitarea unor activiști de partid, fără a-mi exprima convingerea că scoaterea la iveală a abuzurilor și ilegalităților care s-au săvîrșit în trecut și condamnarea lor contribuie la întărirea partidului nostru, la creșterea încrederii în partid și în conducerea lui, constituie garanția că astfel de fapte regretabile nu se vor mai întîmpla în viitor.

Ne angajăm să punem toată puterea noastră de muncă în opera de educare socialistă a copiilor și tineretului nostru, să luptăm pentru îndeplinirea tuturor măsurilor luate de partid pentru dezvoltarea socialistă a patriei noastre, pentru prosperitatea și fericirea poporului român.

Prof. I. GH. BORCA
inspector general
al Inspectoratului școlar
al municipiului București

Documente cu profunde semnificații pentru viitorul vieții sociale

Documentele cu privire la învățămînt ale Plenarei C.C. al P.C.R. se referă la o problematică vastă, cu aspecte deosebit de complexe. În rîndurile de față aș vrea să mă opresc la o singură problemă, care are o semnificație esențială pentru întregul învățămînt și pentru fiecare profesor în parte. Este vorba de conținutul ideologic al învățămîntului.

În cuvîntarea rostită la Plenară de tovarășul Nicolae Ceaușescu se face pe bună dreptate aprecierea că, în general, conținutul ideologic al învățămîntului nu este la nivelul cerințelor de astăzi ale societății. În rîndurile noastre, ale celor care lucrăm direct în școli, va trebui să devină și mai pregnantă preocuparea de a asigura înțelegerea și însușirea de către tineret a concepției marxist-leniniste despre natură și societate. Este evident că un astfel de țel nu se poate realiza numai prin activitatea profesorilor de filozofie, economie politică și socialism științific. Aceștia au, desigur, sarcini majore în asigurarea însușirii cunoștințelor respective, dar educarea elevilor în spiritul concepției științifice despre lume și viață trebuie să se reflecte în întregul proces de învățămînt.

La nivelul școlii, un rol hotărîtor în această direcție îl poate avea și trebuie să-l aibă directorul liceului. Mi se pare, în această privință, că preocuparea de fond a unui director de școală trebuie să fie îndreptată nu numai spre modul cum se asigură transmiterea cunoștințelor, ci și asupra măsurii în care transmiterea, adică predarea, izbutește să-i convingă pe elevi. Știm bine doar că verbalismul, modul formal sau greoi cu care se operează uneori în procesul predării a făcut nu o dată ca munca instructiv-educativă să se irosească în gol. Asupra lichidării acestui stil defectuos de muncă va trebui să ne concentrăm, în viitorul imediat, toată atenția.

În preocupările pe care le vom avea pentru a asigura învățămîntului nostru un nivel ideologic corespunzător cerințelor actuale ale societății o preocupare mult sporită va trebui să acordăm contactului cu elevii noștri. Fiind mai mult în mijlocul lor, în școală și în afară de școală, le vom putea cunoaște și încuraja înclinațiile, vom putea preveni formarea unor trăsături negative, vom putea mai ales să răspundem convingător întrebărilor, nedumeririlor, îi vom putea obișnui pe tineri să examineze diversele fenomene pe care le întîlnesc și să și le explice, astfel încît dezvoltarea lor armonioasă să nu fie periclitată de influențe negative. Această prezență nu va trebui însă să inhibe, să stînjenească manifestarea personalității tinerilor ci, dimpotrivă, să contribuie la mai deplina valorificare a trăsăturilor lor pe planul valorilor etice promovate de societatea noastră.

Însuflețiți de spiritul mobilizator al măsurilor aprobate de Plenară vom căuta să imprimăm stilului nostru de muncă și mai mult simț de răspundere, mai multă grijă pentru calitatea muncii noastre.

Încheind aceste cîteva considerații pe marginea recentelor documente ale Plenarei C.C. al P.C.R., vreau să afirm că noi, oamenii școlii, vom răspunde încrederii pe care ne-o arată partidul nostru, înaltei aprecieri pe care ne-o acordă, cu devotamentul și abnegația unei munci neprecupețite pentru înflorirea patriei noastre.

NICOLAE MITULESCU
directorul Liceului
„Nicolae Bălcescu" din Pitești

★ ★ ★

Numeroși oameni ai școlii au scris în aceste zile redacției noastre, exprimîndu-și adeziunea deplină față de hotărîrile recentei Plenare a C.C. al P.C.R., angajamentul de a traduce în viață cu abnegație și devotament măsurile stabilite de partid.

„Ne-a impresionat profund căldura aprecierilor făcute de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al C.C. al P.C.R. cu privire la activitatea cadrelor didactice, grija permanentă a partidului pentru crearea tuturor condițiilor în vederea ridicării acestei activități la înălțimea marilor sarcini care stau în fața poporului nostru — ne scrie prof. **AURELIA NESTORESCU**, secretarul biroului organizației de partid de la Liceul nr. 27 din București. Prețuirile cu caracter orientativ făcute de secretarul general al Comitetului Central al partidului atît la Plenară cît și la adunarea activului de partid al municipiului București ne însuflețesc în munca pe care o ducem pentru întărirea conținutului științific al învățămîntului, pentru modernizarea lui, pentru educarea tineretului în spiritul înaltelor principii promovate de partid".

Ing. **VASILE CEAPĂ**, directorul Grupului școlar profesional și tehnic „Al. I. Cuza" — Galați ne scrie: „Hotărîrile adoptate de Plenara C.C. al P.C.R. corespund nivelului de dezvoltare a societății contemporane, a științei și tehnicii, realităților actuale din țara noastră și năzuințelor de progres ale întregului popor.

Colectivul didactic al grupului nostru școlar consideră toate hotărîrile Plenarei drept sarcini de cea mai mare importanță, care direcționează activitatea sa în etapa de muncă ce urmează. Pe primul plan al preocupărilor noastre în această direcție se situează ridicarea valorii educative a întregului proces de învățămînt, pentru formarea multilaterală, în spiritul minunatelor idealuri comuniste, a viitorilor muncitori și tehnicieni.

Ansamblul hotărîrilor Plenarei C.C. al P.C.R. contribuie din plin la creșterea încrederii oamenilor muncii în partid, la întărirea rolului conducător al partidului nostru în toate domeniile vieții sociale, la creșterea prestigiului țării noastre".

„Progresul rapid al construcției socialiste, programul înfloritor preconizat de partid pentru dezvoltarea învățămîntului, științei și culturii sporesc continuu cerințele față de pregătirea tineretului — afirmă în scrisoarea sa prof. **DOMNICA LĂZĂREANU**, de la Liceul nr. 1 din Tulcea. Se impune deci o mare răspundere în munca de educare a viitorilor constructori ai socialismului și comunismului, care trebuie să fie oameni culți, cu o temeinică pregătire profesională, cu o înaltă conștiință patriotică, cu o atitudine plină de răspundere față de muncă și îndatoririle lor sociale. Pentru noi, profesorii, toate acestea înseamnă sarcini de mare cinste. Ele ne impun o muncă fără preget pentru ridicarea pe o treaptă superioară a activității de pregătire multilaterală a tineretului patriei.

Doresc să-mi exprim hotărîrea de a mă alătura tuturor oamenilor școlii în efortul comun de creștere și educare a tinerei generații, pentru care comuniștii sînt exemple vii de hotărîre, cinste și abnegație în slujba înfloririi patriei".

„Lucrările recentei Plenare a Comitetului Central al Partidului au fost urmărite cu un neabătut interes de către întregul colectiv al cadrelor didactice din școlile municipiului Oradea — ne scrie prof. **ARON SABĂU**, președintele sindicatului învățămînt din acest municipiu. Am avut prilejul să stau de vorbă în ultimele zile cu numeroși membri ai corpului didactic din orașul nostru și pot să afirm cu toată tăria că învățătorii și profesorii au luat act cu deosebită satisfacție de măsurile menite să ducă la perfecționarea multilaterală a învățămîntului. Sîntem convinși că aceste măsuri, ca și aplicarea Statutului cadrelor didactice, vor determina ridicarea pe o treaptă superioară a activității instructiv-educative, creșterea eficienței întregii munci școlare și extrașcolare".

Analiză, sinteză, generalizare

Cei vechi ridicau repetarea la rangul de înalt principiu. Cu atît mai mult este necesară ea astăzi, cînd volumul cunoştinţelor a crescut atît de mult încît, dacă nu se asigură temeinica lor consolidare, există primejdia de a fi uitate foarte curînd.

Este firesc, de aceea, faptul că pedagogii contemporani acordă o atenţie specială repetării celor studiate. Terminologia pedagogică a domeniului ni se pare însă ambiguă. Unele lucrări folosesc deopotrivă termenul de **repetare** şi **recapitulare.** În **Pedagogia pentru institutele de învăţători** (Editura didactică şi pedagogică, 1964) se vorbeşte de „repetarea la începutul anului şcolar", „repetarea curentă (la fiecare lecţie)", „repetarea de sinteză sau sinteza recapitulativă" la sfîrşitul unui capitol sau al unei teme, dar şi de „recapitularea de sinteză", „repetarea de încheiere" (la sfîrşitul anului şcolar). Termenul „repetare" este folosit şi în **Curs de pedagogie generală** (Editura de stat didactică şi pedagogică, Bucureşti 1961), care precizează că „lecţiile de repetare şi sistematizare se ţin periodic de-a lungul anului şcolar, la sfîrşitul unor capitole, teme, trimestre, la finele anului şcolar" (p. 190). Aceeaşi ambiguitate în folosirea terminologiei reflectă şi programele şcolare. Unele vorbesc de „repetarea la începutul anului" (ex. Programa la limba engleză cl. a X-a, an II de studiu, curs seral), iar altele de „recapitulare la începutul anului şcolar" (Programa de limba engleză clasa a X-a, an V de studiu a liceului de 12 ani).

În general programele şcolare preferă termenul recapitulare, care este mai corect, întrucît, spre deosebire de repetarea curentă care se face de obicei la fiecare lecţie, nu este vorba de o reluare „tale quale" a cunoştinţelor predate în cursul unui şir de lecţii, ci de o operaţie de revedere sistematizată a materiei parcurse pe un interval de timp la finele unui capitol, al unui trimestru sau la sfîrşitul anului şcolar.

Fiind mai corect, opinăm pentru termenul **recapitulare** ori de cîte ori materia se revede după un anumit plan în scopul adîncirii şi consolidării cunoştinţelor predate, **repetarea** fiind specifică lecţiilor obişnuite de transmitere a cunoştinţelor, cu care ocazie se revine asupra unor noţiuni predate în lecţia precedentă sau chiar în unele lecţii anterioare.

Dar nu numai terminologia, ci şi concepţia referitoare la recapitulare, în special cu privire la recapitularea finală, comportă unele discuţii. În general, atunci cînd se discută despre recapitulare se consideră latura metodică încercîndu-se a se da soluţii cît mai universal aplicabile. Se pierde însă din vedere esenţialul — şi anume că procesul de învăţămînt este un proces complex de cunoaştere, în cursul căruia elevii învaţă să descifreze esenţa lumii, descoperind în timp legile obiective ale naturii şi ale societăţii. Aceste legi nu se pot înţelege decît cu ajutorul operaţiilor logice: comparaţia, analiza, abstractizarea şi generalizarea. Dintre acestea analiza şi sinteza, abstractizarea şi generalizarea constituie două cîte două unităţi de contrarii care, negîndu-se, se presupun reciproc.

În procesul de învăţămînt analiza se practică în mod curent aproape în fiecare lecţie de comunicare a cunoştinţelor noi, deoarece programa şcolară, ca şi profesorul, au în vedere materia respectivă ca un tot pe care îl segmentează în lecţii, procedînd şi în cadrul fiecărei lecţii la descompunerea întregului în elementele lui componente. Dat fiind faptul că fiecare obiect este un complex de probleme care trebuie să fie privit ca un tot, părţile, izolate în urma analizei, se cer reunite pe planul gîndirii, spre a se ajunge la reconstituirea unităţii lor. Această refacere a întregului nu este posibilă decît prin sinteză. Tocmai o asemenea sinteză urmează a fi realizată prin recapitulare.

Dar recapitularea nu presupune numai sinteză, ci şi generalizare, iar generalizarea implică dialectic o altă operaţie logică, anume abstractizarea, adică separarea însuşirilor obiectului unele de altele, spre a deosebi însuşirile esenţiale de celelalte însuşiri ale unui obiect dat. Abstractizarea implică o simplificare, aşa cum sinteza presupune, în general, o sistematizare.

Ignorînd rolul analizei, al sintezei şi al generalizării, operaţii de prim ordin în dezvoltarea gîndirii logice a elevilor, unii profesori conferă recapitulării un caracter formal. Chiar încercările de „sinteză", atunci cînd se realizează pe baza unei tematici stabilite arbitrar, sînt departe de a duce la desprinderea esenţialului, la generalizarea cu care trebuie să se încheie activitatea unui an şcolar. Nu o dată, la istoria literaturii române s-a organizat recapitularea finală pe baza unor teme de sinteză ca „Eroismul ostaşilor români în războiul pentru independenţă", „Figuri de comunişti în literatura de după 23 August 1944", „Lupta pentru pace în operele scriitorilor contemporani" etc. O grupare a problemelor pe teme de genul acesta contribuie, firește, la stimularea gîndirii elevilor, dar nu duce şi la refacerea întregului fărîmiţat pe capitole şi lecţii în cursul unui an şcolar. Elevii revăd pînă la urmă unilateral materia parcursă. Or, istoria literaturii se desfăşoară în timp, scriitorii fiind influenţaţi de anumite curente literare. Influenţa poate fi mai mică sau mai mare. Nu totdeauna un scriitor se încadrează într-un curent literar. Evoluţia activităţii unor scriitori este sinuoasă. Unii primesc, alţii exercită influenţa. De aceea, recapitularea finală trebuie să ducă la plasarea fiecărui scriitor în epoca în care a trăit, la explicarea ştiinţifică a influenţelor şi a consecinţelor acestora, la selectarea operelor celor mai reprezentative şi la înţelegerea rolului lor în dezvoltarea literaturii române, la încadrarea acestora în ansamblul literaturii universale, la stimularea interesului pentru marile creaţii ale literaturii noastre.

Nu mai puţin se greşeşte atunci cînd analiza gramaticală a unui text literar se realizează prin descompunerea lui în părţi de vorbire, cu funcţiunile lor sintactice, fără a se trece apoi la operaţia de sinteză — reunirea lor într-un tot — şi la generalizarea observaţiilor desprinse din analiză.

Prof. emerit ION POPESCU
Liceul „Gh. Lazăr" din Bucureşti

Recapitularea prin rezolvarea problemelor

Numeroşi profesori de matematică organizează acum, la sfîrşitul anului şcolar, lecţii de recapitulare prin rezolvarea unor probleme. De altfel, în toate sau în aproape toate lecţiile de matematică se rezolvă probleme, întrucît la acest obiect nu este suficient să reproduci, ci e neapărat necesar să aplici în mod creator ceea ce ai învăţat. Lăsînd însă la o parte ceea ce este comun tuturor lecţiilor în care se rezolvă probleme, să urmărim în continuare ce este caracteristic lecţiilor de recapitulare prin probleme.

O primă caracteristică este aceea care se referă la conţinutul problemelor. Se ştie că o problemă propusă la o lecţie de recapitulare trebuie să ceară aplicarea a cît mai multe din cunoştinţele ce se cer repetate, iar ansamblul problemelor impuse să includă toate cunoştinţele importante, esenţiale. Nu este indiferentă, de asemenea, nici ordinea în care se propun. De obicei, în practică nu se întîlnesc decît rar inadvertenţe în alegerea problemelor folosite la recapitulări. În ultimii ani s-a înlăturat în bună măsură şi practica de a se da problemele fără discriminare în ordinea în care ele figurează în manual sau în culegeri, la capitolul „probleme recapitulative". Înseamnă oare aceasta că nu mai este nimic de îmbunătăţit în folosirea procedeului recapitulării prin probleme? Din păcate, nu putem face această afirmaţie.

Iată un aspect. Nu o dată se întîlnesc profesori care, în perioada recapitulării, dau elevilor probleme judicios alese, într-o succesiune logică, care verifică îndeaproape rezultatele obţinute notîndu-i cu scrupulozitate pe elevi conform acestor rezultate. Dar rezolvarea de probleme nu poate constitui un scop în sine, ci numai un mijloc de dezvoltare a capacităţii de a aplica cunoştinţele studiate. De aceea nu interesează atît rezultatul, cît mai ales procesul de aflare a lui. Un profesor bun nu se opreşte niciodată la găsirea rezultatului, ci îi determină pe elevi să se controleze singuri, să caute şi alte căi de rezolvare, să le compare, să discute rezultatele ţinînd seama de posibilităţile de schimbare a datelor, să imagineze cazuri particulare etc. Apoi, după ce toate aspectele legate de rezolvarea problemei au fost epuizate, el analizează cu elevii procesul de rezolvare, conducîndu-i să desprindă din această analiză învăţăminte asupra modului de a gîndi şi generalizări ale experienţei de rezolvare, a căror formulare este de natură să lumineze raţional procesul de formare a priceperilor, de dezvoltare a gîndirii matematice.

Cu atît mai mult se impun asemenea discuţii ulterioare rezolvării atunci cînd este vorba de probleme prin mijlocirea cărora ne propunem să recapitulăm cunoştinţele predate în decursul întregului an şcolar. În acest caz, desigur, discuţiile vor fi subordonate scopului propus, urmărind să repete şi să structureze îndrumările de ordin metodologic date în cursul anului (atît cele ce privesc metodele de rezolvare, cît şi pe acelea care se referă la conducerea gîndirii în procesul rezolvării). De pildă, după o problemă recapitulativă în care s-a demonstrat proporţionalitatea unor segmente folosindu-se asemănarea, se revăd şi toate celelalte situaţii la care în cursul anului a fost redusă demonstrarea proporţionalităţi: asemănare (dacă se pot găsi triunghiuri asemenea), teorema lui Tales (dacă există sau se pot duce paralele convenabile), formulele de calculare a ariilor (dacă se pot găsi figuri convenabile la care să se aplice formulele de calculare a ariilor) etc. Foarte importante sînt şi indicaţiile asupra modului de a gîndi în rezolvarea oricărei probleme. Astfel de indicaţii de ordin general sînt, de exemplu, de a se controla dacă s-au folosit toate datele sau toate condiţiile din ipoteză, de a se căuta să se reducă problema dată la alte probleme, mai simple, de a se aplica procedeul de a face încercări, ceeea ce uneori sugerează soluţia sau chiar rezolvarea etc.

Să nu uităm însă că la matematică recapitularea nu se poate limita doar la aspectul aplicativ, ci trebuie să se extindă şi la evidenţierea chestiunilor teoretice. În timpul rezolvării unei probleme şi în discuţiile care urmează, deşi se pot face şi observaţii de ordin teoretic (de pildă, motivîndu-se de ce o afirmaţie este greşită), accentul cade totuşi pe latura aplicativă, ceea ce creează pericolul de a se neglija aprofundările teoretice. Pericolul acesta este cu atît mai mare la recapitularea prin probleme cu cît, dacă la alte tipuri de lecţii recapitulative ideile sînt structurate în prealabil în jurul unei teme, evidenţiindu-se legăturile esenţiale, urmărindu-se ca ele să formeze în mintea elevului un tot unitar şi bine organizat, la lecţiile de repetare prin probleme nu se dă, de cele mai multe ori, nici o indicaţie asupra cunoştinţelor care trebuie repetate. Se urmăreşte astfel să se dezvolte capacitatea elevilor de a se descurca singuri, posibilitatea — atît de importantă la matematică — de a alege, din tot ceea ce ştiu, tocmai ceea ce este folositor în rezolvarea unei anumite probleme. Apare în plus şi un element psihologic stimulator, sub aspectul de verificare a propriilor forţe şi, în legătură cu aceasta, imboldul de a repeta ceea ce s-a uitat nu pentru că se cere, ci pentru că este necesară în rezolvarea problemelor. Trebuie luată însă în seamă şi cealaltă faţă a medaliei. Neindicîndu-i-se ce cunoştinţe teoretice trebuie să repete, elevul poate ajunge să creadă că, în fond, nici nu are nevoie de asemenea repetare. Mai mult: văzînd că poate rezolva probleme deşi n-a recapitulat teoria, consideră că „ştie" şi că, în măsura în care va avea nevoie de unele cunoştinţe teoretice, şi le va reaminti. În realitate, însă, simpla rezolvare a problemelor este insuficientă. Oricît de bine alese, acestea nu pot epuiza toate aspectele teoretice legate de o bună înţelegere a noţiunilor matematice, a legăturilor interne dintre ele. De aceea şi în repetarea prin probleme trebuie acordat un loc special repetării teoriei, fără de care rezolvarea este ameninţată să devină un scop în sine, să ducă la dobîndirea unui simplu meşteşug. Această preocupare pentru discutarea problemelor teoretice, care se pun însă plecînd de la aplicaţii sau de la interpretarea lor, deosebeşte cel mai mult o lecţie de repetare prin probleme de celelalte lecţii în care se rezolvă probleme.

Aspectele teoretice ce se vor discuta pot fi indicate elevilor o dată cu propunerea problemelor, pentru a se gîndi dinainte la ele, sau pot fi sugerate chiar de modul în care elevii au rezolvat problemele date. Indicaţiile pot fi mai simple sau mai complexe. De exemplu, se poate cere numai să se analizeze ce cunoştinţe s-au folosit, din ce capitole fac parte, ce mai cuprind acele capitole, să se expună sistematic ideile esenţiale din capitolul respectiv. Se poate merge însă şi mai departe. De exemplu, dacă se propun rezolvări de ecuaţii, se pot da paralel şi inecuaţii cerîndu-se să se precizeze regulile comune şi cele deosebite, precum şi să se motiveze asemănările şi deosebirile. Dacă se dau bunăoară ecuaţii şi inecuaţii cu necunoscute la numitor se poate cere explicaţia faptului că în primul caz se elimină numitorii, iar în al doilea nu, şi se poate ajunge astfel în mod natural la discutarea tuturor proprietăţilor ecuaţiilor şi inecuaţiilor şi la justificarea lor.

Folosită cu pricepere, repetarea prin probleme poate stimula mult iniţiativa creatoare a elevilor, le poate dezvolta capacitatea de a lucra independent şi, constituind un mijloc ideal de aplicare a cunoştinţelor, poate contribui în acelaşi timp la aprofundarea lor din punct de vedere teoretic.

Lector univ. ELENA OPREAN

În Muzeul istoric al Liceului „Vasile Alecsandri" din Bacău

Manualul de geografie a judeţului natal

În urma recentei reorganizări administrativ-teritoriale a ţării noastre, în clasa a III-a a şcolii generale urmează să se predea cunoştinţe despre geografia judeţului natal. În prezent, în cadrul fiecărui judeţ s-au constituit colective de elaborare a manualelor după care se vor preda aceste cunoştinţe.

Ce trebuie să cuprindă un manual de geografie a judeţului natal?

După părerea noastră, el trebuie să fie, în general, structurat pe două părţi: noţiuni introductive în geografie şi geografia judeţului natal. Prima parte, cuprinzînd noţiunile introductive, ar urma să rămînă, ca şi pînă acum, comună tuturor manualelor, indiferent de judeţ. Aici, după reluarea unor cunoştinţe predate şi în clasa a II-a, referitoare la orizont, orientare şi plan, vom da noţiuni despre formele de relief, despre apele curgătoare şi stătătoare, despre semne convenţionale şi hartă, cu exemple din geografia satului şi a comunei natale. Vom asigura astfel elevilor o bază pentru înţelegerea cunoştinţelor care se vor transmite în partea a II-a a manualului, ca şi ulterior, în clasele următoare. Considerăm că pentru această primă parte se poate folosi materialul din manualele de pînă acum — în general accesibil şi judicios dozat ca volum, ca succesiune şi gradarea cunoştinţelor — cu condiţia de a-l verifica riguros şi de a actualiza nomenclatura (proprie şi comună) folosită în text, materialele cartografice şi ilustraţiile. Este necesar, de exemplu, să se înlocuiască terminologia folosită pentru unele elemente de exemplificare din orizontul local (denumiri ale fostelor unităţi administrative, ale unor instituţii locale etc.), dîndu-se noua nomenclatură — judeţ, consiliu popular (comunal, orăşenesc, municipal, judeţean), preşedinte al consiliului popular, primar al comunei sau oraşului etc. — precum şi noile denumiri ale diferitelor organizaţii şi instituţii de stat, de partid, economice, obşteşti ş.a. Cu aceste completări, prima parte a manualului — cea comună tuturor judeţelor şi municipiului Bucureşti — devine corespunzătoare pentru toate cele 40 de manuale de geografie a judeţului.

Partea a doua a manualului, referitoare la geografia judeţului natal, trebuie desigur elaborată în întregime. După părerea noastră, ea ar urma să cuprindă în primul rînd o lecţie cu privire la organizarea administrativă a teritoriului Republicii Socialiste România (comuna, oraşul şi judeţul; oraşul municipiu). Ar urma să se vorbească apoi de judeţul natal şi oraşul său de reşedinţă (caracterizare sumară privind aşezarea, vecinii, cadrul natural, populaţia şi economia judeţului). Ar fi necesare, în continuare, lecţii despre relief, climă şi vreme, ape, principalele bogăţii naturale (minerale, vegetale şi animale) şi folosirea lor de către locuitorii judeţului, despre industrie şi meşteşugurile cu caracter industrial, agricultură şi meşteşugurile cu caracter agrar, despre căile de comunicaţii (rutiere, feroviare ş.a.) din judeţ, despre locuitorii judeţului şi ocupaţiile lor (date demografice şi date etnografice), despre organizarea şi conducerea judeţului. Ar fi binevenite, mai departe, o sumară schiţă istorico-geografică a judeţului natal, cunoştinţe despre judeţele vecine (denumire, aşezare, oraşele lor de reşedinţă), ocupaţiile locuitorilor şi legăturile acestora cu locuitorii judeţului natal (la toate aceste lecţii sînt indicate de altfel, comparaţiile cu judeţul natal) precum şi noţiuni sumare despre acţiunea de sistematizare a satelor, despre însemnătatea ei pentru activitatea locuitorilor din judeţ, pentru sănătatea şi cultura lor. În încheiere, lecţia despre Bucureşti ar urma să dea elevilor cunoştinţe despre cel mai mare şi mai însemnat oraş al ţării. Apoi cîteva lecturi (nu lecţii) uşoare, atrăgătoare avînd tema „Patria noastră", vor vorbi elevilor despre bogăţiile şi frumuseţile ţării, despre locuitorii ei din diferite regiuni şi ocupaţiile acestora, despre înflorirea şi dezvoltarea economică a patriei în anii construcţiei socialiste prin eforturile întregului popor, sub conducerea Partidului Comunist Român.

În elaborarea manualelor de geografie a judeţului trebuie să se dea o rezolvare judicioasă problemelor legate de raportul dintre descriptiv şi interpretativ. Considerăm necesar ca principalele cunoştinţe despre condiţiile naturale, economia şi locuitorii judeţului să fie prezentate într-o succesiune logică, relevîndu-se interdependenţa firească dintre componentele cadrului natural pe de o parte, dintre acestea şi economie pe de altă parte. Ţinînd seama de vîrsta elevilor din clasa a III-a, corelaţia dintre aceşti factori trebuie subliniată într-un mod accesibil, prin exemple concrete privind aspectul esenţial al fenomenului.

Se impune, totodată, să se evite localismul excesiv. Lecţiile despre geografia judeţului, ca şi lecturile finale cu tema „Patria noastră" trebuie să-i conducă pe elevi la înţelegerea faptului că obiectele şi fenomenele geografice din judeţul natal se întîlnesc şi în alte judeţe, după cum o serie de asemenea obiecte şi fenomene, care nu există în judeţul natal, dar despre care s-a vorbit în partea introductivă a manualului, pot fi văzute în alte locuri din ţară. Acest mod de prezentare a cunoştinţelor duce şi la realizarea unei pregătiri unitare a elevilor de pe tot cuprinsul patriei, indiferent de specificul cadrului natural în care se află judeţul natal. Totodată, realizînd o creştere progresivă a sferei de noţiuni — de la cele privind satul şi cartierul natal pînă la judeţ şi legăturile acestuia cu judeţele vecine şi apoi pînă la imaginea patriei noastre — netezim drumul pentru ceea ce se va studia mai detaliat în clasa a IV-a, la geografia patriei.

Desigur, lecţiile despre cadrul natural al judeţului nu trebuie să constituie un scop în sine, ci mijlocul prin care elevii să înţeleagă cum sînt folosite elementele acestui cadru pentru cerinţele de viaţă ale oamenilor, cum pot fi ele conservate şi întreţinute pentru o valorificare superioară în viitor. În elaborarea lecţiilor despre economia judeţului (la care este bine să se folosească şi noţiunile acumulate în clasele anterioare, în excursii şi vizite) trebuie bineînţeles, să se evite nomenclatura greoaie a diferitelor ramuri industriale, agricole ş.a., accentuîndu-se mai mult pe denumirile produselor acestora, mai accesibile elevilor clasei a III-a.

Considerăm totodată că — mai mult ca în manualele de pînă acum — cele viitoare ar trebui să prezinte cunoştinţe referitoare la meşteşugurile tradiţionale pentru judeţul respectiv. De asemenea, socotim că se cer subliniate principalele aspecte etnografice locale şi judeţene. Vor fi instructive şi vor avea în acelaşi timp un caracter educativ cunoştinţele despre unele obiceiuri şi activităţi tradiţionale şi caracteristice ale locuitorilor judeţului, despre unele particularităţi ale locuinţelor, ale costumului etc., prezentate ca rezultate ale interacţiunii îndelungate dintre condiţiile naturale locale şi condiţiile economice şi social-istorice de dezvoltare a populaţiei respective.

Succinta schiţă istorico-geografică a judeţului dată la încheierea studiului despre geografia acestuia trebuie să fie sumară şi pe înţelesul elevilor. Pentru elaborarea ei se pot folosi lecturile istorice care, corelate cu cunoştinţele de geografie, pot înfăţişa într-un mod accesibil principalele aspecte geografice istorice şi social-economice legate de trecutul şi prezentul judeţului. De asemenea vor fi menţionate principalele monumente istorice şi monumente ale naturii din judeţ, aşezămintele culturale de valoare deosebită, faptele de eroism din activitatea de producţie a locuitorilor, înfăptuirile de seamă din judeţ. Toate acestea îi vor face pe copii să-şi iubească locul şi judeţul natal, să manifeste respect şi recunoştinţă faţă de generaţiile trecute, faţă de cei ce muncesc azi pentru înflorirea patriei, le vor trezi dorinţa de a ajuta şi ei la păstrarea a tot ce s-a realizat pentru dezvoltarea realizărilor.

Pentru documentarea lor ştiinţifică cei ce elaborează manualele de geografie pentru clasa a III-a dispun de izvoare multiple: literatura de specialitate referitoare la geografia teritoriului în care se află judeţul, presa centrală şi cea judeţeană, datele documentare de care dispun consiliile populare judeţene şi diferitele instituţii specializate, precum şi date rezultate din observaţiile şi cercetările proprii. De real folos pot fi şi manualele de geografie pentru clasa a III-a de pînă acum, care în multe privinţe au întrunit calităţi unanim recunoscute.

P. BÂRGOANU
C. LUPAŞCU
cercetători principali la Institutul de ştiinţe pedagogice

Noi diafilme şi diapozitive pentru ilustrarea lecţiilor

Recent, Ministerul Învăţămîntului a definitivat titlurile diafilmelor şi diapozitivelor cu care vor fi dotate şcolile pînă în anul 1970. Se vor realiza peste 60 de teme noi de diafilme şi diapozitive şi se vor reedita peste 200 de titluri în fiecare an. În felul acesta, un mare număr de lecţii vor putea fi ilustrate cu imagini vizuale.

Va continua realizarea de seturi de diafilme şi diapozitive necesare pentru ilustrarea unor lecţii. Astfel, pe lîngă seturile realizate anul acesta pentru lecţiile de istoria patriei la clasa a IV-a, se vor realiza seturi pentru lecţiile de literatură, de botanică etc.

Dintre temele noilor diafilme şi diapozitive citîm: „Lucian Blaga", „George Călinescu", „Camil Petrescu", „Ion Andreescu", „Arta franceză în secolul al XIX-lea", „Publicaţii literare în secolele XIX—XX", „Dezvoltarea ştiinţei, tehnicii şi culturii contemporane", „În lumea albinelor", „Flora şi fauna apelor stătătoare", „Flori şi inflorescenţe", „Dunărea", „Aspecte din Anglia", „Aspecte din Franţa", „Aspecte din U.R.S.S." (ultimele trei titluri sînt destinate studiului limbilor străine).

„Luna muncii patriotice"

Elevii şcolilor din Năsăud alături de sute de alţi tineri din oraş, au pornit zilnic, cu cîntecul pe buze, spre obiectivele ce şi le-au propus în cadrul muncii patriotice pe luna aprilie. Iată cîteva din aceste obiective: amenajarea parcului din faţa Muzeului orăşenesc, amenajarea unui complex sportiv în curtea Liceului „George Coşbuc", plantări de pomi ornamentali şi garduri vii etc. Zilele frumoase au permis elevilor să planteze o suprafaţă de 4 ha cu pini într-o zonă de deal de la marginea oraşului, să contribuie la amenajarea unui mare parc de odihnă şi distracţie etc. Un prim calcul a arătat că în luna aprilie elevii au efectuat peste 8000 de ore de muncă patriotică, realizînd economii în valoare de 20 000 de lei. Pe lista fruntaşilor figurează îndeosebi elevii liceelor nr. 2 şi „George Coşbuc".

La festivalul cultural-artistic al pionierilor şi şcolarilor

Recent, pe scena căminului cultural din comuna Periş, judeţul Ilfov, s-a desfăşurat o frumoasă şi interesantă manifestare pionierească, prilejuită de faza pe centre de comune a festivalului cultural-artistic al pionierilor şi şcolarilor. Au participat, în afară de pionierii din Periş, şi cei din comunele Brăteşti, Buriaş, Poenari Vulpeşti, în total cîteva sute de mici artişti amatori.

Programul, bogat şi variat, a cuprins dansuri populare, recitări — dintre care unele au fost creaţii ale pionierilor — coruri etc. În mod deosebit a fost apreciat corul pionierilor din Periş, care a executat frumos şi corect un bogat repertoriu de cîntece patriotice şi pionireşti.

La reuşita acestei manifestări au muncit cu mult entuziasm atît comandanţii de detaşamente şi unităţi, cît şi pionierii, doritori să ajungă şi mai departe, la faza pe judeţ.

Prof. D. GIURGIU
Periş

Anticipări la „Ziua pionierilor"

Şi în acest an „Ziua pionierilor" este aşteptată cu nerăbdare în şcolile generale. Pretutindeni se fac proiecte, se discută planuri, se iau măsuri pentru ca această zi să fie cît mai bogată în acţiuni atractive şi interesante.

La Mediaş, pionierii se pregătesc să participe la expoziţia unde vor fi prezentate lucrările executate în cercuri, pe tema: „Viaţa şi activitatea pionierilor din oraşul Mediaş". Expoziţia va cuprinde de asemenea desene şi fotografii grupate pe temele: „Înfloreşte ţara mea", „Şcoala — poartă spre lumină", „Pe drumul cuceririi ştiinţei şi tehnicii".

Membrii cercurilor literare din şcolile oraşului pregătesc în aceste zile numere festive ale revistelor literare, în care cuprind gîndurile pionierilor închinate sărbătorii lor. Excursiile şi drumeţiile capătă în această perioadă, alături de activitatea sportivă, o pondere deosebită. Toate unităţile se întrec pentru cupa şi diploma „Cutezătorii" ce se va atribui unităţii cu cea mai bogată activitate sportiv-turistică. Intense pregătiri se fac de asemenea pentru marea paradă şi pentru programele artistice ce vor avea loc în cadrul festivă.

Prof. AURELIA TATU
Mediaş

Cursuri de pregătire pentru examenele de grad.

Între 17 şi 28 iunie a.c. Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice din Capitală organizează cursuri de pregătire în vederea examenelor de acordare a gradelor didactice. Se vor desfăşura astfel cursuri de pregătire pentru cadrele didactice care predau geografia (la Liceul „Mihai Viteazul"), educaţia fizică (la Liceul pedagogic de pe str. Petöfi nr. 16), muzica (la Liceul de muzică nr. 1), desenul (la Liceul „Matei Basarab").

Muzeu şcolar de istorie şi etnografie

Profesorii de la Liceul pedagogic din Suceava au hotărît să rezerve una din sălile noului local pe care l-a primit şcoala pentru organizarea unui muzeu de istorie şi etnografie. Împreună cu elevii, ei au adunat un bogat fond de materiale istorice şi etnografice din judeţul Suceava şi împrejurimi, pe care le-au expus în această sală.

Între exponatele muzeului se numără o tipăritură bisericească din anul 1755, un exemplar al revistei „Magazin istoric pentru Dacia" editat în 1847 de către August Treboniu Laurian şi Nicolae Bălcescu, cîteva manuale vechi de istorie şi cîteva documente originale, printre care schema comunei Ilişeşti făcută în anul 1882. Muzeul posedă de asemenea o interesantă colecţie numismatică ce cuprinde monede şi bancnote româneşti din 1848 şi din alte epoci, precum şi o serie de monede străine care au circulat în trecut pe teritoriul ţării noastre.

Alături de obiectele istorice au fost expuse o serie de obiecte de artă populară reprezentative pentru împrejurimile oraşului Suceava. Pe lîngă două costume naţionale complete din zona etnografică Baia-Fălticeni se află aici diferite ţesături şi cusături, unele cu vechime de peste o sută de ani, piese din vestita ceramică de Marginea-Rădăuţi, ca şi mult apreciatele ouă încondeiate din Putna.

Prof. ELENA DĂNILĂ
Suceava

Momentul cristalizării opțiunilor

Sîntem în ultima etapă a anului școlar. Pentru cei care stau astăzi în băncile clasei a VIII-a este momentul în care se cristalizează opțiunile, este momentul unei prime răspîntii în viața de școlar, hotărîtoare, în mare măsură, pentru viitoarea profesiune. Ei își vor îndrepta pașii, în curînd, către liceele teoretice, liceele de specialitate și școlile profesionale sau vor intra direct în producție, pentru a se califica la locul de muncă. Largile posibilități de continuare a studiilor existente în țara noastră oferă tineretului multiple căi de pregătire profesională în funcție de aptitudinile și dorințele lor precum și de cerințele economiei noastre socialiste.

Orientarea școlară și profesională se înscrie printre sarcinile de mare actualitate și importanță ale învățămîntului nostru. O discuție pe care am avut-o zilele trecute cu cadrele didactice de la Școala generală nr. 56 din București despre preocupările lor în acest domeniu a evidențiat unele procedee utile de rezolvare pe planul școlii a problemelor pe care le pune orientarea.

Perioada „de vîrf" nu înseamnă perioadă aglomerată

Cunoașterea intereselor și a aptitudinilor elevilor, dezvoltarea acestora, cultivarea unei motivații social-morale, informarea asupra diferitelor tipuri de școli, asupra diferitelor ramuri de activitate profesională nu se realizează, desigur, în ultimul moment. Nu de puține ori am întîlnit școli care, nesocotind acest principiu, lăsau numai pe ultimul trimestru întreaga activitate în domeniul orientării școlare și profesionale, sau altele care își socoteau misiunea îndeplinită organizînd — de obicei cu mare fast — acțiuni formale, lipsite de eficiență. Iată de ce am socotit util să discutăm dintru început asupra felului în care a fost concepută la Școala nr. 56 munca de orientare acum, în ultima perioadă a anului.

„Orientarea școlară și profesională din ultimul trimestru — ne-a răspuns prof. **Elena Vasiliu,** directoarea școlii — este o continuare firească a unui proces mai îndelungat. Firește însă că ultima ei etapă, care coincide cu ultima etapă a anului școlar, este o perioadă de maximă intensitate. Dar noi am conceput această ultimă etapă nu ca o aglomerare de acțiuni, ci ca o finisare, ca o șlefuire a produsului activității noastre, prin sporirea eficienței fiecărei manifestări, prin îmbunătățirea calitativă a acestor acțiuni. E o muncă grea, de mare meșter, pentru care în primul rînd noi, profesorii, trebuie să fim bine pregătiți : să ne cunoaștem în amănunt sarcinile, să știm să folosim din plin și în mod judicios toate mijloacele care ne stau la îndemînă".

„Aș mai vrea să adaug — a intervenit prof. **Emilia Tincu** — că orientarea desfășurată în această perioadă nu poate fi desprinsă din contextul general de pregătire a viitoarei promoții de absolvenți ai școlii. E vorba de o pregătire multilaterală, la toate obiectele de învățămînt, ca și de o pregătire cu caracter special, în vederea examenului de admitere în școlile postgenerale. Calitatea cunoștințelor fiecărui absolvent, profilul lui moral, este o carte de vizită nu numai pentru dirigintele clasei respective, ci pentru întreaga școală. Aș vrea să menționez că alături de noi, în această muncă, se află și familia și organizația U.T.C., cu care lucrăm în strînsă colaborare".

Finalizarea unor acțiuni

Concepută în felul acesta, ultima perioadă a anului școlar ridică în fața diriginților și a profesorilor în general probleme specifice. Mijloacele de realizare a orientării școlare și profesionale nu sînt deosebite de cele folosite în alte perioade ale anului școlar. Ele se deosebesc în conținut, în modul de abordare a problemelor.

„Pornind de la faptul că un rol principal în realizarea unei juste orientări școlare și profesionale îl are cunoașterea aprofundată a elevilor, am acordat acesteia permanent, o deosebită atenție — ne spune prof. **Maria Vlad.** Am căutat să le cunosc — și să le dezvolt — interesele, aptitudinile, să descifrez trăsăturile de caracter care le configurează individualitatea. Acum știu multe despre fiecare din ei în parte și pot spune că, în mare, văd încotro este bine să pornească. Dar pentru ca să fiu pe deplin sigură de justețea orientării pe care le-o dau și pentru ca, pe cît se poate, nimic să nu rămînă nepus la punct, folosesc ultimele săptămîni de școală ale clasei a VIII-a pentru a desăvîrși munca mea anterioară în această direcție. Un loc deosebit îl acord sondajului de opinie, anchetei. Sondajul asupra problemelor care preocupă clasa este pentru mine un fel de barometru care îmi indică rezultatele muncii mele. Iată, de pildă, analizînd răspunsurile la un chestionar am constatat că elevii știu prea puține lucruri despre liceele de specialitate. Ca urmare, mi-am propus să popularizez mai larg aceste licee și să sporesc interesul pentru ele în rîndurile unor elevi cărora acest tip de școală le-ar putea asigura cele mai bune condiții de dezvoltare".

După părerea interlocutorilor noștri, și orele de dirigenție dedicate în această perioadă orientării școlare și profesionale trebuie să aibă un profil anume. Dacă pînă acum ele aveau un caracter mai general, urmărind orientarea elevilor către anume categorii de școli sau sectoare de activitate, acum au ca obiectiv formarea unor opțiuni mai precise, determinarea unor hotărîri mai concrete privind viitoarea școală postgenerală sau viitoarea profesiune. Și ele reprezintă deci finalizarea unei munci începute mai demult. Astfel de ore de dirigenție cu caracter de finalizare au avut teme ca : „Pășesc oare spre școala care mi se potrivește ?' și „Mîine începe azi" (clasa a VIII-a „A"), „Ce mă călăuzește în alegerea profesiunii" (clasa a VIII-a „B") etc.

„Asemenea ore de dirigenție — ne-a informat prof. **Constantina Șchiopîrlan** — au loc în toate clasele a VIII-a. Organizăm, de asemenea, întîlniri cu oameni de diferite profesiuni și, mai frecvent, întîlniri cu foști elevi care urmează în prezent școli postgenerale și care au obținut rezultate foarte bune la învățătură. Asemenea întîlniri dau bune rezultate, viitorii absolvenți primind direct, de la colegii lor mai mari, sfaturi privitoare la alegerea viitoarei lor școli.

În sfîrșit, la dispoziția noastră stau în această perioadă și alte mijloace de orientare școlară și profesională, pe care ne străduim să le folosim cu cea mai mare eficiență : vizite în întreprinderi, la instituții, în laboratoare, vizionări de filme, expoziții și muzee etc".

Despre un tip deosebit de vizite ne-a vorbit prof. **Elena Vasiliu.** Este vorba de vizite la liceele și la școlile profesionale în care urmează să studieze viitorii absolvenți. „Cu acest prilej — ne-a spus interlocutoarea noastră — au loc discuții, se organizează în comun spectacole etc. Elevii fac astfel cunoștință cu viitorii lor colegi mai mari și cu viitorii lor profesori, cu ambianța școlii unde vor învăța. Urmărim îndeosebi cunoașterea de către elevi a unor licee noi din sectorul nostru, cum sînt liceele „Emil Racoviță", „Al. Sahia" sau Liceul nr. 38 — mai puțin cunoscute decît liceele vechi, cu tradiție, ca „M. Viteazul" sau Liceul nr. 15 și către care intenționăm să-i îndrumăm pe absolvenți pentru a realiza un echilibru între numărul de candidați și numărul locurilor planificate. Asemenea vizite se vor face și la unele școli profesionale, cum ar fi școala de pe lîngă uzina „Electroaparataj" sau școala de la Pipera a Ministerului Economiei Forestiere".

A mai trecut un an școlar, dar unele deficiențe semnalate cu mult timp în urmă continuă să persiste

Vorbindu-ne despre munca de orientare pe care o desfășoară acum în rîndurile viitorilor absolvenți, cadrele didactice de la Școala generală nr. 56 ne-au semnalat și unele greutăți pe care le întîmpină în această muncă, făcînd totodată o serie de propuneri pentru înlăturarea lor în săptămînile care au mai rămas pînă la încheierea anului școlar. Prof. **Emilia Tincu** s-a referit, de exemplu, la faptul că lipsesc în continuare lucrări de îndrumare a diriginților în acest domeniu.

„S-a vorbit de multe ori despre lipsa unor asemenea lucrări dar, cum situația nu s-a schimbat, n-avem ce face și trebuie s-o reamintim și acum. S-a difuzat ce-i drept, în cursul primului trimestru, o scrisoare metodică pe tema orientării, care ne este de un real folos. E prea puțin totuși. Lipsește aproape cu totul materialul informativ care trebuie să stea la îndemîna elevilor, ca și a diriginților. Interesanta carte „Amintiri despre anii de școală" este o floare rară. „Ce să fiu ?" a lui Șerban Miroiu la fel. Și oare, pentru a vorbi elevilor despre diferite școli și profesiuni, nu trebuie înainte de toate să le cunoaștem noi ?"

Remarcăm că cele două lucrări citate de interlocutoarea noastră au apărut prin grija redacției pentru problemele de tineret din cadrul Editurii politice. Pe bună dreptate cadrele didactice se întreabă dacă lucrări asemănătoare sau de alt gen, care să trateze problemele complexe ale orientării școlare și profesionale, nu-și au locul și în planul Editurii didactice și pedagogice. De asemenea, nu putem să nu ne amintim că în cîteva rînduri, chiar prin coloanele gazetei noastre, cei ce se ocupă de acest domeniu în cadrul Institutului de științe pedagogice au promis publicarea în „Revista de pedagogie" a unor studii și cercetări privind orientarea școlară și profesională (printre care lucrările simpozionului de la Cluj, monografiile profesiunilor didactice și altele), dar nu s-au ținut de cuvînt.

„Anul acesta — ne-a spus prof. **Maria Vlad** — au întîrziat mult și îndrumătoarele privind rețeaua școlilor profesionale și liceelor de specialitate și condițiile de admitere în aceste școli și licee. Să vă spun sincer, întîmpin mari dificultăți atunci cînd vreun elev mă întreabă mai mult asupra lor".

„Sîntem martorii unor adînci și multilaterale perfecționări a sistemului nostru de învățămînt — a adăugat prof. **Elena Vasiliu.** Cu atît mai mult, credem noi, avem nevoie de materiale informative operative, care să ne pună la dispoziție datele necesare în munca de orientare școlară și profesională a elevilor noștri. Cu mijloace simple, care să ajungă repede în școli. Inspectoratul școlar al municipiului București ar putea să ne informeze operativ asupra ponderii pe care o vor avea în următorul an diferitele tipuri de școli, asupra perspectivelor de dezvoltare a rețelei școlare etc. Pornindu-se de la date concrete, s-ar putea da indicații asupra direcțiilor principale pe care trebuie să le urmeze orientarea profesională în școlile generale ale municipiului în funcție de nevoia de cadre și de numărul de locuri planificate în diferitele școli și sectoare".

Discuția noastră a reliefat că ultima perioadă a anului școlar înseamnă pentru școală o perioadă de activitate intensă în domeniul orientării școlare și profesionale, iar chezășia unor bune rezultate stă în munca perseverentă și eficientă a întregului colectiv profesoral.

Trebuie subliniat însă că și în acest an oamenii școlii, cei care lucrează nemijlocit în acest domeniu, resimt lipsuri și deficiențe semnalate cu mult timp în urmă, dar care continuă să persiste. Mai sus au fost citate numai cîteva, care privesc direct buna organizare a acestei munci în ultimul trimestru al anului școlar. Am mai adăuga faptul că a mai trecut un an și nici cercetarea științifică, nici direcția de resort din Ministerul Învățămîntului nu au adus clarificări în ce privește întocmirea fișei personale și a caracterizării psiho-pedagogice a elevului, o problemă de mare actualitate acum, la încheierea școlii generale și care ar trebui să ocupe un loc determinant în orientarea absolvenților către viitoarea lor profesiune.

Așa se face că, deși în școli se desfășoară, de la caz la caz, o activitate mai mult sau mai puțin rodnică în domeniul orientării școlare și profesionale, nu totdeauna eficiența este pe măsura investiției de muncă făcută în acest sens.

AL. I. VLADIMIR

PSIHOLOG ȘCOLAR SAU PSIHOPEDAGOG ?

Nivelul generațiilor de mîine va depinde în mare măsură de nivelul pregătirii științifice și etico-profesionale pe care o dobîndește tineretul astăzi, în procesul școlarizării. Evident, școala este locul unde se constată pentru prima oară, în mod obiectiv, **diferențele** dintre viitorii adulți, și tot în școală se realizează **diferențierea** pe care o implică închegarea caracterelor individuale și pe care o cere diviziunea muncii sociale. Trebuie remarcat însă că dacă acțiunea de **constatare** a diferențelor dintre copii este, în esență, o chestiune de diagnoză **psihologică,** munca de **formare** și, respectiv, de **diferențiere progresivă** este prin excelență o sarcină **pedagogică.** Totodată, dacă activitatea de diagnostic poate fi efectuată cu destul succes într-un laborator central de psihologie, formarea tinerilor conform unor indicații pedagogice proprii nu e posibilă decît în școală. Pornind de la aceste observații ne întrebăm : ce-i trebuie școlii noastre pentru a-și spori funcția formativă — psihologi sau psihopedagogi ?

Înainte de a răspunde la această întrebare amintim că în prezent se vorbește mult despre funcția de **psiholog școlar,** al cărei conținut este apreciat în legătură cu activitatea de **orientare școlară și profesională a elevilor.** În privința soluționării practice a acestei probleme se confruntă încă două concepții, care tind să determine două direcții de lucru deosebite : una este **exclusiv psihologică,** preocupată de tehnici de laborator și declinîndu-și orice competență în sfera muncii educative, în timp ce alta este **preponderent pedagogică.** Aceasta din urmă consideră că orientarea școlară nu poate fi restrînsă la actul diagnozei aptitudinilor sau capacităților psihice ale copilului ci, dimpotrivă, trebuie să asigure efectiv dezvoltarea acelor înclinații care vor facilita integrarea copilului în viața socială de mîine.

Credem că perspectivele dezvoltării învățămîntului de cultură generală din țara noastră îndreptățesc ideea cuprinderii într-o formulă unică a ambelor direcții creionate aci. Viitorul specialist destinat școlii nu poate fi numai psiholog sau numai pedagog, ci și una și alta în același timp, adică **psihopedagog.** Prin forța lucrurilor psihologul care lucrează în școală este investit cu o parte din răspunderile instituției care l-a solicitat.

Într-o serie de comunicări prezentate în ultimii ani la diferite consfătuiri pedagogice și medicale am arătat că activitatea de psihopedagog școlar deține **funcții multiple** și, ca urmare, trebuie privită dintr-o perspectivă cu mult mai largă decît aceea oferită de orientarea școlară și profesională. Este vorba de întreaga problematică a igienei psihice din colectivitățile școlare, de crearea condițiilor menite să asigure elevilor o dezvoltare somatică și mintală armonioasă — într-un cuvînt, de inițierea în școală a unui **sistem de asistență psihopedagogică specializată.** De altfel, însăși activitatea de orientare școlară nu poate deveni eficientă în afara unui sistem care să închege preocupări complexe de ordin medical, psihologic, pedagogic și sociologic. Pentru a ilustra sensul practic pe care îl acordăm psihopedagogului școlar este suficient să amintim de importanța pe care o poate avea pentru climatul de muncă școlară fie și numai simpla corectare și prevenire a unora dintre modificările psihice limitrofe întîlnite la unii copii care, netratați în mod diferențiat, determină risipirea unei însemnate cantități de energie cerebrală a profesorilor.

Consider că, prin intervenția sa directă și prin coordonarea acțiunii colaboratorilor săi (profesori, medici, directori), psihopedagogul școlar poate contribui din plin la **anularea unor devieri de conduită** a elevilor, la **amendarea diverselor conflicte psihice** cu efecte patogene pentru dezvoltarea personalității, la **integrarea în colectivul clasei** a unor elevi cu modificări afective sau aflați în perioada de convalescență după diverse suferințe clinice, la **tratarea logopedică** a copiilor cu tulburări de vorbire, la **îndepărtarea influențelor negative exercitate de atitudinea defectă** a unor cadre didactice, la **inițierea colectivului de profesori în problemele psihoprofilaxiei, la sprijinirea muncii educative cu părinții** etc. Dacă, alături de toate acestea, am analiza spre exemplu implicațiile pedagogice ale surmenajului unora dintre elevi și, consecutiv, fenomenul de eșec în învățătură, am vedea că numai în sfera acestei singure probleme sarcinile psihopedagogului școlar merg de la diferențierea volumului și duratei efortului cerebral pînă la stabilirea tehnicilor didactice ale predării diferitelor materii de învățămînt. În plus, dezadaptarea școlară a unor categorii de elevi fie prin surmenaj psihic și tulburări nevrotice, fie prin eșec la învățătură datorat altor cauze, poate antrena importante modificări în sectorul participării afective a acestor elevi, pentru a căror reechilibrare se impune organizarea anumitor influențe psihoterapice, în fond psihopedagogice. Tot așa, dacă ne-am referi la copilul cu devieri caracteriale exprimate în dezinteres marcat față de studiu, resentimente față de profesori și față de elevii sîrguincioși, fugă, vagabondare, furt, scandal etc. am constata că daunele pe care le determină aceste manifestări sînt mult prea grave pentru a se putea neglija tratarea și prevenirea lor.

Așadar, în școală, activitatea specializată de psihopedagogie este cu mult mai cuprinzătoare decît numai cea de psihologie. Ea este la fel de vastă ca și problemele vieții școlare, dar privește în primul rînd asigurarea echilibrului neuropsihic și social al persoanelor și colectivității, folosind în acest scop toate posibilitățile medico-psihopedagogice, inclusiv orientarea școlară, în cadrul unui sistem de asistență psiho-morală.

Trebuie să recunoaștem însă că pentru un psihopedagog școlar nu este de loc simplu să adopte prompt și cu indicație sigură măsurile corespunzătoare fiecărei situații sau fiecărui caz în parte. Pentru a întui calea de urmat el va trebui să meargă uneori pînă la a realiza refacerea imaginii deformate a unuia dintre profesori, sau chiar a tatălui și a mamei copilului. Aceasta, întrucît reacțiile copilului sînt legate de o determinare foarte complexă, în cadrul căreia dificultățile de adaptare la situațiile competitive, la condițiile variate din colectivitate, sînt adesea dublate de neajunsurile educative ale mediului familial. De aceea psihopedagogul va trebui ca, o dată cu ideile călăuzitoare de bază, să cunoască temeinic posibilitățile de organizare a măsurilor diferențiate cu ajutorul cărora va putea acționa eficient în diferitele împrejurări ale vieții școlare.

Nu este cazul să ne ocupăm în acest articol de toate problemele asistenței educative în școală, sau de toate procedeele tehnice de realizare a acesteia, și nici de problema raportului dintre psihopedagog și medicul școlar sau directorul școlii. Amintim totuși că, prin specificul muncii sale, psihopedagogul, avînd calitatea de tehnician superior calificat, ar trebui să fie un fel de prim consilier științific al directorului pentru problemele psiho-pedagogice privind pe elevi. Dacă la toate cele discutate mai înainte am adăuga și ideea folosirii psiho-pedagogului în **procesul de învățămînt** propriu-zis, pentru predarea unor ore de psihologie, de logică, de pedagogie sau pentru predarea cu mijloace tehnice moderne, utilitatea funcției de psihopedagog școlar ar apărea și mai pregnant.

În privința realizării practice a ideii susținute aici socotim că **postul de psiho-pedagog școlar ar putea fi creat fără amînare cîtă vreme există un număr de absolvenți ai secțiilor de pedagogie-psihologie care, în prezent, predau materii străine de calificarea lor inițială. O mare parte dintre aceste cadre s-ar putea specializa în activitatea de psihopedagog școlar pe baza unui curs post universitar de circa un an, aducînd astfel o contribuție mult mai importantă la desfășurarea normală a vieții școlare decît cea adusă astăzi într-un loc de muncă pentru care nu sînt calificați.** Desigur, pentru viitor, reprofilarea actualelor secții de pedagogie-psihologie din universități în sensul pregătirii de psihopedagogi specializați ar duce la realizarea necesarului de cadre, necesar pe care noi l-am exprima în raportul de 1 la 500 de elevi.

Munca de psihopedagog școlar este foarte utilă și totodată foarte interesantă, dar efectuarea ei cere o temeinică pregătire teoretică și practică de psihologie medicală și de pedagogie specială, precum și o anumită vocație. Limitarea acesteia la problema psihotehnică a orientării școlare nu justifică funcția ce urmează a se crea în școlile noastre, mai ales că în perspectiva viitorului școala reclamă, deosebit de aportul medicinei, o colaborare specializată de psihologie, pedagogie și sociologie. Aceste activități trebuie oare efectuate separat, de trei persoane diferite, sau în mod unitar, de către întregul corp didactic al școlii, sub îndrumarea unui specialist cu o formație complexă psiho-socio-pedagogică, așa cum susținem în articolul de față ?

De altfel, și sarcina de mare răspundere a instruirii tuturor categoriilor de copii din școala de cultură generală reclamă prezența unui specialist cu o înaltă calificare în domeniul psihopedagogiei. Prin activitatea sa, psihopedagogul ar putea contribui — alături de cadrele didactice și medicul școlar — la dezvoltarea unor oameni echilibrați, buni profesioniști, oameni de cultură, cetățeni cu o conduită etică superioară spre binele patriei socialiste și al lor personal.

Dr. ION STRĂCHINARU
cercetător științific principal, sectorul de pedagogie medicală, Institutul de științe pedagogice

Pe scurt - Pe scurt - Pe scurt - Pe scurt

Un domeniu neglijat al cercetării pedagogice

O serie întreagă de deficiențe și rămîneri în urmă ale învățămîntului profesional și tehnic se datoresc, într-o măsură importantă, neglijării cercetării științifice în acest domeniu. Se cere neapărat, de aceea, să se acorde atenție studierii problemelor pedagogice legate de formarea muncitorilor și tehnicienilor.

Măsura de a se înființa o secție de profil la Institutul de științe pedagogice este, în acest sens, binevenită. Este necesar în același timp, după părerea mea, să fie creată o bază de cercetare experimentală corespunzătoare.

Consider că prima problemă pe care ar trebui s-o ia în studiu cercetarea științifică în domeniul învățămîntului profesional și tehnic este de a găsi mijloacele menite să transforme procesul de formare a viitorilor muncitori și tehnicieni într-un proces educațional conceput științific. Trebuie să recunoaștem, într-adevăr, că nivelul pedagogic la care se desfășoară în prezent predarea unor discipline de specialitate, ca și dirijarea activităților practice, se situează sub limita cerințelor. Lecțiile teoretice sînt de multe ori superficiale, formale, neeficiente, iar instruirea practică se efectuează adesea după metode meșteșugărești, avînd la bază instructaje-tip aplicate nediferențiat de la o profesie la alta sau de la o activitate practică la alta. Contribuind la perfecționarea conținutului și metodicii lecțiilor și activității practice în școlile profesionale și tehnice, la fundamentarea lor științifică integrîndu-le în mod organic într-un proces unitar de instrucție și educație, cercetarea pedagogică ar putea juca un rol important în curmarea acestei stări de fapt.

O a doua problemă care mi se pare de maximă importanță este aceea a pregătirii pedagogice a personalului didactic din școlile profesionale și tehnice. În prezent, cadrele care lucrează în aceste școli nu au, în proporție de 75%, formație pedagogică. Or, cunoștințele și experiența practică dobîndite de specialiști în activitatea lor din producție nu constituie prin ele însele o garanție a calității procesului de învățămînt. Formarea viitorului muncitor sau tehnician solicită organizarea conținutului diferitelor obiecte de învățămînt sau activități practice în funcție de o serie de cerințe și criterii pedagogice specifice. Cred de aceea, că se impune și dezvoltarea cursurilor de pedagogie pentru studenții din institutele de învățămînt superior tehnic și economic, ca și extinderea și întărirea formelor de perfecționare pedagogică a cadrelor didactice care lucrează în prezent în școlile profesionale și tehnice.

Ing. VALENTINA VIȘAN

De ce să nu creăm arhive de folclor în școli ?

Cu cîtva timp în urmă, la o consfătuire a cadrelor didactice am ascultat un referat cu tema „Activitatea profesorului de limba română în afara clasei". Referatul evidenția rolul cercurilor și al cenaclurilor literare în crearea unui climat propice pentru dezvoltarea tinerelor talente, în familiarizarea elevilor cu operele marilor noștri scriitori și cu creația populară. Cum în ultima vreme există o meritoasă strădanie îndreptată spre relevarea valorilor folclorului, bineînțeles că problema aceasta s-a bucurat în referat de un spațiu foarte larg. S-a vorbit frumos, „ca din carte", despre comorile creației populare și, implicit, despre imperioasa datorie a cadrelor didactice de a stimula preocupările elevilor în acest domeniu. Au urmat discuții în care au fost reluate și continuate ideile referatului.

Cine poate afirma deci că acești profesori de limba română nu au preocupări statornice pentru folclor ? Luîndu-ne după spusele lor, sîntem îndreptățiți să credem că fac, în acest domeniu, tot ce le stă în putință. Privind însă lucrurile mai îndeaproape constatăm că destul de puțini slujesc în mod concret creația populară.

De ce n-am întemeia oare, în școlile unde predăm, arhive de folclor pe care să le îmbogățim an de an, cu ajutorul elevilor ? Mulți dintre noi lucrăm în zone unde există încă un bogat material folcloric necercetat. Ar fi foarte bine — și ne-ar face cinste — să scoatem la lumină comorile lui.

Prof. AUREL TURCUȘ

„Vă rog să luați măsuri !"

COMENTARII

La un colț al mesei lungi din cancelarie, împreună cu cîțiva profesori, discutăm despre munca diriginților. O asemenea temă este inepuizabilă. De fapt, convorbirea s-a oprit asupra tendinței de a supraaglomera pe diriginte cu absolut toate problemele de ordin educativ și administrativ ale clasei pe care o conduce.

Vorbește o profesoară :

— Se zice uneori că noi, diriginții, ne transformăm în niște polițai. Îmi vine citeodată să zic și eu la fel. Dar să știți că, dacă mă gîndesc bine, și noi purtăm o parte din vină...

Profesoara se oprește pentru un moment — probabil pentru acea secundă necesară selectării unui exemplu. Aproape involuntar despătureșe o hîrtie pe care o are în față. Cu cîtva timp mai înainte îi fusese înmînată de un coleg, cu gestul omului care are de comunicat ceva urgent dar nu vrea să deranjeze o discuție.

— Iată un exemplu. Mă gîndeam la altul, dar ăsta e proaspăt. Vă rog să citiți.

Toți cei de față ne aruncăm ochii pe hîrtie :

„Clasa a XI-a „C". Alexandrescu Ion, Miculescu G., Rădulescu C. — nu au costume de sport. Șerban V. și Popescu Gh. — chiulesc. Rog pe tovarășa dirigintă să ia măsuri".

— Ce să mai spui ? Ar trebui ca în pauza următoare, după ce am oră la clasa a VIII-a „B", unde este diriginte profesorul de sport, să-i înmînez și eu o listă : Popescu nu și-a făcut tema pentru acasă, Ionescu stă cu ochii pe fereastră...

Altădată, în cancelaria unui director de școală generală, am asistat, în timpul unei pauze de zece minute, la cîteva „cazuri" aduse spre judecare conducerii școlii :

— Tovarășe director, vă rog să luați măsuri. Georgescu dintr-a VII-a s-a jucat tot timpul orei cu o oglindă...

— La clasa a V-a „B" cinci elevi au venit din nou fără placaj de tei și n-am putut face lucrările de traforaj...

Profesorul de matematică își face apariția tîrînd de mînă un elev de două șchioape :

— Spune-i tovarășului director : cînd o să-ți bagi mințile în cap ?...

— Tovarășe director, vă rog să mergeți cu mine la a VIII-a „A", că eu nu mă mai înțeleg cu ei — se plînge o profesoară.

Fără să vrei gîndul te duce la elevii aceia piricioși care în timpul orei, atunci cînd îți este lumea mai dragă, sar în sus ca un resort : „Domnu' vă rog, ăsta nu-i cuminte..."

Îl întreb pe director :

— Așa-i mereu la dv. ?

— Nu. Nu-i judecați pe toți oamenii din școala noastră la fel. Dar avem și dintr-aceștia. Și eu mă întreb : dacă pe fiecare elev neastîmpărat îl aduci de mînă la director sau la diriginte, dacă trebuie să vină directorul să-ți facă liniște în clasă, atunci de ce mai ești pedagog ?

Firesc, și noi ne-am întrebat la fel.

MIRCEA IONEL

Meridiane

ORIENTĂRI ŞI REEVALUĂRI ÎN TELEVIZIUNEA ŞCOLARĂ

La început au fost emisiunile televizate cu caracter instructiv larg (şi adesea fără finalitate precisă). Lipsită de o concepţie care să vizeze directive de perspectivă, minată de didacticism, deşi nu urmărea obiective didactice şi prizărită adesea printre emisiuni de mult mai mare prestigiu şi suprafaţă, televiziunea instructivă tînjea în colţ, asemeni cenuşăresei.

Trecerea la televiziunea şcolară nu s-a realizat, fireşte, instantaneu. Dimpotrivă. Multă vreme, pedagogii şi psihopedagogii teleşcolii au considerat că se află în faţa unei opţiuni: **învăţămînt direct sau educaţie complementară?**

Studiile competente apărute în ultimii ani, luările de poziţie şi confruntările cu caracter internaţional au arătat că aceste două forme nu se exclud ci, dimpotrivă, se completează reciproc. S-au relevat totodată valenţe pedagogice noi ale micului ecran, conturîndu-se tot mai clar **un complex educaţional în care televiziunea tinde să se ridice de la nivelul de mijloc didactic la rangul de sistem şcolar.**

Un loc important îl ocupă, în cadrul acestui sistem, **învăţămîntul direct prin televiziune.** O primă ramură a acestei forme a televiziunii şcolare o constituie programele-cursuri care privesc principalele discipline predate la clasele mari ale şcolilor generale şi în liceu. În felul acesta se asigură elevilor din şcolile rurale îndeosebi posibilitatea de a urmări lecţii desfăşurate în condiţiile şi la nivelul celor mai valoroase ore de curs predate în şcolile municipale de mare prestigiu. S-a constatat că această formă de învăţămînt direct ajută totodată pe profesorii începători sau pe cei cu o calificare incompletă să-şi ridice pregătirea de specialitate şi, mai ales, să dobîndească o măiestrie didactică mai înaltă. De asemenea, învăţămîntul direct constituie o formă de mare eficienţă pentru cei care studiază fără frecvenţă. De altfel, în Italia sau în Anglia, bunăoară, există sisteme unitar concepute de învăţămînt televizat pentru adulţi, cu examene de sfîrşit de an în faţa unor comisii districtuale, care acordă certificate de absolvire.

O serie de specialişti afirmă că nivelul de pregătire şi randamentul general al învăţămîntului televizat pentru adulţi sînt comparabile cu nivelul şi randamentul învăţămîntului de zi şi superioare celor de învăţămînt seral.

Un învăţămînt televizat cu caracter şi mai larg, deşi în forme diferit constituite, este învăţămîntul direct al limbilor moderne, care se adresează în egală măsură elevilor din şcolile rurale şi celor din şcolile orăşeneşti, adolescenţilor şi adulţilor.

În sfîrşit, învăţămîntul direct prin televiziune vizează predarea unor capitole noi sau de mare complexitate din programele diferitelor clase.

Ţinînd seama de psihologia elevului, de importanţa cadrului educaţional „clasic", cea mai mare parte dintre emisiunile de învăţămînt direct îmbracă formele lecţiei în clasă, adică unul sau mai mulţi profesori (căci predarea „în brigadă" capătă, la unele discipline, o răspîndire tot mai mare) predau mai multor elevi avînd aceeaşi virstă cu elevii cărora li se adresează în general cursul respectiv.

Bineînţeles, reuşita învăţămîntului direct prin televiziune, ca şi a tuturor celorlalte forme de învăţămînt, depinde de un efort complex şi conjugat. Este vorba de difuzarea cel puţin cu o lună înainte — în cele mai multe ţări trimestrial şi chiar anual — a programelor cursurilor, de transmiterea unora din ele de două sau chiar trei ori (o dată pentru documentarea prealabilă a profesorului, apoi pentru întreaga clasă), de editarea unor materiale de studiu şi chiar a unor manuale cuprinzînd lecţiile programelor de televiziune şcolară.

În acelaşi timp se tinde spre realizarea unui contact strîns între televiziune şi cadrele didactice din şcolile unde sînt utilizate larg aceste programe, în scopul de a se cunoaşte modul de acomodare a elevilor la învăţămîntul televizat, nivelul de însuşire a cunoştinţelor, posibilităţile de îmbunătăţire a calităţii şi eficienţei cursurilor televizate etc.

A doua direcţie importantă spre care este orientată televiziunea şcolară se referă la studiul complementar, adică la lărgirea orizontului de cunoştinţe. Se includ aici, de pildă, cursuri cum ar fi „Antologia teatrală", cicluri ca „Ştiinţa, tehnica şi tineretul", emisiuni cu caracter psihologic transmise cu scopul de a sprijini autocunoaşterea şi autoeducaţia. În aceeaşi categorie intră emisiunile menite să lărgească informaţia tineretului la nivelul solicitărilor cărora trebuie să le răspundă omul contemporan. Aşa sînt, de pildă, programele săptămînale de actualităţi sau emisiunile de tip „introducere în lumea muncii", care contribuie la orientarea profesională a tineretului prezentînd aspecte ale activităţii tehnice, economice etc. desfăşurate în producţia modernă. La nivelul adulţilor, o serie de emisiuni complementare sînt consacrate „reciclajului" specialiştilor cu calificare medie şi superioară, în special familiarizării acestora cu noile discipline ştiinţifice de graniţă.

În sfîrşit, o a treia grupă de emisiuni ale programelor de televiziune şcolară cuprinde transmisiile consacrate perfecţionării corpului didactic. Printre acestea se numără atît emisiuni-curs dedicate, de pildă, învăţămîntului programat, psihologiei pedagogice, integrării în procesul instructiv-educativ a mijloacelor tehnice audio-vizuale moderne, cît şi prezentarea unor experimente şcolare. Unele sisteme de televiziune şcolară obişnuiesc să transmită, la solicitarea cadrelor didactice şi consultaţii date de specialişti în legătură, bunăoară, cu sprijinirea elevilor din clasele mici care întîmpină greutăţi în însuşirea scrisciititului, cu individualizarea învăţămîntului, cu sprijinirea elevilor deosebit dotaţi etc.

Ca pretutindeni în învăţămînt şi poate chiar mai mult, datorită importantelor fonduri a căror angajare o presupune, televiziunea şcolară ridică importante probleme de economicitate. Se poate spune că, în această privinţă, resursele sînt încă departe de a fi valorificate pe deplin.

Jack G. Mc. Bride, unul dintre cei mai cunoscuţi specialişti din lume în domeniul televiziunii şcolare, estimează că circa 30—40 la sută dintre cele mai valoroase programe instructive transmise pe scară mondială rămîn practic neutilizate. La aceasta se mai adaugă un procent de cel puţin 10 la sută din emisiuni care, avînd vicii în concepţie sau realizare, pot fi considerate neutilizabile.

Ce se cere pentru a reduce la minimum şi chiar a lichida acest mare procent de irosire a energiilor şi valorilor materiale?

Se consideră că prima şi cea mai importantă soluţie este încadrarea televiziunii şcolare într-un sistem de cercetare comensurabil prin verificări bazate pe criterii ştiinţifice. Idealul ar fi ca fiecărei informaţii furnizate în emisiuni să-i corespundă un răspuns sinteză precis privind nivelul la care a fost ea valorificată.

O a doua cale de ridicare a randamentului economic al televiziunii şcolare o constituie întărirea colaborării internaţionale şi a sistemului de emisiuni înregistrate pe peliculă. Din acest punct de vedere, cel de al III-lea Congres mondial al radioteleviziunii educative s-a prezentat sub fericiţi auguri (au fost puse la dispoziţie delegaţiilor participante ample liste cuprinzînd emisiuni educative dintre cele mai diferite, oferite pentru schimb). Din păcate, aceşti auguri au fost pînă în prezent prea puţin confirmaţi practic.

Precum vedem, televiziunea şcolară se pregăteşte să dea răspunsuri la cîteva dintre problemele majore ale învăţămîntului contemporan. În acelaşi timp însă ea formulează întrebări, solicită clarificări atît pe plan teoretic cît şi în sfera practicii. De finalitatea acestui schimb de întrebări şi răspunsuri depind ponderea şi importanţa pe care le va avea în viitor televiziunea în viaţa şcolii.

AL. CIUCĂ

Moment dintr-o emisiune-lecţie transmisă de „Telescuola" — reţea şcolară a televiziunii din Italia

ÎN SLUJBA INTERESELOR VITALE ALE PATRIEI

(Urmare din pag. 1)

sizărilor şi cererilor oamenilor muncii. Examinarea acestei chestiuni atestă elocvent perseverenţa cu care conducerea partidului şi statului dezvoltă caracterul democratic al orînduirii noastre sociale. Experienţa acumulată de oamenii muncii în conducerea treburilor de stat şi obşteşti constituie un bun de mare preţ, un bogat izvor de tărie şi vitalitate a societăţii socialiste româneşti. Încrederea profundă a poporului în partid şi în conducerea sa, dezbaterea publică a principalelor probleme politice, economice şi sociale au determinat sporirea numărului de propuneri şi sesizări menite să ducă la îmbunătăţirea muncii în diferite domenii de activitate, contribuţia tot mai activă a oamenilor muncii la rezolvarea unor probleme de interes general. A crescut numărul propunerilor şi sugestiilor în probleme majore ale activităţii de partid şi de stat. Masele largi au participat activ, prin diferite forme, la dezbaterea unor proiecte de măsuri şi hotăriri adoptate de plenarele C.C. al P.C.R., a documentelor Conferinţei Naţionale, a studiilor privind dezvoltarea învăţămîntului de toate gradele în România, a Proiectului Codului Penal ş.a. Oamenii muncii au făcut propuneri pentru îmbunătăţirea acestor documente, au dat sugestii asupra modului de aplicare a măsurilor preconizate. Plenara a constatat că în activitatea organelor de partid, de stat şi obşteşti în rezolvarea propunerilor, sesizărilor şi cererilor maselor s-au obţinut rezultate mai bune în ultimii ani. Propunerile judicioase cuprinse în scrisorile oamenilor muncii au fost valorificate, s-au luat măsuri eficiente pentru înlăturarea neajunsurilor, au fost soluţionate numeroase scrisori şi sesizări ale cetăţenilor. Cu toate acestea, s-a apreciat că în rezolvarea scrisorilor şi sesizărilor cetăţenilor continuă să persiste multe deficienţe: a fost subapreciată uneori obligaţia de a se rezolva problemele ridicate în scrisori şi audienţe; primirea cetăţenilor în audienţă, care constituie un mijloc de cunoaştere directă a problemelor ce preocupă masele, nu a stat suficient în atenţia unor organe de stat şi obşteşti; nu întotdeauna s-a înţeles faptul că nu cetăţenii sînt la dispoziţia funcţionarilor, ci invers, că activiştii, funcţionarii sînt slujitorii poporului, ai maselor şi prin urmare sînt obligaţi, prin însăşi menirea lor, de a soluţiona just, cu răspundere maximă problemele oamenilor muncii. Nu se poate trece cu vederea că şi la diferitele direcţii şi servicii din Ministerul Învăţămîntului ca şi la organele locale de învăţămînt s-au manifestat fenomene de birocratism, de incetineală în rezolvarea diferitelor solicitări, sesizări, propuneri şi nevoi ale cadrelor didactice; pe culoarele inspectoratelor şcolare, la comitetele sindicatelor din învăţămînt se perindă încă mulţi oameni care nu găsesc la cei în drept suficient sprijin în soluţionarea problemelor care îi frămîntă; există încă multe cazuri de rezolvare formală a propunerilor profesorilor şi învăţătorilor; adesea rezolvările din birou nu corespund nici pe departe realităţilor de pe teren. Pentru organele şi lucrătorii din învăţămînt, la fel ca pentru cei din oricare alt domeniu de activitate, documentele recentei Plenare sînt un puternic îndemn de a-şi schimba concepţia asupra modului în care sînt rezolvate sesizările şi propunerile celor ce produc bunurile materiale şi spirituale ale societăţii.

Deosebit de importante sînt hotărîrile adoptate de Plenară în legătură cu compoziţia partidului, cu întărirea rîndurilor sale şi intensificarea activităţii de educare a comuniştilor, cu privire la pregătirea de luptă şi politică a forţelor armate ale Republicii Socialiste România, la unele probleme actuale ale activităţii internaţionale ale P.C.R. şi în legătură cu reabilitarea unor activişti de partid.

Întregul popor român apreciază curajul şi răspunderea cu care Plenara a dezbătut abuzurile săvîrşite în trecut faţă de o serie de activişti de frunte ai partidului, manifestările de încălcare gravă a legalităţii socialiste. Fiecare cetăţean al României a încercat un sentiment de amărăciune şi indignare la aflarea imprejurărilor în care, prin acuzaţii ticluite, prin fals şi samavolnicii, s-a ajuns la monstruoasa înscenare căreia i-au căzut victimă Lucreţiu Pătrăşcanu şi alţi activişti de partid şi de stat. Prin hotărîrea adoptată, hotărîre ce reprezintă sinteza preocupării şi străduinţei de ani de zile a partidului comuniştilor, se restituie poporului, în toată plenitudinea sa, sentimentul dreptăţii, al democraţiei şi respectului faţă de om, sentimente structurale eticii sale. Partidul urmăreşte să pună capăt odată pentru totdeauna abuzurilor şi ilegalităţilor, să închidă orice portiţă de manifestare a subiectivismului şi orgoliului personal, atit de străine socialismului, ideologiei marxist-leniniste.

Expresie a muncii colective, metodă aplicată în practică cu atita consecvenţă de conducerea partidului şi statului, lucrările recentei Plenare a C.C. al P.C.R. constituie o dovadă elocventă a perseverenţei cu care partidul nostru traduce în viaţă hotărîrile Congresului al IX-lea şi ale Conferinţei Naţionale a Partidului Comunist Român.

Seria de absolvente din anul 1933 a

Şcolii normale de fete din Galaţi

promoţia **Ştefănescu Ana** sărbătoreşte în acest an 35 de ani de la absolvirea şcolii.

Pentru participare la întrunirea tovărăşească ce va avea loc cu acest prilej colegele sînt rugate să ia legătură cu **Maria Cocoş,** actualmente **Maria Avramescu** Galaţi, strada Brăilei nr. 75, telefon 7 26 48.

INSTITUTUL DE ŞTIINŢE PEDAGOGICE

Bucureşti

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

1 cercetător ştiinţific principal — specialitatea pedagogie — Sectorul „Mijloace moderne de învăţămînt";
1 cercetător ştiinţific principal — specialitatea pedagogie — Sectorul „Pedagogie comparată şi relaţii externe";
1 cercetător stagiar — specialitatea pedagogie-logopedie — Sectorul „Pedagogie medicală";
1 cercetător ştiinţific — specialitatea pedagogie — Sectorul „Didactica învăţămîntului elementar";
1 cercetător ştiinţific — specialitatea pedagogie — Sectorul „Educaţia în liceu";
1 cercetător ştiinţific — specialitatea pedagogie — Sectorul „Activităţi pionireşti";
1 cercetător stagiar — specialitatea limba latină — Sectorul „Limba română şi limbile naţionalităţilor conlocuitoare";
1 cercetător ştiinţific principal — specialitatea limba română — Sectorul „Limba română şi limbile naţionalităţilor conlocuitoare";
1 cercetător ştiinţific — specialitatea limba maghiară — Sectorul „Limba română şi limbile naţionalităţilor conlocuitoare";
1 cercetător stagiar — specialitatea pedagogie — „Baza de cercetare Craiova";
1 cercetător ştiinţific principal — specialitatea medic — „Baza de cercetare Craiova";
1 cercetător stagiar — specialitatea limba engleză — Sectorul „Limbi străine".

Cererile de înscriere la concurs se primesc la Institutul de ştiinţe pedagogice din Bucureşti, str. Sfinţii Apostoli nr. 14, serviciul de personal, pînă la data de 19 mai 1968, însoţite de actele prevăzute de Regulamentul privind recrutarea, promovarea şi atestarea cadrelor de cercetători ştiinţifici din unităţile de cercetări din Republica Socialistă România, publicat în extras în Buletinul Oficial, Partea a III-a, nr. 4 din 8 ianuarie 1968.

Concursul va avea loc în ziua de 29 mai 1968, ora 8, la sediul Institutului de ştiinţe pedagogice din Bucureşti.

BIBLIOTECA

„Metodica predării limbii şi literaturii române"

Nu de mult a apărut, în Editura didactică şi pedagogică, „Metodica predării limbii şi literaturii române", sub semnătura **Ceciliei Caroni.** Valorificînd lucrările metodice de bază şi sistematizînd observaţiile unei îndelungate activităţi didactice şi ale unor experimente recente, lucrarea dă răspuns la majoritatea problemelor ridicate de predarea limbii şi literaturii române: fonetică, gramatică, lectura literară, istoria literaturii, activitatea în afară de clasă.

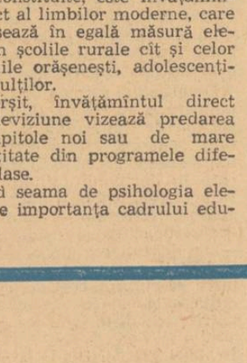

Ea se referă astfel la metodica predării citirii şi scrierii la clasa I, la predarea citirii pînă în clasa a IV-a, la lecţiile de lectură literară în clasele V—VIII, la studiul istoriei literaturii române în liceu, ca şi la studiul limbii române în şcoala generală. Se formează astfel o imagine de ansamblu a noţiunilor de metodică necesare celui ce predă limba şi literatura română, subliniindu-se în acelaşi timp trăsăturile specifice fiecărei etape şcolare. Autoarea explică şi motivează necesitatea şi posibilitatea folosirii adecvate a metodelor în raport cu scopul activităţii, cu conţinutul noţiunilor de predat şi cu particularităţile psihice ale elevilor, relevînd în mod deosebit importanţa mijloacelor audio-vizuale. Cunoştinţele teoretice sînt însoţite de scheme, planuri şi demonstraţii care sporesc valoarea practică a lucrării.

La o viitoare ediţie s-ar cere însă şi unele îmbunătăţiri. Astfel, deşi problema dezvoltării vorbirii prin compuneri este tratată în metodică, considerăm că ar fi fost de mare interes un capitol special privind îmbogăţirea, precizarea şi activizarea vocabularului elevilor în fiecare etapă şcolară. De asemenea, întrucît se recomandă folosirea unor mijloace audio-vizuale, era bine să se prezinte şi metodica folosirii lor în diferite tipuri de lecţii sau în diferite momente ale acesteia.

Abordînd numeroase probleme ale predării limbii şi literaturii, metodica întocmită de Cecilia Caroni corespunde cerinţelor multiple ale şcolii generale în etapa actuală şi, prin aceasta, este un instrument folositor în activitatea de cultivare a limbii române.

AL. POPESCU-MIHĂIEŞTI
asistent universitar

„Transilvania în istoria poporului român"

Recent apărută în Editura ştiinţifică, lucrarea „Transilvania în istoria poporului român", de prof. univ. **Constantin C. Giurescu** reprezintă o izbutită înmănunchiere a tuturor datelor importante din domeniul istoriei, geografiei, economiei şi culturii Transilvaniei, ilustrînd prin cele mai semnificative amănunte, ca şi prin cele mai sigure şi de necontestat dovezi, locul şi însemnătatea acestui ţinut în viaţa istorică a poporului român, începînd încă din zorii formării lui şi pînă azi. Prezentînd imaginea centrală ocupată de Transilvania în istoria pămîntului românesc, relevînd cu documente grăitoare faptul că „cetatea" străjuită de munţi şi „casa apelor" acestui pămînt a fost în decurgerea timpului marele rezervor etnic din care populaţia românească s-a revărsat în toate direcţiile pînă departe, cartea profesorului C.C. Giurescu constituie o argumentată şi binevenită lucrare de sinteză.

Pornind de la descrierea cadrului fizic, a înfăţişării

pămîntului transilvănean, de la consemnarea bogăţiei acestuia, lucrarea subliniază importanţa acestei părţi a pămîntului românesc înainte de daci şi în timpul Daciei romane pentru procesul de constituire şi dezvoltare a celei dintîi civilizaţii înflorite aici, aceea a geto-dacilor, pe care o vede legată de remarcabila cultură a ceramicii pictate apărută pe aceste locuri în neolitic. Un important capitol este consacrat continuităţii populaţiei dacoromane din Transilvania în centrul ţinutului carpato-dunărean. Este larg demonstrat, în continuare, rolul deosebit de important pe care l-a jucat Transilvania, după formarea poporului român, ca rezervor etnic românesc.

Se subliniază de asemenea pregnant rolul economic al Transilvaniei în viaţa poporului român, ca şi marele său rol cultural, punîndu-se în lumină tabloul amplu al faptelor care fac din Transilvania o parte integrantă şi esenţială a pămîntului şi a poporului român. Aşa cum subliniază autorul, Transilvania aparţine poporului român pe un întreit temei: cel al vechimii istorice, al numărului populaţiei româneşti şi al muncii depuse de secole de poporul român pentru înflorirea acestui pămînt.

Bogat ilustrată, lucrarea constituie, în cele 160 de pagini ale sale, o succintă dar foarte documentată prezentare a poziţiei Transilvaniei în fapta şi sufletul românesc.

D.T.

„Ateneul Român"

După o sută de ani de cînd a fost înfiinţată la Bucureşti societatea culturală „Ateneul Român", cea care a înzestrat Capitala

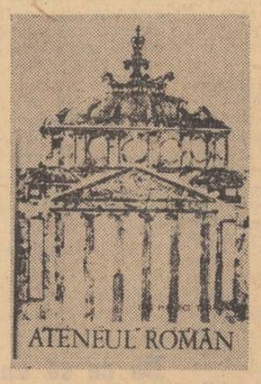

cu frumosul palat ce poartă pe frontispiciul său numele acestei societăţi, o carte modestă, dar realizată într-o frumoasă prezentare grafică, celebrează clădirea care a devenit un simbol al Bucureştiului, aşa cum turnul Eiffel ilustrează Parisul sau Poarta Brandemburgului Berlinul.

Cu migală întocmită de profesorul **Ilie Popescu Teiuşanu,** lucrarea, apărută în editura „Meridiane" relevă, în cele 47 pagini ale ei, însoţite de numeroase ilustraţii, aspecte destul de puţin cunoscute marelui public din istoria societăţii culturale „Ateneul Român", evocînd viu o parte din însăşi viaţa culturală a poporului nostru în acea frămîntată şi tumultuoasă perioadă de imediat după Unirea Principatelor. Datele cu privire la construirea Ateneului, la activitatea culturală dusă timp de decenii sub cupola aurită a măreţului palat, ca şi datele privind munca societăţilor anexe ale Ateneului şi a filialelor lui conferă cărţii o reală valoare documentară.

Încheindu-şi cartea cu versurile prin care Al. Vlahuţă celebra Ateneul cu prilejul împlinirii unui sfert de veac de existenţă — „Voi toţi, care-aţi păzit cu cinste / Stindardul sfînt ce-aţi ridicat / Şi care aţi pus întîia piatră / Acestui strălucit palat, / Puteţi în adevăr fi mîndri / Şi fericiţi c-aţi izbutit: / A prins viaţă drumul vostru / De-acuma drumul e croit" — autorul subliniază, aşa cum întreaga sa lucrare arată cu prisosinţă, că urarea poetului s-a împlinit.

ALEXANDRU DUMITRIU

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii din unităţile de învăţămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40 132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 946 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 10 mai 1968 — 4 pag. 25 bani

ÎN FORUL SUPREM AL ȚĂRII

Miercuri dimineața s-au deschis lucrările sesiunii a X-a a celei de-a V-a legislaturi a Marii Adunări Naționale. În actuala sesiune, deputații forului suprem sînt chemați să dezbată probleme de o deosebită importanță pentru perfecționarea în continuare a activității unor sectoare ale vieții economice, sociale și culturale a țării.

Deputații au adoptat în unanimitate, următoarea ordine de zi:

1. Proiectul de lege pentru dezvoltarea construcției de locuințe, vînzarea de locuințe din fondul de stat către populație și construirea de case proprietate personală de odihnă sau turism.

2. Proiectul de lege privind administrarea fondului locativ și reglementarea raporturilor dintre proprietari și chiriași.

3. Proiectul de lege privind învățămîntul în Republica Socialistă România.

4. Proiectul de lege cu privire la apărarea, conservarea și folosirea terenurilor agricole.

5. Proiectul de lege privind organizarea cooperației meșteșugărești

6. Proiectul de lege privind exercitarea meseriilor de către meșteșugari în ateliere proprii.

7. Proiectul Codului penal.

8. Proiectele de legi pentru aprobarea decretelor cu putere de lege emise de Consiliul de Stat de la ultima sesiune a Marii Adunări Naționale.

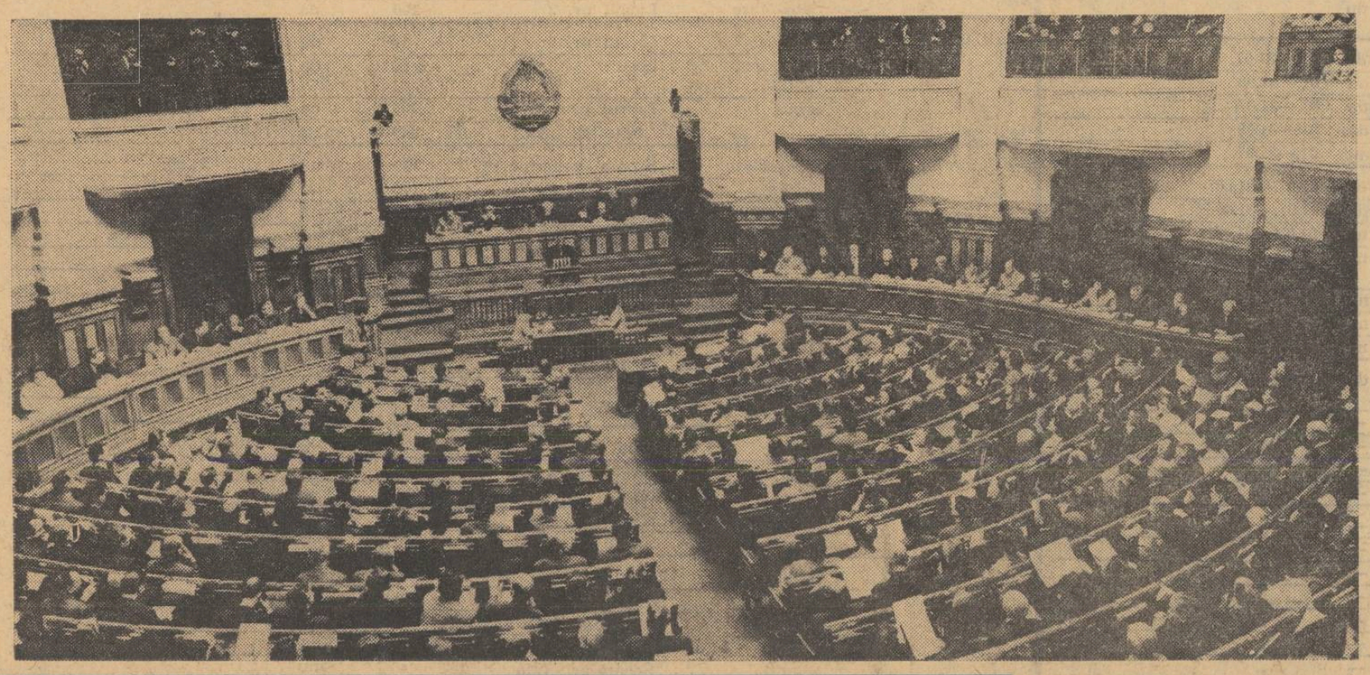

UN SPIRIT NOU ÎN VIAȚA ȘCOLII

În istoria școlii românești, anul 1968 va rămîne, prin Directivele C.C. al P.C.R. privitoare la dezvoltarea învățămîntului, un an deschizător de etapă nouă. Directivele care ne anunță că în toamna viitoare vom primi în clasele I prima generație de copii în vîrstă de 6 ani, că școala generală, obligatorie va avea durata de 10 ani, cît a avut într-o anumită perioadă liceul, că diferențierea învățămîntului se va realiza mai bine, printr-un număr sporit de secții atît în ultimele clase ale învățămîntului general, cît și de-a lungul liceului, care afirmă insistent trebuința modernizării învățămîntului și care deschid frumoase perspective tuturor tipurilor de școli, reprezintă, prin înseși natura și conținutul lor, un mare eveniment pedagogic, un moment hotărîtor în progresul școlii românești și, totodată, un înalt apel adresat conștiinței profesionale a corpului didactic.

Firește că modernizarea efectivă a conținutului învățămîntului și a tehnicii didactice se va înfăptui progresiv, printr-un efort colectiv, că accentuarea caracterului formativ al învățămîntului este operă de durată și subtilitate. Și totuși, în viața și evoluția unei școli se ivesc prilejuri rare cînd, într-un timp relativ scurt, se pot obține inovații și prefaceri profunde. Momentul pe care-l trăim constituie un astfel de prilej rar. Dacă analizăm directivele C.C. al P.C.R. cu grija de a desluși imperativele pe care ele le conțin, dacă reținem ideea că societatea noastră cere insistent școlii un absolvent mai bine pregătit, mai bine cultivat sub raport moral-civic, cu gîndire creatoare și independentă, dacă sîntem atenți la ritmul prefacerilor școlare din alte țări, ne vom îndrepta spre catedre cu un plus de receptivitate și pasiune, cu o viziune pedagogică împrospătată și cu dispoziții de lucru înnoite.

Un spirit nou, caracterizat prin receptivitate față de noutățile științifice și didactice, prin dispoziția de a moderniza efectiv conținutul învățămîntului și modul desfășurării lui, părăsind, pe baza unei analize temeinice și deloc pripite, tezele și metodele demodate, ineficiente, un astfel de spirit înnoitor va trebui promovat în viața fiecărei școli, în activitatea fiecărui profesor sau învățător. Acest imperativ al împrospătării viziunii pedagogice asupra învățămîntului cere pe de o parte o stăruitoare informare, o luptă hotărîtă împotriva inerției și a rutinei, dar și grijă pentru a evita pripeala, modernizarea facilă și superficială

Într-o lumină nouă, de fapt în adevărata sa lumină, trebuie privit și tratat elevul, cu fondul său aptitudinal, de multe ori insuficient de bine cunoscut, cu capacitatea sa de înțelegere sensibil modificată mai ales în raport cu tehnica și viața socială, cu aspirațiile sale

Fiecare învățător și, cu atît mai mult, fiecare profesor are datoria să-și împrospăteze cu date și informații noi concepția asupra disciplinei predate, nu numai din punct de vedere științific, de specialitate, ci și sub raport pedagogic. Amintindu-și că nu pășește în clasă nici ca matematician sau chimist, nici ca lingvist sau istoric al artei, ci ca pedagog al acestor specialități, profesorul are datoria să-și încadreze activitatea în perspectiva idealului pedagogic, să lucreze cu alte cuvinte în lumina unei concepții clare și fecunde despre valoarea formativă specifică a obiectului predat. Bun profesor nu poate fi acela care, de pe o poziție unilaterală, luptă pentru a face cît mai mult loc disciplinei sale și a obține o cotă cît mai mare din efortul elevilor, ci acela care analizează și vede unde duce activitatea sa, corelată cu cea a colegilor. Mai multe corelații între discipline, mai multe sistematizări cuprinzătoare și un spirit de sinteză accentuat reprezintă deziderate și exigențe de neocolit ale învățămîntului contemporan.

Înnoirea viziunii pedagogice și a modului de a lucra în școală nu se poate opri nici numai la elev, ca obiect al educației, nici numai la disciplina predată, ca bun de cultură cu valoare formativă și informativă, ea trebuind să se extindă și asupra atitudinii profesorului față de sine ca om de știință dedicat activității de catedră. În cuvîntarea rostită la încheierea dezbaterilor Plenarei C. C. al P. C. R. privitoare la dezvoltarea învățămîntului, tovarășul Nicolae Ceaușescu preciza: *„Comitetul Central al partidului nostru, guvernul dau o înaltă apreciere activității cadrelor didactice, care aduc o contribuție deosebit de valoroasă la educarea și formarea tinerei generații, la înarmarea ei cu cunoștințe de cultură generală, la educarea și formarea omului nou al societății noastre. Aceasta nu înseamnă însă că profesorii, învățătorii, cadrele didactice în general — și mă refer la cadrele din învățămîntul de toate gradele — nu mai au încă multe de făcut pentru a-și îndeplini în condiții tot mai bune rolul și atribuțiile importante pe care le au".*

Niciodată imperativul „educării educatorilor", al autoperfecționării acestora nu a fost atît de actual și de viu susținut deopotrivă de evoluția social-politică și de progresele culturii în ansamblul ei. Societatea socialistă cere școlii generații efectiv și temeinic culturalizate, cu o informație bine selectată și polarizată de idealul umanist-socialist, cu ferme convingeri moral-civice și cu un autentic respect față de om. Or, un astfel de țel înalt poate fi atins numai printr-un învățămînt care tinde spre forma superioară a măiestriei pedagogice, a artei didactice, alimentat din viziunea anticipativă asupra viitorului patriei și prestat cu receptivitate față de tineret și cu deplină competență științifică.

Conf. dr. GEORGE VĂIDEANU

ÎN EDITURA POLITICĂ AU APĂRUT:

Directivele Comitetului Central al Partidului Comunist Român privind dezvoltarea învățămîntului în Republica Socialistă România aprobate de Plenara C.C. al P.C.R. din 22—25 aprilie 1968

Ziua independenței și a victoriei

Ziua de 9 mai reprezintă în istoria poporului român un eveniment cu dublă semnificație și însemnătate. La 9 mai 1877 s-a proclamat independența de stat a României, act consfințit prin jertfa de sînge a ostașilor români în războiul din 1877—1878, iar 9 mai 1945 a marcat sfîrșitul victorios al războiului dus de coaliția antihitleristă, din care a făcut parte și țara noastră, împotriva Germaniei fasciste.

9 mai 1877. Adunarea deputaților proclamă în ședință solemnă independența de stat a României. Privite prin prisma istorică, actul de la 9 mai 1877 și războiul de independență apar ca momente de seamă în formarea și dezvoltarea statului român modern, reprezentînd o parte integrantă a procesului revoluționar care tindea spre realizarea unității naționale și a independenței depline a poporului român.

Dorința de unitate și independență, expresie a idealurilor de libertate și progres social de care era animat poporul nostru, s-a manifestat permanent și continuu din cele mai vechi timpuri, materializîndu-se atît în eroismul cu care au luptat românii pentru apărarea pămîntului strămoșesc împotriva tuturor cotropitorilor cît și în numeroasele încercări de realizare a unității de acțiune a celor trei țări române, pentru apărarea libertății deseori amenințate. În acest context se înscriu faptele de vitejie ale românilor, conduși de marii noștri domnitori și conducători de oști — Mircea cel Bătrîn, Ștefan cel Mare, Ioan de Hunedoara, Mihai Viteazul, de numele ultimului fiind legată și prima încercare izbutită de realizare a unității poporului român, prin unirea Țării Românești, a Transilvaniei și Moldovei într-un singur stat.

În cadrul acestui proces, un moment de seamă îl reprezintă revoluția română de la 1848, în timpul căreia, pe lîngă obiectivele cu caracter social, se urmărea realizarea unității naționale și a independenței de stat. Ca urmare directă a luptei generației pașoptiste, ale cărei năzuințe se identificau cu cele ale maselor populare, în ianuarie 1859 s-a înfăptuit actul istoric al Unirii Principatelor, prima etapă a procesului de făurire a deplinei unități naționale a poporului român. După unirea Moldovei cu Țara Românească într-un singur stat și ca urmare a reformelor legiferate și aplicate mai ales în timpul domniei lui Alex. I. Cuza, statul român s-a întărit considerabil, sarcina care stătea acum în fața poporului nostru fiind obținerea independenței de stat.

Pentru împlinirea acestui deziderat s-a încercat inițial folosirea căilor diplomatice. În iunie 1876, într-o notă remisă Turciei și puterilor europene garante, guvernul român cerea recunoașterea individualității statului român și a numelui de România. Dar atît Turcia cît și puterile garante n-au privit cu înțelegere legitimele cereri ale românilor.

În aceste condiții, guvernul român a trebuit să înceapă tratative pentru încheierea unei alianțe cu Rusia, care, pregătind războiul contra Turciei, putea crea condițiile externe necesare obținerii independenței României pe calea armelor. Primul pas a fost semnarea în aprilie 1877 a convenției româno-ruse, care prevedea din partea țării noastre obligația de a permite trecerea trupelor rusești pe teritoriul său, iar din partea Rusiei angajamentul de a respecta drepturile politice ale statului român, a menține și apăra integritatea teritorială a României. Pasul făcut îngăduia României intensificarea pregătirilor pentru participarea la războiul împotriva Turciei. Înainte chiar de declarația oficială de război făcută Turciei de către Rusia, Parlamentul Român a decretat, la 6 aprilie 1877, mobilizarea armatei.

Izbucnirea războiului, la 12 aprilie 1877, precum și riposta turcilor care au trecut la bombardarea și atacarea localităților românești de pe malul stîng al Dunării — deși România nu se găsea în război cu Turcia — a provocat în țară intensificarea elanului patriotic al maselor populare, care cereau în mod hotărît proclamarea independenței de stat și, pentru consfințirea acestui act, intrarea în război contra Turciei.

La 9 mai 1877 Adunarea deputaților a proclamat, în ședință solemnă, independența de stat a României. Mii de cetățeni ai Capitalei, care urmăreau din afara clădirii Parlamentului desfășurarea lucrărilor ședinței, au aclamat cu putere moțiunea de proclamare a independenței. În aceeași zi, senatul a adoptat o moțiune asemănătoare. Actul proclamării independenței de stat a României primise consacrarea oficială. Marele democrat M. Kogălniceanu, luptător activ pentru cauza unității și a independenței poporului român, declara la 9 mai 1877: „Sîntem independenți, sîntem națiune de sine stătătoare, nu am cea mai mică îndoială și frică de a declara în fața reprezentațiunii naționale că noi sîntem o națiune liberă și independentă".

Odată proclamată, independența trebuia cucerită și apărată prin luptă, în războiul împotriva Turciei. Și ostașii români, cot la cot cu cei ruși și cu voluntarii bulgari, și-au dat tributul de sînge în luptele de pe cîmpiile Bulgariei — la Vidin și Smîrdan, la Grivița, Rahova și Plevna — aducîndu-și un prețios aport la înfrîngerea Turciei. Participarea activă a României la războiul din 1877—1878, sacrificiile sale de pe front și din spatele frontului, din țară, au fost

V. NICULAE

(Continuare în pag. a 2-a)

Munca dirigintelui în obiectivul cercetării științifice

În documentele adoptate la recenta Plenară a C.C. al P.C.R., ca și în Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. cu privire la îmbunătățirea muncii educative în rîndul tineretului se prezintă cu o claritate deosebită liniile directoare privind educația comunistă a tineretului școlar. În acest cadru cercetarea pedagogică trebuie să răspundă în mod eficient, operativ, calificat la probleme esențiale cum sînt *programarea conținutului muncii educative la diferite nivele de vîrstă și stabilirea întregului sistem metodic de organizare și desfășurare a muncii educative.* Ne referim aici la îndrumări metodice privind valorificarea pe plan educativ a procesului de învățămînt, orele de dirigenție și întregul ansamblu al acțiunilor educative în afară de clasă și de școală, cunoașterea elevilor la diferite vîrste, avînd ca finalitate preorientarea și apoi orientarea lor profesională și integrarea socială, planificarea muncii educative ca instrument de organizare rațională a muncii de educație. Toate aceste obiective ale cercetării pedagogice, care se referă, în general, la problematica muncii dirigintelui, se cer a fi corelate cu contribuția specifică a fiecărui factor educativ — școala, organizația pionierilor, organizația U.T.C., familia, mediul nostru socialist în ansamblul său.

În decursul anilor, diriginții, cadrele didactice în general, au beneficiat, ca urmare a cercetării pedagogice, de multe lucrări, studii, articole etc. Menționăm astfel lucrările *„Munca profesorului diriginte"* (1961), *„Probleme ale muncii dirigintelui"* (1964), *„Culegere de texte pentru munca diriginteluî"* (1968), *„Disciplina conștientă și educarea ei în școala medie mixtă"* (1962), *„Sistemul activităților școlii cu familia"* (1963), *„Activitatea U.T.C. în școală"* (1966), *„Sistemul muncii educative în școala generală"* (1966), *„Contribuții la sistemul muncii educative în liceu"* (1967). Înființarea în cadrul Institutului de științe pedagogice, cu un an în urmă, a unui sector de cercetare pe problemele muncii pionierești, sector îndrumat direct de către Consiliul Național al Organizației Pionierilor, a creat posibilitatea de a se aborda în cercetarea științifică unele probleme noi, deosebit de complexe din munca dirigintelui. Ca rezultat al cercetărilor intense desfășurate de acest sector au și fost publicate o serie de studii în „Revista de pedagogie", ca și în „Educația pionierească", revistă de curînd înființată. Este totodată în curs de pregătire un volum cu această tematică, care va apărea în Editura politică. În publicațiile pedagogice, precum și într-o serie de alte publicații au apărut în ultimii ani studii ale cercetătorilor și cadrelor didactice, articole care conțineau sugestii și îndrumări în problemele muncii dirigintelui pe o problematică variată. Adăugînd la aceasta contribuția cercetătorilor la elaborarea unor îndrumări metodice privind munca dirigintelui, întîlnirile directe cu diriginții în cadrul unor consfătuiri, schimburile de experiență etc. avem o imagine, fie și sumară, a preocupărilor și direcțiilor de orientare în cercetarea privind munca dirigintelui.

Dar, pe lîngă acest „inventar" al rezultatelor obținute, se impune și o analiză minuțioasă a eficienței cercetării pedagogice. Această eficiență poate fi apreciată în principal după *conținutul și valoarea științifică a soluțiilor înnoitoare propuse ca rezultat al cercetării* și după *măsura în care diriginții organizează munca de educație în școală pornind de la aplicarea în practică a rezultatelor oferite de cercetarea științifică.* Este cazul să recunoaștem deschis că și sub un aspect și sub celălalt eficiența cercetărilor noastre este numai parțial satisfăcătoare.

O primă constatare este aceea că cercetările pe profil specific educativ au ocupat și ocupă încă un procent nesatisfăcător față de ansamblul cercetării pedagogice. Această stare de lucruri rezultă din studierea tematicii planurilor de cercetare ale institutului nostru, ale catedrelor de pedagogie, din tematica cercetărilor efectuate de alte institute care se ocupă cu problematica omului, din analiza planurilor de editură în general. Subiectele alese pentru tezele de doctorat au reflectat pînă de curînd aceeași situație.

Este semnificativ faptul că foarte puțini dintre pedagogii și psihologii de seamă s-au ocupat de cercetări concrete în probleme de educație. Aceasta a făcut ca domeniul educației — cel puțin în unele privințe — să fie mai puțin elaborat, mai puțin avansat decît domeniul didacticii în obținerea unor rezultate în cercetarea concretă. Este adevărat că cercetările concrete în acest domeniu au fost diminuate în trecut și ca urmare a eliminării sociologiei, pentru o perioadă de timp, din complexul științelor sociale.

În general, cercetările în domeniul educației s-au caracterizat pînă de curînd prin preocupări fragmentare, izolate, avînd adesea un profil îngust — de pe poziții pedagogice, psihologice, sau sociologice — fără a urmări în complexitatea lor implicații multiple cu caracter interdisciplinar.

Acest cadru general al lipsurilor și limitelor în munca de cercetare a problemelor de educație a condiționat și unele lipsuri în cercetările privind munca dirigintelui. Operînd o sinteză a obiecțiunilor formulate de către cadrele didactice cu privire la îndrumarea pe care o primesc în problemele muncii dirigintelui, le-am putea sintetiza astfel: a) cercetările cuprind o arie îngustă față de complexitatea cerințelor existente în școală; b) cercetătorii cunosc parțial realitatea școlară și, deci,

Prof. dr. PETRE BÂRBULESCU
șeful secției „Educație"
din Institutul de științe pedagogice

(Continuare în pag. a 4-a)

În acțiunea patriotică de asigurare a recoltei

Hotărîrea Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. și a Consiliului de Miniștri cu privire la prevenirea și combaterea efectelor secetei cuprinde indicații prețioase, care urmăresc mobilizarea tuturor eforturilor materiale și umane în vederea asigurării recoltei din acest an.

În comandamentele comunale organizate ca urmare a aplicării acestei hotărîri, comandamente cărora le revine sarcina să analizeze operativ efectele locale ale secetei și să stabilească măsurile și lucrările necesare, sînt cooptate și cadre didactice. Faptul acesta dovedește încrederea pe care o acordă slujitorilor școlii conducerea partidului și a statului, întregul popor.

Învățătorii și profesorii sînt chemați să sprijine îndeaproape acțiunea de prevenire și combatere a efectelor negative ale secetei, atît prin participarea directă la îndeplinirea măsurilor concrete stabilite de comandamentele comunale, cît și prin antrenarea masei de elevi la această acțiune pe plan local, în cadrul orelor de agricultură ca și în cadrul activității extrașcolare. În fiecare comună există în această perioadă sectoare în care elevii pot efectua o serie de lucrări interesante pentru pregătirea lor de cultură generală și în același timp eficiente în lupta pentru diminuarea efectelor secetei. Este cunoscut faptul că plantele care au suferit de secetă într-o anumită fază de vegetație dau producții mici chiar dacă după aceea au suficientă apă. Aceasta se datorește faptului că frunzele rămîn mici, asimilația totală este redusă și, în plus, aparatul foliar este mai mic din cauza uscării unui însemnat număr de frunze. Sensibilitatea la secetă este cu atît mai mare cu cît plantele se află într-un stadiu de vegetare critic și în special în perioada formării organelor florare. Ținîndu-se seama de aceasta, se pot organiza cu elevii școlilor de cultură generală lucrări practice care privesc irigarea culturilor și a plantațiilor tinere de pomi și vie, îngrășarea suplimentară, combaterea buruienilor din culturi, combaterea dăunătorilor, răritul și lucrări speciale de îngrijire, cum sînt ciupitul, copilitul ș.a.

Irigarea culturilor în unitățile agricole se realizează prin brazde, prin aspersiune (ploaie artificială) sau prin inundare. Participînd la aceste lucrări, elevii vor învăța că tehnica irigării urmărește nu o alimentare continuă cu apă, ci aprovizionarea cu apă în perioade critice. În același timp ei vor sprijini acțiunile care privesc funcționarea neîntreruptă a rețelei de irigații, vor lua parte la lucrările de consolidare a canalelor, de curățire a lor de buruieni, de despotmolire etc.

De asemenea, pe suprafețe mai mici, îndeosebi în grădina de legume, sub directa îndrumare a profesorilor, elevii vor participa direct la lucrările de irigare a suprafețelor cultivate. Un prețios ajutor îl pot da și la udarea individuală a pomilor sau a viței de vie în plantațiile tinere.

MIRCEA VLĂDUȚ
metodist principal în Ministerul Învățămîntului

(Continuare în pag. a 2-a)

Rețeaua bazelor turistice din învățământul de cultură generală

ÎN CARE SE ASIGURĂ CAZAREA ELEVILOR DIN ȘCOLILE DE CULTURĂ GENERALĂ, LICEE, ȘCOLI PROFESIONALE ȘI TEHNICE, PARTICIPANȚI LA EXCURSIILE INTERJUDEȚENE ORGANIZATE DE INSPECTORATELE ȘCOLARE, COMITETELE JUDEȚENE ALE U.T.C. ȘI CONSILIILE JUDEȚENE ALE ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR ÎN VARA ANULUI 1968.

Județul	Localitatea	Denumirea școlii unde va funcționa	nr. de locuri	Dacă se asigură masa	Perioada de funcționare	Obs.
ALBA	Abrud	Liceul A. Iancu	100	da	01.07.—31.08.	
	Aiud	Liceul Bethlen Gabor	100	da	01.—31.08.	
	Albac	Școala generală	40	nu	01.07.—31.08.	
	Blaj	Liceul I. Mureșanu	100	da	01.—31.07.	
	Gîrda	Școala generală	40	nu	01.07.—31.08.	
	Teiuș	Liceul Teiuș	40	nu	01.07.—31.08	
	Sebeș	Liceul Sebeș	100	da	01.—31.07.	
		Liceul Economic Sebeș	100	da	01.—31.08.	
	Zlatna	Liceul Zlatna	100	da	01.—31.08.	
ARAD	Arad	Liceul Pedagogic	130	nu	01.07.—31.08	
	Lipova	Liceul Lipova	50	nu	01.07.—31.08	
	Sebiș	Liceul Sebiș	50	nu	01.07.—31.08	
ARGEȘ	Pitești	Liceul N. Bălcescu	100	da	01.07—31.08.	
	„	Liceul nr. 2	100	da	„	
	„	Liceul nr. 3	100	nu	„	
	Cîmpulung	Liceul „D. Golescu“	100	da	„	
	Curtea de Argeș	liceu	150	da	„	
	Corbeni	liceu	60	da	„	
BACĂU	Bacău	Liceul nr. 1	100	—	01.07.—31.08.	
		Liceul Pedagogic	100	da	„	
	Comănești	Liceul Comănești	50	—	„	
	Gh. Gheorghiu-Dej	Școala generală nr. 5	100	nu	„	
BIHOR	Beiuș	Liceul nr. 1	100	da	01.—31.07.	
		Liceul nr. 2	100	da	01.—31.08.	
	Oradea	Liceul nr. 4	200	da	01.—31.07.	
		Grup școlar construcții	200	da	01.—31.08.	
	Salonta	Liceul Salonta	60	nu	01.—31.07.	
BISTRIȚA NĂSĂUD	Beclean	Liceul Beclean	100	da	01.07.—31.08.	
	Bistrița	Liceul Bistrița	100	da	01.07.—31.08.	
	Năsăud	Liceul nr. 2	50	nu	01.07.—31.08.	
	Com. Sieu-Odorhei	Școala generală	50	nu	01.07.—31.08.	
	Com. Teaca	Școala generală	100	nu	01.07.—31.08.	
	Com. Telciu	„	50	nu	„	
	Valea Vinului	„	50	nu	„	
BOTOȘANI	Botoșani	Liceele : A. T. Laurian M. Eminescu	300	da	01.07.—31.08	
	Com. Bucecea	Liceul Bucecea	50	—	„	
	Darabani	Liceul Darabani	50	—	„	
	Dorohoi	Liceele nr. 1 și 2	200	—	„	
	Săveni	Liceul Săveni	50	—	„	
BRAȘOV	Brașov	Școala generală 7	100	—	„	
		Școala generală 8	70	—	„	
		Liceul economic nr. 1	60	—	„	
	Făgăraș	Liceul nr. 1	150	—	„	
	Feldioara	Liceul Feldioara	60	—	„	
	Predeal	liceu	100	—	„	
	Rupea	liceu	100	—	„	
	Săcele	liceu	100	—	„	
	Șercaia	liceu	70	—	„	
	Or. Victoria	liceu	50	—	„	
BRĂILA	Brăila	Liceul nr. 3	80	—	01.—31.07.	
	„	Liceul N. Bălcescu	80	—	01.—31.08.	
BUZĂU	Buzău	Liceul nr. 1	100	da	01.07.—30.08	
	„	Școala ajutătoare	100	nu	„	
	Rîmnicu Sărat	Liceul nr. 2	50	da	„	
CARAȘ SEVERIN	Bozovici	liceu	90	da	01.07.—31.08.	
	Caransebeș	Liceul nr. 2	100	da	„	
	Mehadia	liceu	64	nu	„	
	Moldova Veche	liceu	75	da	„	
	Oravița	Școala generală nr. 3	100	nu	„	
CLUJ	Cluj	Grupul școlar constr.	300	da	01.07.—25.08.	
		„	150	da	01.07.—20.08.	
	Dej	Liceul nr. 1	100	da	„	
	Gherla	Liceul „A. Ipătescu“	100	da	„	
	Huedin	liceu	100	da	„	
	Turda	Liceul „M. Viteazul“	100	da	„	
CONSTANȚA	Cernavodă	liceu	50	da	01.07.—31.08.	
	Constanța	Liceul Pedagogic	200	nu	„	
	Hîrșova	liceu	150	da	„	
	M. Kogălniceanu	liceu	80	nu	„	
	Medgidia	Liceul nr. 1	100	nu	„	
	Topraisar	liceu	70	da	„	
COVASNA	Covasna	liceu	100	da	01.07.—31.08.	
	Sf. Gheorghe	Liceul nr. 1 și Liceul nr. 2	320	da	„	
	Tg. Secuiesc	liceu	100	da	„	
DÎMBOVIȚA	Găești	liceu	100	da	01.07.—30.08.	
	Moreni	liceu	100	da	„	
	Tîrgoviște	Liceul nr. 1	100	da	„	
DOLJ	Craiova	Liceul nr. 2	50	nu	01.07.—31.08.	
		Școala generală pt. surzi	100	da	„	
GALAȚI	Galați	Liceul pedagogic	100	da	01.—31.07.	
	„	„	100	nu	01.—31.08	
	„	Școala specială	80	nu	01.07.—30.08.	
GORJ	Tg. Jiu	Liceul nr. 2	200	da	01.07.—30.08.	
HARGHITA	Borsec	Școala generală	100	nu	01.—30.07.	
	Ditrău	liceu	60	nu	„	
	Gheorghieni	liceu	80	nu	„	
	„	Școala generală nr. 2	40	nu	01.07.—30.08.	
	Miercurea Ciuc	liceu	100	da	01.07.—30.08.	
	Odorhei	Liceul Dr. P. Groza	100	nu	„	
	Toplița	Șc. prof. construcții	100	da	01.—30.07	
HUNEDOARA	Brad	Liceul A. Iancu	50	nu	01.07.—31.08	
	Deva	Gr. școlar construcții	250	nu	„	
	Hațeg	liceu	120	da	„	
	Hunedoara	Liceul nr. 1	100	nu	„	
	„	Școala generală nr. 4	100	nu	01.07.—30.08.	
	Orăștie	Liceul A. Vlaicu	150	da	1.07.—31.08	
	Simeria	liceu	100	da	1.07.—31.08	
IALOMIȚA	Călărași	liceu	150	da	10.07.—25.08	
	Amara	Școala generală	80	da	1.07.—30.08.	
IAȘI	Iași	Liceul nr. 2	150	da	1.07.—31.08	
	„	Șc. prof. construcții	150	da	„	
	„	Liceul pedagogic	150	da	„	
	Pașcani	liceu	100	da	„	
ILFOV	Giurgiu	Liceul nr. 1	100	nu	1.07.—31.08	
	Oltenița	Liceul nr. 1	100	nu	„	
MARAMUREȘ	Borșa	liceu	80	da	15.06.—31.08.	
	Vișeu	liceu	80	da	„	
	Baia Mare	Școala generală nr. 8	100	da	„	masa se servește la lic. econ.
MEHEDINȚI	Tr. Severin	Liceul pedagogic	150	da	1.07.—30.08.	
MUREȘ	Reghin	Liceul nr. 2	80	—	1.07.—31.08.	
	Sighișoara	Școala generală nr. 2	100	—	„	
	Sovata	liceu	80	—	„	
	Sovata-Băi	Școala generală	80	—	„	
	Tg. Mureș	Liceul pedagogic	140	—	15.07.—31.08	
NEAMȚ	Bicaz	liceu	100	—	1.07.—31.08.	
	P. Neamț	Liceul nr. 2	100	—	„	
	Roman	Liceul nr. 1	100	—	„	
	Tg. Neamț	Liceul „Șt. cel Mare“	100	—	„	
OLT	Caracal	Liceul nr. 1	100	—	1.07.—31.08	
	Corabia	liceu	100	—	„	
	Slatina	Liceul nr. 1	100	—	„	
PRAHOVA	Azuga	Școala generală	60	nu	1.07.—25.08.	
	Bușteni	liceu (localul vechi)	80	nu	„	
	Cîmpina	Liceul nr. 1	80	da	„	
	Mîneci Ungureni	liceu	40	nu	„	
	Ploiești	Liceul nr. 1	175	da	„	
	„	Liceul de muzică	80	nu	„	
	Sinaia	Șc. gen. Sinaia Izvor	70	nu	„	
	Vălenii de Munte	liceu	80	da	„	
SĂLAJ-ZALĂU	Cehul Silvanei	liceu	80	da	15.06.—15.08.	
	Jibou	liceu	50	da	„	
	Ileanda	liceu	50	nu	„	
	Sărmășag	liceu	50	nu	„	
	Simleul Silvanei	liceu	80	da	„	
	Zalău	liceu	100	da	„	
SATU-MARE	Negrești	liceu	50	nu	1.07.—31.08.	
	Carei	liceu	200	da	„	
	Satu-Mare	Liceul nr. 2	200	da	„	
SIBIU	Mediaș	Liceul nr. 2	75	da	„	
	Miercurea Sibiului	liceu	60	da	„	
	Sibiu	Liceul pedagogic	200	da	1.—15.07.	
		Centr. șc. prof.	200	da	16.07.—31.08.	
SUCEAVA	Cîmpulung	Școala generală nr. 3	150	nu	1.07.—31.08.	
	Fălticeni	Liceul nr. 2	100	nu	10.07.—31.08.	
	G. Humorului	liceu	120	da	„	
	Rădăuți	Liceul nr. 1	150	nu	„	
	Suceava	Liceul nr. 1	50	da	„	
	„	Liceul pedagogic	200	da	„	
	Vatra Dornei	Școala generală nr. 1	120	da	1.07.—31.08.	
TELEORMAN	Alexandria	Liceul nr. 1	100	—	1.07.—31.08.	
	Roșiori de Vede	Liceul nr. 1	100	—	„	
	Tr. Măgurele	Liceul „Unirea“	150	—	„	
	Zimnicea	liceu	80	—	„	
TIMIȘ	Buziaș	liceu	100	—	1.07.—31.08.	
	Lugoj	Liceul nr. 1	50	—	„	
	Recaș	liceu	50	—	„	
	Sînnicolau	liceu	50	—	„	
	Timișoara	Liceul nr. 10	100	—	„	
TULCEA	Babadag	liceu	100	da	1.07.—31.08.	
	Caraorman	Școala generală	40	nu	„	
	Crișan	Școală generală	40	nu	„	
	Măcin	liceu	50	da	„	
	Niculițel	Școală generală	40	nu	„	
	Sulina	liceu	80	da	„	
	Tulcea	Liceul nr. 1	200	da	„	
VASLUI	Bîrlad	Liceul „Gheorghe Gheorghiu-Dej“	250	—	01.07.—31.08.	
	Huși	liceu	150	—	„	
	Vaslui	liceu	100	—	„	
VÎLCEA	Brezoiu	liceu	50	nu	01.07.—31.08.	
	Drăgășani	liceu	100	da	„	
	Horezu	liceu	50	nu	„	
	Rm. Vîlcea	Liceul N. Bălcescu	60	da	„	
	„	Lic. Economic	80	nu	„	
VRANCEA	Focșani	Liceul Unirea	60	nu	01.07.—15.08.	
	„	Liceul Al. I. Cuza	70	nu	„	
	Mărășești	liceu	40	nu	„	
	Panciu	liceu	80	nu	„	
	Soveja	Școala generală	20	nu	„	
	Odobești	liceu	50	nu	„	
MUNICIPIUL BUCUREȘTI	București	Șc. gen. nr. 17	190	da	03.—31.07.	
		Liceul de Muzică nr. 2	64	nu	01.—31.07.	
		Liceul nr. 10	230	da	01.—31.08.	
		Șc. de hipoacuzici	40	nu	01.—31.07.	
		Șc. ajutătoare nr. 1	30	nu	„	
		Liceul „M. Viteazul“	170	da	15.07.—31.08.	
		Șc. gen. 51	180	da	01.07.—31.08.	
		Liceul nr. 15	150	da	15.07.—15.08.	
		Șc. gen. nr. 64	170	da	01.07.—31.08.	
		Șc. pt. ambliopi Bd. Muncii	100	nu	01.—31.07	
		Șc. pt. ambliopi str. Austrului	70	nu	„	
		Liceul Matei Basarab	150	da	16.07.—05.08.	
		Șc. gen. nr. 70	55	nu	15.07.—31.08.	
		Șc. gen. nr. 73	64	da	01.—31.07.	
		Liceul I. Creangă	58	da	01.—31.08.	
		Liceul Gh. Șincai	80	da	01.—31.08.	
		Liceul de Muzică nr. 1	100	da	01.—31.07.	
		Șc. gen. 128	85	da	01.—31.08.	
		Șc. gen. 150	72	da	01—31.07.	
		Liceul N. Bălcescu	70	da	01.—31.07	
		Liceul de arte plastice	35	da	07.—31.07.	
		Șc. pt. surzi nr. 2	100	nu	01.—31.08.	
		Șc. pt. surzi nr. 1	100	da	01.—31.07	
		Șc. gen. 182	80	da	01.—31.08	

În numărul viitor vom publica rețeaua bazelor turistice din școlile profesionale ale ministerelor în care se asigură cazarea elevilor din școlile generale, licee, școli profesionale și tehnice, participanți la excursiile interjudețene organizate de inspectoratele școlare, comitetele județene ale U.T.C. și consiliile județene ale Organizației pionierilor în vara anului 1968

Ziua independenței și a victoriei

(Urmare din pag. 1)

tot atîția factori care au determinat triumful dreptului la independență al poporului român.

Proclamată la 9 mai 1877, cîștigată prin lupte grele în timpul războiului din 1877—1878 și confirmată în cadrul Congresului de la Berlin din 1878, independența a avut înrîuriri pozitive asupra dezvoltării ulterioare a tuturor sectoarelor vieții social-economice, politice și culturale ale țării noastre. Pentru consolidarea independenței atît de greu cucerite, poporul român a dus o luptă necurmată, în vederea realizării unui alt deziderat major al său — desăvîrșirea unității naționale — obiectiv de a cărui legitimitate și importanță erau pătrunse toate clasele și păturile sociale ale țării noastre și a cărui împlinire **s-a produs** în anul 1918.

9 mai 1945. Germania hitleristă era la pămînt. Omenirea răsufla ușurată, în urma lungului calvar al celui de la doilea război mondial. Dezlănțuit de Germania hitleristă, acest război a adus omenirii cele mai mari distrugeri și calamități, a pustiit numeroase țări.

Victoria de la 9 mai constituie rezultatul luptei pline de abnegație a popoarelor iubitoare de libertate, al eforturilor desfășurate de marea coaliție antihitleristă din care făceau parte U.R.S.S., Marea Britanie, S.U.A. și multe alte țări. Contribuția hotărîtoare la salvarea omenirii de urgia fascistă a adus-o Uniunea Sovietică, popoarele sale, care au purtat pe umerii lor greul războiului. Totodată, în rîndurile popoarelor înrobite de nazism, pe parcursul desfășurării operațiilor militare a luat naștere treptat o puternică mișcare de rezistență de eliberare. Rezistența îndîrjită a maquisarzilor francezi, luptele eroice desfășurate de armata de eliberare din Iugoslavia, de partizanii polonezi, cehi, italieni, în general de milioanele de luptători antifasciști care s-au ridicat în această perioadă pentru salvarea omenirii de flagelul fascist au adus o contribuție însemnată la victoria coaliției antifasciste în al doilea război mondial. La cîteva luni de la capitularea Germaniei naziste a fost scos din luptă și imperialismul japonez, la zdrobirea căruia o contribuție însemnată a adus, prin eroica sa luptă, poporul chinez.

Aniversînd împreună cu toate popoarele măreața Zi a Victoriei, poporul român este mîndru că și-a dat contribuția de sînge la cauza înfrîngerii fascismului. Această contribuție se înscrie ca o pagină de onoare în istoria luptelor sale pentru libertate, independență și suveranitate națională. Participarea României la războiul antihitlerist își găsește expresia în lupta eroică desfășurată în acei ani grei de către forțele înaintate și progresiste din țara noastră, în fruntea cărora se afla P.C.R. Sfidînd teroarea și plutoanele de execuție instaurate de regimul dictaturii militaro-fasciste de la un capăt la altul al țării, comuniștii au luptat neobosit pentru mobilizarea și închegarea într-un front comun a tuturor forțelor patriotice, conducînd numeroase acțiuni de sabotaj și subminare a mașinii de război naziste.

Rodul acestor nobile și eroice eforturi și-a găsit o concretizare deplină în actul insurecției naționale din august 1944, organizată și condusă de P.C.R.. Dictatura militaro-fascistă a fost înlăturată - armata și formațiunile patriotice au trecut la dezarmarea unităților militare germane. A fost eliberată, prin lupte grele, Capitala și cea mai mare parte a teritoriului patriei noastre. Împreună cu armatele sovietice, armata română s-a acoperit de glorie în numeroase bătălii purtate pentru dezrobirea țărilor vecine, pînă la zdrobirea definitivă a fascismului. În aceste lupte grele, aproximativ 170 000 de militari români au căzut pe cîmpul de luptă ; efortul economic financiar al României a depășit , după cifre incomplete, suma de 1 miliard de dolari (valută 1938), ceea ce echivala cu mai mult de patru ori bugetul țării noastre pe perioada anului financiar 1937—1938.

Meritul istoric de a fi organizat și condus marile eforturi ale poporului în războiul antihitlerist revine partidului comunist. Lozinca sa „Totul pentru front, totul pentru victorie !“ a fost îmbrățișată cu entuziasm și căldură de întregul nostru popor.

În ziua acestor memorabile aniversări, poporul nostru cinstește memoria tuturor ostașilor și a luptătorilor care și-au vărsat sîngele pentru libertatea și independența patriei, pentru zdrobirea fascismului.

În acțiunea patriotică de asigurare a recoltei

(Urmare din pag. 1)

Îngrășarea suplimentară constituie de asemenea o lucrare la care elevii pot lua parte efectiv.

În cadrul acestei lucrări, elevii au posibilitatea să se familiarizeze cu tehnica aplicării îngrășămintelor pentru fiecare cultură, cu dozele de îngrășare, cu sortimentele de îngrășăminte etc.

O altă lucrare cu efect direct asupra reducerii pierderilor provocate de secetă la care pot participa elevii o constituie **combaterea buruienilor.** Buruienile fiind mari consumatoare de apă, distrugerea lor este absolut necesară. Organizați pe grupe, elevii pot lucra la plivitul buruienilor în culturile de cereale, de legume sau din alte culturi, cu o densitate mai mare pe unitatea de suprafață.

Răritul este o lucrare specifică în această perioadă multor culturi.

Această lucrare trebuie aplicată repede, asigurîndu-se, prin înlăturarea plantelor ce răsar în plus condiții optime de vegetație celor care rămîn. Elevii trebuie îndrumați să lase la fiecare buchet cea mai viguroasă plantă.

Combaterea bolilor și dăunătorilor din culturile agricole este o lucrare de îngrijire extrem de importantă, deoarece condițiile de secetă favorizează dezvoltarea repetată a generațiilor de boli și dăunători agricoli pe perioada de vegetație. Atacuri masive de dăunători se pot întîlni îndeosebi în culturile de grîu, de porumb, de sfeclă, de cartofi etc. Distrugerea lor se face prin prăfuiri sau stropiri cu substanțe fitosanitare și pe cale mecanică.

Ciupitul, lucrare prin care se înlătură ramurile de creștere și mugurii vegetativi mici de la baza frunzelor (la cînepa de sămînță, la castraveți, tomate, dovleci etc) și **copilitul,** sau înlăturarea lăstarilor laterali ai plantelor (tutun, tomate etc) cu scopul de a crea condiții mai bune de nutriție pentru tulpina principală, constituie un alt grup de lucrări la care pot lua parte elevii.

Aceste sumare indicații se referă numai la cele mai importante lucrări prin care elevii școlilor de cultură generală de la sate pot contribui direct la acțiunea patriotică de diminuare a efectelor secetei.

Fiecare învățător și profesor, cunoscînd structura culturilor din localitate, poate alege acele lucrări care sprijină cel mai mult realizarea măsurilor preconizate de comandamentele comunale.

Recapitularea nu-i o privire înapoi, ci un pas înainte în formarea gîndirii ştiinţifice

Complexitatea recapitulării de la sfîrşitul anului şcolar constă nu atît în modalităţile ei de realizare ,cît mai ales în implicaţiile pe care le presupune rolul ei în sintetizarea cunoştinţelor, în integrarea acestora în sisteme de cunoştinţe. Se ştie, într-adevăr, că recapitularea finală foloseşte toate fenomenele, principiile şi teoriile predate de-a lungul unui întreg an şcolar. De aceea în cadrul ei tema de studiu nu stă la graniţa unor cunoştinţe, nu primeşte lumina înţelegerii numai dintr-o parte, aşa cum se întîmplă la lecţiile curente, ci se află în centrul cunoştinţelor, fiind luminată din toate părţile. Tocmai acest fapt permite ca recapitularea finală să nu reprezinte o reluare mecanică a materialului studiat — oeea ce nu numai că n-ar stîrni interesul elevilor, dar nici n-ar avea o funcţie formativă — ci o restructurare a esenţialului, o regrupare a fenomenelor şi legilor studiate în jurul unor idei generale cu scopul de a-i ajuta pe elevi să desprindă idei principale din labirintul cunoştinţelor acumulate, să integreze noţiunile în sisteme de cunoştinţe.

Acesta fiind rolul recapitulării finale, mi-am pus în mod firesc întrebarea: după care criterii trebuie să aleg temele recapitulative în cadrul specialităţii ce o predau — fizica? Practica la catedră mi-a arătat că esenţiale sînt două criterii. Primul priveşte materia predată în anul şcolar care se încheie: temele trebuie să includă şi să sistematizeze fenomenele, mărimile şi legile studiate în cursul acestui an şcolar. Al doilea se referă la cunoştinţele ce urmează a fi predate în anul şcolar viitor: aleg ca teme de recapitulare acele cunoştinţe care vor sta la baza materiei cu care elevii vor lua contact ulterior. Consider că în felul acesta se satisface în cea mai largă măsură cerinţa înlănţuirii logice a cunoştinţelor, care are ca urmare accentuarea aspectului formativ al predării.

Să explicăm prin cîteva exemple concrete. În clasa a IX-a se studiază mecanica solidelor şi fluidelor, iar în clasa a X-a căldura, fenomenele moleculare, oscilaţiile şi undele mecanice. Pornind de la aceste date, aleg ca teme recapitulative la clasa a IX-a „Mărimi fizice scalare şi mărimi fizice vectoriale", „Energie şi lucru mecanic, putere", „Sistem fizic şi transformări ale sistemelor fizice".

Prima temă scoate în evidenţă noţiunea de mărime fizică, fundamentală ori derivată, definiţia calitativă şi cantitativă a unei mărimi fizice şi stabilirea unităţii mărimilor fizice, procedee valabile şi pentru clasele următoare. Se arată caracteristica unor mărimi scalare cum sînt masa, timpul, densitatea, energia, lucrul mecanic etc, ca şi caracteristicile unor mărimi vectoriale cum ar fi viteza, acceleraţia, impulsul, forţa, greutatea, momentul forţei etc. Or, aceste mărimi fizice sînt utilizate nu numai în tratarea oscilaţiilor şi undelor, ci şi în tratarea fenomenelor moleculare studiate în clasa a X-a.

În cea de a doua temă, pivotul recapitulării îl constituie noţiunea de energie a unui sistem fizic şi transmiterea energiei de la un sistem fizic la altul. Stăpîn pe toate cunoştinţele de mecanică, elevul va căpăta o înţelegere la nivel ridicat a noţiunii de energie mecanică, incluzînd forma ei cinetică — legată de viteza sistemului fizic în raport cu un sistem de referinţă — precum şi forma ei potenţială — legată de forţele de interacţiune dintre elementele care compun sistemul, precum şi a legilor de bază care se manifestă la trecerea unui sistem fizic dintr-o stare într-o altă stare — conservarea şi transformarea energiei. Voi folosi exemple convingătoare, care să demonstreze că lucrul mecanic este o modalitate de transmitere a energiei de la un sistem la altul cînd această transmitere este legată de o mişcare ordonată a particulelor care compun sistemul fizic şi că puterea nu reprezintă decît viteza de transmitere a energiei sub formă ordonată de la un sistem fizic la altul. Toate aceste noţiuni, sintetizînd cele învăţate de elevi în clasa a IX-a, stau şi la baza fizicii moleculare din clasa a X-a.

A treia temă recapitulativă consolidează noţiunea centrală a fizicii moderne de sistem fizic, constituit din corpuri sau din cîmpuri fizice care interacţionează, adică din elemente în conexiune. Ne vom referi la două tipuri de forţă: interioară (între elementele componente ale sistemului) şi exterioară (între un element interior sistemului şi altul exterior lui), vom arăta că sistemele fizice pot fi izolate (cînd se manifestă numai forţe interioare) şi neizolate (cînd asupra sistemului fizic acţionează şi forţe exterioare şi deci sistemul fizic este în interacţiune cu alte sisteme). Vom sublinia de asemenea faptul că starea unui sistem fizic este caracterizată prin două mărimi (impulsul H şi energia E), că trecerea de la o stare la alta a unui sistem izolat nu modifică suma impulsurilor sau a energiilor, care rămîn constante, precum şi faptul că numai atunci cînd trecerea sistemului prin două stări are loc sub acţiunea unei forţe exterioare — deci cînd sistemul nu mai este izolat — se manifestă legi de variaţie, variaţia impulsului măsurînd valoarea forţei, iar variaţia energiei cinetice valoarea lucrului mecanic al forţei exterioare. Şi aceste cunoştinţe stau la baza unor teme ce vor fi abordate în clasa a X-a.

Pe temeiul aceloraşi criterii, la clasa a X-a se pot alege ca teme de recapitulare finală „Energia internă şi manifestările ei", „Teoria cinetică moleculară", „Măsurătoare, eroare, rezultatul măsurătorii" ş.a., iar la clasa a XI-a „Oscilaţii şi unde (mecanice, curent alternativ, analogii)", „Cîmp fizic (gravitaţional, electrostatic, magnetic, electrodinamic)", „Paralelă între curentul continuu şi cel alternativ", „Interacţiuni între cîmpurile magnetice sau între cele magnetice şi cele electrice (forţe, inducţie electromagnetică, autoinducţie" etc.).

La recapitularea finală a cunoştinţelor de fizică sînt foarte indicate şi lucrările de laborator. În ce mă priveşte, aleg aceste lucrări după criteriul celor mai frecvente manipulări: cîntărirea, măsurarea timpului, utilizarea dinamometrului (la clasa a IX-a), măsurarea temperaturii, a cantităţilor de căldură (la clasa a X-a), utilizarea electroscopului, a voltmetrului, a ampermetrului, a punţii Wheatstone, a circuitelor de curent alternativ (la clasa a XI-a). De asemenea, rezolv cu elevii probleme de fizică în care îmbin teme diferite din materia anului (uneori şi din materia anilor precedenţi), astfel încît căutarea soluţiei să prilejuiască trecerea în revistă a unor fenomene şi legi fizice firesc legate între ele.

Străduindu-mă să evit repetarea mecanică, juxtapunerea unor lucruri învăţate în forma în care au fost învăţate, caut să fac din recapitulare nu o privire înapoi, ci un pas înainte pe calea asimilării conştiente a cunoştinţelor, pe calea formării gîndirii ştiinţifice a elevilor.

Prof. NICOLAE STĂNESCU

Modalităţi metodice pentru lecţiile de recapitulare

Modalităţile metodice prin care se realizează scopul lecţiilor de recapitulare depind în mare măsură de caracterul, de specificul materialului ce trebuie recapitulat şi, mai ales, de funcţia pe care o îndeplinesc cunoştinţele respective în cultura generală a elevului. Pentru a exemplifica, vom recurge la comentarea a două categorii de noţiuni prezente în programele disciplinelor biologice, şi anume la cele de anatomie-fiziologie şi la cele de sistematică.

Studiul noţiunilor de anatomie-fiziologie urmăreşte cunoaşterea esenţei organismului viu — vegetal sau animal — a caracteristicilor care îl definesc şi îl diferenţiază de toate celelalte corpuri din natură: metabolismul şi autoperpetuarea. Dacă în procesul transmiterii cunoştinţelor aceste două caracteristici esenţiale au fost tratate într-un mod analitic, descompuse în elemente, fiecare funcţie care contribuie la realizarea acestora studiindu-se separat, împreună cu organele sau sistemele de organe care o efectuează, la lecţia de recapitulare trebuie să se realizeze sinteza din punctul de vedere biologic, pentru a aprofunda înţelegerea esenţei lumii vii. Cunoştinţele de sistematică, în schimb, au un pronunţat caracter operaţional, caracter care a fost şi este în mare măsură neglijat. Studiul diversităţii formelor de plante şi animale trebuie să asigure elevilor o anumită posibilitate de a se orienta în natură. Or, formarea acestei capacităţi de orientare presupune exerciţii. Avînd în vedere şi faptul că în timpul anului şcolar aceste probleme se studiază mai ales cu ajutorul planşelor, mulajelor, preparatelor, considerăm posibil şi chiar necesar, mai ales la botanică, ca măcar una din lecţiile de recapitulare să se desfăşoare sub formă de lucrări practice.

Să vedem acum unele modalităţi concrete prin care s-ar putea realiza dezideratele expuse mai sus. De pildă, o lecţie de recapitulare la botanică, cu tema „Nutriţia plantelor", s-ar putea desfăşura după următoarea schemă: 1. Definirea nutriţiei ca proces. 2) Importanţa nutriţiei pentru plantă. 3) Funcţiile de nutriţie şi organele vegetative care le realizează. 4) Procurarea substanţelor necesare din mediul înconjurător. 5) Transformarea substanţelor anorganice luate din mediu în substanţe organice — condiţiile în care are loc acest proces. 6) Utilizarea de către plantă a substanţelor organice sintetizate: a) eliberarea energiei necesare plantei; b) creşterea şi dezvoltarea; c) formarea organelor de reproducere, a fructelor şi seminţelor; d) depunerea substanţelor nutritive de rezervă şi importanţa acestora). 7) Hrănirea plantelor lipsite de clorofilă: a) plante saprofite — caracterizarea lor; importanţa acestora în natură şi pentru om; b) plante parazite — caracterizarea lor; importanţa acestora; modalităţi de combatere.

Mai dificilă, problema autoperpetuării trebuie să se afle şi ea în atenţia profesorului de ştiinţe biologice. Credem că în clasele a V-a şi a VI-a este utilă organizarea unor lecţii de recapitulare privind reproducerea la plante şi respectiv la animale, în care să se evidenţieze faptul că acest fenomen aparţine exclusiv lumii vii, reprezentînd una din trăsăturile esenţiale care diferenţiază materia vie de cea lipsită de viaţă. În clasa a VII-a problema autoperpetuării poate fi discutată din alt punct de vedere, şi anume din acela al rolului mecanismelor nervoase şi umorale în menţinerea integrităţii organismului şi a integrării sale în mediul de viaţă. În sfîrşit, în clasa a VIII-a poate fi pusă problema adaptării. Acum, profesorul are la dispoziţie suficiente elemente concrete care să permită discutarea adaptării ca mecanism sau funcţie care, alături de reproducere şi mecanismele integratoare ale organismului, asigură autoperpetuarea.

În ceea ce priveşte organizarea lecţiei de recapitulare sub formă de lucrări practice, ea poate să se desfăşoare în clasa a V-a, de pildă, sub aspectul clasificării angiospermelor. Pe baza unui plan primit în prealabil elevii repetă caracterele generale ale angiospermelor şi criteriile subîmpărţirii acestei grupe în dicotiledonate şi monocotiledonate. Se subliniază caracterele esenţiale care diferenţiază între ele aceste plante, (în special morfologia frunzei, a florii şi a fructului). În cadrul lecţiei le dăm o serie de plante înflorite, înrudite cu cele studiate în cursul anului, le cerem să arate care sînt dicotiledonate şi care monocotiledonate, motivînd clasificarea. Apoi se ia o plantă, de pildă, cartofui, amintindu-i-se caracterele. Le cerem apoi elevilor să aleagă, dintre plantele pe care le au, pe acelea, care pot fi considerate ca fiind înrudite cu cartoful şi să argumenteze alegerea făcută prin evidenţierea asemănărilor şi deosebirilor. În acest fel analizăm tot materialul ce ne stă la dispoziţie, urmărind pe cît posibil ordinea sistematică. Bineînţeles, timpul nu ne va permite să trecem în revistă toate familiile de plante învăţate, dar 3—4 exemple ne vor da posibilitatea ca în încheierea lecţiei să stabilim cîteva criterii aflate la baza clasificării plantelor şi să subliniem importanţa pe care o are aceasta în studierea regnului vegetal.

Desigur, temele lecţiilor de recapitulare pot fi foarte variate. Spiritul viu, creator al profesorului îşi găseşte aici un domeniu vast de activitate.

Prof. CSENGERI ECATERINA

La microscop

Ediţia 1968 a concursurilor anuale ale elevilor

La începutul acestei săptămîni au avut loc în Capitală etapele republicane ale concursurilor de literatură, de matematică, de fizică şi chimie, desfăşurate sub auspiciile Ministerului Învăţămîntului, Uniunii Tineretului Comunist şi societăţilor ştiinţifice ale cadrelor didactice.

La faza republicană a concursului de literatură română s-au prezentat 295 de concurenţi. Apelînd la subiecte diverse, dar unitare prin nivelul de pregătire literară şi prin aptitudinile pe care le-a solicitat, concursul a permis o selecţie judicioasă, relevînd volumul de cunoştinţe al elevilor şi capacitatea lor de înţelegere a problemelor abordate. Concurenţilor le-au fost atribuite 11 premii — între care un premiu I cu distincţie — şi 11 menţiuni.

La festivitatea de premiere, care a avut loc în ziua de 7 mai la Liceul „Matei Basarab" din Bucureşti, au participat Floarea Ispas, secretar al C.C. al U.T.C., prof. Eugen Blideanu, director general în Ministerul Învăţămîntului, prof. univ. Alexandru Dima, vicepreşedinte al Societăţii de ştiinţe filologice şi scriitorul Aurel Baranga.

Societatea de ştiinţe filologice a dăruit concurenţilor insigne şi numeroase premii în obiecte. Elevul Ion Pînzaru de la Liceul „Unirea" din Focşani, deţinător al premiului I cu distincţie, a primit şi premii suplimentare din partea Ministerului Învăţămîntului şi a C.C. al U.T.C.

428 de tineri matematicieni din toate judeţele ţării s-au prezentat, în faza finală a concursului de matematică, la proba scrisă desfăşurată în amfiteatrul Facultăţii de matematică a Universităţii Bucureşti. Proba s-a încheiat cu rezultate frumoase: un număr de 12 elevi au fost premiaţi, alţi 104 primind menţiuni.

În ziua de 6 mai, în cadrul unei festivităţi organizate în localul Liceului „Mihai-Viteazul" din Capitală, au fost înmînate premiile celor care s-au distins în etapa republicană a concursului de matematică. Cu acest prilej au vorbit acad. Caius Iacob, prof. Eugen Blideanu, director general în Ministerul Învăţămîntului, Iuliu Furo, membru al C.C. al U.T.C., prof. Gheorghe Rizescu, secretar general al Societăţii de ştiinţe matematice şi elevul Barbu Berceanu de la Liceul „Mihai Viteazul", premiant al concursului.

Tot în cursul zilei de 6 mai a fost organizată şi proba de baraj în vederea selecţionării celor care se vor prezenta la olimpiada internaţională de matematică ce se va desfăşura la Moscova în toamna acestui an. Din circa 70 de concurenţi, distinşi cu premii şi menţiuni la etapa finală, au fost selecţionaţi, pe baza probei de baraj, 40 de elevi, din care urmează să fie selecţionaţi ulterior cei 8 participanţi la olimpiada internaţională. Ultima selecţie se va face după ce elevii reuşiţi la proba de baraj vor petrece o lună de zile în cantonament, la Bucureşti, pentru perfecţionarea pregătirii lor.

●

La etapa republicană a concursului de fizică şi chimie au participat 574 elevi, ciştigători ai etapei pe judeţe. Este de menţionat că, deşi selecţia a fost mai riguroasă, cerîndu-se pentru admiterea la etapa republicană un punctaj mai ridicat, au fost admişi la această etapă cu peste 200 de concurenţi mai mult decît în anul trecut. Proba, constînd dintr-o lucrare scrisă din domeniul teoriei şi o problemă, a fost susţinută cu succes de numeroşi concurenţi.

În ziua de 7 mai, într-un cadru festiv, a avut loc, la Liceul „Nicolae Bălcescu" din Capitală, solemnitatea decernării premiilor. În total au fost premiaţi 21 de concurenţi şi menţionaţi peste 90 de concurenţi. La festivitatea de premiere au participat prof. Alexandru Bojin, director general adjunct în Ministerul Învăţămîntului, şi Iuliu Furo, membru al C.C. al U.T.C. Premiile au fost înmînate de prof. dr. Nicolae Martalogu, secretar general al Societăţii de ştiinţe fizice şi chimice.

Tuturor concurenţilor care au primit premiul I Comitetul Central al U.T.C. le-a oferit un premiu suplimentar.

Toţi participanţii la etapele finale ale concursurilor au fost invitaţi la o tabără pe care Ministerul Învăţămîntului şi C.C. al U.T.C. o vor organiza în cursul vacanţei de vară.

CITITORII NE SESIZEAZĂ

Inspectoratul judeţean ne-a informat recent asupra datelor la care se vor desfăşura campionatele elevilor din şcolile generale. Am aflat că faza judeţeană a unora din aceste campionate se va încheia la 15 iunie 1968. Ori, la data de 18 iunie începe concursul de admitere în liceele teoretice şi de specialitate. Credem că fixarea în acest chip a datei campionatelor va stînjeni foarte mult pregătirea pentru concurs a elevilor din clasele a VIII-a. Astfel, în primele săptămîni din iunie ei vor trebui să participe la diferite antrenamente. Dacă punem în socoteală şi oboseala din cele trei zile ale campionatelor, ne dăm seama în ce condiţii se vor prezenta aceşti elevi la concursul de admitere în şcolile postgenerale.

De ce nu s-ar fixa data campionatelor în săptămîna 3.VI—9.VI, cînd toate clasele sînt libere, iar elevii clasei a VIII-a mai au încă opt zile înaintea concursului de admitere în liceu, putîndu-se deci pregăti mai bine?

Prof. OVIDIU RUSU

★

Programa pentru concursul de admitere în licee pentru anul şcolar 1968/1969, privind lectura literară la clasa a VII-a, nu este în concordanţă cu manualul după care s-au pregătit elevii în anul şcolar 1966/1967. În anul şcolar 1966/1967 s-au modificat manualele şcolare la clasa a VII-a, iar poezia „Patria" de Mihai Beniuc a fost înlocuită cu „Mamă Ţară" de Tudor Arghezi; programele şcolare au rămas cele din 1965. Elevii s-au pregătit după documentul cel mai nou apărut, adică după manual şi n-au studiat poezia „Patria" pe care de altfel nici nu aveau cum s-o studieze, lipsind din manualul lor. Programa de concurs nu ţine cont de aceste modificări ale manualului şi cere un text nestudiat de elevii clasei respective.

Aşteptăm o precizare.

Prof. SILVIA MARCHIS
Şcoala generală nr. 2
Dej

150 DE ANI DE LA NAŞTEREA LUI KARL MARX

Anul acesta omenirea progresistă sărbătoreşte 150 de ani de la naşterea lui Karl Marx, marele gînditor şi conducător al proletariatului internaţional, întemeietorul comunismului ştiinţific.

Karl Marx a fost atras încă din tinereţe de marile probleme sociale care frămîntau masele muncitoare, consacrîndu-şi întreaga putere de muncă studierii şi aprofundării trăsăturilor caracteristice ale societăţii capitaliste, în care lumea era împărţită în bogaţi şi săraci, în burghezi şi proletari, în exploataţi şi exploatatori. În 1842 el ia parte activă la editarea „Gazetei Renane", al cărei redactor şef a devenit. Sub redacţia lui, tendinţa democratică-revoluţionară a gazetei s-a întărit continuu, fapt pentru care guvernul prusian hotărăşte, în martie 1843, să-i suspende apariţia. Totodată, guvernul a ridicat numeroase greutăţi în calea lui Marx, iar în cele din urmă l-a expulzat din Germania. Ca urmare a acestui fapt Marx a fost silit să-şi desfăşoare cea mai mare parte a vieţii şi activităţii sale în diferite ţări din Europa.

Împreună cu Friederich Engels, Karl Marx a elaborat opere nepieritoare în care este expusă concepţia despre lume şi viaţă a clasei muncitoare — materialismul dialectic şi istoric; a creat economia politică ştiinţifică, a formulat teoria dictaturii proletariatului ca instrument al trecerii revoluţionare de la capitalism la socialism. Deosebit de valoroase sînt lucrările lui Marx şi Engels „Sfînta familie", „Ideologia germană" şi „Mizeria filozofiei" publicate între anii 1845—1847. În anul 1848 apare celebra lucrare a lui Marx şi Engels „Manifestul Partidului Comunist", în care este expusă cu o limpezime şi preciziune genială noua concepţie despre lume — materialismul consecvent — care îmbrăţişează şi domeniul vieţii sociale, teoria luptei de clasă şi a rolului istoric ce-i revine proletariatului, ca făuritor al unei societăţi noi, societatea comunistă. Teoria revoluţionară a creatorilor socialismului ştiinţific a fost confirmată în mod strălucit de mersul evenimentelor revoluţionare din anii 1848—1849 şi de toate mişcările proletare şi democratice ce au avut loc după această dată în întreaga lume.

După revoluţia de la 1848, Marx pleacă la Londra unde rămîne pînă la sfîrşitul vieţii sale. Aici el lucrează intens la principala sa operă ştiinţifică, „Capitalul", al cărui prim volum apare în anul 1867. În această monumentală operă Marx expune bazele concepţiilor sale economice şi sociale şi critică profund societatea capitalistă. În „Capitalul", Marx dezvăluie legile apariţiei, dezvoltării şi pieirii capitalismului, demonstrînd caracterul istoriceşte trecător al acestei orînduiri şi arătînd inevitabilitatea victoriei comunismului. „Capitalul" a devenit principala armă de luptă a proletariatului pentru dezrobirea sa.

Karl Marx a fost nu numai un genial teoretician, ci şi un mare conducător al luptei proletariatului. Împreună cu Friederich Engels el a fost întemeietorul şi animatorul Internaţionalei I, autorul celor mai importante documente ale ei şi membru al Consiliului său general. În această calitate el a luptat pentru crearea în fiecare ţară a partidului clasei muncitoare — puternic, disciplinat şi independent de burghezie.

O deosebită atenţie a acordat Marx „Comunei din Paris" din 1871, organizînd sprijinirea acesteia. Experienţa „Comunei din Paris" a fost analizată în mod pătrunzător şi strălucit în lucrarea sa „Războiul civil din Franţa", în care a dezvoltat teoria revoluţiei proletare, a statului şi a dictaturii proletariatului.

Marx a subliniat în mai multe rînduri în lucrările sale rolul ştiinţei şi culturii ca factori însemnaţi ai progresului. Astfel, în prima versiune a „Capitalului", referindu-se la însemnătatea însuşirii şi aplicării ştiinţei în procesul muncii productive, Marx reliefa că dezvoltarea acesteia şi îndeosebi a ştiinţei despre natură, stă în raport cu dezvoltarea producţiei materiale.

Ideile nemuritoare ale lui Marx şi Engels s-au răspîndit treptat în întreaga lume, fiind îmbrăţişate şi susţinute în mod deosebit de masele largi ale oamenilor muncii de pretutindeni.

În vîrstă de 65 de ani, Karl Marx încetează din viaţă la data de 14 martie 1883. El a fost înmormîntat pe o colină, într-un cimitir din nordul Londrei. La Londra, Marx nu are un monument impunător, dar creatorul Manifestului Partidului Comunist şi al Capitalului a lăsat oamenilor drept moştenire o operă monumentală, care a strălucit şi străluceşte în întreaga lume.

★

Karl Marx a manifestat interes pentru poporul român, căutînd să cunoască originea acestuia, limba, cultura, tradiţiile şi istoria sa. Unii contemporani ai săi scriau că Marx se descurca foarte bine cu limba română, că printre publicaţiile aflate pe masa lui de lucru se găsea ziarul „Românul".

Printre marile probleme din istoria României care au atras în mod deosebit atenţia lui Marx sînt şi cele referitoare la revoluţia de la 1848, la situaţia Ţărilor Române în perioada războiului Crimeii şi la Unirea Principatelor. Astfel, în vara anului 1848, Marx a salutat evenimentele revoluţionare din Ţara Românească cu următoarele cuvinte: „Valahii doboară vechiul guvern şi-l înlocuiesc cu un nou guvern provizoriu. Ei vor să schimbe întregul lor sistem şi să se conducă după modelul popoarelor civilizate". Referindu-se la însemnătatea Unirii Principatelor Române pentru destinele statului naţional român, Marx sublinia: „Unitatea şi independenţa naţiunii române au fost întărite prin alegerea colonelului Cuza ca domn al Moldaviei şi Valahiei". Multe din aprecierile lui Karl Marx despre poporul român au fost cuprinse mai ales în articolele publicate de el în marile ziare din Europa occidentală şi de peste ocean.

Ideile lui Marx au pătruns pe teritoriul ţării noastre, la puţin timp după publicarea lucrărilor sale, căpătînd o largă extindere în timpul activităţii Internaţionalei I şi o dată cu dezvoltarea mişcării muncitoreşti. O contribuţie importantă la răspîndirea marxismului în ţara noastră, la formarea conştiinţei de clasă şi la maturizarea politică a proletariatului au adus-o publicaţiile socialiste din România din ultimele decenii ale secolului trecut şi primele decenii ale secolului XX, în care s-au tipărit, difuzîndu-se în cercurile largi ale proletariatului, o serie de lucrări ale lui Marx şi Engels. Amintim, printre aceste publicaţii, „Contemporanul", „Critica socială", „Revista socială", „Emanciparea", „Munca", „Lumea Nouă", „Mişcarea socială", „România Muncitoare," „Viitorul social", „Viaţa socialistă", „Socialismul" etc.

Ideile intemeietorilor socialismului ştiinţific au pătruns în ţara noastră şi prin unele studii originale ale gînditorilor români, ca de pildă: „Ce vor socialiştii români", „Karl Marx şi economiştii noştri", „Concepţia materialistă a istoriei", „Anarhia cugetării" şi altele. O serie de reprezentanţi ai mişcării socialiste din ţara noastră, ca Iosif Nădejde, Ştefan Stînică, Panait Muşoiu, Raicu Ionescu-Rion, Constantin Z. Buzdugan abordează unele probleme importante ale evoluţiei sociale şi politice a României, în lumina socialismului ştiinţific. De asemenea, în clarificarea problemelor sociale ale ţării noastre o importantă deosebită a avut-o activitatea teoretică desfăşurată de Constantin Dobrogeanu-Gherea, una din cele mai proeminente figuri de gînditori socialişti ai României din acea vreme. Cu toate lipsurile şi limitele sale, opera lui Dobrogeanu-Gherea ocupă un loc de mare însemnătate în istoria ştiinţelor sociale din România, în răspîndirea ideilor marxiste, în dezvoltarea concepţiei revoluţionare a proletariatului.

Crearea Partidului Comunist Român, în anul 1921, a dus la intensificarea răspîndirii ideilor marxiste în rîndurile maselor muncitoare din România. În perioada 1921—1944 opera lui Karl Marx este popularizată în rîndurile oamenilor muncii prin numeroase studii şi articole publicate în ziarele şi revistele „Socialismul", „Facla", „Tineretul socialist", „Lumea Nouă", „Cultura proletară". „Stînga", „Adevărul", „Mişcarea socială", „Cuvîntul liber" ş. a.

Un loc important în răspîndirea învăţăturii lui Marx l-au avut publicaţiile editate de P.C.R., în frunte cu organul central al partidului, „Scînteia". Astfel, cu prilejul comemorării a 50 de ani de la moartea lui Marx, „Scînteia" a consacrat un număr special acestui eveniment, reliefînd însemnătatea învăţăturii marxiste pentru lupta revoluţionară a proletariatului.

După eliberarea ţării noastre de sub jugul fascist, operele lui Marx şi Engels au fost tipărite în condiţii grafice deosebite faţă de perioada anterioară şi într-un tiraj mare. Începînd din anul 1957 s-a trecut la editarea „Operelor" marilor dascăli ai proletariatului din secolul trecut, din care pînă în anul 1967 au apărut 28 volume, cu un tiraj de peste 17 000 de exemplare pentru fiecare volum.

Marxism-leninismul, care fundamentează în mod ştiinţific legitatea revoluţiei proletare şi a dictaturii proletariatului, indicînd căile de construire a societăţii comuniste, stă la baza activităţii teoretice şi practice a partidelor comuniste şi muncitoreşti. Partidul Comunist Român aplică în mod creator la condiţiile ţării noastre învăţătura marxist-leninistă, ţinînd seama de legile obiective care acţionează în societate şi de nevoile economice şi sociale ale ţării. Înarmat cu învăţătura marxist-leninistă, P.C.R. desfăşoară o bogată activitate îndreptată spre analiza problemelor fundamentale ale desăvîrşirii construcţiei socialismului şi mobilizează masele la înfăptuirea sarcinilor legate de dezvoltarea societăţii noastre în etapa actuală, oglindite în programul elaborat de Congresul al IX-lea şi în hotărîrile luate ulterior. Abordînd în mod creator principiile generale ale marxism-leninismului, promovînd o politică corespunzătoare realităţilor din ţara noastră, Partidul Comunist Român aduce o însemnată contribuţie la dezvoltarea teoriei şi practicii revoluţionare.

TUDOR GHEORGHE

Meridiane

Evoluție și dinamică în orizontul învățămîntului francez

Continuatoare a unei tradiții milenare, școala franceză trăiește în ultimul deceniu sub semnul unei ample înnoiri determinate de cerințele contemporaneității, al unor cristalizări, dar și al unor creatoare ciocniri de idei.

Aceasta se constată și în viața unor instituții de veche tradiție, cum sînt Universitatea din Paris sau vestitele licee ce poartă numele lui Carol cel Mare și Voltaire, dar și în activitatea celui mai îndepărtat colegiu departamental.

Dinamica progresului științific și tehnic din cel de al șaselea deceniu al secolului nostru a pus în fața pedagogilor și a tuturor specialiștilor din domeniul învățămîntului francez problema unor adînci modificări în structura, conținutul și metodele școlii la toate nivelele și gradele de învățămînt. A fost elaborată o nouă reformă a învățămîntului, a cărei aplicare practică se realizează treptat, începînd din anul 1959. Ceea ce caracterizează concepția ultimei reforme a învățămîntului din Franța este tocmai faptul că ea nu este menită să determine un cadru riguros, imuabil ci, dimpotrivă, să contureze un sistem de învățămînt mobil, menit unei continue perfecționări, prin integrarea unor elemente valoroase determinate cu ajutorul experimentelor. Astfel, reforma din 1959 a fost continuată în anul 1964 cu măsuri vizînd perfecționarea examenului de bacalaureat. Noi măsuri, privind diversificarea sistemului opțiunilor pe parcursul studiului liceal, s-au luat în cursul acestui an școlar.

Prin actuala legislație franceză, învățămîntul este obligatoriu pentru toți tinerii între 6 și 16 ani. El se realizează printr-un învățămînt elementar de cinci clase și un prim ciclu al învățămîntului secundar cuprinzînd patru ani de studiu. Pregătirea de cultură generală și, în majoritatea ei pregătirea medie de specialitate sînt completate în cadrul celui de al doilea ciclu al învățămîntului secundar, corespunzător liceului.

Ne vom ocupa în mod deosebit, în acest articol, de cele două cicluri ale învățămîntului secundar, întrucît în cadrul lor caracterul operațional al actualei reforme este mai evident.

Primul ciclu al învățămîntului secundar se desfășoară în așa-numitele C.E.S. — Collèges d'enseignement secondaire — și îndeplinește atît funcția de a forma orizontul de cultură generală al elevilor, cît și de a asigura orientarea lor școlară. După un prim trimestru de pregătire în comun, în care elevii se află sub observarea unui **consiliu de orientare** al școlii, format din psihopedagog, medic școlar, directorul școlii și o serie de cadre didactice cu experiență, elevii primesc un **aviz de orientare** către una dintre următoarele secții ale colegiului : secția clasică A — unde materiile de profil sînt limbile latină și greacă și o limbă modernă, secția clasică B, unde se studiază limba latină și două limbi moderne, secțiile moderne 1 și 2, ale căror discipline de profil sînt științele exacte și limbile moderne, grupate însă diferit și o secție tranzitorie, în care se predau, ca discipline de bază, matematica și fizica. O parte din elevii acestei secții sînt orientați în ultimele două clase ale C.E.S. către forme de învățămînt practic, în care se realizează o pregătire preprofesională, printr-un studiu de inițiere și informare cu caracter tehnic urmărind **familiarizarea elevilor cu mediul social și profesional.** În legătură cu clasele de învățămînt practic se poartă în prezent, între specialiști, multiple discuții în contradictoriu, aceste clase fiind considerate chiar de către Ministerul Educației Naționale drept obiect de cercetare. Un număr de clase ale C.E.S. grupează pe elevii cu anumite aptitudini și interese în scopul studierii evoluției lor într-un regim de activitate mai intensă.

Subliniem faptul că „avizul de orientare" despre care am vorbit mai sus este urmat, la sfîrșitul anului următor de studii, de un aviz de confirmare sau schimbare a orientării, dat de consiliul școlar de specialitate. În cazul cînd elevii preferă alte secții decît cele recomandate prin acest aviz ei trebuie să se prezinte la un examen de admitere în clasa următoare a secției alese. Atenția acordată orientării școlare și profesionale a elevilor constituie una dintre trăsăturile fundamentale ale ultimei reforme a învățămîntului francez.

Preocuparea de a asigura un cadru științific orientării școlare și profesionale a tineretului s-a evidențiat pregnant și cu prilejul celui de al 17-lea Congres național de orientare școlară și profesională desfășurată în vara anului trecut la Brest, congres la care au participat peste 200 de „consilieri ai orientării". Obiectivul principal al acestui congres l-a constituit determinarea unui sistem științific de criterii în orientarea școlară și profesională a elevilor și a unor forme de maximă eficiență pentru informarea cadrelor didactice și a elevilor în vederea alegerii viitorului domeniu de activitate al acestora din urmă.

O a doua trăsătură caracteristică a reformei învățămîntului de cultură generală, strîns legată de noile criterii și modalități privind orientarea școlară și profesională, o constituie grija pentru asigurarea unei instrucții și formații corespunzătoare cerințelor societății moderne, într-un sistem suficient de diversificat. În acest scop ciclul al doilea al învățămîntului secundar îmbracă două forme (ciclul lung, care cuprinde trei clase, și ciclul scurt care cuprinde două clase) fiecare dintre acestea, la rîndul său, avînd cîteva secții. La ciclul lung, în primul an de studiu elevii pot alege între trei secții : literară, științifică și tehnică. Apoi pregătirea se diversifică mai mult, dînd posibilitatea unei opțiuni și mai variate. Astfel, într-o primă secție, avînd indicativul A, se realizează o pregătire literară, cu accent pe studiul lingvisticii și filosofiei și cu posibilitatea unei opțiuni artistice. O altă secție (cu indicativul B) este profilată pe studiul științelor economice și sociale, cu accent pe studiul statisticii matematice. A treia secție, de „tehnică economică", permite deținerea unui brevet de tehnician economist. Clasele care poartă indicativul C corespund unei secții avînd pe prim plan studiul matematicii și al fizicii. O a cincea secție (D), este orientată spre studiul biologiei și matematicii. În cea de a șasea secție (T) învățămîntul științelor exacte se îmbină cu pregătirea tehnică industrială. Și în cadrul acestei secții o serie de elevi pot obține după absolvirea ultimei clase, o dată cu diploma de bacalaureat, și un brevet de tehnician. Alături de disciplinele de profil elevii au posibilitatea să studieze o serie de discipline la alegere, a căror varietate este în continuă creștere. (Numai în acest an școlar au fost introduse, la diferitele secții, încă opt discipline la alegere). Ceea ce este caracteristic concepției actuale a învățămîntului francez asupra culturii generale este faptul că disciplinele la alegere nu sînt cuprinse în domeniul exclusiv al profilului secției urmate de elev. Astfel, în secția literară și filozofică este cuprinsă printre materiile la alegere, alături de unele discipline de profil, și o disciplină de inițiere în activitatea întreprinderilor, completată cu dactilografia, și matematica (de altfel, începînd din acest an matematica a fost reintrodusă, cu o oră pe săptămînă, la toate clasele literare și filosofice). De asemenea, la secția în care se studiază științele aplicate și tehnica se poate urma și un curs de biologie. Fiecare din secțiile ciclului lung al învățămîntului secundar de gradul II se încheie cu un anume tip de examen de bacalaureat, ceea ce contribuie de asemenea la orientarea tinerilor către anumite sectoare ale învățămîntului superior.

Ciclul scurt al învățămîntului secundar de gradul II este prin excelență tehnic. El se și desfășoară, de altfel, în colegii de învățămînt tehnic, care cuprind o secție industrială și una comercială. Menite să înlocuiască vechea formă de învățămînt profesional, colegiile de învățămînt tehnic acordă elevilor, la încheierea studiilor, un brevet care le permite să ocupe funcții în diferitele sectoare ale economiei.

Specialiștii francezi în domeniul pedagogiei studiază, experimentează și dezbat numeroase aspecte legate de conținutul și formele predării fiecărei discipline în parte, în scopul asigurării unui studiu modern, rațional, formativ și activ, care să folosească cele mai eficiente mijloace tehnice audio-vizuale și metodele pedagogiei cibernetice. În felul acesta, reforma în structura și în concepția de bază a învățămîntului francez este continuată cu măsuri menite să sincronizeze ritmul și modalitățile de dezvoltare a acestui învățămînt cu dezvoltarea din domeniul tehnologiei și cercetării științifice, cu mersul ascendent al științei și tehnicii contemporane.

AL. CIUCĂ

Clădirea liceului mixt înălțat recent pe b-dul Soult din Paris

Colocviu european consacrat problemelor actuale ale modernizării predării matematicii

În perioada 23 septembrie — 2 octombrie 1968 va avea loc în țara noastră Colocviul european consacrat problemelor actuale ale modernizării predării matematicii în învățămîntul mediu și superior, organizat de Ministerul Învățămîntului și Societatea de științe matematice din Republica Socialistă România, în colaborare cu Comisia națională română pentru UNESCO, sub auspiciile și cu sprijinul UNESCO și al Comisiei internaționale pentru învățămîntul matematicii.

Colocviul urmărește realizarea unui larg schimb de păreri și informații în legătură cu preocupările și experiențele care au loc în ultimul timp în țările europene, în ceea ce privește modernizarea predării matematicii. Avînd loc sub egida UNESCO, Colocviul își propune să sintetizeze eforturile depuse în această direcție de diferite țări sau organizații internaționale specializate.

La Colocviu sînt invitați să participe specialiști din toate țările europene.

În vederea pregătirii Colocviului a fost constituit un Comitet Național cu următoarea componență :

Președinte — acad. Miron Nicolescu, **președintele Academiei Republicii Socialiste România. Vicepreședinte — acad.** Gh. Mihoc, **rectorul Universității București, președintele secției Educație a Comisiei Naționale UNESCO. Secretar general — acad.** Gr. Moisil, **președintele Societății de științe matematice din Republica Socialistă România. Membrii Comitetului : acad.** N. Teodorescu, **vicepreședinte al Societății de științe matematice din Republica Socialistă România, acad.** Caius Iacob, **vicepreședinte al Societății de științe matematice din Republica Socialistă România, prof. univ.** Romulus Cristescu, **prodecan al Facultății de matematici București, prof. univ.** C. Ionescu-Bujor, **Institutul politehnic din București, prof. univ.** I. Creangă, **rectorul Universității din Iași, prof. univ.** C. Cordumeanu, **rectorul Institutului pedagogic din Suceava, acad. prof.** T. Popovici — **Cluj, acad. prof.** Gh. Călugăreanu — **Cluj, prof. univ.** I. Curea, **rectorul Universității din Timișoara, prof. univ.** E. Dobrescu, **Universitatea din Craiova,** Claudiu Ionescu-Bujor, **directorul secretariatului Comisiei Naționale Române pentru UNESCO, prof. univ.** Gr. Ciucu, **director general în Ministerul Învățămîntului, conf. univ.** E. Blideanu, **director general în Ministerul Învățămîntului, prof.** Gleb, Simionescu, **inspector șef în Ministerul Învățămîntului, prof.** E. Georgescu-Buzău, **București, prof.** N. Păsărică, **București, prof.** Gh. Rizescu, **București, secretar general al Societății de științe matematice.**

Reprezentanți ai țării noastre în Comitetul internațional de organizare a Colocviului au fost numiți acad. Miron Nicolescu, **acad.** Gh. Mihoc **și acad.** Gr. Moisil.

Munca dirigintelui în obiectivul cercetării științifice

(Urmare din pag. 1)

nu se integrează total în rezolvarea celor mai acute probleme educative ; c) soluțiile oferite de cercetare nu sînt suficient de concrete, nu vin decît parțial în sprijinul activității de zi cu zi în școală ; d) îndrumările de ordin metodic nu au un caracter unitar, precis, fapt ce duce adesea la nedumeriri și uneori chiar la unele confuzii.

Din ansamblul problemelor ce se pun în prezent pe tărîmul cercetărilor în domeniul educației ni se par fundamentale următoarele : a) sporirea preocupărilor pentru elaborarea unor lucrări de sinteză privind munca de educație în general, ca și munca dirigintelui, care să abordeze și probleme teoretice, dar să vină și cu soluții concrete, practice, operative de ordin metodic (bineînțeles în anumite limite, pentru a evita șablonul și a nu frîna inițiativa și imaginația creatoare a cadrelor didactice); b) cercetarea experienței înaintate a diriginților și prezentarea în sinteză a rezultatelor acestei cercetări prin presă, simpozioane, sesiuni de comunicări științifice, lucrări tipărite ; c) antrenarea cadrelor didactice și îndrumarea lor în cercetarea științifică pornind de la ideea că ele pot spori eficiența cercetării, că o pot apropia mai mult de cerințele concrete ale vieții școlii.

Este locul să spunem că nu au fost găsite încă formele organizatorice care să ducă — în munca de cercetare — la jonctiunea preocupărilor specialiștilor cu acelea ale cadrelor didactice. Datorită modestiei învățătorilor și profesorilor, datorită faptului că ei subestimează uneori valoarea reală a unor succese obținute în cercetările proprii, rezultatele acestor cercetări — concretizate, de exemplu, în valoroase lucrări prezentate la examenele de grad — nu văd lumina tiparului. De multe ori se constată la unii învățători și profesori aceeași reținere în promovarea experienței lor valoroase prin presă, radio, la sesiunile de comunicări cu caracter local etc.

O altă problemă, în cadrul aceleiași sfere de referințe, este aceea cu privire la însușirea de către cadrele didactice a rezultatelor cercetării științifice în domeniul pedagogiei. În această ordine de idei considerăm că *se cere supus unei analize temeinice și conceptul de specialist pentru lucrătorii din domeniul învățămîntului. Cînd ne referim la cultura de specialitate a profesorului și învățătorului trebuie să avem în vedere nu numai nivelul cunoștințelor sale în domeniul matematicii, istoriei etc., ci în aceeași măsură și pregătirea lui pedagogică și psihologică.*

Procesul instructiv-educativ în ansamblul său este un act de transmitere în mod concentrat a cunoștințelor de la o generație la alta, dar mai ales un act de creație pe plan formativ multilateral, care nu se poate realiza eficient decît pe baza unei temeinice pregătiri de *specialitate* în aceste domenii. Credem că întregul sistem de pregătire și perfecționare a cadrelor didactice trebuie să aibă în vedere și acest aspect al specialității — temeinica *cultură pedagogică și psihologică a profesorilor și învățătorilor.* În cursurile de pedagogie generală, în programele de pedagogie pentru examenele de grade etc. se cer încorporate, după părerea noastră și rezultatele cercetărilor pedagogice în general, ca și ale cercetărilor pe plan educativ. Practica pedagogică reflectă aceeași stare de lucruri nesatisfăcătoare. Pe de altă parte, datorită tirajelor cu totul insuficiente ale lucrărilor publicate în trecut (între 2.000 și 10.000 în medie, față de un număr de aproximativ 70 000 diriginți), o mare parte din cadrele didactice nu au putut beneficia de rezultatele cercetării pedagogice.

În orientarea noastră de viitor, pe lîngă îmbunătățirile pe planul general metodologic, urmărim să punem accentul în mai mare măsură pe cercetările concrete, pe îndrumările metodice în problemele muncii diriginților. De curînd a luat ființă în cadrul secției „Educație" a Institutului de științe pedagogice, un laborator al dirigintelui, la Liceul „Ion Neculce" din București, școală de bază a Institutului. Astfel de laboratoare urmează să se înființeze și în cadrul altor școli de bază din București și din provincie. Considerăm că ar fi indicat ca ele să fie organizate la nivelul județelor, devenind centre metodice eficiente, operative ale muncii de educație. Cercetările desfășurate în cadrul laboratorului nostru sînt menite să ducă, într-o primă etapă, la elaborarea unei lucrări de sinteză care să unifice toate rezultatele obținute pînă în prezent în problemele muncii diriginților, atît în experiența înaintată a școlii, cît și în cercetarea științifică. Pe baza cercetărilor desfășurate în acest an școlar pregătim o ediție nouă a lucrării „Sistemul muncii educative în liceu", în care vom pune accentul pe îndrumările metodice cu privire la munca diriginților. Sînt în curs de elaborare și unele culegeri de texte pentru orele de dirigenție la clasele I-IV, V-VIII și IX-XII. În cadrul simpozionului național de comunicări științifice ale cadrelor didactice, care va avea loc în noiembrie a.c., o subsecție din cadrul secției „Educație" se va ocupa de munca diriginților.

Cercetările noastre se vor extinde și în alte domenii : specificul muncii diriginților începător, la clasa a V-a, la școlile din mediul sătesc etc. Tindem de asemenea spre abordarea unor probleme fundamentale, spre extinderea cercetărilor interdisciplinare pe întreaga arie a problemelor de educație.

Conștienți de înalta răspundere ce revine cercetării științifice în domeniul pedagogiei, împletind și mai strîns eforturile noastre cu acelea ale școlii, ne străduim să obținem noi cuceriri în acest cîmp deosebit de complex, pentru a contribui tot mai eficient la traducerea în practică a sarcinilor puse de partid cu privire la educația tineretului nostru.

INSTITUTUL DE CONSTRUCȚII — BUCUREȘTI

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următorului post didactic :

— Conferențiar la catedra alimentări cu apă și canalizări, disciplina „Alimentări cu apă și canalizări" — poziția 3 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul institutului din București, b-dul Republicii, nr. 176, în termen de o lună de la data publicării acestui anunț, o cerere la care vor anexa următoarele acte în două exemplare :

— Copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare ;
— Copie legalizată de pe diploma de doctor sau de doctor docent în științe ;
— Copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar ;
— Lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar ;
— Certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază ;
— Memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat ;
— Autobiografia.

Cei ce funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ține la sediul institutului, în termen de 3 luni.

ANUNȚ

Liceul Militar „Dimitrie Cantemir" din Breaza are următoarele catedre vacante :

— Limba română	— 3 catedre
— Limba franceză	— 2 catedre
— Limba engleză	— 2 catedre
— Istorie	— 1 catedră
— Economie politică	— 1 catedră
— Psihologie, logică	— 1 catedră
— Matematică	— 1 catedră
— Fizică	— 3 catedre
— Științe naturale	— 2 catedre
— Educație fizică	— 1 catedră

Profesorii care doresc să ocupe, prin transfer, una din aceste catedre, sînt rugați să depună cererile necesare la inspectoratele școlare județene și la Liceul Militar „Dimitrie Cantemir" Breaza, conform indicațiilor Ministerului Învățămîntului și anunțului din „Gazeta învățămîntului" nr. 944 din 26.04.68.

PROMOȚIA 1928 A ȘCOLII NORMALE DE ÎNVĂȚĂTORI BACĂU ORGANIZEAZĂ O ÎNTÎLNIRE ÎN BACĂU, STRADA NEGEL NR. 24 ÎN ZIUA DE 7 IULIE 1968, ORELE 9.
INFORMAȚII SUPLIMENTARE LA ÎNVĂȚĂTORUL MANCIU VASILE, ȘCOALA RĂCĂCIUNI, JUDEȚUL BACĂU.

Revelația expresiei plastice în universul copilăriei

Am reîntîlnit recent, reunite într-un album editat în excepționale condiții grafice — „Albumul expoziției internaționale de desene ale copiilor și tineretului școlar", apărut sub îngrijirea Direcției activităților educative din Ministerul Învățămîntului — imagini cunoscute și îndrăgite. Albumul închide între copertele sale un adevărat univers al copilăriei — și aceasta nu numai prin varietatea tematică sau prin vasta arie teritorială de-a lungul căreia ne poartă (sînt reunite desene ale copiilor din 27 de țări și patru continente), ci și prin formele de o mare originalitate și expresivitate plastică.

Iese pregnant în evidență un fapt, remarcat de noi și cu prilejul vizitării expoziției : cele mai izbutite lucrări nu sînt lucrările unor tineri virtuozi — unele dovedind o profesionalitate avansată (deși au și acestea virtuțile lor) — ci notațiile spontane în penel, peniță sau creion ale unor copii care, apropiindu-se de artă, încearcă minunata revelație a unei noi modalități de a-și exprima gîndurile, sentimentele, preocupările, interesele — revelația expresiei plastice. Ne-am permite să spunem că fiecare dintre aceste desene este, în felul lui, o caldă chemare adresată învățătorilor și profesorilor care predau desenul : nu vă închideți în rutină, nu desenați modele pe tablă, cerînd copiilor să le copieze impersonal. Lăsați-i să-și formeze prin desen deprinderea de a se exprima pe ei înșiși, cu mai mult sau mai puțin talent, dar cu autenticitate. Numai astfel îi veți ajuta pe cei mai talentați dintre ei să devină adevărați artiști, iar pe toți ceilalți să se apropie cu dragoste, cu înțelegere, de arta plastică.

Prin această prismă, albumul recent apărut constituie mult mai mult decît simpla consemnare a unei manifestări internaționale de prestigiu. Susținem chiar că el întrunește atributele unui excelent material didactic, pe care îl vedem folosit în fiecare școală, ca un prețios auxiliar, în special în lecțiile la clasele mici. Poate vom ajuta prin aceasta ca elevii să deseneze și nu să facă desene, să desfășoare o activitate creatoare pasionantă, nu o obligație stereotipă și fără har.

M. H.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40 232

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 947 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Miercuri 15 mai 1968 6 pag. 25 bani

În paginile II-III-IV

LEGE PRIVIND ÎNVĂȚĂMÎNTUL ÎN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

LUCRĂRILE SESIUNII MARII ADUNĂRI NAȚIONALE

Luni au continuat în ședință plenară lucrările Sesiunii a X-a a celei de-a V-a legislaturi a Marii Adunări Naționale.

Deputații și invitații au întîmpinat cu puternice și îndelungi aplauze pe conducătorii partidului și statului.

În loja din dreapta incintei iau loc tovarășii **Nicolae Ceaușescu, Ion Gheorghe Maurer, Gheorghe Apostol, Emil Bodnaraș, Chivu Stoica, Paul Niculescu-Mizil, Virgil Trofin, Ilie Verdeț, Maxim Berghianu, Florian Dănălache Constantin Drăgan, Janos Fazekaș, Leonte Răutu, Vasile Vilcu.**

În loja din stînga au luat loc membrii Consiliului de Stat.

În tribune se aflau numeroși invitați, șefi ai misiunilor diplomatice acreditați la București, ziariști români și corespondenți ai presei străine.

Lucrările ședinței au fost deschise de președintele Marii Adunări Naționale, tovarășul **Ștefan Voitec.**

Trecîndu-se la următorul punct de pe ordinea de zi, deputatul **Ștefan Bălan,** ministrul învățămîntului, a prezentat expunerea la Proiectul de lege privind învățămîntul în Republica Socialistă România. Deputatul **Ion Creangă,** vicepreședinte al Comisiei de cultură și învățămînt, a expus apoi raportul comun al Comisiei pentru cultură și învățămînt și Comisiei juridice asupra acestui proiect de lege.

În cadrul discuției generale au luat cuvîntul deputații: **Gheorghe Mihoc,** rectorul Universității din București, **Ioana Stancoveanu,** profesoară, vicepreședintă a Comitetului județean al femeilor-Dolj, **Ion Iliescu,** prim-secretar al C.C. al U.T.C., ministru pentru problemele tineretului, **Silvestru Patița,** vicepreședinte al Consiliului național al organizației pionierilor, **Ludovic Takacs,** profesor la Universitatea din București, **Mihai Marinescu,** ministrul industriei construcțiilor de mașini, **Constantin Daicoviciu,** rectorul Universității „Babeș-Bolyai" din Cluj, **Miron Nicolescu,** președintele Academiei, **Gheorghe Arsenescu,** directorul liceului din Topoloveni, județul Argeș, **Kovacs Gyorgy,** redactor șef al revistei „Igaz Szo", **Pompiliu Macovei,** președintele Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, **Niculina Costescu,** profesoară la liceul din Pucioasa, județul Dîmbovița, **Richard Winter,** secretar al Comitetului județean Sibiu al P.C.R., **Ioan Anton,** prorector al Institutului politehnic din Timișoara, **Ștefan Boboș,** prim-secretar al Comitetului județean Neamț al P.C.R., președintele Consiliului popular județean, **Süto András,** scriitor, **Costin D. Nenițescu,** decan al Facultății de chimie organică de la Institutul politehnic din București, **Ștefan Peterfi,** vicepreședinte al Consiliului de Stat, **Cristofor Simionescu,** rectorul Institutului politehnic din Iași, **Nicolae Agachi,** director general al Combinatului siderurgic din Hunedoara, **Stancu Stoian,** profesor universitar, și **Nicolae Dumitrescu,** directorul liceului din comuna Pătîrlagele, județul Buzău.

După încheierea dezbaterilor a avut loc discuția pe articole a Proiectului de lege. Cu unele amendamente propuse de deputați în cadrul discuției, Marea Adunare Națională a aprobat prin vot secret, cu bile, Legea privind învățămîntul în Republica Socialistă România.

Lucrările sesiunii continuă.

Expunerea la Proiectul de lege privind învățămîntul în Republica Socialistă România

prezentată de tovarășul Ștefan Bălan

Din încredințarea Consiliului de Miniștri, am cinstea să prezint Marii Adunări Naționale, spre adoptare, proiectul de lege privind învățămîntul în Republica Socialistă România. Dezvoltarea și perfecționarea permanentă a învățămîntului de toate gradele constituie obiective de mare însemnătate ale politicii partidului și statului nostru. În prezent, învățămîntul se află în fața unor responsabilități sporite, care fac necesară perfecționarea structurii sale organizatorice și a conținutului său, astfel încît să poată corespunde cerințelor actuale și de perspectivă ale societății noastre socialiste, precum și revoluției științifice-tehnice contemporane. Pe baza hotărîrii Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român, din inițiativa și sub îndrumarea directă și permanentă a conducerii partidului Ministerul Învățămîntului, consultînd un mare număr de cadre didactice și de specialiști din diferite ramuri ale economiei, științei și culturii și folosind experiența înaintată a învățămîntului românesc, a școlii și pedagogiei universale, a elaborat Studiul privind dezvoltarea învățămîntului de toate gradele. Studiul a fost supus unor largi dezbateri publice și a trezit un viu interes în opinia publică, prilejuind peste 10 000 de propuneri, sugestii și observații.

Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 22—25 aprilie, dezbătînd studiul prezentat, a examinat profund și multilateral dezvoltarea viitoare a învățămîntului, relevînd în același timp lipsurile care s-au manifestat în acest domeniu în ultimele două decenii. Plenara a aprobat propunerile privind dezvoltarea învățămîntului, cu modificări și completări ce s-au desprins din dezbateri, ca Directive ale Comitetului Central al Partidului Comunist Român.

Pe baza Directivelor, s-a elaborat proiectul de Lege a învățămîntului, care este astăzi supus dezbaterii dv.

Astăzi, în școala generală sînt cuprinși toți copiii de vîrstă școlară, circa 3 milioane, iar numărul elevilor care învață în licee este aproape de 10 ori mai mare decît în anul 1938. Școlile profesionale și tehnice sînt frecventate de 340 000 elevi, care se pregătesc în peste 500 de meserii și specialități. În 16 orașe funcționează 47 institute de învățămînt superior cu 185 de facultăți, în care studiază peste 140 000 studenți. Numărul cadrelor didactice se ridică la aproape 200 000, reprezentînd unul din cele mai numeroase detașamente ale intelectualității noastre socialiste.

Condițiile din ce în ce mai bune create de partid și guvern, devotamentul și răspunderea cu care muncesc membrii corpului didactic, au contribuit la formarea unui tineret entuziast, harnic și disciplinat, profund atașat partidului și poporului nostru.

Proiectul de lege pe care îl dezbatem astăzi, a spus în continuare vorbitorul, este o parte componentă a mărețului program elaborat de partid și guvern pentru dezvoltarea societății socialiste, pentru ridicarea necontenită a economiei și culturii, pentru înflorirea națiunii noastre socialiste. El reprezintă o expresie vie a procesului de întărire a democrației noastre socialiste.

Proiectul de lege stabilește cadrul juridic, organizatoric și pedagogic, pentru aplicarea Directivelor aprobate de plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român, privind dezvoltarea învățămîntului de toate gradele. El consfințește rolul social deosebit de important pe care îl are învățămîntul în patria noastră. Legea exprimă caracterul profund democratic al politicii partidului nostru, asigurînd exercitarea dreptului la învățătură al tuturor cetățenilor, fără deosebire de naționalitate, rasă, sex, religie și fără vreo îngrădire, care ar putea constitui o discriminare, expresie a deplinei egalități în drepturi a cetățenilor țării. În lege se precizează, în conformitate cu prevederile Constituției, că pentru naționalitățile conlocuitoare, învățămîntul de toate gradele se desfășoară și în limba maternă. În România de astăzi învață peste 240 000 de copii ai naționalităților conlocuitoare, în aproape 2 000 de unități școlare, folosind limba lor maternă. Statul nostru pune la dispoziția elevilor și studenților de alte naționalități un fond bogat de manuale, cursuri, cărți de lecturi în limbile acestor naționalități, ceea ce le asigură o pregătire temeinică.

Exercitarea dreptului la învățătură al cetățenilor este asigurată prin gratuitatea învățămîntului de toate gradele, precum și prin alte forme de sprijin material. Se bucură de sprijin material elevi din școlile generale și licee, sînt bursieri toți elevii școlilor profesionale și circa 60 la sută din studenți.

Legea precizează că învățămîntul în țara noastră constituie un **sistem unitar. Ministerul Învățămîntului realizează politica partidului și a statului în domeniul învățămîntului; conduce, îndrumează și controlează întregul învățămînt.**

În lumina sarcinilor stabilite de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, proiectul de Lege prevede prelungirea duratei învățămîntului obligatoriu de cultură generală de la 8 ani, cît este în prezent, la 10 ani, dîndu-se astfel noi dimensiuni împlinirii aspirațiilor spre cultură ale poporului nostru. Această nouă școală va pregăti un tineret mai cult, cu un început de profesionalizare, fapt care va ușura însușirea unei calificări în vederea integrării în viață, ceea ce va accelera progresul material și spiritual al întregii noastre societăți.

Se prevede ca învățămîntul obligatoriu de cultură generală să înceapă la 6 ani, astfel ca școala generală să poată fi încheiată la vîrsta de 16 ani. În primii ani de aplicare a Legii, cuprinderea copiilor în școală la vîrsta de 6 ani se va face la cererea părinților. Premergător școlii generale, ca și pînă acum, va funcționa grădinița de copii, a cărei reglementare este, de asemenea, prevăzută de lege.

Ținînd seama atît de capacitatea și de interesele elevilor, cît și de cerințele societății, se prevede ca învățămîntul liceal să cuprindă: licee de cultură generală, organizate pe secții cu caracter real și umanistic, și licee de specialitate cu profil variat. Considerăm că, în viitor, aceste licee vor constitui o cale principală de formare a cadrelor medii de specialitate.

Proiectul de lege prevede în învățămîntul profesional și tehnic largi posibilități de dezvoltare, prin organizarea unor variate forme de calificare și perfecționare. Ținînd seama de prelungirea duratei învățămîntului obligatoriu de cultură generală și de volumul sporit de cunoștințe cu care vor veni absolvenții școlilor generale, proiectul de lege stabilește durata studiilor în școlile profesionale de la 1 pînă la 2 ani, în funcție de complexitatea meseriei. O importantă cale de pregătire a muncitorilor calificați o va constitui ucenicia la locul de muncă, formă de învățămînt care, pe lîngă eficacitatea și economicitatea sa, permite și o mare capacitate de cuprindere.

Măsuri importante se prevăd pentru școlile tehnice de maiștri și pentru școlile postliceale.

Un loc important îl ocupă în proiectul de lege, învățămîntul superior. Prin noua reglementare se va **realiza un orizont de pregătire mai larg, se vor diversifica profilul și durata studiilor și se vor crea premisele unei mai strînse legături a școlii noastre superioare cu cerințele economiei și culturii.**

Pentru formarea cadrelor intermediare între ingineri și tehnicieni sau maiștri se organizează învățămîntul de subingineri și de conductori arhitecți, acoperindu-se astfel un gol resimțit de producție și reluîndu-se una din tradițiile valoroase ale învățămîntului nostru.

Ținînd seama de dezvoltarea fără precedent pe care o cunoaște știința și tehnica în epoca noastră, proiectul de lege prevede pentru școala superioară sarcina de a organiza învățămîntul postuniversitar, ca formă de perfecționare a specialiștilor.

Pentru ca întregul nostru învățămînt să corespundă cerințelor actuale și de perspectivă ale dezvoltării economiei și culturii, proiectul de lege stabilește necesitatea perfecționării continue a conținutului învățămîntului de toate gradele. Conținutul învățămîntului va trebui să aibă un nivel științific mai înalt și mereu actualizat. Prevederile legii întăresc răspunderea Ministerului Învățămîntului, a corpului didactic, a instituțiilor de învățămînt pentru conținutul învățămîntului, nivelul său științific și orientarea sa materialist-dialectică.

Ținînd seama că învățămîntul — îndeosebi cel superior — reprezintă o puternică bază de cadre cu înaltă calificare științifică, proiectul de lege acordă o deosebită importanță cercetării științifice, legării tot mai strînse a acesteia de problemele economiei noastre, de cerințele vieții social-culturale.

Din cuprinsul legii se desprinde permanenta grijă pentru viața elevilor și a studenților, pentru educarea lor ca buni cetățeni, devotați patriei, poporului, partidului; se precizează legăturile școlii cu U.T.C., cu organizația pionierilor, cu familia.

Se prevăd, de asemenea, norme și dispoziții generale referitoare la personalul didactic din învățămînt. Reglementările cu privire la întreaga situație juridică a corpului didactic, de la intrarea în învățămînt și pînă la pensionare, vor fi însă cuprinse în Statutul personalului didactic, care urmează să fie supus unei dezbateri publice.

Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 22—25 aprilie a.c. — a arătat în continuare tov. Ștefan Bălan — a examinat multilateral dezvoltarea învățămîntului nostru și a adresat cu acest prilej critici activității Ministerului Învățămîntului și colectivului său de conducere. O mare însemnătate pentru orientarea noastră în rezolvarea problemelor învățămîntului o are expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Conducerea Ministerului Învățămîntului apreciază aceste critici ca fiind pe deplin justificate, deoarece, cu toate succesele obținute, în activitatea învățămîntului nostru se mai manifestă o serie de neajunsuri.

S-a arătat în plenară că procesul de îmbunătățire a învățămîntului nu a reușit să țină pasul cu cerințele de dezvoltare ale țării noastre. Această observație este pe deplin întemeiată și va trebui să examinăm cu atenție aspectele pe care le implică și să găsim mijloacele de a cîștiga timpul pe care l-am pierdut.

Răspunderea pentru aceste lipsuri o poartă, în primul rînd, Ministerul Învățămîntului, colectivul său de conducere.

Considerăm că dintre problemele de îmbunătățire a învățămîntului, pe care va trebui să le soluționăm neîntîrziat, cele ale calității conținutului sînt dintre cele mai acute. Trebuie să recunoaștem că asupra acestor neajunsuri ni s-a atras atenția în mai multe rînduri de către conducerea partidului, fără ca noi să fi reușit să lichidăm aceste deficiențe.

Pentru ca învățămîntul să poată ține pasul cu ampla dezvoltare a economiei și vieții noastre sociale, Ministerul Învățămîntului, cu sprijinul larg al cadrelor didactice și oamenilor de știință, va trebui să militeze permanent ca planurile, programele, cursurile și manualele școlare să aibă o structură mai rațională, corespunzătoare unei pregătiri de înalt nivel a tineretului studios, să asigure o selecție judicioasă a noțiunilor ce se predau, să țină seama de principiile pedagogice moderne. Va trebui să stimulăm inițiativa creatoare a studenților, dorința lor de a se informa asupra a tot ce este important și nou în viitoarea lor profesie.

În același timp, va trebui să acordăm mai multă atenție decît

(Continuare în pag. a 4-a)

RAPORTUL COMISIEI PENTRU CULTURĂ ȘI ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI AL COMISIEI JURIDICE ASUPRA PROIECTULUI DE LEGE PRIVIND ÎNVĂȚĂMÎNTUL ÎN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

prezentat de deputatul Ion Creangă

Comisiile, analizînd proiectul de lege în ședința comună din 10 mai, au constatat că răspunde sarcinilor trasate de Congresul al IX-lea și de directivele Plenarei din 22—25 aprilie 1968 a Comitetului Central al Partidului Comunist Român. El reprezintă o parte componentă a ansamblului de măsuri luate de partid în vederea desăvîrșirii construcției socialiste, reflectă grija permanentă pentru dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului, pentru ridicarea nivelului de cultură al întregului popor, pentru pregătirea cadrelor necesare economiei, științei și culturii.

Valorificînd tradițiile progresiste din țara noastră și unele elemente înaintate din experiența școlară mondială, proiectul de lege reflectă pe plan juridic succesele obținute pînă în prezent de învățămîntul nostru sub conducerea și îndrumarea permanentă a partidului și creează totodată cadrul legislativ-organizatoric necesar progresului neîntrerupt al învățămîntului românesc și sporirii contribuției sale la dezvoltarea și înflorirea orînduirii și națiunii socialiste, la afirmarea multilaterală a personalității umane.

Comisiile întrunite constată că proiectul de lege — a spus în continuare vorbitorul — reafirmă principiile esențiale ale învățămîntului nostru; fundamentarea întregii activități de formare a tineretului pe concepția științifică despre lume și viață, caracterul de stat al învățămîntului și strînsa sa legătură cu cerințele economiei, culturii, ocrotirii sănătății și ale întregii vieți social-politice, gratuitatea completă a acestuia. Proiectul de lege, reflectînd democratismul profund al orînduirii noastre, garantează dreptul egal la învățătură al tuturor cetățenilor țării, fără deosebire de naționalitate, rasă, sex sau religie. Expresie a politicii naționale marxist-leniniste a partidului nostru, proiectul de lege asigură pentru naționalitățile conlocuitoare, în conformitate cu prevederile Constituției, desfășurarea învățămîntului de toate gradele și în limba proprie.

Ținînd seama de progresul rapid al științei și de necesitățile viitoare ale societății socialiste și comuniste, proiectul de lege introduce obligativitatea învățămîntului de cultură generală de 10 ani, care va asigura generațiilor viitoare un nivel de instruire mai cuprinzător și mai temeinic decît în prezent. Acest act de cultură de excepțională însemnătate va deschide o nouă etapă în dezvoltarea învățămîntului românesc, va contribui la accelerarea progresului material și spiritual al întregii noastre societăți.

Proiectul de lege prevede pentru învățămîntul profesional și tehnic largi posibilități de dezvoltare.

Proiectul dă învățămîntului superior organizarea necesară pentru a asigura un profil larg de pregătire a specialiștilor, o diferențiere suplă a structurii și duratei de învățămînt, în funcție de specialitate și de scopul pregătirii. Pentru a răspunde cerințelor activității practice actuale, proiectul introduce ca formă nouă de învățămînt superior învățămîntul de subingineri și conductori arhitecți.

O atenție deosebită o consacră proiectul activității de cercetare științifică în învățămîntul superior. Pentru a ține pasul cu progresul rapid al științei și tehnicii contemporane, proiectul reglementează organizarea învățămîntului postuniversitar, creîndu-se astfel un sistem care dă posibilitatea perfecționării cadrelor superioare, corespunzător noilor realizări din diferite domenii.

Proiectul consacră principiul muncii colective în conducerea instituțiilor de învățămînt, dîndu-le în același timp drepturi mai largi, sporind posibilitățile și răspunderile conducerilor acestora și ale consiliilor profesorale.

Proiectul cuprinde, totodată, prevederi menite să sporească rolul și răspunderea personalului didactic de toate gradele, ale conducerilor unităților școlare și ale Ministerului Învățămîntului pentru modernizarea, perfecționarea și orientarea științifică a procesului de învățămînt, a planurilor și programelor, a manualelor și cursurilor, precum și pentru întărirea activității de educare a elevilor și studenților. Aceste prevederi sînt completate cu stabilirea drepturilor și îndatoririlor elevilor și studenților, menite să stimuleze pe aceștia la o cît mai bună însușire a cunoștințelor necesare viitoarei lor activități.

Pentru a asigura eficiența măsurilor luate, proiectul cuprinde o serie de dispoziții menite să asigure baza materială pentru învățămîntul de toate gradele.

Comisiile constată că în proiect sînt reglementate raporturile de colaborare ale Ministerului Învățămîntului și ale instituțiilor de învățămînt, cu Uniunea Tineretului Comunist, Uniunea Asociațiilor Studenților și Organizația Pionierilor, creîndu-se astfel condițiile pentru o mai bună îndeplinire a sarcinilor, precum și pentru o participare mai activă a tineretului la desfășurarea învățămîntului.

Comisia pentru cultură și învățămînt și Comisia juridică consideră că, prin reglementarea propusă, proiectul constituie un instrument juridic important și corespunzător, care asigură dezvoltarea de perspectivă a învățămîntului de toate gradele din țara noastră.

Comisiile au făcut o serie de propuneri de îmbunătățire, care au fost acceptate de inițiatori și încorporate în proiectul ce vi se prezintă spre votare.

Ca urmare, Comisia pentru cultură și învățămînt și Comisia juridică propun Marii Adunări Naționale adoptarea proiectului de lege.

LEGE
PRIVIND ÎNVĂȚĂMÎNTUL ÎN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

TITLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. — În Republica Socialistă România învățământul, principal izvor de cultură și factor de civilizație, contribuie la dezvoltarea și înflorirea orînduirii și națiunii socialiste, la afirmarea multilaterală a personalității umane.

Învățământul are drept scop însușirea, de către cetățeni, a culturii generale și a cunoștințelor necesare exercitării unor profesiuni utile societății, formarea concepției lor materialist-dialectice despre natură și societate, educarea intelectuală, morală, estetică și fizică, cultivarea dragostei lor față de patrie și popor, față de idealurile de pace și progres social.

Învățământul se dezvoltă în strînsă legătură cu progresele științei și tehnicii, cu cerințele economiei și culturii, ale construcției socialismului și comunismului.

Art. 2. — Personalul didactic are sarcina de înaltă răspundere de a realiza țelurile învățământului, contribuind la îndeplinirea misiunii sociale de instruire și educare a cetățenilor.

Art. 3. — Învățământul în Republica Socialistă România este învățământ de stat.

Școala este despărțită de biserică. Confesiunile, congregațiile sau comunitățile religioase pot organiza și întreține școli speciale pentru pregătirea personalului de cult.

Art. 4. — Cetățenii Republicii Socialiste România au dreptul la învățătură, fără deosebire de naționalitate, rasă, sex sau religie și fără vreo altă îngrădire ce ar putea constitui o discriminare.

Art. 5. — În Republica Socialistă România învățământul are următoarea organizare :

— învățământul preșcolar ;
— învățământul obligatoriu de cultură generală ;
— învățământul liceal ;
— învățământul profesional și învățământul tehnic ;
— învățământul superior ;
— învățământul postuniversitar.

Art. 6. — Cultura generală de bază este asigurată tuturor cetățenilor prin învățământul obligatoriu, cu durata de 10 ani.

Accesul la toate gradele de învățământ este asigurat fiecăruia, potrivit dorinței și aptitudinilor dovedite, precum și cerințelor economiei și culturii socialiste.

Art. 7. — Învățământul de toate gradele este gratuit.

Art. 8. — Statul organizează sistemul burselor de stat, ca sprijin material în vederea asigurării dreptului la învățătură.

Elevii și studenții primesc, în condițiile legii, burse și alte forme de sprijin material, precum : cazare în cămine sau case de copii, masă la cantine, manuale, transport în vacanțe și la practica în producție, îngrijirea sănătății, odihnă în tabere, excursii.

Art. 9. — Învățământul de toate gradele se desfășoară în limba română.

În conformitate cu prevederile Constituției, pentru naționalitățile conlocuitoare învățământul de toate gradele se desfășoară și în limba proprie.

Ministerul Învățământului asigură pregătirea personalului didactic necesar învățământului în limbile naționalităților conlocuitoare.

La concursurile de admitere prevăzute în prezenta lege, candidații au dreptul de a susține probele în limba maternă la disciplinele pe care le-au studiat în această limbă.

Art. 10. — În unele școli, învățământul se poate desfășura și într-una din limbile moderne de largă circulație.

Art. 11. — În Republica Socialistă România, statul asigură locuri de muncă absolvenților învățământului liceal de specialitate, ai învățământului profesional, ai învățământului tehnic și ai învățământului superior.

Art. 12. — Învățământul în Republica Socialistă România se realizează unitar.

Conducerea, îndrumarea și controlul întregului învățământ se exercită de Ministerul Învățământului, care realizează politica partidului și statului în domeniul învățământului.

Art. 13. — Ministerul Învățământului colaborează cu celelalte ministere sau alte organe centrale care au în subordine școli și acordă asistență de specialitate comitetelor executive ale consiliilor populare județene și Comitetului executiv al Consiliului popular al municipiului București.

În activitatea sa, Ministerul Învățământului se sprijină pe consilii și comisii consultative, alcătuite din cadre didactice și din cei mai buni specialiști în probleme de învățământ.

Art. 14 — În realizarea scopurilor învățământului, Ministerul Învățământului colaborează cu Uniunea Tineretului Comunist, Uniunea Asociațiilor Studenților și Organizația Pionierilor, care contribuie, potrivit statutelor lor, la desăvîrșirea pregătirii profesionale și la educarea civică și morală a elevilor și studenților.

Art. 15. — Instituțiile de învățământ, în activitatea pe care o desfășoară, colaborează strîns cu familia, asigurîndu-și concursul părinților în pregătirea tineretului pentru viață și muncă.

Art. 16. — Instituțiile de învățământ colaborează cu organizațiile obștești și cu instituțiile de stat care au sarcini în domeniul educației de mase.

TITLUL II

Învățământul preșcolar

Art. 17. — Învățământul preșcolar are scopul de a contribui la educarea copiilor în vîrstă de la 3 la 6 ani, în vederea cuprinderii lor în învățământul general, precum și de a sprijini pe părinți în creșterea copiilor.

Art. 18. — Învățământul preșcolar este facultativ.

El se realizează prin grădinițe de copii.

Pentru copiii cu deficiențe senzoriale, fizice sau intelectuale se organizează grădinițe cu activități specifice.

Art. 19. — Grădinițele de copii se organizează, pe circumscripții preșcolare, de comitetele executive ale consiliilor populare județene și de Comitetul executiv al Consiliului popular al municipiului București.

Se pot organiza grădinițe de copii și pe lîngă oganizațiile de stat, precum și pe lîngă organizațiile cooperatiste și alte organizații obștești.

Art. 20. — La cererea părinților, organele de stat și celelalte organizații prevăzute în articolul precedent pot înființa, pe lîngă unele grădinițe, cămine de copii, în care se continuă munca educativă desfășurată în cadrul grădiniței și se asigură supravegherea, masa și odihna copiilor.

Pentru întreținerea copiilor în cămine, părinții plătesc o contribuție lunară.

Art. 21. — Planul de cuprindere a copiilor în grădinițe și cămine, precum și rețeaua acestor unități, se aprobă de Ministerul Învățământului, pe baza propunerilor comitetelor executive ale consiliilor populare care organizează grădinițe de copii. Aprobarea planului de cuprindere se face cu consultarea Comitetului de Stat al Planificării și a Ministerului Finanțelor.

Art. 22. — Activitatea de educare a copiilor în grădinițe și cămine se desfășoară pe baza programelor elaborate de Ministerul Învățământului.

Art. 23. — Grădinița de copii este condusă de o directoare, care organizează și controlează întreaga activitate educativă și gospodărească a unității. Directoarea, în conformitate cu normele legale, răspunde și de activitatea căminului de copii organizat pe lîngă grădiniță.

TITLUL III

Învățământul obligatoriu de cultură generală și învățământul liceal

CAPITOLUL I

Organizare

Art. 24. — Învățământul obligatoriu de cultură generală se realizează prin școli generale.

Învățământul liceal se realizează prin licee de cultură generală și prin licee de specialitate.

SECȚIUNEA 1

Învățământul obligatoriu de cultură generală

Art. 25. — Învățământul obligatoriu de cultură generală asigură însușirea de către elevi a bazelor culturii generale, contribuie la dezvoltarea lor intelectuală și fizică, la formarea lor moral-cetățenească, cultivă interesul și dragostea lor pentru muncă, le formează deprinderi practice, îi orientează și-i pregătește, potrivit aptitudinilor, pentru continuarea studiilor în unități de învățământ de nivel superior sau pentru desfășurarea unor activități utile în diferite sectoare de muncă.

Art. 26. — Învățământul obligatoriu de cultură generală are durata de 10 ani. În acest învățământ sînt cuprinși toți copiii care, pînă la începerea anului școlar, au împlinit vîrsta de 6 ani.

Pentru copiii mai puțin dezvoltați cuprinderea în învățământul obligatoriu de cultură generală se poate amîna cu un an.

Art. 27. — Elevii care au promovat clasa a VIII-a a școlii generale pot continua studiile la liceele de cultură generală sau la liceele de specialitate.

Elevii care promovează clasa a IX-a sau a X-a a școlii generale pot continua studiile, după caz, în anii II sau III ai liceelor, în condițiile stabilite de Ministerul Învățământului.

Art. 28. — Învățământul obligatoriu de cultură generală este învățământ de zi.

În condițiile stabilite de Ministerul Învățământului, se poate organiza învățământ seral și învățământ fără frecvență.

Art. 29. — Rețeaua școlilor generale se aprobă de Ministerul Învățământului, pe baza propunerilor comitetelor executive ale consiliilor populare care organizează aceste școli, în concordanță cu planul anual de școlarizare, întocmit cu consultarea Comitetului de Stat al Planificării și a Ministerului Finanțelor.

Art. 30. — Școlile generale se organizează, în condițiile stabilite de lege, de comitetele executive ale consiliilor populare județene și de Comitetul executiv al Consiliului popular al municipiului București. Fiecărei școli i se stabilește o circumscripție școlară.

Pentru cultivarea talentelor și dezvoltarea unor aptitudini, unele școli generale funcționează cu program special.

Pentru copiii cu deficiențe senzoriale, fizice sau intelectuale ori cu tulburări de comportament se organizează școli generale speciale, cu durată de studii și programe școlare specifice fiecărei categorii de deficiențe.

SECȚIUNEA 2

Învățământul liceal de cultură generală și învățământul liceal de specialitate

Art. 31. — Învățământul liceal de cultură generală asigură elevilor o cultură generală multilaterală, îi educă în spiritul înaltelor îndatoriri de cetățeni ai patriei socialiste, orientîndu-i în vederea continuării studiilor în învățământul superior sau a desfășurării unor activități utile, în diferite sectoare de muncă.

Art. 32. — Liceele de cultură generală pot funcționa cu învățământ de zi, avînd durata de 4 ani, precum și cu învățământ seral și învățământ fără frecvență, avînd durata de 5 ani.

Art. 33. — Liceele de cultură generală se organizează pe secții cu caracter real sau umanist.

Pentru cultivarea talentelor și dezvoltarea unor aptitudini, unele licee de cultură generală sau clase ale acestora funcționează cu program special.

Art. 34 — Rețeaua liceelor de cultură generală și planul anual de școlarizare se aprobă de Ministerul Învățământului, pe baza propunerilor comitetelor executive ale consiliilor populare județene și ale Comitetului executiv al Consiliului popular al municipiului București. Aprobarea planului de școlarizare se face cu consultarea Comitetului de Stat al Planificării și a Ministerului Finanțelor.

Art. 35. — Liceele de cultură generală se organizează, în condițiile stabilite de lege, de comitetele executive ale consiliilor populare județene și de Comitetul executiv al Consiliului popular al municipiului București.

Pentru copiii cu deficiențe senzoriale sau fizice se pot organiza licee de cultură generală cu durata studiilor și programe școlare specifice fiecărei categorii de deficiențe.

Art. 36. — Admiterea în liceele de cultură generală se face pe bază de concurs, organizat pe secții, în condițiile stabilite de Ministerul Învățământului.

La concursul de admitere pentru învățământul de zi se pot prezenta absolvenți ai clasei a VIII-a a școlii generale, fără să fi depășit vîrsta de 17 ani împliniți în anul calendaristic în care se înscriu la concurs.

La concursul de admitere pentru învățământul seral și învățământul fără frecvență se pot prezenta absolvenți ai clasei a VIII-a a școlii generale sau persoane care posedă studii echivalente, indiferent de vîrstă.

Art. 37. — Învățământul liceal de specialitate asigură elevilor, pe lîngă pregătirea de cultură generală și educația civică, o pregătire profesională necesară îndeplinirii unor activități de specialitate de nivel mediu, potrivit cu cerințele economiei și culturii socialiste.

Art. 38. — Liceele de specialitate funcționează cu învățământ de zi. Pentru anumite specialități poate fi organizat și învățământ seral sau fără frecvență.

Durata studiilor în liceele de specialitate este de 4 sau 5 ani, potrivit prevederilor nomenclatorului de specialități.

Art. 39. — Rețeaua și profilul liceelor de specialitate, nomenclatorul de specialități, precum și planul anual de școlarizare, se aprobă de Consiliul de Miniștri, la propunerea Ministerului Învățământului, făcută cu consultarea ministerelor și a celorlalte organe centrale interesate.

Art. 40. — Liceele de specialitate se organizează de ministerele, de celelalte organe centrale ale administrației de stat sau de comitetele executive ale consiliilor populare, stabilite de Consiliul de Miniștri.

Dispozițiile art. 35 alin. 2 se aplică și în organizarea liceelor de specialitate.

Art. 41. — Admiterea în liceele de specialitate se face pe bază de concurs, organizat în condițiile stabilite de Ministerul Învățământului.

La concursul de admitere pentru învățământul de zi se pot prezenta absolvenții clasei a VIII-a a școlii generale, dacă nu au depășit vîrsta de 17 ani împliniți în anul calendaristic în care se înscriu la concurs.

Pentru învățământul seral și cel fără frecvență, se pot prezenta la concursul de admitere, indiferent de vîrstă, persoanele care au absolvit clasa a VIII-a a școlii generale sau posedă studii echivalente și lucrează în domeniul specialității în care urmează să se pregătească.

CAPITOLUL II

Procesul de învățămînt

Art. 42. — În școlile generale și în licee, activitățile instructiv-educative se realizează prin lecții, lucrări practice în laboratoare sau ateliere școlare, prin cercuri de elevi sau alte acțiuni în afara clasei și a școlii. În ultimii 2 ani de studii ai liceelor procesul de învățămînt include și programul de pregătire pentru apărarea patriei.

Pentru buna desfășurare a activităților de instruire și educare, fiecare clasă va avea un diriginte desemnat de conducerea unității școlare.

În sprijinul procesului instructiv-educativ, în cadrul școlilor generale și al liceelor funcționează biblioteci școlare.

Art. 43. — Structura anului școlar, durata lecțiilor, sesiunile de examene și vacanțele se stabilesc de Ministerul Învățământului.

Art. 44. — Activitatea instructiv-educativă se desfășoară în conformitate cu planurile de învățămînt și programele școlare.

Pentru școlile generale și liceele de cultură generală, planurile de învățămînt și programele școlare se elaborează de Ministerul Învățământului. În cazul unităților școlare cu program special, elaborarea se face cu consultarea organelor centrale de stat sau obștești interesate.

Pentru liceele de specialitate planurile de învățămînt și programele școlare pentru disciplinele de cultură generală se elaborează de Ministerul Învățământului în colaborare cu celelalte ministere și organe centrale interesate.

Programele școlare pentru disciplinele de specialitate predate în liceele de specialitate se elaborează de ministerele și celelalte organe centrale care organizează aceste licee și se aprobă de Ministerul Învățământului.

Art. 45. — Ministerul Învățământului răspunde de elaborarea manualelor necesare învățămîntului obligatoriu de cultură generală și învățămîntului liceal.

Manualele se întocmesc pe baza programelor școlare și trebuie să corespundă nivelului științific și pedagogic contemporan.

Pentru învățămîntul în limbile naționalităților conlocuitoare se elaborează manuale în limbile acestor naționalități.

Art. 46. — În liceele de specialitate, instruirea practică se realizează, potrivit planurilor de învățămînt și programelor școlare, în ateliere școlare, pe loturi experimentale, în laboratoare și săli de demonstrații, în școli de aplicație, în întreprinderi și alte organizații socialiste.

Art. 47. — În vederea modernizării conținutului și formelor de desfășurare ale învățămîntului obligatoriu de cultură generală și ale învățămîntului liceal. Ministerul Învățămîntului poate aproba organizarea unor unități școlare experimentale ; de asemenea, poate aproba aplicarea, într-un număr limitat de școli sau licee, a unor planuri de învățămînt, programe și manuale experimentale, precum și experimentarea unor metode de predare.

Art. 48. — Verificarea pregătirii elevilor se face, pe întregul parcurs al anului școlar, în cadrul lecțiilor și al celorlalte forme de activitate, precum și prin examene, cînd este cazul.

Aprecierea cunoștințelor elevilor se face cu note de la 10 la 1.

Art. 49. — Promovarea elevilor dintr-o clasă în alta se face pe baza notelor obținute. Sînt declarați promovați elevii care obțin cel puțin media 5 la fiecare obiect de studiu și cel puțin media 6 la purtare.

Elevii pot susține examene de corigență la cel mult două obiecte de studiu.

Repetă anul de studii elevii care :

— nu obțin cel puțin media 5 la mai mult de două obiecte de studiu ;
— nu obțin cel puțin media 6 la purtare ;
— nu promovează examenele de corigență.

Art. 50. — Elevii care au promovat ultimul an de studii al școlii generale primesc certificate de absolvire.

Elevii care au promovat cel puțin 2 ani la licee pot primi, la cerere, certificate de absolvire a școlii generale.

Art. 51. — Elevii care au promovat ultimul an de studii al liceelor pot susține examenul de bacalaureat.

Examenul de bacalaureat constituie verificarea nivelului de pregătire a absolvenților, a culturii lor generale și de specialitate și a capacității de a sintetiza cunoștințele obținute în liceu. El se susține în fața unei comisii prezidate, de regulă, de un profesor sau conferențiar universitar și constă din probe scrise și orale, obligatorii și la alegere.

Sînt declarați reușiți candidații care obțin cel puțin media 5 la fiecare obiect de examen.

Probele la examenul de bacalaureat, modul de desfășurare a acestuia, precum și numărul și compunerea comisiilor, se stabilesc de Ministerul Învățământului.

Candidații care promovează examenul primesc diploma de bacalaureat, iar cei care nu îl promovează sau care nu se prezintă la examen primesc, la cerere, certificat de absolvire a liceului.

Diploma de bacalaureat eliberată de liceele de specialitate cuprinde și mențiunea specialității pe care titularul a studiat-o.

Absolvenții cu examen de bacalaureat ai învățămîntului liceal pot continua studiile în învățămîntul superior.

CAPITOLUL III

Elevii

SECȚIUNEA 1

Drepturi și îndatoriri

Art. 52. — În învățămîntul obligatoriu de cultură generală, înscrierea elevilor în clasele I—X se face din oficiu, de școala generală în circumscripția căreia elevii își au domiciliul.

Elevii de altă naționalitate decît cea română pot opta pentru înscrierea la școala generală cu predarea în limba română din circumscripția școlară în care domiciliază sau la o școală cu predarea în limba naționalității lor.

Părinții și ceilalți ocrotitori legali sînt obligați să asigure participarea copiilor la lecții și la celelalte activități obligatorii organizate de școală. Încălcarea acestei obligații constituie contravenție și se sancționează potrivit legii.

Art. 53. — La învățămîntul de zi, în școlile generale sînt înscriși elevii care n-au depășit vîrsta corespunzătoare clasei cu mai mult de 3 ani.

Elevii care au depășit vîrsta prevăzută la alineatul precedent sînt obligați să continue studiile pînă la absolvirea învățămîntului obligatoriu de cultură generală prin învățămîntul seral sau fără frecvență.

Elevii care din diferite motive nu au promovat primele 4 clase ale școlii generale pînă la împlinirea vîrstei de 13 ani vor susține un examen integral de promovare a claselor I—IV, potrivit normelor stabilite de Ministerul Învățămîntului.

Art. 54. — Înscrierea elevilor în anul I al liceelor se face la cerere, pe baza rezultatelor obținute la concursul de admitere, iar în ceilalți ani, în urma promovării anului de studii precedent, în condițiile stabilite de Ministerul Învățămîntului.

Art. 55. — Elevii înscriși la învățămîntul de zi sau la cel seral de la licee pot repeta anul de studii o singură dată, iar cei care urmează învățămîntul fără frecvență, de cel mult două ori.

Dispozițiile alineatului precedent nu se aplică în cazul repetării anului de studii din motive medicale.

Art. 56. — Elevii pot obține transferarea, pentru motive temeinice, de la o școală generală la alta sau de la un liceu la altul, cu acordul celor două unități școlare, în condițiile stabilite de Ministerul Învățămîntului.

Art. 57. — Pentru dezvoltarea unor înclinații și aptitudini ale elevilor se pot organiza cercuri tehnice, cenacluri literare, ansambluri artistice, concursuri, campionate și alte forme de activități cultural-artistice, tehnice și sportive.

Pentru dezvoltarea sportului de performanță în rîndurile elevilor se pot organiza cluburi sportive.

Art. 58. — Pentru asigurarea pregătirii lor, elevii sînt obligați să participe cu regularitate la lecții și la celelalte acțiuni organizate de școală, să-și însușească cunoștințele și să-și formeze deprinderile prevăzute de programele școlare.

Elevii sînt obligați să respecte, în școală și în afară de școală, normele de disciplină stabilite.

Art. 59. — Pentru succese deosebite obținute la învățătură, pentru purtare exemplară și pentru modul de participare la activitățile organizate în școală și în afară de școală, elevii sînt evidențiați, putînd primi premii și recompense.

Pentru nerespectarea îndatoririlor ce le revin, elevii pot fi sancționați.

Normele de evidențiere și de sancționare a elevilor se stabilesc de Ministerul Învățămîntului.

Art. 60. — În aplicarea prevederilor art. 11 din prezenta lege, absolvenții învățămîntului de zi al liceelor de specialitate care nu continuă studiile în învățămîntul superior de zi sînt repartizați în producție, potrivit profilului lor de pregătire.

După efectuarea unui stagiu în producție, stabilit potrivit legii, absolvenții liceelor de specialitate pot ocupa și funcții de maiștri.

SECȚIUNEA 2

Burse și alte forme de sprijin material

Art. 61. — Pentru asigurarea școlarizării în învățămîntul obligatoriu de cultură generală și pentru sprijinirea elevilor din învățămîntul liceal se pot acorda burse în funcție de situația la învățătură și purtare, precum și de veniturile părinților.

Art. 62. — Pe lîngă școlile generale și licee pot funcționa cămine de elevi și cantine școlare, pentru elevii care, în condițiile legii, au nevoie de un asemenea sprijin material.

Art. 63. — Elevii din învățămîntul obligatoriu de cultură generală, precum și elevii din învățămîntul liceal primesc gratuit manuale școlare.

Art. 64. — Elevii se bucură de asistență medicală asigurată de către Ministerul Sănătății, prin personalul medico-sanitar școlar și prin rețeaua unităților medico-sanitare.

Art. 65. — Elevii beneficiază de sprijinul acordat potrivit legii pentru odihnă în tabere și participare la excursiile și activitățile sportive organizate de școală.

Art. 66. — Elevii întreținuți de stat în casele de copii sau toți aceia care sînt în evidența acestor case, precum și elevii întreținuți în școlile pentru copii cu deficiențe senzoriale, fizice sau intelectuale, beneficiază și de transportul gratuit în vacanțe.

CAPITOLUL IV

Conducerea și administrarea școlilor generale și a liceelor

Art. 67. — Fiecare unitate școlară este condusă de un director. Acesta este ajutat în îndeplinirea atribuțiilor sale de consiliul profesoral și, cînd este cazul, de unu sau mai mulți directori adjuncți.

Directorul are următoarele atribuții principale :

— organizează, conduce și controlează activitatea instructiv-educativă și gospodărească a școlii ;
— eliberează actele de studii ;
— numește și eliberează din funcție personalul didactic ajutător și administrativ-gospodăresc din nomenclatura sa ;
— reprezintă școala în relațiile cu orice persoane sau organizații.

Directorul școlii generale are și atribuția de a asigura realizarea învățămîntului obligatoriu de cultură generală în circumscripția școlară stabilită pentru școala pe care o conduce.

Directorul poate delega unele dintre atribuțiile sale directorilor adjuncți.

Art. 68. — În cadrul școlii funcționează, sub președinția directorului, un consiliu profesoral format din personalul didactic de conducere și de predare, iar cînd este cazul, și din personalul de instruire practică.

Consiliul profesoral ia hotărîri, prin vot deschis, cu majoritate de cel puțin jumătate plus unul din numărul membrilor săi.

Consiliul profesoral are următoarele atribuții principale :

— dezbate principalele probleme ale activității instructiv-educative din școală și stabilește măsuri pentru perfecționarea acestei activități ;
— aprobă programul acțiunilor educative, întocmit în colaborare cu organizațiile de tineret ;
— contribuie la generalizarea experienței pozitive din activitatea personalului didactic și la îmbunătățirea metodelor de predare ;
— analizează periodic îndeplinirea planurilor de muncă și rezultatele activității desfășurate de școală.

În cadrul școlilor se pot organiza comisii metodice pe specialități și o comisie a diriginților cu scopul de a contribui la îmbunătățirea procesului instructiv-educativ.

Art. 69. — Pentru desfășurarea activității administrativ-gospodărești, școlile sînt încadrate cu personalul necesar, potrivit normelor legale.

Art. 70. — Pe lîngă școli funcționează comitete de părinți, ca formă principală de colaborare a școlii cu familia.

Activitatea comitetelor de părinți se desfășoară potrivit normelor stabilite de Ministerul Învățămîntului.

TITLUL IV

Învățământul profesional și învățământul tehnic

CAPITOLUL I

Organizare

Art. 71. — Învățămîntul profesional se realizează prin școli profesionale și ucenicie la locul de muncă.

Învățămîntul tehnic se realizează prin școli de maiștri și școli de specializare postliceală.

Învățămîntul profesional și învățămîntul tehnic se realizează, de asemenea, prin cursuri de calificare și cursuri de perfecționare a muncitorilor și a personalului mediu de specialitate.

SECȚIUNEA 1

Învățământul profesional

§ 1. Școala profesională

Art. 72. — Școala profesională pregătește muncitori calificați pentru meseriile necesare economiei naționale sau desfășurării unor activități social-culturale.

Art. 73. — Durata studiilor în școlile profesionale este de 1—2 ani și se stabilește prin nomenclator pentru fiecare meserie, în funcție de complexitatea acesteia.

Pentru unele activități specifice organizațiilor cooperatiste, durata studiilor poate fi mai mare de 2 ani.

Școlile profesionale pot funcționa cu învățămînt de zi și învățămînt seral.

Pentru calificarea persoanelor cu deficiențe senzoriale, fizice sau intelectuale se pot organiza școli profesionale cu durata de studii și programe școlare specifice fiecărei categorii de deficiențe.

Art. 74. — Nomenclatorul de meserii, rețeaua școlilor profesionale și profilul acestora se aprobă de Ministerul Învățămîntului, la propunerea organelor centrale ale administrației

(Continuare în pag. a 3-a)

(Urmare din pag. a 2-a)

de stat, a comitetelor executive ale consiliilor populare județene și a Comitetului executiv al Consiliului popular al municipiului București ori a organelor centrale ale organizațiilor cooperatiste. Aprobarea nomenclatorului se face cu consultarea Comitetului de Stat al Planificării, a Ministerului Muncii și a Comitetului de Stat pentru Probleme de Organizare și Salarizare.

Planul anual de școlarizare se stabilește de organele centrale ale administrației de stat, de comitetele executive ale consiliilor populare județene și de Comitetul executiv al Consiliului popular al municipiului București sau de organele centrale ale organizațiilor cooperatiste, în colaborare cu Ministerul Muncii, cu consultarea Comitetului de Stat al Planificării și a Ministerului Finanțelor și cu acordul Ministerului Învățământului.

Art. 75. — Școlile profesionale se organizează, pe lîngă întreprinderi și alte organizații socialiste, de ministere, alte organe centrale ale administrației de stat, de comitetele executive ale consiliilor populare județene și de Comitetul executiv al Consiliului popular al municipiului București ori de organele centrale ale organizațiilor cooperatiste.

Art. 76. — Admiterea în școlile profesionale se face pe bază de concurs, organizat în condițiile stabilite de Ministerul Învățământului.

La concursul de admitere pentru învățământul de zi se pot prezenta absolvenții școlii generale, fără să fi depășit vîrsta de 18 ani împliniți în anul calendaristic în care se înscriu la concurs. Pentru unele meserii Ministerul Învățământului poate stabili, la propunerea organelor interesate, alte condiții de vîrstă.

Pentru învățământul seral se pot prezenta la concursul de admitere, indiferent de vîrstă, persoanele care au absolvit școala generală sau posedă studii echivalente și lucrează în meseria în care urmează să se califice.

§ 2. Ucenicia la locul de muncă

Art. 77. — Ucenicia la locul de muncă este una din formele prin care se realizează pregătirea de muncitori calificați.

Prin această formă de învățămînt, pregătirea practică a tinerilor se realizează în procesul activității zilnice, în unități de producție sau de deservire a populației, iar pregătirea teoretică se asigură prin învățămînt profesional seral sau prin învățămînt de zi organizat în perioada de 2—3 luni pe an, timp în care ucenicii părăsesc producția.

Art. 78. — Durata studiilor, nomenclatorul meseriilor și planul anual de școlarizare pentru ucenicia la locul de muncă se stabilesc în condițiile art. 73. alin. 1 și art. 74.

Art. 79. — Admiterea tinerilor ca ucenici se face prin concurs, cu respectarea condițiilor stabilite de Ministerul Învățământului pentru școlile profesionale. Cei care reușesc la concurs încheie, cu încuviințarea părinților sau a celorlalți ocrotitori legali, contracte de ucenicie cu unitățile în care efectuează pregătirea practică.

SECȚIUNEA 2

Învățămîntul tehnic

§ 1. Școala de maiștri

Art. 80. — Școala de maiștri pregătește personal tehnic necesar în organizarea și desfășurarea procesului de producție.

Școala de maiștri funcționează cu învățămînt seral; ea poate funcționa și cu învățămînt de zi.

Art. 81. — Durata studiilor în școlile de maiștri este de 2 ani pentru învățămîntul seral și de 1 an pentru învățămîntul de zi.

Art. 82. — Stabilirea nomenclatorului de specialități, a rețelei și profilului școlilor de maiștri, a planului anual de școlarizare, precum și organizarea acestor școli, se fac potrivit prevederilor art. 74 și art. 75.

Art. 83. — Admiterea în școlile de maiștri se face pe bază de concurs, organizat în condițiile stabilete de Ministerul Învățământului.

La concursul de admitere se pot prezenta muncitori calificați, încadrați în una din ultimele două categorii de calificare, care sînt absolvenți ai școlilor profesionale, ai altor școli echivalente ori ai liceelor de cultură generală, au satisfăcut serviciul militar și sînt recomandați de organizațiile socialiste în care lucrează.

Pentru unele specialități stabilite prin nomenclator se pot prezenta la concurs și muncitori calificați, absolvenți ai școlii generale, cu respectarea celorlalte condiții prevăzute în alineatul precedent. În acest caz, durata studiilor este de 2 ani și la învățămîntul de zi.

§ 2. Școala de specializare postliceală

Art. 84. — Școala de specializare postliceală realizează pregătirea profesională a absolvenților liceelor de cultură generală, în vederea exercitării unor activități de nivel mediu, tehnice sau social-culturale.

Art. 85. — Durata studiilor în școlile de specializare postliceală este de 1—2 ani și se stabilește, pentru fiecare specialitate, prin nomenclator. Prin hotărîre a Consiliului de Miniștri se va putea stabili, pentru unele specialități, o durată a studiilor pînă la 3 ani.

Școlile de specializare postliceală pot funcționa cu învățămînt de zi și învățămînt seral. Pentru unele specialități poate fi organizat și învățămînt fără frecvență.

Art. 86. — Stabilirea nomenclatorului de specialități, a rețelei și profilului școlilor de specializare postliceală, precum și a planului de școlarizare, se face potrivit prevederilor art. 74.

Art. 87. — Școlile de specializare postliceală se organizează de ministere, alte organe centrale ale administrației de stat, comitetele executive ale consiliilor populare județene și Comitetul executiv al Consiliului popular al municipiului București ori de organele centrale ale organizațiilor cooperatiste.

Art. 88. — La concursul de admitere se pot prezenta absolvenți ai liceului de cultură generală care au promovat examenul de bacalaureat sau absolvenți cu diplomă ai altor școli echivalente.

Pentru învățămîntul seral și cel fără frecvență se pot prezenta la concursul de admitere persoanele care îndeplinesc condițiile de studii prevăzute în alineatul precedent și lucrează în domeniul specialității în care urmează să se pregătească.

Ministerul Învățămîntului poate stabili unele specialități pentru care se pot prezenta la concurs absolvenți ai liceului de cultură generală fără examen de bacalaureat.

CAPITOLUL II

Procesul de învățămînt

Art. 89. — Procesul de învățămînt în unitățile școlare din învățămîntul profesional și învățămîntul tehnic se desfășoară în conformitate cu dispozițiile art. 42, 43 și 46—49 inclusiv, care se aplică în mod corespunzător, cu completările din prezentul capitol.

Art. 90. — Activitatea instructiv-educativă se desfășoară în baza planurilor de învățămînt, a programelor școlare și a manualelor școlare.

Planurile de învățămînt și programele școlare pentru disciplinele de cultură generală se elaborează de Ministerul Învățămîntului. Programele școlare pentru disciplinele de specialitate se elaborează de ministerele și celelalte organe centrale interesate și se aprobă de Ministerul Învățămîntului.

Elaborarea manualelor școlare este asigurată de Ministerul Învățămîntului împreună cu celelalte ministere și organe centrale care organizează unități școlare.

Art. 91. — Elevii școlilor profesionale, școlilor de maiștri și ai școlilor de specializare postliceală, precum și ucenicii, după promovarea ultimului an de studii, susțin examenul de absolvire pe baza căruia primesc diploma de absolvire a școlii.

În aplicarea dispozițiilor alineatului precedent, ucenicii primesc diploma de absolvire a școlii profesionale.

Cei ce nu promovează examenul prevăzut la alineatul 1 din prezentul articol primesc certificat de absolvire a școlii.

Pentru desăvîrșirea pregătirii practice, absolvenții școlilor profesionale vor lucra în producție, ca muncitori practicanți, o perioadă de 3—12 luni.

Drepturile conferite de diploma sau certificatul de absolvire sînt cele stabilite prin normele legale.

CAPITOLUL III

Elevii

SECȚIUNEA 1

Drepturi și îndatoriri

Art. 92. — Înscrierea elevilor în anul I al unităților școlare din învățămîntul profesional și învățămîntul tehnic se face la cerere, pe baza rezultatelor obținute la concursul de admitere, iar în ceilalți ani, în urma promovării anului precedent, în condițiile stabilite de Ministerul Învățămîntului.

Odată cu înscrierea în anul I la învățămîntul de zi, elevii încheie contracte cu organizații socialiste, prin care își iau obligația de a lucra, la acele organizații, o perioadă de 2—3 ani după absolvirea școlii și obținerea calificării. În cazul elevilor în vîrstă mai mică de 18 ani, contractele se încheie cu încuviințarea părinților sau a celorlalți ocrotitori legali. Clauzele contractului se vor stabili prin hotărîre a Consiliului de Miniștri.

Art. 93. — Elevii înscriși la învățămîntul de zi sau la cel seral pot repeta același an de studii o singură dată, iar cei înscriși la învățămîntul fără frecvență, de cel mult două ori.

La școlile de maiștri se poate repeta anul de studii numai în cazuri bine motivate și cu acordul organizației socialiste care a făcut recomandarea.

Dispozițiile alineatelor precedente ale acestui articol nu se aplică în cazul repetării anului de studii din motive medicale.

Art. 94. — Elevii pot obține transferarea, pentru motive temeinice, de la o unitate școlară la alta, cu acordul celor două unități, numai în aceeași specialitate sau meserie.

Transferarea de la un tip de școală la altul, de la o meserie sau specialitate la alta, precum și de la o formă de învățămînt la alta — învățămînt de zi, seral sau fără frecvență — se face în condițiile stabilite de Ministerul Învățămîntului.

Art. 95. — Dispozițiile art. 57—59 inclusiv se aplică în mod corespunzător și elevilor din unitățile școlare ale învățămîntului profesional și ale învățămîntului tehnic.

Art. 96. Absolvenții de la învățămîntul de zi al școlilor profesionale, al școlilor de maiștri și al școlilor de specializare postliceală sînt repartizați în producție, potrivit specialității lor.

Art. 97. — Absolvenții școlilor profesionale pot fi primiți la licee după promovarea examenelor de diferență stabilite de Ministerul Învățămîntului.

Art. 98. — Absolvenții școlilor de maiștri care nu au absolvit liceul se pot prezenta la examenul de bacalaureat organizat la licee, după ce își completează studiile în condițiile stabilite de Ministerul Învățămîntului.

Art. 99. — Absolvenții școlilor de specializare postliceală care posedă diploma de bacalaureat pot fi înscriși în învățămîntul superior, în condițiile stabilite de Ministerul Învățămîntului.

SECȚIUNEA 2

Burse și alte forme de sprijin material

Art. 100. — Elevii din școlile profesionale, școlile de maiștri și școlile de specializare postliceală beneficiază de burse și celelalte forme de sprijin material, în condițiile stabilite de lege pentru fiecare tip de școală.

Tinerii angajați ca ucenici primesc sprijinul material reglementat pentru forma de pregătire prin ucenicie la locul de muncă.

CAPITOLUL IV

Conducerea și administrarea unităților școlare din învățămîntul profesional și învățămîntul tehnic

Art. 101. — Pentru conducerea și administrarea unităților școlare din învățămîntul profesional și învățămîntul tehnic se aplică, în mod corespunzător, dispozițiile art. 67 și art. 69.

Școlile profesionale, școlile de maiștri și școlile de specializare postliceală pot fi constituite în grupuri școlare, avînd o singură conducere.

Art. 102. — În cadrul unităților școlare din învățămîntul profesional și învățămîntul tehnic funcționează, sub președenția directorului, consilii profesorale, ale căror atribuții sînt cele stabilite la art. 68 alin. 3.

Consiliile profesorale sînt formate din personalul didactic de conducere, de predare și de instruire practică.

În unele unități școlare se pot organiza și comisiile prevăzute la art. 68 alin. 4.

Art. 103. — Comitetele de părinți, prevăzute la art. 70, funcționează și pe lîngă școlile profesionale.

CAPITOLUL V

Cursuri pentru calificarea și perfecționarea muncitorilor și a personalului mediu de specialitate

Art. 104. — Pentru calificarea la locul de muncă a muncitorilor și a personalului mediu de specialitate, întreprinderile și celelalte organizații socialiste de stat pot organiza și cursuri de calificare.

Pentru a da muncitorilor calificați și personalului mediu de specialitate, potrivit cerințelor locurilor de muncă unde activează, cunoștințele teoretice și practice privind noi utilaje perfecționate și tehnologii de fabricație introduse în producție sau pentru a le adînci cunoștințele într-un domeniu restrîns al meseriei sau specialității lor, întreprinderile și celelalte organizații socialiste de stat pot organiza, la locul de muncă, cursuri de perfecționare.

Art. 105. — Organizarea cursurilor de calificare și a celor de perfecționare, în întreprinderi și celelalte organizații socialiste de stat, se aprobă de organele centrale ale administrației de stat sau de comitetele executive ale consiliilor populare județene ori de Comitetul executiv al Consiliului popular al municipiului București cărora le sînt subordonate aceste organizații, potrivit planului de școlarizare și în limita fondurilor alocate prin planul de stat.

Cursuri de calificare și cursuri de perfecționare pot fi organizate și în centre înființate de organele centrale ale administrației de stat sau de comitetele executive ale consiliilor populare județene ori de Comitetul executiv al Consiliului popular al municipiului București, pentru pregătirea personalului necesar mai multor organizații socialiste din subordinea acestor organe.

Art. 106. — Cursurile de calificare se desfășoară, în funcție de complexitatea meseriei, în unu sau două cicluri (grade).

Durata cursurilor de calificare pentru un ciclu este de 3—12 luni, în funcție de volumul cunoștințelor care trebuie predate și se stabilește pentru fiecare meserie sau specialitate prin nomenclator.

Art. 107. — Nomenclatorul de meserii și ciclurile în care se pregătesc muncitorii calificați, nomenclatorul de specialități în care se pregătește personalul mediu de specialitate prin cursuri de calificare, precum și planul anual de școlarizare, se stabilesc în condițiile prevăzute la art. 74.

Art. 108. — Durata cursurilor de perfecționare se stabilește prin planurile de învățămînt, între o lună și șase luni, în funcție de volumul cunoștințelor care trebuie predate.

Art. 109. — Cursurile de calificare și cele de perfecționare funcționează fără scoatere de la locul de muncă a celor care le frecventează. Se pot organiza și cursuri cu scoatere de la locul de muncă, în condiții stabilite prin hotărîre a Consiliului de Miniștri.

Art. 110. — Condițiile de admitere la cursurile de calificare și la cursurile de perfecționare se stabilesc de organele prevăzute la art. 105 alin. 1, în funcție de cerințele și complexitatea fiecărei meserii sau specialități. Stabilirea condițiilor de admitere la cursurile de calificare se face cu acordul Ministerului Învățămîntului și al Ministerului Muncii.

Art. 111. — Cursurile de calificare și cele de perfecționare se desfășoară potrivit planurilor de învățămînt și programelor de curs elaborate, pe baza normelor stabilite de Ministerul Învățămîntului, de organele prevăzute la art. 105 alin. 1.

Art. 112. — Cursurile de calificare și cele de perfecționare se încheie printr-un examen teoretic și practic, pentru promovarea căruia candidații trebuie să obțină cel puțin media 5. Cei care promovează acest examen primesc certificat de absolvire.

Art. 113. — Posesorii certificatului de absolvire a ciclului II al cursurilor de calificare, care au absolvit și școala generală sau posedă studii echivalente, se pot prezenta la examenul de absolvire a școlii profesionale și, în caz de promovare, primesc diploma de absolvire a școlii profesionale.

Art. 114. — Persoanele care frecventează cursurile de calificare sau de perfecționare se bucură de sprijin material, în condițiile stabilite prin hotărîre a Consiliului de Miniștri.

Art. 115. — Cheltuielile privind organizarea și funcționarea cursurilor de calificare și a cursurilor de perfecționare se suportă, după caz, din fondurile de producție sau din fondurile de circulație ale organizațiilor socialiste pentru care se pregătesc cadrele.

Fac excepție cheltuielile pentru pregătirea personalului necesar instituțiilor bugetare, care se suportă din buget și cele pentru pregătirea personalului necesar organizațiilor socialiste noi sau obiectivelor noi, ce urmează să-și înceapă activitatea, care se suportă, dacă legea nu prevede altfel, din fondul de investiții.

Art. 116. — Organizațiile cooperatiste pot înființa cursuri de calificare și cursuri de perfecționare pentru pregătirea muncitorilor și personalului tehnic-administrativ de care au nevoie, aplicîndu-se în mod corespunzător prevederile cuprinse în acest capitol.

Finanțarea cursurilor precum și stabilirea și acordarea sprijinului material pentru cursanți sînt în sarcina acestor organizații.

Art. 117. — Pentru anumite meserii ce nu figurează în nomenclatorul de meserii al școlilor profesionale, pot fi pregătiți prin cursuri de calificare și ucenici, cu aplicarea în mod corespunzător a dispozițiilor din prezentul capitol.

TITLUL V

Învățămîntul superior

CAPITOLUL I

Organizare

Art. 118. — Învățămîntul superior formează specialiști de înaltă calificare necesari în diferite domenii ale vieții sociale și contribuie la progresul științei, tehnicii și culturii.

Învățămîntul superior se realizează prin instituțiile de învățămînt superior.

SECȚIUNEA 1

Organizarea instituțiilor de învățămînt superior

Art. 119. — Instituțiile de învățămînt superior sînt: universități, institute, academii, conservatoare.

Art. 120. — Instituțiile de învățămînt superior se înființează prin lege. Ele au personalitate juridică.

Art. 121. —Instituțiile de învățămînt superior sînt organizate pe facultăți. Facultățile pot fi organizate pe secții, potrivit nomenclatorului de specialități.

Facultățile se înființează prin hotărîre a Consiliului de Miniștri.

În subordonarea unor instituții de învățămînt superior funcționează institute organizate pe facultăți și secții.

Art. 122. — Pentru formarea cadrelor intermediare între ingineri și tehnicieni sau maiștri se organizează, în cadrul institutelor tehnice sau politehnice, secții de subingineri sau de conductori arhitecți. Pregătirea subinginerilor și a conductorilor arhitecți se va putea face și în cadrul unor institute de subingineri sau de conductori arhitecți, subordonate institutelor tehnice sau politehnice.

Art. 123. — Pentru pregătirea profesorilor din învățămîntul obligatoriu de cultură generală se organizează institute pedagogice, ca instituții de învățămînt superior în înțelesul art. 119 și art. 120 din prezenta lege sau ca institute subordonate universităților. În același scop se pot organiza și facultăți sau secții în cadrul universităților.

Art. 124. — Activitatea instructivă, educativă și de cercetare științifică din facultăți este organizată pe catedre.

Art. 125. — Durata studiilor în instituțiile de învățămînt superior este de la 3 la 6 ani. La unele facultăți și secții care pregătesc profesori pentru învățămîntul obligatoriu de cultură generală durata de studii poate fi de 2—3 ani.

La secțiile și institutele de subingineri și de conductori arhitecți durata studiilor este de 2—3 ani.

Durata studiilor se stabilește, în limitele prevăzute în alineatele precedente, prin hotărîre a Consiliului de Miniștri, în funcție de specialitate și de scopul pregătirii.

Art. 126. — Studiile din instituțiile de învățămînt superior se realizează prin învățămînt de zi.

La unele facultăți, pentru specialitățile stabilite prin hotărîre a Consiliului de Miniștri, se poate organiza și învățămînt seral sau învățămînt fără frecvență cu o durată de studii mai mare cu un an față de cea stabilită pentru învățămîntul de zi.

Art. 127. — Nomenclatorul de specialități și planul anual de școlarizare se elaborează de Ministerul Învățămîntului, la propunerea ministerelor și a celorlalte organe centrale interesate, cu consultarea Comitetului de Stat al Planificării și se aprobă prin hotărîre a Consiliului de Miniștri.

Art. 128. — Instituția de învățămînt superior este condusă de un consiliu profesoral.

La unele instituții de învățămînt superior, stabilite de Ministerul Învățămîntului, consiliul profesoral are denumirea de senat.

Art. 129. — Consiliul profesoral este format din rector, ca președinte, prorectori, decanii facultăților, 2—4 reprezentanți ai fiecărei facultăți, aleși de către consiliile profesorale ale acestora dintre șefii de catedră sau alți profesori ori conferențiari pe termen de 4 ani și reprezentantul organizației Partidului Comunist Român, ca membri. Din consiliul profesoral mai fac parte 1—3 profesori consultanți desemnați de însuși acest consiliu.

La ședințele consiliului profesoral participă cîte un reprezentant al organizației sindicale a personalului didactic, al organizației Uniunii Tineretului Comunist și al Asociației studenților.

Numărul reprezentanților fiecărei facultăți se fixează de rector, pe baza normelor stabilite de Ministerul Învățămîntului.

Consiliul profesoral alege din rîndul membrilor săi un secretar științific.

Consiliul profesoral este convocat de rector, lunar, în ședințe ordinare și, ori de cîte ori este nevoie, în ședințe extraordinare.

Art. 130. — Consiliul profesoral ia hotărîri, prin vot deschis, cu majoritate de cel puțin jumătate plus unu din numărul membrilor săi, dacă legea nu prevede altfel.

Art. 131. — Consiliul profesoral are următoarele atribuții principale:

— hotărăște asupra desfășurării procesului instructiv-educativ și științific, pe baza normelor stabilite de Ministerul Învățămîntului;

— avizează modificările aduse planurilor de învățămînt de consiliile profesorale ale facultăților;

— aprobă planul cultural-educativ centralizat al instituției de învățămînt superior;

— propune Ministerului Învățămîntului planurile de cercetare științifică, urmărește realizarea acestora și rezultatele activității științifice, repartizează mijloacele materiale afectate în acest scop;

— elaborează planul de editare a cursurilor și manualelor și îl propune Ministerului Învățămîntului;

— propune Ministerului Învățămîntului, cu consultarea consiliilor profesorale ale facultăților, structura catedrelor; deleagă, la propunerea consiliilor profesorale ale facultăților și cu acordul Ministerului Învățămîntului, șefii de catedră;

— numește profesorii sau conferențiarii care vor face parte, ca membri, din consiliile profesorale ale facultăților;

— hotărăște, pe baza avizului consiliului profesoral al facultății, asupra rezultatului concursurilor pentru ocuparea posturilor de profesori și de conferențiari;

— confirmă hotărîrile consiliilor profesorale ale facultăților asupra rezultatului concursurilor pentru ocuparea posturilor de asistenți;

— hotărăște asupra eliberării din funcție a asistenților și a asistenților stagiari;

— rezolvă contestațiile privind exmatricularea studenților și plîngerile cu privire la refuzul reînmatriculării;

— aprobă, potrivit legii, propunerile privind acordarea gradațiilor de merit;

— hotărăște, în condițiile legii, asupra conferirii titlului de doctor honoris causa.

Art. 132. — Între ședințele consiliului profesoral, conducerea este asigurată de un birou alcătuit din rector, prorectori și secretarul științific.

Art. 133. — Rectorul asigură conducerea operativă, rezolvînd problemele legate de activitatea curentă instructiv-educativă, științifică și gospodărească a instituției de învățămînt superior.

Rectorul reprezintă instituția de învățămînt superior în relațiile cu orice persoane sau organizații.

De asemenea, rectorul:

— asigură aducerea la îndeplinire a hotărîrilor consiliului profesoral și prezintă acestuia dări de seamă asupra desfășurării activității instituției de învățămînt superior;

— verifică regularitatea procedurii de avansare sau de concurs pentru ocuparea posturilor de șefi de lucrări (lectori);

— numește și eliberează din funcție, pe baza hotărîrii consiliului profesoral, asistenții și asistenții stagiari;

— numește și eliberează din funcție personalul tehnico-administrativ și gospodăresc;

— dispune înmatricularea, exmatricularea și reînmatricularea studenților;

— eliberează actele de studii;

— organizează, cu sprijinul organizațiilor de tineret, îndrumarea și controlul căminelor și cantinelor studențești;

— confirmă hotărîrile comisiilor de doctorat;

— conferă, în condițiile legii, titlurile științifice;

— îndeplinește orice alte atribuții prevăzute de lege.

Art. 134. — În îndeplinirea atribuțiilor sale rectorul este ajutat de unul sau mai mulți prorectori. Numărul prorectorilor se stabilește de Ministerul Învățămîntului, în funcție de volumul și complexitatea activității instituției.

Rectorul poate delega unele din atribuțiile sale prorectorilor.

În cazul institutelor subordonate prevăzute la art. 121, unul din prorectori este delegat cu conducerea operativă a activității acestor institute.

Art. 135. — Rectorul este ordonator de credite. Cu autorizarea ministrului învățămîntului el poate delega atribuțiile rezultînd din această calitate unuia din prorectori.

Art. 136. — Rectorul este numit de ministrul învățămîntului pe termen de 4 ani, din rîndul a 3 membri ai consiliului profesoral, propuși de acesta prin vot uninominal.

Pentru motive temeinice, rectorul poate fi eliberat din funcție de ministrul învățămîntului înainte de expirarea termenului de 4 ani.

Art. 137. — Prorectorii sînt numiți de ministrul învățămîntului pe termen de 4 ani, dintre profesorii și conferențiarii instituției, la propunerea rectorului, făcută cu consultarea consiliului profesoral.

Pentru motive temeinice, prorectorii pot fi eliberați din funcție de ministrul învățămîntului înainte de expirarea termenului de 4 ani.

Art. 138. — Pentru desfășurarea activităților didactice, educative, științifice și administrativ-gospodărești, instituțiile de învățămînt superior sînt încadrate și cu personal tehnico-administrativ și gospodăresc, potrivit normelor legale.

SECȚIUNEA 2

Organizarea facultăților

Art. 139. — Fiecare facultate este condusă de un consiliu profesoral.

Art. 140. — Consiliul profesoral al facultății este format din decan, ca președinte, prodecani, șefii de catedră, din alți profesori sau conferențiari numiți de consiliul profesoral al instituției de învățămînt superior la propunerea decanului, și reprezentantul organizației Partidului Comunist Român, ca membri. Din consiliul profesoral mai fac parte 1—2 profesori consultanți, desemnați de însuși acest consiliu.

La ședințele consiliului profesoral participă cîte un reprezentant al organizației sindicale a personalului didactic, al organizației Uniunii Tineretului Comunist și al Asociației studenților.

Consiliul profesoral alege din rîndul membrilor săi un secretar științific.

Consiliul profesoral este convocat de decan, lunar, în ședințe ordinare și, ori de cîte ori este nevoie, în ședințe extraordinare.

Art. 141. — Consiliul profesoral ia hotărîri, prin vot deschis, cu majoritate de cel puțin jumătate plus unu din numărul membrilor săi, dacă legea nu prevede altfel.

Art. 142. — Consiliul profesoral al facultății are următoarele atribuții principale:

— hotărăște cu privire la desfășurarea procesului instructiv-educativ și științific în cadrul facultății și face propuneri cu privire la planul de cercetare științifică, pe baza normelor stabilite de Ministerul Învățămîntului;

— aduce modificări planurilor de învățămînt, în condițiile prevăzute de art. 155;

— aprobă, potrivit normelor stabilite de Ministerul Învățămîntului, programele de curs;

— avizează asupra rezultatului concursurilor pentru ocuparea posturilor de profesori și conferențiari;

— hotărăște asupra avansării în posturi de șefi de lucrări (lectori), precum și asupra rezultatului concursurilor pentru ocuparea posturilor de șefi de lucrări (lectori) și asistenți;

— aprobă hotărîrile comisiilor instituite pentru acordarea titlului de doctor-docent în științe.

Art. 143. — Între ședințele consiliului profesoral, conducerea este asigurată de un birou alcătuit din decan, prodecani și secretarul științific.

Art. 144. — Decanul asigură conducerea operativă, rezolvînd problemele legate de activitatea curentă instructiv-educativă și științifică a facultății.

Decanul reprezintă facultatea în relațiile cu orice persoane sau organizații.

De asemenea, decanul:

— asigură aducerea la îndeplinire a hotărîrilor consiliului profesoral;

—aplică, cu excepția exmatriculării, sancțiuni disciplinare studenților.

Art. 145. — În îndeplinirea atribuțiilor sale decanul poate fi ajutat de unu sau mai mulți prodecani. Necesitatea numirii unor prodecani, precum și numărul lor se stabilesc de Ministerul Învățămîntului, în funcție de volumul și complexitatea activității facultății.

Decanul poate delega unele din atribuțiile sale prodecanilor sau oricăruia dintre membrii consiliului profesoral.

Art. 146. — Decanul este numit de ministrul învățămîntului, pe termen de 4 ani, din rîndul a 3 membri ai consiliului profesoral al facultății, propuși de către acesta prin vot uninominal. Propunerea consiliului profesoral al facultății va fi avizată de rector.

Pentru motive temeinice, decanul poate fi eliberat din funcție de ministrul învățămîntului înaintea expirării termenului de 4 ani.

Art. 147. — Prodecanii sînt numiți de rector, pe termen de 4 ani, la propunerea decanului, făcută cu consultarea consiliului profesoral al facultății.

Pentru motive temeinice, prodecanii pot fi eliberați din funcție, de rector, cu aceeași procedură, înainte de expirarea termenului de 4 ani.

SECȚIUNEA 3

Organizarea catedrelor

Art. 148. — Catedrele sînt formate din personalul didactic care îndeplinește activitatea instructiv-educativă și științifică din cadrul unei discipline sau mai multor discipline înrudite.

Art. 149. — Catedra este condusă de un șef de catedră delegat, cu acordul Ministerului Învățămîntului, de consiliul profesoral al instituției de învățămînt superior, la propunerea consiliului profesoral al facultății, dintre membrii catedrei.

Art. 150. — Șeful de catedră organizează activitatea catedrei și răspunde de realizarea de către personalul acesteia, a procesului de învățămînt la disciplina sau disciplinele care fac parte din catedră, precum și de îndeplinirea sarcinilor catedrei privind activitatea metodico-educativă și de cercetare științifică.

SECȚIUNEA 4

Admiterea în învățămîntul superior

Art. 151. — Admiterea în învățămîntul superior se face pe bază de concurs.

Se pot prezenta la concursul de admitere persoanele care posedă diploma de bacalaureat sau o diplomă echivalentă.

La concursul de admitere pentru învățămîntul seral se pot prezenta numai persoanele care lucrează în domeniul specialității pe care doresc s-o studieze.

Art. 152. — Disciplinele de concurs, probele scrise și orale și procedura desfășurării concursului se stabilesc de Ministerul Învățămîntului, la propunerea instituțiilor de învățămînt superior.

CAPITOLUL II

Procesul de învățămînt

Art. 153. — Structura anului universitar, durata orelor de curs și a celorlalte forme de activitate, sesiunile de examene și vacanțele se stabilesc de Ministerul Învățămîntului.

Art. 154. — Procesul de învățămînt se desfășoară în conformitate cu planurile de învățămînt și programele de curs.

Consiliile profesorale, șefii de catedră și întreg personalul didactic răspund de conținutul, nivelul științific și orientarea procesului de învățămînt.

În vederea modernizării și perfecționării procesului de învățămînt, Ministerul Învățămîntului poate aproba aplicarea, în unele instituții de învățămînt superior, a unor planuri, programe sau metode de predare experimentale.

Art. 155. — Planurile de învățămînt cuprind, pe semestre, ani de studii și forme de activitate (prelegeri, seminarii, lucrări practice) disciplinele obligatorii, la alegere și facultative, activitățile aplicative, de practică în producție și de practică pedagogică, excursiile de documentare, precum și numărul și formele examenelor și colocviilor prin care se verifică pregătirea studenților.

Planurile de învățămînt se întocmesc, pe specialități, de Ministerul Învățămîntului, cu consultarea specialiștilor și a organelor centrale interesate.

În cadrul general fixat de Ministerul Învățămîntului, consiliile profesorale au dreptul să aducă modificări planurilor de învățămînt, în funcție de profilul către care este orientată facultatea sau secția. Aceste modificări sînt supuse aprobării Ministerului Învățămîntului.

Art. 156. — Practica în producție prevăzută în planurile de învățămînt se efectuează, după caz, în întreprinderi și instituții, în ateliere, laboratoare sau pe teren și are drept scop aprofundarea și aplicarea cunoștințelor teoretice însușite de studenți la prelegeri, seminarii și lucrări practice.

Practica pedagogică prevăzută în planurile de învățămînt se efectuează în școli generale și licee și are drept scop însușirea de către studenți a metodelor de predare și a abilității necesare exercitării profesiunii didactice.

Art. 157. — Volumul și conținutul cunoștințelor ce sînt predate studenților la fiecare disciplină sînt stabilite prin programe de curs.

Programele de curs sînt elaborate la nivelul științific și tehnic contemporan, de catedre, pe baza normelor stabilite de Ministerul Învățămîntului și sînt aprobate de consiliile profesorale ale facultăților.

Art. 158. — Instituțiile de învățămînt superior asigură elaborarea, în vederea editării, a cursurilor, manualelor și materialelor didactice ajutătcare, necesare desfășurării procesului de învățămînt și răspund de conținutul, nivelul științific și orientarea acestora.

Planul editorial se aprobă de Ministerul Învățămîntului, pe baza propunerilor instituțiilor de învățămînt superior.

(Continuare în pag. a 4-a)

(Urmare din pag. a 3-a)

Art. 159. — Verificarea pregătirii studenților se face pe întregul parcurs al studiilor, în cadrul seminariilor, al lucrărilor practice și al celorlalte forme de activitate, precum și prin examene și colocvii.

Aprecierea cunoștințelor studenților se face cu note. Nota maximă este 10, iar nota minimă de promovare este 5.

Art. 160. — Situația școlară a studenților se încheie, în fiecare an, după ultima sesiune de examene. Studenții care au obținut cel puțin nota 5 la toate disciplinele prevăzute în planul de învățământ sînt promovați în anul de studii superior. Cei lalți repetă anul sau sînt exmatriculați, potrivit normelor stabilite de Ministerul Învățământului.

Într-un an universitar se poate promova un singur an de studii. Pentru unele specialități, la propunerea instituției de învățământ superior, Ministerul Învățământului poate aproba unor studenți cu o pregătire excepțională promovarea a 2 ani de studii într-un an universitar.

Art. 161. — Studiile în instituțiile de învățământ superior se încheie printr-un examen de diplomă, care are drept scop verificarea capacității absolvenților de a sintetiza și aplica cunoștințele asimilate în anii de studii.

Examenul de diplomă se susține în formele prevăzute în planul de învățământ și în condițiile stabilite prin hotărîre a Consiliului de Miniștri.

Sînt declarați reușiți cei care obțin la acest examen cel puțin nota 6.

Art. 162. — Absolvenților reușiți la examenul de diplomă, instituția de învățămînt superior le eliberează diplome cu denumiri specifice stabilite prin hotărîre a Consiliului de Miniștri.

Absolvenții declarați respinși la examenul de diplomă sau care nu se prezintă la acest examen primesc, la cerere, certificat de absolvire.

Art. 163. — Absolvenții de la învățămîntul de zi al instituțiilor de învățămînt superior efectuează un stagiu de 2—3 ani, în specialitatea în care s-au pregătit sau într-o specialitate înrudită, în scopul desăvîrșirii pregătirii lor.

Stagiul se efectuează în organizații economice, instituții de învățămînt, de cercetare științifică, sau alte instituții socialculturale, precum și în aparatul de stat.

În vederea asigurării locurilor de muncă tuturor absolvenților, organizațiile socialiste sînt obligate să respecte actele de repartizare la stagiu.

Încălcarea dispozițiilor alineatului precedent constituie contravenție și se sancționează potrivit legii.

Efectuarea stagiului conferă absolvenților dreptul la definitivarea încadrării în organizația socialistă la care au făcut stagiul sau la încadrarea într-o altă organizație socialistă.

CAPITOLUL III

Studenții

SECȚIUNEA 1

Drepturi și îndatoriri

Art. 164. — Înmatricularea în anul I al instituțiilor de învățămînt superior se face de către rector, la cererea studentului, pe baza rezultatelor obținute la concursul de admitere.

Odată cu înmatricularea în anul I al învățămîntului de zi, între rector, ca împuternicit al statului, și student se va încheia un contract. Contractul va cuprinde, pentru stat, obligația de a asigura studentului condiții adecvate de învățămînt; pentru student, obligația de a respecta normele de activitate și de comportare universitară, precum și de a efectua stagiul prevăzut la art. 163, în locul de muncă în care va fi repartizat. Clauzele contractului se vor stabili prin hotărîre a Consiliului de Miniștri.

Art. 165. — Înscrierea studenților în ceilalți ani de studii se face de decan, la cererea studentului, pe baza situației școlare din anul precedent.

Art. 166. — Studenții pot obține transferarea de la o facultate la alta de același profil sau de profil asemănător, de la o secție la alta în cadrul aceleiași facultăți, sau de la o formă de învățămînt la alta — învățămînt de zi, seral sau fără frecvență — în condițiile stabilite de Ministerul Învățămîntului.

Art. 167. — În scopul inițierii studenților în activitatea de cercetare științifică, se pot organiza cercuri științifice studențești.

Cercurile științifice studențești sînt îndrumate de cadrele didactice desemnate de șeful catedrei de specialitate.

Inițierea și îndrumarea studenților în cercetarea științifică se pot organiza și prin atragerea lor la realizarea temelor înscrise în planul de cercetare științifică al catedrelor sau al unităților de cercetare.

Art. 168. — Pentru dezvoltarea înclinațiilor literare și artistice ale studenților, pentru lărgirea orizontului lor cultural, precum și pentru dezvoltarea fizică și pregătirea sportivă a acestora, se pot organiza atenee, cenacluri literare, cluburi, baze sportive și alte forme de activități cultural-artistice și sportive.

Art. 169. — Pentru a îndeplini, ca specialiști și cetățeni, un rol activ în societate, studenții au datoria să-și însușească în mod temeinic cunoștințele care le asigură pregătirea, să participe la formele de activitate didactică stabilite prin planul de învățămînt, să respecte regulamentele interioare ale instituțiilor de învățămînt superior, să aibă o comportare civilizată față de cadrele didactice, de colegii lor și de orice alte persoane, în instituție și în afara ei.

Art. 170. — Studenții care locuiesc în cămine și iau masa la cantine sînt datori să respecte regulamentele de ordine interioară și să poarte grija bunurilor obștești ce le sînt puse la dispoziție. Prin organizațiile lor și în colaborare cu conducerea instituției de învățămînt superior, studenții participă la asigurarea bunului mers al căminelor și cantinelor.

Art. 171. — Pentru succese deosebite obținute la învățătură, participare susținută la activitățile organizate de instituția de învățămînt superior și comportare exemplară, studenții sînt evidențiați, putînd primi și recompense.

Pentru nerespectarea îndatoririlor ce le revin, studenții pot fi sancționați.

Normele de evidențiere și de sancționare a studenților se stabilesc de Ministerul Învățămîntului.

Art. 172. — Absolvenții cu diplomă ai unei facultăți pot urma o altă facultate, fără concurs de admitere, cu scutire de frecvență sau prin învățămîntul fără frecvență și cu echivalarea examenelor la disciplinele cu conținut identic sau similar, în condițiile stabilite de Ministerul Învățămîntului.

SECȚIUNEA 2

Burse și alte forme de sprijin material

Art. 173. — Pe perioada studiilor, studenții pot primi burse, în funcție de rezultatele obținute la învățătură și de respectarea disciplinei universitare, ținîndu-se seama și de veniturile părinților.

Art. 174. — Studenții bursieri care nu au domiciliul în centrul universitar unde își fac studiile au asigurate cazarea în cămine și masa la cantine. De asemenea, pot locui în cămine și lua masa la cantine, contra cost, și studenții nebursieri, în limita locurilor disponibile.

Art. 175. — Prin bibliotecile instituțiilor de învățămînt superior studenților li se pun la dispoziție manuale și cursuri universitare, precum și alte lucrări de specialitate, necesare studiului.

Art. 176. — Studenții beneficiază de transport gratuit în vacanțe și la practica în producție, în condițiile stabilite de lege.

Art. 177. — Prevederile art. 64 și art. 65 se aplică, în mod corespunzător, și studenților.

Art. 178. — Studenții cu rezultate excepționale la învățătură pot primi, potrivit legii, burse de merit sau burse și alte forme de sprijin material pentru continuarea studiilor în străinătate.

CAPITOLUL IV

Cercetarea științifică

Art. 179. — Cercetarea științifică a personalului didactic din învățămîntul superior se desfășoară organizat în cadrul planurilor anuale și de perspectivă, fiind orientată spre rezolvarea unor probleme importante ale științei și tehnicii, potrivit cu cerințele economiei și culturii românești.

Cercetarea științifică se organizează în cadrul fiecărei catedre sau pe grupuri de catedre.

Art. 180. — Pentru dezvoltarea unor cercetări științifice importante, Ministerul Învățămîntului poate înființa, în cadrul instituțiilor de învățămînt superior, cu acordul Consiliului Național al Cercetării Științifice, centre de cercetare științifică.

Art. 181. — Unitățile de cercetare științifică prevăzute la art. 180 funcționează sub conducerea unui profesor sau conferențiar.

Art. 182. — În scopul stimulării cercetării științifice, instituțiile de învățămînt superior pot încheia contracte, potrivit legii, cu organizațiile socialiste interesate pentru rezolvarea unor probleme științifice și tehnico-științifice prevăzute în planurile de cercetare sau propuse de beneficiari.

Art. 183. — Coordonarea cercetării științifice din învățămîntul superior se face de Ministerul Învățămîntului, potrivit normelor stabilite de Consiliul Național al Cercetării Științifice.

Art. 184. — Pentru rezultate deosebit de valoroase în cercetarea științifică, Ministerul Învățămîntului acordă anual personalului didactic premii, pe baza regulamentului alcătuit cu consultarea Consiliului Național al Cercetării Științifice, a Comitetului de Stat pentru Probleme de Organizare și Salarizare și a Ministerului Finanțelor.

CAPITOLUL V

Titlurile științifice

Art. 185. — Instituțiile de învățămînt superior conferă, în condițiile legii, titlurile științifice de doctor, doctor-docent în științe și doctor honoris causa.

Art. 186. — Instituțiile de învățămînt superior organizează doctoratul în diferite ramuri ale științei, în vederea obținerii unei înalte calificări științifice de specialitate.

Art. 187. — Organizarea doctoratului, condițiile de admitere, stagiul de pregătire, susținerea tezei de doctorat și sprijinul material acordat doctoranzilor sînt reglementate de lege.

Art. 188. — Titlul de doctor-docent în științe se poate conferi persoanelor care au titlul de doctor, s-au distins printr-o activitate științifică îndelungată și au adus o contribuție valoroasă la progresul științei.

Art. 189. — Titlul de doctor honoris causa se poate conferi unor cetățeni români sau străini care s-au distins prin realizări deosebit de importante în domeniul științei, tehnicii, culturii, prin servicii de mare însemnătate aduse patriei noastre și umanității.

CAPITOLUL VI

Instituții și întreprinderi anexe

Art. 190. — În subordonarea instituțiilor de învățămînt superior pot funcționa, în condițiile legii, instituții anexe: biblioteci, muzee, grădini botanice, stațiuni științifice sau didactice experimentale, precum și întreprinderi anexe editorial-poligrafice.

Art. 191. — Instituțiile anexe sprijină activitatea didactică și de cercetare științifică din învățămîntul superior și efectuează cercetări proprii în domeniul lor de activitate.

Art. 192. — Întreprinderile anexe editorial-poligrafice editează cursuri, manuale și alt material didactic necesar pregătirii studenților și publică rezultatele cercetărilor științifice ale personalului didactic și ale studenților, care nu pot fi cuprinse în planurile editurilor. Ele plătesc drepturi de autor, conform normelor legale.

Art. 193. — Personalul de conducere al instituțiilor și întreprinderilor prevăzute la art. 190 este numit de ministrul învățămîntului. Pentru numirea personalului de cercetare, de specialitate sau administrativ-gospodăresc se aplică normele stabilite de Ministerul Învățămîntului, pe baza dispozițiilor legale privind fiecare categorie de personal.

TITLUL VI

Învățămîntul postuniversitar

Art. 194. — Instituțiile de învățămînt superior pot organiza, potrivit nevoilor ministerelor sau altor organe centrale interesate, cursuri postuniversitare, prin care se asigură:

— perfecționarea profesională prin cunoașterea noilor realizări în specialitate;

— aprofundarea unui domeniu restrîns în specialitate ori într-o ramură înrudită;

— însușirea unor noi metode și tehnici de cercetare;

— formarea de cadre specializate în conducerea și organizarea producției.

Cursurile postuniversitare, organizate potrivit dispozițiilor alineatului precedent, pot funcționa și în cadrul unor institute de cercetări sau în unele centre economice importante.

Art. 195. — Cursurile postuniversitare pot avea o durată de cel mult 12 luni, în funcție de complexitatea domeniului în care se face perfecționarea sau specializarea.

Cursurile pot fi organizate prin învățămînt de zi, seral sau fără frecvență.

Art. 196. — Nomenclatorul de specialități și planul anual de școlarizare se aprobă de Consiliul de Miniștri, la propunerea Ministerului Învățămîntului, cu acordul Consiliului Național al Cercetării Științifice și cu consultarea ministerelor și celorlalte organe de stat interesate.

Art. 197. — La cursurile postuniversitare se pot înscrie persoanele care posedă o diplomă eliberată de o instituție de învățămînt superior și care sînt recomandate de ministerele sau celelalte organe centrale interesate.

La unele cursuri postuniversitare, stabilite de Ministerul Învățămîntului, admiterea se face prin concurs.

Art. 198. — Planurile de învățămînt și programele de curs se elaborează de Ministerul Învățămîntului, în colaborare cu celelalte ministere și organe centrale interesate.

Art. 199. — Absolvenții cursurilor postuniversitare primesc certificat de absolvire eliberat de instituția de învățămînt superior care a organizat cursurile.

TITLUL VII

Personalul didactic și personalul științific de cercetare

CAPITOLUL I

Personalul didactic din învățămîntul preșcolar, învățămîntul obligatoriu de cultură generală, învățămîntul liceal, învățămîntul profesional și învățămîntul tehnic

Art. 200. — Activitatea instructiv-educativă în unitățile școlare din învățămîntul obligatoriu de cultură generală, din învățămîntul liceal, din învățămîntul profesional și din învățămîntul tehnic se asigură de personalul didactic de predare și personalul didactic ajutător.

În învățămîntul obligatoriu de cultură generală și în învățămîntul liceal de cultură generală pot funcționa și profesori cu sarcini speciale pentru orientarea școlară și profesională a elevilor.

Art. 201. — Personalul didactic de predare se compune din învățători și institutori, care asigură predarea tuturor disciplinelor prevăzute în planurile de învățămînt la clasele I—IV ale școlii generale, și din profesori și maiștri-instructori, care predau pe discipline, la celelalte clase ale școlii generale, la licee și unitățile școlare din învățămîntul profesional și învățămîntul tehnic.

La clasele I—IV ale școlii generale predarea se poate face și pe discipline, de către profesori.

Art. 202. — Educarea copiilor în grădinițe, precum și în căminele ce funcționează pe lîngă acestea, este încredințată educatoarelor.

Art. 203. — Numirea și eliberarea din învățămînt a educatoarelor, învățătorilor, institutorilor, profesorilor și maiștrilor-instructori se fac de Ministerul Învățămîntului în condițiile și cu procedura prevăzute în Statutul personalului didactic.

Încadrarea în posturile didactice se face, în condițiile și cu procedura prevăzute în Statutul personalului didactic, de comitetele executive ale consiliilor populare județene și Comitetul executiv al Consiliului popular al municipiului București, de ministerele, alte organe centrale ale administrației de stat, precum și de organele centrale ale organizațiilor cooperatiste, în subordonarea cărora funcționează școlile.

Transferarea și detașarea, precum și drepturile și îndatoririle personalului didactic arătat la alineatul 1 al prezentului articol, sînt reglementate de asemenea în Statutul personalului didactic.

Art. 204. — Numărul posturilor didactice din unitățile învățămîntului preșcolar și numărul posturilor didactice de predare din unitățile învățămîntului obligatoriu de cultură generală și ale învățămîntului liceal de cultură generală se fixează de către inspectoratul școlar pe baza, după caz, a planurilor de învățămînt, a normelor didactice, stabilite pentru fiecare categorie de personal didactic, precum și a numărului de clase sau grupe de copii.

Numărul posturilor didactice la unitățile școlare din învățămîntul liceal de specialitate, precum și din învățămîntul profesional și din învățămîntul tehnic, se fixează de către organele de stat sau cooperatiste care organizează acele unități, pe baza criteriilor prevăzute la alineatul precedent.

Art. 205. — Obligațiile de muncă ale educatoarelor constau în desfășurarea programului educativ în grădinițe și cămine de copii și conducerea acțiunilor educative cu copiii în afara grădiniței.

Obligațiile de muncă ale învățătorilor, institutorilor, profesorilor și maiștrilor-instructori constau în predarea disciplinelor și conducerea activităților practice cuprinse în norma didactică, în îndeplinirea sarcinilor educative ce le revin în școală și în afara școlii.

Personalul didactic prevăzut la alineatele precedente are, de asemenea, obligația de a participa la activitățile organizate pentru perfecționarea sa, precum și la munca social-culturală.

Art. 206. — Personalul didactic de predare poate fi numit în funcții de conducere a unităților școlare, potrivit criteriilor stabilite, în mod unitar, de Ministerul Învățămîntului.

Numirea și eliberarea din funcțiile de conducere se fac după cum urmează:

— de inspectoratele școlare județene și Inspectoratul școlar al municipiului București, la grădinițe de copii și școli generale;

— de comitetele executive ale consiliilor populare județene și de Comitetul executiv al Consiliului popular al municipiului București, la liceele de cultură generală, iar la liceele de specialitate și la unitățile școlare din învățămîntul profesional și din învățămîntul tehnic, de organele centrale sau locale care organizează aceste unități, în toate cazurile cu acordul Ministerului Învățămîntului.

Art. 207. — Pentru activitate meritorie pe tărîm didactic, educativ și cultural, educatoarele, învățătorii, institutorii, profesorii și maiștrii-instructori pot primi titluri și alte distincții, potrivit Statutului personalului didactic.

Art. 208. — Pentru desfășurarea activității instructiv-educative, unitățile școlare pot fi încadrate, potrivit normelor legale, cu personal didactic ajutător necesar — pedagogi, bibliotecari, laboranți și alți tehnicieni.

CAPITOLUL II

Personalul didactic și personalul științific de cercetare din învățămîntul superior

Art. 209. — Personalul didactic din învățămîntul superior se compune din profesori, conferențiari, șefi de lucrări (lectori), asistenți și asistenți stagiari.

Art. 210. — Pentru fiecare catedră Ministerul Învățămîntului aprobă, la propunerea instituțiilor de învățămînt superior, numărul posturilor didactice, înscrise în statul de funcțiuni, necesare pentru îndeplinirea obligațiilor prevăzute în planul de învățămînt și în planul de cercetare științifică.

Art. 211. — Posturile didactice din învățămîntul superior sînt ocupate cu personal titular sau cu suplinitori, potrivit prevederilor Statutului personalului didactic.

Art. 212. — Obligațiile de muncă ale personalului didactic constau în îndeplinirea activității didactice, a activității metodico-educative și a activității de cercetare științifică.

Activitatea didactică și metodico-educativă se realizează potrivit cu sarcinile posturilor înscrise în statele de funcțiuni, precum și cu sarcinile repartizate prin planul de muncă al catedrei.

Activitatea științifică constă în realizarea sarcinilor de cercetare, anuale și de perspectivă, prevăzute în planul de cercetare științifică al catedrei.

Profesorii, conferențiarii și șefii de lucrări (lectorii) au și obligația de a participa la acțiunile educative destinate studenților, de a îndruma nemijlocit cîte un grup de studenți din punct de vedere educativ, sprijinindu-i atît în pregătirea lor profesională, cît și în întreaga lor activitate.

Cu aprobarea Ministerului Învățămîntului, unor membri ai personalului didactic li se pot repartiza numai activități de cercetare științifică. În acest caz, obligațiile de muncă ale personalului didactic constau în îndeplinirea temelor prevăzute în planul de cercetare științifică al catedrei.

Art. 213. — Condițiile și procedura de numire, transferare, detașare și eliberare din funcție a personalului didactic, drepturile și îndatoririle acestuia sînt reglementate prin Statutul personalului didactic.

Art. 214. — Pentru activitate meritorie pe tărîm didactic, educativ și științific, asistenții, șefii de lucrări (lectorii), conferențiarii și profesorii pot primi titluri și alte distincții, potrivit Statutului personalului didactic.

Art. 215. — În cadrul unităților de cercetare înființate potrivit dispozițiilor art. 180 va putea funcționa, pe lîngă personalul didactic, și personal științific de cercetare.

Numărul posturilor pentru personalul științific de cercetare se aprobă de Ministerul Învățămîntului, cu acordul Consiliului Național al Cercetării Științifice, aplicîndu-se în mod corespunzător dispozițiile art. 210.

Personalul științific de cercetare va fi încadrat, cu aprobarea Ministerului Învățămîntului, potrivit nomenclatorului și normelor stabilite pentru personalul științific din institutele de cercetare științifică.

Pentru desfășurarea activității lor, unitățile de cercetare vor putea fi încadrate și cu personal tehnic ajutător de specialitate, potrivit normelor legale.

TITLUL VIII

Baza materială a învățămîntului

Art. 216. — Cheltuielile pentru organizarea și funcționarea unităților din învățămîntul preșcolar, învățămîntul obligatoriu de cultură generală, învățămîntul liceal, învățămîntul profesional și învățămîntul tehnic se suportă din bugetul statului și se efectuează prin organele centrale ale administrației de stat sau comitetele executive ale consiliilor populare care organizează aceste unități.

Unitățile școlare organizate de organele centrale ale organizațiilor cooperatiste se finanțează de către acestea, din fonduri proprii.

Cheltuielile pentru organizarea și funcționarea instituțiilor de învățămînt superior se suportă din bugetul statului și se efectuează prin planul de cheltuieli al Ministerului Învățămîntului.

Art. 217. — Finanțarea căminelor și cantinelor care funcționează pe lîngă școli și instituții de învățămînt superior se efectuează de către organele prevăzute la art. 216.

Finanțarea căminelor care funcționează pe lîngă grădinițe se face, dacă legea nu prevede altfel, numai din contribuția părinților.

Art. 218. — Dotarea unităților școlare din învățămîntul obligatoriu de cultură generală, învățămîntul liceal, învățămîntul profesional și învățămîntul tehnic cu mijloace didactico-materiale se face pe baza baremelor de dotare stabilite de Ministerul Învățămîntului.

Fondurile pentru dotarea instituțiilor de învățămînt superior cu mijloacele necesare activității didactice și științifice se prevăd în planurile de investiții ale Ministerului Învățămîntului. În planul de investiții al Ministerului Învățămîntului sînt prevăzute și fondurile pentru dotarea cu unele mijloace didactico-materiale necesare unităților școlare din învățămîntul obligatoriu de cultură generală și din învățămîntul liceal de cultură generală. Fondurile destinate aceluiași scop necesare unităților școlare din învățămîntul liceal de specialitate, din învățămîntul profesional și învățămîntul tehnic, finanțate din bugetul de stat, se prevăd în planurile de investiții ale ministerelor, celorlalte organe centrale ale administrației de stat sau ale comitetelor executive ale consiliilor populare care organizează aceste unități școlare.

Art. 219. — În aplicarea dispozițiilor din prezentul titlu, ministerele și celelalte organe centrale ale administrației de stat, organele centrale ale organizațiilor cooperatiste și comitetele executive ale consiliilor populare care organizează instituții de învățămînt răspund pentru asigurarea întregii baze materiale necesare funcționării, în bune condițiuni, a acestor instituții.

În acest scop organele arătate la alineatul precedent vor putea înființa întreprinderi subordonate sau întreprinderi anexe pentru confecționarea de aparate, utilaje și alte materiale didactice ajutătoare necesare activității instructiv-educative în toate instituțiile de învățămînt.

TITLUL IX

Îndrumarea și controlul învățămîntului

Art. 220. — Îndrumarea și controlul învățămîntului preșcolar, învățămîntului obligatoriu de cultură generală, învățămîntului liceal, învățămîntului profesional și învățămîntului tehnic se realizează, în aplicarea art. 12 alin. 2, prin:

— organele de inspecție școlară din Ministerul Învățămîntului;

— organele de specialitate din ministere și celelalte organe sau organizații centrale care au în subordine școli;

— inspectoratele școlare județene și Inspectoratul școlar al municipiului București.

Normele privitoare la activitatea de îndrumare și control se stabilesc de Ministerul Învățămîntului.

Art. 221. — Inspectoratele școlare efectuează, în unitățile administrativ-teritoriale în care funcționează, îndrumarea și controlul tuturor școlilor.

Art. 222. — Numirea și eliberarea din funcție a personalului de conducere și a personalului de îndrumare și control de la inspectoratele școlare se fac de Ministerul Învățămîntului.

Numirea și eliberarea din funcție a personalului de conducere și a personalului de îndrumare și control de la organele de specialitate ale ministerelor și celorlalte organe sau organizații centrale care au în subordine școli se fac de aceste organe sau organizații, cu acordul Ministerului Învățămîntului.

Art. 223. — Îndrumarea și controlul activității instituțiilor de învățămînt superior se fac de Ministerul Învățămîntului.

TITLUL X

Dispoziții finale și tranzitorii

Art. 224. — Pentru trecerea în revistă a realizărilor obținute în instruirea și educarea elevilor și studenților și pentru a stimula personalul didactic în activitatea sa, se sărbătorește în fiecare an, la 30 iunie, „Ziua învățătorului".

Art. 225. — La concursurile de admitere prevăzute în prezenta lege sînt declarați reușiți, în ordinea clasificării și în limita locurilor, candidații care obțin, după caz, cel puțin media 5 sau 6, potrivit normelor stabilite de Ministerul Învățămîntului.

Art. 226. — Dispozițiile prezentei legi se aplică, în mod corespunzător, potrivit normelor ce se vor stabili în acest scop, Academiei de științe social-politice „Ștefan Gheorghiu" de pe lîngă Comitetul Central al Partidului Comunist Român, precum și instituțiilor de învățămînt organizate de Ministerul Forțelor Armate, Ministerul Afacerilor Interne și Consiliul Securității Statului.

Art. 227. — Persoanele fără cetățenie cu domiciliul în Republica Socialistă România și cetățenii străini se bucură de dreptul la învățătură, potrivit convențiilor internaționale.

Cetățenii străini pot fi admiși în instituțiile de învățămînt din Republica Socialistă România, pe baza aprobării Ministerului Învățămîntului, fără concurs de admitere și în afara planului de școlarizare.

Art. 228. — Diplomele și certificatele de studii obținute în străinătate sînt valabile numai după echivalarea lor cu actele de studii eliberate de instituțiile de învățămînt din țară. Echivalarea se face de către Ministerul Învățămîntului.

Art. 229. — Pentru creșterea și educarea copiilor rămași fără părinți sau lipsiți de posibilitatea de a fi crescuți în familie se organizează case de copii preșcolari și școlari care îndeplinesc rolul de cămin părintesc.

Condițiile de primire în casele de copii precum și modul de funcționare a acestora se stabilesc prin hotărîre a Consiliului de Miniștri.

Art. 230. — Dispozițiile art. 26 alin. 1 se aplică treptat, astfel ca pînă în anul 1973 învățămîntul obligatoriu de cultură generală cu durata de 10 ani să fie generalizat, și pînă în anul 1971 cuprinderea în școală a copiilor în vîrstă de 6 ani să fie de asemenea generalizată.

Normele pentru aducerea la îndeplinire a prevederilor alineatelor precedente vor fi stabilite de Ministerul Învățămîntului.

Art. 231. — În perioada de tranziție de la intrarea în vigoare a prezentei legi pînă în anul 1973 vor putea fi admiși în școlile profesionale și la pregătirea prin ucenicie la locul de muncă și absolvenți a 8 clase ale școlii generale de 10 ani.

Art. 232. — Pentru absolvenții prevăzuți la articolul precedent, precum și pentru absolvenții școlii generale de 8 ani, admiși în școlile profesionale și la pregătirea prin ucenicie la locul de muncă, după intrarea în vigoare a prezentei legi, durata studiilor va fi de 2—3 ani, în funcție de complexitatea meseriilor în care se califică.

Cei care se califică în meserii pentru care durata studiilor este de 2 ani efectuează, după absolvire, stagiul ca muncitori practicanți, în conformitate cu art. 91 alin. 4.

Art. 233. — Elevii în curs de școlarizare din școlile tehnice de maiștri, școlile tehnice de 4 ani și școlile tehnice pentru personal tehnic continuă studiile pînă la terminare, în condițiile în care au început școlarizarea.

Art. 234. — Absolvenții școlilor tehnice de 4 ani și ai școlilor tehnice de maiștri se pot prezenta la examenul de bacalaureat, după echivalarea studiilor lor cu liceul de specialitate, în condițiile stabilite de Ministerul Învățămîntului.

Art. 235. — Consiliile științifice ale instituțiilor de învățămînt superior și consiliile științifice ale facultăților, constituite potrivit dispozițiilor legale anterioare, își vor continua activitatea pînă la constituirea noilor consilii profesorale, nu mai tîrziu de 60 zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Consiliile științifice sînt autorizate să procedeze la alegerile sau numirile de membri ai consiliilor profesorale prevăzute de dispozițiile art. 129 și art. 131.

Art. 236. — Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 septembrie 1968.

Pe aceeași dată se abrogă toate dispozițiile legale contrarii prevederilor din prezenta lege.

(Urmare din pag. 1)

Expunere la Proiectul de lege privind învățămîntul în Republica Socialistă România

prezentată de tovarășul Ștefan Bălan

pînă acum documentării corpului didactic la un înalt nivel științific, în scopul adîncirii specializării și al ridicării nivelului de pregătire a studenților.

O serie de deficiențe există și în organizarea procesului de învățămînt. Nu am procedat cu suficient curaj la introducerea metodelor noi de muncă didactică, la adoptarea unor forme pedagogice care să dea mai mult dinamism cursurilor și seminariilor și să realizeze o mai bună proporție între munca teoretică și practică. Nu am arătat suficientă receptivitate față de propunerile venite din partea unor specialiști.

O problemă de mare însemnătate ridicată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cuvîntul rostit la plenară, privește conținutul ideologic al învățămîntului, intensificarea muncii de educare a tineretului din școli și facultăți în spiritul înaltelor idealuri ale comunismului. În etapa pe care o parcurge societatea noastră, se impune să ridicăm pe o treaptă superioară conținutul ideologic al întregului învățămînt. În acest cadru, o atenție deosebită va trebui să acordăm îmbunătățirii studiului științelor sociale, creșterii rolului disciplinelor de marxism-leninism în formarea tineretului.

Conducerea Ministerului Învățămîntului va lua măsuri hotărîte pentru ca învățămîntul nostru să fie un focar de luptă intransigentă împotriva a tot ce este retrograd și învechit.

S-au făcut observații ministerului și în legătură cu lipsa de perseverență, în ceea ce privește promovarea și perfecționarea corpului didactic. De asemenea, în legătură cu deficiențele ce se constată în participarea mai directă și efectivă a membrilor corpului didactic la acțiunea de sprijinire a elevilor și studenților în activitatea lor de zi cu zi.

Conducerea Ministerului Învățămîntului, considerînd că nu a făcut totul pentru rezolvarea acestor probleme, va urmări ca în Statutul corpului didactic să-și găsească o mai bună rezolvare problemele privitoare la personalul didactic. Va urmări, de asemenea, ca membrii corpului didactic să fie cît mai mult în mijlocul elevilor și studenților, să-i sprijine în pregătirea școlară și profesională, să participe la acțiunile educative.

Pentru transpunerea în viață a hotărîrilor plenarei și a legii propuse spre adoptare, colectivul de conducere al Ministerului Învățămîntului este hotărît să depună toate eforturile pentru îndeplinirea sarcinilor ce-i revin. În același timp, va căuta să-și îmbunătățească sistemul său de muncă, introducînd un stil științific, mai corespunzător multiplelor sarcini ce-i revin, să asigure mai multă operativitate în acțiune.

Sîntem pe deplin convinși că, prin înfăptuirea Directivelor Comitetului Central al Partidului Comunist Român privind dezvoltarea învățămîntului, se va realiza o mai temeinică pregătire științifică a întregului nostru tineret, vor crește rolul și influența educativă a școlii în formarea și dezvoltarea multilaterală a tinerei generații. Învățămîntul va avea o eficiență sporită la introducerea largă în practică a rezultatelor noi ale științei și tehnicii, la accelerarea dezvoltării forțelor de producție, la ridicarea nivelului cultural și profesional al cetățenilor țării.

Hotărîrile Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a spus vorbitorul, au avut un profund ecou în rîndul cadrelor didactice și a întregului învățămînt, ele au fost întîmpinate cu deplină adeziune a membrilor corpului didactic și a tuturor lucrătorilor din învățămînt.

Exprim profunda noastră recunoștință pentru sprijinul acordat de partid și de stat școlii ca să-și poată îndeplini cu cinste misiunea socială de principal izvor de cultură și factor de civilizație al patriei noastre socialiste.

LUCRĂRILE SESIUNII MARII ADUNĂRI NAȚIONALE

CUVÎNTUL DEPUTATULUI GHEORGHE MIHOC

Consecvența cu care partidul nostru înfăptuiește programul stabilit de Congresul al IX-lea și măsurile adoptate de către Conferința Națională a partidului, responsabilitatea cu care își îndeplinește sarcina de a conduce destinele poporului, slujind aspirațiile sale către bunăstarea materială și spirituală, au imprimat un curs deosebit de dinamic întregii noastre vieți publice.

În grija sa permanentă de a dezvolta viața spirituală a poporului nostru, conducerea partidului și statului, pe lîngă măsurile privind dezvoltarea științei și aplicarea ei în practică, a inițiat și pe aceea a unei noi legiferări a învățămîntului, de reașezare a sistemului nostru de învățămînt.

Doresc să-mi exprim de la început acordul deplin cu proiectul de lege pe care îl discutăm astăzi. Acest document, prin măsurile preconizate, ridică pe o treaptă calitativ superioară școala noastră de toate gradele, stabilind o mai strînsă dependență între acestea.

Am asistat la recenta plenară a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, la care tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al C.C. al P.C.R., a arătat rolul important al universității, al cadrelor didactice în educarea viitorilor specialiști, aflați astăzi pe băncile școlii sub îndrumarea noastră. În cuvîntul său, tovarășul Nicolae Ceaușescu a semnalat unele deficiențe în ceea ce privește conținutul ideologic al învățămîntului, predarea științelor sociale la universitate. Referirile critice făcute vor reprezenta pentru noi un prilej însemnat de învățăminte, întrucît cercetătorul, profesorul, omul de știință de mîine trebuie să fie bine orientat în problemele operei de transformare pe care o înfăptuiește poporul nostru sub conducerea partidului. Este necesar ca în întregul proces de învățămînt să se reflecte concepția noastră filozofică despre lume și viață — materialismul dialectic și istoric.

În realizarea politicii partidului și statului nostru în domeniul învățămîntului, ministerului de resort îi revin sarcini de mare răspundere. Pentru îndeplinirea sarcinilor sale, ministerul trebuie să dispună de un aparat specializat în organizarea învățămîntului și de specialiști — consilieri, experți, inspectori — selecționați dintre cadrele didactice cu autoritate științifică și bogată experiență didactică.

Ca vechi profesor, sînt fericit să pot contribui la înfăptuirea prevederilor noii legi și, prin aceasta, la ridicarea gradului de cultură materială și spirituală a poporului nostru pe trepte noi, mai înalte.

CUVÎNTUL DEPUTATEI IOANA STANCOVEANU

Proiectul de lege privind învățămîntul în Republica Socialistă România sintetizează atît propunerile cuprinse în studiile elaborate de Ministerul Învățămîntului, cît și pe cele făcute pe calea dezbaterii publice în coloanele presei de numeroase cadre didactice, oameni de știință și cultură, specialiști din producție și alte categorii de oameni ai muncii. El este astfel o nouă mărturie a înaltului democratism care caracterizează întreaga noastră viață socială și confirmă justețea politicii partidului de statornicire a unei permanente consultări cu masele, în adoptarea unor măsuri hotărîtoare pentru progresul neîntrerupt al societății noastre socialiste.

Noi, cei ce lucrăm în învățămînt, nu putem trece însă cu vederea faptul că în activitatea practică a școlii au existat o seamă de neajunsuri pe care dezbaterile recentei Plenare a C.C. al P.C.R., cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu rostită cu acest prilej le-au evidențiat cu pregnanță.

După cum se arată și în documentele Plenarei, pregătirea cadrelor didactice nu a fost corelată cu dezvoltarea învățămîntului. Se face încă simțită lipsa cadrelor didactice cu pregătire superioară pedagogică și de specialitate, îndeosebi în rețeaua școlii generale. În acest context, consider de mare importanță prevederile Proiectului de lege referitoare la numirea, eliberarea și transferarea personalului didactic. Subliniez, îndeosebi, atribuțiile ce revin consiliilor populare județene, care trebuie să acorde mai multă înțelegere primirii noilor absolvenți, asigurării de condiții optime de muncă și de viață cadrelor didactice și să contribuie la întărirea prestigiului acestora. În același timp, inspectoratele școlare, prin noile atribuții ce le revin prin legea învățămîntului trebuie să vegheze cu mai multă răspundere asupra aplicării legalității în ceea ce privește numirea și transferarea cadrelor didactice.

În cuvîntul meu pe marginea proiectului de lege țin să mă refer în mod deosebit la începerea școlarizării de la vîrsta de 6 ani. Această măsură — de o deosebită semnificație social-pedagogică, și care constituie un important sprijin acordat familiei în creșterea și educarea copiilor — a fost bine primită de populația din județul Dolj..

Îngăduiți-mi, a spus Ioana Stancoveanu în încheiere, să-mi exprim sentimentele de încredere și recunoștință profundă față de partid, față de politica sa înțeleaptă pentru grija părintească și răspunderea majoră cu care sprijină școala, pentru înalta apreciere dată cadrelor ei, dimpreună cu hotărîrea fermă de a milita pentru transpunerea în fapt a legii pe care o votez din toată inima, în numele celor mai frumoase idealuri de care sînt animate generațiile de azi și de mîine ale socialismului și comunismului.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI ION ILIESCU

Proiectul de lege supus dezbaterii și aprobării Marii Adunări Naționale corespunde unor necesități stringente de adaptare a învățămîntului la realitățile în permanentă schimbare, astfel ca școala noastră să poată răspunde marilor probleme ce le ridică uriașa operă de desăvîrșire a construcției socialiste.

Legea pe care o discutăm înscrie o nouă pagină în istoria învățămîntului din România. Problematica școlii de cultură generală este dominată de prelungirea duratei la 10 ani, măsură de o adîncă semnificație socială și culturală, menită să joace un rol important în ridicarea nivelului de cultură a întregului popor. Diversificarea învățămîntului postgeneral, prin profilarea școlilor și liceelor de specialitate, perfecționarea învățămîntului profesional și tehnic vor înlesni o mai bună valorificare a aptitudinilor elevilor, vor ușura procesul de adaptare pentru viață și producție a tineretului.

Pe bună dreptate, în cursul dezbaterilor ce s-au desfășurat pe marginea studiilor privind dezvoltarea învățămîntului, s-a acordat o mare atenție problemelor de metodică. Există încă în școala noastră multe elemente de rigiditate, sisteme depășite de muncă cu elevii și studenții. Se insistă îndeosebi asupra cantității cunoștințelor și insuficient asupra calității acestora, a modului cum asimilează și gîndește tînărul.

În atenția noastră, a tuturor celor care ne ocupăm de instruirea și educarea tineretului, trebuie să se afle continuu preocuparea pentru formarea unui tineret cu un larg orizont cultural-științific, cu o concepție înaintată despre lume și viață. Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Plenara C.C. al P.C.R., din aprilie a.c. „toate cadrele didactice din întregul nostru învățămînt au datoria să militeze activ pentru educarea tineretului în spiritul concepției despre lume și societate care stă la baza politicii partidului nostru". În această direcție, școala, întregul proces de învățămînt au un rol primordial în orientarea tineretului nostru și formarea sa în spiritul concepției noastre despre lume, în combaterea concepțiilor antiștiințifice. În acest scop, ni se pare necesară studierea mai atentă a modului de predare a disciplinelor filozofice și social-politice, luarea unor măsuri în vederea mai bunei lor așezări în școala de cultură generală, îmbunătățirii conținutului programelor, perfecționării metodicii de predare.

Este necesară o îmbunătățire substanțială a activității organizațiilor de tineret și a școlii, conjugarea eforturilor tuturor factorilor pentru a asigura o pregătire temeinică a tineretului nostru în vederea înțelegerii fenomenelor contemporane, pentru creșterea combativității ideologice împotriva a tot ceea ce este învechit, retrograd, împotriva influențelor idealismului, a teoriilor neștiințifice.

Cuprinzînd în rîndurile lor sute de mii de elevi și studenți, avînd un rol însemnat în viața școlii din patria noastră, Uniunea Tineretului Comunist, Asociațiile studenților privesc cu o deosebită răspundere sarcina ce le-a fost încredințată de partid de a ajuta școala în munca ei nobilă de instruire și educare a tinerei generații. În spiritul prevederilor Hotărîrii C.C. al P.C.R. din decembrie 1967 sînt în curs numeroase acțiuni care tind la îmbunătățirea muncii politico-educative a organizațiilor U.T.C., la diversificarea activităților în funcție de vîrstă, de dorințele și preferințele elevilor și studenților, se lărgesc preocupările pentru promovarea acelor forme de muncă care dezvoltă inițiativa și participarea lor directă la realizarea diferitelor activități.

Dezbaterea largă, de proporții cu adevărat populare, a studiilor și propunerilor care au stat la baza legii a cărei discuție și aprobare se află pe ordinea de zi a prezentei sesiuni este încă o mărturie a democratismului care caracterizează societatea noastră, a adeziunii poporului la măsurile inițiate de partid pentru continua dezvoltare a țării, pentru înflorirea națiunii noastre socialiste. Pe deplin convins de faptul că actuala lege se va înscrie ca o nouă ctitorie, pe măsura epocii noastre, în lungul șir al strădaniilor pentru înălțarea și creșterea școlii și culturii românești — voi vota cu deplină convingere pentru adoptarea ei.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI SILVESTRU PATIȚA

Legea pe care o dezbatem astăzi subliniază contribuția învățămîntului din țara noastră la dezvoltarea și înflorirea orînduirii și națiunii socialiste, la afirmarea multilaterală a personalității umane. În școala de cultură generală se asigură însușirea de către elevi a bazelor culturii, se cultivă interesul și pasiunea lor pentru muncă, se realizează modelarea moral-cetățenească a acestora și pregătirea lor pentru viață. Directivele C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului în R. S. România, aprobate de plenara din aprilie 1968, acordă o pondere mare dezvoltării aptitudinilor creatoare ale elevilor

În condițiile unei atari orientări, școala va permite tineretului nostru o integrare socială mai armonioasă. Omul societății de mîine nu poate fi conceput însă ca un simplu declanșator de butoane. Pentru acest rol sînt fabricați roboți tot mai desăvîrșiți. Cetățeanul viitorului este un om viu, cu o înaltă conștiință și o profundă sensibilitate, care acționează în orice împrejurare pe baza unei concepții înaintate, în numele unui ideal superior. Cizelarea acestor concepții și atitudini se realizează în procesul de învățămînt mai ales prin intermediul științelor sociale. Pe bună dreptate a fost criticat în plenara din aprilie a.c. modul defectuos al predării științelor sociale.

Ca dascăl, simt că nu s-a făcut totul — și nici personal n-am reușit încă să imprim tuturor prelegerilor mele acea notă, care să îmbine claritatea de cristal a expunerii cu forța convingerii. Piatra de încercare a măiestriei noastre pedagogice rezidă tocmai în acest efort de a transforma ideile în convingeri profunde. Spiritul noii legi a învățămîntului și climatul dezbaterilor în jurul ei ne mobilizează pe noi toți, cei care slujim școala, să depunem eforturi sporite pentru asigurarea caracterului modern al predării. În același timp, avem datoria să transformăm școala în focar al ideologiei marxiste, prin valorificarea educativă a conținutului cunoștințelor transmise, prin combaterea ideilor retrograde, a concepțiilor idealiste și reacționare. Realizarea înaltelor țeluri ale învățămîntului se face și prin colaborarea organelor de învățămînt cu Organizația pionierilor, Uniunea Tineretului Comunist și Uniunea Asociațiilor Studenților.

O cerință firească impune ca noi, cei care supunem zi de zi elevii și studenții la un progres continuu, să nu fim depășiți de progresul științei și culturii moderne. Posibilitatea de a ne lărgi considerabil sfera de informare — la nivelul științei mondiale — de a obține titluri științifice și grade didactice, reprezintă repere ale progresului personal și ale celui al învățămîntului nostru. Mă bucură faptul că modestul meu vot se adaugă la al dumneavoastră, spre a da viață noii legi a progresului spiritual al țării.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI LUDOVIC TAKÁCS

Examinarea proiectului de lege a învățămîntului de către M.A.N. marchează un moment istoric important în dezvoltarea mai departe a învățămîntului în țara noastră. Luni de zile materialele privind învățămîntul de toate gradele au fost dezbătute public, îmbogățite cu observații, examinate și aprobate de plenara C.C. al P.C.R. Oricine își poate da seama însă că punerea în valoare a bogăției de idei cuprinse în Directivele plenarei va necesita o serie de alte acte normative, între care statutul corpului didactic și legea de organizare a Ministerului Învățămîntului vor constitui, desigur, împreună cu legea de față, baza juridică a întregului învățămînt, un cod al învățămîntului nostru.

Aș vrea să mă refer, în primul rînd, la problema orientării și selecționării tineretului nostru pentru școli superioare. Din păcate, mulți absolvenți ai liceelor își aleg încă facultatea, mai ales la universități, la întîmplare, în preziua înscrierilor, orientîndu-se nu rareori după numărul celor ce se înscriu la vreo facultate sau după condițiile examenelor de admitere. Astfel, ajung la unele facultăți studenți care nu simt o deosebită atracție pentru specialitatea respectivă, ceea ce influențează negativ atît activitatea lor în școală cît mai ales atitudinea lor după absolvire în ocuparea posturilor în conformitate cu planul de repartizare a absolvenților. Consider o lipsă a activității școlilor că desfășoară încă o activitate insuficientă pentru orientarea elevilor,

A doua problemă de care aș vrea să mă ocup se află la capătul final al procesului de învățămînt universitar. Este vorba de repartizarea la locurile de muncă a absolvenților. Asigurarea pentru fiecare absolvent al școlii superioare a unui loc de muncă corespunzător pregătirii sale este o mare cucerire socială, caracteristică numai orînduirii socialiste, unei economii planificate. Vreau să subliniez că repartizarea absolvenților, așa cum este reglementat în proiectul de lege, ține seamă atît de interesele generale ale întregii societăți, cît și de necesitățile personale juste ale absolvenților. Sistemul de pînă acum însă dă posibilitate, prin excepții și lipsă de control, ca unele elemente insuficient pătrunse de simțul datoriei să nu se prezinte la post. Fenomenul se resimte îndeosebi în sectorul pregătirii cadrelor pentru învățămîntul general și liceal, ceea ce se repercutează negativ asupra procesului de învățămînt, mai ales în mediul rural.

Un rol important în lichidarea totală a acestei situații revine, desigur, și organizațiilor de tineret din universități, activității educative de întărire a conștiinței datoriei patriotice, a sentimentului răspunderii față de popor. De asemenea, un rol de multe ori hotărîtor îl au organele de stat locale în asigurarea condițiilor corespunzătoare pentru a atrage și a stabiliza tinerii specialiști în locurile de muncă unde au fost repartizați. Cred că un rol însemnat ne revine în această privință și nouă, deputaților. Trebuie să contribuim cu toate puterile pentru întărirea acelei atmosfere sănătoase — atît în rîndurile tineretului cît și a părinților — în care respectul datoriei este comandamentul principal.

În continuare mă voi referi la acele dispoziții din proiectul de lege care reflectă atenția permanentă a partidului și guvernului pentru aplicarea consecventă și în domeniul învățămîntului a unei politici naționale marxist-leniniste, de înfăptuire a deplinei egalități în drepturi a tuturor cetățenilor, fără deosebire de naționalitate. Dezvoltarea unei rețele întinse de școli în limba maternă a naționalităților conlocuitoare este o permanentă preocupare a statului nostru socialist. Cîteva cifre sînt edificatoare. În anul școlar în care sîntem funcționează în limbile naționalităților conlocuitoare 1 927 de unități de școală generală și liceală, cuprinzînd aproape un sfert de milion de elevi.

Învățămîntul asigurat copiilor aparținînd naționalităților conlocuitoare în limba lor maternă nu este un scop în sine, importanța lui nu constă numai în satisfacerea unui drept consfințit în Constituția țării. Acest învățămînt — după părerea mea — trebuie să corespundă unei duble sarcini: să transmită bogate cunoștințe de cultură elevilor prin mijlocul mai ușor perceptibil al limbii lor materne și să desăvîrșească, în același timp, cunoașterea de către aceștia a limbii române, în așa fel încît să poată corespunde pe deplin sarcinilor la locurile de muncă unde ajung.

Fiind convins că, prin ridicarea la rangul de lege a proiectului privind învățămîntul în Republica Socialistă România, facem un act important în așezarea pe baze moderne a școlii noastre de toate gradele, și în speranța că ea va fi urmată curînd de alte acte normative și dispoziții care să pună în valoare întreaga bogăție de idei cuprinse în Directivele plenarei din aprilie a C.C. al P.C.R., declar că voi vota proiectul.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI MIHAI MARINESCU

Proiectul de lege privind învățămîntul în Republica Socialistă România, supus dezbaterii Marii Adunări Naționale, reprezintă încă un act istoric al partidului generat de hotărîrile Congresului al IX-lea, privind ridicarea continuă a nivelului de cultură al poporului. Experiența existentă pe plan mondial a demonstrat că factorii cei mai importanți ai dezvoltării economice sînt educația generală și perfecționările tehnologice. De aceea, traducerea în practică a prevederilor legii pe care o dezbatem astăzi va constitui cea mai eficientă investiție, pentru că ea se regăsește în om.

Traducerea în viață a prevederilor din Directive referitoare la îmbunătățirea învățămîntului în școlile profesionale — a spus între altele vorbitorul — trecerea în răspunderea ministerelor a instruirii practice și efectuarea acesteia în atelierele de producție-școală, introducerea unei perioade de desăvîrșire a acestei pregătiri în întreprinderi după absolvire, dotarea corespunzătoare a bazei materiale a școlilor, ne vor permite să trecem la un învățămînt intensiv care să ne asigure într-un număr mai mare și cu o pregătire mai bună cadrele de care avem nevoie. Folosind și formele de învățămînt profesional recent înființate, ucenicia la locul de muncă și școala profesională serală, precum și dreptul prevăzut în proiectul de lege ca absolvenții ciclului II al cursurilor de calificare să se prezinte la examenul de absolvire a școlii profesionale, vom recupera rămînerile în urmă, ajungînd ca în anul 1970 peste jumătate din numărul muncitorilor calificați să posede diplome de absolvenți ai școlii profesionale.

În continuare, vorbitorul a arătat că, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea la recenta plenară a C.C. al P.C.R., tinerii ingineri trebuie să învețe noul pe băncile școlii, iar cînd vor merge în producție să îl dezvolte, nu abia să-l învețe și să se deprindă cu el. Totodată, trebuie ca absolventul să efectueze stagiul la locul de muncă unde a fost repartizat — așa cum se prevede în proiectul de lege — eliminîndu-se tendința unor absolvenți de a lucra numai în marile orașe, chiar și în specialități diferite de cele în care s-au pregătit, lipsind astfel alte întreprinderi de potențialul ingineresc de care au nevoie.

Dezvoltarea industriei în paralel cu ridicarea nivelului de cultură și civilizație a întregului popor reclamă, ca un imperativ al vremurilor noastre, cadre tehnice bine pregătite, specialiști de mare valoare, curaj și inițiativă. Legea pe care o dezbatem azi răspunde întru totul acestei chemări și de aceea o voi vota cu toată încrederea, considerînd că ea deschide porțile viitorului comunist al patriei noastre.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI CONSTANTIN DAICOVICIU

Ni se înfățișează azi, spre dezbatere și aprobare, una din acele legi de căpetenie ale orînduirii noastre care e menită, alături de atîtea altele, să așeze pe temelii și mai bune viața cultural-științifică a Republicii Socialiste România. Ca vechi cărturar al acestei țări, îmi exprim și de data aceasta sincera și totala mea adeziune la politica înțeleaptă a partidului, îndentificîndu-mă cu politica sa în cuget și simțire.

Pentru mine, ca cetățean și mai ales ca om al școlii, prima întrebare ce se pune în fața acestui proiect de lege prin care se reglementează o importantă latură a vieții noastre social-politice și culturale este următoarea: e necesară și utilă această lege? E cerută ea de anumite nevoi simțite?

Ca o firească întregire a întrebării prime se impune și o a doua întrebare: așa cum este ea alcătuită rezolvă ea în general problemele ce se pun și se cer rezolvate în momentul de față, creînd în același timp și perspective pentru viitor?

Răspunsul nu poate fi decît afirmativ.

De aceea mă grăbesc să și precizez: noua reglementare a școlii și învățămîntului românesc este și necesară și profund utilă.

Rezolvă oare legea de față într-o măsură satisfăcătoare nevoile de azi și aspirațiile de mîine ale școlii și societății noastre socialiste?

Nu ezit de a da din capul locului un răspuns categoric pozitiv. Și iată de ce:

Întîi și întîi pentru că piatra unghiulară pe care se sprijină noul edificiu al învățămîntului nostru este că, pe lîngă gratuitatea sa, asigură dreptul la învățătură pentru orișicine, fără deosebire de rasă, de sex sau de religie și nefăcîndu-se nici o îngrădire cu caracter de discriminare.

Așa cum prevede legea, se asigură în republica noastră și instrucția generală, dar și cea profesională și tehnică. Se promovează prin legea de față formarea de cadre superioare pentru toate domeniile vieții noastre de stat, economice, sociale, culturale, științifice, tehnice.

Prin sistematizarea judicioasă a școlii noastre, legea sprijină și susține din plin știința și formarea oamenilor creatori ai științei.

Ar fi însă greșit și fără îndoială că am păcătui împotriva exactității dacă nu am releva și latura ideologică și educativă pe care o îmbracă întreg învățămîntul nostru de toate gradele. Într-adevăr, întregul nostru învățămînt are la baza lui concepția științifică marxist-leninistă despre natură și societate, iar, pe de altă parte, procesul didactic-instructiv este judicios îmbinat cu acela al educării cetățenești, făcînd ca absolvenții la diferitele niveluri să iasă din școală nu numai instruiți la maximumul cerut, ci și educați din punct de vedere etic și moral, în spiritul umanismului socialist.

Încheiez cu o remarcă sau mai bine zis cu o recomandare, dictată de o lungă experiență de viață: legea pe care o votăm astăzi, oricît de bună și minunată ar fi ea, după cum și este, roadele ei nu pot să se ivească decît numai printr-o aplicare consecventă, fidelă, cu strășnicie, a prevederilor ei de către minister și organele lui, dar mai ales prin conștiința de dascăl și educator a profesorilor. Această conștiință profesorală trebuie să fie urmată, bineînțeles, de simțul de datorie al tineretului nostru, fie ei elevi sau studenți. Acest sentiment al datoriei la elevi și studenți nu-l pot promova și cultiva mai bine decît tot dascălii.

Pentru toate acestea voi vota acest proiect de lege cu toată convingerea.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI MIRON NICOLESCU

Legea învățămîntului, supusă astăzi dezbaterilor Marii Adunări, constituie, după părerea mea, o parte integrantă, obligatorie, a planului de dezvoltare economică și culturală a țării noastre, nu numai pe cincinalul în curs, dar și în viitor. În adevăr, trebuie să avem în vedere ritmul actual al desfășurării revoluției tehnico-științifice, implicațiile acesteia asupra vieții noastre economice și sociale, pentru ca, printr-un mic efort al imaginației, să putem trasa, cu o suficientă probabilitate, tabloul vieții noastre economice și sociale în cursul deceniului următor, cel puțin în aspectele sale esențiale. Prin această optică trebuie să privim structura care ni se propune, avînd în vedere că peste zece ani majoritatea muncitorilor noștri din fabrici vor fi muncitori științifici, localizați în spațiul economiei noastre prin trei coordonate: specialitatea, gradul de specializare, coeficientul personal (înțeleg capacitatea de muncă și de creație). De asemenea, peste zece ani, multe din profesiunile actuale vor dispare; în schimb, vor apărea altele noi. Iată de ce considerăm că una dintre cele mai fericite măsuri pe care le prevede proiectul de lege este extinderea intervalului de obligativitate a învățămîntului, de la opt ani la zece ani.

Trebuie să-mi manifest, de asemenea, satisfacția deosebită pentru dispozițiile din proiect care asigură intensificarea cercetării științifice în învățămîntul superior, prin înființarea de centre de cercetare științifică, pe lîngă catedre sau grupe de catedre. Dar cred că această înființare trebuie precedată de o echipare a laboratoarelor catedrelor, echipare care să permită o cercetare științifică reală și nu o simplă exercitare.

În ansamblul său, proiectul de lege supus discuției are un caracter profund democratic, nu numai prin proclamarea gratuității învățămîntului și a dreptului la învățătură în limba maternă, dar și prin numeroasele canale de comunicație stabilite între diversele forme de învățămînt, prin posibilitatea ajungerii la învățămînt prin mai multe căi, prin suplețea și posibilitatea de adaptare la eventuale situații ce s-ar putea ivi. Aceasta conferă legii și un caracter de durabilitate, necesar pentru deplina sa împlinire.

Vorbitorul s-a referit apoi concret la unele scăpări în formularea articolelor. Aș menționa, de exemplu, că la art. 37 se menționează că „absolvenții cu examenul de bacalaureat ai învățămîntului de specialitate pot continua studiile în învățămîntul superior", în timp ce pentru liceele de cultură generală lipsește o asemenea mențiune.

De asemenea, art. 160 prevede posibilitatea pentru studenți de a putea promova doi ani de studii într-un an universitar. Dacă putem admite acest lucru pentru studenții excepționali, de ce să nu-l admitem și pentru elevii liceelor de cultură generală, de exemplu. Acest lucru se practica frecvent în trecut: eu însumi am absolvit școala medie în 11 ani, nu în 12 ani, cît era prevăzut în lege.

În concluzie, cu observațiile făcute, declar că voi vota legea supusă dezbaterilor, cu convingerea că ea constituie nu numai un sistem eficient de încadrare a tineretului nostru în toate formele de învățămînt, dar și o întregire necesară și de mult așteptată a planului de dezvoltare cincinal și în perspectivă, a patriei noastre.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI GHEORGHE ARSENESCU

Vă rog să-mi permiteți să exprim adeziunea totală a miilor de cadre didactice din cuprinsul județului Argeș, a celor peste 24 000 de alegători pe care îi reprezint în organul suprem al puterii de stat, față de politica partidului nostru, caracterizată printr-o înaltă ținută științifică și printr-un adînc umanism socialist.

În cuvîntul meu mă voi opri la unele probleme privind învățămîntul general obligatoriu și învățămîntul liceal, domeniu în care lucrez de peste 30 de ani. În proiectul de lege, capitolul privind învățămîntul de cultură generală este dominat de ideea prelungirii duratei învățămîntului obligatoriu la 10 ani. Acest lucru reprezintă un mare act de cultură, prin consecințele lui. El marchează o nouă etapă în ridicarea nivelului de cultură generală a întregului popor, de aceea, ca toți cetățenii patriei noastre, subscriu cu toată convingerea și cu toată căldura la această importantă măsură.

O idee, față de care s-a manifestat multă receptivitate cuprinsă în proiect, este aceea a diversificării mai accentuate a învățămîntului, măsură care răspunde înclinațiilor și aptitudinilor elevilor, cerințelor societății noastre socialiste de a avea specialiști de mare prestigiu în toate domeniile de activitate. Rezultatele diversificării învățămîntului sînt condiționate însă de măsurile luate de toți factorii răspunzători, de la învățător și profesor pînă la conducerea ministerului. Aș vrea să relev faptul că în școlile noastre, cercurile cu caracter tehnico-aplicativ nu s-au dezvoltat pe măsura necesităților, dorințelor și intereselor elevilor. Această situație se explică și prin insuficienta dotare a școlilor cu aparatura și materialele necesare. Consider că în această privință atît Ministerul Învățămîntului cît și consiliile populare au făcut prea puțin.

Importante sînt și precizările din proiectul de lege privind atribuțiile directorilor de școli și ale consiliului profesoral — a spus între altele vorbitorul — care răspund de aplicarea politicii partidului în domeniul învățămîntului și educației. Așa cum se arată în art. 68 al proiectului de lege, consiliul profesoral este împuternicit să ia hotăriri în problemele majore privind bunul mers al școlii, ceea ce duce la o creștere a răspunderii acestui organism, la promovarea și întărirea principiului muncii și conducerii colective. În această privință așteptăm din partea Ministerului Învățămîntului elaborarea, într-un timp cît mai scurt, a noului Regulament de funcționare a școlilor.

Legea pe care o dezbatem astăzi constituie cadrul juridic menit să asigure dezvoltarea și perfecționarea în perspectivă a învățămîntului nostru. Eficacitatea legii depinde însă de aportul cadrelor didactice. Voi vota cu toată convingerea proiectul de lege privind învățămîntul și voi împărtăși cadrelor didactice, alegătorilor din circumscripția electorală nr. 29 Topoloveni, dezbaterile purtate în forul suprem al țării.

LUCRĂRILE SESIUNII MARII ADUNĂRI NAȚIONALE

CUVÎNTUL DEPUTATULUI POMPILIU MACOVEI

Trăim o epocă în care componența intelectuală a tuturor activităților umane, baza lor științifică-culturală este extrem de ridicată și de aceea viitorul oricărui popor este în mare măsură condiționat de felul cum izbutește să organizeze instruirea și educarea tinerelor generații, de nivelul celor care absolvă instituțiile de învățămînt ca și de gradul de eficiență al cunoștințelor căpătate în raport cu sarcinile ce le au de îndeplinit în viața activă. Această constatare unanimă mă îndeamnă să apreciez că proiectul de lege privind învățămîntul în Republica Socialistă România, supus spre dezbatere actualei sesiuni a Marii Adunări Naționale, prezintă o covîrșitoare însemnătate pentru întreaga noastră viață economică, socială și culturală.

În acest cadru, aș vrea să atrag atenția asupra importanței învățămîntului artistic, atît în școala generală cît și în liceele de cultură generală și de specialitate, precum și în institutele de artă și conservatoare, cu atît mai mult, cu cît pe lîngă unele probleme de concepție demne de luat în seamă, se impun și unele corectări organizatorice.

Trebuie să arăt că C.S.C.A. nu s-a preocupat pînă acum în mod organizat și nu și-a îndeplinit răspunderile — care în mod indiscutabil îi revin — pentru a sprijini Ministerul Învățămîntului în cunoașterea și soluționarea corespunzătoare a tuturor elementelor menite să asigure un progres temeinic al învățămîntului artistic. Una din primele măsuri trebuie să fie înființarea unei direcții specializate a învățămîntului artistic, care ar avea menirea să se ocupe nu numai de profilul școlilor de artă propriu-zise, ci și de conținutul învățămîntului artistic, precum și de metodele de predare a disciplinelor artistice atît în școlile de artă, cît și în școala generală și liceele de cultură generală.

La baza întregului proces ce se desfășoară în cadrul îmbunătățirii învățămîntului artistic trebuie să stea promovarea particularităților noastre naționale, astfel încît viitorul artist, încă din școală, să-și formeze personalitatea în climatul specific al tradițiilor artistice românești, să capete însușirile care să-i permită în viitor să contribuie la realizarea pe plan artistic a caracteristicilor națiunii noastre socialiste.

În spiritul Directivelor trasate de către Plenara Comitetului Central al partidului, Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă și — sînt sigur că vor fi alături și uniunile de creație — va acorda un sprijin mai sistematic, mai perseverent și mai eficient Ministerului Învățămîntului, în îmbunătățirea învățămîntului artistic de toate gradele, pentru ca să contribuie la progresul, înflorirea și afirmarea continuă a artei românești, la dezvoltarea socialistă a țării noastre.

Cu aceste considerații și cu hotărîrea de a contribui cu tot elanul la punerea în practică a prevederilor legii învățămîntului, voi vota cu toată convingerea proiectul prezentat Marii Adunări Naționale.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI ȘTEFAN BOBOȘ

Pornind de la tradițiile progresiste ale școlii românești, proiectul de lege reflectă preocupările de modernizare a învățămîntului pe plan național și mondial, răspunde cerințelor actuale și de perspectivă ale dezvoltării societății socialiste în patria noastră.

Prevederile legii pe care o vom adopta vin să înlăture o serie de deficiențe care se datorează în bună parte și Ministerului Învățămîntului. Desele schimbări în ceea ce privește structura învățămîntului, planurile de învățămînt, programele și manualele școlare au dus la lipsă de continuitate și stabilitate, la pierderea perspectivei în organizarea de durată a procesului instructiv-educativ. Tendința de a restrînge profilul școlilor de grad mediu a avut grave repercusiuni pentru diferite sectoare social-economice, unde se resimte lipsa de specialiști cu pregătire medie. Ministerul Învățămîntului nu a studiat temeinic ritmul de creștere a rețelei școlare și — ca urmare — numărul de locuri în învățămîntul superior pedagogic a fost și continuă să fie în prezent cu mult sub cifra necesară, corespunzătoare dezvoltării învățămîntului de cultură generală.

Legea prezintă noile raporturi care se stabilesc între Ministerul Învățămîntului, comitetele executive ale consiliilor populare județene și inspectoratele școlare. Cred că va trebui ca în viitor să se creeze un sistem operativ de muncă, propice realizării la timp și în cele mai bune condiții a problemelor curente ale școlii. Desigur, consiliul popular județean va trebui să sporească activitatea inspectoratului școlar și să întărească răspunderea lui în îndrumarea și orientarea procesului instructiv-educativ din școli. Cu sprijinul Ministerului Învățămîntului, inspectoratele școlare trebuie să asigure însă nu numai o bună îndrumare de specialitate, ci și acele mijloace moderne cerute de învățămînt. În această direcție aș vrea să relev o serie de greutăți pe care le întîmpinăm în înzestrarea școlilor cu aparataj modern de laborator, necesar demonstrațiilor și lucrărilor practice. O parte din materialul didactic primit în cursul anilor este depășit din punct de vedere științific și tehnic. De aceea, consider că Ministerul Învățămîntului trebuie să dovedească mai multă preocupare și operativitate în editarea și fabricarea materialului didactic corespunzător.

Sistemul actual de acordare a gradelor didactice prezintă anumite deficiențe, este insuficient de stimulativ. Dacă la aceasta mai adăugăm și caracterul facultativ al înscrierii la gradele II și I, ne dăm seama că interesul pentru perfecționarea continuă nu este stimulat în mod corespunzător. De aceea sînt de acord cu prevederile cuprinse în proiectul de lege în legătură cu perfecționarea cadrelor didactice.

Cadrele didactice din județul Neamț s-au bucurat de grija organelor de partid și de stat în ceea ce privește asigurarea unor condiții bune de muncă și viață. Ne vom strădui și în viitor să acordăm întreaga atenție îmbunătățirii acestor condiții, în special în mediul rural. Noi am votat în această sesiune Legea pentru dezvoltarea construcției de locuințe, vînzarea de locuințe din fondul de stat către populație și construirea de case proprietate personală. Eu consider că va trebui să folosim din plin prevederile acestei legi, pentru a contribui la stabilitatea cadrelor didactice și îndeosebi pentru integrarea lor trainică în viața satelor.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI COSTIN NENIȚESCU

Dezbaterile Plenarei Comitetului Central al P.C.R. din luna aprilie și concluziile trase în deplină cunoștință realistă a faptelor de către secretarul general al Comitetului Central, tovarășul Nicolae Ceaușescu, au trasat liniile generale de dezvoltare ale învățămîntului și au arătat modificările devenite necesare în sistemul nostru de învățămînt pentru a-l armoniza cu situația nouă creată de dezvoltarea uriașă a economiei și culturii țării și poporului nostru.

Legea reprezintă un incontestabil progres față de actele normative actuale care dirijează învățămîntul nostru. Nu voi repeta cele spuse de alți tovarăși înaintea mea cu privire la avantajele noii legi, dar nu pot, chiar cu riscul repetiției, să nu-mi exprim satisfacția pentru sublinierea preocupărilor științifice și a cercetării în învățămînt și implicit a valorilor științifice ca cel mai important criteriu în recrutarea noilor cadre.

Arătînd că sînt necesare precizări cu privire la normele de recrutare ale corpului didactic și că această problemă va fi inclusă în Statutul Corpului Didactic, vorbitorul a spus că ar fi fost mai bine ca acest statut să fi fost discutat simultan cu prezenta lege, relațiile dintre cele două acte normative fiind evidente și multiple. Nivelul unei școli și calitatea învățămîntului predat sînt determinate în mod absolut de nivelul și calitatea corpului didactic. Sperăm că statutul va împlini în mod satisfăcător această lacună.

În legătură cu procedura concursului de admitere a studenților, vorbitorul a propus să se specifice în lege ținerea de concursuri unice pe facultăți.

În timp ce, cu 50 de ani în urmă, era încă posibil să se transmită studenților, în cadrul unei facultăți, toate sau aproape toate cunoștințele referitoare la o anumită disciplină, fizică, chimie sau medicină, — a arătat între altele vorbitorul — lucrul acesta a devenit astăzi cu totul imposibil, din cauza acumulării formidabile de fapte și cunoștințe. Pînă în prezent s-a încercat să se facă față acestei situații prin înmulțirea excesivă a cursurilor și prin încărcarea programelor. Este imposibil să se meargă mai departe pe această linie

Referindu-se la necesitatea modificării radicale a procesului instructiv, vorbitorul a spus: Trebuie să folosim și noi metode de învățămînt, bazate pe dezvoltarea capacității de a gîndi a studenților și pe inițierea acestora în tehnicile moderne de informare eficientă și rapidă, reducînd materialul transmis pentru simpla memorizare la noțiunile de bază.

Schimbarea metodelor folosite în învățămîntul superior presupune o pregătire corespunzătoare a cadrelor, dezvoltarea bazei materiale, care să corespundă uriașei industrii pe care o construim și stadiului actual atins de societatea noastră.

În concluzie, consider că legea învățămîntului supusă votului Marii Adunări Naționale constituie un progres față de legile trecute. De aceea, eu personal o voi vota. Consider, pe de altă parte, că acțiunea pentru îmbunătățirea învățămîntului nostru nu trebuie să înceteze, este un proces dinamic, ce trebuie să ne preocupe necontenit. De modul cum vom ști să creștem copiii noștri depinde viitorul țării noastre.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI CRISTOFOR SIMIONESCU

De-a lungul unui întreg secol, în incinta parlamentului român s-au purtat numeroase discuții și s-au votat cîteva legi de bază asupra cărora s-au operat ulterior modificări, avînd drept obiect progresul școlii românești. Tulburînd liniștea arhivelor care consemnează îndelungata strădanie de a perfecționa școlile patriei noastre obții, se înțelege, sentimentul profund că eforturile întreprinse astăzi în același sens duc mai departe o muncă, putem spune seculară, generată în ultima analiză de setea de lumină și cultură a poporului român.

Proiectul de lege asupra viitorului școlii de toate gradele în România socialistă, supus spre aprobare Marii Adunări Naționale, prinde idei și structuri noi în toate compartimentele învățămîntului, dar elementul dominant îl constituie fără îndoială introducerea învățămîntului general obligator și gratuit de 10 ani, act de importanță istorică în dezvoltarea școlii românești și pentru progresul cultural și social al poporului nostru. Nu-i ușor de apreciat în întreaga ei întindere însemnătatea acestei măsuri. Procesul apare cu atît mai uimitor cu cît, în ciuda strădaniei celor cu vederi înaintate, a patrioților înflăcărați din trecut, învățămîntul nostru se găsea acum treipatru decenii în urmă, sub multe aspecte, la nivele de jos ale școlii pe plan mondial. După o statistică din anul 1933, pe lîngă faptul că învățămîntul primar era frecventat numai de 59,8 la sută din copiii de vîrstă școlară, ne plasam și pe ultimul loc în Europa în privința duratei școlarității obligatorii. Și cam cu aceeași situație eram confruntați în 1945 cînd 35 la sută din populația țării era analfabetă și semianalfabetă. În douăzeci de ani numai s-a înfăptuit această spectaculoasă schimbare cu o viteză care nu-și găsește precedent: școala e frecventată astăzi de toți copiii țării și a trecut de la 4 ani, prin diferite trepte intermediare, la 10 ani de învățămînt obligatoriu. Am putea vorbi de un miracol dacă nu am ști că aparentul mister are de fapt ca bază cea mai clară judecată, forța revoluției proletare și neasemuitul efort de construire lucidă a societății socialiste sub conducerea Partidului Comunist Român.

Legea ce ne este supusă spre examinare derivă, articol cu articol, din experiența școlii noastre și a școlii mondiale, din discuții publice purtate îndelung, din analiza temeinică ce s-a efectuat în plenara Comitetului Central al partidului; înainte de a ajunge în fața Marii Adunări Naționale, mulți dintre noi au contribuit ca ea să fie ceea ce este. Aș mai adăuga însă că această lege derivă dintr-un impuls fundamental dat de partid, impuls care îi conferă o unitate de concepție și de finalitate. Așa cum a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu, în plenara Comitetului Central, legea urmărește să pună bazele unui învățămînt pe măsura epocii și a societății noastre, învățămînt capabil să țină la toate nivelele sale pasul cu progresele rapide ale științei și tehnologiei moderne. Hotărîrea noastră în legătură cu proiectul de lege va reprezenta prin urmare mai mult decît sancționarea fiecărui articol în parte, va însemna decizia și angajamentul nostru de a face să triumfe spiritul și orientarea principială a noii legislații școlare.

Desigur, traducerea sa în fapt depinde de mulți factori, printre care calitatea corpului didactic ocupă o poziție centrală. Cred că nu greșesc afirmînd că nu se poate îmbunătăți învățămîntul într-o etapă oarecare fără a asigura simultan un corp didactic superior celui din trecut.

Va trebui să veghem ca regulamentele să fie bine alcătuite și aplicarea lor practică să fie în prelungirea intenției și voinței noastre. Căci, ne găsim în fața unei acțiuni de o prea mare însemnătate spre a ne putea elibera de marea răspundere față de generațiile viitoare numai prin votarea unei legi. Cu acest gînd și cu satisfacția și mîndria de a fi trăit unul din cele mai însemnate momente din dezvoltarea școlii românești, exprimîndu-mi și de această dată totalul atașament la înțeleapta politică internă și externă a partidului nostru, vă asigur că voi vota cu emoție pentru progresul școlii în patria noastră.

CUVÎNTUL DEPUTATULUI STANCIU STOIAN

Părinți și dascăli de toate categoriile — cetățeni ai Republicii Socialiste România — trăiesc azi sentimentul profund că sînt martori ai unei hotăriri importante: Legea privitoare la organizarea și funcționarea învățămîntului. Această lege vine să așeze o astfel de rînduială pe temelii mai solide decît cele de pînă acum. Lucrul acesta iese cu pregnanță în evidență, chiar și dintr-o cît de sumară trecere în revistă a principalelor idei pe care le fixează în articolele sale.

O primă idee este ceea ce, după părerea noastră, ar putea să-i confere calificativul de lege cadru. Cantitativ e mai puțin decît un cod; calitativ și dinamic este mai mult decît o lege obișnuită.

O a doua idee, ce stă la baza acestei legi, este valorificarea tradiției educaționale progresiste — atît naționale cît și universale — împletită cu folosirea cuceririlor științei și tehnicii moderne, într-un spirit pe care l-am putea caracteriza experimental. Noi avem în vedere tradiția progresistă, în întregimea ei. În ea nu putem uita să includem tradiția cea nouă, tradiția ce s-a înfiripat și se întărește sub ochii noștri — tradiția socialistă.

În materie de educație și învățămînt asemenea cuceriri sînt: gratuitatea reală a învățămîntului, manuale gratuite pentru tot învățămîntul obligatoriu și liceal, sistemul de burse pentru studenți, accesul la învățătură pe scară largă pentru cei din cîmpul muncii, asigurarea unui loc de muncă pentru orice absolvent al unei instituții de învățămînt superior sau de specialitate ș. a. Acestea noi le socotim elemente ale unei noi tradiții, fenomen progresist și ireversibil.

O a treia idee importantă a legii este aceea că mergînd în pas cu vremea, pe calea deschisă de construcția socialismului din țara noastră, înscrie între articolele sale o măsură cu adevărat epocală: prelungirea școlarității obligatorii. Unii dintre noi se întreabă, e adevărat, dacă nu cumva ne grăbim. Ferma noastră convingere este că nu. Știința ne demonstrează că acest lucru este posibil.

În ce privește organizarea învățămîntului, noi credem că legea nouă, mergînd pe drumul indicat cu grijă de Congresul al IX-lea al partidului, a găsit formele fericite de realizare a sarcinilor trasate axîndu-se pe ideea adaptării lui la cerințele construirii socialismului și a omului necesar acestela, folosind tradiția bună și experiența înaintată din țară și din întreaga lume.

Pe șantierele muncii patriotice

În zilele acestea încărcate de soare și lumină, tineretul patriei s-a încolonat și a pornit, în ritmurile entuziaste și fremătătoare ale cîntecelor de muncă, peste tot acolo unde este nevoie de energia, de elanul, de dîrzenia lui. În rîndurile acestei uriașe coloane se află, alături de întreg tineretul țării, mii și mii de elevi. Prezența lor pe șantierele muncii patriotice constituie un răspuns însuflețit dat chemării lansate de Uniunea Tineretului Comunist și, în același timp, dovada spiritului de răspundere ce caracterizează tînăra generație.

„Șantier al tineretului", o tradiție care a înmănunchiat de-a lungul a 20 de ani, de cînd s-a născut pe Valea Jiului la Bumbești-Livezeni, nenumărate și emoționante fapte de eroism — se îmbogățește acum cu noi semnificații. Fiecare zi, fiecare săptămînă se încheie cu un bilanț rodnic. Duminica trecută a înscris un adevărat record. Dis de dimineață, elevii liceelor au răspuns „prezent" pe toate șantierele: și pe cele unde se ridică locuințe sau obiective industriale, și pe întinsele terenuri de împăduriri, de amenajări funciare sau de irigații, și pe ogoarele cooperativelor agricole, și în uriașa ofensivă împotriva secetei, și la înfrumusețarea orașelor și comunelor, parcurilor și monumentelor.

Mii de elevi ai liceelor din Capitală au muncit duminică dimineața la amenajarea Complexului sportiv Balta Albă, pe bulevardul Armata Poporului, în piața Militari, acolo unde va începe viitoarea autostradă, ca și pe alte numeroase șantiere ale Capitalei. Elevii liceelor din județele Suceava și Galați muncesc cu deosebită rîvnă la transportul apei din fîntîni, iazuri, rîuri și pîraie pe ogoarele cultivate cu legume, cu vie și pomi fructiferi. La rîndul lor, elevii din liceele județului Prahova pot fi văzuți lucrînd pe autostrada ce va lega Cîmpina de Comarnic. Alături de ceilalți tineri din județ, ei luptă pentru ca și în acest an să obțină locul I pe țară și steagul de fruntași în muncă voluntară patriotică. Cu aceeași rîvnă muncesc cei 1 500 de elvi din județul Bihor care amenajează terenuri de sport, spații verane, parcuri, malul Crișului. Nici elevii liceelor Craiovei nu sînt mai prejos. În lunca Jiului, în parcul Poporului, la hanul Hurezului sau în Valea Vlăicii ei au făcut duminica trecută dovada că sînt harnici și pricepuți gospodari.

Fiecare oraș, fiecare sat al țării a devenit un șantier al tineretului. Cele cîteva cifre și fapte pe care le-am consemnat și altele multe vorbesc numai într-o mică măsură despre ceea ce se petrece pe toate șantierele. Fiecare clipă petrecută aici înseamnă dăruire, devotament, bucurie — bucuria tinerilor că pot fi folositori patriei, că o pot face cu energia tinereții lor mai înfloritoare, mai bogată.

M. R.

REȚEAUA BAZELOR TURISTICE DIN ȘCOLILE PROFESIONALE

ale ministerelor în care se asigură cazarea elevilor din școlile generale, licee, școli profesionale și tehnice participanți la excursiile interjudețene organizate de inspectoratele școlare, comitetele județene ale U.T.C. și Consiliile județene ale Organizației Pionierilor.

MINISTERUL INDUSTRIEI CONSTRUCȚIILOR DE MAȘINI

Cîmpulung-Argeș: Gr. Școlar U.M.M., str. Negru Vodă 131, tel. 249—100 de locuri. Funcționează între 15 iulie—15 august.

Timișoara: Șc. prof. Uz. mec., Bd. 23 August 15, tel. 16446—150 de locuri. Funcționează între 15 iulie—15 august.

Timișoara: Sc. prof. Uz. Electromotor, Piața Huniade, 3, tel. 12817—150 de locuri. Funcționează între 15 iulie—15 august.

Reșița: Gr. șc. U.C.M.R., Piața Lenin 1, tel. 1262—100 de locuri. Funcționează între 15 iulie—15 august.

Arad: Gr. șc. Uz. Vagoane, str. Armata Poporului 31, tel. 3670—100 de locuri. Funcționează între 15 iulie—15 august.

Zărnești-Brașov: Șc. prof. 6 Martie, tel. 12588—50 de locuri. Funcționează între 15 iulie—15 august.

Rișnov-Brașov: Șc. prof. Fab. Scule, str. Republicii 25, tel. 23—50 de locuri. Funcționează între 15 iulie—15 august.

Săcele-Brașov: Șc. prof. Electroprecizie, tel 14554—100 de locuri Funcționează între 15 iulie—15 august.

Sibiu: Gr. Șc. Independența, str. F. Engels 1, tel. 14377—100 de locuri. Funcționează între 15 iulie—15 august.

Medgidia-C-ța: Șc. prof. I.M.U.M. str. Tortoman 3, tel. 348—100 de locuri. Funcționează între 15 iulie—15 august.

Constanța: Gr. Șc. Șant. Nav., Bd. 1 Mai 38, tel. 4767—120 de locuri. Funcționează între 1 august —15 august.

Galați.: Șc. prof. Al. I. Cuza, str. Traian 125, tel. 2464—100 de locuri. Funcționează între 15 iulie —15 august.

București: Gr. Șc. Vulcan, str. Samuil Vulcan 8, tel. 31 48 11—100 de locuri. Funcționează între 15 iulie—15 august.

București: Șc. prof. Timpuri Noi, Cal. Dudești 127, tel. 21 42 68 —100 de locuri. Funcționează între 15 iulie—15 august.

Sinaia: Gr. Șc. Uz. Mec. Cal. București 13, tel. 353—100 de locuri. Funcționează între 15 iulie—15 august.

MINISTERUL ECONOMIEI FORESTIERE

Timișoara: Gr. Șc. Forest., Pădurea Verde, tel. 17547—100 de locuri. Funcționează între 15 iulie —15 august.

Blaj-Alba: Gr. Șc. Forest., str. P. Groza 25, tel. 260—100 de locuri. Funcționează între 15 iulie—15 august.

Brăila: Șc. prof. Forest., str. Karl Marx 95, tel. 2082—150 de locuri. Funcționează între 15 iulie —15 august.

P. Neamț: Gr. Șc. Forest., str. Ștefan cel Mare 29, tel. 2411—200 de locuri. Funcționează între 15 iulie—15 august. Se asigură și masa.

Suceava: Gr. Șc. Forest., Calea Unirii 31, tel. 3060—200 de locuri. Funcționează între 15 iulie—15 august. Se asigură și masa.

Cîmpulung-Moldovenesc: Gr. Șc. Forest., str. 7 Noiembrie, 75, tel. 387—200 de locuri. Funcționează între 15 iulie—15 august. Se asigură și masa.

MINISTERUL TRANSPORTURILOR AUTO, NAVALE ȘI AERIENE

Rm. Vîlcea: Șc. Prof. Auto., str. T. Vladimirescu 16, tel. 1283—70 de locuri. Funcționează între 15 iulie—31 august.

Brașov: Gr. Șc. Auto, str. Carierei 20, tel. 12515 — 80 de locuri. Funcționează între 15 iulie—31 august.

P. Neamț: Șc. Prof. Auto, str. Ștefan cel Mare 6, tel. 1467—70 de locuri. Funcționează între 15 iulie —31 august.

Turnu Severin: Șc. Prof. Auto, Bd. Republicii 5, tel. 1149—70 de locuri. Funcționează între 15 iulie 31 august.

MINISTERUL INDUSTRIEI CHIMICE

Bacău: Șc. Prof. Chimie, str. Mărășești 297, tel. 10100—200 de locuri. Funcționează între 1 iulie —1 august. Se asigură și masa.

Pitești: Gr. Șc. Chimie, str. Mircea Vodă 42, tel. 2254 — 300 de locuri. Funcționează între 1 iulie—1 august. Se asigură și masa.

Craiova: Gr. Șc. Chimie, str. Pașcani 26, tel. 3537—300 de locuri. Funcționează între 1 iulie—1 august. Se asigură și masa.

MINISTERUL MINELOR.

Lupeni: Gr. Șc. Minier, str. Viitorului 27, tel. 210—100 de locuri. Funcționează între 15 iulie—15 august.

Petroșeni: Gr. Șc. Minier, str. Republicii 7, tel. 1574—200 de locuri. Funcționează între 26 iunie —15 august. Se asigură și masa.

Brad: Gr. Șc. Barza-Brad, str. Moților 12, tel. 592—100 de locuri. Funcționează între 15 iulie—15 august.

Zlatna-Alba: Șc. Prof. Mine, str. T. Vladimirescu 14, tel. 21—50 de locuri. Funcționează între 15 iulie—15 august.

Baia Mare: Gr. Șc. Minier, str. Victoriei 154, tel. 2868—200 de locuri. Funcționează între 26 iunie — 15 august. Se asigură și masa.

Anina-Caraș-Severin: Gr. Șc. Minier. str. 1 Mai 5 — 150 de locuri. Funcționează între 26 iunie—15 august. Se asigură și masa.

Iacobeni-Suceava: Șc. Prof. Mine — 100 de locuri. Funcționează între 26 iunie—10 august. Se asigură și masa.

Cîmpulung-Argeș: Gr. Șc. Minier, str. Națională 108, tel. 508—100 de locuri. Funcționează între 26 iunie—15 august. Se asigură și masa.

MINISTERUL PETROLULUI

Cîmpina: Gr. Șc. Petrol, str. Griviței 91, tel. 2365 — 150 de locuri. Funcționează între 15 iulie — 15 august. Se asigură și masa.

Ploiești: Gr. Șc. Petrol, Bd. Petrolului 59, tel. 23582 — 150 de locuri. Funcționează între 15 iulie — 15 august. Se asigură și masa.

Mediaș: Gr. Șc. Petrol, str. A. Șaguna 12 — 100 de locuri. Funcționează între 15 iulie — 15 august. Se asigură și masa.

MINISTERUL INDUSTRIEI ALIMENTARE

Galați: Gr. Școlar, Bd. Republicii 169, tel. 4276 — 100 de locuri. Funcționează între 15 iulie — 15 august.

Roman: Șc. Prof. str. Dezrobirii 6, tel. 1895 — 100 de locuri. Funcționează între 15 iulie — 15 august. Se asigură și masa.

Sibiu: Gr. Școlar, str. Turismului 15. tel. 11 929 — 100 de locuri. Funcționează între 15 iulie — 15 august. Se asigură și masa.

Armășești-București: Gr. Școlar, tel. 3234 — 100 de locuri, Funcționează între 15 iulie — 15 august. Se asigură și masa.

București: Gr. Școlar, str. Spătaru Preda 16, tel. 23 3701 — 100 de locuri. Funcționează între 15 iulie — 15 august.

MINISTERUL CĂILOR FERATE

Buzău: Gr. Șc. C.F., str. Bistriței 32, tel. 1637 — 50 de locuri. Funcționează între 1 iulie — 10 august.

Craiova: Gr. Șc. C.F., str. Unirii 98, tel. 4090—70 de locuri. Funcționează între 10 iulie — 10 august.

Brașov: Șc. Prof. C.F., str. Hărmanului 17, tel. 14406 — 50 de locuri. Funcționează între 10 iulie — 5 august.

Iași: Șc. Prof. C.F., Șos. Națională 174, tel. 385 — 50 de locuri. Funcționează între 10 iulie — 5 august.

București: Șc. Prof. C.F. Șos. Giulești 10, tel. 18 44 99 — 70 de locuri. Funcționează între 1 iulie — 1 august.

Oradea: Șc. Prof. C.F., Bd. Republicii 48, tel. 11906 — 50 de locuri. Funcționează între 1 iulie — 1 august.

Sibiu: Șc. Prof. C.F., str. I.S.Bach 1, tel. 15481 — 40 de locuri. Funcționează între 10 iulie — 10 august.

Pitești: Șc. Prof. C.F., Bd Republicii 170, tel. 3379 — 50 de locuri. Funcționează între 10 iulie — 10 august.

CONSILIUL SUPERIOR AL AGRICULTURII

Budila-Brașov: Șc. Prof. Agricolă, str. Principală 593, 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie — 10 august.

Odorhei-Harghita: Gr. Șc. Agricol, str. Justiției 12 — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie — 10 august.

Nucet-Dîmbovița: Gr. Sc. Agricol, str. Gării 2—100 de locuri. Funcționează între 1 iulie — 10 august.

Focșani: Gr. Șc. Agricol, str. Cuza Vodă 46 — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie — 10 august.

Călărași: Lic. Agricol, Cal. București 4 — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie — 10 august

Tulcea: Șc. Prof. M.A., Șos Isaccea 3 — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie — 10 august.

Iași: Lic. Agricol, Aleea Sadoveanu 41 — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie — 10 august.

Craiova: Lic. Agricol, str. C. Brîncuși 11 — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie — 10 august.

Rădăuți: Lic. Agricol, str. Tineretului 9—80 de locuri. Funcționează între 1 iulie — 10 august.

Tg. Mureș: Lic. Agricol, str. Kosuth Lajos 108 — 100 de locuri. Funcționează între 1 iulie — 10 august. Se asigură și masa.

Alba-Iulia: Șc. Prof. Mec. Agr. — 200 de locuri. Funcționează între 1 iulie — 31 iulie. Se asigură și masa.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 948 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 24 mai 1968 | 4 pag. 25 bani

„Școala este principalul factor de dezvoltare a științei și, totodată, un prețios instrument de educare comunistă a tineretului patriei noastre. Ea se află astăzi în mîinile noastre, ale statului socialist și ea trebuie să servească în întregime tocmai îndeplinirii programului general elaborat de partid, perspectivelor pe care le avem, făuririi societății socialiste și comuniste".

(Din cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara C.C. al P.C.R. din 22—25 aprilie a.c.).

ÎN FAȚA UNOR MARI RĂSPUNDERI

Înfăptuind cu consecvență vastul program menit să ridice întreaga viață a poporului nostru pe noi trepte ale progresului și civilizației, partidul și statul au elaborat recent documente de covîrșitoare însemnătate pentru învățămînt. DIRECTIVELE C.C. AL P.C.R. PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ÎN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA aprobate de plenara din 22—25 aprilie și LEGEA PRIVIND ÎNVĂȚĂMÎNTUL ÎN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA, elaborată pe baza Directivelor și votată de Marea Adunare Națională la 13 mai a.c. sînt temeliile pe care se va înălța ampla și profunda operă de perfecționare a învățămîntului de toate gradele, de așezare a lui pe baze moderne, corespunzătoare necesităților actuale și de perspectivă ale societății noastre. Aceste documente elaborate în lumina hotărîrilor Congresului al IX-lea al P.C.R. sînt menite să asigure realizarea unuia din cele mai importante obiective ale politicii partidului și statului — ridicarea continuă a nivelului cultural și de instruire a poporului.

Directivele partidului și Legea au fost primite cu adeziune unanimă, cu profund entuziasm de toți oamenii școlii, care au văzut sintetizată în conținutul lor vasta experiență acumulată de-a lungul anilor în școlile noastre, rodul amplelor dezbateri la care au luat parte în perioada pregătitoare elaborării lor, spiritul profund științific ce caracterizează întreaga activitate conducătoare a partidului.

Măsurile de perfecționare a structurii și organizării învățămîntului nostru creează cadrul pentru o modernizare substanțială, multilaterală, în conținut, pentru încadrarea mai profundă și mai eficientă a școlii în viața socială. Prin actualele lui trăsături învățămîntul nostru se ridică la nivelul atins în cele mai avansate țări ale lumii. Prelungirea duratei învățămîntului obligatoriu la minimum 10 ani, școlarizarea copiilor de la vîrsta de 6 ani, începutul de profesionalizare în școala obligatorie, diversificarea pregătirii în liceu, formele create pentru pregătirea muncitorilor calificați și a maiștrilor, diversificarea profilului de pregătire superioară, învățămîntul postliceal și postuniversitar creează condiții pentru ca școala să răspundă mai deplin necesităților ce decurg din dezvoltarea în ritm viu a economiei și culturii noastre. Prevederile Legii exprimă cu pregnanță democratismul profund al învățămîntului nostru, care asigură fiecăruia accesul pînă la pregătirea cea mai înaltă, gratuitatea pe toate treptele, studiul în limba maternă pentru naționalitățile conlocuitoare, sistemul de burse, cămine, cantine, tabere de odihnă, asistența medicală.

Înnoirile care se aduc învățămîntului prin recentele documente pun mari răspunderi în fața tuturor oamenilor școlii. Este de îndeplinit o operă colectivă de vaste dimensiuni. Învățămîntul își mobilizează toate forțele, toate energiile de care dispune. Pe toată aria activității școlare pornește ampla și neîntrerupta acțiune de valorificare a capacităților, a inițiativelor. Creșterea competenței și sporirea atribuțiilor organelor de învățămînt locale creează condiții pentru ca timpul și valorile reale să fie folosite cu eficiență sporită.

Sarcini urgente și de cea mai mare răspundere îi revin Ministerului Învățămîntului. Elaborarea programelor și manualelor după concepția cea mai modernă, pe baza ultimelor cuceriri ale științei și reflectînd în întregul lor conținut ideologia partidului, concepția despre lume și societate care stă la baza politicii sale, perfecționarea metodelor de predare, înnoirea substanțială în domeniul didacticii, asigurarea mijloacelor de informare și documentare permanentă a cadrelor didactice, realizarea la nivelul unei sporite exigențe a perfecționării cadrelor didactice, înzestrarea laboratoarelor cu material didactic creat pe baza celor mai noi cuceriri ale tehnicii sînt obiective care impun întreprinderea unor studii temeinice, organizarea unor acțiuni în care să se concentreze cele mai capabile forțe, cei mai buni specialiști. Trebuie asigurate temeiul științific al măsurilor, operativitatea în acțiuni, eficiența în rezultate. Pregătirea de cadre pentru toate domeniile — sarcină de răspundere a învățămîntului — trebuie să fie în avans față de progresul economic și social al țării pe care aceste cadre sînt chemate să-l înfăptuiască. În procesul acesta prevederea, clarviziunea, capacitatea de a înțelege nevoile ce vor apare în timp, sînt condiții esențiale și ele trebuie să caracterizeze activitatea, îndeosebi a cadrelor de conducere din școli și de la inspectoratele județene, din direcțiile ministerului. Capacitatea de a conduce pe baze științifice se impune a fi criteriul principal de promovare a cadrelor, respectat cu cea mai mare rigoare. Nu este de iertat concesia care se face uneori acestui important imperativ.

Perfecționarea care se realizează prin îmbunătățirea programelor și manualelor se aprofundează, se desăvîrșește permanent prin continua documentare și informare a cadrelor didactice. Ritmul de acumulare a cuceririlor în știință este cu mult mai viu decît acela în care se pot elabora programele și manualele. Profesorul este dator să realizeze o permanentă actualizare din punct de vedere științific a lecțiilor sale. În școală trebuie să pătrundă pe toate căile — programe, manuale, lecții, activitate practică — și fără întrerupere noul. Necesități stringente de a fi la curent cu dezvoltarea științei, tehnicii, culturii trebuie să-i corespundă mai bine materialul elaborat de societățile științifice ale cadrelor didactice, lucrările Institutului de științe pedagogice, publicațiile de învățămînt. Bibliotecile, la rîndul lor, sînt chemate să mijlocească mai bine, mai activ legătura profesorului cu materialul documentar.

A fost subliniată cu deosebită tărie necesitatea de a crește influența educativă a școlii în formarea și dezvoltarea multilaterală a tinerei generații. În strînsă legătură cu Uniunea Tineretului Comunist și cu Organizația Pionierilor, cu familia, școala este chemată la o grijă sporită pentru educarea elevilor ca cetățeni devotați patriei și poporului, capabili, harnici, cinstiți. Aceasta cere să se valorifice la maximum fiecare acțiune a școlii, fiecare moment trăit de elevi în școală, fiecare acțiune organizată pe plan extrașcolar. În obținerea bunelor rezultate în procesul de învățămînt, un rol hotărîtor îl are înțelegerea deplină de către fiecare învățător și profesor a îndatoririlor sale. Sfera obligațiilor didactice trebuie înțeleasă în complexitatea ei, și nu limitată la ora de curs. Cunoașterea și îndrumarea elevilor cere ca grija pedagogului să se extindă asupra fiecărui moment din viața școlară. În acest scop se impune ca educatorul să se afle cît mai mult în mijlocul elevilor, să-i supravegheze, să le organizeze jocurile, să-i îndrumeze.

Procesul de instruire și educare a tinerei generații se cere permanent corelat cu nevoile societății, cu dezvoltarea celorlalte sectoare ale vieții sociale. De aceea, perfecționarea lui nu poate fi un moment, ci este un proces neîntrerupt, extrem de viu, mereu modelabil. Efortul de înnoire în care ne angajăm este așadar permanent și multilateral.

Directivele C.C. al P.C.R. și Legea privind învățămîntul în Republica Socialistă România au deschis mai larg orizonturile în fața noastră, au înălțat podiumul fiecărei catedre, ajutînd pe fiecare învățător și profesor să-și privească sarcinile și să-și împlinească activitatea de pe poziții superioare. Privind cu luciditate răspunderile ce decurg din aplicarea în viață a acestor documente, să închinăm întregul potențial al competenței noastre, toate energiile creatoare, cu pasiune și devotament, operei de ridicare a învățămîntului pe treptele cele mai înalte la care îl îndreptățesc tradițiile sale, hărnicia și talentele poporului și condițiile create în statul nostru socialist.

După ce toate mijloacele moderne de irigație au fost puse în funcțiune intensivă, și gălețile minuite de elevi își aduc aportul bine venit la asigurarea recoltei

UN IMPERATIV DE PRIMĂ ÎNSEMNĂTATE:

RIDICAREA NIVELULUI IDEOLOGIC AL INSTRUIRII ȘI EDUCĂRII

Una din marile realizări ale școlii noastre noi o constituie fundamentarea sa pe concepția științifică materialist-dialectică. Dacă democratismul profund este caracteristica esențială a sistemului nostru de învățămînt, concepția materialist-dialectică este trăsătura distinctivă a conținutului său, a procesului de instruire și educare a tinerei generații. Aceste principale caracteristici constituie laturi inseparabile, indisolubile ale învățămîntului nostru, care-i definesc calitatea și prin care el își îndeplinește rolul în societatea noastră.

Introducerea în liceu, cu ani în urmă, a studiului economiei politice, a socialismului științific și a unor cunoștințe de filozofie a fost o realizare importantă, care a contribuit la întărirea educației ideologice a elevilor, la înarmarea lor cu concepția materialist-dialectică despre lume, la maturizarea lor politică. Directivele C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului stabilesc noi măsuri pentru întărirea studiului științelor sociale în școala de cultură generală. Astfel, se prevede să se dea o mai mare extindere problemelor de istoria filozofiei. Paralel cu aceasta se va îmbunătăți în continuare conținutul programelor și manualelor disciplinelor de marxism-leninism, pentru a se înlătura tratarea rigidă, dogmatică a unor probleme, care a împins pe elevi la memorarea mecanică a cunoștințelor. Prin esența lor, aceste discipline au rolul de a dezvolta gîndirea elevilor, capacitatea lor de investigație, de generalizare teoretică, care să-i ajute în înțelegerea problemelor complexe ale realității. Dar educația ideologică, înarmarea elevilor cu concepția științifică despre lume, cu convingeri, sentimente și conduită comunistă nu se pot realiza numai prin predarea disciplinelor de marxism-leninism, deși rolul lor este deosebit de important. Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la Plenară, **„nu numai în filozofie sau în oricare altă disciplină socială, ci în întregul proces de învățămînt, trebuie să se reflecte concepția noastră filozofică despre lume și viață, materialismul dialectic și istoric... Cadrele care predau marxism-leninismul, toate cadrele didactice din întregul nostru învățămînt au îndatorirea să militeze activ pentru educarea tineretului în spiritul concepției despre lume și societate care stă la baza politicii partidului nostru".**

Aceste cuvinte ale secretarului general al C.C. al P.C.R. arată limpede ce înaltă apreciere acordă conducerea partidului funcției educative a învățămîntului și rolului care revine cadrelor didactice în realizarea ei, în promovarea concepției și ideologiei partidului nostru. Rezultă clar, din aceste cuvinte, că principalul criteriu de apreciere a muncii școlii este nivelul la care a ajuns aceasta în formarea concepției despre lume a elevilor, nivelul la care își însușesc ei ideologia partidului nostru, pentru a deveni constructori de nădejde ai socialismului și comunismului. Este firesc să fie așa, întrucît concepția despre lume este un rezultat al tuturor influențelor instructiv-educative pe care școala le exercită asupra elevilor. Ea presupune o informație bogată și variată, un larg orizont de cultură, o sinteză a cunoștințelor, o finalizare a lor pe coordonatele esențiale, intelectuale și morale, ale formării personalității omului societății socialiste. Formarea concepției despre lume este totodată și rezultatul metodelor de activitate cu elevii, al modului în care au fost îndrumați să-și însușească cunoștințele, deprinderile, astfel încît acestea să nu fie ceva învățat pe de rost, ci ceva gîndit de ei înșiși, să reprezinte concluzii la care au ajuns în mod conștient. Iată de ce trebuie combătută cu toată hotărîrea tendința de prezentare descriptivistă a faptelor, a cunoștințelor în dauna explicațiilor, a argumentărilor, tendință care împinge pe elevi spre memorare, frînează procesul de elaborare a concepțiilor, a noțiunilor, a judecăților.

Așa cum prevăd Directivele C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului, urmează să se aducă serioase înnoiri programelor și manualelor școlare, în care cunoștințele trebuie să fie selecționate și organizate în așa mod încît să-și sporească valoarea educativă, să-și întărească contribuția la înarmarea elevilor cu concepția științifică despre lume, care determină toate celelalte însușiri ale personalității lor, toate convingerile și sentimentele lor, ca și atitudinea lor față de realitate, de valori, de oameni, comportamentul lor social. În același scop, Directivele subliniază necesitatea perfecționării procesului instructiv-educativ, a metodelor de activitate cu elevii, a mijloacelor de învățămînt, a întregii munci educative desfășurate de cadrele didactice și de ceilalți factori educativi.

Formarea concepției despre lume și întreaga educație ideologică au un caracter procesual. Ele se dezvoltă și se adîncesc pe parcursul anilor de învățătură pe măsură ce elevii își lărgesc cercul de cunoștințe prin studiul obiectelor de învățămînt și al activităților extrașcolare, pe măsură ce își îmbogățesc experiența de viață și își lărgesc fondul de informații cu ajutorul tuturor mijloacelor moderne de propagare a culturii, de influențare educativă, mijloace care, în societatea noastră socialistă, au același țel — formarea conștiinței socialiste a tuturor cetățenilor patriei noastre. Școala însă desfășoară această acțiune formativă într-un mod specific, organizînd influența în mod gradat, sistematic, potrivit particularităților de vîrstă ale elevilor, selectînd și adaptînd la fiecare nivel al dezvoltării psihice conținutul și metodele care facilitează în modul cel mai eficient asimilarea influenței și transformarea ei în factor activ, stimulatoriu al dezvoltării. De aceea sînt de o importanță egală atît conținutul științific al cunoștințelor care se transmit elevilor — valoarea lor reflectorie, capacitatea lor de a reda pe orice treaptă, în planurile de învățămînt, în programele și manualele școlare, realitatea așa

EUGEN BLIDEANU
director general în Ministerul Învățămîntului

(Continuare în pag. 4-a)

Pe șantierele muncii patriotice

Duminica trecută șantierele patriei au fost împînzite din nou de sute și mii de elevi, care și-au continuat cu același avînt, cu același entuziasm, munca voluntară patriotică, izbutind să fie mereu printre primii. Și din nou au sosit la redacția noastră vești îmbucurătoare despre realizările ce care le obțin.

Pe meleagurile dobrogene, elevii au ieșit dis de dimineață, cu sutele, pe întinsele cîmpii ale cooperativelor agricole de producție, spre a ajuta țăranilor cooperatori să prevină și să combată urmările secetei. În cîteva ore ei au udat zeci de hectare de culturi. În mod deosebit s-au evidențiat elevii Liceului din Babadag.

De pe plaiurile Moldovei, vești la fel de îmbucurătoare. La Pașcani, pe plantația silvică amenajată anul trecut pentru producerea puieților de stejar, au lucrat duminică aproape 200 de elevi ai liceului din localitate, prășind 15 hectare de teren. Un număr mare de elevi au participat la plivirea plantațiilor de zarzavat ale cooperativei agricole Vatra din apropierea Pașcanilor.

La Satu Mare s-a deschis de curînd un mare șantier pentru amenajarea parcului tineretului. Și, cum e firesc, în cea mai mare măsură parcul este amenajat de tineri. Duminică, brigăzile de elevi de la liceele nr. 1 și nr 3 au nivelat, au ridicat și taluzat sute de metri de pămînt.

În cinstea evenimentului pe care-l vor sărbători în curînd — împlinirea a 600 de ani de existență a orașului lor — elevii din Slatina închină numeroase ore de muncă patriotică înfrumusețării orașului. Duminică ei au fost prezenți la amenajarea stadionului „1 Mai", la acțiunile de amenajare a parcului orășenesc, a malului Oltului, a străzilor și spațiilor verzi.

O deosebită animație au cunoscut duminică și șantierele din județul Mehedinți. Elevi de la toate liceele din Turnu Severin s-au deplasat, bunăoară, la Ostrovul Simianului unde s-a deschis un mare șantier arheologic al tineretului, care va funcționa pe toată perioada vacanței de vară.

Asemenea exemple de muncă plină de dăruire au dat toți elevii aflați duminică pe șantiere. Este o dovadă elocventă că înaltele trăsături morale pe care școala le cultivă cu grijă în rîndurile lor au prins rădăcini.

M. V.

Ora de dirigenție destinată informării politice

Recentele documente de partid care stabilesc măsuri pentru îmbunătățirea muncii educative în rîndul tineretului au arătat, între altele, necesitatea ca ora de dirigenție să fie folosită și ca un mijloc de informare politică a elevilor. Este o cerință pe deplin justificată, a cărei transpunere în viață asigură cunoașterea de către elevi a principalelor evenimente ale vieții interne și internaționale, obișnuindu-i cu urmărirea regulată a mersului vieții politice, contribuind la formarea orizontului lor politic, la creșterea maturității lor, a capacității lor de a aprecia anumite evenimente, de a le înțelege în interdependența lor, de a le sesiza cauzalitatea. Deosebit de important este faptul că înțelegerea măsurilor și acțiunilor politice interne și internaționale ale partidului și statului nostru îi face pe elevi să-și manifeste adeziunea la această politică, să dorească a deveni participanți conștienți, militanți activi în înfăptuirea construcției socialiste.

Dacă studiul istoriei, socialismului științific, economiei politice, literaturii și altor discipline de învățămînt îl pregătește pe elev să înțeleagă sensul vieții social-politice și îi prezintă cadrul în care se succed evenimentele din domeniul ei, informarea politică din ora de dirigenție îi dă prilejul de a aplica cele cunoscute în lecții la viața contemporană în care și el trăiește și acționează. Elevul ajunge astfel la constatarea că învață trecutul pentru a înțelege mai bine prezentul și a întrevedea cursul evenimentelor viitoare. Societatea de mîine nu-i mai apare ca ceva nedefinit, ca un joc al întîmplărilor căruia este obligat să i se supună, ci își dă seama că evenimentele de astăzi le pregătesc pe cele de mîine, că activitatea conștientă a maselor făurește cu adevărat istoria.

Ora de dirigenție destinată informării politice se organizează ori de cîte ori este nevoie — în general cel puțin o dată pe lună. Este bine ca ea să se axeze în întregime pe evenimentele interne sau internaționale dintr-o anumită perioadă, selecționate în funcție de importanța lor. Nu considerăm indicată practica unor diriginți care adaugă la orele de dirigenție, pe lîngă alte teme, și informarea politică. După părerea noastră, un asemenea amestec de teme nu poate duce decît la formalism, minimalizînd în fapt rolul informării politice.

Ar fi greșit să credem că orele de dirigenție reprezintă singura cale de informare politică a elevilor. Presa, ra-

ANTON VASILESCU

(Continuare în pag. a 2-a)

VIAȚA CURENTĂ A ȘCOLII ● VIAȚA CURENTĂ A ȘCOLII

Lecții care fertilizează și solicită gîndirea elevilor

Referindu-se la funcțiile didactico-științifice ale lecțiilor recapitulative, marele nostru geograf G. Vâlsan arăta, într-o lecție de deschidere a cursului său, că acestea sînt **„un fel de mici colocvii geografice cu elevii"** care **„fertilizează și solicită gîndirea elevilor pentru a enunța, a demonstra și a conclude asupra diferitelor fenomene și procese geografice, din care unele sînt destul de complexe și cu largi implicații în cîmpul geografic".**

După cum se știe, planul de învățămînt și programele actuale de geografie prevăd extinderea treptată a orizontului geografic al elevilor, începînd de la județul natal pînă la întregul glob pămîntesc. Spre exemplu noțiunile de relief, climă, ape, vegetație etc. încep să se formeze încă din clasa a III-a, cînd se dau definițiile noțiunilor respective și se analizează notele definitorii ale acestora, pe baza materialului concret oferit de geografia județului. La clasa a IV-a aceste noțiuni se îmbogățesc cu alte cunoștințe oferite de geografia patriei. Sfera acestor noțiuni se extinde în clasele a V-a și a VI-a, cînd se studiază geografia continentelor, care adaugă alte date faptice oferite de diversele regiuni ale globului pămîntesc. Acest material faptic suficient de bogat este valorificat apoi în clasa a VII-a, cînd se trece la generalizări care prezintă imaginea obiectelor și fenomenelor la scara globului privit în totalitatea lui, în cadrul unor noțiuni cu sferă largă de cuprindere — atmosferă, hidrosferă, litosferă, biosferă. Firește că realizarea acestor corelații între disciplinele geografice trebuie să constituie o preocupare principală a lecțiilor de recapitulare la sfîrșit de an. În același timp, trebuie să avem în vedere în cadrul lecțiilor respective corelația între ramurile de bază ale geografiei ce se predau în școală — geografia fizică și geografia economică. Rezultă deci că sintezele pe clase trebuie să fie totodată sinteze a tot ceea ce s-a predat anterior în problema respectivă, pentru a se ajunge la generalizări.

Ținînd seama de conținutul materialului, de contextul funcțiilor și particularităților pedagogico-metodice ale recapitulării finale la geografie, prezentăm cîteva propuneri de teme pe clase. La clasa a III-a, bunăoară, considerăm potrivită, între altele, tema „Ocupațiile și activitatea locuitorilor județului natal. Principalele produse economice ale județului. Unde, cum și de cine sînt ele realizate. Folosirea acestora de către locuitorii județului". La clasa a IV-a: „Dezvoltarea economică și social-culturală a orașelor și satelor patriei noastre în anii construcției socialismului. Orașe noi pe harta patriei. Însemnătatea dezvoltării orașelor și satelor noastre pentru populație și pentru economia națională". La clasa a V-a: „Principalele forme de relief din Europa și Asia. Localizarea și descrierea lor geografică. Însemnătatea acestor forme de relief pentru economia țărilor pe teritoriul cărora se află". La clasa a VI-a: „Privire comparativă — fizico-geografică și economico-geografică — asupra continentelor sudice și asupra Americii de Nord". La clasa a VII-a: „Legăturile dintre așezarea geografică, climă și relief, și zonarea vegetației, plantelor de cultură și a lumii animale pe latitudine și altitudine". La clasa a VIII-a: „Principalele bogății naturale ale României. Repartiția lor geografică și utilitatea pentru economie. Valorificarea superioară a bogățiilor naturale în condițiile României socialiste, pentru dezvoltarea economiei naționale, creșterea nivelului de trai al poporului, intensificarea și extinderea legăturilor economice externe ale țării". La clasa a IX-a: „Originea Pămîntului (ipotezele cosmogonice). Poziția Pămîntului în sistemul solar, a acestuia în Galaxie și a Galaxiei în Univers. Caracterul material, infinit și necreat al Universului. Structura internă a Pămîntului. Învelișurile exterioare ale globului terestru. Legăturile și influențele reciproce între cele 4 geosfere. Reflectarea lor în înfățișarea suprafeței scoarței terestre. Însemnătatea învelișurilor geografice pentru economie". La clasa a X-a: „Considerațiuni istorico-geografice cu privire la crearea de posesiuni și apoi imperii coloniale în sec XIX și la începutul sec. XX. Harta politică a lumii în jurul anului 1920. Destrămarea și prăbușirea sistemului colonial al imperialismului după formarea sistemului mondial socialist. Harta politică a lumii în prezent. Dezvoltarea social-economică a tinerelor state independente. Sprijinul acordat de R. S. România și celelalte țări socialiste pentru lichidarea completă a colonialismului și combaterea neocolonialismului, pentru progresul și prosperitatea țărilor în curs de dezvoltare".

Pentru prezentarea materialelor didactice adecvate acestor teme sau a altora, stabilite de profesori, se pot folosi, pe lîngă manualele școlare, revista „Natura — seria „Geografie", periodicul „Lumea", anuarele Direcției Centrale de Statistică, presa centrală și cea județeană. Deosebit de utile sînt mijloacele audio-vizuale, care însă trebuie judicios folosite pentru a nu consuma timp prea mult cu rezultate limitate în raport cu conținutul bogat al lecțiilor de recapitulare finală.

Foarte important este să facem din lecțiile recapitulative nu expuneri ale profesorilor, ci mijloace de antrenare intensă a elevilor la discuții asupra temelor aflate în studiu. Este bine, de pildă, să solicităm părerea întregii clase asupra răspunsurilor date de un elev sau altul, pentru corectarea eventualelor inexactități, completarea omisiunilor, adăugarea de noi date, fapte și argumente. Este bine chiar să fie stimulată expunerea unor puncte de vedere contradictorii, la urmă precizîndu-se punctul de vedere just, desigur cu argumentele necesare.

Antrenarea în discuții a clasei nu presupune însă nici de cum pasivitatea profesorului. Acesta va orienta cu grijă desfășurarea lecției, urmărind continuu abordarea aspectelor esențiale ale temei, corelarea cunoștințelor de geografie cu cele de la alte obiecte de studiu (istoria, geologia, biologia, socialismul științific, economia politică, literatura română, literatura universală ș.a.). Tot profesorul este cel chemat să sublinieze — cu conciziune — definițiile și concluziile, în conexiune logică, să prezinte date, fapte și idei noi, care n-au putut fi relevate în timpul anului fie din cauza bazei de cunoștințe mai înguste a elevilor, fie din cauza lipsei unor izvoare documentare la data respectivă.

Lecțiile de recapitulare finală la geografie trebuie să fie folosite și pentru a construi „punți de legătură" între materia învățată și aceea care urmează a fi studiată în clasa următoare. În acest scop, este bine ca, între altele, la ultimele ore de curs profesorul să-i stimuleze pe elevi să realizeze unele activități geografice în vacanța de vară, în special excursii și drumeții. În plus, elevilor din clasa a III-a li se poate recomanda să colecționeze fotografii din reviste, ca și ilustrații primite de la rude, colegi etc., cu aspecte din diferite județe ale țării. Cei din clasa a IV-a pot colecta și fotografii cu aspecte din Europa și Asia, iar cei din clasa a V-a cu aspecte din celelalte continente ale lumii. Elevii din clasele a VI-a și a VIII-a pot alcătui caiete cu însemnări geografice referitoare la diferite evenimente de pe glob, de care iau cunoștință din emisiunile de radio și de televiziune, din presă, din filmele documentare vizionate în timpul vacanței etc. De asemenea, acestora le putem recomanda lectura cărții „Geografie distractivă" de A. Lecca (ed. 1967). La clasele a VII-a, a X-a și a XI-a putem recomanda culegerile de „Lecturi geografice" despre patria noastră (vol. I și II), editate de S.S.N.G. (1967). Elevii acestor trei clase își pot întocmi și carnete de impresii geografice asupra celor văzute cu prilejul excursiilor și drumețiilor la care vor participa în vacanță.

C. LUPAȘCU
P. BĂRGĂOANU

Prilej de integrare a cunoștințelor într-un sistem unitar

Profesorul de chimie are multiple posibilități de a organiza lecții de recapitulare finală cu pronunțat caracter formativ, care să constituie un bun prilej de integrare într-un sistem unitar a tuturor cunoștințelor însușite pe parcursul anului școlar.

Un prim obiectiv în pregătirea acestor lecții îl constituie alegerea temelor în jurul cărora urmează să se organizeze recapitularea finală. Criteriile alegerii decurg, desigur, din însuși scopul recapitulării. Ele pot varia însă de la clasă la clasă, în funcție de situația concretă. De pildă, la clasa a IX-a, avînd în vedere deosebita valoare informativă și formativă a cunoștințelor cuprinse în capitolul „Legile chimiei" și mai ales aplicabilitatea generală a acestor legi, este indicat ca la recapitularea finală întregul material studiat să fie reconsiderat din perspectiva lor.

Cît despre modalitățile metodice de organizare a recapitulării, acestea depind în întregime de conținutul temelor propuse. Lecția se poate desfășura, bunăoară, pe plan teoretic, luîndu-se în discuție noțiuni fundamentale ale chimiei, care au rol deosebit în formarea gîndirii logice și în general în dezvoltarea intelectuală a elevilor. De pildă, propunîndu-și să recapituleze în clasa a IX-a, printr-o discuție pe plan teoretic, tema „Importanța cunoașterii structurii atomului și a clasificării elementelor pentru studiul sistematic al elementelor chimice", profesorul va cuprinde în planul lecției discutarea periodicității proprietăților nemetalelor în funcție de structura lor atomică. El poate să meargă însă și mai departe în abordarea acestei teme. Făcînd apel la cunoștințele referitoare la sistemul periodic al elementelor, el va continua interpretarea variației proprietăților în funcție de structura atomilor și la grupele următoare (III, II, și I), în care se află metale pe care elevii le vor studia amănunțit în clasa a X-a. Discuțiile pe plan teoretic sînt mai eficiente dacă sînt însoțite și de exerciții aplicative. De exemplu, li se poate cere elevilor să reprezinte prin desen configurația atomilor de clor și sodiu și să explice, conform structurii lor electronice, caracterul electric al ionilor respectivi.

Se pot recapitula pe plan teoretic și teme cum sînt „Fenomenele de oxido-reducere în metalurgie" și „Apa și rolul ei în fenomenele de dizolvare (hidratarea ionilor, hidroliza sărurilor)" — la clasa a X-a, „Specificul legăturii covalente în hidrocarburi și polimerizarea și aplicațiile ei practice în industria chimică de sinteză" — la clasa a XI-a etc.

De mare însemnătate sînt lecțiile recapitulative desfășurate sub forma lucrărilor de laborator, în cadrul cărora profesorul are prilejul să fixeze unele cunoștințe teoretice prin aplicarea lor, determinîndu-i pe elevi să realizeze corespondența dintre aceste cunoștințe și multiplele lor întrebuințări practice. În plus, recapitularea prin lucrări de laborator oferă profesorului posibilitatea să verifice priceperile și deprinderile elevilor de a mînui ustensilele și substanțele chimice. Se pot organiza bunăoară în laborator lecții recapitulative pe teme ca „Electroliza soluțiilor de electroliți" și „Reacții specifice de recunoaștere a metalelor" (clasa a X-a), „Variația caracterului electric al elementelor din perioada a treia" (clasa a IX-a) etc. Este bine ca astfel de lecții să se desfășoare, sub supravegherea profesorului, pe baza unui referat de lucru (întocmit de elevi într-o oră de clasă precedentă) care să cuprindă cunoștințele teoretice legate de tema lecției.

Lecția recapitulativă de laborator poate fi urmată de rezolvarea unor probleme referitoare la experiențele realizate și care au aplicații la nivelul industriei. Astfel, după efectuarea experienței de descompunere termică a carbonatului de calciu se poate da spre rezolvare o problemă a cărei soluție să o constituie calcularea cantității de var obținut la calcinarea în cuptor a unei cantități industriale de piatră de var de o anumită puritate, precum și a volumului — în litri — de bioxid de carbon rezultat în anumite condiții de temperatură

Am menționat aici doar cîteva modalități de recapitulare. Firește că acestea pot fi mai multe și mai variate, profesorul avînd latitudinea să se oprească asupra celor care corespund în cea mai mare măsură condițiilor concrete din clasa lui. Important este însă ca, oricare ar fi modalitatea recapitulării finale, ea să asigure integrarea într-un sistem unitar a noțiunilor studiate izolat de elevi în decursul anului.

Lect. univ. VERONICA FERARINI

Ora de dirigenție destinată informării politice

(Urmare din pag. 1)

dioul, televiziunea, discuțiile zilnice cu cei de seama lui sau cu vîrstnicii îl pun zi de zi pe elev în contact cu o masă mare de informații din viața social-politică internă și internațională. Putem, pretinde orei de dirigenție să asigure o informare politică la zi, așa cum reușesc s-o dea mijloacele moderne ale informației de masă? Neîndoios, asemenea pretenții nu se pot emite. Ora de dirigenție destinată informării politice oferă, în schimb, alte avantaje. Ea dă posibilitatea să se selecționeze, din noianul de evenimente, acelea care, prin semnificația lor deosebită, merită o analiză aparte. Discutarea acestor evenimente, aprofundarea lor prezintă atracție nu prin noutate, ci prin evidențierea consecințelor pe care le au pentru cursul vieții sociale interne sau internaționale. În timp ce recepționarea informațiilor răspîndite prin radio, presă etc. implică o anumită pasivitate, informarea politică din cadrul orei de dirigenție prilejuiește dezbateri, confruntări de idei. Elevul este permanent îndemnat să gîndească, să aprecieze, ceea ce îl determină să nu fie un simplu înregistrator pasiv și îl ajută să înțeleagă mai bine evenimentele vieții politice.

Dar succesul orei de dirigenție destinate informării politice nu este asigurat prin simpla ei înserare în planul de muncă al dirigintelui. O pondere hotărîtoare are, în această privință, conținutul pe care i-l hotărăște acesta, adică alegerea, selecționarea temelor ce urmează a fi discutate. În unele ore se poate discuta un singur eveniment politic, în altele 2—3, în funcție de amploarea și însemnătatea lor. În nici un caz însă nu poate fi încununată de succes ora în care se discută prea multe evenimente politice, întrucît în acest caz am avea de a face doar cu o neinteresantă revistă a presei, care nu oferă elevilor prilejul să discute, să-și confrunte opiniile.

Cine selecționează evenimentele care urmează să fie prezentate în ora de dirigenție? Practica arată că interesul de cunoaștere, ca și eficiența educației politice cresc atunci cînd și elevii sînt antrenați în selecționarea subiectelor ce urmează a fi abordate. Discuțiile vii cu activul U.T.C., cu clasa sau cu grupuri de elevi pentru a fixa și ierarhiza evenimentele constituie începutul formării discernămîntului politic. Se poate ca elevii să greșească în selecționarea evenimentelor, dar dirigintele poate folosi și acest fapt pentru a-și spori influența educativă asupra clasei, nu impunînd un punct de vedere, ci motivînd, argumentînd, formulînd și atrăgînd de partea sa opinia clasei. O dată cu dirigintele, la alegerea temelor pentru orele destinate informării politice își poate aduce contribuția valoroasă întregul colectiv pedagogic al clasei.

Cine prezintă evenimentele care fac obiectul informării politice? Firește, în primul rînd profesorul-diriginte. Dar nu numai el. Pot fi invitați — și chiar este indicat să se procedeze în felul acesta — și ceilalți profesori ai clasei și chiar cadre din afara școlii: activiști de partid și de stat, ingineri, cercetători — oameni cu o pregătire politică ridicată. În ultimele clase informările politice se pot desfășura și cu participarea nemijlocită a celor mai buni elevi. Fără să se abuzeze de timpul lor, deci fără a-i supraîncărca, elevii pot fi grupați în mici colective care, cu sprijinul profesorilor, să pregătească discuția. Oricine ar prezenta însă informarea politică, rolul de coordonator și conducător al clasei revine tot profesorului diriginte.

Cum să se desfășoare o oră de dirigenție cu temă de informare politică? Unii diriginți sînt poate înclinați să acorde creditul principal expunerii și comentariului. Fără a minimaliza valoarea acestor procedee, socotim necesar să atragem atenția și asupra altor modalități. Un loc mai însemnat credem că merită să se acorde diafilmului, filmului, discului, magnetofonului, albumelor etc. Este foarte eficientă de pildă o discuție despre prestigiul politic internațional al țării noastre care se desfășoară pe baza unor declarații ale oaspeților străini care ne-au vizitat țara, imprimate pe bandă de magnetofon, deoarece creează atmosfera veridică a lucrului trăit. O mărturie dintr-un ziar sau o revistă, însoțită de imaginile unui film, poate pune mai clar în evidență, lupta maselor muncitoare din țările capitaliste pentru democrație, drepturi și libertăți sociale decît simpla descriere a acestei lupte.

Oricare ar fi modalitățile alese de diriginte el va izbuti să asigure succesul orei destinate informării politice numai dacă el însuși va avea o bună pregătire politică-ideologică, dacă va fi permanent la curent cu evenimentele interne și internaționale, dacă va cunoaște în profunzime politica creatoare a partidului nostru.

FOILETON

Nicușor n-are o tobă...

Motto: „Toate jucăriile sînt obiecte. Toate obiectele cu valoare de peste 25 de lei se cheamă mijloace fixe. Toate mijloacele fixe trebuie conservate și trecute în inventar. Toate...". (Parafrază pe marginea unor instrucțiuni).

Eveniment mare. O dată pe an — uneori chiar mai des — la grădinița de copii descinde comisia de inventariere. Nu-i un eveniment care să se ceară consemnat? Cum să nu fie! Și pentru că este, am scris povestea de mai jos.

— „Nicușor are o tobă,
Bum! bum! bum!..."

— Vai, că nostim sînteți, tovarășe revizor șef! Stați puțin să vă pun și un coif... Sau mai bine penele astea de „piei roșii".

„Toboșarul" se opri din mers. Căzu pentru un moment pe gînduri. Se gîndea dacă i-ar sta într-adevăr bine cu pene à la Winetou sau dacă revizoarea a spus cuvintele astea numai ca să-l măgulească. La ce concluzie a ajuns nu putem ști, dar l-am văzut că a mai stat o clipă în cumpănă. Apoi a scos toba de după gît, a pus-o lîngă celelalte și a zis:

— Să bifăm tobele!

— Deci, 12 tobe... bifat!

— Bun. Mai departe. Unu, doi, trei, patru, cinci, șase autocare O.N.T. a cîte 60 lei bucata.

— Bifat!

— Unu, doi, trei, patru, cinci, șase electrocare a cîte 34,75 lei bucata.

— Bifat!

— Stai puțin, tovarășe revizor. Să nu ne pripim; inventarul trebuie făcut cu seriozitate.

— Sigur, tovarășu' șef are dreptate. Să vedem dacă funcționează — sare cu gura revizoarea.

Toți trei învîrt cheile. Motorașele intră în funcțiune și bîzîitul lor încîntă urechile onoratei comisii de inventariere. Ați văzut jucăriile astea care sînt aidoma cărucioarelor ce transportă bagaje în Gara de Nord? Sînt tare frumoase. Puse în funcțiune descriu niște mișcări care ar entuziasma chiar pe un copil, dară mite pe niște revizori...

— Dar, tovarășă educatoare, ăsta este zgîriat. Nu prea aveți grijă de avutul obștesc — spune mustrător șeful.

— Vă rog să ne iertați. Să vă explic. Acum cîteva luni Cristina din grupa mică a plîns că s-a lovit la un deget și ca s-o împăcăm i-am dat jucăria pentru o jumătate de oră. Altfel, știți, la noi totul stă sub cheie...

— Hm! Bine. Dar ăsta? E turtit și nu funcționează.

— Dacă vă amintiți, pe ăsta l-ați călcat dumneavoastră din greșeală acum doi ani cînd v-ați jucat... pardon, cînd ați făcut inventarul.

— Aha, îmi amintesc. Ia te uită la instrucțiuni, tovarășă revizoare, putem să casăm căruciorul ăsta?

— Da. Să-l trecem în procesul verbal de casare!

— Să-l trecem.

Revizoarea scrie repede. Are toate motivele: colegii ei au început să verifice cum funcționează trenulețul electric și asta este tare amuzant.

Pe neobservate, printre membrii comisiei de inventariere și-a făcut apariția și Gigel, zbînțuitul de la grupa mare. Și pe el îl amuză trenulețul electric.

— Vreau și eu... E rîndul meu, nene.

Dar, din grabă, manevra greșită a lui Gigel face să deraieze un vagon. Catastrofa feroviară nu e de proporții.

— Umblă cu grijă, puișor, cu mijloacele fixe.

— Cum fixe, nene? Nu vezi că merg?

Șeful stă iar în cumpănă. Se întreabă dacă e cazul să-i explice lui Gigel că toate jucăriile care au o valoare de peste 25 de lei se numesc mijloace fixe (și cu mijloacele fixe trecute în inventar nu te poți juca cu una, cu două) sau pur și simplu să-l dea afară.

— Lasă Gigel, că îți explic eu pe urmă — îl salvează educatoarea. Acum du-te afară și joacă leapșa...

Către amiază, inventarul s-a terminat. Totul a fost încuiat la loc. În procesul verbal s-a subliniat modul exemplar de păstrare a jucăriilor. A fost apreciată, de asemenea, confecționarea unei vitrine (bineînțeles trecută și ea în inventar) în care au fost expuse unele jucării mai chipeșe. Deci, și scopul educativ a fost atins, vitrina frumos aranjată contribuind la educația estetică a copiilor.

În curte, hărmălaie mare. Fiecare se joacă în legea lui. Aurel s-a urcat sus pe gard și zice că e în elicopter. Trăienică e călare pe un băț și zice că e motocicletă cu ataș...

— Ce inventivi sînt copiii! — remarcă revizorul șef.

De după colț apare un șir de copii. În frunte, Gigel bate într-o tingire. Toți îl urmează cîntînd în cor:

„Nicușor n-are o tobă
Bum! bum! bum!
Că-i ascunsă după sobă
Bum! bum! bum!
Vor revizorii toți trei
Să se joace numai ei...".

MIRCEA IONEL

---

sec●
●ven
țe●●

Instructaj pentru inspectorii de educație fizică

În zilele de 10—11 mai a.c., inspectorii de educație fizică din cadrul inspectoratelor școlare județene și al Inspectoratului școlar al municipiului București au participat la un instructaj organizat de Ministerul Învățămîntului. Cu acest prilej ei au avut și posibilitatea de a face un larg schimb de experiență în legătură cu activitatea lor.

Reliefînd rolul inspectoratelor școlare județene pe linia îmbunătățirii continue a activității de educație fizică și sport în rîndurile elevilor, instructajul a precizat sarcinile și atribuțiile inspectorilor de educație fizică în legătură cu îndrumarea și controlul desfășurării lecțiilor de educație fizică și a activității sportive a elevilor, cu organizarea activității cercurilor și comisiilor de specialitate și îmbunătățirea bazei materiale necesare practicării educației fizice, îndeosebi cu amenajarea de baze sportive simple. O atenție deosebită s-a acordat precizării metodologiei efectuării muncii de îndrumare și control, principala activitate a inspectorilor de specialitate. Indicații utile au fost date și cu privire la modul de finanțare a educației fizice și a activității sportive a elevilor.

Instructajul și discuțiile au subliniat rolul social al educației fizice, necesitatea ca în etapa actuală să fie intensificate eforturile și preocupările pentru a orienta activitatea de educație fizică din școală spre rezolvarea sarcinilor esențiale ale acesteia: întărirea sănătății și corecta dezvoltare fizică a organismului elevilor, îmbunătățirea și perfecționarea continuă a capacității motrice a elevilor, contribuția la dezvoltarea unor trăsături morale și de voință pozitive.

În legătură cu sarcinile ce revin școlii pe linia dezvoltării activității sportive de performanță s-au subliniat posibilitățile de care dispune învățămîntul prin rețeaua specializată — școli sportive și licee cu program de educație fizică — și printr-o mai judicioasă valorificare a orelor de activități sportive, pentru ca într-un viitor cît mai apropiat școala să devină un factor esențial în formarea bazei de masă a sportului de performanță.

Îndrumătoarele pentru admiterea în liceele de specialitate și în școlile profesionale în anul școlar 1968—1969

Recent au apărut în librării îndrumătoarele privind admiterea în liceele de specialitate și în școlile profesionale pentru anul 1968—1969. Îndrumătoarele se referă la modalitățile de înscriere la concursul de admitere în școlile amintite, menționează datele la care se vor desfășura aceste concursuri, rețeaua de școli, profesii pentru care se efectuează pregătirea în fiecare școală.

De asemenea, cele două volume prezintă activitatea principalelor sectoare economice pentru care pregătesc cadre școlile profesionale și liceele de specialitate, precum și perspectivele de viitor ale tinerilor care se consacră profesiilor respective.

Prin conținutul lor, îndrumătoarele privind admiterea în liceele de specialitate și în școlile profesionale constituie un prețios material pus la îndemîna profesorilor și elevilor în vederea realizării unei judicioase orientări școlare și profesionale.

Acțiuni de informare științifică a cadrelor didactice

În municipiul Iași s-au inițiat în ultimul timp numeroase acțiuni în vederea informării cadrelor didactice asupra celor mai noi cuceriri în domeniul pedagogiei și psihologiei.

Recent, prof. dr. docent Ștefan Bîrsănescu, membru corespondent al Academiei, a ținut în aula Bibliotecii Centrale universitare „M. Eminescu" conferința „Încercări de modernizare a noțiunilor de pedagogie". Urmărită de un public numeros, format din cadre didactice din învățămîntul de toate gradele și cercetători științifici, conferința a prezentat principalele direcții și modalități de modernizare în domeniul cercetărilor pedagogice, subliniind în mod deosebit importanța ce o prezintă pentru aceste cercetări Directivele C.C. al P.C.R. dezvoltarea învățămîntului în Republica Socialistă România.

Pentru responsabilii comisiilor metodice din școli s-a organizat un ciclu de expuneri pe temele: „Cercetarea științifică în pedagogie și metodele ei", „Experimentul pedagogic" și „Importanța statisticii pentru învățămînt și cercetarea științifică". De asemenea, s-au organizat consultații pentru diriginți în legătură cu orientarea școlară și profesională a elevilor.

Prof. IRIMIA IACOB

Sesiune de comunicări privind activitatea pionierească

Recent s-au desfășurat în Capitală lucrările unei sesiuni metodice de comunicări organizată de Consiliul județean Ilfov al Organizației Pionierilor. La sesiune au participat comandanți de unități și detașamente, responsabili de cercuri, directori de școli. Au fost prezenți președinții unor consilii județene ale Organizației Pionierilor.

Comunicările prezentate la sesiune s-au referit la educația patriotică a pionierilor și școlarilor, la orientarea profesională a acestora, au reflectat experiența pozitivă obținută în cadrul diferitelor cercuri ale pionierilor. O serie de comunicări, prezentate de cercetători științifici și cadre didactice universitare, au abordat probleme legate de fundamentarea științifică a muncii pionierești, a formelor și metodelor specifice acestei activități. Cităm astfel comunicările: „Folosirea elementelor de istorie locală pentru educarea patriotică a elevilor", „Educarea spiritului de răspundere prin intermediul activităților pionierești", „Excursiile, mijloc de educare patriotică a pionierilor și școlarilor", „Particularitățile metodice în concursurile cultural-artistice pionierești", „Modalități metodice în activitatea unui cerc experimental de chimie".

Prof. NICOLAE PREJA

Clubul elevilor

Nu de mult a fost împlinită o legitimă dorință a elevilor din Capitală: aceea de a avea un club al lor unde să se poată întîlni pentru a-și petrece timpul liber în mod plăcut.

Organizat de inițiativa Comitetului municipal București al U.T.C., clubul — care funcționează la Casa de cultură a tineretului din sectorul 4 — are ca oaspeți în fiecare zi numeroși elevi din toate liceele, școlile profesionale și tehnice ale Capitalei. Programul, alcătuit firește în urma propunerilor elevilor și în funcție de preferințele lor, cuprinde numeroase acțiuni variate și distractive. Pasionații pentru știință și tehnică se reunesc în cercul „Mica enciclopedie", în cercurile de astronomie sau de telegrafie. Un alt cerc stă la dispoziția tinerilor amatori fotografi. De un mare aflux se bucură și cercurile sportive de judo și de tir cu arcul.

Oferind plăcute ceasuri de destindere și un cadru propice dezvoltării multilaterale, „elev-clubul" devine tot mai mult un loc de predilecție al adolescenților.

La o școală dintr-o zonă de intensă circulație rutieră

Intrarea Cobiliței, pe care este situată Școala generală nr. 26 din Capitală, se află în apropierea unor artere de intensă circulație rutieră. În imediata vecinătate, sînt intersecțiile de la stațiile Lizeanu și Obor, unde se întretaie liniile tramvaielor 14, 17, 21, 24, 26 și 27. Prin apropiere trec de asemenea și autobuzele 33, 37 și 43.

Aglomerația de vehicule care caracterizează această zonă, precum și un accident căruia i-a căzut victimă, acum cîțiva ani, unul dintre elevii școlii, a determinat o exigență deosebită din partea profesorilor în ceea ce privește instruirea copiilor pentru respectarea legilor de circulație. Pe lîngă lecțiile teoretice ținute în cadrul orelor de dirigenție, aici se organizează exerciții practice efectuate la intersecțiile din vecinătatea școlii. Recent, au participat la o asemenea aplicație elevii clasei a II-a „C", însoțiți de prof. Alexandrina Grigore și îndrumați de un lucrător al organelor de miliție. Ei au făcut exerciții de traversare, au învățat semnificația culorilor semaforului, direcțiile în care trebuie să privească pietonii atunci cînd traversează strada etc. Exerciții asemănătoare s-au efectuat în cadrul unor plimbări prin Capitală cu tramvaiul sau autobuzul.

Zilele cărții pentru copii și adolescenți

Între 25 mai — 1 iunie a.c., Centrala editurilor și difuzării cărții organizează „Zilele cărții pentru copii și adolescenți". Avînd în vedere însemnătatea acestei acțiuni pentru activitatea de educare și culturalizare a tineretului, școlile îi vor acorda tot sprijinul necesar.

sec●
●ven
țe●●

ORIENTAREA ŞCOLARA ŞI PROFESIONALĂ

În etapa sfîrşitului de an, problemele orientării şcolare şi profesionale — care constituie o preocupare continuă — capătă o actualitate mai mare.

Redacţia noastră a solicitat recent, unor specialişti din cadrul Institutului de ştiinţe pedagogice, să contureze unele obiective importante care trebuie să se afle pe primul plan în activitatea oamenilor şcolii în aceste săptămîni.

Orientarea — o acţiune complexă

Orientarea şcolară şi profesională, înţeleasă ca o activitate complexă, menită să favorizeze afirmarea personalităţii, să-i stimuleze dezvoltarea şi să-i înlesnească integrarea în societate şi în munca socială, promovează circulaţia liberă a valorilor şi progresul social. Ea are un accentuat caracter interdisciplinar şi nu poate fi soluţionată just decît prin luarea în considerare a principalilor săi parametri. Pentru a o realiza cu succes este necesar să se elaboreze o concepţie ştiinţifică care să-i stea la bază, să se precizeze şi să se verifice un sistem de metode şi procedee adecvate scopului pe care îl urmăreşte, să se pregătească un personal specializat capabil să le utilizeze şi să se creeze condiţiile tehnico-materiale care să facă posibilă traducerea în practică a principiilor sale.

Glasul şcolii, care reclamă pe drept cuvînt — pe lîngă studii teoretice-fundamentale, orientative în domeniul orientării şcolare şi profesionale — şi cercetări aplicativ-practice, reprezintă un semnal pentru cercetarea ştiinţifică, un îndemn de a-şi accelera ritmul şi de a merge în cadenţă cu progresul şi cu nevoile şcolii, dacă nu chiar ceva mai înainte. Aceasta presupune, firesc, înţelegerea justă a locului orientării şcolare şi profesionale în ansamblul activităţii instructiv-educative, a caracterului ei pedagogic-formativ, a naturii umaniste a acestui proces şi a aplicaţiilor sale social-politice.

Privită din această perspectivă, orientarea şcolară şi profesională nu se poate reduce la simple acţiuni de propagandă profesională, nu poate fi ruptă de întreg complexul activităţii şcolare şi extraşcolare, de sistemul educaţiei comuniste şi nici nu poate fi mărginită numai la simple acţiuni psihologice sau pedagogice. Se cer luaţi în considerare toţi factorii care intervin în acest proces sau cel puţin aceia dintre ei care exercită o influenţă mai mare şi care determină atitudinea elevilor, opţiunea lor profesională. Astfel, factorul economic (necesarul braţelor de muncă, dinamica profesiunilor, perspectivele apropiate şi îndepărtate în diverse ramuri de activitate etc.), factorul social (schimbări în structura păturilor sociale, influenţa mediului social-profesional, a micro-grupelor asupra alegerii profesiunii etc.), factorul medical (incompatibilităţi între anumite profesiuni şi unele structuri anatomo-fiziologice, contraindicaţii medicale etc.), cel psihologic, pedagogic, etic etc. nu pot fi deloc subestimaţi în procesul pregătirii elevului pentru alegerea profesiunii.

Tînărul trebuie pus în situaţia de a participa activ la făurirea propriului său destin, şi aceasta presupune dezvoltarea acelor calităţi care să-l ajute să se autocunoască, să se autoformeze, să-şi autodezvolte personalitatea şi să-şi aleagă în mod liber şi conştient şcoala sau profesiunea care corespunde în cel mai înalt grad aspiraţiilor şi capacităţilor sale, precum şi nevoilor sociale. În aceasta constă esenţa orientării şcolare şi profesionale. Aşa cum arăta tovarăşul Nicolae Ceauşescu în expunerea făcută la Consfătuirea cu primii secretari ai comitetelor judeţene de partid şi primii vicepreşedinţi ai comitetelor executive ale consiliilor populare judeţene: **„Trebuie să milităm cu consecvenţă şi hotărîre în spiritul înaltelor principii ale umanismului socialist, pentru a deschide fiecărui membru al societăţii posibilităţi nelimitate în vederea manifestării nestingherite a personalităţii sale, pentru a-i crea condiţii de a-şi aduce contribuţia la înflorirea societăţii socialiste, la progresul şi prosperitatea patriei".**

În etapa actuală de dezvoltare a şcolii este la fel de important, pe de o parte, să punem baze trainice unei acţiuni de orientare şcolară şi profesională ştiinţifică, în condiţiile pe care le creează noua Lege a învăţămîntului şi pe de altă parte să lichidăm rămăşiţele unei practici empirice, depăşite şi unilaterale.

În prezent, cînd eficienţa devine un criteriu de apreciere şi pentru orientarea şcolară şi profesională şi cînd pot fi folosite în acest scop foarte multe şi variate acţiuni în şcoală şi în afara ei — întîlniri, vizite, simpozioane, conferinţe, excursii, ore de dirigenţie etc. — problema pedagogică care se pune este aceea de a stabili valoarea fiecăreia din ele, puterea ei multiformativă şi consecinţele pozitive probabile. Creşterea eficienţei acţiunilor de orientare profesională presupune organizarea lor pe baza unei concepţii clare, selecţia mijloacelor de acţiune şi renunţarea hotărîtă la tot ceea ce poate da numai iluzia unei activităţi utile. Se cer combătute acţiunile de orientare profesională cu caracter de campanie, izolate, neintegrate într-un sistem, folosite mai ales în perioada finală a claselor de absolvire. La fel, abuzul de anchete şi sondaje în acest domeniu nu poate ţine locul unei cercetări sistematice şi temeinice.

O lucrare care sintetizează rezultatele cercetărilor de orientare şcolară şi profesională efectuate în ultimii doi ani, aflată sub tipar, pregătirea unei scrisori metodice pentru părinţi, elaborarea unei fişe de cunoaştere şi caracterizare psiho-pedagogică a elevilor, experimentarea unor instrumente ştiinţifice de lucru şi prelucrarea datelor altor cercetări aflate în curs vor veni să susţină munca tot mai întensă şi mai bine organizată a şcolii în acest domeniu atît de important al activităţii ei.

Conf. dr. D. SALADE
director adjunct al I.S.P.

Sarcinile etapei actuale

Nu e nevoie să mai demonstrăm aici că orientarea şcolară şi profesională constituie un „proces educativ îndelungat şi nu o scurtă „campanie" la sfîrşitul unui ciclu de învăţămînt sau al unui an şcolar. Dacă vorbim acum de sarcinile etapei actuale este pentru că acest proces educativ prezintă — ca întregul proces de învăţămînt, de altfel — un anumit specific la sfîrşitul anului şcolar, care este o etapă de bilanţ, de sinteze şi de precizări.

Evident, sarcinile diferă în funcţie de clasă. Într-un fel se pun problemele în clasele de absolvire şi altfel în celelalte (cu toate diferenţele de obiective şi de conţinut existente între clase). Problemele care se pun acut în *clasele de absolvire* sînt *precizarea alegerii şcolii şi profesiunii* de către cei nedecişi pînă acum şi *verificarea alegerii* de către cei care s-au decis mai înainte.

Anchetele făcute de curînd la mai multe clase a VIII-a din Bucureşti (se ştie că în acest an şcolar clasa a VIII-a este singura clasă de absolvire), au arătat că marea majoritate a elevilor (peste 90 la sută), declară că s-au decis asupra şcolii şi, o bună parte din ei, şi asupra profesiunii viitoare. Dacă cercetăm însă motivaţia alegerii şcolii ne dăm seama că în destul de multe cazuri (circa 20 la sută) deciziile sînt nemotivate.

Aceleaşi anchete au arătat şi direcţiile în care se orientează de regulă elevii. Cei mai mulţi (aproximativ 83 la sută) intenţionează să urmeze liceul de cultură generală, avînd în perspectivă imaginea unei facultăţi şi a unei profesiuni „academice": inginer, medic, profesor, arhitect etc. Doar 6 la sută optează pentru şcolile profesionale şi circa 11 la sută pentru diferitele tipuri de licee de specialitate. Din răspunsurile la chestionare răzbate uneori clar lipsa de informaţie asupra şcolilor şi profesiunilor, ca şi o falsă autoapreciere.

Aşa stînd lucrurile, ne putem întreba: *ce le rămîne de făcut profesorilor şi diriginţilor în perioada actuală pentru a-i ajuta pe elevi să-şi precizeze sau să-şi verifice alegerea şcolii şi a profesiunii?*

Mai întîi, pentru precizarea sau verificarea alegerii *elevii trebuie ajutaţi să-şi completeze* (sau să-şi corecteze) *informaţia* despre şcolile şi profesiunile indicate ca preferate. Pe lîngă tot ce s-a făcut pînă la această dată, este nevoie să li se înlesnească informaţia şcolară şi profesională. Se pot folosi în acest scop îndrumătoarele recent apărute pentru admiterea în şcolile profesionale şi liceele de specialitate (e de dorit ca acestea să se găsească la biblioteca şcolii, unde să poată fi consultate de fiecare) vizitele în şcoli şi întreprinderi şi discuţiile cu specialiştii, organizate numai pentru elevii care şi-au manifestat preferinţele în domeniile respective, vizionarea unor filme documentare (cu aspecte din industrie, agricultură, construcţii etc.), organizată pentru toţi elevii interesaţi din clasele paralele etc.

Consultaţiile individuale date de diriginte şi alţi profesori (în unele şcoli de consilierii de orientare şcolară şi profesională) şi indicarea unor mijloace de informare independentă (cărţi, reviste, anumite jurnale de actualităţi şi filme documentare rulate la cinematografe etc.) pot contribui mult la precizarea hotărîrii elevilor.

În al doilea rînd, *este nevoie să-i ajutăm pe elevi să-şi confrunte posibilităţile cu calităţile cerute de profesiune.* Alegerea nu este valabilă decît dacă din această confruntare rezultă un anumit echilibru. Evident, pentru aceasta nu este suficient ca elevii să cunoască specificul profesiunilor, ci trebuie să se cunoască obiectiv şi pe ei înşişi. Mijlocul cel mai important pentru verificarea autoaprecierii este confruntarea părerii proprii cu rezultatele concrete ale activităţii şcolare şi extraşcolare. Ca să-i poată ajuta — făcîndu-le recomandări — dirigintele trebuie să-i cunoască bine pe elevi şi să-i caracterizeze fidel, folosind şi datele deţinute de toţi ceilalţi profesori ai clasei. *Definitivarea acestor caracterizări şi folosirea lor la îndrumarea concretă a elevilor este o sarcină caracteristică a etapei actuale.*

Probleme aparte ridică şi *elevii din clasa a IX-a*, care sînt puşi în faţa unei alte alegeri — aceea a secţiei. Înainte de a-şi declara opţiunea definitivă, este nevoie să-i informăm (sarcina îi aparţine în primul rînd dirigintelui) despre specificul secţiilor liceului şi despre perspectivele şcolare şi profesionale pe care le oferă fiecare secţie.

La celelalte clase (V—VII şi X—XI) nu apar sarcini speciale în această etapă, ci se continuă munca obişnuită din timpul anului. Totuşi, credem că şi la aceste clase ar trebui să se facă — cu ajutorul unui chestionar — un bilanţ al opţiunilor elevilor şi al motivaţiilor alegerii, în dublu scop: pentru a constata evoluţia opţiunilor profesionale ale elevilor de la începutul anului şcolar şi pînă la sfîrşitul lui şi pentru a stabili punctul de plecare pentru munca din viitorul an şcolar.

MIHAI CHIVIRIGA
şeful sectorului de orientare şcolară şi profesională

Aspecte psihologice ale vizitelor în producţie

Este etapa cînd, în cadrul acţiunii de orientare şcolară şi profesională, şcolile organizează mai intens vizite în producţie cu elevii. Pornind de la premisa că detaliile privind organizarea vizitelor sînt îndeobşte cunoscute, nu ne vom opri asupra lor. Vom vorbi în schimb, pe baza experienţei suficient de bogate în acest domeniu a colectivului de orientare din Cluj, despre o cerinţă obligatorie, care apare ca o premisă a reuşitei acestora: diferenţierea ce trebuie impusă vizitelor în funcţie de linia de perspectivă pe care se înscriu.

S-a constatat cu regularitate faptul că efectul psihologic, mobilizator al vizitei nu este întotdeauna acelaşi şi nu din motive obiective. Factorii psihologici subiectivi antrenaţi în acţiunile care compun o vizită sînt decisivi. Ei cuprind o arie vastă de fenomene, începînd cu particularităţile de vîrstă şi fondul aperceptiv specific elevului — luat ca tip — continuînd cu dispoziţia afectivă, cu coloratura emoţională dată de o anumită atmosferă creată în jurul vizitei şi încheindu-se cu orientarea aspiraţiilor, înclinaţiilor şi chiar a intereselor profesionale manifestate de elevi.

Bizuindu-se pe aceşti factori, colectivul nostru a putut dintru început face distincţia între *vizitele preliminare*, cu scopul general de orientare şi informaţie, destinate tuturor elevilor şi *vizitele profilate*, cu scop de documentare şi consolidare, destinate unui număr mai restrîns de elevi, care manifestă înclinaţii şi interes pentru un anume domeniu de activitate.

Pentru elevii mai slabi, la care se constată un oarecare dezacord între orientarea dorinţelor, năzuinţelor sau aspiraţiilor şi planul realizărilor reale, se pot organiza *vizite dirijate*, care au ca scop trezirea interesului şi orientarea aspiraţiilor spre acele domenii de activitate în care vor putea face faţă şi care le-ar putea oferi satisfacţia autorealizării.

Intervin însă aici şi alţi factori subiectivi, care în condiţii obişnuite sînt ignoraţi sau neglijaţi. Se ridică, anume, întrebarea: cum poate declanşa profesorul acel „potenţial psihologic" capabil să prefigureze decizia elevului? În general sîntem înclinaţi să acordăm un credit excesiv „admiraţiei" de împrumut sau de comandă. Dacă în cutare lecţie din manual se vorbeşte despre eroismul turnătorului, considerăm de la sine înţeles că elevul va fi pătruns de respect şi admiraţie pentru profesiunea de turnător. Un profesor care vorbeşte în clasă despre visul său — rămas neîmplinit de altfel şi nu se ştie de ce — de a deveni agronom, el socoteşte, în virtutea aceluiaşi mecanism, că toţi elevii vor visa la profesiunea de agronom. În realitate, lucrurile se petrec altfel. Elevul este mult mai rezervat şi mai circumspect decît îl socotim noi, pretinde mai mult decît îi oferim. Nu rareori el rămîne nesatisfăcut, frămîntat de îndoieli şi întrebări.

Iată de ce, mai ales la vîrsta primei încercări, la vîrsta cînd elevul este în situaţia de a efectua prima alegere, de a lua prima decizie este deosebit de important să lărgim vizitele informative preliminare şi să le organizăm cu cea mai atentă grijă. Această grijă atentă înseamnă, după părerea noastră, cel puţin două lucruri. Mai întîi, ea pretinde introducerea pe parcursul vizitei a unor elemente de surpriză, de neprevăzut. Surpriza, neprevăzutul tonifică interesul. Ele declanşează acel sentiment al uimirii şi curiozităţii care reprezintă primul pas spre cercetare. Surpriza îl reţine pe elev determinînd un reflex deosebit de preţios prin productivitatea sa, reflexul de orientare, reflexul lui „ce este?".

În al doilea rînd, este neapărat necesar să luăm în seamă factorul afectiv. Orice vizită este însoţită de explicaţii, indicaţii, descrieri, care în ansamblu reprezintă analiza obiectivului observat şi cercetat de elevi. În această analiză se ţine seama de tehnica şi tehnologia profesiunii, de igiena, de sociologia şi perspectivele profesiunii. În realitate, însă, elevul rămîne mai puţin impresionat de faptul că în munca sa muncitorul foloseşte un procedeu sau altul de producţie, în schimb este puternic afectat, de pildă, de faptul că munca raţionalizată aduce mari economii statului, că întreprinderea vizitată produce valori care afirmă statul nostru pe plan internaţional etc.

Am prezentat doar cîteva din problemele psihologice legate de desfăşurarea vizitelor, în speranţa că ele vor arunca o lumină nouă asupra modului în care trebuie organizate acestea. Evident, rămîne ca practica să dezvăluie noi aspecte, să le adîncească pe cele sesizate deja şi să permită elaborarea unei metodici complete a vizitelor, privită şi din perspectiva sarcinilor învăţămîntului, dar şi din perspectiva psihologiei elevului.

Dr. RODICA CIUREA-CODREANU
cercetător principal la filiala Cluj

Ce sfaturi dăm părinţilor?

Peste puţină vreme promoţia de absolvenţi ai şcolii generale se va găsi pe pragurile unui nou început de drum, pe itinerarul căruia se vor apropia în mod sensibil de realizarea aspiraţiilor profesionale. Pînă atunci mai sînt cîteva săptămîni încărcate de emoţie, de alerta viitoarelor confruntări la examene şi concursuri. Alături de tineri, uneori mai mult decît ei, părinţii trăiesc şi ei tensiunea acestei etape. E o perioadă în care şcoala e mai mult frecventată de părinţi, în care dirigintele mai ales e solicitat cu păreri şi sfaturi. Este firesc, pentru că alegerea drumului viitor al tinerilor constituie şi pentru părinţi un moment de gravă responsabilitate, de matură deliberare. Hotărîrea trebuie să se sprijine pe o serie de parametri care să dea sentimentul plenar al bunei orientări.

O condiţie pe care am putea-o integra celor esenţiale este aceea a obiectivării în raport cu aprecierea copiilor. În mod general, cunoaşterea copiilor de către părinţi e subiectivă: copiii devin purtători ai unor calităţi pe care părinţii şi le-ar fi dorit, ai unor împliniri profesionale pe care părinţii nu le-au putut realiza din diferite motive. De pe această poziţie, influenţarea tinerilor spre un drum sau altul nu dă totdeauna rezultatele scontate, mai ales atunci cînd alegerea nu se adecvează structurii psihice şi aspiraţiilor tinerilor. Pentru a nu greşi, părinţii trebuie să-şi confrunte propriile opinii cu cele ale şcolii — diriginte, profesori, organizaţie de tineret — şi bineînţeles cu cele ale copiilor.

Este bine să-i sfătuim pe părinţi să discute mai mult cu copiii în această perioadă despre viitorul lor. Discuţiile trebuie să pornească de la preferinţele profesionale manifestate de aceştia, axate pe unele repere care pun faţă în faţă aspiraţia cu nivelul de sănătate şi pregătire al tînărului în raport cu exigenţele şcolii pe care şi-o doreşte şi cu perspectiva profesională pe care şcoala respectivă o deschide. Trebuie să se ia în seamă de asemenea în aceste discuţii concordanţa dintre aptitudinile manifestate de copii şi profilul de conţinut al şcolii pe care vor s-o urmeze, statutul profesiunii spre care tind în raport cu dezvoltarea social-economică generală etc.

Problema nu e dintre cele mai uşoare, datorită faptului că tinerilor li se oferă spre alegere mai multe drumuri, toate la fel de îmbietoare: liceu de cultură generală, liceu de specialitate, şcoală profesională, calificare în producţie. Pentru a-i ajuta pe părinţi să adopte o atitudine realistă în această problemă, se cere în primul rînd să-i convingem că în condiţiile orînduirii noastre socialiste toate profesiunile sînt la fel de bune în măsura în care cel care le practică se ridică la o valoare individuală recunoscută şi că mediocrităţile scad prestigiul oricărei profesiuni, coborînd-o la nivelul lor. Este necesar să le arătăm, firesc, că nu totdeauna cauza mediocrităţii rezidă în incapacitate, ci că ea poate fi determinată de lipsa interesului profesional sau de o inadecvare a individului la profesiune, datorită unei alegeri întîmplătoare.

Alături de şcoală, părinţii sînt chemaţi să insufle tinerilor, în măsura în care alegerea e judicioasă, încrederea în viitor, să le dezvolte dragostea pentru şcoala şi profesiunea pe care şi-o aleg. Inconstanţa părinţilor, uneori dezacordul lor conflictual sau acordul lor neîntemeiat pot să genereze greşeli cu efecte traumatizante: insatisfacţie, neîncredere, sentiment de inferioritate, de persecuţie etc. Şi acest aspect al lucrurilor trebuie deci să se afle pe primul plan al discuţiilor pe care le avem în această perioadă cu părinţii elevilor noştri. Nu mai puţin este cazul să ţinem seama de faptul că eficienţa acţiunii educative a familiei e condiţionată şi de structura ei morală, de stilul relaţiilor din familie, de prestigiul părinţilor la locul de muncă etc. O intervenţie a noastră în această privinţă — făcută cu tact şi discreţie şi numai acolo unde este cu adevărat nevoie — poate fi salutară în momentele cînd se hotărăşte drumul în viaţă.

Regimul şi condiţiile de muncă ale şcolarului în familie, atmosfera de linişte şi încredere în reuşită nu ţin în mod nemijlocit de orientarea şcolară şi profesională, dar se repercutează asupra ei. De aceea ele trebuie mai exigent urmărite. Se cere să arătăm părinţilor că starea de agitaţie pe care o manifestă ei în această perioadă îi poate deruta pe tineri în alegerea drumului de viitor, că reproşurile tardive în legătură cu situaţia şcolară nesatisfăcătoare sînt acum inutile şi că pentru a-şi ajuta cel mai bine copiii trebuie să se comporte calm.

Pe lîngă toate acestea, părinţii trebuie îndrumaţi să se informeze bine asupra tipului de şcoală pe care-l recomandă sau pe care-l acceptă pentru copiii lor. Este necesar să-i convingem că ceea ce trebuie să prevaleze sînt criteriile de perspectivă profesională şi nu condiţiile întîmplătoare, cum ar fi apropierea de casă, a unei şcoli, prezenţa unor cunoştinţe la şcoala respectivă etc.

Problema viitorului unui tînăr nu poate fi o problemă de acomodare oportunistă la unele realităţi contingente. Proiectarea viitorului, la care familia semnează în mod descifrabil, trebuie făcută chibzuit, judicios. Iar noi, cei ce lucrăm în şcoală, sîntem chemaţi să-i ajutăm cît mai concret pe părinţi în această proiectare.

Prof. ROMEO DĂSCĂLESCU
secretar ştiinţific

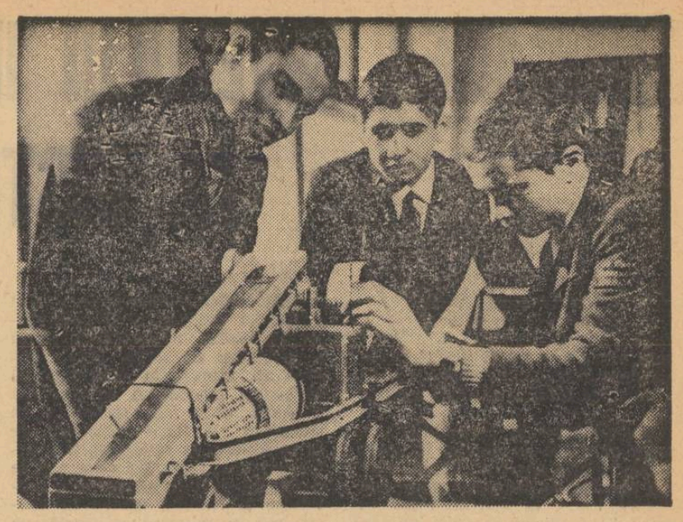

In pregătirea viitorilor tehnicieni şi muncitori de înaltă calificare sînt utilizate cu succes machetele celor mai moderne utilaje

Din activitatea organizaţiilor sindicale

Temeiul prestigiului

„Comitetul nostru nu are suficientă autoritate pentru a realiza într-adevăr ceva deosebit" — ne spunea cu puţin timp în urmă preşedintele unui sindicat care reuneşte un mare număr de membri — cadre didactice şi alţi oameni ai şcolii — dintr-un oraş, azi capitală de judeţ. De fapt interlocutorul nostru vroia să justifice o activitate modestă — ca să nu zicem slabă. De multe ori în discuţie ridicase din umeri: „Ştiţi, noi ne străduim, ţinem cu regularitate sedinţe, sprijinim conducerile de şcoli în îndeplinirea planului de activitate, am vrut chiar să facem un cor, încasăm la timp cotizaţiile dar...". Dar realitatea era că străduinţile preşedintelui, altfel destul de anemice, nu reuşiseră să dea comitetului sindicatului prestigiul pe care s-ar fi cuvenit să-l aibă în faţa celor ce l-au ales.

Poate să-şi cîştige un asemenea comitet încrederea oamenilor? Unde îşi are izvorul prestigiul atît de necesar pentru înfăptuirea sarcinilor care stau în faţa organelor sindicale din şcoli? Acestea au fost întrebările cu care a debutat discuţia noastră cu preşedinţii unor comitete sindicale din Capitală.

— Cred că sursa prestigiului comitetelor sindicatelor este consecvenţa cu care ele îşi însuşesc organic stilul de muncă promovat de conducerea partidului, fermitatea cu care înlătură practicile învechite, felul în care combat manifestările de formalism şi superficialitate — ne-a spus un vechi activist al sindicatelor, prof. **Adam Căliman**, preşedintele sindicatului învăţămînt din sectorul VIII. De cîte ori în şcoli se ivesc greutăţi în realizarea unor sarcini noi, complexe, organizaţiile sindicale trebuie să-şi facă simţită prezenţa prin mobilizarea tuturor resurselor de energie şi iniţiativă ale întregului colectiv. Înainte de orice, cred că organele sindicale trebuie să înlăture manifestările de rigiditate şi închistare din stilul lor de muncă, să promoveze o activitate vie, concretă, adresată direct oamenilor. Orice membru de sindicat trebuie să găsească la noi sprijin efectiv în rezolvarea problemelor de orice ordin ale activităţii sale profesionale şi obşteşti.

— În activitatea cotidiană — am replicat noi — ni s-a întîmplat să întîlnim de multe ori comitete în ale căror planuri de muncă erau înserate obiective ca cele amintite de dv. sus. Practic, însă, acestea nu însemnau altceva decît sprijinirea iniţiativelor altora, o contribuţie mai mult sau mai puţin palpabilă la înfăptuirea planului general de muncă al şcolii. Fapt este că de multe ori oamenii delimitează greu ce trebuie să facă sindicatul şi ce conducerea administrativă, ceea ce a dus nu de puţine ori la mentalitatea că din moment ce, de pildă, de activitatea profesională din şcoală se ocupă direcţia, nu mai are rost ca ea să intre şi în preocupările sindicatului.

— Ajungem, de fapt, la mult dezbătuta problemă a paralelismului, fenomen pe bună dreptate combătut — intervine prof. **Gheorghe Diaconescu**, preşedintele sindicatului învăţămînt din sectorul II. Vroind să fugă de paralelism, unii au înţeles să lase conducerii şcolii rezolvarea problemelor majore ale muncii, biroului grupei sindicale revenindu-i un rol cu totul secundar, uneori chiar de cenuşăreasă. Dar sindicatele sînt organizaţii cu caracter profesional şi în centrul preocupărilor lor trebuie să stea problemele majore ale învăţămîntului, ale procesului instructiv-educativ din şcoala respectivă. Eforturile lor trebuie să se conjuge — desigur fără a li se suprapune — cu eforturile conducerii administrative fiind, evident, îndreptate spre acelaşi ţel. Ca reprezentant al tuturor membrilor de sindicat comitetul sau biroul grupei sindicale trebuie să privească problemele prin prisma cerinţelor şi intereselor întregului colectiv.

— Aş vrea să continui ideea cu un exemplu — ne spune prof. **Adam Căliman**. Deşi nicăieri n-ar trebui să se piardă din vedere grija pentru asigurarea unei judicioase organizări a întregii munci în şcoală, ca şi a muncii fiecărui învăţător şi profesor, în practică unele organizaţii sindicale uită de ea. Fenomenul de supraîncărcare de pildă, despre care se vorbeşte mult, are multe cauze — printre ele şi acţiunile formale de care, din păcate, nu duce lipsă activitatea unor sindicate — dar cauza esenţială constă în modul cum este concepută munca de ansamblu şi de amănunt a şcolii, într-un cuvînt, organizarea ei. E bine ştiut că sindicatele au datoria să se ocupe de crearea unor condiţii optime de muncă. În multe locuri s-a crezut că aceasta înseamnă că biroul grupei sindicale trebuie să aibă în vedere doar, să zicem, să nu se fumeze în cancelarie, să se aerisească laboratoarele şi aşa mai departe. Cred însă că asigurarea condiţiilor pentru o muncă rodnică şi eficientă înseamnă în primul rînd justa împărţire a sarcinilor. În ce condiţii îşi desfăşoară activitatea un profesor căruia, aşa cum am întîlnit în unele şcoli, i s-au repartizat 8—10 sarcini? Nu va avea decît de cîştigat acel comitet sau birou care va lupta cu fermitate pentru o împărţire echitabilă a sarcinilor.

— Aveţi, desigur, dreptate — am observat noi. Domeniile de activitate majoră din viaţa şcolii asupra cărora sindicatele trebuie să-şi spună cuvîntul sînt multe. Esenţial este şi ca ori de cîte ori au nevoie de sprijinul sindicatului, membrii acestuia să întîlnească, la comitet sau la birou, înţelegere, principialitate, competenţă şi promptitudine în rezolvarea problemelor.

— Desigur, — a fost de părere prof. **Mariana Gavrilescu**, preşedinta sindicatului învăţămînt din sectorul V — trebuie să urmărim efectiv aplicarea cu cea mai mare scrupulozitate a legilor, a hotărîrilor şi a dispoziţiilor. Este adevărat că drepturile oamenilor muncii din ţara noastră sînt consfinţite în legi de un larg democratism şi în care se manifestă grija deosebită pentru om. Unii ar putea întreba ce rost mai are acţiunea sindicatului cînd aceste drepturi sînt garantate de organele puterii de stat. Trebuie avut însă în vedere faptul că uneori se petrec şi abateri de la legi, abuzuri, încălcări Unele organe sindicale trec cu vederea aceste ilegalităţi. Neluarea în seamă a doleanţelor salariaţilor lezaţi în drepturile lor fac ca ei să-şi caute drepturile la alte foruri superioare şi să-şi piardă încrederea în organele lor cele mai apropiate şi de la care, în fond, ar trebui să primească tot sprijinul necesar. Multe litigii de muncă se pot preîntîmpina sau rezolva din vreme atunci cînd comitetul sau biroul grupei sindicale ştie ce are de făcut şi cercetează cu seriozitate şi spirit de răspundere cazurile ivite. În această privinţă aş vrea să dau ca exemplu cazul unei educatoare care a fost obligată de C.F.I. să restituie o importantă sumă de bani, pretinzîndu-se că a fost în mod greşit încadrată într-o categorie superioară de salarizare. Analizînd atent documentele, sindicatul a constatat că, din neglijenţa unor cadre de conducere, educatoarea fusese omisă în 1959 de pe tabelele de acordare a gradului definitiv, deşi la acea dată avea acest drept. Pentru remedierea acestei nedreptăţi comitetul a acţionat cu hotărîre, mergînd în rezolvarea cazului în mod ierarhic pînă la Ministerul Învăţămîntului.

Complexitatea vieţii economice şi sociale în etapa actuală de edificare a României socialiste cere să se ridice pe o treaptă superioară participarea oamenilor muncii la conducerea întreprinderilor şi instituţiilor de stat, face să crească rolul sindicatelor — organizaţiile de masă cele mai largi — ca participante active şi nemijlocite la opera de construire a socialismului. În aceste condiţii — deosebit de evidente şi în învăţămînt, unde se trece acum la aplicarea prevederilor cuprinse în Directivele C.C. al P.C.R. şi în noua Lege a învăţămîntului — organizaţiilor sindicale din şcoli le revine un rol important în concentrarea şi mobilizarea marelui potenţial de muncă, de entuziasm şi de inteligenţă de care dă dovadă corpul didactic, acest detaşament puternic al intelectualităţii socialiste. Iar prestigiul lor stă în modul în care îşi duc la îndeplinire sarcinile ce le-au fost încredinţate.

AL. I. VLADIMIR

In laboratorul de chimie al Liceului „V. Alecsandri" din Bacău

RIDICAREA NIVELULUI IDEOLOGIC AL INSTRUIRII ŞI EDUCĂRII

(Urmare din pag. 1)

cum este ea — cît şi modul raţional de a le transmite elevilor şi de a organiza munca pentru însuşirea lor.

Învăţămîntul în ansamblul său, toate obiectele de studiu, îşi aduc o contribuţie specifică la înarmarea elevilor cu concepţia ştiinţifică despre lume, la educarea lor în spiritul ideologiei marxist-leniniste. Studiul ştiinţelor naturii, de exemplu, prin însuşi obiectul lui — care este natura cu diversitatea ei de aspecte şi fenomene în condiţionările lor reciproce, în continuă dezvoltare şi transformare, corespunzător unor legi obiective — are un imens aport în formarea viziunii ştiinţifice asupra realităţii, în înţelegerea materialităţii ei. Începînd din primele clase, cunoştinţele care li se transmit elevilor despre obiectele şi fenomenele naturii înconjurătoare, observaţiile care se organizează cu ei asupra diferitelor aspecte ale realităţii trebuie să-i conducă spre înţelegerea apariţiei şi dezvoltării obiectelor şi fenomenelor din natură, a plantelor şi animalelor, a cauzelor naturale care le determină, spre înţelegerea acţiunii omului în transformarea mediului natural corespunzător nevoilor sale. Nu numai programele şi manualele de ştiinţele naturii, ci şi activitatea profesorilor cu elevii, în variatele ei forme de organizare şi în primul rînd în lecţii, trebuie să reliefeze puternic, în tratarea cunoştinţelor din acest domeniu, asemenea idei fundamentale cum sînt mişcarea şi dezvoltarea în natură, cauzalitatea fenomenelor, determinismul, condiţionarea şi interdependenţa fenomenelor şi obiectelor realităţii, trecerea de la inferior la superior, legitatea obiectivă în natură, înţelegerea realităţii ca un tot unitar în diferite forme şi la diferite nivele de manifestare şi organizare. Însuşirea acestor idei, cît şi a altora de aceeaşi importanţă, trebuie să le formeze elevilor o înţelegere materialistă, o viziune ştiinţifică asupra lumii, să-i conducă la convingeri ateiste, la atitudini intransigente faţă de concepţiile retrograde, mistice care într-un fel sau altul au încercat şi mai încearcă să dea o explicaţie neştiinţifică realităţii, să interpreteze în mod denaturat realitatea obiectivă şi legile ei. Totodată ele trebuie să ducă la formarea unor convingeri ferme asupra puterii ştiinţei, a omului, asupra forţei lor transformatoare, cultivînd astfel încrederea în posibilităţile nelimitate ale cunoaşterii omeneşti, ale forţei creatoare a omului care, modificînd natura, îşi modifică şi propria sa natură. În acest fel se formează la elevi o atitudine activă faţă de realitate, dorinţa şi pasiunea de a-i pătrunde, prin ştiinţă, secretele şi de a o stăpîni în folosul progresului social.

Predarea istoriei şi a altor discipline umaniste trebuie să reliefeze şi ea aceste idei, aplicate la specificul societăţii, la diferite domenii de activitate umană. Aici se cer puternic evidenţiate rolul condiţiilor materiale în dezvoltarea societăţii, rolul maselor populare în progresul social, lupta de clasă ca motor al dezvoltării în societăţile împărţite în clase antagoniste, rolul ideilor înaintate, al partidelor politice, rolul revoluţiilor în istorie, necesitatea istorică a revoluţiei socialiste. Elevii trebuie să ajungă la concluzia că societatea omenească se dezvoltă conform unor legi obiective, că omenirea va trece inevitabil de la capitalism la socialism. O atenţie deosebită va trebui să se acorde explicării politicii ştiinţifice a partidului şi statului nostru în construirea socialismului, bazată pe studierea cerinţelor legilor obiective ale dezvoltării sociale, pe forţa previziunii sale.

De o deosebită importanţă teoretică şi metodologică în vederea ridicării nivelului ideologic al instruirii şi educării tineretului nostru sînt indicaţiile Plenarei în legătură cu atitudinea ştiinţifică ce trebuie adoptată în valorificarea tradiţiilor progresiste ale poporului nostru. Se impune să luăm din acestea tot ce este bun şi serveşte mersului nostru înainte, folosindu-l ca un puternic mijloc de educaţie patriotică. Se cere totodată să manifestăm o atitudine fermă, intransigentă faţă de acele teorii şi concepţii care, servind interesele claselor exploatatoare, au fost îndreptate împotriva poporului, au avut un caracter reacţionar. În acest spirit ştiinţific trebuie apreciată, în programe şi manuale, ca şi în lecţii, activitatea unor personalităţi din trecutul poporului nostru, raportînd creaţia lor la condiţiile istorice în care au trăit.

Formarea concepţiei ştiinţifice despre lume este strîns legată de educarea elevilor în spiritul moralei comuniste. Concepţia despre lume fundamentează convingerile morale, orientează sentimentele, se manifestă în atitudinea conştientă a omului faţă de realitatea în care el trăieşte, faţă de patrie, faţă de colectivitate, faţă de muncă. Ea reprezintă latura ideologică a conştiinţei sociale, a psihologiei sociale şi individuale care orientează toate manifestările psihice şi comportamentale ale omului.

Fiecare obiect de învăţămînt, fiecare activitate desfăşurată cu elevii dispune de puternice resurse pentru a le forma o atitudine înaintată faţă de muncă, de învăţătură, răspunderea faţă de obligaţiile lor şcolare, care sînt obligaţii sociale-cetăţeneşti. Cultivînd la elevi convingerea că munca este izvorul tuturor valorilor materiale şi spirituale, sîntem chemaţi să le formăm o motivaţie superioară pentru învăţătură, să le dezvoltăm dorinţa de a se pregăti cît mai temeinic pentru a deveni tot mai folositori patriei şi poporului nostru.

În acelaşi scop avem datoria să asigurăm o valorificare optimală a conţinutului de idei din fiecare lecţie, pentru a forma şi dezvolta conştiinţa patriotică, sentimentele şi atitudinile patriotice. Dragostea de patrie, de popor, de trecutul lui glorios, de tradiţiile lui progresiste, de marile realizări obţinute sub conducerea partidului, mîndria naţională pentru tot ce a înfăptuit, înfăptuieşte şi va înfăptui în viitor poporul nostru se înscriu ca scopuri permanente ale oricărei activităţi educative desfăşurate cu elevii, şi în primul rînd ale lecţiilor. Este important totodată să întărim educaţia elevilor în spiritul internaţionalismului socialist, al prieteniei faţă de toate popoarele lumii.

Eficienţa muncii educative în general şi a educaţiei morale îndeosebi se afirmă pe planul conduitei, al comportării. Formarea la elevi a deprinderilor de comportare în spiritul principiilor şi normelor convieţuirii noastre socialiste constituie criteriul de apreciere a eficienţei muncii educative din fiecare şcoală, exprimă rezultatul eforturilor tuturor cadrelor didactice şi ale celorlalţi factori educativi.

„Învăţămîntul nostru — a spus tovarăşul Nicolae Ceauşescu — **este un valoros instrument de educare în mîinile societăţii socialiste şi, în consecinţă, trebuie să promoveze, prin întreaga sa activitate, concepţia noastră, ideologia noastră".** Pentru noi, cei care lucrăm nemijlocit în domeniul învăţămîntului, a promova concepţia partidului, ideologia lui este o înaltă şi nobilă îndatorire, pe care sîntem hotărîţi să o aducem cu cinste la îndeplinire.

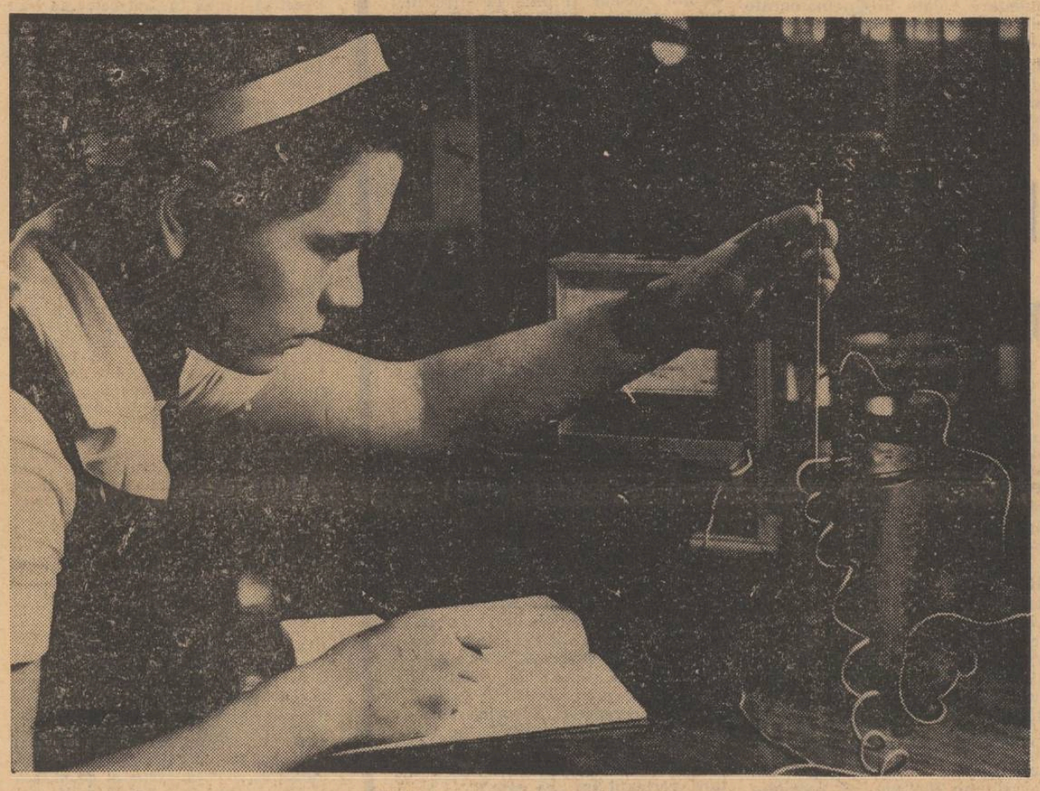

Studiu recapitulativ în laborator

STIRI

Constituirea Comitetului de direcţie al Editurii didactice şi pedagogice

Recent, în cadrul adunării generale a salariaţilor Editurii didactice şi pedagogice a fost constituit comitetul de direcţie şi au fost aleşi reprezentanţii salariaţilor în comitetul de direcţie al editurii. Din comitet fac parte Emil Bâldescu, Mihai Roman, Onoriu Trifan, Ion Bănăţeanu, Nicolae Bratosin, Naftule David, Simion Lazăr, Sergiu Deleanu, Valentin Anghelache, Victoria Popa şi Adam Stamatoiu.

În continuarea adunării, prof. Emil Bâldescu, preşedintele comitetului de direcţie, a prezentat o informare asupra realizărilor obţinute de editură în domeniul continuei îmbunătăţiri şi perfecţionări a manualelor didactice, precum şi asupra sarcinilor importante ce revin tuturor salariaţilor editurii din hotărîrile recentei Plenare a C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învăţămîntului de toate gradele.

Numeroşi participanţi la adunare au discutat pe marginea măsurilor propuse pentru activitatea viitoare. În adunare au fost analizate lipsurile care au dus la rămîneri în urmă în editarea unor manuale şcolare şi cursuri universitare. Cu acest prilej s-a subliniat că în faţa comitetului de direcţie stau sarcini deosebit de importante în ce priveşte conducerea întregii activităţi a editurii pentru apariţia la termen util şi în cele mai bune condiţii a manualelor, metodicilor, lucrărilor de specialitate şi a materialelor didactice, precum şi pentru continua îmbunătăţire calitativă a acestora în pas cu cerinţele noii trepte de dezvoltare a învăţămîntului românesc.

Simpozion naţional de pedagogie

Academia R. S. România — Filiala Iaşi şi Institutul de ştiinţe pedagogice — Filiala Iaşi organizează un simpozion naţional de pedagogie cu tema: „Perspectivele şcolii şi ale educaţiei în societatea socialistă".

Simpozionul va avea loc la Iaşi în zilele de 31 mai şi 1 iunie 1968.

INSTITUTUL POLITEHNIC — BRAŞOV

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

— profesor la catedra XVIII Tehnologia lemnului, disciplinele Studiul şi bazele producţiei lemnului şi Tehnologia şi industrializarea lemnului, poziţia 1 din statul de funcţiuni;

— profesor la catedra XXIV, disciplina Tehnologia construcţiei de maşini, poziţia 2 din statul de funcţiuni;

— conferenţiar la catedra XXIII Organe de maşini, disciplina Teoria mecanismelor, poziţia 4 din statul de funcţiuni;

— conferenţiar la catedra V Electrotehnică, disciplinele Electrotehnică şi maşini electrice şi Echipament electric şi automatizări pentru prelucrări la cald, poziţia 15 din statul de funcţiuni.

Candidaţii la concurs vor depune în termen de 30 zile de la data publicării acestui anunţ în Buletinul Oficial, la secretariatul rectoratului Institutului politehnic Braşov, str. N. Iorga nr. 2, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute în Regulamentul privind ocuparea funcţiilor didactice în învăţămîntul superior, publicat în Colecţia de Hotărîri şi Dispoziţii ale Consiliului de Miniştri nr. 31 din 6 august 1958.

Concursul va avea loc la 4 luni de la publicarea acestui anunţ, la sediul Institutului politehnic din Braşov str. N. Iorga nr. 2.

INSTITUTUL DE CONSTRUCŢII — BUCUREŞTI

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următorului post didactic:

— Conferenţiar la Catedra de chimie şi materiale de construcţii, disciplina „Chimie şi materiale de construcţii" — poziţia 55 din statul de funcţiuni.

Candidaţii la concurs vor depune la secretariatul institutului din Bucureşti, b-dul. Republicii nr. 176, în termen de o lună de la data publicării acestui anunţ, o cerere la care vor anexa următoarele acte în două exemplare:

— Copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare;

— Copie legalizată de pe diploma de doctor sau de doctor docent în ştiinţe;

— Copie legalizată de pe atestatul de profesor sau de conferenţiar;

— Lucrările ştiinţifice ale candidatului într-un exemplar.

— Certificatul de caracterizare a activităţii profesionale şi sociale ale candidatului, eliberat de instituţia (întreprinderea) în care acesta îşi are funcţia de bază;

— Memoriu de activitate didactico-ştiinţifică, semnat de candidat;

— Autobiografia.

Cei care funcţionează într-o instituţie de învăţămînt superior sînt obligaţi să comunice în scris rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ţine la sediul institutului, în termen de 3 luni.

Absolvenţii Şcolii normale din Bîrlad, promoţia 1928, sînt rugaţi să-şi trimită adresa colegului lor PETREA ALEXANDRU, strada Milcov 20 — Bîrlad — în vederea întîlnirii după 40 de ani de la absolvirea şcolii.

Promoţia 1943 a Şcolii Normale „Ştefan Velovan" din Craiova are revederea la 26 mai a.c. pentru sărbătorirea unui sfert de secol de la absolvire. Colegii sînt rugaţi să ia legătura cu tov. Ştefan Ion, director al Şcolii generale nr. 3, str. Principatele Unite nr. 7 Craiova.
Facem apel la toţi colegii să fie prezenţi.

Absolvenţii Şcolii Normale de învăţători din Piatra Neamţ, seria 1933 care vor să participe la întîlnirea colegială după 35 de ani de la absolvirea şcolii, ce va avea loc la Piatra Neamţ în vechiul local al şcolii în zilele de 29 şi 30 iunie 1968, să comunice adeziunea la întîlnire şi o contribuţie personală de 50 lei pentru pregătirea mesei şi cazarea în aceste zile pe adresa: învăţător Oancea Gheorghe, comuna Epureni-Huşi, judeţul Vaslui.

Teatrul de Stat din Württemberg (R.F. a Germaniei)

OPERA DIN STUTTGART

prezintă în sala Operei Române următoarele spectacole:

„ELEKTRA" de Richard Strauss
simbătă 25 şi luni 27 mai 1968, ora 20
Conducerea muzicală: Ferdinand Leitner
Regia: Karl Heinz Böhm
Decoruri şi costume: Spyros Vassiliou
cu:
Inge Borkh în rolul titular, Martha Mödl, Hildegard Hillebrech, Hans-Günter Nöcker, Fritz Uhl.

şi

„NUNTA ÎNSÎNGERATĂ" de Wolfgang Fortner
duminică 26 mai 1968, ora 20
Conducerea muzicală: Ferdinand Leitner
Regia: Günther Rennert
Decoruri şi costume: Leni Bauer-Ecsy
Maestru de cor: Heinz Mende
Coregrafia: Nika Nilanova
cu:
Martha Mödl, Lore Wissmann, Hetty Plümacher, Paula Brivkalne, Margarethe Bence, Annemarie Mörike, Hans-Günter Nöcker.

Biletele se găsesc la casa teatrului din b-dul Gheorghe Gheorghiu-Dej, 70—72, telefon: 13.18.57 şi la agenţia din Calea Victoriei nr. 40 (Pasajul Majestic), telefon: 16.48.20, zilnic între orele 10—13 şi 17—19,30.

BIBLIOTECA

Cultura estetică şcolară

Lucrarea lui George Văideanu **Cultura estetică şcolară** [1]) este nu numai o operă de pedagogie aplicată — deşi evident acesta este rolul ei ultim — dar şi o reuşită încercare de clarificare teoretică a unor concepte estetice, îmbinată cu verificarea lor practică. Împotriva prejudecăţilor unora după care teoria rămîne rece şi inactivă iar interesul pentru ea duce inevitabil la speculaţii sterile, autorul lucrării de faţă aduce un argument convingător prin patosul activist al demonstraţiei sale. Într-un mod fericit sînt trecute în revistă istoria educaţiei estetice, tradiţiile româneşti, noţiunea de cultură estetică, locul, componenţa şi conţinutul culturii estetice şcolare în programe, manuale şi în viaţa însăşi, ca şi căile de perfecţionare ale acesteia, evitîndu-se atît istorismul îngust cît şi didacticismul empirist simplificator.

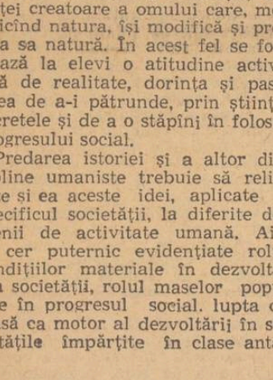

Ne aflăm astfel în prezenţa unei lucrări care rosteşte un cuvînt propriu în contextul unor mai largi preocupări în direcţia educaţiei estetice în ţara noastră, concretizate atît printr-o lucrare mai veche a autorului (scrisă în 1961, în colaborare), cît şi prin monografiile colective ale Institutului de filozofie al Academiei — **Educaţia estetică prin artă şi literatură** (1964) şi **Estetica vieţii cotidiene** (1966). Prezenţa acestei direcţii de cercetare şi adeziunea autorului la ea ni se pare dictată de imensa însemnătate pe care au căpătat-o problemele educaţiei estetice în epoca contemporană în contextul politicii cultural-educative de ansamblu a partidului şi statului nostru, ca şi ţinînd seama de intensificarea fără precedent a circulaţiei valorilor estetice şi a mijloacelor de difuzare sau punere în valoare a acestora. Evident, perspectiva autorului lucrării pe care o analizăm este cea pedagogică şi implicaţiile ei concrete pentru procesul instructiv-educativ presupun o anumită specializare şi delimitare (poate nu întotdeauna suficient realizată pe plan conceptual), dar problematica generală este totuşi comună, iar actualitatea ei de netăgăduit. Spiritul ei critic la adresa programelor şi manualelor şcolare, a unor carenţe ale procesului de învăţămînt însuşi se înscriu de altfel în preocuparea de ansamblu a societăţii noastre de perfecţionare a procesului de învăţămînt în scopul formării multilaterale a personalităţii constructorilor socialismului — şi acest fapt îi sporeşte actualitatea.

Nu avem intenţia şi nici n-am putea de altfel, într-un spaţiu atît de limitat, să rezumăm cartea, dar credem că ar fi utilă evidenţierea cîtorva dintre trăsăturile ei caracteristice. În prim plan situăm pe această linie efortul teoretic al autorului de a defini conceptul de cultură estetică şcolară pentru a putea apoi — sprijinit şi pe o analiză istorică — să purceadă la investigaţia concretă. Subliniind că procesul de transmitere a culturii estetice are un caracter formativ, întrucît cultivarea receptivităţii axiologice a tînărului, îi creează o gamă de interese estetice multilaterale şi durabile şi îl investeşte cu un sistem cuprinzător de criterii apreciative, George Văideanu pune accentul pe latura activă a acestui proces la care trebuie să concure un mare număr de factori şi mijloace Conchizînd că scopul final al educaţiei estetice este acela de a forma atitudinea estetică faţă de viaţă şi de profesiune şi capacitatea de creaţie artistică, lucrarea demonstrează în mod convingător necesitatea ca şi în şcoală să se acorde o maximă importanţă acestui proces.

Planul demonstraţiei teoretice este continuat de cel al analizei concrete, din care reies în mod convingător numeroase sugestii. Am dori să reţinem îndeosebi între ele pe aceea a necesităţii predării unui curs introductiv de estetică generală în licee.

Desigur, pot fi formulate unele rezerve faţă de insuficienta definire a conceptului de cultură, faţă de faptul că, în ciuda unor referiri izolate, cultura estetică este limitată de cultura artistică şi se poate exprima dorinţa ca unele categorii pe care se sprijină argumentarea (atitudine estetică, gust, ideal estetic) să fie mai amplu dezbătute, dar credem că în bună măsură acest reproş rămîne neîntemeiat avînd în vedere finalitatea aplicativă a cărţii.

În legătură cu această finalitate ni se par extrem de interesante capitolele în care se cercetează locul şi rolul culturii estetice şcolare în cadrul culturii generale, componenţa şi conţinutul ei (teoretic sau aplicativ) şi mai ales capitolul închinat culturii estetice asimilate de tineretul şcolar. Procedeele folosite de autor sînt variate: compararea programelor diferitor discipline şi confruntarea lor cu structura programelor din alte ţări, discutarea manualelor şi a constatărilor de fapt, ancheta de opinie şi investigaţia statistică.

Rezultatul unei asemenea metodologii utilizate este bogat în concluzii şi, mai ales, extrem de convingător în favoarea tezelor teoretice susţinute. E drept, unele dintre constatările făcute la data elaborării lucrării sînt azi depăşite, unele lipsuri înlăturate şi unele sugestii transpuse în practică, dar în mare problemele ridicate rămîn valabile şi merită toată atenţia atît din partea forurilor competente, cît şi a celor care se ocupă nemijlocit cu educaţia estetică. Aceasta cu atît mai mult cu cît în contextul actual creşterea permanentă a rolului ştiinţelor în formaţia intelectualului modern riscă nu o dată să diminueze peste măsură însemnătatea acelor discipline sau domenii ale spiritului care au un rol hotărîtor în conturarea unui profil umanist. Să primim efortul încununat cu succes al lui George Văideanu nu numai ca un aport teoretic la clarificarea unor probleme care-i interesează pe specialişti, ci şi ca pe o contribuţie efectivă la formarea estetică a tuturor membrilor şcolii: profesori şi elevi deopotrivă.

Dr. ION PASCADI
cercetător ştiinţific principal la sectorul de estetică al Institutului de filozofie al Academiei

[1]) Editura didactică şi pedagogică Bucureşti, 1968.

ANUNŢ

„Gazeta învăţămîntului" aduce la cunoştinţa celor interesaţi că anunţurile publicitare privind diferite aniversări, întîlniri colegiale ş.a. se primesc prin:

AGENŢIA DE PUBLICITATE

Bucureşti, str. Eforiei nr. 6, sect. 6
cu specificaţia „Pentru Gazeta învăţămîntului".

Taxele de publicitate reprezentînd spaţiul afectat sînt de 7, 8 şi 9 lei/cm², în funcţie de numărul coloanelor pe care se publică anunţul respectiv. Ele vor fi expediate tot pe adresa agenţiei, indicîndu-se totodată numărul apariţiilor, mărimea spaţiului în centimetri pătraţi (minimum 25 cm²) şi data apariţiei.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii din unităţile de învăţămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 949 — EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ — Vineri 31 mai 1968 — 4 pag. 25 bani

COPIII ȚĂRII

Scriu aceste rînduri cu inima dusă în lumină și cîntece. Fiecare cuvînt al meu se vrea pierdut undeva printre cuvintele copiilor, în bucuriile lor, în marile coruri care întrec prin tarmecul și sănătatea lor corurile naturii auzite la cascade sau prin inima munților, cînd se schimbă anotimpurile.

Ziua întîiului de iunie este ziua copiilor, a copilăriei universale, este ziua cîntecelor de pe toată fața pămîntului. Planeta noastră își învîrte ființa prin lumina ochilor milioanelor de copii. Planeta se bucură și strălucește în fața universului, ea însăși devenită în ziua aceasta mai tînără și mai frumoasă decît în orice zi sau noapte a anului. Odată le-am spus cîtorva sute de copii că pămîntul este cea mai frumoasă și mai fericită planetă dintre toate planetele cerului. Asta pentru că pămîntul are copii și păsări, și apă și iarbă, și toate cîntă cu ei și se luminează în bucurie. Dacă mi-am dorit vreodată ceva în viață, mai mult decît orice, a fost să am o veșnică și adevărată copilărie a sufletului, această naivitate de a vorbi cu o stea sau o gînganie, cu un izvor sau cu florile.

Cînd mă opresc într-un oraș sau într-un sat din țară, printre bucuriile pe care singur mi le fac este și aceea de a vedea o grădiniță cu fetițe și băieți mari cît o mînă. La noi, grădinițele și școlile sînt spații ale viitorului; prin ele trece țara de mîine, în ele se aud gîngurind, legînd întîiele cuvinte, miiloanele de copii; ei învață acolo ce-i pîinea și soarele, ei învață ce-i steagul țării și căldura părinților; acolo află ei care-i rostul omului și se pregătesc, jucîndu-se și cîntînd, pentru viață, pentru probleme, pentru conflicte de idei; se pregătesc pentru cinste și demnitate, pentru muncă și creație.

Această dialectică este pentru noi sacră și copiii sînt idealurile noastre, sînt universuri omenești în care investim energie și speranță, visuri și viziuni ale sutelor de ani viitori. Creșterea lor se adaugă la creșterea întregului pămînt, la creșterea tuturor popoarelor de copii. Există pînă la brîul nostru o sumedenie de popoare care urcă spre umerii noștri cu fiecare clipă. Ele sînt popoarele copiilor în sufletul cărora nu se întîmplă răutatea și absurditatea, indiferența și blazarea. Ei sînt prietenii soarelui și-și identifică rațiunea de a crește cu lumina.

Dacă m-aș urca, dacă aș trăi pe o altă planetă, cea dintîi dorință a mea la trezire, dimineața, ar fi să ascult un cor de copii de pe pămînt. Aș încerca să-i privesc și m-aș îndrăgosti la nesfîrșit și n-aș mai putea rămîne pe planeta aceea...

Trec prin țară și recit poezii și le dărui poezii tuturor copiilor, tuturor corurilor. Avem copii atît de curați și frumoși, atît de limpezi și sănătoși, încît ne putem iubi țara și cu o sută de ani înainte. Aud viitorul frumos și distinct.

ION CRÎNGULEANU

Sfera obligațiilor didactice

„Trebuie să facem ca profesorul, învățătorul să se afle cît mai mult în mijlocul elevilor, să trăiască împreună cu ei, să-i supravegheze în recreații, să le organizeze jocurile, să meargă cu ei în excursii — așa cum se făcea și în trecut. Cînd vorbim de rolul important pe care îl au învățătorul, profesorul în educarea copiilor, nu trebuie să limităm acest rol numai la predarea cunoștințelor la orele de curs, ci să înțelegem întreaga activitate de educare a copiilor".

(Din cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara C.C. al P.C.R. din 22—25 aprilie a.c.).

Mai aproape de cei pe care îi educăm

La recenta Plenară a C.C. al P.C.R. tovarășul Nicolae Ceaușescu recomanda învățătorilor și profesorilor să fie cît mai aproape de elevii lor, să-i cunoască bine, să-i sprijine îndeaproape. Misiunea învățătorilor și profesorilor, s-a subliniat la Plenară, nu se mărginește numai la predarea cunoștințelor în orele de curs, ci privește întreaga activitate de educație.

Într-adevăr, pe măsură ce știința și tehnica se dezvoltă, adevărata cultură nu mai poate fi o îngrămădire de cunoștințe enciclopedice, ci capacitatea de a cunoaște, de a înțelege, de a raționa, de a mobiliza și a organiza cunoștințele acumulate, de a le aplica prompt și rapid cînd și unde este nevoie. Tipul savantului din evul mediu, ca acel Duns Scot care, într-o dispută publică, a fost în stare să asculte 200 de obiecții pe care apoi le-a repetat din memorie și le-a respins pe rînd, este astăzi desuet și inutil. Pe de altă parte, oricît de mari ar fi ambițiile unui profesor și oricît de generoase ar fi programele analitice și manualele, lecțiile nu pot cuprinde decît o parte infimă din imensitatea cunoștințelor. Și chiar din această parte infimă elevii nu vor reține decît elementele esențiale. De altfel, ei sînt în general ostili unui învățămînt care nu le cere decît un efort de moment. În acest caz învață silnic, fără interes, fără pasiune.

Prin legătura strînsă cu elevii, în ora de curs și dincolo de ea, profesorul trebuie să-i obișnuiască, să se folosească nu numai de manual și notițe, ci și de fișe, conspecte, tratate, dicționare, enciclopedii. În felul acesta, încă din anii de școală tînărul va învăța să lucreze așa cum va fi nevoit să o facă mai tîrziu, în viață. Și dacă atunci, ca muncitor, ca medic, profesor sau inginer va lucra cu inteligența și cu instrumentele ei, de ce să-l silim acum să folosească numai memoria și cunoștințele îngrămădite în ea? Datele, formulele, se uită. Ceea ce rămîne este metoda de lucru, este capacitatea de a aborda o problemă, capacitatea de judecată și acțiune. Omul de azi trebuie să se instru-

Prof. MARIANA VASILESCU

(Continuare în pag. a 3-a)

Resursele muncii noastre educative

Premisa necesară și indiscutabilă a succesului muncii educative este cunoașterea temeinică a elevului, mergînd pînă la particularitățile lui psiho-individuale. Înțeleg prin această cunoaștere o cercetare dinamică, întrucît elevii sînt în continuă devenire, fiecare avînd un anumit potențial intelectual, anumite interese și idealuri. Pe de altă parte, psihologia juvenilă prezintă un tablou extrem de divers, nu lipsit de crize de adaptare. Se cer studiați totodată de către profesor factorii socialeconomici care condiționează planurile de viață ale tineretului, dar în aceeași măsură se cer cunoscuți factorii subiectivi, pentru a se putea interveni cît mai eficient în orientarea fiecărui tînăr.

Se știe că interesele tineretului sînt strîns legate de existența practică. Activitatea de învățare este orientată întotdeauna către anumite domenii în funcție de interesele și înclinațiile firești ale fiecărui elev. Or, tocmai aceste interese și preocupări personale rămîn într-o zonă obscură pentru profesor. Atunci cum le va putea armoniza cu cerințele sociale? Cum va putea cultiva adaptarea posibilităților personale la nevoile sociale? Cum îl va putea dirija pe adolescent către împlinire și în același timp cum îl va apăra de efectele negative ale despersonalizării?

Fără îndoială că o cunoaștere amplă, aprofundată a elevilor nu se produce spontan și nici nu este reductibilă la niște ore de dirigenție sau la ansamblul muncii profesorului, oricît de riguros ar fi ea planificată, ci reprezintă efectul întregului său sistem și stil de muncă. Este vorba de o osmoză subtilă și de profunzime, care emană tocmai de la relația profesor-elev. De aceea raporturile ce se stabilesc între profesor și elev, climatul stimulativ și sugestiv menit să favorizeze manifestarea nestingherită a acestuia din urmă, se cer aduse în prim plan.

Știm foarte bine că ambianța școlară

Prof. ZINA SÎRBU
directoarea Liceului „M. Eminescu" București

(Continuare în pag. a 3-a)

Relația profesor-elev

În condițiile dezvoltării pe o nouă treaptă calitativă a învățămîntului devine mai pregnantă necesitatea suplimentării procesului subtil de educație cu tot ceea ce ar putea să înnobileze și să optimizeze efectele sale. În miezul acestor necesități se află și aceea de a ne preocupa de relația dintre cei ce efectuează actul de educație și cei ce îl consumă. Discuțiile în jurul procesului de dezvoltare a învățămîntului din România au atins în implicație directă această problemă prin cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara C.C. al P.C.R. din 22—25 aprilie a.c.

Cînd relația profesor-elev este impregnată de atenție și bunăvoință, apropiere și afecțiune, întregul proces instructiv-educativ are o mare și productivă tensiune modelatoare. Există o pornire spontană, atît a copiilor cît și a profesorului, spre o astfel de relație. Fenomenul ca atare se poate lesne observa la școlarii mici, care mențin un fel de relații semisimbiotice cu cadrele didactice, considerînd adesea ca o adevărată impietate abaterea de la cele mai mici indicații date de profesori.

Dar profesorul și elevul pot și să se înstrăineze unul de altul și concomitent actul de educație se distanțează de esența finalității ce-l definește. Din păcate, există profesori funcționari sau administratori de educație, aducători de secetă spirituală. Există și tipul profesorului ce navighează în stratosfera problemelor teoretice sau zăbovește cu predilecție în orarele și scadențele problemelor practice ale educației și instrucției, uitînd de figura elevului său concret, elev prea puțin „asortat" la problemele grave, teoretice și practice, ce fac obsesia de zi și de noapte a profesorului. Există și tipul profesorului preocupat de dorința de a cîștiga simpatiile elevilor săi, profesorul care scufundă actul instructiv-educativ într-o zonă de cerințe superficiale, cu control și exigențe dezordonate și adesea scăzute.

Dar elevul? Nu elevul în genere, nici elevul adevăraților profesori, ci elevul, creație de improvizație a tipurilor de profesori descriși mai sus? El, elevul con-

Conf. dr. URSULA ȘCHIOPU

(Continuare în pag. a 3-a)

Perspectivele vacanței

Ne aflăm în pragul lunilor de vacanță. De pe acum cei care se îngrijesc de organizarea odihnei copiilor au întocmit în amănunt planurile organizării și desfășurării ei. Sînt planuri în care inițiativa, fantezia creatoare a elevilor, ca și a educatorilor, își găsesc cîmp larg de manifestare.

Dar, mai întîi, cîteva cifre. Anul acesta au fost alocate pentru vacanță 40 milioane lei, în afara contribuției pe care o vor aduce părinții. Un mare număr de elevi vor fi cuprinși în taberele centrale, în colonii și excursii. Pe litoral — la Năvodari, Schitu și Costinești — se vor odihni 13 500 de elevi. La munte — 11 500. Mii și mii de elevi vor participa la excursii în întreaga țară.

O noutate: în acest an numeroase tabere vor găzdui elevi cu preocupări comune. „Tabăra tinerelor condeie", de pildă, va cuprinde membri ai cenaclurilor literare, la „Ex-terra-68" vor veni tineri radioamatori și electro-tehnicieni, „Roza vînturilor" va fi locul de popas al membrilor cercurilor de orientare turistică. Tabăra „Aripile argintii" îi va găzdui pe aeromodeliști, iar „Cupa Delfinul" pe înotători. 3000 de elevi vor avea posibilitatea să se antreneze în taberele sportive organizate în diverse locuri pitorești din țară.

Ca în fiecare an, taberele de odihnă și coloniile își vor avea sediul în cele mai frumoase stațiuni balneoclimaterice — Bran, Timișul de Sus, Sinaia, Cheia, Homorod, Bucșoaia, Novaci, Soveja, Valea Uzului, Moneasa, Izvoarele și altele.

Un mare număr de elevi vor pleca și în taberele organizate de inspectoratele județene. Cît privește excursiile interjudețene de 7 zile, ele vor cuprinde 91 000 de elevi.

Datorită grijii permanente pe care o poartă partidul și statul nostru copiilor și tineretului, în vacanța aceasta va crește alocația zilnică de hrană cu 17 la sută, fapt care va asigura școlarilor o masă variată și substanțială.

N-au fost uitați nici elevii care își petrec vacanța în orașul sau comuna unde domiciliază. Școlile, organizațiile U.T.C., le vor oferi numeroase posibilități de distracție și recreere: competiții sportive, serbări cîmpenești, focuri de tabără, drumeții, cluburi etc.

Peste cîteva zile, mai precis la 10 iunie, în taberele de pe litoral va poposi prima serie de școlari, iar la 17 iunie își vor deschide larg porțile și taberele de la munte.

Deocamdată, numai planuri și proiecte. În curînd, însă, vacanța le va transforma pe toate în acțiuni frumoase, variate și atractive.

PROBLEME ȘI SOLUȚII ÎN PREGĂTIREA NOULUI AN ȘCOLAR

Este perioada cînd se desfășoară intens lucrările pentru terminarea noilor construcții ale anului școlar 1968/1969. Făcînd toate eforturile pentru darea la timp în folosință a noilor localuri de școală, ne preocupăm în același timp și de o altă problemă — tot atît de importantă avînd în vedere amploarea ei — anume, aceea a reparațiilor și a lucrărilor de întreținere a școlilor.

În municipiul București lucrările de reparație și de întreținere se fac anual la peste 500 de unități școlare. Dintre acestea o parte (cele cu valoare sub 8.000 lei), se realizează pe bază de comandă, fără proiect. Circa 300 din ele, însă, avînd o valoare mai mare se pot efectua, conform normativelor în vigoare, numai pe bază de proiecte întocmite de instituțiile specializate. Comisia [illegible] avizare a proiectelor pentru [illegible] care funcționează pe [illegible]ul școlar al mu[illegible]ri a avizat pînă [illegible]90 la sută din [illegible] predat cons-

tructorului. În primele 10 zile ale lunii iunie urmează să fie contractate toate lucrările, pentru ca reparațiile să poată începe imediat după închiderea cursurilor.

În noua organizare administrativă, pentru toate reparațiile din școli și grădinițe funcționează o singură comisie de avizare. Din lucrările acesteia a rezultat că în acțiunea de reparații apar și persistă o serie de deficiențe — atît în ce privește proiectarea, cît și în ce privește execuția — care se datorează mai ales modului diferit de rezolvare a acestor probleme la fiecare din fostele raioane ale Capitalei, cît și superficialității și lipsei de preocupare a unor directori de școli, a unor proiectanți și a celor care au executat reparațiile. A rezultat, de exemplu, că multe lucrări costisitoare se fac uneori inutil. Este vorba mai ales de lucrările de vopsire a tîmplăriei, a radiatoarelor de calorifer și a soclurilor la pereții interiori, care se ridică la sute și mii de metri pătrați la același local și se execută **aproape în fiecare an. La aceasta se mai adaugă,** aproape de regulă, rașchetarea parchetului ori de cîte ori se fac lucrări de zugrăveală, în loc să se ia măsuri simple de protecție a acestuia și să se curețe în mod obișnuit după zugrăvire. Or, desele rașchetări duc la situația că în cîțiva ani parchetul trebuie înlocuit. De asemenea, datorită faptului că unii dintre directorii școlilor și din cei care se ocupă de gospodărirea localurilor școlare nu urmăresc pe parcursul anului diferitele avarii ale acoperișului și nu marchează locurile prin care se strecoară apa, de obicei se prevede în proiect revizia întregului acoperiș al clădirii (sau clădirilor) școlii, cheltuindu-se inutil sume mari de bani și întrebuințîndu-se materiale valoroase, cu care s-ar putea acoperi alte nevoi. Multe cheltuieli determină și proasta funcționare în cursul anului școlar a instalațiilor sanitare care, nefiind reparate la timp, provoacă stricăciuni mari.

Bineînțeles că, exercitîndu-și **competența, comisia a respins** lucrările care nu erau necesare sau le-au redus la volumul real. În același timp, ținînd seama de deficiențele semnalate, Inspectoratul școlar a stabilit o serie de măsuri menite să ducă la eliminarea lor. Printre acestea se numără și înființarea în fiecare sector al orașului a unor echipe de meseriași care să repare, imediat ce apar, orice avarii la instalațiile sanitare și electrice, să execute micile reparații de tîmplărie precum și lucrările de întreținere la localurile grădinițelor și ale unor școli mai mici. Această măsură, discutată și aprobată în sesiunea recentă a Consiliului popular al municipiului, urmează să se realizeze cel tîrziu pînă la 1 iulie a.c., astfel încît eficiența ei să se răsfrîngă încă din acest an în pregătirea pentru redeschiderea cursurilor școlare.

La efectuarea lucrărilor de întreținere urmează să fie folosit și personalul de serviciu al unităților respective, în așa fel încît să nu mai fie necesare decît foarte rar reparații făcute de I.C.R. Avem convingerea că, astfel organizate, reparațiile și lucrările de întreținere se vor putea realiza cu un preț mult mai redus decît cel pe care îl plătim în prezent și că I.C.R.-urile, eliberate de puzderia de șantiere mici, vor putea efectua în condiții mai bune reparațiile de mai mari proporții. Socotim că o astfel de rezolvare ar putea fi aplicată și în alte municipii și orașe mai mari.

Rămîn însă nesoluționate încă alte probleme legate de reparațiile curente și lucrările de întreținere. Mă întreb de exemplu de ce nu se pot efectua fără proiect lucrările care depășesc valoarea de 8.000 lei, mai ales cînd este vorba numai de lucrări de vopsitorie și zugrăveli, de revizuiri de învelitori, de tîmplărie, de ins-

Prof. I. GH. BORCA
inspector general
al Inspectoratului școlar
al municipiului București

(Continuare în pag. a 3-a)

Deocamdată puietul nu este mai înalt decît pioniera care l-a sădit. Dar îngrijit de ea va crește viguros și înalt.

Orele de dirigenție la sfîrșit de an școlar

Permanența, continuitatea procesului educativ implică atît constante și trăsături comune, cît și note specifice, diferențieri. Asemenea note specifice caracterizează cu deosebire etapa în care ne găsim acum, etapă de încheiere a anului școlar. Întreaga activitate a școlii poartă, în aceste săptămîni, o amprentă deosebită. Însuși ritmul muncii este mai impetuos, solicitînd și profesorilor, și elevilor o participare mai intensă.

Uneori însă această activitate clocotitoare pare să ocolească anumite ore, care rămîn ca o oază neatinsă de febrila mișcare din jur. Este vorba de orele de dirigenție, la care în unele școli, lucrurile merg ca mai înainte: teme croite pe același plan de generalitate, aceeași structură și aceleași metode de la un capăt la altul al trimestrelor. Ba chiar, către sfîrșitul anului școlar, după ce au „epuizat" temele interesante, unii diriginți, dorind să „umple" cu ceva restul orelor, le folosesc numai pentru rezolvarea problemelor curente (situația absențelor, a notelor, a frecvenței la orele de consultații și meditații etc.). Sărăcirea conținutului, scăderea tonusului emoțional al orelor de dirigenție spre sfîrșitul anului școlar denotă o muncă insuficient organizată, înfăptuită nesusținut și care nu este dusă cu bine la capăt. Or, ca și la lecții, dominanta activității desfășurate în orele de dirigenție din etapa finală trebuie s-o constituie sistematizarea și consolidarea obiectivelor educative urmărite în timpul anului și proiectarea unor linii de perspectivă pentru etapa următoare.

Prima dintre aceste sarcini sugerează o anume similitudine cu ceea ce se petrece în domeniul strict al instrucției. Desigur, ora de dirigenție nu poate fi asimilată cu lecțiile și nu este cazul ca diriginte să transpună întocmai în munca sa procedeele metodice folosite în predarea obiectelor de învățămînt. În virtutea unității reale a procesului instructiv-educativ există însă trăsături comune între activitatea desfășurată la lecții și cea din orele de dirigenție. Una din aceste trăsături o constituie caracterul de sistem, datorită căruia și orele de dirigenție sînt angrenate în structuri, au contingențe între ele, cunosc reveniri, subordonări și — firește — au un început și, la capătul unei etape, o încheiere. Nu este posibil — și nici nu trebuie, bineînțeles — să se organizeze recapitulări în cadrul orelor de dirigenție, dar unele fixări, sinteze, corectări și completări sînt necesare și se pot realiza. Elevii pot fi ajutați de exemplu să integreze în contexte mai largi concluziile desprinse cu prilejul discutării anumitor teme, să înlăture interpretări greșite, să verifice în noi împrejurări valoarea etică a unor fapte, să se apropie de înțelegerea personalității ca o unitate, să aprecieze în mod conștient drumul parcurs de ei în etapa care se încheie, să sesizeze ce au dobîndit, cum s-au transformat — fiecare în parte și întreg colectivul clasei. „Cea mai frumoasă zi din anul acesta", „Înfăptuirile noastre — temelie solidă pentru noi realizări" — iată cîteva teme ale unor ore de dirigenție care fac posibilă trecerea în revistă a problemelor discutate în anul ce se încheie. Cu condiția, însă, ca bilanțul să însemne nu o prezentare de paradă, ci o analiză reală, cu punerea în evidență a cauzelor și a sarcinilor de viitor.

Faptul că activitatea cuprinsă în analiză se extinde pe o perioadă relativ mai mare de timp (un an școlar sau chiar, pentru clasele terminale ale unui ciclu, mai mulți ani), după ce elevii au avut răgaz să se manifeste, să dea măsura valorii propriI, îngăduie interpretarea rezultatelor prin prisma unor generalizări fundamentate pe un material faptic bogat, îngăduie desprinderea unor trăsături mai distinct conturate. Ridicarea la generalizări nu trebuie să ducă însă la „dizolvarea" particularului în tipic. Fiecare elev trebuie să intre în preocuparea dirigintelui, să se audă citat, să fie luat în discuție, să-și vadă apreciată contribuția la reușitele ori la insuccesele colectivului și, mai ales, să știe ce are de făcut pe mai departe.

Ultimele ore de dirigenție oferă cîmp de manifestare inițiativei și sub aspect metodic. Ni se pare interesantă, de exemplu, experiența dirigintei Ecaterina Handruș de la Școala generală nr. 5 din Capitală. În timpul anului școlar, elevii acestei diriginte țin o „cronică a clasei", în care consemnează faptele mai importante petrecute în viața colectivului. La ultima oră de dirigenție se revăd și se comentează momentele semnificative notate în „cronică". Orele finale de dirigenție se pot desfășura și sub forma unor concursuri între elevii clasei. De exemplu, se pot organiza concursuri de lucrări pe teme ca „Ce e bun și ce trebuie îndreptat în colectivul nostru", „Am mai crescut cu un an" etc, care dau elevilor prilejul de a-și demonstra gradul de însușire a noțiunilor etice, de autocunoaștere, de formare a deprinderilor de comportare, a convingerilor și sentimentelor.

O situație specială prezintă clasele de absolvire. Neîndoielnic, pe primul plan al tematicii orelor de dirigenție la aceste clase trebuie să se afle problemele legate de orientarea școlară și profesională a elevilor. La multe școli s-a încetățenit o frumoasă tradiție — aceea de a da ultimei ore de dirigenție de la clasele de absolvire un caracter festiv. Întîlnim în multe planuri ale diriginților, pentru orele finale, teme ca „Rămas bun, școală dragă", „Sîntem absolvenți, ce rămîne în urma noastră?" sau „Clipe dragi petrecute în școală". La Liceul nr. 10 din Capitală elevii ultimei clase trălesc la sfîrșitul anului momente emoționante: la ora de dirigenție vin foștii lor învățători, toți profesorii, conducerea școlii, părinții, se organizează expoziții de lucrări, se citesc compuneri, poezii, epigrame care punctează momente din traiectoria vieții școlare parcurse. La Școala generală nr. 122 li se înapoiază absolvenților, la ultima oră de dirigenție, foaia pe care, în prima zi de școală, în clasa I, au desenat fiecare ce a vrut.

Este deosebit de important ca orele de dirigenție de la sfîrșitul anului școlar să deschidă perspective atrăgătoare pentru mai departe, prilejuind, pe lîngă bilanțul asupra trecutului, o prospectare asupra vacanței. De altfel, orientarea elevilor asupra activității lor în vacanță este o datorie de prim ordin a dirigintelui și în această etapă. De multe ori, „libertatea" instaurată în unele familii pe timpul verii, sub pretextul că elevii trebuie să se odihnească, duce la un fel de „pauză" în munca educativă, la abrogarea cerințelor privind regimul de viață, comportarea, chiar ținuta copiilor. Aceasta face ca la începutul noului an școlar să fie foarte greu să se lege firele, să se continue munca educativă de unde a fost lăsată la încheierea cursurilor. În ultima oră de dirigenție îi vom îndruma deci pe elevii noștri să-și gospodărească bine timpul în vacanță, făcînd loc nu numai odihnei, destinderii, distracțiilor, ci și muncii patriotice, lecturii, activității în gospodăria părintească.

Să nu uităm că, pentru cei care au de pregătit corigențe, vacanța se poate ușor transforma într-o etapă de apăsătoare obsesie sau, dimpotrivă, într-un timp irosit. Se impune, de aceea, să le dăm indicații care să-i ajute să-și folosească rațional timpul: să se odihnească, să se joace, să stea în aer liber, dar să facă loc și învățăturii susținute, așa încît să-și poată trece cu succes examenul de corigență.

Greșim uneori transformînd ultima oră de dirigenție într-o activitate artificială, demonstrativă, care rămîne oarecum exterioară elevilor, nu-i face să vibreze. Ultima oră de dirigenție trebuie să însemne foarte mult tocmai în direcția unei participări profunde, prin crearea unei atmosfere calde, de apropiere între diriginte și clasă.

LUMINIȚA GHIVIRIGĂ

Pregătim de pe acum acțiunile vacanței

Încă nu s-au încheiat cursurile, dar educatorii — preocupați să facă totul pentru terminarea cu succes a anului școlar — se îngrijesc în același timp de pe acum să pregătească pentru vacanța elevilor acțiuni plăcute, odihnitoare, distractive, cu un bogat conținut educativ.

Apreciem ca foarte pozitivă măsura de a se descentraliza organizarea taberelor și a excursiilor, de a se lăsa liberă inițiativa locală. Experiența cîștigată de cei ce răspund pe plan local de organizarea vacanțelor justifică pe deplin această măsură, care creează posibilitatea de a se iniția la nivelul județelor, al localităților și al școlilor un complex de acțiuni elastic concepute, realizate de inițiatorii înșiși: elevii și cadrele didactice.

Drept urmare, inițiativele au răsărit cu zecile. În județul nostru, de exemplu, se vor amenaja cinci tabere în școli așezate în zone de interes turistic — la Vața de Jos și la Blăjeni, în Munții Apuseni, la Săcel-Hațeg, în stațiunea balneoclimaterică Geoagiu și la Ohaba. Vom organiza în același timp schimburi cu alte județe, ca de exemplu Caraș-Severin, Gorj, municipiul București etc., asigurînd în felul acesta trimiterea elevilor în tabere din zone geografice mai puțin cunoscute de ei.

Tot pe plan județean și cu sprijinul părinților vom mai organiza 15 tabere ale școlilor și municipiilor în localuri de școli sau în corturi, unde vor fi cuprinși aproximativ 1 100 pionieri și elevi, pe baza contribuției integrale a părinților. Toate aceste tabere vor oferi elevilor posibilități variate de a-și petrece într-un mod deosebit de atractiv săptămînile de odihnă. La Orăștioara de Sus, de exemplu, în imediata apropiere a cetăților dacice din Munții Orăștiei, Inspectoratul școlar județean și Consiliul județean al Organizației Pionierilor organizează o tabără arheologică cu două serii a 50 de pionieri și școlari, membri ai cercurilor de istorie și ai cercurilor „Micii muzeografi". Din inițiativa municipiului Hunedoara, la Liceul din Ghelar, în zona pădurenilor, cunoscută pentru valoarea inedită a folclorului și a obiceiurilor, se organizează o tabără a micilor folcloriști, cu trei serii. Pe malul lacului artificial de la Cinciș-Hunedoara va fi amenajată o tabără în corturi pentru inițierea în înot, cu trei serii de pionieri și școlari și o serie de elevi din licee și școli profesionale. O tabără asemănătoare se organizează pe malul Streiului, pentru elevii din municipiul Deva. La rîndul său, municipiul Petroșani organizează tabere la cabanele Buta, Rusu și Straja din Munții Parîng.

Ne preocupă îndeaproape și organizarea excursiilor, acțiune de mare importanță și suficient de pretențioasă. Pentru a evita unele neajunsuri am creat o rețea de baze turistice suplimentară, în imediata apropiere a centrelor de interes turistic, solicitate la maximum în perioada de vară.

Și în problema organizării excursiilor orientarea mai elastică aduce o seamă de elemente noi, valoroase. Se extinde organizarea unor genuri de excursii cu mai multe valențe educative (schimburi de excursioniști între oraș și sat, excursii cu corturi, excursii cu cazare în cabane sezoniere, în șuri, în colibe de munte, excursii pe urmele unor evenimente istorice etc.). Unitatea de pionieri de la Școala generală din Bulzești de Sus (sub Muntele Găina) a lansat o invitație către pionierii din județ, chemîndu-i să realizeze o expediție pe Muntele Găina cu prilejul tradiționalei sărbători folclorice „Tîrgul de fete". Deosebit de interesantă va fi și acțiunea inițiată în comuna Baia de Criș, comună pe teritoriul căreia se află satul Țebea cu Gorunul lui Horia și mormîntul lui Avram Iancu. Pionierii din Baia de Criș vor participa, la sfîrșitul lunii iunie, la o excursie de 7 zile cu tema „Pe urmele lui Avram Iancu, craiul munților". Un amănunt pitoresc: corturile vor fi transportate cu căruța moțească cu coviltir. La fel de atractivă va fi, fără îndoială, acțiunea organizată cu pionierii din municipiul Deva — o expediție cu plutele pe Mureș, de la Deva la Arad. Pionierii din municipiul Petroșani vor reconstitui, printr-o excursie originală, pe jos, vechiul „drum al sării" din Valea Jiului la Sibiu, prin Parîng, Munții Sebeșului și Munții Sibiului, avînd ca obiectiv și cunoașterea folclorului și a obiceiurilor din zona Mărginimii Sibiului. La o excursie asemănătoare în aceeași zonă, cu cazarea la stîni și în șurile cu fîn, vor participa pionierii de la Școala generală nr. 3 din municipiul Hunedoara. În sfîrșit, menționăm două importante acțiuni turistice organizate de Consiliul municipal Deva al Organizației Pionierilor: o excursie de 7 zile la monumentele istorice și de artă din Nordul Moldovei și două excursii în Iugoslavia.

Am mai putea vorbi despre centrele de înot, despre expediția de cunoaștere și cercetare a peșterilor organizată de cercul de speologie de la Casa pionierilor din Petroșani, despre cicloturism, întreceri sportive, drumeții, acțiuni social-utile etc.

Știm că un asemenea complex de acțiuni implică multă răspundere. Tocmai de aceea ne preocupă orientarea metodică a tuturor acțiunilor, asigurarea condițiilor materiale necesare, grija pentru sănătatea copiilor. Avem, în această direcție, sprijinul conducerilor de școli, al multor cadre didactice cu experiență și cu pasiune pentru activitatea extrașcolară, ca și sprijinul părinților.

Prof. GLIGOR HAȘA
vicepreședinte al Consiliului județean Hunedoara al Organizației Pionierilor

O boală incurabilă?

Printre neajunsurile care s-au răsfrînt în procesul de instrucție și educație a fost semnalat, în repetate rînduri, fenomenul supraîncărcării. Încet, dar sigur, sub cele mai diferite pretexte el a acționat ca o autentică boală, extinzîndu-și excrescențele în cele mai diferite sectoare ale activității școlare. Profesorii, părinții, reprezentanții opiniei publice au cerut în repetate rînduri măsuri energice pentru a se curma această tendință. Ceva mai atente față de astfel de neajunsuri decît față de altele pe larg semnalate în recentele documente de partid cu privire la învățămînt, oficialitățile școlare, pe diferitele lor trepte, au elaborat unele măsuri destinate înlăturării supraîncărcării elevilor. Din păcate, multe din aceste măsuri se vădesc ineficiente.

Astfel, deși există un ordin al ministrului învățămîntului care reglementează activitatea în perioada de maximă solicitare a sfîrșitului de an școlar, începînd din aprilie a.c. sute de pionieri din fiecare școală a Capitalei sînt angajați de trei ori pe săptămînă cîte 3—4 ore (la care se adaugă și timpul pierdut cu deplasarea la stadion) pentru pregătirea unor manifestări în cinstea zilei de 9 iunie. Așadar la programul săptămînal al acestor elevi se adaugă cel puțin 12 ore într-o perioadă cînd tezele și recapitularea finală a materiei implică și așa eforturi suplimentare. În această situație directorii de școli au fost nevoiți să-i solicite pe profesori ca în jumătate din zilele săptămînii să nu examineze și să fie mai indulgenți la încheierea situației școlare.

O atare situație este cu atît mai intolerabilă cu cît același program ar fi putut fi realizat fără să se ajungă la supraîncărcare dacă exercițiile și cîntecele care se pregătesc acum „în asalt" ar fi fost incluse în activitatea curentă din clasă a profesorilor de educație fizică și muzică. Dar, cum nimeni nu s-a gîndit la aceasta, toate bunele intenții ale măsurilor ce ar fi trebuit să prevină supraîncărcarea rămîn simple intenții.

CONST. RĂDOI

Se pot înlătura multe surse ale sesizărilor și reclamațiilor

În mulțimea de cereri și sesizări ce se adresează forurilor locale de învățămînt sau Ministerului Învățămîntului în perioada încheierii anului școlar și după etapa de desfășurare a examenelor de corigență, cea mai mare pondere o au contestațiile cu privire la situația școlară a elevilor.

În destul de multe cazuri, sursele nemulțumirilor soldate cu cereri de reexaminări se datorează unor deficiențe manifestate în organizarea și desfășurarea muncii unor școli. Bunăoară, poate constitui un motiv de solicitare a unei reexaminări neparcurgerea integrală și în timpul afectat a materiei prevăzute de programele școlare. În toamna anului trecut, părintele unui elev de la un liceu din București a solicitat reexaminarea fiului său la matematică, invocînd motivul că la examenul de corigență s-au dat subiecte care nu sînt cuprinse în programa clasei respective. Verificîndu-se situația, s-a constatat că subiectele erau prevăzute în programă, dar profesorul le tratase într-un moment cît se poate de nepotrivit — între 6 și 9 iunie, adică în perioada de recapitulare, de sinteză. Nu este de mirare deci că elevul în cauză nu și-a amintit că ar fi auzit măcar de ele.

Un alt neajuns generator de nemulțumiri soldate cu contestații și solicitări de reexaminare îl constituie adesea verificarea și notarea neritmică a elevilor în timpul anului școlar. Iată și aici un exemplu, tot din București. Este vorba de o elevă care, la sfîrșitul anului școlar trecut, a rămas corigentă la chimie cu media anuală 4,33 rezultată din 4 pe trimestrul I, 5 pe trimestrul II și 4 pe trimestrul III. Dar media 4 pe trimestrul I i se încheiase dintr-un 4 la teză și o singură notă (4) la oral, atribuită la 8 decembrie. Pe trimestrul III situația s-a repetat aproape identic: eleva a căpătat 4 la un extemporal dat în prima jumătate a lunii aprilie și înapoiat către sfîrșitul lunii mai și un alt 4 la oral, în 7 iunie. Este lesne de înțeles că o asemenea verificare nu putea fi concludentă în privința gradului de pregătire al elevei, după cum nu se putea să aibă nici vreun efect stimulativ.

Numeroși părinți contestă, după încheierea cursurilor, mediile anuale de 4,66 care rezultă în mod obișnuit din două medii trimestriale de 5 și una de 4. Este mai îndreptățit să promoveze clasa, întreabă ei pe drept cuvînt, un elev cu media anuală 5 rezultată din trei de 5 rotunjiți de fiecare dată prin adaos din 4,50 — decît un elev cu 4,66 rezultat din 5,5 și 4 fără nici o „rotunjire"? Într-adevăr: în timp ce acestuia din urmă îi lipsesc doar 34 de sutimi, celui dintîi i s-au dat din oficiu 1,5 puncte.

Multe nemulțumiri decurg din faptul că nu se aduce întotdeauna din timp la cunoștința părinților situația școlară a copiilor lor. Conducerea unui liceu din Constanța, de exemplu, n-a găsit necesar să comunice oficial părinților situația elevilor repetenți la sfîrșitul anului școlar trecut, mulțumindu-se numai cu afișarea rezultatelor. Ca urmare părintele unei eleve din clasa a IX-a a aflat că fiica lui este repetentă abia după 1 octombrie, cînd eleva nu mai putea să repete concursul de admitere fie pentru învățămîntul de zi, fie pentru cel seral sau fără frecvență.

Foarte important este ca direcția școlii să supravegheze îndeaproape desfășurarea examenelor de corigență. Este adevărat că regulamentele în vigoare nu reclamă în mod obligatoriu prezența directorului școlii în comisiile acestor examene. Este tot atît de adevărat însă că, prin funcția sa, directorul trebuie să se considere răspunzător de modul în care se organizează și se desfășoară ele. În unele școli, directorii, înțelegîndu-și din plin menirea, au prezidat comisiile de corigență, verificînd și avizînd subiectele pentru lucrările scrise și pentru oral, asistînd la examinarea orală, imprimînd prin prezența lor seriozitatea cuvenită acestor examene și eliminînd, ca atare, cauzele generatoare de reclamații și sesizări. Ce să spunem însă despre asemenea atitudini ca aceea a unui director de liceu din București care, prezent în școală în ziua desfășurării unui examen de corigență, nefiind de acord cu rezultatele stabilite de comisie, a anulat examenul susținut și a dispus repetarea acestuia? Sînt ușor de apreciat consecințele negative ale unor asemenea măsuri nechibzuite, care s-ar fi putut evita dacă directorul respectiv intra măcar în sala de examen spre a vedea ce se petrece acolo.

Îndosarierea și păstrarea cu grijă și în ordine a lucrărilor scrise, a ciornelor de răspunsuri orale, a proceselor verbale — în care trebuie să se consemneze cu claritate și acuratețe situația fiecărui elev corigent — este, de asemenea, o obligație de mare însemnătate a conducerilor de școli.

Unele sesizări au semnalat drept cauze ale insuccesele elevilor la examenele de corigență oboseala pricinuită de susținerea în aceeași zi a probelor orale și scrise la un obiect; altele vorbesc despre lipsa de obiectivitate în aprecierea lucrărilor scrise (la unele licee din Cluj și București, de exemplu, diferența de apreciere a lucrărilor cercetate a fost chiar de 2—3 puncte). Toate aspectele de acest gen ar putea fi evitate dacă s-ar acorda pentru fiecare examen de corigență două zile: una pentru lucrările scrise, alta pentru oral. Pe lîngă faptul că s-ar înlătura obosirea elevilor, s-ar da profesorilor posibilitatea de a verifica mai atent fiecare lucrare scrisă. Mai mult, s-ar putea organiza și o succintă analiză, împreună cu elevii, a lucrărilor scrise, pentru ca fiecare să știe ce a reușit în lucrare și ce nu. În acest fel ar crește încrederea elevilor în profesorul examinator și, implicit, s-ar micșora numărul celor care se consideră nedreptățiți.

În răstimpul ce ne desparte de încheierea anului școlar trebuie să se acționeze așa încît să se înlăture cauzele care generează cereri de reexaminare.

M. FILIPOIU
inspector principal în Ministerul Învățămîntului

Micii cititori consultă în fișierul bibliotecii noutățile editoriale

seco ven te

Prezenți la marea sărbătoare a orașelor lor

BRĂILA, bătrînul port dunărean, și-a sărbătorit simbătă și duminică 600 de ani de existență. A fost o sărbătoare la care întreaga țară a adus prinosul său de cinstire ce se cuvine acestei multiseculare așezări românești, cu un bogat trecut istoric și cu o prezență activă în frontul edificării României socialiste.

În școlile brăilene, pregătirile pentru această sărbătoare au început încă din toamnă. În cadrul orelor de dirigenție, al adunărilor pionierești și al diferitelor activități cultural-educative elevii brăileni au putut cunoaște mai îndeaproape istoria orașului lor. Au fost organizate simpozioane, seri literare, concursuri cu tema „Brăila — 600". Săptămîna trecută, manifestări deosebite au avut loc la Școala generală nr. 15 — prima școală brăileană, înființată de cărturarul Ion Penescu — și la Liceul „N. Bălcescu".

În zilele ampleelor manifestări prilejuite de sărbătorirea celor șase secole de existență a orașului lor, elevii și profesorii au fost omniprezenți, dînd sărbătorilor prospețimea și entuziasmul caracteristic tinereții. Așa, de pildă, 3 000 de pionieri au prezentat la grandioasa sărbătoare populară două programe de gimnastică. Corul Sindicatului învățămînt a participat, alături de ceilalți artiști amatori din oraș, la spectacolul de gală organizat în ziua de 25 mai.

SLATINA a îmbrăcat și ea hainele de sărbătoare cu ocazia unui eveniment similar: 600 de ani de existență documentară. Printre miile de locuitori de pe malul Oltului care s-au pregătit să-și întîmpine oaspeții, elevii au avut bucuria de a participa și ei la înfrumusețarea orașului. În „săptămîna primăverii" și în duminicile care au urmat, prin munca patriotică a sute de elevi fața orașului a căpătat o nouă strălucire.

Astăzi, multisecularul oraș este în plin proces de transformare, de modernizare. Marea uzină de aluminiu și celelalte obiective industriale ale orașului deschid perspective minunate tineretului. Iată de ce, în întîmpinarea sărbătoririi celor șase secole de existență, au fost organizate și numeroase acțiuni de cunoaștere a orașului, vizite în întreprinderi și instituții, la care au participat mii de elevi din toate localitățile județului.

Simbătă și duminică, la manifestările care au avut loc și-au adus contribuția și școlile slătinene. Sute de elevi de la școlile generale, de la liceele și școlile profesionale ale orașului au participat la jocurile și programele de gimnastică artistică de pe stadionul orășenesc. Ropote de aplauze au cules elevii de la Stoicănești — pe cît de mici pe atît de virtuoși călușari. A impresionat de asemenea programul susținut de marele cor reunit al cadrelor didactice din Slatina, Corabia, Caracal și Balș.

M. I.

Întîlnire după o jumătate de secol

Recent a avut loc reîntîlnirea unei promoții de învățători care au împlinit 50 de ani de muncă. Este vorba de foști elevi ai unor școli normale din diferite orașe din țară, pe care evenimentele din timpul primului război mondial i-au făcut să-și termine studiile la fosta școală normală din Botoșani, în vara anului 1918.

La festivitate, care a fost organizată la sediul Uniunii Sindicatelor din Învățămînt și Cultură, au fost depănate amintiri din anii de școală și mai cu seamă din anii de rodnică muncă pentru educarea tinerei generații a țării.

Bătrînilor dascăli le-au adus cuvinte de caldă mulțumire foștii lor elevi și elevii elevilor lor, pionierii de azi.

MINI-TEHNICUS un concurs și un început bun

De curînd a luat sfîrșit concursul MINI-TEHNICUS inițiat de revista „Cutezătorii", cu sprijinul Consiliului Național al Organizației Pionierilor.

Concursul a stîrnit în rîndurile elevilor din clasele V—VIII un deosebit interes pentru construcțiile tehnice funcționale. Elevi din multe colțuri ale țării și-au dovedit cu acest prilej îndemînarea, ingeniozitatea și talentul. De aceea și munca juriului, condus de prof. univ. Edmond Nicolau și conf. univ. George Rulea, a fost dificilă. Au ieșit în evidență lucrări complexe, cum ar fi pantograful sistem morse, sincronizat printr-un motor electric generator de impulsuri realizat de elevul Siegfried Kloyber din Cugir (premiul I pe țară la individual), sistemul automat de declanșare prin variația frecvenței unui oscilator datorită perturbărilor provocate de un organism, construit de Dănuț Mihalache din Iași (premiul II) sau lucrarea lui Savin Igrișan din comuna Pecica-Arad (premiul III) — motonavă acționată cu două motoare electrice și cîrmă electrocomandată. Alături de acestea ar merita să fie menționate numeroase alte lucrări. Participanții la concurs au primit un sprijin larg din partea consiliilor județene, municipale și orășenești ale Organizației pionierilor, ca și din partea cadrelor didactice de specialitate. În mod deosebit se detașează pe această linie municipiul Sibiu (grupul MINI-TEHNICUS-CUTEZĂTORII, alcătuit aci din inițiativa Consiliului municipal al Organizației Pionierilor, a primit de altfel, marele premiu), municipiul Tîrgoviște, orașul Pucioasa, Aradul (unde, recent, s-a format un puternic grup MINI-TEHNICUS CUTEZĂTORII), colonia Bod etc.

Concursul a fost numai un început. În vacanță, în taberele special amenajate pentru micii tehnicieni la Bran și Cheia, va lua naștere clubul MINI-TEHNICUS, care își va lărgi treptat rîndurile organizînd permanent concursuri cu caracter tehnic menite să scoată la iveală noi posibilități și noi talente din rîndul pionierilor și școlarilor.

A. WEISS

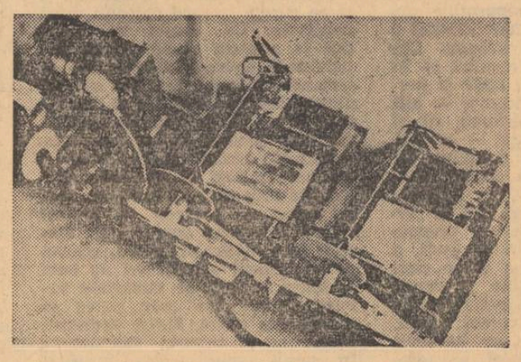

Aparat original de reproducere a imaginilor realizat în cadrul concursului.

Precizare în legătură cu concursul de admitere în licee

Întrucît unii profesori de limba română au analizat în locul poeziei „Patria" de Mihai Beniuc prevăzută în programa clasei a VII-a poezia „Mamă Țară" de Tudor Arghezi, din ediția 1966, a manualului, se precizează că elevii vor fi examinați la concursul de admitere în clasa a IX-a din poezia pe care au studiat-o în clasa a VII-a.

Cu privire la sărbătorirea Zilei pionierilor

În localitățile în care Ziua pionierilor se va sărbători pe grupe de școli sau la nivelul municipiilor și orașelor, serbarea școlară se va organiza în după-amiaza zilei de 8 iunie a.c.

seco ven te

Argumente pentru o educaţie clasică

„Poate părea o treabă demnă de un **advocatus diaboli** să pledezi pentru o educaţie clasică astăzi, cînd nu numai în ţara noastră, ci peste tot, ştiinţele aşa-numite exacte acaparează tot spaţiul disponibil în învăţămînt — şi ceva în plus.

Cu toate acestea am impresia că, dacă am întreba pe primul venit: educaţia clasică poate contribui la formarea personalităţii?, răspunsul pe care l-am primi ar fi afirmativ. Ce e drept, argumentele care se aduc în sprijinul acestui răspuns pot varia de la o persoană la alta. Adesea am auzit în trecut spunîndu-se că e necesar să se predea limba latină deoarece are o gramatică foarte complicată şi, ca să ţi-o însuşeşti, trebuie să practici o adevărată gimnastică spirituală. Mărturisesc că sînt foarte puţin sensibil la acest argument, nu numai pentru că cine vrea să înveţe să gîndească va cîştiga mai mult studiind matematicile sau logica, ci, mai ales, pentru că niciodată nu m-am putut împăca nici măcar parţial cu atitudinea multor profesori de latină care cred că scopul suprem al profesiunii lor este predarea gramaticii.

Nu ştiu dacă există cineva care să-şi permită să nesocotească înaltele valori spirituale lăsate nouă de antichitatea clasică; desigur, e vorba de toate domeniile de activitate, dar aici m-aş limita la domeniul artelor şi, mai mult, la literatură. Nu numai că Renaşterea şi lumea modernă au învăţat şi continuă să înveţe de la autorii greci şi latini, dar aceştia pot fi în continuare citiţi şi pentru valoarea lor artistică actuală. Cred deci că datoria unui profesor de latină sau de greacă este să deschidă în faţa elevilor drumul către această literatură în forma ei originală.

«Miracolul grec» a creat valori nepieritoare în toate domeniile, şi, implicit, în literatură. Aici se mai adaugă un fapt de o mare însemnătate: deoarece nu exista tipar şi nu circulau exemplare numeroase, o parte apreciabilă a producţiei literare s-a pierdut. Este evident că nu se poate pune semnul egalităţii în mod absolut între ceea ce s-a pierdut şi ce nu era de mare preţ, dar în linii mari constatarea următoare ar fi valabilă: operele de mare valoare au fost copiate şi recopiate, aşa încît, într-un fel sau altul, cele mai multe dintre ele au ajuns în manuscris pînă în epoca modernă, pe cînd cele de mîna a doua au avut mai multe şanse să dispară fără urmă. Să mai adaug că la selecţia operată pe această cale a contribuit gustul numeroaselor generaţii succesive, ceea ce constituie de asemenea o garanţie. Dimpotrivă, literatura actuală, indiferent în ce limbă, stă global în faţa noastră şi e foarte îndoielnic că fiecare dintre noi este în stare să efectueze o selecţie competentă. În felul acesta devine limpede că **pentru formarea gustului contribuie mai mult operele vechi.**

Dar cultura, literară sau nu, se manifestă în primul rînd prin limbă. **Latina a fost şi, în ciuda unor aparenţe, continuă să fie baza inovaţiilor în limbile europene actuale.** Aproape tot ce se introduce astăzi ca noutate în vocabular, nu numai în română sau franceză, ci şi în limbi neromanice, ca engleza, este de origine latină. Cînd se adoptă elemente greceşti, acestea sînt aproape fără excepţie îmbrăcate în haină latină. Aceasta înseamnă că **pentru a putea înţelege şi reda corect un conţinut lingvistic, este de mare utilitate să cunoşti temeinic vocabularul latin.** Şi, de fapt, nu e vorba numai de vocabular: întreaga experienţă de viaţă a antichităţii e cuprinsă în expresii, dictoane şi alte formule, pe care lumea modernă şi le-a însuşit şi le foloseşte la tot pasul. **Nici nu ne putem închipui cît de mult gîndim cu ajutorul datelor antice.**

Mi se pare evident că n-am încheiat, cu aceasta, lista foloaselor pe care le poate aduce educaţia clasică. Rămîn neatinse atîtea domenii, în primul rînd, ca mai aproape de literatură, al artelor plastice. Dar despre acestea aş prefera să vorbească alţii, mai competenţi decît mine.

AL. GRAUR

Cînd criteriile pedagogice nu sînt luate în seamă

Ne aflăm în perioada de vîrf a recapitulării materiei, a sistematizării şi consolidării cunoştinţelor predate. Profesorii au selecţionat cu grijă esenţialul din fiecare capitol, astfel ca elevii să rămînă cu un ansamblu de cunoştinţe al căror fir conducător să pună în evidenţă legăturile interne între toate noţiunile studiate izolat în timpul anului şcolar.

Numeroşi profesori de matematică au constatat însă cu îngrijorare că, spre deosebire de ceilalţi ani, receptivitatea elevilor, mai ales la clasa a VIII-a, a descrescut simţitor proporţional cu înaintarea spre încheierea cursurilor. Se simte că sînt obosiţi, că se pot concentra numai cu greu. Cauza trebuie căutată, în bună măsură, în programa şi manualele şcolare. În adevăr, aici se înregistrează o mare lipsă de concordanţă între volumul de cunoştinţe şi timpul afectat predării acestor cunoştinţe.

Iată un exemplu edificator. În trimestrul III, adică tocmai în perioada sistematizării şi consolidării cunoştinţelor însuşite în decurs de 4 ani şi a pregătirii pentru concursul de admitere în liceu, s-a prevăzut în programa clasei a VIII-a un capitol destul de mare şi complicat de astronomie. Manualul, făcînd exces de zel, prezintă acest capitol într-o formă foarte complicată, dîndu-i o extindere exagerată.

Există şi alte exemple care atestă că observaţiile şi criticile aduse de cadrele didactice cu privire la supraîncărcarea programelor şi manualelor n-au fost luate în seamă. Ne vom opri numai la unul singur, din multe altele. Din primele pagini ale geometriei pentru clasa a VIII-a elevului i se cere să rezolve o mulţime de probleme cu intersecţii şi secţiuni plane în poziţii diferite în poliedre, una mai complicată şi mai dificilă decît alta, fără ca el să fi auzit de asemenea poliedre, necum să fi învăţat ceva despre ele. În clasa a V-a se studiază foarte sumar paralelipipedul şi cilindrul, dar nu se pomeneşte nimic despre celelalte poliedre. De ce atunci li se dau elevilor spre rezolvare asemenea probleme, în care ei nu văd decît un păienjeniş de secţiuni, linii şi figuri, înainte ca programa şi manualul să prevadă studiul proprietăţilor poliedrelor, înainte ca ei să cunoască aceste poliedre şi să aibă posibilitatea de a le vedea în spaţiu? De ce se procedează invers de cum este normal şi logic?

La deficienţele programelor şi manualelor se adaugă şi deficienţele existente în organizarea muncii din ultimele săptămîni de şcoală, care, în unele cazuri, este neraţională, contribuind în mare măsură la supraîncărcarea elevilor. De exemplu, în această perioadă atît de importantă pentru elevi mă văd obligat să renunţ la unele teme de matematică pe care ar fi trebuit să le revăd cu ei din cauză că sînt supraîncărcaţi cu extemporale peste extemporale la muzică sau cu planşe la desen, la care lucrează pînă noaptea tîrziu.

Concursul de admitere în licee, care se apropie, aduce pe primul plan al preocupărilor noastre unele consideraţii cu privire la formularea temelor date spre rezolvare elevilor în cadrul acestui concurs. În anii trecuţi nu a existat un criteriu precis de stabilire a temelor pentru probleme de matematică. Mai mult: în unele cazuri, în formularea acestor teme au fost nesocotite anumite principii pedagogice.

Pentru ca un elev să facă faţă onorabil programei de matematică din liceu, care o dată cu trecerea din clasa a VIII-a în clasa a IX-a urcă aproape brusc spre abstract, el trebuie să dovedească la concursul de admitere o capacitate de gîndire logică corespunzătoare vîrstei. Or tocmai acest principiu esenţial a fost nesocotit la concursurile ţinute în anii trecuţi la şcolile din Bucureşti, Braşov, Ploieşti şi alte localităţi. Aici s-a pornit iniţial, în formularea problemei pentru proba scrisă, de la un sistem de ecuaţii în care valorile necunoscutelor reprezentau înălţimea sau alte dimensiuni ale poligoanelor sau ale poliedrelor. Înlocuirea acestor valori în formula respectivă rezolva problema. Care este contribuţia gîndirii logice într-o astfel de temă? Şi apoi, dacă din simplă neatenţie la calcul elevul a greşit rezolvarea sistemului, toată problema este rezolvată greşit. Dimpotrivă, dacă elevului i se cere să găsească singur sistemul sau ecuaţia pe baza datelor problemei, el este pus în situaţia de a sesiza dependenţa între mărimi, de a ţine seama de anumite proprietăţi geometrice şi aritmetice şi de a le aplica corect în formularea ecuaţiilor. În acest caz gîndirea logică este solicitată din plin sub toate aspectele, şi dacă elevul greşeşte rezolvarea sistemului, dar a pus bine problema în ecuaţie, el este apreciat ca atare.

În unele cazuri, modul cum au fost formulate problemele la concurs a cerut elevilor un efort cantitativ exagerat în detrimentul efortului calitativ. De exemplu, problema dată în Bucureşti în sesiunea din vara anului trecut cerea răspuns la şapte întrebări. Dar adolescentul—care oricum este foarte emoţionat la un examen — nu poate rezista la şapte încordări succesive. De altfel, rezultatele la proba scrisă dată anul trecut la Bucureşti au dovedit din plin aceasta: foarte puţini elevi au răspuns la toate întrebările, cu toate că ele nu prezentau dificultăţi de conţinut. Mulţi elevi au mărturisit că de la început, găsindu-se în faţa a şapte întrebări, au fost cuprinşi de un sentiment de teamă şi îndoială şi s-au demoralizat, pierzînd încrederea în ei. Alţii s-au plîns că au obosit după a patra întrebare şi nu s-au mai putut concentra pentru a le rezolva pe celelalte.

S-au văzut totodată, în formularea problemelor, şi alte neajunsuri. În unele localităţi s-au dat cînd teme foarte uşoare, cînd — trecîndu-se în cealaltă extremă — teme foarte grele. Temele foarte uşoare duc la subaprecierea concursului şi deci la o pregătire şi verificare superficială, după cum temele foarte grele demoralizează şi duc la lipsa de încredere.

Credem că, întrucît toţi elevii din clasa a VIII-a se pregătesc după aceeaşi programă şi aceleaşi manuale, **este bine ca probele scrise la concursul de admitere să aibă un punct de plecare comun pe întreaga ţară.**

Pentru a se putea aprecia în mod corect pregătirea elevilor, ca şi pentru a se evita eventualele insuccese ale elevilor buni, considerăm indicat ca **temele date la proba scrisă de matematică să fie astfel formulate încît soluţia unei expresii algebrice în forma cea mai simplă să reprezinte valoarea numerică a unei expresii aritmetice care să ceară din partea elevilor cunoştinţe de fond din algebră şi aritmetică, precum şi deprinderi de calcul.** Evident, trebuie evitate situaţiile în care, aşa cum s-a întîmplat de multe ori la astfel de examene, iar anul acesta şi la concursul de matematică al elevilor, se cer calcule greoaie, încîlcite. Problema dată la examene trebuie să fie o sinteză a cunoştinţelor de aritmetică, de geometrie plană şi geometrie în spaţiu, a cărei rezolvare să conducă la formarea unei ecuaţii sau a unui sistem de ecuaţii. Întrebările problemei să nu fie mai mult de patru şi fiecare întrebare să nu angajeze pe celelalte, să se refere la capitole diferite şi să fie clar formulate. În felul acesta se va putea vedea clar ce ştie şi ce nu ştie elevul, iar în cazul unei simple erori de calcul lucrarea nu va mai fi în întregime compromisă.

Pentru noi, cadrele didactice, o lucrare astfel concepută ar constitui un punct de orientare asupra a ceea ce am realizat, ca şi asupra a ceea ce nu am adîncit suficient şi va trebui să se afle în atenţia noastră în viitor.

Prof. GRIGORE GHEBA

PROBLEME ŞI SOLUŢII ÎN PREGĂTIREA NOULUI AN ŞCOLAR

(Urmare din pag. 1)

talaţii fără transformări, care s-ar putea foarte bine măsura după efectuarea lor? De ce să se irosească pentru asemenea lucrări o muncă preţioasă de proiectare, dactilografiere, avizare, cheltuindu-se sume însemnate din buget? La un volum de circa 20 milioane de lei, cît avem noi anul acesta pentru reparaţii curente, de exemplu, se cheltuieşte circa un milion pentru proiectare. La aceasta se mai adaugă faptul că din momentul cînd se întocmesc proiectele (începînd cu lunile noiembrie — decembrie), pînă la avizare, dar mai ales pînă la execuţie (începînd cu luna iunie, cînd se termină cursurile), apare necesitatea de a se modifica multe prevederi ale devizelor, din cauza stricăciunilor sau avariilor pe care le-au suferit clădirile între timp. Se impune deci fie suplimentarea devizului (care la rîndul lui trebuie avizat), fie trimiterea unor note de şantier, limitate însă la sumele rezervate pentru lucrări „neprevăzute" sau realizate prin unele renunţări. Este clar că, în astfel de situaţii, munca de proiectare şi de avizare devine formală, iar cheltuielile ineficiente.

Cred că, folosindu-se experienţa îndelungată care a existat în administraţia şcolară din ţara noastră, multe lucrări de reparaţii curente şi întreţinere s-ar putea realiza *fără proiect* şi în regie proprie, punîndu-se la dispoziţia şcolilor sumele necesare, pe care să le justifice la sfîrşit de an cu documente legale. Lucrările acestea s-ar putea face cu cooperative, cu anumiţi meseriaşi, dar şi cu o contribuţie substanţială a personalului permanent al şcolii. La ele ar putea fi antrenaţi şi unii părinţi sau elevi mai mari, care doresc să sprijine şcoala. În acest fel reparaţiile s-ar realiza cu un cost incomparabil mai mic, ar fi totdeauna terminate la timp şi ar creşte foarte mult răspunderea personalului şcolilor şi a elevilor pentru păstrarea în condiţii bune a localurilor de care dispun.

Pentru aceasta ar fi necesară însă modificarea unor prevederi legale, care şi-au pierdut actualitatea. Ar trebui ca în cel mai scurt timp forurile corespunzătoare să analizeze aceste probleme şi să caute soluţii viabile, în sensul propunerilor de mai sus, şi eventual a altor propuneri care să ducă la simplificarea formalităţilor şi să permită astfel o mai mare operativitate. Dacă ar exista dubii în ce priveşte oportunitatea unor astfel de soluţii noi, pentru municipiul Bucureşti, ne-am angaja să introducem experimental aceste măsuri pentru ca după 1—2 ani să se poată aprecia utilitatea lor.

ECOURI LA MATERIALELE PUBLICATE

„AMBIANŢA CASELOR DE COPII"

Problemele ridicate în materialul „Ambianţa caselor de copii", publicat în nr. 493 al „Gazetei învăţămîntului", se referă la multe aspecte esenţiale pentru munca din aceste instituţii. Contrastul semnalat — succesele unor case de copii şi nereuşita altora — se constată şi pe ansamblu. Dar chiar în cadrul aceleiaşi case, deci în condiţii materiale şi de mediu identice, şi cu copii din aceeaşi categorie, întîlnim clase cu procente de promovare mari şi clase cu rezultate foarte slabe. Această realitate vorbeşte clar despre cauza principală a succeselor şi insuccesele: calitatea muncii cadrelor didactice din casele de copii şi din şcolile în care învaţă elevii.

Există un specific al problemelor ridicate pe tot parcursul procesului educativ — sau numai iniţial — de către cea mai mare parte din elevii caselor de copii: întreruperi în şcolarizare, depăşiri de vîrstă, lacune în cunoştinţe şi în dezvoltarea ritmică a proceselor cognitive, greutăţi de comportare manifestate fie prin pasivitate, prin rezistenţă latentă, fie prin încăpăţînare, protest, chiar negativism. Numai o muncă fină, foarte diferenţiată, poate limpezi drumul ascendent al fiecărui copil; determinantul hotărîtor al succeselor îl constituie deci munca tenace, pregătirea psihopedagogică, dragostea constantă a educatorului faţă de copii. Simţindu-se ocrotiţi de dragostea şi grija celor ce ţin locul părinţilor aceştia obţin imediat rezultate bune în şcoală, dobîndesc o comportare echilibrată. Mai mult, o asemenea atitudine a educatorului asigură şi rezolvarea pozitivă a problemelor de perspectivă, contribuind la justa alegere a profesiunii, la dezvoltarea intereselor şi aptitudinilor generale şi speciale care vor determina succesul în viitorul loc de muncă.

Întîlnim însă nu o dată adolescenţi din casele de copii care nu reuşesc să intre într-o şcoală postgenerală sau, odată intraţi, s-o termine sau tineri care nu se pot integra la locul de muncă ce li s-a repartizat. Dacă cercetăm minuţios cauzele acestei situaţii ajungem la modul cum a muncit educatorul. Unii copii nu au fost ajutaţi adecvat în timpul studiului individual; alţii au fost îndreptaţi cu prea mare uşurinţă spre profesii care i-au plafonat etc. Fireşte sînt şi unii copii care nu pot ajunge mai departe de absolvirea şcolii generale, datorită unei etiologii mai complexe, dar cei mai mulţi sînt capabili să depăşească cu mult acest nivel dacă primesc la timp un sprijin adecvat pentru a înlătura obstacolele în studiul individual, pentru a-şi dezvolta aptitudinile generale şi speciale, pentru a învăţa treptat să-şi aprecieze valenţele pozitive. Acest proces de participare la propria modelare poate fi condus mai uşor dacă educatorul reuşeşte să orienteze pe fiecare copil în direcţia unui scop clar, atrăgător. „O elevă din casa noastră de copii era bună la literatură, scria poezii cu mult talent, dar nu ştia gramatică. Dacă ar fi sprijinit-o cineva pentru a-şi înlătura această lipsă, ar fi putut intra în liceu, nu în şcoala de menaj unde a fost trimisă" — ne scrie o absolventă care a devenit o foarte bună învăţătoare datorită muncii pline de tragere de inimă a educatoarei sale. Dar iată o altă educatoare care, lucrînd cu o grupă de 20 de eleve, orientează 8 din ele, spre şcoli postgenerale, iar alte 12 spre meserii cum sînt croitoria sau coafura. Ea a caracterizat pe toate aceste 12 absolvente ca manifestînd „lipsă de interes, delăsare, nepăsare în îndeplinirea îndatoririlor, o slabă dezvoltare intelectuală". Să fi fost ele toate aşa? Şi dacă aşa s-au prezentat în momentul ieşirii din casa de copii şi al intrării într-un nou mediu, care sînt cauzele apărute pe parcursul celor opt ani de şcoală şi cum au acţionat acestea asupra unor cauze anterioare venirii în casa de copii şcolari?

Desigur reuşita educatorului în munca lui foarte complexă depinde şi de calitatea activităţii din şcoală — eficienţa lecţiilor, a orelor de dirigenţie, a activităţii pionireşti — ca şi de colaborarea strînsă cu profesorii şcolii, concretizată în planificarea comună a muncii cu elevii din casa de copii. Fireşte că în succesul muncii educatorilor are un rol important şi competenţa directorului casei de copii, modul cum controlează şi îndrumă acesta pe fiecare din ei în parte, potrivit cu condiţiile grupei; modul cum urmăreşte, prin asistenţe la lecţii, rezultatele obţinute de copii în şcoală, cum organizează munca metodică în casa de copii, cum valorifică experienţa pozitivă, ajutînd cadrele tinere şi cele cu rezultate încă negative.

În general socotim că cei ce lucrează în casele de copii trebuie să fie mai mult ajutaţi şi stimulaţi. În materialul „Ambianţa caselor de copii" s-au făcut unele propuneri în acest sens. Se mai pot face, desigur, şi altele. De pildă, este necesar să se asigure continuitatea în muncă a educatorilor. Cu mai multă seriozitate trebuie privite şi criteriile de încadrare în casele de copii. Uneori aici se trimit cei mutaţi disciplinar; alteori casele de copii sînt considerate ca o trambulină pentru ocuparea unui post la oraş. Nu înţelegem apoi de ce unii oameni deosebit de capabili şi combativi au fost scoşi din munca de directori. Aşa s-a întîmplat, de exemplu, cu Maria Popovici (Casa nr. 2 Sibiu), Vasile Blaga (Prundul Bîrgăului), Dionisie Lorenczi (Cristurul Secuiesc). În sfîrşit, am vrea să mai menţionăm că, uneori, organele locale uită de cadrele didactice din casele de copii. S-ar putea pune întrebarea: cîţi dintre educatorii şi directorii — ai căror absolvenţi reuşiţi muncesc cu devotament şi competenţă în uzine, şcoli, universităţi, agricultură, şantiere — au fost stimulaţi la „Ziua Învăţătorului"? Destul de puţini în comparaţie cu munca lor grea şi devotată.

IOANA IONESCU

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI •

Mai aproape de cei pe care îi educăm

iască, să cunoască, nu numai pentru bucuria atît de profund umană de a cunoaşte, ci şi din nevoia de a răspunde cît mai bine cerinţelor unei societăţi mereu mai complexe, mai evoluate. O asemenea instruire însă profesorul n-o poate realiza numai prin predarea cunoştinţelor la orele de curs, ci prin întreaga activitate din şcoală şi mai ales printr-o legătură cît mai strînsă cu elevii săi.

În ce fel se poate realiza această legătură strînsă, această apropiere şi cunoaştere, această largă şi generoasă influenţă spirituală a profesorului asupra elevilor? Desigur, nu se pot da reţete; ar fi stereotipe şi deci sterile. Nu se pot redacta nici regulamente sau programe anume; ar fi aplicate mecanic, rigid şi cu slabe rezultate.

Lecţia însăşi poate fi un mijloc, primul mijloc de apropiere de elevi, prin înalta ei frumuseţe. Am asistat cîndva, cu mulţi ani în urmă, la o lecţie ţinută de Lucian Blaga. Îi cunoşteam versurile şi voiam să-l văd şi sub aspectul de profesor, de orator. În primele minute am fost decepţionată. Vorbea stînd jos, într-o sală cu lumină slabă şi cu o lampă puternică pe birou, pe care avea o hîrtie cu cîteva însemnări. Era puţin şters şi parcă departe, în umbra pe care o arunca abajurul lămpii de masă. Vorbea încet, monoton şi făcea un gest ritmic, ca o pendulaţie, cu mîna dreaptă. Şi totuşi, nu ştiu cînd şi cum s-a ţesut atmosfera de vrajă care m-a cuprins fără să-mi dau seama. În sala destul de populată nimeni nu mişca. Din umbra din care de abia se desluşea, Blaga rostea parcă o incantaţie. Nu pledez prin aceasta pentru atitudinea ştearsă şi pentru tonul egal, mai ales pentru că nu oricine este Lucian Blaga, ci pentru marea valoare intrinsecă a lecţiei. Am văzut cu toţii, în şcoală şi în studenţie, profesori care suflau în trîmbiţă, se agitau, gesticulau, smulgeau aplauze. Dar nu ne spuneau nimic, nu ne-au transmis nimic, nu ne-au lăsat nimic. Dragostea, recunoştinţa şi admiraţia noastră se îndreaptă către profesorii culţi, care iubeau ştiinţa pe care o predau şi care predau cu entuziasmul şi pasiunea îndrăgostitului.

Dar rolul profesorului nu se termină deloc odată cu încheierea orei de curs. Învăţătorul care se aşează în bancă lîngă copilul ce începe să scrie şi-i prinde în mîna sigură degetele stîngace, călăuzindu-le o clipă, este un simbol al dascălului călăuzitor, al celui ce, cu anii, devine tot mai mult prieten şi tovarăş de muncă.

Am intrat odată, tîrziu, după terminarea orelor de curs, într-o clasă a XI-a reală, în care ora de matematică se prelungise peste măsură. Am deschis uşa foarte încet, cu gîndul să chem discret pe profesoara căreia trebuie să-i comunic ceva şi pe care nu o mai puteam aştepta. Dar n-am găsit deloc ceea ce căutam. La tablă lucra un elev, tăcut şi singur, adîncit în nu ştiu ce calcule grele. În clasă, cîteva zeci de capete aplecate pe caiete, în aceeaşi concentrare. Şi profesoara nicăieri... Nici la catedră, nici la tablă, nici printre rîndurile de bănci. În sfîrşit, am descoperit-o undeva într-o bancă, alături de un elev pe care îl urmărea atentă. Nu inoportunul intrat în clasă, ci splendida soluţie care a ţîşnit din creionul elevului i-a făcut pe amîndoi, elev şi profesoară, să ridice capul cu o bucurie copilărească în ochi: scena m-a emoţionat şi, pentru că oricum nimeni nu mă băga în seamă, m-am strecurat şi eu într-o bancă goală şi am aşteptat pînă cînd dificila problemă a fost înţeleasă şi rezolvată de toată clasa.

Cunosc un alt profesor de matematică, de mulţi ani pensionar, mare amator de muzică şi pasionat violonist. Unul din elevii lui, îndrăgostit şi el de muzică, mi-a povestit că, vizitîndu-l o dată acasă, l-a găsit aşteptînd cu două viori gata acordate, cu notele aşezate pe pupitre. În loc să discute matematică, au cîntat duete cîteva ore în şir. Şi totuşi, cîtă matematică a învăţat chiar atunci adolescentul care cînta cu bătrînul său maestru! Muzica notelor, muzica cifrelor, muzica sufletelor care se apropiau şi se înţelegeau fără cuvinte...

Deşi lecţia, cu tot ce o precede şi o urmează, rămîne miezul procesului de învăţămînt, activitatea profesorilor depăşeşte totuşi cu mult cadrul ei. De la exemplul personal şi pînă la cele mai mici amănunte ale activităţii dascălului totul poate deveni mijloc de instruire şi de educaţie. Cu condiţia să nu precupeţească nimic, nici timp şi nici osteneală, cu condiţia să fie cît mai aproape de elevii lui.

Resursele muncii noastre educative

generează în viaţa elevului sentimente şi atitudini specifice. Dacă ne-am referi numai la tendinţele afective ale elevului faţă de profesor şi încă ar fi destul pentru a ne da seama cît de bine se pot pune în valoare sentimentele de respect, admiraţie, dragoste pe care le nutreşte elevul faţă de dascălii lui. Educatorul poate folosi la fel de bine şi celelalte componente ale naturii şcolarului pentru a acţiona în sensul dezvoltării lui cît mai fericite. Dorinţa elevului de a se remarca, de a străluci în cadrul clasei, curiozitatea ştiinţifică, atracţia pentru nou, spiritul competitiv, nevoia interioară de cultură caracteristică majorităţii elevilor reprezintă largi resurse educative, din păcate insuficient explorate şi folosite.

Firească că apropierea profesorului de elev, acea conlucrare vie care să pună în acţiune resorturile lăuntrice ale tînărului, nu va putea fi realizată de educator decît în măsura în care se dovedeşte un bun specialist, un fin psiholog şi un devotat pedagog. La toate acestea aş mai adăuga maturitatea ideologico-politică, de care atîrnă în mod firesc gradul de dezvoltare a conştiinţei oricărui profesor chemat să facă educaţie comunistă. Tot atît de important este, în acelaşi timp, ca profesorul să cunoască liniile de perspectivă ale dezvoltării sociale, pentru a-şi fixa jaloanele acţiunii pedagogice ţinînd seama de faptul că tînărul va trebui să se adapteze atît cerinţelor prezentului, cît şi condiţiilor noi create de progresul rapid al tehnicii şi civilizaţiei moderne.

Se pune întrebarea unde se află graniţa dintre apropierea judicios înţeleasă şi tutelă, dădăceală. Este aici un lucru pe care trebuie să-l sesizeze, să-l simtă fiecare profesor în parte. Ceea ce numim arta pedagogică e în fond o chestiune de măsură şi tact şi ea nu se împacă nici cu lipsa de ţinută, dar nici cu distanţa şi uscăciunea în relaţiile cu elevii. Marele avantaj al meseriei noastre este contactul viu şi permanent cu robusta şi entuziasta tinereţe, iar acei educatori care posedă capacitatea de a se transpune mereu în conştiinţa şi preocupările adolescentului, de a fi sensibili la universul lui afectiv o au, implicit, pe aceea de a nu îmbătrîni.

Nu putem ocoli faptul că studierea problemelor personalităţii nu este îndeajuns abordată de cercetarea noastră pedagogică. Poate că din această cauză şi profesorii practicieni, cu rare excepţii, se află încă într-un stadiu empiric în ceea ce priveşte cunoaşterea psiho-individuală a elevilor. De aici necesitatea informării la zi, necesitatea aplicării cu supleţe a cuceririlor pedagogiei moderne. Acest aspect merită subliniat cu atît mai mult cu cît ştim că în munca noastră persistă încă mersul de la sine, că există în rîndul unora din pedagogii noştri o viziune exterioară, superficială asupra fenomenului educaţional.

Educaţia este prin ea însăşi o dăruire de sine în cea mai înaltă accepţiune. Ea presupune acea generozitate naturală prin care dai altora tot ceea ce ai mai bun, mai temeinic şi mai nobil din acumulările vieţii tale, din propria-ţi fiinţă. Fiecare profesor pune în acţiunea pedagogică nuanţa particulară a personalităţii lui, dar ceea ce cred că nu poate lipsi din actul educativ este acel optimism tonic, încrederea în posibilităţile fiecărui elev. Numai animat de asemenea sentimente, la care elevii sînt foarte sensibili, profesorul îi va putea ajuta să devină ceea ce poţi deveni.

Faptul că recenta Plenară a Comitetului Central al partidului nostru a subliniat cu pregnanţă rolul hotărîtor al profesorului în asigurarea dezvoltării multilaterale a tineretului dovedeşte încă o dată preocuparea stăruitoare a conducerii partidului pentru eficienţa muncii profesorului, pentru misiunea lui socială polivalentă în modelarea viitorului specialist, om de cultură şi cetăţean.

Relaţia profesor-elev

sumator de cunoştinţe, digeră pe răbdate şi pe durată hrana spirituală fără gust, uneori după maniera pe care o crede mai bună, după dispoziţie sau bunele sale intenţii, minate adeseori de curiozităţi mari şi mici pe care i le deschide marea viaţă prin toate ferestrele ei. Se constituie în aceste condiţii un elev care, ieşit din clasă pe stradă, ascuns de ulucile diversităţii mozaicale ale străzii şi vieţii, se simte rupt de profesorul său.

Există fără îndoială posibilitatea ca între profesor şi elev să se dezvolte edificiul unei apropieri, real încărcate de atribute educative. Nu „Măria Sa copilul", cum afirma la radio zilele trecute vocea unei entuziaste crainice, ci „copilul şi tînărul care trebuie educat". Nu educaţie prin instruire şi cîteva măsuri educative, ci educaţie prin cunoaşterea temeinică a colectivelor de tineri, a vieţii sociale şi spirituale ce-i caracterizează, a curiozităţii ce-i animă, a nesiguranţelor printre care se zbuciumă, a neliniştilor ce-i tulbură.

Se pot folosi astăzi metode numeroase şi subtile de cunoaştere competentă, obiectivă a caracteristicilor unui colectiv privind coezivitatea, integrarea în grup, expansiunea, statutul social, statutul de cooperare a tinerilor supuşi educaţiei. Alături de aceste caracteristici, profesorul poate să aibă evidenţa aspiraţiilor tineretului, a reacţiei aspiraţiilor în faţa sarcinilor şcolare, a proiecţiei lor în idealuri şi a caracteristicilor liajului dintre aspiraţii şi posibilităţi. În tainiţele aspiraţiilor tineretului se întîlnesc izvoarele tuturor resurselor interioare şi de structura lor este legată viaţa socială de mîine. Nu se poate ca aceste izvoare să rămînă necunoscute şi ignorate, tratate cu indiferenţă.

Există astăzi posibilitatea metodică de a pătrunde cu oarecare abilitate în domeniile mai profunde ale personalităţii fără a crea reacţii de apărare sau de ascundere. Stimularea dezvoltării posibilităţilor, direcţionarea lor pe trasee potrivite, corectarea şi modelarea lor pun profesorul într-o situaţie interogativă permanentă, atitudine ce trebuie să fie calmă şi discretă, dar înarmată cu competenţe profunde şi reale.

Cunoaşterea caracteristicilor fiecărui elev, apropierea caldă de sinteza valorilor potenţiale pe care le reprezintă fiecare elev constituie condiţii de seamă are permeabilizării relaţiei educative profesor-elev, condiţii ce permit străluciitoare şlefuiri spre a da lumii nu atît o realizare a unei sarcini legate de funcţia de profesoar, ci un dar ce se oferă, un dar al educaţiei.

Meridiane

ŞCOALA IUGOSLAVĂ ÎN PLIN PROCES DE PERFECŢIONARE

O recentă călătorie de studii în R.S.F. Iugoslavia mi-a permis să cunosc mai îndeaproape structura şi conţinutul învăţămîntului de cultură generală, sistemul de orientare şcolară şi profesională, precum şi activitatea de cercetare pedagogică din ţara vecină şi prietenă.

Evident, şi în Iugoslavia, ca aproape pretutindeni în lume, specialiştii în învăţămînt, cercetătorii în domeniul pedagogiei se preocupă cu sprijinul masei cadrelor didactice, de găsirea modalităţilor prin care poate fi sporită eficienţa socială a învăţămîntului în vederea satisfacerii optime — în condiţiile concrete ale ţării — a uneia din principalele exigenţe ale vieţii contemporane — ridicarea nivelului de cultură generală a tinerei generaţii. În acest scop, întregul conţinut al învăţămîntului — de la cel preşcolar pînă la cel superior — este supus unui profund proces de restructurare.

Încă în anii trecuţi Institutul pentru învăţămîntul de cultură generală din Serbia, care se ocupă în special de alcătuirea planurilor şi programelor, a organizat, cu sprijinul larg al învăţătorilor şi profesorilor, o acţiune de studiere a diverselor aspecte ale muncii din şcoală, folosind în acest scop un eşantion de 2 000 de clase. Întregul material obţinut a fost analizat în consiliile ştiinţifice ale institutului. Pe baza acestei analize s-a trecut la elaborarea materialului de concluzii la care, de asemenea au participat un mare număr de profesori din şcoli. S-a realizat astfel un studiu în patru volume care — aprobat de un for obştesc de nivel republican format din oameni de ştiinţă, cadre universitare, reprezentanţi ai şcolilor — va constitui suportul ştiinţific al alcătuirii noului plan de învăţămînt şi a noilor programe şcolare ce urmează să fie aplicate începînd din anul şcolar 1968—1969.

Un plan de învăţămînt modificat a fost introdus, începînd din anul 1965, şi în cadrul liceului de cultură generală cu două secţii. În cadrul acestuia se prevede pentru ambele secţii un număr egal de ore la limba şi literatura sîrbo-croată, cultura tehnică, limba latină, psihologie, logică, geografie. Obiecte de profil sînt, la secţia ştiinţele naturii-matematică : matematica, fizica, chimia, biologia, desenul tehnic, iar la secţia ştiinţe sociale şi limbi străine : istoria, bazele ştiinţifice ale organizării societăţii iugoslave, filozofia, limba străină, educaţia artistică.

În ultimul timp sînt tot mai frecvente propunerile şi iniţiativele privind o diversificare mai pronunţată a studiilor liceale prin crearea unor şcoli profilate spre studiul matematicii, fizicii, chimiei, studiul clasic, educaţie fizică etc. Licee profilate pe studiul matematicii s-au şi înfiinţat în oraşele Zagreb şi Belgrad. Liceul din Belgrad, pe care l-am vizitat, are o durată de trei ani, elevii fiind primiţi pe bază de concurs, după absolvirea primei clase a liceului de cultură generală. La examenul de admitere se pot înscrie numai elevii care în clasele anterioare au realizat la matematică media maximă. Faţă de liceul bifurcat, liceul de matematică prezintă multe particularităţi nu numai în conţinut, ci şi de ordin organizatoric : numărul elevilor într-o clasă este redus la jumătate — 16 faţă de 35 — iar norma cadrelor didactice este mult micşorată, reprezentînd 10 ore la matematică şi fizică şi 12 ore la toate celelalte obiecte, faţă de 22—24 ore la liceul obişnuit. În schimb solicitarea elevilor prin planul de învăţămînt este mai mare : 37 de ore obligatorii pe săptămînă în fiecare clasă, faţă de 33 de ore la secţia ştiinţe socio-limbi străine şi 34—35 de ore la secţia ştiinţele naturii-matematică.

Alături de diversificarea studiilor, o atenţie deosebită se acordă pregătirii de cultură generală a elevilor din liceul de cultură generală şi din celelalte şcoli de grad secundar (tehnice şi profesionale). În prezent se alcătuiesc programe experimentale comune pentru primele două clase ale şcolilor de grad secundar, cu scopul de a se asigura tuturor elevilor o asemenea pregătire încît la absolvirea celei de a doua clase ei să poată trece, fără dificultăţi, de la un tip de şcoală la altul. Se apreciază că, pe această cale, se va realiza în condiţii optime cerinţa societăţii contemporane referitoare la pregătirea de cultură generală a tineretului ca bază a specializării de mai tîrziu. Totodată va putea fi stabilit un raport mai judicios între pregătirea de cultură generală şi cea de specialitate (2/3 din timpul de studii îl va ocupa pregătirea de cultură generală şi 1/3 cea de specialitate).

Prin consolidarea culturii generale în primele clase ale şcolilor secundare se urmăreşte, de asemenea, realizarea unei mai eficiente orientări şcolare şi profesionale a elevilor. De altfel, orientarea profesională în Iugoslavia a făcut progrese însemnate în ultima perioadă. În şcoli, ea se realizează prin predarea diferitelor obiecte de învăţămînt, inclusiv a unui curs de „Bazele producţiei", completat cu lucrări practice de atelier şi activitate continuă în producţie (în vacanţe), dar mai ales prin cercurile de elevi şi printr-o activitate specială de informare profesională pe care o desfăşoară psihologul şcolar şi profesorii-diriginţi. În majoritatea şcolilor funcţionează şi comisii de orientare, formate din diriginţii ultimelor clase, reprezentanţi ai diferitelor întreprinderi şi ai colectivelor de părinţi pe clase. Acţiunea de orientare în şcoli este îndrumată, continuată şi completată de serviciile specializate de orientare profesională care funcţionează în cadrul unităţilor de repartizare a forţelor de muncă, existente în fiecare oraş şi la nivel republican şi federal.

Eforturile în direcţia perfecţionării conţinutului învăţămîntului sînt conjugate cu eforturi de modernizare a metodelor de învăţămînt, la care cadrele didactice au o largă participare. Este semnificativ, în acest sens, faptul că în planul de cercetare al Institutului iugoslav pentru studierea problemelor de învăţămînt figurează, ca sarcină permanentă, depistarea şi studierea experienţei şcolilor şi a cadrelor care, din proprie iniţiativă, introduc şi experimentează elemente noi privind conţinutul şi metodica învăţămîntului.

Prof. VALENTINA FILIPESCU

Lecţie practică la o şcoală medie din Belgrad.

EXPOZIŢII

La Muzeul de artă din Craiova s-a deschis o expoziţie înfăţişînd roadele activităţii desfăşurate pe tărîmul creaţiei artistice, de-a lungul a patru decenii, de profesorul Jean Niţescu. Jean Niţescu şi-a dus fără întrerupere activitatea artistică, a cărei temă centrală o constituie omul. Nu numai portretele şi compoziţiile pe care le-a realizat, dar şi peisajele sale implică prezenţa creatoare a omului. Cele 63 de lucrări prezentate în recenta expoziţie aduc o mărturie în plus despre umanismul artei lui Jean Niţescu.

Profesoara Elena **Uţă Chelaru a înmănuchiat, în Galeriile din bulevardul Magheru, peste treizeci de picturi în ulei şi o colecţie de desene. Creaţiile sale sînt rezultatul unei munci pasionate şi al unei remarcabile înţelegeri a tainelor picturii, afirmîndu-se prin calităţi compoziţionale şi prin ştiinţă cromatologică. Culorile vibrează fără stridenţă şi ciocniri violente, fiecare compoziţie fiind susţinută într-o formă cromatică unitară.**

Prezintă interes şi creaţia profesoarei de geografie Maria Loli Marinescu, care a prezentat la Casa de cultură a sectorului I lucrări în ulei şi acuarelă cuprinzînd peisaje, naturi statice şi multe flori. Pictoriţa amatoare trăieşte intens lumea formelor şi culorilor şi caută să-şi exprime direct sentimentele, în toată prospeţimea lor.

La rîndul ei, învăţătoarea Carmen **Măcelaru, membră a cenaclului „Ion Ţuculescu", a expus la Casa de cultură a tineretului din Sectorul I 13 picturi în ulei. Compoziţii echilibrate, uşor stilizate şi tratate în suprafeţe mari, aceste tablouri mărturisesc sensibilitate şi gust.**

AL. TOHĂNEANU

Mărturie a maturităţii artistice şi a unui echilibru senin, expoziţia pictorului Emil Nicolescu-Nic **stimulează reflecţia vizitatorului.**

Fie că execută o schiţă în tuş, o lucrare în ulei sau o acuarelă de mai mare anvergură, pictorul-profesor foloseşte aceeaşi metodă predilectă : tratarea subiectului simultan cu percepera lui. Metoda întruneşte calităţile preţioase ale sincerităţii artistice, vizibilă mai ales în peisajele din Sibiu, Sighişoara şi Negreşti, dar şi anumite servituţi izvorînd din imposibilitatea adîncirii şi integrării actului de reflectare artistică într-o viziune care să poarte marca personalităţii artistice a creatorului.

În aceleaşi săli ale Clubului învăţămînt din Capitală prezintă lucrările unei prime expoziţii personale pictorul-profesor Pavel Chichişan. **Întreaga serie de tablouri expuse stă sub semnul unor căutări febrile, al unor întrebări care nu întotdeauna îşi găsesc răspuns. Dacă în lucrări ca „La marginea satului Ariceşti" şi „Copacul ielelor" cromatismul violent şi soluţiile formale sînt integrate conţinutului, alte tablouri — mai ales cele în care autorul încearcă să exprime concepte abstracte — sînt vădit exterioare subiectului, lipsite de elevaţia unor reflectări artistice.**

C. A.

ANUNŢ

În ultima decadă a lunii noiembrie a.c. va avea loc la Liceul „N. Bălcescu" din Craiova simpozionul de comunicări ştiinţifice ale cadrelor didactice, organizat de Institutul de ştiinţe pedagogice — Filiala Craiova, cu sprijinul inspectoratului şcolar al judeţului Dolj, avînd ca temă : „Perfecţionarea învăţămîntului şi a educaţiei în şcoala de cultură generală".

În cadrul simpozionului vor funcţiona următoarele secţii şi subsecţii :

a) SECŢIA DIDACTICĂ (Programe, manuale, metodici).

Subsecţii : 1. Didactica învăţămîntului elementar-preşcolar ;
2. Matematică-ştiinţele naturii ;
3. Ştiinţe umaniste ;
4. Predarea limbilor străine.

b) SECŢIA EDUCAŢIE

Subsecţii : 1. Teoria educaţiei ;
2. Educaţia în procesul de învăţămînt ;
3. Adolescenţa şi integrarea socială a tineretului ;
4. Activitatea în organizaţiile de pionieri ;
5. Munca dirigintelui.

La simpozion pot participa cu comunicări cadre didactice din toată ţara.

În acest scop titlul comunicării va fi înaintat Institutului de ştiinţe pedagogice (Bucureşti, str. Sf. Apostoli nr. 14 sectorul 6), pînă la data de 15 iunie a.c., iar textul acesteia (6—8 pag. dactilografiate în 3 exemplare) va fi trimis pînă la 1 septembrie a.c.

Comunicările primite de Institut după această dată sau cele care nu se vor încadra în tematică, nu vor fi incluse în programul simpozionului.

INSTITUTUL DE CONSTRUCŢII - BUCUREŞTI

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următorului post didactic :

— Asistent la Catedra de Termotehnică, disciplina „Cazane şi aparate termice" — poziţia 13 din statul de funcţiuni.

Candidaţii la concurs vor depune la secretariatul institutului din Bucureşti, b-dul Republicii nr. 176, în termen de o lună de la data publicării acestui anunţ, o cerere la care vor anexa următoarele acte în două exemplare :

— Copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare ;

— Lucrările ştiinţifice ale candidatului într-un exemplar.

— Certificatul de caracterizare a activităţii profesionale şi sociale ale candidatului, eliberat de instituţia (întreprinderea) în care acesta îşi are funcţia de bază ;

— Memoriu de activitate didactico-ştiinţifică, semnat de candidat ;

— Autobiografia.

Cei ce funcţionează într-o instituţie de învăţămînt superior sînt obligaţi să comunice în scris rectorului sau directorului acesteia înscrierea la concurs.

Concursul se va ţine la sediul institutului, în termen de trei luni.

ANUNŢ

Centrul de documentare ştiinţifică al Academiei Republicii Socialiste România **asigură o informare ştiinţifică de specialitate prin următoarele publicaţii :**

— Buletinul de informare ştiinţifică **semnalează lucrări ştiinţifice din peste 2500 reviste de specialitate de peste hotare. Apare în următoarele serii : Matematică-mecanică-astronomie, Fizică, Chimie, Geologie-geografie, Biologie, Ştiinţe economice, Filozofie-logică-sociologie-psihologie, Istorie-etnografie, Teoria şi istoria literaturii şi artei, Ştiinţe juridice, Lingvistică-filologie.**

— Revista de referate şi recenzii **prezintă conţinutul celor mai importante lucrări ştiinţifice publicate în străinătate. Apare în seriile : Ştiinţe economice, Filozofie-logică-sociologie-psihologie, Istorie-etnografie, Teoria şi istoria literaturii şi artei, Ştiinţe juridice, Lingvistică-filologie.**

— Progresele ştiinţei **publică cele mai noi rezultate obţinute pe plan mondial în toate domeniile ştiinţei.**

— Studii şi cercetări de documentare şi bibliologie **cuprinde rezultatele cercetărilor ştiinţifice în domeniul informaţiei ştiinţifice, documentării şi bibliologiei.**

Abonamentele se fac la toate oficiile P.T.T.R.

Informaţii la Centrul de documentare ştiinţifică Bucureşti — str. Gutemberg 3 bis, telefon 16.40.70/25.

MAGAZINUL „MUZICA"

din Bucureşti Calea Victoriei 41 — Sectorul 1, telefon 15.60.88,

vinde cu plata prin virament şi numerar în toate judeţele ţării :

— **Partituri muzicale,** metode de acordeon, chitară, vioară şi pian.

— **Discuri,** muzică uşoară, populară şi simfonică.

— Instrumente muzicale clavitoane, armonete, chitare electrice, baterii jazz, acordeoane, piane, pianine, radio-televizoare, amplificatoare de 30 W etc.

Mărfurile de mai sus se pot achiziţiona şi contra ramburs pe baza unei scrisori cu adresa exactă.

Inspectoratele şcolare din întreaga ţară pot comanda atribute pionereşti (trompete, tobe, drapele, cravate etc.) pe baza unei adrese în care să fie indicat nr. de cont art, bugetar şi Banca.

ANUNŢ

„Gazeta învăţămîntului" aduce la cunoştinţa celor interesaţi că anunţurile publicitare privind diferite aniversări, întîlniri colegiale ş.a. se primesc prin :

AGENŢIA DE PUBLICITATE

Bucureşti, str. Eforiei nr. 6, sect. 6
cu specificaţia „Pentru Gazeta învăţămîntului".

Taxele de publicitate reprezentînd spaţiul afectat sînt de 7, 8 şi 9 lei/cm², în funcţie de numărul coloanelor pe care se publică anunţul respectiv. Ele vor fi expediate tot pe adresa agenţiei, indicîndu-se totodată numărul apariţiilor, mărimea spaţiului în centimetri pătraţi (minimum 25 cm²) şi data apariţiei.

„GÎNDIREA PEDAGOGICĂ A GENERAŢIEI DE LA 1848"

Printre lucrările cuprinse în planul de apariţii al Editurii didactice şi pedagogice se află şi volumul intitulat „Gîndirea pedagogică a generaţiei de la 1848, de Anghel Manolache, Gheorghe Dumitrescu şi Gheorghe Părnuţă. Dorind să punem la dispoziţia cititorilor noştri unele informaţii mai ample în legătură cu această lucrare, care se referă la un moment deosebit de important din istoria pedagogiei româneşti, ne-am adresat unuia dintre autori, prof. dr. docent A. Manolache, rugîndu-l să ne răspundă la cîteva întrebări privind conţinutul ei.

— Ce ne puteţi spune în legătură cu considerentele din care a izvorît lucrarea elaborată de colectivul dv. ?

— Apariţia lucrării se înscrie pe linia iniţiativelor ocazionate de aniversarea a 120 de ani de la măreţele evenimente revoluţionare din 1848. Ţin să precizez însă că preocuparea noastră de a întocmi această lucrare este mai veche. Ea a fost determinată de dorinţa de a sublinia printr-un studiu original importanţa şi rolul gîndirii pedagogice a generaţiei revoluţionare de la 1848 în constituirea şi dezvoltarea gîndirii pedagogice româneşti, faptul că ea a dat judecăţii pedagogice un puternic specific naţional.

Se ştie că puternica mişcare revoluţionară pentru eliberarea naţională şi socială de la 1848 a jucat un rol însemnat în dezvoltarea culturală a poporului nostru, că exponenţii ei au luptat pentru răspîndirea luminii şi culturii în popor, pentru crearea unui învăţămînt de toate gradele propriu poporului român, în limba lui, ca şi pentru o educaţie patriotică revoluţionară. Trebuie să adaug că lucrarea înseamnă, totodată, un modest dar binemeritat omagiu adus glorioşilor militanţi şi cărturari de la 1848.

— Am dori să ne vorbiţi despre modul cum este organizat materialul lucrării şi despre fondul ei de idei.

— Lucrarea cuprinde, în primul rînd, un studiu introductiv în care se înfăţişează sintetic gîndirea pedagogică progresistă a generaţiei de la 1848 şi trăsăturile ei dominante. Se dau apoi o serie de texte alese din scrierile despre educaţie şi învăţămînt ale acelor oameni luminaţi care au pregătit revoluţia de la 1848, care au luat parte la ea şi care au continuat spiritul ei. Textele alese sînt precedate de succinte prezentări „în medalion" ale autorilor lor, menite să pună în lumină contribuţia acestora la dezvoltarea gîndirii pedagogice româneşti. În sprijinul aceleiaşi intenţii sînt prezentate în carte şi unele documente privind activitatea guvernului revoluţionar în materie de învăţămînt.

Studiul introductiv subliniază faptul că spiritul revoluţionar, trezit cu mult înainte de 1848, s-a manifestat şi sub aspect educativ, şcolar şi pedagogic, fiind hrănit prin asimilarea creatoare a ideilor înaintate ale epocii şi condiţionat de necesităţile obiective ale dezvoltării istorice a poporului român. Evidenţiind caracterul unitar al gîndirii pedagogice a generaţiei de la 1848, care exprimă conştiinţa unităţii naţionale, unitatea de scop şi de acţiune şi legătura strînsă a revoluţionarilor munteni, moldoveni şi transilvăneni, lucrarea pune în lumină faptul că toate proclamaţiile revoluţionare ale acelei epoci de „regenerare naţională" din Moldova, Transilvania şi Muntenia au pus problema învăţămîntului pentru întregul popor şi în limba poporului.

Printre ideile care sînt subliniate în mod deosebit în lucrarea noastră este aceea că şcoala, ca mijloc specializat pentru acţiunea instructivă-educativă, a constituit o preocupare principală a cărturarilor generaţiei de la 1848. Ei socoteau drept cea mai înaltă datorie a oricărui intelectual de a merge în popor, la oraşe şi mai ales la sate, pentru a răspîndi cultura. Toţi luptau să facă din şcoală „cea dintîi instituţie socială". Toţi s-au străduit să continue mişcarea de sporire a numărului şcolilor, care aveau nobila misiune de „luminare a tinerimii şi a neamului românesc". Democratismul revoluţionarilor de la 1848, ţintind la eliberarea poporului de servituţiile feudale, urmărea în acelaşi timp instruirea lui. Proclamaţiile revoluţionare cereau, odată cu împroprietărirea ţăranilor, înlăturarea analfabetismului, lupta neîncetată împotriva superstiţiilor, învăţămînt egal şi gratuit.

Lucrarea pune de asemenea în evidenţă faptul că în gîndirea pedagogică a generaţiei de la 1848 educaţia patriotică revoluţionară constituia o notă dominantă în procesul de formare a omului. Exponenţii acestei generaţii, a căror gîndire are un caracter militant, creator şi o orientare laică, raţionalistă şi realistă, au manifestat deplină încredere în puterea educaţiei, a şcolii.

— Ce materiale inedite pune lucrarea la dispoziţia cititorilor ?

— Textele sau fragmentele din textele gînditorilor de la 1848 cuprinse în lucrare — unele necunoscute, altele cunoscute numai de unii specialişti — provin din izvoare foarte greu accesibile, deoarece de la apariţia lor a trecut mai mult de un veac şi nu se mai găsesc decît în cîteva din marile biblioteci. Sînt prezentate de pildă „Potestaţie" a lui V. Alecsandri (Braşov, 1848), epistolele adresate de C.A. Rosetti lui Barbu Ştirbei la 1850, texte din lecţiile lui Gheorghe Lazăr, Ion Eliade Rădulescu, Eufrosin Poteca, Mihail Kogălniceanu, August Treboniu Laurian, S. Bărnuţiu, G. Barit, Aron Pumnul ş.a. care au înflăcărat inimile tinerilor, amintindu-le de trecutul de glorie al poporului. Se reproduc de asemenea articole publicate în unele gazete ale vremii. Alte texte — cum sînt, de exemplu, rapoartele lui I. Maiorescu, I. Brezoianu, Eufrosin Poteca, Petrache Poenaru, Ion Codru Drăguşanu, G. Barit, Alexandru Hajdeu ş.a. — constituie în mare parte materiale inedite.

— O ultimă întrebare : cui îi este adresată lucrarea ?

— Cercetarea, după un veac şi două decenii, a viguroasei gîndiri pedagogice a generaţiei revoluţionare de la 1848 este de natură să slujească atît cunoaşterii unei perioade de profunde transformări economice, sociale, politice şi culturale ale ţării, cît şi educaţiei tinerelor generaţii, pentru care exemplul înaintaşilor ce şi-au pus întreaga viaţă în slujba poporului are o deosebită forţă de convingere. Nădăjduim, de aceea, că ea va fi utilă deopotrivă cercetărilor în domeniul pedagogiei, personalului didactic, studenţilor şi elevilor care se pregătesc să devină educatori sau activişti culturali, ca şi altor cercuri mai largi.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.122

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 950 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 7 iunie 1968 — 4 pag. 25 bani

„ZIUA PIONIERILOR"

Salutul Consiliului Național al Organizației Pionierilor

Dragi pionieri și școlari,

Sărbătorim împreună, în acest început de iunie, una din cele mai frumoase zile, dedicată vouă, Ziua pionierilor.

În această zi, cînd drapelele tricolore flutură maiestuos deasupra a mii de careuri pionierești, unindu-și glasul cu cel al părinților și al dascălilor voștri, al întregului nostru popor, Consiliul Național al Organizației Pionierilor vă adresează cele mai călduroase felicitări. Sintem bucuroși să putem constata că succesele voastre școlare sînt tot mai bogate, activitățile desfășurate în detașamentele și unitățile pionierești sînt mai interesante, mai atractive, răspund tot mai mult preocupărilor și dorințelor voastre.

Prin grija părintească pe care partidul nostru, conducerea sa v-o poartă vouă, celor mai tinere vlăstare ale patriei, vi s-au creat condiții minunate pentru învățătură, pentru a vă lumina mintea și a vă îmbogăți sufletul cu tot ce au creat mai bun și mai folositor înaintașii voștri, pentru a vă bucura din plin de anii copilăriei.

Ați luat cunoștință, dragi pionieri și școlari, de importantele măsuri inițiate de conducerea partidului pentru continua dezvoltare și perfecționare a școlii românești. Prelungirea duratei învățămîntului de cultură generală obligatoriu de la 8 la minimum 10 ani, deschide pentru voi perspective noi de instruire și formare, de dezvoltare multilaterală a personalității, de împlinire a celor mai cutezătoare aspirații. Aveți posibilitatea ca, sub îndrumarea minunaților voștri învățători și profesori, a comandanților de pionieri — cărora în această zi de sărbătoare le adresăm călduroase mulțumiri pentru grija și dăruirea cu care vă călăuzesc zi de zi — să vă îmbogățiți orizontul cultural-științific; aveți posibilitatea să faceți cunoștință cu trecutul glorios de luptă al poporului român, cu marile sale înfăptuiri din anii socialismului, cu lupta popoarelor pentru libertate și progres social, cu viața copiilor din întreaga lume, cărora le adresăm astăzi, cu toții, un călduros salut. Serbările pionierești, drumețiile și întrecerile sportive în aer liber, activitatea în cercurile tehnice sau artistice vă oferă bune prilejuri pentru a vă petrece cît mai plăcut și mai folositor minunata „vîrstă de aur" pe care o trăiți.

E un temei de justificată bucurie faptul că Organizația noastră cuprinde în rîndurile sale pe cei mai buni copii ai țării. Nu există școlar al patriei noastre care să nu rîvnească a fi demn de frumosul titlu de pionier. Știm că fiecare dintre voi ardeți de dorința și nerăbdarea de a săvîrși fapte de seamă, de a deveni fii demni și cutezători ai poporului, iscusiți muncitori și tehnicieni, cultivatori ai ogoarelor, constructori, învățători, profesori, medici, cercetători, sportivi sau artiști de renume. Cu ocazia sărbătorii voastre de astăzi, vă urăm multă sănătate și fericire, împlinirea tuturor visurilor. După un rodnic an școlar, vă dorim o vacanță frumoasă, plină de cîntece și bucurii, încît toamna viitoare să vă găsească și mai viguroși și mai hotărîți, pentru a obține noi succese la învățătură.

Să creșteți puternici și luminați, cu mintea ageră, cu sufletul demn și generos, pe măsura măreților împliniri pe care le trăiește astăzi poporul român. Sîrguința la învățătură, îndeplinirea exemplară a îndatoririlor pionierești, sînt fapte prin care sînteți chemați să răspundeți grijii cu care vă înconjoară partidul, părinții și dascălii voștri, întreaga noastră societate. Să învățați și să creșteți astfel, încît mîine, prin munca, talentul și dăruirea voastră, să duceți mai departe măreața operă pe care o făuresc astăzi părinții și frații voștri, să ridicați pe noi culmi ale progresului și civilizației patria noastră scumpă — Republica Socialistă România.

CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

Plină de culoare și lumină, „Ziua pionierilor" reflectă — ca un mirific bob de rouă — universul unei copilării fericite. Este, desigur, o zi festivă, dar aceasta nu numai pentru că micii cetățeni ai patriei o sărbătoresc o dată pe an și îi întîmpină zorile în sunete vesele de tobe și trompete, ci și pentru că toate zilele pionieriei sînt adevărate sărbători și poartă în ele strălucirea tonică a bucuriei și împlinirii.

Nu de mult, la Mamaia s-au întîlnit cîteva sute de pionieri din mai multe județe. Pasionați ai zborului spre înălțimi și ai călătoriilor pe mări și oceane, au adus cu ei zmeie și vele, planoare și bărci, nave autopropulsate și rachete. A fost o întrecere a îndrăznelii, bazinul căpătînd în ochii micuților Columbi proporțiile unui ocean fără margini, iar minusculele rachete ce săgetau înălțimile părînd temerare nave interplanetare. Pentru că, oricît de copilăresc ar fi fost acest joc desfășurat în limitele a cîtorva sute de metri pătrați, el însemna curaj și măiestrie, știință și artă : marele autopropulsor s-ar fi scufundat la prima adiere de vînt dacă pionierii — membri ai cercului de navo-modele din Mangalia — n-ar fi reușit, după calcule savante, să găsească centrul de greutate al ambarcațiilor lor, iar microrachetele ar fi rămas neputincioase, supuse uriașului magnet al pămîntului, dacă îndrăznеții cercetători de la Casa pionierilor din Ploiești n-ar fi găsit formula combustibilului pe care trebuiau să-l folosească pentru cucerirea zărilor.

La Horezu, într-o sală cu rezonanțe de templu antic, argila frămîntată de mîini micuțe prinde viață veșnică. Cercul de olărit de la Școala generală din această localitate, renumită peste mări și țări prin ceramica ei, a devenit, la rîndul lui, renumit : 20 de pionieri, conduși de binecunoscutul artist popular Stelian Ogrezeanu, zăbovesc ore în șir la roata olarului. Le-am privit creațiile ; deși unele sînt încă stîngace, tradiționalii cocoși de smalț din fundul farfuriilor vestesc încă de pe acum, multicolor și festiv, că tinerii ceramiști vor duce mai departe, în timp, o artă care înflorește de milenii pe aceste tărîmuri.

Activități cultural-artistice, excursii și drumeții, muncă pasionată în cercuri — iată itinerarele pe care le parcurg azi 3 000 000 de pionieri, îndrumați de 80 000 de profesori și învățători, comandanți de unități și detașamente. Înconjurată cu dragoste și căldură, floarea pionieriei își desface petalele strălucitoare în lumina începutului de vară.

La 9 iunie, zorile se vor trezi în sunetele festive de trompete și tobe. Și nu va fi un fapt neobișnuit, pentru că pionieria este o continuă sărbătoare a voioșiei și curajului, a cîntecului și îndrăznelii.

IULIU RAȚIU

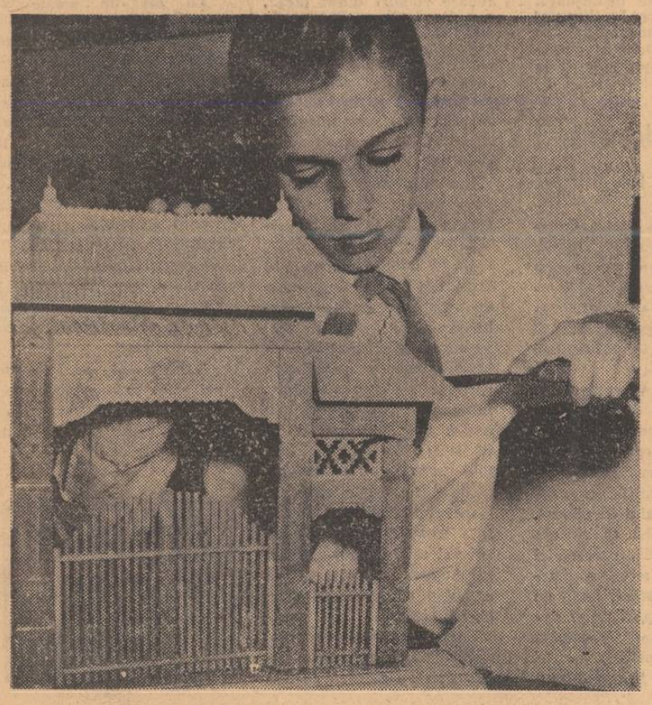

Cultivarea tradițiilor artei noastre populare ocupă un loc important în preocupările pionierești.

ANUL REVOLUȚIONAR 1848

Moment de mare însemnătate în trecutul nostru istoric, revoluția română de la 1848 a fost pregătită de întreaga evoluție social-economică și politică a țărilor române din prima jumătate a secolului al XIX-lea.

Pe plan economic, deceniile premergătoare revoluției se caracterizează printr-o considerabilă dezvoltare a forțelor de producție, mai ales după încheierea tratatului de la Adrianopole din 1829, care, punînd capăt monopolului turcesc asupra comerțului Moldovei și Țării Românești, a asigurat libera dezvoltare a relațiilor comerciale ale țărilor române. De asemenea, desființarea vămilor interne din fiecare țară, ca și a vămilor dintre cele trei țări române, a impulsionat dezvoltarea comerțului lor intern și extern. O însemnată dezvoltare cunoaște și industria. Crește numărul atelierelor și al manufacturilor în aproape toate ramurile de producție. Iau ființă fabrici de postav, de hîrtie, mori etc. În manufacturi începe să se generalizeze munca salariată. Cu toate acestea, nivelul de dezvoltare al industriei în Țara Românească și Moldova era scăzut. La aceasta a contribuit, pe lîngă menținerea relațiilor feudale, jugul otoman. Principala ramură a economiei continua să rămînă agricultura.

Din punct de vedere al relațiilor sociale, în această perioadă se constată fenomenul ascensiunii burgheziei, clasă în plină dezvoltare, dar care întîmpina mari greutăți în evoluția sa din partea boierimii posesoare de drepturi și privilegii feudale. Din această cauză, burghezia lupta pentru înlăturarea relațiilor de producție feudale, pentru cucerirea puterii de stat și dezvoltarea producției capitaliste. Aliații săi firești, interesați în egală măsură în răsturnarea orînduirii feudale, erau meseriașii, păturile mijlocii de la orașe, iar la sate țărănimea, principala forță socială pe care s-a sprijinit burghezia în lupta sa pentru înlăturarea relațiilor de producție feudale.

În Transilvania industria a cunoscut o mai mare dezvoltare, mai ales în ramura minieritului, unde începe să fie folosită forța aburului. Se dezvoltă de asemenea comerțul și transporturile, o atenție deosebită acordîndu-se legăturilor comerciale cu Moldova și Țara Românească. Burghezia din Transilvania, ca și cea din Principatele dunărene, era oprimată de nobilime, posesoarea unor privilegii feudale care-i permiteau să dețină întîietatea în viața economică și politică a statului. Relațiile de producție feudale erau precumpănitoare, iobăgia fiind menținută. Dacă în Moldova și Țara Românească masele populare erau supuse dominației otomane, în Transilvania românii sufereau de pe urma jugului stăpînirii habsburgice și al nobilimii maghiare. Deși românii din Transilvania reprezentau peste două treimi din populație, ei erau considerați de către nobilii maghiari și autoritățile imperiale drept „tolerați" și tratați ca atare.

Expresie a accentuării contradicțiilor dintre forțele de producție în plin avînt și relațiile feudale dominante, revoluția română de la 1848 a fost așadar rezultatul unor cauze interne, consecința firească a propriei evoluții istorice, necesitate obiectivă a dezvoltării țărilor române pe calea capitalistă. Ea a fost pregătită și s-a desfășurat în contextul european, caracterizat, la mijlocul secolului al XIX-lea, prin valul revoluționar care a cuprins majoritatea țărilor și popoarelor din Europa, flacăra revoluției întinzîndu-se pe aproape întreg teritoriul european, de la Palermo la Paris la Iași și București. Pe bună dreptate afirma N. Bălcescu în „Mersul revoluției în istoria românilor" : „Revoluția română de la 1848 n-a fost un fenomen neregulat, efemer, fără trecut și viitor, fără altă cauză decît voința întîmplătoare a unei minorități sau mișcarea generală europeană. Revoluția generală fu ocazia, iar nu cauza revoluției române". Dezvăluind adevăratul substrat al revoluției, natura sa internă, Bălcescu arăta : „Cauza ei se pierde în zilele veacurilor. Uneltitorii ei sînt optsprezece veacuri de trude, suferințe și lucrare a poporului român asupra lui însuși".

Dar aspectul social — răsturnarea orînduirii feudale, instaurarea orînduirii burgheze, capitaliste și rezolvarea problemei agrare, în sensul eliberării țăranilor de servituțile feudale și al improprietăririi lor cu pămînt — n-a fost singurul obiectiv al revoluției. De egală însemnătate era și o altă sarcină pe care revoluția a ridicat-o în fața poporului român : realizarea unității și a independenței naționale. Conducătorii revoluției române de la 1848 au văzut bine faptul că, despărțiți în trei state și supuși de două mari imperii — Imperiul otoman și Imperiul habsburgic — românii nu puteau realiza o dezvoltare normală a vieții lor social-economice și politice și nu puteau rezista cu succes politicii expansioniste a marilor puteri. De aceea, dezideratul unității și al independenței naționale reprezenta alături de cel al emancipării sociale, un obiectiv de bază al revoluției în cele trei principate.

Idealurile de emancipare socială și națională ale românilor din Moldova, Țara Românească și Transilvania la 1848 și-au găsit cea mai adecvată expresie în ideologia promovată de revoluționarii pașoptiști. Rezultat al dezvoltării social-economice și politice a țărilor române, al prelucrării celor mai nobile tradiții de luptă ale înaintașilor, ideologia pașoptistă s-a cristalizat treptat în deceniile anterioare anului 1848, afirmînd cu putere năzuințele burgheziei românești și ale maselor țărănești și orășenești de sfărîmare a orînduielilor feudale și de realizare a unității și independenței naționale.

V. NICOLAE
O. MATICHESCU

(Continuare în pag. a 2-a)

Nicolae Bălcescu în mijlocul ciocănarilor din Telega (de Ganea Vasile și Damian Gheorghe)

DIN ACTIVITATEA SINDICALĂ

MOBILIZAREA GÎNDIRII CREATOARE

Recenta Plenară a C.C. al P.C.R. a elaborat un vast program de perfecționare a școlii românești, de așezare a învățămîntului nostru pe baze moderne, de ridicare a lui la nivelul cerințelor actuale și de perspectivă ale dezvoltării științei și culturii. În acest cadru se impune a fi valorificată integral marea forță creatoare și transformatoare a gîndirii științifice, chemată să-și sporească aportul la modernizarea pregătirii școlare a generațiilor tinere, la creșterea continuă a eficienței procesului instructiv-educativ, la dezvoltarea teoriei și practicii pedagogice.

Evident, eficiența cercetării științifice în învățămînt impune considerarea acesteia ca pe o activitate decurgînd nu din obligații administrative, ci dintr-o înaltă conștiință profesională, ca un rezultat al interesului și al dorinței de a munci pe fundamente științifice. Tocmai dintr-o asemenea conștiință au izvorît numeroase cercetări de psihologie pedagogică, de didactică, de metodică etc. Elaborate de cadre didactice cu experiență în munca de învățămînt și comunicate cu prilejul sesiunilor științifice, ele au contribuit la realizarea unui larg și util schimb de experiență pedagogică, au influențat pozitiv munca individuală și colectivă ce se desfășoară în instituțiile noastre de învățămînt.

O realizare meritorie pe acest tărîm a înregistrat, de pildă, colectivul didactic al Liceului „Gh. Șincai" din București. Socotind că munca de cercetare cere un efort susținut și organizat, o orientare clară și cunoașterea tehnicii de investigare, documentare, prelucrare, sintetizare și generalizare a faptelor, conducerea școlii, cu sprijinul organizației sindicale, și-a luat sarcina de mare răspundere de a coordona acest efort. Colectivul de cercetători condus de prof. Panait Ivanciu, director adjunct al liceului, a abordat tema de mare actualitate pentru procesul instructiv-educativ „Tratarea diferențiată a elevilor", ocupîndu-se mai întîi, în perioada 1962—1967, de elevii rămași în urmă la învățătură. Au fost studiate diferite soluții, izvorîte din experiența celor mai bune cadre didactice, în scopul ridicării nivelului acestor elevi. Rezultatele obținute au fost comunicate în cadrul a două sesiuni, organizate în 1965 și 1967, care au însumat 15 lucrări cu privire la tratarea individuală și diferențiată a elevilor pentru creșterea eficienței studiului limbii și literaturii române, studiului matematicii, fizicii, chimiei, la instruirea programată, la utilizarea mijloacelor tehnice audio-vizuale. În această primă etapă s-a creat un climat favorabil muncii de cercetare, au fost învinse unele rezerve și s-a valorificat potențialul creator al unui însemnat număr de profesori. Cercetarea fiind concepută ca o formă a muncii metodice și a perfecționării didactice, s-a îmbogățit conținutul activității comisiilor metodice și a crescut eficiența acestora.

O parte din lucrările elaborate de profesori au fost admise ca lucrări pentru examenul de grad, astfel că în prezent peste 50 la sută din cadrele didactice ale liceului și-au ridicat nivelul calificării prin sistemul gradelor. În momentul de față, trecîndu-se la o a doua etapă, s-a prevăzut extinderea domeniului de investigații în direcția tratării individuale și diferențiate a elevilor fruntași la învățătură, pentru a-i ajuta să atingă cele mai înalte performanțe pe care le îndreptățesc capacitățile lor intelectuale. Aceasta va fi, de altfel, și sfera de discuții a sesiunii de comunicări științifice care va fi organizată în școală în toamna acestui an.

Comitetul sindicatului de la Liceul „Gh. Șincai" ar putea manifesta mai multă inițiativă pentru popularizarea acestei meritorii laturi a activității profesorilor. De asemenea, ar putea să dezvolte modalitățile de antrenare în cadrul ei a profesorilor de limbi străine, mobilizîndu-i să traducă articole și studii de specialitate apărute peste hotare pentru a le pune la dispoziția colectivului, sau să organizeze cercuri pentru studierea limbilor moderne de circulație internațională, în vederea lărgirii accesului la materialul documentar. De asemenea, printr-o legătură mai strînsă cu Biblioteca centrală pedagogică, sindicatul ar putea facilita procurarea unor materiale, economisind timpul celor ce au întreprins lucrări de cercetare.

Preocupări sistematice în domeniul cercetării pedagogice se manifestă la

ONIȚA GLIGOR
vicepreședinte al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

(Continuare în pag. a 2-a)

ANUL REVOLUȚIONAR 1848

(Urmare din pag. 1)

denței naționale a românilor. În „Curierul românesc" și „Curierul de ambe sexe" de la București, în „Albina românească" și „Alăuta românească de la Iași", ca și în „Gazeta de Transilvania" și „Foaie pentru minte, inimă și literatură" de la Brașov se milita, prin pana lui I. Heliade Rădulescu, Gh. Asachi, G. Barițiu și a altor cărturari, pentru afirmarea unității și a comunității românilor de pe ambele versante ale Carpaților, în scopul realizării, într-o primă etapă, a unității culturale a poporului român. În 1840, „Dacia literară", de sub conducerea lui M. Kogălniceanu, lupta pentru întemeierea și susținerea unei literaturi naționale care să cuprindă producțiile literare ale scriitorilor din toate cele trei țări române. Ideile „Daciei literare" sînt continuate în 1844 în „Propășirea", apărută, datorită rigorilor cenzurii, cu subtitlul „Foaie științifică și literară".

În procesul pregătirii ideologice a revoluției, cunoașterea trecutului istoric al poporului a devenit o armă politică de luptă în promovarea conștiinței naționale, în asigurarea temeiurilor luptei pentru libertate socială, unitate și independență națională. M. Kogălniceanu editează în 1840 „Arhiva românească", prima revistă consacrată publicării studiilor de istorie. În „Introducție", M. Kogălniceanu definește rolul istoriei în lupta pentru prefacerea prezentului: „Întrebați dar istoria și veți ști ce sîntem, de unde venim și unde mergem. De unde venim și unde mergem, trecutul și viitorul, iată toată ființa noastră, iată mijlocul de a ne cunoaște". Cuvîntul pentru deschiderea cursului de istorie națională la Academia Mihăileană, rostit de Kogălniceanu în 1843, cuprinde de asemenea interesante idei cu privire la rolul maselor populare în desfășurarea procesului istoric și la necesitatea realizării unității naționale a românilor.

În Țara Românească, N. Bălcescu, împreună cu A.T. Laurian, pun bazele „Magazinului istoric pentru Dacia", care poartă chiar în titlul său programul politic al mișcării naționale române. Aici publică Bălcescu „Despre starea soțială a muncitorilor plugari în principatele române în deosebite timpuri" unul din cele mai reprezentative studii pentru concepția sa cu privire la rolul istoriei ca armă de luptă în pregătirea revoluției.

La cristalizarea ideologiei pașoptiste au contribuit de asemenea intensele legături dintre revoluționarii din cele trei țări române, călătoriile lui N. Bălcescu în Moldova și Transilvania, ale lui M. Kogălniceanu și G. Barițiu în Țara Românească, întîlnirile de la Mînjina, în casa lui C. Negri, în cadrul cărora se cultivă sistematic și permanent spiritul combativ, de luptă, în vederea înfăptuirii idealului social și național al românilor.

Un aport însemnat la pregătirea revoluției au adus societățile politice secrete — între care „Frăția", înființată de N. Bălcescu, I. Ghica și C. Tell în 1843 — și asociațiile culturale din țară sau din străinătate, care serveau drept paravan pentru acțiuni revoluționare. De activitatea unora dintre aceste societăți se leagă mișcarea lui I. Cîmpineanu din 1838—1839, mișcarea revoluționară condusă de D. Filipescu în 1840, ca și mișcarea din Moldova din 1846.

Rezultatele concrete ale activității de pregătire a revoluției se vor materializa, pe plan organizatoric, în declanșarea revoluției, iar pe plan programatic în elaborarea programelor revoluției, ca reflectare a dezideratelor comune ale românilor din cele trei provincii.

Atît pregătirea cît și desfășurarea evenimentelor revoluționare ale anului 1848 atestă faptul că în fața revoluției stăteau două sarcini principale: emanciparea socială a poporului român, prin sfărîmarea lanțurilor robiei feudale și rezolvarea dezideratului de veacuri al țărănimii — abolirea servituților feudale și împroprietărirea cu pămînt — precum și realizarea unității și a independenței naționale

POPOLUL SUVERAN.

VOX POPULI, VOX DEI

În gazeta „Popolul suveran" a apărut o cerere a elevilor de la Sf. Sava, prin care aceștia solicită primirea lor în armata revoluționară.

a tuturor românilor. „Care trebuia deci să fie programul revoluției de la 1848? — scria N. Bălcescu — Programul era dezvoltarea progresivă a revoluției din 1821. Organizarea democratică și eliberarea țăranului, împroprietărindu-l. Într-un cuvînt, trebuia făcută o revoluție democratică și socială. O dată înfăptuită aceasta revoluție ne mai rămăneau de făcut alte două revoluții: o revoluție pentru unitatea națională și, mai tîrziu, pentru independența națională, ca în felul acesta națiunea să reintre în posesia deplină a drepturilor sale naturale".

În programele revoluției, obiectivul emancipării țăranilor figura la loc de frunte. El străbate ca un fir roșu multitudinea de documente cu caracter programatic elaborate în anul revoluției. Explicația constă în faptul că de rezolvarea problemei agrare, care constituia un component de bază al aspectului social al revoluției, depindea adeziunea maselor populare la desfășurarea evenimentelor revoluționare. Pe de altă parte, diminuarea numărului și a întinderii proprietăților feudale însemna implicit reducerea ponderii și influenței marii boierimi în stat, obiectiv urmărit cu consecvență de revoluție.

Încă din petiția program moldoveană din martie 1848 se desprindea preocuparea elementelor revoluționare pentru rezolvarea problemei țărănești. Articolul 4 al petiției prevedea „grabnica îmbunătățire a stării locuitorilor săteni, atît în relația lor cu proprietarii moșiilor cît și în acelea cu cîrmuirea". O rezolvare radicală a problemei agrare preconiza petiția națională de la Blaj: abolirea iobăgiei, fără despăgubire. „Națiunea română — se spune în articolul 3 al petiției — ajungînd la conștiința drepturilor individuale omenești, cere fără întîrziere desființarea iobăgiei, fără nici o despăgubire din partea țăranilor iobagi".

Sub directa înrîurire a ideilor proclamate în adunarea națională de la Blaj, revoluționarii moldoveni stabiliți la Brașov, unde au redactat „Prințipiile noastre pentru reformarea patriei", vedeau de asemenea rezolvarea problemei agrare prin „împroprietărirea lăcuitorilor săteni fără nici o despăgubire din partea lor".

În Țara Românească, proclamația de la Izlaz include în articolul 13 obiectivul emancipării clăcașilor „ce se fac proprietari prin despăgubire", unul din cele mai însemnate puncte ale programului revoluționar muntean. N. Bălcescu, scriind ulterior despre ponderea acestui obiectiv în programul revoluției, ca și în desfășurarea procesului revoluționar, arăta: „Revoluția din 1848 se cuprinde pe de-a-ntregul în acest articol al 13-lea; celelalte puncte, doar mai dezvoltate, sînt reproducerea programului din 1821".

Programul de revendicări social-politice al revoluției mai cuprindea și alte obiective însemnate: desființarea privilegiilor feudale, egalitatea în drepturi a tuturor cetățenilor, dezvoltarea comerțului, a industriei, a sistemului bancar și de credit, reorganizarea învățămîntului pe baze naționale, libertatea presei, desființarea cenzurii etc.

Acest program era completat, alcătuind un tot unitar, cu programul național, care urmărea înfăptuirea unirii țărilor române într-un singur stat național unitar și independent. Maselе populare din cele trei provincii românești și-au exprimat în repetate prilejuri dorința de unitate. La Blaj, mulțimea adunată cu prilejul adunării din 3—5 mai 1848 striga: „Vrem să ne unim cu țara". În „Pruncul român" și „Poporul suveran" au apărut articole în care se milita pentru unirea tuturor românilor. Obiectivele revoluției de la 1848, comune celor trei țări române, demonstrează că, deși despărțite datorită vitregiei istoriei și politicii expansioniste a marilor puteri, principatele române aveau aceleași năzuințe, aceleași tendințe de emancipare socială și națională, în cadrul cărora obiectivul final era unirea tuturor românilor într-un singur stat național, unitar și independent.

Idealurile de emancipare socială și națională de care erau animați luptătorii revoluționari pașoptiști interesau în cel mai înalt grad masele populare, aducîndu-le alături de revoluție. Prezența în programe a dezideratelor maselor țărănești și orășenești, ca și activa lor participare la desfășurarea evenimentelor revoluționare, au definit caracterul burghezo-democratic al acesteia.

Revoluția română de la 1848 a fost înăbușită datorită atît acțiunilor contrarevoluționare ale forțelor reacționare interne, cît și, mai ales, intervenției marilor puteri — Imperiul Otoman, Rusia țaristă și Imperiului Habsburgic. Dar ea a dat o puternică lovitură orînduirii feudale și un impuls dezvoltării capitalismului în țările române și, constituind un moment hotărîtor în procesul de răsturnare a regimului feudal, a deschis drum larg dezvoltării relațiilor capitaliste în economia țării.

Deși programul revoluției nu a fost realizat decît parțial, ideile sale au continuat să rămînă vii în conștiința poporului român. Deziderateле generației pașoptiste s-au realizat treptat în deceniile următoare. În anul 1859, Unirea Principatelor a marcat prima etapă a făuririi unității naționale a românilor. În 1864, în timpul lui Al. I. Cuza, primul

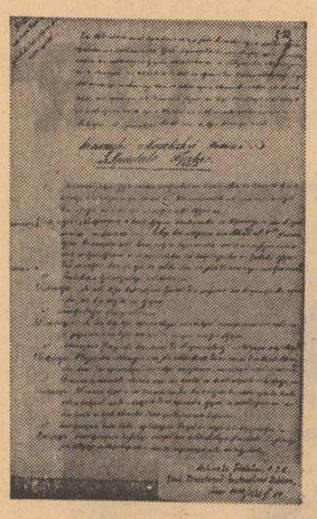

Directive pentru explicarea celor 21 de articole din Proclamația de la 1848 către săteni. (Arh. St. Buc., Arh. Ist. Centrală, Fond Ministerul Cultelor și Instr. Publice, dos 1454/1848).

domn al Principatelor Unite, participant la revoluția de la 1848, s-a înfăptuit reforma agrară. Anul 1877 a adus cu sine, datorită luptei și jertfelor întregului popor român, independența de stat, iar în 1918 s-a desăvîrșit unitatea națională a tuturor românilor.

Mișcarea socialistă din țara noastră a apreciat în mod just rolul și locul revoluției de la 1848 în istoria poporului român, contribuția sa la accelerarea transformărilor de natură social-economică și politică cerute de evoluția ulterioară a României. Ea a relevat atît contribuția maselor țărănești și orășenești la dezvoltarea și adîncirea procesului revoluționar, cît și rolul de hegemon al burgheziei românești, care, în condițiile istorice de la mijlocul secolului al XIX-lea, avea de îndeplinit un rol important în viața socială și politică a țării, manifestîndu-se ca o forță progresistă.

Partidul Comunist Român a preluat și ridicat pe o treaptă superioară cele mai înaintate tradiții de luptă ale poporului, ale mișcării muncitorești și socialiste din țara noastră, militînd neabătut pentru înfăptuirea idealurilor înaintate promovate de generațiile luptătorilor revoluționari. Comuniștii, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, acordă o înaltă prețuire „celor care nu și-au precupețit viața pentru a asigura libertatea și progresul poporului român, care au pus, la timpul lor, o piatră la temelia mărețului edificiu pe care îl înălțăm astăzi pe meleagurile României socialiste".

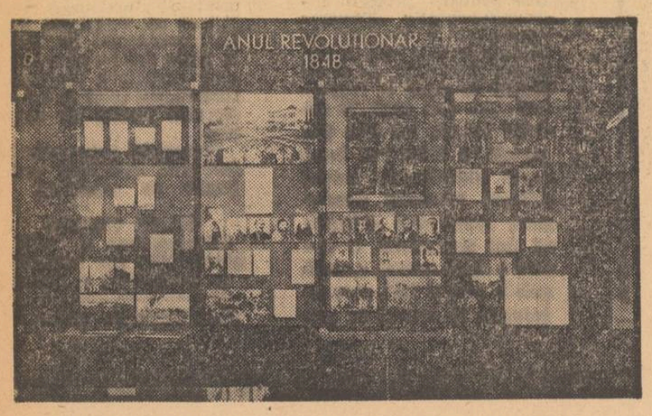

Documente ilustrînd pagini din istoria evenimentelor revoluționare de la 1848, la Muzeul de istorie a Partidului Comunist, a mișcării muncitorești și democratice din România.

Elevii Școlii generale din comuna Călugăreni, județul Ilfov, la muncă patriotică

Mobilizarea gîndirii creatoare

(Urmare din pag. 1)

Liceul „N. Bălcescu" din București. Pornind de la cerințele exprimate în Plenara C.C. al P.C.R. din aprilie a.c. cu privire la îmbunătățirea educației politice a tineretului și la sprijinirea rolului formativ al școlii, cadrele didactice ale acestui liceu pregătesc o sesiune de comunicări științifice privind principalele forme ale desfășurării muncii de educație comunistă a elevilor, rolul educativ al predării științelor sociale, umaniste și realist-practice, sistemul de recompense și sancțiuni etc.

Devenind tot mai conștiente de însemnătatea efectuării unor studii științifice aprofundate pentru ridicarea nivelului activității în învățămînt, un număr din ce în ce mai mare de colective profesorale au determinat atît conducerile școlilor respective cît și birourile grupelor sindicale să înscrie pe primul plan al preocupărilor munca de creație pedagogică. O asemenea tendință, cu evidente repercusiuni pozitive pe planul activității instructiv-educative, s-a vădit de pildă în activitatea Liceului „I.L. Caragiale" din București. Merită subliniată totodată promptitudinea cu care unele organizații sindicale din școli au stimulat, prin acțiuni judicios concepute, interesul sporit al corpului didactic pentru domeniul cercetării științifice, pentru creația pedagogică originală. Relevabilă este în această privință inițiativa comitetului sindicatului învățămînt Cluj, care și-a propus să inițieze, împreună cu inspectoratul școlar, acțiuni pentru selecționarea celor mai valoroase lucrări de interes practic general pentru a fi publicate în culegeri litografiate. Colaborînd cu organizația sindicală de la filiala din Cluj a Academiei, sindicatul a organizat întîlniri ale profesorilor și învățătorilor cu cercetători științifici, pentru a-i ajuta să cunoască mai bine mijloacele și metodele moderne de investigație științifică.

Nu putem trece totuși cu vederea faptul că numărul lucrărilor valoroase prezentate de cadrele didactice la diferite sesiuni de comunicări științifice este încă sub nivelul capacității creatoare a corpului nostru profesoral. Este drept că această participare nesatisfăcătoare a fost influențată, într-o măsură importantă, și de slaba preocupare a forurilor de resort, ca și de faptul că învățătorii și profesorii n-au fost suficient ajutați prin asistență de specialitate, prin consultații etc. În mod greșit s-a pus accentul doar pe sesiunile regionale și centrale, neglijîndu-se sesiunile la nivelul orașelor și al școlilor. Au existat de asemenea o serie de lipsuri și în organizarea însăși a sesiunilor.

Pornind de la indicațiile Plenarei C.C. al P.C.R. din 22—25 aprilie a.c., care au o deosebită însemnătate pentru progresul școlii noastre, comitetele sindicatelor și birourile grupelor sindicale au datoria ca, pe baza unei analize mai temeinice a posibilităților existente și sprijinind inspectoratele școlare și conducerile școlilor, să asigure un climat cît mai favorabil muncii de cercetare. Sesiunile de comunicări științifice și referate ce se vor organiza în viitorul an de învățămînt vor trebui să constituie noi prilejuri pentru adîncirea cercetării științifice în școală. De aceea se impune ca încă de pe acum comitetele sindicatelor, organele sindicale în general, să-și sporească aportul la crearea tuturor condițiilor necesare realizării unui studiu temeinic pentru elaborarea comunicărilor și referatelor. Manifestînd grijă sporită față de preocupările științifice ale corpului didactic, organele sindicale sînt chemate ca, împreună cu conducerile școlilor, sub îndrumarea organelor de partid, să dezvolte interesul tuturor față de cercetarea pedagogică.

O importanță majoră pentru stimularea și orientarea tematică, de conținut și metodică a cercetărilor întreprinse de cadrele didactice și a elaborării studiilor de specialitate o are asigurarea, prin multiple mijloace, a unei ample documentări de specialitate. Considerăm de aceea foare necesar ca, pe lîngă formele curente de documentare — Biblioteca centrală pedagogică, cabinetele pedagogice (care ar trebui să ia ființă în toate școlile mai mari), bibliotecile școlare — să se creeze în cadrul bibliotecilor orășenești secții de documentare pedagogică. În același timp organele sindicale vor trebui să manifeste toată grija pentru asigurarea timpului necesar muncii de cercetare, militînd pentru înlăturarea supraîncărcării cu sarcini minore a celor ce au asemenea preocupări.

Pe de altă parte se impune ca, în colaborare cu inspectoratele, comitetele sindicatelor să acorde mai multă atenție cercetării colective și să stimuleze abordarea unor teme de o mai mare complexitate și valoare, care să conducă la ridicarea generală a nivelului procesului de învățămînt. În această privință s-ar putea realiza și mai mult dacă Ministerul Învățămîntului, prin Institutul de științe pedagogice și societățile științifice ale cadrelor didactice, ar acorda un sprijin mai susținut colectivelor cu preocupări științifice. Elaborarea unui plan tematic de cercetare, defalcat pe tipuri de școli și obiecte de învățămînt, ca și evidența temelor în studiu ar duce la o valorificare superioară a eforturilor cercetătorilor, la evitarea dispersării forțelor, la acoperirea cît mai multor necesități actuale și de perspectivă, la evitarea paralelismului existent. (Un studiu sumar, efectuat în București, arată că, datorită lipsei de evidență a activității de cercetare din școli, colectivele din mai multe licee studiază aceeași temă fără a ști unul de altul).

Largile perspective care se deschid învățămîntului în condițiile României contemporane solicită din partea întregului corp profesoral valorificarea deplină, în sfera instruirii și educării tinerelor generații, a capacității sale de investigare științifică a procesului educațional. Inițiind acțiuni pentru mobilizarea cadrelor didactice la munca de perfecționare prin cercetarea științifică organele sindicale își vor aduce tot mai mult aportul la îmbunătățirea procesului instructiv-educativ, contribuind în același timp la ridicarea calității profesionale ale educatorilor.

secvențe

Simpozion cu tema: „Perspectivele școlii și ale educației în societatea socialistă"

Punînd în discuție coordonatele dezvoltării viitoare a teoriei și practicii pedagogice, simpozionul național cu tema „Perspectivele școlii și ale educației în societatea socialistă", organizat în zilele de 31 mai și 1 iunie a.c., la Iași, de către filiala ieșeană a Academiei și Institutul de științe pedagogice, a constituit un binevenit prilej pentru realizarea unui schimb rodnic de idei pe temele pedagogiei moderne. Simpozionul a reunit cadre didactice din învățămîntul universitar și de cultură generală din întreaga țară, reprezentanți ai Ministerului Învățămîntului și ai Institutului de științe pedagogice.

Cercul tinerilor ciberneticieni

28 de elevi din clasele a X-a și a XI-a de la liceele „Nicolae Bălcescu", „George Coșbuc", „Emil Racoviță" și de la Liceul nr. 15 din Cluj, deosebit de dotați pentru studiul matematicii și fizicii, își fac ucenicia de „ciberneticieni" pe lîngă Institutul de calcul al filialei locale a Academiei Republicii Socialiste România.

Activitatea „tinerilor ciberneticieni" se desfășoară sub îndrumarea acad. prof. Tiberiu Popovici. Lecțiile de inițiere în domeniul informaticii, al programării și construcției calculatoarelor electronice, precum și demonstrațiile privind minuirea ordinatoarelor sînt susținute de cercetători științifici, doctori în științe matematice și ingineri electroniști.

După cîteva luni de la crearea cercului, elevii au început să lucreze cu calculatorul electronic „DACIC-1", rezolvînd probleme și ecuații din ce în ce mai complexe.

„Pe-un picior de plai"

Printre multele și variatele expoziții cu care se îmbogățește peisajul școlar în acest final de an, una atrage atenția nu prin amploarea sa, ci prin conținutul ei plin de semnificații. În holul Școlii generale nr. 123 din București — care anul acesta a intrat în al doilea secol al existenței sale — un colț a primit de curînd o inscripție: „Pe-un picior de plai". Sub măiestrul viers al Mioriței au fost orînduite nestemate ale artei populare românești: costume, marame, țesături, podoabe, încrustături în lemn, ceramică — cele mai multe de o deosebită valoare artistică.

De unde provin? Istoria acestei expoziții ți-o poate spune orice pionier din școală...

Răspunzînd dorinței elevilor de a cunoaște cît mai multe din bogățiile folclorului nostru, unitatea de pionieri din școală a adresat scrisori altor unități, din diferite regiuni ale țării. Scrisorile pionierilor bucureșteni au găsit un ecou larg. De la un timp, poștașul aduce pe adresa școlii lor nu numai plicuri, ci și colete, căci cei cărora le-au fost adresate scrisorile țin să însoțească rîndurile lor cu obiecte specifice zonei folclorice în care locuiesc. Au sosit daruri de la pionierii din comunele Călata și Mărgău din județul Cluj, Tismana din județul Gorj, din satul Doh, comuna Zalnoc, județul Sălaj. Cu aceste daruri a fost înfiripată frumoasa expoziție intitulată: „Pe-un picior de plai".

În ziua vizitei noastre la Școala generală nr. 123, pionierii bucureșteni erau foarte ocupați: expediau pe adresa prietenilor din țară, odată cu cuvîntul lor de mulțumire, frumoase albume din orașul București și invitația de a le vizita școala.

Schimb de experiență privind studiul în clasele de specialitate

Recent, la Liceul „Mihai Viteazul" din Capitală a avut loc un interesant schimb de experiență. Elevii clasei a X-a speciale (de matematică) de la acest liceu s-au întîlnit cu colegii lor de la Liceul „Nicolae Bălcescu" din Craiova. Discuțiile între elevi, la care au participat și laureați ai recentului concurs republican de matematică și în cadrul cărora vîitorii specialiști și-au împărtășit opiniile cu privire la unele probleme ridicate în fața lor de studiul mai aprofundat al matematicii, au fost urmate de un amplu schimb de vederi între profesorii celor două clase. Au fost abordate cu acest prilej o serie de aspecte privind conținutul și metodica lecțiilor în clasele speciale de matematică. În încheierea întîlnirii, elevii celor două licee au prezentat un frumos program artistic.

Expoziții de lucrări ale pionierilor și elevilor

Mîine se deschid, în sala Dalles din Capitală, două expoziții care cuprind lucrări executate de pionieri și elevi din întreaga țară. Una din aceste expoziții intitulată „Tinere speranțe" organizată de către Consiliul Național al Organizației Pionierilor în cinstea „Zilei Pionierilor", va prezenta roade ale activității desfășurate în cercurile pionierești de-a lungul acestui an școlar: aparate și obiecte tehnice în stare de funcționare, de la simple aparate de radio pînă la rachete, lucrări de artizanat în lemn și ceramică, țesături și costume naționale etc. Cea de a doua, organizată de Ministerul Învățămîntului în colaborare cu C.C. al U.T.C. va cuprinde lucrări de artă, aproape 500 de lucrări de pictură, grafică și sculptură executate de elevi din licee, din școlile profesionale și tehnice.

Dezbateri privind orientarea școlară și profesională

La 31 mai, la Brașov a avut loc o dezbatere pe tema orientării școlare și profesionale, organizată de inspectoratul școlar județean.

Participanții la dezbatere — profesori, directori de școli, inspectori, cercetători din Brașov și din alte județe — au ascultat o serie de interesante comunicări prezentate de profesorii Valentin Georgescu, Magdalena Vătafu, Maria Ciocoiu-Popescu, Nicolae Roșca și Neaga Constantinescu de la Liceul nr. 3 din Brașov, unde se desfășoară, sub auspiciile Institutului de științe pedagogice, o bogată activitate în domeniul orientării școlare și profesionale.

Vacanța de vară la Palatul pionierilor

Anul acesta, Palatul pionierilor a înscris pe agenda vacanței o serie de bogate activități recreativ-educative menite să contribuie la organizarea plăcută și instructivă a timpului liber al copiilor.

Activitatea de vară a Palatului se va deschide la 1 iulie. Cu acest prilej vor avea loc un spectacol prezentat de formațiile artistice ale Palatului, un spectacol al teatrului de păpuși, cu piesa „Albă ca zăpada și cei 7 pitici", precum și întreceri de atletism, baschet, volei, fotbal, tenis de cîmp și de masă, tir și demonstrații de gimnastică artistică și sportivă.

Ce va oferi în continuare copiilor activitatea de vacanță din cadrul Palatului pionierilor? Între altele, o serie de interesante concursuri, cum sînt, de pildă, concursul de cîntece și poezii dedicate patriei și partidului, intitulat „Frumoase versuri spune țara", concursul de rachete intitulat „Sus, tot mai sus", sau concursul de navomodele pe tema „Toate pînzele sus!", care se va desfășura la centrul experimental de navomodelism Băneasa. Și pionierii automobiliști își vor putea verifica îndemînarea în cadrul unei demonstrații pe tema: „La volan, în viteză!"

Ca în fiecare an, una din bucuriile mult așteptate ale vacanței o constituie serbările cîmpenești. Palatul va organiza pentru pionierii bucureșteni o asemenea serbare în pădurea Snagov, intitulată „La umbră de codru des", și o alta în pădurea Mogoșoaia, intitulată „Zările de farmec pline strălucesc în luminiș".

Cu nerăbdare sînt așteptate focurile de tabără, în special cel închinat zilei de 23 August, intitulat „Mult e dulce și frumoasă țara ce-o iubim".

N-au fost uitate nici spectacolele dedicate copiilor. Printre acestea se numără, de exemplu, spectacolul teatrului de păpuși cu piesa „O fetiță caută un cintec", sau spectacolul folcloric intitulat „Alunelu, alunelu, hai la joc!", prezentat de formațiile artistice ale Palatului.

La loc de cinste pe agenda de vacanță a Palatului se află, firește, activitățile sportive. Pe lîngă cele relatate mai sus se vor organiza excursii, drumeții, concursuri de înot etc., precum și un concurs în cadrul căruia se va disputa „Cupa micului înotător".

De două ori pe săptămînă vor fi prezentate filme artistice și documentare. Cu acest prilej pionierii și școlarii se vor putea întîlni cu realizatori ai filmelor românești — regizori și actori preferați.

Variate și sugestive, acțiunile vacanței vor oferi copiilor zile și ceasuri de neuitat, pline de farmec, de bucurie.

secvențe

PROFESORUL — O PERSONALITATE VIE

Directivele Comitetului Central al Partidului Comunist Român privind dezvoltarea învățămîntului în țara noastră subliniază că în opera complexă de educare multilaterală a tineretului, rolul principal revine școlii, cadrelor didactice, care dispun de cunoștințe și de experiența pedagogică necesară. Acest important principiu, această importantă și nobilă sarcină a profesorilor se oglindesc cu claritate în Legea privind învățămîntul din Republica Socialistă România, care subliniază că profesorul poartă în mod egal răspunderea instruirii și educării tineretului. Misiunea sa este nu numai de a transmite elevilor cunoștințele necesare omului epocii noastre, dar și de a-l educa în spiritul comunismului.

În cadrul acestui obiectiv și pentru realizarea lui optimă se manifestă imperativul perfecționării continue atît a conținutului, cît și a metodelor complexului proces instructiv-educativ. Ne obligă la aceasta nu numai dezvoltarea și exigența crescîndă a societății noastre, dar și faptul că în munca de dascăl există încă unele deficiențe, unele rămîneri în urmă față de marile realizări ale prezentului. Astfel de insuficiențe nu rămîn ascunse de o umbră protectoare, ci se manifestă în activitatea ulterioară a produsului muncii noastre. De exemplu, lacunele din formația intelectuală și din educația absolvenților de liceu se manifestă în activitatea și comportarea din facultate a celor ce s-au îndreptat către învățămîntul superior. Din astfel de manifestări extragem cîteva probleme ce se pun activității educative din licee și, mai larg, de pe toate treptele de învățămînt.

Constatăm că liceul a sădit la majoritatea absolvenților săi o atitudine pozitivă, înaintată față de muncă, ca urmare a activității desfășurate de profesori, de organizațiile U.T.C., de familie, ca și a influenței exercitate asupra tineretului de viața societății noastre socialiste. Astfel de absolvenți iubesc munca și și-au făurit un ideal înalt de viață. Dar întîlnim în anii I ai facultăților și tineri pentru care munca nu este o dominantă a vieții, care nu manifestă nici un interes pentru ea sau o consideră ca un vehicul minor, întîmplător, cu care să ajungă la diplomă. Este clar că educatorii nu și-au îndeplinit sarcina educativă față de acești tineri, că nu au folosit metodele adecvate fiecăruia dintre ei în procesul educativ, că au existat defecțiuni în activitatea colectivului care a avut sarcina să-i pregătească. Și cred că cea mai importantă dintre aceste defecțiuni este formalismul în activitatea educativă, acel formalism care, urmărind să creeze impresia că sarcinile sînt îndeplinite, nu realizează în fapt nimic. Altă defecțiune o constituie lipsa de exigență față de pasivitatea unor elevi privitoare la muncă. În fine, fără a mă referi la întregul ansamblu, voi sublinia și faptul că uneori munca educativă este considerată ca un proces global care se exercită asupra colectivului clasei luat în totalul său și mai puțin sau deloc asupra fiecărui component al acestui colectiv. Or, fiecare elev are particularități pe care nu le putem ignora decît cu prețul neatingerii obiectivului educativ.

Dar aceasta ridică problema cunoașterii temeinice a elevilor noștri. O desfășurare eficientă a întregului proces instructiv-educativ presupune cunoașterea profundă a fiecărui elev, a mediului în care el își duce viața în afară de școală. Aceasta este, am putea spune, o maximă care, atunci cînd se aplică, asigură premisele succesului activității profesorului. Sînt însă și cazuri cînd este trecută cu vederea sau considerată în mod superficial. Ne-am convins de existența unor astfel de cazuri cu prilejul unor examene de bacalaureat la care s-au prezentat caracterizări stereotipe ale elevilor, caracterizări care nu spuneau nimic, care de fapt nu caracterizau pe fiecare elev, denotînd în mod evident că dirigintele care le-a alcătuit nu își cunoaște elevii. Cum poate fi dirijat în atari condiții întregul proces educativ, cum pot fi cultivate la fiecare elev pasiunea și interesul pentru muncă?

Un absolvent mediocru al unui liceu bucureștean nu a intrat în nici una din marile instituții culturale din Capitală și nimeni din școală nu a știut. Alții, mai mulți, au orizontul cultural redus la manualul școlar și nimeni nu a sesizat efectele negative ale absenței de la viața culturală intensă în mijlocul căreia trăim. Închistarea într-un orizont îngust este încă un fenomen destul de răspîndit printre elevi și studenți. El generează fenomenul de miopie în viața socială a acestor tineri, circulația lor numai în cadrul intereselor personale, strîmte, fără porți larg deschise către viață și interesele societății, fără simțul răspunderii sociale.

Or, simțul de răspundere este o importantă trăsătură morală a omului nou al societății noastre. Existența lui într-un grad înalt garantează îndeplinirea în condiții optime a obligațiilor pe care și le-a asumat în viața socială. De aceea cultivarea simțului de răspundere în rîndul tineretului școlar este o obligație de prim ordin a școlii. Numeroși tineri, prin felul cum își îndeplinesc sarcinile și în primul rînd prin exigența pe care o au față de studiul personal, arată că liceul a dus o activitate profundă pentru a le sădi și dezvolta simțul de răspundere față cu cerințele societății noastre. Se întîlnesc însă și destule cazuri contrarii. Ele reprezintă rezultatul negativ al activității educative a unora dintre profesori, rezultatul dezinteresului pentru formarea spiritului de răspundere, exprimă non-asistența educativă a elevului sau asistența insuficientă în această direcție. Dar tot atît de mult scăderile în direcția spiritului de răspundere pe care le întîlnim la unii tineri izvorăsc din acțiuni educative greșite, din exercitarea prea strînsă, prea „pas cu pas" a acțiunii educatorului, dintr-o tutelare extremă a activității tînărului, care sufocă dezvoltarea personalității acestuia sau o anihilează.

Aspectele activității educative din școli menționate fugitiv mai sus comportă studii și analize întinse și profunde, în lumina Directivelor Comitetului Central al partidului, în lumina noii Legi a învățămîntului. Dar ele cer în același timp înțelegerea faptului că închegarea unei legături trainice între profesor și elevi nu înseamnă numai munca de la catedră, ci prezența vie, activă, în mijlocul lor, care are ca scop formarea tinerilor ca oameni și cetățeni. O asemenea prezență îi va ajuta în conturarea idealului lor etic, le va stimula dorința de a participa la viața socială. În aceasta constă de fapt adevăratul rol de mentor al pedagogului modern. Pentru a și-l putea îndeplini însă este necesar, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, ca el să se afle permanent în mijlocul elevilor, să constituie permanent pentru fiecare dintre ei o personalitate vie, dinamică, stimulativă.

Prof. univ. CONST. IONESCU-BUJOR

O soluție, două soluții...

La concursul de matematică pentru elevii clasei a VIII-a, în județul Brăila, comisia pentru concurs a propus următoarea problemă: „Pentru confecționarea unor piese cilindrice se utilizează o bucată de metal care are forma unui paralelipiped dreptunghic în care diagonala bazei este de 4,5 dm; lățimea lui este de 2,7 dm, iar înălțimea de 2,5 m. Se cere să se afle care este numărul maxim de piese ce se pot confecționa cunoscînd faptul că fiecare piesă are aceeași înălțime cu bucata de metal și că lungimea cercului de bază al unei piese este de 9,42 cm². Unii elevi au găsit că cea mai avantajoasă cale pentru obținerea unor piese cilindrice dintr-un bloc cu forma unui paralelipiped dreptunghic este metoda laminării și nu tăierea unor prisme cu baza pătrată, care să fie ulterior strunjite. Acești elevi, în loc să presupună că se taie cu un instrument extrem de fin și fără nici un fel de pierdere 9 fișii de 3 cm, care la rîndul lor ar mai trebui tăiate în 12 părți egale ce ar urma să fie strunjite (ceea ce ar duce la obținerea a 108 piese), au pornit de la transformarea paralelipipedului într-o bară cilindrică cu diametrul de 3 cm, din care să se taie fragmente lungi de 25 cm. Ei au aflat astfel că din același material se pot obține un număr maxim de 137 de piese. Unele dintre centrele de concurs au acceptat această soluționare și au notat-o cu nota maximă. Altele, însă, au respins-o.

În practică, confecționarea pieselor cilindrice prin strunjire este irealizabilă, datorită mai ales volumului enorm de muncă necesitat. Dar să spunem că, pentru problema în sine, acest lucru n-are importanță. Important este însă ca, atunci cînd o problemă comportă discuții care pot conduce la soluționări diferite, să se ia în considerare, la corectare, toate soluțiile posibile. Cei care corectează lucrările elevilor au datoria să țină seama și de raționamentul concurenților, nu numai de soluția aleasă de ei. Și poate că, pentru a se ajunge la aceasta, o „soluție" cu adevărat sigură ar fi ca inspectoratele școlare județene și filialele locale ale Societății de științe matematice să formuleze mai clar problemele de concurs.

B. STAN
comuna Zăvoaia,
județul Brăila

ECOURI LA MATERIALELE PUBLICATE

„Manualul de geografie a județului natal"

Am citit cu mult interes articolul „Manualul de geografie a județului natal", semnat de P. Bărgăoanu și C. Lupașcu în „Gazeta învățămîntului" din 3.V.1968. Trebuie să spun însă că nu sînt de acord întru totul cu unele idei din articolul susamintit.

Îndrumările generale date de autorii articolului asupra conținutului capitolelor ce ar urma să fie cuprinse într-o geografie a județului natal sînt, în sinea lor, valoroase. Dar dacă cei cărora li se adresează le-ar aplica în mod strict, ar realiza desigur un volum masiv și nu un manual școlar, căci cunoștințele propriu-zise ar fi înecate într-un noian de considerații geografice, demografice, etnografice, culturale, sanitare, edilitare, economice, comparative, istorice și cite altele. Iar elevii ar fi atît de supraîncărcați, încît s-ar depărta de un studiu atît de frumos cum este geografia.

Opinia că prima parte a manualelor poate să rămînă, ca și pînă acum, comună tuturora, indiferent de județ (ceea ce presupune ca ea să fie elaborată de un colectiv central de autori), îmi pare a nu fi în concordanță cu tendința actuală, stimulată de recentele hotărîri de partid și de stat, de a se folosi în mai mare măsură experiența largă a cadrelor didactice din întreaga țară la rezolvarea problemelor învățămîntului. Calitatea manualelor anterioare a arătat de altfel că nu este bine ca manualele de geografie pentru clasa a III-a să fie fragmentate în două părți, dintre care una elaborată de un colectiv central, iar alta realizată pe plan local. Această situație a dus la o serie de greșeli și în prima parte ca și în cea de a doua.

De altfel, și cerințele predării ne fac să nu fim de acord în principiu cu organizarea pe două părți a manualului de geografie a județului natal, și aceasta pentru că într-o asemenea organizare este neglijată tocmai partea care trebuie să formeze baza studiului — și anume geografia comunei natale. Referirile generale din prima parte, lipsite de un caracter concret, nu pot să ducă la localizare. Or, a.b.c.-ul geografiei nu se poate dispensa de o geografie concretă a comunei natale, care să cuprindă la scară redusă toate aspectele importante: așezare, mărime, forme de relief, schiță de hartă etc. Credem că nu mai este cazul să enumerăm principiile metodico-didactice care fundamentează această cerință.

ION D. UNGUREANU
Arad

„Ambianța caselor de copii"

Subscriu cu deplină convingere la punctul de vedere exprimat în articolul „Ambianța caselor de copii", apărut în „Gazeta Învățămîntului" nr. 943 din 19 aprilie a.c., potrivit căruia se impune o fundamentare științific-pedagogică a activității în aceste instituții, care cuprind 20 000 de copii și aproape 1 000 de cadre didactice. După părerea mea, pe lîngă măsurile preconizate în articol s-ar mai putea lua și alte măsuri, unele de utilitate imediată, altele care își vor da roadele în viitor.

De pildă, cred necesar ca în fiecare casă *copiii să fie repartizați, după criterii psiho-pedagogice, în grupe omogene*, pentru ca munca fiecărui educator să nu fie risipită, ci concentrată într-o singură direcție și să poată fi utilizate procedeele și metodele potrivite situației. Se impune, în același timp, o mai bună îndrumare a cadrelor didactice din casele de copii. Între altele, pentru uzul acestora *s-ar putea elabora un buletin lunar care să cuprindă atît îndrumări teoretice, cît și îndrumări practice și exemplificări concrete.* Se face simțită de asemenea necesitatea publicării unor *culegeri de psiho-pedagogie cuprinzînd studii și lucrări de sinteză din experiența educatorilor și a cadrelor didactice de specialitate din țara noastră și din străinătate.* Ar fi indicată și *organizarea unui corp de inspectori speciali pentru casele de copii*, cunoscători ai problemelor pe care le ridică educația și învățămîntul în aceste instituții.

MARIN BICIULESCU

Caracterizările psiho-pedagogice sînt făcute pentru sertar?

Zilele acestea am întîlnit în școli mulți diriginți ai claselor a VIII-a lucrînd de zor la întocmirea sau, mai bine zis, la definitivarea caracterizărilor psiho-pedagogice ale elevilor. Pe undeva, Regulamentul școlar — cam depășit, e drept, dar aflat totuși în vigoare — menționează că întocmirea lor este o datorie a fiecărui diriginte. Firesc, se acordă o atenție deosebită celor referitoare la absolvenți, ele putînd să constituie un instrument în acțiunea de orientare școlară și profesională. Mulți diriginți redactează caracterizări valoroase, concludente pentru personalitatea elevului respectiv. E drept că se întîlnesc și caracterizări superficiale, întocmite formal după niște șabloane nu se știe de unde aflate.

Dacă, de la caz la caz, ele sînt bune sau mai puțin bune — asta este însă o problemă pe care nu ne-am propus s-o discutăm aici. Ceea ce ne interesează acum este următoarea întrebare: care este soarta ulterioară a caracterizărilor, la ce servesc ele?

Se pare că drumul pe care îl urmează multe caracterizări după ce au fost scrise și semnate de diriginte este scurt de tot: merg direct... în sertare. Cu vremea, uitate de toată lumea, ele sînt aruncate la coșul de hîrtii sau, în cel mai fericit caz, își găsesc locul pe un raft prăfuit dintr-un dulap de arhivă.

Stipulînd obligația alcătuirii caracterizărilor, Ministerul Învățămîntului nu a precizat însă ce trebuie făcut cu ele. Și nici conducerile de școli, nici inspectoratele școlare nu mai au grija lor, nu le urmăresc eficiența. Așa se face că unii diriginți, văzînd că nu le ia nimeni în considerație strădania, o socotesc, pe bună dreptate, zadarnică, inutilă.

— Facem în fiecare an caracterizări psiho-pedagogice ale absolvenților noștri, dar nimeni nu ni le cere sau nu ne-a întrebat vreodată de ele — ne-a spus prof. Saviana Costin, directoarea Școlii generale nr. 25 din București.

— La fiecare început de an diriginții claselor a IX-a ar avea în caracterizările întocmite de colegii lor din școlile generale un mare ajutor în munca de cunoaștere a elevilor — este de părere prof. Zina Sîrbu, directoarea Liceului „M. Eminescu". Dar, cu foarte rare excepții, noi nu intrăm în posesia acestora. Dirigintele o ia de fiecare dată din nou, de la început.

Nimeni nu cere, nimeni nu dă... Atunci cum trec caracterizările sau fișele personale ale elevilor din mîna vechilor diriginți în mîna celor noi? Cum se asigură oare continuitatea în domeniul cunoașterii elevilor, acțiune atît de necesară în orientarea școlară și profesională?

Este evident că acum, într-o perioadă cînd problema aceasta a revenit în actualitate, ea trebuie lămurită de organele în drept din cadrul Ministerului Învățămîntului. Ori se găsesc căi eficiente pentru utilizarea caracterizărilor, ori se renunță la ele. Altfel ne găsim în fața unei formalități.

MIRCEA IONEL

„Eveniment editorial"

18 martie 1966 „Editura didactică și pedagogică va pune în curînd la dispoziția școlilor numeroase materiale deosebit de utile în procesul de învățămînt. Printre acestea se numără, de pildă, lucrarea „MIC ATLAS DE PLANTE DIN FLORA REPUBLICII SOCIALISTE ROMANIA". Conținînd un număr de 309 pagini text, 175 planșe în culori, inclusiv 31 de pagini de text explicativ cu privire la planșe, lucrarea descrie 800 specii de plante din flora spontană a țării noastre..." etc., etc. („Gazeta învățămîntului" nr. 842)

7 ianuarie 1967 „Unele dintre aceste tipăriturl (este vorba de cărțile școlare care urmau să apară la Editura didactică și pedagogică în cursul anului 1967, n.n.) ca, de pildă, Micul atlas de plante din flora României, datorită înaltelor calități tehnico-științifice pe care credem că le vor întruni, sperăm să constituie la apariție un eveniment editorial" (dintr-un interviu acordat de tov Emil Bildescu, directorul Editurii didactice și pedagogice și publicat în „Scînteia" nr. 7 214)

5 ianuarie 1968 „După ce i-a fost anunțată apariția de mai multe ori și de mai mult timp, căpătăm garanții că, în sfîrșit, în cursul lunii ianuarie va fi terminată tipărirea interesantei și mult așteptatei lucrări a prof. univ. I. Tudor: Mic atlas de plante din flora Republicii Socialiste România". („Gazeta învățămîntului" nr. 928)

Nota redacției

Dacă pînă acum, în iunie 1968, ați întîlnit în librării lucrarea de mai sus, vă rugăm să ne anunțați și pe noi.

La biblioteca Liceului agricol din Șimleul Silvaniei

LIMBĂ ȘI VORBIRE

Distincția limbă vorbire și subtilitățile ei • Inducția elementelor de vorbire • O „profilaxie" a greșelilor • Gama auxiliarelor didactice

Mai întîi, o precizare de ordin terminologic: limba și vorbirea nu sînt considerate aici în înțelesul lor comun, obișnuit, ci într-o accepție specializată, devenită clasică în lingvistica modernă: limba constituie un instrument de comunicare între oameni, ale cărui părți componente sînt organizate într-un sistem, pe cînd vorbirea reprezintă realizarea potențelor comunicative ale elementelor sistemului în procesul schimbului concret de mesaje dintre membrii societății. Din această perspectivă, limba este un fenomen social, în sensul că aparține întregii colectivități umane pe care o deservește, iar vorbirea un fenomen individual, cu fluctuații uneori caracteristice de la un ins la altul. Specificul actului de vorbire nu rezidă însă în unicitatea și irepetabilitatea sa, ci, în primul rînd, în selectarea și combinarea de către vorbitor a mijloacelor limbii, în conformitate cu scopul și conținutul comunicării. În ultimă instanță, categoriile discutate alcătuiesc o unitate dialectică: limba nu există în afara manifestărilor ei efective în vorbire, iar vorbirea nu e altceva decît aplicarea normelor generale, abstracte ale limbii la nevoile de exprimare ale purtătorilor ei.

Departe de a rămîne un simplu obiect de speculație teoretică, distincția limbă-vorbire prezintă un interes principial și pentru învățămîntul limbilor străine. Recunoașterea dublei ipostaze a faptului lingvistic dă inevitabil naștere la întrebarea spre ce anume trebuie să se orienteze cu precădere predarea — spre latura limbii sau spre cea a vorbirii. Evident, problema e dificilă și complexă și nu comportă o soluție unică în toate împrejurările. Se poate totuși afirma că însușirea practică a limbilor străine, spre care năzuiește în mod firesc școala, ridică vorbirea la rangul de principal obiectiv al efortului didactic. Aceasta nu înseamnă eliminarea limbii din sfera preocupărilor metodice, ci convertirea ei într-o rezultantă a procesului de învățămînt: sistemul limbii se reconstituie în conștiința elevilor prin inducția elementelor de vorbire, acumulate treptat. Din acest punct de vedere, nu se poate vorbi — stricto sensu — de „studierea" limbilor moderne în școală, cît vreme ținta urmărită aici nu este de a transmite informații despre cutare sau cutare limbă, ci de a forma priceperile și deprinderile necesare comunicării orale sau scrise în limbile ce se învață.

E de la sine înțeles că manualele, dicționarele, culegerile de exerciții etc., ca și oricare alți factori cu care vin în atingere elevii, sînt chemate să concure la înfăptuirea acestui deziderat. Vom stărui îndeosebi asupra dicționarelor bilingve — aceste prețioase auxiliare în munca independentă a elevului — care, cel puțin în forma lor actuală, ni se par încă deficitare la capitolul „vorbirii".

Să presupunem că, într-o clasă de avansați, se cere să se traducă în franceză următoarea frază: „Statura, vorba, hrana, îmbrăcămintea și toate obiceiurile cîte le avem noi, le au întocmai și frații noștri munteni". Oricît ar cerceta elevii dicționarele româno-franceze — și nu numai acelea de tip școlar —, nu vor afla nicăieri, pentru *vorbă*, corespondentul cel mai potrivit cu contextul dat, și anume *langue* (să se compare cu *mot, parole, propos...*), atestate în ediția bilingvă a *Operelor* lui I. Creangă (București, 1963, p. 210—212). Acesta, după cum prea bine se știe, nu e un caz izolat. Oricînd se mai pot invoca numeroase exemple de traduceri care „completează" sau chiar „corectează" lista echivalențelor prevăzute de dicționare. Dar chiar și atunci cînd traducerea propusă acoperă în chip adecvat noțiunea desemnată de cuvîntul românesc, tot nu e sigur că o putem folosi ca pe un substitut al acestuia din urmă, cu aceeași frecvență, în aceeași distribuție s.a.m.d. Că lucrul acesta nu e întîmplător și că, prin urmare nu e nevoie să recurgem la explicația facilă a „libertății" pe care și-ar aroga-o traducătorul, ne-o probează înlocuirea consecventă a construcțiilor nominale românești exprimînd ideea de vorbire cu perifraze frantuzesti de tip verbal: „Apoi... i-ar fi dat pe sama unuia dintre boieri — să le ție cuvînt" („Puis, on les confia... à un boyard qui devait leur exploiquer...". p. 211).

Asemenea subtilități nu-și găsesc, de regulă, o oglindire lexicografică, pentru simplul motiv că dicționarele bilingve nu oferă imaginea „vieții" cuvintelor, ci statornicesc, înainte de toate, corespondențe semantice în planul „limbii", adică între două inventare lexicale diferite. Oricît ar fi de voluminoase, dicționarele nu reușesc totuși să epuizeze, în planul „vorbirii", infinita varietate de situații în care se poate întîlni un cuvînt dat, diapazonul posibilităților sale combinatorii, suma contextelor în care apare etc. Cu atît mai puțin eficace se dovedește dicționarul de tip școlar, conceput ca un rezumat, o simplificare a dicționarelor academice pe seama elementelor de vorbire — ilustrații la sensuri, nuanțe condiționate de un anumit context, valori figurative ș.a.m.d. În felul acesta, tocmai dicționarul cel mai nepretențios este în mod fatal și dicționarul cel mai depărtat de realitatea vorbirii. Prin paradox se poate spune că, celor care cunosc într-o măsură limba respectivă, un atare dicționar le va fi mai util, ca instrument de verificare și autocontrol, decît celor care abia vor să o învețe.

Să desprindem cîteva concluzii pe marginea celor de mai sus.

Pentru a pătrunde „geniul limbii", pe care nu izbutesc să-l fixeze exact nici dicționarele, nici gramaticile, predarea trebuie să se axeze nu pe reținerea semnificațiilor unor cuvinte disparate, ci pe dezvăluirea regulilor de întrebuințare, în procesul vorbirii, îndeosebi a cuvintelor cu același înțeles de bază în limba maternă și în cea străină.

În această ordine de idei, se cuvine subliniată actualitatea comparației contrastive între limbi — desigur, nu sub forma unor incursiuni savante, făcute doar de dragul comparației, ci pe linia unui tratament pe cît posibil „profilactic" al greșelilor din practica vorbirii elevilor. Să nu uităm că divergențele dintre două idiomuri sînt poate mai profunde la nivelul „vorbirii" decît la acel al „limbii".

Se impune diversificarea gamei auxiliarelor didactice de care poate face uz elevul în asimilarea limbilor străine. Nu e cazul, firește, să se renunțe la dicționarele școlare, în măsura în care ele vor fi corelate cu așa-numitul „vocabular minim", adică vor cuprinde întregul fond lexical preconizat a fi însușit în perioada școlarizării (sau numai într-o etapă a ei), degrevînd manualele de un număr adesea apreciabil de pagini de „vocabular". Alături de ele vor trebui însă elaborate și promovate cu mai multă îndrăzneală și alte tipuri de dicționare, care pînă acum au stîrnit, pe cît se pare, mai mult interesul unui cerc relativ îngust de specialiști decît al marii mase de profesori de limbi străine: dicționare analogice (care grupează cuvintele după legăturile lor cu diverse noțiuni), frazeologice, de sinonime, de îmbinări de cuvinte ș.a., menite să contribuie la activizarea vorbirii. Este timpul ca elevii să poată dispune de un arsenal mai bogat de mijloace capabile să-i ajute în realizarea unui obiectiv de seamă al școlii noastre — însușirea limbilor de largă circulație.

V. SOLOMON
M. SAFIR
Universitatea București

Meridane

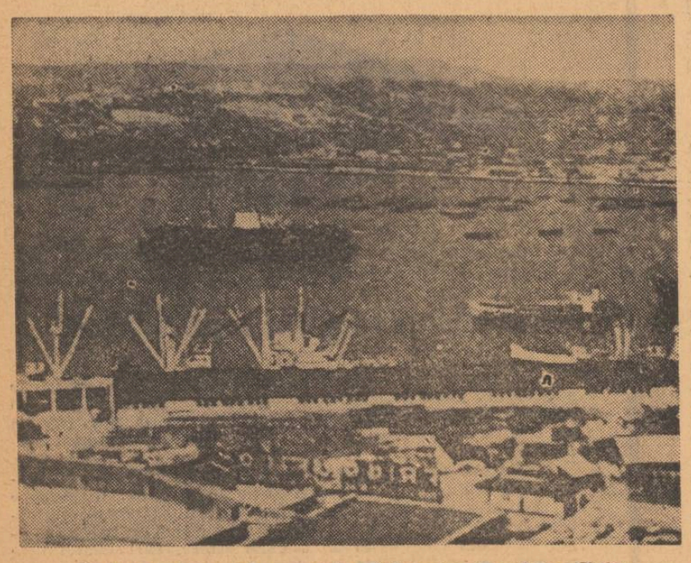

Vedere panoramică a portului Valparaiso (Republica Chile)

Vizita ministrului învățământului acad. Ștefan Bălan în Chile și Uruguay

La invitația forurilor de specialitate din Chile și Uruguay, ministrul învățământului din Republica Socialistă România, acad. Ștefan Bălan, efectuează, începînd din data de 24 mai a.c., o vizită de documentare în cele două țări latino-americane. Vizita aceasta se înscrie pe linia dezvoltării legăturilor culturale ale României cu țările din continentul sud-american. Contactele ministrului român cu realitățile școlii și ale sistemului de învățămînt în general au fost completate cu întrevederile avute cu conducătorii statelor vizitate.

Tov. Ștefan Bălan a fost primit de președintele Eduardo Frei, căruia i-a transmis un mesaj de salut din partea președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România. Președintele Republicii Chile a mulțumit pentru mesajul transmis și a rugat pe ministrul român să prezinte aceleași urări și un cordial salut tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România.

De asemenea, ministrul învățămîntului a făcut o vizită președintelui Senatului chilian, Salvador Allende, și a fost oaspetele Universității din Concepcion, unde a fost primit de rectorul acesteia, decani, membri ai corpului profesoral. În aula Facultății de litere și filozofie, în prezența unui numeros public, el a conferențiat despre „Învățămîntul și știința în Republica Socialistă România". După conferință, membrii corpului didactic al Universității din Concepcion au pus o serie de întrebări în legătură cu recentele măsuri pentru dezvoltarea învățămîntului în România. Ministrul a mai vizitat unele școli, precum și zona industrială din orașul Concepcion.

Ministrul învățămîntului, Ștefan Bălan, a participat la festivitatea acordării numelui de „România" Școlii de fete nr. 20 din Santiago de Chile. Au fost de față reprezentanți ai Ministerului Educației Publice, oameni de cultură chilieni, reprezentanți ai televiziunii și ai presei chiliene. Cu această ocazie a fost organizată o expoziție de material didactic și aparatură de laborator, care a fost oferită școlii respective de către Ministerul Învățămîntului din Republica Socialistă România și I.R.R.C.S.

După încheierea vizitei în Chile, acad. Ștefan Bălan a sosit la Montevideo, într-o vizită oficială, la invitația doamnei Alba Roballo, ministrul culturii din Uruguay, cu care a avut convorbiri oficiale, referitoare la cooperarea româno-uruguayană în domeniul învățămîntului și culturii.

In cursul vizitei, ministrul român al învățămîntului a fost primit de ministrul de externe Vanancio Flores, cu care a purtat discuții cordiale în legătură cu dezvoltarea relațiilor bilaterale între România și Uruguay.

O importantă reuniune internațională de istorie a pedagogiei

În a doua decadă a lunii mai s-a desfășurat la Budapesta o conferință internațională cu tema „Rolul cercetărilor de istoria pedagogiei în perfecționarea pedagogiei ca știință". Au participat delegați din țările socialiste [1]), precum și din unele țări occidentale, ca Franța și Belgia, cărora li s-au adăugat numeroși reprezentanți ai științei pedagogice maghiare.

Conferința și-a desfășurat lucrările într-una din aulele monumentalei clădiri a Academiei Maghiare de Științe. Cuvîntul de deschidere a fost rostit de prof. univ. Béla Iansz, președintele Societății pedagogice maghiare, după care a urmat comunicarea prezentată de dr. Eva Földes, președinta Comitetului pedagogic de pe lîngă Academia Maghiară de Științe, cu tema „Rolul cercetărilor istorico- pedagogice în perfecționarea pedagogiei". În cele două zile ale Conferinței au prezentat în continuare comunicări și coreferate A. I. Piskunov (U.R.S.S.), Sandor Köte (R. P. Ungară), Endre Zibolen (R.P. Ungară), St. Bîrsănescu (Republica Socialistă România), Lukasz Kurdybacha (R. P. Polonă), Lajos Orosz, András Hegedüs, Iózsef Ködöcz și Istvan Mészaros (toți din R. P. Ungară), D. O. Lordkipanidze (U.R.S.S.), Helmut König (R.D. Germană), Najden Tschakarov (R.P. Bulgaria), Ianos Ravasz (R. P. Ungară). Numeroși alți participanți și-au exprimat punctele de vedere în cadrul unor interesante intervenții pe marginea expunerilor făcute.

Dată fiind valoarea temei puse în discuție, profunzimea ideilor vehiculate și utilitatea propunerilor făcute în cadrul dezbaterilor, găsim utilă evocarea lor. Două sînt ideile dominante care s-au conturat puternic pe întreg parcursul desfășurării conferinței. S-a relevat, în primul rînd, faptul că lucrările de istoria pedagogiei pot și trebuie să fie alcătuite astfel încît să aducă o contribuție de maximă eficiență la perfecționarea pedagogiei ca știință. În același timp s-a conturat poziția majoră pe care trebuie să o ocupe istoria pedagogiei în învățămînt, ca o istorie a pregătirii pentru viață a generațiilor succesive, ca o istorie a evoluției popoarelor și a umanității. S-au formulat numeroase propuneri cu privire la introducerea istoriei pedagogiei în planurile de învățămînt ale tuturor universităților și institutelor pedagogice.

Printre punctele de vedere exprimate în cadrul Conferinței cîteva sînt cu deosebire demne de subliniat. Astfel, s-a argumentat convingător faptul că exemplele cuprinse în istoria pedagogiei îndeplinesc un deosebit rol educativ în strădaniile pentru realizarea unor mari idealuri de cultură și civilizație. În strînsă legătură cu această idee s-a subliniat că istoria pedagogiei trebuie să facă distincție, departajare clară între ceea ce a fost valoros în trecutul pedagogiei și între ceea ce n-a prezentat valoare. S-a arătat de asemenea că istoria pedagogiei s-a ocupat prea mult de „vîrfuri"; ea trebuie să-și îndrepte în continuare atenția către „cîmpiile" și chiar „gropile" din trecutul popoarelor, căci unele dintre acestea au constituit importante momente de pregătire a „vîrfurilor". Un alt punct de vedere demn de relevat este acela că poziția de pe care a fost studiată istoria pedagogiei pînă în prezent a fost aproape exclusiv critică și în prea mică măsură constructivă. Or, a venit timpul ca în primul rînd să se clădească cu ajutorul istoriei pedagogiei. În sfîrșit, s-a susținut ideea că predarea istoriei pedagogiei nu trebuie să aibă un caracter general, ci să fie în strînsă legătură cu profilul școlii sau al facultății în cadrul căreia se desfășoară.

Socotim că cele mai interesante contribuții aduse de dezbaterile conferinței au fost cele privitoare la natura specială a cercetărilor de istoria pedagogiei, menite să contribuie la perfecționarea pedagogiei ca știință. Referatele pe această temă au cerut ca trecutul școlii și trecutul educației să fie cercetate ca obiecte, fenomene și experimente naturale, pentru a se trece apoi la generalizări; cu alte cuvinte, să se aplice în cercetarea pedagogică metoda istorică. S-a cerut de asemenea, în cadrul unor referate ca și în unele intervenții, să se reconsidere acele sisteme de idei care pot contribui la îmbogățirea pedagogiei socialiste, dar care au fost neglijate pînă în prezent.

Pe linia acelorași strădanii menite să ridice contribuția cercetărilor de istoria pedagogiei la perfecționarea pedagogiei ca știință a educației s-a situat și comunicarea pe care am prezentat-o personal în cadrul conferinței — „Contribuții la rolul studiilor istorico-pedagogice în perfecționarea pedagogiei ca știință". Comunicarea a examinat conceptul de știință, și de perfecționare a unei științe, pentru a lămuri ceea ce trebuie să se înțeleagă prin perfecționarea pedagogiei ca știință: desăvîrșirea logică a elementelor constitutive ale pedagogiei (noțiuni, teorii, legități, legi și principii pedagogice), completarea la zi a acestor elemente, îmbinate strîns cu cultura sau erudiția pedagogică, realizată critic și selectiv. A fost trecută apoi în revistă situația actuală a studiilor de istoria pedagogiei și a eforturilor îndreptate către perfecționarea pedagogiei ca știință, subliniindu-se modalitățile specifice prin care studiile de istorie a pedagogiei pot contribui la perfecționarea științei pedagogice. Din examinarea studiilor actuale de istoria pedagogiei a reieșit faptul că ele se constituie în trei mari grupe — monografii, studii de istorie a pedagogiei ca istorie a culturii pedagogice și studii de istorie sociologică a pedagogiei. În aceste forme aportul lor la perfecționarea pedagogiei ca știință este doar indirect și relativ redus. În continuare a fost propus un tablou de studii de istoria pedagogiei care să stea direct în serviciul perfecționării pedagogiei ca știință (studii pentru desăvîrșirea și completarea elementelor științifice ale pedagogiei și studii pentru îmbogățirea culturii sau erudiției pedagogice).

În cuvîntul său, rostit la închiderea lucrărilor conferinței, dr. Eva Földes, mulțumind călduros participanților pentru contribuția lor la lucrările acestei importante manifestări internaționale, a subliniat contribuția delegației române.

Prin schimbul bogat de păreri, prin discuțiile purtate și prin relațiile directe stabilite între pedagogii din diferite țări, favorizate de buna atmosferă de lucru creată de organizatori, conferința internațională de istoria pedagogiei de la Budapesta se înscrie ca o manifestare științifică de prestigiu, menită să deschidă noi perspective activităților consacrate perfecționării științei pedagogice.

Prof. dr. docent ST. BÎRSĂNESCU
membru corespondent al Academiei

[1]) Subsemnatul a participat ca delegat al Academiei Republicii Socialiste România și ca invitat al Academiei Maghiare de Științe. A mai participat la Congres, din țara noastră, lector univ. Petru Pușcașu de la Institutul pedagogic din Baia Mare.

INSTITUTUL POLITEHNIC - TIMIȘOARA

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi

FACULTATEA ELECTROTEHNICĂ

— Conferențiar la catedra „Utilizarea energiei electrice", disciplina Utilizarea energiei electrice și acționări, poziția 5, din statul de funcțiuni;
— Șef de lucrări la catedra „Măsuri, centrale electrice", disciplina Protecția prin relee și centrale și rețele electrice, poz. 5 din statul de funcțiuni.

FACULTATEA DE CHIMIE INDUSTRIALĂ

— Conferențiar la catedra „Fizică generală", disciplina Fizică generală, poz. 7 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul Institutului politehnic Timișoara, b-dul 30 decembrie nr. 2, în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunț, cererea de înscriere, la care vor anexa următoarele acte, în două exemplare:
— copie legalizată de pe diploma de examen de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare;
— copie legalizată de pe diploma de doctor sau doctor docent în științe;
— copie legalizată de pe atestatul de conferențiar;
— certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) la care acesta își are funcția de bază;
— memoriu de activitate didactico-științifică împreună cu lista de lucrări, semnat de candidat;
— lucrările științifice ale candidatului într-un exemplar;
— autobiografia.

Pentru postul de șef lucrări — certificatul de vechime în muncă.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ține la sediul institutului la 3 luni de la data publicării acestui anunț.

INSTITUTUL DE CONSTRUCȚII - BUCUREȘTI

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următorului post didactic:

— Conferențiar la catedra Organizarea, planificarea și economia construcțiilor, disciplina „Evidența contabilă și analiza activității economice a întreprinderilor" — poziția 8 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul institutului din București, b-dul. Republicii nr. 176, în termen de o lună de la data publicării acestui anunț, o cerere la care vor anexa următoarele acte în două exemplare:
— Copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare;
— Copie legalizată de pe diploma de doctor sau de doctor docent în științe;
— Copie legalizată de pe atestatul de profesor sau de conferențiar;
— Lucrările științifice ale candidatului într-un exemplar.
— Certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale ale candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază;
— Memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat.
— Autobiografia.

Cei ce funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs

Concursul se va ține la sediul institutului, în termen de 3 luni.

Absolvenții Școlii Normale Alexandria, promoția 1928 și tovarășii profesori sînt invitați la reîntîlnirea organizată pe 23 iunie 1968, în localul fostei Școli Normale Alexandria, după 40 de ani de la absolvire, cînd sărbătorim și pensionarea promoției. Cazarea asigurată familiilor.

BIBLIOTECA

„Atlas de psihologie"

Prof. univ. dr. Tatiana Slama-Cazacu și R. Floru, **director adjunct al Institutului de psihologie al Academiei, au elaborat un „Atlas de psihologie", prima lucrare românească de acest gen. Răspunzînd interesului manifestat de cadrele didactice pentru această lucrare originală, am solicitat pe unul dintre autori, tov. R. Floru, să ne vorbească despre obiectivele ei și despre modalitățile utilizării sale ca auxiliar didactic.**

— Se impune o precizare privind scopul lucrării noastre — a observat dintr-un început interlocutorul nostru. „Atlasul de psihologie" își propune să prezinte nu un curs de psihologie în imagini, lucru evident imposibil, ci o suită cît mai amplă de aspecte ilustrabile ale activităților psihice, grupate sistematic.

— Este, după cîte știm, o încercare cu puține precedente în literatura mondială de specialitate.

— Într-adevăr, au apărut pînă acum doar două asemenea lucrări. Prima, „Psyhologischer Atlas", a fost editată în 1945 în Elveția de profesorul D. Katz, iar a doua — „Pszichologiai Atlasz" — a apărut în 1954 sub semnătura profesorului maghiar G. Geréb.

— Ce criterii v-au condus în stabilirea compoziției Atlasului?

— Un atlas de psihologie nu este și nu poate fi o prezentare exhaustivă a științei despre psihic. Lucrarea noastră ilustrează mai amplu domenii cum sînt gîndirea și limbajul, activitatea, învățarea, procesele senzoriale, metodologice, psihologice — adică domenii ale psihologiei cu deosebită aplicativitate în sfera pedagogiei. Pentru a ridica conținutul ei la înălțimea acumulărilor psihologiei contemporane au fost incluse imagini recente privind teoriile moderne ale învățării, limbajului, emoțiilor, mișcărilor voluntare, precum și unele aparate noi utilizate în cercetările de psihologie experimentală. Într-o oarecare măsură am acordat atenție și altor criterii Nu se poate nega de pildă că există domenii ale psihologiei care se pretează în mai mică măsură la o ilustrare semnificativă justificată științific, că pentru alte domenii ilustrarea nu ar constitui decît un balast inutil și că ilustrarea unor capitole „de granită" implică o pătrundere prea amplă pe teritoriul unor științe ca etnografia, endocrinologia, neurologia etc. Or, pe noi ne-a preocupat în mod deosebit păstrarea specificului psihologiei.

Trebuie să menționez și faptul că în selecția noastră ne-am ghidat după anumite dominante care, permițînd o încadrare științifică, răspund și unor cerințe didactice. Bunăoară jocul, care se impune a fi ilustrat atît la capitolul „Activitate", cît și la capitolul „Dezvoltarea psihică", a fost prezentat în primul caz desprins de particularitățile vîrstei copilăriei, iar în al doilea caz, ca activitate de dezvoltare. Cît despre aparatele utilizate în psihologia experimentală, am preferat să le grupăm într-un capitol aparte.

— Am dori să ne spuneți cîteva cuvinte și despre explicațiile care însoțesc figurile.

— Acestea sînt menite să-l călăuzească pe cititor în înțelegerea ilustrațiilor, să-i ofere cadrul înțelegerii lor în ansamblul fenomenului la care se referă sau al unei problematici mai largi, dînd uneori — după necesități — jaloane cantitative sau explicații cauzale și științifice. Acestea din urmă solicită, categoric, o întregire prin consultarea unor lucrări de bază privind psihologia, cum sînt lucrările lui Al. Roșca, T. Andrews, K. Kornilov, J. Piaget și P. Fraisse, S. Stevens sau R. Woodworth.

H. L.

Nota redacției

Atlasul de psihologie a apărut în excelente condiții grafice, prin grija Editurii științifice. Este cu atît mai regretabil faptul că acest efort este întunecat de o serie de greșeli strecurate în explicații, mai ales în cadrul capitolului „Metodologia psihologică", unde întîlnim denumiri reproduse greșit.

„Istoricul orașului Brăila"

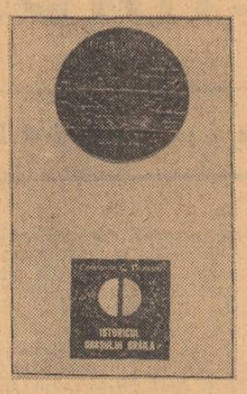

Recent sărbătorita aniversare a celor șase secole de existență a Brăilei a dat o pronunțată notă de actualitate lucrării consacrate acestui vechi oraș românesc de prof. univ. **C. C. Giurescu.**

Acoperind întreaga perioadă a existenței urbei de pe malul Dunării, „Istoricul orașului Brăila" (Editura științifică, București, 1968), prezintă într-o largă frescă istorică, legată în permanență de contextul geografic-social, viața plină de importanță pentru istoria poporului român a acestui mare port dunărean, fost timp de secole principala „schelă" a Munteniei și Moldovei. Demonstrînd că dezvoltarea istorică a Brăilei a fost determinată, pe deoparte, de așezarea ei în punctul cel mai apropiat de mare al Dunării muntene și, pe de altă parte, de vecinătatea bălții bogate în pește și a Bărăganului bogat în turme, vite și grîne, menționînd că cele dintîi așezări sigure de viață omenească pe locurile Brăilei au o vechime de peste cinci milenii, monografia profesorului C. C. Giurescu relevă adîncile rădăcini istorice ale centrului portuar și comercial de azi, subliniind în același timp continuitatea neîntreruptă a așezării oamenilor aici. Tocmai acest fapt a asigurat dezvoltarea continuă a orașului românesc Brăila, pe care nici cele aproape trei veacuri de dominație turcească directă nu l-au putut înstrăina de trupul și sufletul poporului român.

Rolul comercial și apoi cultural al Brăilei, demonstrat prin trecerea în revistă a unui imens material istoric, este prezentat în lucrare în strînsă legătură cu marile evenimente din istoria poporului român, insistîndu-se mai ales asupra epocii Unirii, a războiului independenței, a perioadei primului război mondial, a epocii dintre cele două războaie. În încheiere este scos cu putere în evidență locul și rolul Brăilei în marele context al construcției socialiste. Acțiunea de industrializare, progresele demografice și edilitare și, mai ales, dezvoltarea culturală a orașului arată marile perspective deschise în România socialistă multisecularei Brăile.

Dezvoltată de-a lungul a 18 capitole, acoperind un volum total de 380 de pagini avînd un bogat indice explicativ și o prezentare grafică corespunzătoare, lucrarea prof. univ. C. C. Giurescu este o nouă și valoroasă contribuție adusă de autor la cunoașterea și prezentarea unui important capitol din istoria civilizației românești.

D. TUDOR

„Contribuții la istoria învățămîntului special din România"

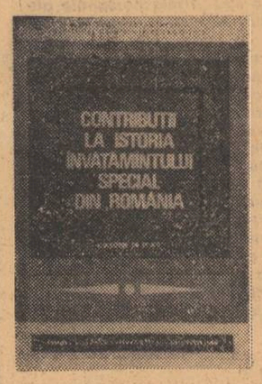

În Editura didactică și pedagogică a apărut de curînd o culegere de studii inedite intitulată „Contribuții la istoria învățămîntului special din România". Îngrijită de un colectiv redacțional format din prof. univ. dr. docent **Stanciu Stoian**, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România (redactor responsabil), **Walter Roth** și **Lucia Măescu — Caraman**, lucrarea constituie un prim pas promițător în închegarea unei istorii a învățămîntului special din România.

Volumul se deschide printr-un studiu introductiv, semnat de prof univ. dr docent Stanciu Stoian, care constituie o sinteză a problemelor de bază legate de geneza învățămîntului special, a științei defectologiei și a dezvoltării ei istorice progresive în țara noastră Scurtul istoric care se face cu acest prilej evidențiază îndeosebi dezvoltarea pedagogiei și psihologiei speciale, ca și a învățămîntului pentru copiii deficienți o dată ce acest sector al instrucției și educației a încetat să mai aibă un caracter filantropic, devenind o preocupare de stat Sînt expuse apoi o serie de probleme de ordin teoretic care și-au găsit o rezolvare acceptată de majoritatea cercetătorilor: problema raportului între pedagogia generală și pedagogia specială, între psihologia generală și psihologia specială etc.

Volumul cuprinde în continuare o serie de studii semnate de specialiști, cercetători profesori cu îndelungată experiență la catedră Printre acestea amintim: „O lucrare tiflopedagogică în limba română din a doua jumătate a secolului al XIX-lea" de W. Roth, „Cartea pentru nevăzători în România" de R. Dăscălescu, G Tudoran și Vl. Constantinescu, „Anastasie Fătu Idei despre educație și învățămînt special" de I. Strachinaru, „O contribuție valoroasă la dezvoltarea învățămîntului copiilor cu deficiențe de auz din țara noastră", de L. Măescu-Caraman și Al. Caraman, „Unele aspecte ale dezvoltării învățămîntului special și a defectologiei în ultimii ani" de V. Mare Gh. Popescu și V Sorescu.

Alături de celelalte volume referitoare la problemele de defectologie publicate în ultimul timp, recenta culegere completează un gol care se resimțea în literatura de specialitate, reușind să prezinte aspecte variate ale dezvoltării învățămîntului special din țara noastră într-o perspectivă clară și unitară.

TR. I.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX - Nr. 951 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 14 iunie 1968 | 4 pag. 25 bani

Moment din festivitatea cultural-sportivă închinată Zilei pionierilor

ELEMENTE NOI ÎN DESFĂȘURAREA EXAMENELOR

Ne aflăm în pragul concursului de admitere în licee și al examenului de bacalaureat. În legătură cu desfășurarea acestor două evenimente, care polarizează în etapa actuală a anului școlar atenția tuturor profesorilor, elevilor și părinților, am rugat pe tovarășul ION RADU, director general în Ministerul Învățămîntului, să ne răspundă la cîteva întrebări.

— Am dori, pentru început, să ne oprim asupra concursurilor de admitere în liceele de cultură generală. Cum se va desfășura „ediția 1968" a acestor concursuri?

— Ca și în anii trecuți, concursul de admitere în licee se va da în două sesiuni: sesiunea de vară — între 18—27 iunie, pentru ocuparea a cel mult 80 la sută din totalul locurilor planificate — și sesiunea de toamnă, între 1—7 septembrie, pentru ocuparea locurilor rămase libere. De menționat că liceele al căror plan de școlarizare prevede o singură clasă a IX-a, precum și liceele pedagogice, pot ocupa în sesiunea de vară toate locurile repartizate, bineînțeles cu condiția ca toți candidații să obțină media de admitere.

După cum se știe, programa disciplinelor de concurs a fost publicată din timp, fapt care a înlesnit o pregătire temeinică a elevilor în toate școlile generale. Inspectoratele județene au întocmit cu o grijă sporită subiectele probelor scrise.

Anul acesta s-a acordat o deosebită atenție orientării candidaților către acele licee al căror profil sau ale căror secții sînt mai apropiate de aptitudinile și înclinațiile lor. De asemenea, s-a căutat ca, pe cît posibil, încă de la înscrierea la concursul de admitere, să se asigure ca elevii să studieze în liceu aceeași limbă străină pe care au studiat-o în școala generală. În acest scop candidații au fost informați asupra limbilor străine care se învață în diferite licee și au fost îndrumați să se înscrie acolo unde au posibilitatea să continue studiul început.

— În perioada concursului de admitere din anul trecut, precum și în cadrul amplelor dezbateri publice pe marginea Studiului privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală au fost făcute interesante propuneri privind sistemul de desfășurare a acestor concursuri. V-am ruga să ne spuneți ce îmbunătățiri au fost aduse concursurilor de admitere în licee pe baza propunerilor făcute de profesori și părinți?

— În contextul măsurilor generale privind perfecționarea și dezvoltarea învățămîntului de cultură generală, valorificînd unele propuneri judicioase, Ministerul Învățămîntului a adus îmbunătățiri și sistemului de desfășurare a concursului de admitere în licee. Alături de aceste îmbunătățiri, firește, au fost menținute și prevederi care și-au dovedit valabilitatea în anii trecuți. Printre elementele noi care au intervenit în modul de organizare a concursului am putea cita numirea ca președinte al comisiei de concurs a directorului liceului respectiv, sau, în cazul în care acesta are alte însărcinări, a unui director adjunct sau a unui profesor cu gradul I sau gradul II din liceu. Ca membri examinatori se numesc profesori care funcționează la alte școli, pe cît posibil dintre cei care au predat și la clasele V—VIII.

Un alt element nou este calcularea mediei. Media la concursul de admitere se stabilește aritmetic din notele obținute la cele 5 probe de concurs (sau 7 probe pentru candidații de la liceele cu predare în limbi ale naționalităților conlocuitoare). Aceasta, bineînțeles, după ce în prealabil candidații au obținut cel puțin media 5, calculată aritmetic, la fiecare obiect.

Se menține fișa de examen introdusă anul trecut, întrucît aceasta s-a dovedit a fi o măsură bună. Notele obținute la probele orale se trec cu cerneală, imediat după examinarea fiecărui candidat, pe fișă. Odată cu aceasta ele se trec, tot cu cerneală, și în cataloagele de examen.

— Ce elemente noi au intervenit în organizarea și desfășurarea examenului de bacalaureat?

— Examenul de bacalaureat și examenul de diplomă la liceele și institutele pedagogice de învățători și educatoare se vor desfășura între 17 iunie și 1 iulie — sesiunea 1 și 17 august și 1 septembrie — sesiunea a II-a. Spre deosebire de anii trecuți, anul acesta examinarea orală se va face succesiv, pe obiecte, pe grupe de 4—5 candidați. Ca și pînă acum comisiile vor fi conduse de președinți numiți de minister din rîndul cadrelor didactice universitare. Începînd din acest an președintele comisiei va fi ajutat în munca lui de un vicepreședinte, numit de inspectoratul școlar județean dintre directorii de licee sau profesorii care au cel puțin gradul II, de la alte licee decît acela de la care provin candidații.

Măsurile luate anul acesta pentru mai buna organizare a concursului de admitere în licee și a examenului de bacalaureat merg pe linia perfecționării tuturor compartimentelor învățămîntului românesc, perfecționare care va continua și care își are izvorul în Directivele C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului.

Interviu realizat de
AL. I. VLADIMIR

Răspunderea examinatorului

În zilele din preajma examenelor este oportun să aducem în discuție problema răspunderii examinatorului. De altfel, deși sînt un eveniment obișnuit în viața școlii, examenele din acest an, situate în contextul unor importante măsuri de dezvoltare generală a învățămîntului, se vor caracteriza printr-o notă specifică, nouă, derivată tocmai din acest context. Recentele documente de partid și de stat cu privire la dezvoltarea învățămîntului trasează căile unei modernizări substanțiale a școlii românești, ale încadrării ei mai profunde și mai eficiente în viața socială. Mobilizîndu-și toate forțele și toate energiile de care dispune, învățămîntul pornește o amplă acțiune de valorificare a capacităților intelectuale. Iar această valorificare presupune, între altele, o înaltă responsabilitate în selectarea și promovarea lor.

Concursurile de admitere în licee și examenele de bacalaureat, care vor avea loc peste cîteva zile, vor reprezenta tocmai una dintre marile verigi ale acestui important proces de selecție, ele fiind menite să constituie un mijloc de judicioasă promovare a valorilor autentice. Examinatorii au datoria de a prospecta și de a evalua capacitatea intelectuală a candidaților: puterea de a gîndi independent, profunzimea raționamentului, ampioarea și mobilitatea înțelegerii.

Selecția judicioasă în cadrul examenului este o chestiune de competență și totodată de etică profesională. O chestiune de competență, fiindcă examinarea presupune cunoașterea celor mai bune modalități de verificare, de investigare a capacității candidatului, ca și cunoașterea psihologiei elevului examinat. O chestiune de etică profesională fiindcă aici, la examen, mai mult decît în orice altă împrejurare, decizia lui, concretizată în notele atribuite candidaților, are implicații extrem de importante și pentru societate, și pentru individ. Dacă examinarea a fost lipsită de responsabilitate (uneori, ceea ce este mai grav, lipsită de obiectivitate), aceasta va avea repercusiuni negative nu numai în nivelul ulterior de pregătire al candidaților în licee sau în învățămîntul superior, dar și mai departe, în munca pe care o vor desfășura în producție. Pe de altă parte, examenul este și un act de justiție, un act prin care profesorii promovează pe cei îndreptățiți, prin capacitatea și sîrguința lor, să-și continue studiile la o școală superioară.

Este necesar ca fiecare examinator să aibă înalta conștiință a răspunderilor sale și să facă astfel încît promovarea candidaților să constituie un act de promovare a inteligenței și străduinței, un act de promovare a acelei imense forțe sociale pe care o reprezintă valoarea intelectuală.

O. BUZESCU

POST SCRIPTUM LA „ZIUA PIONIERILOR"

Conducători de partid și de stat în vizită la expoziția „Tinere speranțe".

Îngăduiți-mi ca, evocînd vimitoarea teză pe care la 9 iunie pionierii au înscris-o pe retina noastră, să adaug notei maxime deja obținute un summum cum laude, post-scriptum al laudei, multumirilor și admirației noastre neprecupețite.

Sărbătoarea pionierilor s-a dovedit încă o dată—și definitiv—o necesitate. În primul rînd a noastră, a celor vîrstnici. Dorim această sărbătoare pentru cascada de certitudini pe care ni le oferă cu acea superbă generozitate de care numai sufletul copiilor este în stare. Și aceasta pentru că hora de culoare, gingășie și pricepere la care am fost martori în acea zi nu este decît o încununare. Nu se explică altfel maturitatea și forța acestei sărbători aflată, cronologic, abia la a doua sa ediție. Ea a fost, ea este prefațată de activitatea atît de bogată a copiilor noștri în toate zilele anului.

Expoziția republicană „Tinere speranțe", deschisă la Sala Dalles, desăvîrșitul spectacol cultural-sportiv de pe Stadionul Republicii, manifestări omagiate de prezența conducătorilor de partid și de stat în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, au constituit veritabile examene de capacitate ale cravatelor roșii, ale organizației lor. Aflați la vîrsta basmelor, pionierii s-au dovedit ei înșiși autori de basm în fiecare municipiu, oraș sau comună și, luînd în posesie o zi, au turnat în orele ei, din zori și pînă în amurg, imagini fermecătoare. O splendidă recoltă de bucurie își va lega mereu sorocul, în conștiința obștei și a fiecăruia dintre noi, de această zi, a cărei fericită particularitate este aceea de a nu ști cui să mulțumești mai întîi pentru toate darurile și minunile ei. Și fără îndoială succesul, laurii dobîndiți, încununează nu numai pe copii, nu numai pe dascălii-comandanți, ci fruntea întregului popor. Prezența tradițională a conducerii de stat și de partid în inima sărbătoririi pionierilor are, cred, această semnificație.

Tot ceea ce am văzut atunci: parăzile — fluvii sonore îndiguite de emoția privitorilor — gigantice reprize de gimnastică — incredibile covoare de grație și euritmie pe toate stadioanele țării — expozițiile de creații ale copiilor alcătuind laolaltă un singur arc de triumf al tinerelor talente, spectacolele, serbările cîmpenești, întrecerile sportive, carnavalurile, focurile de tabără și toate celelalte n-au izvorît „de la sine". Oricît de exploziv și policrom, spectacolul zilei — ca o țîșnită arteziană prefăcută într-un curcubeu, rămîne în primul rînd un examen, o atotcuprinzătoare demonstrație. Cravatele roșii au demonstrat, prin argumentul a 3 milioane de inimi fragede, sănătate și disciplină, voioșie și farmec, dar mai presus de orice faptul că tînăra generație, atît de pură și dotată, atît de dragă nouă, este creanga de floare a întregii noastre națiuni, îmbibată de seva și lumina idealurilor noastre. De aici și depășirea tuturor așteptărilor, de fiecare dată. Anul trecut, la prima zi a pionierilor, s-a spus: „mai mult și mai frumos nu se poate". Acum, cînd văpaia sărbătorii s-a potolit, aceleași exclamații. Și totuși, exact peste un an, vrăjirea obștească va cunoaște un nou record, sărbătoarea își va înălța și mai sus catargul.

La ceasul acesta de rememorare a filmului ei vedem zorii sărbătorilor viitoare. Căci „Ziua pionierilor", sărbătorită o dată pe an, continuă să traverseze calendarul, în hainele ei de lucru, zi de zi. Vom ști să o recunoaștem și fără înfățișarea ei festivă de astăzi, omagiul nostru o va însoți neîntrerupt pe cărările unui întreg an și de aceea, doar din obișnuință, îi spunem acum, cu gratitudine și emoție, „la revedere!"

MIRCEA SÎNTIMBREANU

ÎN MUNCA SECRETARIATELOR ȘCOLARE

ANCHETA NOASTRĂ

Se impune o reconsiderare

Repetenți care „promovează" prin neglijențe cancelaristice ● O corigență după 10 ani ● Implicațiile unui tabel ● Secretele nu rămîn secrete ● Secretarele și inventarele

În urmă cu cîteva luni, la rubrica „Relief pe negativ" a gazetei noastre se relata o situație destul de bizară. Era vorba de un elev al unei școli generale din Timișoara care, fiind declarat repetent în clasa a VI-a, s-a retras de la școala respectivă și s-a înscris la altă școală în același oraș, dar nu tot în clasa a VI-a, pe care urma s-o repete, ci în clasa următoare, adică într-a VII-a. La sfîrșitul anului școlar, rămas din nou repetent, a făcut aceeași „figură", retrăgîndu-se și înscriindu-se apoi la o a treia școală, în clasa a VIII-a, pe care, culmea, a promovat-o. Abia acum, la completarea foii matricole, s-a văzut, în sfîrșit, că elevul în cauză nu promovase clasele anterioare. Am crezut că este vorba de un caz cu totul singular. Dar iată că nu de mult am putut întîlni o situație similară în Capitală. Un elev de la Școala generală nr. 128, rămînînd repetent, se înscrie în clasa următoare la Școala generală nr. 146, pe care o frecventează luni în șir fără ca vreunul din cei cărora le revine răspunderea în această direcție să manifeste cît de cît interes pentru împlinirea unei datorii elementare în asemenea cazuri. „Astfel de situații care dovedesc grave neglijențe în modul cum se desfășoară activitatea la unele secretariate școlare — ne-a relatat tov. **T. Novac**, inspector școlar șef pentru sectorul VI din Capitală — se explică în parte prin faptul că, ani în șir, nimeni — nici directorii de școli, nici inspectorii școlari — nu a controlat modul cum își desfășoară ele munca".

Că lucrurile stau așa ne-au dovedit-o și o serie de alte fapte care sînt de natură să neliniștească. O mai atentă examinare a lor a reliefat faptul că sîntem în fața unor excrescențe cronice, provocate de neglijarea unui sector de activitate școlară considerat în mod tacit drept minor. Ca orice boală care se strecoară insidios, această neglijare duce, pînă la urmă, la vizibile manifestări acute.

Pot fi întîlnite, bunăoară, neajunsuri în legătură cu modul cum sînt eliberate certificatele școlare și diplomele. Fiindcă nimeni nu-i informează asupra prevederilor legislației școlare, solicitanții sînt purtați pe drumuri, pierzînd adesea zile și săptămîni în șir. Să presupunem însă că pînă la urmă s-au lămurit și știu unde și cum să ceară eliberarea unui certificat sau a unei diplome. Dar și atunci sînt situații în care diplomele sau certificatele nu pot fi eliberate nici după săptămîni și luni de așteptare, datorită unor grave neglijențe în întocmirea matricolelor școlare. Un astfel de caz relatat de **T. Novac**, s-a petrecut într-o școală din sectorul VIII al Capitalei. Un cetățean, venind să-și ridice diploma, a constatat că mai are de dat „corigențe" la 10 ani de la absolvirea școlii, întrucît foaia lui matricolă nu fusese completată la vremea sa. Este ușor de înțeles cu ce impresie a rămas omul care a fost nevoit, după o vreme atît de îndelungată, să redevină „școlar" datorită unei neglijențe funcționărești. Ne întrebăm ce s-ar fi întîmplat dacă obiectele la care rămăsese „corigent" ar fi fost printre cele care nu mai figurează în actualele planuri de învățămînt...

Cercetînd cataloagele și registrele matricole — care, potrivit normelor în vigoare, trebuie încheiate la sfîrșitul fiecărui an școlar — constatăm că unele din ele au rămas cu partide incomplete încă din 1945. Altele au numeroase ștersături sau nu sînt semnate de directorii respectivi.

Uneori, modul de muncă de la secretariatele școlare aduce grave prejudicii prestigiului școlii și pune la îndoială însăși probitatea profesională a corpului profesoral. Iată un asemenea caz, deosebit de grăitor. Părintele unei eleve din Mangalia s-a adresat Ministerului Învățămîntului și unor organe de presă sesizînd faptul că fiica sa a fost pe nedrept declarată repetentă după ce a dat un examen de corigență. În realitate eleva rămăsese cu adevărat repetentă, dar părintele respectiv (ca și, de altfel, alți părinți din Mangalia), suspecta rezultatul examenelor de corigență, întrucît secretara școlii, la întocmirea tabelelor care anunțau acest rezultat, scriind cu neglijență la mașină, trecuse în dreptul numelui unei eleve promovate cuvîntul „repetent" și în dreptul fiicei petiționarului, în realitate repetentă, cuvîntul „promovat". Firește, după ce s-a făcut rectificarea cuvenită aceasta a stîrnit o avalanșă de suspiciuni, numeroși părinți rămînînd cu convingerea că rectificarea ar fi fost urmarea unor modificări dubioase în documentele de examen.

De implicațiile pe care le are pentru prestigiul școlii munca secretariatelor școlare ne-a vorbit și prof. emerit **Ion Popescu**, director adjunct al Liceului „Gh. Lazăr" din București. „Dacă ne-am propune să analizăm modul cum înțeleg unii secretari de școli sensul muncii lor, am rămîne dezamăgiți — ne-a spus acesta. Păstrarea secretului profesional este încă o noțiune neînțeleasă de mulți dintre ei. Se știe, de pildă, că numele

CONSTANTIN RĂDOI

(Continuare în pag. a 2-a)

ANUL REVOLUȚIONAR 1848

O pagină glorioasă din lupta slujitorilor școlii românești

În aprigele bătălii revoluționare ale anului 1848 slujitorii școlii s-au aflat în primele rînduri ale luptătorilor pentru libertate și dreptate socială. Din rîndurile lor au apărut conducători de frunte ai revoluției ca Simion Bărnuțiu, Eftimie Murgu, George Barițiu, August Treboniu Laurian, Ion Heliade Rădulescu, Ion Maiorescu, Ion Codru Drăgușanu și mulți alții.

În Moldova și în Țara Românească, o serie de învățători și profesori au făcut parte din societățile revoluționare secrete „Asociația patriotică" și „Frăția". În 1840, profesorii I. Buzoianu, Eftimie Murgu, Marin Serghiescu, C. Telegescu și alții au fost implicați în complotul urzit de D. Filipescu împotriva domnitorului. Pentru ideile lor revoluționare sînt înlăturați de la școlile din Transilvania profesorii Simion Bărnuțiu, D. Boer, Vos Popp, Gr. Moldoveanu și alții, socotiți „răzvrătiți". De teama revoluției, guvernatorul Transilvaniei a interzis activitatea cercului pedagogic al profesorilor din Cluj.

O activitate susținută de răspîndire a ideilor revoluționare și de pregătire a revoluției au desfășurat-o profesorii transilvăneni care s-au refugiat în Moldova și Țara Românească — Aaron Florian, Constantin Lecca, Ion Grozescu, Zaharia Boerescu, A. Furtunatu, Ion Filimon, B. Urzescu și alții.

Dascălii români s-au opus cu vehemență măsurilor luate de domnitorii Mihail Sturdza și Gh. Bibescu de a înlocui limba română din școlile superioare din Iași și București cu limba franceză. De altfel, tocmai datorită acestui protest, Petrache Poenaru, director al școlilor din Țara Românească și al Colegiului Sf. Sava, este destituit din postul său.

Odată cu dezlănțuirea revoluției, slujitorii școlii s-au alăturat poporului cu tot elanul lor patriotic, punîndu-se la dispoziția conducătorilor revoluționari. „Ziua de 11 iunie este o zi din cele mai frumoase ce-a strălucit vreodată pe pămîntul României — a spus profesorul I. Teodosie din Focșani, cu prilejul depunerii jurămîntului pe Constituție. Această zi — a continuat el — se va înscrie cu litere neșterse în analele românilor și se va serba cu mare dragoste în viitorime pentru că în această zi s-au făcut lucruri mari și minunate, lucrul mîntuirii neamului românesc".

Revoluția crea condiții nemaiîntîlnite pînă atunci pentru dezvoltarea învățămîntului. Școala devenea gratuită; se prevedea crearea în fiecare județ a unui liceu, în fiecare plasă a unei școli normale și în fiecare sat a unei școli începătoare. Entuziaștii sprijinitori ai acestui program, majoritatea dascălilor au devenit luptători activi pentru revoluție. Printre aceștia, alături de mulți alții, se numărau I. Buzoianu din Craiova, Ion Gherasim Gorjan din Ploiești, învățătorul bihorean Ștefan Popovici Neagoe, I. Turcea, care a făcut parte din comisia proprietății, pitarul Gh. Călinescu, profesor la Tîrgu Jiu, Constantin Codreanu de la Rîmnicu Vîlcea, L. Furtună din Focșani, I. Grozescu din Caracal, Ion Filimon din Buzău etc.

Numeroși profesori și învățători și-au întrerupt munca la catedră pentru a îndeplini diferite funcții administrative. Astfel, în comisia pentru școli, menită să contribuie la organizarea învățămîntului pe baze democratice, au fost numiți Ion Heliade Rădulescu, Petrache Poenaru, A. T. Laurian, C. Boliac, și dr. Kretulescu. Profesorul Petrache Poenaru, împreună cu arhimandritul Iosafat Snagoveanu, profesor la seminarul din Buzău, au făcut parte din comisia de eliberare a robilor țigani. O serie de profesori au fost numiți prefecți sau, cum li se mai spunea, administratori de județe. Aaron Florian a fost numit la Ilfov și apoi la Dolj, Dimitrie Jianu la Muscel, Nicolae Simonide la Argeș, Scarlat Turnavitu la Focșani, I. D. Negulici la Prahova. Mulți alți dascăli au îndeplinit funcțiunea de comisari de propagandă. O activitate plină de spirit de abnegație au desfășurat în rîndurile comisarilor de propagandă N. Neninovici și Andrei Fretorian la Pitești, Scarlat Turnavitu la Craiova, C. Brezoianu și R. Burdeanu la Cîmpulung, N. Șerbănescu la Slatina, D. Oprescu la Caracal, I. Riureanu la R. Vîlcea, I. Ruptureanu la Cerneț, D. Duțulescu la Giurgiu, G. Teodosie la Focșani și mulți alții, care erau, așa cum le cerea Nicolae Bălcescu „aprinși iar nu potoliți". Profesorii comisari de propagandă treceau din sat în sat și lămureau poporului însemnătatea Proclamației de la Izlaz, chemîndu-l la luptă împotriva nedreptăților sociale. O dată cu aceasta, ei desfășurau la sate o amplă activitate politică pentru alegerea celor mai devotate elemente ca deputați pentru Adunarea Constituantă. După indicațiile primite de la N. Bălcescu, unii deputați săteni au fost aleși dintre învățătorii satelor, legați de nevoile poporului. Dascălii îi mobilizau pe țărani să refuze a presta mai departe clacа și a plăti dijma. Într-o serie de sate, ca de pildă Cremenea — Mehedinți, Aninoasa — Gorj, Chichinetul — Brăila, lupta împotriva obligațiilor feudale a luat forme violente. Făcîndu-se ecoul aspirațiilor masei de țărani, învățătorii și profesorii comisari de propagandă au cerut în raoartele lor să se rezolve mai grabnic articolul 13 din Proclamație, referitor la eliberarea și improprietărirea clăcașilor.

Deosebit de meritorie este și participarea dascălilor la organizarea gărzii naționale. Profesorul I. Brezoianu menționa că prin satele prin care a mers poporul striga într-un glas: „Dați-ne arme, dați-ne arme, să mergem pentru fericirea copiilor noștri". La Corbii Muscelului „entuziasmul a fost peste toată așteptarea". Aci, după ce li s-au citit instrucțiunile guvernului, „sătenii au alergat într-un suflet să-și facă suliți și să înființeze gvardia națională". Trebuie menționat și faptul că profesorul Costache Aristia, unul dintre militanții înfocați ai revoluției, a fost numit locțiitorul șefului Gărzii naționale din capitală și a condus efectiv garda națională pînă la 13 septembrie, cînd a fost arestat de către turci.

O dovadă de înalt patriotism au dat-o o serie de studenți de la Colegiul Național Sf. Sava, viitori profesori, care au cerut generalului Tell să fie încadrați în unitățile militare. În cererea lor, în care evocau faptele eroice și glorioase ale poporului la Călugăreni și pe alte cîmpuri de bătălie, ei solicitau să fie încadrați ca simpli soldați. Cererea se încheia cu cuvintele „Fie... ca exemplul nostru să-l urmeze toți studenții, fie ca brațele tuturor românilor să se sacrifice pe altarul patriei... România glorioasă de fiii săi își va ridica măreață fruntea și va saluta cu falâ toate națiile Europei. Salutare și frăție!".

Însemnătatea contribuției cadrelor didactice la lupta revoluționară a fost subliniată de figurile cele mai înaintate ale revoluției — Nicolae Bălcescu, A. C. Golescu, C. A. Rosetti. Într-o scrisoare a sa către Ștefan Golescu, A. C. Golescu arăta că „învățătorii de la sate se află în capul agitației și insuflă pre cît le stă prin putință fraților lor săteni entuziasmul binelui public".

Cu același entuziasm s-au avîntat în opera de înfăptuire a sarcinilor revoluției și oamenii școlii din Transilvania. Mulți dintre ei s-au încadrat în unitățile revoluționare conduse de Avram Iancu, iar în regiunile eliberate din Munții Apuseni, cu toate condițiile grele, a început pregătirea deschiderii școlilor pentru noul an de învățămînt. „Fiind lichidat... acest regim inuman — arăta președintele cercului pedagogic din Cluj, referindu-se la stăpînirea habsburgică — cercului nostru i s-au deschis noi posibilități în activitatea sa modestă... Începem deci munca cu noi puteri și cu o nouă rîvnă".

La rîndul lor, cadrele didactice din Moldova priveau cu încredere la cele două țări surori și se pregăteau pentru a începe din nou lupta sub conducerea Comitetului revoluționar moldovean, din care făceau parte și o serie de profesori ca C. Hurmuzaki, V. Canta, N. Ghica și alții.

Trebuie subliniat faptul că prin activitatea lor dascălii au contribuit mult la răspîndirea ideilor revoluției și la menținerea legăturilor dintre conducătorii revoluției din cele trei țări române. Sînt cunoscute astfel acțiunile profesorilor transilvăneni care s-au refugiat în Moldova și Țara Românească și care au trecut apoi în Transilvania pentru a participa la adunarea de la Blaj, după care s-au încadrat în lupta revoluționară aci, sau în localitățile de peste munți unde au funcționat. Eftimie Murgu, fostul profesor de la Sf. Sava, de pildă, după ce a devenit conducătorul revoluției în Banat nu a rupt legătura cu revoluționarii din Țara Românească și în special cu Nicolae Bălcescu. În rîndurile profesorilor participanți la revoluție în Țara Românească s-au numărat mulți transilvăneni: Aaron Florian, administrator de Ilfov și Dolj, colaborator al lui Magheru în tabăra de la Riureni, Ioan Maiorescu, trimis de guvernul provizoriu ca reprezentant diplomatic la Frankfurt pe Main, Ion Codru Drăgușanu, comisar de propagandă în Prahova etc.

Intervenția armatelor străine, otomane, habsburgice și țariste, a dus la înăbușirea revoluției. Înfăptuirea idealurilor pentru care au luptat revoluționarii la 1848 a fost amînată pentru un timp. Împotriva școlii și a slujitorilor săi au fost luate cele mai aspre măsuri represive. Școlile au fost închise, unele fiind transformate în cazărmi sau spitale pentru armatele străine. Sfatul adiministrativ extraordinar din Țara Românească instituit după revoluție a hotărît ca învățătorilor de la sate să nu li se mai plătească lefurile de la 1 octombrie 1848, pentru că aceștia „au fost cele mai sistematice căpetenii... spre a revolta pe toți". **Noilor cîrmuitori de județe li s-au dat ordine drastice să îndepărteze din învățămînt pe toți cei ce au luat parte la revoluție. Dar represiunile nu s-au oprit aci. Un număr însemnat de profesori și învățători au fost arestați și condamnați la închisoare pe diferite termene, de la cîteva luni pînă la 6 ani. Constantin Tănase, Grigore Pleșoianu, Petrache Poenaru și alți profesori au fost judecați pentru că au lăsat să pătrundă în școli idei liberale și patriotice. Petrache Poenaru a fost acuzat și pentru faptul că a fost** „ocrotitor de căpetenie al profesorilor din Transilvania". **Profesorul Nicolae Meninovici a fost condamnat pentru că** „a luat parte activă la faptele tulburătoare făcînd propagandă prin sate spre aprinderea duhurilor", **iar profesorul Răducanu Burdeanu pentru că a lămurit pe țăranii locuitori** „în duhul și cerințele acelui nelegiuit guvern revoluționar".

Cu toată represiunea, agitațiile și mișcările revoluționare nu au încetat, în special la sate. Alături de masele țărănești, își continuau lupta și numeroși dascăli. Profesorul Grigore Mihăescu, una din figurile proeminente ale revoluției din Oltenia, a fost arestat a doua oară pentru că, după ce fusese eliberat din arestul cîrmuirii, a început să facă din nou propagandă în folosul Constituției și să fraternizeze cu țăranii.

Participarea cadrelor didactice la revoluția de la 1848 constituie o pagină glorioasă din lupta intelectualității române pentru libertate și progres social. Activitatea lor plină de abnegație pentru cauza revoluției, pentru drepturi și libertăți democratice constituie o pildă măreață pentru dascălii de astăzi care, prin misiunea lor nobilă, duc mai departe tradițiile înaintașilor, dîndu-și contribuția la desăvîrșirea construcției socialiste, la înflorirea patriei noastre.

Prof. GH. SMARANDACHE
Prof. N. BÎRDEANU

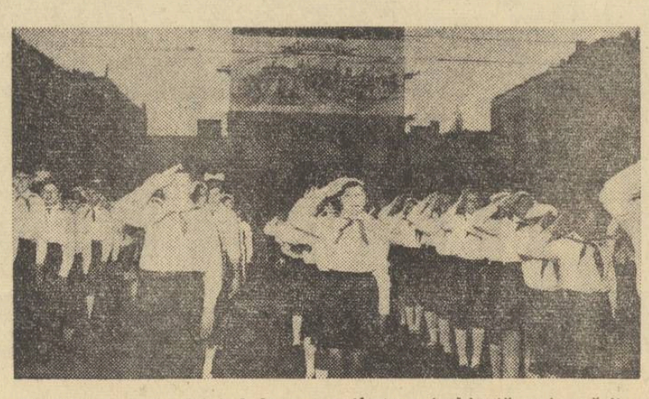

Elevi din Iași participînd la o manifestare închinată aniversării a 120 de ani de la revoluția din 1848

O interesantă expoziție documentară

Înscriindu-se în ansamblul manifestărilor prilejuite de împlinirea a 120 de ani de la memorabilele evenimente ale anului revoluționar 1848, expoziția documentară deschisă recent de către Direcția generală a Arhivelor Statului cuprinde materiale autentice, cu o mare putere de convingere.

Evocînd lupta de veacuri a poporului nostru împotriva asupririi și exploatării, documentele expuse ne readuc în memorie figurile luminoase și eroismul fără margini al înaintașilor care s-au jertfit în răscoala de la Bobîlna, în răscoalele conduse de Gh. Doja, de Horia, Cloșca și Crișan, sau în luptele revoluționare ale pandurilor lui Tudor. Ele demonstrează că revoluția de la 1848, așa cum spunea N. Bălcescu, „n-a fost un fenomen neregulat, efemer, fără trecut și viitor...", ci a reprezentat contiuarea pe o treaptă superioară a luptei seculare pentru eliberarea socială și națională.

Reflectînd în mod veridic desfășurarea revoluției de la 1848 în Moldova, Transilvania și Țara Românească, documentele expuse scot în relief, pe lîngă alte aspecte, forțele sociale care au participat la luptă; în rîndul cărora un loc de cinste l-a ocupat intelectualitatea progresistă, strîns legată de interesele maselor largi populare. Numeroase exponate vorbesc, astfel, despre participarea la revoluție a cadrelor didactice. Printre aceste exponate se numără, de pildă, circulara datată la 17 iulie 1848 prin care învățătorii și profesorii erau chemați să explice sătenilor cele 22 de puncte ale Proclamației, ca și ordinul trimis la 1 noiembrie 1848 de către Departamentul din Lăuntru către toți cîrmuitorii de județe, prin care li se atrăgea atenția „să fie cu cea mai mare băgare de seamă asupra candidaților învățători... de la sate, care în timpul revoluției au fost elementele cele mai active, continuînd și acum propaganda". Despre activitatea multilaterală și despre consecvența revoluționară cu care au luptat oamenii școlii pentru victoria idealurilor de la 1848 glăsuiește și interogatoriul profesorului Aaron Florian, interogatoriu care subliniază rolul acestuia în readucerea, la 11 iunie, a Guvernului provizoriu, contribuția lui la organizarea administrativă a județului Dolj. Cît privește opoziția cadrelor didactice față de noua administrație instaurată după înăbușirea revoluției, edificator este ordinul Eforiei școalelor, din noiembrie 1848, prin care se dispune închiderea școlii din Craiova pentru motivul că „majoritatea profesorilor sînt învinuiți de activitate revoluționară".

Alte documente arată că și tineretul studios a participat la lupta revoluționară. Un exemplu în acest sens ni-l oferă răspunsul tinerilor școlari de la Sf. Sava la apelul generalului Chr. Tell, de a fi înrolați în armata revoluționară.

Numeroase documente aflate în expoziție consemnează ideea unității naționale a tuturor românilor, idee care a ocupat un loc de seamă în gîndirea revoluționarilor de la 1848. Despre aceasta se vorbește fără echivoc, de pildă, într-o scrisoare primită de conducătorul Cancelariei Transilvane din Viena, în care se spune că „scopul românilor (din Transilvania) este să se unească cu Țara Românească", această idee fiind răspîndită, între alții, de către Pop Alexandru, fost student la Blaj.

Cuprinzînd peste 300 de acte originale, stampe, fotocopii și ziare ale epocii, expoziția — care funcționează în localul din str. Arhivelor nr. 2 și va fi deschisă pe toată durata vacanței de vară — constituie un bun prilej de documentare, ca și de educare patriotică.

Prof. DUMITRU GANCIU

Excursiile documentare, activități de vacanță cu multiple valențe

Formă atractivă de petrecere a vacanței cadrelor didactice, cu multiple valențe pe planul unei odihne active, recreatoare și creatoare în același timp, excursiile documentare polarizează în acest an un interes sporit din partea multor învățători și profesori. Răspunzînd acestui interes, numeroase organe și organizații sindicale din învățămînt se preocupă de organizarea eficientă a unor asemenea acțiuni. Printre excursiile a căror pregătire se află într-un stadiu avansat se numără, de pildă, excursia cu autocarul inițiată de sindicatul învățămînt al municipiului Giurgiu, avînd drept obiectiv vizitatea monumentelor istorice și de artă din nordul Moldovei, precum și a noilor realizări industriale și edilitare din această parte a țării. Clubul sindicatelor învățămînt din municipiul București organizează trei excursii — două veritabile tururi ale României și o investigație în lumea plină de farmec a Deltei Dunării. Interesante excursii documentare au inițiat pentru cadrele didactice și sindicatele învățămînt din municipiile Galați, Cluj etc.

Evident, un rol important în reușita acestor excursii îl au condițiile organizatorice și materiale care le vor fi asigurate. De o deosebită însemnătate sînt, în același timp, obiectivele fixate, ca și metodica organizării și desfășurării lor. Se știe într-adevăr că, pe lîngă rolul ei recreativ, excursia de documentare este chemată să contribuie la îmbogățirea informării de specialitate, la realizarea unui schimb de experiență activ, la colectarea unor materiale pentru lucrările științifice, pentru exemplificarea lecțiilor, pentru demonstrații etc.

Se înțelege de la bun început că pentru buna realizare a acestor obiective excursiile documentare nu trebuie să grupeze un conglomerat eterogen de membri ai corpului profesoral, ci să reunească cel mult două-trei grupe compacte de profesori de aceeași specialitate sau de specialități foarte înrudite, pentru că numai în felul acesta poate fi alcătuit și dus la îndeplinire un plan unitar de informare. Bineînțeles, orizontul geografic, istoric și etnografic în care se organizează excursia este strîns legat de natura specialității grupului de excursioniști. De pildă, o excursie la monumentele istorice și artistice din nordul Moldovei răspunde în cea mai mare măsură cerințelor de studiu științific ale profesorilor de istorie, de literatură, ca și ale celor care predau istoria culturii și artelor; o excursie în Delta Dunării constituie un teren ideal pentru multiple investigații de specialitate ale profesorilor de științele biologice sau de geografie; o excursie în obiectivul căreia se află vizitarea marilor uzine de pe Valea Trotușului intră mai ales în focarul atenției profesorilor de chimie etc.

Reușita deplină a excursiilor documentare presupune studierea atentă de către organizatori — ei înșiși profesori de specialitate — a obiectivelor care urmează a fi vizitate, a problemelor de specialitate care vor fi cercetate la fața locului, a modului cum urmează să fie valorificate pe plan științific și didactic materialele culese. Posibilitățile de informare ar putea fi și mai largi dacă, prin colaborarea între sindicatele din școlile generale și sindicatele din institutele de învățămînt superior, s-ar asigura participarea la excursii a unuia sau mai multor cadre didactice universitare specializate în domeniul care constituie tema principală a excursiei.

În condițiile în care excursia documentară urmărește și investigații colective pentru realizarea unei cercetări de specialitate, desigur că tematica trebuie elaborată în acest sens, sarcinile diferitelor grupuri ale participanților la excursie împărțindu-se în așa fel încît fiecare profesor să poată urmări obiective interesante pentru sfera sa de preocupări. Bineînțeles, drept conducător al activității va fi ales un profesor de specialitate cu înaltă calificare, pe cît este posibil un specialist din învățămîntul superior sau din munca de cercetare științifică, capabil să îndrume cu competență întreaga acțiune.

Pentru realizarea cu succes a obiectivelor excursiilor documentare sindicatele din învățămînt sînt chemate să le asigure bune condiții materiale, îngrijindu-se din timp atît de problemele legate de transport și cazare, cît și de procurarea utilajelor necesare investigațiilor ce urmează a fi întreprinse.

Fără îndoială, asemenea acțiuni pasionante, pline de inedit, oferă prin însuși conținutul și ambianța lor condiții optime pentru o odihnă activă. Alternarea studiului cu momente de relaxare, cu drumeții de agrement, cu serate distractive organizate „ad-hoc" va da pe deplin odihnei de vacanță ceea ce i se datorește, fără a reduce cu nimic din ținuta științifică a excursiei documentare.

Realizarea în practică a tuturor măsurilor menite să asigure succesul excursiilor documentare ale cadrelor didactice va întări, desigur, interesul învățătorilor și profesorilor pentru aceste acțiuni, făcînd totodată să crească contribuția lor la perfecționarea de specialitate, ca și la recreerea acestora.

C. ALEXANDRU

Se impune o reconsiderare

(Urmare din pag. 1)

membrilor unor comisii de examene nu trebuie cunoscute înainte de a fi date publicității prin presă. Dar dacă ascultî convorbirile telefonice de la unele școli în perioadele dinaintea examenelor, te uimește ușurința cu care difuzează secretarii de școală numele acestora".

Se întîmplă nu o dată ca secretarii de școli să fie numiți în posturile lor printr-o întîmplare. Se întîlnesc și cazuri cînd secretariatele școlare sînt locul de refugiu al unor oameni indolenți, necalificați, care țin cu tot dinadinsul să ajungă funcționari de stat. Și se găsesc mai totdeauna oameni „binevoitori", care se îngrijesc să-i căpătuiască. De aici decurg multe necazuri în activitatea secretariatelor școlilor. Secretarii nepricepuți sînt nervoși cu publicul și cu elevii, certăreți. Au și de ce: luptă și ei, cum pot, să-și ascundă incompetența.

Destul de frecvent se întîlnesc și situații în care personalul secretariatelor școlare este scos periodic din muncă de către unele organe locale și trimis să lucreze în alte sectoare de activitate. Această „mobilizare" se face de obicei în perioada de maximă solicitare în activitatea administrativă a școlilor, de cele mai multe ori în mod cu totul nejustificat sau în situații în care se pot găsi ușor soluții mai adecvate. În sectorul VII din Capitală, de pildă, secretarele din școli au fost solicitate săptămîni în șir la întocmirea unor inventare pentru secția financiară. În schimb, funcționarele secției respective stăteau degeaba ore întregi. Centrele militare mobilizează și ele secretare din școli, încredințîndu-le sarcini pe care le-ar putea îndeplini orice știutor de carte.

Cum s-ar putea înlătura neajunsurile din munca secretariatelor de școli? Există mai multe soluții, care trebuie aplicate deopotrivă. Una administrativă, radicală: înlocuirea secretarilor total necorespunzători. Alta educativă, mai de durată: instruirea celor cinstiți, care dovedesc rîvnă și doresc să muncească bine. Pentru profesori, pentru diriginți, pentru directorii de școli și pentru inspectori se organizează periodic cursuri de perfecționare, conferințe, seminarii, cercuri. De ce nu s-ar organiza — lunar, trimestrial sau anual — cursuri de documentare și perfecționare a secretarilor? N-ar fi nici prea greu, nici fără folos. Secretarii ar trebui instruiți în legătură cu întocmirea diverselor documente ale școlii, cu păstrarea și folosirea acestora. Mulți secretari au nevoie de o mai bună cunoaștere a legilor statului, de cunoașterea îndatoririlor lor, de o serioasă educație morală.

În sfîrșit, ar trebui să nu se mai îngăduie scoaterea din muncă, pentru îndeplinirea altor însărcinări, a funcționarilor din școli.

Desigur, nimănui nu-i trece prin minte ideea de a sugera deplasarea centrului de greutate al preocupărilor oficialității școlare de la problemele majore ale conținutului învățămîntului la cele cancelaristice. Dar de la aceasta pînă la a nu vedea ceea ce se petrece în unul sau altul din aceste sectoare de activitate este o cale lungă.

sec ven te

Expoziția națională de artă plastică a elevilor

Sala Dalles din Capitală găzduiește în aceste zile Expoziția Națională de artă plastică a elevilor din licee, școli profesionale și tehnice organizată de Ministerul Învățămîntului și Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist. Cele aproape 500 de lucrări pe care le cuprinde expoziția au fost selectate, de către un juriu format din prestigioși specialiști și oameni de artă, dintr-un număr de peste 3 000 de lucrări sosite pe adresa Ministerului Învățămîntului din cele mai diferite colțuri ale țării.

O primă și impresionantă revelație a expoziției este bogăția talentelor existente în rîndurile adolescenților din școlile noastre, frumusețea gîndurilor, sentimentelor și preocupărilor acestor tineri artiști plastici. A constituit o adevărată dificultate pentru juriu operațiunea de selectare a celor mai bune lucrări dintr-un stoc imens, în care toate erau foarte bune. Valoarea lor explică și impresionantul număr de 120 premii și mențiuni, la care se adaugă premiile speciale acordate de către Ministerul Învățămîntului, C.C. al U.T.C., Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, Uniunea Generală a Sindicatelor.

Amintim, între premiați, pe elevul Pop Cristian, clasa a IX-a, Baia Mare — pentru lucrarea „Ursitoarea", Radu Gheorghe, clasa a X-a Tulcea — pentru lucrarea „Atacul redutei", Mancaș Mihai clasa a XI-a Iași — pentru lucrarea „Peisaj din zona industrială", Coclitu Constantin, anul III, Școala profesională Calan — pentru lucrările „Noua termocentrală la Călan", „Peisaj industrial" și „Șoseaua 30 Decembrie, Călan", Crișan Alexandru, clasa a XI-a Carei — pentru lucrarea „Acvariu", Asztalos Geza, clasa IX-a, Tg. Mureș — pentru lucrarea „Portretul lui Mihai Viteazul", Cuzmin Sava, clasa a XII-a Constanța — pentru lucrarea „Portul Constanța", Băltățeanu Victor, clasa XII-a, Timișoara — pentru lucrarea „Compoziție", Cociuba Gabriel, clasa a XII-a Timișoara pentru lucrarea „Legendă", Florică Florian, clasa a X-a, Galați — pentru lucrarea „Primăvara".

Tuturor expozanților Ministerul Învățămîntului și C.C. al U.T.C. le-au adresat invitația de a petrece o parte din vacanță într-o tabără special organizată pentru ei la Cozia.

Clubul pionieresc „CUTEZĂTORII"

De curînd, la Palatul Pionierilor s-a deschis clubul sportiv „Cutezătorii". Un eveniment care a fost primit cu îndreptățită bucurie și satisfacție de toți școlarii care îndrăgesc sportul.

Înființarea clubului sportiv „Cutezătorii", primul de acest gen din țară, reprezintă un început promițător pentru crearea unor condiții optime școlarilor care au aptitudini și se pregătesc pentru sportul de performanță. La dispoziția membrilor clubului va sta în exclusivitate o bază sportivă complexă. Antrenori și specialiști în diverse ramuri ale sportului se vor ocupa de pregătirea lor. Totodată, clubul sportiv „Cutezătorii" va fi sprijinit de o serie de cluburi sportive cu tradiție din Capitală. El are astfel toate condițiile pentru a deveni cît mai curînd o adevărată pepinieră de viitori campioni și recordmani sportivi.

În curînd, astfel de cluburi pionierești vor lua ființă și în alte orașe din țară.

Comunicări științifice ale cadrelor didactice

La Liceul nr. 24 din Capitală s-a organizat recent o consfătuire în cadrul căreia au fost prezentate o serie de lucrări științifice, rod al activității de cercetare desfășurate în decursul acestui an școlar de învățătorii și profesorii liceului.

Comunicările au avut ca temă „Aptitudini, talente, pasiuni" (prof. Lucian Panait), „Pagini din istoria pedagogiei românești — Istoricul abecedarelor" (înv. Veronica Sandru și C. Alexiu), „Legături politice între țările române în prima jumătate a secolului al XVII-lea" (prof. Paul Grigoriu), „Contribuții la educarea patriotică a elevilor prin lecțiile de chimie" (prof. E. Popa), „Aspecte metodice în predarea științelor biologice" (comisia metodică de șt. biologice), „Lupta poporului român pentru libertate oglindită în creația compozitorilor înaintași" (prof. Silvia Roșca), „Unele aspecte pedagogice ale predării matematicii moderne" (prof. Ivanca Olivotto), „Noțiuni de logică matematică în liceu" (prof. Gh. Belcin), „Dezvoltarea aptitudinilor artistice ale elevilor în cadrul cercului dramatic" (prof. Anica Popescu).

Campionatele republicane școlare de gimnastică și tetratlon

În cursul săptămînii trecute au avut loc la București și Bacău finalele campionatelor republicane de gimnastică și tetratlon ale elevilor din școlile generale.

La finala campionatului de gimnastică, desfășurată în sala Floreasca din Capitală, s-au remarcat o serie de foarte tinere talente, ca de exemplu: Ileana Coman (9 ani), campioană școlară la categoria maestre, Petruța Paciurcă (10 ani), locul II la categoria maestre, Maria Stoica (10 ani) locul III la categoria maestre. Arbitrajul ireproșabil a asigurat o selecție riguroasă a celor mai bune valori. La clasamentul pe echipe s-a distins echipa Școlii generale nr. 8 din Călărași, formată din eleve din clasele a II-a și a IV-a, care s-a clasat pe locul III.

Finala de tetratlon a avut loc la Bacău. Organizarea în general bună a întrecerilor, datorită atenției de care acestea s-au bucurat din partea Inspectoratului școlar județean Bacău, a avut totuși de suferit din cauza lipsurilor din activitatea altor inspectorate. De pildă, inspectoratele din județele Sălaj și Ilfov au trimis echipe care n-au putut fi admise în concurs, întrucît majoritatea membrilor lor depășeau vîrsta reglementară. De asemenea, nu toate echipele au cunoscut modificările survenite anul acesta în regulamentele campionatului. Faptul că performanțele obținute pe plan local nu au mai fost confirmate la Bacău denotă în același timp, o slabă preocupare din partea inspectoratelor școlare județene în organizarea etapelor locale.

Clasamentul general pe echipe a fost următorul: 1 Liceul nr. 2 din Ploiești (2191 p.), 2. Școala generală nr. 2 din Făgăraș (2143 p.) 3. Liceul nr. 1 din Beiuș (2030 p.), 4. Liceul nr. 8 din Iași (1993 p.), 5—6 Școala generală nr. 8 din Bacău și Școala generală Curtea de Argeș (1934 p.)

Concert-lecție de muzică clasică

La liceul „Unirea" **din Turnu Măgurele există o preocupare constantă pentru educarea estetică a elevilor, pentru a le forma receptivitatea față de muzica clasică și folclorică, pentru a-i ajuta să înțeleagă limbajul muzical.**

De curînd a avut loc aici un concert-lecție, care încheie ciclul de manifestări consacrate în acest an școlar educației muzicale. Ineditul acestui concert îl constituie faptul că, de astă dată, un grup de elevi talentați, îndrumați de profesorul de specialitate, s-au încumetat să prezinte ei înșiși, în fața colegilor lor, lucrări de concert de Schubert, Clementi, Mozart, Schumann, Ciprian Porumbescu.

Manifestarea artistică de la Liceul „Unirea" **din Turnu Măgurele s-a bucurat de un deosebit succes în rîndul elevilor.**

sec ven te

CENTRELE ȘI PREȘEDINȚII COMISIILOR EXAMENULUI DE BACALAUREAT

— din sesiunea iunie 1968 —

Printr-un ordin al ministrului învățămîntului s-au stabilit centrele și președinții comisiilor pentru examenele de bacalaureat de la liceele de cultură generală și de la liceele de artă și examenul de diplomă la liceele pedagogice și institutele pedagogice de învățători din sesiunea iunie 1968.

Examenele încep în toată țara în ziua de 17 iunie a.c., orele 9 dimineața, cu proba scrisă la literatura română. În vederea pregătirii examenului, președinții comisiilor se vor prezenta la centrele la care au fost numiți în dimineața zilei de 16 iunie a.c. Se menționează mai jos centrele unde vor funcționa comisiile, liceele care vor prezenta candidați la fiecare centru, precum și președinții comisiilor.

JUDEȚUL ALBA

Liceul din Sebeș. Comisia nr. 1 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul din Sebeș și Liceul economic special Sebeș (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **P. Tribunescu**, conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic Timișoara.

Liceul din Cugir. Comisia nr. 2 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul din Cugir (curs seral și restanțieri). Președinte **Emil Stoica**, conf. univ. fizică Institutul de mine Petroșeni.

Liceul „Horia, Cloșca și Crișan" Alba Iulia. Comisia nr. 3 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Horia, Cloșca și Crișan" Alba Iulia și Liceul din Teiuș (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ion Lupescu**, prof. univ. fizică Institutul politehnic Timișoara.

Liceul „I. Mureșanu" Blaj. Comisia nr. 4 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „I. Mureșanu" Blaj și Liceul din Jidvei (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Teodor Tripcea**, lector univ. dr. istorie Universitatea Timișoara.

Liceul „Horia, Cloșca și Crișan" Abrud. Comisia nr. 5 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Horia, Cloșca și Crișan" Abrud, liceele din Baia de Arieș, Cîmpeni și Zlatna (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ion Popescu** conf. univ. matematici Universitatea Timișoara.

Liceul „Bethlen Gabor" Aiud. Comisia nr. 6 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Bethlen Gabor" Aiud și Liceul din Ocna Mureșului (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **George Tomuța**, conf. univ. dr. filozofie Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

JUDEȚUL ARAD

Liceul „Ion Slavici" Arad. Comisia nr. 1 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Ion Slavici" Arad (curs seral). Președinte **Aurel Cotiu**, conf. univ. dr. matematici Institutul politehnic Timișoara.

Liceul nr. 2 Arad. Comisia nr. 2 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 2, nr. 1 și nr. 5 Arad (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Z. Gropșianu** prof. univ. dr. chimie Institutul politehnic Timișoara.

Liceul nr. 3 Arad. Comisia nr. 3 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 3 Arad (curs seral). Președinte **Ioan Bîtea** conf. univ. matematici Universitatea Timișoara.

Liceul nr. 3 Arad. Comisia nr. 4 secție mixtă cu limbile de predare română, maghiară și slovacă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 3, nr. 1 Arad, Liceul nr. 2 Pecica, Liceul „G. Coșbuc" Nădlac, liceele din Deva și Petroșeni (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Pavel Mozeș**, prof. univ. șt. biologice Institutul agronomic „Dr. P. Groza" Cluj.

Liceul nr. 4 Arad. Comisia nr. 5 secție mixtă cu limbile de predare română și germană. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 4 Arad, Liceul „Ion Creangă" Curtici, Liceul „Gh. Lazăr" Pecica, Liceul „G. Coșbuc" Nădlac, liceele din Vinga, Lipova și Chișineu Criș (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **St. Rosinger**, conf. univ. fizică Institutul politehnic Timișoara.

Liceul Ineu. Comisia nr. 6 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din Ineu, Pîncota, Cernei, Gurahonț, Sebeș și Sintana (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Profir Degeratu** conf. univ. dr. fizică Institutul de mine Petroșeni.

JUDEȚUL ARGEȘ

Liceul „Nic. Bălcescu" Pitești. Comisia nr. 1, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Nic. Bălcescu" Pitești (curs seral și restanțieri). Președinte **Mircea Naumescu**, conf. univ. fizică Institutul de construcții București.

Liceul „Nic. Bălcescu" Pitești. Comisia nr. 2, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Nic. Bălcescu" și Liceul de muzică Pitești (curs de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Constantin Papastate**, conf. univ. dr. docent filologie Universitatea Craiova.

Liceul „Nic. Bălcescu" Pitești. Comisia nr. 3, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din Costești, Topoloveni și Mozăceni (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Alexandru Iuracec**, conf. univ. dr. șt. biologice Institutul pedagogic de 3 ani Pitești.

Liceul nr. 2 Pitești. Comisia nr. 4, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 Pitești (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Gheorghe Lelescu**, conf. univ. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Liceul nr. 2 Pitești. Comisia nr. 5, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 Pitești, liceele din Stîlpeni și Ștefănești (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Augustin Z. N. Pop**, conf. univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani Pitești.

Liceul „Alex. Odobescu" Pitești. Comisia nr. 6, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Alex. Odobescu" Pitești (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Alexandru Nicolescu**, prof. univ. dr. matematică Institutul de petrol, gaze și geologie București.

Liceul „Alex. Odobescu" Pitești. Comisia nr. 7, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Alex. Odobescu" Pitești și Liceul din Vedea (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Gheorghe Vrabie**, conf. univ. dr. filologie Institutul pedagogic de 3 ani Pitești.

Liceul „Dinicu Golescu" Cîmpulung. Comisia nr. 8, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Dinicu Golescu" Cîmpulung (curs seral și restanțieri). Președinte **Chiriac Vasiliu**, conf. univ. dr. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej București.

Liceul „Dinicu Golescu" Cîmpulung. Comisia nr. 9, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Dinicu Golescu" și Liceul nr. 2 Cîmpulung și Liceul din Rucăr (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ilie Puia**, lector univ. dr. istorie Academia de studii economice București.

Liceul din Curtea de Argeș. Comisia nr. 10, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din Curtea de Argeș, Domnești și Corbeni (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Dan Al. Petrescu**, conf. univ. dr. chimie Institutul pedagogic de 3 ani Pitești.

JUDEȚUL BACĂU

Liceul Nr. 4 Bacău. Comisia Nr. 1 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul Nr. 4 Bacău (curs seral și restanțieri). Președinte **Gheorghe Iliescu** conf. univ. fizică Institutul Politehnic Iași.

Liceul nr. 4 Bacău. Comisia nr. 2 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 4 și nr. 3 Bacău (curs seral și restanțieri). Președinte **Valerian Pocinoc**, conf. univ. dr. șt. biologice Institutul pedagogic de 3 ani Bacău.

Liceul „Vasile Alecsandri" Bacău. Comisia nr. 3 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „V. Alecsandri" și Liceul „G. Bacovia" Bacău (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Mircea Sandulovici**, conf. univ. dr. fizică, Universitatea „Al. I. Cuza", Iași.

Liceul din Buhuși. Comisia nr. 4 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul din Buhuși (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Constantin Marinescu** conf. univ. șt. sociale Institutul pedagogic de 3 ani Galați.

Liceul din Comănești. Comisia nr. 5 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din Comănești și Boiștea Dărmănești (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Lucia Ifteni** șef lucrări dr. șt. biologice Institutul Agronomic „Ion Ionescu de la Brad" Iași.

Liceul nr. 1 municipiul Gh. Gheorghiu-Dej. Comisia nr. 6 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 municipiul Gh. Gheorghiu-Dej (curs seral) Președinte **Ion Bejan** conf. univ. dr. fizică. Institutul Politehnic Iași.

Liceul nr. 2 municipiul Gh. Gheorghiu-Dej. Comisia nr. 7 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 2 și nr. 1 municipiul Gh. Gheorghiu-Dej (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ion Sîrbu**, conf. univ. șt. economice Institutul Politehnic Galați.

Liceul „V. Alecsandri" Bacău. Comisia nr. 8 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din jud. Bacău (restanțieri). Președinte **Valeria Barbu** lector univ. dr. șt. biologice Universitatea București.

Liceul din Moinești. Comisia nr. 9 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la liceele din Moinești și Tazlăul de Sus (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Virgil Toma** șef lucrări dr. șt. biologice Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul din Tg. Ocna. Comisia nr. 10 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul din Tg. Ocna (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Eugen Turenschi** șef lucrări dr. șt. biologice Institutul Agronomic „Ion Ionescu de la Brad" Iași.

JUDEȚUL BIHOR

Liceul nr. 1 Oradea. Comisia nr. 1, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Oradea (curs seral). Președinte **Atan. Sandru**. conf. univ. fizică Institutul politehnic Timișoara.

Liceul nr. 1 Oradea. Comisia nr. 2, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Oradea (învățămînt fără frecvență). Președinte **Ion Rădoi**, conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic Timișoara.

Liceul nr. 1 Oradea. Comisia nr. 3, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din județul Bihor (restanțieri). Președinte **Traian Gîrda**, prof. univ. chimie Institutul agronomic Timișoara.

Liceul nr. 2 Oradea. Comisia nr. 4, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 și Liceul de muzică Oradea, liceele din Aleșd și Vadul Crișului (cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Miron Șoarec**, conf. univ. muzică Conservatorul de muzică „Gh. Dima" Cluj.

Liceul nr. 4 Oradea. Comisia nr. 5, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 4 și nr. 5 Oradea (restanțieri). Președinte **Călina Mare** conf. univ. dr. filozofie Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul nr. 1 Beiuș. Comisia nr. 6 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1 și nr. 2 Beiuș, Liceele din Vașcău și Orașul dr. Petru Groza (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Cornel Olaru** conf. univ. dr. șt. economice Universitatea Timișoara.

Liceul din Marghita. Comisia nr. 7, secție mixtă cu limbile de predare română și maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceele din Marghita, Valea lui Mihai, Săcuieni și Popești (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **I. Menessy** șef lucrări dr. chimie Institutul Politehnic Timișoara.

Liceul din Salonta. Comisia nr. 8 secție mixtă cu limbile de predare română și maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceul din Salonta (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Francisc Manok**, lector univ. dr. chimie Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul nr. 3 Oradea. Comisia nr. 9, secție reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 3 Oradea (curs seral și învățămînt fără frecvență). Președinte **Edmund Felszeghy**, prof. univ. dr. chimie Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul nr. 3 Oradea. Comisia nr. 10, secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la liceele nr. 3, nr. 2, nr. 4 și nr. 5 Oradea (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ștefan Gyurko**, conf. univ. dr. științe biologice Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD

Liceul „George Coșbuc" Năsăud. Comisia nr. 1 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „G. Coșbuc", Liceul nr. 2 Năsăud, liceele din Beclean, Nimigea și Singeorgiu Băi (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Vlad Văzdăuțeanu**, conf. univ. dr. fizică, Institutul politehnic Timișoara.

Liceul nr. 1 Bistrița. Comisia nr. 2 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la liceele nr. 1, nr. 2 Bistrița, liceele din Prundul Bîrgăului și Țeaca (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Victor Vascenco**, conf. univ, dr. filologie Universitatea București.

JUDEȚUL BOTOȘANI

Liceul din Dărăbani. Comisia nr. 1, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din Dărăbani și Rădăuți Prut (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Iosub Vaisman**, conf. univ. șt. biologice Institutul agronomic „Ion Ionescu de la Brad" Iași.

Liceul „A. T. Laurian" Botoșani. Comisia nr. 2, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „A. T. Laurian" Botoșani și Liceul din Trușești (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ion Grigoraș**, conf. univ. dr. filozofie Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul „M. Eminescu" Botoșani. Comisia nr. 3, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „M. Eminescu" Botoșani și Liceul din Ștefănești (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Niculae Asandei**, conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic Iași.

Liceul nr. 1 Dorohoi. Comisia nr. 4, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1, nr. 2 Dorohoi, liceele din Bucecea, Vorniceni și Săveni (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Alexandrina Barbu**, lector univ. dr. șt. biologice Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

JUDEȚUL BRĂILA

Liceul nr. 1 Brăila. Comisia nr. 1, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Brăila (curs seral și restanțieri). Președinte **George Cristescu**, conf. univ. dr. fizică Institutul Politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Liceul nr. 2 Brăila. Comisia nr. 2 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 Brăila (curs seral și restanțieri). Președinte **Constantin Mocanu**, conf. univ. dr. matematică Institutul Politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Liceul nr. 3 Brăila. Comisia nr. 3 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 3 Brăila. (curs seral și restanțieri). Președinte **Grigore Teodorescu**, conf. univ. chimie Institutul Politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Liceul nr. 4 Brăila. Comisia nr. 4 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 4, nr. 1, nr. 2 și nr. 3 Brăila, Liceele din Ianca, Însurăței, Făurei, Măxineni și Movila Miresei. (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Corneliu Rusescu**, conf. univ. fizică Institutul pedagogic de 3 ani Galați.

Liceul nr. 1 Brăila. Comisia nr. 5, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din județul Brăila (restanțieri). Președinte **Nicolae Ceaușescu** conf. univ pedagogie Institutul de cultură fizică București.

JUDEȚUL BRAȘOV

Liceul nr. 1 Brașov. Comisia nr. 1 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Brașov (curs seral). Președinte **Gheorghe Iacobescu**, conf. univ. dr. matematică Institutul Politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Liceul nr. 1 Brașov. Comisia nr. 2, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Brașov (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Emil Șerban**, conf. univ. matematică, Institutul politehnic Brașov.

Liceul nr. 3 Brașov. Comisia nr. 3, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 3 și nr. 1 Brașov (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Alexandru Romanovici**, prof. univ. dr. șt. biologice, institutul pedagogic de 3 ani Brașov.

Liceul nr. 4 Brașov. Comisia nr. 4, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 4 Brașov (curs seral). Președinte **Florea Dudiță**, conf. univ. dr. fizică, Institutul politehnic Brașov.

Liceul nr. 4 Brașov. Comisia nr. 5, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 4 și Liceul „Unirea" Brașov (restanțieri). Președinte **Iuliu Morariu**, prof. univ. dr. docent șt. biologice, Institutul politehnic Brașov.

Liceul „Unirea" Brașov. Comisia nr. 6, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Unirea" Brașov (curs seral). Președinte **Tiberiu Roman**, conf. univ. matematici, Institutul de petrol, gaze și geologie București.

Liceul „Unirea" Brașov. Comisia nr. 7, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Unirea" Brașov (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Alexandru Todicescu**, conf. univ. dr. fizică, Institutul politehnic Brașov.

Liceul „Unirea" Brașov. Comisia nr. 8, secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Unirea" Brașov (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Gh. Facsko**, prof. univ. dr. chimie, Institutul politehnic Timișoara.

Liceul de muzică Brașov. Comisia nr. 9, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul de muzică Brașov, Liceele din Săcele și Lunca Câlnicului (cursuri de zi, serale și restanțieri). Președinte **Gheorghe Dragomirescu**, conf. univ. filologie, Institutul pedagogic de 3 ani Pitești.

Liceul din Codlea. Comisia nr. 10, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul din Codlea (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Vasile Parpală**, conf. univ. fizică, Institutul politehnic Brașov.

Liceul din Zărnești. Comisia nr. 11, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul din Zărnești și Rîșnov (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ioan Tudor**, conf. univ. dr. șt. biologice, Institutul politehnic Brașov.

Liceul nr. 1 Făgăraș. Comisia nr. 12, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Făgăraș (curs seral și restanțieri). Președinte **Mihai Giurconiu**, conf. univ. fizică, Institutul politehnic Timișoara.

Liceul nr. 2 Făgăraș. Comisia nr. 13, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 Făgăraș și Liceul din orașul Victoria (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Darie Parascău**, conf. univ. dr. șt. biologice, Institutul politehnic Brașov.

JUDEȚUL BUZĂU

Liceul „B. P. Hașdeu" Buzău. Comisia nr. 1 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „B. P. Hașdeu" Buzău, liceele din Beceni și Pogoanele (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Virgil Bogdănescu** conf. univ. matematică Institutul de petrol gaze și geologie București.

Liceul „B. P. Hașdeu" Buzău. Comisia nr. 2 secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „B. P. Hașdeu", Liceul „M. Eminescu" Buzău, Liceul „Al. Vlahuță" și Liceul nr. 2 Rm. Sărat, liceele din Pătîrlagele și Beceni (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Barbu Teodorescu** conf. univ. dr. filologie Universitatea București.

Liceul „M. Eminescu" Buzău. Comisia nr. 3 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „M. Eminescu" Buzău și Liceul din Pătîrlagele (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Simona Popp** conf. univ. dr. matematică Universitatea București.

Liceul „Alex. Vlahuță" Rm. Sărat. Comisia nr. 4 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Al. Vlahuță" și Liceul Nr. 2 Rm. Sărat (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ștefănuță Enache** conf. univ. dr. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Liceul „M. Eminescu" Buzău. Comisia Nr. 5 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „M. Eminescu" și Liceul „B. P. Hașdeu" Buzău, Liceul „Al. Vlahuță" și Liceul nr. 2 Rm Sărat, liceele din Pătîrlagele, Pogoanele și Beceni (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Dorin Cristescu** șef lucrări dr. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN

Liceul nr. 1 Reșița. Comisia nr. 1 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Reșița (curs seral). Președinte **Nerva Porumb**, prof. univ. matematici, Institutul politehnic Timișoara.

Liceul nr. 1 Reșița. Comisia nr. 2 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la liceele nr. 1, nr. 2 Reșița și Liceul din Bocșa (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Leon Sauciuc**, prof. univ. dr. docent chimie. Institutul politehnic Timișoara.

Liceul nr. 1 Caransebeș. Comisia nr. 3 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la liceele nr. 1, nr. 2 Caransebeș, liceele din Mehadia și Oțelul Roșu (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Mihai Bîlă**, conf. univ. fizică, Institutul politehnic Timișoara.

Liceul din Oravița. Comisia nr. 4 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din Oravița, Grădinari, Moldova Nouă, Bozovici, Berzasca și Anina (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ioan Horescu**, conf. univ. dr. chimie Universitatea Timișoara.

JUDEȚUL CLUJ

Liceul „Ady Șincai" Cluj. Comisia nr. 1, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Ady Sincai" și Liceul „M. Eminescu" Cluj (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Avram Radu** prof. univ. dr. șt. biologice Institutul de medicină și farmacie Cluj.

Liceul „E. Racoviță" Cluj. Comisia nr. 2 mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „E. Racoviță" Cluj (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Valer Fărcășan** prof. univ. dr. chimie. Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul „G. Barițiu" Cluj. Comisia nr. 3 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „G. Barițiu" Cluj și Liceul Huedin (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ioan Bechet** conf. univ. șt. biologice Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul Nr. 7 Cluj. Comisia nr. 4 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele Nr. 7, Nr. 2, Nr. 6, Nr. 8, Nr. 14, Nr. 15 și Nr. 16 Cluj și Liceul din Gilău (curs seral și restanțieri). Președinte **Augustin Pop** prof. univ. dr. docent chimie Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul Nr. 10 Cluj. Comisia nr. 5 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele Nr. 10 și Nr. 12 Cluj (curs seral și restanțieri). Președinte **Ioan Grecu** prof. univ. dr. chimie Institutul de medicină și farmacie Cluj.

Liceul de arte plastice Cluj. Comisia nr. 6 secție umanistă cu limbile de predare română și maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceul de arte plastice, Liceul de muzică și Liceul de coregrafie Cluj (curs de zi și restanțieri). Președinte **Iuliu Csehi** prof. univ. dr. docent filologie Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul Nr. 7 Cluj. Comisia nr. 7 secție reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceul Nr. 7 Cluj (curs seral și restanțieri). Președinte **Carol Kalik** conf. univ. dr. matematici Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul nr. 7 Cluj. Comisia nr. 8 secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de a Liceul Nr. 7 și Liceul „Ady Sincai" Cluj, Liceul „Bethlen Gabor" Aiud și Liceul Nr. 2 Bistrița (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieiri). Președinte **Iosif Pataki** conf. univ. dr. istorie Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul Nr. 12 Cluj. Comisia nr. 9 secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la liceele Nr. 12, Nr. 3, Nr. 10, Nr. 11, Nr. 14, Nr. 15 și Nr. 16 Cluj, Liceele Nr. 1 și Nr. 2 Dej, Liceul „P. Maior" Gherla, Liceul „M. Viteazul" Turda, Liceul din Huedin (curs seral și restanțieri). Președinte **Ioan Zsako** conf. univ. dr. chimie Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul Nr. 2 Dej. Comisia nr. 10 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele Nr. 2 și Nr. 1 Dej (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ioan Hodișan** lector univ. dr. șt. biologice Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul „P. Maior" Gherla. Comisia nr. 11 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „P. Maior" și Liceul „Ana Ipătescu" Gherla și Liceul din Mociu (curs seral și restanțieri). Președinte **Victor Săhleanu** conf. univ. dr. docent șt. biologice Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul „M. Viteazul" Turda. Comisia nr. 12 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „M. Viteazul" Turda și Liceul Nr. 3 Cîmpia Turzii (curs seral și restanțieri) Președinte **Nicolae Ghircoiașu** prof univ. dr. matematici Institutul politehnic Cluj.

Liceul „M. Viteazul" Turda. Comisia nr. 13 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „M. Viteazul" și Liceul Nr. 2 Turda, Liceul Nr. 3 Cîmpia Turzii și Liceul din Iara (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Corneliu Degan** prof. univ. dr. docent șt. biologice Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

JUDEȚUL CONSTANȚA

Liceul „Mircea cel Bătrîn". Constanța. Comisia nr. 1 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Mircea cel Bătrîn" Constanța (curs seral). Președinte **Marin Dumitrescu** conf. univ. matematică Institutul Politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Liceul „Mircea cel Bătrîn" Constanța. Comisia nr. 2 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Mircea cel Bătrîn" Constanța, Liceele din Năvodari și Mangalia (curs seral și restanțieri). Președinte **Gheorghe Vlasiu** conf. univ. dr. matematică Institutul de construcții București.

Liceul „Mircea cel Bătrîn" Constanța. Comisia nr. 3 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Mircea cel Bătrîn" Constanța (învățămînt fără frecvență). Președinte **Vasile Hurmuz** conf. univ. dr. istorie Universitatea București.

Liceul Nr. 2 Constanța. Comisia nr. 4 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul Nr. 2 și Liceul „Mircea cel Bătrîn" Constanța (restanțieri). Președinte **Ion Berceanu** prof. univ. științe economice Institutul agronomic „Nic. Bălcescu" București.

Liceul Nr. 2 Constanța. Comisia nr.5 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 și Liceul economic special Constanța (curs seral). Președinte **Mihai Atanasiu**, conf. univ. dr. matematică Institutul politehnic. „Gh. Gheorghiu Dej" București.

Liceul nr. 3 Constanța. Comisia nr.6 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 3 și Liceul de muzică și arte plastice Constanța, Liceele din Năvodari, Eforie și Techirghiol (curs de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Oscar Kreindler** prof. univ. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu Dej" București.

Liceul nr. 4 Constanța. Comisia nr. 7 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din jud. Constanța (restanțieri). Președinte **Constantin Corbu** conf. univ. dr. istorie Universitatea București.

Liceul nr. 1 Medgidia. Comisia nr. 8 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Medgidia (curs seral și învățămînt fără frecvență) Președinte **Gheorghe Cosma** conf. univ. fizică Universitatea București.

Liceul nr. 1 Medgidia. Comisia nr. 9 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1 și Nr. 2 Medgidia, Liceele din Ostrov și Adamclisi (restanțieri). Președinte **Dodu Stoian** conf. univ. dr. matematică Institutul de Construcții București.

Liceul nr. 1 Medgidia. Comisia nr. 10 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din Băneasa, Hîrșova, Cogealac, M. Kogălniceanu, Cernavodă, Negru Vodă, Cobadin și Topraisar (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Costică Pavel** lector univ. dr. șt. biologice Universitatea Craiova.

JUDEȚUL COVASNA

Liceul nr. 1 Sf. Gheorghe. Comisia nr. 1 secție mixtă cu limbile de predare română și maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1, nr. 2 Sf. Gheorghe, liceele din Baraolt, Covasna și Tg. Secuiesc (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Nicolae Almași**, conf. univ. dr. chimie Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Liceul nr. 2 Sf. Gheorghe. Comisia nr. 2 secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 Sf. Gheorghe și Liceul din Tg. Secuiesc (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Eugen Vargha**, lector univ. dr. chimie Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

JUDEȚUL DÎMBOVIȚA

Liceul nr. 3 Tîrgoviște. Comisia nr. 1 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1, nr. 2, nr. 3 Tîrgoviște, Liceele din Găești, Vișina, Titu și Răcari (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Mira Tudor** conf. univ. șt. biologice Institutul de petrol, gaze și geologie București.

Liceul nr. 2 Tîrgoviște. Comisia nr. 2 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 2 și nr. 3 Tîrgoviște (curs seral și restanțieri). Președinte **Eugen Mihăileanu** conf. univ. dr. matematică Universitatea București.

Liceul nr. 1 Tîrgoviște. Comisia nr 3 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din județul Dîmbovița (restanțieri). Președinte **Victor Grigorescu** conf. univ. dr. șt. economice Institutul de medicină și farmacie București.

Liceul din Pucioasa. Comisia nr. 4 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din Pucioasa și Fieni. (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri) Președinte **Ion Bulborea** conf. univ. dr. științe economice Universitatea București.

Liceul din Moreni. Comisia nr. 5 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul din Moreni și secția serală Mija (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Mircea Ionescu Varo** conf. univ. dr. șt. biologice Universitatea București.

JUDEȚUL DOLJ

Liceul „Nic. Bălcescu" Craiova. Comisia nr. 1 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Nic. Bălcescu" și Liceul nr. 4 Craiova, Liceele din Dăbuleni și Bechet (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Eugen Dobrescu** prof. univ. dr. docent matematică Universitatea Craiova.

Liceul de muzică și arte plastice Craiova. Comisia nr. 2 secție umanistă. Se vor prezenta candidați se la Liceul de muzică și arte plastice, Liceul „Nic. Bălcescu", Liceul „Frații Buzești", Liceul „T. Arghezi", Liceele nr. 3 și nr. 4 Craiova, Liceele din Dioști și Filiași (curs de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Lileta Stoianovici Donat** lector univ. dr. filologie Universitatea Craiova.

Liceul „Frații Buzești" Craiova. Comisia nr. 3 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Frații Buzești Craiova (curs seral și restanțieri). Președinte **Petru Hamburg** conf. univ. dr. matematică Universitatea Craiova.

Liceul „Frații Buzești" Craiova. Comisia nr. 4 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din județul Dolj (restanțieri). Președinte **Ion Safta**. prof univ. dr. docent st. biologice Universitatea Craiova.

Liceul nr. 3 Craiova. Comisia nr. 5 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 3 Craiova (curs seral și restanțieri). Președinte **Gheorghe Vraciu** conf. univ. matematică Universitatea Craiova.

Liceul „T. Arghezi" Craiova. Comisia nr. 6 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „T. Arghezi" Craiova, Liceele din Dioști, Melinești și Filiași (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Eneea Barbu** conf. univ. dr. matematică Institutul Politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Liceul din Băilești. Comisia nr. 7 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din Băilești, Bîrca, Segarcea, Calafat, Poiana Mare, Cornu, Plenița și Cetate (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Marin Păun** conf. univ. dr. st. biologice Universitatea Craiova.

JUDEȚUL GALAȚI

Liceul „V. Alecsandri" Galați. Comisa nr. 1 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „V. Alecsandri" și Liceul nr. 2 Galați (curs seral și restanțieri). Președinte **Mircea Ghiliceanu**, conf. univ. Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Liceul nr. 5 Galați. Comisia nr. 2 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 5 și nr. 3 Galați (curs seral și restanțieri). Președinte **Ion Gănescu**, lector univ. dr. chimie Universitatea Craiova.

Liceul nr. 2 Galați. Comisia nr. 3, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 2, nr. 3, nr. 4, nr. 5 nr. 6, nr. 7, Liceul „V. Alecsandri" Galați, liceele din Bujor și Berești (restanțieri). Președinte **Metodiu Răileanu** lector univ. dr. chimie Universitatea Craiova.

Liceul nr. 6 Galați. Comisia nr. 4 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la liceele nr. 6, nr 2, nr. 3, nr. 5, Liceul „V. Alecsandri" Galați, liceele din Bujor, T. Vladimirescu și Pechea (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Dumitru Bogatu**, conf. univ. șt. biologice Institutul politehnic Galați.

Liceul nr. 3 Galați. Comisia nr. 5 secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 3, nr. 2, nr. 4, nr. 5, nr. 6, nr .7, Liceul „V. Alecsandri" și Liceul de muzică și arte plastice Galați (curs de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **David Bujoreanu**, conf. univ. filologie Institutul pedagogic de 3 ani Galați.

Liceul nr. 2 Tecuci. Comisia nr. 6 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 2 și nr. 1 Tecuci (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Zamfira Jalbă** șef lucrări dr. șt. economice Institutul Agronomic „Nic. Bălcescu" București.

JUDEȚUL GORJ

Liceul „T. Vladimirescu" Tg. Jiu. Comisia nr. 1 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „T. Vladimirescu" Tg. Jiu, liceele din Sadu și Rovinari (curs seral). Președinte **Nicolae Popescu** șef lucrări dr. matematici Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu Dej" București.

Liceul „T. Vladimirescu" Tg. Jiu. Comisia nr. 2 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „T. Vladimirescu" și Liceul nr. 2 Tg. Jiu, liceele din Tg. Cărbunești, Novaci, Sadu, Bîlteni, Rovinari și Peștișani (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Virgil Gheorghiu** prof. univ. dr. fizică Universitatea Craiova.

JUDEȚUL HARGHITA

Liceul din Miercurea Ciuc. Comisia nr. 1 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din M. Ciuc, Gheorghieni, Cristurul Secuiesc, Subcetate, Toplița și Liceul „Dr. P Groza" Odorheiul Secuiesc (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Bogdan Stugren**, conf. univ. dr. șt. biologice Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul din Miercurea Ciuc. Comisia nr 2 secție reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceele din M. Ciuc, Dănești, Ditrău, Remetea, Sînmartin și Toplița (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Emil Schönberger**, lector univ. dr. chimie Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul „Dr. P. Groza" Odorheiul Secuiesc. Comisia nr. 3 secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Dr. P. Groza" Odorheiul Secuiesc, liceele din Corund, Cristurul Secuiesc, Gheorghieni, M. Ciuc, Vlăhița Nouă și Zetea (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Eugen Grigercsic** conf. univ. geografie Universitatea Timișoara.

JUDEȚUL HUNEDOARA

Liceul „Avram Iancu" Brad. Comisia nr. 1 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Avram Iancu" Brad și Liceul din Gurabarza (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Nestor Lupei** conf. univ. dr. șt. biologice Institutul politehnic Timișoara.

Liceul „Aurel Vlaicu" Orăștie. Comisia nr. 2 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Aurel Vlaicu" Orăștie și Liceul din Simeria (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Traian Bunescu** conf. univ. dr. filologie Universitatea Timișoara.

Liceul din Ilia. Comisia nr. 3 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din Ilia și Hațeg (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Dumitru Gutescu** conf. univ. fizică Institutul politehnic Timișoara.

Liceul „Decebal" Deva. Comisia nr. 4 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Decebal" Deva (curs seral și restanțieri). Președinte **Victor Prosie** conf. univ. fizică Institutul de mine Petroșeni.

Liceul „Decebal" Deva. Comisia nr. 5 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Decebal" Deva (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Nicolae Ciachir** conf. univ. dr. istorie Universitatea București.

Liceul nr. 1 Hunedoara. Comisia nr. 6 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Hunedoara și Liceul din Călan (curs seral). Președinte **Nicolae Tecusan** conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic Timișoara.

Liceul nr. 2 Hunedoara. Comisia nr. 7 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 Hunedoara (curs seral). Președinte **Anton Policec** conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic Timișoara.

Liceul nr. 2 Hunedoara. Comisia nr. 8 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 2 și nr. 1 Hunedoara și Liceul din Călan (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Afion Mihăescu** conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic Timișoara.

Liceul din Petroșeni. Comisia nr. 9 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele din Petroșeni și Petrila (curs seral). Președinte **Dan Milcoveanu** conf. univ. dr. fizică Institutul de mine Petroșeni.

Liceul din Petroșeni. Comisia nr. 10 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din Petroșeni și Petrila (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Emil Pop** prof. univ. dr. șt. biologice Institutul de mine Petroșeni.

Liceul din Lupeni. Comisia nr. 11 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din Lupeni și Vulcan (curs seral și restanțieri). Președinte **Avram Heler** conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic Timișoara.

JUDEȚUL IALOMIȚA

Liceul nr. 2 Călărași. Comisia nr. 1 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 2 și nr. 1 Călărași (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Marcel Roșculeț**, prof univ. dr. docent matematici Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu Dej" București.

Liceul din Slobozia. Comisia nr. 2 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din Slobozia, Țăndărei, Fetești și Căzănești (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ion Lungu**, conf. univ. fizică-chimie, Universitatea București.

Liceul din Lehliu. Comisia nr. 3 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul din Lehliu (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Constantin Albu**, lector univ. dr. chimie Universitatea București.

JUDEȚUL IAȘI

Liceul din Pașcani. Comisia nr. 1 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din Pașcani, Hălăucești și Tg. Frumos (învățămînt fără frecvență și restanțieri) Președinte **Natalia Cojeneanu** conf. univ. dr. șt. biologice Institutul agronomic „Ion Ionescu de la Brad" Iași.

Liceul din Pașcani. Comisia nr. 2 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul din Pașcani (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Izu Vaisman** lector univ. dr. matematică Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul Nr. 2 Iași. Comisia nr. 3 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele Nr. 2, Nr. 1, Nr. 3, Nr. 4 Iași și Liceul din Hîrlău (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Constantin Onu**, prof. univ. fizică Institutul Politehnic Iași.

Liceul Nr. 2 Iași. Comisia nr. 4 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele Nr. 5, Nr. 6, Nr. 7 Iași, Liceele din Răducăneni, Belcești, Vlădeni și Hîrlău (restanțieri). Președinte **Constantin Borș** conf. univ. dr. fizică Universtiatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul Nr. 8 Iași. Comisia nr. 5 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele Nr. 8 și Nr. 9 Iași (curs seral și restanțieri). Președinte **Elena Bogdan** conf. univ. dr. chimie Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul Nr. 8 Iași. Comisia nr. 6 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul Nr. 8 Iași (curs seral și restanțieri de la toate liceele din județul Iași). Președinte **Vladimir Lambrino** conf. univ. chimie Institutul de medicină și farmacie București.

Liceul Nr. 8 Iași. Comisia nr. 7 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele Nr. 1 și Nr. 9 Iași (curs seral). Președinte **Emanuel Poppel** conf. univ. dr. fizică Institutul Politehnic Iași.

Liceul Nr. 8 Iași. Comisia Nr. 8 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul Nr. 9 Iași (curs seral și restanțieri). Președinte **Nicolae Calinicenco** prof. univ. dr. fizică Institutul Politehnic Iași.

Liceul de muzică și arte plastice Iași. Comisia nr. 9 secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul de muzică și arte plastice, Liceele nr. 1, nr. 2, nr. 3 nr. 4, nr. 5, nr. 6, nr. 7, nr. 8 și nr. 9 Iași (curs de zi și restanțieri). Președinte **Herța Peretz** conf. univ. dr. filologie Universitatea „AL. I. Cuza" Iași.

Liceul de muzică și arte plastice Iași. Comisia nr. 10 secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 Iași, Liceele din Hîrlău, Răducăneni, Belcești și Vlădeni (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Alfred Jeanrenaud** conf. univ. filologie Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

JUDEȚUL ILFOV

Liceul din Buftea. Comisia nr. 1 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din Buftea, Snagov, Bolintin Vale și secția serală 30 Decembrie (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Constantin Velichi** conf. univ. dr. istorie Universitatea București.

Liceul din Brănești. Comisia nr. 2 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din Brănești, Urziceni și Fierbinți (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ileana Necșoiu** conf. univ. dr. docent chimie Institutul Politehnic „Gh. Gheorghiu Dej" București.

Liceul nr. 1 Giurgiu. Comisia nr. 3 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din județul Ilfov (restanțieri). Președinte **Nicolae Mihăilă** conf. univ. matematică Academia de studii economice București.

Liceul nr. 2 Giurgiu. Comisia nr. 4 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 2 și nr 1 Giurgiu (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Nicolae Dorobanțu** conf. univ. dr. st. biologice Institutul agronomic „Nic. Bălcescu" București.

Liceul nr. 2 Oltenița. Comisia nr. 5 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 2 și nr. 1 Oltenița (curs seral și învățămînt fără frecvență). Președinte **Gheorghe Bulgăr** conf. univ. filologie Universitatea București.

Liceul nr. 1 Oltenița. Comisia nr. 6 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la liceele nr. 1 și nr. 2 Oltenița și Liceul din Hotarele (restanțieri). Președinte **Florin Badea** șef lucrări dr. chimie Institutul Politehnic „Gh. Gheorghiu Dej" București.

JUDEȚUL MARAMUREȘ

Liceul nr. 1 Baia Mare. Comisia nr. 1 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1, nr. 2 și nr. 3 Baia Mare, liceele din Baia Sprie, Seini, Tg. Lăpuș, Cavnic și Somcuta Mare (învățămînt fără frecvență și

(Continuare în pag. 4-a)

CENTRELE ȘI PREȘEDINȚII COMISIILOR EXAMENULUI DE BACALAUREAT

(Urmare din pag. a 3-a)

restanțieri). Președinte **Eugen Paștea**, conf univ. dr. docent șt. biologice Institutul agronomic „Nic. Bălcescu" București.

Liceul nr. 1 Baia Mare. Comisia nr. 2 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1 și nr. 3 Baia Mare și Liceul din Cavnic (curs seral și învățămînt fără frecvență). Președinte **Iuliu Helgiu** conf. univ. dr. fizică Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul nr. 3 Baia Mare. Comisia nr. 3 secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 3 Baia Mare, liceele din Tg. Lăpuș și Somcuța Mare (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Gheorghe Tohăneanu**, conf. univ. filologie Universitatea Timișoara.

Liceul nr. 3 Baia Mare. Comisia nr. 4 secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 3 și nr. 1 Baia Mare, liceele din Baia Sprie, Seini și Sighetul Marmației (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Francisc Kovacs** conf. univ. fizică Institutul politehnic Timișoara.

Liceul din Sighetul Marmației. Comisia nr. 5 secție mixtă cu limbile de predare română și ucraineană. Se vor prezenta candidați de la Liceul din Sighetul Marmației (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Nicolae Pavliuc** conf. univ. dr. filologie Universitatea București.

Liceul din Vișeul de Sus. Comisia nr. 6 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din Vișeul de Sus, Borșa și secția serală Băile Borșa (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Traian Tretiu** conf. univ. șt. biologice Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

JUDEȚUL MEHEDINȚI

Liceul nr. 1 Tr. Severin. Comisia nr. 1 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Tr. Severin și Liceul din Orșova (curs seral). Președinte **Nicolae Drăghici**, conf. univ. matematici Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Liceul nr. 3 Tr. Severin. Comisia nr. 2 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 3 Tr. Severin, liceele din Vînju Mare și Sisești (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Virgil Armeanu**, prof. univ. dr. docent chimie Academia de studii economice București.

Liceul nr. 1 Tr. Severin. Comisia nr. 3 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Tr. Severin și Liceul din Cujmir (restanțieri). Președinte **Gheorghe Rădulescu** șef lucrări dr. matematici Institutul Politehnic „Gh. Gheorghiu Dej" București.

Liceul nr. 2 Tr. Severin. Comisia nr. 4 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 Tr. Severin, liceele din Baia de Aramă, Strehaia, Cujmir și Orșova (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ion Hațegan**, conf. univ. șt. biologice Universitatea Craiova.

JUDEȚUL MUREȘ

Liceul nr. 1 Sighișoara. Comisia nr. 1, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1 și nr. 2 Sighișoara (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Constantin Codreanu**, conf. univ. dr. fizică, Institutul politehnic Cluj.

Liceul nr. 1 Reghin. Comisia nr. 2, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr.1 și nr. 2 Reghin, liceele din Deda și Gurghiu (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Iaroslav Oprea**, conf. univ. fizică, Institutul politehnic Timișoara.

Liceul nr. 1 Reghin. Comisia nr. 3, secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Reghin, Liceul nr. 2 Tîrnăveni, liceele din Iernut, Band, Miercurea Nirajului și Sîngeorgiul de Pădure (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Andrei Kovacs** lector univ. dr. șt. biologice, Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Liceul nr. 1 Tîrnăveni. Comisia nr. 4, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1 și nr. 2 Tîrnăveni, liceele din Bahnea și Singiorgiul de Pădure (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ioan Crișan**, lector univ. dr. chimie, Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Liceul nr. 2 Luduș. Comisia nr. 5, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1, nr. 2 Luduș, liceele din Sărmaș. Iernut, Rîciu și Band (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Valer Cristea**, lector univ. dr. fizică, Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Liceul „Al. Papiu Ilarian" Tg. Mureș. Comisia nr. 6, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Al. Papiu Ilarian" și Liceul nr. 4 Tg. Mureș (curs seral și învățămînt fără frecvență). Președinte **Ion Munteanu** lector univ. dr. matematici, Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul „Al. Papiu Ilarian" Tg. Mureș. Comisia nr. 7, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Al. Papiu Ilarian", Liceul „Bolyai Farkas" și Liceul nr. 4 Tg. Mureș (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Iuliu Pop**, conf. univ. dr. fizică, Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Liceul „Bolyai Farkas" Tg. Mureș. Comisia nr. 8, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Bolyai Farkas", Liceul „Unirea" și Liceul nr. 5 Tg. Mureș (restanțieri). Președinte **Ion Apostol Popescu**, conf. univ. filologie, Institutul pedagogic de 3 ani Tg. Mureș.

Liceul „Al. Papiu Ilarian" Tg. Mureș. Comisia nr. 9 secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Al. Papiu Ilarian" și Liceul „Bolyai Farkas" Tg. Mureș (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Béla Kristó**, conf. univ. chimie, Institutul pedagogic de 3 ani Tg. Mureș.

Liceul „Bolyai Farkas" Tg. Mureș. Comisia nr. 10. Secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Bolyai Farkas" Tg. Mureș (învățămînt fără frecvență). Președinte **Andrei Incze**, conf. univ. Universitatea „Babeș Bolyai" Cluj.

Liceul nr. 4 Tg. Mureș. Comisia nr. 11, secție mixtă cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 4, nr 5 și Liceul „Unirea" Tg. Mureș (curs seral și restanțieri). Președinte **Augustin Petre**, prof. univ. dr. Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu Dej" București.

Liceul de muzică și arte plastice din Tg. Mureș. Comisia nr. 12, secție umanistă cu limbile de predare română și maghiară. Se vor prezenta candidați de la liceul de muzică și arte plastice din Tg. Mureș (curs de zi și restanțieri). Președinte **Eugen Molnar** conf. univ. geografie, Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

JUDEȚUL NEAMȚ

Liceul „P. Rareș" Piatra Neamț. Comisia nr. 1, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „P. Rareș" Piatra Neamț (curs seral). Președinte **Florin Vălu**, conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic Iași.

Liceul „P. Rareș" Piatra Neamț. Comisia nr. 2, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „P. Rareș" Piatra Neamț, Liceele din Roznov și Bicaz (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Radu Pîrvan**, șef lucrări dr. fizică Universitatea București.

Liceul „P. Rareș" Piatra Neamț. Comisia nr. 3, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „P. Rareș" Piatra Neamț, Liceele nr. 1 și nr. 2 Roman, Liceele din Roznov, Bicaz și Tg. Neamț (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Paul Popa**, lector univ. dr. filologie Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul nr. 1 Roman. Comisia nr. 4, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul Roman și Liceul din Tg. Neamț (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Dinu Wexler**, lector univ. dr. matematică Institutul de petrol, gaze și geologie București.

Liceul nr. 1 Roman. Comisia nr. 5. secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 Roman (curs seral). Președinte **Mardarie Sorohan**, lector univ. dr. fizică Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul nr. 1 Roman. Comisia nr. 6 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 Roman și Liceul din Tg. Neamț (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Alexandru Pocată**, șef lucrări dr. fizică Institutul politehnic Iași.

JUDEȚUL OLT

Liceul nr. 1 Slatina. Comisia nr. 1 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Slatina, liceele din P. Olt și Balș (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Iancu Sager**, conf. univ. matematici, Institutul de construcții București.

Liceul nr. 2 Slatina. Comisia nr. 2 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 2 și nr. 1 Slatina, liceele din Balș, Iancu Jianu, Drăgănești și Potcoava (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ion Negrea**, conf. univ. șt. biologice Universitatea Craiova.

Liceul nr. 1 Caracal. Comisia nr. 3 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1 și nr. 2 Caracal și Liceul din Corabia (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Marin Gitan**, conf. univ. dr. șt. biologice Universitatea Craiova.

JUDEȚUL PRAHOVA

Liceul nr. 1 Cîmpina. Comisia nr. 1 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Cîmpina și Liceul din Filipeștii de Pădure (curs seral). Președinte **Viorel Dumitraș**, prof. univ. matematici Institutul Politehnic „Gh. Gheorghiu Dej" București.

Liceul nr. 2 Cîmpina. Comisia nr. 2 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 2 și nr. 1 Cîmpina, liceele din Filipeștii de Pădure, Băicoi și Breaza (curs seral), învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Andrei Hilsenrath**, conf. univ. dr. chimie Institutul de petrol Ploiești.

Liceul nr. 1 Ploiești. Comisia nr. 3 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Ploiești (curs seral). Președinte **Mircea Predeleanu**, conf. univ. dr. matematici Institutul de petrol, gaze și geologie București.

Liceul nr. 1 Ploiești. Comisia nr. 4 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Ploiești, Liceul din Plopeni și secția serală Valea Călugărească (curs seral). Președinte **Moise Cuciuc**, prof. univ. matematici Institutul de petrol Ploiești.

Liceul nr. 1 Ploiești. Comisia nr. 5 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1, nr. 2, nr. 3, nr. 4 și nr. 5 Ploiești. liceele din Urlați și Plopeni (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ionel Gavrilaș**, conf. univ. dr. Institutul Politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Liceul nr. 1 Ploiești. Comisia nr. 6 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din jud. Prahova (restanțieri). Președinte **Zamfir Zorin**, conf. univ. dr. istorie Universitatea București.

Liceul nr. 2 Ploiești. Comisia nr. 7 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 Ploiești, liceele din Vălenii de Munte și Slănic (curs seral). Președinte **Constantin Ionescu**, conf. univ. matematici Institutul de construcții București.

Liceul nr. 2 Ploiești. Comisia nr. 8 secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 2 și nr. 1 Ploiești, Liceul din Urlați și Liceul de muzică și arte plastice Ploiești (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Savin Bratu**, conf. univ. filologie Universitatea București.

Liceul nr. 6 Ploiești. Comisia nr. 9 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 6, nr. 3, nr. 4, și nr. 5 Ploiești, liceele din Mizil, Băicoi, Mîneciu Ungureni, Vălenii de Munte și Ciorani (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Andrei Demeter**, conf. univ. dr. șt. biologice Institutul de cultură fizică București.

Liceul nr. 4 Ploiești. Comisia nr. 10 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 4 Ploiești și Liceul din Urlați (curs seral). Președinte **Iorgu Nicula**, conf. univ. dr. matematici Institutul de construcții București.

Liceul nr. 5 Ploiești. Comisia nr. 11 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 5 Ploiești și secția serală Boldești (curs seral). Președinte **Elena Stanciu**, conf. univ. chimie, Academia de studii economice București.

Liceul din Sinaia. Comisia nr. 12 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din Sinaia, Bușteni, Comarnic și secția serală Azuga (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Matilda Lăcătușu**, conf. univ. dr. șt. biologice Universitatea București.

JUDEȚUL SĂLAJ

Liceul Zalău. Comisia nr. 1, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din Zalău, Cehul Silvaniei, Jibou, Ileanda, Gîrbova, Hida și Crasna (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Tiberiu Persecă**, conf. univ. dr. șt. biologice Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Liceul Șimleul Silvaniei. Comisia nr. 2, secție mixtă cu limbile de predare română și maghiară. Se vor prezenta candidați de la liceele din Șimleul Silvaniei, Sărmășag, Cehul Silvaniei, Crasna, Sărmășag și Zalău (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Sigismund Szabo**, șef lucrări dr. șt. biologice Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

JUDEȚUL SATU MARE

Liceul „M. Eminescu" Satu Mare. Comisia nr. 1, secție reală cu limbile de predare română și maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceul „M. Eminescu" și Liceul nr. 2 Satu Mare, liceele din Carei, Negrești, Ardud și Tășnad (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Andrei Ney**, lector univ. dr. matematică Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Liceul „M. Eminescu" Satu Mare. Comisia nr. 2, secția umanistă cu limbile de predare română și maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceul „M. Eminescu" și Liceul nr. 2 Satu Mare, liceele din Carei, Negrești, Ardud și Tășnad (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Pal Söni**, conf. univ. filologie Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Liceul nr. 2 Satu Mare. Comisia nr. 3, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 Satu Mare (curs seral și restanțieri). Președinte **Nicolae Gheorghiu**, conf. univ. matematică Institutul politehnic Timișoara.

Liceul nr. 2 Satu Mare. Comisia nr. 4, secție reală cu limba de predare maghiară. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 2 și Liceul „M. Eminescu" Satu Mare, liceele din Ardud și Tășnad (curs seral și restanțieri). Președinte **Ladislau Szotjori**, lector univ. dr. chimie Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

JUDEȚUL SIBIU

Liceul nr. 1 Sibiu. Comisia nr. 1, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Sibiu (curs seral). Președinte **Aurel Dreuceanu**, conf. univ. fizică Institutul politehnic Timișoara.

Liceul nr. 1 Sibiu. Comisia nr. 2, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1, nr. 2 și nr. 3 Sibiu (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Iacob Suciu**, conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic Timișoara.

Liceul nr. 3 Sibiu. Comisia nr. 3, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 3 Sibiu (curs seral). Președinte **Ioan Florea**, conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic Timișoara.

Liceul nr. 1 Mediaș. Comisia nr. 4, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Mediaș și Liceul din Copșa Mică (curs seral). Președinte **Aurel Manea**, conf. univ. dr. fizică Institutul de mine Petroșeni.

Liceul nr. 2 Mediaș. Comisia nr. 5, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 2 și nr. 1 Mediaș, liceele din Agnita și Copșa Mică (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Viorel Negru**, conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic Timișoara.

Liceul din Tălmaciu. Comisia nr. 6, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la liceele din Tălmaciu, Avrig, Ocna Sibiului, Săliște și Cisnădie (curs seral și restanțieri). Președinte **Nicolae Bogoevici**, conf. univ. dr. fizică Institutul politehnic Timișoara.

Liceul pedagogic Sibiu. Comisia nr. 7, secție mixtă cu limba de predare germană. Se vor prezenta candidați de la liceele nr. 1, nr. 2 și liceul pedagogic din Sibiu, Liceul nr. 2 Mediaș, Liceul din Agnita, Liceul nr. 1 Bistrița și Liceul din Sebeș (cursuri de zi, serale, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Roland Menges**, conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic Timișoara.

JUDEȚUL SUCEAVA

Liceul „Dragoș Vodă" C. Lung Moldovenesc. Comisia nr. 1, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Dragoș Vodă" C. Lung Moldovenesc, liceele din Vatra Dornei și Moldovița (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Georgeta Dan**, conf. univ. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Liceul din Gura Humorului. Comisia nr. 2 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din Gura Humorului, Stulpicani, Solca, Vatra Dornei, Moldovița și Liceul „Dragoș Vodă" C. Lung Moldovenesc (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Alexandru Zacordoneț**, conf. univ. filologie Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul nr. 1 Rădăuți. Comisia nr. 3, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1, nr. 2 Rădăuți, liceele din Siret și Vicov (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ioan Boișteanu**, șef lucrări dr. științe biologice Institutul agronomic „Ion Ionescu de la Brad" Iași.

Liceul „Ștefan cel Mare" Suceava. Comisia nr. 4, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Ștefan cel Mare", Liceul nr. 2 Suceava și Liceul din Dumbrăveni (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Elvira Botez**, conf. univ. dr. matematică Institutul pedagogic de 3 ani Suceava.

Liceul nr. 2 Suceava. Comisia nr. 5, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din județul Suceava (restanțieri)). Președinte **Ion Popescu**, lector univ. dr. șt. biologice Universitatea București.

Liceul nr. 1 Fălticeni. Comisia nr. 6, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1, nr. 2 Fălticeni, liceele din Drăgușeni, Dolhasca și Liteni (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Laurean Someșan**, conf. univ. dr. științe economice Institutul pedagogic de 3 ani Suceava.

JUDEȚUL TELEORMAN

Liceul nr. 2 Alexandria. Comisia nr. 1 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1 și nr. 2 Alexandria (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Constantin Beca**, conf. univ. Institutul de petrol, gaze și geologie București.

Liceul nr. 1 Roșiorii de Vede. Comisia nr. 2 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1 și nr. 2 Roșiorii de Vede (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Stan Virgil Gavrilă**, conf. univ. șt. biologice Institutul Agronomic „Nic. Bălcescu" București.

Liceul „Unirea" T. Măgurele. Comisia nr. 3 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Unirea" T. Măgurele și Liceul din Salcia (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Mihai Zugravu**, conf. univ. dr. filozofie, Universitatea București.

Liceul din Videle. Comisia nr. 4 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din Videle, Drăgănești Vlașca și Olteni (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Raisa Nanu**, conf. univ. filologie Universitatea București.

Liceul din Zimnicea. Comisia nr. 5 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul din Zimnicea (învățămînt fără frecvență), liceele din jud. Teleorman (restanțieri). Președinte **Simion Căpîlnă**, conf. univ. dr. chimie Institutul de medicină și farmacie București.

JUDEȚUL TIMIȘ

Liceul nr. 1 Timișoara. Comisia nr. 1, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Timișoara și celelalte licee din județ (curs seral și restanțieri). Președinte **Pompei Mureșanu**, prof. univ. dr. docent chimie Institutul agronomic Timișoara.

Liceul nr. 3 Timișoara. Comisia nr. 2, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 3, nr. 4, nr. 7 și nr. 1 Timișoara (curs seral și restanțieri). Președinte **Petre Murariu**, conf. univ. matematică Universitatea Timișoara.

Liceul nr. 3 Timișoara. Comisia nr. 3, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 3 și nr. 6 Timișoara, liceele din Ciacova, Gătaia, Periam, Recaș, Dudeștii Vechi, Biled și Belinț (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Raul Călinescu**, prof. univ. dr. docent șt. biologice-geografice Universitatea București.

Liceul nr. 5 Timișoara. Comisia nr. 4, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 5 și nr. 8 Timișoara, liceele din Sînnicolaul Mare, Deta și Peciul Nou (curs seral și restanțieri). Președinte **Maria Bica**, conf. univ. matematică Universitatea Timișoara.

Liceul nr. 10 Timișoara. Comisia nr. 5, secția reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 10 Timișoara (curs seral). Președinte **Iosif Preda**, conf. univ. fizică Institutul politehnic Timișoara.

Liceul nr. 10 Timișoara. Comisia nr. 6, secție mixtă cu limbile de predare română, maghiară și germană. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 10, nr. 1 și nr. 2 Timișoara, Liceul nr. 1 Lugoj, Liceul din Jimbolia și Buziaș (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Iosif Dick**, prof. univ. dr. docent chimie Institutul politehnic Timișoara.

Liceul de muzică și arte plastice Timișoara. Comisia nr. 7, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul de muzică și arte plastice, liceele nr. 10, nr. 4, nr. 7 și nr. 8 Timișoara, liceele din Deta, Sînnicolaul Mare și Periam (curs de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Victor Iancu**, conf. univ. dr. filologie Universitatea Timișoara.

Liceul nr. 1 Lugoj. Comisia nr. 8, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 1 și nr. 2 Lugoj, liceele din Nadrag și Făget (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Paul Tudor**, conf. univ. dr. istorie Academia de studii economice București.

JUDEȚUL TULCEA

Liceul nr. 1 Tulcea. Comisia nr. 1, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Tulcea și Liceul din Sulina (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Marius Stoka**, conf. univ. dr. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Liceul nr. 2 Tulcea. Comisia nr. 2, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din județul Tulcea (restanțieri). Președinte **Alexandru Kisling**, șef lucrări dr. șt. biologice Institutul de petrol, gaze și geologie București.

Liceul din Măcin. Comisia nr. 3, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din Măcin și Isaccea (restanțieri). Președinte **Emil Badea**, lector univ. dr. șt. biologice Universitatea Craiova.

Liceul din Babadag. Comisia nr. 4, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din Babadag, Topolog și Jurilovca (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ion Filimon**, conf. univ. dr. matematică Institutul de construcții București.

JUDEȚUL VASLUI

Liceul nr. 1 Bîrlad. Comisia nr. 1, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Bîrlad, liceele din Murgeni și Puești (restanțieri). Președinte **Carol Holszki**, șef lucrări dr. chimie Institutul de petrol, gaze și geologie București.

Liceul nr. 3 Bîrlad. Comisia nr. 2, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 3 și nr. 2 Bîrlad (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ovidiu Maior**, șef lucrări dr. chimie Universitatea București.

Liceul nr. 1 Vaslui. Comisia nr. 3, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 1 Vaslui și Liceul din Codăești (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Nicolae Gostar**, conf. univ. istorie Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul din Negrești. Comisia nr. 4, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul din Negrești (restanțieri). Președinte **Corneliu Zolyneak**, șef lucrări dr. șt. biologice Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul „Cuza Vodă" Huși. Comisia nr. 5, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Cuza Vodă" Huși (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Aglaia Chiriță**, conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic Iași.

JUDEȚUL VÎLCEA

Liceul din Drăgășani. Comisia nr. 1 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele din Drăgășani, Bălcești și Oveselu (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Bogdan Bobîrnac**, conf. univ. dr. șt. biologice Universitatea Craiova.

Liceul „Vasile Roaită" Rm. Vîlcea. Comisia nr. 2 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „V. Roaită" Rm. Vîlcea, liceele din Horezu și Grădiștea (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Viorica Caraiani**, șef lucrări dr. chimie Institutul de petrol, gaze și geologie București.

Liceul „Nic. Bălcescu" Rm. Vîlcea. Comisia nr. 3 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Nic. Bălcescu" Rm. Vîlcea (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Nicu Boboc**, lector univ. dr. matematici, Universitatea București.

Liceul „Nic. Bălcescu" Rm. Vîlcea. Comisia nr. 4 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Nic. Bălcescu" Rm. Vîlcea, liceele din Băbeni, Călimănești, Brezoiu și Băile Govora (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ion Matei**, lector univ. dr. șt. biologice Universitatea Craiova.

JUDEȚUL VRANCEA

Liceul „Unirea" Focșani. Comisia nr. 1 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Unirea" și Liceul „Al. I. Cuza" Focșani, liceele din Odobești, Adjud, Panciu, Mărășești, Vidra și Dumitrești (restanțieri). Președinte **Grigore Agopian**, conf. univ. matematici Academia de studii economice București.

Liceul „Unirea" Focșani. Comisia nr. 2 secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Unirea" Focșani, liceele din Adjud, Panciu, Mărășești și Vidra (curs seral și învățămînt fără frecvență). Președinte **Aurelian Tănăsescu**, conf. univ. matematici Institutul de arhitectură „Ion Mincu" București.

Liceul „Alex. I. Cuza" Focșani. Comisia nr. 3 secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Al. I. Cuza" și Liceul „Unirea" Focșani, liceele din Odobești, Adjud, Panciu și Vidra (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Maria Rădulescu**, conf. univ. dr. filologie Universitatea București.

MUNICIPIUL BUCUREȘTI

Liceul „I. L. Caragiale". Comisia nr. 1, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „I. L. Caragiale" și Liceul nr. 34 (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Mihai Botez**, prof. univ. dr. matematică, Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Liceul „I. L. Caragiale". Comisia nr. 2, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „I. L. Caragiale", Liceul „M. Sadoveanu". Liceul „Dr. Petru Groza", liceele nr. 32 nr. 34 și nr. 35 (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Antoneta Antoniu Pierret**, conf. univ. dr. filologie Universitatea București.

Liceul „M. Sadoveanu". Comisia nr. 3, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „M. Sadoveanu", liceele nr. 32, nr. 34 și nr. 35 (curs seral și restanțieri). Președinte **Aurel T. Nicolau**, prof. univ. dr. docent fizică Universitatea București.

Liceul „Dr. Petru Groza". Comisia nr. 4, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Dr. Petru Groza" și Liceul nr. 32 (curs seral și restanțieri). Președinte **Constantin Ionescu Bujor**, prof. univ. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Liceul „D. Cantemir". Comisia nr. 5, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „D. Cantemir" și Liceul nr. 10 (curs seral, învățămînt fără frecvență si restanțieri). Președinte, **Sergiu Gogălniceanu**, prof. univ. dr. chimie, Institutul agronomic „Nic. Bălcescu" București.

Liceul „Spiru Haret". Comisia nr. 6, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Spiru Haret" și Liceul nr. 32 (curs seral și restanțieri). Președinte **Gheorghe Palade**, prof. univ. fizică Institutul de petrol, gaze și geologie București.

Liceul „Spiru Haret". Comisia nr. 7, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Spiru Haret" și Liceul nr. 37 (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ion Toboșaru**, conf. univ. dr. filozofie Institutul de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale" București.

Liceul „Emil Racoviță". Comisia nr. 8, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Emil Racoviță" (curs seral). Președinte **Cornel Stanciu**, conf. univ. dr. matematică Institutul de construcții București.

Liceul „Emil Racoviță". Comisia nr. 9 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Emil Racoviță" (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Florin Georgescu**, conf. univ. filozofie. Institutul de cultură fizică București.

Liceul „Mihai Viteazul". Comisia nr. 10, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Mihai Viteazul" (curs seral). Președinte **Gabriel Sudan**, prof. univ. dr. matematică Institutul de arhitectură „Ion Mincu" București.

Liceul „Mihai Viteazul". Comisia nr. 11, secție mixtă cu limbile de predare română și greacă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Mihai Viteazul", și Liceul nr. 14 (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Aron Petric**, conf. univ. istorie Universitatea București.

Liceul nr. 15. Comisia nr. 12, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 15 (curs seral și restanțieri). Președinte **Constantin Rabega**, prof. univ. dr. chimie Universitatea București.

Liceul nr. 15. Comisia nr. 13, secție mixtă cu limbile de predare română și maghiară. Se vor prezenta candidați de la liceele nr. 15 și nr. 9 (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Francisc Albert**, prof. univ. dr. chimie Institutul politehnic „Gh Gheorghiu-Dej" București.

Liceul „Alex. Sahia". Comisia nr. 14, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Alex. Sahia" și Liceul „23 August" (curs seral și restanțieri). Președinte **Mirco Jivcovici**, conf. univ. filologie Universitatea București.

Liceul „23 August". Comisia nr. 15, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „23 August" (curs seral). Președinte **Ovidiu Dragnea**, prof. univ. matematică Institutul de construcții București.

Liceul seral de cultură generală București. Comisia nr. 16, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul seral de cultură generală București (curs seral). Președinte **Mircea Tirnoveanu**, conf. univ. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Liceul seral de cultură generală București. Comisia nr. 17, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul seral de cultură generală București (curs seral). Președinte **Mihai Pascu**, conf. univ. dr. fizică Universitatea București.

Liceul seral de cultură generală București. Comisia nr. 18, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul seral de cultură generală București (curs seral și restanțieri). Președinte **Ion Rădulescu**, conf. univ. dr. geografie Universitatea București.

Liceul „M. Basarab". Comisia nr. 19, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „M. Basarab" (curs seral). Președinte **Gheorghe Constantinescu**, prof. univ. Institutul de petrol, gaze și geologie București.

Liceul „M. Basarab". Comisia nr. 20, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „M. Basarab" și Liceul „Alex. I. Cuza" (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Constantin Antonescu**, prof. univ. dr. docent șt. biologice Universitatea București.

Liceul nr. 39. Comisia nr. 21, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 39 (curs seral și învățămînt fără frecvență). Președinte **Haralambie Chirilei**, prof. univ. dr. docent șt. biologice Institutul agronomic „Nic. Bălcescu" București.

Liceul „M. Eminescu". Comisia nr. 22, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „M. Eminescu" (curs seral și învățămînt fără frecvență). Președinte **Ion Ionașcu**, prof. univ. dr. istorie Universitatea București.

Liceul „Gh. Șincai". Comisia nr. 23, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Gh. Șincai" (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Constantin Disescu**, prof. univ. dr. fizică Institutul agronomic „Nic. Bălcescu" București.

Liceul nr. 30. Comisia nr. 24, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la liceele nr. 30, nr. 41 și Liceul „I. Creangă" (curs seral și restanțieri). Președinte **Alexandru Isopescu**, conf. univ. chimie, Academia de studii economice București.

Liceul „Gh. Lazăr". Comisia nr. 25, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Gh. Lazăr" (curs seral). Președinte **Aurel Pîrvu**, prof. univ. matematică Institutul de construcții București.

Liceul „Gh. Lazăr". Comisia nr. 26, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Gh. Lazăr" (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Mihai Zapan**, prof. univ. dr. docent chimie Institutul de petrol, gaze și geologie București.

Liceul „D. Bolintineanu". Comisia nr. 27, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „D. Bolintineanu" (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Sabin Antonescu**, conf. univ. științe economice, Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Liceul nr. 27. Comisia nr. 28. secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr 27 (curs seral și restanțieri) Președinte **Sanda Hanganu**, conf. univ. dr. matematici, Institutul de construcții București.

Liceul nr. 36. Comisia nr. 29, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 36 (curs seral și restanțieri) Președinte **Mihai Saraian**, prof. univ. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Liceul „Nic. Bălcescu". Comisia nr. 30, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Nic. Bălcescu" (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Adrian Ionescu**, prof. univ. dr. docent. șt. biologice, Institutul de cultură fizică București.

Liceul „T. Vladimirescu". Comisia nr. 31, secție reală. Se vor prezenta candidați de la Liceul „T. Vladimirescu" (curs seral). Președinte **Dan Ștefănescu**, conf univ. matematică Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Liceul „T. Vladimirescu" Comisia nr. 32, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „T. Vladimirescu" și Liceul nr. 33 (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Oisie Șafran** conf. univ. filozofie, Universitatea București.

Liceul nr. 25. Comisia nr. 33, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceele nr. 25 și nr. 31 (curs seral și restanțieri). Președinte **Emilia Iliescu**, conf. univ. dr. docent șt. biologice Universitatea București.

Liceul nr. 40. Comisia nr. 34, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 40 (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Dimitrie Camboli**, conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Liceul nr. 6. Comisia nr. 35, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul nr. 6 (curs seral și restanțieri. Președinte **Igor Ivanov**, conf. univ. chimie Institutul de construcții București.

Liceul „Aurel Vlaicu". Comisia nr. 36, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „Aurel Vlaicu" (învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Leo Gruia**, conf. univ. matematică, Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Liceul „I. Neculce". Comisia nr. 37, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „I. Neculce" (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Gheorghe Th. Gheorghiu**, prof. univ. dr. docent matematică, Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Liceul de muzică nr. 1. Comisia nr. 38, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceele de muzică nr. 1 și nr. 2 (curs de zi și restanțieri). Președinte **Alexandru Trifu**, prof. univ. pedagogie psihologie Conservatorul „Ciprian Porumbescu" București.

Liceul de arte plastice. Comisia nr. 39, secție umanistă. Se vor prezenta candidați de la Liceul de arte plastice și Liceul de coregrafie (curs de zi). Președinte **Mircea Mancaș**, prof, univ. dr. filozofie Institutul de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale" București.

Liceul „G. Coșbuc". Comisia nr. 40, secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „G. Coșbuc" (curs seral, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Octavian Floarea**, conf. univ. dr. chimie Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" București.

Liceul „D. Cantemir". Comisia nr. 41 secție mixtă. Se vor prezenta candidați de la Liceul „D. Cantemir" (examene de diferență). Președinte **George Herman**, conf. univ. dr. șt. biologice Institutul de medicină și farmacie București.

EXAMENUL DE DIPLOMĂ LA LICEELE PEDAGOGICE DE ÎNVĂȚĂTORI ȘI EDUCATOARE ȘI LA INSTITUTELE PEDAGOGICE DE ÎNVĂȚĂTORI

Liceul pedagogic Aiud. Comisia nr.1 Se vor prezenta candidații de la liceul pedagogic de educatoare cu limba de predare maghiară Aiud, de la Institutul pedagogic de învățători cu limba de predare maghiară Aiud și de la Liceul pedagogic de învățători Abrud (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Zoltan Nahlik**, conf. univ. dr. pedagogie, Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Liceul pedagogic Arad. Comisia nr 2 Se vor prezenta candidații de la liceul pedagogic de învățători Arad și de la Liceul pedagogic de educatoare Arad (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Nicolae Apostolescu**, prof. univ. pedagogie dr. docent Universitatea Timișoara.

Liceul pedagogic Cîmpulung Muscel. Comisia nr. 3. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de învățători Cîmpulung Muscel și de la Institutul pedagogic de învățători Cîmpulung Muscel (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Maria Giurgea**, conf. univ. dr. pedagogie, Universitatea București.

Liceul pedagogic Bacău, Comisia nr. 4. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de învățători Bacău și de la Institutul pedagogic de învățători Bacău (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Vasile Pavelcu**, prof. univ. dr. docent psihologie Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul pedagogic Bacău. Comisia nr. 5. Se vor prezenta candidatele de la Liceul pedagogic de educatoare Bacău (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțiere). Președinte **Constantin Pufan**, conf univ. dr. psihologie Universitatea București.

Liceul pedagogic Oradea. Comisia nr. 6. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de învățători Oradea, de la Liceul pedagogic de educatoare Carei și de la Institutul pedagogic de învățători Oradea (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ana Tucicov Bogdan**, conf. univ. dr. psihologie Universitatea București.

Liceul pedagogic Cluj. Comisia nr. 7 Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de învățători Cluj, de la Liceul pedagogic de învățători Năsăud și de la Institutul pedagogic de învățători Cluj (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Dimitrie Todoran**, prof univ. dr. pedagogie Universitatea „Babeș-Bolyai"Cluj.

Liceul pedagogic Cluj. Comisia nr. 8. Se vor prezenta candidatele de la Liceul pedagogic de educatoare Cluj (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțiere). Președinte **Anatolie Chircev**, prof. univ. dr. docent psihologie Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Liceul pedagogic Constanța. Comisia nr. 9. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de învățători Constanța și de la Secția pedagogică de educatoare Constanța, cursuri de zi și restanțieri. Președinte **Gheorghe Dumitrescu**, conf univ. dr. pedagogie Institutul pedagogic de 3 ani București.

Liceul pedagogic Craiova. Comisia nr. 10. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de învățători Craiova și de la Institutul pedagogic de învățători Craiova (restanțieri). Președinte **Alexandru Tohăneanu**, conf. univ. pedagogie Institutul de arte plastice „Nic. Grigorescu" București.

Liceul pedagogic „C. Negri" Galați. Comisia nr. 11. Se vor prezenta candidații de la Liceele pedagogice de învățători și educatoare Galați și de la Institutul pedagogic de învățători Galați (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Constantin Bender**, conf. univ. pedagogie Institutul agronomic „N. Bălcescu" București.

Liceul pedagogic de învățători cu limba de predare maghiară Odorheiul Secuiesc. Comisia nr. 12. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de învățători cu limba de predare română și maghiară Odorheiul Secuiesc și de la Institutul pedagogic de învățători Odorheiul Secuiesc (cursuri de zi, și restanțieri). Președinte **Beniamin Zörgö**, prof. univ. dr. psihologie Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Liceul pedagogic Deva. Comisia nr. 13. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de învățători Deva și Sibiu și de la Institutul pedagogic de învățători Deva (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Dumitru Salade**, prof. univ. dr. pedagogie Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj.

Liceul pedagogic Sighetul Marmației. Comisia nr. 14. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de învățători Sighetul Marmației, de la Secția pedagogică de învățători și educatoare cu limba de predare ucraineană Sighetul Marmației și de la Institutul pedagogic de învățători Sighetul Marmației (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Maximilian Boroș**, lector univ. pedagogie Institutul pedagogic de 3 ani Baia Mare.

Liceul pedagogic Suceava. Comisia nr. 15. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de învățători Suceava și de la Secția pedagogică de educatoare Suceava (cursuri de zi și restanțieri). Președinte **Mihai Lozbă**, lector univ. dr. filologie. Universitatea „Al. I. Cuza" Iași.

Liceul pedagogic Bîrlad. Comisia nr. 16. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de învățători Bîrlad. de la Secția pedagogică de educatoare Bîrlad și de la Institutul pedagogic de învățători Iași (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Silvestru Găină**, prof. univ. dr. pedagogie Universitatea „Al. I . Cuza" Iași.

Liceul pedagogic de educatoare București. Comisia nr. 17. Se vor prezenta candidații de la Liceul pedagogic de educatoare București, de la Liceele pedagogice de învățători București și Buzău și de la Institutul pedagogic de învățători București și Buzău (cursuri de zi, învățămînt fără frecvență și restanțieri). Președinte **Ursula Schiopu**, prof. univ. dr. psihologie Universitatea București.

Liceul de cultură generală — Secția pedagogică educatoare Buftea. Comisia nr. 18. Se vor prezenta candidatele de la Secția pedagogică de educatoare Buftea (cursuri de zi). Președinte **Steliana Năstăsescu**, conf. univ. pedagogie Universitatea București.

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE PEDAGOGICE

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

1 șef sector cercetare științifică-specialitatea matematică — la Sectorul „Matematică" ;

1 șef sector cercetare științifică-specialitatea limba rusă — la Sectorul „Limbi străine" ;

1 cercetător științific principal-specialitatea limba română — la Sectorul „Limba română și limbile naționalităților conlocuitoare" ;

1 cercetător științific principal — specialitatea limba germană — la Sectorul „Limba română și limbile naționalităților conlocuitoare" ;

1 cercetător științific — specialitatea limba maghiară — la Sectorul „Limba română și limbile naționalităților conlocuitoare" ;

Cererile de înscriere la concurs se primesc la Institutul de științe pedagogice din București, str. Sfinții Apostoli nr. 14, Serviciul personal, pînă la data de 5 iulie 1968, însoțite de actele prevăzute de Regulamentul privind recrutarea, promovarea și atestarea cadrelor de cercetători științifici din unitățile de cercetare din Republica Socialistă România, publicat în extras în Buletinul Oficial, Partea a III-a, nr. 4 din 8 ianuarie 1968.

Concursul va avea loc în ziua de 12 iulie 1968 ora 8 la sediul institutului din București.

Absolvenții fostei școli normale „V. Lupu" din Iași — seriile A. și B. din anul 1930 — sînt rugați să comunice adresele și adeziunea lor pentru întîlnirea ce va avea loc la Iași, în ziua de 14 iulie 1968, pe adresa :

TIRON THEODOR
Școala generală Prăjești-Traian
județul Bacău

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 952 — EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ — Vineri 21 iunie 1968 — 4 pag. 25 bani

COMUNICATUL PLENAREI COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

În ziua de 19 iunie a.c. a avut loc plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român. Au luat parte, ca invitați, șefi ai secțiilor C.C. al P.C.R., membrii Colegiului Central de partid, primi-secretari ai comitetelor județene de partid, miniștri, conducători ai organizațiilor de masă și ai unor instituții centrale de stat, cadre din domeniul justiției, procuraturii, Ministerului Afacerilor Interne și Consiliului Securității Statului, redactori șefi din presa centrală.

Plenara a dezbătut proiectul Codului penal al Republicii Socialiste România. În legătură cu aceasta a fost ascultată informarea prezentată de tovarășul Vasile Patilineț referitoare la propunerile făcute în cursul dezbaterii publice a proiectului Codului penal.

Plenara a apreciat că proiectul Codului penal oglindește realitățile sociale ale țării, cerințele apărării orînduirii socialiste, a proprietății sociale, a drepturilor și libertăților cetățenești, necesitățile dezvoltării democrației, întăririi legalității și ordinii de drept în întreaga viață socială, corespunzător actualei etape de dezvoltare a societății socialiste.

Plenara C.C. al P.C.R. a hotărît ca proiectul noului Cod penal, cu amendamentele rezultate din discuția publică, să fie supus dezbaterii și legiferării Marii Adunări Naționale a Republicii Socialiste România.

Plenara a ascultat informarea prezentată de tovarășul Ilie Verdeț privind programul suplimentar de dezvoltare a producției materiale în anul 1968. Plenara a aprobat măsurile propuse în vederea anihilării urmărilor secetei și a realizării nivelului general de dezvoltare a economiei naționale prevăzut în planul de stat al acestui an. Comitetul Central a exprimat convingerea că oamenii muncii din industrie și agricultură, din toate sectoarele vieții noastre sociale, sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, vor depune toate eforturile pentru înfăptuirea acestor măsuri, pentru asigurarea progresului și prosperității continue a României socialiste.

Plenara a dezbătut propunerile Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. cu privire la: reglementarea acordării unor indemnizații și a remunerării salariaților care îndeplinesc funcții de conducere, tehnico-administrative și de specialitate; controlul provenienței unor bunuri dobîndite în mod ilicit de persoanele fizice; regimul juridic al terenurilor fără construcții din perimetrul construibil al municipiilor și orașelor; reducerea cheltuielilor valutare necomerciale și a unor înlesniri acordate la plata impozitelor și taxelor. În legătură cu acestea, a fost ascultată o informare prezentată de tovarășul Manea Mănescu. Plenara a aprobat în unanimitate aceste propuneri și a hotărît să recomande reglementarea lor prin legi ale Marii Adunări Naționale sau hotărîri ale Consiliului de Miniștri.

Plenara a ascultat informarea prezentată de tovarășul Virgil Trofin cu privire la organizarea municipiilor, orașelor, comunelor și la constituirea organelor locale de partid și de stat și a aprobat măsurile care au fost luate în acest sens.

În cursul dezbaterilor a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R.

În ziua de joi 20 iunie a.c., presa centrală a publicat cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Noile construcții școlare sînt într-un stadiu nesatisfăcător

În contextul amplelor măsuri privind dezvoltarea învățămîntului, asigurarea bazei materiale a școlilor capătă o deosebită însemnătate. Viitorul apropiat va duce la cuprinderea unui număr din ce în ce mai mare de elevi atît prin începerea școlarității de la vîrsta de 6 ani, cît și prin generalizarea învățămîntului obligatoriu de 10 ani. Privită prin această prismă, construcția noilor școli capătă o importanță și mai mare.

Anul acesta, corespunzător nevoilor învățămîntului, statul a alocat fonduri sporite pentru construcțiile școlare. Din fonduri centrale de investiții au fost repartizate numai județelor peste 296 milioane lei pentru construirea de școli generale, licee, școli profesionale și licee de specialitate.

Din aceste fonduri se realizează în mediul urban aproape 800 săli de clasă, 4 000 de locuri în internate, 1950 de locuri în grădinițe, 15 săli de gimnastică. Tot din bugetul de stat au fost alocate sume importante pentru sprijinirea construirii unui mare număr de săli de clasă în mediul sătesc. În afara fondurilor puse la dispoziție de stat, la sate, se construiesc prin contribuție voluntară aproximativ 1 300 săli de clasă. S-au făcut, după cum se vede, eforturi materiale mari pentru ca în septembrie, la începutul noului an școlar, școlile noastre să dispună de spații de învățămînt corespunzătoare noilor sarcini care stau în fața lor.

Care este stadiul în care se află noile construcții școlare? — iată o întrebare care revine tot mai des în discuție pe măsură ce ne apropiem de deschiderea noului an școlar.

Făcînd un bilanț al situației existente pînă la sfîrșitul lunii trecute, stadiul construcțiilor școlare poate fi caracterizat ca nesatisfăcător. La 31 mai, 22 la sută din numărul sălilor de clasă finanțate din fond central erau încă neîncepute, o școală cu 16 săli se afla la fundație, iar 55 la sută erau abia la zidărie. Numai 20 la sută din sălile de clasă erau în faza de finisaj. Situații asemănătoare prezintă și șantierele pe care se construiesc grădinițe, internate și săli de gimnastică. Nu se începuseră încă construcțiile la 24 săli de clasă în Covasna, la 20 de săli în Vaslui, la cîte 16 săli în Suceava, Cluj și Maramureș, la 15 săli în Sibiu, la 12 săli în Bihor, la cîte 8 săli în Botoșani, Brăila, Hunedoara și Timiș etc. De asemenea, sînt rămase în urmă construcțiile școlare ridicate din fond central în județele Buzău, Harghita, Dolj etc.

La trei luni înainte de termenul util de dare în folosință a noilor construcții, situația aceasta nu este deloc fericită. Timpul foarte scurt care ne mai desparte de începutul anului școlar cere măsuri energice și eficiente de urgentare a construcțiilor. Inspectoratele școlare județene trebuie să-și concentreze toate forțele în vederea înlăturării întîrzierilor și a ritmului lent de construcție.

Nici situația construcțiilor școlare ridicate prin contribuția voluntară a cetățenilor nu este mai îmbucurătoare. Un sondaj făcut de direcția tehnică de construcții și investiții din Ministerul Învățămîntului a arătat că în multe locuri aceste construcții au scăpat atenției inspectoratelor școlare județene, fiind lăsate în grija exclusivă a organelor comunale. Multe din aceste construcții sînt foarte întîrziate, iar celelalte — aproximativ 70 la sută din total — deși sînt înălțate, aflîndu-se în diferite stadii de zidărie sau finisaj, se continuă încet, șantierele ducînd lipsă de mînă de lucru sau de materiale. De curînd, în cadrul adunărilor cetățenești sau cu prilejul constituirii consiliilor populare comunale, în numeroase locuri a fost criticat pe bună dreptate mersul lucrărilor la construcțiile școlare, cerîndu-se ca inițiativa cetățenilor să fie mai mult sprijinită. Este necesar ca direcțiile specializate din cadrul consiliilor populare județene și inspectoratele școlare să procure la timp proiecte corespunzătoare, să se îngrijească de acordarea creditelor rambursabile, de coordonarea judicioasă a aprovizionării cu materiale.

Situația nesatisfăcătoare care se manifestă anul acesta în domeniul construcțiilor școlare are mai multe cauze. Răspund de întîrzierile constatate trusturile și întreprinderile de construcții, care nu și-au organizat în mod judicios activitatea, ca și organele județene care nu au dat suficientă atenție construcțiilor școlare. Într-o măsură însemnată răspund însă și inspectoratele județene. Ne vom opri puțin asupra acestora din urmă.

În calitate de beneficiari, inspectoratele școlare aveau datoria de a urmări îndeaproape mersul lucrărilor pe toate șantierele de construcții. Nu în puține județe, însă, delegații inspectoratelor nici n-au vizitat măcar toate construcțiile școlare. Desigur, dacă văd că beneficiarul nu se interesează de munca lor, dacă nu știu nici măcar cum arată la față, constructorii socotesc că le este îngăduit să tărăgăneze lucrările. În multe județe — printre care Neamț, Caraș-Severin, Botoșani, Vîlcea, Tulcea și altele — tehnicienii constructori ai inspectoratelor au fost încadrați foarte tîrziu. Într-o bună parte a anului, deci, atunci cînd se cerea un om de specialitate care să se ocupe de o serie de lucrări necesare bunului mers al construcțiilor, care să coordoneze și să urmărească ritmic stadiul lucrărilor, acesta nici nu exista.

Cu privire la construcțiile școlare din fond central trebuie spus și faptul că uneori se creează întîrzieri și complicații inutile din cauza atitudinii birocratice a unor salariați ai inspectoratelor școlare, care solicită avize de la Ministerul Învățămîntului la lucrări ce nu au nevoie de asemenea avize. De pildă, conform dispozițiunilor actuale nu mai este necesar avizul Ministerului Învățămîntului la teme de proiectare. Totuși, Inspectoratul școlar județean Constanța a cerut aviz pentru extinderea Liceului industrial de construcții, iar inspectoratul Cluj pentru ridicarea unor ateliere pe lîngă Liceul industrial de construcții. De asemenea, unele inspectorate au cerut avize pentru lucrări care se încadrează în normative. Inspectoratul școlar Maramureș, de pildă, a cerut un asemenea aviz pentru un liceu cu 20 de săli de clasă, inspectoratul școlar Gorj a cerut acord la detaliul de sistematizare și studiul tehnico-economic pentru zona 9 Mai din Tg. Jiu, iar inspectoratul școlar Cluj la detaliul de sistematizare a microraionului Mănăștur. Toate acestea creează greutăți artificiale în calea construirii la timp a noilor localuri de școli.

Scurtul răstimp care ne mai desparte de începutul lunii septembrie cere, în această perioadă, o concentrare a forțelor pentru terminarea la timp a construcțiilor școlare. Este o problemă de importanță majoră, asupra căreia trebuie să fie îndreptată toată atenția celor în drept.

MIRCEA IONEL

Șantierele tineretului

Sute și sute de elevi ai liceelor și-au început vacanța sub semnul unui eveniment cu multiple semnificații, cu dimensiuni profunde și multilaterale. Luni 17 iunie, într-o atmosferă de tinerească și entuziastă sărbătoare, au fost inaugurate șantierele naționale ale tineretului, înalte și autentice școli ale muncii și educației, la care elevii patriei au hotărît să participe cu toată energia lor tinerească, pentru a reînvia, alături de alte mii și mii de tineri, tradiția frumoasă a vieții și muncii de brigadier

Peste 900 de tineri și-au schimbat în aceste zile uniforma de licean cu salopeta albastră pe care, la mîneca stîngă, strălucește triunghiul galben și roșu avînd înscris titlul „Brigadier", purtat cu mîndrie de fiecare. S-au instalat în taberele de muncă nerăbdători să se apuce de treabă. Și îndată ce au auzit însuflețitorul semnal de începere a lucrului care, cu 20 de ani în urmă, răsuna pe Valea Jiului: „Echipă pentru raport, drepți!", și-au început munca plini de rîvnă.

Pe șantierul autostrăzii București-Pitești lucrează trei loturi de elevi. La Ciorogîrla, bunăoară, au venit mai bine de 100 de tineri, toți elevi ai Liceului „Dimitrie Bolintineanu" din Capitală. Aici, pe șantier, sînt cunoscuți ca „brigada nr. 1".

Pe șantierul Bumbești-Livezeni și-au dat întîlnire 200 de elevi din județul Gorj. Primul lor contact cu șantierul a fost deosebit de emoționant, pentru că aici fiecare loc e încărcat de amintirea faptelor pline de eroism ale miilor de tineri care au construit, cu 20 de ani în urmă, calea ferată și tunelele. Noii brigadieri le-au văzut pe toate și au hotărît să fie demni de înaintașii lor.

Sus, în nordul țării, la șantierul Baia Sprie-Sighet, lucrează alți 200 de elevi. Pe șoseaua ce șerpuiește din Baia Sprie spre Sighetul Marmației, tîrnăcoapele răsună neobosite în ritmul cîntecelor tinerești. De la început, cei care le mînuiesc au dovedit, prin munca lor intensă, că merită titlul de brigadieri.

Aceeași muncă entuziastă, aceeași dorință de a-și manifesta devotamentul, dragostea de patrie, îi caracterizează pe toți elevii care lucrează pe șantierele țării. Este un cadru care oferă școlii, pedagogilor, cele mai largi posibilități pentru o muncă de educare cu excepționale valențe, tocmai pentru că se exercită în acțiune, în contribuția concretă, nemijlocită la lupta pentru înflorirea patriei.

R. M.

Brigada de elevi a Liceului „D. Bolintineanu" din București pornind la lucru

RAID ANCHETĂ

La primele ore ale vacanței

Trenuri cu vagoane pline de copii încrucișîndu-se în gări, pe traseele care duc de la munte la mare și dinspre litoral spre înălțimile carpatice, fluturări de cravate roșii și batiste, cîntece de bun venit în tabără, excursii și jocuri — iată elemente obișnuite în recuzita reportajelor închinate vacanței estivale. Poate că, dacă am fi scris un reportaj despre începutul vacanței în tabere, am fi fost și noi tributarii acestor clasice imagini, ca să nu spunem clișee. Dar de astă dată ne-am propus să vă prezentăm nu un reportaj, ci un raid în laboratoarele vacanței, să obținem o radiografie cît mai semnificativă a „demarajului" vacanței.

Lung e drumul taberei...

Nu ne putem dispensa, pentru începutul acestui raid, de imaginea trenurilor ducînd primele serii de elevi către tabere. Fiind primul moment, cronologic vorbind, al vacanței în tabără, cu călătoria aceasta ritmată de roți ar trebui să înceapă bucuriile ei. Numai că, pentru foarte mulți din primii oaspeți ai litoralului, drumul a constituit un veritabil purgatoriu către paradisul taberei.

Printr-o convenție intervenită în acest an s-a stabilit ca transportul copiilor către tabere să fie asigurat prin intermediul O.N.T.-ului, care și-a asumat și obligația de a atașa pe lîngă fiecare grup mai numeros și cîte un ghid. Evident, aceste măsuri au izvorît din dorința de a face călătoria copiilor cît mai plăcută, ca un preludiu la bucuriile vacanței. Dar rezultatele au fost, cel puțin în ceea ce privește modul cum a decurs plecarea primei serii de elevi, departe de așteptări. În primul rînd, imaginea clasică „vagoane pline de copii" a căpătat corectivul, deloc plăcut, „vagoane înțesate de copii". Căci, în ciuda faptului că s-a stabilit ca vagoanele pentru deplasarea copiilor în tabere să fie rezervate integral, la trenurile accelerate organele C.F.R. au vîndut în vagoanele rezervate și locuri pentru alți pasageri. Cum delegații O.N.T. nu au opus aproape nici o rezistență, în trenurile dinspre Brașov, Alba Iulia și Bihor spre taberele de la Costinești, Schitu sau Năvodari copiii au trebuit să călătorească peste 7 ore înghesuiți cîte 12—14 într-un compartiment. Nici legăturile nu au fost asigurate în cele mai bune condiții. Numeroși copii din clasele I—IV de la școlile din județul Galați, suiți în tren la miezul nopții, au ajuns la 7 dimineața, după o transbordare, la Constanța, unde au aflat că nu au legătură pentru Năvodari decît după ora prînzului (!!). În asemenea condiții, învățătorii-comandanți de pionieri care îi însoțeau au luat hotărîrea — care, desigur, se impunea — de a efectua transportul cu autobuzul. Numai că această cheltuială suplimentară a trebuit să fie suportată de copii, din banii de buzunar pe care-i aveau la ei.

În ceea ce-i privește pe delegații O.N.T. care i-au însoțit pe oaspeții din prima serie ai litoralului, prezența și rolul lor au fost adesea mai mult formale. „În fapt — ne-a spus prof. **Elena Graur**, comandanta grupului de copii din Brașov — ghizii s-au limitat la a ne înmîna documentele de călătorie în momentul plecării și a ne solicita o semnătură pe delegația proprie în gara de destinație. Disputele cu unii pasageri turbulenți care au invadat în gări vagoanele noastre, găsirea mijloacelor de transbordare în București au fost lăsate exclusiv în seama noastră, a comandanților care-i însoțeam pe școlari. Dacă prezența ghizilor O.N.T.-ului nu se face efectiv simțită, dacă noi îndeplinim și sarcinile lor, atunci de ce să se verse la O.N.T. fonduri pentru care ușor s-ar putea găsi o destinație mai eficientă?".

Înainte de orice măsură cu scadență mai îndepărtată, însă, ținem să atragem atenția că la plecarea primei serii și la venirea celei de a doua nu mai pot fi admise carențele serioase care au existat cu prilejul deplasării spre tabere a primei serii. Este necesar ca, în mod operativ, forurile responsabile să ia mărurile ce se impun, astfel încît călătoriile să se desfășoare în deplin acord cu întreaga atmosferă de bucurie și voioșie a vieții de tabără.

„Dar în tabără printre copii E și mai și..."

O primă și îmbucurătoare constatare pe care o faci de cum intri în oricare dintre taberele de școlari și pionieri de pe litoral: ambianța lor este mai caldă, mai luminoasă decît în anul trecut. Baza materială a acestora a fost îmbogățită și modernizată. La Năvodari, de pildă, s-a dat în funcțiune un grup alimentar dotat cu instalații automatizate, de cea mai nouă construcție. La Costinești, capacitatea clubului a fost dublată. Pretutindeni mesele substanțiale și variate sînt servite în săli strălucind de curățenie, în care funcționalul se îmbină strîns cu eleganța. Este aceasta, fără îndoială, un certificat pozitiv pentru activitatea celor care, la diferite nivele, au conlucrat la crearea acestei ambianțe.

Și în județul Brașov cei care s-au îngrijit de organizarea și desfășurarea vacanței de vară au dat

AL. CIUCĂ
și M. VERDEȘ

(Continuare în pag. a 2-a)

Inspectoratele școlare

Inițiative privind materialul didactic

Un învățămînt eficient nu se poate concepe fără folosirea pe scară largă a unor materiale didactice moderne, adecvate cerințelor actuale și de perspectivă ale pregătirii tinerelor generații. Pe bună dreptate Directivele C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului cer să se organizeze producția de material didactic, să se facă eforturi pentru dotarea corespunzătoare a laboratoarelor și atelierelor școlare cu aparatură modernă, trasînd sarcina ca Ministerul Învățămîntului, împreună cu ministerele economice și consiliile populare județene, să elaboreze încă în cursul acestui an un plan de înzestrare în perspectivă a laboratoarelor și atelierelor școlare.

Realizarea sarcinilor puse în Directive va asigura școlilor noastre materiale didactice moderne, valoroase, de natură să contribuie în mod esențial la pregătirea multilaterală a elevilor. Dar efortul pe care-l face statul pentru o bună înzestrare a laboratoarelor cu materialul necesar trebuie să fie susținut de o muncă perseverentă a școlii pentru păstrarea acestuia și pentru recondiționarea lui cînd e cazul, așa încît să poată fi folosit cu eficiență în procesul de învățămînt. Aceste sarcini revin în primul rînd profesorilor de specialitate și cadrelor de conducere ale școlilor, dar realizarea lor depinde într-o mare măsură de felul în care se preocupă de ele inspectoratele școlare.

În municipiul București s-au cheltuit din bugetul statului în ultimii 10 ani, pentru materialul didactic necesar școlilor generale și liceelor, mai bine de 30 milioane lei. Este, cum vedem, o sumă considerabilă. O sumară cercetare ne-a dovedit însă că ea n-a fost folosită întotdeauna în mod eficient.

Se constată, în primul rînd, că înzestrarea cu material didactic a laboratoarelor este foarte diferită, această situație fiind rezultatul unei defectuoase repartizări inițiale, dar și al modului cum s-au îngrijit de această problemă directorii de școli și profesorii de specialitate. De menționat că în general, datorită sistemului actual de producere și difuzare a materialului didactic, școlile noi nu pot fi înzestrate decît cu materialul produs după intrarea lor în funcție, întrucît acesta se produce numai în limita comenzilor, iar comenzile de la buget nu pot fi făcute decît pentru școlile existente.

Cercetarea noastră a scos la iveală și faptul că multe materiale nu pot fi folosite din cauză că nu sînt în stare de funcționare. Unele aparate vin defecte chiar din fabrică ; altele se deteriorează pînă ajung în școală, datorită manipulărilor necorespunzătoare ; cea mai mare parte se defectează însă ca urmare a faptului că sînt prost folosite. Școlile nu dispun de posibilitatea de a le recondiționa, iar încercările făcute pînă acum pentru a soluționa această problemă s-au dovedit insuficiente. Se înregistrează din această cauză pe plan material pierderi de sute de mii de lei, iar pe plan didactic pierderi și mai importante, mii și mii de elevi însușindu-și cunoștințe rupte de viață, de practică.

Chiar și materialul în stare de funcționare sau care, cu puțină pricepere, ar putea fi reparat nu este folosit în toate cazurile și cu eficiența necesară. Aceasta se datorește în bună măsură comodității unor profesori, dar în destule cazuri și lipsei lor de pregătire, mai ales cînd este vorba de aparate de factură mai nouă. Ar fi de ajuns să amintim că filmele didactice de care dispune filmoteca noastră sînt insuficient folosite pentru că mulți profesori nu știu să mînuiască aparatul de proiecție. Măsurile luate în anii trecuți în legătură cu perfecționarea profesorilor în ce privește folosirea aparaturii, prin efectuarea unor lucrări în laboratoarele facultăților, nu au fost realizate cu perseverență și de aceea eficiența lor a fost scăzută. Mari neajunsuri creează și faptul că majoritatea laboranților din școli nu au pregătirea necesară și nici nu depun eforturi în acest scop, întrucît adesea nu doresc să-și facă o profesie din funcția de laborant, ci caută doar un post care să le lase suficient timp pentru a se pregăti în vederea admiterii în facultate.

Pornind de la necesitatea de a se îmbunătăți înzestrarea cu material didactic a școlilor și activitatea laboratoarelor și cabinetelor școlare, Inspectoratul școlar al municipiului București a stabilit o serie de măsuri dintre care unele sînt deja realizate. Pentru a se asigura aprovizionarea judicioasă a școlilor cu material didactic a fost înființată o bază de aprovizionare unică pentru școlile din întregul municipiu. În cel mai scurt timp se va alcătui o evidență clară a materialului de care dispune fiecare școală, pentru ca în funcție de înzestrarea existentă să se facă în viitor și comenzile și distribuirea. Paralel se alcătuiește o evidență concretă a situației laboratoarelor și cabinetelor de specialitate, pe baza căreia se va stabili un plan de dezvoltare în perspectivă a acestora. Filmoteca inspectoratului, care va funcționa în viitor ca o secție a bazei de aprovizionare, își va lărgi activitatea, punînd la dispoziția școlilor și benzi de magnetofon înregistrate, ca și discuri. Filmoteca va prezenta periodic profesorilor materialele noi intrate în fondul ei, va organiza instructaje tehnice și metodice privind folosirea aparaturii audio-vizuale, va asigura recondiționarea filmelor după folosire, ca și efectuarea de înregistrări pe benzi de magnetofon. Școlile vor putea ridica filme sau benzi în fiecare zi, alegîndu-le pe baza unor cataloage care vor cuprinde — în afara titlurilor, a duratei a caracteristicilor aparatelor la care pot fi folosite — și unele mici rezumate ale conținutului, cît și recomandări în ce privește folosirea (clasa, obiectivul, eventual tema).

Ne propunem să organizăm, pe lîngă baza de aprovizionare a inspectoratului, și un atelier central pentru întreținerea și repararea aparaturii didactice, încadrat cu specialiști care să se deplaseze periodic și în școli. O contribuție serioasă la întreținerea aparaturii ar putea s-o aducă și profesorii de specialitate, lucrînd împreună cu specialiștii, pentru ca în viitor să poată repara singuri, în școală, micile defecțiuni. Personalul atelierului va avea și sarcina de a prezenta periodic modul de folosire a aparaturii nou distribuite, ca și de a organiza instruirea periodică obligatorie a laboranților din școli. Aceste acțiuni se vor desfășura sub conducerea inspecției de specialitate, folosindu-se cabinetele acesteia. Considerăm de asemenea că ar fi necesar să se inițieze din nou, dar într-o organizare mai bună, stagiile de perfecționare pentru profesori în laboratoarele facultăților.

Sesiunea Consiliului popular al municipiului București a aprobat recent toate măsurile la care ne-am referit mai sus. Aplicarea lor cere, evident, și eforturi financiare. Ne-am propus să realizăm toate posturile necesare bunei funcționări a bazei de aprovizionare și a atelierului de reparații în cadrul planului de salarii și al forțelor de muncă existente, operînd reducerile necesare din posturile administrative ale școlilor. Rămîne ca, printr-o muncă perseverentă de organizare și urmărire a sarcinilor, să punem la punct toate detaliile, pentru ca măsurile luate să aibă eficiența scontată.

Prof. I. GH. BORCA
inspector general
al Inspectoratului școlar
al municipiului București

PREZENȚĂ COMPETENTĂ ȘI ACTIVĂ

Taberele, excursiile, drumețiile, competițiile sportive, toate acțiunile specifice vacanței de vară, creează condiții deosebit de favorabile pentru prezența largă, activă a profesorului în mijlocul elevilor săi. Este într-adevăr nevoie să fii cît mai mult alături de elevi pentru a le înțelege structura psihică, marile și micile probleme, preocupările, motivele de întristare și bucurie, influențele mediului în care se dezvoltă, reacțiile la aceste influențe. Și este necesar să fii cît mai mult alături de ei pentru ca, aflînd aceste date, să pornești de la ele pentru a le determina evoluția în sensul pozitiv dorit. „Cînd vorbim de rolul important pe care îl are învățătorul, profesorul în educarea copiilor, nu trebuie să limităm acest rol numai la predarea cunoștințelor la orele de curs, ci să înțelegem întreaga activitate de educare a copiilor" — se spune în cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la recenta Plenară a C.C. al P.C.R.

În ce măsură se realizează această cerință și cum este ea privită de către profesori ? Am întreprins de curînd, la Școala generală nr. 2 din Tîrgu Mureș, o experiență menită să ne furnizeze cîteva observații de interes mai general în problema respectivă. Pe baza unor convorbiri individuale, efectuate cu un „eșantion" de șase elevi din clasa a VI-a, am încercat să stabilim cîteva fișe (bineînțeles sumare, așa cum ne-a îngăduit-o o singură convorbire). Am constatat astfel că :

A) Unei eleve îi place foarte mult fizica și ar dori chiar să se dedice unei profesii în care este nevoie de cunoștințe din această disciplină. Dar eleva respectivă nu a reușit să obțină niciodată la disciplina în cauză mai mult de nota opt, în vreme ce la alte obiecte are note de nouă și zece.

B) În urmă cu două luni unei alte eleve i-a murit mama. După această tragică întîmplare, profesoara de limba română a avut cu ea în cancelarie o discuție părintească. Și totul s-a rezumat la asta.

C) O a treia elevă ar vrea să se facă actriță sau medic. Am întrebat-o ce afinitate este între aceste două profesii, ca să vedem de ce s-a oprit tocmai la ele. N-a știut să ne răspundă.

D) Un elev are note de nouă și zece la toate disciplinele, în afară de educație fizică. Debilitatea caracteristică celor care nu fac sport este pentru colegii elevului respectiv un neîncetat prilej de glume și aceasta exercită asupra lui o influență psihologică defavorabilă.

E) Un altul are numai note proaste. Întrebat care e programul lui de lucru în timpul anului, ni l-a relatat : dimineața face sport, se plimbă, citește. Seara urmărește programele de televiziune. Lecțiile și le face... după aceea.

F) În sfîrșit, un alt elev cu note proaste. Ștind de vorbă cu el aflăm că e foarte demoralizat de atmosfera încărcată din familie.

Ne-am adresat și profesorilor, rugîndu-i să ne prezinte observațiile lor asupra acelorași elevi precum și modul în care și-au propus să lucreze cu ei, ca și opinia lor în problema prezenței profesorului în mijlocul elevilor. Iată declarațiile profesorilor :

Ștefania Alexa (profesoară de limba română) : „Consider că în cazurile pe care le-ați cercetat dv. nu se ridică probleme de natură educativă. Unii dintre acești șase copii sînt elevi bunicei, alții mijlocii. Toți pot să învețe bine și, dacă reușești să-i ții în mînă, obții rezultate bune. Fetița căreia i-a murit mama era demoralizată la început, dar după aceea s-a redresat. Colegii ei sînt buni cu ea și au o atitudine tovărășească. Elevul F. se exprimă mai bine în scris decît oral. Are un pic de dezechilibru nervos. Își ajută mama la treburi în casă. Prezența profesorului în mijlocul elevilor este, bineînțeles, o necesitate indispensabilă pentru munca pedagogică și cu cît această prezență este mai largă, cu atît forța de influențare a pedagogului are un efect mai puternic".

Maria Pantea (profesoară de istorie) : „Și eu cred că în legătură cu acești șase elevi nu se pun probleme pedagogice. Eleva B. s-a ridicat mult datorită ajutorului colegilor. Elevul E. este un copil serios. Nu este vorbăreț, însă are maturitate, profunzime și memorie. Eleva C. este o fată muncitoare, stăruitoare, sensibilă, ordonată și serioasă. Repet, în toate cele șase cazuri nu avem de-a face cu niște probleme pedagogice. Prezența profesorului în mijlocul elevilor în afara orelor de curs creează posibilitatea unei cunoașteri mai adîncite. În afara cadrului cumva oficial al lecțiilor, elevii se apropie mai mult de profesori".

Ana Magdalena Cazacu (profesoară de geografie). „În ceea ce privește copiii anchetați, nu cred că putem vorbi de probleme educative. Prezența profesorului în mijlocul elevilor trebuie să aibă un dublu scop : de cunoaștere și formativ. Cred că trebuie să se realizeze în cele mai diverse împrejurări — în excursii, acolo unde ei se joacă și se distrează, în familie, pretutindeni".

Edmond Kocso (profesor de științe naturale) : „Elevii anchetați au în general note bune. Eleva C. avea în anul trecut obiceiul să se scuze că nu a învățat. Anul acesta a fost mai conștiincioasă. La elevii E. și F. sînt greutăți legate de viața familiilor lor. În general, însă, nu se ridică probleme pedagogice. Trebuie să mărturisesc că în afara relațiilor pe care mi le permit orele de curs și ședințele cercului de științe naturale nu am avut o legătură prea strînsă cu acești elevi. O prezență mai largă a profesorului în mijlocul elevilor ar avea importanță, cred, în primul rînd pentru felul în care învață ei și pentru însușirea unor norme de conduită etică".

Nazarie Ghermănеț (profesor de matematică, diriginte). „N-aș putea să spun că există probleme psihopedagogice deosebite pe care le ridică acești elevi. Doi dintre ei ar trebui sprijiniți în însușirea unor discipline ca matematica și fizica, fiindcă au aptitudini pentru aceste discipline. Alți doi, care au un nivel mai scăzut la învățătură, ar trebui să fie ajutați de profesori să se ridice la nivelul mediu al colectivului. Ar mai fi de observat că acești elevi se află într-un moment critic al dezvoltării psiho-fizice și că aceasta impune muncii educative anume rigori deosebite. Prezența profesorului în mijlocul elevilor mi se pare a fi de o însemnătate excepțională. Fiind alături de elevi în drumeții, excursii, jocuri sportive, concursuri culturale, la serbări, la ședințele cercurilor, în recreații, la filme sau la teatru, în familiile lor, pretutindeni acolo unde se desfășoară viața lor, dincolo de hotarele clasei, profesorul va reuși să realizeze pe planul muncii pedagogice mult mai mult decît poate realiza dacă se limitează doar la orele de curs".

O analiză succintă a acestor declarații ale profesorilor și a fișelor pe care le-am prezentat mai sus ne conduce spre cîteva observații demne de luat în seamă. La modul teoretic, profesorii consultați sînt unanimi în părerea că prezența în mijlocul elevilor are o deosebită însemnătate pentru succesul activității pedagogice. Practic, însă, această prezență se limitează, cu puține excepții, doar la orele de curs. Caracterizările asupra elevilor sînt vagi, nesigure, făcute pe un ton prea constatativ. Profesorii spun : „elevul cutare este așa și așa", dar nici unul dintre ei nu trece mai departe de această limită constatativă, pentru a arăta cum pot fi folosite datele pe care le oferă cunoașterea elevilor pentru desfășurarea activității formative. Ceva mai mult, se afirmă că elevii anchetați „nu ridică probleme pedagogice". Se pare că este destul de larg încetățenită ideea că în atenția profesorului trebuie să stea doar acei elevi care ies din comun (de obicei prin abateri disciplinare sau printr-un nivel foarte scăzut la învățătură), iar ceilalți, cei care „nu ridică probleme", pot fi ignorați. Fișele sumare pe care le-am prezentat mai sus demonstrează că fie chiar și la o cercetare superficială se conturează o anumită sferă de probleme particulare pentru fiecare elev.

Simpla recunoaștere teoretică a însemnătății prezenței profesorilor în mijlocul elevilor nu este suficientă. Ea trebuie să fie tradusă în viață printr-o prezență reală, activă, vie. Profesorul trebuie să cunoască în profunzime personalitatea elevilor și problemele lor și să utilizeze larg această cunoaștere pentru a realiza o influență pozitivă asupra dezvoltării lor morale și spirituale.

OCT. BUZESCU

Studiu privind structura bugetului de timp al cadrelor didactice

Biroul executiv al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură a discutat într-o recentă ședință concluziile unui studiu pe care l-a întreprins în cursul anului școlar 1967—1968 cu privire la structura bugetului de timp al cadrelor didactice. La ședință au participat, ca invitați, cadre superioare din Ministerul Învățămîntului, reprezentanți ai Institutului de științe pedagogice și ai Institutului de perfecționare a cadrelor didactice, președinți ai sindicatelor din orașul București, activiști în colectivele obștești ale Uniunii.

Studiul se înscrie pe linia complexului de măsuri vizînd organizarea științifică a activității în toate domeniile vieții economice și culturale, inițiate în lumina Directivelor Congresului al IX-lea al P.C.R. și a Conferinței Naționale a partidului. Analizînd în ansamblu principalele componente ale bugetului de timp al cadrelor didactice și cercetînd fiecare dintre aceste componente, studiul scoate în evidență corelația între structurarea rațională a timpului activ al cadrelor didactice și nivelul de desfășurare a activităților instructiv-educative și cultural-obștești.

A fost relevată în mod deosebit, ca o concluzie esențială a studiului, necesitatea organizării științifice a activității în școli, pentru valorificarea întregului potențial de inteligență, cultură și experiență didactică al învățătorilor și profesorilor, în scopul ridicării la cel mai înalt nivel a formației intelectuale și morale a tinerelor generații.

Participanții la discuții au apreciat deosebita oportunitate a studiului, nivelul său științific și au făcut propuneri privind domeniile în care urmează să continue cercetarea, pentru a se adînci concluziile acesteia în așa fel încît organele sindicale din învățămînt să dispună de o îndrumare cît mai științifică în sprijinul pe care-l acordă cadrelor didactice pentru organizarea rațională și deplin eficientă a timpului.

Cursuri de perfecționare

În vacanța de vară, Ministerul Învățămîntului organizează o serie de cursuri de perfecționare menite să contribuie la informarea cadrelor didactice asupra celor mai noi cuceriri în domeniul specialității lor, asupra metodelor moderne de predare, să-i sprijine în aplicarea în practică a noilor planuri și programe de învățămînt concepute în lumina sarcinilor actuale ale școlii românești.

Între 1 și 14 iulie, de pildă, vor avea loc în centrele universitare București, Cluj, Iași, Timișoara și Craiova cursuri de perfecționare pentru profesorii de matematici care urmează să predea la clasa a XII-a, secția reală, elemente de teoria probabilităților și statistică, elemente de algebră superioară, analiză și mecanică.

Pentru profesorii care predau literatura română la clasele IX—XII se va organiza în perioada 1—10 iulie la București un curs la care se vor dezbate probleme privind sarcinile prelurării moștenirii noastre literare, probleme privitoare la curentele literare — cu accent deosebit pe acele orientări și momente din istoria literaturii care au fost mai puțin abordate pînă acum în programele școlare — la creația literară contemporană etc. De asemenea, vor avea loc prelegeri însoțite de seminarii privind analiza gramatical-ă și stilistică în predarea limbii române în licee.

În aceeași perioadă, tot la București, va avea loc un curs de perfecționare pentru profesorii de fizică, la care vor fi abordate teme cuprinse în programele școlii de 12 ani privind unele probleme de actualitate în fizică : rotația solidului rigid, oscilații și unde elastice, fizica plasmei, semiconductoare, modele atomice și nucleare etc. În cadrul cursului de perfecționare pentru profesorii de chimie, care va avea loc între 1 și 10 iulie la București, vor fi tratate teme referitoare la ultimele teorii, cercetări științifice și aplicații tehnice în acest domeniu.

Ca și pînă acum, cursul de perfecționare pentru profesorii care predau limbile străine moderne la clasele V—XII se va organiza la Sinaia. Acest curs, care va avea loc între 8—28 iulie și la care vor fi invitați să predea și o serie de profesori de peste hotare, urmărește perfecționarea și îmbogățirea cunoștințelor de limbă ale profesorilor, precum și inițierea lor în metodele noi de predare.

La cursuri vor participa aproximativ 2 400 de profesori, precum și inspectori de specialitate din cadrul inspectoratelor școlare județene.

La primele ore ale vacanței

(Urmare din pag. 1-a)

dovadă de pricepere, de spirit inventiv, de bune calități gospodărești. Să ne oprim, de pildă, la Timișul de Sus. Nu pentru că aici ar fi tabăra cea mai frumoasă, sau situată în locul cel mai pitoresc (toate sînt la fel de frumoase și pitorești), ci pentru a evidenția încă odată un lucru cunoscut și acceptat unanim în teorie, dar practic încă insuficient aplicat : acela că, pentru crearea unei ambianțe în care copiii să se simtă bine, pentru desfășurarea unor activități atractive, nu este nevoie întotdeauna de mari investiții bănești, ci în primul rînd de ceva care nu costă bani, dar cere cheltuială de muncă creatoare, de energie, de dăruire, pasiune și entuziasm. Există, la Timișul de Sus, un om care posedă acest capital prețios și pentru care tabăra a devenit, așa cum îi place să spună, propriului său cămin, iar sutele de elevi pe care-i găzduiește, copiii săi — administratorul **Dumitru Rădulescu**, care gospodărește tabăra de mai bine de opt ani de zile. Aproape tot ce există aici este creația sa, rodul priceperii și hărniciei sale. „Pe copii — ne spunea el — trebuie să-i atragi din prima zi cînd sosesc, privirilor lor curioase, iscoditoare, trebuie să le oferi permanent ceva nou, inedit. Altfel nu-i cîștigi, nu-i faci să le placă în tabără. De aceea în fiecare an eu adaug cîte ceva nou aici". Astă primăvară, cînd „copiii săi" erau la școală, Dumitru Rădulescu a plecat în căutare de noi surprize cu care să-și primească oaspeții. De la Predeal, Bușteni și Sinaia a adus cîteva lucrări plastice — un bust al lui Eminescu, o statuetă reprezentînd o fetiță etc. Din alte locuri a făcut rost de cîteva zeci de ștergare și cusături populare, ca și de imagini ale celor mai vestite monumente istorice și de artă. Cu toate a împodobit clubul taberei, sala de mese, dormitoarele. Și grija lui nu se oprește aici. A pregătit pentru „copiii lui" locuri bune de joacă, de sport și de odihnă, a alcătuit o hartă turistică pe care a însemnat, cu rămurele de brad și steguțe, trasee și obiective pentru excursiile ce urmează a fi făcute. Nu-i de mirare, de aceea, că „arhiva" lui e plină de scrisori de la foștii oaspeți ai taberei, unii dintre ei ajunși acum studenți sau absolvenți de facultate, care nu l-au uitat și continuă să-i scrie în amintirea zilelor frumoase petrecute la tabără.

Prima serie — cenușăreasa vacanței ?

Bine ar fi să putem acorda pretutindeni taberelor, ca la Timișul de Sus, un certificat de excelență Dar... dar din păcate nu putem Căutînd cauzele unor neajunsuri, ne-am dat seama că una dintre ele o constituie sistemul inadecvat prin care le sînt repartizate anumitor tabere fondurile bugetare. Este vorba, în special de taberele de pe litoral. După cum se știe, aici efectivele de copii nu sînt completate prin convenții de schimb între județe, ci pe baza unui grafic alcătuit de comandamentul central al vacanței. Sistemul, cu unele corective, este judicios conceput, permițînd elevilor din toată țara să beneficieze de miraculoasa terapie a valurilor și soarelui marin. Pe planul finanțării, însă —după cum ne-a arătat profesorul **Mihai Tomoș**, directorul taberei de la Năvodari — nu se ține seama de aceste condiții speciale ale recrutării și repartizării elevilor pentru taberele de pe litoral. Subvenția bugetară acordată de Uniunea Generală a Sindicatelor este fragmentată și distribuită comandamentelor de vacanțe ale județelor, apoi, cu mari întîrzieri, se reconstituie face calea întoarsă și este vărsată, în sfîrșit, taberelor. Bineînțeles, o asemenea metodă determină întîrzieri în deschiderea finanțării și greutăți în realizarea aprovizionării curente, mai ales pntru primele serii.

Deși semnalate încă din anii trecuți, se constată și acum întîrzieri în acordarea fondurilor extrabugetare pentru achiziții de material cultural, artistic și sportiv. Din această pricină ultimele „noutăți" editoriale intrate în bibliotecile taberelor de la Costinești și Schitu au ca an de apariție 1965, deși există o evidentă penurie de cărți potrivite copiilor pînă la 11 ani. Cam aceeași situație se întîlnește și în ceea ce privește materialul sportiv.

Cercetăm programele de activitate ale taberelor din Costinești, Năvodari, Schitu. Cîteva acțiuni interesante, specifice locului : vizite la cherhanale, întîlniri cu membrii unor echipaje maritime, concursuri de construcții din nisip, cîteva întreceri cultural-artistice și sportive, cîteva vizionări de filme. Cu excepția taberei de la Năvodari care va primi vizita unor formații ale Teatrului de stat din Constanța, celelalte tabere de pe litoral resimt absența din programul primei serii a unor spectacole prezentate de formații artistice de prestigiu. Se întîmpină greutăți acum, la început, și în organizarea excursiilor. Avînd efective mai puțin numeroase, taberele de la Costinești și Schitu au reușit să asigure mijloace de transport în vederea unor excursii de-a lungul litoralului. Aceeași tentativă, întreprinsă de conducerea taberei de la Năvodari pentru un efectiv de 1 800 de copii, nu a fost însă încununată de succes. Un calcul cu creionul în mînă dovedește rentabilitatea dotării acestei tabere cu trei autobuze care, utilizate în fiecare zi, ar asigura, pe parcursul unei serii, transportul tuturor școlarilor într-o excursie pe litoral.

O privire atentă descoperă ușor că și personalul didactic din prima serie demarează mai greu, că activitatea lui mai stă uneori sub semnul improvizației, al încropelii. Numeroși comandanți de pionieri, profesori sau inspectori cu care am stat de vorbă ne-au spus că, în parte, acest lucru e explicabil. Prima serie începe imediat după închiderea cursurilor. Profesorii preiau deci gata surmenați o nouă activitate, care presupune același efort intelectual și fizic ca în timpul anului școlar. **O soluție ar fi — ne-a spus inspectorul Adam Szekely — ca personalul didactic care pleacă la tabără în prima serie să primească concediul în vacanța de primăvară".**

Dar mai sînt și alte motive care determină neajunsuri în prima serie. De exemplu, ni se pare cu totul greșită practica de a trimite în tabără directori și cadre didactice cu numai una sau două zile înainte de deschiderea activității sau chiar în aceeași zi. Mulți dintre ei, necunoscînd tabăra, împrejurimile, alcătuiesc programul în pripă, la nimereală.

Toată lumea este de acord că prima serie nu trebuie să fie o cenușăreasă a vacanței. Atunci de ce nu se iau măsuri ca școlarii din această serie să beneficieze, în egală măsură, de toate condițiile pentru a petrece zile de neuitat în tabără ?

Cînd soarele lipsește de la întîlnire

Dar chiar atunci cînd programele sînt pregătite dinainte rămîn pe ici pe colo, nu o dată, fisuri.

Se știe : pe litoral se face plajă, se fac băi în mare, se organizează jocuri pe nisip. Ce se întîmplă însă cînd soarele lipsește de la întîlnirea cotidiană cu marea ?

Să judecăm „pe viu" într-o zi ploioasă (18 iunie). La Costinești și Schitu comandanții de pionieri, profesorii de muzică și educație fizică se străduiau să creeze o ambianță veselă, antrenîndu-i pe copii la jocuri de cameră și cîntece. La Năvodari însă, deși sînt 7 profesori de muzică și 15 profesori de educație fizică, semnele activității acestora nu puteau fi nici văzute, nici auzite. Pînă și în sala de șah, suprasolicitată în acea zi, de organizarea partidelor se ocupa bibliotecarul taberei (bineînțeles, în detrimentul sarcinii sale principale).

Întrebăm pe cîțiva copii : „Ați învățat vreun cîntec nou ?"

„Nuu"-ul primit drept răspuns, într-un cor pe mai multe voci, era pare-se, pînă la acea oră, singurul rezultat concret al activității profesorilor de muzică de la Năvodari.

O ultimă problemă, adiacentă, dar nu lipsită de importanță. Copiii scriu din tabără părinților, aceștia așteaptă scrisorile copiilor. Dar o scrisoare expediată din Năvodari la București, de pildă, a făcut 5 zile, iar una expediată la Iași, o săptămînă. Inadmisibil de mult ! Așteptăm un răspuns concret din partea poștei.

Raidul în tabere la primele ore ale vacanței a relevat o cerință esențială : **necesitatea unui demaraj rapid și cu rezultate pe deplin pozitive. Un asemenea obiectiv se cere pe deplin realizat. Căci, în nici un caz începutul vacanței nu poate beneficia de scuza greutăților „inerente începutului".**

Învățământul are numai caracter social-cultural?

Progresele uimitoare ale științei și tehnicii, precum și aplicațiile lor multilaterale în producția materială determină necesitatea ca toți participanții direcți la această producție să primească în prealabil o pregătire de cultură generală și profesională la un nivel ridicat, corespunzător noilor cerințe. Numai comparînd în timp atît numărul oamenilor care s-au pregătit în școli de diferite tipuri și grade, cît și volumul de cunoștințe acumulat de generațiile care s-au succedat, ne putem da seama de amploarea și importanța reproducției lărgite a forței de muncă calificate.

Se obișnuiește să se afirme că învățămîntul, atît cel de cultură generală, cît și cel de pregătire a cadrelor, este o importantă acțiune social-culturală, fără să se scoată în relief locul și rolul său în cadrul procesului reproducției lărgite a forțelor de producție. Mai mult, învățămîntul este considerat o acțiune neproductivă, cu caracter imaterial, spiritual. Or, procesul reproducției forței de muncă calificate este o parte integrantă a procesului reproducției lărgite a forțelor de producție. Forțele de producție avînd caracter material, nu se poate admite că principalul lor element — forța de muncă calificată — are un caracter imaterial, spiritual. Se știe că procesul de învățămînt constă în transmiterea în mod organizat, pe baza unui program eșalonat în timp, a unor cunoștințe științifice, teoretice și practice, menite să contribuie la formarea sau la ridicarea nivelului ideologic, cultural, științific și profesional al tinerilor, să dezvolte capacitățile lor intelectuale. Capacitatea intelectuală, cunoștințele și deprinderile practice sînt acumulate treptat, urmînd a fi aplicate ulterior în activitatea pe care elevii sau studenții respectivi o vor desfășura în societate.

Procesul de învățămînt și pregătirea cadrelor se dezvoltă în legătură organică cu dezvoltarea producției mijloacelor de producție, celălalt element al forțelor de producție. Dezvoltarea învățămîntului pentru pregătirea cadrelor trebuie să se înfăptuiască deci în strînsă corelație cu amploarea și ritmul dezvoltării mijloacelor de producție.

Producerea forței de muncă calificată durează timp și costă, iar pentru a o avea în proporții și de calificări corespunzătoare, economia trebuie să repartizeze partea cuvenită din produsul social total, așa cum procedează pentru înlocuirea mijloacelor de producție consumate și pentru cele necesare extinderii producției.

Procesul de pregătire a cadrelor fiind strîns legat de necesitățile producției materiale, considerăm că nu poate fi privit ca un proces obișnuit de consumație, **ci ca un proces de consumație pentru producție.** Considerăm, în acest sens, că activitatea de învățămînt nu are numai un caracter social-cultural, ci și **un pronunțat caracter economic.** Însăși practica a demonstrat, de altfel, că în condițiile socialismului **repartizarea mijloacelor pentru învățămînt ar trebui să fie pusă pe același plan de importanță cu repartizarea pentru înlocuirea mijloacelor de producție consumate și pentru cele necesare extinderii producției, fiind tratată într-un capitol distinct, ca o producție materială de un fel deosebit.**

În acest fel s-ar pune în evidență și **caracterul de investiții materiale** al eforturilor economice pe care le face societatea pentru dezvoltarea învățămîntului. Societatea investește o parte din venitul său național pentru reproducția forței de muncă calificate. În afară de aceasta, societatea face o investiție și prin faptul că permite unei părți a populației în vîrstă aptă de muncă (peste 16 ani) să studieze în diferite tipuri de școli și în învățămîntul superior, fără să participe la producția socială.

În condițiile unei economii slab dezvoltate, în care munca manuală avea rol hotărîtor, cu procese de producție simple sau de nivel mai puțin complex, nu se simțea necesitatea și nici nu se puteau face investiții prea mari în învățămînt. Începînd din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, dar mai intens în secolul al XIX-lea, toate țările europene și-au pus problema introducerii învățămîntului primar general și obligatoriu, cu durata de 4—5 ani. Această măsură urmărea să asigure însușirea de către toată populația a cunoștințelor elementare necesare în stadiul respectiv de dezvoltare a forțelor de producție. Întrucît ponderea femeilor antrenate în producție era relativ mică, o mare parte dintre tinerele fete nu îndeplineau obligativitatea de școlaritate. În țările cu nivel economic general mai scăzut, marea majoritate a analfabeților erau femei.

Spre sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea au început să se manifeste două tendințe în procesul asigurării economiei cu cadre corespunzătoare. **Prima tendință** a fost înființarea de școli elementare și medii în care să se dea o pregătire profesională absolvenților învățămîntului primar. În marea majoritate a cazurilor, aceste școli pregăteau elevii fie pînă la vîrsta de 15—16 ani, fie la cursuri serale, pentru ucenici intrați în producție imediat după absolvirea școlii primare. **A doua tendință** a fost prelungirea duratei învățămîntului, la început cu caracter facultativ — sub forma învățămîntului complementar, suprasprimar sau primar superior — iar mai tîrziu, în secolul al XX-lea, cu caracter obligatoriu. Prelungirea duratei obligatorii de învățămînt s-a realizat în etape, trecînd de la 4 ani la 5, 6, apoi la 7 ani, în prezent fiind în majoritatea țărilor de 8 ani.

Legea privind învățămîntul din Republica Socialistă România adoptată recent de către Marea Adunare Națională, prevede, pe baza Directivelor Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român, prelungirea duratei obligatorii de învățămînt de la 8 la 10 ani. Această măsură, care se înscrie pe linia tendinței din țările cu economie dezvoltată, pune de acord durata și nivelul învățămîntului cu stadiul de dezvoltare actual și cel planificat în perspectivă al economiei noastre naționale. O astfel de măsură nu poate fi luată decît de un stat în plin avînt economic, unde productivitatea muncii sociale asigură realizarea unui venit național care permite investiții pentru crearea noilor capacități de școlarizare și cheltuieli de funcționare, precum și pentru reținerea tinerilor un timp mai îndelungat în școli pentru a-i pregăti, amînînd astfel intrarea lor în producție. Se reflectă aici totodată, în mare, modificarea proporției dintre munca manuală și cea nemanuală în economia noastră națională, modificare caracteristică economiilor dezvoltate.

Investițiile în pregătirea oamenilor sînt cele mai eficiente investiții, întrucît constituie garanția cea mai sigură a progresului economic și social. Prof. Richard M. Titmuss, de la „Mondon School of Economics" a calculat că între 1949 și 1967 Statele Unite au atras și, într-o oarecare măsură, au recrutat în mod deliberat 100 000 medici, oameni de știință și ingineri străini. „În mai puțin de 18 ani, deci — arată prof. Titmuss — au economisit aproximativ 4 miliarde de dolari, dispensîndu-se de formarea, cel puțin parțială, a acestui enorm volum de capital uman".

Pe măsură ce cerințele aplicării științei și tehnicii cresc, este necesar să se facă investiții din ce în ce mai mari în pregătirea cadrelor. Anul acesta intră în producție, în țara noastră, o nouă promoție de 114 500 absolvenți, din care 69 800 muncitori calificați prin școli profesionale, 20 800 cadre cu studii medii pregătite prin licee de specialitate, școli tehnice pentru personal tehnic, școli de maiștri și 23 900 cadre cu studii superioare. Acest puternic corp de cadre constituie o investiție importantă a economiei naționale, care își va dovedi eficiența în viitorii 35—40 de ani.

Credem deci că învățămîntul nu mai poate fi considerat ca o acțiune pur și simplu social-culturală, ci în egală măsură și economică, avînd caracterul unei producții materiale și al unei investiții de un fel deosebit. Considerăm că în prezent — cînd, pe baza hotărîrii Congresului al IX-lea al P.C.R., au fost luate, din inițiativa și sub îndrumarea directă a partidului, măsuri deosebit de importante pentru perfecționarea structurii organizatorice și a conținutului învățămîntului — este necesar să fie privită într-o lumină nouă și problema caracterului investițiilor făcute pentru pregătirea cadrelor.

Conf. dr. PETRE BURLOIU

GÎNDIREA PRODUCTIVĂ

Capacitatea de a emite idei și soluții noi, caracteristica cea mai generală a creativității ● Între gîndirea convergentă și cea divergentă ● O necesitate esențială: caracterul problematic al predării

În literatura de specialitate se face azi o anumită deosebire între inteligență și creativitate, înțelegîndu-se prin inteligență o sumă de calități ce țin în special de **receptivitate**, de capacitatea de a asimila și reproduce corect, cu sens, clar, un șir de cunoștințe. Desigur, accepțiunea este discutabilă — dar cadrul acestui articol nu ne permite să intrăm în detaliile discuției. Fapt este că vom găsi printre elevi o categorie caracterizată printr-o mare capacitate de asimilare inteligentă, relativ profundă a cunoștințelor predate. Profesorul are prilejul să găsească în răspunsurile acestor elevi un ecou fidel al propriilor sale gînduri, al stilului său de a se exprima și argumenta. Este categoria elevilor eminenți, care fac bucuria și mîndria școlii.

Dar există și o altă categorie de elevi tot buni, dar care, uneori, nu sînt considerați chiar de prima linie, mai expansivi, mai spontani în atitudini, mai autonomi în opinii, mai dispuși la năzdrăvănii, mai inegali în munca școlară, capabili adeseori de răspunsuri strălucite, dar uneori suferind eșecuri. Profesorul nu mai detectează la ei ecoul formularilor sale, ci atitudini și puncte de vedere personale, uneori chiar o anumită rezistență la sugestii și îndrumări. Este categoria elevilor care pun întrebări, care sesizează fisurile în argumentare, care opun o viziune personală celei comun admise. Sînt elevii care fac spaima profesorilor mai puțin pregătiți, dar care pun uneori în derută și pe cei mai serioși.

Cercetările au arătat că adeseori în aceste cazuri este vorba de elevii cu **capacități creatoare**, dintre care se vor recruta, ulterior, personalități remarcabile în creația științifică sau artistică.

Este greu astăzi să oferim un inventar complet al factorilor mintali care constituie aceste capacități. Dar putem nota cîteva dintre trăsăturile menționate mai frecvent de specialiști.

Caracteristica cea mai generală este desigur cea a **originalității**, capacitatea de a emite idei, soluții, imagini noi, personale. Afirmația este aproape o tautologie, încît este necesar să analizăm faptul în continuare. Originalitatea presupune un mod independent de a gîndi, o anumită detașare față de uzanțe, posibilitatea de a considera lucrurile cu o privire proaspătă, dintr-un unghi de vedere propriu. Originalitatea presupune de aceea și anumite trăsături caracteriale : curajul afirmării unei opinii personale, îndrăzneala de a emite o ipoteză înainte ca certitudinea să fi fost verificată, încrederea în sine cerută de toate acestea și, în ultima instanță, o individualitate pregnant conturată.

Gîndirea creatoare se exercită, firește, în situații mai mult sau mai puțin inedite, mai mult sau mai puțin problematice. O caracteristică a gîndirii creatoare este însăși această **atracție către problematic**, nevoia, tendința, plăcerea de a înfrunta situațiile dificile, cele care împing la eforturi perseverente de căutare și conjecturare. Elevul respectiv rar va fugi repede la sfîrșitul volumului de probleme, acolo unde se găsesc rezolvările, pentru că nu soluția ca atare îl interesează în primul rînd, ci aventura căutării ei, faptul de a o fi găsit el însuși.

Creativitatea presupune o mare doză de **flexibilitate**, de suplețe mintală, capacitatea de a schimba unghiurile de vedere, mijloacele de investigație, direcția căutării, codul de interpretare, cadrul teoretic — toate acestea nu printr-un joc al capriciului, ci ca urmare a unei mari permeabilități față de fapte, față de schimbări de contexte, față de rezultatele dobîndite.

Însăși această **atitudine deschisă, receptivă față de experiență** este o caracteristică a gîndirii creatoare. „Reproductivul" nu simte nevoia experienței, nu are curiozitatea de a încerca mereu noi variante, neașteptate îmbinări de fapte, pentru că, prin excelență, el reproduce : reproduce fără eforturi mari, clar, corect.

Experiența nu se desfășoară doar în eprubetă sau creuzet. Ea se desfășoară întîi în minte, înainte de a se recurge la verificarea finală a practicii. **A gîndi productiv înseamnă, mai ales, a experimenta mintal**, a construi mintal diverse soluții posibile din datele oferite de împrejurări, din elementele experienței anterioare. Gîndirea productivă presupune de aceea și **fluența activității mintale, capacitatea de a emite abundent idei, imagini, asociații** sugerate de condiții date, dar mai ales insolite, în afara cadrului obișnuit. Creativitatea presupune, totodată, și **capacitatea de a reorganiza rapid și cu sens un ansamblu de date**, de informații, în combinații variate. Toate aceste însușiri, caracteristice creativității, sînt exprimate în ceea ce J. P. Guilford a numit **gîndirea divergentă** — gîndirea ale cărei produse se împrăștie, se ramifică în direcții diverse (spre deosebire de **gîndirea convergentă** — capacitatea de a răspunde adecvat, determinat, în raport cu informația oferită).

Creativitatea nu presupune doar proliferarea de imagini și idei. Trebuie să mai adăugăm și **capacitatea de generalizare și de sinteză**, ceea ce înseamnă posibilitatea de a aglutina — bineînțeles justificat logic și obiectiv — în structuri inedite, aspecte provenind din contexte, din surse informaționale diverse. În sfîrșit o caracteristică esențială a creativității este **spiritul critic**, exercitat deschis, spontan, obiectiv în raport atît cu ideile și producțiile altora, cît și cu rezultatele propriei activități. Spiritul critic nu înseamnă nevoia continuă de a dărîma (pe care o posedă unele persoane necreatoare), ci doar **necesitatea de a reevalua lucrurile dintr-un unghi de vedere nou, din perspectiva unui sistem de valori mai fecund și mai trainic.**

De ce mijloace ne putem servi pentru a dezvolta calitățile creatoare ale elevilor noștri ? Firește, orice mijloace vom folosi nu-i vom aduce pe toți la un numitor comun. Vor rămîne diferențe esențiale între ei. Problema este însă de a apela la mijloace capabile să ridice nivelul general al creativității în activitatea intelectuală a elevilor.

După opinia specialiștilor, o condiție generală este aceea **a climatului educativ** atît în afara școlii cît și în școală : încurajarea atitudinilor personale în interpretarea faptelor, cultivarea curajului de a „intui", de a emite și evalua ipoteze. Dar aceasta înseamnă și cultivarea capacității de a argumenta logic, fundat, limpede, punctul de vedere propriu în circumstanța dată.

S-a amintit de multe ori necesitatea de a se accentua **caracterul problematic** al predării : cunoștințele să nu fie etalate doct, ci pe cît posibil, să apară ca răspunsuri la probleme pe care omenirea și le-a pus, ca răspunsuri la probleme pe care elevii înșiși să fie stimulați să și le pună.

Incertitudinile, incongruențele, fisurile, neclaritățile în structura actuală a informației științifice nu trebuie escamotate ci (bineînțeles în raport cu puterea de înțelegere a vîrstei căreia ne adresăm), trebuie puse în evidență, discutate, ipotezele confruntate, pentru că astfel se stimulează curiozitatea copiilor, supletea lor mintală, dorința de a deveni mai tîrziu participanți la rezolvarea problemelor respective.

În rezolvarea problemelor este indicat, pe cît posibil, să apelăm la direcții, la mijloace, la procedee diferite, decurgînd din unghiuri de vedere, deosebite, confruntîndu-se avantajele și dezavantajele fiecărei căi. Gîndirea va deveni astfel mai suplă, punctele de vedere (de exemplu cel aritmetic și cel geometric, cel fizic și cel matematic, cel geologic și cel geografic, cel diacronic și cel sincronic etc.) se vor angrena, se vor armoniza mai bine și se va obține o mai mare mobilitate în mînuirea informațiilor.

Ar trebui pe de altă parte să recurgem mai frecvent la **probleme practice și experimentale** care cer elevului să-și aleagă singur mijloacele de rezolvare, să construiască independent unele dispozitive, să evalueze practic rezultatele dobîndite teoretic, să confrunte date rezultînd din scheme abstracte cu comportarea faptică a fenomenelor.

Dar este indicat ca elevii înșiși să **creeze probleme** într-un context dat, probleme care să fie discutate în clasă nu numai sub raportul sensului lor formal, ci și al verosimilității materiale a datelor și rezultatelor. (Dacă un elev a construit o problemă avînd ca rezultat, să zicem, că prețul cartofilor cumpărați era de 18 bani kg. învățătorul trebuie să-i atragă atenția că datele folosite sînt ireale.)

Un important mijloc preconizat de psihologi este acela al **rezolvării în grup. Pe această cale se stimulează generarea de ipoteze, capacitatea de argumentare, se formează posibilitatea de a considera faptele din puncte de vedere diferite etc.**

Din cercetările efectuate de noi rezultă rolul extrem de important al **capacității imaginative**, aspect în general neglijat de școală, în prezent. E vorba de posibilitatea de a ne reprezenta **în imagini mintale structurate, dar suple**, datele problemei, fenomenele implicate, construcțiile cerute de ipoteze. De foarte multe ori elevii nu pot rezolva probleme — de fizică, de geometrie etc. — deși posedă toate informațiile necesare, pentru că nu „văd" în spațiu, pentru că nu sînt obișnuiți să-și imagineze ansamblul concret al faptelor la care problema se referă. În această ordine de idei se cuvine să amintim rolul extrem de important pe care-l au în gîndirea creatoare **analogiile, modelele, plasticizările intuitive ale abstracțiilor** etc., la care ar trebui să facem un apel mult mai larg, pentru cultivarea gîndirii productive.

Interesul pentru munca creatoare poate fi stimulat oferind elevilor prilejul de a cunoaște **viața și activitatea unor mari creatori.** În cercurile pe materii pot fi programate asemenea teme, dar chiar în cadrul diferitelor discipline pot fi amintite astfel de aspecte.

Lucrurile vor deveni mai atractive și mai stimulative dacă ne vom referi chiar **la episoade din copilăria sau adolescența acestor personalități,** în care talentul, fantezia, perseverența eforturilor au dus la realizări valoroase.

Cultivarea creativității elevilor depinde desigur, în ultima instanță, de calitățile activității didactice, de măiestria, pasiunea, **creativitatea** cu care profesorul însuși își desfășoară activitatea.

Dr. E. FISCHBEIN

Activitatea practică dezvoltă gîndirea creatoare

ION IONESCU DE LA BRAD

Anul acesta, la 24 iunie, se împlinesc 150 de ani de la nașterea lui Ion Ionescu de la Brad, patriot înflăcărat, luptător pentru emanciparea țăranilor și dezvoltarea agriculturii din țara noastră.

Purtător al ideilor avansate ale vremii sale, Ion Ionescu de la Brad a fost un participant de frunte la luptele revoluționare din 1848. Chemat de N. Bălcescu în „Comisia proprietății", el se dovedește un sprijinitor hotărît al cauzei țăranilor. A militat consecvent pentru desființarea relațiilor feudale și pentru împroprietărirea clăcașilor, urmărind rezolvarea prin revoluție a problemei proprietății. Articolele și studiile pe care le-a publicat în „Pruncul român", în „Poporul suveran" ni-l relevă ca pe un cunoscător al ideilor socialiste, ca pe un adept convins al acestor idei. **„...Manifestațiile nevoilor omenirii de a scăpa din robie** — scria Ion Ionescu de la Brad — **sînt revoluțiile și revoluțiile sînt durerile de naștere a libertății : de aceea le binecuvintez pretutindenea unde se arată și mă fălesc cu națiа mea română care în sfîrșit a rupt și ea lanțurile ce o ținea ferecată, a simțit nevoia de a se emancipa. România a scăpat de robie, a ieșit din întunecata închisoare în care zăcea și astăzi iat-o că ea caută de a se orienta, de a scăpa și de a-și asigura existența ei... Eu, în partea mea** — scria mai departe Ion Ionescu de la Brad — **văd emancipația săteanului, lupta între proprietar și proletar, între boier și țăran ; acolo între bogați și săraci, dincolo între capitaliști și muncitori ; proprietarii, boierii, bogații, capitaliștii, avînd tot aceleași interese se coalizează pretutindenea spre a-și apăra privilegiurile și monopolurile împotriva proletarilor, țăranilor, săracilor, lazaronilor și muncitorilor... Aceste contradicții sociale eczistînd pretutindenea ne arată pretutindenea nevoia de a se emancipa, de a se revolta. Elementul revoluției este în firea omenească, căci ea simte nevoia de a scăpa din robie..."**

Ion Ionescu de la Brad și-a înscris numele la loc de cinste în numeroase domenii ale științei românești. Aria preocupărilor sale teoretice și practice este extrem de largă, iar soliditatea cunoștințelor remarcabilă. Agronom, economist, statistician, organizator al producției agricole, el se ocupă cu aceeași pricepere de studierea și aplicarea în practică a pedagogiei agricole, interesîndu-se de generalizarea și în special de transmiterea, cu ajutorul fermei model și al școalei de agricultură de la Brad, a unor metode agrotehnice avansate, extrem de moderne pentru vremea aceea. Bogata lui experiență în domeniul pedagogiei agricole este relevată într-o serie de studii, ca și în lucrarea „Ferma model sau Institutul de agricultură în Moldova", apărută în anul 1846.

Înființînd o școală completă de agricultură la Brad, lîngă Roman, Ion Ionescu de la Brad urmărea formarea unor oameni capabili să aplice pe suprafețe întinse principiile științifice de tehnologie, organizare și economie a agriculturii. Caracterizat printr-un viu patriotism, el dorea ca această școală model să fie „așa cum nu se găsește chiar în străinătate". Potrivit concepției sale pedagogice, el a organizat desfășurarea procesului de învățămînt în trei etape : a. învățătura elementară ; b. învățătura teoretică a agriculturii ; c. învățătura practică a agriculturii. În prima etapă școlarii își însușeau o serie de cunoștințe de limba română și de matematică. În cea de a doua, studiau noțiuni agricole generale în cadrul unui curs predat de însuși Ion Ionescu de la Brad. Cea de a treia etapă — învățătura practică a agriculturii — nu constituia o etapă separată a pregătirii elevilor. Socotind că **„învățămîntul agricol... cere nu numai teoria, nu numai explicarea lucrului, adică darea cuvîntului pentru ca să se facă lucrul așa și nu altminterea, ci și practica, ci și facerea, realizarea în fapte văzute și pipăite a lucrurilor"**, Ion Ionescu de la Brad urmărea ca elevii **„să pășească succesiv și gradat în toate muncile unei exploatațiuni, de la cele mai mici la cele mai importante".** De aceea, la Brad o bună parte din timpul școlarității era consacrată activității practice, aceasta realizîndu-se cîte 6 ore pe zi, începînd cu prima și terminînd cu ultima zi de școală. În cadrul practicii — care se desfășura în ferma model a școlii, dotată cu o grădină botanică, o pepinieră, o grădină de legume etc. — se efectuau toate sarcinile cerute de serviciile unei exploatări agricole, inclusiv acelea de contabil și administrator.

Preocupări deosebite a manifestat Ion Ionescu de la Brad și față de activitățile desfășurate de elevi în afară de clasă. Astfel, în fiecare joi elevii citeau „Gazeta satelor" și alte publicații agricole, după care revedeau împreună cu directorul notele luate și făceau comentarii. Directorul le corija și le sistematiza însemnările, pentru a-i deprinde să urmărească literatura de specialitate. De asemenea, în fiecare duminică erau organizate diferite activități extrașcolare.

În sfera preocupărilor pedagogice ale lui Ion Ionescu de la Brad au ocupat un loc larg și problemele privind organizarea colectivului de elevi, disciplina, educația umanistă etc. Clasele școlii pe care o conducea erau organizate pe grupe, fiecare grupă fiind condusă de un „șef de serviciu", care dădea socoteală zilnic în fața directorului de activitățile efectuate de elevi. Șefii de serviciu primeau în fiecare seară planul de lucru pentru a doua zi, plan pe care îl comunicau elevilor, astfel încît aceștia știau precis ce au de făcut. Regulamentul de disciplină interioară cuprindea o serie de reguli pe care elevii erau ținuți să le respecte în cadrul și în afara școlii. De exemplu, ei erau datori să dea ascultare cadrelor didactice, conducerii școlii, să manifeste între ei o purtare cuviincioasă, grija de a „exclude cuvintele proaste și faptele urîte".

Ideile lui Ion Ionescu de la Brad apar astăzi ca o contribuție originală la tezaurul experienței naționale în organizarea învățămîntului. Pentru cunoașterea lor completă și pentru punerea lor în valoare sînt necesare investigații ample și aprofundate ale vastei opere pe care ne-a lăsat-o acest luminat gînditor.

Lector univ. N. DAVIDEANU
Universitatea „Al. I. Cuza" — Iași

Și copiii pot practica gimnastica!

E inutil să încercăm să dovedim avantajele practicării gimnasticii de către elevi, deoarece ele sînt cunoscute și unanim recunoscute nu numai de specialiști, ci și de cei mai puțin inițiați într-ale educației fizice și sportului. Cu toate acestea, în momentul de față în numeroase școli din țară elevii claselor I-IV, conform unei „tradiții", nu sînt îndrumați să practice gimnastica. Profesorii de educație fizică din aceste școli se justifică cît se poate de simplu (și de comod) susținînd că gimnastica e prea grea pentru cei mici, că ei n-au nici forța, nici curajul, nici posibilitatea să înțeleagă exercițiile ei complicate.

Realitatea dovedește totuși că și acești elevi pot practica gimnastica — și încă la un nivel capabil să satisfacă cele mai mari exigențe. Ne-au demonstrat acest adevăr, nu de mult, șase eleve de la Școala generală nr. 8 din Călărași, dintre care două din calsa a II-a, iar celelalte din clasa a IV-a. Echipa de „minigimnaste", antrenată de profesorul de educație fizică N. Constantinescu (specialist în volei), a ocupat locul III pe țară la recenta finală a campionatelor republicane școlare. Iată și părerile unor specialiști despre performanțele acestor mici, dar talentate gimnaste :

Conf. univ. Dan Brăiloiu, șeful comisiei sportive a Consiliului Național al Organizației Pionierilor : *Exercițiile la aparate și la sol executate de către aceste fetițe infirmă categoric părerile acelora care susțin că elevii claselor I-IV nu pot practica gimnastica. Iar faptul că ele sînt antrenate de către un profesor cu o altă specialitate sportivă anulează și justificările potrivit cărora lipsa echipelor de gimnastică din unele școli s-ar datora lipsei profesorului de specialitate.*

Sonia Iovan, maestră emerită a sportului : *Sînt încîntată. Pînă acum n-am mai văzut niște copii atît de mici făcînd niște exerciții de gimnastică cu atîta pricepere, siguranță și dezinvoltură. Ceea ce am văzut e pentru mine un lucru deosebit. Dar ar putea să devină obișnuit, dacă toți profesorii de educație fizică (și nu numai ei, ci și învățătorii), ar înțelege că se poate realiza așa ceva în oricare dintre școlile din țara noastră. Ce bine ar fi ! Pentru noi toți, dar mai ales pentru copii, a căror dezvoltare armonioasă poate fi dirijată mult mai bine cînd e începută de la o vîrstă mai fragedă.*

Concluziile ne permitem să le lăsăm în seama celor vizați.

CONSTANTIN DIACONU

INFORMARE • DOCUMENTARE • INFORMARE

PE TEME ȘTIINȚIFICE

PREMISE ERGONOMICE ALE PROCESULUI DE ÎNVĂȚĂMÎNT

Ergonomia (ergon = muncă, nomos = lege), știința care s-a constituit foarte recent, se referă la sistemul de relații om-mașină, pe care îl abordează într-o viziune nouă, umanistă. Dacă la începuturile primei revoluții industriale factorul mașină își impunea, ca debutant, întîietatea, în cadrul celei de a doua revoluții industriale, a zilelor noastre, factorul om a devenit precumpănitor. Acum electronica preia pe seama construcțiilor mecanice funcționalitatea creierului uman, creînd în sistem cibernetic un mod de a gîndi al mașinii apropiat, ca subtilitate, de cel al creatorului ei. În privința ritmurilor de declanșare a proceselor logice înregistrăm, spectacular, rămînerea în urmă a omului. Pentru menținerea în aceste condiții a unor raporturi echilibrate între om și mașină, fără de care sistemul ar deveni inconsistent, s-au înregistrat intervențiile interdisciplinare încorporate în noua disciplină — ergonomia.

Complexitatea proceselor de producție, simplificate pe orizontală, în sensul restrîngerii cantitative a forței de muncă implicate, ridică probleme de mare sensibilitate în ceea ce privește conținutul tehnologiei căreia omul este obligat să i se adapteze. Adaptarea presupune însă un sistem de modalități de natură să permită valorificarea capacităților individuale, asigurarea unei calități superioare a produsului finit, iar de pe urma acestora asigurarea satisfacției personale în muncă și, pe plan mai general, în viața individului.

În acest punct intervine pedagogul. Rolul lui constă în stabilirea formelor de organizare, a conținutului și stilului relațiilor om-mașină în cadrul unor acțiuni informaționale și educaționale prin care individul va adera la un proces pe care creativitatea inteligenței umane îl devansează mereu, cu efortul continuu de a-l ajunge din urmă.

Dacă prezența pedagogului în colectivul ergonomic se impune în mod legitim (problema a fost abordată de colectivul R. Dăscălescu-D. Salade în comunicarea „Pedagogie și ergonomie" prezentată la colocviul de specialitate desfășurat la Brașov între 27-29 februarie a.c.), nu mai puțin îndreptățită este interpretarea procesului de învățămînt de pe poziții ergonomice.

Procesul de învățămînt ca proces de muncă organizată implică prezența, într-un sistem de relații instituționalizat, a mai multor factori, printre care începe să-și revendice locul și mașina. Procesul de modernizare a mijloacelor de învățămînt, a căilor metodice de transmitere a informației, a sporirii receptivității elevilor evitînd supraîncărcarea, determinarea unui sentiment de satisfacție imediată pentru munca școlară prin aprecierea și valorificarea ei și a satisfacției de perspectivă date de o justă orientare școlară și profesională — iată cîțiva parametri ai procesului de învățămînt care ne obligă să facem incursiuni în ergonomie. Se adaugă celor precedente asigurarea confortului la locurile de muncă ale elevului — școală, clasă, laborator etc.

Prin caracterul ei prospectiv, ameliorativ și integrativ, ergonomia școlară utilizează conținutul și metodologia de cercetare a diverselor ramuri ale ergonomiei (ergonomia activităților, ergonomia informațională, topoergonomia, bioergonomia), pentru a asigura o proiectare a procesului de învățămînt adecvată în toate componentele sale definiției și scopurilor științei ergonomice. Grija pentru condiții optimale de spațiu de muncă, caracteristicile de construcție, igienice și arhitecturale ale localului și uneltelor de muncă, relațiile umane în colectivul de muncă, toate aceste preocupări ale ergonomiei pot constitui premise în proiectarea unui proces de învățămînt chemat să devină un factor activ de sanogeneză, atît din punct de vedere biologic, cît și psihic. De asemenea, mai ales la nivelul școlilor profesionale, s-ar putea urmări de pe poziția acelorași intenții ergonomice procesul de urbanizare la care sînt supuși elevii proveniți din mediul rural, cu toate implicațiile lui socio-pedagogice.

Proiectarea ergonomică a procesului de învățămînt implică o atitudine nouă față de „fluxul tehnologic" al acestuia, în condiții în care crearea celor mai bune premise de lucru pentru sistemul om-mașină reprezintă în fapt o contribuție la integrarea optimă a individului în complexitatea procesului de producție. Totodată regimul de muncă (durată, stil) al factorilor componenți ai procesului de învățămînt reglementat de poziții ergonomice ar putea contribui la ameliorarea decalajului dintre informația transmisă și informația asimilată de către elev, prin creșterea acesteia din urmă la nivelul unui randament optimal.

Întrevedem căi noi de cercetare ergonomică și pe o altă latură a aceea a adaptării (eficiență, confort, satisfacție) a lucrătorilor din toate categoriile de școli (de obicei se ia în considerare numai adaptarea elevilor).

În cadrul Institutului de științe pedagogice s-a constituit un sector care se ocupă de organizarea și eficiența social-economică a procesului de învățămînt. Aici trebuie să-și găsească locul preocupările ergonomice ale cercetătorilor de diverse specialități pentru a oferi școlii căi și formule de proiectare ale procesului de învățămînt prin care, cu investiții reduse de energie umană, să se obțină parametri ridicați de eficiență. Pentru aceasta sectorul ar trebui să beneficieze, pe linia unor relații intersectoare din institut, de concluziile cercetărilor privind proiectarea construcțiilor școlare, a mobilierului școlar (clasă, laborator etc.), a materialului didactic și a celorlalte obiecte și așezăminte ce constituie cadrul material al procesului de învățămînt și în raport cu care sînt posibile formule de organizare modernă a muncii didactice. Ar trebui să beneficieze, de asemenea, de rezultatele unor cercetări care privesc didactica procesului de învățămînt, orientarea școlară și profesională, precum și de rezultatele cercetărilor întreprinse de secția de educație. Sîntem convinși că reconsiderarea acestor concluzii într-o viziune globală, ergonomică, va da consistență și eficiență cercetărilor sectorului nou înființat. Pe plan teoretic, aceste reformulări vor constitui o contribuție fundamentală la dezvoltarea ergonomiei școlare.

Ergonomia a fost denumită și „știință a secolului XX". Ținînd seama de faptul că drumurile reprezentative ale secolului sînt orientate spre socialism, putem considera ergonomia, prin caracterul ei umanist și prin condițiile de dezvoltare pe care i le asigură socialismul, ca o știință de mare viitor în orînduirea noastră.

Prof. ROMEO DĂSCĂLESCU
secretar științific al Institutului de științe pedagogice

Lecțiile de istorie a artei — o contribuție la completarea culturii generale a elevilor

La Muzeul de artă al Republicii Socialiste România a avut loc recent încheierea ciclului de lecții de istoria artei care s-a desfășurat ajci pentru elevii din clasa a X-a a unor licee de cultură generală și de specialitate din București. La aceste lecții, frecventate de peste 800 de elevi, au fost prezentate expuneri, ilustrate cu proiecții, privind arta veche românească din secolele XIII-XVIII, ca și arta românească din perioada dintre cele două războaie mondiale, arta italiană din timpul Renașterii, curentele din arta franceză din secolul al XIX-lea, tendințele noi din arta contemporană. Expunerile, organizate cu sprijinul Institutului de științe pedagogice și Institutului de psihologie al Academiei, au fost prezentate de specialiști. Ele au stîrnit un mare interes în rîndurile elevilor, aducînd o importantă contribuție la completarea culturii lor generale.

D. T.

Buletin de documentare pedagogică

Biblioteca centrală pedagogică editează periodic un buletin de documentare — publicație referativă care prezintă conținutul unor articole apărute în presa de specialitate de peste hotare. Referatele și adnotările, grupate pe capitole, se adresează în egală măsură cercetătorilor și cadrelor didactice. Toate revistele străine indicate în buletin pot fi consultate la bibliotecă.

Recent biblioteca a elaborat un nou număr al buletinului. În capitolele intitulate „Probleme generale de pedagogie. Pedagogie comparată", „Sociologia educației. Orientarea școlară și profesională", „Teoria educației", „Didactică și metodică", „Organizarea învățămîntului", „Organizarea activității în școală", „Psihologie, Psihologie pedagogică", „Biblioteci școlare. Lectura elevilor" sînt prezentate referate și adnotări ale unor studii și articole apărute în țările socialiste, precum și în Anglia, Franța, Italia, R. F. a Germaniei, Canada, S.U.A. etc.

INSTITUTUL DE ARTĂ TEATRALĂ ȘI CINEMATOGRAFICĂ „I. L. CARAGIALE"

BUCUREȘTI

ANUNȚĂ

Concursul de admitere pentru anul universitar 1968/1969, se va ține la specialitățile :
— Artă dramatică.
— Arta operatorului de film

În perioada 10—25 iunie a.c. între orele 10—14 se primesc înscrieri zilnic la sediul Institutului din B-dul Schitu Măgureanu Nr. 1.

Concursul de admitere se va desfășura în două etape : prima eliminatorie, are loc între 29 iunie — 3 iulie a.c. cînd se vor susține probele de aptitudini și a doua între 5—15 iulie 1968.

Informații suplimentare se pot obține la secretariatul Institutului de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale" din București (telefon 14.71.93).

Pe drumurile turistice

Repet poate un adevăr banal : nevoia omenească de frumos nu-și caută satisfacții doar în locurile unde frumosul se află la el acasă, nu numai în ceasurile pe care le consacrăm recepționării artei, ci mereu și pretutindeni. În contextul urbanistic, esteticul cucerește poziții din ce în ce mai multe, punîndu-și vizibil amprenta și pe fosta periferie, altădată oropsită. Frumosul a depășit însă și marginile orașelor, ieșind la larg pe drumurile turistice. S-ar fi părut că în mijlocul frumușeților risipite cu generozitate de natură în toate colțurile patriei nu mai era nimic de adăugat, nimic de perfecționat, nimic de îmbogățit. Dar iată că bătrînele, pitorești noastre locuri, cărora, cu timpul, li s-a dus vestea pînă departe, întîmpinesc parcă, primesc o rază nouă de soare. Culorilor din totdeauna, aș spune că aproape de nereprodus, ale naturii li s-au adăugat altele, puse de mîna meșteră a omului — atracțioase, chemătoare, vesele. Dintr-o dată, drumurile turistice și-au schimbat parcă obrazul, arborînd o haină grafică modernă, de efect, plină de eleganță și... ispite culinar-alimentare. Pe drumurile noastre turistice, din inițiativa Ministerului Industriei Alimentare și Ministerului Comerțului Interior au fost instalate — asemenea unui brîu strălucitor încărcat de culori pîrguite și rumene ca roada la chemarea anotimpului — un șir de panouri grafice. Atîta tot, totuși foarte mult. Grafica publicitară este o podoabă pe care splendoarea peisajelor noastre pare că o aștepta de mult pentru o coexistență armonioasă, o completare reciprocă. Rezultatul este izbitor, în primul rînd prin virtuțile estetice ale panourilor. O mînă sigură de grafician, pricepută în cerințele plastice și practice ale reclamei — care se cere directă, simplă, expresivă — a creat pentru fiecare panou, pentru fiecare produs recomandat turiștilor, imaginea cea mai convingătoare, mai spirituală. Brînzeturile, vinurile noastre renumite, conservele de pește, apele minerale, supele concentrate, biscuiții și alte produse românești biruie, prin conturul și culori ademenitoare, pînă și crasa indiferență. Trecînd pe drumurile turistice, nu poți „trece" nepăsător pe lîngă bunătățile oferite de panouri, nu poți rezista chemărilor lor ispititoare, deoarece arta și tehnica industrială și-au dat aici mîna cu prietenie, servind abil împreună pe Mercur, zeul comerțului. Ploaia, ninsoarea, viscolul sînt neputincioase în fața melaminatelor care își etalează pregnantele culori cu cutezanța copacilor și a rocilor.

Acest ingenios procedeu al panourilor din melaminate a luat ființă în atelierul compartimentului de reclamă al Ministerului Industriei Alimentare. Ele asigură reclamei o viață lungă, o tinerețe fără bătrînețe, ele asigură turiștilor o bună informare comercială în orice sezon, răspunzînd astfel cu cinste uneia din importantele cerințe ale vieții moderne.

N-ar fi exclus ca, devenite cu timpul tradiționale, ca și mărcile produselor pe care le recomandă călduros și meșteșugit trecătorilor la pas sau în goana mașinii, să capete și funcționalitatea, inițial neprevăzută, a unor bine conturate și ușor memorabile puncte de reper, deloc mai prejos ca jaloanele pietrelor kilometrice cam în felul acesta : „...pe drumul turistic cutare, de la panoul melaminat cu vinuri mai sînt cîțiva kilometri pînă la cabana x".

Va fi, desigur, o consacrare definitivă, un prinos peste vreme adus ingenioasei idei de publicitate care a prins viață acum, în unul din numeroasele noastre ateliere de specialitate.

BIBLIOTECA

„Începuturile Societății pentru învățătura poporului român"

În 1866, cînd a luat ființă „Societatea pentru învățătura poporului român", starea învățămîntului nostru era îngrijorătoare. Prevederile democratice ale legii învățămîntului adoptate sub Alexandru Ioan Cuza nu fuseseră traduse în faptă. În aceste condiții, inițiativa unui grup de intelectuali (cuprinzînd scriitori, pictori și muzicieni, ingineri, arhitecți, medici și juriști, dar mai ales cadre didactice) de a înființa o societate care să militeze pentru „învățătura generală, gratuită și obligatorie", pentru „a nu mai fi român fără să știe a ceti și a

scrie", era un act cu profunde semnificații progresiste. Acțiunile Societății au continuat linia mari'or tradiții democratice ale învățămîntului românesc reprezentate de lupta lui Gheorghe Lazăr, a dascălilor revoluționari de la 1848, a oamenilor școlii care au militat pentru Unire.

Deși rolul pozitiv al Societății este evident (mai ales pentru fazele de început), valorificarea lui pe planul gîndirii pedagogice a fost sporadică și insuficientă. Tocmai acest gol vine să-l umple lucrarea „Începuturile societății pentru învățătura poporului român" semnată de lector univ. *Mircea Ștefan* (Editura didactică și pedagogică, București, 1968).

Bazat pe o documentație amplă și riguroasă, pe studiul minuțios al împrejurărilor care au determinat sau au fost determinate de activitatea Societății, autorul socotește că, dintre realizările acesteia, cea mai însemnată este înființarea unor școli-normale la București, Ploiești, Bîrlad și Focșani, școli care au pregătit mii de învățători, a unei școli secundare de fete, a unor instituții de învățămînt preșcolar, a unor ateliere școlare și biblioteci. Se scoate de asemenea în evidență faptul că membrii Societății au organizat forme multiple de instruire și educare a adulților, în special a celor din rîndurile lucrătorilor, cursuri de pregătire profesională, au sprijinit înființarea unor școli de meserii, au trimis tineri la specializare în centrele industriale de peste hotare.

Autorul subliniază largul sprijin pe care l-a dat școlii opinia publică progresistă evocă cu căldură chipurile unor dascăli și cărturari care, în condițiile grele, s-au dăruit fără rezerve muncii nobile de a răspîndi lumina culturii, de a contribui la dezvoltarea învățămîntului nostru. Lectura cărții întărește convingerea cititorilor că propășirea școlii depinde în măsură apreciabilă de pasiunea și abnegația cu care răspund educatorii înaltei lor misiuni.

Prof. CONSTANTIN RUSU

„Prezentarea lucrărilor științifice"

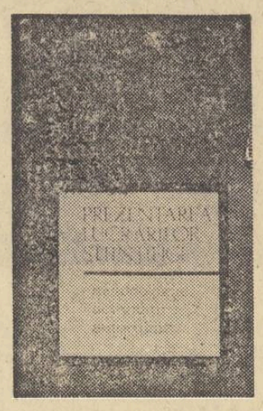

În Editura științifică, sub semnătura lui *Barbu Berceanu* și *Iulian Panaitescu*, a apărut o lucrare a cărei necesitate se făcea de mult simțită : „Prezentarea lucrărilor științifice".

Încercînd să formuleze căile cele mai simple de prezentare a rezultatelor unor cercetări, lucrarea prezintă, în succesiunea lor logică, cerințele legate de alegerea și formularea problemelor ce urmează a fi studiate, de documentarea cercetătorului, de elaborarea și formularea ipotezelor, de observarea și experimentarea faptelor, de interpretarea rezultatelor, de înregistrarea și transmiterea informațiilor. Un capitol al cărții se ocupă de clasificarea literaturii științifice. Îndrumări amănuntite se dau în legătură cu desfășurarea muncii de redactare a unei lucrări, cu mijloacele de exprimare (text, simboluri, tabele și grafice, material ilustrativ), cu elementele aparatului științific (texte ajutătoare, note, prefață și postfață, citate, referințe bibliografice, indexuri etc). De asemenea, lucrarea se ocupă de realizarea lucrărilor scrise în colaborare, cît și de prezentarea orală a lucrărilor.

Adresîndu-se îndeosebi tinerilor cercetători, cartea poate fi deosebit de utilă cadrelor didactice care efectuează cercetări științifice în domeniul pedagogiei sau al specialității predate.

S. N.

„Îndreptar pentru culegerea folclorului"

În ultimii ani, acțiunea de culegere a folclorului s-a intensificat evident. Este binevenită, de aceea,

lucrarea „Îndreptar pentru culegerea folclorului" de prof. univ. *Mihai Pop*, apărută recent sub egida Casei centrale a creației populare.

Elaborat pe baza bogatei experiențe de teren acumulate de Institutul de etnografie și folclor și în lumina ultimelor rezultate ale folcloristicii românești și mondiale, „Îndreptarul" cuprinde capitole de interes teoretic și practic, în care se stabilesc raportul dintre folclor și cultura contemporană, obiectivele valorificării, trăsăturile specifice plăsmuirilor anonime și căile cercetării lor artistice, dîndu-se totodată îndrumări valoroase privitoare la metodele de culegere a folclorului, de la prospectarea zonei pînă la clasificarea materialelor. Lucrarea relevă astfel cum se realizează observarea directă a vieții folclorice, selecționarea „informatorilor tip", întocmirea „fișei de informator", investigarea informatorilor, alegerea momentelor optime pentru debitul creațiilor, înregistrarea materialelor (textele cu magnetofonul, obiceiurile și datinele cu aparatul de fotografiat și filmul), redactarea „fișei faptului folcloric cercetat", transcrierea materialului, cu particularitățile sale de grai, clasificarea lui după anumite criterii. Utilitatea practică a îndrumărilor metodologice este sporită prin modelele de fișe, de chestionare etc. înserate la „Anexa", precum și cu o listă selectivă de lucrări de specialitate dată la „Bibliografie".

Conceput științific, „Îndreptarul" poate constitui o bună călăuză în activitatea folcloristică a profesorilor și a elevilor din cercurile de folclor.

MIHAIL RODEA

ANUNȚ

Promoția 1956 a Școlii pedagogice din Cîmpulung Muscel organizează revedere duminică 11 august 1968 la Cîmpulung. Colegii sînt rugați să ia legătura cu colegul lor Simion Mihai, directorul Școlii generale din comuna Bililești — județul Argeș.

Facem apel la toți colegii și colegele să fie prezenți.

ANUNȚ

Profesorii de matematică și elevii care dau examenul de bacalaureat sau concursul de admitere în învățămîntul superior sînt rugați pe această cale să comunice lui ION BOIERIU, DIN ORAȘUL SĂCELE, STR. LUNGĂ NR. 22, JUDEȚUL BRAȘOV, exercițiile și problemele de matematică date atît la proba scrisă cît și la proba orală, în vederea alcătuirii unei culegeri a problemelor de matematică date la examene în anul 1968.

Cei care vor trimite problemele sînt rugați să menționeze localitatea, liceul sau instituția de învățămînt superior unde a avut loc examenul, ca și sesiunea.

MAGAZINUL „MUZICA"

din București Calea Victoriei 41 — Sectorul 1, telefon 15.60.88,

vinde cu plata prin virament și numerar în toate județele țării :

— **Partituri muzicale,** metode de acordeon, chitară, vioară și pian.

— **Discuri,** muzică ușoară, populară și simfonică.

— **Instrumente** muzicale clavitoane, armonete, chitare electrice, baterii jazz, acordeoane, piane, pianine, radio-televizoare, amplificatoare de 30 W etc.

Mărfurile de mai sus se pot achiziționa și contra ramburs pe baza unei scrisori cu adresa exactă.

Inspectoratele școlare din întreaga țară pot comanda atribute pionierești (trompete, tobe, drapele, cravate etc.) pe baza unei adrese în care să fie indicat nr. de cont art, bugetar și Banca.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 953 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Sîmbătă 29 iunie 1968 4 pag. 25 bani

„ZIUA ÎNVĂȚĂTORULUI"

SOLEMNITATEA DE LA CONSILIUL DE STAT

Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu

La Consiliul de Stat a avut loc, vineri dimineața, solemnitatea decernării unor ordine ale Republicii Socialiste România cu prilejul „Zilei învățătorului". Distincțiile au fost înmînate de tovarășul **Nicolae Ceaușescu,** secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat.

La solemnitate au participat tovarășii **Ion Gheorghe Maurer, Paul Niculescu-Mizil, Virgil Trofin, Leonte Răutu** și **Manea Mănescu.** Au luat parte, de asemenea, tovarășii **Constanța Crăciun** și **Ștefan Peterfi,** vicepreședinți ai Consiliului de Stat, **Constantin Stătescu,** secretarul Consiliului de Stat, **Ștefan Bălan,** ministrul învățămîntului, **Nicolae Giosan,** președintele Consiliului Superior al Agriculturii, **Ion Iliescu,** prim-secretar al C.C. al U.T.C., ministru pentru problemele tineretului, **Ion Teoreanu,** șef de secție la C.C. al P.C.R.

Mulțumind din inimă pentru distincția acordată, prof. dr. docent **Nicolae Rădulescu** de la Universitatea din Craiova a arătat că „Ziua învățătorului" se sărbătorește în acest an cu mai mult elan decît oricînd, în atmosfera creată de puternicul ecou pe care îl au Directivele adoptate de plenara C.C. al P.C.R. din 22—25 aprilie și „Legea învățămîntului din Republica Socialistă România".

Referindu-se la măsurile elaborate de recenta plenară a C.C. al P.C.R și la legile votate de Marea Adunare Națională, vorbitorul a spus: Învățătorul român, simbol a ceea ce este nobil, generos, drept, fiu credincios al poporului, participant alături de el la lupta pentru o viață mai bună, își dă adeziunea la hotărîrile luate de partid și-l încredințează că va lupta cu toată perseverența pentru transpunerea lor în viață.

Ca profesor și director al unui liceu de specialitate — a spus profesoara **Virginia Marian** de la Liceul industrial de chimie din București — am putut să mă conving de atenția deosebită pe care partidul și statul nostru o acordă pregătirii cadrelor necesare dezvoltării tuturor ramurilor economiei naționale

(Continuare în pag. a 3-a)

Permiteți-mi să încep prin a vă felicita din toată inima, în numele Comitetului Central, al Consiliului de Stat și Consiliului de Miniștri, cu prilejul înmînării acestor înalte distincții ale republicii noastre socialiste. Acordarea acestor înalte distincții constituie o răsplată, o apreciere a activității rodnice pe care dumneavoastră, ca de altfel întregul corp de învățători și profesori, ați desfășurat-o și o desfășurați pentru educarea tineretului patriei, sădind în sufletele și în mintea copiilor și tinerilor ideile cele mai avansate ale științei și culturii, dragostea față de patrie, față de popor, spiritul frăției și solidarității, al hotărîrii de a munci pentru fericirea poporului, pentru construcția socialismului în patria noastră.

Doresc cu acest prilej să exprim, în numele conducerii de partid și de stat, felicitări călduroase tuturor cadrelor didactice cu prilejul Zilei învățătorului care se va sărbători în curînd, tuturor profesorilor din școlile de cultură generală, din licee și din învățămîntul nostru superior.

Partidul și guvernul acordă o atenție deosebită dezvoltării învățămîntului, ridicării lui la nivelul cerințelor științei contemporane, la nivelul nevoilor societății de azi și de mîine din patria noastră. Documentele adoptate de plenara din aprilie a Comitetului Central, legea votată în mai de Marea Adunare Națională constituie jaloane pentru asigurarea progresului întregului nostru învățămînt. Aceste documente sintetizează experiența școlii românești și, în același timp, țin seamă de experiența dobîndită de școală pe plan mondial, urmăresc să creeze cadrul și să deschidă perspectiva dezvoltării continue a învățămîntului în România.

Dumneavoastră, învățătorilor, profesorilor din învățămîntul de toate gradele, vă revin sarcini mărețe. Aveți o misiune nobilă — aceea de a ajuta pe copii, tineretul patriei noastre să-și însușească cele mai înalte cuceriri ale științei și culturii, să se pregătească pentru ca mîine, în orice loc de activitate, să-și poată aduce contribuția activă, calificată, la desăvîrșirea orînduirii noastre socialiste, la crearea condițiilor pentru făurirea treptată a societății comuniste în România.

Partidul și guvernul dau o înaltă apreciere activității întregului corp didactic și sînt convins că și în viitor cadrele didactice vor munci cu tot elanul, vor depune întreaga lor pricepere și energie, vor acționa cu și mai multă pasiune pentru a educa tineretul, formîndu-l pentru viață, pentru muncă, pentru știință. Dumneavoastră știți foarte bine, mai bine poate ca noi, că aceasta nu e o misiune ușoară. Cu fiecare copil, cu fiecare tînăr trebuie depusă o muncă intensă; fiecare trebuie cunoscut, înțeles și ajutat să înțeleagă, la rîndul lui, singur scopul vieții, să se pregătească pentru viață. De felul în care școala își îndeplinește această misiune — orientarea copiilor și tineretului în viață — depinde ce fel de tineret, ce fel de oameni va avea societatea noastră.

Noi sîntem mulțumiți de felul în care corpul didactic și-a îndeplinit obligația pînă acum și sîntem convinși că și în viitor își va realiza în bune condiții misiunea nobilă pe care o are în societatea românească.

Întreaga politică a partidului nostru urmărește perfecționarea tuturor domeniilor de activitate ale societății noastre. Hotărîrile recentei plenare privind o mai bună așezare a relațiilor între oameni, o mai bună așezare a veniturilor, astfel ca fiecare membru al societății să fie răsplătit în conformitate cu munca și cu activitatea depusă în folosul societății, corespund principiilor socialiste și comuniste ce călăuzesc partidul nostru, merg pe linia creării condițiilor pentru desăvîrșirea socialismului, pentru a face ca societatea noastră să fie cea mai dreaptă și mai umană din lume.

Avem rezultate minunate în toate domeniile de activitate — în industrie, în agricultură, în știință, în învățămînt, în cultură — dar mai avem încă multe de făcut pentru a putea spune că am ajuns la ceea ce înseamnă o societate avansată, la ceea ce înseamnă cu adevărat socialismul, desăvîrșirea socialismului. Toate acestea necesită deopotrivă o bază materială, culturală și științifică puternică, și o conștiință înaintată a omului. Alături de muncitori, de țărani, de intelectuali, care lucrează în domeniul producției materiale sau al științei, dumneavoastră, care lucrați în domeniul învățămîntului, aveți un rol deosebit de important. Numai cu concursul dumneavoastră, uniți într-un front comun, vom putea înfăptui sarcinile complexe care stau în fața societății noastre, a poporului român.

Sîntem convinși că poporul român — înțelegînd prin aceasta pe toți cei care locuiesc în România, și pe români, și pe maghiari, și pe germani, și pe cei de alte naționalități care constituie un tot unit și care trebuie să acționeze ca un tot unit pentru înflorirea patriei noastre, pentru construcția socialismului, în patria noastră — va asigura, în această strînsă comunitate și unitate, înfăptuirea programului partidului, victoria socialismului, trecerea la construcția societății comuniste.

Vă urez dv., tuturor lucrătorilor din învățămînt, succese și mai mari în activitatea pe care o desfășurați în educarea copiilor și tineretului patriei noastre.

(Cuvîntarea a fost subliniată cu aplauze puternice, entuziaste).

Conducătorii de partid și de stat au vizitat Expoziția elevilor din liceele de specialitate și școlile profesionale și tehnice

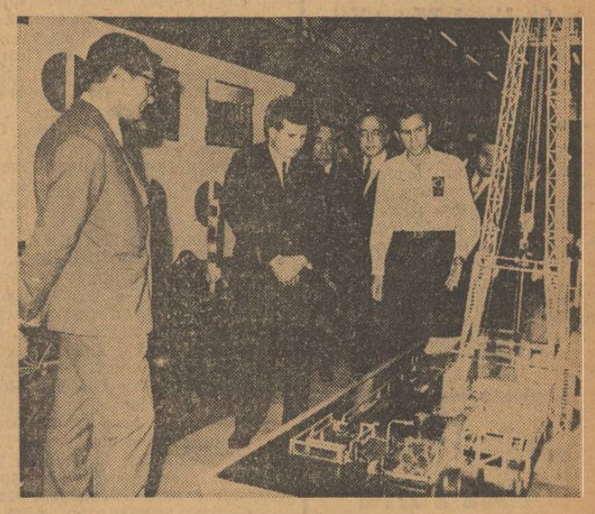

Pavilionul C al complexului de expoziții din Piața Scînteii reunește în aceste zile cele mai izbutite lucrări ale elevilor din liceele de specialitate, școlile profesionale și tehnice din întreaga țară.

Sugestivul titlu al expoziției „Tehnica se însușește încă din anii de școală" este ilustrat cu prisosință de miile de exponate executate de adevărate „mîini de aur" ale meșterilor de mîine. Exponatele — mașini-unelte, instalații industriale, aparataje de control de înaltă precizie, o gamă largă de bunuri de consum, produse de artizanat, proiecte și machete ale unor construcții industriale și blocuri de locuințe, produse ale agriculturii și economiei forestiere — toate la un loc oferă imaginea unei microexpoziții a economiei noastre naționale.

Lucrările reprezintă rodul orelor de activitate asiduă în laboratoare și ateliere, ale tinerilor elevi sub îndrumarea plină de grijă a dascălilor lor.

Expoziția, organizată de Ministerul Învățămîntului și Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist, a fost vizitată vineri la amiază de tovarășii Nicolae Ceaușescu, Paul Niculescu-Mizil, Virgil Trofin, Leonte Răutu, Manea Mănescu, Constanța Crăciun, Ștefan Peterfi.

Conducătorii de partid și de stat sînt întîmpinați de acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului, Ion Iliescu, prim-secretar al C.C. al U.T.C., ministru pentru problemele tineretului, conducători ai ministerelor economice, reprezentanți ai organizațiilor cooperatiste-meșteșugărești, ai sindicatelor, cadre didactice. Un mare număr de elevi fac oaspeților o primire caldă, entuziastă. Un grup de tineri le oferă flori.

Intrînd în sala expoziției, conducătorii de partid și de stat se opresc în fața unei mari hărți în relief a țării noastre, care prezintă printr-un sistem electric larga rețea școlară din sectorul învățămîntului de specialitate, profesional și tehnic.

Conducătorii de partid și de stat vizitează rînd pe rînd sectoarele expoziției.

Pretutindeni elevi, autori ai lucrărilor, prezintă cu siguranță și competență exponatele, procesele tehnologice ale instalațiilor, regimul lor de funcționare.

Atrag atenția numeroase exponate ce dovedesc talent și spirit inventiv, pricepere și dragostea de meserie, însușirea unor cunoștințe temeinice. Printre ele sînt diferite instalații și aparataje electrotehnice ca oscilograful electromecanic, radio receptoare, machetele unor instalații de foraj, mașini-unelte, o modernă mașină hidraulică universală pentru încercat rezistența materialelor. Elevii școlilor din transporturi și telecomunicații au reprodus, între altele, în miniatură, stații centralizate electrodinamice, un sistem de siguranță a circulației pe liniile electrificate, locomotive și diferite tipuri de vagoane. Cei din școlile economiei forestiere prezintă, printre altele, diferite garnituri de mobilă, obiecte sculptate artistic în lemn. Între exponatele prezentate de elevii școlilor agricole se remarcă tractorul U-651 secționat, executat de ei. În secțoarele școlilor din industria ușoară și cooperației meșteșugărești sînt apreciate modelele originale, lucrate cu mult simț artistic.

Vizitînd expoziția conducătorii de partid și de stat sînt informați că înșiși proiectele, lucrările de amenajare și decorare a expoziției au fost executate de elevii școlilor de specialitate.

Înainte de plecare, un grup de elevi oferă oaspeților daruri lucrate de mîinile lor îndemînatice.

Conducătorii de partid și de stat au cuvinte de caldă apreciere pentru priceperea și hărnicia viitorilor constructori ai României moderne, adresează felicitări elevilor, cadrelor didactice și organizatorilor expoziției.

Sute de elevi aplaudă cu căldură, exprimînd mulțumiri conducătorilor partidului și statului pentru vizita făcută la expoziția lor, pentru condițiile ce le sînt asigurate în vederea instruirii lor complexe, în scopul stăpînirii tainelor tehnicii moderne.

SANDA IONESCU
MIRCEA IONESCU

DE „ZIUA ÎNVĂȚĂTORULUI"

Salutul academicianului Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului

Anul acesta sărbătorim „Ziua învățătorului" într-un moment de însemnătate istorică pentru școala românească.

Directivele Plenarei C.C. al P.C.R. cu privire la dezvoltarea învățămîntului, adoptate pe baza studiilor elaborate, cu larga consultare a cadrelor didactice, din inițiativa și sub îndrumarea permanentă a conducerii partidului, deschid școlii de toate gradele noi și largi perspective. Ele constituie o înaltă expresie a grijii consecvente a partidului nostru pentru realizarea sarcinilor trasate învățămîntului de Congresul al IX-lea, pentru formarea generațiilor de mîine ale României socialiste.

Principiile și normele generale de organizare și funcționare a întregului nostru învățămînt sînt statornicite în Legea privind învățămîntul în Republica Socialistă România, elaborată pe baza Directivelor partidului, iar cele cu privire la drepturile și îndatoririle personalului didactic, la situația juridică a acestuia pe întreaga perioadă de activitate, vor fi cuprinse, potrivit hotărîrii Plenarei C.C. al P.C.R., în Statutul personalului didactic, în curs de elaborare și care va fi discutat la Conferința cadrelor didactice din toamna acestui an. Aceste documente creează cadrul necesar progresului neîntrerupt al învățămîntului românesc și sporirii contribuției sale la dezvoltarea multilaterală a personalității umane.

Profilul, organizarea și conținutul învățămîntului sînt supuse unui amplu proces de perfecționare, pentru ca școala să răspundă mai bine cerințelor sociale, determinate de dezvoltarea impetuoasă a științei și tehnicii, de rolul activ, creator, pe care trebuie să-l îndeplinească fiecare cetățean al țării noastre socialiste la locul său de muncă, în viața patriei.

O măsură fundamentală, care situează România în rîndul țărilor înaintate din punct de vedere al dezvoltării învățămîntului, o constituie prelungirea duratei învățămîntului obligatoriu de cultură generală de la 8 ani la 10 ani. Se deschid, astfel, noi perspective împlinirii aspirațiilor spre cultură manifestate de poporul nostru în cursul îndelungatei și frămîntatei sale istorii. Totodată, s-a prevăzut extinderea posibilităților de a urma școli profesionale, licee de specialitate și alte școli de nivel mai înalt, organizarea procesului de învățămînt pe baze științifice, întărirea muncii de educație. Noile prevederi asigură o pregătire mai temeinică a elevilor și studenților, îmbogățirea cunoștințelor de cultură generală și adîncirea cunoștințelor profesionale, înlesnesc orientarea mai corespunzătoare a absolvenților spre diferite forme de învățămînt.

Continuînd cele mai bune tradiții ale școlii românești, educatoarele, învățătorii, profesorii, maiștrii-instructori, contribuie la formarea unui tineret harnic, disciplinat, atașat partidului și poporului, aducîndu-și astfel contribuția la progresul material și spiritual al patriei. Pentru marile lor realizări, pentru devotamentul și pasiunea cu care își îndeplinesc înalta lor îndatorire de dascăli și propagatori ai culturii, cadrele didactice se bucură de înalta apreciere a partidului, de stima și dragostea întregului nostru popor.

Trebuie să avem însă în vedere că modernizarea învățămîntului, punerea lui de acord cu noile cuceriri ale științei și culturii, ridicarea sa la nivelul celor mai bune realizări existente pe plan mondial constituie sarcinile majore ale întregului nostru învățămînt. Înfăptuirea lor impune îmbunătățirea continuă a procesului de învățămînt, a planurilor, programelor și manualelor, acordîndu-se o atenție deosebită conținutului ideologic al învățămîntului, o mai amplă informare și documentare a personalului didactic, perfecționarea măiestriei lor pedagogice.

(Continuare în pag. 2-a)

Salutul Biroului Executiv al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

De „Ziua învățătorului" poporul nostru cinstește cu caldă recunoștință pe toți cei care, plini de modestie și noblețe, modelează mintea și inima tinerelor generații — falanga educatoarelor, învățătorilor și profesorilor, investită cu o înălțătoare misiune umanistă și socială.

Directivele C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului și Legea privind învățămîntul adoptată recent de către Marea Adunare Națională au dat, în acest an, sărbătoririi „Zilei învățătorului" semnificații noi și profunde.

Acestea au antrenat întregul nostru învățămînt într-un amplu și creator proces de modernizare și perfecționare. Măsurile cu privire la îmbunătățirea conținutului și organizării învățămîntului din țara noastră vor asigura condițiile pregătirii corespunzătoare a cadrelor necesare dezvoltării economiei și culturii, ca și ridicării pe o nouă treaptă de cultură și civilizație a poporului român.

Educatorului, omului de la catedră, societatea noastră socialistă i-a încredințat o misiune de cea mai înaltă răspundere. „Profesiunea de dascăl — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al C.C. al P.C.R. — are un profund sens social și etic; misiunea profesorului nu se reduce la actul transmiterii cunoștințelor, ea presupune în același timp o mare răspundere pentru plămădirea personalității noilor generații..., pentru modelarea conștiinței lor cetățenești, pentru cultivarea în rîndul viitorilor specialiști a unor înalte idealuri de libertate și progres social".

Istoria învățămîntului românesc cunoaște o bogată galerie de spirite alese pe care poporul i-a numit, cu respect și venerație, „dascăli". Ei au inspirat și au cultivat cu pasionată grijă generații întregi, care au făurit prin creație și luptă ceea ce este astăzi patria noastră, au apărat-o în vremuri de restriște, i-au cucerit independența națională și libertatea socială, urcînd treaptă cu treaptă spre noua societate socialistă. Niciodată însă educatorul nu a ocupat o asemenea înaltă poziție socială ca în condițiile socialismului, care a deschis larg personalității umane căile afirmării multilaterale.

Locul de cinste pe care-l ocupă astăzi corpul didactic în conștiința poporului nostru este onorat prin întreaga activitate și comportare a celor care educă. În societatea noastră socialistă învățătorul, profesorul și-au cîștigat respectul și stima poporului prin capacitatea lor de creație, prin devotament, energie, talent, cunoștințe, prin străduința de a-și îmbunătăți permanent pregătirea. Progresul continuu al științei și tehnicii, imensa acumulare de cunoștințe în toate domeniile de activitate solicită din partea corpului didactic un studiu continuu, pasionat pentru a găsi căile optime de formare a tinerelor generații pentru lumea viitorului.

Din totdeauna elevul a avut în dascălii săi pildă vie și călăuză în viață, amintindu-și cu venerație și nețărmurită recunoștință de ceea ce datorează educatorului — neuitat părinte și îndrumător spiritual. Dorim din inimă fiecărui învățător și profesor să rămînă în amintirea unui lung șir de promoții școlare ca un asemenea mentor minunat, ca un om ce se dăruie cu dragoste oamenilor.

Cu aceeași înaltă apreciere față de nobila misiune umană și socială a corpului didactic, cu bucuria bilanțului de succese înregistrat în acest an de întregul nostru învățămînt, adresăm de „Ziua învățătorului", cadrelor didactice din învățămîntul de toate gradele, urări pentru noi și mai bogate realizări în muncă și în viața personală.

ÎNALTĂ CINSTIRE OAMENILOR ŞCOLII

Cu prilejul „Zilei învăţătorului", pentru activitate îndelungată şi merite deosebite, precum şi pentru contribuţia adusă la dezvoltarea învăţămîntului de cultură generală, profesional şi tehnic şi a învăţămîntului superior, Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România a conferit „Ordinul Muncii", ordinul „Meritul Cultural" şi „Medalia Muncii" unor cadre didactice din învăţămîntul de toate gradele. Publicăm mai jos numele celor cărora li s-au conferit aceste distincţii.

„Ordinul Muncii" clasa a II-a

Iosif I. Gabrea, profesor consultant Universitatea Bucureşti. **Henri P. Jacquier**, profesor Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj, **Ioan R. Manta**, profesor, Institutul medico-farmaceutic-Cluj. **Panait C. Mazilu**, profesor, Institutul de Construcţii Bucureşti. **Nicolae Rădulescu**, profesor, Universitatea Craiova. **Ion Gh. Sabac**, profesor Institutul politehnic Bucureşti.

„Ordinul Muncii" clasa a III-a

Ioan I. Adameşteanu, profesor universitar, Institutul agronomic „Dr. Petru Groza", Cluj. **Constantin C. Alexandru**, profesor, inspector şcolar, judeţul Vaslui. **Didina Gh. Alexandru**, profesor, Şcoala generală Scînteia-Iaşi. **Gheorghe N. Aniţei**, profesor, Liceul nr. 23, Bucureşti. **Ion Gh. Andriţoiu**, profesor, inspector şcolar, judeţul Teleorman. **Ioan I. Antonescu**, profesor, Şcoala generală Terebeşti-Satu Mare. **Albert Gh. Andaik**, învăţător, Şcoala generală Livada, Satu Mare. **Lucia Aurelia I. Aolăriţei**, învăţător, Şcoala generală nr. 3, Suceava. **Ana V. Avădanii**, învăţător, Liceul pedagogic Iaşi. **Dumitru I. Banu**, profesor, Liceul „N. Bălcescu" Craiova, Dolj. **Otto St. Bâcu**, profesor, inspector şcolar, judeţul Constanţa. **Nicolae N. Bejan**, profesor, inginer Ministerul Industriei Chimice. **Ioan I. Betuker**, profesor, Liceul Marghita — Bihor. **Sabina Gh. Bălu**, profesor, Liceul nr. 3 Turnu Severin — Mehedinţi. **Andrei V. Bălan**, profesor, inspector şcolar, judeţul Maramureş. **Constantin D. Bistreanu**, profesor, inspector şcolar, judeţul Gorj. **Traian N. Bidoaie**, profesor, inspector şcolar, judeţul Tulcea. **Margit I. Boer**, profesor, Liceul nr. 3 Cluj. **Ioan M. Bota**, profesor, Şcoala generală „Gh. Şincai" Floreşti — Cluj.**Dumitru I. Bobric**, profesor, inspector şcolar, judeţul Harghita. **Pavel M. Bordan**, profesor, preşedintele Consiliului judeţean al Organizaţiei pionierilor Timiş. **Ioan I. Bota**, învăţător, Şcoala generală Jibou-Sălaj. **Ion Gh. Bodescu**, profesor, Liceul nr. 1 Slatina — Olt. **Titu V. Bogdan**, profesor, inspector şcolar, judeţul Alba. **Nicolae V. Bordeianu**, profesor, inspector şcolar, judeţul Vrancea.**Pavel M. Covaci**, profesor Şcoala generală Macea — Arad. **Constantin T. Cuza**, profesor, Liceul nr. 1 Braşov. **Costa A. Conceatu**, profesor, Liceul nr. 1 Reşiţa — Caraş Severin. **Liviu C. Catană**, profesor, Şcoala generală Brăhăşeşti — Galaţi. **Dumitru N. Ciovlică**, profesor, Liceul Brăneşti — Ilfov. **Veturia V. Costa**, profesor, Liceul nr. 1 Timişoara. **Gheorghe N. Coman**, profesor, Grupul şcolar de alimentaţie publică, Bucureşti. **Ştefan C. Croitoru**, profesor, inspector şcolar judeţul Olt. **Eugenia V. Covăceanu**, învăţător, Şcoala generală nr. 1, Oraşul Gh. Gheorghiu-Dej — Bacău. **Vasile A. Cocoş**, profesor, Liceul „N. Bălcescu" — Brăila. **Romulus I. Curechian**, învăţător, Şcoala generală Piclişa — Hunedoara. **Ioan I. Crăciun**, profesor, inspector şcolar judeţul Neamţ. **Dumitru P. Ciofu**, profesor, Liceul Odobeşti — Vrancea. **Ioana A. Cosma**, profesor, Liceul „N. Bălcescu" Bucureşti. **Mircea I. Cristea**, conferenţiar, director Ministerul Învăţămîntului. **Ion M. Dinu**, profesor, inspector şcolar judeţul Argeş. **Ştefan Gh. Duţă**, profesor, inginer Consiliul Superior al Agriculturii. **Gheorghe D. Dăneţ**, profesor Grupul şcolar agricol Brăneşti — Ilfov. **Maria C. Diaconescu**, profesor, inspector şcolar judeţul Buzău. **Ion Dumitraş**, învăţător, instructor C.C. — U.T.C. **Ion Gr. Dumitru**, profesor, Şcoala generală Finta Mare — Dîmboviţa. **Teofilia N. Dumitrache**, învăţător, Şcoala generală Miroslovești — Iaşi. **Constantin I. Drăjneanu**, profesor, Liceul Mizil — Prahova. **Elena V. Dumanschi**, profesor, Liceul nr. 1 Tulcea. **Vasile I. Dumitrache**, profesor, Liceul nr. 1 Bîrlad — Vaslui. **Gheorghe I. Dumitrescu**, profesor pensionar Bucureşti. **Paul N. Drogeanu**, profesor, Institutul de Construcţii Bucureşti. **Sofia Gh. Firea**, profesor, Şcoala generală Cristeşti — Botoşani. **Petru I. Froicu**, profesor, preşedintele Consiliului judeţean al pionierilor Suceava. **Jean L. Făinaru**, profesor, Şcoala tehnică arhitectură şi construcţii a oraşelor — Bucureşti. **Gheorghe C. Florea**, profesor, Liceul nr. 1 Călăraşi — Ialomiţa. **Nicolae Gh. Frumosu**, profesor, Liceul nr. 2 Alexandria — Teleorman. **Cornelia L. Făcăoaru**, învăţător, Şcoala generală nr. 169 Bucureşti. **Luca Ioan V. Grecu**, profesor, inspector şcolar judeţul Cluj. **Emil P. Giurgiu**, profesor, Liceul nr. 1 Sighişoara — Mureş. **Răducan I. Georgescu**, profesor, Liceul „Fraţii Buzeşti" — Craiova — Dolj. **Gheorghe L. Goilav**, profesor, Liceul „Vasile Alecsandri" Galaţi. **Mihai C. Geleleţu**, profesor, inspector şcolar judeţul Ilfov. **Marin I. Gheorghe**, maistru instructor, Grupul şcolar „Iosif Rangheţ" — Bucureşti. **Pamfil C. Georgian**, profesor, Şcoala generală Gura Teghii — Buzău. **Vasile V. Galeriu**, învăţător, Şcoala generală Sticlăria — Scobinţi — Iaşi. **Dumitru I. Gafiţeanu**, conferenţiar, consultant Universitatea „Al. I. Cuza" — Iaşi. **Ioan C. Gavrilă**, profesor, Institutul de medicină şi farmacie Cluj. **Dumitru Gh. Harasim**, învăţător, Liceul „A. T. Laurian" Botoşani. **Ioan G. Hîndoreanu**, profesor, inspector şcolar judeţul Braşov. **Petru I. Herbert**, profesor, Liceul agricol Tg. Mureş — Mureş. **Ioan I. Haţiegan**, profesor, Grupul şcolar coop. Alba Iulia — Alba. **Augusta I. Ionescu**, învăţător, Liceul nr. 4 Cluj. **Marin Gh. Iovan**, învăţător, Şcoala generală Belcin — Dolj. **Ilie S. Iacob**, maistru instructor, Şcoala profesională „7 Noiembrie" Craiova — Dolj. **Constantin C. Ivancu**, profesor, Grupul şcolar minier Cîmpulung — Argeş. **Maria V. Iacobeanu**, profesor, inspector şcolar judeţul Bacău. **Alexandru Gh. Iorga**, învăţător, Şcoala generală Lipăneşti — Prahova. **Septimia I. Iacob**, profesor, Şcoala generală nr. 1 Sibiu. **Constantin D. Ionescu-Ţiu**, profesor, Liceul „N. Bălcescu" — Bucureşti. **Constantin I. Ivan**, lector, Institutul medico-farmaceutic — Bucureşti. **Sigismund E. Jako**, profesor, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj. **Emilia I. Kovacs**, învăţător, Liceul Baraolt — Covasna. **Ştefan I. Lupu**, profesor, Centrul şcolar coop. Bistriţa Năsăud. **Elena Gh. Lepa**, profesor, Liceul „Ştefan Plavăţ" Orşova — Mehedinţi. **Alice Odette Longhin**, profesor pensionar, Bucureşti. **Francisc F. Marx**, profesor, Liceul nr. 4 Arad. **Pamfil L. Moldovan**, profesor, Casa de copii Zau de Cîmpie — Mureş. **Virginia P. Marian**, profesor, Liceul industrial de chimie Bucureşti. **Stana I. Marin**, profesor, Şcoala profesională C.F.R. Bucureşti. **Eugeniu D. Merer**, învăţător, inspector şcolar judeţul Olt. **Elena Şt. Mateescu**, profesor, inspector şcolar judeţul Brăila. **Ştefan P. Musta**, profesor, Liceul nr. 4 Oradea — Bihor. **Nectarie D. Mudri**, profesor, Liceul Moreni — Dîmboviţa. **Augustin Gh. Morovan**, învăţător, vicepreşedinte Consiliul judeţean al organizaţiei pionierilor Maramureş. **Petru M. Munteanu**, profesor pensionar, Sibiu. **Emilia Gh. Mănac**, profesor, redactor şef Gazeta Învăţămîntului. **Tatiana S. Marinescu**, învăţător, Şcoala generală nr. 141 Bucureşti. **Petruş M. Manolache**, profesor, inspector general Ministerul Învăţămîntului. **Ioan I. Maxim**, profesor, Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj. **Nicolae Şt. Mihăilescu**, conferenţiar, Institutul pedagogic de 3 ani Constanţa. **Vasile M. Mioc**, profesor, Institutul politehnic Timişoara. **Mihai A. Negară**, profesor, Şcoala generală Oraşul Victoria — Braşov. **Robinson I. Negrilă**, profesor, Şcoala generală Dobra — Hunedoara. **Eugen Gh. Novac**, profesor, Liceul nr. 1 Baia Mare — Maramureş. **Iakab I. Neuman**, profesor, inspector Ministerul Învăţămîntului. **Nicolae I. Oprea**, profesor, inspector şcolar judeţul Dîmboviţa. **Nicolae S. Predescu**, profesor, instructor Consiliul Naţional al Organizaţiei Pionierilor Bucureşti. **Cecilia D. Petrescu**, profesor, Liceul nr. 2 Piteşti — Argeş. **Maria Gh. Pavel**, învăţător, Şcoala generală Cucorăni — Botoşani. **Nicolae X. Păunescu**, profesor, inspector şcolar general judeţul Caraş-Severin. **Petru L. Pop**, profesor, Liceul nr. 1 Bistriţa. **Ştefan Gh. Popescu**, profesor, Liceul „N. Bălcescu" Craiova — Dolj. **Andrei P. Pálfi**, profesor, Liceul Gheorgheni — Harghita. **Andrei V. Petruşca**, profesor, inspector şcolar judeţul Satu Mare. **Costache I. Paiu**, profesor, Liceul nr. 2 Rîmnicul Sărat — Buzău. **David I. Păcurar**, profesor, Şcoala generală Belin — Covasna. **Vasile P. Popa**, profesor, Şcoala generală Blejoi — Prahova. **Gheorghiţa I. Preotesoiu**, profesor, Liceul nr. 3 Ploieşti. **Nicolae Gh. Piţigoi**, profesor, preşedinte Consiliul judeţean al pionierilor Vîlcea. **Ioan N. Pencu**, profesor, inspector şcolar judeţul Vaslui. **Gheorghe Gh. Petraşcu**, profesor, Institutul arhitectură „Ion Mincu" Bucureşti. **Iuliu D. Raţiu**, profesor, şef comisie Consiliul Naţional al Organizaţiei Pionierilor Bucureşti. **Ioan Gh. Rusu**, profesor, Şcoala generală Surduc — Sălaj. **Ioan P. Rusu**, profesor, Grupul şcolar econ. Cluj. **Dumitru I. Rizescu**, profesor, chimist principal Ministerul Industriei Chimice. **Letiţia E. Ramonţeanu**, profesor, Liceul nr. 1 Beiuş — Bihor. **Romulus V. Suciu**, profesor, Liceul nr. 2 Dej — Cluj. **Nicolae N. Staicu**, profesor, Liceul Novaci — Gorj. **Vasile I. Stoenescu**, învăţător, Şcoala Răleşti — Ilfov. **Marin M. Segărceanu**, profesor, Grupul şcolar petrol Tîrgovişte — Dîmboviţa. **Mircea Gh. Sîntimbreanu**, profesor, şef comisie Consiliul Naţional al Organizaţiei Pionierilor Bucureşti. **Ion Şerdean**, lector, Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice Bucureşti. **Elena C. Sanda**, învăţător, Şcoala generală Pietroiu — Ialomiţa. **Mihai A. Stănescu**, profesor, Liceul „Unirea" Focşani — Vrancea. **Eugenia Ştefănescu**, profesoară pensionară, Bucureşti. **Gheorghe M. Toma**, profesor, Şcoala generală nr. 3 Piteşti, **Gheorghe N. Tătaru**, profesor, inginer Liceul industrial de construcţii Constanţa. **Alexandru D. Triandaf**, conferenţiar, Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi. **Ioan S. Ţirlea**, profesor, Liceul Sebeş — Alba. **Georgeta I. Teţu**, învăţător, Şcoala generală Dormărunt — Ialomiţa. **Emilia C. Tomescu**, profesor, Şcoala generală nr. 7 Roman — Neamţ. **Paul Gh. Ţărălungă**, profesor, Şcoala generală Prăjeşti — Bacău. **Gheorghe Gh. Ungureanu**, învăţător, Şcoala generală Blidari — Vîlcea. **Aurel I. Vancea**, profesor, Grupul şcolar forestier — Timişoara. **Leacu Mihail C. Vanghelovici**, profesor, Institutul Medico-Farmaceutic Timişoara. **Georgel Văideanu**, conferenţiar, director Institutul de ştiinţe pedagogice Bucureşti. **Andrei A. Vincze**, învăţător, Şcoala generală Bacova — Timiş. **Ioan Vicoveanu**, învăţător pensionar, Vicovul de Jos — Suceava. **Gerhard F. Werder**, învăţător, Şcoala generală Marpod — Sibiu. **Neculai Zaharia**, profesor, Institutul de medicină şi farmacie Iaşi. **Zamfir L. Zorin**, conferinţiar, Universitatea — Bucureşti.

Ordinul „Meritul Cultural" clasa a III-a

Andrei A. Benkö, conferenţiar, Conservatorul „Gh. Dima" Cluj. **Dimitrie D. Cazacu**, lector, director Casa de cultură a studenţilor Braşov. **Irma-Gizella K. Egi**, profesor, Institutul de Teatru Tg. Mureş. **Virgil V. Fulicea**, conferenţiar, Institutul de arte plastice „Ion Andreescu" — Cluj. **Florea N. Iaurum**, profesor, Liceul nr. 2 Roşiori — Teleorman. **Ion M. Ionescu**, profesor, Şcoala de muzică şi arte plastice Rîmnicu Vîlcea. **Minerva Gh. Iacob**, profesor, Şcoala generală nr. 23 Bucureşti. **Paraschiva R. Metz**, profesor, Liceul de muzică şi arte plastice Tg. Mureş — Mureş. **Aurel I. Mirişan**, lector, Conservatorul „Gh. Dima" Cluj. **Ion I. Popescu Negreni**, conferenţiar, Institutul arte plastice „N. Grigorescu" Bucureşti. **Mircea N. Raianu**, profesor, redactor Editura didactică şi pedagogică. **Dumitru I. Ungureanu**, profesor, Conservatorul „Ciprian Porumbescu" — Bucureşti.

„Medalia Muncii"

Gheorghe N. Alexandrescu, profesor pensionar, Suliţa-Botoşani. **Maria F. Atodiresei**, educatoare, inspector şcolar judeţul Bacău. **Gheorghe I. Apostol**, învăţător, Şcoala generală Sascut Tîrg — Bacău. **Ioan I. Avram**, profesor, Liceul Nimigea — Bistriţa. **Mihai I. Anisie**, profesor, Şcoala generală nr. 4 — Botoşani. **Ion D. Alexandru**, învăţător, Liceul nr. 5 — Brăila. **Iuliu G. Antal**, profesor, vicepreşedinte Consiliul judeţean al pionierilor Cluj. **Nina D. Axente**, profesor, Şcoala generală Araci — Covasna. **Dominic I. Antal**, învăţător, Şcoala generală Mihăileni — Harghita. **Mircea I. Anghel**, învăţător, Şcoala generală Săbăoani — Neamţ. **Floarea I. Albu**, profesor, Şcoala generală Soveja — Vrancea. **Alexandru-Mircea-Traian M. Alecsiu**, învăţător, Liceul Panciu — Vrancea. **Ionel N. Arion**, profesor, Grupul şcolar petrol, Moineşti — Bacău. **Ioan Antohe**, conferenţiar, Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice, Iaşi. **Valentin S. Anghelache**, profesor, şef secţie redacţie Editura didactică şi pedagogică. **Ion N. Anghel**, asistent, Universitatea — Bucureşti. **Dumitru Gh. Alistar**, lector, Institutul pedagogic de 3 ani Bacău. **Francisc M. Albert**, profesor, Institutul politehnic Bucureşti. **Alfred M. Bartmus**, profesor, Liceul „St. O. Iosif" Rupea — Braşov. **Ioan D. Bleoca**, profesor, Liceul Baia de Arieş — Alba. **Traian N. Butelanc**, învăţător, Şcoala generală Lupşa — Geamăna — Alba. **Teodor G. Blidariu**, învăţător, Şcoala generală Chesinţ — Arad. **Gheorghe I. Bogdan**, profesor, Şcoala generală Aştileu — Bihor. **Olga P. Broscăuţeanu**, învăţător, Şcoala generală Pleşani — Călăraşi — Botoşani. **Gheorghe I. Brehar**, profesor, Liceul „Petru Maior" Gherla — Cluj. **Sever Barbu**, profesor, Liceul Huedin — Cluj. **Anton A. Bogdan**, profesor, Liceul nr. 2 Sf. Gheorghe — Covasna. **Emilia Tr. Baicu**, profesor, inspector şcolar judeţul Covasna. **Ştefan V. Botnariuc**, învăţător, Şcoala generală Drajna — Ialomiţa. **Niculiţa M. Baloi**, învăţător, Şcoala generală nr. 9 Turnu-Severin — Mehedinţi. **Vasile Buda**, profesor, Liceul nr. 4 Tg. Mureş. **Ladislau L. Balazs**, profesor, Liceul nr. 2 Reghin — Mureş. **Sofia C. Burculeţ**, profesor, Liceul „Petru Rareş" Piatra Neamţ. **Ion I. Bărăscu**, învăţător pensionar, Slatina — Olt. **Alexandru Gh. Bălan**, învăţător, Şcoala generală Singeru — Prahova. **Mariana G. Binder**, învăţător, Liceul nr. 1 Mediaş-Sibiu. **Maria R. Buzatu**, învăţător, Şcoala generală Răzmireşti — Teleorman. **Ana I. Birsan**, învăţător, Şcoala generală Măgura — Teleorman. **Dragoş S. Botezat**, profesor, şef serviciu Ministerul Învăţămîntului. **Iuliana M. Becker**, învăţător, Şcoala generală nr. 8 Timişoara. **Ion C. Buzea**, profesor, Liceul Măcin — Tulcea. **Zaharia Gh. Bîrlădeanu**, învăţător, Şcoala generală Zăpodeni — Vaslui. **Marin I. Brînaru**, profesor, Liceul Drăgăşani — Vîlcea. **Panaite C. Barbu**, profesor, Şcoala profesională specială nr. 4 Iaşi. **Mihail M. Bircă**, profesor, Şcoala tehnică de metrologie Bucureşti **Mircea D Bădulescu**, profesor, Şcoala de muzică nr 4 Bucureşti. **Mihai S. Cruceanu**, profesor, inspector şcolar judeţul Bacău. **Viorel L. Comşa**, profesor, Liceul nr. 2 Făgăraş — Braşov. **Niculina V. Cazangiu**, învăţător, Şcoala generală Pitulaţi — Scortaru Nou — Brăila. **Maria N. Croitoru**, profesor, Liceul nr. 1 Buzău. **Mircea N. Chiriţă**, profesor, Liceul nr. 2 Reşiţa-Caraş-Severin. **Gheorghe P. Coca**, învăţător, Şcoala generală Mehadica — Caraş Severin. **Dumitru P. Ciocîrlie**, învăţător, Şcoala generală nr. 3 Oraviţa — Caraş Severin. **Ion D. Ciobanu**, profesor, inspector şcolar judeţul Constanţa. **Maria I. Crîngoiu**, învăţător, Şcoala generală nr. 22 Craiova. **Silvia R. Cristea**, educatoare, Grădiniţa orar normal nr. 3 Hunedoara. **Ana P. Coptil**, educatoare, Grădiniţa cu orar normal nr. 5 Iaşi. **Nicolae St. Căpăţoiu**, profesor, şef serviciu Ministerul Învăţămîntului. **Valter F. Costea**, profesor, Liceul economic Giurgiu — Ilfov. **Rea-Silvia M. Cristescu**, profesor, Şcoala generală Buftea — Ilfov. **Olga D. Cinta**, profesor, Şcoala generală nr. 11 Baia Mare — Maramureş. **Dumitru T. Caţan**, profesor, Liceul nr. 2 Turnu Severin — Mehedinţi. **Aurel G. Chertes**, profesor, inspector şcolar judeţul Mureş. **Vasile Gr. Codrescu**, învăţător, Liceul „M. Sadoveanu" Borca — Neamţ. **Ioan D. Capotescu**, învăţător, Şcoala generală Hamleu — Satu Mare. **Constantin C. Cioplea**, profesor, Şcoala generală Nusfalău — Sălaj. **Aurel V. Cornea**, profesor, Şcoala specială fete surde Sibiu. **Alexandru C. Creţu**, învăţător, Şcoala generală Vecerd — Sibiu. **Aurelia V. Ciobanu**, învăţător, Şcoala generală Slătioara — Suceava. **Matei I. Cireş**, învăţător, Şcoala generală Hardugi — Vaslui. **Maria V. Cazacu**, învăţător, Şcoala generală nr. 4 Bîrlad — Vaslui. **Vasile V. Cimpean**, profesor, Grupul şcolar Ministerul Industriei Alimentare Sibiu. **Idel L. Creştinu**, profesor, grupul şcolar sanitar Arad. **Ion Gh. Cîrstea**, profesor, Liceul industrial construcţii — Bucureşti. **Gheorghe Gh. Culinschi**, profesor, Liceul agricol Blaj — Alba. **Constantin Chirilă**, şef lucrări, Institutul agronomic „N. Bălcescu" Bucureşti. **Ilie N. Constantinescu**, conferenţiar, Institutul de mine Petroşeni — Hunedoara. **Ion I. Duţulescu**, învăţător, Şcoala generală Titeşti — Argeş. **Aurelia Al. Dalea**, educatoare, Grădiniţa nr. 2 Beiuş — Bihor. **Ştefan W. Dezsö**, învăţător, Şcoala generală Prejmer — Braşov. **Stelian C. Dumitru**, profesor, Şcoala generală nr. 13, Constanţa. **Elena Gh. Dumitrescu**, educatoare, Grădiniţa nr. 2 Buzău. **Mircea I. Dae**, profesor, Liceul nr. 1 Medgidia — Constanţa. **Aristotel D. Duicu**, profesor, Şcoala generală Tismana — Gorj. **Ion I. Dragoş**, profesor, Liceul Călugăreni — Ilfov. **Constantin D. Diaconu**, învăţător, Şcoala generală Teiş-Bîrza — Olt. **Marin S. Diaconu**, profesor, Liceul Văleni — Olt. **Dumitra I. Danieleanu**, învăţător pensionar, Plaiul Cîmpeni — Prahova. **Maria N. Dumitrescu**, învăţător, Liceul de muzică şi arte plastice Ploieşti — Prahova. **Dumitru Dinculescu**, învăţător, Şcoala generală Rosiile — Vîlcea. **Traian I. Dima**, maistru instructor, Grupul şcolar Combinatul Siderurgic „Gh. Gheorghiu-Dej" Galaţi.**Gheorghe I. David**, maistru instructor, Grupul şcolar energetic Luduş — Mureş. **Irina D. Drinceanu**, lector, Institutul pedagogic de 3 ani Oradea. **Nicolae I. Dumitrescu**, conferenţiar, Institutul de cultură fizică Bucureşti. **Romeo M. Dăscălescu**, profesor, şef sector Institutul de ştiinţe pedagogice Bucureşti. **Marcela Dragomirescu**, lector Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice Bucureşti. **Steriade V. Diamandi**, profesor pensionar, Bucureşti. **Ion St. Enescu**, profesor, Şcoala profesională Scăeni — Prahova. **Emilia Miu — Mihai Entner**, profesor, Liceul nr. 2 Dorohoi Botoşani. **Aurel I. Enache**, profesor, Şcoala generală nr. 23 Craiova — Dolj. **Margareta P. Fanea**, profesor, Şcoala generală nr. 1 Făgăraş — Braşov. **Leonida P. Florea**, profesor, inspector şcolar judeţul Constanţa. **Ioan V. Farcaş**, învăţător, Şcoala generală Hodac — Mureş. **Constantin I. Florescu**, profesor, Şcoala generală Orleşti — Vîlcea. **Dumitru Oprea T. Florescu**, profesor, Grupul şcolar Ministerul Industriei Alimentare Bucureşti. **Ion F. Filimon**, conferenţiar, Institutul Construcţii Bucureşti. **Valentina Gh. Filipescu**, profesor, şef sector Institutul de ştiinţe pedagogice Bucureşti. **Emilia T. Gherbea**, profesor, Liceul „Horia, Cloşca şi Crişan" Alba Iulia. **Florica Gh. Gorinco**, profesor, Liceul nr. 1 Brăila. **Florian I. Gheorghiu**, învăţător, Şcoala generală Ceanul Mare — Cluj. **Dumitru F. Grigore**, profesor, Şcoala generală nr. 4 Galaţi. **Sofia I. Ghisa**, învăţător, Şcoala generală nr. 2 Hunedoara. **Ion A. Georgescu**, învăţător, inspector şcolar judeţul Ialomiţa. **Ştefan D. Gherghinciu**, profesor, Liceul din Cuza Vodă — Ialomiţa. **Petre C. Gheorghe**, învăţător, Şcoala generală Buriaşi — Ilfov. **Ioan V. Griga**, profesor, instructor Consiliul judeţean al Organizaţiei Pionierilor Maramureş. **Silvia Gh. Galai**, educatoare, inspector şcolar judeţul Mehedinţi. **Ion M. Georgescu**, profesor, preşedintele Consiliului pionierilor oraş Slatina — Olt. **Sighismund S. Gaal**, învăţător, Şcoala generală Păuleşti — Satu Mare. **Corneliu V. Grigoriu**, profesor, inspector general jud. Vrancea, **Nicolae M. Giurcă**, profesor, Liceul Dumitreşti — Vrancea. **Ion Ghiuţă**, învăţător, Şcoala generală din comuna Unirea — Vrancea. **George G. Gherga**, profesor, Grupul şcolar miner Barza — Hunedoara. **Gheorghe N. Gheorghe**, maistru instructor, Şcoala profesională C.F.R. Bucureşti. **Ioachim C. Gheorghiu**, profesor, Grupul şcolar M. I. Bucureşti. **Ernest P. Grinţescu**, profesor pensionar, Bucureşti. **Iolanda Giurgiu**, profesor, Liceul de coregrafie Bucureşti. **Ion I. Hîrtiescu**, profesor, Şcoala generală Boteni — Argeş. **Andrei M. Halmägyi**, învăţător, Şcoala generală Moldoveneşti Plăeşti — Cluj, **Iacob T. Hadirca**, profesor, Liceul militar Breaza — Prahova. **Nicolae I. Hohol**, profesor, Liceul Negreşti — Vaslui. **Gheorghe I. Horhoianu**, lector, Institutul de petrol, gaze şi geologie Bucureşti. **Maria I. Iovănescu**, profesor, Liceul nr. 2 Arad. **Eugen D. Ionescu**, învăţător, Şcoala generală Livezi — Bacău. **Traian T. Ionescu**, profesor, Liceul „N. Bălcescu" Brăila. **Maria V. Ionescu**, profesor, Liceul „B. P. Haşdeu" Buzău. **Grigore St. Ilie**, profesor, Liceul Hîrşova — Constanţa. **Aurelia P. Iobescu**, învăţător, Şcoala generală Dărmăneşti — Dîmboviţa. **Elena I. Ionescu**, învăţător, Şcoala generală nr. 5 Tîrgovişte — Dîmboviţa. **Gabriela E. Ignat**, învăţător, Şcoala generală nr. 1 Calafat — Dolj. **Virgil I. Ivănescu**, profesor, Şcoala generală Stoina — Gorj. **Cezar Gh. Ivaşcu**, învăţător, Şcoala generală Sibişel — Hunedoara. **Virgil D. Ioil**, profesor, inspector şcolar judeţul Iaşi. **Doina Iliescu**, profesor, Liceul nr. 3 Timişoara. **Nicolae N. Iliescu**, profesor, Şcoala profesională construcţii Iaşi. **Gheorghe Iura**, învăţător, inspector şcolar judeţul Maramureş. **Tatiana Cornelia Liviu Tit. Isar**, profesor, Liceul nr. 2 Lugoj — Timiş. **Ioan G. Iacob**, profesor, Grupul şcolar chimic Ocna Mureş — Alba. **Julieta D. (Udriştoiu) Iancu**, profesor, inspector Ministerul Transporturilor Auto. Navale şi Aeriene. **Grigore D. Iliescu**, maistru instructor, Grupul şcolar Roşiori de Vede — Teleorman. **Iancu C. Iova**, lector, Universitatea — Bucureşti. **Veronica-Lucia P. Ivan**, lector, Universitatea — Bucureşti. **Constantin C. Jugănaru**, învăţător, Şcoala generală Scutelnici — Buzău. **Matilda L. Lenart**, profesor, Liceul nr. 3 Oradea — Bihor. **Gheorghe Al. Lică**, învăţător, Şcoala generală nr. 3 Călăraşi — Ialomiţa. **Paula I. Lupşan**, învăţător, Şcoala generală nr. 1 Turnu-Severin — Mehedinţi. **Ştefan P. Lupu**, profesor, Liceul nr. 2 Luduş — Mureş. **Ştefan Nicolae Rădulescu Lemnaru**, profesor, Şcoala generală nr. 14 Ploieşti. **Vasile Gh. Lungu**, învăţător, Şcoala generală Dumbrăviţa — Vadul Moldovei — Suceava. **Marin M. Leoveanu**, profesor, Liceul industrial energetic Craiova — Dolj. **Mircea V. Leonte**, conferenţiar, Institutul politehnic Galaţi. **Alexandru Gh. Mogoş**, învăţător, Şcoala generală nr. 95 Bucureşti. **Elisabeta V. Motreanu**, profesor, Liceul nr. 1 Bacău. **Camil D. Morţun**, profesor, Liceul „I. L. Caragiale" Bucureşti. **Elisabeta D. Marinescu**, educatoare, Grădiniţa „Electroaparataj" Bucureşti. **Ana A. Magda**, profesor, Liceul „Horia, Cloşca şi Crişan" Alba Iulia. **Mihai M. Mados**, profesor, Liceul Salonta — Bihor. **Virginia Gh. Motelică**, profesor, Liceul „M. Eminescu" Botoşani. **Savel I. Mihai**, profesor, Liceul „M. Eminescu" Botoşani. **Mărioara Fl. Mitrică**, profesor, Şcoala generală nr. 2 Braşov. **Ion St. Moldoveanu**, profesor, Liceul „B. P. Haşdeu" Buzău. **Victor G. Maniu**, profesor, Şcoala generală Vad — Cluj. **Gheorghe St. Mitrea**, profesor, Şcoala generală Potlogi — Dîmboviţa. **Ion St. Moreanu**, profesor, Şcoala generală Dunăreni — Dolj. **Niculina S. Mereuţă**, profesor, Liceul nr. 2 Galaţi. **Ana A. Mureşan Mîndru**, profesor, Şcoala generală Sărmaş — Harghita. **Inocenţiu T. Măcăreanu**, profesor, Liceul nr. 2 Iaşi. **Dumitru H. Moraru**, profesor, Liceul Hîrlău — Iaşi. **Fedor F. Marusceac**, profesor, Liceul Sighetul Marmaţiei — Maramureş. **George I. Micu**, învăţător, Şcoala generală comuna Pipirig — Neamţ. **Minerva I. Maniu**, învăţător, Şcoala generală nr. 1 Sibiu. **Ghiţe I. Muraru**, profesor, Şcoala generală nr. 1 Suceava. **Alexandru S. Mihai**, învăţător, Şcoala generală Lunca — Tulcea. **Gheorghe I. Melinte**, învăţător, muzeograf Muzeul mixt Huşi — Vaslui. **Ioana N. Milea**, educatoare, Grădiniţa cu orar redus Panciu — Vrancea. **Ion Gh. Mucica**, maistru instructor, Grupul şcolar Hidromecanica Braşov. **Ion Gh. Măgureanu**, profesor, Grupul şcolar chimie Timişoara. **Mircea C. Miculescu**, profesor, Grupul şcolar construcţii Sibiu. **Nicolae C. Mingopol**, profesor, Şcoala tehnică de arhitectură şi construcţii a oraşelor — Bucureşti. **Nicolae S. Mihăilescu**, profesor, inspector Ministerul Învăţămîntului. **Ioan I. Muţiu**, lector, Universitatea — Timişoara. **Augustin A. Nădăşan**, profesor, inspector şcolar judeţul Arad. **Avida I. Niţescu**, educatoare, Grădiniţa sezonieră Rădeşti — Argeş. **Virgil D. Nisipeanu**, profesor, inspector şcolar judeţul Braşov. **Gheorghe S. Nicoară**, învăţător, Şcoala generală Cislău — Buzău. **Aurelian I. Nicolescu**, profesor, Şcoala generală Dragodana — Dîmboviţa. **Ion T. Nicoleşcu**, învăţător, Şcoala generală Seaca de Cîmp — Dolj. **Vasile T. Niculescu**, profesor, preşedintele Consiliului de pionieri judeţul Hunedoara. **Cornel C. Nemeş**, învăţător pensionar, Cristolţel — Sălaj. **Manole S. Neamu**, profesor, Şcoala generală Lisa — Teleorman. **Petre I. Nicolescu**, învăţător, Şcoala generală nr. 6 Tulcea. **Luter E. Nica**, profesor, Grupul şcolar „Vulcan" Bucureşti. **Elena S. Nicolau**, profesor, Grupul şcolar petrol Cîmpina — Prahova. **Zoltan L. Nagy**, profesor, redactor Editura didactică şi pedagogică. **Petre I. Oprică**, învăţător, Şcoala generală Brăduleţ — Argeş. **Macedon N. Olariu**, profesor, Şcoala generală nr. 1 Zalău — Sălaj. **Simion S. Preotu**, profesor, Liceul Moineşti — Bacău. **Elisabeta I. Pop**, profesor, Liceul „Mihai Viteazu" Turda — Cluj. **Alexandru I. Petö**, profesor, Şcoala generală nr. 3 Sf. Gheorghe — Covasna. **Nicolae I. Petrescu**, profesor, Şcoala ajutătoare Fierbinţi — Ilfov. **Victoria N. Petrescu**, profesor pensionar, Şotinga — Dîmboviţa. **Luiza I. Pop**, învăţător, Liceul nr. 2 Odorheiu Secuiesc — Harghita. **Nicolae I. Popescu**, învăţător, Şcoala generală Bataluri — Ialomiţa. **Elena M. Pethö**, învăţător, Şcoala generală Găneşti — Mureş. **Iuliu P. Petrescu**, învăţător, Şcoala generală Tiriam — Satu Mare. **Maria G. Petrovoi**, educatoare, Grădiniţa cu orar normal nr. 1 Satu Mare. **Aurel Prelipceanu**, profesor, Liceul nr. 1 Rădăuţi — Suceava. **Dumitru R. Pîrnac**, profesor, Şcoala generală Clăniţa — Teleorman. **Vasile F. Plăcintaru**, profesor, Şcoala generală Tomnatic — Timiş. **Iosif Pall**, profesor, Grup. şcolar minier Baia Mare. **Ilie Petrăchioiu**, profesor, Şcoala generală Lăpuşata — Vîlcea. **Constanţa O. Petrache**, profesor, Grupul şcolar alimentaţia publică Bucureşti. **Paraschiva C. Popescu**, profesor, Grupul şcolar economic, Bucureşti. **Vasile V. Presan**, profesor, Grupul şcolar hidrotehnic Arad. **Margareta F. Popescu**, lector, Institutul de perfecţionare a cadrelor didactice Bucureşti. **Anastasie P. Petrescu**, conferenţiar, Centrul metodic Craiova — Dolj. **Alexandru I. Paşcanu**, profesor, Conservatorul „Ciprian Porumbescu" Bucureşti. **Eugen G. Proca**, lector, Institutul medico-farmaceutic Bucureşti. **Emil N. Popescu**, lector, Institutul medico-farmaceutic Bucureşti. **Ioan A. Popescu**, conferenţiar, Institutul pedagogic de 3 ani Tg. Mureş. **Gheorghe D. Petrescu**, asistent, Institutul pedagogic de 3 ani Piteşti. **David C. Popescu**, profesor, Liceul nr. 20 Bucureşti. **Cornelia I. Popovici**, învăţător, Liceul nr. 24 Bucureşti. **Ecaterina I. Roşu**, profesor, Şcoala generală nr. 9 Oradea — Bihor. **Octavian N. Ruleanu**, profesor, Liceul „G. Coşbuc" Năsăud — Bistriţa. **Gheorghe G. Radu**, învăţător, Şcoala generală Smulţi — Galaţi. **Petre A. Rădulea**, profesor, inspector şcolar judeţul Gorj. **Ludovic L. Rácz**, învăţător, Şcoala generală Frumoasa — Nicoleşti — Harghita. **Fedora A. Rottmann**, profesor, inspector şcolar judeţul Hunedoara. **Precup P. Roman**, învăţător, Liceul Tg. Lăpuş — Maramureş. **Constantin D. Rapcea**, profesor, Liceul Sinaia — Prahova. **Vasile M. Robu**, profesor, Şcoala generală Cehul Silvaniei — Sălaj. **Ioan G. Racolţea**, profesor, Şcoala profesională de construcţii Dej — Cluj. **Ion N. Rebedeu**, conferenţiar, Institutul de arhitectură „Ion Mincu" Bucureşti. **Florica Fl. Stejereanu**, educatoare, Grădiniţa sezonieră Sicula — Arad. **Minodora S. Solcan**, profesor, Liceul nr. 2 Năsăud — Bistriţa. **Virginia R. Stauble**, educatoare, Grădiniţa cu orar redus Cristian — Braşov. **Diana I. Sauciuc**, învăţător, Şcoala generală nr, 4 Constanţa. **Dumitru T. Soitu**, profesor, inspector şcolar judeţul Galaţi. **Constantin N. Şofei**, profesor, Şcoala generală Ţicleni — Gorj. **Dumitru C. Stan**, profesor, inspector şcolar judeţul Iaşi. **Ana E. Szasz**, educatoare, Grădiniţa cu orar normal Sovata Băi — Mureş. **Aurel I. Smeu**, profesor, Şcoala generală Sagna — Neamţ. **Gheorghe Gh. Stanciu**, profesor, Liceul nr. 1 Cîmpina — Prahova. **Paul P. Suceveanu**, profesor, Liceul pedagogic Carei — Satu Mare. **Richard H. Schuller**, profesor, vicepreşedinte Consiliul judeţean al pionierilor Sibiu. **Emilia N. Sîrbu**, învăţător, Şcoala generală Găvojdia — Timiş. **Francisc F. Sücs**, profesor, Şcoala generală Moşniţa Nouă — Timiş. **Ştefan Gr. Stoica**, învăţător, inspector şcolar judeţul Tulcea **Gheorghe N. Şuşnea**, profesor, Liceul Murgeni — Vaslui. **Aurelian P. Stoican**, profesor, Şcoala generală Costeşti — Vîlcea. **Ioan V. Ştefan**, profesor, Grupul şcolar forestier Sibiu **Cornelia V. Ştefănescu**, profesor, Şcoala tehnică de geologie, Bucureşti. **Aurelia C. Stroe**, profesor, Liceul economic nr. 1 Bucureşti. **Virgil I. Şfetcu**, profesor, inspector Ministerul Învăţămîntului. **Victoria A. Stiopol**, conferenţiar, Universitatea — Bucureşti. **Arpad L. Szurkos**, lector, Institutul pedagogic de 3 ani Tg. Mureş. **Ioan I. Soneriu**, lector, Institutul pedagogic de 3 ani Braşov. **Elena Stoicovici**, învăţător, Şcoala generală nr. 152 Bucureşti. **Tatiana S. Sîrbu**, profesor, Liceul nr. 15 Bucureşti. **Maria Gh. Toader**, învăţător, inspector şcolar judeţul Argeş. **Ovidiu A. Tarnu**, profesor, Şcoala generală Stremţ-Alba. **Dem P. Toader**, profesor pensionar Bucureşti. **Teodor A. Toma**, învăţător, Şcoala generală nr. 2 Tg. Ocna — Bacău. **Victor I. Teodorescu**, profesor, inspector Ministerul Învăţămîntului. **Simion S. Taloş**, învăţător, Şcoala generală Livezile — Bistriţa. **Aurel Gh. Turcitu**, profesor, Şcoala generală Terpeziţa — Dolj. **Ion I. Tănase**, profesor, Şcoala de muzică Tg. Jiu — Gorj. **Constantin I. Ţone**, profesor, Şcoala generală Letca Nouă — Ilfov. **Ilie M. Tipa**, profesor, Liceul Vicovul de Sus — Suceava. **Ofelia Stela S. Tomşa**, profesor, Liceul nr. 7 Timişoara. **Gheorghe P. Ţăranu**, profesor, Grupul şcolar Forestier Arad. **Alexandru Gr. Teodorescu**, profesor, Grupul şcolar coop. Buzău. **Ion Toboşaru**, conferenţiar, Institutul de teatru „I. L. Caragiale" Bucureşti. **Carol I. Ulbrich**, profesor, grupul şcolar 7 Noiembrie Sibiu. **Ernest L. Vadasz**, profesor, Liceul nr. 3 Arad. **Maria N. Vlad**, profesor, Şcoala generală nr. 19 Piteşti. **Neculai V. Vasilescu**, profesor, Liceul Darabani — Botoşani. **Ioan I. Vonica**, profesor, Grupul şcolar de construcţii Cluj. **Matilda Gh. Vistig**, educatoare, Grădiniţa Salcia — Teleorman. **Vasile M. Voicu**, profesor, inspector şcolar judeţul Teleorman. **Traian S. Vuia**, profesor, Grupul şcolar industria linii Timişoara. **Ion H. Vîlciu**, profesor, inspector Ministerul Învăţămîntului. **Mihail M. Vasiliu**, profesor, Liceul nr. 36 Bucureşti. **Vasile Văcar**, învăţător, instructor C.C. — U.T.C. **Matei D. Vlad**, lector, Universitatea Bucureşti. **Ion Voiculescu**, profesor pensionar Bucureşti. **Michael H. Wellman**, profesor, Liceul nr. 2 Sighişoara. **Ion D. Zahacinski**, profesor, Liceul nr. 39 Bucureşti. **Alexandrina Gh. Zamfirache**, profesor, Grupul şcolar sanitar Bucureşti.

Cadre didactice distinse cu titlurile de „Învăţător fruntaş" şi „Profesor fruntaş"

Cu prilejul „Zilei învăţătorului", printr-un ordin al ministrului învăţămîntului, s-au acordat unui număr de 768 cadre didactice din învăţămîntul de cultură generală, profesional şi tehnic, care s-au evidenţiat în munca instructiv-educativă şi social-culturală, titlurile de „Învăţător fruntaş" şi „Profesor fruntaş".

Salutul academicianului Ştefan Bălan ministrul învăţămîntului

(Urmare din pag 1)

Hotărîrile legate de sistemul retribuţiei în societatea noastră, luate de recenta Plenară a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, vor avea efecte pozitive şi asupra învăţămîntului, vor creşte aportul personalului didactic de toate gradele în activitatea de învăţămînt.

Slujitorii şcolii — făuritori din totdeauna ai valorilor şi virtuţilor umane — conştienţi de înaltele răspunderi ce le revin, vor desfăşura o activitate şi mai intensă pentru a contribui la însuşirea de către toţi cetăţenii patriei a culturii generale şi a cunoştinţelor necesare exercitării unor profesiuni utile societăţii. Cu răbdarea şi generozitatea proprie educatorului, ei trebuie să trezească în sufletul tinerilor dragostea pentru ştiinţă şi adevăr, să-şi sporească necontenit preocupările pentru formarea profilului lor etic şi cetăţenesc, dezvoltînd în conştiinţa elevilor şi studenţilor sentimentul de adîncă preţuire faţă de trecutul glorios de luptă al poporului nostru, de respect şi de mîndrie faţă de marile realizări ale României socialiste, dragostea neţărmurită şi devotamentul faţă de popor, faţă de conducătorul său iubit — Partidul Comunist Român.

Sarcina de onoare de a instrui şi educa generaţiile viitorului, pe constructorii măreţei opere destinate prosperităţii şi înfloririi patriei noastre să lumineze mereu drumul împlinirii misiunii de dascăl.

De „Ziua învăţătorului", poporul nostru vă aduce, vrednici slujitori ai şcolii, laudă şi cinstire.

Cu acest prilej, în numele Ministerului Învăţămîntului, şi personal, vă felicit călduros pentru realizările obţinute, vă urez noi succese în munca de propăşire a şcolii româneşti şi multă fericire în viaţa personală.

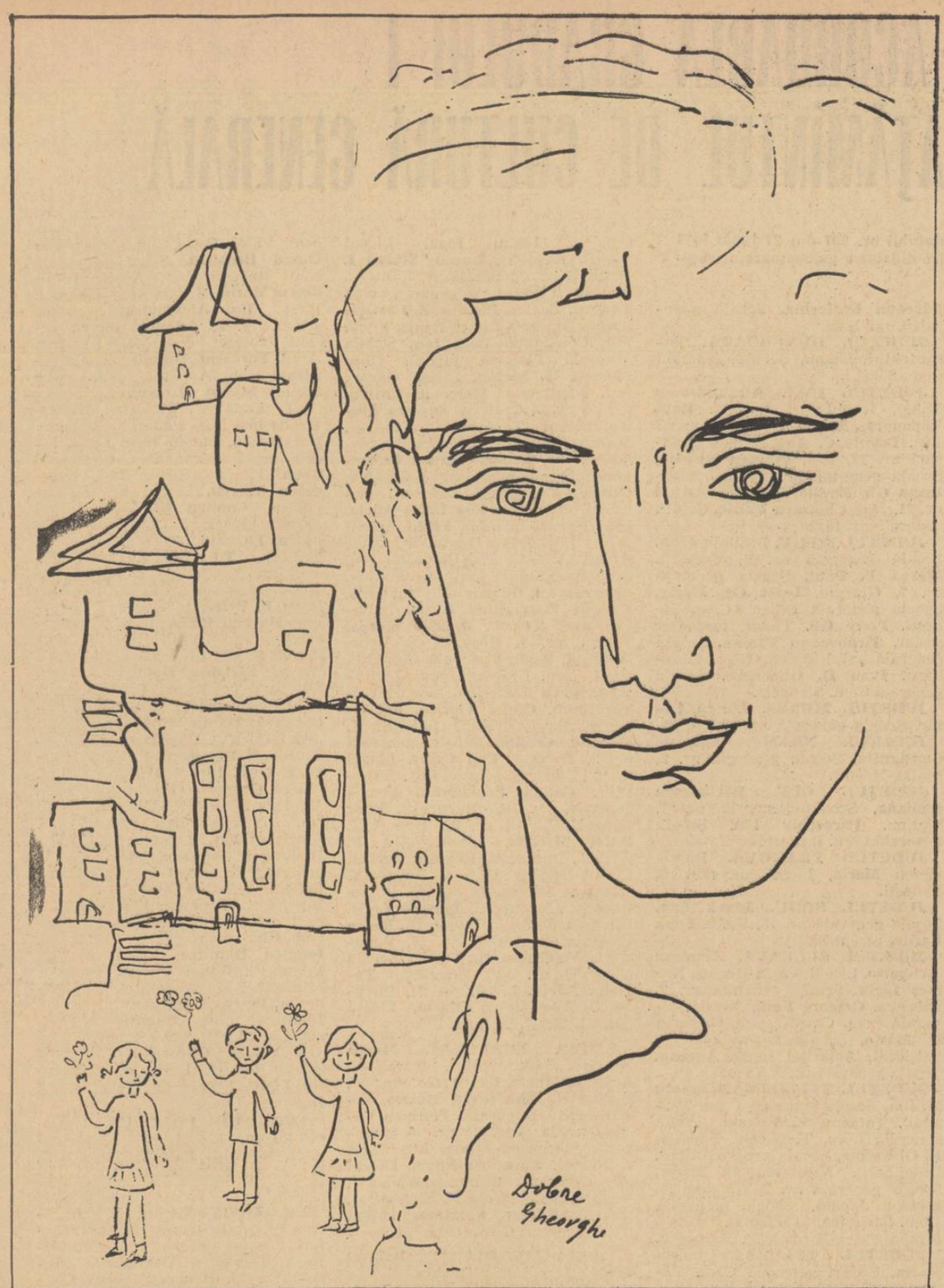

CATEDREI

Omenirea a descoperit multe lucruri și lista invențiilor sale, deja cu neputință de inventariat, rămîne — oricît de fantastică — doar un prolog. Se poate închipui cartea-vagon ce ar cuprinde între coperțile sale aceste invenții ieșite din magma fierbinte a creierului uman, dar mă tem că principala descoperire nu va fi niciodată menționată în acest volum-depozit : este însăși descoperirea OMULUI, izvor al tuturor descoperirilor posibile. N-aș ezita însă nici o clipă în ce privește pe autorul principal al acestei descoperiri. Și aș numi pe învățător, vehicolul și catalizatorul a tot ce este mai omenesc în om. Omenirea se poate mîndri cu multe lucruri dar, etalîndu-și distincțiile, nu se poate omite că laboratorul tuturor caratelor acestora — mereu sporite — a fost și rămîne Școala.

Rotunjimea fizică a planetei, impecabila matematică a mișcărilor sale au fost date, n-a luptat nimeni să fie dobîndite. Dar toate meridianele spiritului, liniile de forță care dau umanității identitatea, armonia și, în definitiv, adevărata sa rotunjime au fost înscrise uno cîte una prin truda acestor făclieri — învățătorii — care prin propria lor ardere asigură desăvîrșitul metabolism al inimii și minții fiecărei făpturi cu vocație omenească. În fața reliefului spiritului uman, și la aceeași înălțime, stă Catedra.

Rezonanța cuvîntului a putut fi, e drept, alterată printr-o abuzivă folosire. Și totuși „jumătate de catedră", „un sfert de catedră" este un nonsens, întocmai unui zbor conceput cu o jumătate, cu un sfert de aripă. Omul de la catedră încearcă și reiterează, zi de zi, expediția cea mai fructuoasă și totodată cea mai eroică, el merge în mod lucid și ferm direct spre centrul acelei planete care este sufletul copilului, îi conferă gravitația propriului său duh. Acolo este adevăratul său loc de muncă și de aceea această profesie nu poate fi nici mimată, nici contrafăcută. Controlul autenticității dascălului îl dau roadele, temeinicia lor, și putem cunoaște adîncimea brazdei după înălțimea spicului. Aflat la granță cu viitorul cel mai palpabil, copiii, învățătorul pregătește noile file ale istoriei și de aceea configurația spiritului său este singurul oracol nedezmințit, singura „materie" în care putem citi viitorul. În fiecare societate copiii se nasc și cresc sub zodia acestor stele care prin poziția, căldura și lumina lor, ne decid, într-adevăr, destinul, generație după generație.

A gîndi abstract despre dascăl nu e decît un omagiu pripit. El trebuie văzut alături de fiecare dintre învățăceii săi în acea lungă și îndărătnică operație de animare, cu acea tenace nerăbdare de a le degaja respirația conștiinței, de a le da forță și nume, de a-i personaliza. În fond, numele tuturor marilor fluvii care străbat, calde, în toate sensurile, conștiința omenirii au fost cîndva simple promisiuni, înmatriculate doar în inima învățătorilor. Pentru țișnirea lor dascălii au trudit ani lungi, ani denși, așa cum pentru dezghiocarea diamantului se cern, grăunte cu grăunte, munți întregi de steril.

Trăsătura cea mai prețioasă a dascălului este aceea de a face daruri, de a-și extrage menirea din ceea ce dăruiește durabil și definitiv. Și nu se poate ca acest perpetuu exercițiu de a se dărui să nu-și pună pecetea pe întreaga sa ființă. Obosit adesea, el cunoaște ca singur leac al oboselii sale reîntîlnirea cu copiii, aderența sa la cea mai absorbantă pompă de energie din lume: copilul. Acesta este și teritoriul destinului său, singurul pămînt în care poate supraviețui și înflori subsolul destinului propriilor elevi.

Omagiem de Ziua învățătorului întreg acest generos și lucid contingent de exploratori și demiurgi. Și adăugăm mîndria de a aparține nobilei bresle, topite în toate celelalte, așa cum o rază de soare se topește în toate culorile pînă la granița întunericului. O graniță milenar și legitim contestată de către toți acești ostași ai luminii, în împărăția cărora, cu adevărat, soarele nu apune niciodată. Acestor tărîme de soare, în periplul lor fără apus, la mulți ani !

M. SINTIMBREANU

Solemnitatea de la Consiliul de Stat

(Urmare din pag. 1-a)

Măsurile privind dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului profesional și tehnic, ca și toate celelalte înfăptuiri ale partidului și guvernului, au fost primite cu entuziasm și aprobare deplină de către oamenii școlii. Recentele hotărîri vor avea urmări din cele mai favorabile asupra conținutului activității din școlile profesionale și liceele de specialitate.

În aceste clipe de puternică emoție — a arătat printre altele prof. **Andrei Palffi** de la Liceul din Gheorghieni — bucuria mea se împletește cu bucuria sutelor de învățători și profesori români, maghiari și de alte naționalități, care pe plaiurile județului Harghita s-au dedicat trup și suflet educării copiilor în spiritul dragostei fierbinți față de patria noastră, România socialistă. Cadrele didactice de la Liceul din Gheorghieni, alături de cele din întreaga țară văd în recentele măsuri luate de partid și guvern pentru continua perfecționare a sistemului nostru de învățămînt o nouă dovadă a consecvenței cu care partidul și guvernul aplică și în domeniul învățămîntului politica națională marxist-leninistă de înfăptuire a deplinei egalități a tuturor cetățenilor patriei, fără deosebire de naționalitate.

În cuvîntul său, prof. **Ștefan Musta**, de la Liceul nr. 4 din Oradea, a spus printre altele : Avem cu toții certitudinea viitorului tot mai strălucit al școlii românești, fiind deplin convinși că înfăptuirea prevederilor înscrise în documentele de partid și de stat va da învățămîntului nostru consistența pe care o impun necesitățile actuale și de perspectivă ale societății socialiste.

Convingerea că viitorul patriei noastre va fi din ce în ce mai minunat — a spus printre altele învățătorul **Dumitru Harasim** din Botoșani — ne-o întărește întreaga politică a partidului nostru, ne-o întăresc documentele Plenarei C.C. al P.C.R. din 22—25 aprilie, documente care au fost primite cu entuziasm și deplină satisfacție de toți cei care muncesc pe ogorul școlii, de părinți și elevi.

În deplin acord cu recentele hotărîri ale Plenarei C.C. al P.C.R., cadrele didactice sînt conștiente că înaltele distincții primite nu trebuie să constituie un prilej de automulțumire sau un izvor de avantaje materiale acordate în mod automat, ci ele reprezintă un puternic imbold pentru desfășurarea în viitor a unei activități mai rodnice, mai cuprinzătoare.

În încheierea solemnității a luat cuvîntul tovarășul **Nicolae Ceaușescu.**

Tovarășii **Nicolae Ceaușescu, Ion Gheorghe Maurer** și ceilalți conducători de partid și de stat prezenți la solemnitate s-au întreținut apoi într-o atmosferă deosebit de caldă, tovărășească, cu cei decorați.

FLACĂRA PE CARE A APRINS-O ȘI A VEGHEAT-O

Există compartimente ale memoriei pe care uitarea nu le atinge niciodată. Între amintirile păstrate acolo pentru totdeauna se află icoana dascălului care ne-a luminat anii copilăriei. Memoria se întoarce adeseori spre el, nostalgică sau cuprinsă de duioșie, întotdeauna cu un sentiment de recunoștință, de pioșenie aproape. Această afecțiune atît de durabilă își are pare-se sursa într-un anume gen de transfer, de structură și de energie. În mărturiile cîtorva elevi și foști elevi am găsit o convingătoare confirmare a acestui adevăr.

Spontană, eleva Adriana Popeea de la Liceul nr. 15 din Capitală ne spune : *„M-am legat de mai mulți profesori, dar de profesoara Iuliana Șabac în primul rînd. Înainte eram foarte slabă la matematică. Se spunea că n-am aptitudini. Acum am ajuns să particip la concursurile matematicienilor. S-a întîmplat o minune cînd am cunoscut-o pe această profesoară. Știți, m-am transferat de undeva dintr-o școală sătească, în clasa a VII-a. Mă simțeam foarte străină aici, foarte singură. Dar profesoara Iuliana Șabac era atît de blîndă, atît de caldă ! Parcă s-a făcut lumină. Aveam pe cineva. — pe cineva care avea oricînd timp și răbdare să mă asculte. Nu se supăra niciodată. Am îndrăznit chiar să-i spun că nu înțeleg matematica. După aceea m-a făcut s-o înțeleg și s-o îndrăgesc".*

Colega ei, de la același liceu, Adriana Popescu, una din elevele excelente ale școlii, ne vorbește despre profesoara și diriginta ei, Alice Motaș. *„Îmi este nespus de dragă și cred că întruchipează toate acele calități pe care eu însumi îmi doresc să le am. Aș vrea să-i semăn. Cred că a fost un moment anume în care mi-am dat seama cît de mult țin la ea. Nu știți, dar eu eram îngrozitor de emotivă. Era un lucru care mă teroriza. Nu poți călători prin viață tîrînd după tine o povară ca aceasta. Tovarășa dirigintă și-a propus — bineînțeles fără să mi-o spună — să mă debaraseze de ea. Și a reușit. Nu știu cum a făcut. Dar o dată, pentru prima oară de cînd mă știu, m-a scos la tablă și am reușit să fac un exercițiu și să răspund fără să roșesc sau să tremur. Tovarășa Motaș m-a ajutat să-mi dovedesc mie însumi că mă pot stăpîni. Pentru mine are o însemnătate capitală".*

În lumea școlară, elevul Ion Pînzaru de la Liceul „Unirea" din Focșani este o celebritate. În ultimii trei ani, tradiționalele concursuri de literatură au fost dominate de acest strălucit elev care și-a propus parcă să monopolizeze premiul I. Succesele pe care le-a repurtat le socotește ca aparținînd în egală măsură profesorului său de română, Aurel Budescu.

„Cred că am avut din totdeauna înclinații pentru literatură. Dar de cîte ori asemenea înclinații nu mor în față ! De cîte ori o pasiune nu este strangulată înainte de a prinde contur, pentru că n-a avut un mediu prielnic, împrejurări favorabile. Poate că și pasiunea mea ar fi murit de mult dacă nu l-aș fi avut profesor pe Aurel Budescu, dacă n-aș fi găsit la el înțelegerea, îndrumările de care aveam nevoie".

Luînd în considerație doza de obiectivare pe care o furnizează detașarea în timp ne-am adresat și cîtorva tineri, proaspeți absolvenți ai examenului de stat. Amintirea, afecțiunea, stima pe care au păstrat-o profesorilor lor de odinioară au o tărie pe care anii n-au alterat-o cu nimic. Geologul Ion Lup (acum o oră, înainte ca pe foaia matricolă comisia pentru examenul de stat să fi înscris nota 9, era încă student) este fericit că i se oferă chiar în această împrejurare prilejul să amintească de profesoara lui de geografie, Minodora Iliescu, de la Liceul din Mizil. *„Ei îi datorez ceea ce sînt astăzi. Am cunoscut-o pe cînd aveam 13 ani. Pe atunci nu mă preocupa nimic. Sau, mai bine zis, mă preocupa doar „banda" și nimic altceva. „Banda" era o mică adunătură de puștani, împreună cu care băteam toată ziua maidanele și străzile urbei natale. Nu bănuiam pe atunci că cineva (n-am bănuit-o multă vreme încă, după aceea) și-a pus în minte să mă schimbe. Am fost într-o excursie cu școala pe care a condus-o profesoara de geografie. O excursie foarte frumoasă, pe care n-o s-o uit niciodată, o excursie în care am aflat cît de pasionantă poate fi natura, cît de interesantă este scoarța globului pămîntesc. „Banda" a rămas undeva departe. În fața mea se deschisese un univers nou. Începeam o nouă viață".*

Doi matematicieni confirmați abia în urmă cu o zi sau două de către secția de „Analiză" de la Facultatea de matematică a Universității din București, Aurel Stănculescu și Laurențiu Papazian, se hotărăsc greu să-și ia rămas bun de la universitatea care i-a adăpostit atîția ani. Revin pentru a-și asista colegii, sau doar pentru a-i întîlni și a depăna ceea ce de acum pot numi, cu un început de nostalgie, „amintiri din anii de studiu". Între acestea își găsesc loc potrivit cele din anii de liceu. *„Profesoara Ecaterina Teodorescu a însemnat foarte mult pentru mine* — ne spune Aurel Stănculescu. *„Am cunoscut-o cînd eram în clasa a V-a la Liceul „Nicolae Bălcescu" din Craiova și n-o s-o uit toată viața. De la această profesoară am învățat matematica și, dacă am terminat facultatea cu media 9,30, cred că o bună parte din acest succes i-l datorez ei. M-a ajutat să învăț matematica și, mai mult decît atît, s-o îndrăgesc. Dar înainte de orice — și cred că pentru asta trebuie să-i fiu mai întîi recunoscător — m-a învățat să iubesc munca.*

„Eu îi sînt recunoscător profesorului meu de matematică — declară colegul său Laurențiu Papazian absolvent al Liceului „Mihai Eminescu" din București — *pentru că a aprins în mine flacăra pasiunii pentru această disciplină și a veghеat ca ea să ardă neîncetat".*

Am reținut această ultimă declarație pentru că ea are o semnificație mai amplă. Fie că este vorba de dragostea pentru o anumită disciplină, fie de dragostea de muncă, fie de încrederea în sine, de un ideal sau de hotărîrea de a adopta o anumită conduită de viață toți cei cu care am stat de vorbă văd în profesorul îndrăgit pe cel care a aprins în ei o flacără și a veghеat asupra ei în timpul anilor de școală, o flacără care le îndrumă pașii cu lumina ei de-a lungul întregii existențe.

O. BUZESCU

Tradiții de muncă și de luptă ale învățătorilor și profesorilor

Învățător, profesor — ce sens adînc au aceste cuvinte ! Fiecare om le pronunță cu respect și recunoștință.

Totdeauna a fost o mare cinste să fii învățătorul, profesorul generațiilor noi, al tineretului. Dar niciodată munca la catedră n-a căpătat o asemenea importanță ca în orînduirea socialistă. În actuala etapă a desăvîrșirii construcției socialiste, pregătirea multilaterală a tineretului devine un element hotărîtor al mersului înainte al societății spre comunism. Noua așezare dată în prezent școlii românești, din inițiativa partidului, va forma oameni capabili nu numai să creeze baza tehnico-materială a comunismului, dar și să trăiască în chip vrednic în societatea comunistă, să conducă treburile acestei societăți.

Învățătorii și profesorii care îi formează pe acești oameni, adînc devotați cauzei partidului, idealurilor clasei muncitoare, continuă cu cinste tradițiile valoroase ale generațiilor de dascăli înaintași. Pentru că noi, comuniștii, nu ne putem purta cu indiferență față de trecut, pentru că învățătura comunistă și comunismul sînt de neconceput fără cuceririle de pînă acum ale omenirii în toate domeniile vieții. Așa cum arăta Lenin, comunismul nu este un progres întîmplător, oarecare, în afara drumului principal al întregii dezvoltări umane. Pentru a merge înainte, pentru a îmbogăți viața cu valori superioare noi, este de trebuință să știm a lua tot ceea ce este pozitiv din moștenirea trecutului, repudiind în același timp ceea ce a fost antipopular și a împiedicat lupta poporului pentru libertate socială și națională. Iată de ce în preajma „Zilei învățătorului", din care partidul nostru și puterea populară au făcut o luminoasă tradiție nouă, vreau să înfățișez și cîteva crîmpeie din tradiția trecutului.

Falanga învățătorilor și profesorilor s-a înscris în istorie ca un factor de progres încă de la începuturile școlii românești moderne, cu Gheorghe Lazăr și Ion Eliade Rădulescu. În revoluția de la 1848 mulți oameni ai școlii au devenit comisari de propagandă, slujind cu abnegație lupta poporului. Numeroși reprezentanți ai învățătorimii au participat activ la lupta pentru Unire.

În formarea învățătorilor ca oameni care au făcut din slujirea țării rostul vieții lor au jucat un rol de seamă școlile normale, care pregăteau nu numai pedagogi iscusiți, dar și patrioți cu o forță mare de dăruire. Statea în tradiția școlilor normale să crească pe fiii de țărani în credința că ei vor merge să ducă în popor făclia științei de carte, că vor munci ca „apostoli ai satelor". Sînt vii în amintirea noastră renumitele școli normale de pe vremuri, ca și mulți dintre distinșii lor profesori, cum au fost Ștefan Velovan la Craiova, Gr. Borgovan la Turnu Severin, Vlădescu și Marinescu la Cîmpulung Muscel, Meissner, Mitu și alții la Iași, P. Bogdan-Duică la Cluj, Onisifor Ghibu la Sibiu, I. Nisipeanu la Rîmnicu Vîlcea, Longinescu la Galați, Petre Dulfu, V. Gîrboviceanu și alții la București. Ei și alții asemenea lor au crescut generații de învățători și profesori plini de abnegație, de elan, gata să se avînte în munca pentru binele obștesc, în viitoarea luptei împotriva relelor sociale ale vremii.

Socotiți „instigatori" ai țăranilor în răscoalele de la 1907 și cauza acestor răscoale, nenumărați învățători au fost condamnați pentru „crimă de atițare la război civil".

După răscoalele de la 1907, cînd în loc de pămînt țăranii și mulți dintre învățătorii lor au primit întemnițări și moarte, s-a dezlănțuit în România o largă mișcare cooperatistă. Primii învățători și profesori care au inițiat această mișcare și s-au așezat în fruntea ei au fost socialiști utopiști, adepți ai furierismului. Mișcarea aceasta economică progresistă a stîrnit nădejde în rîndurile țărănimii. În cele mai multe sate au fost organizate, prin unirea țăranilor, cooperative de credit, cooperative de consum și obști de cumpărare și arendare a pămîntului, menite să scape pe țărani de dubla exploatare a moșierilor și arendașilor. Căutînd să zădărnicească aceste obști, arendașii și moșierii nu se dădeau în lături nici de la asasinate. Așa s-a întîmplat la Vădăstrița, în județul Romanați, unde învățătorul Toma Ruscă a fost înjunghiat cu cuțitele de oamenii arendașului pe cînd se întorcea de la școală, unde condusese adunarea de înființare a obștii țăranilor din comună, clăcași pe o mare moșie boierească al cărei proprietar nu locuia în țară.

Amplele lupte sociale care au precedat înființarea Partidului Comunist din România au atras în viltoarea lor și un însemnat număr de învățători și profesori. Mulți dintre ei erau organizați în cercuri revoluționare. Un astfel de cerc revoluționar, la activitatea căruia am participat, s-a organizat la Mateești, în județul Vîlcea, cuprinzînd învățători din acest județ și din județul Gorj. Scopul nostru era să ne formăm convingeri clare cu privire la problemele social-politice care frămîntau atunci lumea întreagă și societatea românească. Cum era de așteptat, organele statului burghezo-moșieresc au început să urmărească pe cei ce conduceau activitatea cercului, dîndu-i în judecată. În urma acestui act samavolnic, învățătorii din peste 30 de sate s-au solidarizat cu membrii cercului. Intrunindu-se, ei au înaintat Ministerului Învățămîntului un protest în care cereau ridicarea pedepselor aplicate. Asemenea cercuri revoluționare au existat și la Craiova, în jurul profesorului M. Cruceanu, ca și în alte centre din țară. Cea mai mare parte a membrilor acestor cercuri au intrat în rîndurile Partidului Comunist Român, desfășurîndu-și activitatea revoluționară ilegală în organizațiile locale ale partidului.

Între cele două războaie mondiale nenumărați dascăli cinstiți au luptat pentru democratizarea învățămîntului, pentru apropierea lui de nevoile maselor. Încă după îndrumările lui Spiru Haret au fost organizate, din inițiativa unor învățători patrioți, ateliere școlare, grădini școlare și loturi demonstrative ale școlilor din sate, cooperative școlare. Unii învățători comuniști au încercat să folosească aceste forme de activitate practică pentru a da instrucției și educației un caracter de muncă în colectiv. Astfel de încercări s-au făcut de pildă la Brezoi, Mateești, Greci, Turcești, R. Vîlcea, în comunele din județele Romanați, Dolj, Mehedinți, în București ca și în alte regiuni ale țării. Cea mai valoroasă și mai eficientă dintre aceste experiențe a fost cea de la centrul școlar din Brezoi, condusă de învățătorul comunist Carp Greceanu. Aici, activitatea didactică era organizată pe trei servicii — al culturii, al muncii și al sănătății — toți elevii trecînd pe rînd prin aceste servicii și lucrînd în cîteva ateliere și în grădina școlară. Autoconducerea școlii se realiza print-un „sfat" în care elevii învățau să stăpînească tehnica conducerii dezbaterilor, să elaboreze reguli de comportare și să efectueze controlul serviciilor obștești. Asistînd la o asemenea adunare erai uimit de ordinea, seriozitatea și chibzuința elevilor. Aceeași ordine, seriozitate și chibzuință se puteau observa și la ședințele „tribunalului" școlii. Elevii învățau aici că libertatea nu înseamnă a face ce vrei, ci ceea ce e folositor colectivității, deprinderea libertatea nu ca o manifestare spontană, ci ca o atitudine conștientă cerută de comandamentele rațiunii.

Fără să li se pretindă și fără să fie plătiți pentru aceasta, cei mai mulți învățători organizau la sate o amplă activitate de răspîndire a culturii în mase prin biblioteci, conferințe, teatru sătesc de amatori, coruri țărănești, cursuri pentru adulți, ca formă a luptei împotriva neștiinței de carte. Sînt relevante în această privință cele scrise într-un articol din revista „Cuvîntul nostru" a studenților vîlceni, care au asistat într-un sat din județul lor, în august 1924, la activitatea cămînului cultural creat de învățătorii școlii. „Am văzut aici — se scria în articolul menționat — învățătorii satului, suflete mari, caractere alese, oamenii celor mai nobile inițiative, care luptă, cu făclia luminii lor, să birue întunericul. Cînd am văzut pe învățătorul X cum vorbea țăranilor care-l ascultau cu religiozitate, în clasa aceea cu atmosferă înăbușitoare sub palida lumină a lămpilor cu gaz, figura lui ni s-a părut a unui apostol care propovăduia o credință nouă, o religie salutară, aceea a adevărului și culturii. Am văzut fapte nemaivăzute, am auzit lucruri nemaiauzite. Închipuiți-vă, în satul Y sătenii vin regulat să ceară cărți învățătorului din sat". Trebuie să adaug că acest învățător a fost trimis în judecată pentru „atițarea spiritelor naive din sate".

Mulți dintre învățătorii buni au făcut studii universitare, obținînd chiar mai multe licențe, dar legătura lor cu satul era așa de puternică, încît n-au putut să-l părăsească și au rămas și după aceea învățători ai școlilor sătești.

Este cunoscut patriotismul înălțător al învățătorilor și profesorilor manifestat în întreaga lor activitate obștească, în păstrarea tradițiilor istorice, culturale etc. Sînt nești de amintirea oamenilor școlii și a poporului muncitori figurile învățătorilor și profesorilor folcloriști, scriitori și gazetari, între care au strălucit Rădulescu Codin, Tudor Pamfile, Ion Pop Retegan, Ion Vidu, Ilie Cristea și mulți alții.

Aș vrea să redau un moment din viața învățătorului poet Gheorghe Roiban din Mehedinți. Era în 1918. Armatele germane, care ocupaseră o mare parte a României, se retrăgeau învinse. La Turnu Severin, într-o celulă, Gheorghe Roiban, condamnat la moarte pentru că scrisese însuflețitorul marș „La Turda", aștepta executarea condamnării. Înaintarea vertiginoasă a armatelor române biruitoare a transformat retragerea ocupanților în fugă și executarea lui Gheorghe Roiban a fost abandonată. Profesorul de pedagogie Gr. Borgovan, directorul școlii pedagogice din Turnu-Severin, ni l-a prezentat în această zi nouă, elevilor școlii, pe tînărul învățător și poet, absolvent al aceleiași școli, cu mișcătoarele cuvinte : „Băieți, iată acesta este martirul și poetul Roiban".

Cu atenție și căldură se cade să cinstim tradițiile de muncă și de luptă ale dascălilor din trecut, dar nu uitîndu-ne înapoi, spre timpurile în care ei au trăit și au lucrat, ci lăsînd gîndul nostru să zboare liber spre culmile înalte ale viitorului, culmi la care înaintașii nici nu cutezau să se gîndească. În vremea noastră școala se dezvoltă cu avînt și pe traiectorii necunoscute în trecut, ca o poruncă a orînduirii socialiste, care este de neconceput fără extinderea cea mai largă a învățămîntului și culturii întregului popor. Cinstirea ce o facem înaintașilor cu prilejul „Zilei învățătorului" să fie o chemare pentru tinerele cadre ale învățămîntului românesc, pentru ca să slujească și mai înflăcărat poporul azi, cînd el a sfărîmat lanțurile robiei și, liber și conștient, își făurește soarta pășind spre deplina înflorire materială și spirituală a patriei.

Prof. univ. MIHAIL ROȘIANU

Microscop perfecționat prezentat în sectorul „Învățămînt și cercetare științifică" al pavilionului românesc de la Tîrgul internațional din Leipzig

PRESTIGIUL INTERNAȚIONAL AL ȘCOLII ROMÂNEȘTI

Dinamica răspîndirii rezultatelor obținute de știința românească, interesul pe plan mondial pentru actuala politică de învățămînt a României în ansamblul său au înregistrat în ultimii ani un impresionant ritm ascendent. Creșterea prestigiului internațional cucerit de știința și învățămîntul din țara noastră își găsește expresia, materializarea, în manifestări deosebit de elocvente.

Personalități cu funcții de înaltă răspundere și de incontestabilă reputație în cultura mondială, asemeni directorului UNESCO, René Maheu, sau celebrului psiholog Jean Piaget au subliniat în diferite ocazii, în forme dintre cele mai elogioase, caracterul profund științific al propunerilor și intervențiilor reprezentanților României în reuniunile forurilor internaționale de învățămînt și știință. Conținutul și obiectivele principalelor acțiuni internaționale organizate în ultimul an pe planul educării generației tinere au ca piatră unghiulară, după cum se știe, principiile Declarației cu privire la educarea tineretului în spiritul ideilor păcii, adoptată în unanimitate, la propunerea României, la cea de-a XX-a Sesiune a Adunării Generale O.N.U. Umanismul adînc al acestei Declarații inițiate de țara noastră, care a cunoscut o raliere unanimă la scară mondială, rolul fecund al nobilelor ei idei au fost determinante în crearea puternicului curent de interes și caldă simpatie cu care sînt privite în lume acțiunile României în domeniul învățămîntului și educației.

Acțiunile consecvente ale țării noastre pentru stabilirea în lume a unui climat de înțelegere de care să beneficieze tineretul în primul rînd au ieșit pregnant în relief și cu prilejul Conferinței miniștrilor învățămîntului din țările Europei membre ale UNESCO, desfășurată la Viena la sfîrșitul anului 1967. Delegațiile participante la Conferință — una dintre cele mai reprezentative manifestări internaționale în domeniul educației care au avut loc în ultimii ani — au subliniat în repetate rînduri, în cuvîntările lor, poziția prestigioasă dobîndită de România socialistă prin acțiunile sale de mare anvergură, ca și opiniile novatoare pe care le promovează în educarea tinerelor generații

Delegațiile țării noastre aduc o contribuție esențială în ședințele Comitetului Executiv al Biroului Internațional de Educație, ale conferinței anuale și ale sesiunilor extraordinare ale acestui important for internațional. Participări speciale au avut reprezentanții învățămîntului românesc la Conferința de la Torino (Italia) cu tema „Orientarea școlară și profesională", la Conferința de la Tampere (Finlanda) cu privire la acțiunile ce trebuie întreprinse pentru asigurarea drepturilor pe care le au copiii într-o lume în plină transformare, la Săptămîna internațională de la Praga (R. S. Cehoslovacă) cu tema „Diferențe structurale între scopurile învățămîntului limbilor străine la diferite nivele ale sistemului de învățămînt", ca și la Consfătuirea experților din învățămîntul superior tehnic, în cadrul căreia studiul elaborat de delegația română a fost considerat drept document UNESCO. O pondere la fel de importantă au avut intervențiile și inițiativele românești la cel de-al IV-lea Seminar internațional în problemele educației preșcolare desfășurat la Berlin, la cel de-al III-lea Congres al Uniunii europene de radioteleviziune educativă, care a avut loc la Paris, la Sesiunea internațională de studii pedagogice cu tema „Forme și metode noi în învățămînt", care a avut loc la Berlich Glaubach (Republica Federală a Germaniei), la Conferința mondială de informare și studiu pentru organizarea manifestărilor științifice extrașcolare de la Montreal (Canada), precum și la numeroase alte conferințe, sesiuni științifice, simpozioane internaționale.

O altă coordonată definitorie a prestigiului de care se bucură astăzi în întreaga lume învățămîntul și știința noastră o constituie creșterea solicitărilor pentru lucrări românești de specialitate. Numai Biblioteca Centrală Universitară — principalul for al schimbului internațional de carte didactico-științifică — întreține legături de schimb cu peste o mie de mari biblioteci și instituții de învățămînt și cercetare științifică, din 71 de țări ale lumii. Biblioteca centrală pedagogică, bibliotecile centrelor universitare și institutelor de învățămînt superior întrețin și ele relații de colaborare și schimb de cărți cu sute de instituții. Printre acestea se numără foruri de mare faimă cum sînt Biblioteca Congresului din Washington, Biblioteca Națională din Paris, Universitatea din Londra și British Museum, Biblioteca Lenin din Moscova, Biblioteca Națională din Belgrad, bibliotecile universităților din Berlin, din Stockholm, din Cambridge, din Los Angeles. De asemenea, solicită lucrări de învățămînt și pedagogie ale oamenilor de știință și cercetătorilor români, institute pedagogice prestigioase, cum sînt institutele „Rousseau" și „Pestalozzi" din Elveția, Institutul central pedagogic din Berlin, Institutul pedagogic slovac, Facultatea de pedagogie a Universității din Roma etc.

Numeroase lucrări științifice și didactice românești au fost prezentate cititorilor de peste hotare, traduse în limbi internaționale de către cunoscute case de editură din străinătate în colaborare cu editurile românești. Printre acestea se numără lucrări ale academicienilor Octav Onicescu, Al. Rosetti, Gh. Vrânceanu, Gh. Cartianu, A. Kreindler, Caius Iacob, Th. Burghele. Alături de lucrările din domeniul științelor exacte, al aplicațiilor tehnice ale științelor, al filologiei și lingvisticii, al istoriei și geografiei, au început să fie solicitate din ce în ce mai frecvent documentații asupra problemelor organizării învățămîntului românesc, a conținutului și formelor de activitate în școlile de artă, a experimentării predării la clasele mici cu cadre didactice specializate pe materii, a admiterii în învățămîntul superior.

Merite și aprecieri deosebite au cîștigat profesorii români care, la solicitarea UNESCO și a guvernelor din unele țări în curs de dezvoltare, predau în școlile acestor țări. În Guineea, de pildă, profesorii români au contribuit substanțial la vastul efort de culturalizare a poporului întreprins de guvernul de aici, cîștigînd totodată, prin întreaga lor comportare, numeroși prieteni statornici ai României.

Interesul pentru cultura românească, recunoașterea contribuției majore a acesteia la tezaurul culturii universale se vădesc și în impresionanta extindere a lectoratelor de limbă și literatură română în cadrul celor mai reputate universități din lume. Din 1963, cînd au luat ființă aceste lectorate, numărul lor a crescut pînă la impresionanta cifră de 108, avînd ca arie de răspîndire 28 de țări, situate pe 3 continente. La unele dintre aceste lectorate lucrează cadre didactice de specialitate din România, altele sînt acoperite cu specialiști străini, dintre care unii profesori de recunoscut renume internațional. Ele primesc anual mii de lucrări științifice și beletristice din țară și cunosc o deosebită afluență de cursanți. Interesul pentru România, pentru limba și cultura poporului nostru este dovedit și prin participarea numeroasă a publicului din țările în care ființează lectoratele la manifestările cultural-artistice românești, ca și prin activitatea editorială mereu mai vie a acestor lectorate, care elaborează anual sute și sute de manuale și studii.

De o foarte bună apreciere se bucură peste hotare și nivelul de pregătire pe care îl asigură învățămîntul românesc studenților și elevilor săi. Tocmai ca o urmare a acestei aprecieri numeroase țări își trimit tinerii să studieze pe băncile facultăților din centrele noastre universitare. Învață astfel în țara noastră tineri din peste 60 de țări ale lumii.

Prilej de ample aprecieri pozitive oferă participarea elevilor români la olimpiadele internaționale pe materii, unde reprezentanții noștri dobîndesc cu regularitate importante premii, ca și la expozițiile internaționale de desene ale copiilor. Aprecierile date acestor desene se referă nu numai la talentul realizatorilor, ci și la ceea ce transpare din lucrările lor: concepția de viață a copiilor, idealurile lor, modul cum au fost îndrumați pentru a-și dezvolta cît mai deplin personalitatea.

Treptele mereu mai înalte pe care le urcă în prezent învățămîntul nostru prin trecerea la școala generală de 10 clase, prin dezvoltarea, perfecționarea și modernizarea învățămîntului de toate gradele înalță și mai mult în stima mondială nobila preocupare a statului român pentru crearea celor mai bune condiții de educare a tinerei generații.

AL. CIUCA

ACORDAREA GRADULUI I ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL DE CULTURĂ GENERALĂ

Prin Ordinul ministrului învățămîntului nr. 307 din 27 iunie 1968 s-a acordat gradul I următoarelor cadre didactice (educatoare, învățători și profesori):

EDUCATOARE

JUDEȚUL ARGEȘ. Oprescu I. Maria, Grădinița de copii nr. 1, Cîmpulung Mușcel.
JUDEȚUL ARAD. Gherase Georgina, Gr. de copii nr. 1, comuna Pecica.
JUDEȚUL ALBA. Drăgan Aurelia, Gr. dr copii nr. 3, Aiud, **Lazăr Leontina,** Gr. de copii nr. 1 Aiud.
JUDEȚUL BOTOȘANI, Duda Elena, Gr. de copii, com. Brehuiești.
JUDEȚUL BRAȘOV. Comșa Veronica, Gr. cu orar redus nr. 3, Brașov.
JUDEȚUL BACĂU. Atodiresei Maria, inspector școlar.
JUDEȚUL CLUJ. Stana Zoe, Gr. de copii nr. 2, Cluj.
JUDEȚUL CONSTANȚA. Dragoș Eugenia, Gr. de copii nr. 18, Constanța.
JUDEȚUL DÎMBOVIȚA. Stancu Georgeta, Gr. de copii nr. 2, Găești. **Opaschi Eugenia,** Gr. de copii nr. 1 Găești.
JUDEȚUL GALAȚI. Gîșleanu Ecaterina, Gr. de copii nr. 5, Galați.
JUDEȚUL NEAMȚ. Corbu Ortansa, Gr. de copii nr. 10, P. Neamț.
JUDEȚUL OLT. Stănculescu Ioana, Gr. de copii nr. 2, Slatina.
JUDEȚUL TIMIȘ. Petrica Emilia, Gr. de copii nr. 16, Timișoara.
JUDEȚUL VASLUI. Ciucă Iulia, Gr. de copii nr. 1, Bîrlad.
MUNICIPIUL BUCUREȘTI. Nacu Ecaterina, Grădinița specială nr. 1.

ÎNVĂȚĂTORI

JUDEȚUL ARGEȘ. Manole C. Maria, Șc, generală nr. 9, Pitești, **Cruceanu Maria,** Șc. generală nr. 4, Pitești, **Amzică I. Maria,** Șc. generală Com. Berevoiești-Ungureni, **Băcanu Sabina,** Șc. generală nr. 4, Pitești, **Necula Olimpia,** Șc. generală Com. Lerești, **Ilinescu Elisabeta,** Șc. generală Com. Aninoasa-Broșteni. **Bulat Maria,** Șc. gen. nr. 9, Pitești. **Vlaicu M. Ecaterina,** Șc. generală nr. 1, Pitești. **Mitu I. Nicolae,** Casa de copii școlari Cîmpulung-Muscel. **Bradu M. Ion** Șc. generală, Com. Moșoaia. **Vorovenci I. Iacob,** Șc. generală Com. Podul-Dîmbovița. **Oancea I. Ana,** Șc. generală nr. 1, Curtea de Argeș. **Bucur I. Radu,** Școala generală Ungheni. **Trache D. Paul,** Inspector Comit. de cultură și artă. **Radu I. Georgeta,** Școala generală nr. 1, Pitești. **Popescu Margareta,** Școala generală nr. 3, Pitești.
JUDEȚUL ARAD. Aron Maria, Școala generală nr. 8, Arad. **Moldovan T. Teodor,** Școala generală Com. Bărăhonț.
JUDEȚUL BRAȘOV. Dragomir Nicolae, Școala generală Com. Vama de Sus.
JUDEȚUL BACĂU. Fuioagă Constantin. Școala generală nr. 11, Com. Mărgineni. **Spiridonică Mihai.** Liceul nr. 1. Orașul Gh. Gheorghiu-Dej. **Covăceanu Eugenia,** Școala generală nr. 1. Orașul Gh. Gheorghiu-Dej. **David N. Maria,** Școala generală nr. 1 Com. Valea Seacă. **Șova Dragomir,** Școala generală nr. 1, Bacău.
JUDEȚUL BOTOȘANI. Cocriș Laurențiu, Școala generală Com. Coșula.
JUDEȚUL BRĂILA. Dumitrescu Ioana, Școala generală nr. 19. Brăila.
JUDEȚUL BISTRIȚA. Candale Maria, Școala generală Com. Poiana-Ilvei. **Vass Gheorghe,** Școala generală Com. Jeica.
JUDEȚUL CLUJ. Sebök Terezia, Școala generală nr. 6, Cluj. **Popa Gheorghe,** Școala generală Com. Valea Caldă.
JUDEȚUL CONSTANȚA. Popa R. Vasile, Școala generală nr. 27, Constanța. **Hîrîci M. Alexandrina.** Liceul pedagogic Constanța. **Dumitrache I. Cicero,** Școala generală Com. Tuzla. **Buzilă Eleonora,** Școala generală nr. 25, Constanța. **Soare Iordan,** Școala generală nr. 14, Constanța. **Anghel Vasilică.** Școala generală nr. 27 Constanța.
JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN. Corneanu Elisabeta, Școala generală Com. Zăgujeni.
JUDEȚUL DOLJ. Vulpescu Cecilia, Școala generală nr. 22, Craiova.
JUDEȚUL DÎMBOVIȚA. Marinescu Victor, Școala generală Com. Văleni.
JUDEȚUL GORJ. Raicu Gh. Ionel, Școala generală Com. Țințăreni. **Arjoca Elena,** Școala generală nr. 4 Tg. Jiu. **Cheznoi N. Constantin,** Școala generală Com. Arcani. **Răceanu Ecaterina,** Școala generală Com. Raci.
JUDEȚUL HUNEDOARA. Pocanschi Solomon, Școala generală Com. Sălaj.
JUDEȚUL IAȘI. Alexandrescu Mihai, Liceul nr. 1, Iași. **Buță Minodora,** Școala generală nr. 7 Iași. **Leonte C. Ana,** Școala generală nr. 12, Iași. **Pînzaru Nicolae,** Școala generală nr. 19, Iași. **Sireteanu Gh. Emilia,** Școala generală nr. 21, Iași. **Chetraru Vasile,** Școala generală nr. 10, Iași.
JUDEȚUL ILFOV. Brăiloiu Jana, Școala generală nr. 7, Giurgiu. **Murgă P. Paul,** Școala generală nr. 7, Giurgiu. **Ispas Gr. Maria,** Școala generală Lilieci, Com. Sinești. **Petre Gh. Tudor,** inspector școlar. **Tîrnoveanu Tănase,** Școala generală satul Bălan, Com. Ghizdaru. **Ivan D. Gheorghe,** Școala generală Com. Slobozia.
JUDEȚUL MUREȘ. Lungu Cezar, Școala generală nr. 5, Reghin.
JUDEȚUL NEAMȚ. Lămătic Constantin, Școala generală nr. 2, Piatra-Neamț.
JUDEȚUL OLT. Bărbulescu Steliana, Școala generală nr. 1, Slatina. **Paraschiv Ion,** Școala generală Com. Izvoarele.
JUDEȚUL PRAHOVA. Dumitrescu Maria, Liceul de muzică, Ploiești.
JUDEȚUL SIBIU. Janek Eva, Școala generală nr. 16, Sibiu. **Popa Rafila,** Liceul Săliște.
JUDEȚUL SUCEAVA. Zazuleac Artemiza, Liceul Vatra Dornei. **Nemeș Ligia,** Școala generală nr. 2, Suceava. **Grigore Emil,** Școala generală Com. Corni-Liteni. **Grigoriu D. Maria,** Școala generală nr. 2 Fălticeni. **Aolăriței Lucia Aurelia,** Școala generală nr. 3, Suceava.
JUDEȚUL TELEORMAN. Preotu M. Ion, Școala generală Com. Troianul. **Tufeanu V. Valeriu,** Școala generală Com. Tîrnavele. **Popescu D. Gheorghe,** Școala generală Com. Drăgănești. **Niculescu D. Maria,** Școala generală nr. 2, Alexandria. **Buzatu Janeta,** Școala generală Com. Scrioștea. **Cirjan D. Costică,** Școala generală nr. 1 Tr. Măgurele.
JUDEȚUL TULCEA. Onofrei Maria, Școala generală Com. Toprachiu.
JUDEȚUL TIMIȘ. Glăjariu Maria, Școala generală Com. Parța. **Dumitrașcu N. Ion,** Școala generală, Com. Opatița. **Pătru Adelina,** Școala generală nr. 10, Timișoara. **Schauermann Nicolae,** Școala generală, Com. Lovrin. **Saupe Elena,** Școala generală nr. 5, Lugoj. **Negulescu Aurelia,** Liceul Buziaș.
JUDEȚUL VASLUI. Zaharia Constantin, Liceul „M. Kogălniceanu" Vaslui. **Penișoară Ioan,** Școala generală Com. Fălciu.
JUDEȚUL VRANCEA. Mihăilescu Gheorghe, Școala generală nr. 4, Focșani. **Țugulea St. Ștefan,** Școala generală nr. 2, Adjud. **Stănescu Maria,** Școala generală nr. 2, Focșani. **Calistru I. Octavian,** Școala generală Com. Urechești.
JUDEȚUL VÎLCEA. Vameș Ion, Școala generală Com. Horezu. **Iliescu F. Eugeniu,** Școala generală Com. Runcu. **Crivoi Georgeta,** Școala generală nr. 2, Drăgășani. **Florescu I. Maria,** Școala generală, Com. Blindari. **Ștefănescu I. Dumitru,** inspector școlar.
MUNICIPIUL BUCUREȘTI. Borcescu Constantin, Liceul de muzică nr. 1. **Catalina Zoe,** Școala generală nr. 112. **Traci Ileana,** inspector școlar. **Vernic Florica,** Școala generală nr. 76. **Haritache Maria,** Liceul nr. 27. **Botu Nicolae,** Școala generală nr. 24. **Dumitrescu Elena,** Școala generală nr. 79. **Popescu A. Gheorghe,** Școala generală nr. 114. **Herescu Artemiza,** Liceul nr. 24. **Cazacu Ioana,** Școala generală nr. 81. **Lucaciu Ioana,** Școala generală nr. 189. **Anghel Gherghina,** Școala generală nr. 80. **Popescu M. Constanța,** Liceul nr. 32. **Șetraru Mariana,** Școala generală nr. 124.

PROFESORI

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ. Constantinescu Gh. Silviu, Școala generală nr. 1, Costești, jud. Argeș. **Bădescu Marin,** Liceul „N. Bălcescu", Pitești. **Constantinescu Florica,** Liceul nr. 2, Pitești. **Voiculescu N. Ion,** Școala generală nr. 8, Pitești. **Spinei Nicolae,** Liceul „N. Bălcescu", Pitești. **Oarcea Vasile,** Liceul Sebiș, jud. Arad. **Andreicic Ana,** Liceul Cugir, jud. Arad. **Cosmescu Marin,** Liceul nr. 2, Bacău. **Militaru Constantin,** Liceul nr. 1, Orașul Gh. Gheorghiu-Dej. **Baba Ioan,** Liceul nr. 4, Oradea. **Ichim Ioan,** Liceul „B. P. Hașdeu", Buzău. **Ștefan I. Petre,** Școala generală nr. 7, Buzău. **Petride Timotei,** inspector școlar general, Brăila. **Bustiuc Z. Costică,** Școala generală Liceul Negru Vodă, jud. Constanța. **Bota Ion,** Școala generală Florești, județul Cluj. **Licescu M. Ștefan,** Liceul Găești, jud. Dîmbovița. **Mateescu Traian,** Liceul nr. 3, Craiova. **Sușerea Stoian,** Liceul „T. Arghezi", Craiova. **Murgu Alex. Virgiliu,** Grupul școlar minier, Lupeni. **Manea Gheorghe,** Școala generală nr. 6, Giurgiu. **Olteanu Valentin,** Liceul nr. 1, Urziceni, jud. Ilfov. **Pop Lucia Adela,** Liceul nr. 3, Iași. **Ioil Virgil,** Liceul nr. 1, Iași. **Hossu Liviu,** inspector școlar, Baia-Mare. **Nijloveanu Ion,** Școala generală nr. 3, Slatina. **Andreescu I. Octavian,** Liceul nr. 6, Ploiești. **Zisu Mihai,** Liceul Babadag, jud. Tulcea. **Răgălie Florea,** Liceul nr. 1, Roșiorii de Vede. **Mereuță Andrei,** Școala generală nr. 1, com. Drăcșani, jud. Teleorman. **Pîrvu Ecaterina,** Liceul nr. 7, Timișoara. **Oțelia Viorica,** inspector școlar județean, jud. Sălaj. **Mocanu Cecilia,** Școala generală nr. 3, Focșani. **Pop Caius,** Liceul nr. 2 „Tudor Vladimirescu", București. **Calotă Constantin,** Școala generală nr. 102, București. **Faur Aspazia,** Liceul nr. 33, București. **Butoi Matilda,** Liceul „Dr. P. Groza", București. **Regman Zorina,** Liceul „Spiru Haret", București. **Handoca Mircea,** Liceul „D. Bolintineanu", București. **Ionescu Lelia,** Lic. ped. de educ., București. **Bejan C. Gabriela,** Liceul nr. 27, București. **Vețeleanu N. Vasile,** Școala generală nr. 188, București. **Fotache Adela,** Liceul nr. 24, București. **Apostolescu Maria,** Liceul „M. Viteazul", București.

LIMBA FRANCEZĂ. Muscă Nicolae, insp. școlar, București. **Brăiescu Maria,** Liceul „Gh. Șincai", București. **Zdrafcovici Mioara,** Liceul nr. 10, București. **Florescu Vasile,** Școala generală nr. 26, București. **Stoenescu Silvia,** Liceul nr. 2, Pitești. **Zărnescu Elena,** Liceul „D. Golescu", Cîmpulung-Muscel. **Gasneș Gh.,** Liceul „M. Eminescu", Buzău. **Bartoș Catalina,** Liceul „N. Bălcescu", Cluj.

LIMBA MAGHIARĂ. Balàszs László, Liceul nr. 2, Reghin.
LIMBA SLOVACĂ. Molnár Ivan, Liceul teoretic Nădlac, jud. Arad. **Heckel Matei,** inspector Ministerul Învățămîntului.

LIMBA RUSĂ. Popan Nina, Liceul nr. 1, Curtea de Argeș.
LIMBA LATINĂ. Aldiș Valeria Liceul nr. 2, R. Sărat. **Condorache Gh. Gheorghe,** Liceul nr. 9, Iași.
MATEMATICĂ. Diaconu I. Vasile, Școala generală nr. 1, Cîmpulung, jud. Argeș. **Nicolau I. Niculina,** Liceul Curtea de Argeș. **Manolache Doru,** Liceul Curtea de Argeș. **Mare Ion,** Liceul „I. Slavici", Arad. **Aron Ioan,** Liceul pedagogic, Arad. **Asănache Otilia,** Școala generală R. Sărat. **Capșa Doris,** Liceul nr. 1, Buzău. **Tutulan M. Gheorghe,** Liceul nr. 5, Galați. **Ivănescu Cezar,** Liceul nr. 1, Tîrgoviște. **Bogheanu Gheorghe,** Școala generală Bălcești, jud. Vîlcea. **Ionescu Dumitru,** Liceul nr. 4, Focșani. **Țăgulea St. Ștefan,** nr. 5, Timișoara. **Hîncu Leocadia,** Liceul nr. 10, Timișoara. **Sireteanu Eva,** Liceul nr. 1, Mediaș. **Untaru Clotilda,** Liceul „Gh. Lazăr", Sibiu. **Tugulea Vasile,** Liceul nr. 3, Bîrlad. **Popescu Cornel,** Liceul nr. 30, secția serală, București. **Coriciu Florica,** Liceul nr. 15, București. **Carp Lucreția,** Liceul „Dr. P. Groza", București.

FIZICA. Iorst Maria, Liceul nr. 21, București, **Váradi Iosif,** Liceul nr. 4, Timișoara. **Pretz Dumitru,** Școala generală nr. 15, Arad **Fabian Gheorghe,** Liceul nr. 1, Arad.

CHIMIA. Ciulacu Ion, Școala generală, Panciu. **Acatrinei V. Mihai,** Școala generală nr. 4, Botoșani, **Stoica Marian,** Liceul „Al. I. Cuza" Alexandria. **Popescu Mihail,** Liceul „N. Bălcescu", R. Vîlcea. **Radu Ileana** Liceul teoretic nr. 1, Giurgiu. **Gheorghiu C. Cornelia,** Liceul nr. 42, București.

BIOLOGIA. Vasas Samoilă, Liceul Huedin, Cluj. **Györfi Alexandru,** Liceul „Ady-Șincai", Cluj. **Constantinescu Clotilda,** Liceul „M. Eminescu", Buzău. **Tudosi Aurora,** inspector școlar, Iași. **Catană I. Ioan,** Școala generală com. Priboieni, jud. Argeș. **Truță Gheorghe,** Liceul nr. 2, Pitești. **Ștefănescu Alexandru,** Liceul nr.2, Pitești. **Hügel Eckhard,** Școala generală nr. 5, Sighișoara. **Novac Iurie,** Liceul nr. 3, Galați. **Matei I. Gheorghe,** Școala generală satul Grădiștea, com. Comana, jud. Ilfov. **Petrescu V. Ioan,** Liceul nr. 4, Iași. **Năsăudeanu Elena,** Școala generală nr. 74, București. **Soigan Maria,** Liceul „I. Creangă", București.

GEOGRAFIA. Popescu D. Constantin, Școala generală nr. 1, Pitești. **Iacobeanu Maria,** inspector școlar, Bacău. **Cămărescu Ana.** Liceul „Unirea", Brașov. **Gogiltan F. Marin,** Școala generală nr.1, Herculane. **Peryessy Iuliu,** Liceul nr. 2, orașul Sf. Gheorghe. **Raita Radu,** Liceul nr. 1, Tg. Jiu. **Vulcu I. Bujor,** Centrul metodic, Deva. **Bratiloveanu Antoaneta,** Liceul nr. 1, Giurgiu. **Popescu Ionel,** Școala generală nr. 1, com. Tecuci, jud. Teleorman. **Pop Florian,** Liceul nr. 3, Timișoara. **Constantinescu Viorica,** Liceul nr. 2, Focșani. **Diaconu Ioana,** Liceul nr. 27, București. **Popescu I. Andrei,** Liceul „I Neculce", București. **Nicu Dumitru,** Școala generală nr. 19, București. **Burcescu Teodor,** Lic. „Dr. P. Groza", București. **Anoaica C.,** Liceul „T. Vladimirescu", București. **Vasiliu Dana,** Liceul nr. 21, București, **Mica V. Nicolae,** Liceul nr. 25, București.

ISTORIA. Boboc Mircea, Școala generală Tițești, jud. Argeș. **Istrate Gheorghe,** Școala generală com. Valea Popii, jud. Argeș. **Pătrașcu Dumitru,** Școala generală com. Rădești, jud. Argeș. **Ghindescu Marin,** Școala generală nr.1, Pitești. **Roz Alexandru,** inspector școlar, Arad. **Adamik Pavel,** Liceul teoretic, com. Nădlac, jud. Arad. **Turcașiu Antonie,** Școala generală com. Apoldul de Jos, jud. Sibiu. **Ștefan Dragomir,** Liceul „A.T. Laurian", Botoșani. **Dumitrache Ion,** insp. general județean jud. Buzău. **Lungu Iuliu Luca,** Liceul nr. 1, Caransebeș. **Cimpeanu Leon,** Liceul nr. 15, Cluj. **Georgescu Mircea,** Liceul nr. 1, Tîrgoviște. **Culman Gh. Ion,** Liceul „Frații Buzești", Craiova. **Ștefănescu Eugenia,** Centrul metodic, Craiova. **Turcanu Eugenia,** Liceul nr. 3, Craiova. **Supuran Vasile,** profesor, Deva. **Rădulescu P. Petre,** Liceul nr. 2, Giurgiu. **Mocanu Rada,** inspector general județean, jud. Ilfov. **Socolan Aurel,** Școala generală nr. 11, Baia Mare. **Sárkány Dionisie,** Liceul „Bolyai", Tg. Mureș. **Dîrdală Ionel,** Șc. de construcții, Cîmpulung jud. Suceava. **Manta Minodora,** Liceul „Al. I. Cuza", Galați. **Daneș Nicolae,** Liceul „N. Bălcescu". R. Vîlcea. **Persu I. Emil,** Liceul Drăgășani, jud. Vîlcea. **Georgescu Florin,** Liceul „A. Vlaicu", București. **Jäger Max,** Liceul „T. Vladimirescu", București. **Ciocîrlan Ion,** Liceul „Al. Sahia", București. **Popescu Sever,** Școala generală nr. 189, București. **Drulă Felicia,** Școala generală nr. 31, București. **Popescu Eleonora,** Liceul nr. 15, București. **Smarandache Gh.,** insp. școlar București. **Ionescu Dumitru,** Liceul nr. 43, București. **Galici Victor,** inspector Ministerul Învățămîntului. **Marinescu Petre,** Inspector Ministerul Învățămîntului. **Dumitrescu Maria,** Liceul „M. Sadoveanu", București. **Barb Gheorghina,** Liceul „C.A. Roseti", București. **Musculiu Livia,** Școala generală nr. 28, București.

ECONOMIE POLITICĂ. Popescu Eugen, Liceul nr. 16, București. **Nissirius Pascal,** Liceul nr.8, București. **Pal Eugen,** Liceul Petroșeni.

FILOZOFIE. Vasiliu Mihai, Liceul nr. 36, București. **Zăvălaș Ștefan,** Școala generală nr. 39, București. **Țăranu Alexandru,** Liceul nr. 33, București. **Mirț Constantin,** Liceul nr. 1, Dorohoi. **Profeanu I. Nicolae,** liceul nr. 2, Giurgiu. **Grimberg Meilich,** Liceul nr.3, Bîrlad.

PEDAGOGIE. Mântescu Florin, inspector școlar șef, jud. Argeș. **Șiclovan Romulus,** Liceul „Gh. Lazăr", Pecica, jud. Arad. **Vanghelovici Nicolae,** inspector școlar. jud. Bacău. **Dinescu Viorica Elena,** Liceul pedagogic Constanța. **Suciu Horea,** profesor, Constanța. **Pop Alexandru,** inspector școlar, jud. Cluj. **Chiburță C. Silviu,** Școala generală nr. 5, Tecuci. **Fetescu Vasile,** Liceul pedagogic, Iași. **Drăgulet Marin,** lector I.P.C.D. Iași. **Potra Ion,** Comitetul pentru Cultură și Artă, Baia Mare. **Anton Gh. Dumitru,** Școala generală nr. 4, Piatra Neamț. **Fărcaș Vasile,** Liceul nr. 1, Zalău. **Bobirca I. Ilie,** Școala generală com. Grădinari, jud. Olt. **Ioan I. Dumitru,** Grupul școlar „23 August", București. **Dima Felicia,** Liceul pedagogic de educatoare, București. **Covrig Olimpiada,** Școala generală nr. 80, București. **Fleancu Gheorghe,** Consiliul Pionierilor sectorul nr. 7, București. **Popescu V. Vasile,** Consiliul Național al Pionierilor.

PSIHOLOGIE Orjehovschi I. Luca, Școala generală nr. 50, București.

DEFECTOLOGIE. Răduleț I. Virgil, Școala specială profesională experimentală, București. **Popescu M. Petre,** Școala generală de surzi nr. 1 București. **Mănăfoaia Ecaterina,** Grupul școlar special nr. 1, București. **Stoenescu Ecaterina,** Grupul școlar special nr. 1, București. **Coraciu Mădălina,** grupul școlar special nr. 1, București. **Stanciu Virginia,** Școala pentru surzi nr. 2, București. **Lăzărescu Elena,** Centrul logopedic, sectorul 2, București. **Dinu Rodica,** Școala ajutătoare, Cluj. **Frișan Prundeanu Constanța,** Școala specială de surzi nr. 1, Cluj. **Terzi Dafina,** Școala specială de surzi, Buzău. **Jovu Constantin,** Școala specială, Iași. **Cociș Gheorghe,** Școala profesională specială nr. 15, Apalina-Reghin.

MUZICA. Georgescu P. Panaitache, Școala generală nr. 32, București. **Rogojină I. Vasile,** Liceul „M. Viteazul", București. **Petrescu Lucian,** Liceul nr. 39, București. **Bădulescu D. Mircea,** Școala de muzică nr. 4, București. **Tucaliuc Constantin,** Liceul de muzică nr. 2, București. **Marian T. Teodor,** Școala generală nr. 150, București. **Mizrahi Dan,** Școala populară de artă, București. **Dandara Liviu,** Școala de muzică nr. 5, București. **Lungu E. Constanța,** Liceul de muzică nr. 2, București. **Nastea Elvira Melania,** Liceul de muzică nr. 2, București. **Camenița Stela,** Liceul de muzică nr. 2, București. **Hintea Niță,** Școala generală nr. 171 București. **Costoiu Dumitru,** Liceul „A. Vlaicu", Breaza. **Voicu Ioan,** inspector școlar, Galați. **Brînaru Marin,** Liceul teoretic, Drăgășani, jud. Vîlcea. **Besoiu Mircea,** Liceul „Unirea", Brașov. **Mihailov Vasile,** Școala generală nr. 10, Brașov.

EDUCAȚIE FIZICĂ. Pascal Felix, Liceul nr. 30, București. **Cojocaru Victor,** Școala sportivă nr. 3, București. **Mitra Gheorghe,** Ministerul Învățămîntului. **Oțeleanu Nicolae** C.N.E.F.S. **Ludu Virgil,** Comitetul pentru Cultură și Artă, Brașov.

DESEN. Toader I. Iulian, Liceul „I. Slavici", Arad. **Nanu S. Ioan,** Liceul „Gh. Lazăr", București. **Ilioaia Maria,** Liceul „I. Creangă", București.

Expoziție închinată „Zilei învățătorului"

A devenit o frumoasă tradiție ca, de „Ziua învățătorului", cenaclul „Ion Andreescu" al profesorilor de desen să organizeze o expoziție colectivă de artă plastică. Anul acesta, expoziția marchează și aniversarea unui deceniu de existență a cenaclului, o existență bogată în manifestări mult apreciate de public.

Joi, la vernisajul care a avut loc în sala Clubului sindicatelor din învățămînt București, am reîntîlnit printre expozanți și pe cei care, cu 10 ani în urmă, în aceeași sală expuneau împreună pentru prima dată: Bilțiu Tr. Dâncuș, Paul Constantinescu, Emil Nicolescu-Nic, Ionel Iacobescu, Dumitru Hlihor, Alex. Drăgoi, Dumitru Martinaș, Ioan Cârdei și Andrea Belei. De-a lungul anilor li s-au adăugat alții, mulți alții, mai vîrstnici sau mai tineri. Astăzi, cenaclul reunește numeroși plasticieni talentați, artiști sensibili și entuziaști.

Majoritatea lucrărilor expuse sînt de dată recentă, multe din ele vădind căutări novatoare, mijloace noi de expresie artistică. Întîlnim o mare varietate de lucrări — pictură, grafică, gravură, metal bătut, sculptură. Unul din apreciații membri ai cenaclului, prof. Jean Nițescu, de pildă, cunoscut pentru picturile sale în ulei ne prezintă, s-ar părea pentru prima dată, două interesante portrete în pastel. Profesoara Maria Palade, care ne obișnuise pînă acum cu un desen sobru, a trecut, într-o manieră modernă, la lucrări caracterizate printr-o adevărată explozie de lumină și culoare. La rîndul ei, sculptura este reprezentată de cel mai proaspăt membru al cenaclului, profesorul Petre Jucu, un entuziast animator al cercurilor de elevi. Cele cîteva lucrări în piatră și lemn promit un artist de un puternic dinamism și cu o mare forță de expresie.

Prezentînd realizări care oferă membrilor cenaclului „Ion Andreescu" un loc bine meritat în peisajul artistic bucureștean, expoziția de la Clubul sindicatelor învățămînt este un valoros omagiu adus „Zilei învățătorului".

M. I.

Demonstrații pentru programatori

Profesia de programator, apărută efectiv abia în ultimul deceniu, a cucerit poziții din cele mai importante în toate domeniile în care activitatea creatoare umană se conformează cerințelor modernizării — în industrie, în sectorul economic, în cercetarea științifică, în învățămînt.

Alături de alte forme complexe de pregătire a specialiștilor în programare și în manipularea ordinatoarelor și computerelor, de curînd a fost creată la București o școală de programatori, în care au fost cuprinse și 80 de cadre din învățămînt. Prelegerile și consultațiile sînt asigurate de oameni de știință din țara noastră cu sprijinul unor specialiști de peste hotare. Pentru efectuarea aplicațiilor practice se folosește un computer perfecționat de tip IBM 360, instalat la Centrul de calcul al Academiei din str. Ștefan Furtună nr. 125. Sistemul de ordinatoare de tip IBM 360 cuprinde o gamă variată de modele, adaptabile la sarcini științifice, tehnico-economice, de învățămînt și comerciale. Flexibilitatea de programare a acestor computere permite utilizarea după nevoie a cunoscutelor „limbaje" pentru calculatoare — Fortran, Cobol și R.P.G., codificarea putîndu-se realiza prin fișe perforate, benzi magnetice sau film. De asemenea, sistemul IBM-360 se transformă și se adaptează odată cu problemele care-i sînt date spre rezolvare.

Pentru a permite membrilor corpului didactic și altor specialiști care nu sînt înscriși la școala de programatori să cunoască „pe viu" modul cum lucrează computerul IBM-360, sala calculatorului va fi organizată ca o expoziție demonstrativă, unde cei interesați vor putea cunoaște componentele acestuia — centrul de programare, unitățile de calcul și de memorie etc. — precum și modul cum computerul rezolvă, pe bază de programare, probleme pentru cele mai diverse sectoare de activitate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 954 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 12 iulie 1968 | 6 pag. 25 bani

Pe Șantierele Naționale ale Tineretului

Al doilea schimb

Freamătului caracteristic șantierelor marilor construcții nu i-a lipsit nici un moment exuberanța tinereții. Primelor brigăzi care și-au început activitatea imediat după încheierea cursurilor le-au urmat altele. O permanență a tinereții, a entuziasmului, a muncii dîrze și a cîntecului avîntat. Sute și sute de tineri — în marea lor majoritate elevi — au preluat uneltele de la colegii lor și pe Valea Jiului, peste Gutîi, la Comarnic, la Ciorogîrla sau în Insula Mare a Brăilei continuă lupta pentru cucerirea mult rîvnitului drapel de brigadă fruntașă, continuă înfăptuirea marilor și durabilelor simboluri ale muncii și elanului patriotic al tineretului.

Aici, în această pagină s-a scris cu puțin timp în urmă despre brigăzile nr. 1. Flăcării care le-au alcătuit s-au întors acum acasă. I-am revăzut. Au fețele arse de soare, mîinile bătătorite de coada lopeții și a tîrnăcopului. Le șade bine așa! Sînt aceiași: elevii noștri pe care ne-am obișnuit să-i vedem în bănci, în laborator sau pe terenurile de sport. S-au întors mai puternici, mai maturi. Au încercat cu toții bucuria de a plămădi cu mîinile și cu sudoarea frunții lor ceva din patria de mîine. Ei au fost părtași la făurirea unor edificii noi, au despicat munții, au durat drumuri, au îndiguit ape.

Generația noastră, a profesorilor de azi, a trăit în urmă cu 20 de ani fiorul marilor bătălii de la Agnita-Botorca, Bumbești-Livezeni, Salva-Vișeu. Parcă elevi eram, sau poate studenți. Faptele de-atunci au intrat în legendă. Însuși titlul de brigadier a devenit un nume legendar. Cine și-ar fi dat seama pe atunci? Cum nici acum nu ne vine să credem că ceea ce fac elevii noștri de azi e demn de legendă...

Acum, după două decenii, schimbul al doilea a preluat cu nădejde drapelul mîndru care flutură deasupra șantierelor. La Bumbești-Livezeni elevii din Motru și din Tg. Jiu se înfruntă din nou cu munții; pe șoseaua de la Baia Mare la Sighet liceenii maramureșeni au făcut să răsune codrii Gutinului de cîntecele lor de muncă avîntată; iar pe magistrala București-Pitești, în punctele Ciorogîrla și Găiești, elevii bucureșteni ca și cei din Fieni, Moroeni, Pucioasa și Titu au muncit fără preget, impresionîndu-i pe cei vîrstnici.

Schimbul al doilea ne face cinste. Sîntem mîndri de el!

Prof. ANDREI MOLDOVEANU

EXERCIȚIUL MORAL

Cînd și cum se abordează problemele legate de marile idealuri umane? • Consecințele verbalismului exagerat • Toate metodele sînt bune dacă sînt mînuite cu pricepere

Structura morală are o pondere deosebită în personalitatea omului. Determinată de toate celelalte laturi ale personalității, ea contribuie la rîndul său la construirea acestora. Există deci întotdeauna, între ele, o relație de ambele sensuri. Dar pentru că structura morală este constituită din atitudini care oglindesc o angajare mult mai intensă, mai personală, cu oameni, lucruri, ambiante, și pentru că este puternic colorată afectiv, ea stimulează puternic orientarea personalității. De aceea formarea și dezvoltarea acesteia are o foarte importantă semnificație, mai ales în anii adolescenței, ani hotărîtori pentru definirea personalității.

A forma structura morală înseamnă a forma noțiuni morale, concepte morale, convingeri și deprinderi morale. Noțiunile, conceptele se formează în condiții relativ ușoare, în cadrul sistemului de instruire care, în întregul său, contribuie la construirea treptată a regulilor și idealurilor morale. Dar asimilarea lor individuală foarte diferențiată, statornicia acestei asimilări și, mai ales, obișnuințele morale presupun ceva mai mult decît elucidarea normelor morale de comportare și conviețuire socială. Pentru formarea convingerilor, a atitudinii morale statornice și firești nu e suficientă elucidarea teoretică, verbală, lectura cu conținut etic, discuția etică, după cum nu este suficient, în general, să se asigure numai însușirea teoretică, fie oricît de clară, precisă și aprofundată a normelor morale. Fără suportul exercițiului, aceste forme se transformă în dădăceală. La vîrsta caracterizată prin manifestarea personalității, prin independență firească, impetuoasă, directiva către nou, către neobișnuit, către afirmare cu un cuvînt, verbalismul exagerat, „morala" exclusiv teoretică — poate doar cu excepția formelor artistice foarte izbutite, din care concluzia se extrage indirect, prin mijlocirea unor metafore strălucite — închide orice antenă de legătură cu adulții. Iar dacă fenomenul este înmulțit prin corelația verbalismului din școală cu cel din familie sau din cadrul altor factori educaționali care abuzează de el, și mai ales dacă există discrepanță între cuvinte, fapte și experiența zilnică a elevilor, cuvintele își pierd valoarea, creează o îndoială — din păcate nu de tip cartezian. Trebuie să ținem seama și de faptul că elevii de azi se caracterizează printr-un puternic spirit de observație, printr-un realism pozitiv care îi ajută să constate foarte rapid decalajul de care vorbeam. În timp ce achizițiile pozitive pe planul însușirii noțiunilor și al construirii idealului moral își cer dreptul la viață, la confruntări care înseamnă pentru adolescenți o verificare a noțiunilor etice dobîndite, pentru statornicirea și evoluția pe mai departe a acestora, orice ruptură se trăiește ca o cumplită dezamăgire, demonetizează prestigiul adulților și răstoarnă adeseori tot eșafodajul pe care au fost construite anterior noțiunile și unele convingeri.

Aș vrea să relev cîteva fapte banale, dar foarte uzuale în materie de statornicire a convingerilor morale. Coloana vertebrală a structurii morale o reprezintă atitudinea față de muncă, cu toate trăsăturile pe care le implică: disciplină, simț de răspundere, luptă pentru calitate, atitudine creatoare. Chiar dacă un întreg colectiv pedagogic construiește cu grijă, la elevi, această atitudine, ei nu și-o vor însuși dacă pe ici pe colo se mai găsește un singur profesor care tolerează la lecțiile sale dezordinea, vacarmul, neatenția, activități străine obiectului, consum neproductiv al energiei, un altul care nu mînuiește cu pricepere sancțiunea premială sau cea coercitivă, care confundă performanțele minore de memorie, mecanice și suficiente, cu performanțele reale, de gîndire etc. În asemenea condiții apare îndoiala, lipsa de convingere că munca înseamnă o atitudine complexă, dominantă, că ea ajunge o bucurie, o nevoie, că înseamnă participare efectivă, cu toate forțele, că cere un plus de mobilizare, o depășire de fiecare moment a etapei anterioare. Treptat, prin fisuri cît de mici ale procesului instructiv-educativ se strecoară și deprinderi negative, iar atitudinea morală dominantă față de muncă va fi destul de săracă în conținut, în motivație, în sentimente și acțiune.

Pentru adolescenți sînt de o însemnătate hotărîtoare problemele legate de adevăr, dreptate, fericire, iubire, eroism prin care respiră marile idealuri ale omului de totdeauna. Unele dintre ele nu fac obiectul expres al disciplinelor din școala de cultură generală. Ele se dezbat, se pun în circulație însă și în școală, mai ales în cadrul orelor de diriginție, în activitatea organizațiilor de tineret. Deosebit de important este **cînd** și **cum** se abordează teoretic și practic aceste mari probleme și, mai ales, **dacă ele sînt integrate organic în viața elevului sau sînt adăugate, lipite după un program prestabilit.** Nu contest că fiecare pedagog trebuie să aibă un program educațional. Dar în toate verigile lui acest program trebuie să fie proiectat, pornit de la realități, de la un studiu dinamic, elastic al colectivului și al fiecărui elev în parte. Numai atunci vom avea un program adecvat. Or, în general, problemele acestea se rezolvă sporadic, rămînînd pe planul discuțiilor, al expunerilor sau al unor modele oferite cu sau fără pricepere. Practic, elucidarea nu are loc în viața curentă. Dar noi nu-i putem deprinde pe viitorii cetățeni să fie fericiți în înțelesul major al cuvîntului, într-o viziune a societății socialiste cu adîncimile ei de umanism, decît exersîndu-i în obținerea unor bucurii curente pentru lucruri autentice, oricît de mici ar fi ele — rezultate personale la învățătură, acțiuni sociale, activități sportive, festivități firești ale școlii etc. Și nu numai atît. Vom izbuti să-i învățăm a fi fericiți numai dacă îi vom obișnui să se integreze în bucuriile societății, să participe efectiv la ele, dacă le vom dezvălui frumusețea, valoarea raporturilor dintre oameni, în primul rînd în raporturile dintre ei și în raporturile lor cu profesorii și cu ceilalți adulți. Am menționat aceasta deoarece problema relațiilor umane are o valoare deosebită în structurarea morală a adolescenților. Practica unor relații autentice, încărcate de o viziune umanistă înaintată, de respect, exigență, sensibilitate, este un antrenament bun pentru toți elevii și se imprimă firesc, fără măsuri și metode speciale.

Am constatat nu o dată că deși corpul nostru didactic se caracterizează printr-o înțelegere științifică a rolului și funcțiunilor colectivului de elevi în formarea fiecărei personalități, că deși societatea noastră oferă în cea mai mare măsură, prin practica ei de fiecare zi, în toate domeniile, un exemplu edificator, convingător cu privire la rolul marii noastre familii socialiste, la rolul fiecărui om în această familie, la relația dintre fericirea societății și fericirea fiecărui om, la contribuția activității fiecăruia la această fericire personală și colectivă, totuși multe clase de elevi, de adolescenți mai ales, nu prezintă ceea ce se cheamă un colectiv în sensul nostru socialist, ci au numai un profil abia schițat și o personalitate ușor conturată prin cîteva grupări izolate, pe care, din păcate, profesorii le asimilează cu amprenta colectivității. Mă gîndesc la acea categorisire a claselor și a elevilor pe care o fac adesea factorii de răspundere ai școlilor împărțind clasele în bune și slabe, disciplinate sau nedisciplinate în întregimea lor, iar elevii în buni, răi și mediocri. Nu neg că la sfîrșitul unei etape se pot desprinde asemenea

Prof. univ. TAMARA DOBRIN

(Continuare în pag. a 4-a)

În acest număr:

O poartă larg deschisă spre viitor — pag. 2 • Muzica, materie grea? — pag. 3 • Din experiența anului încheiat — pag. 4 • Activitatea organizațiilor sindicale; Testul sociometric — pag. 5

Avanpremieră

Teleșcoala

Am susținut cu prea multă căldură necesitatea creării televiziunii școlare pentru a nu saluta cu sentimente de satisfacție avanpremiera de duminica trecută, în care a fost inaugurat un ciclu de emisiuni — consultații pentru tinerii ce urmează să se prezinte în sesiunile din august la concursurile de admitere în licee, la examenul de bacalaureat și la concursurile de admitere în facultăți.

Consultațiile, inaugurate de interesanta emisiune a conf. univ. Eugen Rusu despre proprietățile polinoamelor și rezolvarea ecuațiilor, vor avea loc atît „în direct", din sălile de curs și laboratoarele Liceului „Nicolae Bălcescu" din București, cît și din studioul 4 al Televiziunii. Tematica, aprobată de direcția de specialitate din Ministerul Învățămîntului vizează o seamă de probleme de sinteză menite să sistematizeze cunoștințele candidaților și să-i orienteze spre o pregătire temeinică și aprofundată. Astfel, consultațiile la limba și literatura română pentru concursul de admitere în licee vor cuprinde analize sintactico-morfologice și probleme literare de sinteză, ca de pildă „Frumusețile și bogățiile patriei oglindite în lecturile studiate", „Eroismul poporului român în lupta pentru libertate și independența țării oglindit în lecturile studiate", „Aspecte din realitățile noi, socialiste ale patriei prezentate în operele literare", precum și analiza literară a unor lucrări în proză și versuri. Consultațiile la matematică pentru aceeași categorie de

H. MIRCEA

(Continuare în pag. a 4-a)

În vreme ce canicula încinge betonul și asfaltul așezărilor urbane, vacanța îi poartă pe elevi în oazele de răcoare, de pitoresc și liniște ale naturii, unde fiecare dintre ei, după preferințe, își dedică timpul unor plăcute și recreative îndeletniciri. Tinerii din fotografia noastră au ales pescuitul.

RAID ANCHETĂ

IN EXCURSIE

Ne aflăm în plin sezon de excursii școlare. Ca firele unei imense țesături, itinerarele pe care elevii au pornit la drum, însoțiți de profesorii lor, se întretaie pe toate drumurile țării. Așteptată cu emoție și nerăbdare, „aventura" unei lungi călătorii — adeseori prima din viață — cu autocarul, cu trenul, cu vaporul sau, după pilda lui Hogaș, pe jos — îi poartă pe adolescenți prin orașe și sate pînă atunci necunoscute sau știute doar din lecțiile de geografie, pe sub poale de munți, prin păduri, pe tărmurile mării, prin locuri unde ruine străvechi amintesc de eroice momente ale istoriei.

Pentru elevi excursiile sînt un minunat prilej de destindere și desfătare, precum și un prilej de a-și înmulți cunoștințele, de a-și îmbogăți orizontul. Nu întîmplător aceste acțiuni prezintă pentru ei una dintre cele mai pasionante îndeletniciri ale zilelor de vacanță. Dar, pentru ca ele să răspundă într-adevăr așteptărilor, se cer îndeplinite cîteva exigențe care privesc condițiile de transport, de cazare și masă.

Un uriaș mecanism, ale cărui principale articulații se află în birourile inspectoratelor școlare județene, pune în mișcare marele angrenaj al excursiilor din întreaga țară. Atîta vreme cît roțile acestui mecanism funcționează corect, excursiile dispun de baza necesară pentru a se desfășura cu succes.

Un sistem bun, dar care poate fi mai bine aplicat

Actualul sistem de organizare a excursiilor are multe avantaje și mai ales pe acela că promovează inițiativa locală, dînd posibilitatea de a se stabili, în fiecare caz în parte, obiectivele cele mai interesante, traseele cele mai atrăgătoare. Dar el presupune o intensă (poate prea intensă) corespondență între cei ce pleacă în excursie și cei care îi primesc pe excursioniști. De aici, unele dezavantaje.

Să presupunem că școala X își propune să plece într-o excursie al cărei traseu urmează să treacă prin localitățile A, B, C, D și E. Școala X se adresează prin scrisori inspectoratelor școlare în raza cărora se află localitățile respective, solicitînd găzduire pentru zilele în care itinerarul îi va purta pe elevi prin acele localități. Să presupunem că inspectoratele de care depind localitățile A, B, D și E declară că sînt pregătite să-și primească oaspeții, dar inspectoratul din localitatea C, suprasolicitat de excursioniști, anunță, cu scuzele de rigoare, că la data respectivă nu dispune de posibilități de găzduire. Întregul itinerar trebuie refăcut. Începe o nouă corespondență, pe un alt traseu (de altfel însăși schimbarea traseului, care cere o deplasare de program și de obiective, e o operație destul de dificilă). Și, după un timp în care scrisorile se plimbă între localitățile în cauză, surpriza se poate repeta. Obiectivă și reală, această dificultate a fost depășită, de obicei, acolo unde s-a manifestat bunăvoință și înțelegere.

La inspectoratul școlar al județului Timiș se află un grafic și un caiet în care este ținută evidența locurilor existente în fiecare moment la fiecare bază turistică, precum și al celor solicitate săptămînal de diferite excursii. Cu ajutorul acestor evidențe, cele cinci baze turistice din Timișoara, Lugoj, Buziaș, Recaș și Sînnicolau, dispunînd de aproximativ 350 de locuri, au reușit să acopere solicitările. Majoritatea solicitanților au respectat și ei cerințele la care obligă o atare legătură. Am văzut astfel, la sediul inspectoratului, cîteva scrisori ce atestă seriozitatea cu care au fost privite de organizatorii de excursii problemele acestora. De pildă, Liceul din Bujor, județul Galați, după ce s-a informat în prealabil, a trimis cu peste două săptămîni înainte de efectuarea excursiei o „comandă fermă" pentru data de 18 iulie. De asemenea, Liceul nr. 7 din orașul Galați a făcut și el din vreme, cu urmare a unei informări anterioare, o comandă fermă pentru 112 excursioniști.

Utilitatea măsurilor luate din vreme

Această „comandă fermă" are o importanță deosebită. În baza ei inspectoratele pot să efectueze o tranzacție comercială menită să asigure masa excursioniștilor pentru zilele pe care le petrec în localitatea gazdă. Atîta vreme cît un inspectorat nu are garanția „comenzii ferme", el nu poate risca să angajeze cheltuieli fără acoperire sigură. Din păcate, nu se acordă pretutindeni și întotdeauna atenția cuvenită acestor detalii. Conducătorul unei excursii a elevilor de la Școala generală nr. 3 din Bistrița-Năsăud s-a gîndit, odată ajuns în Rm. Vîlcea, că ar fi bine să treacă și prin Timișoara. În consecință, la 3 iulie a expediat inspectoratului din Timișoara o telegramă: „Vă rugăm să ne asigurați cazarea și masa pentru zilele de 6 și 7 iulie". Este ușor de presupus cîte greutăți au întîmpinat timișorenii într-un asemenea caz.

O. BUZESCU

(Continuare în pag. a 4-a)

O POARTĂ LARG DESCHISĂ SPRE VIITOR

Celor care se îndoiesc că există un romantism al tehnicii le propunem să viziteze cu atenţie expoziţia adolescenţilor care abia de curînd au început să pătrundă tainele utilajelor industriale — expoziţia elevilor din liceele de specialitate şi din şcolile profesionale şi tehnice, intitulată atît de sugestiv **„Tehnica se însuşeşte încă din anii de şcoală".** Şi le dăm de asemenea întîlnire, la această expoziţie, celor ce vor să măsoare cu propriii ochi nivelul adesea uimitor al performanţelor tehnice la care se poate ridica talentul şi priceperea viitorilor muncitori şi tehnicieni de înaltă calificare.

Creaţia tehnică autentică şi avîntul înaripat sînt, fără îndoială, coordonatele esenţiale pe care se desfăşoară valorile expoziţiei găzduite în pavilionul C. al Complexului din Piaţa Scînteii. Fiecare stand este în sine un laborator de tehnologie excepţional dotat şi, în acelaşi timp, o dovadă de măiestrie profesională şi bun gust. Numeroase sînt exponatele care dovedesc cu tărie că în liceele de specialitate, în şcolile din sistemul învăţămîntului profesional şi tehnic se pot realiza materiale didactice comparabile cu producţia unor firme de reputaţie internaţională. Din acest punct de vedere, expoziţia dovedeşte, o dată în plus, cît de actuală este o propunere avansată nu de mult în paginile gazetei noastre de a se găsi modalităţile

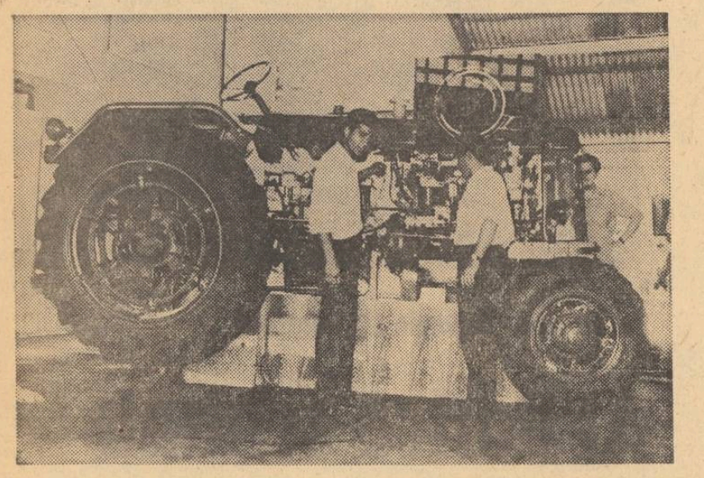

practice în vederea proiectării şi elaborării tehnologiei de fabricaţie a unor materiale didactice moderne, cu caracter specific, care să fie repartizate pentru producţia de serie şcolilor profesionale şi tehnice, precum şi liceelor industriale. Iniţiative există, posibilităţi de asemenea. Se impune doar să fie creat cadrul economico-organizatoric adecvat şi să se asigure un sprijin susţinut din partea forurilor de specialitate.

Referindu-ne la succesul incontestabil şi cu implicaţii majore al expoziţiei „Tehnica se însuşeşte încă din anii de şcoală" se impune să omagiem pe cei care au îndrumat şi condus direct, cu pasiune şi competenţă, întreaga activitate ale cărei principale roade sînt prezentate aici. Căci în fiecare lucrare a expoziţiei este omniprezent îndrumătorul — profesor sau maistru.

Să parcurgem expoziţia luînd drept criteriu al vizitei noastre nu aşezarea ca atare a exponatelor, ci o ordine a valorii lor didactice, a nivelului tehnic şi al capacităţii de creaţie pe care o presupun. Ne vom opri, în primul rînd, la tractorul Universal 751 prezentat secţionat, în mărime naturală, de către Grupul şcolar agricol din Craiova. Pe drept cuvînt, acestui excepţional material didactic, realizat sub conducerea directorului şcolii, Gheorghe Tudor, i se cuvenea premiul de excelenţă, marele premiu special al expoziţiei, care i-a şi fost atribuit.

O înaltă valoare didactică caracterizează exponatele care ţin de aşa-numitul „domeniu al şcolii viitorului". Sînt reunite aici, alături de instalaţia „Verfix", pe care am prezentat-o cu altă ocazie cititorilor noştri, o maşină de instruire programată pentru studiu colectiv şi o maşină de instruire programată pentru studiu individual cu funcţionare electromecanică, permiţînd atît selecţia cît şi construirea răspunsurilor. Aceste două maşini sînt, în primul rînd, rodul pasiunii de cercetător a inginerului-profesor Gh. Tipa, de la Şcoala profesională pentru industria uşoară din Timişoara, care a ştiut să antreneze într-o activitate cu parametri tehnici deosebit de înalţi, elevii electricieni şi mecanici de specialitate, participanţi la activitatea cercului de electro-mecanică. În acelaşi stand sînt prezentate prototipurile unor aparate destinate viitoarelor cabinete şcolare de psihotehnică industrială. Este vorba de o serie de ingenioase dispozitive pentru verificarea aptitudinilor necesare în meseriile de strungar, lăcătuş-montator, sudor şi ajustor-mecanic, realizate de elevii Grupului şcolar „Steagul Roşu" din Braşov sub conducerea maiştrilor Gh. Mate, Constantin Dănilă, Gh. Capmare şi Ştefan Dragomir.

Între lucrările didactice care reproduc la scară miniaturală, dar cu aceleaşi detalii constructive şi funcţionale ca exemplarele de mărime naturală, importante instalaţii industriale se situează, pe prim plan, exponatele realizate de elevii şcolilor pentru industria petrolului şi a utilajului petrolier. Sute şi sute de piese, unele de dimensiuni milimetrice, au fost necesare pentru realizarea machetei instalaţiei de foraj 3 DH—200 A, pe care o prezintă în expoziţie elevii Grupului şcolar al Uzinelor „1 Mai" din Ploieşti. Realizări tehnice la fel de merituoase sînt şi instalaţia de foraj 2 DH — care a primit premiul special al C.C. al U.T.C. — prezentată de Grupul şcolar profesional şi tehnic din Mediaş, sau macheta instalaţiei de foraj tip 4 LD—150 executată de elevii Grupului şcolar petrol din Tîrgovişte. Miniaturi cu deosebită valoare didactică ale unor instalaţii industriale sînt şi blumingul de 1000 mm, realizat de elevii Grupului şcolar siderurgic din Hunedoara, îndrumaţi de maistrul C. Strudniski, furnalul de 700 mc, lucrare a elevilor Şcolii profesionale de pe lîngă Combinatul metalurgic din Reşiţa, care a primit premiul Consiliului Central al U.G.S.R., sau instalaţia de prelucrare a zgurelor în carcasă de material plastic, prezentată de elevii Grupului şcolar din Copşa Mică. Sînt remarcabile, în acelaşi domeniu, machetele înfăţişînd o instalaţie de pompare a petrolului — un turbocompresor secţionat, un gater vertical şi o serie de instalaţii şi agregate alimentare, realizări ale elevilor de la Grupul şcolar petrol din Cîmpina, de la Grupul chimic din Craiova şi de la şcolile profesionale pentru industria uşoară din Roman şi Cluj.

Sectorul care prezintă lucrările şcolilor profesionale ce pregătesc cadre pentru industria constructoare de maşini ne transportă într-o veritabilă secţie mecanică, la scară miniaturală, dotată cu zeci de maşini-unelte de cel mai modern tip, în stare de funcţionare. În mod deosebit se remarcă printre acestea maşina de frezat roţi dinţate şi maşina universală de frezat realizate de elevii Grupului şcolar al Uzinelor metalurgice din Cugir, maşina de rectificat realizată de elevii Grupului şcolar al Uzinelor „Vulcan", maşina de mortezat executată de elevii Grupului şcolar „Unirea" din Capitală, cît şi maşina hidraulică universală pentru încercarea rezistenţei materialelor construită de elevii Şcolii profesionale „Electromagnetica", sub îndrumarea maistrului Radu Ţuţuianu.

Lucrări demne de prestigiul şi dezvoltarea actuală a industriei noastre electronice, energetice şi electrotehnice prezintă şi şcolile care pregătesc cadre pentru aceste sectoare de bază ale industriei noastre socialiste. Se remarcă, printre ele, harta luminoasă dotată cu o reţea vastă şi complicată de circuite electrice, realizată de elevii Grupului şcolar „Iosif Rangheţ" din Bucureşti, sub conducerea prof. ing. Nicolae Bonca, în colaborare cu elevii Liceului agricol din Brăneşti.

În ansamblul ei, sala cuprinzînd lucrări în care primul cuvînt şi-l spun electricitatea şi electronica este impresionantă prin realizarea tehnică superioară şi complexă a majorităţii exponatelor. Se cuvin menţionate în mod deosebit lucrări cum este celula fotoelectrică de mare sensibilitate, lucrată de elevii Grupului şcolar energetic din Braşov, osciloscopul electromecanic prezentat de colectivele Liceului energetic şi al Grupului şcolar „Iosif Rangheţ" din Bucureşti, aparatul de măsurat tranzistoare realizat în atelierele Şcolii tehnice de telecomunicaţii din Bucureşti şi, în mod special redresorul — stabilizator cu tuburi electronice — distins cu premiul special al C.C. — U.T.C. — construit de elevii Şcolii tehnice de metrologie sub îndrumarea profesorilor ingineri Th. Nicolai şi Titus Popa.

Ţinînd pasul cu realizarea de mare prestigiu a Grupului şcolar agricol din Craiova, care a primit premiul special al juriului expoziţiei, exponatele şcolilor din sectorul agricol şi în mod special al celor din domeniul mecanizării agriculturii prezintă o gamă variată de machete ale unor maşini şi agregate agricole reprezentînd în totalitate aproape utilajele utilizate acum în marile unităţi agricole de stat şi cooperatiste. Se disting în mod deosebit machetele executate

de şcolile profesionale de mecanizare a agriculturii din Oradea, Carei, Roşiorii de Vede, Urziceni.

Viitorii artizani ai frumosului urban — elevi ai şcolilor de construcţii şi ai Şcolii tehnice de arhitectură din Bucureşti — sînt prezenţi în expoziţie cu lucrări care satisfac înalte exigenţe estetice, îmbinînd, în forme corespunzătoare spiritului arhitecturii contemporane, valorile plasticii şi arhitecturii clasice româneşti. Adevărate lucrări plastice în mozaic au realizat elevii Grupului şcolar pentru industria construcţiilor din Sibiu. Credem, de asemenea, că panourile decorative şi proiectele de diplomă lucrate de elevii Şcolii tehnice de arhitectură, sub conducerea arhitecţilor C. Negrescu şi Doina Spoială, ar merita din plin să fie luate în considerare de către întreprinderile de construcţii. Sînt meritorii şi realizările din domeniul esteticii interioarelor.

Bunul gust în estetica cotidiană îşi marchează din plin prezenţa şi în standurile care prezintă confecţiile elegante executate în cadrul Grupului şcolar F.R.B., al Şcolii profesionale de pe lîngă Fabrica de confecţii şi tricotaje, „Bucureşti" etc.

Toate aceste valoroase realizări ne dau convingerea că peste cîţiva ani ne vom întîlni cu alte lucrări, situate pe un plan mult superior al realizării tehnice, dar realizate de aceiaşi elevi ai liceelor de specialitate, şcolilor profesionale şi tehnice care participă astăzi la expoziţia „Tehnica se însuşeşte în anii de şcoală". Atunci însă lucrările vor fi cuprinse în standurile diferitelor uzine şi întreprinderi participante la marile expoziţii ale realizărilor economiei noastre socialiste.

AL. CIUCĂ

Cursul de la Văleni

Recent, reînnodînd tradiţia vestitelor „cursuri de vară" conduse de N. Iorga, Societatea de ştiinţe istorice a organizat la Văleni de Munte o tabără-curs pentru profesorii de istorie din învăţămîntul de cultură generală, membri ai filialelor şi subfilialelor sale din toate judeţele ţării. Cursurile taberei au fost deschise miercuri, 3 iulie a.c., de către acad. Petre Constantinescu Iaşi, preşedintele S.S.I.

În cadrul taberei, cei aproape 60 de cursanţi au ascultat o serie de conferinţe prezentate de specialişti, axate pe cîteva teme majore din istoria patriei, precum şi referate cu caracter metodic. Astfel, prof. univ. Gh. Ştefan şi V. Maciu, membri corespondenţi ai Academiei, au vorbit despre *Formarea poporului român şi a limbii române în lumina ultimelor cercetări* şi, respectiv, *Formarea naţiunii române;* prof. univ. Ştefan Pascu, membru corespondent al Academiei, a ţinut conferinţa *Lupta poporului român pentru unire şi pentru desăvîrşirea unităţii naţionale*, prezentînd-o într-o expunere de sinteză. Aceeaşi problemă a fost analizată, pe alt plan însă, de Dan Berindei, secretar ştiinţific al Institutului de Istorie „N. Iorga", în expunerea *Lupta diplomatică pentru desăvîrşirea unităţii naţionale.* Conf. univ. Aron Petric a prezentat o importantă problemă a istoriei noastre contemporane, *Lupta forţelor democrate, sub conducerea P.C.R., pentru desăvîrşirea revoluţiei burghezo-democratice şi trecerea la revoluţia socialistă.*

Pentru alte probleme de interes major ale istoriei contemporane, prof. univ. N. N. Constantinescu şi conf. univ. N. Petreanu au dat consultaţii, iniţiind discuţii interesante în jurul unor teme ca *Trăsăturile specifice ale dezvoltării economice ale României la sfîrşitul sec. al XIX-lea şi începutul sec. al XX-lea.* sau *Poziţia mişcării muncitoreşti din România faţă de problema ţărănească şi problema naţională între cele două războaie mondiale.*

Totodată, prof. emerit Aurelian Iordănescu a expus două referate metodice privind *Lecţia de comunicare de cunoştinţe* şi *Lecţia de recapitulare periodică şi de sinteză.*

Pentru a asigura cursanţilor o odihnă activă, conferinţele, referatele şi consultaţiile amintite au fost alternate cu un program de excursii documentare în împrejurimile Vălenilor şi în cîteva localităţi mai îndepărtate. Au fost vizitate astfel interesante obiective şi monumente istorice, case memoriale etc., dintre care menţionăm : castrul roman de la Drajna de Sus, mănăstirile Zamfira (cu picturi de N. Grigorescu), Suzana, Cheia şi Dealul, Curtea domnească, fosta mitropolie şi biserica Stelea din Tîrgovişte, Muzeul judeţean de istorie şi Casa Prodan din Ploieşti, Muzeul Doftana, Casa memorială „N. Grigorescu" şi Muzeul „B. P. Haşdeu" din Cîmpina etc.

Programul a răspuns necesităţilor profesionale şi exigenţelor cursanţilor, dîndu-le posibilitatea să-şi consolideze şi să-şi îmbogăţească cunoştinţele de specialitate, să-şi clarifice unele probleme care prezintă dificultăţi în predarea la clasă. Tabăra-curs a oferit totodată, profesorilor participanţi prilejul de a-şi cunoaşte colegii din cele mai îndepărtate centre ale ţării, de a face un util schimb de păreri în domeniul specialităţii lor.

Cursurile organizate de S.S.I. la Văleni de Munte au fost închise vineri, 12 iulie a.c., prin cuvîntul rostit de lector univ. Ion Dragomirescu, secretarul general al acestei Societăţi.

Tabăra de la Văleni, prima acţiune a Societăţii de ştiinţe istorice iniţiată după constituirea ei ca societate aparte şi, în acelaşi timp, prima tabără-curs organizată de această Societate în cei 19 ani de existenţă, constituie un examen şi o experienţă care va permite ca asemenea cursuri să fie organizate, an de an, în condiţii tot mai bune, cu un conţinut tot mai larg, mai bogat şi variat, pe măsura creşterii necesităţilor şi exigenţelor muncii didactice şi ştiinţifice desfăşurate de membrii S.S.I.

ELVIRA PREDA

INSTITUTUL DE CONSTRUCŢII — BUCUREŞTI

anunţă scoaterea la concurs a următorului post didactic :

— Conferenţiar la Catedra de mecanica construcţiilor II, disciplina „Statica construcţiilor" şi „Mecanica teoretică" poziţia 8 din statul de funcţiuni.

Candidaţii la concurs vor depune la Secretariatul institutului din Bucureşti, b-dul Republicii nr. 176, în termen de o lună de la data publicării acestui anunţ, o cerere la care vor anexa următoarele acte în două exemplare :

— Copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare ;

— Copie legalizată de pe diploma de doctor sau de doctor docent în ştiinţe ;

— Copie legalizată de pe atestatul de profesor sau de conferenţiar ;

— Lucrările ştiinţifice ale candidatului într-un exemplar ;

— Certificatul de caracterizare a activităţii profesionale şi sociale ale candidatului, eliberat de instituţia (întreprinderea) în care acesta îşi are funcţia de bază ;

— Memoriu de activitate didactico-ştiinţifică, semnat de candidat ;

— Autobiografie.

Cei ce funcţionează într-o instituţie de învăţămînt superior sînt obligaţi să comunice în scris rectoratului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ţine la sediul institutului, în termen de 3 luni.

Pe cine angajăm în tabere?

La tabăra de pionieri şi şcolari de la Sinaia a fost angajat pentru perioada vacanţei, ca bucătar-şef, Gheorghe N. Şorică. E o plăcere să pregăteşti bucate gustoase pentru copii, să-i vezi cît sînt de bucuroşi cînd înregistrează pe cîntar cîteva kilograme în plus. Dar pe Gheorghe N. Şorică acest lucru îl lăsa rece. El a venit de la bun început în tabără cu intenţia clară de a se căpătui, de a realiza cîştiguri ilicite. Cum ? Simplu : din sustragerea alimentelor destinate copiilor. Chiar din prima zi a redus la jumătate cantităţile de carne din raţiile destinate copiilor, a „uitat" să le dea ciocolata care le era destinată, a sustras mari cantităţi de biscuiţi. Numai vigilenţa promptă a organelor locale de miliţie l-a împiedicat pe acest individ să fure ca în cadru din hrana copiilor. El a fost surprins, după numai 3 zile, în timp ce încerca să strecoare unor „misiţi" aproape 13 kilograme de carne de prima calitate, precum şi numeroase pachete de ciocolată şi biscuiţi. Judecata, la fel de promptă, l-a condamnat, cu procedură de urgenţă, la un an şi trei luni închisoare.

Cazul acesta, deci, a fost repede şi bine soluţionat. Dar n-or mai fi şi altele ?

În întreaga ţară, la taberele de elevi sînt angajate sezonier sute şi sute de persoane. Am întrebat în cîteva locuri, pe directorii taberelor : cine sînt aceşti oameni, de unde vin ei, cum se face că n-au un angajament permanent, deşi majoritatea n-au ajuns încă la vîrsta pensionării ? Aproape nicăieri însă nu ni s-a putut răspunde la aceste întrebări. Se pare că directorii unor tabere consideră că de vreme ce e vorba de angajaţi sezonieri, nu trebuie să se intereseze de ei cu prea multă exigenţă. Ca urmare, o serie de indivizi încearcă să pună la cale tot felul de matrapazlicuri şi înşelătorii.

Personalul sezonier provoacă şi alte perturbări în bunul mers al taberelor. La unele tabere de pe litoral, de pildă, personalul medico-sanitar ni s-a plîns că la bucătărie sînt încălcate regulile de igienă, că în camerele frigorifice este un du-te-vino continuu etc. Cînd li se atrage atenţia, mulţi angajaţi temporari adoptă o atitudine de sfidare : „Ei şi, dă-mă afară !"

Nu s-ar putea ca personalul unor şcoli cu internat să îndeplinească prin rotaţie, contra unei remunerări suplimentare, sarcinile pe care le are în prezent personalul sezonier din tabere ? Sau să fie angajaţi în aceste funcţii pensionari din rîndul personalului administrativ al şcolilor, oameni legaţi de copii şi care ştiu să se poarte cu ei ?

L. HARALAMBIE

Extinderea filmotecilor judeţene

În scopul modernizării şi al creşterii eficienţei activităţilor instructiv-educative, se acordă o deosebită atenţie întăririi filmotecilor didactice existente şi creării de noi asemenea filmoteci în toate judeţele ţării. În acest scop Ministerul Învăţămîntului a cerut inspectoratelor şcolare judeţene să precizeze şcolile (de preferinţă licee) care vor găzdui în incinta lor filmotecile didactice, în aşa fel încît acestea să-şi poată începe efectiv activitatea o dată cu deschiderea noului an şcolar.

Producţia de film didactic a înregistrat de asemenea, în acest an, însemnate progrese. Şapte filme — „Conicele". „Sămînţa", „Germinaţia seminţei", „Produse clorosodice", „Respiraţia la plante", „Ramificaţia la plante", „Valea Oltului" — au fost complet terminate. Sînt în fază de producţie filmele „Diviziunea celulară", „Forajul şi extracţia petrolului", „Prelucrarea ţiţeiului", „Celuloza şi utilizările ei", „Adaptări ale animalelor", „Mişcarea circulară". În faza de aprobare a scenariilor se află filmele didactice „Bazele analizei matematice", „Funcţiile trigonometrice", „Fenomene moleculare", „Fenomene ondulatorii în optică", „Mişcarea de rotaţie a corpului solid", „Castrul în România", „Depresiuni intracarpatice" etc. După cum se vede, este vorba de o gamă foarte variată de filme, tratînd în imagini o serie de teme interesante din principalele discipline studiate în şcolile generale, în liceele de cultură generală şi în liceele de specialitate, ca şi în şcolile profesionale.

Inspectoratele şcolare judeţene pot solicita multiplicarea oricăruia dintre aceste filme pentru filmotecile proprii. Realizarea unei copii în alb-negru costă între 1 500-2 000 lei, iar a copiei unui film color între 3 000-4 000 lei.

Reamintim că în ultima ediţie a catalogului de filme didactice care a fost difuzată inspectoratelor şcolare judeţene figurează şi 68 de filme didactice din producţiile anilor trecuţi recomandate în mod deosebit pentru multiplicare. Filmele amintite se referă la predarea istoriei, fizicii, chimiei, geografiei, biologiei, agriculturii şi desenului. Catalogul cuprinde şi alte cîteva sute de filme prezentînd interes didactic care se află în disponibilul Arhivei Naţionale de filme şi pot fi solicitate pentru multiplicare.

Cursuri de perfecţionare pentru bibliotecarii şcolari

Şi în acest an Ministerul Învăţămîntului a organizat cursuri de perfecţionare a cadrelor de bibliotecari din şcolile de cultură generală, licee de specialitate, şcoli profesionale şi tehnice. Desfăşurate la Cîmpulung-Muscel şi Brăila, între 25 iunie şi 10 iulie a.c., aceste cursuri au urmărit să prezinte, prin întreaga lor tematică, metodele şi procedeele moderne de lucru în bibliotecile şcolare, astfel încît acestea să aducă un sprijin substanţial procesului instructiv-educativ. Au fost prezentate astfel lecţii privitoare la unele probleme de biblioteconomie şi bibliografie, au avut loc seminarii în cadrul cărora s-au dezbătut aspecte teoretice ale diferitelor discipline bibliologice şi s-au efectuat lucrări aplicative în legătură cu descrierea, clasificarea şi catalogarea publicaţiilor.

Toate activităţile din cadrul cursului au fost conduse de specialişti în biblioteconomie, cadre didactice de la secţia de biblioteconomie a Institutului pedagogic din Bucureşti bibliotecari cu experienţă.

Expoziţie de flori

De curînd, membrii cercului tinerilor naturalişti de la Şcoala generală din Grăniceri, judeţul Arad au organizat o expoziţie de flori. În sala „clubului şcolarilor", pe măsuţe aranjate cu gust şi pricepere, stau zeci de ghivece şi vaze cuprinzînd peste 42 de specii şi varietăţi de flori : garoafe de grădină (în peste 10 culori şi forme), gailardia, voalul miresei, gura leului, circiumărese, gherghine, albăstrele, petunii, cactee etc.

Micii floricultori din Grăniceri au hotărît să organizeze în fiecare an o asemenea expoziţie, prezentînd specii selecţionate şi îngrijite de ei.

Pentru o dezvoltare fizică armonioasă

Inspectoratul municipiului Bucureşti organizează pe timpul verii, cu sprijinul Direcţiei sanitare, un tratament pentru elevii care prezintă unele abateri de la dezvoltarea fizică armonioasă. Acest tratament, realizat în cadrul unei secţii speciale a Dispensarului central pentru sportivi, continuă tratamentul făcut în cursul anului şcolar. Pentru aceasta s-a pus la dispoziţia elevilor strandul Grivita, unde ei fac helioterapie, aeroterapie, înot corectiv şi gimnastică medicală.

ANUNŢ

Absolvenţii Şcolii normale Deva, promoţia 1943, sînt rugaţi a se adresa profesorului Tiplic din Porumbacu de Sus, judeţul Sibiu, pentru întîlnirea din 25 august de la Deva.

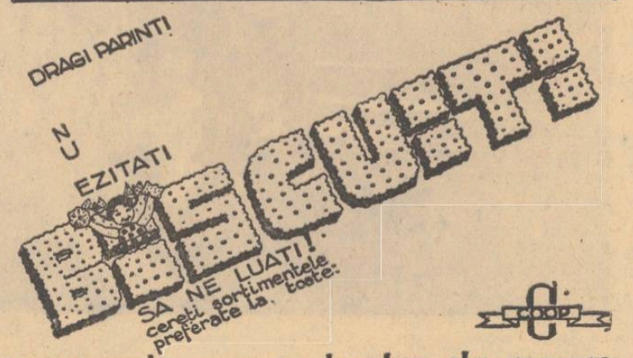

OPINII

Caducitatea unor forme rigide, perimate

Schimbul de experiență — este un lucru știut — poate contribui mult la îmbunătățirea muncii fiecăruia dintre noi. Cu o condiție, însă : să fie eficient, să fie organizat de dragul rezultatelor, nu de dragul formelor. Or, în unele locuri, ceea ce trece pe primul plan sînt tocmai formele. Ba, mai mult, pot să lipsească acțiunile, numai formele să existe !

Și în anul școlar care s-a încheiat recent multe planuri de activitate alcătuite de conducerile școlilor au prevăzut, în locul unui schimb viu de experiență, o suită rigidă de ședințe, de interminabile ședințe : ale consiliului pedagogic, ale comisiilor metodice pe specialități, ale comisiei metodice a diriginților și așa mai departe, tot felul de ședințe la diferite niveluri și diferite profiluri. A fost necesar un adevărat slalom de maestru pentru a ajunge la linia de sosire ! Numai simpla participare la atîtea ședințe și ajunge pentru a-ți irosi timpul și energia.

Pentru asemenea ședințe se alcătuiesc planuri laborioase, care devin o adevărată povară, pe cît de grea pe atît de inutilă, pentru că cel mai adesea ele nu se nasc din nevoi concrete, ci constituie o formalitate care, alături de alte planuri de activități, tot așa de formale, reușește să țeasă un adevărat păienjeniș, susținînd pe dascăl de la adevărata muncă de pregătire.

Destul de des sînt pline de formalism și asistențele reciproce la lecții pentru schimb de experiență. Schimbul de experiență ajută numai atunci cînd este dorit, cînd aduce un element nou, interesant și folositor. Dar despre ce folos poate fi vorba atunci cînd unele cadre didactice care funcționează de 10—15 ani, uneori și mai mult, în aceeași școală, se „asistă" reciproc la lecții de cîte trei ori pe an ? Nu este oare mai bine să se pună accentul pe convorbirile colegiale, pe discuțiile sincere, pe schimburile de păreri atunci cînd este cazul, cînd pe oameni îi frămîntă realmente o problemă și vor să-și confrunte soluțiile ? Mai mult înveți de la un coleg dacă te sfătuiești direct cu el, dacă îți arată cum a realizat un dispozitiv, cum concepe predarea unei lecții sau cum are de gînd să-și organizeze recapitularea decît dacă, fără nici o legătură cu activitatea ta imediată sau de perspectivă, ești invitat să discuți în ședință, după o „asistență", o problemă propusă cine știe cînd, la începutul anului, în chip arbitrar.

Dar organizarea unui mare număr de asistențe, de lecții deschise etc. implică și un alt aspect, legat de munca cu elevii. Se știe că la multe asistențe și lecții deschise se organizează o adevărată regizare a orelor. Asistențele numeroase într-o sală de curs au devenit un decor foarte stînjenitor în desfășurarea predării. Datorită lor, în unele locuri, sala de clasă devine o adevărată sală de spectacol, în care elevi și profesori se transformă în actori. Această stare de lucruri creează emoții, nervozitate. Cum se mai pot asigura, în aceste condiții, liniștea și atmosfera de muncă sobră, încordată, de care are nevoie complexul proces al instrucției și educației ?

Prof. ȘTEFAN ZĂVĂLAȘ
Școala generală nr. 39
București

Este necesară o „Bibliotecă tehnică a școlarului"

O anchetă privind lectura independentă a elevilor, organizată la clasele IX—XI de la liceul nostru, a scos în evidență faptul că printre preferințele tinerilor se reliefează tot mai accentuat cartea științifică și tehnică. Ea îi ajută să-și clarifice probleme privind principiile funcționării anumitor mașini și instalații și, mai ales, îi sprijină să dezlege taine legate de construcția unor mașini și aparate.

Stînd însă de vorbă cu membrii cercului radio-tehnic din școală, am aflat că ei găsesc greu, în biblioteci și librării, cărțile tehnice care îi interesează. «Căutăm de exemplu peste tot — mi-au spus elevii — lucrarea „Catalogul de tuburi electronice" de A. Georgescu și I. Golea, dar n-o mai găsim, pentru că a apărut mai de mult într-un tiraj redus și nu s-a reeditat. Ne-ar interesa lucrări privind practica radio-receptoarelor — „Scheme de radiotehnică" de W. Condrat, „Îndreptarul radio-amatorului" de A. Kulikovsski, „Schema de amplificare de joasă frecvență" de I. Apostol, „Construcții de aparate de radio" de I. Boghițoiu, „Stabilizator de tensiune și de curent" ș.a.». Și tinerii radioamatori au înșirat peste 25 de titluri de lucrări apărute în Editura științifică sau în Editura tineretului pe care le-ar dori în biblioteca lor dar nu le pot găsi.

De ce este așa de rară cartea tehnică pentru școlari ? Să fie vinovați librarii și bibliotecarii ? Evident că nu ! Atunci ce măsuri se impun ?

Cerințele tinerilor cititori privind literatura beletristică sînt, în general, satisfăcute prin colecțiile devenite foarte populare „Biblioteca școlarului", „Lyceum" și „Biblioteca pentru toți". Socotesc că experiența dobîndită în această direcție ar putea să fie utilizată cu bune rezultate și în domeniul răspîndirii cărții tehnice în rîndurile elevilor, editîndu-se pentru ei o colecție intitulată „Biblioteca tehnică a școlarului". Activitatea școlară, ca și activitatea în cercuri, pentru care organizațiile pionierilor și organizațiile U.T.C. oferă un cadru din ce în ce mai larg și mai favorabil, trecerea la școala generală de 10 ani, care prevede pentru elevii claselor IX—X o pregătire tehnică-practică diferențiată, imprimă acestei cerințe un caracter de urgență.

Cred că ar fi bine ca sarcina editării unei asemenea colecții să fie preluată de Editura didactică și pedagogică. Asigurîndu-și colaborarea specialiștilor, a unor psihologi și pedagogi, ca și a unor cadre didactice cu o bogată experiență la catedră și în conducerea cercurilor de elevi, E.P.D. ar putea realiza, printr-un plan editorial judicios întocmit, o legătură strînsă între concluziile cercetărilor psiho-pedagogice, cerințele practice ale muncii didactice și problemele actuale și de perspectivă ale dezvoltării tehnicii. Socotim că în acest fel s-ar asigura cărții tehnice pentru tineret nu numai o tematică corespunzătoare, dar și o tratare accesibilă, atractivă, potrivită interesului și pregătirii elevilor, ca și un tiraj corespunzător. Și, mai ales, s-ar evita dispersarea preocupărilor între diferite edituri, asigurîndu-se satisfacerea preferințelor adolescenților pentru cartea tehnică.

Prof. ROMULUS ȘICLOVAN
directorul Liceului „Gh. Lazăr"
din Pecica-Arad

RELIEF PE NEGATIV

Nu-i pentru cine se pregătește...

Cu cîtăva vreme în urmă ne-a sosit la redacție, cu mențiunea „Pentru RELIEF PE NEGATIV" o scrisoare care debuta cu prezentarea unui lung cortegiu format din copii, bărbați și femei cu frunțile plecate și peste măsură de triști, care căutau cu toții un pomicultor. Abilul „suspense" creat astfel își găsea dezlegare de abia către sfîrșit, cînd ni se spunea că întreagă această mulțime tristă era formată din elevi ai clasei a III-a și din părinți ai acestora, iar motivul tristeții lor era faptul că nu puteau dezlega următoarea problemă cuprinsă în manualul de ARITMETICĂ : „O gospodărie agricolă de stat vinde unei cooperative agricole de producție 736 puieți de măr, de 4 ori mai puțini puieți de păr și de cireș cu 538 mai puțin decît puieți de măr și de păr. Cîți puieți de cireș a vîndut ?" Scrisoarea se încheia cu reflecția că la această problemă greșită nici Editura didactică și pedagogică n-ar putea răspunde, însă ar putea lămuri de ce a fost cuprinsă în manual.

Bun, am spus, iată o însemnare pe deplin potrivită rubricii „Relief pe negativ". Ne-a dat însă prin gînd să ne încercăm și noi puterile cu această problemă și, culmea, am reușit s-o rezolvăm cu cea mai mare ușurință.

Ei aici începe încurcătura : căci scrisoarea pe care am primit-o este semnată chiar de directorul Școlii generale din comuna Borleasa (Cluj). Atunci e dreptul nostru să întrebăm, cam în aceeași formă retorică utilizată și de dumneavoastră, tovarășe director : Cam în ce fel se învață la școala din Borleasa, dacă întreg colectivul ce cu onoare conduceți n-a reușit să dea le capăt acestei probleme de clasa a III-a ?

Precum vedeți, însemnările trimise redacției au fost publicate la rubrica „Relief pe negativ".

Plecă brigada din Vaslui

„Plecă brigada din Vaslui la Huși, să inspecteze / Și terminînd de inspectat, porni să se distreze". Așa ne-au semnalat mai mulți cititori din Huși isprava unor cadre ale inspectoratului școlar județean Vaslui care, după un control la mai multe școli din oraș, au încins o petrecere cu muzică în internatul de fete al Liceului „Cuza Vodă". A doua zi elevele, care nu s-au putut odihni toată noaptea, fredonau cîntecele și difuzau glumele ascultate fără voia lor. Era primul „efect" al inspecției în brigadă.

Cititorii care ne-au semnalat această „istorie" ar dori să știe de unde s-au luat fondurile necesare bairamului (există în această privință dubii). Iar noi, pe lîngă aceasta, am mai dori să știm dacă astfel de „încheieri" ale controlului intră în stilul obișnuit de muncă al Inspectoratului școlar din Vaslui.

MUZICA - materie grea ?

După cum știm cu toții, muzica se studiază pe tot parcursul școlii de cultură generală, începînd cu clasele mici, unde se predă „alfabetul" muzical. Nu-i mai puțin adevărat însă că imensa majoritate a elevilor termină școala generală sau chiar liceul fără să poată citi de pe note, cu sau fără ajutorul unui instrument, fie și o melodie cît de simplă, și aceasta în pofida unor eforturi apreciabile.

Desigur, în condiții excepționale — mediu muzical, părinți muzicieni, ambiția unor părinți de a obține cu orice preț calificarea muzicală a copiilor lor etc. — o serie de elevi cu eforturi mai mici sau mai mari trec pragul alfabetizării muzicale. Ce facem însă cu restul, cu marea masă a elevilor, care rămîn — de ce să nu spunem cinstit — analfabeți muzicali ? Imensa majoritate a elevilor pierd fiecare în parte, în timpul școlii, sute de ore în mod inutil cu un studiu ineficient al muzicii. La scară națională, această pierdere se cifrează la milioane de ore.

Cîteva erori ale metodei de predare

Să zicem totuși că, în ceea ce privește cîntatul în gama do major, lucrurile nu stau chiar atît de rău, că unii elevi pot cînta de pe note solfegii, și cîntece scrise în această tonalitate. Aceiași elevi sînt însă cuprinși de panică la vederea unui portativ cu unul sau doi diezi sau bemoli, ca să nu vorbim de mai mulți accidenți. Dar se poate întemeia oare o cultură muzicală doar pe cîntatul lucrărilor scrise în do major ? Cum rămîne, de pildă, cu melodiile modulante (aflătoare și în repertoriul școlar), care constituie majoritatea covîrșitoare a melodiilor în general, a melodiilor cu o încărcătură emoțională mai substanțială, fără a mai vorbi de fondul de bază al repertoriului muzical, de la lieduri la simfonii sau opere ?

Considerăm că alfabetizarea muzicală de masă în școala de cultură generală nu se poate realiza din cauza ineficienței metodei de predare folosită în prezent, metodă care se caracterizează prin cîteva mari erori. O asemenea eroare este, de pildă, exagerarea teoretizării elementelor grafiei muzicale, care îngreunează sau chiar împiedică citirea propriu-zisă. Se știe, astfel, că predarea treptelor portativului (predarea denumirii „notelor") se face prin gamă, ceea ce duce la lenevirea reflexului vizual de „culegere" a semnului muzical ca atare. De pildă, pentru a ajunge la *la*, elevul nu va citi semnul *la* așa cum apare el în contextul grafic al portativului, ca entitate grafică de sine stătătoare, ci îl va deduce, mai bine zis îl *va obține* prin refacerea integrală a fragmentului de gamă (do-re-mi-fa-sol-*la*). Acest reflex de succesiune îl va urmări pe elev multă vreme, amînînd fixarea vizuală a semnului, îngreunînd trecerea pe altă treaptă — să zicem *re* (pentru care reface aceeași „operație") și determinînd inhibiția reflexului de intonare (în cazul de mai sus : *la-re*). La rîndul lor, intervalele se predau prin descompunerea în tonuri — semitonuri. Or, în realitate intervalul este o entitate muzicală, descompunerea lui neavînd vreun sens, neprezentînd vreun interes nici pentru muzică, nici pentru acustică. Folosită doar ca mijloc „didactic" (?), descompunerea îi obligă pe elevi să memoreze inutil o întreagă „teorie", deși ar fi suficient să le spunem că de exemplu cvarta, ca obiect al citirii, deci vizual, arată așa cum arată *la-re*, *mi-la* etc. Insistența teoretică asupra structurii gamei rămîne aridă, complicată și deci inhibitivă, cu toată practica mecanică a schemelor grafice lăturalnice muzicii. Elevul face numai cu mare dificultate deosebirea între ton și semiton. La fel, diferențierea auditivă a diferitelor intervale îi este foarte greu accesibilă, iar memorizarea și controlul lor deopotrivă de incerte. Pentru început, a obține intonarea prin memorizarea intervalelor înseamnă a servi elevului adevărate „hapuri muzicale" pe care numai cu greu, deci în silă, le poate ingera. Mai mult, se ocolesc sau poate chiar se alterează sensurile intime ale structurii tonale, ale reversului psihic al acestei structuri, constituite în secolele de practică socială a muzicii.

Metoda curentă de predare se bazează, după cum știm, pe insistență mult exagerată asupra tonalității do major. Aceasta consolidează (în cel mai bun caz, adică în condiții de deosebită sîrguință) reflexul de succesiune al gamei respective, astfel că la trecerea pe alte tonalități se ajunge la situația binecunoscută că unii elevi spun, să zicem, în mi major : Mi... re-mi-fa-sol-la-si-do sau mi... si-la-sol-fa-mi-re-do, alunecînd deci tot pe do major. Totodată, se fixează în multiplele asociații reflexul de semiton : se *vede* mi-fa, se *rostește* mi-fa, se *cîntă* mi-fa, se *aude* mi-fa ca semiton (la fel și cu si-do) ; în plus, atunci cînd se trece la alte tonalități, apariția bemolilor sau diezilor, cu complicata teoretizare a modificării semitonurilor în tonuri și mutarea lor (la fiecare altă tonalitate) pe alte și alte trepte, creează inhibiții total insurmontabile. În păienjenișul de „calcule" pe care elevul este nevoit să-și bazeze cititul, atenția se axează tocmai pe aceste calcule, contactul vizual cu portativul slăbind în mod apreciabil (excepție fac, în mulți ani de chin, numai cei ce pornesc pe drumul profesionalismului). În același timp, se deturnează sensul solfegiului de la cititul la memorizare (atît ca percepție vizuală directă a grafiei, cît și ca transformare mentală sonoră a acesteia. Astfel, predarea exercițiilor se abordează fie cu ajutorul unui instrument, fie „de la ureche", după care acestea se învață, adică se memorizează. Citirea la prima vedere se obține foarte greu chiar și la exerciții extrem de ușoare, tocmai datorită practicii memorizării în predarea solfegiului.

În ceea ce privește problemele ritmice, ceea ce umbrește rezultatele este insuficienta insistență, încă de la început, pe tactare. Bineînțeles că și aici asigurarea cititului, adică organizarea mai judicioasă a reflexului vizual, poate determina rezultate mai substanțiale, deși în acest domeniu nu sînt de semnalat erori de dimensiunea celor enumerate în legătură cu intonarea propriu-zisă.

Ce înseamnă „teorie și solfegiu" ?

Nu putem să nu ne oprim și asupra sensului real a ceea ce, în mod curent, se numește „teorie și solfegiu". Nimeni nu poate nega importanța teoriei în general și deci nici importanța teoriei muzicii. Numai că „teoria muzicii" se referă în realitate la problemele de estetică, de istorie, de etnografie comparată și de critică muzicală, de pedagogie etc. Cum ar părea, de exemplu, o disciplină care s-ar intitula „teoria literaturii și abecedar", sau „teoria matematicii și tabla înmulțirii" ? Că trebuie să se dea explicații asupra utilizării semnelor muzicale, nu mai încape nici o îndoială ; altfel elevii nici nu le-ar asimila Dar atîta timp cît se pierde din vedere esența obiectului — *cititul muzical* — accentul căzînd invariabil pe o pedantă și totodată simplistă enunțare a tuturor semnelor grafice muzicale, elevii vor fi timorați de o materie la care nu au acces, pe care profesorul însuși va ști că o predă fără șansă de izbîndă, elev și profesor laolaltă constatînd la sfîrșitul cursului ceea ce știau de la început : cititul muzical nu se poate învăța. Dezolantă perspectivă, dezolantă concluzie. În această situație, care pînă acum pare a nu avea ieșire, încep să se audă voci care susțin inutilitatea alfabetizării muzicale de masă, care consideră că o cultură muzicală se poate constitui fără a se cunoaște cititul muzical, oferind numai spre audiții cît mai multă muzică și explicînd-o. Că audiția muzicală va constitui întotdeauna forma esențială de a cunoaște și a gusta, de a trăi muzica, nu încape nici o îndoială. În privința explicării muzicii există însă pericolul de a plafona la copii imaginea muzicală după cea oferită în explicație. Aceasta implică o influențare *subiectivă* și poate nu întotdeauna compatibilă cu sensibilitatea, cu personalitatea, cu fondul aperceptiv al copilului, o *direcționare* a fanteziei sale pe alte căi decît cea proprie copilului însuși, care poate fi — de ce nu ? — mai valoroasă, mai prolifică, mai interesantă.

Temelia unei culturi muzicale de masă

Îndrumarea în repertoriul muzical, stimularea (nu direcționarea !) gustului și fanteziei muzicale a elevilor pot constitui baza de dezvoltare a unor viitoare generații de muzicieni, de melomani apți de a duce muzica pe căile unei noi și neîntrerupte creații, pot constitui temelia unei mari culturi muzicale de masă. Dar aceasta este posibil numai în condițiile alfabetizării muzicale de masă, care creează premisele unei practici muzicale mentale, vocale și apoi instrumentale de natură să determine pe viitor o platformă mult mai înaltă și mai reală de selecționare a celor ce se vor dedica profesionalmente muzicii și, totodată, să creeze mase de melomani.

Credem că toate aceste deziderate se pot realiza printr-o metodă de predare a muzicii care, în linii mari, preconizează : 1—2 ani de solfegii în care se învață cîntatul în toate tonalitățile majore și minore (clasele II-III), 1—2 ani de practică muzicală intensă pe un repertoriu coral foarte bogat (clasele III-IV) și 2—3 ani de predare a diferite instrumente și cîntare în ansambluri instrumentale. (Considerăm că dacă vor cunoaște bine notația muzicală, dacă vor avea o bază muzicală suficient de amplă pentru a învăța, ajutați de o îndrumare elementară, să cînte pe instrumentul care le va plăcea, o bună parte din elevi vor putea să facă parte, începînd din clasa a V-a, din orchestrele școlare).

Un experiment realizat recent de noi sub egida Institutului de științe pedagogice la clasele a III-a și a IV-a ale Școlii generale nr. 122 din Capitală a arătat că, după 6 ore obișnuite de predare, elevii pot solfegia cîntece în orice tonalitate majoră. (Pentru această scurtă perioadă salturile pot fi efectuate numai pe treptele arpegiului de tonică). Această metodă, înlăturînd teoretizarea exagerată a elementelor grafice și insistența pe gama do major, urmărește să stimuleze la maximum reflexul vizual de citire rapidă a elementelor de bază ale grafiei muzicale prin participarea la jocuri antrenante datorită cărora, în 4—5 lecții, se predau denumirile treptelor portativului, intervalele și apoi tonalitățile. Intonarea se obține prin virtualitățile pe care le oferă sistemul tonal. Pe această bază se stimulează gîndirea muzicală (cu cele mai surprinzătoare perspective în dezvoltarea auzului armonic), înlăturîndu-se practica dăunătoare a memorizării solfegiului ; totodată, se creează premisele dictatului muzical. Bineînțeles, un rol esențial se acordă caracterului, structurii și gradației exercițiilor, în care se includ și fragmente din cele mai reprezentative opere muzicale.

Experimente viitoare vor putea stabili eficiența acestei metode și la clasa a II-a (sau chiar la clasa I, în ultimul trimestru).

ALFRED C. PANȚÎR
dirijor, compozitor

REVISTELE ELEVILOR

Desenul de mai sus e reprodus de pe coperta unei noi reviste școlare — revista „Manuscrise", editată de elevii Liceului nr. 27 din Capitală. Cu ea numărul publicațiilor școare de elevi trece de 190. Înregistrăm astfel un fapt deosebit de îmbucurător : o veche tradiție școlară, al cărei început poate fi legat de „Lacrimioarele învățăceilor gimnasiști la moartea profesorului lor Aron Pumnul", unde și-a publicat Eminescu întîia poezie, în urmă cu mai bine de un secol, a cunoscut în ultimii ani un adevărat reviriment. Înscriindu-se în sfera amplă a numeroselor acțiuni care converg către cultivarea aptitudinilor și talentelor tineretului, a capacităților lui intelectuale, acest fenomen este de natură să aducă o contribuție substanțială la descoperirea și valorificarea energiilor spirituale existente în lumea școlară. Încercările, căutările elevilor reprezintă germeni ai unor viitoare și autentice capacități.

Revista „Manuscrise" cuprinde versuri, proză, rubrici științifice și de informație literară etc., ca de altfel cele mai multe din revistele școlare, distingîndu-se însă printr-o interesantă integrare a materialului într-o concepție grafică proprie, de bun gust și reușită realizare.

Se cuvine menționat faptul că cei care se ocupă de educația tineretului și-au sporit preocupările pentru a sprijini redacțiile revistelor școlare în vederea obținerii unor publicații care să nu imite publicațiile adulților și care totodată să polarizeze atenția elevilor spre problemele de înaltă semnificație ale contemporaneității.

De curînd, aproape două sute de elevi din clasele IX-XI reprezentanți ai redacțiilor revistelor școlare de la diferite licee din țară, s-au întîlnit într-o tabără amenajată anume pentru ei la Gilma, în Munții Bucegi. Continuînd o acțiune începută în anul trecut, din inițiativa Ministerului Învățămîntului și a C.C. al U.T.C., această tabără a avut un program bogat în care figurau evident, la loc de frunte, preocupările literare. Cele mai bune creații publicate în foile volante ale taberei vor fi înmănunchiate în cea de a doua ediție a culegerii „Excelsior" — „Excelsior 1968".

Copiii îi cinstesc pe bătrîni

O scrisoare din Negrești, județul Neamț, semnată de Melania Bălan, comandanta unității de pionieri, îmi aducea, acum cîteva săptămîni, o știre emoționantă : pionierii din sat au poftit pe bunicii și bătrînii trecuți de șaptezeci de ani să asiste, la căminul cultural, la o serbare organizată anume în cinstea lor. Mi se dădeau și cîteva detalii despre program. Pionierii clasei a III-a au prezentat un montaj muzical-literar cu tema „Să cinstim pe bătrînii satului", iar cei din clasele a VII-a au jucat scenetele „Bunica" și „Bunicul", după Barbu Delavrancea. În programul întocmit de șoții Elena și Mihai Ailincăi, harnice cadre didactice ale școlii, au figurat cîntecele „Mama" de Chirescu, „Bătrînii" pe versuri de Octavian Goga, sau improvizația „Să ne trăiți moși și mătuse".

Poate pînă aici n-ar fi nimic neobișnuit. De mult, poporul nostru spune că dacă vreun sat n-ar avea bătrîni, ar trebui să-i cumpere. Totdeauna învățătorii și profesorii s-au străduit să promoveze, în școală și în societate, o educație a tineretului în respectul vîrstei, în admirația înțelepciunii vii dobîndite prin muncă, prin experiența vieții, prin observarea fenomenelor din natură și societate. Iar în satul Negrești-Neamț lucrează un mănunchi de dascăli deosebit de harnici, de inimoși, de devotați școlii. Inițiativele lor cultural-educative nu o dată au atras laudele secției de învățămînt a județului Am văzut piese de teatru, scenete, coruri și jocuri interpretate de elevi și cadre didactice, de fete și flăcăi din sat, sub îndrumarea artistică a învățătorilor sau profesorilor. Acum un an, profesorul I. Lămătic, directorul Neacșa, soții Ailincăi, Mărioara Macovei și alții dintre dascălii mai tineri sau mai vîrstnici din Negrești au adunat pe toți fiii satului, care de o jumătate de secol încoace au plecat la studii. A fost una dintre cele mai impresionante adunări : toți păreau roadele, de diverse vîrste, ale unui singur copac — satul. S-a realizat în acea întrevedere unul din cele mai tonice și mai pline de învățăminte momente pe care le-ar fi putut trăi toți cei care, după ce au copilărit pe coclaurii Negreștilor, după ce au cutezat să spargă zarea închisă, la miază-zi, de dealul Balaurului, au intrat în marele circuit al țării : învățători, ingineri, otițeri, tehnicieni avocați... Iar acum, după ani și ani de peregrinări, s-au întors, pe meleagurile pe unde au văzut lumina zilei și au săvîrșit primele năzdrăvănii.

Tot așa și acum, în inițiativa de a cinsti pe bătrînii satului, organizatorii nu numai că au căutat să creeze invitaților momente de desfătare sufletească, privindu-și nepoții și strănepoții cîntînd și recitînd, ci au poftit pe unii dintre dînșii — pe moș Pașcu, pe moș Filimon, pe Iancu Horghidan — să grăiască pionierilor. Să povestească parte din cele trăite, să înfățișeze copilăria, felul cum se făcea școala acum șaizeci de ani. Cum preda lecțiile învățătorul Dandu. De unde și cum își procurau pe atunci școlarii cărți. Unde și cum au muncit ei, mai tîrziu, ca să aibă din ce trăi. Din cuvintele bătrînilor și dincolo de ele, din gesturi, din zîmbete, din privirile înlăcrămate de bucurie, toți au înțeles poate mai mult decît din orice bucată de lectură și din orice lecție, o samă din tainele vieții și, mai ales, cît de mult s-a schimbat viața societății noastre în estimp. Au înțeles, de asemenea, cît de tericiți sînt bătrînii satului cînd se văd respectați și iubiți de un tineret nou, care trăiește infinit mai bine de cum trăia tineretul de altădată și mai ales de cum au trăit ei, bătrînii, cînd erau copii.

Îmi pare rău că n-am fost acolo să-i văd și să-i aud vorbind. Mi-aș fi aruncat privirile spre Ceuca, spre Sasca, spre dealul Almașului ori spre cer, să mi se desbureze ochii în clipele cînd copiii au cîntat în cinstea bătrînilor, „Mulți ani trăiască", le-au dăruit buchete de flori și le-au sărutat mîinile. Mă bucur totuși că acestea aparțin unor colegi care-și iubesc meseria cu pasiune și o dovedesc concret, prin fapte, prin inițiative vrednice de toată lauda Mă bucur și pentru că Negreștii din Neamț este satul în care m-am născut.

DUMITRU ALMAȘ

Aparate moderne de complexitate sporită

În ultima perioadă, profesorii Liceului „Bolyai Farcaș, din Tîrgu Mureș au manifestat un interes deosebit pentru confecționarea unor materiale didactice menite să contribuie la modernizarea predării.

De exemplu, profesorul emerit **Ladislau Arkosi** a confecționat un aparat care poate fi folosit la orele de astronomie, pentru predarea coordonatelor cerești, ca și la cercurile de elevi, pentru observări astronomice. El a utilizat în acest scop reflectorul astronomic școlar, pe care l-a transformat într-un dispozitiv cu acționare electromecanică. Instalat pe o pantă variabilă, reflectorul poate fi întrebuințat atît în poziție azimutală, cît și în poziție ecuatorială. Mișcarea lui este asigurată de două sisteme de roți dințate, acționate de două motoraşe electrice care pot fi ușor reglate atît în ceea ce privește sensul, cît și viteza de rotire. Cele două cadrane montate pe acest dispozitiv permit citirea unghiurilor pînă la valorile de secunde. Aparatul confecționat de prof. Arkosi a obținut premiul I la faza județeană a concursului de materiale didactice.

Tot un premiu I a luat aparatul de proiecție cu flux continuu pentru proiectarea diapozitivelor și diafilmelor, realizat de profesorul **Ștefan Petelei**. Este o realizare deosebit de interesantă, putînd fi folosită la mai multe obiecte pentru proiectarea diapozitivelor și a diafilmelor alb-negru și colorate, în întuneric cît și la lumina zilei, fără a se întrerupe lecția, astfel încît să fie posibilă și luarea notițelor. De menționat că se pot proiecta fără întrerupere 50—60 de imagini (sau chiar mai multe), cu text explicativ și ilustrație muzicală.

Mecanismul pentru transmiterea și translatarea diapozitivelor și diafilmelor se compune din patru părți : 1). cutia pentru diapozitive ; 2). pistonul (schimbătorul de imagini) ; 3). ghidajul diaramelor și 4). dispozitiv de translație. Schimbarea imaginii se realizează în două faze. În prima fază, pe care o putem numi faza dinamică, se produce schimbarea imaginii, translatarea și reașezarea diapozitivului în cutia de imagini. În faza a doua, statică, în timpul proiectării unei imagini, schimbătorul (pistonul) se reîntoarce în poziția inițială, se oprește și stagnează pînă la noua comandă.

Prototipul experimentat, aflat în funcțiune, a fost adaptat la diapozitive cu dimensiuni standard 50 x 50 mm, folosite și în străinătate. El are trei variante. Varianta A, cu acționare manuală, cuprinde cutia pentru diapozitive, dispozitivul schimbător de imagini, șine de ghidaj, dispozitiv de translatare, un sistem optic, un bec de 100 W și un dispozitiv (obișnuit) pentru transmiterea diafilmelor. Varianta B, cu acționare mecanică telecomandată, avînd cutia pentru diapozitive, dispozitivul schimbător de imagini, șinele de ghidaj, dispozitivul de translatare și sistemul optic la fel ca varianta A, are un bec de 2—300 W, un ventilator de răcire și un dispozitiv special pentru transmiterea diafilmelor, un mecanism clasic pentru acționarea pistonului și un dispozitiv clasic de telecomandă. În sfîrșit, varianta C, cu acționare automată cu bandă de magnetofon, are în plus față de varianta B un dispozitiv special pentru transmiterea diafilmelor „Leica", un dispozitiv telecomandat pentru reglarea clarității imaginii, un mecanism pentru acționarea benzii de magnetofon și un dispozitiv pentru acționarea benzii fără sfîrșit.

Mecanismul de comandă automată cu bandă de magnetofon se compune din două părți : mecanismul clasic pentru antrenarea benzii de magnetofon și dispozitiv pentru acționarea benzii fără sfîrșit. Dispozitivul în care se introduce cantitatea necesară de benzi este o cutie plată, confecționată din material plastic transparent, așezată în sens vertical. Dimensiunile cutiei variază după durata programului sonor (text și ilustrație muzicală de 10, 15 sau 20 minute). Banda se introduce în cutie între axul de antrenare și rola presoare și se scoate prin orificiul de la partea inferioară a cutiei. Prin acționarea axei de antrenare se introduce în continuare banda care cade pe fundul cutiei și, fiind elastică, formează bucle regulate și se așează în straturi suprapuse, umplînd cutia. Trecînd banda prin ghidajul de role întinzătoare, se lipesc cele două capete. Comanda automată se realizează prin scurtcircuitarea punctelor de contact cu ajutorul benzilor de contact intercalate.

Pentru confecționarea acestui aparat profesorul Ștefan Petelei a studiat un mare număr de lucrări de specialitate și aparate, a făcut multe experiențe și s-a consultat cu numeroși specialiști. Credem că aparatul realizat de el, complex dar ușor de mînuit, ar merita să fie confecționat în serie, pentru uzul tuturor școlilor.

Al doilea premiu l-a obținut, la faza județeană a concursului de materiale didactice, un alt profesor din școala noastră, profesorul de fizică **Ioan Klementisz**, care a construit o mașină electromecanică de calcul și un model al circuitului oscilant. Mașina electromecanică de calcul are o construcție universală, cuprinzînd un dispozitiv de introducere, un dispozitiv de memorizare, un dispozitiv de comandă, un dispozitiv aritmetic și un dispozitiv de extragere a rezultatelor Ea lucrează în sistemul binar și zecimal, dînd posibilitatea să se efectueze operații aritmetice și logice elementare. Mașina poate fi folosită în clasa a XII-a, la studiul capitolului „Mașini de calcul", ca și la cercurile de elevi. La rîndul său, modelul circuitului oscilant poate fi folosit la studiul capitolului „Oscilații electromagnetice", în clasele a VIII-a și a XII-a.

Prof. IULIA HORVÁTH
Tîrgu-Mureș

„Foaia de teme"

În anul acesta, ca și pe mulți dintre colegii mei, m-au preocupat problemele introducerii în predare a unor elemente ale instruirii programate, nu fiindcă aceasta este „la modă", ci fiindcă mi-am dat seama că pe această cale predarea ca de altfel și învățarea, pot fi mai eficiente. După părerea mea, în fiecare școală există posibilități de introducere a elementelor instruirii programate și, prin aceasta, de întărire a activității independente a elevilor.

Am experimentat în anul școlar încheiat de curînd, folosirea unor asemenea elemente la geografie. Este vorba, anume, de „foile de teme". O foaie de teme cuprinde, în general, pînă la 15 întrebări. Se dau, în plus, fotografii, hărți schematice, grafice etc. Întotdeauna una dintre întrebări este esențială. Uneori întrebările sînt însoțite de îndrumări scurte, formate din cuvinte puține (Caută pe hartă..., Gîndește-te..., Compară..., etc). Caut să redactez aceste întrebări într-o formă cît mai succintă, dar în același timp și precisă, spre a elimina posibilitatea ca ele să fie înțelese în mod greșit.

În alcătuirea foilor de teme folosesc ca punct de plecare manualul. Dar formulînd întrebările nu repet pur și simplu ceea ce scrie în manual, ci caut să stimulez gîndirea elevilor. Pun asemenea întrebări pentru consolidarea cunoștințelor predate anterior, pentru verificarea cunoștințelor din lecția la zi, pentru comunicarea de noi cunoștințe, pentru sprijinirea muncii independente a elevilor. Evident, la clasele mici întrebările sînt mai scurte, mai simple. În clasele mai mari pun întrebări mai complexe, care presupun sinteze, comparații etc. Toate însă fac apel la judecata elevilor, totdeauna concluziile trebuie să fie formulate de ei.

Cît despre fotografiile cuprinse în foile de teme, acestea sînt imagini de format mic, cunoscute în prealabil de elevi. Dacă întrebarea este : „Ce vezi în fotografie ?", atunci fotografia trebuie să aibă un singur sens. De pildă, pe fotografia despre Deșertul Gobi se vede și o cămilă. În acest caz ar fi incorectă întrebarea : „Ce vezi pe fotografie ?" fiindcă unii poate ar răspunde : „O cămilă". Pentru o astfel de fotografie pun o întrebare ca : „Pentru ce fel de zonă de climă este caracteristică fotografia ?".

Am alcătuit pînă acum 57 de foi de teme, dintre care 24 au fost aplicate cu succes (unele chiar de mai multe ori). Le-am multiplicat în atîtea exemplare cîte cerea numărul de elevi dintr-o clasă, așa încît fiecare să aibă foaia lui. Aceasta cere un surplus de muncă, dar randamentul e mai mare.

Iată, de exemplu, un fragment dintr-o foaie de teme pentru clasa a VII-a, cu subiectul „Vîntul" :

1. Cum se formează vîntul ?
2. Indică dinspre ce parte bate musonul (aici s-au dat două desene ; dedesubtul unuia era scris „Vară", dedesubtul altuia — „Iarnă").
   a) vara vîntul bate dinspre.....
   b) iarna vîntul bate dinspre.....
   c) în care anotimp aduce precipitații ?
   d) unde este cea mai abundentă precipitație ?

Iată și un alt exemplu, tot la clasa a VII-a, cu subiectul „Acțiunea forțelor externe asupra scoarței Pămîntului" :

1) Duna e formată de.....
2) Indică pe desen direcția vîntului (e anexat desenul unei dune).
3) Ce se întîmplă dacă sufli tare în nisipul uscat ?
4) Acoperă cu mușchi nisipul și suflă-l.
5) De ce e important învelișul vegetal deasupra nisipului ?

Pentru a-i obișnui pe elevi să lucreze cu foile de teme am rezolvat eu însumi, cu ei, cîteva asemenea foi. După aceea i-am lăsat să lucreze singuri, dîndu-le numai unele îndrumări. Rezolvarea temelor se face pe o foaie separată (ca în cazul extemporalelor), sau în caietele elevilor. Fără a mai copia întrebările, ei dau doar răspunsul la acestea. Clasa întreagă lucrează deodată, căci fiecare elev primește cîte o foaie.

Verificarea răspunsurilor vădește nemijlocit eficacitatea studiului. Acestea arată limpede unde se cer noi explicații, noi precizări, asupra căror probleme mai trebuie insistat. Metoda aceasta este bună și în cadrul lecțiilor de recapitulare, întrucît verificarea cunoștințelor se realizează mai iute și mai temeinic decît printr-o lucrare de control.

Prof. SILIMON-VARDAY ZOLTAN
Ghenci — Carei jud. Satu-Mare

Cerc experimental de automobilism

În acest an școlar, la Liceul „Ion Neculce" din București, școală de bază a Institutului de științe pedagogice, a luat ființă un cerc școlar experimental de automobilism menit să contribuie la cultivarea interesului și pasiunii elevilor pentru tehnică, pentru lucrările cu caracter aplicativ. Durata activității în cerc este egală cu durata liceului (clasele IX—XII), urmînd ca la absolvirea clasei a XII-a membrii cercului să obțină, o dată cu diploma de bacalaureat, și carnet de conducere auto. În primul an cercul a funcționat numai cu elevii claselor a IX-a. Continuîndu-și activitatea și în următoarele clase liceale, ei vor constitui, în anul școlar 1970—1971, prima promoție de posesori ai carnetului de conducere auto obținut pe baza pregătirii în cadrul unui cerc de automobilism.

Avînd în vedere caracterul experimental al cercului și, implicit, posibilitățile restrînse de cuprindere, în acest prim an s-au organizat în cadrul lui numai 5 grupe cu cîte 10—15 membri — elevi buni la învățătură și cu o comportare corespunzătoare, selecționați pe baza unei atente consultări a diriginților și a organizației U.T.C. Caracterul stimulatoriu imprimat selecției a avut în vedere nu numai cerințele de ordin tehnic, ci și cerințele de ordin moral, astfel încît elevii să-și dea seama că cel ce conduce un automobil trebuie să aibă conștiința unei înalte responsabilități sociale, disciplină exemplară, voință, capacitate de a lua într-un timp scurt decizia cea mai justă, să fie cumpătat, cinstit, sincer.

Credem că prezintă interes motivele pentru care s-au înscris elevii în cercul de automobilism, motive aflate de noi în urma unei anchete. 75,38 la sută dintre membrii cercului s-au înscris în cerc datorită pasiunii pentru automobilism. Peste 50 la sută din membrii cercului au considerat cunoașterea și conducerea automobilului drept o necesitate. Dacă unii dintre ei au notat că „astăzi este firesc să știi să conduci automobilul", alții au precizat că, în condițiile actualului stadiu de dezvoltare a țării noastre, „toți tinerii ar trebui să învețe să conducă". Sînt de reținut și cele 10,77 la sută răspunsuri care indică drept motiv principal al înscrierii în cerc dorința de a cunoaște țara : „Doresc să cutreier țara, să-i cunosc frumusețile și bogățiile" menționează o elevă. 15,38 la sută din răspunsuri vorbesc despre dorința tinerilor de a avea în viitor automobil propriu. Menționăm că ei văd ca realizabilă această dorință printr-o muncă conștiincioasă și printr-o bună gospodărire a veniturilor familiei.

Activitatea cercului de automobilism a suscitat un larg interes și în rîndurile fetelor. Este concludent faptul că din cei 65 de membri ai cercului, 32 sînt fete.

Activitatea cercului de automobilism constituind un experiment științific, cu intenții de extindere, se desfășoară pe baza unei programe speciale, elaborată sub formă de proiect de către Institutul de științe pedagogice. Această programă, care urmează să fie perfecționată și definitivată în procesul de desfășurare a experimentului, cuprinde teme referitoare la cunoașterea automibilului, corelate cu cunoștințe de mecanică, chimie, matematici, de tehnica și securitatea circulației, cunoașterea obligațiilor conducătorului auto etc. În interesul bunei desfășurări a activității cercului, liceul a organizat un cabinet special de automobilism. Cabinetul este înzestrat cu o masă de circulație, cu secțiuni de motoare și piese auto cu ajutorul cărora elevii își însușesc cunoștințe teoretice asupra motorului și fac aplicații practice în condiții de laborator. Ulterior aceste aplicații vor fi reluate în condițiile circulației rutiere normale. Activitatea din cabinet a fost completată cu acțiuni organizate în întreprinderi specializate în producția de automobile, în unități de reparații și întreținere auto, la centre de deservire a automobiliștilor, precum și în cadrul unor manifestări ale „Automobil-clubului român". De exemplu, la cooperativa „Automecanica" și garajul „Ciclop" elevii au asistat la reglaje în secțiile de mecanică și electricitate și au putut observa desfășurarea procesului tehnologic la stația de întreținere.

Începuturile activității cercului experimental de automobilism se anunță promițătoare. Concluzii definitive vor putea fi însă formulate numai pe baza desfășurării pînă la capăt a acestui experiment.

ROMEO DĂSCĂLESCU
secretar științific al Institutului de științe pedagogice

ION DRAGU
directorul Liceului „Ion Neculce"

Pentru modernizarea metodelor de predare

Numeroși învățători și profesori de la Liceul nr. 2 din Tîrnăveni se preocupă de perfecționarea metodelor de predare, de găsirea unor mijloace care să înlesnească transmiterea unor informații sau fixarea și verificarea cunoștințelor. Învățătoarea **Aurelia Buda** de pildă, a confecționat figuri mobile pentru predarea desenului, precum și planșe demonstrative pentru analizele gramaticale. La rîndul ei, învățătoarea **Iolanda Pethö** a confecționat un aparat cu care se pot efectua exerciții de înmulțire. Un aparat mai complex pentru cele 4 operații a fost confecționat de învățătoarea **Irma Boț**. Cu ajutorul acestui aparat, format din cîteva discuri fixate pe un portativ, se pot efectua 600 de exerciții în cadrul celor 4 operații.

În cadrul liceului a fost amenajat un laborator de examinare frontală și individuală, conceput și executat de profesorul **Andrei Szakacs**. Laboratorul este înzestrat cu o aparatură care dă profesorului posibilitatea să urmărească atît calitatea cît și cantitatea cunoștințelor întregii clase : o masă de comandă, un tablou pentru verificarea răspunsurilor date de elevi, un dispozitiv automat care măsoară timpul de gîndire, un dispozitiv care confirmă exactitatea răspunsurilor date de elevi și un aparat care indică procentajul de însușire a cunoștințelor.

Prof. GH. BOȚ
Tîrnăveni

Laborator modern de matematică

Profesorii de matematică de la școlile generale nr. 18, nr. 13 și nr. 14 din Sibiu au realizat în colaborare un laborator tehnic de matematică unde se efectuează experimente în vederea aplicării învățămîntului programat la clasele III—VIII. Acest laborator tehnic, instalat la Școala generală nr. 18 cuprinde o masă de comandă, pupitre cu aparate pentru elevi despărțite prin panouri demontabile, magnetofon etc.

Cele mai multe experimente s-au efectuat cu una din clasele a VII-a, clasa a VII-a B, care a fost împărțită în trei grupe. Elevii montează și demontează singuri aparatura, într-un timp scurt (5 minute).

Lecțiile ținute în laboratorul de matematică au îmbinat armonios învățămîntul programat și metodele moderne audiovizuale — ca de pildă proiecția — cu metodele clasice de predare.

Prof. I. FRĂȚICIU
Sibiu

Preparate microscopice proiectate pe ecran

La Liceul nr. 2 din Suceava s-a experimentat cu succes în cursul anului școlar trecut folosirea aparatului de proiecție tip „Diascol" în locul microscopului școlar pentru studierea structurii celulare a organismelor vii la lecțiile de botanică, zoologie și anatomie. Această metodă permite studierea unui număr mare de preparate microscopice într-un timp relativ scurt. Într-o oră, de pildă, pot fi studiate și explicate pentru întreaga clasă pînă la zece preparate. Pentru proiecție, lamele cu secțiuni trebuie să fie bine pregătite, centrate, clare și corespunzător colorate.

Din experiențele efectuate rezultă că proiecțiile preparatelor microscopice pot fi prezentate nu numai la întuneric, dar și la lumina zilei, pe un ecran alb de 1×1 m., înconjurat de un chenar negru de 0,50 m.

Prof. VALERIU REI
Suceava

Colegii — *Foto : prof. V. BOGDĂNEȚ — Bacău*

Exercițiul moral

calificative dar mă întreb de ce se lasă clasele, elevii, cu aceste calificative de-a lungul anilor de școală. Dacă într-o clasă de 35 de elevi 5 sînt foarte buni la învățătură și disciplină, este foarte greu ca ei singuri să creeze o emulație, să ridice restul clasei la nivelul lor. Nu puține exemple arată că, datorită faptului că nu s-a intervenit la timp, chiar elevii foarte buni coboară la nivelul „colectivului". Or, este perfect posibil ca fiecare colectiv să crească, să-și corecteze carențele.

Nu este firesc să avem o poziție obiectivistă față de activitatea cu elevii, să ne mulțumim a le pune note la învățătură și comportare. Trebuie să ne intereseze integral raporturile dintre elevi, dintre elevi și profesori, dintre elevi și organizațiile de tineret, dintre elevi și adulți în general. De obicei, de multe ori, din necunoașterea sau din tratarea superficială a acestor raporturi se încurajează trăsături negative cum sînt individualismul, egoismul, vedetismul de proastă calitate, se promovează elementele docile, fără personalitate, numai pentru motivul că e vorba de elevi „foarte buni", fără a se lua în seamă cum sînt priviți în clasa lor acești elevi „foarte buni", cum se poartă cînd nu sînt văzuți sau cînd în fața lor nu există o autoritate. Și invers, sînt relevați negativ elevi vioi care, evident, greșesc, dar numai pentru că nu au deprinderea de a acționa cum trebuie, deși vor să facă ceva bun. Raporturi de acest gen între elevi, care pot fi amplificate prin toleranța pe scară de masa a lipsei de politețe reciprocă, începută din primele clase între elevi, între băieți și fete, lipsa unui stil de muncă și cumpătare în clasă, în recreație, pe stradă, acasă — stil promovat de școală și statornicit prin perseverența cu care se urmărește respectarea în practică a normelor de comportare morală curentă — sînt lucruri uitate de foarte multe ori de pedagogi. În cazul acesta orice discuție teoretică despre comportare se duce de ripă.

Se întîmplă ca raporturile între elevi și profesori să fie uneori foarte reci. Firește, nu putem cere oricărui profesor să fie un om cald, deși ar fi de dorit. Sînt unele firi închise, chiar dacă au un fond profund și cald. Putem însă cere ca în fața elevilor să fie întotdeauna un om care manifestă cel puțin răbdare și înțelegere a înțelege clasa și pe fiecare elev în parte. Adolescenții pătrund foarte bine structura profesorilor și nu se apropie de cei indulgenți și calzi numai la suprafață. Ei nu se apropie nici de profesorul blazat, înconstant, care-și varsă necazul asupra clasei, de cel care le face procese de intenție și care le insuflă tendința de a călca regulile de conduită. Se petrec adevărate mici drame cînd un profesor se dezlănțuie cu invective asupra clasei sau a unui elev care a săvîrșit o abatere. Jignirea pe care o resimt în aceste cazuri elevii este foarte mare și creează o ruptură care se răsfrînge în general asupra raporturilor dintre adolescenți și lumea adulților. Dacă cerem elevilor să fie respectuoși cu adulții trebuie ca și noi să-i respectăm în adevăratul înțeles al cuvîntului și atunci vom obține și o deprindere morală foarte însemnată.

Desigur, în formarea deprinderilor morale intervin toți factorii, de la structura lecției, gradul în care îi solicită ea pe elevi, comportarea profesorului cu clasa, ținuta acestuia și pînă la ambianța școlară, la tot ce are ea permanent. Iar deprinderile de a fi buni cetățeni pornesc de la antrenamentul din școală, la care trebuie să se adauge treptat antrenamente de angajare în viața socială, a cartierului, a orașului, în toate împrejurările care oferă această situație. Cred că pe drumul pe care se merge acum în organizațiile de pionieri și de tineret se vor putea obține multe lucruri valoroase în construcția morală a elevilor tocmai pentru că se realizează antrenarea efectivă în acțiuni practice diversificate, în care se îmbină armonios scopurile morale educative și nevoile reale ale tinerei generații.

La întrebarea pusă adesea de profesori, în legătură cu formele și metodele ce trebuie folosite în educarea elevilor, aș răspunde că toate metodele și formele cunoscute, ca și cele nou create, sînt bune dacă sînt mînuite cu pricepere, într-un mod adecvat clasei, școlii, structurii elevilor respectivi. Dacă nu, oricîte forme noi și interesante vom iniția, ele vor fi lipsite de eficacitate. Militez pentru folosirea integrală, permanentă, a cadrului pe care îl oferă procesul de învățămînt și mediul social-politic al fiecărui loc unde se găsește școala, pentru îmbinarea armonioasă a cuvîntului, cărții, a documentului, a exemplelor trecutului istoric, a faptelor prezentului și a valorilor pe care le folosim în școală cu viața de fiecare zi, cu realitatea pe care o trăiește fiecare generație de elevi. Căci fiecare generație trăiește o realitate, cu personalitatea ei originală, inedită, plină de surprize, sursă mereu novatoare pentru programul educativ.

Teleșcoala

candidați vor cuprinde, printre altele, exerciții și probleme cu fracții, ecuații, sisteme de ecuații și rezolvarea problemelor cu ajutorul acestora, analiza și rezolvarea, prin diferite metode, a unor probleme de geometrie plană și în spațiu. Pentru candidații la examenul de bacalaureat și la concursurile de admitere în facultăți consultațiile la matematică se vor referi, în continuare, la numere complexe, șiruri, probleme de maxim și minim, geometrie și aplicarea algebrei în rezolvarea problemelor de geometrie, studiul funcțiilor cu ajutorul derivatelor. La fizică, aceeași categorie de candidați vor primi consultații în legătură cu forța electromagnetică și aplicațiile ei, inducția electromagnetică, curentul alternativ, generatoare și motoare electrice, circuite oscilante, tuburi electronice și transistoare, structura nucleului atomic, radioactivitatea și legile ei.

Dincolo de valoarea ca atare și de rezultatele practice ale acestor consultații, emisiunile la care ne referim prezintă un deosebit interes experimental în pregătirea unor cicluri de lecții televizate, elaborate pe baza programelor analitice pentru diferite discipline și clase. Desigur, un asemenea experiment ar fi avut o greutate specifică mai mare dacă s-ar fi efectuat în etapa pregătirii pentru examenele și concursurile desfășurate în lunile iunie—iulie, la care s-au prezentat marea majoritate a candidaților și cînd, deci, eficiența emisiunilor-consultații s-ar fi putut verifica într-o sferă mult mai largă. Totuși, în ceea ce privește problemele de conținut, de metodică, de folosire a tehnicii în învățămînt și, într-o oarecare măsură, de randament se pot face și acum o serie de observații menite să îmbunătățească „Teleșcoala". Aceasta solicită o contribuție susținută din partea cadrelor didactice. Urmărind cu ochiul atent și exigent al specialistului emisiunile-consultații ei își pot comunica opiniile, punctele de vedere, fie redacției noastre, fie redacției emisiunilor de tineret și copii a Radioteleviziunii, contribuind astfel la asigurarea unei baze solide pentru permanentizarea emisiunilor de teleșcoală.

În excursie

Pentru a preveni astfel de incidente, inspectoratul școlar al municipiului București a expediat în jurul datei de 1 iulie o adresă către toate inspectoratele județene din țară. Adresa informa pe cei ce doresc să vină cu elevii în Capitală că este neapărat necesar să ia legătura direct cu baza turistică unde vor fi cazați aceștia cu cel puțin 15 zile înaintea efectuării excursiei.

Dar se întîmplă uneori ca și atunci cînd sînt luate din vreme toate măsurile, cînd gazdele sînt anunțate din timp că vor primi oaspeți, să se lase totul pentru ultima clipă. De curînd am întîlnit pe la ora zece dimineața, pe coridoarele inspectoratului școlar al județului Timiș, un grup de elevi de la Școala generală nr. 46 din București. Profesorul Călin Dumitrescu, unul din conducătorii excursiei sosit în Timișoara la orele 5 dimineața, se străduia să transforme în realitate promisiunile dintr-o hîrtie care, pînă la ora aceea, se dovedise ineficace. „La adresa dv. din 24.VI.1968 — promitea inspectoratul din Timișoara — vă facem cunoscut că vă putem asigura cazarea și masa pentru cei 54 de elevi excursioniști în zilele de 5 și 6 iulie, la baza noastră turistică din localul Liceului nr. 10". Numai că directorul respectivei baze n-avea habar de aceste promisiuni. Așa că excursioniștii s-au prezentat în păr la inspectorat și după oarecari discuții, s-a ajuns la o soluție de compromis. Totul e bine cînd se termină cu bine. Dar credem că excursioniștii de la Școala nr. 46 ar fi avut de vizitat la Timișoara, în timpul pierdut pînă la lămurirea litigiului, obiective mai interesante decît clădirea inspectoratului...

Soluții la situații neprevăzute

În general, doza aproape inevitabilă de neprevăzut pe care o implică excursiile ar trebui compensată prin bunăvoință și înțelegere. Sînt mulți cei care dovedesc tocmai o asemenea atitudine. Într-o perioadă de vîrf, într-un moment cînd numărul de excursioniști depășea cu 150 capacitatea de cazare a Timișoarei, la 6 iulie, Clujul a anunțat excursia la Timișoara a elevilor Liceului din Mociu. Deși, așa cum se poate vedea din evidența foarte riguroasă ținută la inspectoratul din Timișoara, Clujul se află pe ultimul loc între localitățile care au anunțat sosirea unor excursioniști, timișorenii nu s-au grăbit să expedieze o scrisoare de refuz. Bunăvoința a găsit soluții acolo unde posibilitățile reale păreau să nu ofere nimic. Să mai amintim — deși nu face parte din subiectul nostru — și felul impresionant de colegial în care a fost găzduită la Timișoara excursia absolut neprevăzută a 30 de profesori din Cluj.

Unora însă le este mai comod să se refugieze înapoia unor piedici mai mult sau mai puțin „obiective". Cum au făcut de exemplu clujenii, care au comunicat inspectoratului școlar al județului Timiș, prin adresa nr. 6163 din 25. VI. că, întrucît între 15—16 iulie toate locurile bazei turistice din Cluj au fost ocupate de alți excursioniști, nu pot primi excursia anunțată de Școala generală nr. 6 din Timișoara. Observăm că la Cluj s-a declarat o capacitate de cazare pentru 450 de locuri și ne întrebăm dacă într-adevăr nu s-ar fi putut face nimic pentru primirea timișorenilor.

Astfel de probleme se pot rezolva destul de ușor cînd există dorința de a le rezolva. Și, după cum o arată realitatea, în marea majoritate a cazurilor ele se rezolvă, pentru că grija față de copii, dorința de a le oferi o vacanță plăcută, de a-i face să cunoască frumusețile și bogățiile patriei este un mobil puternic, în stare să înlăture inerția.

Acum, excursiile se desfășoară din plin. Spre litoral, de-a lungul văii Prahovei sau a văii Oltului, în Munții Apuseni sau Făgăraș, spre marile cetăți ale chimiei sau spre mînăstirile din Moldova, de-a lungul și de-a latul țării mii de copii și adolescenți, însoțiți de profesorii lor, cunosc și îndrăgesc meleagurile patriei.

ACTIVITATEA ORGANIZAȚIILOR SINDICALE

„Inima noastră tot pentru școală bate"

Printre multele manifestări prilejuite de încheierea unui an școlar, în ultimul timp începe să se încetățenească, să ia amploare și să se îmbogățească în semnificații sărbătorirea dascălilor care ies la pensie. Momentul — unic în viață — vine să marcheze încheierea unei etape de muncă. O etapă numai, căci dascălul, prin crezul profesiunii sale, este o viață întreagă dăruit nobilei și pasionantei munci de educare a tinerelor generații.

În aceste săptămîni scrisori, apeluri telefonice, invitații ne-au venit din toate colțurile de țară, din numeroasele școli unde birourile grupelor sindicale sau comitetele sindicatelor din învățămînt au organizat sărbătoriri în cinstea celor care și-au închinat o întreagă carieră școlii. La Liceul din Mărășești, jud. Vrancea, de pildă, în cadrul unei emoționante întîlniri colegiale inițiate de grupa sindicală, au fost sărbătoriți Ortansa Beraru, Elisabeta Bulat, Elena Boldea, Maria Corciovescu, Costache Beraru și Gheorghe Bulat. Evocarea unor amintiri din anii de muncă la catedră — ne scrie prof. Ion Carabadjac — a însemnat nu numai o plăcută aducere aminte pentru sărbătoriți, dar și un prilej pentru noi, cei mai tineri, de a urma frumosul exemplu de muncă modestă, conștiincioasă și plină de roade. Manifestări asemănătoare au avut loc la Giurgiu, la Bacău, la Craiova, la Fălticeni, la Cluj, la Oradea și în alte localități.

Deosebit de emoționantă a fost festivitatea organizată în cinstea învățătorilor și profesorilor care au ieșit la pensie de către Comitetul sindicatului învățămînt din sectorul 6 al Capitalei, împreună cu inspectoratul școlar.

— De fapt — ne-a spus profesoara Ioana Năstase, de la Școala generală nr. 146, pe care am întîlnit-o cu acest prilej — noi nu ne despărțim de școală, de colegi sau de elevi. Nu vom putea sta departe de ceea ce se petrece în învățămînt, de activitatea colegilor mai tineri. Orice am face, inima noastră tot pentru școală bate.

În acele momente ne-am amintit de sute și sute de dascăli pensionari care n-au întrerupt nici o clipă legăturile cu școala, cu colectivele din care au plecat. Cu același neastîmpăr ca și în anii tineri, cu dragostea și pasiunea care îl caracterizează pe pedagog, ei continuă să muncească acolo unde este nevoie de ei — la catedrele din satele unde nu sînt cadre calificate sau în activitatea obștească. În satul Coșova, așezat la poalele munților Poiana-Ruscăi, pe șoseaua națională Lugoj-Deva, o vom întîlni pe învățătoarea Valeria Gherga, care la vîrsta de 66 de ani se găsește tot acolo unde în urmă cu patru decenii a pus pentru prima dată condeiul în mîinile copiilor. Este nevoie de ea acolo și „dăscălița cea bătrînă" — cum i se spune în sat — n-a abdicat niciodată de la datoria sa. Ieșind la pensie de la una din școlile bucureștene, învățătoarea Ivăncuța Biber s-a reîntors în satul său natal, acolo unde tatăl ei, învățător și el, pusese bazele unei școli sătești, continuîndu-i astfel peste ani opera. Zilele trecute din comuna Amaru, jud. Buzău învățătoarea octogenară ne-a trimis invitația de a vizita frumoasa expoziție pe care a pregătit-o cu elevii ei la acest sfîrșit de an școlar. În altă parte a țării, pe valea Arieșului, învățătorul Iuliu Coroi, la cei peste 80 de ani ai săi continuă să fie permanent în fruntea tuturor inițiativelor frumoase din sat, animator înflăcărat al vieții culturale, dirijor al cunoscutului cor din Bistra, jud. Alba.

Foarte des poștașul ne aduce scrisori din Blaj, de la unul din corespondenții noștri, învățătorul pensionar Toma Cocișiu. Fost director al unei școli experimentale, îndrumător a mai multor generații de învățători, el este preocupat și acum, la o vîrstă venerabilă, de problemele aflate în centrul dezbaterilor pedagogice. De mulți ani la pensie, profesorul emerit Dimitrie Goga este prezent în fiecare an în școală prin noile ediții ale manualelor sale. Au de învățat de la bătrînul dascăl nu numai cei mici, dar și cei mari — profesorii membri ai cenaclului literar „Mihail Sadoveanu" — care de ani de zile se string în jurul său căutînd un sfat, o îndrumare.

Evident, spațiul restrîns al rubricii de față nu ne permite să continuăm lungul șir de exemple pe care din belșug le putem avea. Sărbătorirea periodică a pensionarilor — inițiativă pe care am dori-o extinsă — prilejuiește de fiecare dată un inventar al bogatului tezaur al slujitorilor de nădejde pe care îi are școala românească.

AL. I. VLADIMIR

La Teatrul popular din Călărași

În anul 1946, un grup de artiști amatori din Călărași, în majoritate cadre didactice, s-au întîlnit pentru prima dată ca să dea viață dorinței lor de a juca teatru. De atunci, de-a lungul celor 22 de ani care au trecut, i-a unit mereu pasiunea comună pentru scenă.

Profesorul Vasile Mihalache, actualul instructor al teatrului, își amintește cu plăcere de primii ani ai activității acestuia. Învățătorii Sofia Susan, Ilie Mița, profesorul Aurel Șerbănescu sînt doar cîțiva dintre primii artiști amatori pe care îi mai găsim și azi în rîndurile colectivului. Alături de „veterani" au venit, rînd pe rînd, noi interpreți, tineri iubitori ai teatrului, care au fost primiți cu căldură de interpreții mai vîrstnici. Cu sinceră emoție vorbesc, de exemplu, profesoara Rodica Ilionoiu și bibliotecara școlară Teonia Pătrașcu, tinere membre ale echipei, despre dragostea cu care au fost primite în colectiv.

Artiștii amatori din Călărași interpretează cu precădere piese din dramaturgia românească: „O noapte furtunoasă" și „O scrisoare pierdută" de I. L. Caragiale, „Sosesc diseară" de T. Mușatescu, „Io, Mircea Voivod" de Dan Tărchilă și multe altele.

Ne aflăm în plină desfășurare a celui de-al V-lea festival bienal de teatru „I. L. Caragiale", confruntare artistică de la care nici Teatrul popular din Călărași nu poate să lipsească. Grija cu care actorii lui se pregătesc acum intens pentru festival, sub îndrumarea lui Stelian Cremenciuc de la Teatrul „Barbu Delavrancea", ne dă convingerea că nici în actuala competiție artistică talentații interpreți călărășeni nu-și vor dezmînti faima.

GHEORGHE G. MUNTEANU

TESTUL SOCIOMETRIC

Testul sociometric este un mijloc care permite determinarea gradului de integrare a unui individ în grupul căruia îi aparține, a relațiilor dintre indivizi în colectiv și a tipului acestor relații, precum și a structurii interne a grupului sau a configurației relațiilor afective și raționale existente în grup.

Unele curente ale psihologiei sociale apusene, ca de pildă „școala" lui J. L. Moreno, pleacă de la ideea neconformă cu realitatea că afectivitatea, cu latura ei perfecțional-simpatetică, este determinantă în structura societății și ajung la concepția fundamental greșită că „matricea sociometrică" este principiul activ al dezvoltării și perfecționării sociale. De pe poziția apărării adevărului științific, E clar că o asemenea concepție este profund eronată. Considerăm, totuși, că tehnica experimentală sociometrică poate fi valorificată în condițiile socialismului, că testul sociometric, ca test al configurației sociale a unui grup este o metodă adecvată de cunoaștere a configurației afectiv-raționale a grupului.

Aplicat în sistemul educațional din școală, testul sociometric — care constă într-un protocol de întrebări formulate de experimentator (învățător sau profesor), în funcție de obiectivul (criteriul) stabilit — urmărește să determine gradul de integrare a individului în colectiv (adică ceea ce se numește „status social"), cauzele și motivația care determină un status-social ridicat sau scăzut, complexele și tensiunile psihologice prin care trec unii copii, cauzele apariției acestora, influența lor asupra statusului-social, structura internă a grupului, ramificațiile sau rețelele relaționale afective și raționale în grup și influența lor asupra formării colectivului etc. Datele culese se trec fie într-o matrice sociometrică, fie într-o sociogramă, transpunere grafică a relațiilor dintre elevi.

O serie de psihologi străini care au aplicat testul sociometric au plecat de la criterii cum ar fi „cu care coleg preferi să stai în bancă, cu care ai refuza să stai în bancă, care ți-ar fi indiferent"; „cu care colegi preferi să te joci"; „ghicește care colegi te-au preferat, care te-au refuzat": „cu care din colegi ai prefera să fii la anul în clasă..." etc. În cercetările noastre am mers pe o arie mai largă de criterii, urmărind să surprindem latura afectiv-emoțională în funcție de atitudinea față de colectiv, de alți oameni, față de învățătură și alte activități, ne-am interesat de psiho-sociologia timpului liber, de dorințe, idealuri, pasiuni etc., ca și de dinamica acestora de la o vîrstă la alta (începînd cu copii preșcolari pînă la studenți). Într-un cuvînt, am ținut seama de locul și rolul configurației afectiv-raționale în structurarea personalității elevilor și influența ei asupra vieții de colectiv.

Putem găsi la doi elevi, uneori, același status social, dar privit sub aspectul accepțiunii noțiunii de colectiv socialist acesta poate exprima valori diferite, chiar opuse. De exemplu, un elev poate fi preferat de n. subiecți foarte buni la învățătură și disciplină, în timp ce altul este preferat de același număr de subiecți, dar certați cu învățătura și disciplina. De aici necesitatea studierii rezultatelor testului prin luarea în considerare a personalității integrale a elevilor, a studierii rețelelor relaționale constatate în funcție de calitatea lor, de motivele și cauzele care stau la baza configurării lor. Altfel spus, statusul social trebuie adjudecat în funcție de poziția de rang a celor care l-au votat.

Clasa este gruparea socială de bază prin care copilul se integrează în societate, se finalizează ca om cu particularități prefigurate de modelul uman cerut de societatea socialistă. Or, existența în clasă a unor rețele „anti-colectiv" îngreuiază fenomenul educației și face să apară uneori o neconcordanță între bunele intenții ale educatorului și rezultatele obținute. Chiar în formația colectivelor ce par a nu pune probleme sub aspect pedagogic există uneori, în stare latentă, recesivă, elemente defective și chiar focare ale unor conflicte.

Din cercetările noastre, întreprinse la un număr de 56 de clase, de la a V-a la a XI-a, am desprins existența unor fenomene relațional-afective cu importante implicații pedagogice, fenomene care nu pot fi descoperite și cunoscute numai pe baza observației sau a altor metode pur psihologice. Astfel, într-o clasă a VI-a, folosind testul sociometric cu criteriul „cu care coleg (colegă) preferi să te joci în timpul liber ?", am constatat existența unui număr de relații preferențiale extrem de scăzut (9 preferințe exprimate, față de 70—80 la alte clase), deci un colectiv dezorganizat, mai ales că numărul respingerilor era suficient de mare. Folosind și alte mijloace de investigare, am descoperit că ceea ce determina această situație era sistemul defectuos al influențelor educative al diriginței și al familiei, care au alimentat într-un fel sau altul, orgoliul, egoismul și concurența nepedagogică între elevi.

Tot pe calea testului sociometric am descoperit — la o școală din Dobrogea, că activitatea cu cel mai scăzut indice sociometric era activitatea pionierească. Din motivația exprimată de elevi ne-am dat seama că fenomenul era determinat de slaba calitate a acestei activități, de necorespondența ei cu aspirațiile copiilor, cu specificul lor psihologic: se organizau doar ședințe în care predominau mustruluiala și dădăceala și „acțiuni" de ordin gospodăresc care, deși bine intenționate, nefiind conduse cu pricepere, se transformau în contrariul lor, devenind pentru copii adevărate corvezi. După cunoașterea cauzelor și în urma îndrumărilor calificate primite de la Consiliul județean al pionierilor, situația s-a schimbat. Peste un an-n-am mai constatat aici nici cele mai slabe reticențe față de activitatea pionierească, ceea ce înseamnă că restructurarea poziției afective este un fenomen de necontestat.

Cu ajutorul testului sociometric putem descoperi nu numai aspecte ale vieții de colectiv, ci și foarte subtile fenomene psihologice individuale, care scapă de regulă observației și influențează într-un fel sau altul status-ul social individual. Am putut constata astfel că un elev bun la învățătură și disciplină avea totuși un status social scăzut, deoarece se izola de colectiv, refugiindu-se numai în lectură. Un altul, mai puțin bun la învățătură și disciplină, avea un foarte bun status social prin marea lui sociabilitate și adeziune la grup. Iată și un exemplu referitor la preferințele elevilor în ceea ce privește ocupațiile din timpul liber: la 4 clase a XI-a, din totalul de 414 preferințe exprimate, 48 au fost pentru film, 52 pentru dans, 32 pentru plimbare.

După cum se vede, cu ajutorul testului sociometric se pot face constatări în domenii foarte variate ale muncii educaționale. Tocmai în aceasta constă valoarea lui. Punînd în evidență o serie de fenomene, înlesnind cunoașterea cauzelor care le determină, ne dă posibilitatea să favorizăm rezolvarea problemelor practice ale educației. În acest sens sîntem de acord cu ideea susținută de O. Engelmayer în „Das Soziogram in der modernen Schule", că tehnica sociometrică care nu este activă din punct de vedere pedagogic nu are nici o motivare în practica școlară.

Prof. N. C. MATEI
Universitatea București

Pe teme științifice

Climatul etic al cadrului educativ

Educatorii, oamenii care educă, sînt chemați prin însăși misiunea lor, să fie ei, în primul rînd, oameni cu un ireproșabil profil moral, cu o perfectă comportare etică. Evident, această veritabilă axiomă a educației are drept principal cîmp de acțiune instituția școlară. Atît pentru colectivul educatorilor în ansamblul său, cît și pentru fiecare educator în parte, ținuta etică înaltă constituie un atribut esențial, o condiție „sine qua non". Spre mîndria învățămîntului nostru, o astfel de ținută este caracteristică pentru marea majoritate a membrilor corpului profesoral. În aproape toate școlile noastre domnește o atmosferă sănătoasă de muncă rodnică și emulație în scopul obținerii unor rezultate mereu mai bune în activitatea comună desfășurată de colectivele didactice pentru creșterea tinerei generații. Și trebuie spus că la crearea acestei atmosfere au adus o importantă contribuție organizațiile sindicale din școli, care au inițiat multe acțiuni pozitive pentru educarea educatorilor.

Dar oare este creată o asemenea atmosferă pretutindeni? Unele fapte pe care le întîlnim în rîndurile anumitor colective școlare arată că nu.

Iată bunăoară, un exemplu. La o școală din comuna Pescari, județul Caraș-Severin, în locul unui colectiv didactic unitar profesorii s-au împărțit în tabere adverse, care se pîndesc și caută să se lovească reciproc. Grija pentru bunul mers al școlii, pentru rezultatele la învățătură ale elevilor a rămas pe planul al zecelea. Mai mult chiar: o carență sau chiar un eșec înregistrat de reprezentantul uneia dintre tabere stîrnește bucurie în cealaltă tabără. Mai poate fi de mirare că școala este neîngrijită, că există serioase neorînduieli în administrarea ei, că nivelul pregătirii absolvenților de aici este dintre cele mai scăzute? În acest caz însă — și se pune pe drept cuvînt întrebarea — de ce? — biroul grupei sindicale n-a acționat eficient, inițiind doar acțiuni formale.

O serie de cadre didactice ne-au semnalat un fapt care tulbură nu o dată atmosfera ce domnește în colectivele didactice — anume, acela că în unele școli premiile cuvenite cadrelor didactice sînt acordate „în taină". Aceasta creează suspiciuni, bănuieli de favoritism etc. Au o parte din vină aici și birourile grupelor sindicale din școlile respective, care în loc să acționeze în sens pozitiv, s-au păstrat în expectativă.

Aceste fapte subliniază din nou necesitatea ca organele sindicale din toate școlile să-și îndeplinească misiunea lor educativă în rîndurile colectivelor didactice. Ele au datoria să pună în dezbatere probleme privind etica profesională, principialitatea în relațiile dintre membrii corpului didactic, între aceștia și cetățeni, să apere interesele unor învățători, profesori sau membri ai personalului administrativ al școlilor atunci cînd acestea sînt, pe nedrept, lezate. Procedîndu-se consecvent în acest sens fără îndoială că n-ar mai fi posibilă apariția unor situații extreme ca acelea semnalate.

AL. C.

Prof. PETRE JUCU : Portret

(Din expoziția deschisă la Clubul sindicatelor din învățămînt-București)

Rectificare

Prin ordinul ministrului învățămîntului nr. 307/1968, publicat în „Gazeta învățămîntului" nr. 953 din 29 iunie a.c. s-a acordat gradul I în învățămînt următoarelor cadre didactice:

1. Dumitrescu Constantin, învățător, Școala generală din comuna Optași, județul Olt;

2. Ali Geafer Ahmet Nagi, profesor de geografie, Editura didactică și pedagogică.

În legătură cu unele greșeli de nume și date privind unele cadre didactice care au obținut gradul I prin ordinul ministrului învățămîntului nr. 307/1968, publicat în numărul anterior al ziarului, facem rectificările cuvenite:

1. Moldovan T. Teodor, învățător Școala generală din comuna Bărăbanț, județul Alba;

2. Andreicic Ana, profesor limba română, Liceul din Cugir, județul Alba;

3. Ionescu Dumitru, profesor de matematică, Liceul nr. 5 din Timișoara.

4. Frișan Teodor, profesor defectologie, Școala ajutătoare din Cluj.

5. Pretz F. Francisc, profesor de fizică, Școala generală nr. 15 T. Vladimirescu, județul Arad.

Expoziția ION CIORĂNESCU

Sub auspiciile Institutului de științe pedagogice, la Muzeul pedagogic s-a deschis recent o expoziție închinată lui Ion Ciorănescu, animator al învățămîntului special din România. Expoziția prilejuiește o rememorare a vieții și activității prodigioase, de aproape o jumătate de secol, a acestui cunoscut fruntaș al școlii românești. Vernisajul a fost precedat de o comunicare despre Ion Ciorănescu făcută de Virginia Sorescu, cercetător științific la Institutul de științe pedagogice.

Figură reprezentativă a surdopedagogiei românești, profesorul Ion Ciorănescu (1874—1948) a fost un militant hotărît pentru îmbunătățirea învățămîntului special, un profesor excepțional și un inspector care a îndrumat cu competență școlile speciale. Numeroasele documente, fotografii, manuscrise, manuale, studii și articole prezentate în expoziție sînt grăitoare în acest sens. Astfel, patru scrisori ale lui Spiru Haret din perioada 1908—1910 atestă aprecierea deosebită ce i-o acorda acesta lui Ion Ciorănescu, pe care l-a trimis la specializare peste hotare. Numeroasele ediții ale manualelor elaborate de Ion Ciorănescu arată cît erau de solicitate lucrările lui. Unele procese verbale întocmite de el cu prilejul inspecțiilor sale, din care cîteva se află în expoziție, pot constitui adevărate îndrumătoare pedagogice. Relevabilă este și preocuparea lui Ion Ciorănescu pentru specializarea cadrelor didactice, preocupare caracterizată în numeroase lucrări. Se întîlnesc astfel în expoziție „Cursul de pedagogie specială", „Introducere în istoria pedagogiei învățămîntului surdo-muților", o programă analitică de pedagogie specială, un regulament pentru cursurile speciale și alte asemenea documente.

Așa cum a fost concepută și realizată, expoziția oferă vizitatorilor o imagine clară și sugestivă a personalității cultural-științifice a pedagogului umanist care a fost Ion Ciorănescu

Prof. VICTORIA POPOVICI

PAGINI DIN ISTORIA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

ÎN EPOCA DE PIATRĂ

— În școala lui încă nu s-au luat măsuri în legătură cu supraîncărcarea...

ÎN ANTICHITATE

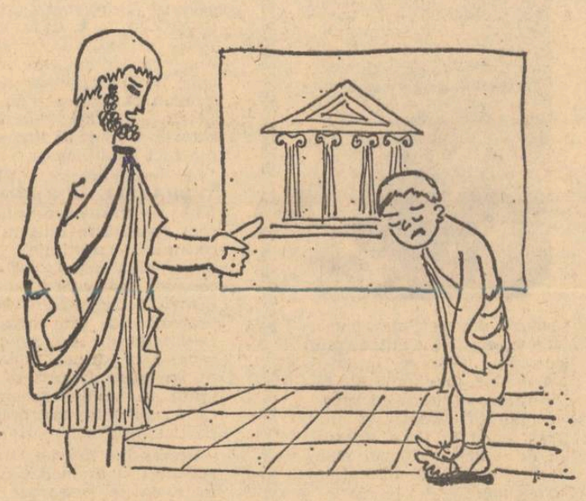

— Abia s-a adunat puțină materie la istorie, și tot nu înveți!

Desene de MIRCEA IONEL

MEMENTO pentru conducătorii de excursii

● *Cînd stabiliți traseele de străbătut pe jos, gîndiți-vă la posibilitățile elevilor, nu la performanțele lui Bikila Abebe, cîștigătorul maratonului la Olimpiadele de la Roma și Tokio. S-ar putea ca organizatorul să se numere printre primii care abandonează...*

● *Obiectivele unei excursii de o săptămînă se parcurg în timp de 7 zile. Nu încercați să le realizați într-o singură zi, cu gîndul că celelalte 6 zile le veți consacra unor întîlniri prelungite cu familia și prietenii „pe traseu".*

● *O excursie înseamnă cursuri de zi și serale, în continuare, cu aceiași elevi. Conducerea fără frecvență a acestor cursuri sau cu frecvența la restaurant nu se admite.*

● *Nu apreciați calitățile elevilor cu care vă aflați în excursie după cunoștințele lor la materia pe care o predați. Faptul că unul dintre ei a dus în spate și rucsacul unui coleg obosit e tot atît de important aici ca și faptul că el cunoaște la perfecție demonstrația teoremei lui Maxwell.*

● *Nu vă impuneți preferințele și gusturile în orice ocazie. Altfel, elevii vor spune că ei v-au însoțit în excursia dv., și nu că dv. ați fost cu ei în excursie.*

● *Gazde și oaspeți ai bazelor turistice! Nu uitați zicala: „Ce ție nu-ți place, altuia nu face!"*

● *Dacă soția nu vrea să vă încredințeze fiul în excursie decît dacă vine și ea, însoțită, bineînțeles, de bunica băiatului și de o mătușă care să ajute la gospodărie, lăsați neapărat și copilul acasă. Sau și mai bine lăsați-l să plece în excursie cu școala lui.*

● *Nu-i obosiți prea mult pe elevi în timpul zilei cu ascensiunile, pe considerentul că „tot se vor odihni la noapte în tren". S-ar putea ca suirea în tren să fie mult mai grea decît toate ascensiunile.*

● *Faptul că un elev v-a cîștigat trei partide de șah la rînd nu vă îndreptățește să-l caracterizați drept un element nedisciplinat și arogant în relațiile cu profesorii.*

M. FLORIN

DOUĂ PERSONALITĂȚI INTERNAȚIONALE

despre:

- Aspecte calitative, cantitative și tehnice ale procesului de educație
- Formarea și perfecționarea specialiștilor

Prezența la București, cu prilejul reuniunii mixte a Comitetului administrativ de coordonare al O.N.U. și Comitetului pentru programe și coordonare al Consiliului Economic și Social O.N.U., a unor eminente personalități din conducerea acestor instituții a prilejuit redacției „Gazetei învățămîntului" cîteva discuții deosebit de interesante în legătură cu accesul tinerelor generații la valorile civilizației și culturii, precum și în legătură cu problemele actuale și de perspectivă ale educației în lumea contemporană. Interlocutorii noștri au fost René Maheu, director general al UNESCO, filozof și om de cultură cu prestigiu internațional, a cărui activitate este strîns legată de dezvoltarea organizației pe care o conduce și în cadrul căreia a început să activeze încă din anul 1946 și Henry Richardson Labouisse, director executiv al Fondului Națiunilor Unite pentru copii (UNICEF).

RENÉ MAHEU

Discuția cu directorul general al UNESCO a debutat cu o întrebare menită să contureze dimensiunile și direcțiile actuale ale activității acestei importante organizații internaționale. L-am întrebat așadar pe dl. Maheu : care sînt principalele obiective pe care le urmărește în momentul de față UNESCO în ceea ce privește progresul învățămîntului și educației în lume ?

Obiectivele majore ale UNESCO sînt determinate de marile, complexele și adesea contradictoriile probleme ale dezvoltării învățămîntului și educației în lumea întreagă. Sintetizînd, putem spune că avem de a face cu trei categorii de asemenea probleme. O primă categorie vizează latura cantitativă a progresului în învățămînt și educație, a doua are în vedere laturile calitative ale acestui progres, în timp ce a treia se referă la concepțiile și metodele generale utilizate pe tărîmul educației.

Din punct de vedere cantitativ un prim aspect îl constituie alfa-

betizarea funcțională a adulților. După cum se știe, aproximativ 45 la sută din populația adultă din întreaga lume este analfabetă. În multe țări s-au întreprins eforturi susținute în domeniul alfabetizării. Pe parcursul anumitor campanii s-au înregistrat însă mari pierderi de efective, ajungînd uneori pînă la 80 la sută din totalul celor înscriși inițial la cursuri. Motivul principal al acestor relative eșecuri este, așa cum au constatat specialiștii noștri, că alfabetizarea nu avea în țările respective o motivație suficientă : achiziția de cunoștințe nu se traducea printr-o îmbunătățire a condiției sociale, deci efortul în studiu nu era recompensat. Iată de ce considerăm ca unică soluție științifică alfabetizarea funcțională, adică însoțirea accesului la știința de carte cu dezvoltarea economică și progresul social. Datorită faptului că ne-am bazat pe aceste principii, campaniile de alfabetizare inițiate în ultimii ani de către UNESCO au înregistrat mai puțin de 20 la sută pierderi de efectiv.

O importantă problemă cantitativă pe planul educației o constituie și accesul femeilor la învățămînt. Deși reprezintă peste 50 la sută din populația globului, femeile sînt în mare măsură, pe planul educației, o mare rezervă nefolosită. Acest enorm rezervor de energie se cere valorificat. Iată de ce programele elaborate de noi prevăd, odată cu alfabetizarea femeilor, organizarea unor cursuri de economie menajeră, de croitorie, de igienă.

Formarea cadrelor medii și superioare și participarea lor la dezvoltarea diferitelor țări constituie o altă importantă problemă de ordin cantitativ a învățămîntului contemporan. Ținînd seama că în ultimul timp s-a acordat o atenție deosebită cadrelor cu pregătire superioară, în momentul de față există un dezechilibru în sfera pregătirii cadrelor medii. Măsurile cuprinse în studiile elaborate de UNESCO urmăresc ocuparea în forme adecvate a vidului relativ existînd în anumite țări între o elită intelectuală și masa populației active.

Vă rugăm să vă referiți și la problemele de ordin calitativ.

Ceea ce se impune cu precădere în sfera învățămîntului nu este ceea ce am putea numi „mai multă educație", ci o ameliorare a activităților educative, începînd cu prima treaptă. În cele mai multe țări din lume învățămîntul primar, în special cel din mediul rural, nu este adaptat cerințelor. Eforturile de reformare a acestui învățămînt vizează atît planurile de învățămînt și programele, cît și metodele și tehnicile folosite în predare. Cu aceeași acuitate se pune și problema învățămîntului tehnic din mediul rural, pentru rezolvarea căreia colaborăm cu U.N.I.C.E.F. și sperăm să stringem pe viitor legăturile cu Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură — F.A.O.

Probleme calitative de importanță capitală stau în fața învățămîntului superior din țările dezvoltate care nu aparțin sistemului socialist. Apare stringentă necesitatea ca în aceste țări să se treacă la un învățămînt superior de masă, astfel încît toți tinerii cu posibilități intelectuale și care doresc să studieze să poată pătrunde în universități. Conferința miniștrilor învățămîntului din țările europene desfășurată în toamna trecută la Viena a subliniat cu tărie această cerință, iar evenimentele ulterioare care s-au desfășurat și se mai desfășoară într-o serie întreagă de țări arată cîtă dreptate au partizanii unei reforme democratice a învățămîntului superior.

Se impune cu tărie și promovarea unei pedagogii noi, a unei educații în spiritul înțelegerii și cooperării internaționale. Inițiativele României în această direcție s-au bucurat de întregul nostru sprijin. După părerea noastră, menirea unei noi pedagogii constă în lărgirea orizontului procesului instructiv-educativ de la transmiterea unor adevăruri științifice și a modalităților de utilizare practică a cunoștințelor către o preocupare permanentă pentru întreaga viață socială și morală a tineretului.

În strînsă legătură cu promovarea unei pedagogii noi se pune problema renovării tehnologiei educației. Aici se manifestă încă un conservatorism destul de accentuat față de introducerea mijloacelor tehnice audio-vizuale de pildă, sau față de instruirea programată, conservatorism care trebuie combătut prin fapte concrete și convingătoare.

Prin ce mijloace urmărește UNESCO realizarea acestor multiple obiective ?

Programul nostru prevede colocvii cu caracter internațional care să permită confruntarea ideilor cu privire la dezvoltarea educației, realizarea unor proiecte-pilot, organizarea unor cercetări experimentale (în momentul de față dispunem de cîteva sute de școli experimentale), ca și a unor stagii pentru perfecționarea profesorilor. De asemenea, organizăm conferințe cu caracter internațional în care, în funcție de cerințele generale ale dezvoltării, statele participante își pot defini propriile lor obiective și priorități. O asemenea conferință a fost, de pildă, Conferința de instrucțiune publică, care are loc acum la Geneva. Ea va fi urmată de o conferință a miniștrilor învățămîntului din țările Africii, care se va desfășura la Nairobi (Kenya) și la New Delhi (India).

HENRY RICHARDSON LABOUISSE

Este unanim recunoscut, domnule Labouisse, că perspectivele omenirii depind într-o măsură determinantă de modul cum vom ști să asigurăm dezvoltarea și accesul la cultură al celor care astăzi sînt la vîrsta copilăriei. Știm că U.N.I.C.E.F. desfășoară în acest domeniu o amplă activitate care a fost răsplătită în anul 1965 cu Premiul Nobel pentru pace. Care sînt jaloanele actuale ale acestei activități ?

Sprijinul nostru material se îndreaptă în momentul de față către 119 țări ale căror popoare, în majoritate, se situează la un nivel de subdezvoltare. Ajutoarele pe care le distribuim vin din 117 țări, atît de la guverne cît și din contribuțiile voluntare ale anumitor persoane sau organizații.

Programul nostru de sprijin este foarte complex și vizează obiective multiple, cuprinse în deviza „Totul pentru copii". El prevede, bunăoară, ajutorarea familiilor din anumite țări pentru a crea condiții normale de creștere și formare intelectuală și fizică a copiilor.

Cea mai mare parte a bugetului nostru, respectiv 50 la sută, este repartizată pentru dotarea cu echipament a centrelor de ajutor create în diferite țări, pentru crearea de noi centre pentru întreținerea copiilor și remunerarea personalului de specialitate — medici, pedagogi, psihologi etc. Numărul ajutoarelor distribuite prin centrele noastre amplasate în diferite țări subdezvoltate s-a ridicat în

ultimul an la 35.000. De asemenea, din aceste fonduri sînt achiziționate diferite vehicule cu care se deplasează personalul nostru de specialitate sau este organizat transportul copiilor.

În sfîrșit, 25 la sută dintre resursele noastre sînt destinate educației. Cu ele se asigură dotarea centrelor de școlarizare cu echipament, procurarea mijloacelor tehnice audio-vizuale cu ajutorul cărora să se poată realiza un învățămînt modern. Tot din aceste fonduri sînt finanțate cursurile de pregătire și specializare a cadrelor didactice.

Țin să subliniez că U.N.I.C.E.F. nu își aduce singur la îndeplinire programele, ci acordă fonduri și asistență de specialitate guvernelor interesate, care acționează în lumina programului lor propriu de dezvoltare.

După cîte știm, în cursul vizitei făcute în țara noastră ați putut cunoaște cîteva instituții românești a căror activitate este în strînsă legătură cu obiectivele U.N.I.C.E.F. Care sînt impresiile dumneavoastră în legătură cu aceste instituții ?

Am fost deosebit de impresionat, cu prilejul vizitelor făcute la „Casa copilului" și la Casa de copii școlari nr. 6 din București, precum și la Palatul pionierilor, de grija deosebită acordată în țara dv. copiilor, de condițiile materiale care li s-au asigurat. Ceea ce m-a impresionat deopotrivă în aceste excelente instituții este nivelul profesional și competența deosebit de ridicate ale cadrelor care desfășoară activitatea educativă. Într-adevăr, în România nu se precupețește nimic pentru ca viața copiilor să fie luminoasă, lipsită de griji materiale.

Interviuri realizate de MIRCEA HERIVAN

Meridiane

GENEVA: Cea de a 31-a sesiune a Conferinței internaționale de instrucțiune publică

La 1 iulie și-a început lucrările, la Geneva, cea de-a 31-a sesiune a Conferinței internaționale de instrucțiune publică, organizată de U.N.E.S.C.O. și Biroul Internațional al Educației. La dezbateri au participat reprezentanți din 80 de țări.

Delegații au ales ca președinte al actualei sesiuni pe reprezentantul țării gazdă, prof. André Chavanne, iar ca vicepreședinte pe șeful delegației române, prof. univ. Miron Constantinescu.

Conferința a dezbătut Proiectul de recomandare privind educarea tineretului în spiritul înțelegerii internaționale ca parte integrantă a programelor școlare. Intervenția reprezentantului român s-a referit la înfăptuirile învățămîntului din România în ce privește promovarea în rîndurile tineretului a idealurilor de pace, înțelegere și respect reciproc, în spiritul rezoluției adoptate, din inițiativa României, de Adunarea Generală a O.N.U., în 1965.

Ședința din 9 iulie a Conferinței a fost prezidată de prof. univ. Miron Constantinescu, ministru adjunct al învățămîntului din Republica Socialistă România. Au prezentat referate delegații Statelor Unite, R. F. a Germaniei, Ungariei, Republicii Malgașe, Irakului, Braziliei etc.

Răspunzînd întrebărilor, prof. univ. Miron Constantinescu a făcut o amplă expunere asupra noii legi a învățămîntului din România.

Delegații la conferință au vizitat, de asemenea, standul românesc din expoziția permanentă internațională a învățămîntului.

Congresul unional al cadrelor didactice din Uniunea Sovietică

— Corespondență de la „Ucitelskaia gazeta" —

Există evenimente care rămîn mult timp în amintirea contemporanilor pentru că au o mare influență asupra dezvoltării ulterioare a diferitelor laturi ale economiei naționale, ale științei, ale culturii, ale formării omului nou. Un astfel de eveniment a fost, în Uniunea Sovietică, recentul Congres unional al cadrelor didactice.

Rîndurile marii armate a celor cărora li s-a încredințat formarea spirituală a tinerei generații de cetățeni sovietici numără peste două milioane și jumătate de pedagogi. La Congresul desfășurat în Palatul Kremlinului s-au adunat cei mai buni reprezentanți ai acestui detașament de frunte al intelectualității sovietice, aproape 4 000 de învățători și profesori care muncesc neobosit pentru instruirea și educarea elevilor.

Lucrările congresului s-au deschis în prezența conducătorilor partidului comunist și ai guvernului sovietic. În scurtul său cuvînt de deschidere ministrul învățămîntului al U.R.S.S., Mihail Prokofiev, a vorbit despre modul cum a fost pregătit congresul și a salutat pe oaspeții acestuia, reprezentanți ai învățămîntului din Bulgaria, Cehoslovacia, R.D.G., Mongolia, Polonia, România și Ungaria.

Nikolai Podgornîi, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., a rostit salutul adresat de C.C. al P.C.U.S., de Prezidiul Sovietului Suprem al U.R.S.S. și de Consiliul de Miniștri al Uniunii Sovietice către Congresul unional al cadrelor didactice. Salutul dă o înaltă apreciere activității pedagogilor sovietici, realizărilor obținute de ei în educarea tinerei generații, subliniază rolul lor în îmbunătățirea continuă a muncii școlare.

Ministrul Învățămîntului al U.R.S.S. a prezentat apoi raportul „Despre situația și căile îmbunătățirii continue a muncii școlii medii de cultură generală". Subliniind faptul că generalizarea învățămîntului mediu constituie o nouă etapă în dezvoltarea școlii sovietice, raportul a arătat că în epoca noastră, în care are loc o rapidă modernizare a producției pe baza celor mai noi realizări științifico-tehnice și în care progresul tehnic determină sporirea greutății specifice a muncii intelectuale în întreaga activitate a societății și în activitatea fiecărui om, înaltul nivel al învățămîntului general devine o necesitate socială. O mare parte a raportului a fost închinată rolului școlii sovietice în educarea omului nou. De asemenea, raportul a dezbătut o serie de probleme legate de profilul profesorului, de rolul său în școala sovietică contemporană, de folosirea în practica școlară a realizărilor științei pedagogice, de îmbunătățirea muncii de conducere a școlilor.

La discuțiile desfășurate în cadrul Congresului au participat profesori și conducători ai organelor de învățămînt din întreaga țară, oameni de știință, scriitori, reprezentanți ai organizațiilor obștești. În toate cuvîntele lor a fost subliniată ideea că școala nu se poate mulțumi cu realizările obținute, că profesorul trebuie să meargă mereu înainte, să cerceteze, să descopere.

În afara ședințelor plenare au avut loc lucrări pe secții, în cadrul cărora s-au dezbătut diferite aspecte ale activității școlare, ale viitorului învățămîntului în Uniunea Sovietică. La Palatul pionierilor s-au desfășurat lucrările închinate noului statut al școlilor. Aici au fost prezentate documentele „Statutul școlii medii de cultură generală", „Consiliul pedagogic", „Regulile pentru elevi", „Comitetul de părinți". La Institutul pedagogic „V. I. Lenin", în același auditoriu unde cu 50 de ani în urmă a luat cuvîntul în fața învățătorilor Vladimir Ilici, și-a desfășurat lucrările secția pregătirii și perfecționării cadrelor didactice. Profesori, cadre universitare, oameni de știință au discutat aici despre continua îmbunătățire a cercetărilor privitoare la principiile psiho-pedagogice și metodice, despre căile ridicării nivelului cultural și a măiestriei cadrelor didactice.

Marele savant rus Dmitri Mendeleev spunea că mîndria profesorului sînt elevii lui. Profesorii sovietici au cu ce să se mîndrească : elevii lor au construit uzine și fabrici uriașe, au învins hitlerismul, l-au condus pe om pînă la stele. Tocmai de aceea delegații la congres s-au sfătuit cum să-i crească pe copii încă și mai bine, în ritm cu marile descoperiri ale veacului, cum să desăvîrșească educația comunistă a tineretului.

Despre toate acestea, despre însemnătatea școlii sovietice, despre sarcinile ei imediate și de perspectivă a vorbit, în cuvîntarea pe care a rostit-o la congres, secretarul general al C.C. al P.C.U.S., Leonid Brejnev. El a subliniat că școala sovietică pregătește nu numai oameni instruiți, ci și oameni înarmați din punct de vedre politic și ideologic, luptători convinși pentru cauza comunismului. Școala, a spus vorbitorul, n-a rămas niciodată și nici nu poate să rămînă în afara politicii, a luptei claselor. Arătînd că învățătorimea a adus o contribuție importantă la marile succese ale societății sovietice, Leonid Brejnev a subliniat că viața cere, în prezent, încă mai mult. El a vorbit în legătură cu aceasta despre trecerea la învățămîntul general de 10 ani, chemat să asigure ridicarea nivelului de pregătire a cadrelor necesare tuturor sectoarelor de activitate.

Congresul a fost salutat de delegații învățămîntului din țările socialiste frățești. De la tribuna congresului aceștia au vorbit despre munca școlilor din țările lor, au urat profesorilor sovietici noi succese. Din partea învățămîntului din România congresul a fost salutat de Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului și președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor.

La închiderea congresului delegații au adresat un mesaj către toți oamenii școlii, către părinți, către opinia publică sovietică. Cu o mare însuflețire a fost adoptată o scrisoare către C.C. al P.C.U.S., către Sovietul Suprem al U.R.S.S. și către Consiliul de Miniștri al Uniunii Sovietice, în care cadrele didactice și-au exprimat hotărîrea de a munci mereu mai bine pentru instruirea și educarea tinerelor generații.

O clasă fără profesor

Patruzeci de elevi ai școlii „O. E. Plauen" din R.F.G. au început să învețe în acest an școlar fără profesor. Lecțiile au fost predate de un „pedagog" alcătuit din sîrme, rezistențe și tranzistori, care reacționează la apăsarea pe un buton și „gîndește" mai repede decît profesorul cu cea mai mare vechime în învățămînt.

Instalația a fost pusă în slujba învățămîntului după ani îndelungați de cercetări și un test de cîteva luni. „Inima" pedagogului electronic este o mașină de învățat pentru 40 de elevi. Pe baza datelor cu care este alimentată aceasta dezvoltă un program propriu de studii și pune întrebările. Elevii dau răspunsurile apăsînd un buton. Într-o fracțiune de secundă computerul le verifică și le catologhează. În funcție de numărul răspunsurilor bune sau greșite, mașina repetă întrebarea sau își continuă programul. Viteza cu care sînt puse întrebările se orientează automat după capacitatea de percepție a elevilor.

După experimentarea practică încununată de succes, instalații similare urmează să fie introduse în alte douăzeci de școli din R.F.G. Țelul experiențelor este construirea unei rețele de mașini de învățat care să-și primească programele de la o mașină electronică centrală.

BIBLIOTECA

Două lucrări utile pentru profesorii de științe biologice

De curînd au apărut în librării două lucrări de un real folos în predarea botanicii și zoologiei atît în școala generală, cît și în liceu. Apariția lor — urmărită de-a lungul procesului editorial cu mult interes de profesorii de biologie — a corespuns pe deplin așteptărilor. Este vorba, într-adevăr, de lucrări de ansamblu, utile și practice în studiul naturii, de îndreptare sintetice și sistematice pentru determinarea florei și faunei din țara noastră.

În Editura didactică și pedagogică a apărut lucrarea prof. dr. docent **I. Todor, „MIC ATLAS DE PLANTE DIN FLORA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA"**. Lucrarea, concepută și elaborată în scopuri didactice, urmărește să înlesnească elevilor — și nu numai lor, ci tuturor iubitorilor naturii — cunoașterea lumii plantelor. Sînt prezentate peste 800 de specii, aproape întreaga floră a patriei noastre. Pentru a facilita tînărului naturalist munca sa de cercetare pe teren, primele capitole ale atlasului dau

scurte descrieri ale zonelor de vegetație întîlnite în țara noastră, descriu organele plantelor, precum și ale familiilor de plante cu reprezentanți frecvenți și mult răspîndiți în flora noastră. Sînt enumerate apoi plantele din diferite formațiuni vegetale.

Lucrarea este bogat ilustrată, cuprinzînd 175 de planșe în culori, realizate cu multă fidelitate științifică, după indicațiile autorului, de către C. Pridvornic.

Un tabel-cheie înlesnește folosirea atlasului, ușurînd munca de determinare a fiecărei plante.

Bogăția materialului prezentat, rigurozitatea științifică care a stat la baza întocmirii atlasului, foloasele practice pe care le aduce ne îndreptățesc să afirmăm că ne găsim în fața unei lucrări valoroase, care nu trebuie să lipsească din nici o bibliotecă.

A doua lucrare, **„VERTEBRATELE DIN ROMÂNIA"** de **Vasile Ionescu**, recent apărută în Editura Academiei, constituie, cel puțin pînă acum, cel mai complet îndreptar general pentru determinarea vertebratelor din țara noastră. Deși autorul nu a conceput-o în scopuri didactice, ea poate fi perfect folosită în studiul zoologiei, fiind un îndreptar prețios pentru profesor.

Prezentînd într-un limbaj accesibil și în mod succint toate datele esențiale și necesare pentru cunoașterei faunei de vertebrate — bogat ilustrată cu schițe în alb-negru — lucrarea cuprinde toate speciile și subspeciile cunoscute pînă în prezent în fauna țării noastre, fie că este vorba de vertebrate care trăiesc per-

manent, sezonier sau sînt numai în trecere pe meleagurile noastre. În cele aproape 500 de pagini ale cărții ne sînt prezentate cheile de determinare a tuturor claselor, ordinelor, speciilor și familiilor de animale vertebrate. Fiecare animal este descris apoi succint, dîndu-i-se caracteristicile principale morfologice, zoogeografice, fenologice și ecologice necesare determinării sale exacte. Lucrarea are astfel o deosebită utilitate practică pentru cunoașterea și identificarea vertebratelor atît pe teren, cît și în laborator.

Colecționarea, determinarea și studierea „pe viu" a florei și faunei este pentru elevi una dintre cele mai utile și interesante preocupări. De aceea, atît „Micul atlas de plante" cît și „Vertebratele din România" pot fi folosite cu succes nu numai în predarea la clasă a botanicii și zoologiei, ci și în cercurile de științe naturale, ca și în excursiile din timpul vacanței. Pe itinerarele vacanței, cele două determinatoare își vor găsi o largă și frecventă utilizare. Iar la toamnă, bogatul material adunat cu ajutorul lor, sub îndrumarea profesorilor, va putea îmbogăți colecțiile din laboratoarele și muzeele școlare.

Prof. AGLAIA IONEL

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 955 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 26 iulie 1968 | 6 pag. 25 bani

Pentru startul clasei a XII-a

Pregătirea deschiderii noului an școlar implică probleme multiple și complexe, cele mai multe izvorîte din perspectiva deschisă de însuflețitoarele directive ale partidului. Se estimează că în noul an școlar vor lua loc, în sălile de curs, peste 3 milioane de elevi. Este o cifră care poate da, în parte, o imagine de ansamblu asupra dezvoltării învățămîntului nostru de cultură generală și, în același timp, asupra problemelor de organizare pe care le presupune. Căci, mai mult ca oricînd în trecut, noul an școlar va trebui să înceapă din prima zi sub cele mai bune auspicii, care să garanteze eficiența deplină a muncii corpului profesoral.

Una din principalele probleme pe care le pune în acest an pregătirea deschiderii cursului o constituie funcționarea pentru prima dată a clasei a XII-a. Pentru a cunoaște și informa la rîndul nostru cititorii asupra stadiului în care se află rezolvarea acestei probleme, ne-am adresat unor cadre din Ministerul Învățămîntului.

Clasa a XII-a de liceu — ne-a informat tovarășul PETRE SILVICA, directorul direcției organizării școlilor de cultură generală, va cuprinde circa 64 000 de elevi la cursurile de zi și peste 20 000 de elevi la cursurile serale. Pînă în momentul de față, marea majoritate a liceelor au asigurat spațiul de școlarizare necesar bunei funcționări a clasei a XII-a. Prin noile construcții școlare, care vor trebui să fie terminate pînă la data deschiderii cursurilor, vor dispune de sălile de clasă necesare toate cele 567 licee din țara noastră.

Pe linia asigurării condițiilor didactico-materiale pentru buna funcționare a clasei a XII-a o atenție sporită se dă creării de noi laboratoare și înzestrării lor cu aparatură necesară realizării unui studiu aprofundat, la nivelul actual al dezvoltării științelor

O problemă deosebit de importantă este aceea a asigurării personalului didactic pentru clasa a XII-a. La ora actuală dispunem de profesori suficienți, cu calificarea cerută. Inspectoratele școlare județene și directorii liceelor sînt preocupați să repartizeze clasei a XII-a profesori cu experiență, capabili să desăvîrșească pregătirea elevilor pentru bacalaureat. Va trebui totodată, bineînțeles, să se respecte principiul continuității în muncă a profesorilor. Avem convingerea că soluționarea cu competență, la nivelul fiecărui liceu, a problemelor privind repartizarea orelor la clasa a XII-a va contribui la obținerea unui nivel ridicat al procesului instructiv-educativ.

— Acestui deziderat de ordin calitativ — ne-a declarat tov. VASILE ROȘCA, directorul direcției perfecționării — îi răspund și măsurile luate pe linia perfecționării cadrelor didactice care vor preda la clasa a XII-a. Ministerul a organizat în acest scop cursuri centrale de informare științifică de specialitate pentru profesorii de limba și literatura română, matematică, fizică, chimie și limbi moderne.

Cursul central de limba și literatura română, desfășurat la București, i-a informat de pildă pe cei peste 500 de profesori care l-au frecventat asupra unor direcții și curente din istoria literaturii noastre, ca și asupra unor tendințe și momente din dezvoltarea istoriografiei și criticii literare. De asemenea, au fost ținute expuneri cu privire la evoluția poeziei și prozei literare în veacul al XX-lea, la creația literară a unor mari personalități (I. Rebreanu, M. Sadoveanu, T. Arghezi, L. Blaga, I. Barbu), la mișcarea literară dintre cele două războaie mondiale, la rolul P.C.R. în orientarea democratică a literaturii etc. Cursul a oferit astfel largi posibilități pentru clarificarea și aprofundarea unor probleme teoretice și practice cu privire la aplicarea programei de literatură în clasa a XII-a.

În cinci centre universitare — la București, Cluj, Iași, Timișoara și Craiova — s-au desfășurat cursuri de matematică ce au cuprins peste 1000 de profesori. Aici au avut loc și seminarii referitoare la unele cunoștințe noi introduse în programe și manuale stăruindu-se îndeosebi asupra temelor din teoria probabilităților : cîmp de probabilitate, formule și scheme clasice de probabilitate, variabile aleatoare, valori medii ale schemelor clasice etc. Lucrările cursului au fost conduse de cadre universitare. La București și Timișoara au luat cuvîntul în fața profesorilor autorii manualelor de matematică pentru clasa a XII-a, fapt care a prilejuit un rodnic schimb de idei între aceștia și colegii lor care vor preda după noile manuale.

Indicații valoroase au desprins profesorii de specialitate și la cursul central de fizică, a cărui tematică a inclus teoriile moderne asupra magnetismului, structurii moleculare, fizicii plasmei, semiconductorilor, modelelor atomice, modelelor nucleare etc., precum și probleme de metodica predării. La rîndul lor, profesorii de chimie au audiat în cadrul cursului expuneri cu privire la relațiile dintre structura și proprietățile substanțelor, legături chimice în lumina mecanicii quantice, teorii moderne referitoare la izomeria plană și în spațiu, probleme de radio-chimie, precum și unele tehnologii moderne de obținere a produșilor macromoleculari. Pentru profesorii de fizică și chimie s-au organizat de asemenea lucrări practice în laboratoarele Universității București.

Zilele acestea se încheie, la Sinaia, cursurile centrale de limbi moderne, la care au participat peste 400 de profesori. Aceștia s-au familiarizat aici cu unele metode și procedee moderne folosite în lecțiile de conversație, cu tehnica activităților în clasele-laborator și au ascultat un ciclu de conferințe privind bazele psihologice ale însușirii limbilor moderne.

Subliniind faptul că tematica tuturor cursurilor de perfecționare a urmărit să-i ajute pe profesori în rezolvarea principalelor probleme pe care le pun programele clasei a XII-a, tov. ION DRAGOMIRESCU, directorul direcției programe și manuale, ne-a spus că toate aceste programe au fost elaborate pînă la ora actuală. Se editează de asemenea, pentru clasa a XII-a, un număr de 26 de manuale care, nădăjduim, se vor afla la îndemîna cadrelor didactice în timp util. Dintre acestea 17 sînt titluri noi, originale și 9 revizii și reeditări după manualele clasei a XI-a a liceului de 11 ani.

Iată, pe scurt, cîteva noutăți din programele și manualele pe baza cărora se va desfășura munca la clasa a XII-a.

La literatura română, în cele 124 de ore anuale pentru secția umanistă și 93 pentru secția reală, se prevede, în plus față de programa anterioară a liceului, studierea monografică a lui Lucian Blaga, Al. Philippide, T. Vianu. S-au introdus, de asemenea, un capitol referitor la dramaturgia dintre cele două războaie mondiale, în care se prezintă opera lui G. Giprian, V. I. Popa, G. M. Zamfirescu, T. Mușatescu și un capitol de privire generală referitor la critica și istoria literară, care se va referi și la operele lui Paul Zarifopol, G. Bogdan-Duică, Pompiliu Constantinescu, Vl. Streinu, M. Ralea, Șerban Cioculescu. Literatura de după eliberare va fi studiată pe sectoare literare (proză, poezie, dramaturgie, critică literară), prin analiza operelor și nu a

Convorbiri realizate de CONSTANTIN RĂDOI

(Continuare în pag. 4-a)

PRIMII LA OLIMPIADĂ

De curînd a avut loc, la Moscova, cea de a X-a olimpiadă internațională de matematică, la care au participat elevi din Anglia, Bulgaria, Cehoslovacia, R.D.G., Italia, Iugoslavia Mongolia, Polonia, România, Suedia, Ungaria, U.R.S.S.

Din cei opt elevi români care au participat la Olimpiadă, patru au fost premiați. Elevul Barbu Berceanu, de la Liceul nr. 13 din București, a obținut premiul I. Ștefan Grădinaru de la Liceul nr. 3 din Turnu Severin premiul II, iar Vlad Sergiescu de la Liceul nr. 22 din București și Horia Pop de la Liceul „Alexandru Papiu Ilarian" din Tîrgu Mureș premiul III.

UN SIMPOZION ȘI CÎTEVA IDEI ORIENTATIVE

În luna noiembrie a acestui an va avea loc, la Craiova, Simpozionul cadrelor didactice din școlile generale și licee, organizat sub îndrumarea Institutului de științe pedagogice. Manifestare de amploare, simpozionul este chemat să marcheze un pas înainte în munca științifică a profesorilor și învățătorilor.

În prezent, această muncă se caracterizează printr-o certă tendință inovatoare, tinzînd să răspundă, pe de o parte, necesităților practicii instructiv-educative, iar pe de altă parte cerințelor legate de creșterea nivelului teoretic, pe care o impune pedagogiei evoluția generală a științei contemporane. Se creează astfel premisele ca cercetările fundamentale și cele aplicative să se dezvolte în concordanță, armonios.

În ultimul deceniu s-a vorbit mult, și se mai vorbește și acum, de o rămînere în urmă a cercetărilor pedagogice față de nevoile practicii, cu alte cuvinte de o slabă eficiență a lor. Este aici un adevăr și a-l ocoli însemnează a bara drumul spre creșterea eficienței. Principala cauză care a generat această situație a fost neaprofundarea și apoi absolutizarea unei anumite orientări metodologice, care susținea că pedagogia ca știință trebuie să cerceteze practica „așa cum este ea", fenomenul educațional fiind un fenomen obiectiv. Cu alte cuvinte, se cerea ca cercetările pedagogice să studieze practica și să sintetizeze, teoretizînd, realizările ei.

Pe această direcție de orientare s-a insistat asupra necesității de a se studia experiența înaintată. Cu toată această insistență, însă, progresele pedagogiei nu au fost și nu puteau să fie pe măsura cerințelor, tocmai pentru că s-a restrîns, s-a înțeles greșit și apoi s-a absolutizat orientarea spre studierea unei practici despre care se presupunea că s-ar dezvolta spontan, considerîndu-se că teoria nu este altceva decît reflectarea unor fapte care s-au petrecut deja.

Chiar și de pe aceste poziții s-ar fi putut obține unele rezultate. Dar, deși practica instructiv-educativă are în țara noastră numeroase tradiții valoroase, iar în ultimii ani s-au acumulat de asemenea foarte multe realizări, acestea nu au fost valorificate suficient de teoria pedagogică. În perioada cînd schimbările revoluționare au impus orientări noi în organizarea practică a muncii instructiv-educative, baza teoretică, științifică pentru înfăptuirea lor încă nu era elaborată de către pedagogi. Cum practica nu putea să rămînă pe loc, a apărut decalajul amintit. Din această cauză, pe ansamblul general pozitiv al realizărilor din domeniul muncii instructiv-educative s-au înregistrat și aspecte nedorite, negative. Ele au fost sesizate și s-au inițiat măsuri de îmbunătățire. Dar baza teoretică, pedagogică fiind încă insuficient elaborată, aceste măsuri nu au fost totdeauna pe deplin corespunzătoare ; de aici prea dese schimbări în organizarea învățămîntului, ca și în conținutul lui. Aceste numeroase schimbări nu dădeau posibilitatea unei aprecieri științifice a realizărilor și nici răgaz pentru înlăturarea deplină a deficiențelor sesizate în practică.

Absolutizarea și neaprofundarea ideii metodologice că practica, așa cum este ea, trebuie teoretizată, precum și unele carențe în sesizarea tendințelor de dezvoltare a practicii (dacă se rămîne numai la studierea practicii, așa cum este ea, descifrarea tendințelor dezvoltării sale este o necesitate de prim ordin), au făcut ca practica s-o ia înaintea teoriei pedagogice, dar să se dezvolte mai greu, cu unele deficiențe. Concluzia evidențiată de această situație a fost trasă — și ea poate fi formulată astfel : rămînerea numai la organizarea unor cercetări de teoretizare și sintetizare a practicii instructiv-educative (așa cum este ea) înseamnă o accentuare a spontaneității în dezvoltarea instrucției și educației, dar și a teoriei pedagogice ; mai ales în perioadele în care vechea practică și vechea teorie nu mai

Conf. VASILE BUNESCU
director adjunct la Institutul de științe pedagogice

(Continuare în pag. 4-a)

Cadre didactice în vizită la Monumentul de la Adamclisi

ARIPI TALENTELOR

În cele mai pitorești colțuri ale patriei și-au dat și își vor da întîlnire, în zilele acestei vacanțe, mii și mii de școlari de toate vîrstele. Ne-am obișnuit să consemnăm, an după an, neuitatele ceasuri petrecute de ei în creierii munților și pe plajele însorite ale mării, în excursii și drumeții. Dar în vara aceasta vacanța a adus un element nou. Pentru a stimula cele mai îndrăgite preocupări ale adolescenților, pentru a da aripi căutărilor lor neobosite și a deschide cîmp larg de dezvoltare talentelor, pentru a-i ajuta să și le definească, s-au creat tabere care grupează elevi cu aceleași interese și aptitudini. Ele aduc în peisajul vacanței o notă de originalitate, un plus de fantezie, de inedit și, ceea ce este deosebit de important, sporesc simțitor valențele educative ale activității de vară. La Gilma, bunăoară, au fost, în două serii, ucenicii într-ale scrisului. La Sinaia și Bran își vor începe în curînd activitatea cei care și-au înscris printre primii numele la olimpiadele de literatură română, de matematică, fizică și chimie. La Cheia vor veni aeromodeliștii, iar la Cozia își vor da întîlnire ucenicii penelului. Cei ce îndrăgesc sportul, drumeția, muzica și dansul își vor disputa măiestria și curajul în taberele de la Sinaia, Bucșoaia, Stefești, Novaci și în alte colțuri pitorești ale țării.

Însemnările pe care le publicăm mai jos redau doar cîteva aspecte ale vacanței acestui an, atît de bogată și variată în acțiuni, în zile pline de farmec.

În tabăra tinerilor condeieri

La Gilma, o stațiune din masivul Bucegilor, în vilele mici și cochete răsărite între cheile Zănoagei și Peștera Ialomiței, au poposit de curînd 186 elevi, ucenici ai condeiului, ca să petreacă 14 zile de vacanță în mijlocul naturii și în același timp, inspirați de ea, să-și perfecționeze uneltele de creație.

La început au stabilit, laolaltă, cadrul activității literare. Inițiativele — stimulate de profesori și lăsate să se afirme din plin — au țîșnit din belșug. S-au constituit bunăoară microcenacluri — adevărate laboratoare în care s-au selecționat cele mai bune lucrări, dezbătute apoi în cenaclul literar pe tabără. De la amănuntele de organizare și pînă la conducerea discuțiilor și selecționarea materialului, toate răspunderile au fost încredințate elevilor. Creditul care li s-a acordat ne-a adus nouă, celor care ne-am aflat alături de ei, nu numai satisfacții, dar și surprize plăcute. Discuțiile, numeroase și deosebit de rodnice, au purtat de fiecare dată pecetea spontaneității, a entuziasmului, a vervei tinerești. Firește că noi, profesorii, i-am ajutat pe elevi orientîndu-i spre promovarea și stimularea valorilor autentice, a bunului gust, spre îndrumarea dezbaterilor către fenomenele importante ale literaturii moderne.

Activitatea microcenaclurilor și a cenaclului a fost completată de o seamă de alte acțiuni. În mijlocul elevilor au poposit spre a le împărtăși din munca lor de creație, scriitorii Alexandru Ivasiuc și Ștefan Bănulescu. Din păcate au fost singurii, deși s-au mai anunțat și alții. Interesante au fost serile de poezie, firește originală, simpozionul literar închinat creației lui George Bacovia, Lucian Blaga și Ion Barbu, dialogul dramatic după versurile lui Marin Sorescu.

Ne-a părut însă tuturora foarte rău că elevii n-au avut la dispoziție toate cărțile și publicațiile literare care le erau necesare. Curios, dar în tabăra în care s-au întîlnit pasionații pentru literatură a lipsit o bibliotecă aptă să satisfacă dorința lor de a citi noutăți. Cele cîteva sute de volume erau cunoscute și răscunoscute de ei. Cît pri-

Prof. GH. STĂNESCU

(Continuare în pag. a 6-a

Respectarea vacanței corpului didactic

Concluziile unui studiu amplu cu privire la bugetul de timp al cadrelor didactice, efectuat pe parcursul anului școlar 1967/1968 de către Biroul Executiv al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură, au subliniat deosebit de pregnant o trăsătură esențială a activității în învățămînt, relevată și în cadrul unor anchete întreprinse de către redacția gazetei noastre. Este vorba, anume, de faptul că activitatea didactică exercitată la nivelul cerințelor contemporaneității solicită o mare investiție de muncă atît ca intensitate cît și ca volum. Aceasta se datorește atît faptului că înnoirea continuă a procesului instructiv-educativ trebuie să țină pasul cu acumulările contemporane din sfera științei și culturii — ceea ce impune corpului profesoral o permanentă perfecționare de specialitate și pedagogică, precum și desfășurarea unei activități proprii de cercetare — cît și faptului că activitatea învățătorilor și profesorilor include, alături de munca didactică propriu-zisă, și îndrumarea activității extrașcolare a elevilor, ca și participarea largă la acțiuni cultural-educative de masă și obștești.

Apreciindu-se intensitatea și volumul deosebit al activității corpului didactic pe parcursul anului școlar, s-au adoptat recent măsurile cunoscute privind durata concediilor educatoarelor, învățătorilor și profesorilor. Acestei manifestări a grijii partidului pentru asigurarea unor condiții corespunzătoare de refacere a forțelor fizice și intelectuale ale membrilor corpului didactic se cuvine să-i corespundă măsuri judicioase și pe deplin echitabile, la nivelul școlilor și al forurilor care răspund de activitatea în învățămînt, pentru promovarea efectivă a drepturilor de concediu ale educatorilor. Improvizațiile, diferite acțiuni „neașteptate" și care, în fapt, puteau fi prevăzute de multă vreme, formalismul manifestat de conducerile unor școli care au drept rezultat pulverizarea concediilor educatorilor, încălcarea fără motiv a prevederii ca aceste concedii să fie luate **de regulă** (adică numai cu unele excepții bine justificate) în perioada vacanței de vară, se cer combătute cu toată vigoarea.

Sînt traduse în viață principiile care stau la baza actualelor reglementări privind concediul cadrelor didactice ? Iată întrebarea la care am căutat să găsim un răspuns concret pe parcursul unui raid întreprins recent în diferite localități urbane și rurale din județele Argeș, Bacău, Brașov, Covasna, Timiș și în raza municipiului București.

Să pornim de la o serie de constatări pozitive, pentru că ele ilustrează, prin modalitățile firești de rezolvare, că buna organizare, înțelegerea și bunăvoința creează posibilitatea de a se asigura membrilor corpului didactic condiții pe deplin satisfăcătoare de odihnă, de studii în vederea autoperfecționării și de cercetare.

„În raza municipiului nostru — ne-a spus prof. **Aurelia Năcuță**, președinta sindicatului învățămînt din Bacău — concediile au fost astfel planificate încît, asigurîndu-se îndrumarea competentă a activităților desfășurate cu elevii, întregul corp didactic, cu foarte rare excepții, să se afle acum în vacanță. În fiecare școală s-a alcătuit un grafic care arată zilele de concediu ale fiecărui profesor sau învățător. Menționez grija ca acestea să nu fie întrerupte decît în cazuri excepționale de zile de prezență în școală, astfel încît să poată fi cît mai deplin valorificate pentru odihnă. Același grafic indică, precizat pe zile, educatorii care conduc cele două acțiuni săptămînale organizate cu elevii.

Vizitînd cîteva școli din oraș am putut constata, într-adevăr, grija pentru buna desfășurare a concediului învățătorilor și profesorilor. La Liceul de muzică și arte plastice din Bacău toate cadrele didactice se găseau în vacanță conform graficului, în școală aflîndu-se doar profesorul de serviciu, care avea mandat să țină și locul directorului. Apreciem de asemenea inițiativa conducerii Liceului nr. 1 din Bacău, unde cadrele didactice aflate în școală, dar care nu au sarcini speciale pentru o anumită zi, sînt îndemnate să-și realizeze obiectivele din propriul lor plan de documentare și cercetare. Această orientare a conducerii Liceului nr. 1 din Bacău se încadrează, de altfel, în preocupările ei generale de modernizare a predării.

La polul opus al modalităților de valorificare eficientă a zilelor de vacanță atît în folosul fiecărui profesor cît și al procesului de învățămînt, se situează formalismul practicat de conducerile unor școli, care în loc să sprijine și să îndemne cadrele a căror prezență nu este strict necesară în școală să-și utilizeze timpul participînd la acțiuni de informare științifică, de procurare și confecționare a materialului didactic, de documentare asupra noilor probleme din literatura de specialitate și pedagogică, inventează tot felul de lucrări birocratice în școală la care solicită participarea zilnică a tuturor învățătorilor și profesorilor. O asemenea poziție a adoptat, de pildă, conducerea Școlii generale nr. 15 din București. Zadarnice au fost și cerințele repetate ale unor profesori ai Școlii generale din Colibași (Argeș) de a participa la excursiile documentare organizate de cadrele de specialitate ale Institutului pedagogic din Pitești, excursii care le-ar fi prilejuit studii interesante și dobîndirea unei experiențe prețioase în munca de cercetare. Semnarea zilnică a condicii la venire și la plecare este, după cît se pare, pentru directoarea școlii din Colibași, mult mai importantă. Trebuie să menționăm de altfel că în județul Argeș unui procent foarte important de cadre didactice li s-a „cerut" (ca să folosim un eufemism) să-și ia cel puțin două săptămîni de concediu în vacanța de iarnă sau în cea de primăvară.

Nici planificarea concediilor cadrelor didactice din școlile aflate în raza inspectoratului școlar Vrancea nu poate fi considerată pe deplin satisfăcătoare. Aici, un procent de circa 20 la sută dintre educatori nu și-au putut lua întreg concediul vara. Or, un asemenea

AL. CIUCĂ

(Continuare în pag. 4-a)

PREOCUPĂRI ACTUALE ALE INSPECTORATELOR

ARGEȘ

Pregătiri pentru deschiderea cursurilor

Deși ne aflăm în plină vacanță la inspectoratele școlare activitatea este deosebit de vie. În centrul preocupărilor — pregătirile pentru deschiderea noului an de învățămînt. În legătură cu aceasta, săptămîna trecută, la Pitești, am stat de vorbă cu *prof. IOAN DINU*, inspectorul general al județului Argeș.

— Anul acesta, în contextul înnoirilor prin care trece învățămîntul românesc, pregătirile pentru deschiderea cursurilor capătă o importanță deosebită. Ce ne puteți spune despre grija care se acordă aici, la dv., acestor pregătiri?

— Pentru toate școlile argeșene și pentru organele locale deschiderea noului an școlar a constituit o preocupare stăruitoare încă din timpul anului școlar încheiat. Acum aceasta reprezintă o problemă de prim ordin. Aș vrea să amintesc, de pildă, că recent perspectivele de viitor ale școlii și stadiul pregătirilor pentru noul an, ca și problemele dezvoltării în perspectivă a învățămîntului în județul nostru au fost amplu analizate de către Comitetul județean P.C.R. cu toți factorii răspunzători. Cu acest prilej s-au luat și măsuri privind activitatea din acest domeniu în săptămînile ce vor urma.

— Care sînt perspectivele ce se deschid în următorii ani învățămîntului argeșean și ce sarcini actuale decurg din ele?

— Inspectoratul nostru a făcut un studiu asupra dinamicii evoluției numărului de elevi în următorii ani. Studiul arată o creștere importantă a numărului de elevi în clasele I—XII. De la 86 818 elevi, cîți existau în 1965, numărul lor se va ridica la 90 950 în 1970 și la 104 500 în 1980. Evident, această creștere impune și pentru acest an luarea măsurilor corespunzătoare, mai ales în ce privește asigurarea spațiului de școlarizare și a necesarului de cadre didactice.

Creșterea numărului de elevi, prelungirea obligativității învățămîntului de cultură generală, dezvoltarea generală a școlii au determinat inspectoratul școlar județean să procedeze la studierea amănunțită a reașezării rețelei școlilor generale, la distribuirea ei judicioasă în teritoriu în funcție de factorii demografici, economici, sociali și naturali și corespunzător noii organizări administrativ-teritoriale a județului.

De asemenea, pe baza stabilirii numărului probabil de elevi care vor promova clasa a VIII-a în anii 1969—1972 și a numărului de elevi ce vor fi cuprinși în liceele de cultură generală și liceele de specialitate s-a făcut un calcul estimativ asupra numărului de elevi ce urmează să frecventeze în continuare cursurile școlii generale în clasele a IX-a și a X-a.

— O dată cu începerea cursurilor școlile își vor deschide porțile și pentru copiii de 6 ani. Ce pregătiri s-au făcut pentru primirea celor mai mici școlari?

— Pe baza unei largi consultări a părinților și a medicilor școlari, precum și în urma creării condițiilor optime de învățămînt, 25 de școli vor primi în bănci, în toamna aceasta, pe copiii care au împlinit 6 ani. Se numără printre ele cinci școli din municipiul Pitești, Școala generală nr. 2 din Cîmpulung, Școala generală nr. 2 din Curtea de Argeș, școlile generale din comunele Albota, Băbana, Bughea de Jos, Colibași, Corbi, Domnești, Hîrșești, Izvoru de Sus, Mărăcineni, Priboieni, Rîncăciov, Slobozia de Sus, Vlădești și altele. De pe acum se asigură la aceste școli săli de clasă corespunzătoare, mobilier și material didactic suficient, învățători cu bogată experiență la catedră.

În urma cererilor primite în ultimul timp la inspectorat, întrevedem posibilitatea de a spori pînă la începutul anului școlar numărul claselor cu școlari de 6 ani. De asemenea, s-au luat măsuri pentru cuprinderea în clasa I cu elevi de 7 ani și a acelor copii în vîrstă de 6 ani ai căror părinți doresc acest lucru și asupra cărora și-au dat avizul medicii.

Învățătorii care urmează să predea la clasele cu copii de 6 ani, se pregătesc în mod individual de pe acum, iar între 2 și 4 septembrie vor urma cursurile de instruire organizate de I.P.C.D.-București. Avînd în vedere specificul activității claselor cu copii de vîrste diferite, pentru toți învățătorii care vor preda la aceste clase inspectoratul va organiza la începutul lunii septembrie un instructaj privind modul cum trebuie folosite programele, planul de învățămînt, manualele școlare.

— Ce se întreprinde pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului de învățămînt la clasa a XII-a?

— Pînă acum, în această privință, în centrul atenției inspectoratului școlar a fost încadrarea claselor a XII-a cu profesori bine pregătiți. O bună parte din acești profesori au urmat cursurile de perfecționare organizate de Ministerul Învățămîntului. Ne propunem ca, în preajma deschiderii anului școlar, cei care au participat la cursurile de perfecționare să facă expuneri în fața colegilor lor de aceeași specialitate. Cu acest prilej se vor dezbate în amănunt programele, manualele și planul de învățămînt la această clasă.

În încheierea convorbirii noastre, prof. I. Dinu ne-a arătat că în această perioadă la inspectorat se iau și o serie de măsuri pentru asigurarea spațiului de școlarizare necesar, pentru terminarea la timp a construcțiilor școlare, pentru aprovizionarea cu material didactic, distribuirea manualelor școlare etc.

MIRCEA IONEL

TABERELE-CURS

La Focșani, profesorii de geografie din mai multe părți ale țării, reuniți într-o tabără-curs organizată de Societatea de științe geografice, și-au început activitatea. Sub conducerea științifică a conf. univ. dr. Alexandru Obreja, de la Universitatea „Al. I. Cuza" din Iași, timp de aproape două săptămîni geografii vor întreprinde o serie de excursii și aplicații practice în zona de curbură a Carpaților Orientali menite să ducă la desăvîrșirea deprinderilor de a observa, reprezenta și interpreta obiectele și fenomenele geografice. Tabăra-curs se va deplasa pe valea superioară a Putnei, apoi la Soveja, la vulcanii noroioși de la Berca, la Buzău și Pătîrlagele, în depresiunea Brașov-Trei Scaune etc.

Tabăra-curs de la Focșani este una din cele trei tabere organizate în această perioadă de Societatea de științe geografice. În cadrul taberei care și-a început activitatea la Beiuș vor fi studiate aspectele geologice, geografice și speologice caracteristice Munților Apuseni, iar în cadrul celei de la Reșița se vor studia zona hidrologică a Porților de Fier, Valea rîului Cerna, Munții Banatului și Semenicului. Participanții tuturor taberelor se vor întîlni, în zilele de 27-31 iulie la Sighișoara, unde va avea loc consfătuirea pe țară cu tema „Geografia în școală", în cadrul căreia vor fi dezbătute diferite probleme actuale ale procesului de învățămînt și vor fi audiate comunicări privind viața, activitatea didactică și opera științifică a unor geografi români.

Tot în această perioadă profesorii de biologie și-au început activitatea în tabăra-curs de la Suceava-Iași.

M. I

BACĂU

Stadiul lucrărilor pe șantierele de construcții

Mereu întineritul Bacău ne întîmpină cu noile sale construcții strălucind în soarele lui Cuptor. Remarcăm repede binecunoscutele siluete ale școlilor. În cartierul Cornușa și pe strada Eliberării sînt în curs de finisare două noi construcții școlare, care în septembrie — primim asigurări — se vor afla în stăpînirea școlarilor.

La inspectoratul școlar județean, unde se desfășoară din plin pregătirile pentru noul an de învățămînt, mersul lucrărilor pe șantierele construcțiilor școlare constituie una din preocupările principale. Cu o săptămînă înainte, întregul corp de inspectori a plecat în județ, în localitățile în care se înalță construcții.

După cum am mai scris și cu alte prilejuri, anul acesta mersul lucrărilor la construcțiile școlare este nesatisfăcător. Este o situație, din păcate, întîlnită în destule județe. De multe ori însă ni s-a întîmplat să întîlnim inspectori sau directori de școli înălțînd pasivi din umeri atunci cînd li se vorbea despre inactivitatea de pe șantiere. „Ce putem face noi"? — păreau să spună. La inspectoratul școlar județean Bacău lucrurile au fost privite altfel. Prezenți pe șantiere — îndeosebi pe cele din mediul rural — inspectorii n-au pus cărămidă peste cărămidă pentru a ridica mai sus zidul școlii, dar au rezolvat alte multe probleme și mai mari și mai mărunte, începînd de la cele legate de aprovizionarea cu materiale de construcție sau de la organizarea unor acțiuni de muncă patriotică și pînă la procurarea unor bucluclașe bidinele, care se aflau într-o comună învecinată fără să-i vină cuiva în gînd să le aducă de acolo pentru a termina zugrăvitul.

Nimeni nu pledează pentru transformarea inspectorilor școlari în diriginți de șantiere, dar prezența activă a beneficiarului alături de constructor, urmărirea riguroasă a îndeplinirii graficului de producție nu poate decît să se răsfrîngă favorabil asupra bunului mers al lucrărilor, să grăbească termenul de dare în folosință a construcției.

Aceste săptămîni sînt momentul unui maxim efort pentru terminarea în timp util a construcțiilor școlare. În urma centralizării situației de pe teren, a cunoașterii nevoilor concrete, inspectoratul școlar al județului Bacău intenționează să întreprindă o serie de acțiuni menite să sprijine aprovizionarea tuturor șantierelor cu materiale, redistribuirea judicioasă a acestora, să asigure acordarea unei mai eficiente asistențe tehnice și lărgirea colaborării cu organele locale și cu întreprinderile de specialitate.

Urmărirea temeinică a finisării construcțiilor în vederea dării lor în folosință în cele mai bune condițiuni este acum o problemă de o deosebită importanță. Experiența anilor trecuți a arătat că acolo unde construcțiile nu au fost în totalitate terminate sau au fost predate cu multe lucrări nefinisate, lipsurile au putut fi numai cu greu remediate în anii următori. O dată școala intrată în folosință, lucrarea se consideră încheiată și nu se mai găsesc timpul și fondurile necesare, de pildă, pentru finisarea tencuielii exterioare, a podului mort, a scărilor de la intrare, a mozaicului sau a trotuarului din jurul școlii — așa cum s-a întîmplat la Gîrlenii de Jos (o construcție dată în folosință încă din 1964) sau la Frumoasa.

Iată un argument în plus pentru sporirea preocupărilor față de stadiul lucrărilor de pe șantierele de construcții școlare.

AL. I. VLADIMIR

În curînd vor fi date jos schelele noului cămin al studenților Institutului politehnic din București care se vede în imaginea alăturată

DE LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Sesiunea examenului de definitivat - septembrie 1968

Sesiunea examenelor de definitivat pentru educatoare, învățători și profesori din învățămîntul de cultură generală va avea loc între 1—10 septembrie 1968.

Centrele unde se organizează examenele au fost stabilite de către Ministerul Învățămîntului după cum urmează:

— La I.P.C.D. București, se vor prezenta educatoarele și profesorii din județele: Mehedinți, Gorj, Dolj, Vîlcea, Olt, Argeș, Dîmbovița, Prahova, Buzău, Ilfov, Ialomița, Teleorman, Brăila, Tulcea, Constanța, municipiul București;

— La I.P.C.D. Iași, se vor prezenta educatoarele și profesorii din județele: Botoșani, Suceava, Iași, Vaslui, Neamț, Bacău, Vrancea, Galați;

— La I.P.C.D. Cluj, se vor prezenta educatoarele și profesorii din județele: Satu-Mare, Maramureș, Bistrița-Năsăud, Sălaj, Bihor, Cluj, Alba, Hunedoara;

— La I.P.C.D. Brașov, se vor prezenta educatoarele și profesorii din județele: Brașov, Covasna, Sibiu, Mureș, Harghita;

— La I.P.C.D. Timișoara, se vor prezenta educatoarele și profesorii din județele: Arad, Timiș, Caraș-Severin;

— La Centrul metodic Craiova se vor prezenta profesorii din județele: Dolj, Mehedinți, Gorj, Olt, Vîlcea, de la specialitățile: limbă și literatură română, matematică, biologie, fizică, chimie, geografie și istorie. Profesorii de alte specialități din județele respective se prezintă la I.P.C.D. București.

Cadrele didactice de la specialitățile indicate mai jos se vor prezenta la următoarele centre:

— La I.P.C.D. București, se vor prezenta profesorii din toată țara care predau: limba latină, limba franceză (cu excepția profesorilor de limba franceză din județele aferente I.P.C.D. Iași), limba engleză, limba germană, limba ucraineană, desen și muzică (cu excepția profesorilor de muzică din județele aferente I.P.C.D. Iași), profesorii care predau la școlile de artă teoria muzicii, instrumente muzicale, desen, pictură și sculptură, cadrele didactice care predau la școlile speciale;

— La I.P.C.D. Cluj, se vor prezenta profesorii de toate specialitățile din întreaga țară care predau în școli cu limba de predare maghiară (cu excepția profesorilor care predau limbile franceză, engleză, germană, muzica și desenul, care se prezintă la I.P.C.D. București);

— La I.P.C.D. Timișoara, se vor prezenta profesorii din toată țara care predau limba germană (ca limbă maternă), limba sîrbă, limba slovacă;

Pentru învățători comisiile de examen vor funcționa în următoarele centre:

— Cluj, pentru învățătorii din școlile cu limba de predare română din județele Cluj, Bistrița-Năsăud și Sălaj și pentru învățătorii din școlile cu limba de predare maghiară din județele Satu-Mare, Maramureș, Bihor, Sălaj, Bistrița-Năsăud, Cluj, Alba și Hunedoara;

— Deva, pentru învățătorii din județele Hunedoara și Alba;

— Oradea, pentru învățătorii din județul Bihor;

— Satu-Mare, pentru învățătorii din județele Maramureș și Satu-Mare;

— Timișoara, pentru învățătorii din școlile cu limba de predare română și pentru învățătorii din școlile cu limbile de predare maghiară și germană din județele: Arad, Timiș și Caraș-Severin;

— Craiova, pentru învățătorii din județele Mehedinți, Gorj, Dolj, Olt, Vîlcea;

— Sighișoara, pentru învățătorii din școlile cu limba de predare română și pentru învățătorii din școlile cu limba de predare germană din județele Sibiu, Mureș, Harghita, Covasna și Brașov;

— Odorhei, pentru învățătorii din școlile cu limba de predare maghiară din județele Mureș, Harghita, Sibiu, Covasna și Brașov;

— Iași, pentru învățătorii din județele Iași și Vaslui;

— Botoșani, pentru învățătorii din județul Botoșani;

— Suceava, pentru învățătorii din județul Suceava;

— Galați, pentru învățătorii din județele Galați și Vrancea;

— Bacău, pentru învățătorii din județele Neamț și Bacău;

— Brăila, pentru învățătorii din județele Brăila și Ialomița;

— Roșiorii de Vede, pentru învățătorii din județul Teleorman;

— Brănești, pentru învățătorii din județul Ilfov;

— Buzău, pentru învățătorii din județele Prahova și Buzău;

— Pitești, pentru învățătorii din județele Argeș și Dîmbovița;

— Constanța, pentru învățătorii din județele Constanța și Tulcea;

— București, pentru învățătorii din municipiul București.

Între 26 și 31 august 1968, în centrele comunicate mai sus, institutele de perfecționare, centrele metodice și inspectoratele școlare vor organiza consultații pentru cadrele didactice care se prezintă la examenele de definitivat.

Admiterea în secțiile de subingineri

Ministerul Învățămîntului face cunoscut că începînd cu anul universitar 1968/1969, se înființează în cadrul institutelor tehnice sau politehnice secții de subingineri cu învățămînt de zi și seral. Admiterea la secțiile de subingineri se face pe bază de concurs. Se pot prezenta la concursul de admitere persoanele care posedă diploma de bacalaureat sau o diplomă echivalentă.

La concursul de admitere pentru învățămîntul seral se pot prezenta numai persoanele care lucrează în domeniul specialității pe care doresc s-o studieze.

Concursul de admitere se va desfășura pentru toate secțiile de subingineri, cursuri de zi și serale între 5 și 15 septembrie 1968. Secțiile de subingineri pentru care se ține concurs de admitere în anul I al anului universitar 1968/1969 sînt următoarele:

CURSURI DE ZI

— forajul sondelor și exploatarea zăcămintelor de țiței și gaze, cu durata de școlarizare de 2 1/2 ani, la Institutul de petrol, gaze și geologie din București;

— electromecanică petrolieră, cu durata de școlarizare de 2 1/2 ani, la Institutul de petrol din Ploiești;

— exploatări miniere, cu durata de școlarizare de 2 1/2 ani, la Institutul de mine din Petroșeni;

— topografie minieră, cu durata de școlarizare de 2 1/2 ani, la Institutul de mine din Petroșeni;

— electromecanică minieră, cu durata de școlarizare de 2 1/2, la Institutul de mine din Petroșeni;

— tehnologia prelucrării la rece, cu durata de școlarizare de 2 1/2 ani, la institutele politehnice din București, Brașov, Cluj și Timișoara;

— electroenergetică, cu durata de școlarizare de 2 1/2 ani, la institutele politehnice din București și Iași;

— termoenergetică, cu durata de școlarizare de 2 1/2 ani, la Institutul politehnic din București;

— furnale și oțelării, cu durata de școlarizare de 2 1/2 ani, la Institutul politehnic din București;

— chimia și tehnologia materialelor de construcții, cu durata de școlarizare de 2 1/2 ani, la Institutul politehnic din București;

— întreținere și reparații auto, cu durata de școlarizare de 2 1/2 ani, la institutele politehnice din București și Brașov;

— morărit și panificație, cu durata de școlarizare de 2 ani, la Institutul politehnic din Galați;

— industrii alimentare extractive, cu durata de școlarizare de 2 ani, la Institutul politehnic din Galați;

— industrii alimentare de origină vegetală, cu durata de școlarizare de 2 ani, la Institutul politehnic din Galați;

— industrii alimentare de origină animală, cu durata de școlarizare de 2 ani, la Institutul politehnic din Galați;

— construcții civile și industriale, cu durata de școlarizare de 2 1/2 ani, la Institutul de construcții din București și la institutele politehnice din Iași și Timișoara;

— instalații pentru construcții, cu durata de școlarizare de 2 ani, la Institutul de construcții din București;

— mașini și utilaj pentru construcții, cu durata de școlarizare de 2 1/2 ani, la Institutul de construcții din București;

— drumuri și poduri, cu durata de școlarizare de 2 1/2 ani, la Institutul de construcții din București și la Institutul politehnic din Iași;

— construcții și întreținere feroviară, cu durata de școlarizare de 2 1/2 ani, la Institutul de construcții din București.

CURSURI SERALE

— exploatări miniere, cu durata de școlarizare de 3 1/2 ani, la Institutul de mine din Petroșeni;

— electroenergetică, cu durata de școlarizare de 3 1/2 ani, la institutele politehnice din București și Iași;

— electromecanică minieră, cu durata de școlarizare de 3 1/2 ani, la Institutul de mine din Petroșeni;

— tehnologia prelucrării la rece, cu durata de școlarizare de 3 1/2 ani, la institutele politehnice din București, Brașov, Cluj, Galați, Iași și Timișoara;

— întreținere și reparații auto, cu durata de școlarizare de 3 1/2 ani, la institutele politehnice din București și Brașov;

— construcții civile și industriale, cu durata de școlarizare de 3 1/2 ani, la Institutul de construcții din București și la institutele politehnice din Iași și Timișoara;

— instalații pentru construcții, cu durata de școlarizare de 3 ani, la Institutul de construcții din București;

Înscrierile la concurs se fac la secretariatele facultăților respective pînă în ziua de 4 septembrie 1968, orele 10.

Disciplinele și probele pentru concursul de admitere în învățămîntul superior, la secțiile de subingineri care vor funcționa începînd din acest an universitar:

1. Pentru secțiile cu caracter de: mecanică, electrotehnică, mine, construcții, geologie, transporturi:

— Matematică (algebră, geometrie plană *), trigonometrie) — scris și oral.

— Fizică (mecanică, electricitate) — scris.

2. Pentru secțiile din sectorul industriei alimentare:

— Chimie organică — scris și oral.

— Matematici (algebră) — scris.

3. Pentru secția chimie și tehnologia materialelor de construcții:

— Chimia anorganică — scris și oral.

— Matematici (algebra) — scris.

---

*) La geometrie plană nu se cere demonstrarea teoremelor și formulelor.

Prof. PETRE JUCU: „Mama" și „Portret"

secvențe

Episod dintr-o excursie

Autobuzul luneca pe șoseaua Rucăr-Brașov. Viteza era mică, spre a putea permite zecilor de priviri curioase să contemple peisajul pitoresc al acestor meleaguri. Pasagerii — un grup de eleve de la Casa de copii din Curtea de Argeș care se întorceau de la Peștera Dîmbovicioara, primul popas al excursiei de șase zile pe care o făceau prin țară. Discuțiile — cele obișnuite într-o astfel de împrejurare: schimburi de impresii, amintiri, glume — într-un cuvînt, o atmosferă de vacanță.

Deodată, o frînă bruscă. Autobuzul se oprește la marginea șoselei. Ce este? Nu departe o vîlvătaie uriașă înghițea cu repeziciune spicele, metru cu metru. „Arde grîul!" — a strigat o elevă. Într-o clipă toate au fost jos. Au scos repede din autobuz vreo cinci canistre mari, cu apă — proviziile pentru drum și, împreună cu educatoarele s-au răspîndit pe cîmp. Aruncau apă peste flăcări cu pumnii, cu paharul, cu ce puteau. Cîteva au intrat chiar printre spicele aprinse străduindu-se să înăbușe flăcările cu pămînt.

Toată lupta aceasta cu focul a durat cîteva minute. În locul flăcărilor a rămas o pată mare, neagră. Totul fusese stins de cele 40 de eleve și educatoare care, curățindu-se de spicele arse, s-au urcat din nou în autobuz și și-au reluat locurile.

A fost un fapt pe care am ținut să-l consemnăm pentru ceea ce dovedește el. Iar pentru aceasta, felicitările le merită cu prisosință Casa de copii unde cresc și sînt educate cele 40 de eleve.

R.

La bazele turistice

Pe drumurile vacanței, nu de puține ori ne încrucișăm sau trecem pe lîngă „curse speciale" încărcate de elevi. Ne sînt familiare aceste caravane ale tinereții și voioșiei.

— Cum ați fost găzduiți? — întrebăm.

Am auzit și de necazuri, dar majoritatea organizatorilor de excursii ne-au vorbit cu satisfacție de ospitalitatea gazdelor, de condițiile bune oferite de scurtul popas pe care l-au făcut turiștii la fiecare bază turistică. La Liceul din Tg. Secuiesc răsfoim un caiet în care drumeții au ținut să-și exprime mulțumirile pentru găzduire. Cuvinte calde au scris aici profesorii de la Liceul nr. 2 Slatina și cei de la Școala generală din Crețești, județul Vaslui. Alte cuvinte măgulitoare sînt semnate de excursioniștii din Huși, Vaslui, Iași, Curtea de Argeș, Alba Iulia.

Dar îndatoririle de gazdă nu înseamnă numai asigurarea unui pat bun și a unei mese hrănitoare. La Tg. Secuiesc „gazda" nu s-a limitat numai la atît. Profesori-ghizi îi însoțesc pe excursioniști prin oraș și împrejurimi. În afară de aceasta, pentru profesorii conducători de excursii a fost dactilografiat în mai multe exemplare un plan de excursie prin localitățile și punctele turistice apropiate: Lacul Sf. Ana, Cetatea Tusia, Zăbala, Covasna etc. O asemenea frumoasă inițiativă merită consemnată.

Al. I. V.

Tabăra micilor arheologi

Trecind, într-o vacanță anterioară, prin Cheile Baciului, membrii cercului de arheologie de la Liceul nr. 11 din Cluj, condus de profesorul de istorie Palko Atila, au descoperit în jurul carierelor un toporaș de piatră, datînd — după determinările științifice făcute ulterior — dintr-o perioadă istorică ce se înscrie în cronologia vremurilor la distanța respectabilă de 6.000 de ani. Și-au propus, încă de atunci, să petreacă aici o vacanță în corturi, într-o tabără arheologică. Dorința lor s-a realizat acum. Împreună cu alți pionieri și școlari de la liceele nr. 10 și nr. 14 din Cluj și cu colegii lor din Baciu, la fel de pasionați de cercetarea vestigiilor culturii și civilizației acestor locuri, și-au instalat aici, sub conducerea profesorilor de istorie, tabăra. Ei au găsit numeroase mărturii care vorbesc despre continuitatea așezărilor și a vieții pe aceste meleaguri din epoca neoliticului și pînă în zilele noastre.

În același timp șederea în tabără le-a prilejuit multe ceasuri de destindere în mijlocul frumoasei naturi de la Cheile Baciului, care au răsunat adesea în cele 14 zile de tabără de cîntecele și voia bună a copiilor.

VALER ALBU

Cu drag, pentru comuna natală

Elevii din comuna Grăniceri, județul Arad, participă cu drag în această vacanță la numeroase acțiuni de interes obștesc. Iubitorii sportului reamenajează și măresc terenul de fotbal, pun la punct terenul de volei, groapa de nisip, pista de alergări. Tinerii artiști amatori lucrează în parcul din fața căminului cultural care, transformat în „Parcul tineretului", va cuprinde o estradă pentru orchestră, soliști vocali, recitatori etc. și o platformă de ciment pentru dansuri populare. Tot aici îi poți întîlni și pe șahiști, care și-au propus să amenajeze un colț al lor, ca și pe cei ce îndrăgesc în mod deosebit natura, care reamenajează rondurile și straturile de flori, instalează vase ornamentale, redactează etichete cu denumiri științifice și populare ale arborilor și arbuștilor.

Prof. PETRU BOTAȘIU

Expoziție de cusături

La liceul din Hațeg s-a deschis o expoziție pe cît de frumoasă, pe atît de originală. În clase, pe culoare, sînt expuse zeci și zeci de cusături cuprinzînd motive naționale din județul Hunedoara: cusături pe pînză, executate cu migală și fantezie, care reproduc modelele de pe iile țărăncilor din Hațeg, cusături pe sac, țesături care mai de care mai variate și mai divers colorate.

Această expoziție, ce cuprinde peste 1 000 de obiecte, este rodul activității pionierilor și școlarilor, membri ai cercurilor de folclor din liceu.

OPINII

STUDIUL LITERATURII SAU AL ISTORIEI SALE ?

Este unanim acceptat faptul că studiul literaturii române în liceu trebuie să se desfăşoare în mod organizat şi ştiinţific. Este de remarcat însă că celor trei laturi ale acestui studiu li s-a acordat o importanţă cu totul inegală. În timp ce planul de învăţământ prevede doar o jumătate de an pentru învăţarea sistematică a noţiunilor de teorie literară, tot restul cursului liceal (trei ani şi jumătate) este rezervat istoriei literaturii. Ciudat este că, deşi istoria literaturii deţine partea leului în planul de învăţământ, profesorii se plîng totuşi pe toate cărările că nu le ajunge timpul pentru predarea ei.

Cauza care a dus la această situaţie a fost excesul de istoricitate. S-a considerat că literatura ar fi un compartiment al istoriei, ceea ce a determinat un considerabil paralelism între istoria României şi istoria literaturii române. Mişcările culturale din toate epocile sînt tratate în ambele discipline şi numeroase personalităţi culturale figurează şi într-una şi în cealaltă. Bineînţeles, cunoştinţele despre aceste personalităţi sînt amplificate în istoria literaturii. Dar în ce sens ? O sumedenie de date bibliografice sînt oferite unor începători în ale literaturii, înainte ca ei să cunoască, în linii mari, principala creaţie a celui despre care se dau respectivele date. Ani, titluri de opere mai însemnate şi mai puţin însemnate, de reviste, ediţii etc. — aproape tot noianul de fapte cu care se încheie o investigaţie de pătimaş cercetător — sînt prezentate în aşa zisele „lecţii introductive", menite a fi începutul studierii operei scriitorilor.

Consider că planul de învăţămînt trebuie să acorde un loc mai mare (1—2 ani), teoriei literare a structurii şi a speciilor, pe baza studierii concomitente a celor mai bune opere din creaţia naţională (şi, în parte, şi universală). Aceasta ar favoriza o iniţiere în cunoaşterea artei literare, precum şi formarea priceperii de a înţelege valorile ei. Cunoaşterea operelor de înaltă valoare artistică la nivelul noţiunilor de teorie literară înseamnă însă şi organizarea în sistem a lor după criteriul tematic-compoziţional. Ar rămîne necuprins în acest sistem structural domeniul semnificaţiilor, adică studierea producţiei literare după criteriul valorii etice şi estetice a mesajelor. Operele aparţinînd unor anumite genuri şi specii, unor anumite curente şi epoci, pot fi însă studiate şi în funcţie de valoarea mesajului lor, în cadrul unei unităţi axiologice.

În această ordine de idei ar avea un cuvînt de spus şi critica literară. În liceu, şcoală de cultură generală, analiza în spirit critic trebuie să se desfăşoare la un nivel accesibil, după însuşirea noţiunilor de teorie literară, fără exigenţe exagerate, dar în aşa fel încît încă de pe băncile liceului tinerii să înveţe a discerne valorile şi să-şi poată dezvolta eventualele înclinări de creaţie personală.

Istoria literaturii, despovărată de materialul care aparţine istoriei şi de pletora de date superflue faţă de necesităţile şcolii de cultură generală, ca şi o privire asupra evoluţiei artei literare şi metodelor de creaţie, ar fi după părerea noastră, ultima etapă în studierea literaturii.

ŞT. IACOB
lector I.P.C.D. — Braşov

O carenţă: lipsa din şcoli a portretelor

Fiecare dintre noi păstrăm şi astăzi în minte, după decenii, chipurile lui Mircea cel Bătrîn, Ştefan cel Mare, Alexandru cel Bun, Vlad Ţepeş, Mihai Viteazul, ale lui Miron Costin, Neculce, Eminescu sau Caragiale, aşa cum arătau, încadrate în rame frumoase, pe pereţii claselor în care ne-am petrecut anii adolescenţei. Şi nu puţini dintre noi se necăjesc că nu pot prezenta la rîndul lor, elevilor de astăzi, asemenea portrete.

Există într-adevăr, în privinţa aceasta, o mare carenţă. Dacă I.M.D. s-a îngrijit de îmbunătăţirea permanentă a materialului didactic, nimeni nu s-a gîndit în ultimii ani la necesitatea de a se reproduce portretele unor personalităţi marcante ale istoriei, ale culturii şi literaturii noastre.

În multe şcoli se mai păstrează cu grijă portretele cîtorva scriitori, reproduse cu ani în urmă, îngălbenite de vreme şi cu totul insuficiente numeric. Chiar într-un liceu mare ca al nostru nu există decît un rînd de asemenea tablouri, şi acestea vechi, uzate şi incomplete (M. Eminescu, I. Creangă, V. Alecsandri, B.P. Haşdeu, M. Kogălniceanu, Anton Pann, Gr. Alexandrescu, C. Bolliac, Th. Neculuţă, M. Sadoveanu). Unde sînt cronicarii, reprezentanţii iluminismului şi atîţia scriitori mari ale căror opere se studiază în şcoală — Nicolae Iorga, Liviu Rebreanu, Camil Petrescu, Octavian Goga, Matei Caragiale, ca să nu mă refer decît la cîţiva ? Dar criticii şi istoricii literari ale căror nume se repetă adesea la orele de curs : Titu Maiorescu, C. Dobrogeanu Gherea, E. Lovinescu, G. Călinescu etc. ?

Sînt informat că Editura didactică şi pedagogică a prevăzut în planul ei cîteva seturi cu portrete de scriitori şi de domnitori, executate în culori. Nu ştiu dacă informaţiile mele sînt exacte, dar se pare că ar fi vorba de executarea lor în numai cîteva mii de exemplare. Nu cred că este indicată limitarea la aceste cifre, întrucît portretele n-ar trebui să lipsească din nici o clasă. Or, şcolile din ţara noastră se cifrează în ordinul zecilor de mii, iar cele mai multe şcoli au de la 20 de clase în sus. Şi să nu uităm că şi în şcolile mici se simte nevoia unui astfel de material didactic ilustrativ.

Profesorii de pe tot cuprinsul ţării s-ar bucura dacă şcolile ar avea la dispoziţie, într-un număr mare, portrete frumos reproduse ale voievozilor şi domnitorilor români, ale scriitorilor români şi ale unora dintre marii scriitori ai literaturii universale, ale unor oameni de ştiinţă şi de artă etc.

Prof. emerit ION POPESCU
Liceul „Gh. Lazăr" Bucureşti

Fascinaţia chimiei ! — *Foto : prof. V. BOGDĂNEŢ — Bacău*

OPINII • OPINII OPINII • OPINII • OPINII • OPINII

CUM PUTEM MODERNIZA PREDAREA SIMULTANĂ

Printre metodele care vin să răspundă cerinţelor actuale şi care şi-au făcut tot mai mult loc în ultimii ani se numără metoda instruirii programate, realizată fie pe baza unor manuale programate, fie cu ajutorul unor programe şi maşini de învăţat. Această metodă de largă aplicare în viitorul apropiat îşi creează cîmp de activitate şi în ţara noastră, unde se experimentează de cîţiva ani într-o serie de şcoli, la anumite clase şi discipline de învăţămînt, deschizînd perspective promiţătoare.

Socotim că elementele învăţămîntului programat sînt aplicabile nu numai la clasele superioare ale şcolii generale sau în licee, ci şi în clasele de început. Cu atît mai mult acest lucru ni se pare necesar pentru şcolile în care predarea se realizează simultan la două, trei sau chiar patru clase de către un singur învăţător. Asemenea şcoli sînt încă destul de numeroase în ţara noastră în condiţiile actuale, generate de specificul dezvoltării unor localităţi rurale, şi vor mai dăinui încă. Este firesc deci ca şi ele să intre în preocupările de modernizare.

După cum se ştie, în condiţiile predării simultane de către un singur învăţător la două sau mai multe clase timpul de activitate directă a acestuia cu fiecare clasă se reduce la jumătate sau chiar la mai puţin de jumătate decît în clasele care învaţă în condiţii obişnuite, în restul timpului el fiind nevoit să lucreze direct cu o altă clasă. Trebuie folosite deci căi care să asigure sporirea şi adîncirea cunoştinţelor elevilor printr-o activitate independentă în timpul cînd învăţătorul lucrează direct cu altă clasă şi, totodată, să-i permită acestuia să cunoască în orice moment modul în care se desfăşoară procesul respectiv.

Tocmai o astfel de cale ar putea-o constitui introducerea elementelor învăţămîntului programat. Mă refer, în special, la folosirea unor manuale programate, cel puţin la clasele III—IV, ai căror elevi şi-au format deprinderile necesare de citire şi scriere şi de muncă independentă. Întocmirea unor asemenea manuale ar fi posibilă pentru obiecte ca matematica, gramatica, cunoştinţe despre natură etc. Dispunînd de manuale programate învăţătorul va putea trece o parte din etapele lecţiilor de la clasele II—IV pe seama muncii independente a elevilor, putîndu-şi consacra astfel mai mult timp pentru activitatea directă cu elevii claselor I şi a II-a. Acest lucru va fi cu atît mai necesar în condiţiile în care învăţămîntul general va începe în toate şcolile de la şase ani, întrucît copiii de această vîrstă au nevoie de îndrumarea şi supravegherea permanentă a învăţătorului.

Desigur, elaborarea unor manuale programate pentru clasele III—IV nu este o problemă uşoară, dar trebuie să se facă un început, cel puţin prin programarea anumitor teme care să fie experimentate în cîteva şcoli cu predare simultană.

N-ar fi lipsit de interes dacă în şcolile cu predare simultană s-ar experimenta şi introducerea unor maşini simple de învăţat, ca şi alte forme de activitate şi metode menite să favorizeze o mai accentuată individualizare a procesului de învăţămînt, ca şi realizarea aspectului său formativ.

În promovarea unor metode înaintate în şcolile cu predare simultană a două sau mai multe clase trebuie să se dea dovadă de mai multă iniţiativă şi curaj, spre a se realiza astfel o reală îmbunătăţire a pregătirii elevilor din aceste şcoli.

C. MINCA
lector la I.P.C.D. Bucureşti

ELEVILOR — CUNOŞTINŢE JURIDICE MAI AMPLE

Documentele de partid şi recentele acte normative adoptate de Marea Adunare Naţională au relevat deosebita importanţă pe care o are respectarea legalităţii socialiste depline în toate sectoarele de activitate din ţara noastră. Pornind de la această cerinţă, credem că se impune ca, mai ales în condiţiile trecerii la şcoala generală de 10 ani, să se asigure cunoaşterea de către întreg tineretul ţării a drepturilor şi obligaţiilor fundamentale ale cetăţenilor şi a ordinii juridice din statul nostru.

A există, este adevărat, o anume grijă în această direcţie, concretizată în predarea obiectului „Constituţia", a unor cunoştinţe de educaţie cetăţenească. Ele s-au dovedit însă insuficiente, din pricina faptului că nu formau un sistem unitar de cunoştinţe privind dreptul socialist. Considerăm de aceea că este necesară îmbunătăţirea studiului normelor de drept prin înarmarea tineretului cu mai ample cunoştinţe juridice. Propunerile pe care le vom formula în continuare se referă la specificul şi sfera cunoştinţelor de drept care ar putea fi predate elevilor şcolii generale, pornind de la cerinţele actuale şi de perspectivă ale vieţii statului nostru socialist.

Mai întîi, o observaţie cu caracter general : studiul dreptului în şcoala de 10 ani ar trebui efectuat în strînsă corelaţie cu problemele de interes deosebit ale vieţii publice şi profesionale, cu necesităţile construcţiei socialiste. Noile măsuri legislative de împărţire administrativă a teritoriului au adus bunăoară modificări ale actelor normative privind organizarea judecătorească, a procuraturii, a notariatului de stat, a diferitelor comisii ale organelor locale etc. Fără îndoială că orientarea în această direcţie a elevilor şcolii generale ar fi foarte utilă.

Ţinînd seama că într-un viitor apropiat mulţi dintre absolvenţii şcolii generale de 10 ani vor intra direct, sau după un curs de scurtă durată, în producţie, considerăm necesară cunoaşterea de către aceştia a drepturilor şi obligaţiilor ce rezultă din raporturile între salariaţi şi unităţile socialiste — din raporturile în legătură cu dreptul muncii, din raporturile de drept civil între întreprinderi pentru aprovizionarea şi desfacerea produselor, din raporturi de drept administrativ.

Înfăptuirea politicii partidului şi a statului nostru cu privire la asigurarea ordinii juridice, la apărarea proprietăţii socialiste şi personale, a drepturilor şi intereselor legale ale persoanelor, prevenirea, descoperirea şi lichidarea unor acţiuni nocive îndreptate împotriva orînduirii sociale şi de stat ar putea fi sprijinită în mod substanţial pe plan educativ prin predarea în şcoala generală a unor elemente de legislaţie penală. Înarmat cu cunoştinţe de drept penal, viitorul absolvent al şcolii generale va putea contribui mai activ la întărirea climatului etic profund socialist în care se desfăşoară munca constructivă a poporului nostru.

În ceea ce priveşte metodica predării cunoştinţelor de drept, sîntem convinşi că introducerea în acest domeniu a studiului activ, prin aplicarea practică a cunoştinţelor teoretice la diverse situaţii din economie şi din activitatea cetăţenească ar ridica mult interesul elevilor pentru această disciplină. De mare însemnătate educativă ar fi organizarea unor dezbateri vii, atractive, asupra anumitor cazuri de încălcare a dreptului socialist petrecute în localitatea în care funcţionează şcoala.

Sîntem convinşi că, gîndit în acest fel, fără o supraîncărcare cantitativă cu norme juridice de aplicativitate restrînsă, studiul dreptului şi al cunoştinţelor juridice în şcoala generală de 10 ani va asigura un conţinut mai bogat acestui învăţămînt, făcîndu-l să corespundă mai bine cerinţelor.

Asist. univ. ŞERBAN STELU

OPINII • OPINII OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII •

ORIZONTURILE VOCAŢIEI

Un domeniu care solicită în prezent un interes activ, stimulînd gîndirea creatoare, este, fără îndoială, cel legat de *cunoaşterea şi formarea personalităţii, de orientarea, calificarea şi selecţia profesională*. Viaţa ne cere să medităm asupra fizionomiei spirituale a viitorului specialist din cele mai diferite sectoare ale activităţii umane, din cele mai variate profesii.

Drumul spre *profesie şi specializare* trebuie să străbată însă în prealabil vaste orizonturi de informaţie şi cultură generală. Tocmai de aceea şcoala de cultură generală are *finalitatea de a-i pregăti pe elevi multilateral în vederea orientării şi autodeterminării profesionale, în funcţie de cerinţe, înclinaţii, aptitudini, posibilităţi sociale şi personale.*

Viaţa ne arată că, dacă la răscrucea autodeterminării profesionale într-o constelaţie de posibilităţi, năzuinţe şi vectori sociali multe destine omeneşti îşi găsesc drumul spre împlinire, altele se încurcă. Greu reparabila „error vitae" a acestora este generată şi întreţinută de un complex de factori subiectivi şi obiectivi ce se cer atent şi în timp util identificaţi. Poate fi vorba, aici de necunoaşterea sau subaprecierea propriilor aptitudini, de informaţie deficitară, de experienţă de viaţă nesatisfăcătoare, de coexistenţa mai multor înclinaţii, de luarea unor hotărîri pripite, întîmplătoare. La toate acestea se mai adaugă şi alte circumstanţe cu forţă de înrîurire, mai precis spus, de deviere a orientării : influenţa părinţilor cu preferinţe imuabile, a colegilor sau prietenilor (prin afinitate sau simplă contagiune a exemplului), influenţa ambianţei sociale, a modelului beletristic din care elevul îşi face un crez de viaţă etc. În şirul acestor elemente, ce înrîuresc decizia profesională cu implicaţii şi repercusiuni asupra întregii vieţi, putem adăuga, desigur, şi rolul întîmplării, al unor accidente biografice, al unor condiţii şi posibilităţi favorabile.

Cu această problemă ne aflăm în faţa unui domeniu de evidentă însemnătate, dar încă nesatisfăcător explorat — acela al *aptitudinilor generale şi speciale*. Aspecte esenţiale referitoare la metodica de investigare (detectare şi exersare) a aptitudinilor, la componentele psihice specifice diferitelor profesiuni şi tipuri de activităţi, la interacţiunea lor optimă sînt încă puţin cercetate. De asemenea, se cunosc încă insuficient trăsăturile caracteristice ale diferitelor tipuri de aptitudini speciale (literare, ştiinţifice, artistice, organizatorice, tehnice ş.a.), precum şi criteriile de determinare a gradului lor de complexitate, a nivelului lor calitativ de evoluţie. Nesatisfăcător este şi volumul informaţiilor pe care le deţinem cu privire la natura aptitudinilor, a factorilor ce concură la formarea lor, a modalităţilor şi mecanismelor compensatorii, a ritmului de evoluţie şi a momentului cînd se manifestă pregnant şi convingător în ontogeneza personalităţii. Aceste constatări conferă o incontestabilă actualitate investigaţiilor care vizează relaţia dintre aptitudini, predispoziţii şi climatul social-istoric concret, dintre cunoştinţe, priceperi, deprinderi şi aptitudini, dintre aptitudini şi alte însuşiri ale personalităţii — interes, temperament, caracter, motivaţie.

Cercetarea ştiinţifică în domeniul psihologiei, al pedagogiei şi sociologiei este chemată să studieze în profunzime aceste probleme, care au o mare importanţă socială, întrucît urmările nefaste ale unor opţiuni incompatibile profilului spiritual se resimt uneori mult prea tîrziu, cînd, din păcate, mulţi oameni nu mai dispun de energia necesară spre a-şi restructura viaţa, revenind pe calea adevăratei vocaţii. Or, slujirea fără patos şi chemare a profesiei, lipsa de satisfacţie în muncă constituie, cum se ştie, una din principalele cauze ale incompetenţei profesionale, ale randamentului scăzut, ale astheniei şi psihasteniei.

Tactic interesează — se ştie — nu numai diagnosticarea aptitudinilor, ci şi *detectarea căilor şi modalităţilor optime de valorificare a tuturor resurselor umane, de exersare şi amplificare a predispoziţiilor cu caracter polivalent, de transformare a acestor posibilităţi în aptitudini certe şi, mai ales, de formare pe temeiul lor a aptitudinilor care interesează practica socială, activitatea umană într-un anumit context de viaţă*. Aceasta este cu atît mai necesar cu cît în prezent munca socială dobîndeşte un tot mai accentuat conţinut intelectual, iar tehnica se perfecţionează în ritm vertiginos. De asemenea, pe măsură ce productivitatea muncii va creşte, omul va dispune de mai mult timp liber care-i va permite o folosire multilaterală a înclinaţiilor şi preferinţelor, o intensă viaţă culturală, o sensibilizare morală prin artă, literatură, sport etc.

În asemenea condiţii şcoala este chemată să contribuie prin toate obiectele de învăţămînt, prin toate activităţile organizate, prin toate influenţele instructiv-educative, la dezvoltarea unor personalităţi plenare, la formarea unui om cu ample aptitudini şi dimensiuni spirituale — omul creator de valori, capabil de autoperfecţionare continuă. Pentru ca ea să se poată achita cît mai corespunzător de îndatorirea ei majoră privind *determinarea şi formarea adecvată a aptitudinilor, orientarea profesională a elevilor în concordanţă cu năzuinţele, înclinaţiile şi interesele lor, precum şi cu cerinţele obiective ale dezvoltării sociale*, ni se pare foarte necesară prezenţa în şcoală a psihologului-cercetător şi utilizarea celor mai valide modalităţi psihodiagnostice şi prognostice. Socotim că această răspundere etico-socială a şcoiii nu poate fi lăsată numai pe seama colectivului de profesori care, în mod necesar, se preocupă de ea „printre altele", nici pe seama simplelor „anchete" întreprinse deseori de amatori şi diletanţi.

Firească, aceasta impune necesitatea pregătirii psihologilor şcolari în concordanţă cu actualele cerinţe şi obiective ale învăţămîntului nostru. *Ar trebui, credem, să se reîntiinţeze facultăţile de psiho-pedagogie, cel puţin în universităţi.* Se impune în acelaşi timp, după părerea noastră, *să fie îmbunătăţită metodologia ştiinţifică de cercetare a particularităţilor individuale şi de vîrstă ale elevilor, să se stimuleze investigaţiile privind predispoziţiile înclinaţiile, interesele şi aptitudinile elevilor, privind modalităţile de formare a acestora în consens cu necesităţile vieţii sociale*. Considerăm că ar fi indicată şi *accentuarea şi perfecţionarea căilor de selecţie a elevilor prin examene şi concursuri, astfel ca opţiunile profesionale să fie expresia unor certitudini vocaţionale, ca şi introducerea unor probe, a unor teste ale aptitudinilor solicitate de diferite profesii şi calificări*. În sfîrşit, un deziderat formulat aproape în unanimitate : *înarmarea elevilor cu cunoştinţe, priceperi şi deprinderi de spectru mai larg, caracterizate prin supleţe, care să poată fi adaptate cu facilitate şi fără prejudicii la dinamica tot mai accentuată a profesiilor în condiţiile ritmului deosebit de viu al progresului tehnico-ştiinţific şi cultural al contemporaneităţii.*

Conf. univ. ELENA MAFTEI

Jocuri distractive

Elevii care au terminat în acest an clasa a XI-a ştiu un joc foarte frumos, care se cheamă „Cum îi cheamă ?"

Nu, nu e un joc de cuvinte, e un joc cu manualul de literatură. Se joacă aşa : se deschide manualul la pagina 30, să spunem. Acolo scrie despre un anume Radu Cosmin care, cică, ar fi eroul nuvelei „Paraziţii de B. Ştefănescu Delavrancea. „Cum îl cheamă ?" — strigă acela dintre partenerii jocului căruia i-a venit rîndul la strigat. Cine dă răspunsul exact — adică l-a citit pe Delavrancea şi ştie că numele eroului respectiv nu e Radu, ci Iorgu Cosmin — e cîştigător şi deci îi vine lui acum rîndul să strige. Şi are, slavă Domnului, ce striga. La pagina 298, într-un singur rînd, se pot prinde dintr-o singură împuşcătură doi iepuri : apare Avram în loc de Avrum şi Teodora în loc de Todosia (personaje din romanul „Ion" de Liviu Rebreanu). Dar nici altor eroi ai lui Rebreanu nu le merge mai bine în acest manual. La pagina 304 în rîndurile 11 şi 8 de jus apare Victor Propşaru în loc de Victor Grofşoru, la pagina 317, stă scris Olguţa Predoleanu în loc de Olguţa Predeleanu.

Jocul cunoaşte şi variante. Varianta „Care-i titlul ?" se aplică, de exemplu, la pagina 66, unde nuvela lui Duiliu Zamfirescu „Spre Coteşti" e botezată „Spre Costeşti", sau la pagina 290, unde revista teatrală „Scena" editată de Liviu Rebreanu şi Mihail Sorbul a dobîndit, prin graţia editurii, denumirea „Steaua".

Nu mai puţin atractivă este varianta „Ghiceşte ce vrea să spună". Unul dintre parteneri deschide, de pildă, la pagina 323 şi citeşte celorlalţi pasajul : „În continuare trebuie subliniat marea lui putere de resurecţie artistică, provenită dintr-un echilibru armonios între discernămîntul analitic şi resursele de înălţare spre viziunea de ansamblu. La el exactitatea notării nu rămîne pitorească sau decorativă, căci este luminată de semnificaţia totalului, căruia, asigurîndu-i conţingenţa cu viaţa, îi aduce autenticitatea". Cîştigător e cel care poate explica în mai puţin de o jumătate de oră ce vrea să spună pasajul respectiv.

O veste bună : şi elevii care vor urma în viitorul an şcolar clasa a XI-a vor putea practica aceste jocuri, căci marea majoritate a temelor de joc s-au transmis, intacte, şi în noua ediţie a manualului.

M. PAVELESCU
(după o corespondenţă primită de la prof. Dan Florica Seracin din Nadrag, judeţul Timiş)

PE TEME SPORTIVE

Pot fi introduse în școală

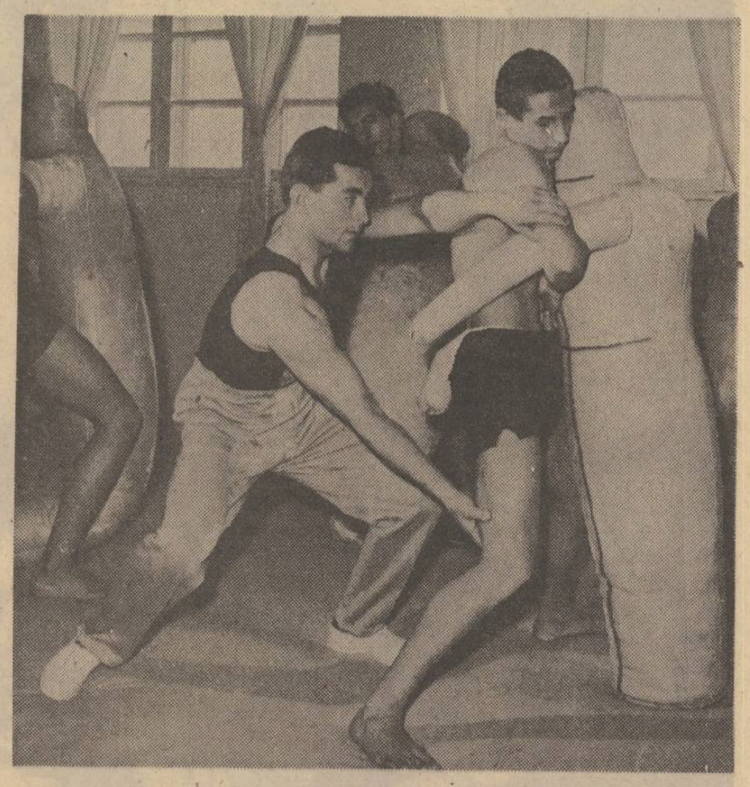

Antrenament de lupte la centrul sportiv pentru elevi „23 August"

AȘA NUMITELE SPORTURI TARI?

Tot mai mulți oameni de specialitate își exprimă părerea că ar fi bine să se introducă în școală așa-numitele „sporturi tari" — luptele, boxul, halterele ,judo-ul. Multă vreme s-a manifestat față de aceste sporturi o anumită reticență, decurgînd din confuzia ce se făcea între practicarea lor și tendința unor elemente fără căpătîi spre bătaie, scandaluri etc. în realitate, însă, nu se poate pune în nici un caz semnul de egalitate între astfel de sporturi și isprăvile bătăușilor. Luptele, judo-ul etc. presupun înfruntarea directă a adversarului, care cere o pregătire temeinică atît din punct de vedere fizic cît și psihic. Caracteristica lor esențială este întrecerea, o întrecere cavalerească ce se desfășoară organizat, după reguli precise, sub conducerea unui arbitru. Iar practicarea lor impune o viață sportivă.

Pentru a lămuri cititorilor noștri cîteva probleme legate de eventuala introducere a sporturilor respective în școală ne-am adresat unor specialiști, profesori de educație fizică, medici, antrenori și metodiști.

— Sporturile așa-numite „tari" ne-a spus prof. **Gheorghe Popescu** directorul Școlii sportive de elevi nr. 2 din București — cer, e drept, un plus de forță Ele nu sînt însă „tari" în sine din moment ce se însușește tehnica lor. Boxul, de pildă, este, în înțelesul adevărat al cuvîntului, scrimă pugilistică. La rîndul său judo-ul este o expresie maximă a abilității și îndemînării, fiind, — în ciuda aparențelor — un sport prin excelență al tehnicii folosite cu inteligență.

La școala noastră s-au inițiat cenire de învățare a judoului și luptelor. Desigur, e vorba în primul rînd de inițierea elementară în practicarea acestor sporturi, concomitent cu pregătirea fizică generală, dar și de dezvoltarea curajului, a îndrăznelii la copiii timizi, retrași, ca și de disciplinarea acelora care sînt prea exuberanți.

Copiii care învață să practice judo-ul manifestă mult interes pentru acest sport. De fapt, vîrsta copilăriei e vîrsta îndemînării și de aceea este momentul optim de inițiere în sporturile „tari" După părerea mea, conducerile școlilor, organele de învățămînt, organizațiile de tineret ar trebui să sprijine cu căldură practicarea lor.

— Judoul — afirmă prof. **Ion Avram** — este un sport complex care, pe lîngă dezvoltarea multilaterală a corpului, asigură dezvoltarea unor importante calități morale — curajul, încrederea în capacitatea proprie, stăpînire de sine, voință. Este un sport al supleței și agilității, un mijloc excelent pentru susținerea tonusului psiho-fizic .

Aș vrea să precizeze că el nu trebuie confundat — așa cum face încă multă lume — cu sportul numit jiu-jițiu. E adevărat, procedeele tehnice ale judo-ului își au originea în tradiționalul jiu-jițiu practicat de samurai în epoca medievală. Dar, pe la sfrișitul secolului trecut, japonezul Jigoro Kano a sistematizat și cristalizat vechile procedee de jiu-jițiu, îndepărtînd formele brutale de luptă. Așa s-a născut judo-ul modern, care s-a răspîndit ulterior aproape în toate țările lumii. La noi a fost introdus în 1928 la Academia de educație fizică, cursurile fiind ținute de maestrul Ishiguro și apoi de prof. Emilian Teacă. In 1956—1957 judo-ul începe să fie practicat mai larg în țara noastră, formîndu-se chiar echipe de tineret pe Capitală, care au participat la diferite competiții și campionate interne și internaționale

In multe țări — Japonia, Franța R.D.G., Ungaria — judo-ul se practică chiar în școală. La noi cred că ar fi indicat să se practice, deocamdată, în școlile sportive și în liceele cu program de educație fizică, de la 12 ani, după o programă alcătuită cu chibzuință.

— Fiecare sport, este de părere medicul școlar **Ion Ștefănescu,** de la Școala sportivă nr. 2 din București exercită asupra celor care îl practică influența sa pozitivă. Bineînțeles, atunci cînd e practicat corect, cu respectarea anumitor reguli. Cît despre sporturile numite „tari", ele nu numai că nu sînt dăunătoare, dar îl fac pe copil mai robust, mai rezistent. Celor timizi, retrași, cu un metabolism mai lent, le cultivă și le dezvoltă calități cum sînt curajul, voința, dîrzenia, stăpînirea de sine, încrederea în capacitățile proprii.

Aș dori să spun că la Școala sportivă nr. 2 din București, unde s-au inițiat cu succes cursuri de judo urmate de copii, printre care unii de 10 și chiar de 8 ani, se pot vedea de pe acum unele rezultate în această privință.

Desigur, controlul medical este absolut obligatoriu, pentru ca să se constate care copii sînt apți și care nu. E vorba aici nu de acei copii „slăbuți" datorită lipsei de mișcare, ci de depistarea viciilor de conformație sau a unor maladii care nu permit activități fizice intense. Și, indiscutabil, antrenamentul trebuie să fie făcut pe scara posibilităților individuale, care se evidențiază în cursul antrenamentului.

În orice caz este bine ca practicarea judo-ului și a celorlalte sporturi de acest gen să înceapă din copilărie — vîrsta reflexelor — firește cu supraveghere medicală de specialitate.

— Pe lîngă alte argumente în favoarea introducerii în școală a sporturilor „tari" — ne-a spus prof. **Nicolae Humă,** de la Școala nr. 51 din Capitală — eu aș mai aduce și pe acela că practicarea lor ar îndepărta pericolul unei generații de tineri comozi. Intr-adevăr adolescenții de astăzi folosesc de la o vîrstă fragedă telefonul, asistă în fotoliu la spectacolele prezentate la televizor, se deplasează în mare măsură cu autobuzul etc. De aici o anumită comoditate fizică și tot ce decurge din ea. Sînt convins că, practicînd luptele, judo-ul și alte sporturi asemănătoare ,tinerii vor deveni mai vioi, mai ageri. Pentru introducerea lor în școală trebuie să se asigure însă în prealabil, după părerea mea, o pregătire fizică generală cît mai serioasă. Baza unei asemenea pregătiri fizice generale, în absența căreia este de neconceput orice activitate sportivă demnă de luat în seamă, o constituie lecțiile de educație fizică. Aceste lecții trebuie să fie firești, plăcute, dar ele trebuie organizate în același timp astfel încît elevii să înțeleagă că este vorba de un lucru serios

Ca o pregătire cred de asemenea că ar fi necesară inițierea în unele jocuri ca „lupta cocosilor", în exerciții de echilibru, de cădere corectă etc. Nu e neapărat nevoie ca toată lumea să boxeze, să practice lupta sau judo-ul Însă elementele de inițiere, pregătirea pentru una dintre aceste ramuri sportive ar ridica neîndoielnic nivelul pregătirii atletice a elevilor

— Sporturile „tari" — consideră prof. **Victor Tibacu,** de la Liceul „Gh. Șincai" din București — ar trebui practicate în colectivele sportive, în cadrul activităților îndrumate de organizațiile de tineret, profesorul de educatie fizică avînd rol de tehnician, de antrenor, de specialist

La rîndul său, prof. **Gh. Mitra,** inspector metodist, este de părere că sporturile „tari", care au un mare potential educativ, pot fi introduse și în cadrul lecțiilor obișnuite, unde să se realizeze o primă etapă, care ar consta în exersarea unor elemente din aceste sporturi — impingeri, tracțiuni, ridicări, căderi, transporturi. Apoi, ele ar urma să se practice în cadrul activităților sportive extrașcolare. Desigur, va trebui să se țină seama de preferințele elevilor, să se creeze o opinie favorabilă și, bineînțeles, să se asigure un inventar minim de materiale necesare în acest scop.

★

Reconsiderarea luptelor, judo-ului, halterelor și boxului ca sporturi ce trebuie dezvoltate în rîndul tineretului este prima concluzie ce se desprinde din cele spuse de interlocutorii noștri. Valoarea lor educativă și adevărul evident că practicarea lor cere o pregătire fizică foarte bună sînt argumente suficiente pentru ca aceste sporturi să înceteze a mai fi apreciate printr-o optică deformată.

TRAIAN ISPAS

După campionatele școlare

Incheierea cursurilor și începutul vacanței au fost marcate de numeroase acțiuni sportive ale elevilor, unele avînd caracter amical, altele înscriindu-se în sistemul competițional școlar. Din categoria primelor amintim aici suita demonstrațiilor sportive realizate din inițiativa Școlii sportive nr. 2 din București : serbarea sportivă de sfîrșit de an și întrecerile de baschet — copii și juniori, la care au participat, pe lîngă unele școli sportive din țara noastră, și echipe de la Școala sportivă de elevi din Tîrnovo — Bulgaria și formația C.K.D. din Praga. În cadrul sistemului competițional s-au desfășurat etapele pe zonă și finalele la fotbal, handbal și baschet.

La fotbal, în urma jocurilor disputate la București s-a clasat pe locul I echipa Liceului din Băicoi (prof. Alexandru Munteanu), pe locul II echipa Liceului „N. Bălcescu" din Cluj (prof. Alexei Mircea), iar pe locul IIII echipa Liceului „Ștefan cel Mare" din Suceava (prof. Gheorghe Moga). La Tg. Mureș finala de handbal s-a încheiat cu următoarele rezultate : fete — 1. Liceul nr. 2 cu program de educație fizică din Brașov ; 2. Liceul nr. 4 (secția cu program de educație fizică) din Timișoara ; 3. Liceul nr. 2 Iași ; 4. Liceul „Bolyai Farcaș" (secția cu program de educație fizică) din Tg. Mureș. Băieți : 1. Liceul „Bolyai Farcaș" (secția cu program de educație fizică) din Tg. Mureș ; 2. Liceul nr. 4 (secția cu program de educație fizică) din Timișoara ; 3. Liceul nr. 4 din Brașov. 4. Liceul nr. 2 din Iași. Întrecerea echipelor finaliste de baschet, desfășurată la Galați, s-a soldat cu următorul clasament : 1. Liceul nr. 35 din București (băieți și fete) ; 2. Liceul nr. 2. din Tg. Mureș (băieți și fete.)

Se cuvine, credem să subliniem și unele aspecte de alt ordin care s-au vădit cu prilejul întrecerilor.

În primul rînd, cîteva cuvinte despre organizare. La Galați, Tg. Mureș și București, prin strădania gazdelor au fost asigurate condiții materiale bune pentru desfășurarea jocurilor. Credem însă că pe viitor inspectoratele școlare județene vor trebui să acorde mai multă grijă cazării participanților la competiții.

Probleme speciale s-au ridicat însă în legătură cu organizarea echipelor. La finalele din acest an numeroase echipe au stîrnit admirație atît prin gradul lor de pregătire, cît și prin felul de a se comporta în competiție și în afara ei. Trebuie subliniată, în acest sens, activitatea și ținuta unor conducători de echipe ca prof. Valentin Dăscălescu și Ștefania Dinescu de la Liceul nr. 35 din București, prof. Atila Madaras, prof. Vilhelm Helvig, și prof. I. Haller din Tg. Mureș, prof. Liviu Nagy din Oradea, prof. Alex Munteanu din Băicoi, prof. Mircea Alexei din Cluj, prof. Gheorghe Moga din Suceava, prof. Colibași Popescu din Brașov. În schimb, alte echipe au avut o comportare nu tocmai mulțumitoare. Este, de exemplu, cazul echipei de fotbal a Liceului nr. 27 din București, bine pregătită din punct de vedere tehnic, dar nedisciplinată. Membrii ei au ajuns pînă acolo încît s-au certat pe teren, atrăgîndu-și totala dezaprobare a publicului. Mai mult, se pare că acești elevi nu duc o viață sportivă și își cheltuiesc pe nimicuri indemnizațiile de efort.

Este cu totul negativă atitudinea acelor conducători de echipă care strigă la elevi, aplicîndu-le epitete ce deranjează juriul și produc ilaritatea spectatorilor, dar, mai ales, îi jignesc pe adolescenți (așa cum a fost cazul, între alții, cu conducătoarea echipei feminine de baschet a Liceului nr. 1 din Craiova). Din cauză că nu și-a putut stăpîni nervii, profesoara care conducea această echipă n-a mai fost în stare să dea elevilor indicațiile tehnice necesare.

I. MUREȘEANU

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

Clasa a XII-a

activității generale a scriitorilor, ca pînă acum. Un lucru de asemenea nou : predarea literaturii române la clasa a XII-a se va deschide cu un capitol referitor la probleme de stil și teorie literară, menit să înlesnească înțelegerea complexelor probleme ridicate de literatura modernă.

Programele de limbi moderne, vizînd desigur, în primul rînd înarmarea elevilor cu posibilitatea de a vorbi limbile respective, pun în același timp un mai mare accent și pe textele selecționate din cele mai caracteristice opere ale literaturilor respective.

În ceea ce privește programele de matematică, pe lîngă noțiunile de teoria probabilităților ele includ teme de statistică matematică, ecuații diferențiale omogene de ordinul doi cu coeficienți constanți. La mecanica teoretică, introdusă pentru prima dată în programa liceului, se dau elemente de statică, cinematică și dinamica punctului material.

Elemente noi aduce și studierea biologiei generale. Reducîndu-se cunoștințele de istorie a biologiei, se pune accentul pe caracteristicile generale ale lumii vii și pe evoluție. S-au introdus, de asemenea, capitolele „Materia vie" (pentru care sînt afectate 9 ore) și „Organizarea materiei vii" (cu 8 ore). S-a realizat de asemenea o mai bună sistematizare a materiei, în scopul unei împletiri mai judicioase a cunoștințelor clasice despre evoluție cu cele moderne.

Au fost îmbunătățite și programele disciplinelor fizico-chimice, astfel încît cunoștințele predate să țină pasul cu cele mai recente cuceriri ale științei contemporane.

De asemenea, și la celelalte discipline de învățămînt și manualele prevăd îmbunătățiri substanțiale pe linia modernizării conținutului lor.

Respectarea vacanței

procent depășește cu mult ceea ce se poate considera o excepție de la regulă. Observațiile făcute de noi la cîteva școli din acest județ, mai ales în mediul sătesc, arată că prezența în școală pentru lucrări efective este justificată pentru mai puțin de o treime din cadrele didactice reținute.

În calea valorificării întregii perioade a concediului pentru odihnă, pentru documentare și cercetare științifică stă procedeul unor organe comunale — procedeu combătut de gazeta noastră și cu alte prilejuri — de a utiliza corpul didactic în tot felul de treburi organizatorice și administrative mărunte. În satele Măgura și Luizi Călugărița din județul Bacău, de exemplu, numeroase cadre didactice sînt încărcate cu așa-zise sarcini obștești care în fapt nu le revin lor și care consumă un timp prețios.

În aceeași ordine de fapte am asistat, în comuna Moeciu de Jos din județul Brașov, la o scenă care ne-a impresionat neplăcut. În dimineața zilei de 18 iunie, cîteva minute după ora 8, un membru al conducerii consiliului comunal a venit să verifice dacă învățătorii și profesorii sînt prezenți la școală. Asemenea depășiri de atribuții se cer combătute, oriunde se manifestă, de către inspectoratele școlare și organele sindicale.

Lipsa de planificare a activităților în perioada vacanței de vară sau planificarea formală a acestora constituie, de asemenea, un izvor de perturbare a concediilor unor cadre didactice. Un exemplu elocvent : profesoara Sevastița Fris de la Liceul nr. 8 din Timișoara este anunțată, în preziua plecării la Sinaia cu un bilet de tratament procurat prin sindicat, că trebuie să-și contramandeze concediul, întrucît se cere să fie prezentă la expoziția de lucrări practice ale elevilor. Oare nu se putea prevedea din vreme această necesitate ? Sau nu putea fi găsit un înlocuitor ? Fără îndoială că o preocupare, o grijă majoră pentru odihna cadrelor didactice ar fi determinat răspunsuri pozitive la ambele întrebări.

În unele școli cuprinse în aria raidului nostru am întîlnit și o serie de situații aparent obiective, dar care s-ar fi putut evita prin măsuri corespunzătoare adoptate din timp de către inspectoratele județene. Astfel, la Liceul din Adjud, care are atît secție de zi, cît și secție serală și fără frecvență, perioada examenelor și a concursului de admitere în clasa a IX-a care s-a prelungit dincolo de prima decadă a lunii iulie, a mobilizat pe aproape toți profesorii școlii. Situația se va repeta aproape identic începînd din ultima decadă a lunii August. Asemenea cazuri nu sînt rare, mai ales în cazul liceelor cu un singur rînd de clase la secția de zi. Sînt frecvente de asemenea și cazurile în care directorii școlilor nu pot beneficia integral de concedii în perioada de vară. În sfîrșit, o altă categorie de cadre didactice obligată adesea să-și fărîmițeze concediul, o formează învățătorii școlilor cu predare simultană la mai multe clase. Pentru fiecare dintre aceste cazuri, ca și pentru altele asemănătoare se impune ca inspectoratele școlare și organele sindicale să găsească măsuri corespunzătoare menite să asigure odihna integrală în vacanța de vară pentru majoritatea covîrșitoare a corpului didactic.

De pildă, la liceele cu un singur rînd de clase și cu mai multe secții pot fi delegate în comisiile de examen un număr mai mare de cadre didactice din alte centre. De asemenea, consiliile comunale pot fi solicitate să asigure paza inventarului din școlile cu un singur post în perioada cînd învățătorul se află în concediu. Desigur, de la caz la caz se mai pot găsi și alte soluții echitabile.

Bineînțeles, este necesar să se organizeze și condițiile materiale în vederea valorificării cît mai depline a perioadei de concediu a cadrelor didactice. Dar la această problemă vom reveni într-un număr viitor.

Un simpozion

corespunde integral trebuie să se dezvolte cercetări în direcția creării unei practici noi, folosindu-se tot ceea ce este valoros în tradițiile școlare și tot ceea ce este util în experiența universală și contemporană.

Aceasta este orientarea metodologică generală dată în documentele partidului nostru și așa se dezvoltă în ultimii ani și cercetările pedagogice. O asemenea orientare vădesc, de exemplu, lucrări cum sînt „Contribuții la sistemul muncii educative", „Noțiunea de cultură generală și școala generală în condițiile contemporane", „Activitatea U.T.C. în școală", „Studii de didactică și psihologia învățării", „Studii de didactică experimentală", „Studii și cercetări de didactică modernă" etc., elaborate sub egida Institutului de științe pedagogice. Studiile privind istoria școlii și gîndirii pedagogice românești au de asemenea, multe din ele, scopul de a pune trecutul în slujba prezentului și a prospecta o practică nouă.

În domeniul conținutului învățămîntului, al pregătirii științifice a elevilor, cercetările se îndreaptă spre elaborarea unor planuri, programe și manuale corespunzătoare etapei de azi, care cere formarea unei gîndiri capabile de adaptări și readaptări rapide la noile cuceriri ale științei și tehnicii, spre elaborarea unor noi metode de predare, corespunzătoare în condițiile existenței unei cantități crescînde de informații. Ideile de la care pornesc aceste cercetări sînt : integrarea logicii didactice în logica științei, folosirea metodelor și modelării ca mijloc de exersare a capacităților de investigație, problematizarea ca mijloc de intensificare a activității intelectuale, algoritmizarea cît mai multor procedee de activitate intelectuală în vederea sporirii capacităților creatoare ale gîndirii, instruirea programată pe baza unor modele cibernetice ale procesului învățării și ale procesului de învățămînt etc. Toate aceste cercetări vizează realizarea unei mai mari eficiențe formative a procesului de învățămînt. Este evidentă, totodată, orientarea spre crearea unei experiențe noi, eficiente în condițiile contemporane. Se dezvoltă astfel, îndeosebi, cercetările privind stabilirea metodicii de folosire a mijloacelor tehnice moderne audio-vizuale. În domeniul teoriei educației se proiectează și se experimentează un sistem închegat de acțiuni educative unitare în școala generală și liceu, precum și o metodică a muncii dirigintelui. Toate aceste cercetări sînt orientate în direcția dezvoltării și perfecționării învățămîntului la nivelul cerințelor construcției socialiste contemporane.

De mare actualitate sînt cercetările privind problemele integrării tineretului în viața socială și aspectele pedagogice ale orientării profesionale, cercetările de ergonomie, precum și unele cercetări de sociologia educației, cu o arie mai largă de cuprindere a fenomenului educațional.

Paralel cu cercetările amintite, care au un predominant caracter aplicativ, se dezvoltă cercetări legate de definirea unor categorii fundamentale ale pedagogiei în lumina schimbărilor intervenite în procesul de învățămînt, de definire a pedagogiei și a obiectului ei în condițiile dezvoltării științelor care se ocupă de problematica omului (antropologia filozofică, antropologia pedagogică, sociologia, psihologia pedagogică), de stabilirea locului pedagogiei în clasificarea științelor contemporane etc.

Nu numai la noi, dar și pe plan mondial cercetările din acest domeniu au devansat practica. Este o situație firească, dar există pericolul unui decalaj peste limitele care-l fac stimulativ. Anume, există pericolul ca cercetările pedagogice să devanseze prea mult practica, posibilitățile subiective de organizare a practicii. Socotim necesar să sesizăm acest pericol pentru că altfel cercetările aplicative riscă să devină neaplicabile. Soluția nu poate consta, firește, în frînarea cercetărilor teoretice, ci în asigurarea receptivității față de ele, în organizarea aplicării lor, lucru care cere în primul rînd o pregătire psihopedagogică a tuturor cadrelor didactice la nivel contemporan.

Realitățile din practica cercetărilor și a muncii instructiv-educativ impun în prezent atenției, după cum se vede, un alt decalaj între teorie și practică. Prevenirea acestui decalaj, astfel încît să nu depășească anumite limite, constituie o condiție de bază a succeselor în munca instructiv-educativă.

Din cele prezentate se poate trage concluzia că este necesar ca teoria să devanseze practica în limite care rămîn stimulative, efortul îndreptîndu-se întotdeauna spre latura rămasă în urmă. Simpozionul care va avea loc la Craiova în toamna acestui an va arăta dacă decalajul dintre teorie și practică nu a depășit limitele stimulative, va demonstra în ce măsură și-a însușit corpul profesoral cuceririle contemporane ale pedagogiei, în ce măsură teoria pedagogică avansată, baza educației comuniste, fundamentează căutările întreprinse de tot mai multe cadre didactice. Criteriul de valoare a comunicărilor este modul în care se vor îmbina valorificarea bunelor tradiții ale școlii noastre, experiența universală contemporană și experiența vie de la catedră cu cutezanța fundamentată pe știința materialist-dialectică. Este necesar să se înțeleagă cu claritate faptul că analiza unei experiențe făcută fără demonstrație științifică, fără cunoașterea achizițiilor fundamentale ale pedagogiei nu poate contribui la generalizarea metodelor și procedeelor folosite. Oricît de valoroase în sine, experiența rămîne în acest caz un fapt izolat, întîmplător, iar concluzia o simplă opinie fără ecou.

Organizat cu intenția promovării practicii luminate de teoria științifică, cu preocuparea de a introduce o metodică eficientă de studiere a procesului instructiv-educativ, simpozionul își propune să devină o tribună și o școală de ridicare a nivelului pedagogic al cadrelor didactice.

UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR

Din jurnalul unui fost suplinitor

Zilele ploioase din ultima săptămînă mi-au trezit fiori de toamnă. Retrăiesc senzațiile din anii din liceu, cînd așteptam zgribulit să mă prezint la cele două nelipsite corigențe care mi-au însoțit urcușul din clasa a VII-a pînă într-a XI-a. Credeam că am scăpat definitiv de asemenea senzații neplăcute și că am găsit, în sfîrșit, cu suplinirile o oază de liniște. Ce bine era... Arboram zîmbetul meu cel mai radios și de la sfîrșitul lui august mă duceam la mai marii învățămîntului de pe meleagurile mele natale. De fapt, zîmbetul nu era atît pentru inspectori cît pentru secretară, care, cred, mă simpatiza

— E ceva și pentru băiatul, anul acesta ? — mă interesam sfios

— S-ar putea să se găsească — îmi surîdea secretara. Ai funcționat anul trecut la Cucuieți, nu-i așa ?

— Exact ! Uluitoare memorie aveți, doamnă — o flatam eu.

Și așa, mai c-o fi, mai c-o păți, „a căpătat experiență, tovarăși, doar a predat și anul trecut în același loc", mă susținea drăguța de secretară, pînă căpătam din nou suplinirea.

E drept, mă mai lua la întrebări cîte un supercircumspect : De ce nu te străduiești dumneata să te califici la fără frecvență ?

Da' reușeam să mă strecor cu o glumă spusă, bineînțeles, în modul cel mai respectuos cu putință :

Așa mi-au venit mie ursitoarele. Să fiu veșnic suplinitor Unii cu studii superioare și cu onorurile, eu cu suplinirile...

Dacă mă încolțeau prea rău cu calificarea, promiteam spășit că la primul concurs negreșit am să mă prezint la admiterea în facultate. Parcă ținem toate promisiunile pe care le facem în viață ? Totul e să arăți bunăvoință...

De anul trecut însă, greu să mai obții pînă și o suplinire Auzi să te prezinți la concurs ! Cu cine ? Cu candidații care au luat bacalaureatul din primul foc (eu am abandonat după trei încercări) sau și mai rău, cu adversari care studiază la fără frecvență. Păi e drept ?

Anul trecut m-am prezentat la fizică. Mi-au dat 2 (doi) la scris și 3 (trei) la oral. Cică n-am habar de noțiuni elementare. Eu, n-am habar... Eu, care am predat trei ani anteriori fizica, după cele mai moderne metode

Pînă la urmă, toi secretara draga de ea. M-am strecurat și eu cu jumătate de catedră de desen, 5 ore de educație fizică și 4 ore de lucrări practice, Anul ăsta însă am auzit că inspectoratul a introdus concurs și la materiile astea

Acum, să te tăvălești de ris nu alta, tocesc motive decorative frize, chipuri de om din față și din profil. Asta o fac eu, care plăteam trei gume și cinci penițe pe o planșă de desen făcută de Arghișoiu, ca să iau notă de trecere Cum am să mă strecor în toamna asta, nu știu ! În orice caz dacă reușesc, numai ție, dragul meu jurnal, am să pot să-ți încredințez secretul !

Notă finală (apocrifă). Filele acestui jurnal au fost distribuite, sub formă de pungi, o dată cu produsele raionului de zarzavaturi ale unui magazin specializat Se pare că autorul s-a hotărît să se reprofileze înainte de venirea toamnei...

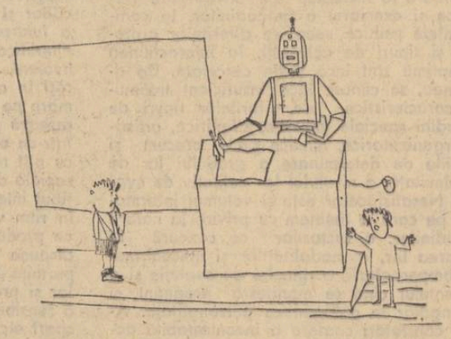

CIBERNETICA
— Degeaba te tocmești ! A spus că îți dă nota 6,32, atît meriți...

Motto :
„Difuzarea materialului didactic s-a făcut în chip judicios" (Dintr-o informare...)
— Bucurați-vă, tovarășe profesor ! Aveam 20 de discuri ale lui Newton, acum s-au completat două duzini !...

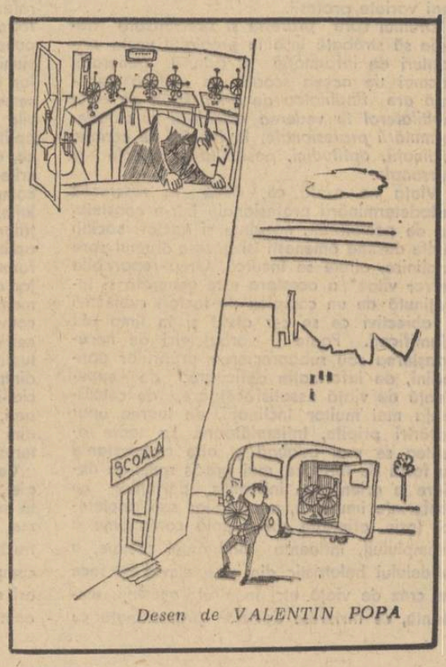

Desen de VALENTIN POPA

PENTRU SAU CONTRA EXAMENELOR?

• De la edictul ducelui Ernest de Gotha la bacalaureatul de azi • Revelaţiile docimologiei • „Activul" şi „pasivul" examenelor • O taxonomie a obiectivelor educaţionale

Problemele legate de transformarea conţinutului şi „tehnicii" examenelor, de perfecţionarea lor, suscită în prezent, în multe ţări ale lumii, numeroase confruntări, luări de poziţie, discuţii. Elevi şi studenţi, părinţi, pedagogi şi psihologi, reprezentanţi ai organelor publice şi utilizatori ai diplomelor dezbat sensul şi valoarea examenelor, multiplele lor incidenţe — de ordin nu numai personal sau familial, dar şi social — economic — determinate de faptul că succesul sau eşecul la examene deschide sau închide imediabil accesul la nivelele superioare de învăţămînt, ca şi la anumite profesii. Discuţiile sînt cu atît mai aprinse cu cît o serie de cercetări şi anchete psihologice au dovedit că tehnicile de apreciere, de notare, de clasament sînt, în bună parte, necorespunzătoare. Docimologia — disciplină creată recent — a relevat potenţialităţile de eroare pe care le conţin aceste tehnici.

Trasînd în linii mari o schiţă a istoriei examenelor, F. Hotyat, preşedintele Institutului superior de pedagogie din Mons (Belgia), arată că acestea s-au extins considerabil în perioada Renaşterii, odată cu dezvoltarea reţelei şcolilor populare. Unul din primele regulamente şcolare din acea perioadă, „Ordonanţa saxonă" din 1530, recomanda ca elevii şcolilor primare să fie stimulaţi prin compoziţii periodice. În 1642, un edict al ducelui Ernest de Gotha punea la punct un întreg sistem de note şi de examene în scopul selecţionării elevilor la trecerea dintr-o clasă în alta, iar în 1765 o ordonanţă şcolară a lui Frederic cel Mare prevedea un ansamblu de indicaţii simbolice care stabileau un fel de profil al nivelelor atinse de elevi. Un sistem complet de examene şi concursuri de stat apare o dată cu organizarea Universităţii franceze de către Napoleon I. Ulterior, examenele s-au dezvoltat continuu. Bacalaureatul francez, de exemplu, la origine simplu examen oral, a fost întîi completat cu lucrări scrise, apoi repartizat în două probe succesive, pentru a se diversifica în curînd conform multipelor secţii ale învăţămîntului secundar [1]).

Marea proliferare a examenelor n-a fost însoţită, însă, de o creştere reală a randamentului în studiu. Dimpotrivă, s-a văzut tot mai mult că ceea ce trebuia să fie doar un mijloc de control al eficacităţii învăţării tindea să devină un scop al ei: studiile au început a fi organizate în vederea asigurării succesului la examene şi concursuri. Pe de altă parte, a devenit tot mai evident rolul hazardului în succesul sau eşecul la examene.

Totuşi, marea masă a educatorilor îşi păstra neştirbită încrederea în validitatea selecţionărilor realizate prin examene. Vorbind în lucrarea sa, „Examens et docimologie", despre începuturile docimologiei", întemeietorul ei, Henri Piéron, profesor onorar la Collège de France, subliniază că a găsit numeroase dovezi ale acestei încrederi în momentul cînd, în primii ani ai secolului nostru, a participat la eforturile pentru constituirea unei psihotehnici valabile din punct de vedere ştiinţific şi eficace din punct de vedere practic. Pentru elaborarea de teste apte să deceleze , anumite aptitudini şi să stabilească pronosticuri de viitor în legătură cu unii elevi, H. Piéron şi colaboratorii săi au calculat o serie de corelaţii cu succesele obţinute de elevi la examenele şcolare. În caz de dezacord cu rezultatele examenelor, educatorii, pe deplin convinşi de validitatea criteriilor examinării, afirmau că vina este a testelor. În aceste condiţii s-a pus problema de a analiza însuşi aceste criterii, de a le supune unui studiu critic, de „a examina examenele". Este tocmai ceea ce a făcut Henri Piéron, împreună cu Henri Laugier şi alţi colaboratori. Ei au întreprins prima cercetare de docimologie avînd ca obiect certificatul de studii primare acordat în sesiunea iunie 1922 [2]). Ulterior au fost întreprinse, atît în Franţa cît şi în alte ţări, numeroase alte cercetări care au avut ca obiect analiza statistică şi experimentală a procedeelor de examinare.

În prezent, problema se află din nou pe prim plan la ordinea zilei. La începutul acestui an, publicaţia Institutului pedagogic naţional din Franţa, „Revue française de pédagogie", i-a consacrat un întreg număr, iar „L'éducation nationale", hebdomadar francez de informaţie pedagogică, a publicat în iunie a.c. un grupaj de articole pe această temă. Un studiu semnat de F. Hotyat în numărul citat din „Revue française de pédagogie" evidenţiază „pasivul" şi „activul" examenelor, formulînd şi unele propuneri pentru perfecţionarea lor.

La capitolul „pasiv", F. Hotyat înscrie în primul rînd faptul că probele unui examen, neacoperind întreaga materie, nu reprezintă decît un sondaj al cunoştinţelor sau al capacităţilor ce trebuie controlate. Cel mai bun mijloc de a înlătura hazardul ar fi, deci, sporirea numărului de probe, dar o asemenea sporire nu este cu putinţă din cauza limitelor impuse duratei unui examen. Un foarte important factor de incertitudine îl reprezintă notarea răspunsurilor. Anchetele au relevat numeroase exemple de discordanţă frapantă în aprecierea dată aceleaşi lucrări de către examinatori diferiţi — cu toate că aceştia stabiliseră, în prealabil, criterii comune — ca şi în aprecierea dată de acelaşi examinator, aceleaşi lucrări, după un interval de cîteva luni. Apoi, se ştie că una din funcţiunile principale ale examenelor este aceea de a stabili un pronostic relativ la reuşita viitoare a elevilor. Dar pronosticurile bazate exclusiv pe rezultatele dobîndite la examene sînt destul de puţin sigure. Oricît de precisă ar fi aprecierea, ea nu poate decît să constate o situaţie existentă la un moment dat.

Au fost amplu criticate, de asemenea, instrumentele de evaluare folosite la examenele şcolare. Se discută încă dacă sînt preferabile răspunsurile redactate sau testele standardizate. Testele, răspîndite îndeosebi în ţările de limbă engleză, au avantajul că cer, pentru a fi rezolvate, puţin timp, că notează cu mai multă exactitate cunoştinţele, că marele număr al întrebărilor pe care le cuprind permit să se verifice, într-o singură probă, cunoaşterea cvasitotalităţii unei materii şi că asigură caracterul relativ şi nu absolut al notelor, dată fiind existenţa normelor şi, prin urmare, comparabilitatea mai obiectivă a rezultatelor. Dar partizanii formelor clasice de examen reproşează testelor faptul că, în general, ele concentrează atenţia profesorilor asupra mecanismelor, făcîndu-i să neglijeze exprimarea scrisă a gîndirii. În special în învăţămîntul post primar testele nu evidenţiază de loc anumite aspecte elaborate ale activităţii intelectuale: spiritul creator, concentrarea şi ordonarea ideilor.

Critici importante se aduc şi examenelor orale, larg răspîndite în numeroase ţări. Acestor examene li se reproşează mai ales faptul că nu acordă şanse egale tuturor candidaţilor, întrebările care se pun fiind diferite ca volum şi grad de dificultate. O pondere deosebită au apoi la examenele orale elementele de ordin afectiv, care pot falsifica obiectivitatea aprecierii, întrucît îi impresionează foarte diferit pe elevi: pe unii îi stimulează, în timp ce alţii se înhibă şi nu mai pot răspunde conform cu valoarea reală a pregătirii lor.

F. Hotyat consideră totuşi că nu trebuie să se renunţe la examene, întrucît acestea au şi un „activ bogat". Astfel, practicarea regulată a unui sistem de orientare şi selecţie conform cu capacităţile este necesară la toate nivelele învăţămîntului. Ea se impune în mod deosebit în momentul bifurcaţiilor, al diversificării studiilor, pentru reducerea indicelui de eşecuri şi a neajunsurilor la care duc acestea. Examenele sînt de asemenea justificate la intrarea în studii specializate care duc la ocupaţii prezentînd debuşee net limitate. În plus, faptul că la nivel terminal examenele au un caracter extern (adică examinarea este realizată de către comisii ai căror membri nu lucrează în şcoala respectivă), constituie o garanţie de imparţialitate, un factor care asigură unitatea sistemului de învăţămînt naţional şi o consacrare a dreptului opiniei publice la controlul randamentului învăţămîntului. Ca şi în celelalte activităţi umane, controlul este un instrument indispensabil pentru progresul învăţămîntului. La capătul predării unei grupe de materii, controlul obiectiv permite să se constate în ce măsură eforturile au dat roade şi să se deducă, din aceste constatări, concluzii pentru activitatea viitoare.

Pe lîngă aceasta, examenele date din materia mai multor ani de studiu prilejuiesc o activitate pedagogică pozitivă de punere în ordine, pe care profesorii sînt uneori înclinaţi să o neglijeze. Se ştie că nu toate elementele unei materii au o importanţă şi o semnificaţie egală. Unele servesc numai drept suport altora, sau fac tranziţia între două capitole. Interesul lor dispare de îndată ce şi-au îndeplinit rolul. Există şi elemente care nu au utilitatea în sine, dar masa lor totală formează fundalul de informaţii la care vor veni să se asocieze noile cunoştinţe şi noile performanţe intelectuale. Pregătirea examenelor ajută să se opereze o selecţie între noţiunile esenţiale şi masa cunoştinţelor mai puţin importante, să se efectueze recapitulări individuale sau colective în funcţie de slăbiciunile relevate de aplicarea probelor de diagnostic.

Aşadar, este de părere F. Hotyat, dacă examenele, în forma în care se desfăşoară acum sînt departe de a avea o valoare discriminatorie absolută şi pot fi sursa unor anumite neajunsuri, ele rămîn totuşi necesare la diverse momente ale studiului în sistemele şcolare contemporane. Ce măsuri să se ia pentru a le asigura o mai mare precizie, pentru a preveni influentele lor negative şi a face din ele auxiliare cît mai valoroase ale activităţii educative?

Se consideră că examenele pentru admiterea în anumite şcoli, ca şi pentru încheierea unui ciclu trebuie să fie stabilite în funcţie de obiective larg definite: cunoştinţe, capacităţi, interese, trăsături ale personalităţii. F. Hotyat se referă în legătură cu aceasta la cercetările unui grup de specialişti sub conducerea lui B. S. Bloom, care se străduiesc să stabilească o adevărată taxonomie [3]) a obiectivelor educaţiei — cognitive, afective, psihomotorii — la nivelul trecerii din învăţămîntul secundar în învăţămîntul superior. În ceea ce priveşte obiectivele cognitive, de exemplu, rubricile (care se împart, la rîndul lor, în subdiviziuni) sînt: cunoştinţele, capacităţile de analiză, de sinteză, de aplicare, de apreciere. Desigur, s-ar putea obiecta că este dificil să se clasifice expresia gîndirii sau spiritul creator; totuşi, încercarea aceasta ar putea să conducă la o repartizare a întrebărilor şi la o reprezentare a rezultatelor conform unor scheme apte să permită o interpretare mai fină şi cu un caracter diagnostic mai accentuat.

S-a observat adesea că frecvenţa examenelor provoacă mari tulburări în viaţa claselor. Dar de pe acum în multe ţări, printre care şi ţara noastră, numărul examenelor a fost diminuat, ele situîndu-se numai la nivelele critice ale structurii şcolare: admiterea la studii diferenţiate, începutul şi sfîrşitul ciclurilor. Exprimîndu-şi părerea că marile examene externe trebuie să fie limitate la aceste nivele şi organizate astfel încît să înceteze de a fi redutabile pentru elevi şi profesori, F. Hotyat consideră că puterea de a hotărî trebuie să fie încredinţată unui corp de examinatori de gradul şcolii în care urmează să intre candidaţii. El consideră util, în acelaşi timp, ca profesorii etajului inferior să fie asociaţi la anumite faze ale examenului şi, mai ales, să fie consultaţi asupra obiectivelor şi asupra orientării date de ei predării, aşa încît să se poată ţine seama de aceste date în redactarea chestionarelor.

Cercetări orientate spre perfecţionarea examenelor se dezvoltă în prezent şi în ţara noastră. Sînt de menţionat, în această privinţă, lucrările cercetătorului Dumitru Muster, şef de sector la Institutul de ştiinţe pedagogice. Un experiment privind organizarea unor probe psihotehnice la admiterea în şcolile profesionale şi tehnice, realizat recent cu participarea lui D. Muster, este relatat de acesta chiar în pagina de faţă.

Se deschide în acest domeniu, al perfecţionării modalităţilor de examen, un cîmp larg de investigaţii care, urmărind o mai adecvată orientare şcolară şi profesională, ca şi îmbunătăţirea desfăşurării însăşi a procesului instructiv-educativ, au o pronunţată actualitate.

ELISABETA ROMAN

[1]) Vezi F. Hotyat: Les examens. Les moyens d'évaluation dans l'enseignement. Documents pédagogiques internationaux. Institut de l'UNESCO pour l'éducation, 1962.

[2]) Vezi Henri Piéron, Examens et docimologie, Presses Universitaires de France, 1963.

[3]) Taxonomie = ştiinţa legilor clasificării.

Două monumente ale naturii: ZÎMBRU ŞI ZIMBRU

zăr-Păpuşa, Sibiu, Lotru, Retezat şi Ţarcu-Godeanu ca ultime locuri de refugiu. Exemplarul din clişeul de mai sus a fost fotografiat pe Valea Lolei în Munţii Rodnei.

Zimbrul european *(Bisonus bonasus)* a trăit pînă în cuaternar în aproape toate ţările europene, neputînd fi domesticit. Azi se mai păstrează cîteva sute de exemplare prin pădurile seculare ale unor rezervaţii naturale din R. P. Polonă şi U.R.S.S. La noi în ţară a trăit prin pădurile Carpaţilor Orientali, ultimul individ fiind împuşcat pe plaiul Birgăului (jud. Bistriţa-Năsăud) la 8 octombrie 1762.

În 1958 specia dispărută — declarată monument al naturii — a fost reintrodusă pe meleagurile noastre printr-o pereche de zimbri importaţi din Polonia care îşi au lăcaşul în Pădurea Silivuţ de lîngă Haţeg şi care s-a înmulţit în ultimul timp cu mai multe exemplare. Imaginea alăturată ne prezintă unul din locatarii Pădurii Silivuţ.

Fotografiile şi textul de
Prof. LIVIU GUBESCH
Bistriţa

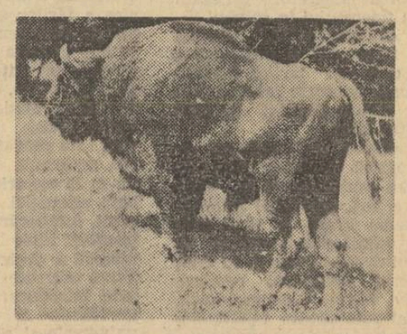

Itinerarele vacanţei ne poartă pe minunatele meleaguri ale patriei, bogate în privelişti de neegalată frumuseţe, pline de măreţia monumentelor pe care ni le-a lăsat pînă astăzi natura. Iată două din ele aşa cum le-a surprins obiectivul aparatului de fotografiat.

Zimbru *(Pinus cembra) este un gymnosperm, relict glaciar cu aspect arhaic, răspîndit în etajul montan superior şi subalpin — îndeosebi pe versanţii nordici — şi în căldările văilor cu urme glaciare ale Munţilor Rodna, Căliman, Bucegi, Făgăraş, le-*

Probe psihotehnice la admiterea în şcolile profesionale şi tehnice

Directivele C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învăţămîntului în Republica Socialistă România, aprobate de Plenara din 22—25 aprilie 1968, prevăd că, pentru şcolile profesionale şi tehnice în scopul selecţionării elevilor şi în funcţie de aptitudinile necesare exercitării meseriei, se va introduce treptat, în cadrul examenului de admitere, o probă psihotehnică. Indicaţia aceasta concretizează vederi ştiinţifice ale pedagogiei şi psihologiei în problema organizării concursurilor de selecţie în şcolile profesionale şi tehnice. Într-adevăr, nu se poate susţine că numai cu invariabilele probe de limbă română şi de matematică se pot selecţiona în modul cel mai sigur tineri apţi pentru oricare meserie dintr-o gamă foarte întinsă şi diferită — strungar, miner, sudor, mecanic, conducător-auto, croitor, cofetar ş.a.m.d. Este probabil că există anume trăsături psihofizice favorabile şi unele contradicţii corespunzătoare fiecărei meserii, care scapă universalei examinări prin probe de limba română şi matematică.

Institutul de ştiinţe pedagogice, cu aprobarea Direcţiei generale pedagogice a învăţămîntului profesional şi tehnic din Ministerul Învăţămîntului şi în înţelegere cu Direcţia învăţămîntului din Ministerul Industriei Construcţiilor de Maşini, a organizat chiar în sesiunea iulie 1968, cu titlu experimental, o examinare cu probe de aptitudini tehnice la concursul de la Grupul şcolar al Uzinelor „23 August" din Bucureşti. Probele psihotehnice au fost elaborate, pe baza literaturii de specialitate şi a experienţei proprii, de un colectiv de profesori şi maiştri de la această şcoală împreună cu cercetători din sectorul de învăţămînt profesional al Institutului de ştiinţe pedagogice, fiind apoi supuse avizului unor psihologi şi pedagogi specialişti în psihotehnică şi docimologie. Îmbrăţişînd grupul de meserii pentru care pregăteşte cadre şcoala profesională respectivă, aceste probe s-au referit la însuşiri legate de aprecierea lungimilor şi proporţiilor (un exerciţiu), a măsurilor (3 exerciţii), a unghiurilor (3 exerciţii), a grosimii unor piese (5 exerciţii cu şuruburi), a formelor unor piese (4 exerciţii de recunoaştere) şi de funcţionarea unui mecanism (un exerciţiu de intuiţie tehnică). Unele dintre ele au implicat şi cunoştinţe matematice simple (sistemul metric). Toate au vizat însă, în primul rînd, interesul pentru tehnică, pentru practică.

Cei peste 400 de candidaţi prezentaţi la concursul din iulie au fost supuşi probelor psihotehnice de către o comisie formată din profesori şi maiştri de la grupul şcolar şi din cercetători ai sectorului de învăţămînt profesional al Institutului de ştiinţe pedagogice.

În această fază experimentală, examenul psihotehnic nu a fost eliminatoriu. El va servi pentru cercetarea aptitudinilor tehnice specifice meseriilor respective şi va contribui, printre altele, şi la elaborarea unei viitoare metode de selecţie a elevilor şcolilor profesionale. Probele psihotehnice, care vor creşte în număr — fiindcă se vor elabora şi alte exerciţii şi li se vor adăuga şi teste colective de gîndire tehnică şi de aptitudini profesionale — vor fi repetate în cursul şcolarizării şi chiar după intrarea în producţie. Rezultatele lor vor fi corelate cu rezultatele obţinute în producţie.

Materialul experimental acumulat cu prilejul examenului este în curs de prelucrare la Institutul de ştiinţe pedagogice. El va fi corelat cu rezultatele probelor de cultură generală (limba română şi matematică). O analiză prealabilă a materialului cercetării a verificat, întîi, cunoscutele scăderi ale examenelor tradiţionale (hazardul sondajului în cunoştinţele candidaţilor prin teme parţiale care nu pot da o imagine completă a pregătirii lor şi subiectivitatea notării şcolare), precum şi superioritatea unei examinări cu probe care se referă la aptitudini adecvate scopului pentru care se face selecţia şi care pot fi măsurate obiectiv (măsurătoare de lungimi şi de unghiuri, numărarea probelor rezolvate, cronometrarea timpului de rezolvare etc). S-a constatat că pentru circa 50 la sută dintre cazuri există o corelaţie între rezultatele probelor de limba română şi de matematică şi cele ale examenului psihotehnic. Jumătate din elevii admişi (112 din 230) au obţinut rezultate sub mijlocie la probele psihotehnice, iar un număr destul de mare de candidaţi (echivalent cu 10 la sută din totalul celor prezentaţi şi cu aproape 20 la sută din numărul celor admişi la probele psihotehnice) au fost respinşi la concurs (mai ales pentru teza slabă la matematică), deşi dovedeau aptitudini tehnice. Aşadar, există ipoteza că numai cu probe de limba română şi de matematică se pot recruta candidaţi inapţi şi pot fi eliminaţi candidaţi apţi pentru meseriile la care se candidează.

Începutul făcut la Grupul şcolar al uzinelor „23 August", care reînvie, în ceea ce au avut ele bun, preocupări ştiinţifice mai vechi privitoare la orientarea şi selecţia profesională, urmăreşte, în plus, şi dezvoltarea iniţiativei specialiştilor pentru elaborarea unor probe psihotehnice de aptitudini profesionale. O asemenea iniţiativă există, de altfel, într-o serie de colective şcolare (citäm, de exemplu, elaborarea unor probe de aptitudini tehnice pentru meserii în profil la Grupul şcolar al Uzinei de autocamioane din Braşov). Profesorii de specialitate au competenţa tehnică necesară pentru alcătuirea unor asemenea probe, avînd nevoie doar de asistenţa ştiinţifică a pedagogilor-psihologi specialişti în probleme de orientare profesională şi de organizare a examenelor. Ei manifestă, în acelaşi timp, mult interes pentru asemenea probe, fiindcă prin recrutarea unor elevi apţi se pot pregăti într-un răstimp mai scurt meseriaşi de valoare. De rezultatele cercetărilor de orientare şi selecţie profesională din învăţămîntul profesional şi tehnic vor profita şi şcolile de cultură generală, liceele de specialitate şi chiar învăţămîntul superior, spre a reorganiza modul de selecţionare a propriilor elevi şi studenţi în acord cu noţiunea de aptitudine.

DUMITRU MUSTER
şef de sector
Institutul de ştiinţe pedagogice

BIBLIOTECA

Utilizarea numerelor complexe în geometrie

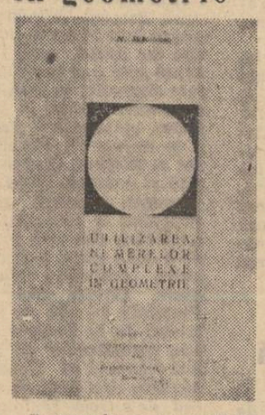

Recenta lucrare a profesorului *N. Mihăileanu*, „Utilizarea numerelor complexe în geometrie", apărută în Biblioteca Societăţii de ştiinţe matematice, cuprinde un bogat material informativ cu privire la tema pe care o abordează, scoţînd totodată în evidenţă bogata tradiţie a preocupărilor matematicienilor români în acest domeniu.

Pentru a evidenţia faptul că alături de metoda analitică şi de metoda vectorială, metoda folosirii numerelor complexe constituie un instrument eficace în rezolvarea rapidă a problemelor de geometrie, autorul porneşte de la transcrierea în complex a unor proprietăţi fundamentale din geometria sintetică. Se reiau apoi cîteva teoreme şi proprietăţi cunoscute din geometria elementară — teorema lui D. Pompeiu, cu diversele ei generalizări, teorema lui Ţiţeica, teoremele lui Ptolomeu, Euler, Miquel, cîteva relaţii trigonometrice ş.a. — care sînt demonstrate în complex, scoţîndu-se în evidenţă avantajele utilizării numerelor complexe. Următoarele capitole se ocupă de geometria analitică în planul complex, reluînd unele teoreme din geometria sintetică: teorema Menelau, teorema Lalescu, teorema Şerban Gheorghiu ş.a. În continuare lucrarea vorbeşte despre transformările liniare care stau la baza geometriei euclidiene, despre extinderea folosirii numerelor complexe la studiul elementelor geometrice imaginare, despre generalizarea noţiunii de număr complex.

Apărută în bune condiţii tehnice, lucrarea este menită să sprijine informarea de specialitate a profesorilor de matematică.

Prof. GH. RIZESCU

Învăţămîntul în Muscel în secolele XVII-XIX

Elaborarea unei istorii a învăţămîntului românesc, amplă lucrare de sinteză, este în mod firesc precedată de studii şi cercetări parţiale menite să elucideze în amănunt tabloul plin de nuanţe al istoriei culturale a poporului nostru. În această categorie de lucrări se încadrează monografia intitulată „Învăţămîntul în Muscel în secolele XVII—XIX" semnată de Gh. Pîrnuţă, Ion T. Radu şi Ion Lupu, apărută în Editura didactică şi pedagogică.

Pe un spaţiu de aproape 300 pagini, autorii prezintă şcolile oräşeneşti şi sătesti ale Muscelului, ca şi figurile unor dascăli de prestigiu ai acestor şcoli. Fără a se limita la simpla consemnare a datelor, autorii stabilesc, dincolo de zapise, porunci şi anaforale, elemente de început ale învăţămîntului românesc în Muscel. Pornind de la existenţa atestată a unui

mare număr de „scriitori" dieci, grămătici şi logofeţi care scriau documente redactate în româneşte, ei consideră că aceştia trebuie să fi învăţat, pe lîngă un dascăl, cel puţin scrisul, cititul şi puţină socoteală. Documentele de arhivă cercetate susţin această observaţie, ce ni se pare întemeiată.

Cercetarea migăloasă a documentelor, uneori simple însemnări făcute de dascăli pe cărţile bisericilor din sate, a scos la iveală nu numai date privind începuturile şcolilor româneşti, ci şi materiale de mare importanţă pentru cunoaşterea metodelor de învăţămînt, a alcătuirii manualelor, a caracteristicilor clădirilor afectate şcolilor etc. Deosebit de interesante ni se par consemnările privind relaţiile dintre şcoală şi mediul social oräşenesc şi sătesc.

Într-o serie de documente înfăţişate de autori ni se prezintă imaginile vii ale unor oameni dornici de cultură. Chipurile unora dintre aceştia, cum ar fi profesorii Dimitrie Jianu, Ioan Brezoianu, Ion D. Petrescu şi alţii sînt îndeosebi scoase în relief. Modul în care viaţa lor s-a împletit strîns cu munca pentru luminarea poporului, cu lupta pentru libertate şi progres social îi face mereu actuali, capabili de a ne emoţiona şi mobiliza prin exemplul vieţii şi muncii lor.

Referindu-se la Muscel, teritoriu cu vechi tradiţii şi rezonanţe în istoria şi cultura noastră naţională, lucrarea lui Gh. Pîrnuţă, Ion T. Radu şi Ion Lupu prezintă desigur un interes mai general, dar sensul ei real, raportat la istoria învăţămîntului din ţara noastră, va putea fi apreciat numai după ce vom dispune de mai multe astfel de monografii pe care sperăm să le avem cît mai curînd. Pînă la realizarea lor, lucrarea „Învăţămîntul în Muscel" rămîne un început valoros, un îndemn la studiul concret al istoriei învăţămîntului românesc, moment obligatoriu al unor studii viitoare cu caracter de sinteză şi generalizare.

N. RADU

Meridiane

DOUĂ IMPORTANTE REUNIUNI ALE REPREZENTANȚILOR ÎNVĂȚĂMINTULUI MONDIAL

Manifestare internațională de recunoscut prestigiu în domeniul învățămîntului și educației, Conferința internațională de instrucțiune publică, aflată la cea de a XXXI-a sesiune a sa, s-a desfășurat la Geneva în prima decadă a lunii iulie, cu participarea delegaților din 87 de țări, precum și a unor observatori din partea a 15 organizații specializate (din sistemul Națiunilor Unite și al altor organizații internaționale). Pe ordinea de zi a sesiunii au figurat trei probleme de o deosebită însemnătate pentru formarea tinerelor generații „Educația tineretului în spiritul înțelegerii internaționale", „Studiul mediului în școală" și prezentarea de către delegații țărilor participante a unor rapoarte privind dezvoltarea învățămîntului în anul școlar 1967—1968.

Recunoașterea și aprecierea rolului României ca factor activ în dezvoltarea multilaterală a relațiilor între țări, prestigiul internațional mereu sporit al țării noastre s-au manifestat pregnant și cu prilejul acestei sesiuni, în care conducătorul delegației române, prof. univ. Miron Constantinescu, adjunct al ministrului învățămîntului a fost ales în unanimitate, ca vicepreședinte al Conferinței și a condus două dintre ședințele plenare ale acesteia, iar delegația noastră a fost aleasă în unanimitate în „Comitetul celor nouă" însărcinat cu redactarea proiectului de „Recomandări privind educația tineretului în spiritul înțelegerii internaționale". De altfel însăși discutarea la sesiune a problemelor privind educația pentru înțelegerea internațională se datorește în mare măsură unei inițiative a țării noastre, concretizate într-o rezoluție adoptată de cea de a XX-a Sesiune a Adunării Generale a O.N.U. privind educarea tineretului în spiritul păcii și înțelegerii între popoare.

Baza dezbaterilor în legătură cu cele două probleme aflate la ordinea de zi a Conferinței au format-o două ample studii de pedagogie comparată elaborate de Biroul Internațional de Educație în lumina răspunsurilor primite din partea a 82 de țări.

Concluziile studiului cu privire la educația pentru înțelegere internațională, ca și intervențiile delegaților privitoare la această temă au arătat că în majoritatea țărilor educația în spiritul înțelegerii internaționale se realizează în cadrul predării disciplinelor cuprinse în planurile de învățămînt, în mod deosebit la istorie, geografie, educație cetățenească, științe sociale, dar și la literatură, limba maternă și limbi străine, ca și la disciplinele realist-științifice. Școlile se străduiesc să inițieze pe tineri în problemele actualității internaționale, ca și în cele ale activității O.N.U. și a organizațiilor sale specializate. Într-un număr sporit de țări se acordă familiei, ca și organizațiilor extrașcolare, un rol important în ceea ce privește educația elevilor în spiritul înțelegerii și cooperării internaționale, al respectului față de drepturile omului.

Pentru oglindirea în manualele școlare a unor probleme care vizează sfera educației în spiritul înțelegerii internaționale, într-un număr de aproximativ 40 de țări s-au întreprins în ultimul timp lucrări de revizuire a anumitor capitole și au devenit mai frecvente consultările reciproce pe această linie între organele de învățămînt din două sau mai multe țări, astfel încît manualele să oglindească corect și obiectiv istoria, geografia, civilizația popoarelor respective. Sufragii unanime întrunește utilizarea corespondenței școlare ca mijloc de îmbunătățire a înțelegerii internaționale și a cunoașterii reciproce a culturii, civilizației și istoriei diferitelor popoare. Această corespondență permite crearea unor adevărate colecții de materiale menite să prezinte elevilor dintr-o țară viața poporului din altă țară și înlesnește stabilirea unor prietenii dincolo de granițe. De asemenea, a fost apreciată eficiența excursiilor internaționale, a schimburilor și competițiilor culturale, artistice și sportive între elevii diferitelor țări.

O problemă de importanță majoră, asupra căreia au insistat mult dezbaterile la primul punct din programul sesiunii, este aceea a responsabilității personalului didactic în domeniul formării tinerelor generații în spiritul păcii, al colaborării pozitive între popoare și al respectului față de drepturile omului. A fost subliniată însemnătatea formării educatorilor pentru această sarcină vitală și a creării mijloacelor potrivite pentru perfecționarea lor în vederea realizării optime a acestei sarcini.

În intervențiile sale, delegația României a scos în evidență faptul că educația pe care o primesc la noi copiii și tinerii reflectă în mod fidel și constant întreaga politică a statului nostru, care militează consecvent pentru pace, pentru deplina egalitate între națiuni, pentru înțelegere internațională pe baza principiilor suveranității și independenței naționale, a recunoașterii dreptului popoarelor de a dispune liber de propria lor soartă. Șeful delegației române a subliniat în mod deosebit necesitatea elaborării, unei definiții a înțelegerii internaționale — modalități de cunoaștere, relații, legături etc. — și a cerut ca recomandările ce se vor face statelor cu privire la acest domeniu al educației să pună accentul pe necesitatea de a oferi elevilor și studenților o prezentare obiectivă și exactă a diferitelor țări și mai ales a țărilor învecinate geografic, atît în programe și manuale cît și în alte materiale. El a arătat că, în această privință, există încă serioase diferențe, că mai dăinuie încă în lume prejudecăți cu caracter șovinist, rasist, naționalist în modul cum este predată în unele țări istoria, geografia, literatura. Referindu-se la experiența României pe linia educației elevilor în spiritul păcii, colaborării, respectului și înțelegerii între popoare, delegația noastră a prezentat rezultatele pozitive obținute în școlile românești prin introducerea în planurile de învățămînt a predării literaturii universale și a istoriei artei universale. La propunerea delegației române a fost înscrisă în textul „Recomandărilor", ca un mijloc valoros de educare a tinerilor în spiritul apropierii și înțelegerii internaționale, extinderea predării în școli a literaturii universale. În aceeași ordine de idei, delegația noastră a evidențiat rolul pozitiv pe care îl au concursurile și olimpiadele internaționale desfășurate între elevi și a propus lărgirea ariei acestora și asupra altor discipline. Au fost prezentate, de asemenea, căile și mijloacele folosite în țara noastră pentru formarea tinerilor în spiritul înțelegerii internaționale prin orele de diriginție, prin lecțiile de educație cetățenească, prin activități în afară de clasă și extrașcolare desfășurate în colaborare cu organizațiile de tineret și de pionieri. Delegația română a insistat în mod deosebit asupra faptului că, în strînsă legătură cu educația pentru înțelegere internațională, tineretul trebuie format în spiritul unității și înțelegerii, în interiorul fiecărui stat, între diferite naționalități sau popoare care conlocuiesc, combătîndu-se rasismul, exclusivismul național, colonialismul și propagîndu-se idealurile nobile de prietenie și colaborare între popoare.

Poziția profund principială și consecventă a delegației române în cadrul discuțiilor a adus o contribuție majoră la eliminarea unor impreciziuni și echivocuri și a determinat, așa cum arătam la începutul acestor însemnări, alegerea reprezentantilor României în comitetul „celor 9", prezidat de dl. Kiripal, reprezentantul Indiei, comitet însărcinat cu redactarea proiectului de recomandări privind educarea tineretului în spiritul înțelegerii internaționale.

Principalele puncte de vedere exprimate cu privire la cea de a doua problemă de pe ordinea de zi a sesiunii au arătat că studiul mediului în școală devine, în epoca contemporană, o cerință de mare însemnătate a pregătirii elevilor pentru viață. Printre principalele obiective ale studiului mediului se numără formarea civică și socială a tinerilor, dezvoltarea interesului lor pentru comunitatea din care fac parte, a dorinței de a fi utili acesteia și de a participa la dezvoltarea ei economică și culturală, la dezvoltarea gîndirii științifice și a inteligenței practice. Contribuții esențiale la adîncirea studierii mediului sînt chemate să aducă ecologia, care se ocupă de raporturile ființelor cu mediul natural și sociologia, care-i plasează pe oameni în complexul problemelor mediului în care trăiesc, relevîndu-le raporturile între aspectele fizice, sociale, economice, psihologice, culturale etc. ale acestuia. S-a subliniat că studiul mediului imediat își atinge cu adevărat obiectivul său principal numai dacă servește drept punct de plecare pentru descoperirea unor medii mai îndepărtate. Conceput în această optică, studiul mediilor nu exacerbează orgoliul regional sau naționalismul ci, dimpotrivă, contribuie la educarea respectului pentru alte popoare și culturi și la înțelegerea internațională. Apare evidentă, prin această prismă, strînsa conexiune ce a existat între primele două puncte înscrise pe ordinea de zi a Conferinței de la Geneva.

Prezentînd experiența României și punctul său de vedere cu privire la studiul mediului în școală, delegatul român prof. P. Vîlcu a arătat că acest studiu se realizează în învățămîntul românesc începînd din grădinițele de copii și continuînd pe întreg parcursul anilor de școlaritate, el extinzîndu-se treptat de la cunoașterea orașului și a satului la studiul geografiei județului și a țării, de la observarea naturii la cunoștințe sistematice despre natură, de la studiul geografiei fizice la acela al geografiei economice și umane, al fenomenelor mediului ambiant; în clasele mai mari studiul se realizează prin analiza și sinteza amplă a fenomenelor și evenimentelor în lecțiile de științele naturii și la disciplinele umaniste și sociale, completîndu-se prin orele de diriginție și de educație sanitară. Studiul mediului se efectuează, de asemenea, în cadrul extrașcolar, în colaborare cu organizațiile de tineret, printr-o mare varietate de forme și metode: organizarea de loturi școlare experimentale și de colțuri ale naturii, vizitarea muzeelor, a monumentelor și locurilor istorice, a fabricilor și uzinelor, organizarea de cluburi sportive ale elevilor, de expoziții și colecții etc.

Cu prilejul examinării rapoartelor țărilor, după ce a înfățișat progresele învățămîntului nostru în anul școlar 1967—1968, șeful delegației române, prof. univ. Miron Constantinescu, a prezentat o expunere privind marile perspective ce se deschid dezvoltării și perfecționării școlii noastre de toate gradele în lumina Legii învățămîntului. Comunicarea a fost audiată cu deosebit interes de către participanți. De asemenea, șeful delegației române a răspuns întrebărilor formulate de delegațiile Bulgariei, Canadei, Belgiei, Iugoslaviei, U.R.S.S., Franței, Poloniei, Statelor Unite, Ungariei etc. cu privire la principalele aspecte ale învățămîntului, de cultură generală, profesional, tehnic și superior din Republica Socialistă România. A fost apreciată fundamentarea științifică riguroasă a măsurilor menite să perfecționeze învățămîntul nostru — prelungirea duratei școlarității obligatorii de la 8 ani la 10 ani, coborîrea vîrstei de școlaritate la 6 ani, realizarea unei pregătiri mai specializate, mai adecvate aptitudinilor elevilor, atît în ultimele clase ale școlii generale cît și în învățămîntul liceal, reconsiderarea structurii, conținutului și duratei învățămîntului profesional în raport cu prelungirea duratei învățămîntului obligatoriu, ameliorarea circulației între diferite ramuri și grade ale învățămîntului, realizarea unei formații largi, diferențiate, în toate sectoarele învățămîntului superior și adaptarea continuă a acestuia la cerințele actuale și viitoare ale dezvoltării economiei naționale, progresului culturii, științei și tehnicii mondiale, organizarea învățămîntului pentru subingineri, lărgirea și diversificarea învățămîntului post-universitar.

Este semnificativ și interesul cu care a fost cercetat de delegații la Conferință standul reamenajat și înnoit al României din cadrul expoziției permanente B.I.E., stand care prezintă structura organizatorică și sistemul nostru de învățămînt în lumina noii Legi, precum și o serie de grafice și materiale ilustrînd temele Conferinței, mersul ascendent al învățămîntului din România și concepțele moderne care stau la baza lui.

După încheierea sesiunii, în zilele de 11—12 iulie, a avut loc cea de a XXXIV-a reuniune a Consiliului Biroului Internațional de Educație. Importanța acestei reuniuni se datorește, în principal, faptului că printre punctele ordinii sale de zi figura și proiectul de acord al B.I.E. cu U.N.E.S.C.O.

În cadrul discuțiilor pe marginea raportului asupra activității B.I.E., delegația noastră a apreciat meritele reale ale acestei organizații creată în 1925 și și-a exprimat părerile asupra proiectului de acord cu U.N.E.S.C.O. susținînd integrarea B.I.E. în cadrul Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură, pe baza unei largi autonomii intelectuale și funcționale și transformarea acesteia într-un „Centru Internațional" de educație comparată, psihologie pedagogică, sociologia educației etc., dotarea acestui centru cu mijloace documentare, bibliotecă și publicații proprii. Delegația română a propus, de asemenea, ca viitorul Centru Internațional de Educație să întrețină ample legături directe cu ministerele, universitățile și institutele de cercetări pedagogice, să se asigure o reprezentare echitabilă a țărilor din diferitele zone geografice ale lumii în organele de conducere ale Centrului și a subliniat necesitatea de a se asigura periodicitatea conferințelor internaționale de instrucțiune publică. Cu acest prilej s-a hotărît ca lista principalelor observații și sugestii făcute de numeroși delegați în timpul dezbaterilor să fie anexată proiectului de acord și înaintată, o dată cu acesta, Conferinței Generale U.N.E.S.C.O. care se va desfășura în toamna acestui an.

Delegația română și-a exprimat convingerea că integrarea B.I.E. în U.N.E.S.C.O. va crea noi condiții și posibilități pentru continuarea pe un plan superior, diversificarea și creșterea eficienței internaționale a activității B.I.E., organizație ce și-a creat un binemeritat prestigiu în cei peste 40 de ani de existență.

Prof. POMPILIU VÎLCU
director general adjunct în Ministerul Învățămîntului

Școala și urbanistica

Așa cum orașul, țesut de relații, nu se mai poate mulțumi cu o simplă juxtapunere a clădirilor, școala, care reprezintă și ea, la rîndul ei, un țesut de relații, nu se poate mulțumi cu o simplă juxtapunere a claselor.

Exprimîndu-și această părere, specialiștii J. Bardet și M. Perrotte socotesc că urbanismul care se inspiră în mod abuziv din teoriile funcționaliste — justificate, în urmă cu trei decenii, ca o luare de poziție în primul rînd higienică față de anarhia urbană moștenită din secolul XIX — nu reprezintă decît o soluție parțială. Într-adevăr, acest urbanism tratează în mod izolat elementele unui total, suprapunîndu-le în loc să le considere ca un ansamblu. Acestei tendințe de a decupa spațiul i se opun numeroase propuneri cu privire la țesuturi umane continue, unde, între altele, spațiile extericare să nu mai fie „căderi" între clădiri, ci să albă aceeași importanță ca și volumele construite. Plecînd de aici, J. Bardet și M. Perrotte propun ca viitoarele construcții școlare să fie considerate drept catalizatori posibili ai noilor soluții urbanistice, ținînd seama de faptul că aceste construcții sînt afectate de un dublu coeficient: pe de o parte acela al sporului demografic, iar pe de altă parte acela al extensiunii școlarității.

Nu mai puțin arhitectura care aspiră să traducă o realitate internă trebuie să țină seama de faptul că scopul învățării nu mai este acela de a transmite cunoștințe imuabile, ci de a forma capacități de asimilare continuă a viitoarelor descoperiri.

În această dublă optică — de inserție a școlii într-un urbanism novator și de integrare evolutivă a descoperirilor succesive — privesc problema J. Bardet și M. Perrotte, care socotesc că „nu este funcțional să se creeze școli exclusiv funcționale", întrucît școala nu este o „uzină de învățat". Declarîndu-se împotriva propunerilor ce tind spre punerea la punct a unor elemente culisante (elemente care, căutînd să răspundă nemijlocit nevoilor de flexibilitate, banalizează spațiile școlare), ei se orientează mai curînd spre o alternanță de spații diverse, de exemplu spre volume principale în jurul cărora să graviteze volume secundare rezervate activităților diferențiate în grupe mici.

DIALOGURI INTERNAȚIONALE

Cu prof. univ. Luigi Volpicelli

Cîteva probleme ale educației omului de azi și de mîine

Nu de mult, o expoziție de desene și picturi ale elevilor români a călătorit prin diverse orașe italiene. Prilejul acesta ne-a înlesnit un interesant dialog cu profesorul universitar **Luigi Volpicelli**, directorul Institutului pedagogic al Universității din Roma, specialist de prestigiu în domeniul pedagogiei, autor a peste 25 de lucrări între care unele cu o largă circulație internațională.

Bineînțeles, discuția noastră a pornit de la cuprinsul expoziției, căreia profesorul Volpicelli i-a acordat girul personalității sale, prefațîndu-i catalogul.

— Am vrea să ne împărtășiți cîteva dintre reflecțiile pe care vi le-au prilejuit conținutul și modalitățile exprimării artistice a elevilor români.

— Desenele și, într-o măsură, tablourile elevilor români dezvăluie, după cum am relevat și în prefața la catalogul expoziției, nu numai personalitatea fiecărui autor, ci și produsul unei școli vii și active, determinantă în formarea valorilor individuale. Evident că orice observator a putut deosebi lucrările elevilor din școlile de cultură generală de cele aparținînd elevilor din școlile de artă. În timp ce la primii desenele și pictura sînt un mijloc de exprimare în limbajul creionului și al penelului, relevînd unele însușiri în dezvoltare, dar mai ales capacități spirituale în evoluție, la ceilalți lucrările sînt mărturii măiestrit afirmate, adevărate confirmări ale unor însușiri artistice șlefuite în școala pe care o frecventează.

— Ați caracterizat aceste manifestări ca produsul unei școli vii. Care sînt, după dumneavoastră, principalele trăsături distinctive ale unei asemenea școli?

— Consider că principalul atribut al formației la care mă referesc este maniera unică — aș preciza chiar, specifică — prin care lucrările se inspiră din arta populară românească și o exprimă drept izvor principal de creație. Aceasta a dat lucrărilor expoziției, în ansamblul lor, caracterul unor autentice valori desprinse din minunățiile artei folclorice românești, atît de bine cunoscută azi în lume. În acest sens, mi se par remarcabile tablourile din mediul românesc, cu ambianța lui caldă, primitoare, umană, susținută prin gruparea personajelor, fundamentate prin peisaj și legate emoțional de tradițiile poporului român.

De altfel, acest lucru nu a făcut decît să-mi întărească anumite păreri și convingeri pe care mi le-am format cu prilejul unei vizite efectuate acum cîțiva ani în România. Am fost atunci oaspetele principalelor universități din țara dv., m-am întîlnit și am schimbat opinii cu valoroși pedagogi și psihologi români; cu unii dintre ei am rămas chiar în legătură permanentă. Grija cu care oamenii școlii românești și universitarii de specialitate aprofundează problemele modernizării învățămîntului, ale desfășurării acestuia în spirit contemporan mi-a demonstrat convingător importanța ce se acordă în România de astăzi formării viitorilor cetățeni. Opiniile și acțiunile în acest domeniu le-am considerat atît de însemnate, încît am ținut să consacru în întregime un număr al revistei pe care o conduc școlii și pedagogiei românești. Acest număr al revistei a cunoscut un deosebit succes în Italia, numeroase ziare italiene recenzîndu-l pozitiv.

— Ce părere aveți, ca pedagog și conducător al unui așezămînt specializat de nivel universitar, de metodele folosite de pedagogia contemporană pentru educarea omului de mîine?

— După părerea mea în școlile europene — mă refer la cele pe care le-am putut cunoaște temeinic — metodele pedagogice sînt încă deficitare dacă le privim prin prisma exigențelor viitorului. Bunăoară, pentru orizontul internațional al omului de mîine, mi se pare că nu este suficientă cunoașterea altor țări numai din manualele școlare, la nivelul delimitărilor didactice. S-ar cuveni cred folosită mai intens metoda cunoașterii **„pe viu"**, realizarea **turismului școlar**, ceea ce ar ajuta la crearea unei mentalități căreia i-am putea spune **„universale"**.

Sînt convins — ne-a spus în încheiere profesorul Luigi Volpicelli — că **omul de mîine, omul viitorului**, trebuie să fie **mai universal** în ceea ce privește gîndirea, obiceiurile, experiența, cunoștințele și relațiile sale decît sîntem noi. Aceasta va fi fără îndoială un lucru pozitiv pentru oamenii de pretutindeni, pentru progresul omenirii, pentru însăși civilizația pe care avem datoria s-o promovăm.

Convorbire realizată de prof. MARIANA FIROIU

Cu Chief S. Adebo, directorul executiv al UNITAR

Specialiștii și capitalul intelectual

Personalitate marcantă a vieții politice și sociale africane, Chief Simeon Adebo, conduce cu competență, în calitate de director executiv, Institutul Națiunilor Unite pentru formarea cadrelor și studii (UNITAR) încă de la înființarea acestuia.

Prima întrebare adresată d-lui Adebo: Care sînt cele mai importante investigații și studii întreprinse de U.N.I.T.A.R. și ce concluzii practice pentru pregătirea cadrelor se desprind din aceste cercetări?

U.N.I.T.A.R. întreprinde, de la înființarea sa, o acțiune amplă, pe linia sprijinirii țărilor mici și a țărilor subdezvoltate în ceea ce privește pregătirea și perfecționarea specialiștilor cu studii medii și superioare, transferul tehnologiilor, răspîndirea informațiilor privind diferitele activități ale Națiunilor Unite, asistența tehnică și finanțarea dezvoltării. Pe lîngă elaborarea unor studii asupra organismelor internaționale și a unor studii comparative de interes general, cum ar fi de pildă studiul privind exodul de „capital intelectual", U.N.I.T.A.R. organizează diferite cursuri și seminarii internaționale pentru pregătirea și perfecționarea cadrelor.

Care sînt perspectivele dezvoltării colaborării între U.N.I.T.A.R. și țara noastră?

Vreau să subliniez de la început că am fost puternic impresionat, cu prilejul vizitei la Centrul de perfecționare a pregătirii cadrelor de conducere din întreprinderi existent lîngă București, de spiritul modern și competența cu care se desfășoară cursurile expuse aici, de pregătirea temeinică și înalta calificare atît a lectorilor români cît și a cursanților.

Prin această prismă, ca și pe baza unor experiențe și hotăriri anterioare, U.N.I.T.A.R. va stringe legăturile de colaborare cu România, solicitînd în mai mare măsură participarea experților români la diferite cercetări și experimente în curs de desfășurare și înscriind un număr mai mare de cadre din țara dv. printre participanții — lectori și cursanți — ai diferitelor seminarii și cursuri pe care le vom organiza.

Convorbire realizată de MIRCEA HERIVAN

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

ARIPI TALENTELOR

Tineri condeieri

veste publicațiile literare, n-a ajuns în acea perioadă nici una în tabăra de la Gîlma...

Și acum fără să ne mai oprim la o seamă de alte aspecte ale activității din tabără, să facem un sumar bilanț: în cele 14 zile petrecute aici dé tinerii condeieri au fost elaborate trei numere ale revistei cenaclului, intitulată „Excelsior". De curînd, revista „Luceafărul" a publicat un grupaj de poezii și proză semnate de ei. Se află, de asemenea, în pregătire culegerea „Excelsior 1968".

Expediție pionierească

Timișul de Sus. Pe-un pinten de munte, cuibărită între brazi, o tabără. Chiar înainte de a-i păși pragul puteai afla cine sînt locatarii Pe portal, cu litere mari, albastre, ei au scris: „Expediție pionierească — Radio 1968".

Cei care i-au însoțit pe temerarii expediționari, de-a lungul anului școlar, pe calea undelor, își aminteau de emisiunea concurs adresată pionierilor, organizată de Consiliul Național al Organizației Pionierilor, în colaborare cu Radiotelevizi-unea Română. Aliniate la start cu cîteva luni în urmă, 36 de echipaje din tot atîtea școli porneau la drum spre a-și confrunta cunoștințele dobîndite la lecțiile de istorie, geografie, limba și literatura română, matematică, fizică etc. spre a se întrece în îndeminare, fantezie și isteține, în pregătirea sportivă și artistică. După prima etapă parcursă, o primă selecție. Apoi expediția a continuat. Din nou explorări, din nou întreceri. Cea de-a doua etapă a fost cîștigată de patru echipaje: cele din Baia Mare, Bîrlad, Dej și Medgidia. Premiul: 15 zile de vacanță în tabăra de la Timișul de Sus, oferite cîștigătorilor de către Consiliul Național al Organizației Pionierilor. Aici avea să se desfășoare cea de a treia și totodată ultima etapă a expediției. Cine avea să ajungă primul la linia de sosire urma să cîștige și premiul cel mare: o excursie de 20 de zile, în circuit, prin țară.

Am asistat, în tabără, la ultimele pregătiri înainte de luarea startului în ultima cursă. În verva pregătirilor am deslușit entuziasmul, pasiunea, seriozitatea, interesul pentru muncă, declanșate de o acțiune în care pionierii se simt la ei acasă.

„Hai Bîrladul!", „Hai Medgidia!" — îndemnurile coechipierilor săgetau văzduhul în timpul pregătirilor pentru expediție, ca și al întrecerilor pentru ornarea vilelor, căci locatarii sezonieri n-au trecut nici peste acest amănunt. Au dat frîu liber fanteziei și priceperii iar voioșia stăpînă în acest mic imperiu al vacanței se impunea încă de la intrare. „Plătiți intrarea cu un zîmbet!" — au scris acolo pionierii.

Cînd s-a dat startul, au pornit cu însuflețire la drum. Preludiul probelor (cinci la număr: două probe școlare, o probă sportivă, una artistică și alta de isteține) l-a constituit un concurs de orientare turistică, prilej pentru participanți nu numai de a-și demonstra cunoștințele de buni geografi, dar și de a cunoaște frumoasele împrejurimi ale taberei.

Start! Bat cronometrele arbitrilor, bat inimile expediționarilor. De pe traseul ce-l aveau de parcurs ne parveneau vești prin radioemițătoare. Primul echipaj pornit în cursă a ajuns la „Puntea Tăcerii", prima dificultate întîlnită în drum. Trebuiau să treacă rîul călcînd numai, dar numai pe pietre, fără să alunece în apă și... ceva mai greu, fără să rîdă sau să vorbească. Inventivii au și găsit soluția. Au trecut „Puntea Tăcerii" ținîndu-se de gură. Apoi, descifrînd harta ce o aveau cu ei, au descoperit și au străbătut, metru cu metru, traseul, trecînd cu succes prin toate încercările. După „Puntea Tăcerii" au trebuit să pună în funcțiune o sonerie defectă. Fizicienii și-au arătat pe dată iscusința. Și literaților li s-a rezervat o surpriză: un rebus literar. Isteților, de asemenea. Au fost multe alte situații palpitante și atractive prin ineditul lor, care au declanșat explozii de voie bună și interes.

După ultima etapă a concursului „Expediție pionierească" victoria a surîs echipajului din Baia Mare care, în aceste zile va porni într-o interesantă excursie prin țară. Este o victorie bine meritată, rezultatul unei munci perseverente, desfășurată nu numai în perioada pregătirii concursului, ci de-a lungul anilor de școală, sub conducerea profesorilor.

O observație: în orice concurs cineva cîștigă, altcineva pierde. Sportivitatea cere să accepți obiectiv și leal faptul că alții te pot întrece. Este acesta și un stimulent care te îndeamnă să-ți sporești eforturile pentru ca, la o nouă înfruntare, să fii tu, cu echipa ta, „cîștigătorul". Acest aspect al oricărei competiții are o mare importanță educativă care s-ar cuveni, cred, mai mult și mai bine reliefată.

ALEXANDRA TEODORIU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 956 — EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ — Vineri 9 august 1968 — 6 pag. 25 bani

SPRIJIN MAI LARG INOVATORILOR

Sînt binecunoscute eforturile entuziaste și rodnice ale unor cadre didactice din învățămîntul de cultură generală în domeniul cercetării științifice, al perfecționării și modernizării procesului de învățămînt. În acest context de activitate creatoare se înscrie mișcarea de invenții și inovații ca expresie a pasiunii, a interesului deosebit și a capacității creatoare, a unor preocupări serioase și statornice.

Ne stau la dispoziție numeroase exemple de dascăli a căror dragoste și dăruire pentru profesiunea lor nobilă au trecut mult dincolo de preocupările obișnuite ale catedrei de la care predau, materializîndu-se în multilaterale și bogate căutări novatoare capabile a îmbunătăți procesul instructiv-educativ, a îmbogăți marea zestre a școlii.

Iată-l, de pildă, pe profesorul **Iulian Angelescu** de la Liceul nr. 33 din București, un înzestrat fizician și pasionat inovator. Printre recentele sale inovații se numără și dispozitivul pentru demonstrarea fenomenului de modulație în amplitudine a radioemițătoarelor didactice cu modulație de catod, aparat didactic deosebit de interesant conceput, care a întrunit aprecierile elogioase ale unor specialiști ca acad. Gh. Cartianu sau prof. univ. V. Cătuneanu de la Institutul politehnic din București. Activitatea de inovator a profesorului Angelescu este dublată de munca lui de asiduu cercetător. În acest sens am cita utila lucrare pe care a elaborat-o recent — „Elemente metodice și științifice noi pentru îmbunătățirea predării capitolului «Oscilații și unde electromagnetice»".

De 15 ani învățătorul **Mihail Ionescu**, de la Școala generală nr. 21 din Ploiești, desfășoară o intensă activitate în domeniul îmbunătățirii și creării materialului didactic. El a făcut inovații la o serie întreagă de aparate de uz didactic: alfabetar, mașină de socotit cu benzi, mașină de socotit cu abac, transformator aritmetic, aparat pentru demonstrarea fracției și procentului, indicator foto-electric, planetariu electric etc. Recent a realizat o bancă școlară reglabilă și o combină audio-vizuală automată pentru instruirea programată. Nu de mult, sistemul său de sincronizare automată a proiecției diafilmelor și diapozitivelor cu bandă sonoră a fost brevetat ca invenție de către Oficiul de Stat de Invenții. De menționat că pînă în prezent învățătorul Mihail Ionescu posedă nouă brevete și certificate de autor și, după cît se vede, neastîmpărul căutărilor nu-i va da pace nici de aici înainte.

Bogata activitate pe care o desfășoară la catedră și în cadrul cercului de fizică al Liceului nr. 15 din București a dus-o pe profesoara **Sulamita Mora** la concepere și confecționarea unui aparat didactic pentru verificarea legii lui Ohm în curent alternativ, aparat folosit în prezent cu succes la experiențele frontale executate în laborator cu elevii claselor a XI-a. La rîndul ei, educatoarea **Eugenia Topîrceanu**, directoarea Grădiniței de copii nr. 65 din București, pornind de la ideea confecționării mai rapide și mai eficiente a materialelor didactice curente folosite în activitatea cu preșcolarii, a conceput niște „ștampile-ștanțe" care servesc la reprezentarea și multiplicarea unor teme din programa analitică, la realizarea unor desene și jocuri.

Evident, lista exemplelor ar mai putea continua. Ne-am oprit însă numai asupra cîtorva nume, alese din diferite trepte ale învățămîntului, pentru a sublinia că procesul instructiv-educativ, indiferent dacă se desfășoară în grădiniță sau în liceu, oferă cîmp larg căutărilor inovatoare.

Pentru dezvoltarea și valorificarea acestor căutări, munca intensă și perseverentă a cadrelor didactice ar trebui mai mult încurajată, îndrumată și generalizată de către conducerile de școli și organele de învățămînt. Desigur, nu orice aparat construit de un profesor sau de un colectiv dintr-o școală poate întruni calități care să merite generalizarea, producerea în mare serie, introducerea în procesul instructiv-educativ. **Fiecare inițiativă trebuie însă studiată cu mare atenție în cadrul comisiilor metodice, a cercurilor pe specialități.**

În statul nostru sînt create condiții propice de afirmare pentru toți creatorii și inovatorii. Sînt binecunoscute măsurile luate în domeniul stimulării creației tehnice. Pornindu-se de la necesitățile dezvoltării continue și de perspectivă a economiei naționale a fost elaborată o nouă legislație privind invențiile, inovațiile și raționalizările. Ea este menită să lărgească mișcarea de inovații, să o stimuleze. Așa, bunăoară, începînd din acest an, brevetul se acordă direct unității în care se realizează invenția și nu ministerului tutelar, procedura de brevetare simplificîndu-se considerabil. Totodată sporește răspunderea și interesul instituției în care lucrează inovatorul. De asemenea, s-a îmbunătățit sistemul de recompensare a realizatorilor de invenții și inovații. Conform noii legislații inspectoratele școlare județene vor putea angaja cheltuieli pentru proiectarea și construirea prototipurilor, ca și pentru efectuarea experimentării invențiilor și inovațiilor cuprinse în planul lor tematic.

Sîntem convinși că în școlile noastre există largi posibilități de promovare a unor invenții și inovații, care să corespundă pe deplin marilor înnoiri prin care trece învățămîntul nostru. Se cere numai ca problema inovării mijloacelor de predare, a perfecționării continue a materialului didactic și a aparatajului de laborator să constituie o preocupare constantă pentru inspectoratele școlare județene. Se înțelege, că pe această linie, sarcini sporite ne revin și nouă, celor care lucrăm în serviciile de resort din Ministerul Învățămîntului. În prezent preocuparea noastră principală este aceea de a îndruma mai eficient pe creatori și inovatori, de a le cunoaște mai bine proiectele, de a-i sprijini în realizarea temelor pe care și le-au propus.

Am fi mulțumiți dacă rîndurile acestea ar suna ca un îndemn pentru toți cei care năzuiesc să contribuie la îmbunătățirea procesului instructiv-educativ, dacă ar mobiliza pe toți factorii răspunzători de creșterea mișcării de invenții și inovații în învățămînt. Problema este prea importantă și prea strîns legată de sarcina fundamentală a oamenilor școlii — aceea de a perfecționa și moderniza învățămîntul — pentru ca lucrurile să fie lăsate la voia întîmplării sau să fie privite cu indiferență. Fiecare idee, fiecare energie trebuie captată și pusă în folosul școlii, în folosul întregului învățămînt românesc.

Ing. Gh. V. BARBU
responsabilul colectivului central de invenții din Ministerul Învățămîntului

IPOTEZELE

Analizînd structura a ceea ce constituie știința vremii noastre, constatăm existența certă a cel puțin trei trepte. În vîrf este domeniul cel mai înaintat, aflat în rapid progres, în care ipoteze dintre cele mai îndrăznețe se nasc și mor, se confirmă sau se infirmă în focul iute al luptei pentru progres. Mai în urmă cu ceva se află domeniul de constituire și sistematizare a noilor idei, în care se elaborează, definitivîndu-se, chipul abia ieșit din tipar al noilor aspecte, cunoștințe, legi, cu care se îmbogățește patrimoniul științei. În sfîrșit, la bază întîlnim domeniul pe care nu-l mai tulbură semne de întrebare, unde domnește acel calm liniștit ce va mai fi răsturnat doar poate, peste mulți ani, de o revoluție științifică. Tocmai de aici, din acest ultim domeniu se alimentează manualele și cursurile școlare.

Tendințele de modernizare a învățămîntului urmăresc, în general, să împingă cît mai departe granițele informației date elevilor, la marginea dintre ultimul domeniu și domeniul de constituire și sistematizare a noilor idei. Dar, cu toate că acțiunea de reînnoire a conținutului predării este continuă, neîntreruptă, școala rămîne vizibil în urmă față de cuceririle științei. În mare măsură, după părerea noastră, vina o poartă aici grija constantă de a cuprinde în programele de învățămînt numai lucruri definitiv dobîndite, numai cunoștințe a căror poziție în contextul științei și al tehnicii a fost verificată și răsverificată. Ca urmare, „noul" intră în procesul de învățămînt numai pe măsură ce devine clasic. Or, aceasta scade cu mult posibilitatea ca patosul bătăliilor de idei din prima linie a frontului cunoașterii să stimuleze gîndirea elevilor. De aici caracterul ceva mai arid și în orice caz mai puțin atractiv al contactului cu știința, caracter care determină nu o dată bariere în calea declanșării pasiunii pentru studiu a unor tineri din zilele noastre.

Ceea ce însă nu face școala face literatura ajutătoare, care este fie pur științifică, fie de informare sau popularizare științifică, fie, pe frontul cel mai îndepărtat de realul imediat, de „science-fiction". În toate aceste ramuri auxiliare, a căror putere de acoperire merge de la rigurozitatea absolută la cea mai neînfrînată fantezie, trăiește ceva din atmosfera științei epocii. Putînd să-și tragă de aici resurse de informare și formare, elevii ajung însă de multe ori la constatarea că cel puțin unele dintre cunoștințele pe care ei le dobîndesc colateral joacă rolul fructului oprit dintr-un rai care este marea atmosferă a științei înaintate, de vreme ce manualul, neconținîndu-le, le face dubioase sau încă dubioase. Prin aceasta se instalează în unele discipline (mai rar) și în unele capitole ale acestora (mai des) o adevărată ruptură între ceea ce se predă în școală și literatura științifică.

Este suficient să facem o cît de sumară anchetă între elevi pentru a ne da seama că se simte din ce în ce mai accentuat nevoia ca, pe lîngă studiul a ceea ce este verificat și stabilit definitiv în domeniul unei discipline, școala să-i informeze și asupra concepțiilor noi aflate în curs de formare, să le prezinte lumea vie a marilor ipoteze ale științei moderne, să-i introducă cu un ceas mai devreme în atmosfera științei din epoca lor.

Cu aceasta însă ajungem la punctul cel mai delicat al întregii probleme, la faptul că în general ipoteza — acest admirabil instrument de lucru al cercetării — nu se bucură pretutindeni de suficientă considerație. Deși în cursul sbuciumatei istorii a științelor respingerea multor ipoteze, la vremea cînd au fost lansate, a făcut din vaste capitole ale cunoașterii o colecție de ocazii pierdute, atmosfera de neîncredere apriorică cu care le-a tratat de obicei didactica se mai păstrează pe alocuri și acum. Dar dacă drumul cunoașterii în știință a constat, de-a lungul evoluției acesteia, în trecerea de la a crede fără a cerceta la a cerceta pentru a putea crede, apoi apare necesar, mai ales la actualul stadiu al progresului științific, ca patrimoniul cunoștințelor date de școală să se extindă — fie numai cu titlu informativ și îndeosebi la clasele mari ale liceului — și asupra marilor ipoteze ale științei aflate în curs de verificare în anii noștri. Elevii vor căpăta astfel chiar în interiorul școlii un punct de sprijin pentru întrebările pe care și le pun.

Cîte lucruri relativ ușor de înțeles și în fond necomplicate, constituind cuceriri noi în știință, nu lipsesc din manualele de fizică, din cele de chimie, de biologie etc, dar în special cîte dintre marile ipoteze creatoare din știința de azi absentează încă din catalogul problemelor științifice de actualitate care nu pot lipsi din informația științifică a tînărului din zilele noastre? Manualele de chimie, de exemplu, tratează suficient de larg și la un nivel suficient de adîncit elementele chimice, dînd cunoștințe și despre unele dintre reacțiile chimiei nucleare. De asemenea, în capitolele noi de fizică se includ cunoștințe despre transformările substanței, cu toate implicațiile lor în tehnica cea mai avansată a zilelor noastre. Dar în acest domeniu mai există ceva. Una dintre cele mai fascinante ipoteze ale științei moderne este aceea despre modul în care se formează elementele chimice în stele, despre procesele nucleare care furnizează energie soarelui etc. Cosmochimia a încetat de a mai fi doar un pretext pentru discuții și a depășit stadiul unei ipoteze de lucru, totuși programa de chimie a liceului nu se ocupă eficient de prezentarea originii elementelor din componența Pămîntului și a Universului. Prezentarea unor aspecte legate de timp, rezultate din aplicarea conceptelor relativității einsteiniene, problema posibilității existenței reale a unui spațiu cu „n" dimensiuni, aspecte legate de existența și manifestările posibile ale noțiunii de antimaterie, aspecte de ultimă oră din domeniul geneticii, ritmurile și activitatea bioelectrică a organismelor vii, probleme relativ recente din istoria Pămîntului, ca de pildă explicația Golfstreamului, format se pare cu nu mai mult de 15.000 de ani în urmă, aspecte actuale ale migrației continentelor, ipotezele cu privire la stabilitatea, originea și viitorul sistemului Pămînt-Lună, esența ideilor care stau la baza astrobotanicii — iată o listă întreagă de probleme care ar putea și chiar ar trebui să fie prezentate în școală.

Am mobiliza astfel, în sprijinul formării multilaterale a tineretului, un aliat deosebit de valoros, care nu numai că ar face studiul cu mult mai atractiv, dar ar îmbogăți orizontul elevilor, determinînd pe mulți dintre ei să pornească pe calea atît de fecundă a căutărilor în domeniul științei.

D. TODERICIU

PUNCTE DE VEDERE

LA ORDINEA ZILEI:

MICROANCHETĂ

TERMINAREA TIPĂRIRII ȘI BUNA ORGANIZARE A DIFUZĂRII MANUALELOR

Între 5 și 10 august, librăriile orășenești și întreprinderile comerciale ale unităților județene ale cooperativelor de consum au obligația să transporte manualele școlare la toate școlile din raza lor de activitate. Această operație, angajînd importante valori materiale, nu este nici simplă, nici lipsită de importanță, fiind direct legată de buna pregătire a deschiderii noului an școlar.

La rîndul ei, desfășurarea operației de difuzare a manualelor școlare este condiționată de editarea și tipărirea la timp a acestora. Vom începe, așadar, cu stadiul în care se află tipărirea manualelor. Ne răspunde tov. MIHAIL ROMAN, redactor șef la Editura didactică și pedagogică.

— În momentul de față, din 483 de titluri de manuale, cîte a prevăzut planul pentru învățămîntul de cultură generală, 426 au intrat în rețeaua difuzării. Un număr de 57 titluri se află în curs de tipărire, într-un stadiu avansat. Cîteva dintre ele vor ieși din tipografii la o dată mai apropiată de deschiderea cursurilor.

— Care este data la care și acestea vor fi predate difuzării?

— În cursul lunii august, pe măsură ce se efectuează tipărirea, ele vor ajunge la școli. Oricum, la deschiderea anului școlar toate manualele vor fi pe băncile elevilor.

— S-au ridicat probleme deosebite în editarea manualelor pentru anul școlar 1968/1969?

— Am avut de editat 54 de titluri noi și 77 de revizii, prelucrări, traduceri care au pus, desigur, numeroase probleme legate de cerința modernizării manualelor, a ridicării nivelului lor științific, metodic și grafic. În întreaga noastră muncă ne-am străduit să traducem în viață indicațiile cuprinse în Directivele C.C. al P.C.R. cu privire la dezvoltarea învățămîntului și în special cele în legătură cu conținutul cărții școlare. Sperăm că manualele dăruite tuturor elevilor patriei vor contribui în mai mare măsură decît în trecut la instruirea și educarea lor.

Reținînd asigurările date de editură că în cursul lunii august vor pleca din tipografii și manualele aflate încă în lucru, ne-am adresat organelor de resort ale C.L.D.C. și Centrocoop pentru a ne informa asupra problemelor pe care le ridică în acest an difuzarea. Tovarășul ERNEST LEB, director adjunct în Centrocoop, ne-a relatat că, spre deosebire de anul trecut, în acest an unităților de difuzare le revine obligația de a transporta manualele școlare nu numai la centrul de comună, ci pînă la fiecare școală. Aceasta presupune, pentru buna desfășurare a operației de difuzare, prezența în școală a directorului sau a împuternicitului său, care să recepționeze manualele. Este deosebit de important ca fiecare pachet de cărți să fie cercetat și confruntat cu nota de livrare, pentru a evita eventualele omisiuni și a face completările indicate.

— Este posibil să apară astfel de omisiuni?

— Paza bună trece primejdia rea. În anii trecuți, în pachetele venite din tipografii s-au constatat lipsuri, sau existența altor cărți decît cele indicate pe aviz.

— Ce cantitate de manuale difuzați dv.?

— În jur de 500 de vagoane.

— Credeți că s-au luat toate măsurile pentru buna lor difuzare?

— S-au luat toate măsurile mai întîi pentru depozitarea manualelor, astfel încît să nu se înregistreze degradări, cît și pentru operația propriu zisă de difuzare. Aș dori totuși să atrag atenția comisiilor județene de difuzare și în special inspectoratelor școlare asupra unei probleme. Datorită reorganizării administrative a teritoriului, în acest an școlile dintr-un județ vor primi manualele de la mai multe unități și nu de la o singură unitate, ca în trecut. De aceea, s-ar putea ivi primejdia ca, în cazul în care notele de comandă nu sînt în prealabil controlate de către inspectorate, unele școli să nu fie cuprinse în operația de difuzare. Se impune, după părerea noastră, să se verifice dacă fiecare școală a făcut sau nu nota de comandă exact la unitatea de unde trebuie să primească manualele.

— Cum vor fi difuzate manualele care vor apărea după data de 10 august?

— Pe acestea le vom transporta la centrul de comună, de unde vor fi ridicate de fiecare școală.

Un sondaj făcut de noi, zilele acestea, într-un număr de școli din cîteva orașe, a arătat că C.L.D.C. a și transportat aici prima tranșă a manualelor. Aceeași situație și la mai multe școli sătești din județele Argeș, Vîlcea, Vrancea. Așadar, operația de difuzare a manualelor a început în termenul fixat. Sperăm că se va încheia astfel încît într-adevăr la data deschiderii noului an școlar toți elevii școlilor noastre să primească din prima zi toate manualele.

C. R.

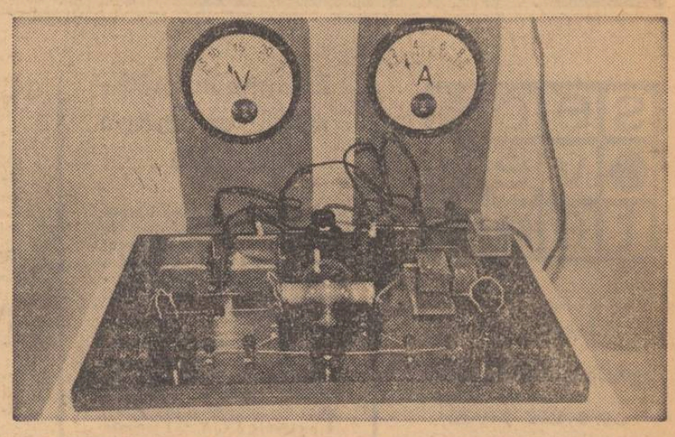

Aparat pentru verificarea legilor lui Ohm în curentul alternativ, construit la Liceul nr. 15 din București

O expoziție care demonstrează posibilități și, deci, obligă

Un fapt semnificativ: la cererea vizitatorilor, Expoziția „Tehnica se însușește încă din anii de școală" va fi deschisă, în continuare, pînă la 24 august. La cîteva săptămîni de la deschidere, interesul manifestat față de piesele expuse aici este departe de a fi scăzut. Mii și mii de vizitatori s-au perindat prin fața numeroaselor exponate care fac mîndria școlilor profesionale și tehnice participante la această expoziție. Mii și mii de vizitatori au cercetat cu interes și au admirat instalațiile și aparatajele electrotehnice, radio-receptoarele, machetele instalațiilor de foraj, mașinile-unelte, mașina hidraulică universală pentru încercat rezistența materialelor, stațiile centralizate electrodinamice în miniatură, tractorul U-651 secționat, originalele modele din sectoarele școlilor din industria ușoară.

O masivă „Carte de onoare", depusă în holul expoziției, a strîns între paginile ei, în rînduri sumare dar pline de caldă apreciere, de entuziastă admirație, impresiile acestor vizitatori. Fiecare rînd constituie un adevărat elogiu: „Expoziția este într-adevăr extraordinară din toate punctele de vedere", „Cele mai sincere felicitări pentru cadrele didactice și elevii care au realizat astfel de performanțe", „Cinste școlilor care au reușit să facă minuni ca acestea", „Expoziția reflectă într-un mod strălucit nivelul elevilor din școlile tehnice și profesionale", „Felicitări pentru gradul înalt de execuție al exponatelor", „Toată admirația pentru elevi și profesorii lor". Oaspeți din toate colțurile țării sau de pe alte meridiane ale lumii au ținut să însemne aici, fie măcar și într-un cuvînt, adînca impresie pe care le-a lăsat-o expoziția: „Excepțională! Calde felicitări maiștrilor și profesorilor!" exclamă un vizitator. „Excelentă!" declară un altul, rezumîndu-se la acest unic cuvînt, ca și cum nimic nu i-ar mai putea fi adăugat. „Nota zece" scrie un profesor.

După datele mai mult sau mai puțin sumare pe care vizitatorii le-au adăugat semnăturilor lor, după caracterul literelor sau după limba în care sînt făcute însemnările, recunoaștem diversitatea vizitatorilor: un grup de profesori de la Liceul industrial forestier din Blaj, un grup de elevi de la Școala generală din Valea Mare, un medic, un ofițer de aviație, o familie din Galați, un grup de turiști sovietici, o elevă din Grecia, un turist olandez, doi studenți birmanezi, elevii Grupului școlar energetic din Brașov, un grup de muncitori de la Uzinele „23 August" din București, un grup de turiști germani etc. etc. Șirul vizitatorilor este nesfîrșit.

Pentru mulți dintre acești vizitatori, expoziția constituie mai mult decît un temei de a-și manifesta admirația: un prilej de meditație și de învățăminte. „Se vede de aici — mărturisește un profesor — cît de importantă este activitatea practică pentru instruirea elevilor. „Realizările pe care le-am văzut la expoziție — declară un altul — ne obligă. Va trebui să muncim astfel încît toți elevii noștri să poată crea astfel de piese".

În diferite forme, regăsim această idee în mai multe locuri. Într-adevăr, posibilitățile remarcabile pe care le domonstrează expoziția obligă la o muncă susținută pentru ridicarea întregii activități a școlilor la nivelul exponatelor prezentate aici.

În fiecare zi noi și noi vizitatori se perindă prin fața exponatelor. Feluritele impresii, din care am consemnat mai sus cîteva, sînt dominate de un tonic sentiment de optimism: aici se află o promisiune robustă asupra viitorului economiei noastre naționale.

OCT. BUZESCU

O VIZIUNE MODERNĂ ASUPRA VACANȚEI

ÎN TABERE PE INTERESE ȘI APTITUDINI UCENICI AI CONDEIULUI, TINERI CHIMIȘTI, FIZICIENI, MATEMATICIENI, ARHEOLOGI, PLASTICIENI, CINEAȘTI, SPORTIVI, ARTIȘTI AMATORI SE ODIHNESC ÎN ATMOSFERA CREATOARE A DOMENIULUI PE CARE ÎL ÎNDRĂGESC.

În numărul trecut al gazetei noastre, prezentînd cîteva aspecte din taberele care grupează școlarii după interese și aptitudini organizate la Gîlma și Timișul de Sus, subliniam valoarea instructivă și educativă pe care o are această inițiativă, elementul nou, original ce l-a adus în agenda zilelor de vacanță.

Între timp, mai precis la începutul acestei săptămîni, și-au mai deschis porțile alte cîteva astfel de tabere. La Sinaia s-au întîlnit ucenici ai condeiului, la Bran sînt găzduiți „așii" matematicii, la Cozia au venit să-și dovedească priceperea iubitorii celei de a șaptea arte și ai imaginii fotografice, iar la Sinaia Schiori cîteva sute de tineri artiști amatori, care au cîștigat laurii concursurilor artistice școlare, se întrec în cîntec și joc. După două săptămîni de activitate bogată și pasionantă, locul lor îl vor lua noi serii de copii și adolescenți care, călăuziți de profesori, își vor putea continua în tabără ucenicia începută încă de pe băncile școlii în cele mai variate domenii ale artei, științei și tehnicii. Numai pe plan central această vacanță înregistrează 23 de tabere pe interese și aptitudini, cuprinzînd 8 000 de școlari de toate vîrstele și din toate colțurile țării.

Generoasă, vacanța și-a deschis după cum se vede porțile nu numai spre înălțimile munților sau întinsul nisipurilor, ci și spre lumea fascinantă și miraculoasă a cifrelor, formulelor și reacțiilor, spre piscurile abstracte ale matematicii și combinațiile spectaculoase ale chimiei, spre semnificațiile adînci ale imaginii literare sau plastice, spre mărturiile istoriei și civilizației poporului nostru, spre comorile artei și culturii sale, spre tot acest univers bogat și fremătător de care vîrsta înaripată a copilăriei și adolescenței se simte atît de puternic atrasă.

Două aspecte esențiale caracterizează desfășurarea activității în taberele pe interese și aptitudini: întîi, organizarea unor acțiuni de nivel ridicat și în al doilea rînd asigurarea unei îndrumări competente, de calitate. Este firesc, dacă ținem seama de faptul că oaspeții acestor tabere sînt vîrfurile școlilor noastre, elevi a căror pasiune, al căror talent au dat rezultate deosebite, tineri dotați cu aptitudini reale, verificate. Pentru a-i ajuta să-și desăvîrșească aptitudinile în domeniul către care sînt atrași se inițiază pentru ei activități care depășesc, prin conținutul lor, prin modul de abordare și aria de investigație activitățile școlare. Viitorii artiști, cercetători sau oameni de știință au astfel prilejul de a-și completa informația, punîndu-se la curent cu cele mai noi probleme, pot afla răspuns la numeroase întrebări și nedumeriri care-i frămîntă, își pot manifesta pe deplin capacitatea și fantezia creatoare.

Programul de lucru al condeierilor de la Sinaia, bunăoară, fără a fi încărcat, obositor, se poate asemui cu cel al unui adevărat cenaclu literar. Pe lîngă activitatea propriu-zisă de creație, de șlefuire migăloasă a cuvîntului, căreia fiecare îi consacră multe ceasuri, se dezbat cu interes, cu patos chiar, cele mai diverse aspecte ale literaturii. Intr-o zi, un grup discuta în jurul mesei rotunde despre curente și tendințe în literatura universală contemporană. Un interes deosebit au suscitat seara de lingvistică pe tema formării limbii române, simpozionul despre folclor și folcloriști români, expunerea despre umanismul lui Nicolae Iorga. La Bran, matematicienii explorează lumea cifrelor. Acum au timp din belșug să facă calcule savante și elegante, să discute despre structurile fundamentale ale analizei, despre relația de echivalență ca noțiune fundamentală a matematicii, despre noțiunea de spațiu în geometrie și topologie, despre probleme actuale ale astronomiei, să facă incursiuni în istoria matematicii românești, să evoce figura lui Dan Barbilian, matematician și poet. La Homorod și Cozia, taberele s-au transformat în ateliere de creație. Pentru cineaști și fotoamatori un camion a transportat din Capitală un adevărat studio, cu tot felul de aparate și instrumente. Aparatele simple — dispozitivele de copiat, lampa de laborator, doza de developare, reflectorul foto și altele — se confecționează chiar în tabără. Și cum artiștii culorii și ai peliculei nu duc lipsă de inspirație, fiecare zi este încărcată. Frumusețea împrejurimilor a căpătat contur pe șevalet sau s-a transpus aidoma pe peliculă. Plasticienii de la Homorod organizează două bogate și frumoase expoziții. Cei de la Cozia, aflați în plină elaborare a unui film închinat vieții de tabără pe care și-au propus să-l realizeze, și-au rezervat timp și pentru discutarea unor aspecte privind proiecția stereoscopică, tehnica decupajului regizoral și, mai ales, specificul limbajului cinematografic.

Inițiatorii, autorii tuturor activităților amintite mai sus sînt, firește, elevii înșiși. Asistența de specialitate este însă asigurată de profesori, de specialiști, de personalități marcante ale artei, științei și culturii. În felul acesta programul taberelor dobîndește, prin calitatea și competența îndrumării, prin nivelul științific asigurat, un bogat conținut, o prețioasă valoare instructiv-educativă. La Sinaia, bunăoară, elevii primesc oaspeți de seamă: personalități ale științelor filologice din țara noastră ca prof. univ. Dimitrie Macrea, membru corespondent al Academiei, prof. univ. Ovidiu Drîmba, conf. dr. Alex. Niculescu și alții, ca și filologi de prestigiu de peste hotare, participanți la seminarul internațional din localitate. La Cozia cunoscuți regizori, critici cinematografici sau de artă plastică, cum sînt Ion Frunzetti și Petru Comarnescu, îi inițiază pe elevi în cele mai noi curente ale cinematografiei și picturii, îi învață cum să aprecieze o operă de artă.

★

Taberele pe interese și aptitudini sînt la început de drum, experiența lor abia se formează, se acumulează. Nu se pot trage deci, asupra activității lor, concluzii ample, definitive. Cîteva observații se impun totuși. Ele se referă nu la activitatea propriu-zisă, la conținutul său ci, mai ales, la cîteva aspecte privind organizarea acțiunilor și selecționarea profesorilor chemați să-i îndrumeze pe elevi.

O primă observație ar fi aceea referitoare la asigurarea mijloacelor de activitate, care în unele locuri lasă de dorit, deși, cu mai mult spirit gospodăresc, lucrurile s-ar fi putut pune ușor la punct. În taberele de literatură, de exemplu, bibliotecile nu dispun de suficient material, lipsesc publicațiile de specialitate. În cele artistice, elevii nu au avut suficiente materiale de lucru (hîrtie, culori, șevalete etc.). La Sinaia Schiori artiștii amatori nu au avut toate instrumentele necesare. Este lesne de înțeles că acolo unde vin elevii cei mai dotați, cei mai talentați, trebuie să fie trimiși nu numai cei mai buni profesori, dar și oameni care la rîndul lor să fie măcar pasionați dacă nu chiar cu talente deosebite în domeniul respectiv. Or, în unele cazuri profesorii au fost recrutați la întîmplare, pe criteriul „cine este liber în perioada respectivă".

Incontestabil însă că taberele pe interese și aptitudini — această nouă formă de activitate — au adus vacanței o deosebită pondere educativă, au ridicat-o la nivelul și cerințele societății noastre moderne. Împletind divertismentul cu activitatea intelectuală, zilele de tabără oferă elevilor nu numai reconfortare fizică, ci și profunde satisfacții spirituale. Este acesta un mod nou, înaintat de a concepe și organiza timpul liber al tineretului, care trebuie îmbogățit și permanentizat.

MONICA VERDEȘ

Elevi ai Liceului din Tîrgoviște în fața microrachetelor construite de ei

PLANETA

Inima de inimi a globului pămîntesc a bătut timp de cîteva zile pe pămîntul Bulgariei, unde s-a desfășurat cel de al IX-lea Festival mondial al tineretului și studenților.

Toate continentele lumii au venit acolo cu florile lor, cu oamenii și viața lor, au venit acolo continentele cu dorul de pace și fraternitate. Omul e om la poli și la Ecuator, omul e om în toate punctele cardinale ale planetei și el vrea să fie liber și să cuteze, omul se naște și vrea pace, vrea să aibă și să facă bucurii, vrea lumină și mîini libere să muncească și să îmbrățișeze, să-și aparțină. Festivalul de la Sofia s-a petrecut sub semnul luptei tineretului împotriva războiului agresiv din Vietnam, acolo unde o lume nevinovată și dornică de pace și neatîrnare își apără cu uriașe sacrificii destinul uman, luptă pentru extirparea intervenționismului și a subjugării. Eroii Vietnamului sînt eroii secolului XX, sînt eroii dreptății și ai păcii lumii întregi. Azi, cînd istoria lumii și a civilizației umane e istovită de războaie și catastrofe mondiale, libertatea oricărei națiuni, a oricărui fiu uman este o lege, o necesitate nealterabilă. Tineretul lumii a demonstrat la Sofia pentru pace adevărată, pentru securitate europeană, a demonstrat pentru bucuria omului de a trăi; tineretul lumii a pledat pentru îmbrățișarea universală care se cheamă fraternitate. Planeta noastră a spus Universului că se vrea tînără și nelovită, luptă pentru fericirea lumii ei, pentru libertatea întregii sale lumi.

Acolo, tineretul român, alături de tineretul lumii, acolo acest tineret alcătuit din muncitori și profesori, din artiști și țărani, din elevi și ucenici și-a ridicat glasul în corul lumii, pentru pacea atît de mult visată și dorită în Vietnam, pentru zdrobirea definitivă a colonialismului și a oricărui fel de jug. Orice jug și orice război sînt anacronice și stupide în secolul XX, în drumul scurt care mai este spre secolul XXI. Toți acești tineri care au fost la festivalul de la Sofia vor fi oameni în deplină forță de viață și muncă în secolul XXI. Din acest prezent plin încă de multe răni, cu toate bucuriile și cuceririle omenirii, inima de inimi a globului a bătut spre viitor, spre lumină și pace în toate continentele și în Univers.

ION CRÎNGULEANU

FILE DE JURNAL

Vecini cu căprioarele

De la Tușnad, prin pădure, o potecă suie pieptiș pe Ciumatul. Dacă o iei pe șosea, de la Bicsad la stînga, în serpentine scurte, străbați împărăția codrilor. Mașina urcă prudent. Din loc în loc, uneori chiar foarte des, indicatoarele de circulație avertizează pe șoferi să conducă atent, pentru a nu lovi în trecere căprioarele. Sînt acasă la ele, aici. La 17 km. de urcuș, priveliștea se deschide brusc, uluitoare. Un imens ochi argintiu de apă: lacul Sf. Ana, singurul nostru lac de origină vulcanică.

Natura superbă, încremenită de veacuri, este animată de multicolorele corturi așezate ca o salbă la granița dintre apă și codru. Cine s-ar fi așteptat să găsească aici, în craterul stins de milenii, cea mai veselă societate de școlari? Acolo unde ajunge numai pasul turistului încercat și-au stabilit tabăra de corturi elevi brașoveni care nu depășesc vîrsta de 14—15 ani. I-am vizitat. După o ședere de 8 zile, a doua serie de 43 de elevi de la Școala generală din comuna Cristian, județul Brașov, conduși de profesorul Petre Ionuț își strîngea corturile. În locul celor din Cristian își înălțau tabăra 40 de iubitori ai naturii de la Școala generală din comuna Ghimbav, conduși de profesorul Günter Paalen. „Vor învăța să se gospodărească singuri, se vor înfrupta din frumusețea acestor locuri" — ne spune profesorul Paalen.

Mai trebuie subliniate foloasele acestei acțiuni, frumusețea acestor zile de vacanță?

Cicloturiștii au pornit la drum

Pe valea superioară a Oltului, stațiunile intrate în vocabularul curent al vacanței se înșiră ca o salbă: Tușnad, Malnaș, Bodoc... Între ele se află și Micfalăul, al cărui nume a început în ultimii ani să circule tot mai mult. El este aproape totdeauna legat de frumoasele inițiative ale școlii generale de aici, de pasiunea dascălilor ei. L-am reîntîlnit la Micfalău pe profesorul Acațiu Fejer, entuziast animator al mișcării sportive din comună, cunoscut pentru frumoasele rezultate pe care le-a obținut cu elevii săi.

Nu mică ne-a fost surpriza cînd în fața școlii am mai găsit și alte mașini din București. Veniseră să viziteze școala, baza ei sportivă, pe sportivii de aici o serie de profesori și antrenori din diferite colțuri de țară. La Micfalău se aflau în cantonament junioarele Asociației sportive „Universitatea", în rîndul cărora se numără cîteva campioane republicane. Împreună cu elevii din Micfalău, junioarele bucureștene se pregăteau pentru susținerea unor programe de gimnastică în sala căminului cultural și în stațiunea Tușnad.

Dar evenimentul care polariza întreaga atenție era plecarea micilor cicloturiști într-o nouă expediție.

Cicloturiștii din Micfalău sînt cunoscuți azi pe toate drumurile țării. Anul trecut ei și-au încercat puterile și peste hotare, într-o excursie în Bulgaria, înfruntînd suișul Balcanilor. La ora la care citiți aceste rînduri, o micro-caravană ciclistă străbate drumurile Europei. A trecut prin Brașov, R. Vîlcea, Tr. Severin; apoi prin Stamora Moravița, Belgrad, Zagreb, Liubliana, Triest, Veneția, Milano, Torino... Mulți trecători întorc privirile, poate surprinși de vîrsta celor care pedalează purtînd în spate ranițele pline și pe portbagaj corturile. Curajoșii cicloturiști sînt din România, sînt școlarii din Micfalău, conduși de profesorii Acațiu Fejer și Anton Balazs...

În curînd ei se vor reîntoarce acasă încărcați de bogăția priveliștilor și a cunoștințelor căpătate și vor pune la cale alte expediții.

Învățătorul își pregătește elevii pentru tabără

Undeva, la îngemănarea Bucegilor cu Piatra Craiului, acolo unde s-ar părea că atingi cerul cu mîna, unde peisajul montan capătă frumuseți nebănuite de călătorul citadin, unde stăpînește marea liniște a codrilor, am întîlnit o școală. E situată la altitudinea de 1080 m. și adună în singura sa clasă copiii celor 60 de familii din Drumul Carului, cătun cu casele răsfirate prin văi și pe munți. Predă aici, simultan la 4 clase, învățătorul Marin Ionescu, nepot de muntean de prin aceste locuri, născut însă și crescut sub soarele cîmpiilor dobrogene, dar reîntors acum la umbra cetinii de brad.

Am fost oaspeți de cîteva ore ai școlii din Drumul Carului. L-am găsit pe învățător la masa sa din cancelarie. Își pregătea cuvîntul pe care avea să-l rostească nu peste mult timp, la „întîlnirea fiilor satului", organizată de școala în care învățase. S-a ridicat apoi pentru a sta de vorbă cu elevii ce urmau să plece a doua zi în tabără.

— Voi să vă purtați pe acolo ca și pe aici și atunci va fi bine. Eu voi fi liniștit să vă știu așa cum v-am învățat să fiți... Și încă ceva: dacă pe acolo o să se facă vreo serbare pionierească, cu ce o să vă prezentați?

Irina Bătușaru, premiantă într-a treia, are vocea caldă și spusele ei capătă rezonanțe de imn. În poezia pe care o recită e vorba de patrie, de o țară bogată și-nfloritoare, ai cărei copii cresc mîndri și falnici ca brazii de pe aici...

MIRCEA IONEL

---

secvențe

Instructaj pentru învățătorii care vor preda la clasele I cu elevi de 6 ani

În scopul sprijinirii învățătorilor care vor preda în anul școlar 1968/1969 la clasele I cu copii de 6 ani, Ministerul Învățămîntului organizează în prima decadă a lunii septembrie, un instructaj la institutele de perfecționare a cadrelor didactice din București, Iași, Cluj, Brașov, Timișoara și la centrele metodice din Craiova și Deva. La instructaj vor participa și inspectorii școlari pentru clasele I—IV.

Pentru pregătirea acestui instructaj, Ministerul Învățămîntului organizează în zilele de 27—28 august a.c., la I.P.C.D. București, o ședință de lucru cu colectivele de specialiști care vor conduce activitatea din cadrul acestuia. Vor participa de asemenea, la această ședință, și învățători care în anul școlar 1967/1968 au predat la clasele experimentale cu copii de 6 ani.

Examene în învățămîntul de cultură generală

Examenele de corigență pentru elevii cursurilor de zi se vor desfășura în felul următor: clasele a VIII-a și a IX-a, între 25 și 27 august, iar clasele V, VI, VII, X, XI, între 2 și 5 septembrie.

În învățămîntul seral de cultură generală, examenele de corigență pentru clasa a XI-a (școala de 11 ani) vor avea loc între 14 și 16 august, iar clasele IX, X, XI (școala de 12 ani), între 15 și 20 august.

Elevii claselor a VIII-a și a XI-a (ale școlii de 11 ani) din învățămîntul fără frecvență vor susține examene de corigență între 14 și 16 august, iar elevii din clasele V, VI, VII, X, XI (ale școlii de 12 ani), între 28 și 30 septembrie. Elevii clasei a IX-a vor da examene de corigență între 15 și 20 septembrie.

Noi concursuri de admitere

ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR. După cum anunță Ministerul Învățămîntului, pentru ocuparea locurilor rămase libere în învățămîntul superior se va organiza la 5 septembrie 1968 — atît pentru cursuri de zi cît și pentru cursuri serale — un nou concurs de admitere. Înscrierile se pot efectua între 10 august și 4 septembrie la secretariatele facultăților.

ÎN LICEELE DE SPECIALITATE ȘI ȘCOLILE PROFESIONALE. Cea de a doua sesiune a concursului de admitere în liceele de specialitate și școli profesionale va avea loc în luna septembrie. Astfel, pentru liceele de specialitate (cursuri de zi, serale sau fără frecvență) examenele se vor desfășura între 2 și 9 septembrie, iar înscrierile candidaților se fac în perioada 15—31 august a.c. La școlile profesionale, concursul va avea loc între 3 și 10 septembrie (învățămînt de zi și seral), pentru ocuparea locurilor rămase disponibile din sesiunea precedentă. Înscrierile se fac în perioada 15—31 august la secretariatele școlilor profesionale.

Filmul trebuie introdus în școală

Ultimul număr al revistei „Cinema" publică, în supliment, o anchetă cu tema „Învățămîntul se modernizează. Filmul trebuie introdus în școală?"

În cadrul unui „colocviu academic" acad. Remus Răduleț, vicepreședinte al Academiei, dr. Pavel Apostol și dr. Petre Bărbulescu, șefi de secție la Institutul de științe pedagogice, dr. Dumitru Niculae, de la Institutul de filozofie al Academiei, conf. univ. Ov. S. Crohmălniceanu, de la catedra de literatură română și conf. univ. Pantelimon Golu, de la catedra de psihologie a Universității din București dau în unanimitate un răspuns pozitiv la întrebarea pusă de redacție.

Referindu-se la implicațiile pe care le are, pentru noile generații, dezvoltarea cinematografului, acad. Remus Răduleț face cîteva considerații pe care le reproducem pentru caracterul lor deosebit de interesant: „Cînd s-a inventat tiparul, acum cinci secole, mulți dintre profesorii din acel timp erau îngrijorați de efectele negative pe care ar putea să le aibă asupra pregătirii elevului învățarea din carte, acasă, departe de supravegherea profesorului, care era obișnuit să dirijeze singur, prin contact direct, toată instruirea și educarea celor ce-i erau încredințați. În prima fază, cartea era folosită doar în domeniile literare și religioase. Apariția cărții tipărite ca auxiliar potențial și apoi real al instrucției și educației a constituit însă o cotitură epocală în întreaga activitate pedagogică — și aproape nimeni nu mai contestă azi această funcțiune a ei. Eu fac parte din cei convinși că, în domeniile instrucției și educației, mijloacele audio-vizuale vor repeta istoria cărții tipărite".

Ancheta cuprinde, în continuare, un dialog pe aceeași temă cu scriitorul Romulus Vulpescu și criticul Eugen Simion, care se declară de asemenea partizani ai introducerii filmului în școală, precum și un interviu cu prof. univ. George Dem. Loghin, prorector al Institutului de artă teatrală și cinematografică, a cărui părere este și ea în consens cu a celorlalți participanți la anchetă.

Un muzeu istoric și etnografic

La Școala generală din comuna Damian, județul Dolj, s-a organizat, cu ajutorul elevilor, un interesant muzeu istoric și etnografic.

Secția de istorie cuprinde, dispuse în ordine cronologică, exponate care ilustrează evoluția societății începînd din orînduirea comunei primitive și pînă în zilele noastre: piese de silex, fragmente ceramice specifice culturilor Criș și Coțofeni, rîșnițe de mînă, topoare de piatră, numeroase bucăți de chirpic ars din pereții unei locuințe neolitice, inventarul unui mormînt de incinerație din epoca fierului, vîrfuri de săgeți, o sabie, opaițe de fier și alte obiecte din perioada orînduirii feudale etc. În muzeu se află, de asemenea, o bogată colecție numismatică. Se pot vedea aici monede romane republicane, groși polonezi din vremea lui Ștefan Bathory și Sigismund al III-lea Wasa, piaștri și irmilici turcești din secolele XVII și XVIII, taleri ragusani, spanioli și austrieci, ruble rusești, monede sîrbești, franceze, italiene, belgiene, grecești, bulgărești, poloneze, cehoslovace, monede românești începînd din 1867 cînd se bat primele monede naționale etc.

În secția etnografică sînt expuse obiecte de uz casnic din lemn: solnițe, blide, pisăloage etc. Tot aici este reprezentată și industria casnică, prin darace, furci, ceacîre, putineie etc.

ONORIU STOICA

secvențe

OPINII

PE MARGINEA REZULTATELOR OLIMPIADEI INTERNAȚIONALE DE MATEMATICĂ

Ce determină stagnarea valorii vîrfurilor în învățămîntul matematicii

După cum se știe, la cea de a zecea Olimpiadă internațională de matematică, desfășurată recent la Moscova, patru elevi români (din totalul de 8 participanți) au luat primele premii, iar elevul Barbu Berceanu, care a obținut premiul I, s-a numărat printre concurenții care au însumat maximum de puncte. În același timp însă, pe ansamblu echipa țării noastre a totalizat numai 208 puncte din 320 posibile, fără a marca un progres vădit față de rezultatele din anul trecut. Am solicitat profesorului universitar Constantin Ionescu Bujor, membru în juriul celei de a X-a Olimpiade internaționale de matematică, să facă unele comentarii pe marginea acestui rezultat.

Conținutul lucrărilor date la cea de a X-a Olimpiadă internațională de matematici, ca și rezultatele obținute în cadrul ei de echipa țării noastre duc la o serie de concluzii cu atît mai întemeiate cu cît pot fi raportate și la olimpiada din anul trecut. Ne vom opri la cîteva din aceste concluzii, și anume la cele legate direct de activitatea profesorilor, primii chemați să descopere în rîndul elevilor pe viitorii matematicieni și să îndrume procesul dezvoltării lor.

Nivelul olimpiadelor internaționale de matematici (O.I.M.) a fost, în general, ridicat. El a crescut însă și mai mult în ultimii doi ani, în care probele de concurs, deși încadrate ca fond în programele liceelor, au solicitat mult mai intens capacitatea de gîndire, de investigație a candidaților, spiritul lor inventiv, creator, posibilitățile de analiză și de sinteză. Depășind tiparele, metodele și artificiile-tip, învățate, aceste probe s-au adresat originalității de gîndire a elevilor, rigorii raționamentului lor, astfel încît să se poată măsura nu atît cantitatea de cunoștințe, cît gradul în care elevii și-au format spiritul matematic. La aceste caracteristici de conținut se adaugă faptul că în acest an s-a manifestat o exigență sporită la notarea lucrărilor și la stabilirea baremului de premiere.

În aceste condiții, rezultatele obținute de elevii noștri pot fi considerate satisfăcătoare, cu atît mai mult cu cît șase din cei opt elevi ai echipei au participat în acest an pentru prima dată la o astfel de întrecere. Este de subliniat și faptul că elevul Berceanu Barbu Rudolf, absolvent al clasei a X-a, care a prezentat lucrări excelente ca fond și formă, a obținut maximum de puncte la fiecare din cele 6 probleme, numărîndu-se astfel printre cei 16 concurenți care au însumat 40 de puncte.

Dacă ne referim la punctele totalizate de fiecare dintre elevii noștri, rezultatele sînt perfect comparabile cu acelea din anul trecut. Dar această stagnare a valorii vîrfurilor participante la O.I.M. este departe de a ne mulțumi; ea nu concordă cu eforturile făcute de stat pentru ridicarea nivelului pregătirii matematice a elevilor (clase speciale de matematici, publicații specializate, numeroase acțiuni de perfecționare realizate prin Societatea de științe matematice, concursuri de matematici etc.). Rezultatele se află în discordanță, pe de altă parte, și cu progresul realizat de reprezentativele altor țări participante la olimpiadă. În adevăr echipa noastră, totalizînd numai 208 puncte din 320 posibile, s-a clasat pe locul VIII.

Căror cauze se datorează această situație? Care sînt principalele lipsuri pe care le-au manifestat participanții români la O.I.M.?

Succint s-ar putea răspunde astfel: cei cărora le revine sarcina promovării tinerelor talente din domeniul matematicii, și în primul rînd cadrele didactice de specialitate, nu au valorificat în mod satisfăcător largile posibilități ce le sînt acordate. Nici chiar clasele speciale de matematici, care au obligația de a pregăti pe cei mai talentați elevi, nu dau încă randamentul necesar, fapt dovedit nu numai de rezultatele O.I.M., dar și de probele ținute cu cei 26 elevi cantonați la București în acest an în vederea alcătuirii lotului de participanți la Olimpiadă.

Dezvoltarea aptitudinilor deosebite pentru matematici constituie un proces de durată, care necesită o îndrumare specială, judicioasă și competentă din partea profesorilor. *Activitatea organizată în cercurile obișnuite de matematici, care nu cuprind numai vîrfuri, este insuficientă și prea modestă pentru creșterea talentelor reale. Este necesară o formă de activitate specială pentru aceste talente, dacă vrem ca ele să progreseze în ritm susținut.* Nu putem afirma că profesorii de matematici nu se ocupă conștiincios de pregătirea masei de elevi (ceea ce este bine), dar ei nu acordă un interes special elevilor care au aptitudini deosebite. Nivelul mai ridicat pe care acești elevi îl realizează este mai ales rezultatul străduințelor personale și al colaborării la „Gazeta matematică". Se simte însă la această lipsa unei orientări, mai ales în privința studierii materialului bibliografic extra-programă. În general (așa cum ne-a arătat un sondaj făcut în rîndurile elevilor din cantonament) ei studiază prea puțin acest material, deși editurile noastre publică destul, sau, cînd studiază, nu fac acest lucru în mod selectiv, tocmai din lipsa unei îndrumări.

Lipsa unui criteriu selectiv se manifestă și în activitatea de rezolvare a problemelor. Dominant la acest capitol este principiul cantitativ și nu acel calitativ. Elevii foarte buni urmăresc să rezolve cît mai multe probleme, grele sau ușoare, similare sau noi, dar în mică măsură se preocupă de aprofundarea problemelor. Întrebînd pe unul dintre ei, clasificat printre primii 26 la concursul de matematici pe țară, de ce nu trimite la „Gazeta matematică" soluțiile problemelor rezolvate, ne-a răspuns că redactarea soluțiilor „ar însemna pierdere de timp". O asemenea opinie greșită este destul de răspîndită printre elevi, iar unii profesori sau nu o sesizează, sau o acceptă.

Astfel ne explicăm trăsăturile de superficialitate pe care le-am întîlnit la mulți dintre elevii fruntași la matematici, lipsa deprinderii de a adînci problemele, de a le studia complet, de a căuta soluția cea mai simplă, cea mai elegantă, de a generaliza. Astfel ne explicăm de ce am întîlnit chiar în lucrările unor elevi participanți la O.I.M. abordarea la întîmplare a problemelor, stîngăcii în raționamente, rezultate date fără justificările necesare, exprimări greoaie, prolixe, uneori într-un limbaj elementar, neștiințific.

Existența acestor umbre, care au afectat și anul trecut, și în acest an, rezultatele obținute de participanții noștri la O.I.M., este consecința insuficientei lor îndrumări din partea profesorilor pe parcursul anului școlar. Ea se datorează și faptului că „Gazeta matematică" seria B nu a făcut școală în această direcție prin rubrica „Probleme rezolvate".

Sînt de exprimat rezerve și asupra sistemului actual de pregătire și de selecționare a lotului de elevi care ne reprezintă la O.I.M. În general selecționarea lotului a avut ca bază succesiunea de concursuri de matematici încheiată cu concursul pe țară, iar pregătirea lotului a gravitat în mod teoretic în jurul acestor concursuri. Apoi urma o scurtă perioadă de pregătire specială în cantonament, făcută de primii reușiți la concursul pe țară. Rezultatele obținute dovedesc insuficiența metodei, mai cu seamă în ce privește pregătirea elevilor. *Va trebui să adoptăm o formulă de selecționare care să asigure o pregătire temeinică, pe întreaga durată a anului școlar, a participanților probabili la O.I.M.* Dar pentru realizarea unei asemenea formule este necesară și o activitate mai eficientă a profesorilor de matematici din licee.

Numai o selecționare foarte riguroasă, îmbinată cu o pregătire de înalt nivel și de lungă durată, care să elimine slăbiciunile arătate mai sus va permite echipei noastre să ocupe la viitoarele O.I.M. un loc compatibil cu tradiția școlii matematice românești, cu importanța și sprijinul pe care statul le dă învățămîntului matematicilor.

Prof. univ. C. IONESCU-BUJOR

„LYCEUM"

Colecție cu profil enciclopedic, cuprinzînd volume de informare literară și științifică legate de principalele discipline predate în clasele IX—XII, colecția „Lyceum" s-a impus încă de la primele numere prin autori și editori de prestigiu și prin aparatul critic judicios întocmit. Remarcăm îndeosebi cîteva ediții antologice bune, care răspund pe deplin necesităților — M. Kogălniceanu: „Scrieri" (text stabilit de Geo Șerban), M. Eminescu: „Proza" (text stabilit de Eug. Simion și Flora Șuteu, selectarea titlurilor — Zoe Dumitrescu-Bușulenga), Gr. Alexandrescu: „Versuri și proză" (text și note de I. Fischer). Colecția cuprinde și două antologii de un tip deosebit. Este vorba de „Genul liric" (studiu introductiv și antologie de Margareta Iordan) și de culegerea intitulată „Din presa literară românească a secolului al XIX-lea".

Este bine că au prioritate volumele destinate studierii și aprofundării literaturii române și universale. Dar după aproape un an de la apariție nu e firească absența totală a lucrărilor de istorie, arte plastice, muzică, precum și editarea unui număr redus de lucrări din domeniul fizicii și matematicii. De asemenea, credem că reprezentarea mai bogată a literaturii străine, însoțită de bune studii critice, ar fi de un real folos elevilor și profesorilor.

Socotim că ar trebui să se renunțe la sistemul edițiilor fragmentare, ca în cazul volumului ce cuprinde, pe lîngă „Descrierea Moldovei" a lui D. Cantemir, și o serie de fragmente din alte lucrări ale autorului care, prezentate sub această formă, nu permit o înțelegere aprofundată. Nu reușește să răspundă scopurilor propuse nici culegerea „Dramaturgia română contemporană", pentru că textele alese nu dau nici măcar parțial o imagine asupra principalelor modalități abordate în teatrul românesc contemporan și pentru că nu se publică cele mai reprezentative opere ale scriitorilor aleși.

Studiile introductive se remarcă, în general, printr-o documentare bogată, prin informația la zi, prin accesibilitate. Mai slabe ni se par prefețe ca cele semnate de Domnica Filimon-Stoicescu, Tiberiu Avramescu sau Ion Bălu, care subapreciază, credem, posibilitățile reale ale cititorilor cărora li se adresează. Considerăm indicat ca toate prefețele să acorde o mai mare atenție analizei concrete a operelor cerute de programa școlară și să sublinieze mai atent modalitățile artistice specifice fiecărui scriitor.

Aparatul critic este, îndeobște, judicios întocmit. Am putea da ca exemplu în această privință volumul M. Kogălniceanu: „Scrieri", în care sînt expuse, cronologic și paralel, evenimentele mai importante din viața social-politică din mișcarea literară și din viața și activitatea autorului, astfel încît elevul are în fața ochilor un tablou al epocii, iar activitatea marelui om de cultură își găsește explicarea istorică și culturală.

Ni s-ar părea bine venită și introducerea în volumele colecției a unor reproduceri și fotografii, cel puțin a fotografiei scriitorului despre care se discută. De asemenea, ar trebui îmbunătățită ilustrația copertelor. Așa cum sînt acum, de cele mai multe ori sumbre, în culori moarte, în care domină cenușiul, copertele nu contribuie prin nimic la realizarea unei ținute cît mai atractive a colecției.

ILEANA MANOLE

Inadvertențe în pregătirea profesorilor de biologie

Facultățile de biologie ale universităților dau, an după an, numeroși absolvenți care se consacră carierei didactice. Am dori să ridicăm, în rîndurile care urmează cîteva probleme legate de pregătirea acestor absolvenți.

Se știe că biologii repartizați în învățămînt predau **toate disciplinele biologice**, iar adesea și geologia. Prin această prismă apare nejustificată, după părerea noastră, pregătirea viitorilor profesori de științe naturale în secții de biologie animală și biologie vegetală. Pe de altă parte există și serioase neajunsuri în pregătirea lor metodică. Deși în prezent se pune cu insistență problema modernizării formelor și mijloacelor didactice, planul de învățămînt al facultăților de științe biologice cuprinde un singur curs de metodica predării științelor naturale. Or, aici este vorba de discipline cu conținut diferit, care cer metode specifice de predare. Ar fi de dorit deci să fie studiate separat metodicile tuturor acestor discipline. În actualele condiții ale planului de învățămînt, însă, asemenea deziderate sînt imposibil de realizat.

Pentru o cît mai bună specializare profesională și pedagogico-didactică a viitorilor profesori de științe naturale considerăm necesar ca ei să fie pregătiți nu în secții de biologie animală și biologie vegetală, ca în prezent, ci în secții pedagogice și științifice, urmînd ca pregătirea să se bifurce după doi ani de studii biologice generale. În acest fel studenții vor putea să-și dea seama dacă au înclinații pentru domeniul învățămîntului sau pentru acela al cercetării de specialitate și vor putea să se consacre uneia din aceste două ramuri. (Pentru eventualitatea în care absolvenții secțiilor științifice ar dori să lucreze și ei, ulterior, în învățămînt s-ar putea cuprinde în plan și o pregătire pedagogică „de rezervă" a acestora, cu caracter facultativ; desigur, este necesară și orientarea absolvenților din secțiile pedagogice în problemele cercetării științifice de specialitate).

Programele analitice ale primilor doi ani din cadrul facultăților de biologie ar urma să fie structurate astfel încît să ofere studenților o cultură de bază în acest domeniu. S-ar cere studiate aici, firește, cele mai importante direcții de dezvoltare ale biologiei contemporane. Se impune de asemenea, credem, extinderea cursului de istorie a biologiei, care are o mare însemnătate pentru formarea concepției filozofice a studenților, pentru dezvoltarea orizontului lor științific și a culturii lor umanistice. Cursul ar trebui să se încheie cu cîteva prelegeri privitoare la căile evoluției biologiei contemporane și la misiunea ei socială.

Cîteva considerații cu privire la locul pe care ar trebui să-l ocupe geologia în ansamblul disciplinelor de studiu din secțiile pedagogice. Aceasta este o materie cu un caracter deosebit, întrucît cuprinde cunoștințe ce se referă atît la sfera geologiei pure, cît și la biologie (mai ales problemele de stratigrafie) și la geografie. Este normal, deci, ca geologia să poată fi predată în liceu atît de profesorii de geografie, cît și de cei cu specialitatea științe naturale, cu atît mai mult cu cît secția de geologie pură nu pregătește profesori. În aceste condiții, studenții secțiilor pedagogice ale facultăților de biologie ar trebui să fie pregătiți mai amplu în domeniul geologiei și să primească și cunoștințe cu privire la metodica predării acestei discipline.

Probleme speciale ridică pregătirea în universități a profesorilor de științe naturale pentru predarea agriculturii. După cum se știe, disciplina „agricultura" are în primul rînd un caracter aplicativ, fiind menită să contribuie la formarea unor cunoștințe și deprinderi pe care absolvenții școlilor generale de la sate să le poată valorifica în munca productivă. În aceste condiții este nejustificată încărcarea planurilor de învățămînt cu o serie întreagă de discipline, dintre care unele, ca de pildă, „Mașini agricole", nu au nici o legătură cu profilul facultății de științe naturale. Cea mai bună soluție a acestei probleme ar fi, credem, crearea în cadrul institutelor pedagogice a unor secții de agricultură pentru care să fie recrutați cu precădere absolvenți ai liceelor agricole, aceștia dispunînd deja de o bază de pregătire în domeniul agriculturii.

O problemă de mare însemnătate o constituie practica pedagogică. Ea trebuie nu numai să transmită anumite cunoștințe și deprinderi metodice, ci să realizeze și verificarea aptitudinilor profesionale ale fiecărui student. Ar fi de dorit ca practica pedagogică să se desfășoare în semestrele II ale anilor IV și V. Pentru studenții din anul IV practica ar trebui să constea din asistențe la lecții pe o perioadă de două-trei săptămîni, care să nu coincidă cu etapa tezelor; practica studenților din anul V ar trebui să se desfășoare în decursul a trei săptămîni și să fie consacrată integral lecțiilor de probă.

Considerăm necesar ca în timpul practicii pedagogice să se întrerupă cursurile, astfel încît această activitate să fie unica preocupare a studenților, ca și a cadrelor didactice. Ar fi bine ca grupele de practică (formate din maximum 10 studenți) să fie repartizate nu numai pe lîngă liceele din centrele universitare, ci și pe lîngă licee din alte orașe (unde studenții ar putea fi cazați în internate). În orice caz practica trebuie să permită cunoașterea amplă a activității școlare, dînd prilej studenților să participe nu numai la orele de specialitate, ci și la orele de dirigenție, la activitățile U.T.C., la consiliile profesorale etc., să se familiarizeze cu problemele conducerii unei școli, cu viața obștească a cadrelor didactice. O asemenea practică pedagogică, efectuată corespunzător și cu simț de răspundere, ar constitui un gir de mare preț privind calificarea didactică a absolvenților.

Asist. univ. VLADIMIR GUSIC

Pe cînd emisiunea „T. V. pentru specialiștii din învățămînt?"

Oamenii școlii au salutat cu satisfacție inițiativa Televiziunii de a cuprinde școala în programele sale. Deocamdată s-au introdus consultații în vederea examenelor de bacalaureat și a concursurilor de admitere în facultăți. Sperăm că lucrurile nu se vor opri aici și că, o dată cu deschiderea anului școlar, se vor organiza emisiuni permanente în sprijinul elevilor, strîns legate de programele de învățămînt.

S-ar putea face încă și mai mult. Anume, ar fi de dorit ca emisiunile adresate școlarilor să fie conjugate cu emisiuni adresate profesorilor, eventual în cadrul rubricii „T.V. pentru specialiști". Schimbul de experiență pedagogică, de opinii, popularizarea celor mai bune rezultate în predare și în cercetare din domeniul învățămîntului ar putea căpăta, cu ajutorul televiziunii, o mai largă dezvoltare și mai multă eficiență. S-ar putea organiza în acest cadru conferințe și comunicări, discuții, informări, prezentări de aparate didactice moderne, de mașini de învățat, recenzii asupra literaturii de specialitate etc.

Sugestiile pot fi, desigur, continuate. Rămîne numai ca televiziunea să solicite, să aleagă și să transforme dezideratele în realități cît mai eficiente.

ELENA OPREAN

N-ar fi oare bine ca posturile de inspectori să fie ocupate prin concurs?

Procesul instructiv-educativ cîștigă mult în eficiență prin existența unui corp de inspectori cu o pregătire științifică și metodică superioară, capabil să îndrume și să controleze cu autoritate activitatea didactică.

Este bine că inspectorii sînt recrutați din rîndul cadrelor didactice cu o experiență îndelungată. Credem totuși că această condiție, a experienței îndelungate, nu trebuie privită limitativ. Se știe că inspectorului i se cere să întrunească calități multiple, care nu privesc exclusiv experiența didactică; el trebuie să fie în primul rînd un spirit inteligent, un om cu un mare bagaj de cunoștințe în domeniul specialității, un bun cunoscător al metodicii obiectului, mereu dornic de informare, un bun psiholog, capabil să sesizeze, în situații diferite, și aspecte mai greu sesizabile. Or, aceste calități nu le întrunește oricine. De ce nu s-ar recurge atunci, în recrutarea inspectorilor, la modalitatea ocupării posturilor prin concurs? În acest caz s-ar realiza, după părerea noastră, o selecție mai riguroasă, care ar permite promovarea unor inspectori capabili să îndrume cu cea mai înaltă competență procesul instructiv-educativ.

Prof. GHEORGHE GIURGIU

● OPINII OPINII ● OPINII ● OPINII ● OPINII ● OPINII ● OPINII ●

Ordinatoarele să-și vadă de treabă!

— monolog pseudoprospectiv al unui pseudoeducator —

Ce perspectivă formidabilă deschid învățămîntului ordinatoarele astea! Zău, o să fie un trai și o viață cînd mașinile electronice de calcul specializate o să preia asupra lor toate sarcinile didactice de rutină. Să scapi de rutină, adică tu să stai și ea, mașina, să facă toată treaba... Grozav!

Numai că e o chestie. O chestie cu notele... Cică cibernetica asta o să acorde tot ea și notele. Păi ce, notele sînt rutină? Notele sînt forța și personalitatea profesorului. Să vie mașina peste capul tău și să-ți violeze liberul arbitru? Să-ți blocheze pîrghia notei? Păi știe un ordinator din ăsta că notele nu sînt la fel pentru toți elevii și în toate perioadele anului școlar? Are el discernămîntul să dea la începutul anului numai de 5 și de 6, oricît de bine ar ști elevii? (Asta, bineînțeles, în afara elevilor excepționali, cu părinți excepționali). Sau știe mașina cum să procedeze cînd prinde unul cu cea mai mică greșeală, să-i trinteacă un 2 de să înghețe sîngele în el? Așa, cînd o faci tu, profesor, e altceva...

Poate mașina să nuanțeze lucrurile cu atîta finețe? Aiurea, ea cu programul ei: optul e 8, zecele e 10, treiul e 3. Și mă gîndesc ce dezastru s-ar provoca dacă unui elev din cei excepționali i-ar trînti ordinatorul ăsta un 3. Că ocazii sînt, dar de fiecare dată eu, cu tact, știu cum s-o scot la capăt. Ce mai, cu o asemenea mașină se duce de rîpă și pedagogia și didactica...

Și mai e o chestie, și mai și. Cică ordinatorul, programat corespunzător, poate deveni cel mai bun și mai atent meditator pentru fiecare elev în parte, pentru că-i dă prilej să verifice cu exigența corespunzătoare fiecare răspuns. M-aș prăpădi de rîs, dacă de rîs mi-ar arde. Cum, domnule, și meditațiile sînt sarcini de rutină? Poate cele colective, date de școală... Dar cele individuale, de acasă? Păi alea sînt cea mai importantă creație didactică! Că doar trebuie spirit creator, nu glumă, ca să știi cum să stai de vorbă cu mama elevului! Într-un caz trebuie să explici cum, deși foarte inteligent și dotat, fiul domnieisale, datorită unui complex de neadaptare, obține rezultate școlare slabe și să-i dai de înțeles ce noroc a avut întîlnind unul dintre atît de rarii profesori înzestrați cu simț psihologic și sensibilitate. În altul poți vorbi mai pe șleau: „Cucoană, fiul dumitale e la pămînt cu învățătura. Nimeni nu s-ar mai încumeta sau n-ar mai fi în stare să-l aducă pe linia de plutire. Eu am s-o fac, dar va fi o muncă istovitoare".

Desfid mașina electronică care ar putea arăta un asemenea tact pedagogic!...

Sigur, nu zic, sînt și munci de rutină. Pe alea, da, să le facă ordinatoarele, computerele, mașinile electronice sau cum le-o mai fi zicînd. Toate muncile de rutină să le facă ele: documentarea în bibliotecă, studiul bibliografiei, sarcinile de diriginte și cîte altele! Dar așa, să preia atributele prestigiului și forței profesorilor! Mă opun categoric!

pt. conformitate
M. FLORIN

Rolul bibliotecii școlare în sistemul modern de învățămînt

În lumina orientării moderne pe care o dobîndește astăzi învățămîntul, procesele educaționale nu mai pot fi considerate ca o însiruire simplă de efecte parțiale, ci ca un sistem profund și multiplu intercorelațional. Sistemul de învățămînt, desfășurat la nivelul unei școli sau al întregii rețele constituie un ansamblu de subsisteme, care se află într-o suplă conexiune. Concomitent cu extinderea cîmpului de școlarizare (al subiecților) și a cîmpului de gnosinformații (informații-cunoștințe), se accentuează direcția individualizării studiului, prin participarea activă a subiecților la procesele instruirii și modelarea capacității lor comprehensive prin îmbinarea mijloacelor și metodelor de informare clasice și moderne. În spiritul acestor principii este recomandabil să reinterpretăm și rolul pe care îl ocupă biblioteca în sistemul de învățămînt modern.

Într-o măsură, biblioteca școlară este încă apreciată ca un „dulap de cărți" în care se umblă cînd și cînd, ca un „spațiu anex" pentru a pune cărțile și a le păstra, ca o rețea de unități cu atîtea volume. Citeodată presupune și un bibliotecar, un fel de funcționar tehnico-administrativ care în primul rînd gestionează fonduri, de rest ocupîndu-se cînd se poate. Firește, uneori este considerată ca o anexă onorabilă — atunci cînd directorul școlii crede de cuviință sau cînd bibliotecarul reușește să-și impună punctul de vedere. S-au propus chiar și unele remedii, printre care înființarea unei rețele de biblioteci pedagogice la nivelul fiecărei reședințe de județ. Rămîne însă deschisă problema bibliotecilor din miile de unități școlare ale țării.

Se știe că biblioteca școlară are funcții complementare, didactice și educative: secundează pe profesori în îndatoririle lor pedagogice și ajută elevii la completarea și perfecționarea instrucției lor școlare. Se desprinde, de aici, importanța laturii sale comunicaționale, necesitatea de a o privi ca o verigă din ansamblul de mijloace și procedee ale gnosinformării, din sistemul informațional pedagogic ca o formă de achiziționare, prelucrare, organizare și difuzare a informațiilor imprimate, strîns legată de celelalte genuri de informații și documente. Avînd caracterul de instrument al muncii intelectuale, biblioteca școlară trebuie să se transforme deci, după părerea noastră, din anexă pedagogică în componentă a sistemului de învățămînt, spațiul ei fiind conceput ca spațiu didactic, în care să se desfășoare acțiunea pedagogică de documentare. Această orientare deschide largi posibilități individualizării studiului. Unii psihopedagogi, ca de pildă S. Taylor, consideră că lectura este superioară cursului oral sub raportul reținerii și fixării cunoștințelor. De asemenea, s-a demonstrat că viteza de lectură este mai mare decît viteza de auzire. De pildă, adultul emite în mijlociu prin vorbire 180 cuvinte pe minut, iar elevul ascultă cam în același ritm. În schimb, experimentele arată că viteza de lectură se dezvoltă odată cu vîrsta, de la 80 cuvinte pe minut la 250—500 cuvinte pe minut la vîrsta de 20 de ani. În orice caz, la 12 ani viteza de lectură depășește pe cea de auzire.

În lucrarea sa „Eduquer et instruire" Dottrens, cunoscutul pedagog elvețian, acordă multă importanță lecturii, documentării și schimburilor de idei ca mijloace individuale de cultură. Pentru adîncirea și îmbogățirea cunoștințelor, ca și pentru dezvoltarea interesului cultural, spune Dottrens, este necesar a fi folosite deopotrivă toate mijloacele individuale: presa, radio și televiziunea, biblioteca și muzeul etc. De aceea el pledează nu numai pentru constituirea în școală a unei documentări imprimate și imagistice, dar și pentru crearea unei mici „centrale de documentare" care să intensifice posibilitatea cercetării personale a elevilor, punîndu-le la dispoziție și opere de referință (dicționare, enciclopedii etc.) precum și alte surse de informare pe care nu le află în manuale. Cert este că pedagogia contemporană socotește **sistemul școlar de informare** ca pe o modalitate de **formare a** deprinderilor de studiu și cercetare independentă și nu numai de memorare pasivă a **cunoștințelor suplimentare.**

Credem că, odată înlăturate concepțiile conservatoare asupra rolului bibliotecii școlare, se pot aplica unele măsuri pentru a pune de acord conținutul în continuă perfecționare al învățămîntului cu înțelegerea modernă asupra mijloacelor intelectuale necesare atingerii scopurilor propuse. Sîntem de părere astfel că este utilă înființarea unei biblioteci școlare model, unde să se experimenteze, alături de metodele moderne de învățămînt, și concepțiile noi asupra sistemului școlar informațional. În acest cadru ar urma ca inserții temele recomandate de profesori să comporte o largă informare bibliografică și să se realizeze inițierea sistematică a elevilor de diverse vîrste în folosirea unei game cît mai variate de informații.

O mare atenție ar trebui acordată creării instrumentelor de orientare în bibliotecă. Se cere realizată, de asemenea, o susținută muncă metodică, de orientare a lecturii și documentării de către cadrele experimentate de pedagogi și profesori. O cercetare sociologică sistematică asupra efectelor pe care le produce utilizarea informației în mediile școlare va putea conduce la întocmirea normelor metodice corespunzătoare nevoii de generalizare a noilor orientări.

PAUL CARAVIA

DIN ACTIVITATEA SINDICALĂ

Ce acoperire recreativă şi culturală au zilele de concediu?

Planificarea riguroasă a concediilor corpului profesoral astfel încît marea majoritate a membrilor acestuia să le poată consuma în perioada vacanţei de vară, ca şi valorificarea, în avantajul efectiv al învăţămîntului, a timpului în care învăţătorii şi profesorii nu se află în concediu, constituie laturi importante ale rezolvării problemei „bugetului de timp" al cadrelor didactice pentru perioada vacanţei, dar nu soluţia ei integrală. Măsurile la care ne refeream în articolul „Respectarea vacanţei corpului didactic" publicat în numărul anterior al gazetei noastre se cer completate — „nulla uno sine duo" — cu acţiuni corespunzătoare pentru ca membrii corpului didactic să se poată odihni şi recrea cît mai deplin în zilele concediului, pentru a-şi reface forţele, atunci cînd este necesar, printr-o cură balneară ori sanatorială, sau pentru a se consacra unor activităţi de documentare, de cercetare ştiinţifică etc.

Să ne oprim, în primul rînd, la forma obişnuită de asigurare a odihnei, a recreării şi a tratamentelor medicale: repartizarea prin sindicate a biletelor în staţiunile balneoclimaterice. O vizită recentă în staţiunea Tuşnad ne-a dat prilejul să întîlnim, pe fişele biroului de cazare, numele unui număr relativ mare de învăţători şi profesori. Pe unii dintre aceştia i-am şi întîlnit în vilele confortabile ale staţiunii, pe alei, pe potecile care duc spre lacul Sfînta Ana. Am întîlnit cadre didactice şi la Singeorz-băi, la Cheia, pe valea Prahovei sau pe litoral.

— În acest an — ne-a spus tovarăşa Paulina Morar, preşedinta sindicatului învăţămînt din Marghita, judeţul Bihor — cadrelor didactice din oraşul nostru le-au fost repartizate, pentru perioada vacanţei de vară, un număr mai mare de bilete de odihnă şi tratament decît în perioada corespunzătoare a anului trecut. Totuşi, nu atîtea cîte ar fi fost necesare şi cîte ar fi fost posibil în condiţiile unei analize mai atente...

În privinţa acordării biletelor de odihnă şi de tratament există indicaţii clare stabilite de Uniunea Generală a Sindicatelor. Evident, organele chemate să aplice aceste indicaţii — consiliile locale ale sindicatelor — au datoria să le coroboreze cu prevederile legii şi cu instrucţiunile privind acordarea concediilor corpului didactic, care stabilesc că acestea se acordă de regulă în vacanţa de vară. Să urmărim, prin intermediul cîtorva cifre, care este situaţia. În sectorul I al municipiului Bucureşti există 1 714 cadre didactice. Pentru întreaga vară sindicatul învăţămînt al sectorului a primit însă numai 26 de bilete. În sectorul VI funcţionează 1 480 cadre didactice, cărora li s-au repartizat pentru această vară însă doar 31 bilete. Carenţe pe această linie există, din păcate, aproape pretutindeni în ţară. Se impune, evident, înlăturarea acestei situaţii. În primul rînd, consiliile judeţene şi locale ale sindicatelor sînt solicitate să acorde o audienţă mai largă sindicatelor din învăţămînt în susţinerea acestor drepturi legitime ale membrilor corpului didactic.

La rîndul lor, sindicatele din învăţămînt au posibilitatea de a nu se limita numai la biletele de odihnă şi tratament primite de la consiliile locale. Ce se poate realiza cu iniţiativă, interes şi tragere de inimă o dovedeşte elocvent activitatea sindicatului învăţămînt al municipiului Timişoara. Acesta a contractat din vreme cu O.N.T.-ul, în contul cadrelor didactice, toate locurile disponibile la una din vilele de pe litoral, asigurînd astfel odihna celor care au dorit să-şi petreacă zilele de concediu la mare. Sindicatul învăţămînt din Timişoara dispune şi de o „casă de odihnă" la munte. Este cabana şcolii sportive de elevi din localitate, situată în satul Gărîna, la 1 000 metri altitudine. Cum aceasta nu este ocupată de elevi pe întreaga perioadă a vacanţei, ea este destinată, în restul timpului, odihnei cadrelor didactice.

Cu puţină iniţiativă şi cu puţin spirit gospodăresc se pot găsi, după cum se vede, variate resurse de organizare a odihnei cadrelor didactice. Bine ar fi ca o asemenea iniţiativă, un asemenea spirit gospodăresc să se manifeste pretutindeni. Lucrurile nu stau însă chiar aşa. Sindicatele de învăţămînt din Buzău, Salonta, Oraşul Gheorghe Gheorghiu-Dej, ca şi din alte numeroase localităţi nu au valorificat nici condiţiile locale şi nici nu au întreprins acţiuni speciale pentru a asigura odihna şi recrearea cadrelor didactice în concediu.

Într-un articol publicat de gazeta noastră în pragul vacanţei se arăta ce valoroase sînt — pe planul perfecţionării, al lărgirii orizontului şi al dezvoltării cercetărilor de specialitate — taberele curs şi excursiile de documentare ştiinţifică. Dar asemenea tabere-curs, organizate, după cum se ştie, de societăţile ştiinţifice ale cadrelor didactice, sînt puţine şi pot cuprinde un procent foarte redus din numărul cadrelor didactice. Ar trebui, de aceea, ca societăţile să studieze, împreună cu forurile de specialitate din Ministerul Învăţămîntului şi cu Uniunea Sindicatelor din Instituţiile de Învăţămînt şi Cultură, posibilitatea extinderii acestor tabere-curs.

Un cadru de cuprindere mult mai amplu ar putea avea şi excursiile de documentare organizate de sindicatele din învăţămînt cu sprijinul inspectoratelor şcolare. Paradoxal, însă, numărul lor şi capacitatea de cuprindere sînt foarte mici. În afara excursiilor organizate de sindicatele din Giurgiu, din Galaţi, de Clubul sindicatelor de învăţămînt din Bucureşti şi de alte cîteva excursii pregătite din cursul anului şcolar, puţine alte sindicate şi-au înscris în planul acţiunilor organizate în perioada vacanţei asemenea excursii de documentare, deşi ele ar fi trebuit să figureze la loc de frunte în planurile respective. Indiferenţa, lipsa spiritului de iniţiativă sînt vădite de exemplu în oraşe ca Oradea sau Piteşti. Aici institutele pedagogice au organizat cu studenţii şi cadrele didactice asemenea excursii şi ajungea doar să se ia legătura cu organizatorii pentru ca grupului iniţial să i se ataşeze şi un număr de profesori de specialitate din şcolile generale şi din licee. Dorinţă din partea acestora din urmă a existat, dar ea nu a fost întîmpinată cu suficient interes din partea factorilor care puteau s-o ducă la împlinire.

Deşi a trecut mai bine de jumătate din vacanţa de vară, acţiuni pentru odihna, recrearea, documentarea ştiinţifică a cadrelor didactice mai pot fi organizate încă şi acum. Trebuie însă acţionat cu maximum de operativitate şi eficienţă.

AL. CIUCA

Instruirea preşedinţilor comitetelor sindicatelor din învăţămîntul de cultură generală

Biroul Executiv al Uniunii Sindicatelor din Instituţiile de Învăţămînt şi Cultură a stabilit ca, în zilele de 29—30 august şi 3—4 septembrie a.c., să se desfăşoare, la sediul Uniunii din b-dul Gh. Gheorghiu-Dej nr. 32 Bucureşti, instruirea preşedinţilor sindicatelor din învăţămîntul de cultură generală. În cadrul acestei acţiuni se vor dezbate în lumina Directivelor C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învăţămîntului din Republica Socialistă România principalele probleme specifice anului şcolar 1968—1969, precum şi Proiectul Statutului personalului didactic. Vor fi puse de asemenea în discuţie acţiunile ce se vor întreprinde de către organele şi organizaţiile sindicale din şcoli pentru întărirea contribuţiei acestora la realizarea sarcinilor puse de partid în domeniul învăţămîntului. Se vor dezbate totodată, pentru realizarea unui amplu schimb de experienţă, următoarele probleme:

1. Contribuţia sindicatelor din învăţămîntul de cultură generală la îmbunătăţirea procesului instructiv-educativ;

2. Preocuparea sindicatelor din învăţămînt pentru problemele sociale de muncă şi de viaţă ale salariaţilor.

Pentru a asigura operativitatea şi eficienţa deplină a acţiunii, instruirea preşedinţilor sindicatelor din învăţămîntul de cultură generală se va desfăşura în două etape. Astfel, în zilele de 29—30 august vor participa la instruire preşedinţii sindicatelor de învăţămînt din judeţele: Alba, Arad, Braşov, Bihor, Caraş Severin, Cluj, Covasna, Harghita, Hunedoara, Mureş, Maramureş, Bistriţa Năsăud, Satu Mare, Sibiu, Sălaj, Timiş, Suceava şi municipiul Bucureşti. În etapa a doua a instruirii, care va avea loc la 3—4 septembrie, vor participa preşedinţii sindicatelor de învăţămînt din judeţele: Argeş, Bacău, Botoşani, Brăila, Buzău, Constanţa, Dîmboviţa, Dolj, Galaţi, Iaşi, Ialomiţa, Ilfov, Mehedinţi, Neamţ, Olt, Teleorman, Tulcea, Vaslui, Vîlcea, Gorj, Vrancea, Prahova.

PE TEME SPORTIVE

REFLECŢII PE MARGINEA UNEI SITUAŢII

Ne-am obişnuit ca, la sfîrşitul unei etape, să selectăm ceea ce s-a dovedit valoros, pozitiv, să consolidăm platforma realizărilor şi să analizăm neajunsurile, pentru a ne continua munca la un nivel superior. Iată de ce socotesc că e foarte necesar ca, după încheierea activităţii sportive cu pionierii din timpul anului şcolar, să ne oprim, să chibzuim, să vedem ce avem de făcut în continuare.

Cum s-au aplicat în oraşul nostru, în cursul anului încheiat, instrucţiunile comune ale Ministerului Învăţămîntului, ale Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor şi ale C.N.E.F.S. privind organizarea şi desfăşurarea activităţii sportive a pionierilor? După ce s-a organizat munca, după ce s-au stabilit atribuţiile, relaţiile, sarcinile şi obiectivele precise ale activităţii, s-au alcătuit un regulament şi un calendar al activităţii sportive a pionierilor din oraş pe întreg anul şcolar. Au fost organizate întreceri pentru cupele tradiţionale de fotbal, handbal, atletism, ca şi concursuri de orientare turistică. S-a iniţiat „Cupa Tîrnavei", care a întrunit în întreceri sportive variate pe toţi pionierii şi şcolarii din oraş şi din comunele din împrejurimi. S-a desfăşurat şi o largă întrecere pentru cea mai complexă activitate sportivă de masă, dotată cu cupa „Cutezătorii", iar pentru cele mai frumoase realizări privind amenajarea bazelor sportive s-a atribuit cupa „Constructorul sportiv". Aş mai putea enumera şi alte acţiuni întreprinse de către unităţile de pionieri din Mediaş pentru antrenarea masei de pionieri în activitatea sportivă. Exemplele pozitive nu au însă pondere majoră pe ansamblul activităţilor. În multe domenii ale sportului şcolar cea mai mare parte a drumului rămîne de parcurs de acum înainte.

În primul rînd aş dori să subliniez că sfera disciplinelor sportive practicate în momentul de faţă în şcolile noastre este foarte redusă: handbalul, fotbalul, pe ici pe colo puţin atletism şi foarte puţină gimnastică. Nu se practică mai de loc baschet, oină, rugbi, volei, tenis de cîmp. E adevărat, în timpul liber copiii se antrenează în jocuri de mişcare, dar de aici şi pînă la desfăşurarea unor adevărate activităţi sportive mai este încă un drum lung. Atletismul şi gimnastica sînt mult sub nivelul posibilităţilor şi în ce priveşte ansamblul performanţelor, cît şi, mai ales, proporţia practicării lor de către elevi. Deşi sînt bine cunoscute sarcinile ce revin pe această linie profesorilor de educaţie fizică şi comandanţilor de pionieri, ca şi C.N.E.F.S.-ului ca instituţie de specialitate, aceste sporturi se practică la întîmplare, iar antrenamentul se realizează după auz. Care este cauza acestui fenomen? După părerea mea, pionierii nu practică atletismul fiindcă de regulă îl neglijează profesorii înşişi, ca şi unii comandanţi de pionieri care au sarcini precise în organizarea activităţilor sportive la nivelul detaşamentului. Chiar dacă profesorii de educaţie fizică au unele realizări, ei nu au făcut încă destul nici pentru îmbunătăţirea propriei lor activităţi în acest domeniu, nici pentru instruirea comandanţilor. Apoi, la slaba pregătire atletică se adaugă şi greşit înţeleasa concurenţă a jocurilor sportive. Desigur, handbalul, fotbalul, baschetul sînt mai plăcute, mai atractive. Ar fi bine însă ca cei puţin specialişti să înţeleagă că o bună pregătire atletică asigură o bună selecţie a elementelor pentru toate sporturile.

Măsurile pentru organizarea bazelor sportive, a unui inventar atletic minim se aplică cu destulă încetineală. Este de neînţeles de ce nu s-au realizat pînă acum pistele de alergări şi gropile de sărituri prevăzute în planurile de acţiune. De asemenea, se pune problema unei colaborări mai eficiente cu inspectoratele şcolare şi cu C.N.E.F.S.-ul, pentru ca fiecare şcoală în parte să găsească mijloacele unei dotări minime: ştachete, discuri şi suliţe, rulete, cronometre etc.

Socotesc că, pentru intensificarea şi îmbunătăţirea activităţii de educaţie fizică şi a sportului în şcoli, este necesară o intervenţie mai activă şi mai eficientă din partea direcţiei de specialitate din Ministerul Învăţămîntului şi a organelor C.N.E.F.S. Pînă în prezent, ajutorul dat de C.N.E.F.S. nu depăşeşte cu nimic pe cel acordat şi înainte de apariţia legii privind educaţia fizică şi sportul şi a instrucţiunilor comune date de Ministerul Învăţămîntului, Consiliul Naţional al Organizaţiei Pionierilor şi C.N.E.F.S. Aşteptăm o asistenţă tehnică mai competentă, promovarea unei game mai variate de discipline sportive, ca şi o îndrumare de specialitate apropiată în domeniul concursurilor de performanţă, nu o preluare de-a gata a celor organizate de noi.

Din instrucţiunile la care m-am referit mai sus noi am înţeles că forma de bază a activităţii sportive este campionatul şcolilor generale şi că acest campionat va fi ajutat de toţi factorii de răspundere. Ce se întîmplă, însă? Exact în aceeaşi perioadă în care au avut loc campionatele şcolare, federaţiile sportive au organizat şi ele campionate republicane pentru copii. Astfel unii şi aceiaşi elevi au trebuit să participe, în aceeaşi perioadă de timp, la campionatul de atletism al şcolilor generale şi la campionatul republican de copii. La fel s-a întîmplat la baschet, handbal etc.

Este de asemenea cu totul neindicat faptul că fazele judeţene ale campionatului şcolilor generale au fost organizate în trimestrul III, şi încă în perioada de vîrf a acestuia. După ce în întreaga vacanţă de primăvară şi la începutul ultimului trimestru nu s-a înregistrat nici o activitate sportivă, odată cu tezele au început, pe o parte, fazele judeţene ale campionatului şcolilor generale, iar pe de altă parte cele organizate de federaţii (bine că nu şi cele ale şcolilor sportive!)". Sute de copii au fost scoşi de la ore pe cîte două zile şi plimbaţi prin diferite localităţi. Dacă socotim că aceşti copii au fost însoţiţi de cadre didactice, ne dăm seama că o serie de clase au rămas în aceste zile fără profesorul de specialitate, că numeroase ore de curs au fost compromise. Poate fi cineva de acord cu o astfel de situaţie? Într-o notiţă înserată în „Gazeta învăţămîntului" se arăta slaba pregătire a participanţilor la faza pe ţară a concursului de atletism desfăşurat la Bacău. Cam aşa au fost şi fazele inferioare la alte ramuri de sport. S-au prezentat echipe eliminate din concurs de la prima încercare, echipe de baschet care învăţau să arunce la coş, atleţi care nu au depăşit baremul, gimnaşti care nu puteau realiza normele. Cum se justifică deci faptul că elevii respectivi au lipsit de la ore, că s-au aminat teze, că s-au cheltuit sume importante pentru masă şi drum?

Concluziile care decurg din situaţia prezentată se impun de la sine.

AURELIA TATU
preşedinta
Consiliului Municipal
al Organizaţiei Pionierilor
Mediaş

RECOMANDĂRI pentru absolvenţii şcolii generale

Începe în curînd un nou an de învăţămînt. Zeci şi zeci de mii de absolvenţi ai şcolilor generale se vor afla, la 15 septembrie, pe băncile primei clase a liceelor de cultură generală şi de specialitate sau ale primului an al şcolilor profesionale. Cei mai mulţi dintre ei şi-au manifestat opţiunile la sfîrşitul anului şcolar încheiat. Alţii se găsesc încă în faţa alegerii. Pentru a ajuta pe profesorii lor şi pe părinţi să-i orienteze facem, în cele ce urmează, cîteva recomandări:

Şcoli din centre miniere

Acolo unde cărbunele şi minereurile se extrag din adîncurile pămîntului, dascăli pricepuţi — profesori, ingineri, maiştri cu experienţă — cresc noi cadre de mineri, electricieni sau mecanici de mină. Ministerul Minelor are importante centre şcolare miniere la Petroşani, Lupeni, Baia Mare. Grupul şcolar din Motru, construit anul acesta în cel mai mare bazin carbonifer de lignit din ţară, pregăteşte şi cadrele necesare Întreprinderii miniere Rovinari, cea mai mecanizată mină de suprafaţă din ţara noastră.

La toate şcolile arătate mai sus, ca de altfel şi la şcolile miniere de la Filipeşti, Cîmpulung Muscel, Brad sau Deva, se acordă o atenţie deosebită perfecţionării mijloacelor tehnico-didactice, folosindu-se ca material didactic utilaje, maşini şi instalaţii în funcţiune, proiecţii statice şi dinamice, machete funcţionale construite de elevi etc. Totodată şcolile miniere dispun de internate şi cantine care asigură elevilor condiţii dintre cele mai bune.

Toţi elevii şcolilor profesionale care se pregătesc pentru industria minieră au asigurată o hrană consistentă, îmbrăcăminte şi încălţăminte gratuită, haine de protecţie şi de uzură, manuale şi rechizite şcolare gratuite etc. Cei mai buni elevi sînt trimişi în tabere în vacanţele de vară sau de iarnă. După absolvire, elevii şcolilor miniere sînt încadraţi imediat în producţie, unde pot cîştiga, chiar din primii ani, 1 000—1 500 lei lunar.

În domeniul construcţiei de maşini

Dezvoltarea în ritm susţinut a industriei construcţiilor de maşini în ţara noastră cere un număr tot mai mare de muncitori calificaţi. Pregătirea teoretică şi practică a acestor muncitori este asigurată în şcolile Ministerului Industriei Construcţiilor de Maşini, sub îndrumarea permanentă a cadrelor didactice, a unor maiştri, muncitori şi specialişti din întreprinderi cu o bogată experienţă. Tinerii absolvenţi ai şcolii generale care se îndreaptă spre sectorul construcţiilor de maşini au în faţa lor cele mai frumoase perspective de dezvoltare, ei putînd să dobîndească o calificare profesională temeinică şi totodată să-şi ridice cunoştinţele de cultură generală.

Şcolile profesionale din reţeaua Ministerului Industriei Construcţiilor de Maşini organizează concurs de admitere, în sesiunea 1—10 septembrie a.c., pentru şcolarizarea de elevi şi ucenici prin şcoli profesionale — cursuri de zi şi serale — şi prin ucenicie la locul de muncă cu învăţămînt teoretic, prin cursuri de zi şi serale. Prin aceste forme se pregătesc muncitori calificaţi în următoarele meserii: strungari, frezori-rabotori-mortezori, rectificatori, turnători, termişti-tratamentişti, forjori, lăcătuşi mecanici pentru industria construcţiilor de maşini, lăcătuşi montatori, sculieri, vopsitori industriali etc.

Pentru înscrierea la concursul de admitere, recomandăm absolvenţilor şcolilor generale să se adreseze şcolilor care au un număr mare de locuri planificate pentru sesiunea septembrie a.c., ca de exemplu şcolilor profesionale de pe lîngă Uzina Mecanică-Cugir (328 locuri), Uzina Mecanică C. Lung Muscel (257 locuri), Uzinele Steagul Roşu-Braşov (437 locuri), Uzinele Tractorul-Braşov (261 locuri), Uzinele Electroprecizia-Săcele (430 locuri), Fabrica de Scule-Rîşnov (157 locuri). Uzinele 6 Martie-Zărneşti (188 locuri), Uzinele Progresul-Brăila (398 locuri), Uzina de Construcţii Maşini-Reşiţa (286 locuri), Uzinele Independenţa-Sibiu (397 locuri), Uzina Mecanică Timişoara (310 locuri), Timpuri Noi-Bucureşti (404 locuri), Uzinele 23 August-Bucureşti (827 locuri), Uzina Electroaparataj-Bucureşti (435 locuri), Uzina Autobuzul-Bucureşti (411 locuri), Uzina Electromagnetica-Bucureşti (279 locuri), Uzinele Semănătoarea-Bucureşti (378 locuri), Uzina de Maşini Electrice-Bucureşti (294 locuri), Uzinele Vulcan-Bucureşti (439 locuri), Uzinele Griviţa Roşie-Bucureşti (547 locuri).

În timpul şcolarizării elevii primesc o pregătire teoretică şi practică de specialitate care se desfăşoară în laboratoarele şi atelierele şcolilor, precum şi în întreprinderile constructoare de maşini. La terminarea şcolii absolvenţii sînt încadraţi în producţie, prin grija M.I.C.M., la întreprinderile pentru care s-au pregătit. Ei vor putea avea satisfacţia de a contribui, prin munca lor, la construirea de autoturisme, autocamioane, tractoare, maşini unelte pentru aschierea metalelor, utilaje industriale pentru industria metalurgică, energetică, uşoară, alimentară, maşini agricole etc.

În domeniul industriei bunurilor de consum

Grupul şcolar F.R.B. primeşte înscrieri pentru concursul de admitere la Şcoala profesională (învăţămînt de zi). Se pot înscrie absolvenţi ai şcolilor generale în vîrstă pînă la 18 ani împliniţi în cursul anului (1 ianuarie — 31 decembrie 1968), cu domiciliul în Bucureşti şi în comunele situate la 50 km din judeţul Ilfov, pentru meseriile: filatori de bumbac, filatori de in şi cînepă, filatori de lînă, ţesători, finisori produse textile, tricoteri maşini rectilinii, tricoteri maşini circulare, confecţii-tricotaje, electricieni, strungari, sculeri matriţeri. Înscrierile se fac între 10—30 august a.c., pe baza următoarelor acte: certificat de absolvire a 8 clase, în original; certificat de naştere în original şi copie; fişa medicală a copilului pe care o eliberează şcoala generală absolvită, sau certificat medical eliberat de circumscripţia medico-sanitară la care candidatul este în evidenţă; buletin de analiza sîngelui, efectuată cu cel mult 3 săptămîni înainte de concurs şi rezultatul examenului radiologic pulmonar (radioscopie, radiografie sau microradiografie), efectuat cu cel mult 3 luni înainte de concurs.

Concursul va consta în probe scrise şi orale la limba română şi matematică, din materia claselor V—VIII ale şcolii generale.

Informaţii suplimentare se pot lua zilnic de la secretariatul şcolii din str. Birsei nr. 3, sectorul IV, Bucureşti cartierul Titan-Balta Albă, tramvai 23—24 staţia Morarilor, troleibuz 84. Telefon: 22.32.20, între orele 8—20.

Şcoala profesională „Dîmboviţa", cu sediul în Bucureşti, str. Verzişori nr. 18—20, sectorul 5, şcolarizează elevi pentru următoarele meserii: confecţii încălţăminte, marochinărie, tăbăcărie, prelucrarea cauciucului, operatori chimişti în mase plastice, sticlari.

Şcoala dispune de două localuri pentru desfăşurarea orelor de curs, de două laboratoare bine utilate, precum şi de ateliere de instruire practică pentru confecţii încălţăminte şi marochinărie. La celelalte meserii, practica se execută în întreprinderi sub îndrumarea competentă a maiştrilor instructori. La cantina şcolii se poate servi masa pentru 950—1 000 de elevi. De asemenea, şcoala are două cămine bine înzestrate, pentru 160 elevi.

La concursul de admitere din toamnă se primesc absolvenţi ai şcolii generale, în vîrstă de 14—18 ani, cu domiciliul inclus în perimetrul de 50 km în jurul Capitalei şi numai din judeţul Ilfov.

Înscrierile se fac pe baza unei cereri, însoţită de următoarele acte: certificat de naştere — copie certificată de şcoală; certificat de absolvire — în original; fişa medicală a copilului; buletin de analiza sîngelui efectuată cu maximum 3 săptămîni înainte de examen; rezultatul examenului radiologic pulmonar (radioscopie, radiologie sau microfotoradiografie) efectuat cu cel mult 3 luni înainte de examen; recomandare din partea întreprinderii de stat pentru care se pregăteşte.

Examenul constă în probe la limba română — scris şi oral, matematică — scris şi oral.

Informaţii suplimentare se pot primi de la secretariatul şcolii, telefon: 23.94.70.

ANUNŢ

Consiliul Superior al Agriculturii organizează între 1—10 septembrie 1968 concurs de admitere pentru următoarele şcoli:

A. Şcoli profesionale

În şcolile profesionale se pregătesc cadre de muncitori în următoarele meserii:

a) Meserii cu durata de pregătire de 3 ani.
- mecanici agricoli
- lăcătuşi mecanici (întreţinere şi reparaţii) pentru utilaje de construcţii şi terasamente
- strungari
- sudori
- electricieni pentru centrale şi staţii electrice
- electricieni de întreţinere şi reparaţii

b) Meserii cu durata de pregătire de 2 ani
- maşinişti pentru utilaje de terasamente

Pe toată durata şcolarizării, elevii primesc burse şi alte forme de sprijin material (hrană, cazare, îmbrăcăminte, articole de igienă personală, manuale, rechizite şcolare).

La terminarea şcolii, absolvenţii primesc certificat de muncitor calificat şi diploma de absolvire a şcolii în meseria în care se pregătesc şi sînt încadraţi în producţie prin grija Consiliului Superior al Agriculturii.

Absolvenţii şcolii profesionale care dau rezultate bune în muncă, după un stagiu de cel puţin 3 ani în producţie, pot urma cursurile şcolii tehnice de maiştri.

La concursul de admitere se pot înscrie absolvenţii şcolii generale de 8 ani sau 7 ani, cu precădere fii ai ţăranilor muncitori şi ai salariaţilor din unităţile agricole.

Vîrsta pentru înscrierea în şcolile profesionale este de pînă la 18 ani împliniţi între 1 ianuarie — 31 decembrie 1968.

Înscrierile pentru concursul de admitere la aceste şcoli se fac între 15—31 august 1968, la sediul fiecărei şcoli.

Concursul de admitere constă din probe scrise şi orale la limba română şi matematică, din materia prevăzută în programele şcolare ale claselor V—VIII ale şcolii generale.

B. Şcoli tehnice de maiştri

Specialităţile care se pregătesc prin şcolile tehnice de maiştri sînt următoarele:

a) Specialităţi cu durata de pregătire de 2 ani
- maistru construcţii hidrotehnice
- maistru lăcătuş mecanic pentru utilaje de construcţii şi terasamente

b) Specialităţi cu durata de pregătire de 3 ani
- maistru mecanic agricol

Pe toată durata şcolarizării, elevii şcolilor primesc o indemnizaţie lunară corespunzătoare categoriei de încadrare pe care au avut-o ca muncitori în producţie.

După terminarea şcolii, absolvenţii se reîntorc la unităţile care i-au recomandat, fiind încadraţi ca maiştri sau în alte funcţii corespunzătoare calificării lor profesionale.

În şcolile tehnice de maiştri se primesc, pe bază de concurs, absolvenţi ai şcolilor profesionale sau ai altor şcoli echivalente — în specialitatea şcolii la care se înscriu — precum şi muncitori calificaţi prin cursuri de scurtă durată, absolvenţi ai şcolii medii de cultură generală, recomandaţi de către întreprinderile agricole, dintre muncitorii calificaţi, buni organizatori ai procesului de producţie, cu o practică în meserie de cel puţin 3 ani şi cu stagiul militar satisfăcut.

Înscrierile la concursul de admitere se vor face între 15—31 august a.c. la sediul şcolilor tehnice de maiştri.

Concursul de admitere constă din probe scrise şi orale la matematică şi probe orale la tehnologia meseriei, din materia prevăzută în programele şcolare ale şcolii profesionale din specialitatea respectivă.

Informaţii detaliate se pot obţine de la direcţiile agricole judeţene, întreprinderile agricole de stat, întreprinderile pentru mecanizarea agriculturii, direcţiile de îmbunătăţiri funciare şi organizarea teritoriului şi de la şcolile profesionale şi tehnice de maiştri.

STRUCTURALISMUL ÎN STUDIUL LIMBILOR STRĂINE

Modelul structural • Construcţiile specifice şi tabelele substituţionale • Rolul exerciţiilor • Gramatica în slujba asimilării practice a limbii

Ultimele decenii au impus puternic în ştiinţa limbii curentul structuralist. Principala trăsătură a lingvisticii structurale moderne o constituie, după cum se ştie, distincţia netă pe care o face aceasta între limbă şi vorbire. Astfel, lingvistica structuralistă defineşte ca **vorbire** infinitatea cazurilor concrete de exprimare, pe cînd schemei de organizare şi funcţionare a acesteia îi dă numele de **limbă**. Această distincţie a fost făcută încă de Ferdinand de Saussure în celebrul său **Curs de lingvistică generală**. Tratarea nediferenţiată a acestor două fenomene lingvistice a adus prejudicii învăţămîntului limbilor străine, întrucît elevilor li se transmiteau informaţii privind structura limbii străine, în loc să se asigure formarea priceperilor şi deprinderilor de exprimare orală şi scrisă în limba nou învăţată.

Lingvistica structuralistă contemporană consideră limba o structură, adică un ansamblu, un tot, a cărui caracteristică principală rezidă în interdependenţa părţilor. În eforturile care vizează perfecţionarea metodicii predării limbilor străine se observă, de multă vreme, tendinţa marcată a integrării progreselor înregistrate de ştiinţele limitrofe şi, în primul rînd, de lingvistică. Apare firesc, prin această prismă, interesul manifestat de specialiştii în metodica predării limbilor pentru lingvistica structuralistă şi pentru perspectivele pe care aceasta le deschide abordării mai eficiente a studiului limbilor străine.

Pornind de la concepţia structuralistă potrivit căreia caracteristica fundamentală a actului viu al vorbirii constă în faptul că elementele constitutive ale limbii — vocabularul, gramatica şi fonetica — apar în conexiune şi interdependenţă, metodele moderne iau drept unitate principală, în procesul predării limbilor, segmente de vorbire mai mult sau mai puţin extinse, denumite **modele structurale**.

Definiţia modelului structural formează în prezent obiectul unor controverse între lingvişti şi metodişti. În ceea ce ne priveşte, vom încerca să definim modelul structural din unghiul de vedere al predării şi însuşirii practice a limbilor străine. Privit prin această prismă, **modelul structural reprezintă un complex lexico-gramatical mai mult sau mai puţin extins, cu un anumit conţinut informaţional, care ilustrează un fenomen caracteristic limbii respective şi poate servi drept bază pentru construirea pe calea substituţiei a unui număr infinit de propoziţii de acelaşi tip.** Fiecare model structural este constituit din două sau mai multe elemente care se găsesc într-un raport de interdependenţă şi are drept caracteristică prezenţa unor constituenţi permanenţi şi temporari. Constituenţii care exprimă conţinutul informaţional reprezintă elementul permanent, iar părţile care completează şi precizează enunţul au valoarea unor constituenţi cu caracter temporar.

Chiar şi succintele consideraţii de pînă acum ne permit să desprindem elementul esenţial care diferenţiază noua metodă de metodele tradiţionale: în timp ce acestea din urmă operează cu unităţi lexicale izolate, folosind un sistem complex de raţionamente, care întîrzie sau chiar împiedică exprimarea spontană în limba străină, metoda structurală modernă preconizează exersarea orală a modelelor structurale, pînă la automatizarea lor deplină.

În majoritatea discuţiilor actuale cu privire la modernizarea predării limbilor străine este formulată, implicit şi explicit, întrebarea: pot fi transpuse integral şi în orice stadiu al transmiterii cunoştinţelor de limbă rezultatele cercetărilor din domeniul lingvisticii structuraliste, sau există limite în această privinţă?

Apare evident pentru noi, ca şi pentru majoritatea specialiştilor, că în stadiul iniţial al predării, exersarea modelelor contribuie la formarea priceperilor şi deprinderilor de exprimare în limba ce se studiază. Nu putem considera însă că scopul studierii limbilor străine a fost atins dacă elevii şi-au însuşit o serie de propoziţii, căci în procesul comunicării este necesară exprimarea ideilor prin noi şi noi formulări. Stăpînirea temeinică a unei limbi străine nu se poate reduce aşadar la simpla memorare a unor construcţii-tip, ci presupune posibilitatea vorbitorului de a opera cu întregul material lingvistic studiat, de a selecta şi a îmbina în mod independent modele structurale în conformitate cu scopul şi conţinutul comunicării. Realizarea acestui obiectiv cere un sistem eficient de exerciţii lexicale şi gramaticale, care să asigure fixarea şi activizarea cunoştinţelor de limbă.

Aşa cum am mai menţionat, în legătură cu această problemă esenţială a predării şi însuşirii limbilor străine metodele structurale preconizează folosirea tabelelor substituţionale, îndeosebi în perioada iniţială a predării. Trebuie să se ţină însă seama de faptul că mecanismul asimilării şi folosirii mijloacelor de exprimare ale limbii străine este influenţat de modelele structurale ale limbii materne. În cazul cînd modelul structural din limba nou învăţată nu este în concordanţă cu schema de organizare din limba maternă, elevul, în virtutea deprinderilor înrădăcinate, va fi înclinat să transpună unităţile lexicale ale limbii străine în tiparele limbii materne. De aici rezultă că exerciţiile aplicative, inclusiv tabelele substituţionale, trebuie astfel concepute încît să asigure însuşirea construcţiilor specifice limbii străine şi să neutralizeze influenţele limbii materne. În acelaşi timp, raportarea la particularităţile limbii materne nu trebuie înţeleasă ca o confruntare directă între elementele structurale ce aparţin unor limbi diferite, ci ca un anume sistem de organizare, dozare şi eşalonare a materialului lingvistic, precum şi a exerciţiilor aplicative, care să asigure însuşirea construcţiilor dificile ale limbii străine respective. În felul acesta, luarea în considerare a trăsăturilor distinctive ale limbii materne se va exprima în primul rînd în sistemul şi în tipurile de exerciţii.

Cît priveşte utilizarea gramaticii în procesul predării, criticile formulate de adepţii metodelor moderne nu trebuie înţelese ca o negare a acesteia, ci mai ales ca o expresie a nemulţumirii faţă de modul defectuos, teoretizant, rupt de nevoile practicii, în care s-a predat această disciplină în lumina unor concepţii metodice tradiţionale. Gramatica ajută la învăţarea unei limbi străine doar în măsura în care este pusă în slujba asimilării practice a limbii respective.

Asistent univ. A. HÎRLĂOANU

LABORATORUL DE ÎNVĂŢĂMÎNT PROGRAMAT al Institutului pedagogic de stat „V. I. Lenin" din Moscova elaborează şi verifică experimental diferite tipuri de materiale şcolare programate pentru limbile străine. Cercetătorii I. A. Ilina şi Z.S. Harkovski au elaborat astfel un complex de materiale pentru predarea limbii engleze în clasa a V-a Este vorba de o culegere de exerciţii care permit folosirea fişelor perforate şi a maşinii de tip „Repetitor". Fiecare etapă de însuşire a limbii (partea introductivă orală, trecerea la citit şi scriere) este însoţită de teme de control, elaborate pentru folosirea maşinii de instruire de tip „Examinator". În scopul unei bune organizări a întregii activităţi a elevilor cu materialele programate şi maşinile de instruire, a fost alcătuit şi un manual pentru profesori. La dispoziţia acestora au fost puse de asemenea îndrumări metodice pentru desfăşurarea lecţiilor, teme de control cu alegerea răspunsului (teste), o culegere de exerciţii la linguafon, serii de fişe şi tabele pentru predarea tehnicii cititului, serii de tabele de substituire pentru munca cu modelele de vorbire, imagini ale diferitelor obiecte şi tablouri folosite ca surse pentru compuneri, diafilme etc.

DUPĂ SPECIALISTUL american David P. Ausubel învăţarea citirii este învăţarea perceperii sensului potenţial al unor mesaje scrise şi raportarea acestui sens la o structură cognitivă care face posibilă înţelegerea lui. Cea mai caracteristică trăsătură a învăţării cititului este dependenţa procesului de învăţare faţă de posesia, anterior dobîndită, a limbajului vorbit şi faţă de folosirea acestuia ca mijloc de percepere a sensului potenţial al mesajelor scrise.

Procesele cognitive implicate în învăţarea citirii sînt convertirea cuvintelor scrise în cuvinte rostite — adică transformarea grafemelor şi combinaţiilor lor în echivalente fonemice şi gruparea lor în cuvinte vorbite — şi combinarea şi convertirea grupurilor de cuvinte scrise în propoziţii şi fraze vorbite. Din această analiză a proceselor cognitive, D. P. Ausubel trage concluzia că citirea trebuie învăţată după metoda fonetică, care să se înceapă prin recunoaşterea literelor şi stabilirea de corespondenţe între grafeme şi foneme, şi nu prin metode numită „uită-te şi spune", care presupune recunoaşterea cuvintelor în întregimea lor. Metoda fonetică prezintă avantajul că oferă copilului un cod organizat, transformînd astfel recunoaşterea cuvintelor dintr-o operaţie arbitrară într-o adevărată soluţionare raţională de probleme.

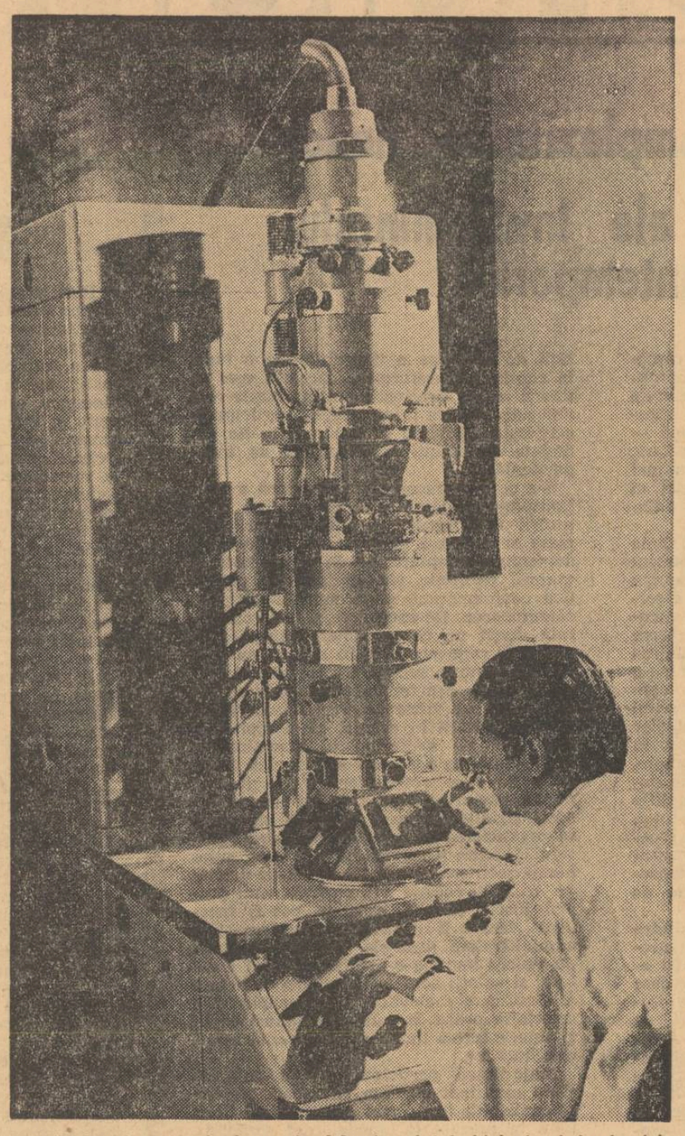

Lucrări la microscopul electronic al Institutului de biologie al Academiei Republicii Socialiste România

Un nou test de inteligenţă experimentat în şcolile engleze

În cadrul secţiei de psihologie a Asociaţiei britanice pentru progresele ştiinţei a fost prezentat un raport asupra unui nou test de inteligenţă, elaborat în Anglia.

Studiile de elaborare a noului test, iniţiate cu cîţiva ani în urmă de Societatea britanică de psihologie, au fost efectuate, cu începere din ianuarie 1965, de un colectiv de cercetători de la Universitatea din Manchester, sub conducerea prof. F. W Warburton. După consultarea unui mare număr de psihologi din întreaga ţară, s-au întocmit o serie de subscări care au fost experimentate asupra a 1 500 copii. Aceste experimente sînt în curs de extindere.

Testul urmăreşte să măsoare performanţele inteligenţei cu ajutorul a circa 12 subscări, clasificate după şase factori: capacitatea de raţionament şi cea verbală, capacitatea spaţială (capacitatea necesară pentru vizualizarea formelor rotate în spaţiu şi pentru înţelegerea planurilor şi a operaţiilor mecanice), capacitatea de numărare, memoria vizuală şi auditivă şi „fluenţa ideaţională" sau creativitatea.

Unele dintre subscări cuprind articole de test inspirate de lucrările lui J. Piaget şi ale altor specialişti care au studiat gîndirea copiilor; cu ajutorul acestui tip de articole se va putea estima calitatea gîndirii subiecţilor. Scările sînt astfel organizate încît să permită pe de o parte estimarea aptitudinilor generale, iar pe de alta investigarea amănunţită a fiecăreia din ariile de aptitudini implicate.

Testul elaborat de colectivul de cercetători de la Universitatea din Manchester este cel dintîi de acest gen adaptat condiţiilor specifice ale Angliei. El urmează a fi etalonat pentru grupa de vîstă 2-18 ani.

Noi lucrări şi publicaţii de specialitate la Biblioteca centrală pedagogică

Recent, Biblioteca centrală pedagogică a achiziţionat noi lucrări şi publicaţii de specialitate apărute peste hotare.

În domeniul problemelor generale de pedagogie, de exemplu, menţionăm „Pedagogické smery 20 sloteti v kapitalistickych zemich" (Curente pedagogice din ţările capitaliste în secolul XX) de Frantisek Singule, Praga 1966, „Statistical analysis in psychology and education" (Analiza statistică în psihologie şi pedagogie) de George A. Ferguson, New-York-St. Louis-San Francisco-Toronto-London - Sidney, 1966 şi „L'Apartheid. Ses effets sur l'éducation, la science, la culture et l'information" (Apartheidul. Efectele sale asupra educaţiei, ştiinţei, culturii şi informaţiei) Paris, Unesco, 1968.

Citeva interesante lucrări se referă la domeniul didacticii şi metodicii. Citäm, printre ele, grupajul de studii cu titlul „Contemporary research on teacher effectiveness" (Cercetări contemporane asupra eficacităţii profesorului), lucrarea lui Georges Court „La grammaire nouvelle a l'école" (Gramatica nouă în şcoală), Paris, 1968 şi „Obrazovanje za samoobrazovanje" (Instruirea în vederea autoinstruirii) de Magdalena Ilici-Iovanovici. Belgrad, 1966.

Prezintă interes, de asemenea, cîteva lucrări din domeniul psihologiei pedagogice, printre care „Intelligenz diagnostik. Probleme und Ergebnisse Intelligenz diagnostischer Forschungen in der D.D.R." (Diagnosticul inteligenţei. Probleme şi rezultate ale cercetărilor cu privire la diagnosticul inteligenţei în R.D.G.), culegere editată de Friedhart Klix, Walter Gutjahr şi Jürgen Mehl, Berlin, 1967 şi „Rorschach's test. II. A variety of personality pictures" (Testul lui Rorschach. II. O varietate de imagini ale personalităţii), de S. J. Beck şi H. B. Molish, New-York-London 1967.

Au intrat totodată în Biblioteca centrală pedagogică lucrări din domeniul educaţiei, al organizării învăţămîntului, al defectologiei, lucrări privitoare la studiul matematicii — ca de pildă „Algoritmi i algoritmiceskie iaziki" (Algoritmi şi limbajuri algoritmice), Moscova 1967 — al logicii, al lingvisticii etc., dicţionare pedagogice editate în Cehoslovacia şi o enciclopedie Larousse pentru copii apărută în Franţa, precum şi exemplare recente ale unui mare număr de publicaţii pedagogice din diferite ţări ale Europei şi Americii.

„Uriaşul" colibri

Fotoreporterul a aşezat alături şi o cutie de chibrituri, aşa că nu ne este greu să ne dăm seama de dimensiunile liliputane ale subiectului fotografiei sale. Ne aflăm în faţa celei mai mici păsări de pe glob: pasărea colibri. Şi încă, exemplarul fotografiat — care face parte din frumoasa colecţie a muzeului de ştiinţe naturale al Liceului nr. 1 din Braşov — este de talie „mare". Familia Trochili, din care fac parte păsările colibri, cuprinde şi specii de dimensiunile unui bondar, cîntărind nu mai mult de două grame.

Dar, cunoscute îndeobşte pentru proporţiile lor miniaturale, „păsărilor-muscă" li se trec uneori cu vederea alte calităţi care, într-un anume fel, le conferă titlul de... uriaşi.

Colibriii au atins — după cum spune Brehm — cea mai înaltă perfecţiune a zborului. Uneori ei străbat aerul ca o săgeată, ca o licărire de smaragd, topaz sau rubin cum, datorită coloritului lor uluitor, pot fi urmăriţi pentru o fracţiune de secundă în soarele tropical. Alteori, în faţa florilor cu al căror nectar se hrănesc, ei stau suspendaţi în aer, lovind cu aripile de aproximativ 100 de ori pe secundă — un adevărat record. În sfîrşit — fapt unic în lumea păsărilor — colibriii pot zbura îndărăt.

Aceste virtuţi de campioni şi maeştri de zbor se datoresc şi faptului că, în comparaţie cu alte specii de păsări, colibrii au muşchi foarte dezvoltaţi, pe care i-ar putea invidia orice halterofil, iar proporţional cu corpul, ei au cea mai mare şi mai puternică inimă.

Un alt superlativ: colibrii se înscriu printre cei mai mari gurmanzi, consumînd într-o zi hrană de peste două ori mai multă decît greutatea corpului lor.

Piticul păsărilor este capabil şi de mari viteţi. Cunoscutul naturalist A. Fidler istoriseşte o teribilă înfruntare la care a asistat, în timpul călătoriei sale în bazinul Amazonului, între un minuscul colibri şi un imens şoim. Zborul fulgerător al păsăricii, agilitatea ei surprinzătoare şi atacurile ei neîncetate împotriva ochilor gigantului duşman l-au obligat în cele din urmă pe acesta să cedeze.

În vitrina liceului braşovean, alături de alte surate ale sale, „uriaşul" din imaginea noastră încîntă privirile multor generaţii de elevi.

A. I.

BIBLIOTECA

Corespondenţa lui Gh. Marinescu

Unele dintre cele mai grăitoare documente pentru cunoaşterea vieţii şi creaţiei unui om mare sînt scrisorile rămase în urma sa. Cu atît mai valoroase sînt astfel de scrisori cînd ele reflectă exemplul înalt al unei puternice personalităţi, al unui mare caracter care şi-a marcat prezenţa în viaţa ţării şi în spiritualitatea universală.

O asemenea valoare au scrisorile lui Gh. Marinescu, tipărite recent în Edi-

tura Ştiinţifică, în colecţia „Savanţi de pretutindeni". Apărut sub îngrijirea fiicei savantului, Maria Gh. Marinescu, şi a lui Gh. Brătescu, volumul „Corespondenţă. Gh. Marinescu" reprezintă o contribuţie culturală şi ştiinţifică de seamă. Parcurgînd scrisorile cititorul urmăreşte cu emoţie încordarea tînărului aflat peste hotare pentru studii, înfruntarea lui cu lipsurile, afirmarea timpurie a universului său etic, primele sale realizări în aria creaţiei. Cu putere se desprind, din rîndurile scrise de marele savant, înalta lui ţinută profesională şi socială, concepţiile sale nezdruncinate asupra sensului vieţii, afirmînd vederi principiale asupra comportării în diversele ipostaze ale angajării sale în viaţă ca om de ştiinţă, profesor, cetăţean, părinte, educator. Neconsiderînd catedra universitară ca o trambulină socială pentru alte ocupaţii, mai lucrative, Gh. Marinescu cerea celor pe care îi forma acelaşi cod de onoare în exerciţiul profesoratului, considerat de el ca un scop suprem al vieţii, şi îi învăţa să nu treacă niciodată peste interesele supreme ale universităţii şi şcolii.

Ca părinte şi educator Gh. Marinescu se vădeşte un lucid pedagog, care pune la baza educaţiei imprimarea celei mai calde iubiri de patrie şi de umanitate. Scrisorile către copiii săi, pline de îndemnuri, cuprind exigenţele omului de ştiinţă faţă de viitorii cetăţeni, iar sfaturile sale sînt adesea maxime pline de semnificaţie.

Scrisă într-un stil clar, literar şi concis, proza lui Gh. Marinescu este tonică. Găsim în scrisorile sale şi fugare momente din culmile unei permanente strădanii, cunoaştem din ele esenţa unui om sensibil la durere şi la iubire, la frumuseţile naturii, capabil de fidelă şi devotată prietenie, adept militant al împlinirii datoriei şi al cuvîntului dat.

A doua parte a corespondenţei proiectează sentimentele unanime de interes şi deosebită preţuire acordate de contemporaneitatea ştiinţifică şi culturală de pretutindeni savantului român.

Considerat în lumina corespondenţei sale, Gh. Marinescu apare mare nu numai prin creaţia sa ştiinţifică, ci şi prin dimensiunile sale ca om.

M. M.

„Viaţa-i frumoasă, băieţi..."

„Viaţa-i frumoasă, băieţi..." — cea mai recentă carte a lui Dumitru Almaş — este romanul studenţiei bucureştene a anilor 30-40, a acelor ani cînd cei plecaţi spre o Arcadie mult visată descoperă dureros că în Arcadia nu-i numai fericire.

De la primele pagini se reţin cu uşurinţă cîteva fizionomii spirituale interesante. Cartea capătă adîncime spre sfîrşit, cînd totul se reface pe un plan simbolic, plin de semnificaţii pentru atmosfera generală a perioadei interbelice, dar mai ales pentru o anume condiţie umană a intelectualului dezorientat de sărăcie, de lipsa corespondenţei între vis şi realitate.

E de reţinut verosimilul devenirilor, intuiţia cu care sînt surprinse evoluţiile, sinuozităţile. Traiectoriile multor personaje străbat drumuri între antipozi şi, cu toate că autorul nu coboară în introspecţii şi nu face sondaje savante, totuşi toate aceste mişcări sînt perfect motivate.

Romanul lui Dumitru Almaş este însă mai puţin cartea unor destine şi mai mult cartea unui destin colectiv, al unei generaţii a cărei fizionomie a fost siluită în tăcănitul pistoalelor fasciste. Există totuşi un personaj în jurul căruia se structurează toată acţiunea, un fel de Zadig plin de toate visele din copilărie. Frumuseţea lui stă nu atît în calităţile sale, cît în puterea lui de simbol. El este cel care rezistă, cel care învinge şi, o dată cu el, rezistă puritatea, poezia, curajul de a alege între abdicare şi demnitate, între compromisul ademenitor şi tăria de a rămîne tu însuţi.

Cartea se citeşte cu interes pentru limpezimea cu care sînt trasate destinele, cu plăcere pentru dialogul viu, spontan, pentru culoarea aceea de neuitat a vîrstei de douăzeci de ani, pe care autorul a reţinut-o şi a transmis-o întreagă, cu toată dragostea şi nostalgia cuvenită

S-ar putea ca romanul să fie în parte autobiografic. Se recunosc cu uşurinţă oameni, fapte, zile — împrejurările n-au trecut de mult în domeniul istoriei. Dar nu e o carte de amintiri. Dumitru Almaş scrie cu gîndul şi inima de atunci şi doar perspectiva întregului îi dă o oarecare detaşare. „Viaţa-i frumoasă, băieţi" este o carte scrisă de un tînăr despre tinereţe, chiar dacă autorul ei nu mai are vîrsta studenţiei.

DOINA TUDOR

Meridane

Direcții în complexitatea noilor probleme ale învățământului contemporan

Caracteristic pentru dinamismul căutărilor creatoare din domeniul învățământului, oriunde în lume, este faptul că sferele cercetărilor și experimentelor se întrepătrund și se întretaie, că o problemă — fie ea de conținut al pregătirii școlare, de didactică sau de educație — nu mai poate fi dezbătută într-un cadru strict, ci implică o multitudine de probleme adiacente.

Un exemplu concludent pe această linie l-a constituit Colocviul național organizat în primăvara acestui an de către Asociația franceză de studii pentru expansiunea cercetărilor științifice, sub auspiciile Centrului universitar al Picardiei. Inițial, tema colocviului — cunoscut sub denumirea „Colocviul de la Amiens" — era „Pentru o școală nouă : formarea personalului didactic și cercetarea științifică în domeniul educației". Dar chiar din faza pregătirilor și discuțiilor inițiale tema a cîștigat în amploare și s-a modificat ca orientare, abordînd și alte probleme majore din domeniul educației — obiectivele, finalitățile și conținutul esențial al învățământului, locul și rolul personalului didactic în școală și în societate, structuri școlare instituționale, principii și modalități de organizare a cercetării științifice în materie de educație.

Faptul că discutarea oricăreia dintre problemele de actualitate sau de perspectivă ale învățământului sau ale științei educației are în mod necesar numeroase implicații este ilustrat evident și de dezbaterile desfășurate în cele 5 comisii de lucru ale colocviului de la Amiens. Acestea s-au ocupat de finalitatea învățământului și situația nouă a personalului didactic în a doua jumătate a secolului XX, de rolul activităților culturale și artistice în formarea personalității tinerilor, de evoluția structurilor școlii, înțeleasă ca instituție psihosociologică și arhitecturală, de formarea inițială și formarea permanentă a personalului didactic, precum și de cercetarea științifică în domeniul educației. Trebuie menționat că, pentru a se asigura cuprinderea unor aspecte de o asemenea amploare, au fost constituite și o serie de subcomisii, la eforturile cărora s-au adăugat și acțiunile unor „echipe de reflectare" constituite la Amiens, Strasbourg și Nancy, cu sprijinul rectorilor academiilor din orașele respective. Toate aceste formații de lucru au activat intens aproape un an de zile, pregătind rapoarte și materiale documentare. De o valoare teoretică și metodologică deosebită ni s-au părut anchetele întreprinse pe diferite teme de sociologia educației, ca și modalitățile de organizare și valorificare a acestora.

Dezbaterea adîncită, multilaterală, a problemelor aflate la ordinea de zi a colocviului a dus la concluzii interesante, cu largă aplicabilitate. S-a considerat astfel că, în lumea contemporană, unul din obiectivele principale ale învățământului trebuie să-l constituie dezvoltarea capacității de adaptare a tineretului la o lume în continuă transformare. Aceasta cere ca tinerii să fie deprinși cu modalitățile cele mai adecvate de informare, să participe la activitatea și viața comună, să le fie stimulate adaptabilitatea, spiritul de independență etc.

S-a cerut o reconsiderare adîncă a conținutului învățămîntului în vederea înlăturării închistărilor, a fenomenelor perimate ce continuă să se manifeste în acest domeniu și adaptarea lui la caracteristicile majore, esențiale, ale disciplinelor științifice contemporane și la spiritul științific contemporan. De asemenea, a fost considerată drept un comandament imperios în opera de renovare a școlii asigurarea unei mai pronunțate suplețl a metodelor de învățămînt, în așa fel încît metodele ce vor fi folosite în viitor să permită, în egală măsură, munca în echipă, ca și eforturile personale de explorare a cunoștințelor. În legătură cu aceasta s-a formulat și cerința de a se reconsidera într-o lumină nouă structurile școlare, în vederea eliminării rigidităților care continuă să existe în organizarea și funcționarea învățămîntului, precum și cerința de a se spori autonomia școlilor, astfel încît ele să fie privite ca realități sociale vii, cu fizionomii proprii foarte diverse, care nu pot fi încadrate, fără a fi stînjenite, în reglementări administrative generale. Acest nou punct de vedere impune o analiză serioasă a rolului și valorii actualelor sisteme de notare și clasificare a elevilor, a examenelor și a celorlalte probe la care sînt supuși copiii și tinerii într-o lungă și importantă etapă din viața lor.

Majoritatea participanților la colocviu și-au exprimat părerea că școala trebuie să contribuie într-o mai mare măsură decît pînă în prezent la „modelarea" societății, la proiectarea personalității sociale, imprimîndu-și adînc amprenta ei în felul de a fi, în modul de a simți și de a acționa al membrilor societății. În acest context, educația artistică a elevilor trebuie să cîștige un loc și un rol mult sporit.

Firește, realizarea tuturor acestor deziderate presupune o amplă dezvoltare a cercetării științifice în materie de educație, concepută nu îngust, ca cercetare exclusiv pedagogică, ci ca o cercetare care, pe lîngă domeniul pedagogiei, să abordeze și domeniile psihologiei și sociologiei antrenînd, într-o strînsă cooperare, persoane cu cele mai diverse formații intelectuale și cu cele mai diverse preocupări.

Evident, așa cum arătam, amploarea problemelor dezbătute a depășit cu mult cadrul inițial. Totuși a existat o legătură strînsă a tuturor aspectelor puse în discuție cu tema de bază. Este în aceasta, credem, o ilustrare semnificativă a complexității actuale a marilor probleme ale învățămîntului contemporan.

Prof. ȘTEFAN COSTEA
director în Ministerul Învățămîntului

Către un nou mod de abordare a studiului științelor în școala elementară

Pînă acum aproximativ un deceniu, prima treaptă a învățămîntului—clasele elementare — constituia o zonă cu ape foarte liniștite, contrastînd cu frămîntata evoluție a tuturor celorlalte forme de învățămînt, cu căutările efectuate în domeniul acestora pentru găsirea celor mai eficiente și mai productive căi de aliniere a muncii școlare la progresele științei și tehnicii moderne. În sfera conținutului și a metodelor de predare la clasele I—IV, schimbările, în ciuda unor experiențe promițătoare, se efectuau mult mai lent și se înscriau în limitele unor renovări parțiale. În timp ce, începînd din clasa a V-a, studierea bazelor științelor se moderniza continuu, pregătirea în clasele I—IV urma cu foarte mici modificări linia tradițională. Ca urmare pragul dintre învățămîntul elementar și învățămîntul secundar tindea să se transforme într-o adevărată fisură.

Pentru remedierea acestei situații, începînd din anul 1960 temele privind perfecționarea și înnoirea învățămîntului elementar au început să fie înscrise printre preocupările majore ale cercetării pedagogice. În numeroase țări — de pildă în R. D. Germană, în Italia, în Uniunea Sovietică, în Brazilia etc. — au fost elaborate și experimentate programe menite să asigure învățămîntului elementar o structură și un conținut modern. *)

Ideea centrală a majorității cercetărilor din acest domeniu constă în ceea ce putem numi „predarea științelor ca proces". Folosind o terminologie sau alta, experimentatorii propun ca procesele științifice să fie predate în clasele I—IV în raport cu anumite „operații-cheie", „activități" etc. — toate acestea reprezentînd de fapt modalități de investigare a fenomenelor naturii implicînd analiza, clasificarea, comunicarea, deducția, descrierea, experimentarea, inferența (inducția), interpretarea, înregistrarea rezultatelor, emiterea de ipoteze, măsurarea, observarea, planificarea și proiectarea cercetării, predicția și verificarea.

Deosebirile, ciocnirile de opinii și controversele încep să apară atunci cînd se fac referiri la proporția în care urmează să fie reprezentate aceste „procese" în cadrul predării. Într-adevăr, unele cercetări au pornit de la ideea considerării „proceselor" ca obiectiv unic al învățămîntului științelor naturii în școala elementară, neglijînd aproape în totalitate conținutul noțional al materiei predate. Cei mai mulți cercetători însă stăruie în special asupra faptului că însușirea organizată a conținutului disciplinelor constituie un obiectiv la fel de important ca formarea deprinderilor de gîndire științifică, întrucît dezvoltarea acestora din urmă nu se poate realiza în vid, adevăratul lor sens în școală fiind acela de a-i ajuta pe copii să dispună de o structură organizată de cunoștințe.

Unul din obiectivele primordiale ale cercetărilor cu privire la modernizarea învățămîntului în clasele I—IV îl constituie și formarea atitudinii științifice — adică a receptivității față de idei științifice, a refuzului de a accepta idei nedovedite etc.

În ceea ce privește metodele de predare didacticienii înclină în majoritate către diferitele forme ale instruirii programate adaptate la specificul materialului predat, al vîrstei școlarilor și la posibilitățile obiective de care dispun cadrele didactice din școlile elementare în vederea utilizării mijloacelor tehnice moderne. În general, exercițiile propuse spre a fi efectuate cu elevii se prezintă într-o formă foarte „structurată", nu numai prin organizarea lor înlănțuită, dar și prin faptul că sînt însoțite de explicații și indicații detaliate privind rezolvarea lor. Dintr-un anumit punct de vedere, acest mod de abordare a exercițiilor este binevenit, întrucît constituie un ajutor real pentru acei învățători care nu au o pregătire satisfăcătoare în domeniul științelor naturii. Pe de altă parte însă, așa cum arată pe drept cuvînt unii specialiști, o asemenea tratare împiedică diferențierea exercițiilor în funcție de deosebirile individuale dintre elevi și nu permit învățătorului să-și manifeste personalitatea creatoare. Totodată afirmă aceiași specialiști, structurarea exagerată a exercițiilor contrastînd cu nestructurarea cunoștințelor științifice, i-ar putea determina pe unii învățători mai puțin stăpîni pe materie să subaprecieze știința și să supraaprecieze tehnica de rezolvare a unor teme date. În fața dorinței de cunoaștere manifestate de copii, aceștia se vor simți dezarmați, chiar dacă aplică conștiincios prescripțiile programei.

Cei care au experimentat noile programe (în Italia, R.D. Germană, S.U.A.) au relatat că, într-o perioadă relativ scurtă, s-au obținut succese reale în pregătirea elevilor. Se pare însă că în obținerea acestor succese a jucat un rol important entuziasmul obișnuit al elevilor în fața formelor și metodelor noi de predare („efectul Hawthorne", cum numesc psihologii această reacție). Or, mărturiile de acest fel nu reprezintă veritabile probe obiective. Pentru a se ajunge la concluzii științifice se impune elaborarea unei tehnici corespunzătoare de validare, eventual prin stabilirea unei metodologii de includere a ciberneticii în stabilirea rezultatelor experimentului.

Din ansamblul discuțiilor se desprinde însă unanimitatea specialiștilor în susținerea introducerii studiului „proceselor", care, îmbinat strîns cu predarea, la nivelul de înțelegere al elevilor, a unor cunoștințe moderne din domeniul științelor naturii poate constitui o bază efectivă pentru pregătirea științifică generală în școală.

AL. MIRCEA

*) Vezi Dietzel Karl „Problemele învățămîntului științelor naturii în următorii ani" în **Biologie in der Schule**, Berlin, nr. 4/1967 ; Hurd Paul Dehart : „Noi tendințe în predarea științelor" în **Education**, Indianopolis, nr. 5/1966 ; Iazicov S.M. : „Proiectele noilor programe ale claselor I—IV" în **Nacealnaia škola**, Moscova, nr. 1/1967 ; Victor Edward : „Aspecte controversate ale proiectelor de programe pentru predarea științelor naturii în școala elementară" în **Science and Children**, Washington, nr. 2/1967 etc.

Cursuri de specialitate prin telefon

În statul Wisconsin din S.U.A. o serie de prelegeri de specialitate, precum și studierea limbilor străine pot fi efectuate cu ajutorul unui „serviciu de învățămînt telefonic". Vocea lectorului poate fi audiată simultan de toți abonații care doresc să participe la asemenea lecții. Semnalînd prin formarea unui număr sau apăsarea pe un buton, cursanții pot pune întrebări și primi răspunsuri individuale sau colective, în funcție de conținutul întrebării.

Sistemul acesta, care caută să combine avantajele învățămîntului programat, ale laboratoarelor fonetice și ale telefoniei se bucură de un deosebit interes din partea celor dornici să învețe comod o limbă străină sau să participe la prelegeri de specialitate.

Universitatea pedagogică de vară de la Szeged

Între 20 iulie și 1 august a.c. s-au desfășurat la Szeged tradiționalele cursuri ale Universității pedagogice de vară.

În programa universității a fost cuprinsă dezbaterea citorva dintre cele mai actuale probleme din sfera pedagogiei și a științelor limitrofe — caracterul și conținutul sociologiei pedagogice, personalitatea cadrelor didactice sub aspect sociologic, metodica și însemnătatea cercetărilor sociometrice, relația între cadrul educațional din familie și atitudinea elevilor față de muncă, cercetarea sociologică a alegerii idealurilor de către elevi, cercetarea fenomenelor sociale care influențează alegerea profesiunii etc.

Reforma învățămîntului secundar din Suedia

În Suedia este în curs de realizare o amplă reformă a învățămîntului secundar, care vizează atît conținutul acestuia, cît și amplasarea școlilor, concepția arhitecturală etc. În cadrul acțiunilor legate de această reformă un interes deosebit l-a stîrnit expoziția organizată de administrația școlară și Uniunea arhitecților din vestul Suediei, care a prezentat o serie de proiecte ale unor noi clădiri școlare. Obiectivele principale cuprinse în tematica acestor proiecte sînt următoarele : asigurarea desfășurării întregii activități școlare, inclusiv studiul individual, în școală, crearea condițiilor pentru studiul individual în săli special amenajate, dotate cu material didactic ajutător de mare eficacitate, trecerea la un proces de învățămînt bazat pe munca individualizată a profesorului cu elevii, diferențierea sălilor de recreație în funcție de specificul activităților pe care le permit — sport, lectură etc.

Printre soluțiile preconizate se numără și aceea a înlocuirii sălilor de clasă pentru 30—40 de elevi cu săli pentru sute de elevi, avînd suprafețe între 2 000—6 000 metri pătrați. Unele proiecte prevăd ca aceste săli mari să aibă acoperișul de sticlă, pentru asigurarea unei iluminări uniforme. În același timp, proiectele prevăd și încăperi mici și foarte mici pentru activități de cerc și studiu individual.

În toate proiectele se pune accentul pe realizarea unor școli mari, cu mii de elevi — așa-numitele gimnazii integrate — dispunînd de mai multe secții. Construcția unui asemenea gimnaziu va începe curînd în orașul Umea.

Pregătirea psihologilor școlari

În Franța funcționează în prezent sute de psihologi școlari, pregătiți în universitățile din Paris, Bordeaux, Grenoble, Besançon. Funcțiile acestor psihologi școlari sînt de auxiliari didactici și nu de profesori. Prin atitudinea lor față de elevi, prin diferite acțiuni care completează activitățile instructiv-educative, psihologii școlari trebuie să ajute copiilor să se adapteze la regimul de muncă și de viață din școală. De asemenea, psihologii școlari au sarcina să depisteze pe copiii cu anumite deficiențe și să-i îndrume către unitățile specializate. Se preconizează ca în următorii ani să fie pregătiți în universitățile franceze cîteva mii de asemenea psihologi școlari.

Biblioteca pentru copii, din orașul Clermont, Franța.

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE PEDAGOGICE
București

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi în ziua de 3 septembrie 1968

1 cercetător științific principal — filozofie — (economie politică) — sectorul Științe umaniste.
1 cercetător științific principal — l. maghiară — Sectorul Limba română și limbile naționalităților conlocuitoare.
1 cercetător științific principal — l. germană — Sectorul Limba română și limbile naționalităților conlocuitoare.
1 cercetător științific principal — l. franceză — Sectorul Limbi străine.
1 cercetător științific principal — matematică — Sectorul Matematică.
1 cercetător științific principal — fizică — Sectorul Științele naturii.
1 cercetător științific principal — chimie — Sectorul Științele naturii.
1 cercetător științific principal — desen — Sectorul Didactica învățămîntului elementar.
1 cercetător stagiar — pedagogie — Sectorul Didactica învățămîntului elementar.
1 cercetător științific principal — geografie — Sectorul Științele naturii.

în ziua de 4 septembrie 1968 :

1 cercetător științific principal — pedagogie — Sectorul Pedagogie comparată și relații externe.
1 cercetător științific principal — economist — Sectorul Organizarea și eficiența social economică a învățămîntului.
1 cercetător științific — pedagogie — Sectorul Educația în liceu.
1 cercetător științific principal — pedagogie — Sectorul Laboratorul dirigintelui
1 cercetător științific principal — filozofie — Filiala Iași.
1 cercetător științific — pedagogie — Sectorul Activități pionierești.
1 cercetător stagiar — pedagogie — Sectorul Activități pionierești.
1 cercetător științific principal — pedagogie sau medicină — Sectorul Mijloace moderne de învățămînt.
1 cercetător științific — pedagogie-filozofie — Sectorul Educația adulților.
1 cercetător științific principal — pedagogie-psihologie — Sectorul Orientare școlară și profesională — Filiala Cluj.
1 șef sector cercetare științifică — pedagogie — Sectorul pedagogie comparată și relații externe.
1 șef sector cercetare științifică — pedagogie-filozofie — Sectorul Bazele teoretice și metodologice ale pedagogiei.
1 șef sector cercetare științifică — pedagogie — Filiala Craiova.
1 șef sector cercetare științifică — pedagogie-filozofie — Filiala Timișoara.

Cererile de înscriere la concurs se primesc la Institutul de științe pedagogice din București, str. Sfinții Apostoli nr. 14, Serviciul personal, pînă la data de 27 august 1968, însoțite de actele prevăzute de Regulamentul de recrutare, promovare și atestare a cadrelor de cercetători științifici din unitățile de cercetare din Republica Socialistă România, publicat în extras în Buletinul Oficial, Partea a III-a, nr. 4 din 8 ianuarie 1968.

Concursul va avea loc în zilele de 3—4 septembrie, ora 8, la sediul Institutului de științe pedagogice din București.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI Bacău

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi, la Facultatea de educație fizică, catedra 9 :
— Conferențiar poziția 1 din statele de funcțiuni, disciplina Teoria educației fizice.
— Asistent, poziția 10 din statele de funcțiuni, disciplina Gimnastică.
— Asistent, poziția 12 din statele de funcțiuni, disciplina Atletism.
— Asistent, poziția 13 din statele de funcțiuni, disciplina Fotbal — curs și lucrări practice.
— Asistent, poziția 14 din statele de funcțiuni, disciplina Educație fizică, dansuri populare și înot.
— Asistent, poziția 15 din statele de funcțiuni, disciplina Educație fizică, schi și atletism.

Candidații la concurs vor depune la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani din Bacău, în termen de o lună de la publicarea anunțului, o dată cu cererea de înscriere, și următoarele acte în dublu exemplar :
— copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare ;
— copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar ;
— lucrările științifice ale candidatului ;
— certificat de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția în care acesta își are funcția de bază ;
— memoriu de activitate didactico-științifică semnat de candidat ;
— autobiografie.

Actele se vor depune în timp de o lună de la data publicării acestui anunț.

Concursul va avea loc la Institutul pedagogic de 3 ani Bacău, calea Mărășești nr 157, în termen de 2 luni de la data publicării acestui anunț. Informații suplimentare se pot obține la telefon **13673**.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI — BAIA MARE

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs, pe data de 20 septembrie 1968, a următorului post :
— lector, poziția 7, de la catedra de st. naturale și agricole, disciplina zootehnie.
Cererile de înscriere se primesc la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani Baia Mare, str. Victoriei nr. 76, pînă la data de 5 septembrie 1968.

Absolventele Școlii normale de fete din Blaj, promoția 1934, sînt anunțate că la data de 18 august 1968 se organizează la Blaj întîlnirea de 34 de ani de la absolvirea școlii și sînt rugate să ia legătura cu colega Bărbat Aurelia, str. Clujului nr. 14 — Blaj. Facem apel la toate colegele să fie prezente.

Absolvenții Școlii normale — București, seria 1936, sînt invitați la întîlnirea colegială ce va avea loc la 1 septembrie 1968, ora 9, în localul fostei școli. Adeziunea va fi comunicată la adresa prof. Istrate Marin, str. Veteranilor nr. 6, sectorul 7, București, telefon 71.26.98.

Absolvenții Școlii normale din Galați, seria 1934, sînt rugați a anunța participarea la întîlnirea ce va avea loc în Galați, la fosta Școală normală, duminică 1 septembrie 1968. Informații suplimentare la tov. Stan Manea, str. Școlilor nr. 57 Bloc F.C., Brăila Of. 6.

Absolvenții Școlii normale „V. Lupu" Iași, seria 1938, anunță organizarea revederii după 30 de ani, pe data de 1 septembrie 1968, invitînd toți foștii profesori și colegi, rugîndu-i să comunice participarea pe adresa : Chiriac Traian, Decebal nr. 10 Iași bloc X 8 etaj IV, apart 18.
Druguș Mihai și Florea Toader să-și comunice urgent adresa.

Absolvenții fostei Școli normale „Iosif Vulcan" din Oradea, toate seriile între anii 1922—1930 inclusiv, sînt rugați să participe la revederea colegială care se va organiza în zilele de 31 august și 1 septembrie în vechiul local. Participanții vor comunica adeziunile pînă la 20 august pe adresa Dimitrie Mircioiu, strada Vișinului nr. 9, Oradea, trimițînd și o contribuție de 150 lei pentru 2 mese și excursie la Beiuș Cazarea și masa la Internatul Liceului nr. 1. Colegii sînt rugați să se anunțe între ei.
Dorim de la profesorii noștri adresele.

Absolvenții Școlii normale de băieți din Rm. Vîlcea, seria 1928, sînt rugați să ia parte la întîlnirea organizată în ziua de 29 august a.c, cu prilejul împlinirii a 40 de ani de la absolvire și să comunice adeziunea lor, pînă la 15 august, colegului Constantin Bondoc, Rm. Vîlcea, Bloc 15, apartament 7, Zona 1 Mai.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 957 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Marți 20 august 1968 | 6 pag. 25 bani

TRĂIASCĂ 23 AUGUST!

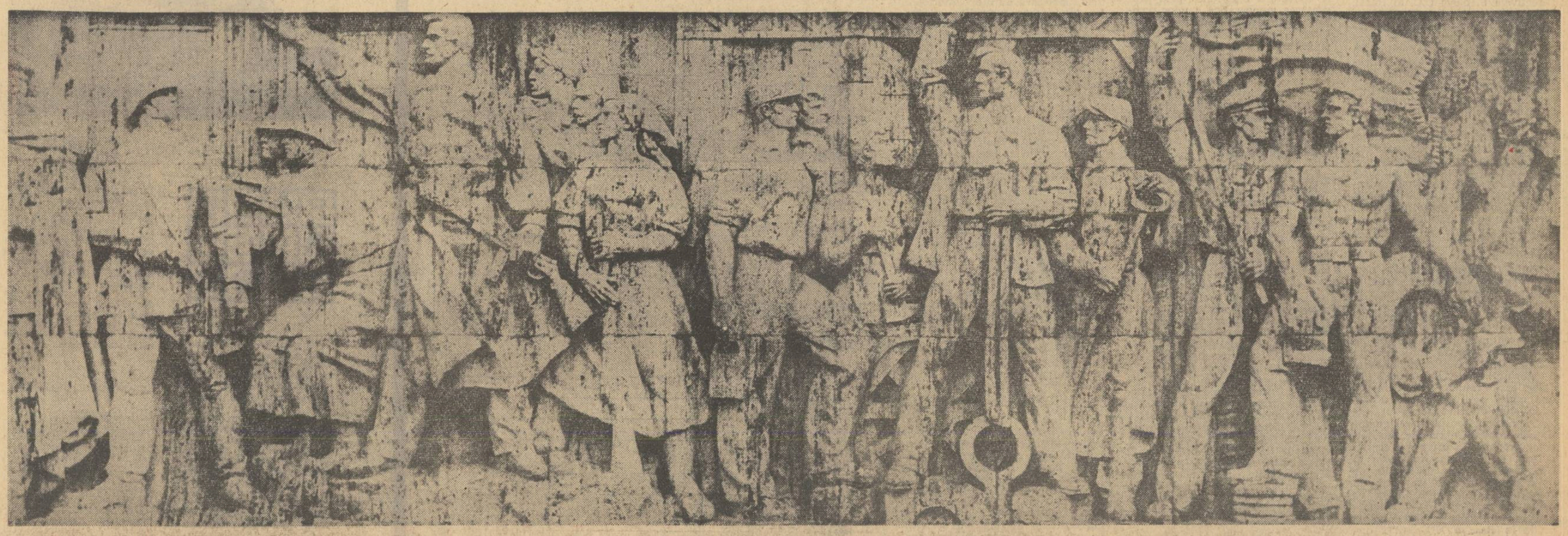

Imagini evocatoare — fragment din basorelieful de la Monumentul Eroilor Patriei

ÎN PLIN AVÎNT CREATOR

Se împlinesc, în acest august, douăzeci și patru de ani de cînd poporul român, răsturnînd dictatura militaro-fascistă, a pornit pe drumul făuririi unei orînduiri noi, în concordanță cu interesele și aspirațiile sale vitale. Insurecția armată de la 23 August 1944, înfăptuită de forțele patriotice ale poporului conduse de Partidul Comunist Român, a constituit un moment de răscruce pentru soarta României, deschizînd perspectiva eliberării depline, sociale și naționale, a oamenilor muncii, perspectiva dezvoltării neîngrădite a forțelor materiale și spirituale ale patriei.

Sub conducerea partidului comunist clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea au învins nenumăratele greutăți determinate de înapoierea economică și culturală în care se găsea țara, de urmările războiului și jafului hitlerist, au lichidat orînduirea burghezo-moșierească, au zădărnicit împotrivirea dușmanilor interni și externi, au făcut să triumfe orînduirea socialistă. La aproape un sfert de secol după insurecție România prezintă tabloul unei economii dinamice, al unei culturi înfloritoare, al unei puternice unități politice în jurul partidului a tuturor păturilor societății.

Întreaga experiență a făuririi socialismului în țara noastră, ca și în alte țări, demonstrează că numai partidul comunist, călăuzit de concepția științifică materialist-dialectică cu privire la dezvoltarea socială, este în măsură să îndrume lupta pentru socialism, să stabilească obiectivele corespunzătoare condițiilor concrete, cerințele obiective ale fiecărei etape. Partidul Comunist Român reprezintă acel centru al înțelepciunii colective unde se analizează și se studiază în profunzime fenomenele vieții înconjurătoare, se valorifică experiența multilaterală a poporului, se confruntă în permanență teoria revoluționară cu realitatea, se elaborează formele și metodele de acțiune care corespund cel mai bine intereselor poporului, atragerii tot mai largi a maselor la conducerea treburilor obștești.

În activitatea sa, întemeiată pe conștiința înaltei responsabilități față de poporul român, partidul comunist pornește de la postulatul fundamental că opera de desăvîrșire a socialismului și de trecere treptată la comunism este un proces de lungă durată în cursul căruia se cer soluționate probleme de o însemnătate hotărîtoare pentru ridicarea țării pe noi trepte ale progresului: dezvoltarea neîncetată a forțelor de producție, deplina afirmare a principiilor umanismului socialist, înflorirea vieții spirituale a maselor. Partidul consideră că superioritatea noii orînduiri este pusă în evidență în măsura în care se înfăptuiește valorificarea resurselor sale inepuizabile, în care i se imprimă spiritul inovator, dinamismul propriu acțiunilor revoluționare.

Transpunerea în viață a Directivelor Congresului al IX-lea, a măsurilor stabilite de către Conferința Națională a P.C.R. privind perfecționarea conducerii economiei naționale, a aparatului de producție și circulație, organizarea științifică a producției și a muncii este menită să asigure condițiile necesare afirmării plenare a poporului nostru în rîndul popoarelor lumii contemporane. Noua împărțire administrativ-teritorială a țării și perfecționarea conducerii vieții sociale fac posibilă valorificarea intensă a resurselor materiale și umane ale patriei noastre, apropierea conducerii centrale de unitățile de bază, înlăturarea fenomenelor de paralelism și a tendințelor birocratice.

Orînduirii socialiste îi este proprie o continuă îmbogățire a vieții spirituale a poporului; conștiința socialistă cuprinde pături tot mai largi ale populației, se afirmă ca forță motrice a înaintării pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste și trecerii la comunism; devin tot mai puternice trăsăturile morale proprii făuritorilor noii orînduiri; ideologia marxist-leninistă, concepția științifică despre lume, ocupă un loc dominant în societatea noastră. Neadmițînd măsurile administrative în lupta ideologică, combătînd abuzurile și practicile străine care au avut loc în trecut, partidul comunist sporește preocupările pentru lupta ideologică, militează pentru triumful ideilor noi, înaintate, promovează înaltele idealuri ale comunismului.

Pentru înflorirea vieții spirituale și ridicarea nivelului de instruire a poporului, pentru formarea omului nou, cu o personalitate multilaterală, cu o concepție și atitudine înaintate prezintă o deosebită însemnătate ansamblul de măsuri luate de partidul nostru în direcția perfecționării învățămîntului de toate gradele. Directivele Comitetului Central al Partidului Comunist Român privind dezvoltarea învățămîntului, aprobate de Plenara C.C. al P.C.R. din 22—25 aprilie a.c. și Legea privind învățămîntul în Republica Socialistă România stabilesc direcțiile principale de dezvoltare și perfecționare în continuare a acestuia, căile menite să asigure sporirea eficienței întregii activități instructiv-educative. Conducerea partidului și statului acordă o mare atenție înzestrării școlilor și institutelor cu noi săli de studii, biblioteci, laboratoare, cămine, cantine, problemelor legate de îmbunătățirea planurilor, programelor și manualelor școlare, ca și de perfecționarea pregătirii învățătorilor și profesorilor, de creșterea rolului și lărgirea atribuțiilor consiliilor profesorale, școlilor, universităților, institutelor și inspectoratelor școlare în organizarea, desfășurarea și îmbunătățirea procesului instructiv-educativ. Condițiile deosebit de favorabile create învățămîntului de către partid reprezintă o garanție de nădejde că sarcinile trasate în acest domeniu vor fi îndeplinite la un nivel calitativ superior și cu maximă operativitate. La realizarea lor își aduc contribuția, cu entuziasm și încredere, cadrele didactice de toate gradele, animate de dorința de a vedea școala românească urcînd noi trepte luminoase.

Socialismul, orînduirea în care au fost lichidate exploatarea și asuprirea, discriminările sociale, naționale și de altă natură, asigură toate premisele pentru o organizare a relațiilor sociale care să permită înfăptuirea fermă și neabătută a idealurilor de dreptate și libertate, de suveranitate a poporului, de dragoste și respect pentru om. Partidul nostru pornește de la concepția că socialismul trebuie să fie societatea celor mai largi drepturi și libertăți democratice ale maselor muncitoare, societatea valorificării depline a înțelepciunii și energiei poporului, a asigurării unor posibilități nelimitate de afirmare multilaterală a personalității umane, societatea unor relații de înaltă și reală echitate. Sporirea rolului și a influenței organizațiilor de masă și obștești în viața statală, instituționalizarea în toate domeniile a principiului muncii și conducerii colective, promovarea cu fermitate a principiilor echității sociale în repartiția fondului de consum, în recompensarea materială a aportului fiecărui cetățean la crearea avuției naționale, libertatea de dezbatere a oricăror probleme privind soarta țării creează cadrul propice pentru continua adincire a democrației socialiste.

Chezășia evoluției progresiste a societății, factorul menit să imprime o orientare justă, un curs ascendent eforturilor de perfecționare a vieții economice și politice a statului nostru, lărgirii democratismului socialist, este conducerea de către partidul comunist a procesului complex al desăvîrșirii socialismului. Înarmat cu teoria științifică despre societate, el are posibilitatea să stabilească cu claritate, în fiecare etapă, coordonatele și obiectivele activității constructive a poporului. Inițiind și conducînd acest proces partidul pornește de la convingerea că rezolvarea problemelor fundamentale ale dezvoltării societății românești privește nemijlocit întregul popor că nu există aspecte majore ce nu trebuie cunoscute de către mase asupra cărora oamenii muncii să nu-și spună în mod conștient, deliberat cuvîntul. Dezbaterea amplă a hotărîrilor partidului, asigurarea condițiilor pentru participarea activă a cetățenilor la conducerea statului, a treburilor obștești, se înscriu printre realizările de frunte ale vieții noastre social-politice, capătă noi accente, noi dimensiuni în contextul înfloririi orînduirii noastre socialiste.

Realizările obținute de oamenii muncii în construcția socialistă servesc intereselor supreme ale poporului român și, în același timp, cauzei generale a triumfului comunismului în întreaga lume. Parte integrantă a sistemului mondial socialist, țara noastră își aduce contribuția la întărirea forței economice, politice și sociale a acestui sistem. P.C.R. consideră că între sarcinile sale naționale și internaționale există o strînsă interdependență, că numai îmbinarea justă a acestor laturi fundamentale ale activității sale asigură atît îndeplinirea înaltei răspunderi pe care o are față de poporul român, cît și a obligațiilor și răspunderilor ce-i revin față de clasa muncitoare și mișcarea comunistă mondială, față de cauza păcii.

În centrul politicii externe a României se situează prietenia și alianța cu toate țările socialiste, de care este strîns legată prin comunitatea orînduirii sociale, a țelurilor și idealurilor revoluționare. Forța relațiilor dintre țările socialiste, esența și caracterul lor internaționalist sînt cu atît mai trainice și viabile cu cît crește încrederea reciprocă în capacitatea fiecărui partid, care, ca exponent al voinței și intereselor poporului pe care-l reprezintă, poate și trebuie să-și stabilească de sine stătător politica, strategia și tactica, să-și aleagă formele și metodele de activitate corespunzător complexității problemelor ridicate de viață și pe care nimeni nu le cunoaște mai bine decît el însuși. Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită recent în fața muncitorilor din Valea Jiului, „avem deplină încredere în activitatea partidelor comuniste și muncitorești frățești, a țărilor socialiste, în capacitatea lor de a rezolva problemele complexe ale construcției socialiste, de a asigura înaintarea cu succes pe drumul noii orînduiri, în conformitate cu interesele popoarelor respective și ale cauzei socialismului în general".

Intrînd în cel de al 25-lea an al vieții sale înnoitoare, cu adevărat libere și independente, poporul român, aflat în plin efort constructiv, încrezător în capacitatea sa creatoare, în conducerea înțeleaptă a Partidului Comunist, își manifestă hotărîrea de nestrămutat de a înainta cu pași mari spre făurirea comunismului.

Istoria Patriei

Ieri am vorbit tinerilor despre istoria
Patriei mele,
M-au ascultat și-apoi m-au întrebat
De unde știu atîtea, bune, rele?
Și le-am răspuns:
— Din cărți le-am aflat!

Azi iar tinerilor despre a Patriei mele
istorie
Le-am vorbit, iar ei m-au întrebat
De unde știu despre-atîta victorie?
— Am trăit-o. Așa am aflat!

Voi înfățișa cu siguranță tinerilor istoria
de mîine a Patriei mele
Plină de neasemuite măreții.
Mă vor întreba tinerii cum de știu despre
ele?
— Inima îmi spune că așa va fi!

PETRU DEMETRU POPESCU

Maturități în August

În toate părțile tui, pămîntul nostru este apăsat de rod cu greutate — semnul puterii și al maturității ivindu-se în toate izbînzile zilnice. În deplin echilibru, acest pămînt își poartă cu mîndrie cetățile și lumea prin timpul de aur cu lumină de August.

Pentru om și mîinile lui, pentru destinul întregii națiuni și pentru istorie, August este simbol al libertății, August este simbol de renaștere și izbucnire a energiilor, August este simbolul renașterii timpului modern de pace și demnitate. Aceste mari adevăruri umane se spun cu glas tare sau cu foșnire de iarbă, se spun cu pîine și struguri, cu șesuri rodite, cu fete svelte și cu băieți voinici; aceste simboluri, aceste mîndrii și adevăruri se spun cu turnale și sonde, cu baraje și locomotive, cu milioane de copii care cresc la scara acestor adevăruri.

Lecțiile date de acest popor, în lungul istoriei, tuturor lăcomiilor venite de aiurea au culminat cu eliberarea din August, cînd fascismul a fost alungat întru etern. Cei care au biruit acum aproape un sfert de veac sînt și astăzi viguroși; iar lîngă ei se aud dinamizînd energiile generațiile noastre tinere. Slavă lor, strigă poetul și grîul! Slavă lor, strigă ziditorul și electricitatea!

Uneori, entuziasmîndu-mă, asociez libertatea cu betoanele, cu știința noastră și cu socialismul. Cred că libertatea este o țintă a ființei noastre. Ea stă lîngă dragoste și demnitate. Cred că libertatea înseamnă ceea ce trăim noi azi. Această libertate crește mereu și se amplifică.

Eu asociez ținta libertății cu trumusețea care te inundă spre îndrăgostire. Îmi port prin cerul ei mîinile, alerg în toate părțile să-mi dau seama că-i adevărat; cînt, strig lumea în toate colțurile, iau snopul în umăr, intru în gravitatea mașinilor și-mi dau seama că-i adevărat. Mă uit la om cum doarme, ce mănîncă, mă uit și-l pătrund, îl observ cum gîndește și cum acționează și-mi dau seama că-i adevărat.

August e simbolul maturităților; August e struguri și furnal, August e poem și pace.

ION CRINGULEANU

STUDIUL ÎN CLASELE LICEULUI

Anul şcolar 1968/1969 este marcat de mari înnoiri decurgînd din sarcinile trasate de partid în domeniul învăţămîntului. Ne vom opri, în rîndurile ce urmează, asupra uneia din ele — apariţia clasei a XII-a, moment important în evoluţia învăţămîntului liceal.

Aplicarea integrală a actualului plan de învăţămînt relevă cu pregnanţă efectele pozitive ale prelungirii duratei învăţămîntului de cultură generală la 12 ani. Aceasta a determinat eşalonarea mai raţională a materiei pe diferite discipline, ca şi creşterea capacităţii de asimilare a cunoştinţelor de către elevi. Perfecţionarea conţinutului învăţămîntului este, însă, un proces continuu. Punerea de acord a prevederilor programelor şcolare şi a conţinutului manualelor didactice cu progresele ştiinţei şi tehnicii mondiale stă permanent în atenţia forurilor care răspund de destinul învăţămîntului, de pregătirea şi formarea generaţiilor de tineri ce se succed, an de an, pe băncile şcolii. Directivele Plenarei C.C. al P.C.R. din aprilie a.c., de importanţă istorică pentru dezvoltarea învăţămîntului nostru, au trasat noi sarcini foarte importante, menite să ridice pe trepte superioare învăţămîntul de toate gradele din Republica noastră socialistă.

Prelungirea duratei învăţămîntului de cultură generală la 12 ani presupune asigurarea unei temeinice pregătiri a elevilor nu încărcîndu-le memoria cu amănunte neesenţiale, neimportante pentru o şcoală de cultură generală ci, dimpotrivă, selectînd elementele esenţiale la nivelul actual al ştiinţei şi grupîndu-le în jurul unor idei fundamentale, pe baza cărora elevii să poată cuprinde şi înţelege în profunzime dezvoltarea fenomenelor.

Ministerul Învăţămîntului a procedat, pentru viitorul an şcolar, la reducerea unui număr de ore la clasele IX-XII, astfel încît la fiecare clasă să nu se depăşească numărul de 30 de ore săptămînal. Reducerea numărului de ore de curs este o măsură care vine în întîmpinarea dorinţei maselor largi de părinţi, a elevilor, a cadrelor didactice. În felul acesta se creează mai multe posibilităţi pentru lărgirea studiului individual al elevilor, pentru consolidarea cunoştinţelor fundamentale ale disciplinelor predate. Ca urmare a acestei măsuri, geografia se va preda în clasa a IX-a într-o oră în loc de două ore, istoria se va preda în clasa a X-a într-o oră în loc de 2 ore, limba modernă — studiată începînd din clasa a V-a — se va preda în clasa a XII-a în 2 ore, în loc de 3 ore ; se renunţă la ora de cultură tehnică la clasele IX-XI, precum şi la ora de istoria muzicii la clasa a XI-a. Psihologia şi logica se vor preda amîndouă într-o singură oră, în clasa a XII-a.

Reproducem alăturat planurile de învăţămînt ce se vor aplica în anul şcolar 1968/1969 la clasele IX-XII ale liceului.

Aceste planuri de învăţămînt sînt însă tranzitorii. Ministerul Învăţămîntului a elaborat noi proiecte de planuri de învăţămînt, în lumina Directivelor Plenarei din aprilie a C.C. al P.C.R., planuri a căror aplicare va începe o dată cu anul şcolar 1969/1970, cînd vor începe să funcţioneze clasa a IX-a a şcolii generale de 10 ani şi liceul diversificat din anul I.

Renunţarea la studiul obiectelor de cultură tehnică la clasele IX—XI e determinată de faptul că, în condiţiile actuale, există un inutil paralelism, nejustificat, între multe cunoştinţe predate la aceste discipline şi cele predate, asemănător, la alte obiecte de cultură generală (chimie, biologie, fizică etc.). Pe de altă parte, pregătirea în domeniul disciplinelor culturii tehnice se realizează satisfăcător în cadrul liceelor de specialitate, urmate de o bună parte dintre absolvenţii şcolii generale. Practica de pînă acum a dovedit că studiul culturii tehnice în liceu avea, pe alocuri, un caracter formal, realizîndu-se printr-o prezentare mai mult teoretică a cunoştinţelor ce ţin de diferite ramuri industriale sau agricole, pe care elevii le dobîndesc în cadrul altor obiecte de învăţămînt. De asemenea, studierea concentrică a unor obiecte de învăţămînt, precum istoria, geografia şi altele, permite reducerea cu cîte o oră a predării geografiei fizice la clasa a IX-a sau a istoriei medievale la clasa a X-a, fără să afecteze pregătirea elevilor la aceste discipline. Pentru predarea obiectelor la care s-a restrîns numărul de ore săptămînal Ministerul Învăţămîntului va trimite în şcoli instrucţiuni ce vor indica modalitatea folosirii actualelor programe şi manuale şcolare în aceste condiţii.

Clasa a XII-a, fiinţînd pentru prima dată în anul şcolar 1968/1969, continuă procesul de desăvîrşire a pregătirii elevilor în liceu.

La istoria literaturii române, bunăoară, se studiază în continuare literatura interbelică prin prezentarea monografică a unor scriitori — prozatori, poeţi şi dramaturgi — precum : Camil Petrescu, G. Călinescu, Lucian Blaga, T. Vianu, urmînd apoi studierea literaturii actuale prin înfăţişarea monografică a unor personalităţi literare consacrate. Literatura creată de generaţiile mai tinere este tratată pe sectoare, pe baza celor mai reprezentative opere. Se acordă locul cuvenit şi literaturii naţionalităţilor conlocuitoare.

În ceea ce priveşte matematica, aceasta se va preda în anul şcolar viitor, la secţia reală, în 5 ore, distribuite după cum urmează : elemente de algebră superioară — în 2 ore săptămînal ; elemente de analiză matematică şi mecanică — în 2 ore săptămînal ; elemente de teoria probabilităţilor şi statistică matematică — într-o oră săptămînal. Se renunţă la predarea mecanicii în cele 20 de ore prevăzute în programa de elemente de analiză matematică şi mecanică, întrucît cunoştinţele de mecanică — de altfel tratate în manualul respectiv al clasei a XII-a — creează unele dificultăţi în înţelegerea lor de către elevi. De aceea, în anul şcolar viitor se va preda în mod obligatoriu, din programa şi manualul respectiv, numai partea de analiză matematică, urmînd ca partea de mecanică să fie studiată facultativ în cercurile de elevi, la liceele unde există elevi cu interese şi aptitudini deosebite sau la clasele speciale de matematică. Cele 20 de ore afectate de programă mecanicii vor fi repartizate astfel : 10 ore pentru calculul integral şi 10 ore pentru algebra superioară. Creşterea numărului de ore la aceste discipline matematice va permite înţelegerea temeinică de către elevi a cunoştinţelor predate.

La fizică, alt obiect de profil al secţiei reale, se va trece la studiul noţiunilor de electronică — oscilaţii şi unde electromagnetice, optică, precum şi la studierea unor noţiuni de fizică atomică şi nucleară.

La orele de chimie, după o scurtă recapitulare a unor noţiuni fundamentale ale chimiei organice, se vor studia, în continuare, capitole consacrate unor noţiuni despre aldehide şi cetone, acizi carboxilici, derivaţi funcţionali ai acizilor carboxilici şi ai acidului carbonic, halogenoacizi şi hidroxi-acizi, amino-acizi etc.

Şi biologia se va preda la clasa a XII-a după o programă nouă şi un manual nou, în care se prezintă probleme cu privire la materia vie, organizarea materiei vii, originea vieţii pe pămînt, evoluţia speciilor, originea omului etc.

Programa de limbi moderne prevede continuarea tratării literaturilor respective pînă în epoca actuală, cu problemele de limbă implicate.

În general la obiectele care urmează să fie studiate în clasa a XII-a programele şcolare cuprind volumul de cunoştinţe stabilit în urma amplelor dezbateri care au avut loc în anii anteriori cu profesori de liceu, cu cercetători ştiinţifici, cu oameni de ştiinţă.

Un fapt care trebuie reţinut este că în clasele a XII-a speciale de matematică şi fizică, ce vor funcţiona în unele centre din ţară se va aplica întocmai planul de învăţămînt de la clasa a XII-a reală. Spre deosebire de clasele a X-a şi a XI-a speciale de matematică şi fizică, în ale căror planuri de învăţămînt sînt unele deosebiri faţă de planul de învăţămînt al claselor respective de la secţia reală, la clasa a XII-a nu vor exista deosebiri între planul de învăţămînt al claselor speciale şi planul de învăţămînt al clasei a XII-a reale. Existenţa în aceste clase a unor elevi cu aptitudini deosebite va facilita aprofundarea considerabilă a materiei la toate obiectele de studiu, şi îndeosebi la obiectele de profil.

În anul şcolar viitor, care va da prima promoţie a şcolii de cultură generală de 12 ani, absolvenţii liceului vor trebui să aibă o pregătire superioară seriilor anterioare. La deschiderea cursurilor, programele şi manualele didactice se vor afla în şcoală. Pentru profesorii de limba română, matematică, fizică, chimie şi limbi moderne care vor preda la clasa a XII-a, Ministerul Învăţămîntului a organizat în vara acestui an cursuri speciale de perfecţionare, la care s-au dezbătut problemele fundamentale ce urmează a fi tratate în faţa elevilor. Cu alte cuvinte, pentru reuşita deplină a noului an şcolar în clasa a XII-a, precum şi în celelalte clase, forurile în drept au luat măsurile corespunzătoare. Urmează să se traducă în viaţă zi de zi, în clasă, sarcinile ce revin cadrelor didactice, printr-o pregătire minuţioasă a fiecărei lecţii, printr-o continuă îmbunătăţire a metodelor de predare, printr-o muncă asiduă, astfel încît la viitorul examen de bacalaureat, la viitoarele concursuri de admitere în învăţămîntul superior, candidaţii să demonstreze temeinicia cunoştinţelor, rod al muncii lor şi a profesorilor lor, în noile condiţii create învăţămîntului. Bacalaureatul nu se pregăteşte într-o perioadă scurtă, care precede examenul. De la începutul anului fiecare profesor este dator să asigure pregătirea viitorilor absolvenţi, atît printr-o măiestrită predare a lecţiilor curente, cît şi printr-o recapitulare multilaterală a materiei din anii precedenţi, la obiectele care cer o asemenea pregătire pentru bacalaureat. Cercurile de elevi, pregătirea pentru concursurile pe specialităţi pot şi trebuie să fie transformate în tot atîtea mijloace de consolidare a cunoştinţelor elevilor. Fiecare profesor, la specialitatea sa, este chemat să aibă în vedere volumul de muncă în ansamblu al elevilor pentru toate obiectele, manifestînd exigenţă în raport cu sarcinile zilnice ale disciplinelor lor. Cerinţele mereu crescînde ale învăţămîntului nu se rezolvă prin încărcarea elevilor cu un număr mare de teme ori de pagini pe care ei trebuie să le parcurgă, ci prin perfecţionarea continuă a măiestriei pedagogice a profesorilor, prin accentul pe care ei trebuie să-l pună pe noţiunile fundamentale la fiecare obiect de studiu, printr-o raţională solicitare a eforturilor elevilor. Apelul la raţiune, la gîndirea logică a elevilor trebuie să domine întregul proces de învăţămînt. Absolvenţii învăţămîntului de cultură generală de 12 ani trebuie să ştie să gîndească, să înţeleagă fenomenele studiate.

Ne mai despart doar cîteva săptămîni de ziua deschiderii viitorului an şcolar. E un timp preţios, în care profesorii pot consulta minuţios noile programe pentru a pătrunde concepţia care stă la baza lor, pot consulta manualele şcolare de specialitate, în vederea pregătirii activităţii lor profesionale. Înfăptuirea cu succes a sarcinilor de răspundere care stau în faţa învăţămîntului nostru depinde, evident, de hărnicia, devotamentul, pregătirea şi măiestria fiecărui profesor în parte.

Nr. crt.	Obiectele	Clasele IX	X	XI	XII
			R U	R U	R U
	A. GRUPA STUDII UMANISTE				
1.	Limba şi literatura română	3	3 4	3 4	3 4
	a) noţiuni de teoria literaturii	(1)	— —	— —	— —
	b) istoria literaturii	(1)	(3) (4)	(3) (4)	(3) (4)
	c) gramatica	(1)	— —	— —	— —
2.	**Limbile moderne**				
	a) lb. modernă (studiată în continuare)	(3)	(3) (3)	(3) (3)	(2) (2)
	b) a doua lb. modernă la alegere (engleza, franceza, germana sau rusa)	(3)	(3) (3)	(3) (3)	(3) (3)
3.	**Limba latină**	2	— 2	— 2	— 2
4.	**Istoria**	2	1 1	2 2	2 2
	a) istoria antică	(2)	— —	— —	— —
	b) istoria evului mediu	—	(1) (1)	— —	— —
	c) istoria modernă şi contemporană	—	— —	(2) (2)	— —
	d) istoria României	—	— —	— —	(2) (2)
5.	**Economia politică**	—	— —	2 2	— —
6.	**Filozofia şi socialismul ştiinţific**	—	— —	— —	2 2
7.	**Psihologia şi Logica**	—	— —	— —	1 1
8.	**Istoria literaturii universale**	—	— —	1 —	— —
	B. GRUPA STUDII REALISTE				
9.	**Matematica**	4	5 3	6 3	5 2
	a) algebra	(2)	(2) (1)	— —	— —
	b) geometria plană	(2)	— —	— —	— —
	c) geometria în spaţiu	—	— (1)	— —	— —
	d) trigonometria	—	— (1)	— —	— —
	e) geometria în spaţiu şi trigonometria	—	(3) —	— —	— —
	f) geometria analitică	—	— —	(2) (1)	— —
	g) elemente de algebră superioară	—	— —	(1) —	(2) (1)
	h) elemente de analiză matematică	—	— —	(3) (2)	— —
	i) elemente de analiză matematică şi mecanică	—	— —	— —	(2) —
	j) elemente de teoria probabilităţilor şi statistică matematică	—	— —	— —	(1) (1)
10.	**Astronomia**	—	— —	— —	1 1
11.	**Fizica şi lucrări de laborator**	3	4 3	4 3	3 2
12.	**Chimia**	2	2 2	2 2	2 2
13.	**Ştiinţe biologice**	2	2 2	2 2	1 2
	a) botanica	(2)	— —	— —	— —
	b) zoologia	—	(2) (2)	— —	— —
	c) anatomia şi fiziologia omului	—	— —	(2) (2)	— —
	d) biologia generală	—	— —	— —	(1) (2)
14.	**Geografia**	1	2 2	— —	2 2
	a) geografia fizică şi noţiuni de geologie	(1)	— —	— —	— —
	b) geografia economică şi politică a lumii	—	(2) (2)	— —	— —
	c) geografia Republicii Socialiste România	—	— —	— —	(2) (2)
	C. GRUPA EDUCAŢIA FIZICĂ ŞI ESTETICA				
15.	**Desenul**	1	1 1	— —	— —
	a) desen tehnic	(1)	— —	— —	— —
	b) desen tehnic (releveu) după natură	—	(1) —	— —	— —
	c) desen artistic şi istoria artelor	—	— (1)	— —	— —
16.	**Muzica**	1	1 1	— —	— —
17.	**Educaţia fizică**	2	2 2	2 2	2 2
	D. **DIRIGENŢIA**	1	1 1	1 1	1 1
	TOTAL ORE SĂPTĂMÎNAL	30	30 30	30 30	30 30

NOTA

1. *Activităţile sportive pe ramuri de sport şi ansamblul coral sînt activităţi facultative pentru elevi, un elev putînd participa, la alegere, la una din aceste activităţi. Activităţile sportive se vor desfăşura, la cl. IX—XII, în cîte 1 oră săptămînal, pentru fiecare clasă. Ansamblul coral se va organiza cu elevii claselor IX—XII pe grupe de 2—3 clase, în cîte 2 ore, la interval de 2 săptămîni.*

2. *Practica agricolă continuă se va efectua în 12 zile pe an, în cîte 5 ore pe zi, la cl. IX—XI, în timpul lucrărilor agricole de recoltare*

3. *Pentru elevii din cl. a XI-a care manifestă interes şi aptitudini deosebite la muzică se pot organiza cercuri de istoria muzicii, 2 ore la 2 săptămîni, urmînd ca orele respective să fie incluse în norma profesorilor de muzică.*

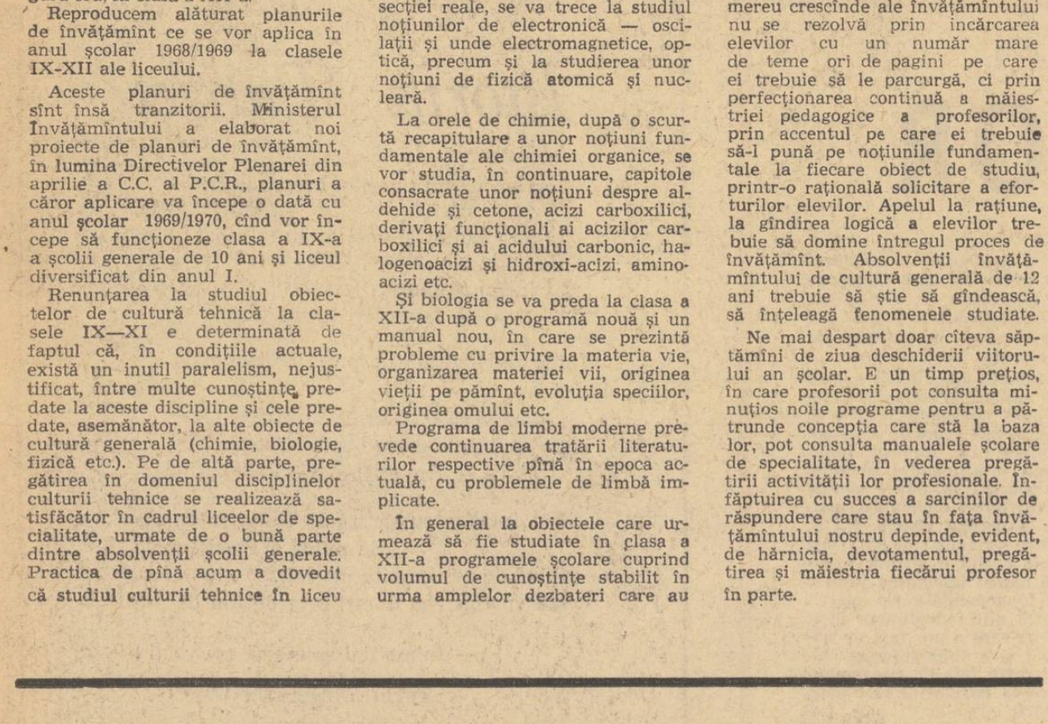

O nouă construcţie şcolară la Lugoj

Băile Herculane, loc de odihnă şi tratament pentru multe cadre didactice

La Şcoala generală din Cojocna

Începînd cu noul an de învăţămînt, Şcoala generală din Cojocna, judeţul Cluj, va avea 17 săli de clasă. Trei săli noi au fost amenajate în cursul acestei vacanţe.

De asemenea, concomitent cu lucrările de curăţenie şi renovări s-au executat lucrări de împrejmuire a corpului principal al şcolii cu un gard de prefabricate şi plasă de sîrmă împletită.

Pînă la începerea noului an de învăţămînt, în apropierea şcolii va fi amenajată şi o microbază sportivă, dotată cu aparatura şi instalaţiile necesare.

Noi clase speciale experimentale

Pentru a se crea unui număr cît mai mare de elevi cu înclinaţii deosebite condiţii pentru o pregătire temeinică, în viitorul an şcolar se va lărgi reţeaua claselor speciale experimentale.

Astfel, pe baza experienţei dobîndite se vor crea încă şase clase de matematică, patru de fizică şi trei de limba germană. Cele de matematică vor funcţiona în oraşele Bucureşti, Galaţi, Turnu Severin, Satu-Mare, Brăila, cele de fizică la Bucureşti, Braşov Arad, Oradea iar cele de limba germană la Bucureşti, Iaşi şi Cluj.

Se desfăşoară acţiunea de difuzare a manualelor şcolare

În întreaga ţară se desfăşoară, în aceste zile, acţiunea de difuzare a manualelor şcolare pentru toate clasele şcolilor generale şi medii.

În judeţul Iaşi, manualele sînt distribuite la şcoli prin două centre — unul la Iaşi şi altul la Păşcani. Pînă la 14 august au sosit la centrala judeţeană din Iaşi 115 titluri, din 160 planificate, totalizînd aproximativ 231 000 de volume, în valoare de peste 1 400 000 de lei. Restul manualelor urmează să vină în zilele următoare.

Ca şi în alţi ani, în ziua deschiderii cursurilor, elevii reîntorşi din vacanţă vor găsi pe băncile lor cărţile şcolare dăruite de către statul nostru.

Un studio cinematografic al tinerilor

În curînd îşi va începe activitatea un studio cinematografic al tineretului. Creat la iniţiativa Uniunii Tineretului Comunist, studioul şi-a propus ca obiectiv principal acela de a contribui la educarea estetică a tinerilor de toate vîrstele, ajutîndu-i să discearnă ceea ce este cu adevărat valoros în domeniul respectiv, să-şi formeze o cultură cinematografică.

Studioul îşi va desfăşura activitatea pe două secţii : cultură cinematografică şi creaţie. În cadrul primei secţii, şapte mii de tineri vor putea urma săptămînal cursurile „Introducere în istoria şi teoria filmului", „Estetica filmului", „Regie", „Operatorie", „Scenografie", care vor fi organizate în cadrul studioului şi susţinute de specialişti, cercetători ştiinţifici în domeniul istoriei şi teoriei filmului, profesori şi conferenţiari universitari, critici cinematografici de prestigiu, regizori, operatori, dramaturgi.

Secţia creaţie va cuprinde colectivele : actor-studio, atelierele tinerilor creatori şi tehnica creaţiei. Toate aceste colective vor fi conduse de tineri, sub îndrumarea specialiştilor.

Au fost deja proiectate o serie de filme ce se vor turna în studio. Printre acestea se numără „Adolescenţa văzută din tren", „Fiindcă mîine e sîmbătă", „Bocceaua celor patru vînturi" şi altele.

M. R.

În ziua de vineri 9 august a.c., în sala de festivităţi a Liceului „Nicolae Bălcescu" din Bucureşti, delegaţia Ministerului Învăţămîntului care a participat la cea de a 31-a sesiune a Conferinţei Internaţionale de Instrucţiune Publică, organizată de U.N.E.S.C.O. şi la cea de-a XXXIV-a reuniune a Consiliului Biroului Internaţional al Educaţiei a prezentat în faţa lucrătorilor din Ministerul Învăţămîntului şi din instituţiile anexă ale ministerului un amplu raport asupra lucrărilor şi asupra activităţii desfăşurate în cadrul lor de delegaţia ţării noastre.

Tovarăşul Pompiliu Vîlcu, director general adjunct în Ministerul Învăţămîntului, a făcut o expunere privind dezbaterea problemelor aflate pe ordinea de zi a sesiunii Conferinţei Internaţionale de Instrucţiune Publică : „Educaţia tineretului în spiritul înţelegerii internaţionale", „Studiul mediului în şcoală" şi dezvoltarea învăţămîntului în ţările participante la U.N.E.S.C.O. în anul şcolar 1967/1968.

Prof. univ. Miron Constantinescu, adjunct al ministrului învăţămîntului, a vorbit despre problemele de ansamblu ale activităţii Biroului Internaţional al Educaţiei, precum şi despre unele probleme legate de proiectul de acord al B.I.E. cu U.N.E.S.C.O., subliniind locul şi însemnătatea deosebită a sesiunii sub acest raport. De asemenea, d-sa s-a referit la activitatea delegaţiei române în cadrul lucrărilor.

CONTINUATORI ŞI FĂURITORI DE TRADIŢII

Asemeni unor piloni masivi, plantaţi adînc în istorie, tradiţiile şcolare aicătuiesc un viguros eşafodaj pe care se sprijină învăţămîntul românesc contemporan. Flacăra lor, aprinsă de înaintaşi şi trecută din mînă în mînă de-a lungul veacurilor de nenumărate generaţii de profesori şi elevi, îşi sporeşte astăzi lumina prin dăruirea contemporanilor. Răspîndite în şcolile din diferite colţuri ale ţării, tradiţiile şcolare ard pretutindeni asemeni unor stele. Şi pentru fiecare lumina are un fel al ei aparte de a fi, o particularitate anume, care îi dă personalitate şi o deosebeşte de celelalte.

Undeva, într-un liceu străvechi, a fost cultivată floarea setei de lectură; în altul, pasiunea pentru matematică; altundeva, pasiunea pentru chimie. Şi ceea ce a început cîndva un profesor generos, dăruit profesiei lui, a rămas şi s-a transmis din generaţie în generaţie. S-a consolidat, an cu an, faima liceului în care un grup de elevi, cu entuziasmul animat de un entuziast mai vîrstnic au hotărît pentru întîia oară să editeze o revistă literară. S-a răspîndit, de asemenea, faima liceului în care profesorii erau matematicieni vestiţi, prestigioşi autori de manuale, ale căror cărţi erau pretutindeni lăudate şi căutate şi ai căror elevi repurtau succes după succes. Zece piese disparate de laborator aduse în şcoală în urmă cu un secol de un profesor au făcut începutul unui mare laborator şi al unui autentic cult pentru această disciplină.

Aşa au crescut şi au prins rădăcini adînci, peste ani, tradiţiile — în fiecare liceu cu marca lui, în fiecare şcoală cu o culoare anume. Şi pretutindeni cu o impresionantă rezistenţă, pretutindeni cu legi pe care le face inatacabile ataşamentul transmis din generaţie în generaţie.

Puternica tendinţă creatoare a şcolii noastre de azi a dat un nou sens şi o nouă amploare tuturor marilor şi autenticelor valori ale învăţămîntului românesc. Adînc preţuite, aceste valori devin acum forţe fundamentale, de inegalabilă utilitate pentru sensul evoluţiei şcolii noastre contemporane. Concomitent cu acest proces, în coloana vechilor tradiţii şi alături de ele a izbucnit o adevărată înflorescenţă de tradiţii noi. În viaţa şcolii se condensează, în anii noştri, o nouă istorie în care cresc nenumărate tradiţii. Asemeni unor angajamente semnate în alb asupra viitorului, ele reprezintă o chezăşie solidă a marilor perspective ale evoluţiei învăţămîntului nostru.

Vechi sau noi, întotdeauna pozitive, întotdeauna axate pe direcţia evoluţiei sociale, tradiţiile sînt un fragment de istorie căruia se cuvine să-i aducem prinos, la această aniversare, în semn de preţuire pentru lumina şi valoarea lor.

Drapelul şcolilor de mare elită

Liceul „Nicolae Bălcescu" din Bucureşti, leagănul învăţămîntului în limba română, deţine de un secol şi jumătate, încă de pe cînd purta denumirea de „Şcoala de la Sf. Sava", drapelul şcolilor de mare elită. Celor ce muncesc şi învaţă aici această tradiţie le stimulează mîndria, dorinţa de a se situa la înălţimea ei. S-a vorbit şi se vorbeşte adesea despre faima acestui liceu, despre valoarea muncii desfăşurate în clasele şi laboratoarele lui. Dar profesorii şi elevii săi ţin să împingă mereu mai departe graniţele acestei valori. Lecţiile se vor mereu altele, de o mai înaltă ţinută: Profesorii fac o chestiune de onoare din calitatea lor profesională, pe care şi-o doresc afirmată la nivelul cel mai înalt; elevii — din calitatea şi volumul cunoştinţelor, din formaţia lor intelectuală. Examenele de bacalaureat, concursurile şcolare, examenele de admitere în facultate sînt aşteptate, la Liceul „Nicolae Bălcescu", nu atît cu emoţia pe care o dă teama de nereuşită, cît cu aceea de a nu fi la înălţimea la care obligă nobila tradiţie a şcolii. Este un act de mîndrie colectivă acela de a menţine neîncetat pe înălţimi drapelul de faimă primit de la înaintaşi.

Departe de a fi monopolul unic al acestui liceu, tradiţia de şcoală de elită este revendicată în general de marile licee cu vîrste memorabile. Anii au conferit o îndreptăţită faimă şi şcolii care poartă numele lui Gheorghe Lazăr. Nu de mult, meritele acestor şcoli au căpătat o înaltă recunoaştere în mesajul pe care tovarăşul Nicolae Ceauşescu l-a adresat liceelor „Nicolae Bălcescu" şi „Gheorghe Lazăr" cu prilejul împlinirii a 150 de ani de învăţămînt în limba română. „Doresc — spunea tovarăşul Nicolae Ceauşescu — să **exprim preţuirea pe care partidul nostru o acordă colectivului de profesori ai acestor două licee, întregului corp didactic din patria noastră, tuturor celor care cu multă dăruire şi pasiune îşi îndeplinesc nobila misiune de pedagogi şi propagatori ai culturii şi ştiinţei".**

Sursa interesului, a pasiunii şi competenţei

O şcoală cu vechi şi ilustre tradiţii este Liceul „Mihail Sadoveanu" din Iaşi, distins prin pasiunea pentru literatură a elevilor lui. Merită să porţi o discuţie pe teme literare cu viitorii săi absolvenţi. De la un timp, uiţi uniformele şcolare şi vîrsta interlocutorilor, căci sfera tematică a acestei discuţii depăşeşte cu mult prevederile programei. Intervenţiile sînt pasionate, cunoştinţele abundente, terminologia proprie şi limpede. Sînt doar tineri de şaptesprezece ani, sînt doar elevi de liceu. Unde, cînd au avut răgaz să înveţe toate acestea? Nu poţi înţelege dacă nu cunoşti viaţa liceului. Pasiunea şi competenţa care se desfăşoară într-o asemenea discuţie întîmplătoare îşi au sursa într-o îndelungată acumulare. Pentru a-i cuprinde întreaga semnificaţie trebuie să fi participat măcar o dată la dezbaterile din cercul de literatură. Să fi văzut acolo aceeaşi elevi angajaţi în lupta de opinii, să le fi ascultat replicile inteligente, argumentele folosite în favoarea unui punct de vedere sau al altuia. Şi mai trebuie să fi participat măcar o dată la o lecţie de literatură a unuia dintre profesorii de limba română ai acestei şcoli, care continuă cu mîndrie tradiţiile iluştrilor profesori ce au predat aici şi rostesc cu veneraţie numele unor foşti elevi, deveniţi adevărate glorii ale vieţii spirituale a ţării. Străduinţa acestor înaintaşi obligă. Nu poţi munci oricum atunci cînd cei de dinaintea ta au făcut atît de mult. Dimpotrivă, tradiţia moştenită de la ei îţi cere să continui, dar să continui în aşa fel încît munca ta nu numai să consolideze opera lor, ci să-i dea o nouă amploare, s-o ridice la o nouă ipostază, s-o îmbogăţească necontenit. De aceea lecţiile lor îi pasionează pe elevi, de aceea vin ei la cercul literar ca la un spectacol pasionant, prelungind discuţiile ceasuri întregi, fără ca cineva să-i îndemne, să-i reţină.

Fondul de aur moştenit de la înaintaşi

Ca şi şcoala unde a învăţat Mihail Sadoveanu, şcoală pe al cărui frontispiciu străluceşte astăzi numele lui, Liceul „Vasile Alecsandri" din Galaţi creşte şi el cunoscători şi iubitori fervenţi ai literaturii patriei. Academicianul Iorgu Iordan, care şi-a început acolo cariera didactică, povesteşte că, în primii ani ai secolului nostru, cunoscutul critic literar Henric Sanielevici, profesor pe atunci la Liceul „Alecsandri", a înfiinţat revista „Curentul nou" la care a colaborat, între alţii, şi G. Ibrăileanu. „Un magistrat gălăţean (Corneliu Botez) — spune mai departe acad. I Iordan — ajutat de cîţiva intelectuali pasionaţi de literatură (printre ei avocatul şi scriitorul G. Z. Buzdugan) a luat iniţiativa, realizată pînă la capăt, de a ridica un bust lui Eminescu. (Dacă nu mă înşeală memoria, acesta a fost primul monument închinat marelui nostru poet). Actuala bibliotecă „V. Ureche", cunoscută astăzi în întreaga ţară, fiinţa şi în vremea aceea, aş putea spune ca o adevărată raritate, într-un oraş care nu era centru universitar. Această atmosferă prielnică unei vieţi culturale mai deosebite îşi exercita influenţa şi asupra activităţii desfăşurate în cadrul Liceului „Alecsandri" (ca şi al celorlalte şcoli medii, destul de numeroase şi de variate ca profil ale oraşului). De altminteri, la crearea ei contribuiseră şi contribuiau în continuare numeroşi profesori, unii dintre ei adevărate valori culturale şi ştiinţifice. Limba română era reprezentată prin doi profesori excelenţi: Const. Damianovici, om de cultură bogată şi variată, fost student strălucit al lui Ovid Densuşianu şi Grigore Fortu, al cărui patos impresionant sînt convins că făcea pe elevi să înţeleagă şi cu inima, poate mai ales cu inima, operele literare supuse analizei. Astfel de personalităţi, care urmau şi ele liniile de tradiţie transmise de predecesorii lor, sînt o pildă vie pentru profesorii de azi ai liceului, care continuă şi îmbogăţesc această preţioasă moştenire".

Nu-i surprinzătoare, deci, adînca pasiune pentru literatură a elevilor Liceului „Vasile Alecsandri". Tot atît de adîncă este pasiunea matematicienilor de la Liceul „Fraţii Buzeşti" din Craiova. „Ştiu — ne-a spus unul din profesorii lor, Ion Negreanu — că pentru mulţi elevi matematica e o disciplină aridă şi dificilă. Or, această ştiinţă este, în realitate, plină de farmec, aş spune chiar de poezie. Are o însemnătate colosală pentru un pedagog măsura în care reuşeşte să deschidă accesul elevilor săi către aceste caracteristici ale matematicii. În liceul nostru au fost profesori de matematică excelenţi, care au ştiut s-o facă într-un chip excelent. Şi dacă ei au reuşit, atunci noi trebuie să reuşim astăzi cu atît mai mult."

Liceul „Bogdan Petriceicu Haşdeu" din Buzău are mîndria de a fi format pe băncile lui intelectuali de înaltă valoare. Aici şi-au cultivat pasiunea pentru studiu, pentru cercetarea ştiinţifică, academicianul Ştefan Vencov, om de ştiinţă de reputaţie internaţională sau Nicolae Vaschide, fost director al Institutului de psihiatrie de la Sorbona. Această glorioasă tradiţie s-a păstrat şi a fost dusă mai departe. Urmînd pilda şi tradiţia dascălilor care i-au precedat, profesorii de astăzi desfăşoară, asemeni antecesorilor lor, o intensă activitate creatoare.

În oraşe mai mari sau mai mici — şi nu numai în oraşe, ci şi la sate — pretutindeni şcoliile continuă şi cultivă fondul de aur al tradiţiilor moştenite de la înaintaşi. Paralel cu aceste tradiţii se nasc şi cresc tradiţii noi. Sînt florile contemporaneităţii, ale societăţii moderne care, pe măsura scurgerii timpului, se înscriu în istoria învăţămîntului nostru şi îl fac să se ridice pe noi culmi.

În peisajul contemporan, efervescente eforturi creatoare

Statornicirea, printre normele fundamentale ale vieţii ţării noastre, a consultării ample a întregului popor în adoptarea unor măsuri menite să determine un nou curs al activităţii în toate domeniile de larg şi vital interes a stimulat şi mai mult iniţiativa şi gîndirea creatoare a membrilor corpului didactic. La baza noilor documente de partid şi de stat privind dezvoltarea învăţămîntului se află mii şi mii de propuneri ale oamenilor şcolii, unele de amploarea unor veritabile studii care prospectează direcţiile principale ale evoluţiei în perspectivă a şcolii româneşti de toate gradele. Alte mii de propuneri vin să întregească pînă la amănunt trăsăturile proprii ale fiecărei forme de învăţămînt din ţara noastră.

Începînd cu reaşezarea pe noi baze a cercetării privind psihologia pedagogică şi pedagogia copilului, trecînd prin studierea stadiului actual şi prospectarea evoluţiei în viitor a diferitelor structuri de învăţămînt şi ajungînd la amplele studii de pedagogie comparată menite să determine coordonatele învăţămîntului românesc pe planurile de referire ale învăţămîntului mondial, ansamblul forţelor cercetării noastre ştiinţifice în educaţie şi învăţămînt sînt angajate în vaste şi efervescente eforturi creatoare. Puternicului sector al cercetării instituţionalizate — pentru care mulţi specialişti valoroşi de peste hotare ne invidiază — i se adaugă investigaţiile şi experimentele coordonate ale practicienilor din instituţiile de învăţămînt, dintre care unele ating un nivel de interes naţional. Datele comparative cuprinse într-o serie de anchete de sociologie pedagogică întreprinse în ultimii ani arată că numărul învăţătorilor şi profesorilor cuprinşi în sfera cercetării pedagogice şi a investigării fenomenelor educaţionale a crescut din anul 1964 pînă în anul 1968 de peste două ori şi jumătate. Studii şi experimente efectuate independent în diferite colţuri ale ţării se interferează şi se amplifică, conturînd direcţii de îmbogăţire şi de adîncire în conţinut a procesului de învăţămînt, metode şi forme noi, originale care sporesc randamentul şi capacitatea formativă a muncii de educaţie. Confluenţa aceasta, contopirea din ce în ce mai deplină între teoria pedagogică şi practica didactică este la rîndu-i un puternic izvor de tărie pentru şcoala noastră contemporană.

Peisajul contemporan al învăţămîntului românesc cuprinde, alături de şcoli care sărbătoresc trei veacuri şi jumătate de învăţămînt cu tradiţii latiniste şi umaniste, şcoli dotate cu laboratoare pentru un învăţămînt modern şi eficient, cu mijloace tehnice audio-vizuale de factură internaţională, şcoli cu clase speciale în faţa cărora dezvoltă prelegeri academicieni şi profesori universitari.

Confluenţe care determină vigoare şi dinamism

Şcolile de mai multe ori centenare, departe de a se menţine în limitele unui învăţămînt clasicizant, închistat, sînt larg deschise înnoirilor, făcînd din acestea unul dintre principalele atribute ale continuării unei tradiţii educative pe ale cărei cercuri de vîrstă se află încrustate numele unor personalităţi ale culturii, ştiinţei, tehnicii şi artei româneşti. Şcolile a căror existenţă integrală este legată de anii noştri socialişti au luat ca bază experienţa secular a învăţămîntului românesc şi, acţionînd cu entuziasmul ce caracterizează tinerele colective, s-au înscris pe orbita unor acţiuni instructiv-educative mature şi prestigioase. Ne situăm din nou, prin această activitate complementară, în zona unei confluenţe care determină vigoarea şi dinamismul şcolii noastre de astăzi.

Rezultatele din ce în ce mai valoroase obţinute de ultimele promoţii de absolvenţi ai şcolilor noastre de toate gradele sînt o mărturie de primă şi indubitabilă importanţă a capacităţilor învăţămîntului românesc de a rezolva cu succes sarcinile ce i-au fost trasate de partid şi popor.

Este foarte interesant că modernizarea însăşi ia proporţii de tradiţie. Profesorii de la Liceul „Gh. Şincai", căutînd în urmă cu cîţiva ani o modalitate de a spori calitatea rezultatelor pe care le dădeau elevii la învăţătură, s-au gîndit să iniţieze o adevărată acţiune de cercetare ştiinţifică ale cărei rezultate trebuiau să indice calea de ales pentru ridicarea nivelului la învăţătură. Cînd acţiunea de cercetare a luat sfîrşit, datele ei au condus, între alte concluzii, la necesitatea tratării diferenţiate a elevilor. Vreme de doi ani s-a apelat la tratarea diferenţiată, individuală a elevilor după metodele clasice. Rezultatele la care a dus această soluţie dovedindu-se de ajuns de palide, s-a născut ideea de a se apela la metode noi — şi anume, la instruirea programată, de natură să asigure o reală tratare diferenţiată. Colectivul de profesori care s-a ocupat de elaborarea programelor respective creează în şcoală o nouă tradiţie — aceea a învăţămîntului modern.

Modernizarea şi semnificaţiile ei

Vorbind despre această încercare, continuată în prezent cu perseverenţă de profesorii Liceului „Gh. Şincai", n-am dat decît un exemplu. Aşa au început şi profesorii altor licee din ţară care, mînaţi de dorinţa de a-şi perfecţiona munca, au făcut mai întîi cercetări timide, iar apoi, căpătînd încredere, au extins şi au consolidat aceste începuturi. Există deja în ţară licee cu săli de clasă care nu mai seamănă cu familiarele încăperi tradiţionale, rezumate la bănci, tablă şi catedră, ci cu laboratoarele unor mari institute de cercetare. Ele au aspectul unor elegante amfiteatre cu pereţii capitonaţi, cu ecrane, fonoteci şi filmoteci, cu microfoane etc. Asemenea săli se întîlnesc, de pildă, la Liceul din Baia Mare.

Aici se afla un laborator creat poate în primul rînd datorită pasionatului profesor Eugen Novac, autor al unei „Fizici experimentale", tipărită în localitate. Laboratorul lui constituia o mică demonstraţie a posibilităţilor pe care le oferă tehnica modernă. Am folosit verbele la trecut nu pentru că ar fi vorba de o realizare efemeră, care s-a consumat, ci fiindcă acest laborator nu a însemnat decît începutul unei tradiţii. Nu de mult a fost creat un al doilea laborator, care îşi propune de asemenea să folosească tehnica modernă în predare, dar la un nivel superior primei încercări.

Modernizarea dă naştere unei noi didactici, care demonstrează posibilitatea de a spori eficienţa procesului de învăţămînt. Uneori este încă dificil să delimitezi, în masa multiplelor încercări de perfecţionare a predării, ceea ce se va impune ca o tradiţie viguroasă de ceea ce este o simplă experienţă trecătoare. Un lucru se poate afirma însă cu certitudine de pe acum că generaţiile actuale de profesori sînt făuritorii unor puternice şi înalte tradiţii, pe care se va consolida viitorul învăţămînt românesc.

În urmă cu doi ani de zile au luat fiinţă clasele speciale: o formulă avînd scopul de a aduna la un loc pe cei mai buni dintre cei mai buni, pe cei care vădesc talent şi pasiune pentru o anume disciplină. Pentru aceşti alergători de mare viteză au fost selecţionaţi profesori anume şi s-a stabilit un regim de studiu deosebit, menit nu numai să favorizeze ecloziunea aptitudinilor lor, ci ceva mai mult: să le stimuleze şi să le întreţină capacitatea pe linia marii rezistenţe. Acum, după cîţiva ani de funcţionare, tradiţiile claselor speciale pentru elevii cu aptitudini şi interese deosebite în domeniul matematicii, fizicii şi chimiei încep să se consolideze. Se creează, aici, forme deosebit de interesante de activitate, de un nivel rareori atins în trecut. Elevii clasei a XI-a de matematică de la Liceul „Gheorghe Lazăr" din Capitală, bunăoară, au organizat recent, sub conducerea profesorului de specialitate, un simpozion de ridicată ţinută ştiinţifică. Între clasele speciale de fizică ale liceelor „Emil Racoviţă" din Cluj şi „Emil Racoviţă" din Iaşi a avut loc un schimb de experienţă în cadrul căruia elevii şi-au propus unii altora, spre rezolvare, probleme originale, interesante şi complexe.

★

Vechile şi noile tradiţii ale învăţămîntului se constituie într-un eşafodaj de largă anvergură, care reprezintă partea lui stabilă, alimentîndu-l cu vigoarea duratei. În anii din urmă, reevaluate şi îmbogăţite, ele au căpătat o nouă forţă, care vine din forţa idealurilor şi direcţiilor de dezvoltare ale vieţii sociale contemporane.

VICTOR MIRCEA

În Muzeul de istorie al Liceului „Nicolae Bălcescu" din Capitală

Laboratorul audio-vizual de la Liceul „Mihai Viteazul" din Turda

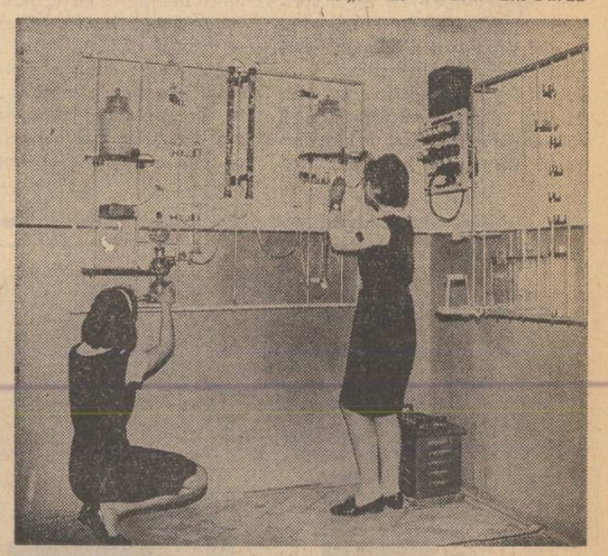

Instalaţia pentru obţinerea produselor clorosodice construită de elevele cercului de chimie condus de prof. Constantin Zavati de la Liceul „Vasile Alecsandri" din Bacău

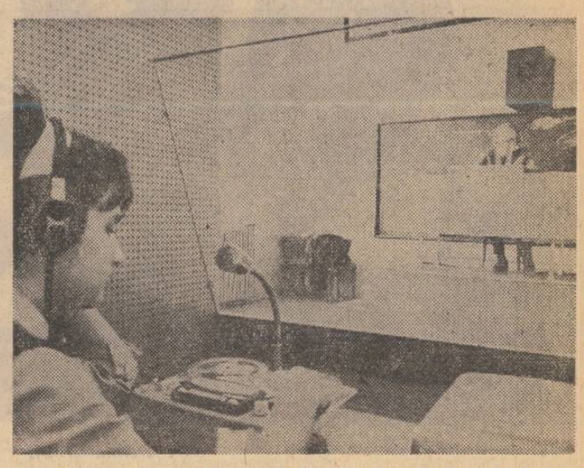

În cabinetul de limbi străine al Liceului „Ion Neculce" din Bucureşti

PREOCUPĂRI CURENTE ALE INSPECTORATELOR ŞCOLARE

Inspectoratele şcolare judeţene şi-au axat întreaga activitate din lunile de vară pe asigurarea, în toate unităţile şcolare, a unor condiţii optime pentru începerea şi desfăşurarea cursurilor în noul an şcolar.

Un sondaj efectuat la inspectoratele judeţene, Dolj, Olt, Teleorman, Vrancea, Sibiu şi Alba ne-a permis să constatăm în ce stadiu au ajuns pregătirile, cum au fost rezolvate problemele esenţiale care se pun anul acesta în legătură cu deschiderea şcolilor.

Pentru cei mai mici elevi

Una din aceste probleme este, după cum se ştie, organizarea claselor care vor cuprinde copii de 6 ani. La toate inspectoratele amintite acţiunile pregătitoare pentru deschiderea şi funcţionarea acestor clase au fost puse la punct. Pretutindeni clasele au fost organizate numai în localităţile şi circumscripţiile şcolare unde părinţii şi-au exprimat dorinţa de a-i înscrie la şcoală pe copiii de 6 ani şi unde numărul acestora formează efectivul necesar. În şcolile din judeţul Dolj vor funcţiona 56 de clase I cu copii de 6 ani, în judeţul Olt 47, în judeţul Sibiu 22. Pentru toate aceste clase au fost recrutaţi învăţători cu vechime şi experienţă la catedră, buni cunoscători ai psihologiei copilului, ai problemelor multiple pe care le ridică predarea la clasa I. Pentru ca ei să fie familiarizaţi chiar de la început cu problemele pe care le vor avea de rezolvat în vederea introducerii cît mai fireşti a copiilor în activitatea şcolară, la Alba Iulia, la Craiova, la Sibiu s-au organizat consfătuiri ale acestor învăţători cu educatoarele.

Discuţii ample s-au desfăşurat în ultimele săptămîni şi cu părinţii viitorilor şcolari. La unele întîlniri între învăţători şi părinţi au fost invitaţi, de asemenea, psihologi şi medici.

Au fost asigurate din vreme şi manualele pentru aceste clase, materialul didactic necesar, precum şi mobilierul — bănci adecvate, table etc.

Învăţătorii care vor preda la clasa I cu copii de 6 ani ar fi dorit să poată consulta din timp, spre a se pregăti mai bine pentru munca lor, programa după care urmează să-şi organizeze predarea. Ei au aflat, din unele relatări publicate în presă, că s-a elaborat o programă unică de învăţămînt care se va aplica la toate clasele I, că această programă prevede, pe lîngă un număr de ore pentru activităţi de tip şcolar, şi ore pentru jocuri distractive, plimbări etc., că perioada preabecedară s-a prelungit etc. Programa propriu-zisă n-au avut-o însă în mînă, ceea ce le-a îngreuiat mult munca de pregătire. Să sperăm — ne-au spus unii inspectori — că ea se va afla totuşi în mîna învăţătorilor pînă la începerea cursului scurt de pregătire ce va fi organizat pentru ei la nivel judeţean, aşa încît să poată veni avizaţi la acest curs.

Şcolarizarea — o problemă care nu poate scăpa atenţiei

Pe agenda de lucru a inspectoratelor judeţene a stat în această perioadă şi şcolarizarea tuturor copiilor de vîrstă şcolară. În vederea rezolvării ei, pe lîngă măsurile luate în fiecare unitate şcolară, inspectoratele au cerut sprijinul organelor locale de partid şi de stat, care l-au acordat, de altfel, cu maximă solicitudine.

In judeţul Teleorman măsurile stabilite pentru asigurarea unei bune şcolarizări au fost pe larg dezbătute atît la nivel judeţean, cît şi în comune. Pentru a se înlătura lipsurile existente în anul şcolar trecut, s-a desfăşurat o activitate intensă pe această linie. Astfel, cîteva săptămîni inspectorii au stat zi de zi la şcolile generale nr. 4 din Alexandria, nr. 1 din Turnu Măgurele, nr. 3 din Zimnicea, cît şi la cele din comunele Ţigăneşti, Islaz şi altele, efectuînd împreună cu cadrele didactice un riguros recensămînt al tuturor copiilor de vîrstă şcolară şi punînd la punct evidenţa, care uneori s-a dovedit a fi defectuos întocmită, întrucît nu înregistra întotdeauna plecarea elevilor din şcoală sau din localitatea respectivă. În judeţul Olt, inspectoratul a organizat în comunele Poplogeni, Stupina, Ialca şi Bratsavăţ, o largă acţiune de propagandă. S-au ţinut expuneri la căminul cultural şi la staţia de radio amplificare, s-au iniţiat numeroase discuţii colective şi individuale cu părinţii. De asemenea, s-au trimis scrisori de înştiinţare tuturor familiilor ai căror copii sînt înscrişi în clasele I sau a V-a.

De ce n-au sosit încă în şcoli toate programele?

Am semnalat mai sus faptul că învăţătorii claselor I sînt stînjeniţi în pregătirea lor pentru munca din noul an şcolar din cauză că programele acestor clase încă n-au sosit în şcoli. Dar şi la alte clase şi obiecte mai lipsesc o serie de programe.

S-a discutat de nenumărate ori despre importanţa pe care o are în buna desfăşurare a procesului de învăţămînt asigurarea din timp a tuturor programelor şcolare pentru noul an de studiu. Necesitatea cunoaşterii şi studierii lor din vreme de către cadrele didactice nu mai trebuie argumentată. Cercetînd la inspectorate care este situaţia în această privinţă, răspunsurile primite nu au fost tocmai satisfăcătoare. Este adevărat, majoritatea programelor pentru clasele V-XI s-au trimis inspectoratelor, iar acestea le-au difuzat şcolilor. La inspectoratele Teleorman, Vrancea, Sibiu ni s-a semnalat însă lipsa programelor de istorie şi de limba şi literatura română pentru clasele a IX-a şi a XI-a, ca şi a programelor de economie politică şi de educaţie cetăţenească. Pentru clasa a XII-a, pînă la data sondajului nostru — 11 august — nu sosise nici o programă.

Deşi cunosc dificultăţile pe care le ridică neasigurarea la timp a programelor, direcţiile de resort din Ministerul Învăţămîntului au neglijat şi în acest an trimiterea lor din vreme. Programele erau însă deosebit de necesare mai ales pentru clasa a XII, care, începîndu-şi în acest an activitatea, va funcţiona pe baza unor programe şi manuale noi.

Asigurarea tuturor şcolilor cu toate programele în timpul scurt ce a mai rămas pînă la deschiderea cursurilor este o sarcină care se impune cu maximă urgenţă.

În noul an, o pregătire superioară a corpului profesoral

Printre obiectivele înscrise în preocupările actuale ale inspectoratelor judeţene se numără şi acele menite să contribuie la perfecţionarea profesorilor şi învăţătorilor, la ridicarea pregătirii lor de specialitate, la sporirea eficienţei activităţii lor didactice. Sînt toate preocupări majore, meritorii, care se înscriu pe linia trasată de Plenara C.C. al P.C.R. privind ridicarea învăţămîntului nostru pe o treaptă superioară.

În acest sens ni s-au părut deosebit de valoroase şi actuale măsurile luate de inspectoratele judeţene Olt şi Vrancea. Începînd din primele săptămîni ale noului an, inspectoratul judeţului Olt, bunăoară, va organiza pentru profesorii de literatură română, istorie, matematică, chimie şi fizică un ciclu de expuneri la care vor fi prezentate cele mai noi cuceriri în domeniul respectiv. Expunerile vor fi susţinute de cadre universitare, de oameni de artă, ştiinţă şi cultură. Vor fi organizate de asemenea expuneri privind rolul şi folosirea aparatelor audio-vizuale moderne. Mai îndeaproape se va ocupa inspectoratul în viitorul an şcolar şi de îmbunătăţirea conţinutului activităţii educative. Astfel, cu sprijinul Institutului de ştiinţe pedagogice şi al Institutului de psihologie se vor organiza pentru diriginţi consfătuiri cu cercetători în domeniul pedagogiei şi psihologiei, la care se vor aborda o serie de aspecte ale educaţiei copilului şi adolescentului. De asemenea, este programată o consfătuire cu directorii şi cu profesorii de literatură română din şcolile care editează reviste ale elevilor. La aceste consfătuiri vor fi invitaţi şi scriitori, critici de artă, graficieni.

Demne de subliniat sînt şi măsurile luate de inspectoratul judeţului Vrancea pentru perfecţionarea conţinutului activităţii desfăşurate în cercurile pedagogice şi comisiile metodice. Acestea vor fi transformate — din întîlniri unde se prezentau adesea probleme cunoscute sau aspecte nesemnificative — în adevărate cercuri de studii, care vor aborda o tematică vizînd probleme actuale ale specialităţii respective, ca şi ale pedagogiei şi psihologiei. În primele şedinţe din noul an şcolar cercurile pedagogice vor dezbate tema „Ce însemnează a fi profesor şi pedagog al epocii moderne".

Am consemnat în sondajul de faţă doar cîteva aspecte ale preocupărilor pe care le au inspectoratele judeţene în această perioadă, aspecte care, firească, nu ilustrează complet şi multilateral ampla activitate ce se desfăşoară pentru deschiderea în bune condiţii a noului an şcolar. Ceea ce trebuie subliniat este însă faptul că peste tot se manifestă spirit de răspundere, că fiecare măsură luată este menită să asigure şcolii, învăţămîntului o înaltă calitate, un randament sporit.

M. ROBEA

SE APROPIE...

Dacă urmăriţi cum evoluează printre frunze miniaturile de buzdugan ale castanelor, veţi constata că se apropie data cînd şotroanele de pe trotuare vor fi părăsite în schimbul ghiozdanelor...

În şcoli miroase proaspăt a curăţenie. Veselia pereţilor nou zugrăviţi şi ecoul unei voci într-o clasă goală arată limpede că se apropie 15 septembrie.

Ştiu: în primele două săptămîni orarul se va modifica de la o zi la alta; elevii se vor mai muta dintr-o clasă în alta; directorii vor trebui să se împartă în zece ca să poată rezolva operativ, metodic şi gospodăreşte totul; secretariatul va avea de răspuns de sute de ori pe zi, cu calm şi claritate, aceloraşi întrebări. Nu-i uşor începutul de an în şcoli...

Există totuşi posibilităţi de uşurare. Încadrările se cunosc (scrie în ziare că au fost întocmite în proporţie de 90%). Se pot face deci orarele. Anul trecut în şcoala noastră, de pildă, s-a putut intra din prima zi în clase după orarul definitiv.

Îmi aduc aminte că la începutul anului şcolar trecut am întîlnit în cancelarie o colegă foarte tristă: i se „luaseră" copiii. De regulă, continuitatea claselor se respectă în toate şcolile. Există însă o fluctuaţie a vîrfurilor, o tendinţă de acaparare a celor mai bune elemente de către anumiţi profesori. Cunosc cazuri cînd într-un liceu cu renume un profesor avea obiceiul să-şi selecţioneze singur, după mediile de la examenul de admitere şi după foaia matricolă a anilor precedenţi, viitorii discipoli. N-am înţeles niciodată cum direcţia şcolii respective se lăsa convinsă de profesor, consider actul profesorului în orice caz necolegial.

Există apoi, la alţi profesori, tendinţa de a căuta să fie încadraţi la clase paralele „ca să pregătească o singură dată lecţia". Procedeul acesta se răzbună însă mai totdeauna la examenele de definitivat sau de grad...

Mai dăinuie încă, pe la unii, şi tendinţa unei severităţi excesive în trimestrul întîi. E o recunoaştere tacită a neputinţei de a ţine clasa în mînă altfel decît cu ameninţarea primului trimestru. Prevăd de pe acum îngăduinţa excesivă a unor colegi la examenele de corigenţă, îngăduinţă care va provoca reflexul condiţionat al neînvăţării pentru corigenţă în anii următori. Îngăduitorii vor constata ulterior că elevii lor au uitat în timpul verii şi ce mai ştiau la sfîrşitul anului. Prevăd, de asemenea, la aceleaşi examene, severitatea excesivă a altora, cu rezultate la fel de puţin pozitive.

Prevăd un an nu tocmai uşor, dar foarte interesant pentru profesorii claselor a XII-a, primul an cînd apare această ultimă clasă, după cum prevăd un an bogat în experienţe folositoare pentru toţi profesorii.

Îl vom începe peste cîteva săptămîni. Să pornim cu dreptul!

CONST. OTTESCU

Cum răspunde I.M.D.-ul cerinţelor şcolii?

Încă de la începutul vacanţei, şcolile s-au îngrijit să-şi pună la punct laboratoarele şi muzeele pentru noul an de învăţămînt. Materialele didactice existente au fost revizuite şi sortate, s-au făcut reparaţiile de rigoare, aşa ca fiecare aparat, fiecare piesă să poată sluji cît mai bine predării. Şi, în acelaşi timp, s-a făcut loc în rafturi pentru materiale didactice noi, menite să sprijine eforturile de modernizare a învăţămîntului. Cum răspunde întreprinderea bucureşteană de material didactic aşteptărilor? — iată tema convorbirii pe care un redactor al gazetei noastre a avut-o cu tov. LUCA MINA, inginer şef la I.M.D.

— Sarcinile de producţie ale întreprinderii noastre pe anul în curs — ne-a spus ing. Mina — reprezintă fabricarea unui număr de 100 de sortimente, în cantităţile cerute de Ministerul Învăţămîntului. Producţia aferentă perioadei care a trecut de la începutul anului şi pînă acum a fost realizată, şi un număr de peste 75 de sortimente, fabricate în cantităţile prevăzute în plan, au fost terminate, fiind livrate sau în curs de livrare la beneficiari. Pînă la sfîrşitul anului şi celelalte 25 de sortimente din plan vor fi realizate în cantităţile planificate.

— Care sînt noutăţile pe care le vor întîlni elevii în şcoli, în materie de material didactic, în toamna acestui an?

— S-au realizat, pe lîngă materialele intrate anterior în producţie, 15 sortimente noi. Este vorba mai ales de materiale din domeniul fizicii şi al ştiinţelor naturale. Printre materialele destinate studiului fizicii se află o nouă maşină centrifugă cu accesorii, cutia cu rezistenţe, un radiometru, un set de planşe electrice, o trusă de emisie-recepţie etc. Pentru ştiinţele naturale, un set de secţiuni în rădăcină, tulpină, frunză şi pistil, bobul de grîu încolţit şi altele. Trimitem de asemenea şcolilor o trusă completă pentru studiul matematicii, destinată unor şcoli speciale, figuri magnetice pentru numere, care vor fi utilizate de şcolari şi altele.

— Ne îndoim că şcolile vor fi satisfăcute doar cu atît...

— Se află la noi, în faza de studiu şi proiectare, materiale mai moderne care, credem, vor mulţumi pe beneficiarii noştri. Iată, bunăoară cîteva dintre noile sortimente pe care le vom fabrica în cursul anului 1969: un aparat pentru demonstrarea modului de lucru al schimbătorilor de ioni, destinat laboratoarelor de chimie, un aparat necesar studiului rezistenţei electrice a metalelor, un giroscop, o trusă destinată unor lucrări practice din domeniul mecanicii solidelor, precum şi un aparat necesar studierii mişcării uniforme accelerate, o machetă a celulei vegetale, o alta privind fecundarea, segmentarea şi evoluţia embrionului, modele ale organelor de simţ, o sumă de preparate microscopice. O parte din aceste materiale va ajunge în şcoli, sperăm, încă în cursul acestui an şcolar.

— Căror cauze i se datorează, după părerea dv., ritmul relativ lent de lucru al întreprinderii de material didactic?

— Multe cauze ţin de însăşi activitatea noastră, pe care ne străduim s-o perfecţionăm. M-aş referi însă şi la unele greutăţi cu care luptăm şi pe care singuri nu le putem înlătura. Iată, ceea ce ne împiedică foarte mult în valorificarea tuturor posibilităţilor noastre este situaţia aprovizionării tehnico-materiale. Aici dăinuie în continuare premise pentru o proastă organizare a muncii, pentru nerealizări de plan.

— În ce constau, practic, greutăţile?

— Noi necesităm anual, pentru fabricaţia curentă, cantităţi destul de mici de materiale (se ştie că noi producem numai 10 la sută din materialul didactic fabricat în ţară). În unele cazuri — şi acesta este cazul materialelor dirijate — cantităţile de materiale sînt mai mici decît minimul prevăzut la contractare. Ca urmare, furnizorii nu ne pot include în contracte şi sîntem nevoiţi să ne aprovizionăm de la cei pe care îi numim curent „colaboratori". Este vorba de cedări din plusuri existente la terţi aprovizionaţi de la prima mînă. Aşa stau lucrurile, de exemplu, la bare de oţel. Aici necesarul nostru este de 40 de kg, în timp ce minimul de contractare este de 50 de kg. Dacă am contracta 50 de kg am cădea în altă deficienţă, deoarece ne-ar rămîne 10 kg în stoc supranormativ. La fel stau lucrurile cu tabla de alamă, cu barele de aramă şi în general cu laminatele. În alte cazuri, Ministerul Învăţămîntului nu primeşte repartiţii corespunzătoare necesităţilor noastre. Aşa este cazul sîrmei de cupru pentru bobinaj, la care cota Ministerului Învăţămîntului este de 500 kg pe trimestru, în timp ce nevoile noastre depăşesc 800 de kg. Ca urmare, în prima parte a anului lucrăm cu avansuri, iar în a doua sîrma de cupru ne lipseşte complet. Aşa se întîmplă şi cu granulele de polistiren, din care ne lipsesc circa 20 de tone anual, şi cu şuruburile, unde nu avem acoperire decît pentru 60 la sută din cantitatea necesară. Cît despre plăcile de seleniu, aici nu ni s-au dat deloc repartiţii şi salariaţi ai noştri colectează zi de zi plăcile ce ne sînt necesare nouă din rebuturile uzinei „Electromagnetica". Neputîndu-se face contracte — şi trebuie subliniat că 40 la sută din aprovizionare nu este acoperită din contractare — devine evident că termenele de livrare a materialului didactic la beneficiar sînt depăşite.

Fără îndoială că, dacă n-ar trebui să ne cheltuim o mare parte din eforturi cu asemenea chestiuni legate de înseşi condiţiile activităţii noastre, am putea lucra mai mult şi mai bine. Cu deosebire trebuie îmbunătăţită la noi metodologia de lucru privind lansarea, urmărirea şi executarea planurilor de lucru atît din punct de vedere al proiectării, cît şi în domeniul tehnologiei şi realizării finale.

Convorbirea noastră cu inginerul şef al I.M.D.-ului a arătat că este într-adevăr de datoria colectivului întreprinderii să lupte pentru a ajunge la nivelul unor uzine cu adevărat fruntaşe în ceea ce priveşte calitatea producţiei şi că, întreprinderea trebuie mai îndeaproape sprijinită.

Pregătirea materialului didactic pentru studiul biologiei

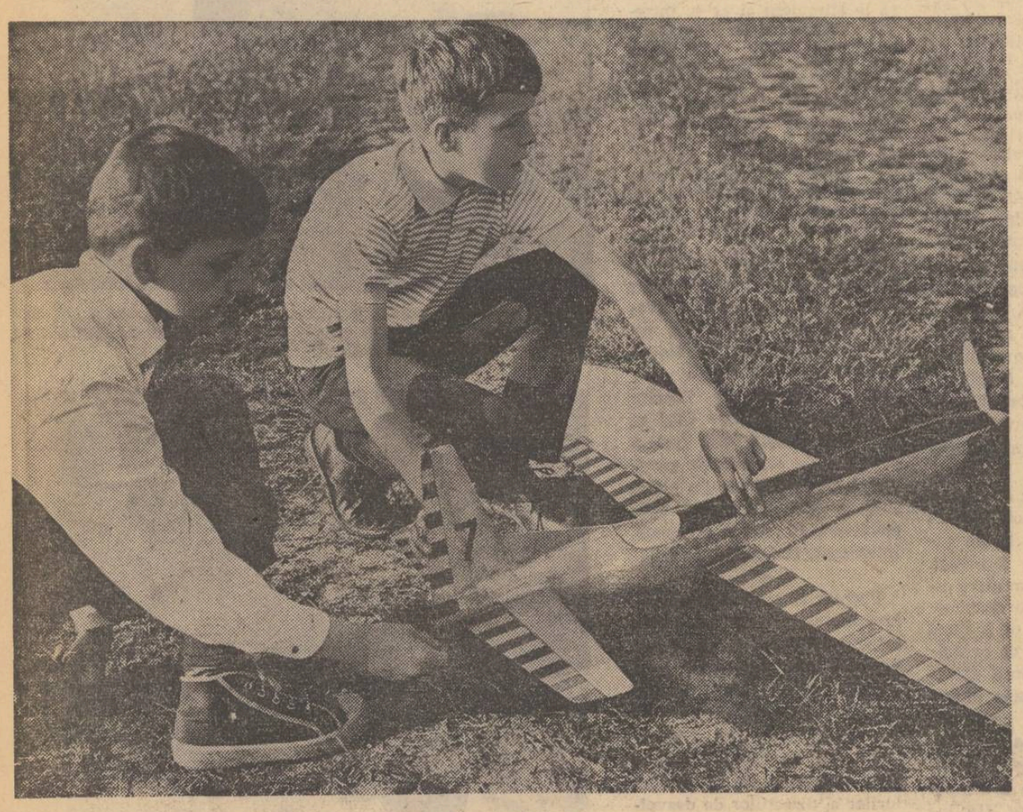

Aeromodelism

Despre ghiozdane, penare şi alte rechizite

Mai devreme decît în alţi ani, în acest sfîrşit de vară librăriile au fost asaltate de tradiţionalii consumatori de rechizite — elevii, în căutare de caiete, creioane, tocuri, compasuri, călimări, serviete, ghiozdane...

Trebuie să ne exprimăm satisfacţia că în acest an sortimentele sînt mai multe, iar perspectivele întrevăzute în depozitele librăriilor arată limpede că producătorii şi comerţul s-au grăbit să asigure cu rechizite necesităţile pieţei. Dar toate acestea nu înseamnă că problema rechizitelor s-a rezolvat sau că ea nu mai generează altele.

Ne gîndim la faptul că bunele şi practicele ghiozdane de mînă şi de spate din şpalt, trainice şi ieftine, au dispărut fără urmă după primul asalt al micilor consumatori, fiind acum înlocuite prin ghiozdane de piele fără buzunar care, firesc, prin preţul lor mai ridicat, incită la rezerve, sau la pieirea fără urmă a unor categorii de serviete din P.C.V. Încăpătoare, rezistente şi foarte căutate, după ce au provocat prin precara lor prezenţă în rafturile librăriilor cozi lungi, acestea s-au eclipsat acum definitiv. De altfel, nici serviete de piele nu se mai găsesc în toate librăriile. Se pare că în locul tuturor acestora se aşteaptă sortimente noi. Dar cînd? Ne gîndim şi la faptul că întreprinderea „Arta mobilei" din Tg. Mureş, deşi a furnizat astă vară librăriilor, în stocuri restrînse, un foarte frumos penar din lemn, cu maşină de socotit în interior, nu a perseverat pe această linie astfel încît tocmai acum cînd e nevoie de el, elevii nu mai găsesc de mult dispărutul penar. Nu înţelegem nici de ce lipsesc liniile lungi de 40 pînă la 50 cm, confecţionate din material plastic şi am rămas surprinşi de faptul că noua şi ingenioasa călimară din material plastic transparent, căpătînd un singur capac în plus, a reuşit performanţa de a-şi dubla preţul iniţial. Pentru acest motiv se caută în zadar varianta veche şi nu se vinde cea nouă.

O „aventură" regretabilă a fost şi aceea a compasului „Olimpia". Librarii s-au bucurat cînd au auzit că preţul acestui compas foarte bun s-a redus de la 20 de lei la 13 lei. Din păcate, cu acest prilej compasul a suferit nu numai o reducere valorică — parţială — dar şi una fizică — şi aceasta integrală: nu s-a mai livrat.

Curios este traseul unor rechizite. Se pare că fabrica „Stăruinţa" din Bucureşti livrează caiete şi la Bacău, în timp ce fabrica „Steaua roşie" din Bacău îşi trimite marfa şi la Bucureşti. De ce? Nu se ştie. Se pare că numai aşa, pentru plimbarea în sine...

Aceste deficienţe se pot remedia pe parcurs. Timp mai este. Să fie, numai, şi dorinţa — şi stăruinţa — de a le remedia.

C. DORU

Către o schimbare a perspectivei în studiul gramaticii

Între faptele de limbă şi definiţiile lor ● Instrumentul lingvistic, o condiţie esenţială a activităţii intelectuale ● Care este cheia studiului gramaticii?

Ca şi în domeniul celorlalte discipline, şi în domeniul limbii, al gramaticii ei se înregistrează în ultimii ani numeroase căutări vizînd înnoirea, modernizarea conţinutului şi formelor predării. Apar tot mai frecvent lucrări ale unor specialişti care tind să adapteze mai bine gramatica şcolară cerinţelor contemporane, s-o facă mai uşor şi mai profund înţeleasă de elevi. O asemenea lucrare este, de pildă, cea intitulată „Gramatica nouă în şcoală". *)

Autorul ei, profesorul Georges Court, reproşează în primul rînd gramaticii predate în prezent în şcoală faptul că ea nu permite elevilor să înţeleagă funcţionarea limbajului, că le transmite noţiuni confuze, suprapunînd o descriere semantico-logică a categoriilor de sens şi a raporturilor dintre ele pe un sistem de ierarhizări şi de construcţii ale unor forme care nu le corespund — cu alte cuvinte, că prezintă definiţii care nu corespund faptelor de limbă. Gramatica şcolară, subliniază G. Court, nu ţine seama de realizările lingvisticii şi, în special, de realizările şcolii structuraliste.

Or, ideile formulate de această şcoală cu privire la faptul că limba este un instrument cu o structură internă proprie, că fiecare element al acestei structuri nu are valoare decît prin referirea la alte elemente, că orice modificare a unui element antrenează o adaptare a structurii, a sistemului existent, un nou echilibru intern al acestui sistem — au deschis calea unor ample cercetări nu numai în domeniul limbii, dar şi în logică, în psihologie, în antropologie, în noile discipline ale informaţiei, în semiologie, în cibernetică. Se consideră, pe bună dreptate, că gramatica şcolară nu poate să rămînă mai departe străină de progresele făcute în ştiinţă, că ea trebuie să ţină seama de noile perspective pe care le deschid acestea.

Sarcina modernizării studiului gramaticii se pune cu atît mai insistent cu cît problema limbajului interesează cercuri ştiinţifice foarte largi, studiul limbii aflîndu-se la răspîntia multor ştiinţe. Dar nu numai pe plan ştiinţific, ci şi pe plan pedagogic se simte stringent nevoia unei înnoiri. Aşa cum este predată, gramatica reprezintă pentru elevi, cel mai adesea, un obstacol în studiul limbii, derutîndu-i şi descurajîndu-i. Or, întreaga activitate a intelectului, îmbogăţirea acestuia, trecerea la operaţiile mentale abstracte se bazează în foarte mare măsură pe stăpînirea instrumentului lingvistic. Copilul care la 10—12 ani n-a dobîndit priceperea de a mînui suficient de corect limba sa maternă în vorbire şi scriere este mult handicapat în dezvoltarea lui intelectuală, ca şi în opţiunea profesională.

În lucrarea sa, G. Court propune un nou mod de predare a gramaticii, o schimbare a perspectivei din care este privită aceasta. Despre ce este vorba, în linii mari? De-a lungul întregii sale lucrări revine cu insistenţă cuvîntul „opoziţie", pe care autorul îl consideră cuvîntul-cheie al studiului limbii şi gramaticii. Valorile gramaticale sau semantice, susţine el, apar numai în contextul unei fraze, al unui grup de cuvinte; alegerea semnelor pentru crearea unui mesaj purtător de sens cere ca cel ce face această alegere să simtă, atunci cînd le asamblează, valoarea lor contextuală. Dar acest lucru este posibil numai pentru că în limbă semnele se organizează în sisteme de „opoziţie": orice semnificaţie aleasă se determină în confruntarea cu sistemele diferite sau contrare, născîndu-se din diferenţele lor — diferenţe de semnificaţie, asociate cu diferenţe de formă. Pentru a argumenta această teză a sa, G. Court recurge la o analogie: dacă toţi băieţii şi toate fetele unei familii ar purta acelaşi nume, ei n-ar putea fi chemaţi în mod individual; în mod necesar se impune, deci, o diferenţiere.

Concluzia la care ajunge este că orice semn, orice ansamblu de semne, orice construcţie trebuie să fie raportate întotdeauna la paradigmele lor, la permutanţii lor posibili, pentru că aceştia constituie între ei serii în care se operează, prin opoziţie, alegerea. De această noţiune esenţială, consideră el, depind categoriile, conversiunile, toate felurile de exerciţii de substituire, care au un puternic caracter formativ.

Metoda tradiţională, spune G. Court, clasează cuvintele după categoriile substanţă, proces, calitate legată de substanţă, circumstanţe legate de proces. Ea distinge propoziţii care sînt expresia unei judecăţi şi funcţii — relaţii de sens între cuvinte. Or, după părerea lui, trăsătura distinctivă a părţilor de vorbire o dau marile categorii referenţiale: de gen, de număr, de persoană, de dată, de aspect.

Autorul lucrării afirmă că nu intenţionează să introducă în studiul gramaticii o dezordine inutilă, ci să-l facă mai clar, mai interesant şi mai eficient, astfel încît el să permită elevilor, într-o primă etapă, să înţeleagă cum se organizează un enunţ, iar ulterior cum se realizează funcţiile limbii — funcţia de comunicare, care permite posesorilor aceluiaşi cod să comunice unul cu altul, funcţia de instrument de gîndire, care permite analiza şi reprezentarea experienţei proprii, relatarea ei, raţionamentul, organizarea proiectelor etc., funcţia de expresie şi, în sfîrşit, funcţia estetică, — precum şi faptul că toate aceste funcţii sînt interdependente.

Desigur, se pot face — şi se vor face, neîndoielnic — numeroase rezerve în legătură cu sistemul propus în lucrarea „Gramatica nouă în şcoală". Neîndoielnic este însă, în acelaşi timp, faptul că se impune o reevaluare a conţinutului şi metodelor predării gramaticii conform cu progresele realizate în ştiinţa limbii şi cu cerinţele pedagogiei moderne.

ALEX. IOANIŢESCU

*) Georges Court, La grammaire nouvelle à l'école, Presses Universitaires de France, Paris, 1968

Cercetări despre rolul educaţiei în dezvoltarea economică

In ultimul deceniu, rolul educaţiei în dezvoltarea economică a suscitat un interes crescînd. Socotind că este deci oportun să prezinte specialiştilor, ca şi marelui public, o informare generală în acest domeniu, UNESCO a editat recent o culegere de texte reprezentative consacrate problemei respective de către economişti clasici sau contemporani.

Culegerea cuprinde, în total, 66 de texte, alese de un comitet de redacţie compus din Mary Joan Bowman (Universitatea din Chicago), Michel Debeauvais (Universitatea din Paris), John Vaizey (Universitatea din Oxford) şi V. E. Komarov (Institutul de economie mondială din Moscova).

Printre principalele probleme tratate în cele 12 secţiuni ale culegerii figurează îndeosebi următoarele: educaţia ca exigenţă prioritară a dezvoltării; formarea capitalului uman; partea educaţiei şcolare în creşterea venitului pe cap de locuitor; costul şi randamentul investiţiilor în învăţămînt; resursele disponibile pentru educaţie; planificarea educaţiei.

Învăţămîntul în era spaţială

Comunicarea spaţială oferă în domeniul pedagogic soluţii la o altă scară decît mijloacele tradiţionale, permiţînd ca educaţia să fie gîndită după noi categorii şi noi dimensiuni.

Ţările dezvoltate au fost primele care au beneficiat de numeroasele progrese îndeplinite în domeniile învăţămîntului. O şansă egală ar putea fi dată, cu ajutorul comunicării spaţiale, tuturor ţărilor, oricare ar fi contingenţele lor geografice. Datorită acesteia ar deveni posibil ca ansamblul unui teritoriu să fie acoperit în mod instantaneu cu o reţea şcolară.

Cunoscutul specialist din domeniul televiziunii şcolare, H. Dieuzeide defineşte 3 stadii de evoluţie în învăţămîntul prin sateliţi: satelitul de la punct la punct, transmiţînd mesaje primite de staţiuni la sol (acest tip există în prezent, dar e puţin folosit pentru învăţămînt), satelitul de distribuţie, care ar putea fi pus la punct către anul 1970 şi care va difuza mesaje speciale primite direct de staţii receptoare special echipate în acest scop şi, în sfîrşit, satelitul de radiodifuziune directă, ale cărui mesaje vor putea atinge nemijlocit orice receptor individual sau colectiv situat în zona de difuzare.

Exemplare de Ilex Aquifolium, Taxodium distictum şi Diospyros Virginiana existente în parcul dendrologic al Liceului nr. 1 din Bistriţa

Un parc dendrologic şcolar

Creat în toamna anului 1958, parcul dendrologic al Liceului nr. 1 din Bistriţa cuprinde în momentul de faţă aproximativ 300 de specii şi varietăţi din flora indigenă şi exotică. Organizat pe baze ştiinţifice, el a fost plantat după criteriul sistematic-filogenetic — pentru a oglindi evoluţia regnului vegetal, ecologic — pentru a demonstra creşterea şi dezvoltarea speciilor şi peisagistic — pentru a îmbina în mod armonios habitusul şi culorile plantelor cu aspectul impunător al clădirii liceului şi al spaţiilor verzi din jurul lui. Pe fiecare arbore sau arbust sînt plăcuţe cu denumirile ştiinţifice, cele populare şi aria geografică de răspîndire.

În fiecare toamnă, după începutul anului şcolar, în lunile septembrie şi octombrie, precum şi primăvara, în lunile aprilie şi mai, printr-o programare succesivă a claselor, aici pot să-şi desfăşoare activitatea toţi elevii liceului. Ei sînt cei care execută plantările, lucrările de ocrotire împotriva dăunătorilor vegetali şi animali, de administrare a îngrăşămintelor organice şi minerale, ca şi toate celelalte lucrări de întreţinere. Parcul constituie astfel un util şi important mijloc de studiere a cunoştinţelor de botanică şi de biologie generală. Totodată, parcul dendrologic dă posibilitatea desfăşurării unei vii şi bogate activităţi în cadrul cercurilor de elevi. Aici s-au desfăşurat interesantele observaţii morfologice şi fiziologice asupra florei noastre.

An de an parcul dendrologic se îmbogăţeşte cu noi specii şi se extinde pe suprafeţe tot mai mari. La dotarea sa cu specii foarte rare au contribuit şi unele institute de cercetări, staţiuni experimentale şi întreprinderi agricole de stat, ca şi elevii sau părinţii acestora. Foştii elevi, dintre care mulţi sînt astăzi absolvenţi ai învăţămîntului superior, manifestă şi acum interes pentru dezvoltarea parcului, trimiţînd celor ce se îngrijesc de întreţinerea lui seminţe, sesizînd curiozităţi şi lucruri interesante din lumea plantelor.

Munca migăloasă şi atentă desfăşurată la Liceul nr. 1 din Bistriţa pentru realizarea şi întreţinerea parcului dendrologic este din plin răsplătită de frumoasele rezultate obţinute.

Prof. LIVIU CUBESCH
Bistriţa

Algebra în clasa I

Numeroşi specialişti consideră că nivelul inegal de pregătire al elevilor din licee şi al studenţilor se datorează faptului că, în timp ce o parte din aceştia au constituit obiectul unei stimulări intelectuale încă de la o vîrstă foarte mică, alţii au fost lipsiţi de o asemenea stimulare. Ca urmare ei preconizează să se procedeze de la vîrsta de 3 sau 4 ani la învăţarea cuvintelor, a cititului şi socotitului şi să se folosească metode moderne începînd din clasele cele mai mici.

O serie de experienţe interesante realizate în acest domeniu în U.R.S.S. au fost descrise de către profesorul D. B. Elkonin de la Academia de ştiinţe pedagogice din Moscova. Acesta a izbutit să-i facă pe copiii de 3 sau 4 ani să perceapă culorile, aducîndu-i astfel la nivelul atins de copii de 6 sau 7 ani. El a experimentat de asemenea o serie de căi menite să suprime trecerea dificilă de la aritmetică la algebră, începînd să predea, din primul an al şcolii primare, o „aritmetică fără cifre". Spre deosebire de metoda tradiţională, în care, datorită faptului că cifra exprimă o cantitate dată de obiecte, trecerea la fracţii, la proporţii se revela dificilă pentru copii, metoda adoptată de prof. Elkonin porneşte de la prezentarea grafică a cantităţilor — lungimi, greutăţi, volume — şi de la compararea acestor cantităţi. Apoi copiii sînt obişnuiţi să exprime aceste comparaţii prin litere şi semne de egalitate şi de inegalitate. În acest fel ei păşesc la învăţarea raţionamentului teoretic încă înainte de a cunoaşte numerele. Pe această bază copiii înţeleg fără dificultăţi că numărul este o relaţie, nu un obiect şi se dovedesc capabili să sesizeze mecanismul ecuaţiilor şi să-l folosească în rezolvarea problemelor cu ajutorul cifrelor sau al simbolurilor.

Contribuţii la studiul dezvoltării copilului

De mai bine de un deceniu, cinci echipe de cercetare, la Londra, Paris, Bruxelles, Stockholm şi Zürich desfăşoară un studiu asupra creşterii psihice şi asupra dezvoltării psihomotorii şi caracteriale a copilului normal. În cadrul acestui studiu se aplică metoda numită „longitudinală", bazată pe principiul examinării aprofundate şi repetate regulat, timp de mai mulţi ani, a unuia şi aceluiaşi eşantion de copii. Lucrările celor cinci echipe sînt puse la punct şi coordonate conform unui plan de ansamblu

Recent a apărut o lucrare care oglindeşte unele rezultate parţiale ale cercetării. Este vorba de lucrarea „Contribuţii la studiul dezvoltării copilului. Aspecte medico-sociale şi psihologice" de dr. Alfred Sand. Acesta a lucrat la început cu un grup de 250 de copii, recrutaţi dintr-o comună a aglomeraţiei bruxeleze, reţinînd ulterior, pentru o observaţie longitudinală prelungită, un eşantion de 120 de copii care au fost prezenţi la toate etapele de investigare.

BIBLIOTECA

TREI DASCĂLI, TREI CĂRŢI

În coloanele gazetei noastre s-a vorbit nu o dată despre activitatea rodnică a cenaclului literar „Mihail Sadoveanu" de pe lîngă Clubul sindicatelor din învăţămînt — Bucureşti. De data aceasta ne face plăcere să consemnăm un adevărat eveniment în viaţa cenaclului: cu puţin timp în urmă, aproape concomitent au văzut lumina tiparului trei cărţi scrise de trei dintre cei mai vechi, mai prodigioşi şi mai activi membri ai acestuia — profesorii Dimitrie Goga, Lola Stere Chiracu şi David Sava.

Acum cîteva luni, Muzeul pedagogic din Bucureşti omagia munca profesorului emerit DIMITRIE GOGA, dăruită şcolii de-a lungul multor decenii, expunînd o parte din scrierile sale: manuale, articole, corespondenţă, cărţi de poveşti. Desăvîrşit pedagog şi talentat prozator, D. Goga

îmbogăţeşte literatura noastră pentru copii cu încă o carte de poveşti: *„Domnul florilor şi al pămîntului"* (Editura tineretului).

Acţiunea celor zece poveşti din volum coboară uşor din fantastic în realitate, prin universul simplu creat din ceea ce au la îndemînă copiii, ţesut într-o limbă curată, bine mînuită de autor. Micul şi marele cititor sînt atraşi de la început Cunoscînd preferinţa copiilor pentru elementul epic, D. Goga nu pierde timp cu introduceri livreşti, cu descrieri searbăde: el narează simplu şi convingător.

Unele poveşti sînt apropiate de fabulă, avînd personaje din lumea vieţuitoarelor necuvîntătoare: „Povestea purcelului". „Povestea motanului", „Povestea lupului", „Lins-prelins". În altele, figura centrală este omul în luptă cu răul, ajutat de animalele din jur: „Boul năzdrăvan şi copilul sărman", „Povestea lui Ali şi a măgăruşului" „Domnul florilor şi al pămîntului" — povestirea cu multe semnificaţii care dă titlul volumului — pune alături de crudul şi egoistul împărat pe pantofarul iscusit, generos şi înţelept.

Fiecare poveste este o fereastră spre viaţă prin care copiii privesc uimiţi şi încîntaţi.

Profesorul DAVID SAVA, aflat la a treia carte, a reunit în „Cuib de vulturi" — volum apărut recent în Editura tineretului — cîteva povestiri din vremuri de demult, din vremuri despre care şi istoria păstrează puţine date. Pe atunci, pe meleagurile ţării noastre sălăşluiau strămoşii dacogeţi. Eroii povestirilor sînt ruptă direct din istorie: Dromichete, Oroles, Burebista, Scorilo, Decebal. Cartea nu-i însă nici istorie şi nici ficţiune. Sînt fapte aievea păstrate pînă la noi prin puternica lor semnificaţie. Se desprinde, din rîndurile scrise de profesorul David Sava, bărbăţia acelor oameni mari care şi-au apărat pămînturile dragi, înţelepciunea conducătorilor, vitejia ostaşilor.

Pedagogul-scriitor nu se dezminte. El înfăţişează micului cititor o ţară, o lume, pe strămoşii din a căror viaţă şi luptă ei au să-şi tragă cele mai nobile trăsături de caracter Cartea îşi atinge ţelul. Povestirile se citesc cu plăcere, iar limbajul folosit îi familiarizează pe copii, cu ajutorul unui substanţial glosar, cu arhaisme, cuvinte şi denumiri istorice vechi

Profesoara LOLA STERE-CHIRACU, cu volumul *„Povestiri"*, apărut în Editura pentru literatură, este la debutul său editorial. Acţiunea amplelor sale naraţiuni se plasează tot în

istorie, însă într-un timp relativ mai apropiat de veacul nostru, în secolele XVI—XVII, avînd totodată o arie geografică întinsă. În cea mai mare parte, ele istorisesc întîmplări din ţinuturile macedonene — care, după cît se vede, îi sînt familiare autoarei. Dar povestitoarea poposeşte şi în Ţara Românească, în vremurile lui Mihai Vodă Viteazul, ca şi în Moldova, în vremea de după domnia lui Dimitrie Cantemir. Un suflu comun uneşte personajele diferitelor povestiri: dragostea lor pentru libertate, lupta plină de jertfă şi sacrificii pentru independenţă naţională şi socială.

Volumul destul de masiv al Lolei Chiracu dezvăluie un prozator care stăpîneşte bine uneltele sale. Un debut, deci, de bun augur.

Cele trei cărţi ne aduc în atenţie prezenţa în lumea literelor a trei scriitori al căror profil de dascăli se citeşte uşor printre rînduri.

AL. I. VLADIMIR
ELENA GEORGESCU-CAZAN

Oaspeți de peste hotare despre

ÎNVĂȚĂMÎNTUL ROMÂNESC

Pregătirea cadrelor — la un nivel științific și pedagogic dintre cele mai înalte • Documentare deschisă către tot ce este nou și valoros în lume • Deosebită competență științifică a profesorilor • Un sistem modern și judicios de organizare a cercetării științifice • O valoroasă unitate a învățământului, de la cel preșcolar la cel universitar • Raport pe deplin echilibrat între teoria și practica învățământului

Prof. PAVEL BENEȘ,

Universitatea din Brno:

„Am avut prilejul de a cunoaște învățământul românesc pe parcursul a trei etape ale evoluției sale. Mai întîi în perioada anilor 1931-1932 — cînd, tînăr fiind, am primit o bursă de studii la Universitatea din București — apoi în anul 1955 și, în sfîrșit, acum. Vreau să spun fără rezerve că este de invidiat țara care poate înregistra în decursul cîtorva decenii asemenea salturi cantitative și calitative pe planul învățămîntului și al cercetării științifice.

Pregătirea profesorilor și a cadrelor de cercetare realizată în cadrul Universității din București se ridică, pe coordonatele învățămîntului mondial, la un nivel științific și pedagogic dintre cele mai înalte. De mai multă vreme lucrările elaborate de oamenii de știință și profesorii universităților românești au intrat în circuitul internațional al culturii. Ca specialist m-a interesat îndeosebi bilanțul editorial pe plan lingvistic și filologic. Au fost editate zeci și zeci de dicționare de calitate, enciclopedii, lucrări de gramatică și dialectologie, iar noul Atlas lingvistic este, după părerea mea, o operă admirabilă, de prestigiu mondial.

Ceea ce m-a impresionat însă poate mai mult decît tot ce am văzut și ceea ce constituie, după părerea mea, trăsătura cea mai caracteristică a învățămîntului românesc, este ampla și efervescenta dezbatere științifică ce se poartă la toate nivelele, documentarea deschisă către tot ce este nou și valoros în lume. Este, aceasta, o atmosferă care va deschide fără îndoială porți și mai largi de afirmare învățămîntului și științei românești. De altfel, numărul mare de tineri români ce se afirmă în munca de cercetare științifică alături de oamenii de știință care au cucerit de mult tresele consacrării internaționale constituie o dovadă elocventă în această privință.

Aș vrea să închei cu cîteva rînduri despre o originală modalitate formativă folosită în România, care mi se pare deosebit de valoroasă. Am aflat că în vacanța de vară sînt reuniți în diferite tabere din țara dv. elevii cu aptitudini deosebite, excepțional dotați pentru anumite domenii de activitate — științifice, literare, artistice. Chiar aici, la Sinaia, unde petrec aceste zile ființează două asemenea tabere pentru elevii talentați în domeniul literaturii și pentru elevii cu înclinații pentru muzică și arta dramatică. Este o inițiativă admirabilă, corespunzînd, după părerea mea, uneia din cele mai pozitive tendințe existente pe planul învățămîntului mondial, aceea de a crește, încă din perioada anilor de școală și ai primelor încercări pe viitorii oameni de știință, pe viitorii literați și artiști. Sînt convins că peste o perioadă relativ scurtă de timp vor începe să fie culese roadele bogate ale unor asemenea inițiative".

Prof. ANDRÉ RIGAULT,

Universitatea „McGill" din Montreal:

„Modalitățile de pregătire ale noii intelectualități din România sînt, fără îndoială, de nivel internațional. Cînd afirm acest lucru mă refer la trei date fundamentale: deosebita competență științifică a profesorilor, nivelul pedagogic ridicat al studiului în general și mijloacele tehnice moderne cu care sînt dotate laboratoarele marilor instituții de învățămînt. Mi-a solicitat în mod deosebit atenția laboratorul fonetic al Institutului de limbi străine din București, creație originală a unui inginer român, care, din punct de vedere al concepției, se poate măsura de la egal la egal cu cele mai perfecționate realizări în domeniul echipamentului audio-vizual didactic de care dispun țări cu cel mai ridicat nivel de dezvoltare tehnică și industrială.

Am avut prilejul să discut cu cîțiva tineri profesori, absolvenți din ultimele promoții ale facultăților. Nivelul lor de cunoștințe este impresionant.

Un alt fapt care m-a impresionat în mod deosebit este sistemul modern și judicios de organizare a cercetării științifice și raporturile acesteia cu învățămîntul. În majoritatea țărilor — ca și la noi, în Canada, de altfel — cercetarea științifică se confundă, în cele mai multe domenii, cu activitatea catedrelor din institutele de învățămînt superior. Eforturile profesorilor-cercetători sînt relativ dispersate, adesea individuale. Invidiez sincer pe mulți dintre tinerii mei colegi români care pot efectua cercetări în echipe multiple, complex constituite și dispun în acest scop de tot timpul ce le este necesar.

Sper — și colegii canadieni sînt de acord cu mine în această privință — că vom putea întări pe viitor și mai mult colaborarea cu România în sfera învățămîntului și științei, organizînd mai multe schimburi culturale și științifice reciproce."

Prof. HERBERT PETER,

Șef de catedră la Școala de înalte studii comerciale din Viena:

„Impresiile mele despre nivelul învățămîntului și al științei educației din România sînt în bună parte, rezultatul contactelor pe care le-am avut, în diferite împrejurări cotidiene, cu diverși tineri de vîrste diferite și cu un stadiu de cultură diferit. Discuțiile cu ei mi-au dovedit că educatorii români sînt, în multe privințe, mai avantajați decît noi. Tinerii de aici lasă impresia că și-au însușit în mai mare măsură principiile unei educații civice, ale comportării civilizate și disciplinei. Ei se arată foarte interesați să participe la discuții științifice, culturale, artistice, dovedind adesea o documentare remarcabilă. Aceasta, ca și numeroase alte manifestări ale tinerilor români, seriozitatea și curiozitatea lor științifică — care nu exclud voioșia și buna dispoziție continuă — dragostea lor pentru tradițiile folclorice, pentru cîntecul și dansul popular, toate sînt fațetele multiple și prețios șlefuite ale unor caractere asupra cărora educația a acționat îndelung și eficient."

Prof. asist. POVL SKARUP,

de la Universitatea din Aarhus:

„Relatările unor colegi care au avut prilejul să viziteze România sau să participe aici la diferite conferințe și seminarii internaționale mi-au alimentat în ultimii ani, din ce în ce mai intens, interesul pentru țara dv. Acesta, adăugîndu-se preocupărilor mele de a cunoaște una dintre cele mai interesante limbi romanice, m-a determinat să efectuez o vizită de studii în România.

Totul, din prima oră petrecută în această țară, a fost admirabil. Totul, începînd cu proverbiala ospitalitate românească — care nu numai că nu s-a dezmințit, ci mi-a apărut într-o aureolă mai strălucitoare — și terminînd cu cunoașterea „pe viu" a lucrărilor efectuate de cercetătorii români, cu orientarea modernă a studiilor acestora.

Pînă acum, această primă vizită a mea în România mi-a permis mai mult cunoașterea pe plan științific și documentar — prin filme și conferințe — a țării. Plimbările pe Valea Prahovei mi-au dat însă o imagine concretă despre frumusețile și pitorescul țării dv. Sînt hotărît să revin, poate chiar anul viitor, într-o excursie cu automobilul.

Aș vrea să închei informînd cadrele didactice din România asupra unui fapt pe care îl socotesc semnificativ. În Danemarca se înregistrează un interes sporit pentru România, pentru cultura și arta românească, pentru studiul limbii române".

LYDA DIAZ

membră în conducerea Uniunii învățătorilor din Montevideo:

„Am auzit multe lucruri interesante despre învățămîntul din România și eram dornici să-l cunoaștem îndeaproape. Anul acesta, cu prilejul unei vizite în țara dumneavoastră, împreună cu o delegație de cadre didactice din Uruguay, am avut plăcerea de a ne realiza această dorință. Am putut cunoaște, în cadrul vizitei noastre, activitatea desfășurată de educatorii Liceului „I. L. Caragiale" din București, ai Școlii generale nr. 150, ai Palatului pionierilor și ai Grădiniței de copii de pe lîngă Fabrica de confecții și tricotaje „București". Totodată am fost primiți la Secretariatul Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor și la Comitetul Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură, avînd un util schimb de vederi asupra unor probleme de interes comun.

Ne-au impresionat pozitiv rezultatele deosebite pe care le-ați obținut în ridicarea nivelului de cultură a poporului, în crearea de cadre bine pregătite, în concordanță cu nevoile economiei și culturii dv., precum și programul de trecere la învățămîntul general obligatoriu de zece ani. Mi se pare valoroasă unitatea ce se realizează în învățămîntul dv., de la cel preșcolar la cel universitar. Am convingerea împărtășită și de colegii mei, că multe din metodele de muncă folosite de pedagogii români pot fi aplicate și în țara noastră. Un fapt concret în această privință îl constituie vizita noastră la Școala generală nr. 150, unde am putut vedea felul cum se desfășoară un experiment privind predarea de către cadre didactice specializate a obiectelor de învățămînt din programa claselor I-IV. Nu intenționez să vă flatez, dar ideea aplicată la această școală mi se pare deosebit de originală. Pot spune că am cunoscut multe încercări de ridicare pe o treaptă superioară a învățămîntului elementar, dar așa ceva n-am mai întîlnit. Mi se pare cu atît mai valoros experimentul realizat în țara dv. cu cît, sincer să fiu, mi-am învins propriile rezerve ce le aveam la început, aflînd rezultatele practice obținute la această școală timp de 8 ani. Mi s-au părut de asemenea foarte interesante preocupările profesorilor români în legătură cu orele de dirigenție, cu tehnica complexă a acestora legată de educația morală și cetățenească a elevilor.

Din contactul îndelungat cu problemele învățămîntului pe plan mondial mi-a rămas impresia că în acest domeniu se teoretizează mai mult decît se face. În ceea ce privește însă învățămîntul românesc mi-am format convingerea că raportul între teoria și practica învățămîntului este pe deplin echilibrat".

Declarații consemnate de
M. HERIVAN și N. A. MORARIU

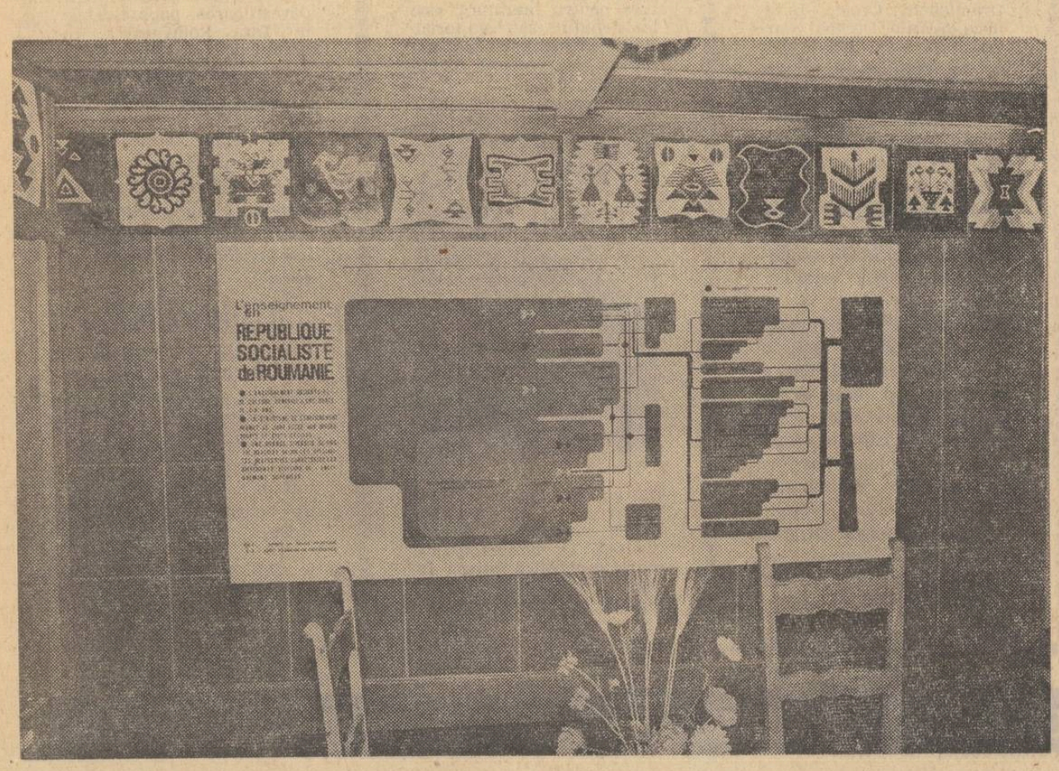

Panou de la standul României din cadrul Expoziției permanente a Biroului Internațional de Educație.

INSTITUTUL POLITEHNIC IAȘI

primește înscrieri pentru concursul de admitere la cursurile de zi și serale în anul universitar 1968—1969, la următoarele facultăți:

1. FACULTATEA DE CONSTRUCȚII
Cursuri de zi

Secțiile: Construcții civile și industriale, Drumuri și poduri. Durata studiilor: 5 ani. Construcții civile și industriale (subingineri). Drumuri și poduri (subingineri). Durata studiilor: 2½ ani.

Cursuri serale

Secția: Construcții civile și industriale (subingineri). Durata studiilor: 3½ ani.

2. FACULTATEA DE ELECTROTEHNICĂ
Cursuri de zi

Secțiile: Electromecanică, Electroenergetică. Durata studiilor: 5 ani. Electroenergetică (subingineri). Durata studiilor: 2½ ani.

Cursuri serale

Secția: Electroenergetică (subingineri). Durata studiilor: 3½ ani.

3. FACULTATEA DE HIDROTEHNICĂ
Cursuri de zi

Secțiile: Îmbunătățiri funciare. Construcții hidrotehnice. Durata studiilor: 5 ani.

4. FACULTATEA DE INDUSTRIE UȘOARĂ
Cursuri de zi

Secțiile: Tehnologia mecanică a filării și țeserii, Tehnologia mecanică a tricotajelor și confecțiilor. Tehnologia chimică și confecții din piele. Durata studiilor: 5 ani.

5. FACULTATEA DE MECANICĂ
Cursuri de zi

Secțiile: Mașini termice. Mașini unelte și scule. Mecanică agricolă. Durata studiilor: 5 ani.

Cursuri serale

Secția: Tehnologia prelucrării la rece (subingineri). Durata studiilor: 3½ ani.

Concursul de admitere se va desfășura între 5 și 15 septembrie 1968.
Informații suplimentare se pot obține la secretariatul Institutului politehnic Iași, Calea 23 August nr. 22, telefon nr. 3577 sau la secretariatele facultăților din Calea 23 August nr. 22, telefon centrală, 5320, 5321, 5322.

ANUNȚ

„Gazeta învățămîntului" aduce la cunoștința celor interesați că anunțurile publicitare privind diferite aniversări, întîlniri colegiale ș.a. se primesc prin:

AGENȚIA DE PUBLICITATE

București, str. Eforiei nr. 6, sectorul 6 cu specificația „Pentru «Gazeta învățămîntului»".

Anunțurile din provincie se pot expedia prin poștă, costul anunțului trimițîndu-se prin mandat poștal pe aceeași adresă, indicîndu-se contul 136.4.01.40 Banca Națională a Republicii Socialiste România, filiala sectorului 7.

Taxele de publicitate reprezentînd spațiul afectat sînt de 7, 8 și 9 lei cm², în funcție de numărul coloanelor pe care se publică anunțul respectiv. Ele vor fi expediate tot pe adresa agenției, indicîndu-se totodată numărul apariților, mărimea spațiului în centimetri pătrați (minimum 25 cm²) și data apariției.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 958 — EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ — Vineri 30 august 1968, 4 pag. 25 bani

TOTALĂ ADEZIUNE LA PRINCIPIILE POLITICII INTERNE ȘI EXTERNE A PARTIDULUI ȘI GUVERNULUI

Din scrisorile primite la redacție

pag. a II-a

COMUNICAT

În ziua de 21 august a.c. a avut loc ședința comună a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a Consiliului de Stat și a Guvernului Republicii Socialiste România.

La ședință au luat parte, în afara membrilor Comitetului Central, ai Consiliului de Stat și Guvernului, primii-secretari ai comitetelor județene de partid, conducerile sindicatelor, U.T.C.-ului, organizațiilor de femei și altor organizații obștești și de masă, redactori șefi din presa centrală, cadre cu munci de răspundere în organele de partid și de stat.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a informat despre situația deosebit de gravă creată ca urmare a pătrunderii forțelor armate ale unor țări socialiste în Republica Socialistă Cehoslovacă și a expus Comitetului Central concluziile la care Prezidiul Permanent, Comitetul Executiv al C.C. al Partidului Comunist Român au ajuns, în legătură cu aceasta.

Comitetul Central, Consiliul de Stat și Consiliul de Miniștri au exprimat în unanimitate profunda lor îngrijorare în legătură cu acest act, subliniind că el reprezintă o încălcare flagrantă a suveranității naționale a unui stat socialist frățesc, liber și independent, a principiilor pe care se bazează relațiile între țările socialiste, a normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional. Nimic nu poate justifica săvîrșirea acestui act, ocuparea militară a Cehoslovaciei socialiste. Amestecul în treburile interne ale Partidului Comunist și poporului cehoslovac, intervenția armată în Cehoslovacia reprezintă o grea lovitură dată unității sistemului mondial socialist, mișcării comuniste și muncitorești internaționale, prestigiului socialismului în întreaga lume, cauzei păcii. Partidul și guvernul, întregul nostru popor își exprimă convingerea că singura cale pentru lichidarea consecințelor grave create de intervenția armată în Cehoslovacia este retragerea grabnică a trupelor celor cinci țări, asigurarea condițiilor ca poporul cehoslovac să-și poată rezolva singur treburile interne, fără nici un amestec din afară. Partidul și guvernul, întregul popor își exprimă și cu acest prilej întreaga solidaritate cu poporul frate cehoslovac și cu Partidul Comunist din Cehoslovacia, convingerea că clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, partidul comunist, conducerea sa aleasă, organele constituționale de conducere ale statului vor rezolva cu succes toate problemele legate de mersul înainte al societății socialiste cehoslovace.

Comitetul Central al Partidului Comunist Român, Consiliul de Stat și Consiliul de Miniștri au aprobat în unanimitate activitatea Prezidiului Permanent și a Comitetului Executiv ale Comitetului Central îndreptată spre promovarea în relațiile interstatale a principiilor independenței, suveranității, neamestecului în treburile interne, egalității depline și respectului reciproc, de întărire pe această bază a unității țărilor socialiste, a partidelor comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor antiimperialiste.

De asemenea au fost aprobate în unanimitate măsurile propuse de Prezidiul Permanent și Comitetul Executiv ale Comitetului Central al Partidului Comunist Român, pentru a asigura munca pașnică creatoare a poporului român, constructor al socialismului, independența și suveranitatea națională a patriei noastre.

S-a hotărît să se convoace mîine 22 august, sesiunea extraordinară a Marii Adunări Naționale.

21 VIII 1968

DECLARAȚIA

Marii Adunări Naționale a Republicii Socialiste România cu privire la principiile de bază ale politicii externe a României

Marea Adunare Națională, întrunită în ședință extraordinară în ziua de 22 august 1968, consideră necesar, ca urmare a situației create prin pătrunderea forțelor armate a cinci state socialiste pe teritoriul Republicii Socialiste Cehoslovace să expună cu toată claritatea în fața întregului nostru popor, a opiniei publice internaționale, poziția principială a României în legătură cu relațiile dintre țările socialiste, dintre toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială.

Întreaga politică externă a partidului și statului român este pătrunsă de grija și preocuparea plină de răspundere pentru cauza prieteniei și colaborării dintre statele socialiste, a unității sistemului socialist mondial, pentru găsirea căilor în vederea depășirii greutăților și neînțelegerilor create în relațiile dintre unele țări socialiste, pentru întărirea coeziunii mișcării comuniste și muncitorești internaționale. Activitatea desfășurată de țara noastră pe plan extern demonstrează cu prisosință că Partidul Comunist Român, guvernul Republicii Socialiste România sînt animate de un profund spirit internaționalist, că lor le sînt scumpe relațiile de prietenie frățească cu toate țările socialiste, cu toate partidele comuniste și muncitorești, cu toate forțele ce luptă împotriva imperialismului, pentru democrație și progres social, libertate și independență națională, pentru pace în lume.

Marea Adunare Națională, ca și întregul popor român, acordă o importanță deosebită dezvoltării colaborării tovărășești cu statele sistemului socialist. Colaborarea și cooperarea multilaterală economică, politică, științifică și culturală dintre țările C.A.E.R. — la care România ia parte activă — dintre toate statele socialiste, permite accelerarea propășirii fiecărei țări în parte, întărirea forței și prestigiului în lume al întregului sistem socialist.

Condiția fundamentală a desfășurării cu succes a acestei colaborări, a întăririi alianței lor militare și politice, a consolidării unității și coeziunii lor, a lichidării divergențelor existente — condiție asupra căreia partidul și statul nostru s-au pronunțat și se pronunță cu consecvență — este așezarea relațiilor pe baza principiilor marxism-leninismului, ale internaționalismului proletar, pe baza respectării independenței și suveranității fiecărui stat, a egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne, a avantajului reciproc și întrajutorării tovărășești. Aceasta reprezintă cheia de boltă a unității țărilor socialiste, cerința cea mai imperioasă a întăririi sistemului socialist mondial, unul din factorii fundamentali de care depind mersul înainte al orînduirii socialiste și comuniste, înfăptuirea idealurilor popoarelor care și-au luat soarta în propriile mîini, a idealurilor de dreptate socială și națională ale tuturor popoarelor.

Este știut că aspirația majoră a popoarelor în epoca contemporană, aspirație care se afirmă cu forță de nestăvilit pe arena mondială, este cucerirea dreptului de a-și hotărî singure soarta, conform voinței și intereselor lor, fără amestec din afară, cucerirea și apărarea libertății și independenței naționale, consolidarea suveranității fiecărei națiuni. Acest ideal străbate ca un fir roșu lupta tuturor forțelor revoluționare, a maselor largi populare de pretutindeni, este un deziderat ce cîștigă tot mai mulți aderenți pe toate continentele, mobilizează și însuflețește cercurile cele mai largi ale opiniei publice mondiale.

În aceste condiții, îndatorirea supremă a țărilor socialiste este de a oferi un model convingător, viu, de realizare în viață a acestor idealuri, de materializare în practică a aspirațiilor popoarelor dornice să trăiască în pace și prietenie, în stimă și respect reciproc. Considerăm că misiunea țărilor socialiste, a partidelor comuniste și muncitorești este aceea de a se situa permanent în avangarda luptei revoluționare pentru libertate și independență națională, ca portdrapelul acestor idealuri arzătoare ale epocii noastre, de a mobiliza în această luptă toate popoarele, uriașul front antiimperialist mondial. Baza obiectivă a realizării acestui țel este comunitatea orînduirii sociale din țările socialiste, ideologia comună marxist-leninistă, interesele și idealurile supreme comune ale întregii mișcări comuniste și muncitorești.

Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România își exprimă convingerea că nimic nu poate dăuna mai mult prestigiului internațional al socialismului, autorității statelor socialiste pe arena mondială, influenței ideilor comunismului în lumea întreagă decît încălcarea acestor principii în relațiile dintre statele socialiste, folosirea metodelor, reprobabile, de amestec în treburile interne ale unei țări socialiste. Recurgerea la asemenea metode, condamnate de mult de mișcarea comunistă și muncitorească internațională și încriminate la timpul său de toate țările socialiste — și cu atît mai mult intervenția armată, ocuparea militară a teritoriului unui stat frățesc — aduce cel mai grav prejudiciu luptei forțelor revoluționare din toate țările pentru idealurile de libertate socială și națională, pentru triumful cauzei lui Marx, Engels și Lenin.

Numai organele alese ale partidului și statului poartă răspunderea asupra destinelor unei națiuni socialiste, pot hotărî cînd sînt și cînd nu sînt în pericol cauza socialismului și cuceririle revoluționare ale poporului, pot solicita sau nu ajutorul politic, militar sau de altă natură al celorlalte țări socialiste. A nesocoti aceste organe, a acționa în pofida voinței și peste capul lor, a aprecia situația dintr-o țară socialistă — și a acționa în consecință — pe baza informărilor unilaterale sau tendențioase făcute de anumite grupuri sau persoane înseamnă a călca în picioare principiul sacru al suveranității unui popor socialist, a unui partid comunist frățesc aflat la conducerea țării, a crea o situație de arbitrar, deosebit de periculoasă pentru relațiile dintre țările socialiste, pentru cauza colaborării și prieteniei între popoare.

Întărirea prieteniei și colaborării între partidele și popoarele noastre este strîns legată de asigurarea unei informări cît mai largi, corecte și obiective a opiniei publice din fiecare țară cu privire la stările de lucruri din alte partide sau țări socialiste. Numai pe această bază popoarele pot cunoaște realitățile din celelalte țări socialiste, numai pe această cale se poate contribui cu adevărat la dezvoltarea prieteniei și colaborării între țările socialiste, între partidele comuniste și muncitorești.

Realitatea politică, viața au demonstrat că unica modalitate rațională și eficientă de soluționare a divergențelor, a deosebirilor de păreri ivite între țări socialiste, este discuția tovărășească, bazată pe respect și încredere reciprocă, între conducerile partidelor și statelor respective, găsirea prin eforturi răbdătoare, perseverente, sincere, a unor soluții reciproc acceptabile, care să elimine neînțelegerile dintre partide, să asigure relații de colaborare tovărășească, internaționalistă între țările socialiste. Ne pronunțăm cu hotărîre împotriva practicii etichetărilor aplicate unor partide sau țări socialiste frățești pe baza unor informări culese din afară și peste capul conducerilor de partid și de stat. Această practică nu poate decît să învenineze raporturile și să împiedice colaborarea frățească între partidele și țările socialiste. De aceea, trebuie să acționăm pentru a înlătura cu desăvîrșire și pentru totdeauna asemenea practici. Ele sînt străine principiilor pe care se bazează relațiile dintre partidele și țările noastre, străine spiritului marxism-leninismului; a le admite în continuare în viața, în activitatea partidelor înseamnă a tolera încălcarea principiilor marxism-leninismului. Partidul nostru este ferm hotărît să facă totul pentru a contribui la întronarea în viața sistemului mondial socialist, a mișcării comuniste și muncitorești a principiilor comunismului — ale marxism-leninismului, așa cum a fost conceput de Marx și Lenin, ale ideologiei noastre atotbiruitoare, care asigură perspectiva înfloririi multilaterale a tuturor națiunilor.

Totodată, considerăm că în nici un caz deosebirile de vederi — care pot surveni între țările socialiste în legătură cu interpretarea uneia sau alteia dintre problemele construcției socialismului, mișcării comuniste și situației internaționale — nu trebuie să aibă repercusiuni pe planul relațiilor interstatale, să ducă la presiuni economice, politice sau de orice altă natură.

Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România, partidul și guvernul, întregul popor român declară că sînt ferm hotărîte să acționeze în raporturile de colaborare și prietenie cu țările socialiste exclusiv pe baza principiilor internaționalismului socialist, militînd cu fermitate pentru respectarea dreptului intangibil al fiecărui popor de a-și hotărî singur propriile destine, de a-și alege formele concrete de edificare a socialismului. Este de competența exclusivă a fiecărui partid comunist sau stat socialist de a stabili metodele practice de construire a societății socialiste, politica internă și externă a țării, aplicînd în mod creator învățăturile generale ale marxism-leninismului la situația concretă din țara respectivă. Aceasta nu poate și nu trebuie să fie obiect de dispută sau de ingerințe în treburile interne ale unui stat socialist

România își afirmă loialitatea deplină față de alianțele sale politice și militare cu țările socialiste fră-

(Continuare în pag. a 2-a)

DECLARAȚIA COMITETULUI EXECUTIV AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Comitetul Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român a examinat cu deosebită atenție comunicatul cu privire la convorbirile sovieto-cehoslovace din 23—26 august a.c. de la Moscova, precum și cuvîntările rostite la Praga, după încheierea convorbirilor, de către tovarășii Ludvik Svoboda, președintele Republicii Socialiste Cehoslovace, Alexander Dubcek, primul secretar al C.C. al P.C. din Cehoslovacia și Oldrich Cernik, președintele guvernului R. S. Cehoslovace.

Urmărind desfășurarea evenimentelor din Cehoslovacia în spiritul înaltei responsabilități impuse de gravitatea acestora, Comitetul Central al Partidului Comunist Român, Consiliul de Stat, Consiliul de Miniștri, Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România și-au exprimat, la timpul său, în mod unanim, îngrijorarea și dezaprobarea față de pătrunderea forțelor armate ale celor cinci state socialiste în R. S. Cehoslovacă.

Partidul Comunist Român, consecvent poziției sale principiale, constructive, s-a pronunțat de la bun început pentru găsirea unei soluții raționale, pe singura cale compatibilă cu normele fundamentale ale relațiilor dintre țările socialiste, dintre partidele comuniste — calea tratativelor, a discuțiilor cu conducerea de partid și de stat legală a Cehoslovaciei.

Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. a luat act de acordul încheiat ca urmare a convorbirilor, acord în al cărui temei își pot desfășura activitatea organele conducătoare de partid și de stat cehoslovace și care prevede retragerea trupelor celor cinci state de pe teritoriul Cehoslovaciei socialiste.

Comitetul Executiv apreciază că reintoarcerea tovarășilor L. Svoboda, A. Dubcek, J. Smrkovski, O. Cernik și a altor conducători de partid și de stat la locurile lor de muncă și reluarea activității normale a organelor legale de partid și de stat, creează condiții ca poporul cehoslovac să-și poată consacra eforturile pentru rezolvarea sarcinilor complexe ce le stau în față, pentru soluționarea efectelor provocate de recentele evenimente, pentru dezvoltarea socialistă a societății.

În același timp, Comitetul Executiv consideră de cea mai mare importanță să se înfăptuiască retragerea, completă și în timpul cel mai scurt, a forțelor armate ale celor cinci state socialiste din Cehoslovacia, asigurîndu-se în acest fel manifestarea deplină a independenței R. S. Cehoslovace și exercitarea de către poporul cehoslovac a prerogativelor inalienabile ale suveranității naționale.

Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. își exprimă încrederea că Partidul Comunist din Cehoslovacia, poporul cehoslovac, în strînsă unitate în jurul conducerii de partid și de stat, vor depăși aceste momente grele și vor asigura mersul înainte cu succes al construcției socialiste. În numele întregului nostru partid, al întregului popor român, în spiritul prieteniei frățești româno-cehoslovace, Comitetul Executiv exprimă comuniștilor din Cehoslovacia, popoarelor ceh și slovac, sentimentele sale de caldă simpatie, de sprijin și deplină solidaritate internaționalistă.

Comitetul Executiv reafirmă poziția de principiu a Partidului Comunist Român că în împrejurările grele prin care trec relațiile dintre țările socialiste, este imperios necesar să nu se întreprindă absolut nimic care să înăsprească aceste relații, care să adîncească divergențele și să genereze noi surse de tensiune, — ci să se îndrepte toate eforturile către o unică direcție, constructivă, către țelul major al restabilirii climatului de încredere și prietenie între țările socialiste, al refacerii și consolidării relațiilor de unitate între partidele comuniste frățești, în interesul cauzei socialismului și al păcii.

28. VIII. 1968

ARIA CERCETĂRII PEDAGOGICE

INTERVIU

Noile perspective deschise învățămîntului nostru de Directivele Comitetului Central al Partidului Comunist Român privind dezvoltarea învățămîntului în Republica Socialistă România și de Legea privind învățămîntul adoptată de Marea Adunare Națională formulează înalte cerințe în sfera științei educației. Chemată să cerceteze prospectiv sistemul nostru de învățămînt, să prefigureze școala noastră de mîine și să fundamenteze științific întregul proces educativ, pedagogia se află în fața unor sarcini de mare însemnătate și de o extremă complexitate.

O convorbire desfășurată recent cu conf. univ. GEORGE VAIDEANU, directorul Institutului de științe pedagogice, ne-a arătat că planul de cercetare al acestui institut pentru viitorul an școlar este axat pe principalele sarcini ale perfecționării învățămîntului nostru, urmărind să asigure o contribuție majoră a științei educației la dezvoltarea și perfecționarea continuă a procesului instructiv-educativ, să promoveze o concepție înnoitoare, dinamică și cu un profund caracter științific în pedagogie, îmbinînd cerințele imediate cu cele de perspectivă.

— În ce forme și prin ce mijloace va realiza institutul cuprinderea problemelor esențiale ale învățămîntului contemporan românesc și ale dezvoltării științei pedagogice? — iată prima întrebare pe care am adresat-o interlocutorului nostru.

— În vederea îndeplinirii obiectivelor propuse, în plan au fost incluse o serie de teme noi de cercetare. Este vorba de teme privind eficiența învățămîntului, pedagogia socială, pedagogia estetică, pedagogia comparată, educarea adulților. După cum vedeți, se lărgeso în general aria și problematica cercetării pedagogice. Corespunzător noilor cerințe de cercetare a fost perfecționată și structura organizatorică a institutului, înființîndu-se sectoare noi cum sînt „Laboratorul dirigintelui", „Organizarea eficientă social-economică a învățămîntului", „Educația adulților", „Educația estetică", „Pedagogie comparată", „Cibernetica și procesul de învățămînt", „Activități pionierești" etc.

— Ce ne puteți spune despre tematica actuală și de perspectivă apropiată a cercetărilor fundamentale întreprinse de institut?

— Cercetările fundamentale se vor concretiza, în principal, într-un sistem de tratate și de lucrări monografice de sinteză, care își propun să ridice pedagogia românească la nivelul cercetării mondiale de specialitate, valorificînd tradițiile naționale. Tematica acestor cercetări vizează determinarea obiec-

Interviu realizat de PETRE ADESPI

(Continuare în pag. a 2-a)

DECLARAȚIA

Marii Adunări Naționale a Republicii Socialiste România cu privire la principiile de bază ale politicii externe a României

(Urmare din pag. 1-a)

țești, hotărîrea fermă de a le respecta întocmai, văzînd în aceasta o chezășie a apărării fiecărui stat socialist în fața unei agresiuni imperialiste, a întăririi forței de apărare a întregului sistem socialist, a apărării păcii în lume. Marea Adunare Națională exprimă dorința poporului român de a dezvolta relațiile de prietenie tovărășească cu popoarele Uniunii Sovietice, de care sîntem legați prin vechi tradiții de amiciție și bună vecinătate, prin raporturi de solidaritate internaționalistă, de a extinde și întări alianța și prietenia trainică cu celelalte țări socialiste vecine, Iugoslavia, Bulgaria, Ungaria, cu Cehoslovacia, Polonia, Republica Democrată Germană — primul stat socialist al muncitorilor și țăranilor din Germania —, cu Albania, cu statele socialiste din Asia, Republica Populară Chineză, R.D. Vietnam, R.P.D. Coreeană, Mongolia, cu primul stat socialist de pe continentul american, Cuba. Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România adresează Sovietului Suprem al U.R.S.S., parlamentelor din celelalte țări frățești, guvernelor și partidelor comuniste din toate țările socialiste frățești un apel solemn de a face totul pentru promovarea fermă a principiilor internaționaliste în relațiile din sînul sistemului socialist, de a nu permite nici un fel de încălcare a acestor principii, nici un fel de știrbire a libertății, independenței și suveranității naționale a vreunui popor. Prin aceasta ne dovedim la înălțimea încrederii popoarelor, la înălțimea încrederii și așteptărilor întregii omeniri.

Desfășurarea vieții internaționale scoate în relief pericolul deosebit pe care îl reprezintă pentru cuceririle revoluționare, progresiste ale popoarelor activitatea imperialismului contemporan care înfăptuiește o politică agresivă de încordare, pune la cale comploturi și lovituri de stat, atentează la independența popoarelor, încurajează forțele militariste, creează și menține focare de război în lume. În aceste condiții asigurarea capacității de apărare a țărilor socialiste, lupta lor unită constituie o datorie sacră a partidelor comuniste și muncitorești din aceste țări, a guvernelor și organelor supreme ale statului, o îndatorire de supremă responsabilitate față de propriul popor, față de clasa muncitoare și forțele păcii din întreaga lume.

Corespunzător acestor scopuri și ca urmare a creării blocului agresiv N.A.T.O., a fost creată Organizația Tratatului de la Varșovia din care România face parte încă de la constituirea organizației. În mod neabătut țara noastră și-a îndeplinit și își îndeplinește îndatoririle ce-i revin ca membră a Tratatului, îngrijindu-se neobosit de întărirea capacității sale de apărare, a forțelor sale armate care străjuiesc liniștea și securitatea patriei, dezvoltînd colaborarea militară cu forțele armate ale celorlalte țări socialiste participante la Tratat. Considerăm că atîta timp cît va exista blocul N.A.T.O. este necesară și menținerea Organizației Tratatului de la Varșovia.

În același timp, România subliniază cu toată fermitatea că Tratatul de la Varșovia a fost creat exclusiv ca instrument de apărare a țărilor socialiste împotriva unei agresiuni din afară, a unui atac imperialist. Aceasta a fost, este și va fi unica rațiune a existenței sale. Sub nici un motiv, în nici un caz și în nici o formă Organizația Tratatului de la Varșovia nu poate fi folosită sau invocată pentru acțiuni militare împotriva vreunei țări socialiste.

Tratatul de la Varșovia poate fi conceput numai ca o organizație a unor state socialiste egale în drepturi. De aceea orice act întreprins în numele Tratatului, orice acțiune militară înfăptuită sub egida sa trebuie să fie rezultatul consultărilor și al hotărîrii comune, unanime a tuturor statelor membre — așa cum prevede însuși Tratatul. Măsurile care contravin acestor norme nu pot angaja în nici un fel Tratatul de la Varșovia ca organizație, toate statele membre ale acesteia.

În spiritul Tratatului de la Varșovia țările participante au datoria de a se ajuta reciproc în cazul unei agresiuni imperialiste. În conformitate cu principiile democrației, ale normelor constituționale și cu însuși prevederile Tratatului, cererea de ajutor militar sau hotărîrea de a participa la acțiuni militare comune sînt de resortul exclusiv al organelor legale ale statului respectiv. Acestea, și numai ele, sînt în măsură să ia hotărîri în probleme de asemenea însemnătate majoră.

Are o uriașă importanță în viața țărilor socialiste realizarea principiilor diplomației preconizate de Lenin — o diplomație deschisă, profund democratică și populară, emanație a voinței și intereselor întregii națiuni. Un popor liber și stăpîn pe soarta sa are dreptul să fie informat, să cunoască întreaga activitate internațională a statului, toate obligațiile derivate din tratatele și pactele politice și militare în care este angajată țara respectivă.

Marea Adunare Națională consideră că tratatele care leagă România de alte țări trebuie să fie în mod obligatoriu aprobate de forul suprem al statului, ca toate îndatoririle poporului nostru privind colaborarea și cooperarea militară cu celelalte țări, orice clauze privind staționarea unor trupe aliate pe teritoriul său să fie exclusiv rezultatul hotărîrii exprese a parlamentului, organul suprem al puterii de stat a națiunii noastre socialiste. Aceasta este deosebit de necesar pentru a asigura ca toate angajamentele țării să fie emanația voinței suverane a poporului, a întregii națiuni, pentru ca poporul să poată acționa ca un tot unit în vederea înfăptuirii lor.

Marea Adunare Națională reafirmă poziția cunoscută a României de a-și dezvolta relațiile cu toate țările, indiferent de orînduirea socială, pe baza principiilor independenței, suveranității, egalității, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc. Numai respectarea acestor principii, care constituie norme fundamentale ale dreptului internațional, poate asigura afirmarea spiritului de legalitate și justiție în raporturile dintre state, poate asigura dreptul inalienabil al fiecărui popor de a-și decide singur soarta. Promovarea lor consecventă, înrădăcinarea lor trainică în viața internațională este o cerință de însemnătate hotărîtoare pentru dezvoltarea unor raporturi de încredere între state, pentru apropierea între popoare și întărirea prieteniei lor, pentru dezvoltarea colaborării și consolidarea păcii în lume.

Marea Adunare Națională dă o înaltă apreciere activității desfășurate de guvernul român pentru dezvoltarea relațiilor pe toate planurile cu statele de pe continentul nostru pentru înfăptuirea securității europene și consideră că trebuie intensificate eforturile pentru așezarea raporturilor dintre toate națiunile Europei pe baze noi, pentru buna colaborare în toate domeniile a tuturor popoarelor continentului, corespunzător intereselor păcii în întreaga lume.

Adresăm cu acest prilej parlamentelor, organelor supreme de conducere, guvernelor tuturor țărilor mari sau mici, care poartă răspunderea destinelor națiunilor lor și a păcii, apelul de a dezvolta cooperarea internațională, de a acționa neobosit pentru micșorarea încordării, pentru înlăturarea surselor de suspiciune din relațiile între state, pentru afirmarea spiritului de colaborare și respect reciproc în viața internațională, pentru statornicirea unui climat trainic de pace în întreaga lume.

Acționînd în acest spirit, ne îndeplinim una din obligațiile primordiale în fața popoarelor noastre, în fața viitorului întregii lumi.

România consideră că trebuie militat cu hotărîre pentru a se ajunge la dezarmarea generală și, în primul rînd, pentru a se înfăptui în cel mai scurt timp eliminarea armelor atomice care constituie un pericol pentru însăși existența omenirii. Aceste arme trebuie să fie scoase în afara legii, pentru ca popoarele să trăiască fără teama pericolului unui război termonuclear. Trebuie să facem totul pentru a realiza acest deziderat al omenirii.

România participă activ la întreaga activitate a Organizației Națiunilor Unite îndreptată spre destindere, spre asigurarea păcii și securității în lume, acordă o deosebită atenție înfăptuirii principiilor înscrise în Carta acestei organizații.

Marea Adunare Națională consideră că trebuie realizată universalitatea Organizației Națiunilor Unite pentru ca toate statele lumii să-și poată aduce contribuția activă în cadrul acestei organizații, la însănătoșirea vieții internaționale. Conform principiilor Cartei O.N.U. și telurilor sale, această organizație are datoria de a lua măsurile necesare atunci cînd independența și suveranitatea unui stat membru al organizației sînt încălcate, cînd o țară devine obiectul unei intervenții armate străine. Respectarea suveranității și independenței tuturor națiunilor lumii este o îndatorire internațională primordială.

Marea Adunare Națională își exprimă aprobarea deplină față de politica și activitatea externă internaționalistă desfășurată de Partidul Comunist Român și de guvernul țării noastre, față de eforturile lor neobosite pentru lichidarea încordării între țările socialiste, între partidele comuniste și muncitorești, pentru întărirea unității țărilor socialiste și a partidelor comuniste frățești. Marea Adunare Națională aprobă întru totul concluziile ședinței comune a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a Consiliului de Stat și a Consiliului de Miniștri ținută la 21 august anul acesta, precum și măsurile adoptate cu acest prilej în vederea creșterii aportului țării noastre la depășirea acestui moment greu prin care trec relațiile dintre țările socialiste. Marea Adunare Națională își exprimă dezaprobarea față de amestecul în treburile interne ale poporului cehoslovac, față de intervenția militară a celor cinci țări în Cehoslovacia. Ea își manifestă convingerea că sînt necesare eforturi noi și perseverente pentru soluționarea principială a crizei survenite ca urmare a intervenției militare împotriva poporului cehoslovac. Interesele supreme ale socialismului, ale păcii cer să se facă apel la rațiune, la înțelegere, la spirit tovărășesc. Încă nu este prea tîrziu pentru a face să triumfe principiile colaborării internaționaliste, pentru a se întreprinde măsuri menite să creeze premise soluționării judicioase a crizei intervenite în raporturile cu Cehoslovacia, pentru îmbunătățirea relațiilor între țările socialiste.

Singura cale pentru stingerea conflictului creat este retragerea neîntîrziată a tuturor trupelor străine de pe teritoriul Republicii Socialiste Cehoslovace, crearea condițiilor ca poporul frate cehoslovac, partidul și guvernul legal cehoslovac să-și poată rezolva treburile interne fără nici un amestec din afară. Este de o importanță vitală ca organele de partid statutare și organele de stat constituționale ale Cehoslovaciei să-și poată desfășura nestingherite activitatea de conducere a vieții economice, politice și sociale, ca cu ele și numai cu ele să se discute despre modalitățile de soluționare a crizei actuale din Cehoslovacia. Marea Adunare Națională își exprimă încrederea deplină în capacitatea poporului frate cehoslovac, a partidului său comunist și a guvernului țării, a organelor alese în mod legal și constituțional de a rezolva cu succes problemele interne ale dezvoltării socialismului în Cehoslovacia, de a învinge greutățile care s-au creat, de a asigura mersul înainte al patriei lor pe calea socialismului și comunismului.

Marea Adunare Națională cheamă în aceste zile pe toți oamenii muncii, clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, întregul popor să-și înzecească eforturile pentru realizarea programului de dezvoltare multilaterală a țării elaborat de partid și guvern, pentru înfăptuirea măreților sarcini ale construcției socialismului, pentru dezvoltarea economiei, științei, culturii, artei, pentru realizarea politicii partidului de ridicare a nivelului de trai al maselor, de înflorire a națiunii noastre socialiste.

Marea Adunare Națională reafirmă voința fermă a partidului și guvernului, a forului suprem al țării de a face totul pentru ridicarea pe o treaptă superioară a operei de edificare a socialismului, punînd la baza întregii noastre vieți sociale principiile democratismului socialist care asigură participarea activă a tuturor cetățenilor la elaborarea și înfăptuirea politicii interne și externe a țării, la rezolvarea treburilor statului, împlinirea multilaterală a personalității fiecăruia corespunzător principiilor umanismului socialist, valorificarea energiei, talentului și capacității fiecărei persoane în folosul societății, al patriei socialiste.

Ne exprimăm convingerea că poporul nostru nu-și va precupeți eforturile pentru realizarea acestor sarcini, își va strînge și mai puternic rîndurile în jurul conducerii de partid și de stat, făcînd zid în apărarea cuceririlor noastre revoluționare, a independenței și suveranității patriei. Suveranitatea și independența națională sînt bunuri neprețuite, pe care poporul român, în frunte cu partidul comunist, le-a cucerit prin lupte și jertfe grele, la capătul unui drum istoric zbuciumat. Ele sînt cuceriri fundamentale ale orînduirii socialiste, la care oamenii muncii, întregul popor țin ca la propria lor viață, căci de ele depind însăși viața, însuși viitorul lor.

Tocmai de aceea politica promovată de partid și guvern este îmbrățișată cu încredere și atașament netărmurit de toți oamenii muncii, indiferent de naționalitate, de întreaga noastră națiune socialistă, este considerată de poporul român ca expresia fidelă a năzuințelor și aspirațiilor sale fundamentale, a intereselor supreme atît ale generațiilor de azi cît și ale celor de mîine ale patriei noastre. Înfăptuind neabătut această politică, poporul român își îndeplinește îndatorirea sfîntă față de patria noastră socialistă, precum și obligațiile sale internaționaliste de detașament activ al frontului revoluționar antiimperialist mondial, obligațiile față de cauza unității țărilor socialiste, a colaborării și prieteniei tuturor popoarelor, a păcii și securității în întreaga lume.

TOTALĂ ADEZIUNE LA PRINCIPIILE POLITICII INTERNE ȘI EXTERNE A PARTIDULUI ȘI GUVERNULUI

În aceste zile, mii de oameni ai muncii adresează partidului scrisori și telegrame în care își exprimă aderiunea lor totală la politica internă și externă a partidului și guvernului. În întreprinderi și instituții, oamenii muncii dau expresie hotărîrii lor de a face zid în jurul partidului, de a munci neabătut pentru înflorirea socialismului în patria noastră.

Alături de întregul popor, oamenii școlii își manifestă atașamentul profund față de partid, încrederea nețărmurită în politica sa îndreptată spre consolidarea și dezvoltarea cuceririlor socialismului în patria noastră, spre dezvoltarea economică și social-culturală a țării. Publicăm cîteva din scrisorile primite la redacția noastră, în care ei împărtășesc gîndurile și sentimentele ce îi animă.

Strîns uniți în jurul conducerii partidului

Cu profundă emoție și cu un înalt simțămînt de mîndrie patriotică subscriu la principiile de bază ale politicii interne și externe a partidului și statului nostru, cuprinse în recentele documente de partid și de stat, în cuvîntările tovarășului Nicolae Ceaușescu. Aceste documente exprimă gîndurile și sentimentele întregului nostru popor. Principiile formulate de partid, principii pătrunse de un profund umanism socialist, ca și consecvența marxist-leninistă a întregii politici a partidului nostru, sînt o strălucită pildă, un minunat model pentru fiecare dintre noi în îndeplinirea îndatoririlor patriotice și internaționaliste, ca cetățeni ai României, țară care merge pe drumul socialismului și comunismului. În patria noastră socialistă se dezvoltă continuu industria, agricultura este în continuă înflorire, cultura urcă pe trepte tot mai înalte. Latură inseparabilă a construcției socialiste, învățămîntul se dezvoltă impetuos. Trecerea la învățămîntul general obligatoriu, de zece ani arată nivelul înalt de cultură la care se ridică poporul nostru în condițiile create de socialism.

Unul din principiile pe care le promovează cu fermitate partidul nostru este acela că țările socialiste au datoria să-și unească eforturile pentru a sluji idealurile comuniste, să-și întărească necontenit cooperarea și alianța pentru a grăbi progresul fiecăreia din ele, pentru a spori prestigiul socialismului și a opune imperialismului o forță de neînvins. Subliniind cu tărie faptul că libertatea, independența și suveranitatea națională a oricărui popor trebuie respectate cu sfințenie, partidul nostru își arată hotărîrea de a apăra cu consecvență aceste principii și de a acționa neabătut pentru întărirea prieteniei și colaborării cu Uniunea Sovietică, cu toate țările socialiste.

Politica partidului reprezintă pentru noi, membrii corpului didactic, ca și pentru întregul popor, farul călăuzitor care ne luminează calea întregii activități închinate construcției pașnice, progresului și înfloririi României socialiste. Sînt ferm convins că strîns uniți în jurul conducerii încercate a P.C.R., în frunte cu secretarul general al Comitetului său Central, tovarășul Nicolae Ceaușescu, muncind cu elan și dăruire, oamenii muncii din patria noastră vor da viață înaltelor idealuri de progres, socialiste, care animă întregul nostru popor. Ca slujitor al învățămîntului voi urma cu încredere linia partidului nostru, voi munci cu sporit spirit de răspundere pentru a contribui la formarea și educarea tinerelor generații în spiritul dragostei și devotamentului față de patrie și de partid.

Prof. EUGEN BLIDEANU
director general în Ministerul Învățămîntului

Politica partidului – expresie a năzuințelor întregii națiuni

În aceste zile, fiecare cetățean al României socialiste — român, maghiar, german sau de altă naționalitate — a simțit odată mai mult, în gînd și în inimă, că politica partidului și a statului nostru este o expresie a năzuințelor întregii națiuni. Consider o esențială datorie de conștiință să-mi exprim totala adeziune față de conținutul Declarației Marii Adunări Naționale, încrederea deplină în poziția consecventă marxist-leninistă și internaționalistă a partidului, expusă cu claritate în recentele documente de partid și de stat și în cuvîntările rostite de tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Am avut prilejul emoționant de a fi martorul ocular al entuziastei și înflăcăratei primiri făcute de populația orașului Sfîntu Gheorghe, a întregului județ Covasna, conducătorilor iubiți ai partidului și statului, scumpului nostru tovarăș Nicolae Ceaușescu. Această primire constituie o expresie grăitoare a încrederii tuturor oamenilor muncii din patria noastră, români, maghiari, germani și de alte naționalități, în politica Partidului Comunist Român, a unității poporului în jurul Comitetului Central al partidului.

Datorită înfăptuirii consecvente a politicii partidului, întregul nostru popor merge cu pași siguri spre culmile desăvîrșirii construcției socialiste, ale civilizației, bunăstării și culturii. S-a cimentat, în munca și în lupta pentru înfăptuirea idealurilor comuniste, pentru înălțarea și înflorirea patriei, prietenia și unitatea indestructibilă a tuturor cetățenilor români, maghiari, germani și de alte naționalități care formează împreună o singură familie unită și puternică în jurul partidului — națiunea socialistă. Toți împreună contribuim la victoriile construcției socialiste în România, toți ne bucurăm, în deplină egalitate de drepturi, de condiții care asigură dezvoltarea tuturor capacităților și valorificarea lor spre binele nostru și al patriei. Toți sîntem mîndri de faptul că țara noastră promovează neabătut, pe arena internațională, principiile unității statelor socialiste, ale internaționalismului socialist, ale independenței, suveranității și neamestecului în treburile interne. Toate acestea întăresc hotărîrea noastră din aceste clipe de a face zid în jurul partidului, de a ne înzeci forțele în munca pentru întărirea și dezvoltarea multilaterală a patriei, în lupta pentru triumful idealurilor socialismului.

Ca intelectual și profesor voi căuta să transmit prin întreaga mea activitate, pusă în slujba formării și educării tinerelor generații, nobilele idealuri și concepții ale partidului comunist, să muncesc neprecupețit pentru ridicarea continuă a nivelului spiritual al poporului.

Prof. FRANCISC IZSAK
inspector general al inspectoratului școlar județul Covasna

Expresia concentrată a ceea ce toți purtăm în minte și în suflet

Întregul nostru popor a sărbătorit, de curînd, cea de-a 24-a aniversare a eliberării patriei. A fost, pentru noi toți, un prilej de a face bilanțul marilor realizări dobîndite, sub conducerea partidului, în construcția socialismului, ca rod al politicii sale de dezvoltare a forțelor de producție, de afirmare a talentelor și capacităților fiecărui om al muncii, de înflorire a vieții spirituale a maselor. Învățămîntul, orientat de partid spre un amplu și creator proces de modernizare și perfecționare, asigură pregătirea în condiții tot mai bune a cadrelor necesare economiei și culturii, ca și ridicării poporului pe o nouă treaptă de cultură și civilizație.

Înțelepciunea, clarviziunea marxist-leninistă a partidului nostru, a conducerii sale, s-au concretizat din nou, cu pregnantă forță, în hotărîrile Plenarei C.C. al P.C.R., în Declarația Marii Adunări Naționale, în cuvîntările rostite recent de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Politica internă și externă a partidului și statului nostru, reafirmată în aceste documente, este expresia concentrată a ceea ce purtăm fiecare dintre noi în minte și în suflet. Mai mult chiar, ea exprimă una dintre trăsăturile esențiale ale structurii psihice a poporului nostru, care întotdeauna în cursul istoriei sale a luptat pentru dreptate și libertate, a căutat să stabilească o strînsă prietenie și colaborare cu alte popoare, și mai ales cu popoarele vecine.

Munca plină de răspundere și abnegație pe care astăzi, în condițiile socialismului, o desfășoară întreaga noastră națiune constituie afirmarea strălucită a aspirațiilor poporului nostru spre bunăstare, cultură, spre pace și prietenie cu celelalte popoare, aspirații al căror înțelept și încercat stegar este partidul comuniștilor.

Lucrînd într-o editură a cărei activitate e închinată școlii, învățămîntului îmi pot da seama deosebit de clar de amploarea acțiunilor întreprinse de partidul și statul nostru pentru educarea tinerelor generații în spiritul idealurilor socialiste. Pe deplin conștient că la baza acestei activități de înaltă răspundere stă aprofundarea și aplicarea creatoare a învățăturii marxist-leniniste, al cărei promotor consecvent este Partidul Comunist Român, îmi voi spori străduințile, alături de întregul nostru colectiv de muncă, pentru îndeplinirea, cu tot mai mare succes, a acestei sarcini nobile.

Prof. EMIL BĂLDESCU
directorul Editurii didactice și pedagogice

ARIA CERCETĂRII PEDAGOGICE

(Urmare din pag. 1)

tului și a structurii interne a pedagogiei contemporane, fundamentarea teoretică a pedagogiei ca știință, precizarea metodologiei cercetării pedagogice prin asimilarea datelor științei moderne, modelarea fenomenului educativ, procesul învățării în lumina cuceririlor științei moderne etc. Scopul principal al acestor cercetări este de a îmbogăți știința pedagogică cu o viziune nouă, prospectivă și de a constitui în același timp un suport teoretic, cu valoare stimulativă și orientativă, pentru întreaga gamă de cercetări aplicative. Ele vor lărgi totodată orizontul pedagogico-filozofic al cercetătorilor, asigurînd unitatea de concepție și metodologică a studiilor întreprinse de institut.

— Ce lucrări fundamentale își propune să elaboreze institutul ?

Dintre lucrările fundamentale de pedagogie a căror elaborare intră în tematica actuală a institutului nostru se impun menționate în mod deosebit Dicționarul pedagogic uzual (de categorii pedagogice). Tratatul de istoria pedagogiei românești, Tratatul de pedagogie, lucrarea referitoare la pedagogia familiei și monografiile pe teme de didactică și educație. Este pentru prima dată cînd Institutul de științe pedagogice trece la elaborarea unor lucrări de asemenea anvergură.

— La ce se referă noile cercetări aplicative înscrise în planul institutului ?

— Pornind de la necesitățile de perspectivă ale societății noastre socialiste, cercetările aplicative, care reprezintă majoritatea temelor din planul institutului, își propun să răspundă cît mai temeinic și cît mai prompt cerințelor imediate ale școlii în lumina prevederilor cuprinse în Directivele C.C. al P.C.R. cu privire la dezvoltarea învățămîntului și în Legea învățămîntului. Ele tind să furnizeze o formulă didactico-educativă modernă și eficientă, să stabilească, cu alte cuvinte, scopul, structura, conținutul și tehnica procesului de învățămînt.

În sfera modernizării și perfecționării învățămîntului de cultură generală sub aspectul conținutului și al metodicii, o pondere însemnată au cercetările privitoare la experimentarea unor cursuri moderne de matematică, fizică, chimie, logică, istorie, biologie, muzică (la clasele I—II) etc. De asemenea, va continua experimentarea instruirii programate la matematică, limba română, botanică, geografie, economie politică. Vor fi căutate soluții pentru restructurarea predării limbilor străine în conformitate cu noile date ale lingvisticii, psihologiei și cu orientările metodice moderne și se vor efectua cercetări ce vizează perfecționarea culturii artistice în școala de cultură generală. În planul institutului ocupă locul cuvenit și cercetările privind folosirea tehnicilor moderne de învățămînt, concretizate în teme ca: „Sporirea eficienței lecțiilor prin folosirea mijloacelor audio-vizuale", „Televiziunea și educația", „Metodica folosirii mijloacelor audio-vizuale la diferite obiecte de învățămînt".

— Ghidîndu-ne după numărul sporit al sectoarelor care se ocupă de problemele educației deducem că acestea vor avea o pondere deosebită în activitatea desfășurată de cercetătorii institutului în noul an școlar.

— Observația dv. corespunde pe deplin realității. Planul de muncă al Institutului prevede, în legătură cu conținutul și metodica muncii educative, numeroase teme de cercetare. Toate aceste teme reflectă concepția potrivit căreia educația se realizează în primul rînd în procesul de învățămînt. Ca atare, în desfășurarea concretă a experimentelor, cercetările din domeniul educației sînt strîns împletite cu cercetările de didactică vizînd, în ultimă instanță, realizarea funcției formative a învățămîntului, care reprezintă o cerință fundamentală a societății noastre în ceea ce privește dezvoltarea personalității. De asemenea, în problematica cercetărilor figurează și o serie de teme în legătură cu orientarea școlară și preorientarea profesională a elevilor din școala de cultură generală, prin care se urmărește sarcina complexă de a așeza pe baze științifice această acțiune de importanță capitală.

Printre preocupările actuale și de viitor ale institutului nostru voi mai menționa cercetările întreprinse asupra procesului instructiv-educativ din școlile profesionale și din liceele de specialitate, extinderea și adîncirea în continuare a cercetărilor privitoare la defectologie și la pedagogia medicală.

O acțiune de mare anvergură, în care scontăm rezultate deosebite, este sesiunea pe țară de comunicări a cadrelor didactice. De pe acum această sesiune se conturează ca o manifestare științifică de prestigiu. Sperăm că, pe lîngă valorificarea directă a studiilor prezentate în cadrul sesiunii, ea ne va permite să antrenăm într-o muncă de cercetare activă și continuă numeroase cadre didactice dotate în mod deosebit pentru această activitate.

CLASA ÎNTÎI 1968—1969

Școlarizarea copiilor de la vîrsta de 6 ani este o problemă care preocupă forurile de specialitate din multe țări. Condițiile în care se dezvoltă copiii lumii moderne permit încadrarea lor încă de la 6 ani într-un sistem organizat de învățămînt. Cercetările pedagogilor, psihologilor, medicilor etc. au dus la concluzia că la această vîrstă copiii sînt apți să învețe — bineînțeles după un program adecvat, care să facă tranziția de la grădiniță la școală. După cum se știe, în cursul anului școlar trecut, și în țara noastră a funcționat, experimental, un număr de clase constituite numai din copii de 6 ani. Rezultatele obținute în aceste clase au confirmat ideea generalizării învățămîntului obligatoriu de la această vîrstă.

Directivele Comitetului Central al Partidului Comunist Român privind dezvoltarea învățămîntului în Republica Socialistă România, aprobate de Plenara C.C. al P.C.R. din 22—25 aprilie 1968, subliniază faptul că începerea școlarității de la vîrsta de 6 ani ține seama de condițiile sociale, economice și culturale din patria noastră, de concluziile cercetărilor psihologice și medicale, ca și de experiența altor țări. „Cuprinderea copiilor la școală cu un an mai devreme decît în prezent — se spune în Directive — are o deosebită semnificație social-pedagogică, constituind un important sprijin acordat familiei și, îndeosebi, mamelor angajate în producție, în creșterea și educarea copiilor. Școlarizarea de la vîrsta de 6 ani — se arată mai departe în Directive — se va realiza treptat, începînd din anul școlar 1968/1969, în primul rînd în orașe și reședințele de comune ; în celelalte localități, data începerii școlarizării la 6 ani va fi stabilită de către organele locale, în funcție de condițiile existente, generalizarea acesteia încheindu-se în linii mari în anul școlar 1970/1971. În primii ani de înfăptuire a acestei măsuri — 1968/1969 — înscrierea copiilor se va face pe baza cererii părinților ; copiii pentru care medicii nu avizează școlarizarea la 6 ani vor fi cuprinși în școală în anii următori. Se va ține seama de dezvoltarea psiho-fizică a fiecărui copil și de condițiile deplasării acestora la școală, putîndu-se și în viitor amîna cu un an, în anumite cazuri, școlarizarea lor." În ceea ce privește conținutul și metodele de învățămînt la clasa I, Directivele arată că acestea vor fi adaptate nivelului și particularităților de vîrstă ale elevilor ; se vor elabora noi planuri, programe și manuale școlare, iar pentru desfășurarea în bune condițiuni a procesului instructiv-educativ se vor constitui, după posibilități, clase I separate cu elevi de 6 ani și cu elevi de 7 ani.

În lumina Directivelor, Ministerul Învățămîntului a luat un ansamblu de măsuri, menite să traducă în fapt indicațiile partidului. Vor funcționa, ca atare, o serie de clase cu copii numai de 6 ani, ai căror părinți au solicitat înscrierea de la această vîrstă, clase numai cu copii de 7 ani, precum și clase în care vor putea fi cuprinși, împreună cu copiii de 7 ani, copii în vîrstă de 6 ani, la cererea părinților.

Pe baza experienței claselor cu copii de 6 ani care au funcționat în anul școlar precedent, a consfătuirilor cu învățătorii care au predat la aceste clase, precum și pe baza consultării unor colective largi de cadre didactice, psihologi, pedagogi, medici etc. a fost stabilit volumul de cunoștințe ce trebuie predate în clasa I cu copii de 6 ani. Volumul de cunoștințe la această clasă se definește, cum e și firesc, în contextul general al predării obiectelor de învățămînt la clasele I—IV. Cu alte cuvinte, are loc o reconsiderare a planurilor de învățămînt și a programelor școlare la clasele I-IV, îmbunătățindu-se astfel eșalonarea materiei pe clase, a noțiunilor pe obiecte și pe clase, optica în care urmează să se predea cunoștințele de limba română, aritmetica, cunoștințele despre natură etc.

Planul de învățămînt la clasa I este elaborat în concepția unei treceri ușoare de la grădiniță la școală. Astfel, pentru activitățile obligatorii, de tip școlar, se prevăd 12—14 ore săptămînal. Restul de 10—12 ore, pînă la 24, sînt afectate activităților libere, de tip preșcolar (jocuri, plimbări, program educativ-recreativ). La propunerea cadrelor didactice s-a stabilit ca durata fiecărei activități (lecția propriu-zisă) să fie de 25—30 de minute în trimestrul I și să crească treptat, pînă la 35—40 de minute, în trimestrul III. Timpul disponibil de 10—25 de minute din fiecare oră de curs va fi folosit, în diferite etape ale lecției, la aprecierea învățătorului, pentru alte activități de tip preșcolar : exerciții de înviorare, jocuri didactice, activități recreative etc. Pe lîngă cele 10-25 de minute din cuprinsul fiecărei ore de curs afectate activităților libere, cîte 4 ore săptămînal în trimestrul I și cîte 3 ore săptămînal în trimestrele II și III, sînt destinate exclusiv activităților libere și jocurilor.

Pentru predarea cititului și scrierii, planul de învățămînt al clasei I prevede 8 lecții săptămînal. În vederea introducerii treptate a copiilor în sistemul muncii școlare se rezervă o perioadă preabecedară de 6 săptămîni (în programa anterioară a clasei I această perioadă se întindea pe 3 săptămîni). Ținînd seama de posibilitățile de asimilare ale copiilor de 6 ani, în clasa I se va preda, tot anul, numai abecedarul, căruia i s-au atașat 10 texte ce vor fi predate spre finele anului școlar. Această programă școlară unică, ce se va utiliza atît la clasele cu copii de 6 ani cît și la clasele cu copii de 7 ani, cuprinde în cadrul limbii române, pe lîngă activitățile de tip școlar — învățarea cititului și scrierii — și activități de tip preșcolar — dezvoltarea vorbirii și cunoașterea mediului înconjurător.

Pornindu-se de la același principiu referitor la trecerea treptată de la învățămîntul preșcolar la cel școlar, s-au operat unele reduceri și în programa de aritmetică a clasei I. Astfel, se indică eșalonarea gradată a numărului de lecții săptămînal, de la 3 în primul trimestru la 4 în trimestrele II și III. Și la acest obiect s-a introdus o perioadă pregătitoare de 5 săptămîni, în care se dau elemente cu privire la perceperea intuitivă a mulțimilor de obiecte, a relațiilor spațiale etc. Se trece apoi la însușirea numerației de la 0—100, a operațiilor de adunare și scădere de la 0—100, fără trecere peste 10 și a cîtorva cunoștințe pentru formarea reprezentărilor despre unitățile de măsură. Manualul de aritmetică pentru clasa I are un conținut structurat pe aceste prevederi.

La celelalte obiecte de învățămînt programele școlare ale clasei I cuprind elemente care să-i inițieze pe școlarii începători în domeniul îndeletnicirilor practice, al cîntului, educației fizice.

Însușirea cunoștințelor în prima clasă va fi facilitată de o bogată gamă de materiale didactice noi elaborate sau reeditate. S-au realizat în acest scop un set de 10 planșe pentru dezvoltarea vorbirii, un set de 35 de tablouri pentru convorbiri după imagini, alfabetare din masă plastică ; pentru înțelegerea mai temeinică a noțiunilor de aritmetică, s-au realizat planșe necesare învățării primei decade, figuri mobile, magnetice, pentru însușirea numerației, numărătoare cu bile .Copiii vor avea de asemenea la dispoziție jocuri didactice, imagini pentru povestiri fără cuvinte („Nuielușa de alun," „Căciulița roșie și căciulița albastră") jocuri de creație (mozaic din masă plastică, domino cu imagini colorate, „jocul umbrelor", discuri și inele, ciuperci demontabile), discuri, diafilme etc.

Predarea în condiții optime a lecțiilor la clasa I după noile programe cere învățătorilor respectivi să-și privească activitatea cu un mare simț de răspundere, să studieze cu atenție problemele de ordin pedagogic, psihologic, metodic etc. ce se vor ridica în munca lor. În scopul pregătirii în cele mai bune condiții a funcționării clasei I în anul școlar viitor, printre alte măsuri, se va organiza în prima decadă a lunii septembrie, pe centre, un instructaj de 3 zile cu învățătorii care vor preda la clasele I cu copii de 6 ani. Cu acest prilej vor fi abordate o serie de aspecte ale predării obiectelor de învățămînt la clasa I și se va realiza un larg schimb de experiență între respectivii învățători, inclusiv cei care au predat în anul școlar precedent în clasele experimentale cu copii de 6 ani.

PUNCTE DE VEDERE

Lucrările de cancelarie pot fi reduse

Noile condiții create organelor de învățămînt prin înființarea inspectoratelor școlare asigură o mai mare eficiență a muncii de îndrumare și control, o mai largă posibilitate de cuprindere a problemelor procesului instructiv-educativ și de rezolvare operativă a acestor probleme. În condițiile actuale inspectoratul școlar dispune de mai multe forțe pentru îndrumarea de specialitate a procesului de învățămînt și are, în același timp, răspunderi sporite, ceea ce determină creșterea prestigiului, a autorității sale. Departe de a rămîne instituții pur administrative, inspectoratele pot deveni în prezent foruri capabile să orienteze cu competență activitatea școlară, să contribuie efectiv la perfecționarea învățămîntului.

Firește că, pentru a munci în acest spirit, inspectorii trebuie să dispună nu numai de o temeinică pregătire anterioară, dar și de o informare „la zi" asupra principalelor probleme din domeniul specialității lor și al pedagogiei, să cunoască în amănunțime problemele școlilor pe care sînt chemați să le controleze și să le îndrume, activitatea cadrelor didactice din aceste școli. Din păcate, însă, ei nu pot rezolva uneori sarcini importante din cauza unor probleme minore ce apar în fața inspectoratului. Să exemplificăm.

La inspectorate sosesc acum numeroase cereri. Cadre necalificate solicită posturi, unii părinți vor să-și transfere copiii dintr-o circumscripție școlară în alta. Se cer relații privind concediile, actele de studii etc. Rezolvarea tuturor acestor cereri presupune un volum mare de muncă, pe care nu-l pot efectua decît inspectorii școlari. Dar care ? Cei doi inspectori de la personal emit în fiecare lună decizii de suplinire și întocmesc acte de trecere la o nouă categorie de salarizare pentru mai mult de 1 000 de cadre didactice, dau răspunsuri la peste 5—600 de cereri etc. Tot ei se ocupă de transferări, numiri, cărți de muncă și alte lucrări de personal, ca și de rezolvarea unor sesizări. Firește că, în aceste condiții, ei nu pot face față singuri sarcinilor. Trebuie deci ajutați de inspectorii de specialitate și pentru propriile lor probleme, ca să nu mai vorbim de problemele speciale, cum sînt cele enumerate mai sus, care se pun în anumite perioade ale anului.

După părerea noastră, este cazul ca o serie de sarcini administrative ale inspectorilor să treacă pe seama directorilor de școli. De ce este necesar ca unui elev restanțier să-i aprobe inspectoratul prezentarea la bacalaureat, cînd există în această privință instrucțiuni precise, pe care le poate aplica și directorul liceului ? De ce este necesară o aprobare a inspectoratului chiar și pentru o reexaminare, din moment ce directorul este cel care, cunoscînd exact împrejurările, poate aviza dacă este sau nu cazul să se admită reexaminarea respectivă ?

La greutățile determinate de faptul că numeroase probleme ce s-ar putea rezolva la nivelul direcției școlilor vin spre rezolvare la inspectorat se adaugă și altele, Mă refer aici la acele solicitări la care sîntem obligați să răspundem, deși ele contravin dispozițiilor legale. Unii din cei ce le prezintă au neglijat să studieze aceste dispoziții ; alții, însă, deși le cunosc, încearcă să le ignoreze pentru a obține unele avantaje. În general este vorba, în asemenea cazuri, de constituiri de catedre, de repartizarea orelor etc.

Există chiar unii oameni care își fac un fel de ocupație suplimentară din prezentarea solicitărilor. De exemplu, un învățător din județul nostru a primit într-o singură zi de la inspectorat 4 răspunsuri la 4 cereri înregistrate. Oare acest învățător n-ar fi putut studia dispozițiile legale ? Și ca el sînt destui de mulți.

Uneori, cei care vin la inspectorat, după ce discută cu un inspector și primesc toate lămuririle necesare, depun și o cerere scrisă — la care, evident, primesc aceleași lămuriri. Sau, în alte cazuri, deși au primit de la inspectori explicații amănunțite — nu o dată și direct și în scris — se adresează totuși și inspectorului general, căruia îi răpesc astfel foarte mult din timpul de lucru. Sînt cadre didactice care într-o singură zi stau de vorbă cu cîte trei persoane de la inspectorat. Și, cu toate că primesc de la toți același răspuns, totuși doresc să-l audă și de la inspectorul general. Desigur că, în cazurile în care este realmente nevoie de avizul lui, inspectorul general are obligația să se afle la dispoziția solicitanților. Dar eu mă refer aici nu la aceste cazuri, ci la pierderea sterilă de timp pentru repetarea unor răspunsuri date anterior de alții, la întrebări care, în general, nici nu-și aveau rostul.

Nu este un secret că unele persoane lipsite de merite, dîndu-și seama că nu pot promova în muncă pe căile firești, socotesc că pot folosi în acest scop calomnia. De aici, reclamații neîntemeiate, trimise atît la inspectorat cît și la organele centrale.

Ce este de făcut pentru rezolvarea acestor situații ? Credem, în primul rînd, că este necesar ca inspectoratul să fie descongestionat de o serie de probleme care pot fi rezolvate la alte nivele. După părerea noastră, noul regulament al școlilor ar trebui să sporească atribuțiile directorilor de școli, dîndu-le o mai largă competență și răspundere. Unele sarcini, ca de pildă aprobarea trecerii de la o categorie de salarizare la alta, ar putea să treacă la consiliul popular comunal, care se ocupă de plata salariilor. Ni s-ar părea binevenit, pentru reglementarea unei serii întregi de aspecte, un regulament al inspectoratelor școlare, care să cuprindă toate precizările privind modul cum trebuie să lucreze acestea cu consiliile populare comunale pe linia bazei materiale a școlilor și a salarizării cadrelor didactice.

Inspectoratele școlare sînt organe de specialitate care în prezent pot rezolva competent problemele muncii școlare în raza lor de activitate. Pentru a-și îndeplini cît mai bine sarcinile, ele trebuie ajutate să se dedice cu precădere nu unor inutile treburi de cancelarie, ci problemelor de conținut ale activității instructiv-educative.

Prof. D. D. VOICU
inspector general județul Dolj

La 30 august a.c. se împlinesc două decenii de la crearea organelor securității ale Republicii Socialiste România. Sub conducerea partidului și cu sprijinul oamenilor muncii, cadrele securității statului au adus o contribuție de seamă la apărarea orînduirii sociale și de stat. În lupta cu dușmanul nu odată și-au îndeplinit misiunile primite chiar cu prețul vieții.

Locotenent Ionel Jora
Căzut eroic la datorie

În holul mare al sediului unui inspectorat județean de securitate, undeva pe malul Dunării, este un bust cioplit din piatră. În piatră e gravat un nume : LOCOTENENT IONEL JORA. Un nume de erou.

S-a născut în 1921 la Galați, într-o familie de muncitori, a lucrat la șantierul naval, apoi la fabrica de vopsele „Gallus". Aci intră în rîndurile Uniunii Tineretului Comunist. Răspîndește manifeste comuniste, înfruntă primejdiile muncii ilegale.

În 1941 i-a fost dat să cunoască temnițele regimului fascist A fost condamnat la cinci ani pentru activitate comunistă și răspîndire de manifeste.

Pe Ionel Jora anii de după război l-au găsit activist al Comitetului județean P.C.R. Covurlui. Îl atrag însă șantierul unde învățase meseria, lăcătușul cu vechii săi tovarăși de muncă. Se înapoiază deci în producție ca muncitor strungar la Șantierele navale din Galați Dar numai pentru un timp. Curînd, partidul îl cheamă într-o muncă nouă, grea și de răspundere.

Ionel Jora devenise ofițer de securitate.

★

...Apele repezi din munții Vrancei se scurgeau în șuvoaie neîntrerupte. Printre colțuri de stîncă sau viroage, pe poteci abrupte sau în preajma unor poiene luminoase, echipa de ofițeri condusă de Ionel Jora căuta asiduu dușmanul organizat în banda de diversioniști.

Nu se auzea decît foșnetul frunzelor. Undeva, sub coroana lată a unui plc de foioase, un om al muncii i-a făcut cîteva comunicări. Aflase astfel că ultimele elemente ale bandei împotriva căreia se acționa încercau să părăsească zona supravegheată și se îndreptau spre versantul vestic...

Hotărîrea trebuia luată de urgență. Jora cu tovarășii săi urcară în grabă o pantă abruptă, luînd-o apoi de-a coasta, spre fundul unei văi largi. Așteptară cu suflarea întretăiată. Inima le bătea puternic. Primul „stai" porni chiar din gura lui Jora, urmat ca un ecou de somația pe care o făceau și ceilalți. Cei urmăriți începură să arunce armele.

...O nouă misiune veni doar peste cîteva zile. Chiar atunci, după ce abia coborîse din munți, în acțiunea condusă de Ionel Jora apăru un fapt nou. „Obiectivul" — element recrutat și instruit la școala „Abwehr"-ului, se hotărîse să părăsească țara. Cerea sprijinul „șefului" său, fost comandant legionar cu care se înrolase cu ani în urmă, la Viena, în așa-zisa „armată-națională". Era hotărît să scoată din țară și „Memoriul confraților de concepții" pentru a-l preda la „centru".

Ultimele informații verificate de ofițer sunau scurt : „Urmăritul nu se va preda. Este hotărît să facă uz de armă".

— Cine vrea să plece voluntar în această misiune ? — întrebă șeful Direcției regionale.

— Eu ! răspunse locotenentul Ionel Jora.

— Vei conduce echipa...

Curînd legionarul a fost capturat.

★

O zi geroasă de februarie. La sediul serviciului județean se forma echipa ce urma să prindă un fost jandarm, criminal de război. Erau solicitați cei mai destoinici ofițeri. Ca de obicei, printre ei era Jora.

O urmărire plină de încercări, plină de situații neprevăzute, dar, în sfîrșit, iată clipa întîlnirii cu criminalul. Acesta ripostă. Ascuțișul toporului ridicat îl făcu pe Jora să se oprească. Orice mișcare greșită putea deveni fatală. Ordinul era clar : „urmăritul va fi adus viu"...

O singură „figură" de „cîrlig dublu" la picioare îl dădu pe agresor la pămînt. Jora, după ce îl imobiliză, fixă cătușele. Așa l-au găsit tovarășii din echipă, care încercuiseră clădirea. O nouă misiune a fost îndeplinită... Dar odrasla criminalului arestat se pregătea de răzbunare.

★

Noaptea de 5 iunie 1950. Ploua. Din cînd în cînd, țîrîitul ploii se topea în vuietul vîntului care abia începuse. Jora pășea rar, obosit. Se întorcea dintr-o altă misiune. Mai avea doar cîțiva metri pînă-n poarta casei unde locuia. Soția și copilul îl așteptau. În urma sa pașii care se apropiau încercau să-l ajungă. Un fulger lumină pînă departe împrejurimile. Întoarse capul. O rafală de ploaie, șfichiuită de vîntul care nu ceda, îl făcu să clipească mai des. În fața sa zări o nălucă care se opri. O privi atent.

Asasinul se năpusti asupra ofițerului. Loviturile curgeau una după alta. O încleștare scurtă, o rostogolire prin băltoacele umflate de ploaie. Lupta continuă pe viață și pe moarte. Pe drum nici țipenie de om. Apoi răsună un foc de armă în noaptea umedă de vară. Banditul nimerise în plin. Sînge cald țîșnea din pieptul bravului ofițer de securitate.

★

Tovarășii de armă, oamenii pentru fericirea cărora a luptat și a căzut eroic locotenentul de securitate Ionel Jora, nu l-au uitat.

...În holul inspectoratului județean de securitate este un bust de piatră, și în piatră e gravat un nume de erou.

PETRE HLADCHI
-BUCOVINEANU

SONDAJ

PREOCUPĂRI ACTUALE ALE INSPECTORATELOR

În zilele de la sfîrșitul lunii august, activitatea inspectoratelor școlare județene se desfășoară cu o deosebită intensitate. Pe agenda de lucru, data de 1 septembrie înseamnă cîteva scadențe asupra cărora sînt îndreptate toate privirile, toată atenția

Zilele acestea am întreprins un sondaj în județele Buzău, Hunedoara, Maramureș, Neamț și Tulcea pentru a vă informa asupra preocupărilor actuale ale inspectoratelor școlare județene acum, în preajma deschiderii anului școlar.

Este așteptat noul contingent de cadre didactice

Și în acest an sute de tineri absolvenți ai universităților, institutelor pedagogice și liceelor pedagogice se pregătesc pentru emoționantul moment cînd vor păși pentru prima dată la catedră. În aceeași febră a pregătirilor se află și inspectoratele școlare județene, care doresc să-i întîmpine așa cum se cuvine pe noii veniți. Peste tot au fost luate măsuri pentru asigurarea condițiilor de cazare a proaspeților profesori, învățători și educatoare, precum și pentru primirea lor în cadrul colectivelor didactice din care urmează să facă parte.

În județul Maramureș, unde sînt așteptate să-și înceapă activitatea 183 de cadre noi — ne spune prof. *Andrei Bălan*, inspector general județean — Consiliul popular județean, împreună cu inspectoratul școlar, au luat din timp legătura cu organele comunale și cu directorii de școli la care au fost încadrați tineri profesori și învățători, așa încît să li se asigure găzduirea din prima zi a sosirii lor în comune și să se facă tot ce este necesar încadrării lor cît mai rapide în viața și munca școlii".

Măsuri asemănătoare s-au luat și în celelalte județe. La inspectoratul școlar Buzău, de pildă, la ora aceasta se cunosc exact adresele la care urmează să locuiască noii veniți. Mai mult chiar, pe data de 30 august noii profesori și învățători au fost invitați la Buzău, de unde vor pleca la locurile lor de muncă însoțiți de delegați ai inspectoratului.

Discutînd despre noul contingent de cadre didactice care va sosi în județul Tulcea, am remarcat că în rîndul acestora se numără numai profesori și educatoare.

„Avem, totuși, mare nevoie și de învățători — ne-a declarat prof *M. Albotă*, inspectorul general al județului. Anul trecut, în școlile județului nostru au funcționat la clasele I—IV peste 400 de cadre necalificate. La repartizare, însă, am constatat că nu s-au găsit absolvenți din județul nostru care să ne poată fi repartizați. În fața acestei situații, pentru a satisface nevoia de cadre am solicitat mai demult, și cu multă insistență, înființarea unei secții pedagogice pe lîngă un liceu din Tulcea unde am avea toate condițiile unei bune pregătiri a viitorilor învățători. Răspunsul din partea direcției de resort din minister nu a sosit nici pînă azi (27 august — data convorbirii noastre. n.n.). Îl așteptăm totuși".

Nu ne rămîne decît să subscriem la propunerea făcută de inspectoratul școlar județean Tulcea.

Exigență sporită la numirea suplinitorilor

Paralel cu pregătirile pentru încadrarea în muncă a noilor profesori și învățători calificați, în zilele sondajului nostru la inspectoratele școlare județene am remarcat o deosebită preocupare pentru recrutarea și selecționarea suplinitorilor, acțiune care, corespunzător noilor sarcini ale școlii românești, cere o mare exigență. Privind cu deosebită responsabilitate numirea suplinitorilor, inspectoratele școlare trec în aceste zile la analiza cererilor de suplinire.

„În județul Hunedoara — ne spune inspectorul șef *Vasile Blendea* — s-a hotărît ca numirile de suplinitori să se facă eșalonat, pe baza unui grafic, luîndu-se la început în discuție cererile pentru posturile de învățători și educatoare și apoi pentru cele de profesori. Se analizează cu grijă fiecare situație, fiecare școală și fiecare solicitant. Dincolo de fiecare numire noi vedem elevii din bănci, cei care așteaptă să fie instruiți și educați la nivelul cerințelor actuale".

„Mai mult ca în anii trecuți — ne informează inspectorul general al județului Neamț, *Ion Crăciun* — în prezent facem o riguroasă selecție a noilor suplinitori. La fiecare luăm în discuție pregătirea școlară, notele obținute la toate obiectele de învățămînt, comportarea etică. De asemenea, am socotit util ca înainte de rezolvarea fiecărei cereri să avem și avizul inspectorului școlar de specialitate care, în prealabil, poartă discuții cu fiecare solicitant în parte. Pentru cadrele didactice necalificate care au mai funcționat în învățămînt pregătim în aceste zile cursuri scurte, de cîte trei zile, în mai multe centre din județ. În cadrul acestor cursuri, inspectorii de specialitate și cadre didactice cu experiență la catedră vor face expuneri, lecții și lucrări practice privind unele capitole și probleme dificile din programele școlare.

Activitate intensă pe șantierele noilor construcții școlare

Sfîrșitul lunii august și începutul lui septembrie este timpul optim pentru darea în folosință a noilor construcții școlare. Pe șantiere au fost intensificate lucrările. Ele sînt urmărite îndeaproape de inspectoratele școlare.

Periodic am relatat în coloanele gazetei noastre despre stadiul lucrărilor, care nu în toate cazurile ducea la concluzii optimiste Nerespectarea la vreme a graficului de muncă, întîrzierile în abordarea unor fronturi de lucru, defecțiunile în aprovizionarea cu materiale se resimt acum, la vremea dării în folosință a noilor școli. Activitatea intensă din ultima vreme de pe șantiere, măsurile comune luate de constructori și beneficiari au dus totuși la terminarea pînă în aceste zile a unui mare număr de săli de clasă. Astfel, în urma sondajului pe care l-am efectuat, putem consemna că au fost terminate construcțiile din județele Buzău (la Valea Salciei, Vîlcele și Crîng, comuna Pătîrlagele), Hunedoara (liceul cu 20 de săli de clasă din Vulcan), Tulcea (școala din comuna Mahmudia), Maramureș (școala cu 16 săli de clasă din cartierul Săsar din Baia Mare), Neamț (școlile generale din Zănești, Slobozia, Telec și Piatra Șoimului, precum și internatul cu 120 de locuri de pe lîngă liceul din Săbăoani). Numeroase săli de clasă se află în stadiul de finisaj, urmînd să fie terminate pînă la începutul noului an școlar.

Desigur, se impune ca în zilele viitoare să se acorde în continuare o deosebită atenție lucrărilor de pe șantierele construcțiilor școlare, pentru terminarea în timp util și în bune condițiuni a tuturor obiectivelor propuse a fi date în folosință la începutul acestui an școlar.

AL. I. VLADIMIR

Consfătuirile anuale ale cadrelor didactice

În acest an, consfătuirile anuale ale cadrelor didactice vor fi organizate pe localități — municipii, orașe, comune și grupe de comune — în perioada 10—13 septembrie.

În ședințele plenare ale consfătuirilor vor fi dezbătute, pe baza unor referate prezentate de inspectoratele școlare, **sarcinile care revin cadrelor didactice în noul an școlar, în lumina Directivelor C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului din Republica Socialistă România, aprobate de Plenara C.C. al P.C.R. din aprilie 1968 și a Legii învățămîntului din Republica Socialistă România.**

În ședințele pe specialități, care vor avea loc în cadrul cercurilor pedagogice, se vor discuta noile programe și manuale școlare, planificarea materiei activitatea cercurilor pedagogice în anul școlar 1968/1969. O atenție deosebită se va da cunoașterii și dezbaterii planului de învățămînt și programelor pentru clasa I, întocmirii planificării orientative a materiei la această clasă. Învățătorii care au predat la clasa I cu copii de 6 ani, precum și cei care vor fi instruiți la începutul lunii septembrie cu privire la problemele pedagogice și metodice ale școlarizării la 6 ani, își vor aduce contribuția la clarificarea problemelor predării la această clasă. De asemenea, în cadrul cercurilor pedagogice pe specialități sau în cadrul ședințelor ulterioare ale cercurilor, profesorii care au urmat cursurile centrale de perfecționare vor informa pe ceilalți profesori asupra problemelor tratate la aceste cursuri.

Pentru a se crea posibilitatea ca inspectoratele județene să asigure, prin delegații lor, buna desfășurare a consfătuirilor acestea vor avea loc în două etape : prima etapă — între 10-11 septembrie — pentru un grup de localități, și a doua etapă — între 12-13 septembrie — pentru celelalte localități.

DIN SCRISORILE ADRESATE REDACȚIEI

Spirit de răspundere în rezolvarea problemelor începutului de an școlar

Apropierea debutului acestui nou an școlar se impune educatorilor ca un temei de multiple reflecții izvorîte din dorința de a realiza noi pași în perfecționarea muncii instructiv-educative în lumina Directivelor Comitetului Central al Partidului Comunist Român privind dezvoltarea învățămîntului. Numeroase corespondențe sosite în redacția noastră de la diferiți profesori din țară atacă o largă sferă problematică, formulînd opinii în legătură cu exigențele unui cît mai judicios și mai eficient demaraj al noii etape școlare.

Mulți din cei care ne scriu se referă la aspecte privind organizarea muncii în școală, aspecte deosebit de însemnate, pentru că ele reprezintă osatura pe care se așează toate celelalte aspecte ale activității instructiv-educative. Se pune accentul, în legătură cu aceasta, în primul rînd pe necesitatea de a se lua în fiecare școală măsuri precise, clare, operative, menite să asigure de la început buna desfășurare a procesului de învățămînt.

„Mi s-a întîmplat — ne scrie prof. **Valentin Olteanu**, de la Liceul din Urziceni — să văd în anii trecuți că tocmai în această atît de importantă perioadă din preajma deschiderii cursurilor și de la începutul anului școlar unii directori de școli aleargă dintr-o parte în alta fără să știe bine de ce să se apuce mai întîi. Am văzut și profesori care se plimbă prin școală fără preocupări precise. Știm cu toții că efectele unei asemenea dezorganizări se resimt multe luni, sînt greu de înlăturat și tocmai de aceea trebuie să punem cu cea mai mare grijă întreaga noastră muncă la punct. Firește însă că nu printr-un exces de birocrație, care este la fel de dăunător. Consider că nu procedează bine acei directori de școli care, urmărind chipurile să organizeze cît mai amănunțit munca, cer învățătorilor și profesorilor să întocmească tot felul de planuri, grafice etc. Mai mult chiar, în unele cazuri li se cere tuturor profesorilor să treacă în planuri tot ce vor face. Pe alocuri, aceasta duce pur și simplu la faptul că profesorii copiază unul de la altul planurile, adesea calchiate, de altfel, după planurile din anul trecut, schimbînd doar data și numele. E timpul, cred, ca în privința planificărilor calendaristice să acordăm mai multă atenție nu numărului de exemplare liniate (este oare nevoie să mai spunem că un singur exemplar ajunge?) ci studiului programelor, corelării lor cu manualele școlare, dozării judicioase a materiei pe trimestre, pe teme și capitole, procurării unor materiale ajutătoare în legătură cu lecțiile noi etc.“

Referindu-se, de asemenea, la necesitatea simplificării materialului scriptic care însoțește activitatea școlară, profesorul **Gheorghe Dascălu**, inspector șef la inspectoratul județean Tulcea, merge mai departe arătînd că după părerea sa este neindicat procedeul acelor profesori care întocmesc așa zise caiete de studiu sau de disciplină bogate în tot felul de rubrici. Consemnările scurte dar substanțiale întocmite de la caz la caz, îngăduie o mai bună urmărire a evoluției elevilor decît completarea obligatorie, după tipic, a unor date care nu sînt întotdeauna semnificative. De asemenea tov. Dascălu consideră că este inutil să se ceară profesorului să scrie în jurnalul de clasă titlul lecției (pe care l-a mai scris în planificarea calendaristică, în planul de lecție, în registrul de prezență și pe tablă), tema pentru acasă, timpul necesar efectuării acesteia și diferite observații care nu folosesc nimănui. Este știut că însemnările în jurnal consumă, împreună cu însemnările în carnetele elevilor, între 5—10 minute din fiecare lecție. Nu s-ar putea renunța oare la ele — se întreabă corespondentul nostru.

Încercînd o sinteză a principalelor probleme pe care le pune deschiderea noului an școlar, profesorul **Mihail Mitulescu** din comuna **Domnești, județul Argeș**, consideră că una din cele mai importante măsuri cerute de desfășurarea în bune condițiuni a noului an școlar trebuie să fie repartizarea judicioasă și din timp, de către conducerea fiecărei școli, a orelor pe catedre de specialitate, conform planului de învățămînt pentru acest an școlar. „Această măsură — scrie tov. Mitulescu — va crea fiecărui profesor posibilitatea ca la 15 septembrie să înceapă a desfășura o activitate normală chiar din prima oră de curs. S-a întîmplat adesea, în anii trecuți, ca repartizarea catedrelor să nu fie definitivată nici după începerea anului școlar. Se înțelege însă că procesul de învățămînt nu se poate desfășura în condiții optime fără definitivarea prealabilă și judicioasă a acestei repartiții“.

O altă măsură, de aceeași importanță — continuă autorul scrisorii — privește întocmirea orarului școlar astfel ca acesta să fie de asemenea definitivat înainte de prima zi de curs și consultat din timp de către profesori. Este bine știut că orice întîrziere în întocmirea orarului aduce după sine improvizația și formalismul.

Este de asemenea important ca la începutul de an școlar să fie asigurate toate condițiile materiale indispensabile procesului de învățămînt. În acest scop, inspectoratele școlare și școlile au luat măsuri încă din timpul verii. S-a urmărit terminarea la timp a noilor construcții școlare, s-au efectuat lucrări de reparații la cele existente, s-a asigurat aprovizionarea cu mobilier școlar și cu material didactic, s-a revizuit materialul din dotarea laboratoarelor școlare etc. Această acțiune de pregătire, deosebit de importantă nu este însă din păcate privită pretutindeni și în toate aspectele ei cu egală responsabilitate. Vorbind despre aceasta în scrisoarea pe care ne-a adresat-o, profesorul **Ștefan Crețeanu** de la Liceul „G. Barițiu“ din Cluj se oprește asupra dotării laboratoarelor școlare de chimie și arată că unele școli generale întîmpină încă dificultăți în aprovizionarea cu substanțe chimice. În legătură cu aceasta prof. Crețeanu propune ca la nivelul fiecărui județ să se organizeze depozite de material didactic pentru fizică, chimie și științe naturale, în cadrul cărora să lucreze laboranți pentru fiecare specialitate care vor putea să asigure într-un chip mult mai competent aprovizionarea școlilor cu piesele și materialele necesare.

Marea majoritate a problemelor pe care le ridică deschiderea noului an școlar, precum și judicioasa lor soluționare se află în strînsă relație cu competența și capacitatea profesională a celor ce conduc școlile. Referindu-se la această problemă, profesorul **Alexandru Văleanu** de la Liceul pedagogic din Bacău arată că directorul este chemat să reprezinte în școală acel element capabil să orienteze de la început activitatea profesorilor spre direcțiile pe care le impune în chip obiectiv noul an școlar. „Consider — spune tov. Văleanu — că tocmai de aceea este foarte important să nu se neglijeze nici unul din mijloacele care ar putea asigura o mai înaltă competență conducătorilor de școli. Sînt deosebit de utile schimburile de idei dintre directori. O mai strînsă legătură între aceștia ar avea valoarea de a le spori competența. Este cunoscut faptul că cei mai mulți directori au preocupări interesante în domeniul activității școlare, experimentează diverse procedee de muncă atît cu profesorii cît și cu elevii în funcție de priceperea și experiența acumulată. Este bine ca ea să rodească în toate școlile“.

Fie că au în vedere probleme organizatorice, probleme metodice sau de conținut ale învățămîntului, educatorii sînt preocupați de a găsi cele mai bune căi pentru a ridica întreaga calitate a procesului didactic la nivelul exigențelor ce stau în fața lui.

O. B.

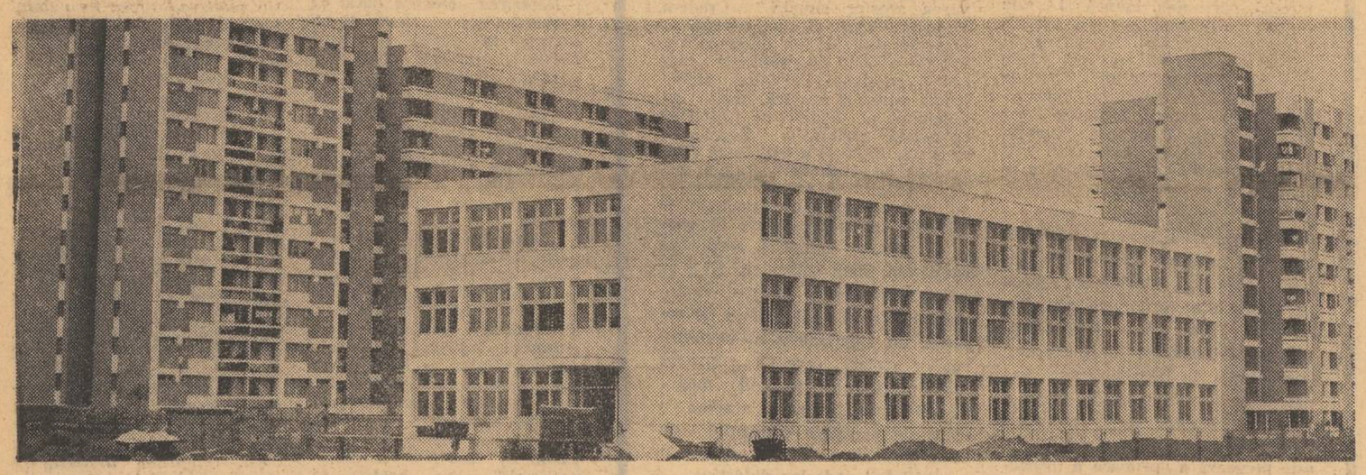

În cartierele noi, noi construcții de școli. Clădirea școlii din cartierul Titan, București

Se pot amenaja mai multe baze sportive simple

Nu o dată a fost subliniată necesitatea de a se amenaja pe terenurile aparținînd școlilor baze sportive simple. Venind în întîmpinarea cerințelor, direcția de specialitate din Ministerul Învățămîntului a dat și indicațiile necesare (vezi „Gazeta învățămîntului“ nr. 943 din 19 aprilie a.c.) astfel încît fiecare școală să poată amenaja în aer liber un teren simplu destinat activităților sportive: un portic, o groapă cu nisip, un teren de volei — baschet.

Cum ziua de 15 septembrie, data deschiderii cursurilor, nu-i departe, ne-am propus să vedem, la fața locului în ce stadiu se află construcția bazelor sportive simple.

Popas la Liceul din Adjud. În față, un covor de flori multicolore, alei, ronduri îngrijite. Prima impresie, excelentă, e confirmată de ceea ce vedem în curtea școlii: teren drenat, acoperit cu zgură și astfel amenajat încît se pot desfășura jocuri de handbal, baschet și volei. Și încă ceva: terenul a fost electrificat în vederea jocurilor nocturne. Prof. G. Mărcuță, cu un grup de elevi, entuziaști amatori de sport, cerneau ultimele lopeți de zgură roșie. Întreaga amenajare s-a realizat de altfel prin munca voluntară a elevilor și cu sprijinul organelor locale, care au răspuns prompt la solicitările conducerii școlii.

Școala generală din Micfalău dispune de un spațiu destul de restrîns. Totuși, inimosul profesor Acațiu Fejer a realizat aici un adevărat microcomplex sportiv. Pe lîngă terenul de antrenament pentru jocuri sportive, au fost instalate aparate de gimnastică sportivă: inele, paralele, trapez etc.

Sînt demne de consemnat și realizările școlilor generale din Humulești, Ceahlău, Vaduri, Bicaz, ale liceelor din Piatra Neamț, Tîrgu Neamț și Roznov, ale Școlii generale nr. 8 și ale Liceului nr. 4 din Bacău, ale liceelor din Buhuși, Comănești, Moinești etc.

Dar dacă la aceste școli lucrurile stau bine, există altele în care nu s-a întreprins nimic, deși condițiile nu sînt mai prejos. Se dovedește deci, încă o dată, că omul sfințește locul.

La Moeciul de Jos (Brașov), în curtea Școlii generale, la data vizitei noastre se aflau două bare de metal și două porți care s-ar părea, au fost cîndva porți de handbal. Starea în care se aflau le recomanda însă mai mult pentru scuturarea preșurilor. Teren ar fi, dar... La Lerești (Argeș) am găsit doar o groapă cu cărămizi, printre care răzbeau buruieni, doi stîlpi și mulți bolovani. Nimeni n-ar crede că într-o asemenea comună, una din cele mai arătoase ale țării, nu s-ar putea amenaja o bază sportivă. Aceeași situație la Școala generală nr. 1 din Colibași, care ține de orașul Pitești. Aici curtea e largă, terenul suficient. Păcat de spațiul nefolosit!

Credem că inspectoratele școlare și direcția de specialitate din Ministerul Învățămîntului trebuie să treacă la măsuri menite să stimuleze conducerile de școli în amenajarea bazelor sportive simple.

TR. ISPAS

PUBLICAȚIE DE CONCURS

Institutul de mine din Petroșani anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

— conferențiar de la catedra de Tehnică minieră generală, poziția 3 din statul de funcțiuni, disciplina: Economie, organizare și planificarea întreprinderilor miniere.
— șef lucrări de la catedra de Tehnică minieră generală, poziția 8 din statul de funcțiuni, disciplina: Evidență contabilă și analiza activității economice.
— conferențiar de la catedra de Topografie, poziția 2 din statul de funcțiuni, disciplina: Topografie minieră și geometrizarea zăcămintelor
— șef lucrări de la catedra de Topografie, poziția 4 din statul de funcțiuni, disciplina: Topografie generală și erori.
— șef lucrări de la catedra de Topografie, poziția 5 din statul de funcțiuni, disciplina: Geodezie dinamică și prospecțiuni geofizice și geologice.
— șef lucrări de la catedra de Topografie, poziția 6 din statul de funcțiuni, disciplina: Topografie inginerească și construcții miniere.
— profesor de la catedra de Matematici, poziția 1 din statul de funcțiuni, disciplina: Algebră superioară și analiză matematică.
— conferențiar de la catedra de Matematici, poziția 11 din statul de funcțiuni, disciplina: Matematici generale.
— conferențiar de la catedra de Mașini miniere, poziția 4 din statul de funcțiuni, disciplina: Hidraulică și instalații hidraulice miniere.
— asistent de la catedra de Mașini miniere, poziția 8 din statul de funcțiuni, disciplina: Instalații de extracție de aeraj și pneumatice miniere.
— asistent de la catedra de Mașini miniere, poziția 10 din statul de funcțiuni, disciplina: Mașini miniere și transport minier.
— conferențiar de la catedra de Electrotehnică, poziția 4 din statul de funcțiuni, disciplina: Electrotehnică industrială măsurători și aparate electrice.
— șef lucrări de la catedra de Organe de mașini și tehnologie, poziția 6 din statul de funcțiuni, disciplina: Teoria mecanismelor și organe de mașini.
— asistent de la catedra de Științe sociale, poziția 8 din statul de funcțiuni, disciplina: Economie politică.

Candidații la concurs vor depune în termen de 30 de zile de la publicarea prezentului anunț, la secretariatul rectoratului Institutului de mine Petroșani, str. Institutului nr. 20, cererea împreună cu următoarele acte:

— copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare;
— copie legalizată de pe diploma de doctor sau de doctor docent;
— lucrările științifice ale candidatului într-un exemplar;
— certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază;
— memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat;
— autobiografia.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectorului sau directorului acesteia înscrierea la concurs.

Concursul se va ține la rectoratul Institutului de mine din Petroșani, în termen de 4 luni de la publicarea prezentului anunț pentru posturile de conferențiar și șef de lucrări, și în termen de 2 luni pentru asistenți.

Apropiata deschidere a școlilor a făcut ca librăriile să cunoască o mare afluență de cumpărători.

Pentru preîntîmpinarea aglomerației și asigurarea pe tot cuprinsul Capitalei a vînzării rechizitelor, Centrul de Librării București a deschis pentru perioada 26 august—15 septembrie noi puncte de vînzare. Acestea au fost organizate în incinta unor școli și în puncte aglomerate:

Școala nr. 21, str. Barajului Dunării-Titan, orele 10—18.
Școala nr. 195, str. Lunca Bradului—Titan, orele 10—18. (între blocurile H).
Școala nr. 162, str. Copșa Mică nr. 1, orele 8—12.
Liceul Dr. Petru Groza str. Arh. Ioan Mincu 10, orele 16—20.
Liceul nr. 33, str. Bujoreni 17 (Drumul Taberei), orele 16—20,30, duminica orele 8—14.
Școala nr. 87 str. Dristor, orele 8—12; 15—19.
Școala nr. 117 str. Bărbulescu Vechi 7, orele 8—12; 16,30—19.
Librăria Noastră str. Bucșenești 12 (Drumul Taberei), orele 8—13; 16,30—19,30.

La aceste puncte de desfacere se găsesc toate rechizitele școlare necesare elevilor în noul an de învățămînt. La cererea cumpărătorilor, li se pun la dispoziție liste orientative de rechizite pentru clasele I—VIII.

BIBLIOTECA

„Din istoria pedagogiei românești“ (Vol. III)

Cel de al III-lea volum apărut în colecția „Din istoria pedagogiei românești“ (Editura didactică și pedagogică) înmănunchiază cîteva studii care privesc una dintre cele mai importante perioade ale dezvoltării învățămîntului nostru — și anume, aceea care se întinde pe durata secolului al XIX-lea. Sînt incluse astfel aici studii despre Ion Eliade Rădulescu, Eufrosin Poteca, Bolyai Farcaș, Ion Maiorescu, Simion Bărnuțiu, George Barițiu, Ioan Brezoianu și Samuil Andreievici-Morariu.

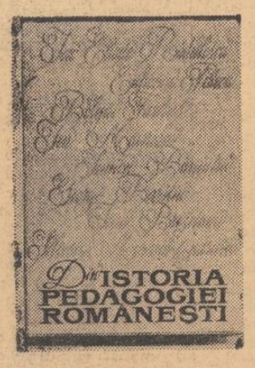

Avînd forma unor micromonografii, studiile cuprinse în culegere pun în evidență cîteva momente esențial legate de istoria dezvoltării învățămîntului nostru, așa cum rezultă ele din activitatea unor figuri de seamă ale școlii și ale cugetării pedagogice. Se conturează astfel, ca o caracteristică predominantă, cursul neîntrerupt al eforturilor depuse în țara noastră pentru promovarea unei școli democratice și realiste, a unor metode înaintate de învățămînt. Deși activitatea fiecăruia din pedagogii prezentați se caracterizează prin trăsături specifice, volumul în totalitatea lui are totuși o unitate structurală prin degajarea a două probleme fundamentale: promovarea în învățămînt a limbii naționale și trecerea de la o activitate pedagogică spontană la o activitate fundamentată teoretic.

Coordonate la aceste dominante, ni se prezintă totodată multiple alte fațete ale muncii depuse de pedagogii prezentați. Năzuind spre dobîndirea libertății social-politice, condiție neapărată a unității naționale, ei s-au silit să ridice școlile în care au lucrat la nivelul unor instituții corespunzătoare acestei năzuințe. Ideile lor pedagogice s-au format în practica activității didactice, ceea ce le conferă originalitate și realism. De activitatea lor este legată apariția primelor manuale în limba română pentru toate disciplinele, precum și a primelor lucrări de pedagogie românească.

Constituind un nou și util instrument de cunoaștere a tendințelor progresiste ale științei pedagogice din țara noastră, culegerea de studii reprezintă o însemnată contribuție la valorificarea tradițiilor pozitive ale învățămîntului românesc.

„Modernizarea învățămîntului la clasele I-IV“

Culegerea de studii „Modernizarea învățămîntului la clasele I—IV“, elaborată, sub redacția prof. dr. docent Stanciu Stoian și conf. dr. Paul Popescu-Neveanu, de un grup de cercetători și specialiști în domeniul pedagogiei reprezintă, în contextul strădaniilor actuale generale de modernizare a învățămîntului, o lucrare utilă și bine venită.

Începînd cu o scurtă „privire istorică“ asupra muncii didactice la clasele mici și considerînd că una din problemele importante care s-au ridicat din totdeauna în legătură cu ea a fost căutarea răspunsului la întrebarea dacă să fie cumulată această muncă, la toate disciplinele, de un singur cadru didactic sau să fie repartizată pe cadre specializate, volumul continuă cu expunerea unor ipoteze științifice privind posibilitatea modernizării predării diferitelor discipline, posibilitate care este în mare parte condiționată și raportată la acest nou cadru metodico-organizatoric.

Sînt abordate astfel unele probleme ale modernizării predării gramaticii la clasele I—IV avîndu-se în vedere coordonate ca nevoia reală de cunoștințe gramaticale, nivelul atins de această disciplină în dezvoltarea ei istorică, posibilitățile de însușire ale copilului în funcție de vîrstă. Plecînd de la analiza problemelor ce apar în însușirea gramaticii de către elevi studiul respectiv stabilește, pe baza lor, ipoteze de lucru menite să ofere perspectiva creșterii performanțelor în munca desfășurată cu elevii.

Un alt studiu se referă la cercetări experimentale privind modernizarea învățămîntului matematicii în școala generală, tratînd probleme ca: introducerea experimentală a mulțimilor de obiecte ca suport în formarea noțiunii de număr, prezentarea timpurie a elementelor geometrice, introducerea elementelor de algebră în rezolvarea exercițiilor și problemelor la clasele mici, utilizarea intuiției în condițiile modernizării predării matematicii.

O serie de materiale cuprinse în volum se referă la unele probleme ale conținutului lecțiilor despre natură, al lecțiilor de geografie, istorie, desen după natură și muzică în clasele I—IV, ca și la probleme legate de metodica predării lor. Numeroase materiale abordează aspecte ale predării de către specialiști la clasele I—IV. Amintim între acestea „Unele forme de activitate care sporesc eficiența lecției de matematică în condițiile predării în sistemul profesor-obiect“, „Aspecte ale corelării cunoștințelor în condițiile predării de către specialiști“, „Cercetări privind evoluția capacității de muncă la elevi din școlile în care se experimentează predarea pe specialități“, „Studiul psihopedagogic al unor aspecte din munca educativă la clasele I—IV conduse de mai multe cadre didactice“ și „Dezvoltarea cercetărilor privind sistemul profesor-obiect la clasele I—IV“.

V. OCTAVIAN

„Metode și procedee pentru creșterea eficienței lecțiilor de compunere în școala generală“

Compunerile reprezintă unul dintre scopurile finale ale predării limbii române. Ele sînt, putem spune fără a exagera, unitatea de măsură a informației, a dezvoltării gîndirii și vorbirii (deși, din păcate teoria și practica pedagogică actuală nu le acordă locul și rolul cuvenit). De aceea salutăm

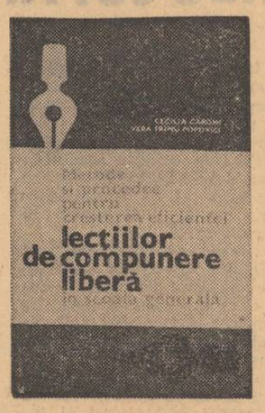

ca pe un eveniment metodic demn de reținut apariția lucrării *„Metode și procedee pentru creșterea eficienței lecțiilor de compunere liberă în școala generală“*, semnată de *Cecilia Caroni* și *Vera Frimu-Popovici*, apărută recent în Editura didactică și pedagogică.

Lucrarea preia critic date din manualele, metodicile și articolele metodice apărute în ultimele patru decenii, adăugînd date noi furnizate de experimentele organizate de autori. Semnalînd o serie de lipsuri ale programelor și manualelor școlare în ceea ce privește distribuirea pe clase a orelor de compunere și a tipurilor de compuneri, a sarcinilor didactice legate de acestea, ca și unele neajunsuri privind metodica actuală a organizării lecțiilor de compuneri libere creatoare, lucrarea dă, în continuare, o serie de indicații care pot veni efectiv în sprijinul învățătorilor și al profesorilor de limba română. Găsim astfel capitole referitoare la procedeele metodice folosite în stadiul compunerilor libere colective, semicolective și individuale, la aplicarea în condiții diferite a procedeelor experimentale la clasele I-IV, precum și capitole intitulate „De la aplicațiile practice la implicațiile teoretice“, „Procedee în alcătuirea planurilor de idei“ etc.

Trebuie subliniată și contribuția autoarelor la elaborarea unor tipuri de exerciții care eșalonează și gradează activitățile pentru formarea priceperilor și deprinderilor de redactare independentă a compunerilor libere. Valoarea documentară a lucrării este sporită și de faptul că se prezintă ipotezele de lucru și se descriu experimentele efectuate, prezentîndu-se tabele cu rezultate obținute și chiar compuneri realizate de către elevi.

ALEXANDRU POPESCU-MIHĂEȘTI
asistent universitar

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 959 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 6 septembrie 1968 — 4 pag. 25 bani

SEPTEMBRIE

S-ar putea spune că fiecare dintre lunile anului, poate fi pusă în relație cu o anume activitate socială care, într-un anume interval cronologic, are o mai mare densitate, se manifestă cu mai multă pregnanță. Între ele, luna septembrie este, prin excelență, o lună a școlii, o lună plină de efervescență, de inedit și dinamism, străbătută și de o vagă undă de nostalgie pe care o întreține amintirea încă proaspătă a vacanței. Dar, evident, e o nostalgie trecătoare, copleșită de sentimentul tonic pe care îl generează proiectele legate de începutul studiului. Între cele două perioade există o relație de condiționare succesivă și nici una din ele nu are sens fără cealaltă, așa cum termenul unei contradicții nu poate exista fără opusul lui.

Septembrie al acestui an prilejuiește pentru viața școlară un preludiu și un debut asemănător și totuși diferit în comparație cu anii anteriori. Politica partidului nostru privind dezvoltarea învățămîntului va căpăta, în acest an, noi și superioare concretizări în practica procesului didactic. Rezultatele acestei politici se vor evidenția, peste puțini ani, prin perfecționările vieții sociale a republicii pe planul ei material și spiritual, perfecționare care se va fundamenta într-o măsură esențială pe nivelul superior de pregătire al generației ce se află acum pe băncile școlii.

Etic și profesional, omul de mîine va fi modelat în procesul de învățămînt, avînd necontenit în față scara valorilor pe care ni le oferă societatea cea mai umană și cea mai dreaptă din lume, societatea socialistă.

Aceste înalte perspective cer școlii, învățămîntului, să actioneze ca un ansamblu organic, perfect închegat, în care fiecărui profesor i se cere să-și facă datoria în cel mai nobil înțeles al cuvîntului. Mai mult ca oricînd grija partidului și guvernului, privirile întregului popor sînt îndreptate asupra școlii. Există toate condițiile ca într-o scurtă perioadă de timp, să obținem rezultate spectaculoase, nu de dragul strălucirii lor, ci din imperiul necesității sociale.

În contextul acesta, inspectoratelor județene le revin responsabilități tactice și operative esențiale. Împreună cu ele, conducerile de școli, profesorii și învățătorii, toți elevii trebuie să deslușească în începutul acestui an școlar semnificații noi, în condițiile unei epoci în care patria noastră își manifestă forța unită a întregului său popor înfrățit de aceleași idealuri socialiste, sub conducerea înțeleaptă și clarvăzătoare a partidului.

TR. ISPAS

PROFESIUNEA DE DASCĂL

Profesia de dascăl n-a făcut niciodată parte dintre profesiile care aduc faimă, care determină o carieră spectaculară, care creează celor ce le practică posibilitatea să devină celebri, să fie aplaudați, să cunoască succesul public. Avînd o altă natură, satisfacțiile pe care le dă profesiunea de dascăl sînt însă mai înalte, mai intense decît în orice altă profesiune. Într-adevăr, poate oare exista o mai mare bucurie decît aceea de a ști că prin munca ta contribui la marea operă de făurire a omului? De a ști că influențezi procesul de făurire a celei mai mari valori a lumii — personalitatea umană — că dirijezi formarea ei tocmai în perioada cînd această personalitate este în cel mai înalt grad modelabilă, cînd are nevoie de cel mai mare ajutor, cînd este cea mai receptivă? Munca educatorului nu se realizează în bunuri materiale, în creații concrete, dar o poartă în ei și o fructifică mii și mii de copii și tineri care, ajunși la maturitate, duc mai departe făclia culturii și civilizației, își slujesc patria, slujesc marile idealuri ale umanității. Și astfel, prin educarea fiecărui elev, fiecare dascăl face cîte un pas spre făurirea viitorului.

O profesie devine cu adevărat chemare atunci cînd dă celui ce o practică posibilitatea de a-și realiza cel mai amplu capacitățile, de a-și valorifica aptitudinile. Este o însușire omenească dorința, trebuința de a-ți folosi pe deplin posibilitățile, de a crea ceva durabil, în care să rămînă o urmă cît de mică a personalității proprii. Una din înfăptuirile de neprețuit ale sistemului nostru socialist este tocmai aceea că a eliberat puterea de creație a maselor, că a făurit condițiile necesare pentru afirmarea deplină a talentului. O dovadă a acestui adevăr este și cîmpul larg de afirmare ce s-a deschis în fața oamenilor școlii. Paralel cu dezvoltarea învățămîntului românesc se afirmă din ce în ce mai pregnant caracterul creator al muncii dascălului, strîns îmbinat cu perfecționarea continuă a procesului instructiv-educativ. Recentele documente de partid și de stat cu privire la dezvoltarea învățămîntului, răspunzînd gîndurilor și dorințelor a mii și mii de învățători și profesori, deschid noi terenuri pentru munca creatoare multilaterală a celor ce instruiesc și educă noile generații. Și, în același timp, activitatea lor se bucură de cea mai mare stimă, de o înaltă prețuire socială.

În actul de educare, în acțiunea educațională, rolul învățătorului și profesorului nu poate să fie unilateral; el trebuie să participe la această acțiune cu întreaga lui personalitate. Cuvintele, îndemnurile, cerințele dascălului pot fi convingătoare, pot influența gîndirea și sentimentele copiilor numai atunci cînd acesta reprezintă pentru ei un exemplu demn de urmat în orice împrejurare, cînd încarnează acel ideal uman spre făurirea căruia țintești.

Munca de educator, foarte complexă și foarte multilaterală, cere o personalitate bogată. Nici nu este cu putință să înșiri într-o scară valorică toate acele însușiri care caracterizează un bun educator și care sînt conținute în hrisovul nescris al profesiunii noastre. Se spune adesea — și nu este nicidecum o afirmație generală — că în personalitatea educatorului trebuie să se manifeste toate însușirile proprii omului societății socialiste: cunoștințe profesionale aprofundate bazate pe o vastă cultură generală, solidă pregătire ideologică și politică și, deopotrivă, înalte însușiri etice — patriotism fierbinte, atitudine înaintată față de muncă, principialitate comunistă, adînc sentiment al colectivității etc. Prezența acestor însușiri are o influență permanentă asupra formării personalității copiilor, creînd totodată atmosfera propice care asigură caracterul eficient al procesului educațional, valoarea lui socială. Iar dintre însușirile specifice ale personalității educatorului (căci sînt și astfel de însușiri), cea mai importantă este atitudinea plină de căldură, de afecțiune, tratarea pricepută a contradicțiilor ce apar în procesul formării lor ca oameni.

De multe ori vorbim despre importanța actului pedagogic, adică despre acea pricepere a educatorului de a folosi, în fiecare caz concret în parte, procedee de natură să servească cu cea mai mare eficiență realizarea sarcinilor educaționale. Este limpede că la o asemenea pricepere nu se poate ajunge fără cunoașterea aprofundată a copilului. Dar nu numai atît. Educatorul este, trebuie să fie, și un prieten apropiat și sincer al copilului. O asemenea prietenie presupune dragostea față de copil — nu o dragoste sentimentală, ci o dragoste care poartă în sine răspunderea pentru viitorul copilului, o „dragoste exigentă".

Am mai putea aminti încă multe însușiri care îl caracterizează pe adevăratul educator: talentul și puterea imaginației, stăpînirea de sine și sobrietatea etc. Toate acestea se pot realiza dacă munca lui este pătrunsă de conștiință profesională. Și poate că, dintre toate însușirile, aceasta este cea mai importantă. Ea dă energie, putere de a birui greutățile, ea îndeamnă la străduința permanentă de a munci mai bine. În lumina conștiinței profesionale capătă sens și importanță acele nenumărate momente mărunte din care se compune activitatea creatoare a educatorului și care lasă, în conștiința și sufletul a mii de elevi, amintirea de nesters a chipului lui.

Există oare urme mai prețioase ale muncii desfășurate în interesul fericirii și perfecționării omului?

Prof. univ. dr. A. DANCSULY
Universitatea „Babeș Bolyai"

Sub semnul deschiderii noului an școlar

Ședințe de lucru la Ministerul Învățămîntului și la Uniunea Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Ședință de lucru cu inspectorii generali județeni

În zilele de 30 și 31 august a.c. la Ministerul Învățămîntului a avut loc o ședință de lucru cu inspectorii generali ai inspectoratelor școlare județene. Lucrările ședinței au fost conduse de prof. univ. Miron Constantinescu, adjunct al ministrului învățămîntului. Au participat tovarășii Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului, președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor, Vasile Morea, adjunct de șef de secție la C.C. al P.C.R., Floarea Ispas, secretar al C.C. al U.T.C., directori generali și directori din Ministerul Învățămîntului.

În prima parte a ședinței a fost analizat ansamblul măsurilor privind deschiderea anului școlar 1968—1969. Inspectorii generali din județele Satu Mare, Gorj, Vaslui și Brașov au prezentat informări asupra stadiului pregătirilor care au avut loc în județele lor pentru asigurarea tuturor condițiilor necesare bunei desfășurări a procesului instructiv-educativ încă din primele zile de școală.

S-a discutat apoi pe larg despre preocupările actuale și măsurile care trebuie luate de inspectorate în perioada următoare. Din cuvîntul participanților la dezbateri a reieșit că în acest an pregătirile pentru deschiderea cursurilor au fost mai bine organizate, ele lăsînd să se întrevadă că noul an școlar se va desfășura în cele mai bune condiții. Marea majoritate a școlilor sînt pregătite de pe acum să-și deschidă porțile. S-a dezvoltat baza materială a învățămîntului acțiunea de difuzare a manualelor se desfășoară mai bine, au fost luate toate măsurile pentru primirea celor mai mici școlari — copiii de 6 ani — precum și pentru bunul mers al cursurilor în clasa a XII-a a liceului, s-au adus îmbunătățiri încadrării școlilor cu personal didactic calificat. În avanpremiera noului an școlar s-au desfășurat numeroase acțiuni de pregătire și perfecționare a corpului profesoral.

În dezbateri s-a evidențiat grija inspectoratelor școlare ca, în următoarele zile, să urmărească cu atenție deosebită terminarea acelor construcții școlare care au rămas în urmă, precum și sporirea ritmului de aprovizionare a școlilor cu mobilier didactic.

Directorii generali Ion Radu și Eugen Blideanu, precum și directorii unor direcții din minister au informat pe participanți despre unele măsuri preconizate pentru înfăptuirea Directivelor Plenarei C.C. al P.C.R. din aprilie 1968 privind dezvoltarea învățămîntului și a prevederilor Legii învățămîntului în Republica Socialistă România și au răspuns la numeroase întrebări.

Partea a doua a ședinței de lucru a fost consacrată problemelor actuale ale orientării școlare și profesionale. Au participat și inspectorii școlari care, în cadrul inspectoratelor școlare județene răspund de această problemă. Prof. dr. Dumitru Salade a făcut o amplă și interesantă expunere asupra sarcinilor ce revin școlii, cadrelor didactice și inspectoratelor în acțiunea de orientare școlară și profesională. Discuțiile care au urmat expunerii au contribuit la aprofundarea unor aspecte cu caracter concret ce interesau în mod deosebit pe participanți.

În continuarea ședinței de lucru, sîmbătă, 31 august s-a analizat și dezbătut proiectul de Statut al personalului didactic. Au fost făcute numeroase propuneri de îmbunătățire a lui. Cu amendamentele și îmbunătățirile aduse în cadrul acestei consultări, proiectul Statutului urmează să fie supus dezbaterii publice.

Instruirea președinților sindicatelor din învățămîntul de cultură generală

În zilele de 29—30 august și 3—4 septembrie a.c. la Uniunea sindicatelor din instituțiile de învățămînt și cultură a avut loc instruirea președinților sindicatelor din învățămîntul de cultură generală din întreaga țară. Lucrările au fost conduse de tov. Onița Gligor, vicepreședinta Uniunii sindicatelor din învățămînt și cultură.

În cadrul acestei acțiuni membri ai Biroului executiv al Uniunii au prezentat prelegerile: „Contribuția sindicatelor din învățămîntul de cultură generală la îmbunătățirea procesului instructiv-educativ și sarcinile principale izvorîte din Directivele C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului din Republica Socialistă România" și „Preocuparea sindicatelor din învățămînt pentru problemele sociale de muncă și de viață ale salariaților".

În continuare a avut loc un amplu schimb de experiență. Numeroși participanți au vorbit despre activitatea sindicatelor lor, despre acțiunile întreprinse de către organele și organizațiile sindicale din școli pentru întărirea contribuției acestora la realizarea sarcinilor trasate de partid în domeniul învățămîntului. De asemenea, au fost făcute propuneri privind îmbunătățirea în viitor a muncii, precum și perfecționarea formelor organizatorice ale sindicatelor din școli.

În cadrul schimbului de experiență, președinții s-au referit la acțiunile întreprinse de sindicatele din școli pe linia întăririi co-

(Continuare în pag. a 2-a)

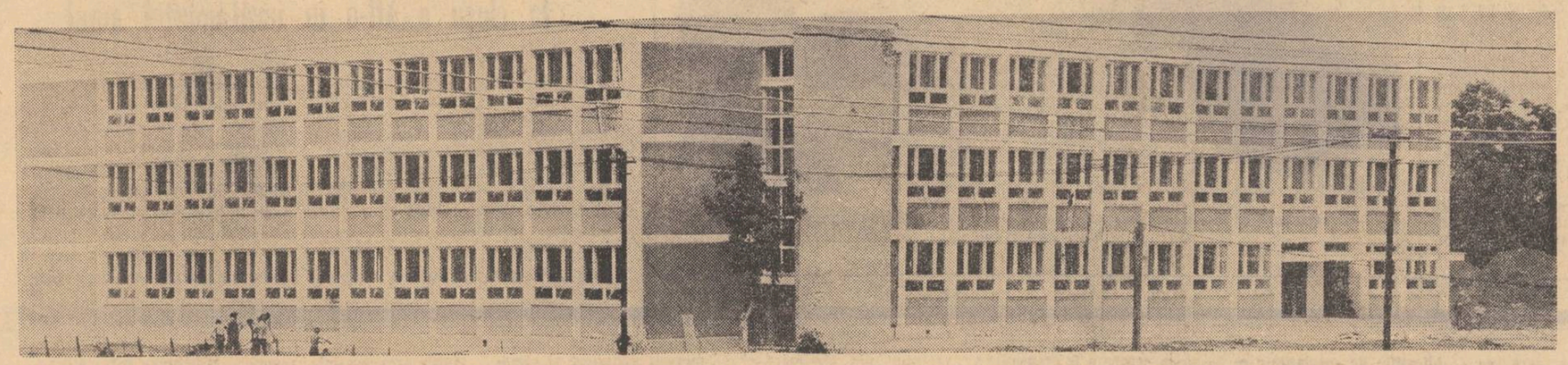

Una dintre școlile care își vor deschide pentru prima oară porțile în noul an de învățămînt: Școala cu 24 săli de clasă din cartierul Berceni

TINERE COLEG,

Ți-am așteptat cu drag sosirea știind, încă de pe vremea cînd răspundeai emoționat în fața comisiei pentru examenul de stat sau, și mai de mult, cînd urmăreai ultimele prelegeri ale ultimului an că ne vom putea bizui pe cultura și priceperea ta. Pretutindeni acolo unde vii este un loc care așteaptă tinăra ta energie, sufletul tău plin de entuziasm și de vitalitate, prospețimea cunoștințelor tale și, dacă vrei, farmecul acelorași emoții pe care și noi, ca și tine acum, le-am încercat la primul contact cu catedra.

Pînă ieri student, începi în aceste zile, prin cariera de profesor o viață nouă, o muncă pasionantă și plină de noblețe. Aș vrea să știi de la început dimensiunea de responsabilitate și de frumusețe a profesiei căreia i te-ai dedicat. Este o profesie minunată care îți deschide drum spre cele mai adînci și mai intime verigi ale minții și sufletului omenesc, încă acolo, la începuturile care aparțin copilăriei. Pe acest teren fragil și receptiv ești chemat să risipești diamante din inteligența și din cultura ta și să le faci să rodească în comori. Pe acest teren ești chemat să sădești florile marilor sentimente umanitare și să veghezi ca puritatea petalelor lor să nu fie niciodată și de nimic alterată. Sînt acestea deziderate dintotdeauna ale profesiei noastre cărora vremea contemporană le imprimă o nouă și înaltă dimensiune: aceea a exigențelor procesului de modernizare care a cuprins întreaga existență socială și care solicită spiritele și energia umană, capacitățile lor cele mai înalte.

Așteptăm să fii printre întîii dintre noi care vor să satisfacă aceste exigențe, să le răspunzi prin adîncimea și contemporaneitatea cunoștințelor tale, prin receptivitatea ta la toate formele de înnoire.

Știm că vei întîlni dificultăți obișnuite oricărui început, cu atît mai complexe, cu cît în profesia noastră experiența anilor de activitate ocupă întotdeauna un loc ce se cere cu insistență luat în seamă. Dar nu te sfii. Oriunde te-ai afla, te afli între colegi animați de aceeași dorință a succesului comun. Nu te sfii să descoperi răspuns la o întrebare în experiența colegului mai virstnic, fără a-ți risipi forțele pentru a redescoperi adevăruri mai simple sau mai complicate pe care cel de lîngă tine le-a aflat de mult.

Fii sigur că ți se va răspunde întotdeauna cu sinceritate și solicitudine. Pentru că te prețuim și ne bucurăm de sosirea ta în rîndurile noastre, de căldura și entuziasmul pe care le iradiezi, de spiritul înnoitor care te animă. Sosirea ta este o adevărată sărbătoare pentru noi, dascălii mai vechi, pentru școlarii cărora le vei îndruma de acum înainte pașii pe căile cunoașterii, pentru școală, pentru marea familie umană.

Îți urăm succes!

CONVORBIREA NOASTRA

TEORIA PROBABILITĂȚILOR, ÎNVĂȚĂMÎNTUL ȘI ȘTIINȚA

Începînd de la 1 septembrie a.c. se desfășoară la Brașov sub egida Academiei Republicii Socialiste România și a Societății de științe matematice, cel de al III-lea Colocviu internațional de teoria probabilităților la care participă cu comunicări, alături de matematicieni, din țara noastră, o serie de reputate personalități de peste hotare. Lucrările Colocviului sînt concretizate prin largile implicații ale tematicii comunicărilor în învățămînt și teoria învățării, precum și în cele mai diverse domenii ale științei, conducerii activităților economice etc. În legătură cu această caracteristică în orientarea conținutului actual al cercetărilor din sfera teoriei probabilităților am solicitat opinia și aprecierile acad. OCTAV ONICESCU, președintele comitetului de organizare al Colocviului, dr. FERENCZ DUKATI — Budapesta, acad. GR. MOISIL, prof. E. S. ANDERSEN — Copenhaga.

Acad. OCTAV ONICESCU:

Colocviul nostru a reunit o participare de elită atît prin prezență cît și prin numele autorilor de comunicări prezentate. Din rîndul acestora, vreau să amintesc, alături de cei mai cunoscuți specialiști români, oameni de știință de reputație universală asemeni profesorului Gnedenco din Moscova, prof. Paul Lévy din Paris, De Finetti din Roma, Kendall din Cambridge, Dukati din Budapesta, Smeterer din Viena, precum și un număr de cercetători tineri în plină afirmare.

Dominantele comunicărilor gravitează în jurul teoriei sistemelor aleatoare, adică a acelor mărimi care pot lua un anume număr de valori fiecare dintre ele înscriind o anumită probabilitate, precum și a aplicației teoriei proceselor aleatoare în cele mai diverse ramuri ale științei, învățămîntului și economiei. Astfel, în strînsă legătură cu acest sector de cercetare a fost formulat conceptul de „proces cu legături complete", domeniu de care școala matematică românească și-a adus o recunoscută contribuție pe plan mondial și pe care se bazează întreaga teorie modernă a învățării. La baza aceasta stă faptul că procesul de învățare se efectuează în trepte și că la fiecare pas al învățării posibilitatea de a cîștiga o noțiune nouă depinde de probabilitățile utilizării și combinării cunoștințelor anterioare, în funcție de o serie de factori. Unele comunicări prezentate în cadrul colocviului nostru amplifică teoria învățării prin contribuții originale și interesante.

Dr. FERENCZ DUKATI — Budapesta:

Țin să subliniez, de la început că acest colocviu de teoria probabilităților confirmă, prin lucrările expuse de către personalitățile științifice românești ca și de tinerii cercetători, reputația de care se bucură școala matematică românească. În legătură cu importanța și aplicațiile acestor lucrări vreau să remarc cercetările promovate de acad. Mihoc și de discipolii săi în domeniul „proceselor cu legături complete", care stau la baza teoriei învățării cît și în domeniul disciplinelor operaționale. Aș remarca, dintre acestea, comunicările intitulate „Un model aleator cu legături complete", „Aplicarea sistemelor aleatoare cu legături complete și parametru continuu în teoria învățării", „Sisteme extinse cu legături complete", „Asupra unui model de învățare", „Asupra unei scheme de învățare cu două alternative", toate prezentate de tineri cercetători din București.

Ele dovedesc că la baza progresului general al învățămîntului românesc stau importante și valoroase studii teoretice pe planul științelor înrudite pedagogiei.

Acad. GR. MOISIL:

Dacă mai era necesară o demonstrație cu privire la însemnătatea introducerii teoriei probabilităților încă din învățămîntul liceal, cred că prin conținutul lor, comunicările din cadrul Colocviului de teoria probabilităților care se desfășoară la Brașov, reprezintă convingător o asemenea demonstrație. Lucrările prezentate abordează implicațiile teoriei probabilităților și ale statisticii matematice în domeniul sistemului informațional, al repartiției optime și pe grupe de fertilitate, a culturilor agricole, de programare stochastică în economie, al geneticii populației, al repartiției spațiale a unor celule nervoase, al entropiei în științele sociale etc. Mai mult chiar una dintre lucrări se ocupă de implicațiile teoriei probabilităților în arheologie, iar o altă lucrare de analiza matematică a unei decizii de luptă luată de Mihai Viteazul în anul 1595. Prin întreaga sa tematică Colocviul la care participăm în momentul de față dovedește că matematica modernă a devenit o

Convorbiri realizate de H. LEREA

(Continuare în pag. a 2-a)

PRELUDIU LA PRIMELE ZILE DE ȘCOALĂ

Studiul literaturii române în liceu

În noul an școlar, o dată cu apariția clasei a XII-a, învățămîntul de cultură generală de 12 ani își desfășoară activitatea în totalitatea sa. În conținutul programelor și manualelor respective au intervenit elemente noi, determinate, pe alocuri, de reeșalonarea materiei pe clase, precum și, îndeosebi, de cerința imperioasă, firească, a punerii de acord a conținutului învățămîntului cu ultimele date ale progresului științei și tehnicii. Literatura română se predă acum, în clasele liceale, pe baza unor programe și manuale noi, alcătuite în urma unor largi dezbateri colective și în lumina concluziilor la care au ajuns cercetările în procesul continuu de preluare critică a moștenirii noastre literare. Compartimentarea materiei pe ani de studiu a suferit modificări față de trecutele programe, iar conținutul ca atare al prevederilor programelor de literatura română prezintă de asemenea multe noutăți, generate de schimbări în distribuirea numărului de ore pe scriitori, de introducerea mai multor scriitori de prestigiu în circuitul problemelor studiate în cadrul lecțiilor de istoria literaturii din școală de modul nou de a privi unele probleme literare, curentele literare, ori pe unii scriitori.

Existența noilor programe și manuale nu rezolvă de la sine, însă, problema studierii științifice a literaturii române în liceu. Predarea obiectului implică o serioasă răspundere din partea profesorilor de specialitate, sub raportul rigorii științifice în analiza fenomenului literar, al definirii profilului personalităților literare, al înțelegerii de către elevi, în plenitudinea lui, a conținutului de idei și a valorii artistice a fiecărei opere studiate. Se impune ca o primă condiție, cerința unei documentări continue din partea profesorilor de specialitate, a discernerii, din publicațiile curente, a elementelor recomandabile pentru însușirea lor de către elevi, spre a crea, în conștiința lor imaginea veridică și fundamentată științific, a problematicii literaturii române. Căci valorile literare nu pot fi prinse, o dată pentru totdeauna, în forme definitorii imuabile, care să fie transmise, an de an, aidoma, fără adăugiri sau revizuiri, generațiilor de elevi ce se succed pe băncile școlii. Munca asiduă de confruntare a opiniilor științifice ce se emit de către cercetători ar merita să domine întreaga activitate cotidiană în învățămînt a profesorilor de specialitate. Este cert, în manual, profesorii și elevii găsesc un conținut valoros, consacrat, sinteza ultimă, într-o etapă anume, a concluziilor științifice în domeniul științei literare. Totuși, conținutul manualului devine, cu timpul, în anumite puncte, perimat, depășit tocmai datorită progreselor științei literaturii. De aici, obligația ca profesorul, specialist și el, să împrospăteze permanent, în lumina cercetărilor la zi, conținutul lecțiilor cu date noi, cu considerații actuale, moderne.

În învățămîntul de cultură generală de 12 ani, în condițiile existenței secțiilor, care facilitează crearea unei atmosfere de specializare și cultivare a înclinațiilor, ar fi util ca elevii, în ultimele clase, unde e cazul, să fie introduși în dezbaterile ce au loc în domeniul literaturii, să se formeze, încă de pe băncile școlii, ca oameni care gîndesc singuri și înțeleg perspectivele dezvoltării științelor.

Așa cum arătam, actualele programe și manuale conțin, și citiva scriitori prestigioși, care sînt studiați pentru prima dată în învățămînt. Școala contribuie astfel la consacrarea lor, la impunerea lor în conștiința publică drept mari personalități. De asemenea unele curente literare sînt prezentate într-o lumină nouă, pe baza cercetărilor din ultimii ani care au conturat mai precis caracterul lor ideologic literar, poziția lor în evoluția literaturii românești. Desigur aceasta nu înseamnă o preluare globală, în mod necritic a acestor curente și personalități literare în programele și manualele școlare. Rigoarea științifică în distingerea valorii de nonvaloare, discernerea exigentă a laturilor pozitive de cele negative constituie axa principală de ordonare a ideilor în înfățișarea problemelor literare la clasă.

Octavian Goga, Lucian Blaga, Liviu Rebreanu, spre exemplu, scriitori de mare valoare literară, solicită profesorului subtile analize pentru relevarea complexității personalității lor artistice, a meritelor lor literare. Aceasta nu trebuie să conducă, însă, dintr-un sentiment de supraevaluare a lor, la ignorarea rătăcirilor lor politice, și a gîndirii filozofice idealiste a unora dintre ei.

Împreună cu literatura română, au înflorit pe pămîntul patriei noastre și literaturile naționalităților conlocuitoare, strălucit reprezentate de poeți, prozatori, critici literari maghiari, germani etc. În manualul de literatură română pentru clasa a XII-a, capitolele de prezentări generale configurează peisajul integral al literaturii din țara noastră, cu indicarea direcțiilor de dezvoltare a literaturii tuturor naționalităților — români, maghiari, germani etc. — precum și a figurilor proeminente din domeniul fiecărei literaturi. Unii scriitori sînt prezentați monografic. În studierea lor, tineretul școlar poate dobîndi cunoștințe reale despre similitudinea vieții spirituale a tuturor naționalităților din țara noastră, despre producțiile literare care exprimă năzuințe comune întregului popor, înfrățit de-a lungul veacurilor. Tratarea acestor probleme la lecții e necesar să constituie o pîrghie solidă pentru reliefarea valorilor spirituale ale naționalităților conlocuitoare, pentru consolidarea, în conștiința tuturor elevilor, a sentimentelor de frățietate cu tinerii aparținînd diferitelor naționalități din România.

În predarea literaturii române în liceu o însemnătate deosebită are modul cum elevii sînt îndrumați în studiul lor individual. Se impune, cu necesitate, o indicare atentă, sistematică a lucrărilor de literatură, a studiilor pe care elevii să le consulte, căci de multe ori constatăm că ei consultă, la întîmplare, diferitele lucrări literare. De aceea pregătirea multora dintre ei e tributară față de unele prefețe și studii vechi (uneori chiar de acum 30 de ani), slabe, depășite.

Formarea tineretului școlar nu se desăvîrșește doar prin însușirea unui bogat bagaj de cunoștințe istorico-literare, ci și mai ales prin cultivarea capacității de redactare, de sintetizare și sistematizare a cunoștințelor literare, prin dezvoltarea simțului critic și al exprimării corecte, frumoase. Este, după opinia noastră, aspectul cel mai lacunar, deficitar în pregătirea elevilor, datorîndu-se în mare parte, subaprecierii și acțiunilor sporadice, nesistematice, întreprinse de unii profesori în ceea ce privește pregătirea elevilor în vederea redactării compozițiilor. Faptul prezintă forme acute pînă și la unii dintre elevii „selectați" la nivel republican pentru concursuri, chiar cînd aceștia reprezentau, licee și localități cu o puternică tradiție cultural-artistică.

Actuala dezvoltare a învățămîntului din patria noastră, stadiul procesului de preluare a moștenirii literare — cu studii numeroase pentru fiecare scriitor analizat în liceu obligă, în noul an școlar în care pășim, să realizăm o predare la un înalt nivel științific, a literaturii române în clasele liceale. Analiza conținutului de idei dintr-o operă literară. — prim obiectiv în desfășurarea lecției — trebuie ferită de alunecări sociologist-vulgare. Abundența datelor istorico-literare, întunecînd frumusețile creației literare analizate, devine adeseori un balast în calea înțelegerii de către elevi a ceea ce este arta propriu-zisă. Se fac adeseori afirmații, aprecieri generale asupra valorii unor scriitori, fără însă să se explice, analitic, valoarea acestora.

În orice școală se arată, de exemplu, că Tudor Arghezi este un mare poet, cel mai mare de la Eminescu pînă astăzi. Mai apoi însă, cînd se trece la studierea poeziilor *Testament*, *Pe răzătoare*, *Epilog*, *Cel ce gîndește singur* și altele prevăzute în programă, analizele în clasă se opresc, de cele mai multe ori, la relevarea destul de palidă, a ideilor. Elevilor nu li se arată, detaliat, în ce constă caracterul novator al versului arghezian, care sînt mijloacele proprii de expresie arghezeană, valorile artistice ale simbolului arghezian, ale metaforei arghezeine etc. Alt scriitor mare — Camil Petrescu, deși oferă un vast cîmp de analize asupra tehnicii literare și stilisticii, este, în general, prea puțin prezentat elevilor la ore. Și așa mai departe. Se ignorează încă și azi, de către unii dascăli, în activitatea lor de predare, că literatura este o artă și ea trebuie înfățișată ca atare, pentru ca elevii să o guste, să o înțeleagă. O cercetare asupra unui număr de lucrări scrise la examenele de bacalaureat sau la concursurile de literatură română scoate în evidență ponderea mare a analizei de idei (adeseori sociologizantă) efectuată în cadrul lecțiilor asupra operelor literare în raport cu preocupările modeste, minore, adeseori manifestate doar la modul general, prin afirmații stereotipe, în ceea ce privește natura mijloacelor artistice utilizate de fiecare scriitor. Nu de puține ori, anumiți profesori folosesc aceleași cîteva formule apreciative pentru aproape toți scriitorii, pentru aproape toate capodoperele literaturii noastre.

Studiul literaturii în clasele liceale obligă la o înfățișare multilaterală a creațiilor, sub multiple unghiuri, înarmîndu-i pe elevi nu numai cu cunoștințe temeinice despre problemele studiate, dar și cu măiestria pătrunderii în esența fenomenului literar, pentru a explora, cu forțe proprii, conținutul de idei, mijloacele artistice specifice fiecărui scriitor, fiecărei opere.

AL. BOJIN

Valențele lecției introductive

În aceste zile, cînd în toate școlile patriei se definitivează măsurile în vederea deschiderii noului an școlar, atenția învățătorilor și profesorilor se concentrează, în mod firesc, asupra pregătirii condițiilor care să garanteze ridicarea continuă a nivelului calitativ al procesului instructiv-educativ.

În aplicarea sistemului de măsuri adoptate în acest sens la nivelul școlii, pe baza valorificării propriei experiențe pozitive și a unora din frumoasele tradiții ale învățămîntului românesc, cadrele didactice ale Liceului „Ion Neculce" din București acordă o atenție specială pregătirii lecției introductive la fiecare obiect de învățămînt.

Neglijată în mod inexplicabil de literatura noastră pedagogică, dar realizată în practica muncii didactice cu rezultate admirabile, iar în unele cazuri — cum au fost acelea ale lui M. Kogălniceanu sau N. Iorga, Gh. Călinescu sau Tudor Vianu — ridicată pe culmile cele mai înalte ale creației omului de la catedră, lecția introductivă are o valoare deosebită.

Aș îndrăzni să compar lecția introductivă cu poarta de intrare în lumea obiectului pe care îl predăm. Și este bine să ne gîndim la măsura în care realizarea aspirațiilor în viață ale multor tineri care sînt astăzi elevii noștri ar putea să depindă de modul cum le deschidem noi această poartă.

Dacă lecția în general este, trebuie să fie, un act de creație, cea introductivă, prima din lungul șir al întregului curs menit să călăuzească pașii elevilor în lumea științei pe care o predăm, se cuvine a fi încununată de virtuți speciale. Dascălii cu experiență îi acordă, așa cum se cuvine, o atenție deosebită. De la an la an ei perfecționează această lecție, o restructurează, îi îmbogățesc conținutul, introduc noi elemente informaționale, utilizează alte metode și-i conferă, în ansamblu, noi valențe educaționale.

Din păcate, de-a lungul anilor am avut prilejul să constat și situații diametral opuse. Am întîlnit profesori pentru care prima lecție reprezintă o simplă formalitate. Unii repetă, de la an la an, în chip stereotip, obositor și ineficace, aceeași lecție șablon. Alții reproduc în mod mecanic ceea ce le oferă manualul în acest scop. Și, de ce să n-o spunem, mulți din autori nu și-au dat nici ei prea multă osteneală pentru realizarea lecției introductive. Evident, toate aceste practici de subapreciere a lecției introductive, îndepărtîndu-i pe elevi de profesorii respectivi, îi îndepărtează și de obiectele pe care aceștia le predau. Or, unul din obiectivele fundamentale ale lecției introductive constă în a trezi în sufletul elevilor interesul și dragostea de a învăța, de a-și însuși sistematic cunoștințe, dorința de a pătrunde tainele științei.

Cît privește acomodarea elevilor — proces necesar de care avem datoria să ținem seama — aceasta se poate realiza în deplin acord cu obiectivele sus-amintite prin introducerea treptată a școlarilor, ținînd seama de particularitățile lor psihosomatice, în atmosfera de lucru caracteristică școlii. Experiența a demonstrat cît de important este atît pentru acomodarea elevilor cît și pentru întreaga lor activitate școlară și dezvoltare intelectuală în general, ca încă de la prima lecție profesorul să pună în mișcare mintea elevului, să antreneze puterea lui de judecată, să facă apel la gîndirea lui creatoare. Aceasta se realizează în primul rînd prin conținutul pe care profesorul îl asigură lecției sale de introducere în studiul obiectului pe care îl predă.

Lecția introductivă în problemele fiecărei discipline de studiu trebuie să dea elevilor perspectiva unei activități interesante, atractive, care se va eșalona pe durata întregului an școlar. Sigur că un asemenea rost major nu este împlinit printr-o simplă enumerare a principalelor capitole ale tablei de materii sau printr-un fel de punere la curent asupra acestor capitole, ci prin înfățișarea, într-o lumină puternică, a conturului fiecărei discipline predate, văzut prin prisma marilor progrese înregistrate de știința în studierea căreia se consacră elevii.

Prima lecție constituie un bun prilej și pentru informarea auditoriului asupra mijloacelor tehnico-materiale care vor fi utilizate în noul an școlar. Experiența corpului profesoral al liceului nostru pledează pentru deschiderea fiecărui curs în laboratoarele și cabinetele școlare, familiarizîndu-i pe elevi cu mijloace moderne care le vor sta la dispoziție pe parcursul întregului an școlar.

Considerațiile anterioare sînt încă departe de a epuiza valențele lecției introductive. Ele au ținut să arate că dorința fiecăruia dintre noi „de a păși cu dreptul" în noul an școlar nu poate fi în nici un caz despărțită de grija pentru ținuta înaltă și reușită deplină a lecțiilor introductive.

Prof. I. DRAGU
directorul Liceului „Ion Neculce"
București

În întreaga țară se efectuează ultimele lucrări pentru distribuirea manualelor necesare noului an școlar

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI •

Teoria probabilităților, învățămîntul și știința

veritabilă forță de producție și că ea nu se mărginește acum numai de a asigura analiza fenomenelor fizice, mecanice, electrice, calorice, atomice și nucleare ci a pătruns amplu în analiza fenomenelor vieții sociale și economice, aducînd soluții pentru optimizarea acestor procese.

Prof. E. S. ANDERSEN — Copenhaga :

Sînt impresionat de nivelul comunicărilor prezentate în cadrul Colocviului de teoria probabilităților, atît în sfera cercetărilor de matematică pură cît și în sfera aplicațiilor matematicii în alte ramuri științifice, în economie, în teoria învățării.

Ca specialist apreciez în mod deosebit nivelul la care se ridică cercetarea matematicienilor români asupra proceselor cu legături complete, în care ei se numără printre deschizătorii de drum pe plan mondial și care determină perspective imposibil de evaluat încă pentru perfecționarea și optimizarea proceselor de învățare. În sfera aplicațiilor economice consider că au o valoare deosebită lucrările care se referă la problemele optimizării transporturilor, a determinării siguranței de funcționare a automatelor, a înnoirii stocurilor etc.

Prin ansamblul problemelor puse în discuție, prin nivelul rezolvării lor, Colocviul de teoria probabilităților la care asist în prezent constituie una dintre cele mai prestigioase manifestări de acest fel organizate în ultimii ani pe plan mondial.

Instruirea președinților sindicatelor din învățămîntul de cultură generală

laborării cu sindicatele din întreprinderi în problemele complexe ale orientării școlare și profesionale. Numeroși participanți s-au referit la necesitatea înzestrării bibliotecilor cu material bibliografic pedagogic și de specialitate care să poată asigura tuturor profesorilor, învățătorilor și educatoarelor o documentare mai bogată. S-a dezbătut sub diferite aspecte și problema perfecționării cadrelor didactice precum și a sprijinului pe care trebuie să-l acorde organele și organizațiile sindicale în această privință. Printre propunerile care s-au făcut a fost și aceea de a se asigura membrilor corpului profesoral înlesniri ca, în perioada de iarnă și de primăvară, cînd se întrerup cursurile școlare, să poată studia în bibliotecile centrelor universitare și ale marilor orașe. În discuții s-a subliniat totodată necesitatea stabilității structurii anului școlar, precum și asigurarea unei constanțe în planurile și programele de învățămînt, pentru a se evita în viitor greutățile create de modificările prea dese ale acestora, modificări care uneori survin tîrziu și trebuie operate în pripă.

În cuvîntul lor, președinții de sindicat au prezentat, cu exemple concrete, unele greutăți pe care, datorită birocrației care mai persistă pe alocuri, le întîmpină cadrele didactice în satisfacerea unor cereri, în obținerea unor drepturi atestate de legile statului nostru. Ei au subliniat datoria organelor sindicale de a-i sprijini pe salariați să învingă piedicile pe care le creează tărăgănarea sau lipsa de interes din partea unora astfel încît cererile lor îndreptățite să-și primească dreapta soluționare cu operativitate.

În cadrul dezbaterilor, președinții sindicatelor și-au exprimat dorința lor de a realiza în viitor o mai strînsă colaborare cu inspectoratele școlare județene, cu conducerile școlilor, astfel încît mînă în mînă să contribuie la perfecționarea activității în toate sectoarele vieții școlare.

Cea de a doua zi a instruirii a fost dedicată dezbaterii proiectului de Statut al personalului didactic, care urmează să fie supus dezbaterii publice. Președinții de sindicate au făcut propuneri judicioase, au venit cu numeroase sugestii privind îmbunătățirea proiectului.

În concluziile dezbaterilor, tov. Oniță Gligor, vicepreședinta Uniunii sindicatelor din instituțiile de învățămînt și cultură a scos în evidență principalele sarcini care stau în prezent în fața sindicatelor din învățămîntul de cultură generală atît pe linia perfecționării procesului de învățămînt cît și privind rezolvarea problemelor sociale de muncă și de viață ale salariaților pentru a-și aduce contribuția la mobilizarea personalului didactic pentru înfăptuirea creatoare a tuturor sarcinilor ce îi revin din documentele partidului și statului nostru.

În atenția profesorilor care predau literatura română la clasa a XII-a în învățămîntul seral

Pînă la sosirea în toate școlile a programei de literatură română pentru clasa a XII-a, anul școlar 1968/1969, pentru învățămîntul seral, menționăm că se predau în continuare, monografic, scriitorii din perioada interbelică nestudiați în clasa a XI-a, după cum urmează : Introducere — 2 ore ; Camil Petrescu — 4 ore („Ultima noapte de dragoste prima noapte de război" și „Bălcescu", analiză literară) ; Lucian Blaga — 4 ore („Eu nu strivesc corola de minuni a lumii", „Tara" și „Mirabila sămînță", analiză literară). Ion Barbu — 3 ore („Riga Krypto și Lapona Enighel", analiză literară). G. Călinescu — 4 ore („Enigma Otiliei", analiză literară și activitatea de critic și istoric literar).

---

seco ven te

Manuale pentru elevii clasei a XII-a

Clasele a XII-a ale liceului de cultură generală, care vor funcționa pentru prima dată în acest an școlar, vor cuprinde, în întreaga țară, peste 80 000 de elevi. Pentru acești elevi s-au pregătit 26 titluri de manuale școlare. Este vorba, în cea mai mare parte, de manuale originale noi, precum și de 9 reeditări.

Manualele clasei a XII-a cuprind numeroase noțiuni noi, menite să-i pună la curent pe elevi cu unele cuceriri recente din domeniul disciplinelor studiate. Ei vor studia astfel noțiuni din teoria probabilităților, de statistică matematică, noțiuni de electronică, de fizică atomică și nucleară, se vor familiariza cu unele probleme referitoare la fizica plasmei, la formarea moleculelor în lumina mecanicii cuantice, la izomeria plană și în spațiu, la produșii macromoleculari etc.

În județul Alba: 50 de noi săli de clasă

În județul Alba noul an școlar se deschide în condiții dintre cele mai favorabile, caracterizate, printre altele, prin întărirea bazei materiale a învățămîntului, prin extinderea spațiului de școlarizare.

În orașele și satele județului funcționează, în prezent, 688 de unități școlare și preșcolare. În această toamnă, o dată cu deschiderea cursurilor, vor fi date în folosință 50 de săli de clasă noi, care vor asigura condiții mai bune de funcționare a muncii instructiv-educative.

În școlile județului Harghita

La fel cu toate școlile țării, școlile din județul Harghita se vor îmbogăți, în anul școlar care va începe curînd, cu numeroase materiale didactice noi. Ele vor primi aparate, piese, mulaje, planșe și alte materiale în valoare de cca. un milion de lei. Printre acestea amintim generatorul electrostatic Van der Graaff, generatoarele ultrasonice, aparatele pentru studierea însușirilor electromagnetice.

Pentru a veni în ajutorul profesorilor care folosesc noile metode de predare audio-vizuale au fost trimise în școlile județului aparate de proiecție, diapozitive, diafilme, pick-upuri, precum și numeroase discuri.

În secțiile Societății de științe geologice

În cele cinci secții ale Societății de științe geologice — de geologie generală, tectonică și stratigrafie; mineralogie, petrografie și geochimie ; paleontologie ; geofizică ; geologie inginerească și hidrogeologie — se desfășoară o activitate rodnică. Astfel, se află în pregătire un volum de comunicări științifice ținute în cadrul secției de geologie a fostei Societăți de științe naturale și geografie. Publicațiile de specialitate editate de societate, ca și comunicările, referatele și simpozioanele organizate de către secțiile respective în cadrul filialelor județene, popularizează în țară și peste hotare rezultatele muncii de cercetare a celor peste 2 000 de membri ai societății, printre care se află numeroase cadre didactice.

Sub cele mai bune auspicii

Deschiderea noului an școlar se anunță, în județul Satu Mare, sub cele mai bune auspicii. La 15 septembrie își vor deschide porțile în acest județ 282 de școli generale, 7 licee de cultură generală, 4 licee de specialitate, 8 școli profesionale, 3 școli tehnice. În băncile acestor școli vor lua loc, în prima zi de școală, peste 68.000 de elevi, dintre care 5 200 de elevi vor fi găzduiți în cele 24 internate ale județului.

Instruirea și educarea elevilor sătmăreni va fi asigurată în acest an de 3 543 cadre didactice, care s-au pregătit cu toată grija pentru a le transmite cunoștințele la un nivel cît mai ridicat.

În rîndurile noului detașament de învățători și profesori

Ca în fiecare toamnă, începutul anului școlar marchează momentul în care un nou detașament de învățători și profesori își începe cariera didactică. Printre aceștia se numără și dascălii care vor spori numărul cadrelor din județul Bihor. În școlile acestui județ vor păși în aceste zile 15 noi educatoare, 17 învățători care au absolvit școlile pedagogice și 237 de profesori, dintre care 94 absolvenți ai universităților și 143 de absolvenți ai institutelor pedagogice.

Locuințe pentru cadrele didactice

Nu de mult — ne informează prof. M. Pătrașcu, președinta sindicatului învățămînt din Timișoara — 10 familii de cadre didactice din localitate s-au mutat în noi și moderne apartamente, construite din fondul de locuințe al statului, iar pînă la sfîrșitul anului 1968 urmează ca altor 10 familii să li se atribuie tot atîtea apartamente. În afara acestora, în orașul Timișoara numeroși profesori și învățători și-au construit locuințe personale cu credite acordate de către stat. În multe cazuri, la constituirea fondului pentru avans au contribuit ajutoarele substanțiale acordate de către Casa de ajutor reciproc a cadrelor didactice.

De asemenea, la Reghin —ne scrie tov. I. Ioanitoiu, președintele sindicatului învățămînt din localitate — numeroase cadre didactice din oraș și din împrejurimi și-au construit locuințe proprii moderne și confortabile.

Noi realizări plastice ale elevilor

Membrii cercului de artă plastică al Liceului din Jimbolia au prezentat recent, într-o primă expoziție, încercările lor de creație în domeniul picturii, sculpturii și graficii. Numeroșii vizitatori ai expoziției, deschisă în sala căminului cultural din localitate, au apreciat valoarea celor peste 150 de picturi expuse și mai ales preocuparea constantă a corpului didactic al școlii pentru educarea elevilor în spiritul frumosului.

Muzeu școlar al îndeletnicirilor

Colectivul Școlii generale din Bicsad, județul Covasna, a luat inițiativa organizării unui muzeu școlar consacrat îndeletnicirilor locale. Prima temă abordată se referă la apariția și dezvoltarea producției cu caracter industrial pe aceste meleaguri. A și fost aranjat dulapul-vitrină consacrat producției manufacturiere de sticlă din Bicsad — una dintre cele mai vechi din țara noastră — creată încă din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea.

Elevii școlii au adunat cu sîrg diferite piese din producția acestei vechi manufacturi, apoi fabrică, de sticlă, documente privind înființarea acesteia, rapoarte de muncă etc.

În acest an școlar, colectivul didactic al școlii, în frunte cu directorul ei, prof. Ștefan Nagy, și-a înscris în planul de activitate completarea muzeului școlar cu o vitrină cuprinzînd istoricul și specificul de activitate al carierei de piatră din Bicsad, căreia Geo Bogza i-a închinat rînduri impresionante în cunoscuta sa „Carte a Oltului".

Se reînvie o tradiție

De curînd, Comitetul Executiv al Consiliului popular al județului Gorj împreună cu inspectoratul școlar și Consiliul sindical județean au organizat într-un cadru festiv sărbătorirea celor 34 de învățători și profesori care au ieșit la pensie în acest an școlar. La această emoționantă festivitate au participat, în afara celor sărbătoriți, numeroase cadre didactice din județ, elevi și părinți. Vorbind despre activitatea profesorilor pensionați primul secretar al comitetului județean al P.C.R., Gheorghe Palos, a arătat că fiecare, în școala în care a muncit, și-a adus o contribuție valoroasă la pregătirea a multor generații de elevi, că fiecare a fost un pasionat activist pe tărîm social-cultural. Un moment emoționant și plin de semnificații l-a constituit înmînarea unei torțe de către profesorii pensionați învățătorilor și profesorilor care anul acesta vor păși pentru prima oară la catedră. Sărbătoarea aceasta constituie pentru școlile din județul Gorj reînvierea unei frumoase tradiții a școlii românești, aceea de a acorda respectul și cinstea cuvenită tuturor celor care și-au pus capacitatea de muncă, întreaga lor energie în slujba școlii.

ION GRIGOROIU
inspector general
județul Gorj

seco ven te

OPINII

Continuitatea în lectură, lărgirea necontenită a sferei și profunzimii acesteia constituie o coordonată importantă a educației permanente. În fotografie : *animație obișnuită în sala de lectură a Clubului muncitoresc din Orașul Victoria.*

COORDONATE ALE EDUCAȚIEI PERMANENTE ÎN SOCIETATEA CONTEMPORANĂ

Printre caracteristicile esențiale ale epocii noastre se numără și faptul că, paralel cu acumularea uriașă de cuceriri ale revoluției tehnico-științifice, se înregistrează un adevărat asalt al noului din cultură și știință în viața școlii.

Pornind de la analiza multilaterală a dezvoltării societății noastre în etapa actuală, Plenara C.C. al P.C.R., în care s-au dezbătut problemele dezvoltării învățământului în țara noastră, a adus din nou în actualitate conceptul de *educație permanentă*.

„Făurirea noii societăți — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu cu acest prilej — *este legată indisolubil de ridicarea nivelului de cultură al întregului popor, ca o cerință obiectivă a construcției noii orînduiri sociale."*

Conceptul de educație permanentă trebuie înțeles ca un proces educațional complex, care urmărește, în principal, să ajute pe individ să se instruiască, să se țină la curent cu progresele obținute în toate domeniile cunoașterii, să-și îndeplinească mai bine îndatoririle profesionale și social-politice, să-și cultive aptitudinile creatoare, contribuind astfel la progresul cunoașterii umane, la progresul științei și culturii.

Formulate lapidar obiectivele educației permanente ar putea fi enunțate astfel : *lărgirea și prelungirea învățământului pentru toți oamenii ; îmbinarea culturii generale cu pregătirea profesională ; specializarea continuă în vederea valorificării la maximum a aptitudinilor fiecărui individ în direcția culturii, artei, științei.*

Educația permanentă — pe întreg parcursul vieții active — este privită de specialiștii din acest domeniu ca fiind, în primul rînd, un proces educațional de adaptare a omului contemporan la solicitările economice și social-politice pe care le ridică în fața indivizilor și a maselor marile probleme ale omenirii. Observăm în același timp că în condițiile țării noastre educația permanentă constituie și un proces de integrare a individului în societate, ea contribuind atît la continua perfecționare individuală, cît și la sporirea contribuției fiecăruia la procesul de edificare a socialismului.

Educația permanentă, fiind un proces educațional care cuprinde întreaga viață a fiecărui individ, un proces continuu dar diferit în funcție de vîrstă, de mediul social și de solicitările politice, sociale și economice ale fiecărei perioade și etape istorice, *trebuie să vizeze toate aspectele existenței și să favorizeze dezvoltarea de ansamblu a personalității.* Apare deci limpede că o asemenea educație nu se poate mărgini numai la însușirea științei și a tehnicii moderne, ci întegrează acțiunea de formare a întregului profil spiritual al omului.

Educația permanentă se desfășoară deci atît pe plan vertical, pe întreaga durată a vieții omului, cît și pe plan orizontal, în cele mai diverse sectoare în care își desfășoară activitatea diferiții membri ai societății, urmărind continuarea învățămîntului și a instruirii, a formației umane

Deceniul nostru a cunoscut un deosebit avînt al cercetărilor științifice coordonate — psihologice, pedagogice, sociologice etc. — privind aspectele esențiale ale educației adulților. În focarul central al acestor cercetări întreprinse în țara noastră și în celelalte țări socialiste se impune să situăm analiza modificărilor în structura de clasă a societății noastre socialiste, a diferențierilor existente între nivelul de cultură generală și de specialitate al diferiților membri ai societății. Pe planul fiziologic și psihologic cercetările se cer direcționate spre descifrarea potențelor și limitelor creierului uman la diferite vîrste. Investigații complexe în acest domeniu au demonstrat că „apogeul învățării" nu se situează la vîrsta de 25—26 de ani, așa cum aprecia cîndva psihologul W. James, ci el poate fi deplasat la o vîrstă mult mai înaintată, și că este posibil să prelungim o muncă intelectuală eficientă pe parcursul întregii vieți active, bineînțeles în mod diferențiat de la un individ la altul. În această direcție se cer, desigur, studii complexe pentru a așeza pe baze științifice-pedagogice întreaga muncă de instruire și educare a omului, la diferitele nivele de vîrstă, pornind de la ideea de bază că *educația permanentă se referă la toate laturile personalității, la educația plenară a omului zilelor noastre.*

Formele educației permanente sînt dintre cele mai diverse, specifice fiecărei țări, cu modificări de la o etapă la alta : munca culturală de masă prin toate mijloacele de informare cultural-științifică (cluburi, cămine culturale, radio, televiziune), învățămîntul seral și fără frecvență, învățămîntul postuniversitar, cursuri scurte, sesiuni de studii cu o durată variabilă, cursuri și lucrări practice pe un interval anumit, cu scoatere din producție.

După cum se vede, învățămîntul face parte integrantă din sistemul complex al educației permanente, el fiind completat prin diferitele forme ale muncii culturale de masă.

Opinia noastră este că, în această ordine de idei, se pune cu tot mai multă acuitate, problema *organizării unui sistem de învățămînt permanent pentru toate vîrstele.* Prelungirea duratei învățămîntului de cultură generală obligatoriu la zece ani, corelată cu începerea acestuia la vîrsta de 6 ani, lărgirea sferei de cuprindere a tineretului în învățămîntul universitar și unele tendințe de prelungire a învățămîntului superior constituie, desigur, pași înainte spre organizarea unui învățămînt continuu. Dar formele educației permanente pot fi extinse și mai mult atît la nivelul învățămîntului postelementar, cît și la cel post-secundar sau post-universitar. Se ridică, implicit, și probleme legate de restructurarea actualelor planuri, programe și manuale școlare, mai ales în ceea ce privește debarasarea lor de unele cunoștințe perimate, depășite. Pe de altă parte, cercetările unor specialiști de valoare au dovedit că există numeroase materii sau capitole ale acestora, care nu pot fi studiate în profunzimea lor decît la vîrsta adultă. În acest context se cere, credem, ca școala să se orienteze cu mai mult curaj nu atît spre transmiterea unei cantități din ce în ce mai mari de informații, cît, mai ales, spre înarmarea elevilor cu procedee și metode de învățare, cu instrumentele de analiză și interpretare a fenomenelor. Desigur că, în organizarea învățămîntului nostru pe diferitele sale trepte, se cere să avem în vedere aceste coordonate în scopul adaptării activității școlare la cerințele contemporaneității.

Tot astfel, munca culturală de masă pune, în condițiile actuale, prin prisma educației permanente probleme specifice. Mă refer, în primul rînd, la conținutul muncii culturale, ținînd seama de mediile diferite și gradul de cultură al celor cărora li se adresează, la metodele și formele utilizate, la corelarea muncii culturale de masă cu întregul ansamblu de măsuri educative întreprinse de societate.

Educația permanentă la nivelul întregii societăți pune și în fața lucrătorilor din învățămînt, al celor din diferitele sectoare ale muncii culturale de masă, probleme de o importanță capitală, privind însăși pregătirea lor. De pildă, educația învățătorilor și profesorilor nu cuprinde în sfera ei numai ceea ce, în mod curent, se înțelege prin pregătirea de specialitate, ci presupune, în același timp, o pregătire permanentă în domeniul pedagogiei, al psihologiei, sociologiei și chiar al fiziologiei, antropologiei etc. Se cer, bunăoară, împrospătate mereu cunoștințele privind etapele dezvoltării fiziologice și mintale la diferite vîrste, specificul mecanismului intelectual. Pentru toți lucrătorii din domeniul educației adulților, mă refer în special la cadrele didactice care predau în învățămîntul pentru adulți și desfășoară diferite acțiuni cultural-educative de masă, se impune o continuă îmbogățire a cunoștințelor socio-economice privind condițiile de dezvoltare ale societății, precum și asupra mediului educativ în societatea noastră.

Activitate complexă de instruire și educare a omului pe întreg parcursul vieții — educația permanentă presupune, în același timp, o vastă operă de elaborare teoretică, cercetări științifice complexe, pe o arie tot mai largă. Din păcate, în prezent se observă încă o tendință de transfer automat a principiilor didactice de la copii la adulți. Postulatul de bază al cercetărilor noastre trebuie să fie deci că educația adulților e diferită, prin obiect și subiect, de educația copiilor. Sînt diferite totodată conținutul, metodele, instituțiile, mijloacele, scopurile, sarcinile și funcțiile familiale, profesionale, politice, sociale. Desigur că aceste cercetări complexe constituie o sarcină ce revine nu numai pedagogilor sau psihologilor ci și cercetătorilor în domeniul sociologiei, fiziologiei, antropologiei etc.

În unele țări au luat ființă, în ultimii ani, institute speciale de cercetări consacrate educației adulților și se desfășoară ample studii interdisciplinare menite să construiască un sistem instructiv-educativ unitar pentru toate vîrstele. Au fost elaborate, de asemenea, metodici și lucrări de didactică privind educația adulților. În cadrul cursurilor universitare în domeniul pedagogiei, psihologiei, sociologiei etc., s-au introdus capitole speciale de educația adulților. Mai mult chiar. Se caută a se constitui o disciplină științifică — „Andragogia", definită ca fiind știința despre principiile și metodele procesului de educare la omul adult sau știința despre activitatea educativă și didactică a omului adult.

Țara noastră are bogate tradiții în domeniul educației adulților. În condițiile actuale se cere însă ca întreagă această muncă de educație să fie concepută modern, fundamentată științific multilateral. Trăim o epocă de mari înfăptuiri, de umanizare a naturii, de continuă înflorire a personalității umane socialiste. Educația permanentă constituie în acest sens o expresie a optimismului și a înaltei responsabilități a omului față de sine și de societate.

Prof. dr. PETRE BĂRBULESCU
șef de secție la Institutul de științe pedagogice

TOTALĂ ADEZIUNE LA PRINCIPIILE POLITICII INTERNE ȘI EXTERNE A PARTIDULUI ȘI GUVERNULUI

Sînt mîndru de partidul meu

Alături de milioane de oameni ai muncii din patria noastră dragă, am fost crescut și educat de Partidul Comunist Român, am simțit în permanență grija cu care partidul s-a preocupat de formarea noilor generații de intelectuali. Pentru tot ce reprezintă partidul în viața mea persoanlă, în viața fiecărui cetățean și a națiunii noastre, țin să-mi exprim sentimentele de adîncă recunoștință și încrederea deplină în politica marxist-leninistă a stegarului nostru încercat pe drumul socialismului. Ca profesor am privit întotdeauna, cu deosebită răspundere sarcinile mele în educarea tinerilor generații.

Am meditat încă o dată la aceste răspunderi ascultînd și citind apoi în presă cuvîntarea rostită de curînd de către tovarășul Nicolae Ceaușescu în orașul nostru, cuvîntare în care felicită cadrele didactice de la Liceul „Mihai Viteazul" și de la celelalte licee și școli din Turda pentru rezultatele obținute în educarea copiilor, a tineretului, în spiritul ideilor măreț ale socialismului, ale patriotismului socialist, ale frăției și solidarității internaționaliste cu toate popoarele care luptă pentru socialism, pentru progres social și pentru pace, pentru felul în care tineretul își manifestă încrederea și atașamentul față de partidul nostru, față de politica sa.

Ca profesor, voi milita neobosit pentru justețea cauzei partidului nostru, pentru afirmarea politicii sale pătrunsă de un înalt spirit de principialitate marxist-leninistă. Sînt mîndru de conducătorii partidului, de reprezentanții poporului, care de la cea mai înaltă tribună a țării și-au afirmat hotărîrea de neclintit de a respecta calea construcției socialiste trasată de partid și de a milita în spiritul întăririi prieteniei și colaborării între statele socialiste. Din inimă, cu adîncă sinceritate, îmi exprim adeziunea mea deplină la principiile politice cuprinse în Declarația Marii Adunări Naționale și sînt convins că sub conducerea Partidului Comunist Român poporul nostru va face și mai înfloritoare, mai puternică, patria noastră socialistă, parcurgînd cu succes drumul spre comunism.

Prof. ZINON BALTAGA
Liceul agricol din Turda

Înalte idei umanitariste

Încerc un sentiment de adîncă mîndrie pentru consecvența și fermitatea cu care sînt apărate de către conducerea partidului și statului nostru principiile marxist-leniniste, cauza comunității țărilor socialiste, cauza păcii și prieteniei între popoare. Declarația Marii Adunări Naționale, Declarația Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., precum și cuvîntările tovarășului Nicolae Ceaușescu și ale celorlalți conducători de partid și de stat, afirmă hotărîrea partidului nostru, a întregului nostru popor, de a dezvolta necontenit prietenia, alianța și colaborarea cu toate țările socialiste, de a contribui la întărirea sistemului mondial socialist, a tuturor forțelor antiimperialiste iubitoare de libertate, independență și progres social. Țin să exprim pe această cale, din tot sufletul, aprobarea față de politica partidului nostru, politică bazată pe înaltele principii ale socialismului și care ia în considerație interesele fundamentale ale fiecărui popor, afirmînd principiile independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne.

Animată de înalte idei umanitariste, politica Partidului Comunist Român este profund pătrunsă de generosul spirit al internaționalismului socialist, de înaltă responsabilitate față de soarta tuturor popoarelor, față de viitorul omenirii.

În orașul nostru trăiesc și muncesc laolaltă oameni de diferite naționalități : români, maghiari, germani etc. Colegii și elevii noștri au diferite naționalități. Dar ca cetățeni ai patriei noastre dragi, Republica Socialistă România, avînd toți aceleași drepturi și îndatoriri, toți avem același ideal, aceeași dorință de a lupta pentru fericirea întregului nostru popor, de a apăra și a duce mai departe cuceririle lui revoluționare. Vom face aceasta strîns uniți în jurul partidului, atașați politicii sale marxist-leniniste, îndeplinindu-ne cu înaltă conștiinciozitate și disciplină, fiecare la locul său de muncă, îndatoririle profesionale.

Peste cîteva zile va începe un nou an școlar. Aștept deschiderea cursurilor ca pe un prilej deosebit de important de a-mi dovedi prin munca mea, prin seriozitatea cu care îmi voi îndeplini obligațiile, atașamentul și adeziunea totală la politica partidului.

Prof. RUDOLF MAY
director adjunct al Liceului nr. 2, Timișoara

Educăm tinerele generații în spiritul idealurilor socialiste

După cum se știe, obiectul profesiunii noastre are două laturi inseparabile. Una este aceea care privește preocuparea noastră de a îmbogăți mințile tinerilor cu comorile științei, cealaltă este legată de ceea ce facem pentru a-i forma ca oameni, de ceea ce facem pentru educația lor. M-am gîndit încă o dată la aceste aspecte ale profesiunii noastre citind în presă cuvîntarea rostită de curînd de către tovarășul Nicolae Ceaușescu în fața intelectualilor din orașul Cluj. Intelectualii noștri, sînt chemați ca indiferent în ce domeniu de activitate lucrează, indiferent de naționalitate, să-și unească forțele capacitatea, priceperea pentru ridicarea continuă a nivelului general al științei și culturii patriei noastre, aceasta fiind calea pe care își pot aduce contribuția activă, la întreaga muncă desfășurată de poporul nostru pentru construirea socialismului, pentru făurirea condițiilor de trecere treptată spre comunism.

Cuvîntările rostite de conducătorii de partid și de stat în aceste zile în diferite localități. Declarația Marii Adunări Naționale, Declarația Comitetului Executiv al P.C.R. ne fac să ne gîndim, cu înalt spirit de răspundere, la îndatoririle pe care le avem, ca cetățeni ai patriei socialiste. Sîntem alături, trup și suflet, de partid. politica sa este politica noastră, idealurile lui sînt idealurile noastre. Calea pe care noi profesorii ne manifestăm această adeziune are, mi se pare, o deosebită importanță socială. Noi sîntem cei care tălmăcim în fața tinerilor cuvîntul partidului, noi le insuflăm dragostea pentru politica sa profund patriotică și internaționalistă, pentru idealurile socialiste pe care le promovează. Aș vrea să spun pe această cale că sînt din tot sufletul alături de partid și că nu voi precupeți nici un efort pentru ca prin munca mea să fac să înflorească nobilele idealuri socialiste în conștiințele tinerilor pe care îi educ.

Prof. ILEANA TEODORESCU
Liceul „Dimitrie Cantemir" — București

OPINII OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII

Cum le formăm elevilor deprinderi eficiente de studiu

Perfecționarea procesului învățării cere profesorului să-i înarmeze pe elevi cu deprinderi eficiente de studiu, care să le dea posibilitatea de a-și însuși un volum important de cunoștințe variate. Totuși, practica arată că studiul elevilor continuă încă să se realizeze mai ales pe baza memorării, ceea ce nu poate duce decît la o însușire mecanică, formală a cunoștințelor.

Pentru a-i feri pe elevi de primejdia formalismului și conformismului în studiu se cere să le dezvoltăm în primul rînd o **atitudine conștientă în învățare.** Obiectul învățării devine conștient în măsura în care către el se orientează nu numai acțiunea exterioară, ci și acțiunea interioară, mintală a elevului. Învățînd, elevul descoperă sau redescoperă pentru sine cunoștințe deja dobîndite de omenire. De aceea învățarea trebuie considerată ca **un proces de reconstrucție activă** adică un proces în care se reface, cu mijloace mintale proprii, construcția ce are drept rezultat reflectarea generalizată a realității în noțiuni, legi, principii, teoreme. Învățarea conștientă implică, de asemenea, și o acțiune de **sistematizare,** ca integrare logică a cunoștințelor noi în structura veche. Reiese deci că pentru asigurarea unei învățări conștiente sînt necesare în special un anumit **nivel al gîndirii** și o anumită **atitudine** față de studiu. În cele ce urmează ne vom opri asupra acestor aspecte.

Pentru ca munca intelectuală în genere și învățarea în special să aibă eficacitate este necesară **dezvoltarea operativității gîndirii,** care se manifestă prin două aspecte caracteristice. Este vorba, în primul rînd, de o **operativitate nespecifică,** cu caracter general, care se referă la calități și capacități generale ale gîndirii, avînd la bază deprinderi intelectuale largi : analiza, sinteza, comparația, teoretizarea, aplicarea creatoare a cunoștințelor, ca și diverse procedee euristice (analogia, modelarea ca procedeu de investigație și de interpretare, capacitatea de a aprecia probabilitatea de manifestare a unei ipoteze, capacitatea de a încadra cunoștințele în context foarte variate etc.). Din păcate, asemenea procedee euristice — procedee lipsite de rigiditate și economice, care duc la descoperirea soluției corecte a unei probleme prin apropierea treptată de această soluție, fără explorarea sistematică a tuturor posibilităților, sînt folosite destul de sporadic în școală.

Corelată cu operativitatea nespecifică există și o **operativitate specifică,** ce cuprinde totalitatea algoritmilor, adică a modalităților de lucru determinate : reguli, definiții, formule. Cercetările efectuate de conf. univ. Ursula Schiopu au demonstrat că această operativitate specifică se dezvoltă sub influența procesului instructiv-educativ dacă se insistă cu exigențe organizate. Algoritmii facilitează mult însușirea cunoștințelor, servind ca instrumente automatizate de lucru. În predare ne interesează mai ales **cît** înțelege și **ce** înțelege elevul. De aceea, **procedeele care contribuie la realizarea unei înțelegeri reale, procedeele care transformă schemele și modelele fixate în cunoștințe profunde și pline de sens, pînă la angrenarea în dinamica motivației practice, sînt absolut necesare.**

De problema generalizării însușirilor comune și a aplicării creatoare a cunoștințelor însușite se leagă și **problema transferului și interferenței deprinderilor de muncă intelectuală.** Transferul se referă la transpunerea procedeelor de rezolvare de la o problemă la alta, la aplicarea în probleme noi a cunoștințelor dobîndite în rezolvările anterioare. Transferul nu se produce decît în cazul cînd elevul înțelege profund activitatea nouă pe care o exersează și ajunge să stabilească singur planul rezolvării unei noi probleme. Desigur, realizarea unei asemenea acțiuni presupune o atitudine pregătitoare care, pe baza experienței anterioare, organizează, direcționează, și anticipează recepția și răspunsurile la stimulii actuali. Acesta nu este decît un tip particular de transfer — nepuizînd nici întreaga sferă a învățării și nici pe aceea a antrenamentului elaborat — care presupune **obținerea unui rezultat** în soluționarea unor probleme de dificultate egală sau chiar mai mare **în mai puține încercări și în mai puțin timp.**

Experimentele au demonstrat că experiența trecută poate exercita o **influență negativă,** ca o consecință a unei atitudini sau a unui mod de rezolvare care tinde să se manifeste în mod stereotip. Din această cauză, după cum demonstrează prof. univ. Al. Roșca, în rezolvarea problemelor de matematică care cuprind în enunț date superflue, unii elevi calculează și datele de prisos. În acest caz soluționarea este îngreuiată de perseverarea în unele acțiuni mintale automatizate. Se impune deci dezvoltarea flexibilității gîndirii sau, altfel spus, necesitatea reorientării transferului, deci a posibilității de **comutare rapidă** a orientării mentale prin educarea gîndirii independente, creatoare. În școală, interferențele negative au fost observate în următoarele cazuri : a) cînd între două activități nu se face pauza necesară ; b) cînd activitatea ulterioară seamănă cu cea anterioară ; c) cînd nu se folosește destul comparația prin opoziție ; d) cînd elevul trece la învățarea noului material fără ca cel precedent să fie bine însușit.

Se știe că **dezvățarea și reînvățarea** se efectuează mult mai greu ca prima învățare corectă, pentru că vechiul stereotip greșit consolidat revine automat în procesul reînvățării. Interferența poate fi prevenită dacă însăși **confuzia devine obiect al atenției elevilor,** care îi analizează în mod conștient cauza.

Desigur, **nu se pot fixa rețete speciale** pentru a asigura un succes deplin în munca intelectuală. Totuși, prin colaborarea fructuoasă dintre profesori, pedagogi, psihologi și medici se pot alcătui unele reguli care să-i inițieze pe elevi în complicata „tehnică" a muncii intelectuale eficiente.

ION MÎNZAT
cercetător științific la Institutul de psihologie al Academiei Republicii Socialiste România

Meridiane

ACTUALITATEA ŞCOLARĂ PESTE HOTARE

U.R.S.S: 76 MILIOANE DE TINERI LA ŞCOALĂ

La 2 septembrie, şcolile de toate gradele din Uniunea Sovietică şi-au deschis larg porţile pentru a primi entuziasmul elevilor care începeau un nou an de muncă. În toamna acestui an, învăţămîntul din Uniunea Sovietică a fost inaugurat sub semnul sporirii numărului şcolilor şi a cadrelor didactice. Numai în şcolile de cultură generală, numărul elevilor se ridică la aproape 50 milioane, iar cel al învăţătorilor şi profesorilor la 3 milioane. Dimensiunile preocupării statului sovietic pentru educarea tinerei generaţii se conturează mai precis dacă ne gîndim că, în acest an, în U.R.S.S. învaţă peste 76 milioane de persoane.

Dinamica procesului de educaţie apare mai evidentă prin prisma faptului că numai în Gruzia Sovietică numărul şcolilor medii a crescut în ultimele patru decenii de 20 de ori. La ora actuală la fiecare mie de locuitori 315 cetăţeni au pregătire medie iar 38 pregătire superioară. Cadrele cu pregătire superioară care activează în şcolile republicii se ridică la 62 la sută.

În vederea îmbunătăţirii procesului de învăţămînt, Ministerul Învăţămîntului a solicitat colaborarea Academiei de ştiinţe a U.R.S.S. Au fost editate conform noilor programe de învăţămînt, metodici noi pentru toate materiile, care să transmită cadrelor didactice cele mai eficiente metode de însuşire a cunoştinţelor politehnice de către elevii şcolii de cultură generală. În viitorul apropiat vor fi editate peste 200 de asemenea metodici, precum şi manuale ale profesorilor pentru o gamă foarte largă de materii de învăţămînt.

Pregătirile ocazionate de deschiderea noului an şcolar sînt reflectate şi prin tirajul sporit de manuale şi cărţi şcolare : numai în R.S.F.S.R. aceste lucrări au fost tipărite în 200 milioane de exemplare. La ele se adaugă aproape un miliard de exemplare din lucrările scriitorilor sovietici, publicate în 1965—1967. În aceeaşi perioadă au fost realizate peste 500 filme documentare cu caracter ştiinţific şi tehnic.

Şcoala sovietică aduce un aport tot mai substanţial la dezvoltarea întregii economii. Astfel anul acesta economia sovietică a primit peste 1,4 milioane specialişti cu studii superioare şi medii. Faţă de anul trecut, în facultăţi şi şcolile tehnice numărul absolvenţilor a crescut cu 10 la sută.

AUSTRIA : PREOCUPĂRI PENTRU ADAPTAREA ELEVILOR LA CONDIŢIILE VIEŢII MODERNE

Unul dintre principalele obiective urmărite de ultimele reforme şcolare din Austria, a cărei aplicare se va extinde mult în acest an şcolar, vizează pregătirea copiilor pentru exigenţele mereu crescînde ale vieţii contemporane, ale proceselor ce caracterizează această viaţă — industrializarea, urbanizarea, tehnicizarea şi ampla pătrundere a ştiinţei în toate sectoarele de activitate. Pentru a răspunde acestor solicitări şi a-i familiariza pe elevi cu cerinţele vieţii contemporane a fost introdusă, mai întîi experimental, iar din acest an generalizată, o nouă disciplină în tematica căreia figurează printre altele : organizarea unui regim raţional de viaţă, prevenirea accidentelor, cunoaşterea şi respectarea regulilor de circulaţie, viaţa în familie, viaţa şi munca în colectiv, alegerea profesiunii, instruirea continuă profesională şi culturală — o necesitate a vieţii contemporane, bugetul personal etc. Majoritatea cunoştinţelor predate în cadrul acestei discipline, intitulată „Cunoştinţe despre viaţă" au un caracter practic, iar însuşirea lor se bazează pe demonstraţii şi exerciţii. Astfel, elevii sînt familiarizaţi să prevină accidentele ce se pot naşte din folosirea intensă a curentului electric în gospodării, cele care se pot datora toxicităţii unor substanţe chimice de uz casnic precum şi caracterului inflamabil al unora dintre materialele sintetice atît de des folosite. De asemenea, elevii sînt deprinşi să acţioneze corespunzător în cazul unor mici accidente ivite întîmplător.

Alături de această latură educativă cu caracter preventiv, predarea „cunoştinţelor despre viaţă" urmăreşte deprinderea copiilor cu organizarea conştientă a propriei lor activităţi în familie, în şcoală, în timpul liber. Ea caută să formeze la elevi o atitudine şi o comportare care să constituie baza dezvoltării unor personalităţi cu un stil de viaţă şi o atitudine pătrunsă de umanism.

IUGOSLAVIA: PERFECŢIONAREA PREGĂTIRII PROFESIONALE A VIITORILOR MUNCITORI

În acest an şcolar, centrele de pregătire a tineretului muncitor, şcolile serale şi prin corespondenţă pentru formarea profesională a muncitorilor calificaţi şi a tehnicienilor din Iugoslavia vor acorda o atenţie deosebită studierii problemelor privind autogestiunea întreprinderilor, organizarea muncii şi productivitatea muncii. Un auxiliar preţios în predarea acestor cunoştinţe vor fi emisiunile de televiziune şi radio, care vor prezenta cicluri de expuneri bazate pe programele analitice special alcătuite. Introducerea amplă a acestor cunoştinţe în programele şcolilor profesionale din Iugoslavia porneşte de la premisa că nu se poate concepe pregătirea modernă a unui specialist din producţie care să nu cuprindă, printre componentele ei fundamentale, problemele familiarizării tinerilor cu participarea lor eficientă la viaţa socială a întreprinderilor în care vor fi repartizaţi, la îmbunătăţirea continuă a activităţii acestor întreprinderi şi la prosperitatea colectivelor de muncă respective. Ca aplicaţie practică la aceste cursuri se prevede, în acest an şcolar, antrenarea, în forme organizate şi permanente, a tinerilor muncitori şi tehnicieni la dezbaterea, în cadrul întreprinderilor, a problemelor privind organizarea activităţii acestora, creşterea rentabilităţii, îmbunătăţirea indicilor calitativi şi cantitativi a producţiei, autogestionarea etc.

În şcolile din Italia s-a extins, în acest an şcolar, utilizarea radiodifuziunii cu circuit închis

DIN SCRISORILE ADRESATE REDACŢIEI

Preocupări constante pentru calitatea procesului de învăţămînt

Aşa cum arătam încă în numărul trecut al gazetei noastre, începutul noului an şcolar constituie pentru profesori un bogat prilej de reflecţii pe care le generează dorinţa de a imprima viitoarei etape de activitate şcolară o calitate superioară. Continuăm să primim scrisori numeroase, de la diferiţi profesori din ţară, care se referă în rîndurile lor la diverse aspecte ale procesului didactic, la modalităţile pe care aceştia le consideră potrivite pentru perfecţionarea lui.

Voind să lămurească problema **calităţii** în procesul de învăţămînt, profesorul **OCTAVIAN ANA** de la liceul din Gurahonţ, întreprinde o interesantă analiză a modului în care se aplică acestui proces categoriile de cantitate şi calitate. „Uneori, ne spune tovarăşul Ana, organele de îndrumare şi control, consiliile pedagogice — mai ales cele de analiza muncii — absolutizează în chip nemotivat latura cantitativă, rupînd-o de aspectul ei implicit calitativ. Dacă, de exemplu dintr-o clasă de 30 de elevi rămîn în trimestrul al II-lea 17 corigenţi şi se realizează deci un procentaj de promovabilitate sub 50 la sută, se formulează concluzia că respectiva clasă este slab pregătită, profesorii sînt dezinteresaţi, diriginţele inactiv etc. Dar, la sfîrşitul anului, rămîn corigenţi doar 7 elevi. Restul de 23 se prezintă la concursul de admitere în învăţămîntul superior şi reuşesc 18. La o altă şcoală, din 23 de elevi ai clasei a XI-a, cu note de peste 7 şi cu majoritatea elevilor promovaţi reuşesc să intre în învăţămîntul superior doar 11 elevi. Iată deci că procentajul optim de promovabilitate nu este o garanţie fermă a calităţii. Se impune aşadar, analiza cantităţii nu la modul singular ci condiţionat, prin calitate. Nu întotdeauna, în procesul de învăţămînt schimbările cantitative afectează calitatea. Calitatea, ca atare, poate fi modificată pe seama anumitor acumulări cantitative esenţiale, în vederea trecerii necesare spre o calitate superioară.

Cum, pe ce căi vom reuşi să realizăm în viitorul an şcolar o calitate superioară a învăţămîntului ? Aceasta este o întrebare care revine ca un leitmotiv în majoritatea scrisorilor trimise de corespondenţii noştri din şcoli. Învăţătoarea fruntaşă **LIVIA MOLDOVAN** de la Şcoala generală nr. 3 din Mediaş, care se opreşte în scrisoarea adresată redacţiei la problemele muncii cu clasa I, apreciază că pentru asigurarea unei calităţi sporite a muncii pedagogice are o deosebită însemnătate, mai ales în acest an, primul în care copiii sînt şcolarizaţi de la vîrsta de 6 ani, legătura învăţătorului cu grădiniţele din care provin elevii şi cu familiile lor. „În familie spune tov. Moldovan, se formează primele reprezentări, noţiuni, opinii (morale, estetice, psihice), se pun bazele atitudinii faţă de muncă, faţă de societate. Pătrunzînd în mediul în care copilul trăieşte, vom putea depista factorii care influenţează pozitiv sau negativ personalitatea sa. Legătura cu grădiniţa, cunoaşterea programelor învăţămîntului preşcolar, a diferitelor forme de activitate desfăşurate acolo, sînt, de asemenea, şi ele indispensabile învăţătorului, care poate activa judicios şi bine orientat numai dacă este pe deplin informat asupra acestor realităţi".

Învăţătorul **ION B. UNGUREANU** din Arad, ţine să popularizeze acum, înainte de începutul anului şcolar, prin coloanele gazetei, o experienţă cu rezultate deosebit de pozitive pe care au efectuat-o, în anul şcolar trecut, două învăţătoare de la Şcoala generală nr. 6 din Arad, inspirate dintr-un studiu publicat în „Revista de pedagogie". „Cele două învăţătoare — ne informează tov. Ungureanu — Maria Weichelt şi Irena Latinca au trecut de la început la învăţarea scrierii pe caietul de tip 3, obţinînd rezultate care le permit ca în clasa a II-a să treacă la scrierea pe caiete dictando".

De asemenea, învăţătoarea **EMILIA PAULCESCU**, de la Şcoala generală din Eşelniţa, ţine să „comunice şi altor colegi" felul în care a experimentat „aparitmul", un material didactic pentru lecţiile de aritmetică, al cărui model se află în lucrarea „Creativitate, modele, programare", şi care a dat rezultatele şi a oferit avantajele pe care le recomandă cartea. „Cînd am ajuns la operaţii de trecere peste zece, peste o sută, — ne relatează tovarăşa Paulcescu — le-am cerut elevilor să-şi confecţioneze astfel de aparitme mici, constituite din patru cartonaşe cu dimensiunea de 20/20 cm ; pe fiecare am lipit cîte 8 cutiuţe de chibrituri, cîte două pentru fiecare ordin. Pentru reprezentarea unităţilor, a zecilor, a sutelor şi a miilor se pot folosi mărgele diferit colorate sau un alt material echivalent. Cartonaşele au primit apoi simbolurile A.B.C.D."

Din aceeaşi dorinţă de a populariza, acum la început de an şcolar, o experienţă de natură să asigure rezultate pozitive sînt animate şi profesoarele **FELICIA CHIŢU**, de la Şcoala generală nr. 123 şi **MIHAELA FOCŞA**, de la Liceul „N. Bălcescu" din Bucureşti care ne scriu despre felul în care au experimentat jocurile lexical-gramaticale în lecţiile de limba franceză. „Experienţa ne-a demonstrat — ne scriu cele două profesoare — că exerciţiul structural pare elevilor un joc care îi amuză şi îi antrenează. Constatarea aceasta a generat ideea accentuării laturii distractive a exerciţiului, mergînd, în special la clasele mici, pînă la alcătuirea unor adevărate jocuri lexicale şi gramaticale. Rezultatele au fost surprinzătoare : orele au devenit mai atractive, elevii aşteptau cu plăcere şi emoţie să ia parte la un joc pregătit acasă, să înveţe unul nou. Ei învăţau pe nesimţite, avînd iluzia că se joacă şi eficacitatea lecţiei a crescut în mod simţitor".

O. B

ANUNŢ

Absolvenţii Şcolii normale de băieţi din Bucureşti, seria 1943, se întîlnesc în ziua de 21.IX. a.c. Adeziunile se trimit la ing. Bacâru Petre, str. Spiru Haret 3, sectorul 7, Bucureşti, tel. 55.50.41.

Părinţi...

Peste cîteva zile clopoţelul va suna anunţînd prima zi de şcoală...

Aţi cumpărat pentru copiii dv. articole de îmbrăcăminte necesare şcolarului ? Dacă nu, intraţi chiar azi în magazine şi cumpăraţi uniforma respectivă (sarafan, bluză, costum etc.).

BIBLIOTECA

„Din experienţa unor lecţii despre stilul şi limba operelor literare"

Stilistica literară a cunoscut, în ultimele decenii, pe plan mondial şi în ţara noastră, o deosebită înflorire, fapt ce s-a răsfrînt pozitiv şi asupra şcolii. Astfel, în mare măsură, actualele lecţii de literatură aplică creator criterii stilistice moderne în aprecierea fenomenului literar, pun în relief mai pregnant atît esenţa literaturii — ca artă în limbaj — cît şi specificul fiecărei opere literare.

Bazate pe o îndelungată practică pedagogică şi pe consultarea unei vaste bibliografii de specialitate, observaţiile stilistice ale profesorului Florian Creţeanu cuprinse în lucrarea „Din experienţa unor lecţii despre stilul şi limba operelor literare", apărută recent în Editura didactică şi pedagogică, constituie un auxiliar de preţ în procesul de predare al lucrărilor literare analizate, conţinînd totodată şi indicaţii judicioase pentru studiul altor opere literare româneşti prevăzute în programa analitică. Observaţiile stilistice ale autorului privitoare la arta literară a lui Grigore Alexandrescu, Mihai Eminescu, Vasile Alecsandri, I. L. Caragiale etc. cuprind o închegată sinteză a celor mai fundamentale observaţii ale specialiştilor în stilistică literară, cărora li se adaugă unele interesante consideraţii inedite. Meritul principal al lucrării rămîne însă reuşita aplicării la cerinţele procesului instructiv-educativ din liceu a acestor observaţii şi consideraţii, valoarea experienţei pedagogice şi metodice prezentate, precum şi calitatea soluţiilor originale propuse pentru predarea unor opere literare.

Un alt merit al cărţii este că ea utilizează consecvent terminologia gramaticală la studierea stilistică a operelor literare. Folosirea acestei metode consolidează, pe de o parte, cunoştinţele gramaticale ale elevilor şi le oferă, pe de altă parte, o justificare concretă a necesităţii studierii gramaticii.

Se impune totodată să consemnăm şi cîteva din scăderile lucrării profesorului emerit Florian Creţeanu. Faptul că în cadrul lucrării au fost topite, într-un aliaj comun, observaţiile stilistice făcute de Tudor Vianu, G Călinescu, G. Ibrăileanu ş.a. asupra unor opere importante ale literaturii române, necesita, după părerea noastră, exprimarea poziţiei personale pe care se situează autorul cînd discută stilistic o operă literară. Din lipsa unor asemenea precizări, prezentarea unor opere şi autori apare uneori eclectică, cum apare de altfel şi metodica propusă, în care sînt utilizate principii care ţin de retorica antică, laolaltă cu cele ale structuralismului modern.

De asemenea, unele susţineri ale autorului, ca de pildă aceea că „în analiza literară nu se poate face întotdeauna concomitent analiza formei şi a fondului" apar discutabile, stilistica modernă structuralistă depăşind această poziţie şi renunţînd în ultimul deceniu să mai opereze cu o asemenea împărţire dihotomică. (Vezi punctele de vedere exprimate încă din 1955 de Tudor Vianu şi mai recent de Sorin Alexandrescu şi Ion Rotaru).

După părerea noastră, modul în care sînt prezentate unele aşa-numite consideraţii de generalizare şi sinteză asupra artei lui Eminescu, Creangă, Caragiale este foarte anonim, despersonalizat şi serveşte, deci, în mică măsură, scopului lucrării.

Competenţa, seriozitatea şi comprehensiunea autorului sînt însă, în ansamblul lucrării, remarcabile, conferind acestuia merite deosebite pe tărîmul asigurării unei receptivităţi de intensitate sporită a elevilor faţă de capodoperele literaturii

Prof. DENIŢA ZUGUN
Podul Iloaiei, Iaşi

DAN BARBILIAN „Opera didactică — geometrie elementară"

Volumul apărut sub îngrijirea prof. univ. N.N Mihăileanu cuprinzînd „Opera didactică — geometrie elementară" a lui Dan Barbilian, prestigios om de ştiinţă, profesor şi literat, constituie un valoros material de studiu pus la îndemîna cadrelor didactice care predau matematica în licee.

Volumul recent apărut evidenţiază, o dată în plus, gîndirea matematică extrem de originală a lui D. Barbilian, profunzimea nebănuită în abordarea problemelor, caracterul spectaculos şi uneori neaşteptat al raţionamentelor sale. Astfel capitolul de geometrie sintetică, conţinînd studiul transformărilor euclidiene — rototranslaţii, simetrii şi omotetii — evidenţiază cu pregnanţă cîteva trăsături remarcabile ale acestei impresionante personalităţi ştiinţifice, care prin multilateralitatea studierii unor chestiuni simple la prima vedere, ca de pildă simetria plană şi în spaţiu, reuşeşte să contureze unele proprietăţi neaşteptate. Deosebit de interesante sînt de asemenea, aplicaţiile compunerii simetriilor în optică (reflexie), la polinoame, la relaţii metrice, la mişcarea elicoidală, teorema lui Bricard, teorema lui Morley-Petersen.

În ceea ce priveşte studiul geometriei proiective, în centrul acestuia este plasat raportul anarmonic pe dreaptă şi pe cerc, precum şi proiectivitatea a două drepte, fascicole, perspective etc., deducîndu-se, într-o concepţie modernă, teorema patrulaterului complet, teoremele lui Desavgues, principiul de transfer al lui Sophus Lie, teorema lui Pappus, teorema clasică a unghiului a lui Lavguere, care incorporează geometria elementară în geometria proiectivă. Prin intermediul elementelor imaginare ale planului, îmbinarea metodei axiomatice cu intuiţia fină geometrică, precum şi utilizarea intensă a modelelor, sîntem în mod remarcabil conduşi la geometria complexă şi de aici la geometriile neeuclidiene.

Surprinzătoare şi profund originale sînt şi legăturile stabilite cu geometria algebrică în studiul unor curbe de clase finite.

Spiritele investigatoare găsesc în caracterul, în profunzimea şi originalitatea tratării acestor studii un strălucit model pentru propria cercetare, iar profesorii de matematică din liceu numeroase demonstraţii ale unor capitole-cheie din geometrie, efectuate cu mare claritate, rigurozitate ştiinţifică şi într-o concepţie deosebit de modernă.

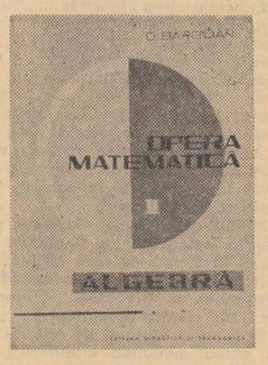

De asemenea, de curînd, Editura didactică şi pedagogică a tipărit alte două volume din lucrările lui Dan Barbilian : „Opera matematică". Primul volum cuprinde lucrări ce se referă la probleme de geometrie, iar al doilea volum la cele de algebră şi teoria numerelor.

GH. RIZESCU
secretar general al Societăţii de ştiinţe matematice

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA : Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii din unităţile de învăţămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 960 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Duminică 15 septembrie 1968 — 4 pag. 25 bani

În acest număr:

STRUCTURA ANULUI ȘCOLAR 1968-1969

în învățământul obligatoriu de cultură generală, învățământul liceal (licee de cultură generală, de artă și pedagogice) și institutele pedagogice de învățători

SALUTUL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN, CONSILIULUI DE STAT ȘI CONSILIULUI DE MINIȘTRI ALE REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA ADRESAT CADRELOR DIDACTICE ȘI ELEVILOR CU PRILEJUL DESCHIDERII NOULUI AN ȘCOLAR

Stimați tovarăși învățători și profesori, dragi elevi,

Comitetul Central al Partidului Comunist Român, Consiliul de Stat și Consiliul de Miniștri ale Republicii Socialiste România vă adresează un călduros salut cu prilejul deschiderii noului an de învățământ — eveniment însemnat în viața cadrelor didactice și a elevilor, a tuturor celor care prin nobila lor străduințe aduc o contribuție valoroasă la progresul continuu al școlii. Împreună cu dumneavoastră, iau parte cu bucurie la acest început sărbătoresc de an școlar, părinții copiilor, întregul popor.

Pe tot cuprinsul țării, școlile își deschid porțile într-o perioadă de puternic avînt constructiv, de intensificare a eforturilor poporului nostru pentru înfăptuirea programului istoric elaborat de Congresul al IX-lea și de Conferința Națională a partidului, de aderiune și sprijin unanim din partea tuturor cetățenilor patriei, fără deosebire de naționalitate, față de politica marxist-leninistă a partidului și statului, politică ce corespunde pe deplin intereselor majore ale națiunii noastre, cauzei socialismului și păcii.

Prezentă permanent în decursul veacurilor în lupta poporului român pentru libertate, dreptate și progres social, școala continuatoare demnă a tradițiilor înaintate ale culturii și științei din țara noastră, cunoaște în anii construcției socialiste o dezvoltare fără precedent.

Gratuitatea completă a învățământului de toate gradele, cuprinderea în școli a aproape 4 milioane de tineri, creșterea continuă a numărului de cadre didactice, asigurarea învățământului în limba maternă pentru copiii aparținînd naționalităților conlocuitoare, crearea celor mai bune condiții pentru ca toți copiii țării să-și formeze o cultură bogată și profundă, să-și însușească știința și tehnica cea mai înaintată reprezintă realizări însemnate ale societății noastre socialiste.

În toți acești ani, de adînci prefaceri, învățătorii și profesorii, cei mai numeros detașament al intelectualității noastre, s-au aflat alături de partid, de conducerea sa, au participat cu devotament la marile acțiuni social-politice. Prin munca lor plină de dăruire, ei au contribuit la formarea multor generații de tineri care participă cu abnegație și pasiune, împreună cu întregul popor, la edificarea socialistă a țării.

Cu acest an școlar se deschide o nouă etapă în istoria învățământului românesc, determinată de înfăptuirea prevederilor înscrise în Directivele Comitetului Central al Partidului și în Legea învățământului, documente programatice de mare însemnătate, care stabilesc direcțiile de dezvoltare ale școlii de toate gradele pentru o perspectivă îndelungată, căile pentru perfecționarea și modernizarea întregului nostru învățămînt, astfel ca el să poată răspunde, în tot mai mare măsură, nevoilor societății noastre socialiste.

Prelungirea duratei învățămîntului obligatoriu la 10 ani, extinderea și diversificarea învățămîntului liceal, îmbunătățirea profilului învățămîntului profesional și tehnic, modernizarea planurilor, programelor și manualelor școlare, perfecționarea metodelor de predare, lărgirea continuă a bazei materiale, crearea unor condiții tot mai bune de muncă și viață corpului didactic, constituie obiective și sarcini de o importanță deosebită, a căror realizare va situa România Socialistă printre țările cele mai înaintate din punct de vedere al dezvoltării învățămîntului și culturii.

Ne exprimăm convingerea că învățătorii și profesorii, prin munca și hărnicia lor, vor transpune în viață aceste măsuri, vor depune întreaga lor pricepere și energie, vor acționa cu și mai multă pasiune pentru propășirea școlii românești, pentru înflorirea patriei noastre socialiste.

Vă revine dumneavoastră, slujitori ai școlii, înalta îndatorire patriotică de a pregăti temeinic tineretul țării, de a-l îndruma să-și însușească comorile culturii, științei și tehnicii, tot ceea ce gîndirea umană a făurit mai de preț în decursul veacurilor, pentru a-și putea valorifica pe deplin talentul și capacitățile, pentru ca în orice loc de muncă să-și poată aduce contribuția activă la mersul înainte al societății noastre. Ca făuritori dintotdeauna ai valorilor și virtuților umane, aveți misiunea de onoare de a educa elevii în concepția marxist-leninistă despre natură și societate, de a sădi în conștiința tineretului școlar dragostea fierbinte față de patrie și partid, față de trecutul glorios de luptă al poporului român pentru libertate și independență națională, pentru progres social, mîndria pentru tot ceea ce se înfăptuiește prin efortul comun al oamenilor muncii — români, maghiari, germani și de ale naționalități — uniți sub steagul de luptă al partidului comunist. Educînd tineretul în spirit internaționalist, cultivînd ideile pe care țara noastră le promovează în relațiile sale cu alte țări, școala are datoria să dezvolte la elevi sentimente de prietenie și respect față de popoarele țărilor socialiste, față de celelalte popoare ale lumii, formîndu-i ca militanți neobosiți pentru cauza progresului și păcii.

Elevi și eleve, sub îndrumarea dascălilor voștri aveți datoria să învățați cu sîrguință, să folosiți din plin anii atît de frumoși și rodnici ai copilăriei și adolescenței, anii plămădirii personalității, pentru a vă îmbogăți neîncetat cunoștințele. Studiați cu pasiune, dovediți prin întreaga voastră activitate, printr-o muncă perseverentă și sistematică că sînteți demni de încrederea și solicitudinea cu care sînteți înconjurați de partid și popor, că sînteți hotărîți să vă îndepliniți cu cinste sarcinile de înaltă răspundere ce vă vor reveni în viitor. Ca schimb de nădejde al înaintașilor, veți avea misiunea patriotică de a face ca România să devină tot mai bogată, mai puternică și înfloritoare, să se înalțe cu demnitate, liberă și independentă între națiunile lumii, înaintînd victorios pe drumul socialismului și comunismului.

Organizațiile de pionieri și U.T.C. sînt chemate să se manifeste ca factori activi și dinamici ai educării tineretului școlar, să sprijine eforturile școlii, ale cadrelor didactice pentru ridicarea nivelului de pregătire al tuturor elevilor.

Organizațiile de partid din școli au datoria să pună în centrul activității lor îmbunătățirea continuă a procesului instructiv-educativ, a conținutului său ideologic, ridicarea nivelului de pregătire a elevilor, dezvoltarea deprinderilor practice ale acestora, să sprijine conlucrarea dintre școală și familie, să ajute conducerile școlilor și organizațiile de copii și tineret în crearea unui climat de exigență și înaltă responsabilitate în fiecare colectiv, să promoveze spiritul novator, înaintat în întreaga activitate pe care școala o desfășoară.

În pragul acestui nou an școlar, Comitetul Central al Partidului Comunist Român, Consiliul de Stat și Guvernul Republicii Socialiste România urează tuturor educatoarelor, învățătorilor și profesorilor, din grădinițe, școli generale, licee, școli profesionale și tehnice noi și însemnate succese în activitatea de mare răspundere pe care o desfășoară, iar elevilor spor la învățătură pentru a deveni demni cetățeni ai țării noastre, activi participanți la grandioasa operă de edificare socialistă a patriei.

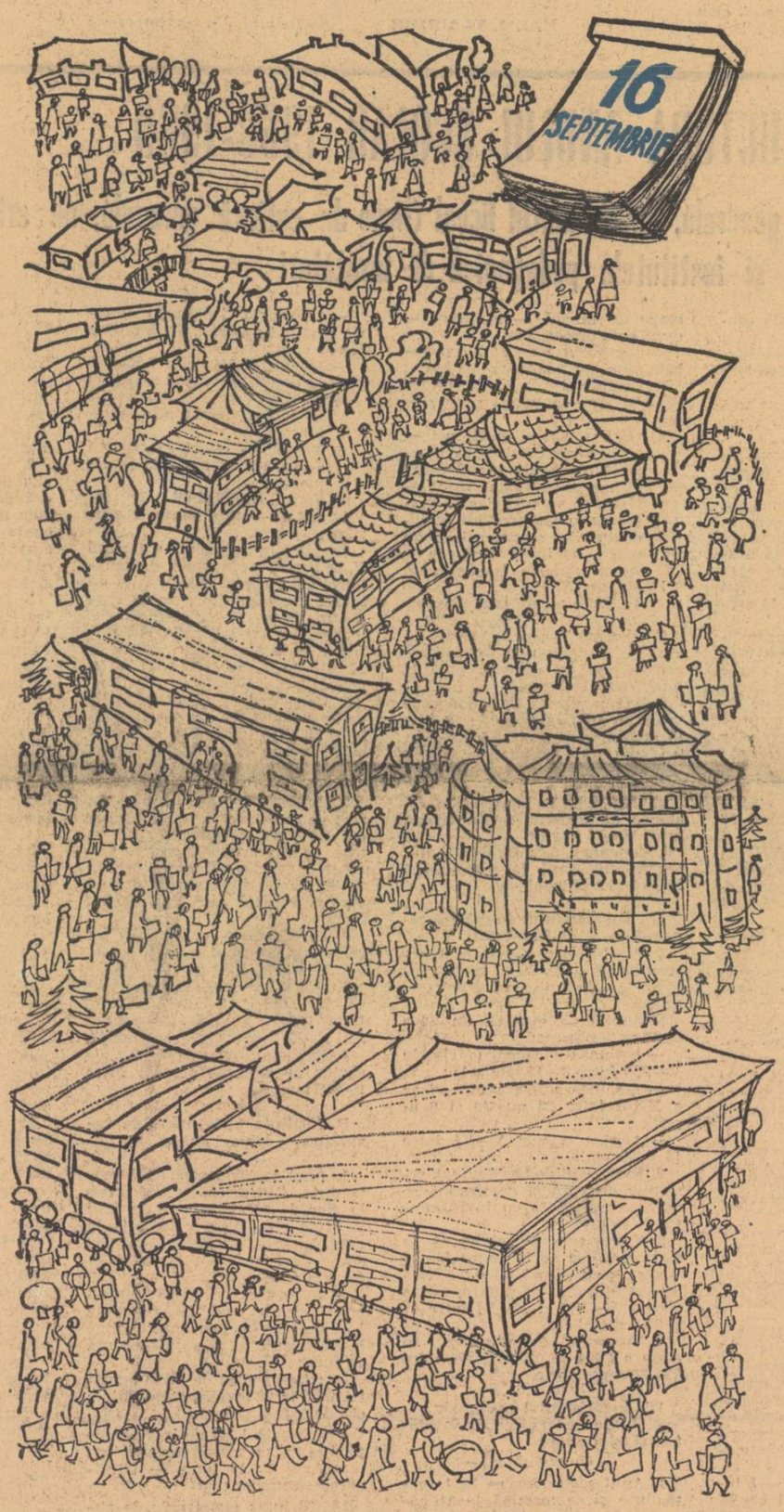

DEDICAȚIE

Școala, ca și natura, are un mers ciclic, o periodicitate și un ritm propriu, care înscriu un timp. S-ar putea spune că școala are un fel de astronomie a ei, întocmai celor mai trainice îndeletniciri umane, își are semănatul și recoltele ei, și nici nu este de mirare. Educația este una din cele mai specifice activități ale omului și sigur una care nu va dispare niciodată, cuprinzînd efortul conștient de a trece în timpul cel mai scurt pe copil prin istoria bogată și selecționată a speciei. Milioane de ceasuri rodnice a celor mai luminate minți se comprimă în paginile unui manual. Jocul cu timpul comprimat este un privilegiu al școlii și elogiul acestei instituții de bază nu poate fi niciodată prea mare.

Începerea școlilor, întîmplător, a fost totdeauna un eveniment pentru mine, înainte de a fi școlar. La 15 septembrie tatăl meu, mulți ani profesor de liceu, se ducea la școală. M-am născut în atmosfera festivă a evenimentelor școlare, calendarul meu din copilărie a fost acel al școlii și după mulți ani, doar în maturitate, cînd a trebuit să mă adaptez altor împărțiri ale timpului, de 15 septembrie resimțeam un gol, trebuia să se întîmple ceva ce nu venea pentru mine. Amintirile nu ajungeau să se întrupeze, rămîneau în stare vagă de atmosferă, miros de toamnă, castane sălbatice răspîndite ca o sumedenie de mingi pe trotuare, sentimentul obscur de mîndrie că ești cu un an mai mare, curiozitate pînditoare pentru fețe noi și alte materii ce-ți dădeau impresia de inițiere. Știu că pentru profesorii buni începutul de an nu era și nu este reintrarea în monotonie, ci aceeași curiozitate pentru nou, pentru fețele noi.

Acum, la acest început de an școlar, știu de asemenea că începe aplicarea unui proces esențial de îmbunătățire a instrucției și educației, în urma noii legi a învățămîntului. Principiile ei sînt dintre cele mai bune, urmărind să creeze mai mult decît în ultimii ani individualități ginditoare, capabile de inițiativă și creație, nu automate programate dinainte. Copiii care se duc acum la școală vor trăi într-o lume mult diferită de a noastră, mai tehnică, mai rapidă, cu un alt ritm. Într-un fel vor trăi într-o atmosferă de roman științifico-fantastic. De aceea mecanismele lor de adaptare vor trebui să fie diferite de ale noastre. Însă pînă atunci, vor avea nevoie de cîteva calități la care trebuie să contribuie școala. În acest septembrie al anului 1968 mă gîndesc în primul rînd la dragostea de adevăr, de libertate, la curaj, la sîrguință și receptivitate față de nou și la un sentiment adînc de solidaritate socială.

Dincolo de zgomotul castanelor împroșcate pe trotuar și de mirosurile subtile ale toamnei care-mi evocă mie începerea școlilor, mă gîndesc acum la începerea unui nou ciclu de formare a unor oameni care să se asemene celor mai buni înaintași și contemporani ai noștri.

ALEXANDRU IVASIUC

Salutul Ministerului Învățămîntului

Cu prilejul deschiderii anului școlar 1968/1969, primul an în care se aplică Directivele Plenarei C.C. al P.C.R. din aprilie 1968 privind dezvoltarea școlii noastre de toate gradele și noua Lege a învățămîntului, Ministerul Învățămîntului urează educatoarelor, învățătorilor și profesorilor, elevelor și elevilor multă sănătate, noi și mari succese în activitatea lor pentru înflorirea continuă a școlii românești, pentru gloria patriei noastre, România Socialistă.

Salutul Biroului Executiv al Uniunii Sindicatelor din Învățămînt și Cultură

La început de an școlar dorim tuturor membrilor de sindicat — educatoare, învățători, profesori, tuturor celor care contribuie la ridicarea muncii în unitățile de învățămînt, multă energie și putere de muncă pentru ca activitatea închinată aplicării în viață a Directivelor partidului și a Legii învățămîntului să ducă la cele mai frumoase roade, să se încadreze deplin în ritmul și eficiența muncii întregului nostru popor pentru binele patriei și al socialismului.

Consfătuirile cadrelor didactice

FORUMUL IDEILOR

Intrate în tradiția școlii românești, consfătuirile anuale ale cadrelor didactice au devenit un forum al ideilor înaintate, un prilej de amplă dezbatere a problemelor de majoră importanță și actualitate ale învățămîntului.

Anul acesta consfătuirile s-au desfășurat la numai cîteva zile după intrarea în vigoare a Legii învățămîntului din Republica Socialistă România, lege la a cărei elaborare au participat efectiv prin vii dezbateri și judicioase propuneri toți oamenii școlii. Consultarea largă a maselor a dovedit și de această dată cît de înțeleaptă este această practică statornicită în politica partidului și statului nostru, liniile directoare trasate de partid și litera legii devenind astfel esența voinței și a năzuințelor tuturor cadrelor didactice, a poporului întreg. Este de înțeles deci, de ce, educatoarele, învățătorii, profesorii și inspectorii școlari participanți la consfătuiri, au discutat cu deosebit entuziasm despre sarcinile ce le revin în noul an școlar în lumina Directivelor C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului adoptate de Plenara C.C. al P.C.R. din aprilie 1968.

În toate sectoarele orașului București și în frumoasa Țară a Oașului, la Focșani și în comunele răsfirate la poalele legendarilor munți ai Vrancei, la Dej și Timișoara, peste tot, în întreaga țară, cu deplină responsabilitate, încredințați de excepționala însemnătate a momentului prezent pentru istoria învățămîntului din țara noastră, participanții la consfătuiri au vorbit despre ansamblul de măsuri actuale și de perspectivă care formează programul de dezvoltare a școlii românești, despre sarcinile deosebite ale generațiilor de azi pentru formarea schimbului de mîine al societății noastre.

În anul școlar care își deschide porțile peste cîteva zile, fiecărui slujitor al școlii îi revin îndatoriri de seamă privind temeinica pregătire a elevilor, precum și în legătură cu propria perfecționare profesională. Este un efort comun îndreptat spre permanenta dezvoltare și modernizare a procesului de instruire și educare a tinerei generații.

Impresia generală care s-a degajat din recentele consfătuiri ale cadrelor didactice a fost aceea a unei ferme hotăriri a tuturor de a transpune în practică marile sarcini trasate școlii de către partid. Această hotărîre și-a găsit expresia și în telegramele și scrisorile adresate Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășului Nicolae Ceaușescu. **„În tot timpul dezbaterilor, gîndul nostru s-a îndreptat cu profundă recunoștință spre conducătorii partidului și ai statului nostru, care, în noianul sarcinilor ce apasă pe umerii lor, au permanent în centrul atenției educația tineretului, schimbul nostru de mîine** — se spune în telegrama adresată tovarășului Nicolae Ceaușescu de cadrele didactice din sectorul 6 al municipiului București. **Vă asigurăm pe această cale, că în munca noastră zilnică, la catedră și în afara catedrei, vom ști să sădim în sufletele elevilor ce ne sînt încredințați spre educare, dragostea fierbinte de patrie și popor, convingerea că marxism-leninismul este singura concepție justă despre lume și societate, stima și încrederea în conducătorii înțelepți ai partidului, dorința vie de a milita fără ezitare pentru victoria deplină a comunismului în lume, pentru unitatea țărilor socialiste. Cu aceste gînduri și cu aceste sentimente pășim în noul an școlar, hotărîți să muncim fără preget pentru traducerea în viață a importantelor hotăriri ale partidului și statului nostru".**

★

În continuarea lucrărilor consfătuirilor au fost aleși delegați pentru conferințele municipale și județene premergătoare Conferinței naționale a corpului profesoral.

Pe specialități, în a doua zi a consfătuirilor, au fost amplu discutate noile programe și manuale școlare, planificarea materiei și activitatea cercurilor pedagogice. Rodnicele dezbateri și schimbul de experiență întreprins cu acest prilej au oglindit preocupările susținute ale tuturor cadrelor didactice îndreptate spre continua perfecționare și modernizare a metodelor de predare.

MIRCEA IONEL

„VOM RĂSPUNDE ÎNTOTDEAUNA — PREZENT!"

Un crater de vulcan din care erupe tumultuos elanul și entuziasmul tinereții — așa ar putea fi caracterizată însuflețitoarea adunare a brigadierilor de ieri și a celor de azi, prilejuită de împlinirea a 20 de ani de la inaugurarea primelor șantiere naționale de muncă voluntară.

În seara de 9 septembrie amfiteatrul semicircular al Teatrului de vară „23 August" era plin de mulțimea tinerilor și mai virstnicilor. Din mijlocul acestei mulțimi s-a adresat tineretului, în cuvinte calde, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român. Cei 20 000 de participanți, asemeni milioanelor de cetățeni ai României socialiste, au ascultat de mai multe ori în zilele din urmă glasul conducătorului iubit al partidului. De fiecare dată acest glas a găsit în imensele mase de auditori adeziune totală, încredere deplină. De data aceasta tovarășul Nicolae Ceaușescu, adresîndu-se direct tinerilor a vorbit despre munca lor, despre nădejdea pe care partidul și țara și-o pun în ei. Pe fețele tuturor citeam puternica emoție a acelor clipe.

La fel ca acum 20 de ani, în vara aceasta, la chemarea înflăcărată a Uniunii Tineretului Comunist mii de tineri s-au înrolat în brigăzile de muncă voluntară. Pe marile șantiere naționale a răsunat din nou, puternic și clocotitor, cîntecul de muncă al tineretului.

Ca oameni ai școlii, cum să nu ne bucurăm, cum să nu ne mîndrim cînd știm că printre cei mai destoinici brigadieri s-au aflat elevii noștri? În număr impresionant, în frunte cu profesorii lor, liceenii au constituit brigăzi care s-au acoperit de glorie pe frontul acțiunilor voluntar-patriotice.

Cînd au plecat pe șantier aveam încredere în ei pentru că știam cum i-am crescut și educat. Nu ne-au dezmințit. S-au întors de acolo cu drapele cîștigate în întrecere, s-au întors distinși cu diplome de onoare și acoperiți de laude. Pentru rezultatele obținute în mobilizarea tineretului — în rîndul căruia elevii au răspuns printre cei dintîi — organizația U.T.C. a municipiului București a primit drapelul jubiliar. Brigăzii Ilfov III — formată din elevi din Oltenița și Urziceni — i-a fost decernat drapelul de onoare al C.C. al U.T.C. Alte brigăzi de elevi din Argeș, din Gorj, din Brăila, din Ialomița au primit diplome de onoare ale C.C. al U.T.C.

Manifestare a puternicului elan tineresc, adunarea brigadierilor a însemnat totodată și un legămînt. „Vom răspunde totdeauna: prezent! spunea printre alți vorbitori elevul Victor Rumceanu. Prezent — pentru cauza Partidului Comunist Român! Pentru prosperitatea Republicii Socialiste România! Pentru poporul român!"

A doua zi în zori, la 10 septembrie, pe întreg cuprinsul țării mii de elevi din clasele a X-a și a XI-a, la chemarea organizațiilor U.T.C. au plecat pentru patru zile în întreprinderile agricole de stat, să ajute la strîngerea recoltei și la efectuarea lucrărilor agricole de toamnă.

Luni, la deschiderea școlilor, ți vom avea din nou în clasă. Vor fi arși de soarele vacanței, călîți în muncă, mai voinici și mai înțelepți. În mintea tuturor, ca un suprem îndemn, vor fi cuvintele cu care li s-a adresat tovarășul Nicolae Ceaușescu: „Omul societății comuniste va fi un om multilateral pregătit, cu un larg orizont cultural, cu un înalt nivel de cunoștințe. Iată de ce partidul și guvernul consideră că nu este nimic mai important în momentul de față pentru tineretul patriei noastre decît de a-și înzeci eforturile pentru a învăța, a învăța și iar a învăța"

AL. I. VLADIMIR

De luni, din nou împreună

ÎNTREBĂRI MAJORE ALE ÎNCEPUTULUI DE AN

CUM ÎNDRUMĂM CADRELE TINERE?

Dintre multiplele sarcini care îi revin directorului de școală, îndrumarea cadrelor didactice în scopul obținerii unor rezultate mereu mai bune în pregătirea elevilor constituie, desigur, activitatea cea mai importantă. Cu deosebire plină de răspundere este însă activitatea directorului de școală atunci cînd este vorba de cadrele didactice tinere, care își încep activitatea la catedră. În cele ce urmează, îmi propun să aduc această problemă în centrul atenției și să-mi spun punctul de vedere în legătură cu unele aspecte ale ei.

O primă întrebare pe care și-o pune directorul de școală în legătură cu controlul și îndrumarea tinerilor învățători și profesori este următoarea: trebuie să efectueze asistențe la aceste cadre didactice încă din primele zile de școală sau dimpotrivă? În unele cazuri răspunsul dat de către directorii de școli și, adesea, impus de către inspectorii școlari, a fost afirmativ. Da, directorul de școală are obligația ca, încă de la început, să-i asiste la lecții pe tinerii învățători sau profesori, pentru a reuși să-i cunoască și, pe această bază, să-i poată îndruma competent pentru obținerea unor rezultate corespunzătoare. În ceea ce mă privește consider că nu se poate să gîndești și să acționezi în felul acesta decît împins de un anumit exces de dădăceală. Se pierde astfel din vedere faptul că la realizarea lecției (unitate organică), conlucrează două părți: **învățătorul (profesorul),** care predă, care transmite cunoștințe și înrîurește educativ și **clasa de elevi,** care învață, care asimilează și, că între cele două părți trebuie să se statornicească legături profunde, deosebit de gingașe, subtile. Altfel nu se poate realiza în bune condiții scopul didactic propus. Dar cînd și cum să se înfiripe aceste legături dacă directorul de școală fie din proprie inițiativă, fie la indicația inspectorilor metodiști, nu pierde din vedere să fie prezent la asistențe, tocmai în aceste prime ore — atît de prielnice stabilirii unor legături corespunzătoare între cele două părți —, deștrămînd, cel mai adesea, timidele înfiripări și desprinzînd niște concluzii care nu pot ținti decît alături de scopul propus! Cred că aici își găsește explicația și rezultatul unui sondaj pe care l-am întreprins, nu cu mult timp în urmă, în rîndul unor cadre didactice de pe raza orașului Brașov și din fostul raion Tg. Secuiesc. În cadrul unor discuții purtate după asistențele la ore, am adresat unui număr de 50 de cadre didactice (mai mult de jumătate cu activitate restrînsă la catedră — pînă la 3 ani —, restul cu experiență mai bogată, ajungînd pînă la peste 20 de ani vechime în învățămînt) următoarea întrebare: considerați că sînt necesare asistențele la oră în primele zile de școală pentru cadrele didactice tinere, nou venite la catedră? 37 de cadre didactice (aici se înscriu toți cei cu activitate pînă la 3 ani în învățămînt, dar nu numai aceștia) au răspuns fără echivoc că este necesar ca în primele zile de școală (cel puțin o lună de zile) cadrul didactic tînăr (unii au spus că orice cadru didactic nou venit într-o școală) să fie lăsat „să se descurce singur", „să se acomodeze", „să se familiarizeze cu clasa", „să-și cunoască bine elevii". Opt cadre didactice au răspuns că pașii tinerilor învățători și profesori trebuie îndrumați încă din primele zile de școală (sarcina revenind în primul rînd directorului), iar restul de cinci cadre didactice, aducînd în discuție probleme lăturalnice întrebării, au evitat de a se pronunța cu hotărîre într-un sens sau altul.

Este cunoscut faptul că, la început, învățătorul sau profesorul manifestă o anumită stîngăcie în activitatea la clasă. Îi este greu să-și concentreze atenția în egală măsură asupra clasei de elevi, asupra conținutului lecției și asupra comportării proprii. După primele săptămîni greutățile pot fi învinse cu mai multă ușurință și atunci este momentul ca directorul să intervină pentru a-l ajuta să facă din lecție un adevărat act de creație pedagogică, să-și formeze personalitatea de pedagog.

Este așadar bine să-i lăsăm tînărului cadru didactic, nou intrat în învățămînt (chiar oricărui cadru didactic, nou venit într-o școală) timp suficient să cunoască, prin experiență proprie, nestînjenit, problemele didactice legate de aspectul viu al procesului de învățămînt, cu care vine în contact din momentul intrării la clasă. Va face constatări, își va pune întrebări, va căuta soluții și va ajunge astfel să se lege trainic de munca lui concretă, vie.

Prin indicațiile pe care le dau, unii directori de școală închistează însă în limite strînse personalitatea tinerilor profesori, sau o canalizează pe alte făgașuri decît cele firești. Se întîmplă uneori ca analiza lecțiilor să decurgă în felul acesta: „Nu ai făcut bine așa. Lecția și-a realizat numai în parte scopul propus. Eu — spune directorul — în cazul acesta aș fi procedat așa și așa și aș fi obținut rezultatul dorit. Caută să procedezi în felul acesta și dumneata pe viitor". Fără să analizăm în amănunt, în conținutul lui concret, un asemenea mod de îndrumare este ușor de observat că **principial este greșit.** Și este greșit pentru că nu pornește de la ceea ce este caracteristic personalității în devenire a pedagogului.

În cazul în care învățătorul sau profesorul asistat nu este orientat din punct de vedere metodic, desigur că este bine și necesar să folosim prilejul pentru a da aceste îndrumări, legate, bineînțeles, în mod direct de lecția în discuție. De obicei însă, cadrele didactice tinere cunosc temeinic metodicile, țin seama de îndrumările înscrise în ele, se lasă chiar într-o asemenea măsură robite de acestea, încît nu-și mai găsesc propria personalitate. Sînt situațiile tipice care duc la realizarea unor lecții corecte, bune din punct de vedere metodic, dar lipsite de căldură, de viabilitate, de personalitate. Asemenea lecții nu-și ating scopul propus decît parțial. Îmi amintesc, de pildă, că am asistat la una dintre școlile de pe raza orașului Brașov, împreună cu directorul acelei școli, la o lecție de istorie la clasa a VIII-a, ținută de un profesor tînăr absolvent. Tema lecției era: „Luptele lui Ștefan cel Mare cu turcii". Poate aș fi uitat cu totul de această lecție, cum am uitat de multe altele. Îmi amintesc însă de ea strîns legat de modul în care directorul a analizat-o. A spus — și pe bună dreptate — că lecția a avut un conținut științific bogat, corespunzător cerințelor programei, că a fost bine realizată din punct de vedere metodic, corect, așa că nu are de făcut obiecții în această privință. A arătat însă, în continuare, că totuși lecția nu și-a realizat întru totul scopul propus mai ales scopul educativ, întrucît n-a avut suficientă căldură. Directorul școlii n-a oferit însă o anumită soluție concretă pentru înlăturarea neajunsului constatat. I-a spus numai tînărului profesor să se gîndească bine, să se frămînte, exprimîndu-și convingerea că va găsi singur soluția, calea potrivită în acest scop și că aceasta va fi negreșit mai bună decît cea pe care el ca director ar fi putut-o indica.

Am considerat necesar să aduc în discuție aceste probleme în dorința de a-i îndemna pe colegii mei să se gîndească la ele în acest început de an școlar.

Prof. IOAN CIUREA
directorul Școlii generale nr. 16
Brașov

STRUCTURA ANULUI ȘCOLAR 1968-1969

în învățămîntul obligatoriu de cultură generală, învățămîntul liceal (licee de cultură generală, de artă și pedagogice) și institutele pedagogice de învățători

I. Școala generală și liceul de cultură generală
— cursuri de zi.

1. Anul școlar începe la 1 septembrie și se termină la 31 august a anului calendaristic următor. Cursurile școlare încep la 16 septembrie și se desfășoară în trei etape de muncă — trimestre — după cum urmează:

— trimestrul I de la 16 septembrie pînă la 21 decembrie, după ultima oră de curs;

— trimestrul II de la 10 ianuarie pînă la 22 martie, după ultima oră de curs;

— trimestrul III de la 7 aprilie pînă la datele prevăzute mai jos:

a) clasa a XII-a — 24 mai — terminarea cursurilor; recapitularea finală a materiei în cursul trimestrului III la această clasă se va organiza și desfășura potrivit îndrumărilor Ministerului Învățămîntului.

b.) clasele I—VIII — 7 iunie — terminarea cursurilor;

În perioada 7—14 iunie, cu elevii acestor clase se vor efectua excursii și vizite, pregătirea festivităților pentru Ziua pionierilor și a serbării de sfîrșit de an școlar.

c). clasele IX—XI — 14 iunie — terminarea cursurilor;

2. Practica elevilor se va desfășura astfel:

— în trimestrul I, la școlile generale din mediul sătesc, elevii din clasele V, VI și VII vor efectua practica timp de o săptămînă în funcție de calendarul muncilor agricole, acolo unde sînt condiții pentru efectuarea ei;

În aceste zile cursurile claselor respective vor fi suspendate. Vizitele organizate în localitate vor fi aprobate de directorul școlii; cele organizate în afara localității vor fi aprobate de inspectoratul școlar județean (al municipiului București) încă de la începutul anului școlar.

— în ultima săptămînă a trimestrului al II-lea sau în prima săptămînă a trimestrului al III-lea, elevii din clasele III—VII, atît din mediul orășănesc cît și din mediul sătesc, vor participa la „Săptămîna Primăverii", organizată de Consiliul Național al Organizației Pionierilor. Pe această perioadă nu se întrerup cursurile decît pentru elevii din clasele V—VII ale școlii generale din mediul rural care efectuează cea de a doua săptămînă de practică agricolă prevăzută în planul de învățămînt.

— elevii din clasele a IX-a, a X-a și a XI-a ale liceelor din mediul sătesc efectuează activități practice în cursul anului școlar, timp de două săptămîni (5 ore de activitate pe zi), în funcție de calendarul muncilor agricole, acolo unde sînt solicitați și există condiții pentru efectuarea ei.

3. Sesiunea de vară a examenului de bacalaureat se va desfășura între 26 mai—14 iunie.

4. Serbarea de sfîrșit de an școlar are loc în ziua de 15 iunie pentru toți elevii.

5. Vacanța școlară de iarnă începe în ziua de 21 decembrie, după ultima oră de curs și durează pînă la 9 ianuarie inclusiv. Vacanța de primăvară începe în ziua de 22 martie, după ultima oră de curs și durează pînă la 6 aprilie inclusiv. Vacanța de vară începe după serbarea de sfîrșit de an și durează pînă la 14 septembrie inclusiv.

6. Concursul de admitere în licee, sesiunea de vară se desfășoară între 19—28 iunie. Probele practice la liceele de artă și cu program special de educație fizică au loc între 13—17 iunie.

7. Examenele de corigență se desfășoară după cum urmează:

— pentru elevii din clasa a XII-a între 13—15 august;

— pentru elevii din clasele a VIII-a și a IX-a între 25 și 27 august;

— pentru clasele V—VII, și X—XI între 1 și 5 septembrie.

8. Examenul de bacalaureat, sesiunea de toamnă, se desfășoară între 18 și 28 august.

9. Concursul de admitere, sesiunea de toamnă are loc între 1 și 9 septembrie. Probele practice la liceele de artă și cu program special de educație fizică au loc între 27 și 30 august.

10. Concursul de admitere pentru ocuparea locurilor rămase libere la clasele II—VIII și X la liceele de muzică, arte plastice și coregrafie se organizează între 1 și 9 septembrie.

11. La școlile și liceele de artă se aplică aceeași structură a anului școlar ca și la învățămîntul de cultură generală, cu următoarele modificări:

— la clasele IX—XI, cursurile trimestrului III se încheie la 7 iunie, urmînd ca în perioada 8—14 iunie să se desfășoare examenele de sfîrșit de an la disciplinele de specialitate;

— la clasa XII, cursurile trimestrului III se încheie la 17 mai; probele practice de specialitate la examenul de bacalaureat, sesiunile de vară și toamnă, se vor programa într-o perioadă de 5—6 zile premergătoare începerii probelor la disciplinele de cultură generală;

— în perioada 16 iunie — 5 iulie, elevii claselor IX—XI ale liceelor de arte plastice efectuează practica continuă de specialitate.

II. Învățămîntul seral de cultură generală

1. Anul școlar începe la 1 septembrie și se împarte în două etape de muncă — semestre — după cum urmează:

— semestrul I de la 2 septembrie pînă la 25 ianuarie inclusiv;

— semestrul II de la 10 februarie pînă la datele prevăzute mai jos:

a) clasa a XII-a — 24 mai — terminarea cursurilor; recapitularea finală a materiei în ultima parte a semestrului al II-lea se va organiza și desfășura în conformitate cu îndrumările ministerului; 26 mai — 14 iunie sesiunea examenului de bacalaureat;

b) clasele IX—XI
14 iunie terminarea cursurilor;

2. Vacanța școlară începe în ziua de 25 ianuarie după ultima oră de curs și durează pînă la 9 februarie inclusiv.

3. Examenele de corigență pentru clasa a XII-a au loc între 13—15 august, pentru clasa a IX-a au loc între 25 și 27 august, iar pentru clasele a X-a și a XI-a între 1 și 5 septembrie.

4. Examenul de bacalaureat, sesiunea de toamnă, se desfășoară între 18—28 august.

5. Concursul de admitere în învățămîntul seral se organizează între 1 și 9 septembrie.

III. Învățămîntul de cultură generală — fără frecvență.

1. Anul școlar începe la 1 octombrie și se încheie la 30 septembrie a anului calendaristic următor.

Sesiunile de examen au loc după cum urmează:

— sesiunea I pentru clasele V—XII între 3—15 ianuarie;

— sesiunea a II-a pentru clasa a XII-a între 23 martie și 6 aprilie;

— pentru clasele V—XI între 15 și 28 iunie.

2. Examenul de bacalaureat, sesiunile de vară și de toamnă se organizează odată cu învățămîntul de zi și seral.

3. Examenele de corigență la clasa a XII-a au loc între 13—15 august, la clasele a VIII-a și a IX-a au loc între 25—27 august, iar la clasele V—VII și X—XI între 27 și 30 septembrie.

4. Concursul de admitere în clasa a IX-a se organizează între 22—30 septembrie.

IV. Învățămîntul pedagogic
A. Licee pedagogice de învățători și educatoare
— cursuri de zi —

1. Anul școlar începe la 1 septembrie și se termină la 31 august a anului calendaristic următor. Cursurile școlare încep la 16 septembrie și se desfășoară în trei etape de muncă — trimestre — după cum urmează:

— trimestrul I de la 16 septembrie pînă la 21 decembrie, după ultima oră de curs;

— trimestrul II de la 10 ianuarie pînă la 22 martie, după ultima oră de curs;

— trimestrul III de la 7 aprilie pînă la datele prevăzute mai jos:

a) **Anul V**
24 mai terminarea cursurilor;
26 mai — 14 iunie sesiunea de vară a examenului de diplomă;

b). **Anii I, II, III și IV**
14 iunie — terminarea cursurilor;

Practica pedagogică a anului V la liceele pedagogice de învățători cu tema „Primele zile de școală ale copilului", se va desfășura între 16—22 septembrie.

„Practica pedagogică neîntreruptă de 2 săptămîni" începe la 10 martie și se termină la 22 martie.

2. Concursul de admitere în liceele pedagogice se desfășoară între 19 și 28 iunie. Vizita medicală și proba de aptitudini la muzică se vor desfășura între 14—17 iunie.

3. Vacanța de iarnă începe în ziua de 21 decembrie după ultima oră de curs și durează pînă în ziua de 9 ianuarie inclusiv. Vacanța de primăvară începe în ziua de 22 martie după ultima oră de curs și durează pînă la 6 aprilie inclusiv.

4. Serbarea de sfîrșit de an școlar are loc în ziua de 15 iunie.

5. Examenele de corigență pentru anul V se vor desfășura între 13—15 august, pentru anul I între 25—27 august, iar pentru anii II—IV între 1 și 5 septembrie.

6. Examenul de diplomă, sesiunea de toamnă, are loc între 18—28 august.

B. Institute pedagogice de învățători — cursuri de zi.

1. Anul școlar începe la 1 septembrie. Cursurile școlare încep în ziua de 16 septembrie la anul II și în ziua de 1 octombrie la anul I și se desfășoară în trei etape de muncă — trimestre — după cum urmează:

— trimestrul I de la 16 septembrie (pentru anul II) respectiv 1 octombrie (pentru anul I) pînă la 21 decembrie, după ultima oră de curs;

— trimestrul II de la 10 ianuarie pînă la 22 martie, după ultima oră de curs;

— trimestrul III de la 7 aprilie pînă la datele prevăzute mai jos:

a) Anul I: 14 iunie — terminarea cursurilor;

18—28 iunie examenele de absolvire a anului I.

b) Anul II: 17 mai — terminarea cursurilor;

19 mai — 24 mai examenele de absolvire a anului II

26 mai — 14 iunie sesiunea de vară a examenului de diplomă.

Practica pedagogică a anului II la institutele pedagogice de învățători cu tema „Primele zile de școală ale copilului" se va desfășura între 16 și 22 septembrie.

„Practica pedagogică neîntreruptă de 2 săptămîni" începe la 24 februarie și se termină la 8 martie.

2. Vacanța de iarnă începe în ziua de 21 decembrie după ultima oră de curs și durează pînă în ziua de 9 ianuarie inclusiv. Vacanța de primăvară începe în ziua de 22 martie după ultima oră de curs și durează pînă în ziua de 6 aprilie inclusiv.

3. Examenul de corigență pentru anul II se va desfășura între 13 și 15 august iar pentru anul I între 1 și 5 septembrie.

Examenul de diplomă, sesiunea de toamnă, are loc între 18—28 august.

4. Concursul de admitere, la cursurile de zi și la învățămîntul fără frecvență — se organizează între 20—30 septembrie.

C. Institute pedagogice de învățători — învățămîntul fără frecvență

1. Anul școlar începe la 1 octombrie și se încheie la 30 septembrie al anului calendaristic următor.

Lecțiile practice ale candidaților se susțin în perioada de 1 oct — 22 martie pentru anul II și 1 noiembrie — 30 mai pentru anul I.

Cursurile de pregătire pentru sesiunea de examene se vor organiza între 23 decembrie și 8 ianuarie.

Sesiunea de examene are loc între 23 martie și 6 aprilie pentru anul II și 16—29 iunie pentru anul I.

Examenul de corigență pentru anul II se va desfășura între 13 și 15 august iar pentru anul I între 1 și 5 septembrie.

Examenul de diplomă, sesiunile de vară și de toamnă se organizează odată cu liceele pedagogice.

D. Școli pedagogice postliceale pentru educatoare — învățămînt fără frecvență.

1. Anul școlar începe la 1 octombrie și se încheie la 30 septembrie al anului calendaristic următor.

Lecțiile practice ale candidatelor se susțin în perioada 1 octombrie — 20 martie.

Cursurile de pregătire pentru sesiunea de examene se organizează între 23 decembrie și 8 ianuarie.

Sesiunea de examene se va desfășura între 23 martie și 6 aprilie pentru anii I și II.

Examenul de corigență pentru anul II se va desfășura între 13—15 august iar pentru anul I între 1 și 5 septembrie.

Examenul de diplomă, sesiunile de vară și toamnă se organizează odată cu liceele pedagogice.

Muzeul școlii din Ieud

Cercul de istorie al elevilor de la Școala generală din comuna Ieud, județul Maramureș a hotărît să organizeze, sub conducerea profesorului Leonida Chelu, un interesant muzeu de istorie și etnografie. Datînd din secolul al XIV-lea, comuna Ieud a oferit acestei inițiative o bogată sursă de investigații. Muzeul, care a luat de curînd ființă, cuprinde numeroase documente, o veche schemă a comunei, manuale școlare din secolele XVIII și XIX, o colecție numismatică de monede și bancnote românești și străine care au circulat pe teritoriul țării noastre etc. Secția de etnografie cuprinde țesături și cusături cu vechime de peste 150 de ani, care se remarcă prin culorile vegetale și renumitul desen geometric folosit în arta maramureșeană, piese din ceramică, obiecte din lemn, între care sînt deosebit de importante plugul cu brăzdar de fier și grapa cu dinți de lemn avînd o vechime de peste 200 de ani, precum și alte obiecte folosite în mediul casnic, păstoresc, agricol și silvic.

Noi secții pedagogice pe lîngă licee de cultură generală

De curînd, Ministerul Învățămîntului a aprobat înființarea unor secții pedagogice pe lîngă unele licee de cultură generală. La Botoșani și Tulcea au luat ființă secții care vor pregăti învățători și educatoare, iar la Zalău, numai învățători. Unitățile școlare care vor pregăti pe viitorii învățători au toate condițiile necesare bunei desfășurări a procesului de învățămînt și a pregătirii metodice.

Tot începînd cu acest an școlar la Botoșani a luat ființă un institut pedagogic pentru pregătirea învățătorilor, cu o durată de 2 ani, curs de zi și fără frecvență.

Colocviul de pedagogie de la Timișoara

Universitatea din Timișoara (catedra de pedagogie), în colaborare cu Institutul de științe pedagogice din București, organizează pentru zilele de 23—24 septembrie a.c. un colocviu cu tema „Problema legilor în pedagogie".

Vor prezenta comunicări cercetători ai Institutului de științe pedagogice și cadre didactice ale catedrelor de pedagogie de la universitățile din București, Iași și Timișoara. De asemenea, vor participa delegați ai catedrelor de pedagogie, psihologie și sociologie de la diferitele institute de învățămînt superior, precum și delegați ai altor unități cu profil pedagogic și de educație.

Colocviul va constitui un prilej pentru pedagogii din țara noastră de a discuta cîteva din problemele fundamentale ale pedagogiei contemporane.

Universitatea din Timișoara asigură participanților, contra cost, cazarea și masa.

De la Ministerul Învățămîntului

Manualele de Istoria literaturii române pentru clasa a XII-a și Istoria României, clasa a XII-a sînt în curs de tipărire. Vor fi difuzate în școli pînă la sfîrșitul acestei luni.

„Pornire în timp"

În preajma noului an școlar, din inițiativa Comitetului județean al U.T.C. și a Inspectoratului școlar județean Vîlcea, a apărut o culegere de versuri intitulată „Pornire în timp", care înmănunchiază creațiile membrilor cercurilor literare ale liceelor din Rm. Vîlcea, Drăgășani, Brezoi. În îndrumarea tinerelor talente din acest județ se semnalează activitatea prof. I. I. Alexandrescu.

Primim din partea redacției revistei „Luminița" scrisoarea căreia îi facem loc în rîndurile ce urmează:

Dragi învățători și profesori,

Acum, cînd școlile își deschid porțile pentru un nou an școlar, redactorii revistei „Luminița" vă felicită din toată inima.

Ne simțim apropiați de dumneavoastră prin însăși munca ce o desfășurăm și unii și alții pentru educarea copiilor. Alături de cuvîntul dumneavoastră rostit așezăm cuvîntul nostru scris cu același gînd luminos: sădirea în inimile copiilor a iubirii de patrie, de muncă, a respectului adînc pentru toate cuceririle noastre revoluționare.

Primii oameni pe care, alături de părinți, copiii îi cunosc și-i iubesc sînteți dumneavoastră și adeseori, prin paginile noastre, am căutat să snopim în inimile cititorilor dragostea și respectul lor pentru învățători și profesori.

Aplecați asupra paginii, scriind despre dumneavoastră, ne-au venit în minte chipurile propriilor noștri învățători, fiindcă așa era firesc: pentru cei ce ne pun prima oară condeiul în mînă și ne împărtășesc din lumina învățăturii, memoria nu e niciodată săracă.

Vă dorim un nou an școlar cu multe succese și satisfacții, pe care munca dumneavoastră nobilă le merită din plin.

Colectivul redacțional al revistei „Luminița"

PANORAMIC DE LA MAREA PREMIERĂ ŞCOLARĂ

Prima zi a noului an şcolar constituie o imagine cuprinzătoare, tonică, a mersului ascendent al învăţămîntului nostru, amplificată mai mult ca oricînd de strădaniile întregului corp didactic, ale tuturor oamenilor şcolii, menite de a asigura deplin succes în munca pentru aplicarea Directivelor Comitetului Central al partidului privind dezvoltarea învăţămîntului şi pentru aplicarea Legii învăţămîntului, al căror obiectiv principal îl constituie ridicarea la nivelul cel mai înalt al învăţămîntului mondial a şcolii româneşti contemporane. În fiecare colţ al ţării, în fiecare unitate şcolară, noul se afirmă prin aspecte diferite a căror semnificaţie se înscrie limpede şi ferm pe linia înnoirilor care vor da activităţii şcolare în ansamblu un nou impuls în mersul ei continuu ascendent.

Neîntrerupt, în această perioadă, pornesc din atelierele I.M.D. către şcoli diferite aparate didactice menite să contribuie la modernizarea predării.

Noi dimensiuni ale bazei materiale şcolare

La 16 septembrie, pe întreg cuprinsul ţării îşi vor deschide, pentru prima oară, porţile numeroase şcoli noi, construcţii moderne şi spaţioase, în care sute şi mii de şcolari ai patriei se vor putea pregăti în condiţii optime.

Un sondaj făcut în cîteva judeţe ne-a relevat că spre a se putea înscrie la startul noului an, în ultima perioadă s-au depus eforturi susţinute pentru ca majoritatea şcolilor în construcţie să fie terminate la timp. Cîteva cifre sînt edificatoare. În judeţul Braşov sînt gata pentru deschiderea cursurilor toate cele 44 săli prevăzute pentru acest an şcolar. În municipiul Bucureşti, se vor inaugura în prima zi a anului şcolar 1968/1969 106 săli de clasă. În judeţul Buzău — 24, la Cluj — 16, la Constanţa — 16. În afară de aceste şcoli, care au fost construite din fondurile statului, sînt gata pentru a-şi primi sărbătoreşte elevii, numeroase alte construcţii şcolare realizate din contribuţie voluntară. Merită subliniat, îndeosebi, aportul pe care l-au adus pentru construirea unor şcoli locuitorii judeţului Gorj, prin a căror contribuţie şi muncă au fost construite 48 săli de clasă. În comunele Alimpeşti, Pociovalişlea, Săcele, Tismana, Zorleşti, Săuleşti şi altele s-au terminat de curînd localurile unor şcoli generale cu săli de clasă luminoase şi spaţioase şi laboratoare bine utilate. Gata pentru începerea cursurilor sînt şi cele 32 săli de clasă ridicate prin contribuţie voluntară în judeţul Cluj, precum şi cele 23 de săli construite de către cetăţenii judeţului Olt.

„Bun venit în casă nouă"

Această tradiţională urare a poporului nostru o facem din toată inima elevilor Liceului pedagogic din Tg. Mureş, care vor păşi şi ei în acest an şcolar, pentru prima oară, într-un nou lăcaş al culturii. Clădirea va avea 16 săli de clasă, 5 laboratoare, săli administrative, două cabinete medicale etc. Impunătoarea clădire modernă care se află la poalele platoului Cornesti face corp comun cu o sală de sport cu dimensiunile de 18/9 metri, un internat cu 184 locuri în 26 dormitoare, dispunînd de asemenea de 3 săli de meditaţie, anexe şi grupuri sanitare. Totodată a fost dată în folosinţă o cantină modernă.

Parcă şi natura vine să completeze ambianţa noii clădiri. Dealul Cornestiului, care străjuieşte în apropiere şcoala, îi formează acesteia un minunat cadru natural. Dascălii în devenire de la Tg. Mureş, care primesc acum din partea statului nostru acest minunat dar, alături de atîtea altele, sînt hotărîţi să înveţe şi să muncească sub îndrumarea corpului didactic astfel încît să merite grija şi încrederea ce li se arată.

Sporeşte numărul laboratoarelor lingvistice

Liceul nr. 2 din oraşul Rădăuţi întîmpină anul şcolar cu multe înnoiri. Începînd cu numeroasele aparate, substanţe, planşe şi mulaje care au sporit zestrea laboratoarelor şi terminînd cu complexul sportiv alcătuit dintr-un teren de handbal, baschet, volei şi alte cîteva amenajări destinate practicării sportului — toate realizate prin munca patriotică a elevilor — şirul elementelor care vor contribui la perfecţionarea procesului instructiv-educativ din această şcoală este foarte amplu. Un loc de frunte printre aceste realizări ocupă „debutul" laboratorului lingvistic — proiectat şi executat sub conducerea unui grup de profesori ai liceului.

Laboratorul — dispus sub forma unui amfiteatru — cuprinde 42 semi-cabine pentru elevi, dotate cu cîte un microfon, o pereche de căşti de ascultare, butoane de apel şi legătură, precum şi o lampă de birou pentru ca elevii să-şi poată lua notiţe în timpul proiecţiilor. În faţa semi-cabinelor se găseşte pupitrul de comandă al profesorului de unde pornesc toate legăturile; de aici se transmit prin microfon toate indicaţiile profesorului, iar cu ajutorul unui picup şi al celor două magnetofoane instalate la pupitrul de comandă se transmite programul de lucru pentru elevi. În spatele elevilor se găseşte o sală mai mică, prevăzută cu o instalaţie de proiecţie compusă dintr-un aparat „Diascol APFD-5" pentru proiecţia diafilmelor şi a diapozitivelor, un epidiascop pentru proiectarea ilustraţiilor sau a textelor din cărţi şi un aparat de filmat T. 16. Proiecţia se face pe un ecran de 2 x 1,7 metri, dispus pe peretele frontal al sălii. Sala laboratorului este prevăzută şi cu o tablă de sticlă mată, vopsită în alb, pentru dispersarea uniformă a luminii tuburilor fluorescente, instalaţie ce poate fi folosită atît la lumină, cît şi la întuneric. Merite deosebite la proiectarea şi execuţia laboratorului a avut profesorul de fizică Demil Teleagă precum şi profesorii Petru Storoj şi Ion Drancea.

În timpul orelor de curs desfăşurate în laborator, sala fiind izolată fonic, elevii vor putea asculta şi vorbi simultan, fără a se auzi între ei, şi fără a fi distraşi de alte interferenţe exterioare. Un alt avantaj important al laboratorului lingvistic constă în faptul că aparatura şi instalaţia acestora permit să se lucreze gradat cu elevii, în funcţie de posibilităţile şi interesul lor pentru limba străină respectivă.

În felul acesta, activitatea pe care o vor desfăşura în noul an şcolar în laboratorul lingvistic elevii şi cadrele didactice de la Liceul nr. 2 din Rădăuţi va permite profesorilor care predau cele patru limbi străine să folosească principiile şi metodele cele mai moderne de predare.

Se dezvoltă mereu reţeaua de şcoli

Reţeaua unităţilor de învăţămînt a judeţului Covasna va fi, în noul an şcolar, sensibil amplificată. Astfel, pentru prima oară elevii din oraşul Sfîntul Gheorghe vor păşi pragul Şcolii generale de muzică, creată anul acesta, înzestrată cu baza materială necesară şi dispunînd de cadrele didactice de specialitate capabile să asigure desfăşurarea învăţămîntului la nivelul exigenţelor actuale existente în pregătirea viitorilor artişti instrumentişti.

Tot o creaţie a acestui an este şi Şcoala profesională de construcţii din Sfîntul Gheorghe, în care vor pătrunde tinerii ce doresc să se califice în meseriile de tîmplari de mobilă şi articole tehnice, electricieni pentru instalaţii de forţă şi lumină, mozaicari-faianţari instalatori pentru instalaţiile tehnico-sanitare. Şcoala aceasta va prelua şi va duce mai departe, amplificînd-o, o veche tradiţie a meleagurilor covăsnene, în domeniul construcţiilor. Căci aici au existat, de sute şi sute de ani, meşteri pricepuţi în înălţarea clădirilor şi turnurilor de cetate, în arcuirea şi sculptarea lemnului de mobilă. Corpul didactic al noii şcoli, format din specialişti cu înaltă calificare, atelierele şi laboratoarele acesteia, sîrguinţa elevilor vor concura, desigur, la dobîndirea, în scurtă vreme, a unei reputaţii pe măsura tradiţiilor amintite.

Dotări moderne de concepţie originală

O preocupare constantă a corpului didactic de la Liceul din Tîrgu Secuiesc o constituie dotarea şcolii cu materiale didactice moderne, adesea realizate după concepţii originale. Nici pentru anul şcolar 1968/1969 reputaţia pe această linie a liceului din Tîrgu-Secuiesc nu s-a dezmînţit. Şcoala a primit, recent, un oscilograf catodic de mare sensibilitate, permiţînd efectuarea cu succes a numeroase experienţe de fizică modernă. Oscilografui a fost construit după concepţia şi proiectul profesorului Geza Szöcs.

Clasele celor mai mici şcolari

O atenţie specială, în cadrul pregătirilor pentru noul an şcolar, au acordat cadrele didactice de la Şcoala generală nr. 53 din Capitală, ca şi cadrele didactice de la numeroase alte şcoli generale din întreaga ţară, primirii celor mai mici şcolari — copiii de 6 ani. În sala de clasă, special pregătită pentru micii şcolari, îi va aştepta prima lor învăţătoare care, pentru a munci cu rezultate cît mai bune, a urmat ciclul special de instruire organizat de Ministerul Învăţămîntului.

Îi va mai aştepta pe micii şcolari un bogat şi variat material intuitiv, care va asigura o trecere optimă de la activităţile preşcolare la sistemul specific de organizare al muncii şcolare. După cum se ştie, programele speciale prevăd ca acestor mici şcolari să li se predea, în tot anul, numai abecedarul precum şi un număr redus de capitole la aritmetică. De altfel, pentru a pătrunde în lumea cifrelor şi a operaţiilor cu acestea, şcolarii de 6 ani vor trece printr-o perioadă pregătitoare de cinci săptămîni, în care vor fi deprinşi, pe cale intuitivă, cu mulţimile de obiecte. De asemenea, micii şcolari vor fi deprinşi treptat, în lumina noilor date furnizate de psihologia copilului, cu efectuarea diferitelor îndeletniciri practice, cu muzica şi educaţia fizică.

Pentru elevii cu aptitudini speciale

Printre obiectivele centrale urmărite în acţiunile menite să asigure succesul noului an şcolar la Liceul „Mihai Viteazul" din Bucureşti se numără, la loc de frunte, grija acordată claselor speciale de matematică pentru elevi deosebit dotaţi. Pentru prima oară, în acest an şcolar, vor funcţiona pentru aceşti elevi deosebit dotaţi atît clasele a X-a şi a XI-a cît şi clasa a XII-a, completîndu-se astfel sistemul pregătirii acestora şi creîndu-se o bază mai largă de experimentare şi observare. Alături de asigurarea unui nivel mai înalt de cultură matematică, tinerilor matematicieni din aceste clase le-au fost create condiţii ample de informare şi documentare ştiinţifică de specialitate, prin elaborarea unor bibliografii matematice complexe şi facilitarea posibilităţilor de studiu la bibliotecile institutelor ştiinţifice de profil.

Raid întreprins de M. VERDEŞ, AL. CIUCĂ, E. TULIPANT.

TOTALĂ ADEZIUNE LA PRINCIPIILE POLITICII INTERNE ŞI EXTERNE A PARTIDULUI ŞI GUVERNULUI

Ataşament deplin

Unul dintre cele mai importante motive care m-a făcut să îmbrăţişez cariera de profesor a fost acela de a şti că voi putea să transmit viitorului, prin generaţiile de elevi, cele mai frumoase dintre ideile şi simţămintele omeneşti — ideile şi simţămintele umanitare. Sînt fericit că în climatul creat de politica partidului nostru care apără cu consecvenţă aceste idei, pot să-mi împlinesc năzuinţele mele de educator în gradul cel mai înalt.

Îmi dau din tot sufletul adeziunea la această politică de înaltă ţinută principială, care reflectă grija neabătută a partidului şi guvernului nostru de a dezvolta necontenit, pe baza principiilor marxist-leniniste, relaţiile de prietenie şi colaborare tovărăşească cu toate ţările socialiste, cu toţi cei care apără pacea şi libertatea, progresul şi demnitatea umană.

Acum, cînd începem un nou an şcolar, vreau să-mi exprim hotărîrea nestrămutată de a munci cu responsabilitate sporită în îndeplinirea obligaţiilor de dascăl, de a face ca elevii mei să fie demni de viitorul pe care îl construim astăzi sub conducerea partidului nostru drag, să fie ataşaţi, asemeni întregului popor, politicii pătrunse de cele mai nobile idei socialiste şi umaniste pe care le promovează Partidul Comunist Român, Republica Socialistă România.

Prof. PAUL BĂIAŞU
directorul Şcolii generale
din comuna Cheia, judeţul Vîlcea

O politică de întărire a prieteniei şi colaborării ţărilor socialiste

Iubesc libertatea, pacea, progresul, toate acele condiţii care asigură oamenilor posibilitatea de a trăi în linişte, de a munci, de a-şi construi fericirea. Îmi iubesc munca şi doresc ca printr-un efort de continuă autoperfecţionare, prin participarea intensă la viaţa întregului nostru colectiv didactic să obţin rezultate care să satisfacă din ce în ce mai deplin exigenţele sociale şi exigenţele mele personale. Politica Partidului Comunist Român constituie pentru mine, cetăţean de naţionalitate maghiară al României socialiste, ca şi de altfel pentru toţi fiii patriei, o garanţie că aceste aspiraţii sînt în ţara noastră apărate şi au posibilitatea să se realizeze deplin.

Am primit cu un sentiment de profundă mîndrie patriotică principiile enunţate în Declaraţia sesiunii Marii Adunări Naţionale privind politica externă a României socialiste şi cuvîntările înflăcărate rostite de tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi de alţi conducători ai partidului şi statului nostru, cuvîntări care au reafirmat linia politicii interne şi externe a României, consecvenţa fidelităţii noastre faţă de marxism-leninism.

Este o politică de deplină justeţe, girată de adeziunea întregului popor, o politică de prietenie cu toate ţările socialistei cu partidele comuniste şi muncitoreşti din lumea întreagă, politică pătrunsă de un profund spirit internaţionalist, o politică profund patriotică. O voi urma cu deplină încredere.

Prof. CAROL SZASZ
directorul Liceului nr. 3 din Cluj

Responsabilitate faţă de cauza socialismului şi a păcii

Asemeni tuturor oamenilor muncii din patria noastră, am citit cu deosebit interes Declaraţia Marii Adunări Naţionale şi am urmărit cu atenţie cuvîntările rostite în ultimele zile de către tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi de către ceilalţi conducători de partid şi de stat. De fiecare dată, am văzut reafirmată preocuparea partidului şi statului nostru pentru întărirea prieteniei cu toate ţările socialiste, hotărîrea de a acţiona alături de toate forţele înaintate, împotriva imperialismului, pentru pace şi înţelegere între popoare.

Aşa cum se poate vedea din declaraţiile şi scrisorile pe care oamenii le adresează partidului şi guvernului, tovarăşului Nicolae Ceauşescu, din gîndurile pe care ei le schimbă între ei, această politică se bucură de aprobarea deplină a tuturor cetăţenilor patriei noastre. Poporul este strîns unit în jurul partidului, fiindcă acesta făureşte cu consecvenţă o societate bună şi dreaptă, nu precupeţeşte nici un efort pentru a contribui la creşterea forţei întregului sistem socialist, dovedeşte o mare responsabilitate faţă de cauza socialismului şi păcii.

Noi, profesorii, sprijinim cu tot entuziasmul această politică, privim cu înalt spirit de răspundere munca noastră pedagogică, ridicînd stacheta exigenţelor în predarea lecţiilor, în instruirea şi educarea elevilor. Creştem în şcoli tineri demni să poarte mai departe drapelul înfloririi României socialiste, drapelul marilor idealuri comuniste promovate de partid.

Prof. HARALAMBIE DINA
directorul Şcolii generale
din comuna Baia de Fier,
judeţul Gorj

TRIBUNA PUNCTELOR DE VEDERE • TRIBUNA PUNCTELOR DE VE

AFIRMAREA UNOR IDEI PEDAGOGICE

S-a constituit, ca o tradiţie a societăţii noastre socialiste, consultarea gîndirii colective în toate marile probleme de interes general. S-a constituit, de asemenea, tradiţia ca ea să-şi formuleze punctul de vedere responsabil. Din cumularea şi confruntarea ideilor colective se conturează linii de evoluţie însemnate şi esenţiale. Urmînd această tradiţie, ne propunem ca, în rubrica de faţă, să găzduim diversele puncte de vedere ale cititorilor noştri în problemele actuale ale învăţămîntului.

Despre utilitatea planificărilor. Propun ca planul calendaristic trimestrial să aibă trei rubrici: formularea subiectului lecţiei, pe baza prevederilor programei, data precisă cînd se va preda acest subiect, observaţii care să fie completate numai în cazul în care lecţia nu a fost predată. Consider că planurile calendaristice anuale nu-şi justifică necesitatea şi nici planurile de lecţii nu sînt absolut necesare. În fond, facem planuri de lecţii, jalonăm lecţia în caietul nostru de însemnări, cu scopul de a o preda cît mai bine şi nu putem să justificăm nevoia planurilor în afara reuşitei lecţiilor. Conştiinţa profesională nu poate să fie suplinită de nici un fel de planificare. **(Prof. Ion T. Buzdugan, Liceul „Petru Maior" din Gherla).**

Consiliul pedagogic să delibereze asupra unor cazuri speciale. Conform prevederilor regulamentului şcolar actual, profesorii încheie în cataloage, în chip definitiv, situaţia elevilor şi se prezintă la consiliu care constată pasiv şi consfinţeşte automat o situaţie dată fără să modifice nimic. Nimeni nu pretinde ca în consiliu să se schimbe în chip miraculos o situaţie clară de corigenţă sau repetenţă dar el, ca raţiune colectivă, trebuie să judece unele situaţii absolut speciale şi să evite unele greşeli ce pot decurge din atitudini rigide. S-ar putea, de exemplu, ca un elev bun, din ultima clasă a unui liceu de specialitate, să prezinte o fisură în cultura lui generală şi pentru 33 de sutimi lipsă la media unui singur obiect, un coleg să pună eticheta de rebut pe un produs valabil al întregului colectiv. Să redăm consiliului pedagogic puterea de a delibera în spirit democratic asupra situaţiei unor cazuri speciale. **(Prof. Al. Bunescu,** Liceul pedagogic din Cîmpulung Muscel).

Şcolile cu un singur învăţător. Consider că sistemul de muncă practicat în zilele noastre în şcolile cu un singur învăţător este depăşit. În soluţionarea acestei probleme văd două posibilităţi. Mai întîi, să se caute pe toate căile posibilitatea integrării unui număr cît mai mare de asemenea şcoli în şcolile mari din cadrul aceleiaşi comune sau al comunelor apropiate. În cazul cînd nu se poate ajunge la această soluţie, şcolile în cauză să funcţioneze cu o normă şi jumătate vreme de 6 ore pe zi — dacă numărul elevilor este cuprins între 16 şi 30 şi cu o singură normă sub 16 elevi. **(Inv. Florian Praja,** Şcoala generală din comuna Bulz, judeţul Bihor).

Despre „elevi buni" şi „elevi răi". Gîndindu-mă la sistemul corigenţelor şi al repetenţiilor (aceasta deoarece de curînd am examinat numeroşi elevi corigenţi) am ajuns la concluzia că acest sistem este o serioasă frînă în învăţămîntul secundar. De situaţia de corigent şi repetent se fac vinovaţi, cred, în unele cazuri, alături de elevi şi chiar mai mult decît ei, profesorii. Vorbesc de acei profesori care, nu-mi pot explica din ce raţiuni, împart întotdeauna elevii, clasa, în elevi „buni" şi „răi", în colective bune şi slabe. Pe cei „buni" se străduiesc să-i ridice la un nivel corespunzător, cu ceilalţi lucrează adesea numai pentru a-i salva de la repetenţie. Mediocritatea, formalismul, pasivitatea unor elevi (în fond recuperabili) îşi trage adesea „seva" tocmai din această atitudine a profesorului care îi polarizează conformist şi invariabil în „buni" şi „răi". Cred că se impune neapărat, în această privinţă o răsturnare de perspectivă. În loc de elevi „buni" şi „răi" ar trebui să privim colectivele de elevi (mai ales cele în curs de formare) prin prisma responsabilităţii fiecărui elev faţă de prestigiul colectivului din care face parte. Elevii se vor împărţi atunci în elevi care învaţă şi elevi care trebuie ajutaţi să înveţe. O mînă întinsă la timp, un stimulent generos şi o atenţie distributivă, permanentă, faţă de elevi aduc mai mult decît catalogările de care aminteam. **(Prof. GH. RUSU,** comuna Sudrigiu, judeţul Bihor)

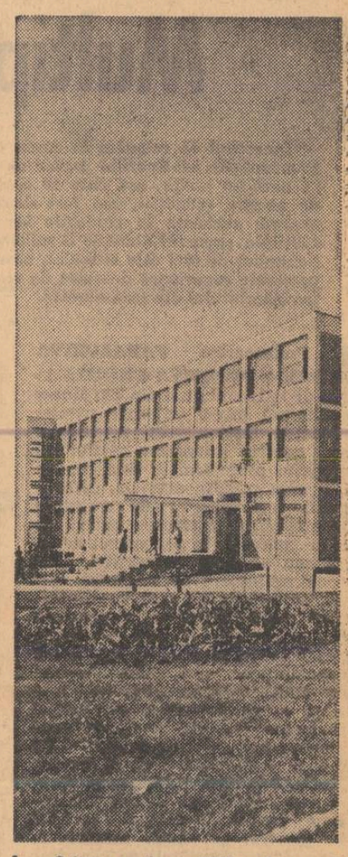

Printre noile unităţi şcolare care vor fi inaugurate la 16 septembrie se numără şi această şcoală din Galaţi

Repere actuale și de perspectivă în educația fizică școlară

De curînd, a avut loc la Ministerul Învățămîntului o consfătuire a inspectorilor de educație fizică în cadrul căreia s-au dezbătut problemele centrale, actuale și de perspectivă ale dezvoltării educației fizice, activităților sportive de masă și de performanță în școli. Dorind să prezentăm cititorilor noștri o sinteză a acestor discuții și a concluziilor desprinse în legătură cu ele, ne-am adresat tovarășei MARIA LOGIN, directorul Direcției educației fizice și sportului școlar din Ministerul Învățămîntului. Prezentăm mai jos discuția purtată cu acest prilej :

— Pentru început am vrea să ne arătați, pe scurt, care sînt principalele concluzii ce s-au desprins din recenta consfătuire cu inspectorii de educație fizică ?

— Rolul și sarcinile educației fizice ca obiect de învățămînt, aportul ei la întărirea sănătății, la dezvoltarea și pregătirea fizică multilaterală și la educarea elevilor, sînt în prezent unanim recunoscute. De altfel ele sînt subliniate clar și în Directivele C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului în Republica Socialistă România. Apare pe deplin justificată, în această lumină, preocuparea Ministerului Învățămîntului de a asigura pentru acest obiect de învățămînt condițiile unei activități care să se perfecționeze continuu, situînd educația fizică în complexul factorilor care determină creșterea eficienței procesului de învățămînt.

În acest context, în cadrul recentei consfătuiri au fost supuse dezbaterii participanților propunerile Ministerului Învățămîntului referitoare la îmbunătățirea programelor de educație fizică și la modernizarea predării acestui obiect. Principalele aspecte vizate de către propunerile noastre, care urmează a fi analizate și experimentate de către colective de cadre didactice din toate județele țării, se referă la structură, conținut și metode. Actualele programe, deși se prezintă mult îmbunătățite față de anii trecuți, nu soluționează multiplele aspecte întîlnite pe teren. În plus ele nu au fost corelate cu acțiunea de modernizare a predării educației fizice.

În ceea ce privește cel de al doilea obiectiv al consfătuirii noastre — „Introducerea metodelor moderne în lecțiile de educație fizică din învățămînt" — trebuie arătat că se preconizează să se adapteze unele metode și procedee moderne, folosite în practica sportivă, la specificul învățămîntului, în măsura în care acestea pot contribui la dinamizarea lecțiilor, la mărirea eficienței acestora. Analiza și experimentarea acestor propuneri de către cadrele didactice vor contribui la stabilirea măsurilor celor mai corespunzătoare care să ducă la ridicarea nivelului de predare, la realizarea în mai mare măsură a sarcinilor specifice acestui obiect de învățămînt.

— Consfătuirea a dezbătut, după cîte știm, și preocupările Ministerului Învățămîntului față de baza materială necesară educației fizice și sportului. Ce ne puteți spune în acest sens ?

— În ultimii ani, problema cea mai viu discutată de către cadrele care predau educația fizică în școli a fost cea referitoare la îmbunătățirea bazei materiale. Venind în întîmpinarea acestei necesități și ținînd seama de importanța pe care o prezintă asigurarea unui nivel înalt de pregătire fizică tinerei generații, Directivele C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului stabilesc, ca o sarcină de mare răspundere pentru Ministerul Învățămîntului, **definitivarea planului de măsuri pentru construirea de noi baze sportive** necesare procesului de învățămînt și activității sportive a elevilor. În acest scop, printr-un ordin al ministrului învățămîntului, s-a inițiat un studiu privind baza materială necesară educației fizice și sportului școlar. Studiul are ca scop recenzarea bazelor sportive existente, care deservesc atît procesul de învățămînt cît și activitatea sportivă a elevilor, stabilirea necesarului de baze sportive raportate la cerințele actuale ale sistemului nostru de învățămînt, precum și la cerințele activității sportive de performanță. În final, studiul va prevedea eșalonarea, pe etape, a activității vizînd lichidarea decalajului între necesarul și existentul de baze sportive. Realizarea acestui studiu, la care sînt chemați să-și aducă contribuția toți factorii care răspund de organizarea și îndrumarea învățămîntului, va permite stabilirea unui plan concret de măsuri privind organizarea rețelei de baze sportive necesare învățămîntului, în funcție de sarcinile precise ce-i revin acestuia. În efectuarea studiului, un accent deosebit se pune pe determinarea exactă a necesarului de baze sportive pe școli și pe localități, precum și pe stabilirea completă a posibilităților de realizare a acestora, urmărindu-se valorificarea la maximum a resurselor de care dispun județele și localitățile.

— Și acum ce ne puteți spune despre noutățile în activitatea sportivă competițională a elevilor în noul an școlar ?

— Esențialul în această problemă îl constituie lărgirea bazei de masă a competițiilor sportive și eliminarea suprapunerilor de competiții — determinată de inițierea necoordonată a acestora de către prea mulți factori — care au existat pînă de curînd. Noul sistem competițional a fost discutat în cadrul unor largi colective de cadre didactice și a constituit obiect al dezbaterilor în comisiile tehnice ale federațiilor de specialitate, fiind definitivat în strînsă colaborare cu Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist, Consiliul Național al Organizației Pionierilor și Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport. El ține seama de structura anului școlar, întrecerile desfășurîndu-se pe întreg parcursul acestuia, cu deosebire sîmbăta și duminica, iar etapele superioare în timpul vacanțelor școlare. Sistemul competițional este elaborat pe o perioadă de patru ani (ciclu olimpic), ceea ce asigură continuitate în procesul de instruire a elevilor și o mai mare stabilitate în activitatea echipelor reprezentative de sport.

Consemnăm, tot ca un moment important al activității sportive din acest an școlar, sărbătorirea celei de a 20-a ediții jubiliare a campionatelor republicane școlare, festivitate ce se va desfășura la începutul verii anului 1969. Este locul să subliniem și indicațiile care s-au dat privind organizarea unui număr cît mai mare de competiții pentru cucerirea însignei „Cercurile olimpice" la atletism, distincție instituită de Ministerul Învățămîntului cu scopul de a atrage în număr cît mai mare tineretul în practicarea atletismului, de a răspîndi ideea olimpică în sport.

Evident, succesul în realizarea acestor importante obiective poate fi pe deplin asigurat numai în cazul în care organele de învățămînt — inspectoratele școlare județene, conducerile de școli — toate cadrele didactice își vor intensifica strădaniile pentru transpunerea neîntîrziat în viață a indicațiilor date și a măsurilor adoptate, pentru a promova în fiecare unitate școlară o atitudine pozitivă de receptivitate sporită față de rolul educației fizice și sportului școlar.

Interviu consemnat de TR. ISPAS

Un sport care îmbină îndeminarea, curajul și priceperea tehnică — cartingul — cîștigă tot mai mult teren în rîndurile tineretului școlar

130 DE ANI DE LA INSTITUIREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI PUBLIC SĂTESC

În Europa, sfîrșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea se caracterizează, între altele, printr-o afluență crescîndă a maselor populare spre știința de carte.

Țările Române s-au integrat în acest fenomen european. Descompunerea orînduirii feudale și afirmarea elementelor noii orînduiri au determinat creșterea interesului general pentru știința de carte. Așa s-a ajuns, în cel de al doilea deceniu al veacului XIX, la crearea primei școli superioare în limba română la decretarea învățămîntului obligatoriu pentru Transilvania, încă din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea — măsură ce a avut însă o aplicare restrînsă — la instituirea învățămîntului public în limba națională în Principate (1831), așa s-a ajuns, în sfîrșit, la măsura adoptată în 1838 de a cuprinde și satele în organizarea publică școlară în Țara Românească. În legătură cu această acțiune, circulara din 14 ianuarie 1838 a Vorniciei din lăuntru cerea ocîrmuirilor de județe ca, apelînd și la stăpînii de pămînt, să ia măsuri de înființare a școlilor **„prin toate satele"**.

După o pregătire în școala normală din capitala județului, candidații la posturile de învățători, trebuiau să înceapă îndată învățătura copiilor în satele pe a căror cheltuială erau ținuți. Pregătirea însă continua și în anii următori, după încheierea cursurilor la sate, pînă cînd „candidații" întruneau condițiile pentru a primi atestat de „învățători". Era deci, un sistem relativ organizat de pregătire, iar nu o recrutare întîmplătoare. Condiția socială a învățătorului nu era însă bine precizată, deoarece școala publică sătească nu se instituise printr-o lege, ci existența ei era reglementată prin circulare și instrucțiuni, care, adesea contradictorii, nu obligau ci apelau la bunăvoința stăpînilor de moșii.

Cu tot dezinteresul celor mai mulți dintre stăpînii de moșii, cu toate piedicile pe care aceștia le puneau adesea, chiar din primul „an școlar" s-a început predarea învățăturii în foarte multe sate ale Țării Românești. Majoritatea școlilor nu aveau un local propriu și copiii învățau în case țărănești închiriate pe seama satului, în „casele de sfat" sau în locuința „candidaților de învățători". Curînd însă, așa cum reiese din documente, în multe sate ale Țării Românești s-au construit localuri de școli, chiar dacă cele mai multe erau asemănătoare caselor țărănești. În aceste clădiri se afla și locuința învățătorului.

Învățătura se preda în general după „metodul" lancasterian. O contribuție însemnată la întărirea acestor prime forme de învățămînt public a adus-o gazeta „Învățătorul satului" care a început să apară din 1843, ca organ oficial, sub redacția lui Petrache Poenaru, directorul Eforiei școlilor și cel mai de seamă ctitor și animator de atunci al învățămîntului din Țara Românească.

Revenind la organizarea și funcționarea școlilor trebuie arătat că „clasele" nu se prea respectau, copilul rămînînd în școală pînă deprindea cunoștințele pe care învățătorul i le putea da. De altfel prea mult nu putea rămîne copilul la școală, fiind luat de părinți la muncă.

Învățătorii — oameni în general tineri, dar uneori și maturi, chiar vîrstnici — pregătiți în spiritul dreptății și omeniei de profesori care s-au dăruit, aproape fără excepție, nobilei misiuni de luminare a poporului, se izbeau adesea, la revenirea în sat, de nedreptățile orînduirii feudale și de „micul" abuz local. În asemenea împrejurări spiritul de revoltă socială creștea continuu printre învățători. În contact direct cu sătenii, cu sărăcia acestora, învățătorii — ei înșiși niște țărani cu oarecare știință de carte — au devenit cei mai buni cunoscători ai suferințelor și nedreptății.

De aceea învățătorii s-au alăturat, aproape fără excepție, revoluției din 1848. Însuși Petrache Poenaru, ctitorul și animatorul învățămîntului public, s-a aflat în tabăra revoluției, așa după cum, din convingere, fusese și la 1821 alături de Tudor Vladimirescu.

Drept urmare, după înfrîngerea revoluției au fost închise toate școlile sătești, o dată cu școlile normale care pregăteau pe învățători, iar aceștia au fost aduși în situația de dinainte de 1838 și puși sub supraveghere.

Închiderea școlilor sătești n-a putut opri însă drumul spre învățătură al țăranilor care, pe alocuri, sfidînd ordinul stăpînirii, încercau să-și mențină școala. Reînființarea școlilor publice sătești, după 1856, a arătat, încă o dată, că cerințele obiective ale dezvoltării sociale nu pot fi nesocotite sau oprite prin măsuri arbitrare.

Legea asupra instrucțiunii din 1864, declarînd învățămîntul primar general și obligatoriu, relua o tradiție și punea temelia trainică a unui edificiu pe care nimeni și nimic nu-l va mai putea dărîma de aci înainte.

Asist. univ. G. D. ISCRU
Universitatea București

HRISOVUL DOMNESC DIN 1776 PRIVIND ORGANIZAREA ȘCOLILOR DIN ȚARA ROMÂNEASCĂ

Divanul Țării Românești a luat în dezbatere în anul 1775 problema învățămîntului și mai ales a școlii domnești de la Sf. Sava, inaugurată încă din 1694, din inițiativa stolnicului cărturar Constantin Cantacuzino, dar care își întrerupsese activitatea din pricina războiului ruso-turc din 1768—1774.

Hrisovul, anunțat public în ianuarie 1776, după ce „s-a citit în auzul tuturor în Divan" poartă, alături de iscălitura domnitorului Alexandru Ipsilanti, iscălitura lui Ienache Văcărescu, Radu Văcărescu, Constantin Văcărescu, Pană Filipescu, Ștefan Prișcoveanu, Manolache Crețulescu și alți boieri pămînteni membri ai divanului, care doreau dezvoltarea învățămîntului din țară.

În hrisov se arată că: **„ținînd deci seamă de acest lucru, care e cel mai de folos și mai dintîi din bunurile vieții... mi-am dat osteneala a ne îngriji de muzee și de școli și a împărtăși în ele izvoarele creșterii, așa încît tineri aici născuți, avînd fire bună, și cei ce vor veni de pretutindeni, mînați de dragostea educației, să aibă a lua din belșug bunurile creșterii. Și de oarece am aflat școala din București... acuma părăsită din împrejurările vremii și fără împărtășire de venituri ce veneau înainte, că, păstrînd numai doi dascăli, unul de gramatică, iar altul de ascultare a științelor nu ni s-a părut vrednic să trecem cu vederea".** Pe baza hrisovului școala de la Sf. Sava este supusă unei reforme radicale, fiind împărțită în 4 cicluri, de cîte trei ani fiecare, de la învățămîntul elementar la cel superior. În cadrul studiilor efectuate se pune un accent deosebit, pe învățarea limbilor străine. În ceea ce privește corpul didactic hrisovul menționează : **„Să se așeze totdeauna dascăli în număr de 9, cu știință la fiecare fel de învățătură, 2 de gramatică, 2 de matematici, adică de aritmetică, geometrie și astronomie, și pe lîngă acestea și de istorie, unul de fizică, unul de teologie și 3 de limbă latină, franceză, și italiană...".**

Pe lîngă școală urma să funcționeze un internat, în care, pe bază de concurs, să fie admiși 75 de bursieri. În acest sens cităm : **„și avînd prevederea și pentru școlarii fără mijloace și lipsiți, pentru ca, scutiți fiind și ei de orice altă grijă și tulburare... porunci m a se da cele pentru hrană și veșminte de nevoie la 75 de tineri lipsiți dintre ucenici, în cinci clase, cîte 15 adică în fiecare clasă".**

Se cuvine subliniat, în mod deosebit, că învățămîntul în școală era pătruns de un spirit laic, progresist, iar gîndirea elevilor era îndrumată pe un făgaș științific. Revenind la hrisov constatăm că pentru educație erau recomandate metode pedagogice cu totul înaintate pentru acea vreme. Astfel se scrie cu privire la încălcarea regulamentului școlar : **„Dacă vreunii din ei se arată turbulenți și stricînd buna ordine a celorlalți, pe aceștia să-i mustre, dar nu cu bătjocură și bice, ci în felurile de folos pe care pedagogia le expune trecînd de la cele mai ușoare la cele mai grele**

Ca urmare a măsurilor organizatorice și de conținut care au fost întreprinse în baza hrisovului de la 1776 faima școlii de la Sf. Sava se răspîndește și mai mult în întreg sud-estul Europei. Această instituție de învățămînt a fost un far strălucitor al culturii timp de un secol și jumătate.

Se impune să citām toț în legătură cu rolul și însemnătatea școlii de la Sf. Sava și aprecierea marelui nostru istoric Nicolae Iorga care, analizînd programa de studii a acesteia, o găsește „mult mai complexă decît a multor universități apusene".

Un pasaj deosebit de important al hrisovului amintit, care a scăpat pînă acum din vederea majorității cercetătorilor, este următorul : **„...Și în toată domneasca noastră țară, ÎN FIECARE TÎRG SĂ SE AȘEZE DASCĂLI DE LIMBĂ LOCALNICĂ... pentru a învăța pe școlari lucrurile cele de obște, spre a nu fi neîncercați în aceasta, cînd vor ajunge de vîrstă".** Deci hrisovul prevedea învățămînt în limba țării.

Pe baza hrisovului de la 1776, în ciuda greutăților și adversităților, la sfîrșitul secolului al XVIII-lea, întîlnim școli la Buzău, Craiova, Ploiești, Galați, Tg. Jiu, Caracal, Zimnicea etc.

Conf. univ. NICOLAE CIACHIR

Multiplele solicitări ale procesului didactic

Încercînd să relevăm în numerele anterioare, la rubrica de față, preocupările profesorilor legate de perfecționarea procesului didactic în noul an școlar, așa cum se conturează ele din scrisorile adresate de aceștia redacției, am fost departe de a epuiza diversitatea de aspecte abordate în rîndurile lor. Fenomen complex, cu implicații multiple, procesul didactic îi solicită pe profesori pe planuri multiple. Schimbul de idei este stimulat, acum mai mult decît oricînd, de perspectivele superioare deschise de recentele măsuri privind dezvoltarea învățămîntului din țara noastră.

Profesoarele **PARASCHIVA DOMBI** și **MINERVA CHIBELEANU** de la Liceul nr. 4 din Tg. Mureș subliniază într-o scrisoare trimisă redacției însemnătatea pe care o au, pentru orientarea activității corpului profesoral și, deci, pentru ridicarea calității acesteia, investigațiile cu caracter de cercetare științifică, întreprinse chiar de către profesori în perimetrul liceului sau al școlii respective. Cele două profesoare ne relatează astfel, cercetările pe care le-au efectuat în anul școlar trecut pentru a cunoaște condițiile care determină randamentul elevilor în asimilarea cunoștințelor. „În cadrul acestei cercetări care a cuprins șase clase — ne comunică cele două profesoare — am investigat probleme privind capacitatea de muncă a elevilor, timpul necesar acestora pentru studii, măsura în care ei beneficiază de condiții optime pentru învățătură, regimul lor general de viață, măsura în care ei sînt conștienți de necesitatea studiului". Utilizînd în cadrul acestei cercetări metode diverse, între care un loc important au ocupat chestionarele și convorbirile personale cu elevii, profesorii de la Liceul nr. 4 au reușit să delimiteze cu claritate ponderea diferiților factori cu putere de influență asupra randamentului la învățătură al elevilor și să stabilească, în funcție de aceasta, măsuri adecvate pentru obținerea unor rezultate superioare în viitorul an școlar.

În proiectele sale privind viitorul an școlar profesorul **TUDOSE DRACU MOLDOVANU** de la Liceul din Curtea de Argeș are în vedere observațiile pe care le-a făcut în calitate de examinator într-o comisie pentru examenul de admitere în liceu din această vară. Pornind de la aceste observații tovarășul Moldovanu subliniază necesitatea de a insista în predarea istoriei asupra orientării elevilor spre sesizarea esenței fenomenelor istorice, a relațiilor cauzale dintre ele și pledează pentru eliminarea tendințelor de memorare mecanică a unor date și fapte care nu sînt de natură să stimuleze inteligența și spiritul critic al elevilor. „Cunoașterea fenomenelor istorice trebuie să se îmbine cu capacitatea de apreciere a acestora, de cîntărire a factorilor care participă la geneza lor. Pe lîngă ecoul afectiv pe care trebuie să-l producă în sufletul elevilor, problemele de istoria patriei ca și de istorie în general trebuie să stimuleze totodată capacitatea intelectuală a acestora, să-i învețe să discearnă faptele, să le selecteze, să le judece comparativ și să stabilească astfel concluzii judicioase".

Abordînd de asemenea unele probleme ale predării istoriei, profesorul **GEO NECHITA**, de la Liceul nr. 2 din Fălticeni, se referă la însemnătatea pe care o are stabilirea, în timpul lecțiilor, a unor relații între acest obiect și alte discipline de învățămînt. El subliniază importanța referirilor la alte discipline, cu care istoria are o strînsă legătură, nu numai pentru însușirea cunoștințelor respective de specialitate ca atare dar și pentru cultura generală a elevilor. Profesorul Nechita prezintă, în continuare, relațiile care se pot stabili între cunoștințele de istorie și cele de geografie, de literatură română și literatură universală, de desen, de muzică, de fizică chiar etc.

La predarea istoriei se referă și profesorul **ANASTASIU MUGUR**, de la Liceul „Unirea" din Turnu Măgurele, care abordează de fapt, în scrisoarea sa, o problemă în egală măsură valabilă și pentru alte discipline. Tovarășul Anastasiu ne vorbește despre o excursie care a fost efectuată, în timpul acestei vacanțe, cu elevii pe Dunăre între Turnu Măgurele și Corabia și despre felul în care vor fi valorificate în timpul lecțiilor care vor începe peste cîteva zile cunoștințele de istorie acumulate cu acest prilej.

Voind să determine factorii care influențează randamentul lecțiilor de limba franceză, profesorul **BENEDICT VĂLEANU**, de la Școala generală Borleasa din comuna Tîrliușa, județul Cluj, se oprește la două aspecte pe care le consideră esențiale și anume : oralitatea și atractivitatea. „Oralitatea, conversația dintre elevi și profesor, arată tov. Văleanu, ne permite să operăm într-un timp relativ scurt cu un număr mare și variat de cuvinte, să imprimăm lecției un caracter alert și reconfortant. Pentru a asigura un spațiu cît mai mare acestei modalități este necesar să recurgem la o severă economie de timp care se poate realiza prin reducerea scrierii pe tablă a cuvintelor (se poate renunța mai ales la traducerea lor), prin renunțarea la retroversiunea scrisă a textului etc. Atractivitatea, care asigură participarea afectivă și conștientă a elevilor, se poate realiza și ea prin multiple procedee între care sînt de luat în seamă succesiunea exercițiilor scrise cu conversația intuitivă, întrebări frontale — „surpriză", grafice, scheme, jocuri etc.".

Învățătoarea **VALERIA GHERGHINA** de la Școala generală din comuna Vieru, județul Ilfov, preocupată de problemele educației estetice a elevilor din clasele mici ne arată că la această vîrstă, mai ales, are o deosebită însemnătate explorarea frumosului din natură în general pentru înțelegerea frumosului creat de om. „Se obișnuiește — ne scrie tovarășa Gherghina — să se considere în unele școli că educația estetică rămîne în sarcina exclusivă a exemplelor pe care le oferă obiecte specializate ca desenul, sau muzica. Dar problema este mult mai cuprinzătoare. Pentru a înțelege frumusețea formelor, a dimensiunilor, a culorilor, a sunetelor nu este suficient să ne rezumăm doar la o planșă sau la un tablou ci să-i purtăm pe copii prin natură, să-i facem să înțeleagă frumusețea cîmpului, a fluturilor, a păsărilor, a plantelor etc.".

Arătînd cît de negativă este înțelegerea formală a activităților destinate perfecționării pedagogice a profesorilor, profesoara **IDA GYORKE** de la Școala generală nr. 15 din Arad, susține necesitatea ca acestea să fie ridicate la nivelul cerințelor actuale ale învățămîntului nostru. Pentru a exemplifica genul de teme care pot contribui cu adevărat la ridicarea calității discuțiilor din ședințele cercurilor pedagogice, la lichidarea atmosferei terne și monotone care le caracterizează adeseori, tovarășa Gyorke se referă la cîteva dintre propunerile formulate în ședința cercului pedagogic al profesorilor de limba română din municipiul Arad. „Vrednice de interes s-au dovedit referate ca „Ramurile ciberneticii, teoria informației și traducerea electronică", „Lingvistica structurală și lingvistica matematică", „Gramatica transformațională" alături de recenziile unor însemnate tratate de gramatică sau de stilistică semnate de Iorgu Iordan, Valeria Guțu Romalo, Alexandru Niculescu etc.".

O. B.

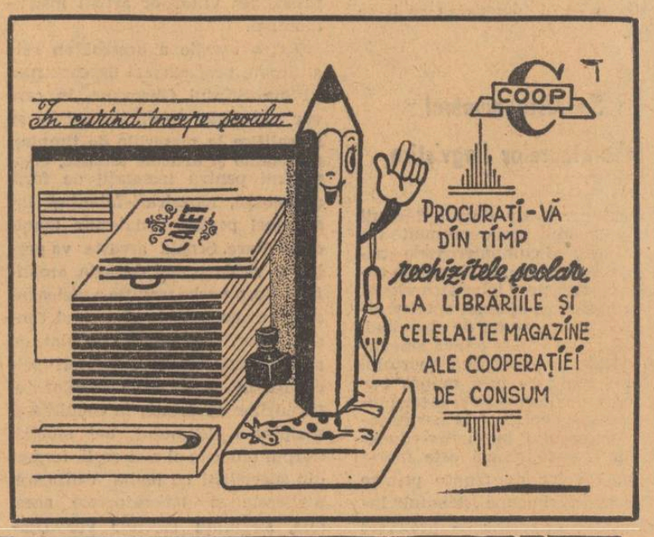

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 961 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 20 septembrie 1968 | 4 pag. 25 bani

ÎN ACEST NUMĂR:

VIAȚA CURENTĂ: Primele lecții de aritmetică cu școlarii de 6 ani; Timpul lecției; Laborator de examinare și instruire.

OPINII: Interferența ramurilor științei; Pe marginea examenelor de definitivat.

MERIDIANE: Dialog internațional pe tema educației părinților.

De la cei de 6...

la cei de 18 ani

Jurnal din prima săptămînă de școală

Cu sentimentul unei adînci răspunderi

Mereu același și totodată mereu altul, ritualul primelor zile de școală are, dincolo de semnificația lui festivă, implicații direct legate de munca uneori grea, dar totdeauna pasionantă pe care elevii și profesorii trebuie s-o ducă împreună timp de un an. De cele mai multe ori se pot întrezări încă din aceste zile nu numai nivelul la care se va desfășura această muncă, ci și direcțiile, coordonatele sale, factura proprie, specifică pe care o va îmbrăca ea în fiecare școală în parte.

Faptul acesta a fost confirmat de cele constatate de noi în școli chiar din primele ore ale zilei de 16 septembrie. Dincolo de aspectele organizatorice care au vădit, în cele mai multe cazuri, o îndelungată și minuțioasă pregătire pentru ca munca școlară să dispună de toate condițiile unei bune desfășurări, întîia zi a calendarului școlar a reliefat un element de importanță majoră pentru munca ulterioară — și anume încrederea în viitorul luminos pe care prin pregătirea școlară îl asigură patriotul și statul tineretului și prin el țării întregi. Pe fețele tuturor, în această zi a reîntîlnirii cu școala se oglindea o însuflețire de zile mari, mîndria că sînt martori și participanți la făurirea operei de înalt patriotism a edificării socialiste pe care o desăvîrșește poporul nostru, condus de partidul comunist. Mai mult ca oricînd în trecut am rămas cu impresia că elevii care au luat loc pe băncile școlilor în dimineața primei zile sînt conștienți de importanța muncii lor în confruntarea care-i așteaptă cu viitorul și sînt hotărîți să participe cu însuflețirea caracteristică tineretului la propria lor pregătire pentru viață, pentru muncă.

Învățătorii și profesorii cu care am stat de vorbă în primele zile ale anului școlar sînt preocupați de modalitățile prin care vor trebui să dea viață Directivelor partidului cu privire la dezvoltarea învățămîntului. La Liceul „Spiru Haret" din Capitală unde, după distribuirea manualelor școlare, orele de curs au început din prima zi cu rigurozitate, se vădește în rîndurile profesorilor o adevărată efervescență, pe fondul unei atmosfere de încredere și optimism. „Ne-am propus ca în acest an să accentuăm caracterul independent al muncii elevilor noștri printr-o mai mare amploare a activității în cercuri — ne-a spus prof. **Aurelia Teodorescu**, directoarea liceului. Dorim, totodată, să dăm activității în cercuri un caracter mai original, mai variat și să realizăm o mai strînsă colaborare între ele. De exemplu, elevii din cercurile de chimie, fizică, foto, muzică, literatură vor colabora pentru realizarea unor filme. Intenționăm să extindem astfel de forme pentru a răspunde cerințelor privitoare la realizarea unui învățămînt mai legat de viață, mai eficient".

„În cadrul unor preocupări similare, la Liceul nr. 27 din București — ne-a spus tov. **Ana Cosmiță**, directoarea școlii — s-a proiectat pentru acest an o largă acțiune de valorificare, în contextul muncii școlare, a înclinațiilor fiecărui elev. În acest scop, profesorii școlii își vor conjuga eforturile de predare cu o muncă de continue investigații psiho-pedagogice, ale cărei concluzii se vor răsfrînge în lecții și în celelalte activități curente. Pentru a da elevilor posibilități variate de exprimare a înclinațiilor în școală va continua, trimestrial, editarea revistei „Manuscrise", al cărei prim număr a apărut la sfîrșitul anului școlar trecut și se vor organiza sesiuni la care elevii vor putea comunica rezultatele activității lor în cercuri".

O atmosferă asemănătoare creată de simțămîntul puternic al responsabilității colective față de pregătirea elevilor la nivelul cerințelor contemporaneității, de dorința de a extinde, pe baze științifice, utilizarea mijloacelor moderne de predare am întîlnit și la Școala generală nr. 88 din Capitală.

Preocupări intense manifestă cadrele didactice pentru traducerea în viață a sarcinilor puse de partid cu privire la sporirea eficienței învățămîntului. Profesorii Liceului „Ion Neculce", de pildă, au hotărît să declare acest an școlar „anul pentru ridicarea nivelului calitativ al întregii activități a școlii". Pentru preocupările și atmosfera de muncă cu care profesorii din această școală își inaugurează activitatea credem că nu este lipsit de interes să notăm faptul că predarea tuturor disciplinelor se va realiza în cabinete și laboratoare școlare. În acest scop s-a înființat în plus față de laboratoarele existente un laborator al dirigintelui, un al doilea laborator fonetic, cu 40 de cabine, o sală pentru predarea muzicii.

O atenție deosebită se dă în această școală lecțiilor introductive, de care depinde în mare măsură interesul elevilor față de disciplina respectivă.

Neclarități la „emisie" sau la „recepție"?

Anul școlar pe care îl începem acum aduce un element cu desăvîrșire nou în istoria învățămîntului nostru: înființarea claselor I cu copii de 6 ani.

Școala generală nr. 1 din Călărași este una dintre unitățile școlare din cuprinsul județului Ialomița în cadrul căreia a fost formată o clasă specială cu elevi de 6 ani. Am desprins, din discuțiile purtate cu prof. **Petre Cristea**, directorul școlii, și cu cîțiva dintre învățătorii care predau la clasele I dorința tuturor ca primul an de școală al celor mai mici elevi să se încheie cu deplin succes. Din păcate, însă, ei nu știu prea bine cum să lucreze pentru a ajunge la rezultatul dorit. Iată o discuție, credem, edificatoare:

— Parcurgeți programa în alt ritm la cei de 6 ani, folosiți procedee diferențiate?

— Am început lucrul la fel ca la clasele I obișnuite. Avînd aceeași programă mergem și în același ritm. Nici materialul didactic nu este diferit. De altfel, și în discuția asupra acestei teme din cadrul consfătuirii cadrelor didactice o serie de întrebări au rămas fără răspuns, deși participau și cele două învățătoare care veneau de la instructajul special ținut la București.

Ne continuăm investigațiile și la inspectoratul școlar județean. Primim același răspuns: nu se face nici o diferențiere între clasele cu elevi de 6 ani și cele cu elevi de 7 ani. Este evident, totuși, că actuala alcătuire a programei este determinată tocmai de grija pentru parcurgerea în ritm diferit a lecțiilor, pentru asigurarea unui număr sporit de ore introductive la aritmetică în clasele cu elevi de 6 ani etc.

Faptul că asemenea diferențieri de mare importanță psiho-pedagogică nu se realizează practic arată că undeva la „emisie" sau la „recepție" indicațiile date nu au fost suficient de clare. Credem de aceea că se impune cu necesitate elaborarea și publicarea, în cel mai scurt timp, a unor indicații metodico-pedagogice cu privire la activitatea claselor omogene cu școlari de 6 ani, ca și a claselor, mai numeroase, care numără în componența lor atît școlari de 7 ani cît și școlari de 6 ani. Gazeta noastră se angajează să pună coloanele sale la dispoziția specialiștilor care vor elabora aceste materiale de esențială și urgentă necesitate.

O problemă veche: încadrările

Am purtat în aceste zile, cele dintîi ale anului școlar, multe discuții cu cadrele didactice — factorul hotărîtor de care depinde succesul muncii instructiv-educative. Cum s-a realizat în acest an încadrarea învățătorilor și profesorilor, ce condiții de perfecționare li se asigură — iată probleme care au o pondere deosebită în bunul mers al muncii școlare.

În școlile din Capitală cuprinse în ancheta noastră învățătorii și profesorii, în marea lor majoritate, au știut din timp la ce clase urmau să-și desfășoare activitatea. Este, desigur, un progres față de anii anteriori. Cu toate acestea, s-au întîmpinat greutăți în conceperea muncii, în planificarea ei, datorită întîrzierii cu care s-a publicat structura anului școlar.

Greutățile și așa mari legate de încadrarea școlilor cu personal didactic și alcătuirea programului de muncă (pe clase) al acestuia a fost complicată, ne-a spus tov. **T. Novac**, inspector șef pentru sectorul 6, de întîrzierea cu care s-au comunicat măsurile cu privire la reducerea numărului de ore la unele materii. Dacă se mai adaugă faptul că în prima zi de cursuri la unele școli au venit mai mulți elevi de 6 ani decît fusese inițial prevăzut pentru a fi școlarizați (mulți părinți au revenit asupra hotărîrii anterioare), este ușor de înțeles că greutățile legate de încadrări au cerut eforturi deosebite, și în unele cazuri, mai cer încă asemenea eforturi.

Ancheta noastră a reliefat că problema încadrărilor în Capitală nu poate fi considerată ca definitiv soluționată și datorită unor deficiențe birocratice din anii anteriori. Astfel, mai sînt încă profesori care nu predau în specialitate. Prin eforturile făcute de inspectoratul școlar municipal, această situație a fost parțial remediată.

H. MIRCEA
și C. RĂDOI

(Continuare în pag. a 3-a)

O comună cu patru muzee

Așezată într-o zonă de mari bogății și frumuseți naturale, de interesante și îndelungate interferențe pe planul obiceiurilor și portului, comuna Curtea din județul Timiș își manifestă o prezență tot mai vie și pe coordonatele culturii.

După cum se știe, în ultimii ani, numeroase au fost comunele și satele unde, mai întotdeauna prin osîrdia învățătorilor și profesorilor, au fost create muzee de mare valoare pentru cunoașterea vieții pe meleagurile respective. Nu cunoaștem însă pînă în prezent nici o comună care să dispună, așa cum stau lucrurile la Curtea, de patru muzee.

Mai întîi au fost create cu ani în urmă, în satul de centru al comunei, un muzeu etnografic și un muzeu de științe naturale și îndeletniciri agricole. Recent, luînd exemplul colegilor lor mai virstnici, doi tineri învățători — Mircea Ticula și Grigorie Pantea — au reușit, prin strădanii entuziaste, susținute cu căldură de săteni, să creeze în satul Coșava încă un muzeu de științe naturale și îndeletniciri agricole și un muzeu etnografic. Piese de o deosebită valoare și varietate etnografică, colecționate cu multă pricepere și orînduite într-o grupare științifică, prezintă principalele trăsături specifice ale portului și obiceiurilor bănățene. În sălile orînduite asemenea încăperilor unei locuințe țărănești sînt prezentate piese de mobilier, lăzi de zestre rămase din bătrîni, obiecte ceramice etc.

În fiecare sfîrșit de săptămînă, la muzeele din Curtea, care devin tot mai cunoscute în întreg Banatul, sosesc vizitatori din împrejurimi sau din colțuri mai îndepărtate ale țării. Oaspeții, primiți cu bucurie de către toți locuitorii comunei, sînt conduși și capătă explicații chiar de la entuziastele cadre didactice care au creat și au organizat aceste muzee — prețioase lăcașuri ale educației patriotice.

ION ENĂȘESCU
profesor emerit

Patriei, munca și elanul tineresc

Patria. Mai mult decît un cuvînt, mai mult decît o idee, mai mult decît ființa noastră, mai mult decît cele mai frumoase dintre gîndurile și simțămintele noastre. O noțiune cu dimensiuni de forță miraculoasă, care înnobilează oameni și acțiuni și gesturi, o noțiune a cărei energie declanșează minunate fapte de eroism.

În lumina ei, cele mai obișnuite gesturi capătă o aureolă de înaltă noblețe. Munca patriotică în care s-au angajat, în zilele acestei toamne de aur, romantismul, însuflețirea și entuziasmul a mii și mii de tineri, elevi din toate liceele țării, este luminată tocmai de o astfel de aureolă. Activități dintre cele mai simple și mai obișnuite capătă sensul major al dăruirii pentru înflorirea și prosperitatea patriei.

Am călătorit de curînd prin întinsul Bărăgan, faimosul și bogatul grînar al țării, și am întîlnit în marile lui întreprinderi agricole mii și mii de elevi ajutîndu-i pe săteni în campania de recoltare. Zilnic, aproape 500 de elevi de la Liceul nr. 2 din Călărași pornesc dis de dimineață spre ogoarele Întreprinderii agricole de stat „Piscicola" și ale Întreprinderii agricole de stat „Călărași". O întreagă lume de cîntec și de voie bună care inundă cîmpurile cu florile tinereții. Este una din acele minunate împrejurări în care munca încetează să fie obligație și devine o sursă de înaltă satisfacție. Este inutil să încercăm a face o evidență statistică a miilor de coșuri sau a zecilor de tone de porumb pe care îl depănușează, îl descarcă sau îl încarcă elevii. Ar fi interesant poate să consemnăm cu cît la sută reușește să depășească baremul obișnuit al normelor agricole fiecare brigadă de elevi în parte. Dar nu aceasta este esențial. Esențială ni se pare a fi pasiunea pe care o pun tinerii în această muncă, entuziasmul și dăruirea lor. „Rareori mi-a fost dat — declara tov. D. Samoilovici, economist șef la I.A.S. „Piscicola" — să văd în întreprinderea noastră oameni care să lucreze cu atîta tragere de inimă cît dovedesc acești tineri." „Toată lumea îi apreciază — ne spunea cu mîndrie prof. Victor Panait, director adjunct al liceului — pentru felul cum muncesc. Și pe bună dreptate, pentru că ei pun foarte mult suflet în această muncă".

Aceleași cuvinte de laudă la adresa tinerilor le-am auzit pretutindeni. La I.A.S. Andrășești s-a constituit o adevărată tabără de elevi. Cazați acolo pentru toată durata perioadei în care își vor desfășura munca patriotică, elevii Liceului din Slobozia duc viața unor adevărați muncitori agricoli pe care, îndrumați de profesorii lor, au îmbogățit-o cu inițiative și acțiuni tinerești. Conducerea întreprinderii le-a pus la dispoziție dormitoare curate, o sală de cantină deservită de echipe de eleve (de notat că meniul substanțial este alcătuit după preferințele formulate de elevi), o sală de club cu bibliotecă, televizor, aparat de radio, jocuri de șah, mingi de volei, fotbal etc. După o zi de muncă spornică, tinerii se destind aici, participînd la o întreagă diversitate de activități recreative.

„Întrebați pe oricine — ne spunea profesoara Georgeta Păun, de la liceul din Slobozia — toți vă vor spune același lucru: că elevii noștri muncesc cu foarte multă sîrguință și că dau rezultate care întrec cu mult așteptările. Ei sînt fericiți că se pot face într-adevăr utili și că sînt apreciați. Aș dori foarte mult să-i citați pe elevii Ion Iordache *și* Stelian Popa, *din clasa a XI-a. O merită pe deplin".*

La I.A.S. Amara și I.A.S. Bora pot fi întîlniți, lucrînd pe ogoare, și elevii liceului din Căzănești. Aceeași pasiune, același randament în muncă pe care îl generează tinerețea, entuziasmul, conștiința semnificației patriotice a acestor activități. Aceleași cuvinte de laudă. Am fi bucuroși să aflăm însă că la cuvintele de laudă conducătorii ultimelor două întreprinderi asociază o mai sporită grijă și pentru condițiile în care muncesc tinerii. Sîntem convinși că dacă, după frumoasa pildă pe care o dă I.A.S. Andrășești, s-ar manifesta și la I.A.S. Bora și I.A.S. Amara mai multă exigență față de condițiile în care locuiesc și dorm elevii, față de calitatea meniurilor, față de igiena meselor, față de aprovizionarea cu apă la locurile de muncă sau față de mijloacele de transport la aceste locuri și înapoi, randamentul ar fi și mai sporit. Și apoi, entuziasmul tinerilor merită toată solicitudinea.

Emoționanta comportare a elevilor în această vastă acțiune constituie o strălucită carte de vizită pentru liceele lor, pentru profesorii care au cultivat în sufletele tinerilor înaltele simțăminte ale dragostei de patrie.

O. BUZESCU

Entuziasm și conștiință în munca patriotică

Primele lecții de aritmetică cu școlarii de 6 ani

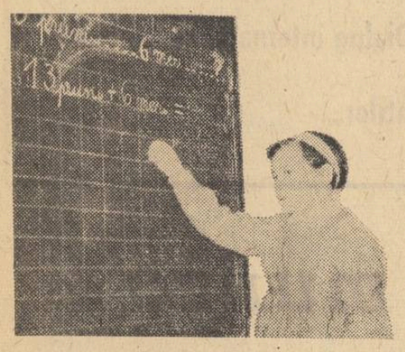

Printre cele mai importante probleme psihologice-pedagogice pe care le pune coborîrea vîrstei de școlarizare pentru admiterea în clasa întîi se numără fără îndoială modalitățile de predare a primelor noțiuni matematice. La 6 ani copilul se găsește, după expresia lui Piaget, în perioada „gîndirii intuitive", încă neechilibrată. În raport cu această fază incipientă de abstractizare în care se află gîndirea sa, memoria școlarului mic din clasa I este mult mai dezvoltată. De aceea este predominantă acum tendința de acumulare de date și experiențe, tendință care dirijată corespunzător va constitui baza dezvoltării și manifestării psihice ulterioare a școlarului. Atenția voluntară este încă redusă, dar există toate condițiile dezvoltării rapide a acesteia în cadrul unui proces de învățare rațional organizat. De asemenea, deși capacitatea de verbalizare a unor acțiuni e redusă, copilul normal înțelege o serie de fenomene sau mînuiește cu relativă ușurință unele procedee de calcul.

Numeroase și interesante sînt, în ultima vreme, cercetările de psihologie și psihologie pedagogică (Piaget, Szemiansk, Lensina — peste hotare, iar în țara noastră Fischbein) cu privire la reprezentările numerice la preșcolari și la copiii de vîrstă școlară mică.

Printre altele, Piaget a demonstrat că solicitați să stabilească egalitatea a două șiruri copiii de 5-6 ani ezită între lungimea șirurilor și numărul unităților care le compun.

Unele cercetări efectuate de noi cu 90 de copii împărțiți în două grupe de 5 și respectiv 6 ani, în legătură cu reprezentările numerice ne-au condus la cîteva concluzii cu implicații pentru procesul de învățămînt, mai ales în primele săptămîni de școală. Am constatat astfel că un număr important dintre copiii de 5 ani nu sincronizează numărarea verbală cu manipularea obiectelor dintr-o mulțime. Pronunțarea denumirii numerelor apare la ei, într-o mare măsură, drept act mecanic, fără a avea un sens aritmetic. La vîrsta de șase ani însă, majoritatea copiilor sincronizează actul verbal al numărării cu desprinderea dintr-o mulțime a cîte unui element. Astfel, fiecare element al mulțimii este considerat ca „ceva aparte" care se leagă cu următorul, iar seria rostită a numerelor devine serie de referință.

Tot la șase ani crește numărul copiilor care dintr-o mulțime de jucării geometrice diferite ca volum, formă și culoare, clasifică, prin numărare, obiectele mulțimii după un anumit criteriu : fie după culoare, fie după formă sau volum. Atrași de culorile vii ale unor jucării, majoritatea copiilor preferă selecția după culoare înaintea selecției după formă.

Noțiunile „mai mic", „mai mare" au încă la șase ani o semnificație intuitivă. Puși în fața a două mulțimi de cîte patru cuburi și chiar de cîte două cuburi, copiii susțin că mulțimea cuprinzînd cuburile mai mari ca volum este mai mare ; puțini sînt copiii care observă echivalența din punct de vedere al numărului de elemente. Referința exclusiv la volum a noțiunilor „mai mic", „mai mare" mai poate dăinui mult timp dacă învățătorul nu-i va învăța pe copii să compare mulțimile după anumite criterii : culoare, formă, volum, număr de elemente.

Cunoașterea reprezentărilor numerice cu care vin copiii la școală conferă posibilitatea organizării metodice a primelor lecții de aritmetică, care constituie garanția însușirii științifice a conceptului de număr și a operațiilor cu numere din lecțiile următoare.

În forma actuală de predare consider, mai ales cînd avem de a face cu copii de 6 ani, că se trece prea repede la numerația de la 1—10 fără o perioadă suficientă de pregătire, în care reprezentările empirice ale copiilor să fie transformate în reprezentări științifice. Seria de lecții pregătitoare în vederea însușirii conceptului de număr la început de an școlar, efectuate cu prilejul unui experiment în anul încheiat la Școala nr. 22 din Craiova (învățători Const. Mitroi, Const. și Maria Gringoiu) s-au dovedit deosebit de utile. Ele au permis cercetarea reprezentărilor numerice cu care vin copiii în clasa I, realizarea unor observări și comparări a obiectelor după culoare și formă, după formă și greutate, după lungime și greutate, introducerea noțiunii de „mulțime de obiecte" (grămadă), compararea mulțimilor de obiecte după criteriul „mult", „puțin", „mai mult" etc. În sfîrșit, s-au putut efectua exerciții de corespondență biunivocă, prin alăturarea elementelor unei mulțimi cu elementele altei mulțimi, pentru a se observa dacă mulțimile sînt echivalente — adică au același număr de elemente — sau dacă una este mai mare decît cealaltă. Comparînd în acest fel mulțimile de obiecte elevii pot observa că echivalența numerică nu este tot una cu echivalența volumului și că echivalența se păstrează dacă adăugăm sau luăm același număr de elemente din fiecare mulțime. Asemenea concluzii sînt foarte importante întrucît atunci cînd se vor preda numerele ele vor apare în mintea copiilor ca un simbol, ca un „nume" dat mulțimilor cu același număr de elemente, indiferent de natura lor și care se exprimă în desen în felul următor :

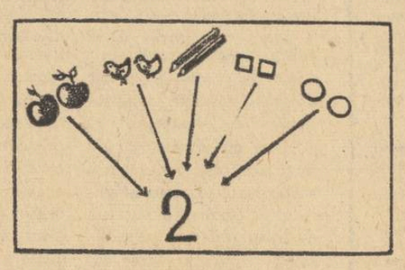

Asemenea lecții pregătitoare pot fi compuse din două părți distincte. În prima parte elevii manipulează mulțimi de obiecte, iar prin discuții se introduc primele noțiuni din alfabetul matematicii. Partea a doua a lecției va fi folosită pentru scrierea elementelor grafice ale cifrelor și desenarea mulțimilor de obiecte, consolidînd noțiunile introduse în prima parte a lecției.

Chezășia reușitei este păstrarea unui echilibru în discuții și activitate, organizarea în forme cît mai atractive a lecțiilor introductive la școlarii clasei I, astfel încît aceste lecții să-i conducă la primele concluzii personale în sfera mulțimilor și mărimilor aritmetice și să acționeze ca un catalizator în însușirea științifică a alfabetului matematicii.

Lector D. STOICA
Craiova

Timpul lecției

Este un adevăr incontestabil că volumul de informații prevăzut de programele școlare pentru fiecare lecție a crescut substanțial în ultima perioadă. Acest fenomen este normal și explicabil în condițiile progreselor uimitoare ale științei contemporane și, cu toate că ridică probleme dificile în procesul de învățămînt, trebuie totuși considerat ca o consecință firească a evoluției ascendente a lumii, evoluție de care școala nu poate să nu țină seama. Dar, în timp ce acest volum are tendința permanentă și rapidă de îmbogățire, timpul în care se desfășoară lecția rămîne la aceleași limite. Ce cale trebuie urmată în această situație ? Cred că este util să discutăm acum, la început de an școlar, despre eficiența cu care sînt folosite cele 50 de minute ale orei de curs.

Urmărind lecțiile unui mare număr de cadre didactice, mi-am dat seama că există o mulțime de lucruri care smulg din timpul lecției momente prețioase. Se observă, de pildă, că molima birocratismului și a scriptologiei a pătruns și în ora didactică, făcînd uneori ravagii. Această molimă este întreținută atît de obligația de a face diferite însemnări și completări în documentele oficiale ale clasei (cataloage, carnete de elev, jurnale de clasă), cît și de fantezia unor diriginți și directori, concretizată în întocmirea unor așa-zise „caiete de disciplină", „de întrecere" etc. bogate în rubrici și obiective. Am întîlnit de pildă, profesori obligați să pună note la disciplină după fiecare lecție nu numai clasei întregi, ci fiecărui rînd de elevi. Ce s-ar întîmpla dacă fantezia unor directori ar ajunge și mai departe și i-ar obliga pe profesori să pună „note la întrecere", după fiecare oră, fiecărui elev ?

Inutile se dovedesc chiar și jurnalele de clasă, unde profesorul este obligat să scrie încă o dată titlul lecției (pe care l-a mai scris în planificare, în planul de lecție, în registrul de prezență și pe tablă), tema pentru acasă, timpul necesar efectuării acesteia și diferite observații.

Acesta fiind conținutul laturii scriptologice a lecției, ne întrebăm dacă este justificată pierderea de timp cu atîtea completări, însemnări și notări care consumă 5—10 minute (deci, între 1//10 și 1/5 din lecție). Dar, pentru a nu crea dubii, să derulăm filmul unei lecții.

O clasă cu 30—35 de elevi, din care lipsesc 2—3. Se pun absențele. Sînt ascultați 4 elevi. Se pun notele în catalog, apoi în carnetul de elev, completîndu-se tot felul de rubrici. Se completează jurnalul clasei (alte rubrici). Spre sfîrșitul orei, profesorul caută să epuizeze cît mai repede lecția pentru a-i rămîne timp pentru „notarea la disciplină" și pentru completarea „caietului de întrecere". Repetînd oră de oră această situație, profesorul ajunge să fie stăpînit de elementele auxiliare ale lecției și să neglijeze involuntar pe cele fundamentale. Personal, cînd fac o lecție cu întregul său cortegiu de birocratism, mă simt hărțuit tot timpul, constrîns pînă la enervare și dușman al propriului meu scop.

Nu trebuie neglijat nici aspectul economic al acestui fenomen. Numai jurnalele de clasă, care nu numai că sînt inutile, dar, cum am văzut, constituie impedimente în munca instructiv-educativă, costă anual sute și sute de mii de lei, fond care ar putea fi alocat cu un real folos pentru dotarea bibliotecilor și a laboratoarelor școlare. Iată, deci, că răul nu numai că ne împiedică, dar ne costă și bani.

Consider că singurul document pe care ar trebui să-l completeze profesorul în timpul orei este catalogul și că este necesar să se **interzică introducerea altor „documente" din „inițiativa" unor zeloși ai birocratismului.**

Pe lîngă latura scriptologică, își mai face loc în cadrul lecției o altă categorie de „timpi morți", în care elevilor nu li se cere nimic decît să stea liniștiți în bănci, „cu mîinile la spate". Acest aspect se întîlnește (îndeosebi la clasele mici și la obiectele la care se dau teme scrise), în două momente : **la pregătirea clasei pentru lecție și la controlul cantitativ al temelor.**

Unii consideră chiar normal să afecteze 3—5 minute **pregătirii pentru lecție** (diferite observații, îndrumări, scoaterea pe bănci a manualelor, rechizitelor etc.) și de aceea includ această „treaptă" în planul de lecție, căutînd parcă înadins s-o realizeze într-un ritm lent. Ea a intrat atît de mult în tradiție, încît pentru unii pare anormal să înceapă lecția din primul minut. Chiar unele materiale de îndrumare pedagogică indică respectarea momentului respectiv, după părerea noastră nejustificat, întrucît acesta constituie o condiție a realizării lecției, nu o parte componentă a ei. Cerințele acestei etape sînt norme elementare ale începerii oricărei activități ordonate.

Controlul cantitativ al temelor răpește și el 3—6 minute din lecție fără a viza vreun aspect de conținut. Elevii sînt, în timpul lui, într-o stare de completă inactivitate („stau cu mîinile la spate"), și de aici se naște paradoxul că „activitatea" începe cu un moment pasiv. Fără să înlăturăm totalmente această etapă, îndeosebi la clasele mai mici, considerăm potrivită îmbinarea controlului cantitativ cu cel calitativ, accentul punîndu-se pe acesta din urmă.

Dacă aspectele prezentate mai sus sînt mai ușor de înlăturat, rămîn altele care vizează nu numai pregătirea și calitățile profesionale ale învățătorului sau profesorului, ci și concepția acestuia despre organizarea și desfășurarea muncii didactice. Un prim aspect din această categorie, care răpește timpul în mod nejustificat, este nearmonizarea etapelor lecției și, respectiv, neînchegarea într-un sistem a acestora. În loc să se realizeze o legătură logică, determinată de evoluția firească a desfășurării lecției, momentele acesteia sînt izolate prin „timpi neproductivi".

Există, de asemenea, aspecte de aparentă activitate caracterizate printr-o „activitate" fără nici o legătură cu scopul propus. Printre aceste momente semnalăm : **digresiunile** — caracteristice profesorului care n-a conceput lecția în toată complexitatea ei înainte de a intra în clasă și o concepe predînd, dîndu-i astfel un aspect de improvizație, de eclectism informațional — sau **ezitările** — întîlnite la profesorul ce nu aprofundează lecția și se trezește abia în fața clasei că nu poate realiza acele legături dintre elementele sale esențiale care să-i asigure unitate și armonie. Ezitările, ca și digresiunile, duc la transmiterea unui conglomerat de cunoștințe, îngreuind astfel procesul de asimilare a acestora. Consumă timp **repetiția inutilă**, justificată de unii din dorința de a clarifica cu lux de amănunte cele predate. Or, repetîndu-se la întîmplare unele elemente ale lecției, altele rămîn doar enunțate, nu explicate. De aceea e necesar ca profesorul să știe cu precizie ce să repete (evitînd reluarea amănuntelor nesemnificative) și cum să repete.

Trecerea de la lecția veche la cea nouă, un moment important în sudarea și închegarea într-un sistem a cunoștințelor, devine nu rareori o activitate formală, îndeosebi la clasele mici, din cauza lipsei de selecționare a materialului vechi. Unele cadre didactice încarcă acest moment, vrînd parcă să reactiveze toate cunoștințele anterioare ale elevilor, transformînd această etapă într-o adevărată lecție de fixare sau recapitulare. Uneori se încearcă o legătură forțată, alteori se merge pe un drum plin de sinuozități.

Momentele de „moralizare", pe care, cu toată insistența, nu le putem scoate din lecție trebuie, dacă nu evitate, cel puțin diminuate ca durată. Profesorul poate interveni într-o situație printr-un gest, printr-un cuvînt, printr-o tonalitate adecvată. Este desigur de remarcat că de fapt aceste momente de „moralizare" se întîlnesc rar la lecțiile foarte bine realizate.

Am prezentat aceste aspecte numai din punctul de vedere al consumului inutil de timp. Consecințele lor au însă implicații mult mai adînci în procesul de însușire a cunoștințelor.

Prof. GH. DASCĂLU
inspector șef
la Inspectoratul școlar județean
Tulcea

A început școala.

Laborator de examinare și instruire frontală și individuală

Una dintre preocupările principale ale școlii noastre — Liceul nr. 2 din Tîrnăveni — în sfera modernizării învățămîntului, preocupare concretizată într-o realizare care și-a trecut cu succes probele experimentale, se referă la aplicarea cît mai eficientă și mai obiectivă a principiilor docimologiei. În acest scop, un colectiv de cadre didactice, membri ai comisiei metodice de matematică-fizică, ajutat de cîțiva specialiști în domeniul tehnicii, a proiectat și realizat un laborator de examinare a elevilor, a volumului și profunzimii cunoștințelor însușite de ei. La lucrările de realizare a laboratorului, care s-au efectuat în atelierul școlii, au fost antrenați și unii elevi din clasele X—XI, pasionați pentru tehnică.

Laboratorul de examinare a fost conceput ca o instalație simplă — necostisitoare și putînd fi realizată pe plan local — corespunzătoare scopului propus și avînd un grad ridicat de siguranță în funcționare. Piesele mai importante din care este compus laboratorul sînt pupitrul de comandă și verificare, pupitrele de lucru ale elevilor și rețeaua electrică.

Pupitrul de comandă și verificare cuprinde o instalație de comandă cu aparate și piese care servesc la asigurarea legăturii — automate sau neautomate — dintre profesor și o clasă de circa 40 de elevi. Tot aici se află tabloul indicînd rezultatul global al verificării elevilor (fotografia 1).

La fiecare dintre pupitrele elevilor (fotografia 2) se află cîte un tablou pentru semnalarea răspunsurilor, piese pentru închiderea circuitului electric și beculețul prin care elevului îi este indicată aprecierea profesorului asupra răspunsului dat. Legătura bilaterală dintre pupitrul de comandă și pupitrele elevilor se asigură printr-o rețea electrică în care circulă curent continuu de 12 volți.

Permițînd aplicarea metodelor de verificare specifice învățămîntului programat, laboratorul dă totodată posibilitatea desfășurării lecțiilor obișnuite.

În cadrul lui există un aparat de proiecție cinematografică și un aparat pentru proiectarea diafilmelor la lumina zilei, care funcționează automat și se poate comanda de la distanță, precum și alte aparate audio-vizuale — picup, radio, magnetofon, televizor.

În lecțiile la care verificarea se face prin întrebări cu profil programat, la care elevii răspund prin indicarea cifrelor corespunzătoare diferitelor răspunsuri posibile, profesorul poate urmări nivelul de pregătire al unei clase întregi. Paralel cu această verificare frontală el poate urmări în mod special răspunsurile elevilor cărora intenționează să le dea note. După expirarea timpului de gîndire și răspuns, pe parcursul căruia se poate cunoaște nivelul de pregătire al clasei, toți elevii primesc, prin aparat, aprecierea profesorului asupra calității răspunsurilor date. Astfel, la terminarea verificării, fiecare elev cunoaște valoarea răspunsului său. Avînd totodată, prin pupitrul de verificare și comandă, o privire de ansamblu asupra răspunsurilor date de toți elevii la fiecare întrebare, profesorul sau învățătorul își poate da seama de greșelile cele mai frecvente și poate lua măsurile cele mai eficiente pentru corectarea operativă a acestora. În cadrul lecției desfășurate după metodica obișnuită instalația este utilizată atît cu prilejul verificărilor frontale și individuale cît și la fixarea cunoștințelor.

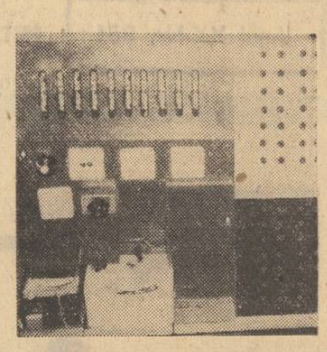

Pupitrul de comandă al laboratorului.

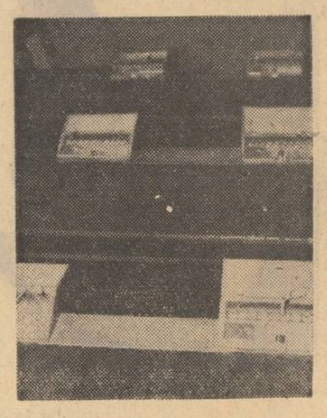

Cîteva din pupitrele elevilor.

Ideea pedagogică ce a stat la baza creării laboratorului de examinare și instruire frontală și individuală a fost aceea că pe această cale se va putea contribui la pregătirea consecventă și sistematică a elevilor, la descoperirea și eliminarea golurilor din cunoștințele acestora, la prevenirea inhibării unora dintre elevi atunci cînd se simt în mod special vizați de o examinare în vederea notării. În același timp, existența laboratorului îi îndeamnă pe învățătorii și profesorii școlii să studieze eficiența diferitelor metode și procedee utilizate în verificarea și predarea cunoștințelor.

Sîntem încă la început, astfel că este prematur să avansăm aprecieri asupra valorii instalației pe planul îmbunătățirii procesului didactic. Colectivul pedagogic din școala noastră va folosi în continuare laboratorul, pentru ca, pe baza analizei unui număr mai mare de lecții desfășurate cu ajutorul acestuia, să putem determina procedeele care asigură randamentul lui optim și rezultatele sale în ridicarea continuă a nivelului procesului instructiv-educativ.

Prof. ANDREI SZAKACS
Tîrnăveni

seco ven țe

Conferințele unui oaspete din Franța

La invitația Societății de științe istorice din Republica Socialistă România, se află în țara noastră domnul Jean Marczewski, profesor la Facultatea de drept și științe economice din Paris.

În cadrul vizitei pe care o întreprinde la noi, domnia sa a conferențiat miercuri seara la Casa Universitarilor, despre „Aplicarea metodelor cantitative în cercetarea istorică" iar joi seara la Muzeul de Istorie al Municipiului București despre „Noțiunea venitului național și aplicațiile sale".

Conferințele prezidate de acad. Petre Constantinescu Iași, președintele societății, au fost audiate cu interes de cadre didactice, cercetători, numeros public.

A fost de față prof. univ. Miron Constantinescu, adjunct al ministrului învățămîntului. Domnul Marczewski, va ține în cursul zilei de vineri dimineața, un seminar la Institutul de cercetări economice al Academiei.

În preajma unui semicentenar

Hușul, orășelul moldovenesc pe care unii îl știu doar după etichetele faimosului său vin tămîios sau din versurile lui Barbu Nemțeanu, cel care se înduioșase din pricina „trenulețului de Crasna-Huși", trăiește acum emoțiile unei sărbătoriri ale cărei ecouri au trecut mult dincolo de lanțul de podgorii ce-l înconjoară și au ajuns departe, prin toată țara. Hușul își sărbătorește, în 19—20 octombrie, 50 de ani de activitate liceală iar gazda — liceul de băieți „Cuza Vodă" — îi invită la această venerabilă aniversare pe toți cei care au învățat pe băncile sale, care au predat de la catedrele sale, ca și pe absolventele liceului „Elena Doamna", sau pe foștii elevi ai școlii normale „Mihail Kogălniceanu".

Luni de zile s-a scotocit prin arhivele liceului, s-au căutat cu rîvnă adresele, s-au trimis scrisori în toate colțurile țării, celor 50 de serii de elevi pe care i-a avut școala de-a lungul ultimei jumătăți de secol. A fost un minunat prilej de a trece în revistă valorile care au prins primele contururi aici, la această școală, de a constata că mulți din cei peste 2500 de absolvenți ai liceului au ajuns cadre de frunte în diverse ramuri ale economiei și culturii noastre.

Organizatorii sîrguincioși ai acestei aniversări, vrînd să dea evenimentului întreaga sa greutate, proiectează, pe lîngă manifestarea festivă, pe lîngă expoziția consacrată istoricului liceului și operelor de artă realizate de foștii elevi, și un simpozion la care vor fi prezentate lucrări privind specificul geografic și economic al zonei Huși, istoricul orașului și activitatea unora din marii săi fii. Pentru că Hușul se mîndrește cu Vodă Cuza, născut aici, la casa cu numărul 58 de pe strada ce-i poartă numele că Elena Doamna se trage și ea din partea locului, fiind născută la Solești, în județul Vaslui, iar Mihail Kogălniceanu este și el un fiu al acestui județ.

Cine a învățat la Huși își amintește, fără îndoială, de revista liceală „Zorile" care — cu toate candorile și stîngăciile ei — a lăsat nu o dată să se întrevadă sclipirea unui talent, logica unei minți bine organizate, instrucția solidă căpătată în școală. Comitetul de organizare a semicentenarului făgăduiește un număr festiv al acestei reviste, ca și un anuar ce-i va înregistra pe toți absolvenții liceului „Cuza Vodă".

La ora actuală, pe adresa prof. dr. Gh. Focșa — director al Muzeului Satului, care e președintele comitetului de organizare al sărbătoririi—sau a învățătorului pensionar Marin Benghiuș, secretarul plin de rîvnă al aceluiași comitet, sosesc nenumărate scrisori din partea celor dornici să participe la întîlnirea colegială. Peste cîteva săptămîni, la Huși, colegi care nu s-au văzut poate de decenii își vor strînge mîna și-și vor relua pentru un ceas locul în băncile în care, an de an, apar noi și noi rînduri de elevi.

S. F.

Concursul de lucrări științifice ale profesorilor de limba română și de limbi străine

După cum se știe, ca și în anii trecuți, Societatea de științe filologice din Republica Socialistă România organizează și în acest an un concurs de lucrări științifice ale cadrelor didactice din învățămîntul de cultură generală.

Societatea reamintește membrilor săi, profesori de limba română și de limbi străine, că ultimul termen de depunere a lucrărilor la acest concurs este 1 octombrie 1968.

Lucrările, care vor trebui să se integreze profilului societății, vor fi trimise numai prin intermediul filialei sau subfilialei al cărei membru este autorul, fără semnătură. Fiecare lucrare va purta un motto, pus și pe plicul închis expediat o dată cu lucrarea, în care se vor afla numele și adresa autorului. Lucrările astfel expediate de filială vor trebui să nu fi fost comunicate, publicate sau făcute cunoscute anterior sub nici o formă.

Rezultatele, stabilite de o comisie formată din academicieni, profesori universitari și alți specialiști, se vor publica pînă la 31 decembrie a. c. Se vor acorda cîte un premiu I, II și III și mențiuni în bani, iar lucrările, în măsura posibilităților, vor fi publicate.

Membrii societății doritori a participa la acest concurs pot obține date suplimentare de la secretariatul filialei căreia îi aparțin.

Cerc de prim ajutor

Constatînd, încă de la sfîrșitul anului școlar trecut, cînd a trebuit să explice elevilor de clasa a VII-a noțiunile de prim ajutor, interesul acestora pentru problemele prezentate, profesoara Minodora Ursuleanu de la Liceul „Traian Vuia" din Făget, județul Timiș, și-a propus ca, o dată cu începerea noului an școlar, să înființeze cu elevii din clasele la care predă biologia un cerc de prim ajutor. În acest scop a luat legătura cu medicul școlii și cu medicul de circumscripție, care o vor ajuta să procure medicamente și instrumentarul medical necesar activității cercului și vor asigura totodată orientarea tematicii ședințelor acestuia, organizarea diferitelor activități etc.

Roadele excursiilor vacanței

Excursiile, drumețiile, vizitele, corespondențele cu întreprinderile au oferit pionierilor din orașul Brăila posibilitatea de a aduna un bogat și variat material didactic. Bunăoară elevii Școlii generale nr. 19 din Brăila, în urma unor excursii organizate în Munții Bucegi, la castrul roman de la Barboși, precum și prin participarea directă la săpăturile șantierului arheologic Brăilița cît și printr-o strînsă colaborare cu Muzeul de istorie și științele naturii, au procurat numeroase materiale, care, completate cu cele confecționate de elevi, au făcut posibilă alcătuirea unui micro-muzeu școlar cu trei secții : istorie, etnografie, geologie. Muzeul cuprinde materiale arheologice, țesături și ceramică românească, încrustații în lemn.

De asemenea, la Școala generală nr. 1, ca urmare a strădaniei entuziaste a copiilor, s-a alcătuit o frumoasă colecție numismatică formată din monede emise în țări și perioade diferite.

Bogate materiale didactice au fost procurate și de pionierii de la școlile generale nr. 4, 6, 7, 16, 25, care au întocmit albume cu imagini din țară utile la orele de geografie și istorie, în special la clasele mai mici.

Cu prilejul excursiilor, drumețiilor și vizitelor, elevii și-au procurat piesele necesare alcătuirii unor colecții de roci, metale, specii de lemn, ierbare, insectare, semințe, foarte necesare la orele de chimie, geografie, științele naturii. Pentru completarea acestor colecții a fost deosebit de utilă și corespondența purtată cu pionierii din alte regiuni sau din alte țări. Din schimbul de ilustrate, pionierii de la școlile generale 6, 1, 17, 22 și 23 și-au alcătuit albume și panouri cu teme ca : „Monumente ale naturii", „Valea Prahovei", „Litoralul românesc" etc.

Elevii Școlii generale nr. 2 au valorificat corespondența stringînd vederi din localitate și trimițîndu-le unui colecționar — muncitor miner — din Baia Mare care solicitase acest lucru în schimbul unor mostre de roci ce constituie în prezent un foarte util material documentar.

Prof. CORNELIU IFRIM
Consiliul municipal
al organizației pionierilor
Brăila

seco ven țe

OPINII

UN CÎMP DE CUNOȘTINȚE NEEXPLORAT ÎN ȘCOALĂ

INTERFERENȚA RAMURILOR ȘTIINȚEI

• Este oare operantă o pregătire compartimentată și stratificată ? • Domenii de interferență care se constituie ca noi ramuri științifice • Între scala redusă a disciplinelor clasice și ampla extensie a informației științifice contemporane • Trecerea de la acțiune la interacțiune presupune studierea domeniilor științifice interdisciplinare

Imaginea clasicului elev premiant, posesor al notei maxime la toate materiile, produs efectiv al unei binecuvîntate sîrguințe dar nu și neapărat purtător al vreunui talent deosebit pentru una dintre ele, a suscitat, de-a lungul timpului, diverse analize. Psihologia, pedagogia și anuarele școlare s-au ocupat, fiecare în felul lor, de cazul acelor străluciți nedecișii care, cotați cu media „zece" la toate disciplinele ultimului an școlar, puși în fața problemei unei alegeri pentru viață, nu știau la ce anume să se oprească din pricina iluziei că sînt buni la orișice. Desigur, este departe de noi intenția de a critica atitudinea elevului care prin studiul realizat la gradul celor mai meritorii eforturi ajunge să aibă notele cele mai mari la cît mai multe obiecte de învățămînt.

Încercînd însă să pătrundem în conținutul culturii date de școală pe treptele fiecărei clase și presupunînd că am ales pentru investigația noastră posibilitățile unui elev dintre cei care au asimilat, în mod absolut satisfăcător cuprinsul tuturor disciplinelor, nu se poate să nu ne impresioneze, în mod izbitor, rigida compartimentare a cunoștințelor acestuia. Am putea compara ceea ce găsim în cultura elevului cu niște cuprimate de cunoștințe, distribuite riguros pe discipline școlare: aici fizica, dincolo chimia, dincoace matematica, aici geografia, dincolo istoria sau științele naturale etc. Putem constata existența tuturor acestor cunoștințe, le putem cîntări pe fiecare în parte dar rareori le putem amesteca între ele sau însuma în vreo legătură. Compartimentat acumulate, cunoștințele se depozitează compartimentat în memoria și judecata elevului care le reproduce corect la întrebările puse de profesor dar, de cele mai adeseori, în afara marii conexiuni dintre ele.

Viziunea aceasta corespunde, de altfel, nu numai stratificării pe orizontală sau pe verticală a categoriilor de cunoștințe acumulate de elev, dar și unei concepții pe care, oarecum automat, și-o formează acesta despre natura și structura propriei sale culturi și a culturii în general, o imagine „sui generis" în care totul este alcătuit din elemente suprapuse, care nu se pot amesteca între ele fără a se altera sau uneori chiar exclude. De aici raportul de contrarietate nedialectică existent adesea între unele cunoștințe din cultura elevului, ca de pildă între cunoștințele de matematică și acelea din domeniul limbii și literaturii ori cunoștințele de biologie și cele de istorie, raport care, firesc, nu corespunde realității, dar pe care elevul îl înțelege astfel, fiindcă pentru el disciplinele nu prezintă suficiente legături între ele.

În același timp pe planul general al evoluției științei, în procesul de dezvoltare se manifestă tendințe cu totul noi și de deosebită importanță. Între anumite ramuri ale științei apar tot mai frecvent raporturi și interferențe care dobîndesc o viață proprie și caracterul de ramură științifică nouă și chiar de știință deplin constituită. Astfel au apărut științele interdisciplinare care întind punți de strînsă legătură între patrimonii științifice ce pînă nu de mult păreau fără nici o legătură între ele. Lingvistica matematică sau cibernetica sînt în această privință exemple dintre cele mai pregnante.

Elevul a aflat de aceste științe dar prin intermediul școlii nu ajunge în contact cu ele. Și de data acesta, așa cum se întîmplă cu contactul dintre cultura lui și noile ipoteze ale științei moderne, informația îi este servită de revista tehnică sau de popularizare a științei, de cartea de informare științifică ; în nici un caz de manualul școlar. La biologie, compartimentarea clasică a materiei, îl familiarizează pe rînd cu marile ramuri ale regnurilor naturii și face puțin loc unei tratări comparatiste, cu tendințe de interpretare a faptelor la un nivel de generalizare. Ca urmare, din procesul de informare al tînărului din liceu scapă o serie de probleme esențiale ale biologiei moderne comune atît botanicii cît și zoologiei. Elevul învață desigur despre substanța vie, aflînd lucruri de bază privind structura naturii, dar nu-și formează în măsura necesară conceptul de **auxologie**, adică complexul de informații despre dezvoltarea și creșterea organismelor **Embriologia chimică** știință care permite cercetarea embriogenezei într-o perspectivă care înlesnește înțelegerea evoluției vieții și ale cărei progrese au condus la precizarea rolului acizilor nucleici în procesele de creștere celulară, diferențiere, dezvoltare și regenerare biologică, nu este nici măcar amintită în manualele de liceu. **Cibernetica dezvoltării**, ramură științifică care permite înțelegerea faptului că morfogeneza este un proces autoreglabil, scapă și ea atenției, așa după cum nici biochimia sau matematica eredității nu fac parte din bagajul informațional al disciplinelor biologice la scara problemelor studiate în liceu. Marile legături dintre ritmurile biologice și timpul organic, cu relevarea rezultatelor aplicării matematicii în studiul bioritmurilor, ca să nu vorbim de bioritmuri propriu-zise, ies și ele în afara informației oferite în cadrul liceului, deși nu lipsesc din cuprinsul oricărei cărți de popularizare a științelor naturale, scrise la nivelul de înțelegere a unui adolescent de 15—16 ani. Oare de ce aceste cunoștințe și altele de același fel, esențiale pentru înțelegerea modernă a unor științe, sînt ostracizate de programele liceului ? Răspunsul este, după părerea noastră, destul de ușor de formulat : pentru că ele fac apel la domeniile de interferență ale unor ramuri științifice rigid conturate în programe și manuale și solicită imagini noi, care în multe cazuri nu ar putea să fie realizate fără o spargere prealabilă a „clișeelor" fixate în cadrul programelor școlare, chiar dacă acestea au fost substanțial modernizate. Considerații analoage s-ar putea face și pe marginea problemelor lingvisticii matematice, ale informaticii etc. De altfel nu se bucură în școală de atenția cuvenită nici domenii de interferență — care au dobîndit de o bună bucată de vreme statut de știință independent constituită, așa cum sînt, de pildă, chimia fizică, chimia nucleară sau fizica nucleară, bionica, astrofizica etc.

Fără îndoială, ar fi greșit să considerăm că fiecărei noi științe, abia constituite, i se cuvine de drept rangul de obiect de învățămînt într-o anumită clasă a liceului. Dacă s-ar putea eventual pune această problemă pentru unele materii ca, de exemplu, pentru chimia-fizică, pentru cibernetică ori poate pentru informatică, pentru multe alte „discipline de graniță" lucrurile ar putea fi rezolvate în cadrul unor capitole special consacrate lor, în cadrul ramurii științifice din care s-au desprins ori cu care sînt în cea mai strînsă legătură. S-ar umple astfel o lacună serioasă din cultura elevilor, s-ar lărgi posibilitățile de formare a lor completîndu-se, în același timp, amplul tablou al conținutului școlii moderne, în vederea punerii lui de acord cu extinderea informației științifice cotidiene.

Știința a deschis secolului nostru orizonturi practic lipsite de hotar, perspective greu de bănuit doar cu puțini ani mai înainte. În lumea infinitului mic, ca și în universul macromolecular, în sfera fenomenelor din natură petrecute la tot pasul, ca și în imensul domeniu al cosmosului, interacțiunile forțelor prezente dau fiecărui proces o complexitate ce nu mai poate să încapă în tiparul unilateral al explicației date de vechile ramuri ale științei. Acțiunea nu mai e acțiune pur și simplu, ci devine raport, adică interacțiune, iar studiul competent al interacțiunilor nu-l mai poate realiza una sau alta dintre ramurile științei, în sertarul căreia fenomenul nu încape decît pe jumătate sau pe sfert. Știința de interferență devine singura apta să permită studiul complex al acestor interacțiuni. Apare deci evident că fie cu voia, fie fără voia noastră, se apropie momentul promovării științelor de interferență alături de disciplinele clasice. Firește, a acelor științe de interferență care pot și trebuie, așa după cum am mai arătat, să intre ca discipline în planul de învățămînt sau ca teme distincte în diferite programe analitice. Problema alegerii și a dozării conținutului unor asemenea noi discipline nu este simplă. Fără îndoială însă că, din jalonarea perspectivelor de viitor ale predării științelor în liceu, nu va trebui să lipsească o încercare de judicioasă rezolvare a acestei probleme.

D. TODERICIU

CRITERII

Un important criteriu pentru repartizarea elevilor, la începutul anului școlar în clasele a IX-a îl constituie și limba străină studiată în clasele V-VIII, precum și anul de studiu — începători și avansați

Această împărțire pe limbi și ani de studiu, care dă multă bătaie de cap spre a se realiza clase omogene, se dovedește, pînă la sfîrșit, o muncă zadarnică, sau aproape. Abia închegate, efemerele colective ale elevilor din clasele a IX-a se destramă în anul următor, cînd clasele se grupează în realiste și umaniste, după unicul criteriu al liberei opțiuni. Și astfel, din punctul de vedere al limbilor străine ne trezim cu clase eterogene : începători (cu un an de studiu al limbii străine), alături de cei care au studiat-o 4—5 ani. Ce avem de făcut în astfel de situații ? Dacă începătorii sînt mai numeroși, „retrogradăm" pe avansați, iar dacă, dimpotrivă, predomină avansații îi „ridicăm în grad" pe începători. Caracterul de compromis — cu multe implicații psihopedagogice — al acestei „soluții" este și mai evident cînd între începători și avansați există un raport de egalitate numerică. Ar trebui ca cineva să se ocupe de rezolvarea acestei probleme.

Sînt de spus unele lucruri și despre elevii „avansați". Este adevărat că mulți dintre acești elevi au cunoștințe destul de solide cu privire la limba modernă pe care au studiat-o timp de 3—4 ani. Există însă, printre ei, și unii care sînt departe de a fi la nivelul cerut de programa școlară. Motivul ? Ei au învățat limba franceză — să zicem — cu profesori (de obicei în fiecare an altul) care au avut acest obiect „în completare". Există, într-adevăr, o categorie de elevi „avansați" care au studiat franceza cu profesori de chimie, de științe naturale, desen ori gimnastică. Chiar cînd aceștia sînt animați de toată bunăvoința este ușor de înțeles că nu pot obține rezultate prea bune. Și mai rău stau lucrurile cînd limbile moderne sînt predate în clasele V-VIII de la școlile generale de suplinitori fără studii superioare. Ca urmare profesorii care predau limbile moderne în liceu trebuie să se ocupe întîi de revederea cunoștințelor acestor elevi avansați numai în aparență, să înlăture din pregătirea lor o seamă de deformații fonetice și lexicale, pentru ca abia apoi să înceapă să-i formeze.

Soluția de natură să ducă la remedierea acestor serioase carențe constă, după noi, în creșterea numărului de locuri la facultățile de limbi străine, în înființarea de noi facultăți de limbi străine la institutele pedagogice și în obligativitatea unei limbi străine, ca materie secundară, pentru studenții facultăților de filologie. *Dar acestea sînt soluții de perspectivă. Ce-i de făcut acum ? Ar fi indicată, după părerea noastră,* organizarea unor cursuri de perfecționare, pe plan local, obligatorii pentru toate cadrele necalificate care predau limbile moderne.

Prof. FLORIN ANGHEL

Jurnal din prima săptămînă de școală

(Urmare din pag. 1)

diată. Vor trebui desigur depuse încă și în viitor eforturi pentru o deplină rezolvare a acestei probleme, direct legată de nivelul calitativ al învățămîntului.

Pentru o ilustrare mai convingătoare a stringenței unor soluții operative în această direcție este, credem, semnificativ cazul orelor de fizică și chimie. Acestea sînt discipline la care în multe școli rezultatele obținute în predare n-au fost la înălțimea celorlalte obiecte. Explicația este dată de fenomenul de pulverizare a catedrelor respective. Astfel, nu puține sînt cazurile în care fizica și chimia sînt predate de profesori de științe naturale, matematică etc., cărora li s-a rotunjit astfel catedra în școala respectivă. Este desigur un avantaj ca un profesor să funcționeze într-o singură școală, dar în nici un caz cu prețul sacrificării unor importante discipline școlare.

Intense preocupări privind perfecționarea

Deși vacanța pe care abia am depășit-o a fost caracterizată prin frecvența acțiunilor de perfecționare a corpului didactic, aceste preocupări sînt prezente și acum pe agenda de lucru a inspectoratelor școlare județene, aflîndu-se înscrise și în planurile majorității școlilor.

Printre acțiunile de perfecționare și lărgire a informației de specialitate și pedagogice pe care le va întreprinde inspectoratul școlar județean Ialomița, cîteva ni s-au părut în mod special demne de atenție. Astfel, se preconizează ca în paginile ziarului local „Tribuna Ialomiței" să fie publicată, săptămînal sau chiar bisăptămînal, în colaborare cu colectivul redacțional, o rubrică substanțială de actualitate pedagogică și recomandări bibliografice de specialitate. De asemenea, inspectoratul școlar a recomandat, la consfătuirile cadrelor didactice și la instructajele speciale cu directorii școlilor, să se realizeze săptămînal în școli o scurtă informare bibliografică asupra unor lucrări din domeniul literaturii pedagogice și științifice recent apărute și asupra unor articole interesante din presa de specialitate.

Un procent sporit din sumele afectate achiziționării de lucrări literare va fi dirijat către procurarea literaturii pedagogice și de specialitate necesară informării învățătorilor și profesorilor, întărindu-se în mod special „zestrea" de asemenea lucrări în unele școli cum sînt Liceul din Fetești, Liceul nr. 2 din Călărași sau Școala generală din Săveni, unde se urmărește crearea unor cercuri pedagogice model, a căror activitate să depășească limitele unităților respective, cuprinzînd în întregime cadrele didactice din localitate.

La inspectoratele școlare — randament sporit

Ne-a apărut evident, pe parcursul investigațiilor pe care le-am întreprins asupra forței de „demaraj" a unităților școlare în actualul an de învățămînt, că inspectoratele județene — depășind unele carențe inerente începutului — funcționează cu randament sporit. Această trăsătură pozitivă se constată mai pretutindeni în modul cum s-au îngrijit organele județene ale învățămîntului de asigurarea mijloacelor materiale menite să asigure condiții pentru perfecționarea procesului instructiv-educativ.

În județul Ialomița, de pildă, inspectoratul a manifestat o deosebită preocupare pentru înzestrarea școlilor cu material didactic. Primind pînă în prezent aparate, planșe și alte materiale în valoare de 1 080 000 lei din comanda de 1 600 000 lei efectuată pentru acest an (ar trebui urgentate livrările !) inspectoratul le-a dirijat cu precădere, către școlile mai neglijate din acest punct de vedere în trecut, așa cum sînt școlile din Grindu, Ciocănești sau Valea Ciorii.

— Problema numărul 1 în ceea ce privește asigurarea condițiilor materiale pentru modernizarea predării în școlile județului nostru — ne-a spus tovarășul inspector șef **Titus Nițu** — se referă la spațiul special destinat utilizării materialului didactic, mai precis spațiul laboratoarelor. Avem unele școli cu laboratoare model, ca de exemplu Liceul nr. 2 din Călărași. Trebuie spus însă că pe ansamblul școlilor din județ am moștenit o situație deficitară în această privință. Un pas hotărîtor în remedierea ei se va putea întreprinde o dată cu realizarea planului de noi construcții și extinderi de școli. Conform prevederilor acestui plan într-un număr de 49 de unități școlare de pe cuprinsul județului Ialomița, o dată cu lărgirea spațiului de școlarizare necesitată de trecerea la generalizarea învățămîntului de 10 ani vor fi realizate și săli pentru laboratoare, iar în municipiul Călărași, prin construirea unor noi școli generale și rearondarea circumscripțiilor școlare vor fi asigurate spații pentru laboratoare în toate celelalte școli generale.

Ne bucurăm că foarte curînd va fi finalizată o altă acțiune pe planul modernizării formelor de predare : peste 2—3 săptămîni va intra în circuitul permanent de lucru filmoteca județeană, de la care școlile își vor putea procura o gamă variată de filme didactice necesare ilustrării lecțiilor.

În aceeași sferă de preocupări se impune ca atenția inspectoratului școlar al județului Ialomița să se îndrepte către redistribuirea între școli a materialului didactic. Raidul întreprins de noi în acest județ a arătat clar că, în timp ce la unele școli, cum sînt școlile generale din Grădiștea și Ciocănești sau Liceul din Căzănești, există încă serioase carențe de material didactic (lipsesc mai ales materiale pentru clasele mici și aparate pentru demonstrații de mecanică și electrotehnică) în alte școli asemenea materiale se află în stocuri supranormative. Lipsesc, de asemenea, planșe de științe naturale și istorie, dar în această privință simpla redistribuire nu va rezolva decît în mică măsură problema. Se cere un efort susținut, în primul rînd din partea Editurii didactice și pedagogice, pentru reeditarea planșelor existente și editarea unui număr mai mare de noi materiale de acest fel.

OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII

PE MARGINEA EXAMENELOR DE DEFINITIVAT

Moment emoționant

Ne-am obișnuit să ne bucurăm de succese, dar mai ales să chibzuim cum să prevenim insuccesele, cum să corectăm efectele lor, atunci cînd s-au produs.

Nu vom evoca aici pe cei care au solicitat și obținut în chip remarcabil gradele didactice, deși ne-ar plăcea să subliniem vibranta tensiune a elevilor de clasa a IV-a, conștienți că dau și ei un examen alături de minunata lor învățătoare, Angela Cazimir din București, în timpul inspecției speciale pentru acordarea gradului I; deși am dori, nu vom urmări cum lucrează în prezent foștii elevi de la liceul și institutul pedagogic din București ai profesoarei de pedagogie, Maria Popescu, pătrunsă încă de pe atunci de marea responsabilitate a învățătorului; nu vom adînci nici finețea lecțiilor de psihologie și logică ale profesorului Crivăț din Pitești, adevărat laborator al dezvoltării flexibilității gîndirii și spiritului de investigație ; nu ne vom opri nici asupra răspunsurilor foarte bune date, la recentele examene de definitivat, de tineri învățători ca Mița Datcu, Costache Frigioiu, Manole Anghel (jud. Brăila), Ana Vișan (jud. Ialomița) și atîți alții din toate județele țării. Nu vom vorbi nici despre munca rodnică a unor inspectorate școlare, care explică și prezentarea în număr mai mare la examene (de exemplu, în județul Argeș s-au prezentat peste 180 de învățători). Ne vom concentra asupra unor aspecte care pun probleme deosebite.

Un număr relativ mare de candidați au obținut la lucrarea scrisă note sub șase, pentru că au tratat cu totul insuficient și tema de literatură și pe cea de gramatică. De asemenea, destul de mulți au obținut note sub limită la matematici, vădind lipsuri elementare în pregătire.

Care să fie oare cauzele?

După părerea mea, există un șir întreg de cauze, un lanț în care prima verigă ar fi, fără îndoială, calitatea muncii învățătorului pe care acești candidați l-au avut ei înșiși cînd erau în clasele I—IV. Semnificativ mi se pare faptul că, întrebați fiind, nici unul nu și-a adus aminte numele învățătorului lor („Au fost mai mulți", „Nu mai știu"). Ar urma apoi alte cauze ca: modul de predare a limbii române și matematicii în clasele V—VIII, modul cum au fost selectați și pregătiți în liceul pedagogic sau în institutul pedagogic, exigența (mai curînd lipsa de exigență) cu care a fost efectuată inspecția specială, modul cum s-a desfășurat studiul individual, în timpul pregătirii pentru obținerea definitivatului, exigența comisiilor de definitivat din ultimii ani.

Sînt necesare cîteva cuvinte despre această ultimă cauză; ea trece de limitele simplei prezențe a învățătorului la examen. Comisia nu poate să nu-și reprezinte viu cei 30—40 de copii ai învățătorului slab, ochii lor avizi de cunoaștere, greșelile de limbă, de judecată, deprinderea tristă de a pune la lucru memoria mecanică și nu propria gîndire, atîtea alte greșeli și lacune care se înscriu în mintea copiilor, ca pe un ecran ce păstrează totul, pentru totdeauna. De multe ori împotmolirea copiilor în clasa a V-a se datorește slăbiciunilor învățătorului.

Pentru această categorie specială de examinați, biletele de examen au și o semnificație neexprimată, adînc implîntată în viitor: cîți, din numărul mare al copiilor vioi, cu multe posibilități inițiale, de la sate, intră în școli postgenerale, cîți termină, la cursuri de zi universitatea, cîți au fost îndreptați spre profesii de înaltă tehnicitate care cer imperios creativitatea gîndirii.

Sprijinul principal al copiilor de la sate este învățătorul. De aceea el trebuie să fie mult ajutat în toate verigile pregătirii lui — și mult prețuit.

Căutînd cauzele rezultatelor slabe, se constată că din lotul candidaților respinși la examen, care formează obiectul analizei noastre, 26 la sută au frecventat școala pedagogică de 6 ani, 8 la sută au frecventat institute pedagogice, curs de zi (din aceștia numai doi candidați au pierdut examenul), iar 66 la sută au fost inițial necalificați și s-au calificat la cel mai apropiat institut pedagogic de doi ani, fără frecvență; majoritatea s-au pregătit în grabă în preajma examenelor, interesați să obțină doar o notă de trecere și uitînd, peste o zi sau două, îngrămădirea nesistematizată de cunoștințe. Din această categorie, peste 31 la sută au fost respinși; unii se prezentau a doua sau a treia oară. Aceasta nu înseamnă, firește, că sînt slabi toți candidații care au obținut diploma de învățător fără a frecventa cursurile de zi. Mulți însă n-au putut face față exigențelor examenului.

După părerea mea, din ansamblul cauzelor amintite, unele pot fi preîntîmpinate și înlăturate prin munca temeinică a inspectoratelor școlare. Ne gîndim mai ales la calitatea inspecției speciale și la îndrumarea studiului individual al învățătorilor.

Din compararea — tot la lotul amintit — a mediilor examenului cu cele ale inspecției speciale, se observă că acestea din urmă sînt aproape totdeauna mai mari. De asemenea, toți cei respinși au avut medii mari la inspecția specială.

Se discută de mulți ani în jurul exigenței scăzute la inspecția specială, a valorii pe care aceasta ar trebui s-o aibă. Credem că ponderea inspecției speciale n-ar trebui să scadă ; ea constituie totuși verificarea în practică a capacităților învățătorului și este, normal ca rezultatele obținute la locul de muncă să fie hotărîtoare. Soluția constă, după părerea noastră, în îmbunătățirea calității inspecției speciale, posibilă în forma organizatorică actuală a inspectoratelor școlare județene. Îmbunătățirea calității inspecției speciale se poate obține pe deoparte datorită existenței în fiecare județ a unor inspectori de specialitate calificați și competenți, iar pe de altă parte datorită faptului că aceștia pot efectua inspecțiile de-a lungul celor trei trimestre ale anului școlar. Ar fi deci posibilă eșalonarea fiecărei inspecții speciale pentru definitivat în trei etape, sau cel puțin în două. S-ar putea da lucrări de control, s-ar alcătui procese verbale ultimul conținînd o caracterizare mai amplă și consemnînd media obținută la activitatea instructiv-educativă și social-culturală. Ar fi bine ca tema lucrării de control să se dea și într-o clasă martor a unui învățător cu experiență pozitivă, din școală sau din comună, lucrările fiind corectate de aceeași persoană; asistențele la inspecția finală să se facă la cel puțin șase ore; în timpul inspecției să nu se urmărească numai metodele de predare, dar și cele de învățare, în special capacitatea de muncă independentă a elevilor în clasă, pașii pe care ei reușesc să-i facă în rezolvarea dificultăților, calitatea și nivelul gîndirii și memoriei lor.

Cele trei etape ale inspecției speciale s-ar putea asocia cu îndrumarea studiului individual, purtîndu-se o discuție consultativă atît asupra bibliografiei studiate, cît și asupra metodelor, ritmicității studiului, a timpului de care dispune învățătorul.

Prin gruparea învățătorilor dintr-o comună sau între comune foarte apropiate, li s-ar putea da candidaților consultații și mai ales lucrări practice de ortografie, punctuație, stilistică, analize gramaticale și literare, rezolvări de probleme și de exerciții : învățătorii înscriși la definitivat ar fi astfel ajutați individual în direcțiile în care au cele mai multe deficiențe, parcurgîndu-se, în același timp, o parte din programa de studiu. Colectiv în cele 3 săptămîni de lecții și consultații în aprilie și în august, candidații ar primi informări ample mai ales asupra aspectelor noi, dificile din cadrul specialităților de examen, intercalîndu-se și continuarea exercițiilor practice, eventual pe seminarii.

Acest ajutor multilateral din partea I.P.C.D. și a inspectoratelor școlare nu infirmă adevărul că studiul individual rămîne esența perfecționării muncii proprii. Inspectorii pot îndruma directorii școlilor să sprijine această activitate a cadrelor didactice care solicită grade în învățămînt, mai ales definitivatul. Să nu le dea sarcini peste măsură, sub cuvînt că altfel nu ar putea primi notă de trecere la activitatea social-culturală. Nu subapreciem această latură a muncii învățătorului, deosebit de valoroasă. Dar el trebuie să fie, în primul rînd, un bun pedagog, cu o temeinică pregătire de specialitate, ideologică și politică.

Exigența mai mare la examenele de definitivat va stimula studiul individual, aprecierea obiectivă la inspecțiile speciale. În orice caz trebuie să se înțeleagă că aceste examene au nu numai un caracter de consacrare, dar și unul de selecție.

IOANA IONESCU

Meridiane

Dialog internațional pe tema educației părinților

La începutul acestei luni am participat ca invitat la Liubliana, în R.S.F. Iugoslavia, la un colocviu internațional cu tema **„Probleme privind integrarea individului și a grupului familial rural în mediul urban"**. La lucrările acestui colocviu, organizat de către Federația internațională pentru educația părinților și educatorilor (președinte **André Isambert**), în colaborare cu Uniunea prietenilor tineretului și cu Consiliul pentru educația și protecția copiilor din Iugoslavia (președinte **Olga Vipotnik**), au participat un număr de 90 de pedagogi, psihologi, sociologi, scriitori pentru tineret, ziariști etc. din țara gazdă, ca și din Algeria, Anglia, Belgia, Brazilia, Congo, Franța, Italia, Iran, Polonia, România, Ungaria, Tunisia, S.U.A., Venezuela.

Federația internațională pentru educația părinților și educatorilor a luat ființă în aprilie 1964, întrunind la acea dată reprezentanți ai unor asociații din 25 de țări. Adunarea generală constitutivă a avut loc, din inițiativa „Școlii părinților și educatorilor" din Paris, la Centrul internațional de studii pedagogice din Sévres (Franța), unde a fost fixat și sediul federației. În prezent, aceasta cuprinde asociații reprezentînd 41 de țări din diferite continente ale globului. Ea este recunoscută de către UNESCO și Consiliul Economic și Social al Națiunilor Unite ca organizație internațională neguvernamentală, beneficiind de un statut consultativ și avînd cu aceste organizații relații de informare și de consultare.

Așa cum se arată în Statutul său, federația are ca scop să studieze problemele esențiale ale familiei contemporane în contextul evoluției rapide a condițiilor de existență și a ideilor; să sprijine școlile pentru părinți sau alte organisme care se ocupă de educația familială în adaptarea metodelor experimentale la trebuințele fiecărei țări în scopul de a informa și de a ajuta pe părinți în activitatea lor educativă; să cerceteze, să studieze și să confrunte principii și metode ale educației familiale în cadrul unei educații permanente; să orienteze această educație spre dezvoltarea unui spirit de înțelegere, de cooperare internațională și pace; să coordoneze eforturile școlilor pentru părinți din diferitele țări și ale instituțiilor similare cu eforturile marilor organizații internaționale guvernamentale și neguvernamentale. Pentru îndeplinirea acestor obiective, federația a sprijinit organizarea unor contacte între specialiști în problema educației părinților, organizarea unor studii, cercetări, seminarii, editarea unor publicații și a unor lucrări pe această temă.

De asemenea, ea elaborează materiale ce pot fi utilizate în educația părinților — filme, discuri, emisiuni televizate, afișe etc. — și se preocupă de difuzarea rezultatelor obținute prin publicații, prin mijloacele audio-vizuale și prin organizarea unor expoziții.

Congrese, colocvii și seminarii organizate de federație reunesc experți din diferite ramuri științifice și specialiști în problemele de educație a părinților din diferitele țări, promovarea rezultatelor cercetării științifice în problemele familiei constituind o bază solidă a întregii activități a acestei organizații. Astfel de congrese și colocvii au avut loc la Bruxelles (22—27 mai 1965), cu tema: „Transformările și dificultățile actuale ale relațiilor și a educației familiale în diferitele țări", la Tunis (18—23 oct. 1966), cu tema „Relațiile de autoritate în familia magrebină", la Dakar (27 martie — 1 apr. 1967), cu tema „Evoluția relațiilor familiale în Africa Neagră". După colocviul din acest an, desfășurat la Liubliana, este prevăzut, pentru aprilie 1969, un simpozion care se va desfășura la Leeds, în Anglia pe tema: „Formarea în vederea educației părinților".

Pentru a ne face o idee, fie și sumară, asupra rezultatelor activității depuse de federație, este suficient să arătăm că încă în primul ei an de existență a fost organizată o conferință generală avînd ca subiect „Transformările și dificultățile relațiilor și educației familiale într-o lume aflată în evoluție rapidă". La această conferință, la care au participat delegați din 41 de țări, au trimis de asemenea reprezentanți toate marile organizații internaționale.

O scurtă incursiune în istoria științelor despre om în ultimul secol arată că educația părinților este un fenomen social relativ recent. El a apărut la finele secolului trecut, într-o etapă în care progresele obținute de psihologie permiteau să se abordeze din punct de vedere științific dezvoltarea copilului și a relațiilor sale familiale, în vederea elaborării unei psihologii a familiei adaptate la evoluția lumii moderne. În ultimii douăzeci de ani dezvoltarea accelerată a științelor și a tehnicii a tulburat adînc structurile și condițiile de existență a familiei. Procesul mereu mai rapid al industrializării antrenează urbanizarea populației care, la rîndul său, duce la accentuarea procesului de disociere a vechilor grupe familiale. Totodată cuceririle medicinii moderne, noul statut al femeii în societatea contemporană și alte modificări asemănătoare determină și modificarea structurilor și a diferitelor funcții interne ale familiei. Dacă adăugăm aici tendințele dezvoltării învățămîntului actual spre o educație permanentă, pe tot parcursul vieții omului, ca și condițiile cu totul noi ale organizării odihnei și a timpului liber, cu implicațiile directe oferite de mass-media care, la rîndul său, suferă modificări esențiale datorită evoluției tehnicii din zilele noastre avem, fie și sumar, un tablou al marilor probleme ce se pun familiei, educației părinților în societatea contemporană.

Asemenea probleme cuprinzătoare au făcut obiectul discuțiilor și la colocviul de la Liubliana. Specialiștii din țara gazdă — pedagogi, psihologi, sociologi — au prezentat comunicări pe teme ca: „Integrarea tinerilor care vin de la țară la oraș sau în centrele industriale, pentru învățătură sau muncă" (autori **Pavel Kogey, Jan Makarovič, Bernard Stritih**); „Poziția mamei și a copilului într-o familie din Bosnia — Hertegovina — în care tatăl muncește în străinătate" (autori **Branko Majusevič** și **Husref Teparič**); „Aspirațiile și dorințele tinerilor rurali în raport cu viața în oraș" (autor dr. **Mladen Svonarevič**). Doi reprezentanți ai Centrului Național de cercetări științifice din Franța (**Nicole Aboud** și **Nicole Eizner**) au prezentat o comunicare privind problemele psihologice ale migrației tinerilor de la sat la oraș. A reținut de asemenea atenția comunicarea profesorului francez **Henri Bissonier**, avînd ca subiect: „Fenomene de inadaptare, în relațiile lor cu urbanizarea". Dr. **L. Franciszek Jakubzak**, din partea Centrului de studiu al regiunilor industrializate al Academiei de Științe din Polonia, a prezentat comunicarea „Procesul integrării populației rurale într-un oraș în plină industrializare". A suscitat interes și comunicarea „Integrarea părinților imigrați într-o comunitate din provincia Milano", elaborată de **Vincenzo Cezareo** și **Roberto Moscati** pe baza unor cercetări întreprinse de către „Școala părinților" din Milano. Alte comunicări s-au referit la probleme ca: „Tinerii migranți ai triburilor nomade din Iran" (autor dr. **Asseli Khonsari**); „Tineretul și schimbările socio-culturale în Africa Neagră" (autor **M. Bekombo**); „Contribuții la studiul cauzelor separării părinților de copiii lor la imigranți dintr-o țară în curs de dezvoltare din America de Sud" (autor dr. **Lya Imber de Coronil** — Venezuela): „Problemele imigranților veniți în zonele industriale din Anglia din țările de dincolo de mare" (autor dr. **Elisabeth Preston**).

Comunicarea prezentată de delegatul român (autori prof. dr. **Petre Bărbulescu** și **Costin Ștefănescu** — cercetători la Institutul de științe pedagogice) a avut tema: „Cercetări socio-pedagogice privind procesul de urbanizare în zona periurbană a orașului Pitești". Comunicarea se înscrie pe o arie mai largă a preocupărilor din ultimul an al secției „Educație" — sectorul „Educația adulților" — din Institutul de științe pedagogice, avînd ca obiectiv, în această etapă, pregătirea tineretului pentru viața de familie. La această cercetare, cu caracter interdisciplinar, participă pedagogi, psihologi, sociologi, medici etc. de la Institutul de științe pedagogice, din unele unități ale Academiei Republicii Socialiste România, de la Centrul de cercetări pentru problemele tineretului, de la Universitatea București și de la Institutul de igienă.

Dezbaterile vii și constructive, atît în ședințele plenare cît și în cadrul secțiilor colocviului, au contribuit la clarificarea unor probleme fundamentale privind evoluția familiei și necesitatea educației părinților în condițiile actuale. Ele au deschis noi porți spre cercetări complexe și soluționări cît mai judicioase în problemele puse în discuție.

În cadrul comunicării prezentate și al discuțiilor purtate în secția la care am participat activ, în ședințele plenare ale colocviului (mi s-a făcut și cinstea de a mi se încredința conducerea uneia din aceste ședințe), ca și în emisiunea organizată pentru radiodifuziunea franceză, la care am participat alături de alți delegați, am avut prilejul de a expune punctele de vedere ale cercetătorilor din țara noastră asupra problemelor puse în discuție, de a prezenta propuneri cu privire la obiectivele și metodologia cercetărilor în problemele familiei, de a informa asupra realizărilor din țara noastră în acest domeniu.

Prin schimbul bogat de păreri, prin relațiile directe stabilite între diferiți specialiști în probleme de educație — toate acestea în cadrul unei atmosfere de stimă și respect reciproc, care s-au datorat în primul rînd organizatorilor — colocviul de la Liubliana se înscrie pe linia unor manifestări științifice internaționale de un prestigiu deosebit.

Prof. dr. PETRE BĂRBULESCU

Aspect din timpul unei pauze a lucrărilor colocviului de la Liubliana. În dreapta, prof. André Isambert, președintele Federației internaționale pentru educația părinților și educatorilor.

— Stop! Pe aici nu se traversează! Patrulele școlare veghează cu răspundere asupra respectării regulilor de circulație de către colegii lor.

Grijă pentru viața copilului

Cîteva fapte petrecute în ultimul timp ne-au determinat ca acum, la început de an școlar, să atragem atenția cadrelor didactice, tuturor celor care se îngrijesc de creșterea și educarea copiilor, asupra necesității de a-i feri de pericolele care se pot ivi, de a-i preveni asupra lor și a-i învăța cum să le evite.

...Într-o după-amiază, un grup de copii din comuna Urechești se juca în fața casei unuia dintre ei. La un moment dat, unul este chemat acasă. Și, cum locuia pe partea opusă, a țîșnit din grup să traverseze șoseaua. În același timp a trecut un camion și accidentul nu a putut fi evitat.

...Crezînd că autobasculanta care trecuse curba nu mai prezenta nici un pericol, un copil din comuna Căiuți, județul Bacău s-a repezit să traverseze șoseaua. Neștiind să aprecieze viteza vehiculului, copilul s-a lovit de una din roțile din spate și a fost aruncat cîțiva metri pe șosea.

...Într-o zi, cîțiva copii din comuna Suici se jucau în apropierea liniei electrice de 220 KV Aref—Slatina, luîndu-se la întrecere care poate ținti mai repede cu pietre și obiecte metalice sîrma electrică. Una dintre pietre, pe care copilul o legase cu sîrmă lițată, a atins deodată firul de gardă al liniei și o fază ce se găsea sub tensiune, provocînd electrocutarea.

Dintr-o statistică efectuată de Inspectoratul general al Miliției rezultă că cele mai multe dintre accidentele suferite de copii sînt accidente de circulație. Ele se produc datorită neasigurării la traversare, traversării în fugă, neatenției, dar mai ales unei insuficiente educații în această direcție. Este adevărat, organele de miliție fac eforturi susținute pentru prevenirea accidentelor, pentru educarea conducătorilor de autovehicule, a pietonilor în general. În ceea ce privește însă copiii, o preocupare deosebită pentru securitatea vieții lor, pentru înarmarea lor cu cunoașterea regulilor de circulație, și a pericolelor pe care le prezintă jocul cu rețeaua electrică, atingerea firelor cățăratul pe stîlpii acestor instalații etc., care să îi ajute să prevină pericolele ce pot surveni trebuie să o manifeste școala, diriginții, fiecare profesor în parte.

Există numeroase căi prin care școala face o temeinică educație în această privință. Multe dintre ele au fost și sînt folosite cu bune rezultate. Am amintit bunăoară despre inițiativa pe care au luat-o în anul trecut Ministerul Învățămîntului, Consiliul Național al Organizației Pionierilor și Inspectoratul general al Miliției de a organiza „patrule școlare". Instruiți de lucrătorii miliției, școlarii au învățat nu numai să cunoască regulile de circulație, dar să și vegheze la respectarea lor de către colegii de școală. Este o metodă bună, care trebuie extinsă la cît mai multe școli. Unele școli colaborează permanent cu organele de miliție invitîndu-i periodic pe lucrătorii din miliție să vorbească elevilor despre necesitatea cunoașterii și respectării regulilor de circulație. Discuții pe această temă se pot organiza și în cadrul orelor de dirigenție, în cercurile de elevi, în adunările pionierești.

În sprijinul școlii, al diriginților, Inspectoratul general al Miliției, precum și Ministerul Energiei Electrice au editat numeroase broșuri și afișe sugestive, au elaborat filme documentare, diafilme și diapozitive care au fost difuzate în toate județele.

Folosind toate aceste mijloace, pedagogii sînt chemați să se ocupe cu toată grija de orientarea copiilor în ceea ce privește respectarea regulilor de circulație și evitarea oricăror accidente, dovedind un adînc simț de răspundere pentru ocrotirea vieții și sănătății lor.

M. R.

BIBLIOTECA

„Începuturile învățămîntului tehnic și profesional în Moldova și Țara Românească"

Studiile de istoriografie pedagogică preocupă în ultimul timp un număr din ce în ce mai mare de cercetători. În ansamblul acestor preocupări se integrează și lucrarea lui Ion Cojocaru: **„Începuturile învățămîntului tehnic și profesional în Moldova și Țara Românească"**, apărută recent în Editura didactică și pedagogică.

Lucrarea răspunde unei cerințe de mult simțite în publicațiile de specialitate. Căci, dacă literatura pedagogică a reușit să scoată la lumină începuturile învățămîntului românesc de cultură generală, despre primele școli profesionale și tehnice din Țările Române nu s-a tipărit încă un studiu amplu.

Ion Cojocaru și-a împărțit lucrarea în patru mari capitole. În primul capitol se dă o prezentare de ansamblu, sintetică, asupra dezvoltării învățămîntului în Moldova și Țara Românească în prima jumătate a secolului al XIX-lea, stabilindu-se cadrul general — economic, social și politic — al avîntului școlar din deceniul 1838—1847. Sînt analizate apoi problemele învățămîntului în anul revoluționar 1848 și se urmărește dezvoltarea școlilor profesionale și tehnice pînă la Legea din 1864.

Capitolul al II-lea al lucrării se ocupă de școlile legate de activitatea fabricilor, de școlile de mine, de Școala de arte și meserii din Iași — căreia îi este rezervat un spațiu mai amplu — de Școala de meserii de pe Podul Tîrgului din Afară, de Școala de arte și meserii de la Mavrogheni, de „școala" de brutărie a soldaților, de școlile de arte grafice, legătorii ș.a.

În capitolul III autorul analizează pe larg activitatea școlilor tehnice și profesionale legate de agricultură, învățămîntul veterinar, școala sericicolă de la Pantelimon, începuturile învățămîntului silvic, școlile de inginerie hotarnică, iar în ultimul capitol sînt prezentate Școala de poduri și șosele și Școala tehnică de telegrafie și se înfățișează începuturile învățămîntului comercial, juridic, de cultură fizică, primele școli de pictură, teatru, muzică etc.

Lucrarea este valoroasă și utilă prin amplele informații bibliografice și prin materialul arhivistic inedit. Autorul a prezentat sistematic, clar și sintetic, într-un stil atrăgător, principalele aspecte organizatorice și de conținut ale învățămîntului profesional și tehnic.

Prof. V. POPOVICI

„Probleme de defectologie" (Vol. VI)

Apărut recent în Editura didactică și pedagogică, cel de al VI-lea volum al culegerii „Probleme de defectologie" cuprinde, sub redacția lui **M. Rosca** și **V. Mare** de la filiala din Cluj a Institutului de științe pedagogice, o serie de lucrări de surdopedagogie tiflopsihologie, metodică specială, logopedie. Sînt tratate aspecte ale muncii educative cu copiii care prezintă deficiențe senzoriale și intelectuale cum ar fi dezvoltarea funcției auditive, semnificația tiflopsihologică a reprezentărilor vizuale ale elevilor nevăzători, particularitățile gîndirii la copiii întîrziați mintal etc.

Unele dintre lucrările care alcătuiesc culegerea, atrag atenția asupra erorilor psihopedagogice curente, ca și a celor posibile în cadrul procesului educativ-instructiv din școlile speciale, arătînd cum pot fi evitate. Așa, de pildă, în studiul **„Particularitățile gîndirii la copiii întîrziați mintal"**, de M. Roșca, este demonstrată necesitatea analizei continue a greșelilor tipice efectuate de elevi, a selecționării stricte a materialului intuitiv și utilizarea acestuia într-un sistem economic și logic organizat, deci a eliminării oricăror aspecte care ar putea orienta gîndirea spre elemente neesențiale. Lucrarea semnată de W. Roth, **„În legătură cu semnificația tiflopsihologică a reprezentărilor vizuale ale elevilor orbi"** tratează sintetic o serie de probleme ridicate de educația și instrucția nevăzătorilor: reprezentările de substituție, semnificația antecedentelor vizuale pentru percepția tactilă, determinarea bagajului de experiență optică și menținerea acestuia, probele tiflopedagogice care permit studiul reprezentărilor vizuale păstrate etc.

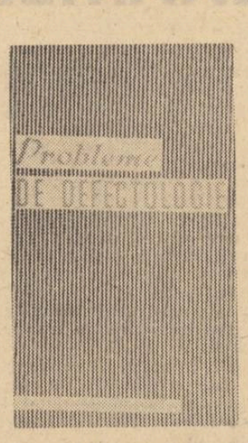

Materialele culegerii se adresează în primul rînd profesorilor și educatorilor din școlile speciale. Unele din problemele tratate — ca de pildă acelea referitoare la factorii etiologiei, la tulburările de comportament, la tratamentul și profilaxia acestora etc. — sînt interesante însă pentru toți cei ce lucrează la catedră.

Tr. ISPAS

„Enciclopedia de buzunar — seria biologie"

În ultimul timp literatura de știință popularizată ocupă un loc tot mai important în rafturile bibliotecilor noastre. Se pare că profilarea literaturii de acest gen pe colecții și chiar pe specialități corespunde mai bine exigențelor actuale și ca urmare este primită cu deosebit interes de cititori.

Din diversitatea colecțiilor apărute sub egida Editurii științifice ne vom opri la seria de biologie a „Enciclopediei de buzunar", colecție a cărei problematică se apropie de preocupările noastre.

M. Hamar, în lucrarea sa **„Din viața rozătoarelor"**, stăruie în mod deosebit asupra aspectelor ecologice ale acestui interesant și foarte numeros grup de mamifere, larg răspîndit în țara noastră. Prezentării diferitelor specii de rozătoare și a modului lor de viață i se adaugă capitole privind importanța practică a unor rozătoare și combaterea celor dăunătoare. Utile pentru informarea de specialitate sînt bogata bibliografie de la sfîrșitul lucrării și indexul sistematic al speciilor de rozătoare din România.

Cunoscutul hidrobiolog **C.S. Antonescu** întreprinde în lucrarea sa **„Marea"** o expunere complexă și deosebit de bine documentată a tuturor problemelor legate de oceanul planetar. Lucrarea devine și mai interesantă prin abordarea unor probleme de mare actualitate a științelor biologice, cum ar fi viața în adîncuri, lupta omului pentru cucerirea abisurilor și perspectivele utilizării imenselor bogății ale continentului albastru. Cum era și firesc, autorul se oprește și asupra Mării Negre, prezentîndu-i „portretul" biologic.

Un alt volum al colecției cuprinde traducerea lucrării specialistului sovietic **V.V. Lunkevici**: **„Biologia distractivă"**. Într-un limbaj accesibil și într-un stil curgător și pitoresc uneori, autorul abordează diferite teme din viața atît de interesantă a plantelor și animalelor. Multe din capitolele lucrării pot fi folosite cu succes și ca lecturi pentru elevi.

O originală lucrare se dovedește a fi volumul lui **Al. Lungu**: **„Orologiile biologice"**. Ea umple un gol, căci bioritmologia a ocupat pînă acum un loc relativ restrîns în literatura de specialitate. În această primă lucrare mai amplă apărută la noi sînt descrise multe și variate bioritmuri ale organismelor vegetale, animale și umane. Autorul se bazează pe o temeinică documentare, care sporește

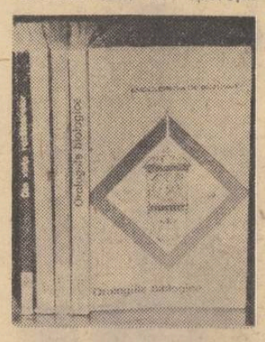

valoarea și utilitatea lucrării sale.

Primele volume apărute în cadrul colecției ne fac să întrevedem o viitoare evoluție de ținută științifică ridicată. Lectura colecției ne va aduce o informare bogată, utilă oricînd pentru activitatea la catedră.

Prof. AG. IONEL

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 962 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 27 septembrie 1968 | 4 pag. 25 bani

În bătălia recoltei liceenii s-au dovedit la înălțime

Răspunderile ce ne revin

Noul an școlar debutează sub semnul unor profunde înnoiri structurale, ca urmare a aplicării Directivelor Comitetului Central al P.C.R. din aprilie 1968, privind dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului și a Legii care asigură cadrul juridic al înfăptuirii acestor Directive. Cele două documente includ dimensiunea școlii românești în dimensiunea istorică a prezentului socialist avîntat spre neîncetată ascensiune.

Școala reprezintă o instituție unitară, în care are loc un proces organic de formare a tinerei generații în concordanță cu dinamica socială. E parte integrantă a realităților noastre socialiste, una din valorile noastre materiale și spirituale cele mai scumpe. Ca om al școlii, care trăiește aceste momente de puternic avînt create de Directive, în substanța și în pluralitatea sensurilor lor, nu-mi este ușor să mă opresc doar asupra cîtorva aspecte. Voi încerca totuși, stăruind asupra înnoirilor ce se circumscriu sferei de activitate a liceului de cultură generală.

Așezarea învățămîntului liceal pe coordonatele trasate de Directive, îi deschid acestuia, amplu drumul unui progres care să țină pasul cu dezvoltarea necontenită a celorlalte domenii ale vieții sociale, a științei și tehnicii moderne.

În programele și manualele noi s-a operat o anumită selecție a cunoștințelor în raport cu posibilitățile de însușire ale elevilor, astfel încît realizîndu-se o creștere calitativă a procesului de învățămînt, să se evite supraîncărcarea elevilor. Pe de altă parte, reconsiderarea planului de învățămînt în sensul reducerii unui număr de ore, astfel ca programul săptămînal al elevilor să nu depășească 30 de ore, ușurează munca școlară.

Reducerea numărului orelor de curs nu rezolvă însă problema supraîncărcării. Ea stă în mîna profesorului! Depinde de capacitatea și măiestria lui ca reducerea de program să fie dublată de o dozare mai rațională a cunoștințelor. Ce va trebui să urmărim cu precădere? Realizarea unei informări esențiale a elevilor, adică însușirea cunoștințelor fundamentale ale fiecărui obiect de învățămînt, structurate astfel încît să reflecte principalele direcții de dezvoltare ale domeniului respectiv. Gruparea materiei din programa de învățămînt în jurul ideilor și principiilor fundamentale ale acesteia este o primă operație pe care profesorul e necesar s-o facă în momentul cînd își întocmește planificarea calendaristică. Pe baza acestor ideicheie, el va putea cuprinde diversitatea fenomenelor și noțiunilor și va crea premisele însușirii de către elevi a unui sistem unitar de noțiuni în care, treptat, se pot integra noile achiziții științifice și culturale.

Pentru acest considerent, am cerut profesorilor noștri să acorde o atenție specială corelării cunoștințelor predate în cadrul diferitelor ramuri ale unui obiect de învățămînt. De exemplu între cunoștințele de botanică, zoologie, anatomie și biologie, între cele de algebră, geometrie și analiză matematică, între diferitele perioade ale istoriei și istoriei literaturii ș.a. De altfel, profesorii din colectivul nostru conlucrează de mai mulți ani în direcția predării coordonate a unor discipline înrudite ca matematica și fizica, chimia organică și biologia, literatura latină, română și cea universală, pentru elucidarea unor filiații și înțelegerea valorilor originale etc.

O atare organizare a predării permite înfăptuirea, în special în clasele superioare ale liceului, a unor sinteze ample, care conturează concepția științifică despre lume a elevilor și contribuie la elucidarea în spirit contemporan, a sensului fiecărei discipline.

Este poate locul să reliefez că organizarea predării materiei, eșalonarea ei în timp, ca și adecvarea metodelor este o chestiune esențială, care ne preocupă în momentul de față. Nu ne gîndim, firește, numai la a așterne pe hîrtie niște capitole și titluri de lecții, pentru a dovedi unei eventuale inspecții că materia din programă va fi parcursă ritmic, cît mai ales la munca de investigare a metodelor, de descifrare și răspîndire a acelora care și-au dovedit eficiența. Atributul de „științifică" alăturat „organizării" este aplicabil, mai mult chiar, intens solicitat și în domeniul activității didactice.

Exigențele unei predări moderne presupun o mare mobilitate metodică. Înțeleg prin aceasta, adecvarea rapidă și cu suplețe specializată a metodelor și procedeelor din arsenalul fiecărei discipline la specificul cunoștințelor, la logica internă a fiecărei lecții înțeleasă ca unitate bine închegată.

Una din căile cele mai eficiente, întru realizarea acestui scop este, așa cum ne-a dovedit în repetate rînduri practica, întoarcerea către propria experiență a colectivului în care lucrăm. Cît privește colectivul nostru, în anii din urmă s-au făcut eforturi de cercetare a zestrei metodice acumulate de profesorii liceului. Mulți dintre ei sînt depozitari ai unei bogate și prețioase experiențe, preocupați de aprofundarea specialității și de autoperfecționarea pedagogică. Polarizînd în jurul lor schimbul de experiență, s-a produs treptat acea iradiere salutară care a scurtat mult perioada de formare a cadrelor tinere și a înlesnit integrarea noilor veniți în cerințele colectivului. Receptarea vie prin asistențe a experienței profesorilor prestigioși, schimbul deschis de opinii în privința procedeelor folosite conduc la clarificări utile, sînt bunuri cîștigate.

Prin această înnodare a experienței valoroase de la o generație de profesori la alta, rămîne neîntrerupt firul ce duce mai departe prestigiul unei școli în care se perpetuează durabil un anumit nivel de pregătire a promoțiilor de elevi.

Pledez pentru această modalitate de perfecționare colectivă tocmai pentru că la nivelul fiecărei cancelarii există asemenea posibilități. Ea devine cu atît mai actuală cu cît în acest an corpul didactic al liceelor s-a mărit considerabil prin existența clasei a XII-a. Numai la școala noastră au fost încadrați peste douăzeci de profesori noi.

Complexitatea predării moderne, necesitatea de a opera analize și sinteze, de a forma raționamentul inductiv, deductiv și analogic al elevilor, ca și realizarea unei mai strînse legături cu viața face ca „soluțiile de bun simț" să nu fie suficiente nici măcar cînd au la

Prof. ZINA SÎRBU
directoarea Liceului
„Mihai Eminescu"
București

(Continuare în pag. a 3-a)

Un examen trecut cu notă maximă

Deși laconice (cînd e treabă nu prea ai timp de scris) veștile pe care le aflăm de la zecile de profesori, care își însoțesc elevii în bătălia tinerească și entuziastă care se dă în zilele acestea pe întinsele cîmpii pentru strîngerea recoltei, constituie un amplu bilanț de succes.

Cele două săptămîni de școală — pentru că în esență este vorba de o școală a muncii — care se desfășoară pe ogoare s-au dovedit nu numai rodnice prin cantitățile mari de produse recoltate de elevi, dar și deosebit de tonice, de încărcate cu semnificații majore, cu potențe educative.

...La I.A.S. Roșeți — în lunca Ialomiței — 72 de tineri de la Liceul nr. 15 din București, conduși de profesorii lor au trecut cu nota 10 probele de vrednicie și entuziasm prin ajutorul pe care l-au dat sătenilor la depănușatul porumbului. Colegii și colegele lor rămași în București care au muncit la un mare depozit de legume și fructe nu s-au lăsat nici ei mai prejos.

De la 10 septembrie, de cînd au început să lucreze la I.A.S. din Fetești, cei 360 de elevi ai liceului din localitate au strîns zilnic cîte 40 de tone de struguri și mere. Răspîndite pe zecile de hectare de viță ruginie sau prin livezile parfumate, îngreuiate de rod, grupele de elevi angajate într-o spontană întrecere, au muncit cot la cot cu muncitorii agricoli, dovedindu-se harnici și pricepuți. Drept mulțumire, conducerea întreprinderii agricole a trimis zilele trecute liceului o scrisoare în care laudă contribuția adusă de elevi și felicită pe toți profesorii lor. Aceleași frumoase aprecieri și calde mulțumiri pentru dovezile de hărnicie și rîvnă ale elevilor au primit și profesorii de la Liceul nr. 1 din Mediaș și cei de la liceele din Zimnicea, Drăgănești Vlașca, Alexandria, precum și din multe alte licee din țară.

Cele două săptămîni ale începutului de an școlar au însemnat pentru sutele și miile de elevi, care au răspuns unanim PREZENT la această sarcină patriotică, un examen — un altul l-au dat în zilele vacanței pe șantierele tineretului — la care au obținut nota maximă. Este acesta nu numai meritul lor, dar și al școlii care i-a format și educat.

M. ROBEA

Omul școlii în viața social-culturală a satului

Noua împărțire administrativ-teritorială a țării și sistematizarea localităților sătești creează condiții optime pentru ridicarea pe un plan superior a întregii vieți culturale a populației din mediul rural. În lumina acestei împărțiri, comuna devine o puternică unitate economică și social-culturală, cu posibilități multiple de valorificare a resurselor materiale și spirituale menite să confere satului socialist condiții reale de continuu progres și înflorire.

În ansamblul acestui proces, ținînd seama de hotărîrile Congresului al IX-lea al P.C.R. și ale Conferinței Naționale a partidului, de transformările care au loc în fizionomia actuală a satului, activitatea culturală de masă este chemată să aducă o contribuție sporită la satisfacerea cerințelor de formare multilaterală a omului contemporan, la procesul de integrare social-culturală și profesională a țărănimii în raport cu noile solicitări impuse de ritmul civilizației moderne. Îmbinarea armonioasă a activității de difuzare a înaltelor valori ale creației culte cu stimularea creației populare și afirmarea valorilor materiale și spirituale ale poporului, introducerea în toate sectoarele de creație și difuzare a culturii la sate a unui înalt spirit de exigență, fundamentarea studierii sistematice a fenomenelor sociale care au loc în viața satului, modernizarea activității în toate așezămintele de cultură din mediul rural constituie cîteva din obiectivele fundamentale de mare însemnătate care stau în fața activității cultural-educative de masă la sate în perioada actuală.

Îmbrățișînd în sfera preocupărilor sale tot ce înseamnă fenomen de cultură și are implicații cu procesul de formare a conștiinței oamenilor, coordonînd activitatea tuturor factorilor locali care-și dau contribuția la acest proces, căminul cultural s-a transformat în centrul vieții spirituale a satului. Pe aceste coordonate de bază se conturează și se desfășoară în prezent acțiunea amplă și diversă de satisfacere a cerințelor spirituale ale populației sătești și în acest cadru au loc pregătirile pentru perioada imediat următoare, care prin specificul ei oferă condiții optime de organizare și desfășurare a unei intense activități culturale la sate.

Este un lucru cunoscut și verificat de o îndelungată experiență în țara noastră că elementul dinamizator al activității culturale de masă la sate îl reprezintă intelectualitatea din mediul rural. Alături de condițiile noi create, de pătrunderea pe scară largă a elementelor de civilizație în viața țărănimii, prezența și statornicirea la sate a unui detașament din ce în ce mai mare de intelectuali de cele mai diverse profesii și specialități reprezintă, fără îndoială, un factor important de progres, constituind în același timp o condiție optimă pentru amplificarea și diversificarea activității culturale de masă.

Un loc deosebit în realizarea acestei importante activități, parte integrantă a procesului de continuă înflorire a satului nostru socialist, îl ocupă corpul didactic, învățătorii și profesorii din mediul rural. Continuînd firul unei valoroase tradiții ale cărei începuturi pot fi urmărite chiar înainte de vestitele cercuri culturale din perioada lui Spiru Haret, aceste cadre au răspuns și răspund cu entuziasm chemării partidului nostru de a contribui la îmbogățirea continuă a vieții spirituale a satului, la ridicarea nivelului de cultură al țărănimii. Diversitatea pregătirii lor de specialitate și a aptitudinilor lor, însoțite de competența psiho-pedagogică, faptul că specificul muncii în învățămînt presupune un contact permanent cu părinții, cu familia și în general cu colectivitatea, conferă cadrelor didactice posibilități deosebite în raport cu ceilalți intelectuali în ceea ce privește activitatea culturală desfășurată în rîndul adulților. Pe de altă parte, în concepția și practica actuală a procesului de formare a personalității umane, bazat pe principiul educației permanente, activitatea culturală în rîndul adulților reprezintă pentru învățători și profesori o continuare firească, pe alt plan, cu alte metode și mijloace, a activității de bază pe care o desfășoară în școală. Iată de ce este important ca fiecare învățător, fiecare profesor de la sate să-și dea contribuția la munca culturală, în strînsă legătură cu pregătirea sa de specialitate, cu aptitudinile sale. În felul acesta aportul lor la satisfacerea cerințelor muncii culturale în rîndul populației sătești va fi cu adevărat creator, va avea eficiența scontată.

Specificul organizării vieții culturale a satelor, problematica largă a acestei activități în funcție de multitudinea laturilor educației comuniste oferă un cadru propice de acțiune educativă în rîndul adulților pentru toate cadrele didactice, de orice specialitate. Manifestările culturale organizate la cămin pentru cunoașterea politicii partidului și statului nostru, a realizărilor obținute de oamenii muncii în desăvîrșirea construcției socialiste, a bogățiilor și frumuseților patriei, a momentelor importante din istoria poporului nostru, constituie pentru profesorii de istorie și geografie, de pildă, tot atîtea prilejuri de contribuție creatoare la activitatea culturală de masă, după cum propaganda cunoștințelor cultural-științifice, menite să le formeze țăranilor o concepție înaintată despre natură și societate, oferă un larg teren de acțiune profesorilor de biologie, fizico-chimice sau științe sociale. Mișcarea artistică de amatori, cu diversitatea genurilor ei, constituie în același timp terenul unor posibilități nelimitate de contribuție pentru învățători, pentru profesorii de limba și literatura română, de muzică, de desen sau de educație fizică în acțiunea de difuzare a valorilor artei culte la sate și de valorificare și promovare a creației artistice populare.

Sîntem în preajma pregătirii unor importante manifestări și acțiuni care, declanșate la sfîrșitul acestui an, vor continua și în anul următor, pentru a marca pe plan cultural-artistic a 25-a aniversare a eliberării patriei noastre de sub jugul fascist. Acest eveniment trebuie să însemne încă de pe acum un puternic îmbold pentru înviorarea, dezvoltarea și ridicarea pe un plan superior a întregii vieți spirituale ce pulsează în satele și orașele patriei.

Este neîndoios faptul că detașamentul larg al învățătorilor și profesorilor se va încadra cu entuziasm, încă de la acest început de an școlar, în acțiunea de înaltă îndatorire patriotică a ridicării culturale a poporului.

FLORIAN BANC
director adjunct în Comitetul
de Stat pentru Cultură și Artă

FORMAȚIA INTELECTUALĂ A PROFESORULUI CONTEMPORAN

Contrar unei impresii relativ răspîndite, se pare că tipul caracteristic al intelectualului epocii noastre nu este nici tehnocratul, nici părintele ordinatoarelor sau al reactoarelor nucleare, nici cel care investighează fantasticul domeniu, încă necunoscut, de la hotarele științelor clasice. O recentă cercetare de mare amploare, întreprinsă conjugat, sub egida O.N.U., de cîteva foruri internaționale de prestigiu, s-a ocupat de acele delimitări specifice pe care evoluția actuală a științei, culturii și tehnicii le-au creat în sfera intelectualității, a păturii sociale formată din deținătorii unor diplome universitare.

Constructorul și programatorul computerelor electronice, tehnologul proceselor automatizate de producție, atomistul, cercetătorul din institutele științifice specializate apar, în lumina rezultatelor acestei cercetări, drept tipuri clasice ale specialistului de înaltă calificare. Intelectualului de vastă orientare cultural-științifică din cel de al 7-lea deceniu al veacului XX, i se atribuie însă un profil cu totul diferit. Cu mult avans, în fruntea clasamentului opiniilor despre tipul ideal al unui asemenea intelectual este situat cel care, avînd o calificare superioară într-un anumit domeniu, a reușit să dobîndească o viziune clară, de ansamblu, asupra principalelor științe exacte, aplicative, umaniste și sociale ce domină existența contemporană, să se orienteze asupra direcțiilor de evoluție ale acestora, fiind totodată un propagator activ al culturii. Deși această structură psihică nu este atributul exclusiv al unei profesii, putînd îngloba reprezentanți ai unui număr foarte mare de activități intelectuale, ea corespunde totuși, în cea mai mare măsură și în proporție de masă, intelectualilor desemnați sub denumirea generică de **corp didactic.**

Bineînțeles, profilul intelectualului de vastă cultură — adică, referindu-ne la cazul asupra căruia ne vom opri mai pe larg, al profesorului — este profund ancorat în contemporaneitate. Căci, așa cum nu poate exista o cultură atemporală sau imuabilă pe coordonatele istoriei societății umane, nu poate exista nici un tip de intelectual atemporal.

Generațiile mai vîrstnice au trăit epoca de fascinație a enciclopediștilor, a acelor minți strălucite capabile să înmagazineze aproape toate cuceririle prețioase ale culturii, ale științei. Unii dintre noi, reprezentanți ai generațiilor de mijloc, am resimțit, prin intermediul personalității unor savanți profesori universitari, ecoul acestei fascinații, trăind totodată nostalgia zenitului acestui tip de intelectualitate. Apusul lui răspunde însă pe deplin unor legități obiective ale evoluției societății. Astăzi, cînd într-un deceniu se acumulează mai multe date tehnico-științifice ori culturale decît înainte într-un întreg mileniu, cînd în 10 centimetri cubi de contacte electronice ale unui memorator cibernetic se înregistrează mai multe cunoștințe decît în circumvoluțiunile lui Pico de Mirandolla, savantul umanist vestit pentru universalitatea culturii sale, apare clar că enciclopedismul este atît depășit cît și inutil. A persevera în direcția enciclopedismului înseamnă fie o alunecare pe panta unei formații culturale eclectice și de suprafață, fie o plafonare și o închistare în cunoștințe actuale la un moment dat, dar foarte curînd depășite. Evident, niciuna dintre aceste ipostaze nu caracterizează și nu trebuie să caracterizeze pe omul de la catedră.

Este acreditată, chiar și în cercurile adiacente învățămîntului, ideea că o dată cu progresul mijloacelor tehnice audio-vizuale moderne, cu pătrunderea amplă în învățămînt a televiziunii și laboratoarelor lingvistice, a mașinilor de învățat și chiar a computerelor specializate, funcția profesorului capătă, din ce în ce mai mult, atribute tehnice, de mînuire a mijloacelor de învățămînt. Desigur, nici această imagine, văzută printr-un focar deplasat, nu conturează personalitatea reală a omului de la catedră ca intelectual și profesionist.

Care sînt deci reperele specifice, dimensiunile caracteristice ale intelectualului contemporaneității, dimensiuni ce definesc pe educatorul deceniului nostru?

Se impune, credem, să cităm la loc de frunte, printre atributele intelectuale ale educatorului, mobilitatea inteligenței și capacitatea de sinteză, elasticitatea în gîndire și lipsa de dogmatism. Iar pentru că nicăieri nu este mai adevărat ca în știința și cultura contemporană că fiecare adevăr descoperit deschide calea căutării unui nou adevăr, mai aproape de centrul volutei cunoașterii, a fi intelectual în epoca noastră presupune, dacă nu intuirea căilor evoluției ulterioare a științei, deplină receptivitate față de posibilitățile și perspectivele dezvoltării acestora.

Formația intelectuală a omului de la catedră presupune patru componente științifice de bază: specialitatea a cărei predare o asigură, pedagogia, psihologia, filozofia. Desigur, în măsura posibilului, antrenarea profesorului în aria de activitate a echipelor de cercetători științifici este foarte binevenită. Ne gîndim, în această privință, în primul rînd la posibilitățile pe care le oferă o asemenea antrenare pentru continua reciclare și înnoire a cunoștințelor științifice de specialitate ale profesorului, deci la sporirea capacităților lui de a îndruma, cu deplină competență și într-un spirit modern, procesul de pregătire a tinerelor generații. Oricare profesor trebuie însă să aibă, neapărat, capacitatea de a indica adolescenților aflați pe băncile școlii marile drumuri pe care s-a angajat știința pe care o predă, să asigure deci studierea ei nu în chip dogmatic, ci pe baza aprecierii critice a evoluției istorice, singura în măsură să dezvolte și să valorifice gîndirea tinerilor pe coordonatele contemporane.

Cheia de boltă a cercetării științifice pe deplin accesibile și necesare omului de la catedră se situează pe planurile de referință ale pedagogiei și didacticii. Clasa fiind aproape unicul laborator de cercetare, creație și experimentare din domeniul științei educației aplicate în învățămînt, este limpede că nimeni nu are mai mult contact cu terenul unde se valideaz-

MIRCEA HERIVAN

(Continuare în pag. a 3-a)

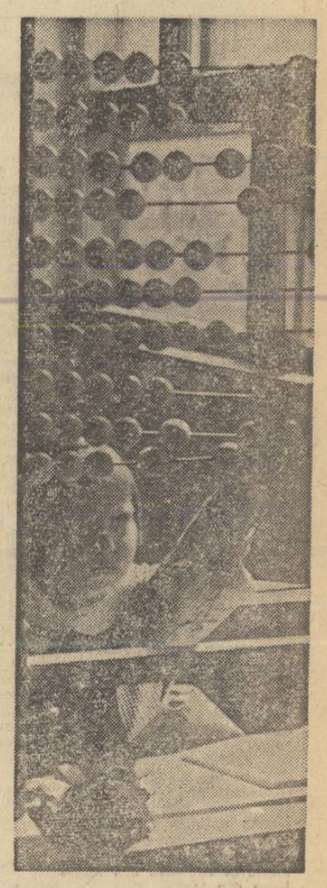

Prin jocul acesta cu bile va pătrunde treptat pe porțile aritmeticii

Intuiția și logica în predarea geometriei

Astăzi, mai mult decît oricînd, toate sectoarele de activitate fac apel la cunoștințe de matematică. De aceea, în cultura generală a fiecărui cetățean pregătit pentru o activitate oarecare, ponderea cunoștințelor de matematică trebuie să fie destul de mare. Pornindu-se de la această necesitate izvorîtă din dezvoltarea impetuoasă a științei și tehnicii, atît pe plan mondial cît și pe plan național se fac cercetări menite să contribuie la îmbunătățirea procesului de predare și însușire a matematicii. Atît pedagogii cît și matematicienii cu preocupări didactice au ajuns la concluzia că este necesar ca încă de la început elevii să se familiarizeze cu limbajul matematic, a cărui valoare universală de comunicare este de necontestat.

Asistînd la o serie de lecții de geometrie în școala generală ne-am dat seama că pentru mulți elevi geometria este o disciplină mai greu accesibilă, că deși învață să demonstreze unele teoreme, ei nu au deprinderea de a le folosi în rezolvarea problemelor, că multe raționamente însușite în procesul predării geometriei nu pot fi valorificate în consolidarea cunoștințelor de aritmetică și algebră. Sondajele efectuate pentru depistarea cauzelor acestei situații ne-au arătat că în programa claselor mici nu există un raport echitabil între volumul cunoștințelor de aritmetică și cel al cunoștințelor de geometrie, acestea din urmă fiind defavorizate. Pe de altă parte, cunoștințele de geometrie, atîtea cîte există în programă, nu sînt restructurate în lumina noilor tendințe de dezvoltare a acestei discipline. La rîndul lor, metodele de predare a acestor cunoștințe nu înlesnesc înțelegerea lor aprofundată : elevii urmăresc modul în care profesorul demonstrează o teoremă, memorează demonstrația și formulele și în redarea demonstrației nu schimbă nici poziția, nici literele figurii.

Or, cercetările recente din domeniul psihologiei au arătat că structurile operatorii ale gîndirii se constituie nu prin urmărirea pasivă a unor explicații, ci prin intervenție directă, prin acțiuni. Nu este suficientă deci ascultarea demonstrației și contemplarea figurii geometrice, ci trebuie să acționeze asupra lucrurilor. Firește că acțiunile elevului (manipulări de obiecte, construcții de figuri, comparări, analize, sistematizări) care conduc la structuri logice și în ultimă instanță, la formarea noțiunilor matematice abstracte trebuie să realizeze pe modele adecvate, rolul profesorului fiind aici primordial.

Unele cercetări psihologice desfășurate în țara noastră arată că însușirea geometriei poate începe foarte devreme în spiritul matematicilor moderne, fără a forța în mod dăunător lucrurile, jalonînd pas cu pas experiența matematică a elevului cu generalizări progresive, pînă la degajarea structurilor de ansamblu. Pornind de la aceste caracteristice ale concepției noi cu privire la studiul matematicii în școala generală, am organizat la clasele I-IV o serie de lecții experimentale în care, valorificînd experiența de viață a elevilor în vederea creării premiselor necesare dezvoltării raționamentului, i-am îndrumat să descopere unele proprietăți ale figurilor geometrice prin acțiunea directă asupra acestora (observare, comparare, măsurare, calculare, reprezentare grafică). Am folosit permanent figura ca suport în desfășurarea unui raționament și i-am orientat pe elevi să extindă raționamentul în confirmarea adevărului descoperit (imagine, concept etc.). Proprietățile figurilor descoperite fie prin observarea directă, fie numai prin raționament au fost considerate nu izolat, ci în relațiile existente între ele. Am căutat să folosim de fiecare dată procedee de natură să provoace și să stimuleze observarea directă, scoaterea în relief, abstragerea și reținerea structurii esențiale comune : manipularea de către elevi a obiectelor cu forme geometrice, dispunerea lor în diferite combinații, compararea, măsurarea și așezarea lor într-o anumită succesiune, reprezentarea formelor și a părților obiectelor ținînd seama de raportul de mărime dintre dimensiunile lor. De asemenea, am organizat exerciții de calcul pe baza datelor culese de elevi privind anumite elemente geometrice și raportul dintre ele și am rezolvat cu ei probleme referitoare la proprietățile diferitelor forme și figuri geometrice. Elevii au fost îndrumați să utilizeze în mod adecvat diferite instrumente (riglă, echer, compas, raportor). În mod insistent ne-am preocupat ca ei să-și însușească în mod progresiv terminologia matematică.

Ne-am putut da seama că, predată în acest fel, geometria trezește interesul elevilor. După ce descoperă o proprietate a unei figuri geometrice și o însușește apoi pe calea raționamentului, elevul este preocupat să descopere alte și alte proprietăți prin observarea atentă și prin studierea relațiilor care există între elementele figurii cercetate.

Rezultatele obținute pînă în prezent arată că în acest mod elevii lucrează cu plăcere, au mai mari posibilități de sesizare și pătrundere a unor relații, rezolvă unele dificultăți create prin schimbarea poziției unei figuri sau schimbarea literelor folosite pentru denumirea figurii, se ridică la unele generalizări și dobîndesc posibilitatea de a folosi cunoștințele de geometrie, formulele și instrumentele în rezolvarea unor probleme. Mai mult, pot alcătui ei înșiși probleme și încearcă — de multe ori cu succes — să explice noile relații între elementele geometrice.

Prof. GH. CALUGARIȚA
înv. emerit MIHAIL SANDU

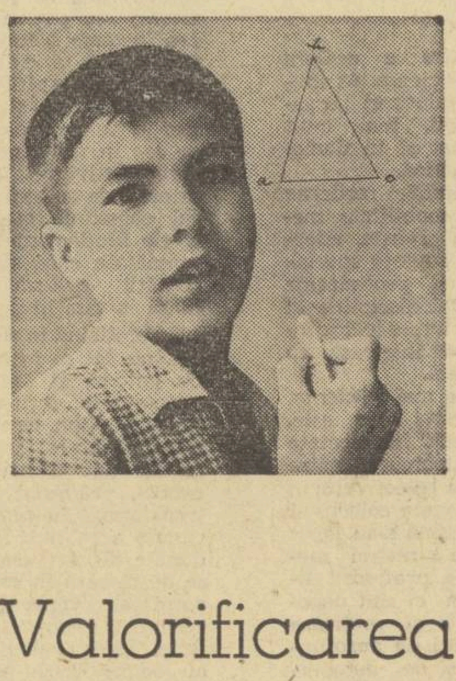

Valorificarea textelor în predarea limbilor străine

După cum se știe, scopul final al studierii limbilor străine îl constituie însușirea deprinderilor de înțelegere a limbii vorbite, de exprimare orală curgătoare și corectă, de citire și scriere corectă. Pornindu-se de la faptul că realitatea concretă a unei limbi este aspectul ei sonor, însușirea structurii orale a limbii străine a căpătat, pe bună dreptate, un caracter predominant, bineînțeles fără a se neglija limba scrisă. Obiectivul fundamental urmărit în lumina acestei orientări este acela de a transforma materialul lingvistic studiat în reflexe spontane de vorbire prin intermediul unor sisteme de exerciții structurale efectuate în etape, motivate din punct de vedere psiho-pedagogic, în cadrul cărora elevii să fie conduși de la perceperea auditivă a materialului lingvistic la îmbinarea unităților de limbă și de la aceasta la folosirea spontană a materialului lingvistic pentru exprimarea ideilor proprii.

Cercetînd în această lumină situația existentă în școli constatăm însă că; chiar în etapa finală de studiu al unei limbi străine, cu toată strădania profesorului puțini elevi sînt în stare să-și transforme cunoștințele acumulate într-un mijloc spontan de comunicare.

Printre cauzele care duc la această situație se numără, așa cum s-a mai arătat, discrepanța existentă între cuantumul orelor afectate pentru însușirea materialului lingvistic și cel pentru formarea priceperilor și deprinderilor, precum și faptul că gradarea dificultăților în conținutul exercițiilor din manuale, ca și succesiunea acestora, sînt adesea necorespunzătoare. Am dori să reliefăm aici încă o cauză, nu mai puțin importantă care ține însă în special de munca profesorului — și anume : conceperea și organizarea activității cu textele din manuale.

Se știe că textul didactic reprezintă un anumit complex de idei orientat prin conținutul său, spre o anumită temă de dezvoltare a vorbirii, uneori indicată în programă sau manual, alteori nu. De obicei, textul adiacent unei teme, de dezvoltare a vorbirii conține, în afara materialului lexicogramatical studiat anterior, materialul nou. Întreg acest material lingvistic însă are deja o închegare fonetică, lexicală și gramaticală, constituind în felul acesta un fragment de vorbire monologată sau dialogată sub formă scrisă. Aceasta îl îndeamnă pe profesor, de cele mai multe ori, să înceapă munca de formare a deprinderilor de vorbire prin introducerea elevului direct în fluxul vorbirii coerente a contextului. De aceea, deseori se consideră că sarcina este îndeplinită dacă elevul reproduce fidel conținutul textului studiat.

Momentele mai importante ale acestui mod de lucru sînt, de obicei, următoarele : explicarea cuvintelor și a structurilor prin conversație sau povestire, trecîndu-se nemijlocit la citire și verificîndu-se prin intermediul întrebărilor sau ale traducerii în ce măsură a fost înțeles conținutul textului ; citirea analitică și sintetică, prin care se urmărește fixarea materialului lexical, gramatical și fonetic din textul respectiv ; efectuarea unor exerciții avînd drept scop folosirea materialului lingvistic studiat, alcătuindu-se planul textului, pe baza căruia elevii vor reda conținutul acestuia. La prima vedere s-ar părea că o astfel de valorificare a textului în atingerea scopului enunțat nu prezintă carențe de ordin metodic. Totuși, analizînd mai profund lucrurile, observăm că aplicarea continuă a acestui sistem de studiere a textelor de la sinteză la analiză îi acomodează pe elevi atît de bine cu textele predate, încît de fiecare dată ei vor fi în stare să reproducă destul de exact conținutul unui text. În această situație încercările profesorului de a-i desprinde pe elevi de text pentru a le stimula gîndirea independentă nu sînt încununate de succes, iar uneori cînd redarea fidelă a conținutului unui text creează iluzia vorbirii independente, se renunță și la buna intenție de a solicita gîndirea elevului să opereze creator cu materialul lingvistic în formularea ideilor proprii. Se pare că această iluzie a vorbirii este tolerată deseori din cauza confuziei care se face între vorbirea pregătită și cea independentă, nepregătită, pe baza impresiei că prima se transformă automat în cea de-a doua. Experiența a dovedit însă că tocmai găsirea unor sisteme de muncă bazate pe exerciții de limbă și de vorbire, prin care să se asigure în etape succesive trecerea de la folosirea reproductivă a materialului lexical și gramatical la folosirea lui spontană în situații neprevăzute, constituie problema-cheie în acest domeniu.

Nu ne propunem să elucidăm sistemele de muncă menite să asigure elaborarea deprinderilor vorbirii nepregătite, problemă insuficient fundamentată în literatura metodică de specialitate. Am dori totuși, să reliefăm succint un alt mod de organizare a muncii cu textele, care, așa cum ne-au confirmat rezultatele practice, este mult mai adecvat realizării scopului propus.

Prima sarcină a profesorului ar trebui să fie stabilirea materialului lexico-gramatical minim al textelor, pe baza căruia se vor forma deprinderile de folosire creatoare a materialului lingvistic respectiv. Cu toate că în prezent problema selecționării faptelor de limbă este abordată diferit, totuși, dacă profesorul va stabili în prealabil situațiile tematice vii ce se vor dezbate în timpul studierii textului, ținînd seama de indicațiile metodice cu privire la criteriile de selecționare a minimului lexical și gramatical, se va putea trece într-adevăr de la vorbirea pregătită la cea nepregătită. O dată extras materialul lexical-gramatical cu care se va opera în conversațiile situative, se trece la însușirea acestuia, urmărindu-se printr-o serie de exerciții de limbă, transformarea priceperilor în deprinderi. Numai după această etapă urmează una calitativ nouă, în cadrul căreia se dezvoltă deprinderile de asociere spontană a mijloacelor de exprimare cu ideile proprii.

Așadar, numai după ce elevii sînt în măsură să opereze creator cu materialul lingvistic extras din text se va trece la citirea lui. În felul acesta textul va servi doar ca model de închegare corectă a materialului lexico-gramatical însușit înainte de către elevi. De data aceasta textul nu va mai anihila inițiativa elevilor în procesul trecerii de la vorbirea pregătită la cea nepregătită, ca în primul caz, deoarece — pornind de la analiză la sinteză prin efectuarea unui sistem de exerciții de limbă și de vorbire rațional gradat — elevii vor fi deja în posesia deprinderilor necesare utilizării materialului lingvistic din textul respectiv și în alte combinații semantice.

În concluzie, după părerea noastră, procesul de studiere a textelor orientat spre dezvoltarea deprinderilor vorbirii independente poate fi împărțit în următoarele etape : extragerea din text a materialului lexico-gramatical minim și efectuarea unor serii de exerciții structurale, de preferință cu magnetofonul care, folosit corect, stimulează reacțiile spontane ; crearea situațiilor tematice pe baza materialului lingvistic prezentat în vederea elaborării deprinderilor de asociere a mijloacelor de exprimare cu ideile proprii ; citirea textului ca model de integrare a materialului lingvistic în vorbire coerentă.

Această variantă de muncă cu textul reclamă ce e drept, din partea profesorului, un efort sporit, dar care va fi răsplătit prin satisfacția atingerii unui scop major în studiul limbilor străine.

Prof. O. DEBREN
Cîmpulung-Moldovenesc

Acum o îndrăgește pentru că e frumoasă. Curînd își vor da seama că este și interesantă

Experiențe de laborator la Școala generală nr. 166 din București

RĂSPUNS LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

Folosirea receptoarelor de radio și televiziune în școli

„Recent, Consiliul popular al orașului Olănești, județul Vîlcea, invocînd Hotărîrea Consiliului de Miniștri nr. 940/1968 a sigilat aparatul de radio, televizorul și telefonul școlii. Ni s-a spus că respectivele aparate urmează să fie ridicate de la școală. Este oare justă această măsură ?" — ne întreabă prof. N. Sporis, directorul școlii generale din localitate.

Cum sesizări asemănătoare am primit și din alte părți, facem următoarele precizări :

H.C.M. nr. 940/1968 privind unele măsuri pentru folosirea posturilor telefonice și receptoarelor de radio și de televiziune de către organizațiile socialiste poate fi consultată de oricine fiind publicată în Buletinul oficial nr. 59 — partea I — din 10 mai 1968. Conform hotărîrii în ministere, întreprinderi și instituții au fost luate pînă în prezent măsuri judicioase privind folosirea cu mai mult discernămînt și eficiență economică a unor asemenea aparate. Hotărîrea nu menționează în mod expres modul de atribuire și folosire a aparatelor de radio, televiziune și telefon în unitățile de învățămînt, ci însărcinează Ministerul Învățămîntului — printre alte ministere și organizații centrale — să stabilească normative proprii pentru sectorul său de activitate.

Prin ordinul ministrului învățămîntului nr. 234 din 3 iunie 1968 a fost stabilit normativul privind folosirea receptoarelor de radio și televiziune în școli de cultură generală, licee, școli profesionale tehnice și instituțiile de învățămînt superior. În normativ se arată că pot funcționa aparate de radio și televizoare în sălile de festivități, în cluburi sau încăperi destinate activităților cultural-artistice cu elevii, în săli de mese ale cantinelor școlare, pe holurile internatelor și căminelor școlare și preșcolare, precum și în săli de clasă, cabinete și laboratoare în care se urmăresc emisiunile de radio și televiziune introduse în procesul de învățămînt.

Cît privește utilizarea posturilor telefonice, școlile pot fi asimilate cu „unitățile disparate" menționate la punctul 6 al normativului nr. 3 — anexă la H.C.M. nr. 940.

Credem că măsura luată la Olănești s-a datorat necitirii atente a sus-menționatei hotărîri și necunoașterii normativelor Ministerului Învățămîntului care, de altfel, au fost din timp difuzate inspectoratelor școlare județene cu circulara nr. 8 844 din 4 iunie 1968.

★

Răspunzînd scrisorii tovarășului N. Sporis, socotim că este bine să ne oprim puțin și asupra altor aspecte ale problemei puse în discuție. După cum se știe în Directivele C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului, adoptate de Plenara din aprilie 1968, se subliniază atenția sporită care trebuie acordată înzestrării școlilor cu aparate de radio, televizoare și alte mijloace audio-vizuale necesare procesului instructiv-educativ. De asemenea, în ultimul timp Ministerul Învățămîntului, în colaborare cu Radioteleviziunea română, a inițiat interesante și instructive emisiuni radiofonice și de teleșcoală care se vor dezvolta și mai mult pe viitor. Tot mai mult mijloacele audio-vizuale își găsesc locul și utilitatea în procesul de învățămînt. Se pune întrebarea : sînt oare folosite eficient toate aparatele de radio și televizoarele existente în școli ? Din unele sondaje întreprinse de noi rezultă că nu peste tot ele sînt puse în slujba procesului instructiv-educativ. În unele școli aparatele de radio, de pildă, stau — uneori chiar degeaba — în cabinetul directorului, în cancelarii, la secretariate sau în birourile administratorilor de internate. Este evident că măsurile de raționalizare a radioreceptoarelor și a televizoarelor sînt elaborate nu pentru a văduvi școlile de aceste importante mijloace de educație, ci pentru a le asigura o folosire mai judicioasă, mai eficientă.

Socotim că este necesar ca, o dată cu începerea noului an școlar, în școli să fie luate toate măsurile necesare aplicării neîntîrziate a instrucțiunilor M.I. privind folosirea radioreceptoarelor și televizoarelor în toate unitățile de învățămînt.

Curs de orientare școlară și profesională

În contextul multiplelor măsuri privind înnoirea și dezvoltarea pe mai departe a învățămîntului românesc, în ultima perioadă au fost organizate mai multe cursuri de perfecționare a cadrelor didactice de diferite specialități. În ziua de 20 sept., a.c. s-a deschis la București cursul organizat de Ministerul Învățămîntului, în vederea inițierii în problemele orientării școlare și profesionale a inspectorilor școlari județeni, care răspund de această activitate în cadrul inspectoratelor, și a profesorilor de psihologie, pedagogie și filozofie din unele licee din țară.

La deschiderea cursului a participat prof. univ. Miron Constantinescu, adjunct al ministrului, care, în cuvîntul său, a subliniat necesitatea și rolul acestui curs în lumina sarcinilor ce revin școlii noastre în baza Directivelor C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului din țara noastră.

În cadrul cursului s-a ținut un ciclu de prelegeri despre problemele teoretice și practice ale orientării școlare și profesionale, s-au dezbătut în seminarii diferite aspecte ale sistemului activității de orientare școlară și profesională și s-au desfășurat diferite activități practice.

Așa, de exemplu, în cadrul prelegerilor au fost prezentate bazele psihologice, sociologice și pedagogice ale orientării școlare și profesionale, principiile și metodele acestei activități, metodica predării diferitelor obiecte de învățămînt și a orelor de dirigenție, diagnosticarea intereselor profesionale ale elevilor, rolul diferiților factori care sprijină orientarea profesională în școală (profesor, diriginte, medicul, psihologul cu sarcini speciale de orientare profesională, organizațiile de pionieri și U.T.C.) etc.

Prelegerile au fost ținute de cadre didactice universitare, printre care Anatolie Chircev, Dumitru Salade, Vasile Pavelcu, Gheorghe Zapan, Alexandru Ciplea, precum și de alți specialiști în problemele orientării școlare și profesionale.

În cadrul seminariilor s-au dezbătut problemele concrete ale muncii din școală : determinarea intereselor și aptitudinilor elevilor în cadrul procesului de învățămînt, tehnica folosirii unor mijloace de informare profesională, metodica consultației profesionale pe care o dă psihologul, conținutul planului de muncă al școlii pentru orientarea profesională ș.a.

De asemenea, au fost vizitate laboratoarele de orientare profesională din anumite școli și întreprinderi, asistîndu-se și la demonstrații practice.

Cu acest curs s-a început activitatea de pregătire sistematică a cadrelor didactice care vor îndruma sau realiza orientarea școlară și profesională, sarcină deosebit de importantă pentru ridicarea eficienței învățămîntului, pentru valorificarea energiilor și aptitudinilor tineretului nostru școlar.

Ziua „absolvenților"

Prima duminică din acest an școlar a fost pentru pionierii școlilor dobrogene o adevărată sărbătoare. Pe străzile Constanței, în toate comunele și satele, copiii în uniforme festive de pionieri se grăbeau spre școală unde urma să aibă loc, într-un cadru festiv, ieșirea din pionierat a elevilor din clasele a VIII-a. O nouă promoție de copii „absolvea" deci școala pionieratului predînd ștafeta celor mai tineri pionieri.

Chiar dacă erau posesori de cîteva zile ai cravatelor roșii, sau dacă o purtaseră de-a lungul a cîțiva ani, cu toții au întîmpinat cu aceeași emoție sărbătoarea din acea duminică. Florile au însemnat numai un mic omagiu adus acestei emoționante festivități pionierești.

În careul pionieresc, sub drapelul tricolor al patriei, elevii claselor a VIII-a deveniți „prea mari" pentru a mai fi pionieri și-au luat rămas bun de la colectivul pionieresc al școlii, predînd celor mai mici pionieri, din clasele a III-a, steagul detașamentului, goarna, toba și alte însemne ale pionieriei.

În esență s-a petrecut același lucru în fiecare școală, dar peste tot au existat elemente specifice, proprii numai acelui colectiv. În unele locuri „cei de-a VIII-a" au ținut adevărate „cuvîntări", în altele au înmînat celor mici albume, caiete de însemnări, sau alte roade ale muncii lor comune. În unele locuri au recitat și cîntat numai cei dintr-a VIII-a, în altele pionieri din toate clasele. Dar peste tot, în fiecare școală din județul Constanța, în duminica aceea, printre pionieri, printre comandanții acestora și printre părinții invitați, a domnit o atmosferă de sărbătoare.

A. C.

Școală nouă la Apața

Cetățenii comunei Apața, din județul Brașov, au inaugurat, în această toamnă, o școală nouă, modernă, dispunînd de 16 săli de clasă, laboratoare, mobilier și material didactic adecvat. Școlarii din Apața dispun aici de condiții excelente de studiu. Realizarea acestui obiectiv cultural, la care și-au adus aportul locuitorii comunei, sprijiniți de către organele locale, constituie un dar dintre cele mai frumoase făcut copiilor din Apața. Acum e rîndul acestora să-și dovedească sîrguința și dragostea.

Cerc de orientare turistică

La Școala generală nr. 4 din Timișoara, funcționează un cerc de orientare turistică, în cadrul căruia elevii își însușesc o serie de interesante cunoștințe și deprinderi. Astfel, paralel cu pregătirea teoretică, membrii cercului au participat la cîteva excursii la Radna, cabana Căsoaia etc. în cadrul cărora s-au desfășurat și concursuri de orientare turistică.

Roadele activității cercului sportiv sînt vădite și de faptul că Școala generală nr. 4 din Timișoara a obținut două premii importante și locuri fruntașe la concursul de orientare turistică organizat de Consiliul municipal de educație fizică și sport.

Prima expoziție personală

La Botoșani, în sala secției de arte plastice a muzeului județean, s-a deschis prima expoziție de grafică și pictură a profesoarei Marinela Tucaliuc.

Cele peste 70 de lucrări în ulei, acuarelă, tempera și tuș colorat, exprimă personalitatea artistei prin gingașa armonie a culorilor și liniilor.

Domină tablourile cu flori, multe flori grațioase care se alintă în lumină.

Portretele Marinelei Tucaliuc „Fiica străbunilor", „Cutezanță", „Ochii mari" sau „Aduceri aminte" transmit privitorului un crîmpei din optimismul oamenilor de pe aceste locuri ale Țării de sus.

Dintre schițele de compoziție se remarcă gravurile : „Arșiță", „Erupție", „Tunelul", „Mîrțoaga", „Cratere", „Luminiș" și altele.

I. STRĂUȚ

Întîlnire după 35 de ani

Pe tablă stă scris, de o mînă care a tremurat „o leacă" din pricina emoției : 1933—1968. Dar timpul în scurgerea sa nemiloasă nu a îndrăznit să treacă pragul acestei clase a Liceului pedagogic din Galați. Amintirile care se deapănă par că se referă la întîmplări care s-au petrecut ieri-alaltăieri, sau cel mult cu o săptămînă în urmă. Se retrăiește cu intensitate fiecare moment al anilor petrecuți pe băncile „Normalei", se savurează din nou șarjele prietenești ale unor porecle sau ale unor epigrame.

De-abia acum timpul pătrunde și el, grav și solemn, în incinta sărbătorii. Dar nu este un timp ducînd povara tristeților, cel mult o ușoară nostalgie pierdută în ample și luminoase efluvii de bucurie a împlinirilor. Căci pentru absolventele promoției anului 1933 a Școlii normale din Galați, astăzi învățătoare aflate pe treapta cea mai înaltă a experienței profesionale, timpul se materializează acum în cortegiul impunător de reprezentanți ai foștilor lor elevi — 35 de promoții ! — veniți să-și aducă omagiul plin de emoție și dragoste pentru învățătoarea care le-a pus, prima, condeiul în mînă.

Cu aceeași emoție, cu sentimentul clar al nobleței și neasemuitei frumuseți a profesiei alese, au participat la această întîlnire, a celor care și-au dăruit învățămîntului 35 de ani din viață, actualele eleve ale Liceului pedagogic din Galați — învățătoarele de mîine.

Cercul micilor biologi din Șotinga

Odată cu reînceperea anului școlar membrii cercului micilor biologi din Șotinga, județul Dîmbovița, au început să analizeze bogata lor „recoltă" culeasă în peregrinările vacanței : insecte, plante, roci etc. De peste 10 ani, cercul micilor biologi din Șotinga, condus de profesorul Ilie Popescu, desfășoară o activitate bogată în domeniul cercetării naturii. În tot acest timp membrii lui s-au ocupat și de înzestrarea școlii, ca și de îmbogățirea cunoștințelor lor : au fost alcătuite interesante ierbare și insectare, s-a întocmit un album de fotografii din viața plantelor și animalelor, s-au consemnat într-un caiet aproape 300 de curiozități și noutăți științifice despre viețuitoare, s-au confecționat planșe didactice, s-a alcătuit o colecție de semințe, s-au efectuat diferite lucrări și experiențe pe lotul școlar și la colțul naturii vii.

OPINII

MISIUNEA ŞCOLII CA FACTOR DE PROMOVARE A VALORILOR

Societatea modernă e martora unei mutaţii fundamentale: schimbarea rolului ştiinţei în viaţa socială, transformarea ei într-o pîrghie fundamentală şi decisivă pentru progresul unui popor, schimbă şi optica noastră asupra folosirii integrale a resurselor ştiinţei. Apare însă evident că pentru a putea promova, dezvolta şi folosi toate posibilităţile pe care le oferă ştiinţa, trebuie dezvoltat la maximum şi perfecţionat necontenit un alt sector al vieţii sociale — învăţămîntul, care creează condiţiile necesare pentru exploatarea eficientă a resurselor ştiinţei. De altfel, trebuie spus că învăţămîntul este astăzi — şi va deveni în viitor din ce în ce mai mult — unul din factorii cei mai însemnaţi ai dezvoltării economice-sociale. Bătălia ştiinţei se hotărăşte în şcoală. Învăţămîntul are deci — în această perspectivă — datoria însemnată de a forma şi promova potenţialul de inteligenţă naţională, de a-l dezvolta şi folosi cît mai judicios. Iată o sarcină care plasează învăţămîntul în atenţia întregului popor. Corespunzător acestei cerinţe majore partidul şi statul nostru acordă o mare atenţie îmbunătăţirii şi dezvoltării permanente a învăţămîntului.

Principala sarcină a şcolii contemporane este de a contribui, în cel mai înalt grad, la pregătirea omului apt să participe cu deplină eficienţă la progresul tehnic şi ştiinţific. Se impune pentru aceasta o riguroasă selecţie şi promovare a aptitudinilor elevilor, o judicioasă orientare profesională, racordată atît la necesităţile actuale ale dezvoltării ţării noastre, cît şi la aptitudinile şi înclinaţiile elevilor.

Condiţiile împlinirii acestui deziderat au fost create prin Directivele C.C. al P.C.R. cu privire la dezvoltarea învăţămîntului în patria noastră. Se impune acum ca fiecare învăţător, fiecare profesor să stăruie asupra aplicării lor tot mai eficiente în viaţă.

În primul rînd, credem, activitatea şcolară trebuie să fie astfel orientată încît să stimuleze pe elevi ca, pe baza unei pregătiri generale, de largă deschidere, ei să opteze pentru anumite domenii, pentru anumite specialităţi în acord cu aptitudinile lor şi să le aprofundeze pe acestea aşa fel încît aci performanţele lor să fie maxime. Se socoteşte, în general, că această chestiune se rezolvă de la sine prin faptul că în ultimele clase ale liceului există mai multe secţii. Dar numai existenţa secţiilor nu va putea să rezolve total problema: ea poate cel mult să faciliteze rezolvarea ei. Fără alte acţiuni corespunzătoare ne putem trezi în faţa următorului paradox: şcoala — care are prin excelenţă sarcina de a selecta şi promova valori — ar putea duce la o dăunătoare uniformizare, la menţinerea mediocrităţii, la formarea unui elev bun la toate şi la nimic: elevul care nu preferă o anumită disciplină în mod special, care nu are pasiuni, care nu se entuziasmează de o anumită activitate, care e mulţumit şi nemulţumit de tot. E tipul elevului care nu va putea trăi niciodată satisfacţia realizării sale integrale într-un anumit domeniu.

Pentru sporirea randamentului actului pedagogic pe linia dezvoltării multilaterale a aptitudinilor elevilor se face necesară credem, mai întîi, o schimbare de optică a profesorului asupra valorii pe care o reprezintă elevul. Dacă profesorul va accepta ca o realitate faptul diferenţierii elevilor în funcţie de posibilităţile şi preferinţele lor, cîştigul va fi mare. Avem azi nevoie de oameni care să obţină rezultate de prestigiu într-un domeniu sau altul şi nu de cei care acumulează la un nivel mediocru cunoştinţe din toate domeniile. Nu propunem, fireşte, ca şcoala să abdice de la sarcina ei de a da elevilor o pregătire multilaterală, dar socotim necesar să se asigure promovarea aptitudinilor reale, a vocaţiilor încă din momentul înfiripării lor pentru a nu se pierde sau întîrzia dezvoltarea lor. Poate tocmai de aceea în planul de învăţămînt, mai ales la liceu, şi-ar găsi locul şi anumite obiecte de învăţămînt facultative care să contribuie la adîncirea unor preocupări, a valorificării unor talente. Toate — evident — grefate pe fondul unei pregătiri generale unitare.

Aici intervine, desigur, şi un alt factor — acela al pregătirii pedagogice pe care o are profesorul, care-l va ajuta în activitatea sa de depistare şi orientare a aptitudinilor elevilor. Între posibilităţile pe care profesorul le are la îndemînă în această direcţie una e de mare însemnătate: *notarea*. Activitatea de apreciere a elevilor trebuie să contribuie în mai mare măsură la dezvoltarea gîndirii independente şi originale, a inteligenţei şi spiritului critic — atribute fundamentale ale formaţiei intelectuale.

O chestiune importantă este şi aceea a sporirii contribuţiei notei la individualizarea învăţămîntului şi, deci, la dezvoltarea maximă a capacităţilor elevului. În acest sens, credem, că unele experienţe ce se fac (cu rezultate bune) în alte ţări pot fi încercate şi la noi. De exemplu, sistemul claselor mobile — pe grupe mici — în care să fie grupaţi elevii cu posibilităţi şi preocupări apropiate la diferite obiecte de învăţămînt. Mobilitatea claselor ar putea fi adoptată mai ales pentru orele de muncă independentă. În aceste condiţii însuşi gradul de obiectivitate al notei ar fi sporit, iar aspectul formativ al notării, indiscutabil mai mare.

Asist. univ. EMIL PĂUN
catedra de pedagogie Universitatea Bucureşti

Lecţii de laborator la Liceul nr. 2 din Bacău

Prea puţin desen tehnic în liceu

Atracţia pe care tehnica o exercită asupra tineretului este evidentă, atît în orientarea unui număr mai mare de tineri către secţiile reale ale liceului, cît şi în opţiunea acestora în ceea ce priveşte activitatea cercurilor ştiinţifice şi tehnice. Corelarea acestor preferinţe cu cerinţele obiective ale dezvoltării economiei noastre socialiste au determinat, cu rezultate dintre cele mai pozitive după părerea mea, realizarea unui început de specializare a viitorilor ingineri şi fizicieni, chimişti şi tehnicieni electronişti etc. prin extinderea şi adîncirea studiului disciplinelor matematice, fizice şi chimice în secţiile reale ale liceului.

O singură disciplină, de mare importanţă în pregătirea specialiştilor în domeniul tehnicii, nu numai că nu a fost integrată aceloraşi prevederi, dar i s-a rezervat chiar o soartă dintre cele mai ingrate. Mă refer la desenul tehnic, a cărui predare a fost comprimată în primele două clase de liceu şi întreruptă în clasele următoare. Aceasta face ca în institutele tehnice de învăţămînt superior sau în şcolile tehnice postliceale studiul desenului tehnic să fie reluat de la început. Cred că este timpul, în programele care vor fi alcătuite pe baza noii Legi a învăţămîntului, să se reconsidere, printr-o prismă realistă, bazată pe ponderea deosebită a desenului tehnic în toate activităţile ştiinţifice şi tehnico-practice, poziţia şi conţinutul acestei discipline în ansamblul pregătirii şcolare a tineretului.

Prof. CONSTANTIN PÎRJOLESCU-Buzău

Cerinţe urgente ale pregătirii muzicale

În ultimii ani, s-au întreprins multe acţiuni pozitive pentru întărirea rolului şcolii în educaţia muzical-estetică a tinerei generaţii, pentru valorificarea rolului muzicii ca factor de dezvoltare spirituală şi de îmbogăţire sufletească a elevilor. Cred însă că aceste eforturi nu au fost coordonate pe toate planurile.

O primă problemă, în privinţa căreia ar trebui efectuată o cotitură, este aceea a repertoriului — atît a celui cuprins în programele analitice, sărac şi în majoritate învechit, cît şi a repertoriului formaţiilor şcolare. Deşi, trebuie să recunoaştem, atît Editura muzicală cît şi Editura didactică şi pedagogică au editat în ultimul timp cîteva culegeri de cîntece pentru pionieri şi şcolari, acestea sînt încă departe de a acoperi cerinţele actuale de „repertoriu" pe care le resimt şcolile.

Cea mai importantă problemă care solicită o rezolvare pozitivă rămîne însă predarea muzicii în primele clase ale şcolii generale. S-au făcut experimente, a apărut şi o lucrare de sinteză care prezintă avantajele predării la clasele I—IV cu cadre didactice specializate. Consider că în ceea ce priveşte muzica predarea cu specialişti este de stringentă actualitate. Numărul de şcoli din raza unei comune este, în condiţiile noii împărţiri administrative, suficient de mare pentru a se găsi învăţători cu evidente talente muzicale care, pregătiţi corespunzător prin cursuri de perfecţionare şi specializare organizate la nivel judeţean, să poată asigura un nivel mult mai ridicat al predării muzicii în clasele I—IV.

Prof. ION I. MUCIUCIOARA
Liceul nr. 2 Tg. Jiu-Gorj

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

Răspunderile ce ne revin

bază o îndelungată experienţă personală. În acest domeniu mai mult ca oriunde trebuie să acţioneze înţelepciunea şi experienţa colectivă!

Trăim cu toţii sentimentul solidarităţii conştiente a poporului în jurul partidului, a conducerii sale. Acest sentiment, acum, în preajma deschiderii noului an şcolar, l-am încercat parcă cu mai multă emoţie şi mîndrie. Conştiinţa unui drum comun, a unui ţel nobil, care este edificarea socialistă a patriei, trebuie sădită adînc în inima tineretului. Cerinţele social-politice actuale, sînt convertibile în oricare lecţie, se pot face sensibile şi înţelese prin intermediul oricărei discipline.

Munca patriotică pe care au desfăşurat-o numeroşi elevi ai şcolii în vacanţa de vară pe şantierele naţionale, acţiunea obştească de strîngere a recoltei la care participă elevii claselor a XI-a, sînt doar cîteva elemente noi care reprezintă surse de împrospătare a educaţiei patriotice. Stă în puterea noastră ca latenţele şi disponibilităţile tineretului să fie puse în valoare, canalizate către efortul constructiv. Prezenţa vie şi stimulatoare a profesorului în mijlocul elevilor, aşa cum s-a dovedit cu prilejul recentelor activităţi de muncă patriotică, este singura cale de fertilizare a acestui uriaş rezervor de simţire şi forţe umane pe care o reprezintă entuziastul nostru tineret.

O atenţie cu totul specială se va acorda în acest an orientării şcolare şi profesionale, acţiune la care îşi vor da aportul şi unii specialişti în psihologie pedagogică. Acţiunile incluse acestei preocupări converg către un ţel limpede: dezvoltarea întregului potenţial de energii intelectuale, morale şi fizice ale elevilor, pe care trebuie să-i predăm societăţii ca personalităţi conturate, multilateral pregătite, capabili să participe activ şi creator la viaţa societăţii noastre. La nivelul colectivului nostru de diriginţi şi profesori se va desfăşura o activitate sistematică de cunoaştere a aptitudinilor, înclinaţiilor, intereselor şi deficienţelor fiecărui elev. Observarea elevului în toate ipostazele activităţii şcolare şi extraşcolare, colaborarea strînsă cu familia, sondaje de opinii, anchete pe bază de chestionar vor fi cîteva mijloace pe care le vom utiliza pentru cunoaşterea psiho-individuală a elevilor, în vederea unei cît mai judicioase îndrumări în alegerea secţiei şi a viitoarei cariere.

Se conturează, din Directive, răspunderea sporită ce revine şcolii faţă de viitorul generaţiei tinere. Noi înţelegem procesul orientării şcolare şi profesionale ca flux educaţional continuu ce are în vedere polivalenţa aptitudinilor umane. O primă etapă a acestei acţiuni se consumă în clasa a IX-a. Ea constă în cunoaşterea cît mai exactă a modului cum se conturează înclinaţia elevilor către un grup sau altul de materii şcolare. Urmărim în acelaşi timp prin lucrări date în clasă, prin controlul temelor şi al celorlalte activităţi independente, în ce măsură elevii izbutesc să-şi formeze un stil de muncă intelectuală şi randamentul acesteia. În funcţie de concluziile la care se ajunge, se stabileşte concordanţa între dorinţele şi posibilităţile reale ale elevului. Orientîndu-ne în funcţie de gruparea obiectelor la care elevul a obţinut un rezultat mai bun şi, prin consultarea lui şi a familiei, efectuăm repartizarea pe secţii după promovarea clasei.

În a doua etapă, studiem în ce măsură alegerea secţiei corespunde vocaţional. În general sînt rare cazurile în care e necesară o reorientare. Educatorul nu trebuie să uite însă că există o dinamică a capacităţilor, că unele aptitudini se află în stare latentă, altele se manifestă mai tîrziu şi nu toate pot fi puse în valoare prin specificul solicitărilor şcolare.

Aş accentua, în încheiere, asupra importanţei întăririi disciplinei şcolare, cu multiplele ei implicaţii şi consecinţe. Asigurarea unui nivel de cultură generală, a unei ţinute şi conduite civilizate şi decente sînt de neconceput fără o disciplină solidă, fermă. Sensul primordial al epitetului „cu minte" traducea o anumită concepţie a poporului nostru despre comportare. Purtarea era considerată în şcoala noastră din trecut ca un act sintetic de conştiinţă, ca o manifestare a raţiunii. Cred că şi în privinţa reglementării problemelor de disciplină trebuie să apelăm cît mai mult la raţiunea elevilor.

M-am referit, desigur, în aceste însemnări, doar la cîteva dintre imperativele majore ce decurg din Directivele partidului. Privesc cu un sentiment de neclintită încredere progresul continuu al învăţămîntului românesc. Politica şcolară a partidului nostru se dovedeşte, prin actuala reaşezare a şcolii, profund realistă şi ştiinţifică. Condiţiile specifice în care începem acest an şcolar ne obligă atît pe noi profesorii, cît şi pe elevi, părinţi, pe toţi cei legaţi de destinele şcolii, să ne cîntărim răspunderile şi să nu precupeţim nimic pentru a le înfăptui.

Sînt necesare şi clase speciale pentru elevii dotaţi la literatură

Destinat să ofere elevului un sistem de cunoştinţe teoretice, cu caracter general şi cu spectru larg, liceul de cultură generală se caracterizează printr-o diversificare a planurilor şi programelor de învăţămînt menită să permită orientarea viitorului absolvent către acel sector care concordă cu aptitudinile sale manifeste. În prezent, această diversificare este realizată prin existenţa paralelă, în sistemul de învăţămînt al claselor X-XII, a două secţii care grupează diferenţiat, după aptitudini, pe elevii înclinaţi către disciplinele realiste şi pe cei cu preferinţe pentru studiul disciplinelor umaniste.

Lăsînd la o parte criteriile de opţiune pentru una din cele două secţii — în care adesea dorinţele părinţilor şi nu consultarea vocaţiei reale a elevilor îşi spun cuvîntul hotărîtor — vom constata că planurile de învăţămînt sînt destul de puţin diferenţiate, ceea ce diminuează rolul bifurcării în prefigurarea perspectivei profesionale. Vom lua doar un exemplu. Este greu de presupus că un „umanist" poate să-şi cultive diferenţiat faţă de un „realist" aptitudinile cînd în programul ambelor secţii e prevăzut acelaşi număr de ore de limba română şi limbi străine. De asemenea, e greu de presupus că un „umanist" poate să adîncească disciplinele de profil cînd nu e absolvit de matematică şi fizică, discipline pentru care nu are înclinaţii şi a căror însuşire, dificilă şi îndoielnic utilă pentru viitoarea lui profesiune, îi răpeşte un timp preţios.

În epoca noastră, chiar într-un liceu de cultură generală nu putem face abstracţie de cerinţele învăţămîntului contemporan, îndreptat către o specializare incipientă a muncii intelectuale. De aceea, diferenţierea mai puternic conturată dintre cele două secţii, nuanţările din interiorul fiecărei secţii (de pildă secţii realiste cu clase de fizică, matematică, biologie, chimie ori secţii umaniste cu clase de limbă şi literatură română, limbi străine, istorie-geografie, filozofie) se înscriu ca etape fundamentale şi necesare ale modernizării învăţămîntului teoretic. Aceasta nu atrage după sine, fireşte, condamnarea culturii generale. Numai că, pentru a răspunde puterii limitate de cuprindere a elevilor, ea trebuie să includă cunoştinţe strict esenţiale, introduse în sisteme conexionale şi să fie realizată nu prin acumulări mnemonice, ci prin activizarea gîndirii dialectice

Preocupat de a ridica învăţămîntul românesc la nivelul cerinţelor pedagogiei contemporane şi de a-l integra în dinamica societăţii noastre socialiste, Ministerul Învăţămîntului a făcut un pas important în direcţia experimentării unor forme chemate să realizeze dezideratul de mai sus. Organizarea unor clase speciale cu profil de matematică, fizică şi limbi clasice (elina), precum şi un început de nuanţare a secţiei reale se înscriu pe orbita preocupărilor de restructurare modernă a învăţămîntului, preconizate şi de articolul 47 al Legii învăţămîntului. Ţinînd seama de aceasta ne permitem să sugerăm **luarea în studiu a posibilităţii de a se crea clase experimentale şi pentru elevii deosebit de dotaţi la literatură.**

Pledăm pentru această idee pornind de la cîteva considerente. În ultima vreme, în şcolile noastre preocupările legate de literatură au luat un avînt impresionant. Sutele de titluri de reviste şcolare, zecile de plachete şi antologii, asaltarea revistelor literare şi chiar a editurilor de către elevii din ultimele clase de liceu indică o serioasă creştere a interesului pentru studiul literaturii. Ni se pare semnificativ că în ultimii doi ani peste 8 000 de elevi de curs mediu au participat la concursurile de literatură, peste 2 000 de nume au semnat creaţii literare apărute în revistele şcolare şi că recentul concurs literar organizat de Consiliul Naţional al Organizaţiei Pionierilor a antrenat 82.000 de elevi din clasele III-VIII de pe cuprinsul patriei. Taberele pentru redactorii de reviste şcolare şi pentru elevii cu aptitudini literare din licee, organizate anul trecut la Buşteni şi în acest an la Gilma ne-au evidenţiat dorinţa unanimă a acestor elevi de a studia în clase cu profil special.

Este evidentă existenţa în şcoli a unui puternic filon de talente care aşteaptă valorificarea. Ori, cercul de literatură, ca şi cenaclul literar, nu pot îndeplini decît parţial rolul de formare a talentelor fie din cauza slabei organizări, fie din lipsa unui conducător corespunzător.

Ca şi în domeniul muzicii, picturii, coregrafiei, sportului, talentul literar trebuie cultivat din vreme. Dar în timp ce pentru elevii dotaţi pentru muzică, artă plastică, dans, sport, există şcoli speciale în marile oraşe ale patriei, pentru elevii dotaţi la literatură încă nu s-au găsit forme corespunzătoare de organizare.

Ar fi păcat să pierdem talente promiţătoare care, în lipsa unor condiţii prielnice de dezvoltare în şcoală — deci tocmai în perioada de dezvoltare şi fixare a aptitudinilor — se sting sau îşi transferă energia într-un domeniu de activitate fără nici o contingenţă cu arta scrisului sau cu munca de cercetare literară. Cunoaştem nenumărate cazuri de tineri extrem de dotaţi, premiaţi ai concursurilor de literatură, viori-prime ale cenaclurilor şcolare şi ale emisiunilor de tineret care, devenind ingineri, medici sau contabili (adeseori fără vocaţie) şi-au îngropat talentul. Excepţiile sînt atît de puţine încît le putem număra pe degete. Aşa cum vorbim de rolul mediului social în educaţia copilului, putem vorbi de rolul ambianţei în dezvoltarea talentului.

Credem că înfiinţarea unei clase cu elevi talentaţi la literatură în cadrul secţiei umaniste a cîte unui liceu din fiecare capitală de judeţ, în programul căreia să fie cuprinse preponderent elemente de lingvistică, de teorie, stilistică şi estetică literară, de istorie a literaturii române şi de istorie literară comparată, de sociologia culturii, îmbinate cu noţiuni de istorie naţională şi universală de filozofie şi cu studiul unei limbi clasice şi a două limbi moderne, va realiza un climat intelectual adecvat şi propice dezvoltării talentului literar.

Ar fi necesar ca selecţia elevilor pentru aceste clase să fie făcută la recomandarea specială a şcolilor generale şi în urma unei probe suplimentare la concursul de admitere, care să pună în evidenţă aptitudinea lor marcată pentru literatură. Pentru evitarea unor eventuale erori s-ar putea acorda un an de probă. Dacă elevul nu va corespunde, va fi transferat la o clasă umanistă obişnuită.

Bineînţeles, clasele speciale de literatură vor trebui să fie încadrate cu profesori care să asocieze buna pregătire şi informare profesională cu preocupări active pentru creaţia critică şi literară.

Însuşirea progresivă, sistematică, a cunoştinţelor de istorie, critică şi creaţie literară, făcută cu pasiune şi din plăcere, formarea unor deprinderi practice în cadrul activităţilor din cercuri şi al altor manifestări specifice vor asigura elevilor cu aptitudini literare nu numai un bogat orizont cultural, dar şi o linie de perspectivă profesională. Încă de pe băncile şcolii se va contura viitoarea lor orientare către activitatea de lingvist, istoriograf, critic, scriitor sau profesor de literatură. Facultăţile de litere ale universităţilor şi institutelor pedagogice vor avea astfel studenţi integraţi deplin şi organic în profilul specialităţii, iar învăţămîntul va fi cinstit de promoţii de profesori care vor fi nu numai buni cunoscători ai obiectului predat dar şi oameni de gust, cu aptitudini creatoare, care vor şti să impulsioneze şi să cultive cu competenţă tinerele talente.

Prof. TUDOR OPRIŞ
Liceul „M. Eminescu"-Bucureşti

Formaţia intelectuală a profesorului contemporan

ză sau se infirmă ipotezele pedagogiei şi ale didacticii decît profesorul, cel care lucrează permanent în mijlocul elevilor. Efervescenţa acţiunii de reconstrucţie modernă a pedagogiei şi didacticii, concepţiile şi metodele noi, începînd cu pedagogia cibernetică, cu metodele structuraliste şi terminînd cu cel mai simplu procedeu menit să ridice eficienţa procesului de învăţămînt solicită multilateral această latură a personalităţii profesorului. Aşa cum am mai subliniat, aici mai mult decît oriunde trebuie să se manifeste capacităţile de cercetare şi investigaţie ale educatorului, posibilităţile lui de a verifica şi aplica noi principii şi metode, în mod pe deplin creator, ştiinţific fundamentat şi în funcţie de condiţiile date.

Astăzi, în mai mare măsură decît în trecut, cunoştinţele temeinice de psihologie ştiinţifică se cer asociate, ca o condiţie, *sine qua non*, formaţiei intelectuale a profesorului. Aceasta, în primul rînd, pentru că acum unitatea dialectică a procesului instructiv-educativ presupune individualizarea cît mai profundă a fenomenului complex de predare-însuşire, pentru că pe primul plan al sarcinilor pedagogice se află în prezent descoperirea şi maxima valorificare timpurie a aptitudinilor, înclinaţiilor şi talentelor fiecărui adolescent.

Cultura unui asemenea profesor, intelectual cu vaste orizonturi, presupune nu cunoştinţe exhaustive — lucru evident imposibil — ci o amplă şi precisă orientare în viaţa cultural-ştiinţifică contemporană, ca şi înţelegerea valorilor artei moderne, capacitatea afectivă, moralitatea înaltă.

Valoarea oricărei aprecieri implică în sine o obligaţie morală: situarea omului de la catedră în poziţia de prototip al intelectualului contemporan nu este, evident, numai un titlu de mîndrie, ci subliniază mai ales înaltele responsabilităţi sociale ale educatorului, vastul contur al cerinţelor faţă de formaţia lui spirituală.

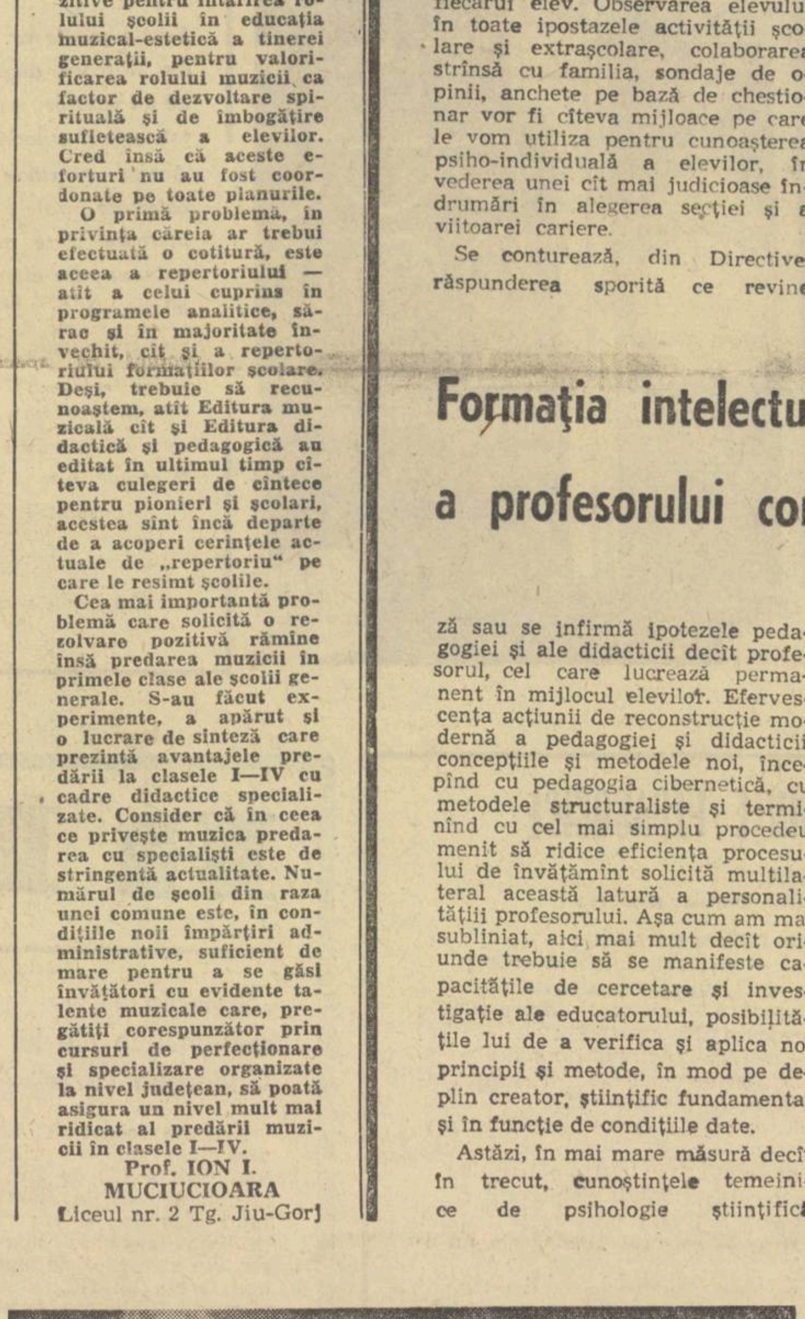

O vioară, un arcuş, un profil de copil transfigurat de lumina unui întreg univers — universul nuanţelor pe care doar undele muzicii îl poate exprima, un univers de infinită vrajă, un univers ale cărui valenţe formative nu ne putem permite, niciodată, să le ignorăm

ÎNVĂŢAREA PRIN PROBLEMATIZARE

Una dintre principalele căi ale formării gîndirii logice a elevilor o constituie formularea şi propunerea spre rezolvare a problemelor. O consecinţă majoră a acestei preocupări a didacticii moderne o constituie trecerea principiului problematizării din sfera psihologiei gîndirii în sfera psihologiei predării şi învăţării.

Cercetătorii sovietici în domeniul psihopedagogiei ca şi practica didactică a şcolilor din Uniunea Sovietică şi-au îndreptat, în ultimii ani, o atenţie deosebită asupra principalelor implicaţii ale învăţării prin problematizare atît în scopul dezvoltării intelectuale, în general, şi a dezvoltării gîndirii ştiinţifice-tehnice, în special, cît şi în scopul acumulării cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor.

Cercetările întreprinse în această direcţie au relevat, în primul rînd, principalele trăsături ale eficacităţii învăţării prin problematizare. Este vorba de faptul că această formă de studiu solicită la maximum gîndirea elevilor şi îi supune unei activităţi intelectuale creatoare. Totodată prin acest mod de învăţare, elevul devine centrul, subiectul procesului de învăţămînt al cărui organizator este profesorul, iar întregul proces de asimilare şi aplicare a cunoştinţelor se efectuează prin căutările active ale elevilor în vederea rezolvării „situaţiilor de problematizare".

Studiile întreprinse de psihopedagogii sovietici au relevat şi principalele situaţii de problematizare existente obiectiv, în funcţie de structura specifică a cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor acumulate de elevi şi cu care pot opera aceştia.

Un prim tip al situaţiilor de problematizare este legat de apariţia unui dezacord între vechile cunoştinţe ale elevilor şi cerinţele impuse de rezolvarea unei probleme, ceea ce determină interesul sporit al acestora pentru asimilarea de noi cunoştinţe. Organizarea unei situaţii de problematizare de acest tip implică rezolvarea pe plan metodic a legăturii între faza de verificare a cunoştinţelor şi cea a transmiterii de noi cunoştinţe şi mai ales crearea la elevi a impresiei unei „descoperiri" proprii.

O altă situaţie de problematizare se referă la cazurile în care elevii trebuie să aleagă dintr-un lanţ sau sistem de cunoştinţe, chiar incomplete, numai pe cele ce le vor fi necesare în rezolvarea unor anumite cazuri, urmînd să completeze elementele de care încă nu dispun. „Situaţia" mai are o variantă, respectiv un procedeu inversat: aceea de a oferi elevilor pe lîngă datele necesare rezolvării problemelor şi unele date inutile, pe care ei vor trebui să le înlăture, să nu ţină seama de ele în căutarea soluţiei.

O situaţie de problematizare, relativ frecvent creată în timpul lecţiilor, este aceea în care elevilor li se cere să aplice în condiţii noi cunoştinţele anterior asimilate.

Iată în sfîrşit **şi o altă situaţie:** elevii sînt puşi în faţa unei contradicţii între modul de rezolvare, posibil din punct de vedere teoretic şi imposibilitatea lui de aplicare practică. Aceasta îl va conduce pe elev să cunoască fie anumite limite ale raţionamentului teoretic, fie anumite cazuri-excepţie.

Evident situaţiile de problematizare devin cu atît mai complicate cu cît creşte şi gradul de dificultate al obţinerii rezultatelor.

Studiile întreprinse de cercetătorii sovietici şi o serie de experimente au conturat şi metodica specifică învăţării prin problematizare. În structura lecţiilor concepute pentru un asemenea mod de învăţare, momentul reactualizării cunoştinţelor anterior asimilate, strîns legat de cerinţele predării noii teme este urmat de o perioadă de activitate comună a profesorului şi elevilor în vederea formulării unor prime concluzii. Acestea sînt precedate de o analiză amănunţită a problemelor şi se exprimă sub formă de ipoteze sau supoziţii.

A treia verigă a lecţiei constă în analizarea greşelilor scoase în evidenţă de formularea concluziilor precedente. Această analiză permite elevilor să înţeleagă cauzele greşelilor lor tipice şi să le evite în viitor. În continuare, se trece la prelucrarea de către elevi a noului material şi la integrarea acestuia în bagajul lor de cunoştinţe.

Ultima verigă a lecţiei constă în stabilirea corelaţiei dintre materialul predat şi diversele lui posibilităţi de aplicare concretă, uşurîndu-se astfel şi stabilirea unor legături reciproce între diferitele discipline şcolare.

Învăţarea prin problematizare pune şi în faţa profesorului sarcini noi. Astfel, în afara cerinţelor privind o analiză aprofundată a materialului destinat predării, profesorului i se cere să aleagă tipul cel mai adecvat de **situaţie de problematizare**, să alcătuiască sistemul de probleme şi întrebări şi să stabilească metodele concrete de activitate cu elevii.

În acest an şcolar se prevede o deosebită extindere în şcolile sovietice a învăţării prin problematizare, metodă îmbrăţişată cu interes de un mare număr de cadre didactice, pentru caracterul ei activ şi valenţele dovedite pe planul dezvoltării gîndirii ştiinţifice a elevilor.

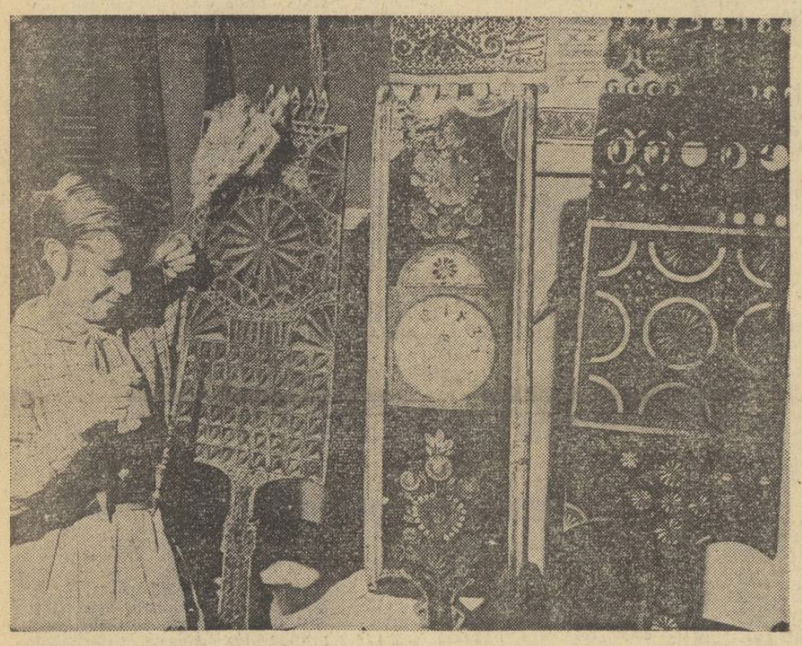

Şcoala medie nr. 210 din Moscova dispune de un valoros muzeu folcloric şi etnografic. Acesta cuprinde în colecţiile sale numeroase piese originale, pe care elevii le adună de la bătrînii meşteri populari din regiuni cu specific diferit. Activitatea aceasta îi interesează şi îi atrage în mod deosebit

Clubul elevilor — meteorologi

Urmărirea timpului probabil, o activitate căreia i se dedică mult timp în numeroase şcoli, a devenit un studiu foarte serios la liceul Lakeland din ţinutul Westchester, în statul New York. Elevii acestui liceu, îndemnaţi de unul din profesorii lor, au înfiinţat cu trei ani în urmă un club pentru stabilirea timpului probabil. În prezent clubul, care numără 100 de membri, este înzestrat cu o gamă impresionantă de aparate din cele mai moderne.

Elevii realizează propriile lor grafice şi aduc servicii în prevederea furtunilor sau ninsorilor.

Comitetul şcolar, care a ezitat la început să aloce fonduri pentru procurarea de aparate, s-a răzgîndit cînd a văzut entuziasmul copiilor pentru serviciul lor de prevedere a timpului probabil.

Anul acesta şcoala a adăugat în programul de învăţămînt un curs permanent de meteorologie.

Studiu de pedagogie comparată

Sub egida unor organizaţii internaţionale de învăţămînt, afiliate la U.N.E.S.C.O. o comisie a Şcolii superioare pedagogice din Stokholm, cu concursul unor specialişti de reputaţie internaţională, întreprinde un studiu comparat asupra eficienţei sistemelor de învăţămînt din 78 de ţări.

Cercetarea a fost eşalonată pe parcursul a trei etape. În prima etapă, încheiată recent, cercetătorii s-au ocupat de nivelul pregătirii matematice în şcolile din 12 ţări occidentale, prin examinarea efectivă a 133.000 de elevi. Compararea şi interpretarea datelor obţinute arată că cele mai bune rezultate globale în însuşirea cunoştinţelor matematice le obţin elevii japonezi, a căror pregătire este net superioară pregătirii elevilor din şcolile Statelor Unite, Suediei şi Finlandei.

Etapa a doua va urmări pregătirea a 500.000 de elevi, din toate cele 78 de ţări cuprinse în cercetare, în domeniul limbii şi literaturii materne, ştiinţelor naturii, ştiinţelor sociale şi limbilor străine. În sfîrşit, în etapa a treia va fi urmărită evoluţia unor absolvenţi pornind de la rezultatele obţinute de ei în şcoala elementară apoi în clasa terminală a învăţămîntului obligatoriu şi cercetîndu-se în continuare cum au reuşit aceştia în viaţă — profesiile pe care le exercită, rezultatele profesionale obţinute, comportarea etică etc. Întreaga cercetare se va încheia în anul 1970.

Prof. T. Husén, conducătorul comisiei care efectuează această cercetare, subliniază că scopul urmărit este acela de a verifica amplu fundamentarea ştiinţifică a sistemelor de învăţămînt din diferite ţări şi a măsurilor pentru perfecţionarea şi modernizarea acestora.

„Caiete de vacanţă"

Printre materialele didactice auxiliare folosite în şcolile primare din Franţa, de un deosebit succes se bucură aşa-numitele „caiete de vacanţă", realizate de editura pariziană Magnard după indicaţiile şi cu concursul competent al specialiştilor în pedagogie.

Elaborate pe serii pentru elevii din cursul preparator (6—7 ani), cursul elementar (7—9 ani), cursul mijlociu (9—12 ani) şi clasele de tranziţie (12—14 ani), „caietele de vacanţă" cuprind jocuri şi exerciţii care merg de la completarea unor propoziţii şi colorarea unor figuri pînă la soluţionarea unor probleme de intuiţie şi logică ce pun la încercare puterea de discernămînt a elevilor. Fiecare caiet conţine, organizate gradat, teme pentru patru săptămîni, acoperind cîte o lună din vacanţa elevilor. Reîmprospătînd cunoştinţele de geografie, istorie, ştiinţe naturale, fizică, matematică şi, bineînţeles, limba maternă, „caietele" servesc totodată la pregătirea plăcută a contactului cu materia clasei viitoare.

Dezlegarea corectă a exerciţiilor şi problemelor permite elevilor participarea la un concurs dotat cu cinci mii de premii.

Profesoara Jeanne Giraud, autoarea caietelor destinate cursului mediu şi claselor de tranziţie, relevă că acest concurs şcolar recapitulativ, realizat în perioada vacanţei în condiţii plăcute, fără un efort deosebit dă rezultate foarte bune.

RECOMANDĂRI BIBLIOGRAFICE

BIOLOGIE

Biologia generală, disciplină de sinteză care a realizat în ultimele decenii progrese uriaşe pe plan mondial şi naţional, se predă din acest an şcolar, în liceele noastre, după un nou manual, în baza unei noi programe analitice.

Dat fiind conţinutul nou al manualului — multe probleme ale biologiei actuale apărînd pentru prima dată în paginile unui manual românesc de biologie generală pentru liceu — considerăm de folos pentru profesorii de specialitate să întreprindă o acţiune mai largă de documentare pentru ca pe baza acestei informări bogate să poată valorifica cu cele mai bune rezultate materia din cuprinsul manualului pe care urmează s-o transmită, s-o explice elevilor. În acest sens, pentru a veni în sprijinul profesorilor care predau *biologia generală* la clasa a XII-a şi anii II şi III ai liceelor de specialitate recomandăm cîteva lucrări de sinteză, apărute în ultimii ani în ţara noastră, axate pe tematica acestui manual:

I. *Istoria biologiei şi biologia în România.*

BOTNARIUC N. — Din istoria biologiei generale, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1957, cap. I—IV şi VI.

MOTAŞ C. — Figuri de naturalişti, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1960 pg. 7—97; 243—339.

II. *Compoziţia materiei vii.*

COTAESCU I. — Materia vie, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1968.

SĂHLEANU V. — Chimia, fizica şi matematica vieţii, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1965, cap. II, III, IV.

III. *Organizarea materiei vii.*

BOTNARIUC N. — Organizarea şi evoluţia materiei vii, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1967.

BOTNARIUC N. — Principii de biologie generală, Ed. Acad. R.S.R., Bucureşti, 1967, cap. I.

STUGREN B. — Ştiinţa evoluţiei, Ed. politică, Bucureşti, 1965, cap. II.

IV. *Originea vieţii pe pămînt.*

OPARIN A. I. — Originea vieţii pe pămînt, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1960.

OPARIN şi FESSENKOV — Viaţa în univers, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1961.

SĂHLEANU V. — Chimia fizică şi matematica vieţii, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1965, cap. XIX.

V. *Evoluţia speciilor.*

DARWIN CH. — Originea speciilor, Ed. Academiei Bucureşti, 1957.

DARWIN CH. — Călătoria unui naturalist pe bordul vasului Beagle, Ed. tineretului, Bucureşti, 1958.

BOGOESCU C. şi BOLDOR ST. — Homocromie şi mimetism, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1965.

BOTNARIUC N. — Organizarea şi evoluţia materiei vii, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1967.

BOTNARIUC N. — Principii de biologie generală, Ed. Acad. R.S.R., Bucureşti, 1967, cap. II—V.

RAICU P. şi BRATOSIN S. — Genetica în actualitate, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1967.

STUGREN B. — Ştiinţa evoluţiei, Ed. politică, Bucureşti, 1965, cap. III—IV.

VI. *Originea omului.*

DARWIN CH. — Originea omului, Ed. Acad. R.S.R., Bucureşti, 1967.

MILCU ŞT. şi MAXIMILIAN C. — Introducere în antropologie, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1967.

Pentru toate capitolele de un real folos pot fi consultate revistele „Natura" pe ultimii doi ani.

Dr. CORNELIA DOROBANŢU
lector universitar
Facultatea de biologie — Universitatea Bucureşti

INSTITUTUL DE ŞTIINŢE PEDAGOGICE

ANUNŢĂ
scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

I. În ziua de 22 octombrie 1968, la Bucureşti:

1 cercetător ştiinţific — limba franceză — sectorul „Limbi străine";
1 cercetător ştiinţific limba germană — sectorul „Limbi străine";
1 cercetător ştiinţific principal — matematică — sectorul „Matematică";
1 cercetător stagiar —matematică — sectorul „Matematică";
1 cercetător stagiar — desen-pictură — sectorul „Activităţi practice";
1 şef sector cercetare ştiinţifică — pedagogie sau medicină — sectorul „Instruire programată şi mijloace moderne de învăţămînt";
1 cercetător ştiinţific principal — pedagogie — sectorul „Activităţi pioniereşti";
1 cercetător ştiinţific — pedagogie — sectorul „Activităţi pioniereşti";
1 cercetător stagiar — pedagogie — sectorul „Activităţi pioniereşti";
1 cercetător stagiar — pedagogie — sectorul „Activităţi pioniereşti";
1 cercetător stagiar — medicină-pediatrie — sectorul „Pedagogie medicală";
1 cercetător ştiinţific — pedagogie — sectorul „Pedagogie comparată";
1 cercetător ştiinţific principal — filozofie — sectorul „Ştiinţe umaniste";
1 cercetător ştiinţific — fizică — sectorul „Ştiinţele naturii";
1 cercetător ştiinţific — biologie — sectorul „Ştiinţele naturii";
1 cercetător ştiinţific principal — pedagogie — sectorul „Instruire programată şi mijloace moderne de învăţămînt";
1 cercetător ştiinţific — filozofie — sectorul „Educaţie în liceu";
1 cercetător ştiinţific — psihologie sau pedagogie — sectorul „Educaţia adulţilor";
1 cercetător ştiinţific principal — pedagogie sau filozofie — sectorul „Istoria pedagogiei";
1 cercetător ştiinţific principal — pedagogie — sectorul „Didactica învăţămîntului elementar";
1 şef sector — pedagogie — sectorul „Educaţia adulţilor";
1 şef sector — pedagogie — filiala Timişoara;
1 cercetător ştiinţific principal — pedagogie — filiala Craiova.

II. În ziua de 24 octombrie 1968, la Filiala din Cluj a Institutului:

1 cercetător ştiinţific principal — limba şi literatura maghiară — sectorul „Limbi străine";
1 şef sector cercetare ştiinţifică — pedagogie sau medicină — sectorul „Defectologie".

Cererile de înscriere se primesc la Institutul de ştiinţe pedagogice din Bucureşti, str. Sfinţii Apostoli nr. 14, Serviciul personal, pînă la data de 15 octombrie a.c., însoţite de actele prevăzute de „Regulamentul de recrutarea, promovarea şi atestarea cadrelor de cercetători ştiinţifici din unităţile de cercetare R.S.R.", publicat în extras în Buletinul Oficial, Partea a III-a nr. 4, din 8 ianuarie 1968.

ANUNŢ

Liceul nr. 1 din Beiuş aduce la cunoştinţă că la 13 octombrie 1968 organizează sărbătorirea a 140 de ani de la înfiinţare. Cu acest prilej foştii elevi şi profesori sînt invitaţi să participe la această sărbătorire anunţîndu-şi participarea pînă la 1 octombrie. De asemenea cei ce deţin materiale legate de trecutul istoric al liceului sînt rugaţi să le trimită pentru expoziţia documentară.

BIBLIOTECA

„Scrierile matematice ale lui Gheorghe Lazăr"

Apărute recent în Editura Academiei, cu prilejul împlinirii a 150 de ani de la întemeierea învăţămîntului secundar şi superior în limba română, manuscrisele lucrărilor de matematică ale lui Gh. Lazăr aflate în Biblioteca Academiei R.S.România, transcrise din chirilice şi adu-

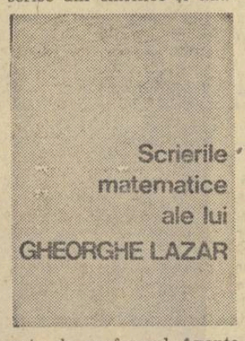

nate de profesorul **Axente Creangă**, care a funcţionat la şcolile „Gh. Lazăr" din Avrig şi din Sibiu, sînt redate circuitului mai larg de cititori şi specialişti din ţara noastră.

Prefaţa „Scrierilor matematice" semnată de acad. prof. **G. Vrănceanu**, sintetizează principalele aspecte ale activităţii didactice şi ştiinţifice desfăşurate de ilustrul cărturar român. Subliniind formaţia filozofică şi ştiinţifică largă a lui Gheorghe Lazăr, cultura sa matematică, dobîndită la înaltele şcoli din Cluj şi Viena, prefaţa insistă asupra patriotismului înflăcărat al dascălului ardelean care a creat o adevărată epocă în afirmarea şi înflorirea culturii naţionale şi a ştiinţei româneşti.

Operă de pionierat pe ogorul ştiinţei matematice româneşti, „Scrierile matematice" ale lui Gheorghe Lazăr s-au bucurat de atenţia şi preţuirea celor mai de seamă matematicieni români. Traian Lalescu — afirma: „Lazăr a fost primul inginer român din Ţara Românească, Lazăr a fost primul profesor care a predat în româneşte matematicile superioare la Bucureşti, Lazăr a fost primul compunător al unei trigonometrii româneşti".

Ediţia îngrijită de profesorul Creangă a transcris textul foarte fidel faţă de manuscrisul original, pentru ca el să poată fi folosit de lingvişti, filologi, istorici, matematicieni, pedagogi şi de alţi cercetători şi să reprezinte stadiul din acel timp al cunoştinţelor matematice, precum şi aspectele specifice ale structurii limbii române folosite de autor. Sînt prezentate **„Aritmetica matematicească alcătuită acum întîi în limba românească prin Gheorghie Lazăr întru folosul şcolarilor săi din şcoala din Sfîntu Sava"**, Bucureşti, 1821, însoţită de ample explicaţii şi note, precum şi completări după manuscrisul original, şi **„Trigonometria cea dreaptă"** purtînd acelaşi subtitiu şi aceeaşi dată de apariţie. Manualul de aritmetică, conceput de Gh. Lazăr după mai mulţi autori, este cel mai complet manual scris în limba română la acea dată. La rîndul său, manualul de trigonometrie constituie o primă încercare de introducere a terminologiei trigonometrice în limba română. Autorul transcrierii completează cu explicaţii şi note textul manuscrisului, iar în final, adaugă şi **Notele** întocmite de profesorul Traian Lalescu la prima tipărire, din 1919.

Pe lîngă ilustraţiile după textul manuscriselor, lucrarea mai cuprinde un glosar de termeni matematici ieşiţi din uz, folosiţi de Gh. Lazăr în manuscrisele sale, ca şi un glosar cuprinzînd termenii care s-au păstrat pînă astăzi în forme identice sau apropiate.

Scrierile matematice ale lui Gheorghe Lazăr cuprinse în ediţia de faţă constituie un material valoros pentru mai buna cunoaştere a activităţii didactice şi ştiinţifice a ilustrului ctitor al învăţămîntului secundar şi superior în limba română, ca şi pentru înţelegerea epocii în care s-a zămislit terminologia ştiinţifică română.

EMIL DOMOCOŞ

„Probleme — întrebări de fizică"

Problemele-întrebări au în predarea fizicii un rol deosebit pentru stimularea gîndirii elevilor, pentru însuşirea şi aplicarea corectă a legilor fizicii. Căci dacă în cazul problemelor numerice, elevul poate, de multe ori, să dea răspunsul prin simpla aplicare a unei formule matematice, la problemele-întrebări, rezolvarea solicită întotdeauna un raţionament cu caracter ştiinţific în legătură cu fenomenul pus în discuţie şi legile fizice în virtutea cărora se desfăşoară.

Lucrarea „Problemele-întrebări de fizică pentru clasele VI—VIII" a profesorilor Margareta Ailincăi şi Liviu Rădulescu a apărut

recent, după ce o lucrare identică pentru elevii din liceu a cunoscut un binemeritat succes.

Volumul nou apărut umple un gol în literatura didactică, constituind totodată o completare substanţială a materialului predat la fizică în clasele VI—VIII.

Problemele-întrebări cuprinse în lucrare au fost organizate din motive didactice, în ordinea de predare a capitolelor din programa de fizică pentru clasele VI—VIII şi, bineînţeles, în raport cu gradul lor de dificultate. Sînt prezentate un număr de peste 300 de probleme privind capitolele „Mecanica", „Căldura", „Electricitatea", „Optica" şi „Structura atomului".

În afara problemelor destinate diferitelor capitole, lucrarea mai cuprinde şi o serie de probleme-întrebări de sinteză, ale căror răspunsuri pot fi date de elevi numai după parcurgerea mai multor capitole de fizică. De asemenea este interesant şi faptul că răspunsul la o serie de întrebări poate fi dat numai după ce au fost efectuate diferite experienţe în laborator. Aceasta îi conduce pe elevi la contactul direct cu fenomenele fizice, ceea ce dezvoltă spiritul lor de cercetare ştiinţifică.

Prin conţinutul său, volumul „Probleme-întrebări de fizica" se adresează elevilor din clasele VI-VIII care doresc să-şi întregească cunoştinţele căpătate la şcoală. Lucrarea este un preţios ajutor şi pentru profesorii aflaţi în primii ani la catedră, care nu au avut încă timpul necesar să culeagă exemple interesante pentru ilustrarea lecţiilor de fizică. În sfîrşit, recomandăm această lucrare studenţilor de la facultăţile de fizică-chimie ale institutelor pedagogice, pentru pregătirea lecţiilor de practică pedagogică.

Lector univ. dr.
COSMA C. TUDOSE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii din unităţile de învăţămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 963 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 4 octombrie 1968 — 4 pag. 25 bani

În acest număr:

— Preocupări cognitive și operaționale în perioada preabecedară

— Valori stilistice ale pronumelor personale și reflexive

— Laboratorul de biologie și zestrea lui — pag. 3

— Unele clarificări privind concediile — pag. 4

ÎNCEPUT DE AN UNIVERSITAR

Anul universitar, deschis într-o atmosferă de vibrantă manifestare a ataşamentului studenţimii şi corpului profesoral universitar faţă de politica partidului şi statului nostru, înscrie în evoluţia învăţământului superior românesc începutul unei etape de mari înnoiri. Documentele programatice, adoptate de Plenara Comitetului Central al P.C.R. şi de Marea Adunare Naţională, au creat premisele necesare pentru ridicarea întregului învăţământ la nivelul exigenţelor impuse de progresul ştiinţei şi culturii, de construcţia socialistă din ţara noastră.

Înalta preţuire şi dragoste de care se bucură tineretul universitar din România socialistă a fost ilustrată prin prezenţa la festivităţile deschiderii anului universitar a conducătorilor de partid şi de stat, în frunte cu secretarul general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, preşedintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, a reprezentanţilor Ministerului Învăţământului şi organelor locale de partid şi de stat, a numeroşi oameni de ştiinţă şi cultură.

Studenţii bucureşteni au salutat cu multă dragoste şi entuziasm prezenţa în mijlocul lor a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, însoţit de tovarăşii Janos Fazekaş, Leonte Răutu, Iosif Banc, Emil Drăgănescu, Mihai Gere, Manea Mănescu, Dumitru Popa, care au vizitat în cursul dimineţii câteva instituţii de învăţământ superior.

Primul popas a fost făcut la Academia de studii economice. Sînt de faţă acad. Ştefan Bălan, ministrul învăţământului, Ion Iliescu, prim secretar al C.C. al U.T.C., ministru pentru problemele tineretului, Ion Teoreanu, şeful secţiei învăţămînt a C.C. al P.C.R., Ion Pătan, ministrul comerţului interior, Virgil Pîrvu, ministrul finanţelor, membrii conducerii şi senatului Academiei de studii economice, numeroase cadre didactice.

Oprindu-se în laboratoarele catedrei şi centrului de calcul economic şi cibernetică economică, conducătorii de partid şi de stat au primit explicaţii în legătură cu activitatea acestora.

O bună impresie au făcut sălile de cursuri şi seminarii din noua clădire, care se disting prin lărgirea spaţiului, luminozitate şi mobilierul cu deosebite calităţi funcţionale şi estetice. Oaspeţii au fost informaţi că în prezent se află în construcţie alte două pavilioane similare, care, pînă în anul 1972, vor întregi ansamblul Academiei de studii economice.

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi ceilalţi conducători de partid şi de stat s-au întreţinut cu cadrele didactice, cu studenţii, asupra unor probleme legate de începerea anului universitar şi le-a urat depline succese în activitatea lor.

Conducătorii de partid şi de stat au continuat apoi vizita la **Institutul botanic al Facultăţii de biologie a Universităţii bucureştene.** În holul mare al institutului, decanul facultăţii prezintă consiliul profesoral al institutului. Tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi ceilalţi conducători de partid şi de stat au vizitat apoi laboratorul de patologie vegetală, Muzeul didactic demonstrativ, laboratorul de genetică şi laboratorul de lucrări practice, unde au fost prezentate unele soiuri noi de secară, orz şi pepeni, obţinute de cadrele didactice. Tovarăşul Nicolae Ceauşescu a recomandat lucrătorilor acestui laborator să lege mai mult activitatea de cercetare fundamentală de cea practică, de necesităţile economiei noastre şi să extindă colaborarea cu institutele de cercetări agricole, cu întreprinderi agricole de stat şi cooperative agricole pentru crearea unor soiuri mai productive de plante agricole, îndeosebi grîu.

Conducătorii de partid şi de stat au vizitat apoi noua **clădire a Institutului politehnic din Bucureşti.** Conducîndu-i pe oaspeţi, ministrul industriei construcţiilor, Dumitru Mosora, prof. arh. Octav Doicescu, şeful colectivului de proiectare a Institutului, au prezentat vastul edificiu care va oferi condiţii optime de pregătire pentru 12 000 de studenţi.

La plecarea oaspeţilor, rectorul Institutului politehnic înmînează tovarăşului Nicolae Ceauşescu un mesaj din partea studenţilor şi corpului profesoral în care se exprimă recunoştinţa pentru grija pe care partidul şi statul o acordă învăţământului superior.

Următorul popas — **Institutul de arhitectură „Ion Mincu".** În timp ce corpul profesoral, în frunte cu rectorul institutului, prof. arh. Ascanio Damian, iese în întîmpinarea oaspeţilor, din rîndul studenţilor irump înflăcărate urale şi ovaţii.

Însoţiţi de conducerea institutului, oaspeţii vizitează expoziţia proiectelor de diplomă — o mică parte din cele 180 de proiecte ale absolvenţilor din acest an — şi expoziţia lucrărilor de atelier ale studenţilor din anii I—V. În continuare se vizitează aripa nouă a institutului dată acum în folosinţă şi şantierul unde se lucrează la finisarea spaţiului ce va fi pus la dispoziţia studenţilor pînă la sfîrşitul acestui an.

Pretutindeni, studenţii aflaţi pe terasele clădirii, la ferestrele atelierelor, salută cu aclamaţii puternice pe conducătorii partidului şi statului, care le răspund cu căldură.

La intrarea în clădirea **Universităţii Bucureşti** oaspeţii sînt salutaţi de prof. univ. dr. docent Jean Livescu, rectorul universităţii din Bucureşti, acad. Miron Nicolescu, preşedintele Academiei Republicii Socialiste România, acad. Gh. Mihoc, consilier al ministrului învăţământului, de membrii senatului universităţii şi secretarii organizaţiilor de partid din facultăţi, de conducătorii organizaţiilor studenţeşti.

În cabinetul de lucru, acad. Ilie Murgulescu, şeful catedrei de chimie fizică, înfăţişează conducătorilor de partid şi de stat unele aspecte privind realizările şi perspectivele de dezvoltare ale acestei discipline a învăţământului nostru superior.

(Continuare în pag. a 3-a)

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU
la mitingul din Piața Universității

Stimaţi tovarăşi membri ai corpului didactic universitar,
Iubiţi studenţi,

Daţi-mi voie să încep prin a exprima cele mai sincere mulţumiri profesorilor şi studenţilor din Bucureşti, pentru primirea călduroasă pe care ne-au făcut-o. In aceasta noi vedem o manifestare a încrederii şi adeziunii depline la politica marxist-leninistă a partidului nostru. **(Aplauze, urale).**

Deschiderea cursurilor universitare are loc în acest an în condiţiile unui puternic avînt creator al întregului nostru popor pentru înfăptuirea programului elaborat de Congresul al IX-lea şi a hotărîrilor Conferinţei Naţionale în vederea desăvîrşirii construcţiei socialiste, ridicării bunăstării întregului popor român. Începerea noului an universitar coincide, totodată, cu trecerea la aplicarea în viaţă a măsurilor adoptate de partid pentru modernizarea şi perfecţionarea întregului sistem de învăţămînt, corespunzător sarcinilor complexe ale dezvoltării actuale a patriei noastre, formării viitoarei generaţii de constructori ai comunismului în România. **(Aplauze).**

Este pentru mine o deosebită plăcere să vă adresez cu acest prilej, dv., cadrelor didactice din învăţămîntul superior, vouă studenţilor din capitala României socialiste şi întregii studenţimi, un cald salut din partea Comitetului Central al partidului comunist, a Consiliului de Stat şi a guvernului Republicii Socialiste România **(Aplauze puternice).**

Învăţămîntul nostru superior, ce de altfel învăţămîntul de toate gradele, îndeplineşte un rol deosebit de important în lărgirea orizontului de cunoştinţe şi îmbogăţirea vieţii spirituale a poporului, în pregătirea şi educarea multilaterală a tinerei generaţii, afirmîndu-se ca unul din factorii de bază ai progresului societăţii noastre. Aşezat trainic pe concepţia înaintată materialist-dialectică despre natură şi societate, pe luminoasele tradiţii progresiste din trecut ale şcolii româneşti, pe cuceririle experienţei pedagogice moderne, învăţămîntul nostru cunoaşte astăzi o dezvoltare şi înflorire fără precedent. In prezent, în şcoala generală sînt cuprinşi toţi copiii de vîrstă şcolară. Faţă de anul 1938 numărul elevilor din licee este de aproape 10 ori mai mare, iar al studenţilor de cinci ori şi jumătate. Numărul cadrelor didactice se ridică la circa 200 000, reprezentînd unul din cele mai importante detaşamente ale intelectualităţii noastre care, prin activitatea sa, contribuie la făurirea conştiinţei socialiste şi cetăţeneşti a tineretului. **(Aplauze puternice).**

In anii socialismului institutele de învăţămînt superior au pregătit şi au dat ţării zeci şi zeci de mii de specialişti în tehnică, în economie, cultură, ştiinţă, administraţie, în toate domeniile de activitate. Partidul şi guvernul dau o înaltă apreciere muncii pline de răspundere, de patriotism şi dragoste faţă de tineret şi popor, a cadrelor didactice universitare, aportului lor deosebit de valoros la instruirea şi educarea studenţilor, la formarea omului nou al societăţii noastre, constructor înflăcărat al socialismului şi comunismului. **(Aplauze).** In numele conducerii partidului şi statului adresez, cu ocazia deschiderii noului an de învăţămînt, tuturor cadrelor didactice universitare din Bucureşti şi din întreaga ţară, cele mai calde felicitări pentru rezultatele obţinute în activitatea de pînă acum şi urări de noi şi tot mai mari succese în munca viitoare. **(Aplauze îndelungi).**

Avem un tineret minunat, profund devotat politicii partidului, cauzei socialismului, dornic să-şi consacre elanul tineresc, întreaga energie înfloririi României socialiste, pregătirii sale ca demn continuator al luptei poporului pentru progres şi civilizaţie. Studenţimea noastră, care reuneşte în rîndurile sale fii de muncitori, ţărani, intelectuali, a făcut şi face dovada unei înalte răspunderi faţă de cauza socialismului, faţă de poporul căruia îi aparţine, muncind cu ardoare pentru a-şi însuşi ştiinţa şi tehnica modernă, pentru a se putea achita cu succes de sarcinile ce-i vor reveni mîine în toate domeniile economiei, tehnicii, ştiinţei, culturii — acolo unde se făuresc valorile materiale şi spirituale ale patriei noastre, unde se asigură înflorirea societăţii socialiste. **(Aplauze puternice).** Vă felicit din toată inima, dragi studenţi, pentru sîrguinţa şi pasiunea cu care învăţaţi, pentru rezultatele bune pe care le dobîndiţi în studiu şi vă doresc tuturor şi celor care păşiţi acum în primul an al universităţii, ca şi celor din ceilalţi ani, noi şi noi succese în învăţătură. Să urcaţi noi trepte în formarea şi desăvîrşirea voastră ca intelectuali de nădejde ai patriei noastre socialiste. **(Vii şi îndelungi aplauze).**

Dragi tovarăşi,

Intregul popor român îşi consacră eforturile dezvoltării şi perfecţionării tuturor laturilor orînduirii noastre socialiste, înfăptuirii neabătute a programului elaborat de Congresul al IX-lea al partidului, a hotărîrilor Conferinţei Naţionale care au trasat liniile generale de dezvoltare multilaterală a României, de valorificare deplină a avantajelor noii orînduiri sociale, de promovare consecventă în toate domeniile de activitate a principiilor socialismului ştiinţific şi a răspunderii pentru făurirea viitorului luminos al României. **(Aplauze).** Avem rezultate bune în îndeplinirea programului Congresului al IX-lea de industrializare socialistă a României. Aceste rezultate sînt o dovadă a politicii realiste, marxist-leniniste, a partidului nostru, care porneşte de la cunoaşterea cerinţelor societăţii noastre socialiste, de la răspunderea faţă de destinele poporului român. **(Aplauze, urale).** Doresc ca la acest miting al corpului profesoral şi al tineretului studios să aduc un omagiu fierbinte clasei noastre muncitoare — clasă conducătoare a societăţii socialiste — care îşi îndeplineşte cu cinste şi devotament rolul de călăuză a poporului pe calea socialismului, a industrializării, a înfloririi patriei. **(Aplauze puternice, prelungite).**

Nu pot să nu mă refer, de asemenea, la activitatea minunatei noastre ţărănimi, forţă de seamă a producţiei materiale, aliat de nădejde al clasei noastre muncitoare. Munca unită şi alianţa acestor două clase este izvorul tuturor marilor victorii realizate în anii construcţiei socialiste, baza de granit a dezvoltării şi înfloririi României. **(Aplauze puternice).** Agricultura noastră socialistă îşi dovedeşte an de an superioritatea. Şi în acest an, cu toate condiţiile de secetă prelungită din primăvară, datorită măsurilor luate de partid şi guvern, a eforturilor ţărănimii cooperatiste, a întregii ţărănimi, ale tuturor lucrătorilor din agricultură, s-au obţinut recolte satisfăcătoare care asigură din plin aprovizionarea populaţiei cu produse agro-alimentare şi a industriei cu materii prime. Aceasta dovedeşte că drumul cooperativizării, al agriculturii socialiste este singurul care poate asigura, într-un timp scurt, satisfacerea nevoilor oamenilor muncii. **(Aplauze prelungite, urale).**

Doresc să menţionez la acest miting rolul însemnat pe care îl reprezintă în societatea noastră socialistă ştiinţa, arta, cultura, părţi inseparabile ale creaţiei materiale şi spirituale a poporului nostru, fără de care nu se poate concepe progresul, nu se poate concepe făurirea comunismului. **(Vii aplauze).** Avem succese remarcabile în dezvoltarea şi în activitatea intelectualităţii noastre socialiste. Noi considerăm că, pentru a asigura mersul şi mai hotărît înainte al societăţii, trebuie să dezvoltăm şi mai mult activitatea ştiinţifică şi culturală din România, să întărim şi mai mult colaborarea între muncitori, ţărani şi intelectuali care, împreună, formează societatea noastră socialistă. Pe măsură ce înaintăm

(Continuare în pag. a 2-a)

MATEMATICĂ ŞI PEDAGOGIE

De vorbă cu participanţi la Colocviul internaţional consacrat predării matematicii

România a fost în ultimele luni centrul de întîlnire al matematicienilor din lumea întreagă. După ce, la scurte intervale de timp, la Bucureşti, Cluj, Braşov şi Constanţa au avut loc trei reuniuni internaţionale cu participarea unor personalităţi de prestigiu mondial ale ştiinţei matematice, de curînd s-a încheiat, la Bucureşti, o manifestare ştiinţifică de mare însemnătate pentru învăţămîntul matematic în general, pentru pedagogia matematicii şi studiul matematicii în şcoală în mod special — „Colocviul internaţional UNESCO consacrat predării matematicii în învăţămîntul mediu şi superior din ţările europene".

„Importanţa acestui colocviu, la care au participat cei mai valoroşi specialişti europeni ce cumulează reputaţia de matematicieni şi în acelaşi timp de pedagogi cu prestigiu internaţional — ne-a declarat academicianul Nicolae Teodorescu, membru în Biroul Consiliului Naţional al Cercetării Ştiinţifice şi decanul Facultăţii de matematică din Bucureşti — **constă nu numai în faptul că el a reuşit să contureze foarte clar stadiul actual al predării matematicii în liceu şi în învăţămîntul superior. Prin ampla informare reciprocă pe care a prilejuit-o, prin tematica şi conţinutul extrem de interesant al lucrărilor prezentate, colocviul a constituit un preţios izvor de idei noi pentru pedagogia şi metodica predării matematicii, dînd totodată posibilitatea confruntării de concepţii didactice în cadrul unor discuţii ştiinţifice de înaltă ţinută. Sînt convins că rezultatele discuţiilor ce s-au purtat vor contribui din plin la noi progrese ale desfăşurării învăţămîntului matematicii în şcoala medie şi superioară".**

Pentru ilustrarea celor afirmate acad. N. Teodorescu ne-a citat titlurile cîtorva dintre cele 40 de comunicări prezentate la colocviu de oameni de ştiinţă din 23 ţări europene. Astfel, dintre studiile vizînd direct pregătirea matematică în liceu, un viu interes au stîrnit lucrările intitulate „Influenţa cercetări matematice asupra învăţămîntului şcolar" (G. Papy—Belgia); „Învăţămîntul matematicii la începutul nivelului secundar, importanţa şi dificultăţile sale" (A. Revuz — Franţa); „Dezvoltarea limbajului matematic al elevilor în învăţămîntul modern" (A. Grygowska — Polonia); „Predarea disciplinelor matematice legate de cibernetică" (K. Winkelbauer — Cehoslovacia); „O experienţă realizată în învăţămîntul geometriei la nivelul elevilor de 14—18 ani" (L. Mancini — Italia); „Predarea mecanicii în şcoala medie" (M. Haimovici — România); „Introducerea noţiunilor de integrare definită în clasa a XII-a reală a liceelor din România" (C. Iacob — România); „De la clasic la modern sau de la modern la clasic în predarea matematicii în şcoala generală" (D. Roşca — România) etc.

Relaţiile actuale ale matematicii cu învăţămîntul şi pedagogia au fost definite cu o concizione axiomatică de profesorul Georges Papy, preşedintele centrului belgian de pedagogie matematică, a cărui cunoscută lucrare „Matematica modernă" apărută şi în traducerea română, îl recomandă clar drept un original şi valoros exponent al pedagogiei matematicii moderne.

„Cercetarea matematică — spunea prof. Papy — **produce ştiinţa. Învăţămîntul o distribuie. Inutil să**

Consemnări de TH. DORU

(Continuare în pag. a 3-a)

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

(Urmare din pag. 1)

spre desăvîrșirea socialismului, pe măsură ce vom trece spre comunism, muncitorii, țăranii și intelectualii se apropie tot mai mult, vor deveni tot mai uniți, formînd o forță unică — societatea fără de clase, indisolubil unită, a României comuniste. **(Vii aplauze și urale).**

Au fost înfăptuite o serie de măsuri privind ridicarea nivelului de trai material și spiritual al poporului. Este de înțeles, tovarăși, că tot ceea ce construim în România, în industrie, în agricultură, în știință și cultură, în toate domeniile activității materiale și spirituale, este închinat omului, poporului. Facem totul pentru a asigura celor ce muncesc din România o viață demnă, tot mai liberă, tot mai îmbelșugată. Numai așa vom face ca socialismul și comunismul să-și arate pe deplin superioritatea față de vechea orînduire socială. **(Aplauze puternice).**

Tot ceea ce am înfăptuit este rodul eforturilor unite ale întregului popor, ale tuturor celor ce muncesc, fără deosebire de naționalitate — români, maghiari, germani, sîrbi, alte naționalități. Împreună, strîns uniți, am cucerit multe victorii în lupta pentru libertatea socială și națională, împreună am cucerit multe victorii pe calea construcției socialiste în România. Noi vedem în unitatea tuturor celor care locuiesc pe meleagurile României, fără deosebire de naționalitate, forța de neînvins care asigură triumful socialismului și comunismului în patria noastră. **(Aplauze și urale prelungite).**

În această muncă, gigantică aș spune, s-a afirmat continuu și tot mai mult, pe măsură ce am parcurs noi pași și am urcat noi trepte pe calea socialismului, rolul de conducător al Partidului Comunist Român. Dovedindu-se la înălțimea misiunii sale istorice, partidul nostru a știut să aplice în mod creator adevărurile generale ale marxism-leninismului la condițiile concrete din România, a știut să unească, să organizeze și să conducă uriașa forță a întregului popor pe calea marilor victorii socialiste. **(Aplauze puternice).** Încrederea și autoritatea de care se bucură partidul nostru, entuziasmul cu care este urmat, neabătut, de întregul popor, sînt rezultatul faptului că el nu a precupețit nimic — și nu va precupeți nici în viitor — pentru a servi interesele celor ce muncesc, interesele națiunii noastre. **(Vii aplauze, urale).**

Societatea noastră s-a schimbat mult. Nu mai sînt clase exploatatoare. Forțele de producție se dezvoltă impetuos, formînd o temelie de granit orînduirii noastre. Mijloacele de producție sînt în mîna poporului care le folosește pentru a-și făuri o viață liberă, fericită, independentă. **(Aplauze prelungite).** Dispariția claselor exploatatoare, dezvoltarea clasei muncitoare, a țărănimii, a intelectualității, unitatea tot mai strînsă între clasele și forțele sociale din România, succesele obținute în construcția noii orînduiri, pun în evidență ideea marxist-leninistă, că odată stăpîn pe destinele sale, nimic și nimeni nu mai poate întoarce poporul din drumul său. **(Aplauze, urale).** Oare ar mai putea cineva să gîndească că în România ar fi posibil să se găsească forțe sociale în stare să pună în pericol orînduirea noastră socialistă? Eu cred că nu. **(Numeroase voci strigă: Nu, nu. Răsună puternice urale și aplauze).** Fără îndoială, tovarăși, că nici un muncitor, nici un țăran cooperatist, nici un lucrător din stațiunile de mașini și tractoare sau din întreprinderile agricole de stat, nici un intelectual din institutele noastre de cercetări, din școli sau din institutele de învățămînt nu ar admite cuiva să pună în discuție trăinicia și forța socialismului în România. **(Aplauze furtunoase, urale).** Sigur, nebuni se mai pot găsi și se vor găsi întotdeauna. Dar pentru nebuni societatea noastră socialistă dispune de mijloacele necesare, inclusiv de cămașă de forță. **(Animație, aplauze prelungite).** Însă, după cum știți, noi dezvoltăm pe scară largă medicina. Sperăm că în viitorul apropiat vom dezbate problema perfecționării activității de ocrotire a sănătății la o plenară a Comitetului Central al partidului. Chiar și pe acești nebuni îi putem trata cu mijloace mai moderne, pentru a nu mai recurge la cămașa de forță. **(Animație, aplauze).** Desigur, tovarăși, noi nu facem abstracție de faptul că trăim într-o lume în care mai există imperialismul, pentru că noi știm că atîta timp cît se menține imperialismul, dăinuie și pericolul de război și de agresiune; evident că în asemenea condițiuni societatea noastră socialistă trebuie să-și ia toate măsurile pentru a fi gata să respingă orice încercare de atentat la cuceririle revoluționare ale poporului, pentru a apăra patria, socialismul în România. **(Aplauze și urale puternice).**

M-am referit la toate acestea pentru că unii pun întrebarea: nu este oare prea devreme, sau nu e greșit să se afirme cu atîta tărie necesitatea unității întregului popor în jurul partidului? Noi răspundem: nu. Nu e nici prea devreme, nu e nici greșit. Socialismul unește poporul, socialismul creează condiții ca fiecare om eliberat de exploatare să participe activ, alături de semenii săi, la făurirea orînduirii noi: aceasta întărește unitatea și această unitate de granit asigură mersul înainte al socialismului, victoria comunismului. **(Aplauze și urale prelungite).**

Pentru combaterea anumitor confuzii ideologice, anumitor practici înapoiate, anumitor manifestări ale influenței vechii societăți sau ale influenței din afară, noi posedăm arme moderne, eficace și în primul rînd arma atotbiruitoare a marxism-leninismului, arma victoriei socialismului și comunismului. **(Vii aplauze).**

Congresul al IX-lea, Conferința Națională a partidului au elaborat un vast program de perfecționare a activității de planificare și conducere a întregii noastre societăți. Cunoașteți măsurile luate de Comitetul Central, de guvern pentru înfăptuirea acestor măsuri. Cunoașteți grija și preocuparea permanentă a partidului nostru pentru perfecționarea continuă a vieții sociale, pentru asigurarea condițiilor care să permită participarea activă a tuturor membrilor societății la luarea hotărîrilor ce privesc dezvoltarea internă și relațiile internaționale ale României socialiste, la înfăptuirea lor în practică. Tocmai în aceasta constă superioritatea democrației socialiste. Aceasta este una din trăsăturile ei esențiale care se manifestă tot mai din plin și mai activ în viața patriei noastre. **(Aplauze, urale).**

Știm bine că principiile socialismului nu se realizează de la sine. Pentru ca ele să se manifeste din plin în toate sectoarele vieții sociale trebuie depusă o activitate intensă, creatoare. În acest scop au fost luate și măsurile privind o mai bună așezare, o mai bună repartiție a venitului național. Aceste măsuri deschid drum spre o mai fermă înfăptuire a principiilor egalității și eticii socialiste, astfel ca fiecare membru al societății socialiste să dobîndească venituri numai ca rezultat al muncii depuse în folosul societății, ca fiecare să cîștige în raport cu aportul său la progresul societății. **(Aplauze puternice).** Nu sîntem partizanii egalitarismului mic-burghez. Dar nu sîntem și nu putem fi nici partizanii unor disproporții nejustificate între veniturile membrilor societății noastre. Trebuie să creăm o asemenea repartiție care pornind de la aportul și răspunderea în societate, să contribuie la ridicarea generală a nivelului de viață a întregului popor. **(Vii aplauze).**

Cunoașteți, de asemenea, hotărîrile și măsurile luate de plenara din aprilie pentru dezvăluirea și lichidarea cauzelor unor abuzuri și greșeli săvîrșite în trecut în societatea noastră, pentru întărirea legalității socialiste și crearea condițiilor ca omul societății noi să se poată manifesta liber, în adevăratul sens al cuvîntului, participînd activ la întreaga viață a societății socialiste românești. Întărirea legalității trebuie să facă imposibilă comiterea oricărui fel de abuz, să asigure ca nimeni să nu mai poată aplica vreo măsură împotriva cetățenilor nevinovați. **(Aplauze puternice).** Desigur, tovarăși, aceasta presupune o activitate intensă, consecventă și fermă. Partidul nostru este ferm hotărît să înfăptuiască neabătut directivele Congresului, ale Conferinței Naționale, hotărîrile Comitetului Central privind perfecționarea societății noastre, dezvoltarea democrației socialiste, înfăptuirea umanismului socialist în România. În acest fel noi aplicăm în viață învățătura marxist-leninistă, asigurăm triumful socialismului. **(Aplauze puternice, urale).**

Vorbind despre toate acestea, să nu uităm nici un moment că fiecare membru al societății socialiste românești poartă răspunderea față de tot ceea ce se înfăptuiește în țara noastră. Participînd liber la viața politică, exprimîndu-și părerile asupra activității noastre sociale, fiecare cetățean trebuie să pornească de la răspunderea față de semenii săi, de la răspunderea față de prezentul și viitorul națiunii noastre socialiste, neîntreprinzînd nimic care ar putea prejudicia mersului nostru înainte. Datoria fiecăruia este de a contribui la perfecționarea societății noastre, la ridicarea bunăstării întregului nostru popor. **(Aplauze, urale).**

Aceasta ne cere să armonizăm cît mai deplin cerințele dezvoltării democrației socialiste, ale umanismului socialist, cu cerințele răspunderii sociale, pornind de la adevărul că libertatea este înțelegerea necesității. Înțelegerea necesității în condițiile noastre înseamnă înțelegerea datoriei de a face totul pentru triumful socialismului, pentru ridicarea bunăstării poporului, pentru întărirea independenței și suveranității patriei noastre. **(Aplauze și urale puternice).**

Știm că în înfăptuirea țelurilor noastre, pe lîngă succese avem încă și lipsuri; avem încă mult de făcut pentru a ajunge la nivelul de dezvoltare materială și spirituală care să satisfacă din belșug toate cerințele membrilor societății. Dar ceea ce am realizat pînă în prezent, ca și programul măreț pe care ni l-am propus sînt dovada capacității creatoare a poporului nostru și garanția că vom parcurge într-un timp scurt decalajul ce ne desparte de țările avansate. Vom ajunge la dezvoltarea materială și spirituală care să așeze națiunea socialistă a României pe treptele înalte ale civilizației și progresului. **(Vii aplauze și urale).**

Dragi tovarăși,

În preocupările partidului și statului nostru, așa cum am mai arătat, perfecționarea continuă a societății socialiste este strîns legată de dezvoltarea și modernizarea învățămîntului chemat să asigure cadre temeinic pregătite din punct de vedere profesional, cu un larg orizont de cunoștințe, cu o profundă receptivitate față de ceea ce este nou și înaintat. Fără o pregătire solidă, fără stăpînirea perfectă a tehnicii moderne, a științei, fără abordarea realistă, rațională a problemelor, în nici un domeniu nu mai este astăzi posibil să se obțină eficiența scontată, să se asigure progresul. Iată de ce considerăm că trebuie să ne preocupăm stăruitor de ridicarea nivelului general de cultură al poporului, punînd în acest sens pe unul din primele planuri ale politicii noastre dezvoltarea și modernizarea învățămîntului de toate gradele. Statul nostru alocă, după cum știți, însemnate fonduri pentru extinderea și modernizarea bazei materiale a învățămîntului, pentru îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă ale corpului profesoral și ale studenților. Am vizitat astăzi Academia de studii economice: acest lăcaș de învățămînt și-a lărgit spațiul cu încă 13 000 metri pătrați. Deci s-a construit de trei ori cît spațiul vechiului institut. Asta nu înseamnă numai că s-a dezvoltat Academia de studii economice, ci s-a realizat de fapt o construcție modernă, un institut nou. Am făcut aceasta apreciind că economiștii au un rol însemnat atît în activitatea societății de astăzi cît și în cea de mîine. **(Vii aplauze).** Am vizitat, de asemenea, noul Institut politehnic care și el depășește de cîteva ori proporțiile vechiului institut, construit cu zeci de ani în urmă. Avem acum un institut modern, unde vor învăța circa 12 000 de studenți, viitori ingineri de diferite specialități necesari economiei noastre. Deși am făcut aici o investiție mare, credem că este o investiție bună, folositoare: merită să facem acest efort și sîntem încredințați că studenții vor ști să-l răsplătească. **(Aplauze și urale entuziaste).** De bună seamă, dobînda pe care o vom primi pentru investițiile făcute, se va materializa în utilaje, în mașini electronice și în alte mașini care să contribuie la dezvoltarea industriei, a economiei noastre. În felul acesta vom recupera înzecit ceea ce am investit. Studenții de astăzi și de mîine vor face totul pentru a dovedi că merită grija și atenția partidului și statului, a poporului nostru. **(Aplauze și urale prelungite).** Am vizitat și Institutul de arhitectură care se dezvoltă și el încă de două ori pe cît era. Se construiește mult, se va construi și mai mult pentru că avem nevoie de arhitecți numeroși și pricepuți. În această ordine de idei cred însă că întîietatea trebuie să o acordăm priceperii. Arhitecții noștri dovedesc măiestrie și pricepere în construcțiile pe care le concep. Cîteodată și fantezie, dar o fantezie care ne costă prea mulți bani. Actualii studenți trebuie să se străduiască să devină arhitecți și mai competenți, cu și mai multă fantezie, dar cu o fantezie care să coste cît mai puțin. **(Animație, vii aplauze).** Cuvintele mele critice, nu se referă de fapt numai la tovarășii din arhitectură. Critici s-ar putea adresa și altor institute. Dar deschiderea anului universitar este o zi de sărbătoare și apoi considerăm că dv. cunoașteți bine lipsurile. Cele spuse despre arhitecți, îi vizează și pe viitorii ingineri, pentru că și ei trebuie să proiecteze mașini mai bune, mai ieftine, mai economicoase. În general, în toate institutele de învățămînt mai avem mult de făcut pentru perfecționarea activității corespunzător exigențelor societății noastre actuale. **(Vii aplauze).**

Am vizitat Universitatea. Este o clădire veche, dar în programul acestui cincinal se prevede construirea cîtorva noi facultăți. Ca suprafață, tovarășii se gîndesc ca acestea să depășească proporțiile clădirii actuale a universității. Înțelegem cerințele dezvoltării învățămîntului nostru universitar și vom face eforturi pentru construcția unor noi facultăți, a unor noi institute. Așa cum am spus la început, societatea socialistă, societatea comunistă, trebuie să fie rodul a tot ceea ce a creat mai bun mintea omenească; avem nevoie de oameni înarmați cu tot ceea ce este mai nou în știință și cultură pentru a făuri societatea comunistă în România. **(Aplauze vii, urale).**

Așa după cum știți, ne îngrijim de condițiile de viață ale studenților. Căminele construite sînt o dovadă faptul că circa 60 la sută din studenți primesc burse, mărite în primăvară cu circa 15—20 la sută reprezintă iar o dovadă a grijii pe care partidul și guvernul o acordă condițiilor de învățătură pentru tineretul patriei noastre. Sîntem convinși că și tineretul va răspunde mîine prin munca sa, grijii și eforturilor pe care le face poporul nostru pentru a-l ajuta să învețe **(Vii aplauze).**

Cunoașteți preocupările partidului și guvernului pentru perfecționarea multilaterală a procesului de învățămînt, pentru ridicarea nivelului, îmbogățirea conținutului și îmbunătățirea orientării acestuia. Directivele Comitetului Central al partidului, prevederile noii legi a învățămîntului, adîncesc caracterul democratic al învățămîntului din România, asigură exercitarea dreptului la învățătură tuturor cetățenilor, fără deosebire de sex, naționalitate sau categorie socială, reflectă deplina egalitate de care se bucură oamenii muncii din patria noastră. **(Aplauze).** Noua lege prevede măsuri de o importanță deosebită pentru dezvoltarea școlii noastre la nivelul exigențelor actuale pentru legarea mai strînsă a pregătirii universitare de nevoile activității practice, de realizările avansate ale științei și tehnicii. Încă din acest an universitar, prind viață o serie de prevederi importante ale directivelor Comitetului Central și ale legii învățămîntului. Elaborarea noilor planuri de învățămînt și programe de cursuri, încadrarea mai bună cu personal didactic a catedrelor, înființarea Institutelor de subingineri, îmbunătățirea condițiilor generale de studiu vor spori fără îndoială eficiența învățămîntului superior, aportul său la formarea cadrelor necesare economiei, științei și culturii. Pornind de la faptul că este necesar să se acorde o mai mare răspundere corpului profesoral — corespunzător preocupării generale a partidului și guvernului nostru de a atrage toate categoriile de cetățeni la conducerea activității economice și sociale — prin lege s-a hotărît constituirea senatelor și consiliilor profesorale, investite cu largi atribuții în organizarea și conducerea activității universitare. Alegerea rectorilor și constituirea consiliilor reprezintă un moment de seamă în viața școlii noastre superioare. Noi așteptăm de la aceste instituții de conducere colectivă a învățămîntului superior rezultate bune în sensul ca ele să dezbată și să stabilească măsuri concrete privind perfecționarea continuă a procesului instructiv și educativ. Cadrele didactice vor îndeplini atribuții multilaterale în conducerea învățămîntului nostru. Trebuie să asigurăm în practică acordarea unei independențe și autonomii largi acestor foruri fără să ne fie teamă că profesorii nu vor ști să folosească aceste drepturi. Avînd deplina convingere că în învățămîntul superior lucrurile vor merge din ce în ce mai bine, urăm noilor organe de conducere colectivă succese tot mai mari în activitatea lor. **(Aplauze vii, prelungite).**

În instituirea acestor organe colective am pornit de la faptul că și studenții trebuie să participe, alături de profesori, la elaborarea și discutarea măsurilor privind activitatea generală, socială și culturală din învățămîntul superior, la asigurarea condițiilor corespunzătoare de învățătură și de viață ale studenților. În senatele și consiliile universitare vor participa și reprezentanții studenților, aceasta fiind o formă democratică de atragere a tineretului nostru studențesc la perfecționarea continuă a învățămîntului. Aceasta va fi totodată și o școală pentru studenți, care-i va ajuta să învețe cum să conducă și să acționeze mîine cînd ei înșiși vor fi puși în situația de a adopta hotărîri de sine stătătoare. **(Aplauze entuziaste).**

Toate aceste măsuri pun în fața cadrelor didactice, a studențimii, sarcini de mare răspundere. În condițiile profundei revoluții tehnico-științifice mondiale, ale ritmului extraordinar de multiplicare a cunoștințelor științifice, este necesar, mai mult ca oricînd, să ne preocupăm ca întregul proces de învățămînt să încorporeze rapid cuceririle avansate ale științei și tehnicii moderne. Să dezvoltăm prin toate mijloacele interesul studenților pentru o largă și competentă informare științifică, pentru o gîndire creatoare, pentru o muncă asiduă în vederea însușirii tezaurului inestimabil al științei și culturii contemporane. Trebuie să legăm și mai strîns învățămîntul de viață, de problemele actuale și de perspectivă ale dezvoltării societății, de cerințele multiple, tot mai variate pe care le ridică construcția socialistă. Nu trebuie să uităm nici o clipă că studentul de astăzi este inginerul, omul de știință, profesorul, omul de cultură de mîine, căruia i se vor încredința atribuții de răspundere în producție, în cercetare, în administrația de stat, în cultură, în ocrotirea sănătății și în alte domenii de activitate. Aceste atribuții vor putea fi îndeplinite cu atît mai bine, cu cît pregătirea de azi se va face în strînsă legătură cu descoperirile cele mai noi, cu cerințele și problemele practicii actuale. Cu cît învățămîntul nostru va fi mai strîns legat de viață, cu atît mai eficient și mai rapid se vor integra în producție noile promoții de specialiști, cu atît vor putea să aducă ele o contribuție mai mare, mai folositoare la dezvoltarea României, la bunăstarea întregului popor român **(Aplauze și urale).**

În condițiile de astăzi nu este posibil să vorbești de crearea unui intelectual cu înalte calități științifice și morale fără a pune cu stringență problema însușirii cunoștințelor politice, fără dezvoltarea și îmbunătățirea învățămîntului social-politic. Înțelegerea justă a dezvoltării sociale, a evenimentelor care au loc în lume, a tendințelor societății, nu este posibilă fără a stăpîni știința cea mai înaintată despre lume și viață, concepția proletariatului, materialismul dialectic și istoric, fără cunoașterea metodei de cercetare și de gîndire a marxism-leninismului — călăuza și farul progresului întregii omeniri. **(Aplauze puternice, prelungite).**

Avem deplina convingere că întregul corp profesoral universitar, întregul nostru tineret studențesc nu vor precupeți nici un efort pentru a asigura înfăptuirea programului de dezvoltare a învățămîntului în patria noastră. Sîntem convinși că anul universitar care începe astăzi va marca noi succese în dezvoltarea multilaterală a învățămîntului din România.

În activitatea de perfecționare a învățămîntului, doresc să remarc rolul important pe care îl au comuniștii, organizațiile de partid din facultăți și institute. Rezultatele pe care le avem în Capitală, ca și în întreaga țară, sînt o dovadă că organizațiile de partid de la Universitate, din institute, joacă un rol important în ridicarea calității învățămîntului, aceasta fiind menirea lor principală. Sîntem convinși că ele își vor îndeplini în bune condițiuni și în viitor această sarcină, că vor fi urmate în această activitate de tot corpul nostru profesoral, de întreaga noastră studențime. **(Aplauze puternice, prelungite).**

În viața facultăților noastre, un rol important au organizațiile de tineret, atît Uniunea Tineretului Comunist, cît și asociațiile studențești, care mi se pare că unesc aproape întreaga studențime. Doresc să exprim convingerea că, sub conducerea partidului, atît U.T.C.-ul cît și asociațiile studențești, vor acorda tot sprijinul cadrelor didactice, își vor aduce contribuția activă la dezvoltarea învățămîntului, la formarea unor cadre cît mai bine pregătite, a unor buni specialiști, și a unor buni cetățeni ai patriei, gata în orice împrejurări, atît la bine, cît și la rău, să servească cu devotament și abnegație cauza poporului, cauza socialismului. **(Aplauze, urale).**

Dragi tovarăși,

Aș dori să subliniez aici, în fața profesorilor și studenților din București, că întreaga politică a partidului și statului nostru este pătrunsă de o profundă responsabilitate pentru mersul construcției socialiste în România și pentru cauza generală a socialismului și păcii. Noi considerăm că asigurînd înaintarea tot mai fermă a României pe calea socialismului, dezvoltînd industria, agricultura, știința, învățămîntul, ridicînd nivelul de viață al poporului, ne îndeplinim o înaltă îndatorire față de poporul nostru, o sacră îndatorire națională. În același timp procedînd astfel ne îndeplinim și o importantă îndatorire internațională, pentru că noi știm că numai în măsura în care fiecare țară socialistă este mai puternică, obține succese tot mai mari în făurirea vieții noi, se întărește forța lagărului socialist, se cimentează unitatea, se asigură triumful socialismului și păcii în lume. **(Aplauze, urale).**

Sîntem preocupați în mod deosebit de găsirea căilor pentru înlăturarea încordării și neînțelegerilor existente astăzi între statele socialiste. Considerăm că trebuie făcut totul pentru a ajunge la restabilirea încrederii între țările frățești, la dezvoltarea legăturilor de prietenie și a colaborării dintre ele. Pornim de la faptul că fiecare partid, fiecare guvern, fiecare popor, poartă ele însele răspunderea pentru asigurarea construcției socialiste în țara respectivă și că trebuie manifestată cea mai deplină încredere în capacitatea lor de a asigura triumful socialismului. Totodată, considerăm că întărirea colaborării internaționaliste dintre partidele și țările socialiste are o importanță deosebită pentru accelerarea construcției socialismului în fiecare țară în parte, pentru victoria cauzei socialismului și păcii în întreaga lume. **(Aplauze puternice).**

Concepția marxist-leninistă, orînduirea noastră socială, țelurile comune, ne obligă să facem totul pentru a găsi căile care să ducă la întărirea unității. Noi considerăm că manifestarea internaționalismului socialist, în condițiile existenței mai multor țări socialiste, presupune să se pornească în primul rînd de la respectul independenței și suveranității fiecărui partid și stat, de la egalitatea în drepturi, de la întrajutorarea tovărășească. Manifestarea internaționalismului socialist presupune ca țările socialiste să-și acorde ajutor reciproc, în aceste condiții, în dezvoltarea economică și socială, făcînd schimb de experiență, și asigurînd ca fiecare popor, fiecare partid să-și poată manifesta din plin forța și capacitatea sa creatoare. În aceasta își găsește cu adevărat expresia internaționalismul socialist. **(Aplauze puternice, prelungite).**

Sîntem preocupați pentru a găsi căile de întărire a unității dintre partidele comuniste și muncitorești. În condițiile de astăzi, este o necesitate pentru toți comuniștii care gîndesc cu răspundere pentru soarta popoarelor lor, pentru cauza progresului și păcii, să facă totul pentru a găsi căile întăririi colaborării și unității în mișcarea comunistă și muncitorească. Numai în acest fel mișcarea comunistă se va putea afirma din plin ca principala forță socială politică a contemporaneității. Numai în acest fel ea va putea exercita o influență tot mai puternică asupra dezvoltării sociale, va putea asigura unirea tuturor forțelor antiimperialiste pentru a împiedica planurile agresive ale imperialismului, pentru a asigura pacea în lume. **(Aplauze, urale).** Pentru realizarea unității comuniștilor de pretutindeni trebuie să pornim de la principiile marxist-leniniste, de la egalitatea în drepturi între partide, de la respectul independenței lor, al dreptului fiecărui partid de a-și elabora de sine stătător linia politică, călăuzindu-se după adevărurile generale marxist-leniniste și ținînd seama de condițiile concrete, istorice, sociale, economice din țara respectivă, de răspunderea pe care o are față de propria clasă muncitoare, față de propriul popor. Tocmai pornind de la răspunderea față de clasa muncitoare proprie, față de propriul popor, poți dovedi și răspunderea față de clasa muncitoare internațională, față de popoarele din întreaga lume. Numai ținînd seama de aceste laturi indisolubile se poate vorbi de manifestarea plenară a internaționalismului proletar în lupta pentru socialism, pentru pace, pentru progres în lume. **(Vii aplauze).**

În acest spirit, după cum știți, a acționat și acționează partidul nostru. Principiile elaborate de Congresul al IX-lea, de Conferința Națională, reafirmate de Marea Adunare Națională în sesiunea de acum un an și în sesiunea din august anul curent, constituie direcțiile de neclintit ale politicii noastre internaționale. Ca și pînă acum, vom face totul pentru a ne aduce contribuția la întărirea unității țărilor socialiste, a mișcării comuniste, a tuturor forțelor antiimperialiste. Ne vom îndeplini îndatorirea noastră de detașament activ al mișcării comuniste și muncitorești, al mișcării antiimperialiste mondiale. **(Aplauze, urale prelungite).**

În același timp, noi pornim în politica externă de la faptul că în lume există un număr mare de state cu altă orînduire socială. Considerăm că este necesar să acționăm continuu pentru dezvoltarea colaborării și prieteniei cu aceste state, pentru a ne încadra activ atît în diviziunea internațională a muncii, cît și în întreaga activitate politică mondială. Numai asigurînd relații largi de colaborare cu toate statele lumii, putem crea condiții pentru triumful păcii și progresului pe planeta noastră. **(Aplauze puternice).** Desigur, punem la baza acestor relații principiile care se afirmă tot mai puternic pe arena mondială — ale egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, respectul independenței și suveranității naționale. Noi considerăm că fiecare popor, mare sau mic, poartă răspunderea pentru soarta păcii și trebuie să acționeze intens pentru a contribui ca atît în Europa, cît și pe întregul glob pămîntesc să se organizeze o lume în care să fie exclusă folosirea forței, în care fiecare națiune să-și poată valorifica din plin potențialul material și spiritual, în care nimănui să nu-i fie frică că va deveni victima unei agresiuni imperialiste. **(Aplauze urale).**

Militînd în acest spirit, noi am cîștigat, după cum știți, mulți prieteni în Europa și pe toate continentele. Considerăm că în acest fel ne-am adus o contribuție prețioasă la cauza destinderii în lume. Mai mult decît pînă acum, astăzi este necesar să intensificăm aceste eforturi, să dezvoltăm legăturile cu statele europene, să găsim căile pentru continuarea cursului destinderii, pentru înfăptuirea securității în Europa. Noi considerăm că continentul nostru, care a dat atîtea valori remarcabile civilizației omenești, dar care a generat și războaie nimicitoare, trebuie să-și unească eforturile pentru a asigura condiții de dezvoltare liberă, independentă, de bunăstare și fericire pentru fiecare popor. În acest fel Europa va contribui la pacea întregii lumi. **(Vii aplauze).**

Știm că sînt probleme greu de rezolvat, dar trebuie să se pornească de la realități, de la schimbările petrecute în Europa după război, de la existența celor două state germane. Se impune, deci, necesitatea recunoașterii Republicii Democrate Germane, necesitatea stabilirii relațiilor diplomatice cu ambele state germane, crearea condițiilor pentru participarea lor la rezolvarea pozitivă a problemelor europene. Este necesar, de asemenea, să se pornească în crearea securității europene de la recunoașterea granițelor existente, de la angajamentul tuturor statelor de a nu încerca schimbarea acestor granițe. Iată imperative ce se impun în momentul de față pentru a deschide calea securității și păcii în Europa. **(Aplauze).**

Noi sîntem conștienți că în lume sînt forțe care vor să împingă omenirea spre perioada trecută a războiului rece, că cercurile imperialiste, revanșarde, ar dori să învenineze atmosfera internațională, să-și pună în aplicare planurile agresive. În lume există însă forțe uriașe care dacă vor acționa unit pot împiedica planurile imperialismului, pot asigura pacea popoarelor. România, poporul român, parte integrantă a forțelor păcii, vor acționa cu toată forța pentru apărarea și consolidarea păcii și securității internaționale. **(Aplauze).**

Am considerat necesar ca la deschiderea anului universitar în Capitală și în întreaga țară să reamintesc cîteva din problemele politicii interne și externe a partidului și guvernului țării noastre pentru a face o legătură și mai strînsă între activitatea învățămîntului și preocupările generale ale țării noastre. Nu există nici în construcția internă, nici în viața internațională probleme ce pot fi judecate izolat; ele constituie un tot unitar. Înțelegerea constanței politicii partidului și guvernului nostru vă va ajuta și în învățătură și vă va ajuta să înțelegeți mai bine de ce trebuie să folosiți intens posibilitățile pe care le aveți pentru a vă pregăti ca mîine să serviți cu toate forțele voastre făurirea destinului luminos al poporului nostru, înflorirea națiunii noastre socialiste. **(Aplauze, urale).**

Dați-mi voie ca în încheiere să adresez încă o dată întregului corp didactic din București, din întreaga țară, întregii noastre studențimi urări de noi și noi succese, să vă doresc tuturor, dragi tovarăși profesori, multă sănătate și, vouă, dragii mei prieteni tineri, multă fericire. **(Urale furtunoase, aplauze vibrante, prelungite).**

Entuziasta primire făcută conducătorilor de partid și de stat la Academia de studii economice

Preocupări cognitive și operaționale în perioada preabecedară

Printre problemele importante ale începutului pregătirii școlare efectuată cu cei mai mici școlari — copiii de 6 ani din clasele special afectate acestora — un loc de seamă îl ocupă determinarea premiselor cognitive și operaționale care permit predarea mai timpurie a abecedarului. Vom căuta să prezentăm în acest articol concluziile unor cercetări întreprinse de noi anul trecut, în cîteva școli clujene.

După cum se știe, însușirea citit-scrisului este dependentă în mare măsură de posibilitatea copiilor de a desprinde din vorbire cuvintele ca elemente ale limbii, de a analiza structura silabică și fonetică, ceea ce necesită prezența activă a auzului fonetic și activitatea intensă a gîndirii. De aceea una din primele sarcini didactice la clasele I cu școlari de 6 ani o va constitui dezvoltarea auzului fonematic și a operațiilor de gîndire, ca moment pregătitor pentru însușirea citit-scrisului.

În experimentele întreprinse pe parcursul cercetării noastre, am urmărit ca obiective de bază în dezvoltarea acestor capacități intelectuale ale copiilor următoarele elemente: perceperea cuvintelor ca unități lexice; particularitățile psihologice ale procesului de separare a cuvintelor din propoziții; posibilitățile și particularitățile analizei și sintezei silabice la vîrsta de 6 ani; analiza și sinteza fonetică a cuvintelor de către școlarii mici; rolul exercițiului și al procedeelor metodice în dezvoltarea acestor operații.

Am luat apoi ca punct de pornire concepțiile psihologiei contemporane privind procesul formării acțiunilor mintale, considerînd că, pe parcursul primei etape de instrucție școlară, diferite forme de lucru cu elementele sonore ale limbii înlesnesc trecerea de la operațiile concrete la acțiunile mintale cerute elevilor din clasa I, în această perioadă (separarea cuvintelor, silabelor, sunetelor).

S-au organizat astfel exerciții de separare a cuvintelor din propoziție, de precizare a numărului și a succesiunii lor. Propozițiile programate s-au complicat treptat, respectîndu-se particularitățile procesului de individualizare a cuvintelor (propoziții formate din cuvinte cu semnificație independentă, cu verbe ce definesc acțiuni, cu verbe auxiliare, cu prepoziții, conjuncții). Pentru a înlesni procesul perceperii cuvintelor ca unități lexicale, copiii au fost introduși în activitate sub forma jocului, complicîndu-se apoi, gradat, sarcina didactică. Operațiile au fost efectuate la început pe plan concret cu unii școlari care întîmpinau greutăți.

De exemplu: li se cerea să pună pe bancă plăcuțe sau bețișoare, să tragă linii pe hîrtie sau pe tablă o dată cu separarea cuvintelor din propoziția analizată; de asemenea, din șirul de obiecte, prin care concretizau propoziția, trebuiau să pună de o parte plăcuțe, bețișoare, ori să șteargă acele linii care corespundeau cuvintelor cerute, determinînd locul lor în propoziție etc.

Exercițiile de analiză și sinteză silabică a cuvintelor efectuate în continuare s-au desfășurat pe baza unei liste de cuvinte, alcătuite selectiv, operîndu-se treptat cu silabe directe și inverse în cuvinte de 3-4 silabe. Copiii efectuau întîi analiza și sinteza silabică pe baza modelului propus de noi, determinînd pe plan concret și mintal componența silabică, numărul și locul silabelor în cuvîntul analizat. Apoi au fost solicitați să efectueze singuri aceste operații, să completeze silaba dată, să găsească cuvinte care încep cu aceeași silabă, să dea exemple de cuvinte formate din 2-3-4 silabe și de cuvinte monosilabice. În aceste exerciții s-au aplicat, pentru adaptare, procedeele din etapa precedentă (concretizarea operațiilor pe material, schema grafică a componenței silabice) și s-au folosit pe scară largă elementele de joc: surpriza, așteptarea, mișcarea, întrecerea, ghicirea.

O ultimă etapă pregătitoare a constat din exerciții de analiză și sinteză fonetică a cuvintelor, programate diferențiat în raport cu capacitatea dovedită anterior de copii. În selecționarea cuvintelor pentru aceste exerciții s-a ținut seama de dificultățile pe care trebuie să le învingă copiii în pronunțarea sunetelor și, în general, de cerințele lingvistice și psihologice. De asemenea în primele exerciții s-a cerut perceperea unui singur sunet din cuvînt, apoi diferențierea tuturor fonemelor programate.

Această activitate de pregătire a explorat, stimulat și exersat capacitățile și potențele intelectuale ale copiilor de 6 ani, asigurînd pentru cea mai mare parte dintre ei o bază trainică de însușire a cunoștințelor de scris-citit și facilitînd mult sarcinile din perioada abecedară.

V. M. NICOARĂ
lector I.P.C.D. — Cluj

Valori stilistice ale pronumelor personale și reflexive

Atît în programa școlară, cît și în manuale, pronumele personale și reflexive sînt studiate mai ales din punct de vedere morfologic, punîndu-se accent pe aspectul formal și pe regulile legate de ortografierea lor. Acest lucru face ca, reluarea acelorași probleme în fiecare an școlar, să nu mai prezinte un interes deosebit pentru elevi, să devină plictisitoare, chiar obositoare, situație care poate fi evitată prin studierea mai aprofundată a pronumelor personale și reflexive sub aspect sintactic și stilistic. Posibilitățile realizării unei analize stilistice a acestor pronume sînt multiple. Dativul posesiv sau etic, reluarea și anticiparea formelor de dativ și acuzativ, repetarea pronumelui personal în anumite situații sînt bine cunoscute din orice lucrare de gramatică. Interesant este de observat că nu numai în aceste cazuri pronumele personale și reflexive au o anumită valoare expresivă, ci și în multe alte situații. Cum problema ar comporta o discuție mai amplă, mă voi limita aici numai la cîteva aspecte ale ei.

Ca substitut al substantivului, pronumele îndeplinește toate funcțiile sintactice ale acestuia. Prin însuși faptul că poate înlocui oricînd un substantiv, pronumele în general capătă anumite valori stilistice, insuficient subliniate, ca: realizarea conciziunii, evitarea repetării supărătoare a unor substantive, unele efecte eufonice rezultate din elidarea vocalelor finale ale acestor pronume sau a vocalelor finale pe care se sprijină ele, folosirea enclitică a unor forme de dativ și acuzativ.

Se știe că una din calitățile generale ale stilului este conciziunea, calitate care se realizează prin diferite mijloace. În vorbire, în mod obișnuit, oamenii se străduiesc să comunice cît mai multe idei, economisind mijloacele de transmitere a acestora, cuvintele. Cea mai mare economie de cuvinte se realizează în dialog, deoarece interlocutorii, aflîndu-se de față, se înțeleg folosind un minimum de mijloace lingvistice. Nu pot lipsi adesea cuvintele de adresă, vocativele sau interjecțiile, dar cele mai utilizate, pentru a marca permanent contactul și a sublinia raporturile dintre vorbitori, sînt pronumele personale și reflexive și, uneori, cele de reverență. Într-un dialog ca cel de mai jos se sesizează ușor viteza comunicării și economia de cuvinte, fără să fie prejudiciată claritatea. „Ce **mi-o** dai **mie**? Arat-**o** boierului.

Ce, să **mă** bată iar? Arată-**i-o dumneata.**

Ba **eu** nu **mă** duc la **el**, că **m**-apucă de datorie". (I. L. Caragiale — Arendașul român).

Printre defectele de stil se numără și repetarea nejustificată a unor cuvinte. Aceasta poate fi determinată fie de sărăcia vocabularului, fie de lipsa de experiență a celui care scrie. Cel care mînuiește cu ușurință condeiul reușește să învingă această dificultate, dacă știe să folosească, la locul potrivit, pronumele în general și mai ales pe cele personale, pentru a evita repetarea supărătoare a acelorași substantive, în propoziții sau fraze apropiate. Acest lucru merită să fie subliniat cu ocazia diverselor analize gramaticale, folosindu-se textele cu pronume și apoi înlocuindu-se în contextele respective pronumele prin substantivele substituite. În felul acesta, elevii ar putea observa singuri cum sună un text și celălalt, scoțînd în evidență importanța pronumelui în vorbire și mai ales în scris.

Pronumele, chiar cele personale, nu trebuie să fie analizate global sub aspectul expresivității. Folosirea nejustificată a pronumelor personale de persoana I și a II-a este considerată uneori fie ca o dovadă de stîngăcie, fie ca o trăsătură a stilului emfatic. Formele pronominale cu cel mai bogat conținut stilistic sînt formele scurte, legate ale pronumelor personale și reflexive, ele fiind folosite frecvent ca mijloace practice și ușor de realizat pentru asigurarea unei exprimări concise. Aceasta se poate realiza prin: a) pronunțarea lor într-o silabă, ca diftongi cu cuvintele pe care se sprijină: „Ei, ei! pe bădița Vasile **l-am** pierdut, s-a dus unde **i-a** fost scris". (Ion Creangă, Amintiri din Copilărie). b) sprijinirea pe un verb, conjuncție, adverb negativ etc., cu care se pronunță împreună; „Mamă **bate-mă ucide-mă**, spînzură-**mă**, fă ce știi cu mine, numai dă-**mi** ceva de mîncare". (Ion Creangă, Amintiri din copilărie), c) prin gruparea mai multor pronume, dependente de același verb, după imperative, gerunzii sau în forme inverse: **„Da-ți-l-aș** și nu l-aș da, că mă tem, îl vei uita...". (Al. Odobescu, Pseudo-Kyneghetikos).

Interesante sînt unele construcții folosite de Ion Creangă, Al. Odobescu, în care pronumele personal se leagă de interjecții și adverbe cu funcție de predicat sau chiar de substantive cu aceeași funcție: „...anumai **iacătă-mă-s** și eu de după un dîmb...". (Ion Creangă, Amintiri din copilărie). **„Lipsă-mi** de asemenea critică". (Al. Odobescu, Pseudo-Kyneghetikos).

Sprijinite pe verb, în special la condițional-optativ, forme inverse folosite în imprecații, pronumele personale scurte, neaccentuate, adesea cu vocala elidată, imprimă stilului, în dialoguri, vioiciune și vigoare, fiind un rezultat al influenței limbii populare; asemenea îmbinări sînt frecvente în literatura populară, la Creangă și la alți scriitori cu vădite influențe populare: **„Mînca-v-ar** ciuma să vă mănînce".

Aceeași vioiciune și vigoare imprimă stilului, în dialoguri și imprecații, verbul la imperativ, urmat de formele scurte, neaccentuate ale pronumelui personal. Stilul devine mai viguros, exprimarea mai categorică, lapidară, aproape fără drept de apel atunci cînd imperativul însoțit de formele scurte, neaccentuate, se repetă: „Da **dă-mi-l, dă-mi-l**, că-ți dau și eu sămînță bună..." (Ion Creangă, Dănilă Prepeleac).

Un loc aparte, între formele scurte ale pronumelui personal îl au acuzativul feminin singular, persoana a III-a, o cu valoare neutră și dativul singular **i** cu aceeași valoare: „Văzînd eu o vreme ca asta, am șparlit-o la baltă". (Ion Creangă, Amintiri din copilărie). „Adică, dă-**i** cu bere, dă-**i** cu vin...". (I. L. Caragiale, O scrisoare pierdută).

Analizînd cu elevii diversele întrebuințări ale formelor accentuate și neaccentuate ale pronumelor personale și reflexive în contextele variate din literatura populară și cultă, influențată și neinfluențată de cea populară, profesorul de limba română are posibilitatea să desprindă concluzii interesante în legătură cu frecvența unora dintre formele acestor pronume. Astfel, în urma unei analize făcute pe texte de cîte 200 de cuvinte și texte de cîte 1000 de cuvinte din diferiți scriitori studiați în școală, am ajuns la concluzia că frecvența formelor neaccentuate, mai ales cele scurte legate, este o particularitate a stilului oral, caracteristic literaturii populare și operelor culte ale scriitorilor influențați de aceasta. (Ion Creangă, M. Sadoveanu, I. L. Caragiale, M. Preda). Abundența formelor neaccentuate ale pronumelor personale și reflexive în operele acestor scriitori imprimă stilului lor anumite valori stilistice, în timp ce în operele științifice și chiar în cele administrativ-juridice ar apărea cu totul deplasată.

Prof. MIOARA POPESCU

Laboratorul de biologie și zestrea lui

Dezvoltarea științelor biologice în secolul nostru se caracterizează printr-o impresionantă acumulare de informații, ca și prin diversificarea domeniilor de cercetare. Toate acestea determină transformări profunde atît în structura biologiei ca știință, cît și în metodologia instruirii în acest domeniu. Devine din ce în ce mai evident faptul că nu ne mai putem mulțumi cu predarea exclusiv descriptivă a științelor biologice, ci se impune să le formăm elevilor deprinderea de a pătrunde, prin studiul experimental, în mecanismele esențiale ale vieții. Această necesitate face ca înzestrarea școlilor cu laboratoare și strădania continuă pentru îmbogățirea lor să fie una din sarcinile principale în realizarea unui învățămînt biologic modern.

Mulți dintre cei care se preocupă de școala viitorului spun că, peste cîteva decenii, elevii își vor petrece în laboratoare cam tot atît timp cît își petrec astăzi în sălile de clasă. De acest viitor ne apropiem într-un ritm accelerat și este în interesul învățămîntului, credem, de a-i crea de pe acum condițiile.

Ce s-a făcut pînă acum în această privință? Se știe că în ultimii ani s-au constituit în întreaga țară un număr mare de școli noi, prevăzute cu laboratoare bine utilate. Numai în Capitală, de exemplu, au fost date în folosință, în medie, cîte cinci pînă la opt construcții noi de școli generale pe an, la care s-au adăugat construcțiile noi pentru licee. Totuși, ținînd seama de numărul de discipline de învățămînt care necesită săli de laborator, numărul acestor săli este încă necorespunzător. Pe de altă parte, se constată în unele locuri și o folosire nerațională a sălilor de laborator. Una din cauzele acestei situații este determinată chiar de proiectele tip de construcții pentru școlile generale. După cum se știe, acestea prevăd cîte două săli de laborator; una de fizică și alta de chimie-biologie. Or, dacă laboratorul de biologie este comun cu cel de chimie, se creează de la început condiții nefavorabile pentru materialul biologic viu: plantele se ofilesc, animalele din acvarii sînt distruse etc. Nu e de mirare, de aceea, că într-o serie de școli destinația predeterminată a celui de al doilea laborator s-a modificat prin inițiativă locală, acesta fiind rezervat în exclusivitate fie chimiei, fie biologiei. Credem că, oricare ar fi tipul de construcție al școlii și oricît de aglomerată ar fi aceasta, organizarea unui laborator de științe biologice nu este un lux, ci o necesitate pedagogică. Dacă nu există o sală construită special în acest scop, este necesar să fie amenajată ca laborator și muzeu de biologie o altă încăpere, cît de modestă, cum au realizat de exemplu școlile generale nr. 31 și 122 din București.

Laboratorul trebuie să fie locul de muncă pentru toți profesorii de științe biologice din aceeași școală, iar elevii să profite de el toți, fără excepție, și pe toată durata școlarizării. Este necesar, de aceea, ca orarul să fie astfel alcătuit încît orele disciplinelor cu laborator să se succeadă, nu să coincidă, chiar dacă sînt ținute de profesori diferiți. Considerăm, de asemenea, că trebuie să dispară prost înțeleasa „grijă" a unor gestionari care țin laboratoarele aproape permanent încuiate, spre a evita descompletarea sau uzura pieselor inventariate, căci în acest fel laboratorul și muzeul școlar nu-și mai pot îndeplini rolul de a pune la îndemîna cadrelor de specialitate condițiile necesare pentru desfășurarea în condiții optime a procesului instructiv-educativ. Bineînțeles, cadrelor didactice, personalului didactic auxiliar, ca și elevilor le revine obligația de a folosi cît mai corect și cu toată grija întregul material existent în laborator și în muzeu.

O serie de probleme se ridică și în legătură cu dotarea laboratoarelor de biologie. În general, acestea sînt satisfăcător aprovizionate cu material didactic clasic: planșe, mulaje, preparate în formol sau uscate. Înzestrarea lor cu instalații, aparate și utilaje tehnice moderne este însă mai slabă, în ciuda faptului că programa prevede la fiecare disciplină biologică un număr minim de 5—6 lucrări practice pe an. Ca urmare, considerăm că instituțiile competente ar trebui să ia măsuri pentru a dezvolta mai mult baza tehnico-materială a laboratoarelor de biologie, pentru a se putea realiza efectiv și întocmai cerințele programei de învățămînt.

Din zestrea laboratoarelor de biologie lipsesc adesea substanțele chimice necesare realizării experiențelor de fiziologie sau confecționării și întreținerii preparatelor umede și microscopice. Pentru înlăturarea acestui neajuns este bine să se folosească exemplul acelor școli unde substanțele respective au fost asigurate printr-o colaborare susținută între comisiile metodice de biologie și cele de chimie.

De asemenea, profesorii de biologie își pot procura și pregăti cu mijloace locale o serie de materiale didactice prețioase pentru laboratoare și muzee. Natura oferă o importantă rezervă de material viu sau fosil care, colecționat, preparat și montat cu îndemînare, constituie nu numai o valoroasă cale de îmbogățire a laboratoarelor și muzeelor școlare, dar și o activitate care trezește în rîndurile elevilor cel mai viu interes pentru studiul vieții și le formează totodată deprinderi practice utile, contribuind astfel în mod efectiv la pregătirea lor multilaterală.

Prof. CEZARA POPOVICI
inspector de specialitate
la Inspectoratul școlar
al municipiului București

ÎNCEPUT DE AN UNIVERSITAR

(Urmare din pag. 1)

Tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a interesat de activitatea de cercetare a cadrelor didactice și de colaborarea dintre catedrele de chimie fizică și noul centru de chimie fizică al Academiei.

La încheierea vizitei, tovarășului Nicolae Ceaușescu îi sînt înmînate Medalia jubiliară a Universității din București, un volum conținînd extrase din lucrările elaborate de cadrele didactice de chimie fizică și un mesaj prin care Senatul Universității București, cadrele didactice și studenții își exprimă recunoștința pentru condițiile asigurate propășirii învățămîntului, formării multilaterale a tineretului și dezvoltării continue a științei și culturii.

În momentul cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu și ceilalți conducători de partid și de stat părăsesc clădirea Universității, studenții le fac o puternică și vibrantă manifestație de dragoste și atașament.

Noi urale și aclamații nesfîrșite izbucnesc la apariția conducătorilor partidului și statului în balconul clădirii Ministerului Comerțului Exterior. Minute în șir, tinerii scandează numele scumpe ale patriei și partidului.

Deschizînd mitingul acad. **Ștefan Bălan**, ministrul învățămîntului, a exprimat, în numele corpului didactic universitar și al studenților, în numele tuturor participanților la această sărbătoare, marea bucurie de a avea în mijlocul lor pe conducătorii de partid și de stat, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, deplina recunoștință pentru prețuirea pe care partidul și statul o acordă școlii și slujitorilor ei, pentru dragostea și grija ce o poartă tineretului patriei noastre. Programul de perfecționare a școlii de toate gradele — a spus vorbitorul — se integrează în politica consecventă, marxist-leninistă, promovată și înfăptuită neabătut de partidul nostru în toate domeniile. La această politică înțeleaptă, expresie a intereselor și aspirațiilor tuturor cetățenilor patriei, își dau adeziunea unanimă, împreună cu întregul nostru popor, toți slujitorii școlii, tot tineretul studios.

În numele corpului didactic și al studenților acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului, a asigurat conducerea partidului, pe tovarășul Nicolae Ceaușescu personal, că sarcinile ce revin învățămîntului se vor realiza cu entuziasm și fermitate spre propășirea școlii românești și înflorirea României socialiste.

În continuare, au luat cuvîntul prof. dr. ing. **George Bărănescu** rectorul Institutului politehnic din București, prof. dr. docent **Marin Lupu**, rectorul Academiei de studii economice, prof. dr. docent **Dumitru Berciu**, decanul Facultății de istorie, **Dana Georgescu**, studentă anul I la Institutul de medicină și farmacie, studentul **Ștefan Dorogoșan**, din anul III al Institutului agronomic, studentul **Traian Aurite** de la Institutul politehnic, președintele Consiliului Uniunii Asociațiilor Studenților din București.

Primit cu puternice și îndelungi aplauze, cu entuziaste urale și ovații, a luat cuvîntul tovarășul **Nicolae Ceaușescu.** Cuvîntarea secretarului general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român a fost subliniată în repetate rînduri de aplauze și urale nesfîrșite.

Însoțiți la plecare de mii și mii de tineri, conducătorii de partid și de stat își iau rămas bun de la participanții la miting, urîndu-le depline succese la învățătură în noul an universitar.

Întregul miting din Piața Universității a constituit o viguroasă manifestare a atașamentului puternic al tineretului nostru studios și a corpului profesoral față de Partidul Comunist Român, a hotărîrii de neclintit, de a înfăptui politica partidului, consacrată înfloririi României socialiste, cauzei socialismului și păcii.

★

Deschiderea noului an de învățămînt universitar a prilejuit și în centrele universitare din țară, festivități entuziaste, la care au luat parte cadre didactice și studenți, reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat, oameni de știință, cultură și artă.

La acest important eveniment în viața tineretului studios au luat parte tovarășii **Ion Gheorghe Maurer** — la Cluj, **Gheorghe Apostol** — la Brașov, **Alexandru Bîrlădeanu** — la Craiova, **Emil Bodnăraș** — la Tg. Mureș, **Chivu Stoica** — la Iași, **Ilie Verdeț** — la Timișoara, **Maxim Berghianu** — la Galați. Conducătorii de partid și de stat au făcut vizite la institutele de învățămînt, s-au întîlnit cu cadre didactice și studenți.

La adunările consacrate deschiderii noului an de învățămînt au luat cuvîntul rectori și alte cadre didactice, studenți. În încheierea adunărilor, primiți cu puternice aplauze și urale, au luat cuvîntul conducătorii de partid și de stat prezenți la adunări.

La institutele de mine din Petroșeni, la deschiderea cursurilor a luat parte tovarășul **Bujor Almășan**, ministrul minelor, iar la Institutul de petrol din Ploiești, tovarășul **Alexandru Boabă**, ministrul petrolului.

Festivități prilejuite de începerea anului de învățămînt au avut loc, de asemenea, la Bacău, Baia Mare, Pitești, Constanța, Oradea, Suceava, în cadrul cărora au luat cuvîntul prim-secretari ai comitetelor județene de partid, reprezentanți ai Ministerului Învățămîntului, cadre didactice, studenți.

În laborator

Matematică și pedagogie

(Urmare din pag. 1)

produci dacă nu distribui. Cercetarea matematică nu are eficiență socială decît prin învățămînt: ea îi este solidară și tributară acestuia la toate nivelele. Căci învățămîntul conferă strălucire cercetării științifice și o dezvoltă dîndu-i oameni.

Rolul și situația matematicii în viața științifică în VIAȚĂ, pur și simplu, s-au schimbat esențial. Matematica nu este și nu mai poate fi apanajul exclusiv al unei elite. Ea a invadat în ultimii zeci de ani o mulțime de domenii. Deci societatea modernă are nevoie de matematică. Cum să răspundem, în școală, acestei necesități? Pornind, cred, de la ideea că deși matematica progresează înălțîndu-și edificiul prin abstracții succesive și de mare subtilitate, nivelul de abstractizare nu este un element intrinsec al unei noțiuni, ci depinde, în mare măsură, de maniera în care este prezentată".

O problemă amplu dezbătută în cadrul colocviului a fost aceea a relației între pedagogia matematicii și cibernetică. Iată ce ne-a declarat în această privință profesorul K. Winkelbauer de la Universitatea din Praga:

„Predarea disciplinelor matematice legate de cibernetică ridică probleme care, prin însăși natura lor, nu pot să nu fie în cea mai acută actualitate. De fapt — și acest aspect al lucrărilor nu trebuie cîtuși de puțin să pară paradoxal — cibernetica dobîndește o importanță deosebită mai ales în cadrul procesului de predare a matematicii celor care nu vor deveni matematicieni. Aplicațiile ei în domeniul pedagogiei se pot dovedi, pe acest front, cît se poate de utile. Aparent numai, datorită noutății și aspectelor sale interdisciplinare, cibernetica este cu totul altceva decît o disciplină școlară obișnuită. În cercetarea procesului de predare și asimilare a cunoștințelor matematice însă, pornind de la determinarea și studiul unor procedee de predare și pînă la concluziile metodologice pe care ele le permit, aportul ciberneticii este de neprețuit. Desigur acest domeniu de fapte, ca și includerea unor noțiuni de cibernetică în programul ultimelor clase, au depășit de mult necesitatea unor simple experimentări".

UNELE CLARIFICĂRI PRIVIND CONCEDIILE

În scopul aplicării prevederilor Legii privind concediul de odihnă al angajaților, Ministerul Învățământului, a elaborat instrucțiuni referitoare la concediul de odihnă al personalului didactic din învățământul de toate gradele. Deși aceste instrucțiuni au fost difuzate prin inspectoratele școlare tuturor unităților de învățămînt, la redacție s-au semnalat diferite situații din care rezultă că nu peste tot ele au fost înțelese întocmai. Pentru a face precizările necesare ne-am adresat tovarășilor I. Aliman directorul direcției planificării și organizării muncii și Th. Leonescu, șeful adjunct al serviciului organizării muncii din Ministerul Învățământului.

— Care sînt prevederile de bază ale instrucțiunilor ?

După cum se știe durata concediului de odihnă pentru personalul didactic este egală cu durata legală a vacanței școlare sau universitare, adică 62 zile calendaristice. De acest concediu de odihnă beneficiază atît personalul didactic titular, cît și suplinitorii angajați pe durata unui an școlar (pe catedre vacante sau rezervate).

În cazul în care cei în cauză nu au depus activitate efectivă de la începerea anului școlar (1 septembrie), ei vor beneficia de un concediu de odihnă calculat la cîte 5 zile lucrătoare pentru fiecare lună integral servită (adică o perioadă neîntreruptă de 30 zile calendaristice). Același principiu se aplică și cadrelor didactice titulare din învățămînt aflate în concediu fără plată, care suplinesc temporar la alte catedre doar un anumit număr de luni pînă la încheierea cursului.

Rezultă deci că cei angajați temporar pentru a efectua unele suplineri întîmplătoare la catedrele titularilor aflați în concediu de boală, naștere, studii etc., nu pot beneficia de acest concediu de odihnă, deoarece — chiar dacă efectuează suplineri temporare în continuare la aceeași catedră sau în aceeași școală — nu realizează condiția de bază a legii, și anume, nu pot împlini pînă la sfîrșitul cursurilor o vechime neîntreruptă de 11 luni în aceeași unitate.

— Cum se face programarea concediilor ?

Programarea concediilor de odihnă se face de către conducerea școlii, de acord cu organul sindical (pentru personalul de conducere de către inspectoratul școlar județean) de regulă în perioada 1 iulie—31 august, cu posibilitatea ca, în funcție de sarcinile ce revin cadrelor didactice în acest interval, să fie eșalonate începînd de la 15 iunie și pînă la începutul lunii septembrie. La stabilirea concediilor de odihnă trebuie să se țină seama și de interesele angajaților respectivi.

Bineînțeles că personalul didactic din institutele de învățămînt care funcționează în tot timpul anului (grădinițe, case de copii etc.) poate fi programat în concediu de odihnă oricînd în cursul anului școlar, ținîndu-se seama atît de interesele unității, cît și de cele ale angajatului în cauză.

— Ce se întîmplă cu cei care nu au putut beneficia de concediu de odihnă în cursul lunilor iulie și august ?

În situațiile deosebite în care cei programați să efectueze acest concediu de odihnă nu au putut beneficia de el în întregime, din diferite cauze (indicate în instrucțiuni) ei pot efectua acest concediu în anul școlar următor, astfel :

— cei care nu au beneficiat de plata indemnizației pentru concediul de odihnă (deoarece au primit ajutoare materiale în cadrul asigurărilor sociale, fiind în concediu de boală, maternitate etc.), oricînd în cursul anului școlar, adică și în perioada cu activitate de predare la clasă, putînd fi înlocuiți de suplinitori plătiți ;

— cei care au fost reținuți în interes de serviciu numai în perioade fără activitate de predare la clasă de regulă în vacanțele școlare de vară și primăvară. În această categorie sînt incluși și cei care au urmat cursuri de specializare sau de pregătire pentru prezentarea la examenele de grade didactice, forme obligatorii de calificare pentru cadrele didactice.

— În ce condiții se poate efectua concediul de odihnă în vacanțele de iarnă și primăvară ?

În cazul în care acest concediu nu s-a efectuat în vacanța de vară a anului școlar precedent. Este de reținut faptul că personalul didactic nu poate efectua concediul de odihnă cu anticipație, adică în vacanțele școlare de iarnă și primăvară ale anului școlar în curs, deci mai înainte de a avea dreptul la acordarea acestui concediu. Totuși de la acest principiu se admit două excepții și acestea impuse, pe de o parte, de grija pentru sănătatea cadrelor didactice (cînd celor suferinzi li se recomandă trimiterea la tratament într-o stațiune balneoclimaterică), iar, pe de altă parte, de grija pentru ridicarea calificării cadrelor didactice (cînd se acordă concedii de studii în vacanțele școlare de iarnă și primăvară, în cadrul concediului de odihnă la care vor avea dreptul pe anul școlar în curs, celor care se pregătesc și se prezintă la examenele din învățămîntul superior fără frecvență). Menționăm însă că prezentarea la examenele din învățămîntul de orice grad în perioada 15 iunie—15 septembrie se consideră însă în cadrul concediului legal de odihnă.

Adăugăm, de asemenea, că prin instrucțiunile Ministerului Învățămîntului este reglementată acordarea concediului de odihnă și în unele situații deosebite, cînd personalul didactic a fost în incapacitate temporară de muncă, sau a beneficiat de concedii fără plată de cel puțin 60 de zile.

— Cred că ar fi necesar să precizăm și situația concediilor celor care vin în învățămînt în cursul anului școlar, sau pleacă din învățămînt în acest timp.

Pentru cei care vin în învățămînt — oricînd în cursul anului școlar — concediul se acordă cu durata integrală dacă aceștia sînt transferați de Ministerul Învățămîntului, sau își mențin vechimea neîntreruptă în muncă, și cu durata calculată la cîte 5 zile lucrătoare pentru fiecare lună integral servită, dacă au întrerupt vechimea în muncă. Cei care pleacă dintr-o funcție didactică — indiferent de modul în care pleacă (transfer, demisie) — pierd dreptul la concediu de odihnă cuvenit funcției didactice și vor primi concediul de odihnă în raport cu vechimea în muncă, potrivit reglementării stabilite pentru funcțiile tehnico-administrative în care au trecut.

— O problemă care se pare că nu a fost suficient de bine înțeleasă de către unele instituții — și mai ales de către unele oficii de pensii — este aceea a drepturilor de concediu pentru cei admiși la pensie.

Regula de bază în această privință este că în cazul în care contractul de muncă a încetat (deci și în cazul pensionării) înainte ca angajatul să-și fi efectuat concediul, i se acordă compensarea în bani a concediului anual de odihnă la care are dreptul. Aplicarea acestui principiu, în ceea ce privește cadrele didactice, duce la următoarele consecințe :

Ministerul Învățămîntului poate cere — la propunerea inspectoratelor școlare — pensionarea cadrelor didactice care au împlinit vîrsta de 62 de ani (bărbați) și 57 de ani (femeile) oricînd în cursul anului școlar, sau la sfîrșitul anului școlar (1 septembrie), avînd obligația de a le desface contractul de muncă. Pentru cei pensionați la 1 septembrie, nu se ivesc probleme, aceștia efectuîndu-și concediul de odihnă la care aveau dreptul. Cei pensionați în cursul anului școlar însă primesc compensarea în bani a concediului, calculată cîte 5 zile lucrătoare pentru fiecare lună servită, deoarece ei nu aveau posibilitatea să efectueze concediul de odihnă. Pînă aici problema este simplă. Ea se complică însă — datorită necunoașterii principiilor care reglementează încheierea și desfacerea contractelor de muncă ale cadrelor didactice, în cazul în care acestea cer pensionarea pentru limită de vîrstă.

Se știe că orice angajat (deci și cadrele didactice) care au împlinit vîrsta de 60 de ani (bărbați) și 55 de ani (femeile), pot cere trecerea la pensie pentru limita de vîrstă în condițiile legii de pensii. În astfel de cazuri însă se pot ivi două situații : cînd raporturile de muncă continuă după pensionare, sau cînd acestea încetează din inițiativa angajatului, manifestată în condițiile legii.

Dacă raporturile de muncă continuă după pensionare, problema este simplă : personalul didactic va beneficia de concediu ca și cum nu ar fi pensionar, iar pensia i se plătește în condițiile legii (integral sau 50% dacă are dreptul).

— Ce se întîmplă însă, dacă raportul de muncă încetează, bineînțeles, din inițiativa celui care a cerut pensionarea și pentru acest motiv ?

Prevederile legii sînt clare : personalul didactic respectiv primește compensarea în bani a concediului la care are dreptul (adică calculat la cîte 5 zile lucrătoare, dacă a cerut pensionarea pînă la 1 iunie inclusiv, sau pentru durată integrală dacă și-a desfăcut contractul de muncă pe data de 1 iulie cînd are dreptul la concediu de 62 de zile calendaristice). Aici se pare însă că problema nu a fost înțeleasă de toată lumea. Astfel, unele oficii de pensii confundînd, probabil, indemnizația de concediu (care se acordă pe întervalul 1 iulie—31 august celor pensionați la 1 iulie, dar cărora li se desface contractul de muncă de Ministerul Învățămîntului la 1 septembrie) cu compensarea în bani a concediului neefectuat (ce se cuvine celor care și-au desfăcut singuri contractul de muncă la 1 iulie cînd au cerut pensionarea), au refuzat acestora din urmă plata pensiei după data încetării raporturilor de muncă, sub pretextul că au primit „banii de concediu". Am fost sesizați că în felul acesta au procedat Oficiile de pensii ale sectoarelor 2 și 7 din București, cel din Galați și alte oficii de pensii din țară.

Desigur, că la o asemenea măsură s-a ajuns și datorită faptului că nu s-a sesizat că desfacerea contractului de muncă în condițiile legii de către personalul didactic pe data de 1 iulie, duce la nemijlocita încetare a raporturilor de muncă și la pierderea calității de angajați, fără a mai fi nevoie de „aprobarea" Ministerului Învățămîntului. Avizul dat în astfel de situații de Ministerul Învățămîntului, pentru desfacerea contractului de muncă, nu reprezintă — din punct de vedere legal — desfacerea contractului de muncă, care a avut deja loc prin manifestarea de voință a angajatului, ci reprezintă doar luarea la cunoștință a actului de voință manifestat în scopul întocmirii unei forme de evidență necesare pentru lucrările ce decurg din aceasta (înscrierea în carnetul de muncă, recunoașterea postului ca vacant etc.).

— Cum se calculează indemnizația pentru concediul de odihnă ?

Indemnizația pentru concediul de odihnă, ca și compensarea în bani a concediului de odihnă neefectuat, se calculează pe baza cîștigului realizat la funcția de bază în perioada indicată în instrucțiuni, în care se include salariul tarifar (cu toate elementele pe care el le cuprinde ca majorări și indemnizații), sporurile care fac parte din salariul tarifar (ex. : condiții deosebite de muncă), indemnizația pentru concediu primită în lunile iulie și august ale anului precedent și premiile din cota de 3% Alte venituri realizate de un cadru didactic, fie din cumul (pînă la sfîrșitul anului școlar precedent) fie din plata cu ora, nu se pot include în calculul acestei indemnizații.

— Ar fi necesare, credem, și unele precizări cu privire la concediul de odihnă al celorlalți angajați din institutele de învățămînt.

În ceea ce privește pe ceilalți angajați din instituțiile de învățămînt (pedagogi, laboranți, bibliotecari, responsabili cu practica în producție, salarizați ca instructori de practică, personalul economic și administrativ-gaspodăresc) aceștia beneficiază de concediu în raport cu vechimea în muncă, potrivit „Precizărilor" date de Ministerul Muncii și publicate în broșura tipărită de Ministerul Învățămîntului.

De aceleași drepturi beneficiază și personalul didactic care îndeplinește funcții de specialitate în cadrul inspectoratelor școlare sau în minister.

— În ce condiții este obligatorie prezența în școală a personalului didactic în astfel de perioade ?

În atari condiții prezența personalului didactic în școală este obligatorie atunci cînd activitatea pe care trebuie s-o desfășoare impune prezența sa fizică în școală. Este cu totul greșită atitudinea unor conduceri de școli care obligă personalul didactic să fie prezent în școală atunci cînd aceasta nu este cerută de activitățile concrete împiedicîndu-l astfel, să desfășoare alte munci atît de utile pentru perfecționare (studiu în biblioteci, participarea la activități cu caracter de cercetare științifică, pregătire individuală de specialitate ș.a.)

— Ce precizări se pot face în legătură cu reținerile din salariu ?

Desigur că pentru cei care nu-și îndeplinesc sarcinile concrete ce le revin cu toată conștiinciozitatea, reglementările în vigoare prevăd și posibilitatea ca, în afara sancțiunilor disciplinare, să li se rețină și salariul corespunzător orelor absentate nemotivat. Reținerile nu se pot face decît cu avizul consiliului profesoral și cu aprobarea inspectorului general județean, care trebuie să ia în considerare și motivarea celui în cauză.

— Ce soluții există pentru acei membri ai corpului didactic care vor constata că, din greșeala unor organe au fost lipsiți de anumite drepturi privind concediul de odihnă ?

Acestea se vor adresa inspectoratelor școlare cerînd repunerea lor în drepturi și, dacă totuși se vor considera nedreptățiți cu modul de rezolvare, au posibilitatea de a se adresa Comisiei pentru soluționarea litigiilor de muncă, organul competent potrivit Codului Muncii, pe baza principiilor generale care permit reclamarea oricăror drepturi bănești în termen de un an. Dar să sperăm că, prin grija celor care răspund de drepturile cadrelor didactice, astfel de litigii nu vor exista.

Convorbire realizată de C. RĂDOI

Unul dintre micii artiști din Holohosca

ARTIȘTII DIN HOLOHOȘCA

O școală nouă, construită cu sprijinul cetățenilor într-un cătun izolat tocmai sub culmea obcinei Feredeului. Un învățător entuziast, Constantin Hafiuc, și 25 elevi, copii de muncitori forestieri ale căror case sînt împrăștiate pe coclaurile văilor Iezer și Holohoșca.

Pînă aici, nimic deosebit. Și totuși, ceva neobișnuit, poate chiar unic în țară caracterizează activitatea școlară a copiilor și a învățătorului lor. Entuziast activist cultural și păstrător al frumoaselor tradiții bucovinene, el însuși artist amator, învățătorul a găsit o cale pe cît de firească și originală pe atît de bogată în resurse educative de a-i face pe elevi să cunoască și să valorifice frumusețile naturii.

Totul a pornit de la o plimbare prin pădure. Așa, într-o doară mai mult, învățătorul a adunat cîteva crenguțe și rădăcini uscate. I-a îndemnat și pe copii să le adune pe cele care ar semăna cu vreo pasăre sau cu vreun animal. Deși contrariați (ba chiar unii se și amuzau de ceea ce le cerea învățătorul să facă) școlarii au adunat o mulțime de crenguțe. Le-au depozitat la școală, într-o magazie de lemne, și au uitat de ele. Dar într-o zi învățătorul i-a chemat să le arate ceva. Într-o clasă, pe catedră, era așezat un cerb de toată frumusețea. „E din lemnul pe care l-am adus noi !" a exclamat cineva uimit. De atunci, școlarii nu l-au mai lăsat în pace pe învățătorul lor. Îl urmăreau cu încordare mîinile tăind și cioplind lemnul uscat, dînd chip, după mai puțin de un ceas unei păsări gata să-și ia zborul, unui cal în goană, unui om care dăntuiește. Au învățat și ei să taie, să cioplească chipuri de oameni, de păsări, de animale.

Acum, cînd a început noul an școlar, cercul inițiat de învățătorul Constantin Hafiuc a trebuit să fie extins, căci și alți elevi ai școlii, nu numai cei din clasa lui, s-au arătat dornici să învețe acest frumos meșteșug.

F. MICHITOVICI

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE PEDAGOGICE

ANUNȚĂ
scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

I. În ziua de 22 octombrie 1968, la București :

1 cercetător științific — limba franceză — sectorul „Limbi străine" ;
1 cercetător științific limba germană — sectorul „Limbi străine" ;
1 cercetător științific principal — matematică — sectorul „Matematică" ;
1 cercetător stagiar — matematică — sectorul „Matematică" ;
1 cercetător stagiar — desen-pictură — sectorul „Activități practice" ;
1 șef sector cercetare științifică — pedagogie sau medicină — sectorul „Instruire programată și mijloace moderne de învățămînt" ;
1 cercetător științific principal — pedagogie — sectorul „Activități pionierești" ;
1 cercetător științific — pedagogie — sectorul „Activități pionierești" ;
1 cercetător stagiar — pedagogie — sectorul „Activități pionierești" ;
1 cercetător stagiar — pedagogie — sectorul „Activități pionierești" ;
1 cercetător stagiar — medicină-pediatrie — sectorul „Pedagogie medicală" ;
1 cercetător științific — pedagogie — sectorul „Pedagogie comparată ;
1 cercetător științific principal — filozofie — sectorul „Științe umaniste" ;
1 cercetător științific — fizică — sectorul „Științele naturii" ;
1 cercetător științific — biologie — sectorul „Științele naturii" ;
1 cercetător științific principal — pedagogie — sectorul „Instruire programată și mijloace moderne de învățămînt" ;
1 cercetător științific — filozofie — sectorul „Educație în liceu" ;
1 cercetător științific — psihologie sau pedagogie — sectorul „Educația adulților" ;
1 cercetător științific principal — pedagogie sau filozofie — sectorul „Istoria pedagogiei" ;
1 cercetător științific principal — pedagogie — sectorul „Didactica învățămîntului elementar" ;
1 șef sector — pedagogie — sectorul „Educația adulților" ;
1 șef sector — pedagogie — filiala Timișoara ;
1 cercetător științific principal — pedagogie — filiala Craiova.

II. În ziua de 24 octombrie 1968, la Filiala din Cluj a Institutului :

1 cercetător științific principal — limba și literatura maghiară — sectorul „Limbi străine" ;
1 șef sector cercetare științifică — pedagogie sau medicină — sectorul „Defectologie".

Cererile de înscriere se primesc la Institutul de științe pedagogice din București, str. Sfinții Apostoli nr. 14. Serviciul personal, pînă la data de 15 octombrie a.c., însoțite de actele prevăzute de „Regulamentul de recrutarea, promovarea și atestarea cadrelor de cercetători științifici din unitățile de cercetare R.S.R.", publicat în extras în Buletinul Oficial, Partea a III-a nr. 4, din 8 ianuarie 1968.

INSTITUTUL AGRONOMIC „N. BĂLCESCU" BUCUREȘTI

ANUNȚĂ
scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice

1. — Conferențiar la catedra de Organizarea I.A.S. disciplina Evidența economică, poziția VIII/5.
2. Conferențiar la catedra de fizică și Matematică, disciplina Fizică medicală, poziția X/3.
3. — Conferențiar la catedra de Zootehnie I, disciplina Bovine-cabaline poziția XXIV/3.
4. — Conferențiar la catedra de Chirurgie I — Obstetrică, disciplina Reproducție și patologia reproducției, poziția XXVIII/3.
5. — Șef lucrări la catedra de Anatomie patologică și expertiză, disciplina Tehnologia și expertiza sanitar-veterinară, poziția XXVII/5.

Candidații la concurs vor depune, în termen de o lună de la publicarea acestui anunț, la rectoratul institutului o cerere de înscriere la concurs însoțită de următoarele acte :

a) Copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare.
b) Copie legalizată de pe diploma de doctor sau doctor docent în științe.
c) Copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar.
d) Lucrările științifice ale candidatului într-un exemplar.
e) Certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază.
f) Memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat.
g) Autobiografia.

Cei ce funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ține la Institutul agronomic „N. Bălcescu" București, în termen de 2 luni de la publicarea prezentului anunț.

Informații suplimentare se pot lua zilnic între orele 8—13 de la rectoratul institutului.

INSTITUTUL POLITEHNIC DIN TIMIȘOARA

ANUNȚĂ
scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice :

FACULTATEA DE ELECTROTEHNICĂ

— Conferențiar la catedra — Calculatoare, electronică și automatică, disciplina : Elemente de electronică și automatică, poz. 6, din statul de funcțiuni ;
— Conferențiar la catedra — Calculatoare, electronică și automatică, disciplina : Automatizări și telecomenzi, poz. 5, din statul de funcțiuni ;

FACULTATEA DE CONSTRUCȚII

— Asistent la catedra — Construcții metalice, disciplina : Rezistența materialelor și teoria elasticității și plasticității, poz. 17, din statul de funcțiuni ;
— Asistent la catedra — Mecanică teoretică, disciplina : Mecanica teoretică, poz. 14, din statul de funcțiuni ;
— Asistent la catedra — Mecanica teoretică, disciplina : Mecanica teoretică, poz. 19, din statul de funcțiuni ;

FACULTATEA DE MECANICĂ AGRICOLĂ

— Asistent la catedra — Organizare și planificare, disciplina : Economie, organizare și planificarea lucrărilor de construcții ; Economia, organizarea și planificarea energeticii ; poz. 11, din statul de funcțiuni ;
— Asistent la Catedra de Economie politică, poz. 7, din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul Institutului Politehnic Timișoara, b-dul 30 decembrie nr. 30 în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunț, cererea de înscriere, la care vor anexa următoarele, acte în două exemplare :

— Copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare ;
— Copie legalizată de pe diploma de doctor ;
— Copie legalizată de pe atestatul de conferențiar ;
— Lucrările științifice ale candidatului într-un exemplar ;
— Certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază ;
— Memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidați ;
— Autobiografie ;
— Certificatul de vechime în muncă eliberat de unitatea în care lucrează ; (pentru postul de asistent)

Cei ce funcționează într-o instituție de învățămînt superior, sînt obligați să comunice în scris, rectorului, sau directorului, înscrierea la concurs.

Concursul se va ține la rectoratul Institutului Politehnic Timișoara la 2 luni de la data publicării acestui anunț, pentru posturile de asistent și la 3 luni pentru posturile de conferențiar.

PROIECTELE SOCIETĂȚII DE ȘTIINȚE FILOLOGICE

Dorind să-i informeze pe cititori asupra proiectelor Societății de științe filologice pentru noul an școlar, redacția noastră a avut o convorbire cu conf. univ. EMIL BOLDAN, secretarul general al Societății.

— Ce acțiuni vă propuneți pentru noul an școlar ?

Evident că Societatea de științe filologice înțelege să continue activitatea menită să ajute la creșterea pregătirii didactico-științifice a membrilor săi. Astfel, în afară de apropiata sesiune științifică, de la Suceava, din zilele de 19 și 20 octombrie crt., dedicată centenarului morții lui C. Negruzzi și la care vor fi prezentate mai bine de 15 comunicări ale unor cadre didactice din învățămîntul superior și mediu din diverse centre ale țării, pregătim, pentru ultima parte a acestui semestru, o sesiune științifică cu tema „Lingvistica aplicată și modernizarea predării limbilor străine", la care vor fi prezentate comunicări privind contribuția lingvisticii aplicate la modernizarea predării limbilor străine, interferența între două sisteme lingvistice în procesul achiziției unei limbi străine etc. și vor fi organizate lecții demonstrative la clase în limbile rusă, engleză, franceză și germană, de cîteva din cele mai bune cadre de specialitate din învățămîntul nostru mediu bucureștean. În cursul anului 1969, ne propunem să organizăm următoarele acțiuni pe țară, a căror utilitate este, cred, grăitoare chiar și numai prin tematica lor : o sesiune științifică, la Tg. Mureș, avînd drept obiect „Romantismul european și romantismul românesc", un simpozion cu tema „Orientul și cultura românească", la București, sesiuni științifice comemorative consacrate împlinirii a 150 de ani de la nașterea a două dintre cele mai luminoase figuri ale generației pașoptiste : N. Bălcescu și Alecu Russo (probabil la Pitești și la Piatra-Neamț), precum și trei sesiuni metodice (la Brașov, București și Arad), care se vor ocupa de „Analiza prozei literare în școală", „Predarea lecțiilor de literatură la orele de limbi străine în ultimele două clase ale liceului", „Manualul de literatură română ca instrument de lucru". Referatele prezentate la aceste sesiuni și discuțiile ce se vor purta pe marginea lor nădăjduim că vor suscita un deosebit interes pentru membrii societății.

Cum spuneam, acestea sînt numai cîteva din proiectele noastre pe anul 1969. M-aș referi și la altele, nu mai puțin importante, ca tradiționalul concurs anual de literatură română cu elevii liceelor, ai școlilor pedagogice și profesionale (anul acesta dorim să organizăm și un concurs experimental, cu elevii ultimei clase de liceu, pentru limbile engleză, franceză, germană și rusă) ; un concurs de studii monografice din domeniul științelor filologice, pe baze locale, pentru cadrele didactice membri ai societății ; o tabără-curs în vacanța de vară pentru membrii societății noastre, profesori de limba și literatura română etc.

Paralel cu aceste proiecte ale conducerii societății, care vor trebui să se concretizeze în acțiuni pe plan republican, filialele noastre vor desfășura, ca și pînă acum, potrivit planurilor lor tematice aprobate de Biroul Consiliului de conducere, activitatea lor variată pe plan local, la care vor trebui antrenați tot mai mulți membri ai acestor filiale, devenite an de an foruri județene de real sprijin în dezvoltarea învățămîntului, culturii și științei din patria noastră.

— Care va fi, în linii mari, activitatea editorială a Societății ?

Va continua publicarea volumelor din culegerile editate de societate : „Limbă și literatură" (4 volume), „Studii de literatură universală" (2 volume), „Folclor poetic", „Lexic regional" și „Studia et acta orientalia" (1 volum), în care vor fi incluse, ca și pînă acum, lucrări ale membrilor Societății din întreaga țară. Aș vrea să adaug cîteva cuvinte cu privire la profilul și utilitatea acestor culegeri care nu-și au încă, din păcate, audiența necesară în rîndurile cadrelor didactice din învățămîntul nostru de cultură generală. Se știe că profilul culegerilor „Limbă și literatură" și „Studii de literatură universală" este unic în țara noastră, nesuprapunîndu-se nici unei alte reviste sau culegeri existente la noi, ele fiind singurele publicații care îmbrățișează aria exhaustivă a domeniilor filologice **din punctul de vedere al profesorului de liceu** în primul rînd, păstrînd totodată un nivel științific ferm, capabil să răspundă exigențelor epocii noastre. Redacțiile celor două culegeri, conduse de personalități notorii în învățămîntul superior, ca academicienii Al. Graur, Al. Dima, Boris Cazacu, Ion Coteanu, Al. Balaci etc., se străduiesc tot mai mult să le îmbogățească profilul mixt—pe de o parte de publicații prin care cadrele didactice din învățămîntul de cultură generală, universitar etc. își pot valorifica rezultatele cercetărilor de specialitate efectuate în afara obligațiilor de program, de plan etc., iar pe de altă parte de culegeri care vin în sprijinul muncii la catedră a profesorului—publicînd o serie de studii, articole, grupaje, note cu privire la diferite probleme de limbă și literatură română și universală, precum și de metodică, și care discută, explică, aprofundează teme prevăzute în programa de învățămînt și indică modalitățile cele mai recomandabile pentru a le aplica. Revine de aceea, ca o sarcină continuă filialelor noastre, inspectoratelor școlare, pe lîngă acțiunile de popularizare întreprinse de conducerea societății, să le facă tot mai cunoscute în masele largi de profesori de limbă și literatură română, de limbi străine și de literatură universală.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 964 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 11 octombrie 1968 | 4 pag. 25 bani

În acest număr:

— Cereri, audiențe și „soluțiile de la centru" — pag. a 2-a

— Orizontul cultural al profesorului de limba română — pag. a 3-a

— Interviu acordat de ministrul învățământului din Olanda — pag. a 4-a

ANCHETA NOASTRĂ

EFICIENȚA MUNCII DE ÎNDRUMARE ȘI CONTROL

În lumina Directivelor Plenarei C.C. al P.C.R. din aprilie 1968 și a Legii învățămîntului, a crescut competența inspectoratelor școlare județene și a conducerilor de școli, s-a lărgit sfera atribuțiilor lor în îndrumarea și controlul întregului proces instructiv-educativ. Toate acestea înseamnă responsabilități sporite în rezolvarea sarcinilor complexe pe care le ridică organizarea școlilor, perfecționarea continuă și în ritm viu a întregii activități a inspectoratelor, un nou stil de muncă corespunzător etapei actuale de dezvoltare a învățămîntului românesc. În legătură cu aceste probleme,

redacția noastră a pus unor inspectori generali județeni următoarele întrebări:

1. **Ce măsuri ați întreprins pe linia îndrumării directorilor de școli în rezolvarea creatoare a sarcinilor ce le revin ?**
2. **Pe ce căi veți merge pentru a ridica nivelul general al muncii, pentru lichidarea unor activități formale care încarcă inutil atît munca directorilor de școli, cît și pe cea a inspectoratelor ?**
3. **Ce veți întreprinde pentru creșterea eficienței inspecției de specialitate ?**

Au răspuns:

LEON HOGIU — jud. Bistrița-Năsăud, TIMOTEI PETRIDE — jud. Brăila, RADA MOCANU — jud. Ilfov și EMIL TRIF — jud. Sălaj.

1

RADA MOCANU: Aș vrea să arăt că îndrumarea directorilor este considerată la inspectoratul nostru, o sarcină deosebit de importantă. Este clar că în cu totul alte condiții îți poți desfășura munca de îndrumare și control atunci cînd știi că în toate școlile ai oameni de nădejde, bine pregătiți. Pentru inspectoratul nostru un prim și esențial lucru l-a constituit verificarea încadrării conducerilor de școli și odată cu aceasta selecționarea și recrutarea unor noi directori, care să corespundă pe deplin sarcinilor actuale ale învățămîntului. Am amintit de această primă măsură, înfăptuită deja, pentru a arăta că în tot cursul acestui an școlar, dar cu precădere în primul trimestru, îndrumarea se va face diferențiat. Noii directori sînt în mod organizat inițiați asupra problemelor de conținut ale conducerii procesului instructiv-educativ și asupra problemelor administrative care le revin. În preajma și în primele zile ale noului an inspectorii teritoriali i-au ajutat direct în elaborarea planurilor generale de muncă, la organizarea muncii metodice în școală, chiar și la întocmirea orarelor. Pregătirea directorilor va continua cu instructaje la nivelul județului, dar mai mult cu îndrumare directă, pe teren, la fiecare școală în parte. Planul nostru de muncă pentru anul în curs cuprinde numeroase alte forme de perfecționare a pregătirii tuturor directorilor de școli, consfătuiri, schimburi de experiență, expuneri etc.

EMIL TRIF: În cadrul îndrumării concrete — pe care în diferite forme o înfăptuiește fiecare inspectorat — cred că este bine să se pună un accent deosebit pe stilul de muncă al conducătorului de școală. În ce ne privește vom căuta să insuflăm directorilor un spirit nou în organizarea și conducerea școlilor, de promovare a unei munci colective care să ofere un larg cîmp de afirmare capacității și inițiativei fiecărui membru al consiliului profesoral. Vom avea grijă să facem totul pentru a combate mentalitatea unor directori de a socoti că numai ei știu totul, numai ei pot să rezolve orice sarcină, numai ce spun ei este valabil. În viitor trebuie ca directorul să se bizuie mai mult pe hotărîrile consiliului profesoral în ce privește bunul mers al procesului instructiv-educativ — hotărîri care, conform noii legi, se adoptă prin vot deschis în cadrul consiliului.

După cum se știe lărgirea atribuțiilor directorilor înseamnă și o creștere a răspunderii fiecăruia. Părerea mea este că directorii se dovedesc demni de această încredere și că pe această linie răspunderea lor poate să crească în continuare. Consider că ar putea trece în competența directorilor și alte probleme ca învoirile cadrelor didactice (evident numai în cazuri cu totul excepționale și pe durate limitate), aprobarea suplinirilor pe perioade scurte de pînă la o lună (asta ar însemna și o mai mare operativitate în rezolvarea acestei probleme), trecerea de la o categorie la alta de salarizare și propunerile de pensionare (lucrări pentru care există instrucțiuni precise, acte normative clare, fără greutăți de interpretare). Toate aceste probleme, care le-ar lua directorilor un timp foarte puțin, îngreuiază la ora aceasta activitatea inspectoratelor școlare.

2

LEON HOGIU: În anii trecuți munca de îndrumare și control nu s-a ridicat totdeauna la nivelul cerut datorită supraîncărcării inspectorilor cu sarcini administrative, cu numeroase activități formale, inutile. În rezolvarea acestei situații totul, cred eu, trebuie să pornească de la mai buna organizare a muncii în școală și la inspectorat, de la repartizarea judicioasă a sarcinilor. Mai sînt încă multe lucrări administrative la inspectorate; majoritatea sînt necesare, altele însă se mai pot simplifica. Cum ne-am gîndit noi să ne organizăm munca pentru rezolvarea unor lucrări administrative ? În primul rînd am socotit că e bine să întocmim anumite evidențe de bază, amănunțite, după perioada începutului de an școlar, din care mai apoi să putem extrage toate datele — sau cel puțin pe cele principale — pentru întocmirea unor lucrări, de pildă, de evidență a cadrelor, statistici diferite, situația unităților școlare, a bazei materiale etc. Cum este și firesc, la întocmirea lucrărilor administrative nu antrenăm inspectorii de specialitate, dar ne bizuim — numai cînd este neapărată nevoie — pe un activ obștesc. Ce socotesc important și de un real folos în rezolvarea rapidă și judicioasă a acestor lucrări este pregătirea personalului administrativ de la școlile din centrul de comună care ne poate furniza datele pe toată raza comunei. Printre măsurile preconizate de noi în acest an se află și instruirea periodică a secretarilor și a contabililor de la școli.

TIMOTEI PETRIDE: Sînt un dușman vechi al formalismului și al scriptologiei. Nu cred în eficiența liniaturilor, a rubricaturilor complexe și amănunțite. Aceste lucrări trebuie simplificate la maximum și reduse la strictul necesar. Vrem ca toate cadrele didactice din județul nostru, din școli sau de la inspectorat să fie convinse că noi punem preț pe munca desfășurată și pe eficiența ei și nu pe hîrtii frumos liniate și îndosariate. Asta nu înseamnă că vom admite dezordinea și activitatea la întîmplare sau că un plan de muncă se poate scrie pe o foaie de hîrtie smulsă dintr-un caiet.

Pentru a fi bine înțeles mă voi opri la un exemplu: dacă activitatea la clasă se desfășoară în condiții bune și elevii știu carte nu mai are rost să mai ceri formele scrise care să dovedească pregătirea lecției. În schimb, cînd

Anchetă realizată de MIRCEA IONEL

(Continuare în pag. a 3-a)

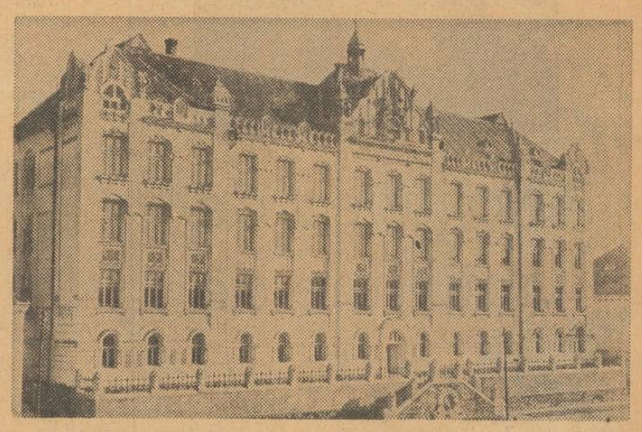

ANIVERSĂRI ALE LUMINII

La sfîrșitul secolului al XVI-lea și în secolul al XVII-lea umanismul pătrunde în Țările Române, în primul rînd prin intermediul literaturii latine. Un rol important în acest proces, cu pronunțat caracter antifeudal, îl are desigur, și dezvoltarea învățămîntului. Școli cu limba de predare latină, se înființează în Moldova în timpul domniei lui Despot-Vodă, iar apoi, pe vremea lui Vasile Lupu, se creează prima școală cu limba e predare greacă, urmată peste 6 ani de o școală la Tîrgoviște, în Țara Românească.

Printre cele mai vechi școli creeate pe teritoriul României se numără și liceele din Odorheiul Secuiesc și Beiuș, a căror luminoasă aniversare va fi sărbătorită într-un cadru festiv la 13 octombrie.

BEIUȘ

În cadrul cuprinzătoarei contribuții pe care Samuil Vulcan a adus-o la dezvoltarea învățămîntului și culturii românești, un loc deosebit îl ocupă întemeierea gimnaziului din Beiuș, transformat mai apoi în liceu. Școala din Beiuș, devenită foarte curînd „vestit așezămînt de cultură pentru tinerii români fără deosebire de confesiune din Banat, Crișana și Maramureș" este una din cele mai vechi instituții românești de învățămînt mediu din Transilvania. În actul său de întemeiere, se menționa că această școală va fi un „Pedagogiu sau gimnaziu inferior", cu patru clase.

Cursurile s-au deschis, pentru prima dată la 1 noiembrie 1828 numai la clasa I gimnazială, clasele celelalte înființîndu-se treptat, în următorii ani școlari. La început, fiecare clasă își avea profesorul său, care preda toate obiectele de învățămînt.

Ingrijindu-se în continuare de această instituție de învățămînt, Samuil Vulcan realizează completarea ei ca „gimnaziu mare" cu 6 clase. Pe frontispiciul gimnaziului a fost așezată inscripția cu profunde semnificații „Educationi Juventutis Huius Provinciae" (pentru educarea tineretului acestei provincii). Aflat în inima Bihorului, regiune cu aproape 340 de sate locuite de români, dar la vremea aceea fără vreo școală românească mai înaltă, liceul a răspîndit timp îndelungat flacăra culturii în mințile și inimile multor tineri români, de la Orșova pînă în codrii Maramureșului.

După ce, în urma morții lui Samuil Vulcan, liceul din Beiuș trece prin momente grele, el reușește să devină, datorită sprijinului material al populației românești, începînd din anul școlar 1851—1852, liceu cu 8 clase, avînd limba română ca limbă de predare. La sfîrșitul anului școlar 1852—1853 s-a dat primul examen de bacalaureat la liceul din Beiuș

În anul 1928, în zilele de 30 și 31 mai, a fost sărbătorit centenarul liceului. Serbările au avut un puternic ecou în întreaga țară. Sute și mii de țărani din satele învecinate au participat la centenar, organizînd impresionante șezători populare, serbări cu cele mai frumoase și mai vechi cîntece, dansuri și obiceiuri românești. Despre sărbătorirea care a avut loc cu acest prilej, Nicolae Iorga scria: „Poporul, acel popor țărănesc din care au venit și acei dascăli și școlarii lor, a luat, cum se și putea aștepta, o largă parte la această frumoasă comemorare".

În decursul anilor, pe lîngă activitatea didactică, profesorii li-

Prof. CONSTANTIN DIMA-SUCEVEANU

(Continuare în pag. a 4-a)

ODORHEIUL SECUIESC

Semimilenarul municipiu transilvănean Odorheiul Secuiesc se pregătește pentru sărbătorirea unui eveniment de adînci semnificații — aniversarea a 375 de ani de la înființarea liceului care poartă astăzi numele Dr. Petru Groza.

Odorheiul Secuiesc cunoaște în a doua jumătate a secolului al XVI-lea o puternică dezvoltare economică și socială, care creează condițiile materiale ale înființării unei școli de grad mediu. În acest scop este chemat aici, în anul 1593, cărturarul Gergely Marosvásárhelyi, cel care mai tîrziu, în anul 1600, va fi „trimis domnesc" al lui Mihai Viteazul într-o misiune la nobilii Turdei. „Compendiul științelor", „Despre ultimele patru treburi ale omului-animal", cele mai cunoscute opere ale lui Gergely Marosvásárhelyi, dovedesc cunoștințele lui din domeniul științelor naturii.

„Școala de grad mediu" creată de acesta, adică o școală care asigura atît pregătirea elementară cît și cea gimnazială, număra în primul an al existenței sale, așa cum arată un document al vremii, 100 de elevi, limba de predare fiind latina. Despre obiectele studiate în această perioadă nu s-au păstrat date precise; ele erau, probabil, identice cu cele predate în alte școli medii din centrul Europei. Documente datînd din anul 1777 atestă un nivel dezvoltat de învățămînt, atît în ceea ce privește studiul disciplinelor umaniste cît și în privința științelor exacte. Astfel, în planul de învățămînt figurau, printre alte discipline obligatorii, științele naturale (botanică, zoologie, mineralogie), geografia, aritmetica, istoria, logica, fizica, mitologia, gramatica, limba latină și poetica, iar ca materii facultative geometria, dreptul natural și limba greacă.

În liceu din Odorheiul Secuiesc, care are astăzi și o secție română au învățat alături, chiar din epoca începuturilor, fii de secui, de români și de sași, el fiind astfel un adevărat leagăn al prieteniei între naționalitățile conlocuitoare.

Vechiul lăcaș de învățămînt secundar al Odorheiului are tradiții care s-au format de multă vreme. Un document datînd din secolul trecut atestă existența în această școală a unui cenaclu literar care a organizat, încă în anul școlar 1875/76, un concurs avînd ca temă prezentarea vieții și legăturilor între diferitele populații ce locuiau în Transilvania. Vechi tradiții care au căpătat în anii noștri o deosebită strălucire au cercurile științifice ale liceului, ansamblurile de cîntece și dansuri

Prof. ELENA TULIPANT

(Continuare în pag. a 4-a)

Cadrul actual și direcții în activitatea sindicatelor din învățămînt

Importanța cadrului organizatoric și de conținut calitativ nou pentru școala românească pe care-l constituie Directivele C.C. al P.C.R. cu privire la dezvoltarea învățămîntului și noua Lege a învățămîntului a fost deosebit de amplu conturată și completată cu prețioase indicații în cîteva recente expuneri ale conducerii de partid și de stat, personal ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Comitetului Central al partidului. De asemenea implicațiile recentelor măsuri privind perfecționarea și modernizarea învățămîntului nostru au făcut obiectul unor analize judicioase, realizate de membrii de elită ai corpului didactic din învățămîntul de toate gradele. Considerînd deci aceste coordonate pe deplin trasate, ne vom opri doar, pe parcursul considerațiilor ce urmează, la implicațiile documentelor și măsurilor amintite în sfera activității actuale și de perspectivă a sindicatelor corpului didactic.

Coordonarea acțiunii tuturor factorilor de răspundere din școli, înscrierea în planul comun de activitate a obiectivelor majore ale muncii sindicale creează premise deosebit de favorabile unei activități unitare și eficiente la toate nivelele, permite eliminarea paralelismelor și a acțiunilor cu caracter formal.

O primă și permanentă acțiune comună determinată de imperativele învățămîntului contemporan, de progresul rapid al tuturor ramurilor științifice, o constituie asigurarea, pe planuri multiple, a documentării fiecărui membru al corpului didactic pe baza unei bibliografii ample și actuale. Socotim deosebit de pozitiv în această privință ca, în localitățile cu mai multe școli, sindicatul din învățămînt să sprijine crearea unor centre de documentare științifică și metodică-pedagogică pe lîngă una dintre școlile cele mai mari, centre aprovizionate permanent cu lucrările de bază care apar în diverse domenii științifice inclusiv, bineînțeles, în știința educației și care să păstreze o legătură strînsă cu Biblioteca centrală pedagogică, pentru procurarea unor bibliografii de specialitate și a unor lucrări netraduse sau care nu mai pot fi achiziționate direct. Acolo unde există biblioteci ale comitetelor sindicatelor s-ar impune ca acestea să se orienteze către o colaborare permanentă cu centrele de documentare create în acest fel.

Bazîndu-ne pe concluziile studiului întreprins de Biroul Executiv al Comitetului Uniunii Sindicatelor din Învățămînt și Cultură în cursul anului școlar trecut cu privire la bugetul de timp al cadrelor didactice, considerăm, drept o sarcină de permanentă actualitate a sindicatelor din învățămînt, asigurarea unei judicioase folosiri a timpului de muncă de către toți cei chemați să instruiască și să educe. Organele sindicale să determine alcătuirea unor programe de activitate care să satisfacă nevoile reale ale întregului colectiv al școlii — cadre didactice și elevi — să asigure fiecăruia condiții de muncă corespunzătoare normelor cuprinse în legislația muncii și să permită totodată alcătuirea unui buget de timp echilibrat membrilor noștri de sindicat.

Colaborînd strîns cu organele de învățămînt, comitetele sindicatelor, birourile grupelor sindicale, sînt chemate să organizeze acțiuni care să contribuie la sprijinirea cadrelor didactice nou numite în învățămînt, determinînd integrarea lor rapidă și cît mai deplină în activitatea școlară și a colectivelor pedagogice. În strînsă corelație cu această preocupare se cere utilizarea mai amplă a tuturor metodelor și procedeelor de popularizare a rezultatelor remarcabile obținute de cadrele didactice fruntașe și a concluziilor pozitive desprinse în cadrul unor experimente efectuate în școli. Putem constata, cu bucurie, că în rîndurile unor sindicate din învățămînt s-a creat o tradiție fructuoasă privind informarea științifică și didactică de ținută înaltă a membrilor corpului profesoral, prin organizarea de lectorate, simpozioane, conferințe, consultații, întîlniri cu personalități ale vieții noastre științifice și culturale.

Menționăm, în acest sens, preocupările comitetului sindicatului învățămînt Bacău, care a organizat expuneri pe teme ca: „Modernizarea învățămîntului". „Învățămîntul programat", „Cibernetica și pedagogia" prezentate de cadrele didactice de la Institutul pedagogic. De asemenea, comitetul sindicatului învățămînt Oradea a organizat lectorate diferențiate pentru profesorii de limba și literatura română

ONIȚA GLIGOR
vicepreședinte al Comitetului Uniunii Sindicatelor din Învățămînt și Cultură

(Continuare în pag a 2-a)

Noţiunea de „mulţime de obiecte" la clasa I

Programa actuală de matematică pentru clasa I cuprinde o serie de elemente noi, între care, mai deosebite sînt: perioada pregătitoare pentru înţelegerea conceptului de număr şi a operaţiunilor cu numere; folosirea unor semne noi; introducerea unor elemente de geometrie intuitivă şi scrierea numerelor sub formă de sumă. Fără o înţelegere şi o interpretare corectă şi clară a însemnătăţii acestor elemente de modernizare, a contribuţiei lor la dezvoltarea gîndirii matematice a şcolarilor şi, mai ales, fără a utiliza forme adecvate de transmitere a lor există riscul de a rata această încercare pozitivă.

Care sînt principalele date privind conţinutul şi didactica acestei etape fundamentale a pregătirii matematice?

Cercetări psiho-pedagogice din diferite ţări (între care şi ţara noastră) cu referire la predarea matematicii la clasele mici au conturat concluzia că **învăţarea acestei discipline se poate realiza cu succes numai pe baza înţelegerii noţiunii de mulţime de obiecte şi a raporturilor cantitative dintre mulţimi de obiecte.** Tocmai de aceea capitolul „perioada pregătitoare" cuprinde un material atît de bogat şi de variat cu privire la mulţimi de obiecte şi la elemente de geometrie intuitivă. Totuşi această parte din programă pare să-i alarmeze pe unii învăţători, în special pentru că prin ea se iese categoric din făgaşul tradiţional după care învăţarea matematicii începea prin numărarea 1, 2, 3,... etc. De aceea, pentru a preîntîmpina eventualele dificultăţi pe care învăţătorii le-ar putea întîlni în predare, ne permitem, în rîndurile de faţă, să le oferim cîteva sugestii în legătură cu felul cum credem că ar putea fi predate mulţimile de obiecte prin punerea lor în corespondenţă. Prima lecţie va fi destinată reprezentării grafice a mulţimilor de obiecte. Pornindu-se de la manipularea mulţimilor de obiecte de către elevi (gruparea de cuburi, de bile, de beţişoare etc. după anumite criterii fizice), se va trece la reprezentarea grafică a acestor grupări (la început prin figurile geometrice învăţate şi apoi prin puncte — ca simbol al elementelor mulţimii).

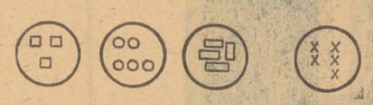

În cea de a doua lecţie se poate trece la compararea mulţimilor de obiecte, acţiune în care este foarte important ca elevii să fie deprinşi cu punerea în corespondenţă, chiar dacă unii nu ştiu să numere. Punerea în corespondenţă îi va ajuta să înţeleagă mai bine conţinutul cantitativ al numerelor şi operaţiile cu numere. Compararea mulţimilor de obiecte va urma aceeaşi succesiune ca şi reprezentarea lor grafică, respectiv compararea mai întîi prin manipulare a acestor mulţimi şi apoi compararea prin reprezentarea lor grafică (care, mai tîrziu, va fi completată, cu prilejul predării capitolului II, prin compararea numerelor).

Elevii vor fi deprinşi să reprezinte şi ei grafic compararea mulţimilor de obiecte şi să exprime corect rezultatul comparării în forma: „mulţimea de pătrate este mai mică decît mulţimea de cercuri".

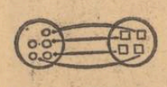

În cea de a treia lecţie, de consolidare pentru primele două, va predomina activitatea elevilor cu elementele învăţate, iar în cea de a 4-a lecţie se va trata ordonarea mulţimilor de obiecte. Elevii înşişi vor manipula mulţimile de obiecte reale, dispunîndu-le în ordine crescătoare şi descrescătoare pe baza comparării prin punere în corespondenţă, reprezentînd apoi, grafic, această ordonare:

mulţimi de puncte aşezate în ordine crescătoare

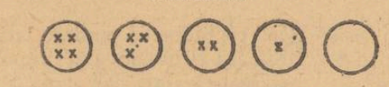

mulţimi de puncte aşezate în ordine descrescătoare

În această lecţie este momentul să se reprezinte grafic şi mulţimea fără nici un obiect; prin aceasta nu trebuie înţeles însă că ordonarea trebuie să înceapă neapărat cu această mulţime.

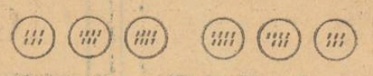

Ultima oră din cadrul acestei teme va fi consacrată sistematizării şi consolidării cunoştinţelor cu privire la compararea mulţimilor de obiecte, antrenîndu-se bineînţeles în acest sens participarea activă a elevilor prin efectuarea unor exerciţii diferite.

Ideile pe care le-am formulat aici sînt, evident, doar sugestii privind modalitatea de tratare a acestei teme şi nicidecum nişte scheme imuabile. Condiţiile diferite în care lucrează fiecare învăţător, participarea sa creatoare în metodică pot genera, desigur metode şi procedee originale de mare eficienţă, a căror prezentare am fi, la rîndu-ne, deosebit de bucuroşi să o cunoaştem.

SANDU MIHAIL
învăţător emerit

RECOMANDĂRI BIBLIOGRAFICE

Istorie universală

În sprijinul profesorilor care predau în licee, la clasele IX—XI, istoria universală antică, medie, modernă şi contemporană recomandăm cîteva lucrări. E vorba de izvoare istorice, de lucrări de sinteză şi de monografii care pot lărgi şi adînci documentarea profesorilor de specialitate.

I. Istoria antică.

Berciu, D. — La izvoarele istoriei. O introducere în arheologia preistorică, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1967.

Ceram, C. W. — Zei, morminte, cărturari. Romanul arheologiei, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1968.

Oertwig, S. — Călătorie prin oraşe dispărute, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1966.

Childe, V.G. — Făurirea civilizaţiei, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1966.

Childe, V. G. — De la preistorie la istorie, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1967.

Homer — „Odiseea". Colecţia „Biblioteca scolarului". Editura tineretului, 1966, şi „Iliada", aceeaşi colecţie, 1965.

Kramer, N. — „Istoria începe la Sumer". Editura ştiinţifică, 1962.

Riemschneider, M. — Lumea hitiţilor, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1967.

Xenophon. — Viaţa lui Cyrus cel Bătrîn întemeietorul statului persan. — Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1967.

Plutarchus. — Vieţi paralele. Vol. 1—3, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1960, 1963, 1966.

Polybios. — Istorii, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1966.

Finley, M.I. — Lumea lui Odiseu, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1968.

Bonnard, A. — Civilizaţia greacă: Vol. I. 2 :, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1967.

Thukydides. — Războiul peloponeziac, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1966.

Xenophon. — Helenicele, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1965.

Tudor, D. — Alexandru Machedon, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1068.

Bloch, R. — Etruscii, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1966.

Hanga, V. — Caius Iulius Caesar, Ed. tineretului, Bucureşti, 1968.

Tudor, D. — Hannibal, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1966.

II. Istoria evului mediu

Ablai, M. — Arabii. De la Mecca la Cordoba, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1968.

Sphrantzes, G. — Memorii 1401—1477, Ed. Acad. R.S.R., Bucureşti, 1966.

Oţetea, A. — Renaşterea şi reforma, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1968.

Machiavelli, N. — Istoriile florentine, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1968.

Cowleey Malcolm şi Manvrik, Daniel — „Corăbiile negre" (o istorie a comerţului cu sclavi în Atlantic). Editura ştiinţifică, 1968.

★

Într-un număr viitor vom continua publicarea acestor recomandări bibliografice cu lucrări utile în predarea Istoriei moderne şi contemporane.

ALICE POPESCU
bibliograf principal la biblioteca Facultăţii de Istorie a Universităţii din Bucureşti

CERERI, AUDIENŢE ŞI „SOLUŢIILE DE LA CENTRU"

Cei care au trecut prin faţa inspectoratelor şcolare judeţene în lunile august şi septembrie au văzut o adevărată mare de oameni care nu dădeau semne de retragere decît seara tîrziu, pentru a se năpusti mai vijelios a doua zi dimineaţa, încă înaintea începerii programului de lucru. Dacă această revărsare ar fi avut un caracter temporar, determinat de deschiderea unui nou an şcolar, încă nu ne-ar fi îngrijorat atît. Însă şi acum, la scurgerea cîtorva săptămîni de lucru, sîntem martorii unei situaţii ce încearcă să se permanentizeze cu consecinţe negative pentru întreaga activitate a aparatului de îndrumare şi control.

Cu diverse prilejuri, şi în presă, unii reprezentanţi ai inspectoratelor au adus în discuţie diferite aspecte ale acestei situaţii, propunînd şi măsuri: **elaborarea unor regulamente în care să fie precizate obligaţiile şi competenţele la diferite nivele, mărirea atribuţiilor directorilor de şcoli etc.**

Recunoscînd pe deplin necesitatea unor asemenea acte normative, vreau să subliniez totodată că ele nu pot da rezultatele scontate **atîta timp cît în concepţia şi sistemul de lucru ale unor oameni se menţin rigiditatea, închistarea, lipsa de răspundere, teama de a păşi singuri fără a se simţi tutelaţi la fiecare pas.** Căci trebuie să recunoaştem că principala cauză a situaţiilor menţionate mai sus nu este neprecizarea competenţelor directorilor de şcoli, ci neexercitarea de către unii din aceştia a obligaţiilor şi competenţelor stabilite deja de legislaţia şi tradiţia şcolară.

Să exemplificăm această afirmaţie cu contestaţiile şi audienţele privind examenul de corigenţă. În multe şcoli din judeţul nostru, unde examenele de corigenţă se desfăşoară cu obiectivitate, cu respectarea întocmai a cerinţelor programelor şcolare şi a prevederilor regulamentare, rar se poate vorbi de o contestaţie, dar există şi şcoli unde cuvîntul „contestaţie" circulă înaintea desfăşurării examenului, ca un fel de ameninţare, iar la aflarea rezultatului negativ toţi repetenţii fac contestaţii, aşa de repede de parcă le-ar avea gata în buzunar, şi se prezintă cu ele la audienţă.

Cercetînd unele dintre contestaţii am aflat, de pildă, că s-au dat examene de corigenţă numai cu profesorii care au predat obiectele, neasistaţi de nimeni (deşi regulamentul prevede obligativitatea asistenţei unui alt profesor de specialitate, sau de specialitatea înrudită). Ce precizări am mai avea de aşteptat în astfel de cazuri decît acelea privind sancţionarea imediată şi eficientă a celor care ignoră normele elementare ale muncii din şcoală? Unii profesori văd în asistarea lor de către alţi colegi un act care le-ar ştirbi autoritatea, care ar lovi într-un fel în personalitatea lor; aceştia afirmă că „profesorul este suveran"; tocmai această poziţie pune pe drumuri atîţia oameni, răpeşte atîta timp, consumă inutil atîta energie, iroseşte atîtea eforturi. **E timpul, cred, să înţeleagă fiecare că a respecta unele norme nu înseamnă doar o obligaţie profesională, ci şi una cetăţenească.**

Propunerea de a se aproba reexaminările de către directorii şcolilor (făcută de inspectorul D. D. Voicu în „Lucrările de cancelarie pot fi reduse" din Gazeta învăţămîntului, nr. 958 din 30 august 1968) nu ni se pare îndeajuns de justificată, deoarece directorul nu e simplu observator în şcoală, ci are în primul rînd obligaţia de a asigura, prin colectivul didactic pe care-l conduce, o examinare de calitate şi, deci incontestabilă. **Aprobarea reexaminării cred că trebuie să o dea inspectoratul şcolar, dar numai în situaţii cu totul excepţionale, cînd se constată o încălcare, o nesocotire a normelor legale şi în aceste cazuri să fie totodată sancţionaţi cei vinovaţi de crearea unor asemenea situaţii.** Numai în felul acesta s-ar elimina sursa atît de abundentă a audienţelor pe tema contestaţiilor.

Multe persoane prezentate la audienţe cunoşteau destul de bine răspunsurile legale ce urmau să le primească, cunoşteau actele normative în baza cărora se rezolvau problemele lor dar arătau că „dacă inspectoratul şcolar aprobă, directorul şcolii a zis că n-are nimic împotrivă". Această poziţie a unor directori determina pe unii să creadă că legislaţia şcolară poate fi încălcată, sau ocolită pe baza „tocmelii" la diferite nivele. **Îi revine deci directorului de şcoală, nu numai obligaţia de a respecta cu stricteţe această legislaţie, ci şi de a determina pe toţi cei cu care vine în contact (părinţi, elevi etc.) să înţeleagă că nimeni, indiferent de funcţie, nu poate încălca normele. El va contribui astfel la educarea oamenilor în spiritul respectării legislaţiei noastre socialiste şi la micşorarea numărului celor care solicită nejustificat audienţe.**

O altă cauză a numeroaselor audienţe şi petiţii este obiceiul unor directori de a aplica actele normative numai după ce au o „întărire" scrisă, sau cel puţin o aprobare telefonică din partea inspectoratului. Ca urmare mulţi oameni sînt puşi pe drumuri pentru simplul motiv că directorul vrea „să fie pe cerere o semnătură şi o ştampilă de la inspectorat..." Această inexplicabilă „plăcere" de a fi tutelat permanent pare a-şi avea rădăcini în vechile practici ale unora de a transforma îndrumarea în dădăceală sau de a suprapune autorităţii actului normativ autoritatea personală. **A aştepta confirmarea sau infirmarea fiecărui act al activităţii personale înseamnă totală lipsă de personalitate, fugă de răspundere, şi conformism dăunător.** Atribuţiile fixate de lege trebuie îndeplinite în spiritul acesteia, indiferent ce părere-şi face o persoană sau alta. De înţelegerea acestui lucru trebuie să dea dovadă fiecare conducător de şcoală.

Cu părere de rău trebuie să arăt că **audienţele şi cererile au scos la iveală o slabă cunoaştere a legislaţiei şcolare** de către unii directori, dovedită în modul în care au rezolvat anumite probleme, de avalanşa de reclamaţii provocate de rezolvarea dată. În asemenea cazuri inspectoratul şcolar trebuie să intervină, nu cu simple recomandări, ci cu măsuri menite să lichideze neajunsurile.

Este adevărat însă că trebuie să se aducă toate clarificările şi precizările necesare privind modalităţile de rezolvare a diverselor situaţii. **Se impune urgentarea elaborării regulamentelor şcolare, a regulamentului de funcţionare a inspectoratelor şcolare,** în lumina recentelor documente de partid şi de stat privind dezvoltarea învăţămîntului. Subscriu la propunerile privitoare la lărgirea atribuţiilor directorilor de şcoală; aceasta este obiectiv necesară, ca urmare a noilor atribuţii, mai largi ale inspectoratelor judeţene. Sînt convins că directorii, avînd la îndemînă o legislaţie clară şi precisă, cunoscînd temeinic situaţia din propria unitate, bazîndu-se pe sprijinul colectivului didactic, pot rezolva cu deplină principialitate şi competenţă situaţiile create în unităţile lor. Orice încercare de a scoate de sub competenţa directorului, ceea ce el este chemat în mod firesc să rezolve este dăunătoare atît şcolii, cît şi inspectoratului.

În problemele de organizare, şcolile trebuie să ţină legătura cu inspectorii teritoriali. În momentul de faţă este stabilit că aceştia răspund de „tot ceea ce se petrece în teritoriul repartizat". Această prevedere nu are însă preciziunea necesară. Drept dovadă este faptul că, deşi au cîte două zile pe săptămînă pentru audienţe, aceşti inspectori nu au solicitanţi. Trebuie aşadar să se reglementeze clar sfera atribuţiilor lor. **În acest timp la inspectorat nu se poate face faţă audienţelor şi, de ce să n-o spunem, uneori nu se poate lua nici o hotărîre fără consultarea inspectorului teritorial care cunoaşte mai bine situaţia.** De aceea, consider că acolo unde inspectorii teritoriali îşi au reşedinţa în centrele repartizate, deci nu la reşedinţa judeţului, aceştia să aibă şi posibilităţi practice de lucru, creînd un fel de birou al inspectorului în raza de activitate respectivă. Această formă nu constituie o verigă intermediară deghizată, întrucît inspectorul teritorial lucrează în numele inspectoratului. El s-ar sprijini în activitatea sa pe directorii coordonatori şi ar putea rezolva cu competenţă cele mai multe din aspectele apărute în viaţa curentă a şcolilor.

Repartizîndu-se astfel mai judicios sarcinile şi răspunderile s-ar crea cu adevărat condiţii ca inspectoratele judeţene să abordeze problemele majore ale şcolilor, să stimuleze şi să susţină eforturile cadrelor didactice în vederea îmbunătăţirii continue a pregătirii instructiv-educative a elevilor, să cerceteze şi să popularizeze experienţa didactică pozitivă, să sprijine procesul de perfecţionare a personalului didactic.

Prof. GH. DASCĂLU
inspector şef la inspectoratul şcolar judeţean Tulcea

Cadrul actual şi direcţii în activitatea sindicatelor din învăţămînt

(Urmare din pag. 1)

şi pentru cei de matematică, incluzînd teme care să ajute înţelegerea şi aprofundarea unor capitole noi introduse în programele şcolare. La Galaţi, comitetul sindicatului, constatînd deficienţe în aplicarea justă şi corectă a sistemului de notare, a organizat împreună cu inspectoratul judeţean un schimb de experienţă pe oraş cu tema: „Folosirea judicioasă a sistemului de notare". În oraşe ca Tg. Mureş, Braşov, Piteşti sindicatele din învăţămînt, acordînd întreaga atenţie cuvenită modernizării metodelor şi mijloacelor de învăţămînt, au organizat, în colaborare cu inspectoratele şcolare şi institutele de perfecţionare, simpozioane, schimburi de experienţă pe teme în legătură cu folosirea acestor mijloace şi rolul lor în sporirea eficienţei lecţiilor. Este demnă de relevat şi de extins iniţiativa unor birouri ale grupelor sindicale care organizează demonstraţii practice de mînuire şi folosire a aparatelor audio-vizuale.

Asemenea acţiuni, organizate la un nivel superior în condiţiile acestui an şcolar, ar da posibilitatea organelor sindicale să-şi facă mai puternic simţită contribuţia la ridicarea nivelului muncii de perfecţionare a corpului didactic. În legătură cu cerinţele calitativ superioare faţă de desfăşurarea muncii de educaţie, se impune ca sindicatele din învăţămînt să mobilizeze învăţătorii şi profesorii — membrii de sindicat — pentru ca aceştia să-şi petreacă mai mult şi mai activ timpul în mijlocul elevilor, pentru a le cunoaşte năzuinţele şi pasiunile, pentru a-i ajuta să înţeleagă problemele complexe ale vieţii contemporane, să le cultive aptitudinile şi înclinaţiile, în vederea formării lor pentru muncă, pentru viaţă. Comitetelor sindicatelor, birourilor grupelor sindicale li se cere să acorde o mai mare atenţie cunoaşterii şi generalizării experienţei pozitive în această direcţie a unor învăţători şi profesori, în aşa fel încît această experienţă să devină un bun al întregului corp didactic.

O contribuţie sporită a sindicatelor este necesară în acest an şcolar şi pe planul orientării şcolare şi profesionale a elevilor. Pe acest tărîm, comitetele sindicatelor noastre, cerînd sprijinul organelor teritoriale ale U.G.S.R. pot întreprinde mult mai mult pentru informarea elevilor asupra anumitor profesii, pentru dezvoltarea dragostei lor pentru muncă, sprijinind organizarea întîlnirilor între elevi şi muncitori fruntaşi în întrecerea socialistă, specialişti în producţie şi personalităţi ale vieţii cultural-artistice.

În ceea ce priveşte întărirea legăturii şcolii cu familia, mai ales pentru fundamentarea mai ştiinţifică a preocupării părinţilor pentru orientarea elevilor în alegerea profesiei apreciem că sindicatele din învăţămînt trebuie să solicite mai mult sprijin organelor teritoriale ale U.G.S.R., să colaboreze cu sindicatele din întreprinderi şi instituţii pentru participarea muncitorilor, tehnicienilor, inginerilor, funcţionarilor — părinţi ai elevilor — la şedinţele organizate în acest scop în şcoli, la lectoratele pedagogice etc.

Faptul că la şedinţele consiliilor profesorale participă preşedintele comitetului sindicatului sau organizatorul grupei sindicale, în dublă calitate de reprezentant al comitetului sindicatului sau organizator al grupei sindicale şi de învăţător sau profesor, dă posibilitatea acestora să-şi aducă o contribuţie mai activă la elaborarea hotărîrilor care privesc activitatea de instruire şi educare. Li se creează în acelaşi timp condiţii pentru cunoaşterea mai temeinică a problemelor centrale ale fiecărei şcoli, fundamentînd astfel mai solid măsurile proprii, specifice sindicatelor şi acţiunilor comune cu conducerea şcolii în vederea realizării obiectivelor propuse. Participarea activă şi competentă la activitatea consiliului profesoral cere din partea organelor sindicale să-şi sporească preocuparea faţă de studierea aprofundată a problemelor majore din şcoală, să ţină legătura permanentă cu membrii de sindicat, să se consulte continuu cu toţi membrii corpului didactic şi să propună măsuri corespunzătoare fiecărei etape de activitate. Preşedintele comitetului sindicatului sau organizatorul grupei sindicale trebuie să cunoască temeinic toate problemele ce urmează să se dezbată, în consiliul pedagogic şi să se pregătească în aşa fel pentru aceste adunări, încît cuvîntul lui să fie expresia părerilor comune majorităţii colectivului didactic.

Preşedintele comitetului sindicatului, sau organizatorul grupei sindicale — ca exponent al membrilor de sindicat care l-au ales — trebuie să dea dovadă de o mai mare combativitate şi operativitate, în rezolvarea cererilor justificate ale membrilor de sindicat, îndeplinind şi în acest sens atribuţiile majore ale sindicatelor ca exponente ale oamenilor muncii şi militante pentru drepturile acestora.

Respectarea acestor cerinţe măreşte capacitatea de influenţă a fiecărei organizaţii sindicale de învăţămînt în rîndul membrilor săi, adînceşte caracterul educativ al acţiunilor organizate şi contribuţia sindicatelor la realizarea obiectivelor ce revin învăţămîntului în etapa actuală.

LA COLUMNĂ

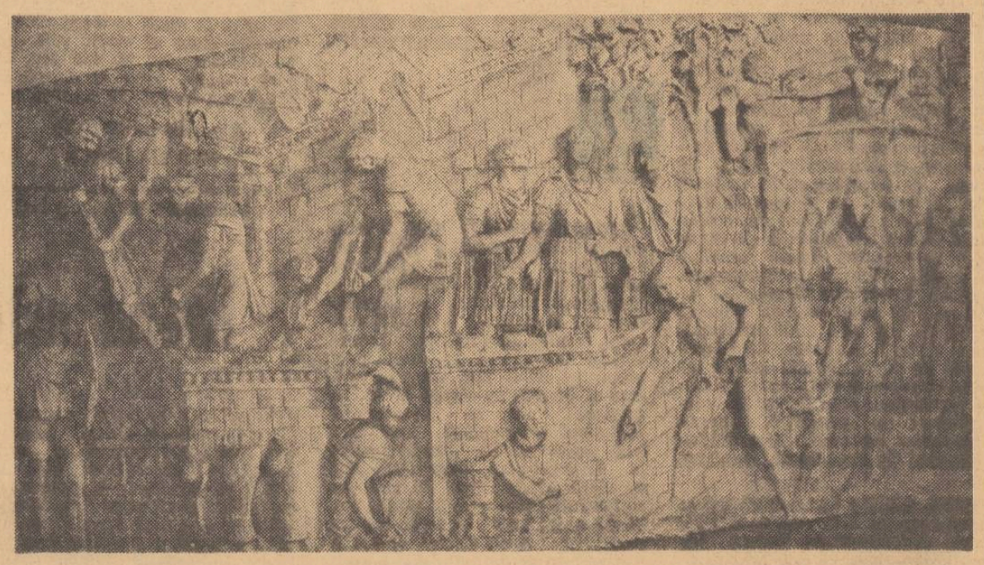

Vestita Columnă a lui Traian, mîndria Romei milenare, actul de naştere al poporului român, monumental şi unic prin caracterul lui, se află în copie fidelă la Bucureşti, la noi, aici unde el poate trezi cele mai copleşitoare vibraţii emoţionale. În faţa fiecărei scene, redată în acest interesant document în imagini de piatră, a măreţului trecut istoric al patriei noastre, stăruie îndelung, cu justificată mîndrie naţională, oameni din toate generaţiile — vîrstnici şi elevi de şcoală. Columna lui Traian este o uriaşă cronică vie dăltuită parcă în piatră de istorie însăşi. Altoreliefurile sale sînt un material documentar incomparabil, de o neobişnuită vastitate, în legătură cu toate aspectele legate de cucerirea regatului dac şi începuturile romanităţii la nordul Dunării. Ca în paginile unei uriaşe cărţi de milenară vechime, citim, în succesiunea de scene, viaţa populaţiei autohtone şi a legiunilor lui Traian, cunoaştem momente de luptă dar găsim şi mărturii ale unor obiceiuri păstrate pînă astăzi în datinele poporului român.

Într-o zi obişnuită de vizită întîlneşti în cele două etaje ale clădirii anexate „Muzeului de istorie a partidului comunist, a mişcării muncitoreşti şi democratice din România", sute de elevi. Vin însoţiţi de profesorii lor. Se opresc în faţa scenelor redate în piatră, caută detalii semnificative, corelînd imaginile cu ceea ce au învăţat. Şi totul într-o linişte deplină. Ca la orele de curs.

OPINII

ORIZONTUL CULTURAL AL PROFESORULUI DE LIMBA ROMÂNĂ

Ocupînd un loc central în programa de învățămînt a școlii pe toate treptele ei, limba și literatura română aduce o contribuție cu totul deosebită la educarea patriotică, moral-estetică, la formarea psihologică a tineretului studios, la îmbogățirea lui spirituală. De aceea, rolul profesorului de română ajunge să implice responsabilități însemnate instructiv-educative. Astăzi, el e un intelectual pasionat, activ, creator, interesat mai întîi în latura formativă a obiectului său, în sensul că informația se justifică și devine necesară activității în vederea formării unor personalități multilaterale, autentice. Obligațiilor didactice, de predare la catedră, li se adaugă noi valențe de creație pedagogică.

Față de complexul de sarcini ce-i revin, profesorul de literatură trebuie să adopte la catedră o atitudine corespunzătoare concepției actuale, moderne, asupra studiului literaturii naționale în școală. De la început, îndemnul său adresat elevilor va fi acela de *a citi, a simți*, profesorul propunîndu-și stăruitor să dezlege într-un mod științific, cu concursul lor (dincolo de anumite imponderabile ca gust, cultură, sensibilitate personală, vîrstă) cheia problemelor: *de ce zicem că o anumită operă e frumoasă și ne place? Cum argumentăm că, de exemplu, LUCEAFĂRUL este o capodoperă? În ce constă originalitatea unui Alecsandri sau Sadoveanu, care este locul lor în peisajul literelor românești? Care este aportul marilor noștri scriitori la dezvoltarea literaturii universale?*

În strînsă legătură cu această preocupare se conturează celălalt scop principal — formarea trăsăturilor de caracter, a atitudinii comuniste față de muncă și viață, cultivarea însușirilor caracteristice unui patriot, vrednic să folosească corect limba națională și să săvîrșească fapte pe măsura calității de membru al comunității socialiste. Căci dacă geografia are ca țel de căpetenie cunoașterea pămîntului natal, iar istoria cunoașterea trecutului poporului, literatura română urmărește, în esență, cunoașterea de către școlari a sufletului poporului și contopirea lor cu acesta.

Pentru realizarea optimă a acestor deziderate majore, cea dintîi condiție pe care se cuvine s-o îndeplinească dascălul de română este cunoașterea deplină, „la zi", a domeniului său de specialitate, cunoaștere completată de competență, pasiune pedagogică și o viziune personală asupra subiectelor dezbătute. Acest profesor care „știe ce-a învățat ca student" și se ține strict de litera manualului școlar, devine actualmente o anomalie, riscînd să stagneze, să se hrănească toată viața, și să hrănească și pe alții, elevii lui, cu ce și-a însușit cîndva, ca un meșteșugar care și-a făcut odată pentru totdeauna calapoadele trebuitoare. Or, dascălul de română se cade să constituie pentru discipoli — pe lîngă un model de conduită morală și civic-patriotică, — un exemplu de receptivitate față de ceea ce este nou în disciplina sa. Idei și aspecte inedite, cu care manualele didactice, prin natura editării lor, nu pot ține în mod riguros pasul, se desprind din aproape fiecare lucrare istoriografică ori articol de critică apărut în presa de specialitate. S-au publicat bunăoară, în timpul din urmă, studii și intervenții ce pun în valoare adevăratele merite scriitoricești ale lui Coșbuc, Lovinescu, Camil Petrescu etc. și care se cer luate în considerare numaidecît în activitatea didactică. Atitudinea conservatoare strict manualistă a unor profesori, care dintr-o falsă prudență, ocolesc voit informarea elevilor asupra contribuțiilor actuale din publicistica literară — manifestată pe alocuri — e net reprobabilă. Firește, uneori se supun discuției anumite ipoteze sau probleme numai parțial limpezite, neconcluzive, ceea ce reclamă rezervă și expectativă. Dar, în ultimele clase de liceu, este chiar nevoie să li se vorbească elevilor despre diverse dezbateri și schimburi de opinii — unele contradictorii — din arena literară, demonstrîndu-li-se astfel că știința literaturii, departe de a fi ceva încremenit, imuabil, oferă imaginea dialectică a unei discipline în continuu progres. Îndrăzneala creatoare, imaginația și inventivitatea în modalitățile de transmitere a cunoștințelor — iată alte elemente specifice, definitorii activității profesorului de literatură.

În afara clasei, profesorul de română este coordonatorul principal al fenomenului de emulație literar-artistică din școală, un animator al întregii vieți literare din localitatea în care funcționează. Nu se poate, nu se cade să despărțim activitatea de la catedră de asemenea îndatoriri la fel de necesare pentru educația literară a celor din jur.

Viața spirituală a dascălului de română dobîndește un profil propriu și în afara formelor didactice de muncă. Există la noi o tradiție valoroasă — ce se cuvine reînviată — a profesorului de liceu, intelectual creator, el însuși istoric și critic literar, în stare să descopere și să interpreteze, în cadrul programei analitice, orizonturi doar presupuse de un manual ori altul. Titu Maiorescu, Garabet Ibrăileanu, George Călinescu etc. au fost inițial profesori secundari. Nu e totul să fii profesor de română „bun" pe podiumul catedrei, cu elevi cu note „bune" la obiectul respectiv. În contextul ameliorării învățămîntului nostru, conturul intelectual al profesorului de literatură e mult mai pretențios. Dascălul de valoare nu poate fi, de pildă, lector diletant al publicațiilor literare, pe care nu le consultă din impulsul unei necesități permanente, ci doar cînd intervine cine știe ce „comandă" exterioară. Devine, de aceea, anacronic, prezență depășită și îndoielnic „bun" profesor, acela care nu dezvăluie nimic dincolo de cele predate la lecții, care discută despre literatură numai în limitele orarului școlar, care nu recenzează (nu neapărat pentru tipar) o carte nou apărută și nu aspiră să scrie, o lucrare originală ca gîndire. Cum poți obliga un elev să-și aibă la curent caietul de lecturi particulare, dacă tu însuți nu ai conspectate permanent lucrările noi, fundamentale, de literatură și limbă?! Un profesor de română care știe, oricît de perfect, numai ceea ce se cere în școală, la clasele la care predă, este, paradoxal, un om mărginit, unilateral.

Incontestabil că pentru a stimula caracterul creator, formativ, al activității profesorului de literatură, se cer asigurate și alte condiții. Instaurarea unei tradiții a reuniunilor literare a profesorilor de română de la mai multe școli, orașe, comune, ar putea îmbogăți conținutul interesant, emulativ al muncii acestora: o seară de poezie, alta de estetică literară, de critică, de teatru, cu participarea eventuală a unor scriitori, critici literari de profesie, publiciști.

Preconizăm, totodată, înființarea în licee *a cabinetului de literatură*, prevăzut cu materiale didactice tradiționale și moderne. Dacă nu se mai concepe astăzi predarea fizicii sau chimiei fără laborator de specialitate, dacă științele naturale au la îndemînă loturi, colțuri vii, tot atît de legitimă este pretenția ca literatura să-și aibă un cabinet propriu, prin intermediul căruia să se realizeze corelarea cunoștințelor diferitelor arte spațiale și temporale, în vederea educării estetice.

Numai un asemenea profesor de limba și literatura română personalitate didactică alimentată de izvoarele subtile ale culturii sale estetice poate angaja un dialog fundamental cu vremea sa și poate deveni cu adevărat un factor activ în educarea pasiunilor, în cultivarea talentelor, în înălțarea spirituală a elevilor săi.

Prof. VAL. C. NEȘTIAN

Pentru creatorii în arta plastică, literatura este un puternic izvor de inspirație

O măsură surprinzătoare

Cercetînd actualele planuri de învățămînt am remarcat reducerea numărului de ore la anumite clase atît la disciplinele cu caracter umanist cît și la cele cu caracter realist (română, istorie, geografie, matematică etc.). Evident, aceste reduceri au, în general, o rațiune care a fost explicată și care este lesne de înțeles. Spun în general fiindcă în cadrul reducerilor respective pe care le găsesc întemeiate au fost operate și altele mai puțin întemeiate, sau de natură a stîrni chiar derută în rîndurile profesorilor și elevilor. Vreau să-mi exprim astfel nedumerirea că în noul plan de învățămînt pentru liceele de artă nu mai figurează, ca obiect de predare pentru acest an școlar, „Istoria literaturii universale".

Aceasta mi se pare a fi de-a dreptul surprinzător. Dacă un absolvent al unui liceu de artă are cunoștințe mai sumare din domeniul, să zicem, al calculului diferențial și integral, sau al fisiunii atomice, aceasta poate să fie o lacună de cultură generală nu tocmai gravă. (Bineînțeles, este de dorit, la modul ideal, ca elevii noștri să aibă în măsura posibilului, o cultură cît mai vastă și mai multilaterală). Dar dacă absolventul unui liceu de artă este văduvit de cunoștințe de literatură universală, aceasta mi se pare foarte grav, fiindcă afectează însuși fondul pregătirii lui de specialitate, fondul viitoarei lui competențe profesionale. Este știut că între diferitele arte există o strînsă relație, un schimb continuu de valori, că ele se completează și se susțin unele pe altele în formația personalităților artistice. Mi se pare inadmisibil și de neînțeles ca un tînăr care a terminat un liceu de artă să fie străin de opera marilor scriitori ai literaturii universale, care au avut întotdeauna profunde legături cu artele plastice, cu muzica și, în general, cu toate formele de manifestare ale fenomenului artistic.

Hotărîrea de a elimina acest obiect, fie și numai în mod provizoriu, este surprinzătoare nu numai în fondul ei. În luna iulie a anului școlar trecut am participat, împreună cu alți colegi, profesori la liceele de artă din țară, la un curs de perfecționare organizat în București tocmai în vederea predării acestei discipline. În raport cu prevederile noului plan de învățămînt, această pregătire pare formală și gratuită. În orice caz cred că ar fi fost foarte necesar ca înainte de a se fi luat o asemenea hotărîre să fi fost consultată opinia profesorilor și chiar a elevilor din liceele de artă. O astfel de hotărîre ar fi întîmpinat, cred, o dezaprobare unanimă.

Prof. GEORGETA SCUTARU
Liceul de muzică și arte plastice „Octav Băncilă" — Iași

Eficiența muncii de îndrumare și control

(Urmare din pag. 1)

lucrurile merg prost într-o școală sau într-o clasă, desigur trebuie căutate și astfel de documente.

RADA MOCANU: Este adevărat că munca în școli și activitatea directorilor depinde în mare măsură de stilul de muncă al inspectoratului. Dacă la inspectorat se va cuibări mania situațiilor scrise și a statisticilor, atunci și directorii de școli se vor transforma în funcționari de birou, se vor îneca în hîrtii și nu vor mai avea timp să se ocupe de ceea ce este esențial în munca lor — conducerea procesului instructiv-educativ.

3

LEON HOGIU: Descongestionarea inspectorilor de specialitate de atribuțiuni funcționărești a permis acestora să-și concentreze atenția numai asupra îndrumării activității cadrelor didactice. Spre deosebire de vechile inspecții, făcute în goană, între două trenuri, noi ne-am organizat activitatea în așa fel ca inspecția să dureze 2-3 zile, iar profesorul inspectat să fie asistat la un număr suficient de ore și eventual la activități de cerc și extrașcolare pentru a putea permite ajungerea la concluzii juste, bine întemeiate.

TIMOTEI PETRIDE: Găsesc foarte bun procedeul ca inspectorii de specialitate să asiste 2-3 zile la lecții, într-o școală, după care să facă o analiză profundă a procesului de învățămînt, a metodelor de predare a cadrelor didactice la care a asistat. Sînt convins că discuțiile purtate cu cei asistați sînt deosebit de eficiente. Ele trebuie să fie adevărate colocvii de specialitate și de metodică. Dar pentru a ajunge aici inspectorul trebuie să fie el însuși pregătit. La inspectoratul nostru am asigurat inspectorilor de specialitate o zi de studiu pe săptămînă, pentru pregătirea lor profesională și pedagogică. În viitor vom merge mai mult pe linia calității și eficienței inspecțiilor și nu pe numărul de inspecții efectuate. Nu procese-verbale ample, teoretizante, ci analiză competentă și minuțioasă, cu concluzii bine gîndite și soluții eficiente.

EMIL TRIF: Cred că inspecția și convorbirea finală pe care o organizează inspectorul de specialitate nu trebuie să se rezume la cele constatate la lecții. Este bine ca inspectorul să manifeste un interes deosebit pentru pregătirea și continua perfecționare a cadrelor didactice inspectate. Apoi, el trebuie să fie inițiatorul unor activități metodico-științifice în specialitatea sa, împreună cu societățile științifice să antreneze pe profesori și pe învățători în întocmirea unor comunicări științifice, iar el să fie în fruntea unor asemenea acțiuni.

RADA MOCANU: Noi socotim că în primul rînd inspectorii trebuie să fie bine documentați, bine informați, să participe la toate colocviile și sesiunile de comunicări care au loc în domeniul specialității lor. În această privință la inspectorat s-au luat măsuri pentru continua perfecționare profesională a inspectorilor, participarea lor la reuniuni științifice, înscrierea la examenele de grad etc. Printre altele, aș vrea să subliniez că în mod obișnuit comitetul județean de partid, socotind pe bună dreptate pe inspectorii școlari în rîndul activiștilor, îi invită la expunerile și simpozioanele pe teme politico-ideologice, care au loc la nivelul județului. Este evident că în acest fel inspectorul de specialitate devine un om tot mai bine pregătit, capabil să îndrume competent procesul instructiv-educativ.

★

Pe lîngă măsurile pe care le iau inspectoratele școlare județene pentru îmbunătățirea muncii de îndrumare și control, participanții la ancheta noastră au arătat că sînt necesare însă și o serie de măsuri pe plan central îndreptate în același scop. Așa, de pildă, sînt absolut necesare cursuri de inițiere a inspectorilor în ce privește metodologia inspecției de specialitate; trebuie organizate cursuri de perfecționare a directorilor de școli. Lipsește, de asemenea, literatura pedagogică necesară orientării muncii de îndrumare și control, articole, studii, lucrări care să oglindească experiența înaintată în acest domeniu. De asemenea inspectorii generali au arătat că se impune urgentarea lucrărilor de elaborare a *regulamentului de organizare a inspectoratelor școlare* și a *regulamentului de funcționare a școlilor* — documente importante preconizate de Directivele C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului — necesare delimitării precise a sarcinilor și a cadrului organizatoric în care se desfășoară munca de îndrumare și control.

Ancheta noastră a arătat un lucru deosebit de îmbucurător, și anume, acela că la inspectoratele școlare județene există un spirit înnoitor de muncă. Chiar dacă nu se poate încă vorbi acum — la prea scurt timp de la deschiderea anului școlar — despre acțiuni a căror eficiență să se fi făcut cunoscută, un lucru este cert, acela că există o concepție nouă, înaintată, modernă asupra modului în care trebuie să se desfășoare activitatea în școli și în colectivele inspectoratelor, precum și îndrumarea și controlul procesului instructiv-educativ.

Pe mîna cui dăm aparatele de proiecție?

În cadrul acțiunii de dotare cu mijloace tehnice moderne a învățămîntului, un număr tot mai mare de școli au primit aparate de proiecție cinematografică. Desigur, este cît se poate de indicat ca păstrarea și manipularea acestora să fie încredințată unui singur om; aproape de regulă acesta este laborantul școlii. Pînă aici, nimic rău. Din păcate însă, marea majoritate a acestor laboranți cunosc doar empiric mînuirea aparatelor de proiecție. În asemenea condiții, cea mai mică defecțiune în funcționare se poate transforma într-o catastrofă, care să imobilizeze aparatul pentru multă vreme.

Se impune, deci, găsirea unei forme de instruire organizată și eficientă a laboranților pentru mînuirea aparatelor. Cred că cea mai bună soluție în acest sens ar fi ca inspectoratele școlare, cu sprijinul direcției rețelei cinematografice, să înscrie prin rotație, dar în cel mai scurt timp, pe toți laboranții care mînuiesc aparate de proiecție la cursurile speciale de calificare pentru operatorii de cinematografe.

Prof. VALERIU CIOBANU
Brașov

Despre catalog și rubricile sale

Consider că actuala formă de alcătuire și folosire a catalogului prezintă o serie de neajunsuri protejate de o tradiție pe care, dat fiind caracterul „minor" al problemei, nimeni nu a revizuit-o. Astfel, așezarea în pagină a cîte trei elevi cere o răsfoire îndelungată pentru căutarea elevilor absenți și numirea celor ce vor fi examinați, răsfoire care nu întîrzie să degradeze acest document, dîndu-i spre sfîrșitul anului școlar un aspect destul de jalnic.

Îmi permit, de aceea, să propun o variantă îmbunătățită a catalogului școlar, care ar ține mai mult seama de cerințele psiho-pedagogice și practice. În catalogul pe care-l propunem a fi confecționat dintr-un material rezistent, numele elevilor ar fi înscris pe o coloană verticală care depășește marginea lui, fiecărui obiect de învățămînt i s-ar afecta cîte trei pagini (cîte una pentru fiecare trimestru), avînd un număr de căsuțe pentru fiecare lună calendaristică, în care s-ar înscrie absențele și notele. Astfel profesorul și-ar putea trece mai ușor absențele și ar avea o imagine rapidă a elevilor neexaminați, putînd urmări mai ușor ritmicitatea notării.

Prof. ROMEO POENARU

TEME DE MEDITAȚIE

IERARHIA CAPACITĂȚILOR

Apare tot mai clar și este formulat tot mai frecvent faptul că stadiul actual al dezvoltării științei, al acumulărilor în acest vast și complex tărîm ne distanțează din ce în ce mai mult de ceea ce înseamnă o pregătire enciclopedică. Nu-i posibil, nu mai este deloc posibil ca un om să cuprindă multe domenii, pentru că fiecare dintre acestea cîștigă vertiginos dimensiuni noi. Ca urmare individul trebuie să se decidă la vreme asupra ariei pe care poate și vrea să o cunoască mai bine. Este firesc ca acest punct de vedere să influențeze și concepția asupra modului cum trebuie să se realizeze pregătirea de cultură generală a tinerei generații în anii de școală.

Școala este pusă în situația deosebit de dificilă de a alege, de a selecta tot mai riguros materialul pentru programele de învățămînt și problema principală este aceea de a stabili pentru selecție criterii cu deplină justificare științifică. Aceasta în ce privește programele de învățămînt.

Dar realitatea pe care o creează acumulările în știință influențează și concepția asupra modului cum trebuie să se realizeze educația elevilor. Este necesar ca elevii noștri să fie conștienți că, o dată cu pregătirea generală, trebuie să-și descopere și să-și dezvolte aptitudinile. Așadar, să-i facem și pe ei să înțeleagă că, în cadrul culturii generale pe care o realizează școala și care constituie minimul necesar a fi asimilat pentru a crea baza pregătirii în oricare sector de activitate, trebuie să-și descifreze capacitățile, să-și precizeze preferințele. Școala este chemată să-l ajute îndeaproape în acest sens pe elev și să-i creeze chiar condiții spre a putea începe la timp o preocupare stăruitoare, organizată, în direcția care-l interesează și pentru care este apt. La timp, adică de îndată ce aceste capacități se afirmă, pentru că atunci ele se pot dezvolta rapid și cu cele mai bune rezultate. E dăunător să se amîne înțelegerea de către elev a acestui lucru. Se impune să se țină seama și de faptul că se creează mari greutăți procesului instructiv-educativ dacă se întreprinde ceva pe linia pregătirii mai aprofundate a elevului într-un domeniu, fără ca el, elevul, să fie conștient că acesta este drumul spre care se simte chemat. Este inutil a mai explica importanța pe care o are alianța cu elevul în această acțiune, puterea, eficiența fiecărei măsuri cînd există acordul, dorința, interesul elevului.

Așadar, vîrsta cînd aptitudinile se precizează și se dezvoltă cu repeziciune nu trebuie pierdută, deoarece ea este hotărîtoare pentru întreg cursul dezvoltării. Este rolul psihologului școlar să pună în acțiune măsurile ce decurg de aici și să țină problema permanent în atenția colectivelor didactice. Dar rolul acesta îl are totodată și specialistul, adică profesorul. Va trebui să ne gîndim cu toții la ceea ce este de făcut spre a netezi drumul dezvoltării aptitudinilor. În această privință sînt multe de întreprins și se întreprind.

Preocuparea pentru cultivarea talentelor s-a impus de mult și școala noastră folosește căi variate în acest scop. Cercurile de elevi, clasele speciale, precum și taberele pentru elevi cu aptitudini deosebite într-un domeniu sau altul dovedesc grija stăruitoare ce se manifestă în această direcție. Dar este necesar să se creeze condiții ca evidențierea și stimularea talentelor să se poată face larg, pe întreaga arie școlară în învățămîntul general și mediu, și să poată fi avuți permanent în vedere toți elevii. De aceea, poate ar fi bine să ne gîndim, de pildă, dacă n-ar fi indicat ca fiecare profesor, la materia pe care o predă, să stabilească o ierarhie a elevilor pe criteriul rezultatelor obținute în înțelegerea și însușirea cunoștințelor, în dobîndirea capacităților de a aplica creator cele însușite. Această acțiune i-ar impune desigur profesorului să modifice întrucîtva modul de a verifica și aprecia cunoștințele și de a pune note. Aici nu va mai încăpea, de pildă, în 10 pentru că elevul are caietul curat, sau un 3 pentru că a suflat. Chestiunile acestea sînt de luat în considerare la disciplină, la comportare. De asemenea, aici nu mai are loc zecele sau treiul pentru un răspuns care constă doar în a reproduce exact, corect, chestiuni predate. Aici ar trebui să nu se pună în grabă note, și să nu se pună neapărat în fiecare zi, la fiecare ascultare. În schimb totdeauna aici interesează înțelegerea la care a ajuns elevul, cunoașterea capacităților lui. Dacă pentru evidențierea lor e nevoie de timp, e mai bine ca profesorul să-și lase acest răgaz, să nu se grăbească, ci să cîntărească bine. Nota să reprezinte înțelegerea, știința elevului, nu capacitatea lui de a memora. S-au adus multe și temeinice argumente în susținerea tezei că principala sarcină a școlii este să formeze, nu să informeze. Despre caracterul formativ al procesului de învățămînt au vorbit de nenumărate ori și personalități din domeniul științelor și educatori cu experiență bogată. Dacă adevărul acesta este acceptat fără ezitare de toți, atunci de ce să nu netezim toate drumurile în calea lui?

Preocuparea de a stabili o ierarhie pe criteriul capacităților reale ale elevilor la fiecare obiect de învățămînt ar trebui urmărită de profesor în tot cursul trimestrelor, așa încît la încheierea bilanțului de un an, în cadrul rezultatelor finale, el să poată stabili care este elevul (sau care sînt elevii) pe locul I, pe locul II, sau III la materia pe care a predat-o. Stabilirea premianților pentru fiecare materie de învățămînt, la fiecare clasă, ar corespunde mai bine concepției moderne cu privire la pregătirea elevilor, la dezvoltarea și stimularea capacităților lor, la orientarea lor școlară și profesională. Ar dispărea piedicile care fac să nu se poată evidența, deși meritată, acei elevi ce nu pot ține cursa la toate materiile. Demobilizați, aceștia abandonează și domeniul în care au aptitudini și se împacă, pe nedrept, cu gîndul că sînt mediocri. Premiile pe obiecte ar fi deosebit de mobilizatoare și ar oglindi mai fidel realitatea.

Elevul care se situează printre fruntașii în clasă la matematică, sau la istorie, sau la educație fizică, sau la desen, un șir de ani este pe deplin lămurit care-i drumul lui în viață. Sînt și părinții lui lămuriți. Se ușurează și se clarifică astfel, atît pentru elev cît și pentru părinți și pentru școală, drumul pe care este chemat, pe care poate să și-l aleagă. Pe cînd premiantul actual, care are cea mai mare medie obținută prin efort lăudabil la toate materiile, poate să fie nelămurit și poate chiar neatras în mod deosebit de ceva anume.

Nu ne ajută să știm doar, sau să știm atît, care este elevul bun în general, elevul silitor în general. Ne interesează mai degrabă să cunoaștem și totodată să dezvoltăm aptitudinile, interesul și sîrguința elevului în direcțiile unde capacitatea lui o îndreptățește. În sistemul de notare și premiere actual nu-i posibil să se evidențieze un elev care este strălucit doar la o materie. Și elevi în această situație știm că există. Și nu puțini. Prin modul cum se încheie acum situația școlară un astfel de elev nu-i încurajat. Nici nu i se poate urmări evoluția de către școală sau de către părinți. Aptitudinile lui se atenuează și în foarte multe cazuri, chiar dispar. Prin aceasta pierde și el, dar pierde mai mult societatea, adică pierd toți cei care ar fi putut beneficia de capacitatea lui. Pe de altă parte, oricît n-am vrea să recunoaștem, se fac uneori astăzi atitea concesii pentru a nu periclita situația de premiant a unui elev! Dacă, de exemplu, un elev s-a impus net prin pregătirea la cîteva materii de bază, ceilalți profesori sînt dispuși să rotunjească notele, să treacă cu vederea lipsa de aptitudini, sau pregătirea mai slabă la materia lor, spre a nu pune în pericol promovarea pe primele locuri a acestui fruntaș. Dar așa se denaturează situația de fapt, și elevul respectiv ajunge să-și creeze o falsă părere despre posibilitățile sale.

În sistemul actual de promovare și premiere materiile de învățămînt sînt parcă închegate într-un bloc monolit, în care este închisă circulația liberă pe un canal sau pe altul, posibilitatea ca elevul să înainteze cu îndrăzneală, sau să rămînă în urmă pe una sau alta dintre direcții. Or, adevărul științific în ce privește afirmarea și dezvoltarea aptitudinilor elevilor impune să scoatem stăvilarele, să lăsăm deschise drumurile pe care circulă capacitățile în fiecare domeniu al activității școlare.

Este în folosul dezvoltării elevilor și al orientării lor profesionale, în interesul educării și stimulării lor ca, la finele anului, să se spună clar care elevi s-au distins în mod deosebit la fiecare materie de învățămînt în parte. Sigur că vor fi cazuri cînd un elev se va clasa pe primul loc la 2—3 materii. Dar din evoluția în șirul anilor de școală se va contura bine ceea ce este stabil în dezvoltarea elevului, vor fi cunoscute domeniile care se asociază la principala lui aptitudine.

Știm bine că nu întotdeauna premianții din școală s-au afirmat în vreo profesiune, în vreun domeniu. Pe de altă parte, de multe ori, cei ce în școală nu s-au afirmat au izbucnit tîrziu, cînd și-au descoperit aptitudinile pe care școala nu le-a relevat, sau nici nu le-a văzut. Dar, în cazurile acestea și forța lor de zbor a fost sigur atenuată. S-au afirmat însă întotdeauna în mod strălucit cei care, descoperindu-și înclinațiile, le-au cultivat din timp, stăruitor, perseverent.

Credem că premiile pe obiecte de învățămînt, în cadrul unui sistem de notare care să determine și grija elevilor pentru însușirea cunoștințelor la toate materiile și promovarea cu bune rezultate a clasei, vor valorifica atît roadele sistemului de notare și promovare actual, cît și elementele noi pe care le aduce necesitatea de a cunoaște și dezvolta la maximum capacitățile reale ale fiecărui tînăr.

EMILIA MANAC

Un interesant studiu întreprins de psihopedagogi din R.D.G.

Bugetul de timp al elevilor de 13 ani

Pornind de la importanța pe care o prezintă aspectele de psihologie a dezvoltării și aspectele pedagogice ale legăturii reciproce dintre timpul liber și productivitatea diferitelor activități școlare și de studiu, profesorul H. Philipp din Leipzig și colaboratorii săi au cercetat bugetul de timp al elevilor din clasa a VII-a. Într-un studiu, publicat recent în revista „Ärztliche Jugendkunde", din Republica Democrată Germană, prof. Philipp consemnează principalele constatări desprinse în cadrul investigației respective.

Timpul copiilor — scrie prof. Philipp — a fost împărțit convențional în: somn, activități cu caracter necesar, școală, teme pentru acasă și timp liber. La rîndul lor, activitățile care constituie timpul liber au fost diferențiate în: acțiuni pentru perfecționarea într-un anumit domeniu, activități cu caracter social creator și artistic, sport, lectură, urmărirea emisiunilor de radio și televiziune, vizionarea de spectacole.

Ancheta a stabilit că timpul liber reprezintă 20,2 la sută din totalul de timp la băieți și 16,9 la sută la fete, temele pentru acasă 3,3 la sută la băieți și 3,9 la sută la fete, activitatea în școală — 17,9 la sută la băieți și 17,8 la sută la fete, activitățile necesare — 14,2 la sută la băieți și 17,2 la sută la fete, iar somnul — 44,4 la sută la băieți și 44,2 la sută la fete.

Analizînd pe rînd toate activitățile enumerate, prof. Philipp ajunge la concluzia că, pe cînd numărul de ore petrecut în școală este relativ constant, temele pentru acasă ocupă un timp care prezintă variații destul de mari, depășind deseori (31 la sută din băieți și 53 la sută din fetele anchetate) maximumul de 6 ore săptămînal stabilit prin dispoziția Ministerului Învățămîntului din R.D.G. și reprezentînd astfel un pericol de suprasolicitare a elevilor.

În continuare, articolul se ocupă de activitățile necesare, categorie în care sînt încadrate mesele zilnice, igiena corporală, diferitele munci casnice ale elevilor, drumul spre și de la școală. Arătînd că aceste activități reprezintă, în medie, 3,25 ore săptămînal la băieți și 4,08 ore la fete, el atrage atenția asupra acestei deosebiri semnificative, al cărei principal element îl constituie participarea mai mare a fetelor la activitățile casnice.

Ancheta a stabilit că somnul ocupă 10,34 ore pe noapte la băieți și 10,30 ore la fete, timp ce corespunde necesităților acestei vîrste.

Analiza preocupărilor pe care le au copiii în timpul liber arată că activitățile de perfecționare într-un anumit domeniu (de exemplu prin cercurile pe materii), cele artistice și de creație sînt insuficiente. Pe această bază prof. Philipp recomandă luarea unor măsuri pentru antrenarea mai largă a participării elevilor la activitățile de cerc.

Sportul reprezintă, în schimb, o parte destul de importantă a timpului liber, iar dacă la activitățile sportive propriu-zise se adaugă cele determinate de interesul pentru sport (cum ar fi, de exemplu, asistarea la manifestările sportive), sportul devine principalul mod de petrecere a timpului liber, cel puțin al băieților.

În continuare, autorul constată că timpul afectat de elevi urmăririi emisiunilor de televiziune ar trebui redus, fără însă a se renunța la acest mijloc important și modern de informare. Ca urmare a popularității crescînde de care se bucură televiziunea, timpul petrecut cu audierea emisiunilor de radio sau cu asistarea directă la spectacole a scăzut. În schimb, lectura — care reprezintă 16 la sută din timpul liber al elevilor — a reușit să-și păstreze al treilea loc între aceste activități.

Prof Philipp subliniază în concluziile considerațiilor prezentate importanța socială a valorificării cu deplină eficiență educativă a timpului liber, precum și necesitatea folosirii tuturor valențelor instructiv-educative ale acestuia în vederea dezvoltării sănătoase și armonioase a personalității copilului.

L. M.

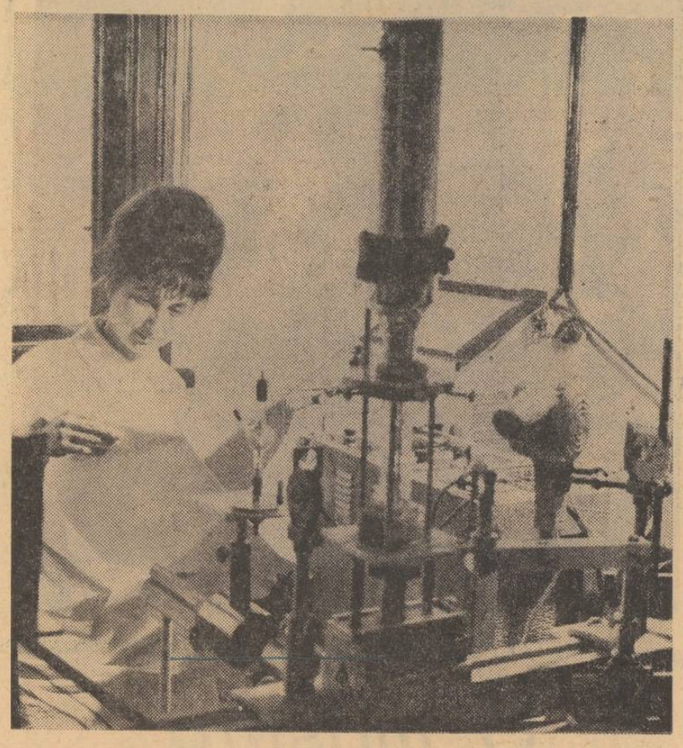

Una dintre sferele cele mai productive de investigații în fizica modernă a fost, în ultimul deceniu, domeniul materialelor semiconductoare.

Cercetătorii Institutului de fizică al Academiei Republicii Socialiste România au întreprins, în ultima perioadă, valoroase studii pe acest tărîm. Iată, în fotografie, o tînără cercetătoare efectuînd un studiu asupra radiațiilor emise de semiconductoare.

Prof. G. H. Varinga, ministrul învățămîntului din Olanda, despre

CERINȚELE PROGRESULUI ȘI PERFECȚIONAREA ȘCOLII

Recent, în perioada 3—7 octombrie, ne-au vizitat țara, la invitația Ministerului Învățămîntului prof. univ. **G. H. Varinga**, ministrul învățămîntului din Olanda și prof. dr. **H. H. Janssen**, președintele Consiliului academic al universităților olandeze. Oaspeții au avut întrevederi cu Alexandru Bîrlădeanu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, președintele Consiliului Național al Cercetării Științifice, cu acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului și au vizitat instituțiile de învățămînt din Capitală precum și din alte orașe ale țării.

Înainte de a ne părăsi țara, prof. G. H. Varinga a acordat, cu amabilitate, un interviu redacției noastre. Discuția purtată s-a referit mai ales la cîteva preocupări de stringentă actualitate ale învățămîntului, la probleme ale pregătirii tinerelor generații a căror soluționare deține întîietatea în preocupările forurilor pedagogice mondiale.

„Țin să subliniez de la început — ne-a spus prof. G. H. Varinga — că discuțiile prilejuite de vizita noastră în România au constituit de fapt continuarea unui dialog deosebit de interesant pentru noi, început în toamna trecută cu prilejul participării colegului român, acad. Ștefan Bălan și a mea la Conferința de la Viena a miniștrilor învățămîntului. Ceea ce ne-a interesat în mod deosebit pe planul schimbului de experiență, au fost soluțiile elaborate de specialiștii români în învățămînt și aplicate în instituțiile școlare cu privire la accesul în învățămîntul superior și la problema, de mare actualitate mondială, a planificării învățămîntului.

Desigur condițiile sînt diferite, tradițiile sistemelor noastre de învățămînt diferă de asemenea, iar „transplantările" de soluții nu reprezintă, după părerea mea, în nici un caz rezolvări optime. Aspectele activității în învățămîntul românesc pe care le-am putut cunoaște în timpul vizitei făcute în țara dumneavoastră, precizările pe care le-am primit din partea unor personalități științifice și didactice cu deosebită competență ne-au avansat însă pe calea clarificării unor aspecte ale propriilor noastre căutări. Noi, în Olanda, sîntem în căutarea unui sistem complex de investigare psiho-pedagogică, de teste care să contribuie la dezvoltarea cît mai deplină a personalității fiecărui tînăr la diferite nivele ale sistemului de învățămînt. Pe această linie, lucrurile pe care le-am aflat în privința acțiunilor întreprinse și cercetărilor efectuate de specialiștii din învățămîntul dumneavoastră cu privire la orientarea școlară și profesională și la accesul în învățămîntul superior ne-au fost prețioase. Experiența foarte bogată acumulată în România în domeniul planificării învățămîntului ne-a interesat, de asemenea, în cea mai mare măsură.

— V-ați referit la două dintre principalele preocupări actuale ale învățămîntului pe plan mondial. V-am ruga să ne vorbiți, în continuare, de o altă problemă la ordinea zilei în întreaga lume: modernizarea învățămîntului.

— Menținerea la nivelul impresionant de dezvoltare al civilizației și științei contemporane, al societății în ansamblul său, constituie prima și cea mai dificilă problemă a educației.

În învățămîntul din Olanda o direcție importantă a preocupărilor de modernizare este reprezentată de ceea ce am putea numi tehnologia școlară, adică perfecționarea ansamblului de metode, mijloace și procedee utilizate în procesul de învățămînt și educație. Urmărim prin aceasta, alături de obținerea unui randament superior al pregătirii tineretului în instituțiile de învățămînt, realizarea unui sistem cît mai unitar de educație la toate nivelele școlare — primar, secundar, superior.

O condiție de bază a realizării acestor obiective este, evident, ridicarea continuă a nivelului de pregătire al educatorilor, al celor care formează pe tineri.

— Este vorba, așadar, despre formația științifică și pedagogică a membrilor corpului didactic și despre formele perfecționării în continuare a acestora.

— Exact. În legătură cu formația de bază a educatorilor preocuparea noastră actuală este de a asigura o pregătire de nivel superior tuturor cadrelor didactice, inclusiv celor care predau în învățămîntul primar. Oricît de bine ar răspunde însă învățămîntul universitar necesităților unui anume moment, în perspectiva progreselor neîntrerupte ale culturii și științei, ale vieții sociale, studiile niciunui specialist nu se pot socoti încheiate o dată cu obținerea diplomei. Și în pregătirea, în readaptarea continuă a educatorilor la cerințele unui învățămînt mereu mai modern, mai perfecționat, în pas cu evoluția societății, culturii și științei, ne străduim să asigurăm o acțiune pe deplin eficientă a educației permanente, să creăm cadrul și condițiile reciclării periodice a cunoștințelor de specialitate și pedagogice ale cadrelor didactice. În acest scop, deși apreciem rezultatele perfecționării „extra muros", prin studii și documentare personală și o considerăm o condiție implicită a activității dăm o amploare deosebită formelor de pregătire post universitară, care cuprind trei stagii. Fiecare educator va trece aproximativ o dată la doi ani printr-un asemenea stagiu de perfecționare.

— Alături de ridicarea nivelului pregătirii și de perfecționarea personalului didactic, cercetarea pedagogică-didactică reprezintă o contribuție importantă la progresul și modernizarea învățămîntului. Care sînt principalele preocupări ale școlii olandeze în această privință?

— Țin să precizez că, în prezent, fiecare dintre universitățile noastre include o catedră, un colectiv de specialiști, a căror activitate constă în evaluarea permanentă a conținutului și formelor educației. Acestea implică studierea unui complex de probleme — ce anume cunoștințe să se transmită, cum sînt însușite acestea, ce utilizare efectivă au ele în activitatea specialiștilor din domeniul respectiv etc.

În afara acestor nuclee universitare de cercetare noi dispunem de un Institut de cercetare în domeniul educației, care se bazează mult în investigațiile întreprinse pe colectivele școlare. În tematica de cercetare a institutului figurează, alături de perfecționarea metodicii de predare a diferitelor obiecte de învățămînt, studierea unor fenomene de anvergură deosebită ale procesului educațional. Întrucît, de pildă în ultimii ani, un număr îngrijorător de tineri întîmpină eșecuri la examene, institutul cercetează în prezent de ce ordin și care anume sînt motivele principale ale acestor insuccese și ce forme de pregătire ar putea asigura reușita la examene a unui procent mai mare de tineri. Aceste cercetări impun, ca un corolar, studierea modalităților de a asigura deplina obectivitate a examenelor. Pentru că — nu-i așa? — există încă o doză mare de subiectivitate în felul cum se examinează și cum este notat rezultatul examenului.

Principiul general după care ne conducem în cercetările pentru modernizarea și perfecționarea învățămîntului este acela de a investiga minuțios ce trebuie să schimbăm, precum și utilitatea schimbărilor propuse. De altfel, însăși noțiunea de perfecționare implică în sine o înălțare din treaptă în treaptă.

Întreaga sferă de modernizare și perfecționare a învățămîntului despre care v-am vorbit, precum și alte domenii, formează un cîmp larg pentru schimburi de experiență între România și Olanda, pe care vom căuta să-l fertilizăm din ce în ce mai mult în cadrul viitoarelor noastre schimburi culturale și științifice.

Interviu realizat de M. HERIVAN

BIBLIOTECA

„Studii de pedagogie cibernetică și instruire programată"

În pedagogia modernă, instruirea programată și pedagogia cibernetică ocupă un loc de prim rang. Venind în întîmpinarea preocupărilor actuale ale învățătorilor și profesorilor din țara noastră care caută să perfecționeze procesul de învățămînt prin utilizarea celor mai noi rezultate ale cercetării din domeniul științelor pedagogice, Institutul de științe pedagogice a editat recent culegerea „Studii de pedagogie cibernetică și instruire programată", în care se expun atît rezultatele unor cercetări cu caracter experimental, cît și unele probleme teoretice.

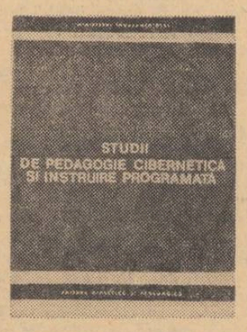

Culegerea se deschide cu un studiu semnat de *Vasile Bunescu*, intitulat „Pedagogia cibernetică și aprofundarea procesului de învățămînt", care justifică amplu documentat tot ce se impune afirmarea unei concepții noi despre învățare. Autorul studiului încearcă să arate în ce măsură gîndirea cibernetică poate să ajute la elaborarea unui model al desfășurării procesului de învățămînt corespunzător cerințelor impuse de nivelul științei și tehnicii contemporane.

Mai departe, culegerea cuprinde studii axate pe predarea unor obiecte de învățămînt diferite, reunite însă toate prin urmărirea aceluiași obiectiv — analiza multiplelor aspecte psiho-pedagogice pe care le presupune instruirea programată. Astfel, Ștefania Popescu prezintă în studiul „Elemente de instruire programată în predarea limbii române la clasa I" atît posibilitățile folosirii instruirii programate, cît și specificul îmbinării ei cu metodele tradiționale. În studiul „Predarea limbii române la clasa a III-a prin instruire programată", semnat de Ștefan Rădulescu, se prezintă unele concluzii privind valoarea crescută a instruirii programate în condițiile în care sistemul logic al categoriilor și noțiunilor gramaticale are drept fir călăuzitor sintaxa.

În sumarul lucrării respective mai figurează, de asemenea, studiile „Evaluarea didactică a exercițiului în instruirea programată" de Elena Bejat, „Folosirea instruirii programate în predarea limbilor străine" de Eugen Novicicov, „Investigații privind introducerea instruirii programate în predarea istoriei" de Florea Stănculescu, „Introducerea instruirii programate în predarea economiei politice" de Stela Popescu și „Unele probleme ale introducerii instruirii programate în predarea botanicii" de Ecaterina Csengeri.

La aprecierile pe care le-am făcut în legătură cu această culegere, considerăm necesar să adăugăm oarecari rezerve în legătură cu felul în care sînt prezentate anumite limite, încă actuale, ale căutărilor din domeniul pedagogiei cibernetice. După cum se știe, datorită insuficientei aprofundări a complexelor probleme pe care le ridică teoriile pedagogice moderne, aplicarea lor în practica didactică se realizează uneori cu rezultate sub nivelul așteptărilor. Ar fi fost de aceea, credem, necesară explicarea, prin limitele contextului aplicativ, a unor atari eșecuri și sublinierea implicită a sensului general de dezvoltare a pedagogiei moderne.

O. BUZESCU

ANIVERSĂRI ALE LUMINII

Beiuș

Liceul din Beiuș se mîndrește cu o seamă de dascăli care s-au dăruit de-a lungul anilor propășirii acestui lăcaș de cultură, militînd neobosit pentru afirmarea și dezvoltarea limbii, științei și culturii românești.

Din rîndurile elevilor gimnaziului, iar mai apoi a liceului din Beiuș, au ieșit mulți oameni de seamă — academicieni, cărturari de frunte, artiști — printre care Alexandru Roman *(militant social și om de cultură, fost membru al Academiei Române),* scriitorul Miron Pompiliu *(fost membru al societății literare „Junimea"),* Simion Florea Marian *(cunoscut folclorist și etnograf, care a pus bazele școlii etnografice românești). În prezent, numeroși foști elevi ai liceului din Beiuș, sînt specialiști cu o înaltă calificare și activează în toate domeniile de producție, în viața publică și culturală a țării.*

Astăzi, liceul din Beiuș este unul dintre cele mai de seamă lăcașuri de cultură din județul Bihor. La tezaurul bogatelor tradiții adunate de-a lungul celor 14 decenii s-au adăugat, an de an, înnoirile și realizările prezentului. Prin grija deosebită pe care partidul și statul nostru o acordă dezvoltării învățămîntului în general, creării unor condiții tot mai bune de instrucție și educație, în ultimii ani, liceul din Beiuș și-a sporit simțitor zestrea materială, spațiul de învățămînt a devenit mult mai amplu. De la o singură clasă cu 17 elevi și un singur profesor, cît a avut școala în anul întemeierii, în acest an ea numără 38 de clase, cu 1 400 elevi și 51 cadre didactice. Liceul are 10 laboratoare și cabinete — dintre care două cabinete și un laborator au fost date în folosință la începutul acestui an școlar — înzestrate cu un bogat material didactic, cu aparate și piese moderne și un cabinet metodic dotat cu un prețios material documentar. Biblioteca școlii cuprinde peste 13 000 volume și dispune de o încăpătoare sală de lectură. Condiții superioare sînt create elevilor și pentru desfășurarea activității sportive, liceul avînd o spațioasă sală de sport utilată cu aparatura necesară. La începutul acestui an, prin munca voluntară a elevilor, a fost dată în folosință și o bază sportivă cu trei terenuri. Internatul modernizat al liceului creează condiții dintre cele mai bune de viață și învățătură pentru sute de elevi.

Pe temelia vechilor tradiții, în liceu se desfășoară o bogată și rodnică activitate didactică-științifică. Continuînd inițiativa unor înaintași ca Ștefan Musta, *ilustru profesor care a întemeiat în liceu o adevărată școală de matematică, profesorii de astăzi dau continuu noi promoții temeinic pregătite de elevi, care se înscriu printre fruntașii concursurilor de matematică, de fizică și chimie sau de literatură.*

Sărbătoarea liceului — cei 140 de ani de existență — care va avea loc duminica aceasta, constituie nu numai popasul de o clipă între trecut și viitor, ci și un prilej de a cinsti pe cei care au clădit în trecut renumele acestei școli și pe acei care poartă astăzi mai departe acest renume prin roadele muncii prezente.

Odorheiul Secuiesc

ceului au desfășurat și o remarcabilă activitate științifică, elaborînd numeroasele studii de gramatică a limbii române și a altor limbi, de literatură română și străină, de folclor și etnografie, de istorie, geografie, fizică, chimie, matematică, științe naturale, monografii ale unor comune din Bihor, apărute în diferite publicații și în anuarele liceului.

O preocupare tradițională a profesorilor liceului din Beiuș a fost și activitatea susținută și entuziastă de culturalizare a maselor.

populare, cercurile sportive și cercul de turism. Ele au îndeplinit un rol însemnat în domeniul promovării pasiunilor pozitive ale tinerilor, în materializarea fanteziei îndrăznețe și impulsionarea gîndirii creatoare.

În anii socialismului, laolaltă cu toate instituțiile noastre de învățămînt, Liceul „Dr. Petru Groza" — pe care doar un pătrar de veac îl desparte de anul 400 al existenței sale — a urcat spre noi trepte, mai înalte, de cultură. Monumentala sa clădire a fost modernizată în interior, dotată cu o rețea de încălzire centrală și alte instalații pentru sporirea gradului de confort.

Pentru buna desfășurare a procesului instructiv-educativ liceul dispune de laboratoare deosebit de modern înzestrate. Afară de bogatul material didactic primit ca dotație din partea forurilor de învățămînt, zestrea școlii a fost mult îmbogățită datorită muncii creatoare a cadrelor didactice și a elevilor pasionați.

Profesori români și maghiari muncesc umăr la umăr pentru instruirea și educarea elevilor fii ai celor două naționalități, pentru a forma constructori ai socialismului multilateral pregătiți, caracterizați de o înaltă conștiință socialistă, de patriotism înflăcărat, de dragoste pentru pace. Printre preocupările actuale cele mai importante ale corpului didactic de la Liceul „Dr. Petru Groza" din Odorhei se înscriu cercetările întreprinse pe linia modernizării procesului de învățămînt prin introducerea instruirii programate. Roade ale acestor preocupări sînt instalația electronică pentru verificarea cunoștințelor elevilor la limba română, istorie și matematică, aparatul microcibernetic programabil, generatorul de sunet tranzistorizat cu frecvență joasă și altele, realizate datorită investigațiilor și muncii creatoare a profesorilor școlii.

La dispoziția profesorilor și tuturor elevilor se află o bibliotecă cu peste 12 000 volume de literatură beletristică, istorică și științifică, biblioteca dispunînd și de o bogată colecție de reviste și ziare.

În ultimii ani, în cadrul liceului a fost creată și o secție sportivă pentru pregătirea viitorilor atleți, gimnaști, handbaliști și luptători, care, dispunînd de condiții excelente de pregătire — baze sportive și terenuri model — sub îndrumarea competentă a profesorilor și antrenorilor de specialitate tinde să adauge și o aureolă olimpică la renumele școlii, care numără printre absolvenții săi oameni de știință și scriitori de valoare, artiști plastici și muzicieni cunoscuți.

Valorificînd bogatele tradiții ale școlii, printr-o muncă susținută și plină de răspundere, corpul didactic al Liceului „Dr. Petru Groza" din Odorheiul Secuiesc nu precupețește nimic pentru a spori prestigiul științific și didactic al școlii, contribuind prin aceasta la propășirea școlii românești, la formarea generațiilor care vor desăvîrși construcția socialismului și vor făuri comunismul în România.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI
Bacău

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următorului post de la catedra de științe sociale

— Conferențiar poz. 1 din statele de funcțiuni, catedra 1, disciplina Socialism științific.

Candidații la concurs vor depune la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani din Bacău, în termen de o lună de la publicarea anunțului, o dată cu cererea de înscriere, și următoarele acte în dublu exemplar:

— copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare;

— copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar;

— lucrările științifice ale candidatului;

— certificat de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția în care acesta își are funcția de bază;

— memoriu de activitate didactico-științifică semnat de candidat;

— autobiografia.

Actele se vor depune în timp de o lună de la data publicării acestui anunț.

Concursul va avea loc la Institutul pedagogic de 3 ani Bacău, Cal. Mărășești nr. 157, în termen de 2 luni de la data publicării acestui anunț.

Informații suplimentare se pot obține la telefonul nr. 13673.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 965 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 18 octombrie 1968 | 4 pag. 25 bani

■ Precizări privind examenul de bacalaureat – pag. 2

■ Decalajul dintre chimia modernă și studiul chimiei în școală – pag. 3

■ Individualizarea învățării cu ajutorul ordinatorului – pag. 4

Rentabilitate

Toate studiile recente privind dezvoltarea economico-socială în ansamblul ei converg către relevarea faptului că investiția cea mai rentabilă a epocii noastre este aceea din domeniul învățămîntului.

Cheltuielile pentru învățămînt sînt rentabile pentru că reproducția lor se desfășoară simultan pe două planuri — **în economie,** prin participarea subiectului investiției la producția materială și spirituală, și pe **tărîm social,** prin asigurarea continuității, perfecționării și transmiterii pe mai departe a experienței acumulate. Înalta rentabilitate a investiției în învățămînt este determinată totodată și de faptul că viața umană activă are un ciclu de amortizare de cîteva ori mai lung decît a oricărui mijloc de producție.

Firește, nu oricare investiție în învățămînt este implicit și necondiționat rentabilă. Rentabilitatea investiției în învățămînt este asigurată de un proces activ, bazat pe studii aprofundate asupra economicității unei acțiuni, pe planificarea nu numai a procesului de educație, ci și a dezvoltării bazei materiale, a utilizării cu randament maxim a mijloacelor achiziționate. Este un domeniu de acțiune în care sistemul socialist manifestă o netă superioritate.

Orice capitol al investițiilor în domeniul învățămîntului poate fi, prin această prismă, în mai mică sau în mai mare măsură rentabil. În domeniul construcțiilor școlare, de pildă, nivelul rentabilității depinde de funcționalitate, de utilizarea cu randament maxim a spațiului didactic și educativ și încărcarea lui rațională pe parcursul unei zile de activitate. Nivelul pregătirii profesionale, rezultatele pe plan intelectual-științific al acțiunilor de perfecționare, valorificarea deplină a activității și capacităților fiecărui învățător sau profesor în sfera învățămîntului măsoară rentabilitatea investiției în domeniul pregătirii corpului didactic.

Unul din elementele care permit o rentabilizare înaltă a investițiilor este tehnica școlară. Dar introducerea mijloacelor tehnice în sfera „producției școlare", ca și în orice domeniu de activitate depinde, într-o măsură hotărîtoare, de însușirea unei tehnologii corespunzătoare. De altfel, cerința aceasta — deși terminologia este modernă — s-a impus în învățămînt încă de cînd tiparul a adus cu sine prima revoluție în circulația mijloacelor de informație și, implicit, în instruire și educație, amplificînd mult mijloacele acestora dincolo de relația tradițională profesor-elev.

Astăzi informațiile dispun de un suport deosebit de maniabil și care include capacități de răspîndire nelimitate — discurile, benzile de magnetofon, filmele; ele pot fi totodată transmise la distanță, simultan cu prezentarea lor, prin intermediul televiziunii și radioului. Achiziționarea masivă a acestor mijloace va face ca rata cheltuielilor pentru utilaje să crească mult în raport cu investițiile în alte domenii ale învățămîntului.

Se situează tehnologia școlară la nivelul acestui efort material? Din păcate, încă nu. Foarte adesea se constată un decalaj serios între zestrea tehnică modernă a școlilor și tehnologia utilizării acesteia, uneori această utilizare avînd chiar un caracter artizanal și, deci un randament scăzut.

Optimizarea învățămîntului include, ca o componentă fundamentală, un nivel ridicat de rentabilitate a investițiilor în acest domeniu, o tehnologie școlară perfecționată, de înalt randament. Un învățămînt modern nu poate fi conceput în afara unor asemenea atribute.

M. H.

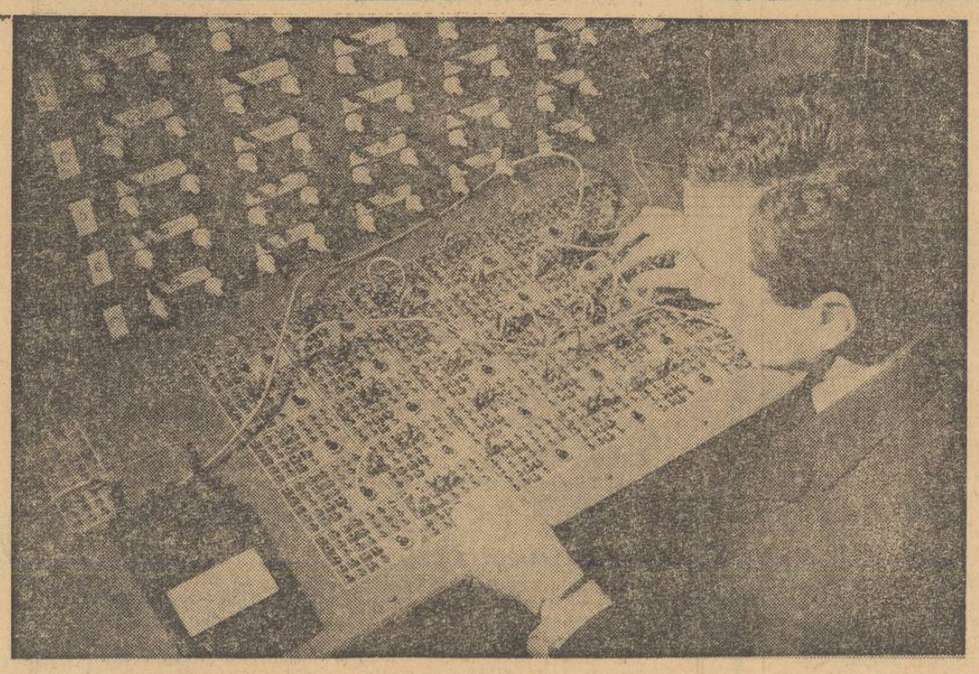

Calculatoarele electronice — domeniu în plină dezvoltare al aplicațiilor matematice. În fotografie, un aspect din laboratorul de calculatoare electronice al Institutului politehnic din București

Mesajele adresate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Stat

CADRELOR DIDACTICE, ELEVILOR, ORGANIZAȚIEI DE PARTID ȘI ORGANIZAȚIILOR DE TINERET DE LA LICEUL NR. 1 DIN BEIUȘ

Stimați tovarăși,

Invitația pe care am primit-o din partea dumneavoastră de a participa la sărbătorirea împlinirii a 140 de ani de la întemeierea, de către neobositul animator și patriot Samuil Vulcan, a gimnaziului din Beiuș, mi-a produs o deosebită bucurie. Vă mulțumesc din toată inima și vă transmit, cu ocazia acestui eveniment, cele mai calde felicitări pentru rezultatele obținute în activitatea de mare răspundere pe care o desfășurați.

În îndelungata sa existență, Liceul din Beiuș a jucat un rol important în păstrarea și cultivarea limbii strămoșești, în răspîndirea culturii și științei pe meleagurile bihorene, a format numeroase generații din rîndul cărora s-au ridicat oameni de știință și cultură, militanți de seamă pentru progresul și propășirea patriei.

Dezvoltarea pe care a cunoscut-o școala dumneavoastră în anii socialismului este o expresie grăitoare a grijii partidului nostru pentru înflorirea întregului învățămînt, pentru ridicarea nivelului de cultură și civilizație al poporului român.

Doresc, și cu acest prilej, să exprim înalta prețuire pe care partidul și statul o acordă membrilor corpului didactic pentru munca lor plină de dăruire și pasiune, consacrată instruirii și educării tineretului școlar, pregătirii sale temeinice pentru muncă și viață, pentru a-și aduce contribuția activă la construirea societății socialiste și comuniste. Vă îndeamnă la aceasta bogatele tradiții ale școlii românești, perspectivele deschise de partid pentru dezvoltarea și perfecționarea continuă a învățămîntului, marile realizări dobîndite de poporul nostru în dezvoltarea economică, socială și culturală a țării.

Purtînd în inimi mîndria de a fi continuatorii unor patrioți înflăcărați care și-au început pregătirea în acest liceu, folosind din plin condițiile de studiu ce v-au fost create, aveți datoria, dragi elevi, să învățați cu sîrguință, îmbogățindu-vă neîncetat cunoștințele cu tot ceea ce gîndirea umană a făurit mai de preț în știință, artă și literatură, să duceți mai departe măreața operă de creație materială și spirituală pe care o înfăptuiesc astăzi părinții și frații voștri.

Tuturor, celor prezenți la această sărbătoare, vă doresc multă sănătate și fericire, noi și însemnate succese în munca pe care o depuneți pentru edificarea României Socialiste.

CADRELOR DIDACTICE, ELEVILOR, ORGANIZAȚIEI DE PARTID ȘI ORGANIZAȚIILOR DE TINERET DE LA LICEUL „DR. PETRU GROZA" DIN ODORHEIUL SECUIESC

Stimați tovarăși,

Îmi face o deosebită plăcere ca la aniversarea celor aproape patru secole de existență a liceului dumneavoastră, să adresez membrilor corpului didactic, elevilor, organizației de partid și organizațiilor de tineret, tuturor participanților la această emoționantă sărbătoare, un călduros salut, urări de noi succese și fericire.

Înființarea cu 375 de ani în urmă la Odorheiul Secuiesc a școlii de nivel mediu în limba latină reprezintă un moment important în istoria învățămîntului și culturii din țara noastră. Din rîndul elevilor care au învățat în această școală s-au ridicat numeroși intelectuali de valoare — scriitori, artiști, cercetători, profesori, ingineri, medici — care au adus o contribuție de seamă la progresul țării.

În anii construcției socialiste, odată cu înflorirea întregului nostru învățămînt, Liceul din Odorheiul Secuiesc a cunoscut o puternică dezvoltare, sporindu-și aportul la pregătirea tinerelor generații, la răspîndirea științei și culturii în această parte a țării.

Pătrunși de o caldă dragoste față de patria comună — România socialistă, — profesorii acestui liceu și-au înmănunchiat capacitatea creatoare, pasiunea și priceperea pentru înarmarea tineretului cu marile cuceriri ale inteligenței umane, pentru formarea lui ca participant activ și devotat la făurirea noii orînduiri, la munca entuziastă a întregului nostru popor.

În societatea noastră socialistă, prin grija partidului și statului, școala oferă tuturor copiilor, fără deosebire de naționalitate, depline posibilități de a învăța, de a-și dezvolta talentele și aptitudinile, ea contribuie la crearea unor trainice legături prietenești între toți tinerii — români, maghiari, germani și de alte naționalități — izvor de noi înfăptuiri pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste.

Mulțumindu-vă din inimă pentru invitația de a lua parte la acest memorabil jubileu, vă urez dumneavoastră, cadrelor didactice și elevilor, realizări cît mai mari în activitatea viitoare, spre întărirea și înflorirea patriei noastre socialiste.

(În pag. a III-a publicăm relatări de la manifestările ce au avut loc la Beiuș și Odorheiul Secuiesc)

ACAD. NICOLAE TEODORESCU:

ELEVUL TREBUIE ÎNVĂȚAT SĂ „MATEMATIZEZE"

● Interacțiunea matematicii cu științele aplicative și influența ei asupra metodologiei predării ● Cerințe noi în formarea și „întreținerea" culturii matematice

Modernizarea învățămîntului matematicii a făcut mari progrese într-o serie întreagă de țări europene. Iată prima și cea mai îmbucurătoare concluzie a „Colocviului internațional consacrat problemelor actuale ale învățămîntului matematicii în școlile secundare și superioare din țările europene" desfășurat recent la București. În același timp, colocviul a scos puternic în evidență deosebita importanță științifică, educativă și socială a progreselor învățămîntului matematicii și necesitatea dezvoltării în continuare a acestei acțiuni. Dezbaterile la nivel internațional răspund unei asemenea nevoi.

Deși este capabilă de o serioasă autonomie, matematica evoluează într-o pronunțată interacțiune cu domeniile aplicative, în care găsește izvoare pentru o nouă și modernă metodologie. Datorită unei dezvoltări firești, în noile condiții de progres științific accelerat, matematica și-a amplificat domeniile — complicîndu-se, s-a reorganizat în permanență — simplificîndu-se. Acest aparent paradox s-a petrecut în contextul pătrunderii și difuzării matematicii, pe o scară din ce în ce mai largă, în majoritatea domeniilor și ramurilor științei, situate altădată în afara orizontului nou și larg al actualelor procese de matematizare. Prin acesta, matematica a dobîndit o recunoscută utilitate socială, iar învățămîntul matematicii este obligat să servească această utilitate. Cu alte cuvinte, acum trebuie ca învățămîntul matematicii să se dezvolte răspunzînd tot mai mult și mai direct solicitărilor sociale. Matematica trebuie să fie învățată azi nu pur și simplu pentru a fi cunoscută, ci pentru a fi aplicată. Tot mai mult **elevul trebuie să „facă" matematica, nemaifiind suficient doar să o știe.**

În societatea modernă, învățămîntul matematicii trebuie să se preocupe de a transmite celor care au nevoie de această știință — și al căror număr ia proporții de masă — cultura matematică, în scopul dezvoltării cît mai eficiente a „potențialului matematic" al fiecărui individ. Pe de altă parte, bineînțeles, învățămîntul matematic trebuie să formeze specialiști care să contribuie la noi progrese în domeniile cercetării fundamentale și aplicate și să asigure predarea matematicii în școlile de toate gradele.

Desigur că în cadrul măsurilor necesare pentru atingerea unui asemenea țel intră și sarcina asigurării „întreținerii" culturii matematice o dată dobîndite, prin actualizarea continuă a cunoștințelor de matematică ale celor care predau această știință în școli, folosind în această acțiune larga informare și schimbul de idei.

Problema stabilirii celor mai eficiente modalități de lucru în învățămîntul matematicii s-a pus de mult și tot de mult s-a impus, ca principiu, să fie situată pe primul plan activitatea individuală a elevului și formarea gîndirii matematice, în raport cu acumularea unor cunoștințe de detaliu și a unor tehnici specializate. Iată de ce, la actualul colocviu, a reieșit clar din discuții concluzia că profesorul trebuie să adopte o mai mare suplețe în argumentare și în alegerea aplicațiilor, pentru a face ca elevul să ajungă mai ușor la o comprehesiune adîncă a lucrurilor, fără să fie încărcat cu un bagaj de cunoștințe greu de dus și, în ultimă instanță, inutil. Insistînd asupra structurării logice a materiei predate, fără a se renunța, desigur, la intuiție sau la raționamentul inductiv, trebuie să i se dezvolte, cu precădere, elevului acea **gîndire** prin care să dobîndească o mai mare încredere în procedeele pe care le aplică pentru a rezolva diferitele probleme.

Finalizarea pe un front larg a acestor cerințe nu este posibilă fără o serioasă reînnoire și o continuă actualizare a învățămîntului matematicii la toate nivelele sale — elementar, secundar și superior — indiferent de orientarea lui spre cultură generală,

(Continuare în pag. a 4-a)

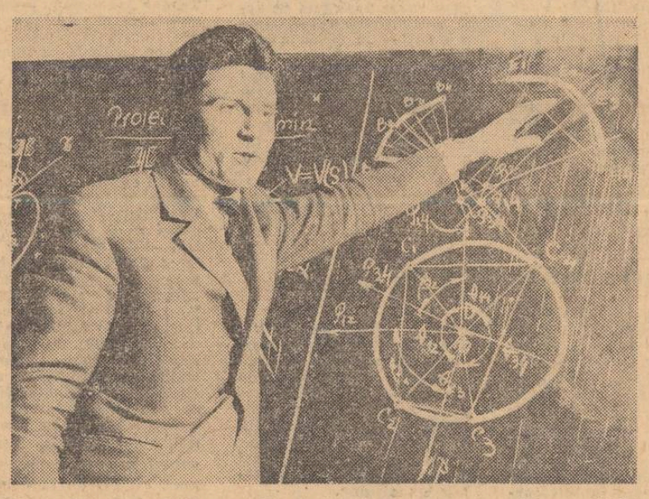

Formula matematică, punct de pornire și expresie a nenumărate realizări tehnico-științifice.

INTERESELE COGNITIVE ALE ELEVILOR

Pedagogii și psihologii au subliniat de mult importanța „setei de cunoaștere" pentru procesul de învățămînt. Claparède considera interesul cognitiv atît de important încît l-a decretat regula fundamentală a pedagogiei raționale și una din cele zece „mari legi ale conduitei". La baza formării interesului el punea „instinctul curiozității", adică ceea ce Pavlov va numi, mai tîrziu, „reflexul de orientare" („Ce este", „Ce se întîmplă").

Dar, deși importanța interesului pentru procesul instructiv-educativ a fost de mult cunoscută și recunoscută, cercetări psihologice experimentale asupra lui nu s-au făcut decît în ultimele două decenii. Astfel, în 1947, psihologul american Woodworth atrage atenția asupra unei necesități despre care se vorbea prea puțin pînă atunci: **nevoia de percepție.** Cercetările care au urmat au arătat că această nevoie a evoluat la om către o formă specifică: **curiozitatea epistemică, nevoia de idei.** „Omul are nevoie de idei — spunea psihologul Nuttin, la al XVIII-lea Congres de psihologie — tot așa cum are nevoie de obiecte concrete". Această nevoie, specific umană, constituie „stimulentul" **intereselor cognitive.**

Cînd și cum apar interesele de cunoaștere („setea" de cunoaștere — cum i se spune în sens metaforic) la om, adică la copil?

În stabilirea evoluției intereselor la copil, Claparède vorbea de apariția **intereselor perceptive** în primul an de viață, următorilor 2—3 ani fiindu-le caracteristice **interesele glosice** (pentru cuvinte). Așa cum va sublinia chiar el însă, în această perioadă cuvintele nu constituie pentru copil instrumente de cunoaștere, ci mai de grabă „obiecte" de joacă, de distracție, de amuzament.

J. Piaget, într-o lucrare bazată pe o cercetare psihologică („Le langage, et la pensée chez l'enfant") demonstrează că copilul începe să utilizeze cuvintele pentru a descoperi relațiile cauzale dintre obiecte, motivele manifestărilor umane, justificarea unor reguli etc. În lucrarea cu titlul de mai sus, într-un capitol special intitulat „Les pourquoi" („Pentru ce"-urile), arată că una din colaboratoarele sale a înregistrat 1 125 de „pentru ce"-uri la un copil de 6 ani într-un interval de numai 10 luni. Acest număr impresionant de întrebări, într-un interval relativ scurt, pune în evidență **marea sete de cunoaștere a copilului,** sete care **se cere a fi** satisfăcută.

Cine și cînd îi satisface copilului, în mod organizat, această trebuință spirituală?

Răspunzînd concis la aceste întrebări, vom putea enumera: familia (părinții), grădinița (educatoarele) și școala (învățătorii și profesorii) care sînt chemați ca, în diferitele etape de dezvoltare a copilului, să-i satisfacă într-un mod specific (pe căi și cu metode adecvate) această sete. Din păcate însă, nu întotdeauna și nu peste tot cei chemați să satisfacă această cerință a copilului o fac cu pricepere și la timpul potrivit. Cîte din problemele copilului găsesc răspuns în lumea adulților? Și, mai ales cîte sînt rezolvate adecvat? **Pentru a putea satisface interesele de cunoaștere ale copilului este necesar să le cunoaștem conținutul și sfera în fiecare etapă de dezvoltare, să știm cum evoluează și care sînt factorii care stimulează (sau frînează) această evoluție.** Cunosc, oare, părinții și educatorii aceste chestiuni? Prea puțini și în prea mică măsură!

Socotim că nu este lipsit de importanță să schițăm cîteva din **modalitățile, căile și mijloacele care pot fi utilizate în procesul de învățămînt pentru a stimula și cultiva curiozitatea intelectuală și, prin ea, interesul cognitiv la elevi.**

Întrucît interesul apare mai ales atunci cînd obiectele, fenomenele sau cunoștințele teoretice despre ele răspund unei **trebuințe (materiale sau spirituale),** este necesar să ne preocupe pe de o parte să **formăm elevilor asemenea trebuințe** (căci și ele sînt rodul educației și culturii) iar pe de altă parte, **să subliniem,** ori de cîte ori este cazul, **corelația dintre cunoștințele transmise și practica vieții.** Cînd această legătură nu se poate stabili direct, elevii trebuie ajutați să o sesizeze în mod indirect. Dezvăluindu-le importanța și utilitatea practică a cunoștințelor, elevii vor urmări cu interes viu transmiterea lor, ba vor căuta chiar ei cărți și alte surse pentru a-și explica fenomenele sau problemele care îi interesează.

O altă modalitate de trezire și cultivare a interesului elevilor o constituie **problematizarea.** Nu numai la matematică, ci și la alte discipline (chiar și la cele umaniste) profesorul poate și trebuie să pună elevilor probleme pe care ei să le rezolve. A preda în acest fel înseamnă a stimula atenția și interesul pentru lecție, pentru dobîndirea de cunoștințe. Utilizarea metodei euristice se impune în acest caz cu necesitate.

Lector univ. ION DRĂGAN

(Continuare în pag. a 4-a)

DE LA MODUL DE ÎNSUŞIRE A CUNOŞTINŢELOR LA MODALITĂŢILE EXPRIMĂRII LOR

Am pus mai multor profesori de liceu o întrebare: „Cum se exprimă, cum vorbesc la lecţie elevii dv.?" Răspunsurile, în general neprecise, vădeau totuşi, mai toate, nemulţumirea: „nu prea grozav"; „aşa şi aşa"; „cam lasă de dorit"; „oricît le atrag atenţia, tot nu se exprimă bine". Dar de ce nu se exprimă bine? — am încercat noi să pătrundem mai departe. „Vedeţi — ne-au răspuns unii — în clasele anterioare nu s-a stăruit suficient asupra exprimării, profesorii nu i-au îndemnat în permanenţă pe elevi să vorbească frumos şi sigur că acum, cînd deprinderile sînt în bună parte formate, e greu să schimbi lucrurile".

Curios cum dăinuie la asemenea profesori ideea că forma în care sînt expuse cunoştinţele este ceva cu totul exterior conţinutului, un fel de ambalaj. Iar calitatea acestui ambalaj — hîrtie colorată de „mătase" sau un produs grosolan, fabricat din deşeuri — e considerată a fi urmarea existenţei sau inexistenţei unor îndemnuri de a vorbi „frumos". Şi, de obicei, vina este trecută, ca într-un joc de societate, de la unii la alţii: profesorii de liceu afirmă că lucrurile merg prost din cauză că profesorii din clasele V-VIII n-au stăruit suficient asupra exprimării, iar cei din clasele V-VIII se plîng, la rîndul lor, de învăţători.

Se spune că se poate exprima bine numai ceea ce se ştie bine. Adevărat. Aici stă cheia problemei. Şi tot atît e de adevărat că ea trebuie să le fie înmînată elevilor încă din primele clase. Numai că totul este de a stabili ce înţelegem prin „a şti bine" un lucru.

Pentru unii — fie ei învăţători la clasele I-IV, profesori la clasele V-VIII sau profesori de liceu — a şti bine înseamnă a reproduce exact ce au spus ei cînd au explicat lecţia nouă, sau ce scrie în carte. Foarte izbitor a fost pentru noi, din acest punct de vedere, exemplul unei lecţii la care am asistat în primele zile ale anului şcolar. Era — ironie a soartei! — o lecţie din capitolul „Literatura, artă a cuvîntului", care trata despre sensul propriu şi sensul figurat. Elevii au dat definiţiile tropilor şi ale figurilor de stil şi au ilustrat cele spuse prin exemple din literatura noastră. Aşadar, au „ştiut". Totul ţi s-ar fi părut în regulă dacă n-ai fi deschis manualul. Dar, deschizîndu-l, stupoare: nu numai definiţiile, ci şi exemplele erau reproduse aidoma din manual.

Întîi ne-am mirat: de ce nu intervine profesoara, de ce îi lasă să procedeze aşa? Apoi, cînd a început predarea lecţiei noi, nu ne-am mai mirat. Ce să te miri, cînd profesoara însăşi dă şi ea exemple din manual, cînd propriile sale analize şi caracterizări sînt plate, şterse, stereotipe, cînd nu vibrează în ele nimic care să-i poată trezi pe elevi, care să-i îndemne la o analiză personală? Ne-am explicat atunci de ce, cînd erau cît de cît scoşi dincolo de litera cărţii, cînd li se cerea o cît de modestă interpretare a versurilor citate, elevii vorbeau atît de dificultos, reproducînd ciuntit aceleaşi formule tocite.

Sigur, se pot da note bune (şi mulţi o şi fac) pentru reproducerea cuvînt cu cuvînt a definiţiilor din manual. Dar aceasta nu înseamnă deloc că elevii „ştiu", că au înţeles noţiunile pe care le definesc în acest fel, că vor putea opera cu ele, ci doar că au reţinut (pentru scurtă vreme!) unele lucruri învăţate pe de rost. Urmările acestui fel de a învăţa sînt, ştim cu toţii, grave. Rezultat al unui mod mecanic de predare, cunoştinţele însuşite mecanic frînează dezvoltarea intelectuală, întîrzie sau chiar împiedică tendinţa spre gîndirea şi expresia originală, îmbîcsesc mintea şi limbajul elevilor cu clişee stereotipe, goale de conţinut, pe care ei le folosesc apoi drept formule „passe partout". Clasicele (din păcate) „autorul ne redă", „scriitorul ne descrie", „această poezie ne arată cum" şi aşa mai departe îşi au obîrşia tocmai aici, în acest mod de predare care scoate oricărei cunoştinţe miezul ei viu, punînd în loc o tristă înşiruire de vorbe răsuflate.

Din fericire, se pare că un număr tot mai mare de profesori devin conştienţi că în acest fel, în loc să deschidă în faţa elevilor calea spre cunoaştere, o barează. Tot mai mulţi abandonează procedeele de predare care cruţă elevilor orice alt efort decît acela de a memora, tot mai mulţi consideră că se ştie bine nu ceea ce este corect reprodus, ci ceea ce este înţeles în esenţa sa şi integrat în chip creator în propria gîndire, în propria raţiune.

Ne-a dovedit-o între altele (ca să ne menţinem tot în domeniul literaturii), o lecţie de literatură universală predată recent la clasa a XI-a „B" a Liceului nr. 3 din Sibiu, de profesoara Viorica Guşu. Aici, părăsind frazele gata făcute, retorica goală, banalităţile, elevii au vorbit cu autentică înţelegere, folosind un vocabular critic, bogat pentru vîrsta şi pregătirea lor, despre primele literaturi constituite în ariile de cultură ale celor mai vechi civilizaţii. Asociaţiile multiple, încercările de abordare a problemelor de literatură comparată, stabilirea influenţelor, comentariile originale asupra unor texte, toate arătau că elevii tovarăşei Guşu „ştiu" în realitate, nu în aparenţă. Lecţia a evidenţiat clar şi unele din mijloacele prin care obţine profesoara asemenea cunoştinţe. Am văzut de pildă, în mîna multor elevi, traducerea operei lui Valmiki „Ramayana". Cînd li s-a cerut să vorbească despre marile poeme indiene, nu s-au limitat la povestirea subiectului, ci, oprindu-se asupra unor fragmente alese de ei înşişi, au încercat — şi, în mare măsură, au izbutit — să sublinieze perfecţiunea artistică a poemului, valoarea lui universală. Aşadar, elevii tovarăşei Guşu nu-şi iau numai din manual informaţiile asupra operelor prevăzute în programă, ci le citesc ei înşişi şi, mai mult, sînt orientaţi să mediteze asupra lor. Că aceasta reprezintă la profesoara de care vorbim o metodă folosită cu perseverenţă am văzut la explicarea lecţiei noi, despre poemele homerice. În cîteva cuvinte tov. Guşu a trecut succint în revistă materialul strict informativ, atrăgînd atenţia elevilor asupra faptului că aici se află pe un teritoriu cunoscut de la lecţiile de teorie a literaturii, de istoria artei şi de istorie antică. Ea şi-a rezervat în schimb cea mai mare parte a explicaţiei pentru comentarea textului „Iliadei", conducîndu-i pe elevi spre înţelegerea adîncă a imaginilor, astfel încît ei să descopere mişcarea gîndirii eroilor, vibraţia sentimentelor lor. Cu alte cuvinte, i-a călăuzit spre inima textului, i-a făcut să încerce autentice emoţii estetice, i-a ajutat să surprindă ceea ce reprezintă frumuseţea epopeii homerice.

Am mai auzit şi altă dată profesori buni făcînd comentarii izbutite asupra textelor pe care le studiau cu elevii. Nu rareori însă ele erau marcate de o anume indiferenţă, în care se discernea destul de uşor oboseala de a repeta an după an aceleaşi observaţii. Ei bine, ceea ce a dat o valoare cu totul deosebită lecţiei ţinute de tovarăşa Guşu a fost tocmai entuziasmul proaspăt al comentariilor sale, de parcă şi ea ar fi descoperit acum pentru întîia oară, o dată cu elevii, farmecul hexametrilor „Iliadei". A intervenit aici un lucru ştiut de mult: acela că, pentru iubitorul de literatură, fiecare nouă lectură a unei opere autentice descoperă noi sensuri, luminează sub unghiuri noi idei, fapte, caractere, relevă alte şi alte legături cu contemporaneitatea, în ceea ce are etern omenesc. Şi, nu mai puţin, şi-a vădit prezenţa ceea ce numim — cu un termen destul de vag în lipsa altuia mai precis — talentul pedagogic.

Măiestrie profesională, talent pedagogic a demonstrat şi modul cum a cerut profesoara să fie pregătită acasă lecţia nouă. În locul stereotipului „Vă rog să revedeţi cu atenţie notiţele", tov. Guşu i-a solicitat pe elevi ca, răsfoind „Iliada", să se oprească la un fragment care li se va părea deosebit de expresiv şi să-l analizeze aşa încît, la lecţie, să poată arăta ce anume i-a atras la el.

Ne-am referit, în consideraţiile noastre, numai la lecţii de literatură. Ar fi greşit să se creadă însă că socotim problema pe care am ridicat-o caracteristică doar acestor lecţii. Elevii trebuie să dobîndească nu numai o vorbire literară, ci şi o vorbire ştiinţifică — şi aceasta nu se dobîndeşte decît printr-o înţelegere reală, aprofundată a disciplinelor pe care le studiază, marcate, fiecare, printr-o specificitate de limbaj. În orice domeniu sărăcia mijloacelor de expresie este, de fapt, oglinda sărăciei cunoştinţelor. Aşadar pentru a-i face pe elevi să vorbească îngrijit, curent, „frumos", se cere să le aprofundăm şi să le îmbogăţim cunoştinţele, să-i deprindem să lucreze creator, nu mecanic, asupra materialului ce trebuie studiat.

Ştim, programele de învăţămînt nu ne înlesnesc încă, în toate cazurile, munca în această direcţie. Ştim, unii autori de manuale, în tendinţa lor de a micşora volumul acestora, au devenit pe alocuri atît de „sintetici", încît au ajuns să folosească formulări cu totul abstracte, pe care elevii, vrînd nevrînd, sînt împinşi să le înveţe pe de rost. Dar acestea sînt, mai mult sau mai puţin, împrejurări exterioare.

Esenţială, hotărîtoare este aici munca profesorului, la toate clasele şi la toate obiectele.

ELISABETA ROMAN

REPERE ÎN PLANIFICAREA ORIENTĂRII ŞCOLARE ŞI PROFESIONALE

Locul pe care îl ocupă astăzi pe plan mondial orientarea şcolară şi profesională pune în faţa noastră cerinţa arzătoare de a găsi cele mai eficiente metode, procedee şi mijloace de cunoaştere a copiilor, a mediului familial şi a necesarului actual şi viitor de cadre. Toate acestea cer însă, mai întîi, o conducere şi o planificare corespunzătoare a orientării şcolare şi profesionale. Recentele cursuri de perfecţionare în domeniul orientării şcolare şi profesionale, organizate de Ministerul Învăţămîntului, au prezentat inspectorilor judeţeni, psihopedagogilor şcolari şi altor cadre de specialitate principiile teoretice şi de aplicare practică ce stau la baza muncii de orientare în şcoală. Din expunerile făcute cu acest prilej şi din discuţiile purtate de cursanţi în cadrul seminariilor s-a reliefat necesitatea asigurării conducerii şi planificării acestei munci în fiecare unitate şcolară şi în mod deosebit în fiecare liceu. Deşi s-au exprimat păreri diferite, izvorîte din practici şi experienţe diferite, concluziile au conturat cîteva idei general acceptate. Aş vrea să arăt, pe baza lor, cîteva aspecte concrete din experienţa proprie.

După cum se ştie, cei care conduc şi răspund de bunul mers al acţiunii de orientare în şcoală sînt directorii, căci ei dirijează ansamblul muncii instructiv-educative într-o şcoală. Planul general al şcolii înglobează preocupările întregului colectiv didactic îndreptate spre ridicarea nivelului de pregătire a elevilor şi spre formarea personalităţii acestora.

Este oare necesar să existe un plan aparte al acţiunilor pentru orientarea şcolară şi profesională? Pentru a răspunde la această întrebare, trebuie să pornim de la faptul că orientarea şcolara şi profesională este o acţiune de lungă durată, complexă, îndreptată spre un scop final. Atingerea acestui ţel presupune o activitate dirijată, coordonată şi continuă, totul fiind gradat şi eşalonat pe etape. **Părerea noastră este, aşadar, că trebuie făcută o planificare, că acţiunile întreprinse de factorii educativi trebuie cuprinse într-un sistem, într-un plan.**

În stadiul actual — de fructuoase căutări, de experimentări în mare parte rodnice — în care se află la noi munca de orientare şcolară şi profesională nu cred că se poate vorbi încă de indicaţii de amănunt valabile pentru toate şcolile din ţară. (De altfel, nici şcolile nu au toate aceleaşi condiţii de organizare, nu există încă suficiente cadre de specialişti etc.). Nu ne propunem deci să prezentăm modele. **Părerea noastră este că, indiferent dacă aceste acţiuni sînt cuprinse în planul general al şcolii, sau înscrise într-un plan de orientare şcolară şi profesională anexat planului general, reuşita va depinde în primul rînd de modul cum se vor mobiliza toţi factorii educativi pentru atingerea scopului propus în plan.** Modul cum se va asigura conlucrarea conducerii şcolii cu psihologul şcolar sau profesorul de specialitate, cu diriginţii, cu medicul şcolii, cu profesorii de diferite specialităţi, cu părinţii, cu întreprinderile şi instituţiile de învăţămînt, precum şi influenţa coordonată asupra elevilor sînt hotărîtoare pentru succesul muncii.

În cazul liceului nostru, direcţiunea şcolii conduce şi planifică munca de orientare în strînsă colaborare cu psihologul şcolar. Obiectivele de bază desprinse din planul general de muncă sînt concretizate prin măsuri elaborate în planul anexă. S-a asigurat şi un cabinet de orientare şcolară şi profesională.

În planificarea şi în conducerea orientării şcolare şi profesionale noi am pus un accent deosebit pe acţiunile ce urmează a fi întreprinse pentru cunoaşterea elevilor. Un rol important în acest sens a revenit diriginţilor pe linia observării continue a elevilor în şcoală şi în afara ei. S-au planificat şi s-au organizat interasistenţe, iar psihologul şcolar asistă la ore de dirigenţie cu scopul cunoaşterii modului de manifestare a elevilor la clasă. Activitatea în cercurile pe specialităţi se desfăşoară pe baza unui plan menit să trezească interesul elevilor pentru anumite profesii. Procesul cunoaşterii elevilor şi orientării lor s-a bazat la noi în şcoală şi pe consultaţii date de diriginţi şi psihologul şcolar la solicitarea celor interesaţi ori la intervenţia şcolii, atunci cînd s-a găsit necesar. Vizita la domiciliu a constituit şi constituie un mijloc de verificare a preocupărilor copilului în familie şi de cunoaştere a condiţiilor în care îşi desfăşoară activitatea. Psihologul şcolar, împreună cu diriginţii şi cadrele de diferite specialităţi şi-a propus să studieze diferitele lucrări curente sau lucrări de creaţie ale elevilor, care contribuie la stabilirea dominantei caracteristice a fiecărei personalităţi. În sprijinul cunoaşterii şi orientării noi am utilizat şi chestionare psihologice şi sociologice, atît pentru elevi cît şi pentru părinţi. În cadrul liceului nostru se întreprind totodată controale medicale riguroase ale elevilor, pentru stabilirea contraindicaţiilor.

În comisiile metodice ale diriginţilor, în consiliile profesorale, în lectoratele cu părinţii se dezbat subiecte strîns legate de cunoaşterea elevilor. Orientarea elevilor este urmărită şi cu prilejul unor excursii, vizite şi întîlniri.

În ceea ce priveşte procurarea materialului documentar de specialitate, în şcoala noastră s-a iniţiat organizarea unei biblioteci a cabinetului de orientare şcolară şi profesională şi s-a întocmit o listă bibliografică cu materialul care poate fi găsit în şcoală şi în localitate.

Am enumerat aici o parte din acţiunile diverse cuprinse în planul şcolii noastre. Important de subliniat îmi pare faptul că aceste acţiuni diverse sînt coordonate în aşa fel ca să nu se suprapună şi să aibă un conţinut bogat. Toată munca este orientată, în principal, către influenţarea opţiunii elevului, căruia îi aparţine, în fapt, ultimul cuvînt. Noi urmărim să facem în aşa fel ca acest ultim cuvînt să fie în deplină coordonanţă cu posibilităţile fiecărui elev şi cu necesităţile social-economice ale patriei noastre.

TITUS ŞUTEU
psiholog şcolar la Liceul nr. 15
Cluj

PRECIZĂRI

privind recapitularea materiei în trimestrul III la clasa a XII-a şi desfăşurarea examenului de bacalaureat în anul şcolar 1968-1969

În legătură cu modul de încheiere a studiilor în liceu, prin examenul de bacalaureat, Directivele C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învăţămîntului prevăd ca trimestrul al III-lea, la clasa a XII-a, să fie consacrat recapitulării şi sintezei materiei studiate în liceu.

În acest scop, recapitularea şi sinteza cunoştinţelor se vor efectua după cum urmează:

La obiectele pentru care la examenul de bacalaureat se cere materia studiată în clasele IX-XII — Literatura română, Literatura maternă, Matematica, Fizica, Chimia, Limba latină, limbile moderne — recapitularea şi sinteza se vor desfăşura, atît la cursurile de zi, cît şi la învăţămîntul seral, în perioada 7 aprilie — 24 mai 1969.

La obiectele a căror materie de bacalaureat se studiază numai în clasa a XII-a — Istoria României, Biologia, Filozofia şi Socialismul ştiinţific — se va continua predarea pînă la data de 30 aprilie, urmînd ca recapitularea şi sinteza să se facă de la 3 la 24 mai.

La celelalte obiecte de învăţămînt, care nu sînt prevăzute pentru examenul de bacalaureat, activitatea de predare şi recapitulare finală a materiei se va încheia la 30 aprilie. Ca urmare, perioada 3—24 mai va fi consacrată exclusiv recapitulării materiei la obiectele prevăzute pentru examenul de bacalaureat.

Examenul de bacalaureat se va susţine la următoarele obiecte de învăţămînt:

SECŢIA REALĂ

1. **Literatura română (scris şi oral).**
2. **Matematica (scris şi oral).**
3. **Fizica, Chimia sau Biologia, la alegere (oral).**

SECŢIA UMANISTĂ

1. **Literatura română (scris şi oral)**
2. **Limba modernă (una din limbile studiate începînd din clasa a V-a sau a VI-a ale şcolii generale) sau Limba latină (scris şi oral).**
3. **Istoria României, Filozofia şi Socialismul ştiinţific sau Biologia, la alegere (oral).**

Candidaţii proveniţi de la secţiile şi liceele cu predarea în limbile naţionalităţilor conlocuitoare vor susţine examen şi la literatura maternă (scris şi oral).

Examenul de bacalaureat (sesiunea de vară) se va desfăşura în perioada 26 mai—14 iunie, după cum urmează:

Între 26 şi 31 mai se vor susţine probele de specialitate la liceele de artă. În această perioadă, absolvenţii celorlalte licee de cultură generală vor efectua studiu individual. La cererea elevilor, liceele vor organiza ore de consultaţii.

Probele scrise se vor desfăşura în felul următor:
1 iunie — la Literatura română;
3 iunie — la Matematică (secţia reală) şi la limba modernă sau Limba latină (secţia umanistă);
5 iunie — la literatura maternă pentru absolvenţii liceelor cu predarea în limbile naţionalităţilor conlocuitoare.

Între probele scrise şi cele orale se va lăsa o zi liberă.

Programul de desfăşurare a probelor orale se stabileşte de comisia de examinare, asigurîndu-se pentru fiecare candidat, între probele orale, cîte 2—3 zile libere.

Examenul va fi susţinut în faţa unei comisii prezidate de un profesor sau conferenţiar universitar, ajutat de un vicepreşedinte numit din rîndul cadrelor didactice de la un alt liceu decît cel din care provin candidaţii. Membrii comisiilor vor fi numiţi, de regulă, din rîndul profesorilor de la liceul de unde provin candidaţii.

Comisiile de examinare vor fi constituite pe licee, în funcţie de numărul candidaţilor proveniţi de la cursurile de zi, serale şi de la secţiile fără frecvenţă, asigurîndu-se efective între 50 şi 150 de candidaţi pentru fiecare comisie. În cazul cînd la un liceu sînt mai puţin de 50 de absolvenţi, aceştia vor fi repartizaţi la cel mai apropiat liceu la care funcţionează comisie de examinare.

Sesiunea de toamnă a examenului de bacalaureat va avea loc în perioada 18—30 august, probele scrise urmînd a fi programate în zilele de 18, 20 şi 22 august.

În „Gazeta învăţămîntului" vor fi publicate, în numerele viitoare îndrumări în legătură cu parcurgerea şi recapitularea materiei, pe obiecte de învăţămînt.

---

seco ven te

Expoziţia cu tema „Educaţia, învăţămîntul şi progresul social-ştiinţific"

Sub egida Institutului de ştiinţe pedagogice s-a deschis recent, în localul Bibliotecii centrale pedagogice, expoziţia „Educaţia, învăţămîntul şi progresul social-ştiinţific", organizată de bibliotecă cu sprijinul Muzeului pedagogic.

Expoziţia prezintă o amplă imagine a condiţiilor de informare şi documentare de specialitate asupra celor mai actuale probleme ale învăţămîntului, pedagogiei, sociologiei pedagogice, psihopedagogiei etc. de care dispun în prezent cercetătorii în domeniul ştiinţei educaţiei şi cadrele didactice. Caracterul sistematic al expunerii lucrărilor permite celor interesaţi să dobîndească indicaţii bibliografice pentru cunoaşterea nivelului atins de investigaţia într-un anume domeniu al pedagogiei sau învăţămîntului.

Harta de mari proporţii care îl întîmpină pe vizitator încă de la intrarea în expoziţie indică centrele cele mai importante de pe glob cu care s-au stabilit contacte pe bază de reciprocitate în circulaţia de cărţi şi reviste. Aflăm astfel că Biblioteca centrală pedagogică întreţine asemenea relaţii cu 82 de instituţii similare din 39 ţări. Sînt organizate de asemenea în expoziţie standuri dedicate problemelor de pedagogie generală, educaţie, didactică-metodică, psihologie pedagogică, defectologie şi organizarea învăţămîntului. Se remarcă, aici, numeroase lucrări consacrate cercetării pedagogice, pedagogiei comparate, istoriei pedagogiei şi metodelor moderne de predare.

De o reală valoare pentru cunoasterea problemelor orientării şcolare şi profesionale sînt o serie de lucrări editate la noi, ca şi în U.R.S.S., R. S. Cehoslovacă, R. P. Polonă, Franţa, S.U.A Anglia. Acestea cuprind, pe lîngă relatarea unei bogate experienţe, consideraţii asupra principiilor psihopedagogice ale activităţii de orientare a elevilor.

Un interes deosebit îl suscită sectorul dedicat lucrărilor din domeniul modernizării învăţămîntului, îndeosebi noile lucrări despre maşinile de învăţat, laboratoarele audiovizuale, pedagogia cibernetică, tehnologia şcolară.

Unul dintre standurile expoziţiei, consacrat discului didactic, cuprinde înregistrări de texte literare, dramatice, opere de iniţiere muzicală şi în istoria muzicii etc.

O sală a expoziţiei este rezervată expunerii lucrărilor privind educaţia preşcolarilor, precum şi a manualelor şcolare din toate colţuri ale lumii. Atrag în mod deosebit atenţia dicţionarele şi enciclopediile şcolare, precum şi numeroase reviste de specialitate cuprinzînd un material informativ extrem de bogat şi de variat.

Standul publicaţiilor pedagogice ale UNESCO prezintă un material deosebit de interesant, constituind un preţios izvor de documentare atît pentru cercetările de pedagogie comparată, cît şi pentru cunoaşterea politicii şcolare pe plan mondial.

În ansamblul concepţiei şi realizării ei, expoziţia de la Biblioteca centrală pedagogică reprezintă un interesant izvor de informare şi documentare asupra celor mai moderne elemente din cercetarea şi practica pedagogică.

Prof. Victoria POPOVICI

O întîlnire cu publicul a profesorilor de desen

Cenaclul de artă plastică „Ion Andreescu" al profesorilor de desen din Bucureşti şi-a reluat activitatea în noul an şcolar cu o expoziţie cuprinzînd lucrările profesorilor Manani Comănescu-Iancu şi Vasile Gheorghe Bud, deschisă în sala din b-dul Gh. Gheorghiu Dej a Clubului sindicatelor din învăţămînt, sală care a găzduit în ultimii zece ani numeroase alte manifestări de acest gen.

După părerea vizitatorilor care au urmărit îndeaproape evoluţia artiştilor plastici din învăţămînt, primul pas pe care-l face cenaclul în cel de al doilea deceniu al existenţei sale se dovedeşte de bun augur. Caietele de impresii sînt darnice în aprecieri elogioase la adresa expozanţilor.

Înscriindu-se în maniera clasică de abordare a lumii înconjurătoare, frecvenţă la marea majoritate a membrilor cenaclului şi promovată cu perseverenţă de-a lungul anilor, cei doi expozanţi ni se dezvăluie ca sensibili căutători de frumos, artişti îndrăgostiţi de chipul minunat al ţării Rod al unor drumeţii pe meleagurile patriei, peisajele în ulei domină expoziţia. Penelul profesoarei Manani Comănescu-Iancu a aşternut pe pînză sau carton culorile pădurii de la Solca sau de la Pustnicu, ale Mînăstirii Arborea sau ale Mangaliei, ale Văii Teleajenului sau Văii Blahniţei. Vasile Gh. Bud a poposit şi el în multe locuri înfăţişînd vizitatorului peisaje din Maramureş, Bîrlad, Sibiu, Brăila, Timişoara, Iveşti, Sîngeorgiul Năsăudului etc.

M. I.

Propagandă pedagogică în rîndurile părinţilor

Inspectoratul şcolar al municipiului Bacău a iniţiat încă din anul trecut, în colaborare cu Universitatea populară de pe lîngă Comitetul municipal pentru cultură şi artă, o acţiune eficientă de propagandă pedagogică în rîndurile părinţilor. Au fost ţinute astfel o serie de conferinţe care i-au lămurit pe părinţi asupra unor probleme privind educarea copiilor.

În acest an şcolar, extinzîndu-se acţiunea începută, se vor organiza, pe lîngă conferinţe, şi discuţii la masa rotundă, simpozioane, proiecţii de filme, expoziţii etc. Tematica lor a fost alcătuită în urma studierii problemelor pe care le ridică educarea în familie a şcolarilor de toate vîrstele, precum şi a consultării unui mare număr de părinţi, învăţători, profesori şi diriginţi. Printre problemele care vor fi dezbătute se numără „Responsabilitatea socială a familiei", „Familia — comunitate de muncă şi cultură", „Climatul moral al străzii" etc.

Prof. GRIGORE FARŢADI

Iniţiere în arta plastică

De cîţiva ani, Muzeul de artă al Republicii Socialiste România acordă şcolilor din Capitală un sprijin competent şi valoros în munca pe care acestea o desfăşoară pentru educarea estetică a elevilor. În cadrul vizitelor organizate pe care le fac elevii la muzeu, pictori, sculptori şi critici de artă îi iniţiază în înţelegerea artei plastice, a semnificaţiilor şi a frumuseţilor ei.

Experimentate cu succes în anul trecut, ciclurile de prelegeri pe teme de istoria artei, organizate de muzeu special pentru elevi, vor continua şi în acest an şcolar. Ele se vor adresa acum în special elevilor din clasa a X-a a liceelor de cultură generală, în programa cărora sînt prevăzute ore de istoria artei. Vor fi ţinute astfel cinci prelegeri de artă românească şi şapte prelegeri de artă universală, însoţite de proiecţii şi de vizite la muzeu.

Iniţiativa muzeului a fost primită cu deosebit interes în şcolile Capitalei. Pînă acum, peste 1000 de elevi şi-au exprimat dorinţa de a participa la acest ciclu de prelegeri.

M. R.

La 80 de ani...

La o vîrstă venerabilă, învăţătorul Teodor Iacobescu îşi păstrează aceeaşi vigoare sufletească de care a fost animată ani la rînd prodigioasa sa activitate pusă în slujba şcolii, acelaşi patos care îi călăuzeşte pe dascăli, aceeaşi dăruire totală pentru nobila lor misiune.

Duminică 13 octombrie 1968, la data cînd bătrînul dascăl a împlinit frumoasa vîrstă de 80 de ani, am bătut la uşa casei sale înconjurată de castanii desfrunziţi de vînturile toamnei. În camera lui de lucru, printre cărţi şi tablouri, printre documente şi manuscrise, dar mai cu seamă printre amintiri, am petrecut cîteva ceasuri.

În anii începutului acestui secol tumultuos îşi începea cariera didactică şi Teodor Iacobescu, proaspăt absolvent al şcolii normale din Galaţi. Din primii ani şi pînă la vîrsta pensionării avea să trăiască din plin freamătul luptei pentru propăşirea şcolii româneşti, pentru drepturile învăţătoreşti, pentru culturalizarea maselor. Mulţi ani a desfăşurat o bogată activitate în cadrul Asociaţiei generale a învăţătorilor din România, al cărei preşedinte a şi fost între anii 1938—1944. Numele său este legat de revistele „Cultura poporului" (1934—1939) şi „Scoala şi viaţa" (1930—1944), de Federaţia cooperativelor de librărie şi tipografie (1940), de cooperativa „Scoala poporului (1942), de înfiinţarea policlinicii corpului didactic şi de alte acţiuni în sprijinul învăţătorimii. Pe multe dintre manualele pentru cursul primar şi suprapimar, alături de numele lui Cezar Petrescu putea fi întîlnit şi cel al lui Teodor Iacobescu. În prezent, o parte din documentele colecţionate sau păstrate de învăţătorul octogenar au fost dăruite Muzeului pedagogic, sau date spre studiu cercetătorilor care se ocupă de istoria învăţămîntului, de acţiunile de luptă ale cadrelor didactice.

O discuţie cu venerabila noastră gazdă nu poate să nu se oprească şi la prezent. L-am găsit la curent cu toate noutăţile în domeniul reorganizării şcolii româneşti, cu evoluţia cercetării pedagogice contemporane. Ca şi altă dată în cuvintele octogenarei noastre gazde am găsit sfaturi bune, îndrumări pentru cei tineri. I-am mulţumit pentru ele şi i-am urat ani mulţi şi fericiţi.

Al. I. VLADIMIR

seco ven te

OPINII

• OPINII • OPINII • OPINII • OPINII •

DECALAJUL DINTRE CHIMIA MODERNĂ ȘI STUDIUL CHIMIEI ÎN ȘCOALĂ SE CERE SĂ FIE ÎNLĂTURAT

Se știe că, în prezent, științele chimice au ajuns la un astfel de grad de diversificare și specializare, la astfel de progrese, încît între cunoștințele cu care este înarmat absolventul de facultate, devenit profesor, și cunoștințele cu care se operează în domeniul cercetării științifice s-a creat un mare decalaj. Evident, prin natura lucrurilor, cele două niveluri nu pot fi puse pe același plan. În același timp însă ni se pare absolut necesar ca profesorii de chimie să cunoască măcar direcțiile moderne ale dezvoltării specialității pe care o predau. Am cerut de aceea tovarășului MIRCEA BORDA, cercetător la Centrul de chimie fizică al Academiei Republicii Socialiste România, ca vorbindu-ne de pe poziția sa de cercetător, să ne arate prin ce mijloace socotește că ar putea fi pregătiți mai bine absolvenții facultăților de chimie pentru a-i apropia de căile moderne ale acestui domeniu și care ar fi locul liceului în acest proces de pregătire.

— Pentru a vă răspunde la această întrebare — ne-a spus tov. **Mircea Borda** — ar trebui să aruncăm mai întîi o privire asupra evoluției chimiei. Dacă pînă acum cîteva decenii chimia era o știință care se mulțumea de cele mai multe ori să facă experimente, pornind de la observații empirice, în care hazardul avea o parte însemnată de contribuție, fără ca aceste realizări să poată fi fundamentate și interpretate riguros științific, astăzi lucrurile stau cu totul altfel. În chimia contemporană, punctul de plecare îl constituie nu observația empirică, ci legile fundamentale, teoria fenomenelor chimice, pe care experiențele au rolul de a le verifica și de a le îmbogăți. Chimia a căpătat astăzi o bază științifică, în care matematica și fizica au o pondere din ce în ce mai însemnată. Eliberîndu-se de empirism, chimia caută cauzele și explicațiile fenomenelor fizice, relațiile dintre ele și, pe această bază, construiește edificiul premiselor pentru viitoarele cercetări.

Această schimbare esențială petrecută în însuși domeniul științelor chimice ar trebui să se reflecte și în modul în care este înțeleasă predarea și studierea chimiei în învățămîntul contemporan. Consider necesar, de aceea, ca în predare să se acorde mai multă atenție legilor, cauzalității, relațiilor dintre fenomene. Legile generale sînt instrumente cu care se poate opera în sfera tuturor fenomenelor chimice, instrumente indispensabile de orientare în stadiul actual al dezvoltării chimiei, cînd acumularea de cunoștințe noi, de descoperiri noi se efectuează cu o atît de mare rapiditate.

— Dar — am replicat noi — după cum se vede din programele și manualele școlare recent editate, studiul chimiei este în ultima vreme orientat din ce în ce mai mult tocmai în direcția la care v-ați referit.

— Este adevărat. Această orientare se face vizibilă de la un an la altul. Aș putea spune că în anul acesta ea a înregistrat chiar un adevărat salt. După părerea mea ea rămîne însă, cu toate acestea, încă insuficientă față de evoluția generală a cercetării științifice. Ponderea chimiei descriptive și a aspectului istoric narativ în predarea acestui obiect în liceu este încă mult prea mare față de ponderea cunoștințelor fundamentale de chimie. O îndelungată tradiție — devenită astăzi nefericită — care provine, cum arătam mai sus, din însăși calea de dezvoltare urmată de această știință face ca ea să apară încă elevilor ca un fel de înșiruire de formule și de reacții, fără justificare științifică. Se face încă un loc prea mare laturii descriptive, prezentării de date pe care elevii trebuie să le rețină prin memorare, fără explicații logice privitoare la mecanismul intim al fenomenelor. Ca orice lucruri care se memorizează astfel, aceste date sînt sortite uitării.

De aci decurg și alte dezavantaje. Fiind un efort gratuit, asimilarea acestor cunoștințe îi îndepărtează pe elevi de studiul aprofundat al disciplinei respective. Ceva mai mult, îi îndepărtează în primul rînd tocmai pe cei care ar trebui să se apropie de ea. Devenind din ce în ce mai mult o știință care operează cu noțiunile fizicii și matematicii, cu raționamente științifice, chimia trebuie să se adreseze elevilor cu aptitudini pentru științele exacte. Concepută ca o disciplină descriptivă, ea îi atrage însă pe elevii lipsiți de aceste aptitudini. Se ivește astfel situația paradoxală că în facultate studenții întîmpină mari dificultăți tocmai la noțiunile care reprezintă însăși osatura chimiei contemporane, nucleul ei fundamental de cunoștințe. Aceasta se întîmplă fiindcă, prin modul cum a fost predată în liceu, chimia nu i-a atras pe cei ale căror aptitudini intelectuale corespund cel mai bine exigențelor chimiei moderne ci pe cei înclinați spre științele biologice, care și-au închipuit că disciplina noastră solicită aptitudini similare celor pretinse de aceste științe.

— Cum ar putea fi soluționată această problemă?

— Dezvoltînd mai mult în programe și manuale, în predare, partea referitoare la principalele legi ale chimiei, adică ceea ce se cuprinde sub numele de „chimie fizică", acordînd unor cunoștințe ca cele privitoare la structura materiei, la legătura chimică, la termodinamică, la cinetica chimică, la electrochimie etc. cea mai mare atenție. Consider că ar trebui să se atribuie o pondere mult mai mare acestor cunoștințe în defavoarea cunoștințelor descriptive, istorice, care se cer memorate și care nu au pentru elevi valoarea unei demonstrații științifice. Cred că partea descriptivă, atît din chimia anorganică cît și din chimia organică, ar trebui să fie predată sintetic, într-o formă rezumativă, renunțîndu-se la particularizări. Chimia neorganică, de exemplu, ar trebui să trateze într-un număr mult mai restrîns de ore fiecare grupă din sistemul periodic al elementelor, referindu-se numai la proprietățile lor generale, la felul cum acestea variază în cadrul grupei respective, legîndu-le de legile fundamentale ale chimiei, care explică aceste proprietăți și variația lor. Sînt de părere că ar trebui să se renunțe la actualul sistem de prezentare a cunoștințelor privind starea naturală, modurile de preparare, proprietățile fizice și chimice etc. ale unui element oarecare. Acestei înșiruiri, destinată în genere uitării, ar fi de preferat să i se substituie o ilustrare practică, prin experiențe de laborator dintre cele mai reprezentative, cu titlul de exemplificări, sacrificînd din cantitatea de cunoștințe particulare în favoarea înțelegerii și memorării celor cu importanță și valoare de generalitate.

În același sens consider că ar trebui repartizat conținutul predării chimiei organice, punîndu-se accentul pe partea generală, teoretică, legată de structura combinațiilor organice și subliniindu-se modul de preparare și proprietățile claselor de substanțe, caracterizate prin ce au comun, general și efectuînd demonstrații experimentale în laborator pentru a le pune în evidență pe cele mai caracteristice dintre ele.

În concluzie, deci, mi se pare necesar să se renunțe la latura descriptivă care a îmbogățit programele de învățămînt într-o vreme cînd nu existau încă acele cunoștințe ce constituie cheia înțelegerii întregii chimii. Astăzi, aceste cunoștințe-cheie există. Formînd obiectul chimiei fizice, ele s-au impus ca indispensabile chimiei în general și au devenit, ca atare, indispensabile și în învățămîntul liceal, treaptă imediat anterioară celei de specializare din universitate. Odată înțeleasă necesitatea și importanța acestor cunoștințe-cheie, ele vor imprima o nouă turnură studierii chimiei, determinînd un important salt calitativ în pregătirea oamenilor de specialitate. Cu ajutorul lor trebuie îndepărtat balastul de cunoștințe neesențiale care s-au acumulat și se păstrează prin tradiție în programele de învățămînt.

— În ce măsură modificările pe care le preconizați ar aduce mai aproape studiul școlar al chimiei de cerințele chimiei moderne?

— Am să vă răspund începînd prin a mă referi la o treaptă intermediară, la problema studiului chimiei în universitate. Cunoștințele de chimie care se studiază astăzi în universitate mi se par insuficient adaptate la ceea ce pretinde dezvoltarea modernă a științelor chimice. În condițiile actuale, însă, studenților nu li se poate oferi mai mult fără a risca suprasolicitarea, dat fiind nivelul de la care pornesc ei în anul I, respectiv cunoștințele cu care vin din liceu. Aici este un cerc vicios. Studenții devin profesori și pregătesc viitoarele generații de studenți, de candidați ai examenelor de admitere în facultate. Pentru a putea să micșorăm distanța dintre cunoștințele pe care le au studenții la ieșirea din facultate și cele cu circulație în chimia modernă, trebuie să mărim sfera de cunoștințe a absolvenților de liceu. Nu este vorba de o lărgire pe orizontală, adică de o sporire a cantității de cunoștințe, ci de aprofundare pe verticală, adică de schimbarea raportului asupra căruia am insistat aici, dintre ponderea chimiei descriptive și a celei care privește legile fundamentale. Astfel cunoștințele predate în anul I de facultate în numeroase ore de curs, seminar, laborator, care odinioară formau obiectul cursului de chimie generală, ar putea să fie trecute în sarcina liceului. Bineînțeles, nu menținîndu-se condițiile de studiu din universitate, același număr de ore și același volum de cunoștințe. S-ar putea urmări doar ca, în cadrul posibilităților oferite de planul de învățămînt al liceului, elevii să dobîndească, păstrîndu-se numărul actual de ore afectate chimiei, cunoștințe esențiale, eliminîndu-se cunoștințele neesențiale, (neesențiale pentru că sînt sortite uitării și pentru că nu folosesc decît specialistului în domeniul respectiv, care de altfel are nevoie de ele la un nivel mult mai înalt decît cel la care pot fi însușite în liceu). S-ar depăși astfel pragul unei dificultăți în care apare în modul cel mai flagrant decalajul dintre studiul chimiei pe diferitele lui trepte și nivelul actual al dezvoltării chimiei. Este vorba de pragul pe care trebuie să-l treacă absolvenții de facultate cînd își încep munca de chimiști în industrie, în cercetarea științifică etc. Punerea de acord a acestor trei nivele de pregătire — caracteristice liceului, universității și specialiștilor — mi se pare, de aceea, o necesitate vitală.

Interviu realizat de
OCT. BUZESCU

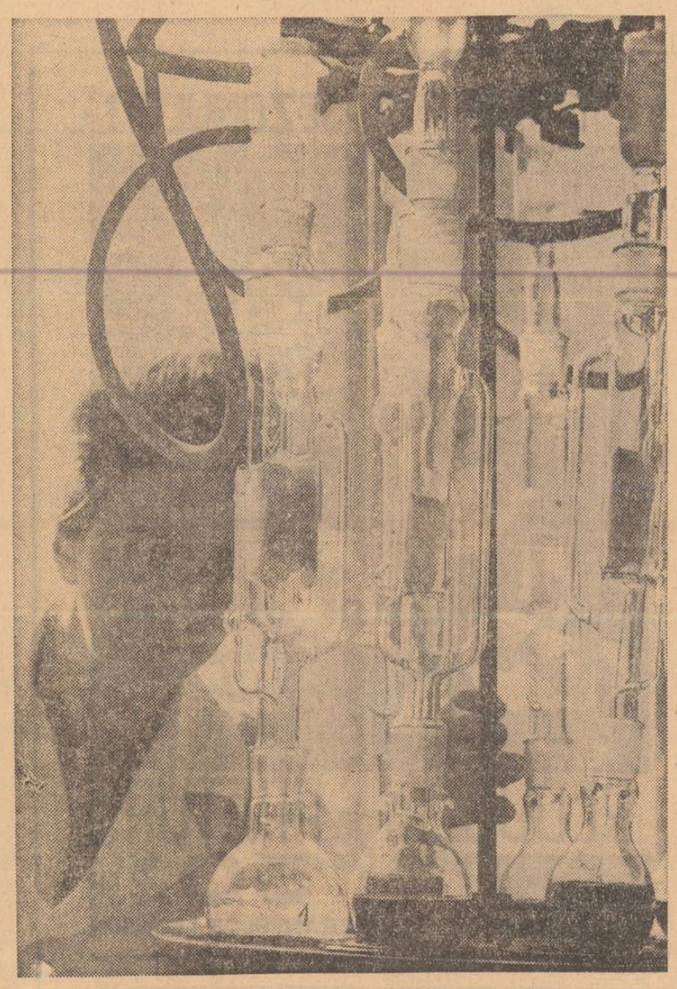

Cercetări de chimie într-un laborator al Academiei Republicii Socialiste România

Este oare indicată asistența în orice condiții la orele de dirigenție?

Valorificarea deplină a posibilităților pe care le oferă educatorului ora de dirigenție depinde, într-o măsură, de depășirea schemelor și șabloanelor, de renunțarea la încărcătura excesivă cu material documentar care uneori o transformă în cea mai greoaie oră de curs.

Discuțiile sincere, schimbul de opinii între membrii unui colectiv de elevi, pe de o parte, și diriginte, ca om matur cu experiență pe de altă parte, sînt întotdeauna mult mai utile, mai eficiente. Dar se știe, astfel de discuții nu se pot organiza în orice condiții. Nu oricînd și oricum dirigintele poate vorbi cu elevii săi despre problemele care frămîntă colectivul clasei, nu oricînd și oricum elevii își pot deschide sufletul în fața dirigintelui spre a-i cere părerea, sfatul și, în sfîrșit, nu în orice cadru se poate crea atmosfera de apropiere și înțelegere care trebuie să existe între diriginte și elevii săi. Aș îndrăzni să susțin, de aceea, (cu toată împotrivirea unor organe de control care, de cum vin în școală, se interesează la cîte ore de dirigenție a asistat directorul), ca aceste ore să fie mai rar „deschise" pentru asistență. Numai atunci cînd tema orei o cere, poate veni un invitat specialist într-un domeniu — medic, jurist etc. spre a elucida cu competență problemele ce se dezbat.

În prezent se organizează ore de dirigenție care au uneori o asistență de 5—6 persoane. Ca să lasă bine, dirigintele nu numai că se pregătește „ca la lecție", dar pregătește și clasa din vreme pentru ca totul să meargă ca pe roate. S-a întîmplat chiar ca elevii să învețe pe dinafară niște răspunsuri potrivite cu temele puse în discuție (teme care nu erau cele dorite de ei). Firește clasa și dirigintele sînt înhibați, crispați în fața unei atît de numeroase asistențe, iar ora se ratează din punct de vedere educativ. De aceea cred că participarea la ora de dirigenție nu trebuie admisă cu prea mare ușurință. O persoană străină, mai ales dacă vine în control, închistează atmosfera și, în locul discuțiilor firești, se ajunge la teoretizări și abstractizări după „canoane" metodice.

Prof. GH. MOVILĂ
Comănești, jud. Bacău

SĂRBĂTORI ALE ȘCOLII

La Odorheiul Secuiesc

Într-o atmosferă festivă, trăind momente de înaltă emoție culturală, străvechiul oraș Odorheiul Secuiesc a sărbătorit duminica trecută împlinirea a 375 de ani de la înființarea liceului din localitate. S-au adunat foști și actuali profesori ai școlii, absolvenți din diferite generații veniți din toate colțurile țării — oameni cărora străvechea „schola" le-a făurit bazele pregătirii științifice și culturale, care aici au învățat să iubească patria și poporul, să prețuiască munca și sîrguința, cinstea și omenia — elevii de azi ai liceului, părinți și numeroși invitați din diferite localități.

La această luminoasă manifestare sărbătorească au luat parte tovarășii **Ianoș Fazekaș**, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, **Traian Pop**, adjunct al ministrului învățămîntului, **Furo Iuliu**, membru al C.C. al U.T.C., reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat.

În aplauzele puternice ale asistenței, tovarășul Ianoș Fazekaș a dat citire mesajului adresat de tovarășul Nicolae Ceaușescu profesorilor, elevilor, organizației de partid și organizațiilor de tineret de la Liceul „Dr. Petru Groza" din Odorheiul Secuiesc. Apoi, în cuvinte calde, după ce a evocat unele momente din istoria școlii, vorbitorul a scos în evidență principiile fundamentale ale politicii partidului nostru consacrate înfloririi economice și culturale a patriei, stăruința neabătută pusă în slujba ridicării materiale și spirituale a tuturor fiilor țării, fără deosebire de naționalitate, pentru perfecționarea continuă a învățămîntului din țara noastră. Conf. univ. Pop Traian a adresat cadrelor didactice și elevilor un călduros salut din partea Ministerului Învățămîntului. Școala sărbătorită a fost salutată de reprezentanții organelor locale de partid și de stat, a primit mesaje de salut din partea liceelor „Gh. Lazăr" din Sibiu, „Mihai Eminescu' din Iași și a liceului din Miercurea Ciuc. Organizației de tineret i-a fost înmînată „Diploma de onoare" a C.C. al U.T.C. Drumul de 375 de ani parcurs de liceu a fost înfățișat amplu în cuvîntările rostite în limba maghiară de **Varro Gizella**, directoarea liceului, iar în limba română de **Florica Luță**, directoarea adjunctă a liceului.

Amintiri și omagii, gînduri de recunoștință și angajamente au răsunat în cuvintele rostite de foștii și actualii profesori și elevi ai școlii. Gîndurile lor s-au îndreptat deopotrivă către partid și guvern pentru grija ce o manifestă față de acest liceu cu vechi tradiții, față de toate școlile patriei, față de propășirea continuă a învățămîntului nostru. Exprimînd aceste calde sentimente, în telegrama adresată C.C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu personal, adoptată într-o atmosferă de puternic entuziasm, se spune printre altele: **„Sîntem pătrunși de înalta răspundere ce ne-a fost încredințată de a pregăti și educa tinerele generații, de a le îndruma și ajuta să-și însușească în mod creator știința, de a sădi în mintea și inimile copiilor noștri dragostea fierbinte pentru patria noastră comună, pentru conducătorul ei înțelept — Partidul Comunist Român. Profund mișcați de înalta apreciere pe care o dați muncii și rezultatelor obținute de colectivul școlii noastre, de prețioasele îndrumări primite și cu acest prilej, prin mesajul ce ne-ați adresat, vă mulțumim din inimă în numele corpului didactic, al elevilor, al întregii populații din Odorheiul Secuiesc și vă asigurăm de deplina noastră adeziune la politica clarvăzătoare marxist-leninistă pe care partidul și statul nostru o promovează cu consecvență spre binele și fericirea poporului nostru, a socialismului și păcii în lume.**

Manifestările consacrate aniversării prestigiosului lăcaș de cultură din Odorheiul Secuiesc s-au desfășurat timp de patru zile. Sesiunea științifică a cadrelor didactice din liceu, o expoziție, două seri de programe cultural-artistice au înfățișat roadele obținute și au exprimat sentimentele de dragoste fierbinte față de patrie, față de partid și de popor, pentru a căror slujire se pregătesc, sub îndrumarea competentă a dascălilor, noile promoții ale străvechii școli care poartă astăzi numele eminentului patriot și om de stat — Dr. Petru Groza.

La Beiuș

Liceul nr. 1 din orașul Beiuș — străveche așezare de pe Valea Crișului Negru — și-a cinstit duminica trecută, într-o mare și emoționantă festivitate, cei 140 de ani de existență. Sute de cadre didactice, foști sau actuali profesori ai liceului, elevi care și-au însușit de-a lungul anilor învățătura pe băncile acestei școli, sau care și-o însușesc acum, părinți, numeroși invitați s-au întîlnit spre a înnoda firul trecutului cu al prezentului și a aduce în cuvinte calde, însuflețitoare, omagiu primei școli medii în limba română din această parte a țării, școală care, de-a lungul atîtor ani, a tost un vajnic și prețios mesager al științei și culturii.

La glorioasa comemorare au fost prezenți **Victor Bolojan**, prim secretar al Comitetului județean Bihor al P.C.R., președintele consiliului județean provizoriu, ing. **Vasile Alexandrescu**, adjunct al ministrului învățămîntului, reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat.

Despre drumul străbătut în acești 140 de ani, despre dîrzenia cu care au muncit dascălii care au pus temelia liceului, cît și despre optimismul și devotamentul cu care muncesc cei de astăzi au vorbit la adunarea festivă directoarea liceului, **Letiția Ramonceanu**, și profesori actuali, foști profesori și elevi, printre care prof. dr. ing. **Ion Anton**, membru corespondent al Academiei, prof. dr. **Ion Mircea Nonu**, poetul **Alexandru Andrițoiu**, profesorul pensionar **Ștefan Musta** și alții.

La încheierea adunării festive toți participanții la sărbătoare au ținut să mulțumească printr-o telegramă Comitetului Central al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru caldul mesaj transmis și să-i asigure totodată că vor răspunde așa cum se cuvine atenției deosebite pe care partidul și statul nostru o acordă școlii, slujitorilor săi. **„Profesorii, organizația de partid și organizațiile de tineret din liceu** — se spune printre altele în telegramă — **vă asigură că vor munci neobosit să dea viață mărețelor sarcini înscrise în Directivele C.C. al P.C.R. cu privire la dezvoltarea învățămîntului, punînd întreaga lor capacitate creatoare în slujba perfecționării și modernizării învățămîntului, îmbogățirii conținutului său științific și ideologic, ridicării continue a nivelului de pregătire a tineretului școlar, cultivîndu-i cutezanța în cuget și faptă, pasiunea pentru însușirea a tot ce este mai înaintat din tezaurul științei și culturii naționale și universale, dragostea fierbinte față de partid, patrie și popor, solidaritatea cu lupta tuturor țărilor socialiste, a popoarelor lumii, pentru pace și progres".**

Deschizîndu-și larg porțile, liceul, întinerit în cinstea importantului eveniment, și-a primit apoi oaspeții cu toate onorurile. Corul liceului a intonat, în semn de omagiu, imnul dedicat acestei aniversări. Ca într-o cronică, elevii au depănat într-un reușit montaj literar-muzical, momente din viața liceului. O imagine despre trecutul și prezentul școlii a oferit oaspeților și expoziția deschisă cu prilejul sărbătoririi liceului.

După dezvelirea plăcii comemorative, pe sălile bătrînului și totuși atît de tînărului lăcaș, a răsunat din nou imnul centenarului, cu semnificația plină de recunoștință a unei mari împliniri.

„Tribuna școlii ne-a înlesnit urcușul
Și zborul îndrăznet ca de vultani,
Înnobilînd cu vise mari Beiușul
În cei o sută patruzeci de ani".

TEME DE MEDITAȚIE

DISCERNEREA FILONULUI

În gestiunea de o incalculabilă răspundere privind fructificarea deplină a celui mai prețios capital social — copiii — educatorii au primit o împuternicire suplimentară, în cadrul tradiționalei lor meniri. Ei au posibilitatea să urmărească și pe alte orbite, pînă acum sporadic explorate, evoluția copiilor de care răspund, așa încît se poate afirma că prin întrunirea celor două emisfere — activitatea didactică și extradidactică — pe teritoriul veghei lor „soarele nu apune niciodată".

De la această radicală cotitură — împletirea deplină a activității școlare cu viața organizației de pionieri — au trecut doi ani. Roadele nu s-au cules toate și un bilanț n-ar fi exact grăitor, căci în acest domeniu procentele nu pot dobîndi o semnificație contabilă. Oare faptul că pionierii fac cu atît la sută mai multe serbări, întreceri, carnavaluri, etc este lucrul cel mai important? Dar în metabolismul atît de complex al arderilor sufletești care e procentul de flacără pură? Care e, în procente, sporul de perfectibilitate (sau permeabilitate) morală obținută? Raportînd cifre oricît de mari nu prezentăm în acest domeniu totul. Așadar, spre ce anume trebuie să țintim acum, pe baza zestrei obținute?

Socotesc că, în primul rînd, spre ridicarea generală și calitativ superioară a nivelului activității unităților, detașamentelor și a fiecărui pionier în parte. Pe noi nu ne poate mulțumi raportarea de „excelențe", de acțiuni-vîrfuri, de unități sau detașamente-vîrfuri. Organizația tinde la desecarea oricărei stagnări, la optimizarea tuturor funcțiilor sale, tinde să identifice și să coloreze cu forța sevei sale orice posibilă „pată albă", pentru a onora cu deviza sa orice porțiune cît de mică din uriașa rețea pe care o îndrumează. Trebuie să ne batem pentru ca marile valori incluse în statutul organizației să fie infuzate pretutindeni, în modul cel mai concret cu putință, în așa fel încît oriunde se ivește o cravată roșie, aceasta să constituie o certitudine socială în plus, o garanție de lungă durată. Este aceasta, cred, aspirația de căpetenie a organizației noastre, incluzînd refuzul mediocrității, al formalismului, al simbolisticii vide și, concomitent, dorința ei de afirmare în contextul vieții sociale.

Pionierii noștri își iubesc cu sinceritate și înflăcărare organizația. Dovadă, de pildă, vibrația cu care — chiar în aceste zile — zeci și zeci de mii intră sub faldurile drapelelor ei. Este nevoie însă să îndrăgească la fel de înflăcărat și sincer activitățile la care ea îi cheamă, acțiunile ei. Există însă — sau, mai degrabă, supraviețuiesc — activități ce par a fi desprinse dintr-un sortiment minimal, pălit de vreme, și care oricît de interesante în principiu, duc prin repetare la saturație, la șablon. Se spune, pe bună dreptate, că în domeniul educației nu se pot da rețete. Și așa este. Există însă riscul ca, uneori, să ni le fabricăm noi înșine.

Împrospătarea și îmbogățirea activității pionierești presupune, desigur eforturi. În primul rînd de gîndire. Puterea ei incendiară nu tolerează cioturile, vechiturile, rutina uscată. Sînt cîteva întrebări primordiale pe care sîntem obligați să ni le punem înainte de a ne angaja detașamentele, copiii, într-o acțiune: îi interesează? Cît? Ce i-ar interesa mai mult? Încotro se canalizează cu adevărat pasiunea lor și care e raportul dintre aceasta și autoritatea noastră? Și, ca un corolar la întrebările precedente apare problema: ce trebuie promovat? La ce trebuie să se renunțe?

Muncind cu pionierii, educatorul se școlarizează el însuși în calitate de comandant, se califică treptat. Procesul de ridicare a măiestriei sale nu e asigurat prin definiție sau instrucțiuni. Există rețineri, prejudecăți chiar. Există experiența precară a unora, ispita căii celei mai ușoare la alții. Găsim uneori obsesia cantitativului, a normelor cifrice, attitea acțiuni pe lună, attitea pe săptămînă, ningă-plouă, nici una în plus, nici una în minus. De ce? În alte părți, pionieria e instalată într-o zi anume, în orar, ca o altă oră de dirigenție cu care, de altfel, în aceste condiții seamănă ca două picături de apă. Și pionierii stau în bănci, așteptînd clopoțelul. Este limpede că orice formă de captivitate este păgubitoare și acoperă, în ciuda oricăror aparențe de flux continuu, o tristă secătuire.

Sînt aspecte de care organizația pionierilor se scutură cu energie, promovînd pe scară națională adevăratele sale valori: inițiativa pionierească în dialectica ei atît de delicată cu cea a comandanților, atractivitatea reală și nu doar presupusă, modernitatea căutărilor și totodată fidelitatea față de vatra de jăratec a tradițiilor sale, atît de viu sugerată de hora celor două milioane de lumini ce strălucesc în lanul nădejdilor noastre.

M. SINTIMBREANU

R. P. UNGARĂ:

O instalație de televiziune cu circuit închis pentru pregătirea viitorilor profesori

În urmă cu trei ani, în R. P. Ungară s-a dat în folosință un sistem de televiziune cu circuit închis, avînd caracter exclusiv pedagogic. El a fost instalat în școala de aplicație a Universității „Eötwös Lorand" din Budapesta. În decursul acestor trei ani sistemul de televiziune cu circuit închis și-a demonstrat pe deplin utilitatea pedagogică. El a contribuit la modernizarea pregătirii practice a viitorilor profesori, dînd posibilitatea ca lecțiile efectuate în cadrul practicii pedagogice să fie vizionate fără a se tulbura activitatea claselor și înlesnind în același timp efectuarea a numeroase experimente psiho-pedagogice.

Instalația cuprinde 4 camere de televiziune, care au funcționarea diferențiată. Ea poate fi folosită pentru transmiteri vizuale sau sonore „în direct", ca și pentru fixarea acestora pe peliculă sau pe benzi de magnetofon. S-a amenajat în acest scop o sală care poate fi utilizată deopotrivă pentru transmiterea imaginilor televizate, pentru proiecția imaginilor de film ca și pentru transmisii sonore. Aici se află de asemenea la dispoziția profesorului o masă universală de care sînt fixate un magnetofon, un picup, un amplificator, un microfon, un difuzor precum și o instalație pentru gaze, curent electric și apă (necesară experientelor de chimie, fizică și biologie). În pereții și pe plafonul sălii studio sînt montate 16 camere de luat vederi.

Centrala studioului are rolul de a amplifica și a transmite semnalele video și sonore în sălile de demonstrații. În cazul transmiterii „în direct" ea face legătura între pupitrul de comandă din sălile de demonstrație și cabinele de luat vederi. Aici se fixează, la cererea profesorului, imaginile și textul necesar. Tot de aici se transmit diferitele secvențe literare, istorice, muzicale. Centrala are legătura telefonică cu toate sălile și cabinele. În sălile de demonstrație, amenajate pentru grupele de studenți care își efectuează practica pedagogică, se pot realiza observații asupra diferitelor teme. Ele au o capacitate totală de 300 de locuri. Întreaga activitate practică desfășurată de studenți poate fi urmărită din birourile de lucru ale directorului și directorului adjunct al școlii.

Avantajele instalației de televiziune cu circuit închis sînt multiple. Înainte de toate, ea asigură posibilitatea ca lecțiile practice să fie urmărite de un mare număr de persoane. Pe de altă parte, procedeul acesta elimină toți factorii care ar putea tulbura mersul normal al predării, deoarece elevii nu își dau seama că activitatea lor este urmărită. Ei sînt lipsiți astfel de emoții și, lucrînd în condiții absolut normale, își pot prezenta nestingheriți cunoștințele. În al treilea rînd, cu ajutorul imaginilor de prim plan și de perspectivă practicanții pot observa anumite fenomene și evenimente ce se petrec în timpul lecției și care în alt mod n-ar putea fi sesizate. De pildă, cu ajutorul imaginilor parțiale se pot urmări reacțiile elevilor în anumite momente, dispoziția lor momentană, lucrările lor, scrisul lor, se pot observa și actele mărunte de indisciplină a elevilor.

Apoi, cum transmisia este realizată în direct, ea produce asupra practicanților același efect ca și asistența nemijlocită la lecție.

Foarte important este faptul că îndrumătorul practicii poate da studenților indicații și în timpul orei, orientîndu-i asupra a ceea ce trebuie să observe în cadrul acesteia. Cum transmisia televizată poate fi recepționată în trei săli, există posibilitatea ca lecția să fie analizată sub conducerea a trei profesori, din diferite unghiuri de vedere.

Menționăm că lecțiile transmise de instalația de televiziune, ca și analiza lor, pot fi înregistrate pe telerecording, putînd deci să fie revăzute și ulterior. Aceasta dă posibilitatea ca și cel care a condus lecția să vadă cum s-a desfășurat aceasta.

Am putea continua enumerarea avantajelor sistemului de televiziune cu circuit închis, dar credem că și din cele spuse se poate constata că acest mijloc modern este un ajutor prețios în instruirea viitorilor profesori. La școala de aplicații în care funcționează el s-a îmbunătățit vizibil nivelul pregătirii studenților. În prezent profesorii acestei școli sînt preocupați de găsirea și experimentarea metodelor care corespund în cea mai mare măsură tehnicii școlare moderne.

FERENC PAPP
Budapesta

La școala generală din satul Kecel (R. P. Ungară) își desfășoară activitatea un cerc de pictură al elevilor, care și-a cucerit o bine meritată celebritate. Lucrările realizate de membrii săi au dobîndit numeroase premii la expozițiile internaționale de plastică ale elevilor.

RECOMANDĂRI BIBLIOGRAFICE

Continuăm publicarea recomandărilor bibliografice pentru istoria universală începută în numărul anterior al gazetei.

III. Istoria modernă și contemporană

Mureșan, C. — Imperiul britanic. Scurtă istorie, Ed. științifică, București, 1967.
Joos, L.C.D. — Scurtă istorie a Africii negre, Ed. politică, București, 1966.
Almaș, D. — Nord contra Sud. Războiul civil din Statele Unite ale Americii (1861—1862), Ed. științifică, București, 1965.
Vianu, A. — Abraham Lincoln, Ed. tineretului, București, 1966.
Marea Revoluție Socialistă din Octombrie. Schiță istorică, Ed. politică, București, 1967.
Marea Revoluție Socialistă din Octombrie și România. Culegere de studii, Ed. politică, București, 1967.
Herriot, E. — Pagini de jurnal, Ed. politică, București, 1968.
Campus, E. — Mica înțelegere, Ed. științifică, București, 1968.
Popișteanu, C. — România și Antanta Britanică, Editura politică, București, 1968.
Gilbert, M. și Gott, R. — Conciliatorii, Ed. politică, București, 1966.
Maiski, I. M. — Amintirile unui ambasador sovietic. Războiul (1939—1943), Ed. politică, București, 1967.
Hamsik, D. și Prazak, J. — Bomba pentru Heydrich, Ed. politică, București, 1966.
Colakovici, R. — Prețul libertății, Ed. politică, București, 1968.

Individualizarea învățării cu ajutorul ordinatorului

Sub conducerea profesorului Patrik Suppes, cunoscut specialist în domeniul psihologiei matematice și al instruirii programate la Universitatea Stanford, California (S.U.A.) se desfășoară de cîțiva ani un ansamblu de experimente sistematice de instruire cu ajutorul calculatoarelor, orientate în special spre învățarea cititului, aritmeticii și a limbilor străine.

Laboratorul de învățare și instruire care constituie „inima" acestei activități a fost înființat în 1964 cu o dublă destinație: experimentarea unor proiecte pedagogice și efectuarea unor cercetări de psihologie experimentală consacrate teoriei învățării.

Trei sisteme de învățare — denumite și *nivele de interacțiune elev-ordinator* — sînt experimentate:

a) În sistemul *individualizat de exercitare și practică* instruirea cu ajutorul mașinii reprezintă o parte suplimentară a unui curs obișnuit așa cum este predat de un profesor.

Introducerea conceptelor și a noilor idei se realizează de către profesor în cadrul activității de clasă obișnuite. Rolul ordinatorului este de a da elevului posibilitatea să-și revizuiască cunoștințele și să-și exercite deprinderile. De exemplu, în cazul matematicilor elementare, fiecare elev capătă zilnic un număr de exerciții care sînt prezentate automat, iar răspunsurile evaluate și notate prin intermediul programului introdus în ordinator, fără intervenția profesorului. Exercițiile sînt, bineînțeles, pregătite în raport cu programa școlară a clasei respective, dar și diferențiate după nivele de dificultate — de obicei cinci — în raport cu fiecare concept predat. Primul exercițiu prezentat zilnic se află situat la nivelul de dificultate trei și, în funcție de calitatea răspunsului dat de elev, ordinatorul solicită răspunsuri la chestiuni mai simple sau mai dificile. Pe de altă parte setul întreg de exerciții poate fi mai simplu sau mai pretențios și adaptat, astfel, capacității elevului. Toate acestea contribuie la o bună individualizare a predării.

b) În *sistemul tutorial* obiectivul constă în a se oferi elevilor nu doar o exercitare suplimentară, ci un program cvasi-complet într-un domeniu determinat: învățarea cititului, a aritmeticii, a unei limbi străine etc. În laboratorul de la Stanford învățarea programată a aritmeticii include și elemente de logică matematică, cunoștințele fiind expuse într-un grup de manuale sub denumirea *„Mulțimi și Numere"*. Programul logic este destinat a forma capacitatea elevului de a efectua inferențe logice. Rolul principal al sistemului tutorial este acela de a evalua validitatea inferențelor propuse de elevi și de a le oferi sugestii de rezolvare atunci cînd nu găsesc soluția. Programul este astfel alcătuit încît, pe cît posibil, să se evite erorile inițiale ale elevului (printr-o suficientă informare prealabilă chestionării) dar să nu se insiste mult atunci cînd elevul manifestă o înțelegere suficientă a conceptului.

În cadrul sistemului tutorial s-a experimentat și predarea cititului. Materialele de lectură utilizate au fost astfel construite încît să permită determinarea efectelor asupra învățării unui șir de variabile. Unele variabile considerate se referă la procesul ca atare al învățării: similarități între stimuli, durata prezentării etc.; alte variabile sînt de natură lingvistică — sensul și redondanța unor noi morfeme, complexitatea sintactică a propozițiilor etc.

c) În *sistemul dialogat* se prevede posibilitatea dialogului între elev și program.

Elevul va putea solicita lămuriri mașinii, formulînd întrebări determinate, cărora mașina va trebui să le găsească răspunsul adecvat. Acest sistem ridică probleme tehnice complicate. E vorba în primul rînd ca, în urma experienței și a unei analize minuțioase, să se includă în memoria mașinii o mare varietate de răspunsuri la diversitatea de întrebări posibile. Dar nu aceasta este problema cea mai complicată. Dificultatea esențială este de ordin tehnic și se referă la recunoașterea, la identificarea întrebării formulată verbal. Se speră că în cîțiva ani și această problemă să fie rezolvată.

Orientarea actuală a cercetărilor laboratorului vizează construirea unui program de exerciții pentru învățămîntul matematic elementar (clasele 1—6) programarea unor activități suplimentare, de tipul „exercițiu și practică" pentru elevii școlilor secundare, crearea unui program „tutorial" de logică matematică și algebră. Cercetările au în vedere și realizarea unor procedee de analiză științifică cantitativă pentru testarea și evaluarea programelor experimentate.

După părerea profesorului Suppes, rolul esențial al introducerii ordinatoarelor în învățămînt constă în perfecționarea individualizării procesului de instruire. Mașina nu face decît să continue, sub acest raport, ceea ce manualul realizează deja într-o anumită măsură: elevul nu este dependent strict de ritmul de predare al profesorului întrucît are la dispoziție manualul pe care-l poate folosi independent, potrivit cu puterea sa de înțelegere și asimilare. Or, mașina posedă un grad mai mare de adaptabilitate decît manualul la particularitățile individuale întrucît, evaluînd automat răspunsurile, ghidează elevul în privința traiectoriei de urmat în procesul de asimilare.

E. FISCHBEIN

BIBLIOTECA

Ovidiu Papadima: „Literatura populară română"

Cunoscutul critic și istoric literar, profesorul Ovidiu Papadima, autor al mai multor lucrări privitoare la literatura populară română, realizează prin volumul **Literatura populară română** (din istoria și poetica ei) după **Estetica basmului** lui G. Călinescu și **Poezia lirică populară** de Tache Papahagi, cea mai impunătoare lucrare din seria „Studii de folclor" apărute pînă acum.

Fără a fi conceput ca un manual de folclor, volumul e constituit din „pietre care vor putea servi la construcția acestui manual". După felul în care este gîndită și elaborată lucrarea, după modul în care-și organizează materialul, prin **Literatura populară română**, Ovidiu Papadima, dîndu-ne o imagine cuprinzătoare a problematicii genurilor și a unor aspecte ale folcloristicii, realizează o carte care ține locul unui remarcabil manual de folclor.

Lucrarea se adresează unui mare număr de cititori și se înscrie totodată în bibliografia specialiștilor, folcloriștilor. Ea nu poate scăpa nici atenției istoricilor și criticilor literari și desigur nici cercetătorilor, profesorilor și studenților filologi. Organizarea metodică a materialului, claritatea și cursivitatea expresiei și grija de a explica în așa fel noțiunile, încît să fie ușor înțelese de oricare cititor, fac ca aria interesului pe care îl trezește lucrarea să fie foarte largă, să cuprindă orice persoană dornică de a se cultiva, de a cunoaște valorile artistice ale poporului nostru.

Volumul cuprinde studii

pătrunzătoare pe care autorul le-a conceput și realizat în ultimele două decenii ale secolului nostru și în care sînt tratate monografic cu o fină măiestrie literară și cu numeroase observații de amănunt arta doinei, a ghicitorii, a descîntecului, a legendei etc.

După maniera în care folcloristul abordează problemele puse în discuție, cartea pune în lumină remarcabile calități ale autorului și omului de rafinat gust literar care este Ovidiu Papadima.

Subliniem ca meritorie străduința autorului de a încadra preocupările de folclor din țara noastră în mișcarea de idei din folcloristica europeană. Se fac în acest sens numeroase analize, caracterizări privind opera și personalitatea aceluia care a făcut pentru prima dată clasificarea basmelor la noi, merituosul folclorist și etnograf german din Transilvania, Adolf Schullerus, care a manifestat o mare dragoste și înțelegere pentru folclorul nostru, scoțîndu-se în evidență rolul avut de acesta în dezvoltarea folcloristicii române.

Spre a-i spori ținuta științifică aleasă, Ov. Papadima își însoțește lucrarea cu o bogată bibliografie, foarte utilă și necesară pentru cercetători și folcloriști.

Cu toată diversitatea lor tematică și de informație, studiile ce alcătuiesc conținutul volumului se încheagă într-o unitate firească, **Literatura populară română** devenind o carte utilă și o contribuție științifică valoroasă la cunoașterea acestui domeniu de inepuizabile frumuseți ale creației noastre folclorice.

DUMITRU LAZĂR

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

Elevul trebuie învățat să „matematizeze"

specializare restrînsă sau tehnică.

Eficiența învățămîntului matematic nu se realizează doar prin simpla aplicare a unor principii, fără a ține seama de elev sau de student. Achiziția unei formații matematice, așa cum s-a subliniat în cadrul discuțiilor purtate la colocviu, trebuie să fie în mod integral un rezultat al activității elevilor. Este nepedagogică confruntarea dintre elev și o matematică gata făcută și trebuie aplaudată ideea fundamentării învățămîntului matematicii pe activitatea spontană a elevului și studentului. Dar pentru aceasta elevul trebuie învățat să analizeze situații reale și să construiască modelele care derivă din acestea, pentru a le matematiza. Plecînd de la realitate și străbătînd el însuși, ca un explorator, toate etapele, elevul poate ajunge să aplice matematica la realitate. Profesorul este acela care îndrumă elevul spre a putea să treacă cu succes, de pe poziția cunoștinței dobîndite prin „bun simț" pe aceea a cunoștinței organizate la nivel logic. Pe calea aceasta, deprinderea limbajului matematic devine o necesitate de lucru.

Trecînd de aici la necesitatea de a adapta manualele la noile cerințe, la sporirea atractivității acestora, la dezvoltarea publicațiilor „de lucru" — reviste și gazete matematice — se ajunge și la problema, foarte importantă, a activității matematice extrașcolare, apreciată și dezvoltată în multe țări. Cercurile de studii, concursurile etc., în ale căror noi preocupări intră, din ce în ce mai mult, felul modern de a vedea și încuraja progresele în stăpînirea matematicii, nu vor face decît să mărească și mai mult responsabilitatea personală a elevului față de pregătirea lui matematică.

Desigur că toate acestea nu se pot obține fără o constantă grijă față de formarea și de întreținerea culturii matematice a cadrelor care predau această disciplină la toate nivelele de învățămînt.

În sfîrșit, mai este de adăugat că, în zilele noastre, învățămîntul matematic a devenit o problemă de interes internațional. Reînnoirea și ameliorarea predării și studierii matematicii reclamă un serios efort de colaborare a societăților matematice și a asociațiilor pedagogice din diferitele țări. În această direcție este de semnalat importanța rolului pe care îl poate juca Comisia internațională pentru învățămîntul matematicii (CIEM), ca asociație internațională care se preocupă de predarea matematicii în învățămînt.

Plecînd de la aceste aspecte ale dezvoltării matematicii actuale și mai ales de la necesitățile predării matematicii moderne, colocviul ținut la București a propus, în cadrul concluziilor analizarea posibilităților de a include mijloacele cele mai moderne în arsenalul pedagogiei matematice pentru pregătirea și formarea continuă a profesorilor și elevilor și a stăruit asupra necesității organizării unui larg schimb de informație asupra manualelor și cursurilor elaborate pe baza diverselor programe naționale. De asemenea, a fost recomandată sporirea pe toate căile a informației matematice și, bineînțeles, dezvoltarea în ritm cît mai susținut a cercetărilor destinate să determine noi progrese ale metodologiei predării matematicii în școli.

Interesele cognitive ale elevilor

Pentru ca interesul elevilor să fie menținut mai mult timp, unii profesori dau elevilor **teme de observare și de cercetare.** În locul unor teme banale de copiere sau de rezolvare mecanică a unor exerciții, elevii primesc **teme a căror rezolvare le solicită spiritul de observație, imaginația, gîndirea creatoare, puterea de investigație** etc.

Un mod organizat judicios pentru a cultiva la elevi spiritul de investigație și interesul de cunoaștere sînt **cercurile de elevi.** În general spre aceste cercuri sînt îndrumați în primul rînd acei elevi care au aptitudini și interes pentru activitățile cercului. Munca în profunzime (consultarea de bibliografie suplimentară, lucrări practice, experiențe etc) contribuie la adîncirea interesului de cunoaștere la „micii cercetători", precum și la consolidarea și stabilizarea lui. În aceste cercuri apare și se formează de obicei **interesul vocațional,** element esențial în orientarea școlară și profesională a elevului. Cercul de azi, cu activitățile lui, constituie, în miniatură, universul profesional de mîine. Dacă activitatea în cercuri este condusă cu pricepere și pasiune, mulți elevi o vor continua în timpul liber și, mai tîrziu, în activitatea profesională. Aici, se nasc și cresc marile pasiuni.

Excursiile, vizitele, plimbările trebuie valorificate mai ales din acest unghi de vedere, al trezirii interesului de cunoaștere la elevi. În fiecare coltișor și în fiecare moment se găsește ceva care să atragă atenția elevilor și mai ales să răspundă unor preocupări ale lor mai vechi sau mai noi. Este necesar însă ca cei ce organizează și conduc aceste acțiuni să știe să sensibilizeze atenția elevilor pentru acestea. **Să-i învățăm și să-i deprindem pe elevi să recepteze, să știe să vadă și acele aspecte care nu „sar în ochi",** dar care au importanță. Cu alte cuvinte **să-i deprindem să citească în „marea carte a naturii".** Pentru a realiza acest lucru cu succes, este necesar să le formăm priceperea și deprinderea de a mînui instrumentele intelectuale, să le formăm o atitudine intelectuală, atitudine în care interesul cognitiv joacă un rol principal. **„A vedea bine și a auzi bine e primul pas spre înțelepciune"** — spunea Pestalozzi. Dar vederea și auzul bun nu sînt condiționate numai de integritatea și buna funcționare a respectivelor organe de simț, ci și de acea forță interioară care le pune în funcție — **setea de cunoaștere.** Zicerile poporului nostru: „Este numai ochi și urechi", sau „Stă cu ochii în patru", tocmai acest lucru îl subliniază într-un chip plastic și sugestiv.

Cultivînd interesele cognitive ale elevilor prin lecții și prin activitățile extradidactice punem baze trainice dezvoltării lor intelectuale și asigurăm cea mai importantă premisă a sporirii eficienței învățămîntului. Căci dacă elevii noștri au interese de cunoaștere profunde și trainice vor găsi, cu siguranță, și mijloacele necesare pentru satisfacerea lor, orice efort fiind în asemenea condiții posibil și orice obstacol putînd fi înlăturat și învins. Interesul veritabil pentru cunoaștere dă spiritului acel neastîmpăr care-l mînă spre căutări și descoperiri și, în același timp, spre propria-i desăvîrșire.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București. Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 966 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 25 octombrie 1968 | 4 pag. 25 bani

Mesajul adresat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C. C. al P. C. R., președintele Consiliului de Stat

CADRELOR DIDACTICE ȘI ELEVILOR, COMITETULUI COMUNAL DE PARTID ȘI CONSILIULUI POPULAR, LOCUITORILOR COMUNEI SOVEJA

Stimați tovarăși,

Îmi este deosebit de plăcut ca la aniversarea centenarului școlii generale din Soveja să transmit cadrelor didactice și elevilor, Comitetului comunal de partid și Consiliului popular, tuturor locuitorilor acestor minunate plaiuri vrîncene un salut călduros și cele mai bune urări în activitatea rodnică pe care o desfășurați pentru dezvoltarea și înflorirea comunei dumneavoastră.

Sărbătorirea acestui eveniment capătă o semnificație sporită prin aniversarea, în același timp, a 100 de ani de la nașterea, în comuna Soveja, a marelui geograf român — Simion Mehedinți. Școala dumneavoastră, în care Simion Mehedinți a învățat primele clase, va purta de acum înainte numele lui — semn al prețuirii ce se acordă prodigioasei activități științifice și didactice a renumitului savant. Aceasta reprezintă o nouă expresie a cinstirii de care se bucură în orînduirea noastră socialistă valorile spirituale ale patriei.

Mulțumindu-vă din toată inima pentru invitația de a participa, împreună cu dumneavoastră, la aceste emoționante manifestări, vă doresc, dragi tovarăși, să obțineți noi și însemnate succese în munca pe care o depuneți pentru creșterea și pregătirea tinerei generații, pentru răspîndirea științei și culturii, pentru înfăptuirea politicii partidului de construire a socialismului și comunismului în România.

Sărbătoarea de la Soveja

Simbăta și duminica trecută locuitorii Sovejei, pitoreasca așezare din munții Vrancei, s-au întîlnit pentru a cinsti două evenimente de seamă din existența comunei: centenarul școlii generale și împlinirea a 100 de ani de la nașterea savantului român Simion Mehedinți fiul acestor meleaguri, al cărui nume va sta de acum înainte, în semn de prețuire, pe frontispiciul școlii.

La manifestările care s-au desfășurat în cele două zile au fost prezenți reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat, personalități de seamă, cercetători în domeniul geografiei și geologiei, discipoli ai renumitului savant, profesorii și elevii școlii, numeroși locuitori ai Sovejei. La adunarea populară organizată în prima zi a festivităților au luat cuvîntul Ion Pătrașcu, *secretar al Comitetului județean de partid Vrancea, prof.* Floarea Albu, *directoarea școlii, care a vorbit despre activitatea neobosită pe care școala a desfășurat-o de-a lungul unui secol și* Alexandru Bojin, *director general adjunct în Ministerul Învățămîntului. Tot în aceeași zi a avut loc o interesantă sesiune de comunicări consacrată vieții și operei lui Simion Mehedinți. La lucrările sesiunii au luat parte cercetători ai institutelor de geologie-geografie și geografie și de etnografie și folclor ale Academiei, profesori de geografie din județ, foști elevi ai lui Simion Mehedinți. În cadrul comunicărilor au luat cuvîntul prof dr. docent* Vintilă Mihăilescu, *președintele Societății de științe geografice, prof. dr. docent* Victor Tufescu *și prof. dr. docent* Ion Conea, *șefi de secții la Institutul de geologie-geografie al Academiei.*

În ziua următoare — duminică — la entuziasta adunare populară, tovarășul Simion Dobrovici, *prim secretar al Comitetului județean de partid, președintele Comitetului executiv al Consiliului popular provizoriu Vrancea, a dat citire mesajului adresat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, cadrelor didactice, elevilor școlii, Comitetului comunal de partid și Consiliului popular, tuturor locuitorilor comunei. Întreaga asistență a adoptat apoi textul unei telegrame trimisă C.C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu personal.* „Noi, locuitorii comunei Soveja și din comunele învecinate, *se spune în telegramă,* participanți la festivitatea prilejuită de sărbătorirea a 100 de ani de la nașterea savantului român, care a trăit și a creat pe aceste meleaguri, Simion Mehedinți, și împlinirea a tot atîția ani de la înființarea școlii din comuna Soveja, județul Vrancea, exprimăm cu acest prilej conducerii partidului, dumneavoastră personal, iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu, sentimentele noastre de mulțumire, de adîncă recunoștință față de grija ce o purtați pentru valorificarea a tot ce a creat mai bun geniul poporului nostru, dezvoltării continue a patrimoniului cultural-științific al patriei.

Noi vedem în politica partidului nostru expresia năzuințelor noastre vitale de continuă propășire a patriei, de ridicare a ei pe culmile civilizației și progresului.

Mulțumim, de asemenea, conducerii de partid și de stat și dumneavoastră personal, tovarășe Nicolae Ceaușescu, pentru cinstea ce ne-ați făcut prin mesajul adresat.

Exprimîndu-ne deplina adeziune și atașamentul față de politica înțeleaptă a partidului și statului nostru, noi, locuitorii de pe aceste străvechi meleaguri românești, vă încredințăm că nu vom precupeți nimic, că vom lupta cu toată fermitatea pentru aplicarea în viață a tuturor măsurilor stabilite de partid".

Participanții la festivități au vizitat apoi expoziția închinată lui Simion Mehedinți, care cuprinde fotografii, documente și obiecte personale ale acestuia, precum și expoziția care prezintă meșteșugurile, datinile și portul de pe meleagurile vrîncene. Un bogat program artistic a încheiat festivitățile.

M. R.

LIMBAJUL ȘTIINȚIFIC

Dezvoltarea și adîncirea cunoștințelor științifice ale epocii noastre conduc la diversificarea limbajului științific, la o specializare și specificizare a lui și pun în același timp tot mai serios problema întîlnirii cît mai timpurii a celor care doresc cu adevărat să se poată „mișca" ușor în cutare sau cutare domeniu al științei. Această specificitate însă, nu apare decît rar în modul de exprimare al elevilor, care adesea nu pot reține din limbajul manualelor preluat, din păcate și de destui profesori, decît un stereotip și neplăcut plural al acțiunii indicative: „luăm", „considerăm", „punem" etc. Dar un asemenea limbaj, oglindă a lecției mai des „învățate" și mai rar înțelese, este imaginea posibilităților memoriei elevului și nu reprezintă nicidecum finalizarea unui proces de gîndire, de acumulare, realizat pe căi cu adevărat pedagogice. Ca un aspect în plus se adaugă faptul că limbajul care nu a izbutit să devină al științei sau disciplinei de resort nu este nici acela al unei corecte exprimări românești, clare și bine închegate.

Pornind de la modul de exprimare care, defectuos sau corect, relevă nu numai un anumit stadiu de cunoștințe, dar și gradul de atracție resimțit de elev pentru disciplina respectivă, ajungem repede la una dintre cheile procesului de predare. Ne amintim că am auzit nu de mult un profesor — de altfel om bine pregătit — spunînd: „Eu nu cer elevilor decît să răspundă la întrebările pe care li le pun!" În ce ne privește, noi credem că profesorul ar trebui să spună (și să gîndească): „Eu nu cer elevilor decît să priceapă". Căci una este să pretinzi doar răspunsuri corecte la o disciplină, care în acest fel „studiată" ajunge să se alcătuiască în mintea elevului ca un „puzzle", din bucăți nesudate între ele (cîte una aferentă fiecărei întrebări puse de profesor) și alta cînd materia crește organic, ca un tot, din rădăcini logice și bine cultivate în mintea celui ce o studiază.

Profesorul este dirijorul procesului de acumulare a cunoștințelor științifice ale elevilor, proces al cărui final, a cărui eficiență trebuie să se manifeste prin formarea unei viziuni de ansamblu asupra întregii materii, cît și prin posibilitatea de a diferența în această viziune generalul, esențialul, de amănunte. Considerăm însă că pentru a obține o asemenea înțelegere a disciplinelor studiate, lecția trebuie să fie clar diferențiată în funcție de conținutul ei, să sune altfel de fiecare dată atunci cînd e vorba de subtilele nuanțe ale poeziei, de argumentația de puternică logică a ideilor materialismului dialectic, de rezolvarea unei ecuații, de un capitol de chimie sau de studiul firului de grîu. Deosebit de însemnat este aici rolul manualului, chemat să asigure fiecărei materii o concepție specifică de organizare a comunicării informației științifice, ca și limbajul adecvat acesteia.

Firește însă că nu ne putem limita nici noi — și într-o anumită măsură nu-i putem limita nici pe elevi — doar la litera manualului. Ni se pare foarte necesar ca ei să fie puși de timpuriu în contact cu gîndirea creatorilor din domeniul științei. Nu vrem să fim greșit înțeleși. Desigur că nu încărcînd mintea elevilor cu citate sau cu definiții complicate vom realiza contactul lor cu gîndirea cutărui sau cutărui fondator sau fruntaș al științei. Există însă în fiecare dintre autorii cu adevărat valoroși suficiente pasagii accesibile, extrem de interesante, în care aceștia explică în ce fel au ajuns la cutare sau cutare idee nouă, sau își justifică viziunea proprie într-o problemă sau alta. Includerea în lecție a unor asemenea pasagii, din al căror comentar, cu abilitate condus de profesor, elevul poate înțelege mai profund unele fenomene sau teze științifice poate favoriza mult procesul de pătrundere în disciplina studiată. Nu ține decît de priceperea profesorului ca această nouă prezență să devină activă fără a reprezenta o supraîncărcare și a cere supraeforturi.

Încetînd să repete după notițe sau după manual, elevul va fi capabil să-și explice și să explice materia, ajungînd într-un stadiu în care, în funcție de disciplina care în mod deliberat îl atrage mai mult, își va preciza și cariera pe care o va îmbrățișa.

D. TODERICIU

Elevi oșeni în fața școlii din Negrești

PROIECTUL STATUTULUI PERSONALULUI DIDACTIC

Pe baza Directivelor Comitetului Central al Partidului Comunist Român privind dezvoltarea învățămîntului în Republica Socialistă România, Ministerul Învățămîntului supune spre dezbatere corpului didactic Proiectul de Statut al Personalului Didactic.

În perioada 28 octombrie—5 noiembrie a.c., consiliile profesorale din toate unitățile de învățămînt preșcolar, general obligatoriu, liceal, profesional și tehnic vor dezbate Proiectul de Statut al Personalului Didactic.

Educatoarele din grădinițe și învățătorii de la școlile care funcționează cu clasele I—IV vor participa la dezbaterea proiectului de statut la școala generală din circumscripția căreia îi aparțin unitățile respective.

Directorii școlilor vor înainta Inspectoratului școlar județean, în ziua de 6 noiembrie a.c., observațiile și propunerile rezultate din dezbateri.

În aceeași perioadă se vor organiza dezbateri și în instituțiile de învățămînt superior.

În dezbaterea proiectului de statut se va ține seamă de reglementările cuprinse în Legea învățămîntului.

DOMENII DE INVESTIGAȚIE ALE PSIHOPEDAGOGIEI

În zilele de 21—23 octombrie a.c. s-a desfășurat la București cea de a doua Conferință Națională de psihologie, organizată de Academia Republicii Socialiste România, Ministerul Învățămîntului și Asociația psihologilor din România.

La Conferință au participat, alături de psihologii din țara noastră, psihologi de prestigiu din alte 10 țări. Au fost dezbătute, în cadrul simpozioanelor speciale organizate cu acest prilej și în discuțiile ce au avut loc pe marginea comunicărilor prezentate, probleme ale cercetării fundamentale și aplicate în psihologie.

În legătură cu preocupările cercetării psihologice contemporane, ne-a făcut expunerea de față

prof. univ. dr. docent AL. ROȘCA
membru corespondent al Academiei, președintele Conferinței Naționale de psihologie

Chemată să răspundă unor întrebări esențiale pe care omul contemporan și le pune în legătură cu sine însuși și cu poziția sa în cadrul dezvoltării explozive a civilizației, culturii, științei și tehnicii actuale, cercetarea științifică în psihologie a cunoscut în ultimul deceniu un deosebit avînt atît ca arie de investigație, cît și ca profunzime. Corespunzător uneia dintre trăsăturile dominante ale evoluției cercetării științifice moderne în ansamblul ei, studiile din sfera științei despre psihic, extinzîndu-și limitele, diversificîndu-se și specializîndu-se, au stabilit numeroase conexiuni cu alte științe.

Comunicările prezentate în cadrul Conferinței Naționale de psihologie se orientează pe direcțiile cele mai actuale ale cercetărilor de psihologie pe plan mondial, dovedind prezența specialiștilor din țara noastră cu lucrări originale de valoare în cercetarea marilor probleme a căror rezolvare revine psihologiei contemporane. Ținuta științifică înaltă a acestor comunicări, alături de valoroasa contribuție a unor psihologi de reputație internațională invitați la conferința noastră, de competentele intervenții care au avut loc în jurul temelor de bază puse în discuție, au permis să efectuăm un larg tur de orizont al progreselor înregistrate de cercetarea fundamentală și aplicată în psihologie.

Lucrările, bazate în majoritate pe ample investigații și cercetări experimentale, au abordat probleme de psihologie generală și psihofiziologie, psihologie comparată, psihologie pedagogică și a copilului, psihologie socială, psihologia muncii, psihologie medicală și clinică, psihopedagogie specială.

Țin să relev că atît în sfera cercetării fundamentale cît și în domeniul cercetării aplicate numeroase probleme puse în discuție au avut o problematică strîns legată de preocupările științei educației și de educația în școală în mod special. Dintre cele trei simpozioane planificate în cadrul conferinței, cel intitulat „Operațiile intelectuale și strategiile învățării" a abordat în esență o problemă de importanță majoră a învățămîntului. Au fost dezbătute multilateral, cu o largă participare, probleme actuale ale psihologiei gîndirii, operativitatea gîndirii, strategia gîndirii și dezvoltarea acesteia ca sistem, relațiile între noțiuni și operațiile intelectuale și în general operaționalitatea învățării, dezvoltarea gîndirii probabiliste strategiile învățării etc.

Un loc important în dezbateri l-a ocupat psihologia aptitudinilor în care cercetările — bazate pe investigații asupra unui număr mare de subiecți cu evidente dotații pentru munca științifică și pentru activitatea literară — au căutat să desprindă concluzii privind relațiile între capacitățile de gîndire, reușita școlară și perspectivele desfășurării unei activități de cercetare sau de creație. Interesante probleme de psihologie, cu implicații în teoria învățării, au adus în discuție comunicările prezentate de profesorul Ettore Caracciole din Milano și colaboratorii săi care, studiind experimental, pe planuri multiple, problema relațiilor între gradul studierii unei probleme, acțiunea învățării și motivația acesteia au reușit să evidențieze condițiile cele mai eficiente ale desfășurării acțiunii de învățare.

Dezbateri ample au fost consacrate cîtorva din problemele majore ale fundamentării psihologice a activității școlare și extrașcolare. S-au purtat numeroase discuții cu privire la problemele de psihologie pedagogică. Cu mult interes a fost ascultată expunerea profesorului G. Piriov, de la Universitatea din Sofia, cu privire la rolul transferului în însușirea cunoștințelor profesionale. Ocupîndu-se de problemele psihologice ale studierii limbilor, Metro Gulutsan și Sodhi S. Surender, de la Universitatea Alberta (Canada) și-au concentrat investigațiile asupra variabilelor personalității și orientarea lor în învățarea unei a doua limbi.

Un număr de cercetări de certă valoare teoretică și practică s-au orientat către investigarea universului psihic al vîrstei copilăriei și preadolescenței. Apare evi-

(Continuare în pag a 3-a)

PROBLEMA LEGILOR ÎN PEDAGOGIE

Cerințele pe care societatea contemporană le manifestă față de școala de toate gradele, ca și avîntul dezvoltării științelor din zilele noastre, stimulează eforturile depuse de pedagogi pentru dezvăluirea raporturilor esențiale, necesare și generale specifice fenomenului educației. Astfel de eforturi sînt justificate atît de progresele înregistrate pînă acum de știința educației, cît și de posibilitățile pe care epoca noastră i le oferă pentru ca, pătrunzînd mai profund în complexitatea fenomenului pe care-l cercetează, să poată formula generalizări de natură să exprime cu mai multă precizie relațiile specifice acestuia.

În dezvoltarea sa, pedagogia a cunoscut mai multe etape, fiind de fiecare dată în pas cu mersul societății. Încă înainte de constituirea ei ca disciplină teoretică au fost formulate, pe baza experienței a sute și sute de generații, numeroase generalizări cu privire la educație, exprimate sub forma proverbelor și zicalelor populare. Acestora li s-au adăugat apoi maxime formulate de mari cugetători ai lumii antice. Gînditorii cu preocupări pedagogice care au elaborat schițele unor sisteme de educație — începînd cu Platon și pînă la cei din epoca Renașterii — au formulat pe baza observației o serie de generalizări pornind fie de la cerințele naturii umane, fie de la cele ale societății.

Cu I.A. Comenius începe o perioadă de întemeiere a generalizărilor cu privire la educație pe **legitățile care guvernează mersul naturii.** Cei mai mulți dintre pedagogii care i-au urmat au căutat să pună la baza sistemului pedagogic **legile vieții psihice.** Pentru ei educația însemna mai ales dezvoltarea forțelor interne cu care natura l-a înzestrat pe om încă de la naștere. Abia în secolul al XIX-lea a fost formulată ideea potrivit căreia pedagogia trebuie să se constituie ca o știință a legilor specifice educației (A. Diesterweg și L.N. Tolstoi). Curentul pedagogiei experimentale, promovat de A. Binet, W.A. Lay și E. Neumann, care-și propusese să dea pedagogiei statut de știință prin întemeierea ei pe cercetări experimentale, a mers mai ales pe linia dezvăluirii legilor vieții psihice și mai puțin a legilor educației. La începutul secolului nostru, paralel cu preocuparea de a se constitui o știință a educației întemeiată pe psihologie, s-a manifestat și încercarea de a se clădi o teorie a pedagogiei pe un fundament sociologic. Astfel, unii reduceau legile pedagogice la cele psihologice, iar alții la cele sociologice. O dată cu răspîndirea unor teorii filozofice iraționale s-a manifestat o nouă tendință și pe plan pedagogic, care nega existența oricărei legi în procesul educației.

În perioada dintre cele două războaie mondiale s-a afirmat tot mai puternic acea orientare teoretică care considera că pedagogia este o știință de legi specifice fenomenului educației. Pe o astfel de poziție s-au situat și unii dintre pedagogii români (Șt. Bîrsănescu, I.I. Gabrea, Stanciu Stoian, Dimitrie Todoran ș.a.). Cu toate eforturile ce s-au depus în această perioadă, progresele mondiale în formularea legilor educației au fost totuși modeste. Explicația acestui fapt se află mai ales în concepția filozofică pe care se situau cei mai mulți pedagogi, concepție care nu le îngăduia să dea o explicație științifică **raportului dintre educație și societate și procesului de formare a omului ca produs al unui ansamblu de relații sociale.**

În prezent, existența în întreaga lume a unui mare număr de pedagogi care-și întemeiază teoria lor asupra educației pe filozofia materialist-dialectică, dezvoltarea luată de unele științe care studiază omul, ca și apariția unor noi tehnici de investigație științifică oferă cele mai bune condiții pentru realizarea unui însemnat pas pe calea dezvoltării științei educației. Desigur, progresele nu vor fi ușor de înfăptuit, datorită complexității extreme a fenomenului educațional. Se știe că în general drumul care l-a dus pe om la descoperirea legilor naturii, deși deloc facil, a fost totuși mai scurt decît acela parcurs pentru a se cunoaște cîteva din legile vieții sociale. Aceasta se datorește faptului că fenomenele sociale își au specificul lor, care decurge din caracterul conș-

Conf. dr. ION GH. STANCIU

(Continuare în pag. a 2-a)

CERINŢE ALE DEZVOLTĂRII AUZULUI FONEMATIC LA COPIII DE VÎRSTĂ ŞCOLARĂ MICĂ

Însuşirea nereflectată, spontană a limbajului oral de către copii în perioada antepreşcolară şi preşcolară constituie — fără a fi însă suficientă — baza învăţării limbii vorbite. La încheierea ciclului preşcolar copiii stăpînesc practic limbajul matern, care le permite trecerea la învăţămîntul sistematic bazat pe lecţii din clasa I. Dar stăpînirea limbii, atît ca mijloc de comunicare cît şi ca mijloc de cunoaştere nu se opreşte aici. Clasa I reprezintă pentru micul şcolar începutul însuşirii conştiente şi reflectate a limbii, aceasta devenind pentru prima dată, pentru el, obiect de studiu.

Procesul perceperii şi reproducerii corecte a sunetelor, izolate sau în structura fonetică a cuvîntului, constituie unul din aspectele fundamentale ale învăţării reflectate a limbii. Pînă în clasa I copilul sesizează pe cale auditivă şi reţine cuvîntul ca un întreg. Dar dacă în actul perceptiv al copilului preşcolar elementele constitutive ale cuvîntului — sunetele — se îmbină şi se contopesc într-un tot unitar, învăţarea gîndită şi sistematică a limbii are la bază procesul de analiză şi sinteză fonetică. Este adevărat că în perceperea auditivă a vorbirii copilul distinge, chiar înainte de a fi şcolar, aspectele fonetice dominante ale cuvîntului, ceea ce face ca el, chiar în lipsa unor sunete din cuvînt sau a substituirii sau deformării altora, să poată recunoaşte sensul cuvîntului şi să-l folosească adecvat în actul comunicării cu cei din jur. Stadiul superior al vorbirii este marcat însă prin atitudinea conştientă faţă de mijloacele verbale de exprimare.

Diferenţierea sunetelor componente ale cuvîntului, sesizarea succesiunii lor corecte, opunerea unuia faţă de altul prin diferenţele lor sonore, ca şi prin acelea ale poziţiei şi mişcării organelor fonatorii, perceperea şi plasarea corectă a accentului tonic constituie o serie de aspecte care stau la baza formării conştiente a auzului fonematic, de gradul dezvoltării căruia depinde în bună parte posibilitatea copiilor de a se exprima corect atît oral cît şi în scris.

După cum se ştie, fiecare sunet al vorbirii, luat în parte, reprezintă o realitate sonoră complexă: are o anumită înălţime, un anumit timbru şi intensitate etc. Chiar acelaşi sunet suferă modificări în raport cu sursa din care provine sau datorită coloraturii emoţional-afective de care este eventual însoţit. De asemenea, el poate fi influenţat şi de celelalte sunete cu care este legat în structura fonetică a cuvîntului. Totuşi, sunetul respectiv este recunoscut ca acelaşi datorită particularităţilor sale fonematice. Capacitatea de a sesiza specificul unui sunet după aceste particularităţi şi de a-l diferenţia de alt sunet constituie trăsătura esenţială a auzului fonematic. După unii autori, începutul auzului fonematic pentru limba maternă începe la vîrsta de doi ani, atingînd un nivel avansat la 4 ani. Capacitatea de analiză, de diferenţiere şi de identificare a sunetelor după particularităţile lor fonematice se dezvoltă şi se perfecţionează treptat o dată cu creşterea experienţei de vorbire a copilului. Activitatea sistematică, dirijată şi intenţional organizată de clarificare şi rafinare a auzului fonematic are loc în cadrul muncii instructiv-educative desfăşurate la nivelul claselor I—IV.

La baza activităţii didactice de formare şi dezvoltare conştientă a auzului fonematic stă procesul de analiză şi sinteză fonetică a cuvintelor. Analizînd şi descompunînd cuvîntul în silabe şi silabele în sunete, elevul de clasa I ia pentru prima dată cunoştinţă de componenţa fonetică a cuvîntului, de poziţia unui sunet faţă de altul, de particularităţile sonore ale acestora, de cerinţa respectării succesiunii lor etc. În procesul de sinteză, parcurgînd calea inversă, el recompune cuvîntul din elementele lui componente, ridicîndu-se din nou la întregul iniţial. Această sinteză constituie pentru elev atît un mijloc de consolidare a rezultatelor analizei fonetice, cît şi un mijloc de verificare a exactităţii procesului de disociere a întregului în elementele lui constitutive. O dată fonema desprinsă din ansamblul cuvîntului şi, printr-un proces de abstractizare, considerată izolat, ea capătă pentru şcolarul mic valoarea unei existenţe de sine stătătoare, capabilă a intra în diferite alte combinaţii sonore.

În procesul de formare şi dezvoltare a auzului fonematic la elevii mici intervin uneori dificultăţi pentru înlăturarea cărora învăţătorul trebuie să depună multă stăruinţă. Cele mai frecvente pot fi: confundarea şi substituirea unui fonem cu altul, mai ales în cazul sunetelor de opoziţie (ca de exemplu confundarea lui **c** cu **g**, a lui **t** cu **d**, etc); eliziunea unui fonem din structura sonoră a cuvîntului (de exemplu **olindă** în loc de **oglindă**); adăugiri de foneme sau introducerea unor elemente sonore superflue între sunetele de bază (de exemplu **ie** în loc de **e**); contopirea unor foneme asemănătoare din lipsa de diferenţiere, de distanţare sau din cauza respiraţiei greşite în vorbire (de exemplu: **Ene elev** — în loc de **Ene e elev**); inversarea fonemelor în structura cuvîntului (de exemplu: **pinie** în loc de **piine**, **vereviţă** în loc de **veveriţă**) ş.a.

Dezvoltarea auzului fonematic la şcolarii mici, îndeosebi la cei incluşi în clasa I de la vîrsta de şase ani, este o condiţie de cea mai mare importanţă pentru însuşirea corectă a citit-scrisului. Cele mai frecvente greşeli în scrierea şcolarilor începători se datoresc faptului că ei nu şi-au însuşit temeinic posibilitatea de a percepe şi diferenţia clar fonemele, de a analiza şi descompune cuvintele în elementele lor sonore de bază şi apoi a le îmbina din nou în silabe şi cuvinte. Capacitatea de a percepe şi diferenţia sunetele vorbirii se poate forma la aceşti elevi pe baza unor exerciţii verbale şi chinestezice variate şi multiple, efectuate în toate etapele predării citit-scrisului. Nu arareori învăţătorul este pus în situaţia de a efectua analiza şi sinteza fonetică şi cu elevii din clasele mai avansate, îndeosebi în cazul cuvintelor mai dificile şi mai puţin cunoscute de ei, întîlnite în textele unor discipline noi.

Dobîndirea de către elevi a unui bun auz fonematic este în acelaşi timp o condiţie indispensabilă şi pentru sesizarea corectă a sensului cuvintelor. Perceperea greşită sau neclară a unui cuvînt poate atrage după sine confuzii şi denaturări privind latura semantică a acestuia, dată fiind strînsa corelaţie dintre idee şi forma corectă verbală în care ea este exprimată. Aceeaşi influenţă pozitivă o are stăpînirea sistemului fonematic al vorbirii şi asupra corectitudinii exprimării gramaticale (de exemplu, în cazul declinării substantivelor, în construcţiile corecte de acord, în desinenţe sau în redarea timpurilor verbului).

Înlăturarea deficienţelor fonematice ce pot apărea în limbajul verbal al elevilor nu poate fi obţinută cu succes de către învăţător fără cunoaşterea precisă a cauzelor lor. Unele deficienţe, ca de exemplu neputinţa de a pronunţa un sunet sau pronunţarea lui deformată, pot fi cauzate de particularităţile pe care le prezintă sunetul respectiv din punct de vedere fonetic. Uneori, aceste particularităţi solicită mişcări complexe şi fine ale aparatului fonator, pe care unii copii nu le pot executa decît mai tîrziu şi după îndelungate exerciţii. Alteori, cauza deficienţelor de pronunţie stă în perceperea greşită sau deformată a sunetului datorită neatenţiei sau, ceea ce e mai grav, unor tulburări şi malformaţiuni organice sau nervoase la nivelul analizatorului audio sau al organelor vorbirii. În acest din urmă caz, ca şi în acela al tulburărilor motorii de vorbire, colaborarea învăţătorului cu medicul specialist sau cu logopedul este absolut necesară.

În general, însă, dezvoltarea şi perfecţionarea auzului fonematic la şcolarii mici poate fi rezolvată numai de învăţător care, cu priceperea şi perseverenţa sa, poate preîntîmpina şi înlătura diferitele forme de tulburări ale vorbirii.

Prof. CONST. CUMPĂTA
Craiova

RESURSELE INSTRUCTIV-EDUCATIVE ALE LECTURILOR GEOGRAFICE

Printre metodele folosite adesea de profesori în predarea geografiei se numără şi lectura unor texte care să lărgească sau să ilustreze cunoştinţele căpătate la lecţie sau din manual. Lectura din clasă — de scurtă durată, încadrată organic în lecţie — se completează cu lectura independentă a unor pagini de literatură, însemnări de călătorie, reportaje sau articole recomandate de profesor. Din experienţa la catedră şi din munca de îndrumare şi control mi-am format convingerea că lectura geografică constituie o metodă foarte eficientă şi atractivă. Din păcate însă, ea nu este totdeauna suficient valorificată. Stă în puterea fiecărui profesor de geografie de a o folosi din plin, de a fructifica bogatele sale resurse educative şi instructive.

Neputînd cuprinde toate aspectele legate de această temă în rîndurile care urmează, aş vrea să mă opresc la rolul pe care poate să-l joace lectura geografică în cultivarea înaltului sentiment al dragostei faţă de patrie.

O primă întrebare care se pune în mod firesc este: **ce alegem pentru lectură?** Selecţionarea unor texte corespunzătoare scopului propus este un lucru deosebit de însemnat, de cele mai multe ori determinant în reuşita acţiunii noastre. Prin tradiţie sau prin unele indicaţii cuprinse în metodici, s-a conturat deja o bibliografie care este folosită în predarea diferitelor capitole din geografia patriei. În această „bibliografie tradiţională" sînt cuprinse minunate pagini din Nicolae Bălcescu, Alecu Russo, Vasile Alecsandri, Al. I. Odobescu, Alexandru Vlahuţă, Mihail Sadoveanu, Geo Bogza şi alţii care au înaripat generaţii de-a rîndul imaginaţia elevilor, sădindu-le în inimi dragostea pentru minunatele meleaguri, de o neasemuită frumuseţe ale patriei.

Este însă oare de ajuns ca astăzi să ne oprim, de pildă, numai la „România pitorească"? Vlahuţă a descris peisaje minunate, nepieritoare, dar cele mai multe dintre acestea nu mai au corespondenţă în realitatea contemporană. Pe coama dealurilor sterpe ale Gorjului de altădată, în locul troiţelor înşirate la marginea drumului, azi domină privelişte siluetele zvelte ale sondelor, contururile uzinelor.

Dacă istoria patriei vorbeşte de trecutul de luptă al strămoşilor noştri, dacă la literatura română se studiază bogăţia spirituală a atîtor generaţii, atunci geografia este cea care se ocupă de cadrul natural în care trăieşte şi munceşte poporul nostru. Geografia este a prezentului. Mai mult, geografia patriei este chipul ţării care se transformă continuu, care întinereşte permanent. Iată de ce, alături de bibliografia tradiţională, lectura trebuie să se îmbogăţească mereu cu pagini contemporane, dacă se poate chiar „la zi", despre tot ce este nou. Şi pentru a continua acelaşi exemplu, adăugăm că profesorul va găsi bune pasaje pentru lecturi care să-i ilustreze lecţiile în cartea lui Ilie Purcaru „Ev nou în Ţara banilor" sau în reportajele apărute în presă cum ar fi, de pildă, cel scris de Lucian Zatti — „Afirmarea industrială a Gorjului" — vinerea trecută în ziarul „Scînteia".

Ajungem aici la o altă problemă, la o altă întrebare: **de unde alegem lecturile geografice?** Din cărţi, în primul rînd. Bibliotecile, dar mai cu seamă standurile cu noutăţi din librării sînt principalele izvoare în care vom găsi ceea ce căutăm.

Există apoi şi culegeri speciale de lecturi geografice folosite curent de profesori cum ar fi, de pildă, cele două volume editate în urmă cu un an de Societatea de ştiinţe geografice şi care pot fi utilizate cu deosebit succes, în deosebi în predarea primei părţi a geografiei patriei, cea privitoare la condiţiile naturale ale Republicii Socialiste România.

Mai puţin folosită de profesori pentru lecturi geografice este presa periodică sau cea cotidiană. Părerea noastră este că datele şi reportajele publicate în presă sînt indispensabile profesorului în predarea geografiei patriei. Se cere însă ca răsfoirea zilnică sau periodică a presei să însemne de fapt, în cazul nostru, căutări atente. Nu toate reportajele, nu toate articolele privind o zonă geografică sau o ramură a economiei naţionale se pretează la lectura în clasă. Trebuie avut în vedere ca scurtul fragment citit sau recomandat pentru lectură să se încadreze în programa şcolară, ca el să conţină referiri la cunoştinţele geografice care urmează să fie însuşite de către elevi. Desigur că aceste căutări ale noastre vor fi pe deplin răsplătite de rezultatele obţinute la clasă. Lecturile „la zi" întreţin treaz interesul elevilor pentru geografie, îi fac să participe sufleteşte la schimbarea peisajului patriei.

Tot din investigaţiile proprii am ajuns la concluzia că se manifestă o oarecare reţinere faţă de lecturile folosite în predarea geografiei economice a ţării şi aceasta pentru că au un caracter mai puţin literar. Dar trebuie să avem în vedere faptul că, poate mai mult ca oricare capitol al geografiei, studiul dezvoltării economiei naţionale — a industriei, agriculturii, transporturilor şi comerţului — contribuie la cultivarea înaltelor sentimente patriotice, iar în această privinţă lecturile joacă un rol important. Vreau deci să subliniez că pe lîngă paginile literare, reportajele şi articolele despre care am vorbit mai sus sînt şi ele utile în predarea acestei părţi a geografiei. Nu mai este desigur necesar să insistăm, întrucît toţi profesorii de geografie au înţeles-o, asupra deosebitei valori pe care o are prezentarea unor fragmente din documentele de partid, din cuvîntările conducătorilor statului nostru, din comunicatele statistice.

În fiecare lectură, în fiecare lecţie profesorul trebuie să găsească acele cuvinte şi acele fapte care să înfăţişeze nou, ineditul. Trebuie prezentată acea imagine care caracterizează noua geografie a ţării, actualitatea. Ritmul trepidant al muncii constructorilor socialismului îşi pune pecetea sa înnoitoare pe toată faţa ţării. Lecturile făcute cu elevii trebuie să urmărească acest ritm. Patriotismul ardent se călăreşte în cuptoarele inimii la temperatura înaltă a sentimentelor. Şi profesorul de geografie are datoria de a întreţine această temperatură cu patosul caracteristic educatorului zilelor noastre.

Prof. NICOLAE MOCANU
inspector şcolar şef
pentru sectorul 2 — Bucureşti

Problema legilor în pedagogie

(Urmare din pag. 1)

tient al activităţii umane i omul îşi propune scopuri şi acţionează pentru îndeplinirea lor. În aceste condiţii este foarte greu să se desprindă legităţile cărora li se subordonează activitatea unor anumite grupuri sociale şi însăşi dezvoltarea societăţii.

Considerînd din acest punct de vedere educaţia — factorul care are rol preponderent în procesul de formare a omului — constatăm că ea este unul dintre cele mai complexe fenomene sociale, dacă nu cel mai complex. Chiar dacă fenomenul educaţiei s-ar reduce la doi termeni — educatul şi educatorul — apare de la început dificultatea surprinderii aspectelor esenţiale ale raporturilor educaţionale, întrucît reacţiile celui ce se formează la influenţa educatorului sînt dependente de experienţa sa personală de viaţă, de dispoziţiile de moment, de ambianţa în care are loc acţiunea educativă.

Cu toată complexitatea fenomenului educaţiei, de-a lungul timpului au fost formulate numeroase generalizări care au surprins existenţa unor raporturi legice şi pe baza cărora au fost formulate o serie de reguli, norme şi principii pedagogice care au călăuzit activitatea practică a nenumărate generaţii de educatori. Pe măsură ce pedagogia a înregistrat progrese în formularea generalizărilor didactice s-a asigurat un ritm mai susţinut în asimilarea cunoştinţelor, coborîndu-se treptat vîrsta la care acestea se produc. E drept că, la o analiză mai atentă, se constată că aceste generalizări — la care s-a ajuns cel mai adesea cu ajutorul observaţiei — dezvăluie relaţii aflate în general la suprafaţa fenomenului. Cum se explică totuşi eficienţa practicii educative întemeiată pe aceste generalizări? Prin marea plasticitate a sistemului nervos uman pe de o parte şi, pe de altă parte, prin nenumăratele repetări ale situaţiilor cu caracter educativ.

Fără a nesocoti valoarea vechilor generalizări pedagogice — care exprimă raporturi legice specifice fenomenului educaţiei — pedagogii contemporani, mai ales pedagogii marxişti, sînt conştienţi de necesitatea pătrunderii în relaţiile mai adînci ale fenomenului şi de a trece de la afirmaţia generală că pedagogia este o ştiinţă de legi la formarea acestora.

O serie de legi au şi fost formulate — unele chiar de către pedagogi români — de exemplu, legea interacţiunii optime a factorilor de care depinde formarea omului (I.I. Gabrea), legea unităţii dinamice dintre educaţie şi particularităţile psiho-fizice de vîrstă şi individuale cu prioritatea factorului educativ (Dan Patolea). Chiar dacă aceste formulări nu sînt unanim acceptate, ele constituie trepte cu ajutorul cărora se va putea ajunge la dezvăluirea sistemului de legi specifice educaţiei.

O serie de teoreticieni consideră că, pentru un timp, cercetarea pedagogică va continua să se îndrepte mai ales spre cunoaşterea acelor raporturi specifice fenomenului educaţiei care, avînd un **caracter legic**, permit formularea unor norme cu ajutorul cărora să fie îndrumată activitatea practică. Astfel de norme sînt, de pildă, **principiile didactice.** Principiul sistematizării şi continuităţii cunoştinţelor — de exemplu — a fost formulat pe baza surprinderii unor raporturi legice între asimilarea cunoştinţelor şi existenţa unei înlănţuiri logice a acestora. Succesiunea momentelor lecţiei, ca şi cerinţa alternării tipurilor de lecţie sînt o expresie a legităţilor procesului instructiv. Cunoaşterea acestor legităţi stă la baza măiestriei pedagogice a educatorului.

Dezvăluirea **legilor** educaţiei, presupunînd o pătrundere mai adîncă în înţelegerea acestui fenomen, ar permite ridicarea măiestriei pedagogice pe o treaptă superioară. În prezent se ştie, de pildă, că în ordonarea cunoştinţelor ce se prezintă elevilor pentru a fi asimilate este necesar să se păstreze o anumită înlănţuire, o anumită sistematizare. Se ştie că există un raport legic între ordinea în care se expun cunoştinţele şi gradul de **asimilare a lor.** Pînă acum însă nu **s-au desprins** înseşi **legile** care stau la baza organizării cunoştinţelor într-un sistem; de aceea se încearcă diverse modalităţi de înlănţuire a cunoştinţelor unui anumit obiect de învăţămînt şi de corelare a lor cu cele care aparţin altor obiecte. Formularea legilor nu va fi uşoară, pentru că gradul de asimilare a cunoştinţelor depinde nu numai de înlănţuirea cunoştinţelor, ci şi de metodele ce se vor utiliza pentru asimilarea lor, şi, mai ales, de personalitatea celor care conduc procesul de instrucţie.

Există uneori tendinţa de **a se înlocui legile** educaţiei cu legile psihicului şi de a dizolva pedagogia în psihologie. Alteori se manifestă alt mod de negare a pedagogiei — legile ei se reduc la legile vieţii sociale, iar pedagogia este încorporată sociologiei. În primul caz sînt avute în vedere mai ales cerinţele celui ce se educă, iar în cel de al doilea caz se vizează cerinţele societăţii, scopul pe care aceasta îl impune. Fenomenul educaţiei nu se reduce însă nici la particularităţile psihice ale educatului, nici la cerinţele societăţii. El presupune tocmai conducerea procesului de dezvoltare a celui ce se educă potrivit cerinţelor societăţii. Fenomenului educaţiei îi este specifică relaţia dintre educat, scopul educaţiei şi mijloacele cu ajutorul cărora se realizează acest scop (conţinut, metode, forme de organizare a activităţii instructiv-educative). Nu poate fi vorba de o lege a educaţiei acolo unde raportul ce se stabileşte neglijează unul dintre aceste trei elemente. Este adevărat că, pentru a se acţiona cu eficienţă, trebuie cunoscute legile vieţii psihice şi legile societăţii şi să se acţioneze potrivit lor. Prin influenţa intenţionată ce se exercită în vederea atingerii scopului educaţiei, în viaţa psihică a educatului apar anumite contradicţii între nivelul de dezvoltare la care se află şi exigenţele pe care societatea le exprimă prin intermediul educatorului. **Aceste contradicţii, care stau la baza ridicării celui ce se educă pe o nouă treaptă a dezvoltării sale, în direcţia indicată de scopul educaţiei, se desfăşoară după legi proprii — legile educaţiei.**

Evident, pătrunderea în tainele apariţiei şi desfăşurării acestor contradicţii nu este de loc uşoară. Ea presupune atît o profundă cunoaştere a legilor vieţii psihice, o mai precisă conturare a însuşirilor pe care trebuie să le posede omul contemporan, o mai adecvată utilizare a tehnicii moderne în procesul instructiv-educativ, cît şi o mai largă pătrundere în cercetarea pedagogică a mijloacelor moderne de investigaţie. Sînt necesare de asemenea noi eforturi pentru o mai completă cunoaştere a omului şi a societăţii, pentru a putea surprinde legile după care influenţele ce se exercită asupra celui ce se formează provoacă contradicţiile care declanşează trecerea pe o nouă treaptă a dezvoltării sale ca om al societăţii în care va trăi.

seco ven te

Aplicaţie practică pentru profesorii de biologie

Simbătă 19 octombrie a.c., filiala din Bucureşti a Societăţii de ştiinţe biologice a organizat, la Grădina botanică, o interesantă aplicaţie practică de hidrobiologie, la care au participat peste 70 de profesori de ştiinţe biologice din şcolile generale şi liceele bucureştene. Aplicaţia a fost condusă de prof. univ. dr. docent N. Botnariuc. Cu acest prilej, profesorii au luat cunoştinţă de tehnica luării unor probe hidrobiologice, precum şi de modul de folosire a aparatajelor moderne în cercetările din acest domeniu.

Aplicaţia cu caracter hidrobiologic face parte dintr-o serie întreagă de acţiuni pe care le va organiza în acest an şcolar Societatea de ştiinţe biologice în scopul perfecţionării metodelor de predare, a organizării mai judicioase a experimentelor şi lucrărilor de laborator şi a recoltării şi conservării materialului muzeistic.

Expoziţie a viitorilor artişti plastici

Liceul de arte plastice din Bucureşti a deschis recent, în pavilionul „C" din parcul Herăstrău, o expoziţie cu lucrări executate de elevi în cadrul practicii pe care au efectuat-o în regiunea Munţilor Apuseni şi în împrejurimi.

Expoziţia, care cuprinde 80 de lucrări de pictură şi 60 de acuarele, se încadrează în manifestările tradiţionale ale şcolii. Ea va rămîne deschisă pînă la 4 noiembrie a.c., putînd fi vizitată între orele 11—18.

Cu interes şi spirit de iniţiativă

Experienţa unor comisii metodologice ale diriginţilor din şcolile judeţului Iaşi arată că, dacă se manifestă interes şi iniţiativă, cîmpul de activitate al acestora poate fi lărgit şi eficienţa lor sporită.

De pildă, la şcolile unde o parte din diriginţi sînt cadre tinere, fără experienţă pedagogică, au fost organizate în sprijinul acestora informări pe teme psiho-pedagogice, menite să-i orienteze în activitatea practică şi să-i familiarizeze cu structura şi metodica orelor de dirigenţie. Aşa s-a procedat, de pildă, la Şcoala generală din Oţeleni.

Este demnă de semnalat iniţiativa membrilor comisiei metodice a diriginţilor de la Liceul nr. 2 din Iaşi care, bazîndu-se pe materialul existent în biblioteca şcolii, au trecut la întocmirea unor fişe bibliografice pentru temele ce vor fi discutate în orele de dirigenţie.

Numeroase comisii de diriginţi îi sprijină pe membrii lor în organizarea unei adevărate activităţi de cercetare ştiinţifică a aspectelor muncii educative. Aşa stau lucrurile, de exemplu, la liceele nr. 3 şi nr. 4 din Iaşi, la Liceul din Tg. Frumos etc.

Prof. STERIE RĂDOI

Desene pe asfalt

Într-una din frumoasele duminici ale acestei toamne, pionierii şi elevii din şcolile generale ale municipiului Brăila şi-au dat întîlnire în Parcul Kiseleff pentru a participa la un concurs de desen pe asfalt. Acest concurs, organizat de Consiliul municipal Brăila al Organizaţiei pionierilor în colaborare cu Inspectoratul şcolar municipal şi Comitetul municipal pentru cultură şi artă, se înscrie pe linia preocupărilor comune în vederea dezvoltării gustului pentru frumos şi descoperirea şi încurajarea copiilor talentaţi.

Cei 80 de participanţi, elevi din clasele I—VIII, au acoperit aleea principală a bătrînului parc brăilean cu lucrări executate cu cretă colorată, cărămidă sau cărbune. Subiectele au fost luate din viaţa de fiecare zi a micilor desenatori: „Muncă patriotică", „Casa mea", „În tabără" etc. Peste 500 de spectatori — elevi, cadre didactice, părinţi şi alţi locuitori ai Brăilei — au putut urmări cum se concretizau imaginaţia, inventivitatea, talentele copiilor. La sfîrşitul concursului, asfaltul aleii s-a transformat într-o adevărată expoziţie.

Juriul, format din profesori de specialitate, a acordat 3 premii constînd în rechizite de desen.

Organizatorii şi-au propus să organizeze şi în viitor asemenea concursuri.

Prof. CORNELIU IFRIM

Şcoală nouă într-un sat din Apuseni

La Geogel, un sat din Munţii Apuseni înconjurat de păduri şi coline, şi-a deschis de curînd porţile o şcoală nouă cu şase săli de clasă, luminoase şi spaţioase. Înzestrată cu material didactic, cu mobilier nou, şcoala — la care au muncit cu drag aproape toţi locuitorii satului — creează condiţii bune de învăţătură elevilor din Geogel.

PROF. AUREL CLAMBA

Concurs pionieresc pe teme de circulaţie

Pentru a-i mobiliza pe pionieri şi şcolari să cunoască şi să respecte cu stricteţe regulile de circulaţie pe drumurile publice, Consiliul judeţean Olt al Organizaţiei pionierilor a iniţiat, în colaborare cu Inspectoratul şcolar şi Inspectoratul Miliţiei, un concurs intitulat „Cine ştie circulă", la care participă pionierii şi şcolarii claselor III—VII.

Concursul se desfăşoară în toate şcolile generale, în patru etape care vor cuprinde două faze: faza cu întrebări de bază şi faza cu întrebări-fulger. Concurenţii vor fi examinaţi de către un profesor desemnat de comisia de organizare, iar exactitatea răspunsurilor va fi apreciată de un juriu.

Prof. M. STANCA

Tinerii naturalişti şi-au reluat activitatea

Săptămîna trecută, cei peste 25 de pionieri şi şcolari din comuna Grăniceri, judeţul Arad, care fac parte din cercul tinerilor naturalişti şi-au reluat activitatea. În aceste zile ei adună plante medicinale, recoltează seminţe de arbori şi arbuşti, alcătuiesc colecţii de frunze colorate diferit de paleta toamnei, îngrijesc parcul din faţa şcolii.

Peste puţin timp elevii din Grăniceri vor face o vizită la Staţiunea tinerilor naturalişti din Timişoara pentru a cunoaşte mai bine activitatea de aici şi rezultatele obţinute şi pentru a întări legăturile de prietenie pe care le-au statornicit prin corespondenţă cu membrii cercului de floricultură timişorean.

Prof. PETRU BOTAŞIU

În turneu

Zilele acestea, Teatrul şcolar de marionete de pe lîngă Clubul sindicatelor din învăţămînt s-a reîntors acasă, după un frumos turneu întreprins timp de 20 de zile în oraşele Slobozia, Hîrşova, Constanţa, Tulcea, Isaccea, Babadag, Galaţi, Brăila, Focşani şi Mizil. Cei mai mici şcolari au aplaudat cu căldură pe eroii şi minuitorii spectacolelor „Cine-i uriaşul?" de Mihai Crişan şi „Micii muşchetari" de Luiza Muşetescu.

Peste puţin timp, la 10 noiembrie, teatrul va pleca într-un nou turneu prin Ploieşti, Buzău, R. Sărat, Sinaia, Bălcoi, Alexandria etc.

„Aş vrea să fiu asemenea profesorului meu"

Cu cîtva timp în urmă am făcut o anchetă în rîndul elevilor din ultimele clase ale Liceului nr. 1 din Braşov. Întrebările asupra viitoarei profesiuni şi a mobilului determinant în alegerea drumului în viaţă au dat naştere, cum era şi firesc, la diverse răspunsuri. Analizîndu-le, ne-a atras atenţia în mod deosebit numărul mare de opţiuni pentru domeniul ştiinţelor biologice. Curînd ne-am dat seama că, dincolo de această hotărîre, se afla dragostea pentru cunoaşterea naturii, pasiune puternic înrădăcinată în rîndurile elevilor de cel care le era nu numai un dascăl, ci şi un exemplu: profesorul emerit Ion Stoia.

„Aş vrea să fiu asemenea profesorului meu" — scria o elevă. Poate fi oare ceva mai măgulitor pentru un pedagog decît să ştie că reprezintă un ideal în ochii tinerilor pe care îi învaţă şi îi educă? În memoria multor generaţii de elevi braşoveni s-a fixat cu trăinicie imaginea profesorului Stoia ca un model demn de urmat, ca un exemplu de muncă, de pasiune, de dăruire. Aşa l-am cunoscut şi noi şi aşa ne-au vorbit despre el şi alţii

De curînd l-am întîlnit din nou, în decorul atît de familiar al muzeului şcolii — un muzeu valoros, îmbogăţit permanent, de-a lungul anilor, prin strădania sa.

La vîrsta la care a acumulat o bogată experienţă de muncă şi de viaţă, la vîrsta la care alţii se odihnesc, profesorul Stoia este un neobosit dascăl preocupat de găsirea unor tot mai bune metode de predare. Obiectivul aparatului de fotografiat l-a surprins pregătind, pentru viitoarele sale lecţii, noi lucrări de laborator.

M. I.

seco ven te

OPINII

ELEMENTUL TIPIC ŞI ELEMENTUL SPECIFIC ÎN STUDIUL LIMBILOR MODERNE

Modernizarea învățămîntului limbilor străine a acreditat, într-o măsură, ideea că metoda activă ar fi, din principiu, incompatibilă cu comparația, realizată în scopuri didactice, dintre idiomul alogen și cel natal. Premisa de la care se pornește — neîndoielnic întemeiată prin ea însăși — rezidă în faptul că antrenarea elementelor limbii materne în procesul asimilării celei străine are darul să-i perturbeze sau chiar să-i inhibe pe elevi în încercările lor de a gîndi nemijlocit în categoriile limbii de achiziție. Repetatele referiri la sistemul lingvistic deja cunocut permanentizează interpunerea acestuia între gîndirea elevului și limba ce se însușește cu tot cortegiul de consecințe negative care decurg de aici — operații mentale suplimentare de traducere succesivă dintr-o limbă în alta, reacții verbale întîrziate în limba străină ș.a.

Nu mai puțin importantă și, în ultimă instanță, la fel de fundată este și critica la adresa lipsei de productivitate a procedeului confruntării interlingvistice, care îl suprasolicitează pe elev cu date poate interesante despre cutare sau cutare limbă, dar nu-i oferă posibilități în plus de a o practica direct ca instrument de obiectivare a propriei lui gîndiri. S-ar putea desigur reliefa, în contextul unei discuții în contradictoriu, valoarea cognitivă a comparației în general și a celei dintre limbi în special, contribuția ei la dezvoltarea gîndirii abstracte, a spiritului de observație, a capacității de analiză a elevului etc. Asemenea considerente pălesc însă în fața tezei fundamentale că, în învățarea unei limbi vii, esențialul constă nu în a filozofa despre ea, ci în a dobîndi, prin exerciții continui, eșalonate pe parcursul întregului timp de studiu, deprinderea de a o vorbi corect și fluent. Căci — pentru a fi mai plastici — așa cum imaginea unui măr, bunăoară, oricît de riguros ar fi fost ea reconstituită după natură de către un botanist, nu poate înlocui, totuși, fructul real, tot astfel descrierea unei limbi, oricît de adecvată s-ar dovedi, nu se poate substitui, în comunicare, limbii însăși.

Cu toată aparenta soliditate a argumentelor de mai sus, dezbaterea nu poate fi socotită însă încheiată. În primul rînd, din cauza unui adevăr simplu pînă la evidență — că ostracizarea, sub toate formele, a limbii materne din predarea celor străine nu atrage în chip automat eliminarea ei și din conștiința elevilor. Aceștia continuă multă vreme să-și traducă lor înșiși chiar și atunci cînd profesorul evită să o facă, textele alogene percepute pe cale auditivă sau vizuală. Lucrul este cît se poate de firesc dacă ținem seama că limba maternă reprezintă mijlocul cel mai economic — sub raportul efortului de comprehensiune și al bugetului de timp disponibil pentru aceasta — de a semantiza un mesaj încifrat după regulile altui cod lingvistic. Logica impune, deci, nu eludarea cu orice preț a limbii natale, ci folosirea ei rațională ca o pîrghie eficace în realizarea legăturii nemijlocite dintre realitatea înconjurătoare și consemnarea ei în termenii limbii de împrumut. Pentru aceasta nu e nevoie să se formuleze explicit, în cadrul predării, constatări savante sau judecăți pline de erudiție, care să înceapă cu : „Spre deosebire de limba română, în limba..." sau „Ca și în limba română, în limba...". E necesar, în schimb, ca materialul de limbă să fie selectat de așa manieră încît să nu-l pună pe elev în situația de a medita din capul locului asupra formei de exprimare, ci să-i permită mai înainte de toate un transfer pozitiv, oarecum spontan, de deprinderi de vorbire, adică să-i îngăduie să-și înveșmînteze gîndurile în categorii ale limbii străine analoge celor din limba maternă. Pe această bază se vor putea introduce și consolida modele de vorbiri noi, mai depărtate de spiritul limbii natale și deci în mai mare măsură proprii limbii străine. Succesiunea „pașilor" de predare, organizarea și dozarea lor, ca și tematica și repartiția exercițiilor corespunzătoare trebuie să fie așadar condiționate în cel mai înalt grad de acele trăsături ale limbii străine pe care, prin contrast cu cea maternă, sîntem în drept să le considerăm mai mult sau mai puțin caracteristice.

De bună seamă, problema selecției ca atare nu e nouă, abandonarea elevului în fața unui imens conglomerat de fapte, imposibil de reținut simultan, fiind potrivnică însăși ideii de învățămînt. Recunoașterea liniarității predării nu cuprinde însă în ea răspunsul la întrebarea : care sînt elementele-cheie, de maxim randament, și care e ordinea lor optimă de dispunere în procesul de instruire ? S-ar părea că și fără strictă pregătire de specialitate ne putem pronunța în cunoștință de cauză : hotărîtoare sînt elementele cele mai comune, cele mai obișnuite în diverse situații, cu valoarea de comunicare cea mai ridicată — într-un cuvînt, cele mai tipice pentru limba respectivă (înțelegînd prin „tipic" o categorie determinabilă pe cale statistică : cu

Lecție de franceză în cabinetul lingvistic al Liceului nr. 3 din Oradea

cît o îmbinare de cuvinte, o locuțiune, o turnură de frază etc. se întîlnește mai des, cu atît ea e mai tipică în raport cu altele care, deși apropiate, dacă nu chiar identice ca sens, nu se bucură de aceeași răspîndire, au o sferă de circulație mai restrînsă, limitată la un anumit stil sau la o anumită categorie de vorbitori ș.a.m.d.).

Din acest punct de vedere, în limba franceză, de pildă, o interogație ca **Qu'est-ce que tu fais demain ?**, fiind mai frecventă decît construcția sinonimă **Que fais-tu demain ?**, ar înclina spre ea balanța priorității în predare. Dacă privim însă problema prin prisma beneficiarului concret — iar acesta este nu memoratorul impersonal al unei mașini electronice de calcul, ci o ființă umană posesoare a unui bagaj complet de deprinderi lingvistice dobîndite din practica limbii materne, atunci precăderea va reveni cu siguranță ultimei construcții, dat fiind paralelismul ei, aproape desăvîrșit, cu formularea corespunzătoare românească. Sub acest raport se impune, credem, intervertirea ordinii elementelor tipice în favoarea celui mai puțin specific, care va trebui să preceadă, din rațiuni didactice, pe cel caracteristic numai uneia dintre limbi (prin „specific" înțelegîndu-se tot ceea ce individualizează și deosebește o limbă de alta, indiferent dacă sfera specificului coincide sau nu cu cea a tipicului).

Elementele tipice sînt totdeauna aceleași și egale cu ele înseși într-o etapă dată de evoluție a limbii, în timp ce elementele specifice, fiind distinse după criterii funcționale, variază ca număr și pondere de la caz la caz, potrivit limbii luate ca punct de referință. Construcția interogativă mai puțin tipică, menționată anterior, se dovedește mai puțin specifică și deci recomandabilă pe plan didactic pentru începători doar în raport cu o limbă ca româna.

Desigur, operațiile de filtrare a materialului de limbă în vederea statorniciri unei juste corelații între tipic și specific nu se pot desfășura după rețete infailibile, de aceea ele reclamă din partea cadrelor didactice nu numai o intimă familiarizare cu noile direcții de cercetare lingvistică, dar și o atitudine creatoare.

În concluzie, realitatea limbii materne, a contactelor și interferențelor ei cu limba de achiziție conferă comparației dintre ele statutul unui deziderat metodic de prim rang. Înfăptuirea lui își găsește expresia în principiile de selecție a inventarului lingvistic alogen, a căror elaborare pe baze științifice se înscrie printre atributele definitorii ale însuși conceptului de modernizare a învățămîntului limbilor străine.

M. SAFIR, V. SOLOMON
Universitatea București

COORDONATE ALE NOII PROGRAME PENTRU ÎNVĂȚĂMÎNTUL PREȘCOLAR

Începerea școlarizării de la vîrsta de 6 ani impune elaborarea unei noi programe a activității din grădiniță, care să asigure o cît mai bună pregătire a copiilor pentru munca școlară. Problema care se pune este nu cît să se păstreze din actuala programă, nici cît să se reducă sau cît să se preia de la grupa mare la celelalte grupe, ci să se elaboreze o programă nouă în raport cu particularitățile copiilor de 3,4 și 5 ani și în deplin acord cu sarcinile clasei I, pe care copiii trebuie să le rezolve cu un an mai devreme. Se cere deci să se stabilească un conținut și să se găsească forme de organizare a activității instructiv-educative care să fie, adecvate posibilităților copiilor de vîrstă preșcolară și care să constituie, în același timp, stimulenți ai dezvoltării lor sub aspect fizic, intelectual, afectiv, estetic. Totodată, trebuie avut în vedere ca programa ce se va elabora să nu supraîncarce copiii, să nu le solicite reacții care le depășesc puterile, să nu-și asume sarcini specifice școlii.

Nota dominantă pe care noua programă este chemată s-o imprime procesului instructiv-educativ din grădiniță trebuie să constea, credem, în caracterul său formativ. Și conținutul și formele de organizare a activității preșcolarilor trebuie să influențeze asupra dezvoltării multilaterale a copiilor, urmărind în primul rînd dezvoltarea mișcărilor și coordonarea acestora de către analizatorii vizual și auditiv, echilibrarea proceselor de excitație și de inhibiție, dezvoltarea spiritului de observație și a capacității de concentrare a atenției pe perioade de timp din ce în ce mai lungi, exersarea memoriei, a vorbirii, dezvoltarea proceselor de gîndire, a creativității și independenței în acțiune.

Unii socotesc că o asemenea pregătire a preșcolarului pentru înțelegerea și însușirea materiei clasei I cere transmiterea unui volum mare de cunoștințe, antrenarea lui la rezolvarea unor teme destul de complicate. În ce ne privește, considerăm că nu aceasta este calea unei bune pregătiri. Nu e nevoie credem nici de a-i încărca pe copii cu un bagaj voluminos de cunoștințe, nici de a le da teme care să depășească posibilitățile lor, ci de a-i atrage într-o activitate interesantă, variată, stimulatorie, dirijată în mod conștient, sistematic și competent spre însușirea unor cunoștințe elementare despre realitățile înconjurătoare, spre orientarea în mediul natural și social, spre integrarea treptată în acest mediu.

Să ne oprim, de exemplu, asupra problemelor pe care le ridică noua programă în legătură cu pregătirea copiilor pentru formarea reprezentărilor matematice. Firește, va trebui să se țină seama de orientarea programei de matematică a clasei I, care fundamentează predarea noțiunilor despre numere și a cunoștințelor despre operațiile de adunare și de scădere pe operațiile cu mulțimi de obiecte. După cum se știe, programa de matematică a clasei I prevede, la începutul anului, o etapă pregătitoare de 5 săptămîni, timp în care copiii sînt familiarizați cu noțiunea de mulțime de obiecte, cu unele corpuri și forme geometrice, cu poziția obiectelor în spațiu și efectuează anumite operații cu mulțimi de obiecte. În continuare se prevede predarea numerației și a operațiilor de adunare și de scădere, rezolvarea de probleme cu aceste operații și predarea unor noțiuni elementare despre unitățile de măsură.

Considerăm că pentru a asigura o bună pregătire a copiilor în vederea însușirii acestor cunoștințe programa grădiniței va trebui să pună accent pe orientarea lor spre înțelegerea noțiunii de număr și a celorlalte aspecte legate de numerație și de operațiile cu numere. Această pregătire presupune în primul rînd familiarizarea copiilor cu multitudinea obiectelor din jurul lor, cu forma acestora, cu noțiunea de mulțime de obiecte. Pe lîngă exercițiile pentru constatarea însușirilor fizice ale obiectelor care compun mulțimi (culoare, formă, mărime, asperitate, duritate, temperatură) este necesar, credem, să se prevadă diferite operații cu acestea — de grupare pe baza însușirilor fizice, de stabilire a mărimii fiecărei grupe a mulțimii (mică, mare, egală), de ordonare a grupelor mulțimii în șir crescător sau descrescător. Tot o sarcină a perioadei preșcolare trebuie să fie după părerea noastră și însușirea unor noțiuni legate de dimensiunile obiectelor (lung, scurt, gros-subțire, înalt-scund, lat-îngust, mare-mic) ca și de poziția acestora în spațiu (sus, jos, deasupra, la dreapta, dedesubt pe lîngă ș.a.) Realizarea acestor sarcini sub forma unor exerciții-joc sau a unor jocuri didactice, pe baza materialului cunoscut (obiecte și imagini ale acestora) sau sub forma unor exerciții ușoare pe caiete speciale (gruparea la un loc a mingilor roșii ; separarea steguleților de baloane ; a bețișoarelor lungi de cele scurte etc.) sînt forme adecvate vîrstei preșcolare ca și scopului urmărit.

În elaborarea noii programe aceste probleme vor trebui să fie eșalonate pe grupe de vîrstă, asigurîndu-se gradarea și continuitatea lor atît între grupe cît și între grădiniță și școală. Important este ca rezolvarea lor să permită copiilor mînuirea materialului în forme cît mai variate și în timp cît mai îndelungat, întrucît tocmai o asemenea mînuire îi dă posibilitatea să sesizeze cu ușurință atît însușirile obiectelor cît și raporturile care se pot stabili între ele. La rîndul lor, o serie de cunoștințe referitoare la precizarea cantității (ca de exemplu : pisica are patru picioare, păpușa are două mîini etc.) ar putea fi însușite de către copii ca atare, urmînd ca în școală, la momentul potrivit, să li se explice conținutul de cantitate.

În general noua programă va trebui să asigure pregătirea preșcolarului sub raportul dezvoltării proceselor psihice, astfel încît el să vină în școală cu reale posibilități de înțelegere și de asimilare a cunoștințelor la nivelul clasei I. Alcătuirea unei asemenea programe cere de bunăseamă colaborarea celor mai buni specialiști în domeniul pedagogiei preșcolare, al psihologiei copilului, ca și a cadrelor didactice cu experiență din învățămîntul preșcolar. Considerăm, de asemenea că ea va trebui să fie definitivată numai după ce va fi expertimentată, în stadiul de proiect, cel puțin în decursul unui an școlar.

Prof. FLORICA ANDREESCU
cercetător științific

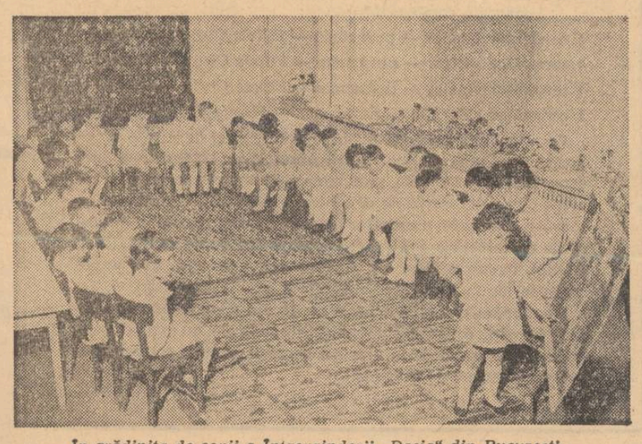

În grădinița de copii a Întreprinderii „Dacia" din București

Utilitatea creării unor centre județene de informare și orientare școlară și profesională

Deși în cursul verii școlile profesionale au făcut larg cunoscut, prin radio și presă, numărul locurilor de care dispuneau la anul I, destul de multe au fost obligate să organizeze două și chiar trei concursuri de admitere pentru completarea acestor locuri. Dar chiar în aceste condiții nu a fost realizată pretutindeni cifra planificată. Această situație se datorește, după părerea noastră, pe de o parte faptului că în ultimii ani concursurile de admitere în școlile profesionale s-au desfășurat simultan cu concursurile de admitere în liceele de cultură generală și cele de specialitate, iar pe de altă parte faptului că informarea absolventilor școlii generale cu privire la concursurile suplimentare s-au dovedit, în ciuda publicității efectuate, foarte deficitară. Anul viitor, cînd la admiterea în școlile profesionale se vor prezenta, probabil, numai absolvenți din promoțiile trecute ale școlii generale — întrucît elevii care termină clasa a VIII-a vor fi cuprinși în învățămîntul general de 10 ani — dificultățile de recrutare pentru școlile profesionale din anumite sectoare se vor accentua și mai mult.

Susțin, de aceea, necesitatea stringentă a realizării unei propuneri care a mai fost, de altfel, avansată în discuțiile pe tema orientării școlare și profesionale. Este vorba de înființarea din timp la nivelul capitalelor de județ, a unor ghișee de informare a candidaților asupra sectoarelor de învățămînt profesional și tehnic către care se pot orienta, asupra meseriilor pentru care se efectuează școlarizarea în fiecare sector, asupra drepturilor elevilor și absolvenților etc.

La aceste ghișee de informare ar trebui centralizat întreg materialul de popularizare — broșuri, prospecte, pliante, prezentarea unor profesii — în legătură cu școlile profesionale. Aici s-ar putea organiza zile speciale de consultații ale specialiștilor din învățămîntul profesional, iar în perioada dinaintea concursurilor de admitere s-ar putea asigura prin aceste ghișee o orientare rapidă către sectoarele unde există necesități mai deosebite de candidați.

S-ar putea obiecta că o asemenea acțiune comportă cheltuieli. Cred însă că aceste cheltuieli nu ar depăși sumele afectate organizării și desfășurării unor repetate concursuri suplimentare. În plus, sînt convinsă că eficiența unor asemenea investiții s-ar dovedi mult mai mare.

Prof. TEODORA DELEANU STERNATIS
Galați

Formarea concepției de dreptate – un reper esențial al muncii educative

Transformările petrecute în structura societății noastre, intensa activitate politico-educativă desfășurată de partid au determinat profunde schimbări înnoitoare în profilul spiritual al oamenilor muncii. Se dezvoltă amplu morala întemeiată pe sentimentul înaltelor îndatoriri față de societate, pe atitudinea înaintată față de muncă, de proprietatea obștească, față de legile statului și regulile de conviețuire socială.

Aceste principii fundamentale ale eticii socialiste impun drept reper esențial al muncii educative desfășurate în școală formarea și cultivarea concepției de dreptate socială și individuală.

Partidul Comunist Român cultivă consecvent în rîndurile clasei muncitoare ideea de dreptate socială și individuală, întemeiată pe convingerea științific fundamentată a misiunii istorice a clasei muncitoare în societatea contemporană, de avangardă a luptei pentru eliberarea deplină și definitivă, economică și politică, materială și spirituală a omului din toate lanțurile generate de proprietatea privată asupra mijloacelor de producție. Această concepție de dreptate socială și individuală caracterizează activitatea și comportarea omului nou, constructor al socialismului. Ea este profund umanistă, promovînd relații noi, de colaborare și întrajutorare tovărășească, de stimă și respect reciproc.

Desființînd orice discriminare de sex, de rasă sau de naționalitate, societatea noastră ridică pe o treaptă înaltă demnitatea persoanei umane, adică valoarea socială a omului, ca om. Atitudinea dreaptă față de om izvorăște din realitatea dreptății sociale și se răsfrînge asupra tuturor, fiind întemeiată pe egalitatea socială reală a oamenilor, rezultat al desființării revoluționare a exploatării și asupririi omului de către om. Demnitatea omului este apărată de societate, de legile statului nostru socialist, care interzic și pedepsesc cu asprime exploatarea omului de către om, orice tentativă de asuprire a persoanei umane, ura de rasă, șovinismul. De aceea, lupta pentru apărarea legalității socialiste coincide în esență cu lupta pentru demnitate umană.

Generațiile tinere, care au crescut și s-au dezvoltat în climatul stimulator al construcției socialiste, sînt puternic animate de bucuria și mîndria de a trăi într-o epocă de puternică înflorire a demnității umane. Se impune, evident, ca activitatea educativă desfășurată în școli să integreze forme și metode eficiente și interesante pentru antrenarea elevilor pe calea unor dezbateri etice care să definească limpede în conștiința lor conceptele fundamentale de dreptate individuală și de dreptate socială. Esențial este în această privință ca tinerii din școli să discearnă esența interdependenței strînse ce există între dreptatea individuală și cea socială și să înțeleagă deplin că activitatea orientată spre realizarea acestora constituie una dintre trăsăturile definitorii ale orînduirii socialiste.

Desigur, sînt multe școli în care, mai ales la clasele mari, diriginții consacră unele ore educative discuțiilor pe teme de morală. Dar, din unele constatări făcute în legătură cu materialul folosit ca bază a acestor discuții — opere literare și foarte rar, filme și piese de teatru — constatăm că sînt utilizate aproape exclusiv lucrări sau pasaje care cuprind pe deplin conturată soluția etică justă. (Și, de ce n-am spune-o, pînă de curînd am constatat că se alegeau „cazuri literare" cu soluții liniare și schematice).

În ce măsură și în cadrul cărora forme poate fi antrenată o participare mai largă a elevilor din clasele mari la dezbaterea unor probleme complexe ale vieții sociale, a unor forme de manifestare antisocială, de încălcare a principiilor socialiste de drept ? Un punct de pornire în această direcție l-ar putea constitui una dintre deosebit de interesantele anchete sociale publicate în ultimul timp în coloanele ziarelor „Scînteia" sau „Scînteia tineretului". Ne putem ocupa, spre exemplu, de anumite încercări de însușire a unor bunuri aparținînd organizațiilor socialiste, de manifestarea unor tendințe către obținerea de cîștiguri ilicite, de unele grave abateri de la principiile conviețuirii sociale, de încălcări ale dreptului familiei.

Intenționat nu am nominalizat cazurile alese drept exemplu. Pentru că ceea ce interesează în dezbaterea noastră nu sînt amănuntele privind comitera delictelor sau acțiunilor antisociale, ci semnificațiile lor pe plan juridic și etic. Elevii trebuie să înțeleagă că aceste acțiuni se impun a fi condamnate pentru că ele reprezintă o frustrare a unor organizații sau a unor persoane de bunuri care le aparțin **de drept**, dar și pentru că mentalitatea din care izvorăsc asemenea acte este profund nocivă, infestează întreaga atmosferă din jur cu miasme antisociale. În felul acesta vom ajunge nu numai la condamnarea de către tineri a acțiunilor antisociale în sine, ci totodată la formarea, în conștiința lor, a unei concepții active despre dreptatea socială și individuală care să condamne deopotrivă cu delictele atît pe cei care le perpetuează cît și pe acei care, prin atitudinea lor de incalificabilă îngăduință, facilitează comitera unor fapte antisociale. Formăm astfel, încă din școală, opinia publică socialistă, dominată de un înalt spirit de dreptate — uriașă forță educativă unită, intransigentă față de manifestările antisociale și totodată capabilă să le prevină...

Invitarea în școală, pentru a se întîlni cu elevii, a unor juriști, poate constitui un mijloc educativ deosebit de eficient, dacă discuțiile vor fi orientate în direcția înfățișată mai sus,. Așadar, nu simpla prezentare a unor norme de drept și a cîtorva cazuri ilustrative — elemente foarte importante desigur, dar nu suficiente — ci adevărate dezbateri etico-juridice ale unor cazuri concrete, pentru rezolvarea cărora elevii să propună ei înșiși soluții.

Rodnice dezbateri etice pot fi inițiate și în limitele unor cazuri petrecute în viața școlii înșăși. Este vorba de a scoate pregnant în evidență faptul că în socialism poziția socială a fiecăruia, începînd din școală încă, se datorește exclusiv unor merite și calități personale, că sentimentul solidarității trebuie să se realizeze întotdeauna în slujba cauzelor drepte.

Progresul continuu al socialismului în toate sferele vieții sociale, ca expresie a traducerii entuziaste în viața de către popor a politicii științifice, realiste și clarvăzătoare a partidului nostru, cere cu necesitate să acționăm consecvent, încă din școală, pentru dezvoltarea în rîndurile tinerei generații a concepției de dreptate socială și individuală, ca o condiție fundamentală pentru ca atitudinea, comportarea tineretului să se formeze în spiritul echității sociale cerute de dezvoltarea socialismului.

Asist. univ. ȘERBAN STELU

Domenii de investigație ale psihopedagogiei

(Urmare din pag. 1)

dent că cercetările întreprinse cu privire la dezvoltarea psihică a preșcolarilor, la capacitățile de evaluare a evenimentelor de către aceștia, la strategiile gîndirii în copilărie etc. odată cu elucidarea unor probleme de strictă specialitate, pot constitui un instrument deosebit de util pentru practica pedagogică.

Problemele de teoria învățării și operaționalitate intelectuală ocupă, așa cum era și firesc dacă ținem seama de amploarea cercetărilor mondiale în acest domeniu, o poziție de prim plan printre preocupările specialiștilor noștri în psihologie pedagogică. Astfel problema relațiilor între noțiuni și operații intelectuale a fost cercetată pornind de la cele mai recente orientări în psihologie, care prezintă conceptul drept o schemă de acțiuni sau operații și un rezultat al interiorizării acțiunilor. Pe aceeași linie modernă este tratată și problema atitudinii intelectuale ca un element de bază al inteligenței și educației.

Fundamentelor și implicațiilor psihologice ale principiilor și metodelor moderne de predare le-au fost consacrate cîteva interesante cercetări care au abordat, de pildă, funcțiile modelului și ale structurilor conceptuale abstracte în formarea gîndirii științifice sau contribuția învățămîntului programat la dezvoltarea flexibilității gîndirii.

Au fost cercetate cu competență și diferite aspecte ale întrepătrunderii problemelor de psihologie pedagogică și de socio-psihologie, în studii ce au urmărit definirea sintalității grupelor școlare, analiza relațiilor socio-afective dintre anumite categorii de elevi și colectivele școlare în care au fost încadrați, precum și a rolului relațiilor interindividuale în formarea personalității.

Este binecunoscută ponderea pe care o au, în ansamblul preocupărilor pedagogiei contemporane, problemele privind orientarea școlară și profesională, depistarea timpurie și îndrumarea aptitudinilor. Apare evidentă și legătura strînsă existentă între aspectele pedagogice și cele psihologice ale acestor probleme. Cercetările recente întreprinse pe această linie de specialiștii noștri s-au orientat către conturarea ariei intereselor preadolescenților și a factorilor care le stimulează precum și a relațiilor dintre motivație, succesul școlar și opțiunile profesionale.

Se cuvine relevată amploarea și diversitarea studiilor de psihopedagogie specială, care au dezbătut o gamă largă de probleme de oligofrenie, logonevroză, deficiențe de auz, dislalii, alalii etc.

Efectuînd un amplu tur de orizont al problematicii actuale și al forțelor cercetării psihologice din țara noastră și creînd posibilitatea unui fructuos schimb de opinii cu specialiștii de peste hotare, actuala Conferință națională de psihologie a constituit o importantă afirmare a psihologiei românești și totodată o bază solidă de pornire pentru cercetările viitoare.

informare științifică și culturală

CE ESTE NOU ÎN FIZICĂ?

Marea dezvoltare a fizicii în secolul nostru a dus la o revoluție generală în aproape toate domeniile științei și tehnicii moderne. Domenii ca fizica nucleară, studiul aprofundat al particulelor elementare, descoperirea generatorilor optici cuantici, laserii, maserii, generatorii magnetohidrodinamici, semiconductorii cu nenumăratele lor aplicații sînt tot atîtea direcții în care se dezvoltă fizica modernă. În general, se consideră ca prioritare fizica nucleară, fizica plasmei și fizica corpului solid. Dar, alături de acestea, ar putea fi citate și alte discipline ale acestei științe, cum ar fi de exemplu astrofizica sau fizica oceanelor.

În dorința de a oferi cititorilor noștri, și mai cu seamă profesorilor de fizică, o imagine, fie ea și parțială, asupra unora dintre direcțiile mai importante ale fizicii moderne — întrucît e evident că ar fi imposibil să realizăm o imagine globală, exhaustivă asupra a ceea ce este nou în acest domeniu — ne-am adresat unora dintre cercetătorii Institutului de fizică al Academiei rugîndu-i să ne vorbească despre preocupările acestuia, cu referire specială la acele capitole care sînt cuprinse și în programele școlare, ca și despre unele cerințe puse în fața școlii de stadiul actual al dezvoltării fizicii.

FIZICA PLASMEI

Este interesant de remarcat că, deși în aparență domenii distincte, fizica nucleară și fizica plasmei au în prezent (și există toate motivele să presupunem că în viitor vor avea din ce în ce mai mult) numeroase obiective comune. În acest sens trebuie să amintim în primul rînd obiectivele legate de energetica viitorului. Dezvoltarea în perspectivă a energeticii nucleare este strîns legată de realizarea sintezei termonucleare controlate și de transformarea directă a energiei termice în energie electrică prin metodele termoionică și magnetohidrodinamică. Ținînd seama de faptul că sinteza termonucleară, indiferent de metodele cu ajutorul căreia va fi obținută, presupune încălzirea combustibilului la temperaturi termonucleare de sute de milioane de grade, este evident că cercetările din domeniul plasmei fierbinți (stare specială a materiei, denumită și a patra stare de agregare a materiei) vor determina într-o măsură hotărîtoare rezolvarea unei probleme fundamentale a energeticii viitorului: punerea la dispoziția omenirii a unei surse de energie practic nelimitată. Rezultă clar de aici marea însemnătate pe care o au cercetările desfășurate în domeniul fizicii plasmei.

Despre direcțiile pe care se axează cercetările din cadrul secției de fizica plasmei ne-a vorbit CONSTANTIN POPOVICI, doctor în științe fizice, șeful sectorului de plasmă în cîmp magnetic al Institutului de fizică al Academiei. Una din aceste direcții o constituie studiul proceselor elementare în plasmă; alta privește transformarea energiei termice în energie electrică prin metodele termoionică și magnetohidrodinamică; în sfîrșit, o a treia direcție vizează studiul unor fenomene care au loc în plasmă în cîmp magnetic, în legătură cu realizarea încălzirii turbulente a plasmei.

—Cercetările desfășurate în institutul nostru —ne-a informat dr. Constantin Popovici —au permis înțelegerea fenomenelor care au loc în plasma luminii negative în cîmp magnetic în condițiile apariției și dezvoltării fenomenului denumit „instabilitate fasicul plasmă". Se știe că în prezent, pe plan mondial, se efectuează întinse cercetări asupra acestui fenomen în legătură cu încălzirea turbulentă a plasmei fierbinți, pentru realizarea sintezei termonucleare controlate. Cercetările noastre urmăresc cunoașterea acestui fenomen în condițiile sistemelor reflexe. Am obținut, în această direcție unele rezultate originale privind rezonanța de fază și ciclotronică. Aș dori să menționez și faptul că, pe lîngă interesul pe care îl au pentru cunoașterea fenomenelor plasmei în cîmp magnetic, cercetările din acest domeniu permit și realizarea unor numeroase și interesante aplicații — de exemplu laserul cu gaze de mare intensitate, generatorul de microunde, surse spectrale de mare intensitate, surse de ioni pentru tehnica acceleratorilor etc.

Punctul de plecare al acestor cercetări l-a constituit studiul efectului catodului convex. Se știe de multă vreme că, în anumite condiții, o geometrie particulară a catodului determină o amplificare a curentului de descărcare și o intensitate a radiației plasmei luminii negative. Ansamblul acestor fenomene, care au primit denumirea de efect al catodului concav, a fost cercetat multilateral, dezvoltîndu-se astfel și o serie de aplicații, printre care cele mai importante pot fi considerate tuburile spectrale de rezoluție.

În cercetările noastre au fost precizate condițiile de obținere a amplificărilor maxime de curent de descărcare și de intensitate de radiație, introducîndu-se în studiul acestui fenomen și cîmpul magnetic aplicat din exterior. Pentru înțelegerea amplificărilor specifice am elaborat un nou model al mecanismului fenomenelor în condițiile amplificărilor maxime. În cadrul acestui model, elementul esențial al domeniului catodic îl constituie plasma luminii negative și cele două fascicole de electroni catodici incidenți în plasmă. În condițiile realizării rezonanței de fază și ciclotronice se produce transferul cu eficiență maximă de energie de la electronii din fascicol către electronii din plasmă.

De curînd am reușit să determinăm frecvența emisă în plasmă ca rezultat al instabilității fascicol plasmă, demonstrînd cu precizie existența unui cuplaj între frecvența ciclotronică și frecvența corespunzătoare rezonanței de fază în condițiile speciale ale unei descărcări reflexe în cîmp magnetic la presiune joasă.

— Așa cum se vede din problemele studiate — ne-a spus G. MUSA, doctor în științe fizice, cercetător principal —importanța plasmei la ora actuală este foarte mare, ea fiind un domeniu de strictă actualitate și în rapidă dezvoltare. Dr. în programele și manualele școlare, capitolele referitoare la plasmă nu au suferit în ultimii 10—15 ani schimbări esențiale. Consider că, ținînd seama de importanța pe care o dobîndește în prezent problema plasmei, capitolele respective din manuale se cer modernizate și aprofundate. Poate că s-ar putea renunța, în parte, la tratarea unora din fenomenele clasice pentru o reconsiderare a capitolelor moderne de fizică.

În continuare dr. G. Musa s-a oprit, referindu-se la cercetările institutului, asupra problemei transferării directe a energiei termice în energie electrică prin conversiune termoionică. Această nouă metodă de a obține energia prezintă numeroase avantaje: transformare directă, densitate mare de putere pe unitate de greutate instalată, transformarea la temperaturi ridicate de ordinul a 2 000° K etc.

În cadrul Institutului de fizică au fost obținute rezultate interesante și în studiul compensării sarcinii speciale electronice prin formarea de ioni pozitivi în urma folosirii unei radiații fotoionizante sau utilizînd o descărcare auxiliară. De asemenea, s-au realizat studii interesante privind procesele elementare care au loc în asemenea diode, a căror cunoaștere este absolut necesară pentru îmbunătățirea performanțelor convertizorilor termoionici. Astfel, pentru prima oară s-au determinat secțiunile de fotoionizare pentru moleculele de cesiu și s-a pus la punct o nouă metodă de măsurare a mobilității ionilor de cesiu în vapori de cesiu și de gaz nobil. Rezultatele obținute au fost publicate în reviste de specialitate din țară și din străinătate și comunicate la conferințe internaționale, unde s-au bucurat de o bună apreciere.

SPECTROSCOPIE

Referindu-se la o parte din activitatea de cercetare desfășurată în cadrul secției de spectroscopie a Institutului, CONSTANTIN GHIȚĂ, doctor în științe fizice, cercetător principal, ne-a arătat că trei dintre sectoarele acestei secții — și anume sectorul de emisie electronică, sectorul de spectroscopia cristalelor și sectorul de împrăștierea luminii — se ocupă cu proprietățile optice și spectroscopice ale cristalelor, în speță ale cristalelor ionice. Al patrulea sector, sectorul de fluorescență, urmărește studiul prin difuzie și luminiscență al soluțiilor fluorescente.

— În sectorul de împrăștiere a luminii — ne-a spus dr. Constantin Ghiță —sînt atacate probleme privind centrii de culoare în halogenurile alcaline dopate cu elemente mono și bivalente, urmărindu-se organismul creării și dinamicii acestor centri de culoare, precum și elaborarea unor modele care să explice proprietățile lor optice și spectroscopice. S-au obținut în acest domeniu o serie de date privind natura unui centru nou, care s-ar datora argintului negativ. Prezentate la un simpozion organizat recent la Roma, rezultatele dobîndite la noi s-au bucurat de o unanimă apreciere.

O altă direcție de cercetare o constituie studiul excitonilor prin spectroscopie de absorbție, reflexie și emisie. Interesul acestor studii este legat de posibilitatea obținerii de informații privind benzile de energie în cristalele respective și modificările acestora sub influența unor factori perturbatori cum ar fi, de pildă, un cîmp electric exterior sau tensiunile mecanice. Sînt de remarcat rezultatele obținute în ceea ce privește spectrul de absorbție și reflexie pentru stratele cristaline de iodură de plumb și iodură de cupru.

O a treia direcție de cercetare pe care se axează lucrările sectorului o reprezintă studiul optic și spectroscopic al unor defecte în cristale în prezența impurităților mono și bivalente. S-au obținut în acest fel date noi privind contribuția dislocațiilor încărcate la fenomene de difuzie a luminii prin studii de difuzie a luminii la joasă temperatură pe cristale de clorură de sodiu și clorură de potasiu pure și dopate. S-a studiat procesul distribuției impurităților între faza de dizolvare completă și de precipitare pe defecte gen dislocații și limite de granule în funcție de tratamentul termic al cristalelor dopate. Aceste studii au, în afara unei importante teoretice, și însemnate consecințe practice în direcția realizării de cristale cu înalte calități optice. Se urmăresc de asemenea, prin studiul difuziei luminii, fenomene de tranziție de fază de ordinul doi în cristal.

Paralel, metodele experimentale elaborate au fost aplicate și la studiul unor polimeri produși de industria noastră. În direcția caracterizării prin difuzia luminii a maselor plastice indigene, colectivul nostru a colaborat cu unități reprezentative din industria producătoare de mase plastice, cum ar fi Combinatul chimic Borzești, Combinatul petrochimic Brazi și Institutul chimigaz din Mediaș. O parte din rezultate au fost predate direct întreprinderilor producătoare și sînt folosite în procesul de îmbunătățire a produselor, iar o altă parte, care prezintă un interes mai general au fost publicate în reviste din țară și de peste hotare.

Oprindu-se asupra modului în care este predată fizica în liceu dr. C. Ghiță opina că ar fi necesar să se introducă —dacă nu în manualele de fizică, cel puțin la cercurile de fizică organizate pentru elevii din clasele mai mari — unele noțiuni de optică și spectroscopia cristalelor, în legătură cu aparatura optică cu domeniu de lucru în ultraviolete și infraroșii, cristale folosite în laseri cu solide, fenomene optice și spectroscopice în cristalele reale, pure și dopate. În capitolul respectiv trebuie cel puțin menționat, dacă nu dezvoltat, faptul că cristalul perfect este o noțiune de domeniul idealului, care nu corespunde realității, întrucît din faptul că cristalul real este departe de perfecțiune rezultă o serie de proprietăți care sînt foarte importante pentru practică.

SEMICONDUCTORI

Obiectiv de mare însemnătate al cercetărilor științifice desfășurate în domeniul fizicii pe plan mondial, semiconductorii, cu nenumăratele lor aplicații, sînt studiați pe larg și în țara noastră. La institutul de fizică, în secția de semiconductori sînt abordate astfel de probleme ca obținerea laserilor cu semiconductori cu intensitate de emisie mare, comutatoare cu semiconductori amorfi cu timp de comutare extrem de scurt (a zecea mia parte dintr-o milionime de secundă), semiconductori noi și proprietățile magnetice ale compușilor semiconductori. Aceste cercetări sînt însemnate pe de o parte prin aspectul lor pur științific, care se oglindește de exemplu în studiul laserilor cu semiconductori și în general a proprietăților de emisie a joncțiunilor, care duce la descoperirea structurii energetice a semiconductorilor și a interacțiunii între radiație și corpurile solide sau, cum este cazul studiului semiconductorilor amorfi, la obținerea de date cu privire la mecanismul de conducție în materiale dezordonate, probleme de interes științific fundamental, apte să genereze în viitor descoperirea unor noi ramuri de importanță tehnică sau a unor ramuri de importanță mai mărunță. Pe de altă parte, ele sînt însemnate prin interesul aplicativ imediat, cum este de exemplu cazul cercetărilor privind obținerea unor diode tunel, a unor semiconductori noi sau a unor comutatori electronici.

NATHAN CROITORU, doctor în științe fizice, șeful sectorului de straturi semiconductoare din cadrul secției de fizica semiconductoarelor, ne-a vorbit în primul rînd despre studiul proprietăților de radiație stimulată pe care le posedă joncțiunile făcute cu galiu arsen în vederea obținerii unor laseri cu semiconductori. Un laser cu galiu arsen a fost obținut în cadrul institutului în anul trecut și acum se lucrează la îmbunătățirea lui. În afară de aceasta, se studiază probleme de captură pe nivele adînci, atît în germaniu cît și în alți semiconductori. În sectorul de proprietăți magnetice, care a organizat în acest an o conferință cu participare internațională ce s-a bucurat de un remarcabil succes, se studiază proprietățile electrice ale feritelor și proprietățile feritelor la temperaturi joase.

Prezintă interes și studiul proprietăților compușilor semiconductori, pe bază de cadmiu, mercur, telur, selen și taliu. Cercetările din acest domeniu au dus la obținerea unui semiconductor nou care este studiat în prezent. Se studiază de asemenea conductibilitatea, efectul Hall și efectul fotoelectric.

În sectorul de proprietăți structurale se efectuează analiza röntgëno structurală, microscopie electronică și difracție de electroni. S-au făcut astfel de lucrări la ferite și materiale amorfe, ca de exemplu germaniu și siliciu amorf, elaborîndu-se un model structural al germaniului amorf, care se extinde acum și la seleniul amorf.

În sfîrșit, sectorul de straturi semiconductoare studiază proprietățile straturilor de germaniu și siliciu și diferiți compuși pe bază de taliu, arsen, selen și telur în stare amorfă, cu scopul de a obține noi semiconductori cu proprietăți deosebite față de cei cunoscuți.

Referindu-se la măsura în care actuala orientare a fizicii în liceu este de natură să asigure absolvenților o pregătire corespunzătoare, dr. N. Croitoru a afirmat: Cred că, față de nivelul atins de fizica modernă, fizica școlară manifestă încă multe rămîneri în urmă. Are o pondere mult prea mare partea de fizică clasică. Este într-adevăr important ca aceasta să fie cunoscută. Dar este în același timp important ca elevii să știe în ce domenii ea este depășită de fizica modernă. În general mi se pare că elevii ies din liceu cu cunoștințe foarte schematice, care sînt însă bine înrădăcinate și, de aceea, greu de schimbat. De exemplu, ei cunosc ecuația de mișcare a lui Newton și își imaginează că aceasta rezolvă toate problemele de mișcare. Consider că ar fi necesar să li se dea elevilor noțiuni de mecanică cuantică, de relativitate, de fizica particulelor elementare, de fizica semiconductorilor și, în general, a corpurilor solide. Foarte mulți elevi nu știu nimic, de exemplu, despre spectroscopia herțiană, avînd doar cunoștințe despre spectroscopia luminii.

Mi se pare esențial ca elevii să înțeleagă că ceea ce învață ei la fizică în școală este doar o aproximație asupra unor fenomene, pe care cei ce se vor dedica studiului fizicii le vor aprofunda mai tîrziu. Este periculos să se creadă că noțiunile dintr-un anumit domeniu la o anumită limită se epuizează. Însuși stadiul în care se află științele în momentul de față dovedește că zona cunoașterii umane nu are limite.

Anchetă științifică realizată de OCT. BUZESCU

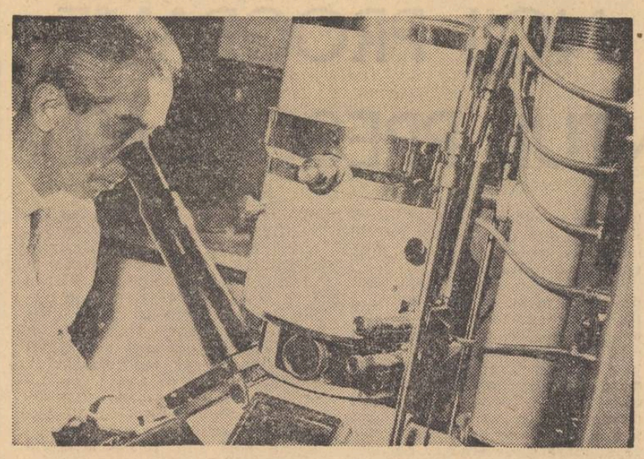

Lucrări la microscopul electronic

SĂPTĂMÎNA ECONOMIEI

„Săptămîna economiei", care se desfășoară în acest an între 25 și 31 octombrie, a devenit o manifestare tradițională, care-și găsește ecou din ce în ce mai larg în rîndurile cetățenilor de toate vîrstele. În școli, această săptămînă — și în general activitatea pentru educarea elevilor în spiritul economiei — dobîndește semnificații speciale, constituind pentru profesori și diriginți, pentru comandanții de pionieri, încă o cale în formarea deprinderilor, a trăsăturilor de caracter ale elevilor, pentru educarea lor moral cetățenească.

Firește, a-i obișnui pe elevi încă de pe băncile școlii să fie economi, să se gospodărească cu chibzuință este o acțiune care nu vizează numai realizarea de economii bănești. Cultivarea spiritului de economie ne cere în primul rînd să dezvoltăm capacitatea elevilor de a se autocontrola, de a manifesta spirit de răspundere, să-i învățăm să fie prevăzători, să-și îndrepte efortul spre realizarea unui țel final. Actul de economisire devine în acest fel un instrument de întărire a voinței, a ordinei și disciplinei. Formînd elevilor astfel de trăsături îi vom ajuta să înțeleagă din vreme că economisirea de bunuri materiale și de muncă, activitatea organizată, chibzuită realizată prin sporirea continuă a productivității muncii este astăzi una din expresiile concrete ale patriotismului socialist. Ei își vor da seama astfel, în același timp, de ce este necesar să păstreze și să apere bunul obștesc și tot ceea ce școala le pune la dispoziție pentru ca să poată învăța.

În școli se folosește o gamă variată de acțiuni în scopul educării elevilor în spiritul economisirii, ceea ce face ca volumul economiilor depuse de ei să crească de la an la an. La orele de dirigenție sau în cadrul activităților pionierești, bunăoară, se inițiază discuții colective cu teme ca: „Ce înseamnă să fii econom". „Din istoricul economisirii" etc. Atractive s-au dovedit concursurile gen „drumeții veseli" cu conținut legat de educația în spiritul economiei pe care le-au organizat o serie de școli din București, din orașele Brăila și Constanța. Unii profesori folosesc pentru munca educativă desfășurată în această direcție și activitățile din cercurile de elevi. Pentru a spijini cadrele didactice, C.E.C.-ul și filialele sale au pus la dispoziția lor un bogat material propagandistic (broșuri, grafice, planșe ilustrative, filme documentare etc.) și au instituit forme de depunere speciale pentru școlari, constînd în timbre, foi de economii și carnete C.E.C.

Sînt numeroase exemple care dovedesc rezultatele frumoase ale activității perseverente desfășurate de educatori în acest domeniu. Iată numai o singură cifră: 450.000 de elevi sînt pînă acum posesori de librete de economii C.E.C. Aproape fiecare școală a organizat excursii cu banii pe care elevii i-au economisit în timpul anului școlar. Toate sînt dovezi grăitoare ale importanței pe care o are munca de educare a elevilor în spiritul economiei, în vederea pregătirii lor pentru viață, a educării lor comuniste.

M. V.

Revista de pedagogie

nr. 10, octombrie 1968

Recentul număr al „Revistei de pedagogie" cuprinde, la rubrica STUDII, materialele: „Conținutul cognitiv și funcțiile psihologice ale convingerilor", de **Anatolie Chircev**, „Cibernetica și procesul învățării", de **Gheorghe Zapan** și „Pedagogie și ergonomie", de **Romeo Dăscălescu** și **Dumitru Salade**.

La rubrica PROBLEMELE ȘCOLII GENERALE DE 10 ANI, **Eugen Blideanu** semnează materialul „Corelația dintre învățămîntul general și celelalte grade de învățămînt". Tot aici se publică articolele „Corelația cunoștințelor, principiu de organizare a conținutului învățămîntului în școala de 10 ani", de **Marin Vișan**, „Limba și literatura română în planul de învățămînt și în programele școlii generale de 10 ani", de **Viorel Alecu**, „Locul disciplinelor social-politice în planul de învățămînt al școlii de 10 ani", de **C. Dinu, S. Bărbuleanu, F. Stănculescu, I. Verdeș** și „Concepția predării matematicii în clasele a IX-a și a X-a" de **Vasile Ștefănescu** și **Gheorghe Călugăriță**.

Revista publică de asemenea în acest număr, sub titlul general CERCETĂRI-EXPERIMENTE, materiale semnate de **Luminița Ghivirigă** („O modalitate de investigare a aprecierilor reciproce în cadrul colectivului de elevi"), **Anca Miron** („Realizarea unor aspecte formative prin predarea istoriei") și **Emil Pătruțescu** („Ritmicitatea în notarea elevilor").

Rubrica ISTORIA ȘCOLII ȘI GÎNDIRII PEDAGOGICE prezintă articolele „Vasile Goldiș, luptător pentru ideea de unitate națională", de **Gheorghe Șora** și **Petru Ardelean**, „Vocația pedagogică a savantului enciclopedist Simion Mehedinți", de **Dumitru Muster** și „Un devotat slujitor al școlii — Dariu Pop", de **Mihai Bălaj**.

Materiale de dezbateri, confruntări și opinii semnează **Nicolae Radu** („Posibilitatea unei programări structurale"), **Ion Drăgan** („Amendamente la fișa psiho-pedagogică") și **Luca I. Ionescu** („Fișa de cunoaștere și caracterizare a elevului"). Problemele de pedagogie comparată sînt tratate în acest număr de **Valentina Filipescu, Mihai Ghivirigă, Ion Titică** și **Francisc Urmeny**, care semnează materialele „Aspecte ale cercetării pedagogice din R.S.F. Iugoslavia" și „Organizarea și conținutul inspecției școlare în R.D.Germană".

Numărul 10/1968 al revistei cuprinde de asemenea rubricile **„Recenzii"**, **„Vitrina pedagogică"** și **„Preocupări — Consemnări — Răspunsuri"**.

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE PEDAGOGICE
București

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

1 șef sector — pedagogie sau filozofie — sectorul „Bazele teoretice și metodologice ale pedagogiei";

1 cercetător științific — pedagogie — sectorul „Orientare școlară și profesională";

1 șef sector — pedagogie — sectorul „Limba română și limbile naționalităților conlocuitoare";

1 șef sector — pedagogie — sectorul „Activități pionierești";

1 cercetător științific principal — pedagogie — sectorul „Educația în școala generală";

1 cercetător științific principal — pedagogie — sectorul „Laboratorul dirigintelui";

1 cercetător științific — pedagogie — sectorul „Laboratorul dirigintelui";

1 șef sector — pedagogie — sectorul „Istoria pedagogiei românești";

1 cercetător științific — pedagogie sau filozofie — sectorul „Pedagogie comparată";

1 cercetător stagiar — pedagogie — Filiala Cluj;

1 cercetător stagiar — pedagogie — Filiala Cluj;

1 cercetător stagiar — pedagogie — Filiala Cluj;

1 cercetător științific — pedagogie — Filiala Cluj.

Cererile de înscriere se primesc la Institutul de științe pedagogice din București, str. Sfinții Apostoli nr. 14, Serviciul personal (telefon: 14 84 68), pînă la data de 15 noiembrie 1968, însoțite de actele prevăzute de „Regulamentul de recrutare, promovare și atestare a cadrelor de cercetători științifici din unitățile de cercetare a R.S.R.", publicat în extras în Buletinul Oficial. Partea a III-a, nr. 4, din 8 ianuarie 1968. Concursul va avea loc în ziua de 25 noiembrie a.c., la București.

Menționăm că potrivit Legii nr 10 din 9 mai 1968, pînă la noi dispoziții, organele și organizațiile centrale, nu mai pot face angajări de personal în orașul București, pentru cei care nu posedă buletinul de București.

BIBLIOTECA

Ce profesiune să-mi aleg?

Am mai spus și cu alte prilejuri că în școli se resimte lipsa unei literaturi privitoare la orientarea școlară și profesională. În afara unor articole care au apărut — ceva mai des în ultimul timp — în revistele de specialitate, cărțile pot fi numărate pe degete. În ultimii doi-trei ani tema aceasta a fost abordată doar în cîteva lucrări publicate de Editura politică („Amintiri despre anii de școală", „Gînduri despre anii de studenție" și „Ce să fiu?" de S. Miroiu), în Editura științifică („Cercetări sociologice contemporane" — sub red. prof. univ. M. Constantinescu, „Ce este talentul?" de M. Bejat) și în Editura tineretului (G. Grecea — „Însemnările unui adolescent" ș.a.). Mai puțin a făcut acest lucru Editura didactică și pedagogică, care s-a mărginit la a tipări o scrisoare metodică pe această temă, elaborată de Institutul de științe pedagogice. O nouă lucrare care se adaugă la bibliografia orientării școlare și profesionale este editată tot de o altă editură decît cea de la care ne-am fi așteptat mai mult. Volumul „Ce profesiune să-mi aleg?" de Dumitru Salade a apărut în colecția „Orizonturi" a Editurii științifice.

Autorul este cunoscut ca vechi și competent cercetător în acest domeniu și paginile cărții ne dovedesc din plin acest lucru. În-

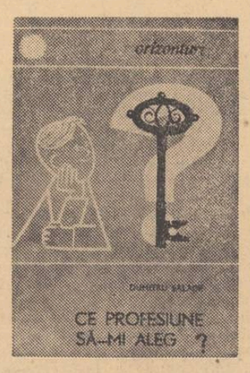

tr-un limbaj simplu, direct, fundamentat pe o bază riguros științifică, sînt abordate marile probleme, marile întrebări pe care le ridică alegerea viitoarei profesiuni, căutîndu-se răspunsurile cele mai bune, soluțiile cele mai eficiente. Sînt analizate, deopotrivă, căile firești care duc la luarea unei hotăriri, ca și greutățile care se ivesc în această privință, succesele ca și erorile sau poticnirile în realizarea idealului de viață al tinerilor.

O atenție deosebită este acordată criteriilor după care trebuie să se călăuzească tînărul în alegerea profesiunii: cunoașterea propriilor interese, înclinații și aptitudini, cunoașterea cerințelor acelor profesiuni care intră în sfera preferințelor și a perspectivelor de dezvoltare ale acestora.

Toate capitolele sînt bogat ilustrate cu exemple convingătoare — unele desprinse din experimentele și anchetele realizate de autor, altele selectate dintr-o substanțială bibliografie menționată la sfîrșitul volumului.

Firește, lucrarea se încadrează în limitele de spațiu, în profilul și nivelul colecției respective. Ea este însă deosebit de utilă pentru orice profesor, putînd fi recomandată atît părinților cît și elevilor.

Semnalînd apariția acestei lucrări — care nu și-a propus să umple golul de care vorbeam la început — rămînem în continuare în așteptarea unor studii pedagogice atît de necesare educatorilor în munca de orientare școlară și profesională.

AL. I. VLADIMIR

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

■ Predarea noțiunii de număr la clasa I – pag. 2

■ A cultiva dragostea de patrie – pag. 2

■ Pentru o psihopedagogie muzicală – pag. 3

Anul XX-Nr. 967 EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ Vineri 1 noiembrie 1968 4 pag. 25 bani

Explozia de informații forțează limitele documentării

S-a spus de multe ori dar încă nu îndeajuns încît să facă inutilă repetarea. Dinamica evoluției spirituale contemporane, circumscrisă din ce în ce mai pronunțat în coordonatele unei acumulări care cunoaște un ritm și un volum fantastic, formulează în fața omului de cultură din zilele noastre astfel de exigențe, încît frecventarea permanentă a surselor de informare privind domeniul specific profesiunii sale devine un imperativ și o necesitate vitală. Adevăruri relative, valabile pînă ieri, sînt părăsite astăzi pentru a instaura altele noi, care vor fi contestate pentru a face loc altora și mai noi, mereu mai apropiate și niciodată suprapuse adevărului întreg. Savanții părăsesc piste clasice pentru a aborda căi noi, defrișate de cercetarea modernă, pe care nu întîrzie să le depășească.

Explozia de acumulări și revizuiri care se produce la nivelul științelor solicită modificări de amploare proporțională la nivelul predării disciplinelor școlare corespunzătoare. Deseori nu numai profesorii vîrstnici, dar și cei mai tineri, pe care îi despart doar cîțiva ani de momentul absolvirii facultății, sînt puși în situația să constate decalajul dintre informația pe care au acumulat-o ca studenți și cea pe care o oferă specialitatea lor în momentul de față. Pedagogia însăși cunoaște un amplu proces de modernizare, care promovează noi metode și mijloace în practica didactică. Toate acestea impun profesorului obligația unei informări susținute și permanente, cunoașterea „la zi" a literaturii de specialitate. Date fiind proporțiile acestei probleme și, mai ales stringenta ei actualitate, ne-am propus să abordăm cîteva dintre modalitățile în care ea se realizează, solicitînd considerațiile unor profesori de literatură română. Opiniile și observațiile acestora constituie substanța articolului de față.

Se sparg vechile tipare

Citîndu-l pe Tudor Vianu, prof. ILIE GUȚAN, de la Liceul nr. 3 din Sibiu, ne amintea că orice profesor trebuie să fie dublat de un cercetător și că datoria profesorului de română este aceea de a interpreta fenomenul literar prin prisma actualității, ținînd seama de achizițiile literare recente, de sensul criticii literare actuale, de cerințele esteticii contemporane. Toate acestea nu se pot realiza, firește, decît printr-o permanentă documentare în specialitate.

„Să luăm un exemplu: predarea teoriei literaturii — ne-a spus interlocutorul nostru. Formulele consacrate prin tradiție pentru predarea acestei discipline nu mai corespund întru totul imperativelor contemporane. Teoria genurilor, de pildă, începe să fie ignorată, scriitorii manifestă din ce în ce mai multă independență, ignorînd vechile principii estetice. Or, noi urmărim să formăm din elevii noștri nu numai cititori ai literaturii clasice, ci și ai literaturii contemporane. Poate că tocmai datorită unor limite de concepție în predare unii tineri au încă anumite rezerve față de noile forme literare, pentru că ei nu au fost învățați să înțeleagă locul pe care îl ocupă în cadrul acestora unele noțiuni ca subiect, compoziție, personaje, prozodie. În același timp, elevii trebuie să fie îndemnați să se apropie de inefabilul operei literare, să înțeleagă sensul creației, întrepătrunderea diferitelor aspecte care fac valorile literaturii. Evident, aceasta nu se poate realiza pe calea unei analize sociologizante și, mai ales, fără o permanentă informare proprie asupra problemelor moderne ale fenomenului literar. Iată de ce, pentru mine, documentarea de specialitate joacă un rol capital. În ultima perioadă am consultat, de exemplu, un volum de studii de stilistică, în care sînt tratate problemele de structuralism, o serie de studii de teoria literaturii aparținînd unor specialiști contemporani din țară și de peste hotare etc. Dar, desigur, sfera documentării profesorului de română, departe de a privi numai problemele actualității, acoperă, ca necesitate, domeniul mult mai larg al întregii literaturi".

Funcționalitatea fondurilor și resurselor documentare

Dacă, referindu-ne mai întîi la problemele bibliotecilor, în unele localități situația profesorilor este relativ lesnicioasă, în altele ea este destul de dificilă. Profesorul ION TOPOLOG de la Liceul nr. 1 din Brașov, de exemplu, afirmă că profesorii brașoveni au la îndemînă, în bibliotecile locale, un bogat fond documentar la care accesul este foarte simplu. „Avem chiar în liceul nostru — ne spune tov. Topolog — o bibliotecă mare, alcătuită din fostele biblioteci ale liceelor „Honterus" și „Andrei Șaguna", care este sistematizată în mod științific, are un fișier bine pus la punct, dispune de o sală de lectură și este deservită de doi bibliotecari. (Singura doleanță pe care aș vrea să o formulez este aceea ca ea să continue să fie aprovizionată cu cărți noi, pentru a se menține la nivelul la care obligă bogatul și valorosul fond existent), Stau de asemenea la dispoziția noastră o bună biblio-

Anchetă realizată de VICTOR OCTAVIAN

(Continuare în pag. a 3-a)

Studiu la Biblioteca Centrală de Stat

Mesajul adresat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Stat

CADRELOR DIDACTICE, ELEVILOR, ORGANIZAȚIEI DE PARTID ȘI ORGANIZAȚIILOR DE TINERET DE LA LICEUL DIN MIERCUREA CIUC

Stimați tovarăși,

Împlinirea a trei secole de la înființarea Liceului din Miercurea-Ciuc îmi oferă plăcuta ocazie de a transmite cadrelor didactice, elevilor, organizației de partid și organizațiilor de tineret, tuturor participanților la această sărbătoare calde felicitări, urări de noi succese și fericire.

În îndelungata sa existență, școala dumneavoastră a jucat un rol de seamă în răspîndirea culturii umaniste, în promovarea prieteniei și înțelegerii dintre tinerii români și secui. Pe băncile acestei școli a învățat eroul secui Gábor Áron care, alături de alte figuri proeminente ale Revoluției de la 1848, a militat pentru unirea eforturilor tuturor locuitorilor acestor ținuturi, fără deosebire de naționalitate, în lupta pentru libertate și progres social.

Tradițiile înaintate ale acestei instituții de cultură, în care chiar de la începuturile sale s-au pregătit împreună tineri români și secui, și-au găsit deplina înflorire în anii construcției socialiste. Cei peste două mii de elevi secui și români care învață astăzi în Liceul din Miercurea-Ciuc, mîine, umăr la umăr, în strînsă frăție, vor participa cu întreaga lor putere de muncă și pricepere la clădirea viitorului luminos al României socialiste.

Măsurile adoptate la recenta Plenară a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, expresie a înaltului democratism al orînduirii socialiste, vor aduce o nouă și însemnată contribuție la dezvoltarea prieteniei dintre oamenii muncii români și cei ai naționalităților conlocuitoare, la întărirea unității întregului nostru popor.

Exprimîndu-vă vii mulțumiri pentru invitația de a lua parte la această aniversare, vă doresc ca, odată cu pășirea în cel de-al IV-lea secol de existență a Liceului dumneavoastră, să obțineți rezultate tot mai bune în activitatea viitoare, spre binele și propășirea patriei.

TRICENTENARUL LICEULUI DIN MIERCUREA CIUC

Între glorioasele aniversări ale învățămîntului se numără și tricentenarul Liceului din Miercurea Ciuc, care și-a sărbătorit în zilele de 26 și 27 octombrie, a.c., într-o atmosferă plină de entuziasm și optimism, cele trei secole de existență.

Manifestările festive au început printr-o întîlnire între foștii absolvenți și actualii elevi ai liceului. A avut loc apoi o sesiune de comunicări la care au participat, între alții, prof. dr. docent Bányai László, prof. univ. Pálfi Ferenc, prof. Gheorghe Afloarei. La marea adunare festivă tov. Koszti István, vicepreședinte al Comitetului executiv al Consiliului popular județean provizoriu Harghita, a subliniat că aniversarea liceului se sărbătorește într-un cadru deosebit, creat de hotărîrile recentei Plenare a C.C. al P.C.R. cu privire la unele măsuri organizatorice pentru întărirea continuă a unității moral politice a poporului muncitor, a frăției dintre oamenii muncii români și ai naționalităților conlocuitoare, a coeziunii națiunii noastre socialiste. Prof. Eigel Ernö, directorul liceului, a vorbit despre drumul străbătut de acesta în cei trei sute de ani ai existenței sale.

Istoria Liceului din Miercurea Ciuc este strîns legată de trecutul zbuciumat al orașului și al meleagurilor înconjurătoare, de lupta eroică a celor ce locuiesc în acest ținut. După mărturiile documentelor, școala a fost înființată la Șumuleu în a doua jumătate a secolului XVII, între anii 1667 și 1669. Incursiunile turcilor și tătarilor au distrus-o în repetate rînduri și au silit nu o dată pe profesori și elevi să schimbe pana cu sabia. Un moment strălucit al istoriei școlii îl marchează anul revoluționar 1848, cînd un mare număr de elevi se înscriu voluntar în trupele revoluționare, luptînd împotriva cotropirii habsburgice și a jugului feudal, pentru libertatea socială și națională. Liceul se mîndrește că a avut printre elevii săi eroi ai luptelor revoluționare ca Gabor

(Continuare în pag. a 2-a)

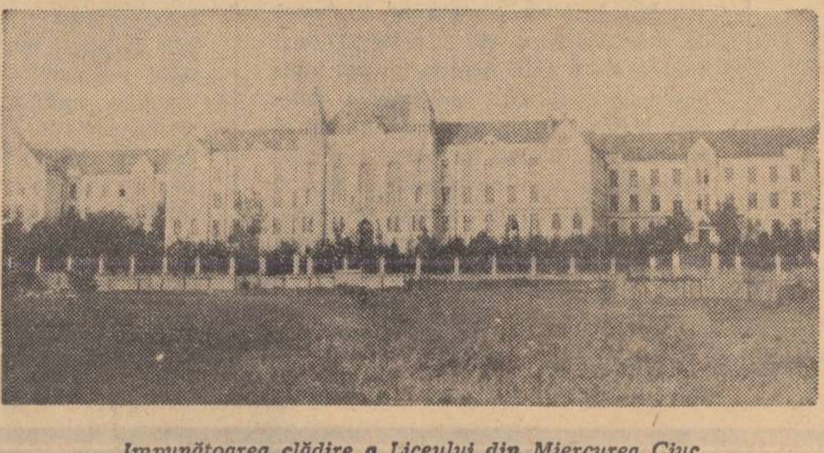

Impunătoarea clădire a Liceului din Miercurea Ciuc

Pagini strălucite din istoria unei școli sibiene

Încă una din vechile instituții de învățămînt ale țării noastre se pregătește să-și sărbătorească o glorioasă aniversare. Este vorba de Liceul „Gh. Lazăr" din Sibiu, care împlinește în această toamnă 275 de ani de existență.

La început, „Gymnasium cibiniensis" cuprindea doar cinci clase, grupate în două cicluri: ciclul claselor gramaticale (I, II, III) și ciclul claselor umaniste (IV, V). Se studia limbile latină și greacă, istoria și mitologia antică, aritmetica. Ulterior s-au adăugat cunoștințe despre istoria și geografia Transilvaniei și elemente de matematică.

La începutul secolului al XIX-lea, în rîndurile profesorilor și ale elevilor școlii capătă o largă răspîndire ideile mișcării iluministe. Sub influența acestor idei s-a format unul dintre cei mai străluciți elevi ai școlii, Gheorghe Lazăr, al cărui nume îl poartă ea în zilele noastre. Aici, în gimnaziul sibian, a primit Lazăr primul imbold de a-și ridica poporul prin cultură, de a lupta pentru deschiderea în Țara Românească a unor „școli academicești" în limba poporului.

Aici s-au format și numeroși alți luptători de frunte pentru progresul patriei, ca Axente Sever și Simion Balinț, prefecți în revoluția de la 1848, participanți activi la conducerea luptelor pentru înfăptuirea idealurilor ei, Ioan Pușcariu, stegarul adunării de pe Cîmpia Libertății de la Blaj, Iacob Bologa, notarul acesteia, August Treboniu Laurian, delegat al revoluționarilor din Muntenia în Ardeal etc. După înfrîngerea revoluției, cînd adevărata atitudine a împărăției austriece față de români s-a concretizat sub forma absolutismului intolerant, Axente Sever, Ioan Pușcariu, Iacob Bologa și alți foști elevi ai gimnaziului sibian s-au numărat printre fondatorii și conducătorii „Astrei", societatea care avea să joace un rol atît de important în răspîndirea culturii românești și în lupta pentru unirea Transilvaniei cu România.

În 1855, transformată în liceu cu 8 clase, școala dă prima promoție de bacalaureați. În această perioadă se introduce și studiul limbii române, predată de cărturari ca Liviu Popp, Antonie Veștemeanu sau Ioan Rusu, la una din lecțiile căruia a asistat și împăratul Francisc Iosif, în timpul călătoriei pe care a făcut-o în Transilvania în anul 1876.

Și dintre elevii care au frecventat Liceul de stat din Sibiu în cea de a doua jumătate a secolului al XIX-lea mulți au devenit ulterior oameni de seamă: Vasile Glodariu, care și-a luat apoi doctoratul în filozofie la Viena, a fost întemeietorul primei școli românești din Macedonia; Nicolae Cristea, profesor la Sibiu, s-a numărat printre

Prof. GH. PAVELESCU

(Continuare în pag. a 2-a)

STRATEGIILE GÎNDIRII ȘI ALE ÎNVĂȚĂRII

Domeniul psihologiei gîndirii, foarte larg și complex, are totuși numeroase compartimente în care cercetarea științifică avansează de puțină vreme. Așa este domeniul strategiilor gîndirii și al strategiilor învățării. Pentru teoria învățării și una și alta din aceste forme operative ale gîndirii prezintă o foarte mare importanță.

Nu putem ignora faptul că materia primă a gîndirii constă din noțiuni, reprezentări și operații cu acestea. Noțiunile, reprezentările și operațiile exprimă concentrări de informație, o fixare temporară a cunoașterii episodice a lumii reale. Stabilitatea lor este relativă. Domeniul psihologiei gîndirii a fost multă vreme privit doar prin prisma noțiunilor. Analiza, sinteza, generalizarea, abstractizarea etc. se includ, precum se știe, în acea categorie de operații care converg spre utilizarea noțiunilor, fapt ce a generat în pedagogie și psihologie un mod de a vedea concepto-centrist. Aria operațiilor specifice gîndirii este însă mult mai vastă. Operațiile de gîndire trebuie să se constituie într-o dinamică vie, mobilă, între două repere mari — realitatea obiectivă și sistemul de noțiuni elaborat de cunoașterea umană ca oglindă a lumii reale.

Este necesar să diferențiem ceea ce este specific pentru strategiile gîndirii spre deosebire de ceea ce este specific pentru strategiile învățării și de strategiile instruirii și educației implicate în ansamblul de acțiuni de instruire ce se exercită asupra elevilor de diferite vîrste. În cele de mai jos ne vom referi numai la unele aspecte privind strategiile gîndirii și ale învățării.

În cadrul operativității gîndirii există două laturi. O latură nespecifică, genetică, constituită din ansamblul operațiilor logice ce exprimă la un anumit moment dat un anumit nivel de dezvoltare de ansamblu a gîndirii. Există însă și o operativitate legată de strategiile de lucru din domenii delimitate de cunoștințe. Aceasta este operativitatea specifică ce operează în mare măsură cu algoritmi ai activității intelectuale. Algoritmii, produși finiți ai învățării și ai exercițiilor, reprezintă forme de strategii ale învățării cu finalitate bine determinată. Cercetarea științifică a pus în evidență cam trei feluri de algoritmi și anume: **algoritmi de lucru, de identificare sau de recunoaștere și de control.** Printre algoritmii de lucru pot fi enumerați algoritmii celor patru operații aritmetice de bază, regula operativă inclusă în ridicarea la pătrat, în scoaterea rădăcinii pătrate etc. Există algoritmi de lucru și în alte domenii. Scoaterea cuvintelor din dicționar, alcătuirea unei compuneri, aflarea locului unei așezări după repere geografice etc. Algoritmii de identificare sau de recunoaștere au o structură asemănătoare cu a algoritmilor de lucru. I. Landa (U.R.S.S.), a calculat prin intermediul algebrelor booleene cel mai rațional algoritm de aflare (identificare) a tipurilor de propoziții conform unei anumite organizări a reperelor gramaticale. Morfologia, sintaxa, operează cu algoritmi numeroși de recunoaștere. Identificarea cu privire la o problemă a modului de a se rezolva, deoarece face parte dintr-un anumit tip de problemă, are loc de asemenea pe baza unui algoritm de recunoaștere. În sfîrșit, algoritmii de control permit să se verifice exactitatea în diferite situații. Adeseori acești algoritmi sînt algoritmi de lucru complementari. Așa, de pildă, proba înmulțirii este împărțirea, proba adunării este scăderea etc. Deoarece însăși alegerea unui algoritm de control util presupune cunoașterea unei scheme prealabile a tuturor modalităților de control posibile, adeseori algoritmii de control sînt investiți și cu funcții de identificare.

Există foarte numeroase relații de rețea între algoritmi. Există însă și confruntări, concurențe. Se știe că o aceeași problemă se poate rezolva prin mijloace aritmetice și prin metode algebrice, ceea ce activează mecanisme ale alegerii, ale deciziei, ale preferinței.

Domeniile operativității specifice capătă anumite caracteristici datorită faptului că dezvoltarea foarte mare de algoritmi într-un domeniu dezvoltă o foarte mare competență pentru acel domeniu. Acest fapt a dus la utilizarea nu destul de corectă, dar foarte răspîndită a termenilor de „gîndire gramaticală", „gîndire algebrică", „gîndire aritmetică" etc. Strategiile învățării se confundă uneori cu strategiile memorării din cauză că produsul lor se concretizează în scheme operative (algoritmi) sau în mnemoscheme. Diferența constă în faptul că memoria este o funcție de fotografiere relativ fără alegere discriminatorie prea mare. Strategiile învățării filtrează însă experiența, condensînd-o în sisteme aplicabile la toate situațiile de același fel, oricît de mari ar fi diferențele aparente dintre ele. Învățarea presupune inducție, clasificare, subsumare. Ea organizează experiența și informația, o condensează, o transformă în materie primă a conduitelor intelectuale. La acest fenomen a făcut referiri Galperin cînd a decelat momentul „prescurtării" și cel al „interiorizării" acțiunilor cu obiectele, pentru transformarea lor în acțiuni mintale. Și J. Bruner a studiat strategiile de învățare, dînd formarea lineară și nelineară a raționamentelor inductive pe modele foarte sugestive, experimentale.

Este evident faptul că nivelul de dezvoltare inegal al diferiților al-

Prof. univ. dr. URSULA ȘCHIOPU

(Continuare în pag. a 3-a)

PREDAREA NOŢIUNII DE NUMĂR LA CLASA I

Formarea noţiunii de număr în clasa I necesită înţelegerea clară de către elevi a componentelor conţinutului acestei noţiuni şi anume: 1) procesul de formare a numărului nou prin adăugirea unei unităţi la numărul cunoscut; 2) locul fiecărui număr în şirul natural; 3) valoarea numerică a fiecărui număr. Aceste trei componente sînt interdependente şi nici una nu poate lipsi cînd este vorba de însuşirea corectă şi temeinică a conţinutului matematic al noţiunii de număr, mai ales la începutul numeraţiei, în concentrul 0—10. Numai înţelegerea procesului de formare a numărului şi cunoaşterea locului în şirul natural, fără înţelegerea valorică a numărului nu poate duce decît la o însuşire incompletă a conţinutului noţiunii, după cum numai această înţelegere cantitativă, fără ideea procesului de formare şi a locului numărului în şirul natural, este de asemenea insuficientă.

Se înţelege de la sine că interpretarea justă a conţinutului noţiunii de număr implică cerinţe speciale în metodica lecţiilor. De la bun început programa lasă să întrevadă că predarea temei despre numeraţie se va sprijini efectiv pe valorificarea şi dezvoltarea cunoştinţelor şi îndemînărilor dobîndite de elevi în perioada pregătitoare (reprezentările despre mulţimile de obiecte, compararea, ordonarea şi reprezentarea grafică a acestora).

După părerea noastră, lecţiile din cadrul acestei teme ar putea să urmeze schema următoare: a) Elevii reprezintă grafic mulţimile de obiecte în ordine crescătoare corespunzător numerelor învăţate, şi scriu sub ele aceste numere:

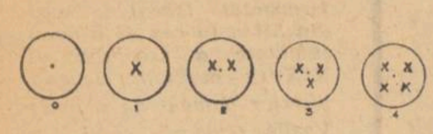

(în ideea predării numărului 5). b) Pornind de la mulţimea de obiecte cu numărul de elemente pe care l-au învăţat ultima dată (4 obiecte), elevii formează obiectual o nouă mulţime, prin adăugirea unui element; stabilesc care mulţime de obiecte este mai mare şi motivează cum s-a format această mulţime **(procesul de formare a numărului nou prin adăugirea unei unităţi).** c) Elevii formează, tot obiectual, alte mulţimi de obiecte egale cu cea formată anterior; se compară aceste mulţimi obiectuale, prin punerea în corespondenţă pentru a se verifica egalitatea lor **(valoarea cantitativă a noii mulţimi formate).** d) Elevii reprezintă grafic, tot pe baza punerii în corespondenţă, la locul corespunzător în ordine crescătoare, mulţimea nou formată; li se spune că această mulţime, formată şi desenată de ei, este denumită prin numărul (5) şi se scrie sub ea şi la dreapta ei, mai mare, numărul 5.

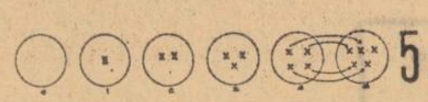

e) Se observă cum este scris numărul nou (analiza şi sinteza) şi, după modelul învăţătorului, elevii scriu şi citesc noul număr. f) Elevii spun toate numerele învăţate în ordine crescătoare şi descrescătoare, cu insistenţă asupra locului pe care îl ocupă în şir mai ales ultimele două numere (locul numărului în şirul natural). g) Ei scriu în ordine crescătoare şi descrescătoare numerele învăţate, cu semnele corespunzătoare între ele:

$0<1<2<3<4<5 \qquad 5>4>3>2>1>0$

h) Se cer elevilor exemple de mulţimi de obiecte, din mediul cunoscut lor, corespunzător numărului nou învăţat; li se cere de asemenea să execute anumite acţiuni corespunzător numărului nou învăţat, să scrie numerele corespunzătoare sub anumite mulţimi de obiecte reprezentate grafic sau să reprezinte grafic mulţimile de obiecte corespunzător numerelor date:

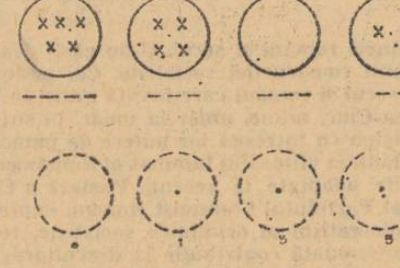

Aşa după cum se observă, toate aceste etape succesive prin care trebuie introdus conţinutul unui anumit număr în procesul lecţiei (verificarea şi consolidarea cunoştinţelor anterioare, pregătirea şi comunicarea cunoştinţelor noi; consolidarea şi încadrarea acestora în sisteme; operarea cu noile noţiuni, se realizează printr-o participare continuă a elevilor la lecţie, fără însă a se nesocoti acţiunea învăţătorului. Lecţia în acest fel apare ca rezultatul unei adevărate activităţi comune a învăţătorului şi elevilor.

Socotim necesar să atragem atenţia şi să ne spunem părerea cu privire la predarea numărului şi cifrei 0. Ţinînd seama că numărul zero face parte integrantă din şirul natural al numerelor, normal ar fi ca predarea numeraţiei să înceapă cu el. Considerăm însă că aceasta ar fi destul de dificil pentru elevii clasei I (mai ales cei de 6 ani). Aceştia nu pot înţelege uşor conţinutul cantitativ al mulţimilor fără nici un obiect ca început al formării mulţimilor de obiecte, şi nici semnificaţia lui 0 ca început al şirului natural al numerelor, ci mai de grabă, ca rezultat al scoaterii dintr-o mulţime de obiecte, în mod succesiv, a tuturor acestor obiecte, iar pe 0 ca semnificaţie a rezultatului unei asemenea operaţii ce duce la lipsa tuturor elementelor unei mulţimi. Ca atare, credem că este bine ca numărul şi cifra 0 să fie predate după predarea numărului 2, 3 (în sensul arătat),iar de aici înainte numărul şi cifra 0 să fie folosite totdeauna la locul respectiv, ori de cîte ori este vorba de şirul natural al numerelor.

Cele expuse aici sînt numai sugestii, iar nicidecum formule metodice.

SANDU MIHAIL
învăţător emerit

A CULTIVA DRAGOSTEA DE PATRIE

Se ştie că unii profesori, cînd discută cu şcolarii despre prezentul socialist, se referă larg la realităţi materiale (construcţii, rezultate obţinute în industrie, în agricultură, în învăţămînt ş.a.). Desigur, este bine că li se fac cunoscute elevilor aceste realizări. Se observă însă că uneori sînt lăsate în umbră prefacerile şi înfăptuirile din domeniul vieţii spirituale a României socialiste, înaltele calităţi sufleteşti cu care s-a îmbogăţit personalitatea umană înflorită în orînduirea noastră — patriotismul socialist şi internaţionalismul, noua atitudine faţă de muncă„ principialitatea, combativitatea, vigilenţa revoluţionară etc. La rîndul lor, şi referirile la trecutul patriei au deseori ca obiect tot numai condiţiile materiale, ajungîndu-se mecanic la explicaţii simpliste şi stereotipe. Chiar atunci cînd se dau elemente despre structura sufletească a poporului român de-a lungul veacurilor, ele sînt pe alocuri foarte generale, oferind o imagine neclară asupra bogăţiei spirituale a naţiunii noastre.

Aceasta se datoreşte fie unui bagaj informaţional pauper al profesorilor, fie unei oarecare superficialităţi în considerarea realităţilor spirituale, fie părerii — eronate, fireşte — că elevii ajung greu la înţelegerea unor lucruri mai abstracte. Rezultatul îl constituie sărăcirea fondului de reprezentări al acestora, cunoaşterea incompletă a trecutului şi prezentului ţării şi, deci, îndepărtarea elevilor de esenţa fenomenelor şi evenimentelor, aşa cum au fost ori cum sînt. Fără o serioasă documentare ştiinţifică a profesorului-diriginte, îmbinată strîns cu înţelegerea profundă, marxist-leninistă, a dialecticii relaţiilor dintre fenomenele sociale, şcolarii nu pot fi introduşi satisfăcător în condiţiile concrete, veridice ale epocii istorice, nu pot fi făcuţi să trăiască situaţiile discutate.

Desigur, e mai uşor să vorbeşti despre situaţia poporului în trecut decît să explici ce aveau de apărat şi de cucerit înaintaşii sau să arăţi mobilurile poziţiei înaintate în cultură, ştiinţa şi artă a celor mai buni fii ai poporului, după cum e mai uşor să vorbeşti despre uzine, clădiri, şosele — pe care copiii le văd mai la tot pasul — decît să explici în ce constau transformările intervenite în structura intimă a oamenilor socialismului, despre continuitatea spirituală, „în cuget şi-n simţiri", a maselor populare — să pui cu alte cuvinte la contribuţie gîndirea elevilor, nu memoria lor. Dar dacă vrem să facem din elevii noştri adevăraţi patrioţi este necesar ca activităţile educative să înfăţişeze mai larg ideile umaniste, filozofice şi sociale, ale cărturarilor noştri din trecut, conţinutul lor ideologic, să vizeze mai direct întreaga bogăţie de învăţăminte care se extrage din documentele partidului şi statului nostru, din politica internă şi internaţională a României socialiste. Numai aşa se poate făuri cadrul corespunzător creşterii unor personalităţi multilaterale, animate de înalte idealuri şi aspiraţii patriotice.

Cred că tematica pe care o propunem la orele de dirigenţie, ca şi informările politice, ar cîştiga în forţă şi semnificaţie dacă ar avea ca suport realităţile locale, de natură să le atribuie individualitate şi putere de convingere. De multe ori întîlnim elevi, chiar din clasele superioare, care nu cunosc decît foarte sumare date despre locul în care s-au născut şi în care vieţuiesc, despre specificul lui economic sau turistic, despre aspecte ce ţin de anumite tradiţii (culturale, folclorice, istorice, şcolare etc.). Cred că includerea unor asemenea aspecte în problematica orelor de dirigenţie ar amplifica substanţial ataşamentul şi mîndria tinerilor faţă de locul în care trăiesc, mai cu seamă dacă aceste aspecte ar fi lărgite prin interferenţa cu alte laturi ce privesc evoluţia generală a ţării întregi, a lumii contemporane. În general socotesc că e nevoie să avem în vedere, în discuţiile cu elevii, o mai mare deschidere spre fenomenele contemporane (politice, sociale, etice, estetice etc) din ţara noastră şi din lume. Aceasta i-ar ajuta să înţeleagă mai bine contribuţia României la progresul societăţii contemporane, s-o situeze mai exact în cadrul acesteia, cu toate implicaţiile de responsabilitate şi prestigiu.

Mă gîndesc de asemenea că subiectele alese pentru orele de dirigenţie trebuie să răspundă şi necesităţii vitale a tinerei generaţii de integrare în viitorul localităţii şi patriei, în perspectivele de dezvoltare economică, socială şi culturală a acestora. Să nu uităm că elevii de astăzi se vor afla în producţie în epoca de desăvîrşire a actualei revoluţii tehnico-ştiinţifice, în comunism.

Consider că şi metodica actuală a activităţilor care contribuie la educaţia morală, civică, a tineretului se cere neapărat redimensionată. Simpla folosire a vorbelor, expunerea constatativă, oricît de iscusit prezentată, este azi un procedeu insuficient. Faptele, realitatea au un limbaj cu mult mai elocvent. Foarte important mi se pare de asemenea ca problematica selectată pentru orele de dirigenţie să fie rezultatul firesc al unei largi consultări, cu caracter ştiinţific şi metodic, a organizaţiilor de tineret, a elevilor şi părinţilor, a corpului didactic, ţinîndu-se seama îndeaproape de particularităţile de vîrstă, psihofizice, individuale şi de pregătirea informaţională şi formativă a clasei, tinzîndu-se către o modernizare a muncii în acest sector. Orele de dirigenţie pot găzdui, de pildă, discuţii colective despre concepţia etică a noilor generaţii, despre atitudinea disciplinată ca latură a educaţiei morale, în cadrul lor se pot dezbate trăsăturile specifice a'e dinamicii sociale, ale familiei ca nucleu al societăţii. Convorbirile pe baza unor probleme-întrebări asupra vieţii şi activităţii creatoare a figurilor proeminente din istorie, asupra făuritorilor bunurilor materiale şi spirituale cultivă spiritul de răspundere faţă de muncă, învăţătură, faţă de conduita personală. Ne vin în ajutor, în acest sens, culegerile de curînd editate „Am fost elev", „Arta însuşirii ştiinţei", „Mirajele originalităţii", „Pionier, cunoaşte-ţi ţara", „Avem 18 ani" etc. Călătoriile pe hartă realizate cu mijloace moderne audio-vizuale, bine pregătite informaţional, dezbaterile de opinie despre muncă, prietenie, eroism, în care, prin confruntarea de păreri şi idei, se lasă cîmp liber de manifestare gîndirii elevilor, aduc o contribuţie activă la formarea lor.

Abordînd cu competenţă şi discernămînt cele mai importante probleme ale vieţii sociale, orele de dirigenţie pot şi trebuie să devină pretutindeni verigi preţioase în munca de educaţie comunistă a elevilor.

Prof. N. VALERIU

Tricentenarul Liceului din Miercurea Ciuc

(Urmare din pag. 1)

Aron, Eftimie Murgu sau Madar Imre. La începutul secolului nostru şcoala s-a mutat la Miercurea Ciuc, într-o clădire impunătoare, unde procesul instructiv-educativ putea să se desfăşoare în condiţii bune. Străvechea „schola" i-a educat pe elevii săi să servească cauza progresului uman, să iubească poporul, să fie militanţi ai frăţiei dintre cei care vorbesc diferite graiuri — români, maghiari, saşi.

Această tradiţie a căpătat noi sensuri, un nou conţinut după eliberarea patriei noastre, în anii construcţiei socialiste, cînd Liceul din Miercurea Ciuc, alături de celelalte şcoli din ţara noastră, a cunoscut o impetuoasă dezvoltare datorită grijii manifestate de partid şi guvern, a căror politică înţeleaptă, marxist-leninistă, asigură tuturor fiilor patriei posibilităţi egale de a-şi însuşi ştiinţa şi cultura. În aceşti ani vechiul liceu a putut să-şi împlinească menirea sa în condiţii din ce în ce mai bune. Clădirea a fost complet modernizată, putînd cuprinde un număr mereu mai mare de elevi. Dacă în anul şcolar 1948—1949 liceul avea 15 clase, în acest an funcţionează, la cursurile de zi, serale şi fără frecvenţă, 51 de clase, în care învaţă laolaltă elevi români şi maghiari. În anul şcolar 1966/1967 a luat fiinţă pe lîngă liceu o şcoală sportivă. S-a dublat şi numărul membrilor corpului didactic, în rîndurile căruia se află şi 38 de foşti elevi ai şcolii. Pentru ridicarea continuă a nivelului muncii instructiv-educative s-au înfiinţat noi laboratoare de fizică, chimie şi ştiinţe naturale, precum şi cabinete de lingvistică, de ştiinţe sociale, de geografie. O bibliotecă şcolară cu aproape 20 000 volume stă la dispoziţia profesorilor şi elevilor.

Profesorii români şi maghiari ai liceului muncesc umăr la umăr, punînd întreaga lor capacitate în slujba educării şi instruirii multilaterale a elevilor. Ei desfăşoară totodată o activitate meritorie de cercetare ştiinţifică, de răspîndire a ştiinţei şi culturii în comunele învecinate, ducînd mai departe, la un nivel superior, tradiţia nobilă a înaintaşilor.

Despre trecutul şi prezentul liceului au mai vorbit la festivitate foşti şi actuali elevi ai acestuia. De asemenea, liceul a primit saluturi din partea Ministerului Învăţămîntului, a Organizaţiei de pionieri, precum şi din partea multor şcoli din ţară.

Participanţii la festivitate au ascultat cu viu interes mesajul adresat de tovarăşul Nicolae Ceauşescu cadrelor didactice, elevilor, organizaţiei de partid şi organizaţiilor de tineret de la Liceul din Miercurea Ciuc. Apoi, cei prezenţi au adoptat textul unei telegrame adresate Comitetului Central al P.C.R., tovarăşului Nicolae Ceauşescu personal.

„În judeţul Harghita, ca şi pe întregul cuprins al României socialiste — *se spune în telegramă* — tuturor tinerilor, indiferent de naţionalitate, li s-au creat condiţii egale de învăţătură în limba maternă, posibilitatea de manifestare plenară a talentelor şi aptitudinilor. În liceul nostru, care a cunoscut o amplă dezvoltare în anii construcţiei socialiste, elevii români şi secui trăiesc şi învaţă laolaltă în deplină prietenie şi frăţie, pregătindu-se temeinic pentru a deveni cetăţeni de nădejde, participanţi activi la înfăptuirea măreţei opere de construire a socialismului şi comunismului în patria noastră".

La sfîrşitul festivităţilor oaspeţii au vizitat două expoziţii cuprinzînd creaţii ale membrilor cercului literar, documente din istoricul liceului şi lucrări de artă plastică.

Pagini strălucite din istoria unei şcoli sibiene

(Urmare din pag. 1-a)

redactorii „Telegrafului Român" şi ai „Tribunei". Aurel Brote şi Eugen Brote au fost economişti şi ziarişti de seamă ai Transilvaniei. Ioan Popescu a elaborat primele manuale de pedagogie şi psihologie în limba română.

Mulţi alţi oameni de seamă care au ilustrat literatura şi ştiinţa noastră şi-au făcut şi ei ucenicia aici. St. O. Iosif a urmat la liceul din Sibiu clasele V şi VI, Octavian Goga a studiat pe băncile lui între anii 1890—1899. Liceul se mîndreşte, în acelaşi timp, că l-a avut ca elev pe Aurel Vlaicu, membru al promoţiei din 1902.

În toamna anului 1919, după desăvîrşirea unităţii naţionale a statului român, liceul îşi ia numele lui Gheorghe Lazăr, ilustrul său elev. În anii care au urmat, şcoala a făcut necontenite progrese. S-au întemeiat societatea de lectură „Alex. Vlahuţă" şi societatea ştiinţifică „Spiru Haret", conduse de elevi merituoşi. În aceşti ani îşi fac studiile sau predau aici personalităţi de frunte ale vieţii noastre publice şi culturale de astăzi, ca de exemplu prof. univ. Ion Nistor, acad. Aurel Moga, acad. Andrei Oţetea, prof. univ. Virgil Vătăşan, membru corespondent al Academiei, dr. Victor Preda, membru corespondent al Academiei, prof. univ. D. D. Roşca, membru corespondent al Academiei, prof. univ. Alex. Sanielevici, Achim Stoia, prof. univ. dr. Alexandru Dima şi alţii.

După eliberare, liceul cunoaşte prin grija partidului şi a guvernului o continuă dezvoltare. Creşte numărul elevilor, al profesorilor, se îmbunătăţeşte continuu baza didactico-materială, se înfiinţează o secţie serală şi o secţie fără frecvenţă. Liceul „Gheorghe Lazăr" — şcoală română cu secţie germană, în care profesorii, ca şi elevii români şi germani, lucrează laolaltă legaţi printr-o strînsă prietenie frăţească — funcţionează în prezent cu 45 de clase de zi şi serale şi cu peste 2 000 de elevi. S-au organizat noi laboratoare de fizică, de chimie şi ştiinţe naturale, s-au îmbogăţit cu colecţii noi muzeele.

Aniversarea a 275 de ani de la înfiinţare găseşte corpul profesoral angajat într-o susţinută acţiune de ridicare a nivelului muncii instructiv-educative la înălţimea sarcinilor pe care partidul le-a pus în faţa poporului nostru. La miile de absolvenţi care lucrează pe marile şantiere ale patriei, în instituţiile de cultură, învăţămînt, ştiinţă se vor adăuga noi promoţii de tineri pregătiţi în această şcoală, hotărîţi să-şi dea contribuţia la înflorirea patriei socialiste, să înscrie în istoria şcolii noi pagini de strălucire.

---

secvenţe

Sesiune ştiinţifică închinată scriitorului Costache Negruzzi

De curînd, Societatea de ştiinţe istorice şi filologice a organizat la Suceava o interesantă sesiune ştiinţifică ocazionată de împlinirea a 100 de ani de la moartea scriitorului Costache Negruzzi. În cadrul acestei sesiuni, ale cărei lucrări au fost conduse de prof. univ. Mihai Pop, vicepreşedinte al Societăţii, şi la care au participat numeroşi profesori din învăţămîntul de cultură generală şi universitar, specialişti şi cercetători din domeniul literaturii, au fost abordate probleme privind complexele aspecte ale operei şi vieţii lui C. Negruzzi.

Astfel, prof. univ. N. I. Popa (Iaşi) a făcut, în comunicarea sa „C. Negruzzi. clasic al literaturii noastre" o amplă şi judicioasă prezentare a particularităţilor care situează acest scriitor în galeria clasicilor literaturii române. O analiză aprofundată a operei scriitorului cuprinde comunicarea prof. univ. C. Ciopraga (Iaşi) intitulată „C. Negruzzi, scriitor modern". În comunicarea „Contribuţia lui C. Negruzzi la pregătirea şi dezvoltarea Daciei literare" conf. univ. Emil Boldan a stabilit interesante corespondenţe între ideile cuprinse în programul „Daciei literare" şi cele sintetizate de opera lui Negruzzi. Sînt totodată de citat comunicările „C. Negruzzi, traducător al baladelor lui V. Hugo" prezentată de conf. univ. C. D. Papastate (Craiova). „C. Negruzzi şi problemele culturii naţionale" de conf. univ. Al. Husar (Iaşi), „Romantism şi realism la C. Negruzzi", de lector univ. C. Rătoi (Suceava), „Arta portretului la C. Negruzzi", de prof. Ion Dumitrescu (Bucureşti), „Interferenţe de cultură clasică în proza epică negruzziană", de prof. I. Micu (Bacău) etc.

Cu prilejul sesiunii, Biblioteca centrală pedagogică a organizat în oraşul Suceava o interesantă expoziţie închinată lui Costache Negruzzi, cuprinzînd ediţii princeps, facsimile după manuscrise, ilustraţii privind biografia scriitorului.

În încheierea lucrărilor sesiunii, participanţii au făcut o excursie la cîteva dintre mînăstirile din nordul Moldovei, adevărate monumente ale străvechii culturi a poporului nostru.

O. B.

Distincţii pionereşti

Consiliul Naţional al Organizaţiei Pionierilor a elaborat de curînd Regulamentul de acordare a distincţiilor pionereşti.

Distincţiile, formă de stimulare şi recompensare a pionierilor, detaşamentelor şi unităţilor care se remarcă printr-o activitate deosebită, au menirea de a stimula preocuparea pionierilor pentru învăţătură, pentru întărirea disciplinei şcolare şi formarea deprinderilor de muncă, îi ajută să-şi lărgească orizontul cultural, le dezvoltă iniţiativa, interesul pentru ştiinţă, tehnică, artă şi literatură, contribuie la organizarea plăcută şi folositoare a timpului lor liber, stimulează practicarea sportului şi turismului.

Distincţiile pionereşti sînt de două feluri: individuale („trese", titlul „Pionier de frunte", şi titlul „Cutezătorul") şi colective (diploma „Detaşament fruntaş" şi diploma „Unitate fruntaşă"). În afara acestor distincţii, pentru anumite genuri de activitate pionierească se acordă insigne.

„Almanahul educaţiei-1969"

Apărut săptămîna aceasta „Almanahul educaţiei 1969" se înfăţişează cititorilor săi — profesori, părinţi şi educatori din toate instituţiile educative — ca o lucrare de informare şi dezvoltare a unor preocupări actuale de specialitate.

Conceput ca o carte dirijată pe etape ale actualului an şcolar şi pe domenii educative, Almanahul cuprinde articole, anchete, interviuri, evocări, puncte de vedere şi rubrici speciale dedicate prezentării unor aspecte variate ale instruirii şi educaţiei contemporane, ale vastului proces educaţional din ţara noastră izvorît din politica şi măsurile luate de partid. Fiecărui cititor, indiferent de domeniul activităţii şi de preocupările sale de specialitate, îi sînt adresate pagini întregi. Autoritatea colaboratorilor de prestigiu care semnează în actualul Almanah şi prezentarea grafică remarcabilă adaugă la această lucrare recent apărută calităţi editoriale care reţin atenţia cititorilor.

Lectoratul „Probleme ale educaţiei contemporane"

Organizat încă de anul trecut în cadrul Universităţii populare Bucureşti, lectoratul „Probleme ale educaţiei contemporane", conceput ca o utilă formă de informare şi perfecţionare în domeniile actuale ale învăţămîntului şi educaţiei, se bucură de o bună apreciere din partea cadrelor didactice.

Marţi, 29 octombrie a.c., în sala Clubului sindicatelor din învăţămînt, aproximativ 300 de învăţători şi profesori au participat la deschiderea unui nou ciclu de conferinţe, care vor fi prezentate în cadrul acestui lectorat de-a lungul anului şcolar. Cu acest prilej prof. dr. docent Stanciu Stoian, membru corespondent al Academiei, directorul lectoratului, a făcut o expunere cu tema „Educaţia şi problemele vieţii contemporane".

Peste două săptămîni, marţi 12 noiembrie a.c. prof. univ. Mihai Roşianu va conferenţia despre „Educaţia ca fenomen de integrare socială".

Pasiunea colecţionarului

În persoana profesorului Valeriu Hogaş, dăruirea pe care o cere profesiunea de dascăl şi-a dat mîna cu pasiunea de colecţionar, împletindu-se şi întregindu-se reciproc. Ca profesor el a pregătit generaţii de elevi ale căror rezultate la învăţătură şi a căror pregătire pentru viaţă fac cinste dascălului. Ca pasionat colecţionar a adunat şi ordonat ştiinţific zeci de mii de exemplare din fauna de nevertebrate.

Oraşul Lugoj se mîndreşte cu laboratoarele de biologie organizate de profesorul Hogaş la Liceul nr. 1, la Liceul agricol şi la Casa pionierilor. La fel de mult preţuiesc localnicii contribuţia pe care a adus-o la întocmirea unei monografii a oraşului Lugoj, pentru care a elaborat un valoros studiu asupra florei.

Cu cîţiva ani în urmă, alături de alţi colegi români Valeriu Hogaş a lucrat ca profesor în Guineea. Colecţionar pasionat, n-a scăpat prilejul de a-şi îmbogăţi colecţiile. El s-a reintors în ţară cu o enormă zestre entomologică, din care, de curînd, a donat aproximativ 10 000 de insecte Muzeului de istorie naturală „Grigore Antipa".

În prezent profesor la Liceul nr. 4 din Craiova, Valeriu Hogaş este preocupat de determinarea unor exemplare de moluşte care vor face obiectul unor viitoare colecţii.

Obiectivul aparatului de fotografiat l-a surprins împreună cu o infimă parte din colecţia sa de lepidoptere.

R. POPESCU

secvenţe

EXPLOZIA DE INFORMAŢII FORŢEAZĂ LIMITELE DOCUMENTĂRII

(Urmare din pag. 1)

tecă județeană și biblioteca muzeului de la biserica Sf. Nicolae din Schei".

Din păcate, însă, nu toți profesorii din marile localități urbane ale țării pot face declarații similare. Prof. MIHAIL IORDACHE) secretar al filialei Societății de științe filologice din Suceava, ne arăta că în orașele din nordul Moldovei există o serie de fonduri documentare valoroase, cum ar fi de exemplu cele de la liceele „Ștefan cel Mare" din Suceava, „August Treboniu Laurian" din Botoșani, „Nicu Gane" din Fălticeni etc. care rămîn însă practic nefolosite deoarece prelucrarea lor bibliografică este cu totul defectuoasă. Bibliotecile respective nu au săli de lectură, nu dispun de personal calificat, de cataloage și fișiere și, ca atare, nu pot fi cercetate decît într-o măsură infimă. Dacă nu intri printre rafturi, să cauți singur cartea pe care o dorești, este foarte greu să o poți obține altfel. Pe de altă parte, chiar atunci cînd o găsești, întîmpini dificultăți privind împrumutarea ei.

O situație similară ne-a semnalat prof. ION POP, inspector de specialitate din județul Timișoara. „La Liceul nr. 1 din Lugoj — ne spune prof. Pop — există numeroase lucrări valoroase, cărți rare care rămîn pur și simplu îngropate acolo, ca niște piese de muzeu, fără a fi consultate de cei care ar putea să le folosească. Este drept — o serie de cărți necesare profesorilor de literatură pot fi găsite și în librării. Nu e însă mai puțin adevărat că multe din lucrările cele mai căutate — și acestea sînt, de obicei, cele mai necesare pentru cunoașterea problemelor noi ale literaturii — apar într-un tiraj limitat și se epuizează foarte repede. Așa s-a întîmplat cu diferitele studii de structuralism, cu culegerea de studii de poetică și stilistică editată de Academie, cu traducerea lucrării de teoria literaturii semnate de Weelek și Warren etc. Apoi, în programe au fost introduși o serie de scriitori care nu au fost studiați pînă acum. Este cazul unor scriitori ca Lucian Blaga, Ion Barbu, Alexandru Philippide etc., pentru predarea cărora profesorii au absolută nevoie de o documentare de specialitate. Or, aceasta este absentă din librării. Există în această privință numeroase lucrări mai vechi, pe care profesorii mai în vîrstă au apucat să și le cumpere, dar cei tineri nu au de unde să și le procure, pentru că ele întîrzie să fie reeditate. Este vorba de lucrări ca studiul lui Tudor Vianu asupra lui Ion Barbu, „Principii de estetică" a lui George Călinescu, ca să nu mai vorbesc despre Istoria literaturii a aceluiași autor, carte de căpătîi pentru orice profesor de română".

Coordonata interesului individual

Într-adevăr, fiecare lecție, fiecare capitol de istorie literară îl obligă pe profesor la lecturi întinse, fie pentru a dobîndi un material de referință, fie pentru propria lui informare, fie doar pentru a depăși cadrul limitat pe care îl presupune structura lecției din manual. Această presupune accesul la un bogat fond documentar. Iar frecventarea acestui fond este condiționată de o serie de factori diverși, asupra cărora s-au pronunțat mulți dintre profesorii angajați în sondajul nostru.

Prof. IERONIM TĂTARU, inspector de specialitate din județul Prahova, subliniia ca primă condiție interesul individual manifestat de profesori pentru activitatea de documentare. Existența acestui interes, intensitatea lui face ca adeseori profesorii să depășească dificultățile obiective pe care le întîmpină atunci cînd vor să găsească o lucrare sau alta, indispensabilă muncii lor. „Dar aceste dificultăți — arăta mai departe prof. Tătaru — rămîn ca o realitate de necontestat. Cred că ele privesc mai întîi pe profesorii din mediul rural. Aceștia mai ales au posibilități foarte restrînse pentru a parveni la lucrările care le sînt necesare desfășurării activității lor didactice. Școlile rurale dispun de biblioteci mici, în care nu se găsesc decît cîteva sute de volume, destinate îndeobște elevilor. Deci, este exclus să vorbim despre posibilitatea profesorilor din acest mediu de a apela la resursele bibliotecii școlare. Ei au la îndemînă doar posibilitatea de a realiza o bibliotecă personală și împrumutul de la bibliotecile mari din centrele urbane. În realizarea unei biblioteci personale profesorii din mediul sătesc întîmpină dificultăți, fiindcă în librăriile comunale ajung foarte rar cărțile care le sînt necesare și care, de obicei, se epuizează foarte repede în librăriile mari din orașe. Sistemul de aprovizionare prin serviciile „Cărții prin poștă" este în general nesigur, costisitor și defectuos. Calea împrumuturilor la bibliotecile mari din orașe este și ea, cum arătam, limitată și, de asemenea, destul de nesigură".

O revizuire a modalităților existente

În ce măsură, pe ce căi și de către cine trebuie să fie sprijinită activitatea de documentare a profesorilor? Răspunzîndu-ne la această întrebare, prof. ALFRED LAUTERMAN, directorul Bibliotecii centrale pedagogice, consideră esențială, în primul rînd, informarea largă a profesorilor asupra fondurilor documentare existente și asupra modalităților de acces la ele, asupra surselor în care acestea trebuie să fie căutate. O asemenea informare ar avea și rolul de a stimula interesul profesorilor pentru consultarea diferitelor lucrări de specialitate. Căile pe care se poate realiza ea o constituie cercurile pedagogice și comisiile metodice — în care se pot prezenta liste bibliografice privind diferitele discipline și capitole care comportă dificultăți deosebite în predare, ca și prezentări de sinteză ale unor lucrări recent editate — **listele documentare trimise de edituri și biblioteci în școli, listele bibliografice publicate în presa pedagogică (incluzînd în aceasta și revistele de specialitate editate de societățile științifice ale cadrelor didactice).**

„O problemă deosebită o constituie reorganizarea bibliotecilor școlare, revalorificarea fondurilor tradiționale ale liceelor. Cu ani în urmă, încă, Ministerul Învățămîntului și-a propus să organizeze biblioteci pedagogice județene. Cred că ar fi salutar ca această idee să fie din nou repusă pe rol, pentru că ea ar soluționa multe dintre problemele de documentare care se ridică în momentul de față. Date fiind limitele între care se desfășoară astăzi activitatea Bibliotecii centrale pedagogice, imposibilitatea ei de a satisface imensul volum de cerințe care i se adresează, consider foarte valoroasă ideea creării unui Centru național de documentare pedagogică, cu posibilități de deservire ample, cu rază de acțiune republicană. În același timp, ar fi necesar să se revizuiască atent criteriile după care sînt aprovizionate în momentul de față bibliotecile școlare, chiar cele mai mici dintre ele, să se țină seama de faptul că profesorii trebuie să dispună de un minimum bibliografic de bază pentru predarea disciplinei lor. Este destul de greu să admitem că dintr-o bibliotecă școlară pot să lipsească, pentru a ne referi la limbă și literatură lucrări ca tratatul de istoria literaturii române, Gramatica Academiei, Dicționarul limbii române moderne, Dicționarul enciclopedic, reviste literare și de cultură actuale.

Sînt de luat de asemenea măsuri în ceea ce privește activitatea editorială. Mă gîndesc bineînțeles, în legătură cu aceasta, în primul rînd la Editura didactică și pedagogică, editură care ar putea, cred, să preia chiar unele din sarcinile altor edituri atunci cînd este vorba de lucrări absolut necesare profesorilor și să le editeze în tiraje suficiente, în urma unui studiu sociologic și statistic care să delimiteze nivelul real de cerințe. Trebuie să cunoască răspîndirea necesară lucrările importante de pedagogie modernă, precum și cele indispensabile activității didactice. Luarea în considerare a cerințelor formulate de cei ce muncesc în învățămînt mi se pare însă o condiție tot atît de importantă și pentru celelalte edituri, **dacă ne gîndim că profesorii reprezintă nu numai principala masă de intelectuali din țara noastră, dar și aceea care condiționează nivelul la care se formează viitoarele generații de intelectuali din România".**

Elementul timp

Dincolo de toate problemele generale privind documentarea de specialitate se ridică și o problemă cu un caracter mai particular, privind raportul dintre timpul de muncă al profesorului și timpul cerut de documentarea sa.

„Profesorii — ne-a spus prof. OVIDIU RĂDOI, directorul Școlii generale nr. 24 din Galați, secretar al filialei locale a Societății de filologie — trebuie să predea circa 20 de ore săptămînal, să corecteze un mare volum de lucrări de control, de caiete de teme etc. Pe lîngă aceasta, ei au numeroase responsabilități legate de activitatea cercurilor, a bibliotecilor, a revistelor școlare etc., ca să nu mai vorbim și de activitățile culturale obștești. Este deci necesar să se manifeste mai multă grijă pentru a-i descărca de sarcini care nu le sînt specifice, care depășesc atribuțiile lor. De această cerință trebuie să se țină neapărat seama, consider eu, atunci cînd se întreprind acțiuni pentru a facilita și a perfecționa documentarea de specialitate a profesorilor, asigurîndu-li-se și timpul necesar studiului".

★

Pe cît am putut vedea din problemele expuse mai sus, documentarea de specialitate este o problemă amplă, cu largi implicații, care obține unul din indicii cei mai înalți de condiționare a calității muncii pedagogice. Trebuie să reținem, ca un element esențial, faptul că informarea depinde în primul rînd de dorința profesorului, de interesul pe care el îl manifestă în această direcție. Aceasta este o chestiune de etică profesională și elementul cheie care determină, înaintea altor factori, măsura și calitatea informării fiecărui profesor asupra problemelor din domeniul specialității sale. Probabil că și în acest sens sînt necesare unele măsuri, de ordin formativ. Poate că ar fi necesar ca încă de pe băncile universităților studenții să fie într-o mai mare măsură conștientizați de necesitatea permanentei informări, de faptul că aceasta nu încetează o dată cu absolvirea facultății. Ar fi, credem, necesar să se atribuie un loc mai larg — și aceasta nu printre altele, ci pe primul plan — și cunoștințelor pe care studenții și le însușesc în legătură cu consultarea bibliografiei de specialitate.

Sînt, de asemenea, de luat în considerație problemele privind timpul pe care profesorii îl afectează studiului și informației ca și cele referitoare la posibilitățile practice de acces la diferitele fonduri documentare. Credem că această problemă trebuie să stea în atenția tuturor forurilor competente, apte să o soluționeze. Spunînd aceasta nu ne gîndim numai la măsurile care ar putea fi luate pe plan central, și care sînt așteptate cu cel mai viu interes, dar și la cele ce se pot lua pe plan local, unde există încă multiple posibilități insuficient exploatate. Departe de a aștepta doar hotărîri „de la centru", forurile locale pot să găsească ele însele, în resursele care le stau la dispoziție, soluții practice, operative și eficiente. Este o problemă la care inspectoratele județene sînt solicitate cu insistență să mediteze, pentru care să caute și să aplice soluții. Coroborate cu măsurile centrale și determinînd un interes general, de sus și pînă jos, de jos și pînă sus, pentru documentarea de specialitate a profesorului, ele ar fi de natură să determine nu numai o sporire a calității profesionale a acestuia, ci și a întregului învățămînt.

Aparatele de proiecție să fie date în grija unor oameni competenți

Unii profesori socotesc indicat ca aparatele de proiecție din școli să fie manipulate numai de laboranți. În ce mă privește, consider că aceasta nu este o soluție bună.

Folosirea filmului, material didactic deosebit de valoros, ridică probleme complexe de metodică. Laborantul, firește, nu poate rezolva aceste probleme, el rămînînd să joace doar rolul de intermediar între profesor și elevi. Mă întreb însă dacă nu este un lux existența unui asemenea intermediar căruia să i se comande „filmul vă rog", „opriți sonorul" ș.a.m.d.

În programa facultăților care pregătesc cadre didactice este prevăzută cunoașterea și mînuirea aparatelor tehnice. Pentru ce această prevedere? Pentru examene sau pentru practica la catedră? Oare un laborant, de regulă absolvent al școlii medii, se va putea instrui mai temeinic decît un absolvent al facultății, care a obținut prin examen capacitatea de a mînui și de a înțelege în mod științific principiul de funcționare al aparaturii didactice?

Se vorbește foarte mult despre perfecționarea continuă a măiestriei pedagogice a cadrelor didactice. **Cred că ar fi momentul să se includă în preocuparea fiecărui profesor și învățător cunoașterea și mînuirea aparaturii moderne din dotarea școlii respective,** dacă nu a învățat acest lucru în facultate. În anul școlar trecut, învățătoarele de la școala noastră au studiat mînuirea tuturor aparatelor cu care este înzestrată școala, de la picup și aparat de proiecție pentru diafilme pînă la aparatul de proiecție cinematografică și stația de radioficare a școlii. S-a dovedit cu această ocazie că fiecare învățător și profesor, dacă este animat de dorința de a folosi la clasă mijloacele audio-vizuale poate să învețe în scurt timp să mînuiască aparatura didactică, oricît de complicată ar părea aceasta la prima vedere.

Așadar, la întrebarea **i pe mîna cui dăm aparatele de proiecție?** îmi îngădui să dau un răspuns bazat în mare parte și pe experiența personală: **aparatele să fie date pe mîna celor pentru care sînt destinate, pe mîna cadrelor didactice.**

ANTON N. GRIGORE
Buzău

PENTRU O PSIHOPEDAGOGIE MUZICALĂ

Muzica nu este numai o profesiune delimitată, ci este în același timp o necesitate individuală și socială. Activitatea de formare a omului nu poate neglija virtuțile limbajului muzical, oricîte calități ar deține în această privință limbajul verbal. În toate timpurile, la baza dezvoltării omului și a înnobilării ființei sale au stat nu numai activitatea manuală și vorbirea, ci și cîntecul.

Dacă muzica, modalitate complexă de reflectare, este în același timp un limbaj, o știință și o artă, înseamnă că ea poate aduce o contribuție largă la formarea și cultivarea omului, avînd și avantajul că exercită o mare atracție datorită puității formelor sale. Învățarea muzicii obține lesne aderiunea copilului deoarece îi oferă o permanentă plăcere și bucurie. Desigur, așa cum arătau unii specialiști cu circa trei decenii în urmă, plăcerea muzicală este foarte complexă: senzorială (sunete, acorduri), afectivă (emoții), activă (reproducerea vocală, interpretarea), imaginativă (evocări, improvizații), intelectuală (distingerea de forme, stilizarea unei gîndiri), socială (încercare de emoții în comun). În felul acesta muzica poate contribui într-o măsură importantă la dezvoltarea armonică a facultăților psihice în genere și a puterii intelectuale în particular, prin exercitarea percepției, atenției, memoriei, imaginației, gîndirii. Se știe, în același timp, că exercițiul urechii și al vocii ajută la dobîndirea de idei. Cîntecul necesită o înțelegere a ceea ce exprimă, determinînd pe copil **să compare** faptele sonore spre **a le identifica, să reflecteze** pentru **a recunoaște** sunetele și **să generalizeze** pentru a deprinde motivele muzicale. Nu negăm prin aceasta importanța educării sensibilității, ci subliniem numai că ea ține în bună măsură de inteligență, fără a neglija adevărul că numeroși pedagogi continuă să combată — asemenea lui J. J. Rousseau — tendința potrivit căreia, în școală, muzica se transformă adesea din arta sunetelor în știința acestora. Trebuie să recunoaștem că, pînă la un punct, așa cum s-a observat, „solfegiul ucide muzica". Credem totuși că această „ucidere" privește emoția muzicală imediată, componenta sensibilă a muzicii, dar chiar și aceasta numai în parte căci, altfel, solfegiul rămîne un exercițiu tot așa de util, putînd fi comparat, întrucîtva, cu rezolvarea unui exercițiu de matematică sau analiza unui text latin. În realitate, diminuarea intensității emoției implicată de actul cunoașterii are un caracter exterior, ajutînd în fapt sporirea calității sale interne, neexprimate spontan.

Perfecționarea predării muzicii necesită din partea psihologilor și pedagogilor efectuarea unor studii de detaliu menite să furnizeze materialul necesar alcătuirii unei psihopedagogii muzicale. Această inițiativă ar trebui să pornească de la cercetări de fiziologie privind potențialul latent al creierului copilului, spre a se mobiliza prin mijloace psihopedagogice toate resursele otice pentru diferențierea sunetelor și dezvoltarea capacității de semnalizare cerebrală cu ajutorul lor, resurse care par să fie de zeci de mii de ori mai mari decît cele de care dispune analizatorul vizual pentru distingerea culorilor. Practic științele medicale, în speță neuropatologia, arată că omul posedă filete nervoase care pot corespunde la sunete nefolosite, dar că unele dintre ele au devenit paretice prin neutilizare. Faptul ne face să credem că nu s-a dat întotdeauna urechii valoarea cantitativă de sunete pe care ea o reclamă pentru a se afla în funcțiune optimă și a se menține într-o continuă dezvoltare. Nesatisfacerea cantitativă a analizatorului auditiv se poate resimți nu numai asupra organului de simț, ci și asupra imaginației muzicale.

Desigur, muzica acționează asupra creierului printr-o gamă foarte complexă a elementelor muzicale care, deosebit de componenta afectivă, determină procese ale activității intelectuale dezvoltînd gîndirea muzicală; și invers: exprimarea prin muzică a unui conținut de idei nu se poate efectua fără aportul elementelor muzicale (ritmice, melodice, dinamice). Gîndirea muzicală rezultă, așadar, dintr-un întreg complex de procese intelectuale puse în acțiune de analiza elementelor sonore, de compararea lor, de asociațiile, clasificările și generalizările legate de înălțimea, durata și timbrul unităților muzicale. Însă dezvoltarea gîndirii muzicale necesită un anumit efort din partea copilului și a educatorului. Nu întîmplător tineretul needucat muzical este mai lesne atras de muzică ușoară decît de cea clasică. Însă muzica ușoară dacă reușește să ofere o destindere de moment, nu cultivă în aceeași măsură ca muzica clasică personalitatea intelectuală, morală și estetică a copilului. Rezultă de aici că educația copilului pentru marea muzică trebuie să înceapă încă din perioada preșcolară.

Evident, este necesară crearea unei pedagogii muzicale menită să pregătească pe studenții conservatoarelor asupra modului cum să depisteze copiii cu aptitudini muzicale, cum să le dezvolte capacitatea de reflectare cu ajutorul muzicii și cum să ridice nivelul culturii muzicale al tuturor elevilor.

Dr. ION STRĂCHINARU
Iași

Strategiile gîndirii și ale învățării

(Urmare din pag. 1)

goritmi de lucru, de control și de identificare creează particularități de operativitate foarte diferite de la elev la elev. Analiza gradului de operativitate a algoritmilor, analiza ariei lor de lucru, a transferurilor pe care le facilitează constituie azi probleme sondabile pentru psiholog. Gradul de operativitate și stabilitate a algoritmilor activității intelectuale se poate calcula. În genere prezintă interes și incidențele critice în operativitatea algoritmilor.

O pagină cu exerciții și probleme poate să arate care anume din algoritmii antrenați în activitatea legată de rezolvarea de calcule aritmetice și probleme prezintă fisuri în ansamblul strategiei de rezolvare. Există aspecte foarte diverse ale incidențelor critice. Acestea cer însă o analiză a caracteristicilor mai subtile ale strategiilor învățării, analize ce ne împing spre problemele motivației. Orice elev își construiește o poziție de lucru. Învățarea își are aparatul de control în afară și se obiectivează prin performanțe. În funcționalitatea sa există însă întotdeauna un mecanism apreciativ intern. Acesta are în compoziție planul cerințelor interne, nivelul de referințe interne. Există un circuit de control ce se desfășoară la aceste limite. În cadrul acestui mecanism se constituie **așteptările.**

Există o mare frecvență de conduite de șovăire, ezitare în timpul muncii de învățare. Aceste tipuri de conduite au căpătat în psihologia modernă denumirea de conduite V.T.E. Conduitele V.T.E. sînt considerate de unii psihologi ca substitute ale încercării și erorii, (Tolman), de alții ca acte deliberative complexe (Mowrer și Ullman), ca gîndire interiorizată (Dashiel și, desigur, Galperin), ca expresii ale sesizării unui conflict sau a unei nonconcordanțe (Backer).

Există cel puțin două variante ale conduitei V.T.E. Una din ele — mai frecventă la școlarii mici, din clasele I—IV, apoi în scădere pînă la nivelul vîrstei de 14 ani, cînd prezintă o nouă creștere de frecvență — este o formă de conduită de ezitare ce se manifestă la începutul unei activități dificile și este o expresie a formelor inferioare de conduită V.T.E., ce pot fi asimilate conduitelor de încercare și eroare. E vorba deci de strategii simple de ezitare în căutarea soluțiilor, a direcției rezolvării situației problematice și a modalităților prin care se poate expune soluționarea. În astfel de cazuri este uneori clară o alternativă de rezolvare, dar nu e clar faptul dacă aceasta este alternativa cerută. Alteori este relativ clar sistemul de lucru ce se cere, dar nu este destul de consolidat algoritmul cu care trebuie să se lucreze. O altă formă de conduite V.T.E. se manifestă cu o mai mare frecvență la elevii mari, în partea finală a rezolvărilor de probleme. În aceste cazuri ezitarea are la bază altă compoziție psihică. Adeseori e vorba de o ezitare inclusă în ceea ce se numesc strategiile de ameliorare, strategii active în finalizarea răspunsurilor elevilor. Aceste tipuri de strategii au în atenție complectarea și adîncirea răspunsurilor și a căutărilor. Pe planul învățării ele creează o ușoară abatere de la succesiunea pașilor de ansamblu ai strategiilor organizate de logica în care s-a integrat subiectul. Această abatere are însă foarte importante funcții de consolidare și condiționare a unor noi legături între cunoștințele aflate în atenția învățării și cunoștințe ce nu se asociau deloc sau aproape deloc cu acestea.

O mare frecvență au, la elevii care memorează și nu învață, și strategiile oarbe.

În fine, există o importantă problemă ce se degajă din analiza de ansamblu a utilizării strategiilor legate de algoritmi. E vorba de învățarea negativă. Școlarii mai mici prezintă o oarecare surditate pe acest plan. Ei învață mai puțin din erorile ce le fac. Există o creștere simțitoare a învățării din erori la 10 ani. Apoi această capacitate scade din nou, pentru ca să crească iar foarte mult, de astă dată la 17 ani.

Nu se poate omite din această modestă prezentare problema foarte complexă a strategiilor probabiliste. Acestea au și ele o evoluție complexă, ca de altfel și alte tipuri de strategii, cum ar fi cele legate de utilizarea reprezentărilor la materiile care operează mult cu reprezentări grafice.

Domeniul strategiilor învățării se află sub lupa cercetării complexe, cercetare ce pune în evidență aspecte de dezvoltare mai puțin lineare decît ar părea la prima vedere. După cum s-a anunțat la începutul acestor considerații, acest domeniu se află la un timid început.

Orar după itinerar

Credeam, pînă de curînd, că problema alcătuirii științifice a orarelor școlare este, mai mult sau mai puțin, rezolvată. Facem „nostra culpa": un asemenea punct de vedere nu corespunde adevărului. Colectivul didactic al Școlii generale din Cojasca, județul Dîmbovița, ne-a oferit recent, cu privire la această problemă, un amplu studiu total inedit, care ar putea fi intitulat „Rolul itinerarelor în alcătuirea orarelor școlare". Cei care își închipuie cumva că este vorba de o aplicare la învățămînt a metodei „drumului critic", folosită în producție, se înșeală. Metoda aplicată la Cojasca este mult mai complexă, întrucît stabilește conexiuni între două elemente care la prima vedere nu au nici o legătură: mersul autobuzelor pe traseele județene și interjudețene și orarul școlii.

Să exemplificăm. Dacă profesorul Cutare are autobuz spre Găești la ora 11,30, bunăoară, toate lecțiile lui vor fi programate pînă la această oră. Vine autobuzul dinspre Moreni cu alt profesor de abia la ora 10 — toate lecțiile acestuia vor fi prevăzute în orar după ora 10. Așa că, dacă vrei să cunoști orarul școlii, nu e nevoie să te duci la direcțiune sau la secretariat; ajunge să cercetezi mersul autobuzelor afișat în stația din centrul comunei.

Partea proastă este că, în unele cazuri, orele de deplasare coincid și atunci, firesc,

FOILETON

e ciocnire. Cum s-a întîmplat, de exemplu, deunăzi. Orarul prevedea, de la 12—13, lecție de educație fizică. Cum în momentul acela profesoara respectivă trebuia să se afle pe drum, aplicînd metoda corelării orarului cu itinerarul a făcut modificarea cuvenită în condică și și-a programat lecția la prima oră, în locul lecției de limba română. Ei, și de aici s-au cam încurcat lucrurile, pentru că principiul navetei spre București, pe care ținea să-l aplice profesoara de educație fizică, venea în totală contradicție cu principiul navetei spre Ploiești, a cărui aprigă susținătoare era profesoara de limbă română. Spiritele s-au înfierbîntat, limbajul academic s-a colorat. A sărit directorul să explice că e păcat să se epuizeze un asemenea schimb de opinii în afara unei sesiuni de comunicări, dar pas să-l mai asculte cineva!

Cu o modestie demnă de relevat (ba chiar, în mod inexplicabil, căutînd să păstreze un secret deplin) cercetătorii din Cojasca nu ne-au vorbit nimic despre descoperirile lor în legătură cu orarul. Noi însă am fost perseverenți și nu ne-am lăsat pînă n-am scos la lumină faptele. Iar acum, după cum vedeți, le și popularizăm. Altfel, mai știi, revendicau alții prioritatea acestei descoperiri. Așa, vom putea s-o brevetăm și s-o închidem sub pază bună. Nu cumva să și-o mai însușească și alții...

Prof. V. BÂRDUȚĂ

Meridiane

Consfătuirea miniştrilor învăţămîntului din unele ţări socialiste

În prima decadă a lunii octombrie s-au desfăşurat în Bulgaria, în localitatea Nisipurile de aur de lîngă Varna, lucrările consfătuirii miniştrilor învăţămîntului din unele ţări socialiste, consacrată discutării unor aspecte privind dezvoltarea învăţămîntului superior şi specializarea postuniversitară.

Delegaţia bulgară la consfătuire a fost condusă de Gancio Gancev, ministrul învăţămîntului, delegaţia cubană de Hose Nazario Gonzales, rector al Universităţii din Las Villas, delegaţia cehoslovacă de Vladimir Kadleţ, ministrul învăţămîntului, delegaţia din R.D. Germană de Ernst-Ioachim Giessmann, ministrul învăţămîntului superior şi mediu de specialitate, delegaţia mongolă de Zandanghin Enebis, adjunct al ministrului învăţămîntului, delegaţia polonă de Roman Mistevici, adjunct al ministrului învăţămîntului, delegaţia ungară de Ilku Pall, ministrul învăţămîntului şi culturii, delegaţia Uniunii Sovietice de V.P. Eliutin, ministrul învăţămîntului superior şi mediu de specialitate. Delegaţia română a fost condusă de prof. univ. Miron Constantinescu, adjunct al ministrului învăţămîntului.

Tema propriu-zisă a consfătuitii de la Varna a fost: **Revoluţia tehnico-ştiinţifică şi pregătirea, specializarea şi perfecţionarea cadrelor în institutele de învăţămînt superior,** din care s-au desprins trei probleme esenţiale: **a) Profilul şi gradul pregătirii şi specializării cadrelor în institutele de învăţămînt superior, ţinînd seama de posibilităţile dezvoltării lor continue;** b) **Perfecţionarea metodelor şi mijloacelor de învăţămînt şi punerea lor de acord cu permanenta amplificare a informaţiei ştiinţifice;** c) **Sistemul specializării postuniversitare a cadrelor în institutele de învăţămînt superior.**

Dezbaterile din cadrul consfătuirii au relevat eforturile susţinute ce se depun în fiecare din ţările participante pentru continua perfecţionare a învăţămîntului superior, în pas cu cerinţele dezvoltării lor economice şi sociale. În această direcţie s-a evidenţiat tendinţa generală de a orienta şcoala superioară spre formarea unor specialişti cu profil larg, cu o temeinică pregătire ideologică şi politică. În ceea ce priveşte perfecţionarea procesului instructiv-educativ, s-a conturat opinia unanimă că, în condiţiile actuale, devine imperios necesară reexaminarea programelor, reevaluarea conţinutului diverselor discipline, în funcţie de dinamica dezvoltării ştiinţei, a volumului de cunoştinţe ce trebuie însuşit de viitorii specialişti. Firesc, toate acestea se răsfrîng şi asupra nomenclatorului de specialităţi, precum şi asupra structurii planurilor de învăţămînt.

Pe marginea problemelor menţionate, o atenţie deosebită a suscitat expunerea delegaţiei române, în care au fost prezentate principiile ce stau la baza orientării şi organizării învăţămîntului superior din ţara noastră, în lumina prevederilor Legii învăţămîntului adoptată în vara acestui an.

În legătură cu cea de a doua chestiune, schimbul de opinii s-a referit la aspecte privind legătura dintre activitatea metodică şi cea de cercetare în procesul pregătirii şi specializării cadrelor, precum şi tendinţele şi rezultatele obţinute în perfecţionarea metodelor şi mijloacelor de predare. Pe această linie s-au evidenţiat preocupările existente în diferite ţări pentru ancorarea procesului de învăţămînt şi a cercetărilor ştiinţifice în problematica majoră a construcţiei social-economice.

Un loc deosebit în cadrul discuţiilor l-au ocupat problemele referitoare la învăţămîntul programat şi pedagogia universitară. Delegaţia română a susţinut, alături de alte delegaţii, opinia potrivit căreia studiile teoretice din domeniul învăţămîntului programat ar trebui lărgite prin cercetări experimentale şi aplicative, menţionîndu-se în acest domeniu unele realizări ale ţării noastre.

Cu interes a fost primită de participanţii la consfătuire părerea delegaţiei române potrivit căreia fundamentarea ştiinţifică riguroasă a pedagogiei, şi ca atare progresul ei în pas cu cerinţele complexe ale dezvoltării învăţămîntului, este de neconceput fără conlucrarea cu alte ştiinţe, cum sînt psihologia şi sociologia.

În legătură cu învăţămîntul postuniversitar, schimbul de informaţii şi experienţă realizat la consfătuire a scos în evidenţă metodele şi formele de specializare existente în ţările participante, preocupările pentru perfecţionarea acestora. Audiată cu interes, expunerea delegaţiei române pe această temă a relevat diversitatea formelor de specializare postuniversitare folosite în ţara noastră.

Ţinînd seama de problemele deosebit de complexe ale perfecţionării învăţămîntului superior, participanţii la consfătuire au apreciat că ar fi utilă organizarea, în perspectivă, a studierii unor teme de mare actualitate de către o ţară sau, în colaborare, de către două sau mai multe ţări. Dintre temele propuse menţionăm: sistemul ştiinţelor şi nomenclatorul de specialităţi în institutele de învăţămînt superior; locul învăţămîntului mediu de specialitate în sistemul de învăţămînt; structura învăţămîntului superior în condiţiile revoluţiei ştiinţifice şi tehnice; participarea studenţilor la conducerea învăţămîntului superior; educaţia comunistă a tineretului studenţesc; economia şi eficienţa învăţămîntului superior (propusă de delegaţia noastră).

Aşa cum s-a subliniat în comunicatul de presă final, schimbul de păreri şi informaţii realizat la întîlnirea miniştrilor învăţămîntului a fost util şi asemenea manifestări cu caracter internaţional prezintă interes pentru dezvoltarea învăţămîntului superior din ţările socialiste.

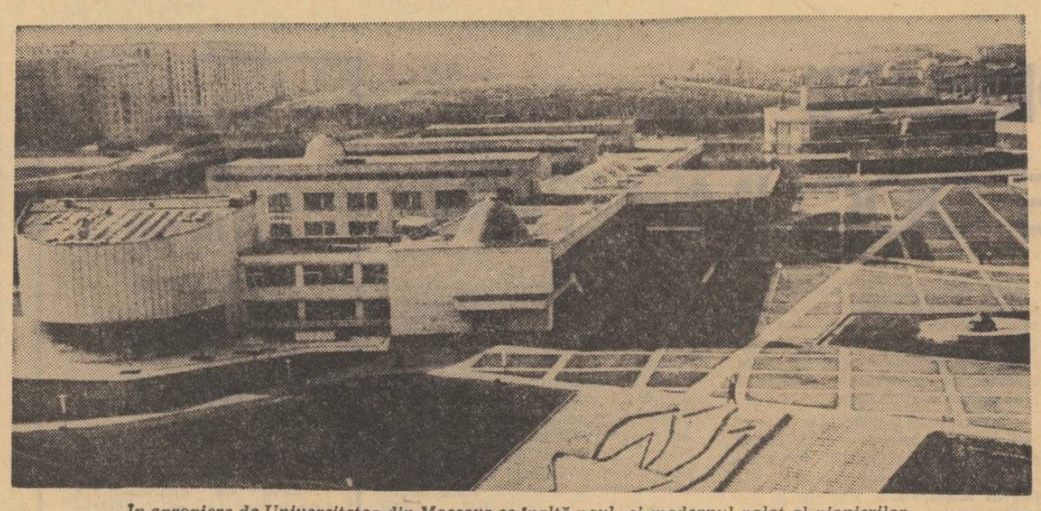

În apropiere de Universitatea din Moscova se înalţă noul şi modernul palat al pionierilor

PREOCUPĂRI ACTUALE ÎN ŞCOALA SOVIETICĂ

O etapă nouă în dezvoltarea învăţămîntului

În prezent, pe baza sarcinii trasate de P.C.U.S., şcoala sovietică se pregăteşte să păşească într-o nouă etapă, superioară a existenţei sale — generalizarea pregătirii tineretului pe parcursul a zece ani de şcolaritate, la capătul cărora absolvenţii pot să-şi continue studiile în învăţămîntul superior. Realizarea acestei sarcini va contribui într-o măsură însemnată la rezolvarea unei probleme esenţiale a construirii comunismului — înlăturarea treptată a deosebirilor dintre oraş şi sat, dintre munca intelectuală şi munca fizică. Prelungirea cu doi ani a timpului de şcolarizare obligatorie va face să crească puterea influenţei ideologice a şcolii, a cadrelor didactice, a organizaţiei de tineret, ceea ce va permite să se desăvîrşească personalitatea tinerilor, să se aprofundeze formarea concepţiei lor despre lume, le va da acestora posibilitatea să-şi înţeleagă mai bine locul în viaţă şi obligaţiile cetăţeneşti şi îi va ajuta să aleagă în mod raţional drumul pe care să păşească mai departe. Se deschid astfel largi posibilităţi pentru o mai bună pregătire a tinerilor pentru viaţă, pentru participarea lor activă la construirea comunismului.

Încă de pe acum au loc în şcolile sovietice largi acţiuni de pregătire pentru trecerea la generalizarea învăţămîntului mediu. Se desfăşoară, pe de o parte, o muncă sistematică, organizatorică şi administrativă, pentru reglementarea reţelei şcolare, pentru întărirea bazei didactico-materiale a şcolii, pentru lărgirea şi consolidarea internatelor şcolare. Totodată directorii şcolilor, organizaţiile de partid şi de sindicat din cadrul acestora, organele învăţămîntului public ajută pe fiecare pedagog — de la învăţătorii claselor mici pînă la profesorii care îi pregătesc pe viitorii absolvenţi — să cunoască în profunzime sensul şi însemnătatea prelungirii duratei învăţămîntului, astfel încît să devină la rîndul lor propagandişti convinşi şi competenţi ai acestei acţiuni în rîndurile elevilor, ale părinţilor şi ale opiniei publice.

Pregătind trecerea la generalizarea învăţămîntului mediu profesorii sovietici se preocupă intens de perfecţionarea tuturor activităţilor instructiv-educative ale şcolii. Ei acordă o mare atenţie îndeosebi ridicării nivelului de cunoştinţe al elevilor, dezvoltării stimulilor sociali ai învăţării, folosirii metodelor pedagogice înaintate, de natură să asigure dezvoltarea capacităţilor intelectuale ale tinerei generaţii, interesul ei pentru cunoaştere.

Tendinţe de modernizare a metodelor predării

Numeroşi cercetători din domeniul pedagogiei se preocupă, în Uniunea Sovietică, de modernizarea metodelor predării. Între altele, se cercetează amplu căile prin care poate fi îmbunătăţită expunerea şi însuşirea noilor cunoştinţe.

Recent, revista „Sovetskaia pedagoghika" a publicat un studiu semnat de V. V. Zabotin, intitulat „Despre rolul cognitiv al întrebărilor în învăţare". Arătînd că în cadrul diverselor metode şi procedee de predare — ca învăţarea prin problematizare, învăţarea prin cercetare etc. — există un element comun de gîndire, şi anume întrebarea, autorul consideră util şi necesar să se studieze rolul cognitiv al întrebărilor în procesul de predare-învăţare, diferitele procedee de folosire a întrebărilor şi rezultatele pe care le produc toate aceste procedee. El consideră că, după tipurile activităţii de cunoaştere pe care o provoacă întrebările, se pot desprinde trei funcţii ale acestora: a) reproductiv-mnemotehnică (ex. „Ce este substantivul?"); b) reproductiv-cognitivă (ex. „Care este produsul lui 27 X 25?); c) productiv-cognitivă (ex. „De ce, punîndu-şi schiurile, omul poate aluneca pe zăpadă fără să se afunde?").

Practica predării, subliniază V. V. Zabotin, a demonstrat că este important să se intensifice utilizarea întrebărilor cu funcţie productiv-cognitivă.

Muzee şcolare

Organizarea muzeelor constituie în şcolile sovietice o tradiţie valoroasă, prin care se urmăreşte atît îmbunătăţirea muncii instructive, cît şi asigurarea unei pregătiri multilaterale a elevilor. În ceea ce priveşte conţinutul muzeelor şcolare, acesta este foarte variat: istoric, de ştiinţe naturale, politehnic, literar, etnografic etc.

În munca de constituire a muzeelor şcolare sînt atraşi numeroşi elevi, conduşi cu competenţă de colective de cadre didactice. Elevii manifestă un viu interes pentru munca de depistare şi identificare a documentelor şi obiectelor destinate muzeelor. Participînd la această activitate, ei învaţă să-şi pună în practică cunoştinţele, au posibilitatea să cunoască istoricul şcolii, bogăţiile, economia, dezvoltarea culturală, tradiţiile revoluţionare şi de luptă ale localităţii natale.

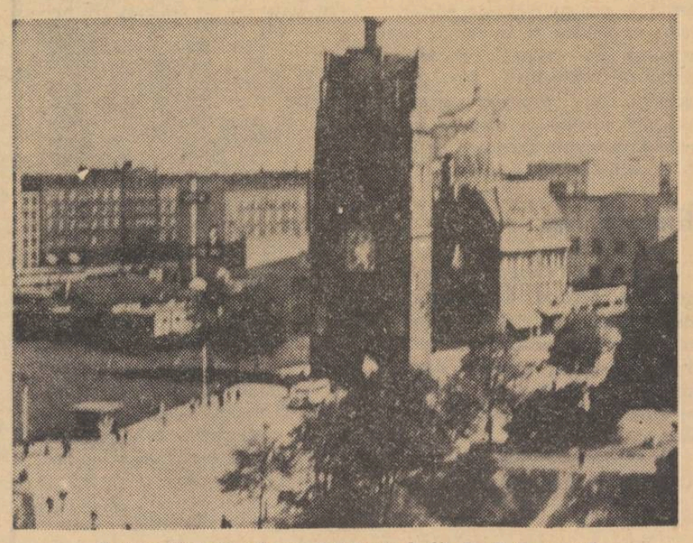

Vedere din centrul oraşului Rostock din R. D. Germană

SIMPOZIONUL DE LA ROSTOCK:

PREGĂTIREA TINERETULUI PENTRU VIAŢA DE FAMILIE

La Warnemünde, pe malul Mării Baltice, în cartierul de nord al oraşului Rostock, în R. D. Germană, s-au desfăşurat recent lucrările unui simpozion internaţional cu tema: **„Educaţia sexuală ca pregătire în vederea căsătoriei şi a vieţii de familie".** Organizat de către Institutul pedagogic din cadrul Facultăţii de filozofie a Universităţii din Rostock, împreună cu colectivul de cercetare „Pedagogia sexuală" de pe lîngă Consiliul ştiinţific al Ministerului Învăţămîntului din R. D. Germană, simpozionul a reunit cincizeci de delegaţi din ţara gazdă ca şi din Finlanda, Iugoslavia, Polonia, Republica Federală a Germaniei, România, Suedia şi Uniunea Sovietică.

Tematica simpozionului a fost bogată în conţinut şi a îmbrăţişat o problematică variată. În prealabil fiecare ţară participantă a prezentat o informare referitoare la cadrul general al pregătirii tineretului pentru viaţa de familie, la educaţia sexuală în şcoală şi la pregătirea cadrelor didactice în această direcţie, la sarcinile şi pregătirea familiei în domeniul educaţiei sexuale, la contribuţia filmului, televiziunii, literaturii, presei în acest sens, la cercetarea ştiinţifică în domeniul pedagogiei sexuale. Informarea din partea ţării noastre, intitulată „Problemele educaţiei sexuale în România", elaborată de **prof. dr. Petre Bărbulescu,** şef de secţie şi **prof. Romeo Dăscălescu,** secretar ştiinţific din Institutul de ştiinţe pedagogice, a fost inclusă în materialele de bază în vederea pregătirii simpozionului.

În cadrul simpozionului specialiştii din ţara gazdă au prezentat comunicările „Posibilităţile şi limitele pedagogiei sexuale" şi „Despre problematica metodelor psihologice ale cercetării în domeniul educaţiei sexuale" (autor prof. dr. **H. Grassel,** directorul Institutului pedagogic al Universităţii din Rostock), „Pregătirea tinerei generaţii pentru căsătorie şi familie, o sarcină specială a societăţii" (autor prof. dr. **Rolf Borrmann,** de la Institutul pedagogic „Fr. Schiller" al Universităţii din Iena), „Fixarea în program a sarcinilor concrete ale educaţiei sexuale" (dr. **W. Chirsch,** de la Şcoala superioară pedagogică din Potsdam), „Pregătirea tinerei generaţii pentru familie sub aspectul apărării femeii" (dr. **Elfriede Paul-Ahrensoop**), „Educaţia sexuală, o pregătire pentru căsătorie şi familie" (dr. **Kurth Bach**), „Contribuţia medicinii la educaţia sexuală" (dr. **H. Bruckner** de la Universitatea din Leipzig), „Concepţia unei educaţii complexe în spiritul formării conştiinţei părinteşti" (dr. **Jiri Prokopec**), „Educaţia sexelor şi familia", (dr. **Karin Reis,** de la Institutul de igienă al Universităţii din Rostock), „Cum este apreciată de către tinerii de 16-18 ani educaţia sexuală făcută de părinţi" (dr. **Kurt Guldner,** de la acelaşi institut) şi „Cu privire la problema moralei sexelor şi importanţa acesteia în educaţie" (dr. **Bernhard Bittighofer**). De asemenea, participanţii din alte ţări au adus, prin comunicările prezentate o contribuţie substanţială la îmbogăţirea conţinutului simpozionului. Astfel, au fost prezentate comunicările: „Probleme actuale ale educaţiei sexuale" (**V. N. Kalbanovschi,** de la Academia de ştiinţe pedagogice din Moscova), „Probleme actuale ale educaţiei sexuale în R.S.F. Iugoslavia (dr. **Petar Mandic** de la Facultatea de filozofie a Universităţii din Sarajevo), „Direcţii de cercetare în domeniul educaţiei sexuale" (dr. **M. Kozakiewicz** de la Academia poloneză de ştiinţe din Varşovia). Autorul acestor rînduri a prezentat comunicarea „Problematica şi unele aspecte metodologice ale cercetărilor în domeniul educaţiei sexuale".

Analizînd cu atenţie titlurile comunicărilor se poate vedea bogăţia tematică a seminarului, complexitatea problemelor dezbătute cu acest prilej. Atît în cadrul comunicărilor, cît şi al discuţiilor, care au fost vii, interesante, s-au reliefat unele probleme fundamentale. S-a subliniat astfel că în condiţiile societăţii contemporane — cînd dezvoltarea medicinii şi asistenţei sanitare, ca şi îmbunătăţirea în general a nivelului de trai al omului duc la accelerarea ritmului de dezvoltare anatomo-fiziologică a tineretului, în timp ce instruirea şcolară şi pregătirea pentru intrarea în producţie se prelungeşte — se extinde decalajul între perioada cînd tineretul este apt din punct de vedere biologic să întemeieze o familie şi aceea cînd este în măsură să realizeze aceasta în mod concret. În aceste condiţii devine o necesitate stringentă cerinţa de a se studia multilateral, complex, aceste probleme şi a se da soluţii temeinic fundamentate ştiinţific. S-a subliniat în mod deosebit rolul şcolii, al familiei, al tuturor factorilor educativi, în educaţia sexuală a tineretului. În acest sens au atras în mod deosebit atenţia materialele puse la dispoziţia participanţilor la seminar de către Institutul pedagogic din Rostock privind programarea educaţiei sexuale în şcoală (autor dr. **Kurth Bach**).

S-a reliefat necesitatea ca la cercetările privind această problemă să participe echipe complexe formate din medici, igienişti, psihologi, pedagogi, sociologi. Tot astfel, s-a arătat necesitatea elaborării pe baze ştiinţifice a unei bogate literaturi pedagogice pe această temă, a unor filme educative, precum şi importanţa organizării unei educaţii sexuale adecvate prin diversele mijloace culturale, de mass-media. O atenţie specială s-a dat în cadrul seminarului influenţelor nocive pe care le exercită asupra educaţiei tineretului unele filme sau emisiuni T.V. care încalcă principii pedagogice elementare.

În cadrul discuţiilor s-a propus să se lărgească schimburile de păreri prin publicaţii, prin informări directe asupra rezultatelor obţinute în cercetare, ca şi prin participarea directă la acţiuni ştiinţifice cu caracter internaţional.

Programul seminarului a fost îmbogăţit şi prin prezentarea unor filme. De asemenea, participanţii la simpozion s-au întîlnit, în cadrul unei recepţii, cu conducerea Universităţii din Rostock.

Prof. dr. PETRE BĂRBULESCU

INSTITUTUL DE ŞTIINŢE PEDAGOGICE
Bucureşti

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

1 şef sector — pedagogie sau filozofie — sectorul „Bazele teoretice şi metodologice ale pedagogiei";
1 cercetător ştiinţific — pedagogie — sectorul „Orientare şcolară şi profesională";
1 şef sector — pedagogie — sectorul „Limba română şi limbile naţionalităţilor conlocuitoare";
1 şef sector — pedagogie — sectorul „Activităţi pionereşti";
1 cercetător ştiinţific principal — pedagogie — sectorul „Educaţia în şcoala generală";
1 cercetător ştiinţific principal — pedagogie — sectorul „Laboratorul dirigintelui";
1 cercetător ştiinţific — pedagogie — sectorul „Laboratorul dirigintelui";
1 şef sector — pedagogie — sectorul „Istoria pedagogiei româneşti";
1 cercetător ştiinţific — pedagogie sau filozofie — sectorul „Pedagogie comparată";
1 cercetător stagiar — pedagogie — Filiala Cluj;
1 cercetător stagiar — pedagogie — Filiala Cluj;
1 cercetător stagiar — pedagogie — Filiala Cluj;
1 cercetător ştiinţific — pedagogie — Filiala Cluj.

Cererile de înscriere se primesc la Institutul de ştiinţe pedagogice din Bucureşti, str. Sfinţii Apostoli nr. 14, Serviciul personal (telefon: 14 84 68), pînă la data de 15 noiembrie 1968, însoţite de actele prevăzute de „Regulamentul de recrutare, promovare şi atestare a cadrelor de cercetători ştiinţifici din unităţile de cercetare ale R.S.R.", publicat în extras în Buletinul Oficial Partea a III-a, nr. 4, din 8 ianuarie 1968. Concursul va avea loc în ziua de 25 noiembrie a.c., la Bucureşti.

Menţionăm că potrivit Legii nr 10 din 9 mai 1968, pînă la noi dispoziţii, organele şi organizaţiile centrale, nu mai pot face angajări de personal în oraşul Bucureşti, pentru cei care nu posedă buletinul de Bucureşti.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI
Suceava

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

1. Conferenţiar la catedra de geografie, poz. VI/1 din statul de funcţiuni, disciplina Geografie fizică şi economică a R.S.R.
2. Lector la catedra de limba şi literatura română, poziţia III/9 din statul de funcţiuni, disciplina Metodica predării limbii şi literaturii române.
3. Asistent la catedra de pedagogie-psihologie, poziţia II/6 din statul de funcţiuni, disciplina Educaţie fizică.

Candidaţii la concurs vor depune la Rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani Suceava, o dată cu cererea de înscriere, următoarele acte în dublu exemplar:
— copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare;
— copie legalizată de pe diploma de doctor sau doctor docent în ştiinţe;
— copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferenţiar;
— lucrările ştiinţifice ale candidatului, într-un exemplar;
— certificatul de caracterizare a activităţii profesionale şi sociale a candidatului, eliberat de instituţia (întreprinderea) în care acesta îşi are funcţia de bază;
— memoriu de activitate didactică-ştiinţifică, semnat de candidat;
— autobiografia.

Termenul de depunere a actelor este de o lună de la data publicării acestui anunţ.

Concursul va avea loc la Institutul pedagogic de 3 ani Suceava, strada Mihai Viteazul nr. 24, în termen de 3 luni de la publicarea acestui concurs.

Informaţii se pot obţine la telefon 2390.

INSTITUTUL AGRONOMIC „N. BĂLCESCU"
Bucureşti

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

1. Şef de lucrări la catedra de Pedologie, disciplina Pedologie poz. II/3.
2. Şef de lucrări la catedra de îmbunătăţiri funciare, topografie şi desen, disciplina Îmbunătăţiri funciare poz. IV/7;
3. Şef de lucrări la catedra de Fitotehnie disciplina Fitotehnie, poz. VI/11.
4. Şef de lucrări la catedra de Fitotehnie disciplina de Fitotehnie — poz. VI/15;
5. Şef de lucrări la catedra de Economie agrară şi Organizarea I.A.S. disciplina Organizarea I.A.S. şi Evid. Economică poz. VIII/10;
6. Şef de lucrări la catedra de Educaţie Fizică — disciplina volei-băieţi — poz. IX/3;

Candidaţii la concurs vor depune în termen de o lună de la publicarea acestui anunţ la rectoratul Institutului o cerere de înscriere la concurs însoţită de următoarele acte:
a) copie legalizată de pe actele de studii;
b) lucrările ştiinţifice ale candidatului într-un exemplar;
c) certificatul de caracterizare a activităţilor profesionale, obşteşti eliberat de instituţia la care acesta îşi are funcţia de bază sau recomandarea şefului de catedră în cazul cînd candidatul funcţionează în învăţămînt;
d) certificatul de vechime în muncă eliberat de unitatea la care lucrează;
e) memoriul de activitate didactico-ştiinţifică semnat de candidat;
f) autobiografia.

Cei care funcţionează într-o instituţie de învăţămînt superior sînt obligaţi să comunice în scris rectoratului sau direcţiunii acesteia înscrierea la concurs.

Concursul se va ţine la sediul Institutului agronomic „N. Bălcescu" din Bucureşti, b-dul Mărăşti 59, în termen de 2 luni de la publicarea acestui anunţ.

Informaţii suplimentare se pot obţine zilnic între orele 8—13 de la rectoratul institutului.

CATALOGUL PUBLICAŢIILOR PERIODICE DE INFORMARE ŞTIINŢIFICĂ

care cuprinde tematica, titlurile şi subtitlurile publicaţiilor care vor fi editate în anul 1969, informează despre conţinutul şi rolul acestor publicaţii, precum şi despre serviciile de informare ştiinţifică oferite de Centrul de documentare ştiinţifică al Academiei Republicii Socialiste România.

Catalogul se poate obţine **gratuit** printr-o simplă carte poştală trimisă pe adresa: Centrul de documentare ştiinţifică, Bucureşti, str. Gutenberg nr. 3 bis, sector 6.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii din unităţile de învăţămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 968 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 8 noiembrie 1968 | 4 pag. 25 bani

Mesajul adresat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Stat

CADRELOR DIDACTICE ȘI ELEVILOR, ORGANIZAȚIEI DE PARTID ȘI ORGANIZAȚIEI U. T. C. DE LA LICEUL „GHEORGHE LAZĂR" DIN SIBIU

Stimați tovarăși,

Dintotdeauna poporul nostru a înconjurat cu deosebită atenție și căldură instituțiile sale de învățămînt, care au răspîndit în rîndul maselor lumina cărții, au păstrat și îmbogățit tezaurul de cultură al patriei, au cultivat la generații și generații de tineri setea de cunoaștere, dragostea de țară, idealurile nobile ale luptei pentru libertate și progres social.

Sărbătorirea împlinirii a 275 de ani de existență a Liceului „Gheorghe Lazăr" îmi oferă încă o dată prilejul de a evidenția munca plină de pasiune și dăruire a cadrelor didactice, care își consacră întreaga viață pregătirii elevilor, formării lor la nivelul exigențelor contemporane.

Leagăn al atîtor memorabile evenimente din istoria neamului, puternic centru economic și cultural al țării, Sibiul se mîndrește cu o asemenea școală, pe băncile căreia au învățat Gheorghe Lazăr, August Treboniu Laurian, Axente Sever, Șt. O. Iosif, Aurel Vlaicu și alte figuri proeminente ale științei și culturii noastre, patrioți înflăcărați, care au întreținut mereu vie în conștiința poporului român flacăra luptei pentru eliberarea socială și înfăptuirea statului național unitar.

Valorificînd tradițiile înaintate ale școlii românești, folosind din plin condițiile create în anii construcției socialiste, Liceul „Gheorghe Lazăr", în care învață astăzi — într-o atmosferă de înțelegere și frățească conviețuire — elevi români și germani, aduce o contribuție de seamă la pregătirea unui tineret cult, cu o înaltă ținută etică, devotat fără margini cauzei partidului nostru comunist, hotărît să-și pună toată puterea de muncă, iscusința și hărnicia în slujba înfloririi României Socialiste. Nu pregetați, dragi elevi, nici un efort pentru a vă însuși cuceririle științei și culturii, pentru a fi la înălțimea epocii pe care o trăim.

Felicitîndu-vă din inimă pentru rezultatele obținute, mulțumindu-vă pentru invitația de a lua parte la această aniversare, urez cadrelor didactice și elevilor noi succese în activitatea viitoare, multă sănătate și fericire!

(În pag. a II-a publicăm relatări de la manifestările ce au avut loc la Sibiu).

Alegerile sindicale — eveniment de seamă în viața școlii

Organizațiile sindicale din învățămînt se pregătesc pentru adunările de dări de seamă și alegeri la grupele sindicale din școli. Aceste adunări, care reprezintă un eveniment de seamă pentru viața sindicatelor corpului didactic, sînt menite să determine participarea lor tot mai activă, nemijlocită, ca sprijin de nădejde al organizațiilor de partid, la înfăptuirea sarcinilor puse de Congresul al IX-lea și de Conferința Națională a Partidului Comunist Român în fața slujitorilor școlii.

Semnificația acestui eveniment crește prin faptul că în anul 1968 se înscriu în istoria învățămîntului nostru două documente de o excepțională însemnătate pentru progresul școlii și al culturii românești: Directivele Comitetului Central al Partidului Comunist Român privind dezvoltarea învățămîntului și Legea învățămîntului în Republica Socialistă România. La acestea se va adăuga, în curînd, Statutul personalului didactic, care va reglementa întreaga situație juridică a membrilor corpului didactic și care este supus, în această perioadă, dezbaterii în adunările colectivelor profesorale.

Desfășurîndu-se în acest cadru larg de efervescente și creatoare dezbateri, adunările de dări de seamă și alegeri sindicale din școli vor trebui să analizeze multilateral contribuția organelor și organizațiilor sindicale la creșterea conștiinței profesionale a salariaților, a răspunderii și competenței în îndeplinirea sarcinilor pentru continua perfecționare a procesului instructiv-educativ. În acest scop se impun a fi dezbătute cu precădere formele și mijloacele specifice activității sindicatelor, prin care acestea acționează pentru rezolvarea problematicii majore, esențiale a fiecărei școli.

Experiența bună acumulată în alegerile din anul trecut de organe sindicale cum sînt, de pildă, comitetele sindicatelor învățămînt din Cluj, Craiova, Timișoara, Brașov, Pitești, Bacău, Ploiești, Fălticeni, Buzău, Pucioasa etc., arată că este bine ca în cadrul adunărilor de dări de seamă și alegeri să fie reliefată activitatea proprie desfășurată de birourile grupelor sindicale, cît și sprijinul acordat de acestea conducerilor școlilor pentru ca fiecare acțiune întreprinsă să aibă o eficiență sporită. Se cer prezentate astfel acțiunile menite să contribuie la cunoașterea experienței valoroase a învățătorilor și profesorilor cu o practică îndelungată la catedră, modul cum s-a organizat pe această bază întrajutorarea tovărășească pentru a înlesni cadrelor nou numite în învățămînt însușirea celor mai bune metode de predare și educare în spiritul eticii comuniste, al patriotismului și internaționalismului socialist.

În cadrul alegerilor sindicale din școli desfășurate în anii trecuți s-a reliefat just că, folosindu-se tot ceea ce este bun în activitatea instructiv-educativă, va trebui în același timp să se combată unele neajunsuri care dăinuie încă în munca din școli. Organele sindicale sînt chemate astfel să acționeze cu mai multă perseverență pentru eliminarea risipei de energie și timp, făcută în detrimentul eficienței procesului de învățămînt. Pe această cale comitetele sindicatelor, birourile grupelor sindicale pot contribui la înlăturarea suprasîncărcării membrilor corpului didactic, astfel încît aceștia să nu mai fie antrenați în acțiuni fără legătură cu munca profesională, ceea ce aduce prejudicii calității învățămîntului. Este foarte important ca organizațiile sindicale să sprijine toate acțiunile îndreptate spre folosirea judicioasă a bugetului de timp al cadrelor didactice, să examineze cu grijă cazurile de suprasîncărcare, să militeze pentru înlăturarea oricăror activități care duc la fragmentarea sau risipirea bugetului de timp al învățătorilor și profesorilor

Se impune ca alegerile sindicale să scoată în relief activitatea birourilor grupelor sindicale pentru informarea cadrelor didactice asupra a ceea ce este nou în specialitate și pedagogice, să ceară tuturor organelor și organizațiilor sindicale din învățămînt să vegheze mai atent la aplicarea în viață a hotărîrilor Conferinței Uniunii în vederea intensificării muncii pentru perfecționarea profesională a cadrelor didactice și îmbunătățirii procesului instructiv-educativ, contribuind la informarea cadrelor didactice în specialitate și pedagogie, organizînd consultații, expuneri, colocvii, simpozioane, excursii documentare, vizite la locuri istorice, centre industriale, unități agricole, locuri pitorești etc. Se impune prezentarea metodelor prin care aceste acțiuni sînt permanentizate în viața fiecărei organizații sindicale, în așa fel încît ele să constituie o cale sigură de îmbogățire a experienței și de diversificare a acesteia ținînd seama de dorințele și interesele masei membrilor de sindicat.

Adunările de dări de seamă și alegeri din școli trebuie să-și îndrepte atenția asupra contribuției aduse de organele și organizațiile sindicale la dezvoltarea în rîndurile colectivelor pedagogice a atitudinii înaintate, socialiste față de muncă. Este necesar să se combată concret manifestările de dezinteres față de pregătirea sistematică pentru lecții, absențele sau întîrzierile nemotivate de la ore, lipsa de participare la activitatea obștească, abaterile de la normele de conviețuire socialistă. Pentru lichidarea grabnică a acestor neajunsuri, participanții la adunările de dări de seamă și alegeri trebuie să ceară fiecărui membru de sindicat să respecte cu strictețe programul de muncă și să-și aducă contribuția la dezvoltarea unei opinii de masă de natură să determine crearea climatului necesar desfășurării unei activități fructuoase în fiecare unitate școlară.

Ținînd seama de sarcinile majore ale sindicatelor în sfera vieții sociale, dările de seamă vor trebui să evidențieze în mai mare măsură pre-

VASILE VLAD
secretarul Comitetului Uniunii Sindicatelor din învățămînt și cultură.

(Continuare în pag. 4-a)

Clădirea Liceului „Gheorghe Lazăr" din Sibiu

PRINTRE PEDAGOGII SOVIETICI

Cu cincizeci și unu de ani în urmă, salvele „Aurorei" vesteau zorile unei noi ere în istoria omenirii. Cu cincizeci și unu de ani în urmă, muncitorii și țăranii ruși au pornit cu arma în mînă, sub conducerea partidului comunist, făurit de V. I. Lenin, la asaltul lumii vechi, deschizînd drumul unei noi epoci în istorie: epoca trecerii omenirii de la capitalism la socialism.

Punîndu-și puternic amprenta asupra vremurilor, ideile marxism-leninismului, înscrise pe steagul Revoluției din Octombrie, trăiesc și triumfă în realizările țărilor angajate pe drumul construcției socialiste și comuniste, în amploarea mișcării comuniste și muncitorești internaționale, în avîntul și succesele luptei de eliberare națională a popoarelor.

În aceste zile, împreună cu oamenii muncii de pretutindeni, poporul român cinstește cea de-a 51-a aniversare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Prilej de trecere în revistă a succeselor obținute de orînduirea socialistă, această aniversare este, în același timp, un prilej de afirmare a ideilor marxist-leniniste biruitoare, a solidarității internaționaliste a oamenilor muncii de pretutindeni în lupta pentru eliberarea socială și națională, pentru asigurarea unei păci trainice.

Poporul sovietic — continuator al operei transformatoare inițiată de generația lui V. I. Lenin — desfășoară o vastă muncă creatoare pe fronturile construirii comunismului. Notele de drum pe care le publicăm mai jos își propun să facă cunoscute unele aspecte ale muncii acelora care își desfășoară activitatea într-unul din sectoarele acestui front — învățămîntul.

La capătul vizitei pe care am făcut-o la Moscova și Leningrad, în timpul întîlnirii de rămas bun, am fost întrebați de îndatoritoarele noastre gazde ce anume din cele văzute au produs asupra noastră o impresie deosebită. Am ezitat puțin cu răspunsul. Oare la ce ne-am putea opri? — ne întrebam în gînd. Să vorbim despre emoția cu care am privit locurile istorice, amintind evenimente de răsunet mondial, emoție care ne-a cuprins de pildă atunci cînd am vizitat Palatul Smolnîi, crucișătorul „Aurora" sau Palatul de iarnă? Să amintim de noile cartiere de locuințe, cu blocuri moderne, zvelte? De noul turn al televiziunii, de o înălțime ametitoare? De impresionantul monument al cosmonauților, care se ridică alături? Sau să vorbim despre întîlnirile cu învățătorii și profesorii sovietici, care ne-au povestit despre munca lor, despre căutările pe care le-au întreprins pentru a găsi noi modalități instructiv-educative și s-au arătat dornici să cunoască activitatea școlii noastre, perspectivele dezvoltării învățămîntului românesc? Simțeam că, dacă am aminti despre oricare din lucrurile acestea în parte, răspunsul nu ar fi complet. Ne-am dat seama că toate acestea s-au constituit laolaltă într-o impresie durabilă, contribuind la formarea unei imagini despre școala sovietică. Căci de această școală, de atelierul menit să făurească omul sovietic, constructor al comunismului, ne-au amintit și constructorii ultramodernului hotel de pe strada Gorki din Moscova, și restauratorii vechilor monumente de artă și muzeologul foarte bine pregătit din Pușkin, fostul Țarscoe Selo, de lîngă Leningrad, și comsomoliștii pe care i-am văzut la munca patriotică

Desigur, am avut și prilejul de a cunoaște nemijlocit școala sovietică. La Moscova am fost oaspeții Școlii medii nr. 204 „Maxim Gorki", școală experimentală a Academiei de științe pedagogice. De la directoarea **Maria Alexandrovna Poliakova** am aflat că aici funcțio

ȘTEFAN BANTO

(Continuare în pag. 4-a)

Continuatori ai unei prestigioase tradiții

Cu o profundă emoție, profesorii și elevii uneia din cele mai cunoscute școli ale Capitalei, liceul „Dimitrie Cantemir", se pregătesc să prindă pe frontispiciul ei, în aceste zile cînd școala împlinește un veac de existență, placa purtînd, în litere aurite, inscripția „27 octombrie 1868—27 octombrie 1968".

A trecut un veac de cînd gimnaziul format din clasele „divizionare" ale liceului „Matei Basarab" a început să fiinteze ca școală de sine stătătoare. Aruncîndu-și privirea în urmă, de-a lungul acestor ani, cei care se află acum pe băncile sau la catedrele liceului se simt pe drept cuvînt mîndri de înaintașii lor, din rîndurile cărora s-au remarcat oameni de știință și cultură, artiști și scriitori, ostași și constructori, legiuitori și oameni de stat ce și-au pus întreaga lor putere de muncă și de creație în slujba propășirii economice, sociale și culturale a țării. Răsfoind vechile scripte ale școlii ei întîlnesc nume prestigioase de dascăli ca acelea ale lui Simion Mehedinți, Gh. Bogdan Duică, dr M. Brîndză, Constantin Giurăscu, Grigore Tăușan, Ștefan Bezdechi, Nicolae Cartojan, Traian Lalescu și mulți alții. La fel de ilustre sînt și numele multora dintre elevii de atunci ai liceului: Ștefan Luchian, Cincinat Pavelescu, Nerva Hodoș, Daniel Danielopolu, I. Gh. Duca, George Georgescu, George Călinescu, G. M. Zamfirescu, Ioachim Botez, Henri Stahl etc.

După primul război mondial gimnaziul „Dimitrie Cantemir" se dezvoltă continuu, transformîndu-se

(Continuare în pag. a 2-a)

ANCHETA NOASTRĂ

RAPORTUL ÎNTRE EMISIA ȘI RECEPȚIA TELEȘCOLII

● Pe ce căi poate fi integrată televiziunea în ansamblul tehnologiei didactice ? ● „Telegenia" lecțiilor și „telegenia" consultațiilor ● Un proiect pilot ● Cîțiva parametri ai calculului de randament

Un recent studiu de sinteză elaborat de Institutul internațional de planificare a educației, bazat pe analiza planurilor tematice ale forurilor naționale de cercetare pedagogică din 21 de țări, scoate în evidență faptul că televiziunea școlară — teleșcoala, cum i se spune în mod curent — se numără printre tehnologiile didactice capabile să asigure rezultatul școlar optim în raport cu investiția efectuată. Cum stau lucrurile la noi, din acest punct de vedere, în stadiul actual, de început al televiziunii școlare?

Încă de cîțiva ani televiziunea și-a înscris în programul său valoroase cicluri de emisiuni educative adresate școlarilor mici, pionierilor și elevilor de liceu — emisiuni de inițiere în probleme cultural-științifice și artistice, concursuri, spectacole din repertoriul dramatic clasic etc. care însă, în ansamblul lor, erau complementare programelor școlare și nu structurate pe baza acestora. Începînd din vara acestui an au fost inițiate în colaborare cu Ministerul Învățămîntului, emisiuni-consultații pentru disciplinele de bază — matematică, limba și literatura română, fizică — din programele concursurilor de admitere în liceu și în învățămîntul superior. A fost, așa cum arătam la timpul său, o inițiativă în mare măsură reușită, potrivită momentului respectiv și eficientă. Odată cu începutul noului an școlar, spațiul teleemisiunilor educative a fost substanțial augmentat. Ating, în prezent pînă la 3—4 emisiuni săptămînal, consultațiile prezentate de profesori cu incontestabilă competență privind unele teme recent introduse în programele școlare ale diferitelor clase sau probleme pe care știința contemporană le-a prezentat într-o lumină nouă.

„Este foarte bine că s-a acordat școlii un loc însemnat, bine amplasat în timp, în cadrul emisiunilor televizate — afirmă, într-o recentă scrisoare adresată redacției noastre, prof. **Ștefan Seiman**, de la Liceul din Vinga-Arad. Cred însă, continuă corespondentul nostru că acest spațiu de emisie și ansamblul de cheltuieli pe care-l reprezintă ar putea fi mult mai eficient valorificate prin transmiterea unor emisiuni-lecții constituite în cicluri".

Apreciind claritatea științifică a unor emisiuni-consultații oferite de televiziunea școlară și punînd în evidență performanțele îmbucurătoare obținute de elevii cărora le-au recomandat urmărirea emisiunilor respective, profesoarele de matematică **Lucreția Dumitriu** de la Grupul școlar al Ministerului Învățămîntului din București și **Marta Kisch** din Tîrgu Mureș formulează totodată unele rezerve și propuneri. În esență ele se referă la faptul că emisiunile-consultații care în fapt au mai mult caracterul unor ore de meditație, aducînd clarificări asupra unor probleme mai dificile înscrise în programele școlare și prezentînd așa-numite tehnici operaționale, trebuie să se limiteze, prin însăși natura lor, la acest scop fără a putea contribui la dezvoltarea propriu-zisă a gîndirii științifice a elevilor obiectiv pe care emisiunile-lecție îl pot include. Aceste consultații sau ca să le acordăm denumirea corespunzătoare conținutului lor, aceste meditații ca formă de pregătire suplimentară a elevilor — susține prof. Lucreția Dumitriu — solicită, mai mult decît orice, un dialog continuu între cel care le dă și elev, posibilitatea ca primul să poată lămuri neclarități diferite de la caz la caz, pe care întrebările-tip, oricît de inteligent formulate ar fi, sînt departe de a le prevedea integral. Iată de ce optez pentru „telegenia" superioară a emisiunilor-lecție propriu-zise, vizionate și audiate de colective de elevi sub conducerea profesorilor de specialitate.

Anchetă realizată de M. HERIVAN

(Continuare în pag. a 3-a)

DOUĂ APARATE PENTRU STUDIUL GEOMETRIEI ŞI AL DESENULUI PROIECTIV

Citirea prin epură a situațiilor spațiale, problemă dificilă a studiului geometriei descriptive pentru începători, îi preocupă de mult de profesorii de specialitate, care au încercat să imagineze aparate școlare de natură să înlesnească înțelegerea fenomenului epură, pentru a-i ajuta pe elevi să-și formeze vederea spațială și să-și însușească deprinderile necesare desenului tehnic. O încercare de acest fel o reprezintă și cele două aparate pe care le descriem în articolul de față, unul pentru ilustrarea unor probleme de geometrie descriptivă și desen proiectiv iar celălalt pentru demonstrarea generării corpurilor de rotație și a intersecțiilor acestora, ambele brevetate de Oficiul de stat pentru invenții.

Primul aparat, (fig. 1) acționînd mecano-electric, servește la predarea geometrei descriptive, a geometriei spațiale și a desenului proiectiv. El este compus dintr-o cutie în care se pot ascunde patru diedre spațiale (I, II, V, VI), diedrele de deasupra planului H de proiecție, adică diedrele spațiale cele mai potrivite în vederea așezării aparatului pe catedră, pupitru sau masă. Prevăzut în însăși construcția lui cu o schemă electrică, ce repartizează în diferite poziții ale diedrelor I și II puncte luminoase care se aprind simultan — fie folosind un suport spațial, prevăzut și cu un punct luminos ce glisează pe o tijă la cota dorită, fie de la comutator — aparatul înlesnește înțelegerea epurei punctului în diferite poziții ale „alfabetului punctului în proiecție". Aprinderea simultană a becurilor, indicînd proiecțiile punctelor, se face pe cele trei semiplane: H (plan orizontal), V (plan vertical), W (plan lateral) fie în poziție spațială, fie după prima rabatare, fie după a doua rabatare a planelor de proiecție, adică atunci cînd blocul de semiplane V+W se ascunde în cutia aparatului printr-o escamotare, într-o decupare a semiplanului Hp, planele sistemului tridreptunghic reducîndu-se la un singur plan, care este totuna cu epura. După cum se vede, aparatul permite reversibilitatea fenomenului epură, ceea ce determină ridicarea calităților lui instructive.

Pe marginile semiplanelor diedrului întîi, aparatul prevede niște șarniere prin care pot aluneca niște plane glisante, ce poartă pe ele epura unei probleme oarecare, precum și elementul ei spațial, problema respectivă putînd trece prin cele trei etape ale ei. În trusa aparatului sînt prevăzute mijloace pentru rezolvarea unui număr de 14 asemenea probleme, care constituie probleme fundamentale ale geometriei lui Monge și anume: alfabetul punctului, puncte remarcabile ale unei drepte oarecare: drepte particulare față de planele de proiecție H, V, W, drepte particulare și caracteristice ale planului oarecare, plan dublu proiectant, punct, dreaptă, triunghi, cerc situat în plan, proprietăți metrice; plan simplu proiectant, punct, dreaptă, triunghi, cerc situat în plan, proprietăți metrice; epura cercului situat într-un plan oarecare; construirea unui triunghi echilateral într-un plan oarecare, folosindu-se rabatarea; rotirea unei drepte oarecare față de un ax vertical poziții metrice ale dreptei: rotirea unui plan oarecare pînă devine dublu-proiectant, proprietăți metrice obținute în timpul celor două rotații; metoda schimbării planelor de proiecție aplicată unui plan oarecare, pînă devine plan dublu proiectant, proprietăți metrice obținute în timpul celor două schimbări; afinitate; omologie.

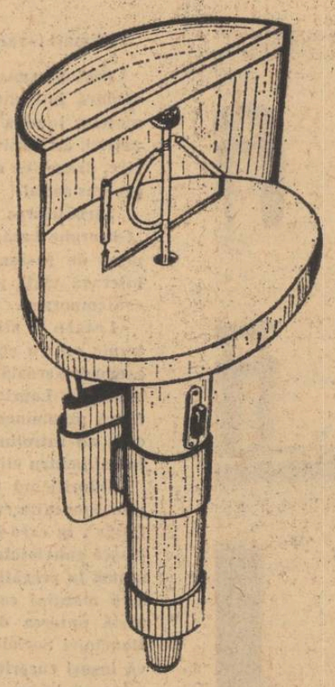

Fig. 2

Se pot realiza după nevoie, pe astfel de plane glisante, oricîte probleme, asigurîndu-se trecerea fiecăreia de la spațiu la epură prin cele două rabateri succesive, folosindu-se reversibilitatea aparatului de atîtea ori cît necesită înțelegerea problemei. Este de asemenea posibil să se audieze paralel explicarea problemei respective, explicațiile fiind înscrise pe planele glisante ale problemelor rezolvate.

Aparatul didactic expus mai sus ajută la înțelegerea fenomenului epură și la formarea vederii spațiale. El asigură condiții pentru autoinstruire, precum și pentru verificarea cunoștințelor programate ca teme pe planele glisante. Numărul de informații pe care aparatul le poate transmite depinde de numărul de probleme tratate pe planele glisante ce le conține.

Cu ajutorul aparatului pentru demonstrarea generării corpurilor de rotație (fig. 2) și a intersecțiilor acestora se pot obține dinamic și sinoptic, datorită efectului de remanență retiniană și a contrastului de culori, orice suprafețe de rotație, precum și intersecțiile acestora, folosindu-se montarea unor elemente generatoare de diferite forme: punct, dreaptă, linii curbe, figuri și curbe plane, fixate pe niște brațe-suporți, distribuite în diverse poziții față de un ax de rotație fix, în jurul căruia se rotesc printr-o acționare electrică și reostat de reglaj. Obținerea suprafețelor prin rotirea elementului generator primar în jurul unui ax este modul cinematic al generării suprafețelor de rotație.

Aparatul dă posibilitatea să se obțină suprafețe variate, de la cele mai cunoscute — con, cilindru, sferă — la altele mai puțin intuibile — hiperboloid, tor, paraboloid etc, precum și amfore ornamentale. În timpul folosirii lui se pot observa legile rotației aplicate fiecărui punct al elementului generator, curbele paralele în cazul intersecției a două suprafețe coaxiale, ce rezultă din folosirea a două elemente generatoare distincte, secțiuni cu suprafețe (întrebuințînd pe generatoare o anumită distribuire de culoare sau adaosuri în relief) etc.

Suprafața de rotație este vizualizată pe ecranul semicilindric, de o culoare contrastantă cu culoarea elementului generator, rămînînd pe ecran atît timp cît există mișcarea, datorită efectului de remanență retiniană și a contrastului cromic realizat pe ecranul semicilindric.

Forma semicilindrică a ecranului este o condiție principală pentru a realiza o imagine unitar convergentă, diferită de imaginea obținută în cazul unui ecran plan, care determină dispersiuni vizuale, iluzia optică a suprafeței fiind deformată, deci nematematică. Este suficient ca ecranul avînd acești parametri matematici să devină oglindă, pentru ca mirajul multiplelor suprafețe de rotație oglindite, în dansul lor color, să stimuleze imaginația creatoare a elevilor.

După cîte știm, în trecut s-au folosit în școală, pentru a se demonstra generarea cilindrului și a conului, și plăci — dreptunghi sau triunghi drept. Acestea nu corespund însă definițiilor riguroase matematice, deoarece suprafețele cilindro-conice sînt riglate, deci generate de linii drepte, paralele sau concurente cu axul, care, prin rotirea lor în jurul axului, vizualizează întocmai cilindrul și conul.

Lector univ.
PARASCHIVA POSTOLACHE

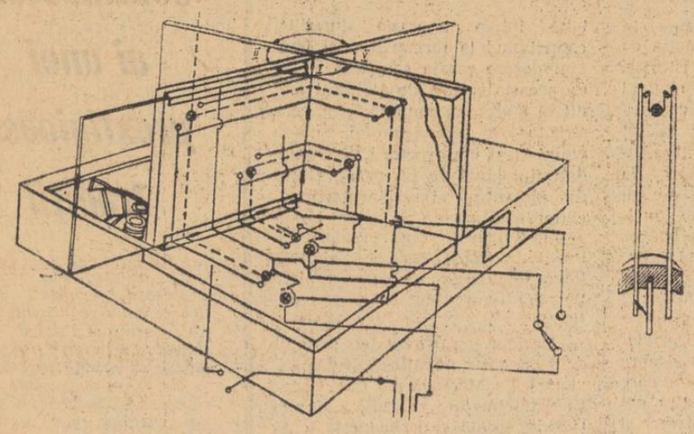

Fig. 1

ATLETISMUL ŞI CONDIŢIILE PRACTICĂRII LUI

Latura indispensabilă a pregătirii sportive, atletismul își face tot mai mult loc în învățămîntul de masă. Înțelegînd însemnătatea lui, numeroși directori de școli s-au străduit, cu spirit de inițiativă și pricepere, să asigure amenajarea unor baze sportive simple dar bine utilate, creînd astfel condiții bune de practicare a disciplinelor atletismului. Asemenea baze se găsesc, de exemplu, la școlile generale din Micfalău, jud. Covasna, Nima, jud. Cluj, la liceele din Adjud, Piatra Neamț, Aiud, la Liceul nr. 15 din București etc.

Însă, ca în orice fenomen care se dezvoltă, sînt prezente aici și note discordante, contradictorii. Un sondaj organizat recent de noi în cinci școli, alese la întîmplare, a scos la iveală cîteva din aceste note.

La Liceul din Mizil ni s-a părut meritorie strădania conducerii de a transforma o hală din localitate în sală de sport. Se pare că tentativa are șanse de realizare. Hala a fost parchetată, s-a făcut rost de o ladă pentru sărituri, de paralele și bănci pentru exerciții de echilibru. Sigur că mai este nevoie și de altă aparatură (spaliere, inele, cal etc). Sprijinit mai insistent, liceul ar putea beneficia de o sală acceptabilă.

Înainte de a pleca din școală, aflăm cu uimire de la directorul ei, prof. Constantin Drăjneanu, că în oraș există un stadion care-și caută stăpîn. O arenă cu gazon și pistă de zgură pentru alergări și cu spațiu pentru desfășurarea unor demonstrații sportive de amploare. A aparținut, după cum ni se spune, fostei formații de fotbal „Rapid"-Mizil care, dezintegrîndu-se, l-a abandonat. În prezent, Consiliul municipal l-a oferit liceului, care l-a refuzat însă pe motivul că nu dispune de mijloace de întreținere. Totuși e mare păcat să se degradeze un stadion deja realizat, care se află la cinci metri de gardul liceului! Posibilitățile bugetare ale școlii nu-i permit acesteia, desigur, să se angajeze la administrarea unui stadion. Însă organele în drept trebuie să ia măsurile cuvenite pentru ca terenul să folosească totuși elevilor.

În comuna Loloiasca găsim o situație de neînțeles. De cinci ani — ne spune directorul școlii generale, prof. Leon Stanciu — aceasta nu a primit nici un alt material sportiv decît o saltea de gimnastică! Totuși, aici nu lipsesc, inițiativele. S-a amenajat un teren de volei și se lucrează la terenul de handbal. Sînt condiții să se realizeze, cu numai 15.000 lei, o sală de gimnastică, prin prelungirea a doi pereți de la o construcție existentă.

La Valea Călugărească, în schimb, n-am găsit nici măcar cea mai banală groapă de sărituri. Patru mingi și o pereche de inele stau în magazie. E o situație care vorbește limpede despre lipsa de interes a colectivului didactic pentru pregătirea sportivă a elevilor.

Școala generală nr. 21 din Ploiești dispune de o clădire nouă, terminată acum doi ani. O dată cu clasele s-a dat în folosință și terenul sportiv prevăzut în deviz. Numai că el a fost atît de prost lucrat (ca și întreaga școală de altfel, fie spus în paranteză) încît numai după doi ani a devenit impracticabil. Găsim aici un teren care face eforturi să fie de baschet și nu reușește, pentru că o zgură policromă și de toate mărimile, amestecată cu un pămînt clisos, prinde pînă la gleznă piciorul jucătorului. Mai găsim două panouri de baschet, cu inelele de coș lipsă: au căzut la primul contact cu mingea. Fortificat de o bordură de ciment mai ridicată decît nivelul lui, terenul oferă largi posibilități de frînghere a gîtului. Gardul din prefabricate (cîți bani duși pe apa sîmbetei!) este păzit de profesori pentru că prezintă pericol iminent de prăbușire. Este de toată admirația dîrzenia cu care muncesc conducerea școlii, cadrele didactice și elevii pentru remedierea carențelor constructorilor și pentru realizarea altor amenajări destinate atletismului.

O primă concluzie care s-a desprins din raidul nostru este că directorii de școli, cu rare excepții, acordă atenție asigurării condițiilor necesare educației fizice și sportului în școlile pe care le conduc. Aceasta este necesar, dar nu și suficient. Inspectoratele școlare județene și organele locale ar trebui să sprijine mai hotărît problema realizării bazelor sportive simple destinate atletismului. Se știe doar că pregătirea atletică este esențială în orice sport. Spre acest aspect ar trebui să se îndrepte de altfel, cu mai multă stăruință, și inspectorii de specialitate.

TR. ISPAS

Sărbătorirea a 275 de ani de la înființarea Liceului „Gheorghe Lazăr" din Sibiu

În Sibiu — vechea și vestita cetate a culturii ardelene — a-proape o săptămînă a vibrat atmosfera sărbătorească în care profesorii și elevii, locuitorii orașului și ai împrejurimilor, ca și oaspeții veniți din diferite colțuri ale țării au sărbătorit aniversarea a 275 de ani de la înființarea liceului „Gheorghe Lazăr", important lăcaș de cultură transilvăneană. Cu emoție și cu mîndrie a fost cinstit, la această sărbătoare, numele lui Gheorghe Lazăr, cărturarul care, pornit de pe băncile acestei școli, și-a închinat toată viața cauzei ridicării poporului.

Printre acțiunile științifice, culturale, sportive închinate sărbătoririi s-au numărat o sesiune festivă de comunicări științifice a cadrelor ddiactice, la care au luat cuvîntul prof. univ. Ion Nistor, prof. univ. dr. docent Victor Preda, prof. Petru Munteanu, prof. Maria Sîrbu și alții, vernisajul unei expoziții înfățișînd documente privitoare la istoricul liceului și al bibliotecii, material didactic și lucrări plastice ale elevilor. De asemenea, a apărut primul număr al revistei elevilor, intitulată „Lyceum" și o monografie a școlii, s-au organizat o sesiune de comunicări ale cercurilor de elevi, un spectacol artistic sportiv al elevilor și un concert simfonic susținut de Filarmonica de stat, ca și dezvelirea a două plăci comemorative.

Duminică, la Teatrul de stat a avut loc o adunare festivă la care au luat parte cadre didactice, oameni de știință și cultură foști și actuali elevi ai școlii. Au participat tovarășii Nicolae Gavrilescu, prim-secretar al Comitetului județean de partid, președintele Consiliului popular județean Sibiu, Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului, Vasile Morea, adjunct de șef de secție la C.C. al P.C.R., Floarea Ispas, secretar al C.C. al U.T.C. Adunarea a fost deschisă de tov. Aurel Cristea, prim-secretar al Comitetului municipal de partid, președintele Consiliului popular municipal Sibiu. Au luat apoi cuvîntul directorul școlii, prof. Gheorghe Bodea și directorul adjunct, H. Schmidt. Elevii Tatiana Benchea și Heinrich Heidel au exprimat profunda recunoștință a tineretului școlar față de partid și guvern, care manifestă o grijă deosebită pentru dezvoltarea învățămîntului și creează condiții optime de învățătură elevilor de pe întreg cuprinsul țării. În numele foștilor elevi a luat cuvîntul prof. univ. Ioan Nistor. Corpul profesoral și elevii liceului sărbătorit au fost salutați din partea Ministerului Învățămîntului, precum și a numeroase școli din țară. Totodată, organizației de tineret a liceului i s-a înmînat steagul și diploma de onoare a C.C. al U.T.C.

Participanții la adunarea festivă au primit cu îndelungi ovații mesajul adresat de tovarășul Nicolae Ceausescu cadrelor didactice, elevilor, organizației de partid și organizației U.T.C. de la liceul „Gheorghe Lazăr".

La încheierea adunării, într-o atmosferă de puternic entuziasm, cadrele didactice și elevii liceului sărbătorit au adresat o telegramă Comitetului Central al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu personal, în care se spune, printre altele:

„Noi, profesorii acestui liceu, în frunte cu comuniștii, încredințăm conducerea partidului, pe dumneavoastră, tovarășe secretar general, că vom depune toată energia și capacitatea noastră creatoare pentru a transmite tinerei generații cuceririle științei și culturii naționale și universale, pentru a educa elevii noștri în spiritul dragostei nețărmurite față de scumpa noastră patrie, Republica Socialistă România, față de partidul nostru. Vom cultiva zi de zi în mintea și inimile elevilor noștri, români, germani, maghiari și de alte naționalități, sentimente de prietenie și frățietate pentru ca în viitor ei să muncească laolaltă, ca și părinții lor, pentru ridicarea patriei noastre pe noi culmi ale progresului.

Întregul colectiv al școlii, profesori și elevi, toți participanții la această solemnitate își exprimă adeziunea deplină față de politica înțeleaptă și clarvăzătoare a partidului nostru, care asigură dezvoltarea multilaterală a țării noastre și creșterea prestigiului ei în lume".

Continuatori ai unei prestigioase tradiții

(Urmare din pag. 1)

într-un liceu cu accentuat profil științific. Sînt anii în care predau în școală savantul matematician Dan Barbilian, care sub numele de Ion Barbu reprezintă și una din culmile poeziei românești, I. I. Longinescu, Vasile Suteu, fost director pînă în 1938, sau Mihail Ghermănescu, sub îndrumarea căruia elevii scot primul număr al „Curierului matematic", revistă răspîndită nu numai în țară, dar și peste hotare, expresie a strălucitei tradiții existente în școală în domeniul studiului științelor matematice. Cu asemenea profesori, cu asemenea tradiție, nu-i de mirare că liceul dădea an după an promoții de tineri culți și instruiți, care se distingeau și în universitate, și în profesiune. Calitatea înaltă a muncii școlii rezultă, printre altele, și din ordinul pe care i l-a adresat în 1937 Ministerul Educației Naționale, ordin prin care se aduc mulțumiri corpului didactic pentru pregătirea candidaților prezentați la examenul de bacalaureat. O dovadă a aprecierii de care s-a bucurat munca școlii o constituie și faptul că aceasta a fost desemnată încă de pe atunci ca centru pentru practica pedagogică a studenților.

O etapă nouă se deschide în fața liceului „Dimitrie Cantemir" odată cu eliberarea patriei. Încă în perioada 1944—1948 liceul cunoaște o puternică dezvoltare, numărul claselor crescînd de la 13 la 22, iar al elevilor de la 696 la 1 138. Astăzi, el funcționează cu 30 de clase la cursul de zi și seral, numărînd peste 1 600 de elevi și 59 de cadre didactice. Prin grija partidului și a guvernului s-a consolidat continuu baza sa didactico-materială. Cele 5 laboratoare s-au îmbogățit cu aparate și materiale care au permis accentuarea caracterului științific al predării, modernizarea întregului proces de învățămînt. O deosebită atenție s-a acordat dezvoltării bibliotecii școlare, dotării ei cu cele mai valoroase lucrări de literatură beletristică, ideologică, științifică și tehnică.

Toate acestea au contribuit la continua ridicare a nivelului muncii instructiv-educative, la îmbunătățirea pregătirii elevilor. O continuă dezvoltare a cunoscut, în ultimii ani, și activitatea cercurilor științifice, literare și tehnice, care contribuie la creșterea interesului elevilor pentru cunoaștere, la judicioasa lor orientare școlară și profesională. Eficiența activității în cercuri se reflectă și în participarea intensă a elevilor la concursuri și olimpiade, la care zeci de tineri pregătiți la liceul „Dimitrie Cantemir au luat premii pe țară și mențiuni.

Mulți dintre profesorii școlii au primit, pentru munca lor meritorie, distincții și ordine, însigna și titlul de „profesor fruntaș". Ei se străduiesc să continue și să ridice pe noi treapte tradiția liceului, dînd elevilor o temeinică pregătire științifică.

Anul centenarului găsește corpul didactic al liceului în plină muncă creatoare pentru îndeplinirea sarcinilor trasate învățămîntului de Plenara C.C. al P.C.R. din aprilie a.c. Îndrumați de organizația de partid, profesorii școlii își intensifică munca instructiv-educativă și desfășoară în același timp o largă activitate de cercetare în cadrul societăților științifice ale cadrelor didactice. În cinstea centenarului s-au organizat acțiuni festive în cadrul cercurilor de matematici de fizică, de chimie, ca și în cadrul societății literare a elevilor, care poartă numele „George Călinescu". Au fost organizate de asemenea întîlniri cu foștii elevi, ca și de pildă prof. univ. Constantin Penescu, membru corespondent al Academiei sau prof. univ. emerit C. Ionescu-Bujor, unul din inițiatorii revistei „Curierul matematic". Tot în cinstea centenarului s-au desfășurat concursuri sportive dotate cu „Cupa Cantemir".

Întorcîndu-și privirea, cu admirație și mîndrie, spre drumul străbătut timp de o sută de ani de liceul lor, cadrele didactice și elevii școlii pășesc în cel de al doilea veac al existenței sale cu hotărîrea de a duce mai departe înfăptuirile înaintașilor, de a munci cu entuziasm pentru înflorirea patriei noastre socialiste.

sec ven te

Schimburi de experiență

Zilele trecute, Inspectoratul școlar județean Caraș-Severin a organizat în orașul Caransebeș un util schimb de experiență cu participarea tuturor profesorilor de educație fizică din cadrul județului.

Cu acest prilej, pe lîngă informarea prezentată de către inspectorat asupra felului cum s-a desfășurat activitatea sportivă în școli, au avut loc trei lecții deschise la clasele VII și o lecție la secția de volei (ansamblu sportiv) la clasele V—VIII. Lecțiile deschise au avut în vedere indeosebi căile realizării sarcinilor educației fizice în condițiile școlilor sătești, ca și dozarea eforturilor elevilor printr-o bună alegere a exercițiilor

Inspectoratul școlar județean Caraș-Severin a organizat o consfătuire de lucru și cu profesorii de muzică din școlile județului, consfătuire care a prilejuit de asemenea largi posibilități pentru schimbul de experiență.

Prof. IOAN BUCUR

Consfătuiri pe tema predării la clasa I

Conducerea liceului „Ștefan Plavăț" din Orșova, în colaborare cu organizația sindicală a școlii, a acordat în acest an o atenție deosebită predării la clasa I, în funcție de noile probleme de conținut și de metodică a predării pe care le pune cuprinderea în clasa I a copiilor de 6 ani.

Astfel, în cursul lunii octombrie au fost organizate două consfătuiri de lucru cu învățătorii, în care au fost discutate în special metodica predării unor noțiuni de aritmetică a căror însușire de către copii este mai dificilă (multimea zero, paralelipipedul) precum și rezultatele folosirii unor materiale didactice confecționate pe baza recomandării metodiștilor, cum este, bunăoară, materialul care ușurează demonstrațiile dînd posibilitatea mînuirii figurinelor de către școlari.

Noi construcții

Pentru studenții Institutului pedagogic din Bacău a fost construit un nou și modern cămin, cu 300 de locuri, cu bibliotecă, săli de lectură, spații special amenajate pentru primiri. În prezent peste 80 la sută din numărul studenților de la cursurile de zi locuiesc în cămin.

Tot la Bacău a fost construit și un nou complex școlar sanitar, cu 24 săli de clasă, 7 laboratoare, cantină, bibliotecă, săli de lectură s.a.

Pentru discotecile școlilor

Sub egida Consiliului Național al Organizației Pionierilor, în Editura didactică și pedagogică apar zilele acestea două discuri deosebit de utile în munca de educație estetică.

Discul „Pui de lei" prezintă o culegere din cele mai frumoase cîntece românești, interpretate de corul de copii al Radioteleviziunii Române, dirijat de Ion Vanica. Piesele înregistrate fac parte din tezaurul muzicii corale românești, clasice și contemporane care, prin fondul bogat de idei, prin accesibilitatea melodiilor și prin intonațiile specifice ale cîntecului popular românesc, vor contribui la educația patriotică a elevilor. Printre ele se numără „Republică, măreață vatră" de I. D. Chirescu, „Mulțumim din inimă partidului" de Elly Roman, „Pui de lei" și „Imnul eroilor" de Ionel Brătianu, „Trei culori" și „Pe-al nostru steag" de Ciprian Porumbescu, cîntecul popular „Românașul" și altele.

Al doilea disc, intitulat „Corul Madrigal cîntă copiilor", cuprinde pagini alese din muzica corală românească. Alături de renumita formație corală dirijată de Marin Constantin, cîntă și cunoscuții soliști ai operei bucureștene Nicolae Herlea și Valentin Teodorian. Discul reunește 14 cîntece lirice. Mare parte dintre acestea aparțin compozitorilor noștri înaintați: „Somnoroase păsărele" de Tudor Flondor, „Vine, vine primăvara" de Nicolae Saxu, „A ruginit frunza din vii" și „Pe cărare sub un brad" de D. G. Chiriac etc. Printre cîntecele imprimate sînt și „Te iubim din suflet, Românie" de Ion Vintilă și „Eroilor" de G. Carp, selecționate la concursul de creație organizat în acest an de Consiliul Național al Organizației Pionierilor.

Diversele ocazii de utilizare a acestor discuri impun cu necesitate prezența lor în discotecile profesorilor de muzică și ale școlilor.

sec ven te

OPINII

RAPORTUL ÎNTRE EMISIA ŞI RECEPŢIA TELEŞCOLII

(Urmare din pag. 1-a)

Completînd şi dezvoltînd această idee, profesorul **Teodor Vodă**, de la liceul „Emil Racoviţă" din Cluj, arată că una dintre principalele virtuţi ale acestei noi tehnologii didactice constă în faptul că ea poate contribui la ridicarea procesului instructiv-educativ din şcolile ce funcţionează în mediul rural şi în localităţi urbane mici la nivelul celui care se desfăşoară în şcoli de mare reputaţie din municipii. Ţinuta ştiinţifică înaltă, competenţa didactică a profesorului care susţine emisiunea-lecţie (pentru că e neîndoielnic că lecţiile televizate trebuie să aibă o asemenea ţinută) va face să crească nivelul general al predării, constituind un model permanent pentru toţi membrii corpului didactic în străduinţile lor de optimizare continuă a procesului de învăţămînt".

Aşadar, profesorii noştri aşteaptă veritabile emisiuni-lecţii, axate nemijlocit pe programele şcolare. Cînd vor începe ele să fiinţeze, cînd se va naşte „teleşcoala" în adevăratul înţeles al cuvîntului? Am căutat răspuns acestor întrebări la direcţia generală de specialitate din Ministerul Învăţămîntului şi la redacţia emisiunilor de tineret şi copii a televiziunii, de unde am primit veşti îmbucurătoare. A fost elaborat în comun un proiect amănunţit al „acţiunii teleşcoală", cuprinzînd disciplinele şi clasele pentru care vor fi transmise emisiunilecţie, modul de recrutare a colectivului de profesori ai „şcolii de pe lîngă televiziune", bazele de experimentare, materialul auxiliar etc.

Evident, în puţine domenii ale tehnologiei şcolare s-au realizat experimente atît de vaste ca în televiziunea şcolară, astfel încît autorii proiectului-pilot pe care l-am menţionat au dispus, fără îndoială, de un preţios material de studiu. Dar pentru că orice program poate fi perfecţionat, pentru că rezultatele unor experimente sînt, nu rareori, controversate şi pentru că, pe de altă parte, evaluarea continuă a eficienţei emisiunilor-lecţii impune participarea activă şi competentă a unui activ din ce în ce mai larg de „experimentatori" din rîndurile corpului didactic, ne propunem să prezentăm, sintetic, cîteva cerinţe care s-au impus cu prilejul diferitelor dezbateri legate de televiziunea şcolară.

Din punct de vedere al conţinutului, se pare că cea mai judicioasă soluţie este aceea a concentrării programelor asupra celor mai importante probleme pe care le are de rezolvat procesul instructiv-educativ (discipline şi teme recent introduse, noi modalităţi de abordare a problemelor, „vizualizarea" unor fenomene greu perceptibile etc.). Bineînţeles, o asemenea abordare a chestiunii impune planificarea riguroasă şi conjugată a factorilor obiectivi şi subiectivi de natură să asigure reuşita ciclurilor de emisiuni. Astfel, alături de asigurarea bazei tehnico-materiale a realizării emisiunilor „teleşcolii" şi a personalului specializat, apare necesitatea tipăririi şi difuzării anticipate a tematicii programelor, precum şi a materialului auxiliar pentru lecţii, în aşa fel încît atît şcolile experimentale, cît şi alte şcoli care doresc să integreze lecţiile-televizate în planificarea şcolară curentă, să-şi poată înscrie concret în planul de acţiune măsurile necesare. Subliniem din nou faptul că valoarea unui asemenea proiect-pilot depinde, într-o măsură esenţială, de eficienţa lui în şcolile cu colective didactice mai puţin experimentate. Căci principalul calcul de randament al „teleşcolii" se va baza, în condiţiile ţării noastre, pe raportul între investiţia pe care o solicită integrarea în complexul mijloacelor didactice moderne a noii tehnologii şi ridicarea nivelului pregătirii elevilor în şcolile la care ne-am referit.

Grupele complexe de evaluare şi cercetare a evoluţiei experimentului vor trebui să acţioneze permanent şi unitar, stabilind o baterie de teste ştiinţifice uşor maniabilă, pentru aprecierea contribuţiei teleşcolii la reuşita procesului de învăţămînt.

În strînsă legătură cu desfăşurarea experimentului se impune să fie stabilite cu realism şi simţ de perspectivă, în lumina indicaţiilor cuprinse în Directivele C.C. al P.C.R. cu privire la dezvoltarea învăţămîntului, condiţiile extinderii televiziunii şcolare ca program şi ca posibilităţi de recepţie în şcoli.

Desigur, complexul de măsuri prevăzute iniţial se va amplifica şi adînci pe parcursul experimentării diferitelor emisiuni-lecţii. Aşteptăm aşadar clopoţelul care va anunţa începutul teleşcolii, semnal al interconectării tuturor factorilor meniţi să-i asigure succesul.

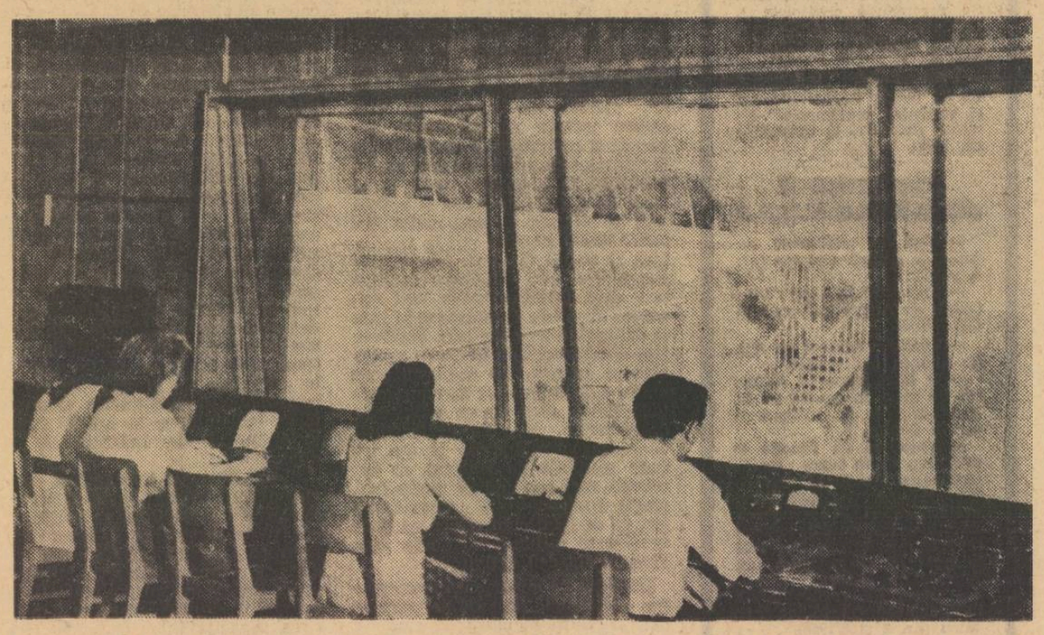

In camera de regie a studioului de televiziune, în timpul unei emisiuni cu caracter educativ

Un deziderat: biblioteci pedagogice judeţene

Se vorbeşte tot mai insistent, în ultimul timp, de necesitatea înfiinţării unor biblioteci pedagogice judeţene. Mă număr şi eu printre susţinătorii acestei idei, pe care o găsesc foarte bine venită, întrucît cred că bibliotecile pedagogice judeţene ar putea aduce o contribuţie substanţială la informarea şi documentarea cadrelor didactice, constituind totodată un centru metodic pentru toate bibliotecile şcolare din judeţ.

Punctul de plecare în organizarea acestor biblioteci l-ar putea constitui baza materială şi de cadre existentă la bibliotecile sindicatelor de învăţămînt, la institutele de perfecţionare a cadrelor didactice (acolo unde există) etc. Unificarea acestor biblioteci în vederea creării pe plan judeţean a unei biblioteci pedagogice ar asigura comasarea unor colecţii reprezentative, ar deschide mai multe posibilităţi de diversificare a colecţiilor, în special a periodicelor, cheltuindu-se în mod economicos alocaţiile bugetare, inclusiv valuta pentru achiziţionarea unor reviste străine deosebit de solicitate de către cadrele didactice. S-ar asigura astfel, în acelaşi timp, coordonarea procesului de completare a fondului de publicaţii pentru toate bibliotecile şcolare de pe raza judeţului.

La biblioteca judeţeană s-ar putea concentra şi oficiul de prelucrare bibliografică a cărţilor pentru toate bibliotecile şcolare din judeţ, urmînd ca la acestea publicaţiile să ajungă prelucrate, ceea ce ar permite introducerea în circuitul lecturii la nivelul fiecărei şcoli, cu mai multă rapiditate, a cărţilor şi ar garanta existenţa cataloagelor şi a altor mijloace de informare în toate bibliotecile şcolare.

Între bibliotecile pedagogice judeţene s-ar putea realiza pe scară largă schimbul interbibliotecar, cu implicaţiile sale pozitive pe planul lecturii cadrelor didactice. Totodată, funcţia lor metodică s-ar materializa şi în aportul lor nemijlocit la îndrumarea bibliotecilor din şcoli, prin organizarea unor seminarii şi consfătuiri profesionale, prin coordonarea acţiunilor bibliografice, în exemplul pozitiv pe care l-ar oferi tuturor bibliotecilor şcolare în ceea ce priveşte organizarea tehnică şi munca cu cititorii. Ele ar putea constitui totodată, pentru inspectoratele şcolare, principalul laborator de experimentare a celor mai indicate metode de lucru în bibliotecile şcolare.

MIHAI IANCULESCU
director
Biblioteca municipiului
Timişoara

O METODICĂ NU ESTE UN „PAT AL LUI PROCUST"

Apariţia unei metodici reprezintă, într-un fel, un eveniment. Fiecare profesor de specialitate este dornic să găsească în metodică un instrument de perfecţionare a propriilor metode şi procedee de predare, un îndrumar în organizarea procesului instructiv-educativ. În bibliografia fiecărei discipline, metodica este o carte de bază, indispensabilă — altfel spus, ea este un sfetnic de fiecare zi.

Printre puţinele lucrări de acest gen apărute odată cu începutul prezentului an şcolar se numără şi „Metodica predării ştiinţelor biologice în şcoala generală", elaborată de un colectiv numeros de autori sub egida Institutului de ştiinţe pedagogice. Răspunde ea într-o totul cerinţelor actuale ale predării ştiinţelor biologice în şcoala generală? Este sau nu un instrument util în activitatea cotidiană a profesorului? Cum s-ar putea spori, în viitor, eficienţa unor astfel de lucrări? — iată cîteva din întrebările cu care ne-am adresat unor profesori de biologie din Bucureşti.

Mulţi dintre interlocutorii noştri au subliniat de la început faptul că „Metodica predării ştiinţelor biologice în şcoala generală" este binevenită, acoperind un gol care se resimţea de mult.

„În modul în care a fost concepută, ea reprezintă o lucrare nouă în literatura metodică — este de părere prof. NICOLAE RĂDULESCU de la Şcoala generală nr. 182. Faţă de alte metodici anterioare, care se ocupau de tratarea separată a unor discipline ale ştiinţelor biologice, cea de faţă tratează în ansamblu problemele predării cunoştinţelor despre lumea vie, începînd de la clasa I şi pînă în clasa a VIII-a".

„Pe lîngă această cuprindere a tuturor ştiinţelor biologice care este, desigur, o primă şi esenţială calitate a metodicii — ne spune prof. MARIA VLAD de la Şcoala generală nr. 56 — ar mai trebui amintite şi altele. Îndeosebi profesorul începător găseşte în metodică un ajutor preţios şi un îndreptar în organizarea muncii sale. I se pun la dispoziţie tipuri diferite de lecţii, modele de demonstraţii şi experienţe pe care le poate efectua în clasă şi în laborator, mai ales la botanică şi anatomie, precum şi cîteva exemple de planuri de lecţii. Profesorul cu experienţă va privi, cum este şi normal, cu mai multă exigenţă metodica pe care o are în faţă. El îşi va da seama că în metodică există loc pentru mai mult şi mai bine. Practica muncii la catedră a dovedit că trebuie acordată mai multă atenţie unor lecţii care de obicei sînt mai greu de realizat. Printre acestea ar fi lecţiile de sinteză şi de recapitulare, tratate foarte succint în prezenta metodică. În afara unor considerente teoretice am fi vrut indicaţii mai amănunţite şi asupra lecţiilor practice de laborator, ne-ar fi interesat anumite metode de activizare a muncii independente a elevilor, diferite moduri de utilizare a desenului schematic, tehnica mînuirii microscopului şi a altor aparate de laborator".

Contrar obiceiului, pe coperta interioară a volumului nu este menţionat numele coordonatorului numerosului colectiv de autori. Poate — judecăm noi după unele lipsuri ale metodicii — acesta nici n-a existat sau, dacă a existat, contribuţia sa nu se resimte decît în concepţia volumului în ansamblul său şi nu şi în corelarea conţinutului diferitelor capitole ale lucrării. Lector univ. FELICIA PREDA, de la catedra de ştiinţe biologice a Institutului pedagogic din Bucureşti, socoteşte că un principal cusur faptul că metodica este foarte inegală şi în conţinut, şi ca stil. „Uneori acest lucru se vede chiar şi în metodica predării unei discipline — sesizează tov. F. Preda. În capitolul privind predarea zoologiei, de pildă, dacă lecţiile privind mamiferele şi păsările sînt bine tratate, în continuare, de la reptile, se face un fel de breviar, un rezumat al conţinutului lecţiilor, fără să se dea indicaţiile metodice necesare sau dîndu-se indicaţii extrem de sumare".

Referindu-se la alte lipsuri ale „Metodicii predării ştiinţelor biologice în şcoala generală" prof. VASILICA I. CĂMUI, de la Şcoala generală nr. 56, arăta că, pe cît de serios şi ştiinţific sînt abordate problemele generale ale metodicii, pe atît de palide sînt paginile menite să concretizeze prin exemple vii anumite principii teoretice. „Exemple, e drept, sînt, dar sînt puţine şi peste ele se trece repede. Or, pe noi tocmai acestea ne interesează mai mult. Am vrea exemplificări mai multe, extrase din experienţa concretă a unor profesori din diferite colţuri ale ţării. Sărăcia de exemple îţi pare şi mai evidentă atunci cînd constaţi că unele din ele se repetă. Aşa, de pildă, unele exemple concrete folosite în cursul capitolului IV (Metodele şi procedeele de predare a ştiinţelor biologice) revin şi în alte capitole".

Referindu-se la actualitatea recomandărilor făcute de metodică, profesorii cu care am discutat au remarcat lipsa aproape totală a unor indicaţii privind folosirea mijloacelor audio, precum şi a mijloacelor vizuale — diapozitive, diafilme, filme didactice — mijloace care în prezent ocupă un loc din ce în ce mai important şi în predarea ştiinţelor biologice. Analizarea unor lecţii în care este indicat să se folosească mijloacele moderne de predare este cu atît mai necesară cu cît în acest fel se vor putea arăta avantajele şi limitele acestor metode.

Interlocutorii noştri s-au oprit şi la stilul simplist al unor capitole, oglindă a unui conţinut sărac, la nivelul unei broşuri de ştiinţă popularizată, ba uneori chiar al unui manual şcolăresc, la faptul că adesea în volum abundă indicaţii elementare, insignifiante.

Pentru a fi cu adevărat un instrument cotidian de lucru al profesorului — atît al celui începător cît şi al celui cu experienţă — o metodică trebuie să fie o lucrare de înaltă ţinută ştiinţifică, o lucrare dintre cele mai docte din literatura pedagogică a domeniului respectiv, care să răspundă cerinţelor actuale şi în special celor de viitor ale procesului instructiv-educativ. Cerinţele metodice elementare se învaţă pe băncile facultăţii. Metodica ar trebui să aducă un plus faţă de cele învăţate o dată şi întrate în practica de fiecare zi. Repetate indicaţii metodice de genul „Se va controla ca fiecare elev să aibă caiet de notiţe, creion, gumă" (pag. 219) nu fac decît să distragă atenţia de la dezbaterea unor probleme de importanţă majoră ale conducerii procesului instructiv-educativ.

Cu ani în urmă s-a încetăţenit ideea că este absolut obligatoriu ca cei ce predau lecţiile să aplice tot ce scrie în metodică. Această mentalitate a fost uneori întreţinută şi de unii inspectori care socoteau abaterea de la „litera de evanghelie" a metodicii ca o gravă greşeală. Evident, în faţa cerinţelor noi care stau în faţa şcolii, metodica nu poate şi nici nu trebuie să fie confundată cu un regulament. De aici şi concluzia, subliniată de unii profesori, că este cazul să se renunţe la tonul categoric, imperativ, întîlnit adesea şi în unele capitole ale metodicii de faţă: „profesorul va proceda aşa..." „lecţia trebuie predată în felul următor..." etc. „Metodica ar trebui să nu fie un reţetar — este de părere lector univ. FELICIA PREDA. Aş vedea o asemenea lucrare mai mult ca un bogat şi consistent îndreptar care să sugereze metode şi procedee de predare variate, adecvate tematicii programelor şcolare şi specificului de vîrstă ale elevilor. Trebuie lăsată însă profesorului o mai largă posibilitate de muncă creatoare, astfel ca fiecare să-şi creeze singur lecţia, în funcţie de specificul şcolii, al clasei în care predă, modificînd şi îmbogăţind indicaţiile metodice".

„Sînt de părere că, pe lîngă o metodică — din care, evident, să se înlăture lipsurile semnalate — este necesară şi utilă o bogată şi diversă literatură metodică — opinează prof. NICULINA CÎMPEANU de la Liceul nr. 25. Dacă un profesor începător se limitează numai la metodică (deşi n-ar trebui să se oprească numai aici), marea majoritate a profesorilor au nevoie de o dezbatere la un nivel ştiinţific mult mai ridicat a problemelor privind desfăşurarea lecţiilor. Se simte nevoia unor lucrări metodice mai ample privind folosirea şi împletirea procedeelor clasice de predare cu procedeele moderne, desfăşurarea lucrărilor de laborator, organizarea muncii în cercurile tinerilor naturalişti etc. Studiile, culegerile de articole izvorîte din experienţa unor profesori ar fi, credem, deosebit de bine primite dacă ar vedea lumina tiparului. O bogată literatură metodică diversă, dar concepută în ansamblu în aşa fel încît să acopere toată problematica predării ar fi, desigur, un lucru util şi de o eficienţă de necontestat".

Părerea general exprimată de interlocutorii noştri este că metodica nu trebuie să reducă totul la acelaşi numitor comun, să nu fie un fel de „pat al lui Procust" în care să fie introduse în mod silit variatele individualităţii didactice.

DAN VLĂDESCU

PLEDOARIE PENTRU SINCERITATEA ACTULUI EDUCATIV

S-a banalizat aproape, prin repetare, observaţia că în dezvoltarea psiho-fizică a subiecţilor educaţiei şcolare se succed cu necesitate cîteva perioade distincte, de salt — faţă de care pedagogii trebuie să-şi sporească sensibil efortul de adecvare a mijloacelor şi influenţelor educaţionale — şi că cea mai dificilă dintre aceste perioade este adolescenţa. Profesorii, cei ce-şi petrec cu ochi larg deschişi timpul în preajma tinerilor şi adolescenţilor, ştiu fără îndoială cît de divers şi mobil, labil chiar, se prezintă universul spiritual şi afectiv al adolescenţilor, cît de inedită este adeseori devenirea personalităţii lor, cît de receptivi sînt la semnalele realităţii înconjurătoare, ca şi la propria lor dinamică interioară, îmbogăţită cu stimuli şi rezonanţe necunoscute copilăriei. Şi, negreşit, nu-i poate scăpa educatorului concluzia că materialul uman extrem de viu şi diferenţiat pe care-l are în seamă, reclamînd o tratare corespunzătoare, atentă şi individualizată, deschisă deopotrivă perseverenţei şi mobilităţii, impune totodată desfacerea completă a evantaiului educativ în contextul unei influenţe pedagogice de largă respiraţie, care să includă toate problemele ce încep să-i frămînte pe adolescenţi, inclusiv acelea ale dragostei, ale căsătoriei, ale familiei.

Pot fi auzite adesea păreri care resping „de plano" propuneri şi iniţiative ce manifestă opţiuni pentru o educaţie care să cuprindă şi aceste probleme, opunîndu-le în schimb soluţii comode, restrictive sau formale. Destui educatori îşi declină cîteodată orice cădere în această privinţă, referindu-se la slogane de tipul „nici nouă nu ne-a făcut nimeni o asemenea educaţie şi totuşi ne-am descurcat", „cunoaşterea înseamnă tentaţie" sau „despre dragoste, căsătorie etc. tinerii au timp să afle destule după ce vor isprăvi studiile, acum să înveţe carte". Punctul de plecare, ca şi cel de sosire, de altfel, mi se pare a fi aici un scepticism educativ extrem. În acest cadru se forţează concluzii pornindu-se de la aspectul fenomenal al lucrurilor şi ignorîndu-se, deliberat sau nu, esenţa lor. Ideea de ansamblu a obiecţiunilor de acest fel este, în general, aceasta: să nu vorbim adolescenţilor despre unele realităţi biologice, psihologice şi sociale, oricît de evidente ar fi acestea pentru ei, să renunţăm la orice explicare şi îndrumare spre a nu-i incita la „acţiuni nepermise". Cu alte cuvinte, să închidem ochii la cauze materiale, obiective, să ignorăm fenomene legice, în schimb să combatem cu străşnicie manifestări individuale, subiective asupra cărora, din chiar lipsa cunoaşterii, controlul şi autocontrolul se exercită anevoios. Să mergem adică în urma faptelor, uitînd că forţa noastră rezidă tocmai în posibilitatea prevederii lor.

Nu cunoaşterea, ci lipsa acesteia tentează curiozitatea de a şti. Tentaţia cunoaşterii, mereu sporită de succesele ei, nu se confundă cu tentaţia oarbă, necontrolată, de a experimenta totul, imediat. Numai construind un silogism pe indistincţia acestora poţi conchide că orice fel de cunoaştere înseamnă tentaţie irezistibilă. Şi, implicit, că renunţarea la ea este o soluţie educativă.

Dar discuţia pe această temă nu este un simplu exerciţiu de logică, ci vizează în practica educativă o orientare care ne cere, în fond, să alegem între două alternative: să eludăm cunoaşterea tocmai la vîrsta la care dorinţa de a şti se ascute şi se maturizează — sau să biruim prin ea tentaţiile nocive? Mărturisesc că nu cred în viabilitatea acelui ideal educativ care-şi poate îngădui — fie numai parţial — renunţarea la cunoaştere, la sinceritate. Practica înaintată, teoria corespunzătoare au răspuns onest şi curajos acestei alternative, chiar dacă biruinţele n-au fost întotdeauna nici imediate, nici uşoare.

Îmi amintesc cu plăcere confesiunea unui experimentat diriginte care relata cîtă satisfacţie profesională i-a adus odată o discuţie, oportun iniţiată, cu o sîrguincioasă elevă a sa care-i mărturisea „cu mîndrie şi încîntare" că e îndrăgostită de un coleg din clasa a XI-a. Şi îmi amintesc de asemenea, cu mai puţină plăcere, cu cîtă violenţă şi falsă superioritate i-a reproşat acestui diriginte, un tovarăş de breaslă, lipsa de „aplicaţie pedagogică". În realitate, însă, dirigintele investigase cu solicitudine şi interes fondul pe care se grefa sentimentul de dragoste, mărturisit, al tinerei sale confidente, configuraţia ei morală, iar dialogul cu ea nu numai că n-a îndepărtat-o de la îndatoririle şcolare ci, dimpotrivă, a ajutat-o să-şi conştientizeze sentimentele, i-a fortificat voinţa şi energia morală şi intelectuală.

Firească, nu toate intenţiile educative îşi ating ţinta direct, neîntîrziat. Sînt posibile greşeli, scăpări, inconsecvenţe. Dar, alături de buna pregătire profesională, numai sinceritatea, realismul şi umanismul profund îl pot feri pe educator de unilateralizare şi mortificare, îl menţin viu, dinamic şi influent, dau măsura întregii sale valori sociale.

Prea simplist şi unilateral mi se pare a reveni, în discuţiile din cancelarii, ideea educaţiei frînării. Noţiunea aceasta este uneori extinsă mult peste limitele ei firesti, acoperind un întreg orizont educativ, fiind invocată repetat, ca un sesam miraculos, peste tot unde se insinuează freamătul tinereţii şi curiozitatea cunoaşterii. Anticul şi mereu actualul îndemn „cunoaşte-te pe tine însuţi" e izgonit de către unii cu sacră ignoranţă din cîmpul cerinţelor omeneşti; în schimb, interdicţia este preşcrisă cu un zel aproape herbartian. Emiţătorii unor asemenea păreri uită prea uşor că despre existenţa „tainelor vieţii", vrem nu vrem, orice tînăr află. Fiecare este observatorul nestingherit al propriei dezvoltări fizice, psihice şi afective şi, firesc, îşi va pune legitime întrebări în legătură cu aceasta. La unele din ele va răspunde singur, la altele va căuta explicaţii în diverse lecturi, în conversaţii, în viaţa înconjurătoare etc. N-o să putem convinge pe nici unul dintre tinerii pe care îi educăm, oricît zel am depune, să amîne asemenea întrebări pentru... cînd vor absolvi facultatea. Cerînd imposibilul, riscăm rizibilul. Se ştie doar că în strînsă legătură cu dezvoltarea fizică are loc o impetuoasă creştere a afectivităţii — nu în dauna, ci în completarea capacităţii logice. Furnizarea cunoştinţelor trebuitoare unei mai bune înţelegeri a propriilor stări şi sentimente, fără ocolişuri ipocrite, dar şi fără ostentaţie, nu poate fi decît utilă. Îndemnul la echilibru care trebuie să urmeze acestei cunoaşteri nu va cădea pe loc sterp dacă va viza dezvoltarea completă a personalităţii adolescentului, perspectiva antrenantă a integrării lui viitoare în viaţa socială, familială. Aceste lucruri elevii le pot afla şi trebuie să le afle în primul rînd de la educatori, tot aşa cum de la aceştia au primit, progresiv, zestrea morală-spirituală de care dispun. Strada, prieteniile ocazionale nu vor fi astfel solicitate să lămurească ceea ce este lămurit, nu vor putea deruta tînărul avizat.

Socot că propunerile de a se cuprinde în planurile de învăţămînt ore de educaţie sanogenetică (cum le numeşte V. Sähleanu) merită toată atenţia. Asemenea ore, realizate bineînţeles diferenţiat pentru băieţi şi pentru fete şi conduse de către oameni aleşi cu discernămînt, trebuie să-i ferească pe adolescenţi de posibile şi nedorite tratări biologizante a problematicii vieţii sexuale şi să le ofere posibilitatea încadrării armonioase a cunoştinţelor din acest domeniu în ansamblul cunoştinţelor despre sine. Premisa succesului în această privinţă mi se pare a se afla în ceea ce se numeşte, cu un termen general, educarea educatorilor. În legătură cu aceasta cred că, pe lîngă cele cîteva cărţi şi broşuri existente, sînt necesare traduceri şi lucrări autohtone aprofundate, scrise cu pricepere de specialişti cu variat orizont etico-pedagogic.

Prof. VASILE SĂVINESCU
Gurba judeţul Arad

Şi lupta a încetat din lipsă de combatanţi...

Se ştie ce rol important au, în legătură cu cultivarea aptitudinilor elevilor, cu valorificarea capacităţilor lor, responsabilitatea la care sînt solicitaţi profesorii în această privinţă, obligaţiile lor formative. Dar nu o dată elevi cu reale aptitudini pentru un domeniu şi le pierd sau, în orice caz, nu le valorifică din cauza unei greşite orientări şcolare şi profesionale. Am avut prilejul să constat nu de mult, într-un chip destul de neplăcut, consecinţele pe care le generează o atare situaţie.

Din colectivul celor şase clase a IX-a la care am predat limba franceză acum trei ani izbutisem să alcătuiesc un cerc de vreo douăzeci de elevi cu evidente înclinaţii pentru limba franceză şi, în general, pentru limbile moderne. „Naufragé volontaire" de Alain Bombard, „Contes" de Maupassant, „Lettres de mon moulin" de A. Daudet, „Le petit prince" de Antonine de Saint Exupéry, „Histoires au coin du feu" de Mihail Sadoveanu — iată cîteva din cărţile discutate în cadrul cercului. Discutate în franţuzeşte, desigur. Într-o franceză aproape corectă şi aproape cursivă. Spre sfîrşitul anului mi s-a părut că reuşisem, într-o măsură satisfăcătoare, să obţin acea „production créatrice du langage" acel „pouvoir d'exprimer" al elevilor, cum spun specialiştii.

A urmat apoi, în clasa a X-a, regruparea elevilor în secţii realiste şi umaniste. Dintre „speranţele" mele, însă, nimeni nu s-a înscris la secţia literară. Am stat de vorbă cu ei: „Vă pasionează într-adevăr, pe toţi, disciplinele ştiinţifice?" Răspunsurile au fost evazive; în orice caz n-a răspuns nici unul cu un „da" ferm. Totuşi, insuficient susţinut de colectiv şi de părinţi, n-am reuşit să-i conving.

Le-am urmărit evoluţia în clasele a X-a. Am stat de vorbă cu colegii de matematică şi fizică.

— Sînt elevi bunicei — mi-au răspuns. De fapt, mai mult stăruitori. Nu au însă acea „scînteie" care i-ar face să se situeze în plutonul fruntaş.

La mine, la franceză, erau foarte buni şi mi s-a părut că aveau şi „scînteia care"...

Am încercat să continui cu ei cercul dar, spre sfîrşitul clasei a X-a, el s-a autodizolvat (din lipsă de timp). „Scînteia" mai pîlpîia doar la lecţii (unde îmi răspundeau, ce-i drept de 9 şi 10).

La începutul acestui an, cu toate străduaniile mele, la clasele a XI-a nu mai am cerc de limbă franceză — din lipsă de... combatanţi. Foştii mei elevi, eminenţii la limba franceză de acum 3 ani, s-au „integrat" în masa elevilor; „scînteia" s-a stins. Păcat!

FLORIN ANGHEL

Meridiane

PRINTRE PEDAGOGII SOVIETICI

(Urmare din pag. 1)

nează 30 de clase, de la I pînă la a X-a, la care predau 59 de cadre didactice, toți cu pregătire superioară. Ei participă în mod activ la experimente, colaborează cu cercetătorii la elaborarea programelor și manualelor, întocmesc fișe de observații, prelucrează rezultatele muncii experimentale.

— Ce experimente se desfășoară în prezent în școală? — am întrebat-o pe directoare.

— Înainte de a vă răspunde la întrebare, doresc să amintesc că la noi s-a experimentat programa școlii elementare cu clasele I—III. Este vorba de faptul că materia învățămîntului elementar, conceput pînă acum pe durata a patru ani de studiu, a fost restructurată pe durata a trei ani, așa încît ceea ce s-a predat în patru clase se predă acum în trei. Pentru a accelera atît predarea, cît și însușirea materiei, noua programă s-a concentrat asupra a ceea ce este esențial, bazîndu-se nu pe memorare, ci pe dezvoltarea pe toate căile a gîndirii elevilor. Desigur, toate acestea cer și metode de predare adecvate. Experimentul a dat rezultate bune, a arătat că elevii își pot însuși cunoștințele cuprinse în noua programă. Pe această bază sistemul a fost generalizat în toate școlile din Moscova și din alte orașe mari, iar în acest an școlar s-a trecut la aplicarea lui treptată și în școlile sătești. În școala noastră au fost experimentate de asemenea noile programe de istorie, biologie și științe sociale. În prezent se experimentează noua programă de fizică, precum și folosirea mijloacelor tehnice la lecții.

Conduși de directoare, am vizitat această școală, foarte bine dotată cu mijloace audio-vizuale. Toate clasele sînt prevăzute cu aparate de televiziune și de proiecție (pentru diafilme și filme didactice). Începînd de la clasa a V-a, predarea se desfășoară în cabinete, organizate pe obiecte de învățămînt. În cabinetul de fizică și chimie, pe care l-am vizitat în timpul unei lecții, pe masa fiecărui elev se aflau aparatura și materialele necesare experiențelor. Într-o clasă I învățătorul proiecta diafilme pe un ecran, cu ajutorul unui dispozitiv de telecomandă.

A reținut atenția noastră și faptul că fiecare cabinet are mica sa bibliotecă de specialitae, cu cărți și reviste nu numai pentru copii, dar și pentru profesori.

Am vizitat și unul din atelierele școlii, înzestrat cu strunguri și rabotoze, la care lucrau elevi mai mari, băieți și fete. Fără a aștepta întrebarea noastră, directoarea ne-a explicat:

— La noi toți elevii desfășoară și o activitate practică; firește, conform vîrstei și particularităților. Cei mici fac lucru manual. Începînd de la clasa a IV-a, băieții sînt familiarizați cu prelucrarea lemnului, iar fetele cu îndeletnicirile casnice. De la clasa a VIII-a băieții încep să capete deprinderi de prelucrare a metalelor, iar în clasele IX—X și băieții și fetele lucrează în atelierul școlii cîte două ore pe săptămînă.

Ne-a atras atenția și modul de funcționare a bibliotecii școlare, unde a fost încetățenită autoservirea. Cititorii își aleg singuri cărțile sau revistele și trec apoi alături, în sala de lectură, pentru a le răsfoi, sau le împrumută pentru acasă. Fondul de cărți al bibliotecii cuprinde 25 000 de volume de literatură beletristică, științifică și de specialitate. Prin fondul ei de cărți, biblioteca satisface atît cererile elevilor, cît și ale profesorilor.

În școală există un muzeu consacrat vieții și activității lui V. I. Lenin. Aici se află fotocopii, fotografii, exemplare originale de ziare și lucrări evocînd activitatea întemeietorului partidului comunist, conducătorul Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Sînt expuse de asemenea desene, picturi, sculpturi, versuri și scrieri în proză ale elevilor, consacrate amintirii lui Lenin În prezent, în cinstea aniversării a 100 de ani de la nașterea lui V. I. Lenin, se desfășoară o acțiune de îmbogățire a muzeului la care iau parte elevi, profesori și părinți.

Am avut prilejul să-l cunoaștem în școală, pe profesorul **Ivan Mihailovici Rumiantev,** metodist principal al Academiei de științe pedagogice, cunoscut creator de materiale didactice. Unele dintre aparatele construite de el pentru predarea fizicii au obținut medalii la concursurile internaționale. I. M. Rumiantev susține că, fără aplicații practice, fără multe și bine concepute experiențe, predarea fizicii seamănă cu o pasăre care și-a frînt aripile. Neobosita **Genrieta Georghievna Griscepenko,** călăuza noastră în timpul vizitei, ne-a relatat despre el un fapt semnificativ: mulți dintre foștii săi elevi, devenind foarte buni specialiști după terminarea facultății, vin deseori la școală pentru a da o mînă de ajutor fostului lor profesor, care concepe și confecționează mereu aparate noi.

De altfel, întreaga atmosferă din școală ne-a sugerat această legătură intimă, creatoare dintre profesori și elevi. Este aceasta, probabil, una din premisele succeselor pe care le obține școala.

Despre această școală, ca și despre altele, răspîndite în toate colțurile Uniunii Sovietice, ni s-au povestit multe în redacția publicației „Ucitelscaia Gazeta", ai cărei oaspeți am fost. Este o gazetă cu trecut îndelungat, avînd un frumos prestigiu. Primul ei număr a apărut la 3 octombrie 1924. Printre fondatorii ei se numără A. I. Lunacearschi și N. K. Krupscaia. În prezent, „Ucitelskaia Gazeta", organ pedagogic și de politică școlară, apare de 3 ori pe săptămînă și în afară de Moscova, se tipărește în zece orașe.

Vorbindu-ne despre munca redacției, **Nadejda Mihailova Parfionova,** redactorul șef, a subliniat că în prezent aceasta este orientată spre problemele mari de interes unional: generalizarea învățămîntului mediu obligatoriu, de 10 ani, care se va încheia în anul 1970, modernizarea procesului instructiv-educativ, a programelor, manualelor și a metodelor de predare, perfecționarea corpului didactic. Gazeta tratează cele mai importante laturi ale muncii din învățămînt, analizează problemele ce se cer rezolvate, popularizează experiența înaintată.

Și la „Ucitelskaia Gazeta", ca și în școlile pe care le-am vizitat, toți cei pe care i-am cunoscut au arătat un viu interes față de școala românească. Ei au dorit să cunoască prevederile noii Legi a învățămîntului din țara noastră, realizările profesorilor, experiențele ce se desfășoară în școli. În mod special s-au interesat de problemele legate de școlarizarea elevilor la vîrsta de 6 ani, de diversificarea studiului în clasele mari, de liceele de specialitate, de clasele speciale de matematică, fizică, chimie.

Timp de șapte zile ne-am aflat printre colegi și prieteni. Aceasta este cea mai durabilă impresie.

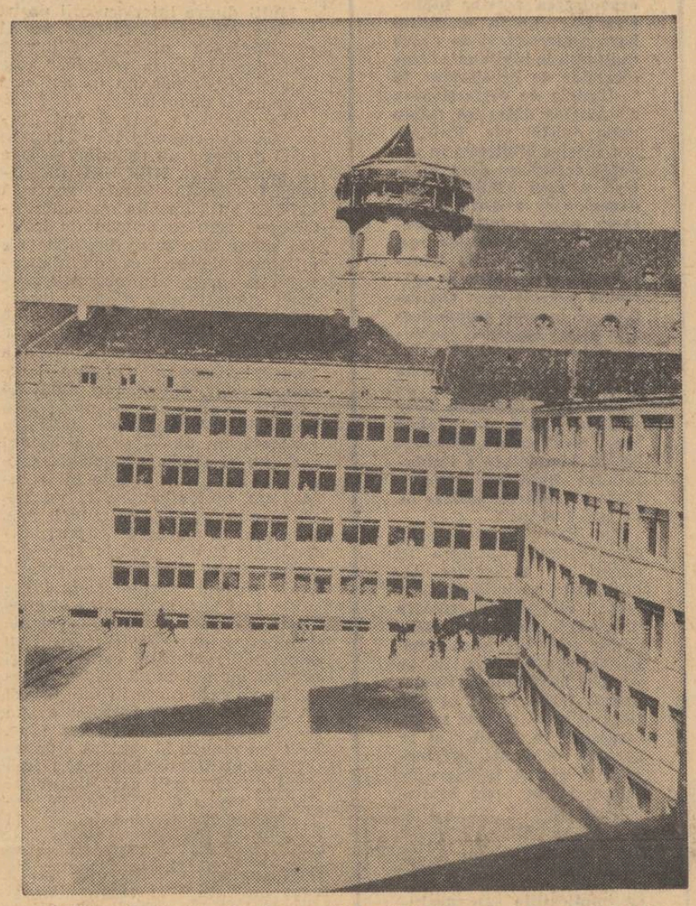

Clădirea Școlii de cultură generală nr. 1072 din orașul Riga — U.R.S.S.

Probleme metodologice ale reformelor școlare

Una dintre preocupările importante ale pedagogilor din R.S.F. Iugoslavia se referă la elaborarea unei metodologii a reformelor școlare. Cercetările întreprinse pornesc de la constatarea că foarte multe dintre reformele efectuate în ultimii ani în învățămîntul din diferite țări ale lumii se ocupă pe larg de problema investițiilor, de rețeaua școlară, de formele muncii de educație, de tehnologia școlară și de aprecierea eficienței acesteia, în timp ce procesul propriu-zis de concepție și structurare a învățămîntului formează în mică măsură obiect de studiu metodologic.

Concluziile primelor studii în această privință arată că planurile de perspectivă privind dezvoltarea învățămîntului trebuie să porneas-

că de la direcțiile către care se va desfășura în viitor revoluția tehnico-științifică contemporană, punînd la baza diferențierilor în sistemul de învățămînt criteriul adaptării planurilor și programelor școlare la cerințele dezvoltării depline a capacităților și aptitudinilor tineretului din școli. Pentru determinarea acestora se recomandă folosirea sistematică a unor teste complexe.

Jocurile didactice și procesul de învățare

Bazîndu-se pe o amplă experimentare, profesorul G.S. Coleman de la Universitatea „John Hopkins" din Statele Unite susține că jocurile didactice, simulînd situații reale din viață, au un rol important în procesul de învățare. El arată astfel că mai ales prin simularea unor roluri în cadrul a diferite procese de luare a deciziilor se realizează o creștere a motivației învățării în rîndul elevilor, mai ales în ceea ce privește studiul anumitor științe cu caracter tehnic și practic-aplicativ. S-a constatat bunăoară că referirea la anumite obiective formulate de elevii înșiși în cadrul jocurilor didactice a permis obținerea de rezultate superioare la învățătură tocmai la acei elevi la care anterior se constatase o motivație foarte slabă a învățării sau absența completă a acesteia.

Caracteristici structurale ale învățămîntului modern

Desprinzînd recent concluziile unei ample discuții privind tendințele caracteristice ale învățămîntului modern, revista „Die Realschule" sintetizează cîteva dintre principiile de bază ale unui învățămînt modern. Un prim principiu este, după părerea redacției, faptul că structura unui asemenea învățămînt trebuie să asigure o corespondență deplină între diferitele forme școlare corespunzînd unor variate cerințe individuale, astfel încît să se realizeze o continuă orientare și reorientare a elevilor în funcție de aptitudinile și interesele lor. Se cere de asemenea ca învățămîntul să fie perfect adaptabil diferitelor diferențieri operate pe parcursul verigilor sale și să asigure utilizarea rațională a spațiului și a mijloacelor tehnice audio-vizuale moderne cu care se impune a fi dotat. Un alt principiu este acela că profilarea mai accentuată a diferențierilor între diferitele forme de învățămînt trebuie să asigure obținerea unor performanțe școlare superioare, satisfăcînd atît cerințele individuale cît și cele generale ale societății moderne.

RECOMANDĂRI BIBLIOGRAFICE

pentru studiul matematicii în clasa a XII-a reală

Prezentăm mai jos o serie de cărți și articole referitoare la studiul capitolelor de algebră, teoria probabilităților și statistică matematică

Cărți

— Acad. Gr. Moisil: **„Elemente de logică matematică și de teoria mulțimilor".** Editura științifică. Tratează și unele chestiuni elementare, dar dintr-un punct de vedere deosebit.

— A. Gureș: **„Curs de algebră superioară"** Editura tehnică 1956. Tratează sub o formă accesibilă, capitolele programei de algebră.

— E. Arghiriade: **„Curs de algebră superioară".** Editura didactică și pedagogică, 1962. Prezintă într-o manieră pedagogică și totodată riguros elementele de algebră superioară.

— A. Lascu: **„ExercițiI de algebră".** Editura tehnică, 1967. Cuprinde exerciții introductive de algebră care familiarizează cu noțiunile de structuri algebrice.

— Acad. Gh. Mihoc, M. Iosifescu și V. Urseanu: **„Elemente de teoria probabilității și aplicații"** Editura științifică, 1966. Expune cu deosebită claritate și sistematic următoarele capitole: cîmp de evenimente, variabile aleatoare, valori medii, momente, legea numerelor mari.

— Acad. Gh. Mihoc și V. Urseanu: **„Matematici aplicate în economie"** Editura tehnică, 1966. În prima parte este prezentat, sub o formă elementară, cîmpul de evenimente și cîmpul de probabilități, cu numeroase exemple rezolvate.

— Acad. Gh. Mihoc, M. Iosifescu, R. Teodorescu: **„Teoria probabilităților și statistica matematică",** Editura tehnică, 1966. Partea introductivă prezintă, sub o formă accesibilă și totodată riguros: cîmpul de evenimente, cîmpul de probabilitate, variabile aleatoare, funcția repartiție, momente, funcția caracteristică și legea numerelor mari.

— **„Elemente de statistică matematică și aplicațiile ei"** (sub redacția lui V. Urseanu) Editura Științifică, 1966. Cuprinde o introducere în statistica matematică pentru profesori, fiind folositoare la culegerea, prelucrarea și prezentarea datelor de observații.

— G. Ciucu, V. Craiu, I. Săceriu: **„Culegere de probleme de teoria probabilităților".** Editura tehnică, 1967. Se recomandă capitolele I, II, III și IV, care conțin probleme rezolvate, prezentate gradat.

— N. Mihăilă: **„Introducere în teoria probabilităților și statistică matematică",** Editura didactică și pedagogică, 1965.

Articole apărute în „Gazeta Matematică" Seria A

— **Legi de compoziție interne** de André Calame (nr. 4, 5/1968).

— **Structura de spațiu vectorial** de André Calame (nr. 6 și 7/1968).

— **Spațiu vectorial** de Gh. N. Rizescu (nr. 8/1968).

— **O introducere a noțiunii de grup în școală** de E. Kristensen și O. Ringdrug (nr. 1, 2/1968).

— **Noțiunea de funcție și predarea ei în liceu** de E. Georgescu Buzău și Grigore Bănescu (nr. 12/1966). De aceiași autori: **Compunerea funcțiilor** (nr. 4/1967). **Funcții inverse** (nr. 6/1967). **Exerciții în legătură cu noțiunea de funcție"** (nr. 8/1967).

— **Cimp de probabilitate finit,** de acad. Gh. Mihoc și N. Micu (nr. 2 și 3/1968).

— **Formule și scheme clasice de probabilitate și variabile aleatoare** de V. Craiu (nr. 5 și 6/1968).

— **Valori medii** de V. Craiu (nr. 7/1968).

Prof. GRIGORE BĂNESCU

Lucrări în laboratorul de fizică al Liceului „Nicolae Bălcescu" din Capitală

Alegerile sindicale — eveniment de seamă în viața școlii

(Urmare din pag. 1)

ocuparea organelor sindicale pentru continua îmbunătățire a condițiilor de muncă și de viață ale salariaților, pentru respectarea legislației muncii. În strînsă legătură cu aceasta va fi relevat felul cum organele și organizațiile sindicale își aduc contribuția la o mai judicioasă repartizare a sarcinilor obștești, extraprofesionale, asigură respectarea normelor de protecția muncii în laboratoare și săli de clasă, dovedesc grijă pentru sănătatea salariaților din învățămînt, ca una din coordonatele însemnate ale activității acestora.

Practica de pînă acum a unor organizații sindicale a arătat că participarea la discuții în cadrul adunărilor de alegeri este cu atît mai largă, propunerile, sugestiile, observațiile sînt cu atît mai numeroase și mai interesante cu cît darea de seamă le deschide un cîmp mai larg, le stimulează prin profunzimea și prin caracterul ei combativ, militant. Este important ca în dările de seamă și în discuții să se scoată la lumină și să se combată orice manifestări de formalism, de rutină, să se promoveze spiritul de receptivitate față de tot ceea ce este nou, față de perfecționarea și înnoirea formelor de activitate, a stilului și metodelor de muncă, care trebuie aduse „la zi". Dările de seamă și discuțiile trebuie să determine organele și organizațiile sindicale din învățămînt să manifeste mai multă inițiativă în adoptarea unei game largi de metode de lucru și activități, să înlăture cu mai multă hotărîre unele practici rigide, închistate, să aplice în viață propunerile membrilor din sindicat îndreptate spre folosirea celor mai potrivite forme de manifestare în toate domeniile de activitate. Sindicatele noastre trebuie ferite de șablonizarea muncii, de uniformizarea ei, de adoptarea unor forme și metode rigide, care fac ca activitatea organizației să fie neatractivă. Trebuie să se lucreze în așa fel încît membrii de sindicat să înțeleagă mai profund că sindicatul, grupa sindicală este organizația lor, că de felul cum ei vor ști să-și desfășoare inițiativa depinde rezultatul întregii activități.

Deosebit de importantă este crearea ambianței favorabile participării fiecărui membru de sindicat la dezbateri, la scrutarea unui orizont larg al muncii de viitor, la stabilirea și înfăptuirea unor măsuri de natură să ancoreze activitatea sindicală în problematica majoră a fiecărei școli, să asigure prezența ei activă în rezolvarea problemelor principale izvorîte din activitatea cotidiană și de perspectivă a fiecărui colectiv.

Amploarea sarcinilor de viitor, necesitatea îndeplinirii lor optime, cerințele obiective ale ridicării nivelului calitativ al activității grupelor sindicale impun ca peste tot să se dea dovadă de un înalt spirit de discernămînt în alegerea noilor organe de conducere. Tocmai de aceea membrii de sindicat participanți la adunările de dări de seamă au datoria să propună spre a fi realeși sau aleși pe cei mai buni tovarăși, cu o temeinică pregătire politică și profesională, combativi, exigenți, cu inițiativă, care prin întreaga lor activitate și comportare constituie exemple demne de urmat, se bucură de prestigiu în rîndul maselor. Aceasta va duce la creșterea competenței organelor sindicale în rezolvarea problemelor majore ale școlii, la reprezentarea autorizată a intereselor salariaților, va contribui la luarea celor mai corespunzătoare hotărîri în cadrul consiliilor profesorale, iar cuvîntul reprezentantului organizației sindicale va fi expresia înțelepciunii colectivului care l-a ales.

Ținînd seama de importanța pe care o au alegerile sindicale în școli se impune ca pregătirea și desfășurarea lor la grupe să facă obiectul unei preocupări atente a comitetelor sindicatelor. În acest scop este necesară instruirea practică a întregului activ sindical, repartizarea judicioasă a membrilor comitetelor pe grupe pentru a ajuta concret birourile acestora în toate fazele de pregătire și desfășurare a alegerilor. În această direcție o mare importanță o prezintă indicațiile Comitetului Executiv al Consiliului Central al U.G.S.R. care cer ca, înainte de alegeri, comitetele sindicatelor să analizeze modul cum și-au desfășurat activitatea birourile grupelor sindicale, iar concluziile desprinse să fie expuse în adunările de alegeri de către reprezentanții comitetelor sindicatelor, indicîndu-se în același timp și măsurile de îmbunătățire a muncii.

Biroul Executiv își exprimă convingerea că întregul activ al sindicatelor din învățămînt va participa efectiv la pregătirea și buna desfășurare a adunărilor sindicale de dări de seamă și alegeri, folosind acest prilej pentru îmbunătățirea activității sindicale, pentru întărirea capacității lor organizatorice în vederea antrenării și mai active a tuturor cadrelor didactice și a salariaților din învățămînt la îndeplinirea sarcinilor mari pe care partidul le-a pus în fața școlii românești.

BIBLIOTECA

Tratatul de istoria literaturii române (vol. II)

După patru ani de la apariția volumului I al Tratatului de **Istoria Literaturii Române** elaborat sub egida Secției de științe filozofice a Academiei, a apărut recent și volumul II al acestei opere de sinteză. Dacă volumul I cuprinde o prezentare a folclorului literar românesc și o expunere istorică a literaturii române pînă la 1780, cel de al doilea tom al tratatului înfățișează o perioadă de aproape o sută de ani, între 1780—1867, adică de la Școala ardeleană, care reprezintă replica românească la mișcarea luminilor din Europa — și pînă la Junimea. Astfel, epoca ce face obiectul acestui al doilea volum este delimitată istoric, aproximativ, de pacea de la Kuciuk-Kainargi, prin care se acordă Principatelor române un nou statut juridic, și de ultimii ani ai domniei lui Alexandru Ion Cuza, în cadrul căreia se produce înfăptuirea unor importante reforme cu vădită semnificație antifeudală.

Prima parte a volumului se ocupă de Școala Ardeleană și de zorile literaturii moderne (1780—1830), partea a doua cuprinde perioada pașoptistă, mergînd pînă la Unire (1830—1860), iar partea a treia înfățișează literatura noastră de după Unire pînă la apariția „Convorbirilor literare", literatură care continuă, în fond, spiritul de luptă al pașoptismului. Cu alte cuvinte, cei aproape o sută de ani, cîți sînt cuprinși în dezbaterea acestui volum, pun în lumină începuturile literaturii noastre culte, apoi faza ei premodernă, urmată de faza modernă, a apariției unor valori estetice proprii, a căror fizionomie, ce se dezvoltă alături de vechiul romantism, încă puternic, își va afla contururi desăvîrșite în creația marilor noștri clasici.

În linii mari, în cadrul materiei expuse cronologic și pe două planuri — cel al prezentării procesului literar ca totalitate și cel al micromonografiilor înfățișînd, într-o largă galerie, personalități ale scrisului

nostru din epoca respectivă, precum și contribuțiile celorlalți scriitori — asistăm la derularea unei evoluții stăruitoare de la cultura și literatura iscate de Școala ardeleană la acea variantă a neoclasicismului ce-și găsește la noi expresia în începuturile liricii culte, apoi de aici la preromantismul și romantismul românesc, spre a ajunge la mari scriitori ca Eliade, Gr. Alexandrescu, Bălcescu, Negruzzi, Alecsandri, Kogălniceanu, Odobescu, Hașdeu, Filimon, care, promovînd în operele lor ideea de originalitate, de specific național și perfecționînd continuu mijloacele de expresie artistică, netezesc drumul aspirațiilor literaturii noastre la universalitate. Prezentînd pe toți scriitorii existenți în epocă și integrați în curente sau grupări literare, fie că acești scriitori sintetizează principalele manifestări ale timpului lor, fie că doar nuanțează mișcarea literară de ansamblu, volumul oferă o imagine complexă a treptelor pe care urcă literatura și cultura noastră în ultimele decenii ale veacului al XVIII-lea și în primele șapte decenii ale celui de al XIX-lea.

Introducerile sintetice parțiale care preced fiecare perioadă aruncă punți de legătură între manifestările particulare ale perioadei respective, încadrînd-o în epocă și în dezvoltarea generală a procesului literar, definindu-i spiritul, ideologia, caracteristicile generale și structura intimă. Deosebit de valoroase sînt unele din expunerile monografice cuprinse în volum, mai ales cele semnate de George Călinescu, Șerban Cioculescu, Al. Dima și alții.

Adresîndu-se specialiștilor ca și lectorului ocazional, Tratatul de Istoria Literaturii Române folosește cu deosebire profesorilor, studenților și elevilor ca un autorizat izvor de informare, sau ca un îndreptar mai mult decît util în munca de cunoaștere și dreaptă glosare a valorilor noastre literare.

FĂNICĂ N. GHEORGHE

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI Bacău

ANUNȚĂ:

scoaterea la concurs a următorului post de la Facultatea de filologie

— Conferențiar, poz. 2 din statele de funcțiuni, catedra 7 Istoria literaturii române, disciplina Istoria literaturii române.

Candidații la concurs vor depune la recoratul Institutului pedagogic de 3 ani din Bacău, în termen de o lună de la publicarea anunțului, o dată cu cererea de înscriere, și următoarele acte în dublu exemplar:

— copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare;
— copie legalizată de pe diploma de doctor;
— copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar;
— lucrările științifice ale candidatului;
— certificat de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția în care acesta își are funcția de bază;
— memoriul de activitate didactico-științifică semnat de candidat;
— autobiografia.

Actele se vor depune în timp de o lună de la data publicării acestui anunț.

Concursul va avea loc la Institutul pedagogic de 3 ani Bacău, Cal. Mărășești nr. 157 în termen de două luni de la data publicării acestui anunț.

Informații suplimentare se vor obține la telefon nr 13673.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132

OPINII

RAPORTUL ÎNTRE EMISIA ŞI RECEPŢIA TELEŞCOLII

(Urmare din pag. 1-a)

Completînd şi dezvoltînd această idee, profesorul **Teodor Vodă**, de la liceul „Emil Racoviţă" din Cluj, arată că una dintre principalele virtuţi ale acestei noi tehnologii didactice constă în faptul că ea poate contribui la ridicarea procesului instructiv-educativ din şcolile ce funcţionează în mediul rural şi în localităţi urbane mici la nivelul celui care se desfăşoară în şcoli de mare reputaţie din municipii. Ţinuta ştiinţifică înaltă, competenţa didactică a profesorului care susţine emisiunea-lecţie (pentru că e neîndoielnic că lecţiile televizate trebuie să aibă o asemenea ţinută) va face să crească nivelul general al predării, constituind un model permanent pentru toţi membrii corpului didactic în străduinţile lor de optimizare continuă a procesului de învăţămînt".

Aşadar, profesorii noştri aşteaptă veritabile emisiuni-lecţii, axate nemijlocit pe programele şcolare. Cînd vor începe ele să fiinţeze, cînd se va naşte „teleşcoala" în adevăratul înţeles al cuvîntului? Am căutat răspuns acestor întrebări la direcţia generală de specialitate din Ministerul Învăţămîntului şi la redacţia emisiunilor de tineret şi copii a televiziunii, de unde am primit veşti îmbucurătoare. A fost elaborat în comun un proiect amănunţit al „acţiunii teleşcoală", cuprinzînd disciplinele şi clasele pentru care vor fi transmise emisiuni-lecţie, modul de recrutare a colectivului de profesori ai „şcolii de pe lîngă televiziune", bazele de experimentare, materialul auxiliar etc.

Evident, în puţine domenii ale tehnologiei şcolare s-au realizat experimente atît de vaste ca în televiziunea şcolară, astfel încît autorii proiectului-pilot pe care l-am menţionat au dispus, fără îndoială, de un preţios material de studiu. Dar pentru că orice program poate fi perfecţionat, pentru că rezultatele unor experimente sînt, nu rareori, controversate şi pentru că, pe de altă parte, evaluarea continuă a eficienţei emisiunilor-lecţii impune participarea activă şi competentă a unui activ din ce în ce mai larg de „experimentatori" din rîndurile corpului didactic, ne propunem să prezentăm, sintetic, cîteva cerinţe care s-au impus cu prilejul diferitelor dezbateri legate de televiziunea şcolară.

Din punct de vedere al conţinutului, se pare că cea mai judicioasă soluţie este aceea a concentrării programelor asupra celor mai importante probleme pe care le are de rezolvat procesul instructiv-educativ (discipline şi teme recent introduse, noi modalităţi de abordare a problemelor, „vizualizarea" unor fenomene greu perceptibile etc.). Bineînţeles, o asemenea abordare a chestiunii impune planificarea riguroasă şi conjugată a factorilor obiectivi şi subiectivi de natură să asigure reuşita ciclurilor de emisiuni. Astfel, alături de asigurarea bazei tehnico-materiale a realizării emisiunilor „teleşcolii" şi a personalului specializat, apare necesitatea tipăririi şi difuzării anticipate a tematicii programelor, precum şi a materialului auxiliar pentru lecţii, în aşa fel încît atît şcolile experimentale, cît şi alte şcoli care doresc să integreze lecţiile-televizate în planificarea şcolară curentă, să-şi poată înscrie concret în planul de acţiune măsurile necesare. Subliniem din nou faptul că valoarea unui asemenea proiect-pilot depinde, într-o măsură esenţială, de eficienţa lui în şcolile cu colective didactice mai puţin experimentate. Căci principalul calcul de randament al „teleşcolii" se va baza, în condiţiile ţării noastre, pe raportul între investiţia pe care o solicită integrarea în complexul mijloacelor didactice moderne a noii tehnologii şi ridicarea nivelului pregătirii elevilor în şcolile la care ne-am referit.

Grupele complexe de evaluare şi cercetare a evoluţiei experimentului vor trebui să acţioneze permanent şi unitar, stabilind o baterie de teste ştiinţifice uşor maniabilă, pentru aprecierea contribuţiei teleşcolii la reuşita procesului de învăţămînt.

În strînsă legătură cu desfăşurarea experimentului se impune să fie stabilite cu realism şi simţ de perspectivă, în lumina indicaţiilor cuprinse în Directivele C.C. al P.C.R. cu privire la dezvoltarea învăţămîntului, condiţiile extinderii televiziunii şcolare ca program şi ca posibilităţi de recepţie în şcoli.

Desigur, complexul de măsuri prevăzute iniţial se va amplifica şi adînci pe parcursul experimentării diferitelor emisiuni-lecţii. Aşteptăm aşadar clopoţelul care va anunţa începutul teleşcolii, semnal al interconectării tuturor factorilor meniţi să-i asigure succesul.

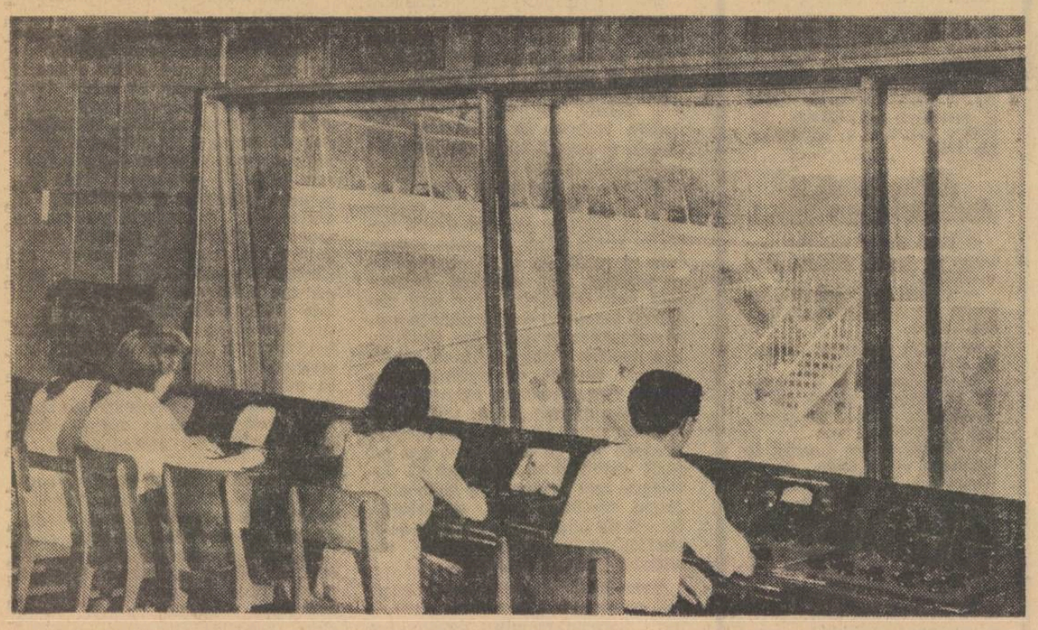

In camera de regie a studioului de televiziune, în timpul unei emisiuni cu caracter educativ

Un deziderat: biblioteci pedagogice judeţene

Se vorbeşte tot mai insistent, în ultimul timp, de necesitatea înfiinţării unor biblioteci pedagogice judeţene. Mă număr şi eu printre susţinătorii acestei idei, pe care o găsesc foarte bine venită, întrucît cred că bibliotecile pedagogice judeţene ar putea aduce o contribuţie substanţială la informarea şi documentarea cadrelor didactice, constituind totodată un centru metodic pentru toate bibliotecile şcolare din judeţ.

Punctul de plecare în organizarea acestor biblioteci l-ar putea constitui baza materială şi de cadre existentă la bibliotecile sindicatelor de învăţămînt, la institutele de perfecţionare a cadrelor didactice (acolo unde există) etc. Unificarea acestor biblioteci în vederea creării pe plan judeţean a unei biblioteci pedagogice ar asigura comasarea unor colecţii reprezentative, ar deschide mai multe posibilităţi de diversificare a colecţiilor, în special a periodicelor, cheltuindu-se în mod economicos alocaţiile bugetare, inclusiv valuta pentru achiziţionarea unor reviste străine deosebit de solicitate de către cadrele didactice. S-ar asigura astfel, în acelaşi timp, coordonarea procesului de completare a fondului de publicaţii pentru toate bibliotecile şcolare de pe raza judeţului.

La biblioteca judeţeană s-ar putea concentra şi oficiul de prelucrare bibliografică a cărţilor pentru toate bibliotecile şcolare din judeţ, urmînd ca la acestea publicaţiile să ajungă prelucrate, ceea ce ar permite introducerea în circuitul lecturii la nivelul fiecărei şcoli, cu mai multă rapiditate, a cărţilor şi ar garanta existenţa cataloagelor şi a altor mijloace de informare în toate bibliotecile şcolare.

Între bibliotecile pedagogice judeţene s-ar putea realiza pe scară largă schimbul interbibliotecar, cu implicaţiile sale pozitive pe planul lecturii cadrelor didactice. Totodată, funcţia lor metodică s-ar materializa şi în aportul lor nemijlocit la îndrumarea bibliotecilor din şcoli, prin organizarea unor seminarii şi consfătuiri profesionale, prin coordonarea acţiunilor bibliografice, în exemplul pozitiv pe care l-ar oferi tuturor bibliotecilor şcolare în ceea ce priveşte organizarea tehnică şi munca cu cititorii. Ele ar putea constitui totodată, pentru inspectoratele şcolare, principalul laborator de experimentare a celor mai indicate metode de lucru în bibliotecile şcolare.

MIHAI IANCULESCU
director
Biblioteca municipiului
Timişoara

O METODICĂ NU ESTE UN „PAT AL LUI PROCUST"

Apariţia unei metodici reprezintă, într-un fel, un eveniment. Fiecare profesor de specialitate este dornic să găsească în metodică un instrument de perfecţionare a propriilor metode şi procedee de predare, un îndrumar în organizarea procesului instructiv-educativ. În bibliografia fiecărei discipline, metodica este o carte de bază, indispensabilă — altfel spus, ea este un sfetnic de fiecare zi.

Printre puţinele lucrări de acest gen apărute odată cu începutul prezentului an şcolar se numără şi „Metodica predării ştiinţelor biologice în şcoala generală", elaborată de un colectiv numeros de autori sub egida Institutului de ştiinţe pedagogice. Răspunde ea întru totul cerinţelor actuale ale predării ştiinţelor biologice în şcoala generală? Este sau nu un instrument util în activitatea cotidiană a profesorului? Cum s-ar putea spori, în viitor, eficienţa unor astfel de lucrări? — iată cîteva din întrebările cu care ne-am adresat unor profesori de biologie din Bucureşti.

Mulţi dintre interlocutorii noştri au subliniat de la început faptul că „Metodica predării ştiinţelor biologice în şcoala generală" este binevenită, acoperind un gol care se resimţea de mult.

„În modul în care a fost concepută, ea reprezintă o lucrare nouă în literatura metodică — este de părere prof. NICOLAE RĂDULESCU de la Şcoala generală nr. 182. Faţă de alte metodici anterioare, care se ocupau de tratarea separată a unor discipline ale ştiinţelor biologice, cea de faţă tratează în ansamblu problemele predării cunoştinţelor despre lumea vie, începînd de la clasa I şi pînă în clasa a VIII-a".

„Pe lîngă această cuprindere a tuturor ştiinţelor biologice care este, desigur, o primă şi esenţială calitate a metodicii — ne spune prof. MARIA VLAD de la Şcoala generală nr. 56 — ar mai trebui amintite şi altele. Îndeosebi profesorul începător găseşte în metodică un ajutor preţios şi un îndreptar în organizarea muncii sale. I se pun la dispoziţie tipuri diferite de lecţii, modele de demonstraţii şi experienţe pe care le poate efectua în clasă şi în laborator, mai ales la botanică şi anatomie, precum şi cîteva exemple de planuri de lecţii. Profesorul cu experienţă va privi, cum este şi normal, cu mai multă exigenţă metodica pe care o are în faţă. El îşi va da seama că în metodică există loc pentru mai mult şi mai bine. Practica muncii la catedră a dovedit că trebuie acordată mai multă atenţie unor lecţii care de obicei sînt mai greu de realizat. Printre acestea ar fi lecţiile de sinteză şi de recapitulare, tratate foarte succint în prezenta metodică. În afara unor considerente teoretice am fi vrut indicaţii mai amănunţite şi asupra lecţiilor practice de laborator, ne-ar fi interesat anumite metode de activizare a muncii independente a elevilor, diferite moduri de utilizare a desenului schematic, tehnica mînuirii microscopului şi a altor aparate de laborator".

Contrar obiceiului, pe coperta interioară a volumului nu este menţionat numele coordonatorului numerosului colectiv de autori. Poate — judecăm noi după unele lipsuri ale metodicii — acesta nici n-a existat sau, dacă a existat, contribuţia sa nu se resimte decît în concepţia volumului în ansamblul său şi nu şi în corelarea conţinutului diferitelor capitole ale lucrării. Lector univ. FELICIA PREDA, de la catedra de ştiinţe biologice a Institutului pedagogic din Bucureşti, socoteşte că un principal cusur faptul că metodica este foarte inegală şi în conţinut, şi ca stil. „Uneori acest lucru se vede chiar şi în metodica predării unei discipline — sesizează tov. F. Preda. În capitolul privind predarea zoologiei, de pildă, dacă lecţiile privind mamiferele şi păsările sînt bine tratate, în continuare, de la reptile, se face un fel de breviar, un rezumat al conţinutului lecţiilor, fără să se dea indicaţiile metodice necesare sau dîndu-se indicaţii extrem de sumare".

Referindu-se la alte lipsuri ale „Metodicii predării ştiinţelor biologice în şcoala generală" prof. VASILICA I. CĂMUI, de la Şcoala generală nr. 56, arăta că, pe cît de serios şi ştiinţific sînt abordate problemele generale ale metodicii, pe atît de palide sînt paginile menite să concretizeze prin exemple vii anumite principii teoretice. „Exemple, e drept, sînt, dar sînt puţine şi peste ele se trece repede. Or, pe noi tocmai acestea ne interesează mai mult. Am vrea exemplificări mai multe, extrase din experienţa concretă a unor profesori din diferite colţuri ale ţării. Sărăcia de exemple îţi pare şi mai evidentă atunci cînd constaţi că unele din ele se repetă. Aşa, de pildă, unele exemple concrete folosite în cursul capitolului IV (Metodele şi procedeele de predare a ştiinţelor biologice) revin şi în alte capitole".

Referindu-se la actualitatea recomandărilor făcute de metodică, profesorii cu care am discutat au remarcat lipsa aproape totală a unor indicaţii privind folosirea mijloacelor audio, precum şi a mijloacelor vizuale — diapozitive, diafilme, filme didactice — mijloace care în prezent ocupă un loc din ce în ce mai important şi în predarea ştiinţelor biologice. Analizarea unor lecţii în care este indicat să se folosească mijloacele moderne de predare este cu atît mai necesară cu cît în acest fel se vor putea arăta avantajele şi limitele acestor metode.

Interlocutorii noştri **s-au oprit** şi la stilul simplist al unor capitole, oglindă a unui conţinut sărac, la nivelul unei broşuri de ştiinţă popularizată, ba uneori chiar al unui manual şcolăresc, la faptul că adesea în volum abundă indicaţii elementare, insignifiante.

Pentru a fi cu adevărat un instrument cotidian de lucru al profesorului — atît al celui începător cît şi al celui cu experienţă — o metodică trebuie să fie o lucrare de înaltă ţinută ştiinţifică, o lucrare dintre cele mai docte din literatura pedagogică a domeniului respectiv, care să răspundă cerinţelor actuale şi în special celor de viitor ale procesului instructiv-educativ. Cerinţele metodice elementare se învaţă pe băncile facultăţii. Metodica ar trebui să aducă un plus faţă de cele învăţate o dată şi întrate în practica de fiecare zi. Repetate indicaţii metodice de genul „Se va controla ca fiecare elev să aibă caiet de notiţe, creion, gumă" (pag. 219) nu fac decît să distragă atenţia de la dezbaterea unor probleme de importanţă majoră ale conducerii procesului instructiv-educativ.

Cu ani în urmă s-a încetăţenit ideea că este absolut obligatoriu ca cei ce predau lecţiile să aplice tot ce scrie în metodică. Această mentalitate a fost uneori întreţinută şi de unii inspectori care socoteau abaterea de la „litera de evanghelie" a metodicii ca o gravă greşeală. Evident, în faţa cerinţelor noi care stau în faţa şcolii, metodica nu poate şi nici nu trebuie să fie confundată cu un regulament. De aici şi concluzia, subliniată de unii profesori, că este cazul să se renunţe la tonul categoric, imperativ, întîlnit adesea şi în unele capitole ale metodicii de faţă: „profesorul va proceda aşa..." „lecţia trebuie predată în felul următor..." etc. „Metodica ar trebui să nu fie un reţetar — este de părere lector univ. FELICIA PREDA. Aş vedea o asemenea lucrare mai mult ca un bogat şi consistent îndreptar care să sugereze metode şi procedee de predare variate, adecvate tematicii programelor şcolare şi specificului de vîrstă ale elevilor. Trebuie lăsată însă profesorului o mai largă posibilitate de muncă creatoare, astfel ca fiecare să-şi creeze singur lecţia, în funcţie de specificul şcolii, al clasei în care predă, modificînd şi îmbogăţind indicaţiile metodice".

„Sînt de părere că, pe lîngă o metodică — din care, evident, să se înlăture lipsurile semnalate — este necesară şi utilă o bogată şi diversă literatură metodică — opinează prof. NICULINA CÎMPEANU de la Liceul nr. 25. Dacă un profesor începător se limitează numai la metodică (deşi n-ar trebui să se oprească numai aici), marea majoritate a profesorilor au nevoie de o dezbatere la un nivel ştiinţific mult mai ridicat a problemelor privind desfăşurarea lecţiilor. Se simte nevoia unor lucrări metodice mai ample privind folosirea şi împletirea procedeelor clasice de predare cu procedeele moderne, desfăşurarea lucrărilor de laborator, organizarea muncii în cercurile tinerilor naturalişti etc. Studiile, culegerile de articole izvorîte din experienţa unor profesori ar fi, credem, deosebit de bine primite dacă ar vedea lumina tiparului. O bogată literatură metodică diversă, dar concepută în ansamblu în aşa fel încît să acopere toată problematica predării ar fi, desigur, un lucru util şi de o eficienţă de necontestat".

Părerea general exprimată de interlocutorii noştri este că metodica nu trebuie să reducă totul la acelaşi numitor comun, să nu fie un fel de „pat al lui Procust" în care să fie introduse în mod silit variatele individualităţi didactice.

DAN VLĂDESCU

PLEDOARIE PENTRU SINCERITATEA ACTULUI EDUCATIV

S-a banalizat aproape, prin repetare, observaţia că în dezvoltarea psiho-fizică a subiecţilor educaţiei şcolare se succed cu necesitate cîteva perioade distincte, de salt — faţă de care pedagogii trebuie să-şi sporească sensibil efortul de adecvare a mijloacelor şi influenţelor educaţionale — şi că cea mai dificilă dintre aceste perioade este adolescenţa. Profesorii, cei ce-şi petrec cu ochi larg deschişi timpul în preajma tinerilor şi adolescenţilor, ştiu fără îndoială cît de divers şi mobil, labil chiar, se prezintă universul spiritual şi afectiv al adolescenţilor, cît de inedită este adeseori devenirea personalităţii lor, cît de receptivi sînt la semnalele realităţii înconjurătoare, ca şi la propria lor dinamică interioară, îmbogăţită cu stimuli şi rezonanţe necunoscute copilăriei. Şi, negreşit, nu-i poate scăpa educatorului concluzia că materialul uman extrem de viu şi diferenţiat pe care-l are în seamă, reclamînd o tratare corespunzătoare, atentă şi individualizată, deschisă deopotrivă perseverenţei şi mobilităţii, impune totodată desfacerea completă a evantaiului educativ în contextul unei influenţe pedagogice de largă respiraţie, care să includă toate problemele ce încep să-i frămînte pe adolescenţi, inclusiv acelea ale dragostei, ale căsătoriei, ale familiei.

Pot fi auzite adesea păreri care resping „de plano" propuneri şi iniţiative ce manifestă opţiuni pentru o educaţie care să cuprindă şi aceste probleme, opunîndu-le în schimb soluţii comode, restrictive sau formale. Destui educatori îşi declină cîteodată orice cădere în această privinţă, referindu-se la slogane de tipul „nici nouă nu ne-a făcut nimeni o asemenea educaţie şi totuşi ne-am descurcat", „cunoaşterea înseamnă tentaţie" sau „despre dragoste, căsătorie etc. tinerii au timp să afle destule după ce vor isprăvi studiile, acum să înveţe carte". Punctul de plecare, ca şi cel de sosire, de altfel, mi se pare a fi aici un scepticism educativ extrem. În acest cadru se forţează concluzii pornindu-se de la aspectul fenomenal al lucrurilor şi ignorîndu-se, deliberat sau nu, esenţa lor. Ideea de ansamblu a obiecţiunilor de acest fel este, în general, aceasta: să nu vorbim adolescenţilor despre unele realităţi biologice, psihologice şi sociale, oricît de evidente ar fi acestea pentru ei, să renunţăm la orice explicare şi îndrumare spre a nu-i incita la „acţiuni nepermise". Cu alte cuvinte, să închidem ochii la cauze materiale, obiective, să ignorăm fenomene legice, în schimb să combatem cu străşnicie manifestări individuale, subiective asupra cărora, din chiar lipsa cunoaşterii, controlul şi autocontrolul se exercită anevoios. Să mergem adică în urma faptelor, uitînd că forţa noastră rezidă tocmai în posibilitatea prevederii lor.

Nu cunoaşterea, ci lipsa acesteia tentează curiozitatea de a şti. Tentaţia cunoaşterii, mereu sporită de succesele ei, nu se confundă cu tentaţia oarbă, necontrolată, de a experimenta totul, imediat. Numai construind un silogism pe indistincţia acestora poţi conchide că orice fel de cunoaştere înseamnă tentaţie irezistibilă. Şi, implicit, că renunţarea la ea este o soluţie educativă.

Dar discuţia pe această temă nu este un simplu exerciţiu de logică, ci vizează în practica educativă o orientare care ne cere, în fond, să alegem între două alternative: să eludăm cunoaşterea tocmai la vîrsta la care dorinţa de a şti se ascute şi se maturizează — sau să biruim prin ea tentaţiile nocive? Mărturisesc că nu cred în viabilitatea acelui ideal educativ care-şi poate îngădui — fie numai parţial — renunţarea la cunoaştere, la sinceritate. Practica înaintată, teoria corespunzătoare, au răspuns onest şi curajos acestei alternative, chiar dacă biruinţele n-au fost întotdeauna nici imediate, nici uşoare.

Îmi amintesc cu plăcere confesiunea unui experimentat diriginte care relata cîtă satisfacţie profesională i-a adus odată o discuţie, oportun iniţiată, cu o sîrguincioasă elevă a sa care-i mărturisea „cu mîndrie şi încîntare" că e îndrăgostită de un coleg din clasa a XI-a. Şi îmi amintesc de asemenea, cu mai puţină plăcere, cu cîtă violenţă şi falsă superioritate i-a reproşat acestui diriginte, un tovarăş de breaslă, lipsa de „aplicaţie pedagogică". În realitate, însă, dirigintele investigase cu solicitudine şi interes fondul pe care se grefa sentimentul de dragoste, mărturisit, al tinerei sale confidente, configuraţia ei morală, iar dialogul cu ea nu numai că n-a îndepărtat-o de la îndatoririle şcolare ci, dimpotrivă, a ajutat-o să-şi conştientizeze sentimentele, i-a fortificat voinţa şi energia morală şi intelectuală.

Firească, nu toate intenţiile educative îşi ating ţinta direct, neîntîrziat. Sînt posibile greşeli, scăpări, inconsecvenţe. Dar, alături de buna pregătire profesională, numai sinceritatea, realismul şi umanismul profund îl pot feri pe educator de unilateralizare şi mortificare, îl menţin viu, dinamic şi influent, dau măsura întregii sale valori sociale.

Prea simplist şi unilateral mi se pare a reveni, în discuţiile din cancelarii, ideea educaţiei frînării. Noţiunea aceasta este uneori extinsă mult peste limitele ei fireşti, acoperind un întreg orizont educativ, fiind invocată repetat, ca un sesam miraculos, peste tot unde se însinuează freamătul tinereţii şi curiozitatea cunoaşterii. Anticul şi mereu actualul îndemn „cunoaşte-te pe tine însuţi" e izgonit de către unii cu sacră ignoranţă din cîmpul cerinţelor omeneşti; în schimb, interdicţia este prescrisă cu un zel aproape herbartian. Emiţătorii unor asemenea păreri uită prea uşor că despre existenţa „tainelor vieţii", vrem nu vrem, orice tînăr află. Fiecare este observatorul nestingherit al propriei dezvoltări fizice, psihice şi afective şi, firesc, îşi va pune legitime întrebări în legătură cu aceasta. La unele din ele va răspunde singur, la altele va căuta explicaţii în diverse lecturi, în conversaţii, în viaţa înconjurătoare etc. N-o să putem convinge pe nici unul dintre tinerii pe care îi educăm, oricît zel am depune, să amîne asemenea întrebări pentru... cînd vor absolvi facultatea. Cerînd imposibilul, riscăm rizibilul. Se ştie doar că în strînsă legătură cu dezvoltarea fizică are loc o impetuoasă creştere a afectivităţii — nu în dauna, ci în completarea capacităţii logice. Furnizarea cunoştinţelor trebuitoare unei mai bune înţelegeri a propriilor stări şi sentimente, fără ocolişuri ipocrite, dar şi fără ostentaţie, nu poate fi decît utilă. Îndemnul la echilibru care trebuie să urmeze acestei cunoaşteri nu va cădea pe loc sterp dacă va viza dezvoltarea completă a personalităţii adolescentului, perspectiva antrenantă a integrării lui viitoare în viaţa socială, familială. Aceste lucruri elevii le pot afla şi trebuie să le afle în primul rînd de la educatori, tot aşa cum de la aceştia au primit, progresiv, zestrea morală-spirituală de care dispun. Strada, prieteniile ocazionale nu vor fi astfel solicitate să lămurească ceea ce este lămurit, nu vor putea deruta tînărul avizat.

Socot că propunerile de a se cuprinde în planurile de învăţămînt ore de educaţie sanogenetică (cum le numeşte V. Săhleanu) merită toată atenţia. Asemenea ore, realizate bineînţeles diferenţiat pentru băieţi şi pentru fete şi conduse de către oameni aleşi cu discernămînt, trebuie să-i ferească pe adolescenţi de posibile şi nedorite tratări biologizante a problematicii vieţii sexuale şi să le ofere posibilitatea încadrării armonioase a cunoştinţelor din acest domeniu în ansamblul cunoştinţelor despre sine. Premisa succesului în această privinţă mi se pare a se afla în ceea ce se numeşte, cu un termen general, educarea educatorilor. În legătură cu aceasta cred că, pe lîngă cele cîteva cărţi şi broşuri existente, sînt necesare traduceri şi lucrări autohtone aprofundate, scrise cu pricepere de specialişti cu variat orizont etico-pedagogic.

Prof. VASILE SĂVINESCU
Gurba judeţul Arad

Şi lupta a încetat din lipsă de combatanţi...

Se ştie ce rol important au, în legătură cu cultivarea aptitudinilor elevilor, cu valorificarea capacităţilor lor, responsabilitatea la care sînt solicitaţi profesorii în această privinţă, obligaţiile lor formative. Dar nu o dată elevi cu reale aptitudini pentru un domeniu şi le pierd sau, în orice caz, nu le valorifică din cauza unei greşite orientări şcolare şi profesionale. Am avut prilejul să constat nu de mult, într-un chip destul de neplăcut, consecinţele pe care le generează o atare situaţie.

Din colectivul celor şase clase a IX-a la care am predat limba franceză acum trei ani izbutisem să alcătuiesc un cerc de vreo douăzeci de elevi cu evidente înclinaţii pentru limba franceză şi, în general, pentru limbile moderne. „Naufragé volontaire" de Alain Bombard, „Contes" de Maupassant, „Lettres de mon moulin" de A. Daudet, „Le petit prince" de Antonine de Saint Exupéry, „Histoires au coin du feu" de Mihail Sadoveanu — iată cîteva din cărţile discutate în cadrul cercului. Discutate în franţuzeşte, desigur. Într-o franceză aproape corectă şi aproape cursivă. Spre sfîrşitul anului mi s-a părut că reuşisem, într-o măsură satisfăcătoare, să obţin acea „production créatrice du langage" acel „pouvoir d'exprimer" al elevilor, cum spun specialiştii.

A urmat apoi, în clasa a X-a, regruparea elevilor în secţii realiste şi umaniste. Dintre „speranţele" mele, însă, nimeni nu s-a înscris la secţia literară. Am stat de vorbă cu ei: „Vă pasionează într-adevăr, pe toţi, disciplinele ştiinţifice?" Răspunsurile au fost evazive; în orice caz n-a răspuns nici unul cu un „da" ferm. Totuşi, insuficient susţinut de colectiv şi de părinţi, n-am reuşit să-i conving.

Le-am urmărit evoluţia în clasele a X-a. Am stat de vorbă cu colegii de matematică şi fizică.

— Sînt elevi bunicei — mi-au răspuns. De fapt, mai mult stăruitori. Nu au însă acea „scînteie" care i-ar face să se situeze în plutonul fruntaş.

La mine, la franceză, erau foarte buni şi mi s-a părut că aveau şi „scînteia care"...

Am încercat să continui cu ei cercul dar, spre sfîrşitul clasei a X-a, el s-a autodizolvat (din lipsă de timp). „Scînteia" mai pîlpîia doar la lecţii (unde îmi răspundeau, ce-i drept de 9 şi 10).

La începutul acestui an, cu toate străduinţile mele, la clasele a XI-a nu mai am cerc de limbă franceză — din lipsă de... combatanţi. Foştii mei elevi, eminenţii la limba franceză de acum 3 ani, s-au „integrat" în masa elevilor; „scînteia" s-a stins. Păcat!

FLORIN ANGHEL

Meridane

PRINTRE PEDAGOGII SOVIETICI

(Urmare din pag. 1)

neazâ 30 de clase, de la I pînă la a X-a, la care predau 59 de cadre didactice, toți cu pregătire superioară. Ei participă în mod activ la experimente, colaborează cu cercetătorii la elaborarea programelor și manualelor, întocmesc fișe de observații, prelucrează rezultatele muncii experimentale.

— Ce experimente se desfășoară în prezent în școală? — am întrebat-o pe directoare.

— Înainte de a vă răspunde la întrebare, doresc să amintesc că la noi s-a experimentat programa școlii elementare cu clasele I—III. Este vorba de faptul că materia învățământului elementar, conceput pînă acum pe durata a patru ani de studiu, a fost restructurată pe durata a trei ani, așa încît ceea ce s-a predat în patru clase se predă acum în trei. Pentru a accelera atît predarea, cît și însușirea materiei, noua programă s-a concentrat asupra a ceea ce este esențial, bazîndu-se nu pe memorare, ci pe dezvoltarea pe toate căile a gîndirii elevilor. Desigur, toate acestea cer și metode de predare adecvate. Experimentul a dat rezultate bune, a arătat că elevii își pot însuși cunoștințele cuprinse în noua programă. Pe această bază sistemul a fost generalizat în toate școlile din Moscova și din alte orașe mari, iar în acest an școlar s-a trecut la aplicarea lui treptată și în școlile sătești. În școala noastră au fost experimentate de asemenea noile programe de istorie, biologie și științe sociale. În prezent se experimentează noua programă de fizică, precum și folosirea mijloacelor tehnice la lecții.

Conduși de directoare, am vizitat această școală, foarte bine dotată cu mijloace audio-vizuale. Toate clasele sînt prevăzute cu aparate de televiziune și de proiecție (pentru diafilme și filme didactice). Începînd de la clasa a V-a, predarea se desfășoară în cabinete, organizate pe obiecte de învățămînt. În cabinetul de fizică și chimie, pe care l-am vizitat în timpul unei lecții, pe masa fiecărui elev se află aparatura și materialele necesare experiențelor. Într-o clasă I învățătorul proiecta diafilme pe un ecran, cu ajutorul unui dispozitiv de telecomandă.

A reținut atenția noastră și faptul că fiecare cabinet are mica sa bibliotecă de specialitae, cu cărți și reviste nu numai pentru copii, dar și pentru profesori.

Am vizitat și unul din atelierele școlii, înzestrat cu strunguri și raboteze, la care lucrau elevi mai mari, băieți și fete. Fără a aștepta întrebarea noastră, directoarea ne-a explicat:

— La noi toți elevii desfășoară și o activitate practică; firește, conform vîrstei și particularităților. Cei mici fac lucru manual. Începînd de la clasa a IV-a, băieții sînt familiarizați cu prelucrarea lemnului, iar fetele cu îndeletnicirile casnice. De la clasa a VIII-a băieții încep să capete deprinderi de prelucrare a metalelor, iar în clasele IX—X și băieții și fetele lucrează în atelierul școlii cîte două ore pe săptămînă.

Ne-a atras atenția și modul de funcționare a bibliotecii școlare, unde a fost încetățenită autoservirea. Cititorii își aleg singuri cărțile sau revistele și trec apoi alături, în sala de lectură, pentru a le răsfoi, sau le împrumută pentru acasă. Fondul de cărți al bibliotecii cuprinde 25 000 de volume de literatură beletristică, științifică și de specialitate. Prin fondul ei de cărți, biblioteca satisface atît cererile elevilor, cît și ale profesorilor.

În școală există un muzeu consacrat vieții și activității lui V. I. Lenin. Aici se află fotocopii, fotografii, exemplare originale de ziare și lucrări evocînd activitatea întemeietorului partidului comunist, conducătorul Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Sînt expuse de asemenea desene, picturi, sculpturi, versuri și scrieri în proză ale elevilor, consacrate amintirii lui Lenin În prezent, în cinstea aniversării a 100 de ani de la nașterea lui V. I. Lenin, se desfășoară o acțiune de îmbogățire a muzeului la care iau parte elevi, profesori și părinți.

Am avut prilejul să-l cunoaștem în școală, pe profesorul **Ivan Mihailovici Rumianțev,** metodist principal al Academiei de științe pedagogice, cunoscut creator de materiale didactice. Unele dintre aparatele construite de el pentru predarea fizicii au obținut medalii la concursurile internaționale. I. M. Rumianțev susține că, fără aplicații practice, fără multe și bine concepute experiențe, predarea fizicii seamănă cu o pasăre care și-a frînt aripile. Neobosita **Genrieta Georghievna Griscepenko,** călăuza noastră în timpul vizitei, ne-a relatat despre el un fapt semnificativ: mulți dintre foștii săi elevi, devenind foarte buni specialiști după terminarea facultății, vin deseori la școală pentru a da o mînă de ajutor fostului lor profesor, care concepe și confecționează mereu aparate noi.

De altfel, întreaga atmosferă din școală ne-a sugerat această legătură intimă, creatoare dintre profesori și elevi. Este aceasta, probabil, una din premisele succeselor pe care le obține școala.

Despre această școală, ca și despre altele, răspîndite în toate colțurile Uniunii Sovietice, ni s-au povestit multe în redacția publicației „Ucitelscaia Gazeta", ai cărei oaspeți am fost. Este o gazetă cu trecut îndelungat, avînd un frumos prestigiu. Primul ei număr a apărut la 3 octombrie 1924. Printre fondatorii ei se numără A. I. Lunacearschi și N. K. Krupscaia. În prezent, „Ucitelskaia Gazeta", organ pedagogic și de politică școlară, apare de 3 ori pe săptămînă și în afară de Moscova, se tipărește în zece orașe.

Vorbindu-ne despre munca redacției, **Nadejda Mihailova Parfionova,** redactorul șef, a subliniat că în prezent aceasta este orientată spre problemele mari de interes unional: generalizarea învățămîntului mediu obligatoriu, de 10 ani, care se va încheia în anul 1970, modernizarea procesului instructiv-educativ, a programelor, manualelor și a metodelor de predare, perfecționarea corpului didactic. Gazeta tratează cele mai importante laturi ale muncii din învățămînt, analizează problemele ce se cer rezolvate, popularizează experiența înaintată.

Și la „Ucitelskaia Gazeta", ca și în școlile pe care le-am vizitat, toți cei pe care i-am cunoscut au arătat un viu interes față de școala românească. Ei au dorit să cunoască prevederile noii Legi a învățămîntului din țara noastră, realizările profesorilor, experiențele ce se desfășoară în școli. În mod special s-au interesat de problemele legate de școlarizarea elevilor la vîrsta de 6 ani, de diversificarea studiului în clasele mari, de liceele de specialitate, de clasele speciale de matematică, fizică, chimie.

Timp de șapte zile ne-am aflat printre colegi și prieteni. Aceasta este cea mai durabilă impresie.

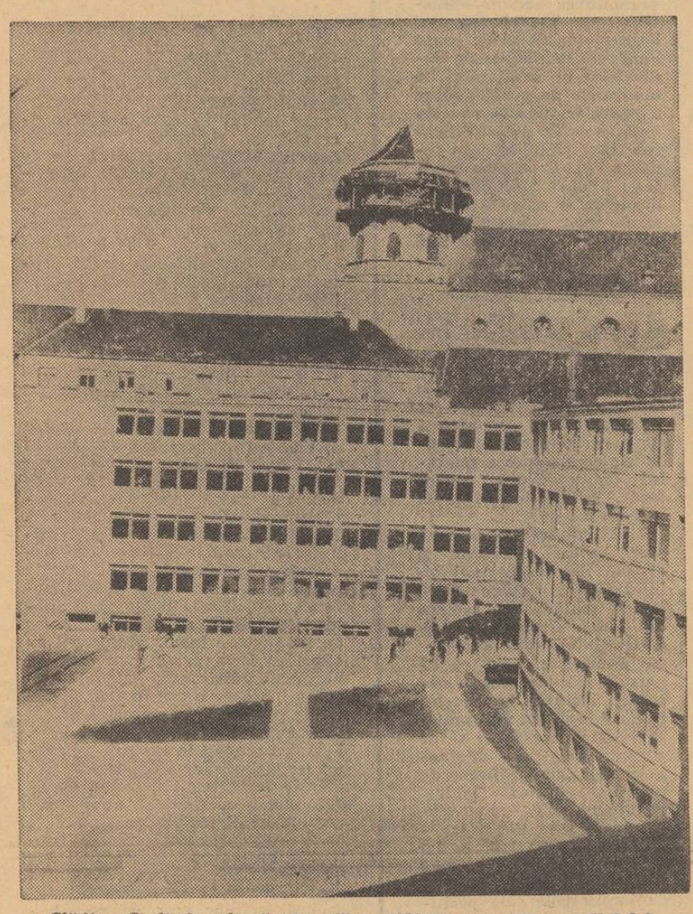

Clădirea Școlii de cultură generală nr. 1072 din orașul Riga — U.R.S.S.

Probleme metodologice ale reformelor școlare

Una dintre preocupările importante ale pedagogilor din R.S.F. Iugoslavia se referă la elaborarea unei metodologii a reformelor școlare. Cercetările întreprinse pornesc de la constatarea că foarte multe dintre reformele efectuate în ultimii ani în învățămîntul din diferite țări ale lumii se ocupă pe larg de problema investițiilor, de rețeaua școlară, de formele muncii de educație, de tehnologia școlară și de aprecierea eficienței acesteia, în timp ce procesul propriu-zis de concepție și structurare a învățămîntului formează în mică măsură obiect de studiu metodologic.

Concluziile primelor studii în această privință arată că planurile de perspectivă privind dezvoltarea învățămîntului trebuie să pornească de la direcțiile către care se va desfășura în viitor revoluția tehnico-științifică contemporană, punînd la baza diferențierilor în sistemul de învățămînt criteriul adaptării planurilor și programelor școlare la cerințele dezvoltării depline a capacităților și aptitudinilor tineretului din școli. Pentru determinarea acestora se recomandă folosirea sistematică a unor teste complexe.

Jocurile didactice și procesul de învățare

Bazîndu-se pe o amplă experimentare, profesorul G.S. Coleman de la Universitatea „John Hopkins" din Statele Unite susține că jocurile didactice, simulînd situații reale din viață, au un rol important în procesul de învățare. El arată astfel că mai ales prin simularea unor roluri în cadrul a diferite procese de luare a deciziilor se realizează o creștere a motivației învățării în rîndul elevilor, mai ales în ceea ce privește studiul anumitor științe cu caracter tehnic și practic-aplicativ. S-a constatat bunăoară că referirea la anumite obiective formulate de elevii înșiși în cadrul jocurilor didactice a permis obținerea de rezultate superioare la învățătură tocmai la acei elevi la care anterior se constatase o motivație foarte slabă a învățării sau absența completă a acesteia.

Caracteristici structurale ale învățămîntului modern

Desprinzînd recent concluziile unei ample discuții privind tendințele caracteristice ale învățămîntului modern, revista „Die Realschule" sintetizează cîteva dintre principiile de bază ale unui învățămînt modern. Un prim principiu este, după părerea redacției, faptul că structura unui asemenea învățămînt trebuie să asigure o corespondență deplină între diferitele forme școlare corespunzînd unor variate cerințe individuale, astfel încît să se realizeze o continuă orientare și reorientare a elevilor în funcție de aptitudinile și interesele lor. Se cere de asemenea ca învățămîntul să fie perfect adaptabil diferitelor diferențieri operate pe parcursul verigilor sale și să asigure utilizarea rațională a spațiului și a mijloacelor tehnice audio-vizuale moderne cu care se impune a fi dotat. Un alt principiu este acela că profilarea mai accentuată a diferențierilor între diferitele forme de învățămînt trebuie să asigure obținerea unor performanțe școlare superioare, satisfăcînd atît cerințele individuale cît și cele generale ale societății moderne.

RECOMANDĂRI BIBLIOGRAFICE

pentru studiul matematicii în clasa a XII-a reală

Prezentăm mai jos o serie de cărți și articole referitoare la studiul capitolelor de algebră, teoria probabilităților și statistică matematică

Cărți

— Acad. Gr. Moisil: **„Elemente de logică matematică și de teoria mulțimilor".** Editura științifică. Tratează și unele chestiuni elementare, dar dintr-un punct de vedere deosebit.

— A. Gureș: **„Curs de algebră superioară"** Editura tehnică 1956. Tratează sub o formă accesibilă, capitolele programei de algebră.

— E. Arghiriade: **„Curs de algebră superioară".** Editura didactică și pedagogică, 1962. Prezintă într-o manieră pedagogică și totodată riguros elementele de algebră superioară.

— A. Lascu: **„Exerciții de algebră".** Editura tehnică, 1967. Cuprinde exerciții introductive de algebră care familiarizează cu noțiunile de structuri algebrice.

— Acad. Gh. Mihoc, M. Iosifescu și V. Urseanu: **„Elemente de teoria probabilității și aplicații"** Editura științifică, 1966. Expune cu deosebită claritate și sistematic următoarele capitole: cîmp de evenimente, variabile aleatoare, valori medii, momente, legea numerelor mari.

— Acad. Gh. Mihoc și V. Urseanu: **„Matematici aplicate în economie"** Editura tehnică, 1966. În prima parte este prezentat, sub o formă elementară, cîmpul de evenimente și cîmpul de probabilități, cu numeroase exemple rezolvate.

— Acad. Gh. Mihoc, M. Iosifescu, R. Teodorescu: **„Teoria probabilităților și statistica matematică"**, Editura tehnică, 1966. Partea introductivă prezintă, sub o formă accesibilă și totodată riguros: cîmpul de evenimente, cîmpul de probabilitate, variabile aleatoare, funcția repartiție, momente, funcția caracteristică și legea numerelor mari.

— **„Elemente de statistica matematică și aplicațiile ei"** (sub redacția lui V. Urseanu) Editura Științifică, 1966. Cuprinde o introducere în statistica matematică pentru profesori, fiind folositoare la culegerea, prelucrarea și prezentarea datelor de observații.

— G. Ciucu, V. Craiu, I. Săceriu: **„Culegere de probleme de teoria probabilităților".** Editura tehnică, 1967. Se recomandă capitolele I, II, III și IV, care conțin probleme rezolvate, prezentate gradat.

— N. Mihăilă: **„Introducere în teoria probabilităților și statistică matematică",** Editura didactică și pedagogică, 1965.

Articole apărute în „Gazeta Matematică" Seria A

— **Legi de compoziție interne** de André Calame (nr. 4, 5/1968).

— **Structura de spațiu vectorial** de André Calame (nr. 6 și 7/1968).

— **Spațiu vectorial** de Gh. N. Rizescu (nr. 8/1968).

— **O introducere a noțiunii de grup în școală** de E. Kristensen și O. Ringdrug (nr. 1, 2/1968).

— **Noțiunea de funcție și predarea ei în liceu** de E. Georgescu Buzău și Grigore Bănescu (nr. 12/1966). De aceiași autori: **Compunerea funcțiilor** (nr. 4/1967). **Funcții inverse** (nr. 6/1967). **Exerciții în legătură cu noțiunea de funcție"** (nr. 8/1967).

— **Cîmp de probabilitate finit,** de acad. Gh. Mihoc și N. Micu (nr. 2 și 3/1968).

— **Formule și scheme clasice de probabilitate și variabile aleatoare** de V. Craiu (nr. 5 și 6/1968).

— **Valori medii** de V. Craiu (nr. 7/1968).

Prof. GRIGORE BĂNESCU

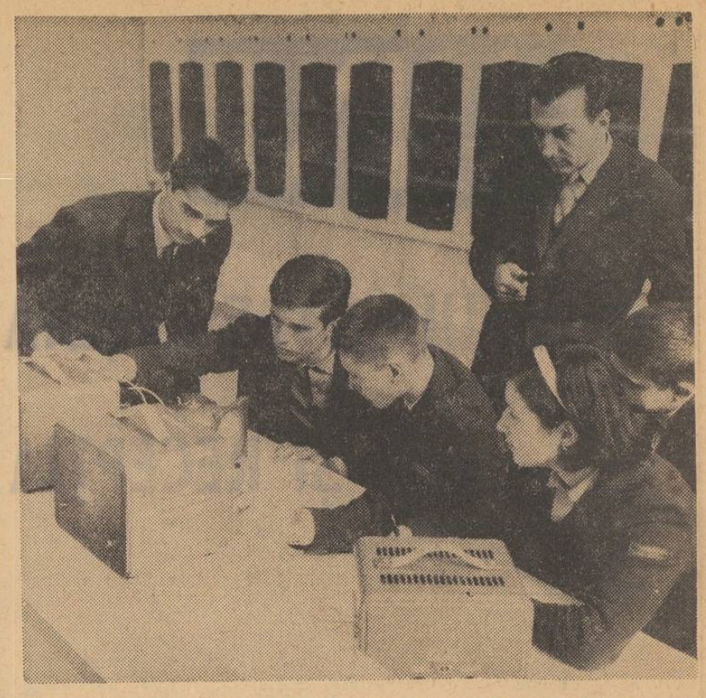

Lucrări în laboratorul de fizică al Liceului „Nicolae Bălcescu" din Capitală

Alegerile sindicale — eveniment de seamă în viața școlii

(Urmare din pag. 1)

ocuparea organelor sindicale pentru continua îmbunătățire a condițiilor de muncă și de viață ale salariaților, pentru respectarea legislației muncii. În strînsă legătură cu aceasta va fi relevat felul cum organele și organizațiile sindicale își aduc contribuția la o mai judicioasă repartizare a sarcinilor obștești, extraprofesionale, asigură respectarea normelor de protecția muncii în laboratoare și săli de clasă, dovedesc grijă pentru sănătatea salariaților din învățămînt, ca una din coordonatele însemnate ale activității acestora.

Practica de pînă acum a unor organizații sindicale a arătat că participarea la discuții în cadrul adunărilor de alegeri este cu atît mai largă, propunerile, sugestiile, observațiile sînt cu atît mai numeroase și mai interesante cu cît darea de seamă le deschide un cîmp mai larg, le stimulează prin profunzimea și prin caracterul ei combativ, militant. Este important ca în dările de seamă și în discuții să se scoată la lumină și să se combată orice manifestări de formalism, de rutină, să se promoveze spiritul de receptivitate față de tot ceea ce este nou, față de perfecționarea și înnoirea formelor de activitate, a stilului și metodelor de muncă, care trebuie aduse „la zi". Dările de seamă și discuțiile trebuie să determine organele și organizațiile sindicale din învățămînt să manifeste mai multă inițiativă în adoptarea unei game largi de metode de lucru și activități, să înlăture cu mai multă hotărîre unele practici rigide, închistate, să aplice în viață propunerile membrilor din sindicat îndreptate spre folosirea celor mai potrivite forme de manifestare în toate domeniile de activitate. Sindicatele noastre trebuie ferite de șablonizarea muncii, de uniformizarea ei, de adoptarea unor forme și metode rigide, care fac ca activitatea organizației să fie neatractivă. Trebuie să se lucreze în așa fel încît membrii de sindicat să înțeleagă mai profund că sindicatul, grupa sindicală este organizația lor, că de felul cum ei vor ști să-și desfășoare inițiativa depinde rezultatul întregii activități.

Deosebit de importantă este crearea ambianței favorabile participării fiecărui membru de sindicat la dezbateri, la scrutarea unui orizont larg al muncii de viitor, la stabilirea și înfăptuirea unor măsuri de natură să ancoreze activitatea sindicală în problematica majoră a fiecărei școli, să asigure prezența ei activă în rezolvarea problemelor principale izvorîte din activitatea cotidiană și de perspectivă a fiecărui colectiv.

Amploarea sarcinilor de viitor, necesitatea îndeplinirii lor optime, cerințele obiective ale ridicării nivelului calitativ al activității grupelor sindicale impun ca peste tot să se dea dovadă de un înalt spirit de discernămînt în alegerea noilor organe de conducere. Tocmai de aceea membrii de sindicat participanți la adunările de dări de seamă au datoria să propună spre a fi realeși sau aleși pe cei mai buni tovarăși, cu o temeinică pregătire politică și profesională, combativi, exigenți, cu inițiativă, care prin întreaga lor activitate și comportare constituie exemple demne de urmat, se bucură de prestigiu în rîndul maselor. Aceasta va duce la creșterea competenței organelor sindicale în rezolvarea problemelor majore ale școlii, la reprezentarea autorizată a intereselor salariaților, va contribui la luarea celor mai corespunzătoare hotărîri în cadrul consiliilor profesorale, iar cuvîntul reprezentantului organizației sindicale va fi expresia înțelepciunii colectivului care l-a ales.

Ținînd seama de importanța pe care o au alegerile sindicale în școli se impune ca pregătirea și desfășurarea lor la grupe să facă obiectul unei preocupări atente a comitetelor sindicatelor. În acest scop este necesară instruirea practică a întregului activ sindical, repartizarea judicioasă a membrilor comitetelor pe grupe pentru a ajuta concret birourile acestora în toate fazele de pregătire și desfășurare a alegerilor. În această direcție o mare importanță o prezintă indicațiile Comitetului Executiv al Consiliului Central al U.G.S.R. care cer ca, înainte de alegeri, comitetele sindicatelor să analizeze modul cum și-au desfășurat activitatea birourile grupelor sindicale, iar concluziile desprinse să fie expuse în adunările de alegeri de către reprezentanții comitetelor sindicatelor, indicîndu-se în același timp și măsurile de îmbunătățire a muncii.

Biroul Executiv își exprimă convingerea că întregul activ al sindicatelor din învățămînt va participa efectiv la pregătirea și buna desfășurare a adunărilor sindicale de dări de seamă și alegeri, folosind acest prilej pentru îmbunătățirea activității sindicale, pentru întărirea capacității lor organizatorice în vederea antrenării și mai active a tuturor cadrelor didactice și a salariaților din învățămînt la îndeplinirea sarcinilor mari pe care partidul le-a pus în fața școlii românești.

BIBLIOTECA

Tratatul de istoria literaturii române (vol. II)

După patru ani de la apariția volumului I al Tratatului de **Istoria Literaturii Române** elaborat sub egida Secției de științe filozofice a Academiei, a apărut recent și volumul II al acestei opere de sinteză. Dacă volumul I cuprinde o prezentare a folclorului literar românesc și o expunere istorică a literaturii române pînă la 1780, cel de al doilea tom al tratatului înfățișează o perioadă de aproape o sută de ani, între 1780—1867, adică de la Școala ardeleană, care reprezintă replica românească la mișcarea luminilor din Europa — și pînă la Junimea. Astfel, epoca ce face obiectul acestui al doilea volum este delimitată istoric, aproximativ, de pacea de la Kuciuk-Kainargi, prin care se acordă Principatelor române un nou statut juridic, și de ultimii ani ai domniei lui Alexandru Ion Cuza, în cadrul căreia se produce înfăptuirea unor importante reforme cu vădită semnificație antifeudală.

Prima parte a volumului se ocupă de Școala Ardeleană și de zorile literaturii moderne (1780—1830), partea a doua cuprinde perioada pașoptistă, mergînd pînă la Unire (1830—1860), iar partea a treia înfățișează literatura noastră de după Unire pînă la apariția „Convorbirilor literare", literatură care continuă, în fond, spiritul de luptă al pașoptismului. Cu alte cuvinte, cei aproape o sută de ani, cîți sînt cuprinși în dezbaterea acestui volum, pun în lumină începuturile literaturii noastre culte, apoi faza ei premodernă, urmată de faza modernă, a apariției unor valori estetice proprii, a căror fizionomie, ce se dezvoltă alături de vechiul romantism, încă puternic, își va afla contururi desăvîrșite în creația marilor noștri clasici.

În linii mari, în cadrul materiei expuse cronologic și pe două planuri — cel al prezentării procesului literar ca totalitate și cel al micromonografiilor înfățișînd, într-o largă galerie, personalități ale scrisului

nostru din epoca respectivă, precum și contribuțiile celorlalți scriitori — asistăm la derularea unei evoluții stăruitoare de la cultura și literatura iscate de Școala ardeleană la acea variantă a neoclasicismului ce-și găsește la noi expresia în începuturile liricii culte, apoi de aici la preromantismul și romantismul românesc, spre a ajunge la mari scriitori ca Eliade, Gr. Alexandrescu, Bălcescu, Negruzzi, Alecsandri, Kogălniceanu, Odobescu, Hașdeu, Filimon, care, promovînd în operele lor ideea de originalitate, de specific național și perfecționînd continuu mijloacele de expresie artistică, netezesc drumul aspirațiilor literaturii noastre la universalitate. Prezentînd pe toți scriitorii existenți în epocă și integrați în curente sau grupări literare, fie că acești scriitori sintetizează principalele manifestări ale timpului lor, fie că doar nuanțează mișcarea literară de ansamblu, volumul oferă o imagine complexă a treptelor pe care urcă literatura și cultura noastră în ultimele decenii ale veacului al XVIII-lea și în primele șapte decenii ale celui de al XIX-lea.

Introducerile sintetice parțiale care preced fiecare perioadă aruncă punți de legătură între manifestările particulare ale perioadei respective, încadrînd-o în epocă și în dezvoltarea generală a procesului literar, definindu-i spiritul, ideologia, caracteristicile generale și structura intimă. Deosebit de valoroase sînt unele din expunerile monografice cuprinse în volum, mai ales cele semnate de George Călinescu, Șerban Cioculescu, Al. Dima și alții.

Adresîndu-se specialiștilor ca și lectorului ocazional, Tratatul de Istoria Literaturii Române folosește cu deosebire profesorilor, studenților și elevilor ca un autorizat izvor de informare, sau ca un îndreptar mai mult decît util în munca de cunoaștere și dreaptă glosare a valorilor noastre literare.

FĂNICĂ N. GHEORGHE

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI Bacău

ANUNȚĂ:

scoaterea la concurs a următorului post de la Facultatea de filologie

— Conferențiar, poz. 2 din statele de funcțiuni, catedra 7 Istoria literaturii române, disciplina Istoria literaturii române.

Candidații la concurs vor depune la recoratul Institutului pedagogic de 3 ani din Bacău, în termen de o lună de la publicarea anunțului, o dată cu cererea de înscriere, și următoarele acte în dublu exemplar:

— copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare;
— copie legalizată de pe diploma de doctor;
— copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar;
— lucrările științifice ale candidatului;
— certificat de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția în care acesta își are funcția de bază;
— memoriul de activitate didactico-științifică semnat de candidat;
— autobiografia.

Actele se vor depune în timp de o lună de la data publicării acestui anunț.

Concursul va avea loc la Institutul pedagogic de 3 ani Bacău, Cal. Mărășești nr. 157 în termen de două luni de la data publicării acestui anunț.

Informații suplimentare se vor obține la telefon nr. 13673.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. **Tiparul:** Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 969 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 15 noiembrie 1968 | 4 pag. 25 bani

Mesajul adresat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Stat

COLECTIVULUI DIDACTIC, ELEVILOR, ORGANIZAȚIEI DE PARTID ȘI ORGANIZAȚIEI U. T. C. DE LA LICEUL „DIMITRIE CANTEMIR" — BUCUREȘTI

Stimați tovarăși,

Împărtășesc, împreună cu dumneavoastră, bucuria aniversării unui veac de prestigioasă activitate a liceului care poartă numele ilustrului domnitor al Moldovei, cărturar umanist și savant de renume mondial — Dimitrie Cantemir.

Este un temei de legitimă mîndrie pentru colectivul didactic și elevi că își desfășoară munca într-o instituție de învățămînt care a dat țării pe Ștefan Luchian, Daniel Danielopolu, George Călinescu și alte remarcabile personalități ale culturii și științei românești.

Continuînd opera unor renumiți dascăli, ca Bogdan Duică, Traian Lalescu, Constantin Giurăscu, care au predat în acest liceu, colectivul dumneavoastră profesoral, alături de întregul nostru corp didactic, a adus, în anii construcției socialiste, o contribuție meritorie la formarea tinerei generații. Sînt încredințat că și în viitor veți îndeplini cu cinste înalta misiune socială ce vă revine, dedicîndu-vă întreaga putere de muncă instruirii și educării elevilor, modernizării și perfecționării procesului de învățămînt. Aveți nobila îndatorire de a ajuta pe fiecare elev să-și însușească temeinice cunoștințe, să se pregătească pentru viață, pentru ca mîine, în orice loc de activitate, să participe activ la desăvîrșirea orînduirii noastre socialiste, la înfăptuirea comunismului în România.

Voi, dragi elevi, folosiți din plin anii de școală, anii plămădirii personalității, pentru a vă forma un larg orizont științific și cultural, pentru a fi la înălțimea perspectivelor mărețe ce se deschid patriei noastre în deceniile următoare.

Permiteți-mi ca, o dată cu mulțumirile pentru invitația de a lua parte la acest jubileu, să vă transmit dumneavoastră, profesori și elevi, tuturor participanților la sărbătorirea celor 100 de ani de existență a liceului „Dimitrie Cantemir", calde felicitări, urări de noi succese în activitatea pe care o desfășurați, sănătate și fericire.

(În pag. a II-a publicăm relatarea manifestărilor ce au avut loc cu acest prilej în Capitală).

Aripa principală a impunătoarei clădiri a liceului „Dimitrie Cantemir"

Manifestări consacrate semicentenarului Unirii Transilvaniei cu România

Implinirea la 1 decembrie a unei jumătăți de veac de la Unirea Transilvaniei cu România prilejuiește în școli acțiuni festive cu profund caracter educativ.

În această perioadă, în toate școlile județului Dolj profesorii le vorbesc elevilor, în orele de dirigenție, despre marele act istoric al Unirii Transilvaniei cu România.

Comitetul județean U.T.C. a organizat, cu sprijinul profesorilor de specialitate, un concurs cu tema „50 de ani de la Unirea Transilvaniei cu România", iar Consiliul județean al Organizației Pionierilor, în colaborare cu inspectoratul școlar, a inițiat, pentru data de 1 decembrie, o excursie a președinților unităților de pionieri din orașul Craiova la Alba-Iulia.

★

În cinstea semicentenarului Unirii Transilvaniei cu România, Liceul „G. Coșbuc" din Capitală organizează un simpozion al cadrelor didactice. În cadrul acestui simpozion vor fi prezentate de către profesorii de istorie din liceu trei referate pe tema „Semnificația lui decembrie 1918 în istoria poporului român".

În cinstea aceluiași eveniment formațiile artistice ale elevilor pregătesc un program artistic.

★

Zilele trecute, în parcul Tineretului din Mediaș aproape 2 000 de pionieri s-au întîlnit cu profesorul emerit Nicolae Drăgan, care le-a vorbit despre însemnătatea Unirii Transilvaniei cu România.

În semn de omagiu, copiii au plantat în parc 50 de stejari, simbol al celor 50 de ani care au trecut de la 1 decembrie 1918. Astfel s-a născut un nou obiectiv pe harta municipiului și, în același timp, un loc de popas în drumețiile pe care le vor organiza copiii de acum înainte.

PROIECTUL DE STATUT AL PERSONALULUI DIDACTIC ÎN DEZBATEREA OAMENILOR ȘCOLII

Document unitar, încorporînd în cuprinsul său aspectele fundamentale ale activității corpului profesoral, proiectul de Statut al personalului didactic este dezbătut în această perioadă cu viu interes în adunările oamenilor școlii premergătoare Conferinței Naționale a personalului didactic.

Corpul didactic, cel mai numeros detașament al intelectualității din țara noastră, consideră elaborarea proiectului de Statut al activității sale și punerea lui în dezbatere drept o nouă și valoroasă dovadă a prețuirii pe care partidul și statul nostru o acordă celor ce au misiunea nobilă și plină de răspundere a formării intelectuale și morale a tinerelor generații. Pretutindeni unde prevederile proiectului de Statut au fost dezbătute — în școli, în instituții de învățămînt superior, în adunări la nivel județean ale reprezentanților corpului didactic — acesta a fost apreciat drept o cuprinzătoare și judicioasă sinteză a aspectelor și problemelor cu caracter profesional, social, moral, juridic și material pe care le implică activitatea corpului profesoral proiectată pe coordonatele mersului ascendent al școlii românești trasate de Directivele Comitetului Central al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului și de noua Lege a învățămîntului.

O concluzie comună, de importanță esențială, a tuturor adunărilor de dezbatere este faptul că proiectul de Statut al personalului didactic definește corespunzător poziția slujitorilor învățămîntului în condițiile întăririi continue a rolului școlii ca focar de civilizație și cultură, ca factor major în pregătirea unor generații capabile să cunoască și să stăpînească procesele complexe ale dezvoltării social-economice și științifice contemporane. Proiectul de Statut reușește să îmbine strîns obiectivele menite să asigure împlinirea cerințelor majore ale școlii României socialiste, ale ridicării învățămîntului nostru la cel mai înalt nivel mondial, cu prevederile care urmăresc satisfacerea unor necesități culturale, morale și materiale ale personalului didactic.

În adunările corpului didactic din județele Arad, Covasna, Mureș, Dolj, Teleorman, ca și în alte adunări care au avut loc pînă în prezent, dezbaterile s-au desfășurat sub semnul grijii pentru întărirea și adîncirea contribuției corpului profesoral la ridicarea calitativă a procesului de învățămînt. Astfel, un obiectiv central al dezbaterilor l-au constituit prevederile privind îmbunătățirea sistemului de perfecționare a cadrelor didactice din toate gradele de învățămînt, determinarea celor mai eficiente forme de desăvîrșire a pregătirii de specialitate și pedagogice precum și estimarea repercusiunilor pozitive ale acesteia asupra modernizării procesului instructiv-educativ în ansamblul său, asupra activității profesionale și a vieții fiecărui învățător și profesor în parte. Considerată pe drept cuvînt ca avînd multiple și determinante legături cu perfecționarea corpului profesoral, problema cercetării științifice a cadrelor didactice și a îmbunătățirii acestei activități a făcut obiectul unei multiple analize, concretizate în judicioase propuneri.

Vii intervenții în cadrul dezbaterilor s-au înregistrat și cu privire la articolele în legătură cu promovarea cadrelor didactice și sistemul de transferări. Orientarea dominantă în această privință s-a concretizat în susținerea unor criterii de înaltă exigență, de natură să dea certitudinea că în funcțiile de conducere ale învățămîntului vor fi promovate elementele cele mai bine pregătite, cu vocație pentru funcția didactică, cu capacități de cercetare și creație, dinamice și receptive la înnoiri. Astfel, în județul Covasna numeroși participanți la dezbateri au apreciat pozitiv faptul că s-a prevăzut introducerea unor criterii mai exacte pentru promovarea cadrelor în învățămîntul liceal prin concursuri. În acest sens s-a propus să se introducă la aceste concursuri, pe lîngă lucrarea scrisă, și o probă practică, mai ales în cazul cînd candidații au grade didactice identice. În ceea ce privește transferarea cadrelor didactice, participanții la dezbateri au fost unanimi în a solicita întărirea cadrului juridic pentru rezolvarea cu deplină echitate și înaltă principialitate a cererilor formulate în această privință de învățători și profesori, avînd drept criteriu de bază valoarea profesională și ținută etică. Numeroase propuneri pe această linie s-au făcut, de pildă, la adunarea cadrelor didactice din județul Teleorman.

Un loc central în cadrul dezbaterilor l-au ocupat determinarea profilului intelectual și moral al învățătorului și profesorului în socialism, însemnătatea educativă a exemplului personal al acestora în formarea multilaterală a tinerilor care se află pe băncile școlilor. S-a relevat încă o dată, în mod pregnant, că eficiența actului didactic și educativ depinde în egală măsură de nivelul profesionalității celui care predă și educă, de ținuta lui socială și etică. Propunerile participanților au vizat în esență, pe această linie, menținerea și întărirea prevederilor proiectului de Statut în legătură cu personalitatea membrilor corpului didactic și cu strînsa interdependență între poziția lor profesională și cea socială.

Deosebit de favorabil au fost privite în discuții măsurile preconizate în proiectul de Statut pentru asigurarea stabilității la catedră a personalului didactic, ca factor ce influențează pozitiv îmbunătățirea continuă a întregului proces de învățămînt, ca și prevederile privind îmbinarea corespunzătoare a activității didactice a învățătorilor și profesorilor cu activitatea culturală și social-obștească a acestora.

Delegații corpului profesoral participanți la dezbaterea în adunări județene a proiectului de Statut al personalului didactic au întîmpinat cu căldură prevederile menite să asigure îmbunătățirea continuă a condițiilor de viață și de activitate profesională a învățătorilor și profesorilor, stimularea morală și materială în funcție de calitatea și eficiența muncii desfășurate, de contribuția adusă la ridicarea procesului de învățămînt, la modernizarea învățămîntului, la pregătirea multilaterală a tineretului.

S-a afirmat, ca o concluzie cu caracter general, că în linii esențiale proiectul de Statut al personalului didactic oglindește corespunzător marilor probleme ale activității didactice și sociale, ca și preocupările actuale și de perspectivă ale învățătorilor și profesorilor. Cadrele didactice socotesc că soluțiile preconizate sînt raportate la stadiul actual de dezvoltare economică și socială a țării noastre, conturînd clar locul de cinste pe care îl ocupă educatorii în societatea contemporană. Convingerea unanimă a învățătorilor și profesorilor participanți la adunările desfășurate în întreaga țară este că adoptarea Statutului personalului didactic, îmbunătățit pe baza propunerilor făcute cu prilejul dezbaterilor și învestirea lui cu putere de lege vor stimula puternic forțele creatoare existente în învățămînt, procesul de amplă și continuă perfecționare și modernizare a școlii românești.

MAREA ADUNARE NAȚIONALĂ A ADOPTAT LEGEA PRIVIND PREGĂTIREA TINERETULUI PENTRU APĂRAREA PATRIEI

Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România și-a început luni, 11 noiembrie, lucrările în cadrul celei de-a douăsprezecea sesiuni a celei de-a V-a legislaturi.

În cadrul lucrărilor sesiunii, marți 12 noiembrie, deputatul Ion Iliescu, prim secretar al C.C. al U.T.C., ministrul pentru problemele tineretului, a prezentat expunerea la proiectul de lege privind pregătirea tineretului pentru apărarea patriei. Raportul comun al Comisiilor pentru problemele de apărare și juridică a fost expus de deputatul Constantin Nistor, vicepreședinte al Comisiei pentru probleme de apărare.

După discuția generală asupra proiectului de lege, în ziua de 13 noiembrie a.c. acesta a fost discutat pe articole și supus în întregime votului deputaților. Cu unele amendamente propuse de deputați, Marea Adunare Națională a aprobat apoi Legea privind pregătirea tineretului pentru apărarea patriei.

LICEUL DIN CRISTURU SECUIESC LA 175 DE ANI DE EXISTENȚĂ

Din cele mai vechi timpuri locuitorii Cristurului Secuiesc s-au arătat dornici de știință de carte. Ridicaseră în veacul al XVIII-lea, din nuiele și pămînt, cu muncă în clacă, o școală primară pentru fiii lor. Veneau aici să învețe nu numai copiii din Cristur și satele din împrejurimi, ci și alți copii — români, secui și sași din localitățile mai îndepărtate — căci școala și-a cucerit repede încrederea transilvănenilor. Au contribuit la faima ei destoinicia dascălilor, spiritul de înțelegere și prietenie frățească între copiii de toate naționalitățile pe care îl cultivau ei. Un asemenea dascăl destoinic a fost, de pildă, Szabo Samuel, unul dintre profesorii luminați ai epocii, absolvent al academiilor străine. Cînd, în 1793, sinodul de la Merești a hotărît să se înființeze la Cristuru Secuiesc un gimnaziu, Szabo Samuel a devenit primul director al acestuia.

În primii ani gimnaziul a funcționat în vechea clădire a școlii primare. Dar aceasta, ridicată de altfel pe un teren umed de șes nu mai corespundea necesităților. Din nou au pus umărul, atunci, locuitorii, ridicînd, din piatră și cărămidă o clădire școlară nouă cu 18 săli.

Munca instructivă se desfășura în 5 clase elementare și 4 gimnaziale. Directorul preda în ultimele două clase, cele de poetică și retorică. În celelalte clase predau, sub îndrumarea lui, preceptori aleși din rîndul celor mai buni elevi ai ultimelor clase. Pe vremea aceea au învățat la gimnaziul din Cristuru Secuiesc Kriza Janos, autorul culegerii de folclor „Trandafiri sălbatici" și Berde Mozes, un eminent revoluționar democrat din Transilvania.

Spre a-i stimula pe cei mai merituoși elevi și a veni astfel în sprijinul școlii, Orban Balazs, un militant pentru ridicarea culturală a poporului, a instituit o donație de 500 de florini pentru gimnaziul din Cristuru Secuiesc, locul său de baștină, hotărînd ca dobînda de 100 de florini să se distribuie anual drept bursă celui mai bun elev din fiecare clasă, fără deosebire de naționalitate sau confesiune. Bursa urma să fie acordată după procedeul cel mai democratic: elevii înșiși trebuiau să hotărască, prin vot secret, cine s-o primească. Anuarele școlare arată că bursa Orban Balazs a fost obținută nu o dată și de elevi români, printre care se numără Octavian Giurgiu, mai tîrziu inspector școlar la Brașov, Mihail Iacob din Săcel, ulterior profesor la Universitatea din București și alții.

La donațiile și bursele oferite școlii de cei ce doreau să răspîndească larg învățătura în popor s-au adăugat sumele subscrise voluntar pentru ajutorarea elevilor de către asociațiile tutelare alcătuite din intelectuali și meșteșugari din Cristuru Secuiesc.

În 1904 școala se transformă în liceu cu 6 clase, iar în 1915 în liceu cu 8 clase. În acei ani a fost construit și edificiul actual al școlii.

Tradițiile nobile de muncă entuziastă și neobosită pe care liceul din Cristuru Secuiesc le-a făurit de-a lungul anilor, zbătîndu-se cu greutățile și lipsurile întîmpinate, sînt astăzi continuate și îmbogățite în condițiile tot mai bune pe care partidul și statul nostru le asigură învățămîntului. În anii socialismului liceul din Cristuru Secuiesc s-a dezvoltat continuu, oferind posibilități de învățătură unui număr mereu mai mare de elevi.

De la cei 18 tineri care frecventau școala la începuturile sale, astăzi, în cele două secții ale liceului — română și maghiară — învață 583 de elevi. Colectivul didactic numără 26 de profesori și învățători.

(Continuare în pag. a 2-a)

ORIENTĂRI ȘI TENDINȚE ACTUALE ÎN ÎNVĂȚĂMÎNT PE PLAN MONDIAL

Școala, ca instituție organizată, capabilă să descopere și să șlefuiască o bogăție inepuizabilă a omenirii cunoscută sub numele de inteligență umană, constituie o preocupare majoră a contemporaneității pînă la nivelul conducerii unor state. Azi se alocă uriașe fonduri pentru dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului. Sporirea uriașă a nivelului de cunoștințe, dezvoltarea spectaculoasă a unor ramuri ale științei, explozia demografică contemporană ca și acuta cerință de pregătire a unor cadre de specialiști sînt numai cîțiva parametri care impun o radicală modificare a opticii prin care trebuie privit învățămîntul. Desigur că nu putem trata global problema școlii, că ea diferă de la țară la țară, în funcție de numeroși factori, printre care condițiile social-economice, tradiția și experiența obținută de-a lungul vremii etc.

Școala de toate gradele din România moștenește valoroase tradiții pe care le fructifică în funcție de noile condiții și solicitări ale sistemului nostru social. În gama largă și complexă de preocupări școala și slujitorii ei formează o componentă majoră permanentă a preocupărilor conducerii partidului. Noul an școlar constituie o etapă nouă, calitativ superioară în istoria învățămîntului românesc, determinată de înfăptuirea prevederilor înscrise în Directivele Comitetului Central al partidului și în Legea învățămîntului, documente de mare însemnătate, care stabilesc direcțiile de dezvoltare ale învățămîntului de toate gradele pentru o perspectivă îndelungată.

Ce înseamnă pentru România noul an școlar? Este suficient să dăm numai cîteva date: 4 milioane de elevi; 15 700 școli, cu un plus de aproape 2.600 săli noi de clasă; 27 milioane de manuale în valoare de aproape 200 milioane lei distribuite gratuit elevilor; peste 170.000 învățători și profesori, din care 5.600 de tinere cadre didactice, în primul lor an de activitate; 35.000 de copii în vîrstă de 6 ani cuprinși în clasa I; 80.000 viitori absolvenți ai liceului de 12 ani. În prezent, aproape o pătrime din populația țării este cuprinsă în școli și facultăți, în timp ce pe plan mondial numai o șeptime din populație o formează elevii și studenții.

Cultura, sau poate mai corect gradul de cultură al unui popor, nu poate fi concepută în afara unui sistem de învățămînt științific alcătuit, întrucît cadrele pentru toate domeniile de activitate se pregătesc tot prin școli. De aceea inițiativa conducerii partidului de a perfecționa instrucția publică de toate gradele apare nu numai ca o măsură oarecare cerută de imperativele zilei, ci ca un veritabil act de clarviziune politică, ca o nouă expresie a capacității sale de a interveni la timp în zonele în care apar rămîneri în urmă între ceea ce este și ceea ce pulsul vieții noastre noi o impune pe toate planurile.

*

Problemele învățămîntului în etapa actuală sînt atît de complicate și uneori atît de controversate, încît epuizarea lor în cadrul restrîns oferit de un articol este de domeniul imposibilului. În ciuda numeroaselor păreri divergente și a relatării unor experiențe variate, publicațiile de specialitate, atît din țările cu puternice tradiții culturale cît și din țări în care învățămîntul este de dată mai recentă surprind și comentează unele tendințe și preocupări de importanță majoră pentru întregul învățămînt contemporan.

a) Durata învățămîntului

Optimizarea duratei școlii obligatorii face azi obiectul a numeroase studii de specialitate, limitele acesteia fiind între 5 și 10 ani. Pe plan mondial se reflectă în prezent tot mai mult tendința de mărire a duratei de școlarizare spre limita superioară. Astfel, în China, Cuba, Algeria, R.A.U. durata învățămîntului obligatoriu este de 6 ani, în Danemarca, Canada de 7 ani, în Austria, Bulgaria, Italia, U.R.S.S., Polonia de 8 ani, în Cehoslovacia, Suedia, S.U.A., R.F.G., Japonia de 9 ani, iar în Anglia, Franța, Ungaria și România învățămîntul general obligatoriu durează 10 ani. Multe controverse a stîrnit și vîrsta optimă la care este necesară începerea învățămîntului — la 6 sau la 7 ani. Pe plan mondial, școlarizarea începe, în cele mai multe țări, la vîrsta de 6 ani.

Nu vom intra în detaliile controverselor. Se pare că experiența multor țări a dovedit eficiența grăbirii cu un an a școlarizării. Rămîne ca timpul și, mai ales, propria noastră experiență să confirme și să întărească justețea acestei măsuri.

b) Diversificarea învățămîntului

Școala, prin natura ei, are unele caracteristici care solicită un sistem de organizare elastic, permanent adaptabil la evoluția științei, tehnicii, culturii. Școala noastră permite realizarea unei pregătiri supie, adecvate, dinamice a elevilor, în funcție de solicitările vieții sociale contemporane. Spre deosebire de școala cu structură organizatorică uniformizată care, indiscutabil, nivelează pregătirea elevilor, școala diversificată oferă un cadru larg de pregătire a tineretului ținînd seama nu numai de aptitudinile și interesele elevilor, ci și de capacitatea de muncă intelectuală a acestora. Pe plan mondial problema diversificării învățămîntului de cultură generală privește atît conținutul cît și structura organizatorică a acestuia și ține seama de o serie de factori zonali, demografici, geografici, economici etc.

O discuție foarte controversată se desfășoară în legătură cu raportul ce trebuie să existe între obiectele care asigură cultura generală și cele care servesc diversificarea. Pe plan mondial diversificarea se înfăptuiește fie prin introducerea unor discipline la alegere sau facultative, fie prin orga-

Prof. univ. ing. MARIN RĂDOI
secretar al Comitetului municipal al P.C.R București

(Continuare în pag. 3-a)

O ŞCOALĂ, UN GENERATOR DE ENERGII UMANE

Liceul nr. 10 din Timişoara. Una dintre cele mai mari şcoli ale ţării. Peste 2000 de elevi, peste 100 de profesori. Patru secţii — cu predare în limbile română, maghiară, germană, sîrbă. Clase care ajung pînă la zece şi unsprezece „paralele". Pe deasupra tuturor, cel mai distinctiv dintre însemne, o somptuoasă coroană de succese bătută cu diamantele a zeci de premii I, diplome, medalii, scrisori de mulţumire, scrisori de felicitare, aplauze etc. Victoriile cu care îşi legitimează mîndria sînt pe măsura dimensiunilor.

Sumar şi laconic, portretul acestei şcoli s-ar putea opri aici. Imaginea ei s-ar topi în memorie asemeni celei a unui mare edificiu arhitectonic care, zărit din fugă prin fereastra unui vagon de tren, ne-a impresionat pentru o clipă retina. N-am reţinut decît cîteva dimensiuni disparate, o vagă impresie de grandoare şi atît. Nu ştim încă nimic. Abia dacă trenul s-ar opri acolo, dacă am cobori şi am contempla îndeaproape sensurile intime ale acelei geometrii de beton, am reuşi să-i definim cu claritate conturul, să-i înţelegem pe deplin fizionomia şi, mai mult decît atît, să refacem în închipuire, prin supoziţii sau cu ajutorul ghidului, acele misterioase articulaţii ale actului de creaţie din care a rodit. Cu aceeaşi intenţie de a aprofunda fizionomia acestui liceu, de a surprinde detalii mai subtile, mai puţin sesizabile la prima vedere am încercat să sondăm dincolo de primele aparenţe.

Consensul solidarităţii

Independent de dimensiunile şcolii şi deasupra lor, am descifrat aici o forţă umană compactă, constituită din energii multiple, care îşi are sursa în ambiţia succesului comun, într-un anume ideal de realizare profesională suprapus, aproape pînă la identificare, sferei idealurilor de viaţă, reunite de asemenea într-un aflux comun.

Să încercăm să ilustrăm acest adevăr trecînd dincolo de zona afirmaţiilor mult prea generale, şi de aceea mult prea vagi a acestor fraze, pentru a desprinde din realitatea însăşi măsura exactă a valorii lor. Poate că, în acest scop, ne-ar sluji să prezentăm în primul rînd pe doi dintre profesorii şcolii şi pasionantul obiect al preocupărilor lor.

Cei doi profesori predau fizica. Se numesc Ştefan Bărbulescu şi Alfred Schusler. Obiectul preocupărilor : clasele speciale. Sensul şi scopul creării acestui gen de clase este cunoscut. Au fost întîmpinate de la început, din momentul creării lor, cu aplauze unanime. Se împlinea un vis. Visul profesorilor de a lucra numai cu „aşi" ai disciplinei lor, visul elevilor de a studia „pe săturate" disciplina pe care o îndrăgeau. Ne aflăm aici pe domenii create anume pentru a lăsa loc larg pasiunii. Legaţi prin veriga profesiunii şi a specialităţii comune, doi profesori s-au legat, încă o dată, prin aceea a unui ţel comun, cu posibilităţi de realizare sporite prin condiţii de muncă, deosebit de prielnice, de asemenea comune. „Am putea să garantăm, să dăm în scris spunea profesorul Ştefan Bărbulescu — folosind mereu pluralul, pentru că vorbea în numele său şi al colegului său — că din elevii pe care îi avem astăzi în clasele speciale o să iasă cel puţin doi, trei savanţi şi în orice caz nişte specialişti de înaltă clasă. Avem un material uman excelent. Nu ne rămîne decît să-l cultivăm. A n-o face ar fi chiar împotriva celui mai intim dintre idealurile noastre, împotriva însăşi a raţiunii noastre de a exista ca profesori şi, dacă vreţi, ceva mai grav, un furt din avutul spiritual virtual al ţării noastre". Şi pentru a nu trăda însăşi „raţiunea de a exista ca profesori", pentru a-şi realiza „cel mai intim dintre idealuri" cei doi profesori, legaţi prin aceeaşi pasiune, mistuiţi de dorinţa de a lăsa să se desfăşoare pînă la ultima limită a posibilităţilor ei capacitatea de asimilare a elevilor, răscolesc reviste de specialitate pentru a descoperi probleme cu un înalt grad de dificultate, organizează cu sprijinul universitarilor conferinţe bilunare pe teme de mecanică relativistă sau teoria supercială, îndrumă studiile particulare ale elevilor în domeniul zborurilor cosmice, al sateliţilor artificiali sau al semiconductorilor, întreprind vizite de studiu la facultatea de specialitate sau la întreprinderile „Electromotor" şi „Electrobanat", se consultă şi caută împreună modalităţi de perfecţionare a aparaturii laboratorului, organizează mici nuclee de cercetare grupînd elevii interesaţi de o problemă sau alta. Dacă elevi ca Lia Popescu, Emil Bunica, Zoltan Meza, Manfred Taut, Iosif Grün şi Delia Mihailovici sînt prieteni aproape nedespărţiţi, fiindcă pe toţi îi pasionează în egală măsură problemele de radio-tehnică, solidaritatea grupului lor şi calitatea pregătirii lor, aceasta este, în bună parte, un rezultat al influenţei pe care au exercitat-o asupra lor cei doi profesori.

Exemplul lor nu constituie deloc un caz izolat. Solidaritatea sudată din comunitatea dorinţei de a realiza maximum de calitate şi de randament profesional este, în această şcoală, un fapt obişnuit. Pentru a descifra sensul relaţiei intime care leagă între ei pe profesorii Ştefan Bărbulescu, Elena Gergely, Elena Ciristici, Ana Ianoşel, Leocadia Hincu, toţi profesorii care predau fizica în cele patru secţii, în faţa elevilor români, maghiari, germani şi sîrbi, ar trebui să fi participat la o discuţie în care nu de mult şi-au pus problema experimentării predării programate, să fi auzit temerile şi speranţele pe care le-au exprimat în legătură cu această tentativă, să fi constatat scrupulozitatea cu care încercau să întrevadă efectul ei. În acelaşi sens, unele discuţii, aparent oarecare, privind morfismul şi izomorfismul sau clasele de echivalenţă ne-ar ajuta să înţelegem raporturile care s-au stabilit între matematicieni ca Elena Vekony, Zorina Petkov, Elena Papadopol şi Ema Schram. Deşi predau la secţii diferite, în limbi diferite, toţi aceşti profesori sînt animaţi de o dorinţă comună : aceea ca elevii lor să înveţe cît mai bine.

Colaborarea — platforma pe care se construieşte edificiul muncii didactice

În cancelaria Liceului nr. 10 se discută intens asupra problemelor profesionale. În recreaţii, grupurile se constituie imediat. Se pare că fiecare aşteaptă cu nerăbdare să reia o dezbatere întreruptă în pauza anterioară. Mai mult decît cadrul organizat al schimburilor de experienţă, al interasistenţelor şi şedinţelor comisiilor metodice, aceste discuţii libere, fără plan şi fără ordine de zi, au valoarea unui teren de dezbateri ştiinţifice. Aici se formulează şi se confruntă cele mai diferite opinii în problemele profesionale, aici, din aceste discuţii libere, se nasc nu odată soluţii cu aplicabilitate imediată pentru rezolvarea unor probleme concrete legate de o lecţie anume, ca şi a unor probleme cu valoare generală. Iar aceasta este posibil pentru că există un consens al interesului profesional şi pentru că sînt apreciate marile valori ale colaborării colegiale, forţa pe care o generează această alăturare de potenţe. A afla de la colegul tău şi a-i dărui lui ceea ce ştii tu însuţi, a-ţi confrunta părerile proprii cu părerile lui şi a extrage din această confruntare un adevăr pentru amîndoi util înseamnă a cîştiga un pas în plus pe drumul spre succes, care fiind propriul tău succes este, în acelaşi timp, succesul colectivului din care faci parte. Valabilă pentru profesorii de fizică sau pentru cei de matematici, conştiinţa însemnătăţii acestei colaborări colegiale este în egală măsură valabilă şi pentru profesorii care predau celelalte discipline şi pentru toţi profesorii şcolii la un loc. Asemeni fizicienilor şi matematicienilor, biologii, geografii, profesorii de limbă, cei de istorie etc. sînt uniţi prin dorinţa comună de a găsi în colaborare o platformă pe care să construiască edificiul unei înalte condiţii a pregătirii elevilor lor.

Cum înţeleg ei titlul de glorie

Această atmosferă de efort comun, concentrat pe o direcţie unică, care domneşte în rîndurile profesorilor, îşi are corespondent în masa elevilor, care vor să-şi facă un titlu de glorie din calitatea de elevi ai acestei şcoli. Aşa se explică relaţiile de amiciţie dintre elevi ca Ilea Rodica, Iosif Skmadl, Iosif Csikos şi Luchin Milenko, fiecare dintre ei mîndrii ale secţiilor din care fac parte. Aşa se explică, pe de altă parte, dezbaterile furtunoase în care se angajează elevii diferitelor cercuri ştiinţifice. Deseori referatele prezentate în aceste cercuri sînt rodul unui efort colectiv. Pentru a elabora lucrări cum au fost, de exemplu, „Rezervaţia de păsări din Satchinez" sau „Plantele din oraşul Timişoara", elevii s-au constituit în adevărate grupuri de cercetători, distribuindu-şi între ei sarcini de cercetare, ale căror rezultate au fost reunite apoi în referate comune. Dacă una dintre aceste lucrări, ca de pildă sintetica „Istorie a microbiologiei" prezentată în cercul de botanică condus de prof. Herta Krall, s-a bucurat de un deosebit succes, acest succes s-a împărţit în egală măsură între elevii Luianova Vidosava, Veronica Nemeth, Petru Răceală, Erno Beder şi Cristina Pffiffaj, care au colaborat la elaborarea ei mînaţi de aceeaşi dorinţă de a realiza un lucru de bună calitate. Dar cercetările efectuate de membrii cercurilor ştiinţifice de istorie şi de geografie, în colaborare cu cel de turism ! Încă şi acum, elevii şcolii nu încetează să admire minunatele imagini pe care le-a înregistrat pe peliculă echipa de „cineaşti" amatori constituită din elevii Erich Pfaff, Viorel Tămaş, Mihail Simona, Oscar Schil şi Hans Dietrich în timpul excursiei cu tema „Pe urmele lui Avram Iancu". Spiritul de echipă, dorinţa de a realiza o peliculă valoroasă care i-a animat pe membrii acestui grup şi-a găsit răsplata în admiraţia sinceră a colegilor lor. Rodul unei colaborări similare l-a constituit şi frumoasa expoziţie de pictură deschisă nu de mult în holul liceului şi în care, prin tablourile expuse, se întîlneau alături tinerii Radiţa Radoicovici, Ion Someşan, Iohan Neuman sau Felicia Gherman. Şi încă n-am spus nimic despre valoarea ansamblurilor artistice, despre minunatele cîntece populare româneşti, maghiare, germane sau sîrbeşti pe care le interpretează taraful şcolii, despre echipele de dansuri populare, cu un bogat repertoriu multinaţional, despre orchestra de muzică de jazz, despre echipa de recitatori sau cea de teatru. Ca să nu mai vorbim despre echipele sportive, ale căror rezultate sînt de-a dreptul impresionante.

Raţiune intimă de o nobilă esenţă

Mai mult decît ambiţia de a realiza un referat care să se bucure de aprecieri unanime, de a picta un tablou care să stîrnească admiraţia privitorilor sau de a repurta un succes sportiv, această acumulare de energie activă ascunde în ea o raţiune intimă de o nobilă esenţă care se concretizează într-o generoasă şi tinerească pornire de dăruire, într-o imperioasă necesitate de a-şi dedica existenţa unui ţel social major. Iar acest ţel îşi defineşte conturul, la o cercetare atentă, în dorinţa acestor tineri de a se face de folos ţării Într-un răspuns oarecare la o lecţie, într-un fragment dintr-o lucrare scrisă, într-un tablou, într-o imagine filmată, într-o compoziţie literară, pretutindeni răzbat cîteva cuvinte, un gînd, un sentiment în care se reflectă forţa conştiinţei patriotice a elevilor, măsura în care noţiunea de patrie are în sufletul lor nu numai un puternic ecou afectiv, dar funcţionează ca o forţă generatoare de energie. Am răsfoit între altele, în cancelaria direcţiei, macheta revistei şcolare „Muguri" pe care o pregătesc în aceste zile elevii liceului, şi în toate poeziile viitorului prim număr — fie că era vorba de „Ţară Pămînt", fie de „Pesna o Tamişu", de „Mein Land" sau „Az'embereség nevében" — am simţit vibrînd acelaşi puternic simţămînt al dragostei de patrie.

Coroana succeselor

Avîndu-şi izvorul în această forţă, energiile concentrate ale profesorilor şi elevilor liceului îşi concretizează rezultatul imediat într-un bogat palmaras de succes. O rapidă foiletare a „cărţii de onoare" a şcolii ne prezintă un tablou impresionant. Să vorbim mai întîi despre profesori. Vom întîlni acolo numele unor „emeriţi" ca Duşan Sablici, Elvira Bitea sau Valeria Ferencz, ale unor cadre distinse cu Ordinul Muncii, ca Oscar Iager, ale unor fruntaşi ca Lidia Tomoroaga, ca şi o nesfîrşită listă de posesori ai gradului I şi ai gradului II obţinut, aproape ca regulă generală, cu media zece. Afli din această carte de onoare şi despre o altă regulă generală : aceea că în fiecare an absolvenţii liceului obţin cel puţin unul sau două din locurile I la facultăţile la care dau examen de admitere. Să privim ultimii ani : Adrian Novac, locul I la Facultatea de chimie industrială a Institutului politehnic din Timişoara ; Pia Brînzaru, locul I la Facultatea de filologie a Universităţii din Timişoara, Gunther Planzer, locul I (fără concurs de admitere) la Facultatea de electronică a Institutului politehnic din Bucureşti. Şi lista ar putea continua. Aproape că nu există concurs şcolar de literatură, de matematică, de fizică şi chimie la care liceul să nu-şi trimită delegaţii pînă în faza finală Şi nu puţini se întorc de acolo deţinînd unele dintre primele locuri. Nu există nici concursuri cultural artistice la care elevii şcolii să nu fie reprezentaţi pînă în faza finală, unde nu odată au obţinut premiul special al juriului şi în orice caz unul sau două premii I. E suficient doar să menţionăm, fără să mai amintim toate trofeele care fac mîndria şcolii, că în componenţa loturilor naţionale de volei sau de handbal figurează aproape de regulă cîţiva dintre foştii elevi ai acestui liceu.

Aici nu este vorba doar de succesul efemer dintr-o competiţie sau alta, ci de ceva mai profund : de exigenţele formative ale colectivului pedagogic. Printr-o deplină unitate de vederi, printr-un consens general al acţiunilor, acest colectiv reuşeşte să educe tineri care, obţinînd atari succese ca şcolari, oferă un certificat de garanţie pentru viitoarea lor participare la viaţa socială.

OCT. BUZESCU

CENTENARUL LICEULUI „DIMITRIE CANTEMIR"

La şirul de glorioase aniversări sărbătorite recent de cîteva vechi şi prestigioase licee din ţară se adaugă şi secularul liceu bucureştean care poartă pe frontispiciul său numele unuia dintre cele mai luminoase personalităţi ale istoriei poporului nostru, Dimitrie Cantemir.

Cinstirea celor 100 de ani de existenţă, de muncă şi izbînzi ai liceului a prilejuit colectivului didactic, elevilor, precum şi celor care au predat sau au învăţat aici în trecut sentimente de profund patriotism, de vibrantă emoţie şi mîndrie. Începute printr-o sesiune la care au fost prezentate numeroase referate închinate vieţii şi operei lui Dimitrie Cantemir, manifestările prilejuite de sărbătoarea centenarului au continuat duminică trecută printr-o entuziastă festivitate. Au venit să aducă omagiu liceului foşti dascăli şi elevi ai săi, profesori şi elevi de astăzi, personalităţi ale vieţii culturale şi ştiinţifice, numeroşi invitaţi. La adunare au participat Dumitru Popa, membru supleant al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului municipal Bucureşti al P.C.R., primarul general al Capitalei, acad. Ştefan Bălan, ministrul învăţămîntului, Traian Pop, adjunct al ministrului învăţămîntului, Traian Demian, adjunct de şef de secţie la C.C. al P.C.R. Deschizînd adunarea, tovarăşa Lina Ciobanu, prim secretar al comitetului de partid preşedinta Comitetului executiv al Consiliului popular al sectorului 2, a subliniat rezultatele frumoase pe care le-a obţinut acest liceu cu atît de bogate tradiţii. A luat apoi cuvîntul prof. Ileana Teodorescu, directoarea liceului, care a evocat bogata activitate a acestuia, pe dascălii lui, precum şi şirul larg de oameni de ştiinţă, cultură şi artă care au învăţat pe băncile sale. Un omagiu cald, emoţionant au adus liceului în care au învăţat sau au predat prof. univ. dr. docent Vintilă Mihăilescu şi prof. univ. emerit Constantin Ionescu Bujor. Felicitînd cadrele didactice şi elevii pentru munca lor merituoasă, acad. Ştefan Bălan le-a urat să păstreze şi în viitor renumele şi tradiţia liceului, îmbogăţindu-le cu noi şi noi realizări. Saluturi şi omagii au fost aduse liceului centenar de cîteva licee din Capitală şi din ţară. Pentru activitatea sa rodnică, organizaţiei U.T.C. din şcoală i-a fost înmînată de către Dumitru Gheorghişan, membru al Biroului C.C. al U.T.C., prim-secretar al Comitetului municipal Bucureşti al U.T.C., diploma de onoare a C.C. al U.T.C.

Cu puternice aplauze participanţii la festivitate au ascultat apoi mesajul adresat de tovarăşul Nicolae Ceauşescu colectivului didactic, elevilor, organizaţiei de partid şi organizaţiei U.T.C. de la liceul „Dimitrie Cantemir".

În încheierea adunării s-a dat citire textului unei telegrame adresate Comitetului Central al P.C.R., tovarăşului Nicolae Ceauşescu personal.

„Grija permanentă pe care o acordaţi instruirii şi educării tinerelor generaţii, dezvoltării continue a învăţămîntului nostru — se spune în telegramă — constituie pentru noi garanţia ridicării nivelului general de cultură al poporului corespunzător cerinţelor epocii contemporane, cerinţelor obiective generate de desăvîrşirea construcţiei socialiste în patria noastră.

Directivele Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român din aprilie 1968 şi Legea învăţămîntului deschid măreţe şi luminoase perspective de înflorire a şcolii noastre socialiste. Pentru înfăptuirea acestui grandios program, noi, corpul didactic, ne angajăm să muncim cu tot mai multă hotărîre, să sporim eforturile noastre pentru a putea transmite tineretului şcolar tot ceea ce a creat mai de preţ gîndirea umană, pentru a cultiva în conştiinţa acestuia dragostea faţă de muncă, pasiunea ştiinţifică şi culturală, preţuirea tradiţiilor progresiste ale poporului nostru, devotamentul nemărginit faţă de cauza partidului şi a patriei noastre socialiste.

Vă mulţumim din inimă pentru înalta apreciere ce ne-aţi arătat cu această ocazie şi ne manifestăm întreaga noastră adeziune faţă de politica înţeleaptă a partidului".

A urmat apoi un program artistic de înaltă ţinută, care a evocat momente ale existenţei de un secol al liceului.

Încheiate cu vizitarea liceului şi dezvelirea unei plăci comemorative, manifestările prilejuite de sărbătorirea liceului vor rămîne ca un eveniment de seamă al existenţei sale.

LICEUL DIN CRISTURU SECUIESC LA 175 DE ANI DE EXISTENŢĂ

(Urmare din pag. 1)

În ultimii ani au fost cheltuite sume importante pentru înzestrarea liceului. Acesta dispune de laboratoare moderne, cabinete metodice, o bibliotecă. Au fost lărgite şi reamenajate cantina şi internatul şcolii, s-au făcut instalaţii noi, s-au amenajat un frumos parc, o seră, terenuri de handbal, volei, baschet. Liceul are cercuri cu o rodnică activitate şi numeroase formaţii artistice. Continuînd o veche tradiţie, şcoala desfăşoară o bogată activitate de propagandă pedagogică în rîndul părinţilor, atrăgîndu-i şi mobilizîndu-i la toate acţiunile menite să contribuie la educarea elevilor, la întărirea disciplinei. Cu sprijinul profesorilor, organizaţia U.T.C. din şcoală desfăşoară o bogată şi instructivă activitate cultural-artistică.

În aceste condiţii, munca şcolii este tot mai rodnică. An de an, de pe băncile ei pleacă promoţii de elevi bine pregătiţi, care devin specialişti în diverse domenii ale ştiinţei şi tehnicii, profesori, medici sau agronomi.

La 175 de ani de existenţă, liceul din Cristuru Secuiesc este mîndru de bilanţul muncii sale. Da la înfiinţare şi pînă astăzi el a constituit şi constituie, pe acele locuri unde trăiesc şi muncesc înfrăţiţi români, maghiari şi secui, un valoros lăcaş de cultură.

secvenţe

Comemorarea lui Gheorghe Şincai la Blaj

Liceul pedagogic din Blaj, care poartă numele lui Gheorghe Şincai, a comemorat recent 152 de ani de la moartea marelui cărturar. Solemnitatea s-a desfăşurat la Casa de cultură, în prezenţa cadrelor didactice, a elevilor liceului şi a unui numeros public.

În cuvîntul său de deschidere, tov. Ion Bobiţan, directorul liceului, a subliniat importanţa acestei comemorări. Discursul rostit apoi de profesorul Nicolae Albu, bazîndu-se pe un bogat material arhivistic inedit, l-a prezentat pe Gh. Şincai ca organizator şi îndrumător al învăţămîntului românesc din Transilvania.

Festivitatea s-a încheiat cu un program alcătuit din recitări şi coruri executate de elevii liceului pedagogic „Gheorghe Sincai".

VIORICA CHIRILĂ

„De două ori şapte întrebări"

De curînd, în sala căminului cultural din Grăniceri, judeţul Arad, s-a desfăşurat un concurs şcolar intitulat „De două ori şapte întrebări", avînd ca temă „Imagini dragi din ţara mea". În faţa a peste 250 de elevi, părinţi şi cadre didactice a fost reluată, de data aceasta pe scenă, excursia şcolară efectuată de elevi în vacanţa de vară în nordul Moldovei, la Iaşi, Humuleşti, Bicaz, Tg. Mureş, Alba Iulia, Hunedoara, Deva, Arad. Concurenţii care cunoscuseră pe viu toate „subiectele", s-au oprit, răspunzînd la întrebările puse în cadrul concursului, asupra locurilor pitoreşti, asupra monumentelor de artă, asupra grandioaselor construcţii realizate de oamenii muncii de la oraşe şi sate sub conducerea partidului nostru, prezentînd un itinerar turistic de aproape 2 000 kilometri. La sfîrşitul concursului, conducerea şcolii a felicitat pe concurenţi oferind cîştigătorilor premii în cărţi.

Prof. PETRU BOTAŞIU

Cursuri de iniţiere sportivă

Şcoala Sportivă nr. 2 din Bucureşti a iniţiat, încă din anul trecut, cursuri de iniţiere sportivă menite să cultive în rîndurile tineretului şcolar interesul pentru practicarea gimnasticii artistice, a înotului, patinajului, schiului, exerciţiilor de judo. Cursurile de iniţiere sportivă se desfăşoară permanent, sub formă de cicluri lunare, cîte două ore pe săptămînă, începînd cu ziua de 1 a fiecărei luni. Cursanţii beneficiază de condiţii optime de practicare a sporturilor, de instructori de specialitate şi utilaj sportiv adecvat.

Înscrierile se fac zilnic la secretariatul şcolii. din Bd. Dimitrov nr 128 (telefon 35.25.08).

Cicluri de expuneri şi demonsraţii practice

Inspectoratul şcolar al municipiului Bucureşti, în colaborare cu Muzeul de istorie naturală „Grigore Antipa", a organizat un ciclu de expuneri şi demonstraţii practice pentru profesorii de biologie şi laboranţii din şcolile bucureştene. Încadrîndu-se în unele acţiuni mai ample destinate perfecţionării corpului didactic, ciclul de expuneri şi demonstraţii practice are menirea de a organiza mai judicios lucrările de laborator şi de a îmbogăţi zestrea laboratoarelor şcolare. Din două în două săptămîni profesorii şi laboranţii vor avea prilejul să execute — sub conducerea directorului adjunct al muzeului, Aurel Papadopol şi a unor muzeografi — lucrări practice privind colectarea şi pregătirea materialului didactic paleontologic, botanic, zoologic şi anatomic. De asemenea, se va acorda o atenţie deosebită metodelor şi procedeelor de întreţinere a colecţiilor biologice din laboratoarele şcolare.

Decada filmului documentar

Preocupîndu-se de întregirea cunoştinţelor dobîndite de pionieri şi şcolari în domeniul literaturii, folclorului, istoriei şi geografiei, de dezvoltarea sentimentului lor de mîndrie patriotică, de dezvoltarea gustului lor pentru frumos, Consiliul municipal al Organizaţiei pionierilor din Piteşti a organizat recent, împreună cu Inspectoratul şcolar judeţean Argeş, „Decada filmului documentar". Cu acest prilej au fost prezentate elevilor filme ca : „Înflorim şi noi cu ţara", „Ziua pionierilor", Anul revoluţionar 1848", „Mărăşeşti 1917—1967", „450 de ani de la tîrnosirea bisericii Argeş", „Poem poetului (Eminescu)", „Pupăza din tei", „George Coşbuc, cîntăreţul pămîntului românesc", „Cîntecul amintirii (Sadoveanu)", „Muzeul satului", „Călătorie în paradisul păsărilor".

A fost iniţiat totodată un concurs pentru cea mai bună recenzie a documentarului vizionat, cu premii în obiecte şi cărţi.

Prof. LIVIA CREASTĂ

Noi discuri din seria „Educaţia muzicală"

Continuînd seria de discuri destinată educaţiei muzicale a elevilor, începută de anul trecut, Editura didactică şi pedagogică, în colaborare cu Casa de discuri „Electrecord", a imprimat noi discuri. De curînd, ele au fost puse la dispoziţia discotecilor din şcoli.

Discul pentru elevii claselor a IV-a cuprinde piesele „Repetiţie de concert" de Mozart, „Moment muzical" de Schubert, „Vals" de Brahms, „Scene pentru copii" de Schumann, „Trandafir frumos" de Gh. Cucu, „Miniaturi pentru pian" de Sabin Drăgoi, „Suită de pe Mureş" de George Vancu ş.a. De asemenea, discul cuprinde un fragment din opera „Motanul încălţat" de Cornel Trăilescu.

Pentru educaţia muzicală a elevilor din clasa a VI-a au fost selecţionate o serie de cîntece populare reprezentative — Sîrba, Hora, Învîrtita, Călugul oltenesc — precum şi piese muzicale de inspiraţie folclorică, cum ar fi „Rapsodia II-a" de George Enescu, „Balada" de Ciprian Porumbescu, „Cîntec de nuntă" de Max Eisikovitz, „Doina oltenească" de Paul Constantinescu.

Cîteva madrigaluri, interpretate în diferite limbi, sînt imprimate pe discul dedicat educaţiei muzicale a elevilor din clasa a VII-a, care cuprinde piese reprezentative din Haydn, Mendelssohn-Bartholdy, Weber, Bach, Händel, Beethoven.

Pentru educaţia muzicală a elevilor din clasa a VIII-a a apărut deocamdată un prim disc cu piese de largă popularitate, cum ar fi „Fuga" de J. S. Bach, „Concert pentru vioară şi orchestră în re major" (partea I) şi „Simfonia a V-a în do major" (partea I) de Beethoven sau „Simfonia I-a în mi bemol major" (partea I) de George Enescu.

Cuprinzînd operele muzicale prevăzute în programele şcolare, discurile sînt de un real folos profesorilor de muzică, reprezentînd un valoros şi indispensabil material didactic.

Bibliografii pentru personalul didactic

Biblioteca municipală din Iaşi a pus la dispoziţia personalului didactic din şcolile judeţului o serie de bibliografii menite să le facă cunoscute lucrări de literatură pedagogică şi de specialitate pe diferite teme.

Se numără, printre acestea, lucrările de bibliografie pedagogică, apărute sub redacţia prof. dr. Stanciu Stoian, „Buletin de documentare pedagogică" editat de Institutul de ştiinţe pedagogice, „Dezvoltarea ştiinţei şi a învăţămîntului în judeţul Iaşi, 1944—1968", „Învăţămîntul în presa pedagogică şi de partid" (indice bibliografic selectiv) etc., precum şi o listă bibliografică privind cărţile străine intrate în bibliotecile din România (seria „ştiinţă şi cultură").

secvenţe

OPINII

● OPINII ● OPINII ● OPINII ● OPINII ● OPINII ● OPINII ● OPINII ●

Acad. EUGEN A. PORA despre: STUDIUL BIOLOGIEI ÎN ȘCOALA GENERALĂ ȘI ÎN LICEU

Nu aș vrea ca aceste rînduri să fie interpretate **„pro domo sua".** Bazat pe o experiență didactică de peste 35 de ani, cunoscînd continuu gradul de pregătire cu care vin absolvenții școlilor medii la examenul de intrare în facultatea de biologie și constatînd an de an înțelegerea pe care studenții o au față de problemele biologice, consider că pot fi suficient de imparțial în problema învățămîntului biologic pentru ca cele ce voi spune să fie privite cu obiectivitate.

Aș vrea să încep cu cîteva precizări sau coordonate, în funcție de care consider că trebuie organizat învățămîntul biologic.

Ce este biologia ? Definitoriu, sub acest nume s-ar putea înțelege acea ramură a cunoașterii care se ocupă cu viața sub orice fel de manifestare a ei : filogenia și ontogenia, morfologia, fiziologia, psihologia, agricultura, zootehnia, medicina umană și veterinară etc. Nu e cazul să intru în adîncirea acestei probleme. Toată lumea știe cu ce se ocupă biologia, chiar dacă e mai greu de a defini precis acest lucru.

Care este poziția biologiei în ansamblul cunoștințelor actuale ? Dacă în secolul trecut în centrul biologiei se găseau disciplinele descriptive (morfologia, anatomia etc.), astăzi în centrul biologiei stau disciplinele explicative (fiziologia, ecologia, genetica etc.). Această trecere de obiectiv de la morfologic la fiziologic, de la descriptiv la explicativ, se datorește uriașei dezvoltări a mijloacelor de investigație, care au permis ca în mai puțin de un secol să se schimbe însuși conceptul biologiei.

Ce quantum de probleme deține biologia în viața noastră de toate zilele ? Cred că se poate spune cu drept cuvînt că cele mai multe probleme pe care și le pune orice om sînt cele de biologie : alimentația, îmbrăcămintea, construirea de adăposturi, gîndirea, sănătatea și boala, deplasarea în spațiu, durata vieții, căsătoria, copiii, bătrînețea etc. etc. Majoritatea problemelor omului sînt legate de viața sa proprie și acestea însemnează biologie.

Ce raport există între biologie și celelalte științe ale naturii : fizica și chimia ? Atît amiba, cît și un cristal de ClNa sau o bucată de piatră sînt obiecte din natură. Totuși, între acestea nu se pot face comparații decît pe planul atomic, toate fiind alcătuite din atomi, a căror structură este foarte asemănătoare. Asocierea atomilor în molecule și forma acestor molecule, iar prin aceasta proprietățile lor, sînt cu totul diferite în materia vie și în cea nevie. În cristal sau în piatră moleculele sînt mici, fiind alcătuite din 2 sau în unele cazuri rare din 8 atomi diferiți. În amibă există molecule proteice, alcătuite din sute sau mii de atomi diferiți — macromolecule. Greutatea moleculară a cristalului de ClNa este de 58, aceea a hemoglobinei de melc este de 4.000.000. Structura atomilor și a moleculelor nevii este incomparabil mai simplă. Din cauza aceasta fizica și chimia, care se ocupă cu proprietățile lor, folosind instrumentul matematic au ajuns să cunoască în detalii alcătuirea lor și legile care le guvernează. Folosirea energiei nucleare, cu toate că pare un lucru extraordinar — și este, atunci cînd e bine folosită — se datorește tocmai posibilității omului de a pătrunde în cele mai adînci fenomene ale structurii atomului, obiectul de cercetare al fizicii nucleare.

Materia vie are o structură extrem de complicată. Ea nu poate fi exprimată în totalitatea substanțelor care o compun, din cauză că nici pe acestea nu le cunoaștem încă suficient. Mai ales cînd e vorba de substanțe organice vii, alcătuirea acestora, și în consecință și proprietățile lor rămîn încă o mare necunoscută pentru om.

În zilele noastre a început să fie utilizat și în biologie instrumentul matematic și grație acestuia s-a putut deja pătrunde în biologia moleculară, domeniul modern, de explicație bazală a tuturor fenomenelor de viață. Dar cît de departe sîntem încă de cunoașterea legilor care guvernează materia vie !

Ca urmare a acestor fapte materia nevie este bine cunoscută, din cauză că este simplă ca alcătuire, pe cînd materia vie, fiind extrem de complexă, este foarte puțin cunoscută. Eforturile omului ar trebui să se concentreze deci în spre cunoașterea acesteia, pentru a nu se ajunge la un decalaj și la o prăpastie periculoasă pentru însăși concepția de viață a omului. În acest scop general trebuie să se asigure și pregătirea biologică a tuturor oamenilor prin studiile lor în școala generală și în liceu.

Față de toate acestea care este situația și concepția de învățămînt biologic în școlile noastre generale și în licee ?

Se predau ciclic : zoologia și botanica, apoi o dată anatomia și fiziologia omului, igiena și știința evoluției, sub numele de biologie generală ; igiena și biologia generală cîte un semestru, restul cîte un an. Numărul orelor de predare este la limita inferioară.

Dacă se analizează programa analitică a acestor materii se constată că tot materialul de zoologie și de botanică este pur descriptiv ; elevul face cunoștință cu exteriorul organismelor, cu anatomia lor structurală, cu culoarea externă etc. dar prea puțin poate înțelege viața lor. Anatomia și fiziologia se rezumă mai ales la descrierea corpului, a oaselor, a mușchilor, a organelor. Explicarea funcțiunii este rezumativă și incompletă. Atunci cînd s-a încercat o mai largă prezentare explicativă a fenomenelor de viață, s-a întîmpinat o foarte mare rezistență nu numai din partea ministerului, dar chiar din partea profesorilor. Biologia generală încearcă să plaseze organismul în mediu și să coreleze viața acestuia cu factorii de mediu, dar elevul nu cunoaște nimic din acțiunea acestora și deci nu poate pătrunde esența relațiilor dintre organism și mediu. Se expune teoria evoluției aproape numai pe bază de fenomene morfologice, căci achizițiile noi ale biologiei moleculare, care pot explica multe din fenomenele de viață (înrudirea dintre specii pe bază de fenomene imunobiologice, cauzele opririi unei evoluții, acțiunea acizilor nucleici, biosinteza proteinică la nivel de mitocondrii etc.), nu sînt cunoscute de elevi, sub motiv că nu sînt accesibile.

Ceea ce se predă este necesar, dar nu suficient. Biologia studiată în școlile generale și în licee nu răspunde nevoilor omului actual, care în multe profesiuni nu se va mai întîlni niciodată cu problemele ei. Acest om nu va înțelege clar de ce viața este parte integrantă a materiei universale, de ce omul gîndește sau de ce se îmbolnăvește ; el nu va înțelege nici felul de a fi al vecinului său de lucru sau devierile comportamentale ale unora din tovarășii săi ; el nu își dă seama de ce se îngrașă la o anumită vîrstă, de ce tineretul i-o ia înainte ; el nu va ști ce anume trebuie să mănînce și cum, ce să bea etc. etc.

Dar mai grav e faptul că el nu va dispune de suficiente elemente ca să înțeleagă viața în întreaga ei complexitate. Și aceasta numai din cauza unui învățămînt care nu poate da elementele necesare pentru ca omul să-și poată explica lucrurile din jurul său, fenomenele vieții sale și să înțeleagă profund natura lor materială. Acest adevăr trebuie înțeles pe bază de justificări faptice !

Nu sînt în măsură să dau soluții acestei situații. Îmi permit totuși a face cîteva sugestii și a pune în discuție unele situații.

Consider că raportul între diferitele discipline ce se predau azi în școala generală și în liceu, nu este cel care trebuie. Învățămîntul nostru mai păstrează în bună parte structura învățămîntului lui Spiru Haret, adică acela al secolului trecut. Cei care au fost chemați să vegheze la evoluția acestei structuri pînă în zilele noastre nu au avut suficient spirit de echitate pentru a menține raportul între discipline în conformitate cu evoluția științei în general. Desigur că nu este ușor să fii imparțial, dar nici nu este permis să fii parțial. În învățămînt greșelile se plătesc peste decenii și de pe urma lor poate suferi o țară întreagă. Una din aceste greșeli consider că este repartiția neactuală dintre disciplinele ce se predau în liceu (de altfel această greșală persistă și în învățămîntul superior).

Ar fi cazul ca această repartiție să fie revizuită cît mai urgent. Să ne gîndim că majoritatea absolvenților de liceu nu se mai întîlnesc în viața lor cu noțiuni de biologie, de igienă, de psihologie. Ei vor deveni buni specialiști în tehnică, în chimie, în pedagogie etc. dar nu vor ști prea multe despre virusuri, despre bacterii și imunologie, despre unitatea funcțională a organismului bazată pe echilibre dinamice dintre forțe antagoniste, despre influența factorilor de mediu asupra vieții, despre vitamine, hormoni, despre ontogeneză sau filogeneză, despre legile evoluției ortogenetice etc. Și aceasta nu fiindcă aceste probleme nu i-ar interesa în viață, ci fiindcă învățămîntul general și liceul i-au scos în viață deficitari în astfel de cunoștințe. Nu vor mai ști nici funcțiile matematice, integralele, formula volumului de con trunchiat sau ecuațiile diferențiale, cu toate că pentru asimilarea acestora în liceu au cheltuit un timp mult mai îndelungat decît pentru cunoștințele biologice. Dar această din urmă lipsă nu e așa de gravă, deoarece în viață majoritatea absolută a absolvenților de liceu nu mai au nevoie de aceste noțiuni matematice. În schimb problemele legate de viață (amintite la începutul acestor rînduri) rămîn în permanență actuale și toată viața noastră căutăm să le înțelegem și să le rezolvăm.

De ce atunci nu s-ar găsi o repartiție a materiilor de liceu după ponderea pe care acestea o au în viața noastră a tuturor ?

Studenții facultăților de biologie — care sînt totuși cei ce știu cel mai mult din acest domeniu — sînt extrem de puțin pregătiți față de problemele vieții. Nu e cazul să reproduc din răspunsurile pe care le colectăm la fiecare examen de admitere. În general „perlele" sînt bine cunoscute și apar din ce în ce altele noi. Și acesta este un semn al unei carențe în pregătirea biologică a absolvenților de licee.

Ce însemnează toate acestea ?

În primul rînd că repartiția ponderală a materiilor de liceu nu concordă cu nevoile vremurilor în care trăim.

În al doilea rînd, că materialul ce se predă în orele afectate biologiei nu este corespunzător cu spiritul biologiei actuale. În loc să creștem oameni care să înțeleagă biologia, creștem generații care o consideră de neînțeles și nu dispun astfel de fapte esențiale în înțelegerea profund materialistă a lumii.

În al treilea rînd, că educația actuală din învățămîntul mediu ar putea aduce în viitorii zeci de ani o pătură intelectuală avînd o cultură bazată aproape exclusiv pe tehnică, fizică și chimie.

Fișa psiho-pedagogică

Cunoașterea individualității elevilor este o cerință imperioasă pentru conducerile de școli, pentru diriginți, ca și pentru fiecare educator. Căci, se știe, nici un meșter nu poate lucra fără să cunoască bine însușirile materialului cu care lucrează.

Ni s-a recomandat să utilizăm, în scopul mai bunei cunoașteri a elevilor, fișele psiho-pedagogice. Aceste fișe pot veni într-adevăr în sprijinul educatorilor, însă eficacitatea lor depinde de felul cum se va aduna materialul concret, de modul de prelucrare a acestui material, de competența celor chemați să extragă concluziile. Or, am constatat că unii învățători și profesori trec cu vederea peste asemenea aspecte, considerînd că totul se reduce la completarea mai mult sau mai puțin mecanică, birocratică, a unor rubrici ocrecare. Avînd la dispoziție un „model", ei îl copiază pur și simplu.

După părerea mea, cei chemați să facă portretul psiho-fizic al elevului trebuie să posede cunoștințe de psihologia copilului, de psihologie pedagogică, să cunoască metodele de cercetare și studiere a individualității și să știe cum se aplică practic aceste metode la cazurile din clasa respectivă. Numai că, din păcate, în școlile și institutele pedagogice și în facultăți, pînă în ultimii ani nu s-a dat importanța cuvenită studiului psihologiei.

În aceste condiții mi-aș permite să propun ca Institutul de științe pedagogice să elaboreze un material orientativ amănuntit privind modul de completare a fișei psiho-pedagogice. Ar fi bine ca și în cadrul comisiilor metodice ale diriginților să se dezbată teme axate pe această problemă, stăruindu-se îndeosebi asupra adunării materialului informativ, asupra interpretării lui și asupra modalității practice de completare a fișei psiho-pedagogice.

Mi se pare, de asemenea, foarte necesar ca în liceele și institutele pedagogice și în universități să se dea viitoarelor cadre didactice cunoștințe suficiente pentru a putea face față acestei importante sarcini.

Înv. PETRU COSTIN
Cetățele, jud. Maramureș

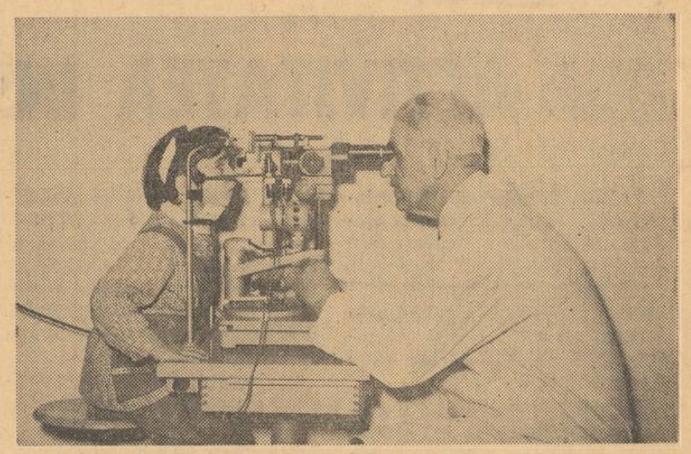

În activitatea Școlii de ambliopi din Capitală metodele învățămîntului special se îmbină strîns cu utilizarea tehnicilor perfecționate de recuperare și antrenare a acuității vizuale.

Soluții în dezvoltarea învățămîntului special

Realitatea arată că, în condițiile materiale și cultural-spirituale tot mai bune de care dispunem astăzi, o serie de deficiențe fizice dispar sau staționează. De exemplu, deficiențe ca orbirea și surditatea sînt, în genere, în scădere. Altele, ca ambliopia (vederea slabă), hipoacuzia (auzul slab), invaliditatea motorie, debilitatea mintală și tulburările de vorbire prezintă frecvențe diferite. O analiză atentă a acestui fenomen în societatea noastră arată că, în condițiile unei civilizații tehnice ce evoluează tot mai rapid, traumatismele, suprasolicitările sistemului nervos, accidentele datorate îndeosebi dezvoltării automobilismului, intoxicațiile medicamentoase, contaminările virotice posibile pe mari întinderi geografice etc. pot acționa mai intens mai ales în perioada copilăriei. De aceea, dezvoltarea și modernizarea în continuare a învățămîntului special rămîne ca o sarcină de mare răspundere educativă, științifică și umanitară. Pe de o parte este necesar să fie îmbunătățită munca pedagogică, folosindu-se metode și procedee eficiente adaptate naturii deficienței și vîrstei deficientului, iar pe de altă parte se cere utilizarea adecvată a aparaturii și tehnicii moderne cu funcții compensatorii.

O problemă de maximă importanță pentru învățămîntul special este următoarea : cînd trebuie să înceapă procesul de educare a deficienților și de utilizare a aparatelor compensatorii ? După părerea noastră, acest proces trebuie să înceapă, în toate cazurile de deficiențe, la vîrsta de 2—3—5 ani, cînd se constituie limbajul, se elaborează schemele motorii ale principalelor funcții psihofizice, se dezvoltă sistemele asociative-intelectuale. Un copil care pierde auzul la această vîrstă fără a putea beneficia de educație și de un aparat de amplificare va pierde inevitabil și vorbirea, devenind mut, ceea ce va avea desigur consecințe și asupra dezvoltării sale intelectuale. În oligofrenie, experiența comparativă ne arată că rezultatele obținute la copiii a căror educație începe la 3—4 ani, sînt mult mai bune decît cele obținute de copiii la care acest proces începe abia la 7—8 ani.

De aici decurge o cerință deosebit de importantă : înființarea unor grădinițe speciale și a unor cămine pentru copiii cu deficiențe senzoriale și intelectuale. Desigur, se impun studii sistematice privind detaliile unei arhitectonici speciale a acestor grădinițe, adaptate la natura fiecărei deficiențe și în concordanță cu principiile științifice ale educării și recuperării copiilor deficienți. Este bine ca aceste instituții să fie amplasate în centre mai puțin aglomerate, cu parcuri și terenuri pentru recreații și muncă, întrucît munca fizică rațională în aer liber (ergoterapia), îmbinată echilibrat cu activitățile intelectuale are un rol foarte însemnat în compensarea și recuperarea optimă a copiilor, îndeosebi a celor cu deficiențe motorii și deficiențe intelectuale, cu logonevroze sau ambliopie.

Aspecte noi capătă în prezent și problema aparaturii compensatorii, întrucît tehnica modernă dă speranțe în toate cazurile de deficiențe. Pentru deficienții de auz și vorbire trebuie extinsă de timpuriu folosirea pe baze riguros științifice (diagnostic, audiogramă) a protezelor individuale auditive cu funcții de amplificare, adaptate formei și caracterului deficienței auzului. Este indicată de asemenea extinderea claselor-cabinet cu amplificarea individuală la pupitru, ca și a amplificărilor pe colective (clase) omogene ca formă de surditate. Pentru deficienții motorii se pot folosi proteze moderne, îndeosebi electronice, acționate de biocurenți, care prezintă perspective interesante și promițătoare. Pentru deficienții de vedere se confecționează acum, pe lîngă aparatele pentru corectarea vederii la ambliopi, aparate fotoelectrice atît pentru educarea senzorială compensatorie, cît și pentru a-i ajuta, atît cît este posibil, în procesul de învățămînt și în orientarea în spațiu.

Asemenea aparate, ca și alte aparate moderne, care pot fi construite în țară, întregind actualul inventar din școlile noastre speciale, vor asigura o mai bună pregătire a elevilor acestor școli. Desigur, utilizarea lor cu rezultate pozitive presupune instruirea profesorilor și tehnicienilor, așa încît să se exploateze la maximum parametrii tehnici în funcție de specificul deficienței.

Conf. dr. DORIN DAMASCHIN

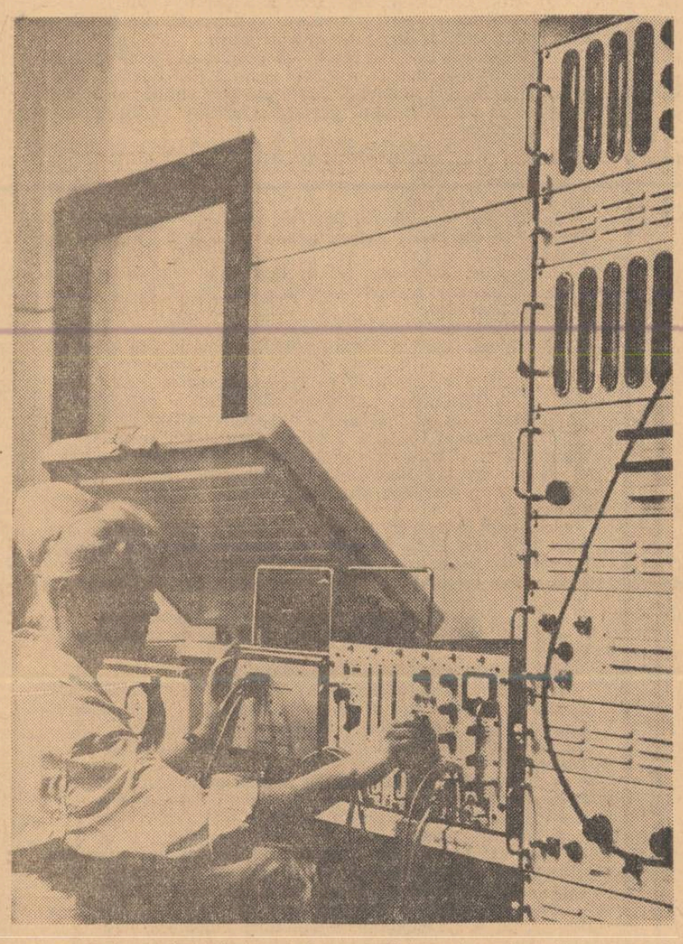

Explorările cu izotopi constituie una dintre cele mai moderne metode de cercetare utilizate la Centrul de radiobiologie moleculară al Academiei.

Orientări și tendințe actuale în învățămînt pe plan mondial

(Urmare din pag. 1)

nizarea secțiilor de specialitate în ultimele clase. Foarte multe țări, printre care Anglia, S.U.A., Franța, Finlanda, R. S. Cehoslovacă, practică diversificarea învățămîntului prin introducerea disciplinelor la alegere. Ramificarea învățămîntului pe secții în ultimele clase diferă mult de la o țară la alta. Există o serie de țări, printre care Anglia, Franța, R. F. a Germaniei, unde secțiile se organizează din primele patru clase ale învățămîntului secundar. În marea majoritate a țărilor diversificarea se realizează în ultimele clase de liceu (Iugoslavia, R.D.G.).

În țara noastră, prin trecerea la învățămîntul general obligatoriu de 10 ani, diversificarea va căpăta accente tot mai pronunțate, ținînd seama de numeroși factori. Diversificarea școlii noastre se realizează fără afectarea fondului de bază de cunoștințe necesare oricărui absolvent în condițiile impuse de evoluția tehnicii contemporane. Sistemul diversificării în școala noastră prezintă verigi foarte importante incluse pe diferitele trepte ale procesului de învățămînt (programe distincte la îndeletnicirile practice, în funcție de mediul unde funcționează școala, introducerea unor discipline tehnico-practice și a unor discipline la alegere, organizarea cercurilor științifice, tehnice, practice etc.).

Sistemul de diversificare din școala noastră de 10 ani se înscrie printre sistemele elastice cu mare capacitate de adaptare, în funcție nu numai de solicitările economiei noastre, ci și de interesele și particularitățile elevilor.

c) Perfecționarea cadrelor didactice

Există la unii concepția profund eronată că profesorul de școală medie are doar simplul rol de a transmite cunoștințe, informații din uriașul depozit de memorie al omenirii. Pentru a putea transmite trebuie în primul rînd să ai ce transmite, să fii personal posesorul unui bagaj de cunoștințe permanent reîmprospătat. Profesorul care nu face eforturi permanente și continui de racordare la realitate prezintă pericolul să fie depășit. Epoca noastră, poate mai mult decît oricare alta precedentă, creează riscul unei rapide depășiri a fondului de cunoștințe acumulat la un moment dat, dacă nu se reîmprospătează permanent acest fond. În prezent în lume acționează 2 milioane de cercetători, iar 90 la sută din savanții pe care i-a dat omenirea pînă în prezent ne sînt contemporani. Savantul american Oppenheimer susține că datorită evoluției științei contemporane omenirea a progresat în ultimii 40 de ani mai mult decît în cele 40 de secole anterioare. Din acest motiv pînă în prezent problemele perfecționării cadrelor didactice au făcut obiectul unor întîlniri internaționale (Anglia, Olanda etc.).

Structura sistemelor de perfecționare a cadrelor didactice diferă foarte mult de la o țară la alta, în funcție de o mare varietate de factori. Prin legea învățămîntului din 1962, în Austria perfecționarea personalului didactic a fost declarată obligatorie. De remarcat că în această țară anual aproape un sfert din totalul cadrelor didactice din școlile obligatorii de cultură generală trec printr-un sistem de perfecționare. Formele utilizate sînt extrem de variate. În Anglia, în ultimii 20 de ani acțiunea de perfecționare a ocupat un loc tot mai important în preocupările diverselor organisme cum sînt secțiile de pedagogie ale universităților, asociațiile cadrelor didactice, autoritățile școlare regionale, Ministerul Educației.

În Italia, perfecționarea personalului didactic din învățămîntul de toate gradele se desfășoară în 10 centre didactice. Aceste centre, organizate pe grade și tipuri de învățămînt, îmbină problemele majore ale procesului de instrucție cu cele ale educației. Rezultatele obținute de cadrele didactice în sistemul de perfecționare, unde cursurile se încheie cu lucrări scrise și colocvii, sînt luate în considerare la promovarea cadrelor didactice.

În Uniunea Sovietică, perfecționarea cadrelor didactice se desfășoară pe planuri diferite : în școli, raioane, regiuni și pe plan central. În sistemul folosit pe plan regional, cam o cincime din totalul cadrelor didactice sînt cuprinse anual. Multe din sarcinile activității de perfecționare sînt îndeplinite de învățămîntul superior sovietic.

În prezent se desfășoară pe plan mondial o discuție foarte controversată asupra conținutului perfecționării.

d) Modernizarea sistemului de transmitere, asimilare și verificare a cunoștințelor

Desigur că o problemă la fel de acută ca selectarea și sistematizarea noilor cunoștințe o prezintă și modul de transmitere, de însușire și chiar de verificare a felului cum au fost asimilate cunoștințele transmise. Au fost inițiate metodologii noi, sisteme de transmitere, mergîndu-se pînă la mecanizarea și electronizarea acestui sistem atît de complicat. Oricît ar fi însă de evoluate aceste sisteme, ele nu pot trece pe loc secundar rolul profesorului nici chiar în epoca filmului, televiziunii, magnetofonului. Fără a minimaliza sau subaprecia într-o formă sau alta metodele moderne amintite trebuie să acceptăm că profunda acțiune umană pe care o exercită profesorul asupra elevului rămîne un fapt cu valabilitate permanentă și în școala contemporană.

Despre greutățile și bucuriile dascălilor, profesorul Titu Maiorescu spunea : De la cîți profesori și de la cîți învățători n-am auzit că-i obosește și că le vine greu cu atîta citire de lucrări scrise și examinare orală. Dar în ce poate sta omagierea, în ce poate sta mîndria profesorului decît în a urmări cum a încolțit învățătura generată de el, ce fel de roade făgăduiește ! Într-un petec de grădină arunci germenul de plantă, te interesezi de florile ce ies și să rămîi nepăsător la înflorirea sufletească a elevilor tăi ? Ce fericit trebuie să fie primul profesor care a dat de prima lucrare a școlarului Eminescu". Titu Maiorescu a trăit aceste clipe fericite cînd la Seminarul de la Trei Ierarhi din Iași a dat de prima lucrare a „școlarului Ion Creangă".

Lecția nu este, așa cum și-o imaginează unii, un proces repetabil și monoton, care consumă dintr-un bagaj de cunoștințe asimilat la un moment dat. Lecția este un proces viu, este o trăire intensă, un contact permanent cu clasa, o metodă de transmitere reală și ireversibilă a cunoștințelor de la profesor la elev. La aceasta mai putem adăuga marele rol de educator ce-i revine învățătorului și profesorului. Desigur, complexitatea sarcinilor contemporane face dificilă chiar și numai enumerarea aspectelor mai importante ale acestuia Orientările și tendințele dintr-o țară sau alta pornesc de la necesitățile fenomenului educativ din țara respectivă, oferind astfel în ansamblu un tablou extrem de divers.

Ceea ce caracterizează învățămîntul mondial în ansamblul său este permanenta sa adaptare la imperativele epocii, orientarea sa spre o organizare suplă, receptarea relativ rapidă a cuceririlor științifice și tehnice.

În țara noastră, P.C.R. desfășoară o activitate susținută pentru ca învățămîntul nostru să răspundă înaltelor comandamente pe care dezvoltarea societății noastre le pune în fața școlii și a importantului detașament de slujitori ai ei, miilor de cadre didactice răspîndite pe întreg cuprinsul țării românești.

R.P. POLONĂ

DIN ACTIVITATEA INSTITUTULUI PEDAGOGIC

În R. P. Polonă, Institutul pedagogic este considerat făurarul teoriei pedagogice contemporane poloneze. Formularea sugerează sarcinile importante ale acestui institut, reprezentînd în același timp o apreciere a experienței acumulate pînă în prezent de către colaboratorii lui.

Organizat în anul 1952 sub auspiciile Consiliului de Miniștri al R. P. Polone, Institutul pedagogic din Varșovia a avut de la început sarcini vaste și complexe. Statutul său prevedea desfășurarea unor cercetări cu caracter științific din domeniul teoriei învățării și educației, psihologiei școlare, istoriei învățămîntului, metodicii predării diferitelor obiecte, activităților extrașcolare și postșcolare, defectologiei și igienei școlare. El avea, de asemenea, misiunea de a se ocupa de cercetarea problemelor privitoare la accesibilitatea manualelor și programelor școlare, sarcina de a sprijini Ministerul Învățămîntului în acțiunea de editare a noilor programe și manuale, de a elabora normele de apreciere a cunoștințelor la diferitele obiecte de învățămînt, ca și metodica desfășurării examenelor de promoție sau finale. Totodată Institutul trebuia să-și dea avizul în legătură cu organizarea, volumul și metodele activităților instructiv-educative, să generalizeze experiența înaintată a profesorilor, a școlilor și instituțiilor educative, să contribuie la perfecționarea cercetătorilor în domeniul pedagogiei etc. Evident că, de-a lungul anilor, multe din aceste sarcini au fost modificate sau completate; gama lor s-a îmbogățit pe seama apariției unor obiective noi, decurgînd din exigențele actuale ale învățămîntului și educației.

De cîțiva ani, un loc de frunte în planurile de muncă ale Institutului îl ocupă problematica cercetării științifice a conținutului învățămîntului și educației, ținîndu-se seama de diferite aspecte: educația moral-socială, intelectuală, estetică și sanitară și, de asemenea, implicațiile educației școlare asupra determinării rolului mediului educativ-social, al familiei și al colegilor de aceeași vîrstă. Această activitate se desfășoară în cadrul a 5 sectoare: de calificare (pregătire generală), de pregătire specială (de specialitate), de educație, de pregătire a adulților și de documentare pedagogică. Conducătorii acestor sectoare sînt cercetători științifici.

Directorul institutului este cunoscutul om de știință prof. dr. Wincenty Okon. În cadrul institutului funcționează un consiliu științific, în componența căruia intră oameni de știință renumiți și lucrători din domeniul învățămîntului. Pentru ca prezentarea să fie completă, dăm și cîteva cifre relative la schema institutului: 61 de cercetători științifici, 9 laboranți, 7 bibliotecari, 11 salariați ai serviciului administrativ și 8 cadre de serviciu.

Activitatea institutului este strîns legată de exigențele actuale ale învățămîntului. În același timp, concluziile cercetărilor ample, ca și rezultatele dobîndite la centrele de experimentare organizate sub auspiciile și îndrumarea colaboratorilor institutului, constituie un ajutor real pentru profesori în înnoirea metodelor de muncă, ca și în acțiunea de ridicare a nivelului învățămîntului și educației în școli.

Pentru ca ajutorul acesta să fie cît mai eficace și să aibă în vedere necesitățile reale ale învățămîntului, se perfecționează continuu formele și metodele de lucru ale institutului însuși. Una dintre schimbările esențiale care s-au produs în ultimii ani este trecerea la organizarea cercetărilor pe baza unor colective complexe, de natură să asigure în mai mare măsură decît cercetările și activitățile individuale, preferate anterior, răspunsul la noile exigențe și la tendințele contemporane ale științei. Această nouă organizare este bazată pe selectarea temelor adecvate, ceea ce permite concentrarea eforturilor unui mare număr de cercetători și, în același timp, garantează îndrumarea științifică corespunzătoare a acestora.

Temele complexe proiectate se referă la problemele majore ale selecției și structurii conținutului învățămîntului general, politehnic și special. În următorii trei ani, de exemplu, vor fi intensificate cercetările desfășurate de întregul personal științific asupra problemelor privitoare la clasele I—IV. Pe baza rezultatului acestor cercetări, la care colaborează și alte centre științifice, trebuie stabilite principiile elaborării viitoarelor programe școlare. În același timp, se desfășoară cercetări privind structura și conținutul învățămîntului general și politehnic în clasele mari ale școlilor generale și în licee. Referitor la învățămîntul profesional (special), cercetările din perioada imediat următoare vor viza utilitatea pregătirii profesionale a absolvenților, ca și organizarea și conținutul învățămîntului. Cercetarea procesului pregătirii profesionale se referă la problemele metodice — în special la modernizarea modalităților de studiu a anumitor materii — la înarmarea elevilor din școlile profesionale cu deprinderi practice și la verificarea eficacității învățării.

În prezent în școlile poloneze se pune în mod deosebit accentul pe munca de educare a elevilor, pe problemele educației ideologice, cetățenești și patriotice. Problematica educativă este tratată amplu. Studiile întreprinse în acest domeniu au ca țel verificarea bazelor teoretice ale sistemului și programului muncii educative în școală. Ele se vor baza pe cercetarea realității concrete din numeroase școli, ca și pe activitatea experimentală.

O realizare de valoare a institutului este elaborarea concepției privind pregătirea politehnică a tineretului. Această concepție se bazează pe dezvoltarea la elevi a unei atitudini creatoare față de problemele tehnicii, ca și pe intensificarea studiului tehnicii pe baza legării teoriei de practică.

În același timp trebuie remarcată activitatea institutului în ceea ce privește elaborarea metodicii de predare a diferitelor obiecte. Inițiată cu 7 ani în urmă, această activitate continuă și în prezent. Paralel se remarcă un interes deosebit față de opiniile exprimate în legătură cu metodicile aflate în uz, opinii care sînt confruntate cu cele mai noi concluzii ale cercetărilor privind modernizarea conținutului și metodelor învățămîntului general și politehnic.

Rezultate demne de menționat obține institutul și în activitatea care are ca scop perfecționarea pedagogică a profesorilor.

Institutul întreține contacte strînse cu școlile în care se efectuează cercetări. Profesorii se interesează intens de aceste cercetări, ale căror concluzii teoretice sînt realizate în mod practic în activitatea de fiecare zi a școlii.

ALICIA RACEWICZ

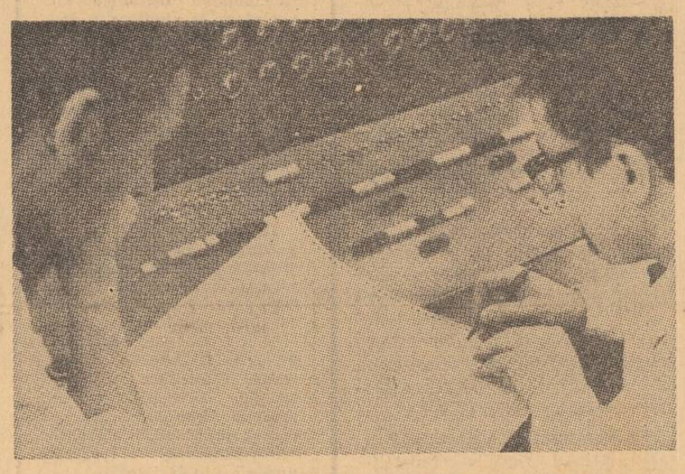

Acest nou calculator realizat de ciberneticienii polonezi dispune de o „memorie" operațională pentru informații alcătuită din 8 000 de celule interioare și 2 000 000 de celule exterioare.

RECOMANDĂRI BIBLIOGRAFICE

pentru predarea geografiei la clasa a III-a

După cum se știe, programa lecțiilor de geografie predate la clasa a III-a este alcătuită din două părți: noțiuni introductive (orientare, plan, orizont local etc.) și geografia județului natal. Întrucît manualele noi de geografia județului încă nu au apărut, facem mai jos unele recomandări bibliografice în sprijinul învățătorilor care predau la această clasă.

Pentru cunoștințele din **partea I** a programei care, ca și pînă acum, sînt identice pentru toate județele, este indicat să se folosească manualele de geografie a regiunii ediția 1967, aducîndu-se completările și corecturile cuvenite cu privire la denumirile organizațiilor locale de stat, de partid, economice, obștești ș.a.

Pentru **partea a II-a** a programei facem următoarele recomandări bibliografice:

— **Directivele Congresului al IX-lea al P.C.R.** (Editura politică București, 1965).

— **Principiile de bază adoptate de Plenara C.C. al P.C.R. din 5—6 octombrie 1967 cu privire la îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a României și sistematizarea localităților rurale** (Editura politică, București, 1967.).

— **N. Ceaușescu: Raport la Conferința Națională a P.C.R.,** (decembrie, 1967).

— **R.S.România.** Noua hartă administrativă. Ed. 1968. Anexă la Legea pentru îmbunătățirea împărțirii administrativ-teritoriale a R.S.R. votată de Marea Adunare Națională la 16 II. 1968.

— Colecția ziarului **„Scînteia"** și colecțiile altor ziare centrale și din provincie din perioada 14. I.— 15. II. 1968. (Materiale referitoare la județe și municipii).

— **Lucrările sesiunii ordinare a Marii Adunări Naționale a R.S. România din 15—16 februarie 1968** (colecția ziarului „Scînteia" din 16—18 II 1968).

— **V. Mihăilescu: Noua împărțire administrativă a României.** Revista „Natura" seria geografie-geologie nr. 2, 1968.

— **M. Bulgaru: Principalii indicatori care caracterizează județele României.** Revista „Natura" seria geografie-geologie nr. 3, 1968.

— **V. Cucu: Noua hartă a orașelor din R.S. România.** Revista „Natura" seria geografie-geologie nr. 4, 1968.

— **B. Vulcu: Activități școlare pentru cunoașterea județului.** Revista „Natura" seria geografie — geologie nr. 4, 1968.

— **P. Bărgăoanu și C. Lupașcu: Manualul de geografie a județului natal.** „Gazeta învățămîntului" nr. 945/3. V. 1968.

P. BĂRGĂOANU

La Biblioteca centrală pedagogică

În ultimele luni, colecțiile de cărți și reviste străine ale Bibliotecii centrale pedagogice s-au îmbogățit cu noi volume și exemplare. Menționăm astfel, printre lucrările care tratează probleme generale de pedagogie, lucrările „Bazele generale ale pedagogiei", sub redacția lui F. F. Koroleva și V. E. Gmurmana (Academia de științe pedagogice, Moscova, 1967), „Pregătirea cadrelor de cercetare pentru pedagogie", sub redacția lui D. L. Clark și B. R. Wolthen (Chicago, 1967), „Probleme de bază ale pedagogiei sub aspect cibernetic" de Wolfram Knöchel (Berlin, 1967). Din domeniul problemelor de didactică și metodică menționăm volumele „Statistica matematică" de Ödön Éltető și Margit Ziermann (Budapesta, 1967), „Muncă individualizată și programare" de C. Freinet și M. Berteloot (Cannes, 1966) și „Mulțimi, Relații. Funcții" de Lilly Görke (Berlin, 1967). O serie de lucrări tratează probleme de psihologie pedagogică. Așa sînt „Cum să se studieze comportamentul copiilor", de Gertrude Driscoll (Paris, 1963) sau „Studii de psihologie" sub redacția lui Tadeusz Tomszewski (Wroclaw, Varșovia, Cracovia, 1965).

Au intrat de asemenea în Biblioteca centrală pedagogică o serie de lucrări de informare și documentare, printre care cea de a VIII-a „Scrisoare de informare" editată de Centrul european de coordonare, de cercetare și de documentare în științele sociale sau „Metodica cercetării și mijloacele de cercetare" de Georg Schmoll (Leipzig, 1967).

Printre revistele noi intrate în bibliotecă se numără exemplare recente din publicațiile „Doșkolnoe vospitanie" (U.R.S.S.), „Cahiers pédagogiques" (Franța), „Nacealno obrazovanie" (Bulgaria) „Art Education" (S.U.A.), „Centro de documentation pedagogica" (Mexico), „Magyar Pedagógia" (Ungaria), „Pedagogia e vita" (Italia) etc.

Revista „Natura"

A apărut recent numărul 5 (septembrie - octombrie 1968) al revistei NATURA, seria Biologie.

În rubrica intitulată „Studii" revista publică articolele „Originea și evoluția omului" de O. Necrasov, „Culturi de țesuturi și de celule vegetale" de H. Chirilei, „Ritmuri și cicluri biologice" de I. Ceaușescu și Gh. Năstăsescu, „Productivitatea primară a apelor" de Al. Ionescu, „Mari migrații la pești și păsări" de El. Chiriac și Al. Popescu.

P. Bejenaru semnează, la rubrica „Biologia în școală", articolul „Probleme ale predării temei, «Bazele biochimice ale eredității și codul genetic» la clasa a XII-a". La aceeași rubrică apar articolele „Unele probleme privind folosirea proiecțiilor fixe în predarea științelor biologice", de Gh. Gh. Crep, și „Unele metode și procedee folosite în predarea la clasa a XI-a a capitolului «Sistemul nervos»".

Revista cuprinde de asemenea rubricile „Note", „Cronică", „Recenzii", precum și relatări despre activitatea Societății de științe biologice din Republica Socialistă România.

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE PEDAGOGICE — BUCUREȘTI

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

1 cercetător științific principal — pedagogie preșcolară — sectorul „Didactica învățămîntului element. preșcolar".
1 cercetător stagiar cu peste 3 ani vechime în specialitate — medicină generală — Sectorul „Orientare școlară și profesională";
1 cercetător științific principal — pedagogie — Sectorul „Orientare școlară și profesională";
1 cercetător științific principal — limba germană — Sectorul „Limba română și limbile naționalităților conlocuitoare";
1 cercetător științific principal — matematică — Sectorul „Matematică";
1 cercetător stagiar cu peste 3 ani vechime în specialitate — medicină generală sau pediatrie — Sectorul „Didactica învățămîntului elementar";
1 cercetător științific principal — pedagogie — Sectorul „Activități pionierești";
1 cercetător științific — pedagogie — Sectorul „Activități pionierești";
1 cercetător științific principal — pedagogie sau filozofie — sectorul „Educație în liceu";
1 cercetător științific — pedagogie — Sectorul „Educație în liceu";
1 șef sector — pedagogie sau psihologie — Sectorul „Psihologie pedagogică și orientare școlară și profesională" — Filiala Cluj;
1 cercetător științific principal — germană — Filiala Timișoara;
1 cercetător științific principal — pedagogie sau filozofie — Filiala Craiova;
1 cercetător științific principal — pedagogie — Filiala Iași;
1 cercetător stagiar — matematică — Sectorul „Matematică".

Cererile de înscriere la concurs se primesc la Institutul de științe pedagogice din București, str. Sfinții Apostoli nr. 14, Serviciul personal, telefon 14.84.68, pînă la data de 10 decembrie 1968, însoțite de actele prevăzute de Regulamentul privind recrutarea, promovarea și atestarea cadrelor de cercetători științifici din unitățile de cercetători din R.S.R., publicat în extras în Buletinul oficial, Partea a III-a, nr. 4 din 8 ianuarie 1968.

Concursul se va ține la sediul Institutului din București în ziua de 19 decembrie 1968, orele 8,00 dimineața.

Candidații la concurs pentru posturile din București trebuie să aibă domiciliul stabil în București.

Institutul de construcții București

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următorului post didactic:

— Conferențiar la catedra de construcții hidrotehnice, disciplina pedologie ameliorativă — poziția 11 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune la Secretariatul institutului din București, b-dul Republicii nr. 176, în termen de o lună de la data publicării acestui anunț, o cerere la care vor anexa următoarele acte în două exemplare:

— Copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare;
— Copie legalizată de pe diploma de doctor sau de doctor docent în științe;
— Copie legalizată de pe atestatul de profesor sau de conferențiar;
— Lucrările științifice ale candidatului într-un exemplar;
— Certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază;
— Memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat;
— Autobiografia.

Cei ce funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ține la sediul Institutului, în termen de 3 luni.

INSTITUTUL POLITEHNIC „GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ" București

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

1. Șef de lucrări cu normă de cercetare științifică la Catedra XLVI de Automatică I poziția 23 din statul de funcțiuni;
2. Asistent la Catedra XVII de Măsuri și aparate electrice la disciplina Măsuri electrice și magnetice poziția 14 din statul de funcțiuni;
3. Asistent la Catedra XVII de Măsuri și aparate electrice la disciplinele: „Construcția și proiectarea aparatelor electrice"; „Teoria și proiectarea aparatelor electrice" și „Mutatoare", poziția 20 din statul de funcțiuni;
4. Asistent la Catedra XVI-B de Electrotehnică III la disciplinele: „Electrotehnică și măsuri electrice"; „Bazele electrotehnicii"; „Electrotehnică și electronică' și „Electrotehnică și mașini electrice" poziția 12 din statul de funcțiuni;
5. Asistent la Catedra XVI-B de Electrotehnică III la disciplinele: „Electrotehnică și electronică"; „Bazele electrotehnicii'; „Electrotehnică și electronică specială" și „Termotehnică și mașini electrice" poziția 13 din statul de funcțiuni;
6. Asistent la Catedra XIX de Centrale electrice la disciplinele: „Aparate electrice"; „Partea electrică a centralelor" și „Utilizarea energiei electrice" poziția 16 din statul de funcțiuni;
7. Asistent la Catedra XIX de Centrale electrice la disciplinele: „Aparate electrice"; „Partea electrică a centralelor" și „Automatizarea centralelor hidroelectrice și partea electrică a centralelor" poziția 17 din statul de funcțiuni;
8. Asistent la Catedra XIX de Centrale electrice la disciplinele: „Instalații termice industriale" și „Termoenergetică industrială și termoficare" poziția 23 din statul de funcțiuni;
9. Asistent la Catedra XLV de Rețele electrice la disciplina „Tehnica tensiunilor înalte" poziția 18 din statul de funcțiuni;
10. Asistent la Catedra XLV de Rețele electrice la disciplinele: „Rețele electrice"; „Producerea și utilizarea energiei electrice" și „Alimentarea cu energie electrică a întreprinderilor" poziția 21 din statul de funcțiuni;
11. Asistent la Catedra XII de Organizare și planificare la disciplinele: „Economia, organizarea și planificarea întreprinderilor electrotehnice", „Economia, organizarea și planificarea întreprinderilor" și „Economia, organizarea și planificarea întreprinderilor de electronică industrială" poziția 16 din statul de funcțiuni;
12. Asistent cu normă de cercetare științifică la Catedra XLVI de Automatică I poziția 24 din statul de funcțiuni;
13. Asistent la Catedra XLVI de Automatică II la disciplinele: „Automatizări" și „Elemente de electronică și automatizare" poziția 16 din statul de funcțiuni;
14. Asistent la Catedra XLVI de Automatică II la disciplinele „Elemente de electronică și automatizări" și „Electronică industrială și elemente de reglaj", poziția 17 din statul de funcțiuni;
15. Asistent la Catedra XXII de Mecanică I la disciplina „Mecanică și rezistența materialelor" poziția 15 din statul de funcțiuni;
16. Asistent la Catedra XVI-A de Electrotehnică II la disciplinele: „Bazele electrotehnicii" și „Electrotehnică și mașini electrice" poziția 12 din statul de funcțiuni.
17. Asistent la Catedra XVI-A de Electrotehnică II la disciplina „Electrotehnică și mașini electrice" pozițiile 13, 14 și 18 din statul de funcțiuni;
18. Asistent la Catedra XVI-A de Electrotehnică II la disciplinele: „Electrotehnică și mașini electrice" și „Electrotehnică, mașini și instalații electrice" pozițiile 20 și 22 din statul de funcțiuni;
19. Asistent la Catedra XXXIV de Telefonie — telegrafie la disciplina „Sisteme de transmisiuni telefonice" poziția 19 din statul de funcțiuni;
20. Asistent la Catedra XIII de Pedagogie la disciplina „Metodica și practica pedagogică', pozițiile 10 și 11 din statul de funcțiuni;
21. Asistent la Catedra XXXIV de Telefonie-telegrafie la disciplinele: „Telefonie-telegrafie", „Aparate și centrale telefonice", „Măsurări electrice și electronice" și „Comunicații telefono-telegrafice" poziția 23 din statul de funcțiuni;
22. Asistent la Catedra XXXIV de Telefonie-telegrafie la disciplinele: „Construcția și protecția rețelelor de telecomunicații" și „Linii și sisteme de transmisiuni" poziția 24 din statul de funcțiuni;
23. Asistent la Catedra XXXVI de Radiocomunicații la disciplinele: „Măsuri electrice și electronice" și „Materiale, piese și tehnologia aparatelor electronice', poziția 21 din statul de funcțiuni;
24. Asistent la Catedra XXIV de Organe de mașini la disciplinele: „Organe de mașini" „Teoria mecanismelor și organe de mașini" și mecanisme, rezistență și organe de mașini" pozițiile 23 și 30 din statul de funcțiuni;
25. Asistent la Catedra XXIV de Organe de mașini la disciplinele: „Organe de mașini și mecanică fină" și „Mecanisme și elemente constructive de mecanică fină" poziția 26 din statul de funcțiuni;
26. Asistent la Catedra XXIV de Organe de mașini la disciplina „Mecanisme și organe de mașini" poziția 27 din statul de funcțiuni;
27. Asistent la Catedra XXIV de Organe de mașini la disciplinele: „Mecanisme și organe de mașini", „Mecanisme și elemente constructive de mecanică fină" și „Mecanisme și organe de mașini" poziția 28 din statul de funcțiuni;
28. Asistent la Catedra XXIV de Organe de mașini la disciplinele: „Organe de mașini" și „Mecanisme și elemente constructive de mecanică fină" poziția 29 din statul de funcțiuni;
29. Asistent cu normă de cercetare științifică la Catedra XXIX de Aeronave și instalații de bord poziția 12 din statul de funcțiuni;
30. Asistent la Catedra XXVI de Mașini unelte și scule la disciplinele: „Prese și mașini pentru prelucrat table" și „Proiectarea sculelor" poziția 19 din statul de funcțiuni;
31. Asistent la Catedra XXVI de Mașini unelte și scule la disciplinele: „Proiectarea sculelor", „Proiectarea și tehnologia sculelor", „Acționarea electrică a mașinilor unelte", „Controlul automat pe mașini unelte", „Acționarea hidraulică și electrică', poziția 21 din statul de funcțiuni;
32. Asistent la Catedra XXVI de Mașini unelte și scule la disciplinele: „Acționarea electrică a mașinilor unelte", „Mașini unelte pentru mecanică fină", „Mașini unelte" și „Bazele teoretice ale prelucrării pe mașini unelte" poziția 22 din statul de funcțiuni;
33. Asistent la Catedra XXVII de Tehnologia construcției de mașini și mecanică fină la disciplinele: „Proiectarea dispozitivelor" și „Tehnologia construcției de mașini" poziția 24 din statul de funcțiuni;
34. Asistent la Catedra X A de Geometrie descriptivă și desen II la disciplina „Desen tehnic" poziția 9 din statul de funcțiuni;
35. Asistent la Catedra XI de Economie politică la disciplina „Economie politică" pozițiile 26, 27, 30, 35 și 36 din statul de funcțiuni;
36. Asistent cu normă de cercetare științifică la Catedra III de Chimie fizică și Electrochimie, poziția 22 din statul de funcțiuni;
37. Asistent la Catedra V de Tehnologia substanțelor anorganice la disciplinele: „Tehnologia chimică generală" și „Schimbători de ioni" poziția 10 din statul de funcțiuni;
38. Asistent la Catedra XXI de Tehnologia metalelor la disciplinele: „Tehnologia metalelor", „Tehnologia metalelor și mașini unelte', „Elemente de mecanică fină și mașini unelte" și „Tehnologie mecanică" poziția 20 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune pînă la data de 4 decembrie 1968 ora 15,00 inclusiv la Secretariatul Rectoratului Institutului politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" din București Calea Griviței nr. 132 cererea de înscriere însoțită de următoarele acte:

— Copia legalizată de pe diploma de studii superioare.
— Copia legalizată de pe anexa diplomei de studii superioare.
— Lucrările științifice ale candidatului.
— Certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) la care acesta își are funcția de bază, sau recomandarea șefului de catedră în cazul cînd candidatul funcționează în învățămînt.
— Certificatul de vechime în muncă eliberat de unitatea în care lucrează.
— Memoriul de activitate științifică.
— Autobiografia.

Concursul se va ține la Rectoratul Institutului politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej' din București în termen de 4 luni de la data publicării anunțului în Buletinul Oficial.

Prezentul anunț a fost publicat în Buletinul Oficial al R.S. România nr. 182 partea a III-a din 4 noiembrie 1968.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr 970 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 22 noiembrie 1968 | 4 pag. 25 bani

Mesajul adresat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Stat

CADRELOR DIDACTICE, ELEVILOR, ORGANIZAȚIEI DE PARTID ȘI ORGANIZAȚIILOR DE TINERET DE LA LICEUL DIN CRISTURU-SECUIESC

Stimați tovarăși!

Doresc să vă transmit calde mulțumiri pentru invitația de a lua parte la sărbătorirea celor 175 de ani de existență a Liceului din Cristuru-Secuiesc. Folosesc acest prilej pentru a remarca activitatea rodnică pe care o desfășoară colectivul dumneavoastră, munca lui entuziastă și nobilă. Liceul din Cristuru-Secuiesc constituie o minunată școală de educare în spiritul prieteniei și frăției, a copiilor de pe aceste meleaguri — români și secui.

Îmi exprim deplina convingere că și în viitor membrii corpului didactic vor munci neobosit pentru a înarma elevii cu temeinice cunoștințe, a-i forma în spiritul concepției științifice despre lume și viață, a sădi în conștiința lor dragostea nețărmurită față de România socialistă, mîndria pentru tot ceea ce se înfăptuiește în țara noastră prin efortul comun al tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate.

Sînt încredințat, de asemenea, că sub îndrumarea părintească a dascălilor și folosind condițiile create în anii construcției socialiste, elevii liceului vor învăța cu sîrguință și de acum înainte, vor dovedi prin întreaga lor comportare că merită încrederea cu care îi înconjoară partidul, poporul nostru.

Cu ocazia acestei aniversări, urez colectivului didactic, elevilor, organizației de partid și organizațiilor de tineret să obțină noi succese în activitatea viitoare, să sporească și mai mult prestigiul și renumele acestei vechi instituții de învățămînt.

(În pag. a II-a publicăm relatarea manifestărilor ce au avut loc cu acest prilej la Cristuru-Secuiesc).

CONSTITUIREA CONSILIULUI NAȚIONAL AL FRONTULUI UNITĂȚII SOCIALISTE

Marți la amiază a avut loc în Capitală ședința de constituire a Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste.

La ședință au participat tovarășii Nicolae Ceaușescu, Ion Gheorghe Maurer, Gheorghe Apostol, Emil Bodnaraș, Chivu Stoica, Paul Niculescu-Mizil, Virgil Trofin, Ilie Verdeț, **membrii și membrii supleanți ai Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., membrii birourilor și comitetelor executive ale organizațiilor de masă și obștești care au aderat la Frontul Unității Socialiste, reprezentanți ai Partidului Comunist Român și ai organizațiilor de masă, obștești și profesionale, ai oamenilor muncii din mari întreprinderi, instituții, unități agricole, personalități științifice, culturale și clericale care fac parte din Consiliul Național al Frontului Unității Socialiste.**

Adunarea a fost deschisă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, **secretar general al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Stat.**

Participanții la adunare au ascultat informarea prezentată de tovarășul Virgil Trofin **cu privire la modul cum a fost aplicată hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din octombrie a.c. în vederea constituirii Frontului Unității Socialiste și a consiliilor oamenilor muncii ai naționalităților conlocuitoare din România. Adunarea a aprobat în unanimitate activitatea ce s-a desfășurat în acest scop, precum și măsurile ce urmează a se lua cu privire la constituirea consiliilor județene, municipale, orășenești și comunale ale Frontului Unității Socialiste.**

Adunarea a hotărît în unanimitate constituirea Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste, organism larg reprezentativ, din componența căruia fac parte reprezentanți ai Partidului Comunist Român și ai următoarelor organizații de masă, obștești și profesionale: Uniunea Generală a Sindicatelor, Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție, Uniunea Tineretului Comunist, Consiliul Național al Femeilor, Uniunea Scriitorilor, Uniunea Artiștilor Plastici, Uniunea Compozitorilor, Uniunea Ziariștilor, Uniunea Arhitecților, Asociația Oamenilor de Știință, Uniunea Societăților Științifice ale Cadrelor Didactice, Asociația Oamenilor de Artă din Institutele Teatrale și Muzicale, Uniunea Centrală a Cooperativelor Meșteșugărești, Uniunea Centrală a Cooperativelor de Consum, Uniunea Asociațiilor Studenților, Consiliul Național al Inginerilor și Tehnicienilor, Uniunea Societăților de Științe Medicale, Asociația Juriștilor, Comitetul organizatoric al veteranilor din războiul antifascist, Comitetul foștilor deținuți antifasciști, Asociația Cineaștilor din România; fac parte, de asemenea, reprezentanți ai Consiliului oamenilor muncii de naționalitate maghiară din Republica Socialistă România, Consiliului oamenilor muncii de naționalitate germană din Republica Socialistă România, Consiliilor oamenilor muncii de naționalitate sîrbă din județele Timiș și Caraș-Severin și Consiliului oamenilor muncii de naționalitate ucraineană din județul Suceava. În componența Consiliului Național vor intra președinții consiliilor județene ale Frontului Unității Socialiste. De asemenea, fac parte din Consiliul Național reprezentanți ai oamenilor muncii desemnați direct de colectivele unor mari întreprinderi, cooperative agricole de producție, întreprinderi agricole de stat, institute de învățămînt superior și instituții de cercetări, personalități din domeniul științei, artei și culturii, precum și personalități din domeniul cultelor.

La propunerea Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., prezentată de tovarășul Ion Gheorghe Maurer, **a fost ales în unanimitate Biroul Executiv al Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste, alcătuit din:**

Președinte **al Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste: tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU;**

Vicepreședinți: **tovarășii Ion Gheorghe-Maurer, Agachi Neculai, Demeter Janoș, Drăgănescu Mihai, Dobrin Tamara, Jebeleanu Eugen, Turcu Ion;**

Secretari: **tovarășii Levente Mihai și Potop Vasile;**

Membri: **tovarășii Apostol Gheorghe, Angelescu Mircea, Beligan Radu, Bughici Simion, Brăduț Ion Covaliu, Dinculescu Constantin, Doicescu Octav, Dobra Marcel, Dumitrescu Ion, Eisenbürger Eduard, Enache Marin, Fazekaș Janoș, Gâdea Suzana, Groza Mia, Iliescu Ion, Ignat Nestor, Moraru Nicolae, Niculescu Mizil-Paul, Nicolescu Miron, Nestorescu Nicolae, Peterfy Istvan, Rădulescu Ilie, Stoica Gheorghe, Stancu Zaharia, Voitec Ștefan, Vîlcu Vasile, Vasilichi Gheorghe.**

În continuare, adunarea a ascultat propunerile prezentate de tovarășul Paul Niculescu-Mizil privind participarea Frontului Unității Socialiste la alegerile de deputați în Marea Adunare Națională și în consiliile populare care vor avea loc, așa cum s-a anunțat, la 2 martie 1969.

Consiliul Național a hotărît, în unanimitate, ca toate organizațiile care alcătuiesc Frontul Unității Socialiste să participe împreună, în cadrul acestui Front, la alegerile de deputați pentru Marea Adunare Națională și consiliile populare, prezentînd candidaturi în aceste alegeri pe liste unice. Întreaga campanie electorală se va organiza de către Frontul Unității Socialiste, sub conducerea Partidului Comunist Român. Consiliul Național a aprobat principalele măsuri privind pregătirea și desfășurarea campaniei electorale și a împuternicit Biroul Executiv să coordoneze întreaga activitate a Frontului Unității Socialiste în această campanie.

Participanții la adunare au hotărît să consfințească formarea Frontului Unității Socialiste printr-un act constitutiv semnat de reprezentanții tuturor organizațiilor care au aderat la acest Front.

În încheierea adunării a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu.

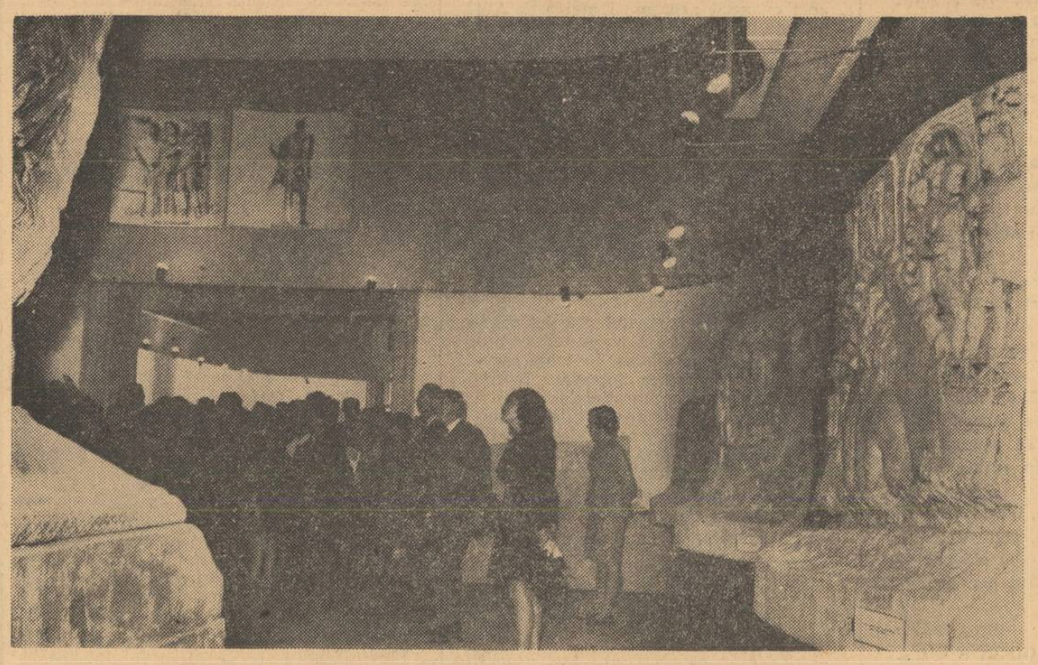

Profesori și elevi la expoziția „Columna lui Traian"

CÎND DICTONUL „FESTINA LENTE" E SUPRASOLICITAT

- Și tehnica școlară cunoaște „uzura morală"
- Cine își ia răspunderea riscurilor calculate?
- În păienjenișul tergiversărilor
- Relații între durata și valoarea unor cercetări

Sînt pline de înțelepciune și pe deplin valabile și în zilele noastre străvechile îndemnuri la măsură și prevedere. Orice îndemn la chibzuință înseamnă însă implicit asigurarea desfășurării cu deplină eficiență a unei activități, pregătirea-succesului unei acțiuni. Deformările de înțeles ale acestor îndemnuri pot crea serioase neajunsuri. Este ceea ce vom demonstra în coloanele care urmează...

★

Care este drumul unei cercetări aplicative din faza de concepție la faza realizării pe scară industrială? La întrebarea aceasta, un cunoscut specialist în economia producției ne-a răspuns plastic: „O mișcare accelerată pe un traseu rectiliniu". A adăugat apoi, succint și explicit: „Odată finisate, o invenție, un nou procedeu tehnologic intră pe traiectoria unui „drum critic", calculat matematic, trecînd din sectorul institutului de cercetare sau din laboratorul uzinal în stația sau secția pilot, pentru experimentare în condiții apropiate celor ale producției curente, iar apoi sînt extinse în întregul domeniu industrial în care își găsesc aplicare. Mișcarea ideilor materializate tehnic se desfășoară astăzi într-un ritm atît de vertiginos, încît o realizare oricît de remarcabilă, dacă este menținută la stadiul de prototip și nevalorificată timp de cîțiva ani pe scară industrială, capătă negreșit o „uzură morală".

Așa stau lucrurile în ceea ce privește tehnica în general. Dar în ceea ce privește tehnica școlară?

Directivele Comitetului Central al partidului și noua Lege care formează cadrul instituțional al dezvoltării învățămîntului nostru stimulează în cea mai mare măsură pătrunderea noului în școală, atît pe planul conținutului cît și pe planul tehnologiei didactice. Efectele pozitive ale prevederilor cuprinse în aceste documente de istorică importanță pentru școala românească sînt vizibile, încă din acest an, într-o serie de măsuri adoptate pe plan central privind așezarea școlii, conținutul și didactica procesului instructiv-educativ și, totodată, în suflul nou de creație care animă colectivele profesorale din numeroase școli, ro-

AL. CIUCĂ

(Continuare în pag. a 3-a)

Pregătirea tineretului pentru apărarea patriei

Politica novatoare a partidului, măsurile de perfecționare continuă a vieții economice, politice și sociale, luate după cel de al IX-lea Congres al P.C.R., aplicarea în viață a hotărîrilor Conferinței Naționale a partidului au deschis în fața întregului popor, ca de altfel și în fața tineretului nostru, un larg cîmp de afirmare a capacităților sale creatoare.

În contextul tuturor acestor măsuri, partidul nostru a înscris la loc de cinste preocuparea permanentă pentru educarea tinerei generații, considerată pe bună dreptate viitorul națiunii noastre socialiste. Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din 29 noiembrie — 1 decembrie 1967 cu privire la îmbunătățirea muncii de educație în rîndurile tineretului este o dovadă elocventă a grijii părintești și răspunderii cu care partidul veghează creșterea tineretului. Cu acest prilej, Uniunea Tineretului Comunist, organizație unică revoluționară a tineretului, aflată întotdeauna în fruntea acțiunilor inițiate și organizate de tineret, a fost învestită cu noi și sporite răspunderi, în acord deplin cu cerințele vieții contemporane, cu perspectivele luminoase ale României socialiste. Între aceste răspunderi încredințate Uniunii Tineretului Comunist se înscrie și aceea de a organiza și conduce activitatea de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei, activitate menită să confere muncii cu tineretul un conținut educativ ridicat, un caracter mai concret, variat și strîns legat de preocupările sale. Adoptarea recentă, în forul suprem al țării, a Legii privind pregătirea tineretului pentru apărarea patriei se adaugă astfel, armonizîndu-se fericit, ansamblului de măsuri destinate a asigura formarea multilaterală a tineretului, capacitatea lui de a prelua și duce mai departe tradițiile glorioase de luptă și de muncă ale poporului român. Această lege vine să completeze și să consfințească sarcina nobilă de educare a tineretului într-un înalt spirit patriotic, astfel încît noua generație să fie în măsură să apere, la nevoie, cuceririle revoluționare ale poporului, independența și suveranitatea țării, integritatea sa teritorială, iar prin toate acestea — țelurile socialismului și păcii. Pregătirea tineretului pentru apărarea patriei are o importanță cu atît mai mare cu cît existența imperialismului, cu trăsăturile sale agresive, care l-au caracterizat întotdeauna, prezintă un pericol permanent pentru pacea și securitatea popoarelor.

Sarcina pregătirii tineretului pentru apărarea patriei încredințată Uniunii Tineretului Comunist vizează direct și coordonatele activității școlare, întrucît educarea tinerei generații este o atribuție a întregii noastre societăți, ce se înfăptuiește sub conducerea partidului, prin eforturile conjugate ale tuturor factorilor educativi. Școala, prin importanța menirii sale sociale, are întotdeauna un rol educativ bine determinat. Includerea sa prin-

IOSIF WALTER
secretar al C.C. al U.T.C.

(Continuare în pag. a 4-a)

INTERVIU

TINERETUL — OBIECT DE CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ

În urma unei hotăriri a Consiliului de Miniștri a fost înființat recent Centrul de cercetări pentru problemele tineretului, instituție de cercetare științifică aflată sub îndrumarea și controlul ministrului pentru problemele tineretului. Pentru a-i informa pe cititorii noștri asupra obiectivelor ce vor sta în atenția acestui Centru de cercetări, asupra acțiunilor pe care le va organiza el, am solicitat un interviu conferențiarului universitar dr. OVIDIU BĂDINĂ, consilier al ministrului pentru problemele tineretului.

— Ce a determinat înființarea Centrului de cercetări pentru problemele tineretului?

— Se știe că dezvoltarea multilaterală a tineretului, pregătirea lui pentru rezolvarea optimă a problemelor pe care le va întîmpina în profesiune, în viața personală etc. au numeroase implicații sociologice, pedagogice, etice, psihologice, presupune investigații largi în rîndurile tineretului de toate vîrstele, categoriile și profesiunile. Tocmai această nevoie a unei cît mai bune și mai științifice cunoașteri a tineretului a dus la înființarea Centrului pentru cercetarea problemelor tineretului din țara noastră.

Pentru crearea acestei instituții au fost inițiate discuții și consultații largi cu cadrele de cercetători cu membri ai corpului profesoral, cu conducători de instituții.

— Care vor fi colaboratorii direcți ai Centrului?

— Printre colaboratorii Centrului se numără Ministerul Învățămîntului, Ministerul Sănătății, Institutul de cercetări pentru economie agrară, precum și orice alte organizații socialiste care au sarcini legate de munca în rîndurile tineretului. Vom colabora de asemenea cu cadre didactice de toate gradele, cu activiști ai U.T.C., cu studenți și elevi. De fapt, găsirea și atragerea oamenilor pasionați, a tuturor celor care știu și vor să se dăruiască problemelor tineretului este una din sarcinile importante ale Centrului nostru.

— În ce va consta activitatea propriu-zisă a Centrului de cercetări pentru problemele tineretului?

— Deși sîntem la începutul activității, s-au cristalizat cîteva din preocupările noastre de viitor, am stabilit cîteva obiective și acțiuni către care ne vom îndrepta atenția. Vor fi organizate, de pildă, reuniuni și discuții științifice, vor fi editate lucrări și buletine de informare. Centrul va exercita de asemenea rolul de coordonator al unor teme de cercetare referitoare la problemele tineretului care se efectuează în diferite instituții și va sprijini activitatea de documentare și informare a instituțiilor ce lucrează cu tineretul. Un loc important în activitatea noastră îl vor ocupa o serie de acțiuni la nivel național. O primă acțiune de acest fel este simpozionul ce se desfășoară în prezent în Capitală, cu tema „Tineretul — obiect de cercetare științifică". În același timp, vom stabili legături cu instituții similare de peste hotare.

— Un număr mare de adolescenți, de tineri, sînt elevi de liceu. Ce își propune Centrul în legătură cu această categorie de tineri?

— Școala, problemele tineretului școlar, multiplele aspecte ale adolescenței constituie unul din obiectivele importante către care ne vom îndrepta preocupările.

Aș vrea să subliniez faptul că înființarea instituției noastre a trezit un deosebit interes în rîndul cadrelor didactice și al elevilor, lucru care ne-a adus de la început un număr mare de colaboratori prețioși din rîndurile lor. Am primit numeroase scrisori de la colective didactice care se oferă să facă o seamă de investigații, pe diverse teme în rîndul adolescenților. Am și început un schimb de informații și de materiale documentare cu un grup de profesori de socialism științific și economie politică, pentru realizarea unui simpozion.

Trebuie să menționez totodată că multe dintre referatele ce se prezintă în cadrul simpozionului amintit au drept temă tineretul școlar. Aș aminti, dintre acestea „Motivația social-politică a elevilor în alegerea profesiunii", „Necesitatea cunoașterii particularităților individuale ale elevilor" etc.

În perspectivă Centrul de cercetare își propune să cerceteze probleme legate de tipurile de modele la adolescent, de probleme ale sociologiei adolescenței, ale integrării în muncă și viață a absolvenților și altele.

În concluzie aș vrea să arăt că vasta documentare de care vom dispune în urma investigațiilor și studiilor efectuate va constitui un material prețios nu numai pentru noi, dar și pentru toți cei care lucrează direct cu elevii.

Interviu realizat de M. ROBEA

DEZVOLTAREA GÎNDIRII LOGICE A ELEVILOR PRIN PREDAREA CHIMIEI ÎN CLASA A XII-A

Materia prevăzută în programa de chimie a clasei a XII-a oferă generos prilejuri de dezvoltare a gîndirii logice a elevilor pe tot parcursul studiului — bineînţeles în măsura în care profesorul se străduieşte să valorifice la maximum aspectul formativ al predării, să apeleze la aspectul logic al fiecărui fenomen chimic studiat, înlăturînd învăţarea mecanică „pe dinafară" a unor formule, a unor ecuaţii chimice, a unor mecanisme de reacţie. Urmărind în întreaga muncă acest obiectiv caut permanent ca aspectul logic-deductiv să aibă un caracter predominant în lecţiile predate la clasa a XII-a.

Chiar de la primul capitol, „Aldehidele şi cetonele", atît metodele de preparare, cît şi majoritatea proprietăţilor chimice pot fi deduse logic cu ajutorul cunoştinţelor din capitolele anterioare. Astfel, denumirea de „aldedehide" (al-dehidă) derivă din „alcooldehidrogenat"; deci, una din metodele de preparare va fi deshidrogenarea alcoolilor. Cunoscînd faptul că deshidrogenarea se realizează în bune condiţii cu ajutorul agenţilor oxidanţi, elevii sesizează în mod firesc metoda oxidativă ca metodă de deshidrogenare. De asemenea, obţinerea cetonelor aromatice prin metoda Friedel-Crafts s-a putut urmări foarte logic prin faptul că s-a notat pe tablă în primul rînd substanţa pe care doream s-o obţinem. Spre exemplu, $C_6H_5-CO-CH_3$. Structura substanţei ne-a călăuzit spre metoda ei de preparare. Pornind de la două substanţe, eliminînd o substanţă posibilă dintre ele, trebuie să ajungem la substanţa dorită. Care pot fi componentele în acest caz concret? Desigur C_6H_6 şi o substanţă din care, eliminînd „ceva", să rămînă radicalul CH_3-CO- care să se grefeze la C_6H_5. Metoda Friedel-Crafts foloseşte clorura de aluminiu, care extrage de obicei acidul clorhidric din două componente. Firesc deci că o substanţă va fi C_6H_4, iar cealaltă CH_3-CoCl, care, prin eliminarea acidului clorhidric, vor produce $C_6H_5-Co-CH_3$. Elevii au înţeles că radicalul metil poate fi schimbat cu altul dorit pentru a obţine diverse substanţe.

Dacă proprietăţile chimice ale aldehidelor şi cetonelor sînt tratate în legătură cu structura substanţelor, elevii înşişi (bineînţeles călăuziţi de profesor) vor putea deduce logic majoritatea acestor proprietăţi. La întrebarea: Ce reacţii sînt caracteristice substanţelor organice nesaturate?, bazîndu-se pe cunoştinţele obţinute în clasa a XI-a, ei vor răspunde: reacţii de adiţie, polimerizare, oxidare. O bună parte din problemă este deci rezolvată. Elevii trebuie să scrie singuri reacţia de adiţie a hidrogenului, acidului clorhidric şi cianhidric la dubla legătură.

Pentru ca elevii să cunoască utilitatea practică a acestor reacţii, deci necesitatea însuşirii lor, este recomandabil a se arăta că hidrogenarea aldehidelor este o metodă de preparare a alcoolilor, subliniindu-se importanţa grefării grupării —CN în vederea obţinerii acizilor. Prin adăugarea a două molecule de apă şi eliminarea unei molecule de amoniac elevii nu vor înţelege logic mecanismul de reacţie, ceea ce i-ar obliga la o însuşire mecanică a ecuaţiei chimice. De aceea se impune ca reacţiile să se urmărească în evoluţia lor treptată şi anume: $R-C \equiv N$ tratată cu apă ne va da $R-CONH_2$ care, cu o altă moleculă de apă, va da substanţa intermediară $R-COONH_4$ care la rîndul ei, sub acţiunea căldurii, se va descompune în $R-COOH+NH_3$.

Pe cunoaşterea acestei evoluţii a reacţiilor ne putem baza apoi în prezentarea uneia dintre metodele de preparare a acizilor organici mono şi dicarboxilic saturaţi şi nesaturaţi, pe calea saponificării.

De altfel metoda grefării grupei —CN cu ajutorul cianurii de sodiu sau potasiu este de asemenea o problemă de deducţie logică, ţinînd seama de faptul că elevii cunosc afinitatea chimică a halogenilor faţă de sodiu sau potasiu pentru a forma sărurile respective. Astfel ei pot să ajungă singuri la concluzia că în prima etapă trebuie să halogenăm substanţa în punctul unde dorim să introducem în final gruparea —COOH, pentru ca tratînd derivatul halogenat cu cianură să obţinem substanţa de bază pentru prepararea acidului.

Deci $CH_2=CH_2 + Br-Br \rightarrow BrCH_2-CH_2Br$ sau $CH_3-COOH + Cl_2 \rightarrow ClCH_2-COOH + HCl$ care, cu NaCN, să ne dea $CNCH_2-CH_2CN$, respectiv $CN-CH_2-COOH$. De la această etapă, obţinerea acidului este cunoscută. De aici va fi necesar doar un pas pentru prepararea acidului metacrilic, a metacrilatului de metil, a plexiglasului. Capitolele despre amide şi nitrili cer doar completări în vederea adîncirii unor aspecte teoretice, problemele de bază ale proprietăţilor chimice ale grupei —CN fiind sesizate de elevi.

Problema grefării anumitor radicali la o substanţă de bază se pune în mod firesc la aproape fiecare capitol, constituie o metodă de obţinere a multor substanţe, de cele mai variate structuri. Astfel la studiul substanţelor cu funcţiuni mixte ca hidroxiacizi sau aminoacizi se impune cunoaşterea grefării grupării —OH, respectiv $-NH_2$. Pentru ca elevii înşişi să găsească această posibilitate, este bine să-i călăuzim spre o soluţie ca aceea de eliminare a unei sări — NaCl, NaBr, KBr etc. — dintr-un derivat halogenat şi un hidroxid alcalin; $BrCH_2-COOH + KOH \rightarrow HO-CH_2-COOH + NH_3 \rightarrow NH_2-CH_2-COOH + KBr$, respectiv eliminarea HCl (în mediu alcalin) dintre un derivat halogenat şi amoniac $ClCH_2-COOH + NH_3 \rightarrow NH_2-CH_2-COOH + HCl$.

După cum se vede, prin folosirea unor asemenea căi, însuşirea temeinică a aspectelor de bază permite elevilor să sesizeze interdependenţa fenomenelor chimice, le formează o concepţie închegată despre legile care călăuzesc mecanismele de reacţie în chimia organică.

Dacă proprietăţile chimice ale acizilor organici se studiază comparativ cu ale acizilor neorganici, elevii vor putea enunţa singuri o bună parte din reacţiile caracteristice acestor acizi cu metalele, cu acizii metalelor, cu hidroxizii, cu sărurile la care vom adăuga reacţia cu alcooli, obţinînd esteri.

Tăria relativă a acizilor organici (de exemplu a acidului acetic) va fi scoasă în evidenţă în mod firesc prin tratarea sărurilor unor acizi mai slabi cu acid acetic sau a unei sări a acestui acid cu acizi neorganici mai tari. Atît această concluzie, cît şi exemplele de asemenea săruri sau acizi vor putea fi date de elevi.

De asemenea, pentru ca elevii să pătrundă structura grăsimilor, acestea trebuie „construite" de ei. Elevii vor reţine astfel ideea că o grăsime este un ester al acizilor graşi cu glicerina şi că esterii se obţin prin unirea unui acid cu un alcool prin eliminare de apă, aşa cum se vede din reacţie.

De la această etapă, esterificarea substanţelor şi saponificarea grăsimilor devine o concluzie firească şi foarte uşor de reţinut.

Indiscutabil că studiul chimiei organice în clasa a XII-a nu se reduce numai la aceste probleme. În toate cazurile însă este foarte important să urmărim împletirea cunoştinţelor însuşite logic, prin pătrunderea esenţei fenomenelor, a mecanismelor de reacţie şi în interdependenţă cu cunoştinţele obţinute în capitolele anterioare, întrucît pe această cale le creăm elevilor o vedere de ansamblu asupra aspectelor specifice ale chimiei organice.

Prof. O. ROŞEANU
Liceul „Spiru Haret" Bucureşti

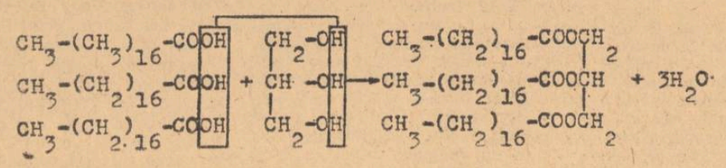

Reacţia de construire a grăsimilor

DISPOZITIV CVADRI — FUNCŢIONAL

Proiecţia la lumină îi preocupă, după cum se ştie, pe mulţi profesori. Numărîndu-mă şi eu printre ei, am construit un dispozitiv care, putînd să îndeplinească patru funcţii, îmi îngăduie să realizez în condiţii bune proiecţiile fără a mai recurge la camuflarea ferestrelor sălii unde au loc.

Acest dispozitiv, care cuprinde un aparat de proiecţie „Diascol", un motoraş de 6 volţi, un transformator de 12 volţi, un redresor, un releu intermediar şi cutia cu comenzi (aprinderea becului aparatului de proiecţie, rularea diafilmului, schimbarea sensului curentului), pe lîngă faptul că foloseşte telecomanda de la capătul unui cordon de 3,50 m, este portabil. El face posibilă proiecţia fără camuflarea ferestrelor dacă încăperea nu este prea mult inundată de lumină şi dacă se proiectează de la 2 m. În acelaşi timp, permiţînd schimbarea sensului curentului, dispozitivul asigură şi rularea diafilmului invers, ceea ce dă posibilitatea de a se reveni la o imagine anterioară, şi de a se regla imaginea dacă s-a trecut de limita poziţiei proiectate.

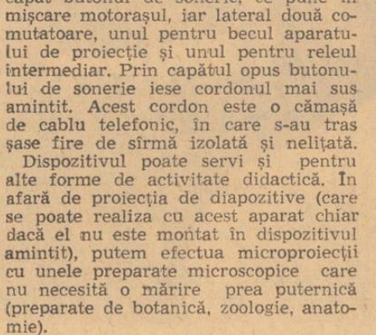

Proiecţia la lumină nu mai necesită lada cu ecran mat despre care s-a scris atît, chiar şi în „Gazeta învăţămîntului". De asemenea, datorită faptului că se poate folosi telecomanda se uşurează munca profesorului, acesta putînd să-şi consacre întreaga atenţie explicării imaginii proiectate pe ecran.

Dispozitivul este montat într-o cutie de picup care se găseşte în comerţ. Cutia cu comenzi este construită dintr-un tub de ebonită, care are la un capăt butonul de sonerie, ce pune în mişcare motoraşul, iar lateral două comutatoare, unul pentru becul aparatului de proiecţie şi unul pentru releul intermediar. Prin capătul opus butonului de sonerie iese cordonul mai sus amintit. Acest cordon este o cămaşă de cablu telefonic, în care s-au tras şase fire de sîrmă izolată şi neliţată.

Dispozitivul poate servi şi pentru alte forme de activitate didactică. În afară de proiecţia de diapozitive (care se poate realiza cu acest aparat chiar dacă el nu este montat în dispozitivul amintit), putem efectua microproiecţii cu unele preparate microscopice care nu necesită o mărire prea puternică (preparate de botanică, zoologie, anatomie).

Deoarece transformatorul poate avea nu numai o ieşire de 12 volţi, ci şi, de exemplu, o ieşire de 2 volţi, el poate fi folosit pentru excitarea muşchiului de broască, în scopul demonstrării reflexelor. În cazul înscrierii secusei musculare putem folosi sursa de 12 volţi curent redresat, deci continuu.

Pentru înscrierea contracţiilor musculare este necesar să construim un cilindru care să aibă, la unul din capete, o rotiţă dinţată ce se va angrena cu rotiţa motoraşului, la celălalt capăt axul cilindrului fiind sprijinit pe un ax cu inel sau un ic. Dispozitivul de înscriere este construit pe principiul cumpenei, cumpăna fiind o pană de gîscă ce se înmoaie în tuş. Toate aceste piese — dispozitivul de înscriere, cilindrul şi motoraşul dispozitivului — pot forma un miograf simplu, folositor în predarea biologiei.

Prof. VALENTIN CIOBANU
Liceul „Unirea", Braşov

DIN ACTIVITATEA SINDICATELOR DIN ÎNVĂŢĂMÎNT

În adunările pentru dări de seamă şi alegeri

În întreaga ţară se desfăşoară în această perioadă adunări pentru dări de seamă şi alegerea noilor birouri ale grupelor sindicale din instituţiile de învăţămînt. Aceste adunări reprezintă un prilej de trecere în revistă a contribuţiei sindicatelor la modernizarea şi perfecţionarea învăţămîntului, de analiză aprofundată a modului cum îşi îndeplinesc acestea sarcinile majore ce le revin în domeniul educării etice şi cetăţeneşti a cadrelor didactice, în domeniul asigurării unor condiţii mereu mai bune de muncă şi de trai pentru cei ce lucrează în şcoli.

În însemnările din aceste coloane prezentăm unele din problemele luate în discuţie la cîteva din adunările de alegeri desfăşurate pînă în prezent.

BAIA MARE Problema aflată în centrul discuţiilor la adunarea membrilor de sindicat de la Liceul nr. 3 din localitate a fost eficienţa utilizării mijloacelor de modernizare a procesului de învăţămînt. Liceul nr. 3 din Baia Mare este una dintre şcolile în care în ultimii ani s-au întreprins acţiuni susţinute în domeniul modernizării tehnicilor de predare, soldate cu rezultate valoroase, printre care construirea unui laborator, înzestrat cu mijloace audio-vizuale perfecţionate. Intervenţiile în discuţii au subliniat necesitatea ca, în etapa actuală, biroul grupei sindicale să sprijine în mai mare măsură cadrele didactice în procurarea materialului documentar cu privire la tehnologia folosirii laboratorului în procesul instructiv-educativ. Totodată s-a cerut ca biroul să sprijine conducerea şcolii în asigurarea utilizării intensive la lecţii a tuturor mijloacelor audiovizuale moderne de care dispune liceul.

Numeroşi vorbitori s-au referit în cuvîntul lor şi la necesitatea ca biroul grupei sindicale să se ocupe în mai mare măsură de ambianţa extraşcolară a membrilor corpului didactic, de timpul liber al acestora, organizînd excursii documentare, procurînd bilete la spectacole, iniţiind reuniuni tovărăşeşti etc.

IAŞI Un capitol important din darea de seamă a biroului grupei sindicale de la Liceul „C. Negruzzi" a fost consacrat preocupării acestuia de a sprijinii activitatea de orientare şcolară şi profesională desfăşurată de conducerea şcolii şi de cadrele didactice. Discuţiile au relevat rezultatele deosebite obţinute în ultimul an datorită strînsei colaborări cu sindicatul Universităţii din Iaşi şi cu sindicatele celorlalte instituţii de învăţămînt superior ieşene. Această colaborare a permis organizarea de întîlniri ale elevilor cu cadre didactice universitare, care le-au vorbit despre specificul diferitelor activităţi intelectuale, ca şi organizarea unor vizite de documentare ale elevilor în laboratoarele instituţiilor de învăţămînt superior. Membrii de sindicat au propus, în cadrul discuţiilor, ca biroul nou ales să se preocupe şi de sprijinirea cu materiale documentare a diriginţilor şi a tuturor profesorilor în vederea unei cît mai bune orientări şcolare şi profesionale a elevilor.

TG. MUREŞ Numeroşi participanţi la discuţiile purtate în adunarea care a avut loc la Grădiniţa nr. 6 s-au referit la preocuparea biroului grupei sindicale pentru perfecţionarea cadrelor didactice. S-a relevat faptul că, dacă biroul grupei sindicale a reuşit să organizeze unele expuneri şi schimburi de experienţă privind o serie de aspecte metodice noi ale activităţii în instituţiile preşcolare, el s-a ocupat în insuficientă măsură de sprijinirea documentării de specialitate a cadrelor didactice şi de mobilizarea acestora în vederea obţinerii gradelor didactice. S-a cerut ca noul birou să sprijine conducerea instituţiei în organizarea unui cabinet metodic înzestrat cu lucrările şi revistele de specialitate şi să ducă o acţiune mai susţinută pentru informarea educatoarelor asupra materialelor apărute în publicaţiile pedagogice.

ALBA IULIA Referindu-se, în cadrul discuţiilor prilejuite de adunarea pentru darea de seamă şi alegerea biroului grupei sindicale, la modul cum sînt distribuite şi îndeplinite sarcinile obşteşti şi social-culturale, membrii de sindicat de la Liceul „Horia, Cloşca şi Crişan" din Alba Iulia şi-au exprimat opinia că în acest domeniu se manifestă încă anumite carenţe. S-a arătat că, în bună parte, aceste carenţe se datoresc şi modului formal în care au fost repartizate anumite sarcini. Adunarea a adoptat în unanimitate o hotărîre specială în această privinţă. În hotărîre se prevede obligaţia noului birou al grupei sindicale de a reexamina distribuirea sarcinilor social-culturale în funcţie de aptitudinile şi preferinţele manifestate de fiecare învăţător şi profesor, de a orienta activitatea acestora spre acele sectoare în care pot obţine roade mai bune, respectiv către brigăzile ştiinţifice, lectoratele universităţilor populare, acţiunile de îndrumare a mişcării artistice amatoare etc.

Sărbătoare la Cristuru-Secuiesc

Locuitorii Cristurului Secuiesc au participat duminica trecută la un eveniment de seamă din istoria oraşului lor: sărbătorirea a 175 de ani de existenţă a liceului.

La sărbătoare au venit să aducă omagii acestui bătrîn lăcaş de cultură numeroşi profesori care au predat odinioară sau care predau astăzi aici, elevi din trecut şi din prezent ai liceului, sute de oaspeţi. Laolaltă au ascultat mesajul transmis de către tovarăşul Nicolae Ceauşescu cadrelor didactice, elevilor, organizaţiei de partid şi organizaţiilor de tineret din liceu, citit de tov. Andrei Simion, secretar al Comitetului judeţean Harghita al P.C.R. Despre drumul străbătut în cei 175 de ani de acest liceu, despre activitatea neobişnuită pe care au desfăşurat-o în trecut, în condiţii deosebit de vitrege, slujitorii lui, alături de întreaga populaţie a Cristurului, pentru dezvoltarea şcolii, ca şi despre condiţiile favorabile de muncă şi învăţătură care îi sînt create astăzi prin grija partidului şi statului nostru au vorbit profesorul emerit Vilmos Babaş şi profesorul Ludovic Măcelaru, directorul şi directorul adjunct al liceului.

Tovarăşul Traian Pop, adjunct al ministrului învăţămîntului, a transmis din partea Ministerului Învăţămîntului, un călduros salut. Au transmis, de asemenea, calde mesaje de salut şi urări de muncă rodnică liceului sărbătorit liceele „Mihai Viteazul" din Bucureşti, „Nicolae Bălcescu" din Piteşti şi „Dr. Petru Groza" din Odorheiul Secuiesc.

Pentru merituoasa activitate pe care a desfăşurat-o organizaţiei U.T.C. din şcoală i-a fost conferită cu acest prilej „Diploma de onoare" a C.C. al U.T.C.

In încheierea festivităţii participanţii au adresat Comitetului Central al P.C.R., tovarăşului Nicolae Ceauşescu personal, o telegramă în care se spune: „Încredinţăm conducerea partidului, pe dumneavoastră, tovarăşe secretar general, că membrii corpului didactic al liceului nostru, în frunte cu comuniştii, îşi vor spori eforturile, îşi vor consacra toată energia şi capacitatea lor creatoare pentru înfăptuirea înaltei misiuni ce le-a fost încredinţată de a pregăti şi educa tinerele generaţii, de a le îndruma şi ajuta să-şi însuşească valorile culturii naţionale şi universale, de a sădi în mintea şi inimile lor dragostea fierbinte faţă de patria noastră socialistă, faţă de P.C.R. Profund mişcaţi de înalta apreciere pe care o daţi muncii şi rezultatelor obţinute de colectivul nostru, de preţioasele îndrumări primite prin mesajul ce ne-aţi adresat, vă mulţumim din inimă, în numele corpului didactic şi al elevilor, al întregii populaţii din Cristuru Secuiesc şi vă asigurăm de deplina noastră adeziune la politica marxist-leninistă a P.C.R., pusă în slujba fericirii poporului nostru, a ridicării patriei noastre pe tot mai luminoase culmi ale civilizaţiei şi progresului".

In cinstea aniversării liceului a fost dezvelită o placă comemorativă. A fost editat, de asemenea, un anuar şi a apărut numărul inaugural al revistei şcolare „Muguri", în care se publică o scrisoare adresată liceului de către tovarăşul Janos Fazekaş, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri, fost elev al acestui liceu.

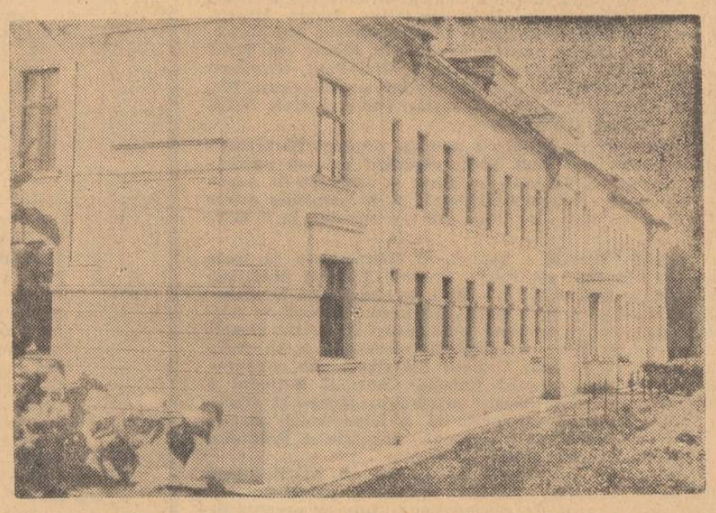

seco ven te

Muzeul de literatură al unui liceu

Încă din 1956, profesorii Liceului „Alex. Ioan Cuza" din Alexandria au pus bazele unui muzeu de literatură. Aici au fost păstrate, la început într-o singură vitrină, cărţi cu autografe ale unor scriitori, fotografii etc. În 1963, prin eforturile profesorilor Mihăiescu şi Elena Olmazu, ajutaţi de poetul Ion Sofia Manolescu, muzeul s-a îmbogăţit înzecindu-şi exponatele cu facsimile preţioase, manuscrise şi dedicaţii de la scriitori ca Tudor Arghezi, V. Eftimiu, Perpessicius, M. Banuş, L. Demetrius, Eugen Jebeleanu şi alţii.

Panouri mari (în îngrijirea grafică a prof. Const. Bichescu), prezintă fotografii şi alte mărturii semnificative despre viaţa şi opera scriitorilor.

Nu de mult, elevii claselor a XII-a, membri ai cercului de literatură din şcoală au organizat un concurs „Cine ştie cîştigă" pe tema „Muzeului literar al şcolii noastre".

În prezent, cu sprijinul Inspectoratului şcolar judeţean, se organizează muzee de literatură şi la alte şcoli din judeţ, cum ar fi Liceul nr. 2 din Alexandria, şcolile generale din comunele Beiu, Storobăneasa, Calomfireşti etc.

Prof. FLORENTIN CAŢAN
Alexandria

Manifestări cu tema „Precursori ai învăţămîntului economic din ţara noastră"

La Liceul economic din Constanţa a avut loc recent o interesantă manifestare cultural-ştiinţifică cu tema „Precursori ai învăţămîntului economic în ţara noastră". Cu acest prilej au venit în mijlocul elevilor cîţiva dintre veteranii învăţămîntului economic din localitate, iar viitorii economişti au prezentat cîteva interesante referate care au demonstrat capacităţile lor de activitate independentă.

Prof. E. HĂNESCU TONCU

Ciclu de conferinţe privind modernizarea predării matematicii

Societatea de ştiinţe matematice organizează, în cadrul Clubului Sindicatelor din Învăţămînt, un ciclu de conferinţe de informare ştiinţifică pentru educatoare şi învăţători. În cadrul acestui curs, care s-a deschis miercuri 20 noiembrie, vor fi prezentate expuneri privind tendinţele moderne în înarmarea cu cunoştinţe de aritmetică a copiilor preşcolari şi a elevilor din clasele I—IV.

O grădină botanică la Jibou

Elevii din Jibou, judeţul Sălaj, vor dispune de condiţii deosebit de bune pentru studiul practic al botanicii. Într-adevăr, în apropierea liceului din localitatea lor se desfăşoară în prezent ample lucrări de amenajare a unei grădini botanice. Această grădină, care va ocupa o suprafaţă de peste 11 hectare, va fi terminată la sfîrşitul primului trimestru al anului viitor. Aşa dar, chiar din primăvară elevii vor putea participa la demonstraţii şi lucrări practice în grădina botanică.

Ministerul Învăţămîntului aduce la cunoştinţa celor interesaţi că persoanele care au absolvit liceul de cultură generală pînă în anul 1964 — inclusiv — şi n-au promovat examenul de bacalaureat, sau au absolvit în perioada 1965—1967 şi au susţinut acest examen de cel puţin 3 ori — fără să-l promoveze, se pot înscrie, în anul şcolar 1968—1969, la învăţămîntul fără frecvenţă, pentru repetarea ultimei clase de liceu (a XII-a), dacă doresc să se mai prezinte la examenul de bacalaureat.

Înscrierea persoanelor din această categorie se poate face pînă la 1 decembrie 1968, la liceele cu secţii fără frecvenţă. După promovarea clasei a XII-a, acestea vor avea dreptul să susţină examenul de bacalaureat în condiţiile stabilite pentru absolvenţii din anul 1969.

OPINII

• OPINII • OPINII • OPINII •

În legătură cu

RAPORTUL ÎNTRE PROGRAME ŞI MANUALE

se pun cu insistenţă în rîndurile cadrelor didactice cîteva întrebări:

manualul trebuie să urmeze cu exactitate prevederile programei ? le poate depăşi ? poate să nu le cuprindă în întregime ?

La confluenţa tendinţelor din ce în ce mai pregnante de perfecţionare a învăţămîntului românesc, programele şi manualele şcolare constituie, alături de calitatea profesională a corpului didactic, elemente fundamentale, cu rol determinant. Se observă apreciabile eforturi de adaptare a programelor şi manualelor şcolare — prin scientizare şi modernizare, prin respectarea unor coordonate cu adevărat psihologice şi pedagogice, precum şi a celor ce derivă din evoluţia contemporană a ştiinţelor — la exigenţele formulate de nivelul de dezvoltare spirituală a epocii noastre.

Atari modificări de concepţie, de structură şi de conţinut readuc în actualitate vechea problemă care priveşte relaţia dintre programele şi manualele şcolare. Avînd în vedere că această relaţie şi modul în care este ea înţeleasă joacă un rol important în însăşi desfăşurarea procesului de învăţămînt, am discutat cu cîţiva dintre cei care au un cuvînt de spus în această problemă.

Iată părerea unui cercetător ştiinţific

Consider — ne-a declarat GHEORGHE BUNESCU, director adjunct al Institutului de ştiinţe pedagogice — că programa este un document care, stînd la baza manualelor şcolare, nu trebuie să împiedice spiritul creator al autorului de manual. Din punctul de vedere al autorului, esenţial mi se pare să fie însuşită concepţia care a fundamentat organizarea materialului din programă. Deseori se întîmplă ca manualul să reflecte programa ca volum de cunoştinţe, dar să ignore sensul acesteia, adică tocmai ceea ce este esenţial.

O problemă care îi preocupă atît pe autorii de manuale cît şi pe cei de programe este aceea a adaptării conţinutului acestora la exigenţele actualităţii. De obicei adaptarea este înţeleasă într-un sens cantitativ. Dacă într-un domeniu sau altul al ştiinţelor s-a mai făcut o descoperire, ei se simt obligaţi s-o introducă în manuale şi programe. Dar adaptarea la actualitate, atunci cînd este vorba de şcoală, înseamnă cu totul altceva. Înseamnă a adapta însăşi esenţa disciplinelor şcolare la formele de dezvoltare pe care le-au luat ştiinţele corespunzătoare. Aceasta cere să se revadă logica prezentării obiectului, fiindcă sînt descoperiri care au ordonat noţiunile, legile ştiinţei respective într-o manieră cu totul nouă. Trebuie să realizăm concordanţa necesară dintre logica ştiinţelor şi logica didacticii. Apoi, atît programele cît şi manualele trebuie să fie astfel constituite încît să problematizeze conţinutul ştiinţelor, să solicite dezvoltarea gîndirii elevilor, a mobilităţii acesteia.

Ce ne spune un autor de manuale

Lucrez la elaborarea manualelor şcolare — ne-a spus prof. univ. DUMITRU ALMAŞ — de aproximativ 13-14 ani. Am ajuns după acest îndelung răstimp la concluzia că între autorii de programe şi de manuale şcolare trebuie să existe o unitate de vederi, dar că autorii de manuale au nevoie numai de indicaţiile generale ale programei, că trebuie să li se lase posibilitatea de a se mişca mai liber în spaţiul acesteia. Cînd formulările din programe devin foarte restrictive, ajungînd chiar titluri ale lecţiilor din manual, acestea din urmă nu sînt de cea mai bună calitate. Cred că pe calea aceasta nu se pot realiza decît manuale terne, neinteresante şi care nu pot să ajute cu adevărat la buna desfăşurare a muncii profesorului. Pentru a face mai convingătoare această afirmaţie vreau să mă refer la o experienţă recentă privind elaborarea unui manual, în care editura şi lucrătorii Ministerului Învăţămîntului ne-au permis să folosim programa nu ca pe un document restrictiv, ci ca pe un material de bază, căruia trebuia să-i respectăm concepţia. Anul acesta am lucrat la un manual nou pentru clasa a IV-a în care ne-am permis — oferindu-ni-se libertatea necesară — unele inovaţii privind ilustraţiile, foarte bogate în explicaţii descriptive şi largi. La fiecare lecţie am adăugat şi cîte un text mai colorat, creat pentru complinirea datelor acestuia. Textele respective sînt un fel de continuări ale povestirilor cu tematică istorică din clasa a III-a. Ele ni s-au părut necesare pentru că altfel elevii ar fi trecut prea brusc de la istoria povestită la o istorie exactă, ştiinţifică, şi deci mult mai rigidă. Povestirile pe care le-am adăugat constituie un contrafort la acest stil. Vîrsta celor cărora li se adresează manualul ne cere să luăm cît mai mult în seamă elementul afectiv. Dincolo de prevederile programei, pentru a răspunde acestei necesităţi noi ne-am străduit să imprimăm lecţiilor un stil cald, intercalînd elemente anecdotice acolo unde ele puteau fi integrate în unitatea textului general, să lărgim explicaţiile la ilustraţii etc.

Opinia unui om din şcoală

Problema raportului programe-manuale şcolare — ne arăta prof. ION DRAGU, directorul Liceului „Ion Neculce" din Bucureşti — ne preocupă pe noi, cei care lucrăm direct în şcoală, mai ales din punctul de vedere al primatului unora asupra celorlalte şi al măsurii în care fiecare din ele au sau nu pentru profesori un caracter limitativ. Ca principiu, consider că programa trebuie să rămînă pentru profesor un document de orientare obligatoriu, fiindcă prin ea se realizează unitatea învăţămîntului nostru naţional. Ea realizează, oarecum, un cadru de lege care asigură, la nivelul întregii ţări, transmiterea unui anumit volum de cunoştinţe, într-o anumită concepţie. În acelaşi timp însă, cred că programa nu trebuie să fie un document rigid, ci să aibă, dimpotrivă, o anumită elasticitate pentru ca, după particularităţile clasei, ale şcolii, ale elevilor etc. profesorul să-şi exercite funcţia sa de personalitate creatoare, mişcîndu-se în limitele relativ largi ale acesteia. Pe de altă parte, mi se pare că un manual nu trebuie să fie nici el îngrădit de programă, ci să aibă un cîmp mai larg decît ea. Aceasta ar crea şi posibilitatea unei diversificări a manualelor, care mi se pare foarte utilă.

Ce crede un redactor al editurii

Prof. NADIA NICOLESCU, şef de secţie în redacţia de pedagogie şi psihologie a Editurii didactice şi pedagogice, sublinia, răspunzînd la întrebarea noastră, că socoteşte foarte nepotrivit punctul de vedere, încă destul de răspîndit, după care programa şcolară constituie un document „tabu" atît în ceea ce priveşte cuantumul de cunoştinţe cît şi ordinea eşalonării lor. Un manual — arăta tov. Nicolescu — este bun în măsura în care autorul său îşi gîndeşte materia într-un mod foarte personal. De aceea, cuantumul de cunoştinţe poate fi distribuit în manual altfel decît în programă. Ar însemna să limităm posibilităţile creatoare ale autorului dacă am transforma programa într-un act „tabu". Cel puţin în ce priveşte pedagogia şi psihologia, nu am procedat deloc aşa, iar lucrătorii din minister de obicei ne-au înţeles. Din cîte aud, însă, unora dintre colegii noştri li se resping manualele numai pentru că nu corespund şi în literă, nu numai în spirit, programelor.

Găsesc că raportul pe care noi îl stabilim, la nivelul editurii, între programe şi manuale îşi are corespondent, la nivelul şcolii, între manuale şi profesori. Există profesori (cunosc astfel de cazuri) care lasă de o parte şi programa şi manualul şi, făcînd lecţii absolut personale, scot elevi excepţionali. Evident, este vorba de profesori excepţionali, care îşi pot îngădui acest lux. Desigur însă că în general profesorul trebuie să se conducă după programa şcolară şi nu să absolutizeze manualul. Manualul are în vedere o clasă medie, în vreme ce profesorul lucrează cu o clasă concretă. De aceea, ţinînd seama de prevederile programei şi de specificul clasei, se va servi de manual în măsura în care acesta răspunde nevoilor sale practice.

Punctul de vedere al unui lucrător din minister

Prof. ION DRAGOMIRESCU, director al Direcţiei pedagogice din Ministerul Învăţămîntului, a început prin a insista asupra faptului că în vreme ce se tinde spre stabilizarea manualului pentru un număr de ani, se consideră că programa este un document cu valoare temporară, susceptibil de modificări. Manualul — ne spunea tov. Dragomirescu — cere un timp de gestaţie şi de elaborare mult mai îndelungat decît programa. Elementele noi din domeniul ştiinţei trebuie cuprinse în primul rînd în programe. Pe de altă parte, manualul aparţine elevului, în vreme ce programa este destinată în exclusivitate profesorului ca document după care acesta îşi planifică şi îşi organizează materia pe care urmează s-o parcurgă. Se întîmplă însă uneori că profesorului îi este mai comod să răsfoiască manualul şi să facă din el un document de prim rang, pe care îl substituie programei. Acesta este un mod greşit de a privi lucrurile. Documentul orientativ pentru profesor rămîne programa. Manualul, fiind un material care serveşte elevului, este utilizat de profesori în măsura solicitată de concepţia lor asupra lecţiilor. Este de aşteptat ca, în conceperea fiecărei lecţii, profesorul să nu se rezume la informaţiile din manual. Ţinînd seama de datele programei, el va folosi cunoştinţele acumulate prin pregătirea sa de specialitate şi prin consultarea materialelor bibliografice impuse de exigenţele profesiunii sale.

★

Recapitulînd consideraţiile formulate mai sus de cei pe care i-am solicitat să se pronunţe în legătură cu această problemă ni se pare demnă de reţinut ideea care priveşte specificitatea, particularităţile care deosebesc programele pe de o parte, manualele pe de alta. Este deci neindicat să se pretindă o concordanţă absolută între programă şi manual. Apare clar — şi considerăm înţelegerea acestui lucru ca foarte însemnată — că în procesul de învăţămînt locul de document orientativ obligatoriu pentru profesori revine programei şcolare, în vreme ce manualul este un material auxiliar, la care profesorul recurge în mod selectiv cînd acesta depăşeşte recomandările programei, sau pe care îl completează prin documentare proprie cînd este depăşit de recomandările ei.

OCT. BUZESCU

CONTRIBUŢIA ŞCOLILOR ŞI A CADRELOR DIDACTICE LA FĂURIREA STATULUI NAŢIONAL UNITAR

– MĂRTURII DOCUMENTARE –

Istoria demonstrează şi documentele confirmă că n-a existat eveniment de seamă în viaţa poporului nostru la care şcoala şi dascălii săi să nu fi participat în primele rînduri. Ridicîndu-se împotriva ignoranţei, a înapoierii cultural-ştiinţifice în care erau ţinute masele largi populare, dascălii au transformat şcolile în adevărate focare ale progresului, în comandamente de luptă pentru propăşirea întregii noastre naţii.

În 1821, Gheorghe Lazăr — reprezentant strălucit al şcolii româneşti din epoca respectivă — a fost alături de Tudor Vladimirescu şi pandurii săi, pentru ca în istoricele evenimente ulterioare — Unirea principatelor, războiul de independenţă şi altele — exemplul lui să înflăcăreze detaşamente întregi de intelectuali. Este de ajuns să ne gîndim, în această ordine de idei la oameni ca N. Bălcescu, M. Kogălniceanu, I. Heliade Rădulescu, Simion Bărnuţiu, A. T. Laurian, Ion Ionescu de la Brad, Gh. Şincai, N. Grigorescu, Spiru Haret şi alţii, pentru a nu evidenţia decît unele dintre cele mai reprezentative personalităţi culturale ale vremii.

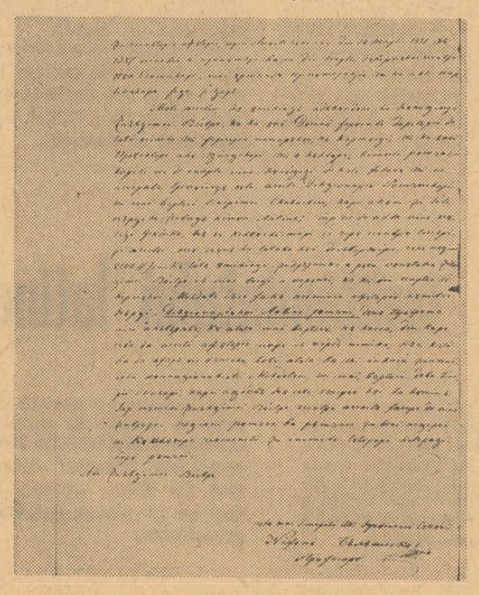

Cererea profesorului Nifon Bălăşescu pentru a se aproba şi sprijini, din punct de vedere material, de către guvern, tipărirea unui dicţionar latino-român, Arh. St. Iaşi, Secretariatul de Stat al Moldovei, dos. 1764 5 file.

Ceea ce a înflăcărat în cel mai înalt grad inimile unor generaţii întregi de profesori şi alte categorii de intelectuali a fost, de bună seamă, conştiinţa unităţii de neam şi de limbă a tuturor românilor, care a constituit veacuri de-a rîndul motorul luptei neobosite pentru făurirea unui stat naţional unitar. Documentele vremii subliniază în modul cel mai convingător că Unirea — aşa cum pe bună dreptate sublinia Mihail Kogălniceanu — a fost **„dorinţa cea mai mare, cea mai generală..."** a tuturor generaţiilor, izvorîtă din conştiinţa că **„...sîntem acelaşi popor, omogen, identic ca nici un altul... că avem acelaşi început, acelaşi nume, aceeaşi limbă, aceeaşi religie, aceeaşi istorie, aceeaşi civilizaţie, aceleaşi instituţii, aceleaşi legi şi obiceiuri, aceleaşi temeri şi aceleaşi speranţe... aceleaşi hotare de păzit, aceleaşi dureri în trecut, acelaşi viitor de asigurat..."**.

Acordînd o atenţie deosebită limbii române ca unuia dintre cei mai importanţi factori pentru cultivarea tradiţiilor naţionale şi a spiritului patriotic, cadre didactice cu o înaltă conştiinţă naţională au militat fără preget pentru înfiinţarea de şcoli româneşti şi pentru publicarea de cărţi în limba română, mai ales în Transilvania, unde împrejurările istorice vitrege au făcut ca lupta să fie şi mai grea. Astfel, profesorul Iosif Selegeanu, directorul „şcoalelor româneşti" din Oradea, prin circulara sa din 1 februarie 1849 îi îndemna pe români la învăţătură spunînd : **Numele care-l porţi, Române, e strălucit, arată-te că eşti vrednic să te numeşti Român cu înţelepciunea şi ştiinţa cu care au strălucit strămoşii noştri... Şcoală dară să fie în tot satul, la şcoală să trimită părinţii pe pruncii săi de la şase pînă la doisprezece ani...".** Patru ani mai tîrziu, în 1853, profesorul Nifon Bălăşescu solicita, printr-o scrisoare adresată ministrului, publicarea **„Dicţionarului latino-român"** subliniind necesitatea lui şi încercările pe care le-au făcut, în acest sens, şi G. Şincai, Micu Klain, P. Maior, Alex. Ghica ş.a. Un alt document, care datează din mai-iunie 1864, ni-l înfăţişează pe Ştefan Emilian, profesor la Universitatea din Iaşi care, sprijinind ideea episcopului Miclescu de a înfiinţa o Academie română în Transilvania, îi trimite acestuia copia scrisorii lui G. Bariţiu din decembrie 1863, căruia îi ceruse părerea în această chestiune. Despre cultivarea ideii de unitate naţională de către intelectualii şi dascălii iluştri ai poporului nostru se vorbeşte şi într-un document din 25 octombrie 1901. Aici se arată cum Nicolae Iorga ţinea în faţa studenţilor români de la Budapesta prelegeri despre însemnătatea unirii, de către Mihai Viteazul, a celor trei ţări române.

Şi firul roşu al ideii de unitate naţională străbate în continuare istoria, şcolile şi dascălii lor participînd activ la evenimentele pe care firul istoriei le-a depănat. Acest adevăr este confirmat, printre altele, şi de raportul unui comisar de poliţie înaintat prefectului jud. Bihor, la 18 septembrie 1907, în care informa despre desfăşurarea unei adunări generale a învăţătorilor din Oradea. Vorbind despre patriotismul care a dominat întreaga manifestaţie, el spunea : **„Cuvîntările ţinute s-au caracterizat prin mîndrie naţională română, subliniindu-se vechimea şi nivelul înalt al culturii româneşti..."** Într-un alt raport, al primpretorului din Beiuş, întocmit la 7 iulie 1914, se arăta că sub conducerea cadrelor didactice române din oraş se organizează expuneri de fotografii şi prezentări de filme referitoare la istoria României şi la armata română. **„La aceste acţiuni care se desfăşoară într-o atmosferă entuziastă de nedescris** — se spune în raport — **participă majoritatea ţărănimii"**

Nenumăraţi au fost învăţătorii şi profesorii participanţi la acţiunile premergătoare actului Unirii de la 1 decembrie 1918. La adunările care au avut loc în toate satele şi oraşele din Transilvania, ca şi la Marea Adunare de la Alba Iulia, mii şi mii de cadre didactice au susţinut şi au votat cu entuziasm unirea cu „Patria mumă".

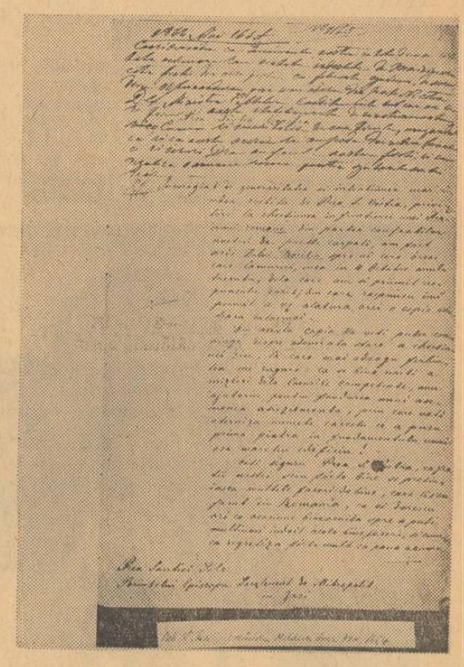

O scrisoare a lui G. Bariţiu, în care se arată ce mijloace materiale ar fi necesare pentru înfiinţarea unei facultăţi juridice româneşti în Transilvania şi ce ar însemna această instituţie, unde ar putea veni şi tineri români din Banat şi Bucovina.

Arh. St. Iaşi, Fond Mitropolia Moldovei, dos. 79/A 1964 — 7 file.

Prin activitatea lor neobosită şi plină de patosul mîndriei naţionale, şcoala şi slujitorii săi au semnat, alături de ceilalţi oameni ai muncii, una din cele mai luminoase pagini ale istoriei poporului nostru.

Prof. DUMITRU GANCIU

La cercul de radio de la Casa pionierilor din Braşov

Cînd dictonul „festina lente" e suprasolicitat

(Urmare din pag. 1)

dind puternic în creşterea eficienţei actului educativ în ansamblul său.

Nu întotdeauna însă evoluţia unor realizări valoroase menite să modernizeze procesul de învăţămînt este „rectilinie şi uniform accelerată", ci cunoaşte un ritm foarte lent, trece prin încîlcite labirinturi şi suferă chiar gîtuiri. Admirăm înţelepciunea spuselor bătrîneşti care îndeamnă : „măsoară de trei ori şi taie o dată", sau sensul profund pe care-l cuprinde vechiul adagiu latin „festina lente". Ne face însă impresia că în anumite cazuri nu despre aplicarea lor este vorba, ci despre inerţie şi rutină. Spicuim cîteva mostre.

De aproape un deceniu se organizează, cu o regularitate demnă de importanţa cauzei, concursuri de creare a unor noi tipuri de material didactic. Cu aceeaşi regularitate, însă, peste 50 la sută dintre lucrările premiate şi avizate aşteaptă ani de-a rîndul să intre în producţia Întreprinderii de material didactic. Alte zeci de realizări valoroase de acest gen ale cadrelor didactice — dintre care unele socotite invenţii şi brevetate ca atare — au fost aprobate de comisia special constituită în acest scop în cadrul Ministerului Învăţămîntului. Multe dintre ele bat la poarta producţiei, aşteptînd să devină într-adevăr utile pentru şcoală, vreme de 6—7 ani din momentul aprobării. Vă mai amintiţi de trusa completă pentru demonstraţii de fizică în şcoala generală, cu piese interşanjabile, realizată de profesorul unei şcoli de lîngă Arad şi pe care am popularizat-o acum aproximativ un an în paginile gazetei noastre ? Ea a făcut obiectul unui schimb de experienţă şi al unei ample verificări efectuate de specialişti, a fost reprodusă la nivel artizanal şi introdusă într-o serie de şcoli. Pretutindeni rezultate excelente. Producţia de serie însă continuă s-o ignoreze. Este clar că în asemenea cazuri conţinutul lui „festina lente" este deformat, căci el nu poate fi nicidecum asimilat cu un factor de frînare în calea perfecţionării tehnologiei didactice.

S-a argumentat şi se argumentează că astfel de situaţii se datorează capacităţii reduse de asimilare a unor noi sortimente în producţia I.M.D., ca şi altor greutăţi, obiective şi subiective, ale acestei întreprinderi în faza ei actuală de organizare şi de funcţionare. Nu putem însă face abstracţie de faptul că nu o dată s-au făcut propuneri pentru ieşirea din impasul acesta, fie profilîndu-se pentru producţia de material didactic atelierele unor centre şcolare profesionale şi tehnice, fie făcînd apel la industria locală. Sîntem siguri că un studiu judicios, bazat pe un calcul economic temeinic, ar fi demonstrat viabilitatea şi rentabilitatea unor asemenea soluţii.

Dar nu întotdeauna studiul şi calculul economic reprezintă factorul de întîrziere, ci doar o rezoluţie care să permită declanşarea unei acţiuni pe un făgaş nou. Vom lua drept exemplu situaţia întreţinerii şi reparării materialului didactic aflat în dotaţia şcolilor. După un calcul estimativ, acest material rămîne nefolosit în proporţie de 30 la sută din cauza neremedierii unor defecţiuni relativ simple. În această privinţă au fost elaborate, de mai mulţi ani, după cîte ştim, studii cu mai multe variante. A învins însă, sub paravanul lui „festina lente", inerţia. Din această pricină stau imobilizate anual materiale didactice în valoare de multe milioane de lei.

În cazurile amintite pînă acum există argumentul (nemărturisit) că schimbarea modului de acţiune va antrena, implicit, investiţii materiale şi capacităţi de producţie. Există însă situaţii în care practic nu se cerea decît dorinţa de a trece la acţiune. Oare cît timp a trecut de cînd aparatul de proiecţie pentru diafilme din producţia curentă I.O.R. a fost criticat ca fiind prea puţin adaptat cerinţelor învăţămîntului, de cînd s-au prezentat dispozitive originale foarte simple şi practice pentru retroproiecţie şi pentru proiecţie la lumina zilei ? Fabricarea unor asemenea dispozitive şi livrarea lor împreună cu aparatul sau, măcar, înscrierea datelor necesare construcţiei respectivelor dispozitive în prospectul de utilizare a aparatului nu ar fi angajat nici un fel de fonduri suplimentare. Nu s-a întreprins însă nimic în acest sens.

Dar asemenea anomalii, care persistă deşi există toate condiţiile pentru remedierea lor, nu se opresc numai la cadrul tehnicii didactice. Semnificative sînt în această privinţă şi avatarurile predării scrisului la clasa I. Pornindu-se de la îngrijorătoare constatări privind inadecvarea scrierii caligrafice cursive pentru etapa de început a însuşirii deprinderilor de citit-scris, s-au experimentat, cîţiva ani de-a rîndul, diferite forme şi metode de predare a unei scrieri neartificioase, fundamentată pe plan psihopedagogic. Experimentul a dus la concluzia că trebuie introdusă de la clasa I o formă de scriere rapidă, funcţională. În practica generală a şcolilor lucrurile au fost însă lăsate să treneze, cu unele schimbări de circumstanţă care lăsau deschise pe mai departe principalele fisuri ale inadvertenţelor : caracterul parazitar al unor elemente „decorative" din litere şi multiplele caiete cu o liniatură inutilă, greoaie, care frînează însuşirea de către şcolari a unui scris curgător şi rapid. Calculînd la o întîrziere de numai doi ani, constatăm că efectele lipsei de operativitate manifestate în acest caz se extind asupra unui număr de aproximativ 700 000 de elevi care vor întîmpina serioase greutăţi (ce puteau fi prevenite) pe drumul formării unui scris personal, avînd o funcţionalitate corespunzătoare.

Nu putem trece cu vederea cazurile în care cercetarea tergiversează îndelung comunicarea unor concluzii ce ar putea fi, chiar şi parţial, aplicate pe scară largă în şcoli. Să luăm, de pildă, problema spinoasă, cu multiple implicaţii în viaţa învăţămîntului, a docimologiei, mai precis a unei notări obiective şi ştiinţifice a cunoştinţelor însuşite de elevi. Oare nu se cuvine ca o asemenea temă să beneficieze de o tratare prioritară, iar comunicarea unor concluzii, pe baza cărora să se elaboreze norme superioare de activitatea didactică, să se fi efectuat în decurs de maximum 2—3 ani de la abordarea problemei de către cercetători ?

Efecte negative ale suprasolicitării lui „festina lente" se manifestă şi în determinarea, prin studii şi experimentări, a unor forme de activitate practică pentru elevii din licee corespunzătoare cerinţelor actuale de pregătire a tinerei generaţii şi posibilităţilor efective de aplicare în condiţiile actuale şi de viitor.

„Honni soit qui mal y pense" — dar uneori se pare că ipotezele şi metodica unor cercetări pedagogice sînt astfel alese încît faza de studiu şi experiment să dureze cît mai mult. Nu o dată se ignorează stadiul cel mai avansat la care a ajuns studierea problemei respective, ea fiind examinată „d'a capo". O asemenea poziţie dă cu atît mai mult de gîndit cu cît se referă în special la cercetări privind unele aspecte de stringentă actualitate pentru modernizarea învăţămîntului cum sînt, de pildă, aplicarea modelării în procesul de învăţare, învăţămîntul programat, structurarea cunoştinţelor, teleşcoala etc.

★

La polul opus acestor atitudini de suprasolicitare a lui „festina lente" se află situaţiile rezolvate precipitat, fără studiu şi pregătire prealabilă, purtînd în conţinut şi în formă amprenta improvizaţiei. Dar asupra unor aspecte ale acestei probleme ne vom opri mai pe larg cu alt prilej.

UNESCO — programul de dezvoltare pe anii 1969-1970

Recent s-a încheiat la Paris cea de-a XV-a Conferință generală a UNESCO. Desfășurată în perioada 15 octombrie—20 noiembrie a. c., aceasta a reunit reprezentanți a 119 state membre ale organizației.

Unul dintre obiectivele fundamentale ale Conferinței a fost adoptarea programului activității UNESCO pe perioada anilor 1969 și 1970. Au fost schițate totodată liniile directoare ale activității pentru anii 1971—1972. Printre principalele activități programate se numără continuarea și dezvoltarea unor acțiuni inițiate în ultimii doi ani pe plan mondial (în legătură cu planificarea educației și a resurselor biosferei) și pe plan regional (privind accesul la învățământul superior în Europa, educația și formarea științifică și tehnică în Africa, aplicarea științei și tehnicii în dezvoltarea Asiei).

În domeniul preocupărilor UNESCO din sfera educației și învățământului, conferința a înregistrat începutul unei etape noi. Astfel, dacă în cursul ultimilor ani accentul era pus în special pe generalizarea educației la toate nivelele, în viitor se va acorda o mare atenție aspectului calitativ, urmărindu-se conținutul studiului, randamentul metodelor utilizate, valoarea rezultatelor obținute. În acest scop vor fi inițiate ample studii de educație comparată, schimburi de experiență în planificarea educației, se va acorda un sprijin susținut formării profesionale a corpului didactic, perfecționării învățământului mediu, revizuirii sistemelor și programelor educative în vederea adaptării lor la problemele și la nevoile tinerilor, dezvoltării educației adulților și extinderii programului experimental de alfabetizare.

O serie de obiective ale programului urmăresc să amelioreze învățământul științific în universități și institute și să experimenteze în cadrul acestora noi metode de pedagogice. Pornind de la faptul că lumea cere mereu mai mulți tehnicieni și ingineri, a căror formare în școli și institute de învățămînt superior trebuie să corespundă uriașei dezvoltări a științei și tehnicii în perspectiva viitorului apropiat, Conferința UNESCO a prevăzut ca programul organizației să urmărească mai accentuat determinarea structurilor organizatorice, a conținutului și metodelor menite să asigure atingerea acestor obiective. Un loc special îl ocupă în această privință învățământul agricol, pentru care se prevede efectuarea unui amplu program de dezvoltare în colaborare cu F.A.O.

Toate aceste acțiuni se vor desfășura cu intensitate maximă în anul 1970, care a fost declarat de Adunarea Generală a O.N.U. **anul internațional al educației.**

În domeniul informației — în sensul cel mai larg al termenului — rămîne mult de făcut pentru ca, așa cum spunea René Maheu, directorul general al UNESCO, să se pună la dispoziția tuturor și a fiecăruia o documentare și o rețea de comunicare cu caracter universal. În acest scop UNESCO își propune, printre altele, modernizarea și normarea documentării internaționale, astfel încît să ușureze comunicarea și libera circulație a ideilor prin carte, imagine și felurite alte mijloace de informație.

Sînt obiective cu mare greutate specifică, menite să accentueze caracterul profund umanist al activității UNESCO, contribuind la întărirea prestigiului ei. În realizarea lor România socialistă își va aduce o contribuție sporită, la nivelul aprecierii înalte de care se bucură pe plan internațional.

Probleme actuale ale învățământului latino-american

În prezent, în țările Americii Latine se fac mari eforturi pentru împlinirea unor cerințe seculare de cultură și civilizație. Vasta campanie de alfabetizare desfășurată cu sprijinul UNESCO, realizarea diferitelor proiecte pilot, dezvoltarea învățământului de pregătire a cadrelor reprezintă pe acest drum cîteva din cele mai importante jaloane. O problemă majoră care preocupă forurile de învățămînt o constituie formarea într-un ritm accelerat și perfecționarea continuă a pregătirii personalului didactic pentru școlile de toate gradele.

În legătură cu această problemă, considerăm interesant un articol publicat recent în revista „Educadores" din Argentina. Apărut sub semnătura profesorului Benicio C. A. Villarreal, unul dintre cei mai prestigioși pedagogi sudamericani, acest articol, din care prezentăm mai jos cîteva extrase, se referă la unele măsuri introduse în ultimul an pe planul pregătirii cadrelor didactice pentru învățămîntul argentinian.

* * *

Începînd din acest an funcționează în Argentina Școala normală superioară, măsură care a dat naștere la serioase discuții și controverse, fiind considerată de către unii drept riscantă. Ea răspunde însă unei imperioase cerințe a dezvoltării învățămîntului — aceea a ridicării pregătirii personalului didactic cît mai aproape de cerințele impetuoasei dezvoltări tehnico-științifice mondiale. Școala normală cu doi ani de studii creată în trecut, în condițiile unei necesități stringente de cadre didactice pentru diferitele cicluri de pregătire elementară a copiilor și adulților, nu mai răspunde cerințelor și necesităților actuale.

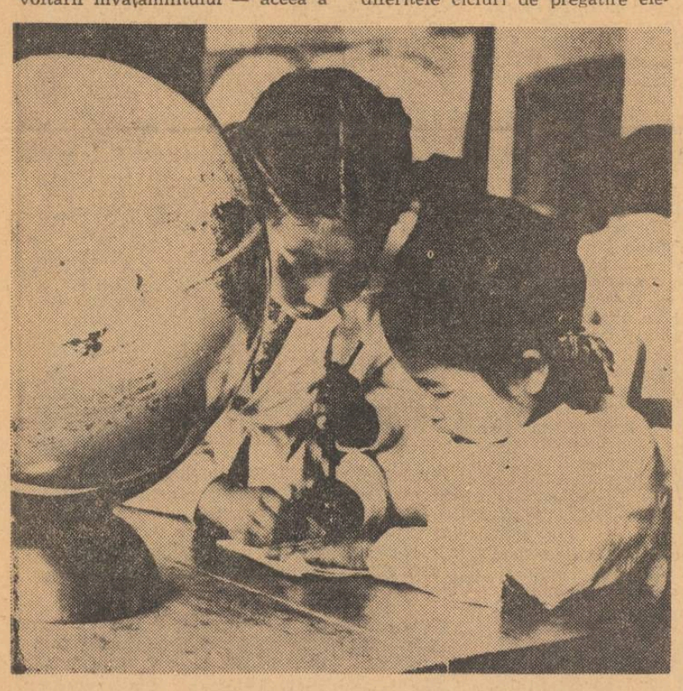

Lecție de geografie într-o școală din Ecuador

În provincia Buenos Aires, de pildă, cererile de cadre didactice pregătite la nivelul vechii școli normale erau de mult acoperite, în timp ce pregătirea unor asemenea cadre continua la nivelul anilor precedenți. Dar satisfacerea cantitativă a cererilor de cadre pentru învățămînt ne-a permis să acordăm mai multă atenție calității și să constatăm că în general nivelul științific și de cultură al multor învățători pregătiți prin școala normală de doi ani nu permitea desfășurarea unui învățămînt cu adevărat modern.

Este un adevăr binecunoscut că într-o societate în curs de transformare profesorul nu poate rămîne în nici un caz un spectator pasiv al acestui proces dinamic, ci trebuie să fie unul dintre factorii cei mai activi care să-l stimuleze. Perfecționarea, ridicarea la un nivel superior a pregătirii învățătorului sînt reclamate totodată de procesul de înnoire a școlii care, la rîndul său, condiționează în mare măsură procesul dezvoltării întregii societăți.

Toate acestea au impus trecerea la organizarea unei școli normale de nivel superior, cu o durată de studii de cinci ani, în care să se realizeze o mai judicioasă orientare și selecție profesională, o pregătire cu orizont mai larg. Planul de învățămînt al școlii normale superioare recent create urmărește îmbinarea strînsă și alternarea studiilor de pedagogie — bazate pe o temeinică practică pedagogică — cu studiile de cultură generală. Studierea încă din primul an a unei limbi străine va da posibilitatea ca absolvenții să primească, pe lîngă diploma de institutor, pe aceea de profesor pentru o limbă străină predată în ciclul inferior al liceului. Pentru lărgirea orizontului cultural și științific al viitorilor institutori s-au introdus în planul de învățămînt, pe lîngă disciplinele curente, istoria artelor, filozofia, diferite cunoștințe la un nivel mai înalt, iar pentru pregătirea pedagogică se prevede predarea pedagogiei generale, a didacticii generale și speciale, confecționarea și mînuirea materialului didactic, mînuirea mijloacelor audio-vizuale moderne

Unul dintre obiectivele centrale ale procesului instructiv-educativ în școala normală superioară îl constituie, alături de pregătirea culturală și profesională a viitorului dascăl, formarea personalității acestuia, educarea lui etică și estetică. Sintetizînd direcțiile și scopurile urmărite în școala normală superioară putem spune că activitatea acesteia are o triplă valență: formarea institutorului din punct de vedere etic, dezvoltarea capacităților lui profesionale și înzestrarea acestuia cu un nivel sporit de cunoștințe culturale.

Pregătirea tineretului pentru apărarea patriei

(Urmare din pag. 1)

tre factorii chemați să sprijine Uniunea Tineretului Comunist în îndeplinirea acestei răspunderi patriotice își are deci un temei național, binevenit.

Activitatea de pregătire pentru apărarea patriei, prin scopurile ce și le propune, întregește munca educativă a școlii. Învățînd să prețuiască înfăptuirile oamenilor muncii, orînduirea socialistă, suveranitatea patriei, tinerii — elevi și studenți — se vor deprinde să prețuiască tot mai mult eforturile și progresele realizate prin munca poporului, să-și dăruiască vigoarea, mintea și inima cauzei partidului, înfloririi României socialiste. Ordinea și disciplina impuse de austeritatea unei asemenea activități, suplețea și eleganța mișcărilor instrucției de front, stăpînirea de sine, calmul și precizia cerute de instrucția focului, ca și dîrzenia, forța și curajul cultivate de pregătirea fizică cu aplicație militară vor contribui deopotrivă la dezvoltarea proceselor volitionale. Cunoașterea armelor de nimicire în masă și a protecției împotriva lor, a topografiei militare, a balisticii creează totodată largi posibilități de concretizare a cunoștințelor învățate la fizică, chimie, astronomie etc. In cadrul pregătirii sanitare și de prim ajutor elevii își vor însuși cunoștințe utile vieții cotidiene, viitorului lor cămin. Cercurile tehnico-aplicative de construcții radio, radiotelefonie, telefonie, auto, aviație, marină, grăniceri etc. vor oferi celor mai buni tineri posibilitatea să-și afirme înclinațiile, să-și satisfacă chemările. La rîndul lor, acțiunile inițiate în cadrul pregătirii tineretului pentru apărarea patriei de către organizațiile U.T.C. — întîlniri cu veterani, ofițeri activi și din rezervă pentru a prezenta file glorioase din istoria patriei noastre, acțiunile educative la locuri și monumente istorice, învățarea de cîntece patriotice și ostășești, marșurile și demonstrațiile — vor contribui și ele din plin la educarea patriotică a elevilor.

Participarea fetelor la activitatea de pregătire pentru apărarea patriei, împlinire a unei dorințe de a-și dovedi prin fapte calități deosebite, ignorate într-un trecut nu prea îndepărtat, le aduce acestora o satisfacție în plus — aceea de a se ști părtașe, în virtutea deplinei egalități consfințite prin lege, la tot ce privește prezentul și viitorul patriei noastre socialiste. Ele vor participa la activități diferențiate potrivit pregătirii și aptitudinilor lor, însușindu-și cunoștințe de pregătire A.L.A., sanitară și de prim ajutor, instrucția focului și topografie, vor fi alături de băieți, după dorință, în cercuri tehnico-aplicative de auto, sanitare, telefonie, radio, zbor cu și fără motor.

Sprijinul dat de către școală pregătirii tineretului pentru apărarea patriei se concretizează în primul rînd prin faptul că această activitate este cuprinsă în orarul activităților școlare, ceea ce necesită o justă gospodărire a timpului, o rațională dozare a eforturilor și o bună folosire a bazei materiale. Personalului didactic, și îndeosebi acelor profesori cărora li s-au încredințat sarcini directe, fiind numiți comandanți, le revine răspunderea de a pregăti temeinic ședințele de instrucție, de a asigura toate condițiile pentru ca elevii să se simtă atrași de această activitate. Sîntem convinși că activitatea cadrelor didactice, valorificarea potențelor și experienței lor pedagogice, vor asigura acestei noi acțiuni desfășurate în școală un plus de dinamism, atractivitate și varietate, va aduce o contribuție importantă la sudarea colectivelor de elevi prin cultivarea spiritului de solidaritate, întrajutorare și înfrățire, la formarea personalității lor.

Cu ocazia constituirii centrelor de pregătire, elevii, ca de altfel întregul nostru tineret, și-au exprimat adeziunea unanimă la politica internă și externă a partidului și statului nostru, hotărîrea lor de a contribui prin propria pregătire la apărarea României socialiste. Aceasta este o chezășie a faptului că ei își vor îndeplini întru totul angajamentele luate în fața partidului, a poporului — de a se prezenta pregătiți din toate punctele de vedere, gata să dăruie tot ce au mai bun patriei socialiste.

O primă incercare de definire a conceptului de literatură veche

După ce termini de citit cartea lui *Vasile Florescu, Conceptul de literatură veche*, înțelegi pe deplin cuvintele pe care autorul le spune în introducere: „S-a scris mult despre noțiunea de literatură clasică și despre clasicism. S-a scris și mai mult despre cea de literatură modernă și despre modernism. După cîte știm, nu s-a scris nimic sistematic despre literatura veche (...) Noțiunea de literatură veche trebuie definită o dată așa cum au fost definite corelatele ei, literatura clasică și literatura modernă. Cineva trebuia să facă începutul, oricare ar fi fost riscul. Și fiindcă altora, cu mai mari posibilități, nu le-a venit această idee, ne asumăm noi răspunderea primei încercări..."

Asumîndu-și răspunderea să scrie „prima încercare" despre conceptul de literatură veche, Vasile Florescu definește și cercetează acest concept în funcție de următoarele întrebări capitale: ce însemnează literatura veche, cum a apărut și cum a evoluat această noțiune, ce au însemnat discuțiile privind literatura veche pentru istoria esteticii și a teoriei literaturii, de ce este dificilă separarea faptului literar-artistic de cel cultural în cazul literaturii vechi". Răspunsul la fiecare din aceste întrebări este rezultatul unei ample investigații. Autorul a cercetat, în afară de operele literare de seamă din epocile elină, latină, medievală, renascentistă și modernă, un imens material bibliografic.

Definind și cercetînd conceptul de literatură veche prin raportare la diferitele etape ale dezvoltării literaturii universale, Vasile Florescu întreprinde dese incursiuni în istoria filozofiei și a esteticii. Lectorul întîlnește și subtile aprecieri asupra literaturii eline și latine, asupra literaturii medievale și din perioada Renașterii, precum și asupra literaturii clasicismului francez, asupra literaturii romantice, realiste etc. Ultimul capitol — intitulat sugestiv „Habent sua fata libelli", cuprinde concluziile autorului asupra problemei cercetate.

Cartea colegului nostru Vasile Florescu — autorul este profesor la Liceul „Gh. Lazăr" din București — interesează pe toți iubitorii de literatură română și universală, fiind menită a contribui la dezvoltarea cercetării și interpretării sub aspect estetic a literaturii noastre vechi.

VLADIMIR DOGARU

INSTITUTUL POLITEHNIC — TIMIȘOARA

ANUNȚA

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

Facultatea de mecanică

— Asistent la catedra de Geometrie descriptivă și desen, disciplinele Geometrie descriptivă și desen, Desen tehnic, poziția 9.

— Asistent la catedra Tehnologia construcțiilor de mașini, disciplinele: Tratamente termice, Proiectarea stanțelor și materialelor, Proiectarea și tehnologia sculelor așchietoare, poziția 10.

Facultatea de electrotehnică

— Asistent la catedra Măsuri și centrale electrice, disciplinele: Măsuri electrice și magnetice. Măsuri electrice. Centrale și rețele electrice — poziția 9.

— Asistent la catedra Utilizările energiei electrice, disciplinele: Acționări electromecanice și utilaj electromecanic, Alimentări cu energie electrică a întreprinderilor, Utilizările energiei electrice și acționări, Utilizările energiei electrice poziția 11.

— Asistent la catedra, Utilizările energiei electrice, disciplinele: Utilizările energiei electrice și instalațiilor, Utilizările energiei electrice și acționări, Alimentația cu energie electrică a întreprinderilor — poziția 12.

— Asistent la Catedra Educației fizică și sport, Disciplina educație fizică și sport (Inst) — poziția 9.

— Asistent la catedra Educație fizică și sport disciplina Educație fizică și sport (Atletism) — poziția 15.

Facultatea mecanică agricolă

— Asistent la catedra Organe de mașini și mecanisme, disciplina: Teoria mecanismelor și organe de mașini, poziția 17.

— Asistent la catedra Mașini agricole, disciplinele: Tehnologia materialelor și proceselor agricole, poziția 6.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul Institutului politehnic din Timișoara, b-dul 30 Decembrie nr. 2 în termen de 30 de zile de la scoaterea publicării acestui anunț, cererea de înscriere, la care vor anexa actele prevăzute de Regulamentul privind ocuparea funcțiilor didactice în învățămîntul superior, publicat în colecția de Hotăriri și Dispoziții ale Consiliului de Miniștri nr. 31 din 5 august 1958.

Concursul va avea loc la Institutul politehnic Timișoara, B-dul 30 Decembrie nr. 2, la 2 luni de la publicarea acestui anunț.

ANUNȚ

Întrucît simpozionul de comunicări științifice al cadrelor didactice care urma să aibă loc în luna noiembrie a.c. la Craiova s-a amînat pentru o dată care se va comunica ulterior, se aduce la cunoștința celor interesați că Institutul de științe pedagogice mai primește înscrieri și comunicări pînă la data de 30 decembrie a.c.

Comunicările vor fi axate pe aceeași tematică și prezentate în aceleași condiții, publicate în „Gazeta învățămîntului" nr. 949 din 31 mai a.c.

Centrul de cercetare și proiectare din cadrul Întreprinderii de piese radio și semiconductori — Băneasa

cu sediul în București, str. Erou Iancu Nicolae nr. 32, sector 2

ANUNȚĂ:

scoaterea la concurs a următoarelor posturi

1. Secția cercetare-proiectare semiconductoare:
— 1 post șef secție cercetare științifică
— 2 posturi șef laborator cercetare științifică
— 4 posturi cercetător științific principal
— 5 posturi cercetător științific
— 3 posturi cercetător stagiar

2. Secția cercetare-proiectare microelectronică:
— 1 post șef secție cercetare științifică
— 1 post șef laborator cercetare științifică.
— 2 posturi cercetător științific principal
— 3 posturi cercetător științific
— 3 posturi cercetător stagiar

3. Secția cercetare-proiectare componente electronice pasive.
— 1 post șef secție cercetare științifică
— 3 posturi șef laborator cercetare științifică
— 5 posturi cercetător științific principal
— 5 posturi cercetător științific
— 5 posturi cercetător stagiar

4. Secția cercetare-proiectare utilaje tehnologice specifice
— 1 post șef secție cercetare științifică
— 2 posturi șef laborator cercetare științifică
— 2 posturi cercetător științific principal
— 2 posturi cercetător științific
— 3 posturi cercetător stagiar

5. Secția cercetare-proiectare procedee de măsură, aplicații și siguranță în funcționare.
— 1 post șef secție cercetare științifică
— 2 posturi șef laborator cercetare științifică
— 2 posturi cercetător științific principal
— 3 posturi cercetător științific
— 3 posturi cercetător stagiar

6. Secția cercetare-proiectare pentru perfecționarea proceselor tehnologice, indici tehnico-economici și documentare
— 1 post șef secție cercetare științifică
— 1 post șef laborator cercetare științifică
— 1 post cercetător științific principal
— 2 posturi cercetător științific
— 2 posturi cercetător stagiar

Concursul va avea loc în ziua de 23 decembrie 1968, la sediul întreprinderii, în condițiile prevăzute de Regulamentul privind recrutarea cadrelor de cercetare științifică, avizat de C.S.O.S. cu nr. 1215/12 decembrie 1958 și publicat în Buletinul Oficial partea a III-a nr. 4/8. ianuarie 1968.

Cererile de înscriere se depun la sediul întreprinderii, pînă la data de 7 decembrie 1968, însoțite de următoarele acte:
— copie legalizată după diploma de examen de stat sau diplome echivalente în specialitatea respectivă ale unor instituții de învățămînt superior din țară, precum și diplome din străinătate echivalate de Ministerul Învățămîntului.
— copie după diploma de doctor în științe sau candidat în științe (în cazul cînd candidatul are acest titlu);
— memoriul de activitate, împreună cu o listă de lucrări;
— cîte un exemplar din cele mai importante lucrări ale candidatului sau extrasele lor;
— copie de pe cartea de muncă, de la pagina 14 și următoarele, legalizată de instituția unde lucrează.
— copie după certificatul de naștere;
— autobiografie

Pentru funcțiile de cercetător științific și cercetător stagiar concursul va consta din:
— verificarea titlurilor și lucrărilor;
— proba scrisă
— proba orală
— proba practică (unde este cazul)
— verificarea cunoașterii unei limbi străine;

Informații suplimentare la telefon nr. 33.38.30/119

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI
Oradea

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

— Conferențiar la Catedra VI — Educație fizică, disciplina Teoria educației fizice și Istoria și organizarea culturii fizice, poziția 1 din statul de funcțiuni.

— Lector la Catedra VI — Educație fizică, disciplina Igienă, controlul medical și cultură fizică medicală, poziția 5 din statul de funcțiuni; se cere un cadru calificat în Medicină sportivă.

— Lector la catedra VI — Educație fizică, disciplina Anatomie, biomecanică și fiziologie, poziția 6 din statul de funcțiuni; se cere un cadru avînd specialitatea Biologie.

— Asistent Catedra VI — Educație fizică, disciplina Jocuri dinamice și dansuri populare, poziția 19 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul Institutului din Oradea, calea Armatei Roșii nr. 5, în termen de 30 de zile de la publicarea acestui anunț, cererea de înscriere la care vor anexa următoarele acte în dublu exemplar:

— copie legalizată de pe actul de studii superioare;
— lucrările științifice ale candidatului într-un exemplar;
— certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale ale candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) la care acesta își are funcția de bază;
— certificatul de vechime în muncă eliberat de unitatea în care lucrează;
— memoriul de activitate didactico-științifică, semnat de candidat;
— autobiografia.

Cei ce funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ține la rectoratul Institutului în termen de 60 de zile de la publicarea acestui anunț.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București. Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 971 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 29 noiembrie 1968 | 4 pag. 25 bani

■ Clasa I cu elevi de 6 ani – pag. 2

■ Cum oglindesc adunările sindicale de dări de seamă și alegeri preocupările actuale – pag. 2

■ Diversificarea studiului în liceu și dinamica învățământului modern – pag. 3

■ Parametrii programei preșcolare – pag. 3

Alba Iulia, 1 decembrie 1918

50 de ani de la Unirea Transilvaniei cu România

Întregul nostru popor sărbătorește anul acesta, la 1 decembrie, împlinirea a 50 de ani de la Unirea Transilvaniei cu România, eveniment de importanță istorică deosebită, în făurirea statului național român unitar.

Marea Adunare populară de la Alba Iulia, care a emanat actul Unirii în contextul unei intense efervescențe revoluționare, a fost expresia voinței întregului popor român de a-și asigura libertatea și independența națională, de a-și făuri un nou climat social-politic, în care masele populare să se poată bucura de condiții de viață mai bune. Privită în perspectiva largă a istoriei, Unirea Transilvaniei cu România a fost o încununare firească, legică a unui proces istoric obiectiv de dezvoltare a societății pe teritoriul patriei noastre, a fost produsul nemijlocit al necontenitelor lupte sociale duse de masele muncitoare, de forțele progresiste ale societății, al mișcării de eliberare națională a poporului român.

Poporul român a fost nevoit să înlocuiască adesea unealta de muncă cu spada pentru a-și putea asigura condițiile necesare dezvoltării sale materiale și spirituale, Cu prețul unor lupte grele și sub conducerea unor personalități remarcabile ca Mircea cel Bătrîn, Ioan de Hunedoara, Vlad Țepeș, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul și alții, poporul nostru s-a opus cu strășnicie tendințelor expansioniste străine, și-a apărat cu dîrzenie independența în calea expansiunii otomane.

În cursul acestor lupte românii s-au afirmat nu o dată ca unul și același popor. Faptul ca atare a fost reținut cu interes, încă din secolul al XV-lea, de unii reprezentanți ai umanismului apusean, care au consemnat în scrierile lor atît comunitatea de origine a românilor, cît și continuitatea lor pe meleagurile ce le locuiesc. Începînd din secolul al XVI-lea, cînd Nicolae Olahus, reprezentant al umanismului european, consemna că „moldovenii" au aceeași limbă, obiceiuri (și) religie ca și cei din Muntenia", ideea de unitate și continuitate a românilor a căpătat o dezbatere din ce în ce mai largă în operele cronicarilor și apoi o fundamentare științifică, riguros demonstrată de către reprezentanții școlii ardelene. „Numele cel mai adevărat autentic — scrie Miron Costin — de la primul descălecat prin Traian, este român sau romanus, care nume... este dat îndeobște și muntenilor și moldovenilor și celor ce locuiesc în Țara Transilvaniei... Un alt nume ei înșiși nu au primit între dînșii niciodată".

Supus unor presiuni externe numeroase, obligat să suporte jugul greu al dominației străine, otomane și habsburgice, poporul român a fost puternic frînat în cursul dezvoltării sale istorice, i s-au creat stavile nenumărate în calea afirmării tuturor potențelor sale creatoare.

Începuturile luptei de eliberare națională se pot plasa încă în prima jumătate a secolului al XVIII-lea, dar unele premise au existat anterior, au fost pregătite de întregul proces de dezvoltare a poporului. Relațiile economice între cele trei provincii românești și apariția unei piețe interne, lupta comună împotriva cotropitorilor străini și dezvoltarea conștiinței de neam au fost elemente care au făcut ca prima unificare politică a provinciilor române să aibă loc încă la sfîrșitul secolului al XVI-lea, sub conducerea lui Mihai Viteazul. Încercarea izbutită a marelui domn, deși de scurtă durată, a avut o semnificație istorică deosebită, ea căpătînd valoare de simbol pentru lupta ulterioară a poporului nostru.

Premisele social-economice și spirituale necesare împlinirii idealului creării unui stat unitar se leagă de apariția și dezvoltarea relațiilor de producție capitaliste, de forța propulsivă a producției industriale. În aceste condiții au apărut pe scena istoriei forțe sociale noi, interesate în sfărîmarea perimatelor rînduieli feudale, în crearea condițiilor sociale, economice și politice înnoitoare : piața economică unică, libertatea forței de muncă și statul național independent. Pe aceste coordonate fundamentale, împletită strîns cu lupta pentru emanciparea socială, s-a dezvoltat lupta națională a poporului român în cursul secolului al XIX-lea, cînd a și obținut două mari victorii : Unirea Moldovei cu Țara Românească în 1859 și independența statului român modern în urma războiului din 1877.

La sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, evoluția luptei naționale a românilor din Transilvania și dezvoltarea istorică a poporului român în ansamblul său au evidențiat și mai pregnant necesitatea unirii într-un singur stat a poporului român. C. Dobrogeanu-Gherea, una din figurile cele mai luminoase ale culturii românești, teoretician de seamă al mișcării muncitorești din România, referindu-se la necesitatea realizării statului național unitar român, scria : „O țară cu un organism social trebuie să se dezvolte ca un organism întreg în marginile sale etnice. Împărțită în mai multe părți, cum e Polonia, sau cum e în parte România, dezvoltarea sa devine anormală și nesănătoasă în cel mai înalt grad".

M. BADEA

cercetător la Institutul de studii istorice și social-politice de pe lîngă C.C. al P.C.R.

(Continuare în pag. a 4-a)

Manifestări consacrate semicentenarului Unirii Transilvaniei cu România

În aceste zile, în școlile din întreaga țară continuă să se desfășoare ample acțiuni închinate marelui act istoric al Unirii Transilvaniei cu România.

Filiala din București a Societății de științe istorice, împreună cu Inspectoratul școlar al municipiului București, au organizat recent un simpozion consacrat semicentenarului Unirii Transilvaniei cu România. În cadrul acestui simpozion, la care a participat un mare număr de profesori de istorie din Capitală, după cuvîntul de deschidere rostit de prof. dr. docent D. Berciu, președintele filialei București a Societății de științe istorice, au fost prezentate comunicările „Condițiile internaționale ale Unirii Transilvaniei cu România" (lector univ. Gh. Cazan), „Aportul mișcării socialiste la făurirea statului unitar român" (prof. Elisabeta Hurezeanu), „Lupta pentru Unirea Transilvaniei cu România desfășurată de români în străinătate" (prof. N. Bîrdeanu), „Contribuția cadrelor didactice la actul Unirii" (prof. Gh. Smarandache), „Unirea Transilvaniei cu România, desăvîrșire a procesului de creare a statului național unitar" (conf. univ. I. Gheorghiu).

★

Cercul de creație și critică literară al elevilor liceului din Salonta a organizat de curînd, în cinstea aniversării de la 1 decembrie, o manifestare culturală. Începînd cu expunerea profesorului Dan Dionis, care a avut tema „Ideea Unirii de-a lungul veacurilor", manifestarea a continuat cu un program alcătuit din creații ale membrilor cercului. De asemenea, elevii claselor a XI-a au prezentat la Casa de cultură orășenească un montaj artistic literar înfăptuirea Unirii Transilvaniei cu România.

La Baia Mare, profesorul Ioniță Iuga a vorbit zilele trecute, în fața unui mare număr de cadre didactice și elevi, despre lupta poporului român pentru făurirea statului național unitar. După încheierea expunerii, cei de față au vizitat o expoziție care cuprinde peste 100 de documente originale, fotocopii, cărți, articole din presa vremii în care este înfățișată activitatea desfășurată în Maramureș, precum și în alte regiuni ale Transilvaniei, pentru înfăptuirea Unirii.

Perspectiva psiho-sociologică a relației profesor — elev

Putem vorbi de o perspectivă psiho-sociologică a relației profesor-elev ? Dacă putem, ce aduce nou această perspectivă în înțelegerea relației profesor-elev ?

Iată întrebările la care încercăm să dăm un răspuns în cele ce urmează.

Luăm în discuție relația profesor-elev din perspectiva psiho-sociologică întrucît această relație este întîlnită în cîmpul realităților sociale, școala însăși fiind un fragment de viață socială. Este de datoria psiho-sociologului de a-și îndrepta atenția asupra a tot ceea ce este fenomen social și relația la care ne referim cunoaște atributele faptului social.

Firește că relația profesor-elev poate fi studiată și din alte perspective. Este bine cunoscută perspectiva pedagogică, în care unul dintre termenii relației apare ca educator, iar celălalt ca fiind educat. În acest caz avem de a face cu o abordare specifică, interesînd corpul didactic. Sfera celor interesați de cercetarea relației profesor-elev se lărgește considerabil cînd intervine în discuție perspectiva psihologică. Se încearcă, în acest caz, să se precizeze mecanismele de formare a omului în procesul educației. În fine, perspectiva psiho-sociologică, cu aparatul conceptual adecvat, explică relația profesor-elev în aceeași modalitate în care sînt lămurite toate fenomenele vieții sociale. Doar din această perspectivă este prinsă în ansamblul ei relația, nu numai termenii relației.

Devine, acum, firească întrebarea : „în cadrul realităților școlare, dominantă este interrelația profesor-elev sau profesor-colectiv de elevi ?" Tratarea modernă a problematicii școlare statuează cea din urmă legătură : profesor-colectiv de elevi Considerăm însă că ar trebui să se vorbească de relația colectiv de profesori-colectiv de elevi Viața socială cere individului să se pregătească pentru o existență în grup și pentru aceasta profesorul trebuie să-l vadă pe elev ca membru al grupului și să stabilească relația cu el doar ca parte a colectivului școlar.

Cîteva concepte centrale ale psiho-sociologiei aplicate la realitățile vieții școlare

Perspectiva psiho-socială surprinde relația profesor-elev cu ajutorul conceptelor „statut social", „rol social", „ordine a vieții sociale" Să explicăm, fie și în cîteva cuvinte, aceste concepte centrale ale psiho-sociologiei. Statutul social exprimă poziția pe care o ocupă individul în cadrul colectivității, al societății și se definește prin „ansamblul comportamentelor privitoare la el însuși și la alții". In acest sens, atît profesorul cît și elevul au fiecare un statut bine definit. Școala poate fi considerată ca un sistem de statute, iar relația profesor-elev ca un raport între statutele prescrise. Desfășurarea procesului de învățămînt nu se poate realiza în condiții optime decît prin respectarea acestui sistem de statute. Există însă loc pentru manifestarea personalității fiecăruia dintre cei care sînt angrenați în sistemul amintit, ceea ce nu înseamnă de loc desființarea statutelor. Statutul nu reprezintă un dat, ci trebuie realizat în fiecare clipă. În cadrul școlii, un gest al directorului în fața colectivului de elevi poate prăbuși statutul unui profesor. Să ne gîndim numai la efortul chinuitor de recîștigare a unei poziții pierdute... Nevoia de statut este resimțită ca o tendință fundamentală și poate funcționa ca motivație în munca oricărui profesor.

Nu numai profesorul, dar și elevul are un statut propriu, care trebuie, de asemenea, respectat. Nu te poți adresa unui elev din clasa a XI-a cu aceleași cuvinte cu care dojenești pe unul din clasa I. La adolescenți, după cum știm, nevoia de statut se manifestă cu virulență deosebită.

Cu referire și la statutul profesorului și la statutul elevului nu trebuie să ne oprim numai la aspectele „formale". Este adevărat că diploma universitară conferă statutul de profesor, dar vechimea în muncă, capacitățile individuale, constelația psiho-morală structurează un „sistem informal" de statute care există alături de sistemul „formal" oficial împreună cu el sau împotriva lui. La elevi, abilitatea, bogăția cunoștințelor școlare și, uneori, extrașcolare, succesele de tot felul, dar și insuccesele, sînt cele care conturează „statutele informale".

Adesea, pentru buna desfășurare a relației profesor-elev, sistemul informal de statute este la fel de important ca și cel formal. Se cunosc profesori care au o autoritate morală mai mare decît o au diriginții, decît directorul. Se cunoaște, de asemenea, forța ce o exercită, în colectivele de elevi, statutul „vedetelor" școlare.

Un alt concept la care trebuie să ne referim este acela de „rol social" Rolul constă „într-un ansamblu de comportamente care sînt în mod legitim înțelese de o persoană prin alții" (J. Stotzel) ; el desemnează ansamblul modelelor comportamentale asociate la un statut. Rolul este aspectul dinamic al statutului, prescriind ceea ce individul trebuie să facă „pentru a confirma dreptul său la acest statut" (R. Linton). Rolul cuprinde deci atitudinile, valorile și comportamentele asigurate de societate și, în cadrul acesteia, de către colectivitate oricărei persoane în raport cu statutul său. Rolul, alături de statut, conturează traiectoria vieții sociale, iar dacă ne referim la școală, traiectoria vieții școlare. În conformitate cu rolul și statutul fiecăruia, ne așteptăm ca profesorul să fie conducător în relația profesor-elev, iar acesta din urmă să facă parte din colectivul de elevi și să participe la viața lui.

Despre sintalitate sau personalitatea colectivului

Ideal ar fi ca în totdeauna rolurile și statutele să fie respectate. Aceasta ar da naștere unei ordini a vieții sociale, respectiv școlare, perfecte. În realitate nu se întîmplă însă așa. Elevii își asumă, uneori, roluri care depășesc „în sus" statutul lor, în timp ce profesorii îl împing „în jos".

Diferențierea unui statut, a unui rol, este posibilă numai în cadrul grupelor sociale. Un motiv în plus să circumscriem relației profesor-elev, relația colectiv de profesori-colectiv de elevi. Se poate vorbi aici, la nivel de colective, de punerea în raport a două „personalități". „Personalitatea" colectivului de profesori în raport cu „personalitatea" colectivului de elevi. Psiho-sociologii definesc personalitatea colectivului printr-un termen propriu : sintalitate, reunind la un loc elementele esențiale, edificatoare, pentru profilul moral, acțional, al unui grup social.

Un colectiv de profesori incoerent, cu forțe centrifuge marcate, fără tradiții și fără conștiința unicității lui nu se poate impune, chiar dacă dispune de individualități puternice. Forța slăbită a opiniei acestui colectiv se lovește adeseori de structura amorfă a colectivului de elevi. Circulația informațională, realizarea actului educativ, este redusă. Gu totul alta poate fi însă interacțiunea celor două colective cînd sînt puse în relație structuri bine cristalizate, cu rețele de informație eficiente, coerente, bine integrate.

Cel mai adesea, colectivul de profesori trebuie să acționeze în vederea structurării colectivului de elevi constituindu-se ca model pentru acesta Perspectiva psiho-sociologică este în astfel de împrejurări hotărîtoare.

Asist. univ. SEPTIMIU CHELCEA

Învățătura — un drept de care trebuie să beneficieze toți copiii patriei

Una din cuceririle majore ale regimului nostru o constituie faptul că dreptul la învățătură, garantat și asigurat de stat, a devenit o problemă definitiv rezolvată nu numai „de jure", ci și „de facto". Pentru a se da viață acestui drept au fost sporite an de an alocațiile destinate învățămîntului Peste 4 milioane de elevi și studenți sînt înscriși în prezent la cursurile de zi și serale și în învățămîntul fără frecvență Învățămîntul nostru oferă fiecărui copil dreptul și totodată posibilitatea materială de a-și împlini setea de cunoaștere, de a se pregăti prin școlile cele mai înalte pentru viața de cetățean activ al societății noastre. Reflexul acestei mari înfăptuiri a regimului nostru se resimte profund în destinul fiecărui tînăr, al fiecărui cetățean.

Am avut deseori prilejul de a aborda în coloanele gazetei noastre diferitele aspecte ale modului cum sînt valorificate condițiile deosebit de bune create de partid și de stat pentru instruirea și educarea tinerei generații. Am fost nevoiți să consemnăm uneori, și faptul de neînțeles că există oameni care își împiedică proprii copii de a beneficia de dreptul la învățătură. Chiar la începutul acestui an școlar au fost înregistrate asemenea cazuri în județele Iași, Vaslui și altele. Este drept că numărul acestora nu este mare. Dar chiar și atunci cînd este vorba de cazuri izolate problema nu poate fi neglijată date fiind repercusiunile pe care le poate avea pentru destinul viitor al acelor copii ai căror părinți sînt încă tributari unor concepții retrograde. De aceea oamenii școlii au primit cu profundă satisfacție recenta măsură privind stabilirea și sancționarea contravențiilor în domeniul învățămîntului obligatoriu de cultură generală

Potrivit noii reglementări, părinții și ceilalți ocrotitori legali sînt obligați să asigure participarea cu regularitate a minorilor de vîrstă școlară la lecții și la celelalte activități obligatorii organizate de școala generală pînă la absolvirea ultimei clase a acesteia. Nemplinirea acestei obligații, în cazul în care minorul a absentat nemotivat mai mult de 5 zile într-o lună, constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 50 lei la 150 lei. Atunci cînd contravenția este săvîrșită pentru prima oară într-un an școlar, se sancționează cu avertisment

Constituie contravenție și angajarea în muncă pe timpul orelor de curs și al celorlalte activități școlare obligatorii a minorilor sub 16 ani care nu au absolvit școala generală. Conducătorii organizațiilor socialiste care vor contraveni acestei hotărîri se sancționează cu amendă de la 300 la 1000 lei, iar celelalte persoane fizice cu amendă de la 50 lei la 150 lei.

Se precizează că minorii care au împlinit vîrsta de 16 ani și nu au absolvit școala generală vor putea fi angajați și menținuți în muncă numai dacă fac dovada continuării studiilor, pînă la absolvirea învățămîntului obligatoriu de cultură generală

Convinși că aplicarea acestor măsuri va duce la înlăturarea situațiilor în care, din vina unor părinți, este periclitat dreptul la învățătură al copiilor, oamenii școlii consideră că învățămîntul și slujitorii lui primesc, prin ele, un important ajutor în munca lor de pregătire pentru viață a întregului tineret al patriei.

CLASA I CU ELEVI DE 6 ANI:

INEDITUL UNOR DIFICULTĂȚI ȘI POSIBILITĂȚI PENTRU DEPĂȘIREA LOR

Introducerea, începînd cu acest an școlar, a școlarizării copiilor de la vîrsta de 6 ani a ridicat în fața învățătorilor care urmau să predea la clasele cu elevi de această vîrstă, numeroase probleme inedite. Soluționarea lor a fost facilitată de instructajele efectuate încă de la începutul anului școlar cu învățătorii. În practica didactică apar însă mereu noi și noi probleme inerente acestui început de activitate școlară cu elevi de o vîrstă mai mică. Activitatea la aceste clase este urmărită de către cercetătorii Institutului de științe pedagogice care au fost de altfel și cei ce au experimentat pentru prima oară la noi în țară acest sistem și cei care au elaborat expunerile prezentate în fața învățătorilor în legătură cu conținutul, planificarea și organizarea muncii didactice la clasa I în noile condiții. Considerînd că de aici ar putea veni unele clarificări asupra problemelor pe care continuă să le ridice practica muncii didactice la clasa I, am purtat de curînd o discuție pe această temă la sectorul „Didactica învățămîntului elementar și preșcolar" de la Institutul de științe pedagogice cu tov. Cornelia Marinescu, cercetător principal și șefa acestui sector.

Prima dintre problemele la care ne-am oprit, privea lumina în care trebuie restructurate de către învățători conținutul și metodele lecțiilor la clasa I în actualele condiții.

— În legătură cu aceasta, ne-a răspuns tov. Marinescu, important mi se pare să se înțeleagă faptul că restructurarea de care vorbiți trebuie să-și aibă sursa nu în dorința de a găsi neapărat niște formule noi, ci în aceea de a răspunde prin ele exigențelor impuse de particularitățile de vîrstă ale elevilor. Rezistența copiilor de 6 ani la efort intelectual este mai limitată decît a celor de 7 ani, gîndirea lor solicită într-o mai mare măsură utilizarea unui material didactic bogat, pe care elevii trebuie nu doar să-l vadă, ci și să-l manipuleze direct. Din cîte am observat la lecțiile la care am asistat pînă acum, mi se pare că nu se acordă suficientă grijă limitării timpului de muncă al copiilor și introducerii varietății în desfășurarea procesului de învățămînt prin schimbarea tehnicii de lucru și a procedeelor metodice. Întrucît copiii trebuie să fie familiarizați treptat cu exigențele muncii școlare, durata lecției în cursul anului școlar variază, evoluînd trepat de la 25 de minute pînă la 45 de minute. Unii învățători, care au ținut să respecte „verigile" tradiționale ale orei de curs, n-au reușit să realizeze această creștere treptată a timpului lecției. Firește, ea nu se potrivește acestui șablon al „verigilor", la care ar fi trebuit să se renunțe, sau, în orice caz, să i se găsească o formulă de adaptare, fiindcă aici esențial este nu dacă ținem seama de o „verigă" sau alta, ci dacă dozăm judicios efortul intelectual al copiilor. De exemplu, consolidarea poate să nu constituie un moment aparte ci să fie împletită cu predarea. La fel sunetul și litera nouă pe care le predăm într-o lecție pot fi consolidate în cadrul unor jocuri didactice de întrecere, de atenție etc. pe care le efectuăm la o lecție următoare, de la o altă disciplină. Bunăoară, după ce, în ora de desen, copiii au desenat ceva, putem să facem un joc de întrecere pentru citirea unor cuvinte care conțin sunetul și litera nouă. De asemenea, în cadrul orei de scriere, pentru că un elev nu poate să scrie 50 de minute în șir, se pot intercala exerciții de compunere cu alfabetul decupat și de citire a unor cuvinte cu sunetul și litera nouă.

În general trebuie găsite astfel de formule nu numai pentru a limita timpul de muncă al orei convenționale, dar și pentru a realiza o permanentă varietate a activității desfășurate în clasă. Învățătorul trebuie să alterneze neîncetat aceste activități. În ora de modelaj de exemplu, după ce elevii au modelat, să zicem, niște bile, li se poate cere să participe la un joc care cere așezarea acestora în ordine crescătoare sau descrescătoare, aplicîndu-se cunoștințele însușite la matematică în ora sau în ziua precedentă. Această îmbinare permanentă a sarcinilor didactice pe lîngă faptul că stimulează interesul elevilor pentru munca școlară și le limitează efortul, constituie un excelent mijloc de recapitulare și de corelare a cunoștințelor. Arta învățătorului constă în a descoperi exercițiile și jocurile adecvate și de a le alterna în mod judicios cu momentele de predare propriu-zisă.

Cred că economia de timp care să ne permită o bună alternare de activități se poate realiza prin reducerea explicațiilor și acordarea unui spațiu cît mai larg manipulării de către elevi a materialului didactic: alfabetarul, figurile decupate, bețișoare, cuburi etc. Aș spune că învățătorul trebuie să stea cît mai puțin la catedră și cît mai mult printre bănci, pentru a observa și a îndruma manipularea obiectelor de către copii. Un fenomen primejdios care se întîmplă la aceste clase și asupra căruia aș vrea să atrag atenția este tendința unor învățători de a compara ceea ce obțin de la copiii de șase ani cu ceea ce au obținut de la copiii din seriile anterioare, uitînd că ceilalți au venit la școală cu (un an mai tîrziu și că aveau deci o mai mare capacitate de însușire a cunoștințelor. Urmarea este că intră în panică și, depășind chiar cerințele programei, dau mai multe teme, le cer copiilor să scrie mai mult, să socotească mai mult, să citească mai repede. Aceasta poate să aibă fie consecințe imediate, fie — ceea ce este și mai grav — să obosească sistemul nervos al copiilor și să le anuleze interesul pentru învățătură.

Ne-am oprit apoi la colaborarea învățătorilor care predau la aceste clase cu părinții elevilor, colaborare care în mod deosebit este importantă.

— Mai mult decît la alte clase, această colaborare are, la clasele I cu copii de 6 ani, o pondere mai mare. Să începem de la unul dintre cele mai elementare aspecte: punctualitatea cu care sînt trimiși copiii la școală. Fiindcă sînt mai mici, părinții sînt tentați să-i trimită mai tîrziu, așa cum îi trimiteau și la grădiniță. De măsura în care învățătorul reușește să le explice însemnătatea respectării cerințelor regimului de muncă școlară va depinde punctualitatea cu care copiii vor veni la școală.

Un alt aspect privește modul în care înțeleg părinții să-i ajute pe copii în munca lor de elevi. Am întîlnit învățători care i-au chemat pe părinți la școală și le-au făcut lecții demonstrative menite să le arate cum să-i învețe pe copii să scrie și să socotească. Dar acesta este un punct de vedere foarte greșit. Datoria de a-i învăța pe copii să scrie, să citească și să socotească aparține învățătorului, nu părinților. Părinții trebuie să-i supravegheze pe copii, să-i obișnuiască să muncească singuri, ordonat și curat, să le creeze condiții pentru muncă și, în general, un regim de viață igienică și disciplinată.

Am rugat-o pe interlocutoarea noastră să ne vorbească și despre ceea ce crede că ar trebui făcut pentru a ridica randamentul activității învățătorilor, la această clasă, ce condiții ar trebui îndeplinite pentru ca rezultatele muncii lor să fie cît mai bune.

— Cea mai de seamă condiție a sporirii randamentului învățătorilor — ne-a spus tov. Marinescu — privește competența profesională. Iar aceasta poate fi realizată printr-un complex de măsuri, care să le asigure învățătorilor un nivel de pregătire cît mai ridicat. Întrucît în momentul de față nu există suficient material bibliografic de specialitate care să lămurească problemele specifice muncii în condițiile școlarizării copiilor la 6 ani cred că acum, cînd abia se formează la noi o experiență, o formă eficientă de pregătire ar reprezenta-o organizarea unor discuții între învățători în care să se dezbată probleme concrete. În aceste discuții s-ar putea lămuri, de exemplu, aspecte privind orele de activități libere (Există tendința ca aceste ore să fie înlocuite cu lecții de citit, de scris sau de socotit, tendință profund dăunătoare stimulării intereselor elevilor pentru munca școlară). Cred că dezbaterile pe plan local pot veni operativ în ajutorul cadrelor didactice. S-au și organizat astfel de dezbateri, după cîte știm, în județele Teleorman și Ilfov. La Oltenița învățătorii au fost invitați să participe la lecții deschise care s-au desfășurat în decursul unei zile de școală.

O altă chestiune care trebuie luată în considerare privește materialul didactic. El are o foarte mare importanță. Se pot realiza, cu mijloace modeste, mai multe jocuri, mozaicuri, cuburi etc. Dar aici trebuie să intervină și unele instituții centrale. De exemplu, pentru elaborarea unor diafilme, a unor discuri pe care să fie imprimate cîntece, basme, poezii etc.

O chestiune care pare minoră, dar nu e: în general copiii de 6 ani au la dispoziție mobilierul destinat de fapt colegilor lor mai mari. Cred că actualele bănci ar putea fi înlocuite cu mese mobile, potrivite vîrstei copiilor, și care pot folosi mai bine diferitelor scopuri didactice specifice clasei I. Ar trebui de asemenea să avem table de scris cu liniatură adecvată, care să poată fi utilizate de copiii de 6 ani.

Convorbire realizată
de VICTR OCTAVIAN

CÎTEVA CONSIDERAȚII PE MARGINEA FOLOSIRII GRAFICULUI

Folosesc adesea, la lecțiile de matematică, graficul, întrucît pe această cale elevii își formează, chiar de la o primă observație, imaginea de ansamblu a unor probleme. Metoda grafică de rezolvare a unui sistem de două sau trei ecuații, cu două sau trei necunoscute, de pildă, clarifică foarte repede noțiunile de sistem compatibil, nedeterminat, imposibil. În rezolvarea sistemelor, utilizarea metodei grafice verifică totodată și celelalte metode folosite. De asemenea, elevii înțeleg mai ușor, cu ajutorul graficului, problemele de geometrie analitică referitoare la concurența liniilor importante în triunghi, ca și toate celelalte probleme care folosesc reprezentarea grafică a unei drepte și a poziției ei față de altele.

Imaginea grafică a unei ecuații de gradul I cu două variabile este o dreaptă. Nu întotdeauna însă dăm acestei probleme semnificația cea mai corespunzătoare. De exemplu, diagrama vitezei unui mobil în mișcarea uniformă, deci cînd viteza este constantă se reprezintă printr-o dreaptă iar diagrama spațiului $s = v.t$ este de asemenea o dreaptă. În același timp, însă, spațiul parcurs în mișcare uniformă este egal cu suprafața dreptunghiului construit cu segmentele ce exprimă timpul și viteza. (Fig. 1). Fără a prezenta acest element intuitiv cu greu le vom putea da elevilor o reprezentare exactă.

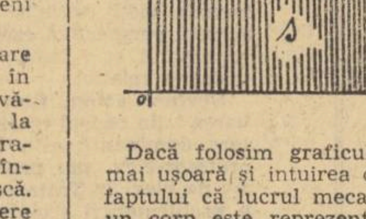

Fig. 1.

Dacă folosim graficul devine mult mai ușoară și intuirea de către elevi a faptului că lucrul mecanic efectuat de un corp este reprezentat prin suprafața dreptunghiului corespunzător. Pe de altă parte, calculul ariilor cu ajutorul calculului integral cere ca noțiunea de arie să fie înțeleasă și folosită ca atare.

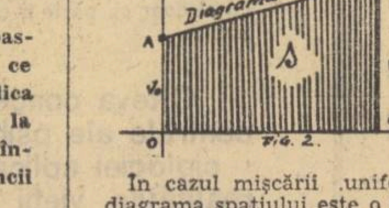

Fig. 2.

În cazul mișcării uniform variate, diagrama spațiului este o parabolă, dar din diagrama vitezei, spațiul s parcurs în timpul t, este numeric egal cu suprafața trapezului delimitat de diagrama vitezei, de axa orizontală (timpul) și verticalele, ce reprezintă vitezele — inițială și finală. Prezentînd lucrurile în acest fel (fig. 2) elevii vor înțelege mult mai ușor și mai clar formula:

$$s = v_0 t + \frac{at^2}{2} \text{ din diagrama vitezei.}$$

Pornind de la $s = \frac{(v_0 + v)}{2} t$

v_0 — baza mică (viteza inițială)
v — baza mare (viteza finală)
t — înălțimea (timpul)
și ținînd seama că $v = v_0 + at$, vom avea:

$$s = \frac{v_0 + v_0 + at}{2} . t = \frac{2v_0t}{2} + \frac{at^2}{2} = v_0t + \frac{at^2}{2}$$

Socotesc util să luăm apoi în considerare, ca exemplu specific, mișcarea pistonului unui motor în cilindru, care este o mișcare variată (încetinită); deci $v = v_0 - at$. Diagrama vitezei în acest caz este puțin uzitată, deși prezintă un deosebit interes pentru dezvoltarea gîndirii matematice a elevilor, prin faptul că nu e situată în totalitatea ei de aceeași parte a axei timpului, ci intersectează axa orizontală din punctul Pm, ceea ce înseamnă că în acest punct viteza e zero (fig. 3).

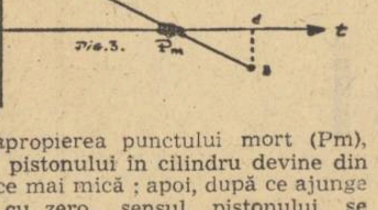

Fig. 3.

În apropierea punctului mort (Pm), viteza pistonului în cilindru devine din ce în ce mai mică; apoi, după ce ajunge egală cu zero, sensul pistonului se schimbă, acesta mișcîndu-se în sens contrar. O dată cu schimbarea mersului pistonului, se schimbă și vectorul viteză, diagrama acesteia fiind tot o dreaptă, în continuarea celei anterioare, dar sub axa orizontală ce reprezintă timpul.

După părerea mea, valorificarea reprezentării grafice în forme mai ample, în care intuiția să constituie un suport al gîndirii matematice și fizice, ar mări mult eficiența predării, contribuind în același timp la fixarea și aprofundarea cunoștințelor de matematică și de fizică.

Prof. VALER GREAVU
Liceul economic din Mediaș

Din activitatea organizațiilor sindicale

Cum oglindesc adunările de dări de seamă și alegeri preocupările actuale

Pătrunderea tot mai marcată către laturile esențiale ale îndatoririlor ce revin organelor sindicale constituie, neîndoielnic, trăsătura dominantă a dezbaterilor purtate în adunările de dări de seamă și alegeri ce se desfășoară în prezent în grupele sindicale din școli. Cu precădere sînt abordate, în dările de seamă și în luările de cuvînt, problemele legate de contribuția birourilor și a membrilor de sindicat la îndeplinirea sarcinilor majore cuprinse în Directivele C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului și în Legea învățămîntului adoptată de Marea Adunare Națională.

Din cuprinsul dărilor de seamă prezentate în adunările desfășurate la liceele nr. 4 din Cluj, nr. 2 din Călărași, nr. 3 din Baia Mare, la Liceul „Tudor Vladimirescu" din București, precum și în numeroase alte licee și școli generale din țară a reieșit clar că orientarea birourilor grupelor sindicale spre folosirea eficientă a formelor specifice activității sindicatelor determină îmbunătățirea reală a muncii acestora. A fost subliniat, astfel, caracterul susținut al preocupărilor manifestate de birourile grupelor sindicale pentru stimularea pătrunderii în școli a concepțiilor didactice înnoitoare, pentru antrenarea colectivelor profesorale către perfecționarea continuă a tehnologiei procesului de învățămînt. S-au înregistrat de exemplu, pe această linie, un număr sporit de inițiative ale grupelor sindicale vizînd organizarea unor expuneri și simpozioane cu participarea cadrelor didactice din învățămîntul superior. În această privință merită evidențiată acțiunea pozitivă a unor grupe sindicale din liceele clujene și ieșene care, susținute de sindicatele locale de învățămînt, au organizat o serie de ședințe speciale de comunicări în scopul generalizării experienței pozitive acumulate de cadrele didactice fruntașe, al valorificării rezultatelor unor experimente și cercetări științifice efectuate de acestea. Se vădește, în activitatea birourilor unor grupe sindicale, și preocuparea de a sprijini realizarea unor biblioteci documentare cît mai bine dotate în cadrul cabinetelor pedagogice din școli. Se intensifică totodată acțiunile menite să stimuleze un număr tot mai mare de membri ai corpului didactic să-și ridice calificarea profesională prin înscrierea la examenele de grad și să-i ajute concret în această privință, punîndu-le la dispoziție materialul bibliografic necesar, îngrijindu-se ca ei să aibă timp suficient de studiu etc.

Unele birouri ale grupelor sindicale din liceele în care funcționează secții serale și fără frecvență au acordat atenția cuvenită sprijinirii activității specifice din aceste secții. De pildă, colaborînd îndeaproape cu sindicatele din întreprinderile unde lucrează elevii, grupa sindicală de la Liceul nr. 2 din Brăila a contribuit efectiv la crearea condițiilor pentru mai buna lor pregătire. Totodată, colaborarea aceasta a avut ca urmare și intensificarea sprijinului dat școlii de către întreprinderi, pentru modernizarea tehnicii didactice, pentru întreținerea în bune condiții a aparatelor și instalațiilor din laboratoare, pentru îmbogățirea materialului didactic în ansamblul său. Din păcate însă în multe locuri birourile grupelor sindicale mențin o legătură puțin organizată și sporadică cu sindicatele întreprinderilor în care lucrează elevii de la cursurile serale și fără frecvență. Se poate spune că aceasta este o carență cu caracter aproape general a muncii sindicale din liceele cu secții serale și fără frecvență. Foarte sporadice sînt de exemplu inițiativele privind organizarea de consultații pentru elevi în întreprinderi sau în cluburile muncitorești, acțiunile menite să popularizeze cele mai bune metode de muncă cu elevii care studiază la secțiile serale și fără frecvență etc. Se impune ca birourile grupelor sindicale alese recent să înscrie ca un obiectiv principal în planul lor de activitate stringerea legăturilor cu organizațiile sindicale din întreprinderi pentru sprijinirea salariaților care frecventează cursurile serale sau sînt înscriși la fără frecvență, ca și, de altfel, pentru organizarea cu randament sporit a propagandei cultural-științifice.

În dezbaterile purtate în adunările de dări de seamă și alegeri desfășurate la grupele sindicale din școlile rurale un loc important l-a ocupat dezbaterea problemelor legate de munca social-culturală. S-a acordat în special atenție îmbunătățirii calitative a conținutului și a metodicii manifestărilor cultural-științifice și artistice organizate de învățători și profesori, ca și repartizării echitabile a sarcinilor în acest domeniu. În adunările care au avut loc într-o serie de școli generale cum sînt acelea din Bragadiru-Teleorman, Slobozia-Ilfov, Petrești-Dîmbovița, a fost menționat critic faptul că birourile grupelor sindicale își limitează sfera de acțiune la cadrul strict al școlii și nu militează suficient pentru lichidarea unora dintre deficiențele semnalate, ca de pildă, folosirea unor învățători și profesori în acțiuni fără pondere intelectuală în treburi care revin de fapt funcționarilor primăriei etc.

Deși Biroul Executiv al Comitetului Uniunii Sindicatelor din învățămînt și cultură a orientat în mod special sindicatele din învățămînt să pună un accent mai mare, în adunările consacrate dărilor de seamă și alegerilor, pe problemele ce se referă la contribuția sindicatelor la îmbunătățirea condițiilor de muncă și de viață al cadrelor didactice, pe respectarea legalității socialiste și educarea etică a membrilor corpului profesoral, aceste probleme nu au fost tratate, în expunerile prezentate de majoritatea birourilor grupelor sindicale cu profunzimea cerută de importanța lor.

O altă deficiență care s-a vădit cu prilejul adunărilor de dări de seamă și alegeri a fost aceea că multe din birourile grupelor sindicale nu au pornit, în analiza prezentată în fața membrilor de sindicat, de la modul cum au fost îndeplinite principalele sarcini ce le-au fost încredințate prin hotărîri ale adunărilor generale precedente.

După cum se știe, în perioada imediat următoare, se vor desfășura adunări pentru alegerea comitetelor sindicatelor în localități cu un număr important de cadre didactice în care nu ființau încă sindicate de învățămînt precum și în unele municipii unde mai multe sindicate din învățămîntul general și liceal au fost contopite în cadrul unui singur sindicat. În desfășurarea acestora se impune să se valorifice trăsăturile pozitive ale dezbaterilor din grupele sindicale, orientînd totodată mai accentuat discuțiile către sublinierea rolului sindicatelor din învățămînt în asigurarea îmbunătățirii continue a condițiilor de activitate și de viață a personalului didactic, în educarea etică a membrilor de sindicat.

SECVENȚE

Prima reuniune a cercetătorilor în problemele tineretului

În zilele de 22—23 noiembrie a. c., s-au desfășurat în București lucrările primei reuniuni pe țară a cercetătorilor în problemele tineretului: simpozionul „Tineretul — obiect de cercetare științifică". Organizat sub auspiciile Centrului de cercetare pentru problemele tineretului, simpozionul s-a bucurat de un larg ecou și de o masivă participare.

La festivitatea de deschidere au participat tovarășii Ion Iliescu, prim-secretar al C.C. al U.T.C., ministru pentru problemele tineretului, acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului, acad. Ștefan Milcu, vicepreședinte al Academiei, prof. univ. Miron Constantinescu, adjunct al ministrului învățămîntului, reprezentanți ai conducerii unor instituții centrale și organizații de masă, oameni de știință, cadre universitare și profesori din învățămîntul de cultură generală, cercetători din institutele Academiei și din institutele departamentale, sociologi, pedagogi, psihologi, medici, juriști.

Deschizînd lucrările simpozionului, tovarășul Ion Iliescu a subliniat necesitatea ca un număr cît mai mare de specialiști în domeniul educației să colaboreze la activitatea Centrului de cercetare pentru problemele tineretului, în vederea evidențierii fenomenelor noi, a tendințelor și orientărilor care se manifestă în lumea tineretului.

În cadrul ședinței plenare și al celor opt secții au fost prezentate peste 100 de comunicări științifice, care au cuprins o problematică largă și variată. Cercetători tineri, unii chiar la vîrsta studenției, și cercetători cu vastă și îndelungată experiență au prezentat rezultatele unor studii și cercetări privind integrarea în muncă și în viață a tineretului, dezvoltarea multilaterală a personalității acestuia, tendințele evoluției sale. Au fost abordate teme privind tineretul muncitoresc de la orașe și sate, tineretul școlar și universitar, activitatea politico-educativă în rîndurile tineretului, familia tînără și problemele dezvoltării psiho-fiziologice a tineretului, mass-media și educația estetică, delincvența juvenilă, metodologia cercetării problemelor tineretului.

În încheierea dezbaterilor a fost prezentat proiectul de plan al cercetării științifice a problemelor tineretului pe perioada 1968—1970, plan la a cărui îndeplinire sînt chemați să-și aducă contribuția toți cercetătorii de specialitate și cadrele didactice din întreaga țară.

Întîlnire la Facultatea de matematică

Recent, un mare număr de elevi și profesori din învățămîntul liceal s-au întîlnit, în aula Universității București, cu conducerea Facultății de matematică a Universității, cu cadre didactice ale acestei facultăți și cu redactori ai revistei „Viața studențească". Discuțiile au fost deschise de acad. N. Teodorescu, decanul Facultății de matematică, care le-a vorbit celor de față despre rolul social al matematicii în epoca actuală.

Au luat cuvîntul în continuare cadre didactice, absolvenți ai facultății, studenți, premiați ai olimpiadelor naționale și internaționale de matematică. Elevii participanți la întîlnire au pus întrebări privind învățămîntul modern al matematicii, calculatoarele electronice etc., la care au răspuns profesorii facultății.

În încheiere, acad. Gh. Moisil, președintele Societății de științe matematice a vorbit despre cariera de matematician, ca și despre pătrunderea tot mai accentuată a matematicii în sfera diferitelor domenii științifice și culturale.

S-a hotărît, cu prilejul acestei întîlniri, înființarea unui cerc științific pentru elevi, condus de tinere cadre ale facultății de matematică, și a unui cerc special al profesorilor de matematică din licee avînd ca obiectiv principal metodica pregătirii elevilor concurenți la olimpiadele naționale și internaționale de matematică pentru ridicarea calitativă a participării la aceste manifestări.

Pionierii cercetează vestigiile trecutului

Îndrumați de comandanții lor, pionierii și școlarii din clasele a V-a de la Școala generală nr. 1 din Dăbuleni și de la Școala nr. 2 din Călărași, județul Dolj, au vizitat zilele acestea cetatea Sucidava din Celeiu, muzeul sătesc din comuna Orlea și orașul Corabia. Ei au putut vedea cu acest prilej, la Celeiu, turnurile de apărare ale cetății și șanțurile de apărare care înconjoară comuna, armele cu care luptau strămoșii noștri în acea epocă etc. În mod deosebit pionierii și școlarii au fost impresionați de fîntîna secretă, construită în spirală, de unde se alimentau cu apă luptătorii în timpul cînd cetatea era asediată. La rîndul ei, vizita făcută la muzeul sătesc din Orlea a contribuit la lărgirea orizontului de cunoștințe al pionierilor privind epoca romană.

A. MITRULESCU

Creații originale ale elevilor

Pe linia continuării tradițiilor culturale ale școlilor brăilene se înscrie și recenta plachetă „Primele gînduri", care cuprinde creații literare ale pionierilor și școlarilor membri ai cenaclului „Mihu Dragomir". Culegerea face cunoscută rodnica activitate a celui mai tînăr cenaclu literar brăilean, condus și îndrumat de Consiliul municipal Brăila al Organizației Pionierilor.

Tematica poeziei și prozei din această culegere e variată, ilustrînd idei și sentimente ce emoționează prin sinceritatea și prin prospețimea imaginilor. Se remarcă poezii ca „Legenda Brăilei" (de Pop Adelina, de la Școala generală nr. 17), „Acuarele" (de Camburi Victoria — de la Școala generală nr. 15), „Concert în baltă" (de Tănăsilă Doinița de la Școala generală nr. 10) ori creații în proză cum sînt „Priveliști fugare" (de Boală Horia Valentin de la Școala Zăvoaia) sau „În baltă" (de Mîndroiu Ioana de la Școala Chișcani).

Prof.
ECATERINA SGÎRCITU

Orchestră simfonică și cor academic

Răspunzînd inițiativei inspecției generale de specialitate din Ministerul Învățămîntului, profesorii de muzică din școlile de cultură generală, liceele pedagogice și școlile de muzică din Capitală, dornici de a aborda în activitatea lor noi forme ale muncii metodice, s-au constituit în două mari formații artistice: orchestra simfonică și corul academic.

Lucrînd sub îndrumarea a doi artiști de prestigiu — Constantin Bobescu și D. D. Stancu — ambele formațiuni muzicale și-au înscris ca obiective, între altele, să promoveze creația simfonică și corală românească; să depisteze și să îndrumeze pe tinerii învățători și profesori cu talente în domeniul creației corale și simfonice; să sprijine afirmarea cadrelor didactice cu reale aptitudini dirijorale; să organizeze concerte educative pentru marea masă de elevi din țara noastră, precum și pentru marele public; să lupte pentru generalizarea și popularizarea experienței pozitive în domeniul predării muzicii vocale și instrumentale, să organizeze o bibliotecă documentară privind istoricul învățămîntului muzical din țara noastră, precum și un fond de partituri corale și simfonice care să stea la dispoziția tuturor profesorilor de muzică.

SECVENȚE

OPINII

DIVERSIFICAREA STUDIULUI ÎN LICEU ŞI DINAMICA ÎNVĂŢĂMÎNTULUI MODERN

Dinamica învățământului modern impune, după părerea mea, o reconsiderare a problemei diversificării studiului în liceu, condiționată de cîțiva factori fundamentali.

Primul dintre acești factori îl reprezintă acumularea în ultimele decenii a unui enorm bagaj de informații și cunoștințe de ordin tehnic, științific și cultural-artistic pe care liceul este dator să-l comunice — pentru a fi în pas cu contemporaneitatea — într-o perioadă de școlarizare egală cu cea de acum 30—40 de ani. Pentru ca elevii să poată asimila volumul necesar de cunoștințe, pentru a se evita supraîncărcarea lor, s-ar impune selecționarea riguroasă a unor noțiuni fundamentale și realizarea unui sistem conexial foarte bine reglat al disciplinelor care participă la realizarea culturii generale a omului modern.

Această soluție ar rămîne valabilă în cazul cînd am accepta uniformizarea structurii organizatorice a învățămîntului, deci nivelarea pregătirii elevilor. Or, ea este contrazisă de un alt factor la fel de hotărîtor în determinarea profilului modern al învățămîntului — și anume, necesitatea prespecializării, ca efect al extraordinarei diversificări a ramurilor științei. În fapt prespecializarea este unica soluție care poate face ca învățămîntul liceal să corespundă cerințelor progresului actual al științei, tehnicii și culturii.

Prespecializarea, implicînd o diversificare accentuată atît a conținutului, cît și a structurii organizatorice a liceului, presupune o cunoaștere temeinică a aptitudinilor și intereselor elevilor, a capacității lor de muncă intelectuală, cerînd o amplă acțiune de orientare profesională. În același timp, ea este subordonată unor factori economici, demografici, geografici. Indiscutabil că în momentul de față puternica dezvoltare a bazei industriale în țara noastră aduce pe prim plan studiul matematicii și fizicii, discipline care intră în componența pregătirii viitoarelor cadre tehnico-științifice. Aceasta nu înseamnă însă că țara noastră nu are în egală măsură nevoie de oameni de cultură și de artă, cărora încă din liceu trebuie să li se creeze premisele orientării profesionale și climatul prespecializării.

Cum este însă realizată cerința modernă a diversificării în actualul plan de învățămînt al liceului de cultură generală? După un an de tatonare și de studiere a aptitudinilor (clasa a IX-a), are loc, începînd din clasa a X-a, bifurcarea în secțiile realistă și umanistă. După părerea mea, programa acestor două secții răspunde doar în mică măsură cerințelor moderne ale diversificării, întrucît nu pune accentul pe disciplinele de profil. Exceptînd latina și istoria literaturii universale (care nu se studiază la secția reală), toate celelalte obiecte sînt comune amblor secții, cu mici diferențe privind numărul de ore și capitole de studiu (matematica și fizica au 1—2 ore mai puțin în programa secției umaniste). Practica ne arată că „realiștii" întîmpină dificultăți și sînt supraîncărcați la matematică, din cauza volumului mare de cunoștințe noi pentru care se prevăd ore insuficiente, iar „umaniștii", elevi cu aptitudini mai puțin marcate pentru matematici și fizică, își dispersează forțele pentru a face față acestor discipline în loc să se concentreze pentru temeinica însușire a disciplinelor de profil.

Analizînd locul anumitor obiecte în planurile de învățămînt, vom sublinia doar cîteva carențe șocante. Psihologiei și, mai ales, logicii — disciplină esențială pentru formarea gîndirii elevului — li se oferă un loc minor (o oră săptămînal în ultima clasă de liceu). Bazele marxism-leninismului, materialismul dialectic și istoric se studiază de asemenea abia în clasa a XII-a, deși, mai ales în condițiile în care studiul în liceu are un caracter linear, noțiunile filozofice fundamentale privind dezvoltarea naturii și societății ar trebui să fie cunoscute încă din clasele anterioare. Se studiază morfologia și sintaxa latină, dar limbii române nu i se rezervă în cursul liceului nici o oră de gramatică. Incapacitatea actualei programe de a acoperi armonic toate laturile culturii generale se reflectă și în regimul defavorizat al studiului istoriei și geografiei (o oră săptămînal la clasa a X-a pentru istoria medie, o oră la clasa a IX-a pentru geografie fizică, geologie și paleontologie), ca și în locul minor acordat muzicii și desenului.

Hibridă mi se pare îmbinarea caracterului obligatoriu al disciplinelor din planul de învățămînt cu caracterul facultativ al unuia sau a două obiecte din cele trei care se pretind la bacalaureat. Gîndită ca un început de specializare, această măsură se repercutează negativ asupra întregii dinamici a procesului de învățămînt la clasa a XII-a, întrucît de obicei elevii, axîndu-se exclusiv pe aceste 3 discipline de învățămînt (cerute și la concursul de admitere în facultate) se pregătesc doar formal la celelalte.

Este cert că, sub actuala ei formă, programa diversificată pe secții a liceului teoretic nu satisface pe deplin nici postulatele unei culturi generale armonioase și nici dezideratele orientării școlare și profesionale, impuse tot mai insistent de evoluția societății și a învățămîntului modern. Aș încerca să propun o nouă formulă organizatorică pentru diversificarea studiului în liceu, dorind să creez în acest fel un pretext de dezbatere.

Plec de la principiul că fundamentul culturii se pune în școala generală, care în cei 8 (respectiv 10) ani îi va înarma pe absolvenți cu un minimum de cunoștințe de bază în toate domeniile. Nu găsesc oportună diversificarea învățămîntului începînd din clasa a VII-a (la această vîrstă aptitudinile și interesele se schițează nebulos), însă opinez pentru o cît mai judicioasă și științifică dirijare a elevilor din clasa a VIII-a către gradele următoare de învățămînt, în raport cu aptitudinile și capacitatea lor intelectuală: cei cu îndemînări practice, spre clasele a IX-a și a X-a ale școlii generale, pentru a urma ulterior școala profesională; cei cu interese pentru o formă de activitate bine diferențiată, către liceele de specialitate; cei cu înclinări evidente pentru munca intelectuală, spre liceele de cultură generală. Aici, în locul bifurcării existente aș propune despărțirea în trei secții, începînd din clasa a IX-a, în modul următor: **secția de matematică-fizică, de științe naturale-chimie-geografie** și de **literatură-istorie-filozofie**, constituite pe principiul asocierii disciplinelor înrudite. Consider că disciplinele comune acestor trei secții trebuie să fie **limba română, două limbi străine, filozofia și istoria României.** Fiecare secție va avea 2—3 discipline de profil în jurul cărora vor gravita disciplinele înrudite, care completează sfera cunoștințelor corelative și care, îmbinate cu disciplinele comune, vor asigura simultan și aspectul general și cel special al culturii viitorului absolvent.

Care ar fi avantajele acestei reprofilări a învățămîntului liceal de cultură generală? Formula mi se pare mai nuanțată și mai adecvată sarcinilor învățămîntului modern în măsura în care se va realiza o bună orientare profesională. În locul dispersării eforturilor elevilor în domenii foarte diverse (17—18 discipline) și uneori indiferente intereselor lor intelectuale, formula pe care o propun va aduce o concentrare asupra obiectelor pentru care aceștia manifestă o atracție deosebită, ceea ce le va spori randamentul intelectual. Cuprinderea unui mare număr de obiecte, cu un volum impresionant de cunoștințe într-un număr redus de ore duce, după cum se știe, la supraîncărcare și la superficialitate în studiu, fenomene care scad calitatea învățămîntului. Or, reducerea și gruparea obiectelor pe cercuri de afinități permite acordarea unui număr sporit de ore disciplinelor de profil (pentru matematică, de la 4—5 ore la 7 ore, pentru limba română de la 4 la 6 ore etc), creînd deci posibilitatea aprofundării cunoștințelor și aplicațiilor practice.

Eliminarea unor discipline care nu au contingență cu specificul secției și care nu sînt incluse în planul facultăților de profil (de exemplu matematica și fizica la secția de literatură-istorie), precum și reducerea numărului de ore rezervate unor discipline comune ar elibera un timp prețios pentru însușirea mai temeinică a materiilor de specialitate.

Cred că această formulă ar permite și o mai bună corelație între obiectele de studiu înrudite, aspect destul de vulnerabil în actuala împărțire a învățămîntului pe secții. De exemplu, la secția matematică-fizică a clasei a IX-a, în timp ce la matematică se vor studia algebra (I), geometria plană și trigonometria (I), la fizică se vor putea preda fizica moleculară și căldura, iar la chimie noțiuni de chimie-fizică și prima parte a studiului nemetalelor. La secția literatură-istorie-filozofie a clasei a X-a se vor studia concomitent folclorul și istoria literaturii române vechi și premoderne, istoria medievală și cea modernă pînă la 1830, literatura franceză pînă la romantism inclusiv, istoria muzicii în evul mediu și în primele trei decenii ale secolului XIX, ca și în istoria artei din aceeași perioadă. În acest fel cunoștințele se vor întrepătrunde și se vor consolida reciproc, deschizînd elevilor un orizont mai larg de înțelegere.

În altă ordine de idei, prespecializarea care s-ar realiza prin gruparea disciplinelor de profil și prin conținutul lor ar netezi terenul orientării profesionale, eliminîndu-se astfel cazurile de greșită dirijare, de alegere întîmplătoare a facultății, de neconcordanță între aptitudini și profesiune, care pot duce la mediocrizare și ratare. Cum să fie selecționați elevii pentru cele trei secții? Fără îndoială că este necesar un examen de admitere diferențiat. La secția matematică-fizică, de exemplu, ar fi indicate probe scrise la română și matematică și probe orale la matematică și fizică; la secția științe naturale-chimie-geografie — probe scrise la română și geografia patriei și probe orale la geografia patriei și naturale; la secția literatură-istorie-filozofie — probe scrise la limba română și o limbă străină la alegere și probe orale la română și istoria patriei. Ar fi bine ca la concursul de admitere în liceu elevii să fie primiți doar cu recomandarea școlilor generale, precizîndu-se și secția pe care o recomandă dirigintele pe baza rezultatelor obținute și a aptitudinilor elevului. Media minimă la admitere ar trebui să fie 7.

Examenul de bacalaureat ar trebui să se desfășoare de asemenea diferențiat. El ar putea consta din trei probe scrise pentru fiecare secție, cuprinzînd subiecte de sinteză care să pună în valoare atît cunoștințele, cît și aptitudinile candidatului.

Prof. TUDOR OPRIȘ
Liceul „M. Eminescu" București

- **Prespecializarea — unica soluție care poate face ca învățămîntul liceal să corespundă extraordinarei diversificări a ramurilor științei**
- **Carențe șocante în actualele planuri de învățămînt**
- **O formulă care ar putea satisface și postulatele unei culturi generale armonioase și dezideratele orientării școlare și profesionale**

De ce lipsesc opere necesare studiului literaturii?

În acest an școlar, noua programă de literatură pentru clasa a XII-a ridică probleme acute în legătură cu bibliografia necesară studiului scriitorilor recomandați. Dacă operele unor scriitori ca G. Călinescu, Camil Petrescu, M. Beniuc, Z. Stancu, M. Preda, T. Popovici, E. Jebeleanu au fost editate sau reeditate, nu tot așa se prezintă situația cu unele din operele lui L. Blaga. De pildă creațiile dramatice ale acestuia, scrise înainte de Eliberare nu au fost reeditate. Într-un oraș cultural ca Iașul nu se găsește decît un singur exemplar din ele, la Biblioteca universitară „M. Eminescu". În ce privește piesa „A. Pann", scrisă în 1945, ca nu se află decît în revista „Teatrul" nr. 6 din 1965. Lipsesc și volumele de teatru ale lui V. I. Popa, Al. Kiriței, G. Ciprian

Editura pentru literatură (în colecția „Biblioteca pentru toți") și Editura tineretului (în colecția „Lyceum") au desfășurat o bogată activitate în sprijinul studiului literaturii române la clasele VIII-XI. Iată însă că acum cînd a început să funcționeze și clasa a XII-a, lucrurile nu stau prea bine. Credem că, pentru buna desfășurare a studiului materiei noi incluse în programa clasei a XII-a ar fi fost necesară o colaborare strînsă între Ministerul Învățămîntului, E.D.P. și celelalte edituri. Întrucît o asemenea colaborare nu s-a realizat pînă în prezent, se impune să se ia măsuri acum, pentru ca măcar în anul școlar viitor elevii claselor a XII-a să dispună de cărțile necesare.

Prof.
GEORGETA SCUTARU
— Iași

Cataloagele

Mulți profesori socotesc că actualul tip de catalog nu satisface pe deplin cerințele. Unii din ei propun să se revină la modelul catalogului din anii 1955—1960. Deși mai bun decît actualul catalog, mi se pare că nici acest model nu este totuși corespunzător.

Cred că va trebui să se găsească un astfel de tip de catalog în care să se vadă cu ușurință, în orice moment, situația școlară a elevilor clasei, sau a unuia singur dintre ei, la toate obiectele în același timp. Ar fi necesar ca profesorul, indiferent de disciplina pe care o predă, să poată citi „dintr-odată" nivelul la învățătură al clasei, să se poată edifica asupra muncii progresive a elevului X sau Y, să poată urmări curba evoluției acestuia. Consider că, pentru a răspunde acestor exigențe, dimensiunea catalogului ar trebui să fie mai mare pe orizontală decît pe verticală.

Prof. Petre NAZARIE
Liceul din Eforie-Sud

Parametrii programei preșcolare

Cadrele de specialitate se interesează îndeaproape, în prezent, de elaborarea noii programe a învățămîntului preșcolar, întrucît coborîrea limitei de școlarizare de la 7 la 6 ani ridică probleme deosebite referitoare la obiectivele formative educaționale ale activității din grădinițe, la conținutul, formele de organizare și metodele acestei activități.

Este unanim recunoscut faptul că adaptarea copiilor la viața școlară este dependentă în mare măsură de sarcinile instructiv-educative fixate pe parcursul preșcolarității, de conținutul programat în cadrul acesteia de metodele folosite. Or, în condițiile în care școlarizarea copiilor începe la 6 ani nu se poate păși la o acțiune formativ-educațională cu șanse de reușită în școală fără reconsiderarea programei preșcolare în raport cu noile dimensiuni structurale și funcționale ale învățămîntului din țara noastră. Firește, întrucît pregătirea psihologică a copilului pentru școală nu vizează doar grupa preșcolară terminală, ci toate grupele din perioada preșcolarității, considerate în unitatea și continuitatea lor, se impune elaborarea unei noi programe pentru toate grupele preșcolare.

Evident, elaborarea noii programe nu este de loc ușoară. Trebuie găsit răspuns la o serie de probleme privind criteriile după care se va elabora programa, volumul și aria cunoștințelor, căile transmiterii acestora spre a asigura dezvoltarea intelectuală multilaterală a copiilor corespunzător cerințelor învățării de tip școlar. Este important, de asemenea, de a stabili ce fel de priceperi și deprinderi vor fi educate pînă la vîrsta de 6 ani, cum vor fi eșalonate cunoștințele, priceperile și deprinderile la fiecare grupă, dacă este posibil ca o parte din sarcinile instructiv-educative prescrise grupei mari să fie trecute pe seama grupei mijlocii, iar o parte din sarcinile grupei mijlocii să fie preluate de grupa mică etc.

Avînd în vedere că elementul esențial prin care învățămîntul își realizează funcția sa socială este conținutul, se impune, credem, reconsiderarea conținutului programei în raport cu obiectivul fundamental al învățămîntului (idealul educativ), cu concepția științifică despre funcția formativă a învățămîntului, cu prioritatea formării asupra informării. Desigur, ideea învățămîntului formativ nu este nouă, dar spre deosebire de trecut, cînd se urmărea formarea unei personalități adaptate la condiții relativ stabile, astăzi, și mai cu seamă în perspectivă, într-o societate predominant dinamică, se impune dezvoltarea acelor calități psihice care să-i permită persoanei umane readaptarea la schimbările rapide ale vieții. Or, aceasta reclamă printre altele exercitarea influențelor educaționale asupra copiilor din cea mai fragedă vîrstă.

Pentru a nu forța ritmurile dezvoltării psihice a copilului dincolo de posibilitățile oferite de vîrstă, în scopul de a-l apropia cu orice preț de nivelul cerut de școală, trebuie să se stabilească în prealabil natura și volumul de cunoștințe, priceperi și deprinderi cerute copilului școlarizat la vîrsta de 6 ani. Urmărind dezvoltarea multilaterală a copiilor, programa ar trebui să cuprindă cunoștințe despre mediu și societate, cunoștințe de numărat-socotit, cunoștințe și deprinderi legate de activitatea manuală; să vizeze dezvoltarea mișcărilor, a deprinderilor de desen și a deprinderilor muzicale în raport cu cerințele clasei I. Incontestabil că prin conținutul programei trebuie urmărită formarea de cunoștințe științifice elementare, astfel încît copiii să sesizeze legăturile dintre diferite fenomene și procese naturale și sociale, accentul căzînd pe înfățișarea veridică a realității, pe dezvăluirea relațiilor cauzale și a tendințelor de dezvoltare. Acordîndu-se o atenție deosebită conținutului științific, nu trebuie să se piardă din vedere valoarea deosebită a limbii materne rezervîndu-i locul cuvenit.

După stabilirea domeniilor de cunoaștere considerăm că se cuvine, date fiind limitele fiziologice și psihologice ale capacității de asimilare a cunoștințelor, să se opereze o a doua selecție, respectîndu-se principiul accesibilității și sistematizării. Această selecție ar trebui să fie realizată în sensul stabilirii acelei cantități de informații cu valoarea formativă considerată absolut necesară pentru pregătirea psihologică a copilului, care poate fi cuprinsă în planul de învățămînt și în programă fără a depăși limita fiziologică și capacitatea creierului de a recepționa un flux de informații și ținînd seama de limita impusă de valoarea necomprimabilă a timpului necesar pentru odihnă și destindere. Firește, accesibilitatea programei va viza în egală măsură atît latura instructivă cît și cea educațională. În stabilirea conținutului programat este necesar să se urmărească un sens ascendent pentru ca preșcolarul să-și sporească treptat cunoștințele, priceperile și deprinderile.

În esență, accesibilitatea cunoștințelor înseamnă adecvarea lor la particularitățile de vîrstă ale copilului, de așa manieră încît efortul solicitat să nu fie nici subliminal și nici să nu depășească cu prea mult posibilitățile copilului în continuă evoluție și exersare. Programa se cere racordată nu la o fizionomie spirituală statică și încheiată, ci la una dinamică, în dezvoltare și formare. Între cerințele înscrise în programă și posibilitățile copiilor se cere realizat nu un raport rigid, static, ci un echilibru dinamic, reciproc stimulator. Se știe că valoarea acelor cerințe care scutesc copiii de eforturi crescînde este înfimă, aproape nulă. Actuala programă cuprinde în acest sens cerințe care se cer triate, selecționate cu mai multă judiciozitate (de exemplu, la capitolele „Cunoașterea mediului", „Numărat-socotit", „Ocupații manuale" ș.a.). Accesibil se consideră tot ceea ce copilul își poate însuși, sub îndrumarea educatorului, printr-o continuă încordare și exersare a proceselor și însușirilor psihice cognitive, afective și volitive. Modernizarea conținutului trebuie realizată, după părerea noastră, ținînd seama de acest principiu și de cercetările psihopedagogice contemporane, care atestă ideea că la vîrsta preșcolară există resurse cognitive și operaționale insuficient valorificate (de exemplu posibilități de înțelegere a unor cunoștințe elementare de geometrie fizică, biologie etc.).

În sistematizarea și dozarea conținutului compartimentat pe capitole (ca în programa curentă) se impune, credem, o mai stringentă coordonare orizontală, în sensul delimitării precise a reprezentărilor, noțiunilor, cunoștințelor, deprinderilor, ca și coordonare verticală, realizată pe baze științifice, privind aprofundarea și consolidarea acestora. Sistematizarea concentrică ar trebui să fie îmbinată cu cea liniară, dîndu-se prioritate celei din urmă, așa încît cunoștințele să se amplifice nu atît și în primul rînd prin adăugarea altora noi, cît mai ales prin aprofundare. Sub acest aspect programa în vigoare cuprinde repetări și reveniri dese asupra aceloraș obiecte și fenomene, aducînd însă puține elemente noi, de profunzime în trecerea de la o grupă la alta (de exemplu la „observări" se înscriu patru ani la rînd aceleași teme). Asemenea repetări scad interesul copiilor, n-au valoarea educativă, înseamnă în fapt pași pe loc, o involuție a gîndirii și nu o exersare și o antrenare ascendentă a proceselor psihice.

Acestea ar fi, după părerea noastră, cîteva dintre exigențele ce se impun în elaborarea programei preșcolare. Realizarea științifică a acesteia presupune investigații științifice de adîncime, cu caracter sistematic și mai ales experimental, reclamă acțiuni îndrăznețe, energice și de finalitate pentru a înscrie și învățămîntul preșcolar în dimensiunea nouă a școlii românești.

Concomitent cu elaborarea noii programe se cer perfecționate și metodele de învățămînt, se cer reeditate într-o formă îmbunătățită culegerile de materiale (poezii, povestiri, jocuri didactice etc.), ca și metodicile de specialitate.

Lector V. M. NICOARA
Cluj

Viitorii campioni olimpici sînt astăzi pe băncile școlilor

Antrenament pentru probele de viteză

Olimpiada din Mexic a ridicat de multe ori drapelul patriei noastre pe catargurile cele mai înalte, care vesteau lumii întregi pe cei mai buni dintre cei mai buni sportivi. Cu toții am urmărit zi de zi evoluția sportivilor români, trăind la unison tensiunea mizei întrecerilor, apoi euforia victoriilor obținute și — de ce să n-o spunem — și mîhnirea unor înfrîngeri. În ansamblu, însă, participarea sportivilor noștri la cea de a XIX-a ediție a Jocurilor Olimpice s-a încheiat cu un bilanț meritoriu.

Dar peste ediția 1968 a Jocurilor Olimpice a căzut cortina. Vor trece patru ani și din nou, în 1972, va trebui să trimitem la olimpiadă un lot reprezentativ al sportului românesc, de data aceasta la München.

Politica partidului nostru în acest sector al activității sociale, legile promovate în scopul dezvoltării fără precedent a activităților sportive, baza materială care a fost asigurată de statul socialist oferă un climat optim de afirmare a măiestriei sportive, de practicare largă, în proporții de masă, a tuturor ramurilor sportive. În aceste condiții, în răgazul de patru ani de care dispunem trebuie să se acorde o grijă deosebită pentru depistarea, selecționarea și pregătirea celor mai înzestrate elemente.

Așa cum s-a văzut la recenta ediție a Olimpiadei, alături de performeri consacrați au apărut „stele" anonime pînă la ora confirmării lor, care au răsturnat multe pronosticuri ale specialiștilor. Desigur rezultatele obținute de aceste tinere talente sînt actul final al unei pregătiri chibzuite, metodice, disciplinate și constante. Aici un rol dintre cele mai importante îl joacă școala, dat fiind că în cadrul ei este cuprinsă imensa majoritate a tineretului țării. Școala oferă, în înțelesul cel mai propriu al cuvîntului, o pepinieră de speranțe olimpice, de performeri și recordmeni încă nedescoperiți. Iată de ce ea poate și trebuie să aducă o contribuție substanțială la pregătirea viitorilor campioni.

Atenția profesorilor de educație fizică trebuie să vizeze îndeosebi depistarea talentelor tinere și foarte tinere, care, puse la lucru în condiții adecvate și sub supravegherea unor antrenori de specialitate, s-ar putea dezvolta pînă la valoarea scontată. Dar această descoperire a elementelor care promit nu poate fi eficientă decît în cadrul unei activități conștiincioase, în școală și în asociațiile sportive, cu întreaga masă de elevi. Probele olimpice și mai ales atletismul trebuie să ocupe aici locul dominant. Constituind mijlocul principal al pregătirii fizice generale a tineretului, atletismul creează în același timp o bază solidă sportului de performanță. Se cere, de aceea, ca inspectoratele școlare județene, direcțiile de școli, profesorii de educație fizică să manifeste tot interesul pentru atragerea largă a tineretului în practicarea atletismului, pentru cultivarea aptitudinilor în acest domeniu, pentru încurajarea și dezvoltarea lor.

TR. ISPAS

informare științifică și culturală

Din munca pedagogilor sovietici

Recent ne-a vizitat țara Nadejda Mihailovna Parfenova, redactorul șef al publicației „Ucitelskaia gazeta", care apare la Moscova. Cu acest prilej redacția noastră a rugat-o să prezinte cititorilor aspecte din activitatea învățătorilor și profesorilor sovietici, precum și unele impresii din vizita făcută în România.

Redacția „Gazetei învățămîntului" m-a solicitat să relatez cititorilor despre munca profesorilor sovietici. Fac acest lucru cu plăcere.

Este imensă armata cadrelor didactice din Uniunea Sovietică 2 600 000 pedagogi deschid zilnic, în fața a circa 50 000 000 de școlari, minunata carte a cunoștințelor. Ei îi înarmează pe elevi cu bazele concepției comuniste despre lume, educă tineretul în spiritul prieteniei, al internaționalismului și solidarității cu toate popoarele lumii, le formează voința și caracterul, îi pregătesc ca oameni. Profesiunea de pedagog este, aș spune, mama celorlalte profesiuni. Fără munca pedagogilor nu ar exista nici oameni de știință, nici poeți, nici ingineri, nici muncitori în agricultură.

În țara noastră pedagogul este numit deseori învățător al poporului. Pedagogii sovietici se bucură de o deosebită dragoste și stimă din partea oamenilor muncii. Mulți dintre ei au fost distinși de guvern cu ordine și medalii, au primit titlul de „învățător emerit" sau „profesor emerit". Nu de mult, în ajunul Congresului Unional al cadrelor didactice, care a avut loc la Moscova, în palatul Kremlinului, unui număr de 70 de învățători și profesori, cei mai buni dintre cei mai buni, li s-a oferit înaltul titlu de „Erou al Muncii Socialiste". Printre ei se numără un învățător de la țară, care lucrează într-o școală elementară din Kazahstan și o învățătoare dintr-o mică școală din regiunea Novosibirsk, o profesoară partizană, care a luptat împotriva ocupanților fasciști în pădurile din Bielorusia și un renumit profesor de fizică din Moscova, o învățătoare care predă la clasele elementare ale unei școli de pe meleagurile unde s-a născut Maxim Gorki și care, de peste 40 de ani, lucrează fără repetenți și un profesor de biologie din îndepărtata Iakuție, care în decurs de 30 de ani de muncă a reușit să creeze în regiunea ghețurilor veșnice, împreună cu copiii, o minunată grădină botanică. Acești profesori predau obiecte diferite, în clase diferite, dar pe toți îi caracterizează un înalt simț cetățenesc, simțul răspunderii pentru îndeplinirea sarcinii care le-a fost încredințată de către partidul comunist, de către guvernul sovietic, de către popor — instruirea și educarea copiilor.

Numeroși sînt educatorii talentați pe care îi are țara noastră sovietică, dar și sarcinile ce stau azi în fața lor sînt imense. Pînă în anul 1970 trebuie să se realizeze în linii generale trecerea la învățămîntul general obligatoriu. Este o sarcină complexă. Ea presupune construirea de școli noi, asigurarea de noi materiale didactice etc. Se pun la dispoziție, în acest scop, imense investiții de stat. Dar, pe lîngă acestea, școala primește și sprijinul prietenilor săi apropiați — fabricile și uzinele, întreprinderile agricole. Frumoasa tradiție a colhozurilor din R.S.F.S.R., Ucraina, Georgia și din alte republici unionale, de a construi școli și grădinițe, capătă acum, în preajma centenarului nașterii lui V. I. Lenin, un nou avînt. „Să întîmpinăm această aniversare luminoasă cu fapte" este deviza oamenilor sovietici.

Elevii care au venit în acest an pentru prima dată pe băncile școlii vor păși în muncă într-o etapă cînd știința, tehnica și cultura vor fi făcut un mare salt înainte. Iată de ce e atît de important de a ridica nivelul la învățătură, de a moderniza procesul pedagogic. O serie de oameni de știință, membri ai Academiei de științe a U.R.S.S. și ai Academiei de științe pedagogice, au realizat în colaborare cu un colectiv de metodiști și profesori-practicieni planuri și programe de învățămînt perfecționate. Unele școli și unele clase au introdus aceste planuri și programe, la anumite obiecte, încă din anul trecut.

În lumina acestor sarcini crește și rolul educatoarelor. Institutele preșcolare, în care lucrează aproximativ 500 000 de educatoare, cuprind peste 8 500 000 de copii. Copiii din „grupa mare" a instituțiilor preșcolare își vor însuși o parte din materia primei clase a școlii elementare.

Începînd cu clasa a IV-a se vor preda noțiuni elementare ale științelor. Munca experimentală efectuată într-un mare număr de clase a arătat că învățămîntul elementar poate fi cuprins în trei ani în loc de patru ani, că elevii fac față sarcinilor ce li se pun în aceste condiții.

Sarcinile noi și de răspundere ale școlii cer bineînțeles, înainte de toate, o bună pregătire a pedagogului însuși pentru munca după noul program. Institutul de perfecționare a cadrelor didactice, organele de învățămînt, oamenii de știință din învățămîntul superior acordă celor ce lucrează în școli un ajutor substanțial. Fără acest ajutor ar fi greu să se asigure pregătirea și documentarea în specialitate a pedagogilor.

Ministerele învățămîntului ale republicilor unionale și Ministerul Învățămîntului al U.R.S.S. iau măsuri pentru editarea literaturii în ajutorul pedagogului. Radioul a organizat pentru ei o emisiune specială, intitulată „Învățătorul învățătorului".

La buna pregătire a cadrelor didactice își aduce contribuția și presa pedagogică: revistele de specialitate pe obiecte, gazetele învățămîntului din republici și, de asemenea, „Ucitelskaia gazeta" — organul Ministerului Învățămîntului al U.R.S.S. și al C.C. al Sindicatelor de învățămînt. „Ucitelskaia gazeta" apare de aproape 40 de ani, într-un tiraj de peste 1 milion exemplare. Ea publică articole care fac cunoscută experiența oamenilor școlii, dezbate aspecte actuale ale învățămîntului și educației, consultînd pe cititori în cele mai diverse probleme ale școlii, păstrînd cu sfințenie porunca pe care i-a dat-o Nadejda Krupskaia, de a fi gazeta cadrelor didactice.

*

Am fost solicitată de asemenea să-mi spun impresiile despre cele văzute în România. În cele cîteva zile petrecute aici, în decursul vizitelor la Ministerul Învățămîntului, la Institutul de științe pedagogice, la catedra de pedagogie a Universității București, la Consiliul Național al Organizației Pionierilor, la comitetul Uniunii Sindicatelor din instituțiile de învățămînt și cultură, precum și la redacția „Gazetei învățămîntului" mi s-a relatat cu amabilitate despre sarcinile importante și actuale care stau în fața lucrătorilor din învățămînt în urma adoptării noii Legi a învățămîntului. De asemenea, în acest scurt interval de timp am avut posibilitatea de a vizita cîteva școli, de a discuta cu conducătorii lor, cu colectivele didactice, cu inspectorii județeni. Întîlnirile pe care le-am avut la liceele „Unirea" din Brașov și „Gh. Lazăr" din Sibiu mi-au lăsat o deosebită impresie. Am cunoscut aici oameni inteligenți și interesanți, preocupați de problemele cele mai importante ale instruirii și educării tineretului.

Doresc să transmit prin paginile „Gazetei învățămîntului", tuturor lucrătorilor din învățămîntul românesc, cele mai calde urări de succes în munca lor nobilă.

N. M. PARFENOVA
redactor șef al publicației „Ucitelskaia gazeta" din Moscova

La al VIII-lea Colocviu unional pentru algebră generală, care a avut loc la Riga, o adevărată senzație a provocat referatul elevului din clasa a VIII-a a școlii nr. 131 din Kiev, Grișa Ciudovski. Matematicianul de 15 ani și-a consacrat expunerea teoriei modelelor. Referatul elevului a trezit interesul matematicienilor din multe țări. În fotografie: Grișa Ciudovski cu colegii lui în laboratorul școlii.

RECOMANDĂRI BIBLIOGRAFICE

privind
predarea limbilor străine

METODICI

DRĂGĂNESCU M. și colectiv: **Metodica predării limbii engleze**, E.D.P., București, 1964.

DUMITRESCU V. și colectiv.: **Metodica predării limbii franceze**, E.D.P., București, 1965.

POPESCU M. și colectiv: **Metodica predării limbii ruse** E.D.P., București, 1966.

RADU ANDREI: **Méthodologie de l'enseignement du français**, E.D.P., București, 1968.

LUCRĂRI METODOLOGICE CU CARACTER ORIENTATIV

BRĂESCU ION: **Modernizarea metodelor de studiere a limbilor străine**, București, 1964. (Prezintă, în linii generale, cîteva aspecte ale noilor orientări metodologice privind predarea limbilor străine).

GUÉNOT JEAN: **Clefs pour les langues vivantes**, Seghers, Paris, 1964. (Sintetizează aportul lingvisticii aplicate în predarea limbilor străine, fundamentînd mai ales rolul materialului aplicativ de tip structural în formarea deprinderilor de exprimare).

LADO ROBERT: **Language Teaching**, Mc. Graw-Hill, New York, 1964. (Tratează majoritatea problemelor metodice, oferind, pe baza unei documentări științifice riguroase, numeroase soluții practice).

NOVICICOV EUGEN: **Predarea limbilor străine**, vol. I., E.D.P., București, 1968. (Însumează probleme lingvistice și psihologice de actualitate în metodica limbilor străine).

RÉQUÉDAT FR.: **Les exercices structuraux**, Hachette-Larousse, Paris, 1966. (Prezintă diferite tipuri de exerciții structurale pentru predarea limbii franceze).

ROJKOVA E. I. și colectiv: **Metodica predării limbii ruse și străine**, Editura Universității din Moscova, 1967. (Lucrarea — în limba rusă — este axată în mare măsură pe noile orientări modernizatoare, sprijinindu-și numeroasele îndrumări pe o bogată bibliografie).

SARAS MARCEL: **Mijloacele tehnice audio-vizuale în predarea limbilor străine**, E.D.P., București, 1967. (Conține probleme de modernizare a predării limbilor străine în legătură cu folosirea tehnicilor electronice și mai ales a laboratorului lingvistic).

TOMATIS A.: **L'oreille et le langage**, Editions du Seuil, Paris, 1963. (Aduce elemente noi în domeniul audiologiei, sprijinind munca profesorului de limbi străine mai ales în clasele de începători).

PERIODICE

CAHIERS PÉDAGOGIQUES, Nr. 47, aprilie 1964 (Avînd tema **L'enseignement des langues vivantes**, numărul conține numeroase studii privind predarea limbilor engleză, franceză, germană, rusă, semnate de lingviști, pedagogi și psihologi cunoscuți).

LE FRANÇAIS DANS LE MONDE, Nr. 41, iunie 1966. (Are tema **Les exercices structuraux**, cuprinzînd studii care prezintă în ansamblu ideile directoare de alcătuire și de folosire a materialului aplicativ de tip structural).

MARCEL SARAS

50 de ani de la Unirea Transilvaniei cu România

(Urmare din pag. 1)

O contribuție directă la lupta pentru înfăptuirea statului național unitar a adus-o intelectualitatea care, de la apariția sa ca pătură socială distinctă, a exprimat în fapt și în scris conștiința de sine a poporului român. Intelectualitatea și-a făcut un crez din ideea de unitate politică a românilor, a dat nenumărate jertfe pentru înfăptuirea ei. Începînd cu reprezentanții Școlii ardelene, intelectualii români, uneori indiferent de proveniența lor socială, au făcut dovada unei sensibile receptivități în fața mizeriei, a decăderii și a servituții celor asupriți și exploatați, au căutat să înțeleagă cauzele reale ale suferinței, să găsească remediile necesare. Intelectualitatea română s-a încadrat cu toată ființa ei în lupta împotriva inculturii și ignoranței, a făcut din școală un instrument de luminare, de trezire a conștiinței naționale, o călăuză a luptei pentru ridicarea generală a poporului român. Stau mărturie eforturile lui Gheorghe Șincai de a ridica școli populare, de a le înzestra cu manuale, de a răspîndi lumina științei și culturii în rîndurile poporului, de a-l face conștient de menirea sa. Întreaga dezvoltare a școlii românești în zorii epocii noastre moderne a stat sub imperativul necesității de ridicare a poporului pînă la nivelul creației istorice conștiente, iar revoluția de la 1848 poate fi considerată într-un fel o împlinire a acestor strădanii. Apelul la luptă lansat de generația revoluționară de la 1848 a fost urmat cu toată vigoarea de masele populare, îndeosebi de țărănime, care vedea în programul revoluției împlinirea propriei sale aspirații, a celei mai arzătoare dintre dorințele sale — înlăturarea iobăgiei. În același timp, conducătorii revoluției vedeau în legătura cu poporul chezășia sigură a atingerii idealurilor luptei lor.

După 1848, din rîndurile intelectualității s-au detașat ca militanți ai mișcării de eliberare națională personalități de seamă ca Nicolae Bălcescu, Mihail Kogălniceanu, George Barițiu, Nicolae Iorga, Barbu Ștefănescu-Delavrancea și alții.

Un loc important în cadrul acestei mișcări îl ocupă intelectualitatea satelor. Mai ales în Transilvania cadrele didactice au fost, prin forța împrejurărilor, elementele cele mai dinamice în mobilizarea țărănimii, în fortificarea rezistenței față de asuprirea socială și națională. În conferințe populare, în întruniri politice, în cursul campaniilor electorale ori de la catedră, în fața copiilor, în ciuda represiunilor organizate de aparatul de stat habsburgic învățătorii, ca și alte elemente ale intelectualității transilvănene, au propagat ideea luptei pentru egala îndreptățire a naționalităților, pentru apărarea ființei naționale, a culturii și limbii românești.

Prin intermediul școlii, care a constituit unul din pionii de bază ai luptei pentru păstrarea și cultivarea limbii române ca trăsătură distinctivă a națiunii, învățătorii și profesorii au continuat să promoveze tradițiile istoriei și limbii române, ale culturii românești. Pretorul plășii Beiuș raporta, la 6 iunie 1911, că la gimnaziul român din localitate corpul profesoral desfășoară o activitate susținută pentru educația patriotică română a tineretului, că „profesorii de la școlile române din Beiuș organizează expuneri, fotografii și prezentări de filme referitoare la istoria României, la care participă mare parte a țărănimii..." Cu concursul învățătorilor au fost organizate la sate numeroase conferințe și prelegeri populare, cultivîndu-se cu asiduitate tradițiile și datinile străbune, momentele importante ale luptei poporului român pentru eliberare și independență națională.

Activitatea politică a cadrelor didactice capătă o intensitate din ce în ce mai ridicată în timpul campaniilor electorale, cînd poziția lor militantă în favoarea intereselor naționale ale românilor se manifesta din ce în ce mai pregnant, iar populația românească își afirma direct aspirațiile sale de unire a Transilvaniei cu România.

Pe fondul luptei generale a maselor populare care se declanșase pe întreg teritoriul Transilvaniei în condițiile create de victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie și de prăbușirea imperiului habsburgic, crearea Consiliului Național Român Central a constituit semnalul începerii unei vaste mișcări de organizare politică sub forma sfaturilor muncitorești și a consiliilor naționale. Alături de consiliile naționale române au apărut și consilii germane, maghiare, sîrbești ori consilii naționale mixte din care făceau parte atît români cît și reprezentanți ai naționalităților conlocuitoare. Muncitorii au imprimat activității acestor organe, ca și acțiunii maselor populare, o orientare revoluționară ce viza nu numai înfăptuirea statului național unitar, ci și îmbunătățirea situației sociale a oamenilor muncii. Din inițiativa lor au fost luate o serie de măsuri pe linia revendicărilor muncitorești, ca introducerea zilei de lucru de 8 ore, controlul asupra aprovizionării cu alimente, plata unor ajutoare de șomaj, organizarea pazei întreprinderilor și instituțiilor etc.

În aceste condiții de luptă efervescentă a fost pregătită, sub conducerea sfaturilor muncitorești și a consiliilor naționale, Adunarea Națională de la Alba Iulia. Desfășurată într-un timp relativ scurt, această pregătire a constituit momentul de apogeu al luptei în cursul căreia s-au ridicat unele din marile probleme ce stăteau în fața poporului: formarea statului național unitar român, înfăptuirea reformei agrare democratice, drepturi pentru muncitorime, egalitate și largi drepturi democratice pentru naționalitățile conlocuitoare etc.

La Adunarea Națională de la Alba Iulia au fost delegate 1228 de persoane, alese prin vot deschis de către cercurile electorale sau de către diferitele organizații politice și instituții din Transilvania. Alegerea de delegați a avut un caracter profund democratic. Masele populare, în adunări deschise, și-au ales ca reprezentanți oameni de încredere, adevărați purtători ai hotăririi lor de unire cu țara, pentru care au avut împuterniciri depline. Între delegații aleși să prezinte interesele vitale ale populației românești se aflau numeroși țărani, învățători, muncitori, avocați, medici, studenți. Votul acestora a fost întărit de prezența la Adunare a peste 100.000 de oameni din toate regiunile transilvane.

Declarația de Unire a Transilvaniei cu România fiind expresia cea mai elocventă a voinței poporului. Este semnificativ faptul că această voință unanimă, exprimată în Adunarea Națională de la Alba Iulia. a fost exprimată și în numeroase adunări locale care s-au desfășurat paralel.

Declarația Adunării Naționale de la Alba Iulia, document proclamat prin forța acțiunii poporului, rod al luptei active a muncitorilor, țăranilor, cărturarilor, a consfințit făurirea statului național unitar, prevăzînd totodată o serie de drepturi pentru masele largi populare. Ea se înscrie ca unul dintre cele mai importante acte ale istoriei poporului român, prin care s-a creat cadrul statal pentru dezvoltarea ulterioară a țării. Își găseau astfel împlinirea nu numai un deziderat secular al poporului nostru, o dorință vie, pentru care s-au adus nenumărate jertfe, dar și o necesitate istorică vitală pentru destinele viitoare ale țării.

Burghezia și moșierimea au folosit crearea statului național unitar pentru consolidarea poziției lor economice și politice, pentru întărirea dominației lor asupra vieții țării, ignorînd aspirațiile democratice înscrise în Declarația Adunării de la Alba Iulia. Misiunea de a lupta pentru înfăptuirea acestor aspirații a revenit clasei muncitoare, partidului comunist, forța politică cea mai înaintată a țării,

Sub conducerea încercată a Partidului Comunist Român, clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea au desfășurat o luptă continuă pentru emancipare socială, pentru menținerea și consolidarea independenței naționale. În cursul istoriei sale, P.C.R. a împletit în mod organic patriotismul fierbinte cu internaționalismul proletar, cu solidaritatea față de lupta oamenilor muncii de pretutindeni pentru libertate, progres și pace între popoare, convins fiind că unitatea clasei muncitoare, a partidelor comuniste și muncitorești reprezintă o armă invincibilă în lupta pentru împlinirea idealurilor celor ce muncesc.

Lupta revoluționară și munca desfășurată de poporul român sub conducerea partidului său comunist își găsesc întruchiparea în realitățile României socialiste, în care s-a creat o comunitate reală de interese între toți cetățenii, fără deosebire de naționalitate. Umăr la umăr, muncesc cu toții pentru înflorirea și progresul patriei noastre, pentru desăvîrșirea construcției socialiste, pentru făurirea orînduirii comuniste de mîine.

Un manual bibliografic al științei educației

În editura „Presses Universitaires de France" a apărut recent, în cadrul secției pedagogice a colecției intitulate „Biblioteca stiințifică internațională", lucrarea „Manual bibliografic al științelor educației". Elaborat de Paul Juif și Fernand Dovero, manualul urmărește să pună la îndemîna celor ce lucrează în învățămînt, ca și a celor ce se pregătesc pentru cariera pedagogică, un inventar al lucrărilor de specialitate publicate de la începutul acestui secol și, în special, în ultimele două decenii. În același timp, lucrarea se adresează și unor cercuri mai largi — psihologi școlari, consilieri pentru orientarea școlară și profesională, părinți, medici pediatri etc., propunîndu-și să le faciliteze cunoașterea literaturii de specialitate. Este vorba, în general, de lucrări elaborate în limba franceză sau traduse în această limbă.

Manualul bibliografic prezintă un repertoriu de titluri clasate în rubrici analitice, conform unui plan general care își propune să acopere toate marile probleme ale științelor educației. Prezentînd la început o serie de dicționare, enciclopedii, lexicoane și bibliografii de specialitate — cum ar fi „Dicționarul pedagogic" (Larousse, 1965), „Enciclopedia practică a educației (Hachette, 1960), „Dicționarul de epistemologie genetică" (P.U.F., 1966) etc. — lucrarea lui P. Juif și F. Dovero cuprinde, în continuare, secțiuni privind cercetarea în domeniul psihologiei copilului și metodele de examinare, copilăria și adolescența, patologia copilului și adolescentului, problema orientării școlare și profesionale, istoria gîndirii, a doctrinelor pedagogice și a instituțiilor școlare, educația comparată, pedagogia, problemele educației în școală, psihologia diferitelor discipline, terapeutica și reeducarea copiilor și adolescenților inadaptați, educația extrașcolară, asistența socială a copiilor, recrutarea și formarea personalului didactic, a psihologilor și a celorlalți specialiști care lucrează în rîndurile copiilor.

În capitolul referitor la educația comparată sînt indicate, în legătură cu școala din țara noastră, lucrările „Învățămîntul în România" (publicată în seria „Dosare pedagogice", editată de Institutul Pedagogic Național din Franța) și „Învățămîntul elementar în România" (publicată în „Revista analitică a educației").

Pentru elevii supradotați

O școală specială pentru „copiii-genii", prima de acest tip în America Latină, a fost deschisă la începutul acestui an în Mexic pentru un grup de copii selecționați cu grijă.

Condițiile pentru deschiderea școlii au fost îndelung pregătite. Încă din anul trecut Departamentul educației a trimis specialiști în mai multe țări, pentru a cerceta activitatea instituțiilor similare. În același timp, sub controlul Biroului Învățămîntului Superior și al cercetării științifice s-au întreprins cercetări pentru a fi descoperiți copiii supradotați. După o primă triere mai multe sute de candidați au fost supuși unei serii întregi de teste.

Rezultatele obținute de acești copii, în condițiile unui program accelerat și aprofundat de studiu, sînt elocvente, ele dovedind capacități deosebit de înalte de studiu, de însușire a cunoștințelor.

BIBLIOTECA

„Folcloristica română"

În volumul „Folcloristica română", apărut recent în Editura pentru literatură, autorul prof. **Gh. Vrabie**, realizează un interesant studiu de sinteză în ceea ce privește domeniul cercetat.

Materialul, foarte dens, este sintetizat și compartimentat în capitole judicios proporționate, în care este pus în lumină rolul însemnat îndeplinit în apariția și dezvoltarea folcloristicii române de către mari oameni de cultură și scriitori ca I. Neculce, Stolnicul Cantacuzino, D. Cantemir, reprezentanții Școlii Ardelene, G. Barit, Iosif Vulcan, V. Alecsandri, Al. Russo, T. Maiorescu, Eminescu, Delavrancea, Cosbuc, N. Iorga, Ov. Densușianu, B. P. Hașdeu, M. Sadoveanu etc. De asemenea, se scoate în evidență aportul folcloriștilor G. Dem. Teodorescu, I. Pop-Reteganul, S. Fl. Marian, At. Marinescu, T. Pamfile, T. T. Burada etc. la dezbaterea și lămurirea unor probleme ale folcloristicii noastre.

Criteriul după care s-a călăuzit autorul în clasificarea materialului este cel istoric, problemele fiind prezentate așa cum apar de la cele mai vechi formulări teoretice despre creațiile populare pînă la cele mai recente studii de folclor. Concomitent, însă, se aplică și criteriul clasificării concepțiilor pe curente, școli, metode etc., ceea ce ridică incontestabil valoarea lucrării.

Subliniem ca meritorie străduința autorului de a încadra activitatea și preocupările de folclor din țara noastră în mișcarea de idei din folcloristica europeană. Se dau în acest sens numeroase indicații, se fac interesante și utile legături.

Spre a-i completa ținuta științifică, autorul își însoțește lucrarea cu un util indice de autori.

Lucrarea, așa cum este gîndită și realizată, se adresează unui mare număr de cititori. Înscriindu-se în bibliografia folcloriștilor, ea nu poate scăpa nici atenției istoricilor și criticilor literari, a cercetătorilor, a profesorilor de literatură română, a studenților filologi și chiar a elevilor.

DUMITRU LAZĂR

„Adolescența"

A apărut recent în librării o lucrare pe o temă ce interesează îndeaproape pe profesori și părinți. Este vorba de lucrarea „Adolescența" de **St. Zisulescu** (Ed. didactică și pedagogică).

Autorul, doctor în psihologie, tratează multilateral problemele hebelogiei, cum este denumită, în termeni de specialitate, psihologia adolescenței. După un scurt istoric al

acesteia și o expunere a metodelor ei, după o caracterizare generală a pre adolescenței — în cadrul căreia se stăruie în mod special asupra dezvoltării conștiinței de sine, a dorinței de afirmare și a integrării sociale a adolescenților — se tratează în mod amănunțit dezvoltarea fizică și, mai ales, dezvoltarea proceselor psihice în adolescență. Autorul se oprește astfel asupra senzațiilor și percepțiilor, asupra atenției, memoriei, gîndirii, a limbajului și imaginației adolescenților, asupra vieții lor afective, asupra voinței lor. În capitole de sine stătătoare sînt abordate problemele privitoare la idealul preadolescenței și adolescenței, la interesele specifice acestei vîrste, la trăsăturile de caracter ale adolescentului. Ultimele două capitole tratează viața sexuală și psihopatologia adolescenței.

După cum o arată tematica, lucrarea tratează probleme de deosebit interes pentru profesori, diriginți, ca și pentru părinții elevilor, consultarea ei putînd contribui la sporirea eficienței muncii educative, la mai buna orientare școlară și profesională a elevilor.

R. E.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 972 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 6 decembrie 1968 | 4 pag. 25 bani

PRIMII PAȘI AI UNEI NOI PROFESIUNI DIDACTICE

sau

ÎNTREBĂRI LA CARE NU S-A RĂSPUNS ÎNCĂ

Ce nume va purta noua profesiune?

În rîndul profesiunilor didactice a apărut, în ultimii ani, o profesiune nouă. Ea nu are încă un nume definitiv precizat. Unii îi numesc pe cei ce o practică **psihologi școlari**, alții **psiho-pedagogi**, alții **consilieri de orientare școlară și profesională**. Denumirea a făcut obiectul unor discuții atît în presa de specialitate, cît și în cadrul unor simpozioane științifice. Nu vom stărui asupra ei; oricum i s-ar spune, experiența acumulată pe plan mondial, ca și concluziile trase pe marginea unor experimente realizate la noi în țară, au dovedit pe deplin utilitatea acestei profesiuni în procesul educațional. Fără a dori să impunem un termen, noi ne vom opri, în acest articol, la acela de psiho-pedagog.

Sub egida Institutului de științe pedagogice, în cîteva orașe — București, Cluj, Brașov, Iași — au funcționat în anii din urmă psiho-pedagogi și rezultatele activității multora din ei au fost interesante. Pentru aceștia au fost organizate cursuri, întîlniri și simpozioane, prilej de judicioase schimburi de experiență. Cîteva articole și studii despre această activitate au văzut deja lumina tiparului în revistele de specialitate. De asemenea, au luat ființă primele cabinete de orientare școlară și profesională.

În ce cadru organizatoric se exercită?

Sîntem acum în al treilea an de cînd primii psiho-pedagogi (al căror număr crește continuu) își semnează prezența activă în viața școlilor. Intenția declarată a Ministerului Învățămîntului este de a spori numărul acestor cadre menite să îndrume generațiile de elevi către îndeplinirea idealului de viață în strînsă corelare cu nevoile sociale. Numai că bunele intenții nu au fost susținute de măsuri concrete care se așteptau din partea celor ce aveau în grijă această acțiune. Au fost într-adevăr clarificate multe probleme teoretice, dar nu și-au găsit încă rezolvarea numeroase aspecte de ordin practic. S-au conturat sarcinile psiho-pedagogului, rolul său în școală. Dar în ce cadru organizatoric își desfășoară activitatea noua profesiune? Care este locul psiho-pedagogului în școală, în colectivul didactic? — iată întrebări pe care și le pun cei chemați să exercite această profesiune.

„Psiho-pedagogii școlari care și-au început activitatea în urmă cu trei ani au făcut o muncă de adevărat pionierat — ne spunea prof. **Neaga Constantinescu**, în prezent inspectoare în cadrul Inspectoratului școlar al județului Brașov. Asta i-a măgulit desigur, dar în bună parte le-a frînat munca. O știu pentru că, la data respectivă, mă număram și eu printre ei. Multe greutăți, multe dificultăți persistă și în prezent, deși a trecut atîta timp de cînd se discută și de cînd se promit măsuri eficiente în această privință. Printre altele aș aminti, de pildă, că se așteaptă precizări privind încadrarea activității psiho-pedagogului școlar în orarul săptămînal al școlii. Cînd își desfășoară psiho-pedagogul activitatea? O bună parte din timp el și-l petrece asistînd la lecții și la alte activități școlare, pentru a cunoaște elevii, comportamentul lor, modul lor de manifestare, pentru a culege date necesare caracterizării psiho-pedagogice. Dar psiho-pedagogul mai are nevoie și de contact direct cu elevii, fie individual, fie în colectiv. Cînd poate să organizeze o anchetă? Cînd poate să aplice un test? Cînd poate sta de vorbă cu elevii? Acum toate acestea se fac prin pauze, după program sau în orele rămase neacoperite — cum s-ar zice, printre picături."

Noi am completa că, pentru acei psiho-pedagogi a căror normă este împărțită în jumătăți pe la diferite școli, acest lucru se face nu numai printre picături, dar și în mare fugă.

„Nereglementarea unor probleme de normare a muncii ne creează greutăți evidente — ne spunea prof. **Elena Popescu-Brînzan**, psiho-pedagog la Liceul „Gh. Lazăr". Atît nouă, cît și direcțiilor de școli și contabilității. De pildă, nespecificîndu-se nicăieri ce înseamnă o jumătate de normă, la încadrarea noastră unii și-au pus întrebarea dacă aceasta reprezintă 4 ore zilnic sau 9 ore săptămînal. S-a creat o confuzie, de altfel neelucidată nici acum. Dar nu numai atît; conducerile liceelor și firește și colectivele didactice n-au fost avizate asupra activității noastre. Din punct de vedere moral acest lucru a afectat mult munca noastră. Unii colegi înclinau să creadă că psiho-pedagogul este un intrus care nu face decît să încurce mai mult lucrurile sau să supraîncarce programul elevilor".

Cînd se va elabora o programă?

„Apoi — continuă prof. **Neaga Constantinescu** — nu există nici un fel de indicații în ceea ce privește, să zicem, **programa** muncii de orientare școlară și profesională. Mă refer anume la îndrumări oficiale, la un ghid sau măcar la unele sugestii din partea organelor de resort privind sarcinile minimale ale orientării, planificarea acțiunilor întreprinse în acest scop, eșalonarea lor pe clase sau grupe de vîrstă etc. Desigur, nu pretinde nimeni, de la început, o programă definitivă, dar măcar ceva care să călăuzească munca desfășurată în școală".

Cum ne-a fost dat să constatăm în multe locuri, la această oră fiecare psiho-pedagog își organizează munca așa cum poate, transpune în practică ceea ce crede el că este mai important din literatura pe care a studiat-o sau din îndrumările primite la cursurile de inițiere.

Cînd vor fi gata instrumentele de lucru necesare?

La cursul care s-a desfășurat la sfîrșitul lunii septembrie a.c. în Capitală și la care au participat inspectorii școlari, psiho-pedagogi și profesori de pedagogie, au avut loc prelegeri și seminarii deosebit de interesante, conduse de cei mai competenți specialiști în materie. Dar, pe măsură ce cursul se apropia de sfîrșit, participanții se în-

MIRCEA IONEL

(Continuare în pag. a 3-a)

Înregistrări la Centrul de cercetări fonetice și dialectale al Academiei

Resurse umane, educație, dezvoltare

Marile probleme ale dezvoltării economice, social-politice, științifico-tehnice și culturale contemporane impun cu o insistență din ce în ce mai pronunțată atenției opiniei publice, specialiștilor din cele mai diverse domenii de activitate, conducătorilor politici și forurilor administrative din întreaga lume problema locului și a rolului factorului uman în planurile generale de dezvoltare ale țărilor și popoarelor. Astăzi a devenit evident faptul că, în ansamblul procesului dezvoltării economice, sociale, politice sau culturale a unei societăți, factorul de care depind în ultimă instanță, însă în mod hotărîtor, amploarea, ritmul și eficiența generală a dezvoltării, îl constituie omul, resursele umane, capacitățile de care dispune întreaga populație.

În zilele noastre se vorbește tot mai des și mai insistent de necesitatea elaborării unei „strategii" a dezvoltării resurselor umane. O asemenea întreprindere presupune însă clarificarea multor alte probleme, începînd chiar cu problema ce este, sau ce trebuie să fie „dezvoltarea" resurselor umane și continuînd cu căile ce pot fi urmate pentru realizarea acestui țel, cu evaluarea sistematică a nevoilor în materie de resurse umane, cu evaluarea necesităților viitoare de forță de muncă pe tipuri și nivele de calificare etc.

În linii foarte generale, dezvoltarea resurselor umane cuprinde creșterea volumului de cunoștințe și dezvoltarea capacităților specifice de muncă necesare exercitării unei sarcini sau a unui complex de sarcini particulare, precum și celelalte aptitudini și înclinații naturale ale

ȘTEFAN COSTEA

(Continuare în pag. a 4-a)

CONSFĂTUIRI DE LUCRU LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI PRIVIND STUDIUL UNOR DISCIPLINE ÎN LICEU

La Ministerul Învățămîntului au loc în prezent o serie de consfătuiri de lucru privitoare la studiul unor materii în liceu. La aceste consfătuiri, desfășurate sub conducerea conf. univ. Traian Pop, adjunct al ministrului, iau parte profesori de liceu cu deosebită experiență și rezultate valoroase în munca de predare, conducerea direcției generale de specialitate din minister, reprezentanți ai Institutului de științe pedagogice și ai Editurii didactice și pedagogice.

Relatăm în cele ce urmează, pe scurt discuțiile purtate în consfătuirile cu privire la studiul matematicii și al chimiei, care au avut loc în zilele de 2 și respectiv 4 decembrie a.c.

MATEMATICA

În cadrul consfătuirii referitoare la studiul matematicii a fost abordată multilateral problema programelor și manualelor pe baza cărora se desfășoară predarea acestui obiect. Opiniile și punctele de vedere exprimate, care au avut în vedere și perspectiva predării matematicii în liceul cu mai multe secții, organizat în lumina prevederilor noii Legi a învățămîntului, s-au oprit îndeosebi la aspectele esențiale ale actualității imediate în studiul matematicii, mai ales la clasa a XII-a. Majoritatea participanților au luat drept coordonate de referire atît cerințele formulate pentru învățămînt de dezvoltarea științelor matematice și de matematizarea tot mai accentuată a celor mai diverse domenii de activitate, cît și capacitatea elevilor de însușire a materialului predat.

În privința programelor de perspectivă ale liceului cu secții diversificate, toate părerile au susținut necesitatea reconstrucției de ansamblu și unitare a întregii programe pentru studiul matematicii în liceu, în vederea tratării problemelor pe baza unei concepții moderne, aceeași la toate clasele de liceu. S-a arătat că se impune eliminarea contrazicerilor existente în prezentarea acelorași probleme la nivelul diferitelor clase, a repetării inutile și a unei ciclări inadecvate în predare. Studiul matematicii la clasa a XII-a, au opinat vorbitorii, trebuie să se integreze organic în ansamblul pregătirii matematice a elevilor, constituind o sinteză și un corolar al acestei pregătiri, lucru pe care nu l-au realizat actualele programe și manuale.

A fost propusă și susținută unanim, ca un element de stringentă necesitate, crearea unei comisii de elaborare a programelor de matematică, cu depline responsabilități, în cadrul căreia să lucreze profesori de liceu și profesori din învățămîntul superior și care să consulte specialiști din diverse domenii în care matematica își găsește aplicare — tehnică, economie, biologie, chimie, fizică, lingvistică — asigurînd astfel predarea acelor noțiuni și cunoștințe care sînt cele mai necesare elevilor din diferitele secții de profil.

În privința elaborării manualelor pe baza noii programe de matematică, punctul de vedere care a găsit cea mai largă audiență a fost acela al realizării acestor manuale de către colective de autori, astfel încît să li se asigure atît o ținută științifică înaltă, o abordare modernă a tematicii, cît și un profund caracter metodic și pedagogic; fiecărui colectiv i s-ar putea încredința elaborarea unui set de manuale corespunzător unei anumite grupe de clase (V—VIII, IX—XII). Numeroși vorbitori au cerut ca, paralel cu aceste măsuri, să se realizeze o prezentare grafică de natură să ușureze înțelegerea materiei — corpuri de literă diferite, o bogată ilustrare cu scheme și schițe, folosirea mai multor culori etc.

Pornind de la analiza critică a deficiențelor din actualele programe de matematică pentru clasele a XI-a și a XII-a, care nu conturează precis nici volumul, nici nivelul de prezentare a diferitelor cunoștințe din domeniul matematicii superioare, precum și de la critica manualelor elaborate pentru clasa a XII-a, practic inabordabile de către elevi, participanții la discuții au făcut o serie de valoroase propuneri vizînd actualitatea imediată. Astfel, s-a propus ca pentru predarea principalelor teme din materia acestui an să se publice în prealabil materiale de îndrumare în „Gazeta matematică" seria A. Pentru anul școlar următor, singura soluție practică ce s-a conturat este aceea a refacerii manualelor de clasa a XII-a, mai ales în privința capitolelor referitoare la structuri algebrice și calcul integral, de către un colectiv care să utilizeze lecțiile pregătite anul acesta de cei mai buni profesori de liceu, asigurînd accesibilitatea cunoștințelor expuse și introducerea în număr mult mai mare a unor aplicații adecvate. Alături de refacerea manualelor se impune editarea, încă pentru anul viitor a unor culegeri de probleme și exerciții referitoare la diferitele capitole de matematici superioare studiate în ultimele clase de liceu.

În discuții **s-a** stăruit în mod deosebit asupra necesității ca profesorii să facă un efort permanent pentru a-și însuși noile cuceriri științifice din domeniul specialității lor.

Cu privire la cursurile de perfecționare **s-a** considerat că acestea trebuie să pună accentul principal pe latura metodico-pedagogică a transmiterii cunoștințelor și noțiunilor moderne recent introduse în programe. Propunînd ca la aceste cursuri să se organizeze dezbateri și consultații animate, nu prelegeri urmate de seminarii, vorbitorii au cerut totodată ca tematica și bibliografia să fie anunțate participanților cu cîteva luni înainte de desfășurarea propriu-zisă a cursurilor.

În concluziile ședinței conf. univ. **Traian Pop**, adjunct al ministrului învățămîntului, a arătat că în cel mai scurt timp vor fi stabilite soluțiile concrete menite să înlăture greutățile pe care le creează în predarea matematicii programele și manualele de tranziție către liceul cu mai multe secții.

CHIMIA

La consfătuirea de lucru cu profesorii de chimie au fost luate în dezbatere noile programe și manuale după care se predă chimia în clasele IX-XII începînd cu acest an școlar.

Referindu-se la aceste programe și manuale, vorbitorii au subliniat că ele sînt în mod evident la un nivel științific mai ridicat decît cele din anii trecuți, reprezentînd căutări pe linia modernizării învățămîntului. O asemenea îmbunătățire era stringent necesară, ea fiind dictată de stadiul actual al dezvoltării științei. Marea majoritate a participanților la dezbatere au fost însă de părere că, urmărind modernizarea studiului chimiei, autorii programelor și manualelor nu au ținut suficient seama de factorii psiho-pedagogici, ceea ce a făcut ca materialele elaborate de ei să fie încărcate și la un nivel cu mult peste posibilitățile de înțelegere a elevilor.

Chimia este o disciplină de cultură generală sau de specialitate? — a fost întrebarea de la care au pornit mulți vorbitori. Ei au afirmat că, avînd în vedere profilul liceului de cultură generală și obiectivul pe care îl urmărește acesta, absolventul liceului trebuie să aibă cunoștințe temeinice în acest domeniu, dar nu să devină un specialist. Or, actualele programe și manuale au tendința de a merge spre specializare. Ele abundă în date dificile, în informații de strictă specialitate care, practic, nu întregesc cu nimic cultura generală a tînărului. Nu o dată modul de tratare a problemelor în manuale este similar cu modul în care sînt abordate problemele respective în Tratatul de chimie generală, care se adresează specialiștilor. Vorbi-

(Continuare în pag a 3-a)

ANCHETA NOASTRĂ

ÎNCORSETAȚI DE INSTRUCȚIUNI

Este cunoscut rolul covîrșitor pe care îl au inițiativa, spiritul creator în orice domeniu de activitate, faptul că, valorificate din plin, aceste elemente dau muncii impuls, vigoare, ducînd, în ultimă instanță, la dezvoltarea, la perfecționarea ei.

Munca educativă oferă inițiativelor cîmp larg de manifestare și afirmare, dă pedagogului posibilitatea să-și pună în valoare întreaga pregătire și măiestrie profesională. Mai mult decît atît: această muncă reprezintă domeniul în care capacitatea creatoare, spiritul novator trebuie să guverneze fără opreliști și bariere, să-și exercite la maximum forța, să constituie etalonul de măsurare și cîntărire a valorii oricărei acțiuni.

Se întîmplă întotdeauna astfel? Găsesc întotdeauna inițiativa, noul, cale liberă, teren propice de dezvoltare? Fără îndoială că de multe ori așa se întîmplă. Numeroși diriginți și profesori desfășoară o activitate educativă vie, caracterizată prin spirit de creație, inventivitate, printr-o permanentă luptă împotriva închistării, a rutinei și monotoniei, a formalismului și șabloanelor, a tot ceea ce frînează noul. Există însă și unele bariere peste care nu se trece, în fața cărora inițiativa paralizează. Ele sînt ca niște uși ferecate pe care cu greu te poți strecura. Și, din păcate, aceste bariere se întîlnesc (este adevărat, în ultimul timp din ce în ce mai rar) tocmai într-un domeniu didactic rezervat prin excelență activității creatoare. În termeni obișnuiți, ele poartă numele de instrucțiuni sau dispoziții. Venite de la diferite nivele, atunci cînd nu se acordă cu realitatea școlii, cînd nu sînt rodul unui atent și minuțios studiu al acestei realități și, mai ales, cînd nu țin seama de ea, în loc să declanșeze o schimbare, un impuls care să îmbunătățească munca, ele constituie o frînă.

Să ne oprim bunăoară la ora de dirigenție. Nu puține dintre neajunsurile existente în organizarea și desfășurarea ei se datoresc unor instrucțiuni și dispoziții.

„Există tendința — cea mai dăunătoare după mine — ne spunea prof. **EMIL MUTULESCU** din comuna Murfatlar, județul Constanța — de a încadra orele de dirigenție, tematica lor, în niște tipare prestabilite. S-au dat uneori chiar și scheme, modele, care arătau cum să se desfășoare aceste ore.

Nu sînt împotriva indicațiilor orientative, menite să constituie un ghid pentru diriginte. Cînd sînt concepute judicios, după criterii științifice, asemenea indicații ne sînt de un real folos. Dar trebuie să se dea mai multă posibilitate dirigintelui să-și organizeze activitatea ținînd seama în primul rînd de cerințele colectivului cu care lucrează".

„Personal — arăta **GH. DASCĂLU** inspector șef la inspectoratul județean Tulcea, — cred că ora de dirigenție trece încă printr-un proces de „artificializare" determinat de multiplele sarcini care i se pun în spate. Ce a creat această situație? La început o lipsă acută de literatură de specialitate, lipsa unei fundamentări teoretice a rolului și conținutului său. Între timp golul acesta a fost în parte acoperit (deși nici acum nu este precizat **obiectul** și nu **obiectivele** orei de dirigenție). Considerîndu-se

Anchetă realizată de MONICA ROBEA

(Continuare în pag. 3-a)

Sub vraja basmului, la Căminul cultural din Bixad — Oaș

REGULAMENT

de funcționare a consiliilor profesorale din învățământul superior

Sarcinile ce revin învățământului superior în dezvoltarea vieții economice și sociale a țării, potrivit dispozițiilor Legii privind învățământul în Republica Socialistă România, impun sporirea rolului consiliilor profesorale, ca organe de conducere colectivă

Avînd în vedere atribuțiile largi conferite prin lege consiliilor profesorale, prezentul regulament stabilește atribuțiile și modul în care aceste organe își desfășoară activitatea. De asemenea, se reglementează activitatea birourilor consiliilor profesorale, ca organisme noi în exercitarea conducerii operative între ședințele consiliilor, stabilindu-se în același timp atribuțiile secretarilor științifici ai consiliilor profesorale.

Îmbinînd principiul conducerii colective cu răspunderea personală a membrilor consiliilor profesorale, regulamentul fixează cadrul legal al acestei răspunderi, în vederea ridicării pe o treaptă superioară a conducerii învățămîntului superior.

Art. 1. — În conformitate cu Legea nr. 11 din 13 mai 1968 privind învățămîntul în Republica Socialistă România, conducerea instituțiilor de învățămînt superior și a facultăților este înfăptuită de consiliile profesorale.

Consiliile profesorale ale universităților, institutelor politehnice și ale altor instituții de învățămînt superior mari, stabilite de Ministerul Învățămîntului, poartă denumirea de senat.

Art. 2. — Senatul și consiliile profesorale răspund în mod colectiv de activitatea instituției de învățămînt superior sau a facultății, potrivit dispozițiunilor legale, precum și de hotărîrile luate în exercitarea atribuțiilor ce le revin ; totodată, fiecare membru răspunde atît pentru îndeplinirea sarcinilor în compartimentele ce îi sînt repartizate, cît și pentru întreaga activitate a senatului sau consiliului profesoral din care face parte.

Art. 3. — Senatul sau consiliul profesoral al instituției de învățămînt superior îndrumează și analizează activitatea consiliilor profesorale ale facultăților în subordine.

Art. 4. — In conformitate cu art. 129 din Legea privind învățămîntul în Republica Socialistă România, senatul sau consiliul profesoral al instituției de învățămînt superior este format din rector, ca președinte, prorectori, decanii facultăților, 2—4 reprezentanți ai fiecărei facultăți, aleși de către consiliile profesorale ale acestora dintre șefii de catedră sau alți profesori ori conferențiari pe termen de 4 ani, reprezentantul organizației Partidului Comunist Român, al organizației sindicale a personalului didactic, al organizației Uniunii Tineretului Comunist și al Asociației studenților, ca membri. Senatul sau consiliul profesoral desemnează, ca membri, 1—3 profesori consultanți.

Numărul reprezentanților fiecărei facultăți se fixează de rector în conformitate cu normele stabilite de Ministerul Învățămîntului.

Art. 5. — În conformitate cu art. 140 din Legea privind învățămîntul în Republica Socialistă România consiliul profesoral al facultății este format din decan, ca președinte, prodecani, șefi de catedră, din alți profesori sau conferențiari numiți de consiliul profesoral al instituției de învățămînt superior la propunerea deceanului, reprezentantului organizației Partidului Comunist Român, al organizației sindicale a personalului didactic, al organizației Uniunii Tineretului Comunist și al Asociației studenților, ca membri. Din consiliul profesoral mai fac parte 1—2 profesori consultanți, desemnați de însuși acest consiliu.

Art. 6. — Senatul sau consiliul profesoral al instituției de învățămînt superior are următoarele atribuții :

a) hotărăște asupra desfășurării procesului instructiv-educativ și științific, pe baza normelor stabilite de Ministerul Învățămîntului ; urmărește îndeplinirea obligațiilor didactice, științifice și educative ale personalului didactic ; controlează activitatea serviciilor tehnico-administrative și gospodărești, precum și a instituțiilor și întreprinderilor anexe ;

b) avizează, în condițiile prevăzute de lege, modificările aduse planurilor de învățămînt de consiliile profesorale ale facultăților ;

c) urmărește întocmirea și asigură orientarea generală a programelor de curs astfel ca acestea să cuprindă cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, să fie legate de cerințele economiei și culturii noastre socialiste, să respecte cerințele didacticii universitare ; promovează concepția materialismului dialectic și istoric ;

d) aprobă planul cultural-educativ centralizat al instituției de învățămînt superior ; ia măsuri în problemele privind activitatea educativă ; se îngrijește de condițiile de studiu ale studenților și de buna funcționare a căminelor și cantinelor ;

e) propune Ministerului Învățămîntului planurile de cercetare științifică ; urmărește realizarea acestora și rezultatele activității științifice ; repartizează facultăților și catedrelor mijloacele materiale afectate în acest scop ;

f) elaborează planul de editare a cursurilor, manualelor și altor publicații ale instituției de învățămînt superior ; propune cursurile și manualele ce urmează a fi publicate prin Editura didactică și pedagogică ; de asemenea, hotărăște editarea cursurilor, manualelor, altor materiale didactice și a publicațiilor științifice, pe plan local, prin întreprinderile editorial-poligrafice din subordinea instituțiilor de învățămînt superior ; analizează periodic și ia măsuri pentru elaborarea cursurilor și manualelor și pentru punerea la dispoziția studenților a materialului bibliografic necesar ;

g) avizează statele de funcțiuni ale catedrelor ;

h) deleagă, la propunerea consiliilor profesorale ale facultăților și cu acordul Ministerului Învățămîntului, șefii de catedră ;

i) numește profesorii sau conferențiarii care vor face parte, ca membri, din consiliile profesorale ale facultăților ;

j) hotărăște, pe baza avizului consiliului profesoral al facultății, asupra rezultatului concursurilor pentru ocuparea posturilor de profesori și conferențiari ;

k) confirmă hotărîrile consiliilor profesorale ale facultăților asupra rezultatului concursurilor pentru ocuparea posturilor de asistenți ;

l) urmărește continua perfecționare a cadrelor didactice prin formele stabilite de Statutul personalului didactic ;

m) hotărăște asupra eliberării din funcție a asistenților și asistenților stagiari ;

n) hotărăște asupra exmatriculării studenților în conformitate cu regulamentul privind activitatea profesională a acestora ; rezolvă contestațiile privind exmatricularea studenților și plîngerile cu privire la refuzul reînmatriculării lor ;

o) propune Ministerului Învățămîntului menținerea în activitate a profesorilor și conferențiarilor peste limita de vîrstă stabilită de legea pensiilor, pînă la împlinirea vîrstei de 70 de ani ;

p) stabilește relații cu instituțiile de învățămînt superior și de cercetare științifică din țară și străinătate (acestea din urmă în condițiile prevăzute în planurile de aplicare ale acordurilor culturale cu alte țări) ; organizează schimbul de publicații științifice ; desemnează, în conformitate cu dispozițiile Ministerului Învățămîntului, personalul didactic care urmează să fie trimis la specializare în țară sau străinătate ;

r) aprobă bugetul instituției de învățămînt superior în limitele fondurilor alocate ; dirijează investițiile și dotările din buget, pe facultăți și catedre, în funcție de necesitățile învățămîntului și cercetării științifice.

Art. 7. — Senatul instituției de învățămînt superior, pe lîngă prevederile stabilite în art. 6, exercită următoarele atribuțiuni :

a) numește, la propunerea consiliilor profesorale ale facultății, componența comisiilor de concurs pentru ocuparea posturilor didactice ;

b) confirmă hotărîrile consiliilor profesorale ale facultăților privind ocuparea posturilor de șefi de lucrări (lectori) prin avansare sau concurs, în condițiile prevăzute de Statutul personalului didactic ;

c) hotărăște asupra eliberării din funcție a șefilor de lucrări (lectorilor).

În exercitarea acestor atribuții, consiliile profesorale ale instituțiilor de învățămînt superior, care nu poartă denumirea de senat, au dreptul numai de avizare.

Art. 8. — Consiliul profesoral al facultății îndrumează catedrele și analizează periodic activitatea acestora, pe discipline sau grupe de discipline.

Art. 9. — Consiliul profesoral al facultății are următoarele atribuțiuni :

a) hotărăște cu privire la desfășurarea procesului instructiv-educativ și științific în cadrul facultății și face propuneri cu privire la planul de cercetare științifică, pe baza normelor stabilite de Ministerul Învățămîntului ; urmărește îndeplinirea obligațiilor didactice, științifice și educative ale personalului didactic ; controlează desfășurarea procesului instructiv-educativ și realizarea planului de cercetare științifică de către catedre și personalul didactic al facultății ;

b) aduce modificări planurilor de învățămînt, în condițiile prevăzute de lege, propunînd consiliului instituției de învățămînt superior adaptarea planurilor la specificul facultăților, prin stabilirea disciplinelor la alegere și facultative, în funcție de experiența personalului didactic, de preocupările de cercetare științifică ale acestuia, de baza materială existentă și interesele studenților ;

c) aprobă, potrivit normelor stabilite de Ministerul Învățămîntului, programele de curs ;

d) urmărește elaborarea de către catedre a statelor de funcțiuni și le înaintează spre avizare consiliului profesoral al instituției de învățămînt superior ;

e) avizează asupra rezultatului concursurilor pentru ocuparea posturilor de profesori și conferențiari ;

f) hotărăște asupra avansării în posturi de șefi de lucrări (lectori), precum și asupra rezultatului concursurilor pentru ocuparea posturilor de șefi de lucrări (lectori) și asistenți ;

g) aprobă hotărîrile comisiilor instituite pentru acordarea titlului de doctor-docent în științe ;

h) propune, consiliului profesoral al instituției, șefii de catedră ;

i) propune, consiliului profesoral al instituției, personalul didactic care urmează să se perfecționeze prin specializare în țară și străinătate ;

j) hotărăște compunerea comisiilor de disciplină și rezolvă contestațiile împotriva hotărîrilor acestora, în conformitate cu prevederile Statutului personalului didactic.

Art. 10. — La institutele pedagogice, hotărîrile, care urmează să fie stabilite prin vot, se iau în consiliile profesorale pe institut.

Art. 11. — Consiliile profesorale lucrează în ședințe ordinare, care au loc o dată pe lună.

Datele la care au loc ședințele se stabilesc prin planul anual de activitate al consiliului profesoral, adoptat la începutul anului universitar.

Consiliile profesorale se pot întruni în ședințe extraordinare, ori de cîte ori este necesar, la inițiativa președintelui consiliului sau la cererea a cel puțin o treime din numărul membrilor consiliului.

Art. 12. — Proiectul ordinei de zi a ședințelor consiliilor profesorale este întocmit de biroul consiliului profesoral, ținîndu-se seama de problemele înscrise în planul anual de activitate.

Proiectul ordinei de zi a ședinței extraordinare convocată la cererea membrilor consiliului cuprinde problemele indicate în cererea de convocare.

Art. 13. — Consiliile profesorale se convoacă în ședințe ordinare de către președinte, cu cel puțin 5 zile înainte de data ținerii ședinței. În ședința extraordinară consiliul profesoral se convoacă cu cel puțin 24 de ore înainte de data ținerii ședinței.

Convocarea fiecărui membru al consiliului se face în scris și nominal, cu indicarea problemelor înscrise în proiectul ordinei de zi al ședinței.

La convocare se anexează materialele ce urmează a fi supuse dezbaterii consiliului, iar dacă aceasta nu este posibil, se va indica în convocare modalitatea consultării acestor materiale de către membrii consiliului.

Art. 14. — Lucrările consiliilor profesorale se pot desfășura numai în prezența a jumătate plus unu din numărul total al membrilor.

Dacă la deschiderea ședinței nu este prezent numărul de membri prevăzut în alineatul precedent, ședința va avea loc peste o săptămînă. În cazul cînd urgența lucrărilor impune, se poate fixa și un termen mai apropiat.

În cazurile cînd ședința nu s-a ținut la primul termen de convocare, data pentru care s-a amînat se va comunica tuturor membrilor consiliului.

Art. 15. — Ședința consiliului profesoral este condusă de președinte. În lipsa acestuia, ședința este condusă de un membru al biroului, desemnat de președinte. În cazul cînd o asemenea desemnare nu a avut loc, consiliul hotărăște care dintre membrii săi va conduce ședința.

Art. 16. — La începutul ședinței, președintele supune spre dezbatere și aprobare proiectul ordinei de zi.

Art. 17. — Dezbaterea fiecărei probleme înscrise în ordinea de zi este precedată de o expunere și se încheie, ori de cîte ori este cazul, prin adoptarea unei hotărîri.

Consiliul profesoral procedează la votare, în mod separat, pentru fiecare problemă din ordinea de zi.

Art. 18. — Hotărîrile consiliilor profesorale se consideră adoptate dacă întrunesc votul deschis de cel puțin jumătate plus unul din numărul total al membrilor consiliului, dacă legea nu prevede altfel.

Problemele în care consiliile profesorale avizează, deleagă sau propun, se supun, de asemenea, votului deschis. Avizul, delegarea sau propunerea de către consiliile profesorale necesită întrunirea aceluiași număr de voturi ca în cazul adoptării unor hotărîri.

Art. 19. — Dezbaterile și hotărîrile consiliilor profesorale se consemnează în procesul verbal al ședinței, care este semnat de președinte și secretarul științific al consiliului profesoral.

Art. 20. — La ședințele consiliilor profesorale pot fi invitate, de către președinte, cadre didactice care nu sînt membri ai consiliului profesoral, precum și specialiști din instituții și întreprinderi a căror prezență este considerată utilă. Persoanele invitate nu au drept de vot.

Art. 21. — Între ședințele consiliului profesoral al instituției de învățămînt superior, conducerea este asigurată de un birou alcătuit din rector, prorectori, secretarul științific și reprezentantul organizației Partidului Comunist Român.

Între ședințele consiliului profesoral al facultății, conducerea este asigurată de un birou alcătuit din decan, prodecani, secretarul științific și reprezentantul organizației Partidului Comunist Român.

Art. 22. — Biroul consiliului profesoral este convocat de rector sau decan, în ședințe săptămînale, ori de cîte ori este nevoie și își desfășoară lucrările în prezența majorității membrilor săi.

Rectorul sau decanul poate invita la ședințele biroului consiliului profesoral cadre didactice, reprezentanți ai organizației sindicale a personalului didactic, ai Uniunii Tineretului Comunist și Asociației studenților, personal tehnico-administrativ și gospodăresc, precum și alte persoane din instituții și întreprinderi a căror prezență este considerată utilă.

Art. 23. — Biroul consiliului profesoral asigură rezolvarea, în colectiv, a problemelor curente instructiv-educative, științifice și gospodărești ale instituției de învățămînt superior sau facultății și sprijină pe rector sau decan în exercitarea atribuțiilor lor operative.

Biroul consiliului profesoral fixează datele ședințelor consiliului profesoral, întocmește proiectul ordinei de zi a ședințelor consiliului profesoral, asigură executarea hotărîrilor adoptate de consiliu și îndeplinește orice alte sarcini pe care i le stabilește consiliul profesoral.

Art. 24. — În rezolvarea problemelor supuse dezbaterii sale, biroul consiliului profesoral ia hotărîri cu majoritatea membrilor săi.

Dezbaterile și hotărîrile luate se consemnează într-un proces-verbal, semnat de rector sau decan și de secretarul științific al consiliului profesoral.

Art. 25. — Secretarul științific este ales de consiliul profesoral din rîndul membrilor săi, pe întreaga durată pentru care a fost ales consiliul.

Pentru motive temeinice, secretarul științific poate fi revocat de către consiliu și înainte de expirarea acestui termen.

Art. 26. — Secretarul științific îndeplinește următoarele sarcini :

— urmărește executarea hotărîrilor și informează consiliul profesoral sau biroul asupra modului de îndeplinire a hotărîrilor adoptate ;

— asigură întocmirea la timp a lucrărilor supuse dezbaterii consiliului sau biroului și punerea lor la dispoziția membrilor consiliului profesoral ;

— asigură întocmirea dosarelor de concurs sau avansare, precum și cele de acordare a titlurilor științifice supuse dezbaterii consiliului profesoral ;

— se îngrijește de întocmirea proceselor-verbale ale ședințelor consiliului și biroului consiliului profesoral ;

— se îngrijește de păstrarea lucrărilor și documentelor consiliului și biroului consiliului profesoral.

Art. 27. — Dacă un membru al consiliului profesoral dobîndește o calitate care potrivit dispozițiilor legale atrage participarea sa de drept în consiliu, se va proceda la înlocuirea acestuia, prin alegerea sau numirea, potrivit procedurii obișnuite, a unui nou membru.

Art. 28. — Membrii consiliilor profesorale care într-un an universitar lipsesc nejustificat la trei ședințe pot fi revocați.

În caz de revocare, se va proceda la înlocuire, potrivit procedurii prevăzute de lege pentru alegerea sau numirea membrilor consiliilor profesorale.

Din activitatea organizațiilor sindicale

Legătură organică cu cerințele școlii

Caracterizate printr-o dezbatere vie, aprofundată a problemelor actuale și de perspectivă ale vieții școlare, ale activității personalului didactic, conferințele unor sindicate din învățămînt, care s-au desfășurat recent în numeroase localități din țară, au constituit prilejul unor ample treceri în revistă a contribuției organizațiilor sindicale la realizarea sarcinilor majore ale școlii.

Conferința de dare de seamă și alegeri a sindicatului învățămînt din Craiova, de pildă, analizînd activitatea organelor sindicale, a dezbătut și adoptat măsuri de natură să ducă la mai buna desfășurare a activității comitetului sindicatului, la angajarea acestuia în acțiuni menite să ridice munca pe o treaptă superioară. Darea de seamă prezentată de prof. Ion Ștefan, președintele sindicatului, a relevat numeroase realizări obținute de grupele sindicale din școli ca urmare a valorificării propunerilor, sugestiilor și părerilor exprimate de membrii de sindicat în adunările trimestriale. Astfel, la Școala generală nr. 10, pe baza unei asemenea propuneri, au fost invitați în școală lucrători de la Centrul metodic de perfecționare a cadrelor didactice din Craiova, care au vorbit despre metodele de organizare și desfășurare a cercetării științifice în școală. La Școala generală nr. 12 s-a organizat un curs de inițiere în folosirea aparatelor audio-vizuale și s-au ținut expuneri despre introducerea noțiunilor moderne în predarea matematicii la clasele I—IV. La Școala generală nr. 23 s-au amenajat, cu posibilități locale, un mic muzeu de istorie și unul de geologie.

A fost relevată, de asemenea, preocuparea unui număr tot mai mare de birouri ale grupelor sindicale de a sprijini cadrele didactice în elaborarea materialelor prezentate la comisiile metodice sau cercurile pedagogice.

Completînd inițiativele grupelor sindicale, comitetul sindicatului a organizat în acest an, cu sprijinul filialelor societăților științifice sau al Comitetului județean pentru cultură și artă, expuneri pe diferite teme de pedagogie sau specialitate, la care și-au dat concursul profesorii universitari Dimitrie Macrea, Alexandru Piru, Ion Berca și profesorul emerit Ilie Popescu-Teiușan. Tot din inițiativa comitetului sindicatului s-au organizat numeroase excursii documentare în țară și peste hotare (pe Valea Oltului, pe Valea Prahovei, în județul Argeș, la București, Budapesta, Praga, Belgrad).

Darea de seamă și discuțiile au scos în evidență și activitatea corului sindicatului învățămînt, care în curînd va sărbători 25 de ani de activitate și care a cucerit, în acest răstimp, un însemnat număr de titluri și diplome la diferite concursuri locale și pe țară

Delegații la conferință au apreciat activitatea organelor sindicale și au propus măsuri pentru îmbogățirea acesteia. Principalele probleme puse în discuție au fost legate de grija pentru temeinica pregătire a dascălilor în vederea ridicării nivelului calitativ al procesului de învățămînt și pentru asigurarea condițiilor necesare bunei desfășurări a acestuia — timpul de care dispun cadrele didactice pentru autoinstruire, condițiile de studiu, documentare, formele instituționalizate de perfecționare etc. Unii participanți la discuții, ca de pildă, profesorii Hariton Stoiculescu, Aurel Enache, Adrian Suverea, au subliniat necesitatea preocupării mai asidue a organelor sindicale pentru respectarea timpului de studiu al cadrelor didactice, criticînd faptul că profesorii și învățătorii sînt reținuți la numeroase ședințe, că în unele școli ședințele au devenit o „formă de activitate", că adesea se convoacă ședințe neanunțate anterior, ceea ce creează dificultăți nu numai în ce privește pregătirea pentru lecție, dar chiar și în respectarea orarului.

De asemenea, vorbitorii au cerut ca sindicatul să urmărească mai atent cum se aplică unele acte normative referitoare la drepturile cadrelor didactice. De exemplu, s-a arătat că mai sînt învățători și profesori care nu au beneficiat în întregime de concediul de odihnă și că, deși ne aflăm în preajma vacanței de iarnă, în școlile respective nu s-au planificat concediile restante. Comitetul sindicatului nou ales, care cuprinde toate organizațiile sindicale din unitățile preșcolare, școlile generale și liceele de cultură generală din Craiova, a primit misiunea de a se ocupa mai stăruitor de nevoile cadrelor didactice, de a le reprezenta mai eficient în relațiile cu conducerile școlilor. De asemenea, s-a cerut noului comitet al sindicatului să analizeze activitatea comitetelor de secție din licee și a birourilor grupelor sindicale din școlile generale și din unitățile preșcolare, pentru a asigura îmbunătățirea conținutului muncii acestora, a stilului și metodelor de muncă, în așa fel încît activitatea lor să îmbrățișeze toate laturile ce compun cadrul de afirmare al sindicatului, ca organizație profesională de masă a salariaților din instituțiile de învățămînt.

Reflectînd cu întreaga responsabilitate la misiunea încredințată de cei aproape 2 000 de membri de sindicat, analizînd complex și exigent nivelul atins în perioada precedentă, bazîndu-se mai mult pe sprijinul ce-l pot da membrii de sindicat în rezolvarea problemelor, participînd în totalitatea lui la organizarea și desfășurarea muncii, noul comitet va putea ridica la un nivel superior activitatea sindicală, legînd-o organic de cerințele școlii și ale cadrelor didactice.

Prof. ELENA COJAN

În atenția cadrelor didactice care se prezintă la examene de gradul II și gradul definitiv în sesiunea ianuarie 1969

Sesiunea examenului pentru gradul II, care urmează să fie susținut de educatoare, învățători și profesori din învățămîntul de cultură generală înscriși în anul școlar 1967—1968, va avea loc în perioada 4—9 ianuarie 1969. În aceeași perioadă va avea loc și sesiunea examenului de definitivat pentru educatoarele din grădinițele sezoniere, precum și pentru cadrele didactice care nu s-au putut prezenta la examenul de definitivat din sesiunea septembrie a.c. din motive obiective (concediu de naștere, satisfacerea stagiului militar și alte cazuri speciale).

În legătură cu centrele unde se vor organiza examenele, Ministerul Învățămîntului face următoarele precizări :

1. Educatoarele, învățătorii și profesorii se vor prezenta la comisiile de examene ce vor funcționa la institutele interjudețene de perfecționare a cadrelor didactice din București, Cluj, Iași, Brașov, Timișoara și la Centrul metodic interjudețean Craiova, de care aparțin județele respective.

2. Pentru profesorii de la specialitățile menționate mai jos comisiile de examen se vor organiza numai la anumite institute de perfecționare, după cum urmează :

— la I.P.C.D. București pentru profesorii din toată țara care predau, în școlile cu limba de predare română și în școlile cu limbile de predare ale naționalităților conlocuitoare, obiectele : limba latină, limba franceză (cu excepția profesorilor de limba franceză din județele aferente I.P.C.D. Iași), limba germană, limba engleză, limba ucraineană, desen și muzică (cu excepția profesorilor de muzică din județele aferente I.P.C.D. Iași), pentru profesorii care predau la școlile de artă teoria muzicii, instrumente muzicale, desen, pictură și sculptură, pentru cadrele didactice care predau în școlile speciale. De asemenea, la I.P.C.D. București se vor prezenta și profesorii din județele aferente Centrului metodic Craiova de la specialitățile : istorie, limba rusă, filozofie, economie politică, pedagogie, psihologie, logică, educație fizică ;

— la I.P.C.D. Cluj pentru profesorii din întreaga țară care predau obiecte de învățămînt în limba maghiară ;

— la I.P.C.D. Timișoara pentru profesorii din toată țara care predau limba germană (ca limbă maternă), limba sîrbă, limba slovacă.

Examenele se vor desfășura ca și în sesiunile anterioare, conform regulamentului în vigoare.

Se reamintește candidaților că examenele la specialitate (gradul II și definitivat) și pedagogie (definitivat) se vor susține pe baza programelor de studiu individual aprobate de Ministerul Învățămîntului pentru anul școlar 1967—1968. La socialismul științific (gradul II și definitivat) candidaților li se va cere cunoașterea documentelor Congresului al IX-lea al P.C.R. și ale Conferinței Naționale a P.C.R.

Între 25—30 decembrie 1968, institutele interjudețene de perfecționare și Centrul metodic interjudețean Craiova organizează consultații colective la specialitatea pedagogie și socialism științific.

secvențe

Expoziția „Aportul școlii la Unirea Transilvaniei cu România"

De curînd, Muzeul pedagogic din Capitală a organizat o expoziție cu tema „Aportul școlii la unirea Transilvaniei cu România". Sînt prezentate peste 400 de exponate — manuscrise, fotografii, manuale școlare, medalii comemorative, publicații selectate din presa și literatura pedagogică — privind contribuția școlii românești și a cadrelor didactice din țara noastră la importantul act istoric de la 1 Decembrie 1918.

La festivitatea de inaugurare a expoziției au participat numeroși învățători și profesori, cercetători, reprezentanți ai organelor de învățămînt. A fost de față, de asemenea, profesorul emerit Teodor Neș, care a participat la marea Adunare populară de la Alba Iulia și a fost comandantul Gărzilor Naționale din comuna Tinca, județul Bihor. Cuvîntul de deschidere a expoziției a fost rostit de conf. univ. Ion Stanciu, director adjunct la Institutul de științe pedagogice.

Calendarul elevului

A apărut recent, pentru prima dată în țara noastră, „Calendarul elevului".

Elaborat în cadrul Editurii politice, „Calendarul elevului" oferă tineretului școlar o foarte largă bază de informații, de natură să-i suscite interesul pentru o lectură diversă și să-i completeze substanțial orizontul de cunoștințe. Materialele referitoare la diferite domenii ale științei, artelor plastice, literaturii, muzicii, la aspecte mai puțin cunoscute din domeniul relațiilor dintre state, din domeniul istoriei naționale și universale, la obiceiuri și tradiții ale diferitelor populații sau la unele unicate din geografia lumii, ca și forma de prezentare grafică, fac această lucrare nu numai instructivă și interesantă, ci și atractivă, ușor de citit atît de către elevii mai mici cît și de cei mai mari.

Un volum de poezie, teatru și proză

Deseori, seara, într-una din sălile Clubului sindicatelor din învățămînt din București, mai mulți profesori — care nu sînt întotdeauna de literatură, dar care sînt în egală măsură pasionați de problemele creației literare — se întîlnesc în cadrul ședințelor cenaclului „Mihail Sadoveanu". Lucrările citite și discutate pînă acum doar în limitele restrînse ale acestuia au căpătat de curînd acces la publicul mai larg printr-un volum antologic cuprinzînd o reprezentativă și relativ bogată selecție. Este vorba, evident, doar de un debut, și în aprecierea volumului trebuie să ținem seama de această circumstanță.

O scurtă trecere în revistă a cuprinsului volumului de „Poezie, teatru, proză — 1968", cum l-au intitulat autorii lui, este edificatoare în acest sens. Mariana Filip Sărățeanu aduce în poemul său dedicat liceenilor o atmosferă de lirism lucid. Ciclul „Clepsidra", aparținînd aceleiași autoare, surprinde momente din evoluția existenței umane sintetizate în unele imagini izbutite. Versurile lui Marian Grigore se întorc spre lumea străbunilor, în timp ce poezia Marianei Nuși Vintilă, care se recomandă și ca dramaturg, denotă robustețe, vigoare, dar și o anume distilată melancolie. Aurel Vițu condensează prin portrete lirice, de reală ținută poetică, un bogat flux afectiv. Grigore Olaru tinde să găsească puncte stabile în imensitatea timpului și a spațiilor cosmice, iar Romeo Dăscălescu creionează cîteva pasteluri caracterizate printr-o interesantă asociație de metafore.

În partea de proză a volumului întîlnim literatura de reală ținută modernă a Alexandrei Ioachim, poemele în proză semnate de Aurel Vițu, schițele condimentate cu sarcasm suculent ale lui Ion Cernăuți, ironicele însemnări „Din jurnalul lui Gavrilă, dușman neîmblînzit al femeilor" aparținînd lui David Volcovici, scrierile lui Virgil Cristea, care reflectă universul copilăriei, textul de inspirație populară al lui Titus Cergău, evocarea istorică a Lolei Chiracu sau patosul eroic din lucrările semnate de Pantelimon Nicolescu.

Această enumerare, în care n-am reușit să-i cuprindem pe toți cei prezenți în paginile volumului, a urmărit doar să ilustreze posibilitățile membrilor cenaclului literar al profesorilor bucureșteni.

O.B.

Realizările profesorilor plasticieni

Zilele acestea, somptuosul hol al Ateneului român găzduiește o expoziție colectivă de artă plastică a profesorilor bucureșteni membri ai cenaclului „Ion Andreescu".

Printre expozanți sînt prezenți, cu lucrări în ulei, acuarele, grafică, linogravură, ceramică, metaloplastie, profesorii de desen Jean Nițescu, Al. Drăgoi, Paul Constantinescu, Ion Cârdei, Ema Gherghel, Nina Stuparu, Em. Nicolescu-Nic, Vasile Gh. Bud, D. Hlihor, C. Martinaș și alții. Alături de ei expune 30 de lucrări de sculptură profesorul de limba română Petre Jucu, al cărui progres este demn de remarcat.

Profesorii plasticieni și-au ales cu grijă lucrările, expoziția de față vrînd să fie reprezentativă pentru spiritul în care se lucrează în cenaclu. Preocuparea pentru selectarea lucrărilor, a dus însă și la o oarecare uniformitate, la o lipsă de diversitate în ceea ce privește folosirea mijloacelor de exprimare artistică. S-ar părea că grija cea mare a juriului de selecție a fost aceea de a păstra linia „cuminte" care a caracterizat și pînă acum expozițiile de acest gen și pe care nu vrea cu nici un chip să o schimbe. Ca tematică, abundă în continuare peisajul, natura statică, portretul. Există și excepții, firește.

S-a afirmat și altă dată — și poate nu strică s-o repetăm — că se face simțită necesitatea unei înviorări, a unei întineriri în munca profesorilor pictori. N-am spune-o dacă n-am ști că în cenaclu există individualități capabile să se depășească pe sine.

AL. I. V.

secvențe

OPINII

ÎNCORSETAȚI DE INSTRUCȚIUNI

(Urmare din pag. 1)

Însă că aceasta nu era suficient, au început să fie elaborate o seamă de indicații și îndrumări, multe din ele necesare în orientarea diriginteului, altele însă de prisos. S-a ajuns datorită acestor îndrumări ca ora de dirigenție să fie golită de conținutul și specificul său real, să se transforme într-un sac fără fund al activității educative. Ea trebuie să se ocupe de toate, din clasa a V-a pînă într-a XII-a, uneori diferențiat, alteori de-a valma. Pe deasupra i se descoperă și i se adaugă mereu noi și noi sarcini, i se stabilesc noi și noi profiluri. Poate și de aici credința care există la unii profesori că de educația elevilor răspunde numai dirigintele. Urmărind includerea într-un an a întregii tipologii de ore propusă în îndrumările ce se dau profesorilor diriginți, aceștia, într-o permanentă criză de timp, se străduiesc să-și ajusteze colectivele pe aceste calapoade, să-și toarne munca în tiparele indicate. Să luăm ca exemplu tema „Energia atomică în slujba păcii". Oricine vede că este o temă aptă de a fi tratată de profesorul de fizică. Ce face în acest caz dirigintele profesor de literatură? Pierde o mulțime de vreme căutînd material, se străduiește să-l prelucreze și pînă la urmă ține o oră superficială, formală, uneori chiar plină de inexactități.

— Alteori — sublinia și **ILIE STĂNESCU,** directorul liceului nr. 3 din Sibiu, diriginților li se dau pe neașteptate, prin note telefonice sau adrese noi dispoziții, care răstoarnă planurile inițiale, creînd mari greutăți în muncă. Recent, de pildă, inspectoratul județean a cerut să se organizeze neapărat în școli ore de dirigenție destinate orientării școlare și profesionale. Or, la începutul anului școlar fiecare diriginte își planificase acțiuni și discuții pe această temă la date diferite, atunci cînd se încadrau organic în realitățile claselor respective. Cum însă era dispoziție „de sus", n-au mai avut încotro și au trebuit s-o respecte. De prisos să mai spunem că, pregătite în pripă, orele respective n-au avut conținutul cel mai convingător.

Sînt și cazuri cînd dispozițiile se bat cap în cap. Într-o săptămînă se cere un lucru, pentru ca în săptămîna următoare să se ceară altceva. Alteori dispozițiile venite de la minister nu concordă cu cele ale inspectoratului. La ce duc astfel de situații este lesne de înțeles. Lăsînd la o parte perturbările care se produc, ele împiedică o muncă sistematică și, ceea ce este mai grav, îi demobilizează pe diriginți, le încătușează inițiativele, ideile înnoitoare.

— Păcatul dispozițiilor și instrucțiunilor privind munca diriginților — sublinia prof. **MARGHIT DASCĂLU,** de la Școala generală nr. 73 din București — este acela că dau orelor de dirigenție un caracter eterogen și mai ales că determină accentuarea excesivă a laturii informative în detrimentul laturii formative. De ce este nevoie, bunăoară, ca dirigintele să abordeze probleme pe care elevii au posibilitatea să le cunoască de la lecții, de la radio, televiziune, cinematograf și din alte surse de informații existente în afara școlii și la care sînt deosebit de receptivi?

Sînt de părere că, în locul unor astfel de liste de teme, mult mai util ar fi să li se ofere diriginților îndrumări psiho-pedagogice, să li se pună la dispoziție mai mult material orientativ privind problemele moderne ale pedagogiei și psihologiei, ale sociologiei, eticii etc., unde, trebuie să recunoaștem, unii sînt descoperiți, ceea ce se resimte serios în conținutul orelor de dirigenție. Bine ar fi să se renunțe la dispozițiile și instrucțiunile venite prin poștă, telefonic, sau citite în diverse ședințe — dispoziții și instrucțiuni care ori nu aduc nimic nou, ori dau peste cap și ceea ce facem bun — și să se organizeze mai multe întîlniri ale diriginților cu pedagogi, psihologi, sociologi și medici de valoare. Util ar fi de asemenea să se ofere diriginților literatură despre teste, să li se pună la dispoziție o serie de teste elaborate de specialiști cu explicații asupra modului în care trebuie folosite, cum trebuie interpretate după completarea lor de către elevi. Iar dacă se consideră totuși că sînt necesare îndrumări ca cele existente, să fie adresate cu precădere diriginților tineri.

Vorbind tot de aceste bariere nu se poate trece peste aspectul birocratic al orei de dirigenție, aspect generat în parte tot de obligativitatea respectării unor instrucțiuni. Este vorba despre numeroasele planuri și situații pe care dirigintele trebuie să le întocmească fie pentru ora de dirigenție, fie pentru a „ilustra" activitatea pe care o desfășoară în comisia metodică. Anual i se cer dirigintelui un plan general, 3 planuri trimestriale (în unele locuri și planuri lunare), 32 de planuri pentru orele de dirigenție, 32 planuri săptămînale. În total circa 70—80 de planuri. La acestea se adaugă, pentru diriginții claselor V—VII, și planurile elaborate în calitate de comandanți de pionieri. Să precizăm că toate planurile se fac în dublu exemplar. Apoi mai sînt caietele de dirigenție, fișele de caracterizări etc.

— Se pierd cu aceste planuri, care cuprind zeci de pagini și zeci de rubrici, sute de ore prețioase — arăta prof. **CONSTANTIN RAPCEA,** directorul liceului din Sinaia. Este irosit astfel un timp pe care dirigintele l-ar putea destina studiului, activității creatoare. Totuși, deși sînt convins de inutilitatea lor, ca director trebuie să le cer, pentru că așa prevăd instrucțiunile. Iată un exemplu: zilele trecute am primit de la inspectorat o notă în care erau înșirate, pe puncte, sarcinile comisiilor metodice ale diriginților. Unele lucruri — de pildă modul de organizare și desfășurare a muncii comisiilor — erau de mult cunoscute, iar în rest se prevedea ce planuri trebuie să-și alcătuiască comisia, de cine să fie vizate planurile respective etc. În ce constă utilitatea acestei dispoziții — nu știu. Și astfel de „îndrumări" care nu fac altceva decît să îngroașe mapa de planuri primim deseori. Folosesc toate aceste planuri cuiva? Pot ilustra ele adevărata muncă a unui diriginte? Dimpotrivă. Cred că tiparele acestea în care este obligat pedagogul să-și încadreze activitatea dăunează, frînează inițiativa, libertatea în acțiune, facilitează formalismul, schematismul și comoditatea.

Se pare, uneori, că uriașele mape de planuri ale diriginților care se adună în școli sînt necesare numai pentru organele de control ale ministerului sau inspectoratelor, ele constituind, în unele cazuri, criteriul de apreciere a activității dirigintelui.

— Sînt inspectori care, atunci cînd intră în școală, nu cer altceva decît planurile — ne spunea prof. **ELVIRA BOBEICĂ,** director adjunct la liceul nr. 3 din Sibiu. Sînt ele cît mai îngrijite? Urmează întocmai instrucțiunile? Au toate rubricile cerute? Atunci înseamnă că treaba merge bine. Că la clasă se întîmplă altceva, că planul ar putea fi copiat, nu interesează. S-a întîmplat la o inspecție ca tema din plan să nu coincidă cu cea de la oră. O schimbase diriginta, pentru că se petrecuse un fapt care impusese schimbarea. Pentru această „libertate" pe care și-a permis-o, diriginta respectivă a fost criticată, cu toate că ora fusese interesantă, atractivă.

Situații ca cele semnalate mai sus se manifestă nu numai în legătură cu organizarea și desfășurarea orei de dirigenție. Comisiile metodice ale diriginților nu sînt scutite nici ele de formalismul pe care, pe lîngă alte cauze, îl generează și o serie de instrucțiuni depășite sau nejustificate. Instrucțiunile prevăd că aceste comisii trebuie să se întrunească, fie că este sau nu necesar, la intervale fixe de timp și pe lîngă aceasta, să organizeze cu regularitate asistențe la ore. De multe ori, ne-au mărturisit mulți dintre cei cu care am discutat, oamenii se întîlnesc de pomană, ascultînd un referat care cuprinde lucruri auzite și cunoscute de fiecare și asistînd la ore slabe, organizate doar „pentru că așa se cere". De obicei se procedează astfel: A asistă la ora lui B, apoi B asistă la ora lui A, pe urmă A asistă la ora lui C și reciproc, B la ora lui C și reciproc etc. etc. pînă la epuizarea orelor. Toate astea se întîmplă de cele mai multe ori fără să existe un motiv special pentru care să se asiste la ora lui A sau la cea a lui B. Acesta este însă tipicul. Asistența a fost trecută în plan, s-a efectuat și cu aceasta comisia metodică și-a îndeplinit una din sarcini.

Există și alte lucruri formale care li se cer diriginților. Un exemplu de formalism îl constituie, bunăoară, o recentă dispoziție a inspectoratului județean Prahova, care cere diriginților să-și alcătuiască planuri ale muncii desfășurate în ziua de activitate metodică. Este o dispoziție absurdă, care încarcă oamenii degeaba.

După părerea tuturor interlocutorilor noștri, comisia metodică a diriginților trebuie să-și organizeze activitatea numai în funcție de specificul școlii respective, de preocupările profesorilor, de problemele noi, moderne care intervin la un moment dat în domeniul instrucției și educației. Este mai bine să aibă loc o singură activitate a comisiei metodice pe trimestru, dar ea să fie valoroasă, eficientă, decît una sau chiar cîteva pe lună, formale.

Munca migăloasă de formare și modelare a viitorului cetățean, înzestrarea copilului, adolescentului cu cele mai nobile trăsături, sădirea în mintea și sufletul său a dragostei de patrie, de frumos, pregătirea sa pentru viață — într-un cuvînt, întreaga activitate educativă exclude orice fel de canoane, de tipare. Ea nu poate fi încorsetată în instrucțiuni și dispoziții anacronice, nu suportă bariere, limite. Este un adevăr de care trebuie să țină seama nu numai cei ce lucrează direct cu elevii, dar în aceiași măsură și cei care îi îndrumă.

Predarea simultană la două clase solicită soluții adecvate

În etapa actuală, în țara noastră există încă multe unități școlare cu un număr mic de elevi, în care se predă la mai multe clase. Cu toate că acest fenomen nu are perspective de dezvoltare, ci dimpotrivă se află pe cale de dispariție, el continuă să rămînă deocamdată ca o realitate. Avînd în vedere faptul că în ultima perioadă literatura de specialitate s-a ocupat în mică măsură de îmbunătățirea muncii didactice în astfel de școli, credem că n-ar fi lipsită de interes dezbaterea acestei probleme cu scopul de a găsi modalități de organizare și desfășurare a procesului de învățămînt în cadrul lor. În articolul de față aș dori să mă opresc la un singur aspect: acela al predării la clasa I. (clasă cuplată, de obicei, cu clasa a III-a).

După cum se știe, actuala programă pentru clasa I prevede, pe lîngă activitățile cu caracter școlar, și activități cu caracter preșcolar. Dacă activitățile de dezvoltare a vorbirii și de cunoaștere a mediului înconjurător se pot încadra în orar și se pot realiza cu oarecare eficiență în condițiile predării simultane la două clase, în schimb realizarea jocurilor libere, a educației fizice, a muzicii etc., pentru care programa stabilește variate genuri de activități, prezintă mari dificultăți în condițiile predării simultane la două clase. În special șezătorile, prezentările de diafilme, teatrul de păpuși, programele distractive etc. (care necesită îndrumarea și supravegherea permanentă a învățătorului) nu se pot efectua integral, întrucît prin modul lor de desfășurare stinghereșc activitatea independentă la clasa cuplată. (Elevii acestei clase părăsesc sarcinile activității independente, dorind să participe la activitățile ce se desfășoară la clasa I sau măcar să privească și să asculte).

Pentru a se remedia aceste dificultăți și pentru a se elimina tendința unor învățători de a nivela prevederile programei, predînd la ambele clase deodată aceeași temă, ne gîndim la o nouă organizare a procesului instructiv educativ în condițiile muncii simultane cu două clase. Se pare că ar fi mult mai productivă varianta în care, de exemplu, elevii clasei a III-a ar începe cursurile la orele 8 și le-ar termina la orele 12, iar elevii clasei I le-ar începe și le-ar termina cu 30 de minute mai tîrziu. În cadrul acestei variante se pot crea posibilități ca activitățile care prezintă dificultățile semnalate mai sus să se desfășoare în condiții bune, în timpul cînd se lucrează cu o singură clasă (primele 30 de minute cu clasa a III-a și ultimele 30 de minute cu clasa I.)

Credem că acest mod de organizare nu ar crea greutăți în ceea ce privește întocmirea orarului și desfășurarea activității didactice în condițiile muncii simultane cu două clase. De asemenea, considerăm că în felul acesta nu s-ar prejudicia cu nimic realizarea sarcinilor instructiv-educative ale procesului de învățămînt. În schimb, s-ar crea premisele aplicării întocmai a programei și ale întregrării treptate a elevilor din clasa I în sarcinile muncii școlare. În același timp, activitățile prevăzute în primele sau ultimele 30 de minute s-ar putea desfășura în toată amploarea lor, fără să se stinghereacă efectuarea activității independente în clasa cuplată.

Afirmațiile făcute de noi sînt confirmate și de aprecierile pozitive ale unor învățători din județul Vaslui cu o bogată experiență în predarea simultană la două clase, care au organizat în școlile respective unele încercări după orare întocmite în modul de mai sus.

Învățător emerit
CONST. CĂRUȚAȘU
inspector,
Inspectoratul școlar — Vaslui

Arta de a țese covoare

Cercurile profesorilor de limbi străine — diferențiate pe profil

Cred că în activitatea cercurilor pedagogice ar putea fi operate multe îmbunătățiri care să le dea un caracter cu adevărat științific. Nu vreau să mă opresc însă, în rîndurile de față, decît la problemele pe care le ridică cercurile de limbi străine.

Sînt profesor de limba engleză și cercul căruia îi aparțin cuprinde pe toți profesorii de engleză, germană și latină din județ. Activitatea din cadrul lui include lecții deschise și referate. Dar pe un profesor de germană sau engleză îl interesează foarte puțin problemele concrete ale predării limbii latine, după cum cel de latină rămîne indiferent față de problemele predării englezei sau germanei. Aș opina, de aceea, pentru realizarea unor cercuri separate ale profesorilor de limbi străine.

Prof. ROBERT SCHNEFEL
Liceul nr. 8 Iași

Scrierea verticală cere o liniatură specială a caietelor

De trei ani, într-o serie de școli se experimentează aplicarea scrierii verticale simplificate. Această metodă de scriere, inițiată de dr. Florica Bagdasar, îi ajută pe copii să scrie mai repede și mai ușor, le economisește un timp prețios atît în școală, în procesul de instruire, cît și acasă, în efectuarea temelor.

Ar fi fost însă necesar să se fi asigurat și caiete cu liniatura necesară pentru scrierea verticală simplificată. Este destul de neplăcut că nici după trei ani nu există o concordanță deplină între liniatura folosită în abecedare și caietele de aritmetică pe care le folosesc elevii. Ei sînt nevoiți să scrie „în pătrat", deoarece aceasta este liniatura caietelor de aritmetică, în timp ce scrierea experimentală nu este pătrată, ci dreptunghiulară (verticală). Chiar și învățătorii, cînd vor să arate elevilor, pe caietele lor, cum se scrie o literă, sînt nevoiți să constate, că nu reușesc s-o execute întocmai ca în abecedar. Iată cum această elementară condiție de lucru pe care o constituie caietele scade din eficiența metodei.

Consider că este absolut necesar să se intervină de urgență la întreprinderile care produc rechizite, pentru ca acestea să asigure caiete cu liniatura cerută de scrierea verticală simplificată.

CONSTANTIN CALIȚOIU

CONSFĂTUIRI DE LUCRU LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

(Urmare din pag. 1)

torii au prezentat numeroase exemple cu privire la lipsa de accesibilitate a noilor manuale pentru clasele a IX-a, a XI-a și a XII-a. Adeseori acestea cuprind noțiuni insuficient explicate, sau necesitînd cunoștințe anterioare pe care, de fapt, elevii nu le-au învățat niciodată. Așa stau lucrurile, de pildă, la clasa a IX-a, la capitolul „Structura atomului". Folosindu-se mulți termeni necunoscuți sau neadecvați, unele formulări apar confuze. Uneori și stilul este deficitar.

O altă lipsă a manualelor, semnalată de vorbitori este aceea că ele sînt rupte de practică, problemele fiind tratate numai la modul teoretic, fără să se dea elevilor o imagine asupra multiplelor aplicații ale chimiei.

În sfîrșit, de loc de neglijat este faptul că latura educativă a manualelor de chimie este aproape inexistentă. În paginile acestora nu se spune nimic despre marea dezvoltare pe care a luat-o industria chimică în țara noastră, despre realizările de seamă ale chimiștilor români, despre contribuția școlii românești de chimie la progresul științei mondiale.

Părerea unanimă a participanților la dezbaterea pe marginea programelor și manualelor de chimie a fost că studiul chimiei pe tot parcursul liceului trebuie privit unitar, pentru a se putea asigura o gradare judicioasă a cunoștințelor și pentru a se înlătura repetările inutile. Majoritatea propunerilor s-au referit la necesitatea de a se accentua caracterul formativ în studierea chimiei și de a se renunța la surplusul de informație. Mai mulți vorbitori au opinat nu pentru reducerea fiecărui capitol în parte, ci pentru renunțarea totală la unele capitole, întrucît amputarea mecanică, uniformă, a capitolelor chimiei de unele amănunte și argumente științifice ar duce la confuzii, la neînțelegerea unor noțiuni sau fenomene. Au fost făcute propuneri concrete privind predarea unitară a legilor chimiei, succesiunea unor capitole, reducerea unora din ele etc. De asemenea, s-a cerut ca viitoarele programe de chimie să fie mai bine corelate cu programele disciplinelor contingente: fizica, matematica, biologia.

În ceea ce privește manualele, s-a propus să se renunțe la acele experiențe prevăzute în prezent în manualele claselor a XI-a și a XII-a care nu pot fi realizate în nici o școală din țară datorită inexistenței aparatajului și a substanțelor indicate de autor. De asemenea, s-a cerut renunțarea la predarea numeroaselor metode de preparare a unor substanțe chimice care nu aduc nimic nou dar încarcă memoria elevilor.

În încheierea discuțiilor conf. univ. **Traian Pop,** adjunct al ministrului învățămîntului, a arătat că observațiile și propunerile făcute vor fi luate în seamă imediat la manualul de clasa a X-a, aflat în curs de elaborare. Întrucît la celelalte trei manuale nu mai pot fi operate în prezent restructurări substanțiale, vor fi aduse îmbunătățiri programelor respective, în anexa cărora se vor da îndrumări cu privire la folosirea manualelor.

Pentru anul curent se întocmește o programă mai restrînsă pentru clasa a XII-a, care să fie folosită deopotrivă la examenul de bacalaureat și la concursurile de admitere în învățămîntul superior.

Pe viitor se va asigura o mai largă consultare a profesorilor de liceu în elaborarea programelor și manualelor formîndu-se în acest sens colective de consultanți. Proiectele de programă vor fi dezbătute cu cercuri largi ale profesorilor de specialitate și se vor tipări mai multe manuale, pentru a se da posibilitatea alegerii celui mai bun.

Studiu de portret pe model viu (Liceul de arte plastice din București)

Primii pași ai unei noi profesiuni didactice

(Urmare din pag. 1)

trebau, pe bună dreptate, în ce măsură se vor crea și condițiile necesare ca problemele dezbătute să poată fi rezolvate în școală. La seminarul final mulți au formulat chiar întrebări în acest sens: Ce vom face practic, atunci cînd ne vom reîntoarce la școlile de unde am venit? Ni s-a vorbit despre folosirea testelor și a chestionarelor, dar pe de altă parte știm că acestea nu sînt încă validate de către minister. Cînd le vom avea oare? Cînd va fi aprobată forma definitivă a fișei psiho-pedadogice și cînd va fi introdusă cu caracter de obligativitate? Unde sînt monografiile profesionale, acest instrument aproape indispensabil în munca de orientare școlară și profesională? Ce perspective concrete se întrevăd în ce privește înființarea și dotarea unor cabinete de orientare școlară și profesională?

Cea mai mare parte din aceste întrebări nu erau auzite pentru prima dată. De peste trei ani ele se repetă mereu, ori de cîte ori se discută despre orientarea școlară și profesională. Aceste întrebări nu au primit însă un răspuns clar. Clasicul „problema este în studiu", sau mai optimistul „chestiunea este în curs de rezolvare" i-au făcut pe mulți dintre profesorii de psihologie, filozofie sau pedagogie prezenți să-și manifeste scepticismul față de noua profesiune atunci cînd au fost puși în situația de a opta sau nu pentru ea.

„Teama de a lucra într-un teren unde nu este nimic precis conturat, unde totul este nesigur, i-a determinat pe mulți să cugete că tot mai sfîntă e catedra, chiar dacă uneori nu predau toate orele în specialitate — ne spune **prof. Marin Stoicescu,** inspector de specialitate la Inspectoratul școlar Ilfov. Și, poate, la aceasta a contribuit și faptul că, de pildă, la cursul de care vorbeam reprezentanții ministerului au apărut numai așa, meteoric, la începutul și la sfîrșitul lui".

Cine coordonează?

În treacăt fie spus, am făcut de curînd un sondaj, întrebînd cîțiva inspectori școlari care se ocupă pe plan județean de orientarea școlară și profesională cărei persoane din cadrul forului superior, Ministerul Învățămîntului, i se adresează atunci cînd au probleme nelămurite în domeniul lor. Răspunsurile au fost imprecise. Totuși, situația aceasta a mai fost semnalată cu aproape doi ani în urmă, în cadrul unei „mese rotunde" publicate în gazeta noastră, unde se sublinia necesitatea ca în cadrul ministerului să existe cineva care să aibă atribuții precise în ceea ce privește coordonarea din punct de vedere organizatoric și metodic a activității de orientare școlară și profesională. Problema aceasta devine cu atît mai actuală în prezent, cînd acțiunea respectivă cunoaște o mare dezvoltare. Din moment ce în țară a fost creat un întreg organism (diriginți, psiho-pedagogi, inspectori de specialitate județeni) este nevoie și de o mai bună conducere și îndrumare a lui.

REZUMÎND GREUTĂȚILE care persistă în afirmarea muncii psiho-pedagogului școlar, prof. univ. dr. **Dumitru Salade,** de la Universitatea „Babeș-Bolyay" din Cluj, unul dintre principalii animatori ai dezvoltării orientării școlare și profesionale, ne puncta — într-o convorbire avută zilele acestea — cîteva probleme; „În primul rînd acestei noi profesiuni nu-i este conturat încă un statut juridic. În al doilea rînd, nu au fost încă precizate problemele privind încadrarea, salarizarea, concediul etc. În sfîrșit, în al treilea rînd, sprijinul material și metodic din partea inspectoratelor școlare și în special din partea ministerului este insuficient".

Rezolvarea acestor cîteva probleme se impune de urgență pentru bunul mers al unei acțiuni care se încadrează în ansamblul măsurilor de modernizare a învățămîntului.

INFORMARE • DOCUMENTARE

Aspecte din învățământul suedez

De curînd, o delegație a Ministerului Învățămîntului, condusă de tov. Virgil Radulian, adjunct al ministrului învățămîntului, președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor, a efectuat o vizită de documentare în Suedia.

În cursul acestei vizite delegația a avut întîlniri cu conducerea Ministerului Educației Naționale, a Societății suedeze de radio și televiziune, a Consiliului Național al Tineretului, s-a întîlnit cu parlamentari și a putut cunoaște activitatea Consiliului Național al Educației, a Centrului de cercetări sociologice în domeniul educației, a Universității din Upsala, a unor școli și inspectorate școlare, a unor organizații și cluburi ale tineretului, a unei întreprinderi de material didactic.

Redacția noastră s-a adresat tovarășului VIRGIL RADULIAN, solicitîndu-i să prezinte pentru cititorii noștri cîteva din problemele actuale ale învățămîntului suedez.

— Pe ce direcții merg înnoirile actuale în învățămîntul suedez și prin ce se materializează ele ?

— Învățămîntul suedez contemporan cunoaște o importantă dezvoltare. Organizarea școlii urmărește „ancorarea" învățămîntului în cele două realități fundamentale care trebuie să-l determine în zilele noastre : viața, practica, contemporaneitatea, cu cerințele ei, și aptitudinile elevilor. Este tocmai ceea ce încearcă să înfăptuiască școala suedeză contemporană, urmărind țelul dezvoltării armonioase a personalității elevilor. În ultimii ani s-a introdus, pe baza unor principii adoptate de Parlament în 1962, școala obligatorie „comprehensivă" de 9 ani, cu trei cicluri : inferior (clasele I—III), mediu sau intermediar (clasele IV—VI) și superior (clasele VII—IX). Începînd cu anul 1968, școala generală de 9 ani a cuprins întreaga populație școlară a țării. Școala „comprehensivă" a fost și este concepută astfel încît să asigure o pregătire multilaterală tineretului, îmbinînd cerințe comune cu cerințe speciale, decurgînd din valorificarea aptitudinilor și intereselor proprii unora sau altora dintre elevi.

Dintre aspectele mai importante ale acestei preocupări, exprimînd una dintre direcțiile importante ale actualelor înnoiri din învățămîntul suedez, semnalăm faptul că, începînd din clasa a VII-a, elevii au posibilitatea de a urma discipline facultative (clasele împărțindu-se la anumite ore în 5 grupe, așa numitele „grupe opționale") și să participe la activități diferite, la alegere : unele grupe studiază desenul, altele o limbă străină, altele lucrează în atelierul electromecanic ș.a.m.d. Aceste activități ocupă 5 ore pe săptămînă. În clasa a VIII-a opțiunile elevilor reprezintă 7 ore săptămînal dintr-un total de 35. În plus, la matematică (care face parte din materiile comune și generale), elevii se pot decide pentru cursul mai ușor sau pentru cel mai greu, predat la un nivel mai ridicat. În clasa a IX-a există nouă orientări, dintre care cinci au un caracter mai pronunțat teoretic, iar patru un caracter predominant practic. Pentru cele cu caracter teoretic (orientarea spre gimnaziu, spre arte, spre tehnică, spre comerț, spre socio-economie) sînt prevăzute în programul săptămînal 28 de ore la materiile generale și comune și 7 ore la materiile de profil. Pentru cele cu caracter practic (orientarea practică generală, tehnico-practică, spre meserie, spre ocupații casnice) s-au rezervat 13 ore săptămînal la materiile generale comune și 22 de ore săptămînal la materiile de profil.

Aceeași ușoară, dar evidentă diversificare pe fondul unei pregătiri generale și comune se constată și la nivelul gimnaziului (liceului), care cunoaște cinci orientări : spre științele naturii, spre tehnică, spre științe sociale, spre economie și spre arte, fiecare profil avînd un plan de învățămînt corespunzător.

Orientările tehnice și economice trebuie să cuprindă, potrivit hotărîrii Parlamentului din 1964, între 20—24 la sută din elevi, în timp ce 55 la sută se îndreaptă spre celelalte orientări. La orientarea spre tehnică apare în anul al treilea o subîmpărțire — mecanică, construcții, electrotehnică și chimie. La orientarea spre științele sociale se acordă o atenție deosebită studiului esteticii, psihologiei, cursului civic etc., la orientarea spre economie se studiază și obiecte privind administrația, munca de secretariat, stenografia, dactilografia ș.a., iar la orientarea spre arte se pune accent pe studiul limbilor străine, istoriei, filozofiei, esteticii. În afara acestor diferențieri, elevii au posibilitatea de a-și cultiva interese speciale prin alegerea unor materii voluntare grupate în patru variante : estetică, socială, semiclasică și clasică.

Materiile comune tuturor orientărilor au același conținut, același număr de ore și sînt fixate pentru aceiași ani.

O altă direcție importantă, stăruitor promovată, este accentul pus pe latura formativă a învățămîntului, pe munca independentă a elevilor, pe stimularea spiritului critic și creator. Se acordă multă atenție formării, dezvoltării și perfecționării deprinderilor — și nu numai a celor intelectuale, ci și celor necesare pentru cele mai diverse domenii ale vieții. Inițiativa și munca independentă a elevilor este, de aceea, larg sprijinită, atent și competent îndrumată. În acest scop, în anul III de gimnaziu se predă și un curs de 10 ore privind tehnica muncii intelectuale care, pe lîngă activitățile practice și aplicative diverse, îi ajută pe elevi să-și descopere și să-și cunoască vocațiile, aptitudinile, să-și valorifice capacitățile, să se formeze conștient ca personalități creatoare.

Învățămîntului suedez contemporan îi este proprie și străduința de a asigura tuturor băieților și fetelor condițiile necesare instrucției și educației generale. S-a introdus de asemenea învățămîntul mixt la toate nivelele.

Rezumînd, am putea aprecia învățămîntul suedez contemporan ca fiind un învățămînt realist, strîns legat de viață, flexibil, formativ, trăsături care-i conferă, mai presus de toate, însușirea de a fi un învățămînt înaintat.

— După cum vedem, sistemul de învățămînt suedez creează cadrul organizatoric favorabil pentru tratarea individualizată a elevilor. V-am ruga să prezentați pentru cititorii noștri unele date privind desfășurarea în practică a acțiunilor menite să asigure o asemenea tratare.

— Dezvoltarea capacităților individuale ale elevilor se realizează pe baza unui efort serios și sistematic de cunoaștere a acestora. În acest scop, în afara observației zilnice, se recurge la metode și procedee variate de studiere psihopedagogică a elevilor, la măsurarea (prin testare) și la aprecierea aptitudinilor, capacităților, la precizarea concretă și amănunțită a trăsăturilor individuale etc. Întreaga muncă de cunoaștere este desfășurată cu participarea unui personal de competență științifică indiscutabilă. Pe lîngă consiliile regionale de educație există un grup de psihologi care asigură școlilor asistența necesară, ajutînd și pe părinți în cunoașterea și îndrumarea elevilor. Ei fac totodată, studii privitoare la copiii cu dificultăți (de comportament sau la învățătură), dînd recomandările necesare. La sfîrșitul anului 1969 va exista în fiecare district un psiholog școlar. Se tinde totodată la angajarea unor „consilieri" (îndrumători) cu pregătire sociologică.

În funcție de cunoașterea precisă a elevilor se încearcă soluții cît mai eficiente de tratare individuală, diferențiată a acestora, cu mijloace corespunzătoare, pentru a asigura totodată și dezvoltarea lor. Există, astfel, preocupări pentru crearea unor condiții mai favorabile școlarilor handicapați sub o formă sau alta, asigurîndu-se o adaptare flexibilă a instrucției și educației la condițiile personale, specifice ale acestor elevi. De aceea, pentru elevii slabi există forme speciale de muncă în școală ; profesori anume pregătiți pentru o astfel de activitate lucrează cu acești elevi — atunci cînd întîmpină dificultăți la lecții — în cabinete speciale. Scoși temporar din clasă pentru a se clarifica și pentru a depăși dificultățile fără a frîna munca cu restul clasei, ei sînt apoi reintegrați în colectivul obișnuit. Principiul care se aplică este de a lăsa pe acești școlari să frecventeze clasele obișnuite, cu colegii lor obișnuiți, cît mai mult posibil, asigurînd însă la momentul potrivit un sprijin competent și eficace. Profesorii care lucrează cu elevii slabi posedă un an de studii mai mult și se bucură de o salarizare superioară în raport cu ceilalți profesori.

Există și clase speciale pentru elevii handicapați. În anul școlar 1965—1966, 4,5 la sută din numărul total de elevi ai școlilor obligatorii au învățat în clase speciale. În același an, 29 356 elevi (3,3 la sută din toți elevii școlii obligatorii) au primit diferite tipuri de instruire specială separată. Astfel, instruirea specială a cuprins în acel an aproximativ 7,8 la sută din totalul elevilor școlii generale.

Pentru elevii cu aptitudini deosebite, mai cu seamă artistice, sînt organizate școli speciale de tipul celei de creație muzicală, plastică și de cultură fizică din Orebro.

În general tratarea diferențiată, individualizată a elevilor și cultivarea aptitudinilor lor constituie o realitate concretă în școala suedeză reprezentînd totodată unul din principiile ei. Se concepe că este o obligație a comunității aceea de a obține dezvoltarea maximă și cît mai eficientă cu putință a aptitudinilor și capacităților tuturor elevilor, astfel încît toți să devină membri folositori ai societății, bine pregătiți și responsabili.

— Sîntem informați că școala suedeză are interesante și stăruitoare preocupări pe linia apropierii elevilor de viață, ajutîndu-i să cunoască nemijlocit activitatea caracteristică diferitelor sectoare. Ce ne puteți spune în legătură cu aceasta ?

— Apropierea elevilor de viață se înfăptuiește în școală prin însuși modul interesant și original care asigură orientarea școlară și pe cea preprofesională la nivelul ciclului superior al școlii generale, acțiune întărită ulterior prin organizarea gimnaziului pe cinci orientări, despre care am amintit mai sus.

În afară de aceasta, în clasa a VIII-a a școlii generale se predă un curs de orientare profesională însoțit — experimental deocamdată — de un stagiu de practică de 3 săptămîni. Această activitate de orientare profesională practică la locul de muncă, în sectoarele private și publice, obligatorie pentru toți elevii clasei a VIII-a, se desfășoară sub îndrumarea unor profesori speciali. Ea prilejuiește un contact nemijlocit cu viața, cu producția, ajutîndu-i pe elevi să se orienteze în cunoștință de cauză. Dacă adăugăm că în școli există numeroase ateliere de diferite tipuri, bine dotate, care oferă elevilor — fie în cadrul activităților la alegere (cuprinse în planul de învățămînt), fie în cadrul activităților facultative — numeroase posibilități de instruire practică, înțelegem cum se realizează cerința apropierii elevilor de viață. Asemenea activități (ca și stenografia, dactilografia, exercițiile casnice etc.) nu sînt însă considerate specializare ci, dimpotrivă, deprinderi generale necesare tuturor pentru viață. Cît privește specializarea, se apreciază că ea trebuie să fie începută cît mai tîrziu posibil și nu înainte de încheierea școlii comprehensive.

O mare atenție se acordă în școala suedeză predării și însușirii limbilor străine, menite să înlesnească orientarea tinerilor în viață. Se apreciază că într-o lume în care cunoașterea ori înțelegerea între popoare capătă o amploare tot mai mare trebuie să se prevadă predarea la un nivel tot mai ridicat a limbilor străine pentru toți. Fiecare elev, fără excepție, trebuie să fie instruit în cunoașterea cel puțin a unei limbi străine, dar instruit astfel încît s-o poată realmente folosi curent în practică. Se fac și încercări pentru extinderea predării în întreaga țară a mai multe limbi străine.

Năzuința de a fi în pas cu vremea, cu cerințele contemporaneității, precum și preocuparea pentru educarea unei personalități creatoare, armonios dezvoltată, aptă de a promova valori — iată trăsături care caracterizează învățămîntul suedez de astăzi.

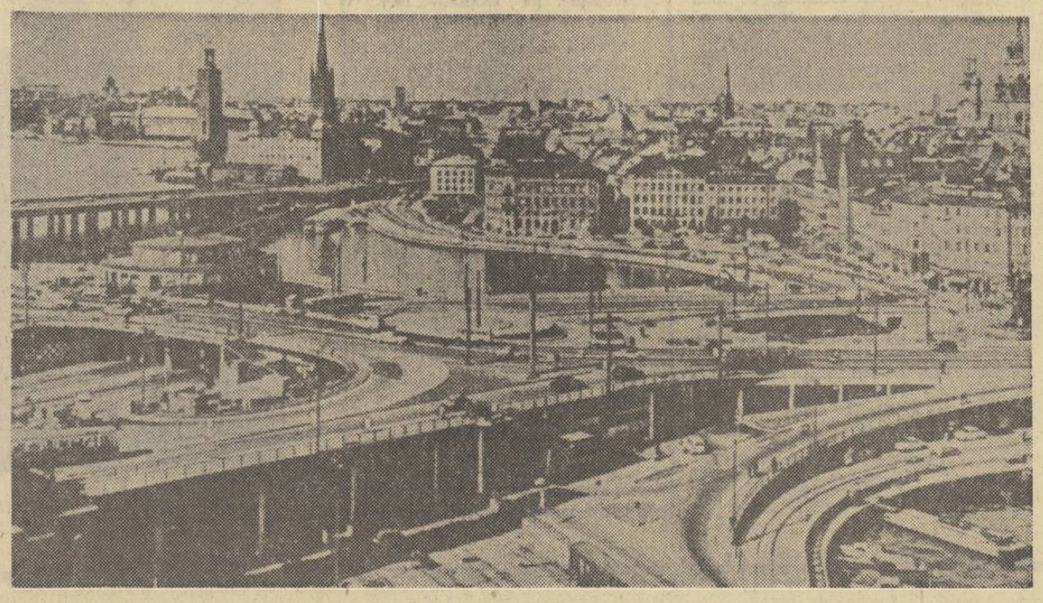

Vedere din Stockholm

RECOMANDĂRI BIBLIOGRAFICE

pentru predarea geografiei la clasa a XII-a

I. Conea și I. Velcea : Scurtă prezentare geografică a R.P.R. (Editura științifică, 1957).

*** * * Noua geografie a Patriei (Ed. Științifică, 1964).**

Virgil Cîndea : Popor, cultură, aspirații seculare (Magazin istoric anul II, nr. 10, 1968).

V. Tufescu : Teritoriul țării — obiect al cercetărilor complexe. (Revista învățămîntului superior, nr. 4, 1968).

Vintilă Mihăilescu : Carpații sudestici (Ed. Științifică, 1963).

Victor Tufescu : Subcarpații (Ed. Științifică 1966).

Vintilă Mihăilescu : Dealurile și cîmpiile României.

V. Mihăilescu și St. Stoenescu : La charte climatique et topoclimatique de la R. P. Roumanie.

St. Stoenescu : Date noi referitoare la clima R.P.R. (Probleme de geografie vol. VI, 1959).

St. Stoenescu și colaboratorii : Atlasul climatic al R. S. România (Buc. 1967).

I. Ujvari : Hidrografia R.P.R. (Ed. Științifică, 1959).

P. Gîștescu : Lacurile din România (Ed. Academiei, 1965).

N. Cernescu, I. Șerbănescu, V. Tufescu, St. Stoenescu: Condițiile naturale și solurile R.P.R. (Cercetări de pedologie — 1958 și 1961).

N. Cernescu și colaboratorii : Raionarea pedogeografică a R.P.R. (Ed. Științifică, 1958).

C. Chiriță : Salut, pămînt roditor (Ed. Științifică, 1966, Partea II).

N. Florea și colab. : Solurile (în Monografia geografică a R.P.R., vol. I, 1960).

A. Borza, R. Călinescu și colaboratorii : Vegetația R. P. Română, vol. I din Monografia geografică a R.P.R. (Ed. Academiei, 1960).

P. Bănărescu, T. Bușniță, R. Călinescu : Fauna (aceeași publicație).

M. Mihăilescu, C. Herbst și I. Băcănaru : Repartiția teritorială a tipurilor funcționale și orașe din R.P.R. (Studii și cercetări de geografie 1964).

V. Tufescu : Creșterea diferențială a populației din România (Studii și cercetări de geografie nr. 2, 1965).

I. Băcănaru și colaboratorii : Contribuția la studiul clasificării funcționale a așezărilor rurale din R.P.R. (Probleme de geografie, 1963).

I. Velcea și I. Iordan : Harta utilizării terenurilor în R. P. Română (Probleme de geografie, vol. X, 1963).

I. Ștefănescu : Repartiția teritorială a culturii pomilor fructiferi în R.P.R. (Probleme de geografie, vol. X, 1963).

N. Baranovski : Repartiția teritorială a culturii viței de vie în R.P.R. (Probleme de geografie, vol. VIII, 1961).

V. Tufescu : Evoluția tipurilor de agricultură în țara noastră. (Revista „Natura" nr. 6, 1966).

I. Băcănaru, I. Velcea, Al. Ghenovici, Gh. Iacob : Contribuții cu privire la raionarea producției energetice în R.P.R. (Comunicări de geologie-geografie, 1963).

C. Herbst, I. Băcănaru, N. Caloianu : Contribuții la studiul tipurilor de concentrare teritorială a industriei din R.P.R. (Revista „Natura" nr. 3, 1964).

Al. Cebuc și C. Mocanu : Din istoria transporturilor de călători în România (Ed. Științifică, 1967).

I. Gh. Petrescu : Rețeaua căilor ferate române (Editura Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor, 1965).

Prof. NIC. MOCANU

„REVISTA DE PEDAGOGIE"

Recent apărut, numărul 11, pe luna noiembrie, al „Revistei de pedagogie" prezintă cititorilor, la rubrica „Studii", cîteva interesante materiale de dezbatere teoretică : **„Perspectivele dezvoltării pedagogiei ca știință"** de Dimitrie Todoran, **„Relația om-societate în viziunea filozofică marxist-leninistă"** de Elena Maftei și **„Mass-media și acțiunea educațională"** de Ioan Cerghit și Virginia Crețu.

La rubrica „Cercetări — Experimente" sînt tratate aspecte variate legate de modernizarea procesului de învățămînt. Menționăm astfel articolele **„Valența informațională a activității extradidactice"** de Mircea Ștefan, **„Dezbaterea aptitudinilor de cunoaștere la elevii din clasele I—IV"** de Gheorghe Sireteanu, **„Contribuții la metodica exercițiilor structurale în predarea limbilor străine"** de A. Felea, A. Ratz, E. Semlyen, **„Rezolvarea problemelor de gradul I cu două necunoscute prin învățare programată"** de A. Dancsuly, C. Ciurea, D. Varna, **„Însușirea termenilor internaționali prin sistemul Sheffield"** de Alexandru Toșa, Domnica Farcaș și **„Formarea acțiunilor mintale în procesul însușirii noțiunilor de biologie"** de Natalia Popa-Amaicei.

Puncte de vedere cu privire la probleme actuale ale învățămîntului sînt expuse în articolele **„Angajarea educativă"**, de Liviu V. Filimon și **„Modelarea cibernetică a procesului instruirii practice din școlile profesionale"**, de Aurel Vițu, apărute în cadrul rubricii „Dezbateri — Confruntări — Opinii".

Rubrica „Istoria școlii și gîndirii pedagogice" cuprinde articolele **„140 de ani de la înființarea liceului „Samuil Vulcan" din Beiuș**, de Viorel Faur, **„300 de ani de la înființarea școlii din Miercurea Ciuc"**, de Imre Antal și **„Liceul „Gheorghe Lazăr" din Sibiu la a 275-a aniversare"**, de Petru Munteanu.

Consemnăm, de asemenea, materialele **„Concepția sociologică a familiei și educația în familie"**, de Leon Țopa, și **„Probleme contemporane ale învățămîntului și educației"**, de S. Lăzărescu, M. Hesselman, M. Schneider, apărute în rubricile „Pedagogie comparată" și respectiv „Itinerar pedagogic.

Revista cuprinde de asemenea, sub titlul general „Cronica vieții științifice," o serie de informații de actualitate.

„COLOCVII"

Cel de al 11-lea număr din acest an al revistei „Colocvii" abordează teme variate din domeniul educației în școală, în familie și în societate, al relațiilor dintre acestea.

Deschizîndu-se cu editorialul **„În întîmpinarea Conferinței naționale a personalului didactic din Republica Socialistă România"** revista cuprinde, în continuare, articolul **„Educația social-politică a tineretului școlar"** semnat de Tudor Bugnariu. Reținem de asemenea, atenția, în primele pagini, însemnările Luciei Demetrius, intitulate **„Ochii care nu se întunecă niciodată"**, și ale lui Vasile Băran, întitulate **„Prima întîlnire cu riul"**.

Continuînd dezbaterea privitoare la climatul familial, după ce a publicat în numerele din februarie și iunie grupaje referitoare la importanța acestui climat în perioadele antepreșcolară și preșcolară, revista abordează, în numărul de față, probleme privind **„Climatul familial în perioada școlară mică"**. Iau parte la discuțiile pe această temă prof. univ. dr. Ursula Schiopu, dr. Edith Petruț, dr. Georgeta Bejenaru, prof. Aurel Vițu, prof. Anton Vasilescu, I. Ilea, Olga Mumji, inspectoare și învățătorul Nicolae Munteanu. Un alt grupaj, intitulat **„Aniversări"**, publică articole despre istoria școlii generale „Simion Mehedinți" din Soveja și a liceelor „Gheorghe Lazăr" din Sibiu, „Samuil Vulcan" din Beiuș, „Dr. Petru Groza" din Odorheiul Secuiesc, „Dimitrie Cantemir" din București, ca și a liceelor din Cristuru-Secuiesc și Miercurea Ciuc.

Probleme specifice ale educației în familie sînt abordate în articolele **„Invitația"** de Corneliu Grigoriu **„Să credem în limpezimea izvorului"** de Emilia Căldăraru, **„Bunicii"**, de Nicolae Țic, **„Compromis"** de Mihnea Moraru, **„Laudă-răsfăț"** de Ilie Traian, **„Părinții și limbajul „nostim" al copiilor"** de Dumitru Solomon. Unele aspecte ale muncii educative în școală sînt tratate în articolele **„Cazuri dificile și erori pedagogice"** de prof. Sofia Burculeț, **„Educația permanentă"** de N. Grigoriu, ca și într-o serie de materiale cuprinse la rubrica **„Tribuna Colocvii"**. **„Un caricaturist pe străzile orașului"** — desene și texte de Neagu Rădulescu, surprind consecințele unor atitudini negative ale părinților.

Revista publică de asemenea o serie de cronici, informații, precum și știri despre unele acțiuni educative întreprinse peste hotare.

Resurse umane, educație, dezvoltare

(Urmare din pag. 1)

tuturor membrilor societății. În ceea ce privește obiectivele dezvoltării resurselor umane, este încă foarte recentă perioada în care educația și celelalte mijloace puse în slujba dezvoltării omului erau considerate numai sub aspectul de „drepturi ale omului", numai ca bunuri de consum și servicii sociale puse în slujba individului și nu a colectivității. Oricît de pregnant umaniste și lăudabile au fost și continuă să fie eforturile pentru pregătirea generală a tinerelor generații, pentru educarea civică sau sporirea valorii individuale și a demnității omului, astăzi este clar că aceste obiective nu mai pot fi considerate decît ca o parte a aspirațiilor societății moderne.

Astăzi este necesar ca, alături de pregătirea generală, omului societății moderne să i se asigure și o pregătire pe baza căreia să poată participa cu cît mai mare randament la producerea bunurilor materiale, la dezvoltarea economică a societății. În ultima perioadă, validitatea unui asemenea țel al acțiunii educaționale este aproape unanim recunoscută. Prin aceasta, resursele umane și dezvoltarea lor devin, după cum spunea nu demult directorul general UNESCO, R. Maheu, un element al productivității, un factor de producție, deci un vast domeniu de investiții dintre cele mai rentabile.

Dar acceptarea punctului de vedere după care resursele umane oferă largi posibilități de obținere a unei cantități sporite de bunuri materiale nu echivalează și nu trebuie să fie echivalată cu anularea funcției culturale, umaniste a educației. Pentru că, dacă este adevărat că factorul uman reprezintă o resursă pentru dezvoltare, el nu este numai, sau în special, doar atît. Ca atare, cerințele societății moderne impun depășirea atît a concepției exclusiv umaniste, cît și a celei îngust economice asupra obiectivelor procesului educației, asupra caracterului și sensului dezvoltării resurselor umane. În expresia aceluiași prestigios om de cultură — R. Maheu — omul trebuie să fie „alfa și omega dezvoltării", întrucît înainte de a fi agentul dezvoltării omul este, înainte de toate, scopul ei.

Modalitățile de realizare a acestor obiective sînt multiple. Este firesc ca mijlocul cel mai important să-l constituie instrucția sistematică, înfăptuită prin intermediul instituțiilor sociale special create și, înainte de toate, prin școală. La aceasta se adaugă și altele — pregătirea la locul de muncă, perfecționarea necontenită a pregătirii generale și profesionale prin cele mai diverse mijloace și, nu în ultimă instanță, eforturile personale făcute de membrii societății pentru îmbogățirea cunoștințelor lor, pentru dezvoltarea însușirilor și deprinderilor de muncă în vederea exercitării corespunzătoare a profesiunilor pe care le practică.

Aceasta fiind situația, este firesc ca eforturile să fie concentrate spre conceperea și realizarea unor sisteme educative în măsură să asigure o asemenea pregătire și formare generală și profesională a omului, încît acesta, contribuind efectiv la dezvoltarea economică și socială, să-și poată dezvolta totodată prin intermediul ei, în chip deplin și armonios, propria-i personalitate, atît în folosul său, cît și al colectivității din care face parte. Acestor țeluri majore, profund umaniste, sînt menite să le răspundă amplele măsuri luate de partidul și statul nostru în cursul acestui an pentru dezvoltarea și perfecționarea școlii românești de toate gradele.

LUNA CADOURILOR

1 - 31 DECEMBRIE

UN CADOU FRUMOS ȘI UTIL, PENTRU FAMILIA DUMNEAVOASTRĂ GĂSIȚI LA MAGAZINELE UNIVERSALE ȘI SPECIALIZATE ALE COOPERATIVELOR DE CONSUM

COOP

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 973 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 13 decembrie 1968 | 4 pag. 25 bani

■ Operațiile cu mulțimi în clasa I — pag. 2

■ Radioteleviziunea și orientarea școlară și profesională — pag. 3

■ Școala și combaterea infracțiunilor juvenile — pag. 3

■ Asaltul tehnicii audio-vizuale — pag. 4

13 DECEMBRIE 1918
moment important în istoria mișcării muncitorești din țara noastră

Împlinirea a 50 de ani de la sîngeroasa reprimare de către guvernanții României burghezo-moșierești a demonstrației muncitorilor din Capitală, în frunte cu tipografii, care se ridicaseră la acțiuni hotărîte pentru cucerirea unor drepturi și libertăți democratice, pentru o viață mai bună, pentru orientarea țării pe calea progresului social constituie pentru întregul nostru popor, constructor al socialismului, un prilej de evocare a glorioaselor tradiții revoluționare ale clasei muncitoare din România, de manifestare a admirației și respectului față de lupta și jertfele sale. Puternicele bătălii de clasă desfășurate de muncitorimea din țara noastră în anii de avînt revoluționar de la sfîrșitul primului război mondial au demonstrat convingător înalta combativitate a proletariatului, intransigența sa, capacitatea de a se situa în fruntea forțelor democratice, progresiste care militau pentru dreptate, pentru libertate națională și socială. Aceste bătălii au relevat incontestabil eroismul și spiritul de abnegație al muncitorilor, care nu s-au oprit nici chiar în fața baionetelor și gloanțelor atunci cînd a fost vorba de apărarea cauzei poporului.

Luptele muncitorilor bucureșteni din 1918, care au culminat cu marea demonstrație a tipografilor de la 13 Decembrie a acelui an, s-au încadrat în marile mișcări revoluționare de eliberare socială și națională desfășurate pe continentul european în perioada imediat următoare primului război mondial ca urmare a agravării contradicțiilor social-economice, politice, naționale din numeroase țări și a influenței mobilizatoare exercitate asupra oamenilor muncii de pretutindeni de către Marea Revoluție Socialistă din Octombrie — eveniment care a marcat inaugurarea unei noi epoci istorice în dezvoltarea societății. Ca rezultat al luptei maselor populare s-a prăbușit imperiul multinațional habsburgic, au luat ființă pe ruinele lui state naționale de sine stătătoare. În aceste condiții favorabile și-a găsit împlinirea lupta seculară a poporului nostru pentru crearea statului național unitar. Oamenii muncii de la orașe și sate, în primul rînd clasa muncitoare din țara noastră, au adus o contribuție esențială la înfăptuirea actului Unirii Transilvaniei cu România, la 1 Decembrie 1918. Ei au legat de unire aspirațiile lor spre o viață mai bună, spre dreptate și libertate, au militat pentru orientarea patriei întregite pe drumul unor transformări social-politice democratice, progresiste. Muncitorimea, elementele cele mai înaintate din rîndurile ei s-au ridicat cu vigoare împotriva încercărilor claselor exploatatoare din România de a-și consolida dominația de clasă în cadrul statului național unitar făurit la 1 Decembrie prin lupta întregului popor român, de a arunca greutățile prin care trecea țara în perioada de după război asupra păturilor tradițoare ale populației.

Muncitorimea din Capitală, detașamentul cel mai numeros, mai concentrat, mai bine organizat al clasei muncitoare din România, cu îndelungate tradiții de luptă împotriva claselor exploatatoare, s-a situat în perioada avîntului revoluționar în fruntea marilor bătălii sociale desfășurate de oamenii muncii, influențînd prin exemplul său acțiunile maselor din întreaga țară. În cursul grevelor care au avut loc în București, în luna noiembrie, la uzinele „Vulcan", „Lemaitre", „Wolf", „Regie", „Arsenal", „S.T.B." și la alte întreprinderi, muncitorii îmbinau revendicările economice (majorarea salariilor, ziua de muncă de 8 ore, spor de scumpete) cu revendicări politice (desființarea cenzurii și a stării de asediu, recunoașterea organizațiilor politice ale clasei muncitoare, lărgirea drepturilor democratice), își afirmau ideile democratice, antimonarhice, patriotice. Lupta muncitorimii se bucura de sprijinul intelectualității progresiste, de simpatia și solidaritatea unor largi pături ale populației de la orașe și sate.

Dar dacă în perioada anterioară cercurile conducătoare, sub presiunea puternicului val de greve și demonstrații, au consimțit cu mai mare ușurință să satisfacă revendicările muncitorești, după 1 decembrie au început să-și organizeze forțele, să treacă la represi-

CORNEL ALMĂȘAN

(Continuare în pag. a 4-a)

ȘTEFAN LUCHIAN — *Peisaj cu case de țară*

Consfătuire de lucru la Ministerul Învățămîntului privind

STUDIUL FIZICII ÎN LICEU

În cadrul consfătuirilor de lucru organizate de Ministerul Învățămîntului pentru discutarea problemelor legate de predarea unor materii de studiu în liceu, după dezbaterile privind matematica și chimia, au avut loc miercuri, 11 decembrie, discuții cu profesorii de fizică.

În deschiderea discuțiilor tov. **Traian Pop,** adjunct al ministrului învățămîntului, i-a invitat pe participanții la dezbateri să-și expună opinia cu privire la studiul acestui obiect de învățămînt, la perfecționarea și modernizarea lui, la căile menite să înlăture supraîncărcarea elevilor printr-o mai judicioasă structurare, eșalonare și dozare a cunoștințelor.

Una dintre principalele probleme la care s-au referit participanții la discuții a fost aceea a măsurii în care atît predarea, cît și modul cum sînt alcătuite programele și manualele de fizică solicită gîndirea elevilor, tind la înzestrarea lor cu cunoștințe esențiale, menite să le pună la dispoziție un instrument sigur de orientare. În legătură cu aceasta prof. **Viorica Crutescu,** de la Liceul „M. Eminescu" din Capitală, arăta că este binevenită introducerea în clasa a XII-a a unor noțiuni ca cele privind calculele de cuantificare, care sînt într-adevăr de natură să-i facă pe elevi să privească dintr-un unghi nou unele probleme ale fizicii. Uneori, însă, modernizarea studiului este înțeleasă greșit, ca o încărcare a programelor și manualelor cu cît mai multe informații privind noile descoperiri în domeniul respectiv. În manualul clasei a XII-a de pildă, unde s-au introdus cunoștințe despre mașinile electronice de calcul se dau cîteva noțiuni tehnice privind construcția acestora, în timp ce principiul lor de funcționare, a cărui cunoaștere era esențială, este ignorat.

Reluînd problema concepției după care se realizează modernizarea studiului fizicii, profesorul **Nicolae Stănescu,** de la Liceul nr. 15 aprecia că uneori se adoptă soluții care, de fapt, sînt exterioare modernizării propriu-zise. Astfel, se constată că la unele manuale se face eroarea de a se încerca să se integreze elemente noi, moderne, păstrîndu-se o structură veche. Dar modernizarea presupune o primenire a însești ideilor de bază după care este concepută predarea fizicii, o structurare generală a cunoștințelor cuprinse în programă.

Totodată, trebuie revăzute unele noțiuni care se predau incomplet sau în mod neștiințific în clasele mici (sub scuza că tratarea lor științifică ar fi inaccesibilă elevilor) și sînt reluate apoi într-o accepțiune mai riguroasă în clasele superioare. Li se vorbește elevilor din clasele V—VIII despre greutate în loc să li se vorbească despre masă, fiindcă s-a considerat că ei nu pot înțelege noțiunea de masă (deși ar fi greu de explicat cu cît este mai ușor de înțeles noțiunea de greutate). Ulterior, se pierde zadarnic mult timp pentru a se înlătura noțiunea incorectă și a se lămuri și fixa noțiunea justă. Evident nu putem introduce la clasa a VI-a, să zicem, cunoștințe privind calculul vectorial, dar este limpede că nu ar fi deloc complicat să li se explice elevilor că viteza este determinată nu numai de valoarea ei, ci și de direcție și sens.

(Continuare în pag. a 3-a)

PEDAGOGIE ȘI ESTETICĂ

Valoarea morală a dragostei de frumusețe este imensă. Filozofii greci socoteau că cine a simțit frumosul nu-l mai poate uita, că nu mai poate trăi fără frumos și caută să-l realizeze apoi aievea în viața și în sufletul său. Dar cum, cînd și prin ce mijloace se dobîndește această dragoste de frumos?

Noțiunea de frumos este poate una din cele dintîi noțiuni abstracte pe care le capătă copilul, iar dragostea de frumos este unul dintre cele dintîi sentimente vii pe care el le încearcă încă din primii ani de viață, de la primele cuvinte. Tendința către frumusețe, setea de frumusețe este atît de specific umană și, mai ales, atît de specifică vîrstei fragede, încît nu trebuie nici un fel de efort pentru a o declanșa. Copii, adolescenți sau tineri toți vor să fie înconjurați de lucruri frumoase, să fie ei înșiși frumoși. Problema este însă aceea de a îndruma tineretul către adevărata frumusețe, către frumusețea profundă și durabilă, de a-l face capabil să discearnă între frumusețea autentică și pseudofrumusețe. Acest lucru, mi se pare, nu este însă luat întotdeauna în seamă de toți dascălii, deși, mai mult decît toți ceilalți factori educativi, școala are misiunea de a da viitorilor adulți cultura și educația care să-i ferească de primejdia de a lua drept aur curat orice metal care strălucește, de a-i face să deosebească frumusețea aparentă, falsă, care se găsește pe toate drumurile și face zgomot de frumusețea autentică, modestă și discretă, simplă și tăcută.

În procesul de instruire, tot ceea ce se clădește pe frumusețe captivează și găsește drum larg deschis spre mintea și sufletul tinerilor. Pasiunea profesorului pentru știința pe care o predă, priceperea lui de a dezvălui în fața elevilor profundele frumuseți ale acestei științe sînt factori siguri ai succesului didactic. Pe cînd eram în ultimii ani de liceu, am învățat fizica cu profesoara Ștefania Mărăcinean elevă a Mariei Curie, pasionată cercetătoare în domeniul, pe atunci puțin cunoscut al radioactivității. N-am să uit niciodată cele cîteva lecții suplimentare despre radioactivitate pe care ni le-a ținut această profesoară. Atunci am simțit, pentru prima oară în viața mea, cît de frumoasă este fizica. N-am să uit pasiunea, aproape transfigurarea cu care vorbea unui auditoriu de tinere fete, într-o vreme în care științele exacte nu interesau și nu atrăgeau prea mult. Și n-am să uit, mai ales, fiorul, emoția estetică pe care ne-a transmis-o. Multe dintre colegele mele și-au schimbat atunci drumul pe care și-l aleseseră, îndreptîndu-se către cariere științifice.

Am văzut adesea elevi entuziasmîndu-se în fața armoniei aproape vizuale a unui exercițiu de algebră sau în fața frumuseții unei construcții sintactice latinești. M-a emoționat cîndva surprinderea cu care un adolescent constata, uimit el însuși că știe pe dinafară pagini întregi din Sadoveanu, deși nimeni, nicicînd, nu-i ceruse așa ceva. Am văzut însă și elevi indiferenți față de cele mai pasionante taine ale științei, față de cele mai strălucite pagini de literatură, tocmai pentru că lecțiile în care le erau expuse erau indiferente, seci, lipsite de orice vibrație. Iată de ce socot că una din cele mai înalte meniri ale profesorului este de a-i ajuta pe elevi să descopere profunda frumusețe a fiecărui obiect de studiu, pentru ca, intuind acest fel de frumusețe, să devină imuni față de asaltul simulacrelor al pseudofrumuseții.

Școala îi pregătește pe tineri să sesizeze nu numai frumusețea științelor, ci și frumosul din natură, din viață și din artă. Această sarcină se realizează în cadrul educației estetice. Contactul intim cu frumosul artistic angajează toate laturile personalității umane căci, în ultimă instanță, a iubi arta înseamnă a iubi și a apăra cele mai valoroase realizări

Prof. MARIANA VASILESCU

(Continuare în pag a 3-a)

CONCURSURI
pentru pionieri și școlari

Continuînd o tradiție îndrăgită de pionieri și școlari, Consiliul Național al Organizației Pionierilor, împreună cu Ministerul Învățămîntului, au inițiat și pentru acest an școlar o serie de concursuri menite să stimuleze preocupările pionierilor în domeniul literaturii și artei, să promoveze și să încurajeze aptitudinile lor.

Concursul literar, care antrenează numeroși ucenici ai condeiului, va începe în a doua duminică a lunii martie 1969. Tematica lui, diferențiată pe cicluri de clase (III-IV, V-VIII), este legată de vîrsta copiilor, de sfera lor de interese. Astfel, tematica concursului pentru clasele III-IV cuprinde teme ca: „O întîmplare din vacanță", „Ce-aș dori să știe toată lumea despre mine" și o temă la liberă alegere. Pentru elevii din clasele V-VIII sînt propuse temele „Țara mea, mîndria mea", „Eroul pe care îl visez" și o temă la liberă alegere. La concurs pot participa toți pionierii și școlarii, fiecare participant alegîndu-și o temă din cele recomandate grupei de clase din care face parte. Criteriile de apreciere a lucrărilor sînt capacitatea de exprimare, bogăția de imagini, originalitatea în descrierea faptelor.

Pentru a stimula apariția și calitatea revistelor școlare, Consiliul Național al Organizației Pionierilor va acorda celor mai bune numere de revistă — o dată cu premierea cîștigătorilor concursului de compuneri literare — o serie de distincții care vor da colectivelor de redactare posibilitatea să beneficieze de excursii colective și de tabere de odihnă în mod gratuit.

La concursul de artă plastică pionierii și școlarii vor prezenta portrete, peisaje și compoziții în creion, acuarelă, tempera, grafit, ulei, precum și mici sculpturi în piatră și lemn. Lucrările vor fi selecționate de un juriu format din artiști plastici, reprezentanți ai organizatorilor și ai uniunilor de creație. Lucrările cele mai reușite vor fi prezentate la expozițiile ce se vor organiza pe plan județean și central în cinstea Zilei pionierilor, ca și în albume și pliante.

Concursul de fotografii artistice va oglindi aspecte din viața pionierească, din activitatea școlară și de vacanță, ca și din viața de familie.

Ținînd seama de faptul că în acest an se vor sărbători 25 de ani de la Eliberarea patriei de sub jugul fascist și 20 de ani de la înființarea Organizației Pionierilor, comandanții de pionieri, profesorii de specialitate îi vor îndruma pe elevii ce vor participa la aceste concursuri să-și orienteze lucrările spre aspecte semnificative din viața nouă a patriei, din viața fericită a copiilor.

Simpozionul „Cercetarea științifică și acțiunea cultural-educativă pentru adulți"

În zilele de 9—10 decembrie a.c. s-au desfășurat la București lucrările simpozionului „Cercetarea științifică și acțiunea cultural-educativă pentru adulți" organizat de Comitetul de cultură și artă și de Institutul de științe pedagogice în colaborare cu Consiliul Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din România și Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist. La simpozion au luat parte oameni de știință și cultură, cercetători din domeniul pedagogiei, psihologiei, sociologiei, antropologiei, sistematizării formelor urbane și rurale etc. A participat de asemenea, ca invitat, dl. Paul Lengrand, șeful diviziei pentru educația adulților din Secretariatul UNESCO.

În cadrul simpozionului au fost prezentate referatele „Pedagogia în cercetarea interdisciplinară a educației adulților" de conf. univ. dr. **George Văideanu,** directorul Institutului de științe pedagogice, „Problematica cercetării științifice în domeniul activității cultural-educative pentru adulți" de **Ion Moraru,** vicepreședinte al Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, „Așezarea pe baze științifice a activității cultural-educative desfășurată de sindicate — imperativ al etapei actuale" de **Dumitru Gheorghiu,** vicepreședinte al Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din România, „Contribuții românești la teoria și practica activității cultural-educative de masă" de prof. univ. dr. docent **Stanciu Stoian,** membru corespondent al Academiei, „Cultura de masă și progresul social" de prof. univ. dr. docent **Mihail Ghelmegeanu,** vicepreședinte al Consiliului pentru răspîndirea cunoștințelor cultural-științifice, „Probleme ale acțiunii cultural-educative în lumea tineretului" de **Ion Popescu,** secretar al C.C. al U.T.C. și „Probleme actuale ale educației adulților și rolul cooperării internaționale" de dr. **Claudiu Ionescu-Bujor.**

Lucrările simpozionului au continuat apoi pe secții de specialitate, avînd ca teme „Teoria educației adulților și metodologia de cercetare", „Cercetări concrete" și „Tradiții românești în activitatea cultural-educativă". Comunicările prezentate în secții au făcut un amplu tur de orizont al activității desfășurate în țara noastră pe linia fundamentării științifice a acțiunilor cultural-educative, abordînd și implicațiile pedagogice și școlare ale activității de educare a adulților. Citățm pe această linie comunicările cu privire la aspectele psihologice ale raportului dintre învățare și dezvoltare la adult, la ponderea activității culturale în bugetul de timp al elevilor de la cursurile serale, la educarea părinților în vederea folosirii judicioase a motivelor familiale ale învățării, la contribuția corpului didactic la educarea adulților, la istoria școlilor pentru adulți etc.

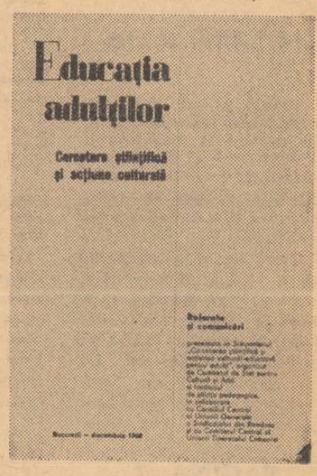

ÎNSUŞIREA OPERAŢIILOR CU NUMERE PE BAZA OPERAŢIILOR CU MULŢIMI DE OBIECTE

Deoarece numărul este o proprietate a mulţimii, operaţiile cu numere pot fi însuşite în clasa I prin acţiuni corespunzătoare cu mulţimi de obiecte. Reuniunea şi diferenţa mulţimilor de obiecte sînt operaţii de bază pentru înţelegerea adunării şi scăderii numerelor. Reprezentarea grafică a mulţimilor de obiecte, parcursă în perioada pregătitoare, constituie o treaptă intermediară a interiorizării acţiunilor cu mulţimi de obiecte, deoarece prin schematizare se înlătură efectul particularităţilor neesenţiale din punct de vedere matematic (felul, obiectul, culoarea, mărimea lor etc.) şi se uşurează desprinderea notelor definitorii ale noţiunilor matematice (cantitatea). Formarea gîndirii copilului impune cunoaşterea, în cadrul aceleiaşi acţiuni cu mulţimi de obiecte, şi a operaţiei directe şi a celei inverse (adunarea şi scăderea), ca de exemplu în cazul operaţiilor următoare:

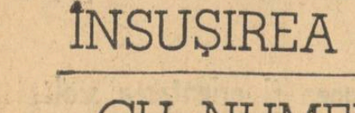

3 + 2 = 5 5 — 3 = 2

Proprietăţile operaţiilor cu numere derivă din proprietăţile operaţiilor cu mulţimi (asociativitate, comutativitate etc.). Se impune deci necesitatea metodică ca aceste proprietăţi să fie descoperite de copil, în activitatea sa cu obiecte sau prin reprezentarea schematică a mulţimilor, ca de pildă în exemplul de mai jos:

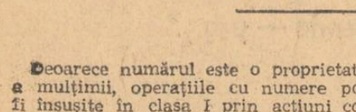

3 + 2 = 5 2 + 3 = 5

Schimbarea ordinii termenilor într-o sumă, pe baza operaţiilor cu mulţimi de obiecte, va uşura înţelegerea conţinutului operaţiei de scădere, precum şi a altor tehnici de calcul cu numere. Aşa, de exemplu, în cazul anterior, pentru operaţia 5 — 3 = 2, pe baza schimbării ordinei termenilor la adunare, elevii vor înţelege cu uşurinţă şi conţinutul operaţiei: 5 — 2 = 3, fără a se mai face din nou apel la intuiţie. Ei vor constata că dacă dintr-o mulţime formată din două părţi disjuncte scoatem oricare din aceste părţi, rămîne cealaltă parte. Prin manipularea obiectelor elevii pot să descopere în mod independent, mai uşor, componenţa numerelor şi să o exprime cu ajutorul simbolurilor învăţate, pe baza descompunerii unei mulţimi în părţile sale disjuncte. De exemplu:

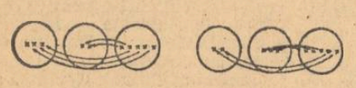

5 = 3 + 2 5 = 2 + 3

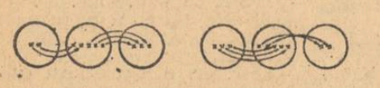

2 = 5 — 3 3 = 5 — 2

Analiza componenţei numărului, realizată prin exprimarea numărului printr-o sumă sau diferenţă, constituie un pivot pe care se va sprijini în capitolele următoare însuşirea adunării şi scăderii numerelor formate din zeci şi unităţi.

Schimbările introduse în programa clasei I privesc nu numai conţinutul predării matematicii, dar şi limbajul matematic. Este necesar ca, după ce în prealabil elevii au operat cu mulţimi de obiecte, folosind denumirile tradiţionale „şi cu" şi „fără", să folosească în calcule cu numere denumirile de „plus" şi „minus". Multiplele acţiuni cu obiecte desemnate prin expresii verbale ca „adun la un loc", „strîng", „adaug", „măresc" etc. ori „sustrag", „scad", „iau", „micşorez" etc., dobîndesc o exprimare unică, în operaţiile cu numere, prin denumirile plus şi minus (semnele operaţiilor cu numere).

Considerăm că pentru buna desfăşurare a lecţiilor de matematică la clasa I, mai ales în condiţiile în care în această clasă sînt cuprinşi copii de 6 ani, este bine ca tema privind operaţiile de adunare şi scădere a numerelor de la 0 la 5 să se trateze în lecţii consecutive de adunare şi scădere, pentru fiecare număr. În această perioadă manipularea mulţimilor de obiecte este preponderentă faţă de operaţiile propriu-zise cu numere. În tema privind adunarea şi scăderea numerelor de la 0 la 10, prin lărgirea subconcentrului 0—5, ponderea operaţiilor cu numere se amplifică treptat, pe măsură ce se simplifică operaţiile cu mulţimi de obiecte, prin schematizarea din ce în ce mai amplă a operaţiilor cu mulţimi concrete. Conceperea operaţiilor în concentrul 0—10 într-un sens direct şi invers (adunare—scădere) se realizează numai la începutul lecţiilor de scădere, fără a se interveni în acest sens şi pe parcursul lecţiei, aşa cum se procedează în subconcentrul 0—5.

Este bine ca încă de la începutul temei privitoare la operaţii copiii să fie continuu activizaţi în procesul lecţiilor, prin alcătuirea de exerciţii simple. Dacă în perioada pregătitoare s-au realizat în mod sistematic operaţiile cu mulţimi de obiecte (formarea, compararea, ordinarea, reuniunea, diferenţa etc.) cu ajutorul unui material adecvat, participarea activă a elevilor la lecţie în sensul compunerii exerciţiilor de adunare şi scădere nu mai consituie pentru ei nici o greutate. Se impune totuşi o amplificare treptată a exerciţiilor de muncă independentă, prin parcurgerea mai multor etape. La început li se indică elevilor numerele şi operaţia ce urmează să fie efectuată cu aceste numere, cerîndu-li-se să formuleze numai textul exerciţiului. De exemplu: „Cu numerele 2 şi 3 faceţi o scădere". Apoi li se indică operaţia şi li se cere să aleagă numerele. De exemplu: „Scrieţi în aceste pătrăţele numerele corespunzătoare.

2+□=5; □+□=6; 5-□=4;

5=3+□; 8=□+□;

Într-o etapă ulterioară li se cere elevilor să compună probleme cu text, după modelul unui exerciţiu rezolvat înainte (de exemplu 2 + 3 = 5). În sfîrşit, se organizează un joc distractiv cu aplicaţii la exerciţiile de adunare şi scădere.

Modernizarea predării matematicii în clasa I presupune nu numai înnoiri în conţinutul acestei discipline, ci şi o schimbare adecvată a metodelor de predare, astfel încît acestea să contribuie la activizarea eficientă a elevilor în procesul lecţiei.

VASILE ŞTEFĂNESCU
MIHAIL SANDU

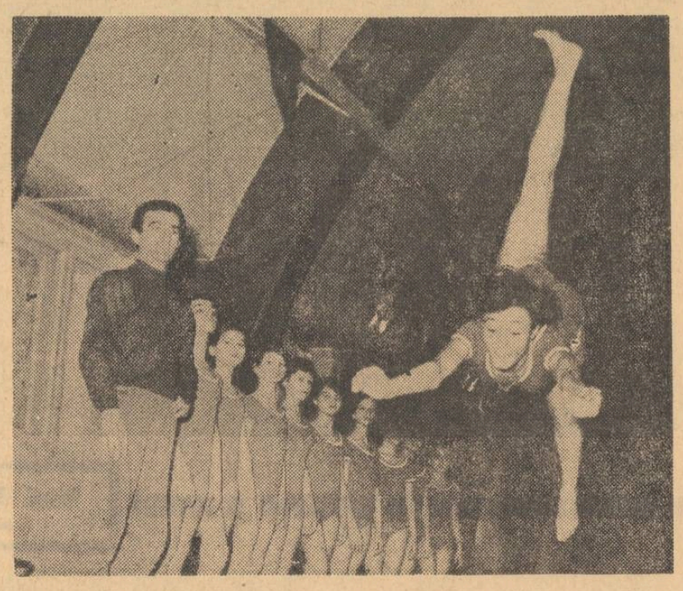

CONTROLUL ACTIVITĂŢII DE EDUCAŢIE FIZICĂ

In general, cei care controlează desfăşurarea activităţilor de educaţie fizică şi sport din şcoli urmăresc depistarea unor aspecte pozitive şi negative, dînd uneori şi soluţii concrete pentru lichidarea neajunsurilor semnalate. Controlul verifică de obicei documentele de planificare şi evidenţă, ca şi metodele de lucru ale cadrelor didactice şi capacitatea acestora de a conduce procesul didactic, pe baza asistării la un număr de lecţii (cu aceeaşi clasă sau cu clase diferite). Se cercetează, de asemenea, baza materială a activităţii de educaţie fizică şi materialul folosit în cadrul lecţiilor şi se analizează în ce măsură sprijină conducerea şcolii activitatea de educaţie fizică şi sport.

Toate aceste aspecte trebuie, într-adevăr, avute în vedere. Ele nu acoperă însă o latură esenţială — şi anume, cunoaşterea dezvoltării şi a pregătirii fizice a elevilor în raport cu cerinţele. De aici şi existenţa unei aprecieri relative, superficiale a activităţii cadrelor didactice. Principala cale de apreciere a muncii profesorului trebuie să fie tocmai cunoaşterea nivelului de pregătire al clasei în raport cu cerinţele programelor de studii existente. Ori tocmai această problemă a fost pînă acum în mare parte neglijată.

Pregătirea fizică încă necorespunzătoare pe care o au absolvenţii şcolilor de cultură generală, procentajul destul de ridicat de deficienţi fizici şi scutiţi medical din toate verigile de învăţămînt, numărul redus al elevilor cu un grad de măiestrie sportivă ridicat (maeştri şi categoria I) ne îndreptăţeşte să considerăm că problema ridicată este de actualitate şi comportă o atenţie deosebită.

După părerea noastră, izvorîtă dintr-o experienţă îndelungată, inspecţia trebuie să „desmorţească" pe cei în cauză, prin depistarea cît mai obiectivă a gradului de dezvoltare şi de pregătire fizică a colectivului controlat (clasă, grupă etc.). Inspecţia trebuie să constate cum se reflectă pregătirea fizică şi călirea organismului în starea generală de sănătate a colectivului controlat, dacă există elevi rămaşi în urmă cu dezvoltarea fizică, dacă există „rebuturi" (deficienţi şi scutiţi medical), aceste aspecte fiind cele mai grăitoare cu privire la capacitatea profesorului, la modul cum a reuşit să transmită elevilor cunoştinţele, abilităţile şi deprinderile.

Ce trebuie să urmărească inspectorul sau brigada de control pentru a efectua o apreciere cît mai justă asupra activităţii depuse de profesorul de educaţie fizică pe o perioadă mai îndelungată de timp? In primul rînd se impune să se aprecieze starea de sănătate a clasei, prin studiul anamnezei elevilor, al frecvenţei lor, al situaţiei îmbolnăvirilor. De asemenea, trebuie cercetată activitatea desfăşurată în vederea recuperării elevilor scutiţi medical. In continuare se cere apreciată dezvoltarea fizică a clasei prin examinarea somatoscopică şi antropometrică (talia, greutatea, perimetrul toracic, capacitatea vitală etc.) rezultatele acestei examinări fiind comparate cu indicii publicaţi de Ministerul Sănătăţii. O dată cu aceasta se va constata dacă elevii foarte buni au fost îndrumaţi către sport, cei normali către practicarea educaţiei fizice, iar cei slabi către gimnastica medicală. Urmează aprecierea nivelului pregătirii fizice şi tehnice a elevilor prin verificarea calităţilor fizice (viteza, forţa rezistenţa, îndemînarea), potrivit probelor şi normelor fixate de Ministerul Învăţămîntului, ca şi verificarea gradului de însuşire a cunoştinţelor, abilităţilor şi deprinderilor predate în trimestrul respectiv (după planul calendaristic şi programele existente).

Se impune să fie cunoscute şi calităţile psihologice dezvoltate la elevi prin aplicarea exerciţiului fizic (de exemplu, pentru curaj — o probă de săritură în adîncime; pentru dîrzenie — o probă de tracţiune etc.).

Mai departe, este cazul să fie verificate, prin asistarea la un ciclu de lecţii, metodele de predare în procesul educaţiei fizice (explicaţia, demonstraţia, exerciţiul, repetarea etc.), ca şi metodele de educare a dragostei de patrie, a disciplinei şi comportării civilizate etc. Trebuie să se cerceteze în ce măsură dezvoltă profesorul în rîndurile elevilor interesul pentru sport, dacă s-au creat în această privinţă tradiţii pozitive etc.

In sfîrşit, trebuie cunoscută personalitatea profesorului de educaţie fizică — pregătirea lui ideologică, autoritatea lui morală, măestria pedagogică, orizontul cultural, comportarea faţă de tineret, deprinderile organizatorice etc.

Inspectorul de educaţie fizică sau brigada de control trebuie să precizeze în final măsurile operative ce urmează a fi luate pentru lichidarea lipsurilor semnalate şi, neapărat, să verifice executarea sarcinilor prin efectuarea unor noi vizite de control.

Firească, pentru a-şi îndeplini rolul îndrumător, controlul trebuie să aibă în primul rînd un rol preventiv, să ducă la ridicarea responsabilităţii profesorilor de educaţie fizică faţă de sănătatea şi vigoarea fizică a tineretului.

Conf. univ. dr. C. I. BUCUR
Timişoara

Cel de al V-lea festival bienal „I. L. Caragiale"

PREZENŢE REMARCABILE

După cum se ştie, în prezent se desfăşoară faza finală a celui de al V-lea Festival bienal „I.L. Caragiale" la care participă şi trei formaţii aparţinînd sindicatelor de învăţămînt.

★

Mărturisesc că am trăit o profundă emoţie asistînd la spectacolul realizat de formaţia de teatru a Sindicatului învăţămînt din Bicaz cu o dramatizare după „Baltagul" de Sadoveanu. Consecventă în strădania sa de a aduce pe scenă acele opere care reflectă pregnant însuşirile specifice ale spiritualităţii poporului nostru, formaţia teatrală a cadrelor didactice din Bicaz se prezintă ca un colectiv artistic puternic, talentat.

Autorul dramatizării — profesorul Mihai Mancaş, director al şcolii din Dodeni-Bicaz — a extras din textul sadovenian, faţă de care a manifestat nu numai respect, ci şi o adîncă înţelegere, momentele care ofereau posibilitatea realizării unei acţiuni scenice închegate, cursive, cu o tensiune dramatică crescîndă şi care facilitau totodată conturarea unor caractere puternice. Regia a avut în vedere în permanenţă un dublu obiectiv. Pe de o parte realizarea acelei „culori locale" specifice meleagurilor bistriţene şi reliefarea particularităţilor spirituale ale muntenilor. Iar pe de alta afirmarea cît mai sintetică şi expresivă a valenţelor simbolice ale faptelor şi personajelor din „Baltagul".

Rar ne-a fost dat să întîlnim, în mişcarea artistică de amatori, un

★

Pentru a treia oară în finală, formaţia de teatru a Sindicatului învăţămînt din Alexandria şi-a făcut simţită prezenţa printr-un spectacol care a afirmat plenar multiplele posibilităţi interpretative ale acestui înzestrat şi talentat colectiv.

Optînd cu prioritate, de-a lungul celor 14 ani de activitate neîntreruptă, pentru un repertoriu cu tematică eroică, formaţia profesorilor din Alexandria a dobîndit o cunoaştere temeinică a genului, însuşindu-şi stilul specific, modalitatea de rostire a textului şi mişcarea scenică adecvată.

Alegînd pentru cel de al V-lea festival bienal piesa „Io, Mircea Voevod" de Dan Tărchilă, colectivul a dovedit multă îndrăzneală, a cărei oportunitate a fost însă pe deplin confirmată de succesul dobîndit.

Instructorul Jiva Guran a evidenţiat, prin concepţia regizorală a spectacolului, acele idei ale textului care reliefează personalitatea domnitorului viteaz şi înţelept, patriot înflăcărat şi strateg iscusit. Meritul instructorului constă în faptul că a asigurat o distribuţie omogenă, selecţionînd cu grijă

Publicăm în aceste coloane cîteva însemnări pe marginea spectacolelor prezentate pînă acum de formaţiile de teatru amator ale cadrelor didactice.

★

spectacol atît de omogen sub cele mai diverse aspecte ale realizării scenice. Trăind cu sinceritate şi exprimînd cu convingere sentimentele eroilor — oameni al căror univers spiritual le este familiar — interpreţii au recompus pe scenă un fragment de viaţă şi o atmosferă de o veridicitate copleşitoare. Glasurile lor, admirabil armonizate, au rostit replicile într-un fermecător grai moldovenesc, care conferă spectacolului o impresionantă frumuseţe.

Deşi în scenă se înfruntă caractere şi temperamente diferite, cea care adună fluxul de idei şi sentimente într-un tot unitar însemnînd dragoste, durere, sete de dreptate, este Vitoria Lipan.

Talentul şi remarcabila capacitate de interiorizare, profunda sensibilitate şi glasul vibrant, învăluitor ale profesoarei Alexandrina Mancaş, şi-au aflat în personajul cu dimensiuni de tragedie antică al Vitoriei Lipan un excelent prilej de afirmare.

Scenografia a contribuit substanţial la frumuseţea acestui spectacol, care se situează printre cele mai izbutite spectacole prezentate în etapa finală a întrecerii republicane a formaţiilor teatrale de amatori.

LUCIAN BOGDAN

★

interpreţii care corespundeau cel mai bine datelor diferitelor personaje.

Constantin Alexandru, interpretul rolului titular, a concretizat intenţiile regiei printr-un joc echilibrat, sobru, vibrînd de un patetism reţinut, ştiind să dezvăluie cu măsură clocotul sufletesc, greutatea răspunderii şi curajul domnitorului şi, totodată, durerea sfîşietoare a tatălui care a jertfit cu bună ştiinţă viaţa fiicei sale pentru a asigura libertatea pămîntului strămoşesc. Vocea profundă, cu accente emoţionante, prestanţa, sinceritatea trăirii interpretului amator sînt numai cîteva din calităţile cu care a izbutit să realizeze o creaţie de prestigiu.

Scenele cu grupuri restrînse (discuţiile cu căpitanii şi boierii) sau cele mai ample (sfatul ţării, primirea lui Musa Celebi etc.) au fost unitare, creînd tensiunea dramatică necesară unor episoade de mare importanţă.

Un fior de gingăşie şi pasiune stăpînită a adus prezenţa în spectacol a Anei Maria Banu, interpreta domniţei Arina, şi a Cleopatrei Zaharia, interpreta Vişei.

LIDIA BÎRSAN

De la Ministerul Învăţămîntului

În vederea îmbunătăţirii programelor şi manualelor la clasa I cu copii de 6 ani, precum şi pentru realizarea unui schimb de experienţă, în zilele de 27—28 decembrie 1968 se vor organiza consfătuiri cu învăţătorii care predau la clasa I (cu copii de 6 ani) şi cu inspectorii şcolari pentru clasele I—IV.

Consfătuirile vor avea loc la institutele de perfecţionare a cadrelor didactice din Bucureşti, Cluj, Iaşi, Timişoara, Braşov şi la centrele metodice din Craiova şi Deva, unde vor participa învăţătorii şi inspectorii din judeţele aferente. Pentru învăţătorii din municipiul Bucureşti, consfătuirea se va desfăşura în zilele de 6—7 ianuarie 1969.

Discuţiile din cadrul consfătuirii se vor purta în jurul următoarelor probleme:

1. Dacă volumul şi calitatea cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor ce trebuie însuşite de copiii de 6 ani sînt adecvate vîrstei. Există teme prea uşoare sau prea grele (la ce obiect, în care capitol)?

2. Dacă modul de organizare a activităţii şcolare şi durata orei sînt în raport cu capacitatea de concentrare a atenţiei, cu posibilităţile de efort şi cu particularităţile de vîrstă ale copiilor de 6 ani în general.

3. Ce probleme educative s-au ridicat în primele săptămîni de adaptare a copiilor la activitatea şcolară?

4. Ce probleme s-au ivit în legătură cu activitatea desfăşurată la: citit-scris (perioada preabecedară şi însuşirea primelor cunoştinţe de citit-scris); aritmetică (perioada pregătitoare şi însuşirea primelor cunoştinţe de aritmetică); lecţiile de observare în cadrul cunoaşterii mediului înconjurător.

5. Ce observaţii s-au făcut cu privire la desfăşurarea activităţii independente a copiilor în clasă şi acasă?

6. Ce observaţii sînt asupra timpului afectat activităţilor aplicative, jocurilor şi activităţilor libere?

seo ven te

La împlinirea unei jumătăţi de veac

Recent, Liceul „Mihai Viteazul" din Ploieşti a trăit un eveniment emoţionant: împlinirea a 50 de ani de existenţă, de activitate neobosită şi rodnică în slujba formării şi educării tinerei generaţii.

Începîndu-şi activitatea cu o clasă de 24 de elevi şi cu 3 dascăli, liceul a parcurs la început un drum plin de greutăţi, dar şi de numeroase înfăptuiri. De pe băncile sale au ieşit generaţii de absolvenţi bine pregătiţi, care i-au făcut cinste. Astăzi liceul dispune, prin grija statului nostru socialist, de condiţii bune de instruire şi educare, de un număr mare de elevi şi cadre didactice.

Aniversarea semicentenarului a prilejuit organizarea unor interesante şi frumoase manifestări, la care şi-au adus deopotrivă contribuţia şi profesorii, şi elevii. S-au organizat, bunăoară, sesiuni festive ale cercurilor ştiinţifice, concursuri sportive, simpozioane, s-a editat un anuar. A fost de asemenea deschisă o expoziţie jubiliară, cuprinzînd documente din trecutul şcolii, precum şi imagini ale bogatei activităţi pe care o desfăşoară aceasta în prezent. Revista şcolii, „Muguri", a închinat evenimentului un număr festiv care cuprinde o seamă de evocări ale dascălilor liceului, versuri închinate şcolii, precum şi mesajele de felicitare primite cu prilejul aniversării.

Manifestările s-au încheiat cu o frumoasă festivitate la care şi-au dat întîlnire promoţii de ieri şi elevii de azi, foşti şi actuali profesori, părinţi, numeroşi invitaţi.

M. R.

O consfătuire a diriginţilor

Urmărind să ajute şcoala în îmbogăţirea muncii educative, comitetul sindicatului învăţămînt şi Inspectoratul şcolar din oraşul Salonta au organizat recent o consfătuire a diriginţilor de la toate şcolile din oraş, cu tema: „Formarea profilului moral al elevilor". Referatul prezentat de prof. Valeria Andru, responsabila comisiei metodice a diriginţilor de la liceul din localitate, a constituit baza de pornire a unor discuţii rodnice, a unui amplu schimb de experienţă între diriginţi. Dezbaterile purtate în jurul temei prezentate au scos de asemenea în evidenţă direcţiile în care se simte cu deosebire necesitatea de a se îmbunătăţi munca diriginţilor: alegerea unei tematici a orelor de dirigenţie care să contribuie mai mult la modelarea personalităţii elevilor, colaborarea între şcoală şi familie etc.

„Per aspera"

Un tînăr caută căi mereu mai expresive. El se numeşte Marius Popescu şi are... 52 de ani. Tînăr, pentru că pentru omul acesta lumea este numai culoare şi ritm. Tînăr, pentru că pentru acest dascăl viaţa este o necontenită şi dramatică suită de întrebări. Tînăr, pentru că pentru acest artist totul este nou, totul devine miraj pentru cucerirea căruia suspendă cu superbie orice calcul şi — aş adăuga — orice reflex de conservare.

Marius Popescu şi-a reţinut o Arcadie necesară, cu graniţele de azur şi... atît. Numai că în acest teritoriu al artei sale nu există imposibil, adică acest ceva-ceva mai greu decît dificilul şi care ţine pur şi simplu de inabordabil. Micul detaliu ce catapultează totul spre imposibil se cheamă înfrîngerea materiei. Să compui o lume de nuanţe din ceva care refuză nuanţa — staniolul! — să compui o lume policromă din ceva care refuză culoarea — foiţa de polietilenă! — să înfigi desenul pe aşa ceva e ca şi cum ai tatua un peşte, şi încă în mişcare. Ambiţia artistului nu e cituşi de puţin o gratuitate.

Din această aprigă luptă cu datele fizico-chimice ale uimitorului ies efecte de o stranie forţă. Iconografia lui Marius Popescu captează patina aurului bătrîn, contururile se topesc în aliaje coloristice bizare, mîna artistului, nu fixează ceea ce nici nu e de fixat şi, în mod fericit, nu trebuie fixat, numele ei fiind vreme. E de mirare cîtă vreme a încorporat artistul în aceste icoane atît de laice, în tablouri de epocă, în covoarele lui olteneşti, prinse în întarsul modestului staniol! Vrăjitorul acesta e un dascăl. Şi dascălului îi palpită în piept o inimă de tînăr neodihnită, curajoasă şi ambiţioasă.

Altminteri, Marius Popescu e un om ca atîţia alţii din şcoala noastră: cald, prevenitor, discret. Îl găsim de strajă lîngă tablourile sale de la parterul Clubului sindicatelor din învăţămînt unde zilele acestea a deschis o expoziţie personală.

Şi parcă tablourile îl străjuiesc pe el...

MIRCEA SÎNTIMBREANU

Aspect din expoziţia de la Clubul sindicatelor din învăţămînt

Am vorbit cu şcolarii despre artă şi despre frumos

Din iniţiativa profesorului Constantin Fluture de la Şcoala generală numărul 31 din Capitală, care a dorit să ofere elevilor amatori de artă din şcoală prilejul de a sta de vorbă cu un artist plastic, am participat recent la o întîlnire cu aceşti elevi.

Întîi şcoala: frumoasă, curată, îngrijită — condiţie pentru dezvoltarea dragostei pentru frumos. În clasa unde a avut loc reuniunea noastră plutea un aer de sărbătoare. Discuţia a fost purtată în chip liber, tratînd despre frumos în general şi în special despre artă. Întrebările m-au surprins cu atît mai mult cu cît ele nu erau simple formulări-tip, de genul celor care se pun în asemenea ocazii, ci dovedeau o mare sinceritate, o adevărată dorinţă de cunoaştere. Au fost şi întrebări la care nu se putea răspunde chiar uşor; de exemplu, elevii au dorit să afle definiţia abstracţionismului şi de ce ei nu înţeleg pictura abstractă, m-au întrebat de ce mi-am ales profesia de plastician, care sînt subiectele mele şi de ce aleg tocmai aceste subiecte.

La succesul întîlnirii noastre a contribuit mult iniţiativa profesorilor de a prezenta în cadrul ei cele mai reuşite desene ale elevilor. Astfel am putut duce unele discuţii „pe viu". Mare a fost uimirea elevilor cînd, privind un desen în acuarelă, am schiţat o descriere a autoarei lui, care nu era de faţă, arătînd că trebuie să fie vorba de o adolescentă sensibilă, puţin timidă, deşteaptă. Ei au înţeles astfel mai direct faptul că orice operă sau încercare în domeniul artei poartă amprenta autorului ei, îl exprimă pe de-a întregul. Desenele copiilor, colorate, pline de sensibilitate, denotă foarte buna îndrumare a tovarăşei profesoare Florescu, grija ei de a-i ghida în domeniul artei pe micii săi discipoli.

În continuare, lărgindu-se, discuţia cu elevii a atins problemele modei, ale felului cum trebuie înţeleasă aceasta. Era, la urma urmei, un subiect oarecum înrudit cu cel discutat anterior, căci dacă e greu să prevezi care dintre adolescenţii de astăzi va deveni un artist autentic, este întotdeauna posibil ca, prin îndrumarea spre frumos, să le dezvolţi tuturora bunul gust, să-i înveţi să-l aplice la viaţa de toate zilele — viaţă în care îmbrăcămintea ocupă un loc de prim plan. O fetiţă de vreo 15 ani, subliniind că ne aflăm în secolul XX, accentua asupra dreptului tineretului de a fi modern. A fost o bună intrare în problemă, care a permis discuţii animate în legătură cu ceea ce înseamnă a fi modern, cu deosebirea dintre bunul gust şi extravaganţa ridiculă, cu comportarea civilizată între colegii etc.

La încheierea întîlnirii am părăsit şcoala cu convingerea că aici se desfăşoară o muncă educativă entuziastă, care îşi arată din plin roadele.

TIA PELTZ

seo ven te

OPINII

RADIOTELEVIZIUNEA ÎN SPRIJINUL ORIENTĂRII ȘCOLARE ȘI PROFESIONALE

S-ar putea afirma că orientarea școlară și profesională a depășit la noi stadiul „clarificărilor de principiu" și a devenit o chestiune de practică școlară. Știm în ce direcție trebuie să mergem, avem o concepție clară asupra obiectivelor — caracterul educativ sau formativ al orientării școlare și profesionale devenind un principiu general admis — și cunoaștem arsenalul de mijloace prin care putem realiza ce vrem. Simțim însă acut lipsa unor instrumente concrete de lucru și aceasta creează dificultăți destul de mari în practică. Singure, mijloacele pur verbale (prin excelență orale) nu ajung. S-a abuzat de ele și au început să obosească și elevii, și profesorii. Se cer de aceea, și aici, mijloace mai variate, mai eficiente. Cu o tehnică rudimentară și cu o metodică empirică nu se poate obține eficacitatea scontată în orientarea școlară și profesională.

Să ne oprim acum doar la *informarea* școlară și profesională a elevilor, care este, după cum se știe, o condiție esențială a unei alegeri reușite a școlii sau a profesiunii. Desigur, încă de pe acum există la dispoziția școlii o serie de căi de informare care pot fi folosite — cu un minimum de pricepere și bunăvoință — în folosul orientării elevilor: îndrumătoarele pentru examenele de admitere editate anual de Ministerul Învățămîntului, conferințe, simpozioane, întîlniri cu reprezentanții profesiunilor, vizite în întreprinderi și instituții pe care le poate organiza școala, unele emisiuni de radio și televiziune, ca și numeroase articole din presă. Dar toate acestea la un loc nu cuprind nici pe departe toate datele necesare și nu satisfac nevoia de informație a elevilor noștri. Se simte acut necesitatea unor monografii profesionale, a unor ghiduri școlare și a altor materiale de informare. Un început l-a făcut Institutul de științe pedagogice, prin elaborarea unor monografii pentru profesiunile didactice (învățător, educatoare, profesor pentru diferite tipuri de școli etc) aflate la tipar — ca și prin pregătirea unei culegeri de texte pentru orientarea școlară și profesională. Un colectiv din Cluj lucrează la un volum de monografii pentru profesiunile de masă, în timp ce la Iași se pregătește un ghid școlar și profesional pentru anumite sectoare industriale (textile, chimie).

Cum însă elaborarea și tipărirea monografiilor profesionale și a ghidurilor școlare cer un timp mai îndelungat, s-ar putea să ne adresăm elevilor pe căi mai directe: de pildă, *organizînd emisiuni regulate de radio și televiziune, în care specialiștii să prezinte diferite școli și profesiuni*. (Bineînțeles, aceste emisiuni n-ar face inutile monografiile scrise, ci doar le-ar suplini parțial acum, cînd lipsesc, sau le-ar completa mai tîrziu, cînd vor exista). Emisiuni de acest gen s-au realizat și pînă acum, la radio și la televiziune, dar ele au avut un caracter sporadic. Ceea ce propunem acum este un fel de *curs sistematic de informare școlară și profesională*, care să cuprindă — alături de unele probleme cu caracter general, cum sînt criteriile alegerii profesiunii, metodele autocunoașterii, perspectivele dezvoltării economiei și necesarul de cadre etc. — toate datele esențiale despre avantajul școlilor și profesiunilor accesibile la absolvirea școlii generale și a liceului.

Ar fi util ca asemenea emisiuni speciale de informare școlară și profesională, adresate în primul rînd elevilor din ultimele clase ale școlii generale sau ale liceului, să aibă loc o dată pe săptămînă pentru fiecare ciclu. O emisiune de 20 sau 30 de minute ar oferi suficient spațiu pentru a prezenta 2—3 școli sau profesiuni, cuprinzînd explicații (sub formă de interviu, conferință, discuție etc.), iar în emisiunile de televiziune și imagini concrete și semnificative din munca unor specialiști. De pildă, prezentîndu-se o școală oarecare este necesar să se arate principalele elemente orientative: specificul, durata, condițiile de admitere și de școlarizare, secțiile de specializare, conținutul studiilor (scurtă prezentare a planului de învățămînt), profesiunile pentru care pregătește și posibilitățile pe care le creează după absolvire. La prezentarea unei profesiuni, emisiunea ar trebui să specifice locul și importanța ei în viața economică sau culturală, conținutul muncii (sarcinile) și condițiile de muncă, cerințele profesiunii (de ordin psihologic, fizic și cultural), sistemul pregătirii profesionale (date asupra școlilor de calificare și perfecționare), condițiile social-economice ale profesiunii. Firesc este ca emisiunile adresate elevilor din școala generală să prezinte școlile profesionale, liceele de specialitate și profesiunile pentru care pregătesc ele, secțiile liceului de cultură generală și perspectivele școlare și profesionale pe care le deschid, sistemul calificării la locul de muncă (pentru elevii care nu-și continuă studiile); elevilor liceului de cultură generală trebuie să li se prezinte date în legătură cu institutiile de învățămînt superior și școlile tehnice postliceale, ca și posibilitățile de plasare în muncă fără o calificare specială.

Emisiunile de radio și televiziune ar putea fi realizate cu ajutorul specialiștilor de prestigiu din întreprinderi și instituții, al cadrelor didactice din diferitele tipuri de școli și instituții de învățămînt superior, al pedagogilor, psihologilor, sociologilor și economiștilor.

Anunțate dinainte (în programele de radio și televiziune) și popularizate cît mai mult în școală, asemenea emisiuni ar putea fi urmărite de toți cei interesați fie acasă, fie la școală. Diriginții și consilierii de orientare școlară și profesională ar putea să se îngrijească de valorificarea acestor emisiuni în funcție de programul școlii și de interesele elevilor.

Sistemul informării școlare și profesionale prin radio și televiziune ar avea o mare putere de pătrundere și ar prezenta cîteva avantaje indiscutabile: exactitatea datelor și selecția esențialului (asigurate de persoanele cele mai competente); informarea simultană a unui număr mare de elevi (ceea ce ar economisi timpul multor specialiști care altfel ar fi solicitați de fiecare școală în parte); economie de timp pentru elevi — și chiar pentru profesori — deoarece s-ar simplifica mult programul de informare profesională (renunțîndu-se la o parte din vizite sau la întîlnirile cu specialiștii); posibilități mai mari de individualizare a informațiilor, fiecare elev putînd să urmărească ciclul de expuneri care-l interesează cel mai mult. În prezent, însă, cel mai mare avantaj ar fi faptul că aceste informații difuzate prin radio și televiziune ar umple un mare gol, suplinind cu promptitudine absența monografiilor profesionale și a altor materiale de informare scrisă, de care totuși nu ne putem lipsi.

Există, deci, suficiente argumente — chiar dacă n-am dat o listă completă a avantajelor — care pledează pentru organizarea acestui sistem de difuzare a informației școlare și profesionale.

MIHAI GHIVIRIGĂ
șef de sector
la Institutul de științe pedagogice

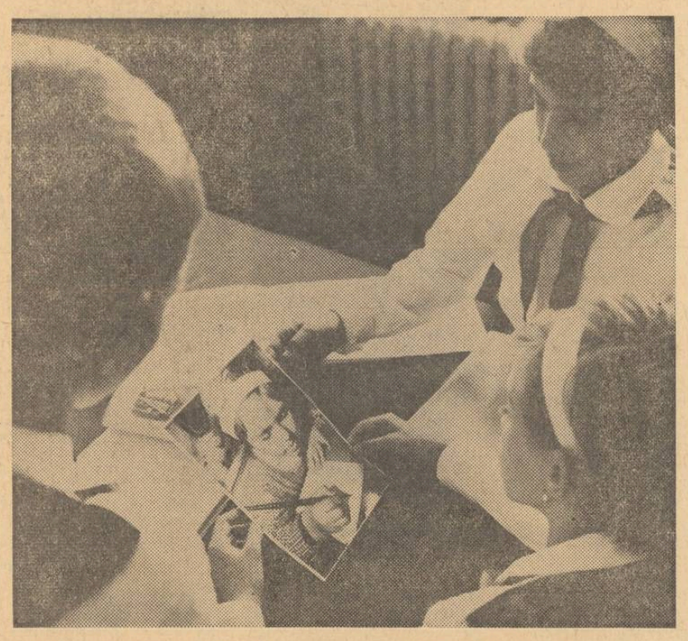

Colocviu pasionant în cercul foto

Datinile populare, un tezaur care trebuie valorificat în munca educativă

Prin tradiție, vacanța de iarnă este pentru copii și tineri un bogat izvor de bucurii, datorită unor obiceiuri legate în special de sărbătorirea Anului Nou. Aceste obiceiuri de o nespusă frumusețe folclorică sînt în același timp deosebit de valoroase din punct de vedere educativ. Transmise din generație în generație pînă în zilele noastre, bucurîndu-i pe copii (ca și pe adulți), ele vorbesc despre viața strămoșilor, despre gîndurile și sentimentele lor, despre dragostea lor fierbinte pentru pămîntul patriei, despre năzuința lor spre libertate, spre o viață dreaptă. În spiritul celei mai bune tradiții, și în zilele noastre oamenii muncii alcătuiesc urări de anul nou. Ele exprimă bucuria vieții noi, libere și fericite, gîndurile luminoase de viitor, încrederea deplină în posibilitatea de a-l făuri așa cum și-l doresc.

Dintotdeauna școala s-a preocupat să stimuleze cunoașterea creației folclorice legate de sărbătorile de iarnă, s-o păstreze în forma ei cea mai frumoasă, s-o transmită mai departe generațiilor care se succed. Accentele proprii ale unor asemenea manifestări își pierd însă uneori din forță. Apare riscul deprecierii, al alterării anumitor motive populare — cum sînt de pildă motivele cosmogonice, motivul mioritic, tema metamorfozelor, temele vînătorești — ca urmare a faptului că pe alocuri se face simțită lipsa de îndrumare, improvizația în pregătirea programului.

Datorită acelorași neajunsuri la unele jocuri mimice (Capra, jocul ursului, Căluții) se subliniază mai ales latura de caricatură, care riscă să imprime jocului un iz de periferie spirituală. Mai mult, frumoase obiceiuri strămoșești sînt folosite prin unele părți doar ca simplu mijloc de cîștig bănesc. O astfel de tendință de comercializare a obiceiurilor noastre seculare duce cîteodată la faptul că se renunță la text, la fabulație, totul bazîndu-se pe o costumație confecționată în ultima clipă și pe strigături sacadate, textului i se atribuie o tentă vulgară, de un gust îndoielnic, ori este scurtat la maximum. Aici se mai poate adăuga tendința unora de a înlocui melodia tradițională cu hibride în ritm modern.

În mod firesc, apărarea valorilor autentice ale datinilor străbune eliminarea adăugirilor false, de superstiții, trebuie să stea în grija educatorilor, a cadrelor didactice. În majoritatea comunelor se întîlnesc forme specifice locului, texte caracteristice pentru un ținut sau altul. În perioada vacanței învățătorii și profesorii îi pot îndruma pe elevi să culeagă obiceiurile de Anul Nou, să le selecteze și să le adune în colecții care să fie păstrate cu grijă la școală sau la căminul cultural. Cu deosebire trebuie culese piesele de folclor nou, care descriu, cu farmecul graiului popular, munca însuflețită a poporului pentru construirea vieții noi, fericirea de a vedea roadele acestei munci, hotărîrea de a le îmbogăți necontenit.

În programul vacanței este necesar, cred, să fie înserate manifestări (de genul șezătorilor) în care să fie prezentate obiceiuri, datini ale sărbătorilor de iarnă. Comentariul învățătorului sau al profesorului, indispensabil, ar avea darul să explice semnificația inițială a acestor datini, transformările intervenite în decursul vremurilor și sensul lor actual.

În calitate de pedagogi, de animatori de cultură, noi, învățătorii și profesorii, sîntem chemați să valorificăm prețiosul tezaur pe care îl constituie datinile populare, pentru a folosi la maximum valențele lui educative.

Prof. VAL. C. NEȘTIAN
Iași

Cucon din Oaș

PEDAGOGIE ȘI ESTETICĂ

(Urmare din pag. 1)

ale omului, a aspira spre cele mai înalte și mai nobile ideaturi. Adevărații prieteni ai frumosului din artă detestă urîtul sub orice formă ar apărea el: dezordine, stridență, extravaganță, vulgaritate, necinste. Pentru astfel de oameni, frumosul devine o trebuință, o nevoie sufletească.

Dar forma cea mai înaltă a frumuseții o reprezintă, desigur, frumusețea morală, frumusețea spirituală. Frumusețea morală nu este o zestre cu care venim pe lume și nici un dar pe care îl vom primi gratuit cîndva. Ea este rezultatul unei îndelungate dăltuiri, treptate și subtile, a ceea ce va deveni mai tîrziu personalitatea umană. Asemenea dăltuitori trebuie să fim noi, educatorii.

Tinzînd să realizeze în rîndurile tineretului această frumusețe supremă, învățămîntul devine o artă. Filozofii greci, cei dintîi teoreticieni ai frumosului, au afirmat că atributele esențiale ale frumosului în general și ale sufletului frumos în special sînt ordinea, măsura, simetria, ritmul și armonia. Realizarea acestor însușiri reprezenta pentru ei idealul educației, ideal exprimat prin conceptul de **kalokagatheia**, adică îmbinarea armonioasă dintre bine și frumos, dintre etic și estetic. Pentru vremea actuală, această sinteză a frumuseții și a binelui constituie și astăzi un ideal, un scop principal al educației. Învățîndu-i pe tineri să descopere frumusețea în studiu, în artă și în viața de toate zilele, creîndu-le nevoia de frumusețe, vom reuși să clădim baza solidă pe care se va întemeia personalitatea lor de mai tîrziu.

Trăind într-o societate ca aceea a țării și a zilelor noastre, avem nu numai menirea, ci înalta datorie de a face din tineri aspiratori către frumos, creatori de frumusețe. Într-o astfel de societate, în care masele muncitoare au fost ridicate la treapta creației istorice conștiente, tineretul trebuie să fie demn de epoca pe care o trăiește. În fiecare bătaie de motor, în fiecare mișcare de manivelă, în fiecare brazdă răsturnată, în versurile „Luceafărului", în muzica lui Enescu, în „Coloana" lui Brîncuși sau în pînzele lui Țuculescu este atîta simțire artistică și umană, atîta dăruire atîta înălțare sufletească și morală atîta frumusețe încît cel ce nu-și dă osteneala să guste profunda inegalabila bucurie a trăirii ei este o ființă condamnată la sterilitate, un om sărac sufletește, lipsit de unele dintre cele mai înalte bucurii pe care le-a creat omul și viața.

Punînd frumosul la baza înstruirii și educației tineretului, creăm acestui tineret unul din cele mai înalte dintre idealurile morale, îl îndreptăm spre valori supreme ale vieții.

ȘCOALA ȘI COMBATEREA INFRACȚIUNILOR JUVENILE

Una dintre preocupările fundamentale ale societății noastre socialiste este valorificarea cît mai deplină a potențialului uman de care dispune. În acest scop, ea caută modalitățile cele mai raționale de îmbinare a cerințelor și intereselor sale generale cu necesitatea dezvoltării personalității fiecărui individ. Ca urmare, în imensa lor majoritate membrii societății își găsesc un loc cît mai util în cadrul colectivității și, în același timp, cît mai potrivit și mai adecvat posibilităților lor de afirmare. Se mai înregistrează totuși, din păcate, unele pierderi sub forma elementelor infracționale. Ceea ce caracterizează însă materialul uman în condițiile socialismului este inepuizabila sa capacitate de revenire și recuperare, cu atît mai evidentă în cazul minorilor.

Bineînțeles, această recuperare nu poate fi lăsată și nici nu trebuie lăsată la voia întîmplării, ci se impune ca ea să îmbrace forma unei acțiuni coordonate între școală, familie, opinia publică și autoritățile tutelare. Caracterul măsurilor educative cuprinse în noul cod penal reflectă tocmai această grijă privind întărirea factorilor sociali, în înțelesul cel mai larg al cuvîntului, pentru prevenirea acțiunilor cu caracter infracțional în rîndurile minorilor sau, în cazul comiterii acestora, pentru reducerea micilor infractori pe calea cea dreaptă.

Atribuțiile școlii ca factor de educație sînt întărite pe această cale, dar în același timp cresc și răspunderile ei. Acționează întotdeauna școala la înălțimea acestor răspunderi? Iată ce am căutat să determinăm analizînd cîteva cazuri.

Semnificativ este, de pildă, cazul lui Ion C., fost elev în clasa a X-a a Liceului „Matei Basarab". Mama lui avusese ani de-a rîndul față de el o atitudine atît de greșită, atît de neumană chiar încît copilul începuse să fugă de acasă și să pună probleme de comportament, pentru care s-a cerut internarea lui într-un institut de reeducare morală. A intervenit atunci o muncitoare inimoasă care l-a adoptat și a încercat să-i dea o educație sănătoasă. Vechile deprinderi nu puteau fi stîrpite însă de la o zi la alta. În timp ce mama adoptivă se afla la serviciu, Ion C. continua să vagabondeze pe străzi, în anturajul unor elemente decăzute. Apoi a săvîrșit, împreună cu aceștia, cîteva furturi pentru care a și fost arestat, judecat și condamnat.

Am stat de vorbă despre acest caz, pe care de altfel l-a avut în cercetare, cu tovarășul Valentin Ionescu, procuror șef al sectorului I din Capitală.

„Să recapitulăm faptele — ne-a spus d-sa. Lipsa supravegherii de acasă i-a înlesnit lui Ion C. perseverarea pe drumul greșit pe care păsise în anii precedenți. Așa a ajuns pînă la infracțiune. Dar școala și-a făcut pe deplin datoria în cazul acesta? Cunoscînd situația deosebită a lui Ion C., nu se impunea oare ca profesorii să considere absențele lui drept un semnal de alarmă deosebit de îngrijorător și să caute toate mijloacele educative pentru a suda fisurile amintite?"

Întrebarea procurorului șef Valentin Ionescu este pe deplin justificată. Într-adevăr, se pare că profesorii lui Ion C. nu și-au făcut nici ei pe deplin datoria, căci nu este suficient să asiguri elevului un anume bagaj de cunoștințe, se cere să te îngrijești în egală măsură de formarea lui etică, de comportarea lui socială.

Ne vom opri în continuare la un caz în care școala, vinovată de a nu fi acționat într-o fază incipientă, este chemată să lupte și să iasă victorioasă în bătălia pentru recîștigarea unui om.

Dan A., în vîrstă de 16 ani, elev în clasa a VII-a la Școala generală nr. 189 din cartierul Bercenii-Sud, era apreciat de colegi și profesori ca un elev bun, disciplinat. Deodată, spre mirarea tuturor Dan A. săvîrșește un furt în dauna avutului obștesc, pentru care este condamnat, dar i se suspendă condiționat pedeapsa, aplicîndu-i-se ca măsură educativă libertatea supravegheată. Infracțiunea părea, la prima vedere, să nu fie prin nimic motivată. Ancheta socială a arătat însă că minorul provine dintr-o familie dezorganizată, că a prezentat serioase deficiențe în comportarea sa din trecut, ajungînd să și vagabondzee. La un moment dat, a dispărut din locuința surorii lui Dan A. suma de 100 lei. Fiind întrebat, într-un mod lipsit de tact, dacă are cunoștință de dispariția banilor, Dan A., după ce a răspuns negativ, a hotărît să plece din București. Abia acum el comite un furt pentru procurarea banilor de drum.

Faptele ne arată că Dan A. este o fire foarte sensibilă, receptivă la tot ceea ce se întîmplă în jur și foarte influențabil. Fără îndoială, o bună cunoaștere a antecedentelor sale de către dirigintele clasei în care învăța și o acțiune conjugată a școlii cu familia acestuia ar fi prevenit infracțiunea pentru care a fost judecat. Această primă rundă educativă a fost însă, din păcate, pierdută de colectivul școlii nr. 189.

— Ce trebuie făcut de acum înainte? îl întrebăm din nou pe procurorul șef Valentin Ionescu.

— Ați observat, desigur, că în acest caz intervine măsura de libertate supravegheată, care constă din lăsarea minorului în libertate sub supravegherea deosebită a părinților, tutorelui sau a unei persoane de încredere, de preferință rudă, sau cu îndatorirea de a colabora cu școala unde minorul învață, în scopul îndreptării lui. Școala și persoana căruia i s-a încredințat minorul trebuie să-i explice acestuia pericolul la care se expune în viitor dacă nu-și schimbă conduita, dacă repetă fapta.

Ultimul caz la care ne vom referi are un caracter aparte, dar nu este prea rar. Este vorba de Mircea N., de 15 ani, elev în clasa a VII-a la Școala generală nr. 115 din București, fiul unor oameni serioși, liniștiți și gospodari, dar care, în general, s-au arătat mult prea blînzi față de copilul lor, lăsîndu-l să facă tot ce dorește, neinteresîndu-se de situația lui școlară, de oamenii pe care îi frecventează etc. Urmarea a fost că Mircea N., care a avut numeroase absențe nemotivate de la școală, unde a obținut de altfel rezultate mediocre la învățătură, a fost anchetat într-un furt de piese auto. În acest caz, îngăduința nepermisă a părinților s-a asociat cu nepăsarea, de-a dreptul condamnabilă, a colectivului didactic, care nu a analizat cu pătrundere situația creată de slăbirea influențelor educative asupra elevului și intrarea acestuia într-un anturaj periculos.

Frontul educativ unit al cadrelor didactice și al părinților trebuie să acționeze pe viitor mult mai eficient, cu mai multă răspundere. În această acțiune se cere să fie antrenate și comitetele școlare care, pe lîngă grija pentru interesele materiale ale școlii se pot preocupa și de problemele educative. În același timp școala trebuie să conlucreze strîns și permanent cu autoritățile tutelare de pe lîngă consiliile populare, care au ca sarcină primordială, depistarea minorilor lipsiți de supraveghere, tentați să alunece pe căi primejdioase. Colaborarea dintre școală și aceste colective obștești poate contribui la micșorarea numărului celor trimiși în judecată și, mai mult chiar, la înlăturarea completă a apariției oricăror manifestări infracționale.

Munca de educație este un proces complex și continuu, de mare răspundere, care urmărește să crească buni cetățeni. Perfecționarea morală a elevilor, educarea lor ca oameni cu o dezvoltare sănătoasă trebuie să preocupe în cel mai înalt grad școala, pe învățători și profesori.

Asist. univ. ȘERBAN STELU

STUDIUL FIZICII ÎN LICEU

(Urmare din pag. 1)

Referindu-se de asemenea la problemele pe care le ridică reluarea în liceu a cunoștințelor din școala generală prof. **Margareta Ailincăi** de la Liceul „Dr. Petru Groza" sublinia că acest mod de structurare a cunoștințelor duce și la irosirea unui timp prețios. De exemplu, arăta vorbitoarea, cunoștințele referitoare la optica geometrică se predau într-un mod aproximativ asemănător și în clasa a VII-a, ca și în clasa a XII-a. Ar fi de preferat ca astfel de repetări să fie eliminate, creîndu-se prin înlăturarea lor timpul necesar predării altor noțiuni utile claselor respective.

Prof. Ailincăi a arătat, de asemenea că este necesar ca programa să prevadă mai mult timp pentru predarea unor noțiuni complexe, dificile.

Insistînd asupra necesității a se asigura dezvoltarea gîndirii logice a elevilor prin predarea fizicii, profesorul **Victor Iliescu**, de la Liceul „M. Sadoveanu", sublinia că în acest scop ar fi necesar să se realizeze o mai strînsă legătură între predarea fizicii și predarea matematicii. Profesorii de matematică dispun de un mare număr de ore și rezolvă cu elevii numeroase probleme. Din păcate, acestea sînt prea puțin puse în relație cu cunoștințele de fizică. Se preferă aplicațiilor matematicii la fizică problemele cu date de matematică pură sau din orice alt domeniu. Poate că ar fi bine ca, în aceste condiții, o parte din orele afectate problemelor de matematică să fie transferate fizicii, pentru efectuarea unor aplicații la această disciplină. De aici ar avea de cîștigat și studiul matematicii și cel al fizicii. Cu privire la modalitatea îmbunătățirii manualelor și programelor, profesorul Iliescu arăta că ar trebui să se opereze o restructurare generală în cadrul căreia capitolele privind optica fizică și semiconductorii să fie plasate după capitolul referitor la fizica atomică, drept aplicații ale acestuia din urmă.

Încercînd să delimiteze un criteriu stabil după care pot fi descărcate programele și manualele școlare de fizică, profesoara **Lidia Panaiot**, de la Liceul „N. Bălcescu", opina că cele mai importante surse de supraîncărcare provin din aceea că nu se ține seama suficient de faptul că în liceu nu se urmărește o specializare. Este necesar să se selecteze cu rigurozitate acele cunoștințe esențiale care sînt într-adevăr indispensabile formării culturii generale elevilor. Programa ar trebui să fie supusă discuției profesorilor care urmează s-o folosească și experiementată un an sau doi înainte de a fi generalizată.

Prof. **Ion Popa**, de la Liceul „Dr. Petru Groza", arăta că în alcătuirea programelor și manualelor școlare trebuie să se țină seama de puterea de înțelegere a majorității elevilor, de capacitatea lor de asimilare în general, pentru că altfel profesorii nu pot lucra în ritm normal decît cu o mică parte a clasei.

Mai mulți vorbitori, între care **Traian Geangu**, de la Liceul „N. Bălcescu", **Iulian Angelescu**, de la Liceul nr. 22 și **Mircea Coltofeanu** de la Liceul nr. 39 s-au referit la însemnătatea pe care o au, pentru predarea fizicii, lucrările de laborator și materialul didactic. În cuvîntul lor, aceștia au arătat că este necesară crearea unor condiții mai bune pentru efectuarea lucrărilor de laborator, lucrări care contribuie mult la dezvoltarea gîndirii elevilor și la înarmarea lor cu deprinderi de aplicare practică a cunoștințelor. Profesorul Traian Geangu sublinia în același timp că cinematograful și televiziunea, care pot deveni auxiliare prețioase ale activității didactice, nu sînt încă utilizate la nivelul și în condițiile pe care le solicită exigențele învățămîntului modern.

Cuprinzînd în cuvîntul lor o sferă largă de probleme, vorbitori ca **Gh. Mîndroiu**, de la Liceul „I. Neculce", **Elena Diaconescu**, de la Liceul „Al. I. Cuza", **Iulius Müller**, de la Liceul „Em. Racoviță", **Nicoleta Udrescu**, de la Liceul „Al. I. Cuza" s-au referit la modul cum sînt selectați elevii la admiterea în liceu, la modul cum sînt stimulați prin sistemul de notare, la pregătirea pentru admiterea în facultate, la condițiile specifice studiului fizicii în liceele serale. Totodată, ei au subliniat necesitatea de a se rezerva un număr mai mare de ore pentru rezolvarea de probleme prin intermediul cărora elevii pot fi învățați să judece.

În încheierea lucrărilor consfătuirii, conf. univ. **Traian Pop** a arătat că este necesar să se manifeste mai multă elasticitate în utilizarea manualelor școlare, care nu trebuie privite în mod rigid. Fiind alcătuite pentru clase și elevi medii, manualele lasă profesorului posibilitatea să opereze cu ele în funcție de specificul clasei cu care lucrează, pornind de la acel minimum pe care îl impune programa. Important este, a subliniat vorbitorul, să se pună un accent cît mai mare pe dezvoltarea gîndirii elevilor, pe înarmarea lor cu concepția științifică despre lume.

ASALTUL TEHNICII AUDIO-VIZUALE

— date și aprecieri —

Un fapt cunoscut încă de mult de specialiști este acela că receptivitatea elevului este mult mai mare atunci cînd i se solicită simultan și analizatorul auditiv și cel vizual. Studii recente confirmă cu date precise acest lucru : un elev cu pregătire medie reține numai 20 la sută din ceea ce aude, numai 40 la sută din ceea ce vede, dar 80 la sută din ceea ce aude și vede în același timp. Concluziile se desprind de la sine : metodele de predare trebuie astfel orientate încît să asigure ridicarea la maximum a gradului de receptivitate prin solicitarea simultană a auzului și văzului — bineînțeles, acolo unde este posibil. Aceasta se impune cu atît mai mult în epoca noastră cînd materialul informațional devine din ce în ce mai bogat și mai complex.

Tocmai datorită acestui fapt capătă în prezent o atît de mare răspîndire metodele de predare bazate pe mijloacele audio-vizuale create de tehnica modernă. Întrucît posibilitățile lor sînt încă departe de a fi epuizate, cunoașterea experiențelor realizate în acest domeniu este totdeauna binevenită pentru propriile căutări.

O recentă vizită în Franța ne-a îngăduit să ne facem o idee generală asupra desfășurării emisiunilor de radio și televiziune școlară din această țară. Aici, de problemele folosirii în școală a mijloacelor audio-vizuale se ocupă în mod special două instituții centrale : Institutul pedagogic național și Centrul audio-vizual de pe lîngă Școala normală superioară de la Saint-Cloud — organ de cercetare științifică, de producție experimentală și de învățămînt pentru cadrele specializate în mijloacele audio-vizuale. Își aduc de asemenea contribuția în acest domeniu Institutul francez de radioteleviziune, Oficiul de cooperare radiofonică, ORTF-ul (Oficiul francez de radiodifuziune-televiziune) etc. „Biroul de studii tehnico-economice cu privire la învățămîntul audio-visual" (B.E.T.E.A.), comun ORTF-ului și Ministerului Educației Naționale, creat în 1964, are misiunea de a desfășura cercetări fundamentale asupra randamentului diverselor tehnici audio-vizuale, ca și asupra modalităților optime de producție, difuzare și recepție a mesajelor transmise prin mijloacele audio-vizuale.

Departamentul radioteleviziunii școlare din cadrul Institutului pedagogic național răspunde actualmente de emisiunile radioteleviziunii școlare destinate învățămîntului elementar, liceal și pentru adulți. Programele radioteleviziunii școlare sînt stabilite după un plan determinat pe de o parte de conținutul disciplinelor școlare, iar pe de alta de posibilitățile materiale de realizare și difuziune prin rețelele ORTF-ului. În funcție de aceste elemente se stabilesc, potrivit directivelor Ministerului Educației, seriile de emisiuni, pe ani de studii și pe discipline. Toate acestea se efectuează la nivelul unui „Comitet de programe" care reunește, pe discipline și pe clase, profesori specialiști și personalul pedagogic al radioteleviziunii școlare participant la producție. Aici se stabilește, în funcție de subiect, care teme vor fi radiodifuzate și care televizate. Proiectul astfel pus la punct este supus spre aprobare, cu un an înainte, unei comisii ministeriale.

Emisiunile radioteleviziunii școlare sînt destinate învățămîntului preșcolar, primar și secundar. Există de asemenea emisiuni de informare pentru profesori, pe specialități, precum și emisiuni pentru adulți cu subiecte variate, stabilite în funcție de sondajele efectuate în prealabil (curs practic de electricitate, medicină, inițiere în economie etc.). În afară de acestea sînt programate anual o serie de emisiuni difuzate de-a lungul a șase săptămîni pentru pregătirea bacalaureatului (Radio-télé-bac), care se bucură de unanime aprecieri.

Emisiunile transmise fac obiectul unor anchete sistematice ale „Serviciului de exploatare pedagogică" creat în cadrul departamentului radioteleviziunii școlare. Acest serviciu asigură legătura cu școlile din țară prin intermediul centrelor regionale de documentare pedagogică (secții ale Institutului pedagogic național). Pe lîngă anchete și sondaje, serviciul efectuează și cercetări pentru evaluarea modului în care sînt apreciate emisiunile, pentru orientarea și reorientarea programelor. Același serviciu se ocupă și de tipărirea și distribuirea documentelor care însoțesc emisiunile și care sînt trimise totdeauna din timp instituțiilor de învățămînt fie în mod gratuit — pentru școlile elementare — fie sub formă de abonament pentru licee, profesori, adulți. Aceste „documente de însoțire" cuprind materiale de informare (calendarul emisiunilor, programe), materiale pedagogice (fișe destinate cadrelor didactice, elaborate de către pedagogi și permițînd pregătirea profesorului și exploatarea emisiunii în clasă) și manuale școlare complimentare ale emisiunilor de radio destinate învățării limbilor străine.

Publicații menite să-i sprijine pe profesori în utilizarea lecțiilor televizate

Toată această enumerare de date, cifre și denumiri, care poate părea fastidioasă la prima vedere, denotă faptul că de radioteleviziunea școlară se ocupă, în Franța, un foarte mare număr de specialiști. După cum ne spunea însă dr. **Robert Lefranc,** directorul Centrului audio-vizual de pe lîngă Școala normală de la Saint Cloud — dacă cei mai mulți profesori sînt pe deplin convinși de importanța pe care o reprezintă pentru învățămînt mijloacele audio-vizuale, există și unii care le ignoră. În general, aceștia pretextează lipsa condițiilor materiale — lipsa de televizoare, de filme didactice etc. De aici, grija ca toate aceste condiții preliminare să fie îndeplinite, pentru ca folosirea mijloacelor audio-vizuale să devină cît mai la îndemînă. „Aș cere chiar mai mult — a continuat dl. Lefranc — și anume, ca utilizarea lor să fie obligatorie. Pentru că, în orice caz, este timpul să revizuim complet ideile noastre în materie de educație. Pînă aici prea adesea mijloacele audio-vizuale au fost utilizate ca auxiliare minore ale învățămîntului. Or, acesta este un rol mult prea mic în raport cu eficacitatea lor potențială".

Firește, se aud și critici la adresa televiziunii școlare. Presa franceză de specialitate s-a ridicat nu o dată împotriva excesului de utilizare a imaginii în predare, a semnalat pasivitatea elevilor ca una din consecințele negative ale acesteia etc. Am discutat despre acest lucru cu dl. **H. Dieuzeide,** directorul Departamentului UNESCO pentru progresul învățămîntului, unul dintre pionierii televiziunii școlare din Franța. „Criticile — a afirmat d-sa — sînt ceva obișnuit la apariția oricărui lucru nou. Să nu uităm că timp de secole cuvîntul a fost suportul aproape exclusiv al învățămîntului și că deseori s-a regretat, atunci ca și acum, tirania cuvîntului. Odată cu apariția cărții s-au proferat critici vehemente împotriva unei educații prea livrești. Acum se pot auzi critici virulente contra unui învățămînt care acordă o oarecare preponderență imaginii, deși pericolul este încă foarte departe, cel puțin pe plan școlar".

Sursa cea mai curentă a conflictului, o constituie proporția dintre vizual și oral. De aceea, dl. Dieuzeide consideră că televiziunea în circuit închis, care s-a instalat în unele școli de cultură generală din Franța, reprezintă cel mai bun banc de încercare a emisiunilor ce urmează să se transmită pe scară națională. Punerea la punct a emisiunilor de matematică („télémaths") în circuitul închis de la Sèvres, înainte de a fi lansate pe rețeaua națională, constituie un bun exemplu al acestui procedeu. După opinia d-lui Dieuzeide, „televiziunea în circuit închis apare neîndoios ca un ferment pedagogic puternic, un element catalizator esențial, care va determina cu siguranță, într-un timp mai lung sau mai scurt, o totală renovare a metodelor de învățămînt, renovare care este deja în curs în unele țări".

Lect. univ. GH. CRISTEA

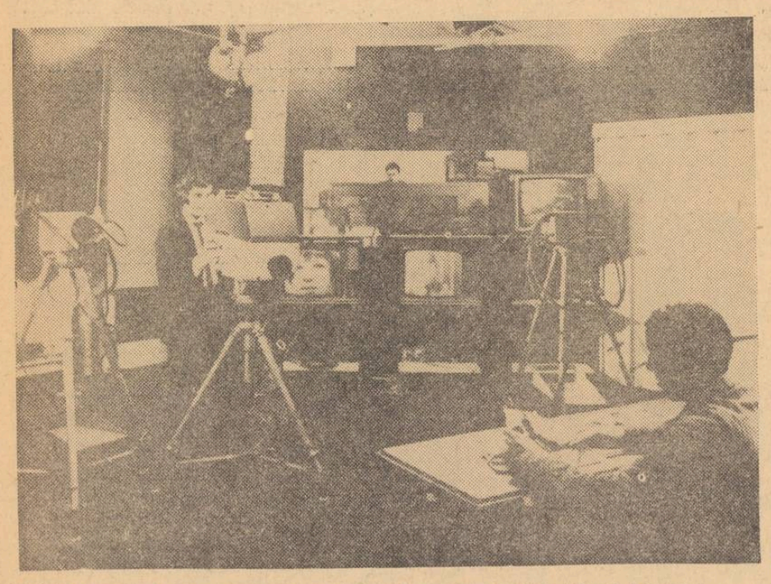

Într-unul din studiourile de emisiuni școlare ale televiziunii franceze

BUCUREȘTI

Reuniune internațională de experți în problemele educației tineretului

După cum se știe, cea de a XX-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. a adoptat în unanimitate, în urma propunerilor făcute de țara noastră, Declarația privind educația tineretului în spiritul idealurilor de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare. La rîndul său, cea de a XIV-a sesiune a Conferinței generale UNESCO a stabilit examinarea — în cadrul unor reuniuni internaționale ale experților în domeniul educației — a experienței acumulate pe plan național și internațional în aplicarea principiilor Declarației privind educarea tineretului.

O asemenea reuniune internațională a experților în problemele educației, organizată de Comisia națională română pentru UNESCO, în colaborare cu Ministerul Învățămîntului și Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist, se desfășoară în prezent la București. Ea are drept scop elaborarea unui studiu cu privire la acțiunile întreprinse pînă în prezent în acest domeniu.

La reuniune participă dl. Paul Lengrand, **șeful Diviziei pentru educația adulților din Secretariatul UNESCO.**

Din Biroul reuniunii fac parte: Ovidiu Bădină, **directorul Centrului de cercetări pentru problemele tineretului — președinte,** Eshan Naraghi **(Iran) vicepreședinte și** Andre Basdevant **(Franța) raportor.**

Pe ordinea de zi figurează probleme privind trăsăturile esențiale ale activităților educative desfășurate în spiritul idealurilor de pace și înțelegere între popoare, tendințele actuale în determinarea metodelor, formelor și căilor pentru punerea în aplicare a principiilor cuprinse în Declarația Adunării Generale O.N.U. cu privire la tineret, rolul cooperării internaționale în aplicarea principiilor acestei Declarații.

Lucrările Reuniunii experților în educație se vor desfășura în continuare pînă la data de 17 decembrie a.c.

Expoziție a cărții sovietice pentru copii

Recent, la Palatul Pionierilor din București, sub auspiciile Consiliului general ARLUS și ale Consiliului Național al Organizației Pionierilor, a fost inaugurată o expoziție de carte sovietică pentru copii. Expoziția cuprinde lucrări ale scriitorilor sovietici pentru copii și tineret, desene, ilustrații de cărți și obiecte de artizanat executate de copiii sovietici.

În a doua jumătate a acestei luni va fi inaugurată la Moscova o expoziție cuprinzînd lucrări pentru copii și tineret realizate de scriitori și graficieni români.

VARȘOVIA

Acțiuni ale Federației Internaționale a Sindicatelor din Învățămînt

În zilele de 9—10 decembrie a.c. s-a desfășurat la Varșovia reuniunea Comitetului administrativ al Federației Internaționale a Sindicatelor din Învățămînt (F.I.S.E.). Din partea țării noastre participă la această reuniune o delegație condusă de tov. Onița Gligor, **vicepreședinte al Comitetului Uniunii Sindicatelor din Învățămînt și Cultură.**

Pe ordinea de zi a reuniunii figurează prezentarea raportului Secretariatului FISE cu privire la activitatea Federației de la ultima reuniune a Comitetului administrativ pînă în prezent și la perspectivele activității pentru anul 1969, raportul președintelui Comisiei de cenzori, problema modificării Statutului FISE și examinarea cererilor unor organizații de afiliere la FISE.

Tot la Varșovia, în zilele de 11 și 12 decembrie, a avut loc întîlnirea internațională cu tema „Educatorul ca educator, om al muncii și cetățean", la care participă, alături de delegații organizațiilor afiliate FISE, și unele delegații ale unor organizații neafiliate.

PARIS

Conferința internațională consacrată evoluției învățămîntului tehnic superior

Săptămîna aceasta s-a desfășurat la Paris Conferința internațională consacrată evoluției învățămîntului tehnic superior și formării inginerilor, organizată de UNESCO.

Conferința — la care participă peste 300 de oaspeți din 60 de țări membre ale UNESCO, printre care și România — a luat în discuție metodele de pregătire a personalului tehnic cu calificare superioară, condițiile de admitere în institutele tehnice, rolul laboratoarelor și calculatoarelor electronice în pregătirea specialiștilor cu calificare tehnică superioară, formarea acestor specialiști pentru țările în curs de dezvoltare, accesul femeilor la profesia de inginer.

Lucrările conferinței au fost deschise de *René Maheu,* directorul general UNESCO, care s-a referit la sarcinile majore ale conferinței în lumina rolului crescînd al științelor aplicative și tehnice în dezvoltarea lumii contemporane.

Intervențiile delegației române, condusă de prof. ing. *Gheorghe Buzdugan,* membru corespondent al Academiei, s-au referit la realizările României în dezvoltarea învățămîntului tehnic superior, la modernizarea și adaptarea continuă a acestuia la cerințele economiei.

Conferința a formulat o serie de importante propuneri menite să stimuleze dezvoltarea învățămîntului tehnic superior în coordonare strînsă cu cerințele dezvoltării economice și sociale ale fiecărei țări, cu desfășurarea revoluției științifico-tehnice pe plan mondial.

13 DECEMBRIE 1918

(Urmare din pag. 1)

unea luptelor sociale. În acest context s-a desfășurat greva muncitorilor de la tipografiile „Sfetea", și „Minerva" din zilele de 2 și 5 decembrie. Respingerea revendicărilor de către patroni a determinat pe tipografi, avînd de partea lor sprijinul muncitorimii bucureștene, să organizeze impresionanta manifestație din după-amiaza zilei de 13 decembrie. Cu dezlegarea înaltelor cercuri guvernamentale, armata, masată pe străzile pe care trecea demonstrația, a deschis focul cu mitralierele asupra muncitorilor. Peste 100 de muncitori au fost omorîți, 200 răniți și circa 500 arestați. Sediul partidului socialist și al uniunii sindicatelor din Str. Sfîntul Ionică a fost devastat de poliție și armată. Au urmat o serie de măsuri represive în întreaga țară. Sediile organizațiilor muncitorești au fost închise, ședințele și întrunirile au fost interzise, organele de presă au fost suprimate sau supuse unei drastice cenzuri. Numeroși militanți socialiști, printre care I. C. Frimu, au fost arestați și schingiuiți.

Actul de represiune de la 13 decembrie a scos în evidență politica antimuncitorească a claselor dominante. Burghezia și moșierimea credeau că pot stăvili prin gloanțe avîntul revoluționar al muncitorilor. Dar s-au înșelat profund. Încă din ziua următoare, grevele, acțiunile de solidaritate, demonstrațiile și-au reluat firul cu și mai mare intensitate pe cuprinsul întregii țări, obligînd autoritățile să facă o serie de concesii, să elibereze pe mulți din muncitorii deținuți, să redeschidă sediile muncitorești, să renunțe la cenzură, să accepte o serie de revendicări muncitorești.

Luptele clasei muncitoare din anul 1918, impresionanta demonstrație de la 13 decembrie din Capitală, au făcut parte din lanțul de acțiuni revoluționare din perioada de puternică activizare politică a maselor populare din țara noastră din anii 1918—1920. Ca urmare a clarificării ideologice din acești ani, din sînul mișcării muncitorești a luat ființă, la 8 mai 1921, Partidul Comunist Român, sub conducerea căruia lupta clasei muncitoare pentru înfăptuirea idealurilor de libertate și dreptate ale oamenilor muncii a fost încununată de succes.

Continuînd tradițiile glorioase ale celor care, la 13 decembrie 1918, și-au vărsat sîngele pentru cauza muncii, poporul român, strîns unit în jurul partidului său comunist, desăvîrșește orînduirea socialistă, ridică pe culmi tot mai înalte prestigiul României.

Amintim cititorilor noștri că în această perioadă se fac abonamentele la GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI pentru anul 1969

EDUCATORI, ÎNVĂȚĂTORI, PROFESORI !

Abonați-vă la

REVISTA DE PEDAGOGIE

Costul unui abonament anual (12 numere) : 60 lei

Studiile, cercetările și bogata informare cuprinse în fiecare număr al revistei vă ajută în documentarea dv. în problemele actuale ale școlii și pedagogiei din țara noastră și pe plan mondial. Din cuprinsul materialelor desprindeți idei și experiențe valoroase pentru perfecționarea dv. În paginile revistei vă puteți face cunoscute cercetările și experiența didactică și puteți efectua schimburi de opinii în problemele contemporane ale educației și învățămîntului.

Abonamentele se primesc de către oficiile și agențiile P.T.T.R. și de către factorii și difuzorii de presă.

Institutul agronomic „NICOLAE BĂLCESCU" BUCUREȘTI

ANUNȚĂ SCOATEREA LA CONCURS A URMĂTOARELOR POSTURI DIDACTICE:

1. Profesor poz. VI/3 disciplina Producerea și păstrarea furajelor la catedra de Fitotehnie, pendinte de Facultatea de agricultură.

2. Profesor poz. II/2 disciplina Pedologie de la catedra de Pedologie, pendinte de Facultatea de agricultură.

3. Profesor poz. VII/4 disciplina Genetică de la catedra de Genetică și ameliorarea plantelor, pendinte de Facultatea de agricultură.

Candidații la concurs vor depune în termen de o lună de la publicarea acestui anunț, la rectoratul institutului o cerere de înscriere la concurs însoțită de următoarele acte :

— Copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare.

— Copie legalizată de pe diploma de doctor sau de doctor docent (candidat în științe).

— Copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar.

— Lucrările științifice ale candidatului într-un exemplar.

— Certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază.

— Memoriu de activitate didactico-științifică semnat de candidat.

— Autobiografia

Cei ce funcționează într-o instituție de învățămînt superior, sînt obligați să comunice în scris rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ține la sediul Institutului agronomic „N. Bălcescu" București b-dul Mărăști nr. 59, în termen de două luni de la publicarea acestui anunț.

Institutul politehnic Timișoara

ANUNȚĂ

SCOATEREA LA CONCURS A URMĂTOARELOR POSTURI :

FACULTATEA DE CONSTRUCȚII

— Șef de lucrări la catedra Drumuri și fundații, disciplinele : electrotehnică și mașini de construcții, poziția 5,

— Șef de lucrări la catedra Drumuri și fundații, disciplinele : electrotehnică, instalații și mașini de construcții, electrotehnică și mașini de construcții, poziția 7.

— Șef de lucrări la catedra Hidrotehnică, disciplinele : tehnologia organizării lucrărilor și economia de ramură, protecția muncii, poziția 9.

FACULTATEA DE MEDICINĂ AGRICOLĂ

— Lector la catedra Organizare și planificare, disciplinele : Economia, organizarea și planificarea I.I.S. Analiza activității economice, poziția 7.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul Institutului politehnic din Timișoara, b-dul 30 Decembrie nr. 2, în termen de 30 de zile de la publicarea acestui anunț, cererea de înscriere, la care vor anexa actele prevăzute în Regulamentul privind ocuparea funcțiilor didactice în învățămîntul superior, publicat în Colecția de hotărîri și dispoziții ale Consiliului de Miniștri nr. 31 din 5 august 1958.

Concursul va avea loc la Institutul politehnic din Timișoara b-dul 30 Decembrie nr. 2, la 2 luni de la publicarea acestui anunț.

BIBLIOTECA

NOI VOLUME DE SOCIOLOGIE

Literatura sociologică — de care am dus atîta lipsă în anii trecuți — a început să se îmbogățească. Volumele existente în librării, dar mai cu seamă intențiile edituriilor ne îndreptățesc să credem că în curînd va fi umplut golul existent deocamdată în biblioteca fiecărui intelectual. Afirmîndu-se prin mijloacele sale proprii, precum și prin puterea sa de interferență cu alte discipline, sociologia captează tot mai mult interesul specialiștilor din diferite domenii de activitate și cu atît mai mult al pedagogilor.

Dintre volumele recent apărute supunem atenției cîteva.

„STUDII DE SOCIOLOGIE ȘI PSIHOLOGIE SOCIALĂ" este al VI-lea volum apărut în cunoscuta colecție „Teorie și metodă în științele sociale" a Editurii politice. Volumul cuprinde o serie de studii originale de un deosebit interes, cum ar fi **„Teoretic și empiric în sociologie"** de Petru Berar, **„Unitatea dintre teorie și metodologie în sociologia contemporană"** de Ion Iordăchel, **„Sociologia și psihologia socială — aspecte actuale ale raporturilor dintre ele"** de Petru Pânzaru și altele.

Pedagogul va găsi în volum și două studii asupra

cărora — sîntem siguri — va zăbovi mai mult. **„Problematica sociologică a educației"**, studiu semnat de Florian Georgescu, dezvăluie diversitatea aspectelor de ordin social ale fenomenului educațional. La noi în țară abordarea sociologică a educației are bune tradiții, continuate azi pe diferite planuri de diferite instituții, printre care un rol de seamă îl are Laboratorul de sociologie al Ministerului Învățămîntului. Părerea autorului este că în momentul actual există condiții pentru trecerea cercetărilor sociologice din domeniul educației într-o fază superioară, prin elaborarea unor lucrări de sinteză, frontale și sistematice, prin constituirea unei științe cu statut propriu : sociologia educației. În studiu sînt trecute în revistă problemele actuale ale educației care înseamnă tot atîtea teme de cercetare pentru sociologia educației. Într-un fel, studiul lui Florian Georgescu este o privire panoramică asupra unui larg cîmp de investigație care se cere explorat de cercetătorii contemporani.

Un alt studiu **„Educația școlară în perspectiva sociologiei și a psihologiei sociale"**, de Tiberiu Bogdan, Ana Tucicov-Bogdan și Nicolae Radu, dă sugestii interesante și fixează jaloane utile pentru munca cotidiană și de perspectivă a educatorului. El se bazează pe interesante cercetări și pe o bibliografie substanțială. Sînt abordate pe rînd probleme de bază ale cercetării psihosociologice a colectivelor școlare : teoria grupurilor mici, grupul școlar (clasa) ca obiect și subiect al educației, liderul formal (învățătorul sau profesorul) și liderul neformal (elevul) în raport cu clasa și factorul uman-subiectiv în procesul instructiv-educativ.

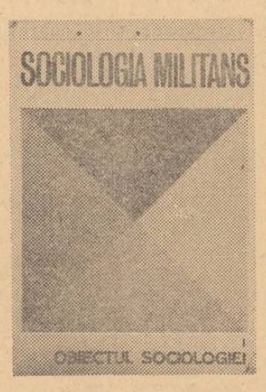

„SOCIOLOGIA MILITANS" — este titlul generic sub care va apare, în Editura științifică, o nouă serie de volume de literatură sociologică. Primul volum, care a văzut lumina tiparului de curînd, are ca temă **Obiectul sociologiei.** Sub rubricile **Studii, Opinii** și **Documentar** au fost reunite lucrări ale unor cunoscuți sociologi români — Roman Moldovan, T. Herseni, H. H. Stahl, O. Bădina, I. Drăgan, P. Caraioan, P. Popovici, O. Trăsnea și alții.

Seria va continua cu alte teme : metodele sociologiei, scoala sociologică de la București și moștenirea ei, sociologia geografică, sociologia populațiilor umane, psihologia, sociologia istorică, sociologia economică, sociologia culturii, sociologia politică, sociologia integrării și a dezvoltării, sociologia rurală, sociologia urbană și sociologia sistemelor (unităților) sociale.

Fiecare volum se încheie cu o valoroasă bibliografie românească și străină, precum și cu o trecere în revistă a planurilor de perspectivă ale editurilor în domeniul sociologiei.

MIRCEA IONEL

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132

108

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 974 — EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ — Vineri 20 decembrie 1968 — 4 pag. 25 bani

Este necesar ca și în continuare să asigurăm în toate domeniile de activitate oameni competenți, temeinic pregătiți, care să știe să rezolve tot mai bine problemele ; este timpul, tovarăși, să facem acest lucru în toate domeniile de activitate. A trecut perioada diletantismului, acum se cere muncă, muncă și iar muncă, deoarece rezolvarea fiecărei probleme, oricît ar părea de măruntă, cere eforturi, pricepere, cunoștințe temeinice.

(Din cuvîntarea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU la Plenara C.C. al P.C.R. din 16-17 decembrie a.c.).

Farmecul vacanței

Există un ce nedefinit în această așteptare, un fel de emoție, dar nu emoție, mai de grabă un fior de bucurie, un neastîmpăr care numără zilele și orele și secundele pînă în clipa cînd vacanța își face surizătoare o intrare triumfală în chiotele miilor și miilor de elevi. Fiecare vacanță este așteptată cu același neastîmpăr și, totuși, într-alt fel, pentru că fiecare are partea ei de farmec, de atracții și de frumuseți.

Poate că, pentru cei aproape 11 000 de pionieri și școlari care își vor petrece vacanța în stațiunile de munte, farmecul zilelor ei vine mai întîi din peisaj, din glazura de zăpadă care împodobește coroanele brazilor și crestele culmilor, din coloanele de ceață care alunecă lente printre vîrfuri, sub nori plumburii sau din fascinația încremenirii mute a pădurilor acoperite în dimineți senine și albastre cu o sclipitoare hlamidă argintie. Pentru ei, sigur, așteptarea vacanței este legată și de amețitoarea alunecare a săniuțelor sau a schiurilor care aruncă din cozi jeturi de pulbere albă, de ascensiunea domoală pe cărări șerpuitoare, pe lîngă stînci tăcute, pînă sus, acolo unde, sub crestele ce par să atingă zenitul, în căldura moleșitoare a cabanei, se vor dezgheța sorbind cu nesaț ceaiul fierbinte, de ineditul locurilor văzute atunci întîia oară, de jocurile și întrecerile pe care le prilejuiește viața de tabără. Comitetul Central al U.T.C. a inițiat un concurs dotat, în chip simbolic și poetic, cu „Săniuța de argint". Cîți nu vor fi aceia care se vor lupta să dobîndească acest trofeu! Dar cîte alte zeci de concursuri va prilejui această vacanță! Sporturile și jocurile de iarnă au la noi, în lumea copiilor,

O. B.

(Continuare în pag. 4-a)

ANCHETA NOASTRĂ

Inspectoratele școlare în ipostaza actuală

Au trecut zece luni de la înființarea inspectoratelor școlare județene — suficient timp ca ele să învingă greutățile inerente începutului și să-și dovedească maturitatea, capacitatea de a conduce cu bune rezultate procesul de învățămînt. Astăzi, la zece luni de la constituire inspectoratele sînt privite de toți oamenii școlii ca instituții aflate în deplinătatea potențelor de muncă, de acțiune, ca instituții care au acumulat deja o experiență în îndrumarea și controlul unităților de învățămînt într-un stil și într-un spirit nou, propriu stadiului actual de dezvoltare a școlii românești.

Asupra cîtorva preocupări actuale ale noilor instituții de îndrumare și control ne-am oprit cu ocazia unor recente vizite făcute la inspectoratele școlare ale județelor Buzău și Dîmbovița și al municipiului București.

De la constituire și pînă în prezent, o muncă prodigioasă a confirmat că noul mod de organizare a întregului sistem de îndrumare și control a activității școlare este judicios, viabil și eficient. Interlocutorii noștri, dintre care unii au făcut parte și din aparatul fostelor secții de învățămînt, au stăruit asupra faptului că între noile instituții și vechile organe de îndrumare și control există deosebiri esențiale, în concepție și în organizare. Ca urmare, de la treaba mai mult funcționărească la care erau adesea nevoite să se mărginească secțiile de învățămînt, s-a trecut la o muncă efectivă de îndrumare a procesului instructiv-educativ. Lărgirea atribuțiunilor inspectoratelor, încadrarea lor permit rezolvarea cu competență a problemelor legate de înnoirea, de modernizarea școlii.

— În activitatea inspectoratelor școlare se resimte atmosfera unei activități creatoare, de ridicată ținută științifică — ne spunea prof. **I. GH. BORCA**, inspectorul general al municipiului București. Fiecare inspector are posibilitatea — și i se creează toate condițiile—de a desfășura o muncă de calitate, de a iniția acțiuni menite să contribuie la perfecționarea predării, de a organiza o activitate metodică eficientă.

●

Cum este și firesc, inspecției de specialitate i se acordă o deosebită grijă, ea fiind mijlocul de îndrumare directă a procesului de învățămînt. I-am rugat pe interlocutorii noștri să ne dea unele date despre modul cum au organizat această inspecție, în cursul primului trimestru.

— În Capitală — ne-a spus prof. **I. GH. BORCA** — inspectorii de specialitate au controlat și îndrumat în acest trimestru activitatea a 1024 de cadre didactice. Inspecțiile au cuprins școli de toate gradele. Au fost inspectate însă, cu precădere, cadrele tinere și cu mai puțină experiență. De asemenea, au fost efectuate 136 de inspecții speciale, precum și o serie de inspecții frontale, în cadrul cărora s-a controlat munca tuturor cadrelor didactice și întreaga activitate a școlilor respective.

Spre deosebire de anii trecuți, anul acesta, în lumina noilor sale atribuții, inspectoratul a acordat o atenție sporită sprijinirii activității liceelor de specialitate și a școlilor profesionale. Cu colaborarea ministerelor de resort, în această perioadă au fost inspectate patru licee de specialitate și cinci școli profesionale.

Dincolo de toate aceste cifre trebuie spus că fiecare inspecție a fost temeinic pregătită, că a urmărit o problematică majoră, că s-a desfășurat în spiritul unei înalte principialități și că țelul principal a fost îndrumarea eficientă, de natură să influențeze pozitiv asupra activității de viitor a școlii sau a profesorului inspectat.

În centrul preocupărilor noastre — ne-a informat prof. **NICOLAE OPREA**, inspectorul general al județului Dîmbovița — a stat procesul de învățămînt la clasele I cu copii de 6 ani și la clasele a XII-a. În bună parte, problemele noi și dificile pe care le-a ridicat organizarea procesului de învățămînt la aceste clase au fost rezolvate cu sprijinul inspectorilor de specialitate. Cadrele care predau la aceste clase au găsit în îndrumările date de inspectori sfaturi prețioase pentru perfecționarea metodelor lor de predare, pentru mai buna sistematizare a materiei, pentru sporirea eficienței lecțiilor.

●

Cu zece luni în urmă a început recrutarea inspectorilor școlari de specialitate, teritoriali și de personal. Privirile s-au îndreptat către cadrele cele mai bine pregătite, către oameni de înaltă ținută etică și profesională. Era o acțiune de loc ușoară, o acțiune care cerea mare atenție și care în nici un caz nu se putea face în grabă.

Astăzi, la inspectoratele școlare din județele Buzău, Dîmbovița și din orașul București lucrează învățători și profesori emeriți, cadre

MIRCEA IONEL

(Continuare în pag. a 3-a)

Preludiu la vacanța de iarnă

SPORT ȘI ACTIVITĂȚI ÎN AER LIBER ÎN VACANȚA DE IARNĂ

Vacanța de iarnă reprezintă un prilej minunat de a oferi, pe lîngă binemeritata odihnă, posibilități infinite de manifestare a dorinței elevilor de joacă și mișcare, de destindere în aer liber, în ambianța feerică pe care o realizează fantezia naturii cu ajutorul aerului, apei și soarelui.

Pentru a cuprinde un număr cît mai mare de pionieri și școlari în cadrul unor activități sportive și turistice organizate în aer liber, consiliile județene ale Organizației Pionierilor, împreună cu inspectoratele școlare și consiliile pentru educație fizică și sport, organizează în această vacanță numeroase tabere, excursii și drumeții, înființează o serie de centre de practicare a sporturilor de iarnă. Concepția de bază a organizării și desfășurării vacanței de iarnă din acest an este aceea ca elevii **să participe voluntar și de plăcere** la acțiuni inedite sau tradiționale, desfășurate cît mai mult în aer liber. Accentul principal se pune pe activitatea la nivelul detașamentelor și unităților de pionieri, folosindu-se, ca mijloace, jocurile și sporturile de iarnă, drumețiile și excursiile.

Bineînțeles că această descentralizare organizatorică, cît și caracterul de voluntariat al participării copiilor sporesc răspunderea profesorilor și comandanților, presupunînd existența inițiativei și competenței, asigurînd caracterul atractiv, ingenios și sistematic al acțiunilor inițiate.

Pentru a răspunde dorinței pionierilor și școlarilor de a practica schiul, săniușul, patinajul sau hocheiul, Consiliul Național al Organizației Pionierilor și Ministerul Învățămîntului organizează **„Festivalul de iarnă al tinerelor speranțe"**, acțiune care va întruni peste 3 000 de participanți în cadrul celor 13 tabere de instruire, plasate în pitorești zone montane ca Moneasa, Bran, Sinaia, Lupeni, Năsăud, Soveja, Gîlma, Sălișteș și Corbeni. Se remarcă în mod deosebit inițiativa organelor locale din județul Harghita, care au organizat o tabără la Miercurea Ciuc, unde se va desfășura un **„Festival pe gheață"** cu participarea a 350 de copii din 11 județe ale țării. Se conturează astfel ideea unei tabere-concurs de hochei și patinaj pionieresc, care să devină tradițională.

În toate județele țării și în special în cele cu profil montan, pregătirile pentru întîmpinarea vacanței sînt în toi. În județul Brașov se amenajează 9 centre de practicare a schiului, 10 centre pentru hochei și patinaj, 3 tabere județene de schi, precum și 5 tabere ale unor școli generale — școlile din Zărnești, Tohan, Săcele, Dîrste și Poiana Mărului. Conducătorii și instructorii acestor centre și tabere sînt pregătiți în mod special de către consiliul județean al Organizației Pionierilor și inspectoratul școlar.

Peste 200 de copii din județul Hunedoara își vor petrece vacanța de iarnă în tabăra de la Prislop, meritoriu fiind efortul organizatorilor de a găsi soluții economice avantajoase și accesibile. Unitățile de pionieri din acest județ se vor întrece la schi, patinaj și săniuș, întreaga activitate culminînd cu ocazia primei ediții a **„Olimpiadei albe a Văii Jiului"**.

Deosebit de interesantă și inventivă este experiența consiliului județean Mureș al Organizației Pionierilor. Pentru a-i antrena pe pionieri la conducerea propriei lor activități, precum și pentru găsirea unor soluții ingenioase și inedite de organizare a timpului liber, a fost lansat concursul „Cea mai reușită idee de vacanță". Acest concurs a fost adresat tuturor școlarilor din județ, fiind apreciate atît ideile cît și soluțiile de realizare propuse. Premierea cîștigătorilor a marcat aprecierea fanteziei

Lector univ. FLORIN MORARU
șeful comisiei sport-turism a Consiliului Național al Organizației Pionierilor

(Continuare în pag a 3-a)

REPERE CONTEMPORANE ÎN EDUCAȚIA TINERETULUI

6 specialiști în educație : **PAUL LENGRAND (UNESCO), lect. univ. ACULIN CAZACU (România), prof. ESHAN NARAGHI (Iran), dr. PETĂR PANOV (Bulgaria), WILLIAM COCKELL (Anglia), lect. dr. VOJIN DIMITRIJEVIC (Iugoslavia) despre :**

- **ÎNDATORIRILE ACTUALEI GENERAȚII MATURE FAȚĂ DE GENERAȚIILE VIITORULUI**
- **RECONSIDERĂRI STRUCTURALE ALE DIALOGULUI ÎNTRE ADULȚI ȘI TINERI**
- **OMOLOGAREA ȘTIINȚIFICĂ A METODICII ȘI TEHNOLOGIEI EDUCAȚIONALE**
- **POLARIZAREA INIȚIATIVELOR NAȚIONALE ȘI MONDIALE ÎN PREGĂTIREA TINERILOR PENTRU LUMEA DE MÎINE**

Timp de aproape o săptămînă, experți și observatori din Anglia, Bulgaria, Finlanda, Franța, Iran, Iugoslavia, România și Senegal s-au întîlnit la București, dezbătînd amplu căile optime pentru formarea tineretului în spiritul unor principii esențiale pentru umanitate — idealurile de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare. Publicăm în continuare punctele de vedere exprimate, la solicitarea redacției noastre, pe temele majore ale educației tineretului, de către cîțiva specialiști participanți la reuniune.

PAUL LENGRAND, din Secretariatul U.N.E.S.C.O. : Inițiativele României pe plan internațional, vizînd formarea tineretului în spiritul ideilor păcii și înțelegerii internaționale, îmi erau de mai mult timp binecunoscute. Vizita pe care am făcut-o acum în țara dumneavoastră mi-a dat prilejul să cunosc și să apreciez nivelul unor preocupări care se împletesc strîns cu inițiativele internaționale menționate anterior. Mă refer la atenția profundă și de mare amploare acordată cercetării științifice a problemelor educației. La scurte intervale s-au succedat, la București, Simpozionul cu privire la tineret ca obiect de cercetare, Simpozionul de educație a adulților — la care am participat personal — și Reuniunea internațională a experților în educația tineretului. Fără îndoială că grija neabătută pentru fundamentarea pe plan psihologic, economic, cultural, pedagogic și social a actului educativ, promovarea și specializarea unui număr mare de experți cu relevabilă competență în știința educației și stimularea cercetării interdisciplinare pe acest tărîm sînt menite să întărească poziția, de recunoscut prestigiu, a României în cadrul nobilelor inițiative care privesc în cea mai largă măsură destinele viitoare ale umanității.

Se pune adesea întrebarea : care este importanța contribuției acțiunilor educative la instaurarea unui climat de încredere între popoare, la victoria trainică, pe plan mondial, a spiritului de pace și înțelegere ? Evident, într-o lume dominată de contradicții și inegalități pe multiple planuri, numai prin educație nu se pot determina prefaceri fundamentale; sînt necesare, în acest scop, măsuri economice, politice și sociale. Educația tineretului poate constitui însă un mijloc eficient pentru ridicarea conștiinței popoarelor cu privire la rolul lor în hotărîrea destinelor omenirii, la stabilirea unui climat de pace și înțelegere.

În acest context se conturează însemnătatea întîlnirilor între specialiști, în rîndul cărora reuniunea de la București a marcat un jalon important pentru determinarea celor mai eficiente mijloace de dezvoltare a operei de înțelegere și pace între popoare și de multiplicare a legăturilor între tinerii lumii.

Dr. **PETĂR PANOV:** Aș dori să mă refer la o prezență educativă din ce în ce mai puternică, de mare pondere în actul educativ — organizația de tineret. În țările sistemului socialist, mai ales, organizația de tineret reprezintă o forță reală, care promovează tendințele și concepțiile pozitive ale tineretului în dialogul cu generația adultă, năzuințele și direcțiile de interes ale tinerilor. Acțiunea organizației de tineret coordonată cu aceea a școlii, a educatorilor de profesie, constituie un pilon fundamental al formației culturale, civice și profesionale, al promovării concepției internaționaliste în rîndurile tinerilor.

Am convingerea că stabilirea contactelor permanente între reprezentanții organizațiilor de tineret și specialiștii în educație va contribui la dezvoltarea atmosferei de înțelegere internațională și, în același timp, va promova metodele științifice de educare și de organizare a acțiunilor eficiente pentru tineret.

Prof. **ESHAN NARAGHI :** Revoluția științifico-tehnică contemporană, explozia informației sînt pomenite foarte des în dezbaterile pe teme educative și, totuși, paradoxal, implicațiile și consecințele acestora asupra acțiunii educa-

(Continuare în pag. a 4-a)

Trecutul eroic al poporului este o generoasă sursă de inspirație pen viitorii artiști. În imagine un elev al Liceului de arte plastice din Bucu sculptînd chipul lui Mihai Viteazul.

Materia cerută pe obiecte şi clase pentru prima sesiune a examenelor învăţământului fără frecvenţă din anul şcolar 1968-1969

În perioada 3—15 ianuarie 1969 se va desfăşura prima sesiune a examenelor în învăţământul de cultură generală fără frecvenţă, clasele V—XII. Publicăm mai jos precizările Ministerului Învăţământului cu privire la materia cerută, pe obiecte şi clase, la prima sesiune a examenelor învăţământului fără frecvenţă din anul şcolar 1968—1969

La alcătuirea prezentelor îndrumări au fost folosite programele pentru clasele V—VIII ale şcolii generale şi IX—XII ale liceului de cultură generală, care sînt valabile şi la învăţământul fără frecvenţă. S-a ţinut seama de reducerile materiei comunicate prin instrucţiunile Ministerului Învăţămîntului nr. 101 888/1968 (ca urmare a modificării planului de învăţămînt pentru liceul de 12 ani — cursuri de zi) şi nr. 12 064/1968 (ca urmare a introducerii recapitulării şi sintezei materiei în trimestrul III, la clasa a XII-a). Materia redusă la clasele IX—XII prin aceste instrucţiuni nu se va cere nici la examenele din cele două sesiuni ale învăţământului fără frecvenţă.

În legătură cu indicaţiile ce urmează, precizăm că lecţia sau capitolul care delimitează materia nu trebuie studiate pentru sesiunea I.

LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ

CLASA A V-A — Lectura literară : pînă la descrierea „Porţilede-Fier" de Al. Vlahuţă. **Gramatica :** pînă la capitolul „Verbul".

CLASA A VI-A — Lectura literară : pînă la poezia „Salutul pionierilor". **Gramatica :** pînă la capitolul „Verbul".

CLASA A VII-A — Lectură literară : pînă la poezia „Pastel" de G. Coşbuc. **Gramatica :** pînă la capitolul „Părţile de vorbire neflexibile".

CLASA A VIII-A — Lectura literară : pînă la comedia „O scrisoare pierdută" de I. L. Caragiale. **Gramatica :** pînă la capitolul „Sintaxa".

CLASA A IX-A — Noţiuni de teoria literaturii : pînă la capitolul „Genul dramatic". **Gramatica :** pînă la capitolul „Sintaxa".

CLASA A X-A — Pînă la capitolul „Literatura română în perioada consolidării României moderne".

CLASA A XI-A — Pînă la capitolul „Mihail Sadoveanu". **La literatura universală** (secţia umanistă), pînă la capitolul „Romantismul".

CLASA A XII-A — Pînă la capitolul „Dezvoltarea literaturii române după eliberare".

LIMBA ENGLEZĂ

CLASA A V-A — Pînă la lecţia „A present for my Mother" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

CLASA A VI-A — Pînă la lecţia „The Bird's New Year Tree" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

CLASA A VII-A — Pînă la lecţia „Winter" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

CLASA A VIII-A — Pînă la lecţia „Shakespeare's Room" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

CLASA A IX-A (ca limbă studiată în continuare) — Pînă la lecţia „On the Ice" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

CLASA A IX-A (anul I de studiu) — Pînă la lecţia „The Clock" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

CLASA A X-A (ca limbă studiată în continuare) — Pînă la lecţia „At the Stationer's" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

CLASA A X-A (anul II de studiu) — Pînă la lecţia „Shopping" şi gramatica şi exerciţiile prevăzute pînă la această lecţie.

CLASA A XI-A (ca limbă studiată în continuare) — Pînă la lecţia „The Chronicle Plays by William Shakespeare" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

CLASA A XI-A (anul III de studiu) — Pînă la lecţia „George Writes a Paper" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

CLASA A XII-A (ca limbă studiată în continuare) — Pînă la lecţia „James Joyce" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

CLASA A XII-A (anul IV de studiu) — Pînă la lecţia „Romanticism" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

LIMBA FRANCEZĂ

CLASA A V-A — Pînă la lecţia „Le pot de confiture" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

CLASA A VI-A — Pînă la lecţia „Une visite à l'aéroport" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

CLASA A VII-A — Pînă la lecţia „Les cinq sens" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

CLASA A VIII-A — Pînă la lecţia „Villes sans histoires" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

CLASA A IX-A (ca limbă studiată în continuare) — Pînă la lecţia „Sur une barricade" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

CLASA A IX-A (anul I de studiu) — Pînă la lecţia „Dans les rues de Bucarest" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

CLASA A X-A (ca limbă studiată în continuare) — Pînă la lecţia „La Normandie" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

CLASA A X-A (anul II de studiu) — Pînă la lecţia „Ponctuation" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

CLASA A XI-A (ca limbă studiată în continuare) — Pînă la lecţia „Molière" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

CLASA A XI-A (anul III de studiu) — Pînă la lecţia „Un Français en Moldavie" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

CLASA A XII-A (ca limbă studiată în continuare) — Pînă la lecţia „Anatole France" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

CLASA A XII-A (anul IV de studiu) — Pînă la lecţia „Le réalisme" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

LIMBA GERMANĂ

CLASA A V-A — Pînă la lecţia „Nach 20 Tage" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

CLASA A VI-A — Pînă la lecţia „Im Winterlager" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

CLASA A IX-A (anul I de studiu) — Pînă la lecţia „Meine Familie" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

CLASA A X-A (anul II de studiu) — Pînă la lecţia „Der 23 August" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

CLASA A XI-A (anul III de studiu) — Pînă la lecţia „Im Ruhrgebiet nach H. Böll" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

CLASA A XII-A (ca limbă studiată în continuare) — Pînă la lecţia „Willi Bredel" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

CLASA A XII-A (anul IV de studiu) — Pînă la lecţia „K. Marx, Fr. Engels — Manifest der Kommunistischen Partei" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

LIMBA RUSĂ

CLASA A V-A — Pînă la lecţia „Pionierii".

CLASA A VI-A — Pînă la lecţia „Pionierii pe malul mării" şi gramatica şi exerciţiile prevăzute pînă la această lecţie.

CLASA A VII-A — Pînă la lecţia „Seara la club" şi gramatica şi exerciţiile prevăzute pînă la această lecţie.

CLASA A VIII-A — Pînă la lecţia „Prietenii" şi gramatica şi exerciţiile prevăzute pînă la această lecţie.

CLASA A IX-A (ca limbă studiată în continuare) — Pînă la lecţia „La teatru" şi gramatica şi exerciţiile prevăzute pînă la această lecţie.

CLASA A IX-A (anul I de studiu) — Pînă la lecţia „Iubitul nostru Bucureşti" şi gramatica şi exerciţiile prevăzute pînă la această lecţie.

CLASA A X-A (ca limbă studiată în continuare) — Pînă la lecţia „Prietenii" şi gramatica şi exerciţiile prevăzute pînă la această lecţie.

CLASA A X-A (anul II de studiu) — Pînă la lecţia „Emil Racoviţă" şi gramatica şi exerciţiile prevăzute pînă la această lecţie.

CLASA A XI-A (ca limbă studiată în continuare) — Pînă la lecţia „Viaţa şi activitatea literară a lui N. V. Gogol" şi exerciţiile prevăzute pînă la această lecţie.

CLASA A XI-A (anul III de studiu) — Pînă la lecţia „Telefonista" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

CLASA A XII-A (ca limbă studiată în continuare) — Pînă la lecţia „Viaţa şi creaţia lui A. N. Tolstoi".

LIMBA LATINĂ

CLASA A IX-A — Pînă la lecţia „Cimbrii şi teutonii" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

CLASA A X-A — Pînă la lecţia „O lectură publică" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie.

CLASA A XI-A — Se vor studia pentru prima sesiune numai scriitorii : C. I. Caesar şi Sallustius Crispus, textele alese din aceşti autori, cerîndu-se analiza morfologică şi sintactică a textelor studiate.

CLASA A XII-A — Se vor studia pentru prima sesiune scriitorii : Publius Vergilius Maro şi Titus Livius, textele alese din aceşti autori, cerîndu-se analiza morfologică şi sintactică a textelor şi elemente de versificaţie.

ISTORIA

CLASA A V-A — istoria antică — Pînă la capitolul „Epoca elenistică".

CLASA A VI-A — istoria evului mediu — Pînă la lecţia „Polonia în secolele al XIII-lea — al XV-lea. Năvălirea mongolilor în Europa".

CLASA A VII-A — istoria modernă şi contemporană — Pînă la lecţia „Germania la sfîrşitul secolului al XIX-lea şi începutul secolului al XX-lea".

CLASA A VIII-A — istoria României — Pînă la capitolul „Revoluţia din anul 1848 în Ţările Române".

CLASA A IX-A — istoria antică — Pînă la lecţia „Dacia".

CLASA A X-A — istoria evului mediu — Pînă la lecţia „Franţa şi Anglia în timpul războiului de o sută de ani".

CLASA A XI-A — istoria modernă şi contemporană — Pînă la capitolul „Istoria lumii de la Comuna din Paris pînă la victoria Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie".

CLASA A XII-A — istoria României — Pînă la capitolul „Revoluţia burghezo-democratică din Ţările Române, parte integrantă a revoluţiei Europene".

EDUCAŢIA CETĂŢENEASCĂ

CLASA A VIII-A — Pînă la capitolul III „Trăsăturile fundamentale ale orînduirii sociale şi de stat a Republicii Socialiste România".

ECONOMIA POLITICĂ

CLASA A XI-A — Pînă la capitolul „Modul de producţie socialist".

FILOZOFIE ŞI SOCIALISM ŞTIINŢIFIC

CLASA A XII-A — Pînă la lecţia „Lupta de clasă şi rolul ei în dezvoltarea societăţii. Misiunea istorică a clasei muncitoare".

PSIHOLOGIA ŞI LOGICA

CLASA A XII-A — Pînă la capitolul „Gîndirea logică şi legile ei" (după programa unică de psihologie şi noţiuni de logică pentru clasa a XI-a a liceului de 11 ani, ediţia 1965).

MATEMATICA

CLASA A V-A — Aritmetica : pînă la „Divizor comun" din capitolul „Divizibilitatea numerelor".

CLASA A VI-A — Aritmetica : pînă la capitolul „Mărimi direct şi invers proporţionale". **Geometria :** pînă la „Construcţia triunghiurilor" din capitolul „Triunghiul".

CLASA A VII-A — Algebra : pînă la capitolul „Ecuaţii de gradul I". **Geometria :** pînă la capitolul „Elemente de trigonometrie".

CLASA A VIII-A — Algebra : pînă la capitolul „Ecuaţii de gradul doi". **Geometria :** pînă la capitolul „Corpuri rotunde".

CLASA A IX-A — Algebra : pînă la capitolul „Generalizarea noţiunii de exponent". **Geometria :** pînă la capitolul „Transformări punctuale".

CLASA A X-A — secţie reală — **Algebră :** pînă la „Inecuaţii de gradul doi" din capitolul „Funcţia de gradul doi". **Trigonometria :** pînă la capitolul „Ecuaţii trigonometrice". **Geometria :** pînă la capitolul „Poliedre".

CLASA A X-A — secţia umanistă. **Algebra :** pînă la „Funcţia exponenţială" din capitolul „Funcţii elementare". **Trigonometria :** pînă la „Formule pentru transformarea unor sume sau diferenţe de funcţii trigonometrice în produse" din capitolul „Formule fundamentale". **Geometria :** pînă la capitolul „Poliedre".

CLASA A XI-A — secţia reală — **Elemente de algebră superioară :** pînă la capitolul „Matrici". **Geometria analitică :** pînă la capitolul „Cercul". **Elemente de analiză matematică :** pînă la capitolul „Derivate".

CLASA A XI-A — secţia umanistă — **Elemente de analiză matematică :** pînă la capitolul „Derivate". **Geometrie analitică :** pînă la capitolul „Cercul".

CLASA A XII-A — secţia reală — **Elemente de algebră superioară :** pînă la „Relaţii între coeficienţii şi rădăcinile unui polinom" din capitolul II, „Polinoame de o nedeterminată cu coeficienţi într-un corp numeric". **Elemente de analiză matematică :** pînă la „Proprietăţile integralei" din capitolul „Integrale". **Elemente de teoria probabilităţilor şi statistică :** pînă la capitolul „Variabile aleatoare. Valori medii". **Astronomia :** pînă la capitolul „Metode şi instrumente pentru cercetarea Universului".

CLASA A XII-A — secţia umanistă — **Elemente de algebră superioară :** pînă la „Rădăcinile unui polinom" din capitolul „Polinoame de o nedeterminată cu coeficienţi într-un corp numeric". **Elemente de teoria probabilităţilor şi statistică :** pînă la capitolul „Variabile aleatoare. Valori medii". **Astronomia :** pînă la capitolul „Metode şi instrumente pentru cercetarea Universului".

FIZICĂ

CLASA A VI-A — Pînă la tema „Centrul de greutate. Echilibrul corpurilor".

CLASA A VII-A — Pînă la capitolul „Optica".

CLASA A VIII-A — Pînă la tema „Acţiunea cîmpului magnetic asupra curentului mobil".

CLASA A IX-A — Pînă la capitolul „Statica" (tema „Compunerea forţelor concurente").

CLASA A X-A — secţia reală — Pînă la tema „Schimbarea stărilor de agregare" (se atrage atenţia că nu se cere în prima sesiune capitolul „Oscilaţii şi unde elastice" — partea a II-a din manual).

CLASA A X-A — secţia umanistă — Pînă la tema „Schimbarea stărilor de agregare" (se atrage atenţia că nu se cere în prima sesiune capitolul „Oscilaţii şi unde elastice" — partea I din manual).

CLASA A XI-A — secţia reală — Pînă la capitolul „Electromagnetismul".

CLASA A XI-A — secţia umanistă — Pînă la tema „Acţiunea reciprocă a curenţilor electrici".

CLASA A XII-A — secţia reală — Pînă la subcapitolul „Optica fizică".

CLASA A XII-A — secţia umanistă — Pînă la subcapitolul „Optica fizică".

CHIMIA

CLASA A VII-A — Pînă la capitolul „Hidrogenul".

CLASA A VIII-A — Pînă la tema „Alcoolul etilic".

CLASA A IX-A — Pînă la tema „Ioni. Electroliză. Structura cristalelor".

CLASA A X-A — Pînă la tema „Metale din grupa I a sistemului periodic".

CLASA A XI-A — Pînă la tema „Hidrocarburi aromatice" (Benzenul).

CLASA A XII-A — Pînă la tema „Hidroxi-acizi".

ŞTIINŢE BIOLOGICE

CLASA A V-A — botanica — Pînă la „Plante sălbatice".

CLASA A VI-A — zoologia — Pînă la „Reptile".

CLASA A VII-A — anatomia, fiziologia omului ; igiena — Pînă la „Aparatul excretor".

CLASA A VIII-A — biologie generală — Pînă la „Relaţiile organismelor cu mediul".

CLASA A IX-A — botanica — Pînă la subcapitolul „Respiraţia plantelor" din capitolul „Punerea în libertate a energiei de către plante".

CLASA A X-A — zoologie — Pînă la „Cordate".

CLASA A XI-A — anatomia şi fiziologia omului — Pînă la „Funcţia de analiză şi sinteză a scoarţei cerebrale (analizatori)".

CLASA A XII-A — secţia umanistă şi secţia reală — biologia generală — Pînă la subcapitolul „Explicaţia actuală a procesului evoluţiei (factorii şi mecanismul evoluţiei)" din capitolul „Evoluţia speciilor".

GEOGRAFIA

CLASA A V-A — Pînă la lecţia „Republica Democrată Germană".

CLASA A VI-A — Pînă la lecţia „Noua Zeelandă".

CLASA A VII-A — Pînă la capitolul „Litosfera".

CLASA A VIII-A — Pînă la capitolul „Populaţia Republicii Socialiste România".

CLASA A IX-A — Pînă la subcapitolul „Apele continentale" din capitolul „Hidrosfera".

CLASA A X-A — Pînă la lecţia „Republica Populară Chineză".

CLASA A XII-A — Pînă la capitolul „Organizarea administrativ-teritorială a Republicii Socialiste România".

SECŢIILE FĂRĂ FRECVENŢA CU LIMBILE DE PREDARE ALE NAŢIONALITĂŢILOR CONLOCUITOARE

LIMBA ROMÂNĂ

CLASA A V-A — Lectura literară ; pînă la lectura „Pe valea Jiului" de Al. Vlahuţă. **Gramatică :** pînă la capitolul „Verbul".

CLASA A VI-A — Lectura literară : pînă la lectura „Revedere" de M. Eminescu. **Gramatica :** pînă la capitolul „Verbul".

CLASA A VII-A — Lectura literară : pînă la poezia „Pastel" de G. Coşbuc. **Gramatica :** pînă la capitolul „Părţile de vorbire neflexibile".

CLASA A VIII-A — Lectura literară : pînă la comedia „O scrisoare pierdută" de I. L. Caragiale. **Gramatica :** pînă la capitolul „Sintaxa".

CLASA A IX-A — Lectura : lecturi literare cu noţiuni de teoria literaturii, pînă la lectura „Bălcescu" de Camil Petrescu. **Gramatica :** pînă la capitolul „Verbul".

CLASA A X-A — Literatură : pînă la capitolul „Literatura română în perioada consolidării României moderne".

CLASA A XI-A — Pînă la capitolul „M. Sadoveanu". **La literatura universală** (secţia umanistă), pînă la capitolul „Romantismul".

CLASA A XII-A — Literatură : pînă la capitolul „Dezvoltarea literaturii române după eliberare".

LIMBA MAGHIARĂ

CLASA A V-A — Lectura literară : pînă la „Szóló szölö" de Móra Ferenc. **Gramatica :** pînă la tema „A névszók".

CLASA A VI-A — Lectura literară : pînă la „Egy gondolat bánt engemet" de Petöfi Sándor. **Gramatica :** pînă la tema „A névszók".

CLASA A VII-A — Lectura literară : pînă la „Érettségi" de I.L.Caragiale. **Gramatica :** pînă la tema „A szó szerkezeti felépitése".

CLASA A VIII-A — Lectura literară : pînă la „Szeretném, ha szeretnének" de Ady Endre. **Gramatica :** pînă la tema „Mondattan".

CLASA A IX-A — Pînă la capitolul „Az epikai müfajcsoport" şi gramatica pînă la capitolul „Mondattan".

CLASA A X-A — Pînă la capitolul „Vörösmarty Mihály".

CLASA A XI-A — Pînă la capitolul „Juhász Gyula".

CLASA A XII-A — Pînă la capitolul „A magyar irodalom 1944 Augusztus 23. Után".

LIMBA GERMANĂ — maternă

CLASA A V-A — Lectura literară : pînă la lecţia „Bauer und Edelmann". **Gramatica :** pînă la capitolul „Das Verb".

CLASA A VI-A — Lectura literară : pînă le lectura „Er ist's" de Eduard Mörike. **Gramatica :** pînă la capitolul „Das Adverb".

CLASA A VII-A — Lectura literară : pînă la lectura „Erlkönig" de J. W. Goethe. **Gramatica :** pînă la capitolul „Das Pronomen".

CLASA A VIII-A — Lectura literară : pînă la biografia lui Gotfried Keller. **Gramatica :** pînă la capitolul „Syntax".

CLASA A IX-A — Pînă la capitolul „Die Dramatik" şi gramatica studiată pînă la acest capitol.

CLASA A X-A — Pînă la capitolul „Die deutsche Klassik".

CLASA A XI-A Pînă la capitolul „In Österreich".

CLASA A XII-A — Pînă la „Ingeborg Bachmann".

LIMBA RUSĂ — la secţiile fără frecvenţă cu limbile de predare ale naţionalităţilor conlocuitoare

La clasele V, VI, VII şi VIII sînt valabile prevederile de la şcolile cu limba de predare română, întrucît programele sînt comune.

CLASA A IX-A (ca limbă studiată în continuare) — Pînă la lecţia „La teatru" şi gramatica şi exerciţiile prevăzute pînă la această lecţie.

CLASA A IX-A (anul I de studiu) — Pînă la lecţia „Iubitul nostru Bucureşti" şi gramatica şi exerciţiile prevăzute pînă la această lecţie (programa nr. 56625/1966).

CLASA A X-A (ca limbă studiată în continuare — secţiile umanistă şi reală). Pînă la lecţia „Prietenii" şi gramatica şi exerciţiile prevăzute pînă la această lecţie.

CLASA A X-A (anul II de studiu — secţia umanistă) — Pînă la lecţia „Emil Racoviţă" şi gramatica şi exerciţiile prevăzute pînă la această lecţie.

CLASA A X-A (anul II de studiu — secţia reală) — Pînă la lecţia „Smolnii" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie. Nu se vor studia lecţiile : „La lecţia de limba rusă ; La doctor ; O masă de sărbătoare ; Rechinul" (programa nr. 47122/1967).

CLASA A XI-A (ca limbă studiată în continuare — secţiile umanistă şi reală) — Pînă la lecţia „Viaţa şi activitatea literară a lui N. V. Gogol" şi exerciţiile prevăzute pînă la această lecţie.

CLASA A XI-A (anul III de studiu — secţia umanistă) — Pînă la lecţia „Moscova — capitala Uniunii Sovietice".

CLASA A XI-A (anul III de studiu — secţia reală) — Pînă la lecţia „Examenul". Nu se vor studia lecţiile „Vacanţa de vară ; N. Bălcescu — ambele texte ; Excursie prin Leningrad".

CLASA A XII-A (secţia umanistă şi reală — ca limbă studiată în continuare) — Pînă la lecţia „Viaţa şi creaţia literară a lui A. N. Tolstoi".

LIMBILE FRANCEZĂ ŞI ENGLEZĂ — LA SECŢIILE FĂRĂ FRECVENŢA DE LA LICEELE CU LIMBILE DE PREDARE ALE NAŢIONALITĂŢILOR CONLOCUITOARE

Materia de examen pentru prima sesiune la **clasele V—VIII** (inclusiv) este cea stabilită pentru aceste clase de la şcolile cu limba de predare română.

Materia de examen pentru prima sesiune la **clasele IX—XII** (inclusiv) **la ambele secţii, unde limba franceză sau engleză se studiază în continuare** — este, de asemenea, cea indicată la aceste clase de la liceele cu limba de predare română.

La clasele X—XII (inclusiv) — de la **secţia umanistă** — unde limbile franceză şi engleză se studiază ca a doua limbă modernă, începînd din clasa a IX-a, materia de examen este cea indicată la aceste clase la liceele cu limba de predare română (anul II—IV de studiu).

În celelalte situaţii în care se studiază aceste limbi, programele de examen sînt următoarele :

LIMBA FRANCEZĂ

CLASA A IX-A (anul I de studiu) — Pînă la lecţia „Dans les rues de Bucarest" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie (după programa şcolară aprobată cu nr. 46449/1965).

CLASA A X-A (anul II de studiu — secţia reală) — Pînă la lecţia „Ponctuation" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie (după programa şcolară aprobată cu nr. 47386/1966).

CLASA A XI-A (anul III de studiu — secţia reală) — Pînă la lecţia „Renard et Tiercelet" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie (după programa aprobată cu nr. 47124/1967).

CLASA A XII-A (anul IV de studiu — secţia reală) — Pînă la lecţia „Les Misérables" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie (după programa aprobată cu nr. 50314/1968).

LIMBA ENGLEZĂ

CLASA A IX-A (anul I de studiu) — Pînă la lecţia „The Clock" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie (după programa aprobată cu nr. 49874/1965).

CLASA A X-A (anul II de studiu — secţia reală) — Pînă la lecţia „Shopping" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie (după programa aprobată cu nr. 47385/1966).

CLASA A XI-A (anul III de studiu — secţia reală) — Pînă la lecţia „Force and confidence" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie (după programa aprobată cu nr. 50029/1967).

CLASA A XII-A (anul IV de studiu — secţia reală) — Pînă la lecţia „Realism in the Early 20 th Century" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie (după programa aprobată cu nr. 57237/1968).

LIMBA GERMANĂ — la secţiile fără frecvenţă de la liceele cu limbile de predare ale naţionalităţilor conlocuitoare (exceptînd liceele cu limba de predare germană).

Materia de examen pentru prima sesiune la **clasele V—VI** (inclusiv) este cea stabilită pentru aceste clase la şcolile cu limba de predare română.

Materia de examen pentru prima sesiune la **clasele IX—XII** (inclusiv) la ambele secţii unde limba germană se studiază în continuare este, de asemenea, cea indicată la aceste clase de la liceele cu limba de predare română.

La clasele **X—XII** (inclusiv) de la secţia umanistă unde limba germană se studiază ca a doua limbă modernă, începînd din clasa a IX-a, materia de examen este cea prevăzută pentru aceste clase la liceele cu limba de predare română.

În celelalte situaţii în care se studiază limba germană, programa de examen este următoarea :

CLASA A IX-A (anul I de studiu) — Pînă la lecţia „Meine Familie" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie (după programa aprobată cu nr. 68923/1965).

CLASA A X-A (anul II de studiu — secţia reală) — Pînă la lecţia „Der 23 August" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie (după programa aprobată cu nr. 53558/1966).

CLASA A XI-A (anul III de studiu — secţia reală) — Pînă la lecţia „Der Binger Bleistift" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie (după programa de limba germană aprobată cu nr. 47123/1967).

CLASA A XII-A (anul IV de studiu — secţia reală) — Pînă la lecţia „Rohstoff Braunkohle" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie (după programa aprobată cu nr. 50315/1968).

LIMBA LATINĂ

CLASA A IX-A la secţiile fără frecvenţă cu limba de predare maghiară — Pînă la lecţia „Puer mendax" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie (programa nr. 46761/1965).

CLASA A IX-A la secţiile fără frecvenţă cu limba de predare germană şi limbile de predare ale celorlalte naţionalităţi — Pînă la lecţia „Camillus salvează Roma" şi gramatica prevăzută pînă la această lecţie (programa nr. 34661/1967).

La clasele a X-a, a XI-a, a XII-a — secţia umanistă, se va studia după programele cu limba de predare română.

Concurs de cîntece pioniereşti

În scopul stimulării creaţiei muzicale destinate pionierilor, Consiliul Naţional al Organizaţiei Pionierilor a iniţiat ediţia a treia a concursului anual „Cel mai bun cîntec pionieresc al anului". Compoziţiile vor consta într-un imn, marş, cîntec de şcoa- , de drumeţie sau de de tabără.

le mai valoroase lu- selecţionate de un format din persona- le vieţii literare şi muzicale, vor fi dotate cu premii. Premiul I va fi în valoare de 12.000 lei, premiul II de 10.000 lei şi premiul III de 7.500 lei. Se vor acorda de asemenea trei menţiuni de cîte 4.000 lei fiecare.

Cel mai bun cîntec pionieresc al anului, distins cu premiul I, va intra în repertoriul tuturor formaţiilor corale pionereşti în anul 1969-1970, iar celelalte cîntece premiate, precum şi alte cîntece valoroase vor fi difuzate spre a fi învăţate de pionieri şi şcolari.

O revistă a tinerilor matematicieni

La Şcoala generală din Tintea-Băicoi a fost iniţiată apariţia unei reviste a tinerilor matematicieni, editată cu sprijinul conducerii şcolii şi al unităţii de pionieri. Revista are ca scop să dezvolte interesul elevilor pentru studiul matematicii.

Primul număr a cuprins cele mai interesante probleme şi exerciţii rezolvate în cadrul cercului de matematică, precum şi probleme originale create de elevi. În momentul de faţă, colectivul de redacţie, format din 9 elevi, a strîns materialele necesare pentru numărul următor al revistei, a cărui apariţie este aşteptată cu deosebit interes de pionieri şi şcolari.

PROF. ANDREI PETRE

Întîlnire cu rapsozi populari

Pionierii de la Liceul din Govora au organizat de curînd o frumoasă şezătoare folclorică, la care au invitat şi cîţiva rapsozi populari.

Şezătoarea s-a desfăşurat după tradiţiile acestor meleaguri. Oaspeţii primiţi cu pîine şi sare de către un grup de pionieri, au vorbit despre munca lor de culegători de folclor şi au recitat versuri populare culese de ei. A urmat un program artistic compus din cîntece şi dansuri populare.

Prof. GHEORGHE BOBEI

În faţa Columnei

Elevii Liceului din Fieni au organizat de curînd o excursie în Capitală. Obiectivul principal al excursiei a fost vizitarea Columnei lui Traian. Cunoscînd de la lecţiile de istorie tot ceea ce se leagă de naşterea şi dezvoltarea poporului român, elevii au avut prilejul să-şi dea şi mai bine seama, în faţa imaginilor vii, deosebit de expresive ale Columnei, despre importantele evenimente care au dus la plămădirea poporului nostru.

Prof. ALEXANDRU GEORGESCU FIENI

De unde se pot procura manuale şcolare

Uniunea Centrală a Cooperativelor de Consum şi Centrala editurilor şi difuzării cărţii anunţă că elevii de la învăţămîntul seral şi fără frecvenţă, precum şi alţi solicitanţi din mediul rural, îşi pot procura manualele şcolare de cultură generală pentru clasele I—XII prin poştă, contra ramburs, adresîndu-se librăriei „Cartea prin poştă" din Bucureşti, str. Sergent Nuţu Ion nr. 8—12, sectorul 6.

Solicitanţii din mediul urban se pot adresa librăriilor oräşeneşti în sarcina cărora intră şi distribuirea cărţii şcolare.

„La 6 paşi de o excursie"

Un argument privind locul de frunte pe care îl ocupă televiziunea printre mijloacele de educare şi instruire a elevilor îl constituie şi emisiunea „La şase paşi de o excursie". Prin întrebări judicios alcătuite, rar depăşind programa de învăţămînt şi, mai ales, prin componenţa prestigioasă a juriului, ai cărui membri au dat explicaţii şi completări de înalt nivel, această emisiune s-a dovedit de o mare utilitate.

E a a reprezentat în acelaşi timp un mijloc de orientare asupra nivelului de cultură generală al elevilor din clasa a VIII-a, selecţionaţi din diferite şcoli ale ţării, a permis profesorilor care au vizionat-o să se edifice asupra nivelului muncii proprii şi, în ultimă instanţă, a contribuit la lărgirea orizontului cultural al elevilor telespectatori.

Deosebit de izbutită ni s-a părut emisiunea din 8 decembrie 1968, cînd s-au aflat „la şase paşi de o excursie" reprezentanţii elevilor din clasele a VIII-a din judeţele Caraş-Severin şi Cluj. Juriul, alcătuit din personalităţi proeminente ale vieţii ştiinţifice şi cultural artistice — acad. Grigore Moisil, prof. dr. docent Vintilă Mihăilescu, conf. univ. Dumitru Almaş, compozitorul Dan Popovici, lectorul univ. Nicolae Lungu-Cluj — a asigurat prin intervenţiile sale o atmosferă de o deosebită ţinută ştiinţifică şi culturală, un înalt conţinut educativ.

Prof C. MOSORA

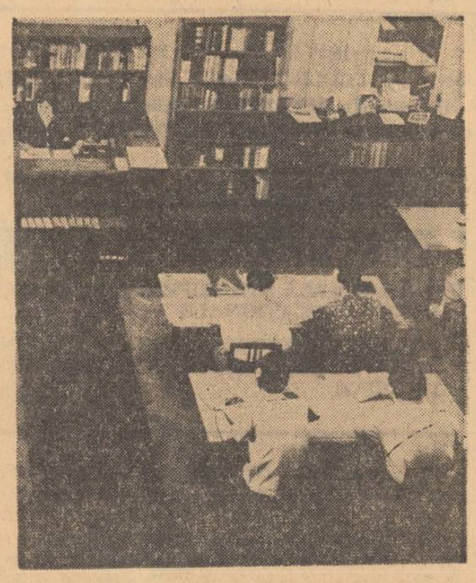

Studiul în bibliotecă — o componentă esenţială a perfecţionării continue

În dezbatere:

La masa rotundă

MANUALUL DE LITERATURĂ ROMÂNĂ PENTRU CLASA A XII-A

Directivele adoptate la Plenara din 22—25 aprilie a.c. a Comitetului Central al P.C.R. cu privire la dezvoltarea învățămîntului în țara noastră au trasat și importante sarcini menite să ducă la perfecționarea manualelor școlare atît sub raportul conținutului acestora, cît și al redactării și prezentării lor grafice, să asigure o dozare mai rațională a cunoștințelor pe parcursul anilor de studii, selectarea elementelor esențiale la nivelul actual al științei și gruparea lor în jurul unor idei fundamentale, pe baza cărora elevii să cuprindă și să înțeleagă mai ușor diversitatea fenomenelor. Directivele cer de asemenea să se procedeze la eliminarea din manuale a amănuntelor neesențiale, la reducerea la maximum, mai ales la clasele mari, a elementelor istorice și descriptive.

Pentru a-și aduce contribuția la traducerea în viață a acestor directive ale partidului, de o importanță fundamentală pentru perfecționarea și dezvoltarea învățămîntului, redacția noastră a inițiat un ciclu de dezbateri în jurul mesei rotunde cu privire la manualele școlare utilizate în acest an școlar. Acest ciclu îl deschidem cu dezbaterea manualului de literatură română pentru clasa a XII-a. La masa rotundă pe această temă au participat: prof. univ. GEORGE IVAȘCU, coordonatorul colectivului de autori ai manualului, prof. ION DUMITRESCU, inspector la inspectoratul școlar al municipiului București, profesorii MIRCEA HANDOCA (Liceul D. Bolintineanu"), ELENA ANTONESCU (Liceul „Al. I. Cuza"), ADRIANA NICULIU și ION POPESCU (Liceul „Gh. Lazăr"), CAROLINA CORLAN (Liceul nr. 25), CONST. MARINESCU (Liceul „Mihai Viteazu"), prof. VALENTIN ANGHELAGHE, șeful redacției de limbă și literatură română a Editurii didactice și pedagogice. Discuția a fost condusă de redactorul nostru, prof. CONSTANTIN RADOI.

Red.: Aș propune să începem dezbaterea cu o succintă prezentare a principiilor ce i-au călăuzit pe autori în realizarea manualului. O astfel de prezentare a solicitat redacția noastră tovarășului George Ivașcu încă de la începutul anului școlar, socotind că ea ar fi utilă tuturor profesorilor. Domnia-sa și-a luat angajamentul de a ne da o asemenea prezentare dar...

G. Ivașcu: Dar... cînd noi, autorii, am primit exemplarele de „semnal" am fost atît de dezamăgiți de condițiile grafice în care a apărut manualul, și mai ales de greșelile mari și grave de tipar, încît am considerat că o asemenea prezentare poate fi utilă numai după înlăturarea lor. Am crezut, așa cum ne îndreptățea să credem practica editorială, că greșelile vor putea fi remediate înainte de difuzare. Nu ne puteam închipui că manualul se și difuzase cînd noi lucrăm zi și noapte la corectările necesare.

M. Handoca: Într-adevăr manualul bate orice record în materia greșelilor de tipar. Pentru profesori ele sînt evidente, dar pe elevi îi stînjenesc, creînd confuzii.

G. Ivașcu: Revenind la concepția noastră asupra manualului, concepție pentru care îmi asum întreaga răspundere, de la început am considerat că un manual pentru clasa a XII-a trebuie să aibă un caracter de sinteză, pe măsura, de altfel, a vîrstei și a nivelului de cultură al elevilor. Ținînd seama și de experiența din alte țări, am urmărit să dăm acestui manual un caracter de istorie literară. Elevii clasei a XII-a au o experiență intelectuală. Este necesar ca în ultimul an al liceului ei să înscrie această experiență pe anumite date, pentru a-și defini în mare universul lor de cunoștințe din domeniul literaturii, univers care să se poată ulterior încă dezvolta. De aceea am ținut să cuprindem în manual și un capitol cu noțiuni de teorie literară, despre conceptele de „național" și „universal", cu cîteva modele de analiză literară de nivel superior.

Am dorit, apoi, ca manualul acesta să umple golurile existente în celelalte manuale de literatură română. Un an de zile am tot discutat cu reprezentanții direcției de resort din Ministerul Învățămîntului pentru a-i convinge că în manualul clasei a XII-a trebuie rezolvată problema tratării corespunzătoare a unor autori care în programele analitice precedente nu figurează deloc, deși acești scriitori se numesc L. Blaga, Ion Barbu, Mateiu Caragiale, Gib I. Mihăescu, Ion Pillat, în sfîrșit că viziunea ideologică și estetică trebuie să fie mai cuprinzătoare asupra dezvoltării literaturii interbelice, că trebuie tratate mai puțin schematic dramaturgia și critica literară. E ceea ce conducerea ministerului a înțeles, reflectînd aceasta în programa analitică, iar noi în structura manualului.

A trebuit, în același timp, să mai avem în vedere și alte circumstanțe. Cea mai importantă dintre ele rezulta din faptul că însiși profesorii de literatură română nu fuseseră familiarizați în timpul studiilor universitare cu o bună parte a problematicii ce urma să fie tratată în manual. Celor mai mulți dintre ei, dacă ținem seama și de carențele editoriale, creația unor scriitori ca Blaga, Barbu, a unor critici și esteticieni literari ca Zarifopol sau D. Popovici, alături de un Ralea, Pompiliu Constantinescu, evident Vianu sau Călinescu, — reala semnificație a operei lor, ca și alte aspecte ale literaturii dintre cele două războaie mondiale, le sînt insuficient sau unilateral cunoscute. Manualul trebuie deci, în concepția noastră, să ofere și profesorilor de liceu o sinteză asupra modului cum sînt abordate astăzi, din punctul de vedere al istoricului literar, problemele amintite. Așa se explică de ce am socotit necesar să lărgim unele capitole peste cerințele ce se pot impune elevilor. Asta nu înseamnă că lipsurile existente în trecut în tratarea literaturii române la universitate trebuie să se răsfrîngă asupra elevilor. Am considerat că volumul de cunoștințe necesare unui elev de clasa a XII-a în condițiile sistemului nostru de învățămînt va fi stabilit precis și în mod amănunțit în programă, făcîndu-se, adică, o anume disociere între ceea ce implică noțiunea de „programă", care poate fi adaptată de la an la an, și aceea de „manual", care e, totuși, un ansamblu, o sinteză a unei realități: literatura.

Red.: Același punct de vedere în ce privește raportul programă-manual a fost exprimat recent în gazeta noastră de mulți profesori în cadrul unei anchete pe această temă.

G. Ivașcu: Ar mai trebui să menționez că am cercetat manualele similare din alte țări, de pildă cel francez, care este un adevărat tratat.

Red.: În ce măsură programa v-a impus limite în elaborarea manualului?

G. Ivașcu: Autorii programei nu au fost foarte rigizi. Erau și ei în căutarea unor soluții, iar editura urmărea găsirea unui „loc geometric" între ceea ce doreau autorii programei și ceea ce doreau autorii manualului. Manualul a ieșit cum a vrut redacția. Dar forma tehnică este sub orice critică: greșeli de tipar, ilustrații urîte, citate insuficient confruntate etc. Aceasta desigur și pentru faptul că unele probleme legate de prezența unor autori au fost rezolvate abia în septembrie creînd mari dificultăți tipografice și — practic — eliminîndu-se etapa de finisare a manualului. În ce privește însă concepția manualului, structura lui, repet: îmi asum toată răspunderea.

C. Marinescu: Am două categorii de obiecțiuni: greșelile mult prea numeroase ale acestui manual — chiar dacă sînt de natură tipografică — și volumul lui mult prea încărcat. Dacă manualul s-a lucrat în două săptămîni, greșelile de tipar sînt explicabile. Mai puțin explicabil ni se pare modul cum au fost rezolvate problemele de programă. Sînt convins că dacă programa ar fi inclus studiul operei lui Ion Barbu în clasa a XI-a, iar manualul pentru aceeași clasă s-ar fi terminat cu Lucian Blaga, nu s-ar fi ajuns la supraaglomerarea manualului pe care-l discutăm.

Red. Dar s-ar fi supraaglomerat manualul de clasa a XI-a. Nu cred că echilibrarea programei se poate realiza prin simple deplasări ale unor capitole din programa unei clase în cea a clasei anterioare.

C. Corlan: Este și părerea mea. Programa trebuie gîndită pentru întregul ciclu liceal în mod competent și cu simțul realității.

C. Marinescu: În mod deosebit pentru clasa a XII-a, deoarece este clasa în fața căreia stau bacalaureatul și concursurile de admitere în învățămîntul superior, era necesar să se stabilească o poziție foarte clară în privința programei școlare, să se delimiteze ce și cît anume trebuie studiat în adîncime și ce poate fi tratat în mod sintetic. Pentru noi e clar că manualul este mult prea cuprinzător, mai ales în condițiile acestui an, în care predarea materiei se încheie la sfîrșitul trimestrului II. Într-o ședință la care am participat, reprezentanții direcției de specialitate din minister s-au scuzat că nu s-a cunoscut această eventualitate. M-a surprins seninătatea cu care tovarășul Alexandru Bojin spunea că nu a prevăzut că se va lua o astfel de măsură.

Elaborarea unui manual cum este cel despre care discutăm nu-i de loc un lucru ușor, dacă ținem seama că el a trebuit să clarifice probleme insuficient clarificate de însăși cercetarea științifică de specialitate. Nu înțeleg de ce asemenea probleme, cu repercusiuni adînci pentru întregul învățămînt, sînt rezolvate ad-hoc, în grabă, astfel încît se ajunge la situații de nesoluționat pentru profesori. Există în minister o direcție de specialitate, există un institut de cercetări pedagogice. Acestea ar trebui să stabilească din vreme un criteriu precis: aceasta e programa, așa trebuie să fie manualul. Iar acest criteriu ar trebui să țină seama de realitatea în care lucrăm, de numărul de ore pe care-l avem la dispoziție. Structura anului școlar trebuie stabilită din vreme, nu după ce am parcurs o bună parte a materiei. Aș vrea să mă înțeleagă bine autorii manualului, să se gîndească dacă e posibil ca lecțiile din acest manual să fie predate într-o oră de curs care prevede pentru explicații mai puțin de 30 de minute.

G. Ivașcu: Manualul oferă mult, profesorul îa din el și indică pentru elevi atît cît socoate că se cuvine, după nivelul clasei, după gradul de pregătire anterioară a elevilor etc.

Red.: Așa este în ce-l privește pe profesor. Dar manualul e pentru elev în primul rînd.

I. Popescu: Firește. Dar am să vă relatez un caz care poate să fie semnificativ pentru discuția noastră. La examenul de bacalaureat dat anul trecut la liceul nostru, un profesor, de anumită notorietate printre colegii săi a făcut adevărate ravagii insistînd asupra amănuntelor din manual, deși în indicațiile date de minister pentru desfășurarea examenului se spunea clar că trebuie să se insiste asupra esențialului. Esențialul? Un examinator poate oricînd să demonstreze colegilor din comisie, care sînt de alte specialități, că subtilitățile asupra cărora insistă reprezintă esențialul. Cred că n-ar fi rău ca manualul în discuție să fie astfel sistematizat încît să se desprindă esențialul, atît din modul de distribuire a materialului cît și din caracterul literelor cu care este cules.

Red.: Este o soluție utilizată și în alte țări și în practica din trecut a editorilor de manuale din țara noastră. Nu văd de ce nu s-ar apela la ea. Nu cred însă că ea soluționează problema.

C. Marinescu: Dacă dorim un manual școlar care să valorifice experiența învățămîntului nostru, să asigure o succesiune a problemelor de natură să ușureze înțelegerea acestora, o anumită gradare în tratarea fiecărui capitol, o ilustrație subordonată scopurilor didactice etc., soluția trebuie căutată în scoaterea la concurs a manualului.

I. Popescu: Ținînd seama de criteriile pe care au trebuit să le ia în considerare autorii, cred că manualul în discuție este un pas înainte, un manual modern. Să nu renunțăm la ce există în acest manual. Este necesar totuși, pentru elevi, un manual care să țină mai mult seama de criteriile pedagogice.

Red.: Vă referiți la dozarea materialului informativ?

I. Popescu: La dozarea, dar și la ordonarea lui, la accesibilitatea și limpezimea expunerii.

E. Antonescu: Din acest punct de vedere consider ultimul capitol — cel privitor la probleme de teorie literară — cel mai bun. Manualul este util pentru profesori, întrucît îi ajută să-și clarifice multe probleme. Pentru elevi însă manualul este mult prea dificil. Nu am în vedere numai obiecțiile legate de supraîncărcare. Din punctul meu de vedere, pentru a spori accesibilitatea manualului este necesară o nouă distribuire a materialului.

M. Handoca: E o iluzie că elevii clasei a XII-a au la dispoziție mai multe ore de literatură decît în 1960. Materiei parcurse în clasele VIII—XI în 1960 i s-au adăugat peste 70 de scriitori. Nu se ajunge oare astfel la superficialitate? Și aceasta în timp ce se subliniază continuu consecințele nefaste ale supraîncărcării.

Cel mai mare neajuns al manualelor de literatură este după mine, excesul de informație în dauna formației propriu-zise. În condițiile date, nu se poate asigura contactul elevilor cu textul operelor pe care le studiază. Acesta este și neajunsul manualului de clasa a XII-a, cu toate calitățile lui evidente. Aș vrea să subliniez, apoi, și lipsa de continuitate a manualelor, nu numai în privința modalităților de cuprindere și de expunere a materialului, dar și în ceea ce privește concepția.

I. Dumitrescu: Spre a fi rodnică și a putea aprecia judicios meritele și lipsurile manualului, discuția noastră trebuie să aibă anumite coordonate de referire, anumite date de orientare. Una dintre aceste coordonate este, după părerea mea, nivelul actual de pregătire al cadrelor didactice și nivelul cunoștințelor elevilor pe de o parte, iar pe de altă parte imperativul de a da absolvenților liceului o vedere limpede asupra acestui sector atît de important al culturii noastre, de mare însemnătate pentru formația fiecăruia dintre noi: literatura națională. Cea de a doua coordonată: poziția manualului față de stadiul actual al cercetării științifice, măsura în care el este la curent cu ultimele lucrări de specialitate recunoscute ca fundamentale pentru perioada istorică îmbrățișată: literatura română dintre cele două războaie mondiale și din anii puterii populare. A treia coordonată: măsura în care manualul respectă cerințele didactice concepute în sens larg. Pornind de la aceste coordonate, constatăm un prim merit al manualului: acela că el îmbrățișează într-o perspectivă largă, de ansamblu, fără excluderi îngust sociologizante, întreaga mișcare literară românească din perioada interbelică. Astfel, locul lui Blaga, al lui Ion Barbu, al altor scriitori din perioada interbelică este definit cu pricepere. În același timp, manualul descoperă și prezintă relația organică dintre literatura acestei perioade și literatura zilelor noastre, pe care o privește judicios, fără idei preconcepute, ca pe un fenomen în efervescență cu luminile și umbrele lui. Selecția pe care a făcut-o între scriitorii contemporani, ca orice selecție, e discutabilă, dar manualul are meritul de a fi folosit în principalele lui capitole cercetările cele mai recente de critică și istorie literară.

Red.: Întocmai, numai că de aici și una din obiecțiile de fond pe care le aduc profesorii și anume, excesul de merit sub raportul folosirii prea extinse a cercetărilor de specialitate, în dauna accesibilității didactice.

I. Dumitrescu: Nu trebuie pierdut din vedere faptul că manualul se adresează nu numai profesorilor din Capitală și marile orașe, ci deopotrivă și celor din colțurile depărtate ale țării, care au mai puține surse de informare. Pe de altă parte profesorul nu trebuie să fie dominat de manual, ci are datoria de a-l folosi pentru creația personală a propriilor sale lecții.

Adriana Niculiu: În privința concepției despre manualele de literatură, e necesară disocierea: un manual de sinteză unitar, pentru un ciclu de clase, exhaustiv, gen istorie literară și un alt manual, corespunzător noțiunii clasice de manual, pentru uzul elevilor, cu noțiuni esențiale, clare, ordonate. Întrucît pentru anul școlar viitor nu văd posibil să se redacteze un manual pentru profesori și altul pentru elevi consider necesar să se ajungă la un compromis și anume simplificarea manualului existent printr-o înlănțuire logică, clară, trimițîndu-se la subsol excesul.

V. Anghelache: Faptul că manualul de literatură română pentru clasa a XII-a stîrnește discuții este firesc. Perioada de istorie literară pe care o tratează, capitolele noi pe care le cuprinde (Lucian Blaga, Ion Barbu, Al. Philippide, noțiunile de stilistică etc.), faptul că este prima sinteză a procesului literar interbelic și de după Eliberare sînt doar unele din elemente care explică preocuparea cu totul deosebită manifestată de profesori față de această lucrare didactică.

Multe observații se îndreaptă spre capitolele „Lucian Blaga" și „Ion Barbu". Lucrul nu este întîmplător, dar are și o explicație ce a fost insuficient subliniată: la carențele evidente, și pe care nu dorim să le ascundem, trebuie să adăugăm dificultățile pe care le întîmpină profesorii în predarea operei acestor doi scriitori. Serii întregi de studenți au absolvit facultățile de litere fără a fi audiat cursuri despre Blaga și Barbu, iar lucrările despre creația acestora apărute în ultimii 3—4 ani au un tiraj foarte mic. Pe lîngă aceasta, predarea poeziei lui Blaga și Barbu solicită unele asociații de ordin filozofic și estetic care, cel puțin pînă în prezent, și-au găsit locul doar în unele studii introductive sau în unele articole din presa de specialitate. De aici și obiecția adusă stilului capitolelor respective din manual, folosirii unei terminologii insuficient de accesibile la ora aceasta elevilor. Limbajul textului critic este determinat însă nu de preferința sau nu numai de preferința autorilor, ci și de conținutul operei literare comentate. Oricîte concesii am face accesibilității analiza unei poezii de Blaga sau Barbu va fi, și din punct de vedere al expresiei, cu totul alta decît analiza unor poezii de Cîrlova, Alecsandri, Coșbuc etc.

Așa după cum s-a putut observa încă din prima zi a apariției, manualul are un caracter experimental. El propune, ca metodă de interpretare și structură, una din multele posibilități la care se poate face apel în încercarea de prezentare a unor scriitori sau epoci literare.

În relația programă-manual, autorii și editura pleacă de la ideea unei programe care să fixeze volumul obligatoriu de cunoștințe, lăsînd manualului posibilitatea să urmărească evoluția fenomenului literar, să ofere ceva mai mult pentru acei elevi care se simt atrași de literatură. Aceasta cu atît mai mult cu cît secția umanistă nu are încă manualul care îi trebuie și care să-i dea și la acest important obiect de învățămînt profilul specific.

Trebuie să subliniem și faptul că manualul a fost editat în condiții excepționale. Anul școlar începuse, iar lucrarea se afla încă în faze tipografice. De aici repetatele greșeli de literă, condițiile grafice sub orice nivel (tipărirea s-a făcut la rotativă, pe hîrtie de ziar). Întîrzierea are multe explicații, unele de ordin obiectiv, altele de ordin subiectiv, printre care decizia definitivă asupra conținutului programei și al manualului, sosită cu cîteva zile înaintea începerii anului școlar, ocupă locul central.

Observațiile făcute de participanții la această „masă rotundă" ca și cele exprimate la întîlnirile organizate de editură, cu concursul Societății de științe filologice, cu profesori de literatură română din județele Iași, Bihor, Argeș, Brăila, Tulcea vor fi de un real ajutor pentru colectivul de autori și redacție, în vederea pregătirii ediției a II-a a manualului. De altfel, în același scop, editura s-a adresat tuturor profesorilor de literatură română (prin nota din pagina a 2-a a manualului) rugînd să se trimită propuneri pentru autori și redacție. În anul școlar viitor vom pune la dispoziția școlilor o ediție revizuită a manualului. Aceasta va beneficia de aportul considerabil al discuțiilor purtate în întreaga țară, atît în licee cît și la catedrele de limbă și literatură română ale facultăților de litere.

INSPECTORATELE ȘCOLARE

(Urmare din pag. 1)

didactice cu gradul I și II, oameni cu o îndelungată experiență și cu bune rezultate în muncă.

Dar, cu toate că de la constituirea inspectoratelor școlare a trecut atîta timp, în multe locuri schemele de încadrare sînt încă incomplete. Pe schema inspectoratului școlar Dîmbovița, de pildă, mai sînt cinci locuri goale. Graba strică treaba, este adevărat, numai că în cazul nostru treaba este stricată nu de grabă, ci de tărăgăneala cu care se rezolvă această problemă. Chiar și acolo unde schema este completă, inspectorii au de făcut față unui mare volum de muncă. Vă închipuiți ce se întîmplă acolo unde cei încadrați trebuie să suplinească și munca celor care lipsesc. Golurile în schemă înseamnă de fapt goluri în munca de îndrumare și control.

De ce nu s-a terminat pînă acum recrutarea inspectorilor? Motive și justificări se găsesc destule. Unele de ordin subiectiv, altele de ordin obiectiv. E adevărat că munca de inspector nu-i ușoară, că se desfășoară uneori în condiții dificile și că, de aceea, unii au rezerve atunci cînd li se propune să lucreze la inspectorat. O soluție pentru completarea efectivului inspectoratului trebuie însă găsită, și aceasta neîntîrziat.

Pentru inspectorii care domiciliază în județ, o altă problemă greu de rezolvat este asigurarea locuinței. (În momentul de față mulți din inspectorii județului Dîmbovița sînt navetiști: doi locuiesc la Pucioasa, trei la Găești, doi la Titu etc.).

Este evident că toată această situație — schemă incompletă, mulți navetiști — care poate fi întîlnită și la alte inspectorate — creează greutăți în buna mers al activității. Socotim că în toate aceste probleme consiliile populare provizorii trebuie să acorde un sprijin mai substanțial inspectoratelor școlare județene, aceasta în interesul desfășurării în condiții optime a muncii de îndrumare și control.

●

Mulți din inspectorii școlari județeni sînt noi în muncă. Așa stînd lucrurile, este normal să ne întrebăm: ce s-a întreprins pentru inițierea și perfecționarea inspectorilor în metodologia muncii de îndrumare și control?

Pe plan local au avut loc numeroase acțiuni în acest scop. Inspectoratul școlar București a organizat, cu concursul Institutului de perfecționare a cadrelor didactice, prelegeri menite să-i inițieze pe inspectorii de specialitate în domeniul metodicii muncii de îndrumare și control. În județul Dîmbovița au fost organizate schimburi de experiență între inspectorii cu stagiu îndelungat și cei noi. Tot aici, cu ocazia unor inspecții speciale, inspectorii mai tineri i-au însoțit pe conferențiarii și lectorii de la I.P.C.D. pentru a învăța din experiența acestora. La inspectoratul școlar Buzău s-a luat inițiativa să se prezinte periodic în fața inspectorilor informări și referate privind problemele noi, moderne din domeniul pedagogiei sau al metodologiei inspecției.

Pe plan central, Ministerul Învățămîntului a invitat inspectorii de specialitate la cursurile de perfecționare care au fost organizate pentru învățători, pentru psihopedagogi și profesorii de psihologie, pentru profesorii de limbi moderne, fizică, chimie etc. Aceste cursuri au fost foarte folositoare inspectorilor pentru informarea lor în domeniul specialității.

Mai puțin s-a făcut în ce privește inițierea și perfecționarea sistematică, realizată la un nivel științific ridicat, în metodologia muncii de îndrumare și control. Pînă în prezent au fost organizate cursuri numai pentru inspectorii din învățămîntul tehnic și de specialitate, care au participat, timp de două săptămîni, la prelegeri și seminarii, urmate de inspecții efective în școli. Asemenea cursuri se cer a fi organizate și pentru inspectorii din învățămîntul de cultură generală.

— Și noi, inspectorii generali, ca și colegii noștri, inspectorii șefi, simțim nevoia unor cursuri de perfecționare — ne spune inspectorul general **NICOLAE OPREA.** Pînă acum nu am fost invitați decît la cîteva ședințe sau consfătuiri de lucru, care aveau ca obiectiv rezolvarea unor probleme curente; cît despre inspectorii șefi, ei au fost convocați la minister de două-trei ori, cu ocazia organizării unor campanii — cum a fost, de pildă, difuzarea manualelor școlare — sau pentru a li se spune cum să alcătuiască unele lucrări. Cu diferite ocazii, la Ministerul Învățămîntului sau la Institutul de perfecționare a cadrelor didactice ni s-a vorbit despre faptul că vor fi organizate cursuri de inițiere sau de perfecționare a inspectorilor școlari. Deși foarte necesare, aceste cursuri nu s-au organizat încă și, după cît se vede, nu sînt semne să se organizeze nici în vacanța de iarnă.

Am împărtășit opiniile interlocutorilor noștri lucrătorilor direcției perfecționării cadrelor didactice din minister. Prof **VASILE ROȘCA,** directorul direcției, ne-a informat că planul unui asemenea curs este întocmit și că acesta urmează să se desfășoare într-un viitor apropiat.

●

Printre dificultățile începutului muncii la inspectoratele școlare județene a figurat și volumul mare de lucrări de birou. Într-o primă perioadă, cea corespunzătoare reorganizării administrativ-teritoriale, aceste lucrări păreau de neevitat: din situațiile existente la vechile regiuni trebuiau defalcate cele privitoare la actualele teritorii ale județelor, trebuiau întocmite lucrări de bază, unele cu totul noi, privind unitățile școlare, baza materială, elevii, personalul didactic etc. Care este însă situația acum, după zece luni? Părerea interlocutorilor noștri este că volumul lucrărilor de birou continuă să fie mare. Nu mai mare decît era, dar față de promisiunile de reducere și simplificare, lucrările, situațiile, tabelele, dările de seamă statistice etc., sînt încă multe.

După cum se știe, aceste situații — în cea mai mare parte utile — sînt cerute fie la nivelul județului, fie de către forurile centrale. Dacă ar fi coordonate, simplificate, munca s-ar ușura mult și, mai ales, li s-ar asigura și o eficiență mai mare.

— La drept vorbind, în ansamblu, cererea de situații din partea ministerului este normală — ne spune prof. **VASILE BÂRDUȚĂ,** inspector teritorial la Inspectoratul școlar Dîmbovița. Nu atît numărul mare de situații ne creează dificultăți, cît unele termene scurte la care se cer întocmite și faptul că ele nu sînt eșalonate dinainte într-un anumit timp. De pildă, direcția planificării cere o situație urgentă privitoare la unitățile școlare (dimensiuni, suprafața clădirilor, a terenurilor aferente, iluminat, încălzit etc.). E o lucrare grea care necesită multă alergătură pe teren, pe la școli. Abia întorși de la comune constatăm că direcția personal din minister, de pildă, ne cere să întocmim o situație cu încadrările, iar direcția școli să întocmim planul de școlarizare și rețea. Deci trebuie să batem din nou drumul pe la școli sau să convocăm directorii. Pentru situațiile obișnuite, la nivel județean, inspectoratul a dat directorilor un calendar cu datele scadente ale fiecărei lucrări. Dacă și forul tutelar ar alcătui un asemenea calendar, dacă lucrările cerute de minister ar fi eșalonate și am cunoaște din timp eșalonarea lor, munca s-ar desfășura mai organizat și ar fi de o mai bună calitate.

Greutățile la care ne-am referit au fost sesizate de conducerea Ministerului Învățămîntului, care caută să le pună capăt. Descongestionarea inspectoratelor școlare de lucrări de birou este o problemă care a preocupat în ultimul timp ministerul. Au și fost luate unele măsuri de reglementare a solicitărilor de situații și date, așa încît să nu se încarce inutil activitatea inspectorilor. Recent au fost consultați mai mulți inspectori generali cu privire la posibilitățile de a reduce și simplifica și mai mult pe viitor asemenea lucrări.

Vizita noastră la cele cîteva inspectorate școlare județene a reliefat faptul că activitatea de aici se desfășoară din plin, că în prezent inspectoratele se dovedesc instituții cu autoritate și competență în îndrumarea procesului de învățămînt. Ea a scos totodată în evidență necesitatea de a se remedia de urgență unele deficiențe existente încă în organizarea muncii de îndrumare și control, în așa fel încît activitatea inspectoratelor să se ridice, în ansamblul ei, pe o treaptă superioară.

Sport și activități în aer liber în vacanța de iarnă

(Urmare din pag. 1)

și originalității autorilor, dar a permis să se realizeze și o culegere care a fost multiplicată și difuzată în toate unitățile de pionieri, reușindu-se astfel să se evite rutina și banalul care încorsetează concepția și modul de acțiune a unor comandanți în desfășurarea activităților sportive și turistice din vacanța de iarnă.

În comuna Greci, la poalele munților Măcin, se organizează, pentru prima oară, o tabără de schi a pionierilor din județul Tulcea. Vrînd parcă să combată tendința de inactivitate a unor școli și unități de pionieri aflate în zone de cîmpie, consiliul județean Tulcea al Organizației Pionierilor dovedește astfel, în mod fericit, că pasiunea, competența și fantezia reușesc să găsească soluții atrăgătoare în orice condiții.

În afara taberelor organizate din fonduri centrale, mii de școlari din București, din județele Dolj și Ialomița, din Cluj sau Tg. Mureș vor fi cuprinși în tabere montane organizate cu contribuția școlii și a părinților. De asemenea, în numeroase localități, prin grija consiliilor pionierești și a conducerilor de școli vor fi amenajate patinoare care vor fi puse la dispoziția copiilor. Interesante și originale vor fi numeroasele întreceri și jocuri pe zăpadă și gheață, dintre care nu vor lipsi plimbările cu săniile trase de cai, excursiile pe schiuri, ștafetele pe patine sau cu săniuțe, concursurile de orientare turistică, precum și jocurile aplicative organizate în pădure.

Vacanța de iarnă va declanșa o largă acțiune de mobilizare a unităților și detașamentelor de pionieri la activități de turism, excursii, expediții și tabere ce se vor desfășura sub deviza **„Pionierii pe drumurile țării".** În acest sens, acțiunile organizate în timpul vacanței de iarnă pot sluji scopului învățării de către pionieri a jocurilor de orientare turistică, consolidării deprinderilor de drumeție și turism, îndrăgirii și practicării sporturilor de iarnă.

În timpul desfășurării acțiunilor practice în aer liber, un factor extrem de important îl reprezintă evitarea oricăror accidente. Asigurarea integrității corporale și a sănătății școlarilor este o cerință de importanță vitală, care se cere a fi respectată cu strictețe. Prevederea și evitarea oricăror surse de provocare a accidentelor reprezintă obligații ale oricărui comandant, profesor sau colectiv care inițiază și desfășoară o activitate cu pionierii. În această direcție trebuie să-și unească eforturile directorii școlilor, comandanții de pionieri, întregul corp didactic care, cu sprijinul părinților, al organelor locale de miliție, al întreprinderilor de transport, vor veghea cu exigență asupra vieții copiilor ce le-au fost încredințați. Educarea școlarilor în spiritul cunoașterii și îndrăgirii naturii, dar și al respectării legilor sale implacabile reprezintă o sarcină permanentă și de mare răspundere pentru fiecare profesor și comandant de pionieri, chemat să contribuie astfel la eliminarea tributului pe care ignoranța și imprudența îl plătesc anual muntelui și apei.

Sîntem conștienți de sarcinile sporite ce ne revin tuturor celor care lucrăm cu detașamentele și unitățile de pionieri în această perioadă. Vacanța școlară nu reprezintă o încetinire, o slăbire a activității educative a comandanților și cadrelor didactice ci, dimpotrivă, le sporește eforturile creatoare, impune un ritm și mai ales o eficiență deosebită muncii lor, eficiență care nu se măsoară numai după numărul și satisfacțiile încercate de către copii, ci se proiectează asupra întregii activități ce va fi desfășurată în continuare. Organizarea ireproșabilă a tuturor acțiunilor preconizate, larga activitate propagandistică și de popularizare a jocurilor și sporturilor de iarnă, a drumețiilor și excursiilor reprezintă tot atîtea elemente importante de sprijin pentru dezvoltarea activității sportive și turistice pionierești pe tot parcursul anului 1969. Și cum acest an este marcat în mod solemn de către sărbătorirea celei de a XXV-a aniversări a eliberării patriei, precum și de jubileul celei de a XX-a aniversări a Organizației Pionierilor, activitățile sportive și turistice vor trebui să cîștige în calitate și eficiență, antrenînd marea masă a pionierilor și școlarilor în mod sistematic și permanent.

Cărările și pantele munților, oglinzile înghețate ale lacurilor așteaptă cu nerăbdare iureșul nestăvilit al pașilor copiilor din toate colțurile țării noastre. Să folosim cu încredere și nelimitat minunatele daruri ale naturii, oferind pionierilor și școlarilor dreptul și posibilitatea de a petrece clipe de neuitat, generatoare de sănătate, vigoare și optimism.

Profesori și comandanți, vacanța de iarnă vă invită cu brațele larg deschise în mijlocul naturii. **Nu o refuzați!**

INSTITUTUL INTERNAȚIONAL DE PLANIFICARE A EDUCAȚIEI

Într-o clădire „vieux style" din Paris, pusă la dispoziție de către guvernul francez, își desfășoară activitatea de cercetare și formare, cu începere din 1963, Institutul internațional de planificare a educației (I.I.P.E. sau, după inițialele engleze, I.I.E.P.), creat ca urmare a unor hotărîri luate la Conferința generală UNESCO din decembrie 1962.

Planificarea educației a format încă de acum un deceniu obiectul preocupărilor UNESCO. Cu o deosebită stringență s-a pus această problemă în legătură cu aplicarea „Proiectului major privitor la extinderea învățămîntului primar în America Latină". Întrucît nu se pornise la drum cu un plan detaliat și suplu și cum nici pe loc nu se găseau planificatori competenți ai educației, s-au întîmpinat, după ce acțiunea pornise, o serie întreagă de greutăți în procurarea mijloacelor materiale și în recrutarea personalului necesar realizării proiectului. Pentru a se preîntîmpina pe viitor existența unor asemenea situații s-au organizat în 1958 cursuri de planificare a educației, în 1959 un colocviu internațional pe această temă, iar în 1960 un curs de statistică a educației.

Necesitatea de a planifica educația a fost subliniată și în cadrul unor conferințe regionale ale miniștrilor de resort, cum au fost conferințele de la Caraci (1959—1960), Beirut (1960), Addis-Abeba (1961), Santiago de Chile (1962). Cea de a XXV-a Conferință internațională a instrucției publice (Geneva, 1962) și-a expus punctul de vedere asupra naturii și importanței planificării educației într-o „Recomandare" specială.

Ideea, după cum se vede, își croise drum. În 1961, UNESCO a înființat Oficiul pentru planificarea educației, care are o secție pentru finanțarea educației, o secție pentru planificarea și administrarea educației și o sub-secție pentru construcțiile școlare. Secții similare au fost apoi create la Institutul latino-american de planificare economică și socială, cu sediul la Santiago de Chile, ca și la Institutul african de dezvoltare și planificare economică din Dakkar. Scopul acestor organisme este de a cerceta la fața locului mijloacele cele mai potrivite pentru participarea eficientă a sistemului de educație la dezvoltarea economică și socială de ansamblu.

Institutul internațional de planificare a educației a fost înființat pentru a pregăti cadre de conducere și didactice și pentru a coordona cercetările internaționale din acest domeniu. Programul de formare al acestui institut se desfășoară în primul rînd prin stagii de zece luni, în cursul cărora au loc seminarii, se elaborează studii analitice, se organizează lucrări de cercetare și aplicare, vizite la instituții educative se pregătesc memorii științifice. În afară de stagiile de zece luni se organizează stagii scurte de vară pentru cursanții avansați, precum și seminarii și cicluri de lucrări practice cu o durată de două săptămîni. Persoanelor cu o înaltă calificare în materie de planificare a educației institutul le oferă posibilitatea de a efectua în cadrul său, pe o perioadă de 1—6 luni, lucrări de specialitate cu titlu personal.

Planul de cercetări al I.I.P.E. include numeroase aspecte ale economiei educației : evaluarea costului și finalității planurilor de dezvoltare a educației, integrarea educației în dezvoltarea generală a țării, ameliorarea randamentului calitativ al sistemului de învățămînt etc. Pînă în prezent, echipe internaționale și multidisciplinare au efectuat cercetări într-o serie de țări ca Anglia, Australia, Columbia, Franța, India, Italia, Japonia, Liban, Nigeria, Noua Zeelandă, S.U.A., Tailanda, Tanzania. U.R.S.S

Programul de cercetare în perspectivă înscrie noi teme legate de îmbunătățirea metodelor de planificare a educației, de finanțarea acesteia, de tehnicile de analiză a costurilor, de mijloacele de mărire a eficienței cantitative și calitative a învățămîntului.

Am avut prilejul să vizitez pe îndelete biblioteca institutului. Instalată într-o clădire nouă, prevăzută cu pereți de sticlă, cu aer condiționat și cu sisteme de atenuare a zgomotelor, biblioteca oferă condiții foarte bune de lucru. Volumele și publicațiile sînt sistematizate, ca și problemele de cursuri, pe cîteva mari direcții, care se conturează ca formînd principalele laturi ale domeniului : bibliografii și lucrări cu caracter fundamental, monografii, lucrări privind bazele planificării educației, principiile acesteia, mijloacele moderne de educație (mai ales audio-vizuale).

În sala de lectură am întîlnit cursanți de pe toate continentele. Din discuțiile cu ei, ca și din convorbirea cu prof. **Raymond Lyons**, directorul programului de formare, am înțeles că programa de învățămînt din acest an pune accentul pe corelarea planificării educației cu planificarea economică și socială, pe analiza structurii organizatorice și a metodologiei serviciilor de planificare, pe analiza modului de organizare a sistemelor de educație. Se acordă un deosebit interes corelației dintre aspectele cantitative și calitative ale educației, considerîndu-se că, odată cu satisfacerea nevoilor cantitative ale societății în materie de învățămînt trebuie asigurată și eficiența calitativă a procesului educativ-formativ. Este de altfel în curs de apariție o lucrare redactată pe baza discuțiilor purtate în cadrul Colocviului organizat în 1966 la Geneva pe tema „Aspecte calitative ale planificării educației".

În cei cinci ani de activitate, I.I.P.E. a redactat și tipărit, pe lîngă lucrările multiplicate prin alte mijloace, aproximativ 34 de lucrări în toate domeniile amintite mai sus. Directorul său, **Philip H. Coombs**, a publicat recent volumul „Criza mondială a educației" în care analizează strategia dezvoltării învățămîntului pe baza analizei sistemelor. **Raymond Poignant**, care conduce sectorul planificării cercetărilor din domeniul educației, este autorul unei lucrări de bază în domeniul raportului dintre planurile educației și planurile economico-sociale. I.I.P.E. a publicat de asemenea o bibliografie internațională cu privire la planificarea educației și un inventar al principalelor probleme ale acesteia.

Consiliul de administrație al I.I.P.E. este format din zece persoane cu autoritate științifică. Șase dintre acestea, inclusiv președintele, sînt alese, iar patru desemnate de O.N.U. și de organismele sale speciale. Consiliul fixează politica științifică a institutului, propune directorului general al UNESCO persoana ce urmează a fi învestită în funcția de director al I.I.P.E. și desemnează pe cei 23 de membri ai colegiului de consultanți. Colegiul de consultanți cuprinde personalități din toate regiunile globului și din cele mai diferite specialități, care dau avize științifice și participă la cercetări.

VL. KRASNASESCHI
cercetător științific principal la Institutul de științe pedagogice

REPERE CONTEMPORANE ÎN EDUCAȚIA TINERETULUI

(Urmare din pag. 1)

tive sînt încă insuficient luate în considerare. Este evident, de pildă, că evoluția vertiginoasă a științei și tehnicii, uriașa diseminare a mijloacelor moderne de informare constituie premise, factori favorizanți ai unei maturizări timpurii a tineretului. Corespunzător acestei maturizări se impune cu necesitate o suplețe deosebită a instituțiilor educative. Aceasta nu este asigurată încă pretutindeni și, de aceea, un număr mare de tineri situați la meridiane diferite consideră că cerințele și solicitările tot mai numeroase față de ei nu au echivalent în sporirea poziției lor sociale, în audiența reală, la forurile oficiale, a punctelor de vedere exprimate de ei. De aceea au existat, în ultimul timp, situații explosive în diferite țări.

Rezolvarea pozitivă a cerințelor legitime ale contemporaneității față de instituțiile educative va face ca ideile umaniste, de înțelegere internațională să rodească amplu pe terenul fertil al credinței în idealuri care animă imensa majoritate a tineretului lumii.

WILLIAM COCKELL: O acțiune educativă eficientă presupune în coordonatele vieții contemporane o restructurare a concepțiilor în această privință, abordarea unui dialog sincer între generațiile tinere și vîrstnice. Dacă în această privință părerile sînt aproape unanime, în privința metodelor menite să renoveze efectiv această transmitere a ștafetei umane, a mesajului civilizației și culturii, ne aflăm abia în faza căutărilor.

Reușita depinde de sprijinul acordat unor inițiative de înaltă valoare morală, cum au fost cele promovate de delegațiile României în cadrul Organizației Națiunilor Unite și al U.N.E.S.C.O., de fundamentarea științifică a acțiunilor educative pe plan național și de schimbul larg de idei și opinii pe plan internațional.

Lector dr. **VOJIN DIMITRIJEVIC :** Cunoașterea internațională prin intermediul literaturii, artei, radioteleviziunii și filmului, adică prin intermediul mass-mediei se cere completată cu o cunoaștere directă, prin contacte nemijlocite între tineri de diferite naționalități. Turismul, schimbul de delegații, taberele internaționale constituie factori de mare preț în înțelegerea de către tineri a specificului de viață al altor națiuni, a contribuției acestora la tezaurul universal, de sădire în rîndurile tineretului a respectului și aprecierii față de toate popoarele lumii. Iată de ce experții în educație prevăd pentru anii ce urmează perspective ample de extindere a acestor forme de relații între tinerii de diferite naționalități.

Lector univ. **ACULIN CAZACU:** A devenit evident, pentru tot mai multe state, organizații guvernamentale și neguvernamentale, instituții de cultură etc. că în lumea contemporană problemele tineretului trebuie să facă obiectul unei acțiuni sociale coordonate, specializate, în măsură să permită o integrare cît mai armonioasă a noilor generații în spațiul relațiilor sociale.

Puternica afirmare a tineretului în anii din urmă, în forme și modalități diferite, în funcție de condițiile social-istorice, impune reconsiderarea și perfecționarea tipurilor de structuri sociale în care acesta se integrează.

Problemele tineretului contemporan au pătruns puternic în anii din urmă și în sfera de preocupări a U.N.E.S.C.O. Pe această linie se înscrie și recenta acțiune din capitala țării noastre. Avînd ca scop elaborarea unui studiu-raport privind măsurile și metodele concrete de aplicare a Declarației asupra promovării în rîndurile tineretului a idealurilor de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare — Declarație inițiată de țara noastră și adoptată în unanimitate de Adunarea Generală a O.N.U. — reuniunea a permis un viu și fructuos schimb de idei. S-a dezbătut o gamă largă de probleme, într-un spirit de cooperare și adeziune unanimă la principiile Declarației. Așa cum au apreciat toți participanții la discuții, materialul de sinteză elaborat cu acest prilej cuprinde recomandări prețioase, preponderent operaționale, practice, în măsură să contribuie substanțial la aplicarea programului U.N.E.S.C.O. pentru tineret.

Definind trăsăturile esențiale ale sistemului activităților educative menite să ducă la transpunerea în practică a principiilor Declarației, reuniunea s-a ocupat îndeaproape de tendințele actuale ale determinării conținutului, metodelor, formelor și mijloacelor celor mai adecvate în acest scop. S-a avut în vedere, astfel, contribuția familiei, învățămîntului, organizațiilor de tineret, mijloacelor de informare și instituțiilor cultural-educative, turismului și sportului.

Principala idee care s-a degajat din dezbateri a fost aceea că educarea tinerelor generații în spiritul principiilor Declarației trebuie să fie rezultanta unei influențe coordonate a tuturor factorilor educaționali care acționează în societate, potrivit trăsăturilor specifice, concret-istorice ale diferitelor regiuni ale lumii, ale diferitelor țări. „Presiunea" socială și demografică exercitată de tineret în lumea contemporană face necesară nu numai lărgirea seriei de organisme instituționale specializate în problemele tineretului, ci și realizarea unei tot mai accentuate participări a tinerilor înșiși la rezolvarea propriilor lor probleme.

Avînd în vedere aceste coordonate, reuniunea a acordat o atenție specială problemelor învățămîntului contemporan și potențelor sale educative în raport cu principiile Declarației. S-a subliniat astfel importanța orientării umaniste a învățămîntului, necesitatea perfecționării programelor și manualelor școlare (în special a celor de istorie, geografie, drept internațional, etică, educație civică), rolul însemnat pe care îl are cunoașterea de către tineri a limbilor străine pentru realizarea unui contact direct, operativ, între ei, utilizarea îmbinării strînse a activității școlare cu cea extrașcolară. În toate aceste direcții s-au elaborat recomandări concrete.

Reuniunea U.N.E.S.C.O. de la București se înscrie pozitiv în rîndul eforturilor întreprinse de țara noastră pe plan internațional în vederea dezvoltării relațiilor de înțelegere și cooperare între popoare, în spiritul aspirațiilor de pace ale omenirii.

Aspect din timpul desfășurării lucrărilor Reuniunii internaționale a experților în problemele educației tineretului

Farmecul vacanței

(Urmare din pag. 1)

o adevărată tradiție și, sigur, fantezia lor va găsi încă alte zeci de pretexte, în felurite întreceri, pentru a-și petrece răgazul vacanței într-un chip cît mai plăcut.

O altă tradiție la fel de frumoasă, care zgîndărește neastîmpărul așteptării, este aceea a sărbătorilor aflate în centrul atenției acestei vacanțe. Se pregătesc încă de pe acum simpozioanele, serile literare, recitările, corurile, cîntecele închinate aniversării Republicii, se pregătesc și carnavalurile Anului Nou, cu pestrița și tumultuoasa lor desfășurare de măști, de costume fanteziste, de glume și de voie bună, viguroasele versuri ale plugușorului însoțit de pocnete de harapnic, de felicitări pentru cei vrednici și de aluzii piperate pentru cei leneși, beteala, luminările și jucăriile cu care vor fi împodobite crengile pomului de iarnă.

Vacanță înseamnă timp liber, timp de recreație, de răgaz, un timp în care, după preferințele, fantezia și dorințele lor, copiii vor căuta cele mai agreabile modalități distractive în joacă, în excursii, în lecturi etc. Pretutindeni se iau măsuri pentru satisfacerea celor mai diverse preferințe. În repertoriile teatrelor vor figura cu preponderență, în aceste zile, piese pentru copii și tineret, Direcția Difuzării Filmelor organizează „Zilele filmului pentru pionieri și școlari". Stau de asemenea la dispoziția școlarilor sălile de concert, bibliotecile, muzeele, cluburile școlare, tot atîtea prilejuri de delectare și de învățăminte.

În preajma copiilor vor continua să se afle și în timpul vacanței profesorii. Numai că în vacanță aceștia vor lăsa de-o parte cataloagele și severitatea de la catedră și se vor transforma în prieteni mai mari, care își acordează cu suplețe mijloacele pedagogice la dorințele și fantezia copiilor, creîndu-le cît mai multe posibilități pentru satisfacerea preferințelor lor, învățîndu-i să schieze, să patineze, să se bată cu bulgări de zăpadă, să aleagă din bibliotecă o carte bună, pe potriva gustului lor, să vadă ceea ce este mai interesant și mai instructiv într-o excursie, să înțeleagă mesajul și să aprecieze arta unui film, a unei piese de teatru etc. Într-un cuvînt, rolul lor în vacanță este acela de a pune sare peste îndeletnicirile elevilor, de a le face mai plăcute, mai frumoase, mai interesante. Și este bine că rolul acesta le revine lor, profesorilor, căci cine alții, mai bine decît ei îi cunosc pe cei ce așteaptă cu atîta nerăbdare vacanța, știu care sînt darurile cele mai fermecătoare și mai utile pe care le poate oferi ea ?

Cecuri de economii — pentru elevi

De curînd, Casa de Economii și Consemnațiuni a pus la dispoziția elevilor din întreaga țară un nou instrument de economisire, specific vîrstei și preocupărilor lor : *cecurile de economii școlare.*

Ca și foile de economii cu timbre, destinate de Casa de Economii și Consemnațiuni tot micilor săi depunători, noul instrument are menirea să-i învețe pe aceștia să economisească și să cheltuiască în mod chibzuit orice sumă de bani, oricît de mică ar fi.

Prin intermediul cecurilor de economii școlare, deprinderea de a economisi se însușește de elevi cu ușurință, deoarece acestea se prezintă într-o formă deosebit de atractivă : mici cartonașe frumos colorate, care ilustrează prin fotografii și texte scurte, viața și activitatea unora din cele mai reprezentative personalități din trecutul istoric al patriei noastre, din domeniul științei, tehnicii, literaturii etc. Ele se găsesc grupate în seturi de cîte 10 cecuri. Fiecare cec are o valoare de 5 lei, deci un set complet este semnul economisirii de către elevi a sumei de 50 lei.

Primul set de cecuri de economii școlare, cu tema „Personalități din trecutul glorios al patriei" — care înfățișează printre alții pe Ștefan cel Mare, Mircea cel Bătrîn, Mihai Viteazul, Avram Iancu, N. Bălcescu, Alex. Ioan Cuza — pus de Casa de Economii la îndemîna elevilor, se bucură din partea acestora de un interes crescînd. Paralel cu aceasta, urmează să fie lansat în curînd un al doilea set, care va avea tema : „Oameni de seamă din țara noastră din domeniul științei și tehnicii" și apoi, treptat, vor fi puse la dispoziția elevilor mereu alte seturi de cecuri cu teme variate și interesante.

De unde se pot procura și unde se pot preschimba cecurile de economii școlare ? Elevii își pot procura numărul dorit de cecuri de la oricare unitate C.E.C. și poștală, ca și de la școala la care învață. La oricare din aceste unități, ca și la școală, cecurile de economii se preschimbă imediat posesorilor lor, în sumele investite sau la dorința acestora, într-un veritabil libret de economii.

Este binecunoscut că pentru a-i obișnui pe elevi să realizeze economii bănești este necesar mai întîi să-i învățăm să folosească instrumentele de economisire specifice vîrstei lor, cecurile de economii și foile cu timbre școlare, deci să-i deprindem încă de pe băncile școlii cu economisirea, economisind ei înșiși. În această direcție cadrele didactice își pot aduce o contribuție importantă.

BIBLIOTECA

„Scriitorul și arta lui"

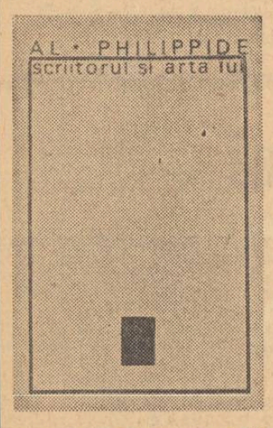

„Scriitorul și arta lui", recentul volum al finului poet care este Alexandru Philippide, înmănunchiază, cum o spune autorul în scurta sa prefață, o suită de studii și articole la care a gîndit și a lucrat începînd din anul 1923 și pînă în anul 1967. Cititorul nu are sub ochi o culegere de cronici literare, după cum s-ar putea crede răsfoind volumul, ci veritabile lucrări de cercetare literară, rezultatul unor lecturi repetate, susținute și foarte atente.

Volumul se deschide cu un studiu întins — „Sentimentul naturii și expresia lui literară". Bazat pe o informație extrem de largă și de bogată, autorul face o amănunțită analiză comparativă a sentimentului naturii la antici și moderni, fixîndu-i locul în literaturile germană, franceză și engleză și vorbind, în final, despre reflectarea lui în literatura românească.

Studiile următoare, mult mai restrînse ca întindere, tratează probleme variate : „Spontaneitate și concepție" „Ruina versului", „Expresionismul și teatrul", „Confortabilul Anatole France" etc. Unul din ele, consacrat artei poetice a lui Eminescu, aduce contribuții valoroase, inedite, în cercetarea aprofundată a creației eminesciene. Volumul cuprinde de asemenea cîteva portrete de scriitori printre care le menționăm pe acelea închinate lui Luigi Pirandello și Franz Kafka.

Lectura volumului „Scriitorul și arta lui", apărut în Editura pentru literatură", este deosebit de valoroasă pentru profesorii de literatură, ca și pentru elevii ultimelor clase ale liceului.

„Ovid Densusianu — Opere"

Editura pentru literatură a editat recent primul volum de Opere ale lui Ovid Densusianu, ediție îngrijită de B. Cazacu, V. Rusu și I. Serb, cu o prefață de Boris Cazacu. Volumul, masiv, își propune să înfățișeze marelui public pe Densusianu filologul, aspect sub care el este cunoscut îndeosebi de specialiști. Fără îndoială că „Histoire de la langue roumaine", opera sa capitală, apreciată de toți romaniștii din lume, a intrat în conștiința unui cerc mai larg de cititori ; celelalte studii filologice au avut însă pînă acum o circulație mai limitată. Este deci bine venit faptul că editorii urmăresc să reactualizeze opera filologică a lui Densusianu.

În „Orientări", primul capitol al volumului, sînt reunite cîteva lucrări cu caracter programatic. Reține atenția îndeosebi lecția inaugurală a cursului ținut în 1897 la Facultatea de litere din București, intitulată „Obiectul și metoda filologiei". Studiul următor, „Locul filologiei în viața noastră intelectuală", desăvîrșește și fixează ceea ce fusese spus în lecția inaugurală. În 1923, Densusianu reia problema în articolul „Orientări nouă în cercetările filologice".

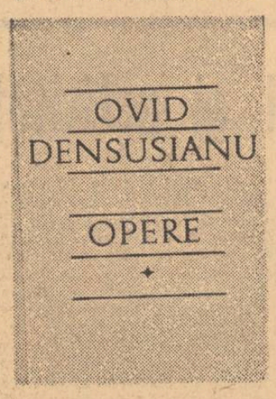

În continuare volumul cuprinde studii și articole privind filologia romanică și filologia română, dialectologia, toponimia, fonetica, ortografia și lexicologia. Fiecare capitol este întregit de dări de seamă și indicații bibliografice ale lui Densusianu referitoare la cărți și studii apărute în țară și peste hotare. Autorul nu s-a mărginit la o simplă prezentare a acestora ci, scoțînd în relief ceea ce aduc ele nou, subliniază și propriul său mod de a concepe problematica respectivă.

Ultimul capitol, „Varia", reunește trei portrete — al lui Gaston Paris, al lui Timotei Cipariu și al lui B. P. Hașdeu. Lectura lor îl dezvăluie cititorilor pe Densusianu literatul.

Fără îndoială că acest volum, care inaugurează editarea unui ciclu consacrat activității multilaterale a lui Ovid Densusianu, va fi bine primit atît de specialiști cît și de oamenii școlii.

RODICA ZANK

Amintim cititorilor noștri că în această perioadă se fac abonamentele la GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI pentru anul 1969

EDUCATORI, ÎNVĂȚĂTORI, PROFESORI!

Abonați-vă la

REVISTA DE PEDAGOGIE

Costul unui abonament anual (12 numere) : 60 lei

Studiile, cercetările și bogata informare cuprinse în fiecare număr al revistei vă ajută în documentarea dv. în problemele actuale ale școlii și pedagogiei din țara noastră și pe plan mondial. Din cuprinsul materialelor desprindeți idei și experiențe valoroase pentru perfecționarea dv. În paginile revistei vă puteți face cunoscute cercetările și experiența didactică și puteți efectua schimburi de opinii în problemele contemporane ale educației și învățămîntului.

Abonamentele se primesc de către oficiile și agențiile P.T.T.R. și de către factorii și difuzorii de presă.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București. Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.133

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 975 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 27 decembrie 1968 | 4 pag. 25 bani

LA MULȚI ANI!

30 DECEMBRIE - ZIUA REPUBLICII

Se încheie încă un an de muncă, de activitate creatoare pentru înflorirea patriei socialiste, pentru sporirea bunăstării fiecărui muncitor cu brațele sau cu mintea. Se adaugă încă un an la cei douăzeci care au trecut de la înlăturarea monarhiei — ultimul sprijin al claselor exploatatoare răsturnate de la putere — și de la proclamarea Republicii — formă de guvernămînt democratică, progresistă, corespunzătoare idealurilor socialiste ale poporului nostru.

În perioada care s-a scurs, oamenii muncii, mobilizați de Partidul Comunist Român în marea armată a constructorilor societății fără exploatare și asuprire, au obținut succese remarcabile în dezvoltarea economiei și culturii, în întărirea orînduirii de stat, în lărgirea democrației. În ansamblul acestui efort constructiv, învățămîntul și-a adus o contribuție remarcabilă.

Datorită aplicării consecvente a politicii partidului comunist, prin eforturile conjugate ale întregului popor muncitor, România este o țară liberă și independentă, în plin proces de desăvîrșire a orînduirii socialiste, cu un prestigiu internațional crescînd.

A devenit o tradiție ca la sfîrșitul fiecărui an poporul nostru să facă bilanțul muncii desfășurate, să analizeze cu seriozitate și răspundere problemele puse în fața sa de înaintarea pe calea socialismului, de evoluția situației internaționale, să stabilească cu chibzuință sarcinile pentru viitor. Îndeplinindu-și rolul de forță conducătoare a tuturor oamenilor muncii, partidul comunist are permanent în preocupările sale îndeplinirea obiectivelor fixate de către Congresul al IX-lea și Conferința Națională în vederea dezvoltării rapide a forțelor de producție — chezășia avîntului general al economiei, a desăvîrșirii cu succes a construcției socialiste și a trecerii treptate spre comunism. Plenara C.C. al P.C.R. din 16—17 decembrie a.c., dezbătînd principalele probleme economice ale planului și bugetului de stat pe anul 1969, care trasează liniile de dezvoltare a economiei naționale în al patrulea an al cincinalului, an cu o importanță deosebită în realizarea Directivelor Congresului al IX-lea al partidului, a relevat căile creșterii în ritmuri susținute a întregii economii, ale promovării progresului tehnic în toate ramurile acesteia, ale sporirii eficienței activității economice, ale ridicării în continuare a nivelului de trai material și cultural al celor ce muncesc.

În anul care vine, la mobilizarea energiilor poporului pentru realizarea în ritm susținut a politicii Partidului Comunist Român va aduce o importantă contribuție Frontul Unității Socialiste, constituit recent, care înmănunchează într-un organism politic permanent, larg democratic și cu caracter reprezentativ, toate forțele politice și sociale ale națiunii noastre socialiste. În Actul constitutiv al acestui organism se arată că programul care stă la baza activității sale este programul de desăvîrșire a construcției socialiste în România, elaborat de către Partidul Comunist Român, că Frontul Unității Socialiste oferă cel mai larg cadru organizatoric pentru participarea activă a cetățenilor la elaborarea și înfăptuirea politicii interne și externe a partidului, pentru atragerea maselor largi ale oamenilor muncii la conducerea statului socialist.

Făcînd bilanțul anului care s-a scurs, privind în urmă etapele parcurse și scrutînd viitorul cu încredere în succesul operei sale, poporul nostru, strîns unit în jurul partidului său comunist, își pregătește intrarea într-un nou an de muncă și realizări. Răspunzînd chemării la întrecere lansată de către conferințele de partid ale municipiului București și județului Timiș, de institutele de cercetări și proiectări din sectorul 7 al Capitalei, organizațiile județene de partid, în numele comuniștilor, al tuturor oamenilor muncii, institutele de cercetări și proiectări s-au angajat să depășească sarcinile stabilite pentru anul 1969 în vederea realizării unei importante producții suplimentare, a ridicării eficienței economice a producției, a sporirii aportului științei la dezvoltarea economiei noastre naționale. Conștient de înaltele sale răspunderi sociale în domeniul formării tinerelor generații, al ridicării nivelului de cultură al întregului popor, corpul profesoral din instituțiile școlare de toate gradele acționează cu energie și competență sporită în direcția modernizării și perfecționării continue a muncii educaționale, a progresului învățămîntului.

Pășind cu hotărîre pe drumul desăvîrșirii socialismului, poporul nostru, condus de partid, ridică România pe culmi tot mai înalte ale progresului și înfloririi.

ÎN PERSPECTIVA ANULUI 1969

Încheiem, peste cîteva zile, un an de muncă rodnică, de succese și înfăptuiri în toate domeniile vieții economice, social-politice și culturale a țării. Bilanțul acestui an — cel de al treilea an al cincinalului — confirmă în mod strălucit, încă o dată, justețea politicii partidului nostru, scoate cu putere în evidență hotărîrea și abnegația în muncă a întregului nostru popor care, îndeplinind neabătut programul elaborat de Congresul al IX-lea și de Conferința Națională a P.C.R., asigură progresul neîntrerupt al patriei.

Pășim în noul an în condițiile avîntului economiei noastre naționale, ale dezvoltării rapide a forțelor de producție. Ritmul de 12,3 la sută pe care îl înregistrează creșterea producției industriale — ritm superior prevederilor cincinalului — a asigurat consolidarea poziției conducătoare a industriei în ansamblul economiei, a sporit într-o măsură însemnată aportul ei la înzestrarea tehnică a producției. Succese însemnate au fost dobîndite și în domeniul agriculturii, a cărei producție medie anuală din anii 1966—1968 a depășit media anilor 1961—1965 cu aproximativ 24 la sută. Pe baza rezultatelor obținute în ramurile producției, în sporirea productivității muncii și utilizarea mai bună a resurselor economice s-a asigurat ridicarea nivelului de viață material și cultural al oamenilor muncii. Dacă în anul 1960 s-au cheltuit pentru acțiuni social-culturale 14 miliarde lei, în anul 1968 cheltuielile în acest domeniu s-au ridicat la 31 miliarde lei. În mod deosebit de grăitor este ilustrată grija partidului și a statului nostru pentru dezvoltarea învățămîntului, pentru pregătirea cadrelor de mîine ale țării, de tabloul comparativ al fondurilor alocate școlii în anii 1960—1968: cheltuielile medii anuale pentru un elev în școlile de cultură generală au fost în anul 1960 de 800 lei, în 1965 de 1 040 lei, în 1967 de 1 130 lei și în 1968 de 1 190 lei.

Acest tablou al cifrelor exprimă numai o parte a realității școlare a anului 1968 — aceea a creșterii materiale a învățămîntului nostru. Dar, așa cum știm cu toții, anul pe care îl încheiem acum a marcat nu numai o creștere în acest domeniu, ci și măsuri de mare amploare pe planul perfecționării procesului educațional, înscrise în două documente programatice de o deosebită însemnătate — Directivele C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului în Republica Socialistă România și Legea privind învățămîntul în Republica Socialistă România. Considerînd școala drept principal factor de dezvoltare a științei și, totodată, un prețios instrument de educare comunistă a tinerei generații, Plenara C.C. al P.C.R. din 22—25 aprilie a.c. a analizat cu deosebită profunzime problematica învățămîntului românesc contemporan și a trasat liniile directoare ale mersului său viitor astfel încît, asigurînd înflorirea vieții spirituale și ridicarea nivelului de instruire a poporului, el să servească în întregime îndeplinirii programului general trasat de partid, făuririi societății socialiste și comuniste. Elaborată pe baza Directivelor stabilite de Plenară, Legea privind învățămîntul în Republica Socialistă România stabilește cadrul juridic, organizatoric al școlii și consfințește rolul social deosebit de important pe care îl ocupă aceasta în patria noastră.

Desfășurîndu-se sub semnul acestor importante documente, anul școlar 1968—1969 marchează începutul unei noi etape în istoria școlii românești, a unei etape în care profilul, organizarea și conținutul învățămîntului sînt supuse unui amplu proces de perfecționare, pe măsura cerințelor științei contemporane, a cerințelor societății de azi și de mîine din patria noastră. Învățătorii și profesorii și-au început munca în acest an școlar avînd în față perspectiva clară a dezvoltării învățămîntului nostru, a treptelor tot mai înalte pe care va urca el.

Odată cu deschiderea acestui an școlar a început să funcționeze clasa a XII-a a liceului, realizîndu-se astfel prelungirea învățămîntului de cultură generală la 12 ani. A devenit posibilă, pe această cale, eșalonarea mai rațională a materiei pe diferite discipline și s-au creat condiții pentru o mai bună asimilare a cunoștințelor de către elevi, pentru o mai amplă și multilaterală pregătire a acestora, diversificată potrivit cu cerințele economiei și culturii noastre, cu înclinațiile și aptitudinile tinerilor.

Pentru prima dată au luat ființă în acest an școlar, în fiecare județ, și un număr de clase I cu copii de 6 ani, trecîndu-se astfel la realizarea treptată a sarcinii trasate în acest domeniu de Directivele C.C. al P.C.R. Începerea școlarității la vîrsta de 6 ani a fost bine primită de cadrele didactice și de părinți, care i-au înțeles semnificația social-pedagogică. Experiența dobîndită în primul trimestru al anului școlar confirmă faptul că, dacă se ține seama de dezvoltarea psiho-fizică a fiecărui elev și dacă se folosesc în procesul instructiv-educativ mijloace indicate de muncă, cuprinderea copiilor în școală de la vîrsta de 6 ani poate da rezultate dintre cele mai bune.

În acest prim trimestru al anului școlar 1968—1969 învățămîntul nostru a înregistrat o serie de aniversări care subliniază îndelungata și nobila lui tradiție — împlinirea a 375 de ani de la înființarea liceului „Dr. P. Groza" din Odorheiul Secuiesc, a 300 de ani de la înființarea liceului din Miercurea Ciuc, a 275 de ani de la înființarea liceului „Gh. Lazăr" din Sibiu, a 175 de ani de la înființarea liceului din Cristurul Secuiesc, a 140 de ani de la înființarea Liceului nr. 1 din Beiuș și a centenarelor liceului „D. Cantemir" din București și Școlii generale din Soveja. Prilej de legitimă mîndrie pentru oamenii școlii noastre de azi, aceste aniversări au constituit pentru ei îndemnul de a valorifica creator strălucita moștenire lăsată de cărturarii trecutului, de a duce mai departe și de a spori patrimoniul valorilor făurite de aceștia. Mesajele adresate de tovarășul Nicolae Ceaușescu colectivelor didactice, elevilor, organizațiilor de partid și organizațiilor U.T.C. de la școlile care și-au sărbătorit aniversarea au mobilizat nu numai aceste școli, ci întregul nostru învățămînt la o muncă mereu mai eficientă care, trăgîndu-și forțele din rădăcinile adînci ale pedagogiei românești, să împletească în chip măiestrit experiența acumulată de aceasta de-a lungul secolelor cu cele mai valoroase idei din domeniul științelor moderne ale educației.

Anul pe care îl vom începe peste cîteva zile va însemna, pentru învățămîntul nostru, o etapă foarte importantă pe drumul ridicării sale la înălțimea exigențelor pe care i le-au pus în față partidul, statul, întreaga noastră societate.

Pe drept cuvînt oamenii muncii așteaptă ca învățămîntul să dea viață într-un ritm mai susținut măsurilor stabilite de Plenara din aprilie a Comitetului Central al partidului. Așa cum a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la Conferința organizației de partid a municipiului București, s-a făcut puțin, deși era timp, pentru organizarea mai bună a desfășurării procesului de învățămînt, se lucrează încă încet la adoptarea soluțiilor necesare. Va trebui să se acționeze cu mai multă energie și consecvență în privința asigurării manualelor necesare și a condițiilor materiale, să se analizeze cu toată profunzimea punctele de vedere ale celor ce lucrează în școli și să se aplice cele mai bune dintre propunerile lor, întemeiate pe experiența concretă a muncii de instruire și educare a tineretului.

Anul 1969 va fi anul care va marca trecerea experimentală la

(Continuare în pag. a 3-a)

SUPERLATIVE

La sărbătorirea celei de a 21-a vîrste a Republicii INTELIGENȚA — această imensă valoare care a dobîndit la noi drept suprem de control și de viză asupra tuturor sferelor activității umane — este chemată să ocupe unul din fotoliile de onoare. Și tot un asemenea loc ocupă domeniul creat anume pentru producerea, reproducerea și perfecționarea ei, vasta uzină cu filiale răspîndite pe toate dimensiunile în perimetrul Republicii și pe care, cu un nume generic, o intitulăm ȘCOALA. Itinerarele acestei ample rețele în care se cultivă inteligența sînt de o extremă complexitate Tuturor, exigențele actuale ale inteligenței, care sînt înseși exigențele liniilor de perspectivă ale contemporaneității, le imprimă un sens deosebit — sensul solicitat de dinamica progresului social. În traducere concretă îl vom găsi exprimat de cîteva superlative caracteristice pentru anul a cărui încheiere o sărbătorim acum.

●

Dăm întîietate științei, fiindcă în sfera ei se condensează, devenind active și creatoare, marile valori produse de școală. Și tot de aici școala își împrumută materialul de lucru, ca și arsenalul de mijloace cu ajutorul cărora transmite mai departe, noilor generații, acest material.

Ne aflăm, nu cu mult timp în urmă, într un institut de cercetare științifică. Acolo, între oameni în halate albe, lîngă mese încărcate cu aparatură, interlocutorul nostru, cercetătorul MIRCEA BORDA, preocupat de o problemă căreia îi căuta de multă vreme răspuns și căreia se afla tocmai pe punctul de a-i găsi soluția, ne-a vorbit despre ceea ce părea să constituie o preocupare principală a colectivului din care face parte.

— Ne caracterizează pe toți — ne-a spus el — o anumită nerăbdare care vrea să vadă întregul realizat cît mai grabnic și să verifice în acest întreg valoarea fiecărei concluzii parțiale. Ceea ce realizăm noi este doar o mică piesă dintr-un ansamblu pentru crearea căruia colaborează 10 sau 20 de discipline. Efectul final, întregul nu poate fi realizat decît prin conlucrare, prin colaborarea solidară a tuturor cercetătorilor interesați de el. Și mi se pare că științele dispun încă de prea puține capacități necesare realizării acestui întreg.

— Vă referiți la numărul sau la valoarea lor?

— Și la una și la cealaltă. Științele solicită în egală măsură sporirea capacităților care le slujesc, și în volum, și în valoare, iar cea care le poate face acest serviciu este școala. Acolo se operează sau trebuie să se opereze selecția capacităților și să se consolideze germenii viitoarelor valori. Acolo se nasc pasiunile. Acolo există și timpul și specialiștii necesari pentru a hotărî direcția de dezvoltare a fiecărei personalități. Dacă acolo tinerii sînt plasați pe cea mai potrivită orbită de evoluție, vom dobîndi neîndoielnic materialul uman necesar.

●

În alți termeni am reluat această discuție cu cercetători din domeniul științelor pedagogice.

— Actuala orientare a dezvoltării învățămîntului — ne-a spus conf. VASILE BUNESCU, director adjunct al Institutului de științe pedagogice, are tocmai scopul de a dezvolta și valorifica amplu capacitățile fiecărui tînăr. În cercetările pe care le întreprinde institutul nostru în această direcție se pun două probleme. Este mai întîi necesar să găsim cele mai indicate modalități pentru a transfera în domeniul disciplinelor școlare ceea ce este esențial în domeniul științelor contemporane. Operația implică anumite dificultăți și, bineînțeles, colaborarea specialiștilor. O cantitate imensă de informații se cere selectată, condensată pînă la nucleul cunoștințelor absolut indispensabile al esențelor. În condițiile dezvoltării moderne a științelor aceasta este singura cale prin care putem facilita accesul tinerilor către ele.

— Și cea de a doua problemă?

— Cea de a doua problemă privește ținuta științifică a însuși procesului formării solicitată și ea, de asemenea la exigențe superioare prin dezvoltarea științelor. Pedagogia tradițională intră în mare parte în desuetudine. Mijloa-

V. OCTAVIAN

(Continuare în pag. a 4-a)

PROGRAMELE EXAMENULUI DE BACALAUREAT

— DIN SESIUNILE ANULUI 1969 —

LITERATURA ROMÂNĂ

Din materia clasei a IX-a

Formarea limbii române. Teritoriul de formare a poporului român și a limbii române. Originea limbii române și locul ei între limbile romanice. Elementele constitutive ale limbii române. Vocabularul limbii române.

Contribuția literaturii religioase din sec. XVI—XVIII la dezvoltarea limbii și culturii românești.

Contribuția lui Grigore Ureche și a lui Miron Costin în dezvoltarea culturii românești.

Ion Neculce: Letopisețul Țării Moldovei; O samă de cuvinte (prezentare generală).

Dimitrie Cantemir: activitatea literară. Contribuția lui Dimitrie Cantemir la dezvoltarea culturii și literaturii române.

Școala ardeleană. Rolul Școlii ardelene în dezvoltarea culturii românești și în formarea conștiinței naționale.

Ion Budai-Deleanu: Țiganiada; tematica operei și valoarea ei literară.

Din materia clasei a X-a

„Dacia literară". Programul și importanța revistei.

I. Heliade Rădulescu: activitatea culturală și literară. **Zburătorul** (analiză literară).

Grigore Alexandrescu: activitatea literară; poezia patriotică; **Umbra lui Mircea la Cozia** (analiză literară); poezia de satiră socială; **Satiră. Duhului meu** (analiză literară); Gr. Alexandrescu — fabulist.

Costache Negruzzi: activitatea literară; **Alexandru Lăpușneanul** (analiză literară); Negru pe alb (Istoria unei plăcinte, Rețetă, Fiziologia provințialului — prezentare generală).

Nicolae Bălcescu: Românii supt Mihai-Voievod Viteazul (caracterizare generală).

Alecu Russo: Cîntarea României (caracterizare generală).

Dimitrie Bolintineanu: legendele istorice; valoarea lor patriotică și literară.

Vasile Alecsandri: activitatea literară; poezia de inspirație folclorică; lirica patriotică (ciclul Ostașii noștri, Eroii de la Plevna); poezia naturii; valoarea artistică a pastelurilor (Malul Siretului, Balta, Cucoarele, Dimineața, Gerul, Iarna, Sfîrșit de toamnă ș.a.); **Malul Siretului** (analiză literară); contribuția lui V. Alecsandri la dezvoltarea teatrului (Iorgu de la Sadagura, Iașii în carnaval; Coana Chirița ș.a.); **Chirița în provincie** (analiză literară); **Despot Vodă** (analiză literară).

Nicolae Filimon: Ciocoii vechi și noi (analiză literară).

Alexandru Odobescu: activitatea literară; nuvelele istorice (Mihnea-Vodă cel Rău, Doamna Chiajna — prezentare generală); **Pseudo-Kineghetikos** (prezentare generală).

Bogdan Petriceicu Hașdeu: activitatea culturală; **Răzvan și Vidra** (analiză literară).

Titu Maiorescu: activitatea de îndrumător cultural și literar; Junimea; revista „Convorbiri literare" (colaboratorii și rolul ei în literatura română).

Mihai Eminescu: activitatea literară; concepția lui Eminescu despre poezie și misiunea poetului; **Epigonii** (analiză literară); **Criticilor mei** (prezentare generală); poezia de revoltă și critică socială (Junii corupți, Împărat și proletar). **Împărat și proletar** (analiză literară); **Scrisoarea III** (analiză literară); poezia iubirii și a naturii (Atît de fragedă, Sara pe deal, Dorința, Și dacă..., Pe lîngă plopii fără soț); **Sara pe deal** (analiză literară); poezia de inspirație folclorică (Revedere, Călin, Ce te legeni, La mijloc de codru — prezentare generală); **Ce te legeni** (analiză literară); poezia filozofică (Luceafărul, Glossa); **Luceafărul** (analiză literară); M. Eminescu, poet național și universal.

Ion Creangă; activitatea literară; poveștile (Soacra cu trei nurori, Capra cu trei iezi, Punguța cu doi bani, Dănilă Prepeleac, Povestea lui Harap-Alb); **Povestea lui Harap-Alb** (analiză literară); **Amintiri din copilărie** (analiză literară); caracterul național și popular al operei lui I. Creangă.

I. L. Caragiale: activitatea literară; dramaturgia (O noapte furtunoasă, O scrisoare pierdută, Conu Leonida față cu reacțiunea, Năpasta — conținutul realist al pieselor, realizarea artistică); **O scrisoare pierdută** (analiză literară); **Momente** (Dl. Goe, Vizită, Lanțul slăbiciunilor, Un pedagog de școală nouă, Telegrame — prezentare generală); nuvele și povestiri (Două loturi, În vreme de război. O făclie de Paște); **Două loturi** (analiză literară)

Ioan Slavici: activitatea literară; nuvele (Popa Tanda, Budulea Taichii, Moara cu noroc); **Moara cu noroc** (analiză literară); **Mara** (caracterizare generală).

C. Dobrogeanu-Gherea și Contemporanul: activitatea de critic literar a lui C. Dobrogeanu-Gherea.

Alexandru Macedonski: activitatea literară; ciclul de poeme Nopțile (Noaptea de decemvrie, Noaptea de ianuarie, Noaptea de mai, Noaptea de noiembrie); **Noaptea de decemvrie** (analiză literară).

Din materia clasei a XI-a

Curente literare la începutul sec. al XX-lea (geneza lor, trăsăturile caracteristice, reprezentanți); Simbolismul; Semănătorismul; Poporanismul.

Barbu (Ștefănescu) Delavrancea: activitatea literară; **Hagi Tudose** (analiză literară); **Apus de soare** (analiză literară).

Alexandru Vlahuță: 1907 (analiză literară).

Duiliu Zamfirescu, romancier; **Viața la țară** (analiză literară).

George Coșbuc: activitatea literară: poezia iubirii și a naturii (La oglindă, Mînioasa, Dușmancele, Numai una, Noapte de vară, În miezul verii, Vara, Iarna pe uliță); **Numai una** (analiză literară); **Noapte de vară** (analiză literară); poezia marilor evenimente din viața satului (Nunta Zamfirei, Moartea lui Fulger); **Nunta Zamfirei** (analiză literară); evocarea trecutului de luptă și a războiului pentru independență (Moartea lui Gelu, Pașa Hassan, Dorobanțul, Povestea căprarului, O scrisoare de la Muselim-Selo); **O scrisoare de la Muselim-Selo** (analiză literară); poezia de revoltă socială (Cîntec barbar, Doina, Noi vrem pămînt ș.a.).

Octavian Goga: activitatea literară; aspecte din viața satului ardelean (Noi, Plugarii, Oltul, Dascălul, Dăscăliță); **Clăcașii** (analiză literară).

Calistrat Hogaș: Pe drumuri de munte; Singur (prezentare generală).

Garabet Ibrăileanu: activitatea de istoric și critic literar.

Al Sahia: activitatea literară și publicistică.

Mihail Sadoveanu: activitatea literară; satul și țăranul în creația lui M. Sadoveanu (Păcat boieresc, Bordeenii, Județ al sărmanilor, Baltagul); **Județ al sărmanilor** (analiză literară); **Baltagul** (analiză literară); viața tîrgurilor de provincie (Floare ofilită, Apa morților, Locul unde nu s-a întîmplat nimic); natura în opera lui M. Sadoveanu (Împărăția apelor, Țara de dincolo de negură); romanul istoric (Șoimii, Neamul Șoimărești lor, Zodia Cancerului, Frații Jderi, Nicoară Potcoavă); **Frații Jderi** (analiză literară); **Nicoară Potcoavă** (analiză literară).

Tudor Arghezi: activitatea literară; particularitățile artistice; **Testament** (analiză literară); **1907** (prezentare generală); **Cîntare omului** (prezentare generală); **Cel ce gîndește singur** (analiză literară); T. Arghezi, artist al cuvîntului.

Liviu Rebreanu: activitatea literară; **Ion** (analiză literară); **Pădurea spînzuraților** (caracterizare generală); **Răscoala** (analiză literară); L. Rebreanu — ctitor al romanului românesc modern.

Cezar Petrescu: Întunecare (analiză literară).

George Bacovia: activitatea literară; caracterizare generală a creației; **Plumb; Vals de toamnă; Nervi de primăvară** (caracterizare generală).

George Topîrceanu: activitatea literară; **Rapsodii de toamnă** (analiză literară).

Din materia clasei a XII-a

Camil Petrescu: activitatea literară; **Ultima noapte de dragoste, întîia noapte de război** (analiză literară); **Bălcescu** (analiză literară).

George Călinescu: activitatea de istoric și critic literar; prozator: **Enigma Otiliei** (analiză literară).

Al. A. Philippide: Izgonirea lui Prometeu (analiză literară).

Eugen Jebeleanu: Surîsul Hiroshimei (analiză literară).

M. Beniuc: activitatea literară; **Mărul de lîngă drum** (analiză literară).

Zaharia Stancu: activitatea literară; **Desculț** (analiză literară).

Geo Bogza: reprezentant al reportajului literar. **Cartea Oltului** (prezentare generală).

Marin Preda: Moromeții (analiză literară).

Titus Popovici: Setea (analiză literară).

H. Lovinescu: Citadela sfărîmată (analiză literară).

MATEMATICA

Din materia clasei a IX-a

ALGEBRA

I. Calcul algebric. Operații cu polinoame. Formule de calcul prescurtat. Descompunerea în factori a polinoamelor. Operații cu fracții algebrice.

II. Ecuații și sisteme de ecuații de gradul I

Rezolvarea ecuațiilor de gradul I cu o necunoscută. Rezolvarea sistemelor de ecuații de gradul întîi cu două sau mai multe necunoscute.

III. Radicali

Puteri cu exponent număr natural; operații. Definiția radicalului de ordinul n. Expresii iraționale. Proprietatea unui radical cu privire la înmulțirea și împărțirea indicelui și exponentului expresiei de sub radical cu același număr natural. Aducerea radicalilor la același indice. Extragerea rădăcinii dintr-un produs, cît, putere, radical. Scoaterea factorilor de sub radical și introducerea lor sub radical. Radicali asemenea și reducerea lor. Înmulțirea și împărțirea radicalilor. Ridicarea la o putere cu exponent natural a unui radical. Raționalizarea numitorilor în cazul cînd numitorul este: un radical, o sumă de doi sau trei radicali cu indice doi, și al radicalilor de forma $\sqrt[3]{a} \pm \sqrt[3]{b}$. Radicali cu indice impar din numere negative. Noțiunea de modul și folosirea ei la calcule cu radicali.

IV. Generalizarea noțiunii de exponent

Puteri cu exponent întreg și rațional. Operații.

V. Ecuația de gradul doi

Numere complexe sub formă algebrică. Egalitatea lor. Operații cu numere complexe. Corpul numerelor complexe. Puterile naturale ale numărului i. Conjugatul unui număr complex.

Rezolvarea ecuațiilor de gradul doi cu coeficienți reali, în corpul numerelor complexe. Relații între coeficienți și rădăcini. Ecuații bipatrate. Ecuații iraționale.

VI. Sisteme de ecuații

Sisteme de ecuații cu două necunoscute, în care o ecuație este de gradul întîi și cealaltă de gradul doi.

Sisteme de trei ecuații cu trei necunoscute, în care două ecuații sînt de gradul întîi și una de gradul doi. Sisteme de două sau trei ecuații care se rezolvă prin procedee speciale (sisteme simetrice, omogene).

GEOMETRIA

I. Noțiuni introductive: Dreapta, semidreapta, segmentul de dreaptă, operații cu segmente, măsura segmentelor. Unghiuri, operații cu unghiuri, măsura unghiurilor, unghiuri adiacente, drepte perpendiculare, unicitatea perpendicularei, unghiuri complementare sau suplementare, unghiuri opuse la vîrf; suma unghiurilor în jurul unui punct.

II. Triunghiuri: Triunghiul, clasificare, linii importante în triunghi. Cazurile de egalitate a triunghiurilor oarecare și dreptunghice. Proprietățile triunghiului isoscel și echilateral. Teorema unghiului exterior, consecință. Într-un triunghi la latura mai mare se opune unghiul mai mare și reciproc. Consecințe. Relația de inegalitate dintre două oblice duse din același punct la o dreaptă. Inegalități între laturile unui triunghi. Triunghiuri cu două laturi respectiv egale.

III. Drepte paralele: Axioma paralelelor. Unghiurile formate de două drepte paralele intersectate de o secantă. Unghiuri cu laturile paralele sau perpendiculare. Suma unghiurilor unui triunghi și unui poligon convex.

IV. Locuri geometrice: Mediatoarea unui segment. Locul geometric al punctelor egal depărtate de o dreaptă, egal depărtate de două drepte paralele, egal depărtate de două drepte concurente. Concurența mediatoarelor și bisectoarelor unui triunghi.

V. Patrulatere: Paralelogramul, paralelograme particulare, trapezul. Aplicații: concurența înălțimilor unui triunghi.

VI. Cercul: Poziția unei drepte față de un cerc, tangenta la cerc. Diametru perpendicular pe coardă. Coardele egale sînt egal depărtate de centru și reciproc. Dependența dintre coarde și arcele subîntinse de ele. Pozițiile relative a două cercuri.

Relația dintre unghiul la centru și arcul cuprins între laturi. Unghi cu vîrful pe cerc, în interiorul cercului, în exteriorul cercului. Unghi format de o tangentă și o secantă. Arc capabil de un unghi dat. Aplicație: patrulater inscriptibil. Poligoane regulate. Tangente la cerc: Tangente dintr-un punct exterior, paralele cu o dreaptă dată, comune la două cercuri.

VII. Segmente proporționale: Punct care împarte un segment într-un raport dat. Teorema lui Thales și reciproca. Mai multe drepte paralele determină pe două secante segmente proporționale. Teorema bisectoarei și reciproca ei.

VIII. Asemănarea poligoanelor: O paralelă la una din laturile unui triunghi formează cu celelalte două laturi un triunghi asemenea cu cel dat.

Cazurile de asemănare a triunghiurilor. Aplicații: Linia mijlocie a unui triunghi și a unui trapez; concurența medianelor; un fascicol de drepte determină pe două drepte paralele segmente proporționale; reciproca; puterea punctului față de cerc.

Poligoane asemenea, raportul perimetrelor. Dacă două poligoane se descompun în triunghiuri asemenea două cîte două, atunci ele sînt asemenea. Raportul perimetrelor a două poligoane regulate cu același număr de laturi este egal cu raportul razelor și al apotemelor.

IX. Relații metrice în triunghi

Relații metrice în triunghiul dreptunghi

Reciproca teoremei lui Pitagora.

Teorema lui Pitagora generalizată.

Latura și apotema patratului, triunghiului echilateral și exagonului regulat în funcție de raza cercului circumscris.

X. Arii

Aria dreptunghiului, pătratului, paralelogramului, triunghiului, rombului, trapezului, poligoanelor regulate, a cercului și a sectorului circular.

Raza cercului înscris și circumscris unui triunghi în funcție de arie și laturi.

Raportul ariilor a două triunghiuri asemenea și a două poligoane asemenea.

Din materia clasei a X-a

ALGEBRA

I. Metoda inducției complete.

II. Analiza combinatorie și binomul lui Newton:

Permutări. Aranjări. Combinări.

Formula binomului lui Newton. Proprietăți.

Nu se va cere deducerea formulelor.

III. Funcția de gradul I:

Variația și graficul funcției. Inecuații de gradul I.

IV. Funcția de gradul doi:

Descompunerea polinomului de gradul doi în factori liniari. Scrierea polinomului de gradul doi sub forma unei sume sau diferențe de pătrate. Minimul sau maximul funcției. Studiul semnului funcției de gradul doi. Variația și graficul funcției.

Inecuații de gradul doi, inecuații a căror rezolvare conduce la studiul semnului unor polinoame de gradul întîi și doi. Discuția rădăcinilor ecuației de gradul doi ai cărei coeficienți depind de un parametru.

V. Funcția exponențială:

Definiție. Proprietățile funcției a^x. Variația și graficul. Ecuații exponențiale.

VI. Funcția logaritmică:

Definiția logaritmului unui număr. Proprietățile logaritmilor. Logaritmul unui produs, unui cît, unei puteri și unui radical. Trecerea de la o bază a logaritmului la altă bază.

Funcția logaritmică. Definiție. Proprietăți. Variația și graficul.

Logaritmii zecimali. Proprietăți. Caracteristica. Mantisa. Tabele de logaritmi. Aflarea logaritmului unui număr și aflarea unui număr cînd se cunoaște logaritmul său. Operații cu logaritmi. Cologaritm. Aplicarea logaritmilor.

Ecuații logaritmice.

Se vor trata cazurile de ecuații exponențiale și logaritmice care se reduc prin substituții la ecuații algebrice de gradul I sau II.

TRIGONOMETRIA

I. Introducere

Măsura unghiurilor și arcelor; gradul sexagesimal, gradul centesimal, radianul. Relații între ele.

Generalizarea noțiunii de arc și de unghi, Arce și unghiuri mai mari de 360°. Arce și unghiuri pozitive și negative.

II. Funcții trigonometrice

Definițiile funcțiilor trigonometrice ale unghiurilor ascuțite, ca rapoarte ale laturilor unui triunghi dreptunghic.

Valorile funcțiilor trigonometrice ale unghiurilor de 30°, 45°, 60°. Relații între funcțiile trigonometrice ale unghiurilor complementare.

Rezolvarea triunghiului dreptunghi, folosind tabelele de valori naturale.

Definițiile funcțiilor trigonometrice; domeniile de definiție și mulțimea valorilor funcțiilor. Periodicitatea. Intervalele de monotonie. Intervalele pe care o funcție trigonometrică își păstrează semnul. Variația și graficul funcțiilor sin x, cos x, tg x, ctg x.

Relații între funcțiile trigonometrice: ale unghiurilor suplementare, ale unghiurilor a căror diferență este de 180°, a căror sumă este 360°. Exprimarea funcțiilor trigonometrice ale unui unghi prin funcțiile trigonometrice ale unui unghi din primul cadran.

III. Formule fundamentale

Relații între funcțiile trigonometrice ale aceluiași unghi. Exprimarea funcțiilor trigonometrice cu ajutorul uneia din ele.

Funcțiile trigonometrice ale sumei și diferenței a două unghiuri, ale dublului unui unghi, ale jumătății unui unghi. Exprimarea rațională a funcțiilor trigonometrice ale unui unghi cu ajutorul tangentei jumătății unghiului.

Formule pentru transformarea unor sume sau diferențe de funcții trigonometrice în produs.

IV. Ecuații trigonometrice

Rezolvarea ecuațiilor: $\sin x = a$, $\cos x = a$, $\operatorname{tg} x = a$, $\operatorname{ctg} x = a$. Relații între două unghiuri care au funcțiile trigonometrice de același nume egale. Ecuații trigonometrice a căror rezolvare se face prin transformări astfel încît să conțină aceeași funcție trigonometrică a aceluiași unghi care conduce la ecuații de gradul I sau II. Ecuații trigonometrice omogene în sin x și cos x. Ecuația $a \sin x + b \cos x = c$. Ecuații trigonometrice care se rezolvă prin descompunere în factori.

V. Numere complexe sub formă trigonometrică

Corespondența între numerele complexe și punctele planului. Forma trigonometrică a numerelor complexe. Înmulțirea și împărțirea numerelor complexe. Formula lui Moivre. Aplicații: calculul funcțiilor trigonometrice ale multiplului unui unghi, calculul rădăcinilor de ordin n dintr-un număr complex scris sub formă trigonometrică, calculul rădăcinilor de ordinul n ale unității (+1, —1).

VI Aplicațiile trigonometriei la geometrie

Rezolvarea triunghiului oarecare folosind relațiile între laturi și unghiuri: relația sinusurilor, relația cosinusului, funcțiile trigonometrice ale jumătății unui unghi al triunghiului exprimate cu ajutorul laturilor. Formule pentru aria triunghiului Heron, $\frac{bc \sin A}{2}$, $\frac{abc}{4R}$, pr.

Tabele cu logaritmii funcțiilor trigonometrice.

GEOMETRIA ÎN SPAȚIU

I. Introducere. Elementele fundamentale: punctul, dreapta, planul. Axiomele de apartenență. Intersecția a două plane. Determinarea planului.

II. Pozițiile relative ale elementelor fundamentale.

Pozițiile relative a două drepte.

Două plane care au un punct comun și care conțin respectiv două drepte paralele, se intersectează după o dreaptă paralelă cu cele două drepte date. Două drepte paralele cu a treia sînt paralele între ele.

Unghiul a două semidrepte în spațiu. Teorema relativă la unghiurile cu laturile paralele. Drepte perpendiculare.

Pozițiile relative ale dreptei și planului.

a) Dreapta paralelă cu planul. Teoreme.

b) Dreapta perpendiculară pe plan. Teoreme.

Două drepte perpendiculare pe același plan sînt paralele.

O dreaptă și un plan perpendiculare pe aceeași dreaptă sînt paralele.

Simetria în spațiu: față de un plan, o dreaptă, un punct.

c) Drepte oblice față de plan. Teoreme.

Teorema celor trei perpendiculare. Reciproce.

Locuri geometrice: al punctelor egal depărtate de două puncte fixe; al punctelor egal depărtate de trei puncte fixe. Punct egal depărtat de patru puncte date nesituate în același plan.

Pozițiile relative a două plane.

a) Plane paralele. Teoreme.

Segmentele de drepte paralele cuprinse între plane paralele sînt egale. Mai multe plane paralele determină pe două drepte oarecare segmente proporționale.

Locuri geometrice: al punctelor egal depărtate de un plan, al punctelor egal depărtate de două plane paralele.

b) Unghiuri diedre.

Locul geometric al punctelor egal depărtate de două plane neparalele.

c) Plane perpendiculare. Teoreme.

III. Proiecții: Proiecția ortogonală a unui punct pe un plan. Proiecția ortogonală a unei drepte și a unui segment de dreaptă pe un plan. Definiția unghiului format de o dreaptă cu un plan.

Proiecția ortogonală a unui poligon pe un plan. Aria proiecției unui triunghi și a unui poligon pe un plan.

IV. Poliedre

Prisma: definiție, clasificare. Secțiunea printr-un plan paralel cu baza. Secțiunea dreaptă. Paralelipipedul. Diagonala paralelipipedului dreptunghic. Aria laterală, totală și volumul prismei.

Piramida: definiție, clasificare. Teoremele relative la secțiunea printr-un plan paralel cu baza. Aria laterală, totală și volumul piramidei.

Trunchiul de piramidă; definiție. clasificare. Aria laterală, totală. Volumul.

V. Corpuri rotunde

Suprafața cilindrică. Cilindrul circular drept. Plan tangent la suprafața cilindrică. Desfășurarea cilindrului; aria laterală, totală și volumul cilindrului circular drept.

Suprafața conică. Conul circular drept. Plan tangent la suprafața conică. Desfășurarea conului; aria laterală, totală și volumul conului circular drept.

Trunchiul de con circular drept. Desfășurarea trunchiului. Aria și volumul.

Suprafața sferică. Sfera. Determinarea unei sfere. Pozițiile unei drepte, unui plan față de sferă; intersecția unui plan cu o sferă; calota și zona sferică. Plan tangent la sferă. Aria zonei, calotei și a sferei. Volumul sferei.

Corpuri înscrise și circumscrise sferei: cilindrul, conul și trunchiul de con.

Din materia clasei a XI-a
Elemente de algebră superioară

I. Determinanți:

Definiția determinantului de ordinul n. Proprietățile determinanților.

Dezvoltarea unui determinant: determinanți minori; complementul algebric al unui element; regula lui Sarrus.

Regula lui Cramer pentru rezolvarea sistemelor liniare.

Condiții de compatibilitate a sistemului.

La acest capitol nu se cer demonstrații.

Geometrie analitică

I. Geometria pe o dreaptă: Coordonata unui punct, segment orientat. Distanța între două puncte date pin abscisele lor. Teorema lui Chasles.

Abscisa punctului care împarte un segment orientat într-un raport dat.

II. Coordonate în plan. Sistem rectangular cartezian. Distanța între două puncte. Împărțirea unui segment orientat într-un raport dat.

III. Dreapta: Ecuația dreptei determinată de două puncte. Ecuațiile dreptelor particulare: care trec prin origine, paralele cu axele. Ecuația dreptei prin tăieturi. Coeficientul unghiular al unei drepte. Calculul coeficientului unghiular al unei drepte date prin două puncte. Ecuația dreptei care trece printr-un punct dat și are un coeficient unghiular dat.

Ecuația generală a dreptei.

Ecuația dreptei determinată de două puncte scrisă sub formă de determinant. Condiția de coliniaritate a 3 puncte.

Ecuațiile parametrice ale dreptei.

Condiția ca două drepte să fie concurente. Coordonatele punctului de intersecție; unghiul a două drepte. Condiția ca două drepte să fie perpendiculare, paralele sau confundate. Fascicule de drepte. Condiția ca trei drepte să fie concurente.

Împărțirea planului în două semiplane de către o dreaptă.

Ecuația normală a dreptei. Distanța de la un punct la dreaptă. Aria unui triunghi în funcție de coordonatele vîrfurilor. Ecuațiile bisectoarelor unghiurilor a două drepte.

IV. Cercul: Ecuația cercului. Determinarea razei și a coordonatelor centrului. Intersecția unei drepte cu un cerc.

Ecuația tangentei: într-un punct al cercului, de direcție dată. Puterea unui punct față de un cerc. Axa radicală a două cercuri. Centrul radical a trei cercuri.

Intersecția a două cercuri.

V. Elipsa și hiperbola: Definițiile; ecuațiile curbelor raportate la axele de simetrie. Elementele importante: centrul, axele, vîrfurile, focarele, asimptotele, excentricitatea, directoarele.

Intersecția cu o dreaptă.

Ecuațiile tangentelor: într-un punct și de o direcție dată.

Hiperbola echilateră; ecuația raportată la asimptotele sale.

VI. Parabola: Definiție; ecuația parabolei raportată la axa sa și la tangenta la vîrf. Elementele importante: axă, vîrf, focar, directoare.

Intersecția cu o dreaptă. Ecuația tangentei: într-un punct, de direcție dată.

Proprietatea optică.

Elemente de analiză matematică

I. Mulțimi și funcții: Elementele unei mulțimi. Relația de apartenență. Relația de incluziune. Operații cu mulțimi: reuniunea, intersecția.

Noțiunea de funcție. Aplicații pe o mulțime, aplicații biunivoce. Funcții inverse. Compunerea funcțiilor. Graficul unei funcții. Reprezentarea numerelor reale prin puncte pe o dreaptă. Intervale. Vecinătățile unui punct pe o dreaptă.

II. Șiruri de numere reale: Progresii aritmetice. Aflarea unui termen oarecare și a sumei primilor n termeni. Progresii geometrice. Aflarea unui termen oarecare și a sumei primilor n termeni.

Definiția șirului de numere reale. Șiruri mărginite. Șiruri nemărginite. Șiruri monotone.

Șiruri convergente; definiția limitei unui șir. Progresia geometrică infinită descrescătoare; suma termenilor săi.

Convergența șirurilor monotone și mărginite. Numărul „e". Operații cu șiruri convergente: suma, produsul, cîtul. Trecerea la limită în inegalități. Puteri cu exponent real. Logaritmi: logaritm natural.

III. Simbolurile $+\infty$ și $-\infty$

Șiruri cu limita $+\infty$ și $-\infty$

Criterii pentru existența limitelor infinite. Operații cu șiruri care au limită (finită sau infinită): suma, produsul, cîtul, puterea. Operații fără sens ($\infty - \infty$; $\frac{\infty}{\infty}$; ∞^0; 1^∞)

— Teoremele referitoare la șiruri se vor cere fără demonstrații.

IV. Funcții elementare: Funcții reale de argument real. Funcții monotone. Recapitularea funcțiilor elementare; funcția polinom, funcția rațională, funcția putere, funcția exponențială, funcția logaritmică, funcțiile trigonometrice. Funcții trigonometrice inverse.

V. Limite de funcții: Definiția limitei unei funcții într-un punct. Limitele laterale. Operații cu funcții care au limită. Limitele funcțiilor elementare. Cazurile de excepție la operațiile cu limite de funcții.

VI. Funcții continue: Definiția continuității unei funcții într-un punct și pe un interval. Operații cu funcții continue. Continuitatea funcțiilor compuse. Continuitatea funcțiilor inverse. Continuitatea funcțiilor elementare.

Funcții continue care au valori de semne contrare (sau de același semn) la extremitățile unui interval; consecințe.

VII. Derivate: Originea geometrică și fizică a noțiunii de derivată. Definiția derivatei unei funcții într-un punct și pe un interval. Continuitatea funcțiilor derivabile. Derivate laterale. Interpretarea geometrică.

Derivatele funcțiilor: $f(x) = c$, $f(x) = x$, $f(x) = \sin x$. $f(x) = \cos x$, $f(x) = \log a^x$, $f(x) = \ln x$.

Operații cu funcții derivabile: suma, produsul, cîtul.

Derivata unei funcții compuse. Derivata funcției inverse. Derivata funcției exponențiale. Derivatele funcțiilor trigonometrice inverse. Derivata funcției putere și a funcției $u(x)^{v(x)}$. Derivate de ordin superior. Diferențiala.

Nu se va cere deducerea formulelor de derivare a funcțiilor inverse.

VIII. Proprietăți generale ale funcțiilor derivabile: Extremele unei funcții. Teorema lui Fermat. Teorema lui Rolle și teorema creșterilor finite. Consecințe. Regula lui L'Hospital.

IX. Studiul variației funcțiilor:

Intervalele de monotonie ale unei funcții, punctele de extrem. Convexitate și concavitate, puncte de inflexiune. Asimptote.

Reprezentarea grafică a variației unei funcții.

Probleme de maxim și de minim.

La capitolele VIII și IX nu se vor cere demonstrații.

Din materia clasei a XII-a

ELEMENTE
DE ALGEBRĂ SUPERIOARĂ

Structuri algebrice: grup, inel, corp, definiții, exemple.

Polinoame cu coeficienți într-un corp numeric

Definiție. Egalitatea polinoamelor. Adunarea și înmulțirea. Metoda coeficienților nedeterminați.

Divizibilitatea polinoamelor. Împărțirea cu rest.

Rădăcinile unui polinom. Împărțirea cu x—a. Relații între coeficienții și rădăcinile unui polinom. Rădăcini multiple, aflarea lor cu ajutorul derivatelor.

Polinoame cu coeficienții reali.

Teorema cu privire la rădăcinile complexe.

Marginile rădăcinilor reale. Determinarea numărului rădăcinilor reale; separarea rădăcinilor reale cu ajutorul șirului lui Rolle. Calculul cu aproximație al rădăcinilor reale cu metoda coardei.

Polinoame cu coeficienți raționali.

Teorema cu privire la rădăcina $a + \sqrt{b}$

Polinoame cu coeficienți întregi.

Rădăcini întregi. Rădăcini fracționare.

Elemente de analiză matematică.

1. **Integrala.** Probleme care duc la noțiunea de integrală (aria unei suprafețe, lucru mecanic etc.).

Noțiunea de integrală definită, proprietățile integralei definite. Formula lui Leibniz—Newton.

2. **Calculul primitivelor.** Relația dintre primitivele unei funcții date. Primitive imediate, primitive care se deduc din cele imediate printr-o schimbare de variabilă ($\int (ax+b)^n dx$, $\int \sin (ax+b)\, dx$; $\int \frac{dx}{ax+b}$ etc.

Integrarea fracțiilor raționale de formă $\int \frac{dx}{ax^2+bx+c}$

Integrale trigonometrice ($\int \sin^2 x \cos^2 x dx$).

Integrale de forma $\int \sqrt{a^2-x^2}\, dx$ (prin transformare trigonometrică).

Integrarea prin părți: cazuri simple: $\int x^n \sin x\, dx$, $\int x^n \cos x\, dx$; $\int x^n e^x dx$, $\int \operatorname{arctg} x\, dx$ (n = 1, 2, 3)

3. **Aplicații ale integralei definite**

Aria unei suprafețe limitată de graficul unei funcții continue în intervalul [a, b], a x a Ox și dreptele x = a și x = b.

Volumul unui corp de rotație. (Se vor deduce formulele pentru volumul sferei, segmentului sferic, conului și a trunchiului de con.)

Nota: La examenul de bacalaureat nu se vor cere demonstrațiile teoremelor prevăzute de programă la geometria plană, în spațiu și trigonometrie.

Programa de literatură maternă pentru școlile cu limba de predare maghiară se publică în „Tanugyi Ujsag".

Programa de literatură maternă pentru școlile cu limba de predare germană se publică în ziarul „Neuer Weg".

Celelalte programe se vor publica în numărul viitor al Gazetei Învățămîntului.

CE AȘTEPTĂM DE LA NOUL AN

Cercetarea pedagogică să furnizeze școlii instrumente didactice eficiente

Lucrînd de mulți ani într-o școală sătească, cunosc îndeaproape căutările actuale și preocupările de perspectivă ale colegilor mei. Pot afirma, cu toată convingerea, că aceștia sînt cîștigați cu trup și suflet pentru cauza modernizării și perfecționării continue a învățămîntului. Totuși, din motive obiective, provenite din carențe în documentare, noi întîmpinăm încă destule dificultăți în realizarea dezideratelor din acest domeniu.

Voi lua un singur exemplu : în acest an s-au introdus forme cu totul diferite de studiere a noțiunilor matematice la primele clase. Fără îndoială, ele sînt menite să determine abordarea pe un plan superior a studiului matematicii pe parcursul întregii școli, să-i pregătească pe tineri pentru a face față procesului accentuat de matematizare ce are loc în sfera tuturor activităților productive, în știință și în tehnică. Cercetarea acestor probleme de către Institutul de științe pedagogice și editarea unui îndrumător metodic cu privire la introducerea noțiunilor matematice pe baza teoriei mulțimilor ar fi trebuit să premeargă aceste noi solicitări față de cadrele didactice. Elaborarea și publicarea într-un tiraj corespunzător a unui asemenea îndrumător metodic pentru studiul matematicii în primele clase este așteptată cu cel mai viu interes.

Schematic vorbind, cred că în ce privește cercetarea pedagogică ar trebui să se parcurgă următoarele faze : experimentarea unor măsuri, metode etc. în condițiile de lucru specifice principalelor tipuri de școli, desprinderea concluziilor experimentului iar apoi, în faze de generalizare, elaborarea unor lucrări de didactică și metodică care să preceadă sau a căror apariție să fie cel puțin simultană cu introducerea unor noi teme în programe sau cu introducerea unor noi formule didactice. Bineînțeles că pentru întreg acest circuit, ca și pentru cercetarea științifică în general, se cere, începînd din anul 1969, un ritm mult mai alert de trecere de la stadiul de experiment la practica curentă.

Prof. HARALAMBIE DINA
Școala generală Baia de Fier, județul Gorj

O literatură pedagogică mai amplă și mai variată

Mulți dintre noi legăm de anul care vine speranța că acesta va aduce și o suplinire a golurilor resimțite încă în domeniul literaturii pedagogice și de specialitate. În învățămîntul nostru s-au produs în ultima vreme și continuă să se producă prefaceri substanțiale, pe care le solicită modernizarea și perfecționarea predării. Succesul unor atari prefaceri nu poate fi asigurat însă fără existența unei bogate literaturi care să-i ajute pe profesori, care să-i pună la curent cu ceea ce este nou în domeniul științelor educației, ca și în domeniul specialității lor.

Simțim în ultima vreme, într-o măsură din ce în ce mai pronunțată, necesitatea de a fi informați în ceea ce privește învățămîntul programat, aplicarea în domeniul învățămîntului a cuceririlor cibernetice, a psihologiei moderne etc. Cerințe deosebit de stringente se pun și în legătură cu editarea unor lucrări ample, cuprinzătoare privind folosirea în predare a tehnicilor audio-vizuale moderne. Numai așa, mînuite de oameni pe deplin avizați, noile mijloace tehnice vor permite acoperirea prin randament a investițiilor materiale pe care le-au impus acestea.

Un loc deosebit ocupă și necesitatea de materiale privind orientarea școlară și profesională. Pentru acest aspect al activității educative profesorii au nevoie nu numai de lucrări care să-i îndrume în ampla problematică pe care o presupune îndrumarea tinerilor spre diferite profesii și formarea pentru acestea, dar și de lucrări care să informeze asupra profesiilor existente și viitoare, asupra particularităților acestora.

Modernizarea învățămîntului a atras după sine și restructurări ale conținutului diferitelor discipline școlare. Și aceasta face să se resimtă necesitatea unei bogate literaturi, care să-l ajute pe fiecare profesor în parte să predea obiectul său în conformitate cu exigențele acestei restructurări. La literatură, de exemplu, se pun numeroase probleme noi privind diferite curente, orientări literare etc. în legătură cu care există o literatură complementară destul de săracă. În multe cazuri înseși operele autorilor respectivi, de multă vreme nereeditați sînt foarte greu de găsit. De asemenea, la matematică profesorii sînt puși în fața unor probleme de o dificultate deosebită, pentru lămurirea cărora ar avea nevoie de materiale auxiliare. Aceeași problemă poate fi pusă în egală măsură pentru profesorii de geografie, pentru cei de fizică, de chimie etc.

O abundentă literatură pedagogică și de specialitate este obligatorie pentru a asigura o înaltă pregătire a corpului profesoral, scientizarea procesului didactic, modernizarea învățămîntului, plasarea acestuia pe orbita celor mai înalte valori

Prof. AURELIA MOISESCU
București

Ridicarea producției de material didactic la nivelul tehnologiei moderne

În ultimii 4—5 ani, pe ansamblul claselor V—XII, în programele de fizică, de naturale, de chimie, de matematică au pătruns în medie, anual, aproximativ 50—60 de demonstrații și experiențe noi, legate de capitole care abordează într-un mod nou probleme studiate și în trecut sau de capitole și teme impuse de progresele impetuoase ale științei contemporane. La rîndul ei, concepția modernă asupra studiului istoriei, geografiei, disciplinelor sociale, impune o importantă sporire a volumului materialului demonstrativ. Dacă, pornind de aici, am face un calcul estimativ, am constata că este necesar să se asimileze în producția din anul viitor a Întreprinderii de material didactic cel puțin 10—15 truse, instalații și piese demonstrative (presupunînd că unele dintre acestea vor permite efectuarea unei game largi de exeperiențe din domeniul unei anumite discipline) ; de asemenea așteptăm ca în noul an să primim hărți fizice, economice și politice — cu ajutorul cărora să li se poată forma elevilor o imagine reală și cuprinzătoare a actualei situații geografice pe plan mondial, tablouri, diapozitive și diafilme înfățișînd marile obiective economice din țara noastră.

Sînt conștient că aceste cerințe nu sînt ușor de îndeplinit, că ele solicită un efort de concepție și un efort material susținut. Consider totuși că îndeplinirea lor constituie un factor minimal pentru desfășurarea unui învățămînt modern. Pentru că aceasta înseamnă doar a menține producția de material didactic la nivelul înnoirilor din planurile de învățămînt și din programele școlare.

Soluția optimă ar constitui-o cred trecerea producției de material didactic la sistemul truselor de experiențe ansamblabile și interșanjabile, pentru diferite capitole și teme din cadrul anumitor discipline. Astfel materialul didactic pentru fizică, care în prezent cere un spațiu foarte mare de depozitare, greu de realizat în liceele cu unul sau două rînduri de clase, s-ar concentra exclusiv într-un număr de 8—10 truse — de mecanică, electricitate, acustică, electronică etc. Cît privește experiențele mai greu vizibile la mărimi naturale și pentru care în prezent se folosește soluția supradimensionării aparatelor, consider că ar fi mult mai practică extinderea tehnicii de ecranare a anumitor efecte. Este o soluție funcțională și modernă, utilizată amplu în practica construcției de material didactic din întreaga lume și care, în plus, îi familiarizează pe tineri cu o tehnologie curentă din laboratoarele de cercetări și laboratoarele uzinale.

Prof. ȘTEFAN SEIMAN
Liceul din Vinga, județul Arad

Sporirea eficienței îndrumării

La mai puțin de un an de la constituirea lor, inspectoratele școlare județene și-au dovedit superioritatea față de instituțiile de îndrumare și control anterioare. Avînd-o legătură directă cu școlile, ele au putut interveni pentru sprijinirea acestora în vederea realizării unei activități mai precis orientate spre țelurile puse de partid și de stat în fața învățămîntului.

Sînt convins că anul 1969 va însemna un important pas înainte în perfecționarea muncii inspectoratelor și a inspectorilor școlari. În ce ne privește, sîntem hotărîți să realizăm o organizare mai bună a îndrumării și controlului, o mai deplină valorificare a concluziilor inspecției.

Sperăm, totodată, că munca noastră va fi mult ușurată de o serie de reglementări pe care le așteptăm de la Ministerul Învățămîntului. Mă gîndesc, în primul rînd, la măsurile de perfecționare menite să ridice nivelul muncii de îndrumare și control, măsuri care se vor lua desigur prin înființarea institutului prevăzut în Directivele partidului.

Sporirea eficienței muncii de îndrumare și control mai depinde și de măsura în care inspectorii școlari vor afecta întregul lor timp de lucru controlului propriuzis. Or, în momentul de față inspectorii mai sînt încă în situația de a se ocupa și de alte activități (scriptice, statistice etc.). Printr-o revizuire a actualelor scheme problema poate fi simplu soluționată. Cum hotărîtor, în ultima instanță, este modul cum vom munci noi, îmi exprim încă o dată hotărîrea de a face din ridicarea calitativă a activității noastre o preocupare de fiecare clipă, o dominantă.

Prof. VALERIU TOMESCU
inspector general școlar al
județului Vîlcea

Unul dintre cei mai tineri ceramiști din Oboga

MEMENTO

Reamintim în acest număr, ultimul din anul 1968, cîteva dintre propunerile făcute de oamenii școlii în paginile gazetei, propuneri care rămîn de actualitate.

„Aș propune să se organizeze într-un viitor apropiat o consfătuire pe țară la care să participe profesorii cu realizări notorii în confecționarea și modernizarea materialului didactic. Sînt convins că, prin schimb de experiență și confruntare de păreri, s-ar putea elabora noi soluții constructive, s-ar putea completa gama materialului didactic etc." (nr. 932).

„Profesorii care predau muzica și desenul au propus în repetate rînduri să se înființeze societăți științifice și pentru specialitățile pe care le predau ei. Asemenea societăți ar contribui la îmbunătățirea studiului muzicii și desenului, iar cu sprijinul lor s-ar putea alcătui colective de autori pentru elaborarea de manuale și programe, s-ar putea edita publicații cu caracter științific, didactic și de propagandă educativă și artistică, s-ar putea organiza formații vocale și instrumentale ale profesorilor de muzică" (nr. 935)

„Pentru îmbunătățirea muncii în casele de copil este necesară crearea unor secții cu profil special de pregătire a educatorilor din aceste case, atît în liceele pedagogice, cît și în institutele pedagogice și în facultățile universitare care pregătesc cadre didactice. Se cere de asemenea să se alcătuiască în colaborare, de către toate forurile competente — Direcția educativă din Ministerul Învățămîntului, Institutul de științe pedagogice și sectorul de perfecționare a cadrelor didactice — lucrări fundamentale în domeniul pedagogiei, psihologiei pedagogice și metodicii specifice muncii educative în casele de copii, să se stimuleze cercetarea științifică pe planul educației în aceste case, să se aplice experimental în anumite unități soluțiile preconizate de cercetări, difuzîndu-se concluziile. Unele case de copii ar putea fi transformate în laboratoare de experimentare pedagogică pentru aplicarea celor mai moderne sisteme de educație". (nr. 943)

„Activitatea organizată în cercurile obișnuite de matematici, care nu cuprind numai vîrfuri, este insuficientă și prea modestă pentru creșterea talentelor reale. Este necesară o formă de activitate specială pentru aceste talente, dacă vrem ca ele să progreseze în ritm susținut. Rezultatele obținute la Olimpiada internațională de matematică dovedesc insuficiența metodelor de pregătire. Va trebui să adoptăm o formulă de selecționare care să asigure o pregătire temeinică pe întreaga durată a anului școlar a participanților probabili la O.I.M." (nr. 956).

„În epoca noastră, chiar într-un liceu de cultură generală nu putem face abstracție de cerințele învățămîntului contemporan, îndreptat către o specializare incipientă a muncii intelectuale. De aceea, diferențierea mai puternic conturată dintre cele două secții, nuanțările din interiorul fiecărei secții (de pildă secții realiste cu clase de fizică, matematică, biologie, chimie ori secții umaniste cu clase de limbă și literatură română, limbi străine, istorie, geografie, filozofie) se înscriu ca etape fundamentale și necesare ale modernizării învățămîntului teoretic. Sugerăm de asemenea luarea în studiu a posibilității de a se crea clase experimentale și pentru elevii deosebit de dotați la literatură". (nr. 962)

„Cred că este timpul ca în programele care vor fi alcătuite pe baza noii Legi a învățămîntului să se reconsidere printr-o prismă realistă, bazată pe ponderea deosebită a desenului tehnic în toate activitățile științifice și tehnico-practice, poziția și conținutul acestei discipline în ansamblul pregătirii școlare a tineretului". (nr. 962)

„Chimia a căpătat astăzi o bază științifică, în care matematica și fizica au o pondere din ce în ce mai însemnată. Această schimbare esențială petrecută în însuși domeniul științelor chimice ar trebui să se reflecte și în modul în care este înțeleasă predarea și studierea chimiei în învățămîntul contemporan... dezvoltîndu-se mai mult în programe și manuale, în predare, partea referitoare la principalele legi ale chimiei, adică ceea ce se cuprinde sub numele de «chimie fizică», acordîndu-se unor cunoștințe ca cele privitoare la structura materiei, la legătura chimică, la termodinamică, la cinetica chimică, la electro chimie etc, cea mai mare atenție". (nr. 965)

„Socot că propunerile de a se cuprinde în planurile de învățămînt ore de educație sano-genetică merită toată atenția. Asemenea ore, realizate bineînțeles diferențiat pentru băieți și pentru fete și conduse de către oameni aleși cu discernămînt, trebuie să-i ferească pe adolescenți de posibile și nedorite tratări biologizante a problematicii vieții sexuale și să le ofere posibilitatea încadrării armonioase a cunoștințelor din acest domeniu în ansamblul cunoștințelor despre sine. Premisa succesului în această privință mi se pare a se afla în ceea ce se numește cu un termen general educarea educatorilor. În legătură cu aceasta cred că, pe lîngă cele cîteva cărți și broșuri existente, sînt necesare traduceri și lucrări autohtone aprofundate, scrise cu pricepere de specialiști cu variat orizont etico-pedagogic." (nr. 968)

ÎN PERSPECTIVA ANULUI 1969

(Urmare din pag. 1-a)

școala generală de 10 ani, prin începerea funcționării clasei a IX-a din ciclul superior, de doi ani, al acestei școli, obligatoriu pentru tinerii care nu urmează cursurile liceelor. În același timp va fi extins numărul claselor I cu copii de 6 ani, astfel încît în curs de 2—3 ani să se realizeze pe de-a întregul sarcina școlarizării elevilor începînd de la această vîrstă.

Paralel va fi aplicat un ansamblu de măsuri de natură să determine perfecționarea conținutului, metodelor și mijloacelor de învățămînt, punerea de acord a procesului educațional cu noile cuceriri ale științei și culturii, ridicarea lui la nivelul celor mai bune realizări existente pe plan mondial. În acest scop vor fi experimentate noi planuri, programe și manuale școlare care, realizînd un echilibru corespunzător între diferite grupe de discipline, asigurînd diversificarea studiului conform cu aptitudinile tinerilor și înarmîndu-i cu temeinice cunoștințe de cultură generală, științifice și tehnice, să înlăture, în același timp, supraîncărcarea elevilor existentă încă în prezent, îndeosebi la clasele a XII-a. După cum s-a arătat în repetate rînduri, această supraîncărcare se datorește în cea mai mare măsură faptului că, urmărindu-se modernizarea predării, au fost adăugate succesiv, în programe și manuale, ramuri și capitole noi, fără să se realizeze o organizare, o structurare judicioasă și unitară a materiei de învățămînt pe clase și obiecte. Pentru înlăturarea acestui neajuns, tendința dominantă a noilor planuri, programe și manuale ce se vor experimenta în viitorul an școlar va fi aceea ca, ținînd seama de creșterea continuă a fondului de informații științifice care trebuie transmis elevilor, să se asigure în același timp eșalonarea mai chibzuită a materiei de învățămînt pe clase, eliminarea repetărilor, a amănuntelor nesemnificative, să se pună accentul pe selecționarea și prezentarea sintetică a cunoștințelor fundamentale, să se realizeze cursuri unitare pe cicluri, cursuri de recapitulare și sinteză.

O dată cu aceasta, pentru a imprima învățămîntului un caracter mai diferențiat, în planurile de învățămînt vor fi incluse și discipline la alegere, astfel încît, fără să se prejudicieze pregătirea generală a elevilor și fără să se ajungă la supraîncărcarea lor, să li se dea posibilitatea de a-și dezvolta și valorifica mai din plin aptitudinile. Cuprinderea în planurile de învățămînt a obiectelor la alegere va accentua profilarea secțiilor învățămîntului liceal și, alături de cercurile științifice, tehnice și literare, de clasele speciale de matematică, fizică, chimie, biologie și limbi străine, va contribui la mai buna orientare școlară și profesională a elevilor. În realizarea tuturor acestor sarcini Ministerul Învățămîntului consultă în prezent cele mai bune cadre ale învățămîntului de cultură generală, precum și specialiști din învățămîntul superior, din institutele de cercetare etc., organizînd dezbateri cu privire la îmbunătățirea studiului matematicii, fizicii, chimiei, literaturii, geografiei și biologiei în licee.

Modernizarea procesului de învățămînt nu poate fi concepută fără extinderea largă a folosirii mijloacelor audio-vizuale moderne Și în acest domeniu anul 1969 va însemna un important pas înainte. În cursul lui va fi definitivat studiul elaborat de Ministerul Învățămîntului în legătură cu organizarea laboratoarelor și dotarea școlilor cu material didactic. De asemenea, vor fi organizate o serie de licee pilot pentru dotarea cu material didactic modern și demonstrarea modului de utilizare a acestuia. Va fi definitivat, totodată, programul emisiunilor speciale de radio-școală și tele-școală.

Toate măsurile ce se iau în vederea perfecționării necontenite a învățămîntului nostru vor fi aduse la îndeplinire prin munca nobilă a cadrelor didactice, muncă pătrunsă de un adînc devotament pentru patrie și popor, pentru destinele tinerelor generații ale țării. **„Comitetul Central al partidului nostru, guvernul** — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara C.C. al P.C.R. din 22—25 aprilie a.c. **— dau o înaltă apreciere activității cadrelor didactice, care aduc o contribuție deosebit de valoroasă la educarea și formarea tinerei generații, la înarmarea ei cu cunoștințe de cultură generală, la educarea și formarea omului nou al societății noastre".**

Prețuind în mod deosebit munca învățătorilor și profesorilor, partidul și statul nostru le creează condiții tot mai bune de viață și de activitate. Începînd chiar din luna ianuarie a anului 1969, acțiunea de majorare a salariilor se va aplica corpului didactic, care va primi în medie un spor de circa 19 la sută. Faptul acesta subliniază încă o dată grija partidului și guvernului pentru slujitorii învățămîntului, preocuparea de a le asigura tot ce este necesar pentru ca ei să-și poată îmbogăți și înfrumuseța viața materială și spirituală, să-și poată îndeplini la cel mai înalt nivel importanta lor misiune.

De curînd oamenii școlii au dezbătut cu viu interes proiectul de Statut al personalului didactic, document elaborat pe baza Directivelor C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului și a Legii privind învățămîntul în Republica Socialistă România. Sinteză a aspectelor și problemelor cu caracter profesional, social, moral, juridic și material implicate de activitatea corpului didactic, proiectul de Statut definește poziția slujitorilor învățămîntului în ansamblul vieții sociale a patriei noastre, subliniază contribuția lor la întărirea rolului școlii ca factor deosebit de important în progresul continuu al societății noastre socialiste.

Multe din prevederile acestui însemnat document se referă la căile perfecționării cadrelor didactice, ale ridicării nivelului pregătirii lor. Anul 1969 va vedea astfel punerea în aplicare a unor măsuri cum sînt organizarea Institutului central de perfecționare, îmbunătățirea sistemului de acordare a gradelor didactice.

Avem în față un program vast de lucru, într-un domeniu din cele mai frumoase și mai nobile ale activității umane — pregătirea tinerelor generații pentru o muncă activă, rodnică, pusă în slujba patriei, educarea lor în spiritul înaltelor țeluri ale comunismului, în spiritul devotamentului înflăcărat pentru cauza partidului, al dragostei nețărmurite față de țară și față de popor. Corpul nostru profesoral a arătat nu o dată că este demn de marii săi înaintași, că știe să răspundă cu cinste comandamentelor sociale. Anul Nou găsește școala, slujitorii ei, hotăriți să lupte neobosit, alături de întregul popor, pentru ca patria noastră să urce o nouă treaptă pe drumul spre prosperitate și progres. Vă urăm la mulți ani, dragi tovarăși, vă dorim spor la muncă și succes, sănătate și fericire.

SUPERLATIVE

(Urmare din pag. 1)

cele, metodele și procedeele cu care am fost obișnuiți pînă acum încep să se dovedească improprii, rigide, lipsite de mobilitate. Se impune să le substituim altele noi, moderne. Dacă ne puteam permite pînă acum — mai în glumă, mai în serios — să punem la îndoială valoarea pedagogiei ca știință, școala modernă nu ne mai permite astfel de licențe. Devine imperios necesar să introducem în acest domeniu rigori absolut științifice, care să ne ofere garanția eficienței muncii noastre. Doar astfel vom putea satisface cererea de capacități a societății contemporane, pe care școala este datoare să o onoreze.

Imperativul „foarte bine"

Caracteristic pentru învățămîntul nostru de astăzi este că tendința spre nou, spre modern — înțelegînd prin aceasta ceea ce asigură o pregătire a tineretului la nivelul cerințelor contemporaneității și dezvoltarea plenară a potențelor fiecărui tînăr — este proprie nu numai celor care se ocupă prin însăși funcția lor de munca de cercetare, ci majorității corpului profesoral, animat de dorința de a lucra „foarte bine".

— Nu mă interesează calificativul ca atare — ne spunea prof. ION TOPOLOG, din Brașov, dar țin foarte mult ca atunci cînd un inspector vine pe neașteptate să-mi vadă o lecție să încerce dorința de a afirma că a asistat la o lecție „foarte bună".

Pentru acest „foarte bine" profesorul Herbeanu consideră că este de datoria lui nu să se pregătească oricum, ci să lucreze ca un om de știință care efectuează o muncă de cercetare. Fiecare lecție devine astfel un subiect de studiu. Iar munca nu este niciodată irosită în zadar. Sînt aici mai multe etape care trebuie parcurse. Este mai întîi aceea a cercetării în problemele de pură specialitate. Aici, la fiecare capitol este totdeauna de aflat ceva, de descoperit ceva ce n-a fost pînă atunci știut. Bineînțeles că nu întreg bagajul de date și de cunoștințe pe care le acumulează profesorul în acest proces va fi transmis elevilor, dar, de fiecare dată, lecția lui va căpăta, pe baza acestui material, o turnură nouă, superioară. Fără să fie înțesată cu toate acele informații pe care dorința de a afla i-le-a furnizat, ea este îmbogățită printr-o nouă sistematizare a cunoștințelor, printr-o restructurare a articulațiilor dintre ele, prin ponderea pe care o capătă în ansamblul ei diferitele elemente componente. Profesorul nu mai prezintă în fața elevilor o lecție oarecare, ci un sistem de cunoștințe extrase din știința al cărei corespondent este disciplina sa, așa cum se află ea în actuala etapă de dezvoltare. Aparent simplă, această operațiune de translație a cunoștințelor de la nivelul științei la cel al disciplinei școlare presupune o capacitate de pătrundere deosebită. Trebuie să vezi, dincolo de multitudinea datelor și faptelor, acel element general, de esență care poate să lumineze un întreg complex. Este marea artă de a spune totul rezumîndu-te doar la esențial.

Aceasta nu este încă de ajuns. Chiar acest esențial distilat cu atîta chibzuință trebuie să fie comunicat într-un fel anume, de fiecare dată altul. Fiecare capitol, fiecare lecție impune un stil aparte, o metodă aparte, în funcție de natura cunoștințelor, de specificul clasei, de particularitățile elevilor. Pentru tot mai mulți profesori, luarea în considerare a acestei naturi, a acestui specific, a acestor particularități devine în prezent un adevărat imperativ categoric, un lucru fără de care nici nu și-ar mai putea concepe munca.

L-am văzut la lucru pe unul dintre ei — asemeni cu nenumărați alții — profesorul CONSTANTIN CUMPĂTĂ din Craiova. Lecțiile lui se desfășoară la prima vedere, pentru spectatorul neavizat, normal, ca niște lecții obișnuite. Doar specialistul atent sesizează subtilitățile ascunse în succesiunea frazelor, în momentul în care este intercalată o întrebare, în cel în care se recurge la o experiență sau la un exercițiu, în alegerea elevilor solicitați să dea un răspuns. Există aici un joc de mare finețe, cu scopuri precise. Se urmărește mai întîi ca toți elevii să primească informațiile transmise, să le înțeleagă, să și le însușească. Chiar dacă în viață profesiunea nu le va cere niciodată cunoștințe privitoare la această disciplină, lecțiile sînt astfel concepute încît să le pună la dispoziție un mijloc de orientare generală în toate zonele ei. Iar cei pe care însăși profesia îi va obliga să cunoască detalii se află în primul rînd în atenția profesorului. Pentru ei sînt întrebările mai dificile, lor li se cere să rezolve problemele mai grele, pentru ei este acel detaliu mai mult pe care profesorul îl lasă să scape, ca din întîmplare, printre altele, dar cu o adresă foarte precisă. La un asemenea „foarte bine" tinde Constantin Cumpătă.

Colegul său din Cluj, TITUS ȘUTEU, vizează și el la fel de sus. Pentru profesorul Șuteu lecția este un fel de slalom printre psihologii. El știe că fiecare elev, este o entitate umană cu caracteristici proprii, că fiecare clasă, departe de a fi un tot uniform, reprezintă o lume complexă și diversă. El nu uită niciodată că este nevoie de însușiri deosebite pentru ca, urmărind realizarea țelurilor formative, să iei în considerare toate aceste entități. La unul dintre elevi este dezvoltată mai mult memoria și mai puțin puterea de judecată. La altul procesele cognitive sînt mai dinamice, în vreme ce la colegul lui acestea au un caracter mai lent. Pentru fiecare din ei profesorul adoptă modalități de lucru diferențiate, cu scopul de a realiza maximum de randament intelectual pe care poate să-l dea fiecare personalitate în parte. Astfel, în fața acestui profesor, o clasă se prezintă ca o întreagă orchestră urmărind toată aceeași partitură pe care fiece instrument o interpretează în felul său specific.

„Excelenți" și „excepționali"

Cîndva, o vulgară înțelegere a egalitarismului îi determina pe unii să cearcă cu îndîrjire uniformizarea valorilor intelectuale. Calitatea de „vîrf" spiritual devenise la aceștia ceva compromițător și jenant, de parcă lumea și indivizii ar fi trebuit trași în serie la dagherotip. Această eroare de înțelegere a fost înlăturată, restabilindu-se în drepturile ei necesitatea afirmării valorilor la dimensiunile lor reale. Astăzi școala urmărește să-i descopere pe „excelenți" și „excepționali", îi stimulează, le încurajează aptitudinile în domeniul lor de preferință. Se știe că vremea enciclopedismului a trecut, că nu poți fi astăzi în același timp un excelent matematician, un excelent istoric și un excelent botanist. E drept, au fost și cazuri în care suprasolicitarea a făcut să capoteze adevărate valori. Acum, o muncă de orientare tot mai științific organizată începe să înlăture erorile pe această linie. Aptitudinile sînt cercetate în amănunțime și, în funcție de cunoașterea lor, se apreciază pentru care dintre domenii ar fi mai apt să se specializeze unul sau altul dintre tineri.

Pentru elevii excelenți, excepționali, au fost create clase speciale, unde, la un alt regim decît al colegilor lor, pot să-și cultive în profunzime aptitudinile pentru disciplina la care s-au dovedit a fi cu deosebire înzestrați, găsind aici posibilități largi de a le dezvolta pînă la cele mai înalte limite permise de vîrstă. Elevi ca Lia Popescu și Emil Bunica, de la Liceul nr. 10 din Timișoara de pildă, fac experiențe savante și lecturi docte, care ajung uneori să-i uimească și pe profesori.

Vorbind despre „excepționali" se impune să amintim o categorie mai puțin luată în seamă, multă vreme nedreptățită și care, de asemenea, beneficiază în vremea din urmă de un regim deosebit. Este cazul celor care, dovedind aptitudini deosebite pentru o disciplină, sînt slabi sau chiar foarte slabi la altele sau la toate celelalte. Sînt indivizi deosebit de înzestrați pe o direcție unică. S-a întîmplat nu o dată ca, în, angrenajul rigid al sistemului de notare, astfel de capacități să se piardă înainte de vreme, pentru că nu puteau face față în condiții optime tuturor exigențelor la toate obiectele. Azi, optica începe să se schimbe. Nu se mai renunță cu ușurință la , să zicem, un matematician excelent numai pentru că nu dă rezultate prea bune la alte materii.

Bineînțeles, nu toți elevii unei școli pot fi excepționali. Grija deosebită pentru aceștia din urmă nu presupune de loc neglijarea celorlalți. Se urmărește perfecționarea capacității tuturor, se manifestă un interes susținut pentru ridicarea nivelului general de pregătire intelectuală al tuturor elevilor, pentru a nu lăsa să se piardă nimic din ceea ce ar putea reprezenta o valoare.

Asumîndu-și responsabilitatea de a cultiva inteligența și concentrîndu-și eforturile pentru a o realiza cu maximum de randament, școala îndeplinește una dintre cele mai nobile misiuni sociale. Fiecare domeniu, fiecare sector de activitate solicită astăzi, în cel mai înalt grad, o dezvoltată capacitate spirituală. Progresul tuturor acestor domenii poate fi înțeles numai printr-un progres echivalent în domeniul pregătirii intelectuale al celor chemați să le servească.

Una dintre cele mai antrenante preocupări de vacanță — patinajul

Colocviul european cu tema „Educația și dezvoltarea științifică, economică și socială"

În perioada 27—30 decembrie a.c. se desfășoară la Paris un colocviu european cu tema „Educația și dezvoltarea științifică, economică și socială", la care participă și o delegație din țara noastră. Din această delegație, condusă de prof. Onița Gligor, vicepreședinte al Comitetului Uniunii Sindicatelor din Învățămînt și Cultură, fac parte prof. dr. Constantin Botez și Gheorghe Florea.

Lucrările colocviului, organizat de Federația Internațională a Sindicatelor din Învățămînt în colaborare cu UNESCO, se desfășoară în cadrul a 7 comisii, avînd următoarele teme de discuții: „Educație și democrație", „Conținutul, metodele și tehnologia educației", „Structura învățămîntului și evoluția sa", „Învățătorii și alți educatori", „Educație și profesie", „Învățămîntul superior și cercetarea științifică", „Cultura și educația permanentă". Raportul în cadrul comisiei a V-a, care va dezbate tema „Educație și profesie", va fi prezentat de delegația română.

„Săptămîna literaturii românești pentru copii"

La 24 decembrie a fost inaugurată la Moscova „săptămîna literaturii românești pentru copii", organizată în baza planului de colaborare dintre Asociația română pentru legăturile de prietenie cu Uniunea Sovietică (A.R.L.U.S.) și Asociația de prietenie sovieto-română (A.P.S.R.). În cadrul acestei săptămîni la „Casa cărții pentru copii" de pe strada Gorki s-a deschis o expoziție de lucrări ale autorilor români și traduceri din literatura universală destinate micilor cititori. Alături de exponatele trimise din București de Consiliul general A.R.L.U.S., sînt prezentate desene ale copiilor din România.

La vernisaj au luat parte reprezentanți ai conducerii A.P.S.R., scriitori, cadre didactice și elevi, precum și Ion Georgescu, prim-secretar al Ambasadei române la Moscova. Cu acest prilej au luat cuvîntul scriitorii sovietici A. L. Barto, S. P. Alekseev, I. A. Kolesnikov, directoarea Casei cărții pentru copii, N. A. Pilnik, și scriitorul român Mircea Sîntimbreanu.

Cărțile românești pentru copii și desenele realizate de aceștia vor rămîne, după închiderea expoziției, la dispoziția elevilor din Moscova, fiind dăruite de A.R.L.U.S. Asociației de prietenie sovieto-române.

INSTITUTUL POLITEHNIC — BRAȘOV

ANUNȚĂ:

scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

— conferențiar la catedra XXIII — Organe de mașini disciplinele Organe de mașini și Teoria mecanismelor și organe de mașini, poz. 4;
— asistent la catedra I — Matematici — disciplina Matematici speciale poz. 23;
— asistent la catedra III — Mecanică și rezistența materialelor, disciplina Rezistența materialelor poz. 11;
— asistent la catedra III — Mecanică și rezistența materialelor, disciplina Mecanică poz. 15;
— asistent la catedra III — Mecanică și rezistența materialelor, disciplina Rezistența materialelor poz. 12;
— asistent la catedra IV — Termotehnică și mecanica fluidelor — disciplinele: Termotehnică, Termotehnică și mașini termice, poz. 12;
— asistent la catedra VI — Automobile, tractoare, mecanică agricolă — disciplinele: Automobile, Echipament electric și de bord, Materiale, instalații și încercarea automobilelor și tractoarelor poz. 17;
— asistent la catedra X — Împăduriri și ameliorații silvice — disciplina Împăduriri, poz. 5;
— asistent la catedra XIII — Transporturi forestiere — disciplinele: Instalații pasagere, căi ferate și funiculare forestiere și Poduri și lucrări de artă poz. 6;
— asistent la catedra XI — Amenajament și Topografie — disciplina Topografie, geodezie, fotogrametrie, poz. 8;
— asistent la catedra VII — Economie, organizare și planificare — disciplina: Economie, organizare, planificare în industria lemnului, poz. 8;
— asistent la catedra XXII — Tehnologia metalelor — disciplinele: Tehnologia materialelor și mașini unelte, Tehnologia materialelor, Studiul metalelor, poz. 6;
— asistent la catedra XXII — Tehnologia metalelor — disciplina studiul metalelor, poz. 7;
— asistent la catedra XIX — Prelucrarea mecanică a lemnului — disciplinele: Mașini unelte pentru industria lemnului, Scule, dispozitive și verificatoare, poz. 10;
— asistent la catedra XVIII — Tehnologia lemnului — disciplinele: Studiul și bazele producției lemnului, Tehnologia și industrializarea lemnului, Tratamente termice, poz. 6;
— asistent la catedra XVIII — Tehnologia lemnului — disciplinele: Studiul și bazele producției lemnului și Tehnologia și industrializarea lemnului, poz. 8;
— asistent la catedra XVIII — Tehnologia lemnului — disciplina Produse stratificate și aglomerate, poz. 9;
— asistent la catedra XVI — Fizică — disciplina Fizică, poz. 9.

Candidații la concurs vor depune în termen de 30 de zile de la publicarea acestui anunț în Buletinul Oficial, la secretariatul rectoratului Institutului politehnic Brașov, str. N. Iorga nr. 2, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute în Regulamentul privind ocuparea funcțiilor didactice în învățămîntul superior, publicat în Colecția de Hotărîri și Dispoziții ale Consiliului de Miniștri nr. 31/5.VIII.1958.

Concursul va avea loc la sediul institutului în termen de 2 luni de la publicarea acestui anunț.

INSTITUTUL AGRONOMIC „N. BĂLCESCU" BUCUREȘTI

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

— Șef de lucrări — poz. XXIV/4 disciplina Anatomie patologie de la catedra de Anatomie patologică și Expertiză, pendinte de Facultatea de Medicină veterinară.
— Șef de lucrări poz. XIX/6 — disciplina Histologie — Embriologie de la catedra de Anatomie — Histologie, pendinte de Facultatea de Medicină veterinară.
— Șef de lucrări poz. XXX/5 — disciplina „Alimentația animalelor domestice" de la catedra de Alimentația animalelor domestice, pendinte de facultatea de Zootehnie.

Candidații la concurs vor depune, în termen de o lună de la publicarea acestui anunț, la rectoratul institutului, o cerere de înscriere la concurs însoțită de următoarele acte:
a) Copie legalizată de pe actele de studii;
b) Lucrările științifice ale candidatului într-un exemplar.
c) Certificatul de caracterizare a activității profesionale-obștești eliberat de instituția la care acesta își are funcția de bază sau recomandarea șefului de catedră în cazul cînd candidatul funcționează în învățămînt.
d) Certificatul de vechime în muncă eliberat de unitatea la care lucrează.
e) Memoriul de activitate didactico-științifică semnat de candidat;
f) Autobiografia

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectoratului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ține la sediul Institutului agronomic „N. Bălcescu" din București, b-dul Mărăști nr. 59, în termen de 2 luni de la publicarea acestui anunț. Informații suplimentare se pot obține zilnic între orele 8—13 de la rectoratul institutului.

ELEVII de la învățămîntul seral și fără frecvență, precum și alți solicitanți
DIN MEDIUL RURAL,
își pot procura manualele școlare de cultură generală pentru
CLASELE I—XII
prin poștă, contra ramburs, adresîndu-se la
LIBRĂRIA „CARTEA PRIN POȘTĂ" a cooperației de consum din București — str. Serg. Nuțu Ion 8—12, sectorul 6.

EDUCATORI, ÎNVĂȚĂTORI, PROFESORI!

Abonați-vă la

REVISTA DE PEDAGOGIE

Costul unui abonament anual (12 numere): 60 lei

Studiile, cercetările și bogata informare cuprinse în fiecare număr al revistei vă ajută în documentarea dv. în problemele actuale ale școlii și pedagogiei din țara noastră și pe plan mondial. Din cuprinsul materialelor desprindeți idei și experiențe valoroase pentru perfecționarea dv. În paginile revistei vă puteți face cunoscute cercetările și experiența didactică și puteți efectua schimburi de opinii în problemele contemporane ale educației și învățămîntului.

Abonamentele se primesc de către oficiile și agențiile P.T.T.R. și de către factorii și difuzorii de presă.

Amintim cititorilor noștri că în aceste zile își mai pot reînnoi abonamentele la GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI pentru anul 1969

Microediție anuală de umor

Scenariu în trei acte

Actul I

15 SEPTEMBRIE — 15 OCTOMBRIE: LUNĂ DE RĂGAZ...

În lecțiile noastre ne vom ocupa de feudalism. Vom vorbi despre suzerani și vasali, despre nobili și iobagi. Ehei, știți voi cum arăta un castel-cetate de tip feudal? Uite, ca să fie mai intuitiv să-l desenăm pe tablă. Treci tu, Ionescule? Bine, haide..... Mai repede, dragă, nu vezi că am pierdut mai bine de un sfert de oră din lecție?... Nu, nu-i bine, donjonul arată cu totul altfel. N-ai făcut nici șanțurile de apărare... Degeaba, văd că tot eu trebuie să desenez. Acesta ar fi un deal, o înălțime în fine, așa... acum desenăm zidurile cetății.

— Schimbați acolo în stînga, tovarășe profesor....

— De ce vă amestecați? De unde știți voi?

— Păi e desenul în carte.

— Așa... Atunci pentru lecția viitoare cercetați atent imaginea din carte. Vedeți cum m-ați făcut să pierd o oră?

...Și cam așa a fost toată luna.

Actul II

21 DECEMBRIE: ZI DE ASALT

ORA 9-9,45: VERIFICARE ȘI NOTARE

— Lasă absențli, tabla e ștearsă? Mai repede că nu e timp... Spune lecția, Drăghicescule!

— O dată cu întărirea granitelor imperiului, Carol cel Mare s-a ocupat de dezvoltarea culturii...

— Bine, stai jos; ai 7... Continuă Marin...

— În acest scop el aduce pe cei mai mari învățați ai epocii punînd bazele...

— Stai! Lasă-i și pe alții: tu ai 8. Rădulescu.

— Eu am două note.

— Bine, atunci lasă. Izvoranu, zi mai departe, cu înființarea Universității.

— În această perioadă se înființează Universitatea din Paris...

— Bine, tu răspunzi la obiect. Îți dau 9.

Altul: Sănd...

— Da.

— Nu tu, Săndulache, ai două note... Așa, tu Săndeanule; zi.

— ... La Universitate vin tineri...

— Repeți ce s-a mai spus: 6! Tănăsescu; mai repede!

— Care învață...

— Așa băiatule: 9. Spune și tu, Vasilescule...

Actul III

9,45 - 9,50 PREDARE.

În secolul al XI-lea Anglia este atacată de normanzi sub Wilhelm Cuceritorul. În bătălia de la Hastings, din anul 1066 ... Restul sînt amănunte, citiți din carte... Ludovic al IX-lea face în Franța primele încercări de realizare a unui stat feudal unificat. În acest scop, adică restul...

— Știm! Din carte...

Fl. S.

Un interviu senzațional

Reîntors recent dintr-un stagiu de studii și documentare la „Institutul panselenar de cercetări parapedagogice și de intrapsihologie specială" și după o vizită documentară în cîteva capitale selenare, cercetătorul titular inamovibil E. Prăpăd și-a răpit — după propria-i declarație — cîteva ore pe care le-ar fi putut consacra prețioaselor sale îndeletniciri, pentru a-l întîlni pe redactorul nostru de specialitate, căruia a binevoit să-i acorde un interviu.

— Pe parcursul complexului stagiu de studii pe care l-am efectuat — ne-a declarat interlocutorul nostru — am avut prilejul să port discuții ample și aprofundate cu selenopedagogii cei mai cunoscuți. Am putut de asemenea să studiez în detaliu interesantul plan aflat abia în stadiul de preipoteză, supranumit convențional „Th' R.S.", inițialele unei formulări care în traducere aproximativă ar însemna „Al șaptelea cer".

— Am dori să ne vorbiți în continuare despre...

— Știu, este tocmai ce mă pregăteam să fac. În prima sa variantă planul schițat de selenopedagogi prevede construcția unei stații-pilot experimentale dotată cu un computer supradimensionat, îndeplinind funcția complexă de profesor pentru cor și lucru de mînă și cu aproximativ 40 de computere transistorizate și microdimensionate în calitate de elevi cu ajutorul cărora să se realizeze, pe parcursul a circa 28 de ani, un program de cercetare interdisciplinar împreună cu astrobiologii, cu speofizicienii, cu vulcanoneuropsihologii. După cum vezi, este vorba de științe a căror formare este presupusă să se realizeze la granița între secolul al XX-lea și secolul XXI. Cercetarea, bazată pe sincrostructuralizarea factorilor adiabatici (adică pe tehnici prospective), factori a căror elaborare se află ea însăși în stadiul preinițial, va fi segmentată în patru stadii Primul stadiu, cuprinzînd elaborarea ipotezei de cercetare, și care va dura o perioadă de circa 6—7 ani, va fi urmat de o a doua perioadă, de superprogramare pătratică, după care...

— Totuși insist să ne vorbiți...

— A, dorești să intru și în amănuntele celei de a doua variante?

— Nu, vă rog! Cititorii noștri ar dori să cunoască unele amănunte despre activitatea dv. în domeniul pedagogiei terestre în perspectiva următorului deceniu...

— Aceasta este o problemă cu totul exterioară preocupărilor din stagiul de documentare... Un asemenea lucru cere timp de studiu aprofundat, soluții cu scadență apropiată. Spune-mi, eu de unde să iau acest timp? Sînt doar un biet muritor... și trebuie să predau editurii, pînă în patru luni, 25 coale de autor din lucrarea „Probleme actuale ale selenopedagogici".

...Cu o uimitoare capacitate de izolare în universul său personal și în zonele cosmice ale preocupărilor sale, eminentul cercetător a și pornit să scrie încă o pagină a operei lui fundamentale.

ptr. conformitate
AL. CIUCĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132